¶ Perſpicaciſſimi ac diuini vtriuſq; cenſure illuminatoris dñi Baldi de vbaldis de Peruſio. cuius ingenium nõ modo alios inferiores doctores ſed etiam Bartolū ipſum ſuperauit. pfundiſſima in ſcdo libro decretalis cõmentaria cum nõ nullis additionibus pſtantiſſimi iuris vtriuſq; doctoris dñi Petri craſſi iura canonica ordinarie Papie legentis. ꝛ cum optima eiuſdem opis precepris omnibus caſtigatione.

¶ Addõ ꝙ vult allegare gl. ſingularē in auc. in medio litis ſacras iuſſi. non ſi. colla. viiij. in verbo pbemiis quam allegāt pro ſingulari nota. in rubr. C. de eden. Ad hoc ſcz quod libelli oblatio ē ꝯ ꝑparatoria iudiciorū.

P

Oſt preparatoria iudicioꝝ videndū erit de ipſis iudicijs. Preparatoria iudicioꝝ vocātur pludia ſeu appatus. vt no. in. §. ſi. in auc. nimirū ergo poſt apparatū venit ad preparatū. qꝛ in habentib⁹ ordinem facilior eſt tranſit⁹. ¶ Cõſtat aūt iudiciū ex perſonis ꝛ cauſis. pſone enim ſunt tres. ſ. iudex pſidens actor agens ꝛ reus defendens. ¶ Et iſtud eſt iudicium plenū ſed interdum eſt ſemiplenū. qꝛ non eſt ibi niſi iudex ꝛ actor vt qñ nemo ſuſcipit controuerſiā vel onus defenſionis. interdum ſolus iudex ꝛ reus ficta pſona i medio ꝯſtituta. vt ſama. C. ſi vt ſe ab here. abſti. auc. ſi ocõ. ꝛ. ſ. de iureiu. c. ad noſtram. ¶ Siquis vult ſeruare diſcretionem dꝫ premittere de vrbanitate amicabilē īterpellationem. ff. de ſer. vrb. pre. l. quidam iberius. C. de pig. l. pſeſ. Nam magna virtus eſt ī lingue complacētia ꝛ multas dirimit queſtiões ſi alter alteri loquetur verbis diſcretiſ ꝛ pacificis. vt. C. de feri. l. ſi. ꝛ in hoc nunquam ſunt ferie. ¶ Itē dico ꝙ ꝯſtat ius ꝛ iudiciū ex cauſis. qꝛ ius ꝛ iudicium in cā poſitū eſt tanq̄ in lapide angulari. vt. ff. ad. l. a qui. l. ſi ex plagijs. §. in cliuo. C. de edic. di. adri. tol. l. edicto. §. j. vbi dū dicit ius requirat ꝛ cauſa. i. cā apta ad ius vt. ff. de excep. dolo. l. ij. §. circa. vbi dicitur ꝙ cauſe dꝫ eſſe ſubſtantialis nõ ſupficialis vel pfunctoria. vt. C. ď prediis curia. l. j. vbi dicit cauſas quibus ſtrangulat. ꝛ ſine cauſa neminē audit ptor. ff. de tranſac. l. cum hi. ¶ Elementa ſiue cauſe iudicioꝝ ſunt quattuor. ſ. materialis. vt negociū. ff. de pac. l. iur. gen. §. j. efficiēs vt magiſtratus pſidens. actor trahens ꝛ reus fugiens. ff. de iudi. ſolemnis. ꝛ. l. ſi qua intentione ambigua. ¶ Cauſa formalis eſt modus procedendi ꝛ potiſſime libellādi. ff. cõmuni di. l. vt fundus. C. de fideicõ. liber. l. ſi. ꝛ no. iij. q. vj. hec quippe. ¶ Cā finalis ē victoria qꝛ nemo litigat niſi pp ſpē victorie. vt. ff. ad. l. fal. in rõne. §. cū quidam. ſed oīū iudicioꝝ generalis mater pductiua ꝛ materia generatiua ē diſcordia vt in ꝓemio rex pacificus. ¶ Iudiciorum quedā ſunt criminalia ad vindictam merā. Quedam mixta. quedam mere ciuilia. Illa ſunt mere criminalia ex quibus applicat pena fiſco q̄ ꝛ regulariter popularia ſunt ſi hoc lege cauetur. vt not. ff. de popul. ac. in rubrica. ꝛ. l. agraria de termino moto. ſ. quando aliquid venit imburſandum fiſco. Sed ſi eſſꝫ pena corporalis videt ꝙ accuſatio ñ pertineat niſi ad offenſos. vt no. in. l. pe. ff. de ꝯdi. ob cām. In cõtrarium facit qđ no. ff. de procura. l. licet in popularibus. §. j. Nam hoc reqrit ſeueritas publice diſcipline. vt. ff. ď pub. l. licitatio. §. qđ illicite. dic ꝙ pene ſtatutorum non veniunt ex publicis iudicijs ſed ex priuatis. Nam vt quidam dicunt veniunt p conditionem criminalem ex. l. niſi ſtatuto contineatur ꝙ quilibet poſſit accuſare vel defendere quia omnia ſtatuta ſunt leges extraordinarie ꝛ extrauagantes inſpecto generali iur. ciuilis corpore. ¶ Sunt quedam cauſe in quibus ciuilis incidit criminali ꝛ hoc dupliciter vel per incidentiam preparantem. vt. C. de adul. l. quoniam alexandrū. ꝛ. C. ad. l. fal. de plag. l. pſeſſo vel exeqentem. vt. ff. de furtis. l. interdum. §. qui furem. ¶ Item aliud eſt iudicium vniuerſale ꝙ pro vniuerſitate ꝓponitur. ¶ Aliud generale ꝙ continet in ſe multas ſpecies. ¶ Aliud ſpāle ꝙ non eſt aptum comprehendere niſi ſeipſum. ¶ Porro ſcias ꝙ in vniuerſali iudicio pars põt predicari de toto. Nā q̄ partem tangit totū tetigiſſe videt. Sed in generali iudicio q̄ tangit vnā ſpeciem nõ tangit alteram. verbigrā. ſi peto decimā partem hereditatis ꝛ ſuccumbo ꝛ volo poſtea

¶ Addõ ꝙ et hoc inſertur ꝙ quando agitur ď pena pecuniaria q̄ eſt applicāda fiſco iudiciū dicitur criminale. ꝛ ita Innocen. in c. qualiter ꝛ q̄n. ſcdo de accu. per. l. iij. §. j. ff. ď pꝛeuarica. ita etiā tenet Bart. i hac rubri. ꝛ ceteri ſequūtur ꝛ ita etiam gl. in. l. iiij. ff. ď ſepul. vio. ꝛ ibi bart. ꝛ do. Alexā. i apoſtillis vbi ſtat di

petere nouem partes ex eadem cauſa obſtat exceptio rei iudicate. Sed ſi ago ad vnam ſpeciem adminiſtratõis ꝛ ſuccumbo. nõ obſtat exceptio rei iudi. in alia ſpecie. ff. ď excep. rei iudi. l. ſiquis cū toto. C. de iudi. l. licet. ¶ Itē ſi peto partem hereditatis ꝛ accreſcit mihi alia pars totum petiſſe videor. ff. de inoffi. teſta. l. qui repudiātis. §. ſi. Sed in generali iudicio nõ eſt ſic quia ſpecies ſpeciem non accreſcit virtute generalis iudicij ꝛc. ¶ Alia diuiſio eſt iudiciorum. Aliud extraordinarium. Aliud ordinariū. ď quo talis datur regula. omne iudicium qđ reſidet in officio iudicis eſt extraordinarium quia in eo apices iuris non ſeruātur. vt. ff. de var. cogni. l. j. in ſi. ꝛ no. in. l. ſi a quo. in pn. ff. vt in poſ. lega. hoc quādoq; eſt ſummarium. Et quandoq; requirit plenas probationes. vt quando agitur de pleno preiudicio. de quo multa vtilia nota. ſ. de offi. iudi. ¶ De ſummario autem dotalem doctrinam ꝙ aut loquimur quo ad proceſſum. ꝛ ſummarium eſt omne qđ valet abſq; omni iudicij ſolēnitate. aut loquimur quo ad probationes ꝛ ſummariū eſt omne in quo ſufficit iudicis motus cum aliquali probatione qui motus cõmittit circumſpecto pretori qꝛ ꝯſcientijs iudicū nõ poteſt dari vna certa forma. vt. ff. ad carbo. l. iij. §. due cauſe. ꝛ. ff. de teſti. l. ob crimen. §. ſi teſtis. ꝛ vbi de modico preiudicio tractatur ꝛ alteri prodeſt quandoq; ſufficit calumnie iuramētum inſpecta qualitate perſone iurantis. ſi ꝛ hoc iudici videt. vt. ff. ad exhiben. l. theſaurus. ¶ Alia diuiſio quedam iudicia fundantur in ſpiritualitate quedam in temporalibus. In ſpiritualitate fundātur cauſe matrimoniales ꝛ de ſacramētis eccleſie. In temporalibus notū eſt que cāe fundentur. ſunt quedam alie cauſe eccleſiaſtice que in ſe eccleſia reſeruauit vt cauſe vſurarum. Nam ſi eccleſia ſibi non reſeruaſſet dulcedo vſurarum multos traheret ad peccādum. de iſtis etiam nõ intromittant ſe iudices layci in cognoſcendo ſed in compellendo. vt in de. diſpendioſam de iudi. ꝛ quod no. in. c. quāquā. de vſur. lib. vj. etiam no. ff. de dol. l. heredibus. ¶ Sed quero an de conſenſu partiū iudex ſecularis poſſit ꝯgnoſcere de cauſa vſurarum. ſecundo an valeat ſtatutum laycorum diſponens ſuper iſta materia. ꝛ dico ꝙ non quia cauſa eſt alterius fori. tamen ſi per epiſcopum eſſet ſententia lata bene poſſet exequi ꝛ compelli ſi victor hoc peteret coram eo. alias non. vel veri⁹ nõ poteſt niſi ad litteras epiſcopi. vt. l. cum quedam puella. in pri. ff. de iuriſdi. om. iudi. in glo. ꝛ per Cy. ¶ Item nec tranſigi auctoritate iudicis layci cum ſuper hoc non habeat auctoritatem eo qđ eſt diuerſi fori pncipalis. Sed cum herede vſurarij videtur ꝙ poſſit tranſigi ꝛ compromitti quia crimē defuncti nõ concernit eum ſed ſola reſtitutio. adde quod no. in dcõ. c. quāquā. in nouella. ꝛ in. d. l. heredibus. ¶ Quero puella fuit inducta ad ꝯtrahēdum matrimonium ꝛ leſa. an poſſit coram epiſcopo petere reſtitutiõeꝫ in integrū ſi nõdum matrimoniū ē ꝯſumatū per carnalem copulā. ꝛ videt ꝙ ſic. qꝛ leſa eſt maior. ergo dꝫ reſtitui in itegrū ꝛ habita reſtitutiõe poterit alteri nubere. ¶ In ꝯtrarium videt qꝛ ſpūalia ſic inherēt oſſibus ꝙ auelli nõ poſſunt. habēt. n. diuinā virtutē potius quā humanā. facit qđ no. ff. de mino. l. ait ptor. in iudicio ſeculari certū eſt ꝙ nõ poſſet peti pp iudi. incõpetētiā. ¶ Item epiſcopi poſſunt mādare ptāti ne ſe intromittat de cauſis eccleſiaſticis. ff. de vſufru. lega. l. heredi. in fundum. qꝛ ptās debet ei obedire. vt not. ff. de poſtula. l. ex ea parte. ¶ Eſt ꝛ alia diuiſio. qꝛ iudiciorum. quedā ſunt feudalia quedam de aſcriptitijs ꝛ ſimilibus quedā generis cõmunis vt de terris ꝛ agris. ¶ In feudalib⁹ dic ꝙ prima notitia pertinet ad dominū feudi ſi ē queſtio inter pares ſuos. Et hoc eſt verum tam in petitorio quā in poſſeſſorio. Sed i poſſeſſorio diſtingue ſic. aut ē tale poſſeſſorium ꝙ eneruetur per ſuiam feudi. vt adipiſcende poſſeſſiõis feudi vel retinende poſſeſſiõis tāquā feudi vel recupandi iur. feudi. ꝛ tūc obtinet ꝙ dixi. aut in libello nõ fit cõmemoratio feudi. ꝛ tūc nõ pertinet ad dñm feudi. vt dcā. ſ. eo. c. ceterū. qꝛ libellus formā iuriſditõi dat qñ qualitas iuriſditionis pēdet ex qualitate libelli. vt no. Inn. ſ. de fo. compe. c. ex. ꝛ. c. poſtulaſti. ¶ Eſt reperire iuriſditionem ordinariam

cta Are. hic ſere p vnā colū. Circa hūc paſſum ſurtiue co ſi dotato. Et adde etiā hic Bal. in ꝯſi. cccc xcij. ī tertia pte ſcip. in chriſti ꝛc. In cā vertente. in tertia colū. vbi infra al legat ad h ꝓpoſitū. ꝛ ꝯſil. cc xxvj. in ca. tertia parte incip. q̄q̄ꝫ. in pn.

¶ Addõ ꝙ ꝯ maiores tāto fūt dulciores vt dicit Bal. in ꝯſi. cccc xlix. i tertia pte ſcip. ius naturale. i tertia col. ꝛ ibi ſubijcit ꝙ vſura eſt nequiſſima ꝛ ꝙ vſurari⁹ eſt tanquā ſcorpio ꝛ leo ſamelic⁹. ꝛ vide eūdē ꝯſil. ccc xcv. lapi. in xpi noie ius naturale. in. v. pte. vbi ē replicatū eõ ſiliū. ď quo ſupra.

Digitized by Google

ſingulare ē ſiue ex re certa in feudis. ¶ Sed nūquid idez in libellis ſi duo libellarij mei inuicez litigāt ꝙ ego ſuz iudex. dic ꝙ nō. vt. C. de iuriſdi. om. iudi. l. priuatorum. et ſic libellarium et feudū differunt. Itez pro libello nō fit fidelitas. pro feudo ſic. ¶ Item libellus datur pro mercede feudum pro amore. ¶ Item libellus ſi perdit donec penſio ſoluatur et res nō deterioratur. ſed feudū perdit multas ꝓpter felonias tā pſonales ꝙ̄ reales. ¶ Item in libello ſuccedūt femine. in feudo nō niſi feudū femininum vel generis omnis. ¶ Itē feudū pſcribit ſʒ libellus non preſcribitur. ¶ Item libellus ꝯceditur ad certum numerum ānorū et renouat. feudū autez ad certā etatem vel generatōem. ¶ Itez alia forma proceditur in iudicio in vno q̄ in alio et hoc eſt ad propoſitū noſtruz. Ex his apparet ꝙ in maſſarios meos qui laborant terras meas etſi ſint perpetui nullā habeo iuriſdictōez. quia nec lege cauetur nec ꝯſuetudine habetur. ¶ Uerū ex fictione attribuatur iuriſdictio. verbigratia. vnus eſt vulneratus ī vno diſtrictu et mortuus ī alio diſtrictu qui fingitur mortuus

¶ Addē an fictio habeat locum in ſtatutis bal. ī ꝯſi. cxxxix. in. v. pte in. cip. ſtatuto vbi pſcbie.

pria die vulneris. vt. ff. ad. l. aq̄l. l. huic ſcripture. tc. Rn̄. ſi ctio dat iuriſdictiones etiā ſtatutariaſ quia in caſu predicto habz origiṇez veritatis. Diceret aliquis lex non fingit ſuper facto. ſed illud eſt verū vbi tale factū eſt ab omni ꝯſideratōe remotū ſeu ſeparatū. alias lex bene fingit vt ſi eſſet cū alterius irrationabilis miſtura. ff. qui. ex cau. ma. ſcie. et. l. demqʒ. et qd̄ preſcriptio docetur. nat. ff. de ſer. l. ſi quis vxori. §. pe. ¶ De aſcriptitijs et cenſitis quomodo in iudicium deducant. habes glo. ſingulares inſti. de act. §. preiudiciales. ¶ Alia diuiſio ꝙ iudicium aliud denūciationis aliud actionis vel petitōis. Nā iudicium denūciationis pertinet ad eccleſiam rōne peccati nō rōne rei petite. verbigratia. in cauſa feudi poteſt occurrere feudū et piuriū. piuriū ſine feudo et feudū ſine periurio. Nam ſi rex anglie habʒ a rege francoꝝ ducatum feudū ſiue valeat feudū ſiue nō pōt cōmiſiſſe periuriū. et ꝺ hoc cognoſcit papa nō rōne realitatis feudi ſed propter peccatum periurij ꝙ poteſt examinari ſeorſum a ſubſtātia feudi. vt in. c. nouit. J. eo. ti. ¶ Alia diſtinctio iudiciū aliud eſt principale aliud incidens et hoc dupliciter vel incidēs eſt preiudiciale qd̄ ſuſpendit principale. vt. J. de ordi. cogni. tuaz vel nō preiudiciale qd̄ intelligit reſpectu proceſſus. C. de iud. quotiens. et licet de ſpirituali nō poſſit incidēter cognoſci per iudicem ſecularez tamē ex cōfeſſione bene poteſt procedi. q2 illud nō ē cognoſcere ſed releuare ab onere probandi ſm̄ Spec. Et no. ꝙ iudiciū aliquādo ponit pro inſtātia aliquādo pro ſnīa. Et aliquando pro vltima volūtate. vt no. inſti. quibus eſt pmiſſū facere teſtm̄. Itē no. ꝙ triplex eſt iudiciū. ſ. ꝯfeſſionis. ꝯſcientie. et eccleſie. vt no. Arch. x. q. vlti. c. aliorū. vbi ois vide. ¶ Et no. ꝙ triplex ē iuſticia. ſ. ꝯſcientie iudicij. et ꝯpoſitōnis. Juſticia ꝯſcientie eſt in ipſa anima. ac ſi ſcripta eſſet ſrīs diuinis. vnde dicit. O ꝯſciētia ſi tu te ꝯdēnas et ego te ꝯdēnabo.

¶ Addē ꝙ ꝯſcia eſt diuina aie rōnalis. bald. ī ꝯſi. cdxv. incip. in xpi noie creditor in pma parte.

ſi. aūt habes pacē cū animo tuo. i. ſi nō pugnēt tecū peccata tua et ego tecū hēbo pacē vbi nota mirabilē dei clementiā q2 in cā ꝓpria facit iudicē ſeipſū; et vnus et idez ē teſtis et iudex. C. de fideicō. l. q̄nem. Nihil aliud ē ꝯſciētia niſi mens ſibiipſi ꝯſcia. et eſt flos itellectus. vel ꝯſcientia eſt mens qualitas ſeipſū ꝯdēdicās. Et et iuſticia fori ſm̄ acta et ꝓbata q2 ꝓbationes et acticata ꝯcludūt iudicē nec ꝯſcia operat ſʒ interdū cooperet. ff. de offi. ꝑſidis. l. illicitas. §. veritas. nec ꝑ ꝯſciam a legū tramite deuiari debʒ. q2 ꝯſcia eſt bonoꝝ. et nō facit ius ſed lex eſt vniuerſoꝝ et cōe preceptū. vt. ff. de legi. l. lex ē. Eſt et alia iuſticia ſ. ꝯpoſitionis et ꝯcordie que ptinet ad amicabiles cōpoſitores in qua non dʒ eſſe enormitas et ſiē reformatur. vt ff. pro ſo. l. vnde ſi nerue. et no. ff. de verbo. ſigni. l. illa vba. Itē ꝙ illud qd̄ nō pōt tēptari nō pōt in iudicio intēptari. ff. ꝺ iureiu. l. ſi duo pſon. §. idē illud. ibi pati. et cetera. ¶ Porro iuriſditionē alia naſcitur et ordinaria et ꝓpria Alia per accidēs acquiritur vt adiuncta vel prorogata. Alia recognoſcitur et in recognitiōe nō hʒ locuz penitentia. vt. J. e. c. ne quo rult deo. ꝙ cām imediate declarabit. Plurima alia circa mām dixi in remiſſionibus. ꝗ. de oſ. dele. in rubrica. vbi ois videatis. Judiciū aliqñ in acceſſu aliqñ in ꝓceſſu. Nam ante litis conte. acceditur poſt litis conte. ꝓceditur tñ ſiue pactū ſit formatū ſuper nō accedēre ſiue ſuper nō ꝓcedēre nō eſt vlterius audiendus. q2 litem ceſſit. C. de pac. l. poſtq̄ liti. ¶ Itē ſcias ꝙ oppoſitio actoris ad ſeipſum repellit eum. vt. C. de libe. cā. l. cū precum. Item ineptitudo q2 legiſlator abhorret ineptias ſed hec poteſt eē duplex. ſ. tollerabilis. et iſta ſʒ Inn. nō viciat. et intollerabilis vt ſi patronus agat ad eccleſiam rei ven. cuʒ nō ſit dn̄s. vt. J. eo. examinata. ſm̄ Hoſt. vel dic ꝙ qñ cā eſt apta et generat pſectum ſenſum libellus ñ viciatur. ſecus ſi nō generat debitū ſenſuʒ ſed iplicat et inuoluit ſeu intricat iudiciū. dic vt dicā in. d. c. examiata. ¶ Quero pero caſtrū cū pertinētijs ſuis vtrum iſte libellus ſit generalis ſpecialis vel vniuerſalis. videtur ꝙ nomē caſtri nō ſit alicuius iuris ſignificatiuum. q2 nullum ius eſt ꝺputatum caſtro a iure ſed ſic ſolum demonſtratum corporis edium et agrorum ſibi ānexorum vnde nō ē vniuerſum vel vniuerſitas. vt. C. de fundis limitofis. l. quicunqʒ caſtroꝝ. lib. xj. vnde dicit Inn. ꝙ caſtro nihil ē deputatum a iure. ſi enim nō ſunt deputata aliqua iuriſditionalia puta pedagia vel ſimilis quia ſunt regalia reſeruata fiſco ſiue imperatori. vt. c. j. que ſint regalie. col. x. vnde videtur ꝙ iſte libellus nō ſit vniuerſalis. Preterea ſola petitio hereditatis eſt actio vniuerſalis. q2 mixta in rem et in perſonam vt. ff. de rei vendi. l. vel publiciana. Preterea ex dominio caſtri ſurgit rei vendicatio vel publiciana et talis eſt libellus qualis actio ſurgit ex eo. ſed rei vendicatio et publiciana dicitur actio ſpecialis in qua veniūt acceſſoria iudicis officio nō ex naturali act. vt inſti. de offi. iudic. ¶ Diceret aliquis iſta actio eſt generalis q2 plures ſpecies cōprehēdit. ſ. predicta vrbana et ruſtica aſcriptitios et cēſitos ſiue villanos deputatos ſiue maſſarios perpetuos quocunqʒ nomine nūcupentur. ff. de lega. j. ſiquis inquilinos. homo enīʒ ſit res ſicut aſinus quādo eſt ſubditus alterius. vt. C. cōmunia vtriuſqʒ iudi. l. poſſeſſionum. Sed iſtud nō videtur bene dictum q2 generalis actio nō reperitur in rem ſʒ in perſonam vt mandati tutele pro ſocio. C. pro ſocio arbiter. cuius rei ratio ē q2 genera nō poſſidētur. ergo in rez actio nō competit pro ipſis. quia poſſeſſio in rem actionē deducit ad agere. vt. C. de alie. iud. l. j. Ex quibus concludē ꝙ caſtrum debet peti cū ſui confinibus determinatis pertinētie autem bene tranſeunt ſub libello generali tanq̄ acceſſorie. Nam in acceſſorijs procedit generaliter in diffinitiuis. vt. J. de reſti. ſpo. cū ad ſedem. Adde quod not. Innoc. J. de ſepul. certificari. ¶ Item no. ꝙ ſi aliquis clericus petit eccleſiam videtur petere etiam cimiteriū. Itē capellam que eſt de ipſius menſa q2 que religioſis adherent religioſa ſunt. vt. ff. de rei vēd. l. q̄ religioſis. ¶ Quero quare ius temporale dicatur ānexum ſpirituali et non econtra ſpirituale ānexum temporali. Rn̄. quia ius ſpirituale eſt dignius. et ideo rapit ſecum minus dignum ex vi attractiua et ex predominio. vt. ff. de edi. edic. l. iuſtiſſime. ¶ Quero interdum iudicium eſt male fundatum ex vetito examine interdum ex inordinato certamine vtrū valeat confeſſio. Rn̄. nō in primo caſu. vt. J. eo. at ſi clerici. q2 iudiciuʒ nō eſt iudiciū ſʒ maleficiū qd̄ apparet q2 punitur a lege et appoſitio pene. l. ꝓhibite ſignificationē oſtēdit. C. ꝺ ſac. ſan. ec. l. nemo martires. Sʒ ſcd̄o caſu qñ omiſſo ordine ſit ꝯfeſſio q̄q̄ videaf fieri ex abrupto valet tamē q2 vbi ē ꝯfeſſio ibi nō ē neceſſaria diſceptatio fori q̄ iudiciū vocamus et hoc verum ē tam coram eo quoniam cōfeſſio releuat ab omni neceſſitate ſeruādi ordinem iudiciarium quam coram delegato qui ē aſtrictus preciſe ſeruare ordinem expreſſum et tacitum et tamen valet confeſſio ſine vllo ordine facta apud acta ſiue coraʒ eo quia nomine actorum continentur etiam inordinatus proceſſus. vnde in. c. piſanis. ꝺ reſtitu. ſpoliato. cauetur ꝙ quādo mēs ſuperioris ē ꝺ ordine ſi omittatur non valet proceſſus niſi in confeſſum. et non reperitur alibi. ¶ Quero quidam ſunt vaſalli maiores et quidam minores. nomine enim vaſallorum continentur valuaſores maiores et minores vtrum ſi eſt queſtio de maiori vaſallatu an minores vaſalli intel

liguntur

ligūtur partes.ꝛ videtur ꝙ nō.vt.ff.de legatis.iij.l.q cō
tubinam.§.qui quattuor.dic cōtra q: officij qualitas in
ſpicitur nō quantitas quia magnum ꝛ paruum nō diffe
rūt ſpecie ī ratione ſicut ſcapha ꝛ nauis.l.vltra.ff.de ſun.
inſtru.ℂ Et no.ꝙ lꝫ appellemus vaſallos illos qui iurāt
fidelitatem ratiōe feudi tamē illi q iurāt rōe ordinarie iu
riſdictiōis vt prelati nō dicūtur vaſalli ſꝫ dicunt dñi iuriſ
dictiōe dñica ꝛ ī capita q: nō faciūt ꝓ ea aliquod ſeruitiū
notabilis quātitatis ſed ſolius recognitiōis.vt.ſ.de re.iur.
.c.indignū.ℂ No.ꝙ iudices ſunt prōptiores ad excōi
cādum quia priuatio nō reſurgit in iudicio.ſ.e.c.j.C.de li
ber.ꝛ eoꝝ lib.l.ij.in fi.ꝛ cūꝫ priuatis nō diſpenſamus ſed
cum priuandis diſpenſare poſſumus niſi in enormibus ꝛ
notorijs que ſine ſcandalo nō poſſunt tranſire conniuēti
bus oculis.vt.ſ.c.at ſi clerici.ꝛ.l.preſes.ff.de penis.ℂ Si
traditus eſt ordo penaꝝ ſeruari dꝫ ſicut ſi traditus eſt lo
cus penaꝝ vel tempus carū.ſ.eo.c.cū nō ab homine.ordo
ſeruatus nūquam vitiat iudiciū licꝫ nō ſit neceſſarius nec
vtilis eo ꝙ dicatur ſtatutū vel reſcriptum qḋ debeat ꝓcedi
omiſſo ordine.vt no.Inn.i.c.nouit.ℂ Item illud ſtatutū
dꝫ itelligi de ordine mere poſitiuo nō de ordie itellectus
q: q nihil itelligit ſciētifice vel ſolēniter agit vñ oēs actus
ſolēnes requirūt ſciam.vt.ff.de re.iur.l.i totum.oia ꝛ oēs
actus qui deliberatiōnē deſiderāt vt eſt aditio ꝛ imiſſio
hereditatis.vt.C.de cap.l.nec nō.ℂ Prorogatio idꝫ ē
ꝙ iuriſdictiōis ampliatio ſeu extēſio que ante litē ꝯteſ.ꝑē
det ex volūtate.poſtea ex neceſſitate. Et tot modis fit q̄t
modis dicitur.ſed plus dic vt dixi.ſ̄.de offi.dele.c.p.ꝛ.g.
ꝛ aliqua et addā itēꝝ dicam.ſ.ti.j.c.j. Nomē inquiſitiōis
ꝯtinet oēꝫ inquiſitionēꝫ veritatis ſed ſtricte loquēdo eſt
ꝓceſſus de per ſe tñ niſi ꝓcedat infamia intelligit̄ de iqſi
tiōe primo modo ſeruato ordine iudiciario.vt.ſ.c.exhibi
ta vbi eſt tex.no.in cauſis magiſtratuū nō ſunt ferie quia
cleres ꝛ publice.ſ.eo.c.fi.ℂ Actio nō eſt ꝓponēda ī libel
lo ſed itelligēda ex libello. Radices libellorum ſunt cauſe
forme libelloꝝ ſunt ꝯcluſiones. Cōcluſio eſt vltimus finis
in proponēdis ꝛ diſputandis preter meras allegationes
legū. Vltimo no.ꝙ iudiciū firmatur ī iuriſdictiōe tāqꝫ in
lapide angulari.formatur ī ꝯdictiōe tāquā ī cā formali ſub
ſiſtit ī probatiōibus.quieſcit in cāe ꝯcluſiōe ſopitur indif
finitiue ſnīa prolatione.

**ℂ Sequitur alia lectura ſuper eadēꝫ rubrica.de iudi.q̄
nō eſt ī prima antiqua impreſſiōe mlī.ſed in ſcḋa veneta
que incertū eſt an ſit ex baldi officina.**

**ℂ Dicto de officio ꝛ iuriſdictiōe iudicuꝫ eccleſiaſticoꝝ ꝛ
de ꝑparatorijs iudicioꝝ ſequebat̄ videre ō ipſis iudicijs.
differt autē iuriſdictio a iudicio.quia iudiciū eſt act⁹ triuꝫ
perſonarum.ꝛ ideo ī iſto tit.nō tractatur de iuriſdit.vo
luntaria ſed de contētioſa.differūt.n.ſpē ꝛ natura.vt.l.ij.
de offi.proconſul. Iuriſdictio autēꝫ eſt cūꝫ de publico itro
ducta ad iudicem ꝑtinens ad lites trunitādas ꝛ ſiendas
ꝛ ad decreta ī iurib⁹ opportuna que iuriſdictio qñqꝫ appel
latur offiñ ꝛ reſidet ī iudice primo per habitum.ſecundo
per exercitiuꝫ habitum voca eſſentiam vel cōmiſſionēꝫ iu
riſdictiōis ordi. Nam iudex potentiſſima pars iudicij eſt
adeo ꝙ dolus ſolius iudicis interdum reddit ꝓceſſuꝫ nul
lum ipſo iure vt qñ ſcit ſe ꝓcedere contra perſonaꝫ cuius
mandatū ſibi loci innoteſcit reuocatuꝫ.vt ſingulariter no.
ff.de procur.l.ſi procuratorē abſentēꝫ.ꝛ q: iudicia multa
ſunt ideo ſupponitur numerus pluralis.q: ꝓlis numerus
de pluribus predicatur ſingularis nō.ff.ad tre. Iuliā.ſeb⁹
ꝛ.ſ.de teſtibus in omni. Quero ergo quō iudicia diuidan
tur.rñ.Io.an.ꝙ aliud eſt criminale de quo.ſ.eo. At ſi cleri
ci.cum nō ab homine. Aliud ciuile de quo.ſ.eo.ceterum ꝛ
.c.q.v. Sed qualiter hoc cognoſcimus.rñ.q: criminale
continet vindictā publice diſcipline.ff.de publica.l.licita
tio.§.ꝙ illicite.ciuile autēꝫ eſt de re familiari vel intereſſe
partis agentis.vt.C.qñ ciuilis act.l.j. Et ſi vni cōmittit̄
cauſa criminalis nō pōt cognoſcere de rei reſtitutione.vt
ibi no.ℂ Non ob.ff.de fur.l.interdū.§.qui furem.quia
ibi iudex habebat vtrāqꝫ iuriſdic.tam ſimul quam diui**

Adde tex.
no.in.l.qui
explicandi.
.C.de acc.

ſim.vt in aut.vt iudices ſine quoquo ſuffr.§.opꝫ. Nō ob.
ff.de iudi.ſolemus.§.latrūculator.q: ibi habebat iuriſdi.
in criminalib⁹ dūtaxat.ꝛ iō ſinibus iuriſdictionis ſue debꝫ
eſſe content⁹.ar.ſ.at ſi clerici.§.fi. Itēꝫ criminalis pena di
cit̄ illa que fiſco applicat̄ vel camere pape vel epiſcopi ēt
ſi ſit pena pecuniaria. Ius accuſandi populare eſt niſi le
ge cōtrarium exprimat̄ vt no.ff.de popula.ac.in rubrica.
ꝛ.ff.de preuari.l.i.in fi.ſed de iure canonico oē terminum
eſt publicū.ℂ Secunda diuiſio Ioā.an.iudiciū aliud or
dinariū de quo.ſ.c.dilecti.ꝛ.c.examinata.aliud extraordi
nariū de quo in.c.nouit.vel dic ꝙ illō nō eſt ꝓprie iudi
cium ſꝫ quidā proceſſus euangel.in quo nō fert̄ diffiniti
ua ꝯdēnatoria que aggrauaret peccatū ſed cōpulſoria vt
purget̄ peccatū. Item illō iudiciū eſt miſericordie nō ri
goroſum in quo ſufficit iuramentū ſpirituale obſeruari li
cet rigoroſe non ſeruet̄.vt nota. Archidia.xi.q.iij.preceſ
ſor. Item vſura preſumpta non obligat in illo foro ſiquis
dicit ſe habere tacitam ꝛ illeſam ꝯſciam.xy.q.y.cū deuo
tiſſimam. per Arch. Adde ꝙ extraordinariū largo mo
do dicitur quodcūqꝫ officiū iudicis intētatur.vt not.ff.vt
in poſ.lega. Is a quo.ꝛ iō inquiſitio iudicis eſt remediuꝫ
extraordinarium qḋ loco ordinarij ſuccedit.vt no.Cy.l.i.
ij.C.vt īfra certū tpꝯ cri.qſtio terminet̄.ꝛ maxime locū ha
bet inquiſitio vbi icertū eſt qs vel vbi vel qñ delinquerit.
vt no.in.c.j.de offi.ordi. Inno. Et inqſitio dicitur publice
ſolicitudinis cura.C.de cuſto.reoꝝ.l.j.in pri.vbi tex. Adō
ꝙ dicā.ſ.e.exhibita.ꝛ.ſ.de dolo ꝛ cōtuma.veritatis.de iu
reiur.ad nr̄am.de elec.bone.per Inn.de colluſiōe.c.fi.per
Inno.C.de fal.querela.per ar.de officio dele.venerabili.
per Inno.ꝛ alia eſt generalis alia ſpecialis alia principa
lis alia acceſſoria alia criminalis que idem operatur ꝙ
occaſitio.l.di.miror.per Archi. Alia que ſimilis eſt ciui
li.ℂ Tertia diuiſio. Iudicium aliud eſt eccleſiaſticū aliō
ſpirituale.ſ.de ſacramentis beneficijs diuinis ꝛ ſimilibus.
aliud temporale vt de fundis ꝛ agris ꝛ ſimilib⁹.vt in.c.
venerabilis.ꝙ temporale ſi eſt annexuꝫ ſpirituali tāquaꝫ
ſpūale iudicādum eſt per vim actiuatiuaꝫ.q: dignius tra
hit ad ſe minus dignum.vt.ff.de rei vend.l.que religioſis
adherēt.ꝛ.ſ.de iurepatro.q: clerici. Adde qḋ aliud eſt ec
leſiaſticum.vt cā vſurarū q: titulꝫ criminis aſſumit per
cautiones ꝛ nō per leges vñ ēt vltra reſti.vſurarū impōi
tur per canones pena vſurariis de peccato ſi quādo reus
diffiretur contractū vſurarium eſſe vel fuiſſe.vt no.xi.q.i.
§.j. Sꝫ ſi hic ñ negatur ēt iudex ſecularis poteſt procede
re ꝛ compellere vſurarium ad reſtitut.vſurarum.vt.ſ.de
vſu.c.poſt miſerabilem.q: cognoſcit ō mero facto non de
crimine vſurarū.ℂ Et an pena dicatur vſura.dic ꝙ non
niſi habeat originem ex prouidentia vſurarij.xy.q.y.cum
deuotiſſimam.per Archi.quod no.ℂ Sed hic incidēter
quero.ſi dubitatur verum cōtractus ſit ſimulatus in frau
dem vſurarum.verum ſuper hac cauſa poſſit cōpromitti
vel tranſigi.rñ.ſic niſi fiat in fraudem vſurarū.argu.C.de
tranſac.actione. Nam cum arbitrio nō ſit a canone pro
uiſum poſſunt prouidere ſibi partes. Item coraꝫ arbitro
nulla eſt iuriſdictio.ꝛ ſic nō obſtāt canones dicētes quod
pertinet ad iuriſdictionem epiſcopi. Nam licitum eſt par
tibus de cōi conſenſu. Iudicem non adire ꝛ ad amicabi
lem compoſitorem vel diſpenſatorem ire.vt.ff.de arbi.l.ſi
de meis.§.recepiſſe.ꝛ.l.nō diſtinguemus.ꝛ.l.diem.§.ſta
ci.niſi cā de ſui natura pretorē deſideret.e.l..§.de liberali.
vel niſi ſit ſniatū.adeo ꝙ trāſiuerit in rē iudicataꝫ.q: ſnīa
arbitri nō valeat ꝯ ſniaꝫ iudicis.ergo nec cōpromiſſum.
Itē nec arbitramētuꝫ q: dꝫ eſſe de re dubia ꝛ lite incerta
ſicut trāſac.vt no. Archi.ij.q.vj diffinitiua.ℂ Sꝫ ſi vis fa
cere vt valeat.adde hāc clauſulā in cōpromiſſo qḋ valeat
iure pacti gratuiti.ff.de traſac l.j.ꝛ hec cautela ē ex mea
inuentiōe. Itē nō inuenit̄ ꝓhibitū.ergo intelligit̄ ꝑmiſſuꝫ.
ℂ Quarta diuiſio Ioā.an ꝙ aliud eſt iudiciū vniuerſale
q: de vniuerſitate que petit̄ ꝛc.ꝛ de vniuerſitate ꝓdicat̄.
vt q: petit̄ hiditas vel patrimoniū.vniuerſale autem ſm
leges nō conſiſtit in ſigno vniuerſali vt oēs ꝛ nullus ſed
in re ſua nata vt iuriſdictio vt ꝛ hereditas. Nomina eniꝫ
vniuerſitatis ſunt quecunqꝫ vniuerſum ius ſignificant ꝛ

Digitized by Google

tam intra q̄ corpore complectūtur. vt. ff. de verbo. ſignif. l. rei apoſtolorū. ⁊ ff. de bono. poſſ. l. j. ⁊. ij. ⁊. ſ. de reſti. ſpo. c. cum ad ſedem. Aliud generale ⁊ dicitur generale q̄ p̄dicatur ⁊ dinumeratur ſeu diſtribuit per ſuas ſpecies ⁊ competit etiam pro vna ſola ſpecie ſicut genus ⁊ ſpecies in quarum qualibet repreſentat genus. vt. l. j. ff. ſi cer. pet. Item quia multa capitula ſub vno cōmuni nomine vētilantur. ⁊ cum petitur q̄ reddatur ratio ad miniſtrationis a tutore geſtore vel quecūq; alio vnde ſindicatus magiſtratuū eſt quedam iudiciū generale. vt. ff. pro ſocio. l. pro ſocio arbiter. Aliud eſt ſpeciale quādo certa ſpecies vel quātitas eſt limitata i libello vel limitāda ⁊ ſpecificāda ante lit. pte. debet exprimi a libello. vt. ff. de rei ven. l. ſi in rem agat. ¶ Aliud eſt iudiciū cōfuſum. i. a principio incertum poſtea certificādū. vt. ff. depoſi. l. j. §. ſiquis argētū ¶ Illud ē no. q̄ nō valeat ſeculare iudiciū factū in eccleſia. vt in. c. licet. de imu. eccle. ſm Ioā. an. Et per hoc dicūt quidam q̄ nō valet examinatio teſtiū quia fit i eccleſia per iudicem ſecularem ſed cōtrariū ſeruat cōſuetudo quia examinatio eſt executio iuramēti q̄ ē qd ſpeciale. Item fit de plano in ſecreto nō in ſtrepitu. Itē examinatio ſola ſimilis ē volūtarie iuriſdictiōi. Tutius tamē eſt extra eccleſiam teſtes examinare ⁊ eſt caſus de iuriſdic. ſuper altari ⁊ ſic in eccleſia. C. de ec. c. cdi. l. generaliter §. ſi. Itē facit ē ⁊ in ſacro ꝯſiſtit lʒ pretorio preſentiā requirat q̄ſi q; vt in criminalibus. in iſtis tamē puto tutius iudices ſeculares abſtinere debere a receptiōe teſtiū in eccleſia. Nam nō poteſt negari quin in iſto rigido examine verſetur. Imperiū magiſtratus ⁊ ſubtilis indago vt. C. de falſis. l. vbi. ⁊ ideo diſtingue inter ciuilia ⁊ criminalia. Poteſt etiā incidēter dubitari vtrum teſtes poſſint examinari extra territoriū iudicis. ⁊ dico q̄ nō lʒ ad litteras iudicis cauſe examinabunt per iudicē qui illi territorio preeſt ⁊ tandē remittent atteſta. ſub ſigillo ⁊ deinde publicabunt per iudicem ad quem fit remiſſio. vt. ff. de teſt. l. iij. §. ſi. dicet aliquis ſi nō poteſt examinari extra territoriū ergo nec in eccleſia quoniā ē exempta. rn̄. p hoc nō eſt extra territoriū cum maleficia ibi cōmiſſa puniūtur tāquā facta intra metas territorij. arg. ff. de ꝯtrahē. emp. in modicis. ⁊ patet. C. de epi. ⁊ cle. ſiquis in hoc genus. ⁊ periculum eſt q̄ teſtes deponant in eccleſia. verbi gratia. ſi ſtatutum dicit q̄ producēs falſum teſtē puniatur in mille. ⁊ alio ſtatuto cauetur q̄ delicta cōmiſſa i eccleſia puniātur pena dupli. Nam producens falſum teſtē quem facit i eccleſia examinari punietur pena dupli. ſ ſi puto verum quia locus maleficij falſi teſtis itelligitur eē locus iuramēti qꝛ maleficium teſtis conſiſtit per modū fundamenti periurio ⁊ qꝛ locus acceſſorius trahitur ad pricipalē locum ideo puto q̄ pena dicti maleficij ſit ſimpla ⁊ nō dupla. arg. ff. de adul. l. q̄ ait. §. ſi. Item ſtatutū loquit de maleficio facti non verbi vnde verba iniurioſa vel ꝯſilij vel mādati nō punirētur pena dupli. Quotiē enim in maleficijs finis nō differt ſpē a ſuo pricipio vnde ſequitur finis. inſpicit pricipiū. ⁊ etiā ſi iurauit in eccleſia nō puto penam duplicari quia videt delinquere in loco iudicij iuris fictione. Nam lʒ fictio nō aggrauet penam tamē inimuit eam. Iudiciū ſm ethi. idē eſt q̄ iuriſdictiū qꝛ in eo iuriſdicit. l. pe. ff. d iuſti. ⁊ iur. Cuius quadruplex reperitur ordo. ſ. naturalis iudicioꝝ regulariū. ꝯ talē ordinē nō valet iudiciū. l. ꝓlatam. C. de ſen. ⁊ inter. Accidētalis vt qn̄ vna cā accedit ſeu icidit alteri vt cā poſſiſſoria ⁊ ꝓprietatis cū ciuilis ⁊ criminalis cā ꝯuentōnis ⁊ recōuentōis. ⁊ ordo iſte omiſſus reddit iudiciū nullū lʒ oʒ appellari. ff. que ſnie ſine ap. re. l. j. in fi. C. de ap. l. j. Tertius ordo ē formalis vt qn̄ papa i ſuo reſcripto dat iudici hūc ordinē pro forma tenēda. ſi iſte ordo omittat non valet iudiciū ēt ſi iudex bona fide ꝓcedat non credo id eē de ordine mādati. vt. ſ. de reſti. ſpo. ꝓſanio. Quartus ē ordo natalis. i. q̄ prius fit nata obligatio. ⁊ tunc ſnia vʒ. ꝟbigr̄a. ſi iudex ꝓnūciat ante diem lʒ poteſt appellari. de cdi. edcō. bonē. §. ſi ſolus exercitua. ⁊ no. lʒ mea verba. ⁊ ſequit ¶. de quouultdeo. Baldus.

d

Equouultdeo.

¶ Ad euidētiam premitte q̄ conſenſus aliquando eſt iuriſdic. ꝓrogatiuus. ⁊ tūc aut conuenit inter priuatos tm̄ ⁊ habʒ locū pnīe vſq; ad litem conte. vt. l. ſi conuenerit. aut inter priuatos ⁊ iudicem ſubmittendo ſe ei pn̄ti ⁊ tanq̄ publice perſone recipienti ⁊ nō hʒ locum pnīe. vt. l. eſt receptū. Quidā tm̄ ſunt qui nō poſſunt ꝓrogare vt clerici in laicū ēt de voluntate epi. Itē clericus in clericū ſine auctoritate dioceſani que dʒ interuenire ante lit. conte. vel ſtatim poſt. ſ. ti. j. ſignificaſti. Item vaſallus nō poteſt prorogare iuriſdi. in preiudicium domini niſi ex cōſenſu domini. qꝛ iuriſdictio dn̄i ē āneza rei dn̄ice. i. feudo tanq̄ rei priuate. ſed hoc caſu ſufficit ꝯſenſus quādocūq; ante ſententiam. qꝛ eſt de ee familiari nō publica pricipalit iuxta no. in. l. j. C. qui pro ſua iuriſ. eſt ⁊ alius cōſenſus. ſ. iuriſdictionis coadiuuatiu⁹ ⁊ nō habet locū penitētie vt ſ. Eſt ⁊ alius priuilegij renūciatiu⁹ ⁊ idem. Itē vbicūq; quis renūciat exceptioni fori nō hʒ locum pnīe. Itē pōt renūciari beneficio dicte. l. ſi cōuenerit. vt no. in. l. j. ff. ſiquis in ius vocā. nō ierit. Eſt ⁊ alius ꝯſenſus initiatiu⁹ ſtatus vt quādo vna vniuerſitas vult ſe alteri ſubmittere ſubmittendo ⁊ incorporando ſe. vt no. ſ. c. ſignificauit. Eſt ⁊ alius cōſenſus iuriſdictionis cauſatiu⁹ vt quādo vniuerſitas eligit ſuū rectorem ⁊ nō habet locum penitētie qꝛ ſuperior hʒ confirmare. vt. C. de iuriſdi. om. iud. l. ſi. ¶ Itē premitte ad euidentiam q̄ cōcilium habet ptātem clauiū ⁊ excōmunicare poteſt vt hic. Itē q̄ quis ſortiatur forum nō ſolum in loco ꝯtractus vel delicti vel quaſi ſed in quolibet loco prouincialis concilij ibidē ꝯgregati vt ſ. qđ eſt notādum. Deide ſcias q̄ excōicatus pro quacūq; cā q contumacit perſiſtit i excōicatōe per anum eoipſo perdit ſuū beneficium. xj. q. iij. rurſus. ⁊ c. qcunq;. per Arch. ſed an excōmunicatis poſſint dari officia. dicit Arch. q̄ ſic excōmunicatio Iude. ſed ibi erat excōmunicatio iuiſibilis. j. q. j. xp̄s. per Arch. Excōmunicatus donec ſoluat ſi ſoluit nō ſufficit ei niſi abſoluatur. lxxx. di. decet. Arch. Dicit Inn. q̄ excōmunicato auferūtur redditus epiſcopales. dicit Inno. layci nō poſſunt habere gnālem admiſtrationem nec pricipalē honoꝝ eccleſie lʒ poſſint eſſe caſtellani ⁊ ſindici. dicit Inn. i. c. et ſi clerici. diſtingue modū agendi. Idem ait q̄ minora crimina dicunt oia in qbus nō eſt prohibita diſpenſatio. Iſtud capitulū loqtur de iuriſdictōe ſolidanda nō de iuriſdictōe ampliāda. dicit Inn. q̄ nō refert ſ vtrū qs promittat an ꝯſentiat nō refert vtrū iſtū dicat cōfeſſit an dicat aſſenſit. ff. ſi cer. pet. l. j. nec de cōmittenda nec de excitanda. dicit Arch. q̄ qui nunquam comparuit nūquam conſenſit. ſecus ſi comparuit ⁊ non excepit. xcvj. di. nobiliſſimus. Arch. ¶ Quoniā vocatur ꝯciliū nō eſt neceſſaria niſi vnica citatio. Arch. lxiij. di. plebs. Qui ꝓmiſit ſuū iudicē nō declinare nō pōt penitere ⁊ ſi illicētiatus cecedit dʒ excōicari nō tm̄ ex ſ admittitur ſibi dignitas. h. d. Vel ſic. ꝯſenſus i iudicio pariter⁹ iudici cōpetēti etiā penitere nō pōt. Ego dico in iudicio qꝛ ſi extra iudicium nō promittēdo ſed permittendo haberet locum pnīe. vt ff. a qbus ap. nō lʒ. l. j. §. ſi ꝯuenerit. ¶ Tres ergo ſunt caſus aut permittitur ⁊ loquitur lex ſi conuenerit qꝛ exponitur conuenerit. i. permittendo. aut ꝓmittitur ⁊ tūc aut in iudicio ⁊ idem operatur pactum ⁊ ſtipulatio. vt lex illa notabil dicit. ff. de fideiuſ. tuto. l. cum oſtēdimus. §. vlt. aut extra iudicium ⁊ tūc ſi per pactū nudum nō cogitur ſtare promiſſiōi niſi lite conteſtata. Si autem per ſtipulationem cogitur preciſe. vt no. ff. de no. oper. nū. l. ſtipulatio. §. fine. ⁊ hoc in quodam breuiario quod premitto ad euidentiam. ¶ Sed nūquid illi legi ſi cōuenerit pōt renūciari. R ſi. ſic. ff. de iur. om. iud. l. eſt receptū. ⁊ hoc i iuriſdictōe ꝯtentioſa. ſecus i volūtaria. quia i ea non habet locum ꝓrogatō. vt. ff. de manu. l. apud eū. que lex eſt multum not. vel dic vt. ſ. dicam. ¶ Caſus. qdam nomie quouultdeus epiſcopus coram concilio conſtitutus porrecta contra ipſum accuſatōe ſuper priuatōe epiſcopatus fuit interrogatus an vellet reſpondere coram concilio qui reſpondit q̄ ſic. poſtea in craſtinum comparuit ⁊ ſuā reſpōſionē

Digitized by Google

ſponſionem reuocauit ꝛ illicentiatus receſſit aduerſari⁹
eius petebat duo.primũ ꝙ excõicaretur pro ꝯtumacia.
ſecundum ꝙ priuaretur eccleſia ex hac cõtumacia. papa
dicit ꝙ iſte tanquã ꝯtumax eſt vitandus vt nullus eidem
cõmunicet donec ſatiſfactione premiſſa fuerit abſolutus
epiſcopatus autẽ ſibi ex hoc nõ adimitur anteꝙ̃ exami
nentur merita cauſe principalis.h.d.notabiliter. In text.
ibi.ad concilium. Not.ꝙ preſidentes in ꝯcilio totius cõ
cilij inſtar obtinẽt.vt no.C.de vind.liber.l.j.li.vij. Itẽ no.
ꝙ concilium olim erat iudex tantarum cauſarum. Simi
le erat olim in vrbe romana ꝙ cauſe agebantur apud põ
tifices.ff.de origi.iur.l.ij.§.omnium. ¶ Sed nũqd abba
tes poſſunt ad ꝯciliũ vocari dic vt.J.ð maio.ꝛ obe.dile.ꝛ
de offi.ordi.cum dilectus.dic ꝙ a concilio poſſunt vocari
q2 conciliũ formatũ habet iuriſdic.ſed ad congregandã
nõ poſſunt trahi inuiti quia nõdum formatum nõ habet
iuriſdictionem. ¶ In tex.ibi.nõ placere. Not.ꝙ quis nõ
poteſt penitere tñ ſi etiam ſi die immediate ſequenti peni
teat hoc eſt verum niſi errauerit.vt.ff.de interroga.act.l.
de etate.§.qui iuſſo.nã tũc licitum eſt corrigere errorem
ſuum cauſa erroris allegata nõ aliter ſi iã diuerterat ad
alios actus. Nam in eodem inſtanti nõ eſt neceſſe allega
re errorem.quia adhuc loquitur qui nõdum finem verbis
fecit.C.de fide inſtru.cõtractus.ꝛ adde qð no.J.de cenſi.
olim cauſam.vbi omnino vide.dicit glo.ꝙ incontinẽti
dicitur.i.eodem inſtanti.vel ſaltim eadẽ die loquitur qñ
reuocatur error alterius puta procuratoris nemo poteſt
de facto reuocare errorẽ niſi exquo cognouit ſe erraſſe.
.C.de inceſt.nup.cum ancill.l.fi.§.ſinautem dubius.C.de
fur. Errorem autẽ aduocati vel procuratoris poteſt reuo
care libere iterdũ.vt.l.ij.C.de errore aduoca. ¶ In tex.
ibi.atꝙ diſceſſit.no.ꝙ ille qui proponẽs friuolam excuſa
tionem recedit a foro verus cõtumax eſt ſecus ſi recede
ret preciſa neceſſitate iminẽte quia iniuſtum eſt vim pa
tĩ quia caſus fortuitus eũ excuſat.vt.ff.de re iudi.l.queſi
cũ.ꝛ.ff.de publicanis Ceſar. No.ꝙ qui i iudicẽ cõſenſit
diſſentire nõ poteſt ꝙ eſt verum quando cõſentit in iudi
cem i iudicio.i.in figura iudicij vel quaſi.i.deſt cõſedente
pro tribunali vt hic.ſecus ſi extra iudicium. Nam tũc ha
bet locum penitẽtia quia iuriſdictio eſt publici iuris ꝛ iõ
nõ confertur efficaciter nudo pacto niſi veſtiatur iudicio
interueniẽte ꝛ cõfirmante. ¶ Oppo.ff.de iur.om.iu.l.ſi
conuenerit. Solu.h cõſentit in iudicem ſuũ ibi in iudicẽ
non ſuum. Sed contra hoc opponitur ſi erat ſuus iudex.
ergo nihil operatur conſenſus.ſo.licet eſſe ſuus iudex ta
men poterat declinari.i.recuſari forte quia ſuſpectus.ff.ð
liberali cauſa ſi pariter.vel quia reus habebat ius reuocã
di domum. ¶ Sed contra primũ immediate oppo. Cõ
cilium eſt congregatio multorum maximorumque viro
rum ergo totum conciliũ nõ poteſt eſſe ſuſpectum.vt.ff.
de dolo.l.ſed ex dolo.§.j.ſol.immo poteſt eſſe ſuſpectum
concilium in tribus caſib⁹. primo ſi omnes preſidentes
ſunt ſuſpecti.ſo ſi maior pars eorũ nam conciliũ vicem
vnius perſone gerit perſone dico intellectualis non na
turalis ꝛ quia eſt vnum corpus preualet dignior pars ip
ſius.ff.ad municipa.ꝙ maior.ff.de fideiuſ.mortuo cum ſi.
ꝛ facit qð no.arch.xxxv.di.nicena.vbi omnio videas. Ter
tio etiam ſi vnus ſit magne auctoritatis in concilio.dum
modo ſit tante preeminẽtie ꝛ auctoritatis ꝙ alij non au
deant contradicere.ar.ff.de arbi.l.ſi in tres. ¶ Sed con
tra hoc imediate oppo.concilium erat iudex ordinarius
hoc iure ſed iudex ordinarius recuſari non poteſt.vt.C.ð
iur.om.iudi.l.nemo. Sol.illud de iur.ciuili ſecus de iure
canonico.ꝛ ratio ẽ q2 ius ciuile ſuccurrit per aliã viã.ſ.ꝙ
aſſociet eps que via nõ põt habere locũ de iure canonico
q2 impoſſibile eſt ꝙ aſſociet ipſe ſibi vł ipſi ſuo maiori pu
ta dele.pape. ¶ Itẽ opponitur ꝙ in delicto nõ habeat
locum ius reuocandi domũ quia imo dz remitti ad locũ
delicti.vt in auc.qua in prouincia.C.vbi ð crie agi oz ꝛ i.c.
paſtoralis de re iu.in cle.ſo.ꝯcedo ſi locus delicti eſſet di
uerſus a loco domicilij.vel dic ꝙ ſpãle eſt in ꝯcilio q2 ibi
eſt quaſi cõtes pria vel dic ꝙ iſtud eſt quia re⁹ eligebat tri
bunal concilij.l.j.C.vbi de crie agi opz.ꝛ hoc eſt veritas.

¶ Item opp.ꝙ iſte eps accuſatus de tanto facinore de
buerit in carcere detineri.vt.C.de exhibẽ.reis.l.ij.ꝛ.C.de
accu.l.ſi. So.ibi loquit poſt iſcriptionẽ accuſatõis hic añ
vł ibi poſt nomẽ rei receptũ inter reos hic añ.a hec vera
niſi qa eſſet captus in facinore q2 tunc ſtatim detinet.ff.ð
adul.capite quinto. ¶ Opp.dicit hic ꝙ iſte quouſꝙ de⁹
eſt vitãdus vt nullus eidem cõicet donec fuerit abſolut⁹
ſatiſfactõe pmiſſa.ꝯtra iſta lr̃a nõ dicit ꝙ fuerit excõica
tus p hec vba nullus ei cõicet donec fuerit abſolut⁹. Itẽ
vbi abſolutiõis fit mẽtio preſumitur excõmunicatio pre
ceſſiſſe.q2 priuatio preſupponit habitum ꝛ pnia actuã.vt
ff.de condi.l.titio.vſufru.ff.de verb.ob.ꝛ.C.de codi.cũ ꝓ
ponatis. Item per hec verba nullus ei cõicet etiã per ſe
poſita intelligit excõicatus quia debẽt itelligi in potiore
ſignificatu ꝛ q2 cum ſubtractio cõmunionis fit pars excõ
municatõis ꝛ eius effectus expreſſa parte idiuiduũ totũ
expreſſum videt. Itẽ expreſſo effectu videtur exprimi cã
ar.C.de fideicom.l.quanis. Nam ꝛ olim quis deporta
bat per hec verba. Interdicimus tali aqua ꝛ igni cui⁹ ve
ſtigia ꝛ imagines tñ excõicanio.vt ſingulariter not.iſti.de
ca.di.§.minor. Idem ſi iudex diceret excõicatũ te eſſe co
gnoſcas.vt.J.de ap.pre.regiſti ſm Jo.an.iſta.n.nõ ẽ cõi
cano cum rem i pñti diſpoſitã ſignificet.al.verba nil ope
rarent ꝛ q2 delictũ iam eſt ꝯſumatũ ꝛ verbum cognoſcas
ſignificat ſciant que nõ eſt de futuro ſed pñtibus q2 ter
minus pene ꝯtumacie ẽ priuatio que exprimit. Item hec
verba enũciatiua ꝓferũtur pricipaliter pp ſe.ergo diſpo
nũt.de doa.l.ex hac ſcriptura.ꝛ ibi per Bart.i fi. Secus
ſi apponerẽtur verba futuri tpis.vt ſi diceret excõicãdum
te eſſe cognoſcas q2 iſta verba eſſent iudicis comminatia
nõ decernẽtis.vt.C.cõminatõe vł epł̃a.l.iterlocutio.lʒ
glo.ordinaria dicat ꝙ per verbũ futuri temporis ꝓbata
eſt cã de pterito perfecto fertur ſnĩa de preſenti.ut no.C.
de ſen.ꝛ iter.l.cum iudex.vbi eſt glo.ſingularis.ſed ẽ fal
ſa ſm Jaco.but.vt ibi plene dixi.q2 verba enũtiatiua ſen
tẽtie de futuro nõ imponũt iudici neceſſitatem nec ð pñti
diſponũt.q2 futurũ reũ pſectã deſignat vel ſignificat.vel
dic ꝙ hec verba nullus ei cõicet ſunt quedã adiectio.non
aũt ſunt ipſa excõicatio.q2 nõ dirigũtur in perſonam ex
cõicãdi.vnde iſte fuit excõmunicatus per verba ꝯgrua ꝛ
fuit adiectum ꝙ nullus ei cõicet ꝛ hoc tenet Jo.de ligna
no.nam per hec verba nullus ei cõicet nõ eſſet excluſus a
participatõe ſacramẽtoꝝ actiue nec paſſiue.q2 i pẽis tan
quam odioſis nihil eſt ſupplẽdũ ꝙ ſit eque vł magis pn
cipale ſed ſi vna pẽa eẽt ꝯſecutiua alteri⁹.tũc lex ſupplet.
vt.l.iij.C.ſi pẽ.ap.mors iteruenerit.ꝛ.l.vlti.C.ð ſentẽtiam
paſſis.ff.de iterdic.ꝛ relega.l.relegatorum. ¶ Oppo.ꝙ
ſiue quis ꝯſenſerit i iudicem ſuũ ſiue alienũ nõ hẽat locũ
pnia.vt.ff.ð iuriſ.o.iu.l.ẽ receptum. Sol.aut cõſenſit in fi
gura iudicij.ꝛ nũquam habz locum pnia ante lit.ꝯteſta.
aut nõ in figura iudici.ꝛ tũc ſubdiſtingue aut cõſenſit pro
mittẽdo dare vł facere in illo iudicio.puta iudicatuz ſol
ui vel de iudicio ſiſti.ꝛ idem ratõe ꝯtrus ſortitur quis fo
rum.nõ ſolum in locopuia i ciuitate.ſed etiã i loco locis
puta coram certo tribunali.vt no.i.l.j.ff.ſi quis in ius vo.
nõ ie.aut ꝓmittẽdo reſpõdere.i.litigare.ꝛ tũc aut coraz
iudice ſuo ꝛ nõ põt declinare.vt hic.aut coraz aliẽo ꝛ põt
penitere vſꝙ ad lit.cõte.vt.l.ſi ꝯuenerit. Intellige niſi fe
cerit aliquẽ actum ſpõte corã iudice ꝓrogato.q2 tũc nõ
licet penitere.licet lis ꝯteſtata ñ ſit.vt.ff.de iudi.l.ſed ꝛ ſi
ſuſceperit.i pricipio.vel ibi erat declinatoria fori compe
tẽtia.ſed lex ſi cõuenerit loquitur i declinatoria fori incõ
petẽtis. Quod dico ꝙ licet pẽitere.intelligo ſaluo inter
eſſe aduerſarij i damnis ꝛ expẽſis lit.vſꝙ ad tempus pe
nitentie.vt nota.C.de edendo.l.edita.non enim petuntur
ex nudo pacto ſed officio iudicis ratione temeritatis.ac
gu.ff.de iudi.l.deſtitiſſe.ꝛ inſtitu.de pẽa temere liti.ꝛ.J.de
appel.iterpoſita.§.ij. ¶ Item oppo.ꝙ etiam poſt lit.cõ
te.poſſit dici proceſſus nõ valere.vt.C.de iuriſ om.iudi.l.
priuatorum. So.diſtingue aut pactum ẽ iuriſdictõis vãde
priuato homini.ꝛ ſic ad originem iuriſdictõis fundadam
ꝛ radicãdam funditus.vt quia nõ habẽt ꝛ nõ valet ꝓcel
ſus vt ibi q2 iuriſdictiões ſunt publici iuris.ꝛ ideo pacto

pti uatoꝝ nō cōferuntur. vt patet in diffinitione iuriſdictionis. ⁊ in auté. de defenſo. ciuita. §. interim. ⁊ C. de iuriſdi. om. iudi. §. fi. Aut eſt pactuȝ iuriſditiōis pꝛorogande ad nō ſuppoſitos illi iuriſditioni ⁊ loquitur lex ſi conuenerit quia eligitur quedam media via diſtinguēdo aut eſt lis pceſ. aut nō. Aut eſt pactum iuriſdi. coadiuuāde validāde ſeu nō declinande ⁊ loquitur c. noſtrum. vel dic ꝙ aut vtraqꝫ pars ſubmittit ſe iudici preſenti ⁊ recepenti ⁊ ſi habet locum penitētia quia eſt acquiſitum ius reipublice. aut eo abſēte: ⁊ tūc ſic. niſi interuenerit actus per quem iudicium firmetur puta lit. cōte. vel quaſi vel legitimatio perſonaruȝ vel ſatiſdatiōes iudicialeꝭ. hic tamē vide quod no. Cy. in l. fi. C. de ſpōſa. cōſidera aut ſi haberet locuȝ pnīa reſcinderetur actus vel eius forma. Aut ſola iuriſditio. pꝛimo caſu nō habet locuȝ pnīa. vt ff. d act. ⁊ oblig. ꝯtraxiſſe. ſecūdo caſu in pꝛorogatione habet locuȝ penitētia re integra alias nō. ¶ Sed hic quero an ſicut pꝛorogatur iuriſditio an pꝛorogari poſſit mādatum tutoris vel curatoris. ⁊ ē uniꝰ caus in iure ꝙ ſic. ff. de ſol. quero. ¶ Quero an pactum de iuriſdi. pꝛorogandi ſit pactuȝ d iuriſdi. danda. dicit Spec. ꝙ ſic. qꝛ qui pꝛorogat dat eatenus quatenus pꝛius non erat. ⁊ confirmatur tali ratione ſicut ſe habȝ exceſſiue modo ita exceſſus territoꝝ metro cuȝ eſt eſſe territorium ſuis finibus circūſcriptuȝ ⁊ nec vltra porrigitur nec citra reſtringitur. vt C. de iure fi. i. certa forma. li. x. ⁊ ar. inſti. de act. §. plus. ſed pꝛorogatio ſcā elapſo tempoꝛe eſt quid nouū ergo idem ſi vltra metaȝ. So. ſi actū conſideras potentium nō eſt dis datio ſed extenſio iuris auctoritate facta qꝛ permanente iuriſditōne fit ⁊ ſuper illo fundamēto. arg. ff. de preca. l. ſed ⁊ ſi manēte. nam iuriſditio ſimilis ē homini cuius ſtatus creſcit. ff. de fur. inficiando §. infans. ff. de peculio. l. peculium naſcitur. niſi forma pꝛorogata mutaref. vt no. in c. li qui autē. de pben. li. vj. vel denuo reformaref. vt no. Bar. in l. iiij. ff. de dā. infec. vbi omnino vide. Et qꝛ pꝛorogās ⁊ pꝛorogatuȝ ſunt eiuſdem forme ⁊ nature ⁊ eiuſdem vite cēſentur vnū ⁊ idem per vnionem ⁊ aggregationē tn̄ propter diuerſitatem pꝛincipiorum ⁊ tempus a quo nō ſunt vere vnum ⁊ idem ſed ficte. vt no. Cy. in l. ſi cum dies. in pꝛin. ff. de arbi. Ex predictis apparet ꝙ durius eſt rem ad originem producere quam factā producam. vt C. de edē. l. fi. ⁊ iterum fortius vigoratur ꝙ minorem defectū patiſ ⁊ qū ſue nature redditur. vt ff. de pact. l. ſi vnus. §. ꝙ ⁊ in ſpecie dotis. ¶ An procuratores partiū de cōmuni conſenſu poſſint ꝯſentire in iudicem ſuſpectū. dic vt plene no. J. de cauſa poſ. cū olim. No. ꝙ valet ſentētia concilij lata ſub hac forma nos conciliū. et no. Arch. xxij. diſt. generalia. Et an multitudo ⁊ conciliū poſſit diſpēſare. vide per Arch. xl. di. conſequens. ¶ Aut quis pꝛomittit nō declinare iudicem ſuū. ⁊ tūc valet ſtatim ⁊ trahit ſecū effectū ſuū aut alienū. ⁊ tunc nō valet ſed nō trahit ſecū ſuū effectum quin habeat locū penitentia niſi lite conteſtata. Aut nec ſuū nec alienum. ⁊ tūc non valet. l. pꝛiuatorum. C. de iuriſdi. om. iudi nec cōualeſcere poteſt. ff. de offi. pꝛocon. l. obſeruare. §. fi. ⁊ in ſumma ſi renūciatur exceptioni fori ñ habet locum penitentia ſecus ſi pꝛorogatur quia renunciatio inuenit quid deſtruat. vt C. de pac. ſi quis in cōſcribendo ſed pꝛorogatio nondū inuenit quid cōſtruat ante lit. conte. quia nondum eſt conſtructum iudicium. vt dicit lex illa ſingularis. ff. de procura. l. ſi reus paratus.

¶ Quero vna cū Jo. an. nūquid iterrogatōes poſſint fieri vbicūqꝫ iudici equū videſ. reſpondeo ſic nō ſoluȝ ſuper ſcriptis partiū ſed ſuper iuriſditione. caſus eſt iſtius capituli ⁊ nō eſt alibi. Et facit regula generalis. ff. de interrogatio. actio. l. vbicūqꝫ. dūmodo non interroget de his q̄ natura cauſe nō deſiderat. puta an conuentus rei vendicatione habeat titulum necne. vt ff. de rei vendi. l. in ſpeciali. ⁊ arg. ff. de poſtulā. l. quiſquis. ibi cum dicit agēs ꝙ cauſa deſideraf. ¶ Secundo quero vtrum excōicatus recepta ex officio iudicis idonea cautione poſſit abſolui abſēte aduerſario ⁊ nō citato. Jo. an. remittit ad no. J. de ap. quia fronte. vbi dicit ꝙ tenet abſolutio tamē iudex nō iuſte procedit nimirum. Nam ſepe iudex aliqd facit pꝛopꝛio motu. ⁊ ex ꝑpꝛia ꝯſcia vbi nō requiriſ citatio. vt ſolē. niter no. ff. de bo. poſ. l. iij. §. ſi cū cognita. que glo nō ē alibi. Ex hoc collige ꝙ carceratus ad meam petitionē non pōt per iudicē relaxari niſi me citato. ſecus ſi eſſȝ carceratus pꝛopꝛio motu iudicis. vt ff. de fur. l. ſi quis vxori. §. ſi fugitiuū. ¶ Quero vna cū Jnno. nūquid cōtumaci poſſint ſubtrahi fructus atqꝫ auferri bñficiū. dicit Jnno. ꝙ ſic per c. paſtoralis. in fi. de appella. qđ itellige quādo ē ꝯtumax verus ⁊ expꝛeſſus. alias ſecus. vt ff. quibus ex cau. in poſ. ea. l. fulciniꝰ. §. fi. ⁊ adde. J. de dolo ⁊ ꝯtuma. venerabilis. qđ ibi no. ¶ Quero an ille q ſtetit in ꝯtumacia p ānum poſſit puniri pꝛopꝛia dignitate licȝ faciuꝰ inſētatum nō ſit probatuȝ dicit Ber. ꝙ ſic. per c. rurſus. xi. q. iij. ⁊ ē ſimile. C. de aſſer. tol. l. j. v. qđ ſi poſt. actore nō comparēte i termio quē fecit aſſignari vel ſibi aſſignato cācellabitur proceſſus. hodie nō eſt ita. vt no i auč. vt dēs obe. iud. pꝛouin. circa medium. in glo. ſuper verbo hermodiciū. quā gl. no. ¶ Quero vtrum recedēs licētiatus poſſit excōicari ſine alia citatione. rñdeo ſic vt hic. qꝛ eius ꝯtumacia eſt notoria ⁊ actu pmanēs. ¶ Quero reus fuit citatus ad cām cōparuit tamen qꝛ actoꝛ ⁊ rei ꝯtumaciaȝ icuſauit queriſ vtrū reus debeat ꝯtumax reputari ⁊ i expēſis ꝯdemnari. dicit Jnn. ꝙ ſic. de offi. delega. ꝯſuluit. ⁊ i. c. calūnie. de pac. Sed cōtra hoc videtur. ff. quod vi aut clam. l. ſi iter. §. fi. per Dy. To dic ꝙ iſte pōt mulctari quo ad fiſcuȝ. qꝛ iudicē ꝯtempſit. ſed quo ad expēſas ſeu intereſſe partis. qꝛ vteraqꝫ eſt in pari cā nō comparētia diſtigue aut dies ē certa ⁊ icōmutabilis qꝛ eſt pꝛopꝛio noie expſſa. puta dic iouis vel ſecūda feria. ⁊ tūc nō teneſ vlterius expectare. vt ff. qū ap. ſit. l. i. §. quid ergo. ⁊ ff. de ſta. lib. l. arethuſa. Aut ē dies cōmutabilis ſiue purgabilis propē iuſtū impedimētuȝ ⁊ eqtateȝ tam canonis q̄ pretoris. ⁊ tūc refert aut recedēs ſine licētia ſciebat aduerſariū impeditū ⁊ ē verū dcm̄ Jnnoc. aut ignorabat. ⁊ tūc nō ſit ꝯdemnatio vel reſarcio expēſaruȝ. vt ff. ne quis eum q in ius voca. l. ij. ⁊ ff. de eo per quē ſa. erit l. fi. §. ſi ſtipulatio. ij. reſpōſo. Jtem impeditus nō ſuit ꝯtumax cuȝ in ſequētem dic potuerit iudex expectare ſi actor ſequēti die ꝯparuit videſ comparuiſſe in termino. ſecus ſi comparuiſſȝ ex longo tēporis iteruallo. Caſus enim fortuitꝰ in pſonam actoris ꝯtingēs velut culpam rei. arg. ff. d cōſti. pec. l. itē illa. v. pꝛoinde. Pone reus receſſit morbo impeditꝰ actor nō ꝯparuit nūquid actor tanq̄ ꝯtumax ē ei i expēſis ꝯdēnādus. ⁊ vr ꝙ ſic. Jn ꝯtrariū vr p. d. l. ſi iter §. fi. qđ vi aut clam. nec pōt itelligi ꝯtumax cum ꝯtumacia nō obfuerit aduerſario iudicio nihil acturo ea vice. ff. ſi quis in ius vo. nō ierit. l. ex quacūqꝫ. v. itē ſi nihil interſit. vel dic aut caſus ꝯtingit in pſonam citātis ⁊ nouo edicto opus ē. vt. d. l. ſi vitē. §. fi. ff. quod vi aut clam. Aut i pſona citātis tunc nō circūciditur edictum. vt ff. d arbi. l. celſus. vnde adhuc citās tenetur comparē ⁊ ſi nō comparet tenetur i expē. vt ff. ſi quis caut. l. ij. §. ſi qua in iudicio. qꝛ dilatio q̄ pꝛorogatur ex eqtate pꝛorogatur cum ſua cā ſimiqꝫ vicijs. vt no. Jnno. J. d iureiurā. quintauallis. ff. d pac. dota. l. inter. §. cuȝ interdū. tamē nō agatur d pīudicio tertij. vt dicit. l. illa notabilis. C. loca. l. ſi cū hermes. vel dic vt dicam. J. d dolo ⁊ ꝯtuma. cum dilecti. ¶ Vltimo no. qꝛ in ꝯſilio quis nō dȝ loqui niſi pꝛius ꝯceſſa audiētia. Jtem eſt ar. ꝙ licȝ pteѕ ſint pñtes corā iudice nō tn̄ tenetur reſpondere niſi conceſſo tpe ad deliberandū ⁊ ꝯponenduȝ ſacrimēs ⁊ querendū aduocatuȝ. vt ff. qui. ex cau. maio. l. ab hoſtibus §. fi. ⁊ l. ij. C. de exhi. reis. ⁊ C. de lit. pte. auč. offeratur. niſi in citatoria fuerit expꝛeſſa cā ſupꝛa qua citabaſ ita ꝙ infra illū terminum potuerit ⁊ debuerit deliberare. Nam negligentibus non ē ſuccurrendū. vt. d. §. fi. ⁊ l. non enim negligentibus. ⁊ qđ no. C. de eden. l. edita. in gl. magna. ibi dō dicit niſi in ſcda pōt eſſe inſtructus ex deliberatione. Naȝ ſubterfugia dilationū ſunt amputanda. vt C. de tempo. ap. l. ij. in pꝛin. de hoc no. J. de dila. c. ij. ⁊ j. Et eſt regula ꝙ dilatio deliberatoria non dȝ dari niſi ſemel. not. in iſto c. ꝙ non fuit pꝛnunciatū ꝯ dilatoriā fori. ⁊ tamen vȝ excōicatio. vnde ē h̄ expꝛſſuȝ ꝙ pꝛnunciatio ſup iuriſditione non eſt ſubſtantia iudicij. qꝛ hec iuriſditio erat liquida ⁊ nihil erat obiectum vel hec non erat declinatoria ſed

¶ Addē ꝙ dilatōes deliberatorie nō ſūt d ſubſtātia iudicij niſi petatur gl. ſing. in c. vtae felicis. xxij4 iiij.

Digitized by Google

perluſoria ſoꝝ qꝛ receſſerat illicētiatus .nec enim per pri⸗
us declinauerat ſʒ immo ꝯſenſerat. Ultimo no. iſtud capitu⸗
lum verū ſi cā cōmittiẜ concilio aliquius magni collegij
puta bonoñ. poſſit recuſari collegium tanq̄ʒ ſuſpectum ſi⸗
cut quelibet ſingularis pſona ⁊ ita practicaẜ. Et eſt caſus
iſtius capituli. Et ratio eſt qꝛ collegiuʒ nō eſt aliud quaʒ
perſone que faciunt collegiū. vt ſingulariter no. in. l. ſicut
ff. q̄ cuiuſq̄ʒ vniuer. no. Bal.

¶ Iſtō eſt verus commentuʒ baldi ſup hoc c.

d

Equouultdeo.

Qui ꝯſenſit in iudicem penitere non pōt. ¶ Quouultdeus epō conſenſit concilio tandem penituit ⁊ illicentiatus receſſit excōicatus tñ ex hac ſola contumacia nō priuatur epiſcopatu. hoc dicit. ¶ Nota primo quandam interrogationē fieri que iure ciuili nō reperitur ⁊ hʒ locum in ciuili ⁊ criminali. ſ. an quis ꝯſentiat in iudicem. ¶ Scdo no. interrogationē poſſe fieri ſuper iuriſditiōe ⁊ in preludijs cauſe. ¶ Tertio no. q̄ poſt ꝯſenſum nō habʒ locum pñīa. ¶ Quarto no. q̄ qui illicentiat⁹ recedit eſt verus contumax. ¶ Quinto not. q̄ excōicat⁹ eſt ſine alia citatione. ¶ Ultimo not. q̄ ex vna cōtumacia ēt vera ⁊ veriſſima ⁊ notoria nō pōt epūs priuari ſuo epātu. ¶ Op. aut conciliū erat iudex ꝯpetens aut incompetens primo caſu fruſtra ee⁹ ꝯſenſit qꝛ iudiciō redditur i inuitū. vt. ff. de verbo. oblig. l. inter ſtipulantē. §. ſi. Secūdo caſu pōt penitere vſq̄ʒ quo iudiciū ſit firmatū ⁊ abſorte omnes declinatorie ſoꝝ. vt. ff. de iuriſdi. om. iudi. l. ⁊ ſi ꝯuenerit. ſo. p hūc ꝯſenſum excludit quouultdeus ab opponēdo ⁊ pbādo aliquid per qd̄ impediaẜ limes iudicij ſiue ſit ſuſpitio ſiue priuilegiū. ſed ſi nō ꝯſenſiſſet poſſet exceptiones declinatorias a iure pmiſſas opponere ⁊ pbare. vt ſe. ⁊ no. C. de adul. l. ita podoꝝ. ¶ Modo collige ex tuo intellectu q̄ ſi iſtud capitulū loquaẜ in criminali pōt renūciari exceptionib⁹ foꝝ. Dicet aliq̄s in criali nō pōt renūciari defenſionib⁹ licet poſſit renunciari cauillationib⁹ emendicatis ſuffragijs. vt no. ff. de pac. l. pactum inter heredem. Sol. ibi loquiẜ in defenſionibus facti que ſapiūt inocentiaʒ. vt ff. de queſti. l. j. §. ſiquis vltro. ¶ Sed dubitaẜ ecce q̄ per formam ſtatuti bānitus pt̄ impune occidi nūqd exceptio bāni ſapiat innocentiam an ſit quoddā ſubterfugium delinquentis. Reſpōdeo hec qd̄ pōt cōſiderari dupliciẜ vno modo quo ad ꝯſiderationem delicti. Alio modo quo ad cōſiderationem pene. Primo modo ñ ſapit inocētiam qꝛ homicidiū ſiue immūditia eſſe pōt. non quo ad ſcdm ſapit effectū inocentie ex quo ſtatutū permittit. vt. l. ſi ſeru⁹. C. de his qui ad eccle. ꝯfu. l. j. §. quid autem. ff. de aleato. ⁊. l. opprimendoꝝ. C. qñ liceat vnicuiq̄ʒ ſe ſine iudice vēdicare. huic tñ exceptioni puto renūciari nō poſſe qꝛ eſt pncipaliter ⁊ ſecūdarie introducta fauore publico. ¶ Scdo opponiẜ ⁊ vꝫ q̄ hēat locū pnīa. vt. d. l. ſi ꝯuenerit qꝛ añ lit. ꝯte. eſt res integra. vt i auc. ō litigio. §. oēʒ. ⁊ ſi ſit pmiſſuʒ de ſtādo iuri corā ipo qꝛ ſatio ſtat iuri ille q ſit iuſte defendit. Preterea cautio de iodicio ſiſti nulla declaratorias tollit qꝛ dʒ intelligi iuridice. vt no. Cy. C. de ſpō. l. ſi. ſo. l. ſi ꝯuenerit loquiẜ qñ quis ꝯſentit nō i ꝓpriū iudicē ſʒ i alienum. ſed noſtrū. c. loquiẜ qñ in iudiceʒ ꝓpriū qꝛ facilius iuriſditio fouetur q̄ʒ fraudeẜ arg. C. de eden. l. ſi. vnde. c. noſtrum nō loquiẜ in iuriſditione ꝓroganda ſʒ i iuriſditiōe iam eſſentiali nō declinanda. Ita dicunt docto. ⁊ optime ſit penitere. vt. ff. de iuriſ. om. iu. l. eſt receptum vbi dicitur q̄ ⁊ ſi ſupioꝛ ſobmiſerit ſe inferiori tenetur obedire. Sol. dicunt quidaʒ q̄ aliud eſt ſe ſumittere vt ibi aliud nudis verbis ꝯſentire. quia iſte ꝯſenſus habʒ ſimilitudinē cōtractus innominati i quo penitere lʒ vſq̄ʒ ad litē ꝯte. poſtea nō vt. C. de ꝯtrahē. ⁊ cōmit. ſtip. l. nuda. ¶ Alij dicunt q̄ aut facit aliquē actū ſicut h̄ fecit. qꝛ rñdit interrogatiōi. ⁊ tūc nō pōt penitere aut nō fecit aliquē actū. ⁊ tūc pōt penitere glo. in. l. j. ff. de iudi. ſentit q̄ ſi progans nō ſtetit i finibus ſuis ſed tranſiuit ad aliquē actū iudicialē pñte ⁊ cooperante iudice q̄ nō hʒ locū pnīa tō eſt auctoritas in dicto. ¶ Item qꝛ q̄ legitime factū eſt nō dʒ reſcindi. vt ff. de iudi. l. ſʒ ſi ſuſcepit in princ. pſertim ſi iſte ꝓnūciauit ſe iudicē cōpetētem. qꝛ hec interlocutoria trāſit in rem iudicatā ſi nō appellaẜ vt no. C. ne filius p pa. auc. habita in hac ſolutiōe cōiter ſtant doc. Ad tu conclude q̄ aut qs recognoſcit primū iudicē ⁊ loquitur hic. aut prorogat. ⁊ tūc aut ſtaẜ in finibus ꝓrogatiōis ⁊ loqtur. l. ſi conuenerit. aut procedit ad aliū actū. ⁊ loquiẜ. l. ſʒ ſi ſuſceperit. Sʒ h̄ quero vtrū citatus nō comparēdo dicaẜ pcedere ad aliquē actū. ⁊ videẜ q̄ ſic. qꝛ ꝯtumacia ē actus negligētie cōtumeſe. Sed cōtrarium pōt colligi ex dcō Archi. qui dicit q̄ qui nūquā cōparuit nūq̄ʒ cōſenſit neq̄ʒ expſſe neq̄ʒ tacite. xcvj. di. nobiliſſimus. Sʒ ecce qd̄ ſi hēbat locū penitentia. nūqd iterato oportebit offerre libellū. rñdeo oīs ō nouus narrare oportebit. ff. de ꝓcu. l. mutari. remanētib⁹ eſſe actibus iam ꝓductis ineſſe vt interruptiōe pſcriptiōis vitium. rñi litigioſi nō durat. vt no. in. l. j. C. de pſcrip. lō. tēp. nec acceſſio fructuū. vt no. C. de fruc. ⁊ litis expen. l. terminato. qꝛ mā prorogatiōis eſt aſſinis huic. c. ¶ Quero an iuriſditiōes taxate ⁊ diſtribute p formā ſtatutoꝝ poſſint prorogari. ⁊ Ja. de are. dicit q̄ nō. qꝛ ſtatuta nō recipiūt interpretationē extēſiuaʒ. ad hoc. J. de iureiurā. c. clericus. ¶ Itē quero nūqd in cauſis criminalib⁹ hēat locū prorogatio. Spe. dic̄ q̄ nō gl. ordi. dic̄ q̄ ſic ō eodē genere cauſaꝝ. vt de crialib⁹ ad crialia. vt no. i. l. j. ff. de iudi. ⁊. C. vbi de crimi. agi oꝫ. l. j. tu dic q̄ ſi ē dubiū de iuriſdicōe hʒ locū ꝓrogatio. ſecus ſi eſt certū de nō iuriſditōe que nō gereret preiudiciū fiſci qꝛ hʒ ſuos iudices ⁊ magiſtrat⁹ neq̄ʒ poſſunt declinari. vt. l. j. C. ō peda. iudi. ¶ Ulterius ſciendum eſt q̄ interduʒ ſit prorogatio de priuata perſona ad priuatum. ⁊ iſta nō valet qꝛ nulla iuriſditio ſuppetit ⁊ ex nullo aliquid fieri impoſſibile eſt. vt. C. de iuriſ. om. iudi. l. priuatoꝝ. cōpromiſſuʒ autē bene poſſet fieri tam per modum contentiōis ⁊ controuerſie quam per modum amicabilem ⁊ beneplaciti ⁊ in dubio potius preſumereẜ compromiſſum quā prorogatio quia debemus īterpretari vt valeat nō vt pereat. ¶ Non ob. qd̄ no. in. d. l. j. ff. de iudi. vbi diciẜ q̄ appoſita pena preſumiẜ compromiſſum per ar. a ſolitis ſeu a pratica que multum confert ad preſumendum q̄ quid eſt ar. C. locati. licet. Si autē non eſt appoſita pena. tunc preſumitur prorogatio qꝛ illa glo. dicit de rum vbi procedit iuriſditio que poſſit prorogari. Sed de priuato ad priuatum non ꝓcedit iuriſditio. ergo non poteſt ꝓrogari. ¶ Interdum ſit prorogatio de publica perſona ad publicam. vt qꝛ vnus magiſtratus prorogat iuriſditionem in aliū magiſtratū. ⁊ ita poteſt fieri. ff. de iuriſd. om. iud. l. eſt receptū. non dico q̄ poſſit ſubmittere officiū preſi. obſeruandū. ſed bene poteſt ſubmittere cauſaʒ pertinentem ad ſuam perſonam ſaluo honore ſui imperij. gerit enim magiſtratus duplicem perſonam. vnam inquantum homo ſimpliciter. ⁊ aliam inquantuʒ officialis. vt. ff. ad trebel. l. nam q̄. ¶ Interduʒ priuata perſona ſubmittit ſe publice perſone ⁊ publico magiſtratui. ⁊ iſta ſubmiſſio ſeu prorogatio valet. dūmodo ſiat ſpōte ⁊ ex certa ſciētia. vt. ff. eo. l. ij. ⁊ hoc eſt verum in quocunq̄ʒ gradu. ⁊ genere ſimilium cauſarum. habʒ enim iuriſditio tres caſus ſ. minorem mediū ⁊ maiorem. Nam quedam eſt iuriſditio baſſa vſq̄ʒ ad. l. aureos. Quedam media vſq̄ʒ ad. ccc. Quedaʒ maxima a. ccc. ſ. ⁊ bene voco eam iuriſditioneʒ ſimplicem ex natura ſue diffinitionis. vt not. ff. ad muni. l. qꝛ eſt indelegabilis. ⁊ ideo non competit iure magiſtrat⁹ pōt dici mixti imperij. vt no. in. l. imperiū. ff. de iuriſ. om. iudi. Et ideo ſi papa ꝯcederet mihi in quodā caſtro iuriſditiones inoīatiue loquēdo nō intelligereẜ. ſ. ō. ccc. ſlo. Qñ q̄ʒ tñ accidētia ſeu incidētia iuriſditioneʒ ampliāt qꝛ ad hoc cogit neceſſitas ⁊ ē caſus. C. de appel. l. ampliorē. §. ſi. ¶ Dicto de gradibus iuriſ. dicenñ. eſt de generibus. Tria autē ſunt genera ſubalterna ſcilʒ merū imperiū mixtū imperiū ⁊ iuriſditio ſimpliciter. Dubitaẜ an nūqd vna ciuitas poſſit ſe ſubmittere alteri. ⁊ videẜ q̄ ſic maxime faciēdo ſup hoc ſtatutū. vt. l. omnes populi. de iuſti. ⁊ iure. ¶ Item hoc poteſt conſuetudo ciuitatis per quam requiriẜ iuriſditio ⁊ imperiuʒ. vt. l. j. C. de emancipa. liber. ¶ Itē hoc

¶ Limita ad glo. in. l. pactum inter heredes ff. de pactis.

poteſt fieri per colligatõnem ſeu conſiderationem vnde
due ciuitates poſſunt facere inuicem ligã cum hoc pacto
ꝙ altera ciuitas ſit ſupioꝛ altera ſubiecta. vt. ff. de capti.
l. nõ dubito. In cõtrariũ videtur quia ciuitates nõ hñt
meruꝫ nec mixtuꝫ imperium. ergo ꝙ nõ habẽt dare non
poſſunt. omnis eniꝫ datio requirit ꝙ ille q dat poſſit trã
ſire. ⁊ trãſlatio non fit de nullo ad aliquid. vt no. ff. de iu
ſti. ⁊ iur. l. manumiſſiones. j. q. vij. dep hertum. ff. de acqui.
do. l. tradirio. ¶ Preterea aſſumẽdo rectoreꝫ ciuitatis
eſt data certa forma ab imperatoꝛe que mutari non põt
per ius municipal. vt in auẽ. de defen. ciui. §. fi. ¶ Prete
rea iſtud acuenire in derogatõem imperatoris. Naꝫ me
rum ⁊ mixtum imperium eſt de regalibus. vt in. c. j. que
ſunt regalia. col. j. So. ſiquidem ciuitas non recognoſcit
ſuperioꝛem nec eſt ſpes ꝙ ſuperioꝛ ei poſſit dominari po
teſt ſe ſubmittere ei qui poſſit eam regere ⁊ tueri. ⁊ hoc
poteſt de iure naturali que tutela ſui coꝛpoꝛis vnicuiqꝫ
permiſſa eſt. ff. de iuſti. ⁊ iur. l. vt vim. ⁊ propter iſtam ra
tionem multa regna ſunt hodie que non ſubſunt impe
ratoꝛi cui de iure oꝛbis ſubeſt. ¶ Si autẽ eſt ſpes ꝙ im
peratoꝛ poſſit regere ⁊ gubernare. ⁊ iſta ſpes ſit i aliquo
apparatu tunc nõ poteſt ſine licentia imperatoris. Naꝫ
imperatoꝛ ſemper videtur excipi. qꝛ ſuperna poteſtas nõ
recipit legem ab inferioꝛe. vt in. c. j. §. fi. de pac. tenẽda ⁊
eius viol. col. x. Jo. an. ſentit tamen indiſtincte parteꝫ ne
gatiuam. Jeo. c. fi. ſm Hoſt. ⁊ Arch. vt no. Jo. an. in. c. p̃
ſidentes. de here. li. vj. in nouella. ¶ Dico õ gradibus ⁊
generibus iuriſdi. ſubmiſſionum ⁊ pꝛoꝛogationuꝫ venio
ad aliud notabile. Dicitur hic ꝙ pro vna naturali con
tumacia ſine deriſione iudicum. Epiſcopus excõmunica
tur per illa verba ne quis ei cõmunicet quod ſm alios ſi
ẽ verũ qꝛ iſta nõ ẽ excõicatio integra. ſed pars vt ita dixe
rim ſeu vnum capituluꝫ excõicatõis. ſic. C. vt iudi. l. ſi cũ
tibi. ¶ Querit̃ vtrũ ille qui ẽ coꝛam iudice ob vnaꝫ cãm
ſit trahẽdus ad aliam cãm nõ precedẽte citatõe vel mo
nitõe. Jo. an. ſentit in nouella ꝙ nõ quia in ipſa citatiõe
deliberatõem debet habere quo ſibi auferet̃ per inſtãta
neũ proceſſuꝫ. ¶ Porro citatio debet eſſe expectatoꝛia
nec debꝫ iudex fulminare qꝛ nõ ẽ ꝯſtãs in animi ad impe
riũ ſe mouere. vt. C. de ſen. ex pi. reci. l. ij. per hoc etiã videt̃
dicẽduꝫ ꝙ reſtes producit aliqua preſente tamẽ nõ mo
nito nec citato nõ poſſunt teſtificari ut iur. ipſi teſtes ẽt
ſi caſu venerint ad tribunal nõ ꝯpellũtur iurare ſꝫ debẽt
citari ⁊ moneri aliquo dato interuallo in quo poſſint cogi
tare quid ſit eis agẽdũ hoc veꝝ ſi petant inducias. nã ſpon
te ⁊ ſine vllo termino poſſunt teſtificari. vt no. ff. de his q-
bus vt indig. l. poſt legatuꝫ. §. in vero. de qua glo. docto.
mei faciebãt magnũ feſtũ. ¶ Dubitatur ſi citatus com
paruit ſed nõ citatoꝛ. Nunquid citatus teneat̃ expectare
citatoꝛeꝫ. i. aduerſariuꝫ ſaltem per diem vel horã. ⁊ videt̃
ꝙ nõ. vt. ff. qd vi aut clam. l. ſi vitem. §. fi. ⁊ ibi per Dy. ⁊
Bar. In ꝯtrarium videtur ꝙ ſi equitas moueat iudiceꝫ ꝙ
iudex mandare debet ꝙ expectet̃ citatoꝛ. Naꝫ hic poteſt
facere econtra. vt. ſ. de offi. dele. cõſuluit. ergo et in propo
ſito qꝛ equalitas debet ſeruari in iudicio. vt. C. de fruc. ⁊
litis expen. l. fi. So. hoc eſt in arbitrio iudicis. qꝛ põt eſſe
ꝙ citans ⁊ citari faciens fuit impeditus. vt. l. ij. §. ſi ad
diem. ff. de re iudi. de hoc per Inno. ĩ. de penis. c. calũniaꝫ.
¶ Quero nũquid excõicatus debeat percipere fructus
bñficij. Inn. hic videt̃ dicere qd nõ facit. ĩ. de do. ⁊ ꝯtu. ve
ritatis. Sed õ certe ꝓpter ꝯtumaciã nõ priuatur qs fru
ctibus niſi iudex priuet. vt. l. apud iul. §. fi. ff. qui. ex cau. in
poſ. ea. dic ꝙ hoꝛreo ponere nõ poterit ad cuſtodiã ⁊ co
loni ſoluẽtes liberãtur qꝛ ẽ in poſſeſſiõe que ẽ fundamẽ
tum percipiẽdi redditus. vt le. ⁊ no. ff. de acqui. poſ. l. ij.
§. ex contrario. Nam ⁊ predo tenetur fructus percipere
ne dilapidẽt̃. vt no. ff. de peti. here. l. hñs furioſi tamẽ eos
ſi lucratur excõicatõe durãte ſed tenet̃ reſignare in ma
nu capituli vel iconomi vel ſequeſtri vt nec inde auferan
tur qꝛ inimicus dei nõ dꝫ viuere õ patrimonio yeſu xpi.
¶ Quero qui debeant eſſe preſidẽtes in cõſilio. Jo. an.
tangit õ ⁊ gl. ac. in hi. C. õ ma. vin. que eſt prima rubrica
vij. li. Tu dic ꝙ ipſa cõgregatio eliget eos. c. j. de maio. ⁊

¶ No. ſin. dictũ õ quo Saly. i. c. ñ liceat de p̃ ſcrip. col. xj.

Poſſeſſio eſt fundamẽtũ percipiẽdi reddit᷒.

obe. ¶ Reſtaret videre de priuatione bñficiorum ꝓpter
contumaciam ⁊ inobedientiam que eſt quedam rebellio
in nõ faciendo. dic vt in. c. rurſus. allegato in glo. qd ſi po
ſtea redeat ad obediẽtiam nũquid recuperat fruct᷒ me
dij tempoꝛis. videt̃ ꝙ ſic. qꝛ fit reſtitutus in integrum. In
cõtrariuꝫ videt̃. C. de hereticis. auẽ. ideꝫ de. veſtoꝛio. ⁊. ff.
de reg. iur. l. qd n quoquã. pterea iſta ẽ indulgẽtia non re
ſtitutio in itegrũ. nunqꝫ enim intelligit̃ in integrum reſtõ
niſi noiatim exprimat̃. vt. l. j. C. de ſen. paſ. ¶ Item qꝛ iſte
indulgẽtie reoꝝ ſtricte ſunt interpretãde qꝛ ſunt odioſe ⁊
contra publicã vtilitatẽ. ff. ad. l. aquil. l. ita vulneratus. ⁊
l. j. C. de ꝯducto. ⁊ ꝓcu. domus auguſte. lib. xj. tẽ. ¶ Am
plius querit̃ vtrum iuriſdictio pꝛoꝛoget̃ ad hẽdem ⁊ ſiqdẽ
eſt iuriſdictio generoſa pcedens ex natura prime ex radi
ce parentũ tanqꝫ generali thoꝛo tranſit ad poſteros ſuos
iuriſgentium. vt extra de voto. c. licet. etiam ſi moriente
rege erat in vtero ⁊ etiã ſi erat vehemẽs dũtamẽ haberet
quinqꝫ ſenſus coꝛpoꝛis ⁊ nõ eſſet monſtruoſus. nam mon
ſtruoſi nõ ſuccedunt in regno. de ſup. neg. pla. c. grandi. ⁊
in. c. j. in. vj. an ſurdus ⁊ mut᷒ vel aliter impfectus. vt no. in
pꝛohemio hui᷒ facti voluminis. Si aũt nõ ẽ iuriſdictio ori
entalis ſed accidẽtalis in ea non ſuccedit hẽs ẽt filius niſi
ex conſuetudine vel ex pꝛiuilegio qꝛ nõ ẽ eadẽ perſona pa
tris ⁊ filij in pꝛudẽtia neqꝫ in fide imo a cõiter accidẽtib᷒
nimia ſapiens generat ſtolidos. vt pꝫ in Joꝛoboam filio
Salomonis. ideo qꝛ iuramẽta fidelitatũ renouant̃ a filijs
qꝛ naſcimus quales ſint futuri. poꝛro prudẽtia virtutes ñ
ſunt ex radice ſed ex animi virtute. ff. de cura. furio. l. cuius
bonis. de ſupplen. neg. pꝛela. c. grãdi. ⁊ no. in. l. tutela. ff. õ
tutel. ¶ Dubitatur ſi pꝛinceps concedit iuriſdictionem ali
cui nobili pro certo ãnuo cenſu vtrum tranſeat ad hẽdes
eiuſdem generis an vero preſumatur contractus perſona
lis ⁊ intranſitiuus. quod videtur dicendum per. l. ff. de aſ
ſeſſo. l. dirm functo. ff. de iudi. l. j. moꝛtuo. In contrarium
videtur ꝙ ſi verba nõ repugnãt iſte cõtractus ſit trãſito
rius ad heredes. C. loca. l. viam veritatis. ff. de pac. l. iure
gẽtium. §. pactoꝛum. ¶ Nec ob. ꝙ iuriſdictiones publice
nõ poſſint vendi neqꝫ in pecunia locari. vt in auẽtẽtica vt
iudices ſine quoquo ſuffragio. §. ij. vnde iuriſdictões ſi vẽ
duntur neqꝫ locãtur ad incantuꝫ qꝛ iſta nõ ẽ venditio ſed
recognitio cenſualis. vt no. in. l. j. §. j. ff. de pub. Sed certe
nõ poteſt negari quin iſte ſit contractus. i. quoddam pa
ctum. vt no. in. l. j. §. j. de actio. ⁊ oblig. ¶ Item iſtud pa
ctum eſt reale ex parte pꝛomiſſoꝛis. ergo idem ex altera
parte vt ſeruetur equalitas. ar. ff. de mino. l. ſi iudex. Sol.
Bar. ꝫ ꝙ quicqd ſit de nuda cõmiſſiõe iuriſdictiõis tamẽ
iſte ceſſionarius in rem ſuam tranſmittit ad hẽdem ſuum
eiuſdem generoſitatis vt ad filium ſuum. qꝛ propter ardo
charitatis paterne ne eo videtur cogitatum. q̃ cogitatio
naturali ratione videt̃ prodeſſe ſucceſſoꝛi. qꝛ rõ natur alis
participat ſe cũ oi hoĩe. ff. de le. iij. l. paulo calimaco. §. põ
ponius ⁊ ita intelligit̃ ⁊ ſupplet̃ dictuꝫ Bar. in. l. pe. ff. de
ſer. leg. ¶ Subiũgitur alia qd quidã nobilis caſtrametã
tuo eſt i territoꝛio iuriſdictionali nõ meo dñicali eccleſie ⁊
longiſſimo tẽpoꝛe poſſedit exercẽdo ibi iuriſdictionem ⁊
merũ ⁊ mixtũ imperiũ. quero vtrũ pꝛeſumat̃ feudũ. reſpõ
deo nõ. qꝛ caſtrũ poteſt eſſe pꝛopriũ. Item feudũ eſt qdaꝫ
ſeruit᷒ q̃ non pꝛeſumit̃ iuriſdi. autẽ ẽ in poteſtate pape. ⁊
poteſt papa facẽ caſtrũ de melioꝛi. vt. l. ij. C. de fundis li
mito. ¶ Querit̃ vtrum de dignitate poſſit quis teſtari. ⁊
videt̃ ꝙ ſic. ff. de leg. ij. l. his verbis. §. alũno. nam qd ven
di poteſt teſtabile eſt. ff. õ lega. ij. l. cirographũ. Sed mi
litia conſueuit vẽdi ⁊ locari. vt. C. de pigno. l. fi. ergo õ ea
põt teſtari. C. de ioſſi. teſta. l. oĩmodo. §. fi. ¶ In contrari
um vĩ ꝙ non põt quis teſtari niſi de re familiari. alie res
non ſunt i bonis noſtris. vt. l. cuꝫ emancipati. §. j. ff. de col.
bo. So. quedã eſt militia que poſt moꝛtem remanet i he
reditate qꝛ eſt queſtuaria pꝛo mercalia ⁊ i cõmercio. ⁊ de
iſta poteſt quis teſtari. Quedã que moꝛte finitur. ⁊ õ iſta
nõ põt quis teſtari. C. de le. l. vxoꝛ patrui. Quedã que nõ
tranſit niſi ad certã qualitatẽ ſucceſſoꝝ vt ad liberos tñ
⁊ de hac põt teſtari inter liberos. ſed ſi alijs relinquat̃ nõ
vꝫ relictũ. vt. l. ij. C. de vſuca. p empto. dic ergo ꝙ ſicut eſt
repite

¶ Adde õ pulchrũ ꝯſiliuꝫ Bald. cclxxv. incip. ꝙ p regula in. ij. per vbi ponit degi ter q̃ ⁊ qua lis ſit natura ſucceſſionis in digni tatib᷒ regalibus.

repire qualitatē heredē qꝛ aliqui ſunt neceſſarij aliqui voluntarij ita eſt reperire qualitates habētiū heredes quia aliqui habent certos heredes de neceſſitate aliqui non. ⁊ hoc procedit interdū ex ipſius rei nā. De fructib⁹ tamē poteſt teſtari ſi ad eū ſunt deuoluti ⁊ nō ſunt ꝯſumpti tpe mortis.ff.de le.ij.l.ſi mulier.§.ſed ſi habenti.⁊ in.c.pſenti de offi.or.lib.vj.ergo duces ⁊ marchiones ſuā dignitatē legare nō poſſunt.vt i.c.j.de alie.feu.neqꝫ ꝓrogare dignitatem ad alios ꝗ̄ ad naturales ⁊ iſtos ſucceſſores ēt ipſi deo derelinquēdo qꝛ ⁊ ipſe deus.vt ita dixerī recipit legem humanā.que hꝫ nālem motū lꝫ ciuile ſtatuꝫ.vt.ff.ad .l.falc.l.j.§.ad municip.⁊ in.c.j.§.donat e.quibus modis feudū alienari pōt coll.x.⁊ nō ob.de fide inſtru.c.inter dilectos.qꝛ ibi nō loquit ꝓprie in feudo ſed in re cēſuali vꝫ ibi ita erat de ꝯſuetudine vel dn̄s nolebat retrahere.naꝫ qn̄ eſt apertum ius reuerētie eſt in dn̄i arbitrio vtꝝ velit retrahere vel dimittē neqꝫ inſpicit volūtas recedentis.vt not.in.l.ij.ff.ſi ager vectigalis vel emphi.pe.⁊ in auct.de alie.⁊ emphi.§.j.¶ Ultimo quero nūqd iuriſditio poſſit ꝓrogari de maſculo ad feminas.⁊ videt ꝙ nō qꝛ omnes iuriſditiones ſunt generis maſculini qꝛ mulieres non habent cōſilium validum.nam vt ait Ari.mulier inualidū ⁊ minor imperfectum ꝯſiliū habent.dic ꝙ ſic ſi alſo preſidet iuriſdiuōi valet ꝓrogatio qꝛ qualitas iuriſdutōis magis inſpicit ꝗ̄ qualitas mulieris.C.de arbi.l.ſi.vſi ēt mulieres ſunt illuſtres ēt p ſeipſas abſqꝫ eo ꝙ coruſcent radijs maritoꝝ ⁊ tūc legatū eaꝝ dignitatū tranſit ad aliaꝫ ſuccedētem.nō ob.l.ſi anguſte.de le.ij.qꝛ ibi ſplēdebat radijs mariti nō ꝓprijs. Nam facilius finit ꝙ alieno bnficio retinet ꝗ̄ ꝙ ex ꝓpria radice poſſidet.vt.ff.de fideicō. liber.l.ſi filius.§.erit rubiano.⁊.ff.de capti.l.ſi quid bello. Pone dicunt verba priuilegij ꝯcedimus iuriſditionem tuis vſqꝫ in quartū heredē ſiue generationē ſiue in tertiū heredem. Modo h̄ queritur primo quid eſt dictuꝫ eſto quartus heres nūquid ſi filius decedit viuo pr̄e nepos eſt ſcd̄s heres an primus.rn̄deo ſi ponat pro ſanguine eſt ſecūdus.ſi pro ſucceſſione eſt primus ſic ēt vulgari ſubſtitutiōe eſt primus i ſuccedēdo ſed ſecūdus i nominando.vt l.ſi ego.ff.de iniu.teſta. ¶ Scd̄o queritur ꝺ gradu qd eſt dictum gradus.⁊ quis ē terminus a quo. rn̄deo gradus eſt aſcenſus vel deſcenſus.verbigrā.imaginetis ꝙ vn⁹ homo ſtat rectus pedibus in terrā poſitis demū vnum pedem eleuet ſurſum in aere vel deprimat deorſum iſte pedis motus facit gradum ſꝫ pes qui remanet i terra non facit gradum ſed ſtipitē.ergo ſi tenet vtrūqꝫ pedē i terra nō eſt ibi gradus.qꝛ ſequitur ꝙ gradus trāſuerſalis nō ē proprie gradus.tn̄ largo mō eſt linea que ducibilis ē in directū ⁊ i anfractus.vnde ſequitur videre an idē ſit linea ꝙ gradus ⁊ videt ꝙ nō qꝛ linea fit a pari ⁊ ſuperiori ⁊ inferiori ſed gradus nō fit a pari. Nam gradus ē ad moduꝫ ſcalaꝝ.vt glo.ꝑponit exēplo i pari gradu in feneſtra que hꝫ colonellam in medio.vt no.inſti.de gradi.dicit Ja.bu. ꝙ inter pures nō ē gradus vnde appellatiōe gradus nō ꝯtinetur frater.ꝙ dico neqꝫ filij fratrem qꝛ ſi genitor ipſorum nō cōtinet.ergo nec ipſi.qꝛ vbi nō ē pncipiū ibi nō ē motus qui nō ē niſi de termino ad terminum.dicit. R.ꝙ terminus qui euanuit ꝓrogationē nō recipit.ff.locati.l.q ad certum.repeti eniꝫ pōt ꝙ extinctū ē ſꝫ ꝯtinuari nō pt. vn̄ ſi dn̄s noſter generali ſermone dēs terminos ꝓrogauit intelligitur ſolum de pendētibus i quacūqꝫ cā principali ⁊ appellationis. ¶ Quid ſi dn̄s noſter gratiā exemptionis ſue facte filijs protogaſſet per verba ſupradicta gradum vel linee nō ꝯtinerent trāſuerſales qꝛ in ꝯputatione graduū tranſuerſaliū nō pōt eſſe ſine quadam fictione ſeu ſuppletione.qꝛ in ꝯputatione ſupplet ſtipes ex tacito intellectu ⁊ ē ꝯputatio obliqua nō certa.verbigrā.inter fratres ſuppleo patrē ⁊ deinde ꝓcedo in cōſtratrē.⁊ tūc arguo vltra verba debeat intelligi recta via ⁊ nō per obliquum.vt.ff.de vulga.ſubſti.l.qꝛ liber.§.ſi. ¶ Sequitur videre de dictione ſeu.nā iſta dictio ſeu ponit tribus modis ſ.clarificatiue vt ibi alexander ſiue paris nam multi ſunt alexandri noīati.ſed vnus paris ⁊ ſic terminus ſingularis determinat terminum cōem qn̄qꝫ ponit alternatiue verbigratia.ſi dico ꝯcedo tibi vnum ex ſeruis meis.ſ.romani ſeu herotē.qn̄qꝫ ponit ampliatiue.qꝛ ē ꝯiunctio ſubiuncta ꝙ dic vt.ff.de auro ⁊ argento legato.l.ſiquis ita. ¶ Queritur an terminus ꝓrogatus ſit idē eſſentialiter cū termino ꝓrogante. Cy.dicit ꝙ ē idem p fictionē non per veritatē qꝛ nō terminat ad eūdē motiuū. Et ſi dicit ꝯtra qꝛ primo termino inerat virtus poteſtatiua ꝓrogationis ⁊ trāſumptiue ex dicta virtute intrinſeca ⁊ inherēte ſit extenſio. ¶ Sed rn̄deo illa virtus ē informis ⁊ non ſufficit p ſe. Item illa virtus ē motiua ſꝫ nō effectiua vn̄ ē virtus impfecta ⁊ ab impfectio nihil denominat.vt.ff.ad l.fal.l.in q duct.a.§.quedā. ¶ Tu dic ꝙ ſi ex appoſitiōe dicti reſultāt duo ꝓcepta.ſ.qd̄ fiat ⁊ qd̄ infra diē fiat terminus ꝓrogatus ſit idē numero.ſecus ſi oratio non reſoluit in duo precepta ſed vnum quod expirat tempore.hoc ſic probo.ꝓrogans ⁊ ꝓrogatū ſunt cōtraria.ergo vnum nō trāſit in eſſentiā alterius.ꝓbo maiorē qꝛ qn̄ terminus apponit exceptōi vꝫ actū ne poſt fiat.nūc vo apponit pctū ꝯtrium.ſ.qd̄ fiat poſt.ff.de le.ij.l.ſtatuli.§.ſtichum.⁊ dicas ꝙ duo ſunt ꝓcepta in ſenſu diuiſo ſi intereſt ſtipulationis ſed ſi nō intereſt eſt vnū tm̄ in ſenſu cōpoſito. ¶ Quero quid ē maius vel excōicatio vel miſſio in veram poſſeſſionem videt excōicatio qꝛ equiparat morti quia mortifere vulnerat.vt no.inſti.de cap.di.§.minor.⁊ in ti.hic ſinitur lex.c.dn̄o guerrā. ¶ In cōtrariū videt qꝛ in miſſione ſſecutiua vere poſſeſſiōis requirit trina citatio vel peremptoriū.vt no.ff.de dam.in.l.finita.§.iul.⁊.§.de his qui ad eccle.ꝯfu.l.pſenti.lꝫ tedia poſſeſſio poſſit ex vna ꝯtumacia fulminari.vt.l.j.ſiquis iu di.nō ob.ſꝫ iſtū punctū alibi declarabo.latis dictū eſt ſuper iſto.c.in honorem principij ſecundi libri. Bal.doc.

Ecernimus.

Layci negocia eccleſie tractare nō pñt.h.d. Et hꝫ tria dcā.primū in genere.vt dixi in ſūmario. Scd̄m in ſpecie.ꝙ epi abbates archiepi ⁊ alij eccleſiaꝝ plati laycoꝝ iudicio de negocijs eccleſiaſticis maxie ſpiritualib⁹ nō diſponāt. Tertiū dcm̄ eſt ſpālilliſmū ꝙ pp ꝓhibitionē laycoꝝ nō dimittāt iuſticiā exercere.dicit Archi.ꝙ ſpūalia nō cadūt in nō ſpūales ⁊ in non ꝯſecratas pſonas.lxiij.di.nullus. Archi.dicit Archi.ꝙ de cā ſpūali nō cognoſcit laycus ēt incidēter ſi ſit cā iuris.ſed ſi ſit facti.verbigrā.petis hereditatē nō tanqꝫ filius petri ſꝫ fili⁹ martini.laycus certe de hoc pōt cognoſcere.xcvj.diſti.c.bene.p Archi.ff.ſo.ma.l.titia. Bart.qd̄ ē bene no. ¶ Si autem obijceret ꝙ nō eēt legitimus nō poſſet cognoſcere qꝛ ē articulo ſpūali annexus. ¶ Opponit cōtra primum dictū.⁊ imo videt ꝙ laici poſſunt negocia eccle tractare. Nam laycus pōt eſſe ꝓcurator eccleſie. Item iconomus ecclaſtici collegij.vt in.c.ꝺ ſindico.⁊ l.c.t.ꝺ ꝓcu.li.vj. So. dicit Inn.ꝙ lr̄a dꝫ gloſari h̄ mō vꝫ ꝙ nō pſumāt.ſ.ſuo nomine ſed eccleſie noie.ſic idē Ber.qui dicit nō pſumāt.ſ. auctoritate ꝓpria ſꝫ ex mādato plati vl rectoris ſic. Sed ꝯtra hoc imediate opponit de laico ꝓcur.in rem ſuā cui eſt ꝯceſſa actio a plato in caſu iſto pmiſſo. So.iſte nō tractat cām eccleſie ſed ſuā.vt.ff.de ꝓcu.l.q ſtipēdia. Itē opponit ꝙ lite ꝯte.ꝓcur.ē dn̄s litis.⁊ ex tūc auctoritate ꝓpria ē in iudicio.vt.ff.de ap.l.ab executore.§.ſi. So.taꝫ dn̄s litis ꝯte.quā poſt vice eccleſie nō ꝓpria fungit qꝛ cōmodū ⁊ incōmodū ptinet ad ecclaꝫ. ¶ Scd̄o opponit quia in cā ecclaſtice iuriſditōis pōt laicus eē iudex delegatus. nā nō inuenit ꝓhibitū ergo ē pmiſſuꝫ.rn̄deo eodē mō.nā iudex delegatus nō ꝓcedit auctē ꝓpria ſed auctē delegātis.vt.ff.de iudi.l.iudiciuꝫ.ſolui.ff.ꝺ offi.eius cui man.eſt iur.l.ſi pretor.⁊ ſic.ff.de his q.vt indig.l.maiorēs.⁊ hoc verum in cauſa temporali ſed ſpūal vel beneficial non poſſet delegari laico qꝛ non eſt capax qꝛ qualitas cāe repugnat ſtatui pſone.conſidera delegata iuriſditio eſt in delegante actiue quo ad auctoritatem.⁊ ideꝫ eſt ꝙ ordinario quia omnis iuriſdiuō ordinarij.ordinaria eſt in delegato autem eſt tanquam delegata ⁊ eſt alia ſpecies iuriſditōis.⁊ ſicut dicimus vt i vſufructu formali.ita poſſumus dicere ꝙ i iuriſditōe delegata ſit quedam iuriſditio

formalis que eſt exercitiuȝ ſine radice propria.pro p̄ma
ſbi tenet delegatio laycus habebit iuriſditioneȝ in cauſa
eccleſiaſtica licet temporali vt de re temporali qḋ videt
impoſſibile.vt in.c.bene qdem.xcvj.di.vel dic clarius q
iuriſditio prout eſt in termino a quo.i.delegāte eſt ordi-
naria.qꝛ eſt iudicio dādi poteſtas.ſed prout eſt in termi
no ad quem prout eſt in delegato nō eſt iudicio dādi po
teſtas.ſed ius dicēdi cōmiſſio ſeu poteſtas que dicit iuriſ
ditio delegata.vt no.Jo.mo.i.c.ſtatutū.in glo.magna.d
reſcrip.li.vj.ſimile eſt in alijs mādatis.Nam mādatum
prout eſt in termino a quo.i.ꝓcedente ſiue cōmittente di
cit mādatū actiue ſed prout eſt in termino ad quem.i.in
procuratore dicit officiū.Et qꝛ termin⁹ a quo ſemper ꝓ-
cedit terminū ad quem.dicit ibi Jo.mo.q mādatū pus
naſcit q̄ȝ exciret ad actū qḋ optime probat.ff.de acq.poſ.
l.qui abſenti.℄ Sed pone papa ꝯfirmauit delegatiōem
que nulla erat.vtrum illa iuriſditio dicatur delegata vel
ordinaria.⁊ videt q ordinaria.qꝛ quotiens confirmatuȝ
nō eſt aptum ad agere agitur ex cōfirmante nō ex confir
mato.vt.C.de codicil.l.j.Jdē eſt ſi eſt trāſfuſuȝ ⁊ nouatū.
vt.ff.de pac.l.tale pactū.§.qui prouocauit.Cōtrariuȝ eſt
veȝ qꝛ quādo cōfirmās inſiſtit in ꝓcedenti materia agit
ex illa ⁊ ab illa ſit denominatio.vt.l.qui ex liberis.ff.d ſe-
cūdis tab.§.teſtamēto.⁊.ff.de iuriſdi.om.iud.l.⁊ qꝛ.So.
iſta iuriſditio delegata eſt ancilla iuriſditiōis ordinarie.
Jgitur perſona domini inſpicit nō perſona vt ita dixeriȝ
ſerui.arg.ff.de leg.ij.l.debitor.§.ſeruo.℄ Opponit ⁊ vi-
det q laycus nō poſſit eſſe iudex in eccleſiaſticis etiam d
licētia epiſcopi.vt.J.de foro compe.c.ſignificaſti.So.ali-
quādo querimus nūquid clericus prorogare poſſit vl' cō
ſentire in laycū tāquā in ſuū iudicem.Et dico q nō etiaȝ
de ꝯſenſu epi.qꝛ ſi laycus cognoſceret iure prorogationis
cognoſceret ex iure proprio qḋ ſi poteſt fieri.vt hic.⁊ no.
xi.q.i.in glo.ſume.vbi videas.Jnter duȝ querimus vtruȝ
poſſit eſſe iudex delegatus.⁊ tūc doc.dicūt q ſic quia nō
gerit vicem ſui licet delegantis.Aduerte perſona eccle-
ſtica ſemper eſt quid ſpirituale.ſed cauſa eccleſiaſtica nō
eſt ſemper ſpiritualis.⁊ ideo circa perſona diſtigue aut
vterqȝ litigator eſt clericus vel ſaltem reus ⁊ nō tenet de
legatio facta layco.aut actor tātū eſt clericus.⁊ tūc tenet
quia cōgruitatem fori ſortitur ex perſona rei nō actoris.
vt.C.de iuriſdi.om.iudi.l.iur.ordine.℄ Quero quando
clericus eſt torquēdus.nūqd epiſcopus poſſit cōmittere
layco qḋ eum torqueat.rñ.ſic.quia eſt merus miniſter ⁊
nō eſt iſta delegatio.ſed nudum miniſterium.vt.ff.de iu-
di.l.ſi.dic vt i.c.ſi clericus.de ſen.excō.li.vj.℄ Quero nū
quid laycus poſſit eſſe nūcius epiſcopi.rñ.q ſic.quia aſ-
ſeſſor habet potius cōſulere q̄ȝ iudicare.vt.ff.q me.cauſa
l.metum.§.⁊ licet.ibi me aſcēdēte ⁊c.⁊ i.c.ſtatutum.§.aſ
ſeſſorem.de reſcrip.in.vj.Sed nō poteſt eſſe iudex ad iu-
dicādum.officiuȝ autem aſſeſſoris eſt aſſiſtere ꝯſulere ⁊ nō
pronūciare niſi ſit interlocutoria iure puta talis libellus ē
ineptus vel tali poſitiōi debet de iure reſpondere vel ha-
benti tutorem non debȝ dari tutor vel pupillus nō poteſt
ſtare vel non poteſt petere ſe mitti in poſſeſſionem.quia
teſtamētuȝ eſt canzellatum ⁊ ſimilia.vt.l.j.de officio aſ-
ſeſſoris.Et tamē prudentius faciet ſi loquatur in perſo-
na epiſcopi vel ſui vicarij preſentia.⁊ melius ſi faciet eos
loqui.vt.ff.quod metus cau.l.metuȝ.§.ſed licet.in verbo
interloquutur.⁊ hec vera ſunt ſi curia epiſcopalis eſt ſolū
epiſcopalis.ſed ſi eſſet duplex.ſ.eccleſiaſtica ⁊ laicalis.vt
quia epiſcopus eſt vicarius imperatoris.tunc laicus po
teſt eſſe iudex epiſcopi laycorum controuerſiarum.vt.ff.
de pecu.l.hinc queritur.§.poteſt.℄ Simile habemus in
milite qui habet duo patrimonia.nam de caſtrēſi teſtat
vt miles de pagano vt pagan⁹.l.j.ff.d teſta.mili.℄ Que
ro vtrum epiſcopus poſſit habere ꝯſilium cū layco ſuper
cauſa ſpirituali.rñdeo ſic ſicut dicimus i ſimili q mulier
nō poteſt eſſe iudex.tamē eius conſiliū poteſt regi in.l.
qdam decedens.in prin.ff.de admi.tu.dicit tamē ibi Cy.
in addi.q teſtator nō pōt heredem artare ad ſequēduȝ
ꝯſiliū ſ fratris minoris.qꝛ tūc per quoddā indirectum fra
ter minor eſſȝ executor teſtamenti.imo executor ſuperior

qḋ decretalis ꝓhibȝ ſm Cy.⁊c.Jtē cum fratre minore pt
habē cōſilium ſuȝ maxime in foro anime ℄ Quid ſi fra-
ter minor ſit magiſter in theologia vel homo ſancte vite.
ad hoc.C.de inge.manumiſ.l.ſi anima.vbi dicit ſi cuȝ pe-
ritioribus tractatū.i.ꝯſiliuȝ habuiſſes facile cognoſceres.
℄ Jtem ⁊ cū hēnico pōt hr̄e conſilium ſicut romani ha-
buerunt cum quodam ephesino exulāte.vt.l.ij.de orig.iu
ris.℄ Quero nūquid laicus poſſit eſſe executor teſta.ad
pias cauſas.⁊ videt q nō.qꝛ ſunt cauſe eccleſiaſtice.Con-
trarium eſt verū qꝛ nedū layco ſanie itegre ſed etiam de-
portato pōt cōmitti executio teſtamēti.vt.ff.ad treb.l.ex
facto.§.facto.℄ Quero iterum nūquid laycus poſſit eſſe
iconomus eccleſie.Reſpōdeo ſic.qꝛ huic officio nō ē ali-
quis ordo dputatus a iure.vt.C.de epiſco.⁊ cleri.l.oēs.§.
iconomo.vel dic q cum iconomo cōmittatur gñalis ad-
miniſtratio dȝ eē clericus vel de corpore illius eccleſie vl'
ſaltē eccleſiaſtica perſona.vt monachus vl' cōuerſus vl' fa
miliaris eccleſie ſi inueniatur eque bonus in eccleſia ſicut
extra.quia melius ſciret adminiſtrare ⁊ facilius poterit
cogi ad rationem redēdam.tamē cōſuetudo eccl'e ē con-
ſeruanda in iconomo ſicut in alijs miniſtris.arg.ff.quod
cuiuſqȝ vni.nomi.l.nulli.quia ſi iconomus aliter miniſtrat
pōt remoueri nuda volūtate conſtituētium ſicut ſimplex
procura.vt.ff.qḋ cuiuſqȝ vni.no.l.itē eorū.§.ſi.dic q layc⁹
nō pōt eē iconom⁹ vniuerſalis ⁊ gubernator ecclie rerum
vt leg.⁊ no.xvj.q.vij.c.noua actione.qḋ intellige quando
tanq̄ȝ ſuffectus loco p̄lati vl' bñficiati nō exiſtētis vel ha-
bētis.quia tūc gerēt vices p̄lati vel bñficiati.no.ff.d tute.
l.queſitum.quod ē impoſſibile.qꝛ militia clerici nō ꝯgru-
it layco.⁊ qꝛ iſte poſſȝ craſſari in mala adminiſtratiōe re
rum ecclie ⁊ intercipere res ecclie.ſȝ p̄ſite prelato qui pt ab
eo dieriȝ requirē rōnē bñ poſſit adminiſtrare.vt no.Jnn.
in.c.ij.d eta.⁊ qua.⁊ maxime vbi ad tale officiū cleric⁹ in-
ueniri nō pōt.vt leg.⁊ no.lxxxiij.di.cauēdum.ſic curator
facit ſubcurationē.ff.d neg.ge.l.ex facto.⁊ iſte iconomat⁹
nō dȝ cōmitti pſone ꝯiuncte p̄lati propt' ſuſpitionē rōnis
nō exigēde.vt no.lxxxix.di.decēter.niſi forte eſſȝ honeſte
probate vite.arg.no.in.l.j.§.his autē.ff.d ripa munien-
da.Nam ipſa animi virtus habetur pro fideiuſſa.glo.ē ibi
ſingu.℄ Quero nūquid laycus patronus rectore vocas
te poſſit adminiſtrare res eccl'e.tex.cū gl.in.d.§.nihilomi
nus.C.de epiſ.⁊ cleri.dicit q iconomus dȝ adminiſtrare
⁊ patronus ꝓ eo dȝ fideiubē.vt.J.c.exuminata.℄ Quero
an laycus poſſit adminiſtrare ⁊ eē vicarius epi.Rñ.ſic in
tēporalibus ⁊ nō in ſpūalibus vel dic in neutris.vt notāt
Abb.⁊ Pe.in.c.ij.d clericis cōiugatis.qḋ ē verius.dic q
ſi epiſcopus hȝ laycalē iuriſditionē pōt.ſecus ſi eccliaſti-
cam tm̄.aſſidere autē pōt qꝛ aſſeſſor nō hȝ iuriſditionē ſȝ
quoddam officium abſqȝ iuriſdi.℄ Quid ergo ſi epus cō
ſtituat eum vicarium in ſpūalibus.rñ.improprie ſumitur
hoc verbuȝ vicari⁹ ⁊ ponitur ꝓ aſſeſſore.ar.ff.de cōdi.⁊ de
mon.l.pater ſeuerinuȝ.§.ꝯditionuȝ.℄ Quero nunqd pa
pa poſſit delegare oēs cauſas indiſtincte layco.Rñ.ſic ſm
Ber.imo poſſȝ ēt ſeruo ⁊ infami iuriſditionē ordinariaȝ
dare.vt.ff.d offi.pro.l.barbarius.in ſi.℄ Quero nūquid
laycus poſſit eſſe rector hoſpitalis.Rñ.ſic ſicut poſſet eē
tutor pupilli ⁊ curator quorūcunqȝ q indigēt curatore.vt
.C.de epiſ.⁊ cle.l.orphanotrophos.⁊.l.oīa priuilegia.⁊
in cle.qꝛ cōtingit.de relig.domi.℄ Quero nūquid layc⁹
poſſit eſſe cuſtos altaris ſicut faciunt fratres minores.rñ.
ſic.qꝛ iſtud eſt ꝓphanū officiū lȝ pium.⁊ iō ſi relinquitur
cuſtodie ſue valet legatuȝ ⁊ cuenit dȝ in elemoſinis arbi-
trio cuſtodis.vñ nihil relinquit fratrib⁹.ergo ceſſat decre
talis q̄ dicit q fratres minores nō ſunt legatoꝝ capaces.
⁊ hoc ꝓbat a ſimili.nā ſi relinquit capaci nō viciat relictū
lȝ illud poſtea diſtribuat nō capaci.puta ſpurio teſtatoꝛ.
qꝛ id nō ꝓuenit iudicio teſtatoris iȝ caſu.⁊ ſic nō ob.l.i te
citis.ff.de leg.i.ſecus ſi cum ipſo cuſtode ſeu guardiano al
taris eſſet ꝓordinatū ꝑ teſtatorē q id deberet diſtribui in
ter frēs minores.qꝛ id qḋ eſt ꝓordinatum iedit tacite.qꝛ
vr' repertitū.⁊ iō nō vȝ tanq̄ȝ factū in fraudeȝ regule.Jtē
qḋ ſic ꝯtra glo.regule ſimiliter nō vȝ.vt de.dudum.§.ve-
rus.de ſepul.ar.ff.de pat.l.itē q ei.ff.de heredi.inſtitutē.

℄ Addē q
not.Arch.
xvj.q.vij.lai
cos vbi dicit
q triplex ē
diſpoſitō re
ruȝ eccleſia
ſticarū.que
dam eſt ad
ciouȝabilis
⁊ hec pertinet
ad epīȝ.que
dam miniſteriaſ' ⁊ ad
iconomum.
queda ſoli
citudinis ⁊
hec ꝑtinet
pōt laycus.

.l.qdā cū filiū.⁊ hoc verū ē niſi forte ſit ſimplex elemoſina
vt ibi.c.audiū.§.verū de ſepul.i cle.puta excuſētū vel pocu
lētuz q̄ paucis dieb⁹ poſſit ↄſumi.vt.ff.ð cap.di.l.legatū.
¶ Quero vtrū ad acceptandū bñficiū ↄſtitui poſſit layc⁹
pcurator dicunt q̄ nō.quidā de hoc per archi.de conceſ.
preben.in.vj.c.ne capiande.ar.cōtra.ff.de procur.l.ſi ſeq
ſtichum.dic q̄ ſibȝ nō ſolum ſpeciale mandatū ad acce-
ptandum beneficia ſed ſingulare ad acceptandū tale bñ-
ficium bene valet mandatū.q: ipſe non acceptat ſed dñs.
vt.ff.de rei.vindic.l.pater ex puincia.⁊.ff.de acqui.poſ.l.
heredita.paul.q: in pcuratoribus nihil ſpūalitatis tradit
ſic.n.in procur.aliquid tradicatur qn̄ illud ius bȝ cedere
dño.ff.de ac.⁊ ob.l.querūqȝ gerimus.ſed hic nil habȝ qđ
cedat.ſ.de preben.c.accedēs. ¶ Sed nūquid poteſt eſſe
notarius in cauſa electionis.quidam dicunt q̄ non.ſ.de
arbi.contingit.tu dic cōtra q: pōt eſſe teſtis.ergo ⁊ tabel
lio.pbatur cōtra per.l.domicius labeo.ff.de teſta.Item
q: tabellio quo ad officiū ſuū eſt ſeruus public⁹ vnde ſic
eſt ſeruus laycorum ſicut clericoꝝ.hec eſt veritas qcquid
dicat hoſti. ¶ Quero an cauſa eccleſiaſtica poſſit com-
promitti in laycū.rñ.ſic etiam in bigamū q: bigamia nō
pertinet niſi ad ea que ſunt ordinis vel eccleſiaſtice digni
tatis.⁊ q̄ poſſit laycū cōpromitti pȝ in.c.cōtigit.ſ.de ar.
a ↄtrio ſenſu.quia ibi prohibet tantū de ſpūalibus.ergo ſe
cus in alijs qđ dic.vt in.c.per tuas.eo.ti.⁊ qđ not.in.c.ac-
cedēs.⁊ in.c.j.de cleri.coniu.li.vj.⁊ de offi.dele.c.ab arbi-
trio.eo.li.per archi.⁊ Innoc.in.d.c.contingit. ¶ Quero
nunqd laycus poſſit eſſe arbiter.rñ.q̄ nō quia arbitria re
dacta ſunt ad iſtar iudicioꝝ.ff.de arbi.l.j.Sed vtrū po-
teſt eſſe arbitrator i cauſis eccleſiaſticis.rñ.q̄ ſic ſicut pōt
eſſe proloneta ⁊ amicabilis ↄpoſitor.ff.de ar.l.ſi de meis
.§.ſi rere piſſe.niſi ſuum arbitramētuȝ cōtineret ſimoniaȝ
vt.ſ.de preben.niſi eſſent. Deide not.q̄ iudices eccleſiaſti
ci nō debent timere inhabitiones laycoꝝ ēt regum qn̄ fa
ciunt iuſtitiam eccleſiaſtici.vnde mādatum regis nō ſu-
ſpendit iuriſditionem eccleſiſticā.q: libertas clericorum
nō poteſt minui per iudices tpales.vt not.i auc.ð nō alie.
.§.ſin.cuȝ glo.ij.i verbo teneat delegare. No.cauſas cri-
minales delegari poſſe de iure canonico.Item de iure ci-
uili pōt delegari per pncipē.Item ſubdelegari p hñtē
ptātem a principe.vt.C.qui pro ſua iuriſd.l.ſi.Itē tene mē-
ti hant glo.q̄ cam mere ciuilem clerici epūs pōt delegare
layco.hoſti.dicit ↄtrarium.⁊ ego idem dixi.ſ.q: ois pſo
na eccleſiaſtica eſt quedā quiditas ſpiritualis.Alij dicūt
q̄ aut clericus ↄuenitur reali acti.tanq̄ qlibet poſſeſſor.
tūc poteſt ſortiri foꝝ iudicis layci.ſecus ſi ↄuenitur act.p
ſonali.ita tȝ Guil.de cu.in auc.clericis.C.de epi.⁊ cle.⁊ di
cit q̄ ita ſeruat ↄſuetudo.ego credo talē ↄſuetudinē non
valere. Naȝ ēt in reali iudicio quaſi ↄtrahit ⁊ pſonaliter
obligatur perſona foro alicui⁹ iudicis.vt.l.ij.ff.de pro.ſti-
pu.que perſonalis obligatio nō pōt cōtrahi coram iudi-
ce ſeculari per clericum etiam de voluntate epiſcopi nec
iuuat cum abuſiua poſſeſſio quia nemo pōt poſſidere rē
quam ppetuo non licȝ habere.vt in.c.ad decimas ð reſti.
ſpo li.vj.⁊ no.ſ.c.pximo.⁊.ff.ne quid in lo.pub.l.j.§.habē
tū.vbi ē tex.no:abilis. Bal.

¶ Adde ſ notata in.c. q: pp.de electio. in.c.ſic ſ.ne cle.vel mo.⁊ an laicus poſſit pdicare.vide glo.ſing.in c.bene q̄dez xcvi.diſt.in vbo laycos.

q **Uanto.** Cāȝ iuriſpatronatus nō pt
tractari niſi eccleſiaſticus iu
dex.E.eſt rō q: hoc ius patronatus adheret
eccleſie ⁊ q̄ eccleſie adherēt eccleſiaſtica ſunt
vt.ff.de rei vend.l.que religionis.Item eccleſia eſt ſuppo
ſitum ⁊ ius patronatus ē appoſituȝ ei. ¶ Quero an ius
patronatus ſit indiuiduū.rñ.ſic q: oia iura que nō meti-
untur ex corporalib⁹ ſȝ ex ipſa ſubſtātia iuris incorporalis
indiuidua ſunt.vt.ff.de vſu.⁊ ha.l.vſus po.ff.ad.l.fal.l.j.
.§.vſuſructus.ff.de iure patro.l.carmelia pſa. ¶ Fallit in
noibus debitoꝝ que licȝ incorporaliſſima ſint.tñ diuidunt
inter heredes rōne rei debite p.l.xij.tab.vt.ff.fa.here.l.he
redes.§.an ea.ff.de ver.oblig.in executionibus. ¶ Et pre
mitto ad euidētiam ⁊ indiuiduū dicitur tribus modis.ſ.
corpore ſeu vita.vt dē qđ vno ſpū ↄtinetur.vt hō.ff.ð vſuc.
.l.rerum mixtura.⁊.ſ.de pſump.c.afferte rōne.vt qn̄ diui
ſione ſurgeret incōueniētia iuris.vt.ff.de ver.obli.l.ſtipu-
latōes nō diuidūtur. Nam vt iura mere īcorporalia que
ſolo iuris itellectu percipiūtur ⁊ ſubſiſtūt vt ius patrona
tus. Sed tñ aduerte q̄ ius patrōatus hȝ quedaȝ cōſecu-
tiua.ſ.bigratia.ſucceſſiōes ⁊ emolumēta que ſm glo.di-
uidūtur viriliter ſm Pe.diuidūtur pportōaliter.vt qui
plus ↄtulit bñficij plus hēat comodi.C.de fideicō.l.cum
ſerui.Sed i iure pſonatus eccleſia tñ habet qui edificat
vnum angulum quātū qui tres edificat ⁊ tñ paupercula
quātū rex.⁊ ita facit numerū i pſentādo.Ceterū i ſubſtan
tia ius patronatus ñ recipit ſectiōeȝ.⁊ ideo īdiuiduuȝ eſt
⁊ ſola ſua integritate ⁊ diffinitōe ↄſiſtēs ſicut ſeruitus que
appellatur ire ⁊ agere.⁊ ſimiliter indiuiſibile eſt q̄ ſola
ſui integralitate ⁊ totalitate ſubſiſtit.cuius pars non ha-
bet proportiōalem comoditatem. ¶ Quero q̄ remediū
intentatur pro iure patronatus declarando vel euincēdo
reſpon.per omnem iudicio ſuper quo glo.docet formare
libellum.ff.de iureiurā.l.ſi duo patroni.in princi.que glo.
non eſt alibi in iure ciuili.nō autem agitur eci vēdi.vt.ſ.c.
examinata. ¶ No.q̄ ius patronatus eccleſie eſt qd mix
tom. Nam cum oriatur in perſona layci ⁊ tranſmittatur
ad heredes laycos ⁊ per laycum fiat preſentatio.ergo nō
eſt ius mere ſpūale.quia laycus nō eſt capax huius iuris.
Veruȝ q: trahit originem ab eccleſia ⁊ concernit ordina
tionem ipſius ⁊ ex cōſtitu.eccleſie naſcitur.ideo nō ē me-
re laycale ſed dicitur temporale ānexum ſpirituali. ¶ Et
no.q̄ ius patronatus ſumit originem a re propbana quā
quis dedicat deo.⁊ ideo cōſiderata origine ſapit laycali
tatem. Nam nō omnis deſinit eſſe dñs.quia remanet pa
tronus.vt dicit illa.l.notabilis.ff.de heredi.inſti.l.talem
.§.ſi.⁊ tamē ius patronatus eccleſie dicit puenire ex me
ra liberalitate canōis. Nam de rigore iuris lex ſacra ne-
mini ſeruit.ff.de verb.ob.l.inter ſtipulātem.§.ſacrā. Iſta
eſt ergo liberalitas canonis tamē de cōdigno.Et iō non
poteſt auferri patrono.arg.no.ff.de dōa.l.aquilius regu
lus nicoſtratus.⁊ facit.ff.vt i poſ.lega.l.ſi. ¶ Sed quero
quare magis quo ad forū inſpicitur qualitas ſpūalitatis
quā ſubſtātia tēporalitatis.rñ.duplex eſt rō.prima ratio
naturalis que vocatur prima equitas.ff.ð publi.l.ſi.quia
magis dignū trahit ad ſe minus dignū.⁊ magis potens
trahit ad ſe minus potēs.tamē denominatiue.vt.ff.ð iu-
riſ.om.iu.l.imperium.§.mixtū.ff.de dōa.inter vir.⁊ vxo.
cum ſpōſus.§.generaliter.⁊.l.ſi legatū.ff.de le.iij.q̄ effe-
ctiue.ff.de ſta.homi.l.quare.⁊.ff.de lega.ij.l.ticie textores.
¶ Item qn̄ ex duob⁹ extremis ſit vnio remanētib⁹ qua-
litatibus extremorū magis principale ⁊ magis notabile
aliud ad ſe trahit. Scđa ratio eſt q: ſi iudex laycus poſſȝ
cognoſcere ergo poſſȝ ſupra caput eccleſie maioreȝ.i.pa-
tronum creare p ſuam ſniam.ar.ff.de ſta.li.l.ſtatu liber.a
ceteris.§.ſi.⁊.ff.de iure patro.l.ſi duo patroni.in prin. Sȝ
hoc valde abſurdū eſſet q̄ eccl'a que ē libera per ſniaȝ iu-
dicis ſecularis efficeret ſubdita patroni.Item certum eſt
q̄ ius patronatus eccleſie nō pōt vēdi licet trāſeat cum
vniuerſitate.ff.ð acquirē.re.do.l.quedam.ff.ð contrahen.
emp.in modicis.ff.ad treb.l.perinde.ergo nec per ſniam
iudicis ſecularis adiudicari.arg.ff.ð iudi.l.omnē obliga
tionē.ff.ð ſta.lib.l.ſtatuliber a ceteris.§.ſi.Sȝ ecce nos
dicimus q̄ ius patronatus ratōe ſue tēporalitatis tranſit
cum vniuerſitate tēporalium. ¶ Sȝ quid ð mere ſpūali-
bus vt ſi vēdam tibi villam in qua habebā decimas vel
alia ſpūalia.dicit Inn.q̄ nō videt includi q: generale ver
bum nō icludit ea que aliā habēt iuris diſpoſitōeȝ.ho.cō
tra.poſſet diſtigui iter vbū generale ⁊ vniuerſale. ¶ Itē
ſi in vēdi.eſſent appoſita hec verba integro ſtatu vel cuȝ
plenitudine iuris includerent omnia.vt.C.ð ho.rarū.l.ſi
quādo lib.x.que ē lex ſing.ad hoc pone.epūs dicit cōmit-
to tibi oēm iuriſdi.nunqd videat cōmittere merū impiū
⁊ videt q̄ ſic.vt.ff.ð offi.pſi.vi.l.j.§.cum vrbē. Sed ibi ip
ſa respub.fuit cōmiſſa gubernanda nō ſola iuriſdi.vnde
dicūt quidam q̄ nō cōtinet meꝝ imperiū.q: illud verbū
omnē pdicatur ſi de pluribus differētibus ſpecie nō plu-
ribus differētibus numero. Iſta.n.ſuppzema reqrūt ſup-
premū.i.ſpeciale mādatū.ar.ff.de pcur.l.pompo.in pnc.
⁊ idem eſſet ſi princeps daret omneȝ iuriſdi.talis caſtri.⁊

illud caſtrū haberet ex priuilegio merū imperiū. Nā hic nō videt̃ donatū. q2 illud qđ ſpecialiſſimū eſt abſtractū eſt ⁊ ſeparatū a natura generi. ⁊ iđ ſ mixtū imperiū nō includeret̃. vt. ff. de dāni. infec. l. iiij. §. duo. ¶ Quero quid ſi patronus eccleſie eſt per viꝫ expulſus de cuſtodia eccleſie vacātis. vtrū pōt agere actōe iniuriaꝝ corā iudice layco. rñ. ſic. q2 agit de iniuria cōmiſſa in perſona ſua. Nam oīs violētia dicit̃ iniuria ꝑſonalis. vt ſing. no. ff. de fur. l. ita ſi ſ. ⁊ facit qđ not. in ſimili. ĩ. eo. c. ceteꝝ. ¶ In glo. ibi ſed iudicio poſſeſſorio rei ⁊ nō ſoluꝫ pro expulſione. ſed etiam pro turbatōe ꝯpetit actio iniuriaꝝ. vt. ff. de act. ⁊ ob. l. ſeruus. nō in oībus nō dico ꝙ ſit crimen publicū. ita ꝙ poſſit agi. l. iulia. de vi. vt no. ff. de reg. iur. l. hoc iure. ⁊ ff. de iniur. §. ſi. ¶ Pone ꝯtra vnum ex patronis lata eſt ſnīa alius aūt obtinuit. nūquid obtinēti totū accreſcit. ⁊ dico ꝙ ſic nō ꝙ ꝓpꝛie aliqđ accreſcat. ſꝫ q2 per ſi ꝯcurſuꝫ appa3 et nil diminutum q2 iſtud ius quaſi ſpūale nō pōt diuidi vnde nō pōt quis eſſe ſemipatronus. vt. ff. fami. her. l. quedam mulier. ⁊ ff. de iurepatro. l. cat melia pis. nō obſtat. l. ſi duo patroni. q2 ibi loquit̃ reſpectu ſucceſſiōis que diuiſibilis eſt. vt no. C. de fideicō. l. cū ſerui. glo. iſtius. c. de ſe clara eſt. Nam primo dicit ꝙ ius patronatus nō eſt ꝓpꝛie ſpūale ſed annexum cauſe ſpūali intellige cauſe. ſ. ſubiectiue. q2 eccleſia que eſt ſubiectū hui9 iur. Nam ⁊ ſtipulatio denominatur a rebus. vt. ff. de vb. obli. l. ij. ⁊. l. ſtipulatōe nō diuidūtur. deinde glo. dicit ꝙ rōne coherentie aſſumit naturam eiuſdem ſpūalitatis. ¶ Tertio dicit ꝙ ius patronatus poſſidetur intellige. ſ. quaſi poſſidetur. ꝯt. ff. de acqui. re. do. l. ſeruus. §. incorporales. ⁊ ſi teſtis diceret ꝙ vidit talem poſſidere ius patronatus exponeretur id eſt quaſi poſſidere. vt. ff. de iureiuran. l. ſed ⁊ ſi poſſeſſori. §. ſed ſi rerum. vbi eſt tex. notabilis. quia verba laicorum debēt itelligi groſſo ⁊ vulgari modo. vt no. Cy. C. de dona. ante nup. l. ſi cum ante. dic̄ Arch. ꝙ patronus ſuſpectus nō remouetur ſed datur ei ſocius ſiue curatoꝛ. vt no. in. l. tutoꝛ. ff. de ſuſpec. tut. ⁊ per Arch. lxxiiij. di. c. epoꝝ. Nunquid epūs de ſuo tēpoꝛe poſſit aliquid donare patronis. ⁊ dic ꝙ ſic ⁊ ſi pꝛorogat tēpus patronoꝝ nō dicit̃ ſuū tēpus donare. Sꝫ ſi poſt tēpus patronoꝝ dicitur donare. ⁊ tunc computatur ⁊ ipſi epo in tēpoꝛe ſuo. c. bene. lxi. di. per Arch. quod eſt valde not. Item dicit Archi. ꝙ reges patroni ſunt in epatibus xlij. lectis. hoc facit ꝑ ducibus alemanie ⁊ ſimilibus qđ tene bene menti. Bal.

T ſi clerici. Iſtud capl'm hꝫ elegantes materias. ⁊ hoc dicit clericum cōuictū vel confeſſum de crimine coram iudice laicali de eo nō punit epūs ſed coram ſe cōfeſſum vel ꝯuictum punit pena debita niſi ſecum diſpenſat qđ pōt in adulterio ⁊ minoꝛibus nec debet ipſum punitum tradere curie ſeculari. vel ſic ex illicito ꝓceſſu iudicio incongrui nemo poteſt dānari. ⁊ illud quod factum eſt ꝯtra ius non poteſt ratificari. ⁊ dicit Arch. lxiij. di. ſolomitane. ideo nihil valet hic deciēs repetita confeſſio. ¶ Item in mediocribus delictis. ⁊ infra poteſt diſpenſari. ¶ Item epūs functus ⁊ perfunctus officio ſuo nō debet clericum depoſitū tradere iudici ſeculari. An clericus in furto vel homicidio compꝛehēſus poſſit capi per laycos ⁊ epiſcopo preſentari. dic ꝙ ſic. vt no. per Arch. xci. diſt. c. preſbyter. In contrarium facit quod no. ff. de reg. iur. culpa eſt. per Accur. Sed hoc non eſt culpa ſed reipublice tutelis que omnibus eſt conceſſa contra depꝛehenſos actu. C. de ma. ⁊ mathe. l. ſi. ¶ Diuiditur in tres partes. In prima narrat proceſſum iudicis ſecularis ⁊ etiaꝫ cōfeſſiones ⁊ teſtimonia recepta cōtra clericos pꝛohibet epūs iudicare ex illis. Secūdo ponitur de proceſſibus epoꝛum ⁊ eorum diſpenſatione tacite diſtinguendo inter maxima ⁊ enoꝛmia crimina ex vna parte ⁊ mediocria ⁊ minora ex altera ſm vnam opi. In tertia parte dicit ꝙ epi non pñt exaggerare penas clericoꝝ depoſitoꝝ ⁊ perfecte punitorum tradeñ. eos iudici ſeculari. ſecunda ibi ſi vero. tertia ibi ſed nō dꝫ. Caſus quidaꝫ clerici tracti fuerunt coram iudice ſeculari ⁊ confeſſi vel ꝯuicti. Querit̃ vtrū propter talem ꝯfeſſionē a ſuo epo ſunt puniēdi. Rñ. ꝙ nō q2 ſicut ſentētia a nō ſuo iudice lata nō tꝫ nec confeſſio reoꝝ vel teſtium factam coram ipſo. ſed ecce iſti ſunt confeſſi coraꝫ epo vel cōuicti corā eo qualiter puniētur. reſpōdet ꝙ ſi ſunt in iure. i. in figura iudicij cōfeſſi ſeu legitime. i. ſolemnit ꝓbatō ꝯuicti. ſi quideꝫ eſt tale crimen enoꝛme per qđ debeāt a ſuis ordinibus ſuſpendi vel deponi vel ab altaris miniſterio perpetuo remoueri ita fiet. ſi aūt ſunt crimina mediocria ſeu minora vt eſt crimen adulterij ⁊ minora eo vel paria poteſt epiſcopus peracta penitentia diſpenſare. ¶ Tertio querit̃ vtꝝ epūs qui depoſuit clericū ⁊ functus eſt officio ſuo degradādo ipſuꝫ pro ſuis exceſſibus debeat ipſum tradere iudici ſeculari. Rñdet ꝙ nō duplici rōne. prima q2 eſt ꝑfunctus officio ſuo. ſcđo q2 nō dꝫ addere afflictionē afflicto. ¶ No. primo regulā ꝙ clerici etiaꝫ nō pñt ꝯfiteri nec ꝯuinci corā iudice ſeculari. ⁊ hoc ē contra prāteꝰ terrarum qui clericos corā ſe ꝯfeſſos remittūt ad epm cū tenoꝛe cōfeſſionis. Nam tales ꝯfeſſiones non debent ſcribi in actis iꝫ Inno. dicat ꝙ epiſcop9 cogit eos ꝑſiſtere in tali ꝯfeſſione. X. de elect. per inquiſitionem. ⁊. X. de confeſ. c. cum ſuper. ⁊ male niſi crimē ſit notoꝛium vl' quaſi. arg. ff. de adul. l. capite quinto. Nam notoꝛium gerit vices ſolemnes eplē remiſſius. ⁊ dic ſi clericus ſponte confitetur coram iudice ſeculari aut delictū aut cōtractuꝫ ſi delictum aut per viam iudicij aut de plano. Primo caſu valet cōfeſſio nec cogit̃ perſeuerare ne videat̃ epiſcopus ratificare factum contra ius vt hic. Secūdo caſu cōfeſſio facit iudicium. ⁊ ideo cogitur perſeuerare ſm Inno. Et ſic no. ꝙ perſeuerare dicitur etiāꝫ ille qui per tormenta perſeuerat. qđ eſt verū ſi prima cōfeſſio fuit ſpōtanea. vel dic ꝙ arbitrio iudicis ē an dicat̃ ꝑſeuerare necne. Nam vbi plene cōſtat de indicijs toꝛtura nō habetur pro cā impulſiua ꝯfeſſionis veritas pro finali cā. Si vero coram iudice ſeculari ꝯfeſſus ē con tractū nō pōt per tormēta cogi perſeuerare. q2 tormēta nō habent locū in ꝯtractibus ſed in maleficijs. ⁊ nec in maleficijs oībus ſed in grauibus ⁊ ēt nec ſemper q2 cū de plano per teſtes pōt pꝛobari maleficium. vnde ſemp ante finalem toꝛturā debēt publicari atteſtatōes. q2 ſi nihil ē probatū ceſſat toꝛtura. ſi ſimplr̃ ꝓbatū ē relinquit̃ arbitrio iudicis. ſi plene ceſſat toꝛtura q2 nō poteſt per toꝛturam ſe purgare. per Cy. C. quoꝝ ap. nō recip. l. ij. ¶ Secūdo no. regulam ꝙ nō valet cōfeſſio facta coram iudice q nō pōt condēnare. dicit lex eius iudicis vel arbitri ſnīa nō infamat nec cōfeſſio facta coram ipſo. iſta ē glo. ſing. ff. de his qui no. inſa. l. qđ ergo. §. ex cōpromiſſo. ⁊ facit ad qōnem vtrum confeſſus ſuper inquiſitione fundata ſup. l. municipali ſit iſamis. ⁊ dicim9 ꝙ ñ. q2. l. municipalis ñ infamat. vt. ff. de actio. ⁊ obli. l. ceſſat. ¶ Quero igitur nūquid clerici ꝯfeſſi ſponte coraꝫ honeſtis viris ⁊ maxīe corā magiſtratib9 q ſi traxerit ad eos cām poſſunt ꝑ epos toꝛqueri. Innoc. dicit ꝙ ſic q2 poteſt habere ratam talem ꝯfeſſionem. pro hoc. ff. đ edil. edic. l. quero. §. ſi. Et ſi toꝛtus ab epo ꝯfiteat̃ coram eo non poteſt reuocare ꝯfeſſionem. vt no. ff. de inſa. l. ſeruus furtum. ¶ Quero que toꝛmēta dicant̃ foꝛmido. rñ. que cadūt in conſtantē virum non alia puta ferula. vt no. C. ad ſill. l. ſi. ¶ Quero probabit qs ſe toꝛtū nūquid per clamoꝛem ⁊ gemitū vt cum eſſet eius vox nota ſed teſtes non viderūt corpus. dic vt no. Bar. ff. de noui op. nū. l. de pupillo. §. ſi qs ipſi pretoꝛi. ¶ Tertio no. ꝙ ꝯfeſſio facta coraꝫ iudice competēti in figura iudicij ſufficit ad condēnationeꝫ ſine alia ꝓbōne. Sed glo. Accur. dicit ꝙ ſi eſt nuda nullis adminiculis roboꝛata ñ facit plenā fidē. ff. de app. l. non tm̄. Ego hoc arbitrari puto ex qualitate ꝑſonarū. Item opꝫ ꝙ ꝯſtet de maleficio licet non de maleficiēte. vt. l. j. §. item illud. ff. ad ſill. vnde non ſufficit dicere occidi homineꝫ niſi conſtet de coꝛpoꝛe non tamē opꝫ ꝙ conſtaret de proprio nomine interfecti. vt eſt glo. ſingula. ij. q. viij. libelloꝝ. ¶ Quarto no. ꝙ ꝓbatio dꝫ eſſe legitīa ⁊ plena ⁊ ordine iuris facta. nam per vnum teſtē nemo ꝯuincit̃ niſi quo ad toꝛturā ⁊ eſt in arbitrio iudicis modus ⁊ genus toꝛture. vt. C. ad. l. iul. ma. l. ij. ⁊ toꝛtura non dꝫ eſſe barbarica. ita

Digitized by Google

nec crudelis ꝙ ea3 natura facere nõ poſſit.vt.l.j.C.ð emẽ. ſer.¶ Sed nũqd v3 ꝯfeſſio facta i carcere epi vł preſidis. rñ.ꝙ nõ q2 iur.deputatus eſt locus ſolẽnis ꝛ publicus ea rum.vt.C.de cuſto.reoꝝ.l.ij.nõne.nec eni3 debet fieri actus ſolemnis in locis vilibus ꝛ obſcuris.in epõ val3 tñ ſi fieret in camera vel in aula epi q2 ibi honeſte põt ſedere ꝓ tribunali.ꝛ i3 ꝯfeſſus eẽt ſub cuſtodia nõ dicitur tñ facere per metum. Nam ſub cuſtodia d3 eſſe.vt.l.ſi.C.de accu.ſ3 quidã aſſeſſores faciunt eos diſligari a vinculis qð nihil ſonat.quia ſub cuſtodia ſunt.vt.ff.de ver.ſigni.l.q neq3 ſoluitur.ꝛ.l.vinculoꝝ.¶ Item no.ꝙ perpetua ſuſpenſio ab ordinibus vel altaris miniſterio perpetua remotio eſt pena capitalis clericoꝝ. Nam per hoc extincti ſunt a ſuo eſſe qð dic vt no.Inn.ẜ.de accu.c.qualiter ꝛ qñ.ſic ꝛ tabellio ꝑpetuo depoſitus ab officio cũ infamia dicitur.extinctus ꝛ nõq3 reddit ad illud ꝛ nõ põt denuo creari tabellio.gl. eſt ſingu.in auc.de armis §.j.col.vj. Ex hoc ſi eſt depoſit⁹ ꝓpter enorme delictum puta q2 ꝯmiſit falſum in officio. ſecus ſi ꝓpter minus delictũ puta q2 ꝑcuſſit aliquem cum armis.vnde ꝯtracta eſt iſamia.ꝛ iõ merito fuit ab officio remotus.vt eleganter no.ff.de infa.l.ij.§.miles.q2 tũc epõ qui ꝯdemnauit diſpenſare poſſet ſup officio tabellionat⁹ ꝛẽ.exercẽdo.ar.hui⁹.c.ſcias tñ ꝙ in iure ciuili nõ reperitur hoc nomen diſpẽſatio i aliquo tex.iuris ciuilis ſ3 loco iſtius nois eſt nomẽ indulgẽtie.¶ Ite3 hoc nomẽ remiſſio a pena que poſt diffinitiuã a nullo fieri poteſt niſi a ꝑncipe.vt.ff.de pe.l.ſtatres.ꝛ.l.j.§.de quo.ff.de poſtula.ꝛ vide qð no.ẜ.de cle.excõ.mini.c.cleri.ꝛ an epõ poſſit diſpẽſare ſine caplo.dic vt no.in.c.cum ex quo.de elect.li.vj.ꝛ per Archi.in.c.permittimus de etate ꝛ qualitate.eo.volumine.¶ Item no.ꝙ i delictis carnis mitius eſt agẽdum q2 motus eſt ad actum de iure naturali.vt no.in.l.j.§.ius naturale.ff.de iuſti.ꝛ iure.¶ Itẽ no.ꝙ omne maleficium dicitur exceſſus.¶ Item no.ꝙ nõ debet quis excedere fines officij ſui.¶ Item no.ꝙ duabus cõſtitutionibus.ſ.canonica ꝛ ciuili nõ d3 quis re⁹ fieri.vt hic.ꝛ ff.de accuſ.l.ſenatus cẽſuit.¶ Item no.ꝙ ſemel punitus nõ d3 iterum puniri qð eſt verum quãdo terminus eſt pene.¶ Sed quid ſi eſt punitus ꝑ errorem iudicis qui debuit punire in truncatione manus ꝛ punit in amputatiõe pedis. Reſpõ.ſufficit ſemel quia niſi reſtituatur in debitũ nõ poteſt peti indebitum.vt.ff.de ſolu.l.ſi cum aurum.ſed hic reſtitui nõ pt. ¶ Item iſte caſus reputatur inter caſus fortuitos q liberãt debitorem quod tene mẽti.¶ Sed i contrarium videtur quia nec ſolutio nec fortuius caſus i vna ſpecie contingens liberat a debito alterius ſpeciei.vt.ff.de leg.l. cum tres.§.ſed ſi ſtichus hoc notat Barto.ff.de accuſa. l.ſenatus cenſuit vbi videas.¶ Opponi.ex confeſſione oritur infamia apud bonos ꝛ graues.ergo debet indici purgatio.ſol.vt in glo.quia nõ ſemper apud bonos ꝛ graues infamatur ſi eſt alias bone fame hoc eſt arbitrarium vt.ff.de teſti.l.iij.§.eo magis.¶ Quero an ex confeſſiõe clerici facta coram iudice ſeculari oriatur infamia facti. Sol.iſta infamia haberet originem a malitia.i.a iudice detinẽte clericũ.ꝛ ideo etiam de facto nõ infamet ſm ho.ſed her.dicit ꝙ ſi cadit in mẽtes diſcretoꝝ viroꝝ ꝙ generat infamiã facti nõ ex vi ꝯfeſſionis.ſ3 ex vi ꝓſumptiõis populi.ꝛ hoc verius.¶ Quero clericus nõ poteſt inuit⁹ trahi corã iudice ſeculari.ſed nũquid volẽs.rñ.nõ nec volens imo puniatur ſi ꝯſentit vt in glo.adde ꝙ licet clericus nolit ſe declinare tñ iudex ſecularis eo inuito deb3 eum repellere a limine fori ſecularis.vt archi.ij.q.vij.quorũdam ꝛ in hoc debet ſupplere ex officio neceſſario.arg.ff.de poſtu.l.quos prohibet.ꝛ no.ꝙ poteſt pater declinare filium q2 ſua intereſt.vt.l.iij.§.ſi filius.ff.ꝙ quiſq3 iur. S3 an clericatus aſſumptus poſt citatione ꝓſit.dic ꝙ nõ.vt.ff.ð iudi.l.ſiquis poſtea.ſed ſi poſt delegatum ante iudiciu3 ſit aſſumptus prodeſt niſi ſit a proprio epõ depoſitus.vt in auc.vt clerici apð ꝓprios epõs vbi eſt tex.notabilis ꝛ ne clericatus aſſumptus in fraudẽ ꝓſit delinquẽti. Si ergo ante depoſitionẽ fieret ꝓceſſus iudicis layci eſſet ipſo iure nullus iuriſdi.nõ ꝯuenta qð eſt no.dignũ.ꝛ idem i ꝯtrib⁹ vt ſingulariter no.ff.de le.j.nemo põt.¶ Oppo.ꝙ imo

¶ Tabellio depoſit⁹ ab offõ nõ põt reſtitui Adde bal. cõſil.ccl.in ꝑma parte incip.in ꝛpi noie ꝓponitur ꝙ qdã.

¶ Addõ ꝙ clericus nõ põt ſe obligare ad ꝓſonalez diſtrictionẽ iudicis ſecularis bal.in cõſi. ij.in ſcða parte icipit clericus ꝛ ẽ breue conſi.

clericus poſſit conueniri coram iudice ſeculari.vt in auc.ð ſanctiſſimis epiſcepis.§.reuerẽdiſſimi. Solutio aut clericus primordialiter cõuenit ꝛ loqtur hic.aut ꝑmordialiter agit ꝛ icidenter reconuenit ꝛ loqtur contrariũ.ꝛ hoc facit iur auctoritas que recõuẽtionẽ introduxit. Item iudicioꝝ equalitas.vt.C.ð fruc.ꝛ lit.expẽ.l.ſi. Sed oppo.ꝛ videt ꝙ cleric⁹ nõ poſſit coram iudice ſeculari recõueniri. q2 nec principalr nec icidẽter põt ſe ſubijcere foro ſeculari.vt.ẜ.u.j.c.verũ. So.ſic diſtigue aut recõuenit criminaliter ꝛ nõ procedit recõuentõ.xj.q.j.c.j.ꝛ q2 in criãlibus non habet locũ recõuẽtio ſm Ber.ꝛ hñ q2 ſi eſſet ꝓpria ꝯuentio nõ poſſet fieri poſt nomẽ rei receptũ inter reos.l. poſt lit.conte.poſtq̃3 iudex ꝓnũciauit nõ obſtãtibus exceptionib⁹ declinatorijs lit.ꝯte.vt.C.de adul.l.adulteram. ¶ Item o3 eadẽ ſnia ꝛ eodẽ tẽpore terminari qð falſum eſt.vt.ff.ð pub.iudi.l.is q reus.§.incohatas.aut recõuenitur ciuilr.ꝛ tũc no.quattuor caſus. Primus eſt qñ cleric⁹ agit nomine proprio ꝛ recõuenit noie ꝓprio ꝛ ꝓcedit recõuentio inſpecta naturali eqtate que eſt cõis omni generi ꝑſonaꝝ.arg.ff.de iure do.l.ꝑmittẽdo.in prin. Secũdus quando agit noie eccleſie ꝛ recõuenitur noie eiuſdem eccleſie.ꝛ puto ꝙ nõ poſſit recõueniri cora3 iudice layco.q2 nõ pñt eccleſiam ſubijcere. Tertius caſus eſt qñ agit noie eccle ꝛ recõuenit noie proprio ꝛ non põt.argu.ff.ð in ius vo.queſitum.nam i agendo eſt ꝓcurator.ꝛ iõ non poteſt recõueniri nomine proprie. Quartus caſus eſt ecõtra qñ agit noie proprio ꝛ recõuenit noie eccle ꝛ ꝓcedit recõuẽtio.q2 nõ eſt inter eoſdẽ.de hoc dicam.ẜ.ð mut.peti.in.c.j. ¶ Sed nunqd recõuentio oriat ex tacita ꝓrogatione iuriſdi.rñ.nõ q2 clerici non pñt ꝓrogare ſed orit ex iuris diſpoſitõe.iij.q.viij.c.cuius in agẽdo. Quod aũt dixi i pmo membro ꝙ põt recõueniri intellige ſi actõ nõ eſt famoſa. Nam ſi eſſet famoſa ex ſnia iudicis layci ſequeret depoſitio beneficij qð eſt impoſſibile.¶ S3 an poſſit recõueniri ſuper ꝯditione furtiua.rñ.ſic q2 nõ infamat.vt.ff.de actio. ꝛ ob.l.ceſſat ignominia.ſ3 q̃ eſt rõ tu legiſta ꝙ actio furti penalis iſamat.ſ3 ꝯditio furtiua non iſamat.rñ.q2 iſta placuit ꝑtori. Nam in edicto ſuo ð ꝯditõe furtiua nõ meminit.ꝛ q2 finis conditionum ẽ rei ꝑſecutio non vindicta. ¶ Quero an ꝯdẽnatus furti ſit iſamis.dicit Ber.ꝙ nõ niſi ſit ꝯdemnatus criminalr.iſta opinio nõ reperit alibi. ꝛ eſt contra caſum.l.non poteſt.ff.de fur.niſi forte eẽt furtum modice rei.vt.ẜ.duos aureos.arg.ẜ.de re iudi.cum te. ¶ Itẽ ſiqs eſt3 ꝯdẽnatus ex ſuſpitiõe furti vel ex aliqua fictione ſtatuti non efficitur iſamis.vt.C.de iſami.l.furti. Si condẽnatus eo illud iẜtius ꝙ ẽt capitale furtũ non eſt crimẽ publicum.ꝛ ideo nõ admittit ad accuſandũ niſi ille cui cuiuſr competit actio furti. Iſta eſt glo.vnica iuris ciuilis.in.l.penul.ff.de condi.ob cau. Itẽ an ꝯdemnatus de furto per inqſitionem fiat iſamis.dic ꝙ nõ ſi eſt ꝯdemnatus in abſentia.ſecus in preſentia q2 pñtia iſamia3 not. vt.ff.de ſuſpec.tu.l.iij.§.pe.ꝛ q2 in abſentia ſnia ẽ lata extra ordinem ꝛ extra figuram iudicioꝝ.ꝛ iõ non iſamat niſi de facto. Adde ꝙ ſiqs ẽ ꝯdemnatus de furto nõ ſpecificata actione furti in libello.ſed certi cõditione generali nõ efficitur infamis.vt ſingulariter no.ff.ſi cer.peta.l.certi cõditio.i prin.ꝛ cum agitur cõtra clericum.iudex deb3 perſuadere vt ꝓponat certi cõditio generalis ꝛ nõ actio furti que eſt famoſa.ꝛ etiã o3 interpretari libellus forma tus ſine expreſſiõe nois actiõis.vt.ff.de dolo.l.nõ o3.ꝛ ſic itelligendo ſaluat gl.Ber.¶ Quero in qbus criminib⁹ poſſet diſpẽſari.rñ.ꝛ i omnibus.ſ.per epiſcopum non per inferioꝛ.q2 epiſcopus i ſua dioceſi h3 pleniſſimã iuriſdictionem.vt.ff.de offi preſi.l.j.§.cũ vrbem. Alij dñt q2 i enormibus epi nõ diſpẽſant.tu dic ꝙ aut lex vł ſtatutu3 iubet certam penã imponi ꝛ nõ põt diſpẽſari.vt ſing no.i auc. de iudi.§.oportet.aut nõ artat iudicẽ ad iponẽdum ſpecialẽ penã.ꝛ tũc diſpẽſare põt anteq̃3 pena ordinaria ſit ſpoſita per diffinitiuã nõ põt.vt.ff.de his qui no.iſa.l.qd ergo.§.pena grauior.cũ materia ſua. In multis aũt inuenio ꝙ iudex diſpẽſat ꝓpter paupertatẽ.vt.ff.de offi.preſi. l.illicitas.§.ſi.ꝛ ẽ tex.no.ꝛ fac.ff.de accu.l.leuia.¶ Quero nunqd epõ poſſit aliquẽ reſtituere fame.rñ.nõ.q2 infa

Digitized by Google

uiſa eſt inflicta maiori auctoritate.ſ.auctoritate.l.ſeu im peratoria.vt no.Inno.ſ.de re iudi.c.cuʒ te.et.ff.de mino. l.minores aūt magiſtratus. Intellige tñ ſi eſt degeadatus alias ſic pro euidēti neceſſitate vel vtilitate eccleſie.ſʒ nō poſſet reſtitui ad ſcīnā.vt.ſ.de re iudi.ſ.c.cū te.ſm Arch. Tn dic ꝙ cuʒ deponēdo pōt regulariter diſpēſari.vt no. ſ.de iureiur.in.c.ſicut noſtris. Sʒ cū depoſito per diffini tiuam nō pōt diſpēſari. Jo dic ꝙ z ſine diſpenſatiōe cri minoſus poſſidet beneficium donec ſit priuatus z donec deponat nec dʒ deponi niſi pro grauioribus ſm Inno.z Ber.vt no.per Arch.lxi.di.in.c.nemo pbibitus.ceſſante cā influēte ceſſat diſpēſa.ita dicit Arch.lxi.di.in.c.pſcio. z per Jo.an.i.c.dilectus.ſ.de tēp.or.i nouel.papa ēt pōt diſpēſare cū bigamo pmoto.ſʒ nō cū pmouēdo.ita dicit l.di.c.quicūqʒ. Et ideo Jo.de ligna.nō fuit factus cardi nalis.dicit ēt Arch.ꝙ cū apoſtata a religione nō diſpen ſatur nec pōt promoueri. Apoſtata aūt eſt q ad ſeculuʒ reddit vel profeſſiōem dimittit nō qui ad maioreʒ reli giones traſit.vt no.per Arch.l.di.c.pe.licet diſpēſetur cū aliquo i bñficijs habitis nō propterea itelligitur diſpēſa tum in hebēdis.vt.l.di.c.hi qui.per Arch. Dicit etiam Arch.etiam ſm Inn.ꝙ in homicidas z irregulares po teſt cadere ius cuiuſlibet dignitatis eccleſiaſtice cuʒ poſ ſit cum eis diſpēſari.vt no.per Archi.in.c.ſtudeat.l.diſt. quod eſt valde no. ¶ Quero vtruʒ hec oratio preſentis tēporis.ſ.anathema ſit.ſit canō late ſnie. Archi.ſentit ꝙ nō.i.q.i.c.quicūqʒ.z.lij.di.c.ſolēnitate. Vtrum amotus a bñficio.per ꝯſequēs ſit amotus ab officio. Archi.dicit ꝙ ſic.lxxi.di.c.ſiquis.dicit Arch.ꝙ licet irregularis non debeat promoueri.tamē nō dicitur promotus.l.di.c.quī cūqʒ.quod tene bñ mēti.nō eſt hereſis facere cōtra arti culos euāgelij.ſed ſentire cōtra eos.dicit Arch.ꝙ nō eſt hereticum cōmittere ſymoniam ſed eſſet hereticum cre dere ꝙ cōmittere ſymoniam nō eſſet peccatum.ita dicit Arch.i.q.i.c.fertur.in addi.ſic z no.bene. ¶ An homi cida poſſit celebrare abſqʒ irregularitatis incurſu.dic vt no.per Arch.l.di.c.de his.qd nō niſi ſit occultus i alijs criminibus vbi ſit irregularitas ſm arch.Inn.z Hoſti. ¶ Quero que ſūt maiora delicta.que media.que mino ra. Rñ.atrocia ſunt illa que continent dolum cum ma gna iniuria alterius.vt.ff.de minori.l.auxilium.§.in deli ctis.z no.ff.de reg.iur.l.ad ea.ſed i.c.noſtro nō ſic ſumū tur delicta enormia.vt patet in adulterio quod nō cōna meratur hic iter maxima crimina.licet de vera ſit crimē valde iſeſtos laycis z bonis viris z turbat honorem ma trimonij z famam liberorum etiaʒ.quia conſiſtit decus gēriuʒ vt eleganter no.i auc.de nup.i princi.colū.iij.z in hoc differt pena ſecularis ab eccleſiaſtica. ¶ Quero nū quid in criminali poſſint teſtes recipi in abſentia iudicis. dicit.B.ꝙ nō.iſta queſtio nō eſt queſtio ſi iudex nō cō miſit teſtiuʒ receptiōeʒ.vt no.C.de libe.cau.iubemus.dic vt ibi dixi in lectura mea.dubitatur vtruʒ epiſcopus poſ ſit diſpēſare inuito accuſatore.tñ.aut accuſatori eſt querē duʒ ius ad reʒ ex diſpōne.quia papa mādauit accuſatuʒ deponi z eius accuſanti.i.z probati beneficiuʒ conferri.z nō poteſt diſpēſare.aut ex diſpēſatōe nō acquiritur accu ſatori ius bñficij.z tūc poteſt diſpēſare quia nō tāgit ius accuſatoris ſed ius fiſci. Et iſti maiores iudices habent auctoritateʒ diſpēſandi.vt.ff.de penis.l.obſt.vnde ſi poſ ſunt prohiberi ne vtātur propria auctoritate. Similis qō formatur nūquid inuito actore poſſit pena pecuniaria cō uerti in corporaleʒ.z dic ꝙ nō ne preiudicetur creditori. z hoc cōſueuit notari in.l.vlrimis.ff.de i ius vo.ſed nūqd ad diſpēſanduʒ iudex poſſit eſſe facilior ꝯſentiēte accuſa tore qʒ ꝯtradicēte.dic ꝙ ſic per illam.l.no.ff.de manu.l. quid dicat. ¶ Vltimo op.ad ſ.iſtius.c.quia pena pene cumulatur.vt.C.d ſportulis.l.ij. So.ibi nō erat plene pu nitus ſed parum z extra ordinē vt ibi per Cy.z eſt rō qꝛ nōdum terminus eſt pene.ſm Jac.bu.i.l.pl.C.de ſa.ſan. eccle. ¶ Item nō ob.ſ.c.cum nō ab homine.quia ibi erāt adeo rebelles z obſtinati eo ꝙ in profundū maiorū vene rāt ꝙ opus erat vt pena vnius eſſet metus multorum.vt .C.ad l.iul.pecu.l.j.qd tradatur materiali gladio iudicis

ſecularis. ¶ Quero an minꝰ punitus ꝙ̄ debeat poſtea de beat in plus puniri. Reſpō.aut iſta pena pluris deſcendit ex eadē.l.aut ex diuerſis.l.quarū vna punit in plus alia in minꝰ vł minus. Primo caſu dʒ in illo pluri pūiri z q̄te nus punitꝰ ē nō dʒ plus iterato puniri ſed vna pena pōt euelli de corpore alterius.ff.d cōdi.furt.l.ſi ſeruꝰ.§.bone. idem ē ſi minor pertinet ad minorē iudicem maior ad ſu periorē. Quia vnuſqſqʒ iudex ſuam propriam iuriſditio nem exercē debʒ.vt.C.d ſportulis.l.ij.aut iſte pene deſcē dūt ex diuerſis legibꝰ z tūc quelibʒ lex ſuis finibꝰ eſt contē ta quaſi itegra pena z ſufficit punitio ex vna.ff.de accuſ.l. ſenatus cenſuit.quia hic terminus pene.z maxie ſi lex po ſterior ſit mitior ita ꝙ a ſeueriori pena videatur diſceſſum vt.ff.d re milit.a.l.qui cum vno.§.qui poſt.z nō obſtat.ſ.e. c.cum nō ab homine.qꝛ ibi prima pena nō erat terminus pene.ſed preparatoria alterius pene vltimate.vt in auc. vt iudices ſine quoquo ſuffrag.§.oportet.z hec vera ſunt niſi lex poſterior loquatur copulatiue z non derogatiue nec ſolute.vbi enim ē vna copulatiua coniūctio penaʒ ibi vna ſoluta adhuc alia remanet in obligatiōe ſicut ille qui debʒ ſtichū z pamphilū ſoluto ſticho liberał a ſticho ſed nō a pamphilo ſicut pro eodē vulnere dʒ alicui ampu tari pes z manꝰ amputato pede nō liberatur a dicta pe na ipſius manus.vt.C.de ſepulcro violato.l.ſepultura. vi de qd no.Archid.lxj.diſt.c.nūqʒ.z loquił de benignitate canonica. ¶ Quero nūquid ex quolibʒ maleficio pōt qs dponi a bñficio. Rñ.ſic.ſi tale eſt maleficiū qd de iure ci uili irrogaret iſamiam z ſit aptū ad hoc via ordinaria.vt ſ.d dolo z cōtu.veritatis.z.ſ.d accuſa.c.inqſi.c.qlił.ij.z d ſimo.c.licʒ.eo.lib.z.C.d digni.l.iudices.lib.o.xij.z.C.d ſu ſcepto.z archa.l.ſi aliqd.z maxime in aſſiſtētibꝰ pricipi. vt.C.d cōducto.z proc.do.auguſte.li.xij.l.j.qꝛ reatꝰ hono rem omnē excludit.vt.C.vbi ſena.vł cla.l.j.z hoc nota.p Jo.an.z Arch.in.c.gnāli.d elec.lib.vj.z.lxxxj.diſ.maximi amicꝰ.z.lxxxij.di.pſuit. ¶ Quero an dpoſitꝰ ab vno epi ſcopo itelligał dpoſitꝰ a bñficijs q̄ hēbʒ in alijs diocēſibꝰ. Rñ.infamis i vno loco ē iſamis vbicūqʒ.qꝛ fama ē idiui ſibilis.vt no.ff.d poſtulā.l.ex ea.an trahat ſecū executionē dpoſitōis.dic ꝙ nō in bñficijs alteriꝰ dioceſis.vt.ff.d hōis aucto.iud.poſſi.l.cū vnus.§.iij.qꝛ nec etiaʒ tenetł vnus epi ſcopꝰ ſeq acta alteriꝰ.qꝛ teſ iter alios acta rē.arg.in auc. d ſacro ſanc.eccle.§.ſi vo crimē.col.ix.vł dic vt notat In nocē.ſ.d foro compete.c.poſtulaſti. Illd ſcias ꝙ lʒ epiſco pus pronūciet aliquem dponēdum vel degradandum.nō tamē per hoc deponił vel degradał.vt no.Joā.and.in.c. traſmiſſa.ſ.de elect.in nouella.z probatur.ff.de lega.j.l.j. §.profectus.z.ff.d inuſto teſtamē.l.ſiquis filio exhēda to.circa medium.ff.d offic.pſidis.l.illicitas.§.qui vniuer ſas.z.C.ſi aduer.lib.l.j.p Jac.d are.z alios doc. ¶ Que ro an quis pſumał clericꝰ. Rñ.nō.qꝛ homo nō naſcił ſub iſto habitu cū efficiał qs clericꝰ p accidēs z accidētia nō pſumūtur in eē maxime ea que vt plurimū videtur abeē. ¶ Item clericatus ē quedam ſeruitꝰ ad officium perſona cum diuinarū dputata cū iudicijs z poſteriori clericatus pſumitł aliquādo.vt no.C.d epiſco.z cler.l.ſiqua per ca lūniam.p Jaco.but.puta p famam z opinionē icōcuſſam vel publica auctoritate percuſſam.puta qꝛ ē apud dioce. ſuū vł priorē collegij z per locū a cōmunił accidētibꝰ.il lud ē verū pſumptū qd omnibꝰ vel pluribꝰ partiū compa ratione minorū vel ſaltē ſapiētibꝰ apparet eē verū.qꝛ fa ma quam multitudo famat ſtabiliter nō ex toto perit.vt dic Ariſtotiles.z qꝛ de fama tactū eſt ſuperiꝰ ſcias ꝙ fa ma eſt quadoqʒ ab aliquo.id eſt a famāte.vnde Ariſtot. fama quā multi homies famāt non ex toto perit.z hec dici tur fama predicamus.vt.ſ.de dolo z contūacia.c.veritatis. ¶ Quedaʒ eſt fama ad aliqueʒ.z iſta eſt ſonans in ma loʒ z dicił infamia.z eſt fama predicta paſſiua. quedā eſt in aliquo z iſta eſt infamia proprie iur.q̄ eſt terminꝰ pene i.vltia pena infamationis.vt.ff.de var.z extraor.cog.l.co gnitionū.§.minuił.z ois iſamia eſt quedā macula.vt no.i auc.de monachis.i pri.col.j.Bal.

c

Eterum. Iſtud capitulū hʒ notabi leʒ z vtileʒ materiaʒ. Et

Digitized by Google

hoc dicit. Si controuersia feudi est inter vasallos eiusdem domini ꝛ reus est presentatus coraꝫ domino feudi respō dere non cogitur sub alio iudice litigare hoc dicit. ¶ Di uiditur in tres partes. In prima facti narratio. In secunda prohibitio. In tertia modificatio. secūda ibi nos. tertia ibi. q̄diu. Ad audientiā premitte tria noīa. s. dñs in capite. vasallus in feudo. hō in subiectiōe ꝛ seruitio. dñs i capite nō cognoscit de se proprio sed bene cognoscit de causis vasalloꝝ ꝛ hoīum suoꝝ. fiunt aūt vasalli per pactum ꝛ feudum subditi aut per originē ꝛ incolatū ꝛ ꝯsuetudo seruanda est. ꝛ qꝛ cā feudi est in rem. cā possessionis ē in personam. ideo Ber. facit differentiā inter petitoriuꝫ ꝛ possessorium feudi. ¶ No. regulaꝫ ꝙ ordinarius est iudex. vt .C. de iur. om. iu. l. nemo. fallit i feudis propter ipsius cāe feudalis naturam. i. priuilegiū. ¶ Tres sunt iudices feudales in causa principali. quilibet tñ suo casu. s. dominus feu di pares curt. ꝛ arbitri. Sed in cā appellatōis nō reuertitur iurisditio ad istos sꝫ appellat ad eum ad quē appellaretur a sñia iudicis ordinarij. vt in. c. remanet. de ap. li. vi. Casus duo vasalli epī bono. litigabāt rōne reꝝ existentiū in dioce. mutineñ. nam vnus coꝝ alteꝝ impetebat coram epo de mutineñ. reus comparuit ꝛ dicebat ꝙ erat parat' sub dño feudi respondere ꝛ nō corā domino epo mutinē. Epo ipsum reputauit contumacem ꝛ excōmunicauit vel ecclesiastico interdicto subiecit hoc significatum fuit pp. papa prohibet ordinario loci vbi res scita est. ꝛ per dñs ibi esset ꝯpetēs forus in alijs rebus q̄ꝫ in feudalibus procedere donec vasallus sub domino feudi ē paratus iuridice respondere intellige vel vicario eius vel delegato ipsi' vel si feudum regis coram consilio iusticie regis puta frācorum. No. ibi ob ecclesia tua ꝙ sicut vasalli alicuius domini layci inter se litigantes de feudo debent adire dñm feudi ita sunt vasalli ecclesie ꝛ sic not. ꝙ consuetudines feudorum habent locuꝫ in ecclesiasticis feudis. ꝛ est ratio qꝛ illa consuetudo est natura feudi cum origini feudi sit annexa. vt in. c. imperialem. §. quoniam. de ꝓhi. feu. alie. per frede. ¶ Op. dicitur ꝫ vasallus fuerit paratus in pñtia dñi iustitiam exhibere. Contra imo videt ꝙ ēt oportꝫ ꝙ dñs sit paratus iusticiam facere. alr̄ possit ordinarius cognoscere. quia iurisdi. a se excutit qui eaꝫ denegat exhibere. J. de fo. compe. c. licꝫ. ꝛ. c. ex tenore. Sol. concedo ꝙ propter negligentiam redit iurisdictio ad ordinarium. Secundo opp. nam inconueniens est ꝙ propter negligentiā vasalli dñs perdat iurisdi. suam. vt. ff. de iur. ꝛ fac. igno. l. iniquissimum. so. timore istius contrarij dicit gl. ꝙ si vasallus nolit rñdere sub dño potest puniri ꝛ compelli etiaꝫ ex mero officio domini. ꝛ si ais dominus non hꝫ iurisdi. ſm vinc. qui ita no. J. c. nouit. ¶ Tertio oppo. ꝛ videtur ꝙ nō cognoscat dñs feudi sed ordinarius. vt. J. de foro compe. c. ex parte. so. ibi in possessorio hic in petitorio ſm Ber. Ex quo no. talem conclusionem ꝙ dñi feudorum non hñt iurisdi. in possessorijs feudorum. sed solum i petitorio ꝛ est ratio qꝛ questio nude possessiōis est questio facti ꝛ nō iuris. vnde non tangit substantiam feudi sed quendam superficialem ꝛ materialem possessionem que non tangit ius domini. vt. ff. de acqui. pos. l. naturaliter. §. in ꝫ cōe. ¶ Sed doctores cōmuniter reprobāt glo. ꝛ dicunt ꝙ ēt in pos. si agatur ad rem feudalem quoquo modo semper ista questio debet tractari coram domino feudi. Nam etiam ratione possessionis interest dominorum ne re sua vtatur extraneus. vt institut. de interdict. §. cōmodum. Innocen. autem loquitur per hec verba. ¶ Alij dicunt coram ordinario rei conuenire nō coram domino feudi ageñ. est interdicto etiam si laycus sit spoliat'. J. de foro compeē. c. ex pte ꝛ forte hoc est melius. Inno. tñ dicit ꝙ aut intentat possessio simpliciter. ꝛ tūc nō cognoscit dñs. Aut intentat possessio qualificata. s. tanq̄ꝫ feudalis ꝛ tūc cognoscit dominus. ꝛ ideo etiaꝫ inspiciendus est libellus actoris ex cuius ꝓfona ius metit. l. j. §. j. ff. si pars hered. pe. ꝛ. ff. ꝫ iurisdi. om. iudi. l. cū quedam puella. §. si. istud cōstat ꝙ si essꝫ qō inter dominū ꝛ vasallum sup iterdicto vt cognoscerēt pares. vt. J. c. ex eo. de ꝯtrouer. q̄ inter vasalluꝫ ꝛ epꝫ vt in c. j. qō incipit dominus. §. si vero de milite vasallo qui cōtumax est. Eodē ergo mō dicā si questio est iter vasallum ꝙ cognoscat dominus nō solū de potioritate feudi. sed ēt feudalis possessiōis ꝛ hoc teneas qꝛ est verius. ¶ Vlterius oppo. ꝙ cā sit tractāda coraꝫ alijs paribus nō coraꝫ dño feudi. vt in. c. vno. de ꝯtrouersia ꝑ pares terminanda So. ibi erat qō inter dñm ꝛ vasallū. vnde dñs nō pōt cognoscere de cā ꝓpria. vnde deuenit ad pares. ꝛ si nō eēnt pares deueniret ad arbitros eligēdos de cōi ꝯsensu. numquā enim in aliquo actu iudiciali dꝫ ꝓcedi ad elec. ēt simplicis tabellionis nisi sit de ꝯsidētibus vel saltē de nō suspectis. vt singulariter no. i auē. de triē. ꝛ semis. §. ꝛ ꝙ sepe. ¶ Vlterius opponā si vasallus agit ꝯtra tertium ꝛ tertius negat rem esse feudalem nec est iste tertius vasallus ex alio feudo cognoscit ordinarius vel eius delegatus ꝛ nō dñs feudi qꝛ nō pōt esse iudex in cā ꝓpria vel in qua tenet de euic. vt. ff. de iuris. om. iu. l. qui iurisdi. So. aut questio ē inter vasallos ꝛ loquit istud. c. aut iter vasallum ꝛ nō vasallum. ꝛ tūc cessat ꝯsuetudo feudi. ꝛ ideo stamus iure cōi ſꝫ Ber. ꝛ est expedita glo. breuis ꝛ vtilis. ¶ Modo queritur qui dicūtur pares. rñ. si esset questio de comitatu vł baronia dicerent pares comites vel barones. si de inferioribus beneficijs siue feudis dicūtur pares qui possidēt feuda ꝛ iurauerūt fidelitatem vel per eos nō stetit. nam sup hoc iuramēto fundat eorum iurisditio. vt dicit tex. in. c. i. in si. de ꝯtrouersia feudi apud pares termināda. qꝛ plenitudo feudi nō cōstat absq̄ꝫ iuramēto fidelitatis quāquaꝫ iterdū regula fallat. vt in. c. i. §. i. que fuit prima cā benefi. amit. ꝛ in. c. si. per quos fiat inuestitura ꝛ pro quo recipiat. ¶ Quero per quos eligātur isti pares. rñ. dominus eligit vnū ꝛ vasallus aliū ꝛ si discordarēt dꝫ eligi alius tertius ꝑ eos pares. ar. ff. de arbi. l. itē si vnus. §. ꝓncipalr nec sunt oēs vasalli vocādi ad istā electionē ſm Inno. ꝛ etiaꝫ ita ꝯtinet in pace ꝯstātie. ¶ Sed nūqd isti pares habēt ordinariā iurisdi. respō. sic quia est iurisditō naturalis ex natura feudoꝝ ꝛ qꝛ dat a cōsuetudine. ꝛ sic pōt eē ordinaria. ꝛ tñ nō est vniuersalis sꝫ spālis ad vnā spēm causꝫ puta feudi. ita dicit glo. in. c. vasalli. §. illud. de inuesti. ꝑ mueri. facta. ¶ Sed nunquid isti pares possint sibi eligere locum. vbi sedeant pro tribunali. rñ. sic qꝛ nō habēt sedē determinatam a iure. vt dicit gl. in. c. de iudicib' cōis bonoñ. .C. q̄ꝰ ꝛ qñ in. l. cum fuiani. ¶ Quero nūqd ad eorum sententiam possit appellari. rñ. sic ad imperatoreꝫ. vt in. c. sancimus. quo tpe miles. si feodo seculari. ¶ Quero qd si de cōi cōcordia partis volūt coraꝫ alio litigare. an possint. ꝛ videt ꝙ sic quia possunt prorogare iurisdi. alterius iudicis. Itēꝫ compromittere nisi sit questio de iurisditione. ar. ff. de arbi. l. nō distinguemus. §. de liberali. ꝛ no. i. c. imperialem. circa si. de prohi. alie. feu. per Fre. ꝛ dic vt ibi dixi. Sed nūquid iudices feudorum sint iudices si agat de iniurijs personalibus. rñ. nō sec' si de realib' vt de fructibus feudi. ꝛ ē ratio quia iniurie personales nō pertinēt ad leges feudoꝝ. nec pp eos pñt vasalli priuari feudis. ꝛ ſm Inno. datur talis doctrina ꝙ iudices feudorum non habēt aliquam iurisdi. preter naturas feudorum. ꝛ est no. dignum. ¶ Pōe etiam vasallus alienauit feudum illicite. nūquid dñs sua auctoritate possit recuperare. dic ꝙ sic vt ē glo. singu. i auē. vt de cetero cōmutatio. post pn. coll. v. i glo. super verbo demus. ¶ Quero quis mandabit executōi sententiam lat. inter vasallos. respō. ipse dominus qꝛ in ipso feudo habet iurisditōem realē ꝛ personalem quoniam ipsum feudū reputatur ipsius territoriū. vt. ff. de re iudi. l. a diuo pio. ¶ Quero qd si vasallus cōtemnens negat se vasallum. rñ dñs summariꝫ cognoscet de hoc. ꝛ si repiret eū in mēdatio auferet sibi feuduꝫ ꝛ trāsferet possessionē in aduersarium. vt in. c. vasallus feuduꝫ si de feu. fue. cōtro. ꝛ hoc veꝝ nisi negauerit per ignorātiaꝫ vel per errorē iuris vel facti. quia tunc ei parcitur. ꝛ ita debꝫ intelligi quod solēnit̄ not. in auē. de triēte ꝛ semis. § pe. ꝛ ff. de rei vē. l. si. ꝛ isti. de actio. §. item mixta est actio ꝯtra eos. ꝛ hoc egregie dicit tex. in. d. c. vasallus. ꝛ vbicūq̄ꝫ in feudis fit mētio de amissiōe feudi intelligitur culpe ꝛ cōmero iudiciario ordine. vt. J. c. quicūq̄ꝫ aduocatur de pace tenenda. nemo. n. inauditus priuādus ē vł spoliandus

¶ Addō ꝙ vasallus nō pōt esse i iudicio sup re feudali sine cōsensu dñi Bal. consi. eccīpꝫ. in. v. pte iapiē. ꝛ ꝓpi ꝛc. Ad euidentiam nō i posses. sorio quo ad sui preiudicium vt ibi ꝛ vide etiā eundē cōsi. ... in pte iap. a capi ꝛc. vbi elegant.

vt.ff.de re mili.l.ij.§.ſi ad dicꝫ.⁊.ij.q.j.in primo. Et malo ordine factum debet bono ordine in irritum reuocari. vt not.ff.de euic.l.minor.in prin.⁊ ff.ſi mulier ven.no.l.ij.§.j.C.vnde vi.l.meminerit.⁊.l.ſi quis in tantã.in glo.magna. ¶ Quero an ſupradicta habeant locum in feudo ligio de quo no.in.c.paſtoralis.de re iudi.in cle.ꝙ non poteſt concedi niſi a principe.rñ.idem ꝙ in alijs feudis minoribus eſt in eo ſi querimus de natura feudi ſicut idem iuris eſt de naui ⁊ nauicula.vt.ff.de euic.l.ſcapham.⁊.l.ſi.ff.de fun.inſtru. Eo ſaluo ꝙ ſolus princeps poteſt in talibus feudis ligijs cognoſcere quia ſolius principis eſt inſtituere ⁊ diſtinuere.vt dicto.c.paſtoralis.⁊ in.c.j.apud quẽ ⁊ quos cõtrouerſia feudi finiri debeat.⁊ i.e.l.corradi.de.l.corradi. Adde ꝙ dominus poteſt habere plures ligios vaſallos. Sed econtra vaſallus ligius non poteſt habere plures dominos equales niſi ſit ligium paternum. Nam vaſallus poteſt habere duos ligios dominos ex vno fonte ſeu ſtipite natos.arg.ff.de cõdi.⁊ demõ.l.cui fundus.§.ſi.⁊ in.c.j.de quibuſdam exordinarijs capitulis feudorum quod capitulum eſt extrauagãs ⁊ nõ eſt in volu.⁊ ſi allegarem niſi quia ſummiſte iſtorum feudorum allegãt. ¶ Deinde ſcias ꝙ duplex eſt cauſa ſcilicet vt ita dixerim cardinalis feudorum ſcilicet inueſtitura que late patet. nam etiaꝫ femina ⁊ infamis poteſt de feudo inueſtiri.vt in.c.inueſtituram.§.perſona.per quos fiat inueſtitura.⁊ per quos recipiatur. ¶ Eſt autem duplex inueſtitura.ſcilicet abuſiua ⁊ imperfecta.⁊ per hanc nõ queritur ius in re.ſed ad rem.afficit enim feudum vt alteri ꝙ̃ cui debetur nõ poſſit cõferri.vt in.c.ſi vero. Arch. Epiſcopus qui ſucceſſores reneãtur.ſed ante vllam inueſtituraꝫ licet precederet obligatio perſonalis i perſona vnius poſſꝫ alius inueſtiri.vt.ff.de publi.l.ſiue autem.§.ſi duobus.⁊ facit.c.eſt ⁊ alia.§.ſi vero inueſtitura.de noua forma fidelitatis. Et debet fieri iſta inueſtitura abuſiua per aliquod ſignũ corporeum quod ẽ preludiale.⁊ modus ſignificãdi eius eſt ſicut circulus ad tabernam. Preterea videtur ex hoc licẽtia data vaſallo ingrediẽdi poſſeſſio.vt not.i.c.ij.ꝺ.de cõſue.per Inno.ſed dñs Hy.videtur notare in.c.j.ꝺ reg.iuris.li.vj. ¶ Item cõſueuit dari executor.⁊ tũc niſi p euꝫ itroducẽdum in poſſeſ.poſſeſſio nõ acquiritur.vt.ff.de acquirẽ.poſſeſ.l.qui abſentia.§.ſi quis. Sed nũquid in teſtamẽto nõ ſolẽni poteſt cõcedi licẽtia apprehẽdedi poſſeſſionem defuncti.reſpõdeo ſic.tex.ẽ in illa.l.notabili vltra .C.de rebus coniꝫ. ¶ Alia inueſtitura ẽ plena icorporalis.⁊ per iſtam quia perfectuꝫ ius feudi ⁊ vtile dominiũ.vt in.c.j.quid ſit inueſtitura.colla.x.hec verba preter inueſtituram regis vel imperatoris.quia ibi etiam per inueſtituram verbaleꝫ trãſit poſſeſſio.vt vtile dominium. Nam verbum regis habetur pro lege.vt.C.de quadri.preſcriptione.l.bene a zenone.ij C.de donatio.iter viruꝫ ⁊ vxorẽ l.pe.ſicut enim rex per iuramẽtuꝫ fidelitatis acquirit plenaꝫ fidelitatẽ.ita ecõtrario trãſfert plenitudinẽ iuris feudalis ⁊ correlatiuorum ſit eadeꝫ virtus.vt.C.de indic.vidui.tol.l.ſi.⁊ ſcias ꝙ ciuilis poſſeſſio ẽ apud dominiũ.naturalis ideſt corporalis apud vaſallum.⁊ ſunt due poſſeſſiones.i.duobus poſſidẽtibus realiter oppoſite. Sed an in eadeꝫ poſſeſſiõe verum ſint due poſſeſſiones magna eſt ꝯtrouerſia.ſed ꝯſidera ꝙ poſſeſſio poteſt ꝯſiderari dupliciter vno modo prout homo eſt in poſſeſſione.⁊ iſta ẽ poſſeſſio naturalis.alio modo prout poſſeſſio ẽ in homine.⁊ iſta ẽ poſſeſſio ciuilis.vnde dum ſedeo ſuper equo naturaliter poſſideo equum.⁊ dum in ꝯſpectu habeo. Sꝫ pone ꝙ nõ habeo in ꝯſpectu tamẽ figura mẽtalis ⁊ abſtracta illius equi ab itellectu ẽ in mẽte ⁊ in volũtate mea ⁊ illa poſſeſſio dr̃ ciuilis p ſenſuꝫ exteriorẽ ĩtellectus ⁊ volũtatis.vñ dic̃ Ariſto.ꝙ lapis ẽ in aĩa ſꝫ ſpẽs.i.idea lapidis. ¶ Scõa cã cardinalis feudi ẽ ſucceſſio.⁊ iſta nõ raꝫ late pꝫ qꝛ nõ ſuccedit femĩa nec hãnitus cũ iſamia.vt i.c.j.§.eo õo. Corãdus in ti.hic incipiũt ꝯſuetudines feudorum ⁊ in.c.dño guerram.in ti.hic finitur lex.deinde ꝯſuetudines regni incipiunt.maſculi vero i perpetuum ſuccedunt dũmodo ꝯſtet eos ab eo per maſculum deſcẽdiſſe.vt in.c.vaſalli feudum ſi vaſallus feudo priuetur cui deferatur.

¶ Iteꝫ in feudo nõ ſuccedũt mõſtruoſi vel orbati. Nam ⁊ hi minus participant de ſpẽ humana ꝙ̃ femine.vt in.c.mutus vel ſurdus.in ti.mutus ſurdus vel aliter imperfectus feudum retineat. ¶ Itẽ in feudo nõ ſuccedũt clerici qꝛ non poſſunt deſeruire in humanis. Nam quicquid eſt cauſa priuationis eſt cã impediẽde ſucceſſiõis.vt in.c.miles.de eo qui arma bellica ꝺpoſuit. Et ꝓpterea filius qui viuo patre cõmiſit feloniaꝫ cõtra dñm nõ ſuccedit in feudo niſi ſatiſfactũ ſit dño.vt in.c.imperialẽ.§.inſup.de prohibi.alie.feu.per fre. ¶ Item feudo nõ ſuccedit qui renũciauit in manibus domini ⁊ fecit alium inueſtiri.vt in.c.j.§.preterea.qui.mo.feu.amit. ¶ Quero qd operet̃ inueſtitura ſcã ꝟbo cũ p eaꝫ neqꝫ ꝟa neqꝫ abuſiua poſſio acqratur. Rñ.aut fit apud rem traditioni paratã ⁊ acquirit̃ vera poſſeſſio ⁊ verũ ⁊ vtile dñiuꝫ vel viucapiẽdi cõditio.ff.de cõtrahẽ.emp.l.clauibus.C.de dona.l.j.ff.de ſolu.l.ſi alicui.aut fit alibi ꝙ̃ apud rem ipſaꝫ.⁊ tũc per inueſtituram ꝯſuetudinariã vera poſſeſſio nõ acqritur nec vtile dominium ſicut acquireret̃ ſi dominus diceret vaſallo vade in poſſeſ.anteꝙ̃ erat.vt in.c.ſciendũ.de ꝯſue.rec.feu. Iſta enĩ ꝟba ſuſpenſiua ſunt donec impleat contractus rei interuẽtu.qꝛ in hec feuda ſunt ſimilia contractibus inominatis. ¶ Si vero queris quid operet̃ inueſtitura abuſiua. Rñ.qꝛ inueſtitura põt agere vtili interdicto adipiſcẽ de poſſeſſionis que officio iudicis.arg.coꝝ que no. Inno.de lib.ob.c.j.⁊ hoc eſt vtile vaſallo qꝛ a tali ſnĩa nõ appellat̃ ⁊ in hoc ius canonicũ imitat̃ ius ciuile in feudo laicorum. ¶ Itẽ operat̃ qꝛ iſta ꝑiudicialis ſeu ꝑmordialis inueſtitura fortificat actionẽ ꝑſonalẽ ex contractu feudi vt dominus cõpellat̃ ꝑcĩſe tradere ſi tradere põt non ſolum ſi poſſideat ſꝫ ſi poſſit redimere ⁊ poſſidẽte. ar.ff.de le.j.l.non dubiũ. ¶ Itẽ operat̃ qꝛ veſtit pactũ nudum auxilio cõſuetudinis.vt.ff.de pac.l.legitima.vt ꝯſuetudo inueſtiture aliqd operet̃.⁊ ꝙ approbatio conſuetudinis veſtiat pactuꝫ ſatis ꝓbat̃.ff.ſi cer.pe.l.certi conditio.§.ſi nũmos. ¶ Sed ſtatim querit̃ qd eſt natura in feudis. Rñ.ꝙ natura in feudis eſt naturalis ratio forme ⁊ origini ſue coherens.ꝙ autẽ ampliꝰ eſt nõ eſt naturale ſed accidẽtale ⁊ natura eſt vniformis ſed accidẽtalia nõ ſunt vniformia ſꝫ poſſunt adeſſe ⁊ abeſſe abſqꝫ corruptione ſubiecti.vt.ff.de contrahen.emp.l.pacta cõuenta.⁊ iſta pacta que non cadunt in feudo ſꝫm naturã feudi ſed preter naturã vt ꝺ aſſocianda vxore domini vel de maritanda filia domini faciunt ꝙ feudũ dicit̃ ꝯditionatũ qđ non hꝫ naturã ſimplicis feudi nec poteſt vaſallus inuito domino ei renunciare nec econtra dominus põt renũciare fidelitati ⁊ feudũ reuocare qꝛ illa licẽtia nõ hꝫ locũ qñ feudũ eſt datũ ad ſeruitiuꝫ certũ qꝛ fortior ẽ obligatio certa ꝙ̃ incerta.nam certa obligatio nõ recipit interpretationem legalẽ ſed incerta ſic.vt.ff.de ver.ob.l.qui rome.§.flauius hermes. Similiter ſi feudum eſt franchum nõ hꝫ locũ penitẽtia hinc nec inde.idem ſigillũ qꝛ turpe eſſet principi fidem frangere ⁊ qꝛ hñficium principis dꝫ eſſe manſurũ.vt in auc̃.conſtitutio que de dig.§.illud. ¶ Querit Hoſt.vtrũ dominus inter emphiteotas habeat iuriſdi.ſicut iter vaſallos.⁊ dicit ꝙ ſic.ſed hec opinio a nullo relata ẽ niſi a ſaturnino.⁊ ideo falſa qꝛ ſaturnina vt.l.j.ff.de ſena. ¶ Item ſcias ꝙ quis recipit feudũ pro ſe ⁊ alijs ſuis maſculis ⁊ femĩnis dictio nõ ponitur adequatiue ſed ordinatiue propter ipſius rei naturaꝫ.non.n.patet locus femine in feudi ſucceſ.donec maſculus ſupereſt eo ꝙ primo de hoc feudo fuerit inueſtitus.vt in.c.qui ſibi.de eo qui ſibi ⁊ heredibus maribus ⁊ feminis inueſtituram accepit ⁊ ſi deceſſit tribus feminis relictis ⁊ vna decedit cũ filio maſculo ⁊ alia ſine herede ſuccedit maſculus ⁊ non ſoror defuncte.quia filius filie dicitur eſſe ex corpore aui.tamen melius diceretur a corpore aui ꝙ̃ ex corpore.qꝛ dictio ex exigit eandem naturam ſed dictio a ſignificat deciſionem ab illo ⁊ ſepe rõnem quandaꝫ.⁊ facit.l.j.C.de conditio.inſer. Sed nũqd epiſcopus poſſit infeudare ſuos conſanguineos ſicut alios. Rñ.ſic.x.q.ij.c.epõ.per Archi.ſcias tamẽ ꝙ iura ecclia non pñt aliquibus in emphiteoſim cõcedi niſi ex antiqua conſuetudine.c.cã.⁊.q.perpetua.per Arch.⁊ in qbuſcũqꝫ requi

Digitized by Google

ritur tractaturus exigit ꝯſiliū. ⁊ ſō nō ſufficit ratihabitio ex poſt facto. c. cū. ⁊. q. qḋ ſi per Archi. ¶ Item in ſucceſſione ſeudi monaſteriū nō habet loco filij in auc. de ali. ⁊ emphi. §. j. ¶ Item legitimus non ſuccedit q₂ equparatur adoptio. C. de natu. ⁊ originarijs filijs per glo. ⁊ Bart. ¶ Quero ſi ſeudatarius regis ſum ꝙ eidē de meo ſeudo acquiſiui plures ſeudatarios nūc vertitur q̄ſtio inter eos. Modo queritur vtrū cognoſcā ego iter eos an dominus rex. ⁊ videt ꝙ dominus rex q₂ nihil penes me remanſit. ſecus ſi remāſiſſet ſeu reſeruaſſet. In cōtrariū videtur quia reſeruatur mihi fidelitas vaſallo℞ meo℞ qḋ verius eſt q₂ vaſallus meus nō eſt vaſallus regis ſicut nec econtra rex tenetur ei aliqua. l. ſeudi. ⁊ correlatiuo℞ eadem ē diſciplina. ⁊ ſi a me appellabit. appellabit ad regē. Et ſi rex haberet ſuperiorem appellabit gradatī ⁊ nō ꝑ ſaltū omiſſo medio ſicut debitor debitoris nū eſt debitor meus q₂ cū eo nullū pactum habeo. vt. C. de actiō. ⁊ obliga. cū ita vaſallus vaſalli mei nō eſt vaſallus meus q₂ ſecū nō pepigi ⁊ ſcias ꝙ licet qn̄ vaſallus alienat de volūtate dn̄i deſinat oīo eſſe ſeudatarius tam quo ad poſ. q̄ȝ ad vtile dominiū vt no. ff. cōmo. l. ſi vt certo. §. ſi duobus vehiculum. Secus eſt ſi vaſallus ſuū nomine acquirat ſibi aliū vaſallū. quia tunc non deſinit eſſe vaſallus domini nec cedit ſeudum alterius ſed cōcedit ⁊ ſic eſt repire vtile dn̄ium ſupius ⁊ vtile ſub illo. vt not. in ſimili de vtili do. l. vtilis. in illa ſubtili gl. que ē. ff. ad treb. l. ex aſſe. ⁊ pȝ in. c. impialē. §. illud de ꝓhi. ſeu. alie. ꝑ Fred. Exemplū querit̄ prelatus nō pōt dare in ſeudū res eccleſie ſibi ſubiecte. vt in auc. in quib⁹ cau. ſeu. amit. §. item ſi epo. reſpon. q₂ illa eccleſia hȝ ꝓprium ⁊ per ſe rectorē vnde adminiſtratio rerū nō ptinet ad maiorem prelatū. vt no. Jo. mo. in ti. que res in ſeu. dare poſ. in ſumma ſua ⁊ facit ēt de priuilegijs. c. cū capella. ¶ Quero cū ſit regula ꝙ reſoluto iure datoris reſoluitur ius acceptorē. vt. ff. loca. l. quis. §. huic. ¶ Quero ſi vaſallus primus inſeudauit ſcōm morit̄ primus ſine herede ꝙ ſcōus vaſallus recognoſcendo a domino dȝ ſeudum retinere. vt. ꝗ qualiter iuuare vaſallus. §. ſi aūt. Reſpondet id eſſe benigne receptum. vt. ff. de aqua quoti. l. j. §. ꝑmittit. qḋ dic vt dixi in auc. qui. mo. ſeu. amittit. §. rurſus. Dicit Innoc. in. c. ceterū. ꝙ ſi qḋ ſeudi vertit̄ inter epm̄ ⁊ vaſallū eccleſie confitentē iō ſeudalē eſſe tamē forte qū eſt de redditib⁹ ⁊ tributis ꝙ prima iuriſdītio ptinet ad pares. Sed ſecunda iuriſditio. ſ. cauſa appellationis ptinet ad ſuperiorem eccleſie. Inno. idem ait ꝙ ſi inter duos vaſallos ē ꝯtrouerſia ⁊ vterq₃ fatetur eundē eſſe dn̄m cognoſcat dn̄s ſeudi. ſi vero neget alter ſequit̄ iter ſeudi qui audit⁹ ē cognoſcere. hoc. n. ē in effectu. Idem ait ꝙ qui agit rei vēdicatiōe directa ei nō patrocinat̄ dominium preſcriptū vl̄ ſeudale idē ait ꝙ ſi ſeudatarius conceſſit in ſeudum dominus ſeudi cognoſcit ⁊ ſi ab eo appellet̄ cognoſcet dn̄s dn̄i. ⁊ ſi nō ſit dominus domini cognoſcet curia generalis loci. ſed ſi agitur actione iniuriarū ordinarius rei ē adeūdus. ſi agatur de iniuria in re non ſeudali ſeruatur ius cōe. vt in auc. qua in ꝓuincia. C. ubi ⁊ quando iudex. Idē ait ꝙ vaſalli nō poſſunt dimittere dn̄m ſeudi. ſed dominus ⁊ vaſallus ꝯcorditer poſſunt dimittere pares quia eorum non intereſt cum non habeāt ius in ſeudo de quo litigat. Idem ait ꝙ nū omnes vaſalli ſunt citandi ad eligēduȝ arbitros ſed ipſi tantum litigantes eligent. ſ. vnꝯ dominus vnum ⁊ vaſallus alium. Itē poſſunt pares in hoc concordare. Idē ait ꝙ pares vaſalli dicuntur alij vaſalli ſimiles puta in cauſa comitatus. alij comites eius dn̄i. Idem ait ꝙ ſeruare debēt ordinē iudiciariū q₂ ſunt ordinarij tā pares q̄ȝ arbitri. Idem ait ꝙ ꝓdicta ſunt vera qn̄ agit̄ reali actiōe. ſȝ in ꝑſonali actiōe ordinarius loci cognoſcit. eſt ſi iuriſditio eſt inſeudata ipſe dn̄s cognoſcit de omni cā iure ordinario. q₂ hȝ directū dn̄ium iuriſditiōis. Idē ait ꝙ dominus ſeudi iure talis dn̄ij nū hȝ iuriſditionē in vaſallū niſi agatur de lege ſeudo℞. Idē ait ꝙ ēt ꝑ maleficio non imponit̄ pena pro lege maleficio℞ ⁊ ſeudo℞ niſi priuatōnia ſeudi. Idem ait ꝙ hec queſtio an res ſit ſeudalis ꝑcedere dȝ principalem q̄ōneȝ puta rei vendi. q₂ primo dȝ cōſtare de iuriſditione. Idem ait ꝙ vaſallus ꝗ negat ſeudū ꝑdit ſeudū. Inſup idē Ion. ait ꝙ ſeuda re℞ eccl'aſticarū odioſa ſunt. Et iō reſtringēda. l. ō ſeu. c. j. Idē dicit ꝙ nullas res preſumit̄ ſeudalis ſȝ libera. vt no. in. c. vt ſup ō re. ec. nō alie. Idē ait ꝙ ſi iſeudant̄ icorporalia mera ſufficit inueſtitura incorporalis. vt no. per Inno. in. c. cum noſtris. ſ. de conceſ. preben.

¶ An legitimat⁹ ſuccedat in ſeudo. vid b al. icipit ad cui dēti. ⁊ ibi qḋ ſi ē legitimat⁹ per ſubſequens mrimoniū.

Jlecti ſufficit.

Actori ſatis eſt cum cōcluſiōe proponere ⁊ rei veritatem intemptare. nec cogitatur in libello nomen actionis exprimere propter auctoritatem veterum. olim actiōes. i. actus agēcium ſeu libelli vocabantur vulgares formule ⁊ qui cadebat a ſillaba cadebat a cauſa. i. a libello. Sed in iure canonico non habet locum illa auctoritas nec de ea curandum hoc dicit. Scias ꝙ in ſtatutis municipalib⁹ ꝗ cadit a ſillaba vbi ſit pondus ſillabe vel formule cadit a libello quia ſtatuentium auctoritas ei non ſuffragatur ſȝ ſufficit verba ſtatuti in effectu proponi. ff. de neg. geſt. l. actio. cauti aduocati ſemper in libello ponunt verba ſtatuti formaliter propter groſſos aſſeſſores qui multi ſunt. diuiditur in partes duas. In prima ponitur pars querele. In ſecunda parte prouiſio. ſecūda ibi ꝓuidentia. ¶ Caſus. eboracen. epiſcopus apoſtolice ſe. legatus compellebat clericos coram ſe agentes exprimere nomen actionis in libello nec aliter volebat recipere libellum. vnde ad hoc clerici ſunt conqueſti. papa mandat iſtam ſubtilitatē non curari ⁊ ſcribit quibuſdam iudicibus ꝙ ſuper libellum ſimpliciter ⁊ pure factum narrantem ſm rei veritatem procedant ſ. non obſtante ꝙ nomen actionis nō ſit expreſſuȝ in libello. ¶ No. ꝙ nimia ſubtilitas reprobatur ſic. ff. qui. mo. pig. vel hipo. ſol. l. ſicut. §. ſi debitor. ⁊. ff. māda. l. ſi fideiuſſor. §. quadam. adeo ꝙ magis reprobat̄ nimia groſſities. vt. C. de here. inſti. l. ſi. Nam nimia ſubtilitas tēdit ad pernitiem. ff. de excuſ. tuto. l. hic nimium ſcrupuloſa. ⁊ nimia groſſities eſt quedam ineptia que a iure reprobat̄. ¶ Sed nunquid libellus poteſt formari in vulgari. Naȝ vulgare plerunq₃ continet groſſitiem quandam. dic ꝙ ſic dūmodo contineantur in vulgari ea que debēt contineri in litterali. ⁊ hoc apparet quia in pleriſq₃ locis iudices ſunt illiterati ⁊ no. C. de ſen. ex peri. re. l. ſi. Quid ſi eſt queſtio ſcrupuloſa de apicibus iuris. puta an oriatur conditō ex. l. vel actio in factum. Item an contractus ſeudi vel emphiteoſis ſit ꝯtractus nominatus aut innominatus. ¶ Nūquid de iure ciuili teneat̄ agēs exprimere nomē actionis. reſpondeo non. vt. l. j. §. ꝙ aūt. ff. quo. lega. ſȝ verus legiſta cognoſcat iſtas opiniones. nam ꝯditio ex. l. eſt quotiens ꝓcedit obligatio nuda nō apta ad agere ſȝ lex inuenit ipſam actio. vt. C. de dona. l. ſiquis argētuȝ. ſȝ ꝯditio in factū eſt quotiēs ꝓcedit obligatio apta ad agere. tomē dubitatur ꝙ actio ꝯpetat. vt. ff. ō ꝑſcrip. ver. l. quotiēs. ¶ Itē cōtractuȝ noiatuȝ cognoſcimus per hoc ꝙ ex eo naſcitur actio eiuſdem noīs ſed ſi naſcitur actio preſcriptis vbis vel conditio ex moribus vt in ſeudis ille nō eſſet cōtract⁹ noīatus. ⁊ ideo nō ꝑficit̄ cōſenſu ſed rei interuentu. vt. c. j. quid ſi inueſtimus. col. x. C. de iure emphi. l. ſi. Oppo. ꝙ talis libellus nō ꝓcedat niſi nomē actōis exprimatur quia licet ſit ꝑfectus ī materia. nō tamen eſt perfect⁹ in forma. Nam forme nihil dȝ detrahi. ff. de fur. l. ſi ſeruus nauem. ⁊. C. de interdi. l. ſi. So. de iure ciuili ꝓcedit oppo. vt no. in. l. j. poſt prin. ff. de edē. in ſi. magne glo. Nam libelli formant̄ per aduocatos apud quos dȝ eſſe legū peritia. Et ideo nū eſt graue nomē acti. ꝓponere. ⁊ q₂ ita ꝯſtitut⁹ fuit ab initio quādo. ll. ad iudicia prodierūt. vt. ff. de ori. iur. l. ij. ¶ Itē qn̄ ex vna cauſa oriunt̄ plures agēdi forme ad diuerſos effectus tendētes nō dȝ procedi in equiuoco. vt. ff. de iureiurā. l. duobus. §. colonus. ⁊ ſtultus agēs ſibi imputare dȝ. vt no. in. l. quidā. ff. de inter. in iur. ⁊ errare in iure eſt lata culpa. ¶ Itē ineptus libellus non cōcludit iudici. ⁊ ideo officio iudicis repellitur. vt. l. j. ff. ō officio aſſe. ¶ Item ſi non dȝ exprimi nomen actionis ergo cauſa ⁊ actio ſunt idē qḋ eſt falſum. dicas ꝙ iſta procedūt de ſubtilitate iuris ciuilis nō de naturali iuſticia nec de canonica equitate niſi in caſu qn̄ actor debet eligere actionem.

Nota ꝙ libellus pōt formari in vulgari.

Digitized by Google

Nam tūc oportet q̄ cauſam nomiet in libello.vt.l.ſi.C.ð coll.⁊.l.j.C.de fur.⁊.ff.de tribu.l.q̄a heredem.§.elige-re.⁊.ff.de lega.ij.l.cū filius.§.varijs.vel q̄ itellectualiter propter modum agēdi ſpeciem exprimat actio.vt.C.de eden.l.edicta iuxta in verbo ſpeciem.nam quod ex ver-bis cōcipi poteſt videtur prolatum verbis expreſſis.vt ff.de libe.⁊ poſthu.l.gallus.§.quidā.⁊.C.de teſta.l.quo-niam indignum.℄ Et ſi dicas q̄ ſm canonem ſequitur q̄ cauſa ⁊ actio ſunt idem.reſpōdeo non eſt verum quia narratio ē loco cauſe.cōcluſio eſt loco actiōis.vel ſi vis fa teri dicas q̄ actio ⁊ cauſa ſunt idem de iure canonico.ſ. de actōe deducta in caſu agēdi.ſed cauſa ⁊ nomē actōis nō ſunt idem.℄ Secūdo oppo.quia imo ſubtilitates ap-probātur.vt.C.de ſen.que pro eo quod itereſt proferūtur l.v.§.in alijs.So.ibi loquitur de ſubtilitate inventiva ve ritatis ⁊ hic loquitur de ſcrupuloſitate libelli. Preterea etiam de iure ciuili nimium ſcrupuloſa nō eſt neceſſe ex-primere in libello.ar.ff.de acqui.here.l.quid ſi dubitet.ff. ð lib.⁊ poſthu.l.gallus.§.ſi eius.℄ Quero quādo ex eo dem facto reſultant plures accuſan.leges vtrum nomen legis debeat exprimi in libello.⁊ eſt arg.q̄ ſic.ȷ.de excep. ple.li.vj.℄ Cōtrarium ſeruat ꝯſuetudo quia leges con-binātur in libellis criminalium cauſarum.vt eſt glo.ſing. in.l.ſenatus cēſuit.ff.de accu.℄ Quero nunquid libellus poſſit eē ꝯditiōalis ⁊ videt̄ q̄ ſic.ff.ad.l.aquil.l.ſi delictū. ſed ibi actio erat de p̄ſiti propter delictum.vt.ff.qð me. cau.l.ſi cum exceptōe.§.pe.licet nō fieret exactio ꝑpter in certitudinem itereſſe.vñ q̄ nō ꝓcedit libellus ꝯditiona lis ſi incipit a ꝯdi.vt.ff.de iudi.l.nō quēadmodū.⁊ ratio ē q̄ deficit actio ⁊ ſine actio.l.ſine act.origine nemo expe ritur.vt.ff.de neg.geſt.l.ſi pupilli.§.pe.nā actio dicitur ꝑ vt eſt apta ad agere.ſed id qð nō ē in rerum natura non eſt aptum ad agere.ſi aūt libellus incipit a precedēte ob ligatōe poſſunt ꝯſecutiue eius ꝯditiōalia adiūgere libel lo.vt pena ⁊ itereſſe ⁊ ſimiliter no.ff.de verbo.obli.l.ij.§. item ſi in facto.⁊.C.loca.l.cōductor.C.vnde vi.l.nō ab re vide glo.in.c.raynutius.in ver.ſi contra ipſum.de teſta.⁊ ibi per Jo.an.⁊ Inno.℄ Item quotiēs futura preſenti-bus cumulata procedūt poſſunt ſimul proponi ſucceſſiue exequi.vt.C.de fideicōmiſſ.l.j.℄ Ultimo ſcias q̄ actio ē ius proſequēdi in iudicio quod ſibi debetur.vt inſti.de act.in principio.ergo qui illud ius proponit actiōem pro-ponit.quia vbi intētatur diffinitum intētatur ⁊ diffinitio ⁊ ecōtra ⁊ ſatis probatur in capitulo noſtro.℄ Unum quero libellus fuit formatus nō expreſſo nomine actiōis in libello reus petijt exprimi nomē actōis ⁊ expreſſa fuit inepta actio nūquid vicietur libellus.⁊ dico q̄ nō etiam de iure ciuili q̄z quod rite factum fuerat ſuperueniēte im-peritia nō habet viciare quia nō coheret inutile vtili.ar. ff.de lega.iij.l.ſi de iure.Sed glo.Ac.dicit cōtrarium.vt d.l.j.ff.de edē.quaſi videatur ſe aſtringere ad actionem ineptam declarādo ſe ad illā.℄ Nam qui declarat pe nitere nō poteſt.vt eſt glo.ſingu.ff.de verbo.oblig.l.quic quid aſtringēde.ſed ego puto q̄ ad ineptias nemo poſ-ſit aſtringi quia ſunt cōtra ius.Item quia iudex ex offi-cio debet eas repellere ⁊ nō repellet actum aptum pro-pter ineptum.dicit Inno.q̄ obmittere act.non nocet ſi ineptā exprimere nocet.ſed.ȷ.in.c.examinata.dicit q̄ nō nocet exprimere ineptam actōem ſi cauſa ē apta ad age re.nā ineſt actio apta de neceſſitate ergo expreſſio. In cō trariū nihil operatur q̄z ſuperuacuū ⁊ inutile.℄ Ad ter-tiū hic oppo.nā dz quis eligere act.ſed iſte eligit inepā ergo eligēdo ſibi ꝑiudicat.Itē nō edit q̄ ſtulte edit. ℄ Itē iſte ꝓponit ꝯtrium.ſ.actum ineptū. So.ſi añ litē ꝯteſtatā excipitur de ineptitudine dz emēdare libellum ne aduerſarius cogat̄ litigare ſup inepto.⁊ q̄z iſta exce-ptio eſt declinatoria caueat ſe ne ꝯteſtet̄ litē q̄z poſt lit. ꝯteſta.ſufficeret cauſa apta licet eſſet inepta actio.⁊ ita poteſt itelligi dictum Inno. Bal.

Intelleximus.

Excōicat⁹ ad iudiciū trahi tur,ne ð ſua malitia glorie̅t. Primo pōit q̄ōnē Secūdo ſolutionē. Tertio reddit rōnē.ſcðo

ibi rñdemus.tertia ibi ne videat̄.℄ Caſus.queſitum fuit vtrū publice excōicat⁹ maiori excōicatōe in iudicio ſtare poſſit. Rñdeo q̄ ꝯueniri pōt ⁊ dz rñdere in iudicio ꝑ ꝓcu ratorē de ſua ꝯtumacia ei proſit.℄ Opp.q̄ nō poſſit ſta re in iudicio.vt in.c.excōicatus.§.credētes.ȷ.de heret.⁊.ȷ. de ſen.excō.c.ſi vo.Sol.agere nō pōt ꝑ ſe nec ꝑ ꝓcurato-rem ſuū licz ꝓcurator nō ſit excōicat⁹ ſ; bñ pōt conueniri ⁊ tenet̄ rñdē ꝑ procuratorē nō excōicatum. Sed ſcðo op po.q̄ nō teneat̄ conſtituere procuratorē q̄z vſus procura-torū ē volūtarius ⁊ nō neceſſari⁹.vt.ff.de procurato.l.j.§. vſus.⁊ in.c.q̄relam.ȷ.de procu.Sol.concedo q̄ ꝑ ſe nō te neatur reſpondē per procura.ſed conſatiue ſic ſi ipſe ꝑſo-naliter comparet.⁊ ſic verbū dz ſignificat honeſtatem nō neceſſitatē.vel dic q̄ excōicatus cōparat̄ leproſo propter vicium contagiōis.vt in auē.iuſiur.qð ꝑſtat̄ ab alijs.§.ſi. col.ij.⁊ ideo cogit̄ ꝯſtituē procuratorē. ⁊ ſic verbum dbz proprie ſonat.ſi tñ vult conſtituē nūcium qui nihil ſciat ⁊ nihil faciat eo icōſulto.q̄z nūcius proprie eſt qui nihil ex aio ſuo facit ſed ex aio alī.ꝓcurator aūt plerumq̄z ex aīo ſuo facit.q̄z eū reqrit.dico q̄ non ſufficēt q̄z iungeret niſi cultorez proceſſu cāe.ſed ſi eēt nūcius cōſtitut⁹ cum libe-ra iſte poti⁹ eēt procurator ⁊ habēt idoneū mādatū. tex. eſt valde ſing.ff.de verbo.obli.l.q rome.§.calimachus.in ſi.℄ Oppo. q̄ imo teneat̄ perſonaliter comparere.ſ. ad iurandū de calūnia.vt.C.de iuramē.calū.auē.principales. Sol.illud ē verū niſi conſtituat procuratorē ſpecialit̄ ad iurandū de calūnia. Item concedo q̄ interdū teneat̄ do-min⁹ comparere.vt.ff.de procura.l.ſi actor malit.vt.C.de procu.l.ſi.℄ Oppo.ſi pōt cōſtituere procur.ergo procu rator erit excōicatus. q̄z participat cū excōicato. Sol.ex hoc nō incidit in excōicationē q̄z participat de licētia ca nonis.Et idē dico de aduocatis ⁊ alijs litis magiſtris. ℄ Econtra oppo.nam imo vt̄ q̄ excōicat⁹ poſſit agē. vt pz actore appellante q̄ ꝓſequitur ſuam appellationē. vt in c.j.de reſcrip.li.vj.So.ſpāle in appella.⁊ idē puto in nulli tate q̄ colligit̄ ex actu cū nullitas appellatio.ēmergat̄.vt no.in.l.j.C.q̄n ꝓuo.nō ē neceſ.℄ Quero vtrū excōicato debeat ius reddi.exēplū iudicium.pone iurani ſoluē ticio ꝑ.certo termino.tici⁹ adueniēte termino reperit̄ excōmu-nicatus maiori excōicatione.verum ſi ei nō ſoluo ſum ꝑ-iurus dic q̄ nō ſum periur⁹ q̄z excōicatus eſt a cōione ho minū ſegregandus.vt in.c.j.§.j.in ti.hic finit lex. deinde incipiūt conſuetudines regni.col.x.℄ Quero nūquid ex-ceptio excōicati poſſit opponi i foro laycali.Rñ.ſic.vt.C. de ſac.ſan.eccle.l.placz.⁊ no.C.de iur.⁊ fac.ignor.l.j.⁊ eſt rō q̄z habetur pro mortuo.vt no.inſti.de capi.dimi.§.mi-nor.℄ Quero vtrū excōicatus poſſit opponere exceptio-nē compēſatōis.Rñ.nō ſi replicetur.nam replicatio ne-ceſſaria ē ſicut cōtra agē neceſſe ē excipē. ita itelligitur.ȷ. ð excep.cum iter.⁊ ratio quare exceptio compēſatōis dif fert ab alijs exceptōibus ē q̄z ſapit recōuētionē. vt ſinglr no.C.ð compēſa.l.neq̄z.℄ Sz nūquid excōicatus ē tur-pis ꝑſona.Rñ.ſic ꝑ locum a remotiōe.quia remouetur a conſortio catholico ⁊ honeſto.vt.C.ð ſpectaculis.l.ſiquis. ℄ Quero excōicatus obtulit libellum ⁊ fecit partē cita-ri deinde ſuperſedit in procedēdo reus petit eum cogi ad ꝓ cedēdum.ipſe dicit ſe nō poſſe procedē. quia excōicatus nūquid pōt allegare propriam turpitudinē. ⁊ vr̄ q̄ ſic q̄z ē decreta ꝑ ſniam excōicationis. nam idē dicimus in ꝑiu-ro quando pōt ſe allegare periurum.quia magis allegat ſniam q̄z crimē.vt ſinglr no.ꝑ glo.⁊ Bar.ff.ð iureiurā.l. alias.⁊ ꝑ Inno.ȷ.ð iureiurā.c.mulier.In cōtrarium vide-tur quia ſentiret lucrū ex malitia ſua quod eē non dz.vt ð ⁊ hec vera.quia in agēdo actor efficitur reus in procedē-do.℄ Sed quid dicis de bannito bonis adeptis. Rñ. iſte liberatus eſt.ff.de fideiuſſo.l.ſi debitori ꝺportato.niſi fiſcus repudiet bona.q̄z tunc non liberatur. ar. illius not. glo.que eſt.ff.de le.j.l.ſi ſeruus plurīū.§. quis autē.⁊ facit qð no.ff.quibus cau.maio.l.ſiqua mulier.§.j.℄ Sed po ne ticius accuſauit ſeium de homicidio lite pendente iſte ticius fuit excōmunicatus vel bānitus nunquid poterit procedere ad vlteriora.Rñ.in bannito dico q̄ ſic. vt.ff.ð publicis iudici.l.is qui reus.§.inchoatas.vbi eſt tex.vni-

cus

cus in iuſ. In excōicato puto contrariū tamen iudex ex officio procedat tanq̄ ſi accuſator procedere vellet. vt. C. de accu. l. ij. Iſta. n. eſt boni eq̄paratio q2 nolle dicit̃ qui facit qḋ nō poſſit velle. vt no. in. l. j. C. de naturali. lib. ⁊ no. i. c. j. de iure patro. li. vj. ⁊ ſciaſ q̄ excōicatio vel bānitio nō elidit act. in eſſentia ſed in ꝓponendo. nā ſi elideret actionē nō poſſe cedi. vt eleganter no. ff. de excep. do. l. apud celſuʒ §. ſicut legitima. Sed an excōicatus poſſit facere teſtm̄. ⁊ vi. q̄ nō q2 teſti factio ē publici iuris. Sed iura publica ſunt excōica. interdicta. dic. ꝫ. vt no. i. c. decernimus. ḋ ſen. excō. li. vi. in nouella. Nā ob. q̄ ſint ſimplici iur. qḋ vex ē auctoritate ſed non vtilitate. Item nō ob. q̄ excōicatus ē infamis quia ēt infamis pōt facere teſtm̄. vt. C. de ſecun. nup. l. 4. niſi ſit dānatus de publico vel ad morteʒ. vt. ff. de teſta. l. collega. Sed nū quid excōicatus pōt iura ſua vendere alteri. rñ. ſic q2 cōtrahere pōt. nec obſtabit ceſſionario ex cauſa nō lucratiua exceptio excōicationis. ſecus ſi pretēderet cauſaʒ lucratiuā ſm̄ By. idem qui nō perdidit bona. Nam bānito ſicut excōicato an cōtrahē. ⁊ etiaʒ in ſe defendendo ius reditur. vt no. ff. ex quib⁹ cau. in poſ. ea. l. ad cognitionē. vbi eſt glo. ſingu. ¶ Sed nūq̄d excōcatus poteſt accuſare. reſpondeo nō preſertiʒ tanq̄ quilibet de populo ⁊ hoc ſi excipiaſ de excōmunica. aliter hñ tenet ꝓceſſus. vt in. c. pia de excep. li. vj. ar. cōtra q̄ ꝓceſſus ſit ipſo iure nullus de illa ſingulari. l. ff. de aleato. l. j. §. quid autem. ſed ibi ipſo iure nō ꝯperit actio. ¶ Sʒ nūquid excōicatus pōt allegare excep. preſcript. rñ. ſic quia reus ⁊ quia pſcriptio ſimilis eſt ſolutioni. vt. ff. ḋ admi. tu. l. ſi pupillus. ⁊ ff. de iureiur. l. vnus. §. ſed autē. ¶ Quero ſi ambo ſunt excōicati actor ⁊ reus vtrum reus poſſit obiicere actori repetēti mutuū exceptio. excōica. ⁊ videtur q̄ nō q2 reus tractat de lucro captañ. actor de dāno vitañ. per doctri. Inno. ꝫ. de adul. c. intelleximus. vbi dicit cōtra q2 repellere aliquē a limine iudicij nō eſt lucrū ⁊ quo ad legitimā perſonarū dʒ potius attēdi actor q̄ re⁹. vt. C. q̄ da. tu. poſ. l. in vniuerſis. ¶ Pone papa dedit licentiam monacho teſtandi de bonis ſibi relictis a patre. Iſte monachus ē excōmunicatus nūquid poterit teſtari. rñ. nō q2 iſte monachus ſimilis ē militi miſſo ignominie cauſa qui nō pōt teſtari ſm̄ priuilegiū militūʒ. vt. ff. de teſtamento militis. l. teſtamēta eoꝝ. tamē ſi poſtea ſit reſtitutus teſtamentum cōualeſcit q2 excōicatio nō hʒ perpetuaʒ cauſaʒ prohibitionis ſed vſq; quo durat. ar. ff. de le. ij. l. titia ſeio. §. vſuras. ⁊ ff. de here. inſti. §. ſi is qui ſoluendo duos non erat. ⁊ qḋ no. in. c. quanquā de vſur. li. vj. Naʒ teſtatio mētis aliqua fuit potētia ex qua ſequiſ ꝯualeſcentia. arg. ꝫ q2 eodē ſtatu durāte perpetua ē prohibitio qḋ videſ verius niſi ſtatu mutato. ⁊ abilitatio tacite vel expreſſe cōfirmat priorē volūtatē qḋ tacite facit eam reformando non ſolum totaliter ꝯfirmando q̄ nō ē mulū notabile. vt. ff. ḋ teſta. mil. l. tribunus. §. ſi. ⁊ ff. de ſe. tab. l. qui ex liber̃. §. teſtamēto. Sed quid ecōtra ſi tēpore teſtamēti erat in gratia poſtea ē excōicatus. rñdeo rumpiſ teſtamētum tātuʒ ꝓpter ſuū delictum q̄nimo etiam ſi iniuſte excōicatus ſit propter auctoritatē rei iudicate. vt no. ff. de ſecun. tabu. l. j. §. exigit. ⁊ ff. de bon. liberto. l. ſi necem. §. ſi deportatus. ¶ Sed nūquid excōmunicatus ſuccedit patri ab inteſtato tanquam ſuus heres. vt. l. ex teſtamēto. ⁊ videtur q̄ nō. quia habetur pro mortuo. vt in. l. j. §. ſi pater. ff. de cōiugē. cum emā. liber. l. eius. Contrarium eſt verum quia iura patrimonij non perdit ⁊ quia iura agnationis retinet. nō enim q2 excōmunicatus non confiſcatus vel deportatus tamen in iudicio nō erat diu abſolut. ſit licet ideo etiam tutelle legitime ſibi deferunſ tamen decreto iudicis non poteſt ei concedi adminiſtratio tutelle. publica excōmunicatione durante. ⁊ multominus durante ſolemni anathemate. Baldus.

¶ **Lerici.** Clerici de omni crimie debēt coram eccleſiaſtico iudice cōuenire nec valet cōſuetudo contraria. ¶ No. q̄. ll. non dedignanſ ſacros canones imitari.

¶ Item in conſuetudinibus ⁊ ſtatutis municipalibus q2 canones non mittentes falcem in meſſem alienam preualēt ſed in propriā legib⁹ ⁊ ſtatutis mūicipalib⁹. ¶ Sʒ nūquid canones poſſunt mittere falcem in alienam meſſem puta in ſucceſſionibus que ſunt de iure ciuili vel pretoris. verbigratia. dixit lex q̄ mulier nubens infra ānum luctus non ſuccedit niſi in quibuſdam ſed apoſtolus dixit nubat in xpo. dixit Pe. q̄ non eſt ſtandum in iure canonico ſed ciuili dicto de hoc. dic vt notatur i. l. j. C. de ſecū. nup. Quidam tamē dicūt q̄ dictum apoſtoli debet intelligi qḋ nubat in domis. tamen nō ſine infamia vulgi. dic vt ibi dixi. ⁊ no. ꝫ. de ſecū. nup. c. penultimo. per Inno. Et ſi imperator poteſt diſpenſare q̄ nō contrahatur infamia. multomagis apoſtolus. ¶ Sed hic queritur de tali dubio pōe ſtatuto ciuitatis Rom̄. cauetur q̄ propter vitādū ſcandalum ciuitatis nullus poſſit contrahere matrimonium cum terrena ſub pena capitis. ¶ Queritur vtrum teneat ſtatutum quo ad penam. reſpō. ſic quin nō pūitur matrimonium. quod eſt de iure diuino ſed eius qualitas. vt. d. l. j. de ſecū. nup. de hoc nota. in. c. ſtatutum. de hereticis. lib. vj. in nouella. In matrimonijs enim nō pūitur matrimonium inquātum matrimōium ſed poteſt pūiri i ſua qualitate. vt. ff. de cōtrahēd. l. nō tātum. §. ſi emācipatus. ¶ Sed hic queritur de tali dubio ſtatuto ciuita. mediolani cauetur q̄ nullus ſubditus poteſtati mediolani poſſit alienare rem imobilem in nō ſubditum niſi ſoluat tantum pro libra. Queriſ an poſſit alienare in pſonā eccſaſticam ⁊ ſi ꝓhibeatur expreſſe an ſit īterpretādum cōtra libertatem eccleſie ⁊ in hac q̄one laudabilis memorie do. Signorolus de mediolano poſt ꝓlixas allegatōes pro ⁊ ꝯtra finaliter ꝯſuluit ꝯſilio. xix. ⁊ ſequitur q̄ poſito ꝑ ꝯſtāti. ⁊ pro vero ſicut eſt q̄ dictū ſtatutū ꝯprehendat ꝓhibitōeʒ alienatōis que fieret in pſonā eccleſiaſticā nihilominus dictum ſtatutū eſt iuridicū ⁊ nō improbādū nec cenſendū ꝯtra libertatē eccl̃e q2 ē ꝯditū fauore publici ⁊ cōmunis bōi ⁊ ſubditorū vt eis ſalua imobilia ⁊ territoria ꝯſeruētur. vnde ſi eſt cēſendū eſſe ꝯtra libertatē eccleſie ſʒ pro libertate publici territorij ⁊ publicaꝝ functōeʒ. ⁊ ego dico q̄ res publica eq̄paraſ eccleſie. vt. C. de ſacroſan. ec. l. ſi. vnde ſicut eccleſia defendi dʒ in iurib⁹ ſuis ita ⁊ ciuitas. ¶ Item nō eſt dubiū q̄ dñs poſſit imponere legem rei ſue vt nō poſſit alienare in eccleſiā vel in aliuʒ potētiorem. vt no. ff. de ver. obli. l. ſi ita q̄s. §. ea. l. ⁊ id qḋ pōt fieri per pactū vnius multofortius ꝑ pactū populi poteſt fieri cum ciues. ita ſtatuūt ſuper rebus ꝓprijs. vt no. C. de decre. decur. i rub. li. x. q̄ ꝓculdubio ē vex in ꝓdijs tributarijs vel aſſectis ꝑpetuo honori collectaꝝ. Nā eccleſia nec iniuſtum facere nec iniuſtuʒ pati debʒ ⁊ maxime circa dimidēdas reipublice vires. vt in. c. de feu. alie. ſi clientibus col. x. ⁊ ē expreſſum in. c. primo. §. donare. aut pro anima iudicare qualiter olim feudum alienari poterat. ⁊ de prohibitione feu. alie. per lotarium. c. j. in fine ꝑcipij. ibi duʒ dicit nemini licere per q̄ imperij vel dominorum minuatur vtilitas. Preterea licet cōmertia ſint de iure gētiuʒ. tñ poſſunt artari per ius ciuile. vt. C. ſi lice. habitatorib⁹ metrocomie loca ſua in alios trāſferre. l. j. li. xj. ¶ Deinde nota. q̄ ñ valēt cōſuetudies cōtra libertatem clericorum id eſt cōtra eorum iuriſdictiōes vel priuilegia vel domunia. vt hic. Idem i ſtatutis per quos homines imittūſ a doffenſas clericorum. vt dicā. ꝫ. de reſti. ſpol. piſanis. Et adde hic qḋ not. de cōſuetudinibus prauis ſi ſeruādis. vt in auč. vt nulli iudi. §. j. ⁊. C. de agri. ⁊ cēſi. l. dñi prediorūʒ. li. xj. ¶ Quero vtrū valeat teſtm̄ factū ꝯtra libertatē prelati vel regule vt ſi legaſ monacho. ita tñ vt ne abbas faciat ei ꝯtrouerſiā. glo. dicit q̄ ſic. ff. ad treb. l. Iulius. §. tres heredes. ⁊ ar. ff. de ꝯdi. ⁊ demon. l. ticio centum. §. 1. Sol. aut legatum tēdit ad pietatē vt legatū alimētoꝝ ⁊ debʒ ſeruari forma teſtamēti. aut tendit ad proprietateʒ. ⁊ tūc valet teſtamētum. ⁊ nō forma eius q2 iſta adiectio eſt cōtra ex propriationem que debeſ ex vi regule monachalis. vnde nedum teſtator ſed nec papa ſm̄ quoſdam poſſet diſpenſare. de hoc dixi in l. prima. C. de his que pene nomine. Baldus.

¶ Addē q̄ Bal. hic videtur male loqui quia tale ſtatutū non valʒ. vt per Io. an. i d. c. ſtatutū. ⁊ doct. in. c. j. de ſponſa. ¶ Adde hic Bal. in ꝯſilio. cccx. incip. in xpi nō. adeundē etiam in teria pte vbi magiſtraliter hac materia diſtinguit. An vba ſtatutū incipiant a pſona ſubdita. an vo incipiant a pſona nō ſubdita. ⁊ ibi ponit exemplum.

¶ **Auſam.** Iudex ꝓuidere dʒ ne collegium iniget coraʒ eo ſine

auctoritate prelati. ¶ Casus. Fratres duliuensis mo-
nasterij habebant causam cum monachis sancti Albani.
qui fratres duliuen. erant monachi episcopi duliuen. pa
pa cõmisit causam cuidã iudici dans ei in mãdatis ꝙ ꝓ
uideat inter cetera ꝙ fratres duliuẽ. monasterij auctorita
te ⁊ ꝯsensu episcopi sui ingrediãtur iudicium ne si fratres
sancti Albani obtinerẽt in causa frustratoria esset eorum
victoria. Epo duliuẽ. proponẽte ꝙ fratres duliuẽ. nõ ha
bebãt legitimam personam sine episcopo. ¶ Not. ꝙ iu-
dex debet prouidere ꝙ litigetur per personam legitimã
ne iudicium sit elusoriũ. ¶ Sed quid ecõtra an prelatus
possit eẽ in iudicio sine ꝯsensu capituli. Et rñdeo ꝙ nõ. s.
iure cõi. allegat gl. l. ait pretor. ff. de iure delib. vbi dicit ꝙ q
nõ põt alienare nõ põt actiões ꝓponere que regula est ⁊
sic itelligitur. s. qui nõ põt noie proprio alienare nec noie
proprio agere. tutor tamẽ nõ põt alienare ⁊ tamẽ causaz
agere potest alieno noie qr illa regula nõ hz locũ i admi-
nistratoribus. Itez pater. vt C. de bo. mater. l. ij. ⁊ dic vt
ibi. Inn. hic dicit ꝙ in negocio cõi prelati ⁊ epi non licet
cõmertiũ agere sine episcopo. Itez in quolibet grãdi ne-
gocio lz nõ sit cõe tñ requirit epũs vt auctoritate prestãs.
Inde aiit Arch. ꝙ solus platus nõ põt agere. lxviij. di.
c. ij. Dicit Arch. ꝙ sindicus qui nõ est generalis ñ potest
iurare sine licẽtia ⁊ spãli mãdato. xxij. di. vt nullus. Naz
libera adiecta spãli mãdato nõ auget mãdatũ. ff. de ver.
ob. l. qui rome. §. calimachus per Bar. ¶ Quero an ꝓ-
latus faciat media ꝑtem totius capituli in collectis sub
eũdis. ⁊ dic vt de priuile. cum ⁊ plãtare. p Inno. Oppo.
nam si sñia esset lata in fratribus duliuẽ. valeret ꝗuis ꝓ-
latus nõ ratificaret. vt C. de procu. l. si eo minus. Sol. ibi
minor erat in iudicio cũ maiore. sed capitula equiparant
duobus minoribus ita ꝙ cessat iter eos priuilegiũ. arg. ff.
de excu. tuto. l. sz ⁊ milites. in prin. ¶ Extra quero nũqd
collegia possint ꝯpelli ad ꝯstituen. ꝓcuratorem vel sindi
cuz. Rñ. sic. vt. ff. de fideicõ. liber. l. ergo. ⁊ ibi p Ja. de are.
¶ No. in isto caplo ꝙ eccła epalis põt esse regularis ⁊
monachalis ẜm Jo. an. ⁊ Host. raro tamẽ hoc inuenit ꝙ
sit monachalis ita ꝙ epũs sit epũs ⁊ Abbas ẜm Hostien.
¶ Quero nũquid Abbas possit ratificare ꝓcessuz mõa-
chi. põt dici ꝙ nõ qr monachi psona in iudic. est ipso iurẽ
nulla. vt no. in filiofa. C. de bo. q lib. l. fi. §. necessita. Sz ꝯtra
ibi videt qr ibi filius nõ agebat noie patris sz monachus
agit tãqñ ꝓcur. abbatis siue monasterij ⁊ iõ iuxta regu
lam generalem põt ratũhaberi. qd verius est. sed vtrum
prelatus dicat mãdamus vel dicat ꝯsentimus. rñdeo qr
mãdatum ꝯsensũ ꝯtrahit. vt ff. de ꝓcu. l. filius. §. si de filio
⁊ C. de colla. auc. qd locuz. Item scias ꝙ in factis arduis
semp capłm idiget ꝯsensu prelati sui ⁊ prelatus capituli
lz bona sint diuisa ẜm Jo. ⁊ alios qui tãgũt statum eccle
sie in. c. i. j. de procura.

Tam nõ ab homine.

Ecclesia optat hois salutẽ ⁊ nõ interitũ ⁊ iõ
gradatiz emẽdãdo ꝓcedit ⁊ ñ fulminat dgra
dãdo. hoc intẽdit ista decre. vel sic clericus deposit⁹ ⁊ in
corrigibil' tradit curie seculari. ¶ Casus. qsitũ fuit vtruz
lz regi vel alicui seculari psone iudicare vel in quocũqz or
dine ꝯstitutos depreheñsos in crimine furti homicidij vl'
periurij vel alio reatu. respõdetur ꝙ nõ sed debet depre-
hẽsus atqz legitime ꝯuictus ab ecclesiastico deponi iudi
ce. Et sic depositus si est incorrigibilis debet primo excõ
municari. s. minori excõicatiõe deinde crescẽte ꝯtumacia
excõicari maiori. postmodũ vero si in profundum oium
malorum veniẽs oia ꝯtempserit cum ecclesia nõ habeat
vltra quid faciat nec possit esse vltra pditio plurimorum
ꝯprimẽdus ẽ per secularẽ ptãtem ita ꝙ ei deputẽt exiliũ
vel alia pena legitima imponat. Dicit Inn. ꝙ probato
crimine clericus deponit ⁊ nõ ꝓcedit ad aliam penã sed
sufficit depositio. Secus si enormicas cause aliud indu-
cat vel nisi sit incorrigibilis in quo casu ꝓcedit ẜm formã
huius decre. Ar. ꝯtra ꝯtumaciam ꝓcedit iterloquendo
hoc modo. qr primo excõicat. postea si est incorrigibilis
anathematizat ⁊ postea deponit. ⁊ anathema ẽ maxie ex

cõicatio. Itẽ dicit Archi. ꝙ differẽtia est iter nõ obedire
⁊ cõtemnere. ⁊ iõ ẽ dña inter ꝯtemptũ clauium ⁊ simpli
cem contumaciam. qr cõtemptus clauium est contẽnere
disciplinam ecclesie sed contumacia est contemnere iudi-
cem. xi. di. nullus. Itẽ dicit Archi. ꝙ cõsecratus nũquam
recõsecrat ad eũdez ordinẽ. lxviij. di. c. i. Archi. iusticomi-
nus ille q ẽ decõsecrat⁹ põt ꝯsecrari. Iudex añ factũ debet
studere ꝯcordie post factũ autẽ dz punire. vt ff. de vsufru.
l. legitimũ. qr ante factuz quis ẽ monẽdus post factuz ple-
ctẽdus. ¶ No. quo clericus in minoribus constitutus dz
deponi. Itez no. ⁊ premitte ad euidẽtiaz ꝙ interduz cor-
rectio icipit a crimine interdũ a contumacia. No. qd dixi
in summario. ¶ Itẽ no. ꝙ ad puniẽdum clericũ vel aliũ de
crie nõ sufficit sola dephẽsio nisi post dephẽsionẽ conuin-
catur. facit. c. i. j. de pe. ¶ Itẽ no. qualr sit puniẽdus cleri-
cus qñ pena incipit a crie qr pmo deponit. secũdo excõica
tur minori excõicatiõe. tertio maiori quarto traditur iu-
dici seculari. quinto punitur ab eo pena exilij vel alia pe-
na legitima. ¶ In tex. ibi in quocunqz ordine sacro vel ñ
sacro. Pe. ⁊ Abb. Ibi conuict⁹. põdera hoc verbũ ꝙ nõ
fuit positum in ꝯsulratione. nõ sufficit ergo sola deprehen-
sio nisi quo ad infamiã. ff. de rit. nup. l. palam. ẜm gos. Ibi
excõicari. s. maiori excõicatione. Inn. adez gos. Ibi contẽ
pserit. concor. xvij. di. c. nec licuit. Pe. ⁊ Abb. quid faciat
propter forte ipsius potentiã ẜm Abb. ibi ꝯprimẽdus ⁊
primo degradãdus ẜm Pe. qd non credo verũ de neces
sitate. ibi exiliũ. qd etiã ab eccła iponi potest. j. de pen. c. vl
ti. ¶ Et no. ꝙ ex quo prius excõicatur qz exiliũ patiatur.
sequitur ꝙ excõicatio nõ est exiliũ. Itez no ꝙ illi qui veni
unt in profundũ maloꝝ. s. qui nõ timent leges neqz presi-
dem debent poni in exilio ⁊ sic expelli de ciuitatibus cum
nolũt ciuiliter cõicare cũ alijs ⁊ sic non sunt sociales sicut
debet esse hõ. vt dixit Aristoteles pmo politicoꝝ. ¶ Sed
hic quero quis dicatur incorrigibilis. Rñ. ille qui nõ ob-
temperat pretori in eo ꝙ extremũ. i. vltimũ iurisdi. est vt
qr depositus nõ dimittit beneficiũ vel gerit officium. Ille
autez qui nõ obtemperat in eo extremo qd est primũ in
iurisdi. i. qr citatus nõ ꝯparet nõ dicimus ꝙ sit icorrigibi
lis licet sit ꝯtumax ⁊ excõicãdus ꝓpter eius ꝯtumaciam
ff. siquis ius dicen. non obtem. l. i. §. i. ⁊ ista dr excommuni-
catio ꝓpter ꝯtumaciã. sed quãdo iaz ꝯdemnatus est ⁊ po
stea excommunicat qr non obtemperat ꝓpter crimen ñ
dr excommunicari. Porro scias ꝙ qui obtẽperat pretori
sponte vt qr iuribus preture est expulsus de beneficio non
debet tradi iudici seculari vt hic quia tam correctum est.
¶ Oppo. ꝙ deprehensus in crimine habeatur pro con-
uicto. vt. l. palam. vt. ff. de ritu nup. Sol. ibi fuit deprehen
sio publica que sufficit quãtuz ad infamiã sed non quãtuz
ad diffinitiuã nisi probetur actus delicti. ¶ Sed nunqd
iste deprehensus potest detineri per. xx. horas. dicit Ber.
ꝙ sic. vt. ff. de adul. capite quto. ¶ Sed nunquid possunt
detineri per laycos. dicit glo. ꝙ sic de auctoritate ꝓlatoꝝ
non aũt auctoritate ꝓpria laycoꝝ aliter ipsi layci excom-
municati essent ipso facto. de ß no. lxxxi. di. ꝓbiter. l. dist.
siqs diacon⁹. ⁊. c. de his. el. ij. ¶ Et no. ad statuta q dicũt
ꝙ ville teneantur capere malefactores qr non hñt locũ in
clericis. ¶ Sed qd de bãnitis nũquid pñt a quolibet ca
pi. dic ꝙ sic. vt. C. de male. ⁊ mathe. l. fi. q ꝓprie loqtur in
diffidatis q ⁊ debent presentari in iudicio ⁊ c. l. singularꝫ.
¶ Quid in clerico q fugit cũ pecunia mea. rñ. possuz ipz
capere cũ pecunia mea ⁊ detinere nõ tñ vltra. xx. horas sz
debeo iudici presentare si possuz. vt. l. ait pretor. §. si debi
tores. ff. que in frau. cre. ⁊ hoc iõ qr periculũ est in mora. vt
no ff. qd met. cã. l. extat. ⁊ hoc est licitũ qr proprio interes
se. ⁊ ideo si restituit mihi pecuniã non possum ad iudicez
ducere qr statiz ipso facto essez excõicatus. ar. ff. de fur. l.
qui vuas. in prin. ¶ Quero nũquid ß ordine sit ꝓceden.
qñ pena imponit pp contumaciã. rñ. nõ qr per contuma
ciam non deponit pmo sed suspenditur ab ingressu eccle
sie ⁊ similibus a quibus etiam suspenditur laycus. secũdo
crescente contumacia excõicatur. tertio deponitur. quar
to ⁊ vltimo traditur curie seculari ẜm Ber. ⁊ ista glo. re
putatur multum nobilis. ¶ Quid si epõ non seruãuit
istum

Digitized by Google

iſtum ordinem ſed depoſuit ⁊ videns eum obſtinatum tradit curie ſeculari. videtur ꝙ teneat proceſſus. vt in auč. vt clerici apud proprios epōs coll. v. qđ verū eſt ſi degradat quo caſu non eſt neceſſaria alie traditio fienda iudici ſeculari qđ dic vt in. c. degradatio. de penis. li. vj. Ego nō puto ꝙ omiſſo ordine iſtius. c. poſſit tradi iudici ſeculari qꝛ iſte ordo eſt datus pro forma ⁊ nihil ex ſolemnib⁹ ē omittendum. vt. ff. de in integrum reſtitu. l. diuus. ⁊ predicta vera quando delinquit in laycato ⁊ in fraudem pene fact⁹ eſt clericus eſt degradandus ⁊ ſine iſto ordine deducendus eſt ad ſtatum laycatus ⁊ puniendus ſm tempus delicti. vt no. in. c. nemo. per archi. xj. q. j. ⁊. l. j. C. de pen. ⁊. s. ꝺ obliga. ad rōcinia. c. j. ¶ Sed ecce queritur an clericus pdat priuilegium ſuū propter delicti locum in quo ſeruat ius cōmune. rñ. ſic ſm Pe. ⁊ Cy. in auč. qua i ꝓuincia. C. vbi de cri. agi oꝫ. in ſecūda qōe i prima gl. i. ſuſpēdi. Queſtio a quo ſuſpendeſ iam depoſitus. dic ſꝫ Pe. ⁊ abba. ꝙ ſuſpendeſ ab ingreſſu eccleſie ⁊ finibus a quibus ſuſpendiſ laycus. ego dico etiā ab īgreſſu ciuitatis lꝫ talis ſuſpēſio ſit meri impij. vt. C. de ſen. ⁊ interlo. om. iu. l. nullus. de inde vide hic ꝙ ꝓ quocunqꝫ piurio pōt clericus deponi. Item ſimplices clericos ſm Hoſti. ¶ Item no. ꝙ nō eſt recurrendum ad brachiū ſeculare niſi tūc demū cum eccleſia nō pōt exhibere iuſtitie cōplemētū de hoc p Archi. xxiij. q. iij. adminiſtratores. ¶ Quero nūqđ ille qui eſt incorrigibilis ſit corrigēdus. ⁊ videtur ꝙ nō qꝛ fruſtra eſſet. In ꝯtrarium qꝛ correctio ē actus iuſtitie ⁊ act⁹ caritatis vt no. Archi. ij. q. j. ſi peccauerit. vbi videas. ⁊ p hoc determinaſ queſtio dicit ſtatutū ꝙ ſiqs vulnerauerit aliquem puniaſ in centū que ſi ſoluere noluerit vel nō potuerit infra menſem amputeſ ei manus qꝛ iꝫ ꝓſteſ ſe non ſoluturum tamē debꝫ expectari menſis qꝛ volūtas hominis eſt mutabilis. vt no. ff. de dam. inf. l. qui bona. §. ſiqs ſtipulatus. ¶ Et no. ꝙ huic menſi nō poteſt renūciari. nam per hoc renūciareſ defenſioni. poſſibile eſt enim naliter ꝙ condemnatus moriatur interim quo caſu nō fieret executio ſnie nec decederet inteſtabilis. ⁊ defenſioni qđ pōt eē naturaliter ⁊ ppetua nō pōt renūciari in criminali vt ſingl'r no. ff. de pac. l. pactum inter heredē. ¶ Itē accidētaliter pōt ſupuenire defenſio p grām imperatoꝝ ⁊ ēt huic ſpei renūciare nō poteſt. tñ lex dicit ꝙ reſtitutio in integrum que ſoli principi competit reputatur quid impoſſibile ⁊ ideo nō curaſ. vt. ff. de fideicō. liber. l. ergo ⁊ ideo prima ratio eſt melior. Bal. doctor.

q **Via. V.** Per reſcriptum per impetratū ꝯ violētiā conuenitur eius ſucceſſor q ſcienter ſucceſſit in viciū. h. d. ſm gl. Vel decre. iſta nihil aliud dicit ſūma niſi ad ſingularis ſucceſſor ꝯuenitur auctoritate literarū que obtente ſunt ꝯtra defunctū cui ipſe ſucceſſit ēt expreſſo proprio noīe ipſius defuncti. ⁊ hoc eſt verū cum ſucceſſor ſucceſſit in vitium defuncti. vt hic. alias ſecus. vt. s. de reſcrip. c. ſignificauit. ⁊ hoc nō eſt ex vi interdicti vnde vi qꝛ perſonale eſt nec ex rigore reſcripti. ſed eius interpretatione extenſiua auctoritate ⁊ equitate huius no. c. ⁊ hoc tene ꝯcluſiue expreſſum interdictum vnde vi dirigiſ ſpoliatori nō ei q nō ſpoliauit ſꝫ ſpoliatum inuenit. Sꝫ reſcriptū pape dirigiſ in rem ipſam ⁊ extendiſ ꝯ poſſeſſorē cū tpe date nō poſſideat ſꝫ poſtea litē pendēte ſucceſſit i vitiū. h. d. de libello iudiciali. aut in rem dirigiſ vt peto me reſtitui amoto quolibꝫ illicito de tpe ⁊ tranſit. aut dirigiſ i pſonā ſpoliātis ⁊ nō tranſit ſꝫ nouo libello vi tñ eiuſdē reſcripti agi debꝫ. j. de reſti. ſpol. cū ad ſedem. ⁊ ita teneas concluſiue. Et primo ponitur facti narratio tria ꝯtinens. ſ. impetrationem mortem ⁊ ſucceſſionem in vitiū. ſecūda ibi ꝑci pimus poniſ mandatum pape ꝯforme priori mādato ſalno. ꝙ loquiſ de noua pſona ſucceſſoris. ¶ Caſus. quidam g. clericus ſpoliauit. p. poſſeſſiōe iſte. p. ſpoliatus impetrauit reſcriptum ſuper reſti. ſue eccleſie ad quoſdam iudices delegatos. mortuus fuit. g. cui ſucceſſit quidam Rub. ſciens vitium poſſeſſionis. ſignificatum fuit pape. papa mādat eiſdem ꝙ ꝓcedant ꝯ ſucceſſorē in forma prioris mādati quēadmodum ꝓcederēt ⁊ negociū terminarēt ſi. g. viueret in humanis. ¶ In tex. ibi ingreſſus ſubaudi ſciēs ab. V. violētiā fore cōmiſſam. Ibi ꝑcipimus. p hoc dicūt Inno. Vinc. Gof. Ho. ⁊ Egidius ꝙ ꝓcediſ hic ex vi huius ſecūdi reſcripti quaſi primum expiraſſet aliter nō diceret littera precipimus ſed dixiſſet reſpōdemus. ⁊ eſt ſimile. s. de offi. dele. cū ⁊ qđ ſubdit littera ꝯ. ſ. ꝯfirmatarum. Alij dicūt ꝙ auctoritate primi qꝛ violētia afficit litē ſicut vitium litigioſi. hoc nō placet Inno. etiam ſi ꝯcluſum eēt in cā ⁊ etiā ſi ageref reali iudicio qꝛ inſtātia nō tranſit ad ſingularē poſſeſſorem q incipit poſſidere a ſeipſo ⁊ nō per tradi. rei ꝯuenti. Idem ait ꝙ ēt ſi lata eſſet ſnia ⁊ ꝯdēnareſ mortuus nō mādareſ ſnia executioni nō pmiſſa ſummaria cognitione. Sed ſi aliqui velint dicere ꝯtra eū. In no. idē ait ꝙ ſi agiſ nomine eccleſie trāſit inſtātia in ſuccedentē prelatū. ſecus ſi noīe pſone. Inn. dicit ꝙ eſt no. ⁊ ad de qđ no. Cy. C. de ali. iudi. lꝫ ſꝫ Ber. ꝓcediſ ex vi priuatarum literarum. ⁊ iō dicit ꝑcipimus qꝛ forte iudices nolebāt ꝓcedere credētes expiraſſe mandatum. ¶ Modo venio ad apparatum in quo ſunt due lecture contrarie. ſecūda ibi. alij dicunt. ¶ Et primo examinabo primam lecturam ex qua no. qđ dixi in ſummario. dicūt quidā ꝙ q ſuccedit in eccleſia eſt vniuerſalis ſucceſſor. vt. j. de reſti. ſpol. cū ad ſedē. hoc nō eſt verū qꝛ hic nō ſucceſſit in iure ſed in vitio rei violēte. ergo cum notabili. bene ꝯcor. s. de ali. iudi. c. j. Iſta nō eſt bona concor. qꝛ ibi interuenit alienatio cā mutādi iudicij hic mors que ptinet ad illud edictū. vt. s. de alie. iudi. l. ex hoc edicto. §. ſꝫ heredē. Sol. iducit gl. ad probādum ſuum notabile ꝙ decre. epiſtola ſiue reſcriptum obtinet vim reſtitu. ⁊ ideo porrigiſ ad ſimilia. ſꝫ iſta ratio eſt falſa quia reſcriptum eſt ſtricti iuris. argu. ff. ſol. ma. l. ſi vero. §. de viro. So. inducit gl. rōnē qꝛ decretū factum in pſona anteceſſoris tranſit in pſonam ſucceſſoris ⁊ defuncti. vt. ff. de fideicō. libe. l. cū quaſi. ⁊ no. ff. de reg. iur. l. neratius. ſed ibi eſt ſpeciale fauore libertatis. ff. qui ſatiſda. cog. ſi deceſſerit. ff. iudi. ſol. l. ſi ante. ¶ Modo gl. oppōit qꝛ reſcripta nō extēduntur ad alias perſonas vel res ꝺ offi. dele. c. p. ⁊. c. cū olim. Et eſt expreſſum etiam de ſucceſſore vniuerſali. vt no. s. ꝺ reſcrip. c. ſignificauit. ¶ Preterea iudicis datio ñ tenet ſi iā mortuus eſt contra quem iudex datus eſt. vt. ff. que ſen. ſine ap. re. l. paul. alias ſcipit eum qui. Solu. hic dicit glo. ꝙ illa regula fallit qñ ſucceſſor ſuccedit in vitio ſcilicet reali. vt. j. ꝺ reſti. ſpolia. ſepe cōtingit. vel in vitio iudiciali. vt. s. de alie. iudi. qꝛ iſti ſimiles ſunt in vitio. Itē iſte. h. qui occupauit de nouo quaſi continuauit occupationem veterem. ⁊ ideo equum eſt ꝙ reſcriptum extēdaſ ad eum. preſertim qꝛ habetur ratum factū illius ſimile. j. de imunita. eccle. c. aduerſus. ⁊ ꝓbat gl. ſuā opi. qꝛ ſi nō ſuccederet in reſcripto prioris. iſta decre. non eſſet ſituata i titu. l. de iudi. Preterea nō ꝯtineret caſum dubitabilem qꝛ certum eſt ꝙ ex nouo reſcripto agi pōt. ¶ Modo ſeqtur ſcđa lectura in ſi. glo. ibi alij dicūt que dicit ꝙ auctoritate ꝑmi reſcripti iudices nullā habēt iuriſdi. nec poſſunt procedere per pōas litteras. ⁊ hoc ꝓbatur quadam demōſtratione. quia reſcriptum non extēdiſ ad futura ſed iſte nouus poſſeſſor ē perſona olim futura. ⁊ nunc pſens. vt. ff. ad exhibeñ. l. curſui. §. ſi. Item quia perſona nō ſubintelligiſ niſi exprimatur. ꝺ verbo. obliga. l. ſi ita ſtipulatus. §. griſogonus. ¶ Tu dic ꝙ aut ſciēter ſuccedit in vitium occupando poſſeſſionem violentam. ⁊ tūc pōt cōueniri ex vi primarum litterarum ñ ꝺ rigore iuris ſꝫ de equitate ſcripta iſtius. c. ⁊ mirabile ē ꝙ verba edicti ſunt in pſonam. vt. ff. ꝺ vi ⁊ vi ar. l. cum a te. ⁊ verba reſcripti ſonant mihi in rem mediante iterpretatione extēſiua huius. c. ⁊ ē ratio qꝛ papa vadit ad realitatem. l. aut qui abeſt. §. ſi. ꝙ vi aut clā. nec enim ex aliqua differētia in effectu qđ fecerit ex quo expulſus ē. qđ. l. extat ꝙ me. cā. ⁊ de vbo. obli. cū ſeruus. aut ſine vitio. ⁊ tūc nō pōt ꝯueniri. vt quia forte occupauit cū titulo. ſi enim abſqꝫ titulo ſemp eſſet cum vitio. vt. C. vnde vi. l. cōquerebaſ. Expedita ē gl. Ber. ¶ Nō venio ad aliā ⁊ rñdebo quattuor. Primo reſcriptū an durat. ⁊ hoc ē determinatū ſupius. Secundo quid de inſtantia ſi erat cepta contra violentum vtrum trāſeat contra nouum poſſeſſorem. dicit Inn. ꝙ nō

Bal. ſup decre.

q2 ſingularis ſucceſſor nõ ſuccedit in iſtãtia. Dicit Bar.
ꝙ aut ſingularis ſucceſſor eſt ſucceſſor neceſſarius: ꝛ tũc
ſuccedit in inſtãtia. ſi aũt eſt voluntarius tũc nõ ſuccedit ita
elegãter no. ipſe. ff. de fideiuſ. l. ſi cum hominem. que diſti
ctio nõ cadit hic quia hic nõ eſt ſucceſſor ſed occupator.
Succeſſor autem dicitur ille qui in ius ſuccedit. vt. ff. de
edẽ. l. quedam. §. his autem. iſte ergo nõ cõuenit ex eadẽ
inſtãtia ſed per nouũ libellum. ¶ Sed contra hoc oppo.
quia res erat facta litigioſa ergo trãſfertur iudicium ꝛ ꝓ
ceditur in eodẽ iudicio. vt. C. de litig. auc. nũc ſi heres. ſ3
ibi erat litigioſa res. hic nõ quia itẽ dictum vnde vi ẽ ac-
tio perſonalis que vocatur actio in factum. inſti. de inter
dic. §. fi. Tu dicas ꝙ duplex eſt ſucceſſor. ſcilicet vniuerſa-
lis ꝛ iſte nõ poteſt eſſe ſucceſſor vniuerſalis niſi ſuccedat
de iure in ipſa vniuerſitate. vt no. ff. de trãſac. l. controuer-
ſia. ꝛ de iſto nõ hic loquitur. Quidam eſt ſucceſſor ſingu
laris ꝛ hoc dupl'r vel q2 ſuccedit in iuſ ꝛ de iſto nõ loquiſ
hic. vel quia ſuccedit in facto ideſt in poſſeſſiõe detinẽda
ꝛ de iſto loquitur hic. Circa qḋ eſt ſciẽdum ꝙ ſi quis inin
ſta ſuccedit in vitio ipſius poſſeſſiõis tũc reſcriptũ quãtũ
ad veterẽ iuriſdi durat. quia duo ſunt precepta reſcriben
tis. primum eſt poſſeſſiõem reſtitui. ſcḋm eſt per talez re-
ſtitui. Ex primo igitur capite durat reſcriptũ ꝛ iuriſdi-
ctiõem ſuam extẽdit licet ex mero capite. Secũdo ñ vide-
tur durare quia in perſona ſcriptum videtur. ¶ S3 que
ro quid operatur hoc quod dicimus reſcriptum durare.
rñ. vt iudices delegati poſſint procedere cõtra nouũ poſ
ſeſſorem ꝛ habeãt iuriſdi. eãdem quo ad genus ꝛ formã
ipſius. omnia tamẽ ꝯtra nouũ poſſeſſorem a capite inno
uari oportebit ꝛ ſatiſdatiões renouari ꝛ reformari iudi-
ciũ per eas ꝛ iterũ poterit diſputari de violẽtia reſcri-
pti ſi forte dicatur obrepticiũ. ꝛ breuiter omnia paſſiua
tãquã re integra vẽtilabũt nec ille ſatiſdatiões poſſent cõ
mitti pſona rei funditus mutata. vt. ff. iudi. ſol. l. ſi ante. ꝛ
no. ff. de procu. l. mutari. ꝛ l. que omnia. ꝛ proceſſus q fie-
ret ꝯtra veterẽ detẽtatorẽ in nouo detẽtatori nõ ꝑiudica
ret. nõ ob. C. de liti. auc. nũc ſi heres. ꝛ. ff. de alie. iudi. l. cũ
miles. quia ibi loquiſ in eo qui ſuccedit in preiudicio euiſ
dẽ inſtãtie ex iuris diſpoſitiõe. ꝛ facit. ff. de pac. l. ſi tibi. §.
poſſeſſor. ꝛ l. tale pactũ. §. fi. ff. ſi mulier. ven. no. l. j. §. neceſ
ſario. Tertio queritſ qḋ ſi eſſ3 lata ſnia ꝯ. Utrũ manda
ri eſ executiõi ꝯtra Ru. dicit Inn. ꝙ nõ. nã ille qui nõ affi-
citor ex inſtãtia nõ lediſ ex ſnia ẽt citatus. vt. ff. de interu.
l. ſed ꝛ ſi poſſeſſori. §. fi. cum. l. ſequẽti. niſi poſt ſniã3 ſit fa
cta alienatio cauſa impediẽdi executiõem ſnie. vt. ff. vt in
poſ. le. l. is cui. §. qui in poſſeſſiõem. Et no. Cy. in. l. vnica
. C. de alie. iudi. Idẽ ſi fiat alienatio in fraudẽ poſt primũ
decretũ. vt no. ff. vt in poſ. lega. l. certa forma. qḋ eſt no. di
gnum. ¶ Quero ſi lr̃e ſunt impetrate ꝯtra vẽditorẽ vtꝝ
fiat executio ſnie ꝯ emptorẽ vel ecõtra. glo. dicit ꝙ ſic. q2
reputaſ eadẽ pſona ꝓpter litis ꝑiudiciũ. ita dicit gl. ſin-
gularis. ff. de iudi. l. vẽditor. ¶ Extra quero nũquid õ in
ſtãtia trãſeat ad vniuerſalez ſucceſſorẽ. rñ. aut ſuccedit ꝑ
dãnatiõem ꝛ nõ trãſit quia iudicium ſoluiſ deportatiõe.
vt. ff. ſo. ma. l. ſi ꝯſtante. §. fi. ff. de noua. l. quotiens. in fine.
aut trãſmiſſiõe ꝛ tũc trãſit. vt. ff. de iudi. l. tam ex cõtracti
bus. ꝛ. ff. de precto. ſtip. l. ij. ꝛ. ff. de his qui no. infa. l. ſeruus.
Sed nũquid hoc verũ eſt in inſtãtia arbitri. dic ꝙ ſic quã
do trãſit ad heredẽ aliter ſecus. vt. ff. de arbi. l. diem ꝓfer
re. §. nec vtꝝ. ¶ In arbitramẽto aũt nõ eſt queſtio q2 ibi
nõ eſt iudicium ſed ꝯctus qui tranſit ad heredem ꝛ tene
atẽ predicta. ¶ Sed nũquid beneficiũ poterit impetrari
pendẽte reſcripto eo caſu quo nõ trãſit inſtãtia. videtur
ꝙ nõ. vt. c. ij. vt lite pendẽ. lib. vj. ſed ibi erat res litigioſa
hic nõ. Itẽ hic erat queſtio de poſſeſſiõe ibi õ bñficio. ꝛ dic
vt ibi no. deinde q2 glo. dat nobis materiã cuiuſdã vtilis
brocardi dicẽdo ꝙ decretalis epiſtola extendiſ de ſimi-
libus ad ſimilia. ſcias ꝙ in. l. j. C. de ſecun. nup. ſunt due
glo. ꝯtie ꝛ ſepe de fcõ contingit. dicit ſtatutum ꝙ foreuſi
nõ poſſunt vendi vel donari inſ viuos res ciuium exiſtẽ
tes in extimo cõmunis nunquid poterit legari vel dona
ri cauſa mortis. ꝛ videſ ꝙ nõ. q2 quos rõnis nexus ꝯner-
tit diſpoſitio iuris nõ ſepat ꝛ nõ ſolũ hoc ꝯtingit ꝑ extẽ-

¶ Succeſ-
ſor vniuer-
ſalis nõ põt
eſſe niſi ſuc-
cedat õ iuſ.
Adde bal. i
cõſil. ccccliij.
in ꝑma pre
incip in ꝯſil
noie ſtatuto
ciuitatꝫ mã
tue in ꝑma
colũ.

ſionẽ ſermonis imo verius ꝑ tacitã diſpõnem eiuſdem. l.
vt ſingulariter no. C. de reuo. dona. l. his ſolis. ¶ In ꝯtrã
facit qḋ no. per Dy. ff. de le. j. l. qḋ in rerum. §. cum q cyro
graphũ. quod eſt verius. non ob. glo. hic poſita q2 loquiſ
qñ decre. cõtinet ius cõmune ꝛ cultum naturalis iuſtitie.
ſecus ſi exorbitet q2 tũc caſus omiſſus habetur pro omiſ-
ſo ꝛ relinquiſ in diſpõne iuris cõmunis. vt. ff. ſolu. mat. l. ſi
cum dotem. in prin. ꝛ. l. ſi de viro. §. ſi de viro. ꝛ dic qḋ no.
in. c. ſuſceptum. de reſcriptis. lib. vj. in nouella. quod bene
notabis. Baldus doctor.

c

Am veniſſet.

Super priuile-
gijs aplice ſe-
dis nullus alius q̃3 papa põt iudicare. Caſus
ꝑ ſe p3 in tube. ¶ Sed i terminis queriſ vtꝝ
papa ſolus poſſit ſuũ priuilegiũ interꝑtari. rñ. aut ꝑ ꝓba-
bilem rõnem diſputãdi ꝛ tũc põt interpretari a iudice ꝛ
nõ requiriſ auctoritas pape. vt. ff. de vulga. ſubſti. l. ex fa-
cto. que eſt ad hoc. l. multum no. ꝛ in. l. j. §. ſi quis. ff. ne qḋ
in lo. pub. ꝛ. ff. ad treb. l. qui filium. §. ſabinus. ꝛ. ff. pro ſo. l.
ſi ſocius ꝙ filia. aut nõ ſubeſt rõ quare magis ſit interꝑtã
dum vno modo q̃3 alio vt ſi papa priuilegiat mihi vnum
caſtrũ vſq3 ad flumen. Nam dictio vſq3 põt poni incluſi-
ue ꝛ excluſiue ꝛ ſumus incerti de mẽte loquentis. ꝛ tunc
recurremus ad principem. nam ſicut ipſe fuit origo bñfi-
cij ita d3 eſſe interpres. vt. ff. de reg. iur. dicit Inno. ꝙ ibi ſo
lius principis eſt exponere ſiue interꝑtari. Innoc. ꝛ multo
fortius ad eum ſolũ ptinet priuilegiũ ſuũ extẽdere vel re-
ſtringere vel perimẽ niſi ſit caſus per. l. ſcriptam deciſus.
exemplum. C. de preci. impera. offe. l. quotiens. ꝛ. l. reſcri-
pta. ff. de vulga. ſubſti. l. ex facto. ꝛ dic vt plene no. C. de le-
gi. l. de nouo. Illud tamẽ ſcias ꝙ õ potẽtia pncipis nõ ẽ
diſputãdum quia ſuprema poteſtas eius nulli ſubiacet re
gule niſi ſoli legi diuine vel naturali. vt plene no. C. ſi con-
tra ius vel vti. pub. l. fi. ꝛ ſcias ꝙ omne verbum abbreuia
tum reputa regula iuris. q2 omnis regula poteſt dici ver-
bum abbreuiatum indiget ſolemni ꝛ ſana interpretatio-
ne ſed nõ verbũ ſpecifice demõſtratũ. vt no. C. õ fideicom.
l. volũtarie. ꝛ dic vt ibi dixi. Idem ſi in priuilegio eſſ3 du-
bitatio in iuris ſignificatiõe. vt. C. de legi. l. fi. ꝛ ſi princeps
nõ iterꝑtatur verba que poſſunt alij preiudicare interpre
tatur cõtra proferẽtem ꝛ ſic ſtricte. arg. ff. de pac. l. veteri
bus. ꝛ. C. de pe. bo. ſublatis. l. j. libro. x. ꝛ. C. de ope. pub. l.
ſi alium. ꝛ per Guil. ff. de conſtitu. prin. l. bñficium. ¶ Et
no. ꝙ interꝑtatio habet locũ ſuper incertis nõ ſuper cer
tis. vt. ff. de auro ꝛ argẽ. lega. l. pediculis. §. argẽto potato
rio. ꝛ. ff. de lega. iij. l. itẽ legato. §. ſi parui. ꝛ. l. liberorũ. §.
qḋ tñ caſſius. ꝛ. ff. de vſu ꝛ ha. l. plenũ. §. equitij. ꝛ. ff. de ver
bo. ob. l. quicqḋ aſtringẽde. iij. rñſo. ꝛ. ff. de pe. le. l. fi. Illud
ſcias ꝙ eandẽ interꝑtationẽ recipit priuilegiũ ꝛ teſtũ in
eo ſenſu q ex vbis ꝯcipi põt. vt. ff. de pe. le. l. nãquã liquide
. §. ſicut petius. ꝛ. ff. de vino oleo q3 leg. l. fi. §. cui dulcia. ꝛ in
c. j. de ꝯceſ. ꝑbẽ. li. vj. Alio mõ põt intelligi noſtrũ capſm
qñ eſſet dubiũ de iurib' romane ſedis ꝯceſſis principibus
vnde ẽt iſti principes tpales poſtea nõ poſſunt de ipſis iu
dicare. q2 ſauerꝫ facta non ſunt in dñio. Nam inferior a
papa nõ põt ſup hoc iudicare. ꝛ iſte eſt verus intellect'. ꝛ
facit. ff. de his qui in teſta. delẽ. l. proꝫ. ꝛ. ff. de here. inſti. l.
ꝛ hic tiberius ceſar. ¶ Querit glo. nũquid ſaltẽ icidẽter
per aliũ poſſit cognoſci de priuilegijs pape. Rñ. ſic. tamẽ
hec ſnia nõ facit ius niſi inter partes nec ꝓnũciabit pncī-
paliter de priuilegio ſ3 de priuilegio. i. an ei põt an ne. ar.
in. l. j. C. de ordi. iudi. Idẽ ſi icidenter opponaſ ſimulatio
priuilegij vel falſitas ſm Inno. ar. C. de iudi. quo. ꝛ. l. de re
iudi. ſuborta. ꝛ facit. C. de legi. l. cũ õ nouo. pone papa cõ
ceſſit cuidã principi officiũ vicariat' ad. x. ãnos dubiũ eſt
vtrum tranſeat ad heredẽ. dicit Bar. ꝙ ſic. q2 officia ro-
mane eccleſie ꝯſueuerũt vẽdi ꝛ ꝯcedi ꝓ ſe ꝛ hr̃dibus ſuis
preſumiſ cõceſſio realis ſm Bar. qõia ita no. in. l. pr̃. de
ſer. lega. In ꝯtrariũ faciũt q2 officia nõ trãſeunt ad hr̃dez
nec aliqḋ operaſ oppoſitio tpis in re nõ tranſmiſſibili. vt
ff. de vſufru. l. vxori vſufructum ville. ¶ Quero an papa
poſſit alicui ꝯcedere caſtrũ eccleſie. Rñ. nõ eſt dubium ꝙ
ſic in feudum vel in emphiteoſim legatus tamẽ non poſ-
ſet fine

Digitized by Google

lex ſine ſpeciali mandato.vt no. Barto.ff.qđ vi aut clam .l.prohibere.§.plane.Et adde quod no. Archi.ix.q̄ſtiõe iij.per principalē.⁊ qđ no.in.c.j.§.item ſi clericus de capitulis corradi.coll.x.⁊ facit.ff.de vata.reſtitut.l.quęris ⁊ in ſumma quicquid pōt rex in ſuo regno pōt papa in eccleſiaſtica monarchia ⁊ ſicut olim oīa a manu regibus gubernabant.vt.ff.de orig.iur.l.ij.in pn.ita ⁊ hodie quicquid regi placet legis hꝫ vigorem.¶ Quero an imperator poſſit rem meaꝫ donare.no.archid.ix.q.vltima principalem. vbi oio vide an principis priuilegium rūpat teſtm̄.dicit archi.ꝙ nō licet priuilegiū pcedat qꝛ fauorabilis ē teſtm̄ ꝙ priuilegiuꝫ. dicit arch.lxxxviij.di.epiſcopus. Archidi.

¶ Hic deficit lectura bal.prout cōiter habetur qꝛ i illis vbis iudex.l.ꝯſentaneum ſit tranſit⁹ ad titulū de mutuis petitionibus.vñ aūt hoc puenerit ignoraſ.Sꝫ vitio ⁊ culpe primi ſcriptoris tribuēduꝫ cenſemus.cum i lecturis antiquis illa dictio iudex ita precedentibus ſit connexa.vt nil noui inducere videatur qđ dō niſi ſcribētis errore ſaltē fuiſſe iudicatū eſt.¶ Iudex.l.ꝯſentaneū ibi incontinenti l.anteq̄ꝫ tendat vias ſuas ⁊ c.vel diuertat ad alium actū. ¶ Et ſic no.recōuento nō dari ad deliberādum dilatio poſtquam reus reſpondit in libello.Ibi viciſſim.no.ordinem procedendi.Ibi ꝯcordie terrent. No.ꝙ amicabilis compoſitio lit.dicit terminus lit.ꝯcor.C.de trā.l.fratris. dicit Inno.ꝙ abſqꝫ libello dꝫ mandari executioni.vt ipſe no.i.c.i.ꝫ ri.j.qđ eſt ſine dubio. vex qñ trāſactio eſt facta apud acta.vt.C.de trāſac.l.ſine apud acta.¶ Sed nunquid aduocatus q licite facit pactū palmari ideꝫ mereaſ ſi clericus nō trāſigit.dic ꝙ idem mereſ proportionaliter ideſt ratum pro tanto.vt.ff.man.l.ſi.que.l.eſt ad h multū notabilis. Ibi ſuper ſuis qōnibus.nota ꝙ mouens vnam qōnem pōt recōueniri ſup infinitis.cōcor.ff.de procur.l. oīum q lex eſt ad hoc no.Sed nūquid hoc caſo actor poterit recōuenire recōuenientem ſe.rñ.nō.ar.i.l.ſi.ff qđ q̄ſqꝫ iuř.⁊ ibi per Guil.de cu.No.in hoc caplo ꝙ corā delegato qui hꝫ limitatū mādatum pōt fieri recōuētio ⁊ ſic prorogaſ mādatū iuriſdic.⁊ vtraqꝫ iuriſditio eſt delegata.vt.l. .c.px.⁊ ar.ff.de pac.do.l.inter ſocerū.§.cum inter.naꝫ oē qđ prorogatur dꝫ eſſe eiuſdē forme ⁊ nature cū ſuo antecedēti.vt no.in.c.hi qui auctoritatē.de p̄ben.li.vj.⁊ ſi aliqđ ſubſtātiale mutareſ nō eſſet prorogatio.vt ibi ſingulariter no.¶ Pone officiū ptātis ex forme ſtatuti ſemeſtre cuꝫ ſalario mille florenoꝝ tenēdo tot equos ⁊ tot aſſeſſores. ⁊c.tandem prorogatū eſt ſibi officiū cū diminutiōe ſalarij dico ꝙ iſtud nō eſt idem officiū nec erit idē ſindicatus qꝛ mutatur ad qđ ſubſtātiale eſt.i.merces ſue ꝯductę.vt.ff.ꝺ ꝯtrahen.emp.l.pacta ꝯuenta.§.paol.de hoc no.p Bart. in.l.iiij.ff.de dam.infec.dicit aliqs certe ⁊ ipſo officij eſt de ſubſtantia ſicut merces.ergo nō eſt vera prorogatio.rñ.ꝟitate inſpecta nō ſunt vnū ⁊ idē ſed vnū fictione ſic.vt not. Cy.in.l.ſi cum dies.in prin.ff.de arbi.in addi.ſuis.Item no.hic ꝙ vbi ptes deciduñt litem per ꝯcordiā ſnia iudi.vel arbi.nō eſt neceſſaria.Et iđ ſi ſtatutū diceret ꝙ arbitri teneantur infra mēſem pronūciare ſub certa pena ⁊ partes interim tranſigūt nō teneanſ arbitri pnūciare qꝛ nec poſſunt cum lis ſit ſopita.vt.ff.de ꝯdi.ide.l.elegāter.§.ſiquis poſt.¶ Quero qđ ſi actor nolit rñdere. Solu.pꝫ p.d.l. oium.l.ſed h.§.defendere.⁊.l.mutus.§.pena.immo plus dico ⁊ eſt valde no.ꝙ iudex poteſt denegare audiētiam actori i omni alia cauſa ⁊ ēt mādare alijs iudicibus ꝙ eū nō audiāt niſi purget moram.vt.ff.qui.ex ca.ma.l.ſed ⁊ ſi per pretorem.§.ſed ſi dum decreto.⁊ illa glo.nō eſt alibi. ¶ Quero ꝙ ſi iudex nō pcedat ſm ordinē ꝯuentionis ⁊ recōuētionis ſꝫ obmitteñ.vel p̄poſterādo ordinē vex pceſſus ſit ipſo iuř nullus.⁊ vi ꝙ ſic.C.de ſen.⁊ iterlo.o.in.l. plataꝫ.dic ꝙ vꝫ iudiciū ſed pt appellari nec oꝫ iuſtificare appellationē aliter q̄ꝫ p ordinis p̄poſterationē.vt.ff.qñ ap. ſit.l.j.i ſi.⁊ ar.ff.ꝺ mino.l.ait p̄tor.§.pmittiſ.⁊ vide oio qđ no.ij.q.j.in glo.ſumme q glo.eſt ſolēnis.¶ Tertio quero quo tpe debeat fieri recōuētio.rñ.quo ad pilitatē pcedēdum dꝫ fieri ante litem ꝯte.vel parū poſt aliq̄ꝫ ſit iuratū de calūnia.vt.c.diſpendia.§.reus. de reſcrip.li.vi.⁊.C.de ſen.⁊ interlo.om.iudi.aut.⁊ ꝯſequenter.Si ergo fiat poſt litē ꝯte.talis recōuētio mereſ eūdē iudicē.ſñ non mereſ parilitatē tpis in pcedēdo.⁊ iđ eſt ſꝫ qđ ꝯuētio ⁊ ſꝫ qđ recōuētio.vt no.in.c.ſepe.de ver.ſig.in cle.¶ Sed nūqđ in cā appellatiōis hꝫ locū recōuētio ante lit.ꝯte.in ipſa cā appellatōis.⁊ videſ ꝙ ſic.qꝛ quo ad cām appel.iudiciuꝫ eſt.in prin.nō in medio nec in fine.¶ In cōtrarium videſ arg.l.de pcu.ita demū.qꝛ id qđ excludiſ p lit.ꝯte.in prio iudicio nō pōt reputari in cauſa appellatōis.tex.ē ibi ſolennis.So.dic vt no.per Cy.de temp.app.l.per hāc.dic ꝙ ſi appellatū ē ante lit.ꝯte.de hoc no.per Inno.l.eod.c. prudētiam.¶ Quero nūquid in cauſis extraordinarijs habeat locū recōuētio.rñ.ſic.ſi pōt ſaluari forma parilitatis in pceſſu.vt.ff.de pcurato.l.ſed hec.§.nō ſolum.⁊.ff.ꝺ vat.⁊ extraor.cogni.l.j.in ſi.¶ Quero vtrū in criminalibus habeat locum recōuētio.So.dic vt dixi.ſ.de iudi.c. at ſi clerici.¶ Quero nūquid ille q petit ſe mitti ex edicto diui adri.in quo proceditur leuato vello vel aliquid petit in quo nō requiritur ſtrepitus iudicij poſſit recōueniri.⁊ videtur ꝙ nō.vt.ff.de iud.l.ſed ſi reſtituatur.in pn. ibi omnino vide.¶ Quero quia in.§.reus quoqꝫ.dicitur eodem durāte iudicio.quouſqꝫ durat iudiciū.dicit Ber. donec ſit renūciatum vel cōcluſum in cā nō pōt cauere ſibi qđ verū ē quo ad deſcriptionē ſꝫ bñ durat quo ad deciſionem.vt.ff.ad.l.aquil.l.prouide.⁊.C.de adulte.l.q̄ꝫuis indubitati.¶ Quero que ratio ē iſta ꝙ agens nō poſſit recōueniri niſi corā iudice durāte iudicio. Nā fingaꝫ me creditorē ⁊ agam corā iudice mihi gratioſo ⁊ in veritate ſum debitor aduerſarij mei nō poterit interim ius ſuuꝫ ꝯſequi.rñ.lꝫ iſtud videaſ iniquū.tñ iniquus eēt oppoſitū. vt.C.de fruc.⁊ lit.expen.l.ſi.¶ Iteꝫ ſi cōſideretur ꝺ fraude coram alio iudice poſſet fieri ꝯuētio nō dico recōuentio.ar.C.de aſſer.tollē.l.j.in ſi.facit qđ no.glo.que incipit forte ponitur queſtio.¶ Quero an iudex poſſit ſtatuere terminum ad recōueniēdum actorem.⁊ videſ ꝙ nō quia in ſtatutis ē ſtatutus terminus a iure ſꝫ gl.ordinaria determinat ꝯtrariū.ff.de pcur.l.omniū.⁊ eſt glo.multū no. ¶ No.ꝙ ꝯtrorum vnū.⁊ idē eſt ſtatutū.⁊ eſt argu.ꝙ vbi exceptio non pōt pbari per teſtes ex forma ſtatuti.ſimiliter non poteſt probari per teſtes actio vel replicatio qꝛ iudex ⁊ iudiciū nō dꝫ claudicare.ſꝫ qđ de duplicatōe ſi qdaꝫ venit ad corroborationē ſcripture pōt pbari p teſtes aliter nō qꝛ q duplicat excipit facit qđ no.C.de excep.l.ſi pactū.de hoc alibi eſt latius dicēdum.¶ Itē not.ꝙ loc⁹ a pari infert parilitatem in omnib⁹.vt no.ff.ꝺ op.no.§.nūcius.l.hoc amplius.in ſi.¶ Quero qđ ſi princeps mandat vt ſtatim aliqđ fiat quo caſu nō pcedit recōuentio ſi ꝯſtat de mēte principis.nūquid iñ eſt ingrēdū de veritate.rñ.ſic glo.eſt ordinaria ⁊ ſingularis.ff.de dā.infec.l.qui bona.§.qđ ā.in glo.que eſt ſup ꝟbo nō inquirēt ⁊ tene mēti illum tex.cum glo.Bal.

P**Rudentiam.** Actor q impetrauit reſcriptū cuꝫ clauſula appellatiōe remota reſpōdere teneſ. ⁊ hoc dicit.ſcđa po ibi nos ꝟo.¶ Caſus.quidam impetrauit litteras ꝯtra aduerſariū ſuū appellatōe remota reus cū recōuenit q recōuētus vult a quadam interlocutoria ꝯtra ſe lata appellare.Queritur vtruꝫ per illam clauſulam appellatione remota non ſit hoie appellationi deferēdum.papa rñdet ꝙ cū actoris ⁊ rei eadē ſit ꝯditio.⁊ vno ⁊ eodē iure debēt trutinari ſicut deſiderat actor vt ſibi iuſticia fiat appellatione remota ſic recōuenienti in ſua iuſticia rñdere.¶ No.ꝙ in iudicio dꝫ eē paritas.ꝯcor.C.de fruc.⁊ litis expē.l.ſi.⁊ de ꝓxi.ſa.facri.l.in ſacris.¶ Scđo no.ꝙ forma data expreſſo trahiſ ad tacitū.¶ Tertio no.de tacita repetitione.¶ Quarto no. ꝙ ꝯſenſus in fauorē reuertiſ in dānum qđ vex eſt in correlatiuis qꝛ correlatiua eodeꝫ iure cenſentur.vt.C.de indic. viduit.l.ſi.Itē no.ꝙ illud qđ extendiſ prorogatur cum ſuis qualitatibus ⁊ clauſulis ⁊ cū ſua ꝓpria eſſentia.dicit gl. quēadmodū prorogant palmites.ff.de bo.poſ.here.pe.l.ij. ⁊ iſtud non ē dubiū qñ extenſio ſit ex eadē.l.idē ſi ex alia. nam ſemp originē ſuum ſequitur vt ibi.¶ No.ꝙ quis non

Bal.ſup decre.

Digitized by Google

pōt petere ab alio qđ ipſe alij nō ꝯceſſit.vt.ff.de dam.infec.l.qui bona.§.ſiqs.q₂ ibi eſt tex.notabilis. Ultimo no. ꝙ clauſula appellatōe remota que clauſula operat̄ in oībus īterlocutorijs que modicum ledunt ſecus in diffinitiuis.ꝛ his que ſunt magni ꝑiudicij.arg.C.đ preci.impera.offe.l.quotiēs.C.de ſen.ꝛ interlo.om.iudi.l.cu₃ ſolitum. ¶ Oppo.ꝯtra tacitā repetitiōem q₂ lex dicit ꝙ ſit tacita repetitio.vt.ff.de fideicō.libe.l.ſi.ſed ibi q₂ tacita repetitio viciaret. Et iſta ſociūt ad qōne₃.quida₃ fuit accuſat⁹ de adulterio cōmiſſo in ſeya₃ vxorē ticij.iſte reſpōdet accuſatōi dixit ꝯfiteor me cognouiſſe carnaliter dictā ſeya₃. Querit̄ an videat̄ per hoc ea₃ ꝯfiteri vxorem accuſatori. Bar.dicit ꝙ nō.q₂ illud verbū dictā ē ſolum ꝑſone demōſtratiuū nō qualitas repetitionū.ff.de le.j.l.ſi cui.p Bar.ꝛ in ſpec.de poſit.§.vij.ver.xj.aduerte ſi hoc ē verum non ē facta litis ꝯteſtatio.ſuper adulterio q₂ non fuit ꝯfeſſus nec negauit adulterio probato per teſtes. Et caueāt ſibi aſſeſſores ne admittāt huiuſmodi reſponſiōem. Oppo.ꝯtra iſtud.c.de.l.qđ fauore.C.de legi. Solu.hic nō retorquet̄ in odium ſed interpretat̄ reſcriptu₃ quia v₃ eſſe cōe vt.C.de rēp.in integ.reſti.l.peręde.

¶ De litis conteſta. Rubrica.

¶ Quero nō quid litis ꝯteſtatio fiat ex pte actoris ſtatim oblato libello ꝛ actore iurāte đ calūnia. Pe.dicit ꝙ ſic q₂ litis ꝯteſtatio h₃ duo extranea vnum ex pte actoris ꝛ aliud ex pte rei.ſed iſtud ē falſu₃ q₂ nō h₃ eam i ſenſu diuiſo ſ₃ ſolū in ſenſu ꝯiuncto ꝛ hoc probat̄.primo quia litis ꝯteſtatio ē indiuidua quoniā ad indiuiduū ordinat̄ idest ad ſniam.ff.fami.her.l.hoc iudicio. Item pluribus rationibus. ¶ Primo ꝯteſtatio ſtatim facta ꝛ īmediate ex ꝑpetitorio obmiſſa omni dilatiōe eſſet nulla ipſo iure.vt.C.de lit.ꝯte.auc.offerat̄.in fine. ¶ Secūdo ſequeret̄ ꝙ.ll.que dicūt ꝯ actorem eſt litis ꝯte.ꝛ ſic nō ꝓcederet auc.qui ſemel.C.quomodo ꝛ quando iudex. ¶ Tercio q₂ ſequeret̄ ꝙ inſtantia termini ſtatim inciperet currere actori ꝛ nūdū curreret reo ꝛ ſic haberet diuerſa tempora vnū reſpectu actoris aliud reſpectu rei qđ eſt falſu₃ ¶ Quarto q₂ ſequeretur ꝙ ſtatim ꝙ libellus eſſ₃ oblatus nō poſſ₃ emēdari ꝯtra.l.edicta.adde quedā expediūtur ante litem ꝯteſtatā ꝛ nō poſt.quedā ante ꝛ poſt.qdā poſt ꝛ nō ante vt media lite. Omnes qōnes fundamēta iudicij ꝯuenientes debent ante litem ꝯte.decidi.vt.C.đ adul.l.quonia₃ alexādrum.tam excipiēdo quam replicādo.tex.ē ibi no. ¶ Quinto quia litis ꝯte.requiritur ſua₃ integritatem ex parte actoris ꝛ rei in.l.rem nō noua₃.§.j.C.de iudi.ꝛ ideo Pe.ꝛ Cy.in iſta eo₄ opinione ſompniant ꝛ tenenda eſt opinio cōis. ¶ Et no.ꝙ quinq₃ ſunt que diuerſa ſunt.ſ.libellus ex ꝯcluſiōe.libellus ſine cōcluſione de quo per Cy.C.de fal.l.nec exēplum.interrogationes que ſiunt ad preparatōem iudicio₄.ff.de interrogactio.l.j.poſt ſen.poſitiōes.que ſunt ad reſpondendu₃ ſup eis ꝛ ad releuandū ponēdum ab onere probādi vt no.C.de ꝯfeſ.l.ij.in ſi.gl.mag.C.de iur.calū.l.ij.§.ꝙ obſeruari.articuli ſiue capitula que nō ſiūt ad reſpōdendu₃ ſed ad probādom vnde nō tenet̄ aduerſarius reſpondere articulis ſed poſitiōibus ſic.vt no.in.c.ſepe.de verbo.ſigni.in clemē. ¶ Quero ago ꝯtra aliquē vt ꝯcedat mihi actiones ipſe ē abſens ꝛ nō vult ꝯparere verum iudex poterit mihi decernere actōes lit.nō ꝯte.ꝛ videt̄ ꝙ ſic.vt.ff.đ iur.do.l.profectitia.in prin.imo videtur ꝙ ſine ceſſiōe tranſeant actiones.vt ē glo.ſingularis.ff.de dā.infec.ſtipulatio.§.vltimo.ꝛ.C.ad trebel.l.penul.§.cum autem.niſi quis dicat ꝙ ibi ē ſpeciale.

Lim inter. Non ꝑ poſitōnes ꝛ reſponſiōes ſ₃ ꝑ petitionem in iure poſitam ꝛ reſponſiōem ſecutam ſit litis cōteſtatio qua omiſſa nullus ē ꝓceſſus. Ratio ponit ꝓceſſu₃ iudicū ꝛ ipſo₄ relatiōe₃. Secundo ipſu₃ ꝓceſſu₃ decreuit irritū. ¶ Caſus. Inter eꝑm nouarieſ.ex pte vna ꝛ capl₃ ſancti quintini ex altera orta materia eſt qōnis ſuper quibuſdam iniurijs ſentētijs excōicatōis ꝛ alijs articulis cā fuit cōmiſſa qbuſdam iudicibus qui ꝓceſſerūt hoc modo v₃ q₂ factis qbuſdam poſitionibus ꝛ rñſionibus ad eaſdē ꝛ ꝑiam allegatōibus eu dictis cām eandem ſicut fuerat eis miſſam ad examē appellationis remiſerūt quapropter procuratores vtriuſq₃ ptis ſe ꝯſpectui apoſtolico ꝑſentauerunt.papa aūt q non inuenit lit.cōte.eē factā quāuis poſitōes ꝛ rñſiones hinc inde ſup pluribus articulis facte fuerūt coram iudicibus ſupradictis ꝓceſſum đcreuit irritū.ꝛ q₂ ꝑ poſitiones ꝛ reſpōſiōes ad eas nō ſit litis cōteſtatio ſed ꝑ petī.in iure.ſ.in iudicio propoſitam ꝛ reſponſionē in iudicio ſecutam. hoc dicit. ¶ No.qđ dixi in ſummario. Itē no.ꝙ nō valet ꝓceſſus ſi nō inuenit̄ in actis.lit.conte.que requiritur ſiue agatur đ iniuria ſiue đ ſnia excōis ſiue de alijs articulis. Oppo.nam litis cōteſtatio ſit ꝑ contradic.vt.C.đ iudic.l.rē nō nouam.§.patroni.ſ₃ hic fuit cōtradictum.ergo fuit facta litis cōteſtatio. Sol.hoc nō ē verum q₂ ꝓpoſitu₃ eſt primo fact̄ poſitiones q̄₃ lit.ꝯteſta.cum litis cōteſtatio ſit lapis angularis iudicij ꝛ eius fundamētum.vt in auc.đ litig.§.oēm.vt ibi đficit pͥcipium đficit pͥcipatu₃ nec ſupedificari pōt.ff.đ excep.rei iudica.l.egi totum.j.q.i.c.cum paulus. ¶ Oppo.ꝛ videtur ꝙ oīa ꝑſumātur ſolēniter acta.i.nihil omiſſum đ contingētibus.vt.ff.đ ver.obli.l.ſciēdum.ꝛ no.in.l.q̄ro.ff.loca.ꝛ.C.đ fide iſtru.ꝛ iur.haſte ſiſca.lib.x. Sol.nō ē verum q₂ litis cōteſtatio eſt actus ꝑ ſe.ꝛ ideo nō ꝑſumitur lis conteſtata nec libellus oblat⁹ ſed ſi apparēt ꝙ eſſ₃ lis conteſtata libellus oblatus circa ipſum eundē actum bñ ꝑſumeretur ſolēnitas.ſ.ꝙ lis fuerit conteſtata ſolēniter ꝛ ꝙ libellus fuerit ſolēniter oblatus.vel dic ꝙ in iudicijs nō ꝑſumit̄ ſolēnitas.ſecus in contractibus.vt no.Inno.in.c.inotuit.j.đ eo qui furti.ordi.ſuſce. Nam in cōtractibus reperitur conſenſus vtriuſq₃ partis.in iudicijs diſſenſus. Deinde ſciētias ꝙ petē dicit̄ nō ſolum ille qui litē conteſtatur ſuper libello.ſed etiam is qui poſtea proſequitur tamē ē notādus.ff.đ cōdi.ideb.l.elegāter.§.ſiquis poſt.dicit Innoc.ꝙ i lit.cōte.reqritur animus litem cōteſtādi. Idem ait ꝙ ꝑſumitur animus ſi verba ſunt apta ad lit.ꝯteſtationē alſi procedat pro teſtamēto. In cōtrariū.Iano.ſ.rationabilis aliter iudex d₃ proteſtationē rejcē dicit Inno.ꝙ reſpōdēdo cauſe ſit litis conteſtatio. Inno.dicit ꝙ ille qui dicit nolle litigare nō cōteſtatur litē. Inno.dicit ꝙ ſi actor narrat factum ꝛ nō petit aliqd.tamē ſi aīo petēdi hoc facit ꝛ reus reſpōdit animo litē ꝯteſtādi ſit ꝯgrua litis ꝯteſtatio.iſta eſt mēs Inno.ꝛ nō ponitur alibi.dicit Inno.ꝙ aut gr̄a ſit ſimul cū iudicū datōe.ꝛ tūc ſurreptitia viciat gratiā ꝛ iudicū dationem ꝛ oritur duplex exceptio tam declinatoria de qua ſtatim cognoſcetur ſi debito modo ꝛ forma opponatur q̄₃ peremptoria de qua nō cognoſcetur ſtatim ſed lite ꝯteſtata.ſi aūt gracia ꝓcedit delegationē iudicum que ſit obreptitia tūc oritur exceptio ꝯtra litteras.ſ.declinatoria ꝛ nō ꝯtra gratiā in qua nō fuit ſurreptitia.iſta eſt mēs Inno. Et non dicit Inn.ꝙ pactū de nō petēdo non īpedit litis ꝯteſtationem. Inno. Nā q ꝓmittit non agere ſtatim venit ꝯtra q ꝓmiſit ad iudicē non venire.ꝛ ideo ſtatim eſt obligat⁹.l.ij.ff.de ꝯdi.ob cā₃. S₃ q ꝓmiſit non petere non venit contra niſi lite ꝯte.ꝛ anteq̄₃ veniat ꝯtra nō pt repelli.iſta ē ſubtilis mēs Inn.tñ ēt iſtud pactū tollit obligationē nālem ſed q₂ ante litē ꝯte.nō dicitur petere niſi petatur.i.lis ꝯteſtetur excipi nō pt.ꝛ no.ꝙ exceptio tr̄āſactionis ideo impedit ꝓceſſu₃ q₂ h₃ in ſe illā eſſe non ad iudicē non iri. ¶ Modo quero vna cū glo.qd ſit lit.ꝯteſta.rñ.eſt ſup negatione principali hincinde ꝯflictatio ꝑ īterrogationē ꝛ rñſionem ſup libello.q̄ rñſio đbet fieri aīo litē ꝯteſtandi ꝛ in cāꝑcedendi. ¶ Modo q̄ro nūquid ꝑ ꝯfeſſionē fiat litis ꝯteſt. So.aut reus ꝯfitetur q₂ nō vult litigare ꝛ non ſit litis conteſta.vt.ff.de iudi.l.ſi debitori.ff.de ꝑcur.l.ſi re⁹ paret⁹.ff.de le.j.l.ſi dom⁹.§.q ꝯfitetur. Aut ꝯfitetur intendēs procedere in cā q₂ ſua intereſt procedi.ꝛ tūc ꝑ ꝯfeſſionē ſit litis ꝯteſtatio dūmodo precedat libellus ꝯuentionalis.vt.ff.đ neg.geſt.l.at q natura.§.qui me abſente. Aut eſt dubium vtrum ꝯfiteatur aīo litē ꝯteſtandi vel non.ꝛ tunc aut confitetur ante libelli oblationē ꝛ non ſit litis ꝯteſtatio.ꝛ id non

by Google

nõ fertur diffinitiue.ſed ꝓceptũ.vt.ff.de minor.l.ait ꝑtor.§.permittiſ.ff.de iudi.ſi debitori. Et no.C.de bo.que lib..l.cũ nõ ſolum.§.neceſſitate.ꝛ ibi eſt glo.fin.ꝙ cũ ꝓceptũ tale fiat nõ in figura iudicij ſed extra ordinẽ ꝙ ſi filius cõfitetur debitũ ſine ꝯſenſu patris fit in eum ꝓceptũ ꝛ iſtud tene bene menti. Aut ꝯfeſſio fit oblato libello ꝛ per eũ recepto ꝛ dotis iudicijs deliberatorijs ꝛ tũc fit litis cõteſt. ꝛ nõ exigitur hic aliqḋ iuramẽtum calũnie.vt ſilr no.gl. in.d.§.cum me abſente. Et hec vera ſi cõfitetur ꝑſenti aduerſario alias nõ vȝ cõfeſſio vt dicit Ja.bu.in.l.j.C.de lit.conte.niſi forte iudex vel tabellio recipiat cõfeſſionem pro aduerſario abſẽte. Nã ille q confiteſ quodãmodo liti renũciat ꝛ vȝ renũciatio.vt ſinglr no.C.de pac.l.poſtq̃ liti. Et no.ꝙ oẽ ꝙ conſueuit aliquẽ effectum ꝓducere videſ ea mente dictũ ꝙ producat effectuȝ niſi appareat ꝯ̃rium vt.ff.de teſta.mili.l.diuus.ꝛ vide oino qḋ no.ij.q.j.nos in quẽq̃.vbi eſt glo.optima. Sed pone ꝙ quis proteſtaſ ſe nolle litẽ ꝯteſtari an p cõfeſſionem fit litis cõte.dicũt quidam ꝙ nõ ꝙ eſt verum niſi iudex iſtã ꝓteſtationẽ repellat q2 iudex poteſt cogere tam actorẽ q̃ reũ ad litẽ cõte. vt no.C.quõ ꝛ q̃n iu.l.conſentaneã. Dicit Ja.bu.ꝙ proteſtatio excludit mentẽ a verbis ꝛ iõ nõ fit aio ꝯteſtãdi. Sed certe imo nõ excludi mentẽ negãdi a ṽbis ſȝ intẽdit excludere iuris officiũ.vt nõ inſurgat ex ṽbis ꝛ mẽte ꝙ ẽ impoſſibile cum iuris effectus a.l.nõ ab hoie procedit vt ibidẽ ſubdit Jac.bu.in lec.pleg.C.de lit.ꝯte. Addit aliã rõnem q2 ꝓteſtatio hȝ aliqḋ fingere ſȝ fictio nõ pt tollere factũ lȝ poſſit tollere mentẽ a ṽbis ꝛ loquiſ ſatis notabiliter ꝛ facit.ẽ.de ꝯſti.cũ.M.ferrarieñ. Item factum ꝙ eſt poſterius tollit verbũ ꝙ eſt prius.ar.C.de pac.l.pacta nouiſſima.ꝛ.ff.de acq.poſ.l.ſiqs ante.ꝛ.ff.de le.ij.l.ſi.i pñc. dixit trebatius nõ intereſt ꝙ ſenſerit ſed qḋ fecerit.labeo imo refert.ff.de acqui.rex do.liber hõ.ibi tex.ſolẽnis qui tex.facit ad queſtionẽ nr̃ã ꝛ plures alias. ❡ Modo q̃ro q̃ eſt cõ ꝙ rñſio facta ſup libello inducit ꝯteſtationẽ. ſecus ſi fiat ſup poſitioib⁹.rñ.q2 libellus ẽ qḋ ꝑfectũ q2 cõtinet narrationẽ facti ius ꝯcluſionẽ ꝛ petitionẽ.ꝛ ideo q rñdet libello ſup toto ac ſi dyalecticus rñderet ſylogiſmo ꝑfecto. Sed poſito ñ eſt qḋ ꝑfectũ.ſed quedã ꝑticula nõ ꝯtinẽs petitionẽ.ꝛ ideo q ponit nihil petit ponẽdo ſȝ ſunt ṽba enũciatiua. Itẽ ad qḋ offereſ libellus ſi ñ eſſet neceſſe rñderi ſup eo. Item ſi fieret litis conteſt.per rñſionem ad poſitiones tot eſſent litis ꝯteſta.quot poſitiones ꝛ toties iurandũ de calũnia. Itẽ deberet ꝯdemnari vel abſolui re⁹ ſup poſitionibus que oia falſa ſunt. Et ideo ſicut reus nõ poteſt diffinitiue abſolui non oblato libello vt pȝ ex ordine tex.C.quõ ꝛ q̃n iudex.nuctẽ.qui ſemel.ita nec condẽnari diffinitiue. Ad hoc facit illa glo.ſingularis que dicit ꝙ ex ꝓbationibus non oritur actio que tamẽ oritur ex confeſſione ꝛ ſnĩa ꝛ iureiũ.vt no.ff.de iureiũ.l.ſed ꝛ poſſeſſore.§.penulti.quia probationes nõ faciunt ius.vt no.ff.de pac.l.poſtq̃.ꝛ ideo etiã ſi oibus poſitionibus reſpondeatur eas vno verbo negando omnes nõ fieret litis conteſtatio licet ñ nulli magni viri dicãt ꝯ̃riũ ꝛ male. ❡ Pro declaratione ꝓdictoꝝ quero vtrum ſit differentia iter cõcluſionẽ libelli.ꝛ petitionẽ libelli ꝛ vr̃ ꝙ ñ q2 ꝯcl'o ꝛ petitio idẽ ſunt ꝛ vno ꝯtextu ꝓferũſ vt cũ dic̃ actor q̃ten⁹ peto ꝛc̃. Contrarium no.Inno.ẽ.de reſcrip.ſup litteris.ꝛ ẽ ipa viſus vt patet in hoc exẽplo.dico ꝙ mutuaui tibi decẽ ꝛ ꝙ mihi es obligatus. Nam ex hoc ꝯcludiſ ꝙ habeo contra te actionem tñ iſta ꝯcluſionõ fundat libellum. Sȝ opȝ ꝙ petã te ꝯdemnari.aliter nunquã poſſes ꝯdẽnari.vt.ff.de dam.infec.l.iij.§.hoc iudiciũ. Ex hoc ſequitur ꝙ ſi libellus nõ continet petitionẽ ipoſſibile ẽ qḋ aliqua lit.ꝯteſtatio.fiat ſuper eo licet quedã glo.notet ꝯtrarium.j.q.iij.quin preſulatus.quã glo.nõ credo veram quando ciuiliter agitur ſed in accuſatione ꝛ denũciatiõe illa glo.põt ſubſtineri. ❡ Quero nũquid per hãc rñſionem nego narrata put narranſ ꝛ dico petita fieri nõ debere fiat litis cõteſtatio. reſpondeo ſic.vt no.in ſpec.de lit.ꝯteſtatione.§.j.in princ. ❡ Sed nunqḋ ẽ dña inter ſimpliciter negare ꝛ negare narrata prout narranſ dicit Bar.ꝙ ſic.ff.de fideiuſſorib⁹ ſi dubiteſ.§.j.facit.C.de edẽ.l.edita ibi prout ꝛc̃. ❡ Sed

nũquid qui proponit exceptionẽ ꝑemptoriã ꝓſumiſ litẽ ꝯteſtari.rñdeo nõ q2 nõ ꝓſumiſ excipe animo litẽ ꝯteſtãdi cũ reoꝝ ſit fugere.vt.ff.de ꝯdi.inde.l.elegãter.§.ſiquis poſt.vñ ſi nõ appareat alia litis ꝯteſtatio ꝛ teſtes ecẽnt recepti proceſſus eſſȝ nullus. Et hoc veꝝ niſi in caſib⁹ in quibus ſufficit qualis qualis ꝯ̃dictio vt in extraordinarijs ꝛ ſummarijs.vt.ff.de offi procõſul.l.nec quicq̃.§.de plano. ❡ Sed nũquid q opponit exceptionẽ ſolutiõis videſ cõfiteri debitũ adeo vt nõ ſit neceſſe litẽ cõteſtari.vt.ff.õ iudi.l.ſi debitori.rñdeo nõ videſ cõfiteri q2 eoipſo ꝙ excipit intẽdit negare.hoc clare determinat glo.ordinaria.ff. de cõdi.inde.iulianus.in prima glo.magna. Sed franciſcus accurſij dicit ꝙ illa glo.debet intelligi q̃n excipit ꝑmiſſa negacio. Idẽ Cy.aliud dicit Jac.but.in.l.j.C.eo.ꝙ aut eſt exceptio declinatoria ꝛ iſta intẽdit ad lit.ꝯteſt.excludendã.aut mixta vt eſt exceptio rei iudicate.ꝛ tũc refert ad qḋ opponaſ. Sed ſalua reuerentia dici põt ꝙ iſta exceptio reddit proceſſum nullum.vt.C.q̃n prouocare nõ eſt neceſſe.l.j. Et iõ nũquã per eã fit lit.ꝯte. Quedã ẽ exceptio mere ꝑẽptoria ꝛ ſi ꝑmiſſa negatõe obijciſ fit lit.cõte.alias nõ puto q2 ẽ caſus.in.d.l.elegãter.§.ſiquis poſt ſm̃ Inn. Et no.ꝙ ille q negat nõ excipit vnde negare licet ẽt ante lit.ꝯte. Sȝ ille qui aduerſatiue obijcit excipit. vt no.in.l.nam poſtea.in prin.ff.de iureiur. Item no.ꝙ in reali iudicio nulla exceptio põt opponi ante lit.ꝯteſt.niſi hexceptio poſſideat.vt no.in auẽ.de triẽte ꝛ ſemiſſe.§.pe. Et ſi quidem obijciſ ante litẽ ꝯteſtatã nõ hȝ excipiẽs ꝓbare. Secus ſi tpe litis conte.poſſidebat.vt ꝓbat illa.l. notabilis.ff.de exceptõe rei iudicate.l.ſi rẽ meã. ❡ Quero quid ſi reus.rñ.petitioni dicit nõ ꝯfiteor neq̃ nego.an per talẽ reſpõſionem ſit facta litis cõteſta.reſpon.q2 iſte nõ reſpondet ad interrogata. Item lit.ꝯte.requirit ꝯtradictionem.vt.C.de iudi.l.rem non nouam.§.patrem.ſed iſte nihil dicit ꝯtra. ❡ Quid ſi dico oñe nolo litigare vel cedo liti.rñ.iſte non ꝯteſtaſ litem imo ſi eſſet lis ꝯteſtata ei renũciat.vt.C.de pac.l.poſtq̃ liti.ꝛ qḋ no.in.l.j.C.õ ꝑſcri.long.tẽp. ❡ Quero nũquid ille q negat ſolum factũ intẽptatũ in libello dicaſ litẽ ꝯteſtari.dicit Spe.ꝙ nõ.ſecus ſi negat ius ꝛ factum.tu dic ꝙ vtroq̃ caſu fit lit.ꝯte. dũmodo iſta reſponſio fiat lecto libello ꝛ tpe litis ꝯteſtãde q2 qui negat ſcm̃ totũ negare videſ.vt not.in.l.j.§.i.ff. qua.re.ac.ñ da. ❡ Sed nũquid ille q negat libellũ intelligitur negare omnia.ꝛ ſingulariter dicit Jaco.but.ꝙ non quia ratione pactis licituȝ eſt negare totum ꝯplexuȝ.ſed hoc falſuȝ ẽ q2 ſequereſ ꝙ litem ꝯteſtando ſup toto ñ poſſit ferri ſnĩa ſup pte ꝯdẽnatoria ſed ſup alia pte abſolutoria.dcm̃ aũt but.ẽ verũ q̃n quia negat poſitionem q2 oẽs que ex vniuerſo ſumiſ põt negari ratione forme ꝯplexiue ſi in altera pte ſit falſa.vt.ff.de reb.dub.l.ſi is qui ducẽta.§.vtꝝ.ꝛ no.in.c.in pleriſq̃.de elc.in cle.iuxta illud cũ ſancto ſanctus eris ꝛ cũ puerſo puerteris.vt.ff.de dam.infe.l.ſi finita.§.ex hoc edicto.in ṽbo vnita ꝛc̃. ❡ Quero pone ꝙ libellus ꝓductus fuit in ſcrip.iudice ꝛ tabelliõe actoꝝ ꝑñtibus.tñ ꝓducẽa tãquã mutus nihil dixit ṽbo nũqḋ in iſto libello lis poteſt conteſtari.dicit Jo.an.ꝙ non ſufficit ꝙ actor libellum in ſcrip.offerat q2 libellus non loquitur imo neceſſe eſt ꝙ contenta in libello proponat.hic ergo opus eſt verbis ſcdm̃ eum.ego dico qḋ eſt caſus in cõtrariũ in.l.j.§.ꝛ.ff.de eden.in alternatiua litere.ibi autẽ in libello ꝯplecti ꝛ oare. ❡ Item qui nihil dicit expreſſe q̃nq̃ tacite loquitur.vt no.ff.de oper.no.nũc.l.ꝑtor.§.adijcitur.ꝛ ſic q non loquiſ lingua loqſ mente. ❡ Itẽ preſumiſ ꝙ vſus fuerit ṽbo ꝓduco cuȝ in actis ſcripta ſit ꝓductio.vt.ff.de fideiuſ.tu.l.cũ oſtẽdimus.§.fi. ❡ Sed quid ſi nõ cõſtat vtrũ ꝯteſtatio fuerit facta per interrogatiõẽ ꝑcedẽtẽ ꝛ reſpõſionẽ ſequẽtem.rñ.ꝓſumiſ ordo ṽborum ꝓpter auctoritatem ſcripture ꝛ iudicioꝝ.vt.ff.de ver.ob.l.ſciẽdũ.ꝛ forte nõ refert qs prio loquaſ actor.an reus q2 in iudicijs quaſi cõtrahiſ ꝛ quaſi contractus adminicula formule ṽboꝝ nõ deſiderãt. ❡ Sȝ qḋ ſit in actis cõtineſ ꝙ fuit lis ꝯteſtata. Sed nõ cõtineſ qualr.rñ.preſumiſ lis conteſtata negãdo.vt.ff.de iudi.l.ſi quis intentione. Alij dicunt ꝙ nõ valet cõteſtatio rõe incertitudinis. Bar.vi

❡ Adõ ꝙ pendẽte exceptõe ſolutiõis ñ põt accumulari actio exceptiõi q2 obſtat litis pẽdẽtia ſuper except. bal. ꝯſ. clxxxvij. incip.in xpĩ noie ſup.q.ij.col.in prima parte.

Digitized by Google

cit ꝙ valet qꝛ litis ɔteſtatio fit tã ꝑ ɔfeſſiõem ꝗ̃ per nega
tõem ⁊ iter alterutrã ptem ɔditõis de neceſſitate conclu-
ditur litẽ eſſe ɔteſtatã.ar.de ɔdi.inde.l.iuſ.ver.ſimilem.
qꝛ hoc placet qꝛ ꝗ̃tũ ad rigorẽ iudicij ɔſtat de ſolẽnita-
te ſꝫ nõ ɔſtat de qualitate ɔteſtatõis.ſimile qꝛ quandoqꝫ
ɔſtat teſtm̃ ſcm̃ ⁊ tamẽ ñ apparet qualiter ſcm̃.vt no.in
l.ij.C.de bo.poſ.ſm tabul.¶ Sꝫ hic opponiꝰ qꝛ iſta ſcri-
ptura tabellionis eſt inſerta ergo nulla.ſicut ſi teſtis õpo
neret ꝙ lis eſſꝫ ɔteſtata ⁊ īterrogatus qualiter diceret ñ
recordor.nam tabellio ẽ teſtis ſolẽnis.vt.ff.de teſta.l.do-
minus.ergo nõ ſolum dꝫ apparere de ſubſtãtia iudicij ſꝫ
de qualitate reſponſi.ar.Jõ proba.c.in preſentia.¶ Que
ro quid ſi rñdeaꝭ libello per verbum non credit an ſit lis
ɔteſtata.videꝭ ꝙ ſic.vt.J.de teſti.ſpo.c.cum ad ſedem.dic
ɔtra qꝛ nec procedit libellus ſi actor diceret credo.⁊ acto
ris ⁊ rei tãquã ɔrioꝝ eadem ẽ diſciplina Jtem verbum
credo ẽ nõ cuiuſdã dubitatõis quia opinio ẽ de incertis
vt.ff.de ver.obli.l.primus.§.cum ita.nõ c b.c.cũ ad ſedꝫ
vt ibi dicam.Deinde no.hic ꝙ triplex põt eſſe queſtio õ
ſnĩa excõicat.ſ.de nullitate relatione ⁊ appellatione.⁊ lit
tera noſtra valde no.dicit ſuper his offereñ.libeꝭ.⁊ litem
conte.de hoc in ſpec.de li.obla.§.quid in cã nullitatis.tñ
hunc tex.nõ inducit.⁊ iõ no.diligẽter ꝙ in cã nullitatis ẽ
offerendus libellus ⁊ lis ɔteſtanda.¶ Quero quare li
bello crimínoſo teneꝭ quis reſpondere ⁊ nõ teneꝭ reſpon
dere poſitioni criminoſe.rñ.qꝛ niſi reſpõdereꝭ libello non
poſſꝫ procedi in cauſa nec iudicium ſubſtãtiari quia non
eſſe lis ɔteſtata ſed nõ ẽ ita in poſitionẽ qꝛ per eas ñ ſub
ſtãtiaꝭ iudiciũ imo vꝫ eis pretermiſſis cũ nõ ſit de ſubſtã
tiali ordine iudicioꝝ.¶ E cõtra differt qꝛ ſi nõ reſpõde-
ret libello nõ ꝓpterea habeꝭ reus pro ɔfeſſo.ſecus in poſi
tione.vt no.Jac.de are.in.l.j.§.qd ergo.⁊.ff de ven.inſpi.
vbi oĩs videns.nõ tñ tũc habeꝭ pro ɔfeſſo ꝑ.l.ipſo iure.ſꝫ
demũ per ſnĩam iudicis qꝛ reqriꝭ cauſe cognitio ſũmaria
ſup hoc an iuſta cã fuerit nõ reſpõdẽdi nec ne.⁊ ꝗ̃ cãe co-
gnitionem ɔſiderãt ad officium iudicis ⁊ nõ ad officiũ
legis ꝑtinent ſm Bar.qꝛ ita no.ff de iur.fiſ.l.eius q de
latorem.Et ſcias ꝙ vbicũqꝫ verbũ habeꝭ poniꝭ intelligi
tur per ſnĩaꝫ quia ẽ future ſignificatõis niſi adiũgeretur
verbum ſit.vt ſi ſtatutũ diceret habeꝭ ⁊ ſit.vt.C.de inter
dic.matrimo.l.ſi tutor.Et no.ꝙ quidã aduocatus adhi-
buit hãc cautelam qꝺ dum clientulus ſuus deberet habe
ri pro cõfeſſo fecit cõmitti cãꝫ ɔſilio ſapiẽtis ſub hac for
ma que eſſent ptes iudicis in diffiniẽdo ⁊ qꝛ nõ erat ꝓnũ
ciatũ ꝙ poſitões haberẽtur pro ɔfeſſatis nõ poterat con
ſultor ɔſulere ſup poſitiõibus tanqꝫ cõfeſſatus.⁊ ſic ſtente
actor abſqꝫ ꝓbatõe ex forma cõmiſſiõis.⁊ ſic nihil obfuit
nõ rñdiſſe.⁊ iõ tu qui es aduocatus alterius ptis ſis cau
tus ne clientulus tuus circũueniaꝭ in formatõe ptĩs qꝺ
trãſmittiꝭ ad ɔſulẽdum.dicas ergo ꝙ iudex cõmiſit qd
iuris nũquid diffiniendi ex actitatis.

¶ Ut lite nõ ɔteſ.nõ ꝓcedaꝭ ad teſtium receptõem.

a B hec. No.ad euidẽtiam iſte no.ca
dũ ri.c.ꝓcedẽti.qꝺ ñ itelligiꭍ
lis ɔteſtata ſup eo qꝺ nõ ẽ petitũ.i.ꝙ nec ac-
tor petere putaſſꝫ.nec iudex in iudicio ſenſiſſꝫ
tex.ẽ notus.ff.õ excep.rei iudi.l.ſi ex ɔteſtatõe ⁊c.¶ Jtẽ
no.ꝙ qñ vna actio ɔtinet aliaꝫ in effectu ſꝫ non in forma
ſpecifica ſi lis ſit cõteſtata ſuper continente videꝭ conte-
ſtata etiam ſuper actõe contenta. Jſte eſt caſus duarũ
ll.ſingularium.ff.de edil.edic.l.bouem.§.aliqñdo.⁊.ff.õ
excep.rei iudi.l.ſi is qui hereo.§.i.Jtẽ no.ꝙ ille qui litem
ɔteſtando negat ptem principalem negat acceſſoriã.vt
ff.õ excep.rei iudi.l.egi tecũ.¶ Jtẽ no ꝙ dictio ſine ⁊ di
ctio abſqꝫ ſunt dictiones negatiue ſiue excluſiue.⁊ tamen
ſi in facto conſiſtunt poſſunt probari.tex.eſt no.in.l.ſi rẽ
meam.ff.de excep.rei iudi.¶ Ubi agiꭍ de adulterio ad
ſeparatõem thori etiam ɔtra cõtumacem ⁊ illud euitem
aduerſariũ lite nõ ɔteſtata nec teſtes reci.nec ad diffi-
nitiuã põt perueniri põt tñ abſens ex ſua ɔtumacia ex-
cõicari.¶ Jteꝫ ex ɔtumacia ꝓcuratoris ſi ſciens ñ pur-
gauit eandẽ.Jn prima poniꭍ facti narratio ⁊ iudicũ con-
ſultatio.Jn ſcõa pape reſponſio ⁊ rõnis rõ ⁊ tacite op
poſitionis ɔſultatio.ſcõa ibi ɔſultationi.¶ Caſus. Mu
lier agebat ad ſeparationẽ thori ꝓpꭍ adulteriũ viri qua-
propter repetebat ẽt dotẽ ſuam.cõparuit vir corã iudici
bus delegatis petens inducias ad rñdendum ꝓpter ab-
ſentiaꝫ aduocati date fuerunt ſibi inducie qui cõparuit in
termino nec tunc rñdit libello.ſed dicẽs ſe ſpoliatũ vxore
petijt eius reſtõnem ⁊ ne ſecus procederetur appellauit.
mulier reſpondit ſe viruꝫ habere ſuſpectuꝫ de ſeuitia ⁊ qꝛ
nõ cauebat de impunitate mulieris tandeꝫ iudices qꝛ vir
erat cõtumax receperũt teſtes ⁊ publicauerũt querebaꭍ
qd iuris.papa dicit ꝙ lꝫ vbi agiꭍ de matrimonio in fauo
reꝫ matrimonij ꝓcedi poſſit lite nõ ɔteſtata.tamen ſecus
ſi agitur ad diuortiũ.⁊ ideo nõ valuit teſtiuꝫ receptio nec
publicatio nec diffinitiua fieri põt.tamen ipſe vir ɔtumax
poteſt excõicari ꝑꝑ ſuã ɔtumaciã.Jteꝫ propter ɔtumaci-
am ꝓcuratoris ſi ſciens nõ purgauit eaꝫ. ¶ Jn tex.ibi ad
ſeparationẽ thori ⁊ vt doteꝫ reciperet. No. hec duo in li-
bello eodẽ cumulari.Jtem no.cãm dotis ad eccleſiaꝫ per
tinere.Jtem no.ꝙ vbi ſeparatur thorus propter ſeuitiam
vel culpã viri dos dꝫ ſtatim reſtitui mulieri.ibi illudere.
Jtẽ no.ꝙ ex multis illuſionibus dolus preſumitur.¶ Jn
tex.ibi idem ꝓcur.no.ꝙ vir accuſatus de adulterio ad ſe-
parationem thori põt in hac cã ꝓcuratorem conſtituere.
Jbi impunitate.no.ꝙ mulier teneꭍ redire ad viruꝫ a quo
ſe ſeparauit niſi vir caueat de nõ offendẽdo eam de facto
certe imo teneꭍ etiã cauere de expellendo ɔcubinã qꝛ non
bene ɔueniunt nec in vno loco morenꭍ ⁊ qꝛ focaria cõſue-
uit inſidiari vite vxoris.⁊ ad hoc facit glo.in ſimili que di
cit ꝙ ſcholaris nõ põt in domum inducere ganeas.ff. de
vſu ⁊ habi.l.nõ aliter.Jbi defendere. õ quo nõ dubitatur
qꝛ vterqꝫ ɔſitebatur.⁊ ideo de eo qꝺ ſupponitur pro viro
nõ eſt ɔtrouerſia.vt.ff.de vſufruc.l.cuiuſcũqꝫ.§.ſi fundus.
Jbi ad ſeparationẽ.ſed quõ põt hoc peteꭍ mulier que ſua
ſemper proprꝛia auctoritate ſpoliauit virum ſeipſa ⁊ ſic ce
cidit a iure ſuo.rñdeo ad hoc erat compulſa propter ma-
los mores viri qui tenebat ɔcubinã.vt.ff.de verb.ob.l.ex
ea parte.§.j.hi ſunt mores qui ledũt pudorem matrimo-
nij.vnde vir nõ ſolũ teneꭍ reſtituere dotẽ ſꝫ etiam donatio
nem ꝓpter nuptias.vt.C.de repu.l.ɔſenſu.Sed qd ſi vir
eſſet mortuus nunqd ad ideꝫ teneꭍ heres viri.Jtem qd ſi
vxor eſſet mortua nunqd ad hoc põt agere heres vxoris.
⁊ videꭍ ꝙ nõ.vt.ff.ſolu.mat.l.rei iudicate.§.heredi.C.de
adul.§.ſi.¶ Quero ſi vxor repetit doteꝫ qꝛ vir vergit ad
inopiaꝫ verũ res viri iudicabunꭍ ſibi pro dote ex ſcõo de-
creto.⁊ videꭍ ꝙ nõ qꝛ etiã ſi maritus aſſignaret dñm non
trãſferreꭍ.vt no.Guil.de cu.de pecu.l.ſi noxali.§.deniqꝫ.
iſta ergo non eſt plena reſtitutio dotis ſꝫ ad cautelã.vnde
non liberaꭍ vir nec alia eius bona ab hipothecis qꝺ tene
menti.Jbi publice.no.ꝙ publicatio teſtiũ non iure facta
nõ opereꭍ.¶ Jn tex.ibi ſiue deferendũ ſiue non.no.ꝙ arti
culus imprinẽs põt ꝑtermitti nec opꝫ ſup eo pronuncia-
ri.Jbi ad diffinitiuã.no.ſup cã diuortij ferri diffinitiuam.
Jbi propter ſuaꝫ vel procuratoris.ex iſta alternatiua que
cadit diuerſa apparet ꝙ ɔtumacia procuratoris non eſt
ɔtumacia domini vera ſꝫ mediãte fictione.¶ Jn tex.ibi
ſciens nõ purgauit.iſte eſt melior tex.q ſit in iure ꝙ ficta
ɔtumacia efficiꭍ vera ſi nõ purgaꭍ a ſciente.¶ Jteꝫ no.ꝙ
ex ɔtumacia ꝓcuratoris domin⁹ nõ excõicatur niſi ſciẽs
nõ purget eandẽ.⁊ facit.ff.qui ſine manumiſ.ad liber.per
ueni.l.iperator.ſꝫ quõ dominus põt eaꝫ purgare cuꝫ dñs
ſit ꝓcurator litis purgãdo cõtumaciã reuocaret manda-
tum.rñdeo hic nõ erat lis ɔteſtata.vel dic ꝙ iſte non eſt
actus reuocatorius mãdati ſed magis validatori⁹.vt in
ſti.õ ſatiſda.§.ſi vero aliqo.vbi eſt tex.ſing.⁊ facit ad hãc
llam.l.ij.C.de exac.militar.ãno.li.xij.cum glo.ſua notabi
li.dicit Jnno.ꝙ ꝑꝑ ɔtumaciã ꝓcuratoris dñs patiꭍ ꝑiudi
cia litis ⁊ cãe expẽſaꝝ ſꝫ nõ excõicaꭍ qꝛ nõ tãgit mãdatũ.
Nam ad cãm excõicationis nullũ mãdatuꝫ habuit.ideo
nec puniꭍ imo dñs teneꭍ conſtituere procuratoreꝫ ad oĩa
que faciẽda per ſe vel aliũ dñs tenetur ⁊ plene inſtructus
alſo dñs tenetur ad preiudicium cãe non procurator ſm

Digitized by Google

Inno.ꝛ iſta eſt ſummaria eius intẽtio.dicit Inn.ꝙ ꝓcu-
rator hñs mandatũ ad ſubſtituendũ dꝫ ſubſtituere ꝓprijs
expẽſ.qḋ verũ eſt ne lis differat.tñ recuperat a dño.ar.C.
de iure deli.l.fi.§.in ↄputatione.Sed videt ꝙ ↄtumacia
ꝓcuratoris per ſe ſufficiat ad preiudicandũ dño.vt.C.de
procu.l.cũ qui reo agit heredũ.Sol.aut loquitur quo ad
caſum ſiue ꝑiudiciũ litis ꝛ nocet domino.aut quo ad offi
ciẽdũ ꝑſonam domini in ꝑſona nõ in cauſa.ꝛ tũc nõ nocꝫ
niſi dominus ſit in culpa ſciẽter ↄtumaciã ꝓcuratoris nõ
purgando.Et ꝑdicta ſunt in ar.qḋ ꝑ ↄtumaciã procu-
ratoris dominus nõ poſſit bãniri vel relegari qḋ eſt verũ
incidenter.Sed ſi pena cãe principalr̃ eſt bãnũ vł relega
tio q2 iſtud eſt oĩnũ cauſe licet nõ ſine ꝑſona patit ꝑ ↄtu
maciã procuratoris imo ex nã cauſe hãc penã patit.vt.ff.
de penis.l.abſentẽ §.ſepius.que vba notabilia ſunt ꝛ pla
cẽt Inn.❡ Sꝫ ↄtra hoc imediate oppono.q2 procurator
nõ hꝫ mandatũ ad ↄtumaciã ↄmittẽdam.ſed totũ oppo
ſitum.i.ad ↄparẽdũ.ergo non ꝑiudicat dño ↄtra formaꝫ
mãdati.vt.ff.mãdati.l.diligẽter.Sol.ꝑiudicat rõne ob-
miſſiõis ille qui nõ ꝑiudicaret rõe cõmiſſiõis.vt.C.de ſac.
ſan.ec.l.iubemus ff.de pub.l.fi.§.ſiq̃s profeſ.ff.de v.ob.l.
qui rõne.§.calimachus.Sed hec.ↄcludendo tꝫ hic qḋ ex
ↄtumacia procuratoris domin⁹ poteſt excõmunicari.qḋ
verũ videt poſt lite.ↄte.q2 rei hꝫ pleniſſimã ptãteꝫ ꝛ admi-
niſtrationẽ tanq̃ꝫ dominus lit.effectus adeo qḋ ſi poſt li-
tem ↄteſtatã citaret dominus ad videndũ produci teſtes
vel publicari vel ſniam ferri ꝛ non citaret procurator non
valeret citatio licet ſecus in tutore.vt.C.de ſen.ꝛ iterlo.l.j.
ff.de cur.l.ſi ideo.poteſt tñ aſſiſtere cãe nõ tñ vrget aſſiſte
re ſi non vult.vt.ff.de procu.l.j.§.vſus.vbi niſi conſcientia
dñi debet inquiri.vt.ff.de ꝓcur.l.ſi actor.ꝛ.C.e.l.fi.ꝛ.ff.de
in litẽ iur.videamus.❡ Sed nũq̄d ſnia excõicationis re
quirit dolũ.r̃ñdeo ſic ad iuſticiaꝫ.vt no.ff.de in litem iur.l.
in actionibus ꝛ inſti.de ſuſpe.tuto.§.ſuſpectus.naꝫ infert
mortẽ aĩe ſed quãtuꝫ ad eſſentiã nõ req̄rit dolus cũ vale
at q̃ꝫq̃ꝫ iniuſta ſit vt expreſſe cõcludit hic hec.Ex his ap-
paret ꝙ ignorãs nõ ligatur per ſententiaꝫ excõicatio-
nis quantum ad ligamẽ ↄſcientie ſed bene ligat quãtum
ad vigorem iudicioꝛꝫ.❡ Dicit Inn ꝙ proceſſus totus
eſt cenſendus irritus vbi litis conteſtatio non preceſſit.
Innoc.quia eſt peccatum fundamẽti dominus nõ dꝫ ↄtu
max vel maleficioſus lꝫ procurator ſit.Inno.l.dño igno-
rãte vel purgãte.ſecus ſi nõ purgat ꝛ ſcit.Inno.dicit imo
ꝙ procurator vere cõtumax nõ appellat.Innoc.ergo do
minus appellationi talis procuratoris nõ poſſit inherere
licet ipſe dominus poſſet appellare.Iſte videtur mens.
Innoc.ꝛ no.hic dominus.ergo poteſt appellare infra.x.
dies a ſcientia ipſius procuratoris cõtumacia non a tpe
ſciẽtie ipſius domini niſi forte ꝓcurator ſit nõ ſoluẽdo ne
ex dolo eius aduerſarij bãniret.l.fi.ff.de eo per quem fac.
erit.l.j.ꝛ fi.quando ap.ſit.ergo ſciẽtia procuratoris nocꝫ
domino nõ ſtatim ſed elapſo tempore decẽ dieꝝ.nã aĩi ñ
poteſt trãſire ſcientia in rem irreuocabiliter iudicatam.
❡ Item ꝛ ſi dñs nõ repellatur ex culpa procuratoris cri
minoſa tamẽ ex ſua culpa propria punitur dñs q̄ cõmiſit
ius ſuũ negligẽti amico.porro tria ſunt ſm mãdatũ iuxta
mãdatum ꝛ ſine mãdato que diuerſa ſunt inter ſe vt dicu
tex.notabilis.ff.iudi.ſol.l.iij.§.in hac.❡ Itẽꝫ no.ꝙ dolus
procuratoris q̃n̄qꝫ cõmittit i ↄtractu ꝛ ſi qdem eſt procu
rator litis nõ nocet dño.vt.ff.de pac.l.ſed ſi rãtum.ꝛ.C.de
noua.l.nõ abſtulit.Si vero eſt ꝓcurator ad ↄhẽduꝫ.aut
ↄmittit dolum poſtquam dño ẽ ius queſitum ꝛ nõ nocet
vt C.de acqui.poſ.l.fi.aut cõmittit dolum in actione per
quam ius acquirit ꝛ tũc nõ nocet dño quia dolus eſt que
dam qualitas que nõ poteſt a ſui ſubſtantia ſeparari.vt
ff.de tributo.l.procura.nam ſi totuꝫ ſeruetur eſt quoddã
integrale quod nõ poteſt diuidi.vt.ff.de pact.l.ſi tamen
ff.de manumiſ.l.gayus.ff.de do.exceptio.apud celſum §.
mandat.ꝛ.l.ſi ꝓcurator agit.Et no.ꝙ vbicũqꝫ dixi ꝙ cõ
tumacia procuratoris ad lites nocꝫ dño per hoc appet ꝙ
ꝓcurator põt citari ẽt ab initio.vt.ff.de ali.ꝛ cib.le.l.ſolet
.C.vnde vi.l.meminerint.nã imediate ꝙ acceptauit offi-
ciũ procur̃ ẽ efficax mãdatũ.ſecus ſi nũdũ acceptauit offi

cium expſſe vł tacite q2 mãdatũ ↄſtare dꝫ duoꝝ conſenſu.
❡ Ecõtra ſi aũt ꝓcurator facit aliquẽ citari nõ vꝫ citatũ
niſi prius produxerit mãdatũ apud acta.hoc probat illa
l.ſingularis.ff.depoſiti.l.ſi quis inficiatus.❡ Itẽ dilatio
data procuratori vnius ptis intelligit ꝑmiſſiue nõ dico at-
tatiue data procuratori alteri⁹ ptis vt dixit illa lex nota-
bilis.C.de tẽp.in integ.reſti.l.petẽde.❡ Itẽ no.ꝙ dolus
ꝓcuratoris cõmiſſus in figura iudicij nocet dño quo ad
cauſaꝫ.vt ꝑdixi.ꝛ ff.de excep.do.l.ſi procu.agit.ꝛ.l.apud
celſum.§.quĩtũ.C.de his qui.vt indig.l.poſt.ſec⁹ ſi pro
curator cõmittat dolũ mere in figura delicti.vt.C.eñ vi.l.
meminerint.Sed ſi eſt talis actus qui teneat mediuꝫ in-
ter hec quid iuris ſit ẽ vna glo.in iure.ff.ſi quis omiſſa cã.
teſt.l.ſi dolo.❡ Pone procurator nõ vult reſpõdere po
ſitionib⁹.vtrũ dñs hẽatur pro ↄfeſſo.r̃ñdeo ſic.vt no.ff.de
procur.l.nõ ſolũ.in pñn.dũmodo ſit talis iterrogatio cui
ꝛ quãdo debeat reſpõderi.❡ Quid de cõtumacia nũcij.
reſpondeo dña eſt inter nũcium ꝛ ꝓcuratorem.nã nũcius
nihil ex aĩo ſuo facit procu.ſic.ꝛ magis proprie dominus
eſt cõtumax in nũcio quã in procuratore ſi nũcius noluit
exequi mãdatum.vt.ff.mãda.l.ſi procuratoreꝫ.§.ſi tutor.
❡ Sed an ex ↄtumacia procuratoris dominus ꝑuatur
in expẽ.lit.r̃ñdeo ſic ſi ſit cõtumacia velata.ſecus ſi forte
dicat nolo plus facere procur.iſtum.ꝛ ideo nolo reſpõde
re ꝙ nõ placet q2 imputet ſibi dñs qui negligẽti rem ſuã
cõmiſit.ff.de le.ij.que ſolidũ.§.ẽe.In hoc ẽt tutor ꝑiudi-
cat pupillo.argu.C.de iudi.l.ꝓperãdum.in fi.tñ pupillus
reſtituit in integrũ ſi tutor nõ eſt ſoluẽs q2 in pupillo nul-
la deprehẽdit culpa.vt.ff.de fideicõ.liber.l.neqꝫ infantes
ꝛ.l.ſed ꝛ ſi nõ data.§.fi.ꝛ vterqꝫ tex.eſt no.❡ Quero vtꝝ
ꝑ merã ↄtumaciã ꝓcuratoris dñs repellat ab appellan
do.ꝛ videt ꝙ ſic niſi ꝓcu.ſit nõ ſoluẽdo.vt.ff.qñ ap.ſit.l.j.
in fi.ꝛ no C.de ap.aut.hodie.Et no.tres cõtumacias que-
dã vere ꝛ a.ꝛ iſta repellit ab appellãdo indiſtincte.vt.ff.de
re iudi.l.ↄtumacia.§.pe.quedã nõ ficta.ꝛ iſta nõ repellit
ab appellãdo.vt.C.quõ ꝛ qñ iu.l.ab eo q̄dã mixta.vt q2
procu.ẽ verus ↄtumax dñs fictus.ꝛ hoc põt eẽ q2 procu.
eſt verus ↄtumax in nõ veniẽdo vel in nõ appellãdo ẽ ve
rus ↄtumax.ꝛ de iſta ſcda cõtumacia loquit.d.l.j.ff.qñ ap
pel.ſit.nõ aũt de ea q̄ in ñ veniẽdo.cũ ibi ſupponat ꝙ ap-
pellari potuit ꝛ debuit.ergo ñ erat ver⁹ ↄtumax i nõ ve-
niẽdo.Adde itẽ ſi proc.ꝑ paupertatẽ appellari nõ potu-
it.q2 in nulla culpa ẽ nõ ꝑiudicat dñio.ar.C.qui pe.tu.
l.cum a matribus.C.de appel.l.preſes.ff man.l.deniqꝫ.§.
ignorãtes.Sꝫ vł ꝙ dolus iſte nõ nocet domino quia iſte
dolus cõmittit lata ſnia.ꝛ ſic poſtquam procur.ẽ functus
officio ſuo.ſed reſpondeo ꝙ appellare tenet ſed nõ ꝓſeq̄.
vt C.de procur.in.l.mutuo.❡ Quid ergo ſi procurator
appellauit.ſed poſtea nõ petijt apoſtolos.nũquid preiu-
dicat domino ignorãti.ꝛ videt ꝙ nõ q2 petere apoſtolos
ẽ de ꝓſecutiõe appellationis vt cuꝫ functus ſit officio ſuo
nõ pertinet ꝓcuratori apoſtolos petere.credo ꝙ imo pti
neat q2 ſunt appẽdices ipſius actus appellãdi.ꝛ noĩ hũc
paſſum q2 ẽ nouus paſſus ꝛ nõ tactus ab alijs.❡ Que-
ro ecce procurator ſimpliciter cõſtitutus ad lites nõ co-
git appellationem ſuam proſequi.ſed nũquid proſeq̄ põt
ſi vult.r̃ñdeo glo.ſunt cõtrarie.nam in.l.mutuo.C.de pro-
cu.dicit ꝙ nõ ſed in.l.j.ff.quando appel.ſit.dicit ꝙ ſic.di-
cas ꝙ aut appellat intra litem.i.a mera interlocutoria ꝛ
tenet proſequi quia ẽ de continentia eiuſdem litis.vt no.
de procur.l.q proprio.§.itẽ querit.aut appellat poſt finẽ
litis.i.diffinitiuam.ꝛ nõ põt proſequi quia cõſtitutus ſim
pliciter videt fuiſſe cõſtitutus ad litẽ.tũc preſentem ñ fu-
turam.arg ff iudi.ſol.l.penul.ꝛ.ff de fideiuſ.l.recto.§.poſt
litem q tex.ſunt valde no.ꝛ hoc quando appellauit ꝓcu.
ſed ſi dñs appellauit.tunc indubitãter non poteſt procur̃
ꝓſequi q2 dñs in ſe aſſumpſit cauſaꝫ.vt.ff.rem ra.ha.l.cuꝫ
minor §.falſus.Illud ↄſtat ꝙ dñs põt defendere factum
procuratoris ꝛ ꝙ mirabile e etiam pro intereſſe procu-
ratoris.iſte eſt caſus vnicus in iur.ff.rem ra.ha.l.procu-
rator ad exhibẽdũ.§.1.❡ Quero nũquid ex contumacia
procu.dñs poſſit pati primũ decretũ.r̃ñ.ſic.ſiue ſit ꝓcu.ſi-
ue quaſi ꝓcur.ve vſufructuarius.vt.ff.vſufru.quẽad.caue.

❡ Triplex ẽ cõtũacia. Adde hic bald. conſe .cccxxxviij. in pria parte incipi.in xpi nomine ad euidẽtiã in princ.

Digitized by Google

l.j.§.fi.z ff.de dã.in fec.l.qui bona.§.pe.z ibi per Bart.ſʒ
ſcõm decretũ nõ patiſ quia tẽdit ad lit.deciſionẽ z ple-
nũ piudiciũ quod non põt generare dño ante lit.ↄte.ſm
Bar.dñs aũt adult⁹ q̃ ꝓcur.non ↄſtituerit patieſ ſcõm
decretũ.vt dicit illa.l.no.ff.de bonis auc.iudi.poſ.l.ſi mi-
nor.z ff.de mino.l.minor etiã quaſi ↄtumax.qnimo pupil
lus indefenſus maior infante patiſ ſcõm decretũ ex h̃edi
taria cã nõ ex propria.vt ff.ex q.cau.in poſ.ea.l.apud iul.
ſed hereditas iacens que procuratorez nõ habʒ ſcõm de
cretum pati nõ põt qꝛ dolo z culpa caret cum ſit res ina-
nimata.vt ff.de here.inſti.l.ſi quis inſtitu.vel.Itez infans in
defenſus nõ patiſ primũ nec ſcõʒ decretũ qꝛ citari nõ po
teſt.vt.l.j.§.ſufficit.ff.de admi.tuto.¶ Quid ergo iteriʒ
faciat creditores.Bar.ponit in.l.fulcinius.circa mediuʒ
ff.ex qui.cau.in poſ.ea.¶ Extra oppo.nã videſ q̃ procu
rator rei ẽt ante lit.ↄte.efficiaſ dominus litis z ſic ei⁹ cõ-
tumacia nocet domino ẽt quo ad piudiciũ totius cauſe.
vt ff.de procu.l.titius.So.illa lr̃a dicit q̃ eſt habẽdus lo
co domini.i.qõ repreſentat dñʒ quãtuʒ ad ſtipu.iudi.ſol.
nõ tñ eſt dominus litis.ff.de appel.l.ab executore.§.fi.
¶ Quero per quãcũqʒ falſitatez cõmiſſaʒ in cauſa fiſcali
qs perdit cãm etiam ſi ſup vno articulo z nõ ſuper alio.
vt ff.de iure fiſ.l.in fraudẽ.§.quotiẽs.z ibi glo.ſingularis
ſuper verbo cami.dicit qui falſitatez cõmiſit in cã perdit
eam.ad idẽ.ff.de fal.l.ſi quis ab executore.Pone ergo q̃
procurator producat falſa inſtr̃a ſine ſpali mãdato nun-
quid dominus ꝑdit.z videſ q̃ ſic ſi lis erat cõteſtata alſs
nõ.vt.d.l.ſi procur.agit.z.d.§.queſitum.ſed ſi prima fal-
ſa inſtr̃a eſſent a dño tradita ꝓcuratori ad ꝓducẽdum ea
puniteſ dñs tanqʒ ↄſcius falſitatis vt hic in lr̃a.z arg.ad
hoc.C.de pac.ↄuen.l.fi.in glo.ſingulari que eſt ibi.z hoc
quãdo ſunt fundata falſa.ſecus ſi inutilia vt qꝛ debitũ ſolu
tum vel ꝑſcriptũ.qꝛ tũc iuuatur primordio veritatis.vt
ff.de leg.ij.l.cũ filius.§ heres meus.z licet producens ſit
in calũnia tñ eſt i falſitate qꝛ ſemel veꝝ ſemꝑ veꝝ.vt dixit
illa glo.ſingularis.ff.de dã.infec.l.qui bona.§.ſiquis ſtipu-
laturus.¶ Quero qd ſi ꝓcurator ꝓdixit falſas poſitõeſ
quas credit veras dñs aũt ſcit eas falſas.r̃ndeo punitur
dominus qꝛ formanſ in pſona dominiʒ ꝓductio formeſ
in pſona procur.vt no.Bar.ff.de iniu.z.l.ceſſio huius.§.
ſeruus meus.porro inocẽtia ꝓcuratoris nõ excuſat dñm
qui delinquit per ſeipſum vel aio ꝓprio.vt ff.de iuriſ.om.
iudi.l.ſi quis id quod.§.fi.¶ Quid dices de prelato.r̃n.
diſtingue vt ibi aut añ lit.ↄte.cõmiſit dolum z nõ nocet
eccle aut poſt.z tũc idem qõ in procuratore ita ſingulari
ter.no.glo.in.d.l.ſi ꝓcurator agit.z ſic no.q̃ qñ prelatus
delinquit vel quaſi nõ equiparaſ procuratori habẽti libe
raʒ qõ tene mẽti.Adde q̃ ꝓdicta q̃ ꝓcurator non videſ
habere mãdatũ niſi ad licita z honeſta.vt ff.de ꝓcu.ide.
l.ſi procurator.§.celſus.ẽt ſi dñs iuraſſʒ in generali procu
ratorio nõ venit ↄtra quia iuramentuʒ qõ ẽ res ſpiritua-
lis maxime dʒ reſtringi ad licita z honeſta.vt no.l.de reg.
iur.l.nõ tãtum.§.qui iuſſum.vbi eſt glo.multum notabi
lis.¶ Hic ſcias q̃ lʒ ↄſtituã procuratorem per hec verba
cõſtituo te procuratorem vt poſſis omnia facere que poſ
ſem ſi preſens eſſem.q̃ per hec verba nõ videtur cõſtitu-
tus ad vẽdẽdum niſi hoc nominatim ſit dictum vel ha-
beat liberam admĩſtratõem.ita no. Guil.de cu.l.i.ff.de
offi.procur.ceſ.z per.l.quãto heronis.§.alia cauſa.ff.de pe
cul.l.ſed nec puto.qõ iʒ habeat liberam:aliqd poſſit vir-
tute libere i fraudẽ ↄſtituẽtis ſuis ſi vẽderet oĩa eius bo-
na:qꝛ tũc ꝑſumiſ fraus.vt.l.oẽs.§.lucius.ff que in fraudẽ
credi.vel ſi vẽderet pro neceſſitatibus ipſius procur.z nõ
dñi.ar.ff.de exercito.l.lucius.z ff mã.l.ſi mandauero.§ ſi
tibi.z eſt expreſſum eo.ti.l.creditor.§.lucius.ne decipiaſ
dominus qui melius de procur.preſumpſerit.argu.ff.de
leg.ij.l.vnũ ex familia.§.itẽ imperator marcus.¶ Que-
ro pone q̃ dñs dedit mãdatum procuratori ad cõfiten-
dum.demum ad noticiaʒ procuratoris peruenit aliquid
propter quod non eſt confiteñ.ſed negandum queritur
vtrum poterit agere.reſpondeo ſic.quia hic pariter bõa
fides z natura deſiderat caute.nec dicitur procur.offen-
dere mentẽ licet offendat verba mãdati.iſta eſt lex vnica

Adde bal-
duʒ cõſilio
clxxxj. in.v.
pte vbi pro
bat q̃ ꝓcu-
rator ñ põt
facere dñm
incidere in
penã.

z ſingularis in iure.ff.mã.l.ſi hoſem.¶ Ultimo ſcias q̃
procurator ↄtumax nõ teneſ dño actõe mãdati ſi domi-
nus erat idẽ facturus qꝛ dñi nõ intereſt.hoc notãter proba
tur.ff.de procura.l.vel in operis.ex hoc ſequitur q̃ ſi domi
no expedit procu.põt habẽ litẽ pro dẽrelicta.¶ Itẽ pro-
curator nõ tenetur cõtra cõſciẽtiam facẽ.vt no.dicit tex.i.l.
quntus.§.mãda.Et no.q̃ cõſcia factuʒ eſt nõ ius.vt no.ff.
de acqui.rerũ do.l.bõe fidei.¶ In domini in iſto.c.ſunt mul-
te glo.¶ Prima glo.q̃rit vtrũ ꝓꝑ adulteriũ viri vxor lucre
tur dona.ꝓꝑ nup.z dicit q̃ ſic ſicut ecõtrario vir lucratur
dotẽ.tñ dʒ ſeruare filijs eam eiuſdẽ matrimonij.z vide qõ
no.inſti.de dona.§.j.¶ Sʒ q̃ro nũquid iſtud lucrũ iputabi
tur i legitima filioꝝ.r̃ndeo vt elegãter no.in auc.de nup.§.
optime.Sʒ ſi dos cõſiſtit in feudo vl̃ in emphiteoſim.r̃n
deo hec nõ cedũt in lucro qꝛ alienari nõ pñt.vt in auc.de
probib.alie.feu.x.col.¶ Uenio ad glo.ſcõam ex quo no.
q̃ vbi agitur de crie ad ſeparationẽ thori nõ eſt qõ criale
ſed ciuilis.qꝛ fiſco nil acqritur.z iõ interuenit procur.vbi
aũt imponẽtur pena fiſcalis ibi eſſʒ cauſa crialis.vt no.i.l.
vl.ff.de priua.dlic.hoc determinat glo.ſing.i.l.agraria.ff.de
term.moto.¶ Uenio ad tertiã glo.q̃ dicit q̃ ꝓꝑ aduoca
tum datur iducie.l.breues.Itẽ no.q̃ aduocatus nõ ẽ ſub
ſtãtia iudicij fallit i aduocato fiſci.¶ Uenio ad glo.que
icipit hic ẽ.que ponit caſus i qbus viro ſpoliato nõ fit re-
ſtitutio vxoris.z no.eam.¶ Seqtur alia glo.que incipit.
No.q̃ iſta glo.ponit plura ſpãlia i cauſis matrimoniali-
bus z iter cetera ponit vnum quod ẽ valde no.dignum ſu
pra q̃ i cauſis matrimonialibus pr̃ z mater poſſunt teſti-
ficari pro z cõtra.qõ tñ itellige remota affectione que ex
qualitate pſonaruʒ põt ꝓpẽdi.recipiantur ergo in teſtes
ſed cuʒ qualitate affectõis.vt.j.de teſti.z atteſt.c.ſup eo.z
hoc ſi directe deponit ſup coniugio ſed ſuper etate magis
credit eis.vt ff.de proba.l.ẽt matris.credit ẽt memora-
libus antiqs ſup etate cõfectij.vt no.inſti.de ige.§.fi.vbi eſt
glo.ſing.¶ Sʒ quero vtꝝ i cã dotis ſint aliqua ſpãlia.r̃n.
ſic.iter alia eſt vnuʒ ſpãle q̃ iʒ procedaſ iurj ordie.i.obla-
to libello z lite ↄte.vt ff.ſol.mat.l.ſi cuʒ dotẽ.§.eo autem
tẽpore.tñ proceditur arbitrio iudicis.ita dʒ itelligi gloſa
ſing.que eſt ſolu.ma.l.j.ſm vnam expõnem que exponit
dotis cauſa.i.inſtantia.¶ Item dicit Bar.q̃ in dote va
let ſentẽcia icerta.puta mãdat iudex cõſtitui dotem arbi
trio boni viri.vt ff.de iure do.l.ſine gnãlis.vel eam reſtitui
deductis expẽſis vel quatenus probabitur datuʒ i doteʒ.
arg.C.de ſentẽ.z iterlocu.l.cum iudex.argu.cõtra.C.de ſen
tẽ.ex pericu.reci.l.fi.¶ Sequitur glo.ſuper ṽbo coniugij
que dicit q̃ propter adulteriuʒ nõ reſcinditur matrimoni
um ſed eius vſus itercipiatur.¶ Sequitur glo.que icipit
hic patet.que ponit opinionẽ veram q̃ nec i ciuilibus nec
in crialibus teſtes poſſunt recipi lite nõ cõteſtata.ſupple
niſi procedatur ꝑ meraʒ iquiſitionẽ nõ dico mixtaʒ.vt.ſ.
de iudic.c.examinata.¶ Uenio ad glo.q̃ icipit hoc loco.
Iſta glo.diſputat vtruʒ contumacia procuratoris noceat
domino necne.z ẽ glo.ſolemnis do.Cy.ponit in iſta mate
ria plenaʒ diſtinctionez.C.de facro ſan.eccle.l.iubemus.z ff.
ſiqs ius dicẽ.nõ obtemp.l.j.§.ſi procurator agit.z adde
quod no.ff.de regu.iur.l.nec ex ꝑtorio.z.l.nõ poteſt videri
dolo carẽ.vbi ẽ glo.ſingularis in fi.magne glo.dic q̃ hoc
habet locũ in ordinario qꝛ ſpeciale eſt in ſnia exeõica.que
valet nullo iuris ordine ſeruato.Ecõtra i delegato q̃ eius
ſnia nõ tenẽt.ar.coꝝ que no.Inno.ſ.de prebẽ.c.vlt.¶ Ex
tra no.q̃ iʒ ſit talis cã in qua nõ poſſit fieri miſſio in poſ.
vt eſt cã diuortij z queſibet cã criminalis tñ lite nõ conte.
nõ põt ꝓcedi ad diffinitiuã.z per hoc videſ deſtrui regu
la Bar.qui dicit ↄtrium z mouetur ex dicto Iaco.butri.
qui dicit ſi aliquis petit ſe cancellari de bãno põt procedi
ad diffinitiuã lite nõ ↄteſtata.qꝛ nullũʒ eſt aliud remediũ
ex quo nõ hʒ locum miſſio in poſ.vt ipſe no.C.quomodo z
quando iudex.l.ↄſentaneũ.lʒ diceret aliqs q̃ iſtud.c.nõ
eſt contra Bar.qꝛ hic loquitur in accuſa.ſed certe non eſt
ꝓpria accuſatio ſʒ quedã q̃rela.ↄſidera hic interaſ officiũ
iudicis qꝛ tale qd petiſ qõ nõ poteſt venire in poſ.tamẽ
iſtud officiũ iudicis ſumit originẽ a crimine.z iõ ſolẽniter
eſt agẽduʒ ſeu ꝓcedendũ.ſi ergo peteref cancellatio bãni

Digitized by Google

eo qđ hñrũ eſſet ſcriptum p falſitatẽ ſcribẽtis deberet lis conteſtari quod non puto quia illa eſt cauſa publica que expedit officio iudicis ſummario ⁊ de plano cũ ibi ſit propter aliquis reus. ⁊ ideo burri. dicit verũ in exẽplo ſed nõ in regula. ſicut econtra q̃nq̃ꝫ regula eſt vera ⁊ exẽpla ſunt falſa. vt ff. de dolo. l. elegãter. §. nõ ſolũ. ⁊ ad ↄcordiantiã noſtri capituli põt induci. l. iiij. t. aquil. ſi delerum. ff. ad. l. aquil. que lex mirabilis eſt ꝓpter tria. Primo q: ibi tractus futuri tpis principaliter ſpectat ad iudicẽ. Scđo q: ibi recipiunt teſtimonia cõditionalia. Tertio q: fert ſnia tamẽ nõ meret execu. niſi exiſtente ↄdit. ſꝫ oia hec procedunt mixta ↄſideratione cõtractus ⁊ delicti ⁊ teſtes etiã nõ debẽt recipi niſi ſit periculum vel ſaltim ſuſpitio ſit ne fortuitis caſibus ꝓbationis copia ſubtrahat ⁊ mirabile ẽ nec eſt alibi caſus ille. ¶ Sed pone ſtatutum dicit q͛ non requirat conteſtatio lit. nũ quid ad diffinitiuaꝫ põt pueniri nõ p̃miſſis tribus citationibus vel peremptorie equipollẽti rñdeo nõ agit vtrobiq̃ꝫ de plano ꝑiudicio. ⁊ ideo i eſt modus citandi ante litis cõteſtationẽ ⁊ poſt. vt dixit illa gl. ſingularis. ff. de iudi. l. ⁊ poſt edictũ i gl. que incipit ⁊ poteſt. ⁊ ꝓbat. C. de his qui ad eccle. ↄfu. l. ꝑſenti. §. j. ⁊. l. ſi cũ §. ſi. ff. ſign. cau. Ultimo querit nunq̃d cõdẽnatoria lata cõtra ꝓcuratorẽ ꝓcuratorio noie mandet cõtra eũ executio niſi fecerat pactum de quota litis. Rñdeo ſic caſus ẽ vnicus in iu. ff. man. l. ſi. §. mauritius. Bal.

Accedẽs et infra.

In cã reſtõis in integrũ ſꝫ vnũ itellectũ vl̃ reſtitutẽ de poſſeſſionis ſꝫ aliũ lite nõ ↄteſtata ſnia ferri ñ pt. h d. Et ſunt due partes. primo ponit ordinẽ ꝓceſſus. ſecundo ipſius retractationem. ſcđa ibi. cuꝫ igit. Caſus. Archiepũs petebat reſtõnem cõtra plebanũ ſancti Marci corã iudicibus delegatis plebanus nihil reſpondit ſup libello ſꝫ appellauit ex eo q͛ littere erant per veri ſuppreſſionem obtẽte ⁊ manifeſtum erat duos ex iudicibus delegatis eẽ ſuffraganeos dicti archiepi de quo in litteris nõ fiebat mẽtio. Demũ iſti iudices in ↄcordia proceſſerũt cõtra dictũ plebanũ ↄtumaceꝫ ⁊ receperũt teſtes ⁊ tulerũt diffinitiuã ſniam lit. nõ conteſtata ⁊ ad executionem diffinitiue fecerunt quedam mãdata. papa ↄſiderans primo iuſtitiã appellationis ſcđo nullitatis pronũciationẽ ⁊ oia que exinde ſecuta ſunt caſſa imo pro caſſis denunciat. dictã ſniam diffinitiuã ꝙ proceſſum ⁊ oia inde ſecuta mandans archiepo. vt eccleſie ſancti Marci ſeu dicto plebano reſtituat vniuerſa inſtrumẽta que propterea occupauerat. ¶ Quero ad euidentiam que erat iſta reſtitutio que petebatur reſpondeo vnus intellectus eſt quod petebatur reſtitutio poſſeſſionis iuris parochialis cum archiepus diceret poſſeſſionem huius iuris fuiſſe ſibi ſubtractam. ⁊ ſm hoc no. in poſſeſſorio litem eſſe conteſtandam aliter nõ valet ſnia diffinitiua. Item ⁊ ſcđo no. q͛ ſnia lata in poſſeſſorio ẽ diffinitiua. Alius intellectus ẽ q͛ epũs permutauerat eccleſiam de qua eſt queſtio cum alia eccleſia vel alio in re ſpirituali ⁊ ſentiens ſe leſum petebat reſtitutionem in integrum ↄtra contractũ. ⁊ ſm hoc no. q͛ quando petit in integrum reſtitutio cõtra cõtractum nõ valet reſtitutio facta lite nõ conteſtata q: ordinaria via oꝫ procedi. vt. ff. de mino. l. papinianus exuli. ⁊. C. de tem. in integrum reſtitutiõis petẽde. l. ſi. Idem ſi petatur in integruꝫ reſtõ cõtra ſniaꝫ. vt no. ff. de poſtu. l. j. §. de qua. ⁊ ſcias q͛ minor ⁊ eccleſia lꝫ non reſtituant aduerſus delictum tamẽ reſtituunt aduerſus ſententiam latã ↄtemplatione ꝑtendi delicti. Uel dic tertio q͛ ꝟ petebat reſtitutio mixta. ſ. aduerſus ↄtractuꝫ ⁊ tamen ipſam q: in ipſo ↄtru interuenerat traditio. vt. ff. de admini. tu. l. ſine herede. §. iterpoſito. vbi dicit q͛ minori officio iudicis reſtituitur poſſeſſio. tamen ſi aduerſarius fecit ſibi edificia permittitur aduerſario ea tollere ſalua prima rei ſupraſtãtia. Ego puto q͛ ſi edificia eſſent magni valoris ſi aduerſarius minoris ſolueret minori intereſſe ſufficienter p illam. l. no. ff. de minori. l. intra vtile. §. vẽdẽtibus. In tex. ibi. ſepe. no. ſi nihil valꝫ ſemel ita nec p̃rics. Ibi i ſua ↄtumacia vt videbat ꝑia facie tñ ſi erat ↄtumax. vt. ff. iudi. ſol. vir bon⁹. Ibi redactus i ſcriptis. ſ. ⁊ publicat⁹ naꝫ ſi nõ eẽnt teſtimõia publicata ſi poſſꝫ ferri ſnia ex ipſis. Sꝫ ſi q̃ iſtrã publica eẽnt ꝓducta bñ valeret ſnia lata ex iſtrumẽtis lꝫ atteſtatões ſi eẽnt publicate. q: publicatio ſi cõcernit niſi atteſtatões vl̃ ꝓuatas ſcripturas q̃ ſine publicatõe ſi faciũt fidẽ. vt. C. de teſta. l. publicati. ⁊. C. de re iudi. l. geſta. Ibi i integrũ. i. plenarie ⁊ i totũ qđ ſonet dictio in integrũ ⁊ qđ ſonet dictio vniuerſuꝫ habes in duabus gl. no. ff. de ver. ſig. nihil aliud. ⁊. C. de bo. vacã. l. ſi q̃n. lib. x. Ibi ꝑturbate. nõ eiꝫ id qđ factũ ẽ vna manu oꝫ alia manu retractari. vnde dicit Rogerius nihil proficeret ↄceſſio ſi colatori bñficij ſtatim ſequeret prohibitio. vt dicit glo. in. l. iij. §. ſi. ff. de aqua plu. ar. Ibi ⁊ manifeſte. per hoc releuatur a ꝓbatõe ⁊ nõ ab expõſitione. vel dic q͛ aut notoriũ ſapit defenſionẽ. ⁊ tũc nõ ẽ neceſſe allegari. aut ſapit impugnatõnẽ. ⁊ tunc ſic. Item aut eſt notoriũ viſus ꝑmanẽtis ⁊ nõ oportet probari. aut viſus deficiẽtis ⁊ oꝫ probari. C. de ap. l. ciues ⁊ incole. Ibi ſuffraganeos. no. hec acti. ⁊ officia eẽ notoria facit. C. aduerſus quos. l. j. eẽ aũt ſine eẽntia notorij oꝫ eẽ apud plurimos ſicut fama ẽ illa que ſonat i aurib⁹ populi ſi qđ ſic ẽt apud mille milia põt ꝓbari p duos teſtes. vt no. ij. q. j. §. q̃n autẽ. dr̃ia tamẽ ẽ q: notoriuꝫ ſupponit eẽ rei q: nõ põt eẽ notoriũ niſi veꝝ. ſꝫ fama põt eẽ de eo qđ nõ fulcit veritate q: opinio gẽtium ſepe fallit. vt. ff. de hẽrdi. l. ſi. ſꝫ veritati nihil ẽ realiꝰ cõtrarium. cõſtat igit notorium ex veritate ⁊ fama ſimul iũctis vt alibi dicã q: nõ ẽ materia hic. Ibi fore. l. aliquo cãu. Ibi caſſauimus. ſi quatenus de ſ. õ fuerũt ꝓmulgate. vt. l. j. §. j. ff. de ſer. Ibi vniuerſa. no. q͛ cũ caſſat ſnia in priſtinũ ſtatũ oia reformãtur hinc inde. Idem ſi ꝓnũciat ſnia nulla. ex hoc no. tu legiſta qđ titulus. C. de tepu. que fiũt in iudicio habẽt locũ nõ ſolum in cauſa reſtitutionis in integrũ ſꝫ ẽt in cã nullitatis. ⁊ hoc lꝫ hic glo. ordinaria expſſe quã perpetuo tenemẽti. ¶ Item no. q͛ in poſſeſſorio reꝝ oꝫ lis ↄteſtari ſꝫ in poſſeſſorio pſonaꝝ nõ vꝫ q͛ ſit neceſſaria litis ↄteſta. ſi de ſtatu abeſt. ⁊ ꝟ fauore libertatis. vt. l. iij. §. ſi. ff. de liber. ho. exhi. Guil. de cu. dicit q͛ in poſſeſſorijs. ꝑtertꝫ i poſſeſſorio recuperañ. valet ſnia lata ↄ abſẽteꝫ lite nõ cõteſta. per. l. momẽtanee. C. vñ vi. vt ipſe plene no. ff. de in integ. reſti. l. oẽs. ſed Bar. reprobat ipſuꝫ in. l. generalr. §. nihil cõe. ff. de acq. poſ. Et allegat inſti. de interdi. §. hodie. ⁊ gl. in. l. ſi. C. ſi per vim vl̃ alio modo. ⁊. C. de interdi. l. icerti. alſa male dicerẽt leges que dicũt venire fructus a tẽpore litis cõteſ. Et ſi querat quõ ↄſulet actori. rñdeo i poſſeſſorio recuperãde vl̃ adipiſcẽde fiet miſſio ⁊ iductio in poſſeſſioneꝫ primo decreto. In poſſeſſorio autẽ retinẽde nõ fieret miſſio in poſſeſſionẽ tdeſt non in ſubſtantia poſſeſſiõis ſed in qualitatem eius precipiẽdo reo ne turbet actorem donec reus probet de iure turbandi. Sed hoc preceptum nõ fiet niſi primo actor taliter qualiter probet de ſua poſſeſſione. ⁊ ita intelligitur quod no. per glo. ⁊ Cy. ff. de no. ope. nũ. l. ſi priꝰ. ⁊ ibi per bart. Et de hoc no. J. c. tue. poſt Ber. in nouella. de hoc ẽ tex. q͛ in poſſeſſorijs inſtãtia incipit a litis conte. ſicut in alijs cauſis. ergo ante lit. conteſta. nõ eſt inſtantia ⁊ ſnia diffinitiua non põt ferri ſine inſtantia vnde ẽ caſus contra Guil. C. de iudi. l. properãdum. in prin. ⁊ hoc verum ſi procedimr per interdictum. ſed ſi ſummatic imploratur officiuꝫ iudicis debet prohiberi de vi fiat poſſeſſori. vt. ff. de offi. procur. ceſ. l. fina. que lex eſt ſolẽnis ad hoc. ⁊ vt qui fecit deſiſtat ab iniuria. vt. ff. de offi. ↄre. l. illicitas. ⁊. §. ne tenuis. ⁊. C. de ſacrificijs paganoruꝫ. l. xpianus. ⁊. C. de his qui ad eccleſ. confu. l. denunciamus. ⁊ iſte modus procedendi habꝫ locum in notorijs vel in miſerabilibus perſonis non in alijs. vt no. Cy. C. ſi mand. ita ſue. alte. ne proſtituatur. l. mulieres. ¶ Oppo. dicitur hic q͛ appellatio fuit iuſta. ſed cõtra quia recuſatio non fuit ꝓpoſita. reſpondeo ſatis eſt quia fuerit appellatum ex cauſa ſuſpitionis. vel verius hic fuit propoſita cã ⁊ allegata ſed ſpreuerunt eam ⁊ male fecerunt q: cauſa ſuſpitionis erat notoria. ſicut enim ẽ notoria via publica. ita ⁊ magiſtratus. ¶ Sed nunq̃d ſuffit dicere dñe index proteſtor ne ꝓcedatis q: vos eſtis ſuſpect⁹ vel inimic⁹. rñdeo ſic ſi cã ſuſpitõis vl̃ inimicitie ẽ notoria q: in notorio reqrit q͛ exprimat cã cãe. Eſt eniꝫ cã ſuſpitio. cã cauſe ẽ inimicitia

¶ Titulus de reputatiõis q̃ fiunt i iudicio hꝫ locum non ſolum in cã reſtitutiõis in integruꝫ ſed etiaꝫ in cauſa nullitatis. Not.

Google

vel minus fauor. vt. ff. de arb. l. nõ diſtinguemus. §. cũ qdaꝫ. Et no. ꝙ nimia amicitia põt ꝯbi ẽt ex nephariꝭ cãis puta ex ſtupro aſſo ex dãnabili ꝯcubinatu vt ſingulariter not. ff. de verbo. ſig. l. late. §. amicos. in glo. que incipit. argu. quod. ¶ No. ꝙ iudex dꝫ defendere ſuũ pceſſuꝫ qꝛ debet defendere ſuũ dcretũ ⁊ miſſionẽ. vt. ff. ne vis fiat ei. l. ſi quo eſt miſſus. ar. ff. de arbi. iter caſtellanũ. ff. de iureiurã. l. iiij. §. pe. in glo. hec eſt. ex iſta gl. no. ⁊ perpetuo tene mẽti ꝙ ſubditi dñoꝝ tãquã ſuſpecti repelluntꝰ vt iudices tamẽ ſi repellãtur vt teſtes ex eo ſolo ꝙ ſunt ſubditi qꝛ teſtes habere difficile ẽ ⁊ qꝛ iurãt de veritate. ¶ Item preſtãt iuramẽtuꝫ purgatõis. ſ. qð nõ depoſuerũt odio vel fauore dñoꝝ vel timore ⁊ hoc ſepe de facto occurrit ſi tñ habe rent teſtes ꝯtrarios minor fides ẽ eis adhibẽda quia nõ eſt ois idoneus teſtis is cui preperari põt. In glo. quare dicit. Quero nũquid appellatio facta ab interlocutoria ex vna cauſa poſſit foueri ex alia. glo. dicit hic ꝙ ſic. qð eſt veruꝫ ſi noua cã venit ad verificatõem prime ⁊ maioreꝫ eiꝰ firmitatẽ vt qꝛ inimicitie que latebant poſtea detecte ſunt vel inſtrm̃ qð erat petitũ exequẽduꝫ. ⁊ ita erat pronũciatũ ⁊ ab hoc appellatũ poſtea ꝯpertum eſt nõ veruꝫ vel fortiter ſuſpectũ. nec obſtat capitulo appellãti de appellatõibus in cle. qꝛ ibi loquiꝛ qñ cã ad nouã originẽ venit ſꝫ qñ ad maiorẽ firmitatẽ. vt. ff. qð cũ eo. l. ſi cis onus. in gl. ſꝫ ſi ſõ. ¶ No. ꝙ ſnia que nõ tꝫ nõ dicꝛ proprie caſſari ſꝫ nulla declarari. ¶ Ideꝫ in teſtõ ⁊ ꝯtu niſi loquamur quo ad ſupficialẽ caſſationẽ. i. ꝙ caſſeꝛ prima eius figura nullã hñs realitatẽ. Et facit ad ſtatutũ puſinum qð dicit ꝙ teſtm̃ nõ inſinuatũ infra ſex mẽſes ſit nullũ. poſſet tñ inſinuari donec ſit petitũ caſſari vt ſi ſit petitũ nullum ⁊ irritum ꝓnũciari nõ poſſit inſinuari qꝛ illud verbuꝫ niſi ſit petitũ caſſari hꝫ ſenſum. i. caſſum vel irritũ ꝓnunciari. In glo. quaſi. no. ꝙ vbi caſſaꝛ principale ⁊ ibi acceſſoriũ. ⁊ no. ſ. de ꝯfir. vti. vel inuti. c. examinata. nec eſt neceſſe ꝙ ð acceſſorijs fiat mentio in libello. ¶ Item no. ꝙ reuocata ſnia reuocaꝛ executio facti de ea facta. ¶ Item ꝙ inſtr̃a nõ debẽt remanere penes eum qui ſuccubuit. ¶ Itẽ no. ꝙ depoſitio de facto reſtituiꝛ de facto. vt no. ij. q. j. prima teo in glo. ordinaria. Bal.

1 De fraternitatis. Cõtumax

patiꝛ miſſiõeꝫ ⁊ ſi ꝗlitari cãe ſi ꝯgruit miſſio p cẽſurã eccleſiaſticã cõui patare. h. d. No. ꝙ iudex ꝯ ꝯtumacẽ dꝫ incipe a rediali miſſiõe. demũ dꝫ ꝓuenire ad alia remedia grauiora. ¶ Quero nũqd ſtatiꝫ ꝙ reus eſt ꝯtumax iudex debeat ꝓcedere ad miſſiõem. ⁊ dicit gl. ꝙ nõ niſi ſummatim cognita veritate. ex quo no. ꝙ iudex in actõe reali ſi dꝫ mittere niſi prius cognoſcat ſũmarie de iure ꝯgẽtis. nã ſi ſic eſt in pſonali vbi minus ꝓiudicaꝛ ergo ideꝫ in reali ⁊ ſꝫ vera. iſta aũt qualis ꝓbatio relinqtur arbitrio iudicis. vt io ꝯc. de exibẽ. reis. §. ſi vo ẽt quedã. ꝗmo gl. dicit ꝙ ſufficit iuramẽtuꝫ calũnie. vt ff. de exhibẽn. dicit Inn. ꝙ mittere in poſſeſſiõeꝫ corpalẽ nõ pñt niſi iudices qui hñt merũ imperiũ pñt tamẽ minores diſcernere poſſeſſiõem verbaliter cũ cãe cognitõe. expone metuꝫ ideſt mixtũ. ¶ Querit gl. an ꝯ ꝯtumaceꝫ ſint alia remedia. Rñdet gl. ꝙ ſic vt in ea ⁊ plenius p doctores. ff. ſi quo ius di. nõ ob. Sꝫ nũquid citatus poterit pſonaliter capi. dic ꝙ ſic. dũtamẽ citatio valeat nã ſi nõ tꝫ citatio verbalis nec realis. per hoc eſt glo. ſingularis de verbo. ſig. l. qui neqꝫ ſequatur. ¶ Et no. ꝙ captura pſone qñqꝫ fit ad lis. ordina. vt. C. quõ ⁊ qñ iudex. l. cõſentaneũ qñqꝫ ad executõem. ⁊ tunc non debet fieri niſi excuſ. bonis debitoris ⁊ de hoc ſunt glo qᵉ glo. no. C. qui bo. ce. poſ. l. j. ⁊ ff. ð ſuſpec. tu. l. iij. §. tutores. qui nõ capiaꝛ pp publicũ debitũ. nã ibi nõ eſt neceſſaria executio bonoꝝ. vt. C. de exacto. tribu. l. nemo carcerẽ. li. x. ⁊ l. ſacrilegij. §. ſi. ⁊ dic vt ibi ſingulariter not. per Bart. ff. ad. l. iul. pecu. ¶ Si tñ qs ſine ordine ſit captus per iudicẽ ⁊ ſoluerit ſi põt illud repetere. Iſte eſt tex. vnicus in iure in. §. ſi. §. vltimo. ff. qð metus cauſa. Bal.

a Ccedens. Receptio teſtiũ fcã ꝯ ſi ꝯtumacẽ ſ cã ma

trimonij nulla eſt. Et ſunt due partes. Pria ponit appellantis querelã. Scda. ibi mandamus cauſe cõmiſſionem. ¶ Caſus. Nobilis vir vicecomes cũ vxore ſua hẽbat cãꝫ matrimonialem. qꝛ mulier obtẽta conſanguinitate petebat ſeparationem cõiugij que ad peti. vxoris cõmiſſa fuit tribꝰ iudicibus dꝫlega. ſ. epiſcopo archidia. ⁊ magiſtro pe. qui iudices fecerunt citari dictũ nobilem qui per procuratorem oppoſuit duplicem ſuſpitionem. ſ. perſonarum ⁊ loci. dicit enim ꝙ comes baitanie erat eius capitalis inimicus quoniã vxorem ſuam ⁊ terram publice detinebat ⁊ ꝙ dictꝰ epꝰ erat conſanguineus dicti comitis baitanie. ¶ Iteꝫ dicti epi archi. erat eius clericus cõmenſalis. magiſter petrus erat oriũdus de terra vxoris ⁊ epi vxori nimis fauorabilis ⁊ ſic oẽs tres erãt ſuſpecti cũ omnes tres eſſent ſub diſtrictu comites memorati. Item opponit exceptionem ſuſpitõnis pp locũ per quẽ tranſiꝛ. qꝛ non põt tranſiri niſi p diſtrictũ comitis. ſcðo pp locũ ad quẽ citatur qꝛ ẽ terra inimicoꝝ ſuoꝝ vbi ſine mortis periculo nec accedere nec cõparere audebat adduciens ꝙ nõ habebat lr̃as de ſaluo conductu. ⁊ tñ ſi fuiſſent trãſmiſſe eidem nõ debebat ꝯſiderare ð ſuis capitalibꝰ inimicis. ⁊ qꝛ dicti iudices delegati de iſtis excep. nõ curabãt ſed procedebant ad receptionẽ teſtiũ mulieris ſup conſanguinitate fuit appellatũ ad ſedẽ aplicam. papa cõmiſit cãm qbuſdam nouis iudicibꝰ propinqs terre dicte nobilis mulieris ⁊ dicti vicecomitis q poſſunt cõmodiꝰ cauſam terminare ⁊ ad quos pꝫ ſecurꝰ acceſſus vtriqꝫ parti mandans eis ꝙ ſi eis conſtiterit ꝙ ante litem legitime conteſtatam vel poſt appellationem ex predictis cauſis interpoſitã teſtes ſup conſanguinitate ⁊ ſup petitõe dicte nobilis mulieris fuerunt recepti decernãt dictas atteſtatões irritas ⁊ inanes ⁊ cõpellant dictã mulierẽ vt reuertaꝛ ad virum quẽ temere dimiſit. ita tñ ꝙ poſtqꝫ ipſe vir plenariã reſtõnem habuerit tam vxoris ꝗ terre dotalis cãm ſup matrimonij ſedere audiãt ⁊ ſine dbito dcidant. ¶ In tex. ibi ꝯſanguinitatꝫ. no. ꝙ recuſo nõ ſolũ inimicũ meuꝫ capitalem ſed ẽt ipſius ꝓximũ ꝯſanguineũ. Ibi q vxorẽ ac terrã. no. ꝙ ille q detinet vxorẽ meã vel terrã meã pſumiꝛ ẽẽ capitalis inimicꝰ meus. Ibi cõmẽſalis. no. ꝙ ille q viuit ad vnum panem ⁊ vinum cum inimico meo capitali ẽ mihi ſuſpectꝰ. ¶ Et no. ꝙ amicitia daꝛ ex ꝯuictu ⁊ ex cõi pſia ⁊ ex parẽtela. ⁊ iſtos modos amicitie generãde ponit no. iſta dcre. vnde formantes articulos ad amicitiam ꝓbandam conſiderẽt que i iſto caplo notanꝛ dicunꝛ. ¶ In tex. ibi oriũdus copula proſequiꝛ nimia fauẽs eidẽ. ⁊ no. ꝙ illi q ſunt oriũdi de eadẽ terra ꝯſueuerunt ẽẽ inuicẽ nimis fauorabiles. Ibi ⁊ omnes ſub diſtrictu. no. ꝙ epꝰ ⁊ archidiaconus non obſtãte ꝙ ſint poſiti i eccleſiaſtica dignitate. tamen ſunt ſub diſtrictu comitis ⁊ pñcipis ſecularis. quod tene menti. Ibi per diſtrictum. no. ꝙ locus per quem tranſitur debet eſſe ſecurus. Ibi inimicorum ſuoꝝ. no. ꝙ quis nõ poteſt citari ad locum nõ tutum ex antecedẽti inimicitia. ꝯcor. ſ. de appel. ex parte. ⁊ de re iudi. paſtoralis. i clemẽ. ⁊ aor. ff. ad treb. l. de etate. Ibi nõ debeat credẽ ſe. no. ꝙ lꝫ alicui mittãtur lr̃e de ſaluocõductu nõ tamẽ qs teneꝛ ſtare illi cautõi vt vadat ad domoꝫ inimici quia pro nihilo habet inimicus tales litteras. ¶ Sed nũquid poteſtates ciuitatis poſſunt dare litteras ſaluiconductus maleſactoribus vel bãnitis. dic ꝙ nõ. vt i auc. de mãda. pñc. §. neqꝫ autem. ⁊ §. ſed neqꝫ. hic que dicũtur verba falli ſꝫ quoſdam ſi bãnitus haber neceſſe pro alia cauſa ſe perſonaliter preſentare. vt. ff. de pub. ind. l. is qui reus. §. ichoatas. in vlt. glo. ð. ſed quomodo. naꝫ ſi ius. que glo. nõ eſt alibi. Si autem tegreret cauſa comparationem pſonalẽ debe ret bãnitus conſtituere procuratorẽ vel poteſtas mittere ad locum vbi ẽ bãnitus. vt. ff. de mino. l. papinianꝰ exuli. Sed primum verius. ſ. ꝙ reus teneꝛ mittere procuratorẽ aliter tanqꝫ ꝯtumax penas ꝯtumacie luit. vt no. ff. qui. ex cau. in poſ. ea. l. ad cognitionẽ. ⁊ ibi tex. ⁊ glo. vnicaꝫ iuſ. Ibi abſqꝫ culpa contumacie nõ poſſunt recipi teſtes contra abſentem. Ibi cõpellentes. no. ar. ꝙ ſufficiat ad reſtitutionem ꝯſequendã ꝙ qs dicat ⁊ ꝓbet ſe ſpoliatum ſm Inno. ⁊ hoc non procedit vi libelli ſed vi egratie. vt. ff. de

Digitized by Google

offi.preſi.l.illicitas in prin.oꝫ tamẽ ꝯtinere tria.ſcꝫ ra- ptam raptorẽ ⁊ rapinã ⁊ ipſuꝫ actũ qꝛ neqꝫ res neqꝫ ꝑſo na ẽ maleficium ſꝫ ex re ꝑſona ⁊ actu fit maleficium.vt eſt no.ff.de ver.ſig.l.marcellus vbi ẽ glo.ſingu. Ibi in cõſul- te.i.ſine iudicio eccleſie. ¶ Et no.ꝙ mulier que in conſul- te dimittit virũ eũ ſpoliare videſ ꝑ text Inno. Not.in cõſul tam dimiſſionẽ.ſcꝫ viri adducere.i.inferre reſtitutionẽ eius Itẽ qꝛ qui icõſulte facit ſpoliare vꝫ idẽ ait fieri reſtõnẽ vxoris ⁊ ẽt terre in dotẽ date añqꝫ cognoſcaſ de ſubſtãtia matrimonij. ¶ In tex.ibi.plenariã reſtõnẽ. ¶ No.ꝙ ple naria reſtitutio vxoris nõ dꝫ fieri niſi etiam dos reſtituaſ. ¶ Ultimo no.ꝙ in iſtis requiriſ litis ꝯteſtatio. ¶ Itẽ no.cã dotis ad eccleſiam ꝑtinere. ¶ Item not.ꝙ apud illum oꝫ eſſe poſſeſſio dotis apud quẽ eſt poſſeſſio matri- monij.ſed dubitaſ de veritate federis cõiugalis qḋ alibi melius nõ reperiſ.hic enim dos viro repreſentaſ in poſſeſ ſorio ⁊ tamen queſtio ꝯiugalis federis ꝓrogaſ in petito rio. ¶ Uenio ad glo.⁊ primo glo.querit an idem ſit in affini.ate qḋ in ꝯſanguinitate qḋ intellige niſi ſit affinitas diſſoluta ꝗ̃tum ad effectionẽ.vt ſingulariter.no.ff.de re iudi.l.ſed hec ita.⁊ per illã glo.dicebãt antiq aduoca- ti peruſini ꝙ ſi cauſe debent cõpromitti inter affines ⁊ eſt queſtio inter te ⁊ qui cõdã fuiſti maritus ſororis mee nõ oꝫ i nos de tali cõpromitti qꝛ nõ durat inter nos affinitas ⁊ amor. Item vſqꝫ ad quẽ gradũ dicũt affines alias con- ſanguinei habes glo.ſingularem.C.ad turpil.l.ſi femina In glo.que incipit vnde ſigꝫ.iſta glo.dicit ꝙ in loco ori- ginis quis hꝫ domiciliũ.ff.de ver.ſigni.l.municipes intelli- gendo. ¶ Item dicit hec.ꝙ terra alicuius põt dici dupli citer vel quia inde oriundus eum cor.ff.de excu.tu.l.ſꝫ re- probari in ver.cũ manẽs.vel quia hꝫ iuriſdictionẽ in terra. In glo.ſꝫ nõne.opponit ⁊ ſol.⁊ finaliter ꝯcludit qḋ amici tia nõ repellit iudicẽ ſꝫ nimius fauor. In glo.hec exceptio. Queritur qḋ ſit diſtrictus dic qḋ idẽ qḋ territoriũ ꝙ etiam in aquis ſe extendit. Nam ⁊ aque menſurabiles ſunt vt in c.vbi periculum de elec.li.vi.⁊ inſti.de act.§.curſus.⁊ in.l. i.C.vbi de poſ.agi oꝫ. ¶ In glo.ſ.qꝛ epo.ex hac glo.con- clude qḋ nõ oꝫ ꝙ dẽs allegatiões ꝯcludant de neceſſitate qꝛ vna allegatio iuuat alterã ⁊ ex pluribus ꝯſiderationi- bus fit vna ꝯſideratio ſufficiẽs ⁊ eſt hoc notabile quia nõ erat eiuſdẽ ſpeciei.de hoc ſingu.ff.de excuſa.tu.l.ij.§.eras ⁊ in.c.ſi.ſ.de ſucceſ.ab inteſta. Baldus.

q **Uoniã frequẽter.** Hec ꝺ cre. di uidiſ i duas ꝑtes ꝑncipales.i ꝑma ꝑõiſ regu la de teſtib⁹ nõ recipiẽdis ſup meritis cãe ꝑn cipalis añ litis ꝯteſtationẽ ⁊ exceptionẽ a regula. In ſa ibi.§.i aliis poniſ quoniã ꝑcedi oꝫ ſi lite nõ ꝯteſtata.re⁹ ẽ ꝯtumax ⁊ ſi intẽdit. Lite nõ ꝯteſtata nõ recipiũſ teſtes ſup principali.fallit i caſibus ſꝫ ſi re⁹ eſt ꝯtumax ⁊ agitur reali mittiſ actor in poſſeſſionẽ rei petite cã cuſtodie quã recuperat reus nolẽs infra annũ ſi offerat cautionem de ſtando iuri ⁊ reſtituat expẽſ.poſt annuꝫ vero nõ auditur niſi ſup ꝓprietate ⁊ hoc ſi proprio ſuo noie poſſidet.ſed ſi conueniſ reali is qui noie alieno poſſidet noiabit dñm in iudicio ⁊ ſtatueſ ſibi terminus infra quẽ faciat dñꝫ ꝯpa rere qui ſi infra terminũ ipſum nõ venerit iudex illuꝫ cita bit quo adhuc nõ veniẽte iudex mittit actorẽ in vera poſ ſeſſionẽ ⁊ efficacẽ.⁊ hec vera in reali.ſꝫ ſi actio eſt ꝑſona- lis mitteſ actor in poſſeſſionẽ primo mobiliũ ſcḋo immo- bilius vel excõicabiſ reus.h.d. ¶ No.primo regulam ne gatiuã.ſꝫ que eſt ratio regule.rñdeo qꝛ teſtes debẽt reci pi in iudicio ſꝫ ante litis ꝯteſtationẽ nõ eſt iudiciũ.vt no. in aut.de litigi.§.omnẽ. ¶ Item litis conteſtatio eſt ca- put iudicij.⁊ fundamẽtum vnde eſſet procedere ſine capi te ⁊ fundamento. ¶ Oppo.ꝙ omiſſio ordinis nõ viciat vt no.ff.de euic.l.ſi mancipium.§.i. Solu.ibi.loquitur in ꝑpoſterario remediorũ.ſecus ſi eſt ꝑpoſter alio huius iu dicij ad ſeipſuꝫ.vt.C.de ſen.⁊ interlo.l.prolatam.⁊ vt di- cit philoſophus nihil conſtat ſine ordinis compoſitione. ¶ Oppo.ꝯtra regulã de multis caſibus in iure expreſſis in quib⁹ recipiunſ teſtes ⁊ publicanſ lite nõ ꝯteſtata.Sol. vt in gl.ꝗ̃ notabilis ẽ ⁊ mẽti tenẽda. ¶ Et adde alios ca

ſus quos habes in.c.diſpẽdioſaꝫ.de iudi.in cle.⁊ in cle.ſe pe.de ver.ſig. ¶ Et no.ꝙ glo.iſta tãgit de mõ ꝑcedẽdi in materia legis diffamari.C.ꝺ inge.⁊ ma.m adde aliã.l. ſingularẽ.ff.ꝺ accu.l.cũ titia. Et vide dinus ibi bar.ꝙ põit verũ a ſnia lata ſup diffamationẽ poſſit appellari ⁊ an ſit interlocutoria vel diffinitiua. Quero nũqḋ ad ꝓbãdũ ali quẽ eẽ vſurariũ manifeſtũ.i.mutuaſſe coram vniuerſis poſ ſint recipi teſtes añ litis ꝯteſtationẽ.rñdeo nõ qꝛ ceſſat il la rõne fortuitis caſib⁹ ꝓbatõis copia ſubtrahaſ cũ mul- titudo vꝫ ipe populus teſtꝫ ſit. ¶ Quero nũqḋ i breuib⁹ cauſis poſſint teſtes recipi lite nõ ꝯteſt.rñdeo ſic.C.ꝺ ſen. ex peri.reci.auẽ.nec breuiores ſꝫ Bar.ꝙ ita no.in.l.iij.ff. de dam.iſec.vbi videas p eũ.dicit Inn.ꝙ raro oꝫ ꝑcedi ꝑ inquiſitionẽ niſi ſit publicũ comodũ ꝙ vbiꝙ põdera.dic In no.ꝙ ſi dñs ẽ ꝑſens i eadẽ ciuitate ipe oꝫ itereſſe receptio ni teſtiũ ⁊ iuramẽtis.Itẽ dicit ꝙ publicatio teſtiuꝫ ſit hoc mõ qꝛ teſtes dicent qualr interfuerint ꝯtrui.⁊ poſtea iu- dex decernet eoꝝ dicta ꝑpetuo valere. Inno.dicit ꝙ miſ- ſus in poſſeſſionẽ in reali accipit fructus ſꝫ nõ lucraſ ſi ad- uerſarius venit īfra annũ ſꝫ in ꝑſonali reus terraꝫ colit ⁊ fruct⁹ recolligit ſꝫ nõ reponit i horreo ſuo qꝛ miſſus eos cu ſtodit Inn. Quidã dñi ſꝫ nõ placet Inn.ꝙ in ꝑſonalibus reo cet nõ adiudicaſ actori iure dñij niſi ꝑ interpretationeꝫ dñij que ſit a principe ſꝫ oꝫ vẽdi res ⁊ debitũ ſolui.fallit in cã noxali ⁊ dãni infecti. Inn.hãc opi.ꝫ glo.ff.de iuri.om. iudi.iubere cauere.⁊ opio vera niſi reo reperiret emptorẽ maxie fraude debitoris interueniẽte.C.de excep.rei iudi. ordo. ¶ Sed ſi inuenit emptorẽ eius dñiũ ipetrari a iudi ce ſed ſoliũ a principe.⁊ tũc datur biẽnium ad lucrandum .C.de iure do.impe.l.ſi.ſꝫ qñ iudex iure ꝯuitterite dat ex ſcḋo decreto nullũ tpꝯ datur debitori ad luendũ qꝛ credi tor dominus factus eſt.vt.ff.de dã.infe.l.ſi finita.dicit In no.⁊ notabiſr valde ꝙ ſi iudex ꝑ ſuum decretũ.ſ.primum eijciat colonũ de poſſeſſiõe dñs nõ perdit poſſeſſiões quia hoc iudex nõ itẽdit ⁊ ſi itẽderet nõ poſſet.ſꝫ ſecus ſit quã do expelliſ per viꝫ a priuata ꝑſona.⁊ hoc ẽ dcm̃ alias. In no.dicit ꝙ noiatio dñi i iudicio nõ habet locum in ce mo bili.dicit Inno.ꝙ procurator cõſtitutus adminiſtrãdum põt dñm noiare ſicut colonus ⁊ inquilinus qḋ eſt notabi le.dicit Inno.ꝙ tali noiatori debet dari terminus ad pro cedẽdum dñm ⁊ ſi ñ producit citabitur dñs Innoc.⁊ ſi fiet iſta ꝑria ꝑductio expẽſ.nominãtis. ¶ Oppo.ꝙ añ litis ꝯteſtatiõem recipiatur teſtes.vt.ſ.de ap.iterpoſita.§. ſi.So.hic forte i principali ibi i emergẽti.Sequitur i tex. niſi forte hic põitur prima exceptio quãdo timetur ꝺ mor te teſtiuꝫ vel abſentia diuturna.⁊ exempli cauſa põit qñ timeſ ꝑp ſenectutẽ.vbi gratia.teſtis eſt.lxx.ãnorum.nã vt ait ꝓpheta erũt ãni illoꝝ ãni.lxx.ſi autem vt multuꝫ.lxxx. reliquũ labor ⁊ dolor.ſꝫ ꝑſumiſ quis viuere vſqꝫ ad cẽtuꝫ annos niſi publica fama ſit de morte.vt ſinglr not.ff.quẽ- admo.teſt.ap.l.ij.§.ſi dubiteſ.⁊.C.ſo.ma.l.ſi qdẽ. ¶ Se cũdo põit exẽplum de īfirmis ſeu valitudinarijs ſup quo ſatis pt ꝑiudicare ex aſpectu ⁊ ꝯſilio medicoꝝ.vt not.ff. lo.marci⁹. Deinde ponit cãs gnãlis qñ timeſ teſtiũ repẽ- tina vt qꝛ ſunt nauigaturi.vt.l.ij.⁊.iij.ff.de do.cauſa mor. ¶ Et his ꝯclude ꝙ ne fortuitis caſibus ꝓbatiõis copia ſubtrahaſ actori põt ꝑduci teſtes lite nõ ꝯte.⁊ recipiũtur ꝯtra reũ ꝯtumacẽ vel ſolẽniter citatũ gnimo etiã nõ cita tum ſi locus ⁊ tpꝯ ñ patiebatur agẽdi vel citãdi ꝯſilium. ar.i.l.i.ff.de exerci.vt hic no.dicit tex.i verſi.vſqꝫ malitia. ¶ Quero qḋ ſi ñ timetur de morte vꝫ lõga abſẽtia teſtiũ ſed ne teſtes obliuiſcãtur vel ne amicitias cõtrahãt cum reo. Rñdet glo.idem qḋ eſt no.dignum. Nam qñ timeſ ſubornatio poſſunt teſtes recipi lite nõ cõteſtata nec poſ ſunt teſtes poſtea variare qḋ alibi nõ reperiſ ⁊ totuꝫ hoc eſt arbitrium.vt.ſ.de offi.delega.de cauſis.⁊.ff.ad.l.aql. l.ij.l.aquil.ſi deletum ibi.dum dicit ad ſuſpitionem iudi cis adducat. Nam ille ẽ melior tex.de hoc qui ſit in iure. Et no.ꝙ lex illa intelligitur quãdo quidaꝫ tertius deleuit cirographũ.ſecus ſi ipſe eſt debitor.qꝛ tunc nõ differetur exactio nec qualitas teſtium eſſet a dhibenda deſtructio. vt.ff.de fur.l.ꝙ tabulas.⁊.l.ꝙ dam tabularuꝫ ec. ¶ Que ro quid ſi habeo quattuor teſtes ⁊ timeo de morte vnius

¶ Quãdo timeſ ſub- ornatio te- ſtiũ poſſunt teſtes recipi lite nõ con- teſtata. nec poſſunt po ſtea teſtes variare.

tñ nũquid oẽn quatuoꝛ examinabũtur. Rñdeo nõ ſed ille vnus tñ ꝯ quo timeẽ. vt .J. de teſti. ſignificauit. ad hoc facit .ff. de iureiur. l. admonẽdi. in verbo quibus ſolus. ¶ Quero quis ſit effectus iſtius recepti. Rñdeo qꝛ lite ꝯteſtata publicabunẽ. alias nõ ꝓbaret nec ex eoꝛum teſtimonijs poſſet ferri ſnia ſm Ber. ¶ Porro ſi ex pte rei recipiant teſtes pp maliciã actoꝛis q nõ vult agere expectans vt reo defenſionis copia ſubtrahaẽ morte teſtium vt abſentia vel obliuione vel corruptela iſti teſtes publicabunẽ ad eternã rei memoriã. vt .ff. de teſti. l. currẽt. C. ꝯ vſuris pupillaribus. l. ſi. ⁊ auc. de teſti. §. penul. ⁊ .J. de teſti. c. ſignificauit. Nunqꝫ enim nõ põt ſtatui reo ad agendũ. qꝛ nõ ẽ in pñte coꝝ agere. vt .ff. de excep. do. l. pure. §. ſi. ⁊ .C. de tẽp. in integ. reſ. petẽde. Et ꝙ magis faueẽ reo qꝫ actori. in hoc qꝛ teſtes rei publicanẽ ⁊ valent ad eternam rei memoriã ſꝫ teſtes actoris nõ publicanẽ ⁊ depoſita eorum ipſo iure pereunt niſi actor .J. annum agat vel ſaltem denũciet reo hmõi teſtiũ receptionẽ. i. ꝙ recepti ſunt. qualitate enĩ atteſtationũ nõ põt notificari qꝛ nõ ſunt publicate. ¶ Sꝫ ꝯtra magis faueẽ actori qui facit examinare ſuos teſtes libello oblato vel nõ oblato ⁊ reo nõ citato. Nam vbi reus facit recipi teſtes ad eternã rei memoriã opoꝛtet actorẽ citari pſonaliter vel ꝯſtare de latitatõe. vt no. Dy. in. l. iiij. §. totus. ff. ꝯ dã. infec. ¶ Quero nunquid in criminali poſſint teſtes in fauorẽ rei vel actoris recipi lite non ꝯte. ſi ſint abfuturi vel nauigaturi vel in articulo mortis ꝯſtituti. ⁊ videẽ tex. hic ꝙ nõ a ꝯtrario ſenſu in ṽ. ciuiliter. Jn ꝯtrarium videẽ per .d. l. in. l. aql. ſi delcrũ. So. aut ex crimine ẽ ciuiliter agẽdum. vt condi. fur. vel act. l. aquil. vel iniuriaꝝ ad intereſſe ⁊ hꝫ locũ ꝯuiſio huius. c. aut criminaliter. ⁊ tunc ex pte accuſatoꝛis nõ debẽt recipi. ſecus foꝛte ex pte rei. Nã iniquioꝛ ẽ ꝙ reo in foꝛtuitis caſibus ſubtrahaẽ defenſionis facultas. arg. C. ꝯ iure fiſci. l. facultas. li. x. accuſatori aũt nõ ẽ ſic fauẽdum qꝛ ex parte eius verſaẽ odium. arg. C. ꝯ calũ. l. noſtrum. ¶ Jn gl. pua que incipit idẽ ẽ. no. ꝙ lꝫ actor obtulerit libellum ſi reus ꝓ cauillationẽ nõ vult litẽ ꝯteſtari poſſunt teſtes actoꝛis recipi lite nõ ꝯteſtata ſm formã rñ ⁊ modificatiõeꝫ huiꝰ decre. qꝺ tene mẽti. ¶ Jn glo. ecce glo. dicit ꝙ iſte annus ẽ vtilis vnde requirunt ſciẽtia ⁊ experiẽdi ptãs. ff. ꝯ edil. edic. l. cum ſex. ff. ꝯ calũniatoꝛibus. l. ĩius. Sꝫ quãdo tps labitur facto ⁊ ſine ſciẽtia. vt .ff. ꝯ inſta. l. genero. Jn gl. illi qui. no. ho. glo. ꝙ teſtimonia q pereũt ex moꝛa actoris ſi peũt reo ſi depoſuiſſent in eiꝰ fauoꝛẽ vñ reus ẽ poſt annũ põt petere eos publicari quatenus faciãt ꝓ ipſo qꝺ tene mẽti. ¶ Jn glo. nõ enĩ. no. ꝙ ex tẽpoꝛis curſu inducitur pſumptio doli ⁊ ẽ pſumptio iuris. ⁊ de iure tñ nõ currit vt dictum ẽ niſi a oĩe ſciẽte ⁊ intelligiẽ ſcire id qꝺ debuit ſcire fama publica pcedente. vt no. dicit tex. ff. ſi cer. pe. l. qꝺ te. Et no. ꝙ pſumptio iur. ⁊ de iure ẽ quãdo lex preſumit ſup certo. vt no. de re iudi. l. nouũ pio. §. ſꝫ ⁊ illꝺ. vbi ẽ gl. ſingularis. ¶ Jtẽ vbicũqꝫ lex ſup pſumptiõe fingit pedeꝫ ſtatuẽdo. vt .ff. pro ſocio. l. ſi nõ fuerit. ⁊ ibi no. Jtẽ no. ꝙ vbi expꝛe ſur gñ legis diſpoſitio vel pſumptio iur. ⁊ de iure ꝙ moꝛa nõ põt purgari tamen bene admittiẽ excuſatio moꝛe preſente qꝺ alibi melius non reperitur. ¶ Jtẽ no. fraudẽ nemini debere patrocinari. ¶ Jtẽ no. ꝙ valet teſtimoniũ teſtis ꝯſtituti i articulo moꝛtis tñ p hoc nõ impediẽ qñ dictũ ſuũ nõ poſſit reprobari. arg. optimũ. ff. ad ſil. l. ſiquis in graui. in principio. fallit vbi eius dictũ ſuo facit. ff. eo. ti. l. diuus. que lex alibi nõ reperitur ſm Dy. appaꝛet ꝙ teſtimonia pñt reprobari poſt moꝛtẽ teſtis. vt .C. de teſti. l. ſi. ⁊ .J. ꝯ teſti. pleriqꝫ. ¶ Porro ẽt ꝯtractus poſſunt fieri vſqꝫ ad vltimũ vite ſpiritum ſi memoria nõ ſit leſa. tex. eſt ſingularis in. l. ſeya. §. ſi. i ſi. ff. de do. cau. moꝛ. ¶ Sed nũqd hi teſtes debẽt iurare. reſpondeo ſic lꝫ extra ordinẽ recipiantur. vt .ff. de do. prele. l. theopompus. alias nõ diceẽ teſtificari qꝫ ſꝫ dicere quedã verba ex quibus nõ poſſet de falſo accuſari. h. d. quedã glo. vnica in iuſ. ff. ꝯ fal. l. atlete. ¶ Quero vtrꝫ moꝛs naturalis dicaẽ caſus foꝛtuitus. ⁊ videẽ ꝙ nõ nam caſus foꝛtuiti dicunẽ illi qui nõ ꝯſiſtũt in culpa nec in prouidẽtia humana. vt in. l. ij. ff. de admi. reꝝ ad ciui. perti. ⁊ .ff. de

¶ Viꝺ cõcoꝛ. ⁊ remiſſiones p Fe li. i. c. paſto. in fi. de offi. oꝛdi. vbi ponit qs dicit ꝯſtitutus in articulo moꝛtis ⁊ quos actus poſſit facere.
¶ Adꝺ ꝙ ẽt nũtrimoniũ poteſt contrahi p illuꝫ qui eſt conſtitutus in articulo moꝛtis ita vt per illud legitimentur filij pius ſuſcepti. vt pulchꝛe concludit Jo. an. i regula ſine culpa. i mercuri. ij. col. ꝙ dcĩ limita ſingulariter vt p Ang. in. l. ſedẽ qꝛuiũ. ff. de libe. ⁊ poſthu. ponit Fely. in c. i pñtia. de proba. col. xv.

actis. emp. l. ſi ea res. Sed moꝛs naturalis põt preuideri vt in pꝛoſticis hipocratis. ergo non diciẽ caſus foꝛtuitus. ad idẽ facit .ff. de dam. infec. l. fluminũ. §. ſeruꝰ. ⁊ .ff. cõmo. l. ſi vt certo. §. qꝺ vero ſenectute. ff. ad. l. aql. ſi ſeruꝰ ſeruũ. §. ſi fornicarius. ¶ Preterea caſus foꝛtuiti dicunẽ caſus inſoliti ⁊ nõ imaginabiles. vt .ff. pro ſocio. l. cum duobus. §. cõdemnata. ⁊ .ff. de cõtrahen. emp. l. fiſtulas. §. frumenta. Aduertas tu legiſta vt intelligas illũ §. Et premitte ꝙ ille qui emit frumenta in herba emit ſpem ⁊ ſic periculum caſus foꝛtuiti q eſt natura fallibilis ſpei ptium ad emptoꝛeꝫ etiã ante traditionẽ. vt .ff. de ac. emp. l. ſi iactum retis. ¶ Pone ergo ꝙ vẽditoꝛ ſuſcepit in ſe piculum caſus foꝛtuiti ⁊ ꝙ frumẽta deſtructa ſunt in niuibꝰ nũquid debetur pretiũ conuẽtum. Rñdetur aut ſunt niues inſolite ⁊ immoderate ⁊ nõ debeẽ preciũ qꝛ eſt caſus foꝛtuitꝰ. aut ſolite. ⁊ tunc debeẽ precium ⁊ nõ ſunt caſus foꝛtuiti. idem in grandine. ¶ Et idem dicẽdum etiam ſiquis emit fructus alicuius lacus. ⁊ piſcatoꝛ parum valuit pp moꝛtalitatem piſcium. nam damnũ pertinet ad emptoꝛem qꝛ emit iactũ retis niſi ex pcto piculũ caus foꝛtuiti vẽditoꝛ in ſe ſuſcepit. qꝺ ẽ no. dignũ. Jn ꝯtrariũ vr̃ qꝛ moꝛs nãlis dr̃ eſſe caſus foꝛtuitus. put referẽ ad aliũ actũ regulandũ ex caſu. tex. ẽ hic ⁊ .C. de pig. ac. l. que foꝛtuitis. ſed in ſui eſſentia nõ ẽ caſus foꝛtuitꝰ ſed ẽ quidã ordo nature qꝛ vt dr̃ in pſalmo. Jnnuisti abiſſos poſuiſti dies eius. ⁊ alia ſcriptura dicit poſuiſti terminũ quẽ preterire nõ poterunt. Sed phitoniſſa ſuſcitauit ſamuelẽ vt legiẽ in hiſtoꝛijs ſcholaſticis nunquid poterit ſamuel teſtificari ꝯ his q vidit anteqꝫ moreretur. Rñdeo illa nõ fuit vera reſuſcitatio qꝛ cũ homo ſit ad ſimilitudinẽ dei impoſſibile ẽ ꝙ hãc imaginẽ faciat niſi ſolus deus. ⁊ iꝺ teſtificari nõ potuiſſꝫ. ſecus in lazaro qꝛ illa fuit vera reſuſcitatio. vere aũt reſurgit qꝺ idẽ numero reſurgit. vt .ff. ꝯ iure fiſci. l. ſed reuocata. ¶ Quero nunquid per receptionẽ ipſoꝝ teſtiũ iterrumpaẽ preſcriptio. Rñdeo nõ qꝛ hoc nullo iure caueẽ ſꝫ ſup preſcriptione probãda bñ poſſunt hi teſtes recipi ſicut ſup probanda ſolutione ſm Ber. Et do. ꝙ iſti teſtes ẽt poſſunt recipi ſuper articulis negatiuis. vt .C. ꝯ vſur. pupil. l. ſi. ⁊ ibi no. ¶ Sed nunqd contra hẽditarẽ iacẽtẽ poſſunt recipi. Rñdeo ſic. arg. optimũ. ff. ꝯ dam. īfec. l. iiij. §. totiẽs. ¶ Extra queriẽ nunqd denũciatio de qua hic loquitur ꝺbeat fieri ſcienti. ⁊ dic ꝙ ſic. quia ẽ ꝯ ſolemnitate quo caſu nõ ſufficit ſcire niſi denuncietur ſm regulam Dy. ⁊ .ff. de adul. l. denunciaſſe. ¶ Quero nũquid ſufficiat denũciatio ad domum. Reſpondeo ſic. vt .d. §. totiẽs. ⁊ .ff. de excuſa. tuto. l. ſcire oꝫ. §. opꝫ. ⁊ .C. ꝯ ãna. excep. l. vt pfectus. ⁊ puto ꝙ ſufficiat vna denũciatio per regulã traditã a Bar. ff. de re iudi. l. contumacia. §. ſi. ad hoc .ff. de vſu. l. moꝛa. Nõ ob. .J. eo. c. §. porro. i ver. peremptorio. qꝛ alius ẽ ibi caſus ſed contra iuſ. C. ꝯ vſur. pupil. l. ſi. C. de inge. ⁊ ma. l. diffamari. ff. de pignoꝛatio. l. ſi conuenerit. ff. de verbo. obli. l. qui rome. §. coheredes. ¶ Sed reſponde ꝙ aut agitur de grauamine inferẽdo abſenti. ⁊ tunc requiritur trina citatio. aut non agitur de grauamine iferẽdo ſꝫ ꝯ ſola notitia iducẽdo. ⁊ tũc ſatiſfic iuti per vnicam ꝺnũciationeꝫ ſiue fiat pñti ſiue abſenti. ¶ Extra q̃ro qd ſi teſtimonia ſint publicata cũ nõ debuerit publicari. Rñdeo p hoc nõ pdunt vires ſuas ſꝫ ille q per cũctatus ẽ atteſtatões nõ poterit vlterius pducere. hoc ſingulariter no. ij. q. i. in pñtia. i glo. publicabũtur. ergo tpe publicandarum atteſtationũ ⁊ niſi publicẽtur nõ probant. alr̃ fruſtra fieret publicatio. qꝺ tene mẽti. Bal. iuris vtriuſqꝫ doc.

Porro. Jſte. § ponit exceptionẽ a regula ſed ad illũ finẽ. Naꝫ in ſuperioꝛibus teſtes recipiuntur ſed tũc nõ publicantur ⁊ fertur diffinitiua contra abſentem verũ ꝯtumacẽ. hic aũt recipiũtur oblato libello ⁊ publicãtur que vera ꝯtumacia cõmittũtur. qꝛ pemptorie citatus compere ꝯtempſit vel ne citareẽ ſe abſentauit vel impediuit ne poſſet ad euꝫ citatio puenire. ¶ Jn ver bo cõtemnit ſufficit ꝙ ꝯdẽnat in fine termini licꝫ a principio ignoꝛauerit. vt .ff. de ap. l. ⁊ cõſenſu. §. cũ. ¶ Sed nunquid ſufficit vnum pemptoꝛiũ in tota cã. dic vt no. Jnno. .J. de offi. deleg. conſuluit. ibi malicioſe. qꝺ preſumiẽ ſi ad

eum

cum citatio puenit. vt. ff. de le. j. l. eandē. §. j. ⁊ ff. de i..... l. nõ põt dolo carere. ibi impedit. No. ꝙ qui pſtat impedimentum ne citeť perinde ē ac ſi citareť pſonaliter. ff. de euic. l. ſi ideo. §. ſi. ⁊ ff. de fideicõ. liber. l. ſi cuȝ. §. ex iniuſta. ¶ Sed an citatio facta ad domum preſumitur i notitiā deueniſſe. Reſpondeo ſic quaſi quaſi preſumptione nõ ꝙ ꝯſtituat eum verum contumacem niſi forte ei eſſet notificatum ab amicis vel domeſticis. vt no. ff. de noui operi. nunc. l. pupillo. §. ſiquis forte. ⁊ §. habȝ aūt. ¶ Quero qñ dicať eſſe queſtio ſuper electiõe. reſpondeo dupliciter vel quia actus electiuus nõ fuit canonice celebratus vel rõne pſone qꝛ erat electus criminoſus ⁊ idem dici põt i electione cuiuſlibȝ clerici etiā ſi vocetur vt veniat ad ꝯſentiendum electioni. õēs iſti articuli dicunť ſuper electione. de iſta dictione ſuper habes in. l. j. C. cõia de le. ¶ Quero nunquid ſufficiat ad ſcientiā pſumendaȝ edictū publice propoſitū. Reſpondet glo. ꝙ ſic. quod verum eſt niſi eſſet abſens in partibus remotis. vt dicit illa. l. ſingularis. ff. de decre. ab or. fa. l. ſi. ¶ Quero quid ſi receptis teſtib⁹ appareat contumax ⁊ petat fieri litis conteſta. vel libellum ſibi offerri nūqd eſt in hoc audiendus. dic ꝙ nõ. vt no. Innocē. ⁊ Jo. an. i. c. ſtatuimus. de elec. li. vj. qd no. bñ.

Si vero. Supradictū ē qualiter ꝓcedať ſup electionē ⁊ matrimõiū ꝯtra ꝯtumacem. hic dicit. qualiter ꝓcedať cõtra abſentē nõ per cõtumaciam. ⁊ dicit ꝙ aut agiť de matrimonio ſpūali ia3 cõtracto aut ꝯtrahēdo aut agiť de carnali coniugio. Pmo caſu expectanda ſunt tēpora ſacris canonibus diffinitiua. Scdo caſu expectabiť per ſpacium ſex menſium niſi ex cā ſtatuať plus vel minus. Tertio caſu expectať tam diu ꝙ redeat vel moriať vel ꝯſtet de malicioſa eius voluntate. ¶ Quero qñ cõtrahiť ꝯiugiū ſpirituale. Rñdeo per electionē vel per ꝯſenſum electi etiaȝ ante confirmationē ſȝ Inno. ⁊ hoſtiē. ibi niſi pẽſatis. No. ꝙ tpa legale ex cauſa põt artari ⁊ ꝓrogari. cõcor. l. ij. de re iudi. a vide ibi bart. ⁊ per Dy. in. c. indultū. de reg. iur. li. vj. dic ꝙ omnis dilatio ad veniēdum eſt in iudicis ꝑtāte. ¶ Item dilatio ad ꝓbandum niſi lex vltra ꝓcedat cõtrariū ſtatuēdo. ſȝ dilatio ad appellandum nõ eſt in iudicis ꝑtāte. porro dilatio ad ſe ꝯſentanduȝ corā iudice ad quē ē in arbitrio iudicis. vt. C. de appel. l. ꝓſeo. Ibi obitus vel ſimiliter. no. mortem ꝓbari per cõiecturas ⁊ ꝑ famaȝ. vt hic no. dicit ber. ⁊ no. C. ſo. ma. l. ſiquidē. Quero que ſunt tpa a ſacris canonibus ordinata. dic vt in glo. per Innoc. ¶ Querit glo. de priuatis iſtoꝝ abſentiū a bñficijs vel a iure ſuo. ⁊ dicit ꝙ requiriť citatio ⁊ cauſe cognitio. ⁊ veꝝ dicit ⁊ ad hoc optime facit. l. iij. §. ſi ad diē. ff. de re mili. ibi ē tex. multū notabilis. alia glo. dicit ꝙ ſiquis nõ põt citari cõtra ipm nõ põt procedi. ⁊ bene dicit. cõcor. gl. accur. ꝙ niſi quis ſit legitime citatus ſnīa ē nulla ipſo iure. vt no. C. de accuſa. l. ſi accuſatoribus. vbi videas in glo. magna. ibi in ſtudio vel in alio loco. Ex hoc manifeſte apparet ꝙ prelatus põt citare clericū ſuū vbicūqȝ exiſtentem quādiu extra dioceſiȝ ſit vt ad eccleſiā reuertať. Ibi priuare. ſic ⁊ tutor priuať ſi nõ vult pupilli negocio intereſſe. vt. ff. de ſuſpec. tuto. l. impuberibus. ⁊ ff. vbi pupi. educ. de. l. ſi. ſic ⁊ doctor qui negligit legere põt priuari ſuo ſalario niſi ſit ipeditus morbo. vel alia ex rationabili cauſa. Ibi vſque ad certum tēpus. nam ꝙ ad tpꝰ pmittiť poſt tpꝰ prohibeť. vt. ff. de leg. ij. l. ſtatu liberum. §. ſtichum. Ibi ſi non naſciť. no. optimaȝ regulam ꝙ vbicunqȝ neſciť vbi ſit quis citandus ibi ſufficit edictum vel bānuȝ publice proponi. Ibi vel amicos vtꝝ amici ſint citandi alibi dicam. Ibi. ff. de mu. ⁊ hono. reus no. hic illam. l. non habere locuȝ in bñficijs eccleſiaſticis. ¶ In gl per famā dic ꝙ triplex ē fama. ſ. temeraria ꝓbabilis ⁊ violenta. ſic triplex ē ſuſpitio. temeraria ꝓbabilis ⁊ violēta. ¶ Et ex eiſdem cauſis naſciť fama ⁊ ſuſpitio. ⁊ teſtis q põit de fama põt interrogari quare homines ita famant ſiue loquūtur qꝛ rõ multuȝ addit ad famā. vt no. Bar. ff. de queſti. l. de minore. §. tormēta. ¶ In glo. ſi nõ poteſt ibi deligēs inqſitio. no. ꝙ ſufficit diligentia ex ꝑte citantis licet in citatio nulla reperiať culpa vel contumacia. ⁊ adde. ff. de damno infecto. l. ſi finita. §. ſi forte. ⁊ C. de re

ſtitu. mili. ignorare. ¶ Itē ad id qd hic dr de incertitudine mortis facit. C. de capti. l. nec non. ⁊ ff. de ſcdis tabulis. l. q ex liberis. in ꝑnc. In tex. ibi eo nequaqȝ tē. ¶ No. ꝙ mulier dȝ claudere oſtium donec vir ſit abſens.

Sunt et alij. In tex. ibi inqſitio no. ꝙ i cāinqſitõis põt ꝓcedi lite non ꝯte. que inqſitio ſit ex ꝑte rei nū ſi pñs ē ſi abſēs nõ ē neceſſaria rñſio rei ⁊ hec ē regula vbi in caſu aſr põt ꝓcedi lite nõ ꝯteſtata. vt no. l. q filij ſint legitimi. c. ꝑ venerabilē. ⁊ C. de tēp. ap. l. ſi. §. aliud. Si vo ex cauſe nē nõ reqriť litis ꝯteſtatio. ⁊ tūc nõ diſtinguiť vtrū ſit reus pñs aut non. vt in. c. diſpēdioſam. de iudi. in cle. ¶ In tex. ibi teſtiū publicatio hic tāgit mām. c. ſignificauit. ſ. de teſti. ⁊ no. ꝙ qñ ꝓceditť ſola publicatio nõ eſt lis ꝯteſtāda. Itē no. atteſtatões nõ publicatas nõ ꝓbare de hoc no. in. l. iij. ff. que in fraudem creditorum. Baldus.

In alijs. Iſte. §. ē fundat⁹ i iure ciuili. No. qño hic poniť diſtinctio actionū. Nã quedā ſunt in rē quedā in pſonā. in rem ſunt que oriunť ex dominio vel quaſi hipoteca vel quaſi. vt. ff. de rei vēdi. in rem actio. ⁊ de quaſi hipoteca dat duo exempla notabilia. primum eſt. ff. de pig. l. ſi ab eo. ſecūdum eſt. ff. de dam. infe. l. vtiqȝ. ⁊ ff. vt in poſſ. le. is cui. §. queri. ⁊ l. ij. C. de ꝑcto. pig. hipotecaria enim quandoqȝ ſurgit ex dominio obligatõis. vt. ff. de ꝓba. l. ante omnia. ⁊ no. in inſti. de actio. §. ſeruiana. qñqȝ ex publiciana hipotecātis. vt. d. l. ſi ab eo. qñqȝ ex auctāte ꝑtoris. vt. ff. de pig. act. l. ſi ē mirū. §. ſciēdū. ſed actio perſonalis ex ſuis radicibus oriť quaſi ex ꝯtractu vľ quaſi delicto vľ quaſi. ¶ Eſt ⁊ qnta cā anomala que vocatur ex varijs figuris cauſaꝝ ⁊ plerūqȝ dicit actioneȝ datiuā ⁊ nõ natiuā. vt. ff. de actio. ⁊ ob. l. j. ⁊ inſti. de ob. §. ſequēs. ¶ Sūt ⁊ quedā actões mixte in rem ⁊ in perſonā. vt eſt petitio hereditatis ⁊ omnes vniuerſales actiones. Item omnia iudicia diuiſoria. vt. C. de peti. heredi. l. hereditatis. C. quibus nõ obijciť longi tpis pſcriptio. l. hereditatem. ⁊ inſti. de offi. iudi. §. ſi. ⁊ ff. de vſucap. l. cū ſolus. In iſtis diuiſorijs qs ꝓſequitur ius ſuum ⁊ alienū qꝛ interuenit quedā ꝑmutatio. vt no. ff. de ver. ob. l. q rome. §. duo fratres. ¶ No. ꝙ in reali actione mittitur actor in poſſeſſionem rei petite. ⁊ hoc verū vbi agiť de re corporali. Sȝ in corporalib⁹. dic et no. ff. de no. ope. nū. l. ſi priuſ. ff. ſi ſer. ven. l. is cuius. ¶ Item no. ꝙ iſta miſſio ex primo decreto fit vt reus attediatus veniat rñſurus. ¶ Sȝ quero i quo eſt illud tedium. nūquid miſſus poterit eum expellere. rñdeo nõ cum nõ fiat verus poſſeſſor ſȝ ſimiliter ſecū erit cõpoſſeſſor. ⁊ in hoc eſt tedium magnum. preſertim quādo eſſet ſimul ⁊ ſecus in cohabitatione domus. vt. l. ij. C. qñ ⁊ q. quar. pa. debe. li. x. ¶ Itē an miſſus lucrabiť fruct⁹. rñdeo non vigore primi decreti niſi in caſu. vt. ff. q. ex cau. in poſ. ea. l. apud iulianū. §. ſi. vel niſi hoc dictaret lex municipalis. vt ē glo. ſin. in auc. de exhi. re. §. ſi vo. ēt in gl. que incipit q. li. appellāt. ſed ſi miſſus ē dñs. ⁊ ꝯſtat de dñio hñs facit fructus ſuos tāqȝ dñs. vt. ff. de rei vēdi. l. ſolū. §. meū. ¶ Quero qualiter fiat miſſio i publiciana. dic eodē mõ quo fit in rei vēdi. vt. ff. de pub. l. cū q. §. i publiciana. vt ibi no. ¶ Quero qualiť fiat miſſio in hipotecaria. Reſpondeo iuxta mēſuram debiti declarati ſicut i pſonali. vľ dic ꝙ in tota re pignorata ēt ſi vnus minimus reſtaret ad ſoluendum. vt. ff. de diſtrac. pignoꝝ. l. quādiu. ff. de ver. obli. in executionibus. de hoc no. ff. de acqui. poſ. l. iij. §. genera. ⁊ C. de pſcrip. xxx. anno. l. ſiquis emptoris. §. ſi. Illud no. ꝙ hipotecaria habet in ſe aliqd pſonalitatis. qꝛ accedit obligationi. vt no. ff. de pac. l. ſi tibi. §. de pignore. nõ tñ ē vnū cum ipſa. vt. ff. ad treb. debitor. ⁊ l. ſi heres pecuniam. ſ gl. ⁊ ff. de excep. rei iudi. l. ex ceſſante. §. latius. ⁊ ff. de pig. l. ſi fundus. §. ſi pluris. ⁊ §. in vendicatione. ¶ Extra quero nūquid quis poſſit mitti in poſſeſſioneȝ rei prohibite alienari. Reſpondeo non iure debitoris niſi debitum deſcendat a prohibente. vt dicit illa. l. notabilis. ff. de fideicõmiſ. liber. l. cum fidei. hec queſtio nõ procedit ſi agēs ē dominus. quia tūc ſine dubio mitti põt qꝛ mittiť tāquaȝ i rem ſuam ⁊ nemo ē prohibere, valens. vt. l. ſi. ff. de publiciana. ¶ Sed nūquid poſſidēs rem alienā ꝓhibitā alienari in

Mlr claudat oſtiū viro abſẽte.

cratur fructus. glo. ſingularis diſtinguit aut ꝓhibet alienatio ꝓꝑ rei vitiuȝ ⁊ nõ lucraſ fructus. aut ꝓꝑ ſolẽnitatis defectum ⁊ tũc lucraſ. vt no. in. l. ij. C. ſiquis ignorãs rem minoris pre. eme. ⁊ illa glo. nõ ẽ alibi. ℂ Sed qd ſi ꝓhibetur per teſtamẽtuȝ. R̃n̄deo hoc reputaſ rei vitiũ. vñ ꝑ ſcribi nõ põt. hoc dicit lex illa vnica in ſiue. C. de vſu capione pro emptore. l. ij. Sȝ certe hoc videſ fallere ꝓpter iuſtam ignorantiã poſſeſſoris ⁊ eius a quo hȝ cãm poſſidẽdi. vt. ff. de le. ij. l. ſi. §. ſi. qui. §. glo. ⁊ oẽs leges loquũtur de materia huiuſmodi prohibitõnis ſm̃ Hy. ℂ In tex. ſibi iudicio ſiſti. No. ꝙ hoc caſu ſatiſdat etiã poſſidẽs immobilia. vt no. i auc. d̃ exhi. reis. §. ſi vo. ⁊ ibi bõa gl. vñ d̃ cũ fallit regula q̃ poniſ in. l. ſciendũ i prin. ff. q ſatiſ. cog. ℂ In tex. ibi exhibita ſatiſfactõne. hoc eſt veꝝ ſi expenſe ſunt certe ſȝ de icertis ſufficit ſatiſdare. vt dixit lex illa notabilis. ff. de ſtatuliberis. l. ſtatuliber. ⁊ vide quod no. de iſtis expẽſis in gl. magſ̃a. ij. q. j. c. in primis. ℂ In tex. ibi veruſ. i. plenus ſic. C. de epi. ⁊ cleri. l. raptores. ℂ Querit gl. nũquid in realibus hẽat locũ ſm̃ decretũ. r̃ndet ꝙ nõ de neceſſitate ſed ad cautelã ſic hoc verbuȝ. ſ. ad cautelaȝ alibi nõ reperiſ. dicet ergo iudex qꝛ nobis plene ꝯſtat de dolo ⁊ ꝯtumacia iõ reȝ ei adiudicabimus ex ſc̃do decreto. ſed Accur. dicit ꝯtrium. ff. de dã. infec. ſi finita. §. iulianus. ℂ Quero qd vult dicere gl. ꝙ i ꝑſonalibus hȝ locũ ſm̃ decretũ ſȝ nõ vniformiter dicũt quidã qꝛ nõ hȝ locum in cauſa noxali vel dãni infecti ꝯtra quos ẽ lex edũ. ff. d̃ pecul. ⁊ fuerunt verba Accurſij. ff. de iuriſdi. om. iudi. l. iubere cauere.

Quod ſi ſuper. Iſte. §. ex iure ciuili ſumitur. ℂ Quero quis dicit dñs in iudicio nominãdus. r̃ñ. ille cui poſſeſſio euincitur ſi noiatus ſe nõ defendit. vt. C. vbi de crie agi oportet auẽ. qua in ꝓuincia. Et circa hũc. §. ꝑ quero q̄ poſſint noiari. Sc̃do q̄ noiare. Tertio in quibus rebus. Quarto quo tpe. Quinto qs ſit noiationis effectus. Circa primũ dicit lr̃a ꝙ illi poſſunt noiare quoꝝ noie poſſidetur. Circa ſecũduȝ dicit lr̃a ꝙ illi poſſunt noiare qui aliquo nomine poſſidẽt. Circa tertiũ lr̃a nõ diſtiguit verum agatur d̃ rebus imobilibus vel mobilibus. Circa quartuȝ lr̃a ñ, dicit ꝙ ſtatim debȝ dñm in iudicio noiare. i. in litis ingreſſu ante litẽ ꝯteſtatã. Circa quintũ dicit lr̃a ꝙ iſta nominatio cum ꝯtumacia ſubſecuta ꝓdeſt ad iterrũpẽdam ꝑſcriptõem longi tẽporis. Item ꝙ ſummatim examinatio negocio ſit miſſio in poſſeſſiõem. ℂ Opponiſ ꝙ ſit neceſſaria litis ꝯteſtatio ad iterrũpẽdam ꝑſcriptõnem. vt. C. de rei vendi. l. more litis. hic ſpãle qꝛ modus ꝓcedẽdi inducit quaſi litis ꝯteſtatõem. ℂ Sed hic quero de aliqbus. primo nũqd depoſitarius poſſit ꝯueniri rei vendicatõne ab alio quã a deponẽte. ⁊ videſ ꝙ ſic. vt. ff. de rei ven. l. officiũ. dicit Inn. ꝙ iſti qui habẽt nudam detẽtatõem ſi pñe cõueniri ſi aduerſarius ſcit eos nudam tãtum detẽtationem habere qui nõ pñt preiudicare dño ſuo. vt. C. ſi p viȝ vel alio modo. l. j. in ſi. Sed ſi actor ignoret ipſos nomie alieno detinere tũc bene prodeſt iudicium. ⁊ ita itelligit l. officium. ff. de rei vendi. Tu dic ꝙ agẽs nõ habȝ inquirere quis poſſideat ſȝ qs detineat ⁊ fiat executio in ipſaȝ ꝯtinuã detẽtiõeȝ nõ ꝑiudicãdo dño rei. ar. ff. ſi mulier vẽtris noie. l. j. §. neceſſario. vñ lex officium debȝ itelligi idiſtincte. ℂ Sȝ opponiſ e videtur ꝙ expulſo colono vl̃ depoſitario locator vel deponẽs perdat veram poſ. vt. ff. de acq. poſ. l. pegre. §. qbus explicitis. Solutio ibi quãdo expelliſ per vim. ſecus ſi per iudicẽ qꝛ iudex nõ intendit nec põt ꝑiudicare locatori vel deponẽti nõ citato. vt. C. ſi ꝓpter publicas penſitatões. l. ſi õtera. hoc idem tȝ Inno. hic. vt. ſ̃. dicit Bal. ℂ Modo quero nũquid in perſonali actõe vt in poſſeſſorijs iudicijs habeat locũ iſta noiatio. r̃ñ. glo. Io. dicit ꝙ nõ. vt no. xij. q. ij. c. quicũqȝ. ⁊ eſt ratio quia noiatus ñ ꝯuenitur neqȝ reali neqȝ perſonali qꝛ obligatio perſonalis reſidet i nominante. vt. ff. de vi ⁊ vi arma. l. cum a te. ℂ Sed ꝯtra hoc opponiſ de auẽ. qua in ꝓuincia. C. vbi de crimi. agi oportet. So. ibi nominãs ſuſcipit defenſiõem nomiati a quo dicit ſe habere mandatum. vel comparet tanquam negocium geſtor ipſius

hic aũt nõ defendit euȝ ſed magis refundit inſtãtiã in euȝ ⁊ ſic iſta denũciatio nihil hȝ cõe cuȝ illa auẽ. ℂ Sȝ pone vir ꝯueniſ ſup re dotali nũquid põt noiare vxorẽ in iudicio. R̃n̄deo aut loqueris ad iſtantie trãſlationẽ ⁊ nõ poteſt. vt. l. j. C. vbi in rem actio. ⁊. ff. de iudi. l. venditor. aut ad ſuã iſtructionẽ ⁊ ad regreſſum euictõis nomie. ⁊ tunc põt. vt. ff. de euic. l. herẽni⁹. ℂ Quero quid de feudatario nũquid põt noiare dñm feudi in iudicio ⁊ p h̃ trãfferat iudiciũ in ipm dñm feudi. R̃ñ. nõ. naȝ poſſeſſio vtilis eſt penes ipm feudatariũ ⁊ õſenſio quã facit nõ ẽ aliud q̃ȝ ipa vtilis poſſeſſio quã tȝ noie ꝓprio nõ alieno. vt. ff. de vſufru. l. cuiuſcũqȝ. §. ſi fundus. itaqȝ in ipſa naturali poſſeſſione ⁊ detẽtione nõ habȝ ſuperiorem. imo ẽ ipſe ſuperior domis feudi. qꝛ in vtili dominio vtilis preferſ directe. vt. l. j. §. qđ ait. ff. de ſuperficiebus. Porro reſpectu ciuilis poſſeſſiõis nõ poteſt ab eo res vẽdicari qꝛ nõ poſſidet ciuiliter. ſȝ dominus feudi eo reſpectu feudi ꝯueniẽdus ẽ qꝛ etiam contra ciuiliter tm̃ poſſidẽtem rei vẽdicatio datur. Iſte ẽ caſus textualis in. d. l. cuiuſcũqȝ. §. ſi fundus e nõ ẽ alibi. idẽ dico in emphiteota ⁊ ſuperficiario qꝛ diſtincta ſunt apud eos poſſeſſionũ genera a proprietario rei. vt no. iij. q. ij. C. vbi in rem actio. ℂ Sed quid ſi laycus ꝯuentus coraȝ iudice ſeculari nominat clericum tanq̃ȝ dñm ſuum. Reſpõdeo probato ꝙ a clerico habeat cauſam ſiat remiſſio proceſſus ad epiſcopũ. ⁊ ſi nominãs mẽtiretur debȝ ſtatiȝ ſibi auferri poſſeſſio officio iudicis ẽt ſine libello. vt ſolẽniter no. i auẽ. de triẽ. ⁊ ſemiſſe. §. pe. colla. iij. iſtam ergo penam patitur propter mẽdacium niſi añ litem ꝯte. peniteat. vt. ff. de noxa. l. electio. §. ſi in. ⁊. ff. de iterrogatorijs actõibus l. de etate. §. ſi. hoc itellige ſi peniteat anteq̃ȝ ꝯuicatur d̃ mẽdacio. ſed poſtq̃ȝ eſt ꝯuictus nõ puto ꝙ habeat locũ penitẽtia per illam. l. ſingularem. ff. de iureiurã. l. quãuis. dixit Inno. ſi nomino aliquem i iudicio tãquam dñm ⁊ ipſe dicit ſe nõ poſſidere trãffertur poſſeſſio ad aduerſarium ꝓpter mẽdacium. Ino. ℂ Sed quid vult dicere nomiare dominuȝ. R̃n̄deo. i. auctorem nominãtis queȝ noiãs aſſerit poſſidere ⁊ cuius nomie ipſe nominãs poſſidet vel tȝ ſed ſi eius noie ſi tȝ vel ille nõ poſſidet iſtud ñ eſt nomiare dñm in iudicio. qꝛ ille ſuo nomie proprio nõ patitur iudicium rei vẽ. vt. ff. de vſuc. ſerui nomie. vñ vſufructuarius ñ noiat proprietarium vt i euȝ trãfferat iudiciũ vſufructuarius hȝ propriam poſſeſſionem lȝ poſſit noiare ad quãdaȝ iſtructionem ⁊ deliberationeȝ. ⁊ ideȝ in ſimilib⁹. ff. de vſufru. ⁊ no. i. l. ij. C. vbi i rem actio. auctorẽ vo dꝫ hr̃e ꝓcurator poſſeſſiõis. vt. l. j. C. ſi p vim vel alio mõ. In ꝑſonali de nõ ſic i reȝ ſcriptẽ nõ hȝ locũ noiatio dñi in iudicio qꝛ ꝑſonalis actio nõ ſequiſ fundi poſſeſſorẽ. ℂ Sed nũquid ille quid ille qui dicit ſe alieno noie poſſidere debet hoc ꝓbare. R̃ñ. ſic. qꝛ hoc ẽ quedã excipere ⁊ declinare iudicium ſm̃ Ja. de are. Cy. e oẽs. ℂ Quero nũquid in actiõe mixta habeat locũ iſta noiatio. iſtam q̃õnem mouet Guil. d̃ cu. ff. de peti. here. l. nec vllam. §. ſiqs abſentis. dic vt dixi i d. l. ij. C. vbi in reȝ actio. in ſolemni mea lectura. C. ℂ Sȝ nũquid dñs ſine noiatõe ſciẽs cauſam ſuper re ſua agi poteſt ꝯparere ⁊ in ſe iudicium ſuſcipere. R̃ñ. ſic. vt. ff. d̃ pet. here. l. ſed ſi lege. §. iteȝ ſed ſi rem diſtraxit. vbi ẽ tex. ſolẽnis. ℂ Sed hic quero qd ſi poſſeſſor cõuẽtus rei vẽdicatione fuit per vim expulſus abſqȝ fraude ⁊ ſimulatiõe nominet in iudicio expulſoreȝ ⁊ petat contra eum congredi ſe abſolui. Reſpõdeo aut cedit actori interdictũ vnde vi ⁊ vȝ abſolui alś non. iſte ẽ tex. vnicus in iure. ff. de peti. here. l. qđ ſi in dic̃. §. iul. ſcribit. ſi is. ℂ Quero nunqd vſufructuarius vel emphiteota ſit procurator dñi ſui. ⁊ vĩ ꝙ ſic. vt. ff. de no. ope. nũ. l. j. in ſi. ⁊. ff. vſufruc. quẽadmodũ ca. l. j. §. ſi. In cõtrariũ videtur qꝛ ipſe cõtra alium agẽs de rato cauere tenetur. ar. in. l. j. C. ſi per vim vel alio modo. ad hoc facit ẽt. ff. de dam. infec. l. qui bona. §. ſi. ⁊ qđ ibi not. p Bar. eſt tamẽ verũ ꝙ interruptio preſcriptionis facta p eos prodeſt proprietario. tex. eſt vnicus in. d. l. j. in ſi. ff. vſufruc. quẽadmo. ca. ℂ Vltimo ꝯclude ꝙ in omnibus poſſeſſoribus qui poſſidẽt ita ſibi ꝙ nullo mõ poſſident alij ſi ꝯueniuntur non poſſunt alium in iudicio nominare. Item ſcias ꝙ ille qui nõ poſſidet lȝ habeat facultatẽ rei reſtitu

ende

Digitized by Google

ende nõ tenet̃ rei vendicatione. hoc pꝛobat illa lex ſingularis. ff. de vſucap. l. ſerui nomine. vñ ſi tranſtuli in te veram poſſeſſionem alicuius rei cũ pacto q ad meã petitionem ꝛ terminũ teneris mihi reſtituere nõ propterea poſſum ↄueniri rei vendi. ſi poſtq̃ reſtitueris. vt. ff. de pact. l. ſi cum ſuaduni. In gl. que icipit ſic codice. Adde q ſummaria cognitio dicit̃ tripliciter. pmo reſpectu ordinis tantum. Scdo reſpectu pbationum tñ. Tertio vtroq3 modo ſimul. vt hic ꝛ. ff. ad exhi. l. theſaurus ꝛ. l. cui. §. cauſe. ff. ad carbonianum. ꝛ eſt glo. ſingularis. ff. vt in poſ. le. l. is a quo. ibi in glo. ꝛ ſic obſeruat̃ de facto. ℂ No. optimam glo. q ſuper ſolum iuramentum calũnie fit ſummaria probatio q̃tum ad pꝛimum decretum interponẽdũ ẽt ĩ reali iudicio. In glo. ſ. q̃diu ibi. ſufficit legis datorẽ ita voluiſſe ꝛc. No. q ſufficit ſeruare illud qð ſtatuta volunt idem in glo. in. l. ij. C. de iure dot. impe. Et ideo tu aſſeſſor ſtatutis municipalibus debes inherere quod not. bene. Baldus doctor.

Sin autem ſuper. In hoc. §. no. pmo qualiter ſit pcedendum ꝛ ad qd ↄtra reum ↄtumacẽ in actõe pſonali. qꝛ iudex mittit actorẽ in poſſeſ. bonoꝝ mobilium ipſius vel imobilium ſi forte mobilia nõ hẽat pro mõ ſeu menſure debiti declarati vel excõicabit eũ nec ſimul iſta oĩa faciet ſed ſucceſſiue ſi hoc meruerit ptinacia contumacia. ℂ No. ſo q l3 olim pp contumaciã rei fieret miſſio ĩ poſſeſ. oium bonoꝝ. vt. C. de bo. auc. iud. poſſeſ. l. cũ3 ppones. tñ hodie iure canõico ꝛ ciuili fit pro mõ debiti declarati ſupple ꝛ pro litis expeñ. ꝛ ẽt p alijs dãnis ꝛ intereſſe q̃ veniũt ex officio iudicis. vt no. ij. q. i. c. in primis. in glo. mag. ꝛ in auc. ei qui iurat. C. de bo. auct. iudi. poſ. Nam ſine expenſ. impoſſibile eſt iudicium duci. ꝛ no. ff. de iureiurã. l. alias. adde etiã q olim fiebat miſſio per mẽſurã debiti ſi fiebat in executionem iudicati. vt no. ff. de re iudi. l. a diuo pio. §. ſi pignora. Item adde q etiã hodie iterdum fit in oibus bonis ſi qð petit̃ nõ h3 certam quãtitatẽ3 vel naturam exemplum. ff. ſi ſer. ven. l. is cuius. ℂ S3 qd ſi miſſio facta eſt partim ex falſo debito partiȝ ex vero. Rñ. ipſo iure nõ valet ĩ aliquo ſcilicet ſi totum debitũ eſt veꝝ. ſ3 nõ ẽ facta in re maiori q̃ ſit debitũ valet uſq3 ad eius currentem quãtitatẽ. Caſus eſt notabilis i. l. ſi. §. i. C. de bo. auc. iudi. poſ. In pꝛio. n. mẽbro Bar. conſuluit ĩ nihilo valere vt dixi per. l. ſi nõ fortẽ. §. ſi centũ. ff. de condi. ideb. tamen donec ſoluatur verum debitũ põt pignori incũbere. ita tñ q fructus extenuẽt ſortẽ. vt. ff. de ſolu. l. ticia. §. cũ3 ppter dotem. que lex in ſuo caſu mirabilis eſt. ℂ Tertio not. in verbo alternura pena q miſſio ĩ poſ. dicitur pena ſic. ff. de ĩ ius vocã. l. ſatis. ℂ Quarto not. q ſucceſſiua mora ſucceſſiuam penã deſiderat. augetur eni ↄtumacia debitoris ptinacia. ℂ Quinto no. q iſta littera videtur dare iudici ptãtem mittendi vel excõicandi quaſi dicat q ſi vult mittere ſed excõicare nõ tenetur ĩ poſ. mittere nec ecõtra qd nõ puto q non teneat̃ ĩ poſſeſſionẽ mittere. qꝛ ex tali miſſione d3 queri pignus pretorium ꝛ qꝛ eſt actus neceſſarie iuriſditõis. vt. ff. de iuriſdi. omn. iudi. l. j. niſi forte reus ad ſolam excõicationẽ ſit iure periturus. ꝛ ita itelligit̃ littera qꝛ ſupflua multis nõ eſt vtendum. ℂ Itẽ no. q modi pcedendi ſunt ĩ iudicis poteſtate in his que officium iudicis concernunt. ℂ Sꝛ modo quero quid eſt dictum pro modo debiti declarati. Reſpondeo. iſta declaratio fit in libello. ꝛ probatur ſummariꝫ per iuramentuȝ calumnie vt no. ĩ auc. de exhi. reis. §. ſi vero. Nam in ingreſſu iudicij preſumitur pro actore. ꝛ not. Jo. de reſti. ſpoli. c. cũ ad ſedẽ. ꝛ iſtud iuramentũ calũnie nõ eſt ordinariũ ſ3 extraordinarium. ꝛ poteſt pſtari per pcuratorem. vt no. ff. d od. iſe. l. q bona. §. qui alieno. ꝛ ſi poſtea lis cõteſtet̃ erit iterato preſtandum ordinariũ calũnie iuramentũ. vt. C. de iudi. l. rem nõ nouã. §. partem. ℂ Querit̃ nũquid primo debeat fieri miſſio in rebus mobilibus q̃ imobilibus. rñ. glo. q ſic per. l. a diuo pio. ff. de re iudi. ſed illa loquitur ĩ executione diffinitiue hic in interlocutoria vbi hoc relinquitur arbitrio iudicis. tex. ẽ h valde ſingularis. ℂ Quero qd ſi in executione diffinitiue peruertatur ordo. l. a diuo pio. rñ. nõ tenet miſſio vl ſalteȝ deb3 reuocari. qꝛ iſte ordo ẽ in ductus fauore debitoris. ar. ff. de reb᷒ coꝝ. l. magis puto. §. ne tñ. hoc tenet hic Jo. an. ꝛ bñ l3. alij dicãt ↄtrariũ. qꝛ dicũt q ille ordo nõ eſt de ſubſtãtia ſiue de natura executõis pro quo bene facit in auc. de fide inſtru. §. q ẽt. S3 ibi eſt ſpẽle. vt ibi no. in dubio. ergo melius eſt ordini iuris ſeruire quaſi cuida forme tradite ipſi iudici. alioquin fruſtra lex hanc formã tradidiſſet. Nõ tñ puto q eẽt ipſo iure nulla miſſio ſ3 q poſſit appellari vel peti reuocari cõtrario iperio. ℂ S3 qd ecce in noibus debitoꝝ d3 fieri vltima miſſio. nũqd h h3 locũ in pupillo vel in eccſa. dic q ſi eis expedit põt incipi a miſſiõe ipſius iuris in corporalis debiti. vt elegãter no. p Cy. C. de ſacroſa. ec. auc. h ius porrectũ in pria qõe. Itẽ qd ecce depoſuit debitor meus penes te pecuniã. nũqd reputat̃ inter mobilia vl inter noĩa. Rñ. ſi extat ſit miſſio tãquã in rẽ ipſaꝫ debitoris nõ tãq̃ in noie. vñ depoſitarius tenet̃ exibere eã niſi debitũ fuiſſet ſcitũ trãſlato dñio. qꝛ tũc nõ poſſet fieri miſſio niſi tãquã in nomẽ debitoris. vt. ff. depoſiti. l. dies ſpõſalioꝝ. ſ3 ſi eẽt cõmixta cũ aliena pecunia. ꝛ nõ eẽt trãſlatũ dñiũ pecũie poſſet fieri miſſio in ipſum corpus pecunie pro rata p illã. l. no. ff. locati. l. in naue ſaufelli. ℂ Iteȝ ſi pecunia eſſet parata ſolutioni. puto q in quolibet nomine debitoris poſſet fieri executio tãquã in rẽ mobilẽ. vt. ff. de ver. ſig. l. mouentium. deinde video q littera dicit in poſſeſſionẽ bonoꝝ ipſius rei. ℂ Modo quero quid ſi tertius venit ad cõtradicẽ. rñ. aut aſſerit ſe detinere. aut ſe poſſidere. aut dominum eſſe. aut ſe hipotecam hẽre. aut pretẽdit aliud intereſſe. Pꝛimo caſu aut pretendit cauſam a reo ꝛ nõ admittitur eius cõtradictio. vt. C. de iudi. l. properãdum. §. ſi aũt reus. ibi perſona eius pretẽdentis ꝛc. aut a quodam alio. ꝛ tunc admittit̃ eius cõtradictio. vt. l. j. §. neceſſario. ꝛ ibi per Bar. ff. ſi quis ... no. q alibi nõ reperies. ℂ Secundo caſu refert aut agit̃ ex vltima volũtate aut ex alia cauſa. Pꝛimo caſu aut hab3 cauſam ab herede ꝛ nõ impedit̃ miſſio. aut nõ. ſ3 ab alio ꝛ ĩpeditur miſſio. l. a cui. §. qui in poſſeſſionem. ff. vt in poſ. lega. Secũdo caſu impeditur miſſio. vt. C. ne vxor pro marito. l. ob maritoꝝ. niſi cauſaꝫ acq̃ſiuerit lite pẽdente. vt no. Cy. C. de ali. iudi. l. j. Tertio caſu pꝛĩcipali q̃n ↄdictor venit iure proprietatis abſq3 eo qð poſſideat nõ ĩpedit miſſiõem niſi ad hũc effectum q reo nõ pſcribat̃. vt. ff. de re iudi. l. a diuo. §. ſi ſup. ꝛ. §. ſic euenit. Quarto cãu principali nõ impedit miſſio ꝛc. qꝛ duo pñt hẽre hipotecaꝫ diuerſo iure ꝛ quilib3 inſolidum. Quinto caſu puta emptor qui emit rem nõdũ traditã. certe iſte nõ impedit miſſionẽ. qꝛ nõ h3 iꝰ reale nec poſſidet vel detinet. vt. ff. de rei vẽdi. l. ſi a ger. ꝛ hec diſtinctio ẽ multũ notabilis. ℂ Deinde video q annus nõ patrocinat̃ creditori qn reus habeat ius offerẽdi. ℂ Mõ quero qd ſi reus ſtetit per. xxx. annos q nõ obtulit. dicũt glo. cõiter q pſcriptũ eſt ius offerẽdi. Jac. de arc. dicit q facultas offerẽdi nõ eſt ius ſed factum. ꝛ ideo nõ pſcribitur. vt. ff. de via publica. l. viam publicam. Ego dic q ẽ ius qd eſt in bonis noſtris. ꝛ iõ nõ ↄpetit alij niſi noſtro noie. vt no. C. de ſolu. l. ob ſignificatiõe3. vel niſi ipſe ſit vnus ex creditorib᷒. vt. C. de pſcrip. xxx. an. l. cũ notiſſimi. §. in his. vel niſi poſſideat. vt. ff. qui. mo. pig. vel hipo ſol. l. paulus. §. q pignoris. tũc enim poteſt offerre ſuo noie. pſertiȝ cũ iuri offerẽdi eſt annexa neceſſitas cedẽ darum actionuȝ. vt. ff. qui po. in pig. habea. l. moler. ℂ Itẽ qñq3 facultas offerẽdi ↄſiſtit in iuris diſpõne. ꝛ tunc ſapit ius. ff. de cap. ꝛ poſtli. re. l. in bello. §. ſiquis ſeruum. Qñq3 ↄſiſtit in facti contingẽtia vt facultas eundi ad eccleſiam vel ad ſanctũ Jacobũ ꝛ iſta facultas eſt fcm. nõ aũt ius pprius. licȝ ſiquis impediat hanc facultatẽ teneat̃ actiõe iniuriaꝝ. vt no. in. l. quibus dieb᷒. in prin. ff. de cõdi. ꝛ demõ. Redeundo tñ ad ppoſitã qõnẽ dico q creditor gerit imaginẽ debitoris. ꝛ iõ nõ pſcribit. vt. C. de pſcrip. xxx. an. l. cũ notiſſimi. in prin. ℂ Itẽ mala fide r3 rem alienã oblato ſibi debito. ergo nullo tpe pſcribit. vt no. Dy. i. c. locupletari. in ſi. de reg. iur. lib. vj. ſic igitur huic iuri offerẽdi nõ preſcribit̃. Simile eſt ſi pmiſi. x. ſub pena. Naȝ ẽt poſt. xxx. annos poſſum offerre decẽ ne incidaȝ in penã. pſertim quia

ℂ An pſcribat̃ iuri offerẽdi. vl de Bar. in l. pignori. ff. d vſucap. ꝛ an pſcribat̃ facultati. vl de multa et legata pſe l3. in. c. cum acceſſiſſet d conſti. colũ. xxij. ver. generaliter re miſſiue.

Digitized by Google

ius offerēdi pendet hic ad exceptiōē.ff.de ver.ſig.l.interdum.§.ſi.¶ In glo ſʒ nō videt. Iſta gl.opponit ⁊ diuerſis modis ſoluit vltima ſolutio eſt vera. ¶ In gl.ſiue cōfiteatur debitū. Iſtud verbū ē valde notabile.q: lʒ debitū ſit ɔfeſſatū.tn̄ creditor tenet recedere de poſſeſſiōe ſi pſtatur ſatiſdatio ⁊ reſtituūtur expenſe.⁊ hoc veꝝ ſi miſſio nō fuit facta in executōem ɔfeſſiōis.tunc.n.opʒ ſoluere nō ſatiſdare ſicut ſi eſſʒ facta miſſio i executōeʒ iudicati.vñ dic ꝙ glo.eſt ſimpliciter vera anteq̄ꝫ pceptuʒ iudicis ſit ſcm̄ in ɔfeſſum.nam ſine pcepto ɔfeſſio nō hʒ paratam executōem officio iudicis.alias fruſtra requireretur preceptum qđ eſt falſuʒ.vt.ff.de iudi.l.ſi debitori. ¶ Sʒ hic quero ecce ꝙ habebā hypotecā ɔuentionalē ſuʒ miſſus p pretorē reus offert ſatiſdatōeʒ ⁊ expenſe nūquid debeo recedere a poſſeſſione occaſiōe ɔuentiōis.rñ.debeo d poſſeſſione diſcedere.q: ſatiſfactū eſt iuri.⁊ redit miſſio ad nō cām niſi forte ex pacto vel ex.l.municipali haberē ius ingrediēdi mea auctoritate vel debitor ɔſtituiſſet ſe hypothecā pcario noīe poſſidere. Nā ⁊ ſi tūc propter obſeruādum iuris ordinē deberē extra mitti.tamē ſtatim deberem in poſ.reponi.ar.j.de cā poſ.cum dilec.⁊.C.d in di.l.cum debitoris. ¶ Quero cū ex oi delicto in quo vertitur dānum vel itereſſe orial actio in factū ad itereſſe niſi deriuatōis noīatim ſit lege cautū.vt no.in.l.ſi.ff.nau.cau.ſta.⁊.ff.pro ſocio.l.nec pretermitteñ.⁊.ff.de lol.l.noīe.⁊.l.nō oʒ.ff.de dol.qualiter fiet in poſ.miſſio.rñ.ſuꝫ intereſſe taxatum in libello.vt.l.certi cōditio.in prin.ff.ſi cer.pe.⁊.l.iij.C.d inutili ſtip.qui tex.ē notabilis.in actiōe aūt iniuriaꝝ cōtiliū fiet miſſio iuxta arbitrium ſtoris ēt in oibus bonis ſi pretori hoc videatur.vt.ff.de iniur.l.iniuriaꝝ eſtimatio.⁊ in glo. In l.autē aquilia fiat miſſio iuxta aptitudinē ipſius actio. Nam in ipſa ɔſideral aptitudo.vt inſti.ad.l.aquil.§.j. ¶ Quero poſt ſcc̄dum decretum vtruʒ debitor audial. Rñ.nō ſi rite ⁊ recte ⁊ efficaciter eſt interpoſitū.⁊ ſi quideʒ debituʒ deſcēdat ex re ipſa.vt in cā noxali ⁊ dāni infecti videl debitor habere rē pro derelicto.vt no.in.l.pretorio.in prin.ff.de dā.infec. Si vero debitū deſcēdit ex pſona vel ex ɔctu videl debitorē dediſſe inſolutū.vt.ff.de euic.l.ſi pignora.⁊.C.de euictio.l.ſi ob cauſam. Iteʒ ſi iudex vendidit videtur debitor vēdidiſſe.⁊ eſt no.ꝙ hoc caſu emptor ⁊ recipiens inſoliduʒ tenetur ſtare colono debitoris.vt.ff.de bon.aucto.iudi.poſ.l.in venditione.§.j.⁊ per Barto.ex quo ſingulariter no.ꝙ omnis qui ſuccedit per ſententiam iudicis tenetur ſtare colono ⁊ inquilino.niſi locatio eſſet facta in fraudē quod tene menti. Bal.

¶ De iuramento calūnie. Rubrica.

¶ Iuramētum calūnie oliʒ fuit inuētum per edicta pretoris motum in certis caſibus.vt.ff.de no.ope.nū.l.d pupillo.§.qui opus.⁊.ff.de dā.infec.l.qui bona.§.ſi alieno.⁊.ff.de iureiuran.l.iuſiurandū.§.qui iuſiurandum.cum ſimilibus.tandē fuit ſtatutū ꝙ pſtaret generaliter in oib⁹ cauſis.vt.C.e.l.j.⁊.ij.§.ſʒ q: veremur.demū fuit ſtatutum ꝙ ipſe principales pſone iurarēt p ſeipſas.vt.C.e.ti.auē.principales.qđ dic vt ſtatim dicam.j.eo.c.j. Bal.

Iberentes. Clericus in cā eccle ſue iuramentū calūnie pōt alteri cōmittere.⁊ per ſe iurare nō cogit.⁊ primo ponit exordium. Scđo ponit dubiū quod ſurgit ex quaſi contrarietate duaꝝ legum ibi legibus. Tercio illud diffinit ibi vt ergo. Quarto moderal ibi dep. Quinto cōminal ibi oibus. ¶ Caſus. Primo dicit interpretatio ⁊ deciſio dubioꝝ ptinet ad papam. Scđo dicit ꝙ erat queſtio vtrum clerici tenerentur iurare d calūnia.⁊ arguit primo ꝙ nō.ſcđo ibi vt dēs arguit ꝙ ſic.⁊ tacite rñdet ad ɔtrariuʒ. Tercio dicit ꝙ nō coguntur iurare per ɔſtitutionē iuſtiniani ⁊ per cōſtitutōem henrici.ſed pñt alij cōmittere ſi ſue eccleſie viderint expedire. Quarto mādat ꝙ ep̄s ſi audeat iurare in cōſulto romano pōtifici nec alius clericus īcōſulto ſuo plato. Quito cōminatur penam ſine ſpe venie. Ibi grauiores iter hos ɔminātur illic que pēdente ex cōtrarietate imperialium cōſtitutionū. ¶ In tex.ibi vt dēs.no.argu.ꝙ a gnāli ſermōe nullus excipitur.ſed certe iſta argumētatio locum habet quādo eadē ratio eſt cōditio ē oium particularū.alias ſecus.vñ hec dictio oēs nō icludit exemptos nec ſpecialiter prohibitos.vt.C.d ſilē.l.d curiōibus.li.x.⁊.ff.ad tertul.l.lucius.C.fam.hercil.l.quotiēs.ff.de lega.⁊.l.ab omnibus.i pri.ff.de lega.ij.l.legatorum.§.qui plores.C.ſine cēſu vel reli.l.omnes.⁊ ibi no. Ibi ad alios nō creditur ptinē.collige ꝙ ſtatutum in loco non extēdit vires ſuas extra locum.quod ē verum quādo locus eſt appoſitus cauſa limitādi ſtatutum.vt.C.d teſtamē.l.ſi. Idē ē ſi ſtatutum procedit a poteſtate limitata.vt.ff.d iuriſdi.om.iud l.extra territorium. Siue ergo procedatur poteſtate limitāte locum ſiue poteſtate limitata in loco nō excedit fines qbus circūſcribitur niſi p aliam legē extēdatur.vt.ſ.⁊.C.d ſacroſan.eccle.auē.hoc ius porrectum.⁊.l.j.i pri.C.d vſucap.traſfor.⁊.ff.d pig.l.i quoꝝ finibus.duo ergo reſtrigunt ſtatutum.ſ.poteſtas limitantis qui poteſt facere ſtatutum vniuerſale ⁊ non vult facere vniuerſale ſed locale ⁊ ptās limitata.q: ſi vellet facē vltra ſuam iuriſdictionem nō poſſet ⁊ nemo pſumitur velle qđ non pōt de iure vel d perpetuo impedimēto.arg.C.d lega.l.vxor patrui. ¶ Et pdicta faciūt ad queſtionem ſtatuti quo pmittitur vel phibetur aliqd cōtra ius cōe vt efficacia ſtatuti ſi porrigatur ad res ſitas extra territoriū ſtatuētiū. vnde ſi ſtatutū dicit ꝙ iter cōiuges valeat dōatio irreuocabiliter vl qđ valeat teſtū in quo iſtituit ſpurius nēs ſtatuti nō extēditur res i alieno territorio ſitas.vt.C.d ſum.trini.l.j.⁊ idem ecōtra dico ſi ſtatutum prohibʒ premiſſa a iure cōmuni.vtputa mulierē ſuccedē ab iteſtato.nam iſta ſucceſſio quātūcunq̄ꝫ ſit ratiōe ſui natura neceſſaria.tamē pp pohibitōnē iuris nō hʒ ius accreſcēdi.vt no.i ſimili.C.de ſecun.nup.in.l.j.vbi ē glo.ſing.⁊ multo minus ſi ſtatutū diſpoſuit d particulari ſucceſſiōe i qua nō hʒ locū ius accreſcēdi.puta ꝙ vir lucretur totaʒ dotē. Nā nō lucrabit bōa dotalia exiſtētia extra territoriū ſtatuētiū.arg.cōtra.ff.d iudi.l.exigē dotem. Naʒ ſpāle videl in dote vt ſequamur ɔſuetudinē viri.ſed illud ē verum i bonis ſubiectis illi cōſuetudini ſi bona loco cohetēt. Sed in quātitate vel genere inſpicimus perſonam.i.virum qui ē caput vxoris. Ibi per iterptationē.no.ꝙ vna lex iterptatur aliam extenſiue ſed quādoq̄ꝫ iterpretatur dclaratiue.⁊ tūc reſtrigitur per ſuum añcedēs.vt ē bonus tex.⁊ glo.in auē.d fil.ante iſtru.do.na.l.ſi. Ibi vim legum.no.ꝙ ex quo canones obtinent vim ciuilium ſtatutorum ꝙ etiam poteſtates terrarum tenētur obſeruare canonē.qđ dic vt.j.de noui ope.nū.c.j.vbi compellātur.pōt tamē iurare ſi vult.q: nemo inuitus cogitur vti proprio priuilegio.ff.d mi.ſi video. ¶ Itē no.arg.ꝙ clerici pſertiʒ bñficiati nō tenētur tūdē poſitōibus ſub iuramēto.q: ex piurio deponerētur.⁊ ſic punirētur vltra periculum iuris more ⁊ eſſent impoſite clericis inſidie ⁊ layci eſſent cōtēti de hoc. ¶ Sed quid ſiquis p iuramētum calumnie ɔfitetur dicēdo credo an ex iſto iuramēto oritur actio in factum. Rñ.nō.q: nō ē delatū ad iuris deciſionē.vt pʒ p ſuū ɔtrium. Nā dicēdo nō credo lis nō deciditur imo fundatur.j.de reſcri.ſpo.cū ad ſedē.de teſti.ēt deſertur iuramētuʒ ſʒ ex eo nō naſcitur actio nec exceptio vt ſing.no.ff.de iureiur.l.ſʒ ⁊ ſi poſſeſſori. ¶ Item ex iuramēto in defectū pbatiōis delato nō naſcitur actio nec exceptio.q: nō venit ad hoc.e.ti.admonēdi. Ibi plato ſuo.no.optimū tex.ꝙ ſi clericus papiēſis fert teſtimoniū coram extraneo ep̄o ſine licētia pprij ep̄i nō valet iuramentum.ergo nec teſtimoniū.qđ tene menti. ¶ In glo.in vbo iuramēto.no.q\̄ꝫ capitula iuramēti calūnie ⁊ bonū eſſet ppter ſimplices hoīes ꝙ iſta capitula exprimerent in iuramento.⁊ eſt optimū arg.in.x.coll.de noua forma fidelitatis.c.j.in glo.ar.iſta glo.tractat an ſtatuta debeāt trahi ad ɔtriam ſeu ad extenſioneʒ.⁊ dic ꝙ ſic ſi continent ius cōe.ſecus ſi priuilegiū.qđ dic vt no. Dy.in.c.qđ ob grām de reg.iu.li.vj. ¶ In glo.hic colligit.iſta glo.diſputat an

in ciuili

Adde baldum conſ. cxxxi. inci. circa predicta i.ij.pte.

in criminali sit p̄standū iuramētum calūnie. Bar. dicit ꝙ tenetur iurare de veritate nō de credulitate in .l. reo. ff. de cri. expil. hēdi. Certe istud iuramentum nō ꝑtinet quinqꝫ capl'a. Et ꝓprie iuramentum de veritate nō p̄stat̃ nisi ad decisionē litis. vt .l. marcellus. ff. rerum amo. Jtem si nolet iurare in criali. nō tñ haberet̃ ꝓ ꝯfesso. quia sufficit simplex negatio maleficij ad litem fundandaʒ sine aliquo iuramēto calumnie. ¶ Jtem iuramētum calūnie facit p̄sumi bonā fidem saltem i facto alieno. vt no. ij. q. j. in primis ꝛ in auc. de iudi. §. oportet. Sed in criminali hoc non pōt operari. vt .l. j. C. de aduo. diuer. iud. lʒ ergo iuret nō ꝯmittere calūniā nō tamē est iuramentum calūnie ꝓprie sumptum qꝛ nō hꝫ naturas ꝛ ꝯditiones eius sibi datas a iur̃ vel potius ē ſm qd q̄ꝫ simpliciter ꝛ vide qḋ no. i ꝓhemio institutionū super verbo calūniātiū ꝛ insti. de pena temere liti. §. fi. ¶ Quero nūquid clerici possint iurare in cōtractibus sine auctoritate superioris. rñ. sic ſm Jnnoc. dicit Jnnoc. ꝙ clerici iurant i contractibus non in iudicijs qꝛ facilius deierãt in iudicijs q̄ꝫ in contractibus propter affectionem vincendi. ff. ad .l. fal. in rōne. §. cum quidam. dicit Jnnoc. ꝙ si ꝓcurator dicit se nescire ea de quibus interrogatur ꝛ pertinēt ad principale negociū qḋ cōdēnabit̃ in expensis. qḋ verum est si fuit cōstitutus i presentia. Dicit Jnno. ꝙ sindici ecclesiaruʒ ꝛ iconomi tutores ꝛ curatores minorum. ꝛ oēs habentes mandatum auctoritate iudiciali habent administrationem legitimaʒ ꝛ iurare possunt de calūnia sine speciali mādato. J. eo. c. impator. Jnnocē. ¶ Jdem ait ꝙ etiam sine cōfirmatione episcopi tenet cōstitutio sindici facta auctoritate capituli. scilicet i causis totius capituli. Jnnoc. ꝙ est bñ notandum. Jtem possunt recipere feuda ꝛ p̄stare iuramētum fidelitatis. vt in .c. j. §. persona. per quos fiat inuesti. ꝛ p quos recipiat̃ coll'. x. ꝛc̃. ¶ Quero nunquid prelati i causis ecclesiarum suarum dicantur ꝑsone p̄cipales. rñ. sic. al's papa hic male indoceret auc̃. p̄cipales ꝑsone. ꝛ idem i oibus administratorib⁹ quibus domini nō succedunt i administratōe de quibus no. in .l. j. C. de contractibus iudi. ꝛ per Cy. C. ō sacro san. ecclesie. auc̃. quibuscunqꝫ modis ꝙ tene menti. ¶ Jn tex. ibi. inconsulto romano pontifice. Nota ꝙ romanus pontifex est prelatus omniū ep̄orum. Et itellige cōsulto. i. ꝑmittente. Naʒ vbi requirit̃ cōsiliū superioris ibi eius ꝑmissio desideral. vt. ff. ad mace. l. filium habeo. ¶ Quid si papa cām cōmittat. rñ. nō est necesse requirere ep̄m. ar. J. de offi. dele. c. preterea. idē si coraʒ vicario epi cū agat̃ cā nō opꝫ episcopum cōsulere nec interesse. quia vicarius eius loco fungitur q̄ꝫdiu ē i vicariatu. vt. ff. de iudi. l. iudiciū soluĩ. in .c. ij. de ꝯsue. li. vj. ¶ Jn tex. ibi. veniā sic. C. de liber. ꝛ eorum liber. l. ij. in fi. ꝛ dic ꝙ venia qñqꝫ ponitur pro indulgentia vt hic qñqꝫ pro licentia. vt. C. de in ius vocan. l. venia. ¶ Ultimo no. ꝙ leges possunt allegari in fauorem clericorum. x. distin. c. si in adiutoriū. bal.

1 **Jtteras.** Jn spiritualibus causis ō calūnia nō iurat̃. h. d. prio ponit ꝯsuetudinē ꝛ eius rōnem in genere. secūdo infert ad ſpēm. scḋa ibi. rñ. ¶ Sed que est rō ꝙ in spiritualibus nō iurat̃ de calūnia. rñ. cū vtrūqꝫ sit spirituale scꝫ tam cā quā iuramētum alterū. s. iuramētum ē superuacuū. ꝛ vt ita dixerim spirituale spirituali ñ deseruit sicut dicit glo. actur. ꝙ officium officio non deseruit. vt no. ff. de peti. here. l. heres furiosi. §. j. secunda ratio est quia iuramēta sunt introducta de iuris rigore qui nō attenditur in causis ſpūalibus de quibus scribitur in psalmo. virga equitatis virga regni tui. ¶ Jtem iuramentū calūnie est inductū ex quadā superstitōe que cessat i ſpūalibus. ff. de iurciu. l. non erit. ¶ Et no. ꝙ cāꝫ quedā sunt mere ſpūales quedam ſpūalibus annexe quibus nō iurat̃ de calūnia. ita ꝙ si nō iuret̃ habeat̃ quis ꝓ ꝯfesso. qꝛ iste cause nō decidunt̃ fictione sʒ veritatis tramite. dicit glo. ꝙ alie sunt cause criales alie mixte in quibus iurat̃ de calūnia. postea subdit ꝙ lʒ in cāis ſpūalibus nō iuret̃ de calumnia. tñ si agit̃ possessorio rei ſpūalis. ista nō est cā spiritualis qḋ est no. hodie⁹ dic ꝙ in oibus causis tam ſpūalibus q̄ꝫ nō ſpūalibus iurat̃ de calūnia. vt in .c. fi. de calūnia. §. ꝯsulo. J. e. li. vj. Jmmo dñt qdā ꝙ de veritate iurat̃ hincinde. vt no. J. de testi. c. ꝯsensū. in. vj. ꝛ vbi iurat̃ de veritate hincinde nec actoris nec rei iuramētū pōt eē decisiuū pp ꝯflictū ꝯtrarietatis. ¶ Quero nūqd in causis summarijs iuretur de calūnia. dic vt .c. sepe. de verbo. sig. i cle. Jnno. in isto .c. intēdit perquirere rōnē. ꝛ tñ nō ingredit̃ per hostium intellectus. Bal.

¶ Aduertamen ꝙ duplex ē iuramētū .s. ō calūnia ꝛ ō ỽitate. Jtē iuramentū de ỽitate ē duplex vle. s. ꝛ p̄ticulare. vle ē qḋ respicit totā cāʒ sicut iuramentū calumnie ꝛ istud p̄stat̃ in ſpūalib⁹ p̄ticulare ē ꝙ defert̃ ad singulos actus. ꝛ ō hoc loquitur .c. p̄niū de testi. i. vj. Adde etiāʒ ad bal. hic optime facere ꝯclusionem q̄ꝫ notabilr fac. d. Frāc. curtius i .l. .j. §. fi. circa fi. C. ō iuramē. cal. vbi dicit ꝙ i oibus causis ciuilibus ordinarijs ꝛ extraordinarijs ꝛ ē summarijs iurādū est de calūnia ē ti executiuis ꝛ ē in crīalibus ꝛ i ſpūalib⁹ ꝛ nedū i cā p̄cipali sʒ ē appellationis iurādūʒ ē vt ibi eleganter p̄ eūʒ ꝙ tene menti.

1 **Napertractandis.** Jurari pt de calūnia p principalē. Jtē ꝛ p iconomum si nouit veritatē. ꝛ qui iurat debꝫ iurare in aiaʒ propriam. dic ꝙ iuramētum malicie semꝑ prestat̃ i propriam animam. sed iuramētum de calūnia prestat̃ i aiam dñi si dñs sit singularis ꝑsona sʒ vniuersitas ē duplex. quedā discretoꝝ tm̃ vt monachoꝝ ꝛ artificū. quedā discretoꝝ vt populus. ꝛ ista mixta ꝛ ꝯfusa vniuersitas aiaʒ non hꝫ. Jo. an. dicit in .c. appellatōis cā ꝙ ꝓcurator iurat de calumnia in aiam suam ꝛ dñi. Extra no. ꝙ illeq nō vult iurare nō dꝫ ab alio iuramētū exigere. vt. ff. de iureiur. si nō fuerit. ¶ Jtē ille qui facit positōes dꝫ iurare ꝙ credit eas esse veras. alias nō dꝫ rñdere qḋ no. glo. sing. C. de ꝯfes. l. vnica. i fi. magne glo. No. ꝙ ille dꝫ iurare qui melius vel saltem bene nouit veritatē. vt hic. C. de ꝓcur. l. fi. ꝛ. ff. ō ꝓcura. l. si actor malit. ꝛ facit. J. e. ꝓximo. ¶ Jn tex. ibi ñ vestiāt. no. ꝙ qñ aliq cōstituūt aliquos sindicos vel ꝓcuratores debēt eos taliter istruere ꝙ nō ignorēt ea sup qbus est rñdēdum qḋ est vex de his sup qbus dñs pōt esse instructus. procurator. n. dꝫ eē idoneus i iure ꝛ i facto. vt. ff. de iniur. l. sʒ si vnus. §. procuratorez. Sʒ super alijs dꝫ dari dilatio ad deliberañ. vt. ff. de iureiur. l. iusiurāduz. ꝛ ad pecunias in p̄n. ꝛ no. ff. de interro. ac. l. q interrogat̃. ꝛ. C. vbi de cri. agi dꝫ auc̃. qua in ꝓuincia. ꝛ hoc verū est in procuratore cum mādato sʒ defensori sine mādato semꝑ dari debet dilatio ad ꝯsulēdū dñm suuꝫ. vt ibi pꝫ. Si vō qs comparet ad agēduꝫ sine mādato. puta cōiuncta ꝑsona deliberare debet inter se antequā iudicez adeat. vt. C. de tempo. in iteg. resti. l. petende. ꝛ argu. ff. de regu. iur. l. qui in alterius. Bal.

1 **Mperatorum.** Jn causis collegij nō singuli de collegio sed iconomus iurat de calumnia. h. d. post narrat factū repꝛhēsibile. Secundo prohibet. Tertio quid sit agēduꝫ insinuat. ¶ Casus. qdam iudices exigebāt calumnie iuramētum ab abbate ꝛ fratribus claraualli s. papa dixit ꝙ ad hoc non debēt compelli. verūtamē ne hac occasiōe aliena detineant ꝛ ne cām decidāt ordināt iconomuꝫ q pro eis petat excipiat ꝛ iuret. quē si nō ꝯstituāt eps cōstituet. Jbi ab alijs singularibus ꝑsonis ꝛ secularib⁹. Jbi nō demus. ergo nec alij dñi. Jbi ne aliena. prīa rō respiciēs aduersarios. Jbi ꝛ ipa cā. secūda rō respiciēs ad abbatē ꝛ monachos. Jbi ꝙ res postulauerit. i. suo loco ꝛ tp̄e. Jbi iconomū. ō varijs nominibus procur̃. vide qḋ not. ij. q. vij. c. sigs. ꝛ. xvj. q. vij. quoniaꝫ. ꝛ dic nō faciēdaꝫ vim in noīe sed i qualitate constituētium ꝛ i qualitate mādati siue officij. arg. ff. de ꝯdi. ꝛ demō. l. pater seuerinam. §. cōditōum. ꝛ. J. de procur. petitio per Jnn. dicit Jnn. ꝙ nō facimus vim in noīe in modo qōnis ꝛ ꝯstituētibus. ff. de ꝯdi. ꝛ demō. l. pater seuerinam. §. cōditionum. ¶ Jdē ait esse no. dignum ꝙ vniuersitas proprie constitui procura. in re propria vniuersitatis etiam sine decreto. ff. de procura. l. filius. §. militis. Sʒ in rebus non suis vniuersitas constituit actorem decreto ꝛ auctoritate superioris Jnnocē. vt quādo petit rem que nō est sua sed sibi debita. c. cum causam. J. eo. Jdem ait ꝙ per aliuꝫ idem pōt de calūnia iurare. qꝛ iuratur de credulitate ꝛ qsqꝫ de suo ꝛ de alieno facto credere pōt sibi animi affectiōe nō iuret. quia affectio ē in corde ꝓprio hois maxime ſm theologos qui dicūt ꝙ intellectus est in corde lꝫ Phi. dicūt ꝙ in cerebro. ¶ Jdē ait ꝙ qui iurat in aiaꝫ alterius dꝫ eē informatus ad no. qd ꝛ qualiter dñs velit iurare al's dñs non esset periurus nisi hēret liberam qḋ est sing. no. ¶ Extra no. ꝙ in istis sindicatibus quilibet per se exprimit vocē suā. tamē dꝫ eā exprimere in capl'. Bal. sup decre.

Adde tex. cum ibi no. i.c.i geneſi. de ele. ꝛ gl. ꝛ doct. in .c. cum ol'o. d' cōſti. ꝛ que ſpālitas ſit in electione vide in .c. in geneſi

tulo ꝛ nō alibi q2 vbi ē collegiū ibi dz fieri. nec valeret ſi quilibet in domo ſua ꝛ ſeorſum. q2 diuiſi nō faciūt capitulum. hoc no. Jo. an. i. de elec. li. vj. c. ſicut. ꝛ pz. C. d' decurio. li. ij. ꝛ. l. noiationū forma. li. x. Nā collegiū nō dz diuidi ꝑ ſingulas perſonas. vt ibi not. Adde qd dicit Archi. ꝙ in alienationibus debēt exprimi noīa ſingulo2 nec ſufficit ꝙ notarius vel teſtis dicat ꝙ interfuit totum capitulum niſi ſpecificēt noīa intereſſentiū. ꝛ ipſe no. xij. q. ij. ſine mediocre. ꝛ capitulo ſine exceptiōe. lz in cōmiſſiōibus ꝛ mādatis nō acquiratur tāta ſolēnitas ſm quoſdam. qd dic vt. l. j. ff. de albo ſcribē. No. ꝙ lz hec vox ſindicis de pluribus ꝓdicet quaſi ſinguloꝝ cauſe ꝯplexiue ꝛ ſimul dicens tamē in vno ſi non ſunt actu plures verificat dūmodo ſit in ꝯgregatōis aptitudine quā aptitudinez vocamus habitū. ſecus tñ eſt in pecudibus. Nam ſi lego gregez ꝛ capita omnia ſint mortua tēpore teſtamēti excepto vno capite nō debet illud. q2 nō pōt ſupplere vicem aliorum capitum mortuoꝝ. ff. de le. j. l. grege. ¶ Item ſi turba hominum mortalitate reducta ē ad vnū ille nō dicit turba. l. ij. ff. vi bo. rap. q2 deficit numerus ¶ Item ſocietas mercatoꝝ nō manet in vno. q2 ſoluit morte ſed ciuitas ꝛ caſtruz remanet in vno. ſicut collegij corpus ciuiliter loquēdo. ſm Inn. de excoī. pla. dilecta. ¶ Item genus ꝛ quadriga nō remanet in vno. q2 ꝯtrium ſonat. ff. de le. iij. l. peculium. §. quadrige. ¶ Sz nūquid vniuerſitas pōt deſtrui ꝑpter maleficiū. dic ꝙ ſic. ff. quib. mo. vſuſfru. amit. l. ſi vſuſfruc. ¶ Sz nūquid vniuerſitas pōt facere procuratorem ad criminalis. dic ꝙ ſic ad defenſiōem vniuerſitatis. non ad defenſiōem ſpecialiu perſone de vniuerſitate. l. taz colatores. de re mili. li. xij. ¶ Extra quero nūquid ſicut pōt iurari per procuratorē. ita poſſit excōmunicatus abſolui per procuratorē. dicūt quidam ꝙ abſolutio poteſt peti ꝑ procuratorez. ꝛ ita ſeruat curia romana ſed recōciliatio dz fieri per manus impoſitiōem. ita not. Arch. xi. q. vlti. c. cum aliqs. vbi dic vide ſiue fiat excōmunicare ſinglares perſone ſiue ciuitates. ¶ Adde ꝙ ſi cōmunitas eſt contumax pōt procedi ad penā excōicatōis ꝯtra ꝓdirent rectores ꝛ ꝯſiliarios. ipſa aūt collectio nō hz animaz vt plene no. Arch. xij. q. ij. c. epꝯ. vbi dic vide. Ibi ſtatuāt. dicit ibi Inn. ꝙ lz iconomū ꝯſtitutū epꝯ ꝯfirmat. vt. C. de epi. ꝛ cle. l. oēs. §. hoc nihilominus. tamē ſine ipſius cōfirmatione tenet ipſa ꝯſtitutio per. l. primam. ff. qd cuiuſ. vniuer. ꝛ. ē. de ſindi. c. vno. ꝛ hoc verum eſt in iconomū ad lites ꝛ ad cauſas vel ad negocia ſpalia. ſed in ꝑpetuis requirit auctoritas epi. vt no. Inno. ē. de iudi. cum deputati vel ſi negocium ē cōmune requiritur ꝙ vterqz ꝯſtituat vel alteꝝ alteri cōſentiet. vt. ē. de reſcrip. c. doceri. ꝛ argu. ff. de procura. l. filius. §. ſed ꝛ filia. quod dic vt no. in ſpec. de ꝓcu. §. vt iter formas. ¶ Quero hic vtrum ſindi. poſſit cōſtitui ab vniuerſitate laicoꝝ ſine auctoritate magiſtratuū coꝝ. glo. in. l. nulli. ff. ꝙ cuiuſqz vniuer. no. ſentit ꝙ nō in publicis negocijs requirit publica auctoritas magiſtratus. vt l. j. C. de ſeruis rei pu. manu. ꝛ in. l. j. §. ſolent. ff. quando appel. ſit. ad hoc facit. ff. qd quiſqz iur. l. j. §. j. ff. de nego. geſt. cum alicui. ¶ In cōtrarium facit. ff. rem ra. ha. l. actor. ff. de mune. ꝛ hono. l. j. ff. quod cuiuſqz vni. no. l. item. §. ſi decuriones. ꝛ. §. actor. vbi dicit ꝙ iſte fungitur vice procur. ¶ Sed in cōſti. procuratoris nō requiritur decretum iudicis. niſi quādo ꝯſtituitur a pupillo ſine auctoritate tutoris i. c. ſi. de iudi. li. vj. pro glo facit quia vniuerſitas ſine decreto nō poteſt alienare imobilia. ergo nec agere ſuper imobilibus ſine auctoritate iudicis. argu. ff. de iur. delib. l. ait pretor. Solu. dicas ꝙ regulariter ſufficit auctoritas imediati prepoſiti ipſius vniuerſitatis puta cōſulis mercatorum. argu. ff. de pactis. l. item magiſtris. ſed ipſe prepoſitus nō poteſt creari ſine auctoritate ſuperioris. vt. C. de iuriſd. om. iudi. l. ſi. ꝛ no. co. ti. l. priuatoꝝ. ꝛ. C. de decu. l. obſeruare. li. x. ꝛ. l. nominationū forma. vt in auē. de defen. ciui. §. interim. colla. iij. niſi lex municipalis diſponat aliud. vt. l. prohibere. §. plane. ff. ꝙ vi aut clam. vel niſi ius cōmune tradat ſup hoc ſpālem formam. vt. l. ſi. C. de vendere ciuita. ¶ Ja tex. ibi petere ꝛ excipere. not. ꝙ habens mandatum ad petendū ꝛ excipiendū videt habere mandatū ad totaz cām ſm Jo. an. ¶ Item no. ꝙ habens mādatum ad excipiēdū pōt litē cōteſtari. qd tene mēti. ꝛ facit. ff. de procura. l. qui procuratorem dat. ¶ In textu ibi cum neceſſe fuerit. licz hec verba ponant in procuratorio tamē valet procuratoriū vt hic. ꝛ facit ad clauſulam que quotidie ponit ꝑ notarios. ſ. ad oia que cauſarum merita exigunt ꝛ requirūt. ¶ In tex. ibi idoneū. no. ꝙ iconomus dz eſſe idoneus q ſciat ꝛ valeat nec debet eſſe infamis ſz Her. ꝛ eſt ratio q2 iconomatus eſt honor. ¶ Item q2 habet iurare ꝛ iuramētum cōſiſtit in fide ꝛ in bona fama. vt ff. de ſena. l. caſſius. eſſe aūt procuratorē cuiuſdam priuate perſone nō eſt honor ſed ē onus. ꝛ iō nō repelunt infames vt no. C. de decurio. l. vniuerſos. li. x. ꝛ pz inſti. de excep. §. ſi. niſi ſit infamis. q2 cōdēnatus de publico crimine. Naz cum tūc repellitur ꝯdemnādus. vt. C. de procura. l. reum. tūc multoſortius condemnatus repellitur. ſi tamē omitteretur exceptio procuratoria valeret iudicium. vt. C. de excep. l. ſi. Ibi ſtatuas. no. ſuperiorem propter negligentiam inferiorū poſſe eis dare adminiſtrationez. quod eſt no. dignuz. ſecus tamen eſſet in negocijs ſecularibus collegioꝝ. quia ipſi preciſe debent cogi ad conſtitutionez ſindici nec poſſet ei cōſtitui ſindicus datiu9. vt. ff. de fideicō. liber. l. ergo. §. creditorib9. ꝛ ibi per Ja. de are. pone cōſtitutus eſt ſindicus per populū florentinū ad denūciandus omnes nobiles. modo quidaz malingſu fact9 eſt magnus iſte eſt magnua factiu9 nō natiu9 nūquid includitur in iſto ſindicatu. Rñdeo. nō. prio quia materia odioſa. ſcdo q2 fictus. ff. de neg. ge. l. ij. §. hec verba. ¶ Item refert vtruz aliquid fiat ad veteris ſtatuti extenſionem. ꝛ tūc continet caſum fictum aut ad noui ſtatuti ꝓmulgationez. ꝛ tūc ſecus. primū probat in. l. j. §. j. ff. ad. l. falci. ſecūdum probat in. d. §. hec verba. ſimila verba ponit Jaco. de are. in. l. j. §. nūciatio. ff. de ope. no. nū. ¶ Glo. primū opponit ꝛ ſic abbas ē legitimus adminiſtrator. ergo ipſe dz iurare. vt. C. de iura. calū. in. l. ij. §. quod obſeruari. Nam ipſe debet habere notitiam iuriū monaſterij. ꝛ ex hoc preſumitur meli9 ſcire veritatem. arg. ff. de iureiurā. l. iniurādus ad pecunias. §. defenſor. ꝛ. C. de tranſac. l. preſes. So. illa iura loquūtur in adminiſtratorib9 temporalibus nō in ſpiritualibus tu dic vt in. c. preſentium. lib. vj. de teſtibus. ¶ Glo. ij. examinabo. i. eo. c. ſi. ¶ Glo. iij. ē per ſe clara. ¶ Glo. vi. que tangit vtrum infamia poſſit eſſe procurator ē ſepius declarata. ¶ Sed an poſſit eſſe tutor vel curator. Rñdeo ſic. vt no. in. l. j. C. de infa. ff. de excuſa. tuto. l. ſed ꝛ milites. §. ſz ignominia. ꝛ. l. ſpadonē. §. nimiū. ¶ Item poſſunt eſſe ꝓcuratores ad negocia. q2 nulla. l. prohibētur. ff. de procur. l. inuitus. §. j. ¶ Itē poſſunt eſſe executores vltimaꝝ volūtatum. l. ex facto. §. ex facto. ff. ad treb. ¶ Itē poſſunt eſſe arbitri. q2 eſſe arbiter nō eſt honor. vt. ff. de arb. l. pedius. ¶ Itē poſſet eſſe teſtis electus de ꝯcordia partiū de quo ꝯſtaret per publicū inſtrm. vt no. in auē. de teſti. §. ſi vero ignori. ¶ Itē in ſubſidiū pōt eſſe teſtis cum tormēto. vt no. Bar. de ſūma tri. l. cūctos populos. ¶ Itē pōt eſſe informator ad inueniendū nō ad puniēdū. vt. ff. de penis. l. q vltimo. in glo. iconom9. hec noīa lz pro ſe habeāt ꝓpriū ſignificatuz tñ ſepe ꝑnūt vnū pro alio. hoc intendit iſta gl. ar. C. de teſta. l. qſit indignū. qd bñ no. Bal.

Eterum.

c In ꝓprio cāis iurant de rici de calūnia nō obſtāte ꝯtria conſuetudine. h. d. Et ꝑmiſſa cā ponit mādatum ꝛ ꝯtriā ꝯſuetudinē dānat. ibi de cōſuetudine de nō ꝑſtando hoc iuramētuz ꝛ erat in anglia. ¶ No. ꝙ iuramentū calūnie tendit ad veritatem eliciendum ꝛ ꝯtra ꝯſuetudo tendit ad ꝯtrium. ergo cōtra bonuz publicuz. Nō ob. qd no. C. de iudi. l. rem nō nouam. q2 ibi loquit in iuramēto aduocati. Naz aduocatus ꝓprie nun iurat in cauſa ſed circa cauſaz. ¶ Querit glo. quid ſim ſi dñs eſt vltra mare. ꝛ ſic nō pōt ad iurandū de calumnia ꝑſonaliter intereſſe. Rñ. dixit glo. ꝙ dabit curator bonis ego puto ꝙ ſufficit ſi detur curator ad hunc actum. ſ. iurādum de calūnia. vt. l. ab hoſtibus. in princi. ff. qbus ex cauſis maio. ¶ Vltimo no. ꝯſuetudinē que ſolet calumniam excitare a iure reprobari verba ſunt legis. C. de decurio. l. ſi. lib. x.

Digitized by Google

ſi.li.x. ¶ Oppo.q᷑.l.in multis caſibus remittit iuramentū calumnie.ergo ⁊ ſtatutum pōt remittere. So.remittere pōt ſed ꝓhibere vt ꝓſtet nō pōt vt hic. Item omitti pōt ſed pacto remitti nō pōt.⁊ ꝑ hoc dico ꝙ ſi i inſtr̄o caueat ꝙ de dampnis credat̄ ſimplici verbo creditoris ꝙ tñ creditor tenetur iurare de calūnia ſi reus petat iurare.q᷑ iuramentum veritatis remitti pōt pacto cōuento.vt.Hoc teſti.c.cuis.⁊ no.in.l.j.ff.de ferijs. Sed iuramentum calūnie nō pōt remitti.q᷑ nō ſolū tendit ad veritatē ſed ēt ad ſolemnitatem.vt.C.e.l.ij.ſed q᷑ veremur. ¶ Itē ſi remittitur lact̄ in veritatis.actor tñ qui mētit̄ pōt reprobari.q᷑ hoc pactū eſt factū in defectū ꝓbationis hoc falſum ē.ff.de iureiur.l.admonēdi in ſi.⁊.C.de reb.cre.l.ij.⁊ adde qđ no.in.l.viij.ff.de ꝓto.ſtip.per Bar.⁊.S.de foro compe.c.dilecti.per Ber.iuramentum calūnie eſt iuramētum cōſcientie ⁊ onus ꝯſcientie nemini pōt remitti.

c **Cum cauſaꝫ.** Procurator eccl'ie vniuerſitatis poteſt de calūnia iurare.hoc dicit. Caſus. Inter archiepiſcopum reuēnatē ex parte vna ⁊ cōe ſauentie ex altera.qđ vertebat̄ ſup villa luci que cā fuit cōmiſſa quibaſdam iudicibus.⁊ q᷑ ipſi nolebant in negocio ꝓcedere papa mādauit partibus vt ꝑ cā ipſa ſe conſpectui apoſtolico pñtarent qui miſerūt ꝓcuratorē cū iſtis de rato.papa fecit petitionē per ꝓcuratorē ei' adhiberi ⁊ ad cām per partē alterā rñderi ⁊ interrogationib' ⁊ rñſionibus redactis in ſcriptis ⁊ lite cōtaꝫ papa pleniſſime preſtata.papa fecit iuramentū calūnie ab ipſis procuratoribus hincinde preſtari. ¶ In textu ibi.noſtro ſi.no.ꝙ lꝫ adijciat̄ hoc verbum ſi pōt tñ ꝯſtitui ꝓcurator ꝯſertim in cā vniuerſitatis. Itē no.ꝙ vniuerſitatis procurator cogitur rñdere interrogatōibus. Itē no.ibi.legitime cōteſtata.ꝙ ſi inſtr̄m dicat ꝙ lis fuit legitime cōteſtata ꝙ ſꝫ nō dicat qualiter ſufficit tñ.⁊ de hoc videtur h tex.rotundus.⁊ eſt qđ Spe. ¶ In tex.ibi.ab ipſis procuratoribus no.ꝙ ſindicus vniuerſitatis appellat̄ ꝓcur.nec de epicib' nominis eſt curādum.vbi ꝯſtat de ſenſu verborum.vt no.in.l.ij.C.de ꝯſti.pecu.vt dixi.ſ.eo.c.imperator. ¶ Sed nunqđ eſt neceſſe ꝙ ſindicus ꝯſtitut' a republica habeat ſpeciale mandatum.dicit glo.ꝙ nō ſed ſufficit cōſtitutus ab eo ſic.ff.de iureiur.l.iuſiurā.⁊ ad pecunias.§.defenſor.ſꝫ vnā opinio.que eſt falſa.quia equiparatur ꝓcuratori nō tutori ſm̄ Iaco.bu.vide Bar.in.l.j.§.ſiquis.ff.qñ app.ſit vbi declarat̄ qñ ſindicatus ſit officiū publicum ⁊ qñ ſit priuatum. ¶ Querit glo.vtrū poſſit quis petere dilatiōem ad deliberādum vtrum velit iurare de calūnia necne.⁊ ſinaliter tenet ꝙ ſic.hoc pōt ꝓbari tali rōne.q᷑ licꝫ teneat̄ rñdere de credulitate.tñ credulitas iſta dꝫ eſſe informata ꝓbabili opi.ar.C.de plag.l.plagi.⁊ de ſen.excō.c.iquiſitōi ſꝫ ſine tpe nō pōt informari.ar.S.de in integr.reſti.c.ſtō ex lr̄is.⁊ hoc in ciuilibus cauſis.ſed in criālibus nulla datur dilatio ad deliberandum.q᷑ de facto ſuo certus eſſe dꝫ.vt ff.de adul.l.in crie.⁊ qđ dicit gl.noſtra dꝫ intelligi niſi habuiſſꝫ dilationem.xx.dieꝝ ſꝫ formā auc.offerat̄.q᷑ potuit eſſe ex hoc iſtructus.vt no.C.de eden.l.edita.ſic intelligit̄ qđ no.ff.de iureiur.l.iuſiurādum.⁊ ad pecunias in ꝓnc.in glo.ergo liquet. Item debet hēre tēpus ad deliberādum ſup credulitate ſed nō ad deliberādum ſup vitare ḋ quas nō interrogat̄ ꝯ dic plenius ve no.C.l.j.§.qđ obſeruari. ¶ Querit glo.an excōicatus teneat̄ iurare de calumnia. rñdet ꝙ ſic ne delictum ꝓſtet ei immunitatē.ar.ff.de ne.ge.ſine hēditaria. ¶ Quero an interrogationes ſint fiende in iudicio añ lit.cōte.vel poſt.rñde vt glo.⁊ adde ꝙ interdum non eſt rñdendum interrogationibus.ſ.quando in neutram partē pōt reſpondere ſine preiudicio iuris ſui. q᷑ iſta dicitur interrogatio captioſa de hoc habes duas glo.notabiles.ff.de excep.rei iudi.l.ſi a te.ff.de iureiurā.l.qui iuraſſe.§.ſi pater. Bal.

¶ Aduerte q᷑ iſta decretalis ſcribit̄ ad epm̄ beluaceñ. ḋ cuius canonicis ſit mētio i.c.cum dilectis em ptis.⁊ ven. Et debent omnes ſcolares cauet ne ſint de illis.

c **Cum in cauſa.** Epus per alium agēs cauſam ꝓpriam per illū pōt iurare de calūnia. Si autē ꝑ ſe agat ipſemet ꝓpoſitis ſed nō tactis euāgelijs iurabit.h.d. Iſta eſt prima pars vſqꝫ ibi pena. Ibi ſecunda magna ponit penā nō iurātis. ¶ Quero nūqđ ex cōtumacia prelati eccleſia perdat cām.⁊ videt̄ ꝙ ſic.S.e.imperator. So.dic vt no.Dy.in.c.delictū pſone.de reg.iur.lib.vj. ¶ Quero que ē virtus iſtoꝝ verboꝝ habeatur pro ꝯfeſſo.rñdeo vt debeat in eū ferri ſn̄ia. Vñ ſi ſtatuto caueat̄ ꝙ bānitus habeat̄ pro ꝯfeſſo.nihilominus dꝫ ꝯdēnari.alias poſſꝫ fieri executio in eū.vt no.Iac.but.l.ij.§.ſi actor.C.eo.no.ꝙ poſitionibus iuris in qbus determinata eſt rñſio a iure nō ē reſpoñ.q᷑ lex rñdet.ff.de auro ⁊ argē.leg.l.ornamentoꝝ.ſꝫ ſi ponat̄ ius pro qualitate facti tūc eſt reſpoñ.ff.de iureiur.l.ſi.⁊ ibi no. ¶ Quero ſup quibus habeat̄ pro ꝯfeſſo. Rñdeo ſup libello ⁊ oībus ꝯtētis i eo. vnde nō pōt opponere exceptionē ꝑemptoriaꝫ ſed declinatoriam ⁊ ſic que reſpiciat ꝓceſſum.vt ſi dicat̄ nō dꝫ ei reddi ius q᷑ bānitus.nam iſtā bene pōt opponere quantūcūqꝫ habeatur pro cōfeſſo in narratis in libello ſꝫ Iac.bu.ibidē in.§.ꝙ actor qđ eſt no.dignū. Et ꝑ hoc caſui dos a pena capitis q occiderūt quēdā bānitū ⁊ erāt ꝯdēnādi ad mortē.q᷑ nō compareuerūt homicide ⁊ de bāno nō conſtabit in actis. ¶ Quero an qui nō vult reſpōdere poſitōibus habeatur pro cōfeſſo. Iac.but.diſputauit ibi iſtum articulum ⁊ tꝫ ꝙ ſic ſine ei ꝑſti ſint lecte poſitiōes ⁊ iuſſus rñdere ſiue ei ſit miſſa copia poſitionum vt veniat rñſurus ⁊ noluit venire ſm Iaco.but.ꝙ vltimum ē bene no.⁊ de hoc tangit glo.in.l.certum.in pñci.ff.de ꝯfeſ.⁊ Ia.de are.in.l.j.ff.de vēdi.inſpi.de hoc tu dicvi ſ.c.ſi poſt preſtitum.de confeſ.lib.vj. ¶ Item not.regulam generalem ꝙ omnes illi qui ſuo nomine vel pro ſuo intereſſe habēt actionem poſſunt cōſtituere procuratores ante lit.cōteſt.⁊ quādoqꝫ hāc doctrinam ponit tex.ff.ḋ iniur.l.ſed ſi vnus.§.ideꝫ ait ⁊ ſi nepoti.ideo pater dūmodo ſit vſufructuarius hoc pōt.ſecus ſi nō eſſꝫ vſufructuarius.vt no.in l.j.C.de bo.ma.vbi eſt glo.ſing. ¶ In tex.ibi debeat.iſtō verbum dēat ē ſignificatiuū future ꝓnūciationis.⁊ ideo nō habet̄ pro ꝯfeſſo ipſo iure ſed miniſterio iudicis interueniēte. Quid ergo ſi inſtātia iudicij eſt ꝑempta.rñ.ſi ꝯſequēs iudex ꝓnūciare ipſuꝫ hñdum pro ꝯfeſſo.q᷑ officiū iudicis mercenarium eſt ꝯſumpeū ꝑempta tota inſtātia cū ipſum officiū mercenarium ſit eius po.vt no.in.l.ij.C.ḋ fru.⁊ lit.expē.dicit Innoc.ꝙ ꝑempta inſtātia perit pena eius qui noluit de calūnia iurare. Innoc.⁊ iſtud eſt no.dignum ꝙ ꝑempta inſtātia ſit ꝯfeſſio ineſſicax. ¶ Itē ficta ꝯfeſſio ſemꝑ requirit iudicis ſentētiaꝫ.ſecus in vera iſta ē mēs Inno.hec verba vtiliſſima ſunt in pratica. Quidam tñ dicūt ꝙ eo ipſo eſt ꝯfeſſus vt ꝙ interlocutoria nō ē neceſſaria ad inducēdum fictā ꝯfeſſiōem.q᷑ inducta eſt a lege.ar.C.de interdi.ma.l.ſi tutor.⁊ ff.de iſa.l.quoniā.ſꝫ ad declarādū ipſuꝫ eſſe ꝯfeſſuꝫ.hoc tenēt Ho.⁊ Io.an.hic.ſꝫ Bar.tenet primam opi.p.l.eius qui delatorem.ff.ḋ iur.fiſ.⁊ cōiter ita ſeruat̄ ſed in legib' ꝯtrarium nō eſt neceſſaria ſn̄ia q᷑ ſum'mus extra iudiciū.ſimile dicimus in īfamia in l.j.ff.ḋ his qui no.infa.⁊ facit qđ no.ff.ḋ pe.l.ꝙ ad ſtatuꝫ. Adde ꝙ quedā glo.ſin.dixit ꝙ propt̄ꝫ cadētis a iur ſuo nō ꝑe peti.ſed pōt excipi.vt not.ff.ꝙ me.cā.l.extat.in glo.magna.ḋ.⁊ eſt notādū ſꝫ ſecus eſt hic q᷑ hec pena cōſiſtit ex parte actoris ⁊ rei.⁊ ſic ēt ad agendum.deinde video ꝙ ſicut ē permiſſuꝫ iurare ꝑ ſe.ita per aliū a ſe ſubmiſſuꝫ.⁊ hec regula ⁊ fallit in vno caſu mirabili. Nam ſiquis pōt ſua auctoritate vindicare hāc facultatem non pōt alteri delegare.ita dicit illa glo.ſolēnis.ff.de vi ⁊ vi arma.l.cuꝫ fundū.ſm Io.cōꝫ ſecū adhibere poſſet ſocios ⁊ ꝯplices ad hūc actū ſine qbus veriſimiliter nō poſſet tute ꝑagere ſcīt. Nam cui aliquid ꝯceditur.vr cōcedi ēt cum familiaribus ſuis ⁊ amicis ſine quibus id nō pōt eſſe.vt.ff.de ver.ob.l.ſi ſtipulatus fuero ꝑ te nō fieri quominus.vbi ē text.notabilis. ¶ Itē ꝙ aliud eſt videre ſcripturas aliud tangere neutro.tamē caſu oportet lege vel intelligere eas.cū etiam ideote qui nullo modo ſciunt litteras poſſunt iurare tactis ſcripturis q tactus eccidit iuramētum ſolemne.ve.C.ſi minor ſe ma.dixe.l.ſi alterius. ¶ Item not.ꝙ ſenſus viſus nō eſt ſenſus tactus nec auditus nec ſenſus itellectus.quia tertius ſenſus.ſ.itellectus eſt aīe cuius ſedes adheret cerebro ⁊ cordi.⁊ illō quod dicitur ſenſus viſus

ponit pro omni sensu.qr visus e pncepo sensuu.verum est qn ponit equoce.secus si vniuoce e pprie.verbu3 e iterfuit ponit pro omni sensu.vt dixi.C.de testi.l.testium.in verbo sub pntia sua.e ff.de testa.l.qui testamento.§.si.testis tn qui interfuit tractatui e no interfuit pclusioni no pbat psumatoem actus.vt no.in.l.elegater.in prin.ff.de co di.indi.in glo.parua adde dicit Inn.q queda scimus q non vidimus nec videmus.fuerut tn aliquado visa vt cesare triuphare paulu predicare troia capta ee.vt.ff.de iure codi.l.plociana.Nam lz notorium requirat in origine sua visuz tn in suo processu pdenatur memorie apud non videtes.vnde mortui faciut fide viuetibus.vt.ff.de proba.l.si arbiter.dicit Inn.q potest quis iurare notorium esse veru3.e tn no pot iurare se vidisse.vt[a] christum humanatum paulum predicate e roma in statu senatus. Et sic no est necesse q in notorio reddat redditio cause visus quia sufficit q de veritate notorij no dubitet per aliquem sani capitis.e qd in populo hoc teneat tanq3 verba snie. Inn. ista verba sunt aurea.verbu igitur scio est verbu equocu.qr multis modis samus.s.sm scripturas e sm vebementem opinione e sm pntia3.vt.ff.de acq.here.si is ad que e.l.cu quidam.§.qd dicit.e.l.cu falsum.§.pantonius.e.§.tei pduellionis.Et ibi gl.scientis. ¶ Ex hoc sequit q si testis dixit se tm scire q titius occidit seium nisi declaret se per rationem visus non probat.quia loquitur equiuoce e sic obscure.sed si dicit q verum est q titius occidit seium probat si no est interrogatus de causa scientie.quia veritas no est aliud nisi res visu pcepta e memoria retenta.vt sing.no.in.l.ij.in prin.ff.de aqua plu.arce.e cum ista distinctione itelligi debet quod no.C.de testi.l.sola.e no. hoc dictum meum e nouum. Bal.

a ¶ Christu in carne huana paulum predicantem roma in statu senatus hec tria optabat Augustinus videre.

¶ De dilationibus. Rubrica.

p Post litem ptestata dantur dilatoes ta3 ad ponedu3 e articulandu q3 ad pbadum e ad alia necessaria in causis.io subdit de dilatoibus. Et no.q dilationu qda sunt mere legales.queda mere iudiciales.queda mere pventionales de quibus no loquitur iste titulus.sed J.de excep.c.pia.e de resti.spo.freques.in.vj.e C.de ap.aut.hodie.de secundis loquit iste titulus.qr veniunt assignade iudicis ministerio.vt no.Hy.in.c.idultu3 de reg.iur.li.vj.de tertio genere dilationum non loquitur iste titu.sed loquit.l.magna.C.de pben.e comit.stip.e.l. dinu.ff.si cer.pe.cu suis materijs. ¶ Item no.q queda3 est dilatio que datur ad litis ingressum e ad iudicij ordinatoem.vt in aut.offe.C.de lit.pte.queda ad litis processum e ad veritatis probationem de hac loquitur.ff.eo.l. oratione.e.l.in pecuniarijs.quedam que datur ad lit.terminum e decisionem.de hac loquitur.C.de iudi.l.properandu.C.de tep.in integ.resti.l.si.ff.de ex.cu.tuto.l.scire o3 §.psequens.e.ff.de dolo.l.arbitrio.§.dolo. Queda3 que dant ad snie recisione vt tps appelladi.de hac loquit.ff. de insa.l.furti.§.j.ad turpil.l.j.in si.ff.de pac.l.tale pctu.§. q pnocanit. Queda dant ad litis desertoem.de istis loquitur.C.quo e quado index.l.si psee-quasi.C.de te.ap.aut.ei q. Queda dant ad pntandu3 se iudici appellationis e actus.e de istis loquit.C.d ap.psee. Queda dant ad executoem rei iudicate.d istis loquit.l.ij.e.l.iiij.ff.de re iudi. Ite.l.ij.e vl.C.de vsu.rei iudi.q termini sut fuadi in pncipali e fructibus.vt no.i.d.l.si.e.ff.de vsu.l.i fideicomissis. in pn.e facit.ff.qd me.ca.l.si cu excep.§.q si homo. ¶ Et scias q regula est q oes dilatoes que cae cognitoem requirut iudicis votu e arbitriu desiderat.que do no requirut nequaq i ptate iudicis sunt siue ex eo qd ad iudiciu no reducat siue reducant.tn lex p seipsa3 statuit.e scias q psuetudo e statutu sicr statuere pot e statui iubere.vt no.ff.de iudi.l.si debitori.e si index si fuaret psuetudinez cum ex ea ius fiat ita possz appellari sicut si non seruaret ius coe.vt.J.eo.c.j.e argu.C.de edifi.priua.l.an in totum. ¶ Item scias q oes dilationes denominent a suis finibus.qr vt dixit Aristo.iustum est a fine denominari ois qn finis est ordiarius e no fatalis.vt no.ff.de nego.ge.l.si an vitro.in fi. Bal.

a Dilecti filij. Si def nimis breuis terminis pemptori[*] licite appellat.h.d. Dixit Inno.q appellationem iustificat no pemptoriu i citatioe sed nimia breuitas siue artatio. Idem ait q an sit terminus nimis breuis comittit arbitrio iudicis appellatioi. Idem ait q iz iudex heat arbitriu moderadi dilatioem hic itelligitur d moderatoe licita si de nimia breui. Inn. ¶ No. q ille q nimis artat dilatoe3 eam negare vi.e ideo si suppletur qd deficit.qr iudex iniuste fecit.e sic no ob. de dolo e ptuma.c.cum dilecti.qr ibi dilatio fuit ab initio pgrua sed postea emersit ipedimetum qd canois e legis prudetia suppletur. ¶ Ite ait q remissio i maleficijs d3 fieri sub fida custodia.e sunt due pces.scda ibi qr vero. ¶ In tex. ibi terminadaz.s.ad petitioem monialium que agebat p monachos. Ibi timetes et snias.qr erat assignatus terminus nimis breuis e peremptorius. Ibi breuem. e peremptorium.no.copulam que de sui natura requirit vtriusq3 cocursum.s.q terminus sit peremptorius e nimis breuis. e h pot esse dupliciter.vel qr fuit expressum peremptoriu prima dilatoe.na tertia dilatio obtinet vim peremptorij. vt.C.quo e qn iudex.l.tres denuciatoes. Ibi no ad iuris ordinem.no.q sm ordinez iuris no d3 mitti peremptorium in prima citatoe.tuc arguo sic.ergo citatio est nulla[b] ipso iure.vt.C.d sen.e iterlo.l.placa.igit no est necesse appellari.qd est falsuz. So.pcessus dilationu est arbitrari[*]. vt.C.e.l.siue pars.e i processibus arbitrarijs no h3 locu3 lex pria.qd tene meti qr casus est hic sing.in tex. ibi dicit. ¶ No.q totu pemptoriu psistit in vltimo madato vltimi diei vt hic.e no.isti.de verbo.obli.§.ode.e in.l.ij.C.de temp.ap. ¶ In tex.ibi necessitate.tuc ei3 no grauat ptem vt.ff.eo.l.ij.nisi esset tata artatio que indicaret impossibilitatem.vt.l.paulus.ff.que sen.sine appel.rescin. ¶ Quero qd h3 iustificare ista appellatione. Rn.duo simul coniuncta iustificant eam. Primu est q pars sit citata pemptorie.alis citatio no afficeret citatu.qr adhuc d3 habere alia vel alias dilationes. Scdm est q terminus sit nimis breuis.na3 si sufficiens sit termin[*] lz peremptorius pa non est grauata.ergo non appellet.vt.ff. de iudi.l. nonunq3.e.l.ad pemptoriu.e.C.de dila.l.i.vbi dicitur q danda e dilatio ad litis instructione vt dat sm moderatione locoru. ¶ Quero que est ista moderatio.rn.si i danda dilatione psiderant diete d3 dari sicut in edicto pretorio cauet v3 p qualibet dieta miliaria.xx.non pputatis diebus ruptis s3 integris.vt.ff.siqs cautio.l.j.si autem veret consideratio alterius facti tunc sm qualitatem facti.vt.ff.de ver.ob.l. continu[*].§.ite q isulam. ¶ Modo quero vtru si a breuitate dila.non appellat e citatus non pparet d3 condenari i expen. Rn.non.qr e sine appellationis obiectu pot excipere.vt.ff.de ver.ob.l.e io excitat.e prio iperio reuocatur grauamen nec vnq3 transit i re3 iudi.qd prio iperio d3 corrigi.vt.ff.de re iudi.l.qd iussit. ¶ Quero nunqd de iure ciuili possit appellari a nimis breui dilatione.e vr q non.vt .C.de dila.l.a.p cedente.dic contra qr vbicunq3 p interlocutoria impedit qs in psecutione principalis iuris sui ibi pot ab interlocutoria appellari.ar.ff.de mili.l.intra vtile tps.e e expssu3.ff.de accu.l.cu ticia.que.l.est multu sing. Modo ego reuoco in dubiu vtru3 iudex possit assignare dilationez hoc mo.do tibi.xxx.dies.x.pro pria dilatoe.alios.x.pro secunda e reliquos pro tertia e pemptorie.e vr q non.qr pendente prima dilatione vr dare secunda.qd e sm impossibile.qr iudicis officiu conquiescit.vt.C.d dila. l.siue pars.dic contra qr casus est in nostro.c. Non ob.contrariu qr iudex dat scdm ide tpe no aliqua alia pendente sm Ja.but.qui ita no.in.d.l.siue po. ¶ Modo quero si qd est vtr dilatio sit danda necne vtru si super hoc sit interloquendu.dicit Jac.but.q si vnus dicit dila. dandam aiter non danda statim super hoc articulo est lis conte.e oportet q decidat hoc emergens per interlocutoriam.e ideo cauti aduocati nolut respondere talib[*] exceptoibus sed dicut

b ¶ De citatione peptoria.vide dis gl.in.c. psttiuit de sen.exco.li.vij.in verbo vna pro omnibus.

Digitized by Google

ſed dicant iudici dñe procedatis.qꝛ nolo exceptioni ſue
reſpondere.qꝛ ſolū opponit vt differat iudiciū.vt ſpē no.
.C.eo.l.a ꝓcedente.Tu dic ꝙ eo ipſo ꝙ dat dilatio.taci
te includit interlocutoriā eam dandā.ar.ff.de acq.here.
.l.illud.¶ Itē quero pone ꝙ iudex cōmittit cām alicui
ſapienti.vtrū iſte ſapiens debeat dare ptibus dilationem
aliquā.rñ.nō qꝛ coram eo nō pōt aliqd ꝓbari.Nā nego-
cium plene inſtructum nō inſtruendū dꝫ ei mitti ſm Jac.
bu.qꝛ ita no.C.e.l.cū nobis.¶ Quero nūquid ille qui
nō appellauit a dilatione nimis breui poſſit petere ſibi ſup
pleri terminum.rñ.ſic.ar.ff.loca.l.inſulam.§.i.e.J.de do-
lo ⁊ cōtu.c.cū dilecti.dic vt ibi dicam.Et propterea curia
ſuper iſtis appellationibus nō dat iudices vt dixit Joā.
an.¶ Quero ſi dilatio ē ipſo iure nulla qd operat appella
tio.rñ.vt ſi iudex de facto ꝓcedit ad vlteriora non ſolum
reuocet ſed ꝓcedens punitur per ſuperiorē.Sꝫ ſi appel-
latio teneret ſm naturā appellatōis nō reuocarent attē-
ptata poſt appellationē.niſi primo cognoſceret an iuſta
ſit appellatio vel nō qḋ verū eſt in appellatione ab inter-
locutoria ſecus in diffinitiua.vt in.c.nō ſolum in tex.⁊ gl.
de appel.lib.vj.⁊ no.in.c.ex parte.J.de teſti.¶ Sed certe
imo videtur ꝙ nō reuocet niſi poſt ſniā latam ꝑ iudicē
ad quē.vt.ff.de admi.tu.l.cirographis.§.j.ſed ibi io quia
interim tenuit alienatio.vt.ff.de do.l.poſt ꝯtractū.⁊.ff.de
ſolu.l.reo terminus.nam in criminali nō fit reo litigioſa.
qꝛ agitur ad vindictam.vt no.Guil.de cu.ff.de in integrū
reſti.l.abſoluendi .Bal.

P **Reterea.** Deliberatorie denegant
reo qui per reſcriptū ī lit
teris citatorijs inſertū plene potuit inſtrui de
qualitate future litis.h.d.No.dicit Innoc.ꝙ
quattuor ſunt inducie citatorie quo ad ꝯparendū.⁊ hec
ſine cauſe cognitiōe datur.qꝛ parte abſente deliberatorie
quo ad deliberandum preparatorie quo ad rñdendū pu
ta preparatorijs interrogationibus.inſtructorie puta ad
ꝓducēdum teſtes vel inſtrumenta.⁊ deinde generaliter
ſubdit ꝙ ſine cauſe cognitiōe poſſunt augeri ⁊ diminui.
Inno.l.antequā dentur.ſed poſtqꝫ date ſunt nec poſſunt
augeri nec minui ſine cauſe cognitione.qꝛ idem iuris ē de
toto quo ad totū ꝙ de parte quo ad partem.C.de dila.l.
ſiue pars.⁊.l.a procedente.¶ Itē qḋ dicit Inno.dꝫ itel-
ligi niſi dilatio ſit data de ꝯſenſu vtriuſqꝫ ptis.qꝛ tūc non
pōt niſi eodem mō ꝓrogari ⁊ minui.Iſta ē glo.ſing.in.l.
j.in fi.ff.de preto.ſtip.⁊ ibi ꝑ Bar.dicit Innoc.ꝙ corā de
legato nō tenet quis ꝯparere niſi reſcriptū apoſtolicū ſit
litteris citatorijs inſertum.tñ dicit ꝙ ſufficit ꝙ citatio ſit
facta cū bulla citationis.nec requirit ꝙ ipſimet reſcriptum
bullatum tranſmittatur.⁊ nimiꝫ qꝛ poſſet ꝑdi in itinere.
¶ Item quia dꝫ remanere apud acta.J.de ꝓba.c.qm cō
tra.ff.de eden.l.ſi legatū.Idē ait ꝙ corā delegato nō te-
netur citatus ꝯparere niſi in citatorio exprimat cauſa cō-
miſſa iudici ꝑ reſcriptū.Inno.Idē dicit accur.in.l.ij.ff.ſi
quis in ius vocā.non ierit.dicit Innocē.ꝙ corā ordinario
extraneus qui nō eſt de foro ordinario eſſe tamen poteſt
de foro emergenti ratione contractus vel delicti vel ra-
tione rei tenet comparere.tamen ſi nō ꝯtraxit ibi nec deli
quit nō poteſt puniri niſi primo iudex cognouerit an ſua
ſit iuriſditio ⁊ ꝓnunciauerunt ſuam eſſe.⁊ tūc proceſſus
valet nec poteſt poſtea obijci ꝙ ſnia ſit lata a iudice nō cō
petenti.Inno.idem ſi ſtatutum habeat nō cōparentē ꝓ
cōfeſſo.qꝛ iudiciū fundat in fictiōe q̄ habet ꝓ veritate.di
cit Inno.ꝙ vocatus veniēs ⁊ rñdens obmiſſa declinato-
ria fori ſemp pōt ꝯdēnari ⁊ cogi ⁊ qḋ executio ſnie fiet ꝑ
ꝓprium iudicē vbi hꝫ domiciliū ꝓpoſita actione in factū
Inno.ſuple vel officio iudicis ad litteras pronunciantis.
Nam ſine litteris nō poſſꝫ exequi ex mero officio.vt.ff.de
iuriſdi.om.iu.l.pe.⁊ ibi ꝑ Cy.in lec.dixit Innoc.ꝙ ordina-
rius in ſuo territorio etiā ī incolis ſuis ⁊ alijs generalem
⁊ liberā hꝫ iuriſdi.⁊ io qcqd facit ꝯ eos quos in ſuo terri
torio inuenit ſiue ſint ibi incole.ſiue extranei eorum tenet
Inno.iſta ſunt verba valde notabilia. Idem ait ꝙ ſi ille
qui ꝯuenit hꝫ priuilegiū qḋ ibi ꝯueniri non poſſit ſine ſpā
li delegatione pape ꝙ de hoc priuilegio cognoſcet ipſe or

dinarius pape.Inno.itellige nō vt ꝓnūciet de validitate
priuilegij qꝛ nō pōt illud ꝑuilegiū tollere.ſꝫ ſoluꝫ ad hūc
finem vt cognoſcat an ſua iuriſditio ſit quo ad illam cāꝫ.
⁊ hoc ſi de priuilegio pōt dubitari.alr̄ nō eſt ſuū cogno-
ſcere cū de iuriſdi.ſi dubitet.¶ Itē ait ꝙ ſi laicus citat lai
cū ſup rebus ſpūalibus vel alr̄ exprimit error in citatōe
nō tenet citatus ꝯparere.Idē ſi exprimat turpe vel inho
neſtū vel aliud ex quo appet vel declinatoria fori cōpetit
citato.Inno.hoc ē no.dignū ꝙ nō oꝫ opponere declina-
toriā que ex ipſa citatōe appet vl ex alia notorietate.Itē
ait ꝙ regula ē ꝙ citatus tenet allegare ꝑuilegium ſuum.
Idē ait ꝙ ſi actor ſcit aduerſario ſuo exceptiōes cōpetere
nō valet miſſio i poſſeſſiōes cā cuſtodie.Idē ait ꝙ vbi nō
reqrit litis ꝯteſtata.vt i cauſa appellatōis nō pōt oppo-
ni exceptio declinatoria.Inno.l.primi fori.ff.de ꝓcu.l.ita
demū.Itē ait ꝙ declinatoriā nō opponēs vr̄ ei renūcia-
re.Inno.idē ait ꝙ illicitū vel iniuſtum.qꝛ primu facie ſuf
ficit ad excuſanduꝫ ñ comparētē.lꝫ aliqd lateat ꝑ ꝙ poſ
ſet eſſe licitū ſeu iuſtū qḋ verbum eſt no.dignū ⁊c.Ibi in-
ferias ⁊ prudēter facio ⁊ ad cautelā.Ibi qd agēdum.i.an
ſint dāde deliberatorie necne.Ibi plene.ergo ſecus ſi non
plene.ar.ff.de legi.l.in ciuile.Ibi vlterius.no.ꝙ dilatōes
deliberatorie nō ſunt dāde niſi ſemel.Ibi ꝓcedēdum.i.li-
bello oblato lit.ꝯte.⁊ ꝑſtato iuramēto calūnie.nō.n.ſuffi-
cit loco libelli ꝓducere reſcriptū de in ius vo.lib.⁊ ſi renu
furaret actori reſcriptū teneret furti.vt.ff.de fur.l.ſempro
nius libellos.No.primo de inſertōe tenoris reſcripti i litte
ris citatorijs.⁊ vtile eſt ꝙ ille littere hēant ſigillū publicū
cui credit i iſtis ꝑparatorijs iudicioꝝ lꝫ originale reſcri-
ptū iudex cāe retineat penes ſe ⁊ citato venienti dēat edi
alr̄ nō teneret ꝓceſſus.vt.C.quo ⁊ qñ iudex anī.q ſemel.
⁊.ſ.de offi.dele.c.cū in iure peritus.C.de epi.⁊ cle.l.ſi quis ꝑ
calūniā.ſi iudex ē incertus de ſua delegatōe citatio ipo iu
re nō tenet.dixit Bar.ff.de ꝯdi.⁊ demō.l.multū itereſt.⁊
glo.ij.q.ij.c.ſi epō.lꝫ ꝙ delegatus ſemp in primo citato-
rio tenet facere mētionē de reſcripti ꝑſentatiōe ⁊ inſerere
totum tenorem reſcripti.alr̄ non tenet citatio ē ſi aſſerat
ſe delegatum.tñ in.c.veniēs.de accu.lꝫ ꝙ ſufficit ſi dele-
gatus ꝓſtet ſe daturū copiam reſcripti.ar.ad hoc.ff.de
no.ope.nū.l.ptor.§.ſiqs paratus.⁊.ff.depoſiti.l.ſiqs inſi-
ciatus.⁊ facit.C.de iure fiſ.l.ꝓhibitū.li.x.⁊.C.de aiā.prīa
l.j.Itē no.ſꝫ Inno.ꝙ vbicūqꝫ ꝑ apertam naturā vboꝝ cita
tiōis ſeu ſcripture appet ꝙ citatio ē impoſſibilis vel iniuſta
nō tenet citat⁹ ꝯparere.ad hoc facit opiē.ff.iudi.ſol.l.vir
bonus.⁊ ſcias ꝙ Ber.ponit hic gl.ſuā circa materiā di-
lationū.⁊ Accur.ff.de ferijs.l.in pecuniarijs.⁊ vide ꝙ ibi
pleniſſime ſcripſi in ea.l.ff.veteris.⁊ Cy.⁊ Ja.but.C.eo.l.
j.ego aliqua addam.¶ Et quero primo nūqd in citatio
ne prima requiritur cauſe cognitio.reſpō.nō ſm Innoc.
qḋ verum eſt de iudiciali.qꝛ nō dubī ē actus triū ꝑſonaꝝ.
iudex tñ non dꝫ citari niſi ei oñdat ſuper quo ⁊ qꝛ petitur
citatio.tñ no.ꝙ lꝫ citatio generalis.vt.C.de anna.exce.l.
ſi.que.l.eſt ſingu.ad hoc.¶ Incidenter quero an poſſit ꝑ
iudicē ſtatui terminus generalis ad oñdēdum ⁊ probā
dum totū ⁊ qcqd.rñ.ſic.vt no. Archi.xxx.q.v.c.iudicātē.
¶ Quero an ſine citatiōe poſſit iudex aliqd facere.rñ.ſi
in his que citatōeꝫ deſiderāt.In alijs ſic iſta ē gl.ſing.ff.de
bo.poſ.l.iij.§.ſi cā cognita.¶ Quero nūqd citatus ſit ex
pectādus.rñde ſic ſi eſt reus vel actor.⁊ ſi quid interiꝫ in
nouat eſt nullū ipſo iure.vt.C.eo.l.ſiue pars.⁊ not.ff.ſi cui
pluſqꝫ per.l.fal.l.j.§.cum dicit.¶ Quero nūquid pro ſcō
iudicio ꝑſumat.reſpō.ſic.vt nota.in.c.ꝙ quis mādato.de
reg.iur.lib.vj.per Dy.¶ Quero ſi vnus ē impeditus in
vno teſte.vtrū det ſibi dilatio ad producēdum omnes te
ſtes.rñ.nō.vt.ff.de iureiurā.l.admonēdi.⁊ ibi ꝑ Jaco.bu.
¶ Quero vtrū dilatio ſit cōis vtriqꝫ litigatorꝫ.rñ.ſic.ni-
ſi alter renūciauerit dilationi.vt.C.de tempo.i integ.reſti.l.
petēdi.¶ Quero quid de productione teſtium ⁊ iſtorū
vtrū ipſa productio ſit cōis.rñ.ſic glo.ē ſin.ff.de eden.l.j.
§.editiōes.in fi.magne glo.Accipe quaſdam remiſſiōes
an dilatio ſine cāe cognitōe ſit danda de offi.deleg.ꝑ andē
tionē ꝑ Innoc.⁊.c.cū ꝯtingat.de reſcrip.No in hiis que iu
dicis arbitrio relinquunt ꝑſumat ꝓ iudice de eo qui fur

Digitized by Google

tiue ordines ſuſcepit.c.inotuit.p Innoc. An ſit i arbitrio iudicis dare dilatio. quantas vult. no. de in integ. reſti. c. coram. An poſſit renūciari dilationibꝰ in. c. j. de libel. obla. p Io. An teneat ꝓceſſus ſine vlla dilatōe. ff. ð adul. l. in criſe. An dilatio dz dari inuito. dic q̄ nō in eius odiuz ſic. vt. l. ij. C. vt intra cer. tē. cri. qō ter. C. de inge. ⁊ manumiſ. ⁊. l. diffamari. ff. de op. le. l. mancipiorū. An quis audiatur poſt terminū ꝑemptoriū. vt no. in. c. ſepe. de verb. ſigni. in cle. ¶ Quid ſi eſt cōcluſum in cā. dic vt Io. ð cauſa poſ. c. paſtoralis. An quādo detur dilatioᵃ ad ꝓbādum ſit neceſſe adijcere verbū ꝑemptorie. dic vt no. in Spe. de dila. ſi ptes ꝯſenſerint termio. An iudex poſſit dilationē ampliare. gl. eſt vnica in iure q̄ ſic ex cā ſuperueniēte. ff. de pro. ſtip. l. j. in fi. An dilatio data poſſit reuocari. vr q̄ nō quia dilatio pēdēte iudicio officio ꝯquieſcit. dic q̄ pt reuocari cauſa cognita. qꝛ i hoc officiū iudicis nō ꝯquieſcit quin emēdare poſſit iterlocutoriā ſuā. ff. de arbi. l. q̄ſeꝫ §. ſi. vbi eſt melior tex. qui ſit in iure ciuili. ¶ Utruꝫ plures dilatōes poſſint ꝯfundi ſeu ꝯſumi eodeꝫ ſpacio tēporis ſi in eodem ꝯcurrāt. dic q̄ ſic etiaꝫ mille cauſis. vt. ff. ad carbo. l. ideoqꝫ. vnde ſiquis ex diuerſis delictis relegatus ē ad decēnium vnū decēniū ſufficit oibus vel ꝑ reo icidit abſoluet ⁊ minuit. i. ſimul ꝯcurrunt. Utrum ſi iudex expectat de benignitate vltra quam debeat poſſit appellari. rñ. nō ſi par. ſꝫ ſi nimio vr poſſe appellari. ar. ſ. e. ¶ Quid ecōtra ſi nō vult expectare. Rñ. expectatio eſt qd gratioſum nō expectatio ē quid rigoroſum. iuſtum tamē ſi iudici nō ꝯſtat de impedimēto. qꝛ nō tenet iudex diuinare. ⁊ iō nō pōt appellari. qꝛ nō qcqd iudicis ꝑtāti cōmittit teſ neceſſitatis ſubijcit. vt. C. quo ⁊ qn iudex. l. j. ⁊. ff. de iudi. l. nō qcqd. ¶ Itē iterlocutorijs a modico dāno nō appellat. ar. ſ. e. c. j. in ð. nimis a ꝯtrio ſenſu. ⁊. ff. de in integ. reſti. l. ſcio. ad hoc. l. notabilis. C. qn ꝓuo. nō eſt neceſſe. oēm honorē. ¶ Sꝫ nūqd minoribus currit dilatio. rñ. ſic ꝓpter rigorē iudicioꝝ ſuandoꝝ. vt not. ff. ð mino. l. auxiliū. in pn. ſi reſtituūtur in integ. vt. ff. ð mino. xxv. ānis. omiſſuꝫ. l. ſi grauiter ledūtur. ſecus ſi modice. vt. ff. de mino. l. ſi ex cā. ⁊. l. ſi fine. §. j. Idē in abſentibꝰ ex neceſſitate facti qō in mino. ꝓpter imbecillitateꝫ ꝯſilij vt. ff. de dā. infec. l. ſi finita. §. ſi forte. C. de reſti. mili. §. ignorare. ¶ Sꝫ ꝯtra hoc opponit q̄ ipſo iure nō curat. vt. ff. ð pub. ceſar. So. ibi fuit coactio preciſa ꝓpter tempeſtatē maris que excuſat ipſo iure a pena legali. ſed impedimētum cauſatiuū nō excuſat ipſo iure ſed ope exceptiōis. vt. ff. ſiquis can. l. ij. §. qō dicimus. ⁊ ē rō qꝛ facte cāe pro infec. haberi ñ poſſunt nec veritas ita obūbrari quin iteꝫ ſit ſed bñ poteſt fungi ꝯtriuꝫ ⁊ ex fictione orit vtile remediū vt. ff. de capti. l. in bello. §. facte. ⁊. C. qui pe. tu. l. cum a matribus. ¶ Sꝫ ꝯtra pdca oppo. qꝛ pōt appellari. ergo ñ ꝯpetit reſtō in integ. qꝛ ordinariū remediū tollit extraordinariū. Rñ. verū eſt niſi extraordinariū ſit inuētum ad ſupplēduꝫ ordinariū. vt ſing. no. ff. de rei vēdi. l. j. §. per hanc. ¶ Sed ecce appellauit nūquid pōt appellatiōe ſuſpēſa vel ex penitētia redire ad remediū reſti. in integ. rñ. vnica gl. ē in iure q̄ dicit q̄ ſic. C. ſi aduerſus rē iudi. l. ſi. arg. C. ff. de tribu. l. q̄ ad heredeꝫ. §. eligere. ⁊. C. de codicil. l. ſi. vbi electio ꝑiudicat. lꝫ hec dū ñ curemus ð noīe actōis vel de noīe libelli. dūmō retineamus effectū. vt. ff. de edil. edic. l. hoc em. §. aliū. ¶ Quero vtrum oēs dilationes an lit. ꝯte. poſſint dari iudice non ſedente pro tribunali. ⁊ de prima dilatio dico q̄ ſic. qꝛ eſt ante iudicialis. ⁊ aliaruꝫ peremptoria ⁊ datur abſqꝫ ſolēni cauſe cognitione. ſed in aliȷs videtur idē qꝛ nō dantur niſi reo petente. ⁊ hic ipſe reus videtur fateri cauſam ſubeſſe. ¶ Cave tibi dilationes expectatorie dantur quādo preſens petit ex parte abſentis nō interuenit aliqua petitio. vt. ff. de iudi. l. ad per emptorium. dixit Butri. q̄ in cognoſcēdo an ſint dande requirit ſeſſio pro tribunali. qꝛ requirit cāe cognitio. ſed hec cognitio iterlocutoria pōt fieri iudice nō ſedēte ꝓ tribunali. ita not. ipſe. ff. de offi. procō. ⁊ lega. l. nec quicqꝫ. §. vbi decretū. qō mihi nō placet p. l. a ꝓcedente. C. e. ⁊. l. ij. §. dies. ff. quis or. in bo. poſ. ſer. niſi tractet de modico ꝑiudicio. vt. ff. de arbi. l. diem proferri. in prin. ⁊ ibi no. Et

a ¶ Adde
q̄ oīs dila-
tio data ad
ꝓbādū cēſ
ſeri ꝑempto
ria. tex. in. l.
ſi. ff. ð ferijs.
⁊ ibi plene
tex. in. c. ij. ð
dilati. ⁊ ibi
gl. no. Pa
nor. i. c. licet
cāꝫ de ꝓba.

iſta ſufficiāt ad quādā breuē iſtructionē ſtudētiū. hoc etiā ſcias q̄ abſēs ꝓp ꝯtumaciā hr̄ pro ꝓñte in eius cōmoduꝫ vt in aūc. qua in ꝓuincia. nā ꝯtumacia ſemꝑ laborat ꝯtra ꝯtumacē in eius ꝑiudiciū. vt elegāter no. ff. de acqui. here. l. quādiu. inſtitutꝰ. in fi. eiuſdē glo. Bal.

1 **Litteree tue.** Propter declaratōnem libelli ꝑ quā natura negocij nō mutat noue dilatiōes nō dentur. h. d. Et in pria ponitur iudicis ꝯſultatio ⁊ appellātis petitio. In ſcda ibi vos igitur. pape reſponſio. ¶ Caſus. inter archiepiſcopū ſanctoꝝ priſce ⁊ aquile de vrbe ⁊ quoſdā nobiles viros. a. ⁊. b. mota erat qō ſuꝑ quibuſdam poſſeſſionibꝰ dicte eccl'e eo qō dicebat dictos nobiles per tres ānos elapſos ⁊ vltra pēſionē nō ſoluiſſe dicti nobiles habuerūt ſpaciū ad deliberandum ⁊ in dicto termino potuerūt declarare dictā adiectionē ⁊ vltra archiepiſcopus ſbiter declarauit q̄ ſeptē ānis fuit in dicta pēſiōis ſolone ceſſatū dicti nobiles petebāt nouū terminū ad deliberandum. qꝛ dicebāt libellū hmōi tpis expreſſione mutatū. iudices voluerūt dare nouam dilationē. fuit appellatuꝫ ad papam. papa remittit cām ad eoſdē iudices. qꝛ appellatio eſt friuola ſm Inno. peto de pēſiōe ſatiſfieri vel ab emphiteoſi remoueri. Inno. dixit q̄ adiectio ex ſuꝑabūdanti facta in libello nō idiget probatōe. dixit Inno. q̄ ꝯtra colonum ſufficit ceſſatio bienij in emphiteota trienij. ſi ē emphiteota priuati ſi eccleſia ſufficit bienium. ſi fiſci ſufficit ānus vel aliud tempus adiectum ſolutiōi. Inno. dic q̄ vbi male appellatur remittitur appellās ad iudicē a quo dixit Inno. q̄ perpetuarius colonus fiſci nō poteſt expelli ſine auctoritate pricipis ſupple vel illius reipublice que habet ius fiſci. ⁊ tene menti. ¶ Nota q̄ dictio vltra de ſe nihil certum ſignificat niſi declaretur. Item nō poteſt declarari de quātolibet tēpore vltra. ¶ Item no. q̄ declaratio libelli nō eſt noui libelli inuētio ſed veteris libelli ꝓſecutio. ¶ Itē no. q̄ friuole appellās reijcitur a cā ad eoſdem iudices remittitur ſupple ⁊ i expēſis ꝯdēnatur. Item no. qō dixi i ſūmario. ¶ Modo quero ad quid hoc agebatur. Rñ. ad ipſas poſſeſſiōes que dicebātur ad eccleſiam reuerſe. nō aūt agebatur ad ſolutiōem pēſiōis. quia tunc daretur noua dilatio. Nam per adiectiōem temporis augetur effectus. vel dic q̄ aut petitur dilatio ſuper toto ⁊ nō dz dari. qꝛ i ꝯplexio. i. ꝯnexia pars vicitat totū. aut petitur noua dilatio ſuꝑ tāto. i. ſuꝑ eo qō adiectū eſt libello. ⁊ tūc dz dari. ar. ff. ſi cer. pe. l. quidam eſt lauerūt. ⁊. ff. de leg. ij. l. q ſolidū. l pri. ⁊ hoc cū petitur pēſio. ſed ſi petitur prediorꝝ deliberatio ſuꝑ pricipali nō datur noua dilatio ſuꝑ acceſſorijs ⁊ ꝯſecutiuis. ar. ff. de excep. rei iudi. l. egi tecuꝫ. ⁊ ff. de rei vē. l. ex diuerſo. ē qō no. ff. de ioffi. teſt. l. qui inofficioſo. ⁊. C. de edē. l. edicta actio. ¶ Sed oppo. ⁊ videtur q̄ ſit neceſſariꝰ libellus. qꝛ ſua auctoritate eccleſia poteſt ingredi poſſeſſionem reuerſaꝫ ad eccl'am. vt. l. ij. ⁊ ibi no. C. de iure emphi. Sol. aut cōſtat q̄ res eſt reuerſa ad eccl'aꝫ ⁊ loquit ꝯtriū. aut ē dubiū ⁊ loquitur hic. quod no. ¶ Quero ꝑ quātum tpis ſpatium cadit nō ſoluēs a iure ſuo. Rñ. per bieniū. in eccleſia ſi ſi de vrbanitate ⁊ humanitate dat modicū ſpatiū vltra. vt. j. de loca. c. potuit. ſiue ſit pura locatio ſiue emphiteoſis. Sꝫ ſingularis perſona vel alia vniuerſitas ſingularis eſt vna diſtinguitur aut loquitur in ſimplici colono ad modicuꝫ tempus vltra bienium tamen ⁊ tunc aut dominus vult expellere euꝫ a preſenti vſu rei ⁊ poteſt expellere ſtatim cum eſt ceſſatum in ſolutione penſionis aut a toto vſu. ⁊ tunc poſt bienium. vt. ff. loca. l. quero. §. inter locatorem. Et no. q̄ ſufficit ceſſatum eſſe iꝫ a nemine ſit ceſſatum vt qꝛ conductor deceſſit ſine herede vel eius hereditas ꝑ bienium iacuit nō apprehenſa. arg. optimū. ff. de mino. l. etiā el. ⁊ qō no. ibi. aut loquitur in conductore ad longum tēpus vel in emphiteota priuati. ⁊ tunc requiritur trienniū nec an pōt expelli ab aliquo vſu rei. vt. l. ſi. C. de iure emphi. Et eſt rō differētie inter predictos caſus qꝛ facilius quis cadit a mera facultate q̄ ab vtilioſis. aut loquitur in conductore fiſci. ⁊ tunc ſtatim q̄ nō ſoluit penſionem pōt expelli a toto vſu rei. ꝯſulto tñ primo ceſſare vel principe vel ciuitate habente iura fiſcalia. vt. ff.

a ¶ Ad cognoſcẽdum contractũ emphiteoticũ inſpicimus quantitatẽ penſionis et vĩ dio plenum conſil. d. Alex. cxij. p totũ in prima volu. et barba. cõſi. xiiij. i. in co. lij. in ſecunda pte ſuorum cõſiliorum.

de pub. l. vectigalia. §. nõ ſolutis. et eſt rõ qꝛ forte expedit fiſco qđ pſeueret in cõductiõe. Si qͣ tñ haberet a fiſco generale mãdatuʒ cũ libera puto qꝙ h̃ ſufficeret ad ptatem expellendi talẽ nõ ſoluẽtẽ. arg. ff. de offi. pcur. ceſ. l. j. ff. de peculio. l. quãtuberonis. §. alia oppet igit qꝙ fiſcus differt ab eccleſia. lʒ glo. dicat ↄ̃trium. in. d. §. nõ ſolutis. C. de ſac. ſan. eccl. aut. q rẽ hmõi. vbi dicit qꝙ fiſcus eſt eiuſdẽ cõditõnis cũ eccleſia. Idẽ ergo videt in qualibet ciuitate. vt. C. de ſacroſan. ec. l. iter diuina. Sed certe illa. l. loquitur tñ in quattuor caſibus. vt ibi no. ¶ Mõ ergo quero in dubiũ. vtꝛ̃ ↄ̃tus pſumat ſimplicis locatõis an emphiteoticus. rñ. ſi locatio eſt pͤpetua et penſio parua pſumo ↄ̃truʒ emphiteoticũ ex q̃litate pactoꝛ̃ et ex ↄſuetudine regionis et cõmuni vſu loquẽdi et ↄ̃hendi. alr̃ pſumo ↄ̃ctum locationis ſi penſio corñdet fructibus⁹. et ad hoc induco illã ſing. glo. q̃ eſt in. l. j. §. j. ff. de ſupfi. Et eſt hoc ↄſiderandũ. qꝛ ſimplex locatio erãſit ad quẽlibet heredẽ. vt. C. loca. l. viam veritatis. ſed emphiteoſis eccleſie nõ tranſit ad heredes extraneos. ¶ Quero de adiectiõe vltra. vtꝛ̃ pcedit libellus ſine declaratione. rñ. ſic qꝛ ↄcludit in eo qđ petitur. Caſus eſt hic. ſufficit pbare id qđ neceſſe eſt probari lʒ plus ſit intẽtatũ. Itẽ dictio vltra auget ſignificatuʒ certe orationis. ¶ Quero an iſta dictio vltra ſi aliud nõ exprimitur aliquid addat vltra expreſſum. rñdeo aut dictio vltra apponit in diſpõne aut i libello aut i pbatõe. Primo caſu aliqd operatur. vt. ff. de le. ij. l. cũ filius. §. pe. Scđo et tertio caſu nihil opat. qꝛ nõ ſupponit determinato mõ p aliquo pluri. vt. ff. de in lit. iur. l. cũ furti. non ob. ff. ſiquis cau. l. et ſi poſt tres. qꝛ ibi pfert a. l. cuius interpres eſt iudex. vt in. l. j. §. j. ff. de effrac. et expila. ¶ Vltimo no. qꝙ ille qui vult expellere colonũ vel emphiteotã per iudicẽ debʒ offerre libellũ et ordinarie pcedere preſertim qñ lõgo tpe penſio nõ fuit ſoluta et tene hꝰ menti iſtud. c. ¶ Et no. qꝙ quedã. l. j. ff. de loco pu. fru. vꝫ dicere qꝙ ↄductor fiſcalis ẽt ad modicũ tpꝰ pro illo modico tpe habeat vtile dñiũ cu ſuo ↄ̃trium vꝫ pbari. ff. ſi ager vecti. vel emphi. petat. l. j. §. qui in pͤpetuuʒ. et iſte põt vẽdere iura ſua alteri. ſ. ſaluo iure fiſci. et hoc expͤſſo. vt. ff. d ↄ̃hen. emp. l. q tabernas. Legare ẽt põt in ſuo teſtõ ius ſuũ. vt. ff. de lega. i. l. ſi domus. §. ſi. Et ſi laudemiũ debet de vindictõe eodẽ mõ debetur de donatiõe et legato ne iura fiſci vel eccleſie minuatur ſeu fraudet. Et qꝛ. l. xij. tab. vbũ vẽdit. vt gnãle eligit. vt. ff. de ſtatu. liber. l. a ceteris. §. ſi. et ſingu. no. l. ij. C. de vſucap. pro emp. ¶ Quero qđ ſi qͣ ad probandum pſcriptionẽ itentat poſſeſſiõeʒ. xl. an. et pbat de decẽ nũquid pbet pſcrip. longi tpis. et vꝫ qꝙ nõ. qꝛ aliud iudicium poſſeſſionis itentauit. vt ſing. no. in. l. iij. in prin. ff. de acqui. poſ. Dices qꝙ lʒ maius tpꝰ ſit intentatuʒ qꝫ expediat h̃ nõ vitiat dũmõ pbetur de tpe ſufficienti. Caſus eſt hic. et h̃ no. Bart. ff. de vſuca. p emptore. l. qđ vulgo pſertiʒ qñ formaẽ articulum diſtribuẽdo tempͣ puta quia dixit ſe poſſediſſe. x. xx. xxx. et. xl. an p h̃. n. nõ aſtringit ſe. ſed vꝫ loqui ad cautelã. dʒ ẽt qꝙ pbat titulũ. ſed nõ ſciam titulũ. vt no. Bar. ff. de vſuca. p empto. l. ij. §. ſi ſub ↄdi. qđ tene menti. ¶ Quero nũqd eo ipſo qꝙ quis ſoluit cenſum ãnuũ vꝫ ↄfiteri ſe emphiteotam. et vꝫ glo. ordi. ſingu. qꝙ nõ. ff. de publi. l. j. §. hic titulus et facit. ſ. de relig. do. conſtitutus. ¶ Quero nũqd p locationem ad longiſſimum tpꝰ tranſeat vtile dñiũ. rñdeo ſic niſi expreſſe agaẽ contrarium et ita itelligit gl. illa nota. q̃ ẽ. ff. de lega. ij. l. codicillis §. inſtituta. ¶ Quero vtruʒ ille qui ſoluit penſionem per triennium proxime preteritum preſumat ſoluiſſe per ſeptẽnium vltra vʒ. p toto tpe preterito qꝙ ſolui debuit. dixit hic Ioã. an. qꝙ ſic ſiue loq̃mur in emphiteota ſiue in ſimplici colono ſiue i cenſuario. et ſiſr ſi quis ſoluit collectas i cõmuni p triẽniũ pxime pteritum ſiue p tres collectas ãnuales pſumit ſep ſoluiſſe niſi ↄ̃triuʒ pbet. vt dixit. l. illa aurea. C. de apo. publi. l. qcunqꝫ. lib. x.

c **Ꝺpoſuit nobis.** Si citatꝰ i curia pſecto ſue eccľie vel pͥuincie poſtea citet p facto romane eccľie et p eis ſe ↄſpectui apľico repñtet pria citatio circũducit et noua dat. hoc. d. no. Diuidit i duas ptes. In pria facti narratio et priũ dilatio. In ſcđa pape iterlocutio. ſcđa ibi nos igit. ¶ Caſus. Archiepꝰ bituricenſis hʒ cãm cũ burdegalẽſi ſup iure primatie. citatus fuit burdegalẽſis et pemptorie qꝙ ad initũ quadrageſime p ſe aut p pcuratorẽ idoneũ ↄpareret corã papa pẽdente iſta dilatõe fuit perſonalr̃ vocatus ad pñtiã pape pro eccľe romãe ſubſidio q ↄparuit et articulo ſubſidij explicato ad pͥpriã eccleſiã rediẽs pcuratorẽ ↄſtituit ſub hac forma qꝙ ſaluis exceptõibus ſibi ↄpetẽtibꝰ in rñdendo et defendẽdo ac aliis oĩa faceret que ipſe ↄſtituẽs i ppria pſona erat facturus. Modo bituricẽſis petebat qꝙ iſte procurator reſpõderet libello qui procurator oppoſuit exceptõem qꝙ dominus ſuus pẽdente citatõe acquiſiuit ius reuocandi domum. Item qꝙ nõ potuerat deliberaſſe cum ſuffraganeis. E contra dicebatur qꝙ ſm mãdatum non reuocauit primuʒ et qꝙ imo potuit deliberaſſe cũ ſuffraganeis. et alijs papa cõſideratis omnibus de conſilio fratrũ ſuoꝛ̃ dedit nouã dilationem vſqꝫ ad primuʒ vẽturum feſtum natiuitatis dñice. Ibi perſonalr̃. no. qꝙ vocatus pro ſubſidio romãe eccleſie dʒ pſonalr̃ comparere. Ibi ſaluis excep. no. hãc formã mãdati ↄſtituo te meum pcuratorẽ vt tñ ſaluis exceptõibꝰ meis omnia poſſis que poſſuʒ ego. ¶ Sed qs eſt ſenſus iſtoꝛ̃ vboꝛ̃. Reſpõdeo vt pcurator nõ poſſit renũciare excep. ſʒ eas debeat pponere valet igit mãdatum aduerſarius. tñ nõ tenet tale pcuratoriũ admittere ſicut nec illud pmitto habere gratũ et ratũ qcqd legitime fuerit actitatum. Nam aduerbiuʒ legitime eſt captioſum et ſemp poſſet ↄſtituẽs dicere pcurator nõ pceſſit legitime etiaʒ minima occaſiõe iumpta. vt no. xxi. q. i. c. relatio. et no. in. c. i. de procu. in cle. Nã per hec verba reſtringit mãdatũ legis qđ eſt vt poſtquã procurator eſt dñs litis põt pcedere qualitercũqꝫ. dũmodo bona fide. vt. ff. mãdati. l. creditor. §. lucius. Itẽ nõ dʒ aduerſarius litigare cum ambiguo quia fieret eius cõditio deterior quã ſi litigaret cum principali qđ eſſe nõ dʒ. ff. q. ex cau. in poſ. ea. l. ij. §. defendi. ¶ Item not. has proteſtationes valere vʒ ſaluis excep. meis. ar. huius lr̃e ſʒ Ber. Ibi pro abſẽte. no. qꝙ pſens p vna cã reputat abſens quo ad alias cãs. et ideo nõ dʒ alijs cauſis rñdere tex. ẽ hic notabilis. Ibi cũ ſuffraganeis ſ. ↄſiliũ habẽdũ cũ his quos res tangit. ¶ Item eſt habẽdum cõſiliuʒ cũ peritioribꝰ. vt. C. de inge. ma. l. ſi quiam. Ibi ardua cauſa. no. cãm arduam que tãgit ſtatũ pͥncip. ſʒ tamẽ magis ardua cauſa eſt que tãgit ſtatum romane eccleſie. Ibi reuocare. no. qꝙ papa nõ preſumitur reuocare factuʒ ſuũ. tñ iſta allegatio nõ tenet hic de iure. Ibi vſqꝫ ad feſtũ. iſta dictio vſqꝫ ponitur excluſiue propter extremum qđ patitur incluſionem. Iteʒ ponit excluſiue vbicũqꝫ vltim a dies eſt feriata et eſt terminus rõnis caſe tex. ẽ notabilis. C. de tẽp. ap. l. ij. in ſi. Ibi vſqꝫ ad primum vẽturum hoc itelligit ſi nõ eſt pͥmatum. vt. ff. de vbo. ob. l. euʒ qui caleñ. ¶ Quero nũquid p ſm mãdatum videat reuocatũ primũ. rñdeo nõ ſi ſunt ↄpatibilia et executio vnius nõ impedit executionem alterius ſm Inno. ¶ Opponit qꝙ finita legatione nõ cõperat ius reuocañ. domũ. So. verũ eſt ſi pñs. ſecus ſi ẽ abſens. Inno. dixit qꝙ hic nõ potuit deliberare. ¶ Tu dic qꝙ hoc primum mãdatũ fuit circũductum. et tõnẽ ſupra aſſignaui. ¶ Itẽ no. in iſto capitulo qꝙ archiepꝰ põt ↄſtituere pcuratorem in cã totius pͥuincie que tñ pñtialr̃ pertinet ad ſtatũ archiepatus. dixit Inno. qꝙ alia ſunt iura primatis alia archiepi in ſua pͥuincia vñ vnus nõ pcipit procurationẽ alterius et ſi appellatur ab archiepo appellat ad papã nõ ad primateʒ. Inno. idẽ ait qꝙ archiepꝰ põt ſe opponere vendicanti pͥmatum quia eius intereſt ne ſua prouincia pluribus aggrauet. ¶ Idẽ ait qꝙ qñ cã tãgit totã pͥuinciã dʒ cum epis illius prouincie deliberari et ad eos ↄſulendos dilatio dari. Innoc. ergo dẽs epi dẽm prouinciaʒ repñſentant qꝛ omniũ regimẽ habẽt. et hoc modo puenitur ad ↄſiliũ generale ſicut ad pͥuinciale. dicit Inn. qꝙ qñ plura mãdata ſunt eidẽ et ambo ſe ↄpatiunt ac ẽt vtrunqꝫ comode impleri põt qꝙ ambo mandata ſunt adimplenda. vbi aũt obedientie non ſunt cõpatibiles ẽ obediendum maiori dño. Inno. ſed ſi ſunt pares ẽ locus gratificatiõi. ar. ff. ad ſil. l. ſi quis in graui. §. ſi cũ dẽs. ¶ Iteʒ

ſi vna cā ē grauior altera dʒ ꝯparere in grauiori.vt.l.j.in fi.ff.de cuſto.reo.¶ Itē ſi vna cā ſit accuſatōnis ⁊ altera inquiſitiōis dʒ ꝯparere in cā accuſatōis q2 ordinaria ⁊ in cā inquiſitionis mittere ſimplicē excuſatorē q alleget cām abſentie ēt ſi cā ſit capitalis.vt no.ff.de reg.iur.l.in eo.§.nemo.¶ In prima glo.no.in iſta glo.ꝙ iudex ordinari⁹ pōt artare quē ad pſonalē ꝯparitōem ſecus in delegato.hoc verū cā cognita alias nec ordinarius pōt tollere alicui facultatē ꝯſtituēdi pcuratorē.vt.C.de procu.l.fi.c.j.de iudi.li.vj.quod tene menti.Bal.

¶ De ferijs. Rubrica.

o **Omnes dies.** Diebus dñicis eſt ab oī illicito.i.ſuili ope abſtinēdū ⁊ a placitis ⁊ merchatis ⁊ ab executiōe mortis ⁊ aliaꝝ penaꝝ ⁊ ē abſtinēdū a ſacramētis niſi pro pace vel alia neceſſitate. ¶ Et ē argu.ꝙ diebus dñicis ſit abſtinēdū ab arbitramētis pferendis niſi in caſu neceſſitatis.valent tñ ſi proferanē q2 hoc eſt quoddā trāſigere.vt.C.eo.l.ſi.per Iac.but.¶ Itē eſt ar.ꝙ diebus dñicis dñi nō pñt mandare ſeruis qꝺ exhibeāt opera ſeruilia ruſticana vel queſtualia.ſed dñicalia ſicut ꝙ induāt ſe pulchris veſtibus ſi hñt ff.de pecu.l.id veſtimentum.ff.ad munici.l.ſiquis inſtructus.Nam id exigit ſolēnitas diei.Bal.

q **Quoniam.** Feſtoꝝ pricipiū ⁊ finis fieri dʒ ſm eoꝝ magnitudinē ⁊ ꝯſuetudinē regionū in principalib⁹ feſtis.⁊ inter paſcha ⁊ penthecoſtē nō fit ſolēnis genu flexio.romana eniʒ eccleſia ſpeciale feſtum de trinitate nō facit.ſeruaē tñ circa hoc cuiuſlibet eccleſie cōſuetudo.Ibi prius incipere.No.mēſurā tēporis ſumi a principio ipſius.Ibi quibuſdā.No.ꝙ alia pōt eſſe cōſuetudo romane eccleſie alia aliaꝝ eccleſiaꝝ ⁊ eſt ar.ꝙ ſtilus romane curie nō imponit neceſſitatē obſeruātie alijs curijs particularibus qꝺ verum ē q2 nō habent pro iure cōmuni id quod ſingulariter i romana curia obſeruatur ſm Bar.vt.ff.de legi.l.de quibus.in prin.a contrario ſenſu.¶ No.ꝙ ſicut ſcriptum eſt in.l.ita dʒ obſeruari.vt.ff.de exerci.l.j.§.ſi is qui nauem.ff.qui ⁊ a quibus per.l.pſpexit.⁊ pſumiē iuſtum eoipſo ꝙ ē a iure ſtatutuʒ.vt.l.j.§.j.ff.de poſthu.¶ Scdo no.ꝙ dies incipit ⁊ determinatur diuerſis modis.⁊ ſm diuerſas opiniones ⁊ ꝯſiderationes.qꝺ dic vt habes hic in glo.multum notabili.[n] Et adde ꝙ dies ali⁹ ē naturalis vniformis ⁊ ppetuus ⁊ iſte more romane icipit a media nocte ⁊ finitur noctis ſequētis media pte.vt.ff.ꝺ ferijs.l.more romano.⁊ hʒ.xxiiij.horas ⁊ quedam momenta.vt no.ff.de vb.ſig.l.cū biſextus.diciē ergo naturalis q2 ppetuus ⁊ nō mutatur q2 natura ſiderum icipit ⁊ terminaē.alius ē dies viſualis q ꝯſiſtit in operibus hominuʒ ⁊ ē ab oriente ſole vſq ad occaſuʒ.vt in.l.j.ff.de ope.lib.hic dies pōt appellari vulgaris q2 ita ſonat in auribus vulgi.alius ē dies artificiaē.i.ab arte ⁊ ſtatutis hominum ſic vocatus vt hic.Exemplum de iſto die pōt poni in ſtatutis determinantibus ꝙ ab vno ſono cāpane ad alium itelligatur dies. Alius ē dies cerimonialis ⁊ de iſto ꝓprie loquiē noſtruʒ capitulum.Alius ē dies emergens q computaē de momēto ad momētuʒ.put reo incidit.vt.C.de appel.auē.hodie.de iſto pōt poni exemplum.ſi ſtatutum dat arbitris.pone.x.dies ad cām decidēdā ⁊ pone horam nōne ſcm̄ eſt ꝯpromiſſum. Nā ois ꝯputatio taliū dieꝝ dʒ fieri de momēto ad momētū.erit tñ qlibet dies.xxiiij.horarum.lʒ in nocte non dʒ ferri ſnia niſi ꝓpter breuitatē inſtātis tēporis.vt no.C.de trāſac.l.non minoreʒ.per Cy.⁊ ſi notarius dicat actum tali die itelligit de die ante noctis tenebras ꝓpter cōeʒ vſuʒ loquēdi.vnde ſi noctis tpe ſit talis actus notarius debet exprimere actū tali die.vt noctis tpe.Lex.n.dixit ꝙ dies dʒ poni i inſtr̄is publicis qꝺ vocabulū ſupponit ēt ꝓ nocte.de hoc ēt no.Inn.ē.de offi.deleg.c.ꝯſuluit. Bal.doctoris canonici ſapientiſſimus.

n ¶ Vide hic pulchre quot mōis accipiaē dies de mēſe qualiter accipiaē. vide gl.nor.in.c.quam ſit de elec.in.vj.in ver.mēſem de āno.vid glo.no.in.l.iij.§.minorem.ff.ꝺ minori.

l **Licet.** Propter neceſſitatē ⁊ publicaʒ vtilitatē licitū ē piſcari dieb⁹ dñicis ⁊ feſtiuis pterꝗ in maioribus ānī ſolēnitatibus.Ibi maiorib⁹.No.ꝙ quedam feſtiuitates ſunt maiores ꝗ̄ dies dñica.Ibi circūpoſitꝫ.no.ꝙ mare attribuiē terre circūſtāti ⁊ tenetur.Ibi cōgruam.no.de fructu fortune ⁊ piſcationum deberē fieri partes circūſtātibus eccleſijs ⁊ pauperibus.⁊ no.ꝙ glo.hic vocat mare territorium.

c **Capellanus.** Tres ſeptimane qbus canō ꝓhibʒ fieri nuptias añ feſtum beati Ioānis baptiſte nō ꝯtinuanē feſto ſʒ itelligiē ꝺ ſeptimana aſcēſionis ⁊ rogationū ⁊ duob⁹ ſequētibus.Ibi nuptias.i.ductionē vxoris ſolēnitates ⁊ cōuiuia.⁊ ideo ſi vir peteret vxorē illis diebus ducēdaʒ obſtaret ſibi exceptio feriaꝝ. Organa eīm m̄rimonij his diebus ſuſpēdunē.Ibi abſq interpellatōe.qꝺ ſuit de facto dixit ſtatutū ꝙ teſtamenta debēt inſinuari a feſto paſche reſurrectōis dñi vſq ad feſtum oīum ſanctoꝝ.alſ nō valeāt.Pone ꝙ teſtator fecit teſtm̄ ante paſcha deinde deceſſit de mēſe iunij quero qꝺo cōputabiē hoc etiaʒ tēpus.⁊ vr̄ attēdi tēpus teſtamenti.vt.ff.de excu.tu.l.ticius.§.qui rome.qui tex.eſt ſingularis.In ꝯtrium vr̄ ꝙ iſte ꝺbeat habē tēpus ad iſinuādū a die mortis teſtatoris vſq ad feſtū oīum ſanctorum ⁊ tamen ſuppleri plus ꝺbeat quātū defuit a paſchate vſq ad mortem teſtatoris vt ſic nō requiraē tēpus ꝯtinuū ſed ex interpellatis tpibus colligiē tēpus cōgruū.dñs Bar.cōſuluit ꝙ ex quo eſt ſignatū tēpus ꝑ initiuʒ ⁊ finē illud tēpus ꝯtinuatiue deē.ff.de publi.l.fi.§.interdū.vñ in termino nō cōputabunē dies excurſi a mēſe iunij vſq ad feſtū oīum ſanctorum ſed erūt ſupaddiri.qꝺ no.Ibi a tribus.iſtud a includit hic ⁊.I.v.q2 tñ.Ibi vſq ad octauū.hic eniʒ ponitur excluſiue ⁊.I.v.q2 tñ.poniē incluſiue.de hoc vide.ē.de ord.ab epo.c.i.ſic igiē iſte dictiōes nō hñt pciſum modum ſignificādi ſed ſm ſubiacentem materiā ⁊ actus ꝓhibitos vel pmiſſos.qꝺ dic vt no.C.de nup.l.ac allegato ꝑ Cy.⁊ alibi ꝑ alios.Ibi meliori ⁊ ſubtiliori.no.ꝙ illa vr̄ attelior opinio ⁊ ſeruāda que meliori ⁊ ſubtiliori vtiē rōne.groſſe eniʒ opiniones ꝓ nullis habenē.vt.C.de here.inſti.l.fi.Ibi celebrari.no.ꝙ inter duo ꝓhibita mediū ē pmiſſum.[b] vult eniʒ dicere ꝙ iʒ interuallū ſit īter tres ſeptimanas dictas ⁊ feſtū ſancti Ioānis baptiſte.puta q2 alique ſeptimane ſunt intermedie nō celebrātur nuptie in illis tribus ſeptimanis ſed in alijs q̄ ſunt in interuallo iʒ celebrare ſm Inn. ¶ Extra no.in iſto.c.ꝙ in iſtis ferijs hñ pñt.Ibi m̄rimonia quātum ad ſubſtātiam ꝯſenſus ſed quātū ad copulaʒ carnaleʒ nō.⁊ fuit qꝺ de facto q2 ſtatuto caueē ꝙ vir ꝺbeat lucrari dotē ſi vxor ꝓmoriē m̄rimonio copulato ⁊ dixi ꝙ m̄rimoniū copulatū dr̄ qñ ē ꝯſumatū ꝑ carnalē copulā ⁊ nō añ.alſ fruſtra de copula ſtatutū feciſſʒ mētioneʒ.vt.C.de nup.l.ſancimus.Bal.

c **Conqueſtus.** Tēpore feriato ꝓp honorē dei ēt de prius volūtate ⁊ ꝯſenſu.pcedi non pōt niſi vrgens neceſſitas vel pietas aliud iducat.qꝺ ſecus ē de tpe feriato iducto ꝓp neceſſitatē vel vtilitatem hominū.dixit Inno.ꝙ iudex nō dʒ citare ad diem feriatū niſi dicat alioqn ex tūc ꝓcedem⁹.Naʒ tunc duo ſunt mandata ꝓp dimiſſionē tpis.Idem ſi ferie nō erāt note iudici.idem ſi erāt note.ſed dies feriata non fuit aſſignata expſſa qualitate feriaꝝ.poſtea dicit ꝙ etiaʒ ſi fuit expreſſa qualitas feriarum ꝓrogaē in poſteriorē diē iuridicam. Inno.qꝺ verū eſt ſi natura verboꝝ patiaē vt.q2 termin⁹ eſt ſucceſſiuus multoꝝ dieꝝ.ſecus ſi pciſus ad diem preciſam.vt.ff.ſi q in ius vocatus nō ierit.l.ex quacꝗ.in fi.dicit Inno.ſup verbo pietas ꝙ in cā inquiſitionis non ſunt ferie ſi neceſſitas cogit procedere vel pietas.Inno.diſputando ſi apud partes ſunt ferie meſſium ⁊ non apud iudicem vel ecōtra quid iuris.tenet ꝙ inſpiciuntur ferie iudicis.quod verum eſt ſi partes ſunt preſentes in loco.verbigratia.de remotꝭ partibus ſunt in curia alioquin nō ꝯpelluntur venire tēpore meſſium.hoc ego.Idem ait ꝙ vbi iudex hʒ arbitrium ſe

b ¶ Vide barba.cōſ.xxi.in tertis col.⁊ in ꝯſ.vj.⁊ i.iiij.co lū.⁊.vi.i pū mo vdi.

Digitized by Google

quēdi ſuas ferias vel ferias partium ꝙ ab iſto arbitrio ſi pōt appellari qꝛ ꝯſiſtit in eligendo. Innoc. ſecus ſi nimia arcaret dilationē arbitrariā. Ego dico hoc verū etiā ſi p errorem iuris iudex nō crederet ſe habere arbitriū eligē di. ar. alline ſingularis. ff. de leg. ij. l. ſi his cui. Idem ali ꝙ ferie nō denūciate ſeu nō inducte a iudice q̄ tñ ſunt certe per conſuetudinē regionis ſunt ſeruande quod ē no. Idē ait ꝙ vbi nō recolligit vinum vel panis. tñ ſeruantur ferie pro ipſis q̄rēdis. Ibi ſtrepitus. ergo ſecus vbi nō eſt ſtrepitus vt in his q̄ ſunt voluntarie iuriſdictionis. vt. C. eo. l. actus. Etiam ſi aliqui ſunt citādi vt qñ legitimaē natura lis filius citandi ſunt agnati quoꝝ intereſt. vt no. Ioco. de are. in. l. ſi. ff. de nata. reſti. ¶ Sed qd poſſunt iſti oppone re reſpondeo dicere ꝙ ipſi iam adiuerūt hereditatem ab inteſtato ⁊ ideo cū ſint dñi nō pōt i pīudiciū eoꝝ aliquid attēptari. vt. ff. de lib. ⁊ poſthu. l. gallus. §. ⁊ qd ſi tantū. Et vide quod ibi dixi in ſubtili lectura mea informati.

¶ Item poſſum obijcere teſtamentū paternum. ¶ Item ꝙ mater iſtius publice ſe proſtituebat. ¶ Item ꝙ iſte nō erat filius. Ibi ac diebus dominicis. quero an in die dñi ca ſit aliqd ſpeciale vltra alias ſolēnitates. hutri. ſm Cy. dixit ꝙ ſic. C. eo. l. ſi. ver. dñicū. itaqꝫ per iſtud dictū ego cōſului ꝙ generalis derogatio feriaꝝ inductaꝝ in honorē dei facta p ſtatutū nō comprehēdat diē dñicū niſi de eo ſit facta in ſtatuto mentio ſpecialis argu. ff. de lega. ij. l. apud iulia. §. ſi. Ibi cum clero ⁊ populo. non itelligas ꝙ iſti poſſint has feſtiuitates iuducere. ſed inductas poſſunt feriare ⁊ non feriare. ¶ Sed nunquid videtꝫ ſtatutū ꝙ diebus veneris ſint ferie pp cōmemorationem dominice paſſionis. tūdeo ſic qꝛ ē optima rō. ſecus ſi diceret ob reuerentiam cuiuſdā heremite nō canonizati ab eccleſia. ⁊ iſta eſt vana ⁊ ꝓphana religio ⁊ ideo nō ſeruanda ſicut ſi ſtatutū diceret ob reuerētiam apolinis vel diane. vt. ff. de iureiur. l. nō erit. Iſte apolo fuit vocatus ſiton artis magice princeps vt legit in yſtoria ſcholaſtica. actuum. xvj. in rubricella de ſpiritu ſitontico. ⁊. xvij. i rubricella de dio niſio ariopagita ⁊ eius verba mirabilem virtutē videbā tur habere aſtutia tñ dioboli vt inquit beatus Auguſtinꝰ.

¶ Ibi nec proceſſus nec ſnia arguo ex hac littera quod ſententia nō eſt de proceſſu ⁊ ſup iſto verbo proceſſus eſt quedam gloſella her. que dicit ſꝫ citatio eſt de proceſſu. ī. ō ꝓba. c. qm̄. ⁊ iō nō vꝫ citatio facta in die feriato. her. Iſtā gio. ſunt multi qui habēt tñ additio her. dicit eē. ¶ Queritur igit an ſi preco citauerit aliquē in die dominico. vt ꝯpareat die lune an valeat citatio. ⁊ dicunt quidā ꝙ ſic qꝛ non refert quo tpe quid agaē ſed in qō tpe affectus rei dirigaē. vt in. l. in tpē. ff. de here. inſti. In ꝯtrium videē tex. C. eo. l. ſi. qꝛ dixit ꝙ ſileat apertio. verum. Cy. itelligit ꝙ ſit ſpeciale in die dominico. in alijs ſolēnitatibus ꝓcedit primū argumentū. hanc qōnem diſputauit Iac. butr. ⁊ ait ſic ꝯſidera in citatione tres actus. vnus ē qñ iudex ꝑcepit de citando ⁊ iſte nō pōt fieri die feriato cum hō preceptum ſit quedam interlocutoria. vt. l. cum clericus. ⁊. l. oēs qui. C. de epi. ⁊ cler. Secundus eſt actus citatōis quē facit nuncius. ⁊ dicunt ēt ꝙ nō poſſunt facere dominico die per illum tex ſed i alijs ſolēnitatibus ſic ſm regulā cōmunem que eſt vt tempus i quo effectus rei dirigitur attendatur. vt. d. l. in tempus cū ſi. Tertius ē actus relationis quā facit preco quum taliē citauit ⁊ iſte etiā pōt fieri die feriata. Iſta ſunt verba Iacobi but. ad lrām in. d. l. ſi. C. eo. Sed dñs Cy. dixit ꝙ ꝑmus actus. i. interlocutoria de citando bene fieri pōt die feriata ꝑ nō feriata qꝛ iſta i terlocutoria nō reqrit cāe cognitionē. vel ſi quā reqrit eſt quedā cāe cognitio leuis ⁊ pſunctoria cū fiat parte abſēte ⁊ dixit ꝙ ita in cathedra vltimo loco tenuit Cy. ⁊ qō ita ſeruat gnālis ꝯſuetudo id ⁊ ita nos opꝫ ſuare Cy. porro iſte citatiōes emanāt nō tanqꝫ iudex cognouerit ſꝫ tāqꝫ cogniturus ſit. vt. C. ſi per vim vel alio mō. l. ſi. ⁊ maxime prima citatio qꝛ qō primū eſt aliud ante ſe hēe non pōt. ⁊ ideo iudex audiuiſſe potuit ſꝫ nō cognouiſſe. Ego dixi ꝙ duo ſunt ꝑcepta pp diem qō verū eſt qñ poſſunt ſepari qꝛ ſub diuerſis ꝯſiderationibꝰ ⁊ ſic nō ob. inſti. de ver. obli. §. loca. ¶ Sed opponit ⁊ vr̄ ꝙ citatus ad diē feſtū teneatur ꝯparere. vt. ff. de adul. l. miles. §. ſexaginta. So. ibi fuit citatus ad recipiēdū libellū qui pōt offerri die feriata. nō tñ vltra eſt ꝓcedēdū ⁊ opaē illa ꝓductio qꝛ nomē accuſatoris recipit inter accuſatores qꝛ in libello ꝯtineē iſcriptō ad penā taliōis ⁊ interrūpiē pſcriptio ſꝫ ex hō nomē rei vē dicaturū nō recipiaē inter eos. ⁊ no. hec vba. ¶ Itē no. ꝙ duo vitiāt citatōēꝫ. ſ. vitiū forme. ⁊ in hoc magis inſpiciē finis quā principiū. ⁊ defectus potētie. ⁊ in hoc magis inſpiciē initiū quā finis. vt. d. l. ſi mater. de materia iſta cōſueuit notari. ff. ō no. op. nū. l. j. §. ſi nūciatio. p Dy. ⁊ alios. Ex ꝑdictis ſm Ia. but. appet ꝙ ſi initiū nō tenet nec proceſſus. vt. ff. de ſer. expor. l. ſi minor. ¶ Sed ꝯtra hoc vr̄ qꝛ in cōmittēda citatōe nō reqriē ſtrepitus iudicialis. ergo pōt fieri die feriata ꝑ nō feriata. vt. ff. de adul. l. miles. §. ſexaginta. nō ob. ff. de ſer. expor. l. ſi minor. qꝛ ibi deficiebat ptās i actu ſubſtātiādo ſꝫ hic ñ deficiebat ptās. qꝛ aderat iuriſditio. nec dꝫ ꝯſiderari accidēs tpis qñ remoueē p id qō ꝯfereē in tpe pmiſſū. ſecus eēt in dilatōibus ꝓbatorijs qꝛ ille debēt dari cū cauſe cognitōe ⁊ iudice ſedēte ꝑ tribunali ergo nō die feriata. vt. C. de ꝓba. l. a ꝑcedēte. Et no. ꝙ relatio nuncij pōt fieri die feriata qꝛ eſt actus ſolius nūcij ſm Iac. but. ¶ Sed quero quid ecōtra citaē aliqs die iuridica pro die que incidit in diē feriata. vtrū teneat citatio. ⁊ videē ꝙ nō tex. eſt in. l. ij. in ſi. ff. ſiqs in ius voca. nō ierit. ¶ In ꝯtrū vr̄ qꝛ dꝫ ꝯparere die ꝑcedēte vt vtile per inutile nō vicieē. ſic enim dicimus in ſubſtitutiōe pupillari. ꝙ ſcā vltra tps redduciē ad tps. vt. ff. de vulg. ſubſti. l. cēturio. ⁊. l. in pupillari. hoc vr̄ expreſſū. C. ō tēp. ap. l. ij. in ſi. vel ſm alios dꝫ ꝯparere die ſequēti nō feriata qꝛ vltima dies dꝫ eē vtilis ⁊ qꝛ duo ſunt ꝑcepta ⁊c̄. vt. ī. ō do. ⁊ contu. c. cum dilecti. ¶ Quidam dicūt ꝙ aut eſt error expreſſus qꝛ dixit compareas die dominica ⁊ citatio nō tenet. aut nō eſt error expſſus. ⁊ tūc aut dixit compareas octaua die. ⁊ tūc dꝫ comparere die ſequēti non feriata qꝛ octaua dies feriata nō ꝯputaē in termino. vñ iuris fictiōe prima dies iuridica que ſequit intelligiē eſſe octaua dies. Alij dicūt ꝙ tā in hoc caſu qꝫ in precedēti ſufficeret comparere ⁊ ꝯparere deberet die ſequēti iuridica p dcm̄. c. cū dilecti. nō ob. d. l. ij. in ſi. C. de tēpo. ap. qꝛ ibi dies erat termiuus totius litis ⁊ inſtātie. ⁊ id nō poterat ꝓrogari. C. de iudi. l. properādum. vñ de neceſſitate dꝫ ꝯuenire tēporis extremitatē. ⁊ hec vā ſunt. Sꝫ nūquid teſtes pñt examinari diebus feriatis. dixit Io. an. ꝙ ſic. ō. eo. c. j. de offi. dele. in cle. qꝛ dictū trahiē ad iuramētum ⁊ ſic ad tps validum ⁊ qꝛ teſtis deponit tāquā priuata pſona ſolum eiꝫ iuramētū teſtis eſt publici iuris ſꝫ facti narratio eſt ꝓuati iuris. ⁊ iō iurare nō pōt die feriata ſꝫ deponere pōt. ⁊ ita de fcō ſeruaē. dic ꝙ dixi depoſitionē teſtis trahi ad tēpus iuramēti i ē verū quātū ad validationē teſtimonij. ¶ Itē quātū ad iuris fictionē ſꝫ quātū ad veritatē ſermonis. tūc loqtur cū deponit ⁊ ſi accuſareē de falſo ⁊ vno mēſe iuraret ⁊ alio deponeret. debēt vterqꝫ mēſis poni i accuſatione hoc nō vꝫ tali mēſe iurauit ⁊ tali mēſe ōpoſuit ex iſtis enim duobꝰ reſultat vnū delictū ꝯſumatū. iuramētū eni ꝑ ſe hꝫ ſe vt attētatū ſꝫ iſtud attētatū ꝯſumaē p actū depoſitōis. nec eſt ſimile ꝙ pōt accuſari de furto frumēti ille qui frumētarias ſpicas nōdū excuſſas furatus eſt qꝛ ibi frumētū erat furatū iꝫ ſub ſpica vellatū. dcm̄ āt teſtis ñ ē formatū anteqꝫ deponat. In tex. ibi volūtate qd ſi ferie inducūē p ſtatutū nec exprimunē i honorē dei vel quaſi nunqd tꝫ ꝓceſſus factus de partium voluntate. dicit Iac. but. in. l. omnes. C. eo. ꝙ non qꝛ nō poteſt renūciari ſtatuto diſponēti ꝙ nō reddaē ius. ſed inducere ferias. Idem eſt dictū ꝙ nō reddatur ius ſm Iacobum butri. Item auctoritas publica eqparatur ferijs inductis i honorem dei. vt. ff. de orbi. l. ſi feriatis. ¶ Item ferie repentine non poteſt renūciari. vt nota. i. c. ſepe. de verbo. ſig. i clemē. Caue tamē tibi qꝛ puto ꝙ i ciuitatibꝰ que proprio iperio regunē non dicaē ferie repētine niſi ille que iducūē a populo i generali aringo vel cōſilio habite eādem auctoritatē. nō eiꝫ puto ꝙ taꝫ extraordinarias irregulares ⁊ anormalas ferias poſſint iducere ſoli anciani vel priores populi. vt. C. eo. l. a nullo. quod dic vt nota. Bar. in. l. ambicioſa. ff. de

Digitized by Google

decre. ab ordi.sa. ¶ Quero si ptes renūciāt ferijs vtrū iudices vel arbitri teneātur sequi hāc renūciatōem ptiū. respōdeo nō. vt no. in.d.cle.sepe.z in Spec.e.ti.§.pe.i fi. ¶ Itē etiā testes pñt allegare ferias. vt no.ff.e.l.ij.i pn. z arg.ff.quē admo.test.aperi.l.siquis ex signatoribus. q: officium testificādi debz esse dānosum. vt eleganter dixit ibi Bal. ad idem facit.C.de testi.l.si quādo in cōne loi.
¶ Querit Inn. vtrum iudex debeat seruare ferias suas que sunt in loco iudicij an ferias actoris an ferias rei an ferias testium an ferias loci vel 9tus vel delicti. z ista questio potest itelligi dupliciter. Uno modo quādo res agitur iter presentes. Alio modo quādo citant absentes v in loco vbi citātur pñt allegare ferias. Inn. dixit z determinat q inspiciunt ferie loci iudicij z sic iudex dz seq proprias ferias nō ferias ptiū nec alterius loci puta cōtractus vel delicti. z dixit q de facto in curia romana ita fuit obseruatū. z hoc probatur per talez theoricaz q: interdum agit preparatorijs vel psecutorijs iudicioꝝ. z tūc inspicit locus iudicij z nō alius. vt.ff.de testi.l.ij.in fi.C.quē admodū testa.aper.l.ij.ff.de ven.inspi.l.i.in fi. vbi est tex. optimus. interdum agitur de diffinitōe cause. z tūc inspicitur locus 9tractus vel quasi delicti vel quasi vel locus testamēti vbi sumus in testamēto vel locus originis vel domicilij testatoris vbi sumus ab itestato. z predicta pbātur.ff.de eui.l.si fundus.ff.de excu.tut.l.licius.§.rome.C.cōia de succes.aut.omnes peregrini z aduene. Sed in casu nostro nos sumus in his que pertinēt ad ordinez iudicioꝝ q: loquimur de ferijs. ergo debemus sequi forum ipsius iudicij z lz testis citetur extra locuz tñ nō dicit cā sibi moueri extra locum. ¶ Item nec reo principali dicitur lis moueri nisi in loco iudicij. quapropter ad locum iudicij nos referre debemus. z hoc vez durante iudicio. Sed expedito iudicio in executōe sniē dz seruari consuetudo loci vbi est fienda executio realis. hoc dicit illa.l.vnica in fine.C.de exac.tribu.l.x. nisi opinatores libro decimo. Sed cur tam varie. Respōdeo q: pparatoria iudicij nō hñt cām vetustiorē ante iudiciū sed in iudicio oriūtur. secus in 9tribus z delictis z alijs habētibus cām vetustiorem a qua sumūt originē z naturā que coheret originē sue. z tūc statim mutare nō possunt. vt.ff.de ver.ob.l.insulam itra biēnium.v.l.i.ff.de penis. z qd no.ff.de le.ij.l.nemo pōt. vbi gl. singularis. z facit.ff.de extraor.cri.l.saccularij.§.sunt quedaz. z ibi melior tex. qui sit in iuf. qd in maleficijs puniendis dz seruari 9suetudo loci delicti z in penis arbitrarijs. z i quocūqz loco cognoscatur iudex cause codē arbitrio fungit q: vigor 9suetudinis iuris cōmunis auctoritate informat. vt.C. vbi sena. vel clarissi.l.ij. ¶ In glo.no. q dicit q feriaꝝ quedā sunt occurrētes casu z iste vocāt repētine. quedā sunt solēnes de qbus litigantes debēt eē auisati sine pun. vt.ff.qui.ex ca.ma.l.sed z si per pretorem.§.si ferie. ¶ Itez solēniū quedam sunt solēnes vt sunt ferie vindemiaꝝ z messiū. quedaz sunt solēniores. vt que celebrant in honorē sanctoꝝ. z quedā solēnissime vt natiuitas dñi. dies epyphaniaꝝ pasca. ascēsio dñi. z pentecostes. vt no.s.e.c.lz. hlatū oībus diebus debitor fugitiuus capi pōt q: fugiendo facit quodāmodo furtum sui imo rei debite. vt.ff.que in frau.cre.l.ait pretor.§.si debitorem. z ē glo.sing.C.de fer.l.fi. ¶ In glo. puta si dicas q reus dr tribus modis. vno reus.i. veritas. vt q: piculū ē ne reus.i. veritas pereat testiū morte q: sunt grauiter infirmi vel moltū senes vel recessuri z forte nō reuersuri. vñ in mā.c.qm frequēter si sunt ferie elle. Scdo mō dr reus.i.corpus corruptibile vt bos vel equus. et.ff.e.l.iij. qd intelligo si periculum est ne corrūpatur q arbitrio iudicis cōmitut 9sideratio circūstantiaꝝ. vt.ff ad.l.aquil.l.iij.l.aquilia si deletū. pone exemplū q: sunt in loco in quo 9uersantur latrones nec est tuta custodia nec debitor est in mora si nō intelligit se debere vel lis 9testet.ff.si certuz pe.l.qd te. ¶ Tertio modo dr reus.i.actio. Nā z si interdum pscriptio dicat fauorabilis respectu prescribētis tñ respectu eius 9 quē pscribit dr pcedere cū iniuria alterius vt sing.no.ff.de fur.l.siqu vxori.in fi. contra quam iniuriā succurritur vt lis prestetur tñ vlterius non procedit. vt.ff.

a ¶ Adde h oio.gl.or. i.c.q cdicis. de foro cōpe. z ibi docto. oēs barto.l.i.C.d sum.tri.iiij. col.v. nunc veniamus.

eo.l.j.§.sane quotiēs. ¶ Et no. q vbicunqz est breue z irreparabile tps ibi dicit necessitas iminere. vt si id de quo querit tpe absorbet vel minuitur vt officiū. vt no.s. de iudi.c.fi. z.ff.e.ti.l.eadē orone. ¶ Itē id qd ex aspectu pñti 9sistit vt etas iudicāda est ex aspectu. Itē iniuria vt.d.l.eadē. ¶ Item no. q ea que sunt modici piudicij vt missio ex primo decreto q̄ vocat rei seruāde cā possunt fieri die feriato. tex. est notabilis in.d.l.eadem. Sed illū tex. limita vt ibi no. glo. vl hic. que restringit tex. ad eum casuz qñ debitor est suspect9. s. ne alienet in alterū si dico de fuga q: nō dicit suspectus q possidet imobilia. tene mēti. ¶ Itē missio in possessionem vētris noīe vel vltime volūtatis nomine vel cause damni infecti. ¶ In glo. puta cā. no. istam glo. q oēs cāe debilium v miserabilium personarum. Itē z que tēdunt ad opera misericordie dicunt cause pie. z in istis pōt pcedi quibet tpe. ergo z in oībus relictis p aia q: aia ponitur inter miserabiles psonas cum postq̄ ē corpore soluta se tueri nō valeat. hoc singulariter no.ff.de lega.ij.l.siquis titio. Bal.

¶ De ordine cognitionum. Rubrica.

¶ De materia istius rubrice plene no. in speculo in ti. de incidentibus questionibus. Bal. doc.

i **Ntelleximus.** Iudex aū sniaz de pemptoria exceptōe cognoscit sufficit tñ q i pricipali pnūciat. h.d. scda pe ibi inqsitioni. ¶ Casus. Quedā mulier petebat sibi quēdā virū adiudicari lite 9testata pduxerat testes ad pbandū mr̄moniū vir timēs piculū futurū opposuit exceptionē 9sanguinitatis. querebatur verū post fundatā intētionē mulieris ista exceptio pposita posset pbari. Rñdet de ea cognoscendū tanq̄ de perēptoria v si 9stabit d 9sanguinitate feret absolutoria. ¶ In tex. ibi pcessus elidi.i. annullari. aliter ponit vbū elidi.ff.de pac.l.si vnus.§.pactus ne peteret. Ibi inquisitioni.i. interrogatōi. Ibi principalis qd pimat. ex hoc apparet q exceptio erat incidens. vñ vsus. Incidens permiss emergēs iurgia differt. Ibi ad cognoscēdū. no. cognitionem semp debere pcedere pnūciationē. Ibi articulus. no. diffinitiuā sniam vocari articuluz. Ibi quo facto.i. qua exceptōe pbata. ibi put.i. q:. z sic ponit causatiue. No. ex h c. q sup exceptōe ē cognoscēdū nō tñ est de necessitate pnūciandū. Scdo no. q reus pponit exceptionē suam fundata intētione actoris. 9cor.C. de excep.l.si qdaz z plene no.ff.de rei ven.l.officiū. dixit Inno. q si placet actori z reus intētionem neget ex vtraqz pte accipiūtur probationes z si actor pbat z reus nō pbat 9demnetur reus. Inn. supple. et si ei nō fuerit assignatus termin9 ad excipiēdum aliter nō esset dubiū. exceptio eiz pōt opponi sine termino sz an opponēdo exceptionē cōsanguinitatis vi fateri verba matrimonialia pcise ita q nō possit a modo proponere contra testes probantes verba matrimonij interuenisse. Respōdeo dixit dñs Dy. q ille qui excipit ad illaz elidēdam intētionē aduersarij. hoc ipso videtur cōfiteri factū qd intendit elidere vt in tpe no. in excep. obijciens. d reg. iur. lib. vi. an glo. Accur. dicit q excipiēs de solutione non videtur 9fiteri debitū precise. vt no.ff.de cōdi. inde.l. iulianus. in pria glo. magna. sed Frāci. accur. modificat illam glo. qñ excipit pmissa negatōe. vt.ff.de reg. iur.l. nemo ex his. idem dixit Cy. ibi. ¶ Modo cōtra istud capitulū opponitur v videtur q super exceptione sit pronūciandū de per se. Primo per regulam generalem q: de qua re iudex cognouerit de ea dz pronūciare. vt.ff.de iud.l. de qua re. z si nō pronūciaretur periret instantia de iure ciuili. vt.C. de iudi.l. properādū. qd intellige nō solū in principali sed etiā in emergēti. vnde si est opposita exceptio declinatoria z lis super ea contestata z iudex per trienniū stetit q nō pronūciauerit sup ea instātia illius exceptionis ē perēpta v debent procedi in cā principali. secus si super illa exceptione nō esset lis contestata q: tunc etiā post triēnium posset pronūciari. qd est notādū. Solu. ad.l. de qua respō

b ¶ No. ex verbū elidi q intelligi idest annullari ubi accipitur i.l.si vnus.§.pactus ff. de pac.

Digitized by Google

deas q̄ illa regula loquit̄ q̄ȯ eſt ꝓnūciandū.ſ.ſup libello
actoris ex quo ius metimur.vt.l.j.in prin.ff.ſi paro here.
pe.ſup libello aūt exceptionū peremptoriaꝝ non eſt de ne
ceſſitate ꝓnūciandū q̄꜠ decidunt̄ ſimul cū principali per
modū incidentie nō dico q̄ ſnīa ſua faciat hic ſuper arti
culo cōſanguinitatis vel affinitatis.ſed ſolūmō tantū ope
ratur quātū opꝫ ad litis more deciſionē. Caſus in.l.j.C.d̄
ordine iudiciorum. ¶ Oppo.nam.l.cauetur q̄ ſi alicui
tanq̄ꝫ exiſtēti.ſ.annū vtilem pendēre reſtitutione in inte-
grum aduerſus contractū q̄nē dicebat̄ celebratū i mino
ri etate opponebat̄ exceſſus etatis ⁊ iudex ꝓnūciauit eta
tem ſuffragari ⁊ idoneā eſſe ad beneficiū reſtitutiōis ob
tinēde q̄ȯ iſta interlocutoria valet ⁊ ab ea pōt appellari.
ergo ſup incidēti dꝫ pronūciari.iſte eſt caſus.ff.de mino.l.
intra vtile tempus. Solu.ibi q̄ſtio minoris etatis emer-
gebat ex parte actoris ⁊ maioris etatis ex parte rei ⁊ ex-
ceptio maioris etatis habeat impedire proceſſum.C.de
tempo.in integrū reſti.l.ſi.vn̄ q̄꜠ iudex pronūciādo ꝑ eta-
te ꝓnūciauit eſſe procedēdū a dicta ſnīa tanq̄ꝫ lata ſup ꝓ
ceſſibus pōt appellari q̄꜠ eſt iterlocutoria afferens graue
preiudiciū ⁊ iſte eſt verus itellectus illius.l.aliꝫ ſuper ea
ꝫfant ⁊ nō figunt pedes i itellectu. Tertio oppo.ad idē
de lega.iij.ff.de preuari. Solu.⁊ ibi ponebatur exceptio ⁊
replicatio reſpectu proceſſus.vt.C.de adul.l.quoniam ale
xādrum.⁊.C.ad.l.iul.de plagijs.l.prefes. ¶ Quarto op
po.nam.l.cauet̄ q̄ ſi eſt icertū vtrū quis ſit actor vel re⁹
q̄꜠ vterq̄ꝫ proponit q̄rēlā ſed nō i modū libelli q̄꜠ nō vult
facere ſe actorē ne ſubeat onus ꝓbandi q̄ iudex debꝫ co
gnoſcere q̄s ſit i poſſeſſione ⁊ ſup hoc iterloqui ⁊ onus ꝓ-
bandi imponere nō poſſidēti iſte eſt caſus.ff.de libe.cau.l.
liberis.§.ſi. Solu.ibi.iō iudex iterloquit̄ q̄꜠ nō erat obla-
tus libellus ſed agebat̄ de preparatiōe cāe.⁊ ille.§.ē mul
tum nota. ¶ Quīto opponit̄. Nam.l.cauet̄ q̄ ſi ē q̄ȯ ſit
per articulo iuris.vꝫ vtꝝ a iure ſit prodita actio ſup iſto
tali articulo ē pronūciādum. Iſte ē caſus ſingu.ff.q̄ȯ me.
cā.l.metū.§.ſi.ex facto in verbo iterlo utum. So.ibi.iter
locutoria fuit lata ſuper dubio iur̄.nō ſuper merito cauſe
i.ſuper violentia. ¶ Sexto opponit̄ nam.l.cauet̄ q̄ ſi mi-
nor debitum petat ⁊ pars confitetur.ſed dicit q̄ minor
non habet legitimam perſonam ſine curatore ⁊ iudex pre
cipiendo interloquitur valet iterlocutoria licet poſſit ap-
pellari ex eo q̄ȯ iudex omiſit cognoſcere ⁊ pronūciare ſu-
per legitimatione perſone iſte eſt caſus.ff.de minori.l.aīt
pretor.§.permittitur. Solutio ibi.interlocutoria fuit lata
in confeſſum.⁊ tria ibi ſunt notāda. primo q̄ confeſſus
poteſt opponere declinatoriam.ſecundo q̄ licet nō ꝓnū-
ciaret̄ ſuper ea valet preceptū.tertio q̄ poteſt appellari.
tn̄ ſi nō appellat̄ preceptū trāſit in rē iudicataꝫ ſine ope
reſti.in inte. ¶ His ergo ſic p̄miſſis pro intellectu dictaꝝ
legum quero primo que ſit differētia iter q̄ōnem inciden
tem ⁊ emergētē. dixit Jo.q̄꜠ incidēs hꝫ vetuſtiorē cāꝫ.
emergēs autem orit̄ in ipſo iudicio.dicūt doc.q̄ immo inci
dens pōt oriri in ite pendēte ⁊ in iudicio.vt.C.de tranſac.l.
ſiue apud acta.⁊.ff.de ꝓdi.inde.l.eleganter.§.ſiquis poſt.
ego ad excuſationē tanti viri expono q̄ ipſe intellexit de
cā paſſiue q̄꜠ vetuſtior eā puta ꝯtua vel quaſi patit̄ idest
eliditur ab incidenti ſed nō elidit̄ ab emergenti q̄꜠ emer-
gens nō tangit merita cauſe principalis ſed tēdit ad eli
dendum iudiciū ⁊ iō nō pōt elidere niſi iudiciū motum
q̄꜠ q̄ȯ nō eſt elidi nō pōt cū priuatio ñ ſit ſiñ habitū.vt.ff.
de ver.ob.l.decē ⁊ hec ē veritas omiſſis multis ambagi-
bus. ¶ Quero q̄ dicat̄ q̄ȯ principalis ⁊ quare ſic dicat̄.
rn̄deo q̄꜠ eſt petitio que dirigit̄ ꝑ actorē ꝯtra reuꝫ ⁊ dicit̄
principalis q̄꜠ principalis.nā ipſa eſt principiū. Sed q̄ eſt
cā emergens.rn̄deo declinatoria iudicij.nō.n.tangit me-
rita cāe.ſed que incidēs eſt.rn̄deo ꝓprie loquendo illa q̄
merita cāe tangit vulnerat vel elidit vt ſtatim dicam. Sꝫ
que eſt nā p̄ncipalis.rn̄deo vt litis ꝯteſtet̄ ⁊ ꝓcedat̄.at nā
incidentis ē vt ſimul cū principali decidat̄. Et not q̄ q̄ȯ
incidens q̄nq̄ꝫ dr̄ ꝓiudicialis q̄ñ tangit factū ⁊ cū hoc i-
pedit ꝓceſſum.vt.ex.c.tuā.ſed ſi nō ipedit ꝓceſſum non
dr̄ ꝓprie ꝓiudicialis.vt no. Archi.ij.q.viij.c.primo ⁊ ple-
ne dixi.C.ſen.reſcin.non poſ.l.peremptorias vbi videas.

¶ Scd̄o quero an ſup icidēti ſit ꝓnūciandū a die aut tal̄
interlocutoria tēderet ad abſorbēdū totū negociū ⁊ non
eſt ꝓnūciōdū q̄꜠ hoc ꝑtinet ad virtutem diffinitiue.ſi tamē
ꝓnūciaret̄ oporteret appellari.aut ñ ꝓnūciat̄ ſup toto ſꝫ
ſup vno articulo vel ꝑticula.⁊ tūc pōt ꝓnūciari ⁊ ēt ap-
pellari.vt.d.l.intra vtile ſm̄ aliū intellectū. ¶ Modo ego
reuoco in dubiū.vtrū iudex q̄ fert ꝯdēnatoriā nō ꝓnūciā
do expſſe ſup exceptōe pacti vel p̄ſcriptōis videat̄ tacite
ꝓnūciare eas exceptōes ñ obſtare.dicūt doc.q̄ ſic.nūqd
ergo poterit appellari ab hac interlocutoria exceptōe nō
obſtāre.finge q̄ ꝑ ſtatutū nō poſſit appellari a ſnīa in cau
ſa mutui lata tn̄ poſſit appellari ab iterlocutoria ſup exce
ptōe. Rn̄deo q̄ qcq̄d dicāt doc.iſta nō eſt interlocutoria
ſed eſt quidā effectus diffinitiue.⁊ iō nō p̄t appellari niſi
iudex adijceret hec v̄ba ñ obſtātib⁹ exceptōib⁹ q̄꜠ ꝑ clāꝫ
nō obſtāte videret̄ expſſe ꝓnūciare ſup eis. ¶ Oppono
q̄ ſnīa lata in p̄ncipali nō videat̄ lata in incidēti.vt.ff.de
cōpēſa.l.q̄ in diem.§.ſi tōnē. So.ibi eſt talis incidēs que
ſtat ꝑ ſe.vt elegāter no.Cy.ſm̄ ꝓ.de.C.ſen.reſcin.nō poſ.l.
peremptorias. ¶ Modo ego q̄ro an ſup emergētib⁹ ſit ꝓnū
ciādū.⁊ dit q̄ ſic ſi iudex vult ꝓcedere de ꝯſilio iuris.qd
ergo ſi ꝓcedit in cā p̄ncipali ſurda aure ꝑtrāſito exceptō
nes declinatorias.vtrū valeat ꝓceſſus.d.Jac.butri.in.l.a
ꝓcedēte.C.de dila.dicit aūt ē lis ꝯteſtata ſup exceptiōi-
bus declinatorijs.⁊ tūc ꝓceſſus ad vlteriora ē nullus ni-
ſi iudex iterloquat̄ ſup eis. Si vō lis ñ ē ꝯteſtata ſup iſtis
exceptiōibus emergētib⁹ bn̄ tꝫ ꝓceſſus.gl.Accur.idiſti-
cte dicit nō tenere.ff.q ſati.cog.l.arbitrio. Bar.dicit q̄
añ lit.ꝯte.nihil eſt de ordine ſubſtātiali iudicij p̄ter obla-
tiōem libelli.vt ipſe no.ff.de teſta.l.ſi queramus. Alij di-
cūt q̄ legitimatio pſonaꝝ nō eſt de ſubſtātia dūmō pſone
reuera ſint legitime.⁊ hoc vr̄ expſſus t̄ō ap.c.ex pte. M.
niſi dicat̄ q̄ illud ſit ſpāle p.l.nō eo minus.C.d̄ ꝓcur.⁊ q̄ȯ
no.in.l.ſi tutor.C.in qui.cau.in ite.reſti.nō ē neceſ.in ſolē-
ni glo.que eſt ibi. Porro ſi pſona eēt oīo legitima q̄ꝫquā
eſſet dubiā ⁊ iudex nō legitimaſſet eaꝫ ꝑ ſnā interlocuto-
riaꝫ ꝓceſſus eēt nullus ipſo iure.vt.l.j.§.idē pōponius.ff.
q̄ cū fal.tu.auc.⁊ q̄ȯ no.ff.d̄ iureiur.l.iuſiurā.q̄.§.j.⁊ in.l.
ij.C.de eo.q pro tu.⁊ ſunt gl.notabiles.⁊ q̄ in dubio tolle
t al̄ ex euē tu ſnīe declarat̄ non teneri.C.de peti.heredi.l.ſi
putas. ¶ Quid dicemus ꝯſidera q̄ quedam eſt queſtio
ſemel emergens in quolibet articulo vt h̄ exceptio m non
debes audiri q̄꜠ bānitus vel malpagus. Nam in quolibꝫ
articulo poteſt opponi cum in quolibet articulo requira-
tur audientia.vt nota. Jaco.butrigarius.ff.de conditio.
indebi.lege eleganter.§.ſiquis poſt.in prima exceptione
videtur q̄ȯ valeat proceſſus. In ſecūda nō.vt.ff.ad mace-
do.l.tam ⁊ ſi.⁊.l.j.§.q̄ autem.ff.de ale.vl̄ dic q̄ aut iudex
recipit probatiōes ſuper exceptiōe ⁊ debet ꝓnūciare.aut
nō.⁊ tūc nō quia nō cognouit.vel dic indiſtincte ꝓceſſuꝫ
valere per.l.argētarius.§.cum autē.ff.de edē.⁊.ff.d̄ mi-
no.l.ait ptor.§.permittit̄. Nā ꝯpulſio ad ꝓcedēdum hꝫ
vim iterlocutorie vt ibi patet.⁊ iſti textus ſunt notabiles.
⁊ hec v̄a niſi talis ꝓceſſus eēt ꝯtra formā mādati.vt.j.de
reſti.ſpo.c.piſanis.vel niſi iudex cumularet ⁊ intricaret ꝓ
ceſſus emergētis q̄ōis vna cū p̄ncipali cā q̄꜠ tūc ꝓceſſus
nullus.vt.ſ.de iudi.c.exhibita. prudētius tn̄ facit iudex
iterloquēdo q̄꜠ ſuat mādatū.l.⁊ q̄꜠ natura emergētis eſt
differre negociū principale ⁊ dilatōe pēdēte iudicis offi
cium cōquieſcit. Bal.doc.

Cum dilectus.

Sit⁹ ꝯ acto-
res opponit ⁊
ſpoliatōeꝫ alteri⁹ rei aut excipiēdo.⁊ tūc ꝓno
audit̄ ⁊ exceptōe ꝓbata rn̄dē ñ cogit̄ niſi pri
us reſtituat̄.ſꝫ ꝑ hoc nō ꝯdēnat̄ aduerſarius ad reſtituen
dū q̄꜠ nō ē actū ad hoc.aut ſpoliatio deducit̄ reconueniē
do ⁊ ꝑ modū agēdi.⁊ tūc vtraq̄ꝫ q̄ſtio ſimul tractatur ⁊
ſpoliatōne probata reſtituit̄ reus.hoc dicit notabilit̄. Di-
uidit̄ in duas. In prima ponit̄ facti ⁊ proceſſus narratio.
In ſecūda pape interlocutio.ſcd̄a ibi nos iterū. Prima
ſubdiuidit̄ in tres.q̄꜠ in prima ponitur actoris petitio. In
ſcd̄a reoꝝ exceptio. In tertia actoris replicatio.ſecunda
ibi ei citra.tertia ibi verum. Itē ſecunda principalis ſub

diuidiť. Nam primo papa ponit ſuá interlocutoriá duo membra diſtiguẽs. ſcđo eam declarat ⁊ ꝓbat ꝑ duo ſimi lia. ſcđa ibi ver ſ ẽ. ¶ Caſus. Abbas de ſcutrio egit cõtra nobiles de arrone q2 manu armata ⁊ cuꝫ exercitu ad caſtrũ monaſterij venientes in predijs animaliuꝫ ⁊ alijs dánificate dictũ monaſteriũ ꝑiumpſerũt ſibi fieri petens iuſticiam. Ex aduerſo dicti nobiles exceperũt qđ ꝑ dolũ abbatis ⁊ violentiá ipſius erat inuaſuꝫ caſtruꝫ. Sꝫ capti qđ etiá progenitores ipſoꝝ nobilium tenuerũt pacifice ⁊ quiete petẽtes prius ſibi fieri iuſticiá ⁊ dictũ caſtrũ reſtitui ſibi ꝙ petitõi ipſius reſpõderũt offerẽtes ſe paratos ꝑ teſtes pñtes ſpoliatõem dicti caſtri incõtinẽti ꝓbare. Ↄtra quos nobiles fuit replicatuꝫ pro parte abbatis qđ reſtitutio dicti caſtri ab eo peti nõ poterat q2 dictus Abbas nõ fuerat ſpoliatoꝝ. ⁊ q2 dictũ caſtrũ ad ius ⁊ ꝓprietateꝫ monaſterij pertinebat nec pars aduerſa negabat ꝓprietatem dicti caſtri ⁊ monaſteriũ ꝑtinere. Et ex hoc inferebat ꝙ monaſteriũ dictũ caſtrum tanꝙ rem ꝓpriaꝫ licite retinebat ⁊ ꝙ ꝑſona abbatis cõueniri nõ poterat q2 minime ſpoliauerat. papa dixit ꝙ iterdũ ſpoliatio obijcitur in modũ actõis interdũ in forma exceptõis. Nam in forma actõis obijciť quãdo reſtõ petiť. in forma vero exceptionis quando intentio agentis repellendi proponiť. In primo caſu ſunt mutue petitiões ſeparate in quibus qui prioꝝ appellat prioꝝ agat. In ſecũdo caſu prius de exceptione ẽ pronũciãdum ⁊ ideo papa iterloquẽdo pronũciat vt probatões dictorum nobilium ſuper ipſa exceptione prius audiant ⁊ exceptõe probata nõ cogant dicti nobiles reſpõdere abbati donec ei ſit facta reſtõ caſtri tamẽ ad reſtõnem caſtri non poteſt abbas condẽnari vi exceptõis probate quia nõ ẽ ad hoc actum. ⁊ iſtam ↄcluſiõem probat papa per ſimile de crimie probato teſti. per modum excipiendi. quia per hoc nõ puniť teſtis nec producẽs pena ordinaria. quia nõ ẽ ad hoc actum ſꝫ ſolum repelliť a teſtimonio ex tõne ↄtingit quoniá i ipꝫ accuſatio nõ procedit. Item probat per id quod ſnia lata ſuper exceptione falſi nõ infamat. ſꝫ eneruet teſtimonium. hoc dicit notabiliter. ¶ Dicit Inno. ꝙ certa debꝫ eẽ perſona rei ⁊ certa actoris niſi quãdo vniuerſitas agit vel ↄueniť. quia tũc nõ oꝫ exprimi nomia ſingulorũ. Inn. Idem ait ꝙ nõ oꝫ dãna[a] exprimere ꝑticulariter ⁊ noiatiue ſꝫ ſufficit clauſula generalis qñ petunť acceſſorie ſed ſi peterenť dãna principaliter ⁊ ꝑ ſe deberet exprimi quãlitas ⁊ quãtitas danoꝝ. Idẽ ait ꝙ inuaſoꝝ caſtri tenetur ad reſtituendũ oia que erãt in caſtro. Idẽ ait ꝙ q declinat libellũ declinat foꝝ. Idẽ ait ꝙ illa ↄcluſio peti iuſticiam fieri i ſi ꝑtinet ad iuſticiá generaleꝫ ⁊ ẽ icerta niſi ex adiunctis declarať. Idẽ ait ꝙ vbi ↄſtat ꝓbatũ de ↄuentione ⁊ de alio nõ ↄſtat ꝑꝑ dubiũ ſtatũ cauſe diuiſim poſſunt ferri ſnie. nec differť liquidum ꝓpter nõ liquiduꝫ. intelligo niſi poſſit liquidari ĩfra duos mẽſes. ff. đ iu. ſi. aufert. §. compenſatõem. Inno. Idẽ ⁊ glo ait ꝙ ꝑꝑ ↄtinuatõeꝫ tẽporis dr vnũ qđ eſt duo. Inn. Idẽ ait ꝙ prelatus agens noie eccłe nõ repelliť ꝑ exceptõem ſpoliatõnis facte noie proprio. Inno. Idẽ ait ꝙ exceptio ſpoliatõis eſt dilatoria. Inno. Idẽ ꝙ exceptio ſpoliatõis nõ hꝫ locum qñ agit ꝫ incertá ꝑſoná. Inn. Ide ait ꝙ excipere nõ ẽ ꝓprie agere ſed abuſiue. ⁊ idẽ Inn. nullum iudiciũ põt incipe ab excipiẽdo. Idẽ ait ꝙ ſiquis petit abſolutõem ex cõica. ñ ꝓcedit petitio niſi ſatiſfaciat đ manifeſta offenſa tñ ſi abſolut9 ẽ nil aliđ ↄſeqť ſi petit abſolutõeꝫ icidenter ꝙ ſe habilitatũ i illa cá. ¶ Idẽ ait ꝙ q petit abſolutõꝫ ſi ↄfiteť ſe eſſe excõicatũ. imo q2 ad cautelam põt hoc peti. ¶ In ↄtrarium videť q2 excõicatio eſt potius iuris quam facti. eſt enim quoddá itellectuale qđ ex iure ſumiť. ⁊ ꝑ hoc. C. de libe. cau. l. cũ ꝑcũ. ⁊ hac petitõe pendẽte poteſt nihilominus denunciari excõicatus vt hic innuit Inno. q2 vitiũ litigioſi nõ afficit ſniam q tranſiuit in rẽ iudicatam. ¶ Idẽ ait ꝙ exceptio ⁊ citatio fcá ſup ea nõ iterrũpit ꝓſcriptõem aduerſarij q2 nõ plus operatur citatio quam litis ↄteſtatio facta ſup exceptõe. Idem ait ꝙ ſnia lata in criminali nõ facit ius in ciuili. Inn. caue tibi q2 loquitur vbi ciuilis ⁊ criminalis nõ deſcendunt ex eadẽ cá ſꝫ ex di

a ¶ Circa dãna. an debeant exprimi i libello vide bal. in ꝓſi. cxix. ici. ſtatuto cauef. ij. col. in ij. parte. vbi notabiliť.

verſis ſpoliatiõibus. ⁊ in iſto. c. ſunt multa bona nõbilia. Ibi de nobilibus iuris. No. libellum formari ↄ totam cognatione ꝓprijs noib9 nõ expſſis. Ibi qõnem. qñ dicať qđ mota no. ff. ad treb. l. lucius. §. tres hr̃ des. Ibi mãu armata[b] nõ dicit cum quibus armis. ⁊ tñ cõcludit libellus i. l. iuľ. de vi armata. l. publica. Ibi cum exercitu. qđ homies faciãt exercitũ. no. ff. de iſa. l. ij. quot faciãt gẽtem. dicũt q dam ꝙ quattuoꝝ. vt in. l. j. ff. de proba. ſed ibi poniť gẽs ꝓ cognatõe vel parẽtela nõ pro numeris hominum. ⁊ ideo dic ꝙ tot homies faciũt gẽtem quot faciũt turbam. Ibi ad caſtra. ſi illa caſtra nõ deſignenť per confinia procedit libellus q2 erãt per ſe nota. ¶ Item illud verbum ad caſtra facit ad ſtatutum de faciẽte inſultum ad domum. Ibi in ꝑdijs. ſile verbum. C. qđ metus cá. l. ſi ꝑ impreſſionem. Ibi in alijs. no. generaliſſimũ libellũ ꝓcedẽ ſuper damnis ⁊ ĩtereſſe ⁊ rerum reſtõne. Ibi iuſtitiam. no. gnãlem ↄcluſionem. libelli peto mihi fieri iuſtitiam ⁊ tñ operať quãtum actio nominatim propoſita in libello. ¶ Iteꝫ no. ꝙ in iſto libello n ẽerat appoſitus mẽſis. q2. l. libellorum nõ obtinet iterdcõ vñ vi ciuiliť motoiꝫ Bar. dicat ↄtrium ꝑ l. itẽ exigit. ff. de do. ſed ibi erat actio famoſa. hic nõ q2 nullum iterdcũ iſamat. vt plene no. C. de iterdic. l. incerti. ⁊ hec notabilia collige i prima parte huius. c. ¶ Sequiť ↄtra. i. abſqꝫ. ex hoc no. ꝙ q exceptionem opponit litem nõ ↄteſtať. Ibi ꝑ doluꝫ ⁊ violẽtiaꝫ. no. delictuꝫ abbatis redũdare ↄ monaſteriuꝫ. ⁊ hoc verũ ſi delinquit de ↄſenſu totius ↄuẽtus ſm Bar. ⁊ per Dy. i. c. delictum ꝑſone. đ reg. iur. in. vi. Ibi ↄmiſerãt dlictũ. i. de ſcõ. ⁊ ẽ cõis vſus loquẽdi. Ibi quiete. pacifica poſſeſſio dr que i ꝓric. fuit pacifica lꝫ poſt a turbeť. vt hic. ⁊ ff. đ acquirẽ. poſ. i. clam poſſideť. in pri. Ibi nõ dnegabãt. ſupple ſed dicebãt ſe eſſe vſufructuarios vel vaſallos. vt ff. de vſufructu. l. cuiuſcumqꝫ. §. j. Ibi reuertiť. hec allegatio probať. C. vnde vi. l. ↄquerebatur. ſed hoc verum ẽ ſi reuertiť ſine vicio. Ibi lõgiora. i. lõgiſſima. quia verbuꝫ lõgiora ſignificat pluſꝙ lõgum. hec allegatio probať. C. de preſcri. xxx. ãnoꝝ. l. ſiquis emptionis. Ibi tñ. i. nõ ↄ dominiũ rei. alias allegatio eſſꝫ falſa. Ibi diſtiguẽdum. No. modum agẽdi vel excipiẽdi cõſiderari. hoc no. iij. q. vi. c. hoc quippe. Ibi ꝑmit9. quia erat exceptio preiudicialis. ⁊ ideo primo tradẽda ⁊ dcidẽda. Ibi nõ cogat. iſta ratio videť falſa. quia ſupra dixit ꝙ nobiles nõ ſolum excipiebant ſed petebãt. Ibi petẽs prius. So. illa petitio erat cõſecutiua exceptõis quaſi dicat niſi reſtituas audiri ñ debes tu abbas. Porro bene potuiſſꝫ cum exceptione cumulari. ⁊ tũc haberet virtuteꝫ compleꝫiuam agẽdi ⁊ excipiẽdi per duas leges notabiles. ff. de iureiurã. l. nam poſtea. §. ſi minoꝝ. ⁊ ff. de iofficio. teſtamẽ. l. papinianus. §. ſi filius. ¶ In tex. ibi iterloquẽdo pronũciauimus. No. cum ẽ queſtio ſuper ordie procedẽdi debꝫ ſuper hoc ferri iterlocutoria. Ibi iter iſames. No. ꝙ ſuccumbẽs in exceptõe famoſa ñ efficiť iſamis. ↄtoꝝ. ff. de infami. l. lucius. ⁊ ↄcludo ex predcis primo đ gnãli libello admittẽdo. ¶ Item ꝙ exceptio ſpoliationis ẽ declinatoria ⁊ añ litis ↄte. opponẽda. ⁊ ideo dixit lr̃a citra litis cõteſtationem. ¶ Item no. ꝙ dominus rem ſuam ad ſe reuerſam licite ꝑt retinere non obſtãte ꝙ ab alio malefidei poſſeſſore fuiſſꝫ poſſeſſa etiam per tempus cuius temporis ↄtrij memoria ñ exiſtit. ¶ Item no. ꝙ in delictis hebꝫ locum reconuẽtio ſi ciuiliť mouenť. ¶ Item no. ꝙ lex ſiquidem. C. de exceptionibus ñ habꝫ locum in exceptionibus preiudicialibus ſeu declinatorijs. ¶ Item no. ꝙ act9 agẽtis intrĩ operať iquãtum operať eorum forma ⁊ natura. ¶ Iteꝫ no. ꝙ qui excipit non petit. ¶ Item no. ꝙ iudex nõ ꝑt ↄdẽnare in eo qđ petitũ ñ ẽ. ↄtoꝝ. C. de fideicõ. lib. l. ſi. ff. de dam. infec. l. iiij. §. iudiciũ. ff. ↄmuni di. l. vt fundus. ¶ Item no. ꝙ qui excipit non dr ꝓprie petere ſꝫ iprope vt. ff. de inius vocan. l. libertus. aduerſus. ¶ Item no. hic in libello plura delicta cumulari. ſic. C. de accuſa. l. ſiquis homicide. ¶ Itẽ no. in verbo nullatenus. negabat ꝙ iudicium tacite ꝓfeſſionis ẽ ſilentiũ. vt. ff. de no. op. nun. l. ꝓtor. §. hoc aũt. in glo. parua. ¶ Item no. in tex. ibi donec. ferri ſniam ſuſpenſiuam. ⁊ ſuſpenſio hic apponiť durationi. ſic. ꝫ. de conſti. c. ex litteris. aliqñ poniť ad natiuitatem vt qñ

b ¶ Circa ſ aduerte vtiſſ q2 licꝫ appellatõe armoꝝ veniant lapides fuſtes alia ad nocẽdũ. ni illđ eſt verꝫ ꝓprie ſꝫ Angẽ. in. l. ſi pignore. ff. de furt. đ. vide tex. ⁊ ſequiť Ludo. in. l. j. §. occiſoꝝ. ad ſille. đ. ẽ vide tex. ⁊ ſõ tollis non ↄꝓhẽderet i ſtatuto vt eſt gloſ. in. in de. j. i verbo arma deſta. no. Itẽ no. ꝙ ille q põtat arma vetita dꝫ illa ꝑdeť. Et portans arma ꝑſumiť hr̃e malum animuꝫ niſi poneť ligata ⁊ ad ꝑalatiũ cõueniẽ licꝫ portare arma gl. in c. j. §. ſiquis ruſticus de pac. te. ⁊ ibi bal. ⁊ ludo. ſing. in. xiiij. carta ſed ꝑ occidendo hõinẽ hẽs babitũ eſt ſe portat arma vt determinat multus đ. v. gem9. i ſuo trac. bannitoꝝ. ⁊ ſequitur ludo. in. l. iij. §. ſed vltiũ. ad ſille. Iteꝫ no. ꝙ ẽt ducẽs ſecũ ſuos armatos puniť. l. ſina. ⁊ ibi bal. ⁊ ludo. l. iulia. đ vi pub lica. ⁊ ad ĩ hic ꝗ ponit Bal. ⁊ in ſ. colum. quẽ ois vide.

Digitized by Google

vt qñ ferꝉ ſnia ɔditionalis.vt.C.de ſen.l.cum iudex.aliqñ ferꝉ ſub ꝓteſtatione.ff.de pac.dot.¶ Ultio no.ꝙ exẽplo nõ informat.¶ Opponitur ꝙ libellus in quo nõ exprimitur noĩa rex nõ procedit qꝛ eſt incertus. Sol.hic erat nomen collectiuũ agnationis ſeu familie.vt ff.de iuriſd.om.iudi.l.ſi familie.¶ Item procedit qñ ɔueniꝉ vniuerſitas tũ dic ꝙ noĩa reox erãt certa quia ɔparuerũt ⁊ ſeſe aduerſarios certificauerunt ſecus ſi nõ ɔparuiſſent.vt.ff.de iud.l.cum quẽ temẽ.¶ Scdo oppõiꝉ ꝙ libellus nõ ꝓcedat ꝑ rerũ gñalitatem que obſcuritatẽ pit.vt.ff.de rei ven.l.idem pomp.§.ſi.⁊ ff.de iure fiſ.l.ita fidei.⁊ no.ff.ð cenſi.l.forma.Solu.hic libellus erat certus ꝗ̃tũ ad caſtra ⁊ eox territoria qꝛ erãt ꝑ ſe nota.quãtum aũt ad dãna.dicit Jnno.ꝙ ꝓcedit libellus qꝛ veniũt acceſſorie ⁊ probanꝉ ꝑ iuramentũ.vt.C.vnde vi l.ſi qñ.vnde ſicut releuatur agens ab onere ꝓbandi.ita a neceſſitate exprimẽdi in libello.tu dic ꝙ aduerſarij nõ petebãt declarari.ſed ita generaliter excipiebant ſicut gñaliter agebaꝉ ɔ eos ſed ſi petiſſent declarari debuiſſet declarari tam pricipale ꝗ̃ acceſſoriuꝫ.vt.ẜ.de dila.c.ſſe.¶ Tertio opponitur ɔ cõcluſione libelli nam in libello dꝫ ꝓponi actio expreſſe vel tacite.ſed ꝑ illa verba peto iuſtitiã fieri nulla actio ꝓponiꝉ ſalteꝫ certa ergo nõ ꝓcedit libellus.Sol.iuſtitia hic itelligiꝉ iuxta qualitatẽ ꝓbandox ex quo libellus fuit admiſſus ꝑ iudiceꝫ ⁊ aduerſarium.lꝫ.n.fieri nõ debuerit factũ tñ nõ rꝫ.vt.l.j.ð.biduũ.ff.qñ ap.ſit.⁊.ff.de interdic.⁊ relegat.l.relegatorum.§.ad tempus.ſuper ver.ei citra.¶ Quero nunquid violentia pꝛelati nocet eccleſie ⁊ dic vt ſupra dixi. tamen eccleſia poteſt in integrum reſtitui quia eccleſia inquãtuꝫ eccleſia nõ eſt in dolo.¶ Oppo.pꝛelatus agebat nomĩe eccleſie ergo nõ repellitur ratione propꝛij delicti.vt.C.de ſa.ſan.eccl.l.iubemus.§.iconomus.ſol.vt dixi hic cõgregato.c.deliquit.vt no.ff.de re.iu.l.aliud.§.referꝉ.¶ Op.ꝙ ſnia in cauſa recõuẽtionis ⁊ cõuentionis nõ ſit vna ſed plures.So.dicitur vna ꝑ eax ɔiunationẽ tñ realiter plures ſunt ⁊ ſi ꝓnũciaꝉ pꝛius in recõuẽtiõe nõ eſt ſnia nulla ſed dꝫ appellari.Nõ ob.C.de ſen.⁊ interlo.i.prolatã.qꝛ ibi nõ eſt ordo circa idem hic circa diuerſa.¶ Oppo.ꝙ ẽt recõuentio ſuſpendat iudiciũ primo ceptũ.ij.q.j.c.in pmis.⁊.iij.q.ij.quaſi per totum.Solu.ibi ſcda qꝛ erat criminalis pꝛima ciuilis.⁊ iõ ſupſedeꝉ in ciuili.vt.C.de ordine iudi.l.ſi.hic vtraqꝫ erat ciuilis.¶ Opponitur ꝙ ex quo ɔſtabat iudici de viꝉate.i.de ſpoliatiõe ſemꝑ dꝫ mãdari qꝺ fiat reſtõ.vt.l.illicitas.in pꝛi.ff.de offi.pſi.rñdeo illa.l.non dixit hoc ſed dixit ꝙ iudex dꝫ ꝓhibere vim fieri.⁊ ſic ibi loquitur de vi futura nõ de vi fcã.¶ Oppo.ꝙ nũquaꝫ iſti nobiles poſſunt ɔdẽnari ẽt ſi fuerit actũ ɔtra eos qui hẽbant paratas ꝓbationes i ɔriuꝫ.vt no.ff.de iudi.l.ſi de vi.So.ꝓbatiões eox nõ releuabãt ipſos qui acceſſerãt ad caſtra eccleſie ⁊ pꝛedauerãt.vnde intẽtio agẽtis nõ excludiꝉ per itẽtionẽ rñdẽtis quia circa diuerſa.vt.C.de dona.inter vir.⁊ vxo.l.ſi maritus.⁊ ibi no.¶ Op.ꝙ iſti nobiles nõ poſſunt vincere qꝛ ius ſibi dixerunt.vt l.ſiquis i tantam.C.vnde vi.Solu.nõ eſt vex quia nõ dixerũt ſibi ius in eadem re ſꝫ in alia.vñ ſi teneo vnũ caſtrũ marchionis monteſſerati.⁊ ipſe facit mihi guerram ad aliud caſtrum ſi propterea pdit ius ſuũ.caſus eſt hic not.⁊ not.ff.ꝙ met.cã.l.extat.¶ Iteꝫ ex ſolo inſultu ẽt cũ pꝛdã aliũ ad idem caſtrum nõ perderet ius ſoli qꝛ ñ habuit effectum ɔſumationis ſicut requiriꝉ ex vi ſermonis in vi expulſiua ⁊ ablatiua.nõ.n.expulit alium qui cogitauit.ſꝫ qui efficit.nec añ ſit reus viciolſ.¶ Quero vtruꝫ ɔ agentem depoſiti poſſit opponi exceptio ſpoliationis ⁊ videꝉ quod non quia talis exceptio eſt ſpecies ſpoliationis ⁊ habet in ſe crimen.vt no.Dy.in.c.qui ad agẽdum de re.iur.lib.vj.hec ratio nõ placet per.l.inficiando.in princi.ff.de furtis.item nõ põt probari depoſitum.qñ ſuſpenſa eſt eius cognitio.¶ Item in cã melior eſt cõditio excipiẽtis.ff.de ver.ob.l.ſeruũ.§.ſequiꝉ.¶ Quero nũquid probationes recepte ſup exceptione valeant ad agẽdum.reſpõdeo aut queris vtrũ ex probationis oriatur actio ⁊ dico ꝙ nõ vt dixit illa glo.ſingularis.ff.de iureiurã.l.ſed ⁊ ſi poſſeſſori.§.penul.aut ꝗ̃ris vtx valeant in vim teſtimonij ⁊ videꝉ ꝙ ſic qꝛ inter eaſdẽ ꝑſonas.¶ In cõtrariũ videꝉ qꝛ nõ operatur ſnia ergo nec teſtes ⁊ hec vera ſꝫ Jnno.tu dic ꝙ nõ faciũt plenã fidem ſed faciũt magnũ iudiciũ ex quo põt deferri ſacramẽtũ in defectũ probationis.ſi iudex vult deferre ar.ff.de iureiur.l.ſi duo ꝑſoni.in pn.¶ Quero nũquid ſi eſt pronũciatũ cõtra excipiẽteꝫ poſſit illud idẽ refricare agẽdo.⁊ videꝉ ꝙ nõ qꝛ ſnia lata ſup exceptione trãſit in rem iudicatam ⁊ parit exceptionem rei iudi.nã vbi mutatur cõcluſio ibi eſt alius libellus. Et ideo nõ ob.exceptio rei iudi.vt patet ex dictis Jnn. Contrariũ dixit glo.⁊ bene qꝛ exceptio nõ tẽdit ad eũdeꝫ effectuũ.nã per exceptionem nõ recuperaꝉ poſſeſſio ꝑ actõeꝫ ſic.ɔſidera ſubtiliter qꝛ hic ẽ alia res. Nam qui petit reꝫ petit.ſꝫ qui excipit rẽ nõ petit ⁊ eſt de hoc caſus ſingularis ff.de euic.l.vẽdicãtem.cum.l.ſe.¶ Quero quid econtra verum ſnia abſolutoria lata ſup actõe excludat exceptionem in qua idem refricatur.⁊ quidam dñt ꝙ ſic. Nã ſnia lata ſuper actiõe excludit exceptionem compẽſationis opponẽdam ex eadẽ cã.vt no.ff.de compẽſa.l.ẽt licet in opponẽtũ faciat.l.procu.ad exhibẽdũ.§.i.ff.rem ra.ha.dic ꝙ aut ẽ lata abſolutoria qꝛ nõ factũ.aut qꝛ nõ probatũ.Pꝛimo caſu eſt abſortũ ius excipiẽti.Scdo nõ.vt.ff.ð cõdi.⁊ demõ.l.iulianus.⁊ ibi no.¶ Quero vtrũ ꝑ exceptionẽ ⁊ citatõeꝫ ſup ea interrũpaꝉ ꝑſcriptio ⁊ procedit queſtio in exceptõe compẽſationis.quidam dicũt ꝙ ſic ꝑ l.omnes.ff.de regu.iur.Alij dicũt cõtrarium ⁊ verius per l.in regno.§.ſina.ff.cõmo.quia exceptio nõ interpellat debitorem nec moram inducit ⁊ quia natura exceptõis eſt excludere.⁊ his finibus eſt cõtẽta.nõ autem perpetuare niſi eſſet talis exceptio ɔtra quem curreret preſcriptio qꝛ tũc obiectu perpetuatur.vt.C.de nõ nu.pecu.aũt.cõtra qꝫ propꝛiam.dicas ergo ꝙ actus qui ordinatur ad vnuꝫ finem nõ parit aliũ finem ad quẽ ñ ordiãꝉ.vt J.de teſti.c.venieñs.ex hoc apparet ꝙ ſi clerico eſt probatum crimẽ ſo per exceptõe nõ ideo eſt pꝛiuãdus a beneficio qꝺ vex eſt niſi eſſet probatum ꝑ cõfeſſioneꝫ qꝛ ɔfeſſio nõ requirit ordinem agẽdi.vt.J.de reſti.ſpo.c.piſanis.⁊ hoc in cõfeſſiõe vera ſꝫ cõfeſſio ficta nõ pꝛeiudicat in alio genere cauſe vꝉ litis.tex.ẽ ſing.in.l.ij.in pꝛinc.ff.ð iure fiſ.¶ Ultimo ꝗ̃ro quid ð exceptõe falſi oppoſita in criminali.vtrum pꝛiciꝰ poſſit ordinarie puniri.⁊ breuiter ẽ vnica glo.i iure ꝙ nõ ff.ð adul.l.ij.§.ſi publico.⁊ ꝑ hoc videꝉ ꝙ ex receptis ſup exceptiõibus nõ ſurgat notorium qꝺ ẽ notã.¶ In pꝛin a glo.ibi armis ẽt ſi non ponat manum ad arma qꝛ ſufficit terror armorum ⁊ aptitudo offendẽdi cum armis.ſecꝰ ſi requireret vſus ⁊ actus armox vt in ſtatuto ð offendẽte cum armis.Nã nõ ſufficit eſſe armatũ niſi armis vtaꝉ.⁊ hoc importat ſignificatio verborum.Nam aliud ẽ dicere talis armatus fecit ſic.aliud talis cum armis fecit ſic.ſimile dico ꝙ aliud eſt dicere fundus inſtructus.aliud ẽ dicere fundus cuꝫ iſtro.vt no.C.de ver.ſig.l.ij.⁊ maius delictũ eſt cũ armis ꝗ̃ ſine.vt in glo.¶ In glo.ſed quare ibi ab initio vꝉ ex poſtfacto.hoc qꝺ dixit ex poſtfacto ẽ multuꝫ nota.ꝙ ſi capitulũ ex poſtfacto ɔſentit maleficio pꝛlati nocet eccleſie idem ſi populus maleficio poteſtatis.tenemen.Ibi mandato mandans cum mandatario cõcurrat in eodem actu delicti.⁊ ideo vnum ⁊ idem eſt malum vtriuſqꝫ ſm Dy.⁊ not.Cy.C.ſi reus vel accuſa.mor.fuerit.l.j.ſꝫ certe vex eſt qꝺ cõcurrit aĩo ſꝫ nõ corpoꝛe niſi eſſet ꝑſona.vñ aliqd hꝫ fictiõis.vt no.in.l.j.§.deieciſſe.ff.ð vi ⁊ vi ar.⁊ per Jaco.butri.C.ð legi.l.nõ dubium.conſtat etiam ꝙ mãdatum ẽ ꝑparatoriuꝫ ⁊ actio oritur ex ꝑparato nõ ex ꝑparãte.vt.l.illud.§.ſina.ff.ad.l.aquil.⁊ no.C.de accu.l.qui ð crimine.ſꝫ idẽ Jaco.but.dixit ɔtra ⁊ male.tenetur igitur mãdãs ex facto ſubſecuto ꝑ mãdatum nõ ex mandato ꝑ factum ſubſecutum.vt.ff.ð fideicõ.l.ſi vt ꝓponitur idẽ i cõtraẽtibus qꝛ teneꝉ actiõe ex eo ɔtraẽtu ɔtrahẽti non actione mãdati.vt not.C.mãdati.l.ſi literas.¶ Sed ecce ꝓcurator cum ſufficiẽti mãdato iurat falſum i animã dñi.nũquid dominus eſt periurus ficte an vere.rñdeo vere ⁊ recte via.qꝛ ꝑſone coheret alias mutaretur per ꝓcuratoreꝫ qualitas iuramẽti.⁊ ñ poſſet ꝓpꝛie iurari in alterius animã qꝺ tenet Pe.⁊ Cy.ſm opinio.

De.ſequeret q vaſallus nō poſſ; inuito dño iurare fide
litnē p pcuratorē qḋ rex eſt qꝛ homagiū reqrit corpalē
pñtiā.¶ Idē; in pfeſſione monachali qꝛ nō pōt fieri p
organū a corpore ſeparatū.vt.C.de cadu.tol.§.ne autē.
nec adoptio.ff.de adoptio.l.ſi poſt mortē.§.fi.ſ; ibi ideo
qꝛ adoptio ē quedā fictio ⁊ iō non pōt expediri p aliam
fictōem qꝛ due iꝓprietates ⁊ fictōes ſunt iuri ꝯtrarie ⁊
incōpaſſibiles.l.j.C.de vo.ꝑmi.idē puto in legitimatōe
ſpurij qḋ nō poſſit fieri p pcura.qꝛ ſimilis ē adoptōi.C.d
naturali.li.l.legē anaſtaſij.

1 **Uam.** Petēti hereditatē obſtat ex-
ceptio nataliu; que dꝫ p̄mitus
terminari p iudicē eccleſiaſticū.Prio narrat
p̄teritū.Scdo puidet circa futurū.ſcda ibi qꝛ
vero.¶ Caſus.Regina cipri corā rege francoꝝ petebat
hr̄ditatē cuiuſdā nobilis ab inteſtato.opponebaſ q erat
illegitime nata ⁊ ideo nō agnata.Querebaſ de ꝯpeten-
tia fori ⁊ de ordine iudicij.pnpa dixit q queſtio nataliu;
ꝑtinebat ad forū eccleſie.Ordo aūt ē priu vt cognoſca-
tur p pnpā ſup qōe p̄iudiciali nataliū.⁊ ideo interi; dixit
q rex ſeācie patienter expectet qꝛ quedā ꝯfuſio orit ſi or-
do iudicij perturbaſ.dixit Inn.q etiā; ſi poſt mortem ꝯiu
gis agitur de matrimonio preterito ſupple ⁊ negeſ ma
trimoniu; q nunc; articulus iſte finiaſ per eccl'aſticum
iudicē iudex ſecularis nō pōt de hereditate vel dote ꝓnū
ciare.ego dico q lata ſnīa pro mr̄imonio qḋ hereditate;
⁊ dotis remitti dꝫ ad iudicē ſecularē ⁊ hoc per noſtrum
capl'm ⁊ ē rō qꝛ amodo cā patrimonij ſtat per ſe.cum cā
matrimonij amplius nō pendeat ſed ſit deciſa.¶ Item
idē operaſ ſnīa q ꝯfeſſio ſ; vbi de plano fit ꝯfeſſio matri-
monij ibi ad epm̄ nō ꝑtinet negocium.vt ait Spe.vt ple
ne dixi.C.de iudi.l.l;.⁊.ff.ſo.ma.l.titia.alias iudices ſecu-
lares in iſta mā eēnt ſicut zifra ⁊ chimera.Bar.dixit aut
eſt qḋ facti.i.an matrimoniū ſit ꝯtractum nec ne.Aut qḋ iu
ris.i.an matrimoniū potuerit ꝯtrahi nec ne.p̄io caſu icidē
ter cognoſcit iudex ſecularis.ſcdo eccl'aſticus principali-
ter.aut neutro caſu cognoſcit iudex ſecularis ſ; Bar.in
d.l.titia.⁊ hoc ſi ē qḋ de ſedere matrimonij.ſed ſi de poſ
ſeſſione ſederis vt in cauſa alimentorum.tunc iudex ſecu-
laris cognoſcere pōt quia ē qḋ facti.ſ.an fuerit tractatus
vel debuerit tractari vt filius nec ne.ar.in.l.ij.ff.ſi ſer.ven.
⁊.l.pe.ff.de his qui ſunt ſui vel alie.iur.⁊ ita teneas cōiun
cto dicto Spec.No.primo de p̄iudiciali cognoſcēdu;
ſic.C.de peti.here.l.liber necne.¶ Item no.q quādo cā
eccl'aſtica incidit ſeculari debꝫ terminari per eccleſiaſti-
cum iudicem.Oppo.C.de iudi.l.quotiēs.vbi ad eunde;
iudicem ꝑtinet incidēs qḋ ⁊ queſtio principalis.So.hic
cauſe erant diuerſi fori incōpatibiles ⁊ derogatorij quia
iudex ſecularis nō ē capax cognoſcēdi de cauſis eccleſia-
ſticis ibi aūt erat capax.⁊ no.q iſtud capitulū; loquitur
quādo ē qḋ ad legitimatē ſed ſi de hoc notē qḋ qꝛ pa
de plano ꝯfitetur tunc nō habꝫ locum iſtud capitulu;.vñ
capitula ſiue articuli ⁊ īterrogatōes ſuper matrimonio
bene poſſunt fieri coram iudice ſeculari quia ſi aduerſa-
rius ꝯfitetur de plano ſtatur ꝯfeſſioni nec debꝫ remitti ar
ticulus iſte ad iudicē eccl'aſticum quia cōfeſſio de plano
pōt fieri coram iudice ſeculari.Si vero aduerſarius ne-
gat tūc bene deberet fieri remiſſio.⁊ ita hoc.c.itelligit ſpec.
vt dixi in.d.l.quotiēs.⁊ in.l.titia.ſolu.ma.¶ Item ſcias
q in poſſeſſorio ſi incidit qḋ matrimonij pōt iudex ſecu-
laris taliter qualiter de ea cognoſcere quia ſufficit proba
re quaſi poſſeſſoriū.vt no.in.l.j.§.ſi ea.ff.de vend.in poſ.
mit.⁊ ar.in.c.ſi iudex.de ſen.excō.lib.vj.¶ Item ſcias q
ſi qḋ matrimonij incidit in ꝑparatorijs iudicioꝝ ſimili-
ter iudex ſecularis pōt cognoſcere qꝛ ſufficit ꝓbare quaſi
poſſeſſorium.vt notaſ in.l.j.§.ſi ea.C.qui accuſa.nō poſ.l.
nō ignorat per Pe.⁊ Cy.Porro nullum poſſeſſoriu; eſt
mere ſpirituale vel mere eccleſiaſticum.vt no.in.c.diſpē-
dioſam.de iudi.in cle.⁊ eſt rō qꝛ nō tangit ſedus matri-
monij ſed quādā qualitatē extrinſecā q̄ non in iure ſed in
facto ꝯſiſtit.vt i.l.ij.§.j.ff.ſi ſer.vē.Deinde no.hic q que-
ſtio matrimonij incidit petitiōi hereditatis ⁊ ē p̄iudicia-
lis.⁊ iō primo cognoſcēda.¶ In iſto.c.ꝯſidera duo.pri

mo ordinē.⁊ hoc eſt qꝛ eccl'a ⁊ ſpūalis.de ſpūali autē nū-
quam pōt cognoſcē laycus qꝛ nō eſt capax.¶ Itē nūquā
accedit mere ſpūale tpali ⁊ magis dignū nō accedit mi-
nus digno.ar.ff.de edil.edic.l.iuſtiſſime.vñ no.ſm Bar.
q īterdū ſunt due qōes ⁊ ambe pꝛīcipales.⁊ tūc d ambo
bus cognoſcit itn tñ q q prior appellat prior agat.hoc ve
rum niſi altera adſit p̄iudicialis ⁊ maior.qꝛ tunc iterim
ſupſedetur ſuper minori.iſte ē caſus no.in.l.j.C.qui accu.
nō poſ.Interdum ſunt due cāe quarū vna eſt principalis
alia incidēs ⁊ multipl'r.qꝛ qñq; incidit ciuilis ciuili qñq;
ciuilis crīali.⁊ qñq; crīalis crīali ⁊ ſemꝑ de icidēti ſi ē p-
iudicialis ⁊ ꝓponaſ obiectiue eſt prius cognoſcēdū ⁊ iter
loquēdum.vt.C.ad.l.ſal.de plag.l.p̄ſes.que loquit in ex-
ceptione.⁊.C.de adul.l.qm̄ alexādrū.que loquiſ in repli
catione.⁊ dixit q replicatio p̄iudicialis prius dꝫ termia
ri q̄ exceptio oppoſita reo.qḋ raro alibi inuenies.¶ Et
hoc facit ad qōnem dictat ſtatutū q bānitus nō audiaſ
agēdo nec excipiēdo.mō titius fuit ſpoliat⁹ a ſeio ⁊ vter-
q; erat bānitus excipiſ de bāno actoris replicaſ de bāno
rei ſi ꝯſupponaſ q replicatio cōpetat prius dꝫ de ea co-
gnoſci ⁊ interloq ſed an hoc ſit preſupponēdu; dic vt no.
in.l.cū mulier.ff.ſolu.mat.per Iac.de are.⁊ Bar.⁊ forte
in p̄dicto exemplo eſt magis fauēdum ſpoliato.qꝛ pro eo
duo faciūt.ſ.ſpoliatio ⁊ bānum aduerſarij ſed pro eo non
facit niſi vnū tm̄.ſ.bānum actoris ⁊ due rōnes vincūt vnā
vt in auc.de ꝯſan.⁊ vterino fratribus.Porro nō cōſide
ro verū ſit bānitus ex maiori delicto q̄ alius qꝛ nō genus
criminis ſed bānum ſpectaſ.vt.ff.de penis.l.qḋ ad ſtatū.
¶ Quero verū ſi opponaſ exceptio qḋ eſt monachus ⁊ i
poſſeſſiōe monachatus poſſit cognoſcere iudex ſecularis
corā quo cā pꝛīcipalis agitur.rñdeo in monacho cōſide-
ra habitū interiorē.i.qualitatē monachatus ⁊ habitū ex-
teriorē.i.cuculā.Primū ſapit petitoriū.Scdm ſapit poſ
ſeſſorium.Rñdeo nō pōt cognoſcere.qꝛ poſſeſſorium nō
releuat excipiētem ⁊ de ſubſtātia monachatus iudex ſecu
laris nō pōt cognoſcere.⁊ l; aliqñ ꝓbato habitu exterio-
ri p̄ſumaſ īterior habitus.vt no.Ia.bu.C.de epiſ.⁊ cle.l.ſi
quap calūniā.ſecus eſt hic qꝛ ad efficacia; vere probōnis
nō pñt teſtes recipi p iudicē ſecularē nec directe nec idire
cte.¶ Quero qd de qōe vſurarū obiecta petēti mutuu;. b ¶ Adde no.i.l.ticia. ff.ſol.ma.⁊ p Pau.i caſ.conſi.exceptio.in cap.vlis pe titō.pe.tā.col.vbi pl' dicit.
rñdeo aut expſſe appet q ꝯtus eſt vſurarius ⁊ tūc nō eſt
neceſſe q remitaſ ad epm̄ qꝛ qḋ pꝫ expreſſe nō eſt proba-
re neceſſe.aut nō apparet qꝛ ꝯſiſtit in tacita fraude vſura
rum.⁊ tūc ad epm̄ debꝫ remitti qm̄ cā eſt eccleſiaſtica.vt
no.xj.q.j.in ſūma.¶ Si aliquis tanq̄ filius petit alimen
ta.op.ei q nō eſt filius.rñdeo ſiue agat ex ꝯtu ſiue ex iu-
re nāli officiō iudicis ꝓponat pōt cognoſcere iudex ſecula
ris qꝛ excipiēs nō intētat aliquā qualitatē ſpūalem.Aliā
eum nō intētat filiationē ſed neget ergo nec mr̄imonium
intētat.¶ Si aūt opponeret qḋ eſt ſpurius tunc vbi agiſ
ex ꝯtu epūs cognoſceret.ſi officio iudicis.tunc iudex ſecu
laris.Rō differētie hec eſt qꝛ i primo caſu opꝫ q ꝓbetur
veritas.vt.ff.de condi.⁊ demon.l.lucius.In ſcdo caſu ſuf
ficit q ꝓbeſ q pr̄ ⁊ mr̄ vocabāt eum filiū legitimū.vt.ff.d
his q ſunt ſui vel alie.iur.l.iudex.⁊.ff.de ina.teſt.l.vxore;.
vbi mirabilr̄ dī q qñ poſthum⁹ nomine bapti'mali voca
tur nomīe paterno preſumitur filius qḋ alibi non reperiſ.
⁊ facit qḋ no.ij.q.j.c.ne manifeſta.circa mediū magne gl.
¶ Quero teſtator mādauit reſtitui vſuras oibus qui do
cuerint extortas ſibi apparent.Codices rōnum euidētes
nunqd iudex ſecularis poſſit cogere heredes vſurarij ad
iſtas vſuras ſoluēdas legatarijs ⁊ dī q ſic ſi ſunt manife
ſte.ſecus ſi dubie.ſunt aūt dubie per negatione; heredis
manifeſte aūt ſi confitentur d plano nec puto ſi heres ne
get q iudex ſecularis poſſit ꝓnūciare ſtandum dictis codi
cibus.qꝛ queſtio iuris eſt an ſit ſtandum eis necne.vt not.
Archi.xlvj.di.c.q ſincera.Et ideo huius queſtionis arbi
trium ⁊ determinatio ꝑtinet ad epm̄.⁊ declarato hoc p
eū hñ poterit iudex ſecularis pꝛīo addit⁹ p legatarios fa
cere executionē teſti.vt.l.hr̄ditas.ff.d pe.here.⁊.l.ampli⁹.
No.qḋ ſupradcm̄ ē qñ exceptio p̄iudicialis.i.ſubpēdens
⁊ non ſupponēs negociū pꝛīcipale icidit petitioni.mō eſt
alia icidētia.ſ.qñ icidit petitio petitōi.⁊ h̄ pt eē trib⁹ mo
dis.

a ¶ Adde not.in.c.ex.hibita.d iu.

Digitized by Google

dis. Primo mō derogatorie ⁊ obſtatiue.vt.ff.d inof.teſte.l.papinianus.§.ſi filius.ff.de aucto.tuto.l.defendēte que eſt.l.multū ſingularis.ff.de iureiur.l.non poſtea.§.ſi minor. Scḋo mō qꝛ ex ſcḋa petitione ad primaꝫ ſurgit exceptio cōpēſationis.vt no.C.de cōpēſatio.l.neque.vl' minuit ꝯdēnatio in priā.vt dixit illa.l.vt no.ff.famili.hercīſ.l.meuius.§.cū. Tertio mō in cōuētiōe ⁊ recōuētione ſup oino diuerſis ⁊ nō ꝯtingētibus ſe.vt.X.eo.c.cū dilectus.§.nō aūt. ¶ Et hec incidētia ſubdiuidiſ in quattuoꝛ cōbinationes. Nā interdū incidit ordinaria ordinarie.⁊ tunc debēt eadē ſnia terminari etiam ſi recōuenies hēat ꝓbationes ſeparatas ſicut habebāt illi nobiles de errone qḋ eſt bñ notádū ꝙ facilitas ꝓbádoꝝ nō derogat ordini cōuentionis ⁊ recōuētiōis.caſus ē ſingularis in.d.c.cum dilectus.ſed ſi iam eſſet ꝓbatū nō ſuſpēdiſ liqdū pp icertū.vt.C.de ꝯpē.l.ſi.interdū icidit ſummaria ordinarie.⁊ idē no.ff.de iudi.l.qui prioꝛ. Jnterdū icidit ordinaria ſummarie ⁊ tūc recipiſ libellus recōuētionis.vt.ff.de ꝓcura.l.ſꝫ hec.§.non ſolū.fallit ſi recōuētus hꝫ ius reuocandi domū.vt.ff.de iudi.l.ſed ⁊ ſi reſtituaſ i prin.q̄ꝗ tñ recipiaſ libellus nō debeāt eadē ſnia terminari qꝛ in ꝓcedēdo nō eſt eadē rō.ſed diuerſa.vt dixi in.c.j.X.de mu.peti.c.j.poſt Jnno.iterdum incidit ſūmaria ſūmarie ⁊ tūc ꝓcedit recōuentio ⁊ debēt ſimul terminari qꝛ inter paris nō dꝫ eē ꝓrogatiua alicuius priuilegꝗ.vt.ff.de excu.tu.l.ſed ⁊ militess in prin.hoc ꝓbaſ.ff.de ꝓcu.l.oium.⁊.ff.de var.⁊ extraordi.cogni.l.j.in ſi. ¶ Et vnū ſcias ꝙ cōtumax nō admittitur ad recōueniēdum durāte ꝯtumacia vt ſingulariter no.ff.de dam.infec.l.ſi finita.§.ſiqs quia. ¶ Et no.ꝙ i ſinu.i.in capite iudicꝗ oēs icidētie clauduſ. Sunt ⁊ non nulle alie icidētie vt qñ icidit maius delictuꝫ minori.vel vna ſpēs delicti incidit alteri q̄ nō eſt de eodem genere ⁊ hoc qñqꝫ ex fortuito qñqꝫ ex propoſito.vt.ff.de fur.l.eum qui nocēre.§.ſi iniuria.⁊.§.ſi nupta.⁊.l.vulgaris.§.ſiquis et. ¶ Jtē in ꝯtractibus ⁊ vltimis volūtatibus vbicunqꝫ hꝫ locū illud brocardum ſi nō valet ꝙ ago vt ago valeat vt valere pōt.vt.ff.de accep.l.an inutilis qḋ ꝓcedit rōne ꝯtinētis ⁊ ꝯtinētie.vt.ff.de ſeruitu.l.ſi tā anguſti. ¶ Jteꝫ ex equitate naturali ⁊ fauore vltime voluntatis.vt.ff.ad trebel.l.ſceuola. ¶ Jtē dicimus iſte incidit in latrōes.ſꝫ hec nō ptinēt ad noſtrā materiā in qua tractaſ ſolū de incidētꝗs.i.occurrentꝗs iudicioꝝ ⁊ non de alꝗs.vt.ff.de iu.om.iudi.l.ſiquis id quod in princ.

Super ſpoliatione.

Singularis eſt materia iſtius capituli.vtrū in poſſeſſorꝗs hēat locū recōuētio.⁊ dic ꝙ ſic niſi vnum abſorbeat alterū vel differat vt qꝛ ſit preiudiciale ꝓceſſui aduerſarꝗ.agēs interdicto recuperāde poſſeſſionis recōueniri ñ poteſt.niſi de alia ſpoliatione.de qua etiam excipi poterit ꝯtra eū.hoc dicit.ſcḋa pars ibi.quāq̄ꝫ ꝯcoꝛ.ibi ſummariū.X.e.c.cū dilectus vbi illi nobiles de errone ſup violētia ꝯuēti poſſunt de alia ſpoliatione agere ſeu reconuenire.Jteꝫ excipere. ¶ Caſus. Queriſ vtrum ſpoliatus agēs ꝯtra ſpoliatorē poſſit ab eo reconueniri. Reſpondeſ ꝙ non qꝛ petitio reintegrāde poſſeſſionis eſt in hoc priuilegiata.vt ipaꝫ intēdās ñ cogaſ añ reſtitutionē poſſeſſionis rñdē ſpoliatoꝛib⁹ ſup alia q̄ſtione.fallit ſi reconueniteſ d alia ſpoliatione.hoc dicit i prima parte. ¶ Scḋo dicit ꝙ agēs de ſpoliatione repelliſ exceptione alterius ſpoliationis probare ſupple donec ſit facta reintegratio poſſeſſionis excipiēti.vt.X.eo.cū dilectus.dixit Jnnoc.ꝙ nec coraꝫ ordinario nec corā delegato ꝯueniſ vel reconueniſ ſpoliatus ſi ſpoliationē allegat etiam ñ in modū excipiēdi. Nā ſufficie dicere tu non es audiēdus qꝛ de hac re pendet qḋ ſpoliationis.imo tñ i affectu idē ē dicere non debes audiri ꝙ excipe.l.j.§.ꝙ autē.ff.de alea.⁊.l.j.ff.ſa.be. ¶ Dixit Jnno.ꝙ nāles obligationes vt ē ꝙ ſatiſſiat leſo ñ tolluntꝑ ſniam.vt.l ꝓcu.§.j.ff.rē ra.ha.dixit Jnnoc.ꝙ exceptiones ꝑēptorie ꝓponēde ⁊ nō ꝓpoſite nō tolluntꝑ ſniaꝫ niſi qñ ius eaꝝ tolliſ ꝑ ſniam. Exēpluꝫ in exceptione ꝯpēſationis ⁊ in hypothecaria quo ad ius planonis.ff.de excep.rei iudi.l.duobus. Jnno.dixit immo ꝙ ſuccumbēs in ſummaria exceptiōe nō prohibetur agere ordinarie. Jdē ait ꝙ q in libello nō ꝓponit originē petitōis itelligiſ generaliſ egiſſe.ſecus ſi pōit originem.i.cām petitōis.⁊ hoc tam in ꝑſonali q̄ꝫ in reali actōe. Jnno. ¶ No.ꝙ recōuentio nō hꝫ locū qñ primum iudiciuꝫ derogat ſcḋo. ¶ No.ꝙ ſpoliatus nō cogiſ rñdere ſpoliatoꝛi ſup libello vl' interrogatōe alterius rei. ¶ No.ꝙ exceptio ſpoliatōis ē priuilegiata magis q̄ꝫ actio a ſpoliatis icēta. ¶ No.ꝙ priuilegium hic appellaſ ſpecialis.nam ipſius iudicꝗ naturam voco qꝛ coheret origini cāe. Ex regula pria appet ꝙ ſpoliatoꝛ nō audiſ ſup ꝓprietate ēt ſi talis ſit ꝓprietas q̄ nō poſſit abſorberi ꝑ violētiaꝫ vt ꝓprietas decimaꝝ ⁊ alioꝝ ſpūaliū. ¶ Et no.ꝙ littera que dicit nō cogaſ rñdere ꝓbat ꝙ nō poſſit excipi de dnio ⁊ eſt expſſum.X.eo.cū dilectus.§.veꝝ ꝯiunctio.§.nos autē.tñ ſi excipiēs eſſet admiſſus ad probādoꝫ iputet ſibi agēs ſi ꝯſenſit.vt.J.de cā poſſeſſiōis.c.j. ¶ Jtem ſi iudex admiſit hāc exceptiōem ⁊ eſt probata valet admiſſio eius ⁊ ꝓbatio ⁊ ſibi imputet qꝛ nō appellauit.vt.C.d ap.l.j.⁊ iſto caſu pōt ſaluari gl.que eſt.ff.de iudi.l.ſi d vi. ¶ Quero vtrū d iure ciuili ſi vnus ꝓponit iterdictū recupāde poſſeſſiōis alter aliō iterdictū alterius generis ꝑ alia admittaſ recōuētio.tñ.nō pp verbū noſcaſ qḋ eſt in lr̄a. Nā noſcaſ ſignificat ius antiquus ꝯſtitutū.i.ius digeſtoꝝ ſeu codicis.vt no.ff.de legi.l.de qbus. ¶ Oppo.ꝙ ſcḋa ſpoliatio ꝯſideret ⁊ no.ꝑma.qꝛ poſterius delictū vellat anterius.vt.C.ad.l.iul.de vi.l.ſiqs. So.ibi poſterioꝛ violētus ſibi ius dicit circa eādem rem.⁊ iō ꝑdit priuilegium recupāde poſſeſſionis criaſr.tñ vterqꝫ dꝫ puniri de vi qꝛ ex quo ē queſitū ius fiſco ñ dꝫ fiſcus illud ius ꝑdere abſqꝫ ſcō ſuo. ¶ Deinde conſidera iſtam mām ſic ꝙ qñqꝫ proponūſ duo petitoria.vnum ad vna pte alteꝝ ab vltera.vt.ff.de excep.rei iudi.l.ſi iter me ⁊ te procedit recōuētio.⁊ qñqꝫ duo poſſeſſoria.⁊ tūc aut primum abſorbeſ per ſcḋm ⁊ loquiſ.d.l.ſi a ſe fundū.aut nō abſorbeſ.⁊ tūc aut vnum eſt priuilegiatum reliquum nō.⁊ nō hꝫ locū recōuentio.aut neutrum vel vtrūqꝫ ē priuilegiatum.⁊ tunc eſt recōuentio. ¶ Sed Ber.dixit hic ꝙ in momētanea poſſeſſione ceſſat recōuētio ꝙ falſum eſt niſi in pupillo.vt.C.q legitimā ꝑſonaꝫ.l.momētanea.aut vnum eſt petitorium.aliud eſt poſſeſſoriuꝫ ⁊ ſiquideꝫ ꝓponunſ ab eadeꝫ pte.dic vt.l.naturalr̄.§.nihil cōe.⁊.C.de interdi.l.ſi certi. Si aūt hincinde.tunc dic vt in tex.iſti⁹ c. ¶ Quero qd ſi ſpoliatus nō agit ad poſſeſſionem ſed ad fructus vel dāna.vtruꝫ actio iſta ſit priuilegiata. Rñ.ſic.vt.X.eo.c.cuꝫ dilectus. Jdeꝫ ſi agaſ ad poſſeſſiōes que potius dicunſ obuētōes quā fructus.qꝛ nūquam fuerunt idem corpus cum re principali.nec vnquā fuerūt pēdentes in re ſꝫ occaſiōe rei. ¶ Quero quid magis expediat.vtrū agere vel excipere. Rñdeo vt in glo.que eſt multuꝫ no.⁊ dura in practicādo. ¶ Quero de vna violētia.vtꝝ poſſit obꝗci ꝯpēſatio ad alia in diuerſa re. Rñdeo ſi quo ad reꝝ corpora.ſꝫ quo ad ꝑſonales preſtationes dānoꝝ ⁊ intereſſe ſic.vt.ff.de compen.l.ſi ambo.⁊ ita itelligas glo.Ber. ¶ Jtē titulus criminis compēſatione ñ excluditur ſed crimē crimini cumulaſ.vt ex ꝑdictis apparet.⁊ ſi vis ordinare glo.hic poſitam de ſingulis mēbris hic facias ſingulas queſtiōes. ¶ Quero an exceptio ſpoliationis tollaſ ꝑ replicationē alteri⁹ ſpoliationis. Rñdeo non.qꝛ replicās ꝓprie agit.i.fomentum actioni dat.vt.l.q̄ſitū.§.ſi.ff.d pecul.⁊.C.d exce.l.ſi pactū excipiēs aūt ſoli defenſioni incūbit ⁊ ñ ipugnationi.⁊ iō dbiliora arma ei ſufficiūt. ¶ Jtē replicatio q̄ non extiguit exceptionē non ꝓdeſt replicāti. Jtē ꝓ hoc.ff.ꝙ qſqꝫ iur.l.ſi.hinc ē ꝙ exceptio excōicationis ñ tolliſ ꝑ replicationē excōicationis.qꝛ ꝑſona rei ſemp ē fundata i iudicio ſꝫ ꝑſona actoris nō ſemp.vt.J.de exce.c.cū inter.⁊ adde.l.optimā.in materia ffoꝝ ꝙ vi aut clā.l.ſi alius.§.eſt ⁊ alia. Bald.

¶ De pluſ petitionibus. Rubrica.

Conſilium. Jmportunitas pluſ petētium puniſ ſi ſup petitione ſua duxerūt perſi
Bal.ſup decre.

ſtendū. Qui.n.re plus petunt vel cū ↄdēnant in expēſis q plus loco ad itereſſe.ſi plus tpe duplicant inducie nec ſuperuenente tempore nō audiuntur niſi ſoluant expēſe. Cauſa plus petit cū aliqd debet in genere vel alternatiue ⁊ petit certā ſpēm vel vna pe ſe plus petit re ſi.x.debentur.⁊.xx.petant. Loco cū petit ſolui alibi q̄ ĩ loco deſtinato.tpe cū ante die vel ↄditiōem. In iſto.c.nota multa bona. ¶ No.pˀo incipiēs ē qui mouet litē iniuſte. Secūdo q punit iportunitas plus petētiū. Tertio q parcit deſiſtēti. Quarto q temerarius punit in expenſis. Quinto q qui petit alibi quam in loco ſtatuto tenetur ad intereſſe. Sexto q ſiquis agit ante tēpus vel ↄditōem duplicāt inducie. Septimo q quattuor modis dicitur plus vt inſti.de actio.§.plus.ſ.electōe quātitate ↄtinua vel diſcreta.loci mutatōe ⁊ tēporis puentōe.ↄcor.inſti.de ac. §.plus. Quintus modus ponit.ff.de ver.ob.l.ſi papilius ⁊.ff.de leg.ij.l.diceiōs.§.duobus. ¶ Oppo.q non ſit licitum deſiſtere.vt.C.de tranſac.l.ſiquis maior. So.ibi periurium qd nō pōt per penitētiā reduci ad pmū ſtatum. hic aūt ē tale qd bñ pōt reduci ⁊ pro infecto haberi.vt.ff. de in ius vo.l.quāuis. ¶ Scdo oppo.⁊ videt q ſit licitū cuicūqz penitere.ff.de inoffi.teſta.l.papinianus.§.meminiſſe.C.de his qbus vt indig.l.alia.C.locati.l.ↄductores. So.in illis.l.vltra procedit dando veniam penitēti ante ſniam ſed ſi vltra nō pcederet poſt litē ↄteſtatam locum penitētia nō haberet.vt inſti.de actio.§.itē ⁊ iſta eſt actō ↄtra eos.vt.C.de iuriſ.om.iudi.l.in criminali.⁊.C.de plus peti.l.j. ¶ Tertio oppo.⁊ imo videt q etiā poſt litis cōteſ. poſſit actor errorē ſuū corrigere ↄfitēdo.vt.ff.de interiu. l.eum qui.in prin. So.ibi pena veniebat imponēda ſoluz pp̄ter grauamē probatōis iminctū aduerſario.hic vero pp̄ter temeritatē agētis. ¶ Quarto oppo.⁊ videt q debeat pdere cām.vt.C.de iure fi.l.iuſtas.li.x. So ibi loquitur de rigore vetuſtiſſimi iur.quo iure q cadebat a ſillaba cadebat a toto.ſ3 p eqtatē iuris noviſſimi nō cadit a toto ſ3 duplicantur inducie vt hic.⁊ inſti.de excep.§.tpales. ¶ Modo quero qualiter hoc practicabit.rñdeo qz ſiue ſit obiecta exceptio declinatoria ſolutōis ſiue non ↄſtito iudicij qd q̄ dicit agat debēt inducie duplicari.hoc mō pnūciādo.vz qz ſi obiecta ſit exceptio iudex pnūciabit exceptōe obſtāte actorē ñ audiēdū niſi traſacto tēpore duplicato ⁊ reſtitutis expēſis. Si aūt ñ ſit oppōita exceptio ↄdēnabit reū ad ſoluēdū poſt inducias duplicatas.⁊ nihilominus dabit ei tpa quadrimeſtre qd ē legale.vt.l.ſi. C.de vſur.rei iudi.⁊ iſte inducie duplicabūtur nō ſolum reo.ſed eius fideiuſſori.ſ.inducie ↄuētōales ſed tpus quadrimeſtre ē vniforme.tñ ⁊ illud duplicari puto ſi añ tpe quadrimeſtre petat executio iudicati. ¶ Quero ſi ñ op. exceptio declinatoria ſolutōis vtrum iudex pōt abſoluere ab inſtātia iudicij.rñdeo aut dilatio ineſt de na actōis ⁊ pōt.aut venit extrinſecus ⁊ nō pōt de iure ſm Bar.q ita elegāter no.ff.de ṽ.ob.l.eū qui ita.§.qui. ¶ Quero ſi agat añ ↄditōem nūquid duplicent iducie.rñ.aut ↄditō h3 tēpus naliter mēſuratū vt cū pmitt̄it ptu ancille vel fructus futurus vel domum in certo loco edificari vel qd tonie eſſ3 ephesi dari.tunc duplicant inducie.vt elegāter no.i.d.§.tēporales.in glo.velut ſiquis aūt nō h3 tpus cōmēſuratū vt in illa ↄditione ſi nauis ex aſia venerit.tunc glo.dicit q actor pdit litē.vt.l.pecuniā.ff.ſi cer.pe.⁊ male dicit p.l.bouē.§.ſi ſub ↄditōe.ff.de edil.edic.ff.de verb. ob.l.ſi triticum ⁊ ſeruus ſeparitz.ff.de pig.ac.l.ſi rē.§.ſi.ff.de peti.here.l.qd ſi in diem.in prin. ¶ Extra opp.q ante diez cogi poſſu efficaciter.vt.ff.de iudi.l.in oibus. So.ibi petebatur ſecuritas danda nō res vel quātitas pſtāda.vt no. C.de fideicom.l.j.ſm vnam lecturam ⁊ dic vt ibi plene. ¶ Quero an ante diem ſit nata actio.reſpon.ſic.fallit in vſufructu.vt.ff.quādo di.vſufru.l.ce.l.j.in fi.qui tex.non ē alibi.qd dic vt pleniſſime no.in.l.j.C.vt actio ab heredi. vel contra heredes. ¶ Oppo.extra ⁊ videt q plus petens cadat a toto.vt.C.eo.l.j. Sol.ibi delıqt ↄhēdo per dolū ⁊ petēdo p dolū ↄhēdo qz exigit cautōnem vltra verā ſortē vt faciūt feneratores. ¶ Itē petēdo ⁊ litē cōteſtādo dolo malo. Sed nunqd iſtud eſt bonū exēplū in feneratore.vi q nō.qz dolus nō ſit ſciēti.vt.l.nō fraudat. ff.de reg.iu.ſed dico q imo ſit quotiēs in fraudē.l.contrahitur ⁊ cateri ↄtctus eſt ipſo iure nullus.vt.C.de legibus ⁊ ↄſtitu.l.nō dubiū.ego nō puto q de equitate canonica fenerator cadat a vera ſorte.vt.I.de pigno.c.illo vos.⁊ de emp.⁊ ven.c.ad noſtram. ¶ Quero vtrum duplicent inducie ad reſiduū iduciarum qd ſupererat tempore litis ↄteſta.rñ.ſolū reſiduū.qz qd pteritum ē ↄſumptū eſt ⁊ nō p3 dici dilatio.vt.ff.de pena.l.aut dānom.§.qſquis.⁊ vt.ff. de his qui.vt idig.l.reſcriptū.⁊ hoc dictat rō qz pena fines delicti nō excedit. ¶ Seqtur vidē de eo q petit plus loco ⁊ quero qd ecōtra ſi petit minus loco qz debitor nō inuenitur in loco. Rñ.qd hēt actor intereē.qz actio arbitraria hāc h3 naturā.vt.ff.de eo qd certo loco.l.ij. ¶ Quero an pcedat libellus ſi debetur genus ⁊ petitur ſpēs. Rñ.nō qz nulla ſpēs debetur niſi ſit electio actoris ſ3 ſi ſoluat ſpēs fingat debita ab ipſo pricipio.vt.ff.de leg.ij.l.meuiˀ.§.duobus.ff.qui.⁊ a qui.l.ſi optio.ff.de ↄdi.indeb.l.cum his.§.ſi. Sed in alternatiua pcedit libellus ſi nō excipit.vt.I.de emptio.⁊ vē.c.cum cā.tñ p hoc nō tolitur reo ius offerēdi.I. e.ti.c.cum dilectus.§.qz vō. ¶ Quero an iſtud qd hic dicitur de agēte ante tpe an hēat locū in realibus actionibˀ. Rñ.ſic.ſi forte ē factū pactū de nō petēdo vſqz ad die cuz iam actio in rē eſſ3 nata. Si vō nō erat nata ante pēdēte dilatione nō naſcit.tex.ē vnicus in iure.ff.de vſufruc.lega.l. ſempronius attalus.nihilominus h3 pena locum dilationis duplicāde qz in penis nō inſpicimus an agi potuerit. ſed an actum ſit. Nam in delictis nō ↄſideratur iuris adminiculū.vt no.C.de legi.l.nō dubiū.habētur tamē p inſectis quātum ad iuris ſoliditatē ſed nō quātum ad actus penalitatē. Idē in ↄtractibus ſi de mero facto ſit cogitatū3 ēt ſi in eo nō conſiſtat itereſſe vt dixit illa.l.egregia.ff. de ṽbo.ob.l.qdam cū filium. ¶ Et no.q p iſtud.c.videt determinari qd q ſi mihi debētur quiqz ⁊ peti.x.vñ iudex ↄdemnauit reū in quinqz ⁊ in alijs abſoluit q ego teneor reo reſtituē expēſas ⁊ nō reus mihi pro aliqua parte.arg. ↄtra.ff.de leg.ij.l.qui ſolidum.i pri.vt temeritas cum temeritate compēſetur vſqz ad ↄcurrētem quātitatē. ¶ Quero duplicate ſunt iducie mō actor in illo tpe qd ē additū3 petit vtrū iterū duplicabit.⁊ videt q non ſicut ñ dēbet vſura vſure.Friuz puto. ¶ Itē ſi his ante diem petijt nūquid his fiat duplicatio.⁊ videtur q ſic.tñ vna dilatio in alteram ↄfundetur.arg.ff.ad carb.l.ideoqz. Et circa hoc qd hic dicitur de expēſis ſcias q ſportule computant iter expenſas neceſſarias.i.qꝫ dant nuncijs que in qbuſdā locis ſunt taxate p ſtatuta locoꝝ ⁊ vbi ñ ſunt taxate dant ſ3 diſtātiam loci.tñ notarij volūt ſibi ſolui pro quātitate cauſe vt no.inſti.de actio.§.tripſr.⁊ i.l.argētarius.i pri.ff.de edē.in dicibus etiā hodie dātur ſportule de ↄſuetudine curiarum vt no.ff.ad municip.l.de iure.i pri.⁊ ſimiliter arbitris ⁊ arbitratoribus de ↄſuetudie quorūdam locorum ⁊ i omnibˀ habet locum capitulū noſtrum ⁊ dictum.§.tripſr.cuz glo. ſua bñ no. Dixit Inno.q de iure canōico nulle ſunt ordiate ſportule. Idē ait q ſi ſortiant quia ſoruz i loco originis ↄtctus ſed i loco ſoluēdi debitu3.⁊ ſiquidem ibi ñ h3 domicilium nō pt ↄueniri niſi ibi iueniatur.aſa ſic. Inno. idem ait q ſiqs agat ante diem non reijcitur libellus ſed differt duplicatio iducijs. Inno.idem ait iducias duplicari ſiue ſint ↄuentiōales ſiue legales vt ſ dote.tene mēti. Nos videmus hic q rōne loci iuris petitur itereſſe.⁊ hoc facit p campſoribus. Nam ego numero per vſu campſori cētum p nonaginta que mihi facit dari pariſius. Naz iſteᵇ ↄtcᵃ eſt licitus iuregērium ⁊ neceſſariˀ ⁊ vtilis ⁊ ſuffultus rōe nāli.qz cāpſor ſubijcit picula viaꝝ ⁊ dāna ducioꝝum.vt.ff. de nauti.ſeno.l.periculi.⁊.ff.de actio.⁊ obli.l.traiectitie.§. de illo.⁊.ff.de ver.ob.l.qui rome.§.calimachus. Et ſi aliquid plus lucratur cāpſor ex iduſtria licite lucratur qz induſtria accidit rei licite.vt.ff ad.l.fal.ſi hēs.ppterea licitus eſt numerari.x.paciſci q ei reddātur nouē tñ qz minuere ſortē nō eſt peccatū augere ſic.tex ē no.ff ſi cer.peta.l.rogaſti.§.ſi tib. Deinde dixi ſuperius q qui in duobus delinquit totu3 perdit.ſ.vtile p inutile. ¶ Modo pone conſtitutio epalis dictat q ſi debitor petat declarari ↄtctuz eſſe de vſuplo

a ¶ Et idē dicit ſ̄ barba.q iprudens ↄſiliū eſt ñ agere ſcdm diſpōne3 legis ſacit.l.dominus.ff.de re. glo.in.l.codicillis.§.ſi. de le.ij. que dicit audi ſtultū teſtatorem ⁊c. Adde tex.i l.lucius.in ſi. ff.de hered. inſti.ibi naz prudens cōſilium teſtatoris ⁊c. Adde gloſ.in.c.ſi. de accu.dū3 dicit q ſtultus ē in culpa ⁊c.c.quia.xxxviij. di. Itē adde pulchꝛ tex. in.l.cetere. §.i.ff.fami. hercif.

b ¶ Adde gl.notabile in.l.iij.C.de exec.q allat ſlorianus i rubri.ff.de vſur.in.ij.colum.

Digitized by Google

de duplo in fraudē vſuraꝝ qḋ debeat facere depoſituʒ pecunie totius nūquid fenerator hoc caſu ꝯuict⁹ perdit ius vere ſortis. rñdeo nõ q꞉ iſte fenerator nõ agit. ſed ꝯuenit ⁊ ſe defendit. Nam mitius peccat ille qui p calūniã defendit ſe quã ille qui p calūniã impedit aliuʒ. vt. l. in ſūma in prin. ff. de ꝯdi. inde. ℂ Sed quid ſi iſte fenerator periclitat corã iudice ſeculari ⁊ tractus ē ad epm vtrū epũs puniat eū priuãdo iure vere ſortis. Et videtur ꝙ ſic q꞉ eſt ſubrogatus loco primi iudicis. ergo oʒ ſupplere qḋ primus iudex nõ potuit implere. ar ff. qḋ cū eo. l. ticianus. ⁊ ff. iudi. ſolu. l. cū apud. ⁊ C. de appel. l. ampliorē in principio. ego dixi ſupius ꝙ iſta pena non hʒ locum de iure canonico ſi quis tñ teneret ꝯtrariū hȝet dicere ꝙ epũs poſſet veru ſorte priuare q꞉ ſuſpectus in cã ⁊ iõ nõ reputatur diuerſa cã ſed eiuſdē cauſe ꝯtinuatio lʒ cū ſoꝛt digreſſione. ℂ Sed ecce l. j. C. eo. excipit duos caſus. primus eſt qñ ſcḋa cautio interuenit. ſcḋs eſt qñ ē trãſactum. nã trãſactio etiã ſup ꝯtcu feneraticio valet queãdmodum ſnia niſi ꝓbet ſimulatio vt no. extra de depoſito. c. grauis. Item i ſnia dico ꝙ ſi debitor paſſus eſt ſe vinci nõ oppoſita exceptione vſuraria ꝙ lata ſnia dʒ reſcindi tex. eſt ſingu. i rõne ſui in. l. ſi ſponſus. §. ſi vxor. ⁊ §. ſi donationis ⁊ ibi p Bar. ff. de do. inter vi. ⁊ vxor. ⁊ p eũ. Bal. in. l. cū allegas. C. de vſu. Tertiū eſt ꝯfeſſio ſponte facta ⁊ nõ per dolõ creditoris qḋ ergo ſi interuenit dolus i cõfeſſione. verbigratia. ego mutaui tibi cētum ⁊ accepi a te iſtrumētum de duplo vere ſortis ⁊ feci qḋ tu ꝯſtituiſti quēdam ꝓcuratorē ad ꝯfitēdū debitū in iudicio ⁊ ita ꝯfeſſus eſt nūqd iſta ꝯfeſſio faciat reſſare penã hui⁹. l. rñ. nõ q꞉ i ea eſt ideʒ viciū ⁊ idē dolus ſicut i prima cautione. vñ dolus nõ eſt purgatus ſed auctus ſi cui trãſactio facta p dolū nõ purgat dolū ſed p dolum augetur delictum ergo oʒ pena augeri nõ minui. vt. ff. ḋ ſer. fugi. l. qcūqȝ ⁊ ita tʒ glo. in trãſactio. ⁊ Odo. ⁊ Jaco. but. ⁊ doc. pp hoc dico i cõfeſſione verba formalia. Bal. i. l. j. C. eo. ti. ℂ Quero igitur vtrū ſcḋe cautioni ſit ſtãduʒ. rñ. in feneratore etiam mille cautionibus nõ eſt ſtãdū q꞉ omnes ſunt feneraticie ⁊ derinatiuū ſapit naturam ſui primitiui. vt. C. de legi. l. nõ dubium. §. fi. nã etiam iter ꝯſentiētes nõ valet ꝯtcus feneraticius. vñ dicta. l. oʒ intelligi in aliis ꝯtractibus in quibus p ſcḋam cautionē purgatur dolus. vt. ff. de ꝯdi. ob tur. cãm. ⁊. l. ſi ob tur. cãm. ⁊. l. ij. ff. eo ꝙ met. cã. nõ in ꝯtcu fenoris ⁊ idem dico in trãſactiõe vl' ꝓpromiſſo q꞉ nõ valent ſi facta ſunt in fraudem vſuraꝝ vtroqȝ ſciēte vel feneratore tñ ſciēte. vel vtroqȝ ignorãte vt q꞉ inter heredes. ar. ff. de ꝯben. emp. l. ſi emptorem. §. idē ſi emptor. Porro vltimo pacto ſtandum eſt ſi i fraudē vſuraꝝ nihil eſt cogitatum. ℂ Sed oppo. ꝯtcus mutui ē ꝯtcus ſtricti iuris. ergo dolus nõ reddit ipſoꝝ nullū. So. imo q꞉ i fraudem canonis. vt ff. de iure patro. l. ſi libertus. ſed ſi in fraudē bois dolus nõ reddit ꝯtcuʒ ſtricti iuris nullū etiã ſi veniat ad validãdū ꝯtcuʒ bonefidei. hoc dicit illa lex ſingularis. ff. de ver. ob. l. ſign cū aliter. dixit pe. ꝙ nec ꝯtcū bonefidei reddit nullum quia nõ peccat in forma. conſidera verum eſt ꝙ non peccat in forma apparente ſed exiſtenter peccat in eo quod eſt cauſa forme. i. in cõſenſu ſi nõ erant alias ꝯtcturi. ſed quare magis peccat in bonefidei quã in ſtricti iuris. rñ. q꞉ bonefidei ꝯtcus ꝯſiſtunt in iuregētiū ⁊ attendit ꝯſenſus. ſed ꝯtcus ſtricti iuris hñt fomentū ⁊ auctoritatem a iure ciuili ⁊ ideo mero iure valēt ſed debent reſcindi. vt. ff. de dolo. l. elegãter. ergo puto ꝙ de equitate canonica oēs ꝯtcus mūdi ſint bonefidei nõ dico quãtuʒ ad titulū actiõis ſed quo ad intētem ⁊ ſubſtãtiã itētiõis. ⁊ tõ ſi dolus dat eis cãm al's non ꝯtcturis qȝ ꝯtcus ſit nullus ipſo iure q꞉ dnus q regulat ⁊ regit oia reſpicit cor hois. ⁊ iu iure canonico nõ inueni hoc notaſſe in tex. aliquo differentiã ſubſtantialē inter ꝯtractum bonefidei ⁊ ſtricti iuris. ℂ Vltimo no. ꝙ pena dicte. l. C. e. hʒ locū qñ agens eſt ꝯuictus de mēdatio ſecus ſolū deficit in ꝓbãdo agens q꞉ p hoc nõ ꝯuicit de dolo que ꝓbari oʒ. vt. ff. de ꝓbat. l. quotiens. §. qui dolo ſm Pe. ⁊ Cy. licet glo. dicat cõtrariuʒ ad hoc facit qḋ no. ff. ḋ ꝯdi. inde. l. iulianus.° i prima glo. magna. ⁊ eſt ipſa veritas.

ℂ Et pro h adde pri mo gl. aliaʒ ſingularem i. c. ſup lris de reſcript. in vbo prio ri mõ. Iteʒ facit gl. fin. i c. ne qs ar bitreſ. xxij. q. ij. que exponit vnuʒ verbuʒ per aliũ ad hoc vt ruiretur crimē facit ēt gl. vnica in. c. clerici. lxxxi. diſti. quaʒ exclamat panor. in. c. iij. ḋ ꝓbatio. ⁊ magnifecē bal. i. l. data opera C. q acc. nõ poſ.

ℂ De cauſa poſſeſſio. ⁊ ꝓprie. Rubrica.

ℂ Cã poſſeſſiõis dat duob⁹ mõis. ſ. ex pte añ. ⁊ hec ē cã cauſans. ⁊ ex pte poſt. ⁊ hec eſt cã cauſata. vt no. in. l. j. C. per quas pſo. no. acqui. Et prio mõ ponit cauſatiue. Secūdo mõ ponit ꝯſecutiue. vt no. inſti. de actio. §. triplicis. ℂ Quero quare poſſeſſio magis denominat a pedibus quã ab aliqua pte corporis. vt. ff. de acq. poſ. l. j. in pri. Rñdeo q꞉ pedes ſunt firmi totius corporis ſubſtētaculum ⁊ hñt ad ſe reliquū corpus ſicut baſſes ad colūnã ſtare non pñt nec in aere q꞉ a terra ſuſtētãdi ſunt. vt not. ff. de dam. infec. l. ꝙ cū claue. ℂ Quero an ſit repire poſſeſſionē quaſi fraternitatis. ⁊ vr ꝙ nõ q꞉ poſſeſſio nõ pt poſſidere. ſed hic vterqȝ aliū poſſideret ꝙ vr abſurdū. ſʒ certe hoc nõ vr abſurdū nec ē in correlatiuis. imo neceſſariū. vt. ff. ḋ in ius vo. l. ſʒ ſi h. §. ſi libertus. ff. ſi cer pe. l. penã. ⁊ pr poſſidet ius filiationis i filio ⁊ ecõtra. ⁊ ē ꝓditū triplex vtile interdictū adipiſcēde retinēde ⁊ recupãde. ⁊ in ſumma vbicūqȝ eſt repire ius ꝯſanguinitatis vl' affinitatis ibi ē repire quaſi poſſeſſoriū correlatiuū eius iuris qḋ ꝯſiſtit i actib⁹ ei appropriatis. vt elegãter no. Cy. C. de proba. l. nõ epiſtolis. plus dico qñ eſt repire ꝙ iferior poſſidet ius in ſupiore vt vaſallus ius i dñio. vt i. c. j. de forma fide. Ex his apparet ꝙ eſt repire poſſeſſoriū aſcēdēn deſcēdēs ⁊ trãſuerſale in ꝯſanguinitate ⁊ cognatõe ⁊ ꝙ oē ius qḋ eſt circa obligatõis vinculū hʒ correſpõdētiã alicuius poſſeſſoris qḋ eſt ſubtile ad intelligēdū. dixit Jnno. ꝙ iura ꝓprie nõ dicunt poſſideri nec quaſi poſſideri niſi ab his q ea i ỹitate hñt. ſʒ ius vtēdi illis iuribus hñ dr quaſi poſſideri. Iſta ē mẽs Jnn. ⁊ ē ſubtile dictū. ⁊ ſic ē differētia iter ius eſſendi qḋ reqrit veritatē. ⁊ ius fruēdi qḋ ꝯſiſtit in actu potius quã in habitu radicato. ℂ Quero quot ſunt poſſeſſiões. Rñ. due. ſ. ciuilis ⁊ nãlis. vt plene no. Dy. i. c. ſine poſſeſſiõe. de reg. iur. li. vj. Alij dicūt ꝙ iſta diuiſio ꝓcedit iter diuerſos poſſeſſores. ſʒ vbi vnus tñ poſſidet nõ ſunt due poſſeſſiones ſʒ duo modi poſſidēdi ad vnū finē. nã natural' corpe animo ciuilr poſſidet. vt. C. de acqr. poſ. l. iʒ. ⁊ hãc opinionē recitat glo. in. l. ſi vt certo. §. ſi duob⁹ vehiculū. ff. comodati. pria opinio verior ē q꞉ quotiēs duo iura ꝯcurrūt i pſona vnius. idē ē ac ſi in pſona diuerſorū diſtinguerent. vt. l. tutorū. ff. de his q. vt indig. ℂ Quero vtrū nãlis poſſeſſio ſubdiſtinguat. dicit Bart. ꝙ ſic. ſ. in nãlē que ꝓducit naturales effectus ⁊ corporalē que non producit naturales effectus ſʒ ipſa ſui ipſius eſt effectus ⁊ extrinſecus non porrigit. vt. ff. de acq. poſ. l. iij. §. ex ꝯtrio. ſʒ iſta ſubdiuiſio ñ eſt circa ſubſtãtiam poſſeſſiõis. ſed circa qualitatē eius. vt. ff. cõi diui. l. cõi diuidūdo. §. inter ꝓdones. ⁊. d. §. ex ꝯtrario. Alia ſubdiuiſio eſt ꝙ poſſeſſio dr trib⁹ modis. ſ. ꝓprie in rebus corporalib⁹. iꝓprie in rebus incorporalib⁹ quoꝝ ſubiectū ē corporale vt in ſeruitutibus. iꝓpriſſime i nominibus debitoꝝ quorum ſubiectuʒ ē abſtractū ab omni re materiali. vt no. ff. de peti. hered. l. regulariter. ℂ Quero vtrū aliqḋ poſſeſſorium ſapiat cãm ꝓprietatis. rñ. ſic. vt qñ poſſeſſoriū oʒ eſſe iuſtificatū ⁊ fundatū titulo ⁊ iure aliquo ꝙ nõ ſit momentaneū. vt. ff. de interdic. l. ij. §. quedã. ⁊ ff. de iti. actuqȝ pri. l. iij. §. hoc aūt a ſupiori. ℂ Quero verum actio ſemi. her. cõi di. ⁊ fini. regū. ſapiūt cauſam poſſeſſionis. rñ. ſic adminiculatiue ⁊ introductiue ad forū. ⁊ quãtuʒ ad ordinē iudicij. vt. ff. ſa. her. l. j. ⁊ no. ff. de euic. l. ſi mãcipiū. ⁊ cõi di. l. pe. ſed quãtū ad adiucationē ⁊ pronūciationem ſapit proprietatem vel quaſi. ⁊ h ex natura ꝓmutatõis. vt no. C. de iterdic. l. incerti. iſti. ḋ offi. iudi. §. fi. ⁊ ar. ff. de ꝯdi. ob cãm. l. fi. ⁊ in ingreſſu litis ſapit poſſeſſorium. ſed in deciſione litis petitorium. ⁊ iõ diuiſoriaʒ iudiciuʒ. nemo ꝓponit ꝯtra poſſeſſorē niſi cū ipſe poſſideat ſi obijcial declinatoria iudicij. Et nemo vincit niſi res ad eū ptineat. vt pʒ ex iurib⁹ ſupra allegatis. ℂ Quero nūquid ſit aliqḋ poſſeſſoriū cui nõ correſpõdeat petitoriuʒ. rñ. ſic. nã pro pſonalibus preſtatõibus perpetuis iuenitur quaſi poſſeſſorium. vt. S. de ele. c. c. querelã. tñ nõ iuenitur rei vendicatio cõpetere ꝓ ipſis. dixit tñ Jnno. ꝙ rõperit vtilis ꝯfeſſoria que eſt in rē. ſic ē iuenire hic petitoriū correſpõdēs. ℂ Quero aūqd iſta quaſi poſſeſſio pſonaliū pre-

Digitized by Google

ſtationẽ poſſit eẽ ɔtinua.ꝛ videt̃ ꝙ nõ .vt ff. de ſerui.vr.ꝑ. di.l.ſo.tamẽ.rñ.ꝙ eſt ɔtinua habitu ſʒ nõ actu.ꝛ ideo nõ interrũpit̃ niſi poſſeſſio ſubtrahat̃ ꝑ vim.vt.d.c.querelaʒ. ¶ Quero qño cadat via expulſiua in iſtis ꝑſonalibus ꝑſtationibus.rñ.per rebellionẽ ꝛ reſiſtentiam.vt.ỹ.de ceſſi. ſpo.c.piſanis.vt ſi dñs accedat ad locũ vbi dʒ ꝑcipe iſtas pẽſiones ꝛ nõ ſinatur intrare locum.ff.de vi ꝛ vi ar.l.colonus C.de preſcrip.xxx.an.l.male agit.C.de agri.ꝛ cẽſi. l.litibus.li.xi.ꝛ.l.ſi coloni. Sed videt̃ ꝙ iſte pẽſiões non poſſideant̃ nec quaſi.vt.ff.quoꝝ bo.l.ſi. Solu.eſt veꝝ vbi nõ ɔputant̃ in fructu vel redditu alicuius rei proprie.nec repñtant aliquã ſuperioritatẽ vel obediẽtiã tũc quaſi poſſident̃.vt.d.c.querelam. Iaco.tamẽ de ra.qui in hoc articulo nõ itellexit veritatẽ.dixit ꝙ aduerſus querelã opus eſt q̃rele.vt refert Cy.C.de pac.l.ſi certis ãnis. ¶ Quero vtrũ poſſeſſio reqrat iuris adminiculuʒ.rñ.ſic ɔmittẽdo nõ approbãdo.cũ etiã iniuſta poſſeſſio ſit poſſeſſio.nulla tñ ẽ poſſeſſio reꝝ q̃ prohibent̃ poſſideri.ꝛ ita dʒ intelligi diffinitio poſſeſſionis poſita a gloſatore in.l.j.in princi.ff.de acqui.poſ. ¶ Quero dñs feudi ab alio poſſeſſi vendidit mihi eũ ꝛ me induxit in poſſeſſione facti non iuris.qꝛ alius poſſidebat cũ titulo ꝛ bona fide vtrum tranſtulerit in me dñium ꝛ videt̃ ꝙ nõ qꝛ nullã poſſeſſionẽ mihi tradidit.ꝛ ſi aliquã tradidit illa nõ erat vacua ſed erat clandeſtina ꝛ vitioſa. Rñ.tu q̃ris de caſu.l.ita.l.dicit ꝙ ꝑ talẽ traditionẽ poſſeſſionis nõ vacue factam a dño transfert̃ dñium.vt ff.de fundo do.l.ſi fundũ.ibi dũ dixit dederat i dotẽ.dixit Mar.ſilliman.ꝛ ſic trãſtulerat dñium ſine poſſeſſione qꝛ dixit dederat. Itẽ non trãſtulerat poſſeſſionẽ qꝛ infra dixit ꝙ talis traditio nõ interrũpit p̃ſcriptõem poſſidentis.dixit Mar.ſilli.ꝛ ſic poſſeſſio remãſit penes illũ qui p̃ſcribebat. Et lʒ vſucapio fundi dotalis ꝓhibeat̃ inchoari.non tñ prohibet̃ ɔſũmari q̃ l.alibi nõ reperit̃. ¶ Porro licet trãsferat̃ dñium ſecus eſt in vſucapiẽdi ɔditõne que non transfert̃.ꝛ ꝑ ɔñs nec publiciana q̃ regulat̃ eiſdẽ regulis qbus ꝛ vſucapio inchoat̃.ꝛ ideo in publiciana opus ẽ ꝙ tradat̃ vacua ꝛ expedita poſſeſſio ex qua poſſit ſurgere vſucapiẽdi ɔditio.vt.ff.de ɔtrahen.emp.l.clauibus. Nam ſi trãſferret̃ vſucapiendi ɔditio duo poſſent inſolidũ vſucapere traditionibus factis a diuerſis nõ dñis qḋ ẽ impoſſibile.dic vt no.C.de ꝓba.l.cum rec.ꝑ gl.Cy.ꝛ me. Ex predicta.l.ſi fundũ apparet ꝙ qñqʒ ꝑ inueſtiturã immiſſiuaʒ nõ acqrit̃ poſſeſſio ꝑꝑ alterius poſſeſſionẽ aduerſatiuã ꝛ incompatibilẽ.ꝛ tñ acquirit̃ dñium.qꝛ vero dño nihil ẽ ɔtrarium. ¶ Et ſcias ꝙ duplex eſt inueſtitura q̃dã cũ poſſeſſionis effectu.q̃dã cuʒ effectu quaſi poſſeſſionis.qꝛ ex fictione ẽ vt ꝓcaria.q̃dã eſt ſine aliquo effectu tradita vt ea que fit ꝑ baculũ vel birretũ circa res corporales.vt in.c.j.qḋ ſit inueſtitu.coll.x.ꝛ in.c.ſciẽdũ.de ɔſue.rec.feu.ꝛ no.ꝑ Dy.in.c. j.de reg.iur.li.vj. Et iſta inueſtitura ẽ inſtrumẽtalis non realis qꝛ remota eſt a rei traditione. In iuribus autẽ incorporalibus ꝑ talẽ inueſtiturã acqrit̃ ius ꝛ facultas vtẽdi ſicut acqrit̃ ꝑ ceſſionẽ iuris ꝛ facultatis.ꝛ facit.c.ij.ꝺ ɔſue. ¶ Quero ſtatuto cõis Mediolani cauetur ꝙ heredi ɔtinet̃ poſſeſſio teſtatoris. Quero q̃ poſſeſſio ſit iſta.rñ. ꝙ eſt poſſeſſio datiua creata a lege abſqʒ pñtia corporali ꝛ eam voco artificialeʒ poſſeſſioneʒ nõ naleʒ qꝛ nõ ɔſiſtit in ſenſu corporeo nec in organis corporeis.ſi loquimur ꝺ poſſeſſione legali illa põt ɔtinuari.ſi de corporali ẽ impoſſibile niſi ꝑ fictõem.nũqd ergo hẽs poterit petere ſe mitti i poſſeſſionẽ ex dcõ diuiadria.rñ.ſic i executiõe ſtatuti ꝛ ita pratical Mediolani.vt q ẽ in poſſeſſiõe ficta ſit i vera ſiĉ hẽs.ff.ad treb.l.apud iul.§.j. Sʒ nũqd aliꝰ ẽ ciuãdus ꝛ videt̃ ꝙ nõ.qꝛ iſta eſt cõtinuatio poſſeſſionis potius quã noua poſſeſſio. ¶ Sed contrariuʒ videtur qꝛ corporaliter poſſidens eſt ciuãdus nõ obſtante ꝙ alius poſſideat ficte ve.l.j.§.neceſſario.ff.ſi mulier vẽ.no. ¶ Sed pone ꝙ iſte heres vendidit ꝛ conſtituit ſe pro alio poſſidere.nũquid ſicut ipſe poſſidet ficte ita fictã poſſeſſionem in aliũ transferat.ꝛ per ɔñs dominium rei vendicate. Rñ.nõ.quia due fictões nõ ɔcurrũt.vt no.Guil de cu.ff.de pac.l.ab ẽptione. Idẽ dico ſi ɔſtreat̃ ab alio vel pro alio poſſidere qꝛ fictio ẽ qñ nõ pẽdũ poſitio. ¶ Et no.ꝙ edictõ diui adri.

b ¶ Vide Iaco.in.l.ſi ſorori.C.de iure delibe. vbi alle.loca.ꝛ ibi habetis oia.

in caſu dicti ſtatuti ſapit duplicẽ effectũ.ſ.poſſeſſionis recuperande ꝛ adipiſcẽde.ꝛ idõ nõ põt obijci ei per poſſeſſorẽ exceptio ꝓprietatis que poſſit ꝓponi in mero bñficio dcẽ l.dicto.vbi probatio dñi eſſʒ i promptu. Cõſidera aut ſtatutum venit ad ampliãdum ius cõe.ꝛ tũc idem eſt in ampliante qḋ in ampliato.ar.ff.de pac.dota.l.iter.§.cũ iter. aut venit de per ſe de nouo diſponẽdum ꝛ tũc nõ aſſumit aliquam qualitatẽ a iure cõi cui nõ coheret qñ ſeparatorum ſeparata eſt rõ.vt.C.ꝺ do.iter virum ꝛ vxo.l.ſi maritus.ꝛ ideo in dicto ſtatuto Mediolani ɔſiderãdum eſt. aut enim dicit ſcriptus heres ꝛ qꝛ ɔcernit ſcripturã videt̃ factum ad imitationẽ ediĉtiuã illius ɔſtõnis edicta.ꝛ eodem modo ſũmarie dʒ procedi rõne cõiunctõis.l.ꝛ ſtatuti.arg.ff.de lib.ꝛ poſt.l.gallus.§.ille caſus.ꝛ.§.ſi eius.ꝛ.ff. de lib.ꝛ poſth.l.ſi ita ſcriptũ.aut ſtatutũ dicit hẽs ꝛ ſi ſcriptus hẽs.ꝛ qꝛ nõ ɔcernit ſcripturã ſed ṽitatem ꝛ realitatem vt ſit verus hẽs ꝛ ſic ẽt in cã inteſtati hʒ locum ſi mãdabit̃ dcũ ſtatutum executioni ſuccincte nec leuato velis ꝛ poterit appellari qꝛ officiũ vel ɔditio ex.l.ſine cã ꝓprietatis nõ eſt cũ ꝺbeat diſputari de ꝓprietate iure hẽditarij ꝛ admittit̃ qḋ ɔtʒ dñij dico ſaltem ſemiplena.ꝛ dicamus idẽ qḋ in iterdcõ quoꝝ bo.l.ſi. ¶ Et no.ꝙ dcũ ſtatutuʒ lõ itelligit̃ ꝺ vero ꝛ iuſto hẽde.qꝛ iſtud eſt ꝓpriũ ſignificatum ṽbi hẽdis. Nam hẽs ꝺr qui in ius vniuerſuʒ ſuccedit i.tale quale erat apud ꝺfunctũ ꝛ ex oibus ɔtribus ẽt depoſiti ꝛ cõmodati q in hẽdem deſcẽdunt.ff.de pe.here.l. ꝛ nõ tñ.ff.de precario.l.queſitum.§.vl.Bal.

Aſceptis. Cauſa poſſeſſionis ꝛ ꝓprietatiʒ ſub vno iudice tractari ꝛ diffiniri debẽt ſʒ ɔ̃ nõ citatũ ꝛ ñ cõfeſſuʒ diffiniri nõ debent.ſcdꝫ ibi nec nos. Ibi decret.ſi.C.ꝺ iudi.l.nulli. Ibi momẽti.no ꝙ cã poſſeſſiõis appellat̃ momẽtanea.ɔtra certũ ẽ ꝙ poſſeſſio durat longo ꝛ longiſſimo tpe ꝛ ẽt tãto tpe cuius initij memoria nõ extitit. ¶ Item certuʒ ẽ ꝙ talis poſſeſſio pro veritate habetur.vt eleganter no.C.de ſerui.ꝛ aqua. Item qui olim poſſedit preſumit̃ hodie poſſidẽ ſi ẽ ſibi fauor ꝛ cõmoduʒ vt no.C.de proba.l.ſiue poſſidetis.per O dof.ꝛ alios niſi res ab alio poſſideat̃.quia per decẽnium poſſeſſio ɔtinuatur animo etiam ſi corpore quis ea nõ imitat̃.vt ſing.no. in.l.j.C.de ſer.fugi. Preterea commoda poſſeſſionis non ſunt momẽtanea.vt fructus redditus ꝛ prouẽtus.vt.C.ꝺ agri.ꝛ cenſi.l.litibus.ff.q.mo.vſuf.a mi.l.põponius.ergo nõ ẽ momẽtanea ſed actu ꝑſeuerans.vt.ff.de iureiuran.l. qui iuraſſe.§.ſi pr.ꝛ.l.eum qui.§.i popularibus.ꝛ.l.clam poſſidere.§.qui ad nũdinas.ff.de acqr.poſ. Sol.hic nõ ꝺr ꝙ poſſeſſio ſit momẽtanea ſed ꝺr ꝙ cauſa.i.lis ſuper poſſeſſione ꝺr momẽtanea.ſ.comparãdo eam ad cauſam ꝓprietatis. Nam victoria ſuper poſſeſſione de facili ifrigit̃ ſed victoria ſuper proprietate ẽ perpetua.vt.C.de ſen.ꝛ interlo.l.poſt ſniaʒ.C.q legi.perſo.l.momẽtanee.ꝛ.C.ꝺ momen.poſſeſſione.in rubro ꝛ nigro. ¶ Quero nũquid a ſnia lata ſup poſſeſſorio poſſit appellari.rñdet glo.ꝙ aut loqueris de iure ciuili ꝛ in nullo poſſeſſorio appellat̃. aut de iure canonico ꝛ in omni poſſeſſorio appellat̃.vt.ff.de reſtit. ſpo.cũ ad ſedẽ.ꝛ.ꝫ.de iudi.c.vl.ꝛ ꝩ teneas. ¶ Extra op. ſi poſſeſſio ẽ momẽtanea.ergo de momẽto nõ ẽ curãdũ.vt de bo.que lib.l.cũ nõ ſolũ.§.ſi. So.veꝝ eſt qñ ex momẽto nõ ſurgit aliqḋ ius vel intereſſe ſed ex poſſeſſione ẽt in momento ſurgit publiciana.l.cum q.in ſi.ff.de publicia. Iteʒ acqritur dñium ſi ꝓcedit congrua cã.vt.ff.ſi cer.peta.l.ſi tibi. Iteʒ acqritur cõmodũ.ff.ſo.ma.l.ſi ſeruus dotalis.ꝛ ob.ff.de ſol.l.q ſic. So.qꝛ ibi nullũ remãet cõmodũ. Preterea poſſeſſio in ſeipſa durationẽ hʒ ꝛ non dicitur momentanea abſolute ſed cõparãdo eam ꝓprietati ꝛ aptitudine inſpecta. ¶ In tex.ibi ſub vno.ſed quero que eſt ratio.rñ.tex.in.l.nulli.C.de iudi.dixit ꝙ ratio eſt qꝛ ɔtinẽtia cauſe nõ dʒ diuidi ꝛ di ɔtinentia.i.ɔtingentia.qꝛ ſeſe contingũt rõne ordinis. ¶ Item facilius ꝛ cũ minoribus expenſis expediuntur corã eodẽ iudice. ¶ Oppo.ꝙ ſe nõ ɔtingãt. Nam proprietas cũ poſſeſſione nihil habʒ cõe.vt in.§.nihil cõe.vt.ff.de vſucap.pro emp.l.ij.§.ſeparata. So.verum ẽ quantum ad eſſentiam ſed quantũ ad ventilationeʒ bene

bʒ cãe

Digitized by Google

bȝ cōe. Nam ex poſſione p̄ſumit̃ aliq̄s dn̄s. ꝛ habes bonam glo. in. l. pe. ff. de ꝯdi. inſti. licet huic p̄ſumptioni aliquādo ſit ſtādū vt q̄n dn̄ium deducit̃ incidenter ēt ad mi niculatiue. aliq̄n nō vt cum intentat̃ principalr̄ ꝛ per ſe vt ff. fami. herc. l. ȷ. ꝛ habes glo. no. ff. ſi ſer. vē. l. ſicuti. §. ſi q̄ratur. ℂ In tex. ibi. diffinire. No. q̄ ſnia que fert̃ ſup poſſeſſorio pⁿcipaliter ꝛ p ſe eſt diffinitiua. ergo dȝ lis ꝯteſtari ſm̄ Ber. ꝛ hn̄ vt inſti. de interdic. §. hodie. ℂ Item no. q̄ poſſeſſor nō eſt ſpoliandus ſua poſſeſſione niſi eo citato ꝛ ordine iuris ſeruato C. de pac. l. ſi pacto quo penā. C. vn̄ vi. l. meminerint. C. ſi p vim vel alio mō. l. ſi. C. ſi pp publicas penſi. l. ſi deſerta ꝛ in. c. ȷ. ȷ. de ꝑben. li. vj. ℂ Quero nūquid commiſſa cā poſſionis videat̃ ꝯmiſſa cā proprietatis vel ecōtra. ꝛ dic q̄ nō vt. C. ſi a nō ꝯpe. iudi. l. ſi de proprietate ꝛ ibi no. ꝛ h̄ verꝫ ſi delegās ꝯmiſit cāȝ diſcretiue. ſed indiffinitiue vtraq̄ȝ cā vr̄ ꝯmiſſa. ſ. ꝓprietatis ꝛ poſſeſſionis vt no. ſ. c. proximo in. ȷ. glo. quā ꝑpetuo no. ℂ Querit hic Inn. vtrū aliquis poſſit poſſidere ius īcorporale ſi nō habet ius. ꝛ vr̄ q̄ nō q̄ ſicut ſe habet poſſeſſio corporalis ad rem corporalem ita ſe habet īcorporalis ad rē īcorporalem. ſȝ corporalis nō poteſt poſſideri niſi ſit corpꝰ. ḡ īcorpalis nō pōt poſſideri niſi ſit iusꝰ vt. ff. de vſuf. l. ij. ꝛ. iij. §. date. ℂ Cōtrariū eſt verꝫ niſi tale ius ſit ꝓhibitū poſſideri. vt in. c. ȷ. de p̄ſcrip. li. vj. q̄ ȝ iſti qui ſunt in ꝓpoſſione nō habeant iſta iura tn̄ ſufficit q̄ per diſpōneȝ. l. itellectu pcipiunt̃ ꝛ per aduerſarij patientiam vel obedientiam quaſi poſſidentium. vt. ff. de ſer. ruſti. predio. l. ȷ. in fi. ꝛ ſufficit ad poſſidendum quis putet ſe ius habere. ꝛ faciet actus qui ꝑtinent habenti verum ius vt eligere p̄ſentare ꝛ ſimilia. Oportet tn̄ q̄ iſti actus tranſeat ad aliquē effectū nam ſi infirmarentur a ſuꝑiore vel ſi p̄cipiēs nō obediret. iſte nō deberet dici in quaſi poſſeſſione niſi labioꝝ ſuoꝝ ſ3 Inn. ꝛ ſic interdū ē reperire actū ſine habitu. vt. ff. de offi. pro. l. barbarius ſm̄ illam opinionem que habet q̄ illa pretura barbarij fuit apparens ꝛ nō exiſtēs.

D vltimum.

d Si poſſeſſorio ꝛ petitorio ſimul ē actū ꝑt iudex prius poſſeſſoriū terminare. h. d. ℂ Quero que erat rō dubitādi. tn̄. ſ. forma reſcripti ꝛ forma libelli ſed hic non ob. q̄ ordo iuris vult q̄ prius de poſſione quā de proprietate ꝓnūciet̃. vt. C. de rei ven. l. ordinarij. C. de interdict. l. incerti. ff. de iudic. l. ſi de vi. q̄ ex fine poſſoꝝ dat̃ initiū petitorij. vt. ff. de acq. poſ. l. exitus ꝯtrouerſie. ꝛ inſti. de īterdic. §. ꝯditū. q. n. declarat̃ poſſor nō pōt rē vendicare. vt. ff. vti poſſi. l. ȷ. §. iterdictum antē. qui tn̄. §. nō hȝ locū in petitorio īcorporaliū q̄ etiā poſſidenti dat̃. vt inſti. de actio. §. eque. dicit Inno. q̄ lȝ dimittere petitoriū ꝛ ꝓcedere ad poſſoriū recuperande vel adipiſcēde. ſed nō retinēde. Innocē. q̄ in retinende nō eēt ſuſpendere petitoriū. ſed renūciare ei pp ꝯnexitatem qua ceſſante idem eēt ī retinēdo ſm̄ alios. ℂ Quero nūquid de neceſſitate ſit prius ꝓnūciandū ī poſſorio. rn̄deo ſic ſi eſt q̄ſ quis poſſideat. vt. ff. de liber. cau. l. liberis. §. ſi. Sed ſi eſt certū q̄ reus tantū poſſidet tūc pōt ꝯ eū cumulari petitoriū ꝛ poſſoriū adipiſcēde poſſionis vel recuperande. vt. ff. de vi ꝛ vi ar. l. cū fundūȝ. §. ſi. In poſſorio aūt retinēde poſſionis ſic diſtingue. aut agens eēt ſibi ꝯrius ꝛ nō hȝ locum cumulatio. aut nō ē ſibi ꝯrius ꝛ tūc ſic. vt q̄n poſſio ciuilis eſt apud eū. naturalis apud reū. vt ſubtiliter no. ff. de acqui. poſ. l. clam poſſidere. §. ſi. p Dy. inſti. de actio. §. oium. ꝛ p̄dicta vera ſunt tā de iure ciuili q̄ȝ de iur̃ canonico q̄ᵹd hic dicat Ber. ℂ Quero an lata ſnia ſup poſſione ſit īmediate ꝓnūciandū ſup ꝓprietate. Rn̄. ſic ſi cōſtat de proprietate. ꝛ fuit actum petitorio ꝛ poſſeſſorio ſimlr̃ ꝛ nō implicādo aliquā ꝯtradictōeȝ. ℂ Quero q̄d ſi implicabit ꝯtradictionē ī libello tn̄ fuit exceptuȝ nūquid poſſit opponi exceptio iſta. ſ. q̄ eſt ſibi ꝯtrarius facta ꝓbationibꝰ. rn̄. nō q̄ exceptio ꝯtrarietatis dȝ oppōi p modū declinatorie nō eniȝ reddit ꝓbationes inualidas. ꝛ iō ſm̄ acta ꝛ ꝓbata iudex dȝ ꝓnūciare ꝯmittēdo tn̄ ſuꝑ cām poſſionis tex. eſt hic not. ℂ Quero ſi ſimul eſt actū poſſeſſorio ꝛ petitorio ꝛ ſemp in vtroq̄ȝ fuēt recepti teſtes an debeāt ſimul publicari an vo poſſint publicari in poſſeſſorio ꝛ nō ī petitorio vel ecōtra. dicit Ber. q̄ poſſunt ſimul publicari. ꝛ ēt in altero publicari ī altero non. ℂ Quero nūquid ſi ordo iſtiꝰ. c. nō ſeruet̃ valeat ſnia. rn̄. ſic ſȝ pōt appellari. vt. C. de appel. l. ȷ. ꝛ no. ij. q. ȷ. ȷ. ſummia. de hoc. in ſpec. de poſſorio ꝛ petitorio. §. ȷ. v̄. q̄d ſi primo. In glo. ſ. q̄ iſta glo. exponit. prio opponit text. ſcdo opponit de capitulo cū dilectꝰ. ā. ō or. cog. tertio colligit quoddam notabile. quarto ponit dr̃iaȝ inter leges ꝛ canōes. ꝛ in hoc male loquit̃ q̄ nō eſt dr̃ia vt. ā. dixi. ꝛ plene no. ff. de iudi. l. ſi. de vi. ꝛ licet glo. Ber. ſatis inordinate ꝓcedere videat̃. tn̄ tāgit ſubſtātialia in effectu. vȝ an ſit ordo libellādi an ꝓbādi ꝛ teſtes publicādi. ꝛ vltio q̄s ſit ordo ꝓnūciādi. Et no. q̄ que cumulant̃ in libello poſſunt ſeparari in ꝓceſſu ꝛ potiꝰ ꝓnūciari in vno q̄ȝ ī altero. ℂ Itē no. q̄ iō lex ꝑmittit cumulatōeȝ vt parcat̃ ſumptibꝰ ꝛ expenſis partiū. ꝛ eſt arg. q̄ ꝓ libello cumulato nō ſoluant̃ niſi vnice ſportule q̄ ſine dubio ē verꝫ vbi ꝯcluſio reſpicit vnicū itereſſe. vt. ff. de emp. l. nō eſt nouum.

Tam eccleſia.

e Dixit Innoc. q̄ ſnia nō ſoluȝ fert̃ ſup eo q̄ð ē petitū ſȝ ſup cauſis. Inn. ſȝ ſi ſpoliatus petitorio ꝛ poſſeſſorio ſimul agat ſi poſſeſſionē ꝛ ſpoliatōem ꝓbet ſȝ nō dn̄ium obtinet in poſſeſſorio ꝛ ſuccūbet ī petitorio. Et ſunt due ptes. In pria ponit̃ facti ꝛ ꝓceſſus narratio. In ſcđa diffinitio ibi nos igit̃. Pria ſubdiuidit̃ in q̄nq̄ȝ ptes. Prio ponit̃ petitōeȝ actoris. Scđo recōuētionē reoꝝ ibi verꝫ. In tertio modū ſeruatū in ꝓcedēdo ibi partibus. Quarto allegatōeȝ agētiuȝ ibi p̄o canonicoꝝ. Quinto allegatōeȝ reoꝝ ibi parte clericoꝝ. Scđa pⁿcipal̃ ſubdiuiditur in duas. Prio diffinit poſſeſſoriū. Scđo diffinit petitoriū ibi verꝫ. ℂ Caſus. Eccleſia ſubtrina vacāte canonici elegerūt epiſcopū. deinde corā papa petierūt eoꝝ electōeȝ ꝯfirmari. Et aduerſo clerici ꝯuētualiū eccleſiaꝝ petebāt infirmari. q̄ cū ꝛ ipſi eſſent in poſſione eligēdi fuerūt excluſi. petētes inſuper dicti clerici ius eligēdi eis adiudicari cuȝ ꝯſueuerint electōe intereſſe ꝓducti fuerūt. hincinde teſtes ꝛ p̄o canonicoꝝ nixa fuit ꝓbare q̄ ad eos tātū ſpectaret electio. pars autē clericoꝝ ꝓbauit ſe electōibus triuȝ epiſcoporūȝ vltimo ꝛ imediate electorum interfuiſſe ꝛ vocē habuiſſe eligēdi cum canonicis. papa examinauit proceſſum ꝛ in teſtibus canonicoꝝ inuenit varietatem ꝛ vacillationem ꝛ q̄ aſſeruebant negatiuā in teſtibus aūt clericoꝝ inuenit ꝓbatā affirmatiuam q̄ ipſi interfuerūt ꝛ vocem p̄ſtiterunt eligēdi in dictis tribus electōibus. Et iō premiſſam electionem caſſauit ꝛ clericos reduxit ī poſſionē eligēdi verꝫ q̄ clerici petierūt ius eligēdi ſibi adiudicari ſaltē tacite q̄ omne ius ſuū in iudiciū deduxerūt. ꝛ de p̄ſcriptiōe nō ꝓbauerūt cū de iure cōi. ſecus obtineat abſoluit canonicos a petitorio ꝑpetuū ſup eo ſilētiū clericis iponendo. dixit Inno. q̄ qui ꝓſequit̃ ius eligēdi ēt ſi ſit ius ꝯſuetudinariū ꝓſequit̃ petitoriū ꝛ poſſeſſoriū niſi dixerit expſſe q̄ð agit tāquam ius hn̄s q̄ tunc intētat petitoriū tn̄. vel dic q̄ qui petit electōem ꝯfirmari nō itentat nec petitoriū nec poſſoriū niſi aliud adiciat. Innoc. dixit Inn. q̄ ꝑmiſſio ſemel itereſſe electōi nō. iō videt̃ admiſſus ad ꝑpetuo eligēdum nec ad poſſidēdum hāc facultatem intereſſendi. ℂ Idē ait q̄ ſi vnus ep̄s ſtaret ī domo alteriꝰ ep̄i cum eo mille annis nūquā acq̄reret poſſionem. q̄ nō ſtetit ibi tāquā ꝓ iure ſuo. ſȝ tāquaȝ familiaris ꝛ hoſpes. ℂ Idē ait q̄ actꝰ īdifferētes cōmittunt̃ arbitrio iudicis q̄ð eſt bn̄ no. ℂ Idē ait teſtes reprobari q̄ aſſerūt tacitā negatiuā īplicitā ſine cohartatōe. ꝛ dico q̄ reprobant̃. vt nō ꝓbēt affirmatiuā nō cohartatā. q̄ð eſt no. dig. ℂ Idē ait q̄ nō ꝓcedit hic libellus. pero talem electionē caſſari. q̄ apud me ē ius eligēdi ſed debet dicere q̄ apud me eſt poſſio eligēdi. Dixit Inn. ſicut poma ſunt fructus agri. ſic eliger̃. ſ. actualiter eſt fructus iuris eligendi. ſ. habitualiter. dixit Inno q̄ reus opponēdo ꝯpenſationē. ita petit ſibi debitum ac ſi directe peteret. ℂ Not. in principio q̄ eligētes p̄nt petere cōfirmationem ſue electionis. Ibi petentes. ℂ Secundo no. ibi cōſueuerunt q̄ qui itētat cōſuetudinē. vr̃ intentare petitoriū ꝛ poſſeſſoriū ꝛ ētō q̄ cō

ℂ Nō primo ī h. c. cū eccl̃a q̄ð lȝ archiep̄s habeat iuriſdictione in ſuffraganeos. c. paſtoralis de offi. ord. nō tn̄ eligit̃ ab ipſis ſȝ a canōicis eccleſie ſue. c. bōe. ij. ō poſtula. prela. Scđo nota q̄ vbi tractat̃ de electiōe plari eligētes dn̄t in vnū ꝯgregari rō hr̃ ī gl. ȷ. ꝛ ēt dicētōnt eſſe q̄ actꝰ q̄ ſiūt a collegio vel vniuerſitate debēt fieri a collegialit̃ aggregans ca. in geneſi de elec. c. cū oēs de ꝯſti. Adeo q̄ ēt ſi maior ps aliq̄d faciat vl̃ ēt oēs niſi ꝓcedat ō liberatio facta collegialiter nūquā dicit̃ factus a collegio vl̃ vniuerſitate har. ȷ. l. aut frē. §. ſi. ff. de penis dot. maxie panor. in. c. gratū ō poſtul. p̄la. q̄ð no.

Digitized by Google

ſuetudo ē taꝫ iuris ꝙ̄ facti. ¶ Tertio no. ꝙ electio ſacta excluſis habentibus vocē dꝫ irritari. lꝫ eligentes habeant ſund at aꝫ intentōem de iure cōi ⁊ poſſidētes non. ¶ In tex. ibi triū. ſimilis numerus. C. de apocis publi. l. quāqꝫ ⁊ .C. de fideicō. l. i. in hoc tñ nō facit pōdus qꝛ aut qs admittit̄ ad colligēduꝫ p̄cario ⁊ de grā. ⁊ tūc nunq̄ꝫ regrit ius. vt. C. de p̄ſcrip. xxx. annoꝝ. l. ij. aut admittit̄ ad colligēdum tāquā ius hn̄s eligēdi. ⁊ tūc pp vnicū actū effectus lꝫ acqrit̄ poſſeſſio. vt. l. ſi. ff. quē ad. ſer. amit. aut dubitat̄ ⁊ ſi īterfuit tribus electionibus p̄ſumit̄ admiſſus tanquaꝫ hn̄s ius vt hic. ⁊ d. l. j. C. de fideicō. imo ex tribus p̄ſumit̄ ꝙ in ppetuum fuerit admiſſus. vt. d. l. quācūqꝫ. ¶ In tex. ibi reducētes. mirabile ē ꝙ ſolo verbo reducit̄ qs in poſſeſſioneꝫ iuris incorporalis. ⁊ ē rō qꝛ iſtud ius nō eſt aliud quā quedam licētia ⁊ facultas a iure ꝯceſſa ⁊ poſſidetur ētiā anteq̄ꝫ electio ſit apta per morē p̄lati. ſecus in poſſeſſione que ꝯſiſtit in actu corporali. naꝫ illa nec v̄bo q̄runt̄ nec p̄dunt̄. vt. ff. ad treb. l. facta. ⁊ l. reſtituta. ¶ Quarto not. Ibi plenius pbauiſſent ꝙ iſte qui plenius pbat dꝫ vincere. Adde ꝙ ille qui ſemiplene pbat alio nihil pbante dr̄ plus pbare, nō dico plenius. ⁊ iō vbi dꝫ deferri ſacramētuꝫ in defectū pbatōis defertur ſemiplene pbanti niſi aduerſarius pro ſe hēat iuris diſpōnem. dicit Accur. vel niſi velit iurare cū ambo ſint eiuſdē auctoritatis ⁊ vterqꝫ pariter ſciat veritatē. Si ergo reus offert ſe paratuꝫ iurare nō debeti ſicut actor q ſemiplene pbauit vult iurare deberi nō dꝫ deferri iuramētū actori. iſta ē gl. vnica in iure. ff. de q̄ō. l. maritus. que tñ gl. de facto nō ſeruat̄. ¶ Quinto no. ꝙ teſtes elidūtur p ꝯ̄trietateꝫ qꝛ p̄ſumunt̄ piuri pp vacillatōem. qꝛ p̄ſumunt̄ factū ignorare. qḋ eſt veꝝ ſi vacillant verbis ⁊ mēte. ſecus ſi verbis ⁊ nō effectu v̄boꝝ vt. C. de teſta. l. teſtiū. nō tñ pp aſſertōem negatiue nō cohartate vel paꝝ cohartate qḋ ē no. dignuꝫ. ¶ Et circa h̄ ſcias ꝙ aut negatio teſtis equipollet ne ſcie. ⁊ tūc nō probant ēt ſi eēnt mille teſtes. aut equipollet aſſertōni viſus vel auditus ipſius negatiue. ⁊ tūc ē p̄ſumptio ꝯ̄ deponētes niſi negatiua per cohartatōem ſit probabilis vel niſi pbetur per oppoſitam affirmatōem. exemplū. C. de contrahē. ⁊ cōmit. ſtip. l. optio. ⁊ p Cy. in. l. ij C. d̄ erro. aduo. Et glo. dicit ꝙ plus credit̄ur teſtibus duobus affirmantibus quā decē negātibus. qḋ intellige vbi nō eſt eque pbabilis negatiua ſicut affirmatiua. vt no. ff. de arbi. l. dieꝫ ꝓferre. §. ſi plures. ⁊ ē tex. hic valde no. Adde ꝙ ē quedā negatiua p̄gnās ⁊ ꝯuertibilis cū affirmatiua. vt no. C. de codicill. l. nec codicillos. ⁊ ecōtra quedaꝫ ē affirmatiua q̄ ē ꝯuertibil̄ cū negatiua vt qñ in articulo ponit̄ dictio abſqꝫ. puta ꝙ reus fuit abſqꝫ eo. ⁊c̄. Nam iſta dictio abſqꝫ ⁊ dictio ſine reſoluūtur in negatiuā. vt in. c. obertus. §. ſtrenuus. de feudi cogni. col. x. ¶ No. p̄ſumi ꝯ̄ teſtes q nitūtur pbare negatiua maxie qñ nō eſt pceptibilis ſenſu vel valde difficilis pcipi. ⁊ vide bonā glo. que ē in. l. j. ff. de iti. actuqꝫ priua. ⁊ qḋ no. in. l. j. ff. de vē. inſpi. ¶ No. in iſto. c. ꝙ ſi maior pars canonicoꝝ eligit. oēs canōici elegiſſe videt̄. vt. ff. ad municip. l. ꝙ maior. qꝛ ſunt vnū corpus. ſed ſi canonici eligūt ñ vident̄ clerici elegiſſe. lꝫ poti⁹ eēnt expulſi qꝛ ſunt diuerſuꝫ corpus ⁊ qꝛ canonici eligūt vno iure. ſ. cōi. clerici v̄o eligūt iur̄ ſp̄ali ⁊ ex priuilegio ꝯſuetudinis ⁊ ſunt diuerſa corpora. ⁊ iō nō hꝫ locū in eis fictio p̄dicta ar. ff. de ꝯdi. ⁊ demō. l. mulieri ⁊ tertio. ff. de bo. poſ. l. lꝫ cuꝫ patrono. ⁊ qꝛ res inter alios acta ⁊c̄. ⁊ ſi dicatur ꝙ ē vna eccl̄a cuius noīe videtur facta electio. rñ. electio nō fit ab eccl̄a ſed in eccl̄a. vel dic ꝙ lꝫ ſit vna eccl̄a tamē ſtat regula res īter alios acta aliis nō prodeſt nec nocet cum ſint prorſus alij in iure ⁊ in facto. ¶ Sexto no. ꝙ electio epiſcopi pertinet ad canonicos eccl̄e cathedralis nō ad curatores aliarum eccl̄aꝝ. ¶ No. ꝙ poteſt p̄ſcribi ꝙ clerici noīe ſuaꝝ eccl̄aꝝ eligant vna cum canonicis. ¶ Item no. ꝙ ex tribus electionibus p̄ſumit̄ poſſeſſio. ¶ Iteꝫ no. ꝙ ꝯſuetudo in iſtis iuribus incorporalibus nō p̄ſcribitur breui ſpacio tēporis. ¶ Itē no. ꝙ cumulās petitorium ⁊ poſſeſſoriū pōt in vno vincere ⁊ in alio ſuccumbere. puta vincere ī poſſeſſorio quod eſt hñ hoc caſu momētaneum qꝛ ſtatim īponit̄ ſibi ſilētiū ſup petitorio quo īpoſito nec

poſſione vti pōt iuris alieni. Et no. ꝙ per īpoſitionē ſilētij ſtatim ⁊ ipſo iure perdit̄ poſſio iuriū incorporalium. ſ. poſtq̄ꝫ ſnia trāſiuit in rem iudi. ⁊ nō ante. ¶ Itē no. ꝙ papa ſup poſſione reſtituit in poſſorio nūc aufert in petitorio nimiruꝫ qꝛ ptās euictionis tollit intellectum teſtōnis. ¶ Item no. ꝙ p abſolutoriam ſniam latam pro canonicis poſſionem clericoꝝ euincī. qḋ eſt no. dignuꝫ ⁊ ſubtile. ¶ In tex. ibi actore nō pbante. no. regulam ibi ⁊ ſi nihil. multo magis ſi pbet p p̄ſumptionem canonis vt hic erat. Ibi duximus abſoluēdos. i. abſoluimus. ⁊ ſic participiuꝫ abſoluēdos ſignificat p̄ſens tp̄s non futurū. ⁊ vide hic qḋ no. p Cy. C. de ſen. ⁊ iterlocu. oī. iudi. l. cuꝫ iudex. ⁊ p hoc determinat̄ qḋ de ꝯſuetōe q ꝯſuiuit abſoluēdum vel condemnadum. Nā iudex dixit ⁊ ita ego pronūcio ſtatiꝫ abſoluit vel ꝯdēnat qꝛ effectū ꝯſilij ſecutus vr̄. arg. ff. de iure iur. l. ſed ⁊ ſi poſſori. §. ſed ſi ſeruꝫ. ¶ Modo veniamus ad p̄paratū q difficilis eſt obmiſſa prima glo. q̄ eſt puerilis. capio ſcdam glo. ⁊ vr̄ ꝙ canonici nō debeant admitti ad pbandum qꝛ ſpoliauerāt clericos. Rñ. clerici cumulauerunt petitoriū ⁊ rōne petitoꝝ fuerūt pbōnes canonicorum recepte. ¶ Sed ꝯ̄ iſtud opponit̄ qꝛ clerici nō intentauerunt petitoriū niſi forte incidēter ⁊ p modū cauſe qꝛ nō petierūt declarari ius intereſſendi ad ſe ptinere cum libellus in reali iudicio debeat ꝯcludere ad declarationem. vt. l. ſicuti. §. ſi queratur. ff. ſi ſer. uen. Sol⁹. dꝫ ſic ſuppleri ad lr̄aꝫ ꝙ petebat̄ declaratio. Sed ꝯ̄ hoc opponit̄ qꝛ lr̄a dicit inferius ꝙ iſtud petitoriū nō venit in iudicio tanq̄ꝫ in libello expreſſo ſed tanq̄ꝫ tacite incluſum. vt. ꝟ. verum. Rñ. ex quo includit̄ ſatis habet̄ p expſſo. vel dic ꝙ corā papa ſufficit deducere petitoriū p modū cāe vt hic ī lr̄a. Ibi quod cū ⁊c̄. qꝛ ⁊c̄. lꝫ non intētatū ſub forma libelli principaliter ⁊ per ſe. ⁊ pōt ferri abſolutoria ſuper cā lꝫ nō ferat̄ ſup libello intētato. vt. ff. de proba. l. circa. ⁊ hꝫ vim diffinitiue per oīa. ⁊ per hoc ſeruatur capituluꝫ abbate de re iudica. lib. vj. qꝛ coram papa vel auditoribus ipſius ſufficit incidenter probare verum licet non petitum. So. ibi veritas non venit ad ꝯfirmationē actionis ⁊ accidēti verificate. vt. ff. de inoffi. teſta. l. q repudiant̄. §. ſi. vbi iuretans ius accreſcendi dicit ſi poſtea accreſcat qꝛ petitio verificatur. Sed doc. iuris ciuil̄ dicunt ꝙ illud eſt qꝛ ius accreſcendi habet cām vetuſtiorē. ⁊ iō fingit retro. qḋ dixi de papa veruꝫ eſt in ſe ſed parū ad rumbū qꝛ alia rō pactū reformat. dixit. l. C. de trāſac. interpoſitas. motiuū cim pape eſt p. l. ſiquis intentione ambigua. q eniꝫ dicit peto caſſari electionē qꝛ eſt facta ꝯ̄ ꝯſuetudinē intelligit̄ intentare omne ius vndecunqꝫ ⁊ q̄lecunqꝫ ex ꝯſuetudine pueniens. vt. ff. de excep. rei iudic. l. ⁊ an eadē. §. actiones. cū ergo ex conſuetudine oriat̄ poſſoriū ⁊ petitoriū hoc ꝯpendio v̄boꝝ vtrunqꝫ vr̄ intentatū. ar. ff. de le. ij. l. meni⁹. §. duob⁹. ¶ Sed ꝯ̄ p̄dictā imediate oppo. ⁊ vr̄ ꝙ iſti clerici falſum deduxerunt in libello qꝛ intentauerunt ꝯſuetudinē. ꝯſuetudo eniꝫ non erat p̄ſcr. vt pꝫ in lr̄a. ergo nec in poſſorio cum ſit intentata ex falſa cā vincere debuerunt. Sol. ꝯſuetudo erat incboata lꝫ non eſſet ꝯſumata. ⁊ iſta cōſuetudo incboata ſufficit in poſſorio. Nā p p̄ſcriptionē incboatā efficit̄ quis dn̄s fructuū. ergo merito dꝫ admitti ad eligendū. qꝛ fructus iure eligendi eſt eligere licere. vt. l. fruct⁹. ff. de reg. iur. ⁊ Inno. ſemp habuit iſtā ꝯſiderationeꝫ ꝙ actus qui eſt eligere ſit fructus iſtius habitus qui eſt poſſidere hoc ius ſicut fructus iuriſdictōis in habitu eſt eius exercitiū in actu. Conſidera. nam poſſio parit facultatē. facultas parit vtilitatē vtilitas aūt idem eſt ꝙ fruct⁹. Et ſi tu dicis q̄ eſt iſta vtilitas. rñ. eſt vtilitas ſpiritualis qꝛ puidetur eccl̄e. Itē eſt vtilitas ſp̄alis qꝛ intereſt eligentium habere bonuꝫ p̄latum. Iteꝫ patronis intereſt ꝙ eccl̄a quaſi ſua bñ ordinetur ⁊ bñ rogat̄. Porro eligere in oī vacatōe renaſcit̄ ⁊ oē qḋ renaſcitur fructuū noīe ꝯtinetur. ff. ſo. mat. l. diuortio. ¶ Ulterius opponitur ⁊ vr̄ ꝙ iſti clerici in libello d̄duxerunt ſupuacua qꝛ dixerunt ꝙ in electionibus triū epoꝝ vltio ⁊ immediate in ſubtrina eccl̄a electoꝝ interfuerunt ⁊ vocē habuerunt ſimul cum alijs. quaſi dicat nos ꝯtinue fuimus in poſſione vſquequo fuim⁹ expulſi per canonicos. Nā hoc non eſt neceſſe allegare. ſ. ꝙ continue idest ſucceſſiue ⁊ ſine īteruptōe

Digitized by Google

interruptione extranea. qꝛ q ſemel poſſedit ſemp ꝓſumit poſſidere. vt. C. de ꝓba. l. ſine poſſideris. So. dicit glo. illa loquit in proprietate. ſecus ſi in poſſeſſiōe. Et iō ille q vult ꝓbare pſcriptionē dꝫ probare poſſionez eo tpe quo preſcriptio ꝯplet qꝛ in pſcriptione vltima tēpora ſpectanda ſunt. vt. C. ne de ſtatu defunctoꝝ. l. ſi mater. ꝛ C. de epo. pub. l. q cūqꝫ. xxxv. di. c. ab exordio. ꝛ. xxviij. diſ. c. quia ſunt ꝛ. J. n. j. c. cum ad ſedem in. iij. glo. ℭ Opponit ꝙ iſti clerici fuerūt verboſi in libellādo ꝙ eē nō dꝫ. vt. C. de appel. l. ampliorem. §. in refutatorijs. dixerūt. n. ꝙ interfuerunt electionib° ꝛ vocē habuerūt. Nam ſi interfuerunt ergo vocem habuerūt. Solu. nō eſt verum qꝛ potuerūt intereē cā dandi ꝯſilij vel ad hoc inuitati nō tāquā ius eligēdi habētes. ſꝫ vocem nō poſſunt habere eligēdi cū alqͦs niſi debetur eis. vñ dicit. l. ꝙ ñ ſufficit in iſtis īcorporalibus ꝙ quis poſſideat niſi itendat ſibi ius acquirere. vt. l. vltia. ff. de iti. atqꝫ priua. ꝛ in dubio ꝓſumēdum eſt ꝙ nec ipſi velint acquirere ꝯtra ius cōe nec ꝙ canonici velit ꝯcedere quia nemo preſumit ius ſuū iacture vel minuere. l. cum indebito. ff. de ꝓba. ꝛ. ff. qui ꝛ a qbus. l. ſi ꝯprio.° ℭ Itē no. ꝙ verbū habuiſſe ſignificat habitū ſine quo nō pōt eē ꝓuētio. vt. ff. de verbo. oblig. l. decē. ꝛ iō nō intelligerent ſpoliati. niſi probarent poſſeſſiōez eoꝝ pceſſiſſe. q enim ñ poſſidet eijci pōt ſed ſpoliari nō pōt. vt. ff. de acq. poſ. l. q iuſ. familiariter. ℭ Oppo. vlterius ꝙ fruſtra intētauerūt de tribus elect. cū ſufficerēt due. vt. J. eo. c. cū olim. qnimo ſufficeret vna. ſ. imediata cū ex vnico actu acqratur poſſeſſio ēt ſi i. xl. ānis nō emergat niſi ſemel. vt. ff. de aqua cotidia. l. j. §. ij. ꝛ. iij. ꝛ ſufficit vnum tignū imiſiſſe in parietatē rbē vt ſeruitutem poſſideam. ff. de ſerui. vrba. ꝓdio. l. ſeruitutes qua. ꝛ melius in. l. hec aūt iura. vnde tuēdus ſum in poſſione niſi ab aduerſario vi clam vel precario poſſideam. vt. l. vnica. C. vti. poſ. ꝛ q dedit precariū ꝓt auctoritate ꝓpria reuocare. ſecus ſi ex alia cā ꝯceſſit. vt. ff. de adul. l. q liue. ꝛ. l. inclus. So. her. ꝯcedit vnū actū ſufficere ꝛ hñ qꝛ vna tñ eſt poſſeſſio ita mille actuum ſicut vnus. ꝛ qꝛ poſſeſſio momēto acquirit. vt. ff. de pub. l. cū qui. §. ſi. ꝛ no. ff. de iureiurā. l. eiꝫ q. §. in popularibus. nō obſtat. l. iij. §. hoc interdictuꝫ. ff. de iti. actuqꝫ priua. qꝛ illud ē pp nām illius interdicti in quo requirit ꝙ ius hēat ꝛ ſeruitutem ſm Ber. ℭ Quero q̄re littera dicit quaſi poſſeſſionē. rñ. qꝛ ius eligēdi ē incorporale. ℭ Oppo. ꝯtra verbū deducētes qꝛ nō intelligitur i poſſeſſione eē q ſtatim reijcit. vt. ff. de ſolu. l. qui ſic ſoluit. So. ꝯcedo. Naꝫ iſta reductio fuit ſ̄ vbalis ꝛ ꝓſunctoria pp ſeruādā nāꝫ iterdicti recupādē q̄trā ē poſſibile de iur. ℭ Op. dicit hic ꝙ vtraqꝫ pars itētauit qcqd iuris habeat. Nam pars canonicoꝝ erat i poſſione. ergo nō potuit intētare petitoriū. vt. ff. vti poſ. l. j. §. interdictū. Sol. ꝓ rebus icorporalibus nō daſ rei ven. poſſidenti plena poſſeſſione. ſed pro incorporalibus ſic. qꝛ nō plene poſſident. vt inſti. de acti. §. eque. Nam cū īcorporalia quaſi poſſideāt per aduerſarij patiētiā. impoſſibile eſt ꝙ quis poſſideat patientiaꝫ aduerſarij qꝛ hoc depēdet ab aduerſario nō a ſe. vt. ff. de ſer. ru. pre. l. j. in ſi. ꝛ no. C. de vſufruc. l. corruptionem. ℭ Oppo. ꝛ vi ꝙ nō venit in iudicium niſi illud qđ ſpecificatuꝫ eſt vt legit ꝛ no. inſti. de acti. §. tripl̄r. Nā illō tñ venit in ꝯdēnationē qđ in libello ꝯtinet. vt. C. de fideicom. lib. l. ſi. So. dicit glo. ꝙ veꝝ ē ꝙ extrema nō ꝯtinent. ſꝫ hñ ꝯtinent ꝯiūcta ꝛ acceſſoria. vt. ff. de dā. infec. l. ſiquis miſſum. §. index. Item i generibus iudicijs ꝛ vſibus oia includuntur. ſcilꝫ i gnālibus proſecuta ꝛ in vniuerſalibus indiſtincte. vt. C. de iudi. l. licet. Eſt autem vniuerſale qđ nō diſtinguit i ſpecies dialectico modo aſſumptus ſed in res generale anteꝫ id ꝙ habet ſpecies ſub ſe quia ē quod dā ꝓdicamētum. vt alibi dixi. ℭ Opponit ꝙ tres vices inducāt ꝯſuetudinē in delictis. So. illa ē mala ꝯſuetudo. ꝙ aūt tres vices inducāt ꝯſuetudinem quātū ad penā delicti eſt veꝝ niſi eodē ꝯtextu. vt tria adulteria cōmiſſa cū muliere anteq̄ diuertant ad extraneos actus. nā habētur ꝓ vno maleficio ꝯtinuato ſeu aggregato. vt not. ff. de fur. l. vulgaris in princ. ℭ Opponit ꝙ iſta pſcriptio iur. eligendi nō ꝓcedit de iure qꝛ ſeruitus q̄dam ē q nō eſt in noſtris bonis nec extra bona. vt. l. j. ff. de vſufru. le. Solut.

ℭ Et hēo hic tex. not. ad limitatōez illi° al le. quebꝫ ꝙ vbi negatiua ē ꝓgnās ꝛ hꝫ incluſaꝫ affirmatiuā i eſt ꝓbabil vt p glo. i. c. bone. ꝑmo de elec. in. l. ij. ff. d ꝓba. qꝛ illud verū qñ negatiua ſeqt neceſſario ex terminis affirmatiuis abſqꝫ eo ꝙ aliqd depo nat ſup negatiua. vtqñ nego aliqd me feciſſe ꝓpter quia ex terminis affirmatiuis ꝙ feci coarcte ſequitur neceſſario ꝙ nō feci ſpōte. ſꝫ ſup hoc nihil depo nit teſtes vt declarat. d. Anto. in. c. bone d elec. in. vi. qđ hñ nota.

iſtud eſt dicere ꝙ nō eſt in bōis noſtris ſimpl̄r ſed ſꝫ qd. ℭ Oppo. de. c. j. de pſcrip. li. vi. ſꝫ ibi poſſeſſio erat cōtra ꝓſumptionē iuris ac ſtatuti. ſꝫ ius hic ꝯter ius. lxxj. diſti. c. obeūtibus. ea. n. que ſunt ꝯ ius viciant ꝛ viciāt qcqd ſeqt ex eo. vt ob id ſiue ſit ꝯtractus ſiue electio ſiue qcqd aliō ꝙ nomē iuris debeat hre. vt. C. de legi. l. nō dubiū. §. ſi. vel dic ꝙ iſti clerici hebāt iuſtam cām erroris. vt qꝛ erat publica fama ꝙ antecellores eoꝝ habuerūt ius eligēdi. vt. ff. de vſucap. l. celſus. ℭ Opponit ꝙ alia ratiōe nō potuerūt pſcribere qꝛ nō hebebāt titulum. Nam etiam in conſuetudine cā. i. titulus allegari dꝫ. Nam nos ſumus in cōſuetudine pſcriptiua alicuius iuris. Solu. in iſtis iuribus incorporalibus nō requirit titulus qꝛ patiētia aduerſarij habet pro titulo pp modicū ꝓiudicium qđ generāt. vt. ff. de ſer. ven. l. ſiqs diuturno. ℭ Sed nūqd ſaltez eſt neceſſe allegare titulum ſꝫ nō ſit neceſſe probare. vt ꝙ ſic. vt. ff. de vſuris. l. cū de in rē verſo. ſꝫ ibi nulla eſt pſcriptio nihil eſꝫ ibi preſcribit ſed ſunt quidam actus nō in patiētia ſed in ꝓſtatōe ꝯſiſtentes ex quibus orit illa preſumptio iuris ni ſi probaret cōtrarium ſaltem per aliam ꝓſumptiōez. puta qꝛ eſſet ruſticus vel mulier. vt. ff. de ꝓba. l. cum de idebito. Cōſidera hic nā per poſſeſſiōez etiam. xl. annoꝝ nō ꝓbat titulus quāquā poſſidēs alleget ipſuꝫ ſꝫ dꝫ aliꝫ ꝓbatōib° probare. vt no. inſti. de actio. §. alie. ꝛ. C. de pſcrip. xxx. annoꝝ. l. ſiquis emptōis. ſꝫ ꝑ pſcriptōem lōgam ꝛ multo fortius longiſſimam probat titulus ſi allegat. vt. ff. de vſur. l. cū de in rē verſo. Et ſicut ille cui ſit pſtatio ꝓbat ſibi promiſſum. ita ille q pſtat emphiteotico noie ꝓbet ſibi ꝯceſſum qꝛ eadē eſt ꝓbatio correlatiuoꝝ. dicit. n. l. ꝙ ille q iurat intelligit iurare in correlatiuis ꝓ vtraqꝫ parte. ff. d iureiurā. l. ſi duo patroni. §. ſiqs iurauerit. tres. n. ſunt caſus. aut ſumus in poſſidente tm̄ ꝛ non preſumit titulus. aut in pſtāte tātū ꝛ preſumit titulus. aut ſumus in vtroqꝫ ſimul in iſto ꝛ ratione correlatiuorum preſumit hincinde. ꝛ iſta ſubtilitas eſt vera.

c **Cum ſuper.** Agēs de ſua electōe pōt ſimul ꝛ ſemel petitoriuꝫ ꝛ poſſeſſoriū īntētare. h. d. Jn pria ponit deciſe facti narratio. Scđo pape diffinitō. Tertio ꝓnūciatiōis rō. ibi ſcđa cū qꝛ. ibi tertia cū iudex. ℭ Caſus. vacāte eccleſia Betlemitana duo fuerūt electi R. ſubdiaconus. ꝛ. P. canonicus dictus. R. fuit ꝯfirmatus ꝑ Patriarchā ꝛ poſſionē adeptus. ſed poſtea fuit ꝑ ſecularē potētiā electus. dictus. R. petebat ſuaꝫ electōez ꝯfirmari ꝛ reſtitui ad poſſeſſionē. Ecōtra dictus. P. petebat ſuā electōem ꝯfirmari. ꝯſtitit pape ꝙ neutrius electio erat canonica ꝛ ꝙ dictus. R. fuerat ſpoliatus ꝑ ſecularē potētiam. ideo ꝓnūciauit dictū. R. reſtituēdum ad poſſionē. tñ imediate poſtea ꝓnūciauit neutrā electōem valere. nā cum de hoc cognouerit ꝓnūciare debuerit. contra. J. c. proxi. ℭ Et no. ꝙ patriarcha nō pōt confirmare electionē epi ſi eā nō inueniat ꝯfirmādam vt qꝛ ē ꝯ ius. ſꝫ ſi eſt preter ius pōt ꝯfirmari qꝛ. l. canonica nō ꝓcedit vltra infirmādo iuxta regulas no. C. de legibus ꝛ ꝯſtitutōibus. l. nō dubiū. Papa vo qñ ꝯfirmat ex certa ſcia vr diſpēſare qꝛ ſupra ius ꝛ ꝯtra ius ꝛ extra ius oia pōt. vt. ff. d rit. nup. l. q in ꝓuincia. §. diuus. vñ in ꝓncipe verbū confirmatōis qñqꝫ ponit pro diſpēſatōe. dicit Inno. ꝙ inſtallatio nō eſt fruſtra ꝛ ꝙ nō pōt inſtallatus ante ꝯfirmatōez adminiſtrare vbi cōſuetudo eſt ꝙ nō adminiſtret añ ꝛ ꝑ talem inſtallatōem fingit acquiſiuiſſe poſſionē qꝛ hoc pt per cōſuetudinē introduci. vt qs fingat poſſionē nactus. Inno. ait qđ vidit papā adminiſtrare añq̄ ingrederet vrbē. ℭ Idē ait ꝙ ꝯſecratio fcā per correptiōem non vꝫ. ℭ Idem ait inſtallatōez ad ſolam ſolēnitatem pertinere ℭ Ideꝫ ait poſſio reꝝ eccleſie nūquā vacat ꝑ mortē ꝓlatoꝝ ſed remanet poſſio ꝛ ꝓprietas penes vniuerſalē eccleſiaꝫ. ꝛ ꝙ ꝓlati poſtea creati ꝑnt adminiſtrare quēadmodū tutores ſꝫ poſſio ñ ſit eis corporal̄r tradita ꝛ ſi ſit occupata hñt interdictū. ℭ No. pªo ꝙ ꝯfirmatio ñ confert aliqđ ius electo ſi electio nō tenuit. ꝛ ſic no. ꝙ ille qui ꝯfirmat cū alio dat ſꝫ nō dat ſolus. ℭ Scđo no. ꝙ ex minus canonica electōe ꝛ confirmatione poſſimus in poſſio-

de ſi ſi dicit intruſus ⁊ ió ſpoliatus dꝫ reſtitui. ¶ Tertio
no. ꝙ dixi in ſūmario. ¶ Quarto no. ꝙ officiū iudicis eſt
pnūciare de oī eo qd̄ cognouit. ſic ergo no. ꝙ ꝯſtitutio
inualida tribuit cām poſſidendi. ¶ Quero vtrū plat̄ꝰ
anteq̄ȝ ſit poſſeſſionem adeptꝰ poſſit agere poſſeſſorio.
rñ. ꝙ aut vult agē poſſeſſorio bñficij ⁊ ſi pt. aut poſſeſſo-
rio rei ⁊ pōt. ⁊ ē rō qꝛ pᵒ caſu agit noīe ſuo ⁊ nō pōt qꝛ
nō eſt ſpoliatꝰ. ſcd̄o caſu agit noīe eccl'e qd̄ pōt qꝛ eccl'a
fuit ſpoliata ſicut pōt intentare oīa alia iura eccl'e nomīe
eccl'e. vt. ꝫ. de elec. trāſmiſſa. ⁊ hoc eſt verꝫ niſi aliꝰ ſimi-
liter teneat nomīe eccl'e. qꝛ tūc eccl'a a nullo ē ſpoliata. vt
.C. de pſcrip. xxx. annoꝝ. l. ij. ⁊ ió nō ꝯpetit interdictū re-
cupande iꝫ officiū iudicis vt extra mittat̄ aduerſariꝰ q̄
tenet iniuſte. vt no. ff. de condi. fur. l. ⁊ ideo. §. neratiꝰ.
¶ Quero quid pdeſt iſta momentanea reſtitutio. rñdet
glo. ꝙ pdeſt quo ad fructꝰ reſtituēdos vt ſpoliator re-
ſtituat ſpoliato oīa fructꝰ pceptos ⁊ pcipiēdos. ⁊ ē no.
ꝙ ſi taliꝰ poſſeſſor vinceret in ꝓprietate. tñ tenet̄ reſtitue-
re fructꝰ vſqꝫ ad tpa lit. ꝯte. ſup ꝓprietate. poſtea autēꝫ
nō. Nā ⁊ ſi reſtitueret recuperaret eos ⁊ eſſꝫ reſtō reſti-
tutionis. vt. C. de fruc. ⁊ lit. expen. l. litigator. dicit tñ glo.
ꝙ iſte iniuſtꝰ poſſeſſor finaliter ñ lucrabit̄ fructꝰ quia
quaſi itruſꝰ ē ⁊ ió tenet̄ eos reſtituere eccl'e ⁊ ipſi vō re-
ctori noīe eccl'e nō ſuo. ⁊ ſi nō pcerneret rē eccl'e ſed ſolūꝫ
titulū bñficij nulli fieret eorum reſtō. Exemplūꝫ de his q̄
pſtant̄ ingredientibꝰ epatum in eoꝝ iocūdo aduētu ⁊ in
alijs honorarijs pſonalibꝰ. ar. ff. ad municip. l. titio. ⁊ ff. de
leg. iij. l. his verbis. §. aliꝰ. no. primum pbat̄. ff. de ꝯdi. inde.
l. ſi vrbana. ſcd̄m pbat̄. ff. de reg. iur. l. qd̄ a quocūqꝫ. Et ſi
tu dicas dolo facit qui petit ꝙ reſtiturꝰ ē. Rñdeo hoc
ſpāle per violentiā. vt. ꝫ. ri. ij. c. ſi. ſcd̄o rñſo. odio. n. ſpolia-
tōis fallit illa regula. Itē fallit ſi nō tenet̄ reſtituere eidē
ſꝫ alteri qui ſit ꝓrſuſ alia pſona. l. ſi ſocer. §. luciꝰ. ff. ſo.
ma. ff. de ꝯdi. ob cām. l. ſi donatariꝰ. §. ſi. qd̄ no. ff. de con
di. inde. l. indebiti. §. ſed ſi minimum. ¶ Quero vlteriꝰ
nūqd iniuſtꝰ poſſeſſor bñficij lucret̄ fructꝰ. ⁊ dic ꝙ nō
niſi poſſideat bonafide ⁊ intelligatur bonafide poſſidere
quoad fructꝰ etiam ſi erat in iure. i. in apicibꝰ iuriꝰ. ⁊
nō potuit ꝯſulere pitiores. alr̄ non lucraret̄. ⁊ ſic intellige
ff. de peti. here. l. ſed ſi lege. §. ſcire. ſi. n. de facili pōt qu iu-
ra itelligere nō dꝫ ei patro. inari ſua ſtultitia. vt. l. ſi ſuꝰ
ff. qd̄ vi aut clam. Itēꝫ nec pōt eo caſu probare ſe erraſſe
in iure. vt. C. de legi. ⁊ cōſti. l. leges ſacratiſſime. ⁊ facit qd̄
no. ff. de vſucap. l. ſi fur. ¶ Quero nūquid itruſꝰ vr̄ qu
ſi facit furtum fructuū. ⁊ vr̄ ꝙ nō quia nō interuertit poſ-
ſeſſionē alteri. ¶ Itē nō poſſidēti nō fit furtū. vt. l. j. §. ſce-
uola. ff. ſi q̄s teſt. li. eē iuſ. fue. ꝯtrium eſt verꝫ ſubtili rōne qꝛ
eccl'a p hunc pdonē quaſi tenētē noīe eccl'e poſſidet ergo
fructꝰ capiēdo furtū. facit ⁊ ē caſꝰ in. d. l. ſi vrbana. pē-
ſionū aūt ſiqdē percipit eas ex ſuo ꝯtꝰ nō facit furtuꝫ qꝛ
tranſit in eum dñium. Si vero ex ꝯtu eccleſie vel veri p̄
lati facit furtū. nec trāſit in eum dñium ad inſtar falſi p-
curatoris ⁊ falſi creditoris. vt. ff. de fur. l. falſꝰ. ⁊ l. ſiqu vxo
ri. §. cum. ⁊ ff. ſi cer. pe. l. ſiqs. nec cāni. §. rei pignoꝝ. ⁊ d. l.
ſi vrbana. ⁊ adde qd̄ no. Jan. in. c. nihil eſt. ⁊ cum ſit furtū
inhabilis ē ad oē eccl'aſticū bñficiū obtinēdū qꝛ crimīo
ſuo ⁊ graui crimine pollutꝰ. Deinde no. ꝙ due petitio-
nes eodē iudicio expediunt̄ ⁊ in eodē libello ⁊ vno ꝓceſ-
ſu. ꝯcor. no. ſunt in gl. ¶ Quero qs iduxit h̄ petitorium ⁊
poſſeſſoriū. dic vt i gl. qūo. ¶ Itꝫ iudex ſemp oēat ꝓnū
ciare de eo de quo cognouit. Rñ. vt in gl. ⁊ plene examina
ui in. c. j. ꝫ. de ordi. cogni. ¶ Querit̄ oe vna vtili ⁊ ſubtili
qōe. ecce ꝙ egi poſſorio retinē de poſſionis reus fuit ab-
ſolutꝰ. iterato ago dicēs ꝙ poſt abſolutoriā reus me tur-
bauit. querit̄ an poſſim. ⁊ vr̄ ꝙ ſic qꝛ turbatio ē cā inter-
dicti vñ turbatio noua cā ē. ⁊ ſic nō ob. exceptio rei iudi.
ſicut dicimus ꝙ in rei vendi. ex noua poſſione noua dat̄
actio. vt. ff. rem ra. ha. l. pcurator. ad exhiben. Conſideru
enim ꝙ in iterdicto vti poſ. duo ſunt extrema. vnūꝫ u pte
actoriu. ſ. poſſio. aliud ex pte rei. ſ. turbacio q̄ in interdcō
vti poſ. parit aduerſariū. vt. ꝫ. de pba. c. lꝫ cām. Nouū igi-
tur ſcm̄ nouū deſiderat remedium. ¶ In ꝯtrium videt̄ qꝛ
vna ē poſſio ꝯtinuata ergo vna ē actio ⁊ ſuper eo lata ē
abſolutoria. ergo ob. exceptio rei iudi. vt diximꝰ in que-
ſtione de peculio. ff. de iureiur. l. q iuraſſe. §. ſi pr̄. ⁊ in aurē
de appēl. eo. ti. l. eum qui. §. popularibꝰ. vbi ē glo ſolem-
nis ⁊ no. ff. de excep. rei iudi. l. ſi u te. in pricipio. Sol. diſtin-
gue aut ſnia abſolutoria ē lata p abnegationeꝫ poſſeſſiōis
vt qꝛ iudex dixit abſoluo qꝛ agēs nō poſſidet. vel per nega
tionē qualitatis poſſidēdi requiſite ad agēdum vt qꝛ iu-
dex dixit abſoluo qꝛ agēs poſſidet a reo vi claꝫ vr̄ pcario
⁊ tunc ob. exceptio rei iudicate niſi intētetur noua cauſa
poſſeſſionis per quam prima qualitas poſſidēdi mutatu
ſit. vt. C. de acquirē. poſ. l. nulla. aut ē lata ſnia p abnegatio
nem turbationis ⁊ tūc non obſtat exceptio. puta ſi iudex
dixit abſoluo quia nō turbauit. ⁊ ē ratio quia iſta eſt oīo
noua turbatio ⁊ nouum agēdi principium ex parte rei. ff.
de ſeruitu. vrba. pdio. l. foramē. ⁊ tunc reus habet probare
ꝙ poſſit eē eadē turbatio continuata vt p immiſſionē tigni
ff. de ſeruitu. vrba. pdio. l. hec autē iura. aut ē lata ſnia p ab
negationē probationis vt qꝛ dixit iudex abſoluo quia nō
eſt probatio. ⁊ cum hēat ꝓpetuam cauſaꝫ abſolutiōis nec
poſt ſniam ſuppetat ius probandi ob. exceptio rei iudica-
te. hinc ē ꝙ actori imponitur ꝓpetuum ſilētiū. vt no. ff. de li
be. lega. l. aurelius. §. cētum. q̄ impoſitū ſilētiū dꝫ intelligi
rebus in eodē ſtatu durantibꝰ. ſecus ſi ſupueniat nouū ius
vt. ff. de execu. rei iudic. l. ſi mr̄. §. eadē. ⁊ l. ſi. ad exhibē. aut
ſnia ē lata p equitatē alterius exceptōis. vbi gratia. dixit
iudex abſoluo quia ē factū pactū de non petēdo vr̄ qꝛ ē pre
ſcriptum. ⁊ cum tales exceptiones habeant vim ꝓpetuaꝫ
de neceſſitate ſequit̄ ꝙ obſtat rei iudicate exceptō. vt no. ff.
de excep. rei iudi. l. cum q̄ritur. Aut ſnia abſolutoria ē la-
ta nulla expſſa cā abſolonis. vt qꝛ iudex dixit abſoluo te.
⁊ tūc vr̄ abſoluiſſe qꝛ nō ꝓbatū. nā p ſnia pſumit̄ ꝙ ſit fun
data in regula iuris q̄ ē ꝙ actore nō probāte reus abſol-
uatur. vt. C. de edē. l. qui accuſari. ⁊ ecōtra ſnia condēnato
ria pſumit̄ lata qꝛ ꝓbatū. nā pſumitur hr̄e fundamentum
regule iur. que ē ꝙ actore plene probante reus condēnet̄.
vt. C. de excep. l. ſi quid. ā. ⁊ ff. de rei vē. l. officiū. ⁊ no. ſimileꝫ
diſtinctionē in mā. l. iulie. ff. de ꝯdi. īde. in illo paſſu an p ab
ſolutoriā tollat̄ vel ſaltē regat̄ ſeu releuetur oblo nālis. Naꝫ
aut ē lata p abnegationē diſpōnis vt qꝛ iudex dixit abſol
uo te qꝛ nō fuit ꝯtꝰ celebratꝰ vel qꝛ fuit ꝯtꝰ ſimula-
tus. ⁊ tūc tollit̄ nālis oblo vr̄ ita occultat̄ ⁊ dēa nō poteſt
vnquā refricari ⁊ ſi abſolutꝰ ſoluat repetit vt indebitūꝫ
niſi ꝯſteat̄ ſniam fuiſſe iniuſtā aut abſolutoriā eſt lata per
abnegationē ꝓbationis vt qꝛ iudex dixit abſoluo te quia
actor nō ꝓbauit. ⁊ tūc nō tollit̄ oblo nālis qꝛ lꝫ deficiat ꝓ-
batio tñ nō deficit veritas. tñ iſta nālis oblo nō valet ad
ꝯpēſandū qꝛ eliſa. vt. ff. de cōpē. l. ēt. Naꝫ h̄ opatur rigor
iudicij ⁊ qꝛ iudex iterdū de nigro facit albū ⁊ de claro fa-
cit obſcurū ⁊ incertū. vt no. ff. de ꝯdi. inde. l. ſi nō ſortem. §.
heredi. Interdū abſolutoria ē lata p eqtatē alicuiꝰ excep.
puta velleiani diuiſiōis vel cedēdaꝝ actionū. ⁊ tunc tollit̄
nālis oblo. vt. ff. de fideiuſ. l. ſi plures. in prin. nec pōt acce-
dere fideiuſſor ēt ſi renūciat bñficio velleiani qꝛ oīs oblo
eſt ſublata ipſo iure. qd̄ ē no. dignū. ⁊ hic rāgo vnū paſſꝰ
ꝙ aſi ſniam ſi ſolus fideiuſſor renūciaret bñficio velleiani
qd̄ ꝯpetit mulieri dato ꝙ mulier nō renūciaret teneretur
fideiuſſor efficaciter. vt. C. de predijs minorum. l. ⁊ ſi hīs. ⁊
no. C. de leg. l. nō dubium. §. ſi. aut ſnia abſolutoria ē lata p
rigoroſitatē excep. aut pp excep. macedoniani vel pſcrip.
⁊ tunc nō tollit̄ oblo nālis qꝛ equitas vinculum ē p agē-
te licet rigor iuris ſcripti ꝯdicat eidē. ff. de nego. ge. l. at q̄
uā. in prin. ⁊ no. ff. de fideiuſ. l. vbicunqꝫ. ⁊ l. ſi. ff. rem rataꝫ
ha. adeo ꝙ cū driuatiuū ſapit nām ſui primitiui etiā ſnia
iſta dicat̄ odioſa. vt. ff. de ꝯdi. inde. l. qui exceptōe. Conſide
ra ꝙ aut lex ꝓhibꝫ aliquid creditori ⁊ videtur prohibitū
odioſa autem debitori ⁊ videtur fauorabilis ⁊ ſnia q̄ ide
ſequitur eandem habet qualitatem. aut abſolutoria ē la-
ta nulla cā expreſſa. ⁊ tunc vr̄ lata qꝛ nō ꝓbatum niſi alia
ratio reformet hanc pſumptionē q̄ ex actis colligi poſſit
Nā acta ſunt vehiculū ad ipſaꝫ ſniam ⁊ ſnia vr̄ illicita de
mēte actoꝝ. vt no. Cy. in. c. j. C. de erro. cal. Et p iſta que
ſubtiliter ⁊ vtiliter dicta ſunt pōt eligi quid iuris in alijs
oībus poſſeſſorijs etiam in cauſa proprietatis.

P **Aſtoralis.** Qui agit de ꝓprietate an̄ ꝯcluſionem cãe poſſeſſorio adipiſcẽde vel recuperãde agere pt poſt ꝯcluſionẽ dõ ꝛ añ ſniaʒ hoc ſi pt. Et ſunt due ptes principales. In prima cõſultatio. In ſcõa rñſio. Ibi ꝯſulrationi. Scõa ſubdiuidit i duas. In prima rñdeo diſtinguit an ſi ſit in cã ꝯcluſum. ꝛ ſi ẽ ꝯcluſum diſtinguit. primo ponẽdo regulã ibi.ſi vero.ſcõo ponẽdo exceptionem ibi.niſi iudex.tertio explicando ibi.puta.quarto quedam iudicis arbitrio cõmittẽdo ibi his igit. Dicit Inn. in.c.paſtoralis qḋ poſt renunciationem ꝛ ꝯcluſionẽ pñt induci ꝓbationes p bñficium reſti.in inte. Ideʒ ait quod dõ dicit poſſe fieri qḋ p auxiliũ extraordinariuʒ fit quale eſt in integ.reſti. ¶ Idem ait ꝙ ꝯcludere[a] ꝓprie dicit ꝙ ſic ꝯcludit ꝙ vlterius nec de facto nec de iure q̃cq̄ dicat. l.noui. ¶ Ideʒ ait ꝙ non eſt ꝯtumax q facit ꝙ.l.ꝑmittit. ¶ Idem ait ꝙ ſpãle eſt ꝙ ſpoliatus poteſt petitoriũ ſuſpendere. ¶ Idẽ ait ꝙ poſſeſſorium nã ſui ꝓtendit petitorium qḋ nõ pñt cumolari. ¶ Idem ait ꝙ ſpoliatus ſuccũbit ſi nihil ꝓbauit. Inno. ¶ Idem in.c.cũ dilectus.ſ.e. ti.qḋ vbi primo eſt lata ſnia ſup petitorio decetero nõ eſt ſnia ferenda ſup poſſeſſorio q2 victoria ꝓprietatis ipſum abſorbet. ¶ Ad euidentiã ꝑmitte ꝙ poſſeſſoria iudicia quedam ordinantur ad cãm ꝓprietatis ꝛ ſui nã ꝑcedere debent vt poſſeſſoria retinẽde poſſeſſionis.vt.C.de rei ven. .l.ordinarij.ꝛ.C.de interdic.l.incerti.ꝛ.ff.de iud.l.ſi de vi. Quedam vero nõ ordinant ad cãm ꝓprietatis ſicut ſunt poſſeſſoria adipiſcende poſſeſſionis vt quoꝝ bo.ꝛ quoꝝ lega. vel recuperande poſſeſſionis vt interdictum vnde vi.cõditio ex canone reintegrãda ꝛ ex canone ſepe. Idem ꝯdictio ex .l.ſi coloni.C.de agri.ꝛ cen.li.xi. ¶ Sunt ꝛ quedã remedia que nõ ſunt ꝓpe recuperãde poſſeſſionis ſʒ quaſi recuperãde vt cõditio ex.l.cõquerebat.C.vnde vi.ꝛ edictum diui adria.vt.C.de edic.diui adria.l.ſi. ¶ Modo pono caſum in terminis.queſitum fuit a papa aliquis ſuit ſpoliatus ab aduerſario ſuo fecit citari aduerſarium i iudicio.interrogatus quod iudicium vellet inſtituere. dixit quod volebat agere de proprietate.formauitq3 libellum ſup rei vẽ.tñdẽ lit.cõ.obtulit nouũ libellũ ſup interdicto. vñ vi. Querit an poſſit.rñdet papa ꝙ poſſeſſorio recuperãde. Item adipiſcende põt pẽdente rei ven.ꝓponi.ſecus i poſſeſſorio retinẽde ꝛ hoc veꝝ aũcq̄ ſit renũciatuʒ ſiue ꝯcluſum in cã.ſed poſtquã eſt ꝯcluſum dʒ in petitorio ꝓnũciari nec ſuſpendit p poſſeſſoriũ ꝛ hoc veꝝ niſi ex iuſta cã.puta quia reus p ſuam malitiã ſubtraxit actori facultatẽ ꝓbãdi dñij q dolus ꝓbat ex ꝑſpicuis inſidijs vel niſi alia iuſta cã iudicẽ mouerit p quã etiã poſt ꝯcluſionẽ equũ ſit ſuſpẽſo petitorio poſſeſſoriũ poſſe ꝓponi. ¶ Et no.triplicẽ diſtinctionem.prima diſtinctio ẽ iter poſſeſſoriũ recuperãde vel adipiſcẽde ex vna parte ꝛ poſſeſſoriũ retinẽde ex altera. ¶ Scõa ſubdiſtinctio ẽ in poſſeſſorio recuperande ꝛ adipiſcẽde.an nõ ſit ſic ꝯcluſum in cã an dõ ſit cõcluſum. ¶ Tertia ſubdiſtinctio ẽ qñ ẽ concluſum an apparet dolus rei vel alia iuſta cã necne. ¶ In tex.ibi.requiſitus not. ꝙ iudex dʒ facere ꝙ actor declaret quo remedio acturus ſit ꝛ iſta declaratio debʒ fieri in litis ingreſſu tñ per iſtaʒ declarationeʒ nõ tollit aliud remediũ ꝓponẽdũ.de hoc no.per Archi.j.q.iiij.c.q2 ꝑſulatus. ¶ In tex.ibi.renunciatum aut ꝯcluſum.dic aut pro idest. Nam i iudicijs nihil aliud eſt ꝯcludere q̃ renũciare ꝛ ſic exponit hõ verbuʒ in aut.de teſti.i §.q2 vero multi in prin.ſm Gof. ¶ Ideʒ no.in.c.vltimo d in inte.reſti.li.vj.i nouella ꝛ no.p Archi. xxx.q.j.c.iudicantẽ. Et not.ꝙ qñ ſtatutuʒ dicit ꝙ vſq3 ad talem terminum dẽat eẽ probatũ.lapſus termini habet p ꝯcluſione in cã.facit qḋ no.ff.de arbi.l.ſi de meis.§.ſi. Sʒ Inno.dicit ꝙ ꝯcluſum dr̃ qñ eſt renũciatum ꝓbationibus tam ꝯſiſtentibus in ſcõ q̃ in iure. Sed renũciatũ nõ dicit niſi in his que in facti ꝓbatione ꝯſiſtunt. Vñ poſtq̄ ẽ renũciatum bene poſſunt fieri allegationes.ſecus ſi ꝯcluſum ſit q2 tũc de ſcõ nec de iure põt aliq̄d de nouo allegari ſm Inno.vñ ſi poſt ꝯcluſum in cã ꝓducant ꝯſilia ſapientũ ꝛ magnoꝝ doctoꝝ iudex nõ dʒ facẽ iſta ꝯſilia poni i actis. ¶ Item lʒ poſſit ex forma ſtatuti peti ꝯſiliũ ſapientis tñ poſtq̄ eſt ꝯcluſuʒ in cã nõ põt peti. ¶ Itẽ nec dʒ dari aliqua dilatio ad allegãdũ q2 cõcluſio ẽ vltimũ vbũ ſcriptũ vel ꝓbatũ.ar.C.de fide inſtru.l.ꝯtra.ꝛ illud eſt vltimuʒ poſt ꝙ nihil ſequit.vt.l.q duos.ff.de re.du. Hec ꝯcluſio ẽt in criali pt fieri cũ nihil aliud trutinãdũ eſt.q2 ſola ſnia reſtat ꝓferẽda.iſtud.n.eſt ꝯcludere.vt.C.d adul.l.q̃uis indubitati.vñ nec exceptio falſi procuratoris põt oppõi ad ipediẽdũ ꝓlationẽ ſnie.ꝛ tñ poſt ſniaʒ põt opponi quia reddit iudiciũ retro nullũ. ¶ In tex.ibi agi põt nec ꝯdẽnat i expen.rõne dilatati ꝓceſſus q2 hoc facit iure ꝑmittẽte ꝛ ſic nõ temere.vt no.i Specu.de expen.§.iuſta.v.qḋ ſi ſuſpẽſo.ꝛ ſic nõ ob.l.nõ ignorat.C.de fruc.ꝛ lit.expẽ.ſʒ nũquid renũcians ꝯdẽnabit i expẽ.dic ꝙ ſic niſi iuſta cã renũciãdi ſupuenerit de nouo.vt not.C.d eden.l.edicta. ¶ In tex.ibi pẽdẽte hodie in bñficialib⁹.dic vt in.c.j.eod.tit.in clemẽ. Ibi natura.l.ordine.vt.ſ.de acqr.poſ.l.extimo. Ibi ſeu exponit ſm Goſ.vel addit ſm Inno. Ibi inculcent.i. addãtur vel iterſerent.ꝛ no.perplexitatẽ vitãdã.ff.ſi vſusfru.pe.l.j.§.j.vbi d hoc. Ibi expedire.ſ.actori. Ibi iudicijs i.ꝓſum.violẽtis.ex qb⁹ ꝓbat dolus.vt.C.de dolo.l.dolũ. ꝛ.l.apud celſuʒ.in prin.ff.de excep.do. Ibi ſubtraxerit.puta furãdo inſtrm̃.vt.C.de ꝓba.l.ſi de poſſeſſiõe.vel iterſiciẽdo vel vulnerãdo teſtes.vt.ff.de edẽ.l.argẽtarius.§.cũ aũt.vel teſtes q erãt vltra mare redierũt ad patriam per quos põt reus de mẽdacio ꝛ falſitate ꝯuinci vñ cõcluſio in hoc caſu ꝛ ſimilibus ꝓ nulla habet.vt.ff.de iureiurã.l. admonẽdi.ꝛ ibi per Bar.nec eſt opus petere reſtõnẽ in integrũ q2 nõdũ eſt ꝓnũciatum ꝛ q2 iſta cõcluſio nõ concludit iudici quin poſſit vti eqtatis arbitrio.tex.ẽ hic vnicus in iure. ¶ Cõcludere idem eſt ꝙ claudere ſtrepitum iudicialẽ litigãtibus.ꝛ iſta ꝯcluſio fit aut legis ꝓhibitiõe vel iudiciaria auctoritate q2 clauſa ẽ audiẽtia vtriq3 parti i ꝓponẽdo ꝛ ꝓbãdo.aut q2 partes ambe cõi ꝯſenſu renũciauerũt allegãdis ꝛ ꝓferãdis.quo caſu nõ videt hẽe locuʒ.iſtud.c.qḋ ẽ veꝝ ſi ẽ renũciatũ p pactũ.vt.d.l.admonẽdi. Secus ſi per ſimplicẽ renũciatõem.vt hic i ver.renũciatuʒ.q2 facilius remittitur ꝛ modificatur ſimplex renũciatio quã generalis obligatio.vt.ff.de pac.l.emptor. §.lucius. Tu habes quãdam glo.magnã que tractat materiam interdictoꝝ latis ꝯpẽdioſe.ꝛ glo.totis ciuilis ponit in.l.extat.ff ꝙ me.cã. Canoniſtis ſuadeo ꝙ videãt tex. inſtitu.de iterdictis ꝛ itelligẽt gl.facilr̃ ꝛ clare tractat etiam de itellectu.§.nihil cõe.de quo.§.poſſet fieri longa repetitio ſicut fecit Bar.ꝛ vide Jac.but.C.de iterdic.l. incerti.ꝛ nõ trãſcribo gl.ſʒ tu eaʒ recita i cathedra. ¶ Extra quero nũquid procedat iſte libellus.dico me heredeʒ ex teſtõ quare peto me mitti i poſſeſſiõeʒ bonoꝝ ꝛ videt ꝙ nõ q2 bonoꝝ poſſeſſio ẽ iur.ab omni poſſeſſiõe abſtracti.vt.l.j.ff.de bo.poſ.dic ꝯtra q2 ſunt due partes ꝛ ſic ſcõm ſignificãt. Nam verba libelli debẽt intelligi ꝯgruentius. arg.ff.de iureiurã.l.ſed ꝛ ſi poſſeſſori.§.ſʒ ſi verũ. ¶ Quero an cõmiſſa cauſa proprietatis itelligatur cõmiſſa cauſa poſſeſſiõis. Nam hic ſunt due glo.vna glo.dicit ꝙ ſic. alia dicit ꝙ nõ.tu dic ꝙ poſſeſſorium ꝙ ordinat ad petitorium ꝛ eius ꝑambulum videt cõmitti ſicut ẽ poſſeſſorium retinẽde.vt.ff.de iur.om.iudi.l.ij.ꝛ.ff.d petit.l.ad rẽ mobilem.ſecus ſi non eſſet eius preambulum. Nam tũc nõ vr̃ cõmitti pncipalr̃ niſi i modum reconuentõis.vt.C. ſi a non cõpe.iudi.l.ſi de proprietate. ¶ Quero ſiqs ſuccubuit i petitorio.vtrum itelligatur ſuccumbere i poſſeſſorio. Rñdeo ſic.ſi reus ꝯdẽnatur i petitorio cum teneat poſſeſſiõi cedere.ſʒ ſi fert abſolutoria adhuc reſtat actori poſſe agere poſſeſſorio q2 cãe ſunt diſpares ꝛ maxime pp fructus.ar.ff.de excep.l.ſed ſi ante. ¶ Quero vtrum poſſeſſio ſit pars dñij.dic ꝙ nõ qñ eſt penes nõ dñm ſʒ ſi eſt penes dñm vr̃ qḋ ſit pars dñij q2 in ea ꝯſiſtit vſusfructus caſu.dic ꝯ q2 nõ ẽ pars ſubiectiua q2 dñium nõ ꝑdicat d ea nec ẽ pars itegralis.vt.d.§.nihil cõe. ¶ Quero nũq̄d q egit petitorio ꝛ ſuccubuit q2 nõ ꝓbauit poſſit poſtea petere fruct⁹ poſſeſſorio iudicio. Rñdeo ſic ſi qḋ hʒ poſſeſſoriũ.alſ nõ.vt.ff.de excep.l.fundũ titianũ.ꝛ.l.fundi. ¶ Quero an ille ſpoliatus q ſuccubuit i petitorio q2 nõ erat dñs videat ſuccubuiſſe in cõditione.ex.l.ſiqs in tan-

a ¶ Et cõcluſio dicit fieri altero de trib⁹ modis vt ĩdã tat.d.§ ſrãc. de arẽ.in .c. quoniam cõ ſallaʒ in.vi. col. extra de proba.

b ¶ Adde ꝙ idẽ tenet dñs Ant. d butr.i.c. tũ i veteri p illũ tex.de elec. d. Alex.i cõſil.ccxij. ꝗd ſcip.viſa ſacti narra.in pe.colũ. ad fi. cum ſeq. Et iſto dicto bal.hic vide.d. Jaſo.vbi allat iſtud dictũ bal.hic.ꝛ dicit ꝙ iſta dciſio bal. ĩ eſt ab oĩb⁹ approbata. vt ibi p eũ in.l.j.in.iij. col.i vl.pro iſta ꝯcluſio. ff.de trãſac.

Digitized by Google

tam.C.vnde vi. Rñdeo nõ qr vnus caput illius.l.ꝓuidet non dño. ¶ In tex.ibi equitatem. No. ꝙ vbi deficit ius ſcriptum recurrit ad eqtatẽ ẽt nõ ſcriptã. vt hic ſm ber. dicit Pe. ꝙ licet eqtas nõ ſit ſcripta ex ſolo tñ dictamine nãlis debet ſeruari. vt ff. de excu.tuto.l.ſcire op3.§.ꝛ ſi maxime. Nam nãlis iuſticia ꝛ equitas idem ſunt. hoc t3 Pe.ꝛ Cy.C.de legibus ꝛ ↄſtitutionibus.l.ñ dubiu3. vbi videas. ¶ Quero nũquid poſſit renũciari rei ven.ꝛ vꝫ ꝙ nõ qr rei ven.in ſubſtãtia idem eſt ꝙ dñium. vt ff. de acq. poſ.l.ſiqs vi.§.dña. Sed tñ ↄtrium no.in.l.cu3 fundu3.§. ſi.ff.de vi ꝛ vi ar. ad hoc.C.de pac.l.poſtq̃ litt. vbi ẽ expſſum. ¶ Sed an per talem renũciatõem queratur dñium aduerſario. dic ꝙ nõ. vt.C.de traſac.l.ſi pro fundo.ꝛ ſingulariter no.eo.ti.l.ſiue apud acta.ꝛ adde quod dicam.ĩ.c. proxi. Bal.

c **Cum dilectus.** Cum poſſeſſorio ꝛ petitorio ſimul ẽ actum iudex d3 vna ſñia vtrãq3 cãm diffinire ꝓmittẽdo poſſeſſoriu3 in pronũciãdo petitorio ꝓualente in executõe finali. ¶ In tex.ibi ſimul.i.codẽ libello pur loquit in cumulatõne vel ſimul.i. ſucceſſiue ꝛ ↄtinuatiue prout loquit in recõuẽtiõe. nũquã tamẽ poſſunt due vocen ſimul proferri ſed ſucceſſiue vna poſt alterã. dicit tñ ſimul poſſe fieri ſiue qr ẽ act⁹ ↄtinuus ſiue qr vnũ ſtructũ iudicij. vt ff. de mino.l.deniq3.§.j.ꝛ facit hoc ad teſtes ſaluãdos q dicunt ꝙ viderũt ſimul adulteriũ cõmitti per vnã rimule3 ad quam nõ poterãt ſtare ſimul ambo. S3 bñ poterãt ſtare ſimul ſucceſſiue ꝛ immediate. Ite3 ad ſaluãdos teſtes q dicũt ꝙ ſimul fuerũt ſacta plura vulnera que immediate fuerũt fcã vnu3 poſt aliõ vt ff. de ne.ꝛ ob.l.nũquã in ſi.ti. Ibi in executõne.ſ.finali ꝛ ꝑpetua nõ in executõe momẽti. vt.ſ.c.cum eccſia. ¶ Caſus.in terminis ſi ẽ aliter formãdus tamẽ pro iuuenibus poteſt ſic poni. Clericus flexis genibus coram papa talem ꝓpoſuit qõnem. Pater ſancte petitorio ꝛ poſſeſſorio ſimul ẽ actũ. ¶ Quero vtrũ debeãt vna ſñia terminari. rñdet papa ꝙ ſic. Inſtat qrẽs. pater ſancte cum oporteat iudicẽ primo ꝓferre vnũ ṽbũ deinde reliquũ quo ordine ꝓnũciabit. rñdet papa ꝙ primo ꝓnũciabit ſup poſſeſſorio. ſcḋo ꝓnũciabit ſup petitorio. Inſtat qrẽs pr ſancte ex quo ꝓnunciat ſup petitorio nũqd finaliter in executiõe ꝓualet ꝓprietas. rñdet papa ꝙ ſic. ¶ No.tria. primo ꝙ põt ſimul agi poſſeſſorio ꝛ petitorio. ſcḋo ꝙ due dñt ferri ſñie vna ſup poſſeſſorio ꝛ hoc prius. alia ſuper petitorio ꝛ hoc poſterius. Tertio no. ꝙ cauſa proprietatis potentior ẽ momẽtanea poſſeſſione. ¶ Modo pro itelligẽtia c. qro qd itẽdat lr̃a dũ dicit ꝙ fuit ſimul actũ poſſeſſorio ꝛ petitorio. rñdeo vult dicere ꝙ actor fuit duplex in agendo qr ĩnullauit eodẽ libello poſſeſſorium ꝛ petitoriũ. hãc lec. approbat Ber. ¶ Sed ↄtra hoc opponit de.l.ſi õ vi ff. de iudi.ꝛ C.de iterdic.l.incerti.ꝛ C.quoꝝ bo.l.ſi.in quibus dicit ꝙ poſſeſſoriũ ꝛ petitoriũ non poſſunt cumulari. So. illud itelligit qñ cumulans eſſ3 ſibi ↄtrius. ſecus ſi iudicia ↄpatiunt ſe inuicẽ vt hic. S3 tũc qro qñ hoc cognoſca3. rñdeo ſi cumulat poſſeſſoriũ ꝛ petitoriũ recuperande vel adipiſcẽde iſta ſunt ↄpatibilia qr agens aſſerit ſe non poſſidere. ſ3 ſi cumulat poſſeſſoriũ retinende ꝛ petitoriu3 tũc eſt ſibiipſi ↄtrius. qr agẽdo poſſeſſorio retinẽde dic ſe poſſidere ſ3 agẽdo petitorio dicit ſe nõ poſſidere qr in rei ven. poſſeſſio illius parit aduerſariũ. vt.C.de alie.ind.l.j. hinc ẽ ꝙ rei vẽdicatio nõ naſcit poſſidẽti. vt legit ꝛ no. in l.ſi.C.de here.ven.ꝛ ſi ſubtilr ↄſideras eſt ↄtrius ſibiipſi ꝛ cauſe. Nã ſibiipſi ẽ ↄtrius qr ↄcludit incompatibilia ꝛ qr ↄcludit poſſeſſionẽ ſibi reſtitui quã intus h3. vt inſti.ḋ le. §.ſi reo. Itẽ eſt ↄtrius cãe qr cã rei vẽdicatiõis apud extraneu3 rei ẽ poſſeſſio ipſius rei.ſ.aduerſarij cui cauſe ↄdicit aſſerendo ſe poſſidere niſi in libello diſt ingueret genera poſſeſſionũ vt qr ageret iterdicto rõne ciuilis turbate ꝛ rei vẽ. rõne nãlis detẽte. tñ hoc o3 in libello nolatis diſtinguere. Nã ille q dicit ſimplr ſe poſſidere itelligit itẽtare plenã ꝛ verã poſſeſſionẽ ꝛ ſic non ꝓcederet libellus ei⁹. vt ff. vti poſſide.l.j.§.interdictum.ꝛ ita intelligunt ꝙ ſubtiliter not. ff. de acqui.poſſeſ.l.clam poſſidere.§.ſi.ꝛ per Dy. inſti.de actio.§.oium. ¶ Pone dño agit rei vendi. cõtra emphiteotã vel vſufructuariũ nũquid itelligatur renũciare ciuili poſſeſſioni. q̃ eſt apud eu3. Rñdeo nõ qr nõ itẽdit auocare niſi nãlem poſſeſſionẽ. vt ff. de vſufru.l.cuiuſcũq3. §.ſi fundus. ¶ Modo hic qro qd in incorporalib⁹ nũquid negatoria ꝛ ↄfeſſoria poſſint intẽtari ſimul cu3 quaſi poſſeſſorio retinẽde poſſionis. Rñdeo aut agẽs ↄfeſſoria vl negatoria ↄcludit ad euincẽdã poſſionẽ aduerſarij ꝛ nõ põt qr eſt ſibiipſi ↄtrarius. aut ad ſimplicẽ declarationẽ libertatis ſeu ſeruitutꝭ ꝛ ad ipoſitionẽ ſilentij ꝛ ad itereſſe ꝛ tũc põt qr nõ eſt ↄtrius legi vel ſibiipſi ↄpetitoria incorporaliũ poſſeſſorib⁹ dent. vt inſti.de actio.§.eque. Et no. in iſto.c. vnã duplicitatẽ.ſ.poſſorij ꝛ petitorij. Alia duplicitas eſt duplicis petitorij. ꝛ hoc ↄtingit in rei ven.ꝛ publiciana in qbus ꝓcedit cumulatio de ↄſuetudine potiuſq̃ de iur.ꝛ no. inſti.de actio.§.alie.ꝛ in.c.abbate ſane.de re iud. li.vj. Alia duplicitas eſt ſiqs agit ſimul rei vẽdi.ꝛ cõmuni diuidũdo vel finium regundorum vel petitione hereditatis vel ſa.her. ſimul ꝛ nõ procedit cumulatio ſi ante lit. conte. opponitur exceptio declinatoria cumulatiõis. vt ff. de exceptionibus.l.fundi. ſecus ſi non opponitur ante lit. conte. opponitur exceptio declinatoria cumulationis. vt ff. de excep.l.fundi. ſecus ſi non opponitur ante lit. conteſt. vt no ff. de euic.l.ſi mãcipium.§.ſi cõi. Nõ enim ſunt ↄtria ſed vnũ ſubalternat alteri. Alia eſt duplicitas perſonalis ꝛ hipothecarie. ꝛ in iſta eſt ſpãle vt admittat cumulatio qr nõ intereſt arbitorio hec iudicia diuidi. vt not. ff. de reg iur.l.nemo ex his.aut. de fideiuſ.§. ſed neq3. Alia eſt duplicitas qñ in eodẽ libello intentantur due rei ven. vna ꝓ re ꝛ alia ꝓ fructib⁹ ante lit. ↄte. ꝑceptis. vl' intẽtatur rei ven. ꝓ re. ↄditio furtiua ꝓ fructib⁹. ſ3 illõ o3 itelligi qñ ꝓ fructibus nõ ꝓponit actio ꝑ ſe. ſed officiũ iudicis mercenariũ. eodẽ mõ petitur res cũ damnis ꝛ itereſſe. vt no. in.l.ſiqs miſſum.§.ſi ff. de dam.infec.ꝛ eſt expreſſum.ſ. de foro cõpe.c. dilecti. Ecce ego dixi qñ agens eſt duplex in agendo. ꝛ iſta eſt vna lectura iſtius.c. ¶ Scḋo mõ iſtud c. intelligitur in cã ↄuẽtionis ꝛ recõuentionis q̃ cã o3 eade3 ſñia terminari. vt ff. q̃ ſen. ſine ap.reſci.l.j.§.ſi. vbi glo. ago ↄtra te interdic. vti poſ. tu agis ↄ me rei ven. tũc quero vtrũ eoipſo dicaris me turbare in poſſeſſione ita ꝙ eo ipſo facias reum aduerſariũ in interdicto ꝛ nõ oporteat ꝓbare de alia turbatõe. Ber. dicit ꝙ iterdictum vti poſ. datur inter duos qui aduerſatiue dicunt ſe poſſidere. ſed hic agens rei vendicatione non dicit ſe poſſidere. ergo ex hoc nõ ſupponit ſe interdicto niſi ꝓbaretur alia turbatio. vt ff. de vi ꝛ vi ar.l.vim facit.ꝛ ſ. de ꝓba.c.l3 eam.ꝛ dic vt ibi. Ad declarationẽ ꝓdictoꝝ qro quomplex ſit ↄrietas. Rñ. triplex.ſ. ↄrietas originis. vt.C. de fur.l.j. ↄrietas ſ. incõpatibilitas finis. vt no. Dy. in.c. nullus pluribus. de reg.iur.in.vj.ꝛ icompatibilitas ordinis. vt ff. fa.her.l.j.ꝛ no. ff. de excep.l.oẽo. ¶ Et no ꝙ ↄrietas originis ipedit natiuitatẽ. alie ↄrietates ipediũt exercitiũ. qḋ dic vt diſtin.d.l.j.C.de fur.ꝛ C.de codicil.l.ſi.ꝛ i.l.j.C.ſi ſer. extero. ¶ Sed nõne ſiqs itentat poſſoriũ recuperande ꝛ petitorium petit bis ide3 ergo repellitur. ¶ Item vꝫ ſupuacuo agere. vt.C. de ap.l.in offerendis.§.i. ergo repellitur. vt ff. de condi.fur.l.ſeruus.§.ſi bone. Rñdeo non eſt verum ꝙ idem petat qḋ apparet qr ſñia abſolonis lata i vno nõ parit exceptionẽ rei iudi. in altero. vt.ſ.c. paſtoralis.ꝛ ſ.c. proximo. ¶ Item reſtitutio poſſionis in rei vendi. venit officio iudicis. ff. de rei ven.l.qui reſtituere. ſed in iterdicto venit iure actionis ꝛ obligationis perſonalis. Item i rei vẽ. iurat in litẽ ſed i poſſeſſorio nõ iuratur i litẽ ſed tñ de veritate. vt.C. vnde vi.l.ſi quando. ¶ Quero quid prodeſt ſñia momẽti. Rñ. vt.ſ.c. paſtoralis. dicit Arch. ꝙ ordo iudicij ſeruatur vt ſatiſfiat iuri non qr interſit aduerſarij. vt no. Arch.l.ij.q.ij.§. qñ nũt.ꝛ ꝓbatur. ff. de mio.l. ait pretor.§. ꝓmittitur. ¶ Vltimo no. ꝙ proprietas eſt dignior q̃ ſit poſſeſſio. Baldus.

c **Cum olim.** Suffit ei cui dignitas ẽ collata ſi ꝓbet ꝙ cõferẽs colatõis tpe inn ↄferẽdi poſſederit. vel aliter. Succũbẽs in poſſorio ḋ ꝓprietate age

Digitized by Google

re ꝑōt.h.d. Tria facit. primo decīſe narrat ꝓceſſum. ſcd̄o ibi. qñ. reddit diſſinitionis cām ⁊ ſoluit obſtaculā ⁊ diſſinit. tertio reſeruat ſiue proteſtať ibi. reſeruata. ¶ Caſus. Ep̄s vincētinus ꝯtulit archidiaconatū eiuſdem eccleſie archipreſbytero. ⁊ canonici vincētini petebāt collationē caſſari eū de iure cōi debuiſſet eoꝝ ꝯſenſus requiri. cauſa iſta fuit delegata quibuſdā iudicibus de vtriuſqꝫ partis ꝓcuratorum ꝯſenſu. Canonici poſtmodū recuſarunt dictos iudices delegatos ⁊ qꝛ dicta recuſatio erat friuola nihilominus ſeruato iuris ordine receperunt teſtes. ꝑ pte. Archi. fuit ꝓbatum ꝙ ipſe ep̄s erat in poſſione pacifica ꝯferēdi ꝑſatū archidiaconatū qñ ipſuꝫ ꝯtulerat duobus archidiaconis imediate ꝑcedētibꝰ. papa examiato ꝓceſſu dictū archidiaconatum ꝑdicto archidia. adiudicauit. canonicis ꝑpetuum ſilētium impoſuit quo ad dictū archidiaconū. Sed reſeruata qōne ſup proprietate ꝯferendi inter ep̄m ex vna pte ⁊ canonicos ex altera. nō ꝑiudicātibꝰ ꝓbationibus añ dictis. qꝛ res inter alios acta non dꝫ aliis ꝑiudicium generare. dicit Inno ꝙ ſtatim qd̄ ep̄s eligit i celligitur ꝯfirmare. Idem ait ꝙ offiñ iudicis cōpetit nō ſolum ꝯ eū qui ſpoliat. ſꝫ ēt ꝯtra eū q debituꝫ nō ſoluit. ꝰ. de elec. c. querelā. Idē ait ꝙ poſt ꝯfirmationem nihil pt̄ obijci quominus ꝯfirmatio hēat ſuū effectū ſi aduerſariꝰ habuit tp̄s excipiēdi. ⁊ nō excipit dum tñ ꝯfirmatio nō ſit clādeſtina. Idē ait ꝙ exceptio minus canonice electōis nō ſuſpēdit effectū ꝯfirmationis licet appellatio i integrū reſtitutio vel nullitatis intētatio impediret. Ide ait ꝙ ꝯtra iudiciū nō eſt neceſſe appellare ⁊ iō nō traſit tāqꝫ i rez iudicatā. Idē ait ꝙ ſnīa lata iniuſte per ꝓcuratorem prodeſt dño ſed nō nocet ſi ꝓcurator eſt in dolo. ꝑſertim vbi nō petat regreſſus cōtra ꝓcuratorem vt i beneficialibus. ſed culpa nocet. Inno. ¶ No. primo ꝙ ille q ē in poſſiōe eſt in iure ꝯferēdi bñficiū vel dignitatē etiā ſi de iure cōi nō ptineret ad eū ſolū. ¶ Item no. ꝙ ex vno acto pacifice ſecto acqrit quaſi poſſio iuriū incorporaliū. ¶ Item no. ꝙ ſi ꝓcuratores ꝯſenſerūt dñs nō pōt infringere factum ipſoꝝ. ¶ Item no. ꝙ res acta iter eū q hꝫ a me cām ⁊ aduerſariū eius nō facit mihi ꝑiudiciū. ¶ Item not. in ṽbo ꝓpteratis ꝙ hoc mo. ſ. ꝯferēdi pōt vēdicari. ¶ Opponiť ꝙ ꝑ vnū actuꝫ hoc ius nō ꝑſcribať. vt. C. de ſer. l. ſi. ⁊ ꝰ. eo. eccleſia. So. hic nō vi ꝑſcriptionis ſed vi poſſionis pacifice ꝯfirmať collatio. ¶ Opponiť ꝙ factū ꝓcuratoris nō debeat nocere dño, vt. ff. de ꝓcura. l. ignorantis. Solut. ibi nō hēbat mādatum. hic hēbat ad cām. ⁊ hoc mādatū ptinet ad quēlibet actū litis. ⁊ intelligiť niſi cā ſupuniſſꝫ de nouo qꝛ pōt tūc dñs reuocare factum ꝓcuratoris. quinimo ꝓcurator factū dñi. vt. ff. māda. l. ſi hoīem qd̄ eſt no. dignū. ¶ Quero qd ſi iſte procurator in iſto ꝯſenſu commiſiſſet dolū. rñdet glo. ꝙ dolus nō nocet dño qd̄ eſt veꝝ ſi eſt euidens. alꝫ bene nocet dño in ꝓſecutione litis. vt. C. de his qui. vt indig. l. poſt. ⁊ ff. de excep. doi. l. ſi procurator agit. ſed negligētia ſeu culpa bene noceret etiā ſi procurator nō eſſet ſoluēdo. Nā in caſu iſtius. c. ꝓcurator nō ſoluēdo eſt rō ꝙ ſpūale beneficiū nō recipit extimationē. vt. ꝰ. de ſimo c. q̄relā. ¶ Quero nūquid eccl̄ia leſa ꝑ negligentiā ꝓcuratoris poſſit petere reſtitutionē in integrum. rñdeo ſic. vt. ff. de mino. l. minor. xxv. annis omiſſam. quinimo ipſe idē ꝓcur. noīe dñi abſqꝫ alio mandato poſſet incidenter petere reſtōnem in integrum aduerſus culpā ꝓpriā. qꝛ petit eā noīe eccl̄ie. vt. ff. de excep. rei iudi. l. ſi is q hereꝫ nō erat. §. vl. ⁊ ff. de excep. l. modeſtinus. ¶ Quero ſi ꝓcurator habuit certā formam ſuper ipetrando certos iudices ⁊ ipſe ꝯſenſit in alios an preiudicet dño. rñdeo nō. vt. ꝰ. de ap. c. ſignificante. ⁊ ff. de ṽ. ob. l. q rome. §. chalimachus. ſecus ſi habuit mādatū ſimplex ad impetrandum ut. ff. de ꝓcura. l. ſi is qui ſtichus. ¶ Quero qñ fuerunt iſti iudices delegati. Rñdeo poſt lit. ꝯte. corā papa tñ poterāt recuſari ex quo poſt lit. ꝯte. fuerūt delegati vt. C. de ꝯſor. eiuſ. l. ij. ¶ Opponiť ꝙ ſnīa lata ꝑ archidiacono pꝓſit ep̄o quia hꝫ ab ep̄o cauſam ⁊ ſic videť eadē ꝑſona cū ep̄o. So. nō eſt ita qꝛ ſnīa lata cū ſucceſſore non dirigit oculos ſuos ad auctorem qꝛꝫ ſnīa lata ꝑ auctore ꝓſit ſucceſſori eius. vt. ff. de excep. rei. iudi. l. ſi a te. §. ſi. ⁊ eſt

rō differētie qꝛ eius deſcēdit ſed nō aſcēdit. ſalliť qñ ſucceſſori queriť ius ex ꝑſcriptōe ſurgente ex eodē titu. vt. ff. de ꝯdi. inde. l. indebiti. §. ſꝫ ſi nūmi. ⁊ ff. ꝺ dōa. cā mor. l. ſi alienā. in princ. Adde quod habeo in. l. ſepe. ff. de re iudi. quod eſt no. dignum.

A causa. Petēti rē ex vna cauſa ſi agat ex alia. ſi ob. exceptō rei iudicate. ꝯcor. C. ꝺ pe. hēdi. l. hēdi tas ma tertere. ⁊ ff. de euic. l. minor. §. ſi ſeruus. vel ſic vt faciat ad titulū. Petēti rē rōne dñij nō ſufficit ꝓbare poſſionē. h. d. ⁊ prio decīſa diſſinitio. In ſcd̄a ꝓteſtatio. ſecunda ibi. ad hoc. ¶ Caſus. Patriarcha duo petebat qꝛ vēdicabat ſubiectōeꝫ in mōaſterio ſancti gregorij ⁊ inſuper petebat. l. ſolide. ad indiciū ſubiectōis ab abbate dicti mōaſterij. pro pte patriarche fuit ꝓbatū ꝙ abbas iuit qñqꝫ ad eiꝰ ſinodū ⁊ ꝙ ꝑ plures ānos ſoluit ei. xl. ſolidos nō tñ fuit ꝓbatū quo ad ſubiectōis indiciū. ſed ꝯtra patriarchaꝫ fuit ꝓnūciatū qꝛ iſte ꝓbatōes nō ꝯcludūt ꝺ neceſſitate. Querebať verū patriarcha ſi aliud remediū ſibi ꝯpetit poſſit ipſum ꝓponere. rñdeť ꝙ ſic. dicit Inn. ꝙ ꝑ ſolutionē alicuius quātitatis annue ſubiectio nō ꝓbať. Inno. idē in feudis ꝙ ſi ꝓbať feudū lꝫ ꝑ ꝯceſſo priuilegio ſoluať aliqd ānuū. Nā iſte eſt cēſus nō fidelitas ⁊ tn̄ ſic ad quēlibet hēdē. caſtrū priuilegiatū etiā ad feminas. vt. ꝰ. de reſcrip. c. ſignificauit. ⁊ ita rñdi in qſtione de ſcd̄. ¶ Opponitur ꝙ patriarcha debuiſſe vincere qꝛ cēſus eſt indicium. vt. ꝰ. ꝺ cēſi. c. cum venerabilis. Solu. qñqꝫ cēſus ſignificat exēptionē. qñqꝫ protectōe. qñqꝫ ſubiectionē qꝛ nō apparet ad qd ſignificādum fuerit cēſus ſolutus. ꝓbatio eſt obſcura. ⁊ iō ꝓ nulla hr̄. ⁊ ſic ob. ff. de vſuris. l. cum de in rē verſo. ⁊ C. de agri. ⁊ cēſi. l. litibus. li. xi. ¶ Oppo. ꝙ probata poſſeſſiōe ꝑſumať dñium. vt. l. pe. ff. de ꝯdi. ob. iſti. So. vbi dñiuꝫ deduciť ꝑncipaľr. ſi ſufficit ꝓbare poſſeſſionē. ſecꝰ ſi icidēter. vt. ff. ſi ſer. vē. l. ſi curi. §. ſi querať. ⁊ l. j. ff. ſami. her. ⁊ dr̄ icidēs qd̄ q mouet ꝑncipaľr pp aliud nō ꝑ ſe. ſed principalis qd̄ dr̄ illū que principaľr pp ſe mouet. Simile dr̄ ꝙ ṽba enūciatiua dicunť ꝓferri ꝑncipaľr pp ſe qñ ſi terminanť ad aliū. ¶ Alius no. ꝙ ꝑ ire ad ſinodū vocatꝰ nō ꝓbať ſubiectio. ⁊ eo nō ꝯcludēs ꝓbatio nihil operať ꝓbatio. ergo. dꝫ ꝺ neceſſitate ꝯcludere. vt. ꝰ. de ꝓba. c. in pñtia. ⁊ ꝰ. de teſti. c. cū in filij. ꝙ dic vt no. C. ꝺ ꝓba. l. neqꝫ natales. ⁊ ibi no. ꝙ locꝰ a cōiter accidēnbꝰ concludit in mā ꝓbationū. Ex hoc ſequiť ꝙ noīe cēſus vel ficti intelligiť ille ꝯtrus q ſub eo noīe in regiōe frequētať. vñ teſtis deponēs de cenſu vel ficto intelligiť deponere ⁊ ꝓbare id qd̄ verbū ſonat ſm ꝯſuetudinē ⁊ interpretatōem regionis. ff. de le. iij. l. liberoꝝ. §. ꝙ tñ caſſius. ff. ꝺ edil. edic. l. ſꝫ ſi nolit. §. qui aſſidua. ⁊ iſtud eſt no. dignū. ⁊ multas dirimit qōnes. ¶ Et ſcias ꝙ oēs ꝯtrus ꝺ mūdo quos conſuetudo de nouo inuenit ſunt ꝯtrus inominati ex quo a iure gētium vel ciuili nomē nō acceperūt. vt. ff. de ꝑſcrip. ṽ. l. ſi naturalis. §. ac cuꝫ de. ⁊ ff. pro ſo. l. ſi margaritam. ⁊ iō ꝯtractus ficti ꝯſiſtēns in alio quam in pecunia numerata eſt ꝯtractus inominatus. de iſto ꝯtractu fit mētio. ꝰ. ꝺ reſt. ſpo. c. piſanis. ⁊ in ꝯtractibꝰ ē ꝓcedēdū de ſimilibꝰ ad ſimilia. vt no. dicit tex. ff. de ꝑo. l. j. §. ſiqs ſeruū. ¶ Iteꝫ ꝺ cōtractu cenſuali habeo ꝙ celebrať ꝑ eſtimā qd̄ ſit in cōi qd̄ eſt ſignificatiuū faciendi ſeu ſuſtinēdi onera cōtratio ſuis modis ⁊ tꝑibus. vt nota. ff. ad muni. l. incola iam. ⁊ C. de dona. l. cēſualis. ⁊ ff. de acqui. re. do. l. que quiſqꝫ. ⁊ iſta ſunctio vocať pares ⁊ libeā. vt. l. ſi. C. ꝺ imu. ne ꝯcedē. ⁊ no. ꝑ Bar. ff. de re indi. l. iiij. §. actor. ꝑ Inn. ꝰ. de ſen. excō. c. graueꝫ. ꝑ Accur. ff. ꝙ cuiuſqꝫ vniuer. nom. l. j. §. qbus. ꝑ Spe. in ti. de cenſibus. in ſuo ſpec. Bal.

a ¶ No. circa hanc rubricā ꝙ licꝫ verbū reſtituere ꝓprie ſignificat retrodare tñ cāſignificat ⁊ ꝑ ſe dare tex. eſt in. l. iij. C. cōmo. l. l. ſi fratris. C. ꝺ iur. de lib. in. l. captum ff. de capt. ⁊ poſt li. i. l. ſcimuſ §. i. C. ꝺ ioſ. teſta. in. l. ticio i primo ad municipa. Et iō interdeť adipiſcēde poſſeſſiōis dr̄ reſtitutoria. l. j. §. fina ff. quoꝝ bonorū fac. l. ṽbū reddēdi ff. de ṽbo. ſig. Iteꝫ aduerte ad verbū ſpolia. qꝫ licet ſonet in viriū. vt i. c. cōquerente ꝰ. e. ⁊ hic tñ aliqñ capiť ī bonā pteꝫ vt in. c. ꝙ in dubio ꝺ re. c. cum bone ꝺ eta. ⁊ qua lite.

De reſtitutioneꝰ ſpoliatorum. Rubrica.

Licet. Si ꝯſentit q reſtitutionem poſſeſſiōis petit ꝑe ſibi queſtio ꝓprietatis reſerri. h. d. prio ꝑtia cō queſtio. in ſcd̄a quoddaꝫ dcm̄ bimēbre. ſcd̄a ibi conqueſtus. ¶ Caſus. Filaſius cetus cōqueſtus fuit compum ſuuꝫ ab

Digitized by Google

hominibus cuiuſdã eccľe irreuocabiliter ⁊ per violentiã occupatũ ſupple a petebat poſſeſſiõem ſibi reſtitui. q̃d eẜ diaconus ipſius eccľe ſe oppoſuit dicẽs aduerſatiue. ⁊ excipiẽdo ꝙ dictus cãpus erat ipſius eccľe. ex ꝯſenſu vtriuſ qȝ ptis fuerunt inducti teſtes ſup ꝓprietate. Querit q̃d iuris papa rñdet ꝙ ocã poſſeſſio añ oẽm ꝯtent õem proprietatis õbebat ſpoliato reſtitui ſi ꝯdixiſſet ventilatõi ꝓprietatis. ſȝ qꝛ ꝯſenſit ſi diaconus probauit de dñio eccľe. eccľa dȝ abſolui ⁊ nõ condẽnari. ⁊ ita fieri mãdat. ¶ In tex. ibi ab hominibus. no. ꝙ factum ab hominibus eccľe cenſet ab ipſa eccľa factum. ¶ Oppo. ſ. c. cum ad ſedem. Nam delictum hominũ nõ dȝ preiudicare eccľe. Sol. ĥ eccľa per tale delictum queſierat poſſeſſionem rei inuaſe ⁊ ſic erat locupletior. ſecus ſi ad eccľam nihil puenisſȝ. vt .C. vnde vi. l. meminerint. ⁊ ita loquitur contrarium. Ibi occupatum. ſ. per vim expulſiuã per que verba videt intentare iterdictum vnde vi. vt no. j. q. iiij. c. qꝛ prelatus. Ibi ꝯtra tentõem. ſ. de proprietate. Sed contra hoc opponiẜ. qꝛ dolo facit q petit ꝙ reſtituturus ẽ. Rñdeo hec exceptio nõ põt opponi ſpoliato qꝛ nõ teneẜ reſtituere añ q̃ȝ ſit in poſſeſſione repoſitus. ¶ Sed q̃d ſi opponens vellet ſtatim ꝓbare de dñio. dicit Accur. ꝙ dȝ audiri. ita no. ff. de iudi. l. ſi de vi. Sed glo. illa eſt falſa in poſſeſſorio retinẽde. vt no. ſ. e. c. audita. in ſcða glo. ſȝ ẽ vera in iterdicto adipiſcẽde. vt. C. quoꝝ bo. l. fi. Itez eſt vera in edicto diui adri. ſi excipiens pẽdit añium ex vitiis volũtate ſi ẽ eiuſdẽ diui ⁊ ꝓgatiue cũ agẽte. aſs ſecus. vt. C. õ edic. diui adri. l. ij. ⁊ l. edicto. ⁊ dic vt ibi. Itẽ glo. ẽ vera in cõdi. ex l. ꝯquerebaẜ. C. vñ vi. ſ. qñ eſt occupata poſſeſſio vacans. vt ibi no. Ibi ꝯſentiente illo. iſtud ẽ v̈bum notari dignũ ꝙ ex ꝯſenſu actoris ſpoliati ꝓponitur ꝯ eũ ꝓprietatẜ exceptio qua ꝓbata reus abſoluiẜ ab interdicto. Adde ⁊ ꝯdẽnabiẜ ſpoliatus in expẽſis tanq̃ȝ victus victori nec recuperabit fructus pceptos a ſpoliatore qꝛ idȝ ẽ iudiciũ de fructib⁹. ar. ff. de rei vend. l. ex aduerſo. ⁊ .C. de vſuris. l. eos. in prin. ⁊ iõ caueat ſibi actor ne litem ꝯteſtetur ſup exceptõe ꝓprietatis. qꝛ tunc videreẜ ꝯſentire. vt. ff. de iudi. l. ſȝ ſi ſuſceperit. in prin. vñ ꝯtra excipiente replicet ꝙ ſua exceptio nõ dȝ admitti. vt no. in auč. de teſti. in glo. que incipit duo dixerunt. ⁊ ar. C. de adul. l. quoniam alexandrus. Ibi ꝓbaturoꝝ. iſte diaconus forte hẽbat mãdatũ vel forte nõ hẽbat. ſed cauerat de rato. aſs nõ poſſet intẽtare ꝓprietatẽ ⁊ iudicatũ ſolui. aſs nõ eſſȝ idoneus defenſor ſicut nec ꝯiuncta pſona cui aſſimilaẜ iſte clericus. vt. ff. de ꝓcura. l. pomponius. l. ſed hec. ⁊ l. q habentẽ. ⁊ no. ff. de da. infec. l. q bona. §. qui alieno. ⁊ l. iij. §. ſed ſi forte. ff. iudi. ſol. Ibi ioris. i. dñij ꝓprietatis. Ibi huic. ſ. ceco. Ibi intẽtione ſ. petitione. Ibi reo. i. campius. no. ꝙ dixi in ſũmario ⁊ in expoſitione tex. ¶ Quero an ꝓdo ab inicio ſemper recuperet ſumptos. rñdeo vtiles ad ꝑpetuã rei vtilitatem factos recupet qꝛ nõ videẜ donaſſe. nõ vtiles ñ recuperat. qꝛ vr̃ donaſſe. ſed neceſſarios recupat retinẽdo qꝛ non vr̃ donaſſe. nã ſi non feciſſȝ eos tenebaẜ dño ita ꝙ neceſſitas iminebat nõ ſolum rei ſȝ pſone hãc rõnez reddit gl. ſing. ff. de peti. here. l. heres furioſi. iuxta illõ in neceſſitatibus nemo liberalis exiſtit ſicut nec in fructib⁹. ff. de pig. act. l. eleganter. §. qui reprobos. ¶ Extra quero nũqd baro poſſit ſuos hoies obligare. rñdeo non vt aliq̃d ios q̃raẜ i pſonis ipſoꝝ. vt no. ff. de fideicõ. lib. l. inuitus. ⁊ in auč. vt nõ fiant pig. colẜ. v. in glo puta. ¶ Sed pone duo barones habebãt guerrã inuicẽ ⁊ eoꝝ hoies cũ ipſis fecerunt pacẽ ꝓ ſe ⁊ hominibus ſuis. Nũquid hoies ipſoꝝ reincidant in guerraȝ. archidiaconus in ſuo roſario tȝ ꝙ non ⁊ idem in feudatariis dico q per pacẽ ſunt abſoluti. arg. in l. ſi. ff. de pac. ⁊ .C. loc. l. ſi cũ hermes. Bal.

¶ Nota verum q̃d eẜ dicit hic in ſpecie. d. an. to. in ij. col. qõ dictus ⁊ circa deno. rat ꝯtinuationẽ ꝑ tex. in c. ſȝ cũm. de ꝓbatio. de quo vidẽ ibi Feli. in ꝑ. col.

ſ **Olicite.** Petẽti reſtõnẽ ñ obſtat exceptio abiuratõis facte poſt ſpoliatõnem. ¶ Caſus. Quidã clericus noie ĥ dicebat ſe ſpoliatũ eccľa ſua petẽs eaȝ ſibi reſtitui. ſpoliãs opponebat ei ꝙ renũciauerat cũ iuramẽt ꝯ bñficio ſuo qõ volebat ꝓbare ꝑ teſtes. papa dic ꝙ nõ dȝ admitti ad ꝓbãdũ. qꝛ nõ ẽ veriſimile ꝙ ſpoliat⁹ ꝑ vim poſtea renunciet ſponte. ⁊ iõ mandat ꝙ dictus. b. ꝓbat ſe ſpoliatũ ꝑ teſtes idoneos ꝙ reſtituaẜ ei eccleſie. dicit Inn. ꝙ q reſignet poſſeſſionẽ ꝑdit. Inn. ⁊ ſtatim põt alteri conferri ſine aliqua priuatione vĺ ſnia. ſ. c. accepta. ꝑ Inno. Ibi quo tẽpore. no. inquirẽdum õ tẽpore quãdo rẽ pus ẽ õ ſubſtantia probationis. concor. clem. ſi. de reſcrip. ⁊ pulchre no. ff. de neg. ge. l. cum actum. ⁊ .C. õ pet. here. l. ſi poſt motam. Ibi veriſimile. nam dolus ⁊ violẽtia pſeuerat donec purgeẜ. ar. ff. de fur. l. iſciãdo. §. infans. ff. õ vſucap. l. ſequiẜ. §. in pꝛẽte. nec ob. ff. de condi. ob. tur. cãm. l. ſi ob turpem. ⁊ qõ no. in. l. ij. C. quod me. cauſa. qꝛ ibi loquiẜ in vi compulſiua in qua iteruenit cõſenſus a principio licȝ coactus. ⁊ iõ actus ſpõtaneus ſequẽs remouet viciũ a cõſenſu meticuloſo pcedẽte. ſȝ vis expulſiua nullũ hȝ in ſe cõſenſum. Conſidera vis expulſiua nõ põt purgari abſq̃ȝ facto expulſiois qꝛ ẽ actus pmanẽs in re ipſa ſed cõpulſiua ſic qꝛ ẽ actus tranſiẽs ex ſolo accidẽte cõſenſu compulſi purgaẜ abſq̃ȝ retro ſimili. ¶ No. ꝙ ſpoliatus nũquam ꝓſumitur conſentire. ſic. ſ. õ renun. c. ſup hoc. ¶ Itẽ no. ꝙ renũcians proprietati nõ ꝑdit poſſeſſoriũ recuperãde eiđẽ tũc ꝯpetẽs. ¶ Sȝ q̃ro quid ſi prius renunciauit poſtea eſt expulſus. Rñdeo aut renũciauit ꝓprietati retẽta poſſeſſione ⁊ hȝ iterdcm̃. aut renũciauit proprietati ⁊ poſſeſſioni retẽta ſolõ añimi detẽtiõe ⁊ nõ hȝ iterdictuȝ. quia cũ nõ ſit verus poſſeſſor nõ diciẜ ſpoliatus. opȝ eim agẽtẽ interdicto recuperãde ꝓbare ſe poſſediſſe ciuiẜ vĺ nãliter tpe expulſiõis. vt in. l. j. ff. õ vi ⁊ vi ar. ¶ Quero cur tã varie. ſ. ꝙ aut ẽ expulſus añ abiurationẽ aut poſt. Rñdeo qꝛ ſi añ erat ei ius iterdicti iam q̃ſitũ. ſȝ ſi poſtea nõ erat q̃ſitum nec poterat queri qꝛ poſſeſſionẽ pdiderat renũciatione nõ expulſiõe ⁊ ſic ſponte nõ ꝑ vim. vt. ſ. c. pri. vĺ ibi renũciauit in iudicio. vt. C. õ pac. l. poſtq̃ȝ liti. ⁊ ſic erat notorium. Itẽ nõ erat õ futuro probãduȝ ſȝ iam probatuȝ ꝑ acta ꝙ ipſe expulſus erat iure bñficij. vñ officio iudicis dȝ ei õnegari reſtõ. ar. ſ. c. ad dcimas. li. vj. ¶ No. i iſta dere. ꝙ renũciatio bñficij põt probari ꝑ teſtes. ⁊ tene hñ menti ergo ⁊ collatio qꝛ ꝯrioꝝ eadeȝ ẽ diſciplina. qõ verum ẽ in ſimplicib⁹ bñficijs. ſecus i dignitatib⁹ que nõ probanẜ niſi ꝑ ſacros apices. vt. C. õ diuer. offi. l. ꝓbatoriis. li. xj. ⁊ ſic ꝯtractus pricipis debẽt ꝓbari ex epiſtolã iate. vt. C. õ quadr. pſcri. l. bñ a zenone. Bal.

a **Ccepta.** Petẽti reſtitutiõeȝ eccľe obſtat abiuratio ſpõtãea ¶ Oppo de. c. pcedẽti. ſol. vt ibi. ¶ Itẽ opponiẜ õ. c. cuȝ veniſſȝ ſol. vt ibi. ¶ Itẽ opponitur de. c. poſt electionẽ. ſol. vt in glo. vel dic omiſſis oibus ſolutiõibus que ponũtur i. c. pcedẽti. ⁊ hic ꝑmitte ad euidẽtiam ꝙ an exceptio ſpõtanee abiurationis ſit admittenda vĺ non ꝯtra petẽtem reſtõnẽ ſic diſtingue. qꝛ aut opponitur circa talia in quibus ſi potuit fieri ꝑiudicium ꝑ abiurationẽ. ⁊ tũc ñ admittiẜ exceptio. vt. d. c. cuȝ veniſſȝ. ⁊ ẽ ratio qꝛ exceptio tũc ñ tãgit efficaciẜ actionẽ propoſitam ⁊ ideo non põt eam excludẽ. ¶ Quero nũqoid renũciatio poſſit fieri aduerſa parte abſẽte. rñdeo aut renunciatur bñficio ⁊ ſatis ẽ ꝙ renũcíet i mãibus ſupioris ipſius bñficij. vt no. i. c. j. õ renũ. i clemẽ. ⁊ hoc i bñficio adepto ſed in adipiſcẽdo pt renũciari coram quocũq̃. vt i. c. gratie. õ reſcrip. in clemẽ. Siquis autẽ renũciet poſſeſſioni ⁊ ñ titulo bñficij pt renũciare vbicũq̃ȝ ⁊ coram quocunq̃ȝ. quia ſolo animo ꝑditur poſſeſſio ⁊ corporalis detẽtio facta renunciatione pro nihilo reputatur. vt. C. de acqoir. poſ. l. ſȝ quã quam eim dominioȝ non poſſit haberi pro derelicto quãdiu durat poſſeſſio corporalis. tamẽ poſſeſſio pt haberi ꝑ derelicta. vt. ff. de acqoi. poſ. l. ſiqo vi. §. differentia. ⁊ dicit ibi Bart. ꝙ in bñficijs anihilato titulo anihilaẜ poſſeſſio que eſſet ſicut fiſcus fatua ſi remaneret. Itẽ eſſet iuri contraria. Itẽ non poteſt ſtare per ſe. vt in. c. bñficiũ. de regu. iur. li. vj. licet ſecus ſit in rebus ꝓphanis. vt. ff. de acq. poſ. l. nãliter. §. nihil cõe. qꝛ talis poſſeſſio ꝑ ſe ſtat. vt. ff. vti poſ. l. j. in fi. Nam quo ad ſubſtantiã poſſeſſionis nihil differt iuſta ⁊ iniuſta poſſeſſio. ff. de acqui. poſ. l. iij. §. ex cõtrario. ¶ Quero in q̃bus manibus renunciabitur feudom. reſpondeo in manibus dñi vel alterius iueſtiti vel iueſtiẽdi de feudo. vt in. c. j. qui ſucceſſores teneantur. col. x. ⁊ c. i. §.

Digitized by Google

rurſus quibus modis feudum amit. Et ſi renūciatio non eſt vaſallus nō pdit poſſeſſiōez feudi qz nō poſſidet gra ſua tm̄ ſʒ gratia ſua ⁊ dn̄i. nec pōt dn̄o interuertere poſſeſſionē vel qualitatē poſſidendi. vt. C. ne rei dn̄ice vel templar. l. vniuerſos. ⁊ C. de preſcrip. xxx. annorum. l. male agit. Sed verum ē no. q odio illiꝰ eſt renūciatio ſed i abſentia aduerſarij. vt. C. de pac. l. poſtquā liti. nō tamē i preiudicium aduerſarij. vt. ff. de rei ven. l. vtero3. Apparet igitur q interdum abrenūciata ꝓprietate tollit poſſeſſio que ſine ꝓprietate vera ſiue putatiua eſſe nō pōt. interdū nō vt qn̄ poſſideri pōt ſine titulo vero vel putatiuo. C. de rei vendi. l. ſi. Ecōtra accidit titulus poſſeſſori ⁊ ſit ꝓprietas que eſt tertia adiacens. vt. ff. de rei ven. l. quedā mulier. ⁊ ff. de iur. do. l. ſi ſponſalibus. §. ſi. Idē ⁊ ecōtrario ſi poſſeſſio accidit titulo. vt. C. de acqui. poſ. l. minus inſtructus. Nam p tra ditionem augetur effectus. Porro in eccleſiā trāſit dn̄iū ex ſolo titulo vero ſed nūq̄ ex putatiuo nec ex iuſto niſi ſeqūr tradito. ff. de do. l. elegāter i prin. qđ bn̄ not. Bald.

a **Vdita.** In interdicto retinēde poſſeſſionis ſuccūbit reus ipſius abiuratiōe ꝓbata. Itē per litteras reuocatorias nō reuocaſ mādatū prioꝝ iudicū añ receptionem poſterioꝝ lraꝝ. In prima parte ponūtur ꝑmiſſiones pape. In ſcđa ꝑceſſus iudicū ⁊ motiua dubioꝝ. In tertia mādatū pape ⁊ rō. ſcđa ibi. cū dictis. tertia ibi. qz tn̄. ¶ Caſus. R. clericus ꝯqueſtus eſt de. b. ꝑſone eccleſie de ſandeā. eo qđ ipſum inquietaret i poſſeſſione ſue eccleſie de pleteren. papa cōmiſit cauſam mādās iudicibꝰ qđ ſi ꝯſtaret q predictus. b. alterius eccle ꝑſonatū bēret vel ſpōte abiuraſſet ꝯpeſceret dictū. b. a moleſtia dci. R. Interea fuerūt alij iudices impetrati ſub alia forma cum clauſula nō obſtātibus primis litteris. iudices primi ꝓceſſerūt in cā ⁊ tulerūt ſniam diffinitiuā p dicto. R. qz repererunt qđ dictus. b. bēbat alium ꝑſonatū ⁊ abiurauerat ꝑmittē do dicto. R. qōnez non motuꝝ ſup dicta eccla de plerē. Modo iudices poſteriores ſi obſtāte dicta ſnia volebāt ꝓcedere ſm formā poſterioꝝ litteraꝝ eo qđ videbaſ ſententia lata p iudices reuocatos. Queſitū3 fuit a papa qđ iuris. Papa dicit q nō fuit ſic nec eſſe debuit ſue intētionis reuocare id qđ rite ⁊ canonice fieret aucto. litterarum ſuaꝝ. ſed id qđ tn̄ ꝑſumptione vel violētia eſſet imutatū ⁊ iō mandat ſniam latā obſeruari ⁊ nullatenus reuocari ⁊ ſi ꝯtra eā eſſet aliqđ ſtatutū p iudices poſteriores reuocari ſublato appellatiōis obſtaclo ⁊ hoc ſi dicta ſnia fuit lata añ receptionē poſterioꝝ lraꝝ ſed ſi lre fuiſſent ꝑſentate añ tūc nō valēt ſnia ꝓcedi iuxta poſterioris mādati tenorē. ¶ In tex. ibi. ꝑſona. dr̄ ꝑſona. i. p ſe ſonās quia ſonat rectoriam eccle. ¶ In tex. ibi. indebite moleſtaret not. q nō exprimiſ modus turbatiōis ⁊ tn̄ ꝓcedit libellus. ¶ In tex. ibi. qōnem de cetero nō moturū. not. p hec vba videri ꝑmiſſum nō turbari poſſeſſiōez etiā extra iudiciū qđ eſt not. dignū. ff. ad trebel. l. lucius. §. tres heredes. ¶ Item no. in vbo ſup eadē eccla q ille qui turbat i poſſeſſione dr̄ turbare in ipſa eccla. ¶ No. q miſſio nuncij ad impetrandum nō hʒ vim appellatiōis. ¶ No. q iuriſdictio ignorāti nō ꝯferſ nec auferſ cū effectu qz nō ē apta ad ius dicere niſi qualitas animi cū3 vitate ꝯcurrat. ff. de arbi. l. qualē. nō tn̄ ſnia dat iuriſdictionē ſʒ lic. qr delegatꝰ ꝓpriū nihil hʒ ex ſe. ff. de offi. eius cui mā. iuriſdictio. l. j. §. q mādatū. ⁊ J. c. ex cōqueſtione. per Inno. oʒ aūt q voluntas ſpeculetur ſe in intellectu alš nihil facit ordinate. tene menti. ¶ In tex. ibi. nō obſtātibus. No. q clā nō obſtāte recipit limitationē iuſ. ⁊ reſtringiſ ſm mentem loquētis. dicit Innoc. q ſnia nō itelligitur lata ꝯ itellectū. lraꝝ. ¶ In tex. ibi. nec itelligi. Not. q papa nō vult per ſuum reſcriptum bene ſtatuta reſcindere nec iuri alteriꝰ ꝑiudicari ē ſi opponit clām nō obſtāte. ⁊ ſic verba ꝑciſa limitatione recipiūt. ¶ In tex. ibi. vel violētia. no. factū3 per iudices vel aduerſarij violentia nō tenere. ¶ In tex. ibi. poſt receptionē. no. mādatū iudicis ignorātis nō reuocari ⁊ eſt ſpāle pp rigorē iudicioꝝ ſeruādoꝝ. ¶ In tex. ibi. tēpus cōpetens. No. illicita nō tendenda ⁊ quod canonice factum eſt non eſt reuocandū. Nam ſm regulas veriuſq3 iuris reuocaſ mādatū q durare nō intereſt ſua cum nō poſſit aliqđ exercere occaſiōe mādati reſidētis in ſolius mādātis nomine ⁊ mera volūtate. ff. de ꝯdi. ob cām. l. ſi pecuniam. §. ſi ſeruū. Et idem dico in iuriſdictiōe ordinaria ⁊ multo fortius qz eſt magis radicata ⁊ maxie ſauorabilis. Sed Pe. tenet ꝯtrariū vt refert Cy. C. mā. l. mādatū3. ſicut dn̄iū trāſferre nō pōt ꝓcurator reuocatꝰ. vt. ff. ſi cer. pe. l. eius q. §. quas vo. nec poſſeſſiōem tradere qz imediate a dn̄o ꝓceſſit dʒ. ⁊ iō reuocato mādato non eſt q tradat eā ⁊ dn̄iū3 ⁊ iuriſdictio equiparāſ. vt. ff. de ſtabo. l. q furem. fallit ſi procurator iam ſe obligaſſʒ añ reuocatōem mādan. vt dicit illa. l. no. ff. de pub. l. ſiquis probibuerit. ¶ Quero nūqđ procurator ꝯſtitutus ad ꝯhēdū3 mrīmonium vel cōpaternitatem vl̄ emācipādum filium abſentem poſſit iſtos actus exercere añquam ei ꝯſtet de reuocatōe mādati. rn̄ deo nō quia i iſtis actibus reqriſ cōſenſus dn̄i verus ꝑſeuerās ⁊ nō fictus. ⁊ ſic nō ob. c. vlti. de renū. i clemē. vbi dr̄ q ſpōſus eccle perdit eccl̄am per renūciatōem procuratoris reuocati qz in illo actu ſufficit fictio fictio que fingit mādatum durare neceſſe ꝑfecte reuocatum. Porro ſi alš quam i illo caſu ſoli reuocāti ꝑiudicat indiſtincte tenet reuocatio. vt no. ff. de ꝓcura. l. ſi ꝓcuratorem abſentem. ¶ Quero qđ i nūcio reuocato. dicunt doc. q ſiue ſciat ſiue ignoret ſe reuocatū nō obligat dn̄m inuitū qz nūcius nihil ꝓprio aīo facit ſed dn̄i cuius vbum portat in ore ſuo. Idē ergo in lr̄is p penitētiam reuocatʒ qz abeſt itellectus ⁊ ſine itellectu nulla vera obligatio cōtrahiſ vt ſinguſr no. ff. de actio. ⁊ ob. l. nō figura. ff de teſta. mili. l. diuus. ¶ Sed ꝯtra videſ. Nā reuocare mādatum eſt qdam diſtractus. ergo dolus dās ei cām reddit ipſā reuocationē nullam ipſo iure. Nā hoc eſt ſolēnis regula. quicūq3 ꝯctus in ꝯtrahēdo ſunt bōe fidei. ſimiliter ⁊ in reſoluēdo. vt eleganter no. C. de in iteg. reſti. mi. l. de tutella. ¶ Item dolus nemini dʒ patrocinari niſi ſit bonus dolus ⁊ cū cauſa rōabili. vt. ff. de acquirē. heredi. l. celſus. So. aut certaſ de lucro captādo ⁊ nō eſt ꝯcius. vt. l. ſi pr̄. ff. de manumiſ. vindi. aut de dāno vitādo. ⁊ tūc eſt ꝯctꝰ odio dolum cōmittētis q celauit reuocatōez mādati. in eius aūt fauore nō eſt. ⁊ hoc p regulā generalem traditā in. l. elegāter. in prin. ff. de dolo. ¶ Itē nūcius ꝓprie eſt q mittiſ cū3 mādato formato ⁊ ſic dirigiſ ad certā ꝑſonam. ſiquidem illi mādaſ q cum nūcio ꝯhat ⁊ ignorās ꝯhit eſt obligatō que in ipſo mādato inter eos ꝯſiſtit ⁊ includiſ. vt nota. C. mā. l. ſi lr̄as. ⁊ facit ad ꝓdicta ſinguſr doctrina gl. inſti. mā. §. item ſi adhuc. Et no. q mādatū qñq3 reuocaſ qñq3 p reuocato habeſ ⁊ vtrobiq3 reqriſ ſcia vel ſuppina ignorātia ad hoc vt actus nō teneat ē ſi ſumus in liberatiōe. vt dicit. l. ilľa no. ff. de ſolu. l. cum cornelius. Qñq3 mādatum expirat vt morte. alš dignitatis ſpiratōe. Pmo caſu aut ad negocia ⁊ loquiſ. l. eius qui. ff ſi cer. pe. aut ad iudicia ⁊ loquiſ. l. ſi defunctus. ff. de procura. ⁊. l. licius. Secundo caſu. ſ. cum priuatōe vl̄ mutatōe officij expirat mādatum ⁊ loquiſ gl. que eſt. ff. de cōdi. inde. l. ſi nō ſortem. §. q filio. vbi autem ſumus in collatōe mādati ſi mādatum eſt inualidum vel imperfectum non valet q agitur. vt no. in. l. iuſiurā q. §. j. ff. de iureiurā. fallit fauore minoꝝ ⁊ eccleſiarū vbi lex ratificat q pro eis vtiliter ē geſtū. Iſta eſt glo. no. C. in qbus cau. in iteg. reſti. nō ē neceſſ. l. ſi tutor. ¶ Vltimo no. q quidā ſunt actus ita coherētes ꝑſone q p aliū explicari nō poſſunt ſicut ſunt actus paſſiui vl̄ promiſcui corporis aſſrictiui vt adulteriū ⁊ ſebris. ⁊ ſimilia vt plene dixi. C. de cadu. tol. §. ne autem. ¶ Item ſeparatio domini noſtri ſit a nobis per noſmetipſos. et ſubtiſr not. ff. de manumiſ. vindi. l. pater ex prouincia. Item adde. ff. de ꝑna. l. hoc iuſ. §. ſiquis. ⁊ qđ eleganter no. ff. de lega. ij. cū pater. §. nemo. ⁊ per Cy. C. ſiquis alteri vel ſibi. l. mutuū3. C. mādati. l. mādatum. ⁊. l. ſi mandaſſem. Adde q ſi crediſ nuncio ſine lr̄is dn̄i vel alio ſigno cōſueto. vt. ff. depoſiti. l. ſiquis inficiatus Vbi habeo verbum non quero ſignum lʒ vtile ſit habere verbum ſignatū3. l. ij. C. ſiquis alteri vel ſibi. Sed vbi verbum expreſſum non habeo. aliquod ſignum ꝯſuetum habere debeo. J. de appel. c. ſignificaſ. ⁊ ſi oſtendaſ mandatū recēs ꝓſumitur durare. ſed ſi eſt anti-

Digitized by Google

quū dʒ dari terminus ad ingrediēdū an ſit reuocatū necne ⁊ ante mortem nō ɔtrahitur.ar.C.de teſta.l.ſancimus.⁊.l. nam ad ea.ff.de condi.⁊ demon.

1 **N litteris.** Petenti reſtōnēʒ bñficij qd̄ inſtōnis ñ canonice referri nō pōt.h.d. Et primo ponitur qd̄.ſcdo eius rñſio.tertio rō rñſionis. ¶ Caſus.pʒ in tex.ibi aduerſarius.i.reus ɔuentus īterdicto vñ vi. ¶ Jo tex.ibi cū.ſ.actorē.qui dicit ſe ſpoliatum. ¶ Jn tex.ibi canonice.ergo videbaſ ſpoliatus. ¶ Jo tex.ibi de violētia.i.de poſſeſſione violēta.vʒ ablata. ¶ Jn tex.ibi reſtituendus.ſ.vt ſpoliatus nō vt predo ſed ſi ex apta nō verboꝝ libelli appareret qd̄ eſſʒ intruſus nō eſſʒ reſtituēdus.vt.C.ne qs vella regia.l.j. ¶ No.regulam ꝙ predo eſt reſtituendus ad poſſeſſionē ſacti ſibi violenter ablatam. ¶ Opponiſ qꝛ dolo facit q petit ꝙ reſtituere oportet. So.hec exceptio nō pōt opponi i poſſeſſorio recuperande poſſeſſiōis.dicit Accur.niſi excipiēs velit exceptiōnem dñij ſtatim ꝓbare.vt no.ff.de iudi.l.ſi de vi.in glo.q glo.ē falſa in eo poſſeſſorio qd̄ nō excludiſ ꝑ exceptiōem dñij.vt no.Dy.in.c.q ad agēdū.de reg.iur.in.vi. ¶ Quero quid ſiquis ē ſpoliatus clā.rñdeo idēʒ qꝛ ex poſtfacto tranſit in vitiū violētie.vt.l.eo.Jteʒ cū qs.ff.de acq.poſ.l.clam poſſidere.§.ſi. ¶ Quero qd de bānito qui pōt ipune offendi aūqd ſi ē ſpoliatus pōt petere poſſeſſionē ſibi reſtitui.dicit hic Ber.ꝙ ſi talis ē predo cuius vite nullus parcere dʒ ꝙ ei non pʒ aditus iudicioꝝ.C.qñ lʒ vnicuiqʒ ſe ſine iudice vindicare.l.j.adde.C.de his q ad eccleſiam ɔfug.l.ſi ſeruus.⁊ in.c.dño guerrā in titulo hic finitur lex colla.x.⁊ tene bene mēti iſtā gl.valde ſingularē.ᵃ ¶ No.gl.ſingularē ꝙ qui pōt offendi in pſona multo fortius in bonis. ¶ Jtē no.ɔ̄ illos q tanꝗ̄ hoſtes publici latrocinādo vel per vim inuadūt caſtra aliena ⁊ maxie ciuitatem ꝙ poſſūt expelli nō ſolū incōtinēti ſed ēt cū iteruallo qꝛ occidi poſſūt cū ſint in pſeuerātia delicti.ſup quo vide Jac.de are.⁊ Cy.ff.de iuſti.⁊ iur.l.vt vim.tene mēti. ¶ Oppo.ꝙ ſpoliatᵘ nō ſit reſtituēdus.vt.ff.de fur.l.itaqʒ fullo.vbi fuit ſpoliatus ñ agit furto. So.aliud in furto aliud i violētia.⁊ ē rō qꝛ violētia iferſ pſone.furtum autem iferſ rei vt ibi no.vel dic ꝙ actio furti nō ɔpetit qꝛ ſi itereſt eius boneſta cā vt ibi.lʒ ɔditio triticaria ſibi ɔpetit.vt.l.ij.ff.de cōdi.triti. ¶ Oppo.ꝙ ſimul cognoſcaſ de ꝓprietate ⁊ de poſſeſſiōe.vt.ſ.e.c.j. So.diſtigue vt.ſ.ti.j.c.cū dilectᵘ.dicit Jnn.ꝙ debitores teneñſ rñdere maleſidei poſſeſſori.ſ.ex ſuo ɔtractu nō ex ɔ̄ctu veri dñi. Jdē ait ꝙ iudex aliter dʒ ꝓcedere ꝗ̄ ꝑ po qꝛ iudex procedit ſm ꝓbata.ſed po ſm ɔſciam. ¶ Jtē ait ꝙ actiones non poſſunt poſſideri niſi p eum cui competūt de iure. ¶ Jdem ait ꝙ per aſſignatiotōem verbaleʒ nō tradiſ poſſeſſio licʒ poſſit tradi ꝑ quaſdam fictiones ⁊ per inſtalatōnem in loco deputato ⁊ ꝑ pſonas hñtes ptātem ad hoc. ¶ Jdem ait ꝙ ꝑ cantate nō acqriſ poſſeſſio niſi poſſeſſio cantus ⁊ nō ꝑbende. ſi intrauit poſſeſſiōem vnius caſtri nō ꝓpterea acquirit poſſeſſionē aliorꝝ rēꝝ. ¶ Jdem ait ꝙ poſſeſſio eligēdi ñ pōt queri niſi quis eligat ⁊ ab eo electus habeaſ ꝓ electo ab his qui ptātem hñt eligēdi vel ſaltēʒ de eoꝝ patientia. ¶ Jdē ait ꝙ diſueſtire ⁊ deinſtallare ſit ꝑ ɔ̄rium actum inueſtire vel inſtallare vel depoſitōem ſuperioris. Jdem ait ꝙ quilibet ɔ̄firmatus ex virture ɔfirmatiōis etiam ſi nō poſſideat rectoriā pōt agere ɔ̄ quēlibet ēt ɔ̄ poſſeſſorem rectorie noie eccle. ¶ Quero vtrum ius eligēdi cōpetat rōe ꝓprietatis ipſius iuris an rōne poſſeſſiōis.dic ꝙ rōne poſſeſſionis dūmodo ſit poſſeſſio colorata.⁊ rō ē qꝛ eligere eſt quoddā frui.ſed ille dʒ frui q ē in poſſeſſiōe. Nec.n.pōt ꝓprietarius ſua auctē poſſeſſionem inuadere quā alius rʒ.⁊ breuiter dicas ꝙ iſta ſunt conſecutiua poſſeſſionis ⁊ quedā munera que per canones inducunſ poſſeſſori qꝛ difficile eſt ſemꝑ querere.i.de ꝓprietate. Jeno.aūt iſtos appellaſ fructus induſtriales ſed ſanius loquēdo melius dicerenſ opere induſtriales.argu.ff.de condi.inde.l.ſi non ſortē.§.libertus.ēt poſſent vocari obſequiales.vt.C.d neg.ge.l.officio.⁊.l.tutori.fructus enim ꝓprie ex rebus percipiuntur non ex officij impendendi neceſſitate.vñ nemo dicet ꝙ fructus tutele ſit auctori pupillo vel orphanotropho curare pauperes.vt.C.d epi.⁊ cle.l.orphanotrophos.dicit Jen.ꝙ ille qui eligit colligit poma iſtius arboris q vocatur arbor electiōis.vt ipſe no.ſ.de cauſa poſ.c.cum eccl̄a. Jnno.⁊ ē fructus q fruēdo conſumatur.qd̄ vbum rē pſeciam ſignificat.⁊ iō nō dico ɔſumiſ q nō ambulaſ ⁊ renouaſ ꝑ tpe cū iteꝝ agitur electio. Adde ꝙ multū refert inter itegralis electōis q̄ dʒ̄ēt interuēire cōſentu ⁊ alia neceſſaria vt ē confirmatio q̄ ē actus diuerſus ⁊ ꝑ ſe ſiēs nō tamē ꝑ ſe ſtans.d elec.c.i conſti.⁊ electio qñqʒ ꝓ nō ſcripta qñ initiū nō hʒ.qñqʒ caduca vt ſi elect⁹ adminiſtret añ confirmationē ⁊ nō dꝛ ꝑ hoc eccl̄a vacare vt dʒ̄eat fieri mētio ab impetrante talis vacationis qꝛ ꝓprie nō ē vacatio ſʒ quoddam impedimētuʒ ⁊ idignitas ſʒ d vera priuatione iuris q̄ſiti actu ⁊ habitu dʒ fieri mentio. ¶ Quero aliqs ē itruſus fuit confirmatus ꝑ ſuperiores teneat confirmatio. Rñ.nō qꝛ nō iteruenit ɔfirmabile vt.C.vñ vi.l.aucte.⁊.l.meminerint.⁊ is auc.quo opo.epiſcopos.§.ſiqs ēt in rebus propbanis vt i territorijs.vt ſingulariſ no.in.l.ſiqua loca.C.de ſundis ⁊ ſaltibus rei diuice.lib.x.niſi eſſʒ facta ꝑ diffinitiuā ſniam rite latam vel ꝑ dcretum ſolēne.vt.ff.qd̄ cū ſal.tu.auc.l.j.§.idē pōponius.qd̄ decretū viciaſ ſi eſt erratū i facti cā.vt.ff.d tu.⁊ cu.da.ab his.l.tutor petitus ⁊.ff.d excuſa.tu.l.q teſtō. ¶ Sʒ nūquid dʒitores ſoluētes putatiuo ꝑlato liberētur.dicit Accur.ꝙ nō.in.l.iuſiurā.§.j.ff.d iureiur.⁊.l.ij.C.d eo qui pro tu.⁊ no.i.l.actuarios.C.d nnmeratijs ⁊ actuaſ.li.xij.qꝛ ñ hʒ ius adminiſtrādi.ff.d neg.ge.l.qui aliena.§.quāqꝗ̄.ff.d ſol.ſille.niſi eēnt dʒitores ſpēi qꝛ tenētur d caſu improuiſo vel fortuito.ff.de ſol.l.ſi ſtipulatᵘ.§.ſi iancē.vel niſi ſoluerent ex ꝓprio ɔ̄ctu ipſiᵘ putatiui ꝑlati vt dicit.l.ille uo.ff.d cōdi.inde.l.ſi ꝓpbana.qcqd dicat Jnn.hic q ɔfundit ſeipm. ¶ Ex ꝑdictis appet nō fcā ꝑ putatiuū ꝑlatū eo poſtea a poſſeſſione remoto irritēntur. Nā ſi nō ſunt fcā in piudiciū eccle tenēt.vt.l.barbarius.⁊ nō reuocātur qꝛ ſunt valida alꝰ ſecus.nec mirum ꝙ aliquando dcipiātur ſoluētes.qꝛ legiſlator nō ē amicus errorum nec fautor fautorꝝ.ff.qd̄ vi aut clam.l.quod ſeruitus.⁊.ff.d fur.l.ſiquis vxori.§.ſi fugitiuum.⁊.ff.d condi.ob cām.l.ſi procuratori falſo.fcā autem per verum rectorem non reſciduntur ſi canonice facta ſunt lʒ ab officio caſſenſ.vt.ff.de mino.l.emilius.⁊.l.interdum.cum ſimi. Bal.

1 **Tem cum quis.** Exceptio criminis agēti iterdcō vñ vi vel qd̄ vi aut clam non obſtat.h.d. ¶ Jo tex.ibi clam nō imētabat violentiā ſed clādeſtinitatem vt vinceret i tali libello ſi probet verū.ſ.qd̄ vi aut clā.vt.ff.de ver.ſig.l.ſepe.⁊.ff.de manu.teſta.l.ſi ita fuerit. ¶ Sed aūqd teneſ agens allegare tituluʒ bñficij.⁊ vꝫ ſic.⁊ ēt ſummarie ꝓbare.vt.ff.ad exhi.l.iij.§.ſciendū. Nā nō ꝓcedit libellus qui ꝑſumiſ iuri ɔ̄rius vt.ff.de mino.l.minor aūt magiſtratus.⁊.ff.de ioffi.teſta.l.ſb colore.vbi dꝛ ꝙ q̄rela ioffcioſi teſtamēti dʒ ꝓponi addito colore ꝙ teſtator nō fuerit i robore iuſti ɔſilij exheredādo filiū.iō aūt lex ſic dicit qꝛ erubeſceret lex ſi iſtringeret teſtim̄ hominis ſani ɔſilij. ¶ Reuertor ad ꝓpoſitum ⁊ dico ꝙ poſſidere beneficium eccleſiaſticum ſine titulo eſt cōtra ius.ergo opʒ allegare titulum ⁊ ſummarie probare de titulo.i.collatione.nec poſſent teſtes reprobari.qꝛ hoc requireret altioreʒ idaginē.⁊ hoc verum puto qꝛ poſſeſſio beneficij dʒ ſuperficialiter iuſtificari.l.prima figura.ar.C.de edic.diui adri.tol.l.ſi.in pri.dices ibi non loquiſ in iterdicto recuperande ſed in iterdicto adipiſcē de poſſeſſionis.ſed rñdeo ꝙ imo ſapit nām recuperande qꝛ hēditas fuit ſpoliata lʒ improprie.vt.ff.ſiqs reſto.lib.eē iuſ.ſue.l.j.§.ſcenola.⁊.ff.de ac.⁊ ob.l.hēditaria.⁊ ꝑſertim ſi ſtatutū dicat ꝙ poſſeſſio defuncti ɔtinueſ hēdi.nam in executione ſtatuti ſit miſſio quaſi recuꝑande poſſeſſionis ⁊ maxime in ſuis ⁊ neceſſarijs hēdibᵘ.vt no.ff.de acq.poſ.l.cū hēdes.⁊ inſti.de here.ab inte.§.ſui. Et no.ꝙ iſta eſt fictio maxime ante aditā hēditatem.vt.ff.ſi cer.pe.l.eius qui in ꝓuinciā.§.qd̄ ſi ſtipulatus. ¶ Jn tex.ibi obiecit.ſorte directo opponebat homicidium vel ſciſma tamē occultū. ¶ Jn tex.ibi cum

ᵃ ¶ No.ex gl.ꝙ ſi poſſum aliquē ipune offendere poſſuʒ ēt ſpoliarē ⁊ bene facit.l.in ſuis.ff.de lib.⁊ poſtu.tam̄ aduerte ꝙ vbi ſtatutū puniret aliqueʒ ipune offendi parobaʒ bānitū in re ꝑ pſona ſi iterficio bānitū nō poſſum poſtea ipſum ſpoliare veſtibᵘ qꝛ licētia ē finita morte. Jta dicit Sal.i.l.q ſepulchro.ff.d ſepul.viola.i ſcdo nota.pillū tex.⁊ ptex.in.l.ſi pena.ff.de pe. Jtē addō ꝙ ſicut poſſum ſpoliare illū queʒ poſſum ipune offendere Jta ēt poſſum ab illo accipere vſoras tex.ē in.c.ſi.xiiij.q.iiij. Jtē addō ꝙ licet poſſit valere ſtatutū ꝙ licet queʒ ipune offendere ñ tñ hēat ſtatutū ꝙ liceat mulierem bānitū ipune adulterare. Jta bal.j.l.ſi C.ſi ɔ̄ ius vel vtil.pu.rō eſt qꝛ adulteriū ñ reperiſ conceſſum ē aliquo caſu.

Digitized by Google

cum.ſ.ogētē. ℭ Jn tex.ibi.ante reſtitutionez ergo poſtea
pōt.iij.q.j.c.j.ij.q.ij.audiuimus. ℭ Jn text.ibi pſumatur.
No.repelli accuſatorem etiam pp inimicitias ortas in cā
ciuili.de hoc.J.de accu.cum oporteat.facit.ī.vt lit.nō ɔte.
accedēs el.ij.Sed certe.c.noſtrum pōt induci in oppoſi-
tum qꝛ ſcā reſtitutōe bñficij durat inimicitia.vt.ff.ð excu.
tuto.l.pp inim.ꝛ tñ pōt accuſare.Et no.inimicus ē q bo
na noſtra collit ſiue vi ſiue clā qḋ no.bene. ℭ Extra oppo
nitur homicida eſt irregularis ergo nō pōt bñficiū eccle
ſiaſticum obtinere ſeu poſſidere ergo nec agere quia quo
tiēs qs exigere vult ſi habet in ſe delictū repellit ab agen-
do.vt.ff.de ɔbē.emp.l ſi emptione.§.ſi emptor.Solu.ex-
ceptio nō pōt opponi p ſpoliatorem.Jtē ꝗuis ſit homi-
cida tñ ꝓpterea nō pdit obtētū bñficiū donec depōat.vt
.ff.de penis.l.ꝗ ad ſtatutum.vt no.Jnno.J.de ɔceſ.prebē.
.c.cū noſtris. ℭ Sed ecce aliqs tanq̄ plātus agit ɔ debi
torem eccłie dicit debitor oſtende de prelatura.j.de man-
dato.alꝯ nō poſſum tibi ſoluere.vt.ff.de pcu.l.nō ſolū.§.
qui alieno.ꝛ.C.de iur.fiſ.l.ꝓhibitum.li.x.dicit plātus ego
ſum in poſſiōe ꝛ publice vocor ꝛ tractor tanq̄ prelatus
per alios vniuerſos.ergo ꝛ p te debeo tractari.ff.de pact.
cum in eo.C.de ceſta.l.j.ff.ad mace.l.iij.C.eo.cenodoxo
Queriſ quid iur.ꝛ videtur ꝗ debitor nō poſſit h̄ oppone
re quia excipiēdo videt eccłiam ſpoliare.vt.ē.de elec.que
relam ſ; ibi ɔſueuerat ſoluere ꝛ demū ſubtraxerat obediē
tiam ſecus ſi nūquam ſoluit.vt.l.ſi.ff.quoꝝ bo.Nam tunc
plātus nūquam fuit i poſſiōe nominis iſtius debitoris
vel ꝗ in.c.q̄rdam debitum erat ꝑpetuum ꝛ reale qꝛ erat
ſpēs ſeruitutis.ſed in.d.l.ſi.erat mera obligatio pſonalis
abſtracta ab omni realitate ꝛ nō correſpondēs alicui ſub
iecto apto poſſideri.vt.ff.de ſer.ruſ.predio.peccaris.ff.de
vſuſruc.ſiquis ita.Cy.dicit i.l.ſi certis annis.C.de pactis
ꝗ nō requiſ poſſio vois. Sed in ɔ̄rium eſt caſus in.l.ij.C.
de p̄ro.pigno.dic ꝗ ſufficit plāto ꝗ ſit in vſu poſſeſſione
l; iſte debitor nūq̄ agnouerit debitū nec ſuerit confeſſus
illum eē platū dūmō ꝓ plāto.publice reputef.vt.J.eo.cū i
ſtis.Ego dico ꝗ iudex cauere d; ſe ratum habiturum ꝗ
cū eo geſtum erit vel nō tenef debitor ſoluere.vt.i.j.§.idē
pōponius.ff.ꝗ cū ſal.tu.aucto.ꝛ cōne dubij valet decretū
.C.de peti.here.ſi putas que.l.eſt no ad hoc.ſed ſi accede
ret ɔſenſus capli tūc debitor cogeret ſoluere quia ɔſeque
ref pleniſſimam libertatem.vt.ff.de mino.l.ait p̄tor.§.per
mittit.dicit Jaco.butri C.de epi.ꝛ cleri.l.ſi quis p calum-
niā.ꝗ habitus monachum nō facit l; oſtēdit eū mōachū
ſi ſit ei impoſitus p habētē ptātem vel auctoritatē.l.ſed ſi
accepto.C.de iure fiſ.ꝛ ſic dicit ꝗ habitus exterior probat
ordinē ꝛ ſacerdotiū.Cy.dicit ꝗ hoc eſt verū in p̄pacato
rijs nō in decisorijs.vt ipſe no.C q accu.nō poſ.l.non igno
rat.ꝛ adde qḋ no.ff.ad exhi.l.iij.§.ſciēdum p accur.Jtē p
locū a cōiter accidētibus ille qui poſſidet talis eē pſumit
qualis p frequētiam actuum declaraſ vt incola ex mane
ribus.vt no ff ad municip.l.ſiquis inſtructus.Jtē ex pro
noibus poſſeſſiuis pſumiſ ꝓprietas.vt no.in.l.penal.ff de
ɔdi.indi.Jtem interdū poſſeſſio ius facit.vt not.ff ſi ſer.
ven.l.ſicut.§.ſi q̄ratur.ꝛ.l.j.ff.ſa.her.Jtē q̄nq; patiētia ſu
perioris habetur ꝓ auctoritate.vt.C.ð peti.here.l.ſi filiꝰ.
ℭ Quero nunquid dubius prelatus admittaſ cum cau-
tione rati.ꝛ vr̄ ꝗ ſic.ff.de admi.tut.l.vulgo. ℭ Jn ɔ̄rium
qꝛ de ſeipſo nō cauet.Jtē; nec de eccleſia q̄ pupilla ē ꝛ po
pillus nō pōt hr̄e ratum p ſemet.vt.ff.de ɔdi.inde.l.ſi pcu
rator in ſi.cum.l.ſe. ℭ Jtem eccłia ſine rectore eſt corpus
ſine anima ſicut hereditas iacens.vt nota.in.l.ſicut.ff ꝗ
cuiuſq; vni.no. ℭ Preterea q̄ñ adminiſtrator ſuccedit
adminiſtratori nō h; locū cautio rati.qꝛ differref nimis
ꝛ forte de iure nō ꝓcederet.vt in.c.vl.de pcur.in cle.facit
qḋ eleganter no.in.l.j.C.de ɔtracti.iudicū.ar.ɔ in.c.j.qui
ſucceſ.tene.coll.x. ℭ Quero vtrum p ɔ̄ciū intraſi in pre-
latura acq̄raſ eccleſie.ꝛ vr̄ ꝗ nō qꝛ p liberā pſonam alte-
ri non acquiriſ niſi bona fide poſſideatur.dic ɔ̄uam l; in
truſus male fide poſſideat eccłiam tñ eccłia fingit ipſu;
poſſidere bona fide ſicut hereditas iacens fingit quo ad
acquirendum bona fide poſſidef ſeruū teſtō manumiſſu;
vt dicit.l.illa ſingulatis.ff.ſi cer.peta.l.pe.§.qḋ ſi poſtula

tus.Jbi ex qbꝰ cāis ꝛc.qui tex.nō eſt alibi. ℭ Ultio not.
ꝗ eccła ſine plāto nihil agit nec plātus ſine eccleſia ſicut
tutor onerarius nō habēs adminiſtrationē.vt.ff.de ſol.l.
ꝗ ſi forte.§.j.Porro tria ſunt ſubiecta adminiſtratōis.ſ.
clericus vel collegiū.populus ꝛ res.vt in.c.in pleriſq;.de
elec.in clemē. ℭ Ex his apparet ꝗ eccleſia ꝛ plātus ſunt
vnum corpus miſticu; ſicut verū corpus ꝛ vera anima ip
ſius ſunt vnum quid naturale.

c **Jnquerente.** Spoliatꝰ ſine iudicio p iudi
cē.i.ſine iudiciaria cognitōe ſtati; d; reſtitui
cū fructibꝰ ꝛ ſcā ceſtōne cognoſcit de alijs co-
gnoſcēdis.h.d.Et pmo poniſ q̄rela.Scḋo ꝓceptū.Ter-
tio datio iudicū. ℭ Caſus.Archiepꝯ clerico ſuo noie.R.
ɔtulit bñficiū.deinde penitētia ductꝰ ip; dicto bñficio ſpo
liauit ſine iudicio.papa mādat archiepō qḋ reſtituat ei
poſſiōnē cū fructibus pceptis ꝛ in pace eū poſſidere per-
mittat.reſtōne aūt ſcā ſi quid archiepꝯ ꝓponere voluerit
expiaſ corā iudice delegato. ℭ Jn tex.ibi honeſtatē.not.
ꝗ ſpoliare ſubditū iuc.ordine ꝑtermiſſo eſt inhoneſtu;.ꝛ
iō ceſormādu;. ℭ Jn tex.ibi ſine manifeſto.h̄ reſpicit ꝓ-
batōe;. ℭ Jn tex.ibi rōnabili hoc reſpicit iuſticiam.vt.ff.
de in integ reſti.l.oēs.ꝛ facit.c.j.de mili.vaſallo qui cōtu-
max eſt. ℭ Jn tex.ibi ɔſulere.no.quē teneor defendere nō
debeo ipugnare.ɔcor.ff.ð ɔdi.inde.l.frater a fratre.§.por
ro. ℭ Jn tex.ibi cū reddititbꝰ generale vocabulū ad oēs
ꝓuētus.vt no.ff.de ɔdi.idebi.l.ſi vrbana. ℭ Jn tex.ibi in
tegre.no.ꝗ vſq; ad vltimam quadrātē iā poſſiōnis quā
fructuū d; ſpoliatus in itegrū reſtitui añ oia ꝛ ſi vnus nū
mus deficeret nō tenef in alio rñdere.qḋ ē not.ꝛ idē pu-
to de expēn.litis.Et ſi iudex reſeruauit ſibi taxationē d;
taxari ꝛ reſtitui añq̄ ſpoliatus poſſit ɔueniri. ℭ Jn text.
ibi ꝛ i pace facit.ff.de arbi.l.inter caſtellianu;.dixit Ber.
ꝗ reo iponiſ ſilēcium ñ actori.vt.ō̄.ti.j.i.cū olim.ſ v̄.ſpo-
ncteo. ℭ Jn tex.ibi ꝛ delegato.ergo archiepꝯ nō pōt ꝓ-
cedere p iquiſitiōe; qꝛ ſe ɔſtituit aduerſariam pricipale;
facit qḋ no.in.c.ſtatutū.de reſcrip.li.vj.ꝛ.ff.ad municip.l.
de iur.qḋ eſt no.dignu;.Dixit glo.in.d.l.de iure.ꝗ quan-
do ſportule pertinēt ad iudicē eſt ſuſpectus qḋ eſt verum
ſi pertinēt perſone.ſecus ſi ſedi vel dignitati i auē.hōs dē
natoꝝ. ℭ No.ꝗ prelatus d; eſſe pater ſubditoꝝ ſic i auē.
de man.pri.§.talem vero. ℭ No.ꝗ factum p iudicē in ci
uiliter.i.iuris ciuilis ordine pretermiſſo ſtatim reuocari
d; ſic.C.vnde vi.l.meminerint.ꝛ no.e.ti.l.ſiqs i tātam.alſ
q̄ñ tñ ſecus ē vt q̄ñ crāſiuit ad iberationē.vt.ff.ꝗ me.cā.
l.ſi.in ſi.qui tex.nō eſt alibi. ℭ No.iudicem puniri i dānis
ꝛ intereſſe nec auditur volēs iuſtificare factu; iuris ordi
ne ꝑtermiſſo quia ſpoliatus añ oia eſt reſtituēdus.No.
ij.q.i.in ſumma.No.ꝗ nō pſumiſ pro iudice procedente
inordiāte.ſecus ſi proceſſiſſet ordiāte ꝛ ſolēniter ſ; Ber.
facit.ff.de acqui.poſ.l.iuſte.glo.ff.de ɔdi.mino.l.j.dinus.
de reg.iur.ꝗ quis mādato.ꝛ hoc ſi ɔſtat ð iuriſditōe alſ
nō quom preſumiſ pro eo.vt no.Jnno.J.de eo qui ſur.ord.
ſuſ.c.inotuit. ℭ Oppo.quia factum a iudice trāſit i rem
iudicatam.So.verum eſt ſi factum ē rite cauſa cognita.
ſecus ſi ſine cauſa fuiſſet cognitum vel minus legitime.vt
l.j.§.hec verba.ff.ne vis fiat ei. ℭ Oppo.ꝗ ipſe iudex nō
teneaſ reſtituere poſſeſſionem ſi alius clericus ad cius in
ſtātiam ſpoliauit.So.hic poſſeſſio remāſit penes iudice;
ipſum.i.archiepm̄ ſed ſi eſſet trāſlata i aduerſariū ille eēt
ɔueniēdus ad reſtitutōem ſm Ber.Adde proceſſus ſu
eius cōtra iudicem.tūc nō noceret illi ſmiſſo.lic; iudex ſa
ceret litem ſuam ſm Ber.qḋ eſt no.dignum. ℭ Querit
glo.ſi archiepꝯ nō vult reſtituere.vtrū delegatus pote-
rit eum cogere.dicit Ber.ꝗ non pp verba reſcripti.Jn-
no.cōtra pp mentem reſcribētis que preualet.argu.ff.de
ver.ſig.l.ſiquis mihi. ℭ Querit Ber.an archiepꝯ po-
terit cognoſcere de facto ſuo an ſeruauerit ordinē iuſ.nec
ne.dicit Ber.ꝗ nō qꝛ cerrus d; eē de ſcō ſuo qꝛ ſcribitur
ei nō vt cognitori ſ; vt emēdatori māifeſti erroris. ℭ Ul
timo no.ꝗ ſuperior d; defendere ſubditū ſuum in poſſeſ
ſione donec cōtra eum probef facit.l.vlti.ff.de offi.procu
ra.ceſ. ℭ Jtē no.glo.cōtra epōs cetinētes apud ſe bene-

ficia poſtq̄ ea ꝯtulerint qḋ teneat̃ de fructib⁹ ꝑceptis ⁊ ꝑcipiēdis tene bn̄ mēti. ¶ No. ꝙ poſt bn̄ficiū collatū ⁊ gr̄am ꝯſumatam nō eſt licita penitētia ſ; an̄ ſic niſi eſſet obligatio ꝯcta. ff. de verb. obli. qui rome. §. flauius. ⁊ l. ij. ff. de ſer. expor. Deinde no. gl. que dicit ꝙ de his que corā iudice acta ſunt ſi interrogat̃ rn̄dere tenet̃ vel reſcribere iudici delegato de cā cognoſcendi. qḋ ē verū ſi rite ꝑceſſit. al's fruſtra iterrogaret̃. dicit Accur. ꝙ de motiuis animi ſui ꝯſulendū ē de iudi. l. pro. ¶ An aūt poſſit teſtificari dic ꝙ nō ad excuſatōem ſuā in cā ſua. ſ; ſi iter alios litigatores agit̃ ꝯ fundamēto iuriſdictōis ſue ⁊ nō pōt eē teſtis ꝯt de ꝑceſſibus ⁊ pōt eē teſtis. vt. C. de arbi. l. nec in arbitris. ¶ No. ꝙ creator nō o; creaturam ſuam deſtruere vel cōfundere ſed fouere. ¶ No. ꝙ qui certum deſerit ordinem ietos nō h; exitus. ¶ Itē no. ꝙ quo iudex qui ꝑceſſit ex arrupto tenet̃ inſolidum in aduerbio integre. vt. ff. de dam. infec. l. iiij. §. in eū. ⁊ in auc. de qōni. §. ſuper hoc. ⁊ ff. de eden. l. argētarius. §. cum autē. No. ꝙ ſcīt ſine ordine nō pōt ſuppleri cum ordine. Bal.

e # Ex transmiſſa.

Petēs reſtitutōem cū cā ſuris h; ꝓbare legitimū mr̄imoniū ꝑceſſiſſe ⁊ reſtō vxoris fit ei cauenti de nō offendendo eam. h. d. Prima po ꝓuidet viro. Scḋa prouidet mulieri cū quadam diſtinctōe. ſcḋa ibi recepta. tn̄ ſcḋa ſecunde ibi ſi aūt. ¶ Caſus. Quidam miles petebat ſibi reſtitui bertā quā dicebat ſuam vxorē q̄ receſſerat propria temeritate. papa dicit ꝙ l; ipſa obijciat mr̄imoniū nō teñere tn̄ ꝓbato quo ad faciē eccl'e mr̄imoniū per ꝯſenſū ⁊ carnalem copulā debet ei reſtitui petita cautōe de nō offendēdo eam ſed ſi vir ē ad odium accenſus ꝙ merito ipſam diffidat de cautōe ꝓmiſſoria ⁊ verbali d; viſq̄ ad deciſiōem petitorij alicui ꝓbe ⁊ honeſte mulieri cōmitti cuſtodiendā in loco vbi vir vel attinens viri nullam poſſint mulieri inferre violentiam vel turbationem. ¶ No. quoddā ſpāle in reſtōne copule ꝯiugalis qḋ deb; probari legitima deſpōſatio ſaltem per ꝯſenſum ſiue ꝯtractū matrimonij ⁊ qḋ eā cognouerit ⁊ qḋ ipa ſe viro ſubtraxerit. ¶ Ita no. de° cautōe de nō offendendo. ¶ Item no. ꝙ vbi cautio nō ſufficit ibi fit ſequeſtratio perſone. ¶ Itē no. ꝙ nō ſufficit cautio vbi ē adeo odium capitale quod timet̃ de ſeuitia viri. ¶ In tex. ibi legitime ita qḋ teneat tōne ꝯſenſus l; alias ſit nullum q; de nullitate reſeruatur qḋ in petitorio. facit. ff. ad exhib. l. iij. §. ſciēdū. ⁊ p hoc declarat̃ glo. que ē in. l. i. §. ſi ea. ff. de ven. in poſ. mit. vbi dr̄ ꝙ de mr̄imonio plene liquere d; q; intelligit̃ ꝙ d; ꝓbari ꝯſenſus mr̄imonialis. nam nō ꝓſumit̃ impedimētū matrimonij. vt. ff. de proba. l. ab ea pte. ⁊ deb; iſte ꝯſenſus eē v̄bis expreſſis. co; n. datū eſt homini ad ſignificādū deo ſabea aūt ad ſignificādum hominibus. vt. l. labeo. de ſupel. leg. Nam vox inſtrm̄ voluntatis ⁊ intellectus rōnalis. per verba igit̃ matrimoniū ꝯprobatur. Na; in v̄bis duo ꝯſiſtunt ꝯaliter. ſ. intellectus ⁊ certitudo. ff. ḋ act. ⁊ ob. l. nō figuram. ⁊ ff. de reg. iur. l. nuptias. ⁊ mr̄imonium eſt de ſacramētis eccl'e. In oībus aūt eni ſacramētis requirūtur illi ſacramēto verba adaptata ſeu ꝯtingentia. Item piculoſū eēt diuinare q; l; quis teneat mulierē in domo ⁊ in menſa ⁊ eam tractet honorifice iſti actus ēt ſine matrimonio ꝯſueuerūt exerceri. vt. ff. de leg. iij. Litem in legato. §. parui. ſed de iure ciuili ex nobili ꝓſumptōne ꝓſumit̃ mr̄imoniū iter ꝑſonas honeſtas pares ⁊ bone fame que ꝓſumptio ſufficit filijs ad ſuccedendum. vt. C. de nup. l. ſi decēnis. ⁊ ibi ꝑ Cy. l; de iure canonico nō ſufficiat ad ſedūa matrimonij. vt no. C. de ꝑſcrip. xxx. ānoꝝ. l. cum notiſſimi. in prin. nec tamē ſufficit ꝙ tenebāt ⁊ ſe tractabāt ⁊ vocabāt vt vir ⁊ vxor. ſm̄ Inno. q; iſta poſſunt eē ꝯficta ⁊ citra ius ⁊ nomē matrimonij alis ſectis. vt ar. ff. de acq. here. l. ꝓ hr̄ede. §. pāpinianus. verbigrā. per inſtrm̄ dotis ⁊ donationis ꝑ nuptias. quia iſta duo nā ſui ſunt ānexa mr̄imonio ꝓſumit̃ matrimoniū. vt i auc. de ꝯſanguineis ⁊ vterinis fratribus. §. iter. Nota bene iſtud. c. hab; not. glo. i. j. no. quod ſpōſalia debēt probari per verba ḋ preſenti. Itē ꝙ carnalis copula probatur ꝓſumptiue. No.

e ¶ Et hic ita potes addere id qḋ voluit bar. in. l. qui bona. l. ſi quis iuſtā. ff. de dā. infec. vbi dixit ꝙ ille q timet offendi ab alio ēt ex cl'pa ſua ꝑt petē cautionē de nō offendēdo ⁊ dicit alb. in. l. ꝓiri. C. de his q ad ec. cōfu. ſed an ḋ ꝯſue. ſ; vr̄ cōis opi. ꝙ iudex ex offō ſuo bene poſſit facere eā ꝓſtā di ſ; ad petitōe; illius qui offēdit nō vt habet̃ l. l. illicitas §. ne potentiores. ff. de offi. ꝓſi. ḋ q̄ vis ēt in. c. accedens el ſecundo ff. vt lit. nō ꝯt.

glo. §. que dicit ꝙ mr̄imoniū eſt quedā ſeruitus hincinde. Item dixit ꝙ in mr̄imonio qui poſſidet̃. ¶ Item dicit ꝙ poſſ'io matrimonialis ſine iure haberi nō poteſt. Penul. glo. dicit ꝙ cautio d; eē talis que reddat quē tutū ⁊ ſecurum ⁊ ꝙ ē cōmittit̃ arbitrio iudicis dicitq̄ cautio ē preſtanda iudici ſeu officio iudicis. Ultia glo. dicit ꝙ nō eſt tutus ille locus in quo quis pōt cōpelli ad ꝯſitendum. ſed quare nō cū ꝑ hoc probetur filiatio. vt. ff. de manumiſ. teſ. l. vxorem. Rn̄. ꝙ filiatio nō ꝯſueuit fingi. ſed fornicatio cōſueuit occultari ⁊ velari. ſ; nūquid ex iſtōne probetur filiatio. rn̄deo ſic. q; eſt actus appropriatus filiationi. vt. ff. de verbo. obli. l. qdam. cum filium. ¶ Itē baſtardus efficeretur legitimus quaſi teſtamēto legitimatus tn̄ ꝯcubina ſi efficeretur vxor l; maritus ei tanq̄ vxori legauerit. q; iſte modus nō eſt a iure ꝓditus. ar. ff. de his qui ſunt ſui. l. pre furioſo. ¶ In tex. ibi cognita ſimul mr̄imonialr̄ ⁊ carnaliter. ſecus ſi eſſ; cognita an̄ mr̄imonium. ar. ff. de noxa. l. ſi delictis. §. ſi extraneus. ⁊ q; blādicijs ꝯcubinaꝝ iſiciuntur animi ꝓdictorum. vt. C. de natu. li. l. j. ſtatutū eſt a iure ꝙ ꝙ filij i ꝯcubinatu geniti nō efficiātur legitimi niſi iteruenerint mr̄imonialia iſtrumēta cum aliquo dotis iſtrumēto. vt iſti. ḋ nup. §. ſi. ¶ Porro ſpurij per mr̄imonium nō poſſunt legitimari. q; nec ſunt nāles nec legitimi ſed ꝯtra naturam nati. vt. ff. de ſtatu ho. l. paulus. Dicit magiſter hiſtorie ſcholaſtice ꝙ hr̄e duas vxores ſimul ē peccatū ꝯ naturam. q; ſcriptū ē in. l. nature primo create a deo erūt duo tātum i carne vna. Sed nūquid preſumitur carnalis copula. rn̄deo ſic. ſi ſimul habitabāt ⁊ erāt viri potētes. i. poterant emittē ſemē. Dicit magiſter hiſtorie ſcholaſtice ꝙ ſalomon ex vxore ſua filia pharaonis regis egipti in. xj. ano etatis ſue genuit filium ſed illḋ ē miraculo aſcribendum vt ipſe ait. ¶ Quero ſpōſa mea dum eam ducebā anteq̄ eam carnaliter cognoſcerē vel dum in domo mea maneret puella fuit mihi ſubtracta nūquid habeo iterdictum recuperande poſſeſſionis. ⁊ vr̄ ꝙ nō l; habeam iterdictum ḋ ſpōſa exhibēda de quo iterdicto pōt opponi exceptiones peremptorie. vt. C. ḋ lib. exhi. l. ij. ⁊ crialiter puniūtur p. l. i. C. de rap. virg. ¶ In ꝯtrium vr̄ q; ē qdam hītus mr̄imonij. vt. ff. ḋ condi. ob cauſam. l. qḋ ſeruus. ¶ Conſidera mr̄imonium conſenſu inijciatur ⁊ carnali copula cōſumitur. vn̄ ꝑ ꝯſenſū efficiunt̃ vnū ⁊ idē volūtate itellectu animi ſ; ꝑ carnalē copulam ſiunt vna caro nec ē mr̄imonium ex oībus ſuis ꝑtibus ꝯfectū niſi itercedēte copula q̄ ēt eſt ꝑncipiū gnātōis ⁊ honorabilis ꝑpetuatōis generis humani ſicut ⁊ i aialibus nihil generat niſi ꝑ ꝯiunctionē maris ⁊ femie. vt. ff. ḋ iuſti. ⁊ iur. l. j. §. pe. ⁊ no. i auc. ḋ nup. in pri. vn̄ ſine mr̄imonio reſpublica ſtare non pōt q; nāles tātum ⁊ ſpurij rempublicam nō faciūt. vt. ff. ſolu. mat. l. j. ⁊ ff. de ḋcur. l. gnāliter. §. ſpurio. Scḋo ꝓmitte ꝙ reſtō eſt in itegrum ſtatum repoſitio. ⁊ ideo q nō fuit ſpoliatus copula nō reſtituitur ad copulam nec ēt inſidietur caſtrati vel ꝯtinētie mulieris. ar. ff. vbi pupil. edo. deb. l. ſi. ¶ Sed oppo. ſpōſa ⁊ vxor d; opari viro ſuo. vt. l. ſicut. ff. de oper. lib. rn̄deo poſſeſſio mr̄imonialis nō ꝯſiſtit i iſtis operibus ſed ſunt qdā appēdices ⁊ nō ſunt bona mr̄imonij. ¶ S; qd ſi vetula vel vetulus nō ōmodo cōmiſceri potērēs. reſpondeo nihilomin⁹ debet vnus alteri reſtitui. Idem i ſterilibus q; retinent oīa iura mr̄imonij. tex. eſt not. in. l. aſſiduis. C. q po. in pig. ha. Ide; ſi alter eoꝝ ſit furioſus vel morbo ꝑpetuo laborat q; calamitatū ſunt ſocij. vt. ff. ſolu. mat. l. ſi cū dote; §. ſi aūt i ſeuiſſimo. ⁊ ff. ḋ his qui ſunt ſui iur. l. patre furioſo. ꝑ qua. l. p; ꝙ lic; furioſus non habeat ꝯſenſum tn̄ ex mr̄imonio generat filiū legitimū ⁊ nālem. Nam in generādo ſufficit ſenſus ſine ꝯſenſu vt p; in ebrijs ⁊ in brutis. ¶ In tex. ibi maiū inferre. hec cautio ꝓſtatur quotiēs inter duos interuenit reconciliatio ⁊ vnus de facili poſſet offendere aliū vt maritus vxorē ⁊ abbas monachum ⁊ dn̄s ſeruū. vt in auc. de monachis. §. ſi vero inter trigeniū. ¶ In tex. ibi ſtudioſus. puta ꝯſanguineis ſuis ſociate. xxxiij. q. j. ſine. ¶ In tex. ibi vel penes. no. ꝙ quis debet eſſe tutus non ſolum ab inimico ſed etiam a ſuis conſanguineis ⁊ attinentibus. facit. l. j. C. ſi rector prouin. ⁊ l. j. C. ſi quacunq̄ preditus poteſtate.

Digitized by Google

Cum veniſſet. Si is qui p aliū poſſidet illa mor tuo ingreſſus expellet experiri pōt interdictū vñ vi.h.d. Calus. Archiepūs eboracēſis ꝯceſſit canonicis ſancte trinitatis eccl'iam de .N. ꝛ p ſcripturam ꝓpꝛiā ꝯfirmauit ita vꝫ ꝙ poſt deceſſum .G. clerici q eandem eccl'am tunc tenebat cederet in vſus canonicorum. ꝛ interim dictus .G. pſtaret dictis canonicis annuā penſionem quam archiepō ſoluere ꝯſueuit quā cōceſſionē papa ꝯfirmauit. mortuo dicto .G. canonici ingreſſi fuerūt poſſeſſionem nō requiſito archiepō. archiepūs putans eis hoc non licuiſſe de iure expulit ipſos de poſſeſſione papa dixit ꝙ eis debet poſſeſſio reſtitui quia non acceperunt nouam poſſeſſionem ſꝫ ꝯtinuauerūt veterē. Nam ex quo recipiebāt annuā pēſionē ipſi poſſidebāt quia alius poſſidebat eoꝝ noīe. ꝛ iure cautū eſt ꝙ is poſſidet cuius noīe poſſidetur. dicit Inno. ꝙ ſpāle eſt in eccl'is ꝙ ex quo aliquid recipit noīe pēſionis alꝰ poſſeſſionis ꝙ poſſeſſionē adipiſcatur. Inno. intellige qñ poſſeſſionē recognoſcēdo poſſeſſionē ſoluit vt .C. de agri. ꝛ cēſi. l. litibus. ℂ In tex. ibi. vſibus. ſ. perpetuus. nec ob. ff. de vſufruc. le. l. fundi trebaciani. vt no. ff. de vſufru. l. ſiquis ita. ℂ In tex. ibi. annuā quā pꝛius ſoluebat archiepō. Et ſic nō ob. ij. de cēſibus. c. ꝓhibemus. Ibi auctoritate. no. ꝙ auctoritas ſemel conceſſa perpetuo durat. ℂ In eo mortuo. not. ꝙ morte ſoluētis nō deſinit poſſeſſio poſſidētis. ff. ð acq̄rē. poſſeſ. l. ſi de eo. §. ſi forte ꝛ adde qð not. C. de acq. poſ. l. ex liberis. ℂ In tex. ibi. non queſierit vitioſe. ſ. ingreſſum poſſeſſionis. ℂ Item q2 vꝫ eis data licētia poſſidēdi. vt. ff. de acq. poſ. l. ꝓdia. ℂ Item pceptio cēſus equipolet inueſtiture corpoꝛali. vt. ff. qui. mo. vſufruct. amit. l. pōponius. Itē qui eſt i poſſeſſiōe antecedentis vꝫ in poſſeſſione cē conſequētis. ff. de ſer. vr. pre. l. ſeruitutes. §. domo. ꝛ. ff. de ꝯbē. emp. l. ſi aqueductus. ꝛ. ff. de iure do. l. ſi ꝓprietati. ꝛ. ff. de legat. ij. l. cum fundus. ꝛ. C. de bo. vocā. l. ſi qñ. ꝛ. C. de ſceſt. nup. l. cū ācillis. ℂ Ibi cū is poſſideat. ſ. vere ꝛ ꝓpꝛie. vt. ff. de ꝓca. l. certe. §. ꝓcurator. ꝛ. C. de pſcrip. xxx. ānoꝝ. l. male agit. facit. ſ. ne ꝓbē. accedens. ꝛ hoc qꝛ p procuratorē acq̄rit poſſeſſio corpoꝛalis alꝰ quaſi. ſecꝰ ſi ſiere acq̄rit. vt not. Guil. de cu. ff. de pact. l. ab emptione. ℂ Not. ꝙ qui accepit poſſeſſionē accepit verā rei poſſeſſionem. No. ꝙ lꝫ poſſeſſio iſtrālis ſeu organica ſit apud miniſtrum ꝛ ſolitas tñ poſſeſſionis eſt fixa vt ita dixerim poſſeſſio penes dñm. vt. ff. de lega. ij. l. ticia. §. gaius. C. ꝙ cū eo. l. ſi ſeruus. ℂ Quero an dñs poſſit tradere poſſeſſionem alteri colono adhuc ꝛ poſtea colēte noīe dñi. dic ꝙ ſic. ꝛ eſt glo. ſingu. in. l. j. §. nō aūt aliꝗ. ff. de vi ꝛ vi ar. licꝫ ſecus ſi dñs expelleret p vim. nā nō ꝑdit poſſeſſiōem donec colonus noīe dñi tenet. vt uiꝑt. l. illa ſingularis. ff. de acq. poſ. l. peregre. §. quibꝰ explicitis. Sed nūqd expulſo illo ſoluēte a re ꝑ qua ſoluit dñs ꝑdat poſſeſſionem. ꝛ vi ꝙ nō q2 diuerſa ſunt vnum fundi aliud pēſionis ſicut expellit fructuarius ꝛ nō dñs q2 vna eſt poſſeſſio formalis alia caſualis ꝛ ſunt quodā mō ꝯrie. vt no. ff. vſufructua. quēadmodū caueat. l. j. i fi. ꝛ cū nō ſint vnite ſed diuiſe priuatio vnius nō ē ꝑuatio alterius q2 illud nō ꝯtingit. in. d. §. quos niſi pp quādā dependentiam ꝛ colligātiam. Nam hic ꝙ eccl'ia nō vacās pōt ꝯferri qð ē veꝝ i proprietate ꝛ loco religioſo. ſꝫ nō i titulū bñficij. vt in. c. ij. ſ. de ꝯceſ. ꝓben. ꝛ eſt rō ꝯrie. q2 qñ ē ꝓprietatē nemini ꝑiudicat nec inducit votum captāde mortis. ar. ff. de act. emp. l. ſiquis ſeruū. In iſto. c. eſt quedā nota bilis glo. que dicit ꝙ eccl'a nō vocās pōt ꝯcedi collegio q2 ꝙ ei daꝛ nemini daꝛ. Itē q2 nullus ſub noīe inde capit emolumētum. Itē quia collegium nō pōt deſideraꝛ mortem viuentis. Si iſta rō eſt vā. ergo pactū de futura ſucceſſione pōt fieri cum collegio quod relinquit hēs. vꝫ vt teſtamēto nō poſſit reuocari. certe fortiori rōne poſſet fieri cū eccl'ia de qua minor ſuſpitio dꝫ haberi. tu dic ꝙ ideo pōt donari collegio. quia nō daꝛ in titulū bñficij. vñ collegiū nō pōt eē ſponſus eccl'ie ſed ꝓprietarius ſic. ℂ Item no. aliam glo. hic poſitā que ponit plures ciuiles modos in quibus acq̄ritur poſſeſſio p ꝯctū. Sunt ꝛ aliꝗ duo modi. ſ. per traditionē inſtrumēti. vt. C. de dona. l. j. ꝛ per traditionē clauiū ꝙ dic vt. ff. de ꝯbē. emp. clauibus. Itē adde poſſeſſio quedā eſt datiua. vt qñ ſtatutū hoc diſponit qð ſiat quis poſſeſſor habitus ſine aliquo actu corpoꝛeo vel q̄ſi. alia natiua que ab actu corpoꝛeo ꝑficiſcit. alia media inter hec. vt ꝑcario. ℂ Oppo. de. c. paſtoralis. ſ. de ꝑuile. Sol. ibi nulla poſſeſſio fuit tradita vel quaſi. ꝛ iō dꝫ tradi ñ inuadi. vt. ff. de acq. poſ. l. ſi ex ſtipulatu. ℂ Opponit quia vna cū titulo in canonicos ꝛ eccleſias trāſit poſſeſſio. vt. ſ. ð ꝯſue. c. ex ꝑte. So. hec nō ē vā. ℂ Itē in fiſco nō trāſit poſſeſſio niſi tradaꝛ vel quaſi. vt hic no. C. de ſacroſan. eccle. l. fi. ff. pro ſocio. l. cum duobus. §. idē reſpōdit. vbi eſt gl. ſolēnis. ℂ Oppo. ꝙ per receptionem pēſionis nec tradaꝛ nec probaꝛ poſſeſſio q2 nō eſt ꝯnexa ipſi corpoꝛi. vt. d. l. pōponius. ꝛ no. ſ. ue re iudi. cū Bertoldus. in fi. ſ. de fide iſtr. inter dilectos. §. fi. ff. de acq. poſ. l. q̄uis. §. j. So. iter ipſos ꝯhētes ſeu ꝯſentiētes probatur. vt hic. C. de agri. ꝛ cēſi. l. litibus. ꝛ. l. dñi ꝓdiorum. li. xj. ſed inter alios nō ꝓbaꝛ poſſeſſio. facit qð no. Cy. C. depoſiti. l. deſideriū. ꝛ ſicut ꝓbaꝛ inter ſoluētes. ita iter habētes cām poſteriorē ab eis. ff. ne pigno. ſi ſeparatus. §. j. C. ſi res ali. pig. da. fit. l. cū res. per Cy. vel dic penſio pſtatur dño ꝛ ꝯſtat de dñio probaꝛ poſſeſſio nō ſolum inter pſtātem ꝛ dñm ſꝫ inter oēs ꝛ ꝓbaꝛ dñium hoc caſu per famā. vt no. ff. de neg. geſt. l. at qui natura. §. cum me abſentē. Itē per libros antiquos. vt. ff. de ꝓba. l. cēſus. vt. C. de fide inſtru. l. plures apocis. aut pſtatur cēſus aliꝗ quam dño vel niſi probaꝛ de dño. ꝛ tūc non probatur poſſeſſio niſi inter dātem ꝛ recipiētes ꝛ habētes cām ab ipſis. ꝛ ita intelligiꝛ qð. ſ. dixi. ꝛ no. hec. ꝛ ſic magis ꝓſumiꝛ pro dño q2 ꝯſonat ei ratio poſſidēdi. ℂ Opponitur iſta eccleſia de. n. erat cēſualis archiepī ꝛ poſſidebat in ea cēſum nō corpus eccl'e. ergo corpus eccleſie non potuit inuadi. So. pēſio pſtabaꝛ in recognitiōeꝫ ꝓprietatis ꝛ lꝫ pēſio ñ eſſꝫ de corpoꝛe rei ſed extra corpus. i. in genere repſentat ius ꝛ auctoritatē poſſidēdi totū etiāꝫ ſi vnꝰ tm̄ nūmus pſtaretur. que ſunt nota digna. ꝛ ſic vna poſſeſſio. pura cēſus ꝯuertiꝛ i aliā. ſ. rei ſiue eccl'e ꝛ nō ē neceſſaria noua inueſtitura. qð tene mēti ꝛ alibi nō reperiꝛ. vel dic ꝙ eccleſia iure ꝓprietatis ꝛ ciuilis poſſeſſionis erat archiepī naīlis aut erat clerici. q naīlis mortuo clerico abſqꝫ ſucceſſore ꝯſolidaꝛ ciuili poſſeſſioni ipſo iure ꝙ et ē multuꝫ no. Not. ergo ꝙ capelle quedā ſunt in ꝓprietate ſupioris ꝛ vſu clerici officiātis capellā. quedā pertinēt ad collationē ſupioris. nō tñ ſunt in ꝓprietate eius. quedā ſunt in totū ꝯceſſe inferioribus ꝛ donare. ꝛ verbū ad vſus iterdū ſonat dñium. vt. ff. de do. l. donatiōes. in cōcubinā. §. ſpēs. ponūtur eiꝫ vba demōſtratiue non reſtrictiue. ℂ Quero di hic ꝙ ille poſſidet cuius noīe poſſideꝛ. nūquid ergo iſterim ꝙ quis eſt deportatus poſſidet noīe fiſci. ꝛ vꝫ ꝙ ſic. l. ſtatius florus. §. fi. ꝛ ar. ff. de ꝓca. l. ſi adoptauero. Nā deportatus retinet ea que ſunt animi. vt. ff. ad treb. l. ex fcō. §. ex facto. ſꝫ ea que ſunt acq̄ſitōis nō retinet ſibi pro ſe ſꝫ pro fiſco. vt. ff. de leg. iij. l. ſi deportari. Nō ob. ff. ð publi. l. cōmiſſa. q2 ibi in itegro ſtatu pſone bōa ſunt adēpta hic ſtatu penitus mutato. ℂ Item nō ob. C. de heredi. inſti. l. j. q2 ibi in heredis inſtōne cuius deportatus nō eſt capax nec pro ſe nec pro fiſco. q2 fiſcus nō ē ꝓpriebꝫdis loco. vt. ff. de nona. l. quotiēs. §. fi. ꝛ. l. nouatio. ſꝫ vꝫ ꝙ pretor nō faciat quem poſſeſſorem niſi miſerit in poſſeſſionem. nō enim ſufficit verbo poſſeſſionem decernere ſed opus eſt facto. vt plene no. inſti. de offi. iudi. §. fi. ꝛ. ff. de pig. ac. l. nō eſt mirū. ſcīēdum. ꝛ. ff. de acqui. poſ. l. vniuerſitas. §. item cū ꝑtor. ꝙ verius ē ꝙ ante bona incorporata fiſcus nō efficitur verꝰ poſſeſſor manualiter. ℂ No. ꝙ receptio penſionis eſt ſignum tradite poſſeſſionis [a] ℂ Item quandoqꝫ titulus eſt ſignum tradite poſſeſſionis. vt. ff. de rei vēdi. l. quedā mulier. ꝛ. ff. de iure do. l. ſi ſponſalibus. §. fina. ℂ Itē retētio vſufru. poſſeſſionē transfert. vt. C. de dona. l. q̄ſquis. Sꝫ quare retētio proprietatis cōceſſo vſufructu nō transfert poſſeſſionē vſufru. niſi interueniat traditio. vt. ff. de vſufru. l. iij. §. nare. Sꝫ econtra ſic. rñ. quia retinendo proprietatē nō mutat ſibi cauſā poſſidendi ꝛ incipit ſub alio poſſidere. Idem ergo ſi proprietarius retinet ſibi in emphiteoſim trāſlata ꝓprietate. Nā ſtatiꝫ eccl'ia quā cognoſcit in dñam ex certa ſciētia ꝛ nō p errorē incipit poſſidere titu

[a] ℂ Vide panor. i ꝯſi. lio. xxvij. ſecūdo dubio vol. ij. ꝛ pul chre p barba. ꝯſil. viij. colū. xxiij. ꝛ xxvij. ꝛ ſeq. volu. ij.

lo ꝑ ſuo. qḋ dic vt no. Ber. ff. de acq. poſ. l. ſi aliquã rē. ſe cus ſi interueniſſet error. vt. C. de iur. ⁊ fac. igno. l. cuꝫ falſa. ¶ Itē ſi ego ꝯfitel ſe ꝓ alio poſſidere illū efficit poſſeſſorē vt ſingla no. ff. de pec. l. ab emptione. ⁊ tamē nō ē hoc ꝑca rium nec iſte ꝯficēs lucraƭ fructus ſꝫ ſecus in gratuito ꝑ cario. ff. de do. l. aquilius. ⁊ l. lucius. ¶ Itē q ꝑcario reti net pñtē poſſioñē trāſfert nō futurā. ff. de acq. poſ. l. iter dum. ⁊ l. qḋ in eo. ⁊ l. iij. ff. pro ſocio. qꝛ non pōt prius alij poſſidere quam ſibi. ¶ Et no. ꝙ ſi debitor qui obligauit bona ſua ꝯſtituit ea ꝑcario poſſidere pro creditore ⁊ alie nat in aliū poterit ia ſ qꝛ ē facta trāſlatio poſſeſſiōis cō uenit l nō ſcā deſcenſiōe nō tñ per hypotecariā ſed ꝑ ꝯdi tōeꝫ ex illa notabiliori. l. C. de acqui. poſ. l. ex liberis. ⁊ ita ꝯſuluit Jac. but. Bal.

e Ex conqueſtione. Si alte ro côiu guꝫ in matrimoniū accuſante alter petit reſtōnē matrimonialia thori ante oia dꝫ reſtitui. h. d. Diuiſa pꝰ querela appellātis. Scḋa datio iudicū. ¶ Ca ſus. B. mulier tanꝗ̄ vxor ſteterat cū quodā milite ⁊ ge nerauit ex eo quādā puellaꝫ. ille miles de ſcō expulit eam ꝓtendēs ꝯſciam quia dicebat eā ꝯſanguineā ſuaꝫ ⁊ ſuper hoc querelā accuſationis formauit ⁊ iudices impetrauit mulier hoc ſentiēs petijt corā dioceſano eum ſibi reſtitui iudices delegati ꝯpoluerūt eā riſdere ſuper libello mariti appellauit. papa mādat ſibi viruꝫ ꝑus reſtitui. deinde co gnoſci de ſedere ꝯiugali. dicit Inn. ꝙ per lr̄as nō preſen tatas nō acquiriƭ iuriſdictio qꝛ lr̄e nōdum ſunt cōes ſꝫ ſo lius impetrātis. dicit Inn. ꝙ reus qui probat de iure ſuo ita obtinet ꝯ̄ actorē ac ſi expreſſe egiſſet. dicit Hoſ. ꝙ ob tinet abſolutoriaꝫ nō ꝯdēnatoriam aduerſarij alioqn nō eſſꝫ neceſſaria recōuētio qḋ eſt falſuꝫ per. l. ſi inter te ⁊ me ſm̄ Hoſt. ⁊ Jo. an. ¶ In tex. ibi copulaſſet. No hoc ver bum ſignificat carnalem copulaꝫ. Ibi pertracturus. ſ. quod dā nūc nō qꝛ expulerat eam. ff. de vb. obl. l. quidam cum filium. Ibi filiā ſuſcepiſſet. etiam per hoc ꝓbaƭ poſſeſſio matrimonij qꝛ ꝑ carnalē copulā ⁊ ꝑ ſuſceptiōem liberorum. Ibi eccle. ⁊ ſic ꝓpria temeritate. Ibi citaret ⁊ ſic mulier in agēdo ꝓuenit ꝓſtatiōem lr̄aꝝ. Ibi nūciū. ſ. ad ſignificā duꝫ geſta. Ibi iudicibus. l. ipetratis a marito. Ibi mōſꝑ ſe nō ꝑ ꝓcuratorē. intellige ꝯtinuādo ꝓceſſuꝫ. ¶ Et no. ꝙ dñs pōt in eodē iudicio facere quoſdā actus ꝑ ſe quoſ dam ꝑ ꝓcuratorē nec teneƭ ꝑ ſe tm̄ vel ꝑ ꝓcuratorē tātuꝫ lite exercere quod eſt no. Ibi negata. i. nō admiſſa ſic ne gat qui nō dicit. C. de peti. here. l. ſi potas. Ibi nō debuit. hic nō fuit malo ordine proceſſum. ⁊ iō pōt appellari ēt in poſſeſſorio qꝛ ab inordinato ꝓceſſu qḋ eſt no. dignum. Ibi in principali. i. ſedere matrimonij. Ibi audiatis er go. l. ſiquis in tātam. C. vnde vi. nō hꝫ locū in ꝯiugio quia nemo per violentia deſinit eſſe vir ⁊ vxor. ¶ No. pretextu ꝯſanguinitatis vxore a viro nō ſepandam niſi iudicio ec cleſie maxime poſt ſuſceptiōeꝫ liberoꝝ. ſed qd ſi ꝯſangui nitas eſſꝫ notoria. dicit glo. ꝙ idem qꝛ talis ſepatio ē pe na ⁊ iō nō pōt imponi niſi ꝑ iudiceꝫ. tene mēti gl. eſt ſic no. qḋ ð notorio ipedimēto nō pōt excipi per ſpoliatorē. ¶ No. ꝙ hic agebaƭ petitorio ⁊ poſſeſſorio ꝑ nōciuꝫ vł ꝓcuratorē. dicit Ber. ꝙ cā non erat ciuilis criminaliter intētata aſſerū interueniter procur. Adde ſi tñ interueniſſet non eſt iudiciū nullū lꝫ cā ſit capitalis. ita dicit glo. C. de adul. l. quāuis idubitati. ⁊ ſi eſt alibi in iure ciuili. de hoc no. gl. in. c. j. de iudi. li. vj. per Arch. ¶ Capio tertiā gl. dī hic ꝙ qḋ ſpoliatōia ꝓiudicat queſtioni ſedetis. dicit glo. ꝙ hoc eſt verū ſiue prius moueaƭ ſiue poſtea ēt lite ꝯteſt. ſup ſedere. Sed ꝯ̄ hoc glo. opponit qꝛ exceptio ordinis ē dilatoria iudicij. ergo añ litē ꝯteſtatam dꝫ opponi. vt. C. de excep. l. ſi. ⁊ ſ. de re iudi. inter monaſterium. Sol. dicit glo. ꝙ hic non opponebaƭ excipiēdo ſed recōueniēdo. ⁊ ſubdit ꝙ aut ſup eodē ⁊ dꝫ fieri reconuētio ante lit. ꝯteſt. ſupple ad ꝯſequēdū effectū impediēdi proceſſum peti torij. aut ſup diuerſis. ⁊ tūc pōt fieri recōuētio ēt poſt lit. ꝯte. qꝛ nō impedit ꝓceſſum in modū reconuētionis pro poſitum ⁊ imputet ſibi qꝛ ante lit. ꝯteſt. non excipit. Et poſtea dicit gl. ꝙ ſꝫ lō poſt litē ꝯteſtatā impedit ꝓceſſuꝫ petitorij qꝛ per iudicē fuit compulſa litem ꝯteſtari. ¶ Ex iſta glo. no. ꝙ lit. ꝯte. facta ꝑ iudicis impreſſionē nō impe dit obiectū exceptionū declinatoriaꝝ qḋ alibi nō reperiƭ tñ eſt diuinare. ⁊ iō ꝙ iſta mulier nūquā ꝯſenſit i iudices ðlegatos dec ðbebāt procedē qꝛ in reſcripto nō fiebat mē tio ſpoliatōis. ¶ Sequiƭ quarta glo. que ponit caſus in qbus mulier nō pōt repetē virū nec vir vxoreꝫ. quid ergo ſi vir timeat de ſeuitia vxoris. rñdeo ſꝫ hoc raro cōtingat tñ idē eſt in vtroqꝫ. ego vidi ⁊ cognoſco vxorē que incar cerari fecit maritū ſuuꝫ. vt dicit glo. in ſimili de vxore que rapuit virum. C. de rap. virgi. l. j. ¶ Querit glo. vtrum ſi de ſpoliatōe probeƭ in modum exceptionis fiat reſtō. ⁊ di cit ꝙ nō quia non eſt ad hoc actum. Et hoc facit ad que ſtionem Inno. ſi reus probaūi ð dominio per moduꝫ de fenſionis vtruꝫ mereaƭ ꝯdēnationem actoris. Inno. dicit ꝙ ſic. per. l. ſed ⁊ ſi poſſeſſori. de iureiur. qꝛ aſſumēdo in ſe onus probādi factus eſt de reo actor. ⁊ Cy. C. ð proba. l. actor. ⁊ ff. ð proba. l. circa. idē tꝫ Dy. in. c. nō licꝫ actori. de reg. iur. in. vj. ¶ Hoſt. dicit ꝯ̄trium nam aliud ē agē aliud defendē. nec enim tēdūt ad eundem finem. vt. ff. de euic. l. vēdicātem. cuꝫ. l. ſequē. ⁊ iō ſi reus vult cōſequi ꝯdemna tionem actoris dꝫ euꝫ recōuenire. vt i glo. ſ. de ordi. cogn. c. cuꝫ dilectus. ⁊ alle. pro eaꝫ. l. ſi iter me ⁊ te. ff. de excep. rei iudi. Sed ibi loquiƭ i diuerſis partibus eiuſdē rei ſi ſu per eodē. Jac. but. dicit ꝙ ñ dꝫ actor ꝯdēnari reo ſed reus dꝫ abſolui iſerta cauſa probatiōis dñij que ſnia ðclinato ria ꝓderit reo ſi cadat a poſſeſſiōe ꝑ. d. l. ſꝫ ⁊ ſi poſſeſſori. ⁊ ar. ff. ð pub. l. eum qui. §. ſi petēti. ⁊ hoc teneas. ⁊ ſic ſnia q̄ eſt lata ſup dñio ad ðfenſionē poterit poſtea ad actio nem trahi. ⁊ alibi cōrigit ꝙ ſuper dñio ferƭ ſnia ðclarato ria ⁊ ſi ꝯdēnatoria. ff. ð excep. rei iud. l. ſi a re. §. j. que glo. eſt pegrina. Glo. parua ſignat oppōnem. Glo. pe. dicit ꝙ re. notio appellatōis ñ impedit appellatōeꝫ vbi māifeſte ḡs aggrauaƭ. Glo. vl. dicit ð illis clauſulis ſine canōico ⁊ ðbito fine. ⁊ ponit aliqualē dñiam iter deās cās tñ i ſpūa libus ⁊ eccl̄aſticis cauſis idem ſonāt. ¶ Querit Innocē. vtrū ꝑ lr̄as ðlegatorias ꝯferaƭ aliqua iuriſdictio ſi ipetrās nolit eis vti ⁊ vtruꝫ poſſit cogi ad lr̄as edēdas. ⁊ dic ꝙ ſi qꝛ ðlegatio pēdebat apre. ſꝫ qꝛ poteſt lr̄is a ſe impetratis renūciare. ⁊ quicqd alij inniſcēt iſta eſt veritas qꝛ nemo in uitus cogitur agē niſi forte lr̄e eſſent impetrate i duplica bus iudicijs. argu. ff. ð procura. l. ſi defunctus. §. ſi. Porro iſte lr̄e nō ſunt iſtra fori niſi i iudicio producatur. ⁊ iō dif ferūt ab iſtrumēto cure ⁊ tutele qḋ dꝫ edi. vt no. ſ. ð prob. c. j. Nō ob. l. iij. ff. quod qſqꝫ iur. vbi dƭ nō poteſt renūcia ri qꝛ ibi propter ðlictum impetrātis ius iniquum ſꝫ hic in impetrāte ñ fuit ðlictum. poſtqꝫ vō lr̄e eſſent producte ñ poſſꝫ impetrās renūciare. vt. C. quomodo ⁊ quādo iudex anē. q ſemel. Nō ob. ff. ð mino. l. ſi iudex circōuento. qꝛ ibi eſt ſpāle propƭ ꝓilegiuꝫ minoris. facit quod no. Cy. C. ð tēpo. in iteg. reſt. l. perēde. ¶ Item nō ob. ff. ð cōtrah. l. ſi poſt mortē. §. ſi. qꝛ ibi nō teqrebaƭ vſus bñficij. Na aper tuꝫ erat edictum. ⁊ iō nō curaƭ vtrum ille per quē apitur edictum vtatur vel ne. Et dic ꝙ aut edictum propƭ me al teri ſcō. l. ⁊ ē cōe. qꝛ. l. cōis ē. aut facto meo ⁊ ineſt ðlictū ⁊ idē aut non ieſt ðlictū. ⁊ tūc aut res non ē itegra. ⁊ ideꝫ fallit i. l. ſi iudex. ff. ð mino. aut res ē itegra. ⁊ tunc prodeſt aduerſario meo. ⁊ ita loquitur queſtio noſtra de reſcri pto. Baldus doctor.

g Nauis. Violēƭ poſſeſſor cogitur reſti tuere fructꝰ ñ ſoluꝫ quos pce pit ſꝫ quos ſpoliatꝰ ꝑcipē potuiſſꝫ. h. d. concor. ff. de rei ven. ſi nauis. In pria poniƭ dēcia pat ris q̄rela. In ſcḋa pape ꝓuiſio. ſcḋa ibi mandamꝰ. ¶ Ca ſus. qdā archiepꝰ ſpoliauit quoſdā monachos ⁊ eis ēt in tulit iniurias ꝑſonales papa mandat ꝙ non ſolū reſtituā tur res ablate cū fructibus pceptis ⁊ percipiendis ſꝫ etiā q̄libet damna ⁊ ꝙ de iniurijs illatis ſatiſfaciat ꝯpetēter. Ibi cum integritate. hoc reſpicit res ablatas. Ibi plena rie. hoc reſpicit damna. Ibi competenter. hoc reſpicit eſti mationem iniuriarum. vt. ff. de iniurijs. l. iniuriarum eſti matio. Ibi licitum. i. de ſacto. Ibi reddi. ſcilicet eodē iudicio ⁊ libello. Et no. ꝙ de ſatiſfactiōe iniuriarū. qḋ ve niat

e ¶ Vide de glo. ꝯſi. bo. Alex. lxxviij. incl. viſo ⁊ dili genter pon derāt perſ ſe in. v. vol.

Digitized by Google

niat incidēter in iudicio recuperādū nō ē iure ciuili cōtrā ⁊ ideo tene mēti. ¶ Glo. i. q̄rit qualiter ſit ꝓbādū ō iſta violentia. ⁊ dicit ꝙ per teſtes. Scdo q̄rit qualiter ſit probādū de rebus amiſſis ⁊ de earꝫ qualitate ⁊ remittit ad. l. ſi q̄s. C. vñ vi. ¶ Et no. ꝙ iō hic iurat̄ de fructib⁹ ꝑ actorē q2 reus ē in dolo. ſed ſi reus nō eēt in dolo ſup fructibus ō quoꝝ q̄ntitate. dubitat̄ deferret̄ iuramētū reo ⁊ nō actori q2 reus melius nouit vītatē. Iſta eſt gl. ſingularis cū tex. ſuo i autē. de nup. i. §. q2 igit̄ hec nr̄a. ſup vbo iureiur. q̄ gl. nō ē alibi. Et iō no. reddit⁹ ⁊ ēt ꝓnēt⁹ ac obuētiōes lucrū ſignificāt. Et iō deducuntur deductis expēſis. vt. ff. de vſu fru. le. l. fundi trebaciāi. ¶ Item decie eoꝝ q̄ q2 lucrat̄ cū ꝑſona abſq3 ꝑdio vl̄ aialibus. vt. J. de decimis tuas. ⁊ no. ff. ō pe. he. l. ſi a p̄re vl̄ dn̄o. §. j. ſ3 ō dcīmis ꝑdialib⁹ ⁊ fructib⁹ aialiū nō deducunt̄ expenſe ⁊ ſpāle in decimis eſt. Ja alijs caſibus ſecus. vt. ff. de pig. ac. l. ſi neceſſarias. §. ſi. ſed nunquid ſemen qđ ſeminatur ꝯtinet̄ appellatōe expenſarum. reſpondeo nō ſi colonus ſeminat de ſuo quia ſufficit ei dimidia fructuū3. ſed ſi dn̄s ſeminaret videt̄ iſtud ſemen detrahendum ⁊ reſiduū diuidēdū ar. ff. de vſufru. l. itē ſi fundi. §. ſeminarios. Sed nūquid damna ⁊ mortes aialium ꝯtinent̄ appellatiōe ſumptuū. rn̄deo nō. vt. ff. pro ſo. l. cum duobus. §. quidam. ¶ Quid ſi predones exportauerunt fructus nūquid iſta damna ꝯtineāt appellatōe ſumptuū. dic ꝙ nō. vt. C. loca. l. ſi qđ damnum. ¶ Sed nūquid precium rei ꝯtinet̄ apppellatiōe ſumptuū dic ꝙ nō. vt. ff. ō cōdi. ⁊ demō. l. qbus diebus. §. j. qui caſus non eſt alibi ſm Dy. ſicut ecōtrario nec res ipſa ꝯtinetur noīe fructuū3 in cuius locū ſuccedit p̄cium ⁊ q2 habito reſpectu ad p̄cium ſiue intereſſe ꝯtentum nullum ē lucrū. vt no. C. de rei ven. mater. ⁊ adde qđ no. Innoc. i. c. ſi. ꝙ met. cā. §. j. ¶ Scda glo. q̄rit an iniurie ſint ſpecificande in libello. ⁊ dic ꝙ ſic ⁊ ēt cū circūſerētijs loci ⁊ tp̄is. ſm Bar. ¶ Tertia glo. tractat m̄ām fructuum. ⁊ p̄io dicit ꝙ fructus dicuntur deductis expenſis ꝙ dic vt. ff. ſo. ma. l. fructus. ſcdo dicit ꝙ poſſeſſor teneat̄ reſtituere fructus. ⁊ dicit ꝙ bonefidei poſſeſſor ſupple cum titulo vel ſine ti. l3 ō bonefi. ſ. poſ. ſine tit. nō inueniatur aliqua lex expreſſa nō tenet̄ reſtituere conſumptos etiā3 ſi locupletior ſit dūmodo ſint fructus idustriales ſed extātes cogit̄ reſtituere ſubaudi tales quales ſunt. ¶ Quero vtrū mortuo prelato capitulum poſſit petere fructus q pertinebāt ad menſam p̄lati. rn̄deo iſti fructus debent ſeruari ſucceſſori. vt in. c. p̄lenti de offici. ordi. li. vj. ¶ Sed an ipſe viuens de ſua quarta fructuum poſſit facere velle ſuum. ſaluo ſtatu ⁊ honore eccl̄ie. ꝯſuerodo tenꝫ qđ ſic vt ſcribit̄ in Joānina. vbi videas iſte frater. Joānes fuit magnus vir qui fecit iliam ſonimaꝫ. ¶ Nunquid valeat conſuetudo ꝙ clericus poſſit teſtari de fructibus prebende. dic ꝙ ſic de perceptis ſed nō de percipiendis. vt plene nor. Archidia. xij. q. v. §. j. vbi dis videas. ⁊ in. c. alienationes eadem cauſa ⁊ q̄ōne ꝑ Archi. ¶ Sed an ruſticus poterit petere ope p̄cium. rn̄deo ꝙ ſic. vt. ff. pro ſoci. ſi duobus. §. ſi inchoeūda. ¶ S3 nunquid poſt triennium tenebitur reſtituere extātes. rn̄. nō. vt ſin. no. ff. de vſucap. l. ſequtur. §. fructus.[a] ¶ Sed nunquid nobilis poterit petere p̄cium ſolicitudinis ⁊ laboris. reſpondeo nō q2 has operas nō ꝯſueuit locare ⁊ iō nō referuntur ad pecuniariam eſtimationē. vt. ff. de p̄ſcrip. ver. nālis. §. j. ¶ Scolaris expēdidit i ſtudio mille. reuerſus a ſtudio incipit lucrari. ſacerdos petit decimā que debet̄ nō ſolum de diuinis bñficijs ſolis ⁊ elementoꝝ ſed ēt de humanis induſtrijs. dicit ſcolaris volo p̄ius lucrari mille que expēdidi in ſtudio. poſtea ſoluā tibi decimaꝫ. Queritur qđ iur. rn̄deo plus poſſidet quā expenderit. quia plus valet ſcia quā pecunia. ⁊ iō fruſtra petit qđ intus h3. ¶ Sed ecce percepi fructus amplos ex his edificaui palatium in eodem fundo euicit̄ p̄dium. excipio de expēſ. rn̄deo ꝯpenſantur cū fructib⁹ ꝑ l. ſumptus. ff. de rei ven. q2 egtas ſcripta cōpenſat̄ aliy eqtati ſcripte in genere vel i ſpē. ve. ff. ſi cer. pe. l. ſi me ⁊ ticiū. Ita not. glo. ff. de rei vendi. l. ſi a fundo. ¶ Si autem edificaſſem in re mea propria que ſubiacet reſtitutioni nō cōpenſarem niſi fructus quos ex re mea p̄cipi. ff. ad trebel. l. mulier. §. ſi his. Ita dicit glo. ſingularis. ff. de rei vendi. l. emptor. in prin. Et no. ꝙ lucrū fructuū ꝯſumptorum ſi h3 loci in petitōe hēditatis nec in alijs iudicijs vniuerſalibus in qbus fructus quatenus locupletior ē veniūt a p̄ncipio ⁊ incōmutabilr̄ iure actio. vt. ff. de peti. hēdi. l. itē veniunt. §. fructus. ⁊ C. fami. her. l. nō eſt. per Cy. nāles aūt fructus nullus mero iur̄ poſſeſſoris facit ſuos q2 idustria nature ⁊ nō hoīs ꝓueniūt ⁊ nā magis fauet veritati quā poſſeſſiōi. Sūt aūt nāles i qbus ꝑcipiēdis nō reqrit̄ cura ⁊ cultura ſolēnis. l3 i aliquibus requirat̄ aliqua modica ⁊ ꝑfunctoria cura ⁊ modica expēſa de qua nō eſt curādum. Item puto ꝙ in modicis fructibus nālib⁹ nō ſit curādū. vt de pomis que comedūtur ad mēſam vel de vno ſtario glādium q2 hec res nō agit̄ iter infeſtos. ar. ff. como. l. i rebus. ⁊ ff. de vſufr. l. hactenus. ¶ Itē fruct⁹ nāles ſunt q̄ſi apparat⁹ nāe ꝑcedit apparatū hominis vt fruct⁹ arboꝝ. excipio vites ⁊ oliuas q2 per ſolam idustriam accomodātur vſibus hominum. vt. ff. de rei vēdica. l. ſi fundi. poma in diuina ſcriptura dicūtur fructus qui ſpōte naſcūtur. i. ſine vi ⁊ ſciſura aratri ⁊ abſq3 arte ⁊ agricultura q2 totū vl̄ quaſi totū ſola natura perficit. ideo dicūtur fructus naturales a ꝑdominio. Porro oēs fructus qui ſeminant̄ ſunt idustriales quia cultus hominis. magnus ⁊ grāde procedit factus ⁊ opus nature. ¶ Itē puto ꝙ fenū ⁊ paleas in quo ꝑcipiēdo ſit magna expēſa ꝯputet̄ iter fructus induſtriales propter grādē operā que reqrit̄. paſcua aūt pono iter fructus naturales niſi falce ſecētur ⁊ i horrea reponātur. Et adde ꝙ habes. ff. qui. mo. vſufru. amit. l. ſi vſufructuarius meſſem. Itē lac ⁊ lanā aſſimilo fructibus induſtrialibus ꝓꝑ emūgētis ⁊ tōdētis operam quia nō ſunt in todi vſu. ſed terminātur iter aliqđ miniſteriū. ¶ Item ſi ex pomis ſit ceruiſia iniciū h3 nāe. ſed ex induſtria ꝑficitur. ⁊ id qđ deficit nāe ars ſupplēdo facit artificiale ꝙ in ſua ruditate eſt nāle. ⁊ iō videt̄ ꝙ ceruiſia ſit reddit⁹ induſtrialis.[b] q2 vnū qđq3 denominat̄ a fine ⁊ ab eo ꝙ i ipſum plurimū pōt ectera. dic vt dixi. C. ō fur. l. ancille. ¶ Adde ꝙ poſſeſſio eſt illa que īducit acq̄ſitionē fructuū. ⁊ dic ꝙ ſi de mera poſſeſſiōe q̄rit̄ eſt ciuilis poſſeſſio. vt dota. ff. de acq. poſſeſ. l. iij. §. ex ꝯtio nālis. n. ſolūmodo operat̄ acquiſitionē fructuū niſi quis eos percipiat ⁊ i horreo eos recōdat. vt no. ff. de vſufruc. l. ſi fur decerpſerit. ⁊ ff. de vſucap. l. ſi bonis. ff. de rei vendi. l. ex diuerſo. §. j. vel dic ꝙ ſufficit quolibet ꝑ eū3 vel eius occaſione ſit per fructuarium vl̄ vſurarium apprehēſa poſſeſſio. vt. d. l. ſi vſufructuari⁹ meſem. ff. q. mo. vſufruc. amit. ⁊ no. ꝑ Cy. C. de rei vēdi. l. certū3. ¶ Itē facit fructus ſuos ille qui eos ſuo noīe colligit dn̄i volūtate. l3 nō ſit poſſeſſor. vt. ff. ō fruc. l. ſi ſuus cōis. §. locaui. ⁊ ff. de fruc. empti. l. q pēdētem. ¶ Et addē qđ no. in. c. j. de offi. ordi. li. vj. qñ aūt dicātur fructus ꝯſumpti dic qñ ex eis nihil extat corporeū apud ꝑcipiētem. Naꝫ eatenus quatenus extāt dicūtur extātes. ¶ Quid de pēſionibus. rn̄deo vt. d. l. ſi nauis. ⁊ dicit glo. ꝙ pēſiōes potius dicūtur obuētiōes q̄3 fruct⁹. vt no. ff. de ꝯdi. inde. l. ſi vrbana. ¶ Et p̄dicta vā ſunt de fructib⁹ rerū. ſed de fructibus actuū humanoꝝ vt de fructib⁹ iure eligētium. ⁊ ſimilib⁹. dic vt dixi. ſ. eo. c. in ſ̄ſis. dicit Inno. ꝙ vſufructuari⁹ ſola ſeparatione nomie ſuo facta vel ab alio eius occaſione faciat fructus ſuos. probat̄ ex eo quia ſi p̄ſtitit cautionem ꝑcipit dn̄i volūtatē. ¶ Adde vbicūq3 vtilis p̄fertur directe. vt i emphiteota cum proprietario vbi nālis poſſeſſio p̄fert̄ ciuili in acqrēdo fructū dn̄3. Naꝫ ſi eēnt a dn̄o ꝑcepti poſſent ꝑ emphiteotā euinci ⁊ recupari. ⁊ iſta doctrina eſt valde notabilis. ¶ Quero an fruct⁹ ꝑcepti aū libellum oblatum vel poſt aū lit. cōte. veniāt i iudicio ſi ſi ſunt petiti i libello. rn̄deo ſi. vt. ff. de excep. l. fundi. nec poſſet nouus libellus cumulari. licet incidēter poſſent eodē3 libello peti. ff. de dāno infec. l. ſiquis miſſum. §. iudex dicit Inn. ꝙ fruct⁹ q qñq3 veniūt a tpe more nō veniūt niſi petātur i libello fallit vbi agit̄ de violētia. ¶ Item fallit in iudicio vli. Innoc. idē3 ait ꝙ ſi ſnia fert̄ ſup p̄cipali ſi habita metōe fructuū3 decetero ſi pōt agi de fructibus officio iudicis. ſed ꝯpeteret pro eis actio ſic Innoc. ¶ Quero qđ de perceptis poſt lit. ꝯte. rn̄deo veniūt a tpe lit. ꝯte. ſi coherebāt ſolo. vt. C. de fruc. ⁊ lit. expē. l. ij. ⁊ ſi erant pen-

[a] ¶ Et ita ē t3 hic ꝑ a no. in. viij. col. ver. aduerte tamē. Et ſi diceres non me ad p̄ſcriptōnem contra officium iudicis reqrit̄ tp̄s. xx. annoꝝ. l. ſicut. C. ō p̄ſcrip. xxx. ānoꝝ. rn̄deo ꝙ illud verū in officio iudicis ꝙ datur loco actōis ſ3 iſtud officiū3 nō dat̄ loco alicui⁹ actionis.

[b] ¶ Dic ꝙ fructus naturales appellant̄ q a natura ꝑducūt̄ ineſſe ⁊ in vſu ſuo ſinali ſine hominis miniſſterio ſudicia natural̄ vbo contra vſufr. natural̄ q ſi pōt eē ſine hoīs miniſterio l3 nā ꝑducat ineſſe exempluꝫ ē oliua vt eſt caſus melior ō in re i. l. ſi eius fundi. ō rei vēd. Ang. i. l. ex diuerſo. Itē3 declara qui dicantur fructus ꝑcepti ⁊ ꝑcipiendi vt videtur i l. ſi vſufruc. i tit. eſſem. ff. quēad. vſufru. amit.

ſiones ſinguntur coherere ſolo q̄ pſtant̄ p fructibus q̄ tunc coherebāt corpori petito. Nā pēſiones eādē naturā ſequūtur. vt. ff. d̄ vſufruc. l. defuncta. ¶ Sed nūq̄d fructus debēt peti ſub determinata q̄titate. vi q̄ ſic. ar. ff. de ver. ob. l. triticum. Sol. dic vt no. Cy. C. ſiq̄s alteri vel ſibi. l. j. Inn. dicit hic q̄ ſufficit eos declarari in pceſſu cāe. ⁊ cō ē q̄ non pōt actor eē certus de eorū q̄titate ⁊ qualitate q̄ ꝯſiſtit in facto eos. dicas q̄ oē iudiciū ē generale quo ad fruct⁹ q̄ petunt̄ acceſſorie q̄ veniūt fruct⁹ vini olei ⁊ oīuz qualitatū ⁊ redditus oēs ⁊ iō i eis ꝑcedit libellus generalis ꝯcluſiōis. ⁊ idē in dānis ſ3 Inn. ¶ Querūt iuriſte an pempta inſtātia fruct⁹ ꝑcepti añ nouā inſtātiā incboatā p lit. ꝯte. veniāt reſtituēdi. ⁊ gl. dicit q̄ nō. C. de fruc. ⁊ lit. expē. l. litigatoꝛ. Nā pempta inſtātia iudicis officium qḋ erat ꝓpoſitū ē extinctū ⁊ non reſuſcitat̄. vt ff. de ſol. l. ſi q̄s reo. §. areā. ¶ Itē lit. ꝯte. eſt ꝯſumpta quo ad ꝯſequēdā effectū futuri officij iudicis mercenarij. l3 duret q̄tum ad interrūpēdā pſcriptōem q̄ illud expedit iure actiōis q̄ pſeuerat. ⁊ gl. d3 intelligi in mala fide inducta p ſolam ꝓteſtatōem iuris fictōe. alij ꝯtradicūt vt ibi dixi.

Hic deficit multum propter copiam que non reperitur.

Hypothecā. vr̄ q̄ nō q̄ ibi agit̄ d̄ nuda poſſeſſiōe. l. ſi cuz vēditoꝛ. in pain. ff. de euic. dic ꝯ q̄ l3 ex pte rei verſet̄ nuda poſſeſſio. tñ ex pte agētis actio ē in rē. vt. ff. de pig. l. ſi fundus. §. i vēdicatōe. ¶ Quero nūq̄d a trāſlatiōe poſſeſſionis q̄ ſit ex p̄io decreto poſſit appellari. rñdeo ſi ē verus ꝯtumax nō appellat ſi fictus ſic. Nō ob. l. j. C. ſi d̄ momē. poſ. q̄ cū momētanee poſſeſſiōis dr̄ h abito reſpectu ad libellū. Sed hic libellus actoris erat fundatus ſup ꝓprietate. potius n. e3 inſpici cā principalis q̄3 incidens. Non ob. qḋ no. d. Dy. ff. de dā. inſec. l. ſi finita. §. inſ. q̄ hec vera poſſeſſio ē terminus pſentis litis ⁊ ē de effectu huius realis iudicij. Ibi no. quero nūquid ille q̄ temere appellauit ab iterlocutoria ⁊ receſſit poſſit appellare poſtea a diffinitiua. rñdeo ſic ſi purgauit ꝯtumaciā ſuā ꝯparendo. ſecus ſi ꝯtinuauit ꝯtumaciā vſq3 ad diffinitiuā3 incluſiue qḋ dic vt in. c. j. de do. ⁊ ꝯtu. in. vj. ⁊ dicit Jo. an. q̄ appellās ab interlocutoria pōt poſtea appellare a diffinitiua niſi prima appellatio fuerit friuola manifeſte. nā tūc ē notoriū iuris ipſuz eē verū ꝯtumacē. Jo. an. ¶ Quero nūq̄d decime petant̄ hic vt ius incorpale. an v̄o erat qḋ de fundis. rñdeo in incorpalibus nō cadit v̄a poſſeſſio niſi eſſent talia icorporalia in q̄bus caderet v̄a poſſeſſio vt vſufructus. quia ē ps dñij. vt. ff. de acq. re. do. l. huius. §. incorpales. ff. de dā. infec. ſi finita. §. ſi qua ſunt iura. ⁊ l. a quo fundus. ff. de ope. no. nū. ſi priuꝰ. ff. ſi ſer. vend. in cuius. ff. de vſucap. ſeq̄t. §. ſi viam. iō in iſto. c. poſui caſū3 qḋ agebat̄ rei ven. pro agris quoꝝ decime pſtabant̄ in ſignū ꝓprietatis ⁊ ciuilis poſſeſſionis eiuſdē. alr̄ eēt qḋ de incorporalibus. vt. ſ. d̄ elec. querelā. ¶ Querit hec. q̄d ſi talis eſt cā vel caſus in quo nō poſſit fieri miſſio. rñdet q̄ q̄ nō pōt grauari in rebus grauabit̄ i pſona q̄ excōicabit̄. ¶ Adde q̄ poterit ei interdici ne agere poſſit ꝯ aliquē ꝯtumacia pendēte. vt no. ff. q. ex cau. ma. Sz ⁊ ſi p ptorē. §. l3 ſi dū decreto. Nō ei3 d3 intelligi illa gl. qḋ ꝯtumacia claudat alioꝝ iudicioꝝ copiā ipſo facto ſ3 p iudicis decretū ⁊ ē gl. multū ſingularis ⁊ ēt tex. ¶ Itē poterit poni in bāno non tñ ē bānitus ipſo facto. ¶ Itē poterit mulctari nec ē opus qḋ citetur ad vidēdū ſe poni i bāno vel ſe mulctādum q̄ hec ānexa ſunt ꝯtumacie ⁊ veniūt conſecutiue ⁊ paſſiue vt elegāter no. Inno. d̄ penis. c. calūniā. ¶ Itē no. ex eo qḋ lr̄a dicit d̄ vnica citatōe qḋ poſt lit. ꝯte. ſicut añ req̄runt̄ tres citatōes. Fallit in ſupnumeraria citatōe q̄ vocat̄ ad maliciā ꝯuincendā. vt hic. Sed dubitat̄ qualiter fiet miſſio i poſſeſſione ꝯ eū q̄ nō h3 in bonis niſi noīa debitoꝝ. dic vt no. in. l. ij. C. de pto. pig. vbi glo. ponit ſingularem practicam. ¶ Qualiter aūt fiet ſequeſtrū in nominibus debitorum habes in. l. mulier. ff. d̄. l. cōmiſſoria. vbi tex. not. ¶ Quid de eo qui nō hab3 niſi pecuniā numeratā3 in loco abſcōdito. quō fiet in eum miſſio. rñ. ſi negatur ſe habere inquiretur a domeſticis inter quos ē vxoꝛ. h. d. glo. in. l. ij. C. q̄ñ ⁊ q̄bus quar. ps debe. li. x. quo explorato cogit̄ exhibere ⁊ ſict miſſio vel dabit fideiuſſorē. ar. ff. de peti. here. l. diu⁹ vel ſict depoſitio ipſius pecunie apud edē ſacrā loco p̄mi decreti. vt. C. de bo. auc. iud. poſ. l. ſi. ¶ Sed q̄d ſi creditoꝛ h3 inlam p̄io pactū de capiēdo poſſionē3 propria auctoritate. rñdeo ſi igredit̄ h3 verā poſſionem q̄ eſt pignus ꝯuētionale. vt. ff. de pig. act. l. qui rationarios. ⁊ ſi creditoꝛ vellet eā ſibi adiudicari ſequat̄ viā iudicioꝛ3 p p̄mum ⁊ ſcḋm decretū. vt. l. ſi debitoris. C. de iud. ⁊ ibi dixi ff. de ānuis leg. l. fundus. ¶ Quid iuris ſi iudex non vult in poſſionem mittere. Rñdeo coget̄ per ſuū ſupioꝛē cui⁹ officio ſubalternat̄. h. d. rex. no. ff. de iudi. l. cum quē temere. §. ſi. per ep̄3 aūt nō poſſet cogi q̄ ep̄s eſt hoc caſu ſuus compar ⁊ quidem dādus nō ipſo facto. ergo nō ſuperioꝛ. vt in auc. vt diſſe. iudi. in rubro ⁊ nigro. col. ix. qḋ no. Sed nūquid tenuta que ē nulla de iure pōt per ipm̄ mct cōfirmari. ⁊ vi q̄ ſic. vt no. C. de codi. l. j. ⁊ aget̄ ex ꝯfirmante q̄ ꝯfirmatū nō eſt aptū ad agendū nec ad ſubſiſtēdū. Ja cōtrarium videtur. nam ꝯfirmatio iſta ex iuris rōne pendet ſed hic cō reſiſtit. ff. de actio. ⁊ obl. l. obligatiōes que propꝛijs virib⁹. ¶ Itē ꝯfirmās h3 intētionē acceſſoriam non principalem ff. de libe. cā. l. aūt. §. teſtamento. ¶ Itē3 inordinatum factū eſt a principe iterandum de nouo nō ꝓſequēdum. ¶ Item eſt de ꝑpetuo inualidis. ¶ Itē dicit. l. q̄ nō intelligit̄ velle ille q̄ de iure nō valt. vt. ff. quoꝝ lega. l. j. §. qḋ agit. ⁊ no. ff. a q̄bus appellare nō l3. l. j. §. ſiquis aūt hec nō ob. l. ꝯria q̄ maiorē ptātem h3 teſtatoꝛ in ſuis rebus q̄3 iudex in alienis. C. de pac. ſic pacto. cu3 ſi. ¶ Quero nūquid cautiones ꝓtorias poſſit recipere iudex abſēte parte. rñdeo ſic. ff. de iniuſ vocā. eis pro quo. ff. de fur. ſiquis emptori. §. ſi fugitiuum. arbiter ēt poſſet q̄ arbiter eſt priuata pſona ⁊ nō publica ⁊ nō acquirit alteri actionē pſonalem nec hipothecariam ſine ceſſiōe ff. de arbi. litigatores. Sed an arbiter poſſit in poſſionem mittere. rñdeo ñ. q̄ eius ſnia nō h3 auctoritatem. vt no. ff. a qui. ap. nō licet. l. j. in ſi. ⁊ q̄ auctoꝛiſabilis ē miſſio q̄ eſt mixti imperij nec mulctare pōt. ff. de arbi. l. nō ex oībus. q̄ de hoc nō eſt cōpromiſſum nec a penis cōpromiſſi abſoluere pt ꝓdictum. ¶ Quero an poſſit fieri p nūcium an per quelibet officialem. rñdeo ſic ēt ſi non ſit alr̄ nūcius publicus. vt no. ff. ne vis fiat ei. l. ſiquis miſſus ⁊ l. is cui. §. miſſus. ff. vt in poſ. lega. hoc pōt iudex ꝯmittere ēt ipſi actori. ff. de re iudica. l. miles. §. q̄ iudicati. ¶ Quero vtꝝ cā ſeruādorum legatorum poſſit fieri miſſio ēt nō adita hr̄ditate. ⁊ ē ar. q̄ ſic. ff. de act. ⁊ ob. l. hr̄ditarias. q. l. mirabilr̄ vr̄ dicere q̄ hr̄ditas ſit ad legata obligata. ꝓterea ē expſſu3 in. l. j. §. ſi. ff. vt in poſ. le. ſm̄ Oldra. ¶ Quero ſi miſſio ē ſcā vltra menſuram debiti an valeat vſq3 ad menſurā. rñdeo ſic. q̄ vtile p inutile nō viciat̄. vt. ff. ne vis fiat ei. l. j. §. hec v̄ba. ex q̄ not. q̄ dānū datū vltra debitā penā ipſo iure reducit̄ ad penā debitā. qḋ tene mēti. Cōſidera q̄ aut loq̄mur quo ad virtutē miſſionis reſpectu pignoris ꝓtorij ꝯſtituēdi. ⁊ q̄ h3 i ſe realitatē creādi nouū ius iō ñ ꝯpetit magſ̄ratib⁹ ñ hñti h⁹ mixtū ipiū q̄ d̄ nlr̄o fac̄ aliq̄d ñ ꝯpetit neq3 ꝯgruit nſi magiſtratib⁹ q̄ plurimū pñt. Porro vt ait Ariſ. nulla3 inferius participat ſuperioritatē ſupioris pp nāτ̄ terminī reſtrigentis ⁊ limitate eſſentie nālis: ⁊ tñ minores magiſtratus q̄ñq3 pñt pſonam capere. q̄ in libero hoīe non ꝯſiſtit pignus. vt. C. de act. ⁊ ob. l. obeſſe. ff. de offi. procō. l. ſiq̄d erit. ¶ Item ſi loq̄mur de miſſione in poſſionem reſpectu maioris ⁊ plenioris effectus. puta dñij trāfferēdi. hec miſſio ⁊ auctoritas trāſiēs in ſuū effectū ē multo maioris mixti iperij q̄3 miſſio p̄ia. vt. ff. de dam. infec. l. iiij. §. duas. Eſt ⁊ alia miſſio p quā nullū ius ꝯſtituitur ſ3 quoddam factū cui eſt parēdū metu pene. ⁊ iſta non eſt mixti imperij ⁊ ꝯpetit arbitro. ⁊ hoc. d. l. ſingularis allegata ff. de arb. l. iter caſtellanū. ¶ Nō ob. predictis q̄ viatores nuncij ꝓtoꝝ ſeu poteſtatū terraꝝ in poſſionē mittā q̄ ipſi funguntur vice aſini q̄ ſedentē ſupra ſellā3 portat magſ̄m ⁊ iſta aſinina deportatio competit viatoribus. vt. ff. de iudi. l. ſi. hinc eſt q̄ in vulgari tuſcorum iſti vocabantur baiuli a baiulando abſq3 eo qḋ habeant aliquam auctoritatē3 iuriſdictionis. vt. l. is cui. §. miſſum. ff. vt in poſ. lega.

Digitized by Google

r **Inem litibus.** Si fundata i(n)tetiõe actoris reus ꝓponat exceptiões pemptorias ꝛ deficiat in eius ꝓbatiõe p(re)ſumit maliciose ꝓpoſuiſſe ꝛ ꝯdẽnabit ſtatim ad expẽ. pp hoc ſactas. hoc dicit. Diuiditur in duas ptes. In pria ponit ꝯſtitutionis ca. In ſc(d)a ipſa ꝯſtitutio. ibi ſc(d)a p(re)ſenti decreto. ¶ Caſus. q(uia) frequenter ad ipediẽdum ꝛ differẽdũ ꝓceſſum exceptiones pemptorie fundata intẽtione actoris p excogitatã maliciã opponunt ꝛ ex hoc lites vltra debitũ differunt papa finem litibus iponere cupiẽs ꝛ ne ptes vltra modum grauent laborib(us) ꝛ expẽſis maxie vbi de cãis bñficialib(us) agit q(ue) ſine dãno morẽ diu vacare nõ p(oss)nt p(re)ſenti decreto ſtatuit vt taliter opponẽtes ꝛ nõ ꝓbãtes ſtatim ꝯdẽnent ad moderatas expẽſas ex eo die qua ſtatut(us) fuerit terminus ad probãdũ eas ꝛ ſi ꝯdẽnatus nõ põt ſoluere punit alia pẽa ſm iudicis diſcretionẽ vt hic ſaltẽ metu p(er)territus nõ audeat falſas exceptiões opponere. dicit Inno. q(uod) i quacũq(ue) parte iudicij cõmittat calũnia ſtatiz veniet refectio expẽſarũ. ¶ Idem ait q(uod) vbicunq(ue) qs abſoluit ab inſtantia iudicij ſtatim dz ei aduerſarius ꝯdẽnari in expẽſis. ¶ Idẽ ait q(uod) in cã appellatiõis indiſtĩcte ſit ꝯdẽnatio expenſa(rum) ſiquis ſuccumbat ex alleg(at)a. inf(ra). ſecus ſi ex nouis ꝓbationibus. ſ(cilicet). quas potuit ignorare. ¶ Idem ait q(uod) ſi in ſnia ꝯtinebant plures articuli. ꝛ i vno iuſta eſt ſnia ꝛ in alio nõ ſit cõpẽſatio hincinde. ¶ Idem ait q(uod) tenet qs diuidere articulũ iuſtũ ab iniuſto. ¶ Idem ait q(uod) nõ ẽ partis diſtiguere eũdẽ articulũ aduerſarij. ¶ Idem ait q(uod) in eodẽ c. ſi ẽ lata ſnia partim iuſta partim iniuſta põt appellari ſimpl(icite)r nec oz appellãtem diſtiguere. iudex tñ ad quez diſtiguet. ¶ Idem ait q(uod) ille q obtinuit i pria cã hz iuſtã cam litigãdi i cã appellatiõis niſi de iniuſtitia ſnie apparẽt manifeſte. ¶ Idẽ ait q(uod) de expẽ. viatici deducunt expẽ. q(ua)s feciſſet domi. ¶ Idem ait q(uod) ſnia expẽſa(rum) poteſt ferri ꝯditionalr ꝛ icerta. ¶ Idez ait q(uod) iudex nõ põt ſibi i diffinitiua reſeruare ꝯdẽnationẽ expẽſa(rum) q(uia) offĩi mercenariũ eſt cõſumptũ. ſed ſi ꝯdẽnauit in expẽ. incertis bñ põt poſtea taxare q(uia) q taxat nõ ꝯdẽnat ſed exequit ꝛ declarat. ꝛ meli(us) loquit ipſe quaz glo. q(ue) eſt in. l. terminato. ¶ Idem ait q(uod) in ꝯdẽnatiõe expenſa(rum) fienda(rum) intromittit ſe iudex de tractu futuri tpis. Inno. hec oia ſunt not. digna ꝛ quottidiana. dicit Inno. in. c. pximo no. expẽſas cõputãdas a tpe citatiõis ꝛ nõ tm̃ a tpe ꝯtumacie. Inno. Ibi diſpẽdio. no. q(uod) mora temporis hz in ſe dãnũ. C. de teſt. l. ſi q(ua)n reliqua. id eſt reus. Ibi legitimam quo ad formã. ff. de i integ. reſti. l. oẽs. Ibi noluit proprie ſtat. Et ſic no. q(uod) licet noluit probare ꝛ renũciet exceptioni tñ in expẽ. debz ꝯdemnari ar. ff. de iudi. l. deſtitiſſe. ꝛ C. de eden l. edita. vel dic noluit. i. non curat ꝛ ſignificat cõtemptum ſm Inno. Ibi incõtinenti. i. i termino cõgruo breui tñ. ꝛ iſtud eſt bñ no. q(uod) dilatio que datur reo ad ꝓbandum poſt fundatã intẽtionem actoris dz eẽ breuiſſima. Sz q(ui)dã exponũt icõtinẽti. i. ſine tpis interuallo q(uia) ꝓbatiões poſſunt fieri ẽt ſine termino. vt. C. de dila. l. cum a nobis. prima expõ melior eſt pp dictionem ex tunc que eſt infra q(ue) ſignificat tpꝰ. ꝛ ſtatim ſubdit cũ acceptis induc. q(uia) vba nõ ſignificant tpis momẽtũ. ſz numerũ dierũ. Ibi cum acceptis expõne cum. i. q(ua)n. Et iſtud v(er)bum accepitis eſt ablatiuum. vt. ff. de ꝯdi. ꝛ demõ. cum a teſtatore. ꝛ expõe acceptis. i. receptis ꝛ ſibi datis. ¶ Item dic acceptis. i. eo tpe quo dant inducie dz fieri ꝯdẽnatio expenſarum ſub ea ꝯditiõe. ſ. ſi nõ ꝓbauerit ſm Inno. ꝛ ſic tract(us) futuri tpis ſpectat ad iudicem q(uod) nõ plz q(uia) iſte tractus futuri tpis nõ erat in ca nec in cauſatis. vt. l. j. §. j. ff. de vſur. vñ de eſſet potius quedaz comminatio. vñ exponit Hoſti. q(uod) poſtq(uam) excipiens defecerit fiet ꝯdemnatio. ꝛ añ fieri nõ dz ꝓcedẽdo ſm ordinem rõis ſz ſcã teneret. vt. C. de ſen. l. cũ iudex. C. de reb. cre. gnãlr in prin. ff. q(ua)n ap ſit. l. j. §. biduum. C. de fideicom. l. j. C. de ſen. q(uae) ſine cer. quã. l. j. Ibi arbitriũ. cõmittitur arbitrio q(uod) per. l. taxari ñ poteſt. vt. l. j. §. j. ff. de effrac. ꝛ expila. Ibi decreti. iudices(us) debẽt eſſe diſcreti q(uia) diſcretio eſt mr̃ virtutum aliarũ nõ aſinorum. Ibi timore. Oderunt peccare boni virtutis amore. Oderunt peccare mali formidine pene. vt nota. in. l. j. §. pmo. ff. de iuſti ꝛ iure. ¶ Opponitur ꝛ videtur q(uod) cõdemnatio expẽſa(rum) debeat fieri in fine litis ꝛ generalr. non autem particulariter in quolibz actu. vt. C. de iudicijs. l. ꝓperãdũ. §. ſinalr. Sol. hic ſpecialr pp doloſitatẽ excipientis ꝛ ſtatũ cãe quia poſt fundatã intẽtiõem actoris ꝛ hoc ſingulr inducit hoc dicere. ¶ Mõ querit verũ hec decretalis habeat locum in exceptõibus que opponũt ante lit. ꝯteſta. ꝛ diſtingue aut apparet de calũnia. ꝛ idẽ q(uod) poſt. aut nõ apparet. ꝛ tũc ceſſat ꝛ nõ hz locũ iſta decre. q(uia) ante lit. ꝯte. actor non põt habere intẽtionem ſuã fundatã q(uod) reqrit hec ꝯſtitutio ſz Ber. ¶ Alij dicũt q(uod) idẽ ẽ ante ꝯteſt. q(uod) poſt. vt Innoc. ꝛ Hoſt. ꝛ huius opinionis ſequaces ꝛ ſic ſeruat curia ſz Guil. in Spe. de excep. §. iuſta. vſi. ſz nũq(ui)d ꝛ facit. ſ. de reſti. ſpo. c. frequẽs. ꝛ de excep. c. pia. in. vj. Et ſi tu dicis actor nõ hz intẽtionẽ fundatã añ lit. ꝯteſt. certe verũ ẽ quo ad litis deciſionẽ ſed quo ad ꝓcedẽdũ i cauſa hz intẽtiõem fundatã l. de oſe. ff. qui ſatiſda. cog. ꝛ. ff. de verbo. obli. l. iter ſtipulãtez. §. j. Cõcludo q(uod) añ lit. ꝯte. ſuccũbẽs i declinatorijs dz in expẽſis ꝯdẽnari. ¶ Modo querit Ber. nũq(ui)d iuramẽtũ calũnie excuſet ab iſtis expẽſis. ꝛ primo dicit q(uod) habẽs veriſimilẽ cãm excipiẽdi nõ ꝯdemnat. ſc(d)o ſubdit q(uod) iuramẽtũ calumnie excludit p(re)ſumptiõem malicie quaſi dicat q(uod) excuſat ab expẽ. Antiqui glo. tenuerũt hãc opinionem per iuramẽtum calumnie quaſi ꝓbet q(uod) quis litigat cum bona ꝯſciẽtia. vt no. i auc. de iudi. §. oportet. ꝛ. ij. q. j. c. in primis. Sed iſta rõ nõ vrget pmo q(uia) per acta cãe apparet ꝯtrium quibus potius eſt ſtãdum. vt. C. de iudi. l. rẽ nouam. §. fi. nã ẽt ſz Ber. poſterior p(re)ſumptio tollit p(ri)orẽ. vt. ff. de i iteg. reſti. l. omnis. ¶ Itez homines ſunt faciles ad iurãdum. vt. l. iij. §. j. ff. de iureiur. ¶ Itẽ nouis rõne q(uia) vterq(ue) iurat. ꝛ ſic paria iuramẽta veniũt ad ꝯflictũ. vnde nõ debz magis faueri vni iurãti q(uam) alteri. ar. C. de fru. ꝛ lit. expẽ. l. fi. ¶ Item inomni cauſa iurat de calũnia regulariter ergo ſublata ẽ regula de expẽ. reficiẽdis rõne victorie q(uo)d falſum eſt. ¶ Item in cauſa appellatõis iurat de calumnia. ꝛ tñ idifferẽter victus victori ꝯdẽnat in expẽ. niſi probet ſe expreſſe habuiſſe iſtam cãm litigãdi. vt no. i. c. p(re)ſumit ignorãtia. de reg. iur. li. vj. ¶ Item in cã criminali iurat de calumnia. vel de vitate q(uo)d plus ẽ. ꝛ tñ victus victori ꝯdẽnat in expẽ. vt. d. l. fi. C. de fruc. ꝛ lit. expẽ. ꝛ C. qui accuſare nõ poſ. l. iij. ꝛ plene not. per Bar. i. l. j. §. calũniatoribus. ff. ad turpil. ꝛ eſt expreſſuz. j. de penis. c. calumniam. ꝛ hoc verum ſi cauſa criminalis pertinet ad pecuniariam ꝯdemnatiõem. ſecus ſi igerit pena ſanguinis. nã tũc ignoſcit reo. ergo ꝛ accuſatori per dictoz. l. fi. ꝛ per id quod no. in prohemio inſti. circa p(ri)ncipium. Item ſecus ſi ingerat deportatio ſeu bonoz oium publicatio. iam enim nõ cadit pecuniaria condemnatio in eo q modus exulat ꝛ qui mutatiõe ſtatus liberat a creditoribus antiquis. vt. ff. de fideiuſ. l. ſi debitori deportato. ꝛ. ff. de dona. l. quotiẽs. §. fi. ꝛ. ff. de cap. di. l. tutelas. §. ſi libertate. Sc(d)o cuz queritur an iuramẽtum calumnie excuſet ab expenſis. dic q(uod) expẽſe multiplici cauſa euenire ſolẽt. pmo rõne ꝯfuſionis ſiue generalitatis ꝛ nõ excuſet. vt. ff. de iudi. l. eum quẽ temere. Sc(d)o rõne cõtumatie ꝛ idez. vt. d. l. ꝓperãdum. §. finalr. reus. q(uia) ꝯtumacia nõ põt eſſe ſine temeritate. vt. l. nõ poteſt videri dolo. de reg. iur. Tertio ratione cauſationis ꝛ retardati proceſſus. ꝛ idem vt hic. ꝛ. C. de fruc. ꝛ lit. expenſis. l. non ignorat. Quarto rõe victorie ſimpliciter. ꝛ tũc aut cum iuramento calũnie ꝯſonãt aliqua iudicia vl adminicula ꝛ excuſat ab expenſis. aut nulla ꝯſonat. ꝛ tunc ſecus q(uia) due exceptiones tantum dantur a regula. Tu autem de tua farina addes tertiam. ſ. iuramentũ malicie. ꝛ ita eſſe generalis exceptio ſicut regula q(uia) in omni cã iurat de malicia. ¶ Item nulla. l. cauetur ꝛ etiam conſuetudine non habet q(uod) temerariũ iuramentũ excuſet ab alia temeritate vt iſtringat diſpoſitionẽ legalez. porro excuſat reus in facto alieno. ſecus in facto ꝓprio. vt. l. fi. ff. ꝓ ſuo. Item ſecus in actore q(uia) maior eſt temeritas actoris q(uam) rei. vt no. ff. de reg. iur. l. qui in alterius. ¶ Itẽ hec vera in cã pncipali ſed in cã appellatiõis ſubdiſtingue. aut ſuccũbit appellans. ꝛ i diſtincte ꝯdemnat in expenſis q(uia) ſatis ꝯſtat de temeritate per duas ſnias. aut ſuccũbit ap-

¶ Vbi di(ci)t idẽ Bal. i. l. nemo. C. de ſen. q(uod) iudices debẽt habẽ duos ſoles vnum ſz ſapiẽtie ne ſint inſipidi aliũ recte cõſcie. ſ. ne ſint diabolici.

Digitized by Google

pellat⁹ e hic ſubdiſtingue. aut ex dictis iuribus ꝛ ꝯdēnatur in expēſis. aut ex noois, ꝛ tūc ei parcit. aut eſt dubius ꝛ tūc victoria cū victoria ꝯpenſat vt eleganter no. C. ꝺ re bus cre. l. generali. §. j. ℭ Ex his apparet ꝙ in cā appellatōis ab iterlocutoria cū nō poſſit iuſtificari vel ipugnari niſi ex rtero actitatio ꝛ viſis. vt in. c. appellāti. ꝺ appel. in cle. ꝛ ff. de mino. l. aii ꝑior. §. ᵒ pmittit. indiſtīcte debet victus victori in expenſis ꝯdēnari niſi forte ſit minor vel eccľa vel ciuitas quibus dareť in integ. reſti. ꝛ de ciuitate. dico qꝛ equiparať minori. ꝛ no. in. l. ciuitas. ff. ſi cer. pete. Quinto modo veniūt expēſe rōne ſtipulatōis vel ꝯctus ꝛ tūc iuramētū calūnie non excuſat ab expēſis. vt in. d. §. oportet. l. iij. §. ſi rem. ff. de leg. iij. nec ēt ignorātia niſi exigereť mora vel culpa de natura ꝯctus in expenſaꝝ cōmiſſione. l. qꝺ te. ff. ſi cer. pe. Conclude igitur ꝙ aut expenſe veniunt ex ꝯctu pp ꝯtractum ꝛ ignorātia nō excuſat. ff. ꝺ mino. l. ius. C. de reſti. mi. l. que a pacte. aut mediante culpa vel mora ꝛ nō aliter. ꝛ tūc excuſat. l. lecta. ſi cer. pe. de ṽb. ob. l. cō ſiliuo. §. in hac. ꝛ. l. ad oīe per Dy. ℭ Quero vbi ſunt diuerſe opiniones doctoꝝ an ſuccumbens excuſeť ab expen. ꝛ vꝫ ꝙ ſit qꝛ excuſať iudex vt ſingſr no. inſti. ꝺ ob. ex quaſi maleficij. in princ. ℭ In ꝯtrarium videť qꝛ iudex q iudicat nō pōt hr̄e ꝯtrās ꝯſcias vnā. l. in ꝑncipali. aliam in expē. vt. ff. pro ſuo. l. ſi ancillā. ergo dꝫ eādeꝫ opinionem ſeq in vtroqꝫ Io. mo format iſta qōneꝫ nūqd diuerſitas opinionū excuſat a pena iurio. ꝛ determiat ꝙ nō in. c. cupientes. in gl. que incipit dꝛ pati. de elec. li. vj. ℭ Quero an vniuerſitas ſuccūbēs vꝉ ꝯtomax ꝯdēneť i expē. rñdeo ſic. glo eſt ſolēnis. ff. de reg. iur. l. non pōt dolo. ꝛ eſt caſus expreſſus in. l. ſi. C. de fruc. ꝛ lit. expen. ℭ Quero ſi actor vincit in pte ꝛ in pte ſuccūbit qd iur. rñdeo fit mutuā cōpēſatio. qꝛ nō poterāt ꝑ pte fieri expen. ꝑ pte nō cū indiuidua eſſꝫ īpugnatio ꝛ defenſio nec diſtinguo an in maiori pte vincat vel ꝑdat. an in minori pp dictā rōnē qꝛ nō potuerūt ꝑ pte explicari. ar. ꝯ. ff. de le. ij. l. q ſolide. in prin. ꝛ. ff. ſi cer. pe. l. qd a eſtimauerunt. ꝛ inſti. de actio. §. tripli. ℭ Quero an iudex poſſit ſibi reſeruare ꝯdēnatōem expen. rñdeo vſqꝫ ad ſniam pōt qꝛ durat inſtātia. poſt non pōt ita dꝫ itelligi qꝺ no. C. de fru. ꝛ lit. expen. l. terminato ꝑ gl. ꝛ doc. ℭ Quero ſigo ꝓmittit reficere expē. de qb⁹ expen. itelligať. rñdeo de moderatis nō de effuſis. iſta ē gl. ſing. in auc. de iudi. §. oꝫ. coll. vj. ꝛ quaſi ꝓbanť expen. q̄ fiūt in reb⁹ no. elegāter Bar. ff. de ver. ob. l. cum ſeruus. ℭ Et vtrū iudex male ingreſs puniať in expen. dic ꝙ ſic. vt. C. de exc. tuto. l. ſeuerius. Iteꝫ irrenarcha q facit falſam denūciatōem. vt. l. j. C. de ſumptuum recopatōe. li. x. Iteꝫ tabellio q ꝑ iperitia ſcribit acta. vt. C. de magi. ꝯuē. l. ſi. ꝛ adde qꝺ no ꝯ. c. pxi. i vlt. gl. circa expēſas ꝯtumacie. ℭ Quero vtrū veniāt expen. prime citationis. dic vt no. Ex. C. de iudi. ſancimus. in. v. q. ꝛ no. in. c. ij. de procura. ℭ Vtrꝫ expen. poſſint taxari ꝑ ſucceſſorem iudicio. ſatis vtile not. Bar. ff. de appel. ab executore. ꝛ dic ꝙ ſic. quia vna ꝛ eadeꝫ ē iuriſdictio. ꝛ in taxādo expen. ñ reqriť induſtria ꝑſone. nā ēt vnus tabellio ſcit taxare. Cotus expen. debeat agere maritus ꝑ noīe dotali. dic vt no. in. l. j. ff. de impenſis in reb. dota. fac. ℭ Quero nunqd ſi neceſſe qꝺ petanť in libello. hec qꝺ reſpicit actorē. nā nō eſt officiuꝫ rei libellū offerre. ſꝫ oblatū actore extenuare. vt no. ꝺ. eo. c. cāmqꝫ. in glo. magna. libellare enim nō ꝑtinet ad reuꝫ. ꝛ no. illā gl. ꝛ Ber. qcqd dicat Ber. glo. Accur. dicit ꝙ ſi lit. ꝯte. debent peti poſt lit. aūt ꝯteſtatā officiū iudicis eſt ſupplere etiā ꝺ ſcō qꝛ venit in ꝯſequutiaꝫ petitoꝝ. ff. de dā. infec. ſꝫ qs miſſum. §. ſoder. ꝛ ibi bona gl. poſt liteꝫ igitur ꝯteſtatā plenior eſt iudicio ꝑ vigor pleniorqꝫ ptās iuſ dicentis. vt. ff. de edil. edic. l. ediles. §. iteꝫ ſciendū. ꝛ ꝺ dīc illa. l. no. ff. de ꝑcu. l. ſi reus paratus. ℭ Quero nunqd iudex appellatōis poſſit addere de expenſis in qbus ꝑmus iudex nō ꝯdēnauit. rñdeo ſic. tex. eſt no. C. qñ ꝑuo. nō eſt neceſſe. l. omneꝫ honoreꝫ. demū video ꝙ q nō pōt ſoluere luit in corpus. ſꝫ Inno. dicat ꝙ regulat ea qui nō habent ꝓpriam nō debent ꝯdēnari in expen. ꝯ. de appel. c. reprehenſibilis. pro hoc. ff. de accuſatio. l. hos accuſare. §. ſi. ꝛ verum dicit in ſuo caſu. Bal.

Vide ma the. notabi. li. xciij. icip. no. ꝙ appellans rite ꝛ recte etiam vide Areti. ꝯſi. cvj.

c

Cum dilecti.

Cōtumax cōdēnatur in expēſis ſocij per aduerſariū a tpe⁹ citatōis emiſſe. Diuiditur i duas ptes. Et prima ſubdiuidiť in qnqꝫ.

ℭ Caſus. Nuncij leodicēſis electi pro eo ad ſedem apoſtolicam acceſſerūt petētes ꝯfirmatioē. Sꝫ archidiaconus ꝛ. h. canōicus nomine ſuo ꝛ quorundā canōicorum a qbus hēbant lr̄as ꝺ rato ꝯtra eundē electum quedaꝫ crimina proponebāt per que nitebanť eū ab electione repellere vt indignū. ꝯtigit ꝙ idē electus appellauit ꝛ non fuit proſecutus per ſufficiētes procuratores cum poſſet ex quo orta erat ꝯtra eum grauis ſuſpitio. i. ſuſpicabilis preſumptio. papa volēs obſeruare ordinē iuris mandauit eidem electo quatenus ꝑ ſe vꝉ ſufficiētem procuratorē ad pñtiaꝫ pape accedēt vſqꝫ ad dominicam qua cātať ego ſum paſtor bonus appoſita cōminatione ꝑ hec ṽba. alioquin cūꝫ dictum terminum aſſignauerimus ꝛ pro perēptorio ſi nō compareat ſciret papam poſſe tenē ꝺ iure extūc proceſſurū in negocio memorato aduerſarij expectauerunt eum ꝛ papa diu vltra terminū. tandē iſte electus miſit ſimplicē nūcium dicēs ꝙ tarde receperat lr̄as citatorias. papa cōſiderās ꝙ ſicut nūcium direxerat. i. excuſatorē potuit dirigere ꝓcuratorē ad eam. Itē conſiderās ꝙ mādatum continebat duo. ſ. ꝙ compareť ꝛ ꝙ ad terminuꝫ comparereť. vnde licet eſſꝫ impeditus in termino propť breuitatē termini vꝉ diſcrimina viarum dbuit tum poſtea capere qꝺ ſi fecit reputās eoꝝ ꝯtumacē cōdēnauit in expē. legitimis ꝛ moderatis quas aduerſarij eius fecerant a tpe citationis emiſſe quē extūc inceperāt expectare. Ibi nūcij. no. ꝑnuncios peti confirmationē electionis. Ibi de rato. ff. ꝺ procura. l. ſi procuratorem abſentē. ꝛ dic ibi ꝑ ſufficiētes procuratores. No. ꝙ qui nō dat mandatum ſufficiens procuratori preſumitur calumniari. ff. ꝺ iniur. ſed ſi vnus. §. procuratorē. ꝛ hic ē tex. no. Ibi obſeruare. no. ꝙ papa nō vult ordinem iuris ꝯterminē. Ibi alioquin cōminatio ē. ꝛ nota eius formam ꝛ operatur idem qꝺ peremptorium imo non operatur. alr̄ fruſtra adijceretur hic ꝺ perēptorio vt hic ē tex. ſingularis. ꝛ eſt optima glo. C. de cohorta. l. ſi appariton. libro. xij. Ibi vſqꝫ ad dominicam. dictio vſqꝫ tenetur excluſiue. quia iure prohibente extremitatem termini nō poteſt icludere. quod eſt no. Ibi diu vltra. no. ꝙ iudex ꝑē expectare contumacem ꝺ benignitate vltra terminuꝫ nec facit alicui iniuriam cum hoc ſit cōmiſſum eius arbitrio. ꝛ ꝺ iudicibus maioribus. ſed iudices minores poſſunt cōpelli ꝑ ſuperiorē. vt. ff. ꝺ iudicijs. l. cum quedā temere. §. ſi. ℭ Dicit Jon. ꝙ nō tenetur impeditus poſt terminuꝫ cōparē niſi ſciret aduerſariū corā iudice pleuerare. nā ſi aduerſarius receſſit circūductꝰ ē edictū. ꝛ ideo cōparē non tenetur. Inno. non ꝯſidero an ſciat. Sꝫ quid ſi in veritate qꝛ dbuit explorare cum dies ſequēs fingatur eē ꝺ ꝯtinētia eiuſdē dilationis. ergo dbuit citatus eē curioſus. Sed qd ſi quis proteſtatur non ventuꝝ. aut ē citatus vꝉ monit⁹ ꝛ ē verus ꝯtumax ēt ſi nūcio ꝛ nō iudici dicat hec ṽba in iudicio ꝛ habeť ꝑ ꝯtumace. aut extra iudiciō ꝛ tunc ſecus c. venerabilis. ꝯ. eo. ꝑ Jo. an. Ibi ſero receperat. iſta excuſatio non erat ṽa. nā coꝝ habuerit ſpatiū mittendi nuncium. ergo ꝛ procuratorē. ℭ Itē nō erat excuſatio ꝺ diſcrimine viaꝝ qꝛ non erat mādatū epō vt ꝑſonalr̄ cōpareret. ſꝫ ꝑ ſe aut ꝑ procuratorē qui nō timebat inimicitias. ℭ Itē nō erat bona excuſatio ꝺ caloribus eſtiuis qꝛ non dꝫ eſſe delicatus ꝛ maxīe tpe neceſſitatis. vt. ff. ꝺ pign. act. l. ſi ſuos. Ibi duo ſub hac forma. ad intellectuꝫ huis articuli dic ꝙ qñqꝫ oīo terminať ad vnā ꝯſoneꝫ. ꝛ tunc tpe nō diuidit mādatuꝫ. vt no. C. ꝺ impub. ꝛ al. ſubſti. l. ꝑcibus. ꝛ inſti. de ṽb. ob. Fallit fauore ꝯctus bone fidei. vt no. ff. loc. inſulaꝫ. Iteꝫ fauore vltīe volūtatis. l. ſi mihi ꝛ tibi. §. ſiqs ſeruos. ff. de leg. j. Iteꝫ fauore cāe ſpūalis vt hic. iterdū oīo terminatur ad plꝛs ꝯſones ꝛ tūc ſunt plura mādata. exemplū ſi arbiter mādat ſolui oīe adiecta. naꝫ termin⁹ apponiť reſpectu more nō reſpectu pricipalis debiti qꝺ venit ex antecedenti cā. vt. ff. de arb. l. celſus. Si eiꝫ ad origineꝫ obligationis appponereť dies de nā ſermonis vnuꝫ eēt ꝑceptum. qꝛ dies tanqꝫ ſūma eſt pars vni⁹ ꝛ eiuſdeꝫ ſtipulōnis. vt. ff. de edē.

b ℭ Vide dino ad materiā late. ꝺ. And. barb. in ꝯſil. xc. v. col. ij. volu.

c ℭ Vide plꝛe ꝑ doc. i. c. ꝯſulm. ꝺ. de offi. ꝺ. deleg.

Digitized by Google

de edē l.j.§.dic. ¶ Cōſidera.papa hic nō ɔſideravit ſe-noſe vel oditū.ſed intellectualē diviſionē dictionis.tñ opinio pape nō placet petro.q2 ſi remaneret mādatū abſqȝ termino eēt citatio ſine termino q̄ nō valet ſcḋm petruȝ qui veruȝ dicit de rigore v̄boꝝ.q2 dilatio idē eſt ꝙ differre ergo terminus incſt.vñ dilatio ⁊ terminus idem ſunt.ſed de equitate ꝓteſto q̄ i iudicio verſaꝛ ⁊ ēt p rōnē nāleȝ qñ dilatio ꝑcedit certa.lȝ accidat in diē incertā.ſtādū ē determinationi huius capl'i.porro ſi eēnt plures dictiones tūc ē certū ꝙ hñt ſignificare plures clauſulas.vt.ff.de le.j.l.qdam teſtā.⁊.C.qñ dies le.cedat.l.ex his v̄bis. ¶ Tēpus ē ertatio diſpōnis vel ꝑncipiū eius.vel dilatio iuxta illud vulgare qd̄ differꝛ non auferꝛ lȝ ſepe ad pñs.ova cras pullis ſint meliora.ac.no.ff.de tranſac.l.cū hȝ i pricipio.⁊ dic ꝙ tps ꝙ apponiꝛ creditori ad ſolicitudineȝ petitiōis vel ad extimā forme vel ɔditiōis limitat ſuū diſpoſitū ⁊ vltra tēpus nō pōt peragi vel ipſo iure vt ſi ē forma vel ɔdino vt.ff.de ɔ̄hē.emp.l.q fundus.C.de ap.auc.hodie.ff.de excu.tu.l.ſi oȝ.§.pñs.vel ope exceptiōis qñ adijciꝛ creditori ⁊ obligatiōe iā nate.vt.ff.de act.⁊ ob.l.obligationuȝ fere.§.placet.ff.de le.j.l.nēo pōt.vel obligatiōi collectiue ſiue cōplexiue. Sed ſi adijciꝛ obligationi diſtributiue vltra tps ꝑfixū nulla oriꝛ obligatio.vt.ff.de pact.l.epſu.§.ſi.C.loca.l.ſi cū hermes.⁊ in.c.nēo de elec.li.vj.in auc.de nō alie.§.emphiteoſi.ff.de vſufruc.legat.l.ſi fructus mihi in igeniū. ¶ Exēploꝝ aūt qñ ē ꝑncipiū rei diſpoſite pȝ i oīb' ɔditionalibus ⁊ icertis.vt.ff.de ɔdi.⁊ demō.l.heres me' in pricipio.⁊.ff.de ver.obl.l.ſi ſtipulatio iſta.§.inter certā qñ nō fingit retro ⁊ qñ nō depēdet a futuro interuētu rei.nec a futuro ɔſenſu.diſtinguēdū ē iter ɔ̄tus ⁊ vltimas volūtates. Nā in ɔ̄tibus ɔditio q̄ nō depēdet a ɔ̄hētib' de futuro fingit retro ſed ea q̄ depēdet a nouiſſima volūtate non fingit retro q2 nō habuit ꝑfectū fundamentū retro.vt.ff.q po.in pig.ha.l.po.ior.⁊.l.q balneū in vſufructu tñ ſpāle ē ꝙ nūquam fingit retro q2 cautio de vtēdo ⁊ fruēdo ⁊c̄.ñ potuit interponi tex.eſt vnicus in iure.in.l.j.in fi.ff qñ dies vſufru.le.ce.porro in vltima voluntate ɔditio exiſtens nō fingit retro.vt.ff.ad ſil.l.j.§.ſerui.fallit quo ad alienatione ꝓhibendam ⁊ firmitudine volūtatis defuncti. Nā in hoc hñ fingit retro ne legitimā voluntateȝ teſtōris hēs ſubuertat. ¶ Item fallit vbi heres rogatus reſtituē poſt morte ſuaȝ hereditatē ſponte reſtituit eā in vita. Quo caſu diſtingue ſic.aut heres grauatus decedit añ fideicōmiſſariam ⁊ fingiꝛ retro hērditas reſtituta ex trebelliano.aut fideicōmiſſarius ꝑmoriꝛ ⁊ tūc nō ex trebelliano.ſed gratuito ex mera liberalitate. Porro interim dum vterqȝ viuit reſtō ē ȝ ſed ex quo capite eſt incertū.vt.ff de ſol.l.ſub cōditiōe. Nūc accipio tertium mēbrū principale.ſ.qñ executio diſpōnis differꝛ ſed non abſorbeꝛ ⁊ iſta eſt ma iſti'.c.primo.⁊.ff.de pac.l.ſi vnus.§.j.⁊ po.n.non pimendi cauſe adijciꝛ ſed tanqȝ quodda ſpaciū cadēs inter duo extrema.ſ.inter poſſe ⁊ neceſſe vt hic. Vnū ſcias ꝙ qñqȝ non lȝ ꝑuenire tps.v̄bigr̄a.non lȝ executori vltie volūtatis.q2 executio oȝ eē ſolennis.vt.ff de vſu.l.in fideicommiſſo.§.cū polidius.⁊.ff.de an.le.l.iabolenus. Item nec executor ſnie.vt C.quorum ap.nō reci.l.ab executione. Iteȝ nec nūcio q2 nūcius nihil ex aīo ſuo facit nec in propria virtute ſed in verbo dñi.vt.ff.de ver.ob.l.q rome.§.calimacus.⁊ no.C.ſi q altero vel ſibi.l.mutuū.⁊ dixi.ſ̄.de reſti.ſpolia.c.cuȝ ad ſedem. Dubitat tñ an nūcius publicus in itinere infirmatus poſſit p aliū nūciū explicare citatiōis articulū.⁊ ē ar. ꝙ ſic ff.de offi.con.l.j.⁊.C.de ſpoꝛ.l.j.qd̄ veꝝ eſt ſi ſic hȝ cōſuetudo vel ſi ſunt in eadem curia plures nūcij publici q2 collega collega pōt demādare cum ambo ſint ꝑſone approbate ⁊ publice lȝ ꝓprie nūci' nūcij mei non ſit nūcius meus q2 non loquiꝛ in ore meo niſi p accidens ꝙ differt a proprio.vt.ff.de vul.⁊ pu.ſubſti.l.qui liberis.§.ſi.⁊ arg.ff de oper liber.l.medicus.ff pro ſocio.l.nam ſocius.ſic famulus famuli mei ⁊ vaſallus vaſalli mei non eſt vaſallus me' conuentione q2 non habet pacta mecū.ſed ſoluȝ feudi diſgreſſionem.vnde habet me primam cauſaȝ ſiue pricipiuȝ ꝙ ꝑdominaꝛ i ſubſequentijs.relationem auteȝ non poteſt facere nūcius p aliuȝ q2 teſtis eſt.ſed iudex mittat ad ipȝ

infirmum. Ibi ſpes erat.no ꝙ lȝ preſens teneaꝛ expectare abſentē aliquādiu poſt terminū.tñ iſtud ē veꝝ ſi ſpes eſt vt cito ɔpareat aliogn dȝ licētiari p iudicem. Ibi emiſſe. vt cito ɔpareat aliogn dȝ licētiari p iudicem. Ibi emiſſe. no.optimū tex.ꝙ ob iniuſtā ꝓpio citatōis reficiūtur expēſe. ¶ Itē no.h expreſſum ꝙ ɔtumax ɔdēnaꝛ i expēſis lȝ ad hoc noiatim nō ſint citat'.hoc idē tȝ Innoc.ſ.de penis.c.calūnia. Nimirū q2 hec ɔdēnatio expēſ.eſt de natura cōtumacie q2 ab ea ſepari nō pōt tenementi. ¶ Oppo.⁊ vi ꝙ vbi appellaꝛ ab electōe qd̄ dēat ꝑſonaliꝛ ɔparere.vt in c.cupiētes.de elec.li.vj. Sol.ibi ius nouū. ¶ Opp.vꝛ hic ꝙ ɔtra elec.in epm qlibet de eccl'a pōt ſe opponere. Nos imo vꝛ ꝙ dȝ eligi idoneos.vt.l.iij.§.ſi cū plures.de lib.ho.exhi. So.aut plures veniūt tāquā quilibȝ de populo ⁊ loquiꝛ ɔtrariū.aut pro ꝓprio intereſſe ⁊ loquiꝛ hic.⁊ ratio drie eſt q2 primo caſu ſnia vnius nocet oibus.vt.ff.ō iureiurā.l.eū q.§ i popularibus.ſcḋo caſu nō.dic vt.ſ.ō accuſ.ſup his.⁊ in.c.vt circa.de elec.li.vj. ¶ Oppo.vꝛ.n.hic ꝙ qs afferit noie ſuo ⁊ ꝓcuratorio.ɔtra q2 ſi ſuo ergo nō ꝓcuratorio.vt.ff.de ꝓcur.l.ȝ in popularibus.i ꝑn. So.aliō eſt in actōe populari vt ibi.aliud i proprio itereſſe.vt hic.⁊.ff.fami.hercīſ.l plane.⁊.l.ij.C.de ɔſoꝛ.eiuſ lit. ¶ Opp. ꝙ citatio ad diē feriatam i honoreȝ dei nō valeat.vt.l.ex quacūqȝ.i fi.ff ſiqs in ius vo.nō ierit. So.ibi dies feriata erat terminus ɔperitiōis hic nō q2 dictio vſqȝ hic poniꝛ excluſiue.iō hic oȝ ɔparere die ꝑcedēti nō ſequēti.vt not. in.l.ij.i fi.C.de temp.ap. So.ibi loquiꝛ in dilatōe p quam finiꝛ lis vel litis inſtātia.⁊ ſic clauditur iuriſdictio.hic aūt durabat. ¶ Opp.vꝛ h verbū aliogn pro penitus ⁊c̄. Nā vi hoc verbū ſupuacuū q2 cōminatoriū edictū hȝ viȝ peremptorij. So.imo nō hȝ qñ cōminatō refert ſe ad ius.vt q2 dicit al's quātū de iure poterimus ꝓcedemus.vt no.a. Inno.ſ.de reſcrip.c.cauſam que.ſecus ſi diceret ꝑciſe ſic faciem'.vt no.i.d.l.ſi appaitoꝛ. ¶ Opp.vꝛ hic duo ſunt ꝑcepta qñ in citatōe apponiꝛ dies icerta cōtra vnam eſt rō ⁊ terminaꝛ ad vnū inſtāā.vt no.inſti.de ver.obli.§.omnis. ¶ Item ſi eſſent duo ꝑcepta.vna citatio eſſent due.⁊ due eſſent quattuor.ergo due citatōes haberēt vim peremptorij qd̄ eſt falſum.vt.C.quō ⁊ quado iudex.l.tres denū citatōes. Preterea citatio abſq3 a ſine termino nō valet. vt no.ff.de iu di.l.ad peremptoriū. Preterea iudex ſi erat alias facturus.l.ſine termino.vt.ff de ver.obli.l.ſta ſtipulatus.el grande in pri. Preterea arguo a ſimili. Naȝ cōpromiſſum cum die ē vnum ⁊ non duo niſi clauſula rato tñ manēte pacto.vt.ff de arbi.l.q. Preterea terminus liberato promiſſore ſi promiſſor ante terminuȝ ñ ſuit i mora.ſ.de ſponſa.c.ſicut. So.dicas ꝙ hic loquiꝛ per ſubauditum itellectū. Nam intelligiꝛ citatus ad terminū ſi non ſupueniret impedimētū ſi aūt ſupueniret ɔpareat poſtea iſtra modicū tps.vt.ff.ſiqs cautio.l.ij.§.ſiqs i iudicio i verbo diffuſam.ꝑſertim cum ſcit ſuū aduerſariū expectare.vt hic vel dic ſpāle ē i ꝑcepto iudicio cui eſt parendū ēt elapſo termino.vt no. Hoſt.in d.c.ſicut. Nā iſte terminus nō apponiꝛ vt oblatio ꝑcepti vltra nō extēdaꝛ ſȝ vt ꝑciſe pareatur ⁊ non ſuit i ea vitium a pricipio.ar.ff.de lega.j.l.ſi mihi ⁊ tibi.§.j. ¶ Oppo.aut iſte ſuit impeditus ⁊ ñ eſt contumax.vt.ff.de re iudi.l.queſitū.ff.ō publi.l.ceſar.C.de app.ꝑces.aut ſi ſuit impeditus.⁊ tūc eſt ɔtumax.rñdeō.ideo circūducitꝛ citatio q2 poſſit expectari vt hic. Non obſt.ꝙ vi aut clam.l.ſi vitē.§.ſi.q2 aliud in ꝓſtatione vt ibi.nā ſibi quia ſ ꝓteſtando ſe aſtrinxit aliud in citatione q2 eſt in iudicio ꝑate.vt hic. ¶ Oppo.vꝛ hic ꝙ ſuit iſte citat' per nūciū pape.ɔtra nūcio nō crediꝛ' ſine litteris.vt C.de mād.prin.l.j.⁊.C.de iure fiſ.l.ꝓhibitū.lib.x.⁊.ſ.de teſti.ſignificaſti.in fi. Solu.imo crediꝛ niſi arduum negociū vel iuriſdictio ɔmittaꝛ.vt.ff.de in integ.reſti.l.omnus.⁊ iſtra de app.cum parati.dūmodo ſit nūcius publicus ⁊ notus.q2 ignoto nūcio ſine lr̄a ñ eſt credendum.argu.ff de po.ſiqs inficiatus. ¶ Capias glo.que icipit hoc ſumptū ſuit que alle.l.celſus ⁊ bñ.ſȝ in ɔ̄triū allega.q2 ſtipulatio habens diem eſt vna.al's ſequereꝛ ꝙ eſſent due.vna pura ſine die. alia cū die qd̄ ē falſum.vt.l.oīa.ff ſi cer.pe.⁊ inſti.de verb. obli.§.omnes. So.de virtute ſermonis eſt vna.ſȝ ō interꝑtatōe canonis ſunt due ⁊ vtraqȝ cū die.q2 intelligiꝛ ſi con

¶ Vide Ang.ɔſilio clxxij.

parere nõ potuerit die ſtatuta. ꝯpareat poſtea cũ primũ poterit qꝛ nã termini nõ eſt reſtringere diſpoſitũ ſed diſſerre. vt. ff. de act. ꝛ obli. l. obligationũ ferre. §. placet. ꝛ. d. l. celſus. de arbi. Nõ enim apponit tꝑs ꝑcepto finiẽdo. ſꝫ exequẽdo. Cõſidera nam in. c. noſtro erat citatio generalis ad cãm ꝛ iõ durat vſqꝫ ad ſniaꝫ. vt. C. quõ ꝛ qñ iudex. l. ꝯſentaneũ. ℂ Querit glo. nũquid ille q̄ ẽ impeditus teneat mittere ꝓcuratorẽ. dic ꝙ aut loquitur verum atteſt ꝑ legẽ. aut vtꝫ poſſit artari ꝑ iudicẽ. ꝑmo caſu aut actio ẽ tẽpore ꝑitura. ꝛ tenet actor mittere ad iterrũpẽdam ꝑſcriptionem. vt. l. j. ff. de diuer. ꝛ tpa. ꝑſcrip. Similiter dico ſi defenſio eſſꝫ tꝑe ꝑitura qḋ reus tenet mittere qꝛ vice actoris fungitur iexcipiẽdo. vt. C. de nõ nu. pe. auc. hanc querelã. ff. de ꝓba. l. in exceptionibus. aut actio vel defenſio nõ eſt tꝑe ꝑitura. ꝛ tũc aut cã eſt multũ ardua. ꝛ ſolus dñs ſcit merita cãe nec de facili põt aliũ iformare. ꝛ nõ tenet mittere ꝓcuratorem. vt. ff. pro ſo. l. idẽqꝫ. ꝛ ibi per Bar. aut cã eque bñ põt tractari per ꝓcuratorẽ ſicut per ſemet. tũc aut impedimentũ ẽ breue. ꝛ nõ tenetur mittere aut longũ. ꝛ tũc ſic. vt. ff. de ꝓcur. l. j. §. viſus. ꝛ h̄ ſi inuenit idoneũ ꝓcuratorẽ ꝑomo excuſat eũ paupertas. ar. ff. man. l. ſi ꝓcuratorem. §. ignorãtes. ℂ Itẽ excuſat ſi ꝓcuratorem nõ inuenit. vt no. ar. C. qui pe. tu. l. cũ a matrib⁹. ℂ Scḋo caſu principali qñ ſumus in precepto iudicis. ſi quidẽ iudex mãdat vt ꝑſonaliter ꝯpareat ꝛ nõ põt ꝑſonaliter ꝯparere excuſat. ſi aũt mãdat vt ꝯpareat ꝑſonalr̄ vel per procuratorem tunc nõ excuſat. tex. ẽ hic no. ꝛ facit ff. de le. l. eadeꝫ. §. j. ꝛ ff. de re iudi. queſituꝫ. ꝛ ff. de in inte. reſti. l. ſi. vbi videas. ꝛ ff. de diuer. ꝛ tẽp. ꝑſcrip. l. j. ꝛ plures alias ll. ꝛ canones all. hic Ber. in gl. magna. ꝛ notabili. Deinde videas ꝙ ꝯtumax ꝯdẽnatur i expẽ. totius tẽporis dilatõis. qḋ verũ eſt ſi culpa ſua ꝑceſſit dilatõeꝫ vt hic fit. alr̄ nõ tenet ne expẽ. vltime diei citationis in qua ẽ ꝯtumax. nam in ꝑcedenti tꝑe nulla eſt ꝯtumacia ꝛ per ꝯñs nulla pena. ff. ſi cer. pe. l. lecta. §. ſꝫ ꝯtra. ꝛ hoc de prima citatõe. ſꝫ in ſcḋa ꝛ tertia veniũt oẽs expẽſe. qꝛ mora preceſſit. ℂ Porro ſcias ꝙ iudicium ſiue ſumptibus nõ pt agitari ſiue qs hẽat bonã cãꝫ ſiue malã. vt no. ff. õ iureiu. cõ. C. mandati. l. ꝑ diuerſas. ꝛ. C. de bo. auc. iud. poſ. auc. a qui iurat. ℂ Vltimo video in iſto. c. qḋ ꝯtumax ꝯdẽnatur in expẽſis. lꝫ in libello nõ fuerint petite. ℂ Item no. ꝙ expenſe rõne ꝯtumacie poſſunt peti per actõem in factum. vt. ff. ſi quis ius dicẽ. nõ ob. l. j. §. fi. in finito negocio ꝑncipali iſta actio in factũ nõ poteſt ꝓponi. ar. ff. ſi quis cautio. l. ij. in fi. ꝑn. ꝛ. C. de vſur. l. eos. in ꝑin. ꝛ. C. de fruc. ꝛ lit. expẽ. l. terminato. ꝛ. l. paulus. ꝛ ff. de re iudi. poſt hec habes gl. vlt. multũ notabilẽ que dicit ꝙ in cauſis criminalibus ſiue ꝓcedat per accuſatõem ſiue per denũciatõnem ſiue ꝑ inquiſitõem victus victori ꝯdẽnat in expẽſis ꝛ ſimiliter ꝯtumax obediẽti quã glo. alibi nõ habes ita clare. ℂ Itẽ ſilr̄ vbi de crie vel de effectu querit ꝑ modũ excipiẽdi. tex. eſt hic no. ꝛ que ſint iſta cria vl̄ delectus habes glo. no. in iſto. c. ꝛ facit auc. quõ oꝫ epi. §. ſi qs autẽ talia. coll. j. ꝛ in. c. ij. de ꝑcu. in cle. ℂ Extra ſcias ꝙ Io. an. tangit hic qõneꝫ de maleficio facto itra diẽ ꝛ noctẽ. vtꝫ intelligat factũ de die an de nocte. ꝛ dic ꝙ in penis ꝛ tẽporibus debemus eligere mitiorem ꝑtem. In fauoribus võ ꝛ gratijs pleniorẽ. vt no. ff. de neg. geſt. eoꝫ actum. ꝛ in c. lr̄as. de reſcrip. in cle. ꝛ. C. de peti. here. ſi poſt moraꝫ. ar. ff. de lib. ꝛ po. l. cũ qdam. Et ſcias ꝙ Bar. ff. de v. ob. l. q ante calẽ. format duas qõnes. prima ẽ ſi reus citatus cõparuit in pria citatõe ꝛ nõ actor. actor võ in tertia ꝛ non reus vtrum reus dicat ꝯtumax. ꝛ dicit ꝙ nõ ꝑ locũ a deſtructõe ordinis niſi iudex expectaſſet actorẽ õ benignitate qḋ licitũ eſt ẽt ad plures dies ſꝫ Bar. ꝛ vtit tali rõne. qꝛ iſte reus nõ põt eẽ ꝯtumax niſi ſibi reficiant expenſe. Adde ꝛ qꝛ deſtructo ordine deſtruit forma tel. vt. ſñ õ reſcrip. cũ dilecta. Sed Ia. de are. dicit ꝯtrium qꝛ vltima mora abſorbet ꝑorẽ. Sꝫ bar. ad h̄ rñdet ꝙ hic nõ ẽ vltima mora. vt. ff. iud. ſol. l. vir bonus. põt dici ꝙ aut tres citatõnes facte ſunt vno cõtextu ꝛ ꝯtinuatiue ſine medio interuallo tunc ſit vera opinio Iaco. de are. Nam iudex a principio de expectatõne cogitauit. aut ꝑ diuerſas vices citatio emanauit. ꝛ tũc ſit vera opi. Bar. ℂ Scḋa qḋ ẽ pone ad petitionẽ actoris datus ẽ terminus reo ad aliqd faciẽdũ itra octo dies dꝫ ne actor ſemp ſtare itra octo dies vel debeat regri ſi itra illud tꝑs veniat reus certũ ẽ ꝙ reus põt venire vſqꝫ ad extremitateꝫ termini. vt. l. j. §. qḋ dixim⁹. ff. de ſuc. edi. ꝛ ff. de an. le. iabolen⁹. ℂ Itẽ vr̄ ꝙ ẽt qñcũqꝫ plꝫ poſſit ſatiſfacere termino ꝛ terminabile. vt. ff. õ ver. ob. l. ſtipulatio iſta. §. inter certã. dicit Bar. ꝙ ſi dilatio eſt ſtatuta ad actũ momẽtaneũ tc⁹ põt ꝯparere qñcũqꝫ pēe termini. vult tñ actor nõ ẽ ꝯtumax nec circũducit editũ donec termin⁹ ſit elapſus nec põt iudex iteriꝫ licẽtiare reum ſm Bar. nã⁹ dilatio ẽ cõis. vt. C. de tẽp. i integ. reſt. l. petẽde. ſed circa eũdẽ articuluꝫ ſup quo data ẽ dilatio. ſi aũt nihil reſtat agẽdũ certe nec expectãdũ. vt no. ff. de acq. ren. here. l. quãdiu. inſti. ꝛ ibi ꝑ Bar. ꝛ ꝑ me. Si võ dilatio ſit data ad aliquẽ actũ nõ momẽtaneũ vt ad ꝓbãduꝫ in quo multa regrunt q̄ nõ pñt vno momẽto expediri tũc reus põt venire quacũqꝫ die vult. vbi gr̄a. ꝓducere teſtes vel iſtr̄a tñ dꝫ facẽ citari aduerſariũ vt veniat ad videndũ illũ actũ fieri. puta ꝓductionẽ articuloꝝ teſtium ꝛ iſtroꝝ. ꝛ hoc ꝓbat tali rõne. certũ ẽ ꝙ eẽ appellatõis hꝫ in ſe tẽporis dilationẽ. puta ãni ꝛ tñ in eo quo vna pars fecit infra dilationeꝫ altera pars ẽ citãda. vt. C. de temp. ap. aut. ei qui. ſm Bar. ℂ Itẽ inſtãtia cãe pñcipalis hꝫ terminũ ꝛ tñ regrunt citatõnes. vt. C. de iudi. ꝓperãduꝫ. qui alibi dicit ꝙ extremitas dilatõis legalis vel compromiſſorie aliam citationem non requirit. vt ipſe no. ff. de arbi. l. ſi õ me ſo. in fi. pro dicto Bar. habes glo. ordinariam in. c. quãdiu. de appella. in clemẽ.

a ℂ Alij e limitant colligitur ex vi ctio ꝑ Iaſ. poſt alios i l. admonẽdi i lec. in ſecunda gl. in tertio intellectu i. 4. in aut ẽ ſubli⁹ digẽr ex vbis Bar. ff. de iure.

c **Tam olim.** Io. an. non ſummat qꝛ iſtud. c. cõtinet gr̄am.

ℂ Quidã. d. de ibernia ꝑſitauit celeſtino pape lr̄as diuerſoꝝ ꝑlatoꝝ aſſerẽs ſe i epm reſonẽſem electũ ꝛ qꝛ nullus appuit ꝯdictor. papa fecit eũ cõſecrari poſtmodũ apparuerũt duo quoꝝ vterqꝫ dicebat ſe electũ aſſerẽtes ꝙ dictus dñs. d. ꝑ falſas lr̄as fuerat ꝯſecratus. papa cõmiſit cãꝫ ſub hac forma ꝙ ſi ꝯſtaret dcm̄. d. fuiſſe canõice electũ facerẽt eũ gaudere pacifica poſſeſſione alioqn iter dcõs ꝑdictos cognoſcerẽt ꝛ validiorem electionẽ ꝯſerrẽt q citauerũt ꝑdcm̄. d. q noluit cõparere. vñ ꝑcedẽtes in cã vni⁹ ex illis duob⁹ q vocabat. f. electõeꝫ fuiſſe canõicã decreuerũt ꝛ ꝯfirmauerũt ꝛ motiuũ eoꝝ fuit ꝯ. d. qꝛ capl̄m dicte eccl̄e ſe nõ elegiſſe dcm̄. d. aſſerebat. ꝛ de alio qui vocabat. g. nullatẽ⁹ cogitauerat. ꝛ ſic ſolus. f. remanebat canonice elect⁹. dictus. d. acceſſit ad papã. papa de gr̄a mãdauit ꝙ nõ obſtãte ꝯfirmatõe dicti. f. dictus g. citaret ſi iueniret in ibernia ꝙ itra mẽſes tres. ſi nõ inueniret ꝙ itra ãnum dẽbent ſe eoꝝ ꝯſpectui ꝑſitare. videbat eim ad papã appellaſſe ipſo facto. ꝛ ſi itra dcm̄ terminuꝫ nõ cõpareret ꝯſecraret dcm̄. f. Dicit Innoc. ꝙ nõ dꝫ quis accedere ꝯſecrãdus niſi hẽat decretũ ſubſcriptiõibus roboratum ꝛ lr̄as teſtimõiales. ꝛ ꝙ iſta eſt ſolẽnitas ſbitã ꝛ in hoc vertit eẽ cognitio ẽt ſi nullus citat cum illi q no lunt aliqd obijcẽ debeãt offerre ꝑp ꝑiculum qḋ ẽ i mora. quod bñ nota. ℂ Itẽ qꝛ terminuꝫ hñt a iure. Inno. verba ſunt notabilia. ℂ Item ait ꝙ effectus ꝯfirmatiõis ẽ poſſeſſio reꝝ ep̄atus. ℂ Ideꝫ ait ꝙ ꝯſecrãdo nõ vr̄ ꝯfirmare cum hoc nõ itẽdat. Inno. lꝫ ſit actus cõſecutiuus. quod ẽ no. dignũ. ℂ Idem ait ꝙ electus dꝫ probare ſuaꝫ electionem canõicam niſi ſit ꝯfirmatus. ℂ Idẽ tractat qualiter cõfirmatio ifringatur. ℂ Idem ait ꝙ poſt ꝯfirmationeꝫ ſnialem a qua nõ eſt appellatum õcetero nullus admittitur nec ꝯtra electionem nec ꝯtra ꝯfirmationem niſi agatur ad deponẽdum propter crimẽ. ℂ Idem ait ꝙ confirmatio ſnie ẽ ſnia ꝛ vim ꝛ formã ſnie hꝫ. ℂ Idẽ ait ꝙ ſnia ſup electione trãſit in reꝫ iudi. ℂ Idem ait ꝙ poſtqꝫ appellatio eſt deſerta iudex a quo exequitur ſniam. ℂ Ideꝫ ait ꝙ ſi pt haberi copia iudicis a quo corã eo eſt appellãdum. dicit Archi. ꝙ poſt elapſa fatalia appellẽdi qs non poteſt proſequi nullitatem attentatorũ. vij. q. iiij. §. qḋ ait. ℂ No. ꝙ poſt ſniaꝫ diffinitiuã ſine gr̄am pape contradictio non dꝫ audiri. ℂ Item no. ꝙ dũ gr̄a eſt in diſcuſſiõe iudicij non dꝫ fieri executio iudicati. ꝛ eſt ar. ꝙ ſi ꝑ nouaꝫ

Digitized by Google

ſtatutū debēt reuideri repreſalie an ſint iuridice necne. q interim pro repreſaliys non poſſit quis capi qꝛ ſnia que ali quo remedio attentaꝭ nō dꝛ liqda. vt. ff. de cōdi. inde. ele-gancer. §. ſi poſt. ff. de excu. tut. diximus. C. de ordi. cogni. l. ſi. 3 Bar. no. 3trium. ff. de cōdi. inde. iuſ. ¶ In text. ibi. regna no. credi. ſtia regū. Ibi nō elegiſſe no. negatiua facti probari. ¶ In text. ibi. cogitaſſe no. pbari negatiua cōſily 7 hoc facit pro cardinalibus qui dicūt ſe nō conſenſiſſe in electione vrbani. vi. ſed hoc relinquaꝭ deo. ¶ Ber. tangit hic vtrum citatōes ſint fiēde extra pꝛuinciam. ¶ Icē tractat vbi dꝫ citari q perſonaliter non inueniꝭ. 7 adde qd no. in. c. cām de ele. in de. 7 in. l. iiy. §. toties. ff. de dam infec. 7 ꝯclude q interduʒ qs citaꝭ a lege 7 vbicūqꝫ ſcia ſtatuti ꝯprehēdit cū teneꝭ comparere. vt. ff. de decre. ab ordi. fa. l. ſi. interdum moueꝭ a iudice facie ad faciē. 7 iſta monitio hꝫ vim pemptoꝛy. vt. C. quo 7 qn iud. l. y. 7 3. de offi. dele. ꝯſuluit. non tn̄ poteſt iudex extra ſuū territoꝛium exiſtens mōere. ſed qd ſi iudex ē intra territoꝛiuʒ cuius vox audiꝭ per monitū extra exiſtentē. rn̄deo vox icoꝛpoꝛea ē. 7 ideo valet monitio ar. C. de preſcrip. lon. te. l. ſi. ¶ Tertio modo fit citatio per nūtium precepto viue vocis. 7 extra territoꝛiuʒ nō pōt fieri qꝛ eſt extra auctoꝛitatem iuriſdicēꝛ; i. c. romana. §. ꝯhēt eos de foro cōpe. li. vj. Nā 7 iſte limitanꝭ limitibus territoꝛy iuriſdicētis a quo validitatē 7 auctoꝛitatē recipiunt. vt. C. d epiſ. 7 cle. l. oēs. §. ſi vo appatitoꝛ 7 ibi dixi. ¶ Ex his appet q citatio pſonalis nō pt fieri extra territoꝛium etia nuda voce. de reali vero. i. de captura pſone que ē meri vel mixti impery certū eſt fieri nō poſſe. ¶ Sed quid ſi in territoꝛio arripuit fugam 7 pſecutus extra territoꝛium capiꝭ videꝭ inſpiciēdū pncipiū pmiſſuʒ. vt. ff. de adul. l. q ait. §. ſi. 7 q ibi p Bar. ꝯtrarium eſt verum qꝛ per fugaʒ delinquentis non proꝛogatur iuriſdictio in territoꝛium alienum ne fiat iniuria iudici illius territoꝛy. vt. ꝭ. de verboꝛum ſignificatione. c. ex parte. Baldus.

Veritatis.

Si agaꝭ de crie in modū denūciationis 3 eū ꝯtumacē teſtes recipi pūt 7 ferri diffinitiua. h. d. Et pꝛio pōit denūciatōis terminū. crimē epi 7 tres delegatiōes ſup ea ſucceſſiue factas 7 delegatoꝛum pceſſus. ſcdo eū depoīt 7 alienata pipſum reuocat. Caſus. Canonici cūmēſes denūciauerūt eoꝛ epm pape de dilapidatione homicidio infamia 7 inceſtu 7 alys cribus. papa cōmiſit cām pꝛio epo tridētino 7 abbati mōtis ſancte Marie 7 ꝑpoſito de inſula. Scdo delegauit eandem cām epo briſieñ. 7 ꝑſatis abbati 7 ꝑpoſito. Poꝛro quia epus ipſe coꝛam pꝛimis delegatis fuit ꝯtumax aucte pape fuit per ipſos iudices ſuſpenſus ab officio 7 beneficio. lz ſicut fuerat ꝯtumax coꝛam pꝛimis iudicib ita ēt 7 corā ſecūdis. 7 ſic nec corā pꝛimis nec corā ſecundis fuit lis conte. quapp papa ſuſpendit imo potius ſuſpēſioneʒ factā a iudicibus ꝯfirmauit. Tertio papa cōmiſit cam eandem cuidā a. epo 7 cuidā abbati quibus mādauit q cōtumacia exigēte reciperent teſtes 3 epm quos denunciatoꝛes ducerēꝭ noiandos q citauerūt pꝛeo. Et qꝛ epus nō compa ruit nec p ſe nec p ꝓcuratoꝛē receperūt teſtes ꝑut in mandatis habuerunt teſtes dico notabiles viros. ſ. abbates ꝑpoſitos pꝛioꝛes 7 alios religioſos per quos fuerunt dca articuli criminum ꝑbati. relatis itaqꝫ iſtis ꝓceſſibus ad papam. papa videns oꝛdinē iudiciariū in hoc facto fuiſſe ſeruatū. 7 qꝛ dictus epus poſt dictas ſnias cenſure celebrare pꝛeſumpſit 7 q multi pꝛelati 3 eū ꝯſcripſerunt nec vnus p eo ſniam ꝑpetue depoſitiōis ꝓtulit in eundem pꝛiuans euʒ officio pontificali 7 officio ſacerdotali ſine aliqua ſpe reſtitutōis reuocās nihilominus in irritū qcūqꝫ poſt inhibitionē apſice ſedis facerā ſuſpenſionē 7 excōmunicationem de rebus eccſie alienare pꝛeſumpſit. Dicit Innocen. q in cauſa inquiſitōis recipiuntur teſtes li. nō ꝯte. ¶ Idez ait q quilibet clericus ꝯtumax pōt deponi. Itē ita ait not. q nō ferꭓ ſnia ſup crimie. ¶ Ide3 ait q in 3cribus nō repellitur excōicatus 7 oriꭓ exīde obligatio. ¶ Idem ait i ſpiritualib nō valet qd fit ab excōicato. niſi in his ſpūalib q facti tn̄ ſunt vt admittere aliquē in cōfratrem in mādatis ſupioꝛis. ¶ Idē ait q ſi aliqui ꝑlati ſunt excōicati ꝓinde re pūt alicui 7 ꝯfirmare niſi excōicatio eēt notoꝛia vel de facili poſſet ꝓbari. qꝛ officiuʒ cogit eos. ¶ Idē ait q excōicatus poſt abſolutōeʒ agere pōt 7 q ipe excōicatiōis durat obligatio 7 actio lz nō iudicis aditio. ¶ Idem ait q pēdēte excōicatōe ſuſpēdiꭓ iuramtū d fidelitatis q poſt abſolutōeʒ excitaꭓ. ¶ Idē ait excōicat ex ſpoliatus pōt agere poſt abſolutōeʒ. ¶ Idē ait q iuramētū eſt ſeruandaʒ excōicato lz ad id agere nō poſſit. ¶ Idē ait q eccleſia nō dꝫ machinari fraudes vel mēdaciū. 7 iō excōicat nō liberaꭓ a pmiſſis. ¶ Idē ait q idem iuramētū fidelitatis relaxaꭓ vaſallis ſi dñs eſt excōicat qꝛ magnū fomē eū excōicationis erat caterua vaſalloꝛ. Inno. de hoc hēs in. c. dñs guerrā. 7 dic vt ibi dixi in lec. mea. Ibi nō ſoluʒ. no. quē de pluribus exceſſibus ſimul denūciari. 7 maxime ſi ē infamatus. Ibi polluit. ſ. quātū in eo fuit. Nam eccleſia in ſe nō pōt polli. Ibi ſuſpeſus. no. pro pꝛima ꝯtumacia quē poſſe ſuſpēdi ab officio 7 beneficio. hodie mi dꝫ agi cum epo niſi alias ꝓcedaꭓ de ſpeciali mādato pape. vt in. c. y. de offi. delega. lib. vj. Ibi friuolam. no. q friuola excuſatio arguit dolum. Ibi vel potius. hoc iō dicit quia ꝯtrāte ſuſpēſiōe pꝛia 7 ſcda nō augeꭓ ſubſtātialis effect. 7 tn̄ pōt ſemel ſuſpēſus iterato ſuſpēdi. Ibi per reſponſalem. ergo nō agebatur criminaſr. qꝛ i criali nō admittere tur procuratoꝛ. aly dñt q iʒ agaꭓ de crimine i modū denūciationis vel inqſitiōis pōe ꝯparere ꝓcuratoꝛ. vt. ꝭ. de accu. c. ſuper his. rō qꝛ nō eſt mere criminalis cū nō tendat ad publicā vindictā vel carcerem. Ibi iudiciarium oꝛdinem. no. q ex oꝛdie iudicy vbi ꝓcediꭓ p inqſitionē vꝭ denūciacōem nō eſt neceſſaria li. ꝯte. 7 tn̄ dꝭ ſeruari oꝛdo. d hoc. 3. de iudi. exhibita. Ibi ꝯſideratis. ꝓterea no. q pp delictum cōmiſſum lit. ꝓdēc. pōt qs pꝛiuari bñficio ſuo facit. 3. de reſcrip. c. olim. 7 de iureiurā. c. y. li. vj. Ibi ſine ſpe reſtitutionis. no. infamē p diffinitiuā nō poſſe de oꝛdinata iuſticia ad famā reintegrari. ꝓcoꝛ. l. j. §. de quo. ff. d poſtulando. Iſamiam iudicem ad ingrēdum ſolicitat. vt. C. de offi. re ꝓui. l. iuſtiſſimus qꝛ cōgruit grani ꝯſidi purgare prouinciam ſuam iſamib. ¶ Itē ad torquēdum alys iudicys cōcurrētibus reddit pꝛōptioꝛē 7 vehemētioꝛem iuxta motum animi ſui. vt. C. de queſtio. l. militis. §. opʒ. ita vt poſſit torturā repetere maxie d nouis iudicys. vt. ff. de qōni. l. repeti. ¶ Querit Bar. an fama faci ſemiplenam probatōem. 7 dicit q dēmus ꝑpēdere. vñ fama traxit originem 7 ex qbus ꝑſumptōibus. Nam pūt eē tales ꝑſumptōes que faciunt idicium ſufficies ad torturā poſſem 7 ecōtrario eē ita leues q eēt vna vox populi 7 ſubdit ei q ſi per ſtatutum ciuitatis ſufficit ꝓbatio fame contra magnates qd dꝫ itelligi de fama ꝓbabili 7 hūti originē ex veriſimilibus nō de nuda voce populi. vt ipſe elegāter no. ff. de qſtio. l. de miore. §. tormēta. vbi ēt dic q fama nō eſt efficax fama niſi ſit legitia. ¶ Sed nungd orꭓ cōtra dominum eo q famulus ſuus delingt vꭓ oꝛꭓ ex legitia ratōe. 7 vꭓ q non. vt. 3. eo. ti. pꝛoxio cum ad ſedem. Fallit ſi dñs fuit locutus famulo i aure 7 ſtatim famulus ſuus delingt. Nam iſtud eſt vehemens idicium. 7 ipſe not. ff. d ꝓuiſe. credi. l. ſi ventris. §. ſi. ¶ Item fallit ſi dixit famulo non reuerteris niſi audiam ne te. vt ipſe nota. ff. de acqr. hered. ſiqs mihi bona. ¶ Item fallit ſi dñs ſciuit 7 reparare noluit. qꝛ negligere cum poſſis perturbarꝭ peruerſos nihil aliud eſt q̄ꝫ fauere. ff. qui ſine manumiſ. ad libertatē ꝑueniunt. l. iperatoꝛ. dominus eim teneꭓ pꝛohibere q aly non imputaretur. vt. ff. de iur. om. iudi. l. ſi familia. 7. ff. de reg. iur. l. culpa eſt. Ibi cōdemnandum. no. q ſnia depoſitōis appellatur ſnia cōdemnatoꝛia. ¶ Item no. q nō eſt neceſſe q iudex coram quo eſt ꝓbatum crimē ferat ſententiam ſuper crie ſed ſufficit ſi ipſuʒ pūet. Ibi poſt inhibitionem que ipſo iure fit. vt. C. de ſuſpec. tu. l. cum. Ibi excōicatus. no. q quando qs pꝛelatus eſt excōicatus ſtatiʒ ſuſpēſus eſt ab omni officio 7 ab omni iuriſdictōe. nō ſo'uʒ quo ad ſpiritualia. ſed ēt quo ad tpalia qd eſt veꝝ ſi ē publice excōicatus. ſecus ſi ē excōicatio occulta qꝛ valēt geſta inter ignoꝛates. vt. ꝭ. de re iud. c. ad ꝓbanduʒ. ſaluo q ēt occulte excōmonicatus aliū excōicare non poteſt. vt i. c. y. ꝭ. de eo qui tenū. epi. ¶ An per excōicationē ꝑdantur fru-

a ¶ Uſ ꝓ glo. 7 doc. i cōi inter. ꝯ

b ¶ Facit bon tex. in. c. ex lris de reſti. ſpol. 7 de hac qōe ponit doc. maxime. d. Iaſ. i. l. j. C. de ſeruis fugitiuis.

ctus.dicit Arch.q ſic ſi pditur tituluſ.ſʒ ſi nõ pditur in-
terim nõ pcipit.ſʒ poſt abſolutõem pcipit pro tpe futuro
lxiij.di.nullus.vbi dio vide.ar.C.de here.aſit.idem de ne
ſtorianis.l.j.C.de re mi.li.xij.excõicatus pdit interim ſti-
pẽdia eccle.dicit Arch.q in dilapidatõe due ſũt inq̃ſi-
tiões.vna de ſuſpitõe.alia de veritate.ꝛ de hac mã plene
tractat.xij.q.ij.nobis.ꝛ.c.vulterane.oino videas. ¶ Ex-
cõicatus alienare nõ põt nec admiſtrare ſolẽniter bñfi-
cium ſuũ.põt tñ noie pprio ꝯhere ꝛ teſtari. ¶ Itẽ recipe
recognitões eccle noie ſuo.vide hec in nouel.ꝛ I.õ excep.
c.pia.in.vj.ꝛ I.de ſen.excõ.decernimus.li.vj.in nouel.ꝛ I.õ
preben.pro illoꝝ.per Inno.videt q nõ valeat eius teſtm̃
qꝛ eſt publici iur.Et ius publicuʒ eſt excõicato iterdictũ
So.quo ad ſolẽnitateʒ eſt publici iur.Sʒ quo ad volun-
tateʒ ꝛ ꝯſenſuʒ eſt cuiuſlibet teſtantis ppriũ ſi prelatus
eſt excõicatus ꝛ tʒ caſtrũ eccle deberent ſibi auferri cla-
ues portaꝝ ſiue qꝛ cepit eẽ ſuſpectus ſiue vt tedio affect⁹
veniat reſponſurus vel ſaltẽ adiũgeret ſibi alius cuſtodie
eã vt qui.ex cau.in poſ.l.is a quo.dicit Inn.q excõicato
nõ ſubtrahũtur fructus bñficij niſi ſtet in excõicatione p
annum.de iudi.c.j.dicit Inn.q ſi nõ liquet de cauſa nõ ẽ
quis excõicãdus.ſed dãnãdus de offi.dele.c.quereti.per
Inno.pp nimiaʒ ꝯtumaciã ꝛ pſumptã calũniã que p idi-
cia ꝯprobant auferent fructus ꝯtumaci.l.fulcinius.§.ſi.
qbus ex cauſis in poſ.ea.Idẽ vbicũqʒ vera poſſeſſio au-
ferret ꝯtumaci vt in reali actõe vel mixta.vt ibi pʒ.ante
ſcõm ñ pt certa pſona excõicari poſt ſcõm ſi pt in certa niſi
in maleficijs clandeſtinis.de offi.or.ſi ſacerdos.Inno.C.
de fur.l.j.p Acc.dicit Hoſt.q abſolutio ad cautelã facta
de eo q indiget vera abſolutione ñ eſt plena abſolutio.õ
teſti.c.veniẽs.qꝛ recidiuã hʒ ſicut febris male curata.ꝛ fa
cit.c.j.in ſi.de penis.in cle.ꝛ hoc quo ad excõicatũ ñ quo
ad pticipãtes eſt vera abſolutio.ar.C.de his qui ve.eta.
impe.l.j.No.in iſto.c.q lit.nõ ꝯte.recipiunt teſtes.dicit
glo.q ſiue agat de elec.ꝯfirmãda ſiue infirmãda nõ ẽ ne
ceſſaria lit.ꝯte.ẽt pñtibus ptibus.dicit Inn.q qñ agit õ
vigore electionis vel ꝯfirmationis ñ requirit ꝯteſtatio li
tis.ſecus ſi accuſando peteret remoueri pp crimẽ.vt.ẽ.õ
lit.non ꝯte.c.j.vñ in cã deſtitutõis plati q eſt in poſſeſſio-
ne requirit ordo plenus iudicioꝝ.Adde id qd no.p gl.in
cle.diſpendioſaʒ.de iudi.in gl.nũqd in cauſis ꝛc. ¶ Op.
hic papa dãnauit abſẽtem priuando ipm̃ epatu priuauit
oibus bonis.ſed ꝯ qꝛ ſm̃ ll.ñ pt iponi hec pena abſenti.
vt.C.de accu.l.abſentẽ.fallit odio appariroris qui ſuũ po
ſuit officiũ.vt.C.de penis.l.ne diu.dicũt.n.ll.q bona ino-
tant ſed diffinitiue ñ pfert niſi lis eſſʒ ꝯteſtata ꝛ liqueret
plene de cã vel niſi eſſʒ pena relegatõis vel.I.vt.ff.õ penis
l.abñtem.So.dicit Ber.q alr ꝓcedit de iure canonico
vt hic alr de iure ciuili.vt in.d.l.abñtem.de penis.ꝛ ſi q̃-
ras qualr procedit de iure ciuili.dicit glo.q aut abeſt ac
cuſator nõ pt ferri ſnia.vt.l.q̃uis indubitati.C.de adul.
¶ Tacita ſntẽtio glo.hec ẽ q aut abeſt in cãe vẽtilatõe
ꝛ in ſnia ꝛ ñ põt proferri ſnia diffinitiua.aut actor fuit p̃-
ſens in cãe vẽtilatõe ꝛ abſens in ſnia diffinitiua.ꝛ tũc põt
ferri ſnia ꝯ reũ pñteʒ.qꝛ actoris abſentia de pñtia replet.
ꝛ qꝛ iudex ex officio tenet ſupplere hoc ꝓbat illa.l.no.C.
õ abolitio.l.ij.Si vero abeſt reus aut lis nõ eſt ꝯteſtata
ꝛ ſit honoꝝ inotatio ꝛ nõ venit ad diffinitiuã fallit i mi
noribus criminibus criminaliter intẽtatis in qbus nõ re
quirit lit.ꝯteſt.abñte reo.vt.l.abñtem.ſm̃ vnam opinio
neʒ quã tenet ibi glo.ſed alibi tʒ cõtrarium in.l.quotiẽs
.C.de digni.li.x.ꝛ illam glo.tenet Iaco.de are.ſed gl.que
eſt in.l.abſentem.tenent Pe.Cy.ꝛ Bar.ſed opi.Iaco.
de are.eſt tutior.quia lit.nõ conteſta.nõ poſſunt teſtes re
cipi.ſed ſi aliter eſſet prouiſum per ſtatutuʒ loci illud ſta
tutum deberet obſeruari.vt.l.ſi.ff.de decre.ab or.fac.aut
lis ẽ ꝯteſta.ꝛ liquet de cauſa.ꝛ poteſt ferri diffinitiua qꝛ
criminalia ad inſtar ciuiliũ procedũt.vt elegãter no.i di
cta.l.abſentem. ¶ Doctores dicunt q in cauſis capitali
bus vſqʒ ad relegatõem incluſiue nũquaʒ poteſt reus cõ
dẽnari de iure ciuili niſi ſit preſens.quia tales cauſe pre-
ſentiam deſiderãt corporalẽ.ꝛ quia ſnia debet trahere ſe
cum executõem ſuam.vt.ff.de penis.l.qui vltimo.ꝛ ſicut
in lit.ꝯteſta.requirit pñtia ita in ſnia ꝛ idõ nõ admittit p̃-
curator.aut nõ liquet de cã ꝛ tũc nõ põt ferri ſnia diffini
ua ꝯdemnatoria.ij.q.j.nos in quẽquã.ꝛ.C.de eden.l.q ac
cuſare. ¶ Oppo.iſta dicit q poterat ꝯparere p ꝓcurato
rem ꝯ iſta eſt cã capitalis qꝛ cã homicidij in qua non ad-
mittit ꝓcura.ᵃ qm̃ non pt firmare pſonã ſuam in iudicio p
ſatiſda.iudi.ſol.cũ non poſſit ſoluere iudicatũ.vt.ff.õ pub.
iudi.l.ij.§.ad crimẽ.Nemo eniʒ põt luere in corpore pro
alio.ff.de interroga.actio.l.qui ſeruũ.vt no.xxiij.q.v.cum
homo. ¶ Item depoſitio perſone coheret.vt.C.de cadu.
tol.l.j.§.ne autẽ.Sol.vbicunqʒ ſnia diffinitiua põt ferri ꝯ
abſentem etiam in cã capitali admittit procurator vt hic.
ꝛ iſtaʒ opi.tenuit Hy.hec opinio falſa qꝛ talis cauſa debʒ
dici ex vinculis vel ſi nõ ꝯpareat venit ad alia remedia.ꝛ
qui per ſeipſuʒ non comparet contumax eſt.vt.C.de accu.
l.ſi.ꝛ.C.de exhibẽ.reis.l.ij.ꝛ ideo ſi per ſtatutum põt con
demnari contumax capitaliter nõ pt ꝯſtituere ꝓcuratorẽ
qui litẽ ꝯteſtet qꝛ ſi poſſet ꝯſtituere nõ eſſʒ ꝯtumax ꝛ ceſ-
ſaret ſtatutũ ꝛ eſſemus in iure cõi quo iure abſens nõ põt
capitulariter damnari.ergo de pũo ad vltimũ concludẽ-
do delinqſſet impune qd ẽ falſum. ¶ Itẽ qꝛ nõ dʒ magis
faueri ꝯtumaci q̃ʒ ꝯparẽti qꝛ lʒ procuratorem ꝯſtituẽ poſ
ſit ad certa cauſe nõ tñ ad ſniam audiẽdã qꝛ vt dixi ibi re
quirit pñtia corporalis.ꝛ no.q Bar.in.d.l.abſentẽ õ pe-
nis format talem qõnẽ õ facto duo ſunt ſtatuta in ciuita-
te peruſij quo cauet q abſens poſſit condẽnari ex contu-
macia de quolibet crĩe alio cauet q teſtes recepti contra
magnates non poſſint reprobari de falſo.Mõ teſtis fuit
receptus contra magnatẽ fuit accuſatus de falſo ꝛ fuit cõ
tumax vtrum poterit condemnari.ꝛ videt q non qꝛ iſta ẽ
queſtio iuris.vñ cum iudex videat ius accuſandi teſti non
ꝯpetẽ dʒ ex officio abſoluẽ.vt no.C.de tranſa.l.vbi pecca
tum.In ꝯtrũ vſ qꝛ ꝯparere debuit ſicut dicim⁹ in eo qui ẽ
tutus õ pſcrip.qd dʒ excipe õ pſcrip.vt.ff.de adul.l.mari-
tus.§.pſcriptiones.Sol.Bar.q ſi iudici liquet defenſio
teſtis dʒ abſoluẽ alr dʒ ꝯdẽnare.ꝛ ſi dicas pſumptio iur
ꝛ õ iure ẽ ꝯ contumacẽ ex forma ſtatuti.rñ.iſta pſumptio
elidit p aliud ſtatutuʒ prohibẽs procedi.vt.ff.õ aleato.l.
j.§.quod autẽ.Itẽ dicam q ſi ex forma ſtatuti bannitus
pt impune occidi q iudex cui liquet õ bãno ꝯdẽnare non
pt ẽt ſponte confeſſuʒ.vt no.C.õ accu.reus.ꝛ fuit qd diſpu
tata per dom.Iaco.õ are.ꝛ no.iſta quotidiana eniʒ ſunt.
¶ Vltimo no.hic quod dicit Bar.q qñ p inqſitionẽ ꝓ-
cedit non õponit qa ab officio ſacerdotali fallit in homici
diis. ¶ Itẽ no.expſſiſſimũ in iſto.c.q ſi epõ vl alius plat⁹
ꝯmittit aliud ſcelus vl homicidium non ppea perdit offi
cium vel beneficiũ ipſo facto imo ipſum retinet ꝛ admini
ſtrat dũmõ non ſit p ſniam depoſitus.ꝯcor.qd no.Inno.I.
de ꝯceſ.preben.c.cũ noſtris.qd dixi de adminiſtra.ẽ verũ
exceptio q ſi eſt excõicatus non põt alienare ꝛ ſi de facto
procederet ad alienationẽ reuocaret in irritum.Adde q
duplex ẽ alienatio quedã auctoritatis procedens a prela
tura.quedã ꝓprietatis procedẽs a dño.pria non ꝯpetit ex
cõicato qꝛ publici iur.ſcða ſit qꝛ lʒ qs ſit excõicatus tñ nõ
perdit dñium nec adminiſtrationẽ rei proprie.vt.ff.õ ſol.
l.reo crĩs. ¶ Adde q excõicatus non pt feuda ꝯferre nec
ei poſſunt conferri.vt in.c.dño guerrã.§.j.in tit.hic finitur
lex.deinde incipiunt ꝯſue.regni colla.x.tutor tñ eſſe poteſt
ꝛ ſortiri ꝓcur.ad negocia.qꝛ talia officia ꝯpetunt ẽt infa
mib⁹.vt.ff.de excu.tu.l.ſpadonẽ.§.q nimiũ.ꝛ adde qd no.
ff.õ arb.l.pedius.§.in ſeruũ.ꝛ i.c.pia.õ excep.lib.vj.in no
uella.ꝛ in.c.decernimus.õ ſen.excõ.lib.vj.in nouella.poteſt
ẽt eſſe executor vltime voluntatis.qꝛ ꝛ deportatus poteſt
gerere officiuʒ meri executoris.vt dicit tex.ff.ad treb.l.ex
facto.§.ex facto.qd hñ no.Bal.

a ¶ Vide moder. no. Ias.l.ij.C. qui teſta.fa. pñt.

c **Ontingit.** Actor ſm̃ decretũ iudi
cis ñ admiſſus ad poſ
ſeſſionẽ vel repulſus a reo nihilominus poſt la
pſum ãni verus ꝯſtituit poſſeſſor.h.d.Et primo
ponit caſuʒ qſiqʒ ꝯtingentẽ.In ſcðo ꝓuidet.ibi nos igit.
¶ Caſus.ſtatuit ꝯcilium q ſi mitti iuſſus in poſſeſſione cã
rei ſeruãde non potuit intra ãnum pp dolũ vel potẽtiaʒ rei
reʒ cuſtodiẽdã naciſci vel negligẽs pdit ne reus de malitia

ſua glo. dicit elapſo anno efficitur ipſo iure verus poſſeſſor nõ obſtãte ꝙ multi fuerũt olim in opiniõe ↄtraria. ℂ Tractat hic Inno. de remedijs ↄ ↄtumaciam. Idẽ ait ꝙ titulus ec cleſiaſticus nõ põt pſcribi. Ibi ob cõtumaciam. alã ſi va leret miſſio nec mitti iuſſio ſi ipſo iure nõ eẽt cõtumax. ſe cus ſi aliquo bñficio ſpali eẽt tutus. vt ff. ne vis fiat ei. l. j. §. hec verba. ff. de dã. infec. l. ſi ſtatu. §. ſi forte. C. de teſti. mili. l. ignorare. Ibi aduerſe partis. i. rei vel procuratoris ſui. Ibi ↄ iudicatur. i. decernitur. Ibi rei ſeruande. i. cauſa cuſtodie. ff. de acq. poſ. l. iij. §. genera. ff. q. ex cau. in poſ. ea. l. cũ legati. ff. vti poſ. l. ſi duo. §. creditores. Ibi potẽtiam no. potẽtiam obeſſe ꝑpter illicitum ꝙ ex ea ſeqꝛ. Ibi do lum puto qꝛ ꝓcurat occulte ꝙ tertia pſona ipedit vel inſi dias ponit vel cũ ꝓcuratore colludat. Ibi cuſtodiẽdam exponit ꝙ dixit cauſa rei ſeruãde. Ibi nanciſci nõ poteſt no. ꝙ q nunq̃ poſſedit fingiſ poſſediſſe. Ibi admittit. no. ꝙ qui poſſeſſiõem perdit fingitur continuaſſe. Ibi multorum quoꝝ opinio erat vera de rigore iuris. ſed de eqtate. ↄtrarium ſtatuiſ. Ibi malitia. no. malitiam ↄ ↄtumaciam patroci nari nõ debere[a]. C. vbi de cri. agi opor. auẽ. qua in ꝓuĩcia. Ibi de canonica equitate ergo ſecus de iuris ciuilis rigo re. Ibi verus mirabile eſt ꝙ vera poſſeſſio q̃ritur ſine actu corporeo ſed iſtud eſt qꝛ canõ fingit actũ corporeũ. l. i poſ ſeſſiõe tñ ↄ ↄtinuatũ. alã eẽt ipoſſibile ꝙ ſubſtãtia poſſeſ ſionis trãſfereſ. vt ff. q. ex cau. ma. l. deniq. vel ibi iõ qꝛ. l. nõ fingit cũ alteri⁹ iniuria. hic aũt fingit iõ qꝛ reus eſt i dolo ↄ iõ nõ fiet ei iniuria ſed iuſtitia. qꝛ de ſuo dolo dꝫ penam re portare. ff. de ne. geſt. l. ſine hereditaria. ℂ Premitte ad euidẽtiaꝫ ꝙ poſſeſſionũ q̃dã acqrũt p actũ verbi ↄ oẽs iſte ſunt incorporales regulariter. qꝛ ↄ ipm ṽbum icorporale eſt. exẽplũ i iure eligẽdi pñtãdi ↄ ſimilibus fallit nã aliq̃ p peciũ ṽbi q̃riſ poſſeſſio corporalis. Caſus eſt iſti⁹. c. ↄ ẽ ſpe cialiſſimum. qꝛ iudicioꝝ vigor iur. q̃ publici tutela iõ eſt i medio ↄſtituta. vt effectus rei accipiaſ. vt ff. de orig. iur. l. ij §. poſt originẽ. ↄ C. de iudi. l. nullus. ℂ Per actum cor poreũ q̃runſ poſſeſſiones corporales. ↄ hoc veꝝ ſi tal' actus termineſ ad rẽ corporeaꝫ ſed ſi nõ. ſed ordineſ ↄ termineſ ad rem incorporeaꝫ puta ad ſeruitutem. vt inſti. de rebus corpo. ↄ incorpo. p totũ. ↄ tũc ſurgit incorporalis poſſeſſio ↄ vocaſ iuſ. ↄ nõ eſt ꝓpria poſſeſſio ſꝫ quaſi. vt. d. l. ſeruus. §. in corporales. ff. de re. do. acq. ↄ ↄſiſtunt nõ minus i patiẽtia aduerſarij q̃ꝫ i ꝓprio actu ↄ ↄſiſtũt i duob⁹ extrẽis ꝙ in re b⁹ corporalib⁹ nõ ẽ ita. qꝛ poſſeſſor nõ pricipat aliq̃ ad fomẽ tũ poſſeſſionis. C. de vſuſru. l. corruptionẽ. ↄ ibi not. ↄ pdicta faciũt ad q̃õnẽ ſtatuti papien. quo caueſ ꝙ hẽdi acqraſ ṽa poſſeſſio q̃ fuit defuncti tpe mortis ſine aliq̃ corpali ap phẽſiõe. nã dcm̃ ſtatutũ ẽ equũ. ↄ iõ validũ ſaltẽ q̃ ad eſſe ctũ. ar. ↄ. de ↄſue. c. ex pte. Dicũt doctores iuris ciuilis ꝙ cũ q̃riſ veꝝ fictio fingat ↄ factũ quo ad ṽitatẽ inducẽdaꝫ ↄ nõ fingit. ff. de cap. l. in libello. §. facte. ff. ſiquis teſta. li. eẽ iuſ ſue. l. j. §. ſceuola. nam auctoritas legum nõ põt verita teꝫ nãleꝫ tollere ↄ ab eẽntia realitatis ſue eradicare. qꝛ ve ritas eſt firma ↄ incõmutabilis ꝓpoſitio in re vel de re. in qua eſt vel pdicaſ. vt ff. de vſufruc ea. re. q̃ vſu cõſu. l. ij. qꝛ impoſſibile eſt rerum nã ↄ ſpẽs immutare. aut loqtur quo ad effectum. ↄ tũc aut cũ alterius iactura ↄ irrõabili ↄ nõ fingit. l. ↄ veritatem facti. vt. d. l. deniq. aut ↄ factũ nõ inſ quum ꝙ ꝓcedit ſine alterius iactura. ↄ tũc fingit fictio ↄ ſuũ. vt no. l. j §. ſi vxor. ff. de acq. poſ. ↄ ff. de bo. auct. iudi. poſ. l. q̃uis. ↄ ibi no. mirabile eſt ꝙ glo. ibi dicit. ſcꝫ fictus. tex. hic dicit verus. ſo. ibi loquiſ quo ad ipſam vtilitatem. hic quo ad vtilitatem. Porro poſſeſſio ſm ethimologiaꝫ l. quẽd a ſonũ vocis ſꝫ ſonat. i. pedũ poſitio qꝛ ſicut manus in opando eſt organuꝫ organoꝝ. ita pes qui ſignificat fir mitatẽ in poſſidendo eſt organũ poſſidendi ↄ aĩa p ſe ſine organo corporali nõ põt icipe poſſidere p ſe. i. poſſidere. i. realiter ſi penes aliquem vel adeptum vel in ꝑpetuũ poſ ſeſſione priuatum. vñ ſi iudex diceret in ſnĩa i perpetuum ꝑuamus te poſſeſſione. idẽ ẽ ac ſi diceret ꝑuamus te oĩo qꝛ oĩa a fruitõe orta ſunt ff. de acq. poſ. l. j. in prin. Naꝫ p experimentũ oĩum cepit cognoſci. primo mechanice vnꝫ dicit experientia facit artẽ. ↄ ego dico fecit poſſeſſiõeꝫ ↄ oĩũ ſane animi potẽtia ↄ corporis actu poſſidemus. ↄtinuã

a ℂ Vide verba in c. intellexim⁹. de iudic.

teꝫ autẽ facimus ↄ ſi nõ hẽmus obijcere ẽt in obſtãs na turaliſ ↄ ciuiliſ poſſidemus ſm Pe. de bel. per. ſed contra ius ſcriptũ nõ fingit retro. glo. eſt ſin. ff. de leg. j. l. talis ſcri ptura. iſtud. c. hꝫ glo. ſatis notabilẽ. ℂ Oppo. ꝙ miſſus ex pmo decreto ex hoc nũquã efficiaſ verus poſſeſſor niſi ꝓceſſum ſit ad ſm decretũ. vt dixi. ſ. vt. d. l. iij. §. gnã. ff. de acq. poſ. So. ibi in pſonali hic in reali actõe. vbi nõ inter ponit ſm decretũ. vt dixi. ſ. vt lit. nõ ↄteſta. q̃m. §. in alijs. ℂ Opp. ſi iſtud. c. loquiſ i reali. ergo miſſus ſtatĩ ſit poſ ſeſſor. ſꝫ facultas recuperãdi poſſeſſionẽ ſit pmiſſa. ſ. annum. vt C. de pſcrip. xxx. an. l. ſiqs emptiõis. §. ſi. So. ſ iure ciui li ſtatiꝫ miſſus ſit ver⁹ poſſeſſor recuperabiliſ. rñ ſꝫ de iure ca nonico qd ẽ equius nõ ſit ſtatiꝫ ver⁹ poſſeſſor. ſꝫ demũ poſt annũ. ↄ iõ ſi interim expelliſ nõ hꝫ interdcm̃ vñ vi. ſed hꝫ interdictũ ne vis fiat ei eo. ti. ſiquis miſſum. Itẽ ſi poſſeſſor vſucapiebat nõ eſt interrupta vſucapio de iure canonico. ſꝫ de iure ciuili eẽt interrupta. arg. ff. de re iudicata. l. a di uo pio. §. ſic inuenies. Itẽ ſ iure ciuili ſolus miſſus poſſidet ↄ fructus pcipit ↄ in horreo ſuo recõdit. ſed ſ iure canoni co fructus debẽt interim cuſtodiri ne diſpẽſentur. arg. ff. vt in poſ. lega. l. ſi cui. §. qui legatoꝝ. ℂ Item de iure ciuili reus ſtatim de poſſeſſiõe repelliſ ẽt auctoritate ꝓpria ei⁹ qui miſſus ẽ. qꝛ ſolus poſſidet. ſecus de canonica equitate. qꝛ mitius agiſ cũ canõe. ar. ſ. eo. c. j. dicit Ber. ꝙ miſſus in poſſeſſionẽ ex pmo decreto durãte ↄtumacia rei põt fru ctus vẽdere ↄ pdiũ locare. ff. ſ auc. iudi. poſ. l. in vẽditiõe. §. ſiqs. vbi ẽ caſus. ſed glo. Ber. hic poſita facit in ↄtrariũ. dum dicit ꝙ poſſeſſor colit agrũ ↄ colligit fructus. Ideꝫ dicit in vlti. glo. ꝙ miſſus in pmo decreto nõ vtiſ fruct⁹. ſꝫ dꝫ intelligi ꝙ nõ vtiſ idest ꝙ nõ lucratur. Nam imputat in ſortẽ ſi ↄſumit eos ẽt ſi miſſus fuit ex cã dotis reſtituen de. tex. ẽ ſing. ff. de ſo. l. ſicia. niſi de ↄſuetudine obtineat cõ trariũ. veꝝ ꝙ lucraſ fructus loco veriſimili ↄ ꝓ mercalis ac cõis intereẽ. vt no. in auẽ. de exhi. reis. §. ſi vo. Sꝫ que re habẽs hipotecã ↄuẽtionalẽ poſſidet pignus ↄ fructus libere pcipit vſq ad ſatiſfactionem debiti. vt. ff. ſi cer. pe. l. ſiquis nec cauſam. §. rei pignori. ↄ ff. de ſut. l. ſiqs vxori. §. cum creditorem. ſed hñs pignus pretorium tñ cuſto dit. rñ. qꝛ ad hũc finem mittiſ. ſ. vt cuſtodie cauſa ↄ vt te dio affectus re⁹ veniat reſpõſurus. ↄ qꝛ fructus ſepati a ſo lo ſubrogaſ loco pẽdẽtium ſapiũt eãdem cuſtodiam. ſed pignus ↄuentionale vere traditur ↄ ad finem. vt pro ſecu ritate debiti poſſideaſ nõ ad finem vt debitor tedio affi ciaſ. ℂ Cõſequẽter. n. plerũq mulieres ſoluto mrĩmonio petũt ſe mitti in poſſeſſionẽ cã dotis ſeruãde. vt. ff. de ſolu. l. ſicia. veniũt ↄ alij creditores ↄ dicunt ſe habere bona hi potecata expreſſe. queriſ qd iuris. rñ. ſi mulier ẽ prior tpe pferẽ ẽt in dote ↄfeſſata. quia ſubeſt perſonalis obligatõ ergo tacita hipoteca. vt no. in. l. j. C. de do. cau. nõ nume rata. Item ſi bona oibus creditorib⁹ ſufficiũt. ſꝫ ſi nõ ſuffi ciunt ↄfeſſio dotis non hꝫ priuilegiũ. Iſta ẽ gl. ſing. C. qui po. in pig. ha. l. aſſiduis. Pone vidua reperit dotẽ. certũ eſt ꝙ alij creditores ↄ quilibꝫ poſſeſſor poteſt ei offerre. ↄ debẽt ei cedi actiones. vt. ff. qui po. in pig. hab. l. mulier. ff. qui. mo. pig. vel hi. ſol. l. paulus. §. qui pignoris. ℂ Quid ergo ſi ñ vidua ſed durat mrĩmonium. rñ. iſta ſi ẽ vera reſti tutio dotiſ. ſꝫ collocatio in tutũ. ↄ qꝛ dos a mrĩmonio ſe parari ñ poteſt ceſſat ius offerendi ↄ ius cedẽdaꝝ actio nũ. vt no. Cy. ſm Iaco. de are. C. qui po. in pig. ha. l. cuꝫ ti bi. ↄ ideo iudex adiudicat oĩa in perſona vxoris ex ſecũ do decreto debet dicere adiudicamus in tutum. non au tem debet dicere adiudicamus in ſolutũ. tamẽ ſi hoc di ceret reduceret ſnĩam ad ſanũ intellectũ. vt no. gl. ſin. in ſi mili. ff. fami. her. l. ↄ puto. §. j. ne per nimiã ſubtilitateꝫ ver boꝝ ſnĩa vitiet. Tu dic ꝙ ↄſignata dote vxori in reſiduo fiet executio eius ꝙ debeſ creditoribus. vt. C. de iure deli. l. ſi. §. licẽtia. iudex etiã q a lege hꝫ auctoritatem propter nimiã ↄtumaciã poſſet mulctare reum in fructib⁹ hoc in ſua interlocutoria exprimẽdo. vt dicit. l. illa nota. ff. qui. ex cau. in poſ. ea. l. fulcinius. §. ſi. vl' ibi loquitur in actõe mix ta. ſ. in petitione hẽditatis ꝙ forte veri⁹ ẽ. ↄ hoc tenet hic Ber. in gl. ſua magna. qꝛ in mera pſonali nõ inueniſ iuſ cautũ ꝙ miſſus ex pmo decreto lucreſ fructus nec ẽ cõ

nabile cũ fructuũ acq̃ſitio dbeat pcedere ex ciuili poſſio
ne.vel ſalt ẽ ex naturali babẽti hãc naturã vt i fructuario
vt ſubtiliter no.ff.de acqui.poſ.l.iij.§.ex ꝯtrario.ſ3 in actione
mixta que ẽ actio in rẽ ſm ad qd ẽ in cã principalis acq̃
rit vera poſſeſſio ſicut in reali ſimplr̃.⁊ iõ nõ ẽ mirum ſi
ex decreto ſpãli lucraſ fruct⁹. ¶ Quero pro declaratiõe
pdictoꝝ.nũquid qñ miſſus locat vel vendit fructus debi
tor debeat adeſſe p ſuo intereſſe ne creditor colludat.rñ.
ſic ſi vult adeſſe.ſ3 ſi nõ vult iputet ſibi.vel dic ꝙ miſſus
põt locare ⁊ vẽdere fructus creditoris.i.vſq3 ad quãtita
tem debiti declarati ⁊ nõ plus.arg.ff.de pigno.l.ſi plu
ris. ¶ Quero nos dicimus ꝙ in pſonali miſſio d3 eẽ cõ
mẽſuratã p mẽſura debiti poſtulati.itẽ p exẽp.qd intelli
giſ ſactio ⁊ ſacturis.dicit.n. Bar.in.d.l.ſulcinius.§.ſiqs
aũt.qd ẽt p ſaturis q̃ veniunt ex natura litis.⁊ iſte abla
tiuus futuris iportat ꝯditiõem.i.ſi fiẽt.⁊ illa ꝯditio ẽ ꝯdi
tio intrinſeca.ar.ff.de ꝯdi.⁊ demõ.l.j.in fi.ac ſub ꝯditõne
itrinſeca põt ferri ſnĩa de bono ⁊ equo.vt no.C.de ſentẽ.⁊
iterlo.l.cũ iudex. ¶ In reali aũt actiõe mẽſura ẽ res vt ſi
tota petiſ in totã.ſi pars in quotã ⁊ ſi p ꝗ̃titudine peti
tõis qd ergo in pſonali in rẽ ſcripta.rñ.idẽ qd i reali.idẽ
in officio iudicis qd determiaſ ad certũ corpus vt i actio
ne noxali ⁊ dãni infecti.tñ iſte due actiões differũt i reali
iudicio q2 in eis interponiſ ſcdm decretum.vt.ff.õ pecu.l.
ediũ.l3 glo.aliqñ dicat ꝙ in actione noxali põt interponi
vnũ decretũ pro oibus.vt.l.ij.§.abſens.ff.ſi ex noxa.cauſa
aga.q2 in cã noxali nõ exigiſ ſcdm decretũ de iuris neceſ
ſitate l3 interponi poſſit ad cautelã.vt no.ff.de publi.l.itẽ
ſi ſeruũ.⁊ hoc ẽt vſ ſentire glo.in.l.iubere cauere.vbi dicit
glo.ꝙ ſcdm decretũ nõ iterponiſ niſi in cã dãni infecti.er
go ſecus in actione noxali.nã nulla.i.reperiſ cautũ quod
in actõe noxali in qua ipſe ſeruus capiſ pro noxa.requira
tur ſcdm decre.ſed verius ẽ ꝙ in iſtis duabus actionibus
iterponitur ſcdm decretũ per meram adiudicatiõem nõ
plicitatõem ⁊ vẽditõem ita d3 itelligi glo.que eſt.ff.de
iuriſ.om.iudi.l.iubere cauere.Et no.ꝙ in cã noxali ⁊ dã
ni infecti ẽ ſpãle ꝙ ille q patiſ ſcdm decreta videaſ habe
re rẽ quaſi p derelictã tãꝗ̃ dãnoſaz potius ꝗ̃ vtilẽ.⁊ no.
ff.de dã.iſec.l.pretorio.in pn. ¶ Quero nũqd ſtatim cum
ga nõ ꝯpareat in termio pemptorio iudex feſtinare dẽat
ad mittẽdũ actorẽ in poſſeſſiõe.dicit gl.ꝙ nõ ne ſorte per
bñficiũ reſtõnis i itegrũ pbata iuſta cã abſentie miſſio re
uoceſ.vt.ff.õ dã.iſec.l.ſi finita.§.ſi ſorte.vel nulla decernaſ
ſi ob finẽ debitũ vel iniuſtã ſcã ſit ꝯ nõ veꝝ ꝯtumacez.vt
ff.de pui.credi.impatur eo.vſ ſi ſorte dies debiti nõdũ eeſ
ſit vſ nõdũ vẽit.vt.ff.q.ex ca.i poſ.ea.l.ſulcini⁹.§.ſi i diez⁹

¶ Hic ⁊ ta
men aduer
te an ille q
õ gratia fa
cturus ẽ ali
quid ſi non
faciat dicaſ
iniuriam fa
cere.vid tex
tum cũ3 gl.
in.c.poſtu
lat.ſupra de
poſtu.pla.⁊
Bar.in.l.j.
.§.pe.ff.de
aqua quot.
ⁱ eſti.

¶ Et ſic no.ꝙ iudex d3 eẽ cautus i expectãdu.nõ tñ hoc
facit de neceſſitate.vt.ĩ.de offi.dele.ꝯſuluit.ⁱ hoc ꝯtrũ ad
primũ decretũ ſ3 quo ad ſcdz abſens a lõginquo d3 expe
ctari p lõgũ ſpaciũ.ſ3 abñs i eodez territorio p breue.ſed
pñs in iudicio p nullũ ſm Bar.q ita no.ff.de dã.iſec.l.ſi
finita.§.nõ aũt ſtatiz.tu dic ꝙ illud itelligiſ de iterſtiticio
tpis qd ẽ iter primũ ⁊ ſcdm decretũ ⁊ nõ de exceptione
poſt pemptoriũ terminũ datũ reo ad veniẽdũ ⁊ vidẽdu3
ⁱ audiẽdũ ſecũdi decreti iterpoſitõem.ⁱ vide qd dica3
in vltia gl. ¶ Quero an miſſio facta ex diffinitiua p itol
lerabilẽ iuris ⁊ iudicia taciũ tñ ⁊ nũ vellatũ errorem va
leat.rñdeo ſic ſ3 ꝯpetit i integ.reſti.vt no.ff.ad treb.l.ſuo
inuito.§.cũ ptor.non ob.vt.ff.de iudi.l.ptor.§.marcellus.
vbi dicit ꝙ ſnĩa lata ꝯtra abñtem ex cã minus vera ẽ nul
la ipſo iure.q2 ibi fuit obreptũ iudici p falſas ⁊ doloſas p
bationes pñtes vbi ẽ ſpãle ꝙ ſnĩa lata ꝯ abñtem ipſo iuſ
ſit nulla.ſm Bar.ſed ſi nõ iteruenĩſſet dolus vel falſitas
ⁱ abñtia ſimul iuncta ſnĩa valeret ipſo iure.vt.ff.de pecu.
Leo tẽpore.in princi.ſed qd ſi miſſio fuit facta ex ſnĩa ipſo
iure nulla.tñ veꝝ debitũ ſuppetit.rñ.nõ valet miſſio q2 ſi
eſt facta ex ꝯgruo capitali nec via debita. Idem ecõtra
vt.ff.de mino.l.minor.xxv.annis.cui fideicõ.ⁱ.ff.de exce
ptio.rei iu.duobus.ĩ.de iudi.examinata.ff.de in rẽ verſo
quidã. ¶ Sed nũqd dũ dubitaſ an ſnĩa ſit aliqua vſ nul
la põt fieri ſequeſtrũ.rñdeo caſum hẽs notabilẽ qui nõ ẽ
alibi in.l.ſi.C.de ordi.cogni.ⁱ vide quod ibi notaui in le
ctura mea. ¶ Quero nos dicimus ꝙ poſt ſnĩam nullus

ordo eſt de ſubſtãtia forme.l.cuius ꝑtermiſſio reddat nul
lum qd executũ eſt ſed ẽ forma iuſticie.i.ſi ꝑtermittiſ talis
ordo iudex facit iniuſtitiã reo ⁊ q2 grauat eũ in aliter exe
quẽdo quã debeat ⁊ põt appellari cum nõ ſit alia via re
parationis. Itẽ dicimus ꝙ in executiõe diffinitiue primo
capiũtur mobilia que ſine controuerſia capi poſſunt. Nã
qñq3 nõ pñt vt q2 tertia perſona eſt in poſſeſſiõe titulo ſui
proprij noĩs. Naz hoc impedit celeritatẽ executionis. q2
diſputare de dñio eſt difficile ⁊ lõgu3.vt.ff.de reſti.ſpol.c.
ſepe.ⁱ.C.de proba.l.cum res.hoc legitur ⁊ not.C.ne vxor
pro merito.l.ob maritorũ.ⁱ.ff.de re iu.l.a diuo.§.ſi ſuper
ſcdo capiant mobilia.l.nõ ꝯdicta p tertiaz perſonã.tertio
capianſ noĩa.l.nõ ꝯdicta per aſſertum debitorem. Naz ſi
neget ſe debere nõ ſit miſſio q2 res.i.ipſum nomen nõ ẽ li
quida ſeu liquidũ.vt.C.quãdo fiſcus vſ priuatus.l.nõ pri
us. Item dicimus ꝙ in executione interlocutorie qñq3 nõ
ſeruatur iſte ordo.verbigratia.intereſt minoris potius vẽ
di agrum ꝗ̃ apothecã pãnoꝝ.vt no.C.de ſac.ſan.eccle.
auc.ingreſſi.per Cy.Ego addo ordinez aliũ q2 ſi debitor
h3 bona ꝓpria ⁊ alienabilia ⁊ quedã alia que nõ ſunt ita
ꝓpria ⁊ alienabilia vt ſunt emphiteoſes ab eccl̃ia tente ⁊
eccl̃iaſtica feuda primo d3 fieri miſſio in rebus alienabili
bus.q2 in hĩtibus ſimbolũ.i.ſimilitudinẽ facilior eſt tran
ſitus vt dicit lex ꝙ obligatio trãſit in obligationẽ. q2 obli
gationes oẽs inter ſe participãt diffinitione ſed nõ ita trã
ſit obligatio in acceptilationem pp oblĩatem ꝯtrarieta
tis.vt.ff.de accepti.l.an inutilis.§.ſi.ⁱ ideo res prohibita
alienari p teſtatorẽ nõ põt capi pro debito ꝯtcto p hẽdez
niſi vt duret in vita hẽdis.ff.de leg.ij.l.pero.§.prediũ.nec
vſucapi põt vt dicit lex illa ſingularis.C.de vſuca.p emp.
l.ij.ſed pro debito teſtatoris põt fieri alienatio icboãdo iſ
a rebus nõ ꝓhibitis.ff.de fideicõ.lib.l.cũ fidei. ¶ Porro
ſi ꝯtra eccl̃iam ſit miſſio que h3 feuda a rege ſi antiquitus
tenuit alienabilis eſt.ſed ſi de nouo acquiſiuit nec in men
ſam eccl̃e ꝯuertit iſeudabile ẽ.vt in.c.j.qui feu.da.poſ.ⁱ i
c.epm vel abbatẽ.vnde eccl̃ia de antiquo feudo conſtat⁹
ſibi cõceſſi a pncipe nõ põt aliuz iueſtire ẽe occaſione de
biti ſoluẽdi quãꝗ̃ hec dicaſ alienatio neceſſaria.arg.ff.de
procur.l.ſiqs in rem. ¶ Sed oppo.ⁱ vi ꝙ ꝯtra primum
decretũ non poſſit peti in integrum reſtitutio q2 tutus eſt
ipſo iure ꝯparẽdo ⁊ ſuũ ipedimẽtu3 probando. qd credo
verũ l3 minori deſ in iteg.reſti.q2 pꝭdit ſuã facilitatẽ ⁊ in
tereſt ſua pp onus ſatiſdationis ⁊ expenſaꝝ.vt.ff.de mi.l.
minor.etiã ſi quaſi ꝯtumax.ⁱ no.per Bar.ff.de dam.iſe.
l.ſi finita.§.ſi ſorte.ⁱ per hoc infero contra Cy.qui dicit
ꝙ a primo decreto nõ põt appellari q2 nõ abſorbet ius ab
ſentis. Nam rõne expenſaꝝ ⁊ oneris cauẽdi ꝯtinet grauã
men ꝑpetuũ.ar.ff.qui ſatiſda.cog.l.arbitro. ¶ Itẽ p pri
mu3 decretũ pignus ptoriũ ꝯſtituitur.ⁱ ſic ſapit actionez
in rem.ergo pũt appellari.qd de iure canonico ſatis oſten
di pt. ¶ Quero q2 gl.loqſ alternatiue dũ dic aut p reſtõ
nem aut p nullitatẽ que pꝰ ſit vera.dicit Bar.ꝙ in cauſa
damni infecti eſt vera prĩa pars.ſed in oblĩgõne pſonali ẽ
vera ſcda ſm Iac.de are.ⁱ eſt rõ q2 in cã damni iſeci ſub
eſt veritas q2 edificiũ minatur ruinã.ⁱ ſic ex parte agen
tis eſt intentio fundata ſed i actione perſonali que elidi pt
eſt defectus ex pte actoris ⁊ viciũ eſt intriſecum.ⁱ ideo in
tentio actoris non eſt fundata.ſed ſi eſſet extriſecũ impe
dimentũ.puta abſentia rei eſſet neceſſaria in itegũ reſtitu
tio.hoc no Cy.C.de reſtitu.mil.l.ignorare. ¶ Capio ſecũ
dam glo.vſ hic i tex.ꝙ pp dolum reus pdit poſſeſſionem
lapſo ãno nunqd idem erit ſi ſtetit excõicatus p ãnu3.rñ.
non erit idẽ q2 ſatis ẽ punitus ⁊ de penis legalib⁹ debent
eſſe ꝯtenti.vt.ff.de ver.ob.l.ſi ita ſtipulatus fuero. ¶ In
criali autem cauſa qui per ãnum excommunicat⁹ ſtat per
dit cãm.xi.q.iij.rurſus. ¶ Quero publice excommunica
tus meruit primũ decretũ eo ꝙ reus eſſz abñs.ⁱ ideo ſi ex
cipit de excommunicatione an valeat.vĩ ꝙ ſic q2 ver⁹ cre
ditor ẽ. ¶ Itẽ exceptio excommunicationis dſiderat cer
tam formã.vt.ĩ.de excep.li.vj.c.pia.ergo ſunt duo neceſſa
ria.ſ.ꝙ apponaſ ⁊ ꝙ obyciaſ in forma. In ꝯtrium vſ q2 re
us non teneſ cũ actor ſit inhabilis.ar.ff.de inius vo.l.quã
uis.ⁱ.ff.iudi.ſol.l.vir bon⁹.ad hoc facit dcũ Hoſti.ĩ.co.

.c.veritatis.vbi dicit ꝙ qcqd facit excõicatus in ſuum fauorẽ eſt inualidũ ꝙ quidã intelligũt dur ãte excõicatiõe. ſed poſtea ꝯualeſcit ſ; coa.tu dic ꝙ aut excõicatio eradicat actũ ⁊ ſi ꝯualeſcit.aut ſuſpẽdit effectũ.⁊ tũc ꝯualeſcit excõicatione ſublata. ℂ Porro ſi iudex ẽ publice excõicatus.tũc qꝛ non eſt capax iuriſdi.ꝑut eſt apta ad ius dicere ipſo iure nõ teneret decretum eius ẽt de iure ciuili.vt ſing.no.in.l.j.C.de iur.⁊ fac.igno. ℂ Quero an ꝯtra bãnitũ poſſit interponi ſcõm decretum ſuppoſito ſtatuto ꝙ bãnitus nõ audiatur neq; p ꝓcuratorem.⁊ videt ꝙ nõ qꝛ habetur p mortuo.⁊ qꝛ dõ latitat cum ꝯparere nõ poſſit. dic ꝯ.qꝛ qñ eſt ei dãnum qđ habeatur pro viuẽte pro viuo habet ⁊ nõ pro mortuo. Itẽ qꝛ faciẽdo vt ꝯparere ſi poſſit habet pro latitante.qꝛ ſuo fcõ eſt ſpeditus.arg.gl.que eſt in.l.j.C.de na.libe. ℂ Quero reus poſitus eſt in carcere.qꝛ debitũ liqdum nõ ſoluit nũquid nihilominus poſſit pati miſſionẽ in poſſeſſionem ⁊ vẽditionẽ.⁊ videt ꝙ nõ qꝛ creditor debet eſſe ꝯtentus alterutro.ar.ff.de tribut a.l. ꝙ in heredẽ.§.eligere.ꝯtrium ẽ vex.qꝛ ibi loqt i remedijs cogendi. ℂ Et no.ꝙ captura rei nõ liberat fideiuſſorem. imo vterq; põt capi tex.ẽ no.ff.de fideiuſ.l.heres a debitore.§.ꝙ ſi ſeruus.⁊ ibi p Bar.nimirũ.qꝛ lʒ ſit vẽtũ ad capturã nõ tñ ẽ ſatiſfactũ.vt.ff.de fundo inſtruct.l.nepoti.⁊ ecõtra.ſi primo ẽ captus fideiuſſor põt capi reus nec iuuatur reus ſi fideiuſſor appellat a captura.vt.ff.de man.l.creditor.in prin.⁊ ibi glo ſingula. ℂ Capio glo.que incipit idẽ vl.⁊ opponit ꝙ iſtud.c.ſit ſuperuacuũ cũ iure idem eẽt ꝓuiſum.vt.ff.de bo.auc.iudi.poſ.l.ꝯſtitu.ſo.dicit gl.ꝙ ibi loqt in actiõe ꝑſonali in qua erat ꝓuiſum ꝙ ſi bõa nõ poſſent poſſideri fingerent poſſideri tũ quo ad pignus ꝓtorũ tũ quo ad veniẽdũ ad ſcõm decretũ ſi forte debitor tũc q nõ hẽbat bõa poſtea hꝫ cepit.⁊ ẽ valde notabile ꝙ primũ decretũ trahit ad futura vbi nõ põt operi in pñtibus vel qꝛ nulli ſunt vel qꝛ latronibus occupata vel i ꝯtrouerſia.to.ti.l.cũ ict.§.ſi. Nam p hoc determinauit Jaco.but. ꝙ ſi aliquis ẽ miſſus i poſſione ex p̃io decreto rei valẽtis minus q̃; ſit debitũ poterit veniri ad vẽditionẽ ⁊ iudicationem alterius rei ita ꝙ plene ſatiſfiat creditori ꝙ vex ẽ ⁊ mẽti tenẽdum. ℂ Quomõ ergo reſpõdemus ad ꝯtra.tñ.l.ꝯſtitu loqtur in actione ꝑſonali q̃ ꝯcernit vniformiter totũ patrimoniũ.hic vero loqt i actione reali.pone ergo ꝙ miſſus in reali pp vim ꝑdonũ vel tirãni vel occupationẽ locus nõ põt igredi nũqd hꝫ locũ ꝓuidẽtia noſtri capituli.⁊ vl ꝙ ſic vt poſt annũ impedimento ceſſante ꝙ in maiore inferebat quãquã abſq; dolo aduerſarij ꝯſtituatur verus poſſeſſor.qꝛ eadẽ eſt rõ eqtatis.ar.ff.de ſer.ru.p.l. ſed an licinus ℂ Sed pone ꝙ ipedicõ tertius ẽ talis ꝙ põt ꝯuenire ad interẽẽ ⁊ eſt ſoluẽdo.nunquid actor efficit verus poſſeſſor tñ nõ qꝛ ceſſat rõ iſti⁹ capl'i.ſed ſi impeditor non eſſet ſoluẽdum.licʒ deficiant verba iſtius capl'i.tñ nõ deficit eqtas aliaꝝ legum.vt.ff.de eo p quem fa.erit.l.ſi.in prin.⁊.ff.ſiquis cau.l.ij.§.pe.hoc tʒ Bar.⁊ no ꝙ ille intelligit nõ eẽ ſoluẽdo qui pp potẽtiam exigi nõ põt.vt no.i.l. ij.§.j.ff.q ſatiſda.cog. ℂ Capio glo.magnã.⁊ q̃ro primo nunqd poſt lapſum anni regrat ſnia iudicis.dicũt qdam ꝙ ſic.qꝛ nõ eſt liquidũ de dolo vel potẽtia rei ꝯtrariuʒ eſt verum qꝛ nõ oʒ factum.l.deduci in factuʒ iudicia.vt.ff.de no.oper.nũ.l.de pupillo.§.hʒ aũt.⁊ hoc verũ p poſſeſſiõe cõſtituẽda.ſed ſi dubitat in facto iudex habet declarare. ℂ Item ne poſſit dubitari iudex ſiſi poteſt declarare ad cautelam.h.d.Ber.⁊ hoc eſt no.vnde illud ꝙ gl.dicit ad cautelã nõ põt intelligi in ſcõo decreto.qꝛ ſcõm decretum non interponit in rei ven.vt not.in.d.l.ſi finita.§.iulianus. Sed Bar.dicit ibi ꝯtrium ꝙ interponat ſcõm decretum denegatũ reo audiẽtie ſup ꝓprietate ꝙ nõ eſt veruʒ.qꝛ exquo reus poſſidere deſijt facto actoris nõ tenet rei vendi.nec publiciana.nec hypotecaria.vñ ſup actiõe q̃ nõ cõpetit nõ põt interponi ſcõm decretũ qcqd Bar.ſomniauerit ꝙ plerunq; accidit doctoribus volẽtibus infringere opiniones glo. ℂ Quero nunqd miſſus in poſſionem ex primo decreto ⁊ ſcõo ex rei venditio.poſſit preſcribere.⁊ videt ꝙ nõ.qꝛ eẽt ſibi ipſi ꝯtius. Nam dicẽdo rẽ eẽ ſuam dicit ſe vſucapere non poſſe.vt.ff.de vſuca.l.ſequat.§.bona. In ꝯtriuʒ videt ꝙ vſucapio ⁊ publiciana ſunt correlatiua.vt.ff.de ꝯhẽ.emp.c.clauib⁹.⁊ ego video ꝙ acqrit publiciana.vt.ff.de pub.l.eſt qui.§.ſi petenti.ad idẽ.ff.de acq.poſ.l.põponius.§.ſi iuſſu.⁊ nota.ff.de exce.rei iudi.l.except.⁊.ff.de publi.l.iij.⁊ iſti.d offi.iudi.§.ſi. ℂ In actiõe ꝑſonali nõ ẽ dubiũ.qꝛ querit vſucapiẽdi ꝯditio ẽt ſi go ſciat rẽ nõ eſſe rei ſed culuſdaʒ tertij.vt.ff.d noxali.l.⁊ generalr.quia tñ operat iuris fictõe ſnia quã bona fides.⁊ hoc de iure ciuili.ſʒ de iure canonico requirit ad preſcribẽdum bõa fides ꝓcedẽs ex animo nõ ex iuris fictiõe.⁊ iſta eſt opinio Ber.⁊ eſt notãdo. ℂ Quero quãtuʒ ſpaciũ temporis dʒ eſſe inter primum decretũ ⁊ ſcm. Ber.dicit ꝙ ſpaciũ anni ſed tex.in.d.l.ſi finita.§.nõ aũt ſtatim.ponit i iudicis arbitrio ꝙ verũ puto.dũmõ trãſeat tñ tempus quãtũ dat iudicatis ad ſoluẽdũ. Nam ſecũdum decretũ vim ſolutõnis obtinet.⁊ in hoc ſeruãda ẽ ꝯſuetudo.vt no.ff.de iudi.l.ſi debitori.⁊.l.ij.C.de iur.do.ipe. Sed ſiquis vellet reſidere ad dictũ.§.nõ aũt.ſtatim vbi libere ponit in arbitrio iudicis poſſet dicere ꝙ ibi loqt in cã dãni infecti que deſiderat celeritatẽ.⁊ idẽ in ſimilibus. Sec⁹ i alijs.ſʒ ſi iudex ħ ſpacium nõ obſeruat.nihilominus valet proceſſus.ſʒ põt appellari ſm Ber.in.d.§.nõ aũt ſtatim quaſi modũ excedat in exequẽdo ante diem. Nam ab exceſſu modi appellat.licet verũ ſubſiſtat debitũ.vt.ff.de mino.l.ait ꝓto. §.permittitur.⁊.C.quoꝝ appel.nõ reci.l.ab executione. ℂ Quero poſt lapſum anni reus ꝑcipit fructus.vtrũ teneat eos reſtituere actori.tñ.ſic qꝛ actor erat ꝯſecutus plenum ius poſſeſſorio. Item forte in p̃ceptis.ꝯ.annũ eũ fingat miſſus in re ipſa ipe quo foit dolo. ℂ Quero quid ſi miſſus culpa ꝑdidit poſſeſſionẽ.vl ꝙ recuperet eam per.l.ij. .C.de ꝓto.pig ſed ibi loqtur in miſſo in actõe ꝑſonali qui hꝫ hipotecariã.vt.ff.de pig.ac.l.nõ eſt mirũ.§.ſciẽdũ.ſed in reali actõe nõ ꝯſtituit pignus.vt.ff.de reg.iur.l.neq; pignus.⁊ no.ꝙ ex pignore pretorio nõ ſolum oritur hipotecaria ſʒ etiam pignoratitia directa ⁊ cõtraria.tex.eſt ſin. ff.vt in poſ.lega.l.in cui.§.queri põt.⁊ no.p Jaco.de are. ⁊ Bar.ff.de dã.iſec.l.vtriq; mõ. ℂ Quero nũqd titulus eccleſie poſſit capi ex p̃io vel ſcõo decre.dicit hic Ber.⁊ optime ꝙ nõ ⁊ ſi poſſideret mille ãnis.nũquam ꝑſcribit ſm Ber.vñ ſemp poſſeſſor hꝫ docere d titulo ſi dioceſanus vult titulõ ſibi oſtẽdi.vt no.in.c.j.de regu.iur.li.vj.⁊ p hoc dico ꝙ i titulis eccſaſticis nõ hꝫ locũ.l.cum de i rez verſo.ff.de vſu. ℂ Quero ſum ſimplex colonus nũmis colens vel partiarius.vtrũ creditor meus poſſit mitti i poſſeſſionẽ mee colonarie facultatis.tñ.ſic.⁊ qꝛ huic facultati correſpõdet quedã aſinina detẽtio fiet miſſio nõ tãquã in noie debitoris vl iis loco.ſed tãquã in re corporali.vt.ff. de dã.infec.l.ſi finita.§.ſi de vectigalibus.tñ donec eo nomine poſſidet.nũquã ipſi rei ꝑſcribit.qꝛ nec ciuiſr poſſidetur.⁊ pp ſciẽtiam proprietario aliene quãtũ ad ꝑſcribendum vocat mala fides.C.de fur.l.apud antiquos.poſſeſſibilis ergo ſunt.qꝛ hec redi pñt alteri.vt.C.locati.l.viaʒ vectiualis.⁊.ff.de pig.act.l.ſolutõ.§.vñ ſi dominum. Iteʒ ſi go nobilis hꝫ honorãtias i quadã villa ⁊ has capi credo poſſe. Iteʒ iura hoium ⁊ ꝑſonaꝝ.puta vaſalloꝝ. Itẽ ius ꝓnatus.ff.de acq.here.l.pro hẽde.§.j.nam ⁊ pignorari põt ſaltem cuʒ vniuerſitate.vt.ff.de acq.reꝝ do.quedã ſunt.ff. de ꝯhen.emp.l.in modicis.ſemp ergo tʒ miſſio niſi natura rei repugnet.vt in re ſacra ⁊ religioſa. ℂ Quid d redditibus bñficij.dic ꝙ pro debito clerici pñt capi ex vtroq; decreto ff.de re iudi.comodis.⁊ ibi p Bart.tñ credo ꝙ debeat reſeruari clerico vnde viuere poſſit.alias non poſſet officiare eccleſiaʒ.arg in.c.ſi ꝓpter tua.de reſcrip.li.vj. ſʒ propter debitum eccleſie bene poſſet capi redditus ꝑdiorum eccleſie.ſʒ nõ redditus operaꝝ preſbiteri quia ſui ſunt. ℂ Quero an hẽditas patiatur miſſionẽ in reali.tñ. non videtur.qꝛ nõ poſſidet.vnde rei vẽditatio ꝯtra hẽditatem iacentẽ male inſtruit.vt.ff.ſiquis in teſta.li.eẽ iuſ. ſue.l.j.§.ſceuola. Et ſi lis erat mota ꝯtra defunctum.non tñ ꝯteſtata non ſuccedit in hac reali ꝯtrouerſia hẽditas. qꝛ nec hẽs.vt.ff.ad exhiben.l.de eo.§.ſi.⁊.ff.de ꝓo.ſtipu. l.ij.verus aũt dñs poſſionẽ vacãtem ſuo auctoritate occupauit.vt.l.fina.C.vnde vi. ℂ Quero quid in alijs iuribus

inſepabilibus a pſona. vt ē vſufruc. ⁊ emphiteoſi eccleſiaſtica ⁊ feudo. rñ. ideo ꝙ cōmoditas iſtoꝝ iuriū pōt adiudicari ex ſcḋo decreto. eoꝝ vero trāſlatio fieri nō pōt. ⁊ ꝑ hoc forte nec vſucapiēdi ꝯditio. ar. C. de vſucap. ꝓ emp. l. ij. niſi eſſ; talis pſona in qua poſſet fieri alienatio. de hoc dic vt plene not. ff. de dā. infec. l. ſi finita. §. ſiqua ſunt iura. ¶ Quero pone filiuſfa. hꝫ ꝓprietatē in bonis aduēticijs tñ ipſe nō pōt alienare inuito pr̄e nūgd poterit hec ꝓprietas nuda adiudicari creditori filij ex ſcḋo. dicit Bart. ꝙ nō. qꝛ filio ē interdicta alienatio nec dꝫ factū filij nocere patri. nec minuere iura nec prerogatiuas patrie poteſtatis argu. ff. qḋ gſoꝝ iur. l. iij. §. ſi filius. ita dicit ipſe in. d. §. ſi de vectigalibus. vbi videas. In ꝯtrariū facit qḋ no. ff. ē nore. l. ſi ꝯdēnatus. ⁊ ar. ff. de vſucap. l. iuſto. §. nō mutat. ⁊ ff. ē iudi. l. ſi filius. ⁊ ff. de procur. l. ſiquis. in rem ſuam. C. mā. l. per diuerſas. §. exceptis. ⁊ ff. qui. ex cau. i poſ. ea. l. apud iulianū. in prin. no. etiā. C. vñ vi. l. ſigs in tātam. ⁊ C. q bo. ce. poſ. l. pe. Itē pater tenet ꝯſentire filio agēti ⁊ fugienti. ⁊ ſi nō vult ꝯſentire pōt iudex decernere ſe ratū habiturū arg. ff. qḋ ſal. tuto. auc. l. i. §. idem pomponius. ne pater de ſua malicia glorief. ¶ Itez eſt alienatio neceſſaria. ff. ſa. her. l. alienatōes. ⁊ l. ⁊ puto. §. j. arg. ff. de fideicō. lib. l. cuz fidei. ⁊ ſic pōt fieri ꝑ ſniam pp publicam auctoritatē ſnie qḋ nō pōt fieri ꝑ pactū priuatoꝝ. ſicut econtra iudex pōt ꝓhibere alienatōnem. ff. de ꝯhen. emp. l. ſiquis ſciens. ſed nō pactū nudū niſi ꝓhibens retineat vl' prohibeat apud ſe aliquā poſſeſſiōem corporalem vel itellectualez. vt dicit. l. illa no. ff. de diſtra. pig. l. creditoꝛ. §. ſi. vbi eſ; pignus traditum erat ⁊ ſic creditoꝛ q fecerat pactuz qḋ debitoꝛ nō alienaret ⁊ fretus poſſeſſiōe. vt. ff. qui ſatiſda. cog. l. ſciēdum. §. creditoꝛ. Nā ſicut hypotecaria poſſeſſiōez aduocat. vt. ff. de euic. l. ſi cū vendito. ita traditio facta ꝑ debitorē creditori in fundo ēt dotali nō poteſt fieri miſſio ob debitū viri. qꝛ cū vergat ad inopiaz dos ꝑtinet vxori. nec ecōtra pp debituz vxoris. qꝛ dos ꝑtinet viro. C. de pig. c. ex liſis. ⁊ no. ff. de bo. dā. l. qnoꝫ iegibus. ⁊ hoc in pſonali ſecus in reali vel hypotecaria que eſſ; prioꝛ tpe ⁊ potioꝛ in iure. vt. C. q po. in pig ha. l. aſſiduis. ⁊ ff. q ſatiſda. cog. l. ne dic. §. j. dos euinci pōt. ſed ſine euictōe alienari nō pōt. C. de iure do. l. j. ⁊ l. ſi ꝑdiū. ¶ Quero an ex ſemipla ꝓbatōne iterponat ſcḋꝫ decretum. rñ. nō qꝛ ꝓbatio eſt rei dubie faciens fidem. vt no. C. de proba. in rubrica. ſꝫ ſemiplena probatio nō eſt huiuſmodi. ⁊ qꝛ agitur ē pleno ꝯiudicio ſm Ber. qui no. ita. ff. qui. ex cau. in poſ. ea. l. ſulcinius. §. cum hoc edictuz. que ꝓbatio fiet lite nō ꝯte. qꝛ extra ordinem ꝓcedit ⁊ ſūmatim. i. ſuccincte. ex plena tñ fide. ⁊ ſic ſūmatim dicit duplr. vt not. ff. vt in poſ. lega. l. is a quo. in prin. puto tamē ꝙ ꝯtra ꝯtumacez poſſ; deferri ſacramentuz ꝓbatōis ſupplemētuz vbicūqꝫ ꝯ ꝑñtem hoc pōt fieri ne ſit melioꝛ ꝯditio ꝯtumacis ꝙ̄ obedientis. ar. huius. c. ¶ Quero debitor meus depoſuit pecuniā ſuā apud quēdā cāpſorē vtꝫ mittar in poſſionez tanqꝫ noie debitoris an tāqꝫ rei mobilis. rñ. ſi extat vel ē pecunia parata ſoloni mittar in poſſionē tanqꝫ in re mobili. Sed ſi nō extat nec ē parata ſoloni mittar tāquā in nomie debitoris. ita no. Ber. ff. de re iudi. l. comodis ꝑdioꝝ. ſ. vltimo loco. ⁊ ſi ordo iter eos ꝑuenerit nihilominus valeret decretum ſi poſſ; appellari idē. vt. ſ. dixi ſi abreuiaref tps. hoc totum no. Ber. ff. de re iudi. l. a diuo pio. §. in vendi. ¶ Quero vtrū miſſus ex cā iudicati vel ꝯfeſſi in iudicio efficiat verus poſſeſſoꝛ. dicit Ber. ꝙ ſic. ſicut creditoꝛ ꝯuētionalis. Ita no. Ber. in. d. l. a diuo pio. §. ſi ſup rebus. ⁊ dicit eſſe caſuz. ff. vt le. no. ca. l. poſtquā. §. impatoꝛ. Idē ergo erit ſi quis miſſus ē in executōe guarātigie. vt ipſe no. ff. de bo. auc. iu. poſ. l. cū vnus. ⁊ dic ꝯtra. nō ob. §. impatoꝛ. qꝛ ibi ē ſpāle in executōe vltie volūtatis. ſꝫ reglr ꝯ. ⁊ iō ſtādum eſt regule. ¶ Quero miſſus neglexit corpalr ire in poſſeſſiōem. an ꝑ hoc ꝑdit bñficiū decreti. dñt qdam ꝙ ſic ſi ꝑ biēniū neglexit. ar. C. de bo. auc. iudi. poſ. l. ſi. hoc ſentit Bar. ff. de dā. infec. l. ſi finita. §. ſiquis metu. vbi videas. ¶ Quero aliqs miſſus ē in poſ. in reali ꝓ in rez petitaz ⁊ in alijs reb' debitoris ꝓ pſonalibus ꝯſtatōibus. i. ꝓ fructib' ⁊ itereſſe q veniūt ꝯſecutiue. vtꝫ ꝓ ipſis efficiat verus poſſoꝛ. rñ. ꝓ iſtis reglr' ſcḋm decretū. ⁊ tunc fiet alterius rez verus poſſoꝛ. qꝛ quelibꝫ res imitat' nām ſuā. ar. ff. de rei ven. l. vtiqꝫ. ⁊ l. is cuius. ff. ſi ſer. ven. ar. ꝯ inſti. de officio iud. in pri. ¶ Quero nūquid mole molēdi dicantur mobilia. rñ. nō qꝛ ſicut nec tegule tectoꝝ donec applicate ſunt qꝛ vna ꝯtignatio ē. vt. ff. ē vſuca. l. cū q edes. ¶ Quero nūquid domꝰ molēdini que ē i fluuio publico poſſit capi ex iudicis decreto. rñ. ſic. tanqꝫ ſupficies cuius vtile dñium eſt eiꝰ q licite ꝯſtruxit eaꝫ. vt no. Bar. ff. de dam. iſec. l. fluminū. ⁊ facit. ff. de ꝯhē. emp. l. qui tabernas. ⁊ c. ¶ Quero qualr fiet miſſio ꝯ eū qui poſſidet ciuilr tñ. rñ. due ſunt poſ. in eodē corpore ſicut pꝫ ꝑ dñios que in eodez corpore niſi ſub diuerſis ꝯſideratōib' eē nō pñt. rñ Pe. de belap. dicit ꝙ vna tñ ē poſſio ſicut cum dico hō ē aial rōnale ⁊ mortale. Nā vna ē diffinitio ꝯſtās ex gñe qḋ ē hō ⁊ dfijs que ſunt rōnale mortale. Itē exēplū in diuiduo vt cū dico ſocrates ē aial rōnale mortale. Nā ſupponit ꝓ vno idiuiduo cū differētijs ⁊ nō ꝓ pluribus idiuiduis. Itē ſi eſſent plures poſſiones aia poſſidētis hēret formare in mente ſua duas ꝓpōnes. qꝛ ciuilis poſſio in aio ꝯſtat. ¶ Itē naturalis nō ꝯſiſtit abſqꝫ aīo. vñ ruſticus qui plene poſſidet dꝫ hr̄e ſciētiam harum duarum propōnum quarū vna eſſet hec. ego. N. nāliter poſſideo qḋ ridiculum ē dicē ⁊ impoſſibile quia ruſtici nō poſſunt hoc ſcire. vt no. ff. de verb. obli. l. ſtipulatio iſta. §. hi quoqꝫ. vñ dici pōt ꝙ nō eſt niſi vna poſſio. ſ. nālis que aliqñ nāliter aliqñ ciuilr poſſidef. Et adde ꝙ quedā eſt poſſeſſio de corpore in corpus. vt ſi hō poſſidet rez corporeaz. qñqꝫ ē corpore in nō corpus. vt ſi hō poſſidet ſeruitutē. qñqꝫ de nō corpore in corpus. vt ſi fiſcus poſſidet fundū. Nam fiſcus eſt pſona icorpoalis. ⁊ ideo eſt vbiqꝫ. vt no. in. l. j. C. de quadriē. pſcrip. qñqꝫ eſt ē nō corpore in nō corpꝰ. vt fiſcꝰ vel eccleſia in abſtracto. i. ꝓut eſt quoddā ens itellectuale qḋ itellectu cōcipitur per regulas ſumptas a rōne itellectus quaſi poſſidet ꝑrimonium ſuum is genere complexum corporalium ⁊ incorporalium. ideo poſſidef miſtice. vt. ff. de peti. here. l. regulariter. hr̄ditas autē iacēs per ſe nō poſſidet nec quaſi. ⁊ tamen qñqꝫ fingif poſſidē bona fide. vt. ff. ſi cer. peta. l. pe. §. qḋ ſi ſtipulatꝰ. Cōſidera ēt ſi ꝑ rōnem nālem. Itē ꝑ rōnē ſilogiſticez ſiue diſputādi. de quo no. ff. de acqr. poſ. l. j. §. veteres. ⁊ ff. ſi cer. pe. l. cuꝫ fundus. §. j. qḋ circa poſſionem eſt ꝯſiderare. ſ. differētias vt ciuiliter ⁊ nāliter proprium qꝛ ꝓpriū ciuilis poſſiōis eſt fructū acquiſitōis parere. ff. ē acquir. poſ. l. iij. §. ex ꝯrio. niſi aliqd ſit adiūctum naturali poſſioni. puta ſeruitus hoc pariat. vt. ff. de ſer. l. vt pomuz. ¶ Itez eſt ꝯſiderare expōnes ⁊ exponif poſſio. i. pedum poſitio a vi vocis ⁊ predominio. vt. ff. de acquirē. poſ. l. j. in prin. dicit dialecticus ꝙ diffinitio datur per genus ⁊ differētias. vt homo eſt animal rōnale mortale. ⁊ dſcriptio datur ꝑ genus ⁊ ꝓpriū. vt hō eſt aial riſibile. Naꝫ riſibile eſt ꝓpriū hoīs expōnes. ⁊ expoſituz datur ꝑ voces ⁊ deriuationes. ⁊ df ethimologia. vt. ff. ſi cer. pet. l. ij. §. appellata. ¶ His ꝑmiſſis redeo ad qōnem qualiter fiat miſſio i ſola ciuili ⁊ qualiter in ſola naturali ⁊ qualif in ſimplici detentatōe. ff. de rei vēdi. l. officium. C. vbi in rem actio. l. ij. ⁊ qḋ mirabile eſt interdū miſſus dī qui in neutram iſtaꝫ mictitur. ſed ſolum vadit ad fundum. hic df miſſus in dominio ⁊ is poſſeſſione. h. d. lex vnica in iure. ff. de fundo dotali. l. ſi fundum. Bal.

V **Enerabilis.** Si reus nō inenif ſufficit citationem ad eccleſiā ſuā ꝓponi. h. d. Et ponit duplicem citādi formā. primā quā facit iudex ꝑ litteras ſcḋaꝫ quam cōmittit alteri faciendam. ſcḋa ibi nos vero. ¶ Caſus. papa citauit burdegalenſez archiepm ꝙ rñderet butricē. archiepo qui dicit ſe habere in burdegalen. eccleſia iura primatie. ſcḋo dicif ꝙ nihilominus dat papa alijs iudicibus in mandatis vt ⁊ ipm ad eundē terminū auctoritate pape citare procurent ſi poterit inueniri. ⁊ ſi non poterit inueniri faciant vt citationis edictuz ꝑ ipſos vel alios apud eius ecclām publice ꝓponaf. Dicit Inno. ꝙ lꝫ eū tangat ꝓuinciales. i. ſuffraganeos. non tñ neceſſe ē eos citari qꝛ ſunt apendices in conſequentiam. ¶ No. ꝙ

finis oʒ litibus imponi.⁊ hec ē rō quare petit inſtantia ſʒ. ll.ſed ſm canones nō perit qꝛ eſſet potius inſtantiam itera re quā ſinē imponere litibus terminalē. Nō enim eſt ꝑfecte ſopitū ꝙ iterari ⁊ recidiuari pōt.vt.ff.loca.l.marit⁹ ⁊.ff.de edil.edi.l.ꝙ ita ſeruatum. ℭ Scdo no.formam ci tatiōis ibi.cum dicit ad initium proxime quadrageſime. ℭ Sed hic quero cum quadrageſima habeat tot dies ꝙ poteſt diuidi in tres ꝑtes equales quo intelligitur principium.vtꝝ primi.xiiij.dies quadrageſime erūt principium ei.puta ꝙ dictio vſqꝫ hic teneaſ excluſiue.⁊ ſi teneretur incluſiue poneref pro prima die qua ius reddiſ in prin.quadrageſime.argu.ff.de ver.oblig.l.cum qui calendis. Nāʒ vbi fit mētio de tempore itelligiſ ꝺ proximiori.⁊ vide qđ no.ff.ſi quis ius dicē.nō ob.l.j.§.j.⁊c̄. Conſidera ꝙ in his que pñt momēto fieri pricipium dicit illud momētuʒ.ſed in his q̄ requirūt tpis tractū principiū diciſ illud tps qđ eſt neceſſarium ad principiādū.ar.ff.de cōdi.ob.cāu.l.ſi pecuniā.in prin.ſic loqꝫ cū dicimus nos ſumus in prin.veris vel eſtatis.vel talis poteſtas eſt in prin.officij ſui papa non dicit hic vſqꝫ ad principium.ſed dicit vſqꝫ ad initiuʒ. ℭ In tex.ibi.peremptoriū.no.ꝙ ꝑ diſtantiaʒ viaꝝ ēt i cāis grauiſſimis pōt i vna citatiōe mitti peremptorium^a. Ibi primatie.de hoc vide de offi.ordi.c.duo. Ibi bituricenſis. not.quo archiepo admittitur ad probāda ⁊ proſequenda iura rotius ſue ꝓuincie ⁊ ſufficit ei hoc.qꝛ hʒ mādatuʒ a citatiōe. Ibi idoneum.iſta dictio ſignificat ꝙ oʒ perſona q̄ mittiſ eē legalis.⁊ ꝙ ſequiſ ſufficienter ⁊ inſtructuʒ ſignificat ꝙ debeat ſcire factum.ff.de ꝓcur.l.ſi actor malit.C.de ꝓcu.l.ſi.ꝙ autē dicit ꝓcuratorem.ſignificat qđ oʒ afferre ſecū mādatum.vt.ff.de iniur.ſed ſi vn⁹.§.ꝓcuratorem. Ibi ⁊ ad ali... ... etiam generalem ad oēs actus vſqꝫ ad diſſinitiuā ſniam ... incluſiue. Ibi que neceſſaria. ſub iſto ṽbo ēt vtilia icludūt.qꝛ hñs mādatum ad q̄cūqꝫ neceſſaria vi hr̄e mādatum ēt de ea q̄ vtilia ſunt. Ibi vt ⁊ ipſi ad eundem terminuʒ.no.quē pēdēte termino iteꝝ citari ad eūdeʒ terminum.nō ob.ꝙ dilatōe pēdēte iudicis officiū cōquieſcit.vt.C.de dila.l.ſiue pars.qꝛ hic tēdebat ad idē ⁊ eodē modo.vñ nō vſ aliqđ inouari ſed magis intimari ſiue inſinuari. Ibi citare.l.ſi poterit inueniri. Ibi ⁊ ſi non poterit.ſ.de facili.vt.ff de verbo.ſigni.l.nepos ꝓculo.⁊.ff.de here.inſti.l.ſeius.§.puto.⁊ de hoc ſtabiſ relatiōi nuncij ad cuius officium pertinet rimari.argu.ff.de rebus coꝝ.l.magis puto.§.ne paſſim.qui ſi falſum retulerit punietur.vt.l.ij.C.de ſpor.⁊ ab officio ꝑpetuo remouebiſ.vt no.in auc̄.de armis.§.ſi.colla.vj. Ibi faciant.iſtud ṽbū ſonat vt per ſe vſ aliū.vt.ff.ſi cer.pe.l.ſi.§.ſi.lʒ ad maiorē declarationē papa exꝓmit ꝑ ipſos vſ alios.⁊ ex hoc ꝯſueuit dubitari.qꝛ nō ſine miniſterio papa ponit verbum alios. Utrum ſi papa mandat ſimpſr vt aliqs auctoritate pape citet talem.vtrum poterit alteri vices ſuas cōmittere.⁊ q̄dam dicūt ꝙ nō.vt.ſ.de offi.dele.c.ſi. Alij dicūt ꝯtrarium qꝛ iſte actus non ꝯſiſtit in induſtria ꝑncipſr.c.j.de offi.dele.in cle.vnde pōt ꝑ aliū explicari.vt.C.de cadu.tol.l.j.§. ne aūt. Itē nūcius nō citat ſed intimat ⁊ nō refert a quo intimeſ.ar.ff.de ver.ob.l.cū ſeruus.ff.de ꝑe.here.l.itē veniunt.§.petitā. ℭ Itē arg.ad hoc.ff ad muni.l.ficio caue ti bi iʒ in citādo ꝑ lr̄as nō verſeſ induſtria.tñ nūcius oʒ eſſe iuratus.ar.ff.de do.pre.l.teopōpus.⁊ iuramētum ē perſonale.vt.C.de re.cre.l.gnāliter.in prin. ℭ Item cum relatione nūcij ſit electa fides.⁊ ſic pſone cohereat ꝓbabilius videſ dicendum ꝙ alteri demādari nō poſſit ⁊ ſic mandatum nūcij nō recipit ſubſtitutuʒ niſi hoc ꝯtineaſ in forma mādati quaʒ nūcius neqꝫ ampliare neqꝫ reſtringere pōt vt.ff.de ver.ob.l.qui rome.§.calimacus.nō ob.iſtud.c.qꝛ ꝯmiſſarius pape itelligitur eē delegatus ad iſtum actū.⁊ hʒ maiorē auctoritatem quam alij inferioꝝ magiſtratuū. vt in.c.j.de offi.deleg.in cle.vel dic ꝙ iſtud.c.facit magis ad ꝑtem negatiuā. ℭ Item pōdero iſtud verbum auctoritate nr̄a. Illud enim ꝙ fit per alterum.i.per pſona mediatam nō ꝓprie dſ auctoritate nr̄a.ar.ff.de vulga.ſub.l. qui liberis.§.ſi. ℭ No.formam citādi qñ quis nō inueniſ ꝑſonaliter.qꝛ tria requiruntſ.primo ꝙ apud domum habitationis vel eccleſiam.ſcdo quod publice.tertio qđ per lr̄

terras loco aſſixas tāquā in albo.ꝯtra.qđ no.ff.de dā.iſec. l.iiij.§.totiēs.⁊ qualiter puniaſ ille qui talē ſcripturam amoueret i ꝑiudiciū citati hēs.ff.de iur.om.iu.l.qꝛ id qđ. ℭ Querit glo.de vna notabili qōe citat⁹ noluit ꝯparere.iudex tñ pro tribunali nō ſedit impeditus ex aliquo incidēti vſ morbo.vtrū iſte ꝯdēnabiſ i expēſis.gl.dicit ꝙ nō per.l.ſecūdam.i ſi.ff.ſi quis in ius vo.nō ie.⁊ eſt rō qꝛ expēſe ſuccedūt loco itereſſe ſʒ aduerſarij qui ꝯparuit nō intereſt. ℭ Item caſus ſequēs purgat culpā ex qua nōdū erat cōtracta pfecta obligatio.vt.ff.ad.l.rodi.ꝺ iac.l.ſi vehēda. .§.idem iur.vel dic ꝙ oʒ comparere impedimēto ceſſante.alias teneſ aduerſario expectāti i expē.ideſt itereſſe.nō dico i mera pena cōuētionali vel legali.⁊ hec vera.vt.ſ.e. cuʒ dilecti.nō ob.dicta.l.ij.quia ibi citatio nō tenuit a principio ꝑꝑ expreſſiōeʒ diei feriate que fuit expſſa i ipſa citatiōe nomiatim.⁊ ſic improrogabiliter.quia nomē ꝓpriū diei ſicut hominis nō recipit fictōem de ꝯdi.⁊ demō.i teſtamēto.§.j. Et hec vā ſunt ēt ſi ponis abſētem ignoraſſe impedimētum. Nā ſcīa ignorātie ad excuſatōem ꝓdeſt. vt.ff.de iſu.l.genero.l.reos.ff.de cri.expil.hēditatis.ſed ad lucrum ꝯſequēdum vel aliū obligādū nō ꝓdeſt i his que ꝯſilio animi gerūtur que nō dicūſ fortune ſed prouidētie. vt.ff.de cōdi.⁊ demō.l.ij. Bal.

ℭ De eo qui mit.in poſ.cauſa rei ſer. Rubrica.

ℭ Uiſo de ꝯtumacia.qꝛ ꝑꝑ eā frequēter miſſio fit in poſſeſſiōeʒ.iō ſuppōiſ iſte titulus. ℭ Nūqd aūt miſſus i poſſeſſiōem cā rei ſer.poſſit ꝯpellere reū vt ipſaʒ poſſeſſiōem recuparet.⁊ ſic poſtmodū i cā ꝓcedet.vide qđ no. Archi. ſup iſta rubrica.li.vj.⁊ ibi no.ꝙ ſic.⁊ rō eſt.qꝛ totū iudiciū reddiſ i inuitū.vt.ff.de ṽ.ob.l.iter ſtipulātē.§.j.ſʒ gl.ordi. dicit ꝯtrū.ſ.ꝙ reus ꝯuētus reali actōe nō teneſ reficere expēſ.niſi ꝯpareat ⁊ velit rē dſendere ⁊ poſſionē recupare. vt.j.c.cū veniſſent i prīa glo.⁊ ē rō qꝛ q̄ teneſ citra obligatōis vinculū ratōe poſſiōis tñ expulſus deſinit teneri.vt ff.de dā.iſec.l.ꝑtor.§.cū hoc edictū.⁊.ff.de vſufruc.l.cū fructuarius.imo plus qꝛ ēt ſi teneref ex ꝯtractu a quo lʒ deſcēdere deſinit teneri derelicta poſſeſſiōe.vt i.c.j.coll.x.⁊ de vſufru.l.cū fructuari⁹.cū ergo dñs aduocauerit ad poſſeſſiōeʒ ⁊ re⁹ bñficio iuris viſus nūqꝫ ꝯparuit ad ꝯdicēdū. merito nō oʒ cogi ad refectōeʒ expēſaꝝ.qꝛ in nulla culpa deꝓhēdiſ.⁊ dictū archi.oʒ intelligi qñ miſſio fit in actiōe pſonali vbi mora ꝓcedit.ar.ff.de vſur.l.in fideicō.i prin.vſ in reali.vbi fruc⁹ de ꝑterito veniunt reſtituēdi ⁊ nō ſunt reſtituti.vt.ff.de rei vēdi.l.vtiqꝫ. ℭ Quero qđ ſi poſſeſſor negat ſe poſſidere. Rñ.ſtatim officio iudicis expellitur ꝺ corporali poſſeſſione.nec lʒ ei infra annū recuperare.vt in auc̄.de triē.⁊ ſemiſ.§.ꝑe.colla.iij.vbi eſt melior glo.que ſit in toto corpore iuris. Porro negās intercipere vi.tex.habes ſing.ff.ad.l.fal.l.hereditatū.§.vlt. ℭ Quero vtrū re⁹ honeſte vite ꝓbateqꝫ fidei teneaſ dare fideiuſſoreʒ de iudicio ſiſti.⁊ vſ ꝙ nō.qꝛ ſʒ qualitatē pſone oʒ caueri.⁊ ad hoc facit glo.ordi.multū notabilis in.l.j.§.is aūt.ff.ꝺ ripa munienda.cōtrarium eſt verū.vt.ff.de ꝑto.ſtipu.l.ꝑtorie ſtipulationes. Bald.

Onſtitutis. Actor miſſus in poſſeſſionē poſt ānū efficiſ verus poſſeſſor licʒ reus infra annū habuerit volūtatē pſtādi cautionē cū pſtiterit actori eā parato recipe.h.d. Et primo narrat factum.

c

Scdo interloquiſ ideoqꝫ. ℭ Caſus.quidā ſr atres fuerūt inducti in poſſeſſionē ob ꝯtumaciā aduerſe partis.tamē infra annū aduerſa pars dicit ſe paratā velle cautionem pſtare ⁊ expēſas reficere ⁊ recupare poſſeſſionē.ſʒ tñ non dedit cū aduerſa pars eſſet parata recipe eā. Queriſ qđ iuris.rñ.quā miſſi remanēt veri poſſeſſores reſeruata queſtione ꝓprietatis.⁊ ſup hoc papa dat lr̄as ꝯfirmatorias. ℭ No.ꝙ ſufficit afferre ſe paratū iuri.niſi ſequaſ effect⁹. ⁊ hoc verum quia poſt actum ṽbi requiritur actus facti. ℭ No.qñ vna pars dicit ſeʒ paratā pſtare altera pars oʒ dicere ⁊ ego ſum pata recipe. ℭ Sed qđ ſi altera pa

a ℭ Uide maria.ſoci. num in repetitōe rubrice de dilatiōe i.vij. carta.

Bal.ſup decre.

f

Digitized by Google

a ¶ Vide tex. cũ glo. nõbili in .c. magna pietas de pen. viſi. i. ꝛ qḋ habetur in c. ſq. ꝫ. ḋ pactis.

abeſt in termino. rñ. ſatis eſt offerre ſi cetera ſint parata ſicut ṽba ſonant. vt. ff. ḋ no. ope. nũ. l. ꝑ tot. §. ſiq̄s paratus. ꝛ .C. de diſtrac. pigno. l. ſi reſiduũ. ſi tñ eſt que poſſit actuali ter ꝯſignari vꝫ id decreto iudicis fieri. ff. ḋ ꝑcu. ſi reus paratus. Ibi inducti ꝑ delegatos pape q̄ cognoſcebãt ḋ cã vt ꝑꝫ in antiqua. Ibi liceat voluntatē nõ tñ efficacem. vñ nõ ſufficit velle niſi q̄s velit cũ effectu in quo requirit ſciã ꝑſumatũ.[a] Ibi ſaluo iure. no. q̄ reſeruatũ in ꝯfirmato intelligit reſeruatũ in ꝯfirmante. Ibi patrocinio. i. ſigillo. ꝛ ſic no. q̄ vbi ē ſigillum pape talis ſnia vꝫ obſeruari nullo ꝯdictõe obſtãte. ¶ No. q̄ illud ē verum qḋ vtraq̄ pars aſſerit ſic. C. ſi ꝑ vim vel alio modo. l. ſi. vtraq̄ ps ꝯfiteba tur bona voluntatē in offerentꝫ. tamē ſola volũtas nec obligatoria nec ſatiſſactoria ē. ¶ Quero vtrũ ṽbũ iſtud habeatis q̄ ē hic in tex. habꝫ importare ſcḋm decretũ. q̄daꝫ dicunt q̄ ſic ꝛ colligũt q̄ in legalibus actõibus hēat locum ſcḋm decretũ. ſed iſtud ē falſum q2 nõ ꝑponit hic aliquod ꝑbatũ ꝑꝑ qḋ ſcḋm decretuꝫ debeat interponi. Itē q2 ſſa dicit q̄ ſaluo iure que verba nõ apponunt in ſecundo decreto. Deinde no. q̄ in iuribus ſpũalibus fit miſſio qñ agit de eis vt de ꝑprietate. vt no. ꝫ. ii. j. c. contingit. ꝛ no. q̄ Inn. iterat h̄ maꝫ. l. ſi priuo. ff. de no. ope. nũ. ꝛ. l. ꝑuo ſi ſer. ven. Ut autē tu ſimplex clericus ſup intellectu illius l. ſi priuo ff. de no. ope. nũ. aliq̄lr informeris ꝑmitte ad euidentiã q̄ due ſunt actões. l. ꝯfeſſoria que tenet ſuitutes ꝯ oñm rei q̄ ꝑtēdit libertatem. ecõtra alia actio q̄ vocat negatoria que tuetur libertatē ꝯ eum qui ꝑtendit ſuitutē. Exemplũ de p̄ia certũ eſt q̄ vnicuiq̄ lꝫ altius tollere domum lꝫ officiat luminibus vicini ēt in toto lumine obſcurã. niſi ipoſuerit ſeruitutē altius nõ tollēdi. pone ergo q̄ poſt impoſitã ſeruitutē altius tollat certe tenet ꝯfeſſoria in qua ſi ipſe ꝯuētus ē ꝯtumax remedium adhibet. q2 cogit cauere de altius nõ tollēdo donec probet de ſua libertate. Exemplũ de ſcḋa ſi edes mee ſunt libere ꝛ ꝑtēdas ſuitutē altius nõ tollēdi ipedit de ſcḋ me altius tollere intēto ꝯ ipſuꝫ negatoriã in quo iudicio ſi ē ꝯtumax tenet cauere de nõ ipediēdo me ne edificē dõec ogat ꝯfeſſoria ꝛ ꝑbet ſeruitutē ee ſuã ꝛ ſic ꝑꝑ ꝯtumaciaꝫ traſſert in iſtis corporalibus onus agēdi ꝛ onus ꝑbãdi. Sed quare hoc. rñ. q̄ in iſtis corpalibus pacifica poſſeſſio nõ põt haberi niſi ꝑ patientiã aduerſarij que patientia nõ põt ꝑfecte haberi niſi ꝑ citatõeꝫ. vt. ff. ḋ ſui. ru. ꝑ. l. j. in ſi. q̄ ergo in rebus corpalibus opat miſſio corpalis. idē in incorpalibus opat cautio ad quã nõ ſoluꝫ ṽbo ſed ſcḋ q̄s cõpellit ꝑ bãnũ mulctã ꝛ carcerem. vt no. ff. de no. op. nũ. l. ſtipulatio iſta. §. ſine. Dicit gl. i. d. l. ſi priuo. qḋ eo di nõ ꝑcedit i rei poſſideñs nõ. n. q̄ poſſidet mittit i poſ ſeſſioem vlteriua. ſꝫ mittit in nouã qualitateꝫ poſſidēdi. l. pacifice ꝛ ſine ꝯtradictione donec aduerſari⁹ egerit ꝯrio iudicio. ꝛ ḋ iure ſuo docuerit. ꝛ q2 vertit ſuiſ negatiuuꝫ. l. nõ turbare neceſſaria ē cautio. ſimile. ff. de ꝯdi. ꝛ demõ. l. nuptiane. ꝛ. C. de indi. vidui. auē. cui relictũ. ¶ Querit ibi gl. qualr libertas ꝑbabit. rñ. q̄ ꝑbat eo ipſo qḋ nõ ꝑbat ꝯtũ. hec ꝑſumptio ꝑcedit q2 ſuitutes ſunt ꝯ nãleꝫ ſtatũ ꝑdiox. Nã ꝑnemus ſtatus ē libertas. ſeruitus aũt dꝫ ꝑ ſcribi vel ꝯſtitui. Et iõ nõ ꝑſumit niſi ꝯſtitura vel ꝑſcripta ꝑbet. ſcias tñ q̄ ꝑſumptio libertatis relenat ab onere ꝑbãdi. nõ ab onere agēdi ꝛ ꝑponēdi. ¶ Deinde cõclade ꝛ nota q̄ oĩa ꝑdia ꝑſumunt libera ſupple ꝑterq̄ a ſiſco cui ſunt obligata ꝑꝑ onera tributox. nõ dico ꝑꝑ onera ſuitutũ. q2 fundus meus nõ ꝑſumit ſuite fundo ſiſci niſi ſiſcus hoc ꝑbet. ꝛ ſi hēo vnũ molēdinũ ꝛ ſiſcus habeat aliud ſicut molēdinũ ſiſci ꝑſumit libex ita meum. Et ex hoc tu canoniſta es aliq̄lr informatus. ꝛ facit. ff. de vã. ꝛ ſec. a quo fundus. Et ego plene examinaui. C. ḋ ho aue. iud. poſ. l. cũ ꝑponas. i lec. mea. ¶ Querit Inn. qualit cõ ſulet actori ꝯq̄erenti de aliquo auferēte vel turbāte iura eccle ꝛ ſuitutes nõ ꝑmittēte vti eis nec ꝯparente ad iſtā dēduꝫ ꝛ examinañ. l. ſi priuo. de no. ope. nũ. Itꝫ tractat qualr ſiat miſſio in noib⁹ debitox. ꝛ dicit q̄ creditor põt ita mitti vt poſſit exigere. Idē ait q̄ in ſpũalibus nõ põt fieri miſſio ꝑ mēſura debiti niſi q̄ſi ꝑnuit aũ eſſꝫ ſpũale ꝑ ſpũali. ¶ Idēꝫ ait q̄ miſſio cã cuſtodie regit p̄mo de

cretũ. ſcḋo actualē miſſionē in poſſionē corporalē ꝑ miniſtrũ. ¶ Itē ponit formã p̄mi ꝛ ſcḋi decreti. ꝛ ſcias q̄ ille leges vꝫ. l. ſi priuo. ff. ḋ op. no. nũ. ꝛ. l. barũ. ff. ſi ſerui. vē. ad mãm huius capli nihil faciũt q2 loquũtur i ſeruitutibus ḋ quibus agit ḋ modico ꝑiudicio. Eccla autem nõ poſſidetur iure ſeruitutis. ſed iure proprietatis vbi agitur ḋ eccleſia tanq̄ ḋ proprietate. ¶ Quero nõ quid proteſtatio q̄ q̄s ē paratus ſufficiat. dicit gl. q̄ aut aduerſarius nõ ē paratus recipe ꝛ ſufficit. aut ē paratus recipere ꝛ ñ ſufficit. ¶ Quero cui ḋbeat ꝑſtari cautio. rñdet glo. no. q̄ parti ſi ps ē pñs. ſi aũt nõ ē pñs ꝑſtabit iudici repertēti ꝑ parte abñtis ſin aũt neq̄ pars neq̄ iudex põt inueniri ꝑſtet alicui honeſte ꝑſone q̄ recipiat cautionē noĩe actoris abñtꝫ. Cõſulo vt ꝑſtet apud acta noĩe publico actorum. vt. l. nõ quaſi. ff. rē pupil. ſal. for. ꝛ q̄ procedat ſup hoc proteſtõ. vt .C. ḋ ãna. excep. l. vt ꝑfectius. ꝛ hoc facit ad cautionē vſurariox ſi nõ inuenit eps neq̄ tabellio vt ſufficiat eam ꝑſtare honeſtis ꝑſonis ꝛ habui hãc q̄õneꝫ ḋ facto. ¶ Quero q̄d ſi reus ē ita pauper q̄ nõ inueniat fideiuſſorē nec habeat vnde reficiat expēſas. dicit glo. q̄ nõ currit ei tempus. qḋ eſt no. dignũ ꝛ tenēdũ memorie. credo glo. veram l ſicto cõtumace. ſec⁹ in vero. q2 eſt in dolo. ꝛ adde quod dicam. j. in. c. proximo. Bal.

c Cum. Sicut ſi nõ ſtetit ꝑ reũ quominus īfra annum cauēt actor ꝑ ãm lapſuꝫ nõ efficit poſſor. h. d. Et in p̄ia facti narratõ. In ſcḋa eãe cõmiſſio. ſcḋa ibi diſcretõi. ¶ Caſus. Inter. ꝑ. ſubdiaconũ ꝛ abbatiſſam ꝛ cõuētũ ſancte trinitatis ſuper quadam eccleſia que per dictam abbatiſſaꝫ ꝛ cõuentum petebatur vt proprietas queſtio vertens fuit cõmiſſa tribus iudicib⁹ qui propter cõtumaciaꝫ dicti ſubdiaconi miſerũt in poſſeſſioneꝫ dictas moniales cauſa reſeruãde. hocq̄ ꝑuenit ad notitiam dicti ſubdiaconi q̄ vno ex ꝑdictis iudicib⁹ mortuo altero abñte comparuit corã tertio offerēs cautionem ſupple ꝛ expēſas petēs ſibi reſignari poſſeſſionem ſed nõ potuit hoc cõſequi. q2 de trib⁹ iudicibus vnus ſolus nõ habebat poteſtatem. iſto itēꝫ ſpatium ãni eſt elapſum. iſte ſubdiaconus ſignificauit hoc pape. papa mãdat q̄buſdam alijs iudicibus qḋ cautõe ḋ iudicio ſiſti ab eo recepta faciat ei poſſeſſionē reſtitui non obſtãte lapſu ãni ſi per dictum ſubdiaconuꝫ nõ ſtetit quominus īfra ãnum cautionem ḋderit ſupple cum expēſis ꝛ poſſeſſione recepꝑit. ¶ No. q̄ moniales poſſunt habere capellas ſibi ſubiectas pleno iure ꝛ per cõſequēs habent ius inſtituēdi ꝛ ḋſtituēdi in eis. ¶ No. q̄ nõ leditur ex tēporis curſu qui negligēs ñ fuit. ꝯ tot. i auē. ḋ ap. poſt ꝑncipium. ff. ḋ minor. l. ita vtile. C ḋ appella. l. ꝑcos. C. q̄ petã. tuto. l. cum a matribus. C. ḋ tempo. in integrũ reſti. l. petēde. ¶ In tex. ibi notitiam. no. argu. q̄ iſte ãnus incipit a die notitie miſſiõis. ſic. ff. de excuſa. tut. l. quiquagita ē. ꝛ. ff. de calũniato. l. ãnus. Ibi obtinere. no. q̄ vnus ex tribus delegatis nihil poteſt exercere etiam iterloquendo quamuis alij ſint mortui vel impediti. nõ eĩm accreſcit iuriſdictio q2 eſſet cõtra formam mãdati. ꝛ idem ē i arbitris ſed i collegijs qui habēt iuriſdictionē ordinariam videtur ſecus. vt l. j. ff. ḋ offi. cõſu. niſi lex vel ſtatutum expreſſe requirat certum numerũ in procedēdo. q2 numerus eſt loco forme. vt ff. ḋ exer. l. j. §. ſi plures. ¶ In tex. ibi ſi per eum. dic ſi. i. q2. ꝛ ſic caſualr vt proprie pone. ꝛ ſic cõditionalr vt q2 perſona idonea coram quo caueret habē nõ potuit. alſa ſibi imputaret. ꝫ. de offi. ord. c. paſtoralis. in ſi. ꝛ no. ꝫ. c. proxi. ſin Ber. conſidera q2 non videt q̄ artet ad hoc priuo q̄ poſſeſſio poſſit ſibi reſtitui. arg. ff. de actio. emp. l. iulianus. §. offerri. ꝛ. ff. ḋ iureiuran. l. ſi nõ fuerit. ſed ſi miſſus erat paratus reſtituē poſſeſſionē. tũc glo. Bernar. ē ipſa veritas. ¶ Opponitur quia i eo erat tēpore peritura. ergo vnus ſolus poterat ſe intromittere. vt. ff. de admini. tuto. l. tutor qui. §. i. Sol. ibi in tutore qui habꝫ ordinariam poteſtatē ꝛ quilibꝫ inſolidum. vt. ff. ḋ admi. tutoꝝ. l. iater tutores. ¶ Oppo. q̄ imo vnus ſolus potuit recipere cautionem non tanq̄ iudex ſed tanq̄ honeſta perſona. So. concedo ſed tñ per eum nõ acquiretur actio ipſo iure. ſed demum ceſſat. vt no. ff. de arbit. l. litigatores. ꝛ. ff. de fur. l. ſi quis vxori.

Digitized by Google

ppoſi.§.ſi fugitiuũ.ſed ibi tamẽ iudex acgrit ſine ceſſione. vt.ff.de in ius vocã.l.cum pro quo. ¶ Oppo.ꝙ vr ꝙ iſte qui ſemel obtulit cautionez ſit liberatus.vt.ff.d ſo.l.qui.ꝛ. in princ. Solu.nõ eſt ꝟ.qꝛ ꝙ nõ potuit facere primo dꝫ facere modo qꝛ vitia mora nocet. ¶ Oppo.ꝙ voluntas cauẽdi nihil operet.ar.ꝛ.c.ꝑſi. Sol.ibi fuit volũtas ſꝫ nõ impedimẽtum h aũt interuenit impedimẽtum. ¶ Oppo.ꝙ fuit neceſſaria i inte.reſti.vt.l.ſꝫ ſi per ꝓtorem in ꝑn. Solu.ibi in tempore ꝑfixo actioni hic cõparitioni. ¶ Et no.arg.ad qd dẽ de bãnito qui ꝑpter mortem patris ꝯparere nõ potuit in termino bãni.ꝙ nõ habeat pro cõtumacia.ꝙ tamẽ nõ potuit primo faciat cum primuz põt.ff.de neu.fe.l.labeo.ff.qui.ex cau.ma.l.nõ enim negligẽtibus. ¶ Quero quãdo cautio preſtat iudici uel honeſte perſone.nũquid ad hunc actũ abſens ſit citãdus.ſpecu.ꝛ hoſti. dñt ꝙ ſic.ſed videt cõtra ſi idonee cauetur.qꝛ abſens non hꝫ iuſtam cauſam ꝯdicẽdi.ꝛ ꝙ vtiliter geſtum ẽ pro rato dꝫ haberi.vt.ff.de neg.geſt.l.pomponius. Simile in cautione quam preſtat vſurarius.qꝛ nõ eſt neceſſe citari creditores.ar.cõtra in auc.de heredi.ꝛ fal.§.ſi vero abſentes.ꝛ ff.de acq.inſpici.l.ij.in fi. Nam iſte actus admittit ꝯtradictores.ergo citãdus eſt cuz ſit actus iuriſdi.ꝯtentioſe.ꝛ ſic nõ ob.qd no.ff.de bo.poſ.l.iij.§.ſi cã cognita.vbi eſt bona glo.poſſet diſtingui aut tẽpora ſuffragant ꝛ ſit citãdus. aut tpa labunt ꝛ nõ ſit citãdus.facit.C.ad trebe.l.pe.§.ſi. ſi aũt fideiuſſores nõ eẽnt idonei.tũc nõ eſt dubiuz ꝙ non eẽt iuri ſatiſfactum.ff.d fideiuſ.q ſatiſdare.dicas ꝙ in ſatiſdando ordo eſt iſte.nam ſi inuenitur ꝑſona pncipalis dꝫ ei ſatiſdari vt ei actio acqrat directa.vt.l.quotiens i pn.ff. de admi.tu. Si aũt pncipalis ꝑſona nõ inuenit debꝫ citari ad domuz vt veniat recepturus ꝛ ſiqdem venit ꝑſtabit ei.ſi aũt nõ venerit ꝑſtabit iudici vel tabellioni actorizãti quam publice ꝑſone.vt.l.ſi quaſi.ff.rẽ pu.ſal.fo.ꝛ.l.j.§.exigere.ff.de magi.ꝯue.ꝛ ff.de adop.l.his verbis.ff.de vulg. ſubſti.l.ſi cã cognita.ſinaũt nec iſti repiũt ꝑſtabitur bone ꝑſonis.ar.C.de his q per me.iudi.ñ appel.l.ij.ꝛ.ff.de no.ope.nũ.l.de pupillo.§.ſiquis ipſi ꝓtori. ¶ Nec ob.ꝙ dictũ eſt de cautiõe vſurarioꝝ.tũ qꝛ ꝑſone quarũ intereſt ſunt icerte.tũ quia locum diuꝫ eſt ſtatutũ a iure ꝑſõa q dꝫ recipe cautiões.ꝛ ſub qua forma ꝛ idõ ñ dꝫ ꝑtermitti. Nã eſt modus in rebus.ſunt certi deniqꝫ fines quos vltra citraqꝫ nequit ꝯſiſtere rectum.vt no.ff.de ver.ob.l.qꝛ ita.§. eo.l. Ad ꝑdicta facit qd q tenet aliqd facere ꝑcedẽte mora tenet ꝑquirere ſeu reqrere creditorẽ vt purget ei mora. qm creditori icertum eſt quid aduerſarius ſit factur⁹.ff.d ꝯſti.pecu.l.item illa. Itẽ qcũqꝫ tenet ad factum dꝫ adire creditorem ne ex tacita mora ꝑpio ꝯſtituat i mora. ¶ Itẽ videmus ſimile i cautiõe fructuaria ꝙ vſufructuarius dꝫ adire dñm ꝛ offerre nõ ecõtra. ¶ Item i cautiõe mariana ꝛ ſimilibus.vt.C.de idi.vidui.auc.cui relictuz. Et ſi tu dicas cuicũqꝫ caueatur dꝫ haberi ratum.quia vtiliter ẽ geſtum. Rñ.melius ẽ habere directã qꝫ vtilẽ actiones.ꝛ ideo nõ ẽ vtiliter geſtum.quia vtilius geri potuit. Bald.

c **Onuenissent.** Si teno ꝯ quẽ facta eſt nullio docet ſe ꝯtoniacẽ ñ fuiſſe ñ ꝯdenabit ad expẽſas.h.d. Et ſunt due ptes. In prima ponit factũ corã papa narratũ in quo ẽ petitio ꝓnũciatio ꝛ appellatio. In ſecũda ponitur ipſius pape ꝓuiſio.ꝛ hoc dupliciter.primo quo ad poſſeſſioem.ſecũdo quo ad expenſas. Itẽ quo ad expenſas dupl'r.primo qñ iuſta ſoit appellatio.ſcdo qñ fuit temeraria.ſcda pars principalis.ibi.nos igitur. ¶ Caſus.petrus gallus ꝯuẽtus ab abbate ſancti angeli ſuper quadaz poſſeſſione coraz Jacobo aplice ſedis legato q legatus cõmiſit cãm qboſda iudicibus ſm ius ꝛ bonã terre ꝯſuetudinẽ terminandã. Iſti iudices ꝯſuetudine ſpreta volebant tñ procedere ſm ius cõe.vñ dictus petrus gallus reputans ſe ex hoc grauari.appellauit ad papã.ſed iudices ꝑdicti nõ deferentes appellationi reputãtes ipſum.ꝑ.ꝯtumacẽz induxerũt dictũ abbatez in poſſeſſionẽ rei petite.h ſoluo ꝛ reſeruato ꝙ ſi dict⁹.ꝑ.vſqꝫ ad annum ꝛ diez preſtaret abbati cautionẽ de iudicio ſiſti.ꝛ reſtitueret eidem expẽſas quas taxauerunt in.xxx.lib.recuperaret poſſeſſiões.accidit poſtea ꝙ ad dictã terraz acceſſit Gul.nouus aplice ſedis legatus.corã quo añ anni lapſum dictus.ꝑ.obtulit cautionem de ſtãdo iuri corã eo ꝛ poſſeſſionẽ petiit ſibi reſtitui dicẽs qd ẽ paratus reſtituere veras expẽſas.que ſunt vſqꝫ ad ſummã.vij lib. Sꝫ abbas dicit ꝙ ſicut iudices ꝯclarauerũt d expẽſis.ita volebat ſibi reſtitui. ¶ Querebat qd iuris.papa diſtiguit iſtã themai duas ptes.ſ.poſſeſſiões ꝛ expẽſaꝝ. Quo ad poſſeſſionẽ.dicit Petrũ ꝑſtita cautõe reducẽdũ in poſſeſſionem. Quo ad expẽſas dicit ꝙ ſi ꝯſuetudo terre erat hõs ꝛ laudabilis ſequit ꝙ appellatio fuit iuſta. Ex hoc ſeqt ꝙ Petrus ſi fuit ꝯtũat.e idõ expẽſe ẽt in vno nũmo nõ debẽt reſici. Si aũt ꝯſuetudo terre nõ erat laudabilis tũc appellatio ſuit temeraria ꝛ temere appellãs ꝑceſſibus eſt cõmunis.e idõ anteqꝫ ad corporalẽ reſtõnẽ eꝫ deueniat dict⁹ Petrus dꝫ reficere expẽſas.nõ tñ ꝓut temere taxare fuerũt ſꝫ iuſtas ꝛ neceſſarias que in lite facte ꝓbant cui⁹ decreti executõem cõmittit iudicibus. Tractat hic Inno.ꝑ quẽ actũ ꝛ ꝑ quã cõparationẽ tenũciet appellatõi.ᵃ ꝛ dicit ꝙ ꝑ incõpatibilẽ.ſ.actũ qui induxit receſſum a iudice ad quẽ ꝛ nõ ꝑ aliuz.iſta eſt ꝯcluſio. ¶ Idẽ tractat qñ eſt appellatũ nũquid debeat appellanti reſtitui poſſeſſio refuſis expeñ.ꝛ ꝑſtita ſatiſdatõe de ſtãdo iuri ẽt antequã ꝯſtet an appellatio ſit legitima. Inn.ꝙ dico refuſio expẽſas intelligit ſi certe ſint.aut de facili per iudicẽ taxari poſſint alioquin ſufficeret ſola cautio. Inno.no.hec ꝟba. Idẽ dicit ꝙ rector marchie hꝫ ex priuilegio qd poſſit cognoſcere de appellationibus interpoſitis ad papam. ¶ In terre. ibi ſcdm ius.iſtud verbũ ſimpl'r ꝓbatuz ꝑ excellẽtiã intelligitur d iure romano ꝛ cõi.vt inſti.de iure naturali.§. ius aũt.ſed ſi iſt ad ꝟbam ꝓferret a rege anglie intelligeret de iure anglicano ſuꝑiori qd regulat oia īferiora.ſ.de eo iure qd emanat d ore regia quia in ſuo regno monarcha ẽ ꝛ totum continẽs.e ab eius ſnĩa nõ appellat qꝛ prefectus ẽ multoꝝ ꝑlatoꝝ ſui regni.vt.ff.d offi.ꝑfo.l.j. Conſidera.vbi ego dixi ꝙ hoc nomẽ ius ponit ꝓ iure cõi intellige ſi ꝑ hoc non derogaret iuri alicuius patrie.vbi ſta.ſi ſtatutũ aſ ꝯſuetudo nõ dat aliud ius patri. Nã cum ius tribuat.ex hiberñ.eſt.vt.C.de ediſ.priua.l.an in totũ. Ibi bona.no.hic duo primo ꝙ aut ius cõe ꝛ ꝯſuetudo idez ſonãt.ꝛ tunc hec copula ꝛ ſtat ꝓprie.ꝛ qꝛ ius cõe ꝛ conſuetudo ꝑcedãt a duab⁹ cãis efficiẽtibus ſeu ſumptibus nõ ſunt idẽ auctoritate qꝛ maior ꝛ minor auctoritas nõ ſunt eiuſdẽ gradus.ſed bñ ſunt eiuſdẽ effectus vtilitatis ex interꝑtatione ſiue interpretandi mõ.vt no.ꝛ.c.j.de cõſti.lib. vi. ¶ Scdo no.ꝙ ſi ius cõe ꝛ ꝯſuetudo eſſent ꝯtraria.tũc diſtingue.aut loquimur d obſeruantia conſuetudinis extra res e ꝑſonas ſuppoſitas ꝛ non vꝫ ꝯſuetudo aut circa ſubiectas res ꝛ ꝑſonas.ꝛ tũc cõſuetudo rõnabilis ẽ ſeruãda in loco.ſꝫ nõ irrationabiles vt que dat materiam falſus fabricandi vel negandi verũ.iſta nõ vꝫ.vt infra de ꝓba.c. ij.ꝛ.C.d teſta.l.fina. Si autem cadit inter ꝑſonam ſubiectam ꝛ nõ ſubiectã ſi nõ ſubiecta ꝑſona ẽ actor ſequit forũ rei.ut no.ꝛ.d fo.compe.ꝙ clericus. Si autem ꝑſona nõ ſubiecta ſit reus.non valet ꝯſuetudo in eius ꝑiudiciam.vt ſupra dixi de fo.compe.c.vex.poſt Inno. ¶ Tertio no.d iſta copulaᵇ ꝛ ꝙ nõ ſemp reqrit ꝙ extrema ſint ꝟa. Naz ſi ſunt ꝯtra ꝛ eligit id qd plurimum põt ſiue ꝙ iuſtius ẽ. vnde ſi ꝯſuetudo poſterior legi eẽt contraria eẽt ſeruãda ꝯſuetudo taqꝫ actio vl' defenſio q ex conſuetudine naſcitur vt hic.pꝫ.n.ꝙ ex conſuetudine naſcit actio ex moribus maiorꝫ oritur exceptio vl' iudicis officium. Ibi valẽt.no. a malo principio appellari poſſe. ¶ Itẽ no ꝙ non ſolum eſt ſeruandam mãdatũ.ſꝫ qualitas mandati ſic.ꝛ.d reſcri. ſpolia.c.piſanus. Ibi ita ꝙ ſi vſqꝫ non ẽ modus vl' conditio.ſed potius notificatio eius qd ẽ de iure faciẽdum.vel dic qd ẽ quedam proteſtatio. ¶ Item no.ꝙ de anno ẽ.l. cautam.ſed de die lapſo anno non reperit.l.cautus.ſed iſti iudices addiderũt diem ex ſua forma.ꝛ innuit hic qd valeat iſta additio ex arbitrio iudicaꝫ facta. Ibi.xxx.lib. ecce taxatio expẽſaraz que ſunt facta ꝑpoſtere ꝛ nõ ſeruato ordine.ꝛ tñ vꝫ ſed põt appellari qd ẽ no.dignum. Ibi coram eo ſuccedẽtes in officio legati.vl' dic ꝙ de appel.

Bal.ſup decre. F ꝛ

ᵃ ¶ Et vide alios caſus notabilẽ poſitũ p.o. ¶ c. ꝗ.l.c.ex pre. ꝛ.in.ij. col. in ꝟſ.ſi appellatus de reſcriptis.

ᵇ ¶ Vide dis Lu.ro. in ꝯſi.cxlvj. incipiẽ.viſo diligẽter in ij.col.ꝛ plene d iſta copula ꝛ ponit.d. ¶ c. in.c.ex pte. qd ẽ.c.x.ⁱⁿ.in ix. colũ.dñ. copula pringit ꝛ operatur vt.d reſcriptis.

lutione interpoſita ad papã põt cognoſcere legatus ꝺ la tere in ꝓuincia ſibi ꝺcreta. ⁊ hoc modo fuit corã iſto. B. legato ꝯpertuz. Ibi certam illam ingreſſus. vndecũq; et vnum ceſpitẽ ingrediendo tota terrã ſiue ꝓuinciam ſibi decretam incipit poſſidere. ff. de offi. ꝑfecti auguſt. l. j. Ibi ſed abbas. Iſte abbas habuit iudices fauorabiliores vltra ꝯdignum. ⁊ ideo inherebat ipſis ſed ꝑperam. Ibi ex hoc ſequit. no. ꝯſequẽtiam ex accidẽti probari a quo de neceſſitate infert. Ibi alioquin idẽ ſi ꝯſuetudo ſit laudabilis. No. tñ ꝙ in dubio ꝯſuetudo ꝑſumit laudabilis ⁊ bõa ex quo ciuibus placet. ar. ff. de poſtulando. l. j. §. j. in ỽbo tamen. ex quo enim placet velle cenſet quia ꝯcordiam generat. que vtiliſſima ẽ ciuitatibus ⁊ hoc procedit in oibus que ſunt de iuſtiua beneplaciti. ¶ Itez no. hic ꝙ qui non eſt ꝯtumax nõ tenet in expenſis. locus eſt ab accidẽti deſtructo. Ibi apparet ex actis cãe ⁊ iuris diſpoſitiõe. Ibi ꝯſtiterit. nõ ꝑ taxatõem iudicũ ꝑdictoꝝ q temere taxauerũt ſed ꝑ alios legitimos modos. ¶ Et no. ꝙ taxacio expenſaruz minus legitime facta dꝫ de nouo fieri legitime. Itẽ ꝙ iudex appellatõis corrigit ⁊ moderat ſũma expẽſaꝝ. ⁊ ꝙ in iſta moderatõe dꝫ expmi cã. facit. C. qñ ꝓuo. nõ eſt neceſſe. l. ſi. ¶ Oppo. dr hic ꝙ legatus cõmiſit cãz inter abbatẽ ⁊ laycum ſm ꝯſuetudine terre terminãdaz ⁊ papa amplectit iſtã ꝯſuetudinẽ. nam imo vr ꝙ non valeat ꝯſuetudo ꝑp ſũmã libertatẽ clericoꝝ. ſcriptũ ẽ eiz nolite tãgere xp̃os meos. i. vnctos criſmate noſtro. vt no. in auc. de nõ alie. §. vult enim. iuris qꝛ non ſunt ſubiecti laicis adeo ꝙ nec eoꝝ fauoribus tanq̃ legibus ꝺbent vti. vt. ſ. de ꝯſti. c. eccl'a ſancte marie. lꝫ ꝑnt vti ſtatutis tanq̃ priuilegijs. vt. ſ. de fo. ꝯpe. c. dilecti. So. hic loquit de ꝯſuetudine terre. i. ꝓuincie. ⁊ ſic de ꝓmiſcua ꝯſuetudine tã laicoꝝ q̃ clericoꝝ introducta vtroꝝq; cõſenſu. ⁊ eſt tex. hic multũ no. ad hoc. porro ſtatutũ laicoꝝ vñ ſiue ſit actiuuz ſiue paſſiuũ nõ includit clericos ſi nõ facit mẽtõem ꝺ eis expreſſam. qꝛ mẽs ſtatuti interꝑtat ſm iur. ⁊ ſi facit mentõem expreſſam vult qdẽ ſed nõ põt. vñ ſtatutuz de compromiſſis neceſſarijs nõ ligat clericos etiam in minoribꝰ ꝯſtitutos. aſr tñ ſeruat in regno frãcie qꝛ in realibus actõnibus cum reꝰ ſit de territorio regis iudicat ſm ꝯſtõnes regis. Guil. de cu. dicit ꝙ hoc eſt iuris cõe. ⁊ pro eo videt caſus huius. c. qd. c. loquit in reali actõe ⁊ dicit ſeruãdaz ꝯſuetudinẽ populi ſi ꝯſuetudo ẽ laudabilis. vñ ſi ſtatuto cauet ꝙ clerici q̃ñ ſoluũt munera ꝓ ꝑrimonialibꝰ ꝓ qbꝰ debent collecte loco tributoꝝ ex hypoteca deſcẽdẽte ab eſtimo cõis nõ audiant. Iſtud ſtatutũ valꝫ qꝛ ẽ laudabile ꝑp bonũ publicũ. de hoc tñ alibi aliter ſcripſi. ¶ Opponit ⁊ videt ꝙ ad papã nõ potuerit appellari obmiſſo medio. ſicut nos dicimus ꝙ a ſubdelegato legati q retinuit ſibi aliqd de iuriſdictõe ſi põt appellari obmiſſo medio. So. ibi loquit in ſubdelegato delegati hic in delegato ordinarij. Nã obmiſſo quolibꝫ ordinario põt appellari ad papã. ij. q. vj. c. ad romanã. ⁊ ẽ tex. hic ſing. ſed a ſubdelegato delegati. ſecus qꝛ ſubdelegatus hꝫ ad hoc ſpãle mãdatũ. ¶ Oppo. ꝙ papa nõ debuerit iniri appellatiõi qꝛ appellãs ei renũciat ꝯparendo coram legato. Sol. ex iſta renũciatione nõ põt aduerſarius ſe adiuuare qꝛ nec ipſe nec iudex habuit eam ratam ſm Joã. ¶ Ex quo no. ꝙ renũciatio nõ nocet quã aduerſarius nõ accipiat qd eſt no. dignũ.[a] Uel hic nõ comparuit tanquã coraz iudice a quo. ſed tanq̃ coraz eo qui poteſt cognoſcere de appellatõibus interpoſitis ad papaz. ⁊ ſic nõ ob. ſ. de appel. ſolicitudinẽ. ⁊ c. licꝫ. de ſen. exco. li. vj. vbi dicit ꝙ adeundo inferiorẽ renũciat appellatõi iterpoſite ad papam. ⁊ facit qd no. in Spec. de primo decreto. §. iam de effectu ꝟ. qd ſi iudex. ¶ Oppo. dicit hic ꝙ delegatus ẽ ñ apoſtolicus. lꝫ ex iſerioribus ꝑſidis põt in poſſeſſionẽ mittere ex primo decreto. ꝯ. ff. de iuriſdi. om. iud. l. iubere cauere. So. illud de iure ciuili. hoc de iure canonico. ¶ Et nota ꝙ raro alibi repit ꝙ delegatus inferioris a principe poſſit in verã poſſeſſionẽ mittere. ¶ Op. ꝙ iudices potuerint taxare expẽ. de qbus forte eis ꝯſtabat. vt inſti. ꝺ act. §. tripliciter. So. dicit gl. hic nõ ꝯſtabat vel etiam ſi cõſtaret ſi fuerunt ꝓbate per iuramentum ꝑmiſſa taxatione. ¶ Item nõ ꝓnũciauerũt de expẽſ. tpe ꝺbito. ſ. tempore preſtãde cautionis. Oppo. ergo nõ fuit ſeruatus ordo ergo ſnia nulla. So. ꝯcedo. Naz iſta l'ra nõ dicit appellatiõnẽ neceſſariã. vl' dic ꝙ iſte eſt ordo ſtatutus fauore partium nõ ꝑp rigorẽ iudicioꝝ ſeruãduz. ⁊ iõ valet ſnia tãq̃ lata cõtra iuris litigatoris. Aduerte vnum quod eſt no. dignum ꝙ ſi reus nõ vult recuperare poſſñonẽ nõ tenet reficere expẽſas. ⁊ eſt rõ qꝛ vera poſſeſſio quam ſequitur ſuccedit loco ſatiſfactionis. arg. ff. ad carb. l. de bonis. §. qui pupillo. ¶ Opp. ꝯtra. ver. hoc etiam. nam ſi deſeruit appellacionem. ergo tenet ad expẽſas. ſed appellatio fuerit iuſta. vt. ff. de iudi. l. deſtitiſſe. Sol. ꝺ nõ deſeruit vt dixi. ⁊ ſi deſeruiſſꝫ tamẽ per prius nõ fuit ꝯtumax. ⁊ iõ nõ tenetur ad expẽſas vi ꝯtumacie. ſed bñ poſſet teneri vi rei iudicate. ¶ Oppo. ſi miſſio nõ fuit facta legitĩe. ergo nõ debuit cauere de iudicio ſiſti. ſed dꝫ ſtatiz a duerſarius extra mitti. vt. ff. ſi mulier ven. no. l. j. §. j. So. ibi certũ. hic dubiũ ⁊ no. ff. de euic. l. minor. in prin. ff. de ſtatulib. l. ſtatuliberõnẽ idem Jnn. ¶ Quero que dicant iuſte expenſe. Rñ. incũbẽtes qꝛ recuperatio expẽſarum eſt ſtricti iuris. ¶ Quero quid ſi miſſus fecit expẽſas in ipſa re nũquid eas recuperet. Rñ. ſic ſi fuerint expediẽtes ſm Ber. ſ. fructibꝰ cõpẽſatis in ſumptibus.[b] vt. ff. de rei vẽ. l. ſumptus. ſicut i pignore conuẽtionali. vt. ff. de pignor. act. l. ſi neceſſarias. §. ſi. pone iudex miſit in poſſeſſionez. reus ſatiſdedit deinde iteruz miſit ex prima contumacia. Reſpondeo non valet qꝛ abſortũ eſt. vt. ff. de no. ope. nũ. l. cum procur. §. j. ꝟ. nam ⁊ ipſi. ¶ Pone iudex cõmiſit nũcio vt mitteret in poſſeſſionem tãdem reuocauit decretum. Rñ. nõ tꝫ miſſio licet nũcius ignoret de reuoca. vt. ff. de no. ope. nũ. l. opus nouũ qꝛ reuocatio eſt ipſo facto executor decreti. ¶ Itẽ omne mãdatuz re integra põt reuocari. tex. eſt ibi no. imo plus dico ꝙ licꝫ ſcdm decretũ nõ poſſit reuocari contrario imperio tamẽ ꝯmiſſio facta nũcio in executione ſcdi decreti põt libere reuocari. qd eſt no. ⁊ eſt rõ qꝛ iſta ꝯmiſſio eſt interlocutoria ⁊ forte minus q̃ interlocutoria. qꝛ iudex non loquit inter ptes ſed volũtatem ſuam explicat nũcio ⁊ in iſta ꝯmiſſione nõ requiritur pñtia alicuius partis ſicut neci delegatõe. eſt igit iſta cõmiſſio qdaz actus de ꝑ ſe nudi ⁊ reuocabilis miniſterij. ⁊ facit. ff. de acqui. poſ. l. qui abſẽtia. ¶ Itẽ ar. ꝙ bãnũ vel excõicatio nõ tꝫ ſi contumacia non precedit nec ẽt captura debitoris qꝛ ſi nõ põt capi reus. vt ff. q. ex cau. in poſ. ca. l. fulcinꝰ. §. ſi in oĩe multominus ꝑſona niſi ꝑpataſſet ſe ad fugã. vt no. ff. ꝺ pig. l. queſitũ. Unuz ſcias ꝙ aut ẽ actio pura aut in diẽ aut nulla. Primo caſu ſi obſtat exceptio nõ tꝫ miſſio. vt. l. j. §. hec ỽba. ff. ne vis fiat ei. Scdo caſu idẽ lꝫ actio ſit nata ante diez certã. qd tñ fallit in actione mãdati que ante diem certaz ipſo iure ſi naſcit ẽ eõ qꝛ mãdatũ dꝫ ipleri i forma ⁊ tpe. iſte eſt caſus vnicus in iure. ff. mãdati. l. ſi mãd. uero tibi vt ꝑ me i diez fideiubeas. in pri. Tercıꝰ caſus qñ nulla ꝯpetit actio clarꝰ eſt qꝛ ſi nihil debet. ergo ꝓ nihilo ſit miſſio. fallit vbi petit ⁊ debet cautio de futuro. vt. l. is cui. in pri. ff. vt in poſ. leg. ¶ Quero qd ꝺ executore deputato ꝑ teſtatorem ad virgines maritãdas nũquid in ꝯtumacia hẽdus dꝫ poni i poſ. bonoꝝ. Rñ. ſic. ar. ff. ꝺ reli. l. ſi quis ſepulcrũ. vꝫ ꝓ dotibꝰ puellarũ q̃ ſunt apte nuptui. qꝛ hꝫ ỽba ꝓ virginibus maritãdis exigũt nuptias vt ipleat ꝯditio. vt in auc. de ſan. epi. §. ſed hoc pñti. vñ executore ſe obligãte ad dotẽ executorio noĩe tenet hẽs vel ꝓ puella ſoluẽ vel executori ꝯſignare vt ipſe exeq poſſit. ar. ff. de le. ij. l. titiꝰ. ⁊ ſi hꝫ nõ facit patit miſſionem. ar. ff. de do. pla. l. theopõpꝰ. qd dixi circa. §. hec ỽba fallit in exceptiõibus mere odioſis que ſi non ſunt oppoſite nõ reddũt decretũ nullũ ſm glo. ar. ꝯ. ff. ad maced. l. tã ⁊ ſi. qd eſt verius. vel dic ꝙ ſicut mutuũ nõ obligat patrẽ ita nec ſnia lata ꝯ filiũ. ⁊ ita loquit ibi qꝛ originalis cauſa inſpicitur. ſed in caſu dicte glo. alia rõ eſt. Nam qui ſcienter obmittit exceptionem vr ei tacite renunciare. ⁊ ideo ꝑ ſcdm decretũ ad ſimilitudinẽ diffinitiue ſnia precludit me. vt. ff. de petur. l. corpe. ⁊ C. ſen. reſcin. nõ poſ. l. peremptorias qñ ſcdm ꝺcretũ traſit in rem iudica. Nam oĩs ſnia a qua põt appellari vel recurſus haberi tranſit in rem iudicatã niſi ꝯdicatur. vt. C. de arbi. l. pe. C. quõ ⁊ quãdo iudex. l. ab eo

[a] ¶ Adde ꝓ hoc facit id qd no. alibi idez bal. in l. j. ij. nor. ꝑ illũ tex. C. de reſcin. vend. ꝙ q̃ ſi acceptat verba aduerſarij ſi põt ſe ex illis ỽbis iuuare idez ſi diſſimulat qd eſt notã. ſm eũ. ⁊ vide plene ꝑ do. Jaſ. in l. poſtq̃ liti ſ. j. colũ. C. de pac.

[b] ¶ Vide Franc. ac mẽtez notabil. ce. ⁊ io bã. de imo. in cõſil. cap. icip. l. omni q̃ vertet inter ſe Joã bñ colũ pe.

ab eo. Bal. doctor.

I adverſarius. Si re⁹ citatus ſe abſentat nec pcuř. vel ali⁹ cũ defendit mittiř actor in poſ.rei petite cã cuſtodie. Caſus. Dicit ꝙ ſi citatus ad cãm ſe abſentauit ad loca remota adhuc citabiř publice ad domũ ⁊ ſi nec defenſor ꝯparet mitteř actor in poſſionez rei petite cã cuſtodie. ſi hoc pz.h.d. ¶ Tractat hic Inno. an ad domuz debeat fieri citatio ⁊ dicit ꝙ pňs pſonalř abſens ad domũ. fallit ſi latitat qr tunc indiſtincte ſufficit ad domum ſiue añ lit.ꝯteſt. ſiue poſt ⁊ pluriř dolus poſtq̃ ſemel cõparuit. Item ſi clericus nõ reſidet in eccl'ia vel mariť nõ habitat cũ vxore ⁊ vbicũq; teneař aliquis aliqd facere abeſt. ¶ Idẽ ait ꝙ poſt lit.ꝯte. ſemp ſufficit citatio ad domũ. ¶ Idem ait ꝙ inqlinus dz citari i domo in qua habitat. ¶ Idez ait ꝙ vagabundus q nõ hz domiciliũ. Dicit archi. ꝙ locus vbi qs ſemel facit reſidentiam ſemp dz ꝓ domicilio reputari vt ipſe eleganter no. xi. q. j. clericus. dicit Inno. ꝙ oĩs qui dicit nolo venire intelligiř ꝑemptorie citatus. dicit Innocẽ. de arbi. ex parte. Ibi poſt citationis qui enim ſe abſentat poſtq̃ citatus ẽ ceſeř in dolo ſi procuratorem nõ dimiſerit niſi ali⁹ cũ ſine mãdato defendat. vt hic. ⁊ ff. de ie. ij. l. eundẽ. §. j. q̃. l. eſt ad hoc notabilis. Ibi ad remota ex hoc maxime pſumitur fraus ⁊ latitatio qr ingerit difficultatẽ aduerſario ⁊ no. ꝙ dolus eſt fraus citari ꝓbař p indicia ⁊ ẽt p ꝯfeſſionẽ factam extra iudiciũ. vt no. ff. q. ex ca. in poſ. ea. l. fulcinius. §. qd ſi latitare. ſup illo v̓bo. aĩus. n. latitãs. ⁊ in. l. apoſtolum in principio vbi eſt bona glo. ꝙ facto datur voluntas intelligi. vt de inſti. ⁊ ſub. l. reprehendenda. ⁊ hoc facit ad q̃onem ſtatuti dictantis ꝙ accuſatus de crĩe capitali teneař infra certũ tpˢ r̄ndere. iſte aũt ꝓcurauit ſe ꝑ aliũ iudicẽ detineri qð ꝓdeſſet niſi eẽt in dolo. vt ff. de cu. reo. l. ij. §. ſi. ¶ Quero ſtatuto caueř ꝙ niſi quis fuerit pſonaliter citatus ab anteceſſore ſucceſſor in officio non poſſit ꝓcedere. modo citandus latitat q̃riř qd ſtãdũ ⁊ vř ꝙ iuris fictione cenſeař pſonalř citatus ne de ſua malitia glorieř. ¶ In ꝯtrium vř ꝙ fictio nõ hz locũ in ſtatutis ⁊ hec vera debemus enim ſtare verbis ſtatuti. vt. l. j. §. his q nauem. ff. de exercito. ſi enim ſtatutũ aliud voluiſſ; aliud ſcripſiſſet. vt. C. de cadu. tollẽ. §. ſi autez ad deficiẽtes. ¶ Quero vtrum bãniti patiant̃ ſcðm decretũ ⁊ vř ꝙ non qr abſunt neceſſaria cã nõ cã fraudatõnis. In ꝯtriũ ẽ vitas. vt. ff. qui. ex ca. in poſ. ea. l. ad cognitionẽ. ⁊ ibi no. ¶ Nõ ob. ꝙ requirař latitatio qr vex ẽ in his q latitare pñt ſecus in his qui nõ poſſunt latitare. vt. l. ſi minor. ⁊ ff. de bonis aucto. iudi. poſ. l. apud iul. ff. qui. ex ca. in poſ. ea. Ibi procuratorem. nunqd ille cõparere non põt cõparere tñ dz ſi eſt in territorio iudicis teneař ad quẽlibet actũ dimittere ꝓcuratorẽ ꝯſertim ad iurandum de calũnia in aĩa ſua. hẽa gl. ordinariã ꝙ non. ff. de here. inſti. l. ſiquis inſtituař. Ibi domino. ꝙ ſemel citatus poteſt poſtea in ſingulis actib⁹ ſucceſſiue citari domi. ſed que domus eſt iſta reſpondeo triplex eſt domus. ſ. ſolite reſidentie ⁊ familiaris hereditaria vt. C. vbi ſena. vel clar. l. j. ⁊ ff. ad munici. l. ſiquis inſtruct⁹. Alia eſt domus debite reſidẽtie. verbigratia. eccleſia vbi curator debet facere reſidentiam ⁊ tunc diſtingue. aut dz facere ⁊ nõ facit ⁊ citabiř ibi. aut non dz facere ⁊ facit. ⁊ tunc aut eſt qð de ipſa eccl'ia ſeu bñficio ⁊ citabiř ibi. aut de alia re ⁊ tũc citabiř ad domũ ſolite habitatiõis ſz Inno. Idem ſi ſit qð ꝯiugiũ inter virũ ⁊ vxorem. qr vxor citabit viruz ⁊ ecõtra in domo vbi debent matrimonialř. ſ. ſimul habitare. ſed vbi de alia re nõ conſiderabiř quid fieri debeat ſed qd fiat ſm Innoc. verius eſt ꝙ citatio domi dz fieri ad eam domum ex quo ſit veriſiř ad citatuz ꝑuẽtura notitia p vicinos ⁊ amicos veniunt ẽt vicini ⁊ ẽt vt no. ff. de no. ope. nũ. l. de pupillo. §. ſiquis forte. vbi eſt bona glo. Et eſt tertia domus in qua ꝓprie quis nõ habitat ſz tantiſper hoſpitař vt ꝑegrinus ⁊ aduena. ⁊ ad iſtam domuz non põt fieri citatio qr ñ diciř ꝓprie quis ibi eſſe vñ ſtatiz eſt diſcuſſuros. vt. ff. de his q deie. vel effu. l. j. §. ſi. ⁊ ff. de iur. l. lex cor. §. domũ. ex hoc ſequiř ꝙ peregrini ⁊ aduene non pñt citari niſi pſonaliter inueniantur. ¶ Quero num quid vniuerſitas poſſit citari ad domum. ⁊ videř ꝙ nõ qr nõ habitat certũ locũ. ſz vnuſqſq; habitat in domo. dic cõtra qr citabiř ad locũ vbi publice ꝯſueuit ꝯgregari. vt. ff. de regu. iur. l. nõ põt dolo carere vbi glo. ſingul'a. ⁊ ſi nõ vult ſe cõgregare intelligiř latitare ſe ⁊ patiř ſm decretum ſicut quelibet priuata pſona. vt. l. item cor. §. ſi. ff. ꝙ cuiuſq; vniuer. no. vbi ẽ homo tex. Ibi no. appareat. nũquid hoc ipſo ꝙ quis defendiř preſumař ꝯtumax precedẽte citatione cũ tñ ꝯſtat ð eius abſentia. rñ. ſic. ſecus ſi citatio non ſit legitima. vt. C. ð accuſatorĩbus. l. ſi accuſatoribus. vř ſi nõ ſit ortatoria. ff. iudicatũ ſolui. l. vir bon⁹. Ibi nõ appareat. quero quomõ liquebit de iſta negatiua. rñ. dicit glo. ꝙ ri mari oz. an ſit q defendere velit. ⁊ dico qð ſufficit iſta rimatio ſi fiat per tubã in palatio. ⁊ ita itelligo glo. no. que eſt in. l. iij. §. ſi re⁹. ff. iudi. ſol. ¶ Quero ð duob⁹. ꝓmo vtrũ valeat citatio fcã ad domũ. dicit Accur. ꝙ nõ eſt expeditum. an valeat citatio fcõ ad domuz[b]. ff. de appel. l. ex cõſenſu. §. cũ. ⁊ iſtud v̓bum nõ ẽ alibi in iure ciuili ⁊ forte intellexit nemie ibi inuẽto. i. nec inuẽto ꝓcipali nec alio ð familia qui poſſit ei renũciare quia forte dom⁹ erat clauſa. ⁊ nemo tũc habitabat vel ſi erat aliquis qui habitaret nõ hẽbat ſenſum itellectus. ſed finaliter gl. ibi tenet ꝙ iſta citatio valet ſaluo ꝙ veram cõtumaciaz nõ iducit. Sed Inno. dicit hic ꝙ nõ valet niſi i tribus caſibus. ꝓmo ſi ꝓceſſit citatio vel comparitio perſonalis. vt hic. ſecũdo ſi latitet. vt. d. §. quid ſi latitare. tertio vt perueniař ad decretuz primum ſi ad ſecũdum vel ad diffinitiuam ſentẽtiam. niſi forte in ſubſidium quãdo perſonaliter iueniri nõ poteſt. tũc eni ad diffinitiuã procedi poteſt. vt. C. q̃ñ ⁊ quando iudex. l. ab eo. C. de anna. excep. ⁊ ꝓfectius. Sz cur nõ ad ſecũdum decretum ſicut ad diffinitiuam ſniam. rñ. qr in ſecũdo decreto capiř res que nõ debeř nec ẽ in obligatione ſed diffinitiua ferř iuris actõe ſuper re debita ⁊ ñ cõſiſtit i noui iuris creatõe. ſed i iure iam queſito. ¶ Queſto qñ reus vel actor abeſt. vtrũ ſint citãdi amici. Ber. dicit ꝙ ſic. tu dic ꝙ nõ ſunt ð neceſſitate citãdi qr nec admittẽdi ad ꝯtradicẽdum niſi vt poſſint allegare cãm abſentie niſi in caſibus expreſſis in iure. vt. l. j. §. ſi. ff. de vẽdi. inſpi. ⁊ ſic vbi reperiř qð debeat citari ẽ ibi ſpale. Preterea nec cognati nec affines ſunt de neceſſitate citãdi quia affectio nõ facit eos procuratores nec defenſores cum mãdato. vt ff. iudic. ſol. l. iij. §. ſi forte. vbi tex. ſingularis. ⁊ C. ð ꝓcuratoribus. l. exigẽdum. ¶ Sz nũquid mulier admitteř ad defendẽdum. reſpõ. nõ. ¶ Quid de ſcholari qui ſtat i loco cã ſtudior. dic vt not. in auc. de exhibẽ. re. §. ſancimus. Quid de aduena amico. reſpõdeo nec iſte. vt ſingulariter no. ff. de procura. l. neq; femina. niſi ad allegãdum cauſas abſentie. vt no. ff. de neg. ge. l. liberto. §. ſi. ⁊ no. ff. ð reg. iur. in co. §. nemo. Baldus.

a ¶ Vide plene p do. marianũ ſo cinũ in ſua elegãti repetitione rubri. ð ol. la. iiij. colũ.

b ¶ Adde ꝙ citatõ ad domũ citruz admiſſa eſt cuz perſona citãda inueniri nõ põt vř ei⁹ ꝓcuř. ⁊ ſic i ſubſidiũ ſecũdũ ꝙ ꝓbař. ff. de oã. iſec. l. iij. §. pretor ait. ⁊ ibi plene ꝑ Alexã. ⁊ doctor. de hac mã ad ũ vnuz no. ꝙ Innoc. ꝙ eſt fortis ſi iudex ſimplř in commiſſiõe citatiõis faciende nũcio i poſuerit vt pſonalř vel ad domũ citãdo ꝓcipiat quatenꝰ coraʒ eo ꝯpareat ⁊c. itelligiř ipſa cõmiſſio ſine mãdato iudicii ſcðz iuris ordinez hoc eſt vt erat ad domũ ſi ſi poſſit cũ pſonaliter inueniꝛe ⁊ ð ipſuz dz dare nũcius i ſua relatõe referre ꝙ illũ diligẽter inqſierit eo que nõ iuẽtum eum ad domũ citauit ita no. cõſi. Raph. ful. i cõſil. lxxij. icipiẽ. facto inſuper.

¶ Ut lite pẽdente nihil inouetur. Rubrica.

Emoria. Lite pẽdẽte re⁹ cõmodo poſſeſſiõis ꝑuari nõ dz. gl. ponit caſuz. dicit Inno. ꝙ inouata iudicio pẽdẽte valẽt dũmõ nõ fiant i ꝑiudiciũ iuris aduerſarij. Innoc. Ibi nullum preiudicium. no. ꝙ papa reuocat factuz ſuũ erroneum vel iniuſtum vel potius declarat nõ ꝑiudicare. vt. ff. de vulg. ſubſti. l. ex facto. in princi. ¶ Et no. arg. qd lite pẽdẽte ſup hẽditate paterna inter legitimũ ⁊ ſpuriũ nõ poſſit ſpurius legitimari qr lit. pẽdente nihil dz inouari. ff. de admi. tuto. l. cirographis. §. j. ⁊ idẽ ſit cautus legitimus ꝙ mortuo pře ſtatiz moueat q̃onem ſpurio de ſtatu ⁊ hẽditate. Ibi iuris ſucceſſoribus. no. poſſeſſionẽ ⁊ eius bñfactũ trãſire ad ſucceſſores. Ibi eſt. i. eſſe diciř. Ibi tu ⁊ ꝓdeceſſores. no. ꝙ ſicuť predeceſſores litez ſucceſſori. Ibi deferre. ſ. lite pẽdente ⁊ facit ad ti. Hoſtiẽ. ¶ Item no. hic ꝙ honor ⁊ gloria vnius eſt diminutio alterius. ¶ Item no. ꝙ in dioce. alterius nemo petat ſtatũ honore. ⁊ ẽ argumẽ. ꝙ preter ducem belli nemo poſſit erigere vexillum principale nec valet in hoc conſenſus ſubditorum quia nõ debẽt preeſſe qui tenẽtur ſubeſſe. vt. ſ. ð cõſti. eccl'ie ſancte marie. Sz nõne monachus intrans ſcholas non dimittit habitum. reſpõ. qualitercũq; accedat ſi. Bal. ſup decre.

gruū ē humilitatis ⁊ neceſſitatis nō faſtus honoris ⁊ ꝓlationis. dicit Auguſtinus ꝙ magna abuſio ē dn̄am ancillari ⁊ ancillam dominari. ⁊ facit ꝯtra ſubditos captiuantes regē ſuū. C. de ſer. expor. moueor. ¶ Itē facit contra eos q dicūt ꝙ caſtellatōes dominantur hominib⁹ cū potius ſint boīuꝫ miniſtratores. dicit Tholomeus ſcia ſtellaꝝ ex te ⁊ ex illis ē. dicit medicus ꝙ radicalis ſcie medicine ē ſenſus nō aſtra. dicit ſapiēs nālis. ꝙ ſapiens dominabitur aſtris. Et ideo influentia aſtroꝝ nō excuſat delicta reoꝝ niſi tollat ſm intellectū. ¶ No. ſſhcite factum reuocari. No. ea que ſunt dignitatis ac inſigniorum poſſideri. No. in dioceſi aliena nō licere vti titulis dignitatuꝫ quia hoc derogat honori dioceſani. ¶ Deinde nota ꝙ quattuor ſunt patriarche qui poſſunt vexillum ſancte crucis añ ſe portare vbicūqꝫ locorum ꝓterqꝫ in vrbe romana ⁊ in pape pñtia. ¶ Ultimo no. ꝙ ď priuilegio cognoſcit̃ vtrum ſit per ſurreptōem in preiudiciuꝫ alterius ꝯceſſum necne. Nam ſurreptitia impetratio nō tꝫ etiam ſi ſanctus ſit ille qui impetret ſicut erat hic beatus Thomas cantuarienſis vnde propter meritum vite nō ē recedendum a iuris diſpoſitione.

1 **Laudabile.** Lite pēdēte ſub cōiugio ñ ē ꝯiugibus īterdicēdū carnale cōmertiū. h. d. ille tñ q eſt ꝯſcius ipedimēti peccat ſi exigit carnaleꝫ copulā. ¶ Quid ergo ſi ambo ꝯcurrūt in exigēdo. rñ. neuter peccat. ar. ff. ſi q̄ pau. fe. di. l. j. §. cum arietes. ⁊ ff. ad l. aquil. l. quēadmodū. §. ſi nauis alteram. Bal.

c **Eccleſia ſancte marie**

¶ Glo. ponit hic cām ſimul in tribus decre. ⁊ h. d. Qui rem litigioſam alienauit ita ꝙ teneri nō pōt oꝫ equalentem reſtituere in locū illius quā alienare nō potuit. h. d. iſtud. c. Eſt ſequēs caſus. Lite pendēte lite ⁊ regia. inter eū ⁊ ecclam ſancte Marie ď malato corā laurētio iudice poſſeſſiōes de qbus erat lis trāſtulit in monaſteriū ſancte ſiluestri ꝑmutatiōis titulo qꝫ dictū monaſterium locauit alteri. modo eccla ſcē Marie ſignificauit hoc pape. papa mandauit dcō monaſterio ſancti ſil. qđ decetero non alienaret in alium niſi eccla vellet experiri de vitio litigioſi ꝯctus vel rei vē. ⁊ obtinuerit ꝯtra monaſteriuꝫ ꝙ laborauerit in vanuꝫ. ꝗ monaſterio nō valente reſtituere poſſeſſionem que ad manus alteri⁹ ſit deuēta. ¶ No. ꝙ ꝯuentio rei vendicatōe ſit inhibitio per iudicē ne lite pēdēte poſſeſſioneꝫ in alium trāſſerat. Quid ergo ſi trāſſerat in aliū. rñdeo nō valet. Nā ille in quē fcā ē trāſlatio ſtatim cogit̃ poſſeſſioneꝫ dimittere vl̃ ſaltem lata ſnīa ſit in euꝫ executio recta via. ar. ff. ſi mulier in poſ. mitta. l. j. §. neceſſario. ff. de ꝯtrahen. emp. ſiqs ſciens. ff. ď polli. l. pollicitatōib⁹. ff. de admi. tuto. l. cirographis. §. j. ff. de peti. here. l. diuus ⁊ qđ not. Cy. in l. vnica. C. de alie. iudi. puto ēt ꝙ iudex ꝯpellere poſſit poſſidentem ad idoneam cautōem pſtandaꝫ de poſſeſſione nō trāſſerenda vel fraude cōmittēda. ꝓſertiꝫ ſi pſona ſit ſuſpecta quo caſu poſſꝫ ēt poſſeſſio ſequeſtrari ſi eius nollet cauere. ar. ff. qui ſatiſda. cog. l. ſi fideiuſ. §. ſi. ¶ In tex. ibi ſucceſſerūt qꝛ fuit facta ꝑmutatio. ar. ff. de leg. ij. l. imperator. §. ſi. ⁊ ff. de peti. here. l. ſi ⁊ rem ⁊ ꝑcium. Ibi in vanum. No. ꝙ fruſtratorium ē iudiciū cuius executio ꝓcedit in vanū. vnde iudex dꝫ ꝓuidere ne hoc poſſit ſequi qđ eſt no. Gio. colligit hic ar. ꝙ res que ſuccedit in locū alterius rei ſuccedit cuꝫ ſuo cū ſuiſqꝫ vitijs. vñ poſſit hic tractari mā actionis ſubrogate de qua. ff. ſiqs cau. l. ſi eū. §. ſi iniuriaꝝ. ⁊ c. in ꝓſenti per Cy. ⁊ l. certi ꝯditio. in prin. ff. ſi cer. pe. ⁊ ff. de do. cau. mortis. l. qđ debitori. per Jac. de are. ff. de ꝯſti. pecu. l. item illa. §. j. ff. ſiquis teſ. lib. eſſe iuſ. ſue. l. j. §. j. per Ber. ¶ Sed de iſta materia de actionibus ſubrogatis ſi ptinet ad noſtrum. c. ſimiliter nec materia de actionibus coequalibus. Nā noſtrū. c. nō tractat de hoc ſed tractat de rebus ſubrogatis ⁊ circa res daſ doctrina ꝙ iam oibus ſpālibus ⁊ determinatis ⁊ circūſcriptis certo mō ſi ſubrogat̃ vna res loco alterius ſed in vniuerſalibus ſic quatenus licita ē reꝝ ꝑmutatio. vt no. ff. de verbo. ſig. l. labeo ⁊ ff. ď rei vē. l. inſ. p Cy. ⁊ alios. ⁊ ff. ď here. vē. l. vēdita ex hereditate. ⁊ ff. de pig. l. cū tabernā. ff. de dona. inter viruꝫ ⁊ vxo. ſi donate. §. ſi ſpōſus. ff. de cōdi. ⁊ demon. l. filie. §. actitata. ff. de diſtrac. pigno. l. j. ff. de admi. tu. titium ⁊ meuiū. §. altero. C. ď rei vē. ſi vt proponis. ff. ſi cer. peta. ſi ex pecunia. Quod dixi ꝙ actionibus ſpecialib⁹ non ſubrogat̃ lex loco rei nec quatenus. fallit in caſibus. Nam res empta ex pecunia vſuraria ſuccedit loco pecunie. vel ſaltem ē obligata p reſtōnem vſurarū. vt J. ď vſuris. c. cū tu. ſm Ber. Item fallit in re empta de pecunia eccleſie qꝛ efficitur eccleſie ſi empta ē per platum vel rectorē eccleſie licꝫ inſtrumētum loquatur in perſona tertij. vt J. ď pecul. clericorum. c. inquirēdum. tamen dicūt ibi Ber. ⁊ Inn. ꝙ eccleſia hꝫ rei vē. ſed nō dn̄iuni qđ nō trāſſertur niſi ex tradētis conſenſu. vt inſti. ď rer. di. §. ſiquis a non domino. vel dic ꝙ vtile dn̄iuꝫ trāſfert̃ auctoritate canōis. opꝫ tñ ꝙ eccla ꝓbet ď propꝛietate pecunie que preſumitur ſi prelatus numerauit vel numerari fecit. vt. C. ſi cer. pe. l. nō vñ originē. ⁊ ar. C. ď pig. l. ſi. ¶ Sꝫ qd ecce plat⁹ eccle mutuauit nepotibus ſuis mille iſti nepotes ide emerūt ꝑdia nūqd iſta predia efficiunt̃ eccle. Rñ. nā mutui ē ꝙ ꝓprietas pecunie acqrit̃ ipſi ďbitori vt ff. ſi cer. pe. l. ij. § appellata. ⁊ ꝯhit̃ obligatio nō ad eoſdē nummos in ſpē ſꝫ in gñe. igitur dcē res ſunt ď pecunia ďbitoris nō ď pecunia eccle. nec etiam eidē hipothecare. ⁊ iō nō ſunt eccle qꝛ nullo iure cauetur ꝙ cōtractu mutui pupillus vl̃ ciuit as hēat taciraꝫ hipothecā. ergo nec eccla qꝛ iſte tres pſone eqparant̃. vt. C. ď ſac. ſan. eccle. l. ſi. ff. ſi cer. pe. l. ciuitas. ſeqtur ergo ꝙ eccla habꝫ ſolum certi ꝯditionem ex mutuo ⁊ ꝙ dicti nepotes pñt has res alienare. Porro ſicut tutor pōt mutuare pecuniā pupilli ita prelatus eccle. vt. ff. ď adi. tuto. l. quotiēs. §. ſicut. ¶ Quid ſi platus iſtam pecuniā donauit nepotib⁹ ſicut ď ꝯſuetudine gñali faciūt plati. ⁊ dicit frater Jo. in ſūma ꝯfeſſoꝝ. rñ. ſi ponis donationē talē qꝛ ē moderata acqrit̃ dn̄ium reꝝ emptaꝝ ipſis curatoribus. ¶ Pone ꝙ eccla multū abūdat ⁊ quotidie ēt extneis largitur certe idem et poterit in ſuis. nō ob. C. ď ſac. ſan. ec. aut. quibuſcūqꝫ modis. ibi loquitur ī alienatōe rerum imobilium nō ī alienatione pecunie. vt no. ff. ad treb. l. j. §. qſitū. ſuu ibi optia gl. Sequitur igitur ꝙ id qđ ex pecunia poſſibilr̃ donato emitur poſſit alteri libere dē. ¶ Sed quid ſi nō apparet vtꝝ fuerit donata vel mutuata. rñdeo ſi ē magna quātitas ꝓſumitur mutuata. ſi aūt parua vel mediocris ex affectiōe pſonaꝝ ꝓſumitur donū. vt. ff. ď do. iter vi. ⁊ vxo. l. virum. ⁊ hoc ē ho. glo. ff. ſi cer. pe. l. cū quid. ¶ Quero quid erit de fratribus emētibus qſtas a maiori abbate ſancti Antonij ⁊ ex lucro peculio emptū. vnde ē amodo propriū ſi cōuenientibus eccleſijs. vt. l. cui. ff. ď manumiſ. vero. añ nō ſunt dn̄i qꝛ regulares nō habēt ꝓpriū ſꝫ ſue ꝓceptorie acqrunt dn̄ium. vt. J. ď iudi. ďputati. ¶ Sꝫ nūquid papa pōt dicto queſtuario auferre dictū peculiū. rñdeo ſic quia ē domini⁹ dominatium ⁊ ius regia regum hꝫ in ſubditos ſuos. caue at tamē conſciētie ſue. vt. J. ď iudi. tū veniſſꝫ. ¶ Itē papa nō dꝫ facē aliqd iniuſtum[a]. vt. J. eo. c. j. nec inſero ſumme ꝯſciētie dꝫ haberi ratū. ⁊ hodie homines parū curant de conſciētia que ďbetur deo ⁊ magis curant ď fama q̄ ďbetur homini. i. ď virtute legis poſitiue q̄ quantum ad eum pro nihilo reputatur ſicut ſcriptū ē ꝑdā ſapiētiā ſapiētuꝫ ⁊c. ⁊ ita ſapiētia hui⁹ mū di ſtulcitia ē apđ deū. ¶ Sꝫ nūquid pro ďlicto queſtoris hui⁹ papa poſſit dcm̄ caſtrū confiſcare. ⁊ vl̃ ꝙ nō. vt. C. ď ſen. pa. l. l. ſi filius. dic ꝯtra qꝛ quicqd ꝑcipi plꝫ legū hꝫ vigorē ⁊ ad iuſtificandū ſuū placitum ſufficit queciqꝫ occaſio vt nūc facit J. d. M. monti ferra. nobilibus dalmache qꝛ tꝫ eos extra caſtrū eā p eius inuēta q̄uis nō infra. Nam cū pnceps ſit cā cauſarū non eſt de eius ꝑtāte euꝫ ingrēduꝫ cū prime cauſe nulla ſit cauſa cum id qđ prīmū aliud añ ſe habē nō pōt. ⁊ cum nulla reꝑiatur ſupior. ¶ Amplius quero qd ſi emptor ignorabat pecuniā eē eccleſie. vt. ff. ſi cer. peta. l. cum fundus. §. j. ¶ Sed pone ꝙ ſciēs nūquid pōt ꝯtra ecclam preſcribere. vl̃ ꝙ non. nam tu dixiſti ꝙ habet directum dn̄ium intelligētiū ex ꝯſenſu. ¶ Item de ſubtilitate iuris ciuilis qꝛ volūtas dn̄i transſert imediate dominium non titulus. vt ff. de

[a] ¶ Uide plene p do. Calderinū de bōitate & gneā in ſuo ſolemni tractatu ď ꝑtāte pape q̄ ſi ſommis poſt tractatu & marthe. no. mar h. ď ſuc ceſ. ab intel.

Digitized by Google

ff.de cõdi.ob cãm.l.iij.§.ſubtilius ergo rem ſuaꝫ nõ põt pſcribere.vt.ff.de vſucap.l.ſequit.§.plana.iſto tñ non obſtat qꝛ nõ pſcribit oñiuꝫ.ſed eius firmitudinẽ ꝛ irreuocabilitatem.vt.l.ij.C.ꝙ me.cã.ꝛ ff.de capti.l.in bello.§.ſiquis ſeruum.dic ergo ꝙ aut ẽ certus de iure ꝛ nõ preſcribit pp malam fidẽ.aut dubius vel errãs ꝛ ideꝫ qꝛ error iuris vel ſuppinus error facti i vſucapiõibus nocet licet ſecus i fructibus induſtrialibus.vt no.ff.de peti.here.l.ſꝫ ſi.l.§.ſcire vel dic ꝙ imo pſcribit ſpacio.xl.anoꝝ qꝛ i tali pſcriptione longiſſima iuris error ꝑdeſt qꝛ ceſſat dolus ꝛ pſcio nõ eſt viciata ar.ff.de abigeis.l.j.in fi.ꝛ ff.de libe.cau.l.illud. Sed pone nouiſſimus emptor cuꝫ res per plures manus ambulauerit.vt not.C.de rei ven.macer.neſcit quãtum ſit emptũ de bonis eccľie.ꝛ q̃ntum nũqd faciet.rñ.ingret ſtatem ꝛ iuxta pſciam veri ſequetur ſibi conſilium ſalutis. ¶ Si aũt h inuenire nõ põt tanquã dubius cenſet errare vt in facto.vt.C.de furtis manifeſtiſſimi.§.ſi autẽ dubius ꝛ.ff.ſi cer.pe.l.ꝙ te.neqꝫ enim dꝫ eſſe aliquis lege poſitiua vel conſcie vel boni moris ſe pſiliy vel nature vel ratione aliqua ius ſuum indiſcuſſum temere relinquere.ff.ð pe.he.l.illud. Dices tu iſte nõ dicit poſſidere pp loci ꝛ quote incertitudinem.ff.de acqui.poſſ.locus. Sol.ibi loquit qñ eſt icertitudo circa ſubſtantiam poſſeſſionis.puta q̃tuꝫ vel let vel quãrũ poſſe poſſidere ꝛ tenebat ꝛ poſſidebat licet pſcia eſſet icerta ꝛ ſi eſſꝫ icertitudo qualitatis nõ ſubſtantie poſſeſſiõis.vt.ff.ð acqui.poſ.l.iij.§.ſi ex ꝯtrario. ¶ Sꝫ quid ſi aliqs facit mercãriam cũ pecunia eccľie noie proprio.iſtud ẽ enim ꝯmodũ iduſtrie ꝛ ibi nõ videt acqrere eccľie.ff.ad.l.fal.l.ſi heres.ff.ð admi.tuto.l.tciuꝫ ꝛ.l.meuiũ.§.altero. Idem ẽ ſi de pecunia eccleſie ꝯ pdone emit caſtrum nomine proprio qꝛ licite appoſitũ eccľia nõ põt habere totum ff.pro ſocio.l.qui aũt.ff.ad treb.l.debitor.§.ſi.ff.ð acquir.poſ.l.ꝙ ſeruus.pone enim deinde vẽdidi nũqd eccľia efficitur dña p̃ret.ij.ar.ꝙ ſic.ff.ð fideiuſ.l.ita ꝛ ſi emptor pſcribat ꝛ rei vẽditor conuenietur ad pciuni.ff.ſi cer.pete.ſi eum ſeruum. ¶ Item fallit in re empta a marito ex pecunia data ſibi ab vxore ꝛ econtra.ff.de do.inter viꝝ ꝛ vxorem.l.vxor marito.ꝛ ibi no.de inſtru.loquẽtibus in pſona vxoris cum tñ re vera vir de pecunia propria emerit vꝫ ꝙ ad virum ptinet dꝫ tñ ꝓbari ꝙ vir ſoluerit pciuni vł alius eius mãdato. Nam i dubio ſtãdũ ẽ inſtro.vt not.C.ð fide inſtru.l.ſcripture.C.de ꝯtrẽ.ꝛ cõmit.ſti.l.optimam. ¶ Opponit ꝛ vř ꝙ nõ i vanũ qꝛ q dolo deſijt poſſidere ꝓ poſſore habetur. Sol.veꝝ ẽ quo ad ꝯdẽnationẽ tñ executio facti nõ poterit fieri in rẽ ipſam cuius reſtituẽdo nõ hꝫ facultatẽ ꝛ ſi dñs nõ põt pſequi velit ſuum ſicut dꝫ de iure. ¶ Querit glo.q̃ ẽ pena litigioſi ꝛ quõ inducat ꝛ qs ẽ eius effectus.ꝛ dic vt in glo.ꝛ adde.ff.de alie.iud.l.cum miles qð no.in.l.j.C.de pſcrip.lõ.tẽpo. ¶ Extra q̃ro nunqd p cãm criminalẽ inducat vitiũ litigioſi.rñ.non qꝛ nõ proponitur actio i rẽ vel in pſona.ſed agit ad merã vindictam ff.ð ſol.l.reo caſus.ff.de do.poſt ꝯtctum.ff.ð admi.tu.l.cyrographis.§.j.ff.de in integ.reſti.abſtinendi.ꝛ ibi p Gui.de cu.ꝛ Ep.ꝛ ideo in criminalibus nõ locum habet litigioſi pena de quibus legitur ꝛ not.i.l.ſi.C.de litigioſis.

e **Eccleſia.** Facta a ſuo iudice papa irritat.ꝛ ad ſe negociũ reuocat.ꝛ rem loco rei alterius aſſignat ꝛ iſtum eccleſia tanq̃ꝫ inania facit reſignari. ¶ Caſus.eccleſia ſancte Marie fuit ſpoliata ſua poſſeſſione.ſup hac cã ſenator vrbis cognouit ꝛ ꝓnũciauit.papa nõ curat ꝙ pronunciauerit.ſed quia ſenator qui eſt iudex incõpetens.nec ſtatutuꝫ vrbis potuit ei dare iuriſdi.ꝛ iõ poſtq̃ꝫ pdeceſſor eius ad ſe negocium reuocauit decernit irritum ꝛ inane. ¶ Item qꝛ monaſteriũ ſancti Sil.rem in aliuꝫ tranſtulit ꝛ reſtituere nõ poterat fecit ꝙ dcm̃ mõaſterium aſſignaret dicte eccleſie poſſeſſiones equalentes ꝛ qꝛ erãt aliy obligate fecit eas liberari ꝛ cyrographuꝫ crediti tradi eccleſie antedicte. Ibi locationis eiꝰ.nota.qð vitium litigioſi impedit locationem qꝛ fit in fraudeꝫ hĩcẽt appꝫ fraus eo ipſo ꝙ monaſterium nõ poterat poſſeſſionẽ reſtituere. Ibi bonoꝝ viroꝝ.no.pretiũ ꝛ equalentiaꝫ cõmitti arbitrio boni viri ſic.C.de ſecun.nuptijs.l.hac edictali.§.is illud. Ibi liberari.no.ꝙ ille q tenet dare cãbiũ dꝫ tradere a creditorib' liberatũ. Ibi reſignarũt.no.ꝙ q reſignat inſtrm̃ tacite ꝯfitet ſibi fuiſſe ſatiſfactũ.ſec' ſi reſignat pignus.qꝛ ſublato acceſſorio.ñ pp h tollit pncipale.vt.ff.ð pac.l.poſt q̃ꝫ.ꝛ.l.ſi tibi.§.ð pignor.ꝛ.C.ad velle.iubemus. Et ẽ alia rõ dile.vt i glo.ff.de lib.le.l.petitor. Baldus.

b **Dilectus.** Nõ ob.priuilegiũ ipetratũ lite pẽdẽte de lite ñ habita mẽtiõe ꝛc. ¶ Caſus.coraꝫ iudicib' delegatis qbuſdã de decimis noualiũ qð vertebatur iter rectorẽ euiſdẽ eccľe baptiſmalis ꝛ quẽdã prioꝛꝫ ꝛ mõachos que pẽdẽte abbas maioris monaſterij ſui ꝓ ſe ac mẽbris ſuis ipetrauit priuilegiũ percipiẽdaꝝ decimarũ noualiũ ſeu de nõ ſoluẽdo ipſas.ꝛ qꝛ dictus prior erat de mẽbris dicti abbatis maioris nolebat vti dcõ priuilegio.ob ꝙ nõ põt qꝛ fuit ꝯceſſiũ lit.pendente lit.nõ habita mẽtione.dubiũ erat qꝛ nõ ipetrauerat prioꝛ ſꝫ abbas maioris monaſterij. Sꝫ rñ.ꝓ eodeꝫ eſt qð fit p ſe ꝛ qð fit per aliũ icludẽtẽ ſe. Ibi pſona.dꝛ pſona p ſe ſonãs.i.rector pre poſitus prior ꝛ ſilẽs. Ibi vẽdcare.i.defendere ꝛ nõ ſoluere eccľe baſſa ville cui debebant de iure tãq̃ꝫ eccľe baptiſmali cũ eẽt.i.fines ſue parochie. Ibi pdicta.no.ꝙ ſola lit.pẽdẽtia etiam ſi doloſe nõ taceat ipedit vires' priuilegij. No.q tacet lit.pẽdentiã tacet veritatẽ.opꝫ ergo ꝙ lit.pẽdẽtia ſup ipſa litis pẽdeña impetret expſſe.vt.ff.ſiquis cau.l.q aũt.in principio. ¶ Quid ð ſtatutis terraꝝ virtũ porrigant ad lites pẽdẽtes de qbus in ſtatuto dõ fit mẽtio.dicit hic Inno.ꝙ nõ qð veꝝ eſt ſi diſponũt ſup deciſoriys.vt in auc.vt cũ de appel.cogẽ.in prin.ꝛ.C.vt lit.pẽdẽ.te per totũ.ſꝫ ſi diſponũt quo ad ordinẽ iudiciy tũc ſeruabũtur quo ad reliquũ ꝓceſſuꝫ.vt.C.ð iura.cal.l.ij.§.ſi.vñ ſi lite pẽdẽte fiat ſtatutũ ð cauſis ꝯpromittẽdis dꝫ locũ ẽt in litibus pẽdẽtib' qꝛ iſtð reſpicit magis ordinẽ ꝓcedẽdi.i.corã quo ꝛ qualr ꝓcedat q̃ꝫ deciſionẽ cãe niſi ſorte ſit alterata deciſio p ꝑtatẽ arbitris attributã. ¶ Quid ſi lite pẽdẽte nõ ipetrat priulegiũ.ſꝫ venit pſecutiue ad aliũ.puta ad ſucceſſiõeꝫ ordinis clericalis.dic ꝙ nec hoc priulegiũ trahit ad lites pẽdẽtes ſup quo is legiſta hẽs gl.ordi.ff.ð leg.j.l.nemo poteſt. Bal.

a ¶ Illud dictũ refert ꝛ exclamat d.Iaſon i.l.ſi.l.ij.col.in ver.itẽ pro ampliatiõe .C.vt lit.pẽ.dicens eſſe ſingulare ꝛ hñ notãduꝫ qꝛ alibi non egit.

¶ De ſequeſtratiõe poſſeſ.ꝛ fructuũ. Rubrica.

a **Ob hec.** Propter ꝯtumaciã rei res ab eodẽ petita ſeqſtrari ñ dꝫ.ꝛ ſunt due ptes. In pria põit narratio ꝓceſſus ꝛ interptatio celeſtini ſequeſtratio ꝛ delegatio p eũ fcã. In ſecũda ibi.n.ẽ pape ꝓnũciatio.que duo ſeqt.prio reuocat ſeqſtratõeꝫ ꝛ rẽ reponit in ſtatũ pſtinuꝫ.ſcdo iubet expẽſas reſtitui ꝛ de iudicio ſiſti caueri ſecũda ſcde ſibi moderatos. ¶ Caſus.queſtio vtebat iter abbatẽ ꝛ archiepũꝫ ſup qbuſdã decimis ꝛ poſſeſſioĩb' fuit delegata epõ veronẽſi qui in poſſeſſorio puꝫ pro epõ tulit ſententiam corã quo iudice delegato abbas ſup petitorio petebat ſibi iuſticiã miniſtrari.archiepõ excipiebat qð cauſa ꝓprietatis nõ erat ſibi cõmiſſa.delegat' reputãs archiepm ꝯtumacẽ q temere declinabat.miſit abbatẽ i poſſeſſionẽ rei petite a qua archiepõ eũ expulit. Iſta fuerũt nunciata pape interptando ſuũ reſcriptuꝫ ꝛ dixit ꝙ vtraqꝫ cã ſuit cõmiſſa.tum pp mãꝫ vboꝝ qꝛ indiffinite.tũ pp vtriuſqꝫ cauſe cõiuꝫ ꝯtinẽtia.i.ꝯnexioꝛ ꝛ cõmodioꝛ examinatio nõ dꝫ diuidi ꝛ vltra ꝓceſſit pro bono pacis ꝛ ſedatiõe armoꝝ qui poſſeſſionẽ ſequeſtrauit apud epiſcopos regiuꝫ ꝛ mutinenſeꝫ mandans eis ꝙ de cã poſſeſſionis ꝛ ꝓprietatis plenius recognoſcerent in cã ꝓprietatis.interiꝫ deceſſit iſte papa ꝛ ſucceſſit ei Inno.iij.qui reduxit cãm i eo ſtatu in quo erat antequaꝫ cõmitteret dictis epiſcopis regio ꝛ mutinenſi.ꝛ dũ ſequeſtrũ tãquam iuri contrariũ reuocauit expſſe.veꝫ qꝛ archiepus fuit contumax.i.rebellis temere declinãdo iuriſditio.cõdemnauit euꝫ in expenſis factis per abbatẽ a die quo veronẽſis epus ipſum abbatem in poſſeſſionem induci decernit vſqꝫ ad tempus quo archiepõ obtulit cautionẽ ſtãdi iuri quã obtulerat coraꝫ Bal.ſup dctre.

Digitized by Google

regio ꝛ mutinẽſi ep̃o. ¶ Mandat inſup archiep̃o ꝙ ẽ no
no pſtet cautiõem de iudicio ſiſti. l. ſ. corã ep̃o veronẽſi ad
quẽ cognitio redierat eo ꝙ Jnn. in eũ ſtatum reduxerat
cãm antedictaꝫ. ¶ Jn tex. ibi partim ꝛc. no. ꝙ ſup eodeꝫ
libello põt ſnia ferri ptiꝫ pro vno ptim ꝑ altero. J. ẽ teſta.
Rap. C. ſi aduerſus rẽ iudicatã. l. j. in glo. Jbi officio ſuo.
no. ſniam latã ſup poſſeſſorio ſtatim trãſferri in reꝫ iudi.
quo ad pronũciantes ꝛ hoc quo ad ꝓnũciatõem nõ quo
ad executiõem. ẽ. de officio dele. querenti. Dicit Jnno. ꝙ
finito petitorio nõ ẽ amplius tractãdũ de poſſeſſiõe. Jdẽ
ait ꝙ ſi diſcretiue ẽ omiſſa cã poſſeſſiõis vel proprietatis
alia cognitio nõ accreſcit Jnn. ¶ Jdem ait ꝙ quãdo fit
ſequeſtratio cã cuſtodie. nunꝗ̃ auferł poſſeſſio poſſeſſori
qꝛ nõ fit ad illum fineꝫ. Jnn. ¶ Tria nomina ſunt. l. ſeque
ſtrum qd̃ eſt duplex. ſ. iudiciale ꝛ cõuentionale. iudiciale
aliud fit ex clauſul' ſpecialibus in iure expreſſis. aliud ex
clauſula generali ſi qua cauſa iudici iuſta videbił ꝛ fit of
ficio iudicis. non ex edicto ꝑtorio. ꝛ põt vocari pignora-
tio ꝛ eam peti põt actoꝛ ꝛ reus ꝛ qlibet ꝯtrariꝫ. ꝛ hoc ẽ
qd̃ dicit captio pignoribus. vt. l. j. §. qd ergo. ff. de ven. in-
ſpi. dũmodo alius pro alio nõ pignoreł. vt in. c. j. de iniur.
li. vj. ꝛ in auẽ. vt nõ fiant pignorationes in rubio ꝛ nigro.
¶ Aliud vocabuluꝫ eſt miſſio in poſſeſſionẽ ꝛ iſta fit ex
edicto ꝑtorio. ꝛ eam patił ſolũmodo reus qui ꝯuenił qd̃
edictũ ẽ hodie moderatuꝫ ꝑ ius auctẽticoꝝ. Dicit Jnn.
ꝙ ſi principale effugit cognitõem iudicis per ſniaꝫ ergo
ꝛ cõnexum vel acceſſorium Jnn. ẽ vex niſi de ipſo acceſ-
ſorio ſit pronũciatuꝫ ꝛ eſſet exequẽduꝫ imo incidit in ed.
¶ Adde dicit hic Jnn. ꝙ ſnia lata ſup poſſeſſorio querẽ
dum ẽ de petitorio ſed ecõtra ſi petitoriũ fuerit primo ſi
eſt amplius de poſſeſſione querendũ. ¶ Jdem ait ꝙ oẽs
ſapiẽtes in hoc ꝯcordant ꝙ finito iudicio ſup cõmiſſo ſi
poteſt aliqua pars inchoare ſup nõ cõmiſſo. qꝛ de nõ cõ
miſſo nõ agił niſi rõne reconuentiõis cõnexitatis vel ac-
ceſſoriꝫ ſed principale iam effugit cognitõem eius ꝑ ſniaꝫ
ergo ꝛ cõnexus vel acceſſorium. Jdem ait ꝙ ſi cõmiſſa ẽ
cã alternatiue ſup petitorio ꝛ poſſeſſorio qd̃ delegatus pt
de altero tm̃ cognoſcere niſi in mõ reconuentõis. Jnnocẽ.
¶ Sequeſter e depoſitarius rei in ꝯtrouerſia cõſtitute
ab ipſis ꝯcertãtibus inſolidum aſſumptus vſqꝫ ad termi
num lit. ¶ Sed nũquid hoc caſu transfert poſſeſſio in ſe-
queſtruꝫ. tex. dicit ꝙ hoc caſu ſequeſter poſſidet. vt hic. ꝓ-
batur. ff. depoſiti. l. iꝫ. primo ꝛ ſcd̃o eã. ꝛ. §. rei depoſite. ẽ.
niſi. nam id tacite videł actum quãdo res ẽ in ꝯtrouerſia
vt neutra pars poſſidere itelligał. ꝛ ẽ rõ. ſi intelligeretur
poſſidere. aut ambe ptes inſolidũ ꝛ ẽ īpoſſibile qꝛ plures
inſolidũ nõ pñt poſſidere. aut vna ꝛ nõ altera. ꝛ ẽ incõue
niens qꝛ iudiciũ nõ dꝫ claudicare. Jtẽ ẽ iniuſtum ꝙ in re
dubia ꝯcertatiuꝫ ſit potioꝛ. ¶ Jtẽ eſt ꝯ ethimologiaꝫ di
ctõis de. qꝛ q depoſuit deorſum ſe ponit ꝛ ſepat. vt no. ff.
depo. l. j. in principio. vbi dicił ꝙ dictio de denotat ſepa-
rãtõem. Jdẽ facit dictio a ꝛ ab. vt legił ꝛ no. in. l. ſi ex duo-
bus. in princi. ff. de duobus reis. Circa hoc' diſtinguẽ ſt. ꝑ
dicam. ¶ Et no. ꝙ Speculatoꝛ plura dicit nõbilia i iſta

a ¶ Et de iſta mã plura ẽt ponit d. Frãc. cur. in tract. ſuo de ſequeſtr. qui dicitur i formis.

mã.[a] Et prio ꝙ apud ipſuꝫ poſſeſſorẽ põt fieri ſeqſtruꝫ fru
ctuũ mãdãdo ei ꝙ eos cuſtodiat ꝛ ſaluos faciat. ff. ẽ ex-
ceptio. do. l. pe. §. ex ꝗdrante. Scd̃o qñ eſt qd̃ de poſſione
ꝛ vict qꝫ vult colligere fructus. nã tũc dꝫ poni tertius ad
colligẽdũ ꝛ cuſtodiẽdũ. ff. de vſufru. eqſſimũ. Tertio qñ
appellans diſſipat. Quarto qñ non poſſidet immobilia.
ꝛ eſt ſuſpectus ꝛ hoc caſu ſi eſſꝫ ꝯdẽnatus poſſꝫ poni i car
cere vt ait Spec. ẽi de feriata in honorẽ dei vt ſingłr. C.
de fer. l. fi. Quinto ſequeſtrał iterdicto vti poſſidetł vſus
prium cũ incertũ eſt qs poſſideat. ꝛ no. xj. q. j. qꝛ res. ꝛ di-
cit Spec ꝙ ꝯſuluit vo poſſeſſori ꝙ ꝓteſteł ius ſuũ ſaluũ
foꝛe tã in poſſione ꝗ̃ in ꝓprietate. ff. de acq. poſ. inter rẽ.
Sexto dicit Spec. ꝙ ſi ſnia ſit tractatura ſaluo ſtatu cãe
qd̃ ſequeſtrũ redit ad ſtatũ ſuũ ſm̃ Um. Alij dicunt ptis
nam ſtatus ſequeſtrãtis. nõ ſtatus pro vincentis facit. ff.
vt ie. no caueał. poſtꝗ̃. §. ampaioꝛ. ꝛ. C. de bo. vat. l. qñ. li.
ꝑ. ¶ Jdẽ ait ꝙ iudex delegatus põt ꝓuidere circa ſeque
ſtratõem ꝛ dilapidatõem ꝛ cautiõeꝫ qd̃ itellige poſt liſ.
ꝯte. ꝛ non prius. tex. eſt vnicus. ff. de iniur. ff. de procura. l.

ſi reus ꝑlatus. Jdẽ ait ꝙ ſi emptoꝛ ꝛ vẽditoꝛ nõ cõfidunt
inuicẽ fit ſequeſtrũ momẽtaneũ hinc ꝛ inde. ff. de ſol. ſi ſo-
luturũ. de nã tñ Zcius ẽ ꝙ prius ꝑcius numerał ſicut em-
ptoꝛ prius noiatur ꝗ̃ vẽditoꝛ. l. j. ff. de rerũ pmu. Jbi acto
rem. i. abbatem ꝛ monachos. Jbi per ipſum ep̃m veronẽ
ſem. Jbi mitti cã rei ſeruãde. Jbi decreuit. ꝛ bene. Jbi eie
cit ꝛ male fecit. Jbi interpretatus. ꝛ bñ qꝛ indefinita eq-
pollet vniuerſali. ve no. C. ſi a nõ cõpe. iudi. l. ſi nõ propꝛie-
tatis. Jbi rõtinẽtia. i. coniunctio. Nã ex vna inferuł qs in
altera ꝛ datur forma ꝓcedẽdi vt. C. ue rei ven. ordinari. ꝛ
ff. de lib. cã. l. liberis. §. fi. Jbi ſeqſtrari ꝑcipit. hoc fecit pa
pa celeſtinus de plenitudine ptatis. Nam cum vtraqꝫ pa
eſt pñs ꝛ ius ſuũ defendit in iudicio nõ dꝫ fieri ſequeſtruꝫ
vt. C. eodẽ. l. j. niſi agẽs ſit ſolitus ꝑcipere fructus. vt. C. de
agri. ꝛ cen. l. litibus. vel niſi hẽat ſniaꝫ diffinitiuã ꝓ ſe etiã
ſi de eius nullitate agał qꝛ in dubio ꝑſumitur ſnia aliqua.
tex. vnicus in iure. l. vltra. C. de ordi. cogni. vel niſi appelle
tur ab executiõe qꝛ talis appellatio non ſuſpẽdit ꝛ qꝛ pro
exequẽte rem iudicatã ꝑſumił. vt. C. quoꝝ appellatio non
reci. l. ab executiõe. ¶ Jteꝫ fallit ꝑꝑ fructuũ ꝓdigaleꝫ effu
ſionem vel in ꝓprios vſus ꝯſumptionẽ vel eorum occulta
tione qꝛ nõ dꝫ dari mã delinquẽdi. hec eiꝫ ex qualitate ꝑ-
ſonarum ꝯſiderãda ſunt. vt no. in. l. ſi fideiuſ. §. fi. ff. q ſatiſ.
cog. ¶ Jtẽ fallit in alijs caſibus expreſſis in iur. pro quibꝰ
ſufficit remiſſio ad archidiaconũ. xj. q. j. qꝛ res. ꝛ adde Jo.
mo. ꝛ nouellã in. c. locupletari. de reg. iur. li. vj. ꝛ aliqualr
per An. i. l. j. C. eo. Deſcriptio in fructuũ poteſt fieri vbi-
cunqꝫ iudici equũ videbił ne ꝓbationi ꝑceptoꝛuꝫ fructuũ
copia ſubtrahał actori. vt elegãter no. And. de barulo in
l. facultas. C. de iure fiſ. lib. x. Quia iterdum deuenił ad ſe
queſtrum propter cõtumaciam. ve. l. fi. ff. de requirẽ. reis.
ꝛ qñdo itꝫdicitur cõmertiũ. vt. ff. de pollic. l. depoſitio-
nibus. veniũt etiam expẽſe facte poſt primam citationeꝫ.
¶ Quero reus fuit in pria contumacia actoꝛ i ſecũda qd
iurio. videł ꝙ poſterioꝛ mora noceat vel ꝙ fiat compẽſa-
tio. ſol. mat. viro atqꝫ vxori. ff. de dolo. l. ſi duo. ff. ne qs euꝫ
q in ius vo. eſt vi exi. l. j. i fi. Dic ꝙ pria mora nocet donec
ſit purgata qꝛ quotiẽs pria mora claudit iuriſdi. copiam
ꝛ ipſa nocet ꝛ nõ ſecũda[b]. tex. eſt no. ff. de dani. iſec. l. q bo
na. §. ſiqs. ꝛ no. per Ber. ff. de ope. no. nũ. l. proꝛ. §. ſi aliqñ
ꝛ tene mẽti iſtam doc. vnde queſtio ẽ falſa que qrit de ſe-
cunda mora. qꝛ hic nõ eſt ſcd̃a mora diſi de facto. ¶ Jteꝫ
no. hic ꝙ nõ. ideo dꝫ fieri ſequeſtrũ ꝙ vna pars ꝓrũpat

a ¶ Adde qd vid bal. cõſil. cxxvij. ij. lib.

in arma. ꝛ ſic no. ꝙ ꝑꝑ metum armoꝝ nõ dꝫ recedi a iuris
diſpõne ꝛ tramite rõnis niſi forte eſſet dubium de poſſeſ-
ſione vel eſſet certum ꝙ neuter poſſideret vt vtraqꝫ pars
ſepararet ad arma. vt no. Jnno. J. de ꝓba. i pñria. Jbi reſi-
gnarent. no. ꝙ hec ẽ nã ſequeſtratõis ꝙ poſſio reſignetur
victori. qd̃ ẽ verũ ſiue ſequeſtratio ſit volũtaria que fit ex-
tra iudicium ex ꝯſenſu partiũ. vt. ff. de dolo. l. ſi oleum. ſiue
iudicialis quã ambe ptes faciũt i iudicio de iudicis conſi
lio vel mandato ſiue ſit neceſſaria que redditur i inuitum
vt hic. ſimilia verba habes i iuramẽto. ff. de iureiur. i rub.
¶ Jtem i cõfeſſione. nam voluntaria eſt que fit extra in-
dicium. iudicialis que i iudicio ſponte neceſſaria que ope
toꝛmẽtoꝝ. Jbi reuocato. no. ꝙ papa reuocat factuꝫ ꝑ-
deceſſoris quod proceſſit inordinate lꝫ de plenitudie pote
ſtatis. Jbi moderatas. nõ diẽ quantas. ꝛ ſic not. ꝙ valeat
ſententia ſuper expẽſis lata ſine certa quantitate ſm̃ Jn-
nocen. ꝛ rõ eſt qꝛ natura iſtius ſentẽtie eſt ꝙ requirat futu
ram taxationeꝫ. qꝛ tempore diffinitiue nõ poſſet taxari õ
facili. arg. iſti. de act. §. curate. ꝛ. C. de fruc. ꝛ lit. expẽ. l. ter
minato. iudices tamẽ ꝯſueuerũt ſibi taxationẽ reſeruare. õ
quo per Bernar. ff. de appel. l. ab executore. vbi videas.
Jbi preberi. qꝛ lꝫ prius obtuliſſet nõ tamẽ cauerat. vel qꝛ
reducta erat cã ad ſtatum anteꝗ̃ ꝛc. vt dixit i caſus poſi-
tione. ¶ No hic a quo tempore ꝛ vſqꝫ ad qd̃ tempus ve
niunt reficiende expenſe ab eo qui rõne cõtumacie paſſus
eſt miſſioneꝫ. Jbi dũ dicit ex quo ꝛc. ſubdit vſqꝫ ꝛc. lꝫ que
eſt ratio ꝙ ſi põt fieri ſequeſtratio regulr. tamẽ prima rõ
eſt ordo iur. vt. C. eo. l. j. ſecũda eſt qꝛ lite pendente nihil ẽ
innouandum niſi quatenus edicti ꝑperui monet auctori-
tas. ff. vt lega. no. ca. l. poſtꝗ̃. §. imperatoꝛ. vł ius diretta
decernit

Digitized by Google

decernit eqtas.vt.ꝫ.de do.ꝛ cõtu.c.ij.vel cõminacio reqrit ꝑteruitas.ff.qui.ex cau.in poſſeſſio.ea.l.ſulcinius.§.fi. vel niſi dilapidationis ſuſpitio incidat.argumẽ.ff.ad tre..l.impe.ꝛ.ꝫ.de dolo ꝛ ꝯtu.veritatis.ꝛ.ff.ſo.matri.l.cũ dotem.§.ſi autem diſſipet.dico ergo ꝙ nihil dꝫ innouari regulariter per ꝙ ſtatuꝫ lit.cõtingat mutari vel iur.ordinẽ ꝓpoſterari vt ſi de termino vltimo iuriſd.fiat primum.ff.ſiquis ios di.nõ ob.l.j.§.j.habẽt enĩ ſingula ſufferẽtia ſuã ſiue ſuas inducias ꝛ ordines deputatos q ꝑteruolari non poſſunt.ff.ð excuſa.tuto.deximus. Nam q certum deſeſit ordinem ieros ꝛ efficaces nõ bꝫ exitus.ff.de re iudicat.l.ſi cum nulla.ꝛ eſt quoddã edificare ſine fundamẽto ꝙ ipſo inſtanti vertiſ in ruinam.C.qui dare tuto.poſ.l.in vniuerſis.i.q.i.cum paulus.℃ Porro nihil diciſ illicite inouari ꝙ ſm mãm iudicij addicitur vel detrahitur.vt.C.de tẽp.ap.l.per hãc quanq̃ꝫ omne ꝙ addiſ vel detrahiſ nouam qualitatem inducere videaſ.ff.de iuſti.ꝛ iur.l.ius ciuile.ff.ð adul.accuſator⁹.ff.ð nova.i delictis.§.ſi detracta.tamẽ nõ omne nouũ diciſ inouatio in hac mã.ſed id ſoluꝫ ꝙ eſt ior.diſpoſitioni ꝯtrium.C.ð in inte.teſti.poſtulata ne quid noui fiat in rubro ꝛ nigro.ꝛ.l.j.ff.ni no.appel.pen.ꝛ.ff.de his qui no.infa.l.furti.§.j.ff.de mino.intra vtile.C.ð dila.ſiue po.℃ Et adde qð no ff.manda.l.creditor in princi. Adde dicit Innoc.ꝙ vitiũ litigioſi nõ impedit trãſactionem tñ impedit mutationẽ vt ipſe no.ꝫ.ti.j.eccl'ia el.j.ſaciũt ille due.ll.no.ff.mã.l.fi.ꝛ.ff de re.vẽ.l.fi.niſi tranſactio eſſet facta in fraudem.ff.de tranſact.l.cum hi.§.ſi cum ius ſm Innoc.℃ Tertia ſequeſtratio ſimilis eſt executioni. ꝛ iõ nõ dꝫ fieri ex arrupto.℃ Quarta rõ eſt q꞉ nihil debꝫ fieri niſi ꝙ cã deſiderat.℃ Quinta eſt q꞉ pretor in edicto ſuo diſpoſuit de miſſione in poſſioñẽ vt reus tedio affect⁹ veniat reſpõſurus nõ autem diſpoſuit de ſequeſtratione.℃ Sexta quia ꝑtor tradidit aliam viam.ꝛ iõ illa via eſt ſequenda quaſi q̃dam forma tradita a iure.℃ Septima ẽ q꞉ ex ſeq̃ſtratiõe nõ poſſꝫ veniri ad ſcðm decretũ adiudicationis vł ꝯfirmãde poſſeſſiõis.℃ Octaua q꞉ poſt ãnũ ſequeſtri actor nõ efficereſ verus poſſeſſor in reali qa non eſt in poſſeſſione miſſus ꝛ ħ tꝫ Bar.in.c.ij.ð dona.ꝛ ꝯtumacia.ꝛ Archi.in.d.c.q꞉ reo.ꝑdicta tñ fallunt qñ eſt qõ de poſſione ꝛ hinc inde vtraqꝫ ps offerat ſe probaturam vel ꝓbauit de poſſeſſiõe ꝛ feſtinat ad arma q poꝛtionb⁹ fauent ꝛ nõ iuſtioribus maxime moderno tpe vt no.gl.ordi.in.d.c.q꞉ reo.ꝛ vide ꝙ legitur ꝛ not.ꝫ.de reſcrip.olim.℃ Quero ð iſto archiepo qui expulit abbatẽ an puniaſ.rñ.ſic de iniuria pſonali.vt.C.de acti.emp.l.qui pendẽteꝫ ꝛ.ff.de acti.ꝛ ob.l.ſeruus nõ in oibus.ſed ð iniuria reali ſi punitur nec tenetur reſtituere poſſeſſionẽ ſi velit ſatiſdare vñ dicit Abbas hoc colligi p iſtum tex.nam hic papa nõ iubet poſſioñẽ reſignari abbati ſi.n.eẽt hoc iuſtuꝫ iuſſiſſꝫ Idem Jo.an.Quæriſ hic vtrum rei ſequeſtrate ꝑdat poſſeſſor.poſſioñẽ.diſtinguit tex.in.l.itereſſe puto.ff.de acq.poſ.q꞉ mẽte in dubio videſ dicere ꝙ nõ vł aius poſſeſſionis perdende.ꝛ iõ nõ interrumpiſ vſucapio.ſꝫ ſolus cuſtodie trãſferẽde ꝛ ei ſeruãde cã ſine ꝑiudicio poſſeſſionis.ſed Bar.ſentit hic ꝙ poſſeſſio ꝑdatur ꝛ in ſequeſtrẽ trãſferaſ ꝛ glo.accur.ita exponit text.in.d.l.itereſſe.puto vbi diciſ ꝙ in dubio ꝑſumiſ mẽs poſſionis ad ſe abdicãde ꝛ in ſequeſtrem deponẽde ſeu tranſferẽde ꝛ ſi vſucapio interrumpiſ ꝛ interim nõ facit fructus ſuos.ꝛ dicit Cy.ꝙ hoc ſine dubio verũ eſt in ſequeſtratiõe voluntaria q꞉ imputet ſibi q legẽ aptius nõ dixit.vt.ff.ð pac.l.veteribus.argu.ff.de ꝓba.l.cũ de indebito.nã i dubio nõ ꝑſumiſ qs velle ius ſuum iactare.℃ Item que ſiunt ad vnum finem.ſ.eiuſdeꝫ cautele non trahuntur ad alium finem ad quem non tendunt quia actus agentioꝫ ꝛc.vt.l.nõ oia.ff.ſi cer.petatur.℃ Item poſſidere ẽ magnũ cõmodũ ꝓſertim in re imobili.℃ Item in dubio nõ ꝑſumiſ qs iuri ſuo renunciare tñ vt dixi opinio antiquis approbata ẽ ꝙ p ſequeſtruꝫ volũtarium poſſio perdaſ nec recupereſ niſi p ſniam ꝛ ẽ expſſum.ꝫ.de iudi.c.examinata.℃ Si vero ſequeſtratio ſit neceſſaria.i.ope ꝛ de mandato iudicis facta ſunt due opiniones vna ꝙ ꝑdaſ poſſio ſicut in ſeq̃ſtratiõe voluntaria. Nam factũ iudicis legitime factũ reputaſ a partib⁹ actũ vt.l.ſi ob cãꝫ de euictõib⁹.alia ꝙ nõ ꝑdaſ q꞉ p manũ iudicis nũquã priuaſ qs poſſeſſiõe niſi ð iure dẽat priuari.ſ.ð rigore iudicioꝝ.vt ð acq.poſ.l.iij.§.gnã. Itẽ eſſet quedaꝫ ſpoliatio.ſꝫ lite pẽdẽte nõ dꝫ qs priuari ſua poſſeſſiõe.vt ff.de admi.tu.l.cirographis.§.j.ꝛ no.i.c.nõ ſolũ.de app.li.vj.ꝛ.C.de executiõe rei iudicate.l.nimis ꝓpe.C de pactis.l.ſi pacto quo penã.℃ Itẽ i dubio ñ vł plus qs velle ſibi ꝑiudicare quã ius velit.ff.ð vſur.l.ſi ſtipulat⁹.ff.de dã.infec.dãni.§.ꝛ ꝙ i ſtipulatõe.vñ ẽt ſi per formã ſtatuti deberet fieri ſequeſtrũ itelligo qð fiat ad cautelam nõ ad ꝑiudiciũ q꞉ ſequeſtrũ loco ſatiſdatõis ſuccedit.ꝛ ecõtra ſatiſdatio loco ſequeſtri.vt ff q ſatiſda.cog.l.ſi fideiuſſor.§.fi.ꝛ.ff.ad car.l.de bõis §.q pupillo.niſi forte fiat pp delictũ poſſeſſoris.vt q꞉ dilapidat ſicut diximus alibi ꝙ priuilegiũ mereſ amittere q cõceſſa ſibi abutiſ ꝑtãte.℃ Itẽ ar.ad hoc.C.de ſen.pal.l.fi.ff.ad treb.l.iperator.vel dic ꝙ nõ ꝓpea ꝑdiſ poſſeſſio ſꝫ admiſtratio ei⁹ ꝛ ideo interiꝫ eſt habẽdus ꝓ poſſore quo ad oia comoda poſſeſſiõis propter quã ꝛ quo ad poſſeſſiõeꝫ corporalẽ q̃ ſibi interdiciſ dicas.ſed Inn.ꝙ quãtũcũqꝫ fiat ſequeſtratio cã cuſtodie nũquã auferreſ poſſeſſio poſſeſſori.ff.ð acq.poſ.itereſſe.a ſo ſecus.ff.depo.l.ſꝫ.§.j.℃ Itẽ dicas ſm Inn.ꝫ.ti.j.c.a nemoꝛe qð licitũ ẽ aliqua inouare ꝛ añ lit.ꝯteſt.ꝛ poſt.dũmodo nõ faciat in ꝑiudiciũ iur.aduerſarij hec opinio ẽ verior ſm Jaco.de are.ꝛ pe. Naꝫ ſilis ẽ ſequeſtratio miſſionis ex pmo decreto p quã nõ ꝑdiſ poſſeſſio.nec poſſeſſiõis effectus nec vſucapio interrũpiſ.Et iſta opinio eſt vera ꝛ equa quã etiã tꝫ Bar.i.d.l.itereſſe.puto niſi ſequeſtrum iudicis trãſeat in partiũ ꝯuẽtionẽ.nã tũc idẽ ꝙ in voluntaria.arg.optimũ.C.cõia vtriuſqꝫ iud.l.ij.ꝛ.ff.de re iudi.l.ſi ꝯuenerit.ꝛ facit.ff.vt le.no.cauea.l.poſt quã.§.ipera.dicit Archi.ꝙ ſequeſtratio alia ꝯuẽtionalis alia iudicialis prima eſt hñplaciti ꝛ ꝯuẽtionis.ſcða ẽ iur.ꝛ neceſſarie iuriſdictõis.℃ Item ait ꝙ eſt poſſeſſiõe ſequeſtrata nõ iuuat ſe vnus ꝯtra alteꝝ.ſꝫ ꝯtra tertiuꝫ vbi poſſeſſio ẽ ſequeſtrata volũtarie.ſꝫ vbi iudicis imꝑio inuito poſſeſſore.tũc iuuat ſe cõtra oẽs q꞉ nõ perdiſ poſſeſſio.iſta eſt intẽtio ſua.℃ Item iſta ſequeſtratio põt fieri in fructib⁹ bñficioꝝ.in pmi.adeptõis añ poſſeſſionẽ cõfirmatã p pacificũ obtẽtum eius archidiacono.℃ Idẽ ait ꝙ ius canõie vł prebẽde nõ creaſ ex poſſeſſione ſed ex canonica inſtitutione.℃ Idẽ ait ꝙ ſequeſter dꝫ implere onera iminẽtia rei.C.de bo.aucto.iudi.poſ.l.fi.in fi.℃ Idem ait ꝙ ſequeſtratio qñqꝫ fit.vt contumax rñdeat iuri.℃ Idem ait ꝙ quãdo poſſeſſor appellat ꝛ nõ dilapidat nõ dꝫ fieri ſequeſtruꝫ q꞉ nil dꝫ inouare ꝯtra poſſeſſorẽ niſi eſſet caſus in quo deberet fieri ſequeſtrũ in pria cã Archi.i.d.c.q꞉ rea.ꝛ.l.poſtq̃ꝫ §.imperator.ff vt lega.no.cau.per Bar.℃ Quero ecce poſſeſſor releuaſ ab onere ꝓbãdi niſi velit ꝯſequi.aliũ ſeu pluſq̃ꝫ ſimplicẽ abſolutionem a ad illud probãdũ ſe aſtrĩgit.vt inſti.de interdic.§.cõmodum.ꝛ.ff.de proba.l.enea. Nunquid iſtam ꝓrogatiuam perdat per ſequeſtrum.rñ.nõ.vt ele.no.Cy.in.l.j.C.eo.l.ꝓrogatiuaꝫ.vſucapiõis perdat vna cũ poſſeſſiõe.tñ nõ perdit ꝓrogatiuam iudicij ꝛ forte nec perdit ꝓrogatiuam vſucapionis ꝯtinuãde que aliqñ continuaſ habita etiam ſine actu corporali.vt dicit l.illa no ff.de fundo dota.l.ſi fundum. Ibi moderatas expẽſas.no.dari ſniam generalem ſuper expenſis incertis ꝛ valet nõ ſolum in expenſis preteritis.ſed etiam in futuris facit.ꝫ.de dolo ꝛ ꝯtu.cum dilecti.ꝛ de procura.auditis.ꝛ qð no.in ſpec de excep.§.viſo.ver.quid ſi reus.imo hodie cõtra nõ ꝑcedit taxationeꝫ ne protelẽ pronũciatio ſꝫ fit condẽnatio taxatione reſeruata.ꝛ de hoc in Spe.ð expẽ.§.poſtremo i pn.ver.ne ſunt.℃ Sed quero hic an iudex poſſit ſibi reſeruare[a] ꝯdẽnationem expenſaꝝ que veniunt officio eius ſicut reſeruat taxationem.Guil.in ſpec.ð excep.§.viſo.videſ ſentire ꝙ ſic eadem rõne q꞉ reſeruat taxationem.ad hoc facit.ff.de ſolu.l.modeſtinus.ſi eniꝫ proteſtaſ aliqd ſe facturũ.tũc vł feciſſe cum ꝓteſtatõe.ar.ꝫ.de appella.c.vltio.ff.de heredi.inſti.l.a ſe.ꝛ videſ hoc expreſſum.ff.fami.her.l.item labeo.§.qui.ij.ſed dic contra per.l.paulus.ff.de re iudi.ꝛ.ꝫ.de appel.cũ appellatõibus.li.vj.ꝛ per.l.terminato.C.de fruc.ꝛ lit.expen. Opinio tñ Guil.

a ℃ Vide Alex.conſi.xxxiij.volu.ij.col.vlti.a vide Jaſ.in.§.cura.col.xv.inſtit.de actio.

poſſiʒ dr̃e locũ ĩ īterlocutorijs in quibus vſqʒ ad finē poteſt fieri ꝯdēnatōis reſeruatio d' quo plene p.d.Jo.Jō appel. ſup verbo expēſarum. Nō ob.ꝙ ꝓteſtatio dicit cũ ille nō ſit actus qui pēdeat ex voluntate iudicio qꝛ finito principali nō durat circa hoc illud officium. Bal.

a **Dilectus.** Si miſſus ĩ poſſeſſiōe cā cuſtodie fructus diſſipat diſſipari vocant ꝛ alij ſequeſtrant. Prio ponit querelā rei paſſi miſſionē. ſcdo dat ſibi iudices ibi quo circa. ¶ Caſus. Quidā fratres fuerūt miſſi in poſſione cā rei ſuāde qui fruct⁹ medio tpe ꝑceptos enormiter dilapidauerūt. Queriť qd iur. rñ. ꝙ ſi ē ita ſequeſtrēt fructus. ꝛ ſi qd fratres diſtraxerūt cogant reſarcire. dicit Inn. ꝙ vbi nō agit de ꝓprietate. i. dñio eccle ſʒ de ꝑbenda miſſus in poſ. nō facit poſt ānuʒ fructus ſuos. Nā ſi nō ē verus ꝑbendarius nūquā lucrat fructus. ſi āt eſt verus ꝑbendarius ēt ante ānum iur. veritatis non ex vi ꝯtumacie lucrat fructus. Inn. ¶ No. ꝙ ꝓp abuſionez fructuū nō iō reuocat primū decretū. ¶ Itē no. ꝙ hic innuit ꝙ miſſus interim debeat ꝛ poſſit percipere fructus ¶ Itē no. hic caſum in quo ad petitiōeʒ rei fit ſequeſtrū. ¶ Itē no. reuocari in irritū ſtatim ex officio iudicis interim hoc qđ ꝑperā geſtū ē non expectata ſnia diffinitiua. Ibi reuocatis ꝛ ſimilr ſequeſtratis. i. iſto. c. habes duas glo. prima determinat ꝙ ille qui mitiť in poſſeſſionez cā cuſtodie ſi agaſ reali actōe ĩfra ānū non facit fruct⁹ ſuos ſʒ cuſtodire dʒ eos. Itē eos vēdere nō pōt. Nā ſi reus venit ĩfra ānum ſupplet. ꝛ caue legitime reſtituūtur ei fructus ſupple vna cū ipſa poſſeſſione. ſʒ deductis expēſis. vt .C. de fruc. ꝛ litis expen. l. j. ꝛ ff. de vſufruc. le. l. fundi trebatiani. ff. de peti. here. l. plane. ꝛ. l. ſi. ff. fa. her. l. fundus q. Si aūt reus ĩfra ānū nō veniat lucraſ miſſus oēs fructus nec dʒ eos reſtituere ſm Ber. ꝛ ſi eēnt interiʒ ſequeſtrati vl' vēditi qđ eſt bene no. ¶ Scda vero glo. huius. c. diuidiť in regulā ꝛ exceptōes. Regula ē ꝙ ſequeſtratio ē ꝓhibita. excipiunť multi. no. caſus quos ponit hic gl.⁹ ordi. ad quā recurre. qꝛ nō habeo meliorem glo. in iur. vicio tamē ſcriptoris eſt corrupta in ea qđ allegat. l. vlti. C. de agri. ꝛ cenſi. li. xj. qꝛ imo eſt illa. l. notabilis litibus eo. ti. Sunt ꝛ alij caſus ſpāles qui hic enumeranť p doctores quorum oium rōnem compleriue poſui in. c. j. ẽ. e. Bal.

a ¶ Et multos alios caſus. vid. no. p do. Joā. pe. d' ſer. in ſua prac. in forma libelli ſeq. vſ in ſeriaximēti per totum.

a **Ideo.** Si appellās diſſipat fruct⁹ ſequeſtrant. ¶ Caſus pʒ. ꝛ itelli ge ꝙ aut appellaſ a diffinitiua ita qđ appellatio reſcidit ꝓnūciatuʒ. vt in. l. ſi. ff. ad turpil. Itē ſuſpēdit organa ꝓnūciantis. vt ff. de pac. l. tale pactū §. q. ꝓcurauit. ꝛ tūc fructus ſequeſtrant ſi poſſeſſor eſt ſuſpectus ꝛ nō aliter. vt ff. de appel. Impatores in ſi. ſufficit tñ modica ſuſpitio. ꝛ in hoc differt a cā principali. vt no. Arch. in. c. qꝛ reus. xj. q. j. aut appellatur ab executore ꝛ ſequeſtranť fructus vl' res mobiles ſiue poſſeſſor ſit ſuſpectus ſiue nō. vt. C. quoꝝ appel. nō reci. l. ab executiōe. ſm Arch. ꝛ alios. Dicit Inn. ꝙ fruct⁹ dicūtur diſſipari ſiqs eos in ſuos vſus ꝯuertat. Si aūt diſtrahat diſtinguiť aut poterāt ſeruādo cuſtodiri ꝛ ideʒ aut nō. ꝛ tūc licitum eſt vēdere qꝛ viciū litigioſi nō includit cām neceſſitatis. ff. d' peti. here. diuus. pro hoc. l. illa no. ff. de requi. re. l. ſi. ¶ Extra quero nūqd dicatur dilapidare ille qui pro ſuis neceſſitatibus fructus ꝯſumit. dicit hic Inn. ꝙ ſic quia quo ad aduerſariuʒ nil refert qualr ꝯſumaſ ſm Inno. ꝛ alios qđ ē no. dignū. ¶ Quero qd ſi vna ſnia ē executio alterius ſnie vel vna ſnia ē executio inſtri guarētigie qđ ex forma ſtatuti hʒ vīʒ rei iud. Rñ. duplr. queris prio an poſſit appellari ꝛ hēs ſingularē glo. qđ nō qꝛ ab executiōe executōia terminis nō mutatis nō appellaſ. vt no. ff. qđ metus cauſa. l. ſi cū exceptōe. §. hec autē actio. ſʒ ſi aliqd additur vel detrahiť tūc ſi appellaſ ab executōe fit ſequeſtrū. ꝛ ſi genus ē in obligatōe fiet ſequeſtruʒ de rebus mobilibus equiualētibus. Itē poterūt interdici debitores cōdēnati vt nō ſoluāt ei ſed in ſequeſtrū teneāt ad beneplacitū iudicis. vt dicit illa. i. ſingularis. ff. de lege cōmiſ. l. mulier ſūdus. ꝛ facit. ff. ad treb. l. heres cum. Bald.

¶ De confeſſis. Rubrica.

¶ An confeſſio ꝛ profeſſio differāt. dicit glo. ꝙ ſic. ff. de pac. l. cum tale pactū. in prin. Bal.

c **Tam monaſteriuʒ.** Si q crimē ꝓpriū ꝯfiteť nō crediť cōtra alios quos dicit huiꝰ fuiſſe criminis ſuggeſtores. Habʒ duo dicta. Prio iſtruit iudicē in abſoluēdo ꝛ reddit rōneʒ. Secundo iſtruit ſu purgatōe iſamia. ſcda ibi ſi famā. ¶ Caſus. Quidā ſacerdos occiderat ſociū ſuuʒ ꝛ dicebat ꝙ de cōſiliu alioꝝ fecerat queriť an ex h illi veniūt puniēdi. rñdeť ꝙ nō. hec ꝓbanť p ſtatuta vtriuſqʒ iur. exceptio crimie leſe maieſtatis vbi facit iudiciū. ſcdo dr ꝙ ſi fuerūt als infamati īdiciť ei purgatio. Ibi ſuggeſtiōe. idē eſt ſuggereť ꝛ incitare vel cōſulere. ff. de infa. l. ob hec verba. Ibi pene. ſubaudi nec torture qꝛ nō facit iudiciū. vt. C. de accuſ. l. ſi. ¶ Item teſtis q nō dʒ recipi rōne facinoris nō facit legitimū indiciū. facit tñ qualequale. vt. ff. de penis. l. qui vltimo. in ſi. Si aūt eſt prohibitus examinari nullū facit indicium. vt. ff. de queſtio. l. maritus. minor tamen qui rōe etatis nō debuit examinari examinatus fecit ſemiplenum indiciū. vt. C. ad ſil. l. ſi. Ibi conſciētijs. no. ꝙ cōſciētia dicit n cōſilio qđ ſupponiť voluntati ꝛ ſcia que ſupponiť itellectui Ibi iterrogari. no. ꝙ q prohibetur teſtificari propter ſuū ſcelus ꝛ iſamiam teſtificādo nō facit[b] idicium. fallit i crie leſe maieſtatis. ¶ Item i his qui faciūt tractatum cōtra populū. vt eſt g'o. ſing. C. de aboli. l. ij. ¶ Item fallit quādo iſamatus eſt alſ male fame vt publicus latro vel alſ conſuetus ſimilia perpetrare ſm Ber. qđ eſt no. Dicit h Inno. ꝙ falſari⁹ contra falſariū nō poteſt teſtificari vt talis falſitas ſit crimine leſe maieſtatis. vt falſare monetam principis vel eius ſigillū. ꝛ tūc etiam nō creditur ſine tormentis. vt. l. j. C. de fal. mo. ¶ Ex prima glo. hui⁹. c. colligẽ confeſſum de homicidio ſine alia probatione capitalr puniendū. quod verū eſt ſi confeſſio ſit veriſimilis vt quia ꝑceſſerūt inimicitie capitales. vñ iudex dʒ ꝑquirere rationem cur fecerit ꝛ ſi iudici ꝯſtaret de inocētia nō dʒ ſequi cōfeſſionē eius. vt. ff. de qđ. l. j. §. ſiqs vltro. ꝛ. C. ad. l. cor. d' ſicar. l. j. ꝛ ff. ad. l. aqi. l. idē nerati⁹. §. vl. ſcda glo dicit ꝙ ei qui ꝯfiteť crimē in ſe nō crediť de alio. ꝛ eſt rō qꝛ cū ſi poſſit aliū accuſare nō pōt teſtificari qꝛ accuſatio ꝛ teſtificatio ambulant paribus paſſib⁹. Itē qꝛ ē iſamis. ¶ Quid ergo ſi iudex primo examiat ipm in alijs ꝛ tūc nō erat infamis. ſcdo examinat eum in ſeipm. rñdeo idē ſi icontinēti ꝛ i diſtrictu ordin vel forte idiſtīcte non vʒ ne fiat fraus legi ꝛ canoni ꝓhibenti. ¶ No. hic ꝙ papa ē doctor vtriuſqʒ iuris eoipſo ꝙ ē papa. ꝛ nō eſt dubiū ꝙ eſt doctor auctoritate ſed nō ſcia. qꝛ multi ſunt q ius ciuile ignorant.

b ¶ Vide do. Alex. in ꝯſi. cxxx. in cip. i cā angelo pebtorū in. j. col. ij. volu

c **Tam ſuper.** Qui in iure ꝯfeſſus ē ſe ſimoniacū ab officio ꝛ bñficio deponiť. h. d. Et prio ꝑmittit depoſitionis cām ſiue mām. Scdo deponit. ſecūda ibi nos qm. ¶ Caſus. R. ꝛ. P. fuerūt electi ad eccleſiaʒ betolomitanā in diſcordia ſup quoꝝ electionibus papa recipit teſtes iter quos qdam guarneri⁹ canonicus betolomitan⁹ fuit examinatus in teſtem qui teſtificando depoſuit pro dando ſuaʒ vocē vni ex eis recepiſſe promiſſionem ꝗngentoꝝ ſaracenoꝝ. i. illius monete ꝛ ꝙ ipſe fuit ꝓxoneta ſiue mediator i negrendo voces alioꝝ p ſimoniā papa ipſum per ſolam ꝯfeſſionem ex mero ſuo officio per diffinitiuam ſniam depoſuit ab officio ꝛ beneficio eccleſiaſtico. Ibi in iure. i. i iudicio ꝛ corā iudice competenti aliās non deponeretur. quod dic vt eleganter legitur ꝛ no. C. d' libe. cā. l. iubem⁹. ſed Inno. dicit ꝙ cogitur quis perſeuerare i confeſſione ſponte facta lʒ fuerit facta coram iudice incōpetenti. ꝛ idem tʒ. ẽ. de elec. c. per iquiſitionem. quod non ē ſimplr verū qꝛ ſi talis ē iudex cui⁹ iuriſdictio non pōt prorogari non nocet ꝯfeſſio. vel dic ꝙ Inno. loqtur in teſte q deponit corā iudice cauſe lʒ teſtis ab eo puniri non poſſit qꝛ clericus ꝛ iudex eſt laycus. de hoc dixi. ẽ. de iudic. at ſi clerici. ꝛ hoc tenet hic Ber. ¶ Glo. oponit ꝙ iſte te-

Digitized by Google

ſtis nō debeat puniri qꝛ teſtis nō punit niſi accuſet ⁊ cõuincat vel per euidẽtiã facti dephēdat in crimine. vt qꝛ vacillat. vt .C. de teſti. l. nullū. ff. de infa. l. luci⁹. ⁊ ē optima glo. ff. de adulte. l. ij. §. ſi publico. & de ordi. cog. cum dilec. Solu. dicit Ber. ꝙ hic fuit facta inquiſitio. iſta eſt diuinatio vel ſpāle in papa qui punit ſine aliquo ꝓceſſu. vel hic ē ſpāle in crimine ſimonie tum qꝛ tāgit negociū pricipale. tū ꝓpter eius deteſtationē. Tu dic ꝙ ſpāle eſt in ſolēniter ꝯfeſſo ⁊ marie corā papa. ⁊ adde qđ no. Inno. ſ. de fideiuſ. c. puenit. ¶ Ultra glo. ſcias ꝙ Innoc. ⁊ Hoſti. dicūt hic ꝙ ſi teſtis interrogat an ſit criminoſus. ⁊ dicit ꝙ ſic ꝙ credit ſibi i eo ꝙ dicit ſe criminoſū ſed nō credit ei inquātū deponit ſup negocio pricipali ⁊ ſic erit in ꝑte teſtis dicendo i genere ſe criminoſum vel infamem facere ꝙ eius dicto nō credit. Tamē aduerte quia bonus iudex dꝫ cõpellere eū ad ſpecificandum crimē cum loco ⁊ tpe ita ꝙ poſſit eum punire. ſſ. vnum ſingulare. no. ꝙ i iſto c. coram papa nō ē neceſſaria adiectio loci vel tpis. Glo. ac. dicit ꝙ vbicūqꝫ iudex ꝓcedit ex mero officio nō ē neceſſe apponere locum ⁊ tēpus quā glo. puto verā vbi ꝓcedit i ꝯfeſſum. alias nō. ⁊ de h eſt caſus huius c. Nam h de loco ⁊ tpe nihil ſpecificat. de iſto ē glo. ordi. que nō eſt alibi iſti. de publi. iudi. i princ. vel ibi loquit i inquiſitione generali que certis nō pōt claudi finibus nec coherētijs. vt in c. abbate de re iudi. lib. vi. ⁊ no. iſti. de actio. i prin. p Iaco. bu. ¶ Alij dicūt ꝙ ſpāle i crimine falſi ⁊ vbicūqꝫ crimen eſt ita occultum dolo rei ꝙ nō poſſunt ſpecificari coherētie. argu. ff. quorum le. l. i. §. qđ aūt. ⁊ qđ no. ff. de tribu. l. qđ i hꝫdea. §. eligere. nec ē etiā ꝓceſſus nullus pp pretermiſſionem coherētiarū dūmodo ꝯſtet de crimine ar. optimū ē c. noſtrum. ¶ Querūt Inno. ⁊ Hoſt. vtrum teſtis teneatur rñdere interrogatiōi criminoſe facte ſibi. ⁊ breuiter ſi ē ſuſpectus vel iſamat⁹ tenet rñdere. alr ſi. nō ob. ff. rem amo. l. marcellus. qꝛ ibi iterrogabat ſup libello ſi p modū ſimplicis iterrogatiōis vl poſi. ſꝫ delato iuramēto deciſorio vñ tenet rñdē ⁊ loquit i reo ꝯuēto ſi teſti ſi offert libellus ⁊ iō nihil facit. Dicit Inno. ꝙ vbicūqꝫ alicui idici pōt purgatio ibi tenetur reſpōdere poſitiōi criminoſe. ⁊ ſi nō rñdet ſi iri bꝫ pro ꝯfeſſo ſ; punit ex ordinem. Si aūt nō pt idici purgatio qꝛ nō ē diffamatus nec ꝯuictus vel ꝯfeſſus vel dephenſus tūc niſi agat ꝯ eū directe ſi cogitur rñdere. ¶ Alij dicūt ꝙ cogit rñdere an ſit ꝯdēnatus qꝛ ꝯdēnatio non ē crimen ſed eſt quoddā notorium. ſed ſi placꝫ hoc Inno. ⁊ adde rōem qꝛ hoc notorium deſcēdit veriſiſe a crimie. ¶ Idē ait ꝙ teſtis q iurat veritatē dicere intelligitur eſſe iuratus ſup omnibus ꝯtingētibus negocium. ¶ Idē ait ꝙ ꝯfeſſio preiudicat ſed teſtes ⁊ inſtrā nō nocent ei ꝯ quē ſi eſt actum nec inquiſitū niſi forte quo ad qꝫdam penam arbitrariā q nō eſt pena falſi ſm Inno. Idē ſentit ar. C. de teſti. nulli. ¶ Idē ait ꝙ teſtis interrogationi que ſit ſuper irregularitate vel alio defectu nō dꝫ interrogari quia ſup hoc non ē iuratus ſm quoſdā qꝛ cū ſit occultum ſi tenetur ſe ꝓdere. Adde ꝙ iterrogatoriū teſtes debet eē de tauſa cauſe qñ ꝯtctus hꝫ genus ⁊ differētias vt ſtipulatio. Nam ſtipulatio tanquā genus recipit ſub ſe multas differētias ſpēs lꝫ p cā qñqꝫ ſit ipſa volūtas. ff. de ver. ob. ſi diuortio. ff. de excep. doli. l. ij. §. circa. ff. ſi quis cautionibus. l. ſed ſi quis. §. fina. ff. de oper. liber. campanus. ff. de don. l. patron⁹. ff. de fideiuſſor. l. grece. §. a tutoꝛe. ¶ Si autē contract⁹ ſit diētā ⁊ non genus vt ꝯtctus emptionis ⁊ alij qui ſunt ipſa ſpecificatio non ē q̄rēdū de cāis cāe ſꝫ ſolū de forma ꝯtctus vñ niſi in ꝯtctibus innominatis in quib⁹ eſt q̄rēdū de impletione. qꝛ ſubſtātialis ē iſta iterrogatio. C. de re. pmu. ex placito. in maleficijs etiam nō iterrogat teſtis cur fur fecerit furtum vel homicida homicidiū. ſed bñ iterrogat qualr. ſ. an dolo vl culpa ſi iudici vr expediens aut iterrogationes vel de morib⁹ ſuis non debent fieri a teſte. q non ꝯtingūt eūm nec criminoſe qꝛ ſi tenetur rñdere cū non ſit ꝓductus ad hoc. ff. de iureiur. l. q iuraſſe. §. ſi pater. ſi tamē ſine interrogatione rñdeat nocet teſtificationi ⁊ teſtificādi. vt hic. Illud not. ꝙ lꝫ i accuſatione ſi ponat dies ſed menſis tñ teſtis ſi iudici vr pōt iterrogari de die ⁊ hora. vt ſingulariter no. ff. ad ſil. l. ſi pauus. Si āt i accuſatōe vel denūciatōe eēt appoſita dies vel hora. tunc de ea eēt iterrogādū de neceſſitate p ea que no. l. l. i. C. qui accuſare nō poſ. ¶ Itē daniel iterrogauit falſarios de loco loci. ⁊ p reſpōſionē fuit ꝯprehēſa falſitas teſtiū ⁊ fuerūt lapidati. vt elegāter no. C. de teſti. l. teſtiū. Nā iudex dꝫ ſtudere itercipē teſtē ſuſpectū. vt no. Azo. i ſumma. C. de teſti. vbi omnino vide de inductōe autem nō interrogabitur quia ars peritie eſt.

e **X parte.** Cōfeſſiōe fcā ſi nocet ſi aſi finitō negociū de errore docet. due ſunt ptes. In pria narrat fcm. Scda ibi cū igit ꝓuider iudicē igrnēdo. ¶ Caſus. ſindic⁹ iconomi⁹ cuiuſdā mōaſterij i iudicio ꝯfeſſus fuit qđā p errorē. qrit vtꝝ iſte error noceat. rñ. ꝙ ſi nocet error ꝓbato nec dū finito negocio. Ibi i iuſ. a. i iudicio. Ibi ſibi. ideſt mōaſterio. Ibi nōdū finito. i. nō lata diffinitiua. Ibi nentim. vñ eccla vtit cōi auxilio nec ē opus reſtōne in itegrū. ꝙ dic vt i c. vltimo. de reſti. in itegrū. li. vi. ⁊ c. ¶ Queto que exigātur i ꝯfeſſiōe. rñdeo duo. ſ. vitas ⁊ ſciētia. ecōtrario duo ifringūt eam. ſ. falſitas ⁊ ignorantia ſeu error. ¶ Extra qro nūquid vna cōfeſſio tollat ius ꝯtrariū ipſo iure. ⁊ glo. ordi. ſingu. dicit ꝙ ſic. ff. de regu. iur. l. nihil tā naturale. dicit Ber. ꝙ nulla ꝯfeſſio facta propria voce poſt litē ꝯteſtatā pōt effectu reuocari niſi ꝓbet error. ſ. de probā. c. qñ ꝯ ſup vbo ꝯfeſſiōes. dicit Inno. ꝙ ois error tam ꝓpri⁹ qꝫ ꝓcuratoris pōt reuocari vſqꝫ ad ſniam ſi poſt niſi i cauſa appellatōis. ¶ Ex hoc ꝯclude ꝙ iſta tempus appellādi ſi nō eſt appellatum nō pōt reuocari qꝛ nō eſt corā quo reuocet. Na coram prio iudice ſumus poſt iuriſdictōis egreſſum. coram ſcdo ſumus ante iuriſdictiōis acceſſum. ⁊ ſic coram iudice incompetēti. Item renūciaret appellatōi interpoſite qui adiret primū iudicē. ¶ Queco ergo ſi quis ſciēter ꝯfitetur falſum. an valeat ꝯfeſſio. reſpondeo aut ē falſum p rerum naturam vl iuris impoſſibilitatem vl ſtatutum legis ſcripte ⁊ ſi valet. vt. ff. de interro. ac. l. ꝯfeſſiōibus. ⁊ no. ff. de auro ⁊ argē. lega. l. ornamētorū. aut ē falſum per facti ꝯtingētiam. ⁊ tūc aut ē talis pſona que ꝯfitēdo nec pt ſibi pīudicare ⁊ ſi valet ei⁹ ꝯfeſſio. aut eſt ſibi pīudicare valēs. ⁊ tūc ſtatur ꝯfeſſioni i iudicio fcē nec añ lit. ꝯteſtā. reuocat. In ꝑparatorijs iudicioꝝ ⁊ poſt litē ꝯteſtatā reuocet i deciſorijs añqꝫ ſit ꝯcluſū in cauſa ⁊ ꝓbet error. ff. de interro. actio. l. decet atc. §. ſi. ff. fami. her. l. q familie. ꝙ dic vt. C. de iur. ⁊ fac. igno. l. error. ⁊ ff. eodē. l. nō fatetur. ff. qñ ac. de pecul. ē ānalis. l. qſitū. que. l. dicit vbi ē error public⁹ pſumit eē error ēt i ꝯfitēte. ⁊ ē. l. valde notabilis. ¶ Quero quot reqrant ad hoc vt valeat ꝯfeſſio. rñ duo gnālia. ſ. vt adſint que debēt adeſſe ⁊ abſint q debēt abeſſe. ſpalia aūt verſibus comphēdunt. Et prima pars verſus ē maior. ¶ Quero ergo an pupillus doli capax de crimine capitali accuſatus ꝙ eſſe pōt ſi malitia ſuppleret etatem. vt dicūt due no. ll. ff. de tutel. l. ſi arrogatꝰ. ⁊ ff. ad ſil. l. excipiunt. poterit ꝯfiteri maleficium. ⁊ videt ꝙ nō qꝛ tutor ſi ꝯueniet ei nec poteſt compelli ad auctoritatē pſtādam. vt. ff. de auc. tu. l. i. in ſi. Dic ꝯtra ſufficit eiꝫ ꝙ tutor auctorizet vt rñdeat. lꝫ ſi auctorizet. vt ſic rñdeat. Si aūt ē in ꝑte pſto ſi auctorizabit pr ſed dabit curator liti qꝛ pria ptās nō ē ad hoc inuēta. In adulto autem terti⁹ ē. vt. C. de auc. pſtā. l. claꝝ. ꝙ dic vt ibi p L y ſm vbum eſt ſpōte. ¶ Quero igit vtrum valeat ꝯfeſſio fcā in carcere. rñdeo ſi. tum quia metu. tum quia carcer nō ē locus ad iudicia deputatus. vt ff. ꝙ me. cauſa. l. qui in carcere. vbi ē glo. no. de hoc. ¶ Quero an minoris ꝯfeſſio valeat. ⁊ vr ꝙ ſic. ꝓſertim in fcō proprio qꝛ ille q ꝯfitet pſumit bonā fidem agnoſcere. ff. de admi. tu. qaotiēs. ff. mand. l. qui tus. ¶ Item q defert iuramētū. videt ꝯfiteri iuxta tenorē iurantem ⁊ minor pōt iuramētū deferre. vt ff. de iureiuran. l. nā poſtea. §. ſi minor. ¶ Itē ſi valet ꝯfeſſio i criminali. vt. C. de auc. pſtā. l. claꝝ. multo fortius in ciuili. vbi agitur de minori pīudicio. ¶ Item confeſſio adulti valet in contractu ergo ⁊ i iudicio i quo ꝯtrahit quaſi. vt. ff. de pecu. l. ij. §. idē ſcribit. ⁊ ff. de iudi. l. omnē. ¶ Itē lex dicit aduerſus ſuā ꝯfeſſionē reſtituit in itegrum. ergo valet mero iure niſi probet errorem. ⁊ tūc vſqꝫ ad diffinitiuam audiatur

e ℂ Uide dn̄o elegā-ter ꝺ hoc p Bald. in cō ſili. x. ſcipiē. examinato dicto inſtru mēto remiſ ſioni ſeu do natiōis ſub ti. de vſuris.

de iure cōi poſt diffinitiuā vero ope appellatōis ſi ſnia ſi
trāſiuit in rem iudicatam. poſt vero ope reſtituit in inte-
grū. Si vero p ſtultitiam ſuā ꝛ nō per errorē tūc ſemp
in integrum reſt ꝺ eſt neceſſaria in qua oportebit eū ſuā
facilitatem probare. i. rem aliter ſe habere. vt. ff. de ꝯfeſſ. l.
certam. §. minores. In ꝯtrium videt ꝙ ꝯfeſſio ipſo iure ſit
nulla ſicut ſnia lata ꝯ eū q indefenſus ͤ ē. vt. C. ſi adver.
rem iudi. l. cum ꝛ minores. niſi tu dicas ꝙ ſi dicit indefen
ſus ille q ꝯfitet. ar. ex ꝯiunctōe duar. ll. ff. de inoffi. teſta. l.
qui repudiātis. §. ſi. ff. de neg. ge. l. at q natura. §. cum me.
So. aut ē pupillus ꝛ nō valet ipſo iur ſine auctoritate tu
toris. vt. ff. de in ius vo. l. ne impuberes. que auctoritas ſi
ꝓſtāda nutu. ſꝫ ꝺbis exꝓſſis. ff. de re. iu. l. vbi ſi voce. ſꝫ ꝯſen
ſus poſſit ꝓſtari tacite. ff. de adop. ſi pater. aut ē adultus
habēs curatorē ꝛ idē qꝺ in pupillo. ꝛ hoc ꝺ iure. C. quod
inuētū ē nō iur. digeſtor. ꝛ hoc no. ff. ad treb. l. j. §. fuit qſi
tum. aut nō hꝫ curatorē. ꝛ tūc ex ꝯfeſſiōe ſurgeret aliena-
tio ꝓprietatis rei que ſine decreto nō pōt alienari ꝛ ipſo
iure nō valet ꝯfeſſio. C. de tranſac. l. cū hi. §. ſꝫ cū lia. ne qꝺ
vna via ꝓhibet alia via ꝑmittat que ad idē tēdat. Si aūt
nō vergit ad talē alienatōem ſꝫ ſolū ad veritatis indagi
nē pota in actōibus in ꝑſona valꝫ ꝯfeſſio mero iure. ꝛ ita
intelligit. d. §. minorē. Adde qꝺ no. Pe. ꝛ Cy. i. l. vnica. C.
eo. Nā hec vera ſunt vbi minor ē iuſſus ꝛ monitus a iu-
dice rñdere. Si aūt ſpōte temere ꝓrūpit in actum ꝯfeſ
ſionis eoipſo vr leſus ſui facilitate qꝛ diligēs homo non
erat facturus. ꝛ iō tūc nullo alio ꝓbato reſtitueret in inte
grū. Scias tñ ꝙ iudex nō dꝫ mādare rñdendi qꝺ ꝯfiteat
ſꝫ ſolum quod rñdeat alias videret ꝯfeſſio fieri p impreſſio-
nē. tex. ē no. in. l. j. §. q qōnez. ff. de queſt. Nā que nutu vo
lūtatis gerunt nō dñt certis limitibus coharctari. vt. ff. de
ar. l. qualē. in prin. ℂ Sꝫ quid ſi minor ꝓſtito iuramento
de veritate dicēda ꝯfeſſus ē nūquid poterit in itegrūz re
ſtitui. ꝛ vr ꝙ ſic qꝛ iuramētū nō ē inuētum vt ſit erroris
patrocinium. ſꝫ vt ſit fidei vinculum. ℂ Itē iſtud eſt factm
aſſertoriū nō ꝓmiſſorium. vñ nō obligat. ℂ Item iſtud ē
factm de pñti vel de preterito ꝛ ſicut ſtipulatio p verba ꝓ-
ſentis tēporis nō obligat. vt no. ff. de verb. ob. l. v. §. ſtipu
lario. ꝛ inſti. de litterar. ob. §. j. niſi habeat in ſe equipollē
tiam promiſſionis. vt. ff. de victibus. l. ſi ita qꝺ. ff. de pac. l.
nō impoſſile ita ꝛ in iuramēto videt dicēdum. ℂ Dicet
aliqs iſte non pōt ſuum periurium allegare quia allega
ret ſuā turpitudinē. ſꝫ rñdeo ꝙ error turpitudinē vellat.
ℂ Item nō dicit piurus eē qui nō intellexit. ar. ff. de iuriſ
di. om. iudi. l. ſi per errorē. ad hoc facit qꝺ no. ff. de iureiu.
l. aſs. Nō ob. auc. ſacramēta puber. qꝛ loquit in iuramē
to de facto ꝙ poteſt verificari per obſeruantiā. vt. C. de
tranſac. l. ſiqs maior. ſꝫ iuramētū falſum de preterito vel
pñti ē impoſſibile qꝛ nō pōt verificari nec de ſeō nec ꝺ iu
re. vt. ff. ſi cer. pe. l. cū apud ꝑſenus. ℂ In ꝯtrium videt qꝛ cō
feſſio ꝛ ſnia eqparant. vt. ff. de re iudi. l. poſt rem. ſed ſiqs
iurat ſtare ſnie vel iutat ſniam verā nō pōt venire contra
niſi in vno caſu ſpāli vt in ſnia ferenda per arbitrum. vt. C.
de ar. auc. decernimus. vnde arguēdo per locum a ſpāli
ſequit ꝙ in ꝯtrium ē ius cōe. ℂ Itē adultus ꝯ iuramen-
tum qꝺ ꝓſtat vt teſtis nō reſtituit. ſed iſte ē teſtis lꝫ i ſcō
ꝓprio. vt. C. de fideicō. l. ſi. ergo nō reſtituit. So. puto pri
mā opinionē veriorē. vt. ff. de offi. preſi. l. illicitas. §. veri-
tas. ꝛ caue tibi qꝛ iudex non dꝫ exigere iuramētum veri
tatis in medio lit. niſi ſit iuramentum deciſiuū. vt. C. ꝺ iur.
calū. auc. in iſtos. Dixi ꝙ teſtis nō reſtituit ꝯtra propium
iuramētum qꝛ ſi reſtitueret nō eēt teſtis idoneꝰ. vt. ff. ꝺ ꝓ
ba. l. minor. §. ſi. qꝺ falſum ē in eo minore qui hꝫ legitimā
etatē teſtificandi. ℂ Quero ſiliuſfa. ꝯfitet ſe feciſſe furtū
vel homicidiū vtrꝫ pater poſſit reuocare iſtam ꝯfeſſionē
necne. Rñdo aut pater tenet ex ꝯſequentia delicti ꝛ po-
teſt reuocare ꝓbando ꝯtrium ſed ſi nō probat ꝯtrium ſtat
ꝯfeſſioni filij. vt no. ſinglr in. l. j. §. ſi ex noxa. cau. aga. ꝛ ſi
ſiquis fideiuberet pro delicto alterius rei principalis con
feſſio nō ꝑiudicaret fideiuſſori q in iudicio nō fuit quimo
oporteret de nouo ꝯ fideiuſſorē probare nō ſolū ꝯtrm fi-
deiuſſiōis ſed etiā ꝯtrā principalē q nō ꝑſumit niſi ꝓbet.
licet quedam glo. ſentiat ꝙ ſi in inſtro fideiuſſionis ſiat

mētio de inſtro pricipali ꝑſumunt oīa ſolēniter acta. ff. de
verb. ob. ſciēdum que glo. nō eſt alibi. Aut pater tenet ex
ꝑſia iudicij. ꝛ tunc pōt reuocare ꝯfeſſionē filij ꝛ ꝓbare ꝯtri
um. vt. C. ꝺ accu. l. ij. alɜ tanq̄ fideiuſ. iudicati tenetur. ar.
ff. de ver. ob. l. cum filius. ꝛ h̄ qꝛ ſumus in ꝯſia ſuccedanea
ꝑiculi. vt. ff. mā. l. ſi remunerādi. §. mauritus. ℂ Idē dico
in tali exemplo accuſatus ſum de ſtupro virginis ꝛ cōfeſ-
ſus compet virgo reuocat ꝯfeſſionē meā ꝛ vult probare
ꝙ ipſa erat mihi deſpōſata. vt no. C. de fideiuſ. l. pe. ꝛ ego
ſi hoc allegaſſē crederet vtriqꝫ qꝛ nrā ꝯcordi vt dixit ibi
glo. aurea. rñ. puellā admitti qꝛ mulierē bone fame q̄ʒ vi
uirile multe. vt. ff. ſiqs omiſ. cā. te. l. iulianꝰ. ꝛ ex proceſſu nō
emēdato efficit damnū ꝑſumptōis. vt. ff. de adul. l. denun
claſſe. §. querit. ꝛ C. ꝺ fal. l. j. ℂ Interdū cōſiſtit ꝯſia. l. le-
ſionis in ordine quodam iure vt in principali ꝛ fideiuſſo-
re in debitore ꝛ extraneo poſſeſſore ꝛ dico ꝙ iſti admittū
tur ad ꝓbādum errorē ꝛ reuocādam cōfeſſionē rei. qꝛ eor
intereſt ante tēpus occurrere. ar. ff. de inoffi. teſta. ſi ſuſpe-
ctis. ꝛ qꝺ ibi pulchre ꝛ plene no. Idem dico ſi tabellio ꝯfi-
tetur ſe ticio mādāte feciſſe falſum inſtrm. nam ticius pōt
reuocare ꝯfeſſionē ꝛ ꝓbare ꝯtrium. admittit ꝛ procurator
ticij. qꝛ quo ad ticiū cuius eſt ꝓcurator nō iminet pena ca
pit alis ex vi iſtius ꝓceſſus. ff. de ap. iucius. ff. de inſa. incꝰ.
ꝛ. ff. de ord. cogni. c. cum dilectus. §. ſi. is autem cuius inter-
eſt nō audiatur qꝛ hi ſolēt audiri quor intereſt ꝛ non alij. vt
l. j. ff. de ap. recip. ℂ Quero ꝯfeſſio facta a minore mulie-
re ruſtico vel milite an eis noceat. Rñdeo nō ſi per iuris
imperitiā emanauit. Sed qualr probet imperitia. rñdeo
eoipſo ꝙ nō ꝓbat ꝯtrium. ff. de iur. om. iudi. ſiqs id qꝺ. C. de
his q ſibi aſcri. l. qꝺ adhibitus. q lex dicit ꝙ ex notabili ꝓ
ſumptiōe preſumitur in milite potius imperitia q̄ʒ dolus.
Interdū nō parcit militi vt ſi errauit in diſciplina milita-
ri qꝛ debēt ſcire arma. C. de iure dlib. l. ſi. in prin. ℂ Item
nō parcitur ei in iure nāli vel quaſi. puta qꝛ contra bonos
mores delinquit. vt. C. de iniuſ vocā. l. venia. ff. de adul. l.
adulterium cū inceſtu. ℂ Item nō patrocinatur militi vel
minori ſi per iuris errorē omiſit ſolēnitatē vl formam rei
vt qꝛ fecit teſtm ſolēnitate omiſſa tam cōi q̄ʒ militari. qꝛ
vbi agit de productōe alicuius actus in eē obmiſſio mōi
ꝛ forme oībus nocet ēt error tabellionis vel aduocati. vt
optie no. C. de teſta. ambiguitatē. Itē oēs holes nā ſcire
deſiderāt ꝛ ꝓter naturā eſt nō ꝯſulere periciores quorū pe
ritia mēs illuminat. vt. C. de lge. matu. l. ſi auiam tuam. ꝛ
iō oībus nocet i lucro captando ꝛ quaſi lucro. vt i hēdita
te ꝑſna ꝛ mſna. ff. ꝺ bo. poſ. l. i bonorum. ꝛ habes pulchrā
glo. C. ꝺ iur. ꝛ fac. igno. l. ſi emācipata. ℂ Item ꝓdicio nō
ſubuenitur i iniurijs ꝛ damnis alteri illatꝫ. vt plene no. C.
vnde vi. l. ſiqs i tantū. niſi forte i leuioribus criminibus vt
in dclaratōe armorum ꝛ ſilibus que nō ſunt ꝯtra bonos
mores vt nemini nocēt. ℂ Item qſiqꝫ nō errantibus ſub-
uenitur iur. ꝓuilegio. vt. C. de iur. ꝛ fac. ignor. l. j. que. l. eſt
ſingularis. ℂ Tertiū verbū eſt ſciens. Quero igitur nun
quid ſcia ꝑſumatur. rñdeo ſic i facto proprio. ff. pro ſuo. l.
ſi. Preſertim i facto proprio ꝓmiſſionis ꝛ viciāo fidei vt
eſt tex. aureus. C. de contrahē. ꝛ cōmit. ſtip. l. magnā. Sꝫ
in facto tertij. aut loqmur i actore ꝛ nō preſumitur error.
debuit dliberaſſe. vt. ff. de reg. iur. l. q i alterius. fallit ſi ali
que ſunt indicia erroris. vt. ff. ꝺ acqr. here. l. cū falſum. ꝛ
l. patronus. §. rei ꝑduellionis. ꝛ ibi glo. Aut loqmur i reo
ꝛ tunc aut probat rem aliter ſe habē aut non. Primo ca
ſu preſumitur error. ff. de iterroga. act. l. ꝺ etate. §. ſi. C. de
erro. cal. l. j. C. de iur. ꝛ fac. ignorā. l. cum falſa. ſed glo. ꝺ.
dic ꝙ ſi q̄dem habuit terminum ad deliberandum ꝛ deli
berate rñdit ſtandum eſt reſponſioni ſue. vt ſingr. no. ꝭ. de
dinor. c. ex litteris. ſed illa glo. nō omnino eſt verum. Nā
reus ſemper habet terminum ad deliberādum. C. de litis
conte. auc. offeratur. ergo nunquā poſſet corrigere errorē
ſuum qꝺ falſum eſt. Si aūt nō errauit aut ē tale qd i quo
poteſt ſibi ꝑiudicare p ꝯſenſum ꝛ ſtat ꝯfeſſioni. vt. ff. ad. l.
aql. ꝓinde. §. ſi. aut eſt tale qd in quo nō ꝑt ſibi preiudica
re p ꝯſenſum ꝛ ſi ꝑiudicat ſi de inocētia ꝯſtat. vt. ff. de que
ſtio. l. j. §. ſiqs vltro. ℂ Circa ſcientiam queritur vtrū exi-
gatur in eo qui ꝓcepit vel iubet. verbigratia. ego cōtraxi

Digitized by Google

cũ vſurario ⁊ feci inſtrũm de duplo. deinde iuimus corã
epõ ⁊ ꝯfeſſus ſui ꝙ inſtrũm totum erat de vera ſorte. ⁊ epõ
fecit mihi p̃ceptum de nõ ſoluẽdo reſpõdeo ſi epõ ſciebat
tũc p̃ceptum ẽ nullũ qꝛ dolus iudicis reddit p̃ceptuꝫ
ſuum nullũ. vt no. ff. de ꝓcur. l. ſi procuratorẽ abſentẽ. Si aũt
ignorabat ſed fuit ſibi obreptũ a ꝯtrahẽtib⁹ ⁊ dicitur ob
reptio lꝫ de cõi ꝯſenſu quia i fraudem canonũ diſponẽtiũ
de nullitate ẽꝫ inter voluntarios. vt. C. de legi. ⁊ cõ. l. nõ du
bium. ℂ Dico tu certa ſcia iducit donationẽ ff. de noua.
a l. ſi quis delegauerit. rñdeo donatio accedens ſoli mutua
te eſt vſura^a. vt no. ff. ſi cer. peta. l. rogaſti. §. ſi tibi. Secus
ſi accederet ꝯtractui dotis vel alij ꝯtcui in quo non ꝯſue
uit exerceri femus. ff. de verbo. obliga. l. diuortio. ⁊ facit. C.
mã. ab anaſtaſio. ℂ Quartũ verbum ẽ vbi ius. i. iudiciũ.
Quero ergo quid ſi cõfiteatur añ lit. ꝯte. Nã nõduꝫ ẽ iu
dicium formatum ſed attemptatum. vt. C. de iudi. l. ij. rñ
deo in ꝯfeſſione nõ requiritur ordo iudiciorum. ex. habuiſti
no. X. de reſti. ſpolia. piſanis. ℂ Quero ꝓduxi inſtrumẽtũ
quo ꝯtinetur factũ alienũ. ꝙ inſtrumẽtum eſt cõtra me ⁊
ſic facit fidẽ ꝓ aduerſario. vt no. ff. de eden. l. i. §. editões. ĩ
ſi. magne glo. nũquid poſſum ꝓbare ꝯtrium. dicit Inno.
ꝙ nõ. X. de cẽſi. olim. quia ſuꝫ ꝯfeſſus voce ꝓpria. ⁊ p iſtrm
ꝯuictus. vt. C. quorum ap. nõ reci. l. ij. ⁊ l. pe. ſed ſi aduerſa
pars vel iudex ꝓbaret inſtrm licitũ eẽt mihi mutare cõſi
lium vt elegãter. no. Innoc. X. de iureiur. mulieri. ℂ Quid
dices in eſtimo cõis ſiue in libro ꝯſilij. vtrum poſſit quis
corrigere errorem ꝓpriũ. ⁊ vr̃ ꝙ nõ qꝛ deſideriũ apõ acta
officialium publicatũ nõ põt corrigi. vt no. in. l. iura. C. de
omni agro deſerto. lib. xj. nec ob. ꝯfeſſio qꝛ ꝯfeſſio ſuccedit
loco probatiõis ⁊ probatio nõ ẽ ꝓbatio ſi falſa ſit. vt. l. ij.
ff. que ad. te. ap. p̃cetiim ſi hec acta ſunt p procuratorẽ ſine
ſpãli mãdato. qꝛ ex certa ſcia nõ põt dño nocere. vñ non ẽ
neceſſe probare eam erraſſe. ſed ſufficit rẽ aliter ſe habere.
ℂ Quero quid de ꝯfeſſione q̃ fit coraꝫ milite ptãno qui
vadit capiẽdo maleſactores ⁊ rimando ꝑ armis. rñdeo
iſte eſt quidam executor ⁊ nõ iudex. tñ relationi ſue ſtatur
in leuibus criminibus. vt no. ff. ô inſa. l. ictus. ⁊ ff. de accu. l.
leuia. ℂ Quero quid ô ꝯfeſſione q̃ fit poſt iudicium nun
quid iuſtificet ſniam latã p̃ius ex arrupto. de hoc habes
gl. ordi. ſing. ff. de ap. l. nõ tñ que determinat ꝙ non. quia
iudex erat functus officio ſuo. vñ eo modo redigitur ad in
ſtar priuati. ℂ Quero qd de ꝯfeſſiõe q̃ fit eo ex iudiciũ
ſuper crimine. Rñdeo aut fit in flagrãti crĩe quaſi i eodẽ
contextu ⁊ loquitur. ff. ô adul. l. capite quis. qꝛ ponitur ad
torturam. aut non fit in flagrãti crĩe ⁊ tunc inducit ſolum
ſuſpitionem q̃ minus eſt quam ſemiplena ꝓbatio. vt. ff. ô
edil. edic. l. quero. §. ſi. ⁊ ſingulariter no. ff. ô proba. l. com
probatio p̃toria. ⁊ hoc quãdo confeſſio reſpicit crimẽ ſi
autem reſpicit cõtractũ aut põt inducere tũc tpis diſpõnẽ
⁊ diſponit vt inſti. de lrãꝝ obliga. aut nõ põt idocere tunc
tpis diſpõnẽ ⁊ tũc nõ diſponit. ſed diſpoſituꝫ probat ſi fit
p̃ſente pte vel dirrigitur ei vt. ff. depoſi. l. publius. §. ſi. ⁊ ff. ne
p ſti. pecu. quidam. q̃ lex ẽ ſolẽnis. ℂ Sed nunqd qñ cõ
feſſio tendit ad ſolutionẽ ſeu ad liberationẽ requirit ꝯñtia
vel quaſi. glo. ſunt ꝯrie vna dicit ꝙ ſic. ff. ne pac. l. idem in
duobus. alia dicit ꝙ nõ qꝛ querit exceptio doli licet non
pacti. ff. ô liber. lega. l. non ſolum. §. liberationis. prima eſt
vera vbi emanat per modum ꝯtẽtionis. ſcda eſt vera vbi
emanat per modũ ſimplicis enumeratiõis veri. ⁊ hec ve
ra ſunt qñ emanat poſt obligationẽ ꝯtractã ſed ſi concer
nit ⁊ impedit principiũ obligãdi. ſi ẽ vis vtꝝ para ſit pñs
ncene. vt pꝫ in dño q hꝫ tantũ negociũ ſciẽs tãqꝫ male ge
ſtũ vt ſubtilr̃ not. ff. de neg. geſto. l. pomponius ſcribit. ⁊ l.
neſennius. Sed interdũ ꝯfeſſio emanat in vltima volun
tate. ⁊ tũc aut ad liberãdũ ⁊ q̃rit exceptio doli aut ad le
gãdũ ⁊ q̃rit actio ex teſtã. vt. l. i. C. de fal. ca. adiecta leg.
Nam p vltimã volũtatẽ nõ ꝓbat actus inter viuos qꝛ nõ
emanat ad iſtam intẽtionẽ. vt ẽ lex ſingularis ff. de li. le. l.
aurelius. §. ſi. aut emanat ad ꝓbandũ ſunt eniꝫ qdã qui te
ſtari nõ p̃nt. tñ fidẽ veri ꝯfiteri p̃nt ⁊ tũc idẽ ꝙ dixi ſupe
rius in actibus inter viuos. ℂ Quintuꝫ verbũ ẽ hoſtis. i.
aduerſarius. Quid ergo ſi ñ eſt ibi ꝯdictio. rñdeo eo mul
to magis valet ꝯfeſſio. vt no. ff. de nego. geſt. l. at qui nã. §.

a ℂ Vide dino degã-
ter ô hoc p
Calde. i cõ-
ſi. x. incipiẽ.
examinato
dcõ iſtis re
miſſioni ſeu
donationis
ſub ti. ô vſu
ris.

cũ me abſente q rex. nõ eſt alibi. ⁊ ff. de peti. ſi tenus pare
tus. q̃. l. ẽt i ſiu caſu nõ hꝫ locũ. ſunt ſilr̃ qdã alie. ll. vulga
res. ff. de iudi. l. ſi debitor. ff. de leg. i. l. ſi domus. §. q ꝯfiteſ.
ℂ Nõ ſeql in glo. ea q̃ debẽt abeſſe. ⁊ p mũ vbũ eſt nec
natura rei. ℂ Quero igit ſi qd ꝯfiteſ ſe occidiſſe hominẽ
qui adhuc viuit i humãis. rñ. ſi erat tali vulnerat⁹ ex mor
te ſequẽti verificat ꝯfeſſio qꝛ mors nõ ẽ qd nouũ cũ lecu
ta vulneris effugere nõ poſſit. vt. ff. de ꝯfeſſ. ſi is q ſtitibuꝫ. ⁊
ff. ad. l. aquiliã. huic ſcripture. ⁊ l. qui occidit. §. ſi. ff. ô dã.
infec. l. dãni. §. ſi is. ℂ Quero cõuẽtus rei vẽdi. ab vno lite
pẽdente cõuẽtus ab alio cõfitetur. nũquid valeat cõfeſſio
propter vitium litigioſi ⁊ videtur ꝙ nõ. Sed i cõtrarius
videtur caſus. ff. de rei vẽdit. ⁊ quo fundus. ⁊ l. is a quo. ⁊
ff. de peti. heredi. l. pe. quia hoc ſit ex neceſſitate ⁊ vigore
iudicij. licet enim ſic reſpõdere ſit voluntatis. tamẽ reſpon
dere eſt neceſſitatis que redditur in inuitum. vnde nõ facit
ſed fit ei. ⁊ hec vera quãdo quis cõfitetur per modum iu
riſditiõis neceſſarie. alias eiiɱ ſi voluntatis nõ valet ꝯfeſſio
propter vitium litigioſi. vt habes hic i glo. ordi. ℂ Põe
ꝙ lite cõteſtata. actor ſic poſit. pone ꝙ debes mihi cẽtum.
reus reſpõdet ſed cõditionaliter ſe promiſiſſe adiciẽs ⁊ ſi
alio modo vel forte hoc adiecit. Queritur an videaſ pu
re cõfeſſus niſi probet cõditionem adiecĩſſe. reſpõdeo nõ
videſ pure cõfeſſus. vt. X. de fide iſtru. cuꝫ ioãnes heremita.
facit qd not. in. l. ij. C. ô dõa. ante nup. Immo nõ videſ ad
interrogata rñdiſſe. vt. ff. de ver. ob. l. i. §. cum adiecit. ⁊ idõ
cogẽdus eſt reus ſimpliciter reſpõdere ſicut poſitio ẽ ſcã
ſimpliciter. alias nõ videſ reſpõſum ſm̃ Archi. q ita not.
X. de ꝯfeſ. c. ſtatuimus. in pria glo. iuxta mediuꝫ. lib. vj. de
hoc in Spe. in ti. de poſitiõibus. §. x. ſequit in. v. ſed põe li.
ꝯteſt. ⁊ de excep. §. viſo. ver. iu ergo. ℂ Sꝫ quid dices inq
ſitus in rñdẽdo inquiſitõi de homicidio rñdit p̃miſſa de
fenſiõe. hoc mõ ad meaꝫ defenſionem feci vel poſtpoſita
in ordine vborum. rñdit hoc modo feci ad meaꝫ defenſio
nẽ. nũquid alio nõ ꝓbato poſſit cõdẽnari. ⁊ vr̃ ꝙ ſic. quia
ꝯfeſſioni ſtatur ꝯtra ſe. ſed nõ ꝓ ſe. Iteꝫ p̃ſumptio ẽ cõtra
eũ. ℂ In ꝯtrium vr̃ qꝛ iſta ꝯfeſſio ẽ qualificata ⁊ tal' quali
tas perimit ꝯfeſſionẽ. vt. X. de accu. cum dilecti. ℂ Itẽ aut
tota ꝯfeſſio ẽ acceptãda aut tota repudiãda. vt. ff. ô pcu.
l. in cãe. ℂ Itẽ nõ dicunt ꝯcordes illi qui qualitatibus diſ
cõueniũt. ff. de iureiur. l. iuſiurãdum. ⁊ ad pecunias. §. ſi de
qualitate. ℂ Itẽ curia vtiſ adminiculo cõfeſſionis. ergo
dꝫ vti cũ ſua cauſa ſuiſqꝫ vitijs. argu. ff. ô manumiſ. gaius.
ff. de acq. poſ. l. põponius. §. cum quis. Nã iſta cõfeſſio
nõ hꝫ duo capita ſepera. ſed vnicũ tñ in forma cum qua
litate. ⁊ aduocati dicũt cõiter ꝙ ex tali reſpõſione nõ ſeq
tur ꝯdemnatio. Her. ꝯtra. ⁊ ego qꝛ hec vba ad meã de
fenſionem ſunt quoddã excipere qꝛ non abſorbẽt factum
ſed vinculũ. ⁊ ille q excipit dꝫ ꝓbare. illa aũt verba ⁊ non
aliter nec alio modo. que apponũſ ad cautelã non ꝓſunt
qꝛ i ꝯiudicialibus ſi valet preſtatio. de hoc no. C. ô excep.
l. ſi quidem. ℂ Quero qd de ꝯfeſſiõe fcã per verba abne
gatiua vt ꝯfiteor te fuiſſe dñm. nũquid probẽt modo eẽ.
dic vt no. ff. co. l. certũ. §. i. vel latius dic ꝙ q̃dam ſunt que
habẽt neceſſariã veritatem ex p̃terito i p̃ñti vt homicidiũ
⁊ probãt. ff. ô iur. codi. ploclana. Quedã hñt veritatẽ con
tingẽter ⁊ ñ neceſſario vt dominiũ ⁊ obligatio ⁊ p̃ſumiſ
de p̃terito in p̃ñti. vt. C. de ꝓba. l. ſiue poſſidetis. ⁊ hoc qñ
ꝯſiſtũt i iure ſed ſi ꝯſiſtant in mero animo vt poſſeſſio. dic
vt ibi no. ℂ Quero qd ô ꝯfeſſione aduocati. rñdeo reuo
cat oſtenſo errore ſi proceſſum ẽ ad cap que vidraſ ꝯfeſ
ſio approbata. alias reuocaſ ſine oſteſione erroris ſꝫ BDo
ſtic. ℂ Quod aũt dixi ꝙ error aduocati nocet^b clientulo
procedit ex nature officij aduocati qui hꝫ pro clientulo p̃p
ponere ⁊ rñdere. vt. l. i. §. i. ff. ô poſtula. ſcilicet i iure non in
facto. Item hꝫ dictare libellũ formare interrogatoria po
ſitiones ⁊ articulos ⁊ ſimilia. vt. C. de poſtula. l. quiſquis.
⁊. X. de iudicijs paſtoralis. non tamẽ aduocatus ẽ ꝓcura
tor nec efficiſ dñs litis nec ad dãnum nec commodum li
tis p̃tinet. vt no. ff. de poſtulãdo l. i. §. initiũ. ⁊ ibi bona gl.
Si tñ aduocatus alleget rationẽ vel legẽ ꝯtra eligẽtem
ſuã expreſſe facienteꝫ p̃ſumitur in eo dolus vel colluſio qꝛ
atuiat aduerſariũ clientuli ſui. ⁊ ex hoc dꝫ puniri. Debet

b ℂ Vide
dio. d. pau.
barb. in ꝯſi.
vj. col. x. vo
lu. primo.

ergo tacere ⁊ ꝯ ꝯſciam nõ tenet aduocare. vt de iudi. l. rẽ
nõ nouam. §. ſi. cum igit̃ errat aduocatus in iur̃ vȝ clien-
tulus incõtinẽti reuocare errorẽ ſi pñs ẽ ⁊ intelligẽs ſm̃
Spe. ⁊ intelligitur incõtinẽti. i. triduũ. qḋ datur vt poſſit
alios ꝯſulere. vt. C. de erro. aduo. l. j. ⁊ ij. ¶ Itez ideo dixi
intelligẽs q: qui nõ intelligit eſt pñs corpore. ſed abſens
ſpiritu. vt. C. de inceſt. nupt. l. cum ancillis. ⁊ l. j. in fi. C. de
ſal. mo. vnuſqſqȝ añt pſumit intelligẽs ſi ex ꝓpoſito ⁊ nõ
fortuito iter eſt. vt. ff. de teſt. mi. diuus. ¶ Itẽ qḋ dixi erro
rez aduocati errãtis in iur. nocere cliẽti ſi errorẽ nõ reuo-
cat q: nõ ꝯdicere ꝓfeſſioni par ẽ. vt ſing. no. ff. rẽ ra. ha. l.
quo enim. §. j. fallit in muliere niſi ꝑ prius ꝯſuluiſſet peri
tiores. diſciplina enim ſcolaſtica mulieꝝ pudicitie nõ cõ-
gruit. ¶ Item fallit in ruſtico q vere ẽ ruſticus ⁊ nõ ſa-
gax. vt no. ff. de excu. tuto. l. athlete. §. de ruſticis. ¶ Item
fallit in minore niſi ſit in iur̃ peritus. ſecus eſt ſi ẽ licẽtia
tus vel doctor. vel longo tempore ſtudens. vt no. C. qui ⁊
aduerſus quos. l. j. ⁊. C. ꝺ nupt. patrimo. l. ꝓfeſſio. ¶ Itẽ
fallit in milite qui circa arma occupat̃ nõ in eo qui circa
delicias ꝯuerſatur. nec in milite militãte circa diuina offi
cia q: in eo requirit̃ peritia lr̃arum. vt. E. de elec. c. cum in
cũctis. ¶ Ultimo ſcias ꝙ error iuris probatur ꝑ apertu
ram librox diſponẽtium ꝯtrum. vt. E. de foro ꝯpe. c. dili-
gent. ¶ Quero nũquid poſitiones fiant ante lit. ꝯte. dic̃
glo. ꝙ nõ qḋ vex eſt ſup ꝑparatoriis iudicioꝝ in negocio
principali. ¶ Itẽ q̃ro nũq̃d iterrogatiões fiant poſt lit.
ꝯte. dicit glo. ꝙ nõ qḋ vex ẽ ſup ꝑparatoriis iudicioꝝ. vt
. C. de procu. ita demum. ¶ Extra quero nũq̃d ficta ꝯfeſ

a ¶ Vide Cepol. cõſi. xxi. ij. colũ.

ſio inducit infamiã iur.[a] ⁊ vr̃ ꝙ nõ. vt no. Dy. in. l. iij. ff. de
ſuſpec. tuto. ¶ In ꝯtriũ vr̃ ꝙ ſic. vt. C. de interdic. matri.
l. ſi tutor. ⁊. ff. de inſa. l. quĩ. Solu. aũt tacita ꝯfeſſio ſurgit
ex ꝯtumacia ⁊ nõ infamat infamia iur. ⁊ ideo nõ remo-
uet quẽ a dignitate. ſed bñ infamat infamia facti. i. apud
homines emendatioris vite. Aut tacita ꝯfeſſio ſurgit ex
crimine vel ex ꝯtu ſimoniaco. ⁊ tũc infamat vtraqȝ infa
mia tam iur. q̃ facti. ¶ Ex his apparet ꝙ bãniti ñ ſunt
infames infamia iuris tñ ſuſpecti ſunt. in eodem genere
officij ⁊ ex quo ſunt bãniti adminiſtrare nõ pñt. vt. C. ꝺ ſu
ſcep. ⁊ archa. l. ſi aliquid. ⁊ elegãter no. in auc. ꝺ armis. §.
ſi. col. vj. ¶ Quero ꝯfeſſus ſuper actione furti efficit̃ infa
mis quid ſi ẽ ꝯfeſſus ſup certi ꝯditione generali ꝓpoſit⁹
ex furto ad duplũ vel ad quadruplum. rñdeo nõ efficit̃ in
famis niſi apud homines bonos ⁊ graues. vt ſingul̃r no.
in. l. certi conditio. in principio. ff. ſi cer. pe. ⁊ rõ ibi ſubtil̃r
reddit̃. ¶ Quero quid in confeſſiõe facta in inſtr̃o gua-
rẽtigie quod hȝ vim ſñie ex forma ſtatuti. verbi grã. ſi ſur
ſe obligat ad penam dupli ⁊ tabellio fac̃ preceptum gua
rẽtigie. rñdeo iſtud preceptũ ẽ interlocutoria. vt ſingul̃r
no. C. de bo. que lib. l. ſi. §. neceſſitatem. ⁊ ideo nõ infamat
vt. ff. de infami. l. quid ergo. §. quintum. ibi etiam gl. dicit
valde eleganter ꝙ cuius ſñia nõ infamat nec confeſſio fa
cta coram ipſo. vnde dicebant antiqui aduocati ⁊ ita ſer
uabatur in palatio ꝙ ſicut ſñia inquiſitoris nõ infamat.
ita nec ꝯfeſſio fcã coram ipſo niſi addat̃ infamia ex gene
re pene. vt. ff. de infa. l. ictus fuſtium. ſed Bar. ex ſuo capi
te in. l. infamẽ. ff. de publi. iudi. dicit ꝙ ſñia inquiſitoris
in cauſa famoſa infamat. rȝ enim ꝙ inquiſitio ſit ordina-
rium remedium ⁊ nõ extraordinariũ. cuius opi. eſt con-
tra Dy. ⁊ omnes antiquos. Itez proceſſus inquiſitiõis ẽ
quedã fictio q: fingit̃ fama accuſare. ⁊ fictões nõ iſamãt.
quare opinio cõis videt̃ verior ⁊ equior cum non ſit iure
cautum ꝙ ſñia inquiſitoris nõ infamat infamia iur. ciuil.
ſed ſm̃ canones iſamia facilius irrogat̃ ⁊ facilius tollit̃.
¶ Adde ibi negocio finito tali poſtillã ſinito ꝟo iudicio
a quo appellatum nõ eſt ſinit̃ reuocatio erroris. vt. C. de
tranſ. l. ſub pretextu. ⁊. E. de re iu. c. inter monaſteriuȝ. Si ꝟo
appellatuȝ ẽ adhuc eſt locus correptõis ſcõm legis. ⁊ ſic
dicit ſe Gui. obtinuiſſe in ſpec. ⁊ ti. §. vlt. ꝟ. pe. vbi de hoc
⁊. E. de ap. cum tãm. ¶ Et qualiter probetur error. dic ꝙ
qñqȝ error contingit in omiſſione exceptionis dilatorie. ⁊
tunc probo ꝑ ꝓpriũ iuramẽtũ. i. de excep. paſtoralis. Qñ
qȝ ꝯtingit in aliis. ⁊ tũc aut ille q dicit ſe erraſſe certat de
dãno vitando. ⁊ ille ꝯ quem agit̃ certat de lucro captan-
do. ⁊ ide debito ſoluto. E. ꝺ ſolu. c. vi. ⁊ tũc ꝓbando rem aliter
ſe habẽ pſumit̃ error. vt in. l. q põt. ⁊. l. cũ de idebito. ff. ꝺ
ꝓba. Si aũt vterqȝ certat de damno vitãdo. ⁊ ſic vterqȝ
eſt in pari cã. tũc aut voluit reuocare errorẽ alienum vt ꝓ-
curatoris vt hic. ⁊ tũc ꝓbãdo rem aliter ſe habere poſſum
vt in. l. certũ. §. ſed omiſſo. ff. de cõfeſ. Si loquor de cõfeſ-
ſione propria. ⁊ tunc aut cõfeſſio mea fuit circa factuȝ alie
num. ⁊ idem qḋ ſupra dixi. vt in. l. qui alieno. ff. de reg. iur.
⁊. E. de re iu. c. ſiquis in ius. li. vj. ⁊ in. c. vi. ff. pro ſuo. Si i fa-
cto proprio nõ ſufficit probare errorẽ aliter ſe hr̃e niſi pro
pter longinquitatẽ tpis. arg. l. is qui pegre. in princi. ff. de
acq. poſ. E. ꝺ reſcrip. ab excõicato. ⁊ qḋ no. Dy. E. de reg. iu.
c. ignorãtia. li. vj. Idẽ ſi iplicita ſit ꝯfeſſio i fcõ meo vl̃ alie
no. vt in. l. emptori. §. lucius. ff. de pac. ⁊. C. ꝺ erro. aduo. l.
j. ¶ Extra quero nũquid iudex delegatus ad executionẽ
poſſit cognoſcẽ de errore. hec queſtio poteſt intelligi ꝺ iu
dice ꝺlegato ad executionẽ ꝯtractus ⁊ iſte poteſt de toto
cognoſcẽ q: ei tũc cõis cognitionẽ ꝺlegatus eſt. vt. C. ſi con-
tra ius vl̃ vti. pub. l. ⁊ ſi nõ cognitio. iterdum ẽ ꝺlegat⁹ ad
executionẽ ꝯfeſſiõis in iure facte. ⁊ tũc ꝯſidera q: nõ com
mittit̃ ſibi niſi pars affirmatiua. i. executio. vñ nõ põt ſe in
tromittẽ de eo qḋ nõ ẽ ſibi ꝯmiſſum. vt. E. ꝺ ſequeſtra. poſ.
c. j. tamẽ alicui ꝯmittit̃ executio gñalis confeſſiõis que vȝ
liquidari per ſpeciẽ ꝺ ipſis ſpẽbus poſſȝ cognoſcẽ ⁊ ſi eẽt
error poſſȝ corrigẽ. ff. ꝺ confeſ. l. pe. ⁊ idem ẽ ſi cõmittitur
executio ſñie que trãſit in rem iudi. Si autẽ nõ ꝯmittitur
executio ſed remiſſio ab eo qui poteſt hanc formam dare
tũc ꝑt vtranqȝ partem cognoſcẽ tamen ꝺ iure nõ vȝ cauſa
ita cõmitti. vt. d. c. j. ꝺ ſequeſtra. poſ. ¶ Quid ſi ordinari-
us cõmittat cauſam poſt cõcluſum in cauſa. vt. E. de cauſa
poſ. paſtoralis. §. vl. pone cõmiſſa ẽ cauſa conſilio ſapiẽtis
ex forma ſtatuti tanqȝ habẽtis conſulere ⁊ diffinire nũq̃d
poteſt cognoſcẽ de errore. ⁊ videtur ꝙ non ꝯſiderato offi-
cio ꝯſultoris. ¶ In ꝯtriũ vr̃ ꝙ ſic ꝯſiderato officio cogni-
toris. cogitabis q: officio promiſcuo fungitur. ar. ff. de leg.
j. titie textores. ⁊ puto ꝙ ꝺbeat cognoſcẽ q: cõmiſſio con-
ſilij ẽ q̃dã cõcluſio in cã. vt. C. de dila. cũ a nobis. ¶ Que
ro repitur in codice mercatoris quedam ſcriptura in qua
continetur ꝙ vȝ mihi decẽ produco illum codicẽ in iudi-
cio. mercator dicit ꝙ illa ſcriptura nõ probet q: facta pro
me abſente. vt. ff. de interroga. actio. l. ſi. ¶ In ꝯtrium alle-
gatur glo. que ẽ. C. de pac. poſtq̃ liti. ſed ibi loquitur in re
nũciante nõ in cõfitẽte ẽ ratio differẽtie q: per confeſſio-
nem cõtrahitur ⁊ requiritur pñtia. vt. C. ꝺ pecul. l. depoſi
ti. §. j. vbi ẽ tex. no. Sol. dicit Bar. ff. ꝺ dona. in. l. nuda. ⁊
glo. ord. C. ꝺ ꝯue. fiſci debi. l. ſi. lib. xi. ꝙ talis ſcriptura[b] ꝓ-
bat ſaltem vi notorij actus ꝑmanẽtis. ego idẽ dico cũ pre
ſumatur facta me mandãte nõ reqritur alia pñtia. vt. ff. ꝺ
edẽ. l. prox. §. pẽnẽ. ⁊ no. per Iac. de are. in. l. j. C. de eden.
Sed ꝺ codicibus feneratorum habes hoc expſſum in. c. j.
de viur. in clemẽ. ¶ Quero quomodo ſtatur codicib⁹ ra-
tionum mercatoꝝ. rñdeo pluribus rõnibus. Primo ꝑp
naturã rõnum ⁊ gñalis iudicij in quo non põt poni calcu
lus ſeparatus ſȝ ꝯmiſcuus eẽ vȝ. vt. ff. de edẽ. l. ſiqs ex ar-
gẽtarijs. §. rõne. ⁊ ſic ꝓcedit ex natura calculi. ¶ Secun-
da rõ ẽ qualitas fidei q: mercatores ſunt hoies emẽdato
ris vite ⁊ ꝓbate fidei ⁊ legalitatis. vnde ſcriptura eorum
ꝓſumitur emẽdata ⁊ vera ⁊ fidelis. ar. ei⁹ qḋ no. ff. de ripe
muniẽda. l. j. §. is cui. ¶ Tertio q: iurauit fideliter ſcribẽ
vt no. ff. de edẽ. l. quidã nũmularios. ¶ Quarto propter
conſuetudinem que adhibet fidem libris eorum ⁊ maxi-
me ſcriptis per ſcribanos eorum. ar. ff. ꝺ teſta. mili. l. luci⁹.
¶ Quinto q: coguntur ſpecialiter iurare vera eſſe. C. de
dona. l. ſiquis pro redẽptione. ¶ Sexto quia ſunt impli-
cita ⁊ nõ poſſunt ſeparari. ff. de pactis. l. emptor. §. lucius.
¶ Septimo q: approbantur ꝑ ꝯſules eoꝝ ⁊ de ꝯſilio col
legij mercatoꝝ. ar. in. l. ſi. C. de ꝯditis in pu. horreis. li. x. ⁊
his ꝑſuaſionibus interuenientib⁹ credit̃ ſcripturis merca
toꝝ ⁊ cãpſoꝝ de conſuetudine nõ de mero iure ſcripto. vt
leg. ⁊ no. in. d. §. nũmularios. Sȝ qd ſi ſcriptura mercato-
rum ꝓducit̃ corã prãte verũ hẽat paratã executionẽ corã
eo ſic corã ꝯſulibus mercatoꝝ. rñdeo ꝑteſtas haber ſe ſi-
cut genus q: gñalis ẽ in tota iuriſdictõe. vt. C. de iuriſ. om.

b ¶ Vide p. Alex. cõſi. xci. vol. iij. ⁊ in eo. cõſi. cccxliij.

iudi.l.fi.ꝛ ꝯſules ſunt loco dñe.ꝛ ꝙ eis ſpãliter demanda tur a conſuetudine nõ ẽ trahẽ.ad gnãliorẽ iudiciũ.vt .ꝟ.de offi.le.c.ſtuduiſti.ꝛ iõ glo.ordinaria dicit ſtatuta cõ ſulum nõ trahunſ ad ptãtẽ generalem ꝑſidentes i loco .C.de cõſtitu pecu.l.ij.in fi.ꝛ in executionib° expectanda eſt cõſuetudo fori iudicij nõ ꝯtrus.tex.ẽ vnicus in iur.C. de exac.tribu.l.nulli opinatorꝫ.li.x. Et ex hoc determi natur ꝙ inſtrumẽta cõfeſſionata que habent executiones ꝑuſij ex ſtatuto municipali nõ habent eandẽ executionez papie.vbi nõ idem ſtatutum.ẽ inter papiẽſes ꝙ tene mẽ ti.Et idem dico ſi ſtatutuz diſpoſuit de executiõe arbitrij vel arbitramẽti que de iure cõi nõ habẽt executionez ſuc cinctam nec leuato vello lꝫ ex vero arbitrio ꝯpetat actio i factum in qua qualis ꝗlis petitio oꝫ offerri.vt.C de arbi. .l.ne in arbitrio.ꝛ.l.pe.ꝛ no.ff.de inoffi.te.l.qui de inoffi cioſo.Idem ſolus iudex q ꝓnũciauit exequiſ leuato vello qꝛ in eo nõ ẽ cognoſcere ſed cognouiſſe.ar.ꝟ.de reſcrip.ab excõmunicato.ceteri oẽs adeunſ vel officio iudicis nobili vel actione in factum.vt no.C.de iudi.l.j.ꝛ ibi plene ſcri pſi in lectura mea ꝛ bene no.

¶ De ꝓbationibus. Rubrica.

p Robatio. Eſt rõcinatio de re certificata per ipſam.Opinio eſt ratiocinatio d re du bia. Preſumptio ẽ rõcinatio ſompta a vereſili. Fama eſt ratiocinatio vulgi. Suſpitio eſt ſuſpicari de eo de quo eſt ſuſpicandum. Iudiciũ eſt argumẽtũ valde mouẽs itelle ctũ ad aliqd tradendum vel diſcernẽdũ.Error eſt rõcina tio ꝯtria veritati.Ignorãtia eſt paſſio quaz mẽs nõ ſentit. Probatio eſt oratio vel atteſtatio.ſiue rõ veritatẽ dedu cens in lucẽ.i.rei dubie faciens fidẽ.vt no.C.eo.in rubri.ꝛ ff.de teſti.l.hoc carmen.§.ſi teſtes. Alia nõ eſt probatio ſed ſuſpitio ſeu iudiciũ.ff.de ꝓba.l.cũ ꝓbatio.Alia eſt ſe miplena probatio.ff.d iureiu.admonẽdi. Alia vehemens adminiculũ.vt.I.de ſuc.ab inte.cũ dilectus.hoc pleniſſime examinaui.C.eo.in rubrica in lectu.mea. vbi vide.Veri tas luci comparaſ.Nam lux corporalis ſolis iterdũ lucet nobis intuitiue.qñ inter oculos nr̃os ꝛ ſolem nulle ſunt ne bule.Quãdoqꝫ ſpeculatiue ꝛ augmẽtatiue.vt qñ videm° aliquid p rationem intellectus. Quãdoqꝫ obtinebaſ no bis ſol vt qñ inter veritatẽ ꝛ intellectum noſtruz ſunt tene broſiſſime nubes lꝫ ſol.ꝛ virtus ſemp in ſe luceat vt ſcribiſ Ioãnis in.c.Ita dico ꝙ probatio que aſſimilatur luci.vt .C.eo.l.fi.qñqꝫ ꝓbat intuitiue.qñqꝫ augmentatiue qñqꝫ imaginarie.qñqꝫ eſt ita ſcabroſa vel ſcrupuloſa vel ambi gua.qꝺ facit ignotũ per ignotius.vt.I.c.in pñtia.¶ Itez ꝓbatio alia pfecta que ex oĩbus ſuis partibus ꝯſtat.vt.ff. de orig.iur.l.j.¶ Alia ſemiplena que ꝯſtat ex ꝓportione numeri.vt ſi duo teſtes faciũt plenã probationẽ.vn° facit ſemiplenaz.Sciẽs tñ ꝙ vbi reqruntur plures quã duo te ſtes.tunc qꝛ certus numerus eſt de ſolẽnitate ꝛ ſolẽnitas eſt qꝺ indiuiſibile vt io omni diuiſibili eſt repire totum ſi ne partibus.Sequiſ ꝙ in teſtamẽtis ꝛ alijs ſimilibus nõ eſt repire ſemiplenã ꝓbationẽ.vt.C.de teſta.l.ſi vnus ꝛ ſi aliqñ in teſtamẽtis ſufficiunt duo teſtes.iſtud vocatur iu diciũ iure approbatum ꝙ equipollet plene ꝓbatiõi i quo iudicio vnus teſtis nõ probat ſemiplene iudiciũ.vt dicit.l. illis in.C.fami.her.l.fi.¶ Eſt ꝛ alia ſemiplena probatio ſumpta a ꝓportione fidei. Nã ſi publica ſcriptura plene probat ſcriptura quaſi pub.vt argẽtarij quaz ſemiplenam voco ſemiplene ꝓbat inter certas ꝑſonas non ſuſpectas cũ ſit munita gnãli iuramẽto de officio legaliter exercen do ꝛ cũ hmõi ꝑſone ſint matriculate ꝛ ſolẽnes.vt ſing.no. ff.de edẽ.l.ꝗdam.§.nũmularios. Porro tũc ex cõiũctio ne duaꝝ ſemiplenaꝝ ꝓbationum reſultat vna ſpẽs pfecte ꝓbationis qñ iſte due ſemiplene ſunt eiuſdẽ forme ꝛ ſub ſtantie.Sꝫ ſi ſunt diuerſorum generũ ꝛ diuerſaꝝ ꝯſidera tionũ tũc ẽ ibi cumulus ꝑſomptionũ tñ quia ſunt diuerſe rõnis ꝛ nõ cumulanſ ad vnũ cõe ẽ nõ pñt producere ali qualẽ formam vniuoce pfectionis.vt.ff.d exer.tu.l.ij.§.j. vbi no.glo.ꝛ dictũ Dy.ꝛ Oldra.ꝛ qꝛ vna ſpẽs ꝓbatiõis nõ intrat ſubſtãtiaz alterius ꝓbatõis differẽtis ſpẽ.ideo neutra pficit alterã qꝛ nõ eſt ibi partiũ ꝯiunctio ſꝫ diſiun ctio ꝛ ſeparatio.Eſt eiꝫ ꝓbatio ſilis reb° corporeis in qbus diuiſio ꝯtinui nõ inducit pfectõem.ſed egritudinẽ ꝛ mor bum.ꝛ ad hãc ſimilitudinẽ argumẽti teſtes ſingulares ñ probant qꝛ aut in diuerſum aut in aduerſuz tẽdũt.vñ non eſt numerus ibi ꝯteſtualis.Argumẽtũ tñ facit ꝑſumpt o ꝑſumptiõi ꝛ reſultat interdũ ꝗdã ꝓbatio anomala ſicut ex equo ꝛ aſino reſultat quoddã aĩal anomalõ qꝺ nõ ge nerat.i.mulus.ꝛ tñ multũ ẽ efficax in operãdo ꝓuulenſ. ergo ſpẽs ꝓbatõis nõ ad vnitatẽ pfectõis ſed ad validi tatẽ ꝑſumptiõis vt.I.de ſucceſ.ab inteſt.cũ dilect°. Por ro ꝓbatio ẽ quoddã genus ꝙ ſub alijs ſuis comprehẽdit oẽs ſuas ſpẽs aduerſantis exceptus ꝛ ex multitudine ſpe ciẽrũ reſultat hoc nomẽ gnãle.i.ꝓbatio. ¶ Si aũt ſtato tũ regrat differẽtialẽ ꝓbationẽ puta teſtiũ vl' inſtrumẽ. ꝛ nõ eſſem in finibus generis generaliſſimi.tũc abſqꝫ du bio nulla ſurgeret ꝓbatio ex ſingularib° inuicẽ diſcrepan tib° nã ꝛ rõne.qꝛ ex duob° ipfectis ſtãtib° in finib° ſue im perfectõis ipoſſibile eſt ꝙ aliqd pfectũ eueniat.vt dic tex. no.in.l.j.C.de mũere tutelaꝝ.Illud ẽt ꝯſtat ꝙ ꝓbatio ſi cut arguiſ ꝯſtat ex ꝯcludẽtib° nõ ex alijs.vt.ꝟ.d teſti.ſpo lia.cũ ad ſedẽ ꝛ ibi dixi.ꝛ iõ oꝫ iuriſtã aliqualr ẽẽ dialeti cũ.vt cognoſcat vias argumẽtoꝝ ſaltẽ naturalr.Si autẽ aliqua ſunt ſeparata ꝛ que inuicẽ nõ ordinanſ de vno ad reliquũ argumẽtatio non ẽ bõa.vt.C de dona.inter vir.ꝛ vxo.l.ſi marit°.ꝛ ff.d mino.l.pãpinian° exuli.ꝛ hoc eſt ꝙ dr ſepatoꝝ.ſepata eſt rõ.vt.ff.d calũnia.l.fi.Bal.

a ¶ Vide tñ d ꝓba.in pfectis hec ha.ꝯſi.vij.ꝛ viij.i.j.vol. vbi late ꝛ marie vide har.ibi alr. i.§.idez cor nelio.ꝛ vid ro.cõſil.cx. vbi ꝯiungũ tur qñ dñi cilis ẽ ꝓba. ꝛ de his vi de latiſſime Iac.ꝛ cur.i coꝛuz repet. l.admo.p° alios mod. ibi.ff.d iure iurã.

c Xe epiſtole. b Reus actori ſua ꝓ pria inſtra edere nõ tenet. In pria petitio. In ſcda ibi ſꝫ ad hoc re pulſio ipſius.¶ Caſus.inter Iuſtinianũ ꝑnci pem ꝛ ſucceſſores.Tãcredi regis ꝗda pacta fuerũt i qb° ꝯtinebaſ ꝙ hincinde deberet fieri.ꝛ ꝙ ꝗdã obſeqa dẽanſ Impatori.ecõtra ꝗdã regi.Iſte tãcredus ignorabat illa pacta.cũ aũt vellet ad ipſoꝝ obſeruãtia agere ꝛ neſciret ſuper quo ꝛ qualr ſe fundaret petebat a principe pacta ſi bi edi que erãt in ipſius pncipis armario.vbi carte repo nũtur.ꝛ qꝛ ipſe pnceps hoc denegabat ſupplicauit pape ꝙ ſup hoc ſcriberet ipſi principi ſeu iperatori.papa rñdet ꝙ ſupplicatio nõ eſt iuſta qꝛ nulli dicẽdũ eſt.ea que ꝯtra te ſunt edas.ſꝫ actor dꝫ apud ſemetipſuz documẽta i me dium regrere in mediũqꝫ iudiciũ ꝑducere.ꝛ iõ ſupplica tionem repulit.¶ No.prio caſu ꝙ ſi inter imperatorez ꝛ aliũ regẽ vel ꝓuinciã ineanſ aliqua pacta nõ ſolũ ipſi ſed etiam ſucceſſores teneNſ illa pacta obſeruare per ꝙ ſolui tur ille ꝗſtio formata per Ly.C.de leg.digna vox.ꝛ Ioã. an.Nõ ob.ſi dicaſ ꝙ nõ valeãt pacta iter ſeruũ ꝛ dñz.vt .C.de tranſac.l.interpoſitas.qꝛ ſubditi nõ equiparanſ ſer uis.¶ Ex hoc apparet ꝙ ſi vn° iparor dedit feuda ꝙ ſuc ceſſor nõ põt ſine cã reuocare.qꝛ ſi d hoc ſit pactũ obligat de iure naturali ſiue ſit bñficium qꝺ decet eſſe manſurũ vt in regula iur.¶ Itẽ per hũc tex.probatur ꝙ pacta inita inter impatorẽ federicum ꝛ ciuitates lõbardie que ꝯtinẽ tur in pace ꝯſtãtie ſeruãda ſunt per impatores q imperio ſucceſſerũt niſi forte eẽt cõtra ſtatũ impij.vt no.i auẽ.quo oportet epi.in pncipio.ꝛ ar.ꝟ.de dolo ꝛ contu.veritatis. ¶ Scdo no.ꝙ vbi cã eſt inter impatorem ꝛ alium regez cognoſcit papa qꝛ eſt apud eũ ſuprema ptãs in qua nõ hꝫ comparem.¶ Tertio no.ꝙ dixi in ſummario.dicit Inn. ꝙ pars aduerſe parti non tenetur edere inſtrumẽtuz ꝓ ꝓpriũ qꝺ redemit vel gratis habuit a tabellione quia eſt ſuuz ꝓpriũ nõ cõmune.Itẽ quia de reſtituẽdo nihil nõ videſ rogatus tabellio niſi a me.ꝛ ecõtra de reſtituẽdo ti bi nõ videſ rogatus niſi a te.licet de celebrãdo inſtrumen to ſit rogatus ab vtroqꝫ.ff.de edendo pretor.in pnci.ꝛ.§. pertinere.ꝛ in auẽ.d tabel.§.nos aũt.fallit ſi originale eẽt perditum vel eẽt originale alteri parti traditũ ſm Inno. ¶ Idem ait ꝙ ipſe tabellio teneſ edere vtriqꝫ parti quia ipſe ẽ cõis miniſter ꝛ qꝛ editio nõ dꝫ claudicare qꝺ ve rũ eſt ſi petẽs edi ꝓẽdit intereſſe.ſecus ſi ceſſit intereſſe. vt.C.de ꝯdi.ſine cã.l.diſſolute.¶ Idem ait ꝙ inſtrumẽta

b ¶ Collige vltra.o. And.barb. ꝛ.o.Felỹ.ꝛ alios mod. hic multis extenſiones ad iſtũ tex. ꝓ deciũ hic in ſua elegã ti repetit.ꝗ hã i ſormis.

de qbus fit mentio in libello poſitõibus exceptionibus ⁊ ſimilibus debẽt edi in principio litis ſine die ⁊ ɔſule que editio fit ad hũc finẽ vt aduerſarius poſſit deliberare. nõ tñ fundabit exinde intẽtõem ſuã cũ careãt debita ſolẽni tate id eſt die ⁊ ɔſule ⁊ ſic ſunt inſtr̃a imp̃fecta. hec ſũt v̾a de inſtr̃is extraiudicialibus. ſed inſtr̃a iudicij vel fori etiã nõ ɔtentioſi debẽt edi cum die ⁊ cõſule etiam ſi talibus inſtrumẽtis p̃fectis is a quo petit̃ editio nolit vti quia iudicium ⁊ acta iudicij ſunt cõmunia. ⁊ iſta ẽ mens Inno. vbicũqȝ dixit ꝙ dȝ fieri editio ad deliberatiõem itellige ſi is a quo petit̃ editio hȝ inſtr̃ȝ pre manibus. alias debȝ procedi ad vlteriora nec tenet̃ quis ire querẽdum inſtr̃ȝ vt edat. vt. C. de fide inſtru. l. fi. quia nõ tenet̃ eſſe procuratoꝛ aduerſarij ſui. vt. ff. ad trebel. l. poſtulãte pro ſticho. §. fi. Iſta ẽ mens Inno. ¶ Idem ait ꝙ iſte editões q̃ fiunt emergẽter ad litis inſtructõem fiunt officio iudicis mercẽnario. ſm Inno. ergo iſta editio poteſt peti viua voce abſqȝ libello ſm no. theoꝛicam que ponitur. ff. de interro. actio. in rubrica. ¶ Sed ɔtra hoc imediate opponitur. Nam certum ẽ ꝙ reus habȝ fiſcum ſed fiſco debent edi inſtrumẽta ad intẽtõeȝ fundãdaȝ. vt. l. ij. ff. de iur̃ fiſci. Sol. hic vtraqȝ pars erat fiſcus. ⁊ fiſcus ɔtra fiſcum nõ habet priuilegium. ar. ff. de excu. tu. l. ſed ⁊ milites. in prin. hac ratione nec eccl̃a tenetur edere fiſco cum habeant par priuilegium. vt. C. de ſa. ſan. ec. l. fi. Nam ⁊ aſinus intumeſcit ſi videt ſe per compare apprehẽdi. vt. ff. d̾ acqui. poſ. l. j. §. veteres. ¶ Scd̾o oppo. ꝙ imo ſunt edẽda. vt. C. de edẽ. l. nõ eſt nouũ. ⁊ l. iuſtum. So. aut inſtr̃a ſunt propria ipſiꝰ rei ⁊ nõ tenet̃ edere actori. vt hic aut ſunt cõmunia ⁊ tenetur edere nõ per edictum de edẽdo. ſed quia cõmune ẽ meum ⁊ pro parte que mihi ɔtingit. vt. ff. de ſer. vr. predi. l. in re cõmuni. ¶ Tertio oppo. ⁊ videt̃ ꝙ p̃pria inſtr̃a teneat̃ reus edere actori. vt. C. de edẽ. l. fi. ſm lecturam Io. So. aut editio petit̃ ad originẽ petitõis fundãdaȝ ⁊ non dȝ edi. aut ad declarãdã ⁊ dȝ edi. vt. ff. ad. l. fal. l. maritus. §. fi. aut ad replicãdum ⁊ idẽ vt in. l. ɔtium. Sȝ curtã variet. rñdeo qꝛ ibi actoꝛ fundauit intẽtõem ſuã. equitas autẽ lis dictat ꝙ iudex q incipit hẽre ɔſciam informataȝ nihil indiſcuſſuȝ dimittat que rõ ceſſat vbi ei nihil ɔſtat. vt. C. de edẽ. l. q accuſare. ¶ Ulterius oppo. nam. l. apte cauet̃ ꝙ debitoꝛ tenet̃ edere creditori propria inſtr̃a ad intẽtõnem fundandam. vt. C. de act̃. emp. tuum. ⁊. C. ad. l. fal. l. ſi p̾dioꝝ. C. de fideicõmiſſ. l. inſtr̃a. So. ibi preceſſit obligatõ cuius vigore tenet̃ edere. p̾ceſſit. n. ɔtrus vel vltime volũtas hoc diſponẽs. vt. ff. d̾ edi. l. qdã. in p̾n. ⁊ hoc ẽ vbicũqȝ qs tenet̃ ad rei traditõem vel de euictõe vel ad iura edẽda. C. de dona. l. p̾ſerunt. ſi abſqȝ inſtr̃i editõe locus poſſideri nõ poſſȝ. vt qꝛ ẽ incertum vbi quis figat pedes. vt. ff. de acqui. poſ. l. iij. §. incertum. ff. de le. j. l. ſic. §. ſi mihi p̄ Dy. ¶ Opponit̃ ꝙ imo fiat editio. nam p̾torís edicto cauet̃ ꝙ inſtr̃a publica ſunt edẽda. tñ ſine die ⁊ ɔſule. hodie dicerentius ſine ãno die ⁊ idictõe ⁊ nomie põtificis vel ceſaris. vt in auc̃. vt p̾po. nomẽ imperatoris. in documẽtis i rubris ⁊ nigris. ⁊ no. C. de tabula. l. generali. li. x. nõ. n. habemus hodie ɔſules monarchas niſi apliciȝ ⁊ ceſarem. hec tamẽ que debẽt apponi in publicis inſtr̃is nõ eſt neceſſe quo ad ſubſtãtiã ſcripture qd̾ apponant̃ in apocis vel conditibus rõnuȝ nec ẽ ɔſuetũ apponi etiã ſi ex forma ſtatuti daret̃ eis plena fides. vt no. dicit tex. ff. d̾ pig. l. cũ tabernã. §. idẽ queſit. ⁊ ſic hȝ eẽ ⁊ fidẽ eẽ ex. l. municipali vl̾ cõſuetudine que põt dare priuate ſcripture eẽ. ⁊ fidẽ eẽ ac. ff. ſi cer. pe. l. certi ɔdictio. §. nũmis. So. fateoꝛ ⁊ qd̾ ita cauet̃ edicto p̾toris. ſ. ꝙ inſtr̃a ſunt edenda ſine die ⁊ conſule. vt ff. d̾ eden. l. j. §. editões tñ ꝙ ibi indiſtincte dr̃ p̄ alſ ſl. dȝ diſtingui. Et rõ vt iſte articulus de publicis inſtr̃is liqueat ſic dnt doctores ac inſtr̃a ſunt cõia quo ad ɔprietates charte vl̾ quaſi ⁊ debent edi cũ die ⁊ ɔſule. vt. ff. ſa. ber. l. ſi q̃. ⁊ ideȝ vbicũqȝ in iur. actõis ex ɔtrtu aliquo p̾cedente debet̃ editio. puta dȝ dñs emphiteote vel emphiteota dño actus ex ɔtrtu edere inſtr̃m cõiter rogatũ ẽ in quo ɔtinet̃ qd̾ habeat iuris alteruter in re cõceſſa. ar. ff. d̾ act̃. emp. l. iuſtus. Jõ autẽ dixi de cõione pro indiuiſo. qꝛ inſtr̃m cõiter rogatũ ẽ ɔbatõis cõis qꝛ probat ɔ vtraqȝ

parte tñ eius editio nõ petit̃ tanqȝ inſtr̃i cõis vt i tex. nſi c. Cũ ergo iſtr̃m ẽ propriũ aduerſarij mei vtrũ aduerſarius meus teneat̃ mihi edere. Et ſiqdẽ ɔducit ipm coram iudice dȝ edi qꝛ trãſiuit in acta iudicij cũ die ⁊ ɔſule ⁊ tũc edet̃ ɔductiõis ſȝ nõ cum die ⁊ ɔſule inſtr̃i qꝛ ɔductio eſt de actis ſed nõ tenoꝛ inſtr̃i extra iudiciũ rogati. Pone ſi ɔtrus inſtr̃i eſſȝ factus apud acta totus tenoꝛ eſt de actis. ⁊ id̾ totũ dȝ edi cũ die ⁊ ɔſule. vt. C. de edẽ. l. ij. C. de tranſ. l. ſiue apud acta. ⁊ id̾ inſtr̃a donatiõnũ que apud acta iſinuant̃ ⁊ fiunt debẽt edi cũ die ⁊ ɔſule qd̾ tene mẽti. aut inſtrumẽta extraiudicialia nõ ſunt ad iudiciũ reducta qꝛ ñ ɔducta. ⁊ tũc aut querimꝰ vtꝝ reus teneat̃ edere actori ad ɔbãdũ fundamẽta petitiõis ⁊ nõ tenet̃. vt. ff. d̾ edẽ. l. j. §. edẽda. a ɔtrio ſenſu qꝛ virtus legis eſt. ff. d̾ teſta. l. q teſtã. §. mulier. vñ regula ita modificata ɔ v̾bȝ vſuris itelligitur actore petẽte ſibi edi a reo. C. e. l. q accuſare. idem puto ſi ad pte fundamẽti puta actoꝛ nitit̃ ex p̾ſcriptiõe ⁊ petit a reo ſibi edi inſtr̃m tituli. nã a quo remouet̃ totũ remouet̃ pars. vt. C. de tranſac. l. ſi cã. ⁊ qd̾ iur. eſt de toto quo ad totuȝ. ff. de rei v̾ẽ. que d̾ tota. Aũ reus petit edi ab actore ad fundamẽtũ exceptõis ⁊ dȝ edi ſine die ⁊ ɔſule. vt. d. §. editiones. ⁊ rõ ẽ qꝛ nõ dȝ p̾ſes pati illicitas exactiones. vt eſt exẽplum in. l. intra vtile. ff. de mino. ¶ Item nõ dȝ p̾toꝛ pati ſibi obꝛipi. ff. de inſa. l. dȝ. ¶ Item nõ dȝ pati ꝙ quis locupletet̃ cum alterius iniuria. vt. ff. de peti. here. l. plane ⁊. l. fi. Item hoc ɔſuadet equitas nulla qꝛ nõ eſt bonũ vt veritas neget̃. vt. C. eo. l. fi. ⁊ hec eſt opinio cõis qꝛ rei debent eſſe fauorabiles. vt. ff. de actio. ⁊ obliga. l. arrianus. ⁊ ſic in iudicijs nõ ſeruatur equalitas vbi nõ eſt fauorabilis paritas. C. de tẽp. in integ. reſti. l. pe. ¶ Et no. ꝙ illud qd̾ dicit̃ ꝙ dȝ fieri editio ſine die ⁊ ɔſule fallit vbi petens edi diem vult reprobare totũ inſtr̃m. Naȝ in toto pars dies ⁊ reliqua ɔtinent̃. Idem ſi nolit reprobare diem ſȝ totum aliud ɔfiteat̃ verũ exẽplum. ff. de fide inſtru. reperita. ⁊. C. de fal. l. diuus creditoꝛ ɔcludẽs. ſi enim dicit alia falſa co ipſo diem falſum diceret qꝛ ex quo falſum eſt factum puta ɔtrus. ergo ⁊ eius coherẽtia. vt in. c. abbate de re iu. li. vj. ¶ Item ſi nolit dicere falſum in hipotheca que eedẽ inſtr̃o ɔtinet̃. vt hẽs. C. de fal. l. ſatis aperte. dȝ edi dies totius inſtr̃i qꝛ antecedẽs eſt toti inſtr̃o. vt. ff. de edẽ. l. ſiqs ex argẽtarijs. §. ſi initiũ. ⁊ hec vera itelligo qñ qs dicit inſtr̃m falſum nõ ſolũ in ſe ſȝ quo ad producẽtẽ. ⁊ ſic opȝ ꝙ offerat ſe accuſaturũ d̾ vſu vl̾ d̾ fabrica. Si aũt nõ vult accuſare aduerſariũ ſȝ vult ſolum inſtr̃m infringẽ non vr̃ ꝙ ſit danda ei copia diei. nã cum tunc non teneatur ſe inſcribere ad penã talionis. vt ff. d̾ his qui. vt indig. l. poſt legatum. non dȝ edi dies qꝛ ibi editur vbi reqrit̃ inſcriptio vel promiſſio d̾ inſcribẽdo. proprie. n. loquendo inſcriptio fit poſt libellũ falſi non anteqȝ criminalr̃ libelletur ⁊ ita itelligitur. l. vl. C. d̾ fide inſtru. ⁊ no. ꝙ in. l. illa ille qui produxerat iam cautelã nunc occultãdo eã faciebat ſuſpectum. Qd̾ aũt dicit glo. d̾ interrogatione fiẽda ſup quo velit qs dicẽ falſum. vt no. in. d. §. editiones. ff. d̾ edẽ. inſti. d̾ inutili. ſtipu. §. itẽ v̾boꝝ vr̃ intelligẽdũ ſm p̾dictuȝ modũ. tñ aũ non fiat inſcriptio quaȝ p̾cedat criminalis accuſatio ⁊ ita practicat̃. Si aũt itelligat̃ illa. l. fi. qñ vult ciuilr̃ reprobare nõ intelligẽtur d̾ inſcriptione ad penam talionis ſȝ ad penã arbitrariã. qꝛ nõ dȝ ipune mẽtiri ⁊ obꝛipe p̾toꝛi. ff. d̾ inſa. l. dȝ. ⁊ iſte ẽ nouus itellectus meus in. d. l. fi. ¶ Sed cõtra hoc ſic oppo. nemo tenet̃ releuare aduerſariũ ſuum ab onere proponẽdi. ff. d̾ lib. agno. l. j. §. j. nec ab onere probãdi. vt inſti. d̾ interdic. §. cõmodum. ¶ Item reus q excipit ⁊ excipiendo ponit affirmatiue dicitur agẽ. ff. rẽ ra. hab. l. amplius. ⁊ eo ipſo ꝙ excipit aſtringit ſe ad ɔbãduȝ niſi excipiat p̾miſſa negatione ⁊ proteſtatione. vt. C. d̾ excep. l. ſi quidem. ⁊. c. nullus pluribus. d̾ reg. iur. in. vj. Naȝ excep. ſunt note alicuius p̾exiſtentis cauſe. alr̃ non eſſȝ excipe ſȝ negare. ff. d̾ regulis iuris. l. nemo ex his. Si igitur excipiens aſtringitur ad onus probandi. ergo ipſe debet probationem edere. tunc vltra arguo ſic. ſi d̾bet edere aduerſario. ergo aduerſarius non debet edere ſibi. vt. ff. de eden. l. p̾toꝛ. §. penultimo. Naȝ qui dȝ alium docẽ impro be poſtulat ſe doceri ab illo. vt. ff. d̾ edẽ. l. ſi legatũ. ¶ Item nemo

Digitized by Google

a ¶ Vide eũdẽ Bal. ⁊ Paul. de caſt. in auc. ſed hodie p illũ tex. C. ꝺ epiſ. ⁊ cle.

nemo tenet ſuis expenſis aliena negocia procurare. C. de ne. geſto. l. ſi tutor. ff. de procur. l. actoris procurator. vnde ⁊ ſi deberetur editio^a dꝫ ei ſatiſfieri de pecũia data tabellioni quatenus diſcretioni iudicis videretur. ar. ff. fami. herc. l. ex pte. ⁊ l. iij. ff. fini. regundoꝝ ⁊ in. l. cũ ſepe. C. de errore militari annone. lib. xij. ⁊ C. de iur. deli. l. ſi. §. in computatione. ⁊ C. de teſti. l. qũ liberi. ⁊ ff. ad trebel. l. poſtulante ſticho in ſi. Preterea ſi ego tibi ⁊ tu mihi fieret cõpenſatio ꝙ falſum eſt. amplius aũt tu dicas ꝙ fiat editio cum die ⁊ ꝯſule ⁊ eſt falſũ qꝛ cõtra tex. §. editiões. aut ſine die ⁊ ꝯſule. Et hic ꝯſidera qꝛ qñꝫ petit editio ad inſtructionem ⁊ nemo dꝫ inſtruere aduerſariũ ſuũ ſꝫ dꝫ ille a ſeipſo cape ꝯſilium. ideo enim dat ſibi terminus ad deliberãdũ vt C. de lit. ꝯteſt. auc. offerat vt ad ĩpugnationẽ. ⁊ nemo tanꝗ̃ fatuus vꝫ impugnare ſeipſum. vt no. in. l. cogi. C. de peti. heredi. Aut exinde ſummat ꝓ ſe probationẽ ⁊ tũc nõ deberet excidi dies ⁊ ꝯſul. qꝛ nõ eſt veriſimile ꝙ quis velit ſcripturam ſibi patrocinantem redarguere falſitate cum intẽdat ea vti ⁊ vtẽdo affirmat eam verum ⁊ ſi poſtea renunciaret vſui preſumeretur ſcriptura falſa. vt dicit. l. vnica illa in fi. C. de fide inſtrumẽ. l. iij. preterea teſtes ⁊ inſtrumẽta equiparantur. ſed nemo compellitur noĩa teſtiũ edere aduerſario. vt. ff. ꝺ arbit. l. non ex oibus. ergo nec noĩe tabellionis ⁊ teſtium inſtrũ. ¶ Item nemo cogit ꝓducẽ teſtes ꝯtra ſe necesse patronus aduerſarij ſui ad hoc facit qꝺ nota. Innoc. in. c. ex conqueſtione. ꝺ reſti. ſpol. ⁊ Cy. C. de tem. in inte. reſti. l. petẽde. ⁊ ff. ꝺ mino. l. ſi iudex ⁊ ſi aduocatus vel procurator hoc faceret eſſet tergiuerſator. ¶ Et ideo videtur dicẽdum ꝙ aut reus hꝫ aliquã pſumptionem pro ſe ⁊ dꝫ ſibi edi. alſ nõ. ⁊ forte inſpecta pſonarum qualitate ſufficit iuramẽtũ calũnie. vt ff. ad exhibẽ. l. ⁊ heſuaurus. ⁊ ff. ꝺ iureiurã. l. iuſiurañ. ⁊ ad pecũias. §. q iuſiurandum. Et ſicut interrogat quis an poſſideat. vt ff. de interro acti. l. q ſeruum. §. in inr. ita interrogabit actor an illud inſtrũm hẽat penes ſe vel hẽat facultatẽ ipm edẽdi argu. C. ꝺ fide inſtru. l. ſi. Et ſi dixerit ſe habere iudex ꝓcipiet ei ꝙ edat cui editioni ſtabit etiã ſi ſine die ⁊ ꝯſule ediderit. vt C. de fide inſtru. auc. ad hoc. ſed Ber. dixit ꝙ minime ẽ dubitandũ ꝙ actor edet reo ⁊ dic eẽ caſum C. de fide inſtru. l. plures apocas. ⁊ C. de ꝯdi. ſine cã. l. diſſolute. §. ll. parum faciunt qꝛ loquunt reo ꝓbante liberationẽ. vñ merito actor cogit edere inſtrũm debiti caſſũ ⁊ cãcelatum vꝫ de nouo facere inſtrũm liberationis. vt C. ꝺ lib. cau. l. ſicut datum. Et iſte nõ ẽ caſus qõis nře in qua reus petit edi tanꝗ̃ ꝓbaturũ nõ tanꝗ̃ ſit ꝓbatũ. ¶ Sequit ali^s articulus. nũqd ad replicationẽ fundandã reus tenet edere actori. Jo. dicit ꝙ ſic. azo ꝙ nõ qꝛ alis editio petit ad impugnationẽ ⁊ ẽ fomẽtum actionis ⁊ qꝛ replicans vere agit. vt C. ꝺ excep. l. iꝫ. ⁊ ff. ꝺ pecul. l. qſiuiꝫ. §. ſi. ⁊ qꝛ regula ẽ ꝙ teneatur qs edere inſtrũm niſi ſit vſurus. vt not. in. l. i. §. edẽdo. ff. de edẽdo. Sed reus nõ ẽ vſurus inſtrũo replicationis eẽt enim fatuus qꝛ vteretur ꝯ ſeipm ſed ꝯ azo. vꝫ. l. expſſa. ff. ad. l. fal. l. maritus. §. ſi. vbi dꝫ ꝙ ſi legatarius petit legatum ⁊ heres excipiẽdo dicit falcidiã iminẽ ⁊ legatarius replicãdo dicat ꝙ nõ iminet ⁊ ad hoc ꝓbãduꝫ petit inſtrũa hereditaria edi ꝙ ſunt edẽda. Sꝫ ad hoc rñdet butrig. ꝙ illa editio nõ fit pedictum ꝺ edẽdo ſꝫ tanꝗ̃ de re hereditaria q̃ eſt exhibẽda legatario non ſolũ p inſtrũa. ſꝫ etiam p teſtes domeſticos ⁊ affines ⁊ alios. vñ ⁊ p vxorẽ cõprobant. ⁊ p familiares vt ſinguſt no. in. l. iij. C. qñ ⁊ quibus quarta pars debe. li. x. pterea legatarius hꝫ cãm ab herede. ⁊ hoc ꝯſtat qꝛ cõſtat ꝺ legato ⁊ ſic conſtat ꝺ re debita. ⁊ iõ nimirũ ſi edunt inſtrũa ad effectum intẽtiõis ſuam fundate. Nã q hꝫ ius in re vꝫ hře cãm etiã in inſtrũis ad rẽ ptinẽtib^s. remitt enĩ p quãdã ꝯñtiã. vt. d. l. iſtrũa. C. de fideicõmiſ. Porro legatarius ſilis ẽ donatario inter viuos cui ẽt debẽt edi. ar. ff. ꝺ proba. l. cum de lege. ¶ Itẽ qꝛ hypothecata ꝓ legato ſicut res hereditarie poſſet agi ad exhibẽ. Sol. cõis opinio eſt ꝙ dꝫ fieri editio qꝛ replicatio ẽ exceptio exceptionis ⁊ actor in replicãdo ẽ quodãmõ reus vt. C. de adult. qñ alexãdrũ. ⁊ ſcias ꝙ hec ꝯtrouerſia nõ hꝫ locum in editione ꝓthocoli. Nã qualiſcũꝗ̃ poſſor eius tenet edere tanꝗ̃ rei poſſor cuilibet cui tenetur ipſe tabellio. vt ff. ꝺ edẽdo. l. qdeꝫ. §. is aũt. vbi ẽ tex. aureus. ⁊ hoc ꝑ officium iudicis in rẽ ſcripta nõ p actões ad exhibẽdum que nõ dat pro publicis inſtrũis que ñ ſunt edẽda cuilibet cuius intereſt. ſed ſolũ his q mãdauerũt tabellioni. vt ff. ꝺ eden. l. ptor. in prin. ⁊ ibi no. ⁊ in auc. de tabellio. §. nos aũt. ⁊ quo ad eos qui tabellionẽ nõ rogauerũt inſtrũm nõ cẽſet publicum niſi ſint ſucceſſores ipſoꝝ rogãtiũ. facit qꝺ no. Cy C. de po. l. deſideriũ. exceptio ꝙ i ta libus in qbus inſtrũm facit ius apud oẽs. tũc. n. omnib^s eſt edẽdum quoꝝ intereſt. ar. ff. ꝺ ꝓ cu. l. iꝫ in popularibus. in prin. Inter hoc ẽ ſnia excõicatõis ⁊ bãni dati ꝓ maleficio qꝛ excõicatus ẽ quo ad oẽs excõicat^s. ſicut mortuus. mortuus ẽ vbiꝗ̃ terrarũ. vt elegãter no. in. l. ex ea. ff. de poſtu. per Cy. ff. ꝺ cap. di. tutelas. ⁊ i. c. dño guerrã. in ti. hic finit lex col. x. ¶ Mꝺ hic q̃ro vna cũ Inno. Ecce ꝙ actor i libello facit mẽtionẽ ꝺ aliquo inſtrũo. nũqd añ lit. ꝯte. tenet edere. ⁊ videt ꝙ non qꝛ añ lit. ꝯte. nõ ſolẽt inſtrũa produci nec ẽ de ordine iudicij ꝙ producãtur ante quẽad modum nec teſtes. ¶ Itẽ actor hꝫ hãc facultatẽ vſꝗ̃ ad ſniã. ẽ ſacultas iure nemini ẽ auferẽda. vt in. c. indultũ. de reg. iur. li. vi. Nã vt elegãter dicit hic Jo. an. añ lit. ꝯte. tenet quis legitimare pſonã. vt ff. ꝺ iure codicil. qdã referũt ẽ fundauerũt eã in iudicio. vt elegãter no. ff. ꝺ dã. infec. l. int quos. §. alieno. ſꝫ cãm nõ tenet nec põt añ lit. ꝯte. legitimare. vt inſti. de ac. §. tripli. ⁊ ff. ꝺ iuriſ. om. iudi. l. cũ quedã puella. §. ſi. ¶ Libellũ igit nõ tenet actor legitimare niſi poſt li. ꝯte. ſꝫ hũ dꝫ certificare reum ꝺ intẽtione quam intẽdit ⁊ ſi quidem ẽ certa p ſe non expedit rei demonſtrare demõſtrationẽ adicere. vt. l. i. in ſi. ff. ꝺ dote plegata. Si autẽ certitudo ſurgit a termino ad quem ſit relatio. oportet certificare illum. vt ff. ꝺ condi. ⁊ demõſtrationibus. l. is teſtõ. ⁊ C. ꝺ eded. auc. ſiquis in aliquo documẽto. ⁊ C. ꝺ ſenten. que ſine cer. quãt. proferunt. l. hec ſnia. ⁊ ff. ꝺ hřdi. inſti. l. vniſe toto. ⁊ ff. ꝺ re. dub. l. veruꝫ. §. cũ qdẽ. ⁊ l. que hřdi. contrarium dicit Inno. Nã ⁊ in quacũꝗ̃ pte iudicij qs vtat inſtrũo vꝫ eius tenore ſtatim^b dꝫ edi qꝛ vtit ⁊ qꝛ faciẽs mẽtionẽ ꝺ aliquo documẽto tenet ꝓferre originale ⁊ qꝛ reus nõ põt aliter deliberare niſi tota. l. proſpecta. vt ff. ꝺ leg. i. in ciuile. ⁊ ff. ꝺ trãſac. l. ꝺ his ꝯtrouerſijs. ⁊ ſi dicat ꝙ imo põt deliberare ſicut qñ mittit tenor cũ citatorio. vt ff. ꝺ ol la. c. ij. rñdeo ꝙ nõ põt deliberare qꝛ forte aliud ꝯtinet in inſtrumẽto quã narrat i libello. vt. C. ꝺ erro. aduo. l. ſi. ⁊ ff. de fal. l. ſiquis obrepſerit. practicabitur autẽ hoc modo qꝛ edet inſtrumẽtum iudici ⁊ ſi iudex viderit inſtrumẽtũ cõtrariũ libello ꝯcordare nõ dabit reo copiã qꝛ diceret frater latis inſtructus eẽ. ſi aũt plus vꝫ minus vꝫ aliter continet in inſtrũo dabit ei copiam ⁊ terminũ ad deliberãdũ. ⁊ his ſtãtibus dꝫ iudex eẽ cõtẽtus nec audietur reus ſi velit excipere cõtra inſtromẽtum qꝛ nõdum tẽpus. vt ff. ꝺ rei vẽd. officium. ⁊ C. ſen. reſcin. nõ poſſe. l. pemptorias. C. ꝺ excep. ſi quidẽ. eſſet enĩ ꝑpoſterũ prius eũ excipe quam actorem agere. ¶ Porro ſi poſt lit. ꝯteſta. in poſitiõibus ſiat mẽtio inſtrumẽti. tũc inſtrũm edit ⁊ ꝺ ipſo diſputatur. vt ff. vt le. no. ca. l. poſtꝗ̃. §. ſi dies. ⁊ ibi p Bart. ¶ Modo ſubijciẽda ſunt exẽpla ad intelligẽtiam pleniorẽ ecce vnũ pone emi a te fundũ pro. x. certũ ẽ ꝙ illud inſtrumẽtũ notarius dꝫ reddere cuilibꝫ noſtrũ obligatõe hincinde vigẽte. ponat ergo ꝙ ſit redditum inſtrũm tibi ⁊ nõ mihi vꝫ caſu fortuito pdidi inſtrũm nõ poſſuꝫ probare emptionẽ niſi edas mihi inſtrũm propriũ tuũ ꝙ a notario redemiſti. certe ad intẽtionẽ meam fundandam nõ teneris. Caſus ẽ ad litteram in pſenti capitulo. ¶ Sed pone ꝙ in inſtrũo appareret ꝙ ſolui preciũ. tu agis cõtra me ad pciũ opponit exceptio pcij ſoluti ad quã ꝓbãdam peto ꝙ edas inſtrũm pdictũ. certe teneris edere. diceret aliqs ſi pciũ erat ſolutum notarius nõ debuit tibi reddere inſtrũm qꝛ nõ intereſt tua. Rñdeo imo nõ poſſet referri queſtio indebiti ſoluti. vt dicit. l. illa no. ff. ꝺ iur. i. ſullo. ¶ Sed pone non apparebat per inſtrũm ſolutio. ſꝫ pactũ de nõ petendo factum eſt poſtea per publicum inſtrũm. certe ad replicãdum fiet editio. ¶ Itẽ non curo vtrũ apud aliquẽ ſit inſtrumẽtũ ⁊ eẽ debeat an ſit ⁊ eẽ nõ dẽat quãtum ad mãm editiõis. Nã inſtrũm ſepe ad nos caſu peruenit. vt ff. de edẽdo. l. argen.

b ¶ Vide ⁊ adde ad iſtã theoricã bald. hic doctri. bar. in extrauã. ad reprimẽdũ. ⁊ ind. roma. i ꝯſil. cccccxvij.

carius.§.cū aūt.⁊ interdū puenit ad nos furto vł dolo tñ nō officit inſtrō.q: inſtr̄z vex̄ ita ē vex̄ in archa latronis ſicut in ſinu regis.vt.C.de teſta.l.non idcirco.⁊ iſ creditor ſubtraxerit inſtr̄m tabellioni vel aduerſario non pdit ius crediti nec creditor ſubtrahēs pdit defenſiōem ſuā.C.de pba.l.ſi de poſſeſſorio. Adde ꝙ inſtr̄m actoris met ſi nō pbat per ſe nō pbat eſto qḋ in me ceſſet ſuſpitio. Iſte ē caſus ſingularis.C.ḋ pue.ſil.debl.l.iter cartulas.li.x.⁊ ſic ex pſona ſucceſſoris nō augeł fides ſcriptoris ſicut nec cōtrariuſ minuił.ar.in.l.i.§.i.ff.de excep.rei ven. ¶ Sꝫ quo iure teneł notarius edere ſcripturā ſuā ptibus.dic officio iudicis.ſꝫ azo dicit ꝙ actione mādati ſi officiū ē gratuitū vt ipſe no.in ſumma.C.ad exhiben. Secus ſi nō ē gratuitū ſicut ꝯ pſonetam q: de natura officij pſonete ē qḋ recipiat ſalariū ſi inepte pponił actio mādati.vt.l.j.§.i.ff.ſi menſ.ſal.mo.di.mihi nō vł ꝙ aliquo caſu notarius teneał actōe mādati.⁊ iō dānatus nō efficił infamis tñ q: pſoeuit mercedē recipe.vt no.ff.de eden.l.argentarius.in pn. tuꝫ q: facit ex neceſſitate publici officij.vt.l.quedā.in pn. ff.de edē. ¶ Et no.ꝙ officiuꝫ iudicis qñqꝫ pponił pncipalr pp ſe.vt qñ penił editio a notario.idcirco.n.ſcripſit vt edat nō vt ſibi retineat. Interdū penił icidēter pp aliō vt qñ petitur ab aduerſario.ipſe.n.nō redemit inſtr̄m vt edat ſꝫ ⁊ apud ſe habeat.⁊ quotiēs ei oportunum fuerit poſſit in iudicio pducere. de hoc no.p.d. Sy.in.l.i.§. officio.ff.de tu.⁊ ra.di. ¶ Quid ſi ſunt plura inſtr̄a ḋ vno facto.⁊ inuicē diſcrepāt rñdeo vł ꝙ neutri credał.vt.C.de fi.inſtru.l.ſcripture. ¶ Io ꝯtiuni vł ꝙ credał minori ſumme.vt dicit.l.illa no.ff.de le.ij.ſempronius. So.aut diſcordant in qualitate que ꝯcernit totū negociuꝫ ⁊ neutra ſcriptura valet.aut diſcordāt in quātitate que diuiſibilis eſt ⁊ tūc pualet illud qḋ ē minoris ſumme ⁊ loquor quādo ſcripture ſunt facte ab eodē tabellione ſup eodē negocio ⁊ nō ſup pluribus. Nam in minori ſumma ambo inſtr̄a ꝯcordant.ſed in maiori nō.vt dicit tex.no.ff.de arb.l.diē ꝯferre.§.ſi plures.⁊ p hoc nō ē vis.vtruꝫ vnū inſtr̄m ꝯtineat magis de fauore vt in inſtr̄is liberationū ⁊ alio ꝯtineał nō eque fauorabile.⁊ hec vera niſi fcā relatiōe ſūme ad aliā rem ſequereł aliqḋ incōueniens vel incōpatibile. ar.ff.lo.l.q.x. ¶ Et pdictis appet ꝙ ſi ſiqs ē bānitus i.x. ⁊ in executōe bāni ē ꝯdēnatus in.v.ꝙ nō oꝫ niſi.v.⁊ tenemēti.nō ob.ff.de v.ob.l.q vł uſufructuꝫ.q: ibi fuerūt ꝯctus ⁊ plures ꝯhēdi forem.ſꝫ hic vnica tm̄ ſubſtātia ē. Mō quero de tali qōne.dico ſniam nullā.⁊ ſi que ē appello.ñ habeo inſtr̄m ſnie.⁊ ſic nō poſſum docere de ipſa. Queritur quō ⁊ qd fiet.dicit Inno.ꝙ iterrogabił aduerſarius meus an ſnia ſit lata necne ⁊ ſi dixerit latā fundata ē mālitia. Si autem negauerit mādabił ꝙ dicta ſnia i perpetuum nō ſtał.vt ipſe no.ꝯ.de fide inſtru.c. G. ppetuus.⁊ ſi nolit rñdere habeł pro negāte.ff. de iterro.actio.l.ſiu˚. ¶ Caue tibi cum nō fundē materiaꝫ petitiōis iudex me taquā temere litigātem ꝯdēnabit in expēſis quaſi nulla ſnia lata ſit.ar.C.de erro.aduo.l.ſi. ¶ Sed quero quare ⁊ quo iure fiat editio. Rñdeo vt no.C.de edē.in rubrica. ⁊ ibi plene dixi. ¶ Quero vtruꝫ inſtr̄a qbus iudicia autorizantur imparteł que ſꝫ Inn.vocanł inſtr̄a ſoā ſint edēda cum die ⁊ ꝯſule illis quoꝝ intereſt.dicit Innoc.ꝙ ſic. Exemplū in inſtr̄o tutele emācipatiōis cure adoptōis ⁊ ſilibus. ¶ Ex hoc ſequił ꝙ ꝯctus minoꝝ ⁊ eccłaꝝ in quibus requirił iudicis decretū debeat edi cū die ⁊ ꝯſule iſtr̄i. qḋ vex̄ ē ſi decretū ē appoſitū in ipſo inſtr̄o ſꝫ in alio inſtr̄o.ꝯctus edereł ſine die ⁊ ꝯſule. Itē inſtr̄a ꝯteſtationū ⁊ ꝯcurationū puto cū die ⁊ ꝯſule edēda ſūt.ar.g.ff qḋ vi aut clā.l.ſi lite.§.ſi.⁊ qḋ no.in auc.de tabellio.§.nos autē qḋ dixi de inſtr̄o mādati tꝫ hic Inn. ¶ Quero vtrum inſtr̄m nō pductum qḋ repił in filſa notarij actoꝝ faciat fidē. Rñdeo aut ſi appet ab aliquo pductū ⁊ ſi facit fidē. ſicut nec teſtes pducti.vt.ff.ḋ teſti.l.pduci.aut ē pductū ab altera pte.⁊ facit nō ſolū ꝯ pducēte ſed ꝯ pducēteꝫ. vt ſing.no.in.d.§.editōes.qḋ intelligo niſi ſit pductuꝫ limitatiōe.puta quedam eius particula ⁊ alia ſepata q: mēbrana nō facit vnum eſſe inſtr̄m.ſꝫ materia ſup qua ⁊ iō ſi oīno diuerſa in eadē cartula ꝯtinenł ⁊ vna pars pro-

a ¶ Vide dis qḋ conſuluit Ful.i ꝯſili.cxcvij. icipi.quidā procurato-rio noīe ḋſi. iter alia dicit notabiliter qḋ ſufficit ḋ mādato verbo fidem facere per notariū actoꝝ q dicit de inſtr̄o mandati rogatum.

duxit vnū cap̄l̄m.alia pduxit nihil nō poterit ſe adiuuare ex pductiōe aduerſarij in eo qḋ a neutra parte productuꝫ eſt.ar.ff.de fal.l.filius.§.ſequēs.⁊.ff.de mino.l.etiaꝫ.§.ſi.⁊ qḋ pulchre no.p Her.ff.de libe.leg.l.aurelius.§.idē queſiit.⁊.C.de fur.l.poſt decīſionē. Itē ſcias ꝙ hec noīa equipollēt.ſ.originale prothocolluꝫ matris ſcriptura ⁊ fontalis ſcriptura. ¶ Dices tu quō pōt eē originale id qḋ ſumił ex originali cū ſit deriuatiuum ⁊ nō primitiuū. Rñdeo q: ipſe tabellio vi de hoc rogatus.⁊ qḋ non ſolū ſemel ſed ēt pluries ac ēt ꝙ plura ꝯficiat inſtr̄a ꝑut fuerit rōnis.vt.ff. de eden.l.veluti.§.hec vox. Caueat tñ ne bis edat ne vna ſūma poſſit p calūniā trahi ad duas.⁊ iō opꝫ ꝙ petēs iterato edi iuret ſe caſu amiſiſſe.vt elegāter no.in.l.ne caſus. C.de diſcuſ.li.x. ¶ Illud ēt pre oculis hēat tabellio ꝙ prothocollū ſuū apud ſe retineat q: expedit recurrere ad eum tanꝗ ad fontē vi ⁊ pſumił falſuꝫ qd ab iſto fonte ē deptū vt legił ⁊ no.C.ḋ edē.auē.ſiqs in aliq. ¶ Vltimo ſcias ꝙ Io.an.h ⁊ in.c.i.de vſur.in cle.⁊ Ia.but.⁊ Ray.ḋ ſoli.C. co.l.ſi.idiſtincte dicūt ꝙ ꝓpriū iſtr̄z neqꝫ actor neqꝫ reus teneł edere aduerſario niſi eo vtał producēdo. alo allegādo in iudicio quoꝝ opinio vł canōizata per noſtram decretalem que loquił de iſtrumēto hincide producto obligatōis.⁊ tamē nō edił neqꝫ vt valēt agere neqꝫ reo qui volebat ſcire ad qḋ alteri parti teneret vel ſorte hoc committēduꝫ ē arbitrio iudicis in cauſis ⁊ pſonis.ar.ff.ad exhibē.l.pe. ¶ Item videł ꝙ vbū vſuri itelligał nō ſoluꝫ in iudicio ſed ēt eo ipſo qḋ poſſidet tanꝗ heres vel tāquam ex alio titulo.⁊ tñ cogał edere titulū ⁊ cām poſſeſſiōis.ſed hoc nō eſt ṽum q: nōdum actor ⁊ ſine cā nemo poteſt ingredi iudiciū ſicut cū occulus eſt porta itellectus. vt iſti. de gradi.§.ſed cū magis.ita rō eſt porta volūtatis hñ. ⁊ cauſa eſt porta iudicij.vt in.l.j.C.de predijs curial.lib.x.⁊ no.l.j.in pū.ff.de no.ope.nū.⁊.ff.de tranſac.l.cum hi.§.in cauſa.⁊.C.de edic.diui adri.tol.l.ſi.§.i. Ibi dum dicit arbitrium requiratur i cauſa. Nam omne diſpoſitum ṽtutē ſequitur diſponētis.⁊ rō ē fundamētum itellect˚.vt.ff. de excu.tu.l.ſcire opꝫ.§.⁊ ſi maxime.ff.ut leg.ij.l.cum pater. §.dulciſſimus.porta aūt officij iudicis eſt equitas.ff. ḋ eo qḋ cer.loco.l.qḋ ſi ephesi.⁊ p hāc viam venitur ad māteriam editōis inſtr̄orum.ar.ff.de aqua plu.arc.l.ij.§.item var.⁊.ff.depoſiti.l.bōa fides.

Sicut. Actor qui plene pbauit nō debꝫ ꝯpelli iurare. In pūa narrat cōſuetudinē quam tcbo improbat. ibi nos cum. ¶ Caſus. Cōſuetudo erat i quadam terra ꝙ cū aliqsītētiōem ſuam fundauerat legitimis iſtrumētis vel teſtibus ꝙ nihilominus deferretur ſacramētuꝫ actori ⁊ ſi nollet iurare ſi adhiberetur probatiōibus fides. Queritur vtꝝ tali ꝯſuetudini ſit ſtādū.papa dicit ꝙ ñ q: ſuffragiuꝫ iuramēti ñ eſt neceſſariū i duob˚ caſib˚ vbi ñ plene ⁊ legitime ē pbatū. ¶ No.ꝙ ñ valꝫ cōſuetudo iniqua iuri ⁊ ṽitati cōtraria.⁊ ē ratio quia onerosa. Inno.⁊ quia ſupflua ⁊ q: pſumitur iducta per errore ꝯſuetudinarium.⁊ idem dico i ſtatuto mūicipali.⁊ hoc ē no.⁊ vix reperietur alibi. ¶ Extra oppōitur ⁊ arguitur ſic.valet pactum ne ꝯtra publicū iſtr̄z poſſit probari per duos teſtes. ergo fortius valet ſtatutū ⁊ ꝯſuetudo. Dicit Inno.ꝙ iſta ꝯſuetudo ē ꝯtra ius nāle ſiue diuinuꝫ.iō nō valet.ꝯ. de teſta. cum eſſes.q: iſtitutio diuina mutari nō pōt per hominē.vt no. C.de vſur.auē.ad hoc.tamen regula diuini iuris patitur aliqñ exceptionē niſi ſit ius diuinū neceſſariuꝫ vel pro neceſſitate eterne ſalutis.vel q: ē de rebus neceſſarijs. vt.l. ij.ff.de vſufru.ea.re.que vſu conſu.quando ergo patitur exceptionē ē ius diuinū neceſſariū in generibus ſingulorum ſed non in ſingulis generū. Sed quando nullā patitur exceptionē ē ius neceſſariū non ſolum in generibus ſingulorum ſed ēt in ſingulis generum. Porro illa in ore duoꝝ regula ēt lꝫ ſit diuine inſtitutionis in generibus ſinguloꝝ tamen in ſingulis generū patitur inſtantiam vt in teſtamentis tam peritoꝝ ꝗ ruſticoꝝ.vt.C.de teſta.l.ſi.h enim facit princeps qui poteſt tanꝗ deus in terris ne falſitas ꝯmittatur.vt.C.ḋ fideicō.l.ſi. ¶ Sane exceptiones purgant regulam ab omni iniquitate ⁊ abſurditate.⁊ ſicut quedam

Digitized by Google

quedam medicamenta euelluntur de corpore regule ⁊ ideo fir mant regulam qꝛ curant eas ab oi calũnia. ⁊ ꝙ in quibuſdã detrahitur in ceteris ↄfirmare vr̃ vt. ff. de teſta. mili. l. tribu nus. §. fi. ⁊ C. de pac. conuen. l. fi. ⁊ C. de ꝓcur. l. maritus. ℭ Item ideo ſunt inuẽte exceptiões. qꝛ impoſſibile eſt oẽs bum anas adinuẽtiones ⁊ emergentes cã vnica ⁊ vniformi rõne ↄplecti. vt. ff. de vſuris. l. mora. ⁊ ff. de rei ven. l. in fundo. ff. de re milita. l. nõ oẽs. §. a barbaris. ⁊ ff. de legi. l. non poſſunt. l. ideoqꝫ. ⁊ l. de quibus in principio cum ſimilibus. hac rõne nõ valeret pactum no. in auc. vt matres de bitricos ⁊ creditrices. §. qꝛ vero. Nam facultas ꝓbandi eſt publici iuris. dicit. n. lex ꝙ probationum facultas nõ ẽ anguſtãda ne detur materia delinquẽdi. ℭ Item ꝑuatus ea que ſunt publici iuris neqꝫ cõferre põt neqꝫ auferre vt facultatem teſtandi. vt. ff. de teſta. l. eius qui. Sed mirabile eſt. Nam iſta cõſuetudo poteſt eẽ rõnabilis ꝓpter incognitam hominũ infidelitatem. vt no. ff. de legi. l. fi. poſſunt. Solu. i ſuo genere nõ poteſt eſſe rationabilis qꝛ derogat pro ſuppoſitione veritati. ⁊ qꝛ eſt captioſa ⁊ inique. Naꝫ abſurdum eſt cum actor ſemel iurauerit de calumnia licꝫ poſtea nolit iurare. ꝙ atteſtationes teſtium qui ſunt omni exceptione maiores reputentur quodãmõ falſe. ⁊ reddantur quaſi infames apud bonos ⁊ graues. Item fides teſtium nõ dꝫ poni i arbitrio alterutrius ꝑtis ⁊ iſta ẽ rõ huius. c. ℭ Et no. ꝙ praua ſtatuta terrarũ ſunt ꝑ ſupiorem reprobãda. facit. ff. de decre. ab or. fa. l. ambitioſa. ⁊ maxĩe qñ ſapiunt monopoliũ ſeu factum illicitũ vt ↄtingit interdum i ſtatutis guelforũ ↄ gebellinos. ⁊ ecõtra. que enim ꝓcedunt de fomite irrõnabilis odij extirpãda ſunt quia dolus eſt. l. ij. i fi. ff. de excep. do. ℭ Nota ꝙ vbi eſt bñ probatum nõ dꝫ deferri vlterius ſacramẽtũ. Sed pone actor ꝓbauerat plene itentiõem ſuam ⁊ nõ credebat ꝓbaſſe qꝛ teſtes nõ erãt publicati. petit ſibi deferri ſacramẽtũ i ſupplemẽtum ꝓbatiõis. nũquid ꝑ hoc i aliquo derogat fide teſtiũ. rñdeo nõ qꝛ actus iſte fuit ſupuacuus ⁊ erroneus. ⁊ ẽt ſi ex certa ſciã nõ noceret. Caſus eſt notabilis i ratione iſtius. c. prudẽtius tñ facit q dicit peto iquãtum mihi expedit vel peto i defectũ probatiõis ſiqꝫ eſſet. ⁊ ſic ↄditionaliter ⁊ nõ aſſertiue. ff. de dam. ifec. l. ꝑto. §. cõtrouerſia. ℭ Item no. ꝙ rõ eſt veſtimẽtum ↄſuetudinis. aꝉs ↄſuetudo eſt frigida ⁊ nuda. ℭ Item preſcriptio. i. tpõs preſcriptum eſt pfectio ↄſuetudinis. ℭ Item ↄſenſus vtentiũ ẽ eius ſubſtantia. ℭ Item modus vtendi eſt eius forme. ℭ Item tria ſunt rõ ↄtinua rõ ⁊ tenere medium iter hec duo. vt. ff. de legi. l. nõ omnium. ⁊ l. de quibus. ꝙ autem ꝑ errorẽ intr. ſi nõ hꝫ in ſe cautionẽ intellectus. ⁊ ideo ſuppoſita obſeruãtia nõ tñ extendit qꝛ nõ debemus multiplicare inconueniens. ff. de lega. l. qđ ↄ rõnem. ℭ Item in iſto. c. ſoluunt due no. q. ecce iuramẽtum calũnie nõ ꝑſtitũ i ↄteſtatione litis dꝫ ꝑſtari poſtea in quacũqꝫ ꝑte exigat. aꝉs noléns iurare habeatur pro ↄfeſſo. hoc limitat eſſe verum niſi noléns tamen iurare pfecte probauerit. Caſus ẽ huius. c. ⁊ nõ repit ſic expſſe alibi. ℭ Ecce dicit ſtatutum ꝙ reus requiſitus ad ſubeũda tormẽta. ſi nõ ↄparet habeat ꝑ cõfeſſo. Nam debꝫ intelligi niſi per prius de innocẽtia ſua perfecte probauerit. ℭ Modo vlterius opponitur ⁊ vꝫ ꝙ dicta cõſuetudo ſit ſeruãda ⁊ arguo a ſimili. Nã valet ſtatutum ꝙ nõ poſſit probari ↄtractus niſi ꝑ duos teſtes principales ⁊ duos alios ſup numerarios ⁊ fiduciarios. puta amicos vel vicinos eiuſdem parochie vꝉ aſſertores. verbigratia dictat ſtatutum ꝙ nõ valeat ↄtractus minorũ ẽt interpoſito iuramẽto [a] niſi tpẽ ↄtractus interſint duo ↄſanguinei q aſſerãt nihil factũ in leſiõe minoris. ex hoc. n. non preſumitur minor leſus. vt no. C. de his q. vt indi. l. poſſa. argu. ff. de ſac. ſan. ec. autẽ. hoc ius porrectum. Et ſi tu dicas imo valet iuramẽtum qꝛ ſupplet etatẽ. Rñdeo illud verum vbi iuramẽtũ ẽ ꝑmiſſum. ſecus vbi ẽ probibitum. vt. ff. de pac. l. numerus. §. ⁊ gñaliter. ⁊. ff. de iure pat. l. adigere. §. fi. vbi dicit glo. ꝙ ſtatutũ põt reſcindere iuramẽtũ qꝛ. l. gerit vicẽ apſi q glo. nõ ẽ alibi. ℭ Item hoc ſtatutũ hꝫ in ſe rõnẽ nãlẽ qꝛ mulieres ⁊ minores ſunt ſubiecti multis deceptionibus. ſ. mulier ꝑ ↄſiliũ inualidum tũc ⁊ ſemꝑ. minor ꝑ ↄſiliũ tũc iperfectum. vt. ff. de let. expor. l. minor. ℭ Item quia decipere minores ⁊ imbecilles reputat eẽ ↄtra publicã vtilitatem. Nã oppoſitũ eius dꝫ eẽ publicũ vtile. i. eis ↄſulere i quorũ ꝓuidẽtiã pleña humãitas cõtinet ⁊ ſacra. vt. C. qñ impera. iter pupillos ⁊ viduas. l. vnica. ⁊ ar. C. de impu. ⁊ alijs ſubſti. l. humanitatis. ℭ Itẽ eſt qđ diuinũ. vt. ff. de le. j. l. ciuitatibus. dicit Ariſtoteles ⁊ Albertus ꝙ coruis deus mittit mãnã de celo quã neſciũt dũ ſunt in pilis albis qꝛ nõ cognoſcũt a genitorib[us] ſuis. ⁊ ideo mera dei ꝓuidẽtia ꝓuidet eis. eſt ergo qđ diuinũ ꝓuidere ibecillibus. ℭ Item hec prouidẽtia eſt ſm publicã vtilitatem. ergo ſtatutũ põt ꝓhibere iuramẽtũ. ff. de leg. j. l. ſiqꝫ ingenuus. §. fi. ℭ Itẽ qñ ſtatutũ dat certã formã omiſſa forma nõ valet iuramẽtũ. quia ſi nõ valꝫ ꝑncipale nec acceſſoriũ. C. de le. l. nõ dubiũ. vñ nõ poſſꝫ iuramẽtõ facere ꝙ pactũ nudũ eẽt formalr ſtipulatio. ff. de cõſtitu. pecu. l. j. §. cum qui. So. ⁊ ſi oia iſta ꝓcedãt ab initio ↄtrus. tñ qñ ↄtrus eſt in ſui eſſentia fundat[us] ⁊ ꝑ legitimas ꝓbatões verificatus nõ valꝫ ſtatutũ veritati ↄtrũ. qꝛ veritas res ẽ ſolidiſſima ⁊ murus inexpugnabil. vt legit Eſdre. j. c. ⁊ l. iij. §. pe. ff. de iureiurã. ℭ Porro ea que ſunt publici iuris. i. facultates a iure date vel denegate aliqđ faciẽdi vꝉ nõ faciẽdi priuatus quãquam iuret dare vꝉ auferre nõ põt qꝛ conſiſtũt in legis ꝑtãte ⁊ auctoritate. nõ autẽ hñt pẽdẽtiam a ↄſenſu priuato. vt. ff. de leg. j. l. nẽo põt. ⁊ ff. de leg. j. l. codicillis. §. fi. ⁊ ff. de pac. l. ius publicũ. ff. de reg. iur. nec ex ꝑtorio. ff. de legi. l. §. ⁊. iij. ℭ Ja diffinitione demoſtenis ꝑhi. ⁊ eriſichi. q fuerũt ſtoyci. i. diſcipuli ſocratis ⁊ platonis. vt. C. de agri. ⁊ cẽſi. l. litib[us]. C. de iure fiſci. l. certa forma. ⁊ C. nõ licere habitato. metrocbomie. l. vnica. C. de cupreſſis ex luco dãnẽſi. l. vnica. vbi dꝫ ꝙ in ↄtribus relatiuis vna cõtrahẽtiũ ꝓhibito vel permiſſo ⁊ ẽt aliter intelligit ꝓhibitus vel ꝑmiſſus ⁊ eſt ibi bonus tex. ⁊ facit natura[b] correlatiuorũ q cõis ẽ vtriqꝫ extremo. vt. C. de indi. vidui. l. fi. ⁊. ff. de mu. peti. c. ꝓudẽtiam. ⁊ C. de fruc. ⁊ lit. expẽ. l. vltima. ℭ Deinde no. in ver. ſuffragiũ. ꝙ iuramẽtũ in defectũ ꝓbatõis dꝛ ſuffragiũ ſiue auxiliũ ſiue ſubſidium ꝓbatiõis imperfecte. ſi agit deferꝉ i ſuffragiũ ꝓbatõis. aliqđ debꝫ eſſe ſemiplene ꝓbatũ ꝑ eũ cui deferꝉ. ⁊ ideo actore ſemiplene ꝓbãte actionẽ deferꝉ iuramẽtũ actori ⁊ nõ reo. qꝛ nihil ꝓbauit. qꝛ ꝙ nihil ẽ ſuffragiũ hẽ nõ põt. vt in auc. de cõſue. rec. ſeu. §. ſacrm. col. x. ꝙ tñ iuramentũ nõ deferꝉ cum actor plene ꝓbauit ⁊ reus ſemiplene cum tũc demũ deferat cum alie probatões legitime deeſſe noſcunt. ⁊ hoc dicit hec lec. ſatis no. ſi ſubtilr intelligat. ℭ Item no. gl. hic poſitam que dicit ꝙ in magna quãtitate que reputat ardua ẽ nõ deferꝉ hoc iuramentum in defectum probationis. Scias ẽt ꝙ ille cui deferꝉ ſuccedit loco vnius teſtis qui dꝫ eẽ omni exceptõe maior. Similr ⁊ ille teſtis ex cuius dicto deferꝉ debꝫ eſſe omni exceptione maior. nec dꝫ eſſe infamis nec ſuſpectus. qnimo nec conſanguineus ⁊ ẽt tenuerãt antiquiſſimi gloſatores. ⁊ dic vt dicam in. l. admonendi. ⁊ in. l. bonefidei. ⁊ ẽt in. l. ꝑe nouiſſimo feudorum. ℭ Et no. bñ tex. huius. c. qꝛ nõ eſt tex. in iure magis ponderoſe loquens. Bal.

Ex litteris. In iudicio finiũ regundorũ hincinde teſtes ꝓduci poſſunt ⁊ actore nõ probãte reus abſoluit. ſecũda ibi ꝙ ſcire. ℭ Caſus. epõ ⁊ eius archidiaconus cõtendebãt adinuicẽ ſup finibus villarũ ſuarũ quas hẽbant pro ꝓbẽdis ſuis. ⁊ vterqꝫ dicebat ſe poſſedisse ſpacio. xl. annorũ res de qbus qõ mouebat. ſꝫ epũs dicebat aduerſariũ ſuũ fines antiquos egreſſum parteqꝫ fundi ei in prebẽdam aſſignati occupaſſe. ℭ Querit qđ iuris. reſpon. ꝙ iudicium finium regũ. eſt duplex ⁊ vterqꝫ in eo litigator gerit duplicẽ perſonam. ſ. actoris ⁊ rei. vnde vtraqꝫ pars põt ꝓducere teſtes ⁊ ille vicit qui melius ꝓbat. ⁊ ſi pares probãt vincit poſſeſſor cũ ꝓmptiora ſint iura ad abſoluẽdũ qꝫ ad ↄdẽnãdũ. fallit fauore libertatis. ⁊ ſi dicat ꝙ poſſeſſori nõ incũbit ꝓbatio. rñ. ꝙ imo incũbit qñ pſcriptionẽ obijcit. h. d. no. ibi terminorũ. ℭ No. ꝙ canonici etiam eiuſdem eccleſie poſſunt inuicẽ agere iudicio finiũ regundorũ. nec requirit conſenſus ſupioris. dicit Innoc. ꝙ veteres termini ſunt cuſtodiendi. ⁊ ſi non

Bal. ſup decre.

a ℭ Vide ꝑ do. Feli. i c. ij. i. col. de malo. ⁊ ob. als i. c. ſiqꝫ §. in quibus dicit Bal.

b ℭ Vide copioſe de hoc ꝑ. d. Fe ly. in probemio decretalium i. ix. col. cum tribus ſequen.

apparēt eoꝝ veſtigia debēt poni noui. ¶ Idem ait ꝙ ꝓ
terminis ꝓbendaꝝ poſſunt agere ꝓbēdarij inter ſe imo ꝛ
per veſtigia pedū probatur via. vt. ff. de ſerui. l. ſi cui. dicit
Inn. ꝙ clerici pro ꝓbendis ſuis poſſunt agere ꝛ ꝯueniri.
Nā vſuſfructuarij ſunt hi qui agere poſſunt. vt. ff. vſufruc.
quēadmo. caue. l. j. in ſi. ꝛ hoc veꝝ ſi hāc ptātem habēt ex
ꝯſuetudine vel ex mandato ſuperioris etiam generali ſꝫ
Inno. ff. ꝙ vi aut clam. l. prohibere. §. plane. vbi ē tex. ſolē
nis. ff. qđ cuiuſqꝫ vni. no. i. l. nulli. ff. de pac. l. nam ꝛ neceſſe. ꝛ
ibi bona glo. ¶ Idem ait ꝙ ſi duo canonici ꝯtendunt đ
prebēda. ꝛ quilibet nominat eādem eccl̃am in dominaꝫ.
qđ neuter poteſt noīe eccl̃e ab alio vindicare niſi hēat
procuratorem capituli vel prelati quoꝛuꝫ noīe agit. l. cuꝫ
nemo ipſorum referat qōneꝫ eccl̃e nō pōt dici eccleſiam
hoc caſu agere vel cōueniri. vt. ff. de vſufru. l. cuiuſcūqꝫ. §.
ſi fundus. ꝛ ideo videt̃ ꝙ noīe tm̃ ſui ꝓprij canonicat⁹ poſ
ſit agere cui accedit ipſa prebēda ſicut filiuſfamilias po-
teſt agere noīe peculij ſibi cōmiſſi. ff. ſi cer. pe. cum filius.
¶ Dicet aliquis eccl̃a ē quoddā intellectuale ꝛ incorpo
rale. ꝛ ideo fruſtra vēdicat poſſeſſiōem. quia corporalia
iura poſſidētur ꝛ nō poſſidēt. ff. de vſucap. l. ſequitur. §. ſi
viam. dicit Inno. ꝙ imo domus dignitas vel adminiſtra
tio poſſidet iura ſua. qꝛ vice perſone fungūtur ſicut ꝛ col-
legiuꝫ. ff. de fideiuſ. mortuo. adde qđ no. i. l. j. C. de ꝯtracti
bus iudicum. Dicit Inno. ꝙ ſi prebēdarius ꝛ procur. ec-
cleſie ꝯcurrāt pferi ꝓbēdarius. qꝛ ipſe ſolus ē vſufructua
rius ꝛ nō eccl̃a. vt. ff. de no. ope. nū. l. j. in ſi. Ibi ſpaciuꝫ. xl.
an. no. ꝙ hec verba poſſedi ſpacio. xl. an. importāt tēpus
ꝯtinuū. ſilr̃ ꝛ dictio p. vt ibideꝫ in ver. per idē tp̄s. Ibi in-
cōcuſſe. i. imperturbate. Ibi finiū regūdoꝛum libellos. de
hac materia vide in Spec. de iudi. §. ſequit̃. Ibi vice duo
rum. ff. de procu. ſi defunctus. §. ſi. ꝛ hoc ex natura adiudi
catōis. qꝛ alr̃ nō poſſꝫ fieri adiudicatio hinc ꝛ inde. vt in-
ſti. de iudi. §. ſi. ¶ Item no. hic ꝙ vna pſona ſuſtinet viceꝫ
duaꝝ. vnā vere alterā ficte. ꝛ qñqꝫ vtrāqꝫ pſonā vere ꝓp
ꝯtrarium officioꝝ. ff. de adop. l. ſi ꝯſul. ff. ſi ap. pen. quis ſue.
manumiſſ. l. j. in ſi. ff. de aucto. tu. l. recipiēdis. ff. de his q. vt
idig. l. tutoꝛē. niſi eſſent officia incōpatibilia. ꝛ ſibi inuicē
aduerſatiua. vt. ff. de procur. l. lꝫ in popularibus. §. penul.
¶ Et dic aut queris. verū vna pſona ſit eſſentialr̃ due p-
ſone. hoc eſt īpoſſibile qꝛ vna aīa ꝛ vnū corpus aut repre
ſentatiue. ꝛ tūc aut actōibus aduerſatiuis vel iuriſditōis
ptētioſe. ꝛ ē impoſſibile qꝛ vnū ꝯtrioꝝ nō pōt ſtare cū al-
tero ſimul. aut in actu ꝓcedi vel in iuriſditōe volūtaria.
ꝛ tūc vna pſona pōt ſuſtinere vices duarum. vt. d. l. ſi ꝯſul
cum ſi. ꝛ ibi plenius notaui poſt. G. ꝛ Cy. ꝛ facit. ff. de ſti
pu. ſer. l. ij. ꝛ l. iiij. ꝛ hic per Ber. ¶ Item ceſſionarius ge
rit duas perſonas. vt. ff. fami. her. plane. ꝛ ſilr̃ ceſſionarius
ceſſionarij qui pōt agere vtili actōe ex pſona ſua ꝛ ex pſo
na cedētis. vt colligit ex eo qđ ſubtiliter no. ff. ad trebel. l.
ex aſſe. i gl. magna que ñ ē alibi ī eo qđ dicit ꝙ hñt vtiles
pſonales actiōes vel mixtas cedēdo illas vel ēt ſi lex ce-
dit ñ eradicat a ſeipſas ſic euenit vt primus ceſſionarius
gerat duas pſonas. ſ. cedētis. vñ intētās directas tāquaꝫ
ꝓcurator in rē ſuā ꝛ vtiles noīe proprio. ceſſionarius aūt
ceſſionarij triū pſonarum vicē ſuſtinet nō eadem ꝯſidera
tōe ſꝫ diuerſis. Porro eoipſo ꝙ qs actōeꝫ cedit ꝛ ſuper
mādare vr̃ directas tex. ē dicitur iur. ff. man. l. ſi ꝓcurator
§. ſi. Ibi dū dicit vt eū ꝓcuratorē vt in teꝫ ſuā faciemus
ſ. tacite ceſſio actōibus. l. ex pſſe. ꝛ illū tex. alle. ſpec. Sꝫ qđ
ꝓdeſt gerere pſonas diuerſoꝝ cuꝫ vna ſufficiat. rñ. ꝓpter
modū libellādi. vt. C. de ꝓcur. l. q ſtipendia. ꝛ. ff. fami. her.
plane. Itē qꝛ pōt eē ꝑpetua directa ꝛ nō vtilis ꝛ ecōtra
rio. ꝛ ſic expedit hoc ſcire ꝓpter preſcriptōem vt elegan
ter no. in. l. quotiens. in princi. ff. de admi. tuto. ¶ Porro
ille qui nōdum ceſſit licet cedere teneatur retinet ius agē
di efficax. vt ꝓbat illa. l. notabil̃. ff. ad treb. l. filiam fratri-
bus. ¶ Ex his apparet ꝙ qui poteſt vti vice duoꝛuꝫ. ſed
nō vice ꝯtrioꝝ nec ſe ꝯfundentium. vt. ff. de fideiuſ. l. gene-
raliter. ꝛ l. vtrius. §. ſed cum duo. ꝛ. ff. de excep. rei iudi. l.
ex ſextame. §. latinus. ꝛ. ff. đ condi. inde. ſrater a fratre. ꝛ
ff. ad treb. l. ſi hēs inſtitutus. ibi dicit ſufficiant ꝛc̃. ꝙ ver-
bum eſt multum ponderandum. Naꝫ ſi ceſſionarius ſuc

cedit in hr̃ditate cedētis euaneſcit vtilis ꝛ ois eius ētus
ꝛ efficacia reuertit̃ ad directam ꝛ nō ē alibi ſm Dy. Ibi
objicerat pſcriptionē. no. ꝙ poſſeſſori nō icūbit ꝓbatio qñ
ex pſcriptiōe ſeruet. ¶ Itē no. fines agroꝝ pſcribi ēt ſine
titulo. qꝛ fines coherēt rei pncipali que cum titulo poſſi-
det̃. quod eſt notādū. ¶ Quero qñ iter canōicos agit̃ iu
dicio finiū regū. an dꝫ agi nomīe ꝓbēdarum an nomīe ec
cleſie. Rñ. nomīe ꝓbēde qñ canōici litigāt iter ſe. Si aūt
ꝯ̃ extraneos agi dꝫ nomīe eccleſie ꝛ tūc ñ poſſꝫ agere ca-
nōicus ſine mādato prelati ſui. quia eſſꝫ icōueniēs ꝙ ſine
mādato preiudicaret̃ eccleſie. ſed cum iter ſe agāt eccleſia
nō pretēdit aliquod itereſſe. Nam quicūqꝫ vicat eccleſia
vincit ꝛ nihil de iure ſuo perdit. ꝛ ſm hoc nō ob. ē. de re-
ſcrip. edoceri. ꝛ facit. ff. de trāſac. l. cuꝫ hi. §. ſed ſi pluribus.
¶ Quero an i duplicibus iudicijs requirat̃ ꝙ agēs poſſi
deat. ꝛ vr̃ ꝙ ſic. vt. ff. fam. her. l. j. ff. de excep. fundi. ꝛ l. fun.
di. ꝛ no. ff. de euic. l. ſi mācipium. §. ſi cōi. ¶ In ꝯtrarium
videt̃ caſus no. huius. l. Sol. aut negat̃ dominium rei ꝛ ē
neceſſe ꝙ primo agat̃ rei vē. aut negat̃ turbatio finium. ꝛ
tūc ſtatim agi poteſt iudicio finium regū. qꝛ ex quo ē cer-
tum de pncipali dominio nō expedit fines vēdicare ſꝫ de
clarare lꝫ iudex poſſit aliqđ auferre de territorio vnius ꝛ
dare alteri cum debita recompēſatōe. ¶ Quero cū vter
qꝫ dicat̃ actor ꝛ vterqꝫ reus. quare. l. dicit meliorem eſſe
cauſam rei. Rñ. his pro reo habet̃ q initus ad iudiciū tra
hitur nō qui alium trahit. qꝛ natura reorum eſt neceſſaria.
natura vero actoꝝ volūtaria. vt. C. de temp. in reg. reſt. l.
petēde. ꝛ ſi ſimul ꝯgrediunt̃ vnus in alteꝝ ſorte dirimitur
qs ꝓbeat potiri cōmodo rei. ff. de iudi. qđ ſi ambo. ſꝫ qđ
ſi eſt ꝯcluſuꝫ in eā ꝛ nō ſunt poſite iſte ſortes. Rñ. ſimile ē
illi qōni qñ is vti poſſidetis vterqꝫ pariter probat. Nam
ibi obſcura fertur ſnīa dicendo vti probaſi is ita poſſidere
ſed ſi vnus primo alterū traxit ad cām reus abſolueretur
in vti poſ. qꝛ eoipſo ꝙ reus iuſtior ē defenſio qꝫ impugna
tio per regulā notabilē huius. c. ꝛ ita dꝫ intelligi qđ no. in
l. vnica. C. vti poſ. ꝛ. Jeo. c. lꝫ cāꝫ. ¶ Quero verum flumia
que ſunt inter duas iuriſditiones vel montes vel vie ꝑpe-
tue cenſeantur eſſe fines iuriſditionū. Rñ. vſqꝫ ad mediaꝫ
ptem pro diuiſo verſus territoriū ſinguloꝝ preſumuntur
extēdi fines eoꝝ. ar. ff. cōi di. l. arbor. de iſtis ſimb⁹ patenti
bus ꝛ ꝑpetuis iuriſditōibus no. Jo. an. in nouel. Jeo. c. cuꝫ
cām. vbi videas. In mari ēt pōt agi finiū regūdoꝝ ſi con-
trouerſia eſt de iuriſditōe maris iter hñtes iuriſditōes cō
fines non qđē vt aqua maris ſiat alicuius. ſed ſicut dr̃ in
geneſi ꝙ ſpūs dñi ferebat̃ ſup aquis. ita fertur ſupra mare
ptās iuriſditionē hñtis. vt in. c. vbi pículuꝫ. de elec. lib. vi.
¶ Quero vtꝝ canōic⁹ noīe ꝓbēde ſue poſſit agere ꝯ̃ ali-
quem iterdicto vti poſ. dicēdo ꝓbēdaꝫ ſuā poſſidere. ꝛ vr̃
ꝙ nō. qꝛ ꝓbēda eſt res inaīata ſed res inaīata ñ pōt poſſi
dere ꝛ maxie ſeipſaꝫ. qꝛ iter poſſidētem ꝛ rem poſſeſſam
dꝫ eſſe diſtictio. ¶ Itē hr̃ditas iacēs ñ pōt agere aliquo
interdicto cū ñ poſſit poſſidere. vt. l. j. §. ſceuola. ff. ſiqs te-
ſta. lib. eſſe iuſ. ſue. ¶ In ꝯtrium vr̃ caſus huius. c. nam ſi ſi
poſſet poſſidere nō poſſet agere finium regū. iudicio quia
nō poſſet fieri executio corporalis poſſeſſiōis. vt inſti. de of
ficio iudi. §. ſi. So. dic ꝙ ꝓbēda vacās ñ hꝫ iterdictuꝫ vti
poſ. ſed prebēdarius nomīe prebēde ſic. ꝛ tamē hr̃s ñ poſ
ſet agere iterdicto vti poſ. nomīe hr̃ditatis. ꝛ eſt ratio diſ
ferētie qꝛ nomē ꝓbē. nō ꝯfundunt i prebēdario ſed imple
tur ſed nomē hr̃ditatis ꝯfunditur hr̃ditate adita. nam ñ
eſt amplius hr̃ditas ſed bona viuētis. vt. C. vt in poſ. leg.
l. archimedoꝛam. de hoc dic per Jo. an. ꝛ Inno. i nouel. ar
gu. tamē ꝙ hr̃ditas poſſideat ſumi poteſt ex illa. l. ſingu-
lari. ff. ſi cer. pe. l. pe. ver. nam ex quibus cauſis ꝛē. ff. de ac.
ꝛ ob. l. hereditariarum. ꝛ ſic hr̃ditas habeat caſualeꝫ poſ
ſeſſionem lꝫ ñ formalem. Prima opinio verior eſt. vt not.
in. l. cum miles. in prin. qui. ex cau. maio. ꝛ. ff. de acq. poſ. l.
cū hideo. Dubitādū aūt ſi eſt quin prebēda habeat iura
ſua. i. formā ꝛ ſtatutum ſuum ꝛ iura debiti ꝛ crediti ſicut
hr̃ditas ꝛ bonoꝝ poſſeſſio. ff. ad. l. falci. l. in rōne. §. ſi filio.
ver. vt eim opes. ¶ Porro prebēda dicitur duobus mo-
dis. vno modo materialiter. i. fundus prebendalis. Alio
modo ꝓut refertur ad ius. i. quoddā ius ānexum canoni
catui

Digitized by Google

catui q̄ ſuo fungitur loco pſone.arg.ff.ď fideiuſ.l.mortuo.ꝛ.ē.de ꝯſti.cū. M.ferrarieñ.Primo modo nō poſſidet. Secundo ſic.vt no.in.l.ſicut.§.ſi.ff.q̄ cuiuſq3 vni.no.ꝛ.ē.de reſti.ſpo.c.olim.

p **Ropoſuiſti.** In virginitate probanda teſtatio matronaꝝ aſſertioni viri pfert. Secūda pars ibi videt. Caſus. Quedam mulier volebat a viro ſeparari eo q̄ nō cognoſcebat eā.ſ.vir qḋ pbauit tam per proprium iuramētum quā per teſtimoniū.vij.matronarum que ipſam pa ſpectū corporis virginē aſſeuerant. vir aūt per ꝓpzium iuramentū affirmat q̄ eam cognouit. ¶ Querit quibus pbationibus ſit ſtandum.rñ.q̄ ſtādū eſt iuramēto puelle ꝛ teſtimonio matronaꝝ ꝛ non aſſertioni viri. ¶ No.q̄ in ꝯtrarijs iuramētis illud ſeruatur. q̄ teſtibus roborat.ꝛ eſt arg.q̄ ſi ꝓpter inopiam probationis vnius iudex detulit iuramētū actori alter reo forte.qꝛ iſti iudices erant college.vt.ff.ď offici.cō.l.j.q̄ illius ſacramētum preualeat q̄ habet pro ſe ſaltē vnū teſtē.qm̄ reputant eſſe duo teſtes iurans vnus ꝛ alter alius.vt.ſ.de teſti.in noīe.Ibi tibi ſuit. Nota.q̄ papa cāꝫ matrimonialem delegat alijs q̄ʒ epis.Ibi nec a viro. Nota q̄ iſte articulus dicitur negatiuus.videlicet nō ſum cognita licet equipolleat affirmatiue.ideſt ſum virgo.n.eſt ratio qꝛ ꝓpoſitio affirmatiue ab negatiue poſita dicat potius negatiua q̄ʒ affirmatiua.tex.eſt h̄ nota.Ibi nec potuiſſe ex iſtis duabus negatiuis ſufficit vnam eſſe veram.nam hic ď frigiditate nihil erat probatum.ſed ſolum de virginitate. Ibi per aſpectum corporis.per hoc verbum obſtetrices reddunt cauſam ſui teſtimonij nec vlterius interrogande ſunt ď cauſa ſcie.tex.eſt h̄.Ibi ꝛ teſtimonijs.ē.dixi de iuramento puelle.ſed in obſtetricibus non repetit de iuramēto obſtetricum.ꝛ iō vr̄ q̄ eaꝝ teſtimonijs credat ſine iuramēto.nam de re ita dubia q̄ teſtis nō pōt iurare meram ꝛ plenam dicere veritatē non tenet iurare eo modo.ſed ď crudelitate vel calumnia.vt noto.eleganter in.l.j.poſt principium.ff.ď ven.inſpi.nam enim glo.dicit ibi ꝛ ēt ſine iuramēto formali q̄ pſtatur a teſtibus.non autē q̄ nullo mō iurēt.qꝛ debēt iurare q̄ legale teſtimonium fertet ſm periciam artis.ꝛ ſi ſtatutum punit falſum teſtē.nō tñ punit medicum vl̄ obſtetricē.qꝛ nō ē proprie teſtis lꝫ puniēdus ſit.nō tñ pena ſtatuti qḋ ē no. ¶ Sed que erat ratio dubitandi in iſto.c.rñ.qꝛ nāliter nemo ē frigidius vl̄ maleficiatus loquēdo de cōmuni natura. ¶ Itē qꝛ aſpectus i hac materia fragilis ē ꝛ ſpe fallit.ꝛ iō nō videbat de neceſſitate ꝯcludere.ſed ad hoc rñdetur per locū a cōiter accidētibus.nam locus iſte iuuat rōnē que reddit a teſte vt eleganter no.C.ď proba.neq3 natales. ¶ Dicit Inno.q̄ ſm canones non ē melior probatio aſpectu rimiꝫ qꝛ certior vt inſti.de gradi.§.lꝫ cum magis.idē notaui in.l.contra negantē.C.ad.l.acqli. ¶ Itē erat ratio dubitādi qꝛ intētio viri erat affirmatiua.lꝫ intētio mulieris erat negatiua ꝛ affirmanti magis credit.vt no.ff.ď arbi.diem proferre.§.ſi plures. ¶ Item quia in dubio pro matrimonio.vt no.ē.c.pxi.Sꝫ ad hec dīr rñdet.quia aſſertio mulieris erat patrocinio teſtiuꝫ roborata viri nō.Et lꝫ tex.dicat q̄.vij.ſufficiunt tñ due quas tñ iudex oꝫ eligere expertas ꝛ pbib⁹ non ſuſpectas.ꝛ idē dicēdum ē ſi qḋ ē an ex vulnere ſit remāſura cicatrix an ſecutura mors.nā ſup hoc q̄ ē iudiciū artis ad iudicem ptinet lectio pitorum.Iſte ē caſus ſingularis.in.d.l.j.§.j.ff.de ven.inſpi.in verbo a re ſumpte.quē tex.vix repit alibi. ¶ Quero qd ſiquis duxit vidoam in vxorem.ꝛ ſic cancellū pudoris ē apertum.rñdeo pſumit cognita cū nō poſſit ꝓbari virginitas.xxvij.q.j.nec aliq.ꝛ.xxiiij.q.j.ſiquis.ſm Io.de deo ꝛ alios.Itē no.i iſto.c.q̄ poſt dedicata partiuꝫ iuramēta teſtes ꝓduci poſſunt nec pſumit ſubornatio. Bal.

t **Ertio loco.** Probatio teſtiū pfert inſtis. Et prio ponit qḋ ſcdo rñſio ibi ſed qm̄. ¶ Caſus.qdā regularis ſigillo capl'i ſigillauit quoddā iſtꝫ eiſdē amico ſuo in quo ꝯtinebat ꝯtus quorūdā alienationū reꝝ imobiliū eccl'ie.ꝓductū fuit inſtr̄m in iudicio.

ſindicus monaſterij obiecit q̄ ille ꝯtus nūq̄ʒ fuit celebratus ꝛ ſigillū erat falſuꝫ vel furtiuū.ꝛ ad hoc ꝓbādū ꝓduxit in teſtes monachos monaſterij q̄ iurati dixerūt q̄ quotiēs de hoc inter fratres aliqua mētio fuerat ꝯſtituꝫ tot⁹ ꝯuētus ꝛ de voce fuerūt ꝯcordi q̄ nolebāt alienationem illaꝫ reꝝ facere.ſed monaſterio cōſeruare. ¶ Querebat qd iur.papa dicit q̄ qꝛ pars aduerſa nihil ꝓbauit ſtādum eſt aſſertōi teſtiū per quos reprobat inſtr̄m.dicit Inno.q̄ indirecta ꝓbatio valet.Nam ꝛ ſilogiſmus nō ē aliud niſi probatio indirecta ꝛ per multas ꝯſideratōes itellectus. Idem ait q̄ negatiua probat per preſumptōes⁹ dicas q̄ eſt potius releuatio ab onere ꝓbādi q̄ʒ probatio.vt.l.ſup ſeruis.C.qui mili.nō poſ.li.xij.Adde qḋ not.Cy.in.l.ij.C.de iur.emphi.dicit Inno.q̄ ſi ex negatiua ſurgit delictum determinabile vel determinatū loco vel tp̄e talis negatiua dꝫ probari.vt ipſe no.ſ.de accu.ſup his.puto tñ q̄ ſufficiat probari per ꝯiecturas.verbi gr̄a.q̄ heres nō vindicauerit neceſſe defuncti qꝛ ñ apper facta punitio ꝛ debuit eē ſolicitus ꝓmotor. ¶ No.negatiuā probari per ꝓprios actiones.ꝛ iſta ꝓbatio ē directa.indirecta autēꝫ probatio dicitur illa que ſit per medium extrinſecum ꝛ quidem directa tollit contrarium ipſo iure. Indirecta exceptiōe falſi.quia vterq3 atteſtatōes remanēt.vt.ſ.eo.c.cauſam matrimonij.per Innocē. ¶ Teſtis qui cōſtruit meram negatiuam in facto alieno.ideo nō probat.quia q̄ dicit ignorat.nam ſcire eſt rem per cauſas cognoſcere.ſed negatiuaruꝫ nulle ſunt cauſe niſi p ratiocinatōeꝫ indirectā.qꝛ nō entiū nō ſunt cāe ſm Ariſto.ꝛ ideꝫ in extēſiuis q̄ in negatiuis tex.habuiſti ſing.ē.de cauſa poſ.cuꝫ eccleſia ſutrina.Ibi q̄ quatiēs indiffinita ſiue vlis nō cohartata loco ꝛ tp̄e ꝛ tñ ex ea ſurgit probatio vniuerſalis negatiue.ꝛ dr̄ negatiua que negatiue pfert vl̄ verius nō refert ſi talr̄ proferat.vt no.in.c.ſi.de reſcrip.in cle.Sed quālr̄ ꝓbet.nā illa ē ꝓprie negatiua que nō ꝓbat niſi eo ipſo q̄ cōtrariuꝫ nō ꝓbat ꝛ ſi probet alr̄ probat mediate ꝛ nō imediate.lꝫ affirmatiua ē illa q̄ pōt ꝓbari p naturā quīq3 ſenſuū corporis.ꝛ no.hāc doctrinā meā.Ibi regularis.ideſt mōachus vel canonicus. Ibi quo exhibito.ar.q̄ nō pōt excipi de falſo ꝯtra inſtr̄m niſi prius in iudicio producat.Ibi vniuerſitatis.i.cōuētus.nam omne collegiuꝫ ē vniuerſitas lꝫ nō cōuertit.vt.C.ad treb.omnibus.Ibi adulterinuꝫ vl̄ furtiuū.no.exceptionem alternatiuā.tamē in omnē caſum ꝯcludētem.Ibi fratres.no.in cauſa monaſterij mōachos eiuſdē mōaſterij in teſtes produci poſſe.Itē dīno.q̄ pro vniuerſitate pñt teſtificari illi qui ſunt de corpore ipſius vniuerſitatis.Circa q̄ dic q̄ aut ſunt tales teſtes qui nō pñt hēre proprium vt mōachi ꝛ alij regulares ꝛ pñt.vt hic quia ñ ſperāt aliqḋ cōmodū.hac rōne fratres predicatores pñt eſſe teſtes teſtamēti in quo relinq̄t eccl'e fratrū.aut teſtes pñt habere proprium.ꝛ tūc aut ē talis cauſa i qua oportet q̄ ſinguli mittāt manū ad marſupium.puta q̄ vniuerſitas cōuenitur ad aliquod debitum propter q̄ ſoluēduꝫ de neceſſitate oportet facere collectā ꝛ nō admittūtur ad teſtimoniū.aut nō oportet ponere manū ad marſupium.qꝛ vniuerſitas alr̄ ē ſoluēdo.vel ē queſtio de nemore cui⁹ fructus vēdunt pro ipſa vniuerſitate.ꝛ nō eſt deputatum ad vſum hominū vl̄ iumentorum ville.ꝛ tūc admittūt ad teſtimoniū.non enꝫ repellunt ex eo ſolo qꝛ ſint de corpore.ſed ex eo q̄ ſperēt comodum pecuniaꝝ.naꝫ q̄ cōmune eſt in vniuerſitate nullus pōt ſingulariter dicere meū eſt.qnimo iſta ſunt inter ſe ꝯtraria.ſ.eē ſingulorꝫ ꝛ eē vniuerſorum.quia nō pōt eē plurium inſolidum.ff.q̄ cuiuſq3.vni.no.l.ſicut.§.vniuerſitatis.ꝛ ita ď facto pluries ꝯſului.ꝛ ē q̄ſtio vulgata. ¶ Sꝫ pone omnes ď capl'o nemine diſcrepāte teſtificātur i cauſa capituli.nūquid valet teſtimoniū.ꝛ vr̄ q̄ nō.Nam dicit glo.q̄ vniuerſitas nihil aliud eſt q̄ʒ homines ipſius vniuerſitatis.vt no.ff.q̄ cuiuſ.vni.no.l.ſicut.vnde ſeqretur q̄ vniuerſitas eſſet teſtis pro ſeipſa qḋ eſt impoſſibile.So glo.illa oꝫ ſic exponi.vbi dicit quā homines.i.cōgregatio hoium.Nam ēt ſi cētum mille homines ꝯgregentur i vnū ñ ſunt vniuerſitas.differūt enꝫ diffinitōe eſſentia ꝛ ꝯſideratiōe.vt.ff.de regu.iur.l.aliud.§.refertur.C.de iude.l.j.ff.de vſucapio.rerum mixtura. Ibi

a ¶ Vide Alexā.cōſi.xxxix.j.li.ꝛ do.Frāci.ď are.i.l.ſ illa ff.ď ver.ob.

domos idest monasterij. Ibi assertõem testiũ. mirabile ẽ
q: nõ deposuerũt per sensum corporis nec de ipsoꝝ pñen-
tia. ſꝫ rñ. ꝙ tacite hoc videntᷣ dixisse. nam cuꝫ ipsi essent õ
ꝯuẽtu ⁊ dicãt ꝙ totus ꝯuẽtus ⁊ ꝙ vox fuit vnanimis ⁊c.
includunt de necessitate seipsos fuisse pñtes. ¶ Itẽ vbi
testis nõ interrogatᷣ de pñtia ⁊ loquitᷣ assertiue pñumitᷣ fuis
se pñsens. ⁊ tene hoc mẽti. hoc facit ad qõnem de facto ad
probanduꝫ emologatõem laudi. testes producti dixerũt
vera eẽ interrogati de cã scie. respõderũt q: ptea dixerunt
ꝙ erant ꝑsente. ¶ Oppo. ꝙ nõ valet testimoniũ q: nõ
reddũt rõnem per sensuꝫ corporis. s per pñtiam ⁊ audi-
tum. sed certe benigna interpretatiõe a inspecta satis vi-
detᷣ hoc assertũ nec ẽ nouũ qd ꝓpter celeritateꝫ locutiõis
inter dũ media ꝓpositio taceatᷣ. vt no. Bar. i. l. j. ff. si cer.
pe. hac ẽt rõne valet dictũ testium dicẽtium ꝙ ẽ publica
vox ⁊ fama. interrogati de causa scie. dñt q: sic dicitᷣ p po-
pulum. nã ꝗuis nõ dicant se audiuisse dici. tñ pñumitur
audiuisse id qd fere oẽs de populo audiuerunt. ⁊ ad hoc
ita bñ facit illud c. sicut aliqs tex. qui sit in inf. ¶ Vlte-
rius procedo dicitᷣ hic ꝙ ad probanduꝫ tractatuꝫ ⁊ eius
oppositum recipiuntᷣ testes de capitulo. ſꝫ sint domestici
J. de testi. veniens C. õ repu. l. ꝯsensu. §. super seruis. ad id
qd hic dicitᷣ de testimonio fratrũ in cã capituli ⁊ eccle. fa
cit in auc. de mo. §. cogitanduꝫ. col. j. ¶ Iteꝫ no. ꝙ isti te
stes probant ſꝫ nõ sint expressa nomina singulorum õ ca-
pitulo. ⁊ ẽ ar. ꝙ i instrumẽto sindicatus vniuersitatis vl
collegij nõ sit necesse exprimi nomina singuloꝝ qd Spe.
ꝯtraᷣ si in instr̃o ꝯtineatᷣ ꝙ interfuerũt oẽs. secus si dicat
ꝙ maior pars. q: in hoc tabellio essꝫ potius iudex ꝗ te-
stis. ¶ Item q: maior pars dicitᷣ multis modis. ⁊ sic in-
strumẽtuꝫ ꝯtinet incertitudinẽ. vñ nõ probat in hac mã.
no. in l. j. ff. de albo scribẽdo maxime per Bar. ⁊ i. l. fi. C.
de vẽ. rebus ciuita. lib. xj. Nam in alienatõe dicit ibi tex.
sunt exprimẽda noia singuloꝝ. vt in electiõe. vt in auc. de
defen. ciui. §. interim. ¶ Vlterius no. nã pria facie videtᷣ
ista lrã ꝓbare ꝙ stetur lr̃is sigillatis sigillo capli. ſꝫ hoc ñ
ẽ veꝝ q: nõ ꝯstat de mãdato sigillantis nec eius aucto-
ritate. nec apponitᷣ sigillũ ꝯ se sed ꝯ aliũ. alã bñ staretur
lr̃is sigillatis ꝯ ipsuꝫ sigillãtẽ. q: p sigilluꝫ ꝓbatᷣ ꝯsensus
sigillatis. ſꝫ nõ ꝓbatᷣ auctoritas scripture. ff. de ꝓcu. si ꝓcu
ratorẽ absentem. C. de re. alie. nõ alie. l. distrahere. de hoc
no. C. de pac. l. nouissima. ⁊ C. de epi. ⁊ cle. l. si quã p calũ-
niã. de hoc dicã J. e. c. post cessiõeꝫ. ¶ Itẽ no. ꝙ negatiua
facti põt ꝓbari p testes. qd veꝝ ẽ si cadit in sciam testis
vel p eqpollẽtẽ affirmatiuã vl p accidens quo posito ne
gatiua pñumatᷣ vel õ necessitate ꝯcludatᷣ. vt. C. õ ꝯtrahen. ⁊
cõmit. stipu. l. optimã in fi. ¶ Item ꝓbatᷣ negatiua p in-
spectõem b instri. puta si volo ꝓbare ꝙ aliqs nõ ẽ descri
ptus in tali instr̃o. tex. ẽ no. C. õ re. credi. l. fi. dicit. d. Cy. in
l. ij. C. de erro. aduo. qd ẽ quedaꝫ negatiua q ꝓbatᷣ visu. ⁊
põt testis reddere hanc rõnẽ. q: vidit. ⁊ si tu dicis ꝙ non
entia nõ videntᷣ. q: pręꝝ naturã qd nihil ẽ nõ subiacet vi-
sui. vt C. de ꝓba. l. actor. Rñ. hoc fallit vbicũqꝫ nõ videre
ẽ videre. sicut silẽtiũ nihil ẽ ⁊ tñ sentitᷣ. ⁊ facit qd elegan-
ter no. in gl. in l. j. §. j. ff. de iti. actuqꝫ pri. q: distincta ꝓba-
tio vel reprobatio ẽ illa q sine vllo medio attingit ꝓpriũ
finẽ vt ꝓbatio visus ⁊ alioꝝ sensuũ ꝑcipiẽtiũ rem ꝑut est.
nã veritas nõ ẽ aliud nisi idẽ dici ⁊ eẽ. sed ꝓbatio indire
cta fit p rõnẽ argumẽtãdi. ff. de acqui. pos. l. j. §. veteres. ⁊
fit p antecedẽs ⁊ ꝯñs. añcedẽs ẽ illõ qd ꝓbatᷣ. ꝯñs id qd
ẽ ꝓbandũ. verbigrã. ꝙ in paruo vegitulo nõ sit nisi vnuꝫ
corpus puta titius. ⁊ arguã sic in isto vegitulo ẽ titius er
go nõ seius. ꝯñtia ꝓbatᷣ p loci artitudinẽ. ff. cõmo. si vt cer
to. §. si duobus. ¶ Itẽ sedet hic titius ergo nõ seius. ff. õ
acqui. pos. l. iij. §. ex ꝯtrario. ¶ Directa aũt probatio nõ ca
dit in negatiuã. q: sola nã naturata põt probari. ſꝫ nega-
tiua nõ ẽ nã nãta q: p naturã nullos hꝫ fines. ⁊ si dicatᷣ vi
deo hic petrũ nõ eẽ sana locutio est tñ ẽ indirecta ꝓbatio
ac si dicerẽ video locũ vacuũ. ergo petrus non est hic. vt
C. qñ vi. l. fi. ff. de dolo cũ quis. nã hoc ꝑcipitur p discur-
sum intellectus. ſꝫ ita sit ꝯnexus visui qd videatᷣ vnum ⁊
idem. vt no. Cy. in l. ij. C. de erro. aduo. ¶ Idem ibi hut.
nunc intelligis quid est diceꝛ per teꝝ naturaꝫ. i. per nãꝫ

a ¶ Vide Lud. com. ꝯsi. xcj. in. ij. col. ⁊ Fely. in. c. q: veri simile colũ. fi. de pñum. p Cep. ꝯsil. xxxij. colũ. vj. in fine.

b ¶ Vide late. d. Ias. i. l. l. tide tex torẽs. ff. õ le ga. j. ⁊ bar. ba. ꝯsi. xliiij. col. j. volu. j.

nãteꝫ. J. c. qm ꝯ. ¶ Quero quot testes reqrantᷣ ad repro-
bationẽ instri. glo. dicit ꝙ idẽ est numerus ꝓbãdi repro-
bãdi. ff. de le. ij. l. cũ deponeretᷣ. sed illud ẽ verũ quãdo ꝓba
tio ⁊ reprobatio fit per scripturã sed qñ p viuã vocẽ. puta
ꝙ duo testes instri viua voce deponũt pro instr̃o. tabellio
aũt voce mortua tũc instr̃m hꝫ vim triũ testiuꝫ nec põt p
pauciores reprobari. vt isti. de inuti. stipu. §. item verboꝝ.
vnde fuit opinio Petri ꝙ tabellio augeret testiuꝫ nume-
rum. C. de fideicõ. l. qõni. si autem testes nõ deponũt i iu
dicio per duos testes reprobatorios reprobatur vox mor
tua. q: vox viua dignior ẽ. vt dicit tex. in auc. de instru. cau.
⁊ fide. vnde duo testes reprobãt auctoritatem tabelliõis
ẽt in testamẽtis q: nõ opꝫ ꝙ testes reprobatorij sint roga
ti nec ꝙ sint in numero solẽni q: infringũt personam ⁊ fi-
dẽ ipsius tabellionis. tñ ipsi testes debẽt eẽ sine macula. ⁊
hoc ẽ qd dicitᷣ omni exceptione maiores. vt elegãter dicit
tex. in. d. l. optimã. Et scias ꝙ aliqñ reprobatᷣ causa ⁊ non
reprobatᷣ propterea instr̃m. vt eleganter no. ff. de pac. l. iu
risgẽtiuꝫ. §. qd fere. Et scias ꝙ ꝯ publicum instr̃m nõ ad-
mittũtur testes sed aliud publicum instr̃m. vt C. de nõ nu
me. pe. l. gñaliter. que regula fallit in trib9 casib9. ¶ Pri
mo si redarguatᷣ de falso. vt. d. l. optimã. ¶ Scdo si ꝓbetᷣ
simulatio. vt no. C. plus valere quod agitur. l. emptione.
¶ Tertio si ꝓbetᷣ qd sunt factũ in fraudẽ legum vel ca-
nonum sicut tota die fit in contractibus celebratis cuꝫ vsu
rarijs. vt J. de pigno. c. illa vox. ¶ Quartus casus ẽ in glo.
in. d. §. quod fere. ⁊. ff. de excep. doli. l. ij. §. circa. ¶ Quin-
tus quãdo ẽ confessum instr̃m inter prohibitos. vt. ff. de ꝓ
batio. l. qui testm̃. ⁊ ibi nota. ¶ Vlterius no. ꝙ quãdoqꝫ
magis creditᷣ testib9 qñqꝫ magis scripture vt i factis mul
tuꝫ antiquis que nunqꝫ steterũt in occulto sed in registro
tex. ẽ nota. cum glo. ff. de proba. l. census ⁊ monumẽta. Si
eim in secreto stetissent instr̃a presumitur ꝯtra ipsa q: qui
male agit odit lucẽ. vt J. ne sede va. c. j. ⁊ interdũ pñsumitᷣ
instr̃m ex renũciatiõibus isolitis ispectũ. glo. ẽ no. digna i
l. siqs sub cõditiõe. ff. de cõdi. insti. ¶ Iteꝫ no. in ṽbo iura-
ti qd lr̃a nõ dicit producti. sic. ff. de dote prelega. theopõ-
pus. vel quia pñumuntur producti vl q: nõ ẽ necessaria ꝓ-
ductio dũmodo sint iurati ⁊ per iudicem examinati. Ego
credo ꝙ requiratᷣ productio licet forte nõ requiratur cita
tio vt dicit illa glo. sing. ff. de his qui. vt indig. l. post lega-
tum. §. his verũ. ⁊ dato ꝙ requiretᷣ citatio sufficit vna cita
tio nec ẽ necessarium peremptorium q: testes nõ citantur
ad maliciam cõuincẽdam sed solũ vt eis notificetᷣ. ¶ Vl
terius no. ꝙ ꝯ crimẽ falsi fuit obiectum sine specificatiõe
coherẽtiarum loci ⁊ temporis. ¶ Vltimo no. glo. magi-
stralem hic positam que dicit in qbus casibus requirãtur
instrumẽta tãqꝫ substãtialia ⁊ in quibus casibus preuale-
ant de quo no. J. de cẽsi. romana. li. vj. ⁊ J. de fide istru. cum
ioãnes. per Inno. iiij. q. iij. §. item in crimi. ¶ Item Ber.
satis no. distiguit iter factum antiquum ⁊ reces. dicit que
daꝫ. l. notabilis ꝙ i testibus scietia ⁊ memoria opus ẽ. ff.
de fur. l. quedam tabularum. ¶ Iteꝫ dicit Ber no. ꝙ cui
magis sit credẽdum vel istrumento vel testibus qd plerũ
qꝫ cõmittitᷣ iudicantis arbitrio. nam potest esse tabellio tã
emẽdate vite ꝙ ei magis creditur ꝗ viue voci forte duo
cum vel trium ribaldorum. vt. J. de prescrip. c. ad audienti
am. ¶ Et adde ꝙ vnus notarius bone fame subscribens
se in istrumẽto alterius notarij bone fame fidem instrumẽ
ti confirmat. vt no. dicit tex. ff. õ eden. l. quis ex argẽtarijs.
§. ij. quod intelligo nisi essꝫ casus in quo forte per formaꝫ
ꝯsuetudinis vel statuti requirerẽtᷣ duo tabelliones. q: tũc
exigeretur ꝙ essent probate vite ⁊ vterqꝫ fidei. ff. de sena.
c. assiuis. ⁊ licꝫ glo. Ber. sit multuꝫ notabilis. tamen in illa
parte de arbitrio est notabilissima. ⁊ facit. ff. de testi. l. iij.
§. in magis.

Trauit. Etiam in cã matrimoniali publicatis attestationib9 su
per articulo ꝯtrario directe testes ꝓduci nõ pos-
sunt. h. d. vel aliter. Cõtra dicta pluriũ testiuꝫ
vn9 testis admitti nõ debet. secũda ibi respõdet. ¶ Casus
quidam iuuenis iurauit accipere quãdã puellã in vxoreꝫ
cum vellet eam traducere comparuerunt quidam testifi-
cãtes

Digitized by Google

cantes ꝙ nõ poterat leos matrimoniũ ꝯsistere. quia erãt in .v. gradu ꝯsanguinitatis quoꝝ testimonia fuerunt publicata. tãdẽ qdam alius cõparuit ex diuerso volẽs probare ꝯtrarium. ¶ Querit qd iur. rñ. eũ nõ audiri. quia standum ẽ probationi priori. Dicit Innoc. ꝙ discretus index semp stabit ꝓbationibus melioribus siue pro matrimonio siue contra mrĩmonium siue tractet de odio siue de fauore. nõ est vis. qꝛ semp statur certiorib⁹ ꝓbationib⁹. nec diminuit pfecta probatio per impfectã. vt dicit illa. l. no. .C. de edi. diui adri. l. fi. in verbo potiora. vnde tres testes eneruant duos sibi ꝯtrios. ⁊ nõ eliduntur ab eis p ꝓportionem numeri. ¶ Nota ꝙ vbi matrimonium ꝓhibet vel dum pẽdet vitio litigiosi. ibi vir mulierem ad domum ducere probibẽdus ẽ. Scias ẽt ꝙ pactũ vel statutũ de dote lucrãda nõ habet locum qñ matrimoniuȝ ẽ illicitũ. vt .C. de cõdi. ob cãm. l. j. ⁊ hoc veꝝ qñ matrimonium hȝ ppetuam cãm ꝓhibitionis que nũquaȝ cessat. verbigratia. rõ sanguinitatis affinitatis vel frigiditatis. non obstat. J. de clãde. despõ. cum inhibitio. ⁊ J. q fi. sint legi. ex tenore. qꝛ ibi spãle fauore ꝓlis bona fide suspecta. saltem ex parte mulieris sic ⁊ fauore ꝓlis dispẽsat imperator ẽt cum incestuosis. ff. de ritu nup. q in ꝓuincia. §. diuus. tñ dispẽsatio hoĩs nõ fingit retro. sed dispensatio canonis sic. vt. ff. de sta. ho. Pau. ⁊ ibi Guil. ⁊ Cy. ꝙ attinet ad lucruȝ dotĩ nihil valet ignorãtia quoniam deficit finalis cã lucri. tex. est no. C. de dona. ante nup. l. cum te. Et scias ꝙ vbi non tenet matrimonium ibi mulier non efficitur de foro viri. vt in. l. fi. ff. ad muni. sicut nec concubina. vt nota. ff. de iurisdic. om. iudi. l. cum quedam puella. ⁊ ideo illa. l. singula. ff. de iudi. exigere dotem nõ habet locum i dote putatiua. ¶ Si vero matrimonium nõ habet ppetuam cãm ꝓhibitiõis sed temporaleȝ puta istãtia metus. tũc mirabilr dicit tex. ipleri id ad matrimoniuȝ cessante metu nõ veramus. nõ. n. dicit de nouo ꝯtrahi. qꝛ hoc nõ est necesse. sed sufficit ipleri p actus ꝯsuetudines vt p doctionẽȝ ad domũ carnalẽ copulam ⁊ festiuitatem nuptiaꝝ. Iste est casus ⁊ tex. singu. i. l. vnica in ver. adipleri. C. si rector ꝓuincie. nam signa ꝯsensus sunt leta festiuitas. arg. ff. ad muni. l. siquis instructus. §. j. ⁊ .C. publice le. vel cõsilium. l. vnica. li. xij. ¶ Mõ hic quero de tali qõne iuraui accipe. quãdam puellaȝ i vxorẽ nulla facta cõmemoratione dotis. vtrum tenear eã accipe si nullã dotem vult dare. ⁊ vr̃ ꝙ sic. qꝛ ista ꝯditio si se dotauerit nõ oȝ subintelligi cũ sit ꝯditio extrinseca. vt. ff. de ver. ob. l. si ita stipulatus. §. grisogonus. in fi. Naȝ matrimoniũ põt eẽ sine dote. vt. C. de do. ante nup. l. fi. ¶ In ꝯtrium vr̃ qꝛ lȝ matrimoniũ sit possibile. nõ tñ honestũ sine dote. ar. insti. de nup. §. fi. vñ est possibile sed nõ decẽs. tacite igitur vr̃ sensum de dote vel totius patrimonij mulieris vel partis ꝓut vir dignus existit. vt no. ff. de iure do. l. mulier bona. ⁊ l. qro. ¶ Item si pater mãdat filiã nubere vr̃ tacite de dote sentire. ar. ff. de dote ple. l. theopõpus. ¶ Item si eẽt hoc actũ a ꝑncipio. tñ cum vir incipit sustinere onera matrimonij põe petere doteȝ sibi cõstitui iuxta facultates ⁊ ꝯditionẽ mulieris. vt mulier sentiat onera dotis. vt est gl. sing. ff. de ac. ⁊ ob. l. obligamur. §. lege⁹. ¶ Iteȝ dos nõ est qd extraneũ sed cõnexũ ipsi matrimonio. ff. de cõdi. ob caȝ. l. ꝙ seruius. ¶ Itẽ si nõ vult dare dotẽ vir nõ tenetur eam alere. vt elegãter no. in auẽ. de nõ eli. scdo nup. §. pe. col. j. ⁊ hoc placet. qꝛ est quid discretum cõsuetũ ⁊ equũ. ¶ Utrũ aũt mulier possit renũciare alimẽtis dotis. dic ꝙ nõ qꝛ sunt appẽdices mrĩmonij. vt no. Ber. i. de testi. spo. c. lr̃as vbi habuisti glo. sing. ¶ Ibi scõm moreȝ. significat ꝯsuetudinẽ ecclie romane. J. de spon. cum in tua ⁊ de clã. despõ. cum inhibitio. ff. de probatio. circa eũ. ibi dñ dicitmos eis gerendum ẽ. vel dic sm morem loci. vt. C. quẽad. testa. ape. l. ij. ⁊ ff. de testi. l. iij. §. fi. ¶ Iteȝ i loco honesto ⁊ apud acta iudice pñte. aliõ nõ valet iuramẽtum testium ⁊ coꝝ depositio vt elegãter no. C. de testi. l. hac ꝯsultissima. §. pe. ⁊ C. de lib. cã. l. iubemus. Ibi in qnto hodie in quarto. vt. J. de ꝯsangui. ⁊ affi. ñ debet. Ibi partibus publicatam. no. ꝙ nõ dicit simplr publicatam. sed addit ṽbũ hoc partibus. vt denotet sciam. Nã bar. ꝯsuluit ⁊ d. Ray. lȝ ⁊ alle. glo. cũ de indebito. ff. de ꝓba. ꝙ publicatis attestatio

a Et sunt ista vt p. d. alex. ꝯsi. vij. icip. visis ⁊ diligenter emi. madue: sis col. iiij. ⁊ se. lib. ij. Ioh. in l. de alimen tis. C. õ trã. sat. in fi. ma the. no. cv. J. s. car. Alex. ꝯsi. xxxiij. li. iiij. ⁊ lvj. co lũ. i. quinto vol. ⁊ ab. pa nor. ꝯsi. xij. i p̃io dubio lib. j.

nib⁹ in absẽtia partiũ nõ impediret ꝓductio alioꝝ testiũ. qꝛ ñ timet subornatio. vt i auẽ. d testi. §. qꝛ vo. ¶ Itẽ esto ꝙ eẽt timor subornatõis ex qualitate psone. tñ ñ ipedit testiũ ꝓductiõeȝ nisi surgat ex statu cãe. i. post dĩdicita testificata ṽe vel ꝓsumptiue. vt post quartã dilatõeȝ vel ꝓductiõeȝ testiũ. vt dicẽ. J. ti. j. c. in cãis. ⁊ J. eo. c. lȝ caȝ. ¶ Itẽ si eẽt aliqs ita sancte vite ꝙ nõ timeret eũ subornari. tñ propter statum cãe nõ admitteretur post dĩdicita testificata. ¶ No. ꝙ mrĩmoniũ ꝯhẽdẽ nõ ẽ ꝓuilegiatũ. qꝛ ꝙ nõdũ est priuilegiatũ eẽ nõ põt. sȝ mrĩmoniũ ꝯtũ bene ẽ priuilegiatũ. ⁊ iõ vbi agit de mrĩmonio ꝯtu nũquam ꝑcludit via veritati. imo post dĩdicita testificata admittũt noui testes i fauoreȝ mrĩmõij vt plenioꝛes subueniãt veritatis limine. vt. c. serieꝝ. J. õ testi. ⁊ ar. C. de tempo. ap. l. p hãc. ⁊ ff. de manu. l. iulia. ꝓsulto primo sacramẽto purgatiõis de testib⁹ nõ subornãdis. ar. i auẽ. de testi. §. qꝛ veꝝ. nõ tñ puto ꝙ post dĩdicita testificata possint fieri qtuor ꝓductiones testiũ sicut ante. sȝ vna tñ ꝯcẽti eẽ de mãs. dũmõ valida sit. nã inualida ꝓductio nõ ẽ ꝓductio. vt. ff. õ ꝯdi. ⁊ de mõ. l. hec ꝯditio. ⁊ si forte plures admitterẽt ꝓductiões nõ reciperẽtur plusqȝ due. ar. ff. õ leg. iij. l. fideicõmissa. §. siqs. ff. de bo. auẽ. iudi. pos. l. fi. Et no. simile i libertate qa vbi ẽ cõtrouersia de libertate prestãda statuꝰ iuri cõmuni. si de iam prestita statuꝰ iuri speciali. vt legit ⁊ no. in. l. j. C. si aduer. liber. ⁊ ff. de iudi. l. qui se dicit. Ibi nullo negatiua ẽ ⁊ difficilis probationis ꝙ quãdoqȝ in affirmatiua etiam cõtingit. vnde tunc oportet ꝙ. l. presumat. vt legit ⁊ no. ff. de cõdi. ⁊ demõ. l. lucius. Quomodo ergo probatur negatiua cõsanguinitatis. rñ. eoipso ꝙ nõ probatur cõtrarium. vt dicit. l. no. ff. de proba. l. j. qui eniȝ allegat genus vel gẽtem probare debȝ nõ qui negat. De negatiua dixi super. c. proximo. ⁊ nũc addo ꝙ negatiua cõsistit verbis affirmatiuis. vt cuȝ dico titius plociȝ heres ego. ꝙ exponit ⁊ interpretat hoc modo. i. si ploci⁹ heres nõ ẽ titius hrs ero. igit qñdoqȝ affirmatiua exponit per negatiuaȝ ⁊ in ipsam digredit ⁊ cõsundit. Ista proprie dicit negatiua. quia affirmatiua oratio nõ sensum affirmatiuuȝ nec est hic equipollẽtia. sed quedam digressio. vt dicit. l. illa singularis. C. de hrdi. inst. l. fi. ⁊ ff. de vulgari. subst. l. verbis ciuilibus. ¶ Opponit ꝙ post dĩdicita testificata admittũtur alia testimonia. vt J. de fide instrumẽ. cum ioãnes. ff. de rei vẽdi. officium. C. de excep. l. siquidem. Sol. aut ex hoc rescinderet probatio prima ⁊ admittũt nisi excipiatur de falso ⁊ cum inscriptõe. aut nõ rescinderet sed suppleret vl̃ indirecte eliderel. ⁊ sic vtrũqȝ ẽ incõpatibile in origine. ⁊ tũc admittũt noua testimonia quia deponũt super eo super quo per prius depositum nõ ẽ. vt J. e. c. lȝ cãm. Ita loquũt ꝯtua. ⁊ adde hic qd le. ⁊ no. i. l. j. C. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊ ff. de mino. l. minor. xxv. an. obmissam. ⁊ l. j. §. aduersus. ff. de noui ope. nũcia. per Dy. ⁊ Bar. Et certe ꝙ aliquando operat fauor persone. Idem interdũ põt operari fauore. puta causa mrĩmõialis sup quo articulo. Ber. hic fuit multum verbosus. Et ex glo. sua apparet ꝙ fuit discipulus vincẽtij summi doctoris[b] ⁊ scolares debent studere. vt audiãt summos doctores quoꝝ scia mũdus illuminatur. ¶ Itẽ no. hic ꝙ oẽ iuramẽtũ ꝙ de futuro cõcipit hȝ tacitam ꝯditionẽ de possibili. aliqñ hȝ tacitũ modũ. ff. loca. l. quero. §. int̃ locatorem. dicit quedam. l. no. ꝙ nõ deficit a dispositõe q nõ implet cõditiõeȝ inualidaȝ. vt. ff. de le. no. caue. l. lȝ. Itẽ no. h ꝙ sponsus oȝ traducere sponsam suam ad domũ. nõ aũt expectare ꝙ trãsducat ab ea. vt. ff. õ dona. inter vi. ⁊ vxo. l. pe. §. virgini. ⁊ ẽ rõ qꝛ magis dignum trahit ad se minus dignum. ⁊ cum ẽ in domo viri statim est in eius plena ptãte. ⁊ põt eam inuitaȝ cognoscere. sec⁹ si est in domo patris ipsius mulieris. vt in. l. j. C. de rap. vir. Item si distant forte per aliquan dietas dum ẽ in itinere non oȝ eaȝ opprimere qꝛ qd ẽ in via nõdum ẽ in termino. arg. C. de dona. añ nup. l. cum in te. Res quas secum portat presumũt sue ⁊ parafrenales nisi probet ꝙ eas sibi vir comodauerit. vt. ff. como. l. si vt certo. §. vsqȝ adeo. vir eim non presumit donare nisi ea que donari consueuerunt sm morem ciuitatis. vt. l. j. §. officium. ff. de tu. ⁊ ratio distraben. vel nisi vir sit magne potentie ⁊ nobilitatis. argu. ff. Bal. sup decre.

b ¶ Uincẽtius summus doctor aubi dicit Panor. i. c. siga ꝯtra. iij. colũ. õ foro cõpe. Uincentius fuit valentissimus canonista q vocabat Joãnes de castiliono. Et istum allegat etiã panor. cum cõmendando in. c. iuȝ cõtingat. ij. colũ. õ iureiu.

de dona.l.ſiſi°.vel niſi dos ſit magna ⁊ fruct° dotis muli-
eſi exuberát.⁊ tūc potius debitū nāle pſoluiſ ꝙ̄ ſit mera
donatio.ar.l.l.j.C.ꝺ impo.lu.deſcrip.li.x.ff.ſo.ma.l.pe.ff.
de pecul.ıd veſtiméturꝫ.Sane ꝑdigalis veſtiméta ꝗ̄ mo
dernus abuſus induxit donata cenſeri non puto nec plus
nec lapides ꝑcioſos.qꝛ nemo pſumiſ velle male vti ſub-
ſtātia cū dāni enormitate.ar.ff.de ꝓba.cū de indebito.⁊
iō ꝯſueuerūt in teſtamēto legari.qꝛ niſi legarenſ nō de-
berenſ.vt.ff.de leg.ij.l.hoc legatū.⁊ ē ſpāle ꝙ ꝺ tali lega-
to rex emptaꝝ parateruꝫ qꝫ vxoris cauſa nō detrahaſ
falcidia.vt.ff.ad.l.fal.l.ſꝫ vſuſfructus.§.dos qui.§.nō eſt
alibi.Et ratio aſſignari pōt hoc mō.qꝛ mulier hꝫ a ma-
rito duas cās.ſ.donatōis inter viuos rex eius vſum neceſ
ſarium.⁊ hoc nō ſufficit ſi nō interuenit traditio.vt.ff.de
dona.inter virū ⁊ vxo.l.pampinianus.ſed qꝺ deeſt in do
natōe ſuppleſ vi legati quaſi duobus cōcurrētibus.vnde
legatū trahiſ ad donatōem ⁊ donatio ad legatum.certe
iſta rō nō ē ſufficiēs.vt.C.ad.l.fal.l.et laꝫ.⁊ iō dicit glo.ꝙ
talis donatio valuit a principio quo ad retinendū ⁊ hoc
ꝯfirmatur per legatum.vn de marituo videſ legare vxori
qꝺ ipſius vxoris factū perfecte iter viuos.ita dicit ibi gl.
Alij dicūt ꝙ ē ſpāle.qꝛ ita placuit legis latori in honoreꝫ
bene trāſacti matrimonij ⁊ meritorum vxoris.ar.ff.de le.
ij.l.vnus ex familia.§.ſi.intellectus meus hic valuit extra
propoſitum.c.noſtri.

p **Oſt ceſſionem.** Per lr̃as ordinarij
ꝓbaſ quos excōicat° niſi ꝯtrū doceaſ.℃ Itē ex
cōicat° officiū ꝓcuratoris acceptare nō pōt
nec ꝯſtitui ꝓcurator ad lites ⁊ cās.h.d.Et prio ponit de
ciſa primum ꝯtentio.In ſcꝺa pape iterlocutio ibi cuꝫ igiſ.
℃ Except ōes ſunt inuētę vt opponanſ.ſꝫ ſine eaꝝ obiec
tꝫ iudiciū inſti.de replica.in prin.ſunt ēt ⁊ replicationes.
℃ Caſus.qdam dum erat excōicatus de excōicatiōe tñ
nō ꝯſtabat niſi p lr̃as ordinarij qui excōicauerat hꝫ.ipſe
ꝯparuit in iudicio ad agēdū vel defendēdū.obiectū fuit
ei qꝺ nō erat admittēdus cū eo tpe quo datus fuit ꝓcu-
rator excōicatus erat.⁊ ad hoc ꝓbādū ꝓducebanſ lr̃e or
dinarij q eū excōicauerat.℃ Querebaſ qd iur.papa tria
dicit.prio ꝙ p lr̃as ꝓdictas ꝓbaſ excōicato.ſcꝺo qꝺ pōt
ꝓbari ꝯtrū.tertio qꝺ cū tpe ꝯſtōnis erat excōicatus non
dꝫ admitti.⁊ iō iterloquēdo eū nō fore admittēdū ꝓnū-
ciat.Ibi ordinarij a ꝯrio ſenſu.ſecus in delegato.Ibi ſtā
dum.no.lr̃is epoꝝ ſtādū eē.dicit Inn.credi lr̃is epoꝝ
ſigillatis etiā alieno ſigillo.Inn.qꝛ cū epo poſſit deduce-
re rē in eē puta excōicare.ergo ⁊ in ꝓbatione eē.J.de ap.
c.preterea ⁊ tñ dicit ꝙ ſi crederet viue voci epi nec prin-
cipis ſecularis.ſed qꝺ dixi de alieno ſigillo nō credo veꝝ
vt.C.de quadri.pſcrip.l.bñ a zenone.Nā dꝫ eē ſigilluꝫ ꝓ
prium ⁊ vſitatū ⁊ deputatū ad hoc.J.de ap.ſignificaſte.ſi-
cut tabellio dꝫ ſignū ſuū apponere i cartis non alienū vt
poſſit inde fieri ꝯparatio.C.de affi.l.ſi.inſti.de pub.iud.
§.itē lex.℃ Idem ait ꝙ ſigillū epi obtinet vim publice
charte.⁊ ei crediſ ſicut inſtr̃o publico oia ſolēnia hñti.ſ.
diē indiſtionē locū ⁊ teſtes.Alij dñt ꝙ hec oia reqrunſ in
lr̃is ſigillatis ſigillo epoꝝ ⁊ quod dicte lr̃e debēt eē ma
nu publica facte.In locis tñ vbi nō ē vſus tabellionū req
riſ ſubſcriptio teſtiū in extraiudicialibus vel tarnis vſus.
ſed in iudicijs nō requiriſ ſubſcriptio teſtium.ſed crediſ
notario qꝛ iurauit officium ſuum legaliter exercere.Inn.
non ſufficit hoc iuramētuꝫ niſi appareat de auctoritate
ſibi ꝯceſſa.vt elegāter no.ff.de eden.l.quedam.§.numula
rios.℃ Idem ait ꝙ factum in iudicio a ꝓcuratore excō
municato anteꝗ̄ ſit ꝓbatū de excōicatōe eꝫ.ſꝫ extra iud
ciū non tꝫ qꝺ facit ⁊ ſi non ſit ꝓbatuꝫ dūmodo ꝓhibitū.
Ibi ꝯtrūꝫ.no.ꝙ ꝯ lr̃as epoꝝ admittiſ ꝓbatio.⁊ ē arg.ꝙ
verbū regis poſſit reprobari ꝙ ſatuū ē dicere in ſuo foro
vt in.l.j.in prin.ff.a quibus ap.non lꝫ.Interpretari auteꝫ
bñ poteſt iterpretata a iure.vt.l.ex facto.in prin.ff.ꝺ vul.
ſub.Sed interpretatione interpretāda non poteſt inter-
pretari niſi ab ipſo rege cuius eſt interpretari ⁊ condere.
ff.de reg.iur.neratius.C.de iud.cuꝫ veniſſent.⁊ eſt rex.ad
quē recurrere debemus tanꝗ̄ ad fontē.C.de legi.l.ſi.ſa-
cit in auē.de ſi.oñ inſtru.do.na.§.vl.⁊ ibi no.In opinioni
bus tñ ſi bone nō ſunt bñ pōt regi pſuaderi ꝯtrꝫ.ff.de mi
no.l.emilius largianus ℃ Et cōcludit primo an dictum
regis poſſit reprobari.⁊ dic ꝙ nō qñ teſtificaſ in facto ꝓ-
prio.ſcꝺo an poſſit interpretari gloſari ⁊ limitari.⁊ dic vt
.C.de legi.l.cuꝫ de nouo.tertio an opinio eius nō diſponē
tis ſed opinātis poſſit per rōnes leguꝫ ͣ redargui.dic ꝙ ſic
nam ⁊ ipſe pñceps cōmittit ſe ꝯſilijs ſapientuꝫ.vt.ff.de iuſ
patro.l.diui ſi acres.Ibi cum officium.no.tempus māda
ti conſiderari.℃ Item nota non conualeſcere manda-
tū quod ab initio fuit inualiduꝫ.℃ Oppo.ꝙ lr̃is epoꝝ
nō crediſ lꝫ ſigillate ſint ſigillo epi.vt.J.c.qm̄ ꝯ.⁊.J.de teſti.
cuꝫ a nobis.So.aut ſunt ꝯfecte ſup his que aguntſ in figu
ra iudicij ⁊ nō ſtatur lr̃is iudicis qꝛ ſcribere acta nō perti
net ad iudicē ſed ad tabellionē.vt.C.de ſac.ſan.eccle.l.iu-
bemus.§.his tab.C.de arbi.ne in arbitris.C.de ſen.ex pe
ricu.reci.l.j.⁊.ij.C.de ap.l.eos.§.ſuper.in ver.ad ſcrima.l.
precipimus.§.qꝺ ſi a duce.in ver.epiſtolares.⁊ qꝛ diſcre-
pātia ſunt officia vnus nō gerit vicem alterius.vt no.C.de
execu.⁊ exacto.l.quinqꝫ.li.xij.vbi eſt nota.glo.⁊ ar.C.de
ſpon.l.j.aut ſup aliis.⁊ tūc aut de facto ꝓprio ipſius ſcribē
tis ⁊ creditur vt hic.aut de facto alieno ⁊ nō creditur.ſed
opus ē ꝙ ſcriptura habeat ꝯfirmationem teſtium vel pu
blici inſtrumēti.⁊ poſt multam diſputationem in hac cō
cluſiōe videnſ remanere glo.℃ Et ſcias ꝙ ſi epus añ epi-
ſcopatum fuiſſet tabellio.tñ per dignitatē epalem ꝓhibeſ
officiū tabellionatus exercere.qꝛ cuꝫ tabellio ſit ſeruus pu
blicus eius officiū vile repotaſ.vt ſingl̃r no.C.de decurio-
nibus.l.vniuerſos.li.x.℃ Vidi dubitari an in iſtis litterꝫ
epoꝝ reqratur dies ꝯſul ⁊ iudicio.ſicut in inſtr̃is publi
cis.⁊ vr̃ ꝙ ſic cū iſte lr̃e rediganſ ad inſtar publici inſtru-
menti.dic vt no.in.c.abbate.de re iudica.li.vj.in nouella.
℃ Quid ſi epus in ſuis lr̃is facit mentionē de excōicatōe
aliena nō ꝓpria.tñ nō creditur.arg.c.j.de ꝓba.in clemen.
℃ Quid ſi facit mentionē de excōicatōe ꝓpria nō tanꝗ̄
tūc ſi d tāqꝫ i dudū lata.tñ nō creditur qꝛ ſunt verba enū
ciatiua nō diſpoſitiua cū nō fuerit itētōis epiſcopi tūc illū
actū excōicatōis gerere.ar.ꝯtra ꝙ pſumunſ oia ſolemni-
ter acta de qbus lr̃e faciūt aſſertionē.⁊ hoc p glo ord.no.
ꝗ eſt i.l.j.C.de fide iſtru.⁊ iur.haſte fiſ.li.x.℃ Oppo.⁊ vi
detur ꝙ excōicatus poſſit eē ꝓcurator rei qꝛ reus excōica
tus admittitur.So.illud verū in cā propria in aliena ſec°
⁊ de hoc ē caſus ſingularis huius.c.niſi eēꝫ procurator ne
ceſſarius vt vēditor pro emptore qñ ē procurator i reꝫ ſu
am ⁊ loco dñi habetur.vt.ff.ꝺ procura.l.ſi actor malit.ff.
de iudi.vēditor.C.vbi i rem actio.l.j.C.vbi de cri.agi oꝫ.
vnē.qua i prouīcia.ff.de pctl.here.ſed ſi lex.§.neꝫ ſi rem di
ſtraxerit.⁊.ff.de nego.ge.l.liberto.§.ſi.℃ Oppo.dicitur
hic ꝙ iſpicitur initiū.ſ.tps mādati.vñ ſi poſtea ē abſolut°
ab excōicatione mādatum tñ ñ reſurgit a mortuis.ſed ꝯ
quaſi ſi dominus perſeueraret i eadem volūtate ⁊ hoc cō
ſtat oꝫ mādatum ꝯualeſcē.arg.ff.ꝺ offi.procon.⁊ leg.l.ob
ſeruare.§.ſi.So.ibi tēnit delegatio extūc prout extūc licet
fuerit ſuſpēſa executio.ff.de do.iter virū ⁊ vxorē.l.cum hic
ſtatus.§.ſine hoc ſecus.Ad idē facit.l.licꝫ.ꝺ procura.l.vj.
Sed ⁊ ibi tenuit mādatum ⁊ poteſtas mādatoris licꝫ ñ
ingereretur procuratori iuſto.℃ Item ad idē.C.ꝺ codi.
l.j.ff.ꝺ teſta.mil.l.tribunus.§.ſi.ff.ꝺ ſecū.tab.l.qui ex libe-
ris.§.teſtamēto.ſꝫ i illis ſl.ſupuēit cā ꝯfirmāo.i.expreſſus
ꝯſenſus lꝫ ñ fuerit repetita ſolemnitas.Item ad idē ꝺ he
redi.iſti.l.qui ſoluēdo ñ erat duos appollonios.ſꝫ ibi erat
orta finalis cauſa prohibitionis hic ñ.⁊ ꝯcludit ꝙ māda
tum quod ē nullū ñ ꝯualeſcit.ſꝫ reqritur nouū mādatum
vel expſſus ꝯfirmationis ꝯſenſus.nam p ſolū ſilētiū ñ ꝯua
leſcit actus inualidus.⁊ tene mēti.℃ Ite no.modum exci
piēdi.dꝫ eim excipi ꝙ quo tpe fuit ꝯſtitut° excommūicat°
erat.ſꝫ ſi fuit excommūicat° poſtea ⁊ radē abſolut° debēt
tanꝗ̄ ꝓcurator recipi qꝛ ñ fuit defect° in origine mādati.
⁊ media tpa non nocent ſi in principio ⁊ fine recipiatur
habilitas.vt no.in.l.ij.ff.de here.inſti.⁊ ar.ff.de inuſto te-
ſta.l.poſthum°.§.idē ⁊ circa.⁊ in.c.quāꝗ̄.de vſur.li.vj.⁊
ad de remiſſiones quas ꝺ di.ꝯ.c.c.tertio loco.⁊ qꝺ no.Ar
chi.J.de elec.in.c.vt circa.li.vj.in glo.⁊.J.de fide inſtru.c.i.

a ℃ Et qd de rege frā corum.vide Bal.i.l.ne mo.C.ꝺ ſen te.⁊ iterū om.iud.

e in

Digitized by Google

e in ſpec.de pba.§.videdū.v.x. ¶ Quero nūqd manda-
tū ī excōicatū directū ſit ipſo iure nullū.an ope exceptio
nis.dicit Inno.ꝙ ope exceptiōis.vt.J.de excep.pia. Et iō
ſi nō eēt obiectum de excōicatōe valeret ꝓceſſus factus p
ipſum excōicatū.ar.ꝯ qꝛ excōicatus hēt pro mortuo.vt
no.i.inſti.de cap.di.§.minor.ꝛ in ti.hic finit lex.deinde in-
cipiūt ꝯſuetudines regni.c.dño guerram.col.x.ſꝫ certe nō
hēt ꝑ mortuo quo ad oia cū poſſit matrimōiū ꝯhere
ꝛ certos ꝯctus celebrare noie ꝓprio ac ſi nō eēt excōica-
tus. Sed fortior rō ē qꝛ ſi mādatum ipſo iure tenet lꝫ ob
ſtet exceptio ꝯualeſcere tñ pōt ſicut ꝯualeſcit pactū ſi a
pricipio nō intereſt.ꝛ poſtea incipit intereſſe.vt no.i.l.j.
ff.de pac.per Guil.ꝛ alios. ¶ Itē mādatum ꝯualeſcit ſi
a principio ceſſabat intereſſe ꝛ poſtea intereſt.vt.ff.mā.l.
ſi remunerandi.§.ſi tibi.ſecus ſi eēt inutile rōne perſone
vel forme.vt.ff.de pac.l.ſi tibi.§.ſi pactus. ¶ Itē per ab
ſolutionem videt ſuꝑuenire replicatio.argu.ff.de pac.l.ſi
vnus.§.pactus ne peteret. ¶ Item ſequeret ꝙ ante litis
ingreſſum.quia nōdum excipi potuit pauſq̄ iudex adire
tur.vt.ff.de lib.cā.l.j.imo teneret mandatum ꝙ videt ex-
preſſe cōtra hunc tex.ꝛ vide ꝙ no.i.c.ipſo iure de reſcrip.
in.vj.lꝫ certe lꝫ appellatio ingreſſū niſi ſit mandatum ad
ſpiritualia.ſed elidere per exceptionem.ꝛ vide ꝙ no.i.c.
ipſo iure de reſcrip.li.vj. Et adde ſi excōmunicat⁹ accuſat
aliquē nō iure proprio ſꝫ iure publico.i.tanq̄ qlibꝫ de po
pulo puto ꝓceſſum nō tenere ipſo⁹ iure.arg.ff.d aleato.l.
j.§.ꝙ autem.ff.ad turpil.l.j.§.accuſatus. ¶ Sed pone cū
eſſem de neceſſitate abſuturus ꝛ nō haberem in ciuitate ni-
ſi vnum amicum d q̄ poſſem ꝯſiderare ꝛ ille eēt excōica-
tus ꝯſtituo eum ꝓcuratorē hoc mō ꝯſtituo talem ꝓcura
torē meum ad agēdū ꝛ defendēdum poſtq̄ fuerit abſo-
lutus. ¶ Querit vtrum valeat ꝯſtitutio ꝛ videt ꝙ nō in-
ſpecto pñcipio ꝙ remouet potētiam ab actu vt dicit illa
.l.no.ff.de ſer.expor.l.ſi minor. Nam alia eſt rō iur.alia ꝑ
ſonaꝝ. Si quidē iur.rō pēdere poteſt.ff.cōis pdi.l.ē rece
ptum.ſi cā validationis ē in pēdenti.ff.ad mace.l.j.§.ſi pē
deat. Nam nō obrūpit ꝙ in ſuſpēſo retinet.vt.ff.de v.obli.
l.ij.§.ex his.ꝛ.l.inter ſtipulantē.§.ſacram.ꝛ.ff.d ſtip.ſer.l.
ſi ſeruus cōis meus ꝛ caſtrēſis pecuilȷ.§.ſi.ꝛ.ff.ſi certū pe.
l.proinde.ſed rō pſonarum pēdere nō pōt.vt.ff.d ſtip.ſer.
vſufructus. ¶ In ꝯtrium videtur.nā lꝫ principiū ꝓuiden-
tie ſuadeat.tñ principiū eſſentie ꝛ expiētie ſuadet valere.
vt.ff.d heredi.inſti.l.in tempus. Preterea hic erat defe-
ctus nō ex ꝑte ꝯſtituētis.qꝛ nō erat excōicatus.ſꝫ ex ꝑte
ꝯſtituti ꝛ patiētis.vnde ꝯferri pōt i tēpus ꝓmiſſuꝫ.vnde
dicimus ꝙ regula catboniana nō hꝫ locum in defectibus
legatarij.ſed legantis.vt nota.in.l.penul.ff.d regu.catho.
¶ Item nō hꝫ locum i diſpōne ꝯditionali.vt.ff.d lega.j.l.
cetera.ſed dicta v̄ba cum fuerit abſolutus ſapiūt ꝯditōeꝫ
i.ſi fuerit abſolutus ſicut illa v̄ba cum in patriaꝫ reuertet.
vt.C.d inſti.ꝛ ſubſti.l.ſi pr.ꝙ verum credo.arg.ff.d leg.ꝑ.
l.interuenit.ꝛ.ff.de manu.teſta.l.quis locuples. ¶ Item
qꝛ eē excōicatus nō hꝫ in ſe ꝑpetuā cām ꝓhibitiōis.qꝛ ex-
cōicatio pōt reſcindi.vt.S.d cōſti.c.ex lris. ¶ Item ſumo
argu.ex noſtro.c.ꝙ abſolutio a ſnia excōicationis nō fin-
git retro.ſꝫ ſi non reponit oia in priſtinum ſtatū.qꝛ ꝯuale-
ſceret mandatum.ꝛ idem facit.C.d here.auc.idē de neſto
rianis ꝛ in.c.q̄ſuis d reſcrip.lib.vj.argu.contra qꝛ reſt.d in
integrum ꝛ poſtliminium equiparant.vt.ff.d inuſto teſt.
ſi quis filio exheredato ad finem ꝛ ibi per Jaco.de are.ſꝫ
dicas ꝙ iſta non ē in integrum reſtitutio.vnde fructus ꝑ-
bende non debentur reconciliato qui fuerunt percepti
tēpore excommunicationis.vt.S.d do.ꝛ contu.veritatis.
ꝑdicta equiꝑatio non ē ꝑ oia bona.vt.C.de ſm.paſſ.l.in q̄-
ſtione teſtamēti. Naꝫ excōicatus interim ē eradicatus a
catholico ꝯſortio.vt no.in auc.de priui.do.poſt principiū
ſed captus ab hoſtibus non ē eradicatus a ciuibus pp be
nignā ſpē poſtliminij.vt.ff.qui.ex cau.maio.l.ab hoſtib⁹.
in prin.C.d captiuis.l.nec nos. ¶ Nota ergo ꝙ eccl'ia ſ
heres dico imortalis.vñ in feudo ꝛ emphiteoſi in qb⁹ fit
mētio de hēde mortali.eccl'ia nō continet.qꝛ fieret iniuria
ꝓprietario ꝛ eccl'ia cultrix ꝛ altrix iuſticie nō vult iniu-
riam facere nec pati vt elegāter no.tex.i.c.ſi clientulus.de

¶ In contrarium ar-
guo d regu
la q̄ cauetur
ꝙ obitumq̄
tractet d ſa
lute publi-
ca prout eſt
punire deli-
cta vt p bar
to.in.l.quē-
admodum
.C.d agri.ꝛ
cē.li.xj.v̄ba
ꝙ eſt fortis
ēt glia ſi re-
ſtringuntur
ad pſonas
habiles.im
mo itelligū
tur ēt d pſo
nis ihabili-
b⁹ tex.ē no.
in.l.ſiqs in
ꝯu.§.vnū.
v.hi quoq̄.
ff.ad ſille.ꝛ
ꝑ ꝯño ēt de
excōicato.
ti. Cogita
ꝛ vide late
alleg.ꝑ do.
Jaſ.i.l.j.C.
de ſacroſan.
ec.col.ij.

ſen.alie.col.x.in vita tñ mōaci pñr poſſidere emphiteoſiꝫ
ſoluēdo canonē qꝛ ipſe monachus vī pro eccl'a poſſidere.
vt.ff.de pce.l.ſi adoptauero. Sꝫ ecce pone ꝙ vidua facta
eſt mōacha eccl'a repetit dotē ab hr̄dib⁹ viri.nūqd habe
at priuilegiū dotis ſoli mulieri ꝯceſſuꝫ.videt ꝙ ſic.qꝛ ha-
het loco filiȷ.dic ꝙ aut monacha ē mortua ꝛ nō hꝫ hec pri
uilegia.qꝛ nō ē in loco filiȷ eiuſdem matrimonij.ff.ſolu.ma
tri.l.etiā.cū nemo creditor mulieris hēat tale priuilegiuꝫ
tex.ē ſin.in auc.vt exac.inſtāte dotis.in ꝑn. Ibi nō eiꝫ de-
dimus ꝛ cauſaꝝ.lꝫ ſi agit viuēte moniali.qꝛ tūc agit vt ꝓ
curator.lꝫ in rē quīimo monialis agere vr̄.vt.C.de epiſ.
ꝛ cle.auc.cauſa que fit cum monacho ipſa mulier pro mo
naſterio hꝫ priuilegiū ꝙ fundat in ipa. ¶ Quero mortu⁹
nō ſuſtinet penas corporales.qd ergo in monacho prius
ꝯdēnato vī qō traſeat ad monaſteriū cuꝫ ſua cauſa ſuiſq̄
vitijs. Ad vita naturali adhuc viget.vt no.ff.de reg.iur.l.
qō attinet.lꝫ quo ad euꝫ liberatus.vt in auc.de mōachis.
in prin.ibi videas. Bal.

In preſentia.

Dubia ꝓbatio ſi
orietur ꝓbatē.vt
de Bar.in.l.ij.ff.d duo.reis. ¶ Itē vid Bar.
in.l.j.de ſtipu.ſer.dicit Inno.ꝙ ambiguū ver
bū teſtis ē interꝑtādum pro eo.imo pro ꝯtra quē produ-
cit.ſic tamē vt teſtes reducāt ad ꝯcordiam ꝙ verbuꝫ no.
Et ſunt tres ꝑtes. In pria proceſſus narratio. In ſcda ibi
dilectus auditoris diffinitio. In tertia ibi nos igit diffini-
tionis ꝯfirmatio. Scda ſubdiuidit in quattuor.primo po
nit actoꝝ petitio.ſcda ibi verum reorum reſpōſio ꝛ recō-
uētio. In tertia ibi. Ad hec actoꝝ replicatio. In quarta
ibi veꝝ reoꝝ duplicatio. ¶ Caſus quidam.a.ꝯdidit te-
ſtamētum in quo.M.filiū ſuū hr̄dem inſtituit ꝛ taleꝫ ſe
cit ſubſtitutōem.vꝫ qꝛ ꝑcepit ꝙ ſi dictus.M.filius ſuus
abſq̄ liberis moreret bona ſua deuoluerent a d.G.ꝛ.B.
ipſius teſtōris fratres deceſſit teſtator.inde iſte.M.fili⁹
teſtatoris ingreſſus ē mōaſteriū.deniam deceſſit abſq̄ li
beris ex ſe natis.cum autē bona dicti teſtatoris pro par-
te poſſiderent per dictum monaſterium.ꝛ pro alia parte
poſſiderentur per.G.ꝛ.B.ſubſtitutos orta inde mā qō-
nis dicti ſubſtituti petebāt eis reſtitui bona que dictū mo
naſteriū poſſidebat dicētes ꝯditionē ſubſtitutionis eue-
niſſe. Ecōtrario vero ſindicus monaſterij dicebat nō ſolū
monaſteriū nō teneri.ſed ecōtrario petebat dictos ſubſti
tutos cogi ad reſtituēdum monaſterio ea que ipſi tene-
bāt de dictis bonis ex eo quia ꝛ hic dictus filius eoꝝ mo
naſterium erat ingreſſus ſe ꝛ ſua dedicando cum vinculo
iuramēti. Sed ad hoc ſubſtituti reſpondebāt dicētes ꝙ
dictus ingreſſus ñ tenuit quia tūc tēpore dict⁹ igrediēs
erat minor ānis.ꝛ quia fuerat ingreſſus feruore infirmita
tis a qua cum valuiſſet penitētia ductus que fecerat reuo
cauit. Sꝫ ſindicus duplicauit dicēs ꝙ poſt talem penitē
tiam.iterum ē ingreſſus qō iurauit ñ venire ꝯtra. Indu
ctis autēꝫ probationibus hincinde monaſteriū probauit
ingreſſum ꝛ oblationem.ſubſtituti vero probarūt ꝙ tem
pore ingreſſus fuerat mior ānis. ¶ Querebat quid iur.
papa ꝯſiderās ꝙ dcā probatio erat incerta.quia cum bis
fuerat ingreſſus ñ declarabat de tpe primi ingreſſus vel
ſecūdi.ꝛ quia mior ānis dicit duobus modis.ſ.pupillus
ꝛ adultus.ꝛ lꝫ in pupillari etate ſcm̄ non teneat ſed i adul
ta ſubſiſtit.ñ ſolum abſoluit monaſterium dictis ſubſtitu
tis.ſilentium imponēdo ſiue imponi faciēdo per quēdaꝫ
cardinalem.ſꝫ etiam ꝯdēnauit dictos ſubſtitutos ad reſti
tutionem eorum que poſſidēt dcō monaſterio faciēdam.
¶ In iſto.c.dicit Inno.ꝙ vnus ex pluribus heredib⁹ pōt
hereditatem adire.ꝛ lꝫ preueniat i adeūdo ñ nocet alteri
quin adire poſſit poſt multos dies ꝛ ānos.nec enim pecu
nia repudiare. ¶ Idem ait ꝙ pōt ſua auctoritate partem
ſuā occupare niſi ſit ab alio occupata.tūc eniꝫ eēt neceſſa
rium id iterdictum adipiſcen.quia occupatio ñ pſumit.ff.
pro ſocio merito.ff.de acqr.here.duo fratres.quia lꝫ poſ-
ſeſſio hr̄ditatis iacētis i nullius ſit bonis.ꝛ iō poſſit occu
pari.ff.ſiqs teſta.li.eē iuſ.ſu.l.j.§.ſceuola.tamen int̄ ſictōe
cōtinuat hr̄di.vt dicit.l.illa not.ff.qui.ex cau.maio.l.cum
miles.§.j dicit Innocen.ꝙ ſi vnus ex hr̄dibus dicat ſe eſſe

Digitized by Google

a ¶ Vide tñ ꝛ itellige vt p.d. Ias. l.1.gdã etiã mauerũt.ff. ſi cer. peta.

in poſ. ꝛ alius negat eum hr̃dem ac poſſidere ꝙ iudex ex officio abſqꝫ libello ingret an ꝛ quo poſſideat qd conſtito oꝫ ꝓhibere nõ poſſeſſori ne vllo mõ ad poſſeſſionẽ accedat.vt.ff.de libe.cã liberis.§.ſi.Idem ait ꝙ ſi neuter dicit ſe poſſidere ꝛ vterqꝫ parat ſe cũ armis poſſeſſionẽ accipere beatus qui pueniet.ſꝫ ſi videant ꝯcurrere pp periculũ armoꝝ oꝫ fieri a ſequeſtrũ.vt.ff.de officio procura.ce. l.ſi.ff.de officio ꝑcto.l.illicitas.§.ne potentiores.vel dabitur curator bonis ſicut hr̃ditate iacẽte vſqꝫ quo declaratum ſit de iure ꝑtium. Et ſic no.interdicto adipiſcẽde fieri ſequeſtrum. Idẽ in officio iudicis adipiſceñ.poſſeſſionis.ꝛ hoc verũ in rebus ꝑphanis.ſecus in ꝑbẽdis.qꝛ res ꝛ iura ꝑtinẽtia ad ꝑbendã nõ vacant immo poſſident ab eccl̃a dum ẽt viuit ꝑbẽdatius.qꝛ poſſidet noie eccl̃e ille. ¶ Itẽ ꝑbende nõ ſunt occupãde ſed auctoritate ſupiorum legitime ꝯferẽde. ¶ Im.idẽ ait ꝙ bona ingrediẽtium religionẽ que nõ pñt hre propriũ vacãt ſm quoſdã eccl̃e romane.ſed ſm alios vacat agnatis ꝛ cognatis.prima vera in alijs mendicantibus.ſecũda vera in fratribus minoribus.vt no.in.c.vltio.de pac.li.vi.in nouella. ¶ Dicit Im.ꝙ bona monachialiter nõ diſponẽtis ꝙ poſſeſſio vadit ad monaſteriũ excepta legitima liberoꝝ ꝛ parentum que ipſo iure remanet penes filios vel parentes quaſi ex ficta traditione.ꝛ hoc ẽ bene ponderandum. Dicit Inno.ꝙ monaſteriũ habet in acquirẽdo loco liberorũ intellige maſculoꝝ vel feminaꝝ prout vtilis monaſterio ẽ. ¶ No.hic modum ꝯueniẽdi ꝛ recõueniẽdi.pcoꝛ.ff.de excep.rei iudi.l.ſi iter me ꝛ te. ¶ No.ꝙ lꝫ ſubſtituti ſint ꝑiuncte perſone.tamẽ fauor monaſterij facit deficere ſubſtitutionem.ꝛ ẽ ratio quia iuris fictione ingreſſus monaſterium intelligit decedere cum liberis.quia monaſteriũ habetur loco filij.ꝛ iſta ẽ veritas.lꝫ Cy.aliter no C.ad trebel.auẽ.niſi rogati. ¶ Dicit Accur.ꝙ omnia priuilegia ꝯceſſa eccleſijs cenſentur fauorabilia ꝛ extendunt de ſimilibus ad ſimilia.vt ipſe no C.de epi.ꝛ cle.auẽ.item nulla cõitas.vnde.§.ꝛ hoc ꝯſenti.extendit ad ꝯctus tene mẽ ti illã glo. ¶ Eccl̃a nõ tenet ſoluere collectas ſequẽtes ſꝫ ꝑcedẽtes ingreſſuꝫ monachi tenet ſoluere.vt.ff.ad muni. Lincola. Nam alij dicunt ꝙ collectas ſolẽnes ꝑpetuas ꝛ certas per ſtatutum indictas eccl̃a tenet ſoluere ſicut tributa qꝛ ſucceſſit collectario.ſecus in emergẽtibus ꝛ ſeertis. ¶ Sꝫ qd ecce ingrediẽs mõaſteriũ ꝯfeſſus erat ſpe future numeratõis.ꝛ ſic ꝯſenſus erat in forma ſed non in mã erat in ꝯſenſu intrãte.ſed nõ in ꝯſenſu perficiẽte.quare qd iur.rñ.monaſteriũ ſequit nãm originis ꝯctus.qꝛ principiũ potiſſima pars ẽ.nec ob.C.de ꝑſcrip.lon.tẽp. auẽ.ſi tñ.qꝛ ibi ꝑpa deciſionem recipit bñ nõ.qꝛ ſi monaſteriũ inſpiciat mũqꝫ ꝑſcriptio curret cũ ex mutuo nõ teneat niſi ꝯſtet de numeratõe.C.de ſac.ſan.ec.auẽ.hoc ius porrectũ.etiam ſi abbas hẽat licentiã accipiẽdi mutuũ. nã intelligit de mutuo naliter vo non de mutuo cirographario ꝛ ficto ſm Jac.de ra.ꝛ Cy.in.l.j.ff.ſi cer.pe.adde Cy.de piſtore. Et ſcias ꝙ ꝯſenſus ẽ applicatio volũtatis ad actũ intellect9 ẽ applicatio animi ad reꝫ.ſpẽs ẽ applicatio mẽtis ad id qd credit futurũ eſſe.ꝛ hoc dupliciter.vno mõ cuius exñtia iportat reꝫ debitũ.ꝛ tunc ẽ loco cãe finalis.ff.de cõdi.inde.dicimus.alio mõ ꝑut ẽ ſpulſiua.C.de ꝯdi.ob cãm ſi ꝛepetẽdi. ¶ Pone qdã in teſtõ ſuo ꝯfeſſus ẽ ſe teneri ad reſtõnẽ vſuraꝝ a multis ꝛ diuerſis publice extortarũ.nũqd ꝑ hoc ſit ꝓbatum ꝙ ſit vſurarius manifeſtus.rñ.nõ qꝛ nõ dixit a ſe extortaꝝ.vñ ꝑrẽ ꝙ ipſe tenet ex hr̃ditaria cã q̃ ñ iſamat.ꝛ iõ cũ iſta rõ ſit dubia ꝓbatio nõ ẽ ꝓbatio. Caſus ẽ nr̃i capli ꝛ ſi oꝫ eã interꝑtari interpretetur in meliorẽ ꝑtẽ.ar.ff.ꝓ ſo.l.merito.ꝛ.§.d acu.cũ dilecti. Idẽ dico ſi qs ꝯfeſſus ẽ ſe multis extorſiſſe vſuras ꝛ nõ dicit q̃s vel a qbus ꝛ ñ dicit publice. Nã ñ debẽt iſta ſubaudiri ꝑſertiꝫ ſi viciarẽt teſtm̃ in quo talia ṽba ſũt plata.qꝛ nemo ꝑſumit eligere viã ad ſua iudicia ipugnãda.argu.in.l.iij.de teſt.milli.rene mẽti. ¶ Quero vtꝝ inſtãtia litis traſeat ad monaſteriũ ꝛ vꝫ ꝙ nõ qꝛ ꝓpriũ iudicẽ hꝫ.ſ.ſuũ diocẽſanũ ꝛ nõ aliũ.ar.ff. ſo.ma.l.ſi ꝯſtante.§.ſi.ꝑterea qꝛ iſta inſtantia nõ ſeparat ab ipſo monacho oꝫ eſſe in ea cã vñ abbas oꝫ ꝯſentire in

dicio nõ litigare.vt.C.de epi.ꝛ cle.auẽ.ea q̃ ſit cum monachos. Itẽ in iudicijs quaſi ꝯtrahit.ff.de pecul.l.iij.§.idem ſcribit.ex quo quaſi contractu ſurgit obligatio in ꝑſona nõ in rem.vt inſti.de obli.§.ſequẽs.ſed monaſterium ẽ ſucceſſor bonoꝝ nõ ꝑſone.ar.ff.de iure do.l.mulier bona.ꝛ.ff.de peculi.l.ſi peculiũ.ꝑ Dy.ꝛ hoc veꝝ viuẽte monacho ſꝫ conſtiter mortuo monaſteriũ habet ꝑ oia loco hr̃dis vt hic in tex.no.facit.ff.de iuſ fiſ.l.ſtatius.§.cornelio. ¶ Sed quid ſi teſtator dixerit ſi deceſſerit ſine liberis nõ ſm iuris interꝑtationẽ ſed ex ꝓprio corpe natis.rñ.mõaſteriũ nõ habet pro filio. Si aũt nõ appoſuit illa ṽba ſm iur.interꝑtatõeꝫ ꝛ.ſ.licꝫ adiecit ex ſuo corpore natis monaſteriũ habet ꝑ filio.i.hẽret eandẽ ꝑrogatiuã quã filius.ita intelligo qd no. Dy.in.l.ſi ita qs.§.ia cui.ff.de le.ij. Sed pone ꝯſuetudo gñalis dictat ꝙ teſtm̃ debeat obſeruari ꝑut iacet ſine aliqua ſubauditione vel interꝑtatõe ciuili vel canõicanũ quid tũc monaſteriũ excludat ſubſtitutũ.ꝛ videt ꝙ ſic ne impediat religio. ¶ In ꝯrium qꝛ tam iuſtinian9 q̃ꝫ papa procedũt ex interpretatiõe ꝛ ſubaudito intellectu. ¶ Itẽ ſtatutũ coꝛũ ẽ de iure poſitiuo nõ de iure naturali. ¶ Itẽ fauor libellorum ſubſtitutorum ẽ naturalis fauor monaſterij ciuilis ꝛ minor fauor comparatus ad maiorem dicitur odiũ.vt.ff.de mino.l.ſi apud. ¶ Item ſtatutũ ꝛ conſuetudo pñt interpretari teſtamẽta ſuorũ ciuiũ.vt.ff.d vulga.ſubſti.l.iam hoc iure.ꝛ etiam diſponere de bonis ciuium ꝛ de teſtamẽtis eorũ. Sꝫ cõſuetudo laycorũ nõ pt derogare huic decre.vt.ẽ.de cõſti.eccleſia ſancte marie.niſi ſtatuta eſſent ꝯfirmata ꝑ papã vt fit in terris eccleſie niſi eẽnt iniuſta ſtatuta q̃ nõ vident ꝯfirmata ꝯfirmatõe gnãli.vt no.dicit glo.in.l.j.ff.qd q̃ſqꝫ iur.ꝛ arg.ff.de vulg.ſub. l.ex fcõ.in pri.ꝛ idẽ ẽ in feudis ꝯfirmatis ſub gñali vocabulo ꝙ ſolũ vera ꝛ legitĩa dicunt ꝯfirmari ꝛ nõ alia vt decit tex.in vſibus feudoꝝ.facit ad ꝑdicta qꝛ fauorabilior ẽ deus q̃ꝫ filius.ar.ff.de cap.l.poſtliminiũ.§.filius. ¶ Item qui nõ põt ꝯdere nõ põt iterꝑtari ſumpto arg.a ꝯtrario ſenſu per.l.ſi.C.de legi.ſed ſtatutũ laycoꝝ nõ põt iterpretari hãc decre.ẽ.de ꝯſti.eccleſia. ¶ Item fauor ciuilis aliq̃ñ ꝑualet nãli fauori propter placitũ populi vt in ſtatutis ꝙ agnatus excludat filia decedẽtis.vt no. Cy.C.de adul. l.publico.nec dicit odioſum qd hꝫ in ſe rõneꝫ precipui fauoris qꝛ a viris ꝛ non mulieribus reſpublica gubernat ꝛ bonoꝛ familiaꝝ maxime nobiliũ obſeruat.vt.l.j.ff.de vẽ. inſpi. ¶ Sed qd ſi monaſteriũ nõ vult bona nũquid excludit ſubſtitutus. Rñ.nõ qꝛ duo ſunt neceſſaria vt ceſſat ſubſtitutio.ſ.ꝙ ingrediat ꝛ ꝙ bona trãſferat.ꝛ ideo religio mẽdicãtiũ nõ excluderet ſubſtitutũ qꝛ nõ habet loco heredis cũ heres eſſe non poſſit.da ſic.filius qui debebat excludere ſubſtitutũ ẽ damnatus ad metallũ certe non excludit ſubſtitutũ.ar.ff.de cõtrat.ab.l.ſi poſt mortẽ.§.liberi.ꝛ.ff.d coniungen.cũ emãcipa.libe.l.j.§.ſi pater. ¶ Sꝫ nũquid mõaſteriũ habetur loco filij in ptãte vt ſe ſibi ipſo iure acquiratur etiam inuito an loco emancipati ꝛ non acquiratur niſi velit bona an loco nec ſui nec emancipati.vt cum mulier ingreditur monaſteriũ.rñ.non procedit qd.qꝛ nõ ẽ ꝓprie hr̃s ſed eſt ſimilis adoptãti.vnde acquiritur ei poſſio ſine traditione.vt.ff.de ꝑca.l.ſi adoptauero. ¶ Quid ſi ingreſſus monaſteriũ facta ꝓfeſſione apoſtatauerit nũquid ſubſtitutio reſumit effectũ.dic ꝙ nõ.vt in.c.j.§.j.de feu.femine.col.x.ſecus ſi nõ fuit ꝓfeſſus.vt i.c. j.de eo qui ar.bel.depo. ¶ Quero cui acqrat monachus poſitus ad regimẽ alicuius eccl̃e.rñ.ex re illius eccl̃e ꝛ ex opera ſua acqrit illi eccl̃e ex alijs cauſis acquirit abbatı. vt.l.j.§.iiij.ꝛ de ſtipula.ſer.per Bar. ¶ Quero relictum eſt mõacho qꝛ non reſidet in monaſterio.ſed in aliqua capella cui acquiritur.rñ.ſi ꝓpriuꝫ nomen ꝑdicatur ꝛ appellatiuuꝫ ſubijciatur acqritur monaſterio.vt ſi teſtator dixit lego Joãni monacho. Si vero ꝑdicetur appellatiuum ꝛ ſequitur propriũ.vt lego monacho Joãni adhuc dico idẽ qꝛ eſt extra rem eccleſie ꝛ extra operas perſone. ¶ Quid de preceptore ſancti Antonij de neapoli.rñ.id qd tanq̃ꝫ preceptor acquirit preceptorie querit.qꝛ ſub verbo illo nominis appellatiui querit.ſꝫ qd alijs querit eſt maioꝝ monaſterij de viana ꝛ abbas poteſt ei concedere vt inde.l.vt

Digitized by Google

de hereditate facit velle ſuum.l.pe.ff.de ſtipu.ſer.p Bar.nõ n.tráſſertur in totum ſʒ mẽbro maioris eccl'ie pficiat de offi.ordi.c.quãto. ¶ Porro ſi tranſiſſet ad aliud monaſterium acquiret nouo monaſterio.xviij.q.i.ſtatutum.qr a primo eſt emãcipatus ⁊ ſeparatus i totum. ¶ Sed quid ſi teſtator dixit iſtituo filium meũ donec pmanſerit in ſeculo.⁊ ſi ↄtingeret q ingrederet monaſteriuʒ grauo ipſuʒ q reſtituat hereditatem ſeio.nũquid valet hoc fideicommiſſum.⁊ videt q nõ qr ẽ ↄtra libertatem religionis ⁊ ↄ ſalutẽ aiaꝝ.⁊ qr turpis videt ↄditio p quã q̃s remouet a diuino obſequio. ¶ In ↄtrium videt gl.or.ff.ad trebellia.l.lucius.§.treo hedes.Tho.de formag.diſputauit hanc q̃ſtionem.⁊ tenuit pmaʒ prẽ ad qd facit dcm̃ Cy.in auẽ.ni ſi rogati. Idẽ tʒ Bar.vt ego dixi latiſſime in.l.j.C.de his que pe.nomine. Naʒ iſta diſpoſitio vĩ penalis ⁊ appoſita contra religionẽ eſt turpis ⁊ĩ. Sʒ certe teſtator nõ fecit mẽtionẽ liberoꝝ.ſed dixit mãdo filio meo q poſt mortẽ ſuam bona reſtituat ticio.certuʒ eſt q filij ex eo nati excludũt ſubſtitutum.ſʒ nũquid monaſterium ſiĉ excludat ſubſtitutũ.puto q ſic.qr monaſterium eqparatur liberis. vñ duplex ↄditio tacite videt ineſſe.ſ.ſi liberos nõ habuerit.vt.C.de inſti.⁊ ſubſti.l.gnãlr.⁊ ſi monaſterium ingreſſus non fuerit ⁊ hoc ſiue ſit fideicõ.vĺe ſiue legatum certe rei quocũqʒ ex deſcẽdẽtibus grauato.filiꝰ q dʒ hr̃e ſupplemẽtum legitime nullã poſſionẽ acqrit.ſi hoc preſtri igredit ita dicit Bar.i.l.meminimus.C.qñ ⁊ qbꝰ quar.pars de.lib.x.qr nõ eẽt vl'is ſucceſſor. Et hoc itellige hr̃de vĺi poſſidẽte.plus dico q idẽ vĺ in ↄtib' donationũ.vt.d.l. gnãlr in fi.⁊ in auẽ.de ſan.epiſ.§.ſed hoc pſenti. ¶ No.q dubia probatio nõ eſt ꝓbatio qr nõ eſt rei dubie faciens fidez. Itẽ no.q probatio obſcura vĺ multiplex nõ fundat intẽtionem ꝓbãtis dicit glo.qr dubia ꝓbatio iterptat p reo. Iſta eſt rõ falſa quo ad caſuʒ nr̃.c.qr hic vterqʒ erat actor ⁊ vterqʒ reus nec opitulat ſubſtitutus inquãtũ reis. Nam hm̃ gl.hoc reſpectu deberʒ opitulari. Cõſidera hic nõ ſolũ erat dubia.ſed poterat referri ad oppoſitas ↄcluſiones. Nã ſi referret ad pupillarẽ etatẽ fundaret iura ſubſtitutoꝝ ſi ad adultã fundaret intẽtionem monaſterij ⁊ idõ cũ nõ magis fundaret intẽtionẽ p quaʒ ↄ merito nõ ꝓbat nec pro nec ↄ. ¶ Sed hic qrit glo.nunqd teſtes debeant ſe declarare.dicit gl.q ſic officio iudicis nõ q pars hẽat ius hoc petendi poſtq̃ ſunt examinati. Idem no.in auẽ.de teſti.§.quia vero ẽ verũ niſi eẽnt data interrogatoria ⁊ eẽnt facte examinatiões ſʒ interrogatoria.qr tũc ẽt ad petitionẽ ptis deberent reperi ante didicita teſtificata.nam nõ vĺ factũ q nõ ẽ plene actũ.vt.ff.de edẽ.l.vbi. No.q exceptio dʒ ↄcludere clare ⁊ nõ in equoco.⁊ iʒ excipiẽs vel allegãs poſſit interptari ſeipm̃.vt.ff.de rei ven. Idem pompo.§.ſi.l.ſemel eñi nã interptanti nõ ẽ licitum penitere.vt ẽ glo.ſingu.ff.de ver.ob.l.qcqd aſtringẽde.⁊ ibi per Bar.tñ actor vel reus non põt interpretari dicta teſtium.niſi ſit talis interpretatio q̃ ex v̇bis cõcipi poſſʒ ⁊ deberet. Nã tũc fundaret interpretatio p allegationes legum. No.q nomẽ heredis ponit pro filio.hoc veꝝ qñ ponitur in mã diſcrepante vt in feudo ⁊ in emphiteoſi eccleſie.vt no.ff.ſo.ma.l.ex.§.i.vbi no.gl.q dico de emphiteoſi eccleſie ẽ verum quando in cõceſſione eccl'e ponit v̇bum indiffinitiuum.vt tibi ⁊ hr̃dibus tuis.ſecus ſi apponeret terminus vĺis vt tibi ⁊ oibus hr̃dibus tuis. Ita dʒ intelligi qd no.Cy.C.de op.li.l.liberti liberteqʒ.⁊ qd not.Dy.i.l.ex facto.§.ſi.ff.ad treb.ſaluis ſemp ſuper hmõi conſuetudinibus eccleſiaruʒ ↄcedẽtium.⁊ adde qd no.in ſpe.in ti.de teſta.§.i.i fi. Quin auteʒ finita emphiteoſis poſſit renouari non dubites qr põt finito tpe ⁊ ſecus ſi eſſet finita emphiteoſis p felloniam irremiſſibilem iſpecto honore ⁊ ſtatu eccleſie ⁊ pſone.vt.ff.de aqua quot.⁊ eſti.l.i.§.pnũtiſ.⁊.C.de lib.⁊ eoꝝ lib.l.ij.in fi.vnde finita generatiõe nõ ſolum põt in ſequẽtibus gradibus renouari.ſed ẽt iter cõpetitores ſiue ſupplicantes debʒ ille q ẽ de eo genere aũ fieri.ad hoc facit.l.cõgruit.⁊.l.ſi.C.de locatione feudorũ ciuilium vel fiſca.⁊ ibi Bar.ſi.xi.vt ſing.no.in.d.§.pnũtiatur.⁊ dicit ibi Bar.q a tali iniuria hñ poſſet appellari. ¶ Et ad intelligentiaʒ pleniorẽ diuido hanc materiã in

a ¶ Vide latiſſime p do.Frãc.de are.in cõſil. ſuo incip. ſu pe ↄtrouer. ſtenci inter dominuʒ.

duas ptes.pria po eſt qñ nomẽ hr̃dis pfert in diſpõne.ſecũda ẽ qñ pfert i ↄditiõe. ¶ Circa pmã ptẽ qro qdã baro ↄceſſit mihi ⁊ hedibus meis caſtrũ in feudũ.rñ.ex nature ⁊ qualitate rei itelligit qualitas hmonis.vt.ff.de vſu ⁊ ha.l.plenũ.§.eqtij.ſed qualitas ⁊ nã feudi ſignificat affectionẽ amoris quã hʒ dñs ad genus vaſalli. ¶ Itẽ pſumit fidelior hr̃s ſanguinis q̃ extraneus hr̃s.⁊ idõ i feudis nomẽ hr̃dis ponit ſtricte p filio.i.quolibʒ deſcẽdẽte a primo ſtipite.ſʒ poſtq̃ cepit determinari iter poſteros nomẽ hr̃dis itelligit de quodã agnato gradatiʒ.⁊ ſi nõ poſſideat hdĩtatẽ appertiẽtis ſibi feudũ.vt in.c.i.an agnatus vel filius. Põe eccleſia cõceſſit mihi i emphiteoſim pro me ⁊ hdibus meis reſpõ.fauore eccleſie nomẽ hdis põit pro deſcẽdẽtibus.alias emphiteoſis ſemper diſcenderet ⁊ nũquam reuerteret ad propietatem ſuam ſicut dicimus in vſufructu.q ideo cõſolidat proprietati ne temporale fiat ppetuum. Nam i hoc implicat ↄtradictiõem. ¶ Alij dñt cõtra q itelligitur de quolibʒ hr̃de. Nam ſolus fiſcus vĺ alia eccleſia excluderet a ſucceſſiõe.iſta ergo quilibʒ alius hr̃s ſuccedit.vt i auẽ.de aliena.⁊ emphi.§.j.⁊ no.p Bar.de damno infec.l.ſi finita.§.ſi de vectigalibꝰ.⁊.§.ſiqua ſunt iura.ſed prima verior.vt no.in.l.⁊ etiam.§.i.ff.ſoluto matrimonio.quia de iure ⁊ de facto verba ibi interpretãt fauore eccleſie.arg.tamẽ de vſufruc.nõ recte cõcludit.quia vſufructus etiam ex pacto expiſſe nõ põt trãſmitti.ſʒ ẽ nouus in pſona hr̃dis ⁊ reqrit noua cautio.ſec.ẽ no.ff.de ver.obli.l.ſtipu.iſta.§.ſiquis ita.⁊ que nõ deſcẽdunt in hr̃deʒ cum pſona finiũt ſicut anima.vt elegãter no.ff.de preca.l.queſitum.§.vltimo. ¶ Emphiteoſis autem recipit cõtinuatiuam trãſmiſſionem ſicut ⁊ alia iura. Ita q ẽ vna ⁊ eadem numero.vt not.Cy.ff.de negocijs geſt.l.ſi ab eo.ſicut ẽ vna ſeruitus vie ſʒ hr̃de mutato.vt.ff.de neg.geſt.l.q alienã.⁊.§.fina.⁊ vnum ⁊ idem pdictum q primo fuit defuncti.poſtea ẽ hr̃dis quia realitas terminorum nõ mutatur. ¶ Modo capio ſecũdaʒ partẽ.ſ.quãdo nomẽ hr̃dis profert in cõditõe.⁊ hoc põt eſſe dupliciter.ſcilʒ negatiue.⁊ hic ponit pro hr̃de ſanguinis.ff.de lega.j.filius.§.cũ quis.ff.ad treb.ex facto.§.ſi.⁊ dicit glo.q rõ ẽ quia alias deriſorium eẽt fideicõ.cum demũ decedat ſine hr̃de quia ſaltẽ fiſcus ſuccedit.ſʒ iſta ratio nõ ↄcludit qr fiſcus nõ eſt ꝓprie hr̃s.ſed quideʒ anormalis ſucceſſor.vt dicũt.ll.no.ff.ſolu.matrimo.l.ſi ↄſtãte.§.ſi.vbi dicit q fiſcꝰ non ſuccedit in iſtãtia iudicij q alibi nõ repit.vt.ff.de noua.l.quotiẽs.in ſi.vbi dr̃ q fiſcus ex dõatiõe ſuccedẽs nõ ſuccedit i nouatiõe prãtiua q etiaʒ nõ ẽ alibi.⁊ no.eo.ti.l.nouatio.⁊ hoc quãdo fiſcus ſuccedit tãquam fiſcus ſʒ ſi ſuccedit tãq̃ qliber inſtitutus certũ ẽ eim q fiſcus põt inſtitui hr̃s.vt.C.de teſta.l.nõ dubium.tũc ſuccederet in iſtãtia ⁊ nouatõe qr cẽſet iure priuati hr̃dis.vt.ff.de iudi.l.tam.⁊.l.edictũ.nec tũc dicit hr̃s anormalis.ſed hr̃s ordinarius. Porro monaſterium ſuccedẽs mõacho hñ põt dici hr̃s anormalis. vt elegãter no.iſti.de eo cui liber.cã bõs adiciũt. ¶ Nũc reuertor ad rõnem legis ex fcõ.§.ſi.⁊ dico q ẽ ibi alia ratio.ſcilʒ quia deficiẽte hr̃de ſanguinis nõ extat pſona que ex pſumpta volũtate defuncti excludat ſubſtitutuʒ maxime ſi ſubſtitutus ẽ de cõſanguineis.arg.optimum.ff.de hr̃di.iſti.lucius.ff.de cõdi.⁊ demõ.publius.§.i.ff.ad treb.heredes mei.§.cum ita.C.de legi.cum aliena. ¶ Sʒ põe eccleſia ↄceſſit mihi emphiteoſim pro me ⁊ hr̃dibus.deinde ſupuenit mihi furor vĺ demẽtia.⁊ tũc tpis genui filium. Nũquid iſte filius ſuccedat in iſta cum emphiteoſi.⁊ videt q nõ.vt.ff.de his qui ſunt ſui vel alie.iur.l.filiũ.naʒ nõ dr̃ filius ꝓprie niſi qui ex nuptijs natus ẽ qr iſta ẽ iuſta interpretatio.vt.ff.de iure deli.l.ſi. ¶ In ↄtrũ vĺ qr ſi naturalis filius excludit ſubſtitutũ.ergo noĩe hr̃dis ↄtiet.vt.ff.ad trebel.l.ex fcõ.§.ſiqs.⁊ vĩ cãus expſſius.eo.ti.l.heredibus.§.ſi. So.dñt qdaʒ q eccl'a nõ acceptat nãles.ar.ex.de elec.c.innotuit.⁊ illud.c.nihil facit qr nõ recipiũt in eccl'a propter dignitatẽ.ſʒ i emphiteoſi ñ ↄſiſtit dignitas.ſʒ quoddã cõmeritũ.vt iſti.loca.§.adto. Dici põt qr ſi iſte filiꝰ naturalis ſuccedit in alijs bõis ſuccedat etiã i emphiteoſi ſicut ſuccedit in iuribus ſepulchi hr̃ditarij.ſʒ ſi nõ ẽ ſucceſſibilis vel pater cum exhdauit vel pterijt i teſtamẽto.tũc

Digitized by Google

nō ſuccedat ex ꝯtu emphiteotico.tāq̄ꝫ nec obligare nec obligari valēs. Sciās ēt ꝙ filius nālis ꝑteriri pōt ⁊ ꝑteritus nō pōt ꝗreіare teſtm̄ ēt turpi pſona hr̄de inſtituta vt ſinglr̄ no.in.l.j.§.j.ff.de ꝯra. ℭ Quāq̄ꝫ nomē hr̄dis ponit in ꝯditōe affirmatiua.verbigr̄a ꝑmitto tibi.x.ſi cum hr̄de deceſſerіs.⁊ vr̄ ꝙ intelligat̄ de filio.vt.ff.ne vſuſruc. ocreſ.l.ſiq̄s titio.vt ꝯſideret̄ affectio magis quaꝫ caſus ſortuitus.vt not.in ſimili.ff.de iuſti.⁊ iur.l.vt vim. ℭ In ꝯtrāū vr̄.nam etiam ſi de filio ſit mētio vel de fratre vr̄ ſcā tāq̄ꝫ de here.l.de iur.ſucceſſore.at elegāter no.ff.de pac. ſi tibi.§.ſi pactus.⁊.l.ſi tale pactū.§.ſi.pumū approbo ⁊ maxie qꝛ ita ſe hꝫ vulgaris locutio ad quā pro ſolēni īterpretatōe verboꝝ recurrēduꝫ ē.at optie not.ff.de le.iij.l.liberoꝝ.§.qḋ tn̄ caſſius.⁊.ff.de ver.ſig.l.nepos ꝓculo et al phenus.l.q̄ſquis mihi. ℭ Eccſa dr̄ heres ſed nūq̄d dicit̄ quaſi ꝯhere cū legatarys ⁊ creditoribus.dic ꝙ non.quia ille q ſuccedit ꝑ ſtatus mutatōem ſine capitis diminutōe alicuius nō dr̄ hr̄s.tex.ē ſingularis.ff.de noua.l.quotiens §.ſi. ℭ Qua aūt rōne verus hr̄s vr̄ ꝯtrahere no.gl.ſing. ff.de reg.iur.l.q cū alio. Nā ipſe defunctus ꝑ hr̄dem ſuuꝫ vr̄ ꝯhere qꝛ ꝓbat cām aditōis que glo.ratas hꝫ ꝯſiles. ℭ Quero an ꝛ eccſe ſint in bonis alicuius.r̄ndēt glo.ꝙ ſunt in bonis dei nō hoīuꝫ.vt no.ff.de re.iur.l.ea ē nā.⁊ tn̄ a na eccſa pōt eſſe in bonis ⁊ ꝓprietate alterius eccſe ꝛel hoſpitalis.⁊ ecōtra at alſ vidiſti. ℭ Ecce debitor meus factus ē frater minor ⁊ ſic liberatus ē a me poſtea creat̄ᵃ

a ℭ Vide Oldra.ꝯſi. xciiij. incip. ꝙ laycus ⁊ adde ē no. p.o.Alc. in l.nemo pōt in vlti.colū. vbi etiā do. Jaſ.ff.de legatis.j.

ē epo nūq̄d poſſuꝫ eū ꝯuenireᵃ vr̄ ꝙ nō.vt.ff.de ꝯdi.⁊ de mon.l.ſuus effectus.ar.ꝯ eo.ti.ſuus nō in oībus.⁊.ff.de inſa.l.ſuus.ſed ibi loquit̄ in delictis cōmiſſis tpe ſuituꝫ de qbus tenet̄ liber factus.vt no.ff.de neg.ge.l.eū actum. Modo hic occurrit dubitatio.nam cum in pupillari etate valeat iuramētuꝫ doli capacis.vt no.in.c.j.ḋ delictis pueroꝝ.ad qḋ hoc diſtigunt īter pupillū ⁊ adultū cū fuerit interpoſitū iuramētū ⁊ q̄dē laudabile ⁊ pium.r̄ndeo in rebus alienādis nō dicit̄ pupillus hr̄e ꝯſilium ꝓpoꝛtunū.vt.i.pupillus.ff.de acqui.here.⁊.l.ſi.C.de teſta.mili. hinc ē ꝙ non pōt pupillus ꝓfiteri religionem. ℭ No.ꝙ adultus ingrediēdo religionē pōt alienare bona imobilia tū qꝛ ē alienatio intis ⁊ de iure.tum qꝛ laudabilis nec diſtingas vtrū habeat curatorē vel nō ſicut nō diſtiguit̄ quādo facit teſtm̄.et ſinglr̄ no.in.l.aurelius.§.gayus.ff.ḋ lib.leg.q̄ gl.nō ē alibi. Sꝫ nūquid de dictis bonis ſubiacētibus teſtōni poſt mortē poſſit qs fundare monaſteriū ⁊ dotare ipꝫ nō ingrediēdo. R̄n.nō ſm̄ Accur.⁊ Ber. Hoſt.ꝯ pumā ratiōi qꝛ nō ē.l.cautū ⁊ ne det̄ facilis materia euertēdi fideicō. Nā facilius qs edificat quā ſe monaſterio dedicet.nā mutatio ſtatus non ꝯtingit ſine magna animi ꝑcuſſiōe.vt in auc.de monachis.in prin.cuꝫ ſit ancillare ſeipſum. ℭ Quid ſiquis ingredit̄ ⁊ ꝓfitet̄ i articulo mortis. Dicūt doc.ꝙ nō nocet ſubſtituto qꝛ videt̄ ī fraudē.ad hoc.l.no.ff.ſo.ma.l.filie mee. Dubitat̄ modo qūo ſubſtituti fundabāt intentōem ſuam.naꝫ aut agebat ex cāōe teſtamēti ꝯ monaſteriū ⁊ ſupponebat̄ igreſſuꝫ tenere.alſ monaſteriū nō eſſꝫ obligatuꝫ.et ſinglr̄ no.in.l.ſi peculiū.in prin.ff.ḋ pecu.le.vñ allegando illū fuiſſe pupillaꝫ eēnt ꝯtry ſibi ipſis. Aut agebāt rei aē.vel vtili petitōe hr̄ditatis ⁊ hoc ē impoſſibile qꝛ ñ erat eis reſtituta hr̄ditas ex tre. So.dicas ꝙ equitate canonica pōt agi recta via lꝫ nō ſit ſcā reſtō ex treb. Caſus ē hic nō mirum quia etiam de iure ciuili aliquādo hoc euenit.C.ad treb.l.pe.⁊ ff.ro.marcellus.§.rco que vt circuitus euitet̄.ar.ff.de conditio.ide.l.oñs teſtō.⁊.ff.ſi cer.pe.l.cū fūdus.§.r. ℭ Op.ꝙ nō poſſit ingrediēs monaſteriū pacīſci de bonis quia ſimonia ē dare tpale ꝓ ſpūali. So.ꝑmittere ſub mō non pōt.ſed offerre tam ꝑncipalr̄ quā ſcōario pōt nec ē turpe.ar.ff.de ꝟ.ob.vitum.nō.n.bonoꝝ publicatio ē cā ſimilis ingreſſus monaſtery.ſꝫ ecōtra de hoc plene no.Arch. j.q.j.c.j.⁊ quaſi quedā remuneratio ē ⁊ ſubſidiū aiie ſuſ datū in caritate cum monaſteriū ſubeat onera ingrediētis ⁊ iō i vulgari appellat̄ dos. ℭ Quero teſtator ita dixit ſi filius meus deceſſerit ſine liberis ex ſe natis ⁊ c̄.nunquid filius filie excludit ſubſtitutū.tex.eſt.no.⁊ vnicus in iure qḋ ſic in.l.j.C.de condi.inſer. ℭ Quero quare ꝓbatio etatis iponit̄ ſubſtitutᵒ ⁊ nō monaſterio.r̄ndeo qꝛ i cōtrahente ſemꝑ ꝑſumit̄ etas legitia.vt no.in.l.iij.ff.de arbi. ſecus in opponēte ꝛel bñficiū etatis allegāte.vt.ff. de inſ iur.l.nā poſtea.§.ſi minor.ꝑterea illi icūbit ꝓbatio etatis ⁊ qualitatis q petit ſe ad aliq̄d admitti tanq̄ꝫ talis ⁊ ide pncipalr̄ fundat ſuā intētionē hec regula ſinglr̄ traditur ff.qui ſatiſda.cog.l.ſi vero.§.qui ꝑ rei qualitate. ℭ Nor. ꝙ circa actus diuerſos factos diuerſis diebᵒ nō pꝛſumit̄ ꝙ qui tpe pumi actus fuit minor tpe alterius actus interpellati ēt ꝑ modicū tps durat minor.tex. eſt ſingularꝫ hic. ℭ No.hic ar.ꝙ factū ſauore infirmitatis ꝙ nō erat quis alſ facturus ꝑ conualentiam euaneſcit.vt.l.nō oīa i prin. ff.ſi cer.peta. ℭ Unde addo ꝙ vbi ſubſtitua eſt eccleſia ſub cōditione deficiētium liberoꝝ nō puto ꝙ nālis filius excludat eccſam pp dignitatē etiā ſi iſte eſſꝫ legitimatus ab imperatore.ḋ inceſtuoſo nō ē dubiū qꝛ nō reperiuntur aliqui ſpury qui ſunt magis odioſi legibus. Adde ꝙ licet legitimᵒ natus ex ſpurio poſſit iſtitui.tn̄ hoc fallit i nepotibus natis ex filio iceſtuoſo qꝛ nullo ex parētibus inſtitui poſſunt. Iſte ē caſus vnicus in iure.C.de inceſ.nup.l.ſiq̄s inceſti.quod tene mēti. ℭ Quedam glo.dicit ꝙ filij nati ex ſacratis ſunt iceſtuoſi.tn̄ hoc nō ē verū qꝛ nō interuenit ꝯtumelia ſanguinis.ff.de adul.l.ſi adulteriū cum inceſtu. ℭ Pone offero monaſterio oīa bona mea pñtia.⁊ futura volo tn̄ fieri monachus nūquid ualet oblatō.⁊ videtur ꝙ nō qꝛ ſtatu pſone nō mutato nō poteſt quis efficere ne poſſit teſtamētum facere.ff.de verbo.ob.l.ſtipulatio hoc modo.⁊.ff.de here.inſti.l.ille autē.nam hoc reputatur eē ꝯ bonos mores ciuitatis noſtre.i.romane. ℭ Item teſtamētū factio ē publici iuris ⁊ ius publicū priuatus neq̄ꝫ dare neq̄ꝫ auferre poteſt.vt legit̄ ⁊ no.C.qui teſ.facē poſ.l.ſenium.§.ſi.qḋ autē impediret̄ factio teſtamenti ſic probat̄ qui nulla bona habet in ciuitate teſtari nō pōt. Iſtud eſt verbū elegans iuriſconſulti.ff.de vulga.ſubſti.lex cornelia. Sed ego qui obtuli bōa mea pñtia ⁊ futura nihil habeo tempore mortis mee.ergo teſtari nō poſſum ſicut nec pōt quis teſtari ḋ eo qḋ excedit totū ſuū pr̄imonium.vt.C.de le.l.ſi vniuerſe.ꝑterea de hoc ē cōis opinio.C.de pac.l.ſi. nec pōt iſta donatio diuidi vt dicamᵒ ꝙ aꝫ quo ad pñtia ⁊ nō quo ad futura qꝛ eodē mō diceremus ecōtra ꝙ valeat quo ad futura ⁊ non quo ad pñtia. ℭ Item idē videt̄ reprobari qꝛ ꝯ bonos mores.⁊ ſic i nihilo valet. ℭ In cōtrariū ſunt dcē gl.ſtius materie q̄ dicūt ꝙ oblatio tenet nec ē aerum ꝙ ſit contra bonos mores cū donat̄ monaſterio ꝛel pio loco qꝛ ſpāle ſauore eligionis.hoc ꝟbū habes in.l.locū.in prin.ff.de vſofru. Ex hoc pono talē ꝯclones ꝙ ſi iſtitus eccſoꝫ hr̄deꝫ ⁊ iuro nō reuocare.⁊ ſi ꝯtingat me ereuocare dono ꝙ iſtud iuramētū ⁊ pactū valeat qꝛ reuocabile trāſit ad irreuocabilitatē cuꝫ ḃ pcm̄ ſit pmiſſuꝫ.vt ff.de do.cā mor.l.ubi ita.r̄n inꝓpbans cā iſtud pactū nō valeret.vt no.C.de trāſac.l.cū donatōis.⁊.C.de ſac.ſan.eccle.l.j.per Cy. ℭ Sed pone ingrediēs monaſterium reſeruauitᵇ ſibi quādam ꝑtem bonorum adiecto hoc mō vt

b ℭ Vide ḋ iſta.q.ꝛ. qui ibi no. Alex.ad iſtā.q.doc. .l.cetera.§. itē ꝗ ſuſ.ſ.de leg.j.i.g.no. ⁊ adde eū eūdē Bal. ꝯſil.cccxcij. Barba.cō ſilio.xx.ſe cūdo li.vbi refert mul tas opiō nes.

inde poſſit ꝯhere ⁊ teſtari nunquid valet.⁊ vr̄ ꝙ ñ qꝛ nēo pōt facere ꝙ in ſuo igreſſu ñ habeāt locū canones.vt.ff.de reg.iur.l.nec ex ꝑtorio. ℭ In ꝯtrium vr̄ qꝛ añ igreſſum hꝫ qs ptātem ordinādi de bonis.vt in auc.de monachis.§.illud ergo.hāc ptātē pōt ſibi reſeruare. Nā reſeruatio idē eſt ꝙ factoꝝ ordinatio.ar.ff.de ſol.l.modeſtinus.ff.famil. her.l.item labeo.in glo.parua.C.de fruc.⁊ li.expē.terminato. Non ob.ꝙ monachus ñ poſſit retinere ꝓpriuꝫ quia repugnat ſtatui monachali.vt no.ff.de mino.ſi ex cā.§.papinianus.vbi tu legiſta habes bonā glo.⁊.xij.q.j.non dicatis.qꝛ ꝯſiteoꝛ ꝙ ñ pōt reſeruare ſibi dñium ſed bñ poteſt reſeruare diſpōnem de eo cū monaſteriū ꝯſentiat.arg.optimum.ff.qbus mo.pig.vel hipo.ſol.l.ſicut.§.ꝛendi.⁊.C.de ſecū.nup.l.femine.in ſi.nam hoc facit auctoritate illius.§. illud.in auc̄.de monachis.⁊ tene menti iſta qꝛ noua ſunt ⁊ aera. ℭ Dicit Bar.ꝙ frater minor dicitur filius quātuꝫ ad excludēdum ſubſtitutum ſub ꝯditione deficiētiū filiorum ſuoꝛ in.l.ſi.C.qñ ⁊ qbᵒ quar.pars.de.li.ꝛ.ꝑ Bar.ergo añ igreſſuꝫ pōt de oībᵒ teſtari.nos dicimᵒ ꝙ pactū ꝛel reſeruatio diuidēs ſubſtātialia ab actu ⁊ vſuꝫ ab vſufructu habꝫ

Digitized by Google

euidare ſi incōtinēti fit.ſecus ſi ex interuallo. ¶ Quero q̄
ē rō.rn̄deo q2 ſicut ſine ſubſtātialibus nō pōt fieri.ita nec
de facto tolli. Nā gnātiōis ⁊ corruptōis eadē ē regula.vt
dixit.l.illa no.ff.de li.⁊ poſthu.l.ſi ita.§.regula.vn̄ q2 ſi pt
ſine alio dari nō pōt ſine alio auferri.vt.l.j.ff.ſi vſufr.pe.⁊
hec faciūt ad q̄onem de reſeruatiōe ingredientium mōaſte-
rium. ¶ Querit an monialis aliquo caſu poſſit facere te
ſtamētum ⁊ vr̄ q2 ſic.vt C.d ſa.ſan.eccle.aut.ſi qua mulier.
¶ In ꝯtrium videt q2 q2 ille q̄ ē in ptāte alterius nō pt te
ſtari nec codicillari cū ē de volūtate patris.ergo nec de vo-
luntate abbatis q2 maior eſt ptās abbatis q̄z pris.xij.q.
ij.nō dicatis. ¶ Quidam dicūt q2 nō ē teſtm̄.ſed quedaꝫ
aſſignatio vel diuiſio bonorum.vn̄ filius pteritus non dicit
nullum.ſꝫ ſufficit q2 hēat legitimā quoquo relicti titulo ſi-
cut diximus in patrono pterito glo.ē ſingula.i.l.fine.ff.de
iure patro.per talē ergo diuiſionē nō rumperet teſtm̄ pri⁹
ſolēniter factum.vt.ff.de lib.⁊ poſthu.l.ſi filius q in ptāte.
q2 ē verꝫ ſi in primo teſt ō eēnt inſtituti liberi.ſecus ſi extra
nei q2 qlibet hoc caſu rumpit teſtm̄ pimō ⁊ ſeruat poſte-
rior voluntas iure teſti.vt.C.de teſta.l.hac ꝯſultiſſima.§.
ſiquis autem.glo.cōtra dicūt q2 pōt teſtari ⁊ lꝫ i eo q2 re-
linquit monaſterio nō requirat ſolēnitas teſtium q2 mo-
naſteriū reputatur eē de liberis vt dicit noſtra aurea litte
ra.tunc ſecus eēt ſi pateret defectū pteritionis vel exhere
dationis.vt.ff.ſi tabu.teſtamēti nulle extabūt.l.j.in fi.⁊ ſi
eēt clauſula codicillaris nō opat aliquid ſm̄ glo.i fauorē
inſtituti pp vitium teſtatoris.vt.ff.de ioff.teſta.l.titia q̄.l.
nō inuenit correcta p aliquem tex.mūdi.hoc affirmat gl.
C.de lib.pte. ¶ Tu dic vt ibi ſolēniter ſcripſi.aduocati
antiq tenebant gl.ne iniuſtis ptib⁹ faueamus. ¶ Quero
an teſtator poſſit derogare huic decre.⁊ videt q2 nō quia
hec decretalis reſcindit i hoc teſtm̄ eius. ¶ Item quia ne
mo pōt facere ne leges habeant locum i ſuo teſtamento.
¶ Item q2 p ingreſſum monaſterij liberatur a fideicom.
relicto i defectum liberorꝫ. ¶ Item ſi filius nāſis facit de-
ficere fideicom.ergo multoſortius ingreſſus mōaſterij ſi-
ue religio.ar.ff.de vſufru.l.locum i princi. ¶ In ꝯtrarium
videt q2 pōt q̄s rei ſue legem imponē ne queraf eccl'ie.de
no.ff.de ver.ob.l.ſi ita quis.§.ca.l. ¶ Item vr̄ q2 poſſit ec
cleſiam grauare ſup bonis ſuis reſtituendis ſi ad ecclīam
puenerint.ar.ff.ad trebel.l.lucius.§.tres hr̄ des. ¶ Item
iſta voluntas teſtatoris nō ē turpis pſertim inter liberos
vt.ff.de here.inſti.l.lucius. ¶ Item nō ſemp diſpō legum
attendit ſed potius diſpō teſtōris.nā pōt eām inteſtati p̄-
ferre cāe teſtati.q2 ē ꝯ ordinem iuris.vt.ff.de here.inſti.l.
ſiquis ita inſtituat heres ſi legitimus. ¶ Item pro hoc in
autē.de nup.§.diſponat. ¶ Item non vr̄ monaſteriū cum
bona ꝯſcīa poſſe volūtatem teſtatoris ſubuertere vt habe
tur in legēda ſancti ſilueſtri. ¶ Item quedā ſunt i qbus
ecclīa non ſuccedit vt in feudis datis militi ſeculi. Nam
redeūt ad dn̄m ſi efficit miles dei.ſed illud ex defectu cāe
finalis q2 ſeruitia militaria exhibere nō pōt. ¶ Item re-
rū nām ecclīa ſequi dꝫ ⁊ non pōt eam deſtruet. Baldus.

1 **Licet cauſam.** In interdicto vti poſſidetis obti
net ille qui iuſto titulo poſſidet. Cōis diuiſio.
In p̄ma pte decīſa facti narratio. In ſcd̄a ibi
porro fauētinorum vna obiectio. In tertia ibi.ſuper quo
pape interlocutio ſup ea. In quarta ibi.poſt hec ſcd̄a ob
iectio ⁊ eius ad ꝓbandū admiſſio. In qnta ibi.q̄z q̄z toti⁹
ꝓceſſus examinatio. In ſexta ibi.nos cognoſcentes pape
diffinitio ⁊c. ¶ Caſus. Inter ecclīam rauēnatam ex vna
parte ⁊ cōe fauētie ex altera qō vertebat ſup iuriſdictione
honore ⁊ diſtrictu i villa ſancti Petri ⁊ caſtro arioli q̄ di
cta eccleſia dicebat poſſider̄ ⁊ de iure ad ſe ſpectare.⁊ ecō
tra cōmune fauētie dicebat ſe poſſidere.⁊ hincinde ſuper
poſſeſſorio fuerūt oblati libelli.lite itaq3 coram papa pte
ſtata ⁊ iurato de calūnia hinc ⁊ inde q2 vtriq3 parti erat
nimis oneroſum facere venire teſtes coram pn̄ſa pape.
Mādauit papa epō placentino.vt.j.tres menſes reciper
teſtes quos vtraq3 pa cam ſup pncipali negocio i pſonas
teſtiū duceret ꝓducēdos ſtatuendo ptibus terminum in
quo cum atteſtatōib⁹ receptis apud ſedē apoſtolicā ſe p̄

ſentēt. Ita cōtinet in decīſa recepti fuerūt.itaq3 teſtes ꝓ-
batorij hinc ⁊ inde.ſꝫ ad reprobatōeꝫ pſonarꝫ teſtiū nihil
fuit in dicto termino allegatū. Et remiſſe fuerūt iſte atte-
ſtatōes ad papā ⁊ publicatus ꝓceſſus.vidētes autē fauēti
ni q2 nō nulli teſtes erāt ꝓducti ꝯ ſe.petierūt terminū ad
reprobādum pſonas teſtiū.quē terminū papa interloquē
do denegauit pp lapſum terminū.demū fauētini obiecerūt
q2 teſtes corrupti falſa dixerunt.papa licet crederet in ſua
cōſciētia q2 fauētini hoc dicerēt malicioſe.tamē huiuſmo
di exceptiōis admiſit ad probādum volēs deuiare a tra
mite iudiciorum.cū iſta exceptio ſit talis nature q2 q̄ncūq3
ēt poſt ſniam poſſit opponi.fuerūt itaq3 teſtes fauētino-
rū recepti in nūero copioſo.tn̄ q2 qdā eorꝫ erāt ſingulares.
qdā eorꝫ erāt ſibi ipſis ꝯrij.qdam male fame ⁊ leuis opi-
nionis quibus nulla vel modica fides eſt adhibēda horū
teſtimonia p nullis habuit.ſꝫ q2 erāt circa ſex teſtes q vi-
debant eſſe ꝯteſtes bōe fame ⁊ ñ leuis opīiōis.papa cō-
ſiderauit q2 alia via iſti nō patrocināt fauētinis.p̄mo q2
nō ꝓbātea ad que probāda fauētini ſe aſtrinxerūt. Nāꝫ
fauētini obiecierūt q2 corrupti falſum dixerūt.⁊ hoc vide-
bant probaſſe alterū.i.corruptiōem.nō tamē probauerūt
principiū.i.falſitatem.⁊ iō nō probauerūt eam ad q̄ ſunt
inducti ꝓbāda ⁊ debuerūt induci. ¶ Alia rō ē pp ꝓroga
tiuam probatōis eccleſie q2 ei lux veritatis aſſiſtit cū cō-
ſonēt priuilegijs ⁊ ſint iuſtificati p titulū. Nā titulus ha-
bet in ſe prerogatiuā iuſtificatōis.ſed certe ⁊ pp aliud q2
eccleſia ꝓbauit de ꝯtinua poſſeſſiōe.lx.annorꝫ.fauētini āt
de.l.⁊ in certis articulis.vn̄ poſſeſſio eccleſie nō hꝫ obice-
ee poſſeſſiōes ecōtrario.ſed poſſeſſio fauētinorꝫ ſic.q2 ē ne
ceſſe dicere q2 aut fauētini poſſederūt per vim aut clam ab
aduerſatio ſuo.i.ab eccleſia. Nam recentior poſſeſſio ſine
amonitōe prioris p̄ſumit clādeſtina.ſed cū a monitiōe p̄-
ſumeret violēta hoc tamē non ē in lrā.vnde papa pp ꝓro
gatiuam ꝓbatōis.⁊ alias cōnes ſuperius aſſignatas. Et
q2 plures nō poſſunt inſolidū poſſidere vel quaſi inſimul
eandē rem ⁊ eodē mō.⁊ ſic atteſtatōes eccleſie ⁊ fauenti
norū ſunt incōpatibiles ⁊ aduerſatiue.vn̄ neceſſe ē q2 vna
pars vincat ⁊ alia ſuccumbat.⁊ enim pars vincere debꝫ que
plures pro ſe hꝫ rationes ⁊ magis efficaces.dicit q2 nō dꝫ
pronūciari hoc mō vti poſſidetis.ita poſſideatis.i.vt ec-
cleſia poſſedit taies introit⁹ ita poſſideat.⁊ ecōtrario vt
fauētini poſſiderūt ita poſſideant.ſed dꝫ preciſe in omni-
bus pro eccleſia iudicari cum ſit in interdicto.ſuperior cō
demnauit.igitur cōmune fauentie eccleſie rauenate tāq̄3
iuſte poſſidēti ad nō moleſtādum ipſam eccleſiam in poſ
ſeſſiōe ⁊ quaſi iuriſditōe honore ac diſtrictu ipſis fauēti-
nisquo ad iudicium poſſeſſoriū ppetuū ſilentium īponen-
do.dicit Inno.no.in emergēti ferri ſnia. ¶ Idem ait q2 ſi
le cui cōmiſſum ē qō recipiat teſtes ſuper principali non
recipiet teſtes ſup reprobatione.quia nō ē ſibi cōmiſſum
ſed ꝓteſtatione ſup reprobatōe recipere dꝫ q2 hoc proce-
dit ex ordine. ¶ Idē ait q2 cā falſi mota in pncipio iudicio n̄
pt poſtea moueri. ¶ Idem ait q2 poſt dīdicita teſtificata
nō poteſt probari falſitas teſtium directe niſi cōmiſceatur
corruptio a numere doloſo odio vel amore. ¶ Idē ait ſen
tētiam latā ex corruptis teſtibus retractari p in integrum
reſtitutionē ñ per criminalē accuſationē vel p actionē i fa
ctū intētatā ad intereſſe.q2 tēdit ad aliud remediū q2 nō
eſt neceſſariū. ¶ Idē ait q2 ſi teſtes eiuſdē partis ſibi inui
cem ꝯdicūt ſtatur teſtibus ſanioribus ⁊ magis idoneis.ſec⁹
ſi teſtis ꝯtradicat ſibijpſi. ¶ Idē ait q2 receptor teſtiū dꝫ
iudici reſcribere cuius auctoritatis ⁊ fame ſint.⁊ de aliys
circūſtātijs ⁊ de aīo ſuo q̄ cōmittunt arbitrio ſuo. ¶ Idē
ait q2 compatibilia dicta ſunt reducēda ad concordiam.
¶ Idem ait q2 iuriſditio ē ius dicere honor ē vocari do-
minum ⁊ occurrere ei ⁊ eius nuptijs ⁊ obedire mādatis
etiā extra iudicium.diſtrictus ē cogere ſiue diſtringuere.
¶ Idē ait q2 ſubtrahere quedam a genere nō ē reproba-
re ſed modificare genus. ¶ Idē ait q2 qui ſciētiam allega
re eam probare dꝫ niſi forte violēte pſumptiones eēnt de
ſciētia. ¶ Idē ait q2 qui vi vel clam turbat etiam ſi non
poſſidet tenet iterdicto vti poſſi.q2 expulſo nō datur.imo
diſi fuerit expulſus lite pēdēte. Idē ait q2 non pōt turba-

rí niſi poſſideat.vide qḋ no.in.l.j.C.vbi de crimi.agi oꝫ.
¶ Idē ait ꝙ temerarius turbator tenet̄ actōe iniuriarꝫ
⁊ criialiter pōt accuſari.ff.de.act.⁊ ob.ſeruus.no.ꝑ illā gl.
ſingularē que ē in.l.vltima.ff.de priua.delic. ¶ Idez ait
ꝙ ꝓponēs interdictum dꝫ exprimere modos turbatōis.
¶ Idē ait ꝙ in re propria nō tenet̄ qs ꝓbare titulū poſ
ſeſſiōis.ſecus in eo q̄ poſſidet iure.in re aliena.qꝛ ē pſum-
ptio ꝯ eū.ff.de no.op.nū.ſi priuꝰ. Idē ait ꝙ iudex in ſnīa
dꝫ exprimere ⁊ diſtinguere genera poſſeſſionuꝫ ⁊ reꝰ ⁊ ꝓ
hibere ne vis fiat ei. Si aūt ꝓbatōes ſe inuicē ꝯfundāt di
cunt qdam ꝙ debꝫ eos ꝓnūciare poſſidere pro indiuiſo.
qḋ nō plꝫ Inn.qꝛ hoc nunq̄ȝ fuit petitū.vn̄ a diffinitiua ē
abſtinēdaꝫ vt iudio affectus ꝓponat ⁊ ꝓhibeat vim fieri
⁊ ꝓnūciabit eos poſſidere pro ꝯfuſo. ¶ In tex.ibi iuriſ-
dictōe.ſub hac dictōe ꝯtinent̄ due iuriſditiōes.ſ.ꝯtentioſa
⁊ volūtaria.vt.ff.de offi.ꝓcon.l.ij. ¶ Item ꝯtentioſa con-
tinet̄ in triplici ſua ſpē.ſ.mero imperio qḋ verſat̄ circa pu
niēdos exceſſus.in iſto qḋ ꝯſiſtit in decretis interponen-
dis ⁊ ſimplici iuriſditōe q̄ ꝯſiſtit i iuriſditiōe peconiaria
⁊ iuſtitie exhibenda ꝑ modum ciuilis actōis.vt.ff.de iu
riſdi.om.iudi.l.imperiū. ¶ Itē ꝯtinet̄ in triplici q̄ītita-
te.ſ.minori ⁊ dicit̄ baſſa iuriſditio.vt vſq̄ȝ ad centum au-
reos. Media vſq̄ȝ ad trecētū maiori abinde ſurſuꝫ q̄ītū
vis aſcēdēdo etiā ad mille milia.vt no.ff.ad muni.l.iter
ꝯuenientes.vbi glo.ſingularis.lꝫ in.l.imperiū. dicat gl.ꝙ
a.ccc.aureis ſupra qꝛ ad neminē ꝑtinet iure magiſtratus
ſed iure ꝯſidamꝰ omnes cauſe pecuniarie ſunt mixti im-
perij iure auctorꝫ.vt i auc.de deſen.c.j.§.⁊ iudicare. Por
ro iſtud vocabulū iuriſditio eſt terminus cōis ꝯplexiuus
ſuarꝫ ſpecierꝫ ⁊ indiuiduorꝫ vt hic aeſſ ꝑ ſingula dinume-
retur.arg.in.c.j.de noua for.fideli.coll.x.C.de pſcrip.xxx.
annorum.l.oēs.ff.de ver.ob.que ē q̄d aſtringēde.ff.de ſer.
ꝑdio.l.ſi ſeruitus. Nā indefinita abſolute poſita equipol
let vniuerſali.id aūt ꝙ q̄ñq̄ȝ diſtringit indiffinitiuā eſt ex
rōne dāe.vt.ff.de acqui.poſ.l.ſi is q̄ aio. ¶ Itē ꝙ iuriſdi
tio eſt q̄d incorpale territorio coherens.vt.C.vbi ⁊ apud
quos in.l.ſi.q̄ vēdicari pōt ⁊ etiā poſſeſſorio agi.ꝑ ipſa vt
h.⁊.ff.ad munici.l.de iure. Eſt aūt territoriuꝫ habitus ⁊
circūſcriptio iuriſditōi. Ibi honore hoc non reperit̄ alibi
ꝙ per honorē ꝯperat iudiciū poſſeſſoriū.bn̄ tn̄ reperitur
ꝙ ꝯpetit officiuꝫ iudicis.vt elegāter no.in.l.ſi duo patro
ni.in prin.ff.de iureiu.ecce honor debet̄ virtuti.tn̄ hoc nō
ꝯſiſtit in iure.ſed in moribus.⁊ ideo nō ꝯpetit aliq̄ actio
petitoria vel poſſeſſoria. ¶ Item ꝯſiſtit in honorātijs q̄
hn̄t in ſe aliquā vtilitatē vel exhibitiōem operarꝫ vel ſa-
piunt obedientiā.ff.de ꝯdi.inde.ſi non ſortem.§.libertus
ff.de obſe.l.honori.ff.de le.j.ciuitatibus.ff.ḋ ꝯdi.⁊ demō.
l.falſa.§.j.qui.mo.ſeu.amit.§.j.coll.x.⁊ talis honorantia
bn̄ pōt vēdicari.⁊ agi poſſeſſorio.verbigrā.vt ſubditi va
dant obuiā epō ꝓceſſionalr̄ vel cū palmis oliuarꝫ ⁊ ipſuꝫ
recipiant honorifice in exēnijs ⁊ ſilibus.ſm̄ ꝯſuetudinem
illius eccl̄e ſup iſtis honorantijs. ¶ Interdum ꝯpetit ar-
chieps qḋ ſibi preſtet̄ certa q̄ītitas ānua de ſubditis ſuis
negocijs anocent̄ dicto.§.libertus. Ibi diſtrictū.no.ꝙ di
cit̄ diſtrictus qꝛ diſtringit̄ ſiue arcet̄ originatius ⁊ incola
⁊ ē vocabulū preciſum.vt no.inſti.de actio.§.rurſus.⁊ in
l.j.C.vbi de poſ.agi oꝫ. Diſtrictus ē etiā in mari.ſed ter-
ritorium nō ē niſi in terra vt verbum ſonat in.c.vbi peri-
culum.de elec.li.vj. ¶ Item ambitus territorij ꝯprehen-
dit quedā localia que nō ſunt de diſtrictu vt monaſteria
⁊ eccleſias. ¶ Itē dioceſis clericorꝫ diſtrictus vtrorūq̄ȝ.
vt.ꝫ.de reſcrip.c.rodulfus.in his vocabulis ſtandū ē con
ſuetudini vulgi. ¶ Itē no.ꝙ eccl̄e poſſunt habere caſtra
⁊ villas ⁊ iuriſditōes ēt in ꝓprietate.⁊ maxime ex priui-
legijs ⁊ donatiōibus principum.tex.eſt h cum ſi.⁊ pater
in donatōe ꝯſtantini.ᵃ nō tamen poſſet imperator donare
claues imperij ſicut ille q̄ tꝫ claues portarꝫ tenet̄ eas reſi
gnare ſucceſſori.alr̄ pōt dici ꝓditor.vt no.C.de acq.poſ.
l.ſi.ff.de le.ij.l.cū pater.§.pꝫ pluribus. ¶ Itē nō pōt viſce
ra imperij euiſcerare qꝛ eſſꝫ homicida ſue dignitatis.vt
ff.de vſucap.pro emp.l.cum fundum.§.ſi tutor. ¶ Item
nec vnam baroniaꝫ ꝯcedere que poſſet ſubuertere maie
ſtatem imperij quia eſſet periurus. Idem in papa ⁊ mul

ᵃ ¶ Vide
dīnꝰ late ꝑ
po.§.i ac.de
pre.in rubꝛ.
ff.ḋ ver.ob.

toſortius in regibus.vt.ꝫ.de iureiuran.c.intellecto.⁊ plene
dixi in ꝓhemio digeſtorꝫ. Ibi ⁊.I.hic cōtinuat̄ illa decreta
lis.ꝫ.de iura.calum.cum cām.⁊ poſtmodū ſequit̄ iſte tex.
Ibi quedā obijcere.nō ſpecificabat quid intēderet obijce
re qꝛ hoc ſpecificandū venit tpe articulorꝫ.vt in.c.pſētium
ḋ teſti.li.vj. Ibi nullatenus.nota poſt terminum perem-
ptorium quem nullatenꝰ audiri nec iꝓponēdo nec oppo
nēdo nec inꝓbādo per teſtes.ſed an per iſtr̄a no.in.c.ſepe
de ver.ſig.in cle.⁊ dico ꝙ ꝯtumax nō admittit̄ ſiue ſit per
emptoriū expſſum ſiue nō qꝛ terminꝰ aſſignatus in medio
cāe ſemper ē peremptorius.peremptoriū dr̄ dī qꝛ perimit
diſceptationē vt pꝫ de vi ſermonis.vt.ff.de iudi.l. ad per-
emptoriū.de hoc ꝑ Cy.C.qui accu.nō poſ.l.ſi ea. Ibi nō
curauit dolo vel lata culpa vel nimia negligētia. Ibi cre-
derēt.no.ex preſumptiōe que ſit ꝯtra partē nō propterea
recedēdum eē a iuris tramite. Ibi ad īpediēdū.i.ad diffe
rēdum.C.de fal.l.ſatis aperte.quā legē pōdera. Ibi reci-
pere ⁊ examiare.no.ꝙ hoc caſu nō ſufficeret recipere iura
mēta.⁊ iō ſi deponerēt poſt terminū nō valeret depoſitō
alr̄ ſi nō eſſꝫ illud v̄bum examiare dictum teſtis traheret̄
ad diem iuramēti.vt no.in.c.j.de offi.delega.in cle.qꝛ licꝫ
iuramētum habeat in ſe hāc cōditionē implicitā ⁊ liberē-
tem ſibi de neceſſitate.qꝛ iuramētū nihil cōtinet certum.
⁊ iō nihil ꝑ ſe probat.vt.ꝫ.c.in preſentia.ſi deponat̄.tamē
iſta ꝯditio nō ē poteſtatiua ſed neceſſaria.qꝛ teſtis hꝫ de
neceſſitate deponere exquo iurauit. ⁊ ideo fingitur certo.
vt.l.potior.ff.qui po.in pig.ha. ¶ Item qꝛ examinare ꝑti
net ad iudicem.vnde ſi iudex nō examiat nō dꝫ imputari
parti.vt.C.de teſta.l.ſi quando.⁊ ibi dixi ¶ Item ſi eſſet
iudex delegatus ⁊ eſſꝫ functus iuriſditōe nō teneret exa-
minatio. ¶ Idem i arbitro ⁊ arbitratore.l.cuꝫ nō ex die.
.C.quādo prouo.nō ē neceſ.⁊ ar.ff.ad.l.fal.l.ſi poſt miſſio
nem. Ibi circūſtātijs.no.circūſtātias eſſe ſubtilit̄ iquiren-
das. Itē quādoq̄ȝ iquiritur de die.vt ſingu.no.ff. ad ſil.l.
primo. Ibi extūc.no.ſucceſſiuas dilationes ſimul aſſignari
nec dꝫ propterea aliquid fieri dilatōe pēdēte quia vno cō
textu ſit. Ibi produxerit coram primis iudicibus nō corā
ſecūdis. Ibi cuꝫ alijs.no.hic plura que teſtibus obijciūtur.
Primo qꝛ ſibiipſis cōtradicūt.iſti puniūtur pēa falſi.vt.ff.
de teſti.l.qui falſo.§.varie. Scḋo ꝙ ſunt i dictis ſuis ſin-
gulares. Cōſidera ꝙ ſingularitas dꝫ itelligi penes id qḋ
eſt probādum ſi penes ſenſum proprium. Natura eim nō
patit̄ vt ſenſus meus ſit ſenſus tuus.ſed bn̄ patit̄ qḋ vnuꝫ
⁊ idem obiectuꝫ cōe ſit viſui meo ⁊ viſui tuo ⁊ ſic de alijs
ſenſibus. Attēditur igitur cōſonātia i ſenſato ⁊ idem ſen-
tiāt.ſed nō eodem modo.idem dico.i.i eūdem finem cōſo
nādo.vt.ꝫ.de ver.ſig.c.nihil obſtat.⁊.C.de pēis.l.qui ſiliꝫ
vbi ē tex.aureus. ¶ Et no.ꝙ ſingularitas q̄ñq̄ȝ ē cuꝫ cō-
trarietate.vt.ff.quē ad.teſ.ape.l.j.i ſi.vt q̄ñ vnus teſtis cō
tradicit multis.q̄ñq̄ȝ ē cū actuū diuerſitate.vt qꝛ vnus di
cit de vno ꝯctu alius de alio.ꝫ.de fide iſtru.c.cum ioānes.
q̄ñq̄ȝ ē ſingularitas.⁊ tn̄ dictū vnius coadiuuat dictū al-
terius ſicut ſi vnus teſtis ꝓbet ꝯfeſſionē ⁊ alter veram nu-
meratōem ſicut ſcriptura priuata ꝯfeſſiōis adminiculum
vnius teſtis verā numeratōem probātis.⁊ hoc tertio caſu
vnus teſtis iō facit vacillare fidē alterius imo adminiculat̄
qꝛ vtrūq̄ȝ poſſꝫ eſſe verum ⁊ v̄iſimile.ſed vbi pp ſingulari
tatem vacillat depoſitio ibi ſingularitas oīo vicia. Adde
⁊ ē no.dignū ꝙ i probatōe actus gn̄alis.puta iuriſditōis
teſtes ſingulares nihil probāt.tex.eſt hic expſſus meliꝰ q̄ȝ
repiatur alibi.⁊ no.ff.de teſti.l.ob carm̄.§.ſi. Tertio obij-
citur teſtibus ꝙ ſunt male fame.pōdera iſtam ſi dicit iſfa-
mes qꝛ iſamia eſt defectus iminēs.qnimo quātum ad fi-
dem teſtimonij que eſt publici iuris ex adicāis ſtatuꝫ hola
vt.l.cognitionū.ff.de var.⁊ extraordi.cogni.ſed dicit male
fame.⁊ ſubdit v̄bum modica aut nulla fides. vnde hic ex
pſſe determinat̄ qḋ q̄ formet̄.ff.de ſena.l. caſſius. ⁊.C. de
fama tri.l.j.vexꝫ ꝙ mala de teſte facit ſibi non credi vl̄ mi
nus credi.ſ.iudicis arbitrio.⁊ nō repit̄ melior tex. alibi q̄ȝ
hic. Ibi vel modica.iſta vel alternatiua vel ſignificat iudi
cia arbitrio relinquendum. Quarto obijcitur teſti qḋ eſt
leuis homo ideſt quodāmodo beſtialis ⁊ ēt hoc ē bn̄ no.
Quinto obijcit̄ teſtibus ꝙ nō ꝓbāt id ad qḋ ꝓbādum ſunt

Digitized by Google

induci.ff.ð peti.heredi.l.ſiquis lib.§.ſi.ſexto ꝙ non ꝓbant id ad que probãda ꝓducẽs ſe aſtrinxit.Lð eo ꝙ ↄnexe ꝓpoſuit vel copulatiue vel quia vnũ ē ſubſtãtiuũ.aliud adiectiuũ vnicã oratione determinãs adiectiuũ ſignificatur. Jbi cum duo ⁊c̄.collige hic aptē ꝙ duo inſolidum de eadem re inueſtiri nõ poſſunt.ª Jbi ⁊ eodē mõ. No.verbũ nam duo poſſunt iſolidum poſſidere diuerſo mõ puta vnꝰ ciuiliter alter nãliter.ſʒ eodẽ mõ.i.ambo ciuiliter vl' ãbo nãliter nõ vt hic glo.⁊.l.ſi duo in prin.ff.vti poſ. Jbi titulum. No.h̄ expreſſum ꝙ in interdicto vti poſ.admittuntur articuli de titulo ⁊ ꝓprietate ⁊ quaſi vñ hic determinatur qð que formaſ p glo.C.q legi.pſo.l.momẽtanee.⁊ nõ reperit melior tex.iſto. Jbi corrupti ſubſtantiuum.ibi falſa.ff.de re iudica.diuus.ibi apliora.J.titu.j.c.pretarca.⁊ ff.de teſt.l.ob carmē.§.ſi. Jbi proximiora.illa ſunt vero ꝓximiora que conſonant iuri cõi.Dicit Jnnoc.J.de preſcrip. auditis.ego dico vel priuilegijs tex.ē ſingula.hic. Jbi relaxantes ⁊ citra.iſta copula ⁊ notat tp̃s cõtinuum.itē cõditio p vt.ff.ð ver.obli.ſig.vrbana vbi ergo copula ponit. inter priuilegium ⁊ finē hʒ includere mediũ tp̃s ꝙ ē no.dignũ ſm hoſti. Jbi inceperunt.⁊ ſic arguas ꝙ boies mei ſine meo conſenſu non pñt facere cenſuales alterius de quo vide.J.de foro cõpetenti.vez ſm hoſti.quod tene menti. Jbi ex priuilegijs.nota.ꝙ priuilegium dat titulum nec ob ꝙ ille q ↄcedit priuilegiũ faciat aliã iueſtiturã corporalē q nõ cadit in iuribus incorporalibus tex.ē hic ſingularis. ¶ Jo tex.ibi occupaſſe.no.ꝙ exquo ↄſtat ꝙ aliqs poſſedit prior.ille q poſtea dicit ſe poſſediſſe ꝑſumitur icepiſſe poſſidere cum vitio. Jtem ex eo ꝙ dicit ſine titulo.collige ar.q2 etiã inter duos ꝑdones vincit i vti poſſi.ille q hʒ titulũ ⁊ põt eē vterqʒ ꝑdo q2 vterqʒ ſiſ inuaſit poſſeſſionē.ff. de acq.poſ.l.ſi ex ſtipulatione.ff.ſi ſernꝰ vẽdicē.l.ſi a te.hic tñ eccſia nõ erat ꝑdo.q2 ꝑuilegiũ pncipis recta via tráſ fert dñiũ in eccſia ſicut dõatio.vt.C.de ſac.ſan.ec.l.ſi.J.de ſolue.c.ex pte. Jbi petierit.no.formam libelli in interdicto vti poſ. Jbi ſup iuriſdi.⁊ ibi gnãliter.no.gnãlem immo vetius ſniam vl'em. Jbi quo ad poſſeſſionem.nota valde ꝙ probatio tituli vl' ꝓprietatis fcã i poſſorio non valet diſi i poſſeſſorio ⁊ ñ i petitõio ꝙ ñ erat i iudiciũ deductum. Jbi ſiletio.ff.de li.le.l.aurel⁹.§.cẽtum. Jbi neqʒ p ſe neqʒ per alios not.hoc nõ fuerat ſpecificatum i libello tñ ſpecificaſ i ſnia ⁊ ē bñ not. Jbi habitatores.not.ille q nõ pt turbare dñm i poſ.caſtri ñ põt turbare nec cẽſuare habitatores ipſius loci.vnde libellus dñi ↄcludit pro dño ꝑ vniuerſitate caſtri.⁊ ꝑ ſingulis habitãtibus ꝙ ꝑpetuo tene mẽti. Venio ad apparatũ ⁊ prio glo.colligit notabile ꝙ iudex ex officio ſuo põt aſſignare ptibus terminũ ad ꝓbãdum.ergo ſi appet de termini aſſignatione lʒ nõ appeat ad cuius inſtantiã fuerit terminus aſſignatus valet termini aſſignatio ꝙ eſt no.dignum. Et multi forte crederent ↄtrium per l.ff.de iudi.ad pemptoriam.⁊.ff.de dam.ifec.l.iiij.§.hoc in dictum. ¶ Oppo.⁊ vi ꝙ iudex nõ poſſit ſtatuere terminum ad ꝓbandũ.q2 ſtatutus ē a iure vſqʒ ad ſniam.vt.ff.ð rei ven.officium.C.de except.ſiquidem.C.ð iur.⁊ fac.igno.l. erroris.de cã poſ.poſtoralis. ¶ Jtem exquo pendet dilatio legis iudicis officium ↄquieſcit.vt.C.ð dil.l.ſiue pars. So.dic ꝙ quedam ſunt dilatiões certe quo ad ꝑncipiũ ⁊ finē ⁊ tũc nihil eſt innouandũ interim ↄ dilationes.⁊ qdã ſunt certe q ad ꝑncipiũ nõ lʒ quo finē vt ē in caſu nſo q2 qñ ferſ ſnia ē incertũ.⁊ tũc iudex põt ꝓuidere de termino certo quo ad principium ⁊ quo ad finē.puta de termino triũ menſium vl' de alio certo.C.de dila.l.j.⁊ hoc ne lites inmortales fiant.vt.C.de iudi.l.ꝓperandum in prin. Judex cuiʒ dʒ abbreuiare quãtum de iure põt mãni dilationũ.vt.C.de tẽp.ap.l.iij.in princ.nimiꝝ igiſ qñqʒ iudex aſſignat terminũ ad ꝓbandum.vt hic.⁊.ff.ð fer.l.oratõe.⁊.l. ſi.qñqʒ ad agendũ de ſtatu.vt.C.ð inge.⁊ ma.l.diffamari.qñqʒ ad accuſandum.vt.C.q accu.non poſ.l.ſi ea.⁊.ff.ð accu.l.cum tutia.qñqʒ q2 reo iminet neceſſitas ꝓficiſcẽdi. ⁊ aduerſarius ē in dolo differẽdi petitionẽ ſuã.vt ſm.not. in.l.vnica.vt.C.vt nemo inuitus agere vel accuſare cogatur.aliquando iterdũ aſſignaſ dilatio cã iſinitatis vitãde vt.ff.de dam.iſec.l.ſi finita in prin.iterdum cã iuriſditõnis

a ¶ Vide ciolare per doc.maxie do.Ber.ſo ſini in.l.iij. §.ex cõtrario.ff.ð ac qui.poſ.

exercẽde.vt.l.de die.in prin.ff.q ſatiſda.cog. Jtẽ ex varijs figuris ciꝝ ⁊ pp caſus emergẽtes.vt.l.ij.ff.de reg.iur. Jtẽ ad ꝓponẽdum opponẽdñ ⁊ ꝓbãdũ pt ſimul aſſignari dilatio.caſus ē no.in iſto.c. Sʒ nũqd in iſta dilatõe includiſ ꝙ ille qui per errorẽ ↄfeſſus ē poſitionẽ aduerſarij ſui debeat eã reuocare ⁊ ꝓbare rẽ aliter ſe habere vĩ ꝙ nõ quia cũ ignoret ſe erraſſe nõ hʒ facultatẽ reuocãdi.vt.J.ð excep. paſtoralẽ.C.de tab.l.generali.C.ð decre.ab ordi.faci.l.ſi. ff.qñ app.ſit.l.j.§.biduũ.ff.ð calum.animus.ff.ð admi.tu. quidam decedẽs.§.exquo inotuit.ff.ð excu.tu.l.quinquaginta. Jn ↄtrariũ vl' ꝙ tp̃s dilatõnũ ↄtinuũ numerat.vt.C. de dila.l.ſiue pars.ſʒ tp̃s ↄtinuũ cedit ignorãti.vt.ff.ð inoff.l.genero.C.ð pſcrip.l.õ.tẽp.l.ſi. So.ille cui ē aſſignatus terminus dʒ eſſe curioſus ⁊ inueſtigare qd ſibi expediat. alſs ſibi iputet.vt.C.ð traſac.l.ſub ꝑtextu poſt aliqñ ſubuenit tñ pp iuſtã ignorãtiã ope reſtitutõis petitiõis viui.ille qui qñ petit reſtitutõez tractat de dãno vitãdo ⁊ eius aduerſarius tractat de lucro captãdo vl' ð pena extorquẽda .C.de ver.obli.l.ad diem. ¶ Scias ꝙ damnum repabile ↄtrio iudicio. Jmpio põt remoueri abſqʒ reſtitutiõe in integrũ.ſcias ſi nõ ſit repabile niſi per reſtitutõez in itegrũ. vbi g̃ a.iterpoſito ſcdo decreto.vt.ff.ð dãno infec.l.ſi finita.§.ſi forte.vel alia diffinitiua a qua ð iure cõi non poſſit appellari.vt.ff.de in integ.reſti.l.diuus. Ex hoc pono talē ↄcluſionẽ ꝙ lʒ ex mero poſſeſſorio ſi appellaſ tñ pp nimiã temeritatẽ iudicis vl' iuſtiſſimam ignorãtiam ptis vel q2 fuit circõuenta dolo aduerſarij põt peti in iteg.reſti.ff.ad treb.ſiue inulto.§.cũ ꝑtor.vbi glo.ſolẽnis.⁊.d.l.diuus.§. nec iſtro.bis vbi glo.ſingularis. ¶ Oppo.dicit tex.ꝙ exceptio falſi põt oppõi.añ ſniam ⁊ poſt. Nã imo videſ ꝙ poſt ſniam nõ poſſit oppõi.vt.C.de fide inſtru.l.ſi. So.ibi ante ſniã fuit exceptio falſi oppoſita plene diſcuſſa ⁊ reprobata.⁊ iõ ſnia trãſiuit in rem iudicatam.adeo ꝙ abſolutoria lata in ciuili excludit criminalẽ.ꝙ ſic probo.litis pẽdẽtia induci ſuſpẽſionem.ergo diffinitiua ſentẽtia parit ꝑpetuã excluſionẽ.C.qñdo ciuil.actio.l.j.ff.vi bo.rap. l.ij.C.ad legẽ aquil.ex morte.C.ad.l.iul.de vi.l.ſiquis a ſe fundũ.ↄiũcta.l.ff.ð excep.l.fundũ ticianũ.⁊.l.fundi.arg.ff. de excuſatio.tuto.l.diximus. Capitulũ autẽ noſtrũ iquãtum loqtur ð poſt ſentẽtiam itelligitur quãdo ante ſentẽtiam queſtio falſi deciſa nõ eſt. ¶ Sed imediate oppo.⁊ videtur quod lata ſnia poſſit excipi de falſo niſi petaſ prius in itegrum reſtitutio.vnde videſ obſtare.ff.de re iudicata.l.diuus.ff.de exceptio.l.qui agnitis. Solu.cõcedo ꝙ obtẽtu falſitatis diffinitiua ſentẽtia non eſt ipſo iure nulla ſed annullanda per reſtitutio.in itegrum fallit vbi teſtes corrupti falſa dixerũt.vt hic. ¶ Jtem fallit vbi falſo ē ꝓbatum per preſentem cõtra abſentem.vt.ff.de iudi.l.ꝑtor. §.marcellus. ¶ Jtem fallit in cauſa capitali.vt.l.ſiquis obrepſerit.ff.de fal. ¶ Jtẽ fallit in decreto ſecũdo qð eſt ipſo iure nullum.vt.C.ne vis fiat ei.l.j.§.hec vba. ¶ Jtẽ fallit i omni interlocutoria que ferſ in executiõem debiti quoniam iudex nõ erat alſs executurus nec facturus.⁊ ſa cit.ff.ad carbo.l.iij.§.puberi.ff.de fideicõ.lib.cum vero.§. ſubuẽtum.⁊.de tuto.⁊ cura.datis ab his.l.tutor ſi petitꝰ. ¶ Oppo.⁊ vl' ꝙ nõ ſit neceſſe ꝓbare.iſta duo.l.ꝙ teſtes corrupti falſa dixerint. Nam ſufficit probare ſolam corruptionem.⁊ arguo ſic.fundamẽtum teſtimonij conſiſtit in duobus.ſ.in iuramẽto ⁊ veritate.ſed teſtis corruptus eſt periurus q2 iurat nõ teſtificari ꝑcio vel precibus.cum ergo probetur periurus ſatis ē ad euertandũ ſuũ teſtimoniũ. Preterea ſatis videſ ꝙ ꝓbeſ ſola falſitas q2 nõ põt dici teſtis ille q deponit falſum.⁊ iõ adijcit dictio falſus ad denotandũ ꝙ eſſentialiter ⁊ ſubſtãtifice nõ ē teſtis.ff. quẽad.teſta.aperiaſ.l.ij.in prin.ff.de fal.ſiqs legatũ.ff. de pe.l.ſiquis aliqd.§.teſtamẽtũ.ff.de ver.ſigni.l.paulus. So.ad iſtas duas oppoſitões.rñdet lr̃a quia dicit ꝙ hoc ↄtingit quia ſanctim ſe aſtrinxerũt ad vtrũqʒ probãdum quaſi dicat.ſecꝰ ſi nõ aſtrinxiſſent ſed ſepatim obieciſſent quodlibʒ de per ſe. ¶ Sʒ qro vñ colligiſ qð aſtrinxerint ſe.rñdeo p vnitatẽ ſermonis q2 intẽtauerũt ꝙ corrupti falſa dixerũt. Nã vnitas ſermonis diuiſionẽ nõ recipit.vt.ff. de vulg.ſubſti.l.iam hoc iure. ¶ Jtẽ verbũ corrupti ē que

di qualitas q̄ intētata debz pbari. Nā ille q qualificat dictuz ſuū qualitate q̄ poſſit ſibi ineſſe ex qua ſurgat effect⁹ ſemper vr̄ ſe aſtrinxiſſe ad illā pbādā etiā ſi excipiēdo pponat q2 deſcēdit ad ſpēm ſpecialiſſimā. Nā nomē falſi eſt gnāle. nomē vo corrupti ē eius ſpēs. ⁊ q intētat gen⁹ ſpecificatū tenet illud pbare in ipſa ſpē ſeu cū ipſa. ff. de iti. actuq3 priua. l. iij. §. hoc aūt a ſupiori. ſed illud nō ē paſtri ctōem ſ3 p naturā interdicti. ff. de inſtito. l. hēbat. ff. vi bo. rap. l. pto2. §. docere. ff. ð adul. l. deniū ciaſſe. §. q tn̄. ⁊ i exceptōe ē caſus ſingularis h̄ ⁊ vix repiet alibi. ¶ Sed imediate opponit q papa ſecerit ſauētinis iniuriā. q2 nō audiebat eos niſi ſe aſtrinxiſſent. nō enim debuit hoc facere papa ex quo ſufficiebat alterutrū. vt dicit. l. illa no. ff. ð appel. ſcio. in ſi. ⁊. l. appellanti. §. nō ſolerēt. So. hoc fecit papa pp p̄ſumptā maliciā ſaventinoꝝ. vel dic q ſponte ſaventini ſe obtulerūt. i. eoꝝ ſindicus q aſtringēdo ſe p̄iudicat dn̄o ſuo qḋ ē no. dignū. ¶ Modo reuoco in dubiuz vtrum ſit verū q ad reprobanduz teſtimonia ſufficiat pbare ꝯtrium. i. rem aliter ſe hr̄e. ⁊ vr̄ q ſic q2 hoc ſufficit ad reprobādū inſtr̄a. ¶ Itē ad reprobādū ppriaz ꝯfeſſionē ⁊ hoc 13 gl. ¶ S3 in ꝯtrium vr̄ q2 iſta eſt reprobatio directa que nō pōt fieri poſt didicita teſtificata. vt in. c. teſtibus. de teſti. in cle. ⁊ ē caſus notabilis iſtius. c. q2 ſi ita excludit priorē ergo ⁊ prior poſteriorē terminia nō mutatio ſ3 iuſtius ē q prior ꝯcludat poſteriorē. q2 in poſteriore formalr̄ ꝯtra timet ſubornatio in priore nō timetur porro ſubornatio ē conatus iproboꝝ. ff. de edē. l. j. §. edicōes. Nō tn̄ dr̄ ſubornatus neq3 inſtructus ille qui ad recum apte teſtificādū ē informatus. vt no. Goſ. in libellis ſuis in titulo ð ſenatuſcon. liboniano. vn̄ teſtis q dicit ſe ſi fuiſſe inſtructū nō intelligit̄ mētiri ſi fuit informatus vel loqueret̄ p vba ꝯgrua ꝑſona iuri ⁊ veritati. ⁊ ꝯſcia ipſi⁹ teſtis qḋ ē no. dignū. facit. ð. de iu. paſtoralis. Nā hoc nō ē peccatū ergo nō piorū q2 p̄iuriū ſine fraude eē nō poſſet. vt. C. de fal. l. nec exitū. ¶ Indirecte aūt bene pn̄t teſtes reprobari poſt didicita teſtificata. q2 nouū. c. ē id qḋ ſup quo principalr̄ deponit̄ nūc qḋ nō erat p̄meditatuz. Itē nec erāt ſup eo iurati vel examinati aliq teſtes licz dependeat ex veteri. ⁊ orīat ex ꝯtra materia. Na quedā licēt p obliquū q̄ n̄ licēt directe. vt. l. j. ff. de auc. tu. ¶ Et ſcias q ſi corruptus dicit falſūz due falſitates ei obijciunt̄. vna ē in thēmate negocij principal'. alia ē in thēmate iuramēti. q2 iurauit deponere nō corruptus. S3 qn̄ prius dixit verū ⁊ nō falſūz. tūc vna tn̄ falſitas ē in eo. rōne tn̄ illi⁹ falſitatis pena legis cornel' iponit̄ ſibi. ergo dicit verū q vidit ⁊ p̄ſta fuit in facti ſubſtātia. ⁊ tn̄ punit̄ ð falſo rōe corruptōis q̄ ꝯſiſtit in p̄mio vel policita ſpe p̄miȷ. vt. ff. de calū. l. q ē t. ¶ Si aūt teſtis dixiſſ3 eē fuiſſe nubuloſum cū eēt ſol. iſtud mēdaciū nō ē adiacens rei teſtificāde q2 nō dz interrogari de nubibus celi vel de curſibus planetaꝝ. neq3 de fumo aere vel angelis. vt not. in. l. j. in ſi. ff. de re. di. ꝯcludit̄ ex his q qualitas que dz diſponere ð ſubiecto vel ei patrocinari vel mouere equitatem iudicio vel actōem informare debz probare tanquā modus. i. adiacēs rei determinate. alr̄ nō. de hoc dic vt plene no. p bar. in. d. l. diuus. ⁊. ff. de pbatio. circa. ⁊ no. in. c. j. ð. de reſcrip. ¶ S3 an probata corruptōe ⁊ lata ſnīa cū petit̄ in integrum reſtō ſit neceſſe pbare q iudex fuerit ſecutus teſtimonia corruptoꝝ teſtium. dic q ſic. vt. C. ſi ex fal. inſtru. l. ij. Et dicit gl. ſatis notabilr̄ qḋ hoc probabit̄ per iudicis aſſertōem. vt no. ff. de iu. ſi ptor. S3 certe ēt per acta pbatur arguēdo a ſufficiēti diuiſione. Nā aut ē plene pbatuz p alios teſtes idoneos ⁊ ꝯſtat q iudex fuerit mot⁹ ex teſtificatōibus veris. aut nō erat pbatum p alios. ⁊ tūc cōſtat q nō erat alias facturus. ⁊ ſic q fuit motus ex falſis atteſtatōibus. q2 alia cā nō potuit eū mouere. ar. ð. de teſti. ſpo. cū ad ſedem. ¶ Sed an poſt ſniam pōt queri de falſo per viam excep. rn̄deo nō dn̄ ceſtōne in integrū conceſſa. ff. de excep. l. exceptōe. ſed bene pōt agi de falſo ad intereſſe. tamē executio ſnīa non impedit̄ quia vt dixi exceptio nō val. Si aūt propoſita ſit accuſatio falſi tūc criminalis interim p̄iudicat ciuili. ſi accuſatorē ipſe victor ſed ipſe non eſt accuſatus ſed ſoli teſtes non impedit̄ executio. vt no. Cy. in. l. j. C. q accu. non poſ. vbi diuo videas.

¶ Quero iſta quārum tēpus poſſunt teſtes accuſari de falſo. rn̄deo vſq3 ad. xx. ānos. inquiri aūt pōt vſq3 ad. xxx. ita dicit glo. vnica in iure. C. de fal. l. querela.ᵃ ſed iſtud vr̄ falſūz q2 nō dz plus durare extraordinariū auxiliuz q̄ ordinariū. ¶ Item q2 ambe vie oriunt̄ a principio ⁊ ex eodem fonte ⁊ ex vna radice. ergo vna p̄ſcriptōe tollūtur. arg. optimū. ff. de tu. ⁊ ra. diſ. l. j. §. in tutela. C. de his qui a non do. ma. l. ſi. ff. vi bo. rap. l. ſi ſeruus. ¶ Oppo. ⁊ videt̄ q duo iſolidū poſſint poſſidere vt duo vſuarij ⁊ duo conſules. vt. l. j. ff. de offi. cōſu. ⁊. l. ſi. ff. vti poſ. Sol. ibi in incorporalibus ⁊ idiuiduis. ſecus i rebus corporeis. vt. ff. ꝯmo. l. ſi vt certo. §. ſi duob⁹ vehiculū. Nam icorporalia nō poſſunt in ſeipſis diuidi ⁊ nō poſſident̄ proprie. vt. ff. de acqr. re. do. l. ſeru⁹. §. icorporales. fallit i vſufructu q2 ē pars dominij. vt. ff. ad. l. fal. l. j. §. ſi vſufructus. ¶ Oppo. q papa debuerit pronūciare vel poſſidetis ita poſſideatis q2 vtraq3 pars probauerat de poſſiōe. vt. C. vti poſ. l. j. Sol. dicit glo. q ideo iudex nō dz ita pnūciare q2 daret gladiuz vtriq3 parti. vt. ff. de ſer. vr. pred. l. in re cōi. dicas q hic probatiōes nō erāt pares. ſ3 ſi probationes eſſent pares aut poſſunt per aliquam diuiſionē ſaluari. ⁊ tūc vterq3 vincit in eo qḋ probat. aut nō poſſunt ſaluari. ⁊ tūc dicūt quidaz q dirimit̄ ſorte. qḋ nō placet gl. in. d. l. j. vti poſſidetis. q2 iudicium ſortitū nō hz locū vbi agit̄ de magnis preiudicio verū vbi eſt dubiū facti ſ3 diuiſiōes aliqn̄ fieri iudiciū ſortium. vt. C. cōia de le. l. ſi. in princ. ⁊. C. qn̄ ⁊ qbus quar. pars debe. l. ij. li. x. Naz nō eſt iuſtū vt opes nr̄as cōmittamus fortuitis caſibus ⁊ icertis. C. de pignor. act. que fortuitis. Item fortuna eſt nutus dei nobis icertus. vel ſi eſt altera natura in celo hn̄s dn̄ium caducoꝝ nō hēmus nos imiſcere de ſuo officio. ¶ Itē ambigua facta cārum nō ſcō ſ3 per diſputatione fori dirimenda ſunt. C. de aduo. diuer. l. aduocati. ¶ Glo. dicit hic q ille vincet qui ad iudicium eſt puocatus cū ſit reus. qḋ eſt no. dignū vt nō ſolum i preparatorijs ſed in deciſorijs habeat inſtar rei. ſed ſi pariter ſe inuicem puocarunt. dicit Ja. but. q res ſequeſtrari ⁊ interdici vtriq3 parti ire ⁊ agere pn̄t ne deueniat̄ ad arma donec ſit cognitum de cauſa proprietatis. arg. optimū. ð. de teſti. ſpo. c. literas. §. ſi. ⁊. c. ex trāſmiſſa. Bar. dicit i. l. j. ff. e. q iudex dz iudicare tanq̄ ſi pbaſſent poſſeſſionem p indiuiſo. nam p ꝯcurſum faciūt ſibi partes. ad hoc gl. or. ð. de teſti. in nr̄a. vbi no. q inter partes cōpetitores res diuidit̄ ſi pōt diuidi q2 p ꝯcurſuz pbationū ⁊ poſſionis faciunt ſibi ptem. dicit̄ in vſibus feu. qḋ apud illū dz interiz eē poſſio p quo ē iuris nālis vel ciuilis p̄ſumptio in. c. ij. ſi de feu. fue. ꝯtro. ſed hec opinio ē contra libelluz vtriuſq3 partis. Itē nō pcedit in icorporalibus. vn̄ alibi dicit glo. ſingularis q in hac parte iudex hz arbitriū ſm̄ conſcientiaz ⁊ p illa parte dz ferre ſniam. vt no. ff. de re iudi. l. duo iudices dati. vel hoc caſu ſi adſit copia pncipis recurret̄ ad pncipē ſic qn̄ qḋ ē inter pares recurrit ad dominuz. vt. ð. de iudi. c. ceterū. Sed ibi ē q2 rāgit eem ⁊ iuriſdi. dn̄i tene opinionē Bar. ¶ Itē ſi vna poſſio reſpicit piam cauſaz. alia nō p̄ualet fauorabilior vt dicit. l. illa notabilis. ff. de manu. l. lege iulia. ¶ S3 quero qd ſi duo nobiles ſint priuilegiati de eodē caſtro nō ſimul ſed ſucceſſiue. rn̄deo primuz priuilegiū p̄fert̄ ſcḋo. vt no. in auc. vt exactōe iſti. dotis. §. is igit̄. ⁊ facit. C. de ſilentiarijs. l. decurionib⁹. lib. xij. vbi ē gl. ſing. hoc ēt ꝯ illa gl. no. q̄ ē. C. de fundis ⁊ ſaltib⁹ rei dn̄ice. l. ſi qua loca. li. xj. vbi gl. dicit q ſcḋz priuilegium p̄ſumitur ipetratū p obreptionē. ⁊ ſi i ſcḋo priuilegio eēnt vba derogatoria gnālia ⁊ inſup eēnt illa vba ex certa ſcīa p̄ſumeretur reſcriptū p iportūitatē obtētū ñ valeret niſi pricepe apponeret hec vba ex certa ſciētia ⁊ ꝓprio motu vt pbatur in illa ſolēni. l. ⁊ no. C. de peti. bo. ſubla. l. j. lib. x. Nā pricepe ipſe nō vult q iniuſtū p̄ualeat iuſto. vt not. in in. c. j. p quos ſiat iueſti. ⁊ p quos reci. coll. x. ſicut eccl̄a q̄ eſt cultrix ⁊ altrix iuſtitie nō dz vnū ſpoliare ⁊ aliū inueſtire ſine cā priuatōis. vt no. in. c. ſi clericus. de feudi alie. ⁊ in. c. j. q ſucceſ. teneantur. eadē rōne. ⁊ ſicut primus nō perdit feudum ita nec eius poſſeſſionem que ſeudo cohēret niſi poſſeſſor conſentiat. facit quod no. in ſimili. ff. de regu. iur.

ᵃ ¶ Vide Bar. conſ. xcviij.

fur. l. nō oʒ cui ꝙ plus ē in fi. glo. ¶ Quero qd operetur
titulus i possessorio retinēde. rñ deo tunc opaſ ꝙ vtraqʒ
ps ꝓbat possidere. ¶ Itē ex antiquitate tituli pſumiſ pos
ſessio antiquior. vt elegāter no. Jac. d are C. de rei vē. quo
tiens. ¶ Itē ex titulo pſumiſ possessio subsecuta. vt. C. d
acqui. poss. l. ij. ¶ Item dignius tanquam dignior trahit
ad se possessionē. vt. ff. d rei ven. l. quedam mulier. ¶ Itē
vt elegāter ait Jaco. butri. in. l. j. C. vti possi. ille q ꝓbauit
de antiquiori possessione ꝓbauit ꝙ aliquo tpe possedit so
lus p acifice nemine inquietāte. vñ nō fuit licitum aduer-
sario incipe eum inqetare ꝓpria auctoritate cū iqetaſ sit
delinquere. vt. ff. pro socio. l. merito. ¶ Idem latius no. ait
.C. de interdic. l. incertū. ꝙ iste nomus qui se asserit possesso
rem nō dicitur proprie possidere ſʒ ē quoddā ire ⁊ agere.
⁊ si pcipiat fructus nō propterea sit possessor qꝛ aliud est
fructus aliud ē possessio. vt. ff. de vsufru. si fur. ⁊ ff. qui. mo.
vsufru. amit. l. pompo. ff. d vsufr. le. l. fundi trebationi. ff. d
fur. l. si apes. §. vlti. ¶ Nota tñ ꝙ si duo probarent d eo
dem principio tpis ⁊ fine tñ per diuersas rōnes. qꝛ vnus
probauit ꝙ arauit ⁊ seminauit. alius ꝓbauit qd fructus
percepit. in quibus ꝯsistit efficacia ⁊ vtilitas posſiōis ille
vr̄ melius probasse. ar. C. fin. regūdoꝝ. l. siqs iop. lʒ i ꝯtrū
faciat qꝛ qui seminauit preuenit i honore. qꝛ vt dictū ē po
tior actus pualet. dicit Aristoteles ꝙ iustum est a fine de
nominari oia ⁊ sepe ꝯtingit ꝙ vnus seminet alius meti-
tur. vt. C. loca l. pretorē. puto tñ ꝙ furtiua expectatio fru
ctuum significat posſionē clādestinā. qꝛ disputabaſ se pos
se expelli. ff. de acqui. pos. l. clam possidere in principio nisi
forte hoc fieret ex iusta cā. puta cā vitandi tumultus vel
maioꝝ mali. vt no. in. l. j. §. interdictū. ff. vti possi. ¶ Quid
dices reus nō turbauit actorem in posſionē in pncipio li
tis qꝛ ignorabat aduersarium possidere ⁊ ꝓtestabaſ se nō
hre aīom turbādi aliquē vt elegāter no. in. l. si duo in pri-
cipio. ff. vti pos. sed lite pendēte cepit turbare nūqd oʒ suc
cūbere ex eadem instantia. Rñdeo sic. ar. ff. d rei vē. l. sināt
§. possidere. ⁊ ē rō qꝛ eo ipso offert se liti ꝙ sufficit in qua
cūqʒ parte iudicij fiat. ⁊ sic turbatio ꝗcūqʒ supueniens
fundat iudicium passiue. actor aūt oʒ possidere tpe lit. ꝯte.
als illa instantia nihil pdest ei. vt isti. d iterdic. § hodie qꝛ
ex psona agentis nicitur iudiciū actiue. vt. ff. si ps hr̄. pe.
l. j. i principio. ¶ Adde dicit Innoc. ꝙ eo ipso ꝙ reꝰ negat
aduersarium possidere dꝛ eū turbare* qꝛ obscurū facit an
actor possideat ēt si ipse reꝰ nō dicat se possidē cū p nega-
tionem fiat reo dubia ⁊ si bōa fide reus neget. vt. ē. d resti.
spo. cū ad sedem. ⁊ l. fi. C. q ad liber. pcla. nō lʒ. facit ergo
reū sola ꝯdictio sm Innoc. ¶ Ex pdictis apper ꝙ posi-
tio dnij adminiculaſ possessorio. sed nō fundat ipsum. Dicit
tñ positio ptinēs non solū q directe ⁊ principalr facit ad
eam. sʒ ēt que qualitercūqʒ adminiculaſ ēt leui presumptio
ne sm Jaco. bu. q ita eleganter no. in. d. l. incerti. testis tñ
nō est interrogādus sup dnio nisi sit productus sup eo. vt
idem no. ait. C. qui legitimam personam. l. momentaria.
¶ Quid dices iudex mādauit ptibus vt litē ꝯtestarentur.
modo reus pro vbis aduersarij obtulit ensem ⁊ interfecit
ipsum. ¶ Quero vtrum heres interfecti possit vincere in
isto possessorio. ⁊ vꝫ ꝙ sic qꝛ possessio defuncti continuaſ
hr̄di iuris fictiōe. vt. ff. q. ex cau. ma. l. cum miles. vbi ē me
lior tex. q sit in iure. ¶ In ꝯtrarium videſ. Nam aut heres n
possidet ⁊ cessat fictio ꝯtinuatiōis qꝛ reqrit duo extrema.
aut possidet ⁊ ē noua possessio ⁊ posterior possessione ad
uersarij. vt. ff. ad exhi. l. de eo. §. fi. pro prima pte facit quia
pro possessore oʒ hri heres qui dolo aduersarij ē ipeditus
vt no. C. de fur. l. si adducta. ¶ Itē iterdicta possunt cedi
ergo ad heredem transmitti. Casus est sing. iuit ū cū gl.
sua. ff. ne qd in loco publico. l. ij. §. idē nerua. Medio aūt
tpe. i. ante aditā hereditatē nemini cōpetit iterdictū qꝛ
hr̄ditas nō possidet. vt. ff. siqs testa. lib. cē ius su. l. j. §. sce-
uola. tum qꝛ nō pōt opitulari dnium cū nemo eo tpe dñs
fuerit. vt. ff. ꝙ vi aut clam. l. deniqʒ. §. quesitum. ſʒ certe ille
tex. videſ determinare ꝙ hr̄di detur vtile dnium interdi-
ctum nec est opus nouo libello qꝛ qū velle euellitur de cor
pore directi ex eodē libello fit ꝯdēnatio. tex. est singu. ff. de
rei ven. l. post acceptum. qꝛ tendūt ad eundē fi. ⁊ ex vna ra

¶ Vide Lud. ro. in cōsil. lix. pe. col. in prin.

dice ꝓfiscūt. ⁊ iō ꝯtinuaſ ⁊ nō absorbeſ. vt. ff. de ifa. l. ser
uus. ⁊ insti. de noxali. l. oia. ⁊ no. p Dy. ff. d aqua plu. ar. l.
qꝫ. qꝫ. §. iulianus. ⁊ p eūdē isti. de ac. §. si. ⁊ no. ꝙ si n̄ fuisset
dño iterfectꝰ. sʒ colonus. p hoc dñs n̄ pderet possessiōēz qꝛ
colonus ē potius organū qꝫ possessor. Casus ē vnicus i lu
re satis notabiſ. ff. de acq. pos. l. si de eo. §. si forte. ¶ Que
rūt doctores vtroqʒ ps ꝓbauit de possessiōe ſʒ nō expecta
ta snia paro que erāt potētior omnio expulit aduersarium
queriſ quid iuris. Specu. dicit ꝙ iste ē vnus modus vin-
cēdi quia ille qui ē expulsus n̄ pōt probare de possissione
quis aduersarius probar. Mirus ꝙ cūʒ via ista habeat in
se cōtumeliam iste expellēs pōt criminaſr accusari. Item
nō facit hoc cum moderamine iculpate tutele. sed excessit
modū. ¶ Itē sua auctoritate ius sibi dixit cum debuerit
expectare sniam. ¶ Itē lite pēdēte nihil debuit inouare.
⁊ ideo iudex oʒ reponere expulsūʒ i pristinum statū dōec
iudiceſ de proprietate. ar. ff. de vsufru. l. eqssimum. ¶ Itēʒ
⁊ si n̄ ager tāqꝫ ā expulsus de possessiōe ager tāquāʒ ex-
pulsus ab actibus possessorijs. ar. ff. de dōs. l. aquilius que
l. ē no. ⁊ oʒ iudex q hāc iniuriam reparat vti pronūciare ⁊
incerte. Ita vlqʒ ad nr̄aʒ sniam tenere. quinimo cōtra ex-
pellētem pſumiſ ꝙ nō ꝯfidat de iusticia. C. d probe. l. via
eius. ¶ Et oppo. papa tulit sniāʒ ⁊ n̄ fecit mētiōem d sin
dico. ergo snia nulla. vt. l. j. C. de sen. ⁊ iterlo. om. iud. So.
aliud i sindico ⁊ similibus. puta in tutore ⁊ curatore. quia
verba possunt cōcipi i persona domini i iudicio sicut i cō
tractu. vt hic ⁊. ff. de cōsti. pecu. l. cum qui. §. si actori. aliud
in simplici procuratore. ff. de actio. ⁊ obliga. l. quicūqʒ ge-
rimus. Uel dic ꝙ canones nō curāt istaʒ subtilitatem sʒ
Ber. vt. ē. de elec. querelam. Juriste enim dicūt ꝙ id qd
oʒ fieri per procuratorem debʒ prius sumere originē cum
ipso ⁊ sine ipso. sed cāoniste dicūt quādo realiter negociū
pertinet ad dominum. ⁊ sm eos ēt verba ꝯtractus possʒ
ꝓcurator ꝯcipere i psona dñi. ¶ Itē qꝛ sm eos hoc ē nu-
dum pactū ꝙ actōem parit omissio ambagibus ⁊ nimia
scrupulositate iuris ciuiſ. certe ius ciuile loquiſ verum
per pūcta rōnis. sed ius canonicū dicit verū per eqtatē na
turalē. vt. ff. si cer. pe. l. certi ꝯditio. §. si nūmos. ¶ Ultimo
qro nūquid possit ꝓbari hec negatiua ꝙ reus fuit absqʒ eo
ꝙ talis possiderit talē rē vi clam vel precario. vel verū pos
sit probari directo per terminos directa ⁊ nō isteʒ e nega-
tiue. ⁊ glo. singularis dicit ꝙ pōt probari. ⁊ pōit praticaʒ
in. l. j. §. j. ff. de iti. actuqʒ pua. sed illam glo. approbat not.
do. Dy. de muleto. nec Ja. de are. i redditiōe cōe testis qꝛ
illa ratio n̄ hn̄ ꝯuenit nāe humane. vt. ff. d ser. l. hui. ⁊ ff. de
ser. vrba. pdio. l. foramē. sed sm gl. probabiſ per remotio
nē actus a sensu ⁊ sensus ab actu ⁊ potētia. sed difficile est
vel dic ꝙ ibi negatiua testis probaſ partim d necessitate
per visum coartātem ⁊ partim p pſumptōem qꝛ vicinus
l. j. §. j. ff. d flu. ⁊ iste ē verus itellectus ⁊ no. ⁊ nisi sensus te
stis qui per eām ꝓbaſ plene cōprehēdat rē de qua agitur
seu factū de quo queriſ nō ꝓbat. vt elegāter no. in. l. lucius.
ff. de ifa. Et scias ꝙ negatiua sensus testis idē est ꝙ igno
rātia. ⁊ iō nihil ꝓbat. sed negatiua alterius actus cadit in
sensum testis ⁊ i probatiōe. vt hn̄ nota. C. de codicil. l. nre
codicillos. Porro ignorātia vt dixi i rubrica nihil aliud
est quā qdā cecitas aie quāʒ mēs formalr nō sentit. vt. C.
de sal. no. l. j. in fi. vñ oia ignorātio ē tāquāʒ tabula rasa in
qua nihil ē pictum vel tāquā archa vacua in qua n̄ est pa
nis. vt. ff. de testa. l. de statu ¶ Opponiſ ille qui intentat
vim turbatiuā vꝫ intētare crimē aduersarij. vt. ff. de acti. ⁊
ob. l. seruus nō in oibus q. l. est in hoc multū no. ergo debʒ
specificare modos turbatōis qꝛ gnalitas parit obscurita
tē. vt. ff. de iniur. l. pretor edixit in principio. Sol. si reus pe-
tit specificare modos turbatōis ⁊ hoc petit an̄ lit. ꝯte. nō
oʒ pcedi sup libello. ſʒ si hoc nō petit qꝛ forte ꝯfidit de iu
sticia sua. tūc pcedit libellus. vt hic. ff. de ana. excep. l. si sʒ
Inno. simile no. C. de accu. l. si accusatoribus. Nam qui d
innocētia cōfidit nō vadit per mēdicata suffragia. sed se
stinat vt vitas ingraſ. vt. ff. ma. l. si fideiussor. §. quedam de
ci pōt ꝙ sicut sunt expr mēdi modi siqs dixerit se iniuriā
passum. ita in ꝓposito. vt. ff. de iniur. l. iniuriarū. §. si. ⁊ ff.
de acti. emphi. l. q pēdēte. si tñ nō specificenſ iudicium nō

Bal. sup. occre.

eſt nullū qꝛ certa ē diffinitio turbationis vꝫ ꝟbo vel facto in dubium reuocare vl' inquietare poſſionē aduerſarij. vt no. ff. qḋ me. cā. l. extat. ⁊ iſtō facit aduerſari⁹ poſſeſſoris pe tire ⁊ agere. Nā in pceſſu tpis p hoc poſſꝫ poſſionē ptē dere. Nā vbi ē corpus ibi ē poſſeſſio. vt no. ff. de ver. ob. l. ſtipulatio iſta. §. hi quoqꝫ. vbi ē gl. cōis. ⁊ p Inn. de pńile gijs cū olim. ⁊ p Archi. vij. q. j. pontifices. ¶ Pone duo pcertāt ḋ poſſeſſiōe retinēda ⁊ inuicē ſe accuſant ḋ vi tur batiua an pcedat accuſatio. rńdeo cuilibet vꝫ licitū forti ficare ſuā poſſeſſiōem ⁊ inferre vim fortificatiuā lꝫ. pēdē. cā ſui iuris tuēdi. ff. de ac. ⁊ ob. l. ſeruus nō in oibus. ⁊ hoc vꝫ itelligi ceſſante dolo vel lata culpa qꝛ leuis ⁊ leuiſſima culpa hic nō puniť criāliter qꝛ poſſeſſio talis qualis excu ſat. ⁊ facit. ff. de reg. iur. l. hoc iure vtiť in pńcipio. ⁊ quod no. Bar. i. l. j. §. fi. ff. ſiqs teſta. lib. eē iuſ. fue. ⁊ idē ē ſi agať ex ſtatuto municipali qꝛ pena ſtatuti ſubrogať loco pene iuris cōis. vt. ff. de re mili. l. qui cum vno. §. q poſt. ⁊ iō ad eoſdem caſus extēdiť ſtatutuꝫ ad quos extēdiť ius cōe ⁊ ad eoſdē reſtringiť. ar. in. l. q̄ſiuis. ff. de in ius vo. vñ ſi ſta tutū dicit ꝙ ſiquis turbauerit in poſſeſſiōe vř ēt ad quaſi poſſeſſionē extēdi. ff. de iureiur. l. ſed ſi poſſeſſori. §. ſꝫ ſi vex ibi tex. notabilis ⁊ vtilis. Bal.

p **Ex tuas.** Si q̄ nolant aliquē filioꝝ eū vt vex filiū tractando ⁊ ita cōiter reputať fili⁹ ē eēſendus lꝫ poſtea mř id neget. ſi ꝯbat cū ꝯſanguinea dicti aſſer ti pńis ſtare mřimoniū pbibeť. h. d. ſcḋa ibi qꝛ ꝟo. ¶ Ca ſus. qḋā iſti⁹ tiburtinēſis ciuis bertā p ſeptēniū tenuit in ꝯcubina. nec pꝛlē ſuſcepit iterim ex eadē. Iſta berta diſceſ ſit ab eo ⁊ inde poſt modicū tpe reuerſa peperit i domo ei⁹ quēdā pueꝝ noie raynaldū quē titius pſatus in ſuū fi liū publice recognouit dicte mulieris deuict⁹ iſtātia. tan dē dicto titio mortuo dict⁹ raynaldus ꝯxit mřimoniū cū ſophia nepte dicti titij petebať iſtud ꝯiugiuꝫ ſepari rōne ꝯſanguinitatꝫ ſꝫ dcā berta dicebať a ſe fuiſſe illuſuꝫ cuꝫ re ꝟa dict⁹ raynaldus ñ eſſꝫ fili⁹ dicti titij. qrebať qd iuris. rńdeť ꝙ ſi ēt dict⁹ titi⁹ ipꝫ publice recognouit i filiū ⁊ fi li⁹ eoꝝ fuerit noiatus ab ambobus ſacro in ꝯtiū pſtito p dictā quondā ꝯcubinā fuiſſe fornicariā nō ē. pſertim qꝛ nemo pōt venire ꝯ̄ id qḋ dilucide aſſueuerit. ⁊ iō ſi papa decreuit dcm̄ mřimoniuꝫ nō tenere. Ibi nec pꝛlē iſta erať quedā leuis pſumptio ꝙ ñ eſſꝫ filius dicti titij qꝛ p ſeptē niū generare ñ potuit ⁊ q̄ńqꝫ leuis occaſio ē magni pon deris. vt. ff. de fideicō. liber. l. ergo. §. ſi ex die. in ꝟ. occaſio ne. vbi gl. parua dicit no. verbū bonū. Ibi diuertēs ⁊ for te in iſto interim cū alio ꝯcubuit qꝛ tñ poteť natus ē po ſtea in domo potuit eſſe ꝯceptus in domo ⁊ ſi aliquādo forte fecit pſumiť in meliorē ptēꝫ. vt dixit alibi tex. ſing. cū poſſit ⁊ illa adultera eē ipubes defunctū pńis habuiſſe ff. de adul. l. miles. §. defuncto. Ibi aſſerui. ff. de ma. teſt. l. vxorem. Ibi publice. i. coram populo ⁊ vicinis. ⁊ facit ad dcm̄ teſtia q dixit ꝙ audiuit publice dici ꝙ pbet famā. ¶ Item ibi ⁊ habitus. i. tractatus ⁊ nutritus. ff. de ꝟ. ob. l. quidam cū filium. Ibi prima facie. i. verboꝝ actuūqꝫ cō ſonātia. Siſt ꝟbuꝫ habes. C. de edic. di. adri. l. fi. in princi. Ibi ꝯſobrinus. no. cognatūem nālem eiā eē ex illicito cō plexu. ⁊ qḋ ita impedit matrimoniū qꝛ nā cōis ē. ar. ff. de accu. l. hos accuſare. §. oibus. ¶ Item verba que nāliter ꝓferunť ciuilitatē nō oſiderāt vt dixit illa. l. no. ff. ḋ cap. di. tutelas. ⁊ facit. ff. de ritu nup. l. non ſolum. §. ſenatus. ⁊ facit. ff. de fil. pſoy. Michael hec tñ non ſunt trahenda ad ciuiles mās. puta ad ſucceſſiones feuda ⁊ dignitates. in illis. n. noie filioꝝ non ꝯtineñ filij ſpurij tanq̄ꝫ abuſiuť. ¶ Sed quid ſi ſtatutū dicit qcunqꝫ interfecerit aliqueꝫ de tali caſate puniať pena duplici ⁊ aliquis iterfecit ſpu rium exinde natū. rńdeo nō intelligiť eſſe de caſate i mā priuilegiata ⁊ exorbitāte a iure cōi. l. ciuiū. ⁊ idē dico i oī materia penali. qꝛ verba ſunt intelligēda ſtricte i penis. ⁊ tñ ſi ſpurius occiderit patreꝫ vel econtrario qꝛ directe offendit legem nature puniref pena patricidij ꝯſiderata ſimplici nā. ⁊ nō eius diſſormitatē q̄ſiq̄ꝫ eū degeneret nā in ſpurio tñ filius ē ⁊ equitas nālis eadē ē. que regulare git interpretationes ſtatutorum. vt dicit. l. illa no. ff. de ex

cu. tuto. l. ſcire opꝫ. §. ⁊ ſi maxime. niſi aliud. l. caueatur ex preſſe qꝛ tunc nō licet verba ⁊ vim legis offendē. ¶ No. ꝙ ille qui nominatus eſt ⁊ habitus vt filius ob vtroqꝫ pa rente preſumitur filius adeo ꝙ ſm̄ iſtam preſumptionem vꝫ ferri ſnīa diffinitiua etiam contra matrimonium ſubſe cutum. ¶ No. ꝙ aſſertum extra iudiciuꝫ tꝫ. ⁊ eſt rō quia nemini preiudicabit. ¶ Item no. ꝙ nemo pōt penitere di cti ſui. ⁊ eſt rō qꝛ ex eo erat ius alteri queſitū. vt. ff. de ver. ob. l. qui rome. §. flauius. no. ꝙ tex. noſter ponderat nati uitatem in loco in domo habitationis ꝯmunis potius q̄ꝫ ꝯceptionē. ⁊ ē rō qꝛ natiuitatis certa ē. ⁊ dico ꝯceptionis eſt icerta ⁊ certū trahit ad ſe icertum. ⁊ qꝛ illa prima ma teria ex toto corrūpiť nec aliqua pars formalis ipſius re manet embrione ſicut nec aliquod ſimplex elemētum. qḋ eſt minima pars rex naturaliū remanet formalř in iſto vt pbiſici dicūt qḋ eis relinquo qui melius itelligūt. Item le gem dicūt ꝙ origo facit domiciliū nō ꝯceptio. ¶ Item il la dř nā que origini pfecte coheret p ſeipſam ⁊ nō p acci dens. hec pbanť. ff. de ver. ob. vbi aūt nō apparet. §. i. ff. de ſta. ho. l. lex nāe. ff. ad municip. l. aſſumptio originis. C. de moni. ⁊ originar. in rubro ⁊ nigro. li. x. C. de incol. ciues. C. de murileg. ⁊ in quo loco. l. j. co. li. dinumeratio ēt dictarū ſit a loco reſidētie nō a loco originis. vt in. c. ſtatutū. §. cuꝫ aūt. de reſcrip. li. vj. vbi ē glo. no. Sꝫ ꝯ̄ vř qꝛ nemo pōt eſſe filius niſi per actum corporeuꝫ. vt. ff. de his qui ſunt ſui vel alie. iur. l. filiuꝫ. Sol. hic actus corporeus dř ⁊ preſumitur interueniſſe ex cohabitatōe viri ⁊ femine licꝫ illa nō fuerit vxor ſed cōcubina. ¶ Scḋo opponiť ⁊ vi ꝙ nō ſit ſtāduꝫ verbis niſi aliud pbeť. vt. C. ḋ pba. nōnullis. ⁊. l. nō epiſto lis. ⁊. l. epiſtola. in pri. ff. de pac. So. dicit glo. ibi iteruene runt ꝟba tñ ſꝫ hic iteruenerūt ꝟba ⁊ ſcā qꝛ tractauerūt eū vt filiū. Itēꝫ cōis opio ⁊ fama. ¶ Opponiť qꝛ difficilis ē ꝓbatio ꝙ aliqs ſit filius⁹ pńis. vt. ff. de cōdi. ⁊ demō. l. lu cius. So. verū ē ꝙ ē difficilis tñ ꝙ nō pt per reum natura dare probari pbať argumētis ⁊ indicijs. arg. ff. de re mil. l. nō dēo. §. a barbaris. ¶ Itē hoc operať h quaſi poſſio filiationis. ar. ff. de lib. cā. l. liberis. §. ſi. Cy. tñ dicit ꝙ in de ciſorijs non ſufficit ſed in preparatorijs indicioꝝ ſic. C. qui accu. nō poſ. l. nō ignorat. ⁊. l. j. ff. fam. her. ad coadiuuan dum cām aliam pbatio ſufficit ēt quo ad deciſorias iſtis. vt. ff. ſi ſer. ven. l. ſicui. §. ſi queratur. ¶ Oppo. dř h ꝙ pńo dicto ē ſtandū. ſꝫ ꝯ̄ titius appellabatur př pńo negauit ſe pſem poſtea ḋuictus blādicijs ꝯcubine ꝯfeſſus ē. ergo di cto priori ſtatur nō poſteriori. ſicut h dř in dicto matris. So. dictū poſteri⁹ nō ſtetit in finib⁹ ꝟbis qꝛ tractauit euꝫ vt filiū. ⁊ in iſto tractatu non iteruenit contrarium. ⁊ dicit glo. ꝙ patris vel matris pietas nō pōt abſcōdi. vt. ꝯ. de pſump. c. afferte. ⁊. ff. qḋ me. cā. iſti qdeꝫ. ¶ Itē maior anil ctus mundi ē př. vt no. ff. de here. iſti. l. qdā cum filiuꝫ. ⁊ fa cit. ff. ſiqs ob cau. teſt. l. iulia. ¶ Oppo. ꝙ nō ſtetur primo dicto mulieris. ſed vltimo qꝛ primū fuit abſqꝫ iuramento ſcḋm cū iuramento ſicut i teſte. vt no. ꝯ. de teſt. cum cauſaꝫ. So. primū dictū erať veriſilé ſcḋꝫ non qꝛ non preſumitur partus ſuppoſitus. Bar. i. l. eos. ff. de fal. dedit ꝯſiliū qḋ ꝯ̄ ſeqtur. Nam cuꝫ qdam mercator egregi⁹ magiſter diuꝫ ſequentiū mercatuꝝ eēt falſo accuſať⁹ ⁊ iculpatus ꝙ occi derat quendā famulū ſuū cū tiolo vegetis pńtibus talib⁹ teſtibus. Bar. dicit ꝙ cū illi teſtes iterrogarētur corā ho neſtis viris vtruꝫ ipſi interfuiſſent necne q dixerūt ſe nihil ſcire nec vnq̄ꝫ viderūt tñ in iudicio iurati ad iſtantiā emu lorum depoſuerunt ꝯ̄rium. dicebať Bar. poſterius teſtio nium non valere. p. l. ff. de fal. l. q falſa vř varia. ⁊ per tex. ⁊ glo. iſtius. c. ¶ In contrariū dicebatur ꝙ imo valebať. Nam primū dictū teſtium fuit extra iudiciū non ſolemne non iuratū non rite receptū. vt i c. teſtibus. de teſtibus. ⁊ ⁊ qñ aliqd fit non rite pōt poſtea fieri ꝯ̄iuꝫ. tex. ē no. ff. ḋ ar. l. qd tñ. ⁊ eſt gl. or. in. d. c. cum cām. ¶ Sꝫ mō q̄ritur q ſunt iſti actus p quos dicaſ hō tractari ut filiū. rńdeo illi qui ꝯſueuerūt circa filiuꝫ exerceri vt alere ipm in domo ⁊ mittere eū ad ſcholas. iſtituere eū in teſtō. facere ſibi veſti menta dřis a familia. ſcribere eū in natalib⁹ filioꝝ ⁊ filia. vt. d. l. qdā cū filiū. q̄ eſt ſingularis in iure ciuili ſm̄ Bar. ¶ Sed qd dices in qōne de facto pńo pr̄ inſtituit aliquē tanq̄ꝫ

¶ Et no dū probādi filiatiōes vi de p. d. alex. cōſi. ccv. in viri. col. vo lu. iiij. cōſi. cvj. volu. j. ⁊ vo. §. dū. i. c. illud. col. ii. de pſump.

tanq̄ verũ filiũ ex vxore postea mutauit testm̄ ⁊ istituit eũ io modica re nõ noiando ipm̄. vt filium. ff. d̄ pba. l. ĩi. §. vlt sed tanq̄ nutritũ in domo nũq̄d possit iãq̄ pteritus rũpe testm̄. ⁊ videt̃ q̄ sic q̄r pr̄ nõ tractauit eum vt iustũ filium. ℂ Item q̄r vi dubitasse an eẽt filius ⁊ sic obtentu dubitatiõis eum quod ãmõ pteriisse. ℂ Item q̄r dubius similis est erranti. sed errorẽ h̄z vitiare. vt. C. d̄ fideicom. l. eã quã. ℂ In ɔ̃rium vi q̄r nõ dz eẽ melioris ɔ̃ditionis filius dubius in rũpẽdo testm̄ q̄̃ certus. vt. ff. de inoffi. testa. l. qui de inofficioso. ℂ Itẽ satisfactum est legi. q̄r iure istitutionis ẽ ei relictum q̄ sufficit etiã si eẽt facta in vno nũmo vel quoq̄z solidõ. vt eleganter no. ff. ad trebel. si q̄a prior. ⁊ ff. de minor. l. deniq̄z §. sed verũ. istaz q̄õnem nõ soluo q̄r pẽdet d̄ fcõ ⁊ est multũ ardua ℂ Oppo. istud vocare ⁊ tractare est res inter alios acta ⁊ nõ cũ ipsa sophia ergo mr̄imonio sophie nõ piudicat. Sol. testes sunt recepti in cã sophie de eo q̄d absq̄z sophia geri potuit. al's nunquaz eẽt possibilis pbatio de facto tertij q̄d ẽ absurdum. vt. C. de posit. desiderium ⁊ ibi p Cy. Itẽ dicit gl. q̄ hoc ẽ pp̄ter ɔnexitatẽ. ℂ Ultimo no. q̄ ɔ̃sanguinitas pluntpne pbata dissoluit mr̄imoniuz s̄m Bar. q̄ verũ est in ɔ̃sumptione legis. secus in ɔ̃sumptione hois q̄r nõ habet loco sufficiẽtis probationis. ℂ De mã istius. c. tractat. ff. de pba. l. j. ⁊ ibi p Ja. bu. ⁊ p Inno. J. qui fil. sint legi. c. transmisse de fil. p̄sby. michael. de pur. ca. accedẽs. xj. q. j. sacerdotib'. ⁊ xxv. q. v. quia restrum. J. de eo qui cog. ɔ̃san. vxo. sue. c. super eo. Et scias q̄ matrimonium dz euidẽtius pbari quã filiatio gl. habes valde no. ff. de rei. possinit. l. j. §. si ea. Bal.

q **Uoniam** cõtra falsam. Judex dz habere notariũ publicũ vel duos idoneos viros ad h̄ electos q̄ scribãt acta iudicij. al's si q̄d vr̄ dubietatis emerserit p superiorẽ puniet̃ nec credet ei sup pcessu nisi inq̄̃tũ per acta vel legitima documenta ɔ̃stabit. Et sunt tres ptes. In p̄ma ponit ɔ̃stõnis cãm. In scda ɔ̃stõnis formam. In tertia pnã. scda ibi statuimus. tertia ibi iudex. ℂ Cãus. cõcilium aĩaduertẽs q̄ p assertionẽ iniq̄ iudicis inocens litigator q̄ nõ põt veram negatiuã pbare cũ negãtis factũ nulla sit p rerũ nãm directa probatio ne falsitas piudicet veritati aut iniquitas pualeat eq̄tati statuit vt tam i ordinario iudicio quã i extraordinario iudex sẽe adhibeat aut publicã si põt h̄re psonã. aut duos viros idoneos q̄ fideliter cõscribãt vniuersa acta iudicij. vz citatiões ⁊ cãpsa q̄ occurrunt ɔ̃peteti ordine ɔ̃scribenda apponẽdo in scripturis loca tp̄a ⁊ psonas de quibus ptes debent h̄re copiaz originali penes scribam remanente vt ad id recurrat si d̄ aliquo dubiet̃. ℂ Item statuit q̄ iudex q̄ hanc ɔ̃stõnem neglexerit obseruare si pp̄ negligẽtiam aliq̄d difficultatẽ emerserit puniat̃ per superiorẽ ⁊ q̄d nõ presumat̃ pro processu nisi quatenus legitima consisterit documentis. ℂ Dicit Innoc. q̄ duobus iudicibus delegatis credit̃ ⁊ duobus scriptoribus. ergo eadẽ rõne vni iudici ⁊ vni scriptori nõ ita in arbitris q̄ nõ gerunt publicã psonam nisi deponãt in figura testium. C. de arbi. l. ne in arbitris. Dicit Inno. q̄ nõ credit̃ duobus testibus vel soli notario si dicit talis sic confessus fuit vel talis testis sic dixit nec fiant coram iudice vel coram alio ad hoc deputato. C. de libe. cã iube mus. ℂ Idẽ ait q̄ iudex põt deputare notariũ p vtroq̄z officio scilicz ⁊ receptoris testiuz ⁊ scriptoris. ⁊ sic se h̄z cõsuetudo. ℂ Idẽ ait q̄ receptio testiũ ⁊ ɔ̃fessio vbicunq̄z fiat siue in p̄ntia iudicis siue nõ. dummodo de mandato iudicis fiat inter acta iudicij computabit̃. ℂ Idem ait q̄ scribe possunt p alium scribere dũmodo se subscribant vel sigillent. ℂ Idem ait q̄ nuncio credit̃ de citatione quia nimis eẽt sumptuosum ptibus si semp tenerentur secum ducere notarium. ℂ Idez ait q̄ receptus vt pcurator nõ tenet̃ post lit. ɔ̃te. pbare mandatum. ℂ Idẽ ait q̄ ex quo originaria sunt semel pducta nõ dz postea edi ea. sz sufficit edere acta. fallit si aduersarius vult reprobare de falso. vt. C. de fide instrumẽ. l. si. Addit Inno. q̄ imo ⁊ post lit. ɔ̃te. dz pbari mandatũ saltem p acta cãe. Innoc. ℂ Caue at enim aduersarius q̄r nõ dz excipere q̄ falsus sit pcurator q̄r tũc haberet pbare suam exceptionez. ff. de excep. in exceptõib'. sz dz dicẽ ne pcedamus i vanũ. doce d̄ mãdato. vt eleg. no. ff. d̄ iniur. sz si vnus. §. pcu. preterea quo ad futuros actuarios ẽ integre. ⁊ vt in eis si h̄re mãdatũ. ⁊ ad de q̄d no. i. c. j. d̄ elec. li. vj. ℂ Idẽ ait q̄ vacillatões testiũ in quo vacillãt dẽbẽt scribi i actis mãdato iudicis ẽ et opinio tabellionis. q̄d ẽ et bñ no. ℂ Idez ait q̄ lz multa cõtineant instr̃m q̄bus oibus notarius dicit se nõ interfuisse intelligit̃ dicere nisi d̄ his q̄ in eodẽ loco a die acta sunt. vñ per instr̃m snie nõ pbat̃ lit. ɔ̃te. pcessisse. Inno. ℂ Idẽ ait papã iudicasse q̄ delegatiões ⁊ subdelegatiões non sunt acta iudicij. cũ fiat nemine petẽte vel p̄ñte. ⁊ hec iõ pbant̃ per sola sigilla delegãtium vel subdelegãtium. ℂ Ex p̄dictis no. q̄ si instr̃o ɔ̃tinet̃ q̄ fui ɔ̃fessus me habuisse. x. a titio numerãte. ⁊ pbet̃ q̄ tũc nõ interuenit pecunia q̄ ideo instr̃m' nõ reddit̃ falsum quia itelligit̃ loqui de eo q̄ tunc tpis nõ interuenit. sed ɔ̃sumũt̃ esse v̈ba enũciatiua siue relatiua ⁊ ẽ bñ no. ℂ Idẽ ait q̄ si ante litem cõtestatam fuit dubitatum de mãdato ⁊ admissus tãquam pcurator q̄ nõ tenet̃ postea firmare personam per satisdatiõez rati q̄r tacite legitimatus vr̃. ℂ Idẽ ait q̄ post sniam exhibẽda sunt acta vt ɔ̃stet de pcessu nisi partes fuerint p̄ñtes. ⁊ nõ sit appellatum. Inno. ℂ Idem ait snia a qua nõ ẽ appellatum valet lz iudex adiecerit q̄r probatus ẽ p. a. ⁊. b. ⁊ visis actis ɔ̃stat nõ eẽ pbatũ. ℂ Idẽ ait acta iudicioz probari posse p testes. ℂ In tex. ibi verã idest ɔ̃tinẽtez veruz vel verã idest merã q̄ nõ h̄z iplicitã affirmatiuã. ℂ Scias eciz q̄ nisi mediũ p q̄d seq̄t̃ ɔ̃clusio sit affirmatiuũ. cõclusio negatiua nõ põt pbari p sensum corporis testis vel tabellionis. ℂ Item tabellio nõ ɔ̃ficit instr̃m nisi de visu ⁊ auditu pp̄rio nõ de gestu. nõ de tactu nõ de odoratu s̄m quosdã. vñ dicit Ber. q̄ sup ɔ̃sanguinitate nõ põt confici instr̃m p q̄d directe pbat̃ ipsa ɔ̃sanguinitas. Nã ɔ̃sanguinitas ẽ quedã qualitas que nõ vr̃ nec tãgi põt. ⁊ si tu dicas põt pcipi auditu. ɔ̃sidero q̄ illud dr̃ pceptibile auditu q̄d voce ɔ̃sistit nõ q̄ vox pdicat q̄r pdicamẽtũ vocis ẽ potius de fama quã de ẽentia. tũ q̄r ɔ̃sanguinitas nõ potuit tũc geritũ q̄r ista vox potius ẽ q̄daz fama. id dr̃ pbr̃ auditu pbari q̄d voce celebrat̃ ⁊ in esse deducit̃ vt pactũ a stipulatõ ⁊ testm̄ nũcupatiuũ. vt. ff. d̄ testa. l. q̄ testã. §. ĩi. d̄ h̄ no. ber. J. de test. scrica. ⁊ ibi bõa gl. Nõ ob. q̄ iterdũ maleficium pbat̃ p istrumẽtũ. vt. l. ne q̄d. ff. de incen. rui. nau. q̄r ibi est speciale. In ista opiniõe et ẽ Jo. an. alibi. v̈bigratia q̄ q̄s nõ sabucet vel q̄ q̄s nõ habeat pulsum lz per regulas naturales iste negatiue subiciãt̃ tactui. Nam vt ait galien' pulsus ẽ preco q̄ nõ mẽtit̃. lz per testes. puta per medicos iste due negatiue probari possunt. vt. l. semel. C. de re mili. li. xij. Ibi per rerum natura. idest per experiẽtiam vel sensum corporis. Nam q̄ nihil ẽ natura nõ sapit. cum autez dicimus ego sensio sciẽtiaz. ⁊ tñ scierũ nihil ẽ improprie loquimur. ⁊ dic vt dixi. C. de proba. actor. Ibi in ordinario iudicio. ordinarium iudicium ẽ tam coraz iudice ordinario quam coram delegato. Judex autẽ ordinarius ẽ qui tz principalem locum iurisditõis. ff. de iurisdi. om. iud. l. ⁊ q̄r. Ibi extraordinario. dicitur extraordinarium dupliciter. vel q̄r põt procedi quolibz ordine nõ seruato vel quia pcedit officio iudicis. vt no. ff. vt in pos. le. l. is a quo. in principio. vñ dicit Ber. q̄ omnis inq̄sitio que fit ex officio iudicis et ad denũciatoem officialis ẽ iudicium extraordinarium q̄d ẽ no. dignum. ⁊ ex hoc verbo no. p pcessuz inq̄sitorio nõ ɔ̃sumi nisi quatenus ex actis appeat. ℂ Hic scias q̄ inq̄sitio sit necessario q̄r statutũ mãdat fieri. ⁊ tũc nõ tollitur p accusatõez supuenientem q̄r ẽ auxiliũ ordinatum a statuto fauore rei publice ⁊ aperta ẽ via inquisitori. vñ amodo nõ curãt de alio. ar. ff. de ɔ̃stab. si post mortẽ. § fi. ⁊ forte hoc casu. s. accusatio q̄r nõ ẽ equũ ex vno pretẽso delicto quẽ subijci diuerso examini coram diuersis iudicibus. sed coram eodem nõ dz cogi his litem ɔ̃testa. ⁊ sic iudex supsedeat in altera in qua vult ⁊ i alia pcedat via sua. Nã querit hic Ber. pone q̄ ea condemnatus. tam super accusatõe q̄̃ sup inq̄sitõe vel denũciatõe officialis. vtrum sufficiat vna solutio. ⁊ dicit Ber. q̄ sic s̄m Dy. ff. de noui ope. nũ. l. pe. de pupillo. §. si in pluribus. Naz cũ vterq̄z sit ad vindictam vnica executio sufficit. vt. l. senat'. ff. d̄ accu.

Bal. sup decre.

b ℂ Uide d. Alex. ɔ̃si. xxxv. col. ij. cũ seq. ⁊ d. Frã. de are. in ɔ̃sil. xlj. in vlti. col.

Digitized by Google

q: q̄libet pena p ſe eſt ſolidi vēdicatoria. z ſi pene eēnt diſ
formes ſiq̄dē ſunt iudices eiuſdē territorij. prima tn̄ ſnīa
executōi mādabit. ar. ff. loca. l. in opis. Scd̄a eim ſnīa in-
quātū aduerſaretˀ ꝯ effectū p̄me nulla eſt. vt no. in. l. j. C.
q̄n p̄uo. nō ē ne. Si aūt ſunt iudices diuerſoꝝ territorioꝝ
tūc puto φ melior ſit ꝯditio occupātis. ar. ff. de noxa. l. ſi
q̄s a multis. Sz qd̄ ſi i capiēdo maleſactorē ſimul ꝯcur-
rāt diuerſa officia q̄ro q̄s dicatˀ occupaſſe. rn̄deo ſi ſūt pa
ria neuter. Et iō in executōe faciēda vterq; cōcurret. vel
ſi ſunt viri diſcreti vnus deferet alteri. vt no. ē. ō reſt. c. pa
ſtoralis. Sz in eodē territorio inferior dz deferre ſupiori.
at in diuerſis territorijs vnus nō ē ſupior altero. niſi ter-
ritoria ſubalternentˀ. vt no. elegāter ff. ō manumiſ. l. apud
eū. ff. ō re iudi. l. ꝯ pupillū. §. ſi. ff. de dā. infec. l. iiij. §. j. z ar.
C. de dona. l. in hac. §. j. C. de officio p̄fecti vr. l. j. e. C. ō of
ficio recto. p̄oincie. l. potioris gradus. Ibi adhibeat. no.
φ nullus tabellio pōt ſcribere acta iudicij niſi de iudicis
mandato. ℂ No. φ tabellio dicitˀ publica pſona. Item
no. φ de actis iudicij nō ē neceſſe φ notarius ſit rogatus
a p̄tibus ſed a iudice eoipſo qd̄ ē ab eo generalr̄ deputa-
tus. ℂ Itē no. φ hic dicitˀ de duobus ſcriptoribus alſbi n̄
reperiri. Immo regl̄r nō valet ſcriptura priuata. vt. C. q
po. in pig. ha. l. ſcripturas. ℂ Dicit Inn. φ nō creditˀ ta-
bellioni niſi addat carentias loci z tēporis cogati inſtrī.
Nam ſi enūciet de alio loco z tēpore nō probat. e dic ve
rum vbi agatˀ de actu p̄ducēdo in eſſe ſed per v̄ba enūcia
tiua bene probatur ꝯfeſſio producētis actus ſi emittuntˀ
principaliter pp ſe. i. non terminantˀ ad aliud. ff. de po. pu-
blis in ſi. Sz ſi incidēter proferuntˀ dicit vna gl. ſing. qd̄ p
bant quo ad excipiēdū z nō quo ad agendū. ff. de rei vē.
l. emptori. §. ancille. e nō ē alibi ita clara. z ff. de lib. le. l. nō
ſoluz. §. ſi liberationes. z. l. j. de excep. do. Ibi duos. no. ta
bellionē fungi loco duorum viroꝝ bone fame. No. vnō
tabellionē ſufficere aliq̄n duo ſi ad diuerſa officia. in auē.
de here. z fal. §. ſi vero abſunt. C. qui teſ. fa. poſ. auē. hac cō
ſultiſſima. §. ſi. aliquādo ad cautelaz ſi ibi fideliter alias
cōmittit falſum. vt. ff. de fal. l. ſiquis obrepſerit. Ibi vni-
uerſa. no. φ tabellio nihil dz obmittere debz etiam ſcribe
re p̄teſtationes que ſiunt apud acta z hoc includitˀ ſub
verbo generali ec̄. vt no. in auē. de tabel. §. nos autem. e
ſcias φ iſti debēt eē p̄tibus nō ſuſpecti. vt ſinglˀariter no.
glo. in auē. de trien. z ſemiſ. §. e qd̄ ſepe. col. iij. Ibi citatio
nes citatio ē primum principiū ſiue primus ingreſſus fu
ture lit. inſti. de pena temere liti. §. ſi. ℂ No. φ q̄druplex
eſt citatio. ſ. an̄ iudicialis. que ſit pro lit. ingreſſu iudicialˀ.
que ſit pro lit. ad vlteriora proceſſu iudicialis. l. p̄emptoria.
poſt iudicialin que ſit poſt ſnīam in articulis oportu-
nis. ℂ Item no. in verbo tēpore φ ſi teſtis iurat vna die
z deponit eadem die vſq; ad noctem nō ē neceſſe φ ſcri-
batur hora. Sed ſi deponit altera die tunc dz ſcribi nō ſo
lum dies iuramēti. ſed etiam dies depoſitionis. z ē ratio
diuerſitatis q: nomen diei ē nomē complexiuū multaruz
horaꝝ quādoq; naturaliū quādoq; emergentiū iuxta na
turam ſeu exigentiā actuū qui geritˀ. Sed vna dies non ē
nomē ꝯplexiuū alterius diei. z ideo oportet per ſe ſcribe-
re diē iuramēti. z per ſe ſcribere diem depoſitōis q: nō ē
vnus actus ꝯtinuus. z ſi tu dicas quare hoc cū depoſitio
trahatˀ retro ad diem iuramēti. Rn̄. illud veruz ē niſi cō-
ditio teſtis medio tempore ſit mutata vt q: de amico fa
ctus ē inimicus. de ſami factus ē infamis vel ecōtrario.
nō eim pn̄t contrarie qualitates e oppoſite diuerſitates
ſimul iungi p aliquā fictōem. vt. ff. ad carbo. l. iij. §. due. ſz
vltis p̄ualet. vt. l. ſi mater. C. ne de ſta. defun. Sz obijcitur
pone φ tp̄e iuramēti erat inimicus. ſz tp̄e quo depoſuit
ceſſauerat inimicitia quomodo pōt hoc cōualeſcere q: ir
ritum eſt. rn̄. vez. diceres ſi eſſz irritū ipſo iure vt ſi teſtis
erat excōicatus ſed teſtimoniū inimici nō eſt irritū ipſo
iure. ſz ope exceptōis e iō cōualeſcere pōt q: ſuperuenit ex-
tremū ꝯfirmās. ar. ff. de pac. l. ſi vnus. §. pactus ne peteret
ſed ſi poſt p̄ſectū teſtimoniū. i. iuramentum z delictuz ſu
perueniret nouum caſus ipedimēti non reſcinditur qd̄ cō
ſumatum eſt. vt. ff. de iſa. l. furti. §. j. vbi de hoc eſt glo. no.
Ibi citationes validas vel inualidas: quia non perti-
net ad tabellionē cognoſcere de valitudine citatōis ſicut
nec de inualitudine teſtamēti vel ꝯtrus. vt. l. ij. ff. quēad. te-
ſta. ape. fallit vbi p̄hibetˀ redigi in ſcriptis. vt in auē. de nō
alie. §. q: v̄o veriſimile. tn̄ vbi nō tz citatio nō tz ſnīa lata
cōtra abſentem. vt no. C. de accu. l. ſi accuſatoribus. nec p̄-
petuatˀ iuriſditio.ᵃ vt no. Archi. de offi. delega. quāuis. lib.
vj. q. vj. nō ita. nec interrumpitˀ p̄ſcriptio. C. ne de ſtatu de
fun. ſi pſ. z. xvj. q. vj. §. hec. de preſcrip. in glo. de foro com-
pe. prepoſuiſti. i ſi. z no. j. de appel. vt debitus. Ibi dilatio
nes. dicit Ber. φ nō tz dilatio niſi ꝯtineat certum ſpatiū
temporis. e no. ſuper hoc v̄bo dilatōem. imo videtˀ φ debe
ant nici abbreuiatōes. Naz cuz q̄s poſſit probare de iure
ſuo vſq; ad ſniam. z iſtud tēpus abbreuiatˀ. vt in. c. indul-
tum. per Hy. de reg. iur. i. vj. ſed poſſe probare vſq; ad ſen
tētiam nō dr̄ dilatio ſed quedam exceptio. aliogn nil poſ
ſit iterim inouari nec aliqua dilatio dari. qd̄ ē falſuz. Illa
aūtē ſola dr̄ dilatio que hz certū p̄ncipium e certum finez
tēporis. z ſic nō ob. oppoſitio i v̄bo viros. Dicit Ber. φ
in actis nō eſt opus teſtium deſcriptōe tn̄ tutius eſt φ po
nātur teſtes. Ibi citatōes. ſupple z ꝯfeſſiōes. Nam iudex
eſt ille q citat. nūcius aūtē eſt ille q intimat. vt. C. de exhi. re.
l. neminem. Item ſupple relatōes. Nam ſi nūcius nō retu
lit iudex nō poteſt ad vlteriora procedere. vt no. Ber. ff.
de ꝯdi. e demon. l. multum intereſt. niſi vtraq; parte p̄ñte
ff. de re iu. de vno quoq;. Ibi recuſatōes. dicit Ber. φ iu-
dicis recuſatio danda eſt i ſcriptis. Ibi exceptiones. dicit
Ber. φ exceptio dāda eſt i ſcriptis. Ibi reſpōſiōes. dicit
Ber. φ iterrogatio z reſpōſio dz fieri ad petitionem par-
tis. Ibi iterrogatiōes. dicit Ber. φ niſi pars ponat ſue
iterrogatōi ſi eſt rn̄dēdum qd̄ no. ℂ Idem ait φ ſi iura-
tum eſt de v̄itate dicēda rn̄dere dz per ſic vl' per nō. ſed ſi
eſt iuratū ſimplr̄ de calūnia dz rn̄deri per credit vel ſi cre
dit. tene mēti. ℂ Idem ait φ iudicis nō eſt ponere ſed in
terrogare. ℂ In verba ꝯfeſſiones. dicit Ber. φ ēt tacita
ꝯfeſſio dz ſcribi hoc modo talis iterrogatus noluit rn̄deri
qd̄ nō. Dicit Ber. φ p directā negationez ſit litis ꝯteſta.
ſecus ſi per īdirectā. i. excipiēdo. e eſt rō q: excipere p̄ſu
mitˀ agere ſed nemo an̄ litē ꝯte. dr̄ agere p̄prie loquendo.
vt dicit glo. ſing. ff. de pecu. l. q poſtea. z q excipit ꝯe exci-
piēdo tacite petere ſe abſolui. qd̄ etiaz expreſſe petere po
teſt. glo. habes no. ff. de inius vocan. l. libertus. Ibi reſpō-
ſiones. dicit Ber. φ ad interrogatōez factā per eſt vl' ad
dz rn̄deri per eſt vel nō. ſi aūt per credit vel non dz rn̄deri
per credit vel nō. qd̄ no. ℂ Idē ait φ ois confeſſio p̄t re-
uocari errore. Ibi inſtroꝝ z ibi renūciationis. dicit Ber.
φ poſt ꝯcluſum vel renūciatum in cā nihil pōt probari ēt
per inſtrā nec ēt produci quicquā. qd̄ bene no. Ibi interlo
cutiones. dicit Ber. φ interlocutoria pōt fieri viua voce
cū poſtea dz redigi in ſcriptis. Ibi z tēpora. dicit Ber. φ
acta debent plene edi cum die e conſule. Item ea ſcripta
q: ſunt fundamenta iuriſditionis qd̄ tene bene mēti. Ibi
recuſationes. dicit Ber. φ p̄ceſſus iudicis recuſati factus
recuſatiōe pendēte eſt ipſo iure nullus. allegat. l. ſatis no.
C. ſi quacūq; p̄ditus p̄tāte. l. j. qd̄ veruz eſt ſi fiat poſt ele-
ctionē arbitroꝝ. ſed ſi ante valet z p̄t appellari nō obſtan
te. l. ꝯtraria q: ibi eſt ſpāle q: non ſolū iudex ibi erat ſuſpe
ctus ſed terribilis litigatori. ℂ Item ibi erat ſuſpitio iurˀ.
z de iure conclude φ ſi exceptio ſuſpitionis non idiget p̄-
batōe proceſſus poſtea factus eſt nullus ipſo iure. qd̄ no.
Ibi ꝯperenti ordine. no. ſcripturas eſſe congruo ordine ſi
tuandas z non prepoſterandas. Ibi loca e tempora. nota
locum z tēpus debere apponi in ſcriptura ēt ſcripta non
per manū tabellionis ſed bonoꝝ viroꝝ. non ob. ff. de pig.
l. cum tabernā. §. idē queſiit. q: ibi erat ſcriptura domeſti
ca hic forenſis. Rō aūt quare dz apponi locus z tempus
in inſtrumentis eſt q: circūſcriptio loci z tēporis reddit
rem magis certā ſine aūt iſtis eſſet ſcriptura generalis z
ambigua z nō poſſet reprobari. quod eſt valde abſurdū.
ℂ Item pp dr̄iam loci z tēporis ſepe diuerſa iura ſtatu-
untur. ff. de neg. ge. cū actū. e de no. op. nū. non ſolū. §. ſed
vt p̄bari. ff. de peti. here. ſi poſt morā. z no. in. c. abbate. de
re indi. in gl. ſatis notabili. z. C. de ꝯben. z cōmir. ſtipu. l.
optimā. Ibi tribuantˀ. no. φ q̄cquid eſt de actibus dz edi
p̄tibus

a ℂ Ad citatio nulla nō inducat p̄uētionē in dicij nec p̄occupatōez iuriſditōis. adde φ p̄bat i. c. propoſuiſti i v̄bo legitime citatuſ e ibi not. omnes z ibi canoniſte dant q̄dā alia ſimilia q̄ e etiaz alia adducit I. ad. ro. vbi ita ꝯclˀuit in conſ. cccxij.

partibus. Ibi penes ſcriptores. not. originalia nemini tradenda. Ibi per hoc. not. recurri ad prothocollum ⁊ ibi debere ſtari ⁊ nõ exẽplis. ¶ Et no. ꝙ ex originali idem notarius q̄ fuit rogatus põt ſumere originalia vult ñ diſcordãdo in aliquo ab originali primitivo vt hic. Nã ſepe expedit ſepius edere. vt. ff. de eden. l. vbi. §. hec vox. Si aũt alius notarius ſumat exemplum idẽ niet qui ſemel ſumpſit põt ſepius ſumere ex ipſo primo exemplo ſumpto cũ auctoritate iudicis. vt. ff. de adminiſt. tuto. l. cirographis in principio. vbi eſt bona glo. alius aũt notari⁹ exẽplo nõ pt ſumere exẽplũ et cũ auctoritate iudicis qꝛ hoc eſt ſiſe auditu. auditus. n. illud teſtimonium nõ valet. de hoc p Cy. .C. de diver. reſcrip. l. ſi quis. Notarius ſcribẽs ſe facere procuratorem probat ꝯtra ſe nõ per ſe. bar. i. l. ij. ff. de ſtip. ſer. ſi alia acceptat ꝓbat ẽt p ſe. vt ff. depo. l. publia. §. ſe. ſi idẽ ſit ptãs ⁊ notarius põt ſcribere acta ſua ſi eſt conſuetudo caſtri vel ville alias nõ. Dicit bar. in. l. ij. ff. de ſtip. ſer. ⁊ ſic ꝯſuetudo caſtri vel ville dant ſibi iſtam ptãtẽ ſcribẽdi qꝛ parue cauſe ſunt. Ibi neglexerit. no. iudicem ẽt inquiſitorẽ qui non facit ſcribi acta per ordinem puniri de negligentia arbitrio iudicis ꝙ eſt not. dignum. Et iõ in libello ponitur ꝙ iudex puniat inquanto bono viro videbit equum. Ibi per ſuperiorez. no. qꝛ dꝫ ſindicare officiales quibus ſupior eoꝝ. Ibi proceſſu ꝓcedere ptinet ad ptes in his q̄ concernunt ipſas. ſniare pertinet ad iudicem. vñ iſta lr̃a dicit ꝙ nõ pſumat ꝓ ꝓceſſu tñ nõ dicit ꝙ nõ pſumit p ſnia. Nã ꝯſtat de ꝓceſſu preſumit p ſnia. vt no. Dy. in. c. qꝺ quis mandatũ de reg. iur. li. vi. Nã iudex in ꝓnũciãdo ſemp pſumit habere deum pꝰ oculis. vt. l. ſi C. ad. l. iul. repe. ⁊ non ſolum iudex ſꝫ ẽt arbiter ⁊ arbitrator. vt no. Dy. in ꝯſilio ſnia i conſilio ꝙ icipit theolomeus maurẽs. ¶ Et cõtra de ꝙ pro iudice pſumitur ꝙ recte. ſed nõ ꝙ iuſte. vt not. ff. de acq. poſ. iuſte. primũ fallit pp vitium tenũciatõis. vt di cit illa. l. ſing. ff. de excu. tuto. l. q teſt õ. ſcdm fallit qñ pteo fuerunt pñtes tẽpore ſnie ⁊ nullꝰ appellauit. Non pſumũtur omnia ſolẽniter acta. vt no. in. l. j. C. de fide inſtru. ⁊ iure haſte fiſ. li. x. ⁊ eſt tex. expreſſus quem glo. hic allegat. no. C. de rela. l. j. ⁊ ff qñ ap. ſit. l. ſi. ⁊ ibi per bart. No. vnum ſingularem caſum in quo dꝫ fieri ius ſummariũ nõ oblato libello. ſed executiue vt qñ fiſcus occupauit bona debitoris mei delinquẽtis. vt no. in. l. reo q̄. §. i. ff de iure fiſci. ⁊ ibi p Bar. ⁊ in. c. ex lr̃is. de. ei. vbi ẽ tex. no. ¶ Itez fallit qñ ſnia eſt multũ antiqua ⁊ tũc pſumit ꝓ ꝓceſſu. vt no. Cy. C. de ꝓba. l. ſolẽnibus. Itẽ fallit qñ acta ſunt ꝯbuſta caſu fortuito vel alr̃ deperdita ſicut ſepe ꝯtingit qñ ciuitates mutãt ſtatũ ⁊ ſcripture archiuy deſtruunt. ⁊ hoc dicit hic quedã gl. Ber. q̄ eſt valde notabilis ⁊ ſꝫ ꝓdicta dꝫ intelligi. c. ⁊ i pñtia. ꝺ. de renũ. ⁊ qꝺ no. per Inno. hic. ⁊ ꝺ. ne offi. dele. cũ in iur. ⁊ ꝺ. de eo q fur. ord. ſuſce. innouit. ⁊ ꝺ. de reſti ſpolia. cũ ad ſedẽ. Nã ꝓ iudice pſumit verũ eẽ acta patiuntur alr̃ ſecus. tex. eſt hic no. ⁊ quã plura alia vide p Bar. ff. de ver. ob. l. ſcıẽdũ. ⁊ no ꝙ Ber. nõ ꝯdicit Inno. qꝛ Inno. nõ dicit ꝙ non appellare firmet ſniam ꝯ nullitatez. hoc eñi vix põt fieri p pactũ. ar. C. cõia vtriuſqꝫ iudi. l. ij. vbi de hoc eſt bona glo. ſed dicit ꝙ appellare nõ inducit pſumptionem validitatis ſnie ⁊ actoꝝ. ⁊ tñ ſatet Inn ꝙ p ṽba ſnie repilogãtia acta nõ ꝓbantur ipſa acta interueniſſe q̄ dudum ante ſniaz interuenire debuerũt qꝛ ſcriptura nõ ꝓbat niſi ea q̄ gerunt eo loco ⁊ tpe cũ locus ⁊ tps ſit de ſubſtãtia vt dr̃ hic in tex. ¶ Dicit Innocẽ. ꝙ nõ credit tabellioni niſi ad dat coherẽtias loci ⁊ tpis totaliter. Nã ſi enũciet de alio loco ⁊ tpe nõ ꝓbat ⁊ dicit ꝙ ubi agit de actu ꝓducendo ineſſe ſed p ṽba enũciatiua ñ ꝓbat ꝯfeſſio ꝓcedẽtis actus ſi emittunt pricipalr̃ ꝓp ⁊ non terminant ad aliud vt ff depoſi. l. publia in fi. Sed ſi ſcidenter proferunt dicit vna glo. ſing. quo ad excipiendum ⁊ nõ quo ad agẽdũ. vt no. ff. ꝺ rei ven. l. impro:. §. ancilla ⁊ nõ eſt alibi ita clare. ⁊ ff. de libe. lega. l. nõ ſolũ. §. ſi liberationis. ⁊ i. l. penul ff de excep. doli. ¶ Porro ſolennitas ꝯtrãs ⁊ intrinſeca bñ pſumit qꝛ eſt pars eiuſdez actus ſed remota nõ pſumit ex vi relatiõis ad aliud actum. ſed ex vi taciti ꝯſenſus nõ appellãtio nec ꝯdicẽtia qꝛ ẽ pars eiuſdẽ act⁹ ⁊ iõ ꝯdicere dꝫ ⁊ ꝓteſtari ⁊ tũc lꝫ ñ appellet nõ pſumit ꝓ ꝓceſſu. vt C. ꝺ ar. l. cũ antea. Ibi veritati ⁊ eqtati. no. duos lapides angulares ṽitatẽ ⁊ eqtatẽ. ꝓeoꝝ. ff. de offi. pꝯſi. illicitas. §. ṽitas. ff. de in iie. reſti. ꝺes ff. ꝺ eo ꝙ cer. lo. ꝙ ſi ephesi. ¶ Itẽ no. ꝙ. ꝺ. dicit ꝙ iudices debẽt eẽ honeſti ⁊ diſcreti. Ibi partibus. no. de actis iudicij ñ debere ſiiy copiam niſi partib⁹. i. litigãtib⁹ vel ius litigãdi hñtib⁹ pro ſua intereẽ de quo debẽt docere. vt. ꝺ. de teſti. c. veniẽs. ff. de inoffi. teſt. a. ſi ſuſpecta. ⁊ ibi no. ⁊ adde qꝺ no. Innoc. ꝺ. de fide inſtru. c. perpetuus. Ibi idoneos. i. bone opinionis ⁊ fame alias nõ poſſent ſcribere acta. notarius aũt publicus bñ poſſet ſcribere donec tolleret i officio. vt no. Innoc. i. ꝺ. de hereticis fraternitatis. dicit Ber. ꝙ officium tabellionatus nõ ẽ dignitas. hoc etiam dicit gl. .C. de decurio. vniuerſas. ⁊ ideo poteſt ꝯficere inſtr̃a. vt ipſe no. ff. ad. l. iu. repe. l. eadem ꝙ intelligo niſi ſit periurus quia falſum cõmiſerit. vt in auc. de queſto. §. ſi. etiam ſi ſuperior ei indulxerit penam. ſed nõ famam. vt no. in. l. ij. §. miles. ff. de his qui no. iſa. ⁊ l. qui cuz vno. ff. de re mili. vbi ſunt hõe glo. ¶ Quero quidam falſo dicitauit. ſꝫ notari⁹ bõa fide ſcripſit. mideo ipſe põitur nõ notarius. vt. ff. ꝺ fal. ſi quis obrepſerit. per Bart. ⁊ ẽ ratio quia dicta re ẽ delictum de per ſe ſubſiſtẽs. vñ glo. dicit no. illicite dictãtem puniri. nõ tamẽ dẽ ꝙ illicite ſcribit vel dictat pẽa falſi cohercet niſi veritas mutetur. vt ſingulariter no. i auc. de nõ alie. §. quia vero. No. ꝙ oẽs actus iudicij habẽt ꝓpria nomina ⁊ diſcreta officia ⁊ vnus nõ fungit vice alterius de hoc no. in. c. ſepe. de ṽbo. ſig. i clemẽ. Item no. ꝙ i iudicijs paruus error in primo magnus fit i fine. ⁊ ẽ verbuz ariſtotelis in libro celi ⁊ mũdi. ⁊ ideo prudẽs aduocat⁹ nõ curat ad actum. ſed intrinſeca linea cordis totũ metiat opus. vt dicit Goff. in poetria nouella. ¶ Item ſcias ꝙ dictio ⁊c. ꝙ ſi ẽ lõga idem ẽ dicere ꝙ reliqua ⁊ põitur extẽſiue. Si vero ẽ breuis ⁊ refert ſe ad precedẽtia põitur relatiue vel repilogatiue. vt. l. gallus. §. recte. ff. de libe. ⁊ poſthu. ⁊ hoc ſi refert ſe ad precedentia. ſed ſi poſt dictiõez ⁊c. ſequatur relatiuum que ⁊ addit ſpeciei reſtrigit. ff. de leg. iij. l. ea adiectio. ſed ſi iūgatꝰ generi ẽ regula generalis. vt hic. ⁊ C. de liber. preter. auẽ. ex cauſa. ⁊ ff. ſi pars here. pete. l. illõ ſin fi. vbi icludit omnia neceſſaria ſub breui loco ſuo dictio ⁊c. aut oppõitur ſup oratiõe imperfecta ⁊ eam ꝯficere. vt dcã. l. gallus. ¶ Item ſi iter perfectam ⁊ imperfectã ꝯficit imperfectã. Sꝫ ſi appõit circa res ſignificat eas res q̄ naturalr̃ inſunt vel coherẽt nõ alr̃. Ibi documẽta. ſed an acta poſſint probari per teſtes. tñdeo ſic. vt. ꝺ. de teſti. Albericus ⁊ ẽ tex. notabilis cũ glo. ſua. C. de hereticis. l. qm̃. ⁊ ff. de excuſa. tu o. l. ſcire dꝫ. §. dꝫ. ⁊ C. de fide inſtru. l. ſicut iniquum. ⁊ quod no. per Cy. i auẽ. ſi quis i aliquo documẽto. ¶ Et no. ꝙ id qꝺ nõ reperit ſcriptum vel probatũ pro omiſſo debꝫ haberi. ¶ Item nota negatiuam probari a ꝯtrario ſenſu. ṽbi gr̃a. video hoc adeẽ. ergo a ꝯtrario ſenſu video ꝯtrarium abeſſe. ff. de fideiuſſo. l. fideiuſſores magiſtratuũ. §. nec aurelio. ⁊ C. ſi cer. pe. l. ſi. ⁊ repete ꝙ d in ſuperius ꝙ negatiue ꝯcluſiões poſſunt probari niſi per mediam affirmatiuam loquẽdo de ꝓbatõe teſtimoniali. ⁊ ñ de ſilogiſtica argumẽtatõe ſeu diſputatione intellectuali. ¶ Oppo. ⁊ videt ꝙ negatiua poſſit probari. vt. ꝺ. eo. ti. c. ternio loco. So. ibi erat coartata. vel dic vt opp. ꝙ reqrãt duo tabelliões. vt i auẽ. de hered. ⁊ falci. §. ſi vero abſunt. Solu. expone vt ibi no. ¶ Oppo. ꝙ tabellio nõ equiualeat duobus teſtibus cum vnus teſtis iſtrumẽtalis ⁊ numerarius fidez iſtrumẽti faciat vacillare. vt. l. j. in fi. ff. quẽ ad. teſta. ape. So. dic vt ibi no. ⁊ C. ꝺ fal. l. ſi quis decurio. ¶ Opp. ꝙ vox mortua tabellionis ꝓbat ſolemnitatem. vij. teſtiũ. vt. C. de fideiuſ. l. qõnẽ. So. dic vt ibi no. p glo. ⁊ alr̃. ¶ Quero an iſti duumuiri. i. duo viri teneant iurate ſuũ offiñ legalr̃ exercere. dicũt hic doc. ꝙ nõ qꝛ nõ reperit lege cautum pro quibus facit glo. ord. l. prĩa i pricipio. ff. de ved. iſpi. tu dic ꝯ. nã ſi iurat tabellio i ſui creatõe ⁊ argentarius i ſua matriculatõe ⁊ miles in ſua promotõe ⁊ alr̃ tãquam pꝰati habent. vt no. C. de offi. magiſtri mil. l. eos i glo. ſingulari. ⁊ ff. de edi. l. q dam. §. nũmularios. vbi glo. ſolemn. ergo ⁊ iſti duũuiri q ſuccedũt loco tabelliõis iſtud autem iuramẽtuz ſufficit preſtari ipſi iudici ẽt i abſ Bal. ſup decre.

a ¶ Vide Abb. ꝯſi. clx. ij. dub. vol. ij. ⁊ p. d. ꝯſe lip. l. eccleſia ſci. Marie colũ. xij. verſ. no. de collibus.

ſta ptium.nō ergo iurauit tanq̃ teſtis.q2 tūc debēt pars citari ⁊ ita intelligit̃.d.gl.de ven.inſpi. ¶ Quero an iſti duūuiri efficiant per h tabelliones cāe.rn̄deo nō ſed ſunt ſimplices ſcribe. ¶ Et iō ſi ſtatutū dicēt q̄ tabellōi falſos cōmittēti amputaret̃ manus.iſti nō ɔprebenderētur in vbis ſtatuti q2 nemo pt̄ veꝛ tabellionē creare niſi ſol⁹ princeps vel ab eo hāc ptātē habentes.vt no.Jnn.J.de fide inſtru.cum.p.tabellio.nec ēt pt̄ dici ſimilis caſus cum diſtinguat̃ tanq̃ caſus oppoſitus p dicrōez aut. Sz nunquid iſta ſcriptura iſtoꝝ duoꝝ viroꝝ facit fidē vbicūq3 pducat̃ in toto mūdo.rn̄.ſic caſus ē no.hic. Sz ecce nō credit̃ codici vnius mercatoris ad plenā fidē.ſed qd ſi ē codex pluriū mercatoꝝ vt̃ credendū.ar.ff.de eden.ſiquis ex argētariis.§.j. Sz ibi nō dr̄ q̄ debeat credi ſz dʒ edi.dic q̄ ſi ſcriptura vnius mercatoris faciat ſemiplenā pbationē3 ſcriptura duoꝝ faciat plenā ſiue vterq3 ſcripſerit ali⁹ ſubſcripſerit vel ſigillauerit tex.eſt ſolēnis in.d.§.j.⁊ qd̄ ibi no.per Guil.de cu.dicit Ber.q̄ ɔfeſſio tacita dʒ ſcribi in actis.ſed an ille qui nō vult litē ɔteſtari videat̃ tacite ɔfiteri.rn̄.nō vt elegāter no.Jac.de are.in.l.j.§.q verbo.ff.de ven.inſpi.tn̄ pōt detineri in carcere donec reſpōdeat.tex.ē no.C.quō ⁊ qn̄ iud.l.ɔſentaneū. ¶ Et ſcias q̄ ɔteſtatio litis.alia eſt plena.i.hīncinde.alia ſemiplena vt qn̄ actor tm̄ lit.ɔte.abſente reo.vt.C.in rem actio.l.ij.vel qn̄ reus tm̄ lit.ɔte.abſente reo.vt.C.quō ⁊ qn̄ iud.in auc.qui ſemel. ¶ Jtē qn̄ qs rn̄det inq̃ſitōi.vt.S.vt lit.nō ɔte.qm̄ nō rn̄dēdo ɔteſtat̃ litē ⁊ nō pōt deinceps opponere declinatorias fori.vt.ff.de adul.l.ſi maritus.§.pſcriptōes ⁊.ff.de pub.iud.l.q reus.⁊ iō poſt rn̄ſionē rei non audit̃ in criali reus recuſans.nā ſi actor dicat nolo rn̄dere reus nō pōt dicere ſi nō rn̄deris declino iuriſdictōem.q2 ſopita ē hec declinatoria.⁊ nūc itelligis.l.negāda.C.q accu.nō poſ. ¶ Jtem intelligis rōnem quare poſt lit.ɔte.nō cogitur actor rn̄dere libello recōuentionis q2 non ē ei pudiciale ſi non rn̄det. ¶ Ultimo no.q̄ mora litis ɔteſtande iuriſdictionē ppetuat.vt ff.ſiquis cau.l.ſi cū.in fi.⁊ non eſt alibi.vbi aūt nō fit ɔteſtatio nec plura nec ſemiplena q̄ ē p litis nam ⁊ nō p accidēs.tunc nō dicit̃ lis ɔteſtata ſed lit.ɔtrouerſia.vt in.c.diſpendioſam.de iudi.in cle.ſed vbi ad maliciam ɔtumacis ſuperandū habet̃ tunc lis pro cōteſtata inter ptes requirit̃ vera lit.ɔte.vt.C.de temp.ap.l.ſi.§.illud.C.ne liceat in vna eadēq3 cauſa.l.j.⁊ qd̄ no.J.qui ſi.ſint leg.p venerabilē.per Ber. ¶ Quero vtruʒ in actibus qui fiunt in iudicio reqrant̃ teſtes.rn̄.nō.vt.C.de do.l.donatōibus.q2 pn̄tia iudicis de quo notarius teſtificat̃.alſ eīm nō valeret ſcriptura loco teſtium habet̃.tn̄ ſi ē talis actus q totū negociū determinet ɔſulo qd̄ habeant̃ duos teſtes.ar.C.d teſta.dīuʒ.⁊ hic i vbo pſonas. ¶ Quero quid ē citatio.rn̄.vocatio in ius.ff.de in ius vo.l.j.hoc nō dʒ fieri p nūciū niſi mandato iudicis[a].C.de exhi.reis l.neminē.⁊ ē rō q2 dʒ ɔtinere terminuʒ cuius aſſignatio ad ſolū iudicē ptinet q2 in arbitrio iudicis eſt. ¶ Quero quid ē dilatio.rn̄.ē termini aſſignatio de pcipti via qs te neat ſe defendere. ¶ Quero quid ē recuſatio.rn̄.ſuſpecti allegatio. ¶ Quero an ſine interrogatione valeat rn̄ſio rn̄.ſic.vt.l.ſine.ff.de interro.act.vē. ¶ Quero qd ē ɔfeſſio rn̄.ſine implicita ɔdictōe ɔſenſio. ¶ Quero qd ē exceptio.rn̄.ē obiectio ad excludēduʒ agētē. ¶ Quero an relatōi nuncij debeat credi.rn̄.ſic alias fruſtra referret ſi ei nō crederet̃.⁊ hoc veꝛ ſi citatus nō neget.ſi aūt neget quāta fides ē adhibenda cōmuni arbitrio iudicis.qd ſi citatus dicit nolo venire nūqd q̄ ita dixit probat̃ p relatōem nūcij.qda dicūt q̄ nō q2 nō ptinet ad actū cōmiſſionis.qdā dicūt q̄ ſic q2 ē de appēdicijs.dic tu vt.J.de ap.cū parati.ſz quare nō credit̃ iudici ⁊ creditur nūcio.rn̄.q2 iudex nō dʒ eē iudex ⁊ teſtis ⁊ nūcius eſt teſtis actus ſibi cōmiſſi.ſʒ qd ſi nūcius nō retulit iudici rn̄ ambaſiatā ſecit.dicit Ber.nō valere q2 iudici ignorāti nō ē apta cognitio ff.de ɔdi.⁊ demon multā itereſt p Ber. ¶ Quero an ſit neceſſe pducere inſtr̄a.rn̄deo hic videt̃ caſus expſſus qd̄ ſic in verbo pducētes.idez in teſtibus. ¶ Quero an inſtr̄m venditōis pductū efficiat̃ de actis.rn̄.vēditio ñ efficit̃ de actis ſed productio inſtr̄i ſic.ſm̄ Jnn.⁊ iō pductio dʒ edi cum dic ⁊ ɔſule ſed vēditio nō. ¶ Quero an requirit̃ pemptoriū.rn̄.quo ad refectionē expēſaꝝ ſufficit vna citatio ſʒ nō quo ad miſſionē in poſ.vel diffinitiuā.⁊ no.glo. ¶ Quero an ſit idē renūciatio ⁊ ɔcluſio.⁊ tex.vt̃ hic q̄ non.dic vt.S.de cā poſ.paſtoralis. ¶ Quero an iudex ex qualibʒ culpa faciat litem ſuam.glo.dicit q̄ ſic.tu dic cōmitti arbitrio iudicis.vt.l.ſi iudex.de var.cogni. ¶ Quero an iudex vel arbiter ex negligētia faciat litem ſuā.rn̄.ſic.de edē.argētari⁹.cū aūt.C.d pac.l.pe.ff.d dam.infec.l.iiij.§.cū aūt.de queſto.§.ſup hoc. ¶ Quero an inq̃ſitor q temere iquiſiuit teneat̃ ad itereſſe ptis.rn̄.ſic.tex.eſt no.C.de excuſa.tuto.l.ſeueriter. ¶ Jdem tabellio.C.d mag.cōue.l.ſi.que eſt multū.l.notabilis ad hoc. ¶ Quero an iudex pro culpa poſſit criminalr̄ puniri.rn̄.ſic pena arbitraria.tex ē hic ſingularis. ¶ Ultimo no.q̄ acta iudici ſunt ſtricti iuris ⁊ omiſſum habet̃ pro omiſſo nec credit̃ iudici volēti iuſtificari ſolem ſuā aliūde quā ex actis.⁊ hoc dterminat iſtud.c.ſolēne. ¶ Reſtat aliq̃ dicē ⁊ pͥmo vtꝝ ſi ſint plures college credat̃ coꝝ aſſertōi.dic Jnn.q̄ ſic ⁊ q̄ ita ſe hʒ ſtilus curie romāe qd̄ itelligo ſi eorū nō intereſt alſ eīm ſunt ſuſpecti.vt.C.d ap.l.eos.i pri.qd̄ dic vt legit̃ ⁊ no.C.d arb.l.ne in arbitris.Nā ſi repellit̃ aduocatus pp affectionē vincēdi.ergo iudex cui⁹ itereſt defendere ſcm̄ ppriū.ſʒ ſi nō reuocet̃ i dubiū an ſit bn̄ iudicatuʒ ſed an ſit iudicatū vel qualit̃ itelligat̃ nulla affectio ē.⁊ iō iudices pn̄t teſtificari in forma teſtis.vt no.ff.d iudi.l.ſi ɔtoꝛ.§.j. ¶ Jllud ē certū q̄ nullus litigatoꝝ vel adherētiū pōt eſſe teſtis q2 quilibʒ hʒ affectionem vincēdi.vt no.dicit tex.ff.ad.l.fal.in tōnt.§.cum quidam. ¶ Quero an tabellio poſſit ſcribē cōmiſſiōem ſibi factam.dicit Hoſt.q̄ nō ſed dʒ ſcribi per alium tabellionem q2 mādatum debʒ pbari nō p ppriā ſcripturā ſed alterius hīnc ē q̄ notari⁹ ɔſtitutus procurator ñ pōt ɔficere īſtrumētum d iſta procuratiōe.xcvj.di.nobiliſſimus.ſʒ d reuocatiōe ſui mādati vt̃ q̄ poſſit ſuum iſtr̄m cōficere.arg.ff.d ɔtrah.l.nō putāt.§.ſiquis ſua māu. ¶ Quero aliquid fundamēta iudici.i.delegatio ⁊ mādatum procuratorium vel tutorium preſumātur producta ſi a ſnīa lata ɔ pn̄tem ñ appellat̃.Rn̄.ſic niſi ɔtrium probetur.vt no.i.c.j.de elec.li.vj.q2 qui ñ ɔdicit vt̃ ɔfiteri.vt no.dicit tex.i.l.ſi.ff.quādo appel.ſit.⁊ hoc veruʒ in reſcriptis ſi ɔſtat de reſcripto licʒ nō appareat d pn̄tatiōe reſcripti.ſed ſi nihil ɔſtat nihil ē.dicit Ber.S.de offi.deleg.cuʒ i iure.niſi i actis ſit regiſtratus tenor reſcripti totus vel ſaltem pars neceſſaria ⁊ itellectualis.q2 ex quo eſt regiſtratus auctoritate iudicis ſuccedit loco originalis ſcripture ſm̄ Jnno.⁊ Jo.an.adde q̄ ſi ē ibi imbreuiatum ⁊c̄.talis ibreuiatura nō facit rem dubiam que ē i ſuperioribus partibus inſtr̄i explanata.vt.ff.de lega.ij.l.cum pt̃.§.vicos.⁊.C.d iſti.⁊ ſubſti.l.pe.nec opʒ ſcribē niſi ea que neceſſaria ſunt.vt.C.d preci.impa.offe.l.ſi.⁊ ē tex.no.C.d appella.ampliorem.§.j.quero an notarius poſſit ſcribē acta ſine cōſciētia iudicis vel eius ɔmiſſiōe. Rn̄.nō.vt dicunt duc glo.no.C.d teſtamē.hac ɔſultiſſima.§.pe.⁊.C.d libe.cauſa.l.iubemus. ¶ Quero vtruʒ vnus notarius poſſit ſe itromittē d officio alterius.rn̄.nō ſi ē notarius ſolemniter deputatus p ſuperiorē.vt.C.d excu.⁊ exac.l.quicūq3.lib.xij.⁊ ibi bōa glo.arg.C.d ſpor.l.j.niſi neceſſitas vrgeat ppter abſētiaʒ alterius notarij.nam tūc d mādato iudicis pōt ſupplē vices abſētis.ar.in.l.j.ff.d offi.conſu.Et de iſta abſentia dʒ fieri mētio in ɔmiſſione iudicis.argu.eoꝝ que no.ff.rem ra.ha.l.actoꝛ. ¶ Querit Jnn.vtrū delegat.probentur p ſigilla delegātiū.⁊ dicit q̄ ſic.vt.S.eo.poſt ceſſionem. ¶ Querit Jnn.vtꝝ notari⁹ poſſit ſcribere vacillatiōes teſtiū.dic q̄ poteſt ſcribere dictū teſtis put teſtis loquitur.Sz quedā ſunt que non loquūtur vt trepidatio.⁊ iſta debet ſcribere mandato iudicis ⁊ non aliter ⁊ in ſcribendo debet facere mentionē qualiter iudex ſibi mādauit q̄ ſcriberet coꝝ trepidationē ⁊ q̄ iſta ſibi ſcribenti forte videbatur p palorē viſus vel q2 incepit flere.ar.ff.de qō.l.d minore.§.tormenta.qd ſi iudex non ɔfidens plene d vno notario adhibuit duos qs notori⁹ tenebit apud ſe originale.rn̄deo digniot.vt.l.ſi.ff.de fide inſtru.⁊ ceteris alijs paribus ſenioꝛ.vt no.Jnnoc.de ma.⁊ obe.c.j.victus ⁊ bone

ſame

[a] ¶ Adde an p relatōem nuncij preſumat̃ d cōmiſſiōe iudicij ⁊ qd ſi nō pceſſit ɔmiſſio vid̄ p lu.co.ɔſil.cccxciij.p Bal.an pſbiter de cōmiſſiōe ɔſil.clxxx.j.lib.

Digitized by Google

ſama pferſ oibus vt dicit tex.i auč.de mo.ꝛ eodem mō ſi
q̄raſ penes quē debeant ſtare codices rōnuȝ mercatoꝝ
¶ Item no.ꝙ et in codicib⁹ priuatis recurritur ad origi
nale tene menti. ¶ Quero nūqd negatiua reoꝝ actoꝝ
probenſ p acta.rū.ſic.ꝛ rō eſt qꝛ cum notarius teneaſ ſin-
gula ſcribere ꝙ nō repiſ ſcriptum nō pſumiſ actū ſumpto
argumento a fide tabellionis ꝛ ſic per inſpectionē actoꝝ
probaſ negatiua ſm Jo.an.i ſi.ſtiua.c.ꝛ alios. ¶ Itē p
inſpectionē actoꝝ pbeſ tē aliter ſe habere quā iudex dixe
rit vt hic i tex.vel pars aſſeruit.vt.C.ð erro.aduo.l.ſi.vbi
bona glo. ¶ Et no ꝙ Ber.tangit hic vtrum appellans
an appellatus debeat probare in cauſa appellationis ꝛ
dic aut vult pbare aliqd nouum.ꝛ ipſe dȝ pbare.vt.d.l.il
la no.ff.ꝙ cum eo.l.ticianus.vt.C.ð tempo.appel.l.p hāc
aut ptes nolūt pbare aliqd nouū.ꝛ tunc ſufficit pducere
acta iam edita a in veteri ca.ſm eoꝝ forma ſubſtantiali
ſaltem i fundamētis pbationum vt plene notaui C.ð ap.
.l.hi qui ad ciuilia in lec.mea ſolēni ꝛ copioſa vbi videas
ſi placet ſinaūt tu aūt hoc verbuȝ. Dicit dñs obmdunen
ſis qui vocabaſ dumbradius cardinalis vir egregie excel
lētie me pñte ꝛ dño Bar.de ſaxo ferrato ſummo⁹ docto
re ac p.eceptore meo. ¶ Extra q̄ro iudex inquiſiuit con-
tra q̄ndam de incēdio nocturno p̄ncepo cōmiſit cām alte
ri qui ſoluit inqſitum.iſte abſolutus accuſar iqrentem de
ſalſo. ¶ Queriſ quid iur.pſuppoſita ſtatuto ꝙ diſponit
ꝙ de talibus maleficijs dēat ingri.rū.ꝙ a preſumpta ca-
lumnia excuſat neceſſitas officij ſȝ ab expreſſa non excuſat
vt plene ꝛ elegāter no.ff.de iſa.l.athletas.§.calumniatoꝛ.
Item a preſumpta excuſat fama iquiſitōem preueniens.
ſed nō ea que inſtigat inquiſitoris ora ē ꝛ ſi per illam.l.
no.ff.de adul.l.miles.§.mulier. ¶ Item excuſat inſtiga-
toꝛ bone fame vt elegāter no.Bar.ff.de fal.l.adulatus.ſȝ
quō probabiſ dolus.rñ.ex inimicitia capitali.ꝛ qꝛ forte
iudex hoc dixit.vt no.in.l.fulcinius.§.quid ſit latitare.ff.
qui.ex cau.in poſ.ea.ꝛ ff.de excep.do.l.apud celſum i pn-
cipio vbi bona glo.ꝛ argu.ff.de arbi.l.non diſtinguemus.
§.cum quidaȝ.ꝛ forte hoc crimē iō iudice nō diciſ ppriū
crimē falſi ſed crimē impoſture.vt.ff.de extordi.cri.l.ſecu-
lari.§.j.vel dic vt no.i.l.ſi.C.de pena iudi.qui male iudi.
¶ Et no.ꝙ ēt ſine accuſatore fiunt ꝯtra rectores terraꝝ
inquiſitiones generales. Nam ſicut libellus generalis p
cedit contra tutorem ꝛ curatorem ita ꝯtra magiſtratuȝ
qui teneſ ei publice reddere rōnem generalem de oibus
geſtis tpe ſui officij rū ſi ſup iſta gnāli inqſitione fiant pro
bationes ſpāles ꝯdēnabiſ ex ipſis pbatiōib⁹ nō ſcā alia i
qſitiōe ſpāli vt.C.de iodi.l.ȝ.ſ.ꝙ caſu libellus gnālis pce
dit ēt i cā criali qꝛ nō ē accuſatio.ſȝ ē inqſitio ꝛ ita ſeruat
ꝯſuetudo q̄ optima legū ē interpres. ¶ Sed ecce iqſitio
nō pcedit niſi pcedat quoddā pambulū.ſ.diffamatio po
puli ſic fuit de bertino balardo pſtate papie.M.cccclv.
Modo q̄ro nūqd ſi inqſitus hoc negat debeat iſtud añ
oia pbari vř ꝙ ſic qꝛ pambulū p ꝙ veniſ ad lit.ingreſſuȝ
ē probandum ſi negeſ.vt.C.q accuſa.nō poſ.l.ſi ignoret.
¶ Item fama tȝ locū pſone.i.locū delatoris ſed nō priuā
tur.rō q̄ pſonaꝝ q̄rēda e vt dixit illa.l.no.ꝛ vulgaris de
iur codici.l.qdā teſerūt.ꝛ plene no.p Bar.ff.de re iu.l.
quidā ꝯſulebat.ꝛ J.de ac.c.j. ¶ Iteȝ fama pōt eē falſa.vt
de here.inſti.l.ſi. ¶ Itē pōt hic famā ꝯriam.vñ fama po
ſterioꝛ tollit priuā vt ſinguſr no.p.l.ſi mř.C.ne de ſtatu
deſun. ¶ Item nō credil iudici niſi ex actis appareat.vt
hic. ¶ In ꝯrium vř qꝛ in igreſſu litis fauemus actori aliq̄
qn ſemp reus negaret ff.de vbo.obl.l.iter ſtipulantē.§ j.
¶ Iteȝ negatio ꝛ affirmatio nō ſunt excluſo litis ſed maȝ
dāt litigādi.vt.C.q ad lib.pcla.nō ſȝ.l.ſi. ¶ Itē nō ꝙ ſit
in v̄itate ſed qd allegeſ inſpiciſ vt textus cogaſ iudicium i
troire.ff.de iur.om.iu.l.ſi. ¶ Item ſup infamia ſiue diffa-
mia pcediſ vna cum principali qꝛ ē ſpēs pbatiōis.vt.ff.
de do.ꝛ ꝯtu.v̄itatis. ¶ Itē fama ideſt vox populi eſt ſolē
nitas.cū nō ſit de ſubſtantia inqſitōis ꝛ ideo ſolēnitas pt
obmitti ſicut dicimus de ſigno crucis i inuentario.vt.C ð
iur.deli.l.ſi. ¶ Item pone ꝙ inqſitio fiat ex forma ſtatuti
diſponētis ꝙ debeat inqri. Nā ſȝ iudex prudēs ñ debeat
ſine ſecreta informatione inqrere ꝯ certā pſonā.rū de illa

a ¶ Et dic Ang.in.l.j.
.C.ð ind.ꝙ
bar.ē lucer
na iuris ci-
uilis. Et vi
de multa ð
bar.aggre-
ga.p.d. ba-
pti.ð ſcō ſe-
uerino l ſuo
trac.de mo
do ſtudēdi
ꝛ p moder.
i.l.j.ff.ſi cer.
peta.

inqſitōe ſecreta nō hȝ facere fidē.ſȝ crediſ ſue ꝯſcie.vt.C.ð
epiſ.ꝛ cle.l.nu lli.in ſi. Sic ꝛ dico vnius crediſ pp publicaȝ
vtilitatē ꝛ pſonaꝝ raritatē.vt dicit.l.illa notabilis de in-
terpre.ff.ð v̄.ob.l.j.in ſi. ¶ Cōſidera tria ſunt.ſ.fama ꝛ vi
ua vox populi. Et dicit pūerbiū ꝙ vox populi eſt vox dei
quaſi ſpūs ſanctus cōiter iformās corda iuſtoꝝ ad aliqd
ſapiēdū vř ad aliquid imaginādū.tñ hoc q̄nqȝ fallit quia
angelus ſatane i lucis angelū ſe trāſformat.dico igiſ ꝙ fa
ma pōt eē bona ꝛ mala ſm nomē ē diffamia.ar.ff.ð ige.
ma.l.diffamari.ꝛ iſta ē vox populi ſemp ſonās in malam
partē. ¶ Tertiū vocabulū ē iſamia.ꝛ iſta ppꝛie loquē
do pſupponit certū delictū.ꝛ ē duplex.ſ.facti que nunq̄
obeſt ꝯ facinoroſos hoies.vt.ff.de pe.l.capitaliū.§.famo
ſos.ꝛ iur.que nō ꝯhiſ niſi p ſniam latā ſup crimine.ꝛ iſta
nō ē pncipiū inqſitōis vř accuſatōis.ſed ē pena.l.inflicta
auferēs homini id qð pncipium ē.i.ꝙ ei nō deſ fides que
eſt theſaurus gētis humane.iuxta illud ſic ſepe mētiri ſo-
leo ꝙ ſi verū dixerim nō adhibeo fidē.vt.Jō teſti.c.teſtimo
niū.ꝛ no.p Cy.C.de tranſac.l.tranſigere vel paciſci. So.
q̄ōnis penul.pȝ.J.de accu.cum oportea.ꝛ.c.ſup his.ꝛ dic
vt ibi p Inno.ꝛ alios. ¶ Vltimo vnuȝ ſcias ꝙ Ber.iſtā
dicit decre.fallere in leuibus criminibus ꝛ breuibus cau-
ſis in qbus pceditur ex nō ſcripto.vt.ff.de ac.l.leuia.ꝛ C.
de ſen.ex peri.reci.auč.niſi breuiores in qbus caſis dicit ſtā
dum v̄bo iudicis q nō pſumitur immemor ſalutis eterne p
pter iuramētū qð pſtat. Tu dic ꝙ non reqritur ſolēnitas
ſcripture.ſȝ bñ reqritur qualis qualis fides actitatoꝝ ſi-
cut ꝛ in cauſis ſummarijs.vt i.c.ſepe.de ver.ſig.in cle.ma
xie ad eternā rei memoriā qꝛ ſcriptura nūquā moritur.vt
not.dixit tex.ff.de pig.l.ꝯhibitur.vel dic ꝙ in dictis paruis
cāis ſi ambe ptes ſunt pñtes nulla requiriſ ſcriptura.ꝛ ita
intelligiſ dictū Bar. ¶ Nā ꝙ acta interuenerint pbabi
tur p iuramētū pñtis ꝛ aſſertiōeȝ iudicis cū vterqȝ ſciat ve-
ritatē ꝛ cā ſit parua. Sed abſente aduerſario reqriſ ſcri-
ptura nō adeſſe iudicij ſȝ ad pbatiōeȝ eē.ar.ff.de excu.tu.
l.excuſare.ſe i qbus ēt cauſis daſ defenſio que ē ð iure na-
turali.ꝛ iō ē neceſſaria citatio abſētis qꝛ ſinis citatiōis eſt
ꝯparitio.vt no. Jo.an.i.c.vltio.de elec.li.vj.in nouella.ꝛ
ſinis ꝯparitiōis ē dēſenſio q̄ ſalua iuſticia nemini pōt dene
gari.vt elegāter dicit tex.in.l.iiij.§.ſi ad diem.ff.de re miliſ.
per quem tex.Odo.tenet ꝙ etiam reis ꝯſitētibus dȝ dari
terminus ad defenſiōem faciēdam ꝛ ſi reus renūciat de-
fenſioni q̄ pbari poſſit in cā capitali nō valet renūciatio.
qꝛ eſt ꝯtra ius naturale.ar.ff.de iuſti.ꝛ iur.l.vt vim.vt no.
ff.de pac.l.pactū inter heredē.vbi eſt glo.vnica in iure qꝛ
nemo eſt dns vite ſue vel necis.termino autē q daſ ad ſe
defendēdū bene pōt renūciare qꝛ iſte terminus nō ē de iu
re naturali.ſȝ de iure poſitiuo ꝙ pȝ qꝛ ſtatuiſ arbitrio iu-
dicis. Conſulo tñ magiſtratibus ꝙ ad omnem maliciam
ſuperādā expectēt terminū niſi forte eēt periculum in mo
ra.puta tumultus populi pōt illud accellarari.dūm iuſtū
ſit fieri.ꝛ pp hoc interdū fit executio notarū ſine ſnia ad ſo
lum preceptum iuſdicētis.vt ſolēniter dicit tex.ff.de iniu-
ſto teſtō.l.liqa filio exheredato.verſi.niſi forte. ¶ Idē q̄ñ
officiales vidēt ꝙ latrones ꝛ homicide volunt a ſnia ap-
pellare fruſtratorie p calūniam.tūc quia mors vnius ē vi
ta multoꝝ ꝛ ſalus publica.vt C.de fe.l.prouinciarū.ꝛ ff de
ap.l.ꝯſtōes.debēt ex bono officio facere ꝙ ñ poſſit appel-
lare claudēdo eis os.ita ꝙ nō poſſint loq.ꝛ ſi dicant con-
ſanguinei vel amici appellabunt pro eis.vt.ff de ap.l.nō
tātum.rñ.appellatio eorum nō ſuſpēdit pronūciatum cū
nec admittereſ ad appellatōem proſequēdam mādato.
vt.C.de ap.l.additos. Itē mortuo pncipali expirat acceſ
ſorium.vt.C.ſi reus vel accuſatoꝛ mor.ſue.per totū niſi ſoꝛ
te pp bona.vt.C.de iuř fiſ.l.lucius.ꝛ.ff.ad ſille.gaius que
ſunt.ll.ſingularia.ꝛ C.ſi pen.ap.mors interuenerit.l.iij.que
eſt.l.cōis vel forte pendente tempore appellādi facta exe
cutio in pſona ipſo iure nō admittit bona.arg.ff.de admi.
tu.cirographis.§ i.tex.eſt ſing.vñ ſiſcus interim nō habet
manus iniectōeȝ ſȝ melius pbatur ꝙ dixi p gl.vnicam in
iur.q̄ eſt.ff.de ac.l.ex iodicioꝝ.ꝛ ibi p Dy. Amplius cōſi
dera ꝙ aliud eſt q̄rere.vtrū iudex poſſit ſuper re dubia di
ſponere ꝛ dicendū eſt ꝙ ſic diffiniendo cauſam qꝛ eius diſ

Bal.ſup decre.

a ¶ Adde tñ q quãuis snia iniqua trãseat i rez iudicatas q̃ od rigorem iudicioꝝ non tñ quo ad equitatẽ nãlẽ e.n.cã-te potẽtie q nãlia vincu-la sanguinis mutat ꝛ fal-sus diutari veruz effen-tiali sꝫ quo ad effectuz ita Bal.in c.i ꝑtitia.ff. de renũcia. ꝛ in Specu-lo mera pti te iudicis pt ð albo facẽ nigris ꝛ de nigro albuz ita bal.in.c. iusti ð elec.

finitio p veritatẽ habeꝛ.vt.ff.de ꝯdi.inde.lul.ꝛ.ff.de reg. iur.l.re iudicata.tñ p appellatõez rescindiꝛ iudicatũ.vt.l. f.io fi.ff.ad turpil.ẽ tñ i potẽtia ꝯualescẽdi nec tollit quo ad vba qꝛ tenoꝛ snie semp dꝫ apparere vt si snia ꝯfirmeꝛ a lege puta appellatõe deserta.vt no.C.ð ap.l.eos.io ꝑn. ꝛ ar.ff.de exeq.rei.l.scire dꝫ.§.ꝯsequẽs.ꝛ.ff.de dolo.l.arbi-trio.que.ll.sunt notabiles vel ab hoie p verbũ ꝯfirmo mã-deꝛ executiõi.si aũt aliud addaꝛ vel detrahaꝛ ei nouũ mo effic̃ꝛ.ꝛ iõ nõ mandaꝛ executiõi snia prima sed posterioꝛ. ¶ Itẽ tanq̃ dignioꝛ lata qꝛ lata ẽ a maiori iudice. Itez qꝛ fit nouatio. Itẽ qꝛ ꝯfirmatũ sub alia qualitate non est aptũ agere ꝛ iõ agiꝛ ex ꝯfirmãte nõ ex cõfirmato.vt ple-ne no.ff.de pac.l.tale pactũ.§.ꝑuocauit.aliud ẽ querere virũ de actis stetur iudicis testimonio simplici verbo ꝛ dicẽduz ẽ q nõ nec ẽt iuramẽto vnius stareꝛ.sꝫ duob⁹ sic saluo de ꝯsensu ptios bene possꝫ stari iuramẽto vnius vt proba.l.illa notabilis ꝛ vulgaris.ff.de dote ple.theopom-pus.ecce ergo q iudex põt quedã disponendo efficere q̃ referẽdo nõ põt probare nisi quatenus acta patiunꝛ vel nisi quatenus ptinet ad aĩmi sui secretũ motum in quo nõ põt hñe pteste nisi suã ꝯsciam que ẽ secretũ secretoꝝ vt.C.de testi.nullũ.ꝛ no.ff.de iudi.l.si pretoꝛ.§.i. ¶ Mõ queriꝛ si acta sunt canzellata tñ legi possunt.rñ.dꝫ inspici cã canzellationis. Nam si canzellata sunt qꝛ lis deserta tũc nõ valẽt et qui cessit liti tñ essꝫ pupillus vel alius qui renũciaret liti eius renũciatio nõ valeret.vt.C.quõ ꝛ qñ iudex.l.ꝑses.quasi deserta.si aũt quis essꝫ canzellatus de bãno vel de ꝯdẽnatõe qꝛ soluit scias q quedã pena ẽ in soluẽdo que augeꝛ vt pena insamie. Na soluẽdo ꝯfiteꝛ delictũ.ꝛ ideo ista pena solui nõ põt nec dissolui vnde p acta canzellata ꝓbaꝛ infamia.vt.l.locum.§.fiqs dolo.ff.ð tab.exhi.quedã est pena que solui põt ꝛ hoc ꝯsidera q si est in pena pecuniaria dꝫ canzellari sic tñ vt legitim⁹ sit. Nam per canzellationem subuenitur debitori vt iterum nõ possit cõueniri vt eleganter no.C.de discussio.l.ne casu li.x. ¶ Item subueniꝛ debitori vt non possit ab eo repeti tanq̃ indebitũ.vt dicit.l.illa not.ff.de fur.l.fullo.§.fi.ꝛ ideo nõ dꝫ abradi nomẽ ꝯdẽnati.sed dꝫ scriptũ pmanere ad eternã rei memoriã.vt.ff.de pig.l.ꝯbi.ꝛ in.c.nro. vbi dicit q originale semp dꝫ ꝯparere ꝛ io auc.de tabel.§.fi. Item nõ solum in cancellatione dꝫ inseri cã sed etiaz dies ꝛ ꝯsul.ꝛ testes ꝛ relique solẽnitates instrumẽti qꝛ ẽ act⁹ sepatus a ꝯdẽnatõe diuerso loco ꝛ tpe factus si tñ fit ma-nu einsdem notarij nõ requiriꝛ nouũ signũ ipsius.quia sub impressione vnius ꝛ eiusdez signa cũ positione fit.ar. ff.de edẽ.l.siquis ex argẽtarijs.§.si inuitum tabularũ.sin aũt in canzellatione nulla appareret cã nec aliqua solẽni-tas nõ vꝫ canzellatio qꝛ potuissꝫ falso fieri.vt.l.j.ff.de his que in tes.dele.ꝛ.l.cãzellauerat.ꝛ.C.de testa.l.ambiguita-tem.ꝛ.l.si vnus.qð dicit vt no.Bar.in.l.acta.ꝛ.l.actoꝝ verba.ff.de re iudi. ¶ Possꝫ tñ argui in ꝯtrium q si essꝫ canzellatio archiui publici staꝛ canzellatiõi.qꝛ reperiꝛ in ſtrm canzellatum apud creditorem idest fiscum.vt.l.la-beo.ff.de pac.C.de solu.l.iudicium. Item qꝛ apud perso-nas autenticas ꝛ fidedignas.vt.C.de fide instru.auc.ad hoc.ꝛ qð no.Jo.an.c.cum cãm.sꝫ qꝛ opinio verioꝛ ẽ qꝛ i fi-sco dꝫ apparere de solutõe alr nõ valet canzellatio.tex.ẽ no.in.l.j.C.de apocis publi.li.x.

a

D nostram.

Si ꝓbaꝛ põt reũ deliquisse ei⁹ pur-gatio q nõ deliquerit recipiẽda nõ ẽ. ¶ Et prio põt prauã ꝯsuetudinẽ quã scdo ꝯsetua-ri ꝓhibet. Ibi volẽtes. ¶ Casus.ꝯsuetudo erat in regno darie q sacerdotes ꝛ clerici de aliquo in crimine accusa-ti si iurabãt se nõ deliquisse p tale iuramẽtũ sic inocen-tiã ꝓbãt ꝛ qð p testes fide dignos nõ poterãt cõuinci de crimine. ¶ Queriꝛ an dicta ꝯsuetudo valeat papa dicit q nõ prio qꝛ ẽ q̃dã pestis p quam datur mã delinquẽdi. ¶ Scdo qꝛ ẽ ꝯ oẽ ius tã diuinũ q̃ canonicũ q̃ ciuile nõ solũ positiuũ.sed tñ reipublice necessariuꝫ. ¶ Tertio qꝛ ꝓbatio negatiue p iuramẽtũ partis nõ dꝫ recipi ꝯ affir-matiuã ꝓbationẽ testiũ ¶ Quarto qꝛ istud est iuramẽ-tũ purgatõis qð nõ admittiꝛ vbi de crimie ꝯstat. ¶ Jo

tex.ibi testib⁹ fidedign⁹.no.q testis vilis ꝛ nõ fidedignus nõ dꝫ recipi in cã criali.ꝛ ideo infamis infamia facti nõ fa-cit probationẽ in cã criali sm Ber.nec in cã ciuili ardua etiã si essent plures infames.tex.habuisti singularem.ff.c. lꝫ eãm.§.quidã vo. Ibi negatiuã ꝓbaꝛ.no.q statuta in se fauorabilia delinquẽtibus sunt odiosa legi ꝛ nature ꝛ fa-ctis moribus ꝛ nõ ꝑnt a pricipe ꝯfirmari qꝛ despicit q sic sapit ꝛ quodãmõ furiosus ẽ.arg in.l.pe.ff.de condi.insti.ꝛ .C.de fur.auc.nouigia.ꝛ iõ statutũ q possit probari homi-cidium nisi per.x.testes nõ vꝫ. ¶ Ite q nõ puniaꝛ homi-cida nisi in.x.solidos nõ vꝫ qꝛ parua pena non timeꝛ imo acuit igenium delinquẽdi. Sed q homicida possit occi-di ab hĩdibus iterfeci vꝫ qꝛ meruit.vt.ff.de vbo.obli. qui seruus.ꝛ hoc casu priuatos hꝫ gladij ptãtem que alteri de-legari nõ põt.glo.ẽ singularis sm Jo.ff.de vi ꝛ vi ar.cũ iun-dus.ꝛ nõ ẽ alibi hoc gladij ptãs qꝛ iurisdictõis ẽ põt exerce-ri tam icontinẽti q̃ ex iteruallo nec dꝫ ipse occidere sꝫ lex vt.l.palã.ff.de ritu nup.vbi tex.no.C.de leg.l.ab admini-stratõe.in fi. ¶ Oppo.q negatiua facti ꝑprij põt directo probari.ff.e.c.ij.loco.ꝛ sing.no.ff.de acqr.here.l.pion⁹.§. rei ꝑduelliõis. So.ad.c.iij.loco dic vt ibi ad.§.rei ꝑduel-liõis.dic q nemini ꝑiudicobaꝛ nec apparebat probatio i ꝯtrium. Ibi purgare videbaꝛ ꝯtrium triplici rõne. Primo qꝛ ista ꝯsuetudo erat probata p regem ꝛ p totum regnuꝫ. Scdo qꝛ erat approbata p totũ clerum. Tertio qꝛ sacer-dos vt obtinere locõ duoꝝ testiũ. ar.ff.de adop.l.si cõsul. ꝛ.J.de test.cũ esses.trusse sunt qꝛ res ꝛ regnũ nõ ꝑnt appro-bare ꝯsuetudinem ihonestũ ꝛ pestiferã. ¶ Dicit Inn.q ꝯsensus regis nullũ tanq̃ iniquꝫ legi robur tribuit. No. ꝯtra ꝯfirmatões statutoꝝ quas faciãt officiales ecclesie romane q nõ valẽt si sunt ꝯ bonos mores ꝛ iustitiã natura-lem tenẽ mẽti. ¶ Nec põt dici q iura nãlia possunt disti-gui.vt.C.si ꝯ ius vel vti.pub.l.fi.qꝛ hñ nulla cadit rõ disti-ctina.vñ nõ esset distinguere sed perimere. Ibi dũtamen. no.q probatio affirmatiue excludit vires negatiue.no.ff. de ar.l.nõ distinguemus.§.si arbiter. Ibi neminez audia-tis.oppo.qꝛ ꝯuictus põt appellare si nõ ẽ cõfessus. vt.C. quoꝝ ap.nõ reci.l.ij. So.illud verꝫ si ꝓbat rem aliꝛ se ha-bere. ¶ Ereo.hic exp̃sse q lꝫ reus ꝑseueret semp in negan-do tñ si ẽ ꝓbatũ crimẽ p testes dꝫ ꝯdẽnari dũtñ sit plene ꝓbatũ.alr esset opus q ꝯfiteretur saltẽ p tormẽta ꝑseue-rado i ꝯfessiõe ꝛ loquoꝛ de iudicijs sufficiẽtib⁹ nõ ð iudicijs iure ꝯtrijs.vt.ff.de qõ.l.maiu⁹.q̃ idicia debẽt ꝑcedere toꝛ-turã nõ sequi vt ibi no.tum qꝛ ꝑpostera ꝛ destructo ꝑnci-pio ordinis totus ordo destruitur.ff.de pac.l.si cũ te.§.fi. alr icipit si debitorẽ.tum qꝛ p iniuria fcm nõ ꝯualescit.vt .C.de ap.l.siq ꝑuocatõe. ¶ Itẽ no.arg.q iudex põt recu-sari tanq̃ idiscretus sicut tanq̃ suspectus lꝫ suspitio sit ex vna parte sed idiscretio sit ex vtraq̃ idez si ꝯsueuisset esse iniquus qꝛ lꝫ possit vtraq̃ ptem itercipere tñ nõ teneꝛ quis se ꝯmittere iudici idiscreto vel iniquo ꝛ nõ repiꝛ ìre hortex.i ìure.ꝛ iõ no.Bal.

c

Tam cãm.

Finea diocesiꝫ ꝓbatur p libros ãtiquos admi-nicula testes ꝛ famã.scdo ibi mãdam⁹. ¶ Ca-sus.calubrẽnis ꝛ egiptiẽsis epi diu litigaue-rũt suum confinibus epatuum qꝛ nõ apparebant limites. ¶ Queritur qd iur.papa mãdat iudicib⁹ q ꝑcedãt sm diuisionẽ q̃ designatur p libros antiquos vel alio mõ nec non p testes famã vl q̃cunq̃ alia adminicula no.ex argu-mentis ꝛ adminiculis cãm decidi.de hoc.ff.ad treb.l.qui filiũ.§.fi. ¶ Itẽ ex signis.J.c.pxi.ꝛ de suc.ab intest.cũ dile-ctus.ꝛ q̃ singula dõ ꝑsunt multe iuuãt qꝛ iudex inquisitor veritatis dbet cuncta rimari nec astringẽ eiuꝫ solũ ad vnaꝫ spẽm ꝓbationis qꝛ vna spẽs coadiuuat alterã ꝛ ꝯfirmat. vt.l.iij.§.i.ff.ð testi.sicut in corpore hũano ex mẽbris mul-tis sibi inuicẽ coherentib⁹ fit ꝑfectũ corp⁹.vt.ff.de vsuca.l. reruꝫ mixtura.ꝛ in melodijs ex multis ꝯsonantijs consiat armonia sine quedã essentia.els.n.essentia integritas que-dam ex ꝑprijs suis ptibus ꝯstans que ꝛ forma dicitur cui nihil est detrahendũ.vt.ff.ad.l.fal.l.si io q quadragiota.§. quedã tñ sicut est repire in musicis tonũ ꝛ semitonũ. ita in iudicijs est reperire ꝓbationem ꝛ semiprobationem que adminiculis

Digitized by Google

adminiculis ⁊ eget vt ī mente iudicis plene ſonet vt hic.
¶ Sed opp. q2 plures ſpēs excuſationis imꝑfecte non fa
ciunt vnā ꝑfectā. vt. ff. de excu. tu. l. ij. §. i. ⁊ C. q numero tu
tellarum. l. i. ergo ex pluribus imꝑfectis nō ſurgit vna ꝑfe
ctio. ⁊ ſic nec vna ſolida ⁊ ſufficiēs ꝓbatio. ſo. iſta nō ſunt
ſimilia. q2 multum differt fides animi que ē de re iam ſcā
ab eſſentia ꝓducēda alicuius rei. in probationibus. n. ſur
git opinio ex diuerſis ꝯiecturis q2 cedunt ad eadē ꝯclu-
ſionem finalē ⁊ habent cās ⁊ ſimilitudines ⁊ ꝯſonantias
ꝯtextas ⁊ inuicē colligatas. vt. C. de penis. l. qui ſniam in
illo verbo notabili ꝯſpirantes ꝯcordantes que in vnum
rei finē tendunt ex quo tex. fm̄ Oldra. de laude ſuo hanc
theoricam ꝙ ſicut teſtes ſingulares nō ꝓbant q2 in diuer
ſum eūt ita ſpēs probationum diuerſe ſi variaſ effectus
nō probant ſed ſi vna interſuit in alteram aliqd fieri. ⁊ al-
tera in alteram. Ita ꝙ animus iudicis plene informaſ. ta
les probatiōes nō dicunſ ſingulares nec diſcrepātes. ſed
dicunſ cōtextuales ⁊ conſerētes ſiue concurrentes ad eli-
gendum vnam debitam ꝯcluſionem ⁊ tūc eſt vera illa re-
gula ⁊ que nō ꝓſunt ſingula multa iuuāt. nam intellectus
formaſ rōnibus que ſunt eius nerui ⁊ oſſa iudiciorū ſunt
probationes ⁊ caro eius eſt materia ſuper qua ⁊ ſanguis
eſt veritas ⁊ caput ē iudex. ⁊ pedes ſunt executio. Et iſtas
ſimilitudines pono nō quia verboſus. ſed quia ſniaꝫ nr̄aꝫ
trabo ad naturalem intellectum ſic ex medicina ⁊ philo-
ſophia ſit ꝑfectus medicus ⁊ ſciens ius ciuile ⁊ canonicuꝫ
efficiſ ꝑfectus legiſta. ⁊ niſi iuriſta ſciat canones nō gu-
ſtat hāc dulcedinem. nec pōt praticam legū ⁊ iudicioꝝ ꝑ
fecte cognoſceſ ⁊ q2 pedes ſignificāt executōeꝫ iō poſſeſſio
a pedibus dicta ē ꝗſi pedū poſitio. ſicut. n. ſedēdo ⁊ qeſcē
do ſit aius prudēs. Ita poſſidēdo ⁊ ꝑmanēdo ſit hoīs vo
lūtas locupleſ. ꝗ̄ꝗ̄ꝫ auaritia nūꝗ̄ dicit ſufficit ibi āt iquos.
In camera egregie ꝑſone reptos. J. de reſcrip. ad audiētiā.
Ibi alio mō puta ꝑ recognitionē. J. de cēſi. cum olim. Ibi
melius. i. cōmodius. Nā i factis antiqs nulla eſt melior ꝓ
batio ꝗ̄ iſtoꝝ. vt. ff. de proba. l. cēſus recurriſ enī ad me
moriales antiquos tāꝗ̄ ad ſtipitē v̄itatis ꝗ̄ i eternū ꝑma
net cum hac diffinitiōe. naꝫ aut v̄itas creaſ ab hoīe. ⁊ iſta
pōt mutari. vt. ff. finiū. re. l. eos aut ab imutabili reꝝ nā v'l ſi
tu ꝑpetuo ſicut ſunt mōtes ⁊ flumia cōualliū. q2 diſtiguūt
territoria ⁊ ſunt fines eterni ⁊ i his ſemel vex vt hic ⁊ no.
ff. de dā. infec. l. q bōa. §. ſiqs ſtipulaturus. hic ē ꝙ ꝑ ꝑſcri
ptionē nō acqrit directum dñiū q2 quo ad ſoū p̄ncipium
hꝫ obicē directi dñij ⁊ ꝑ ꝯtra v̄itatē. ¶ Porro directum
dñiū dñiſ v̄itatis ꝯſtat vtile āt fictōe ⁊ vtile dñiū ē ꝗdam
ſeruit⁹ ⁊ iō nō ꝑſumiſ. q2 oīs res ꝑſumiſ libera. vt no. ff. de
ope. no. nū. l. ſi priuꝰ. Eſt aūt directū dñium ꝙ qs hꝫ ꝑ ia.
regē. Unde ꝙ ꝗ̄riſ ꝑter ius gē. ar. ff. de reg. iur. l. cō aplꝰ.
§. his nā dꝫ. ⁊ iſti. de re. diui. §. ſiqs a nō dño. ⁊ tn̄ ſi fieret
ſtatutum ꝙ ꝑ ꝑſcriptiōeꝫ acqreteſ directū dñiuꝫ tale ſta-
tutū valeret. Nā idē pōt ſnia ſtatuti ꝙ ſnia iudicis ꝗ̄ pōt
directū dñiuꝫ trāſferre. vt. ff. de ſta. li. l. ſtatu liberi a cete-
rio. §. qntus ⁊ no. inſti. de offi. iudi. §. ſi. ¶ Porro ē ꝗdam
ꝑſcriptio ꝗ̄ ꝓ v̄itate hēſ ſi nō appet eiꝰ aduerſarius poſſeſſio
vt. ff. de aqua quo. ⁊ eſti. l. hoc iur. §. ductus aq. ⁊ ſinguſr
no. in. l. i. C. de ſer. ⁊ aqua. ¶ Amplius ex noiuꝫ diſtinctiōe
habes hic ꝙ aliud ſunt iſta aliud teſtes ſꝫ ex iſtoꝝ voca
buloꝝ ꝯfuſiōe ⁊ ethimologia iuſtroꝝ noīe ꝯunenſ teſtes
vt. ff. de ver. ſig. l. notionē. §. inſtroꝝ. ¶ Itē ſcias ꝙ ꝗdam
inſtra ſunt finium directiua vt hic ⁊ inducūt notoriū actu
ꝑmanēs ꝗdam enūciatiua ⁊ illa faciūt adminiculū ſꝫ non
plenā fidē ad intētiōꝫ fundādā ſed ad coadiuuādā ſic ita
intelligiſ. l. no. C. de ꝯbē. ⁊ cōmit. ſtip. l. optimam. ⁊ C. de
fur. delt. l. cū aliqs. ⁊ ar. in. l. i. §. i. ff. de flumi. Itēꝫ ꝑ exerci-
tia iuriſdictionuꝫ ⁊ redditꝰ antiquos ⁊ nauigia ⁊ pedagia
ac thedonia ꝓbanſ fines antiqui ⁊ poſſeſſio. vt. ſ. de offi.
archi. dilectis. ⁊. ſ. eo. ti. l. licet cām. ¶ Itēꝫ ꝙ dicit hic de
teſtibus dic ꝙ etiā de eo ꝙ viderūt ⁊ itellexerūt i pupilla
ri etate. ⁊ etiam de eo ꝙ viderūt ⁊ itellexerūt in etate de-
crepita ꝗ̄ vulgo dr̄ reddit ad puerilem q2 vita hoīs pauꝗ̄
do. i. circulo terminaſ cū de capite ⁊ pedibꝰ fiat ꝗſi circa-
lus mēbroꝝ ⁊ corpis plicatura pn̄t teſtificari. vt. ff. de fide
inſtru. l. ſi. niſi langor corporis auferret ꝯſiliūꝫ mētis. vt. ff.

de teſta. l. in aduerſa. ¶ Itē no. hic ꝙ fama dꝫ adminicu
lū ſi. tn̄ eēt ꝯiūcta cū ꝯſuetudine facit ius. vt no. C. de nego.
ge. l. et q nā. §. cū me abſēte. ⁊ facit. C. de rei vi. l. iudicia.
¶ Item fama actu ſuo ꝓprio ꝑſeuerās nihil aliud ē ꝗ̄
notoriū vt no. Inno. ſ. de iur. cal. cū cām. dicit Inno. ꝙ fa
ma aūt nō ꝓbet ē tn̄ adminiculū. dicit Inno. ꝙ ad agēduꝫ
finiū regūdoꝝ ſufficit poſſeſſio ēt ſine titulo. intellige de ti
tulo finiū demōſtratiuo nō de titulo ꝑncipali. vt. ff. cōi di-
ui. l. cōi diuidōdo. §. inter ꝑdones. ¶ Item dicit Innoc.
ꝙ lꝫ epatus ſint diuiſi etiam añ aduētum xp̄i. tamē poſ-
ſunt eſſe ſi diſtincti epiſcopatuum fines. ⁊ tūc papa qui eſt
vicarius xp̄i dꝫ diſtiguere auctoritate cambis aliquando
ex iuxta cā ꝯcedūtur occupāti Inn. quaſi paria ſiat ex nul
lius bōis eſſe ⁊ ſi apparere i cuius bōis ſint nec apparere
poſſe. ff. de ꝯrahē. emp. l. i. lege. ⁊ l. ſupellex. qd̄ ē valde no.
pro finibus ciuitatū ⁊ caſtroꝝ vt ꝑſumaſ illius ē qui ꝑmo
occupauit. ff. de acq. poſ. l. rēꝗ̄ nobis. vbi videas ⁊ tene mē
ti ſicut etaꝫ ⁊ vicinitas ⁊ aptitudo ſicut actus ſunt argo
mēta dominij iſti. de rerum diui. §. iſulaꝫ. Ita ꝯſuetudo ⁊
opinio circūſtātium. ff. de ſlu. l. i. §. ſi. ¶ Item no. etiam ꝙ
ꝑlati ꝑſit agere iter ſe iudicio finium regūdorum. officiuꝫ
autē ⁊ ptās iudicis ē fines cuſtodire ſi apparēt ꝙ etiaꝫ ꝑ
ſcripturā lapidam antiquoꝝ ꝓbari pōt. vt elegāter no. ꝑ
Bar. ⁊ per ac. C. de reli. l. monumentorum. Si autē turbati
ſunt fines dꝫ emēdari ꝙ male geſtum ē. vt. l. agraria. ff. de
ter. mo. ꝙ ſi nihil apparet dꝫ fines de nouo apponere iuxta
ꝯſilium geometricum. vt. C. finium regūdorum. l. ſiqs ſu-
per. ⁊. ff. de arbi. l. iter caſtellanum. Itēꝫ ſequitor id qd̄ ve
riſimile eſt ⁊ magis ſequi vias publicas ⁊ regales i deſcri
ptione finium iuriſdictionum quā vias paruas ⁊ vicinales ꝗ̄
ſubiecte ſunt multis mutationibus. vt elegāter no. ꝑ Jo.
an. in nouella. qd ſi vtraqꝫ ps equaliſ probat vr̄ ꝙ neutra
vincat. vt no. ſ. c. lꝫ cām. quoniā natura pariū hec ē ꝙ vnū
eſt ꝙ aliud ſupare nō poteſt ſi ſunt per omnia paria. ſecus
ſi ſunt paria natura ſed nō priuilegio. vt. ff. de fideicō. l. ge
neraliter. ⁊ in. c. duobus. de reſcrip. li. vi. per Jo. mo. Et in
campo bellico ille qui aliam prouocauit ad bellū niſi vin
cat habeſ pro victo. quia nō probat qd̄ aſſumpſit probā-
dum. ſꝫ. aūt ſatis i ſe defendere. arma eiꝫ defendebilia ſi-
bi ſufficiūt. de materia huius exempli tractaui i nouo ope
ꝛe ſuper vſibus feu. de pace te. ⁊ eius violatoribus. c. i. §.
quis ruſticum. coll. x. caue tibi quia ibi loquiſ. ſ. i. c. lꝫ cāꝫ.
qñ obſcuritas ē in poſſeſſorio retinēdo. ſꝫ iudiciū finiū re-
gū. eſt petitoriū vl' ſaltē mixtū i quo ex obſcuritate offiū
iudicis potius orī quā deprimaſ. q2 ex ambiguitate na-
ſciſ. ideo qꝫ iudicis arbitrio. aut declaratur. aut ꝯſtituitur
termini ꝙ i poſſeſſorio retinēde iudex nō poſſꝫ ſatere q2
ex poſſeſſiōe nō ex arbitrio iudicis ꝯſtat. vt iſti. de iterdic.
§. hodie. ¶ Ultio no. ꝙ adminicula nō ſunt ꝓbatōes de
per ſe. ſed auxilia aliaꝝ probatōnꝫ quas ceteris paribus
alīus faciat preualere. ff. de iur. l. ſi duo patroni. i ꝑncipio.
¶ Itē no. ꝙ adminicula multū iuuāt ⁊ valēt i factisꝰ an-
tiquis tene mētē iſtū tex. aliꝗ̄ tn̄ propter iniquitatem ipſa
perit ꝓbatio. vt i auē. h ꝯſtitutio inouat ꝯſtōnem que ꝑ-
ſcriptōem cētum an. x̄c. col. viij. vbi text. ⁊ glo. ſic dicit vix
inueniſ aliqd c. anorꝫ. q ꝓbare poſſit tāti tēporis ſpaciuꝫ
cū nec documētis itegritas nec actus fides nec etas vꝫ te-
ſtibus ſuffragaſ. ex quo tex. pꝫ ꝙ fides iſtrorum actorū ⁊
teſtiū pōt ſpacio. c. anoꝝ deperire. ¶ Quia. n. nouit vtrū
fuerit notarius necne. vt. C. de fal. l. ſiqs decurio. Si tamē
inſtra repiunt i loco ſolēni bn̄ cuſtodita vel qbus ex ꝯſuetu
dine deſ ꝑpetua fides vt i archiuis publico ⁊ eccleſiaruꝫ
codicibus plurima vera ⁊ idubitata cōtinētibus ſtādum
eſt ipſis. ⁊ id qd̄ ē idubitatum facit valere dubitatuꝫ. arg.
ff. de edē. ſiquis ex argētarijs. §. ij vbi tex. no. Item no. ꝙ
qd̄ ē. rerum ꝑ ſniam declaratoriam trāſſeraſ dñium. Nā
videſ ꝙ detur publiciana. vt. ff. de pub. eū qui. §. ſi peteti.
¶ In ꝯtrarium facit. ff. de acq. poſ. l. pōponius. §. ſi iuſſu.
ff. de iureiur. ſed ⁊ ſi poſſeſſori. poſt principium. tamē hoc
dubium ꝓcedit i rei vend. ſed i duplicibus iudicijs nō eſt
queſtio q2 ius ſpāliter dant hanc ptātem iudici. vt de iuſ
tius pro bono pacis poſſit alteri dare cū debita recom-
penſatōe. vt. C. cōi diui. l. ij. ⁊ inſti. de offi. iudi. §. ſi. aſt tim

a ¶ Uide latiſſime p do. Jac. vbi m̄ſta aggre gauit i. l. cū aliquis i ij. col. cuꝫ ſeq. C. de iu. dl̄l.

nõ eſſ; poſſibile vincere abſq; ptẽtõe.vt.l.ita cõi.ff.de ſer. ruſt.pdi.r.ff.eo.l.cũ pr.§.euictio.r.l.ij C.qñ r q.quar.ps debe.li.x.r.ff.õ vſuſru.l.eqſſimũ.r iõ nõ valet pactũ inter pſortes q; res in ppetuũ nõ poſſit diuidi.vt.ff.cõi diui.l.ſi pueneri.aduerte tu q vis modos legũ diſſoluere.nã aut ille q ſuit pnũciat' dñs in rei vẽ.nũc agẽs pᷓ tertiũ poſſo-rẽ vult initi ex dñio r oz pbare ſe dñm vel pbãdo ãtiquõ dñiuz vel pbãdo modernũ quo caſu oz pbare victũ ſuiſ-ſe dñm qr res inter alios acta rẽ.r iſta pbatio ẽ difficilis aut inducit ſniam pro titulo qr titulus iudicati titulus ẽ vt.ff.de noxa.l.r generaliter.℄ Jtez introducit poſſeſſio nez ex eo r tũc ſumus in publiciana in qua nõ oz probari dñiuz.ſed appatatũ dñij vſucapiẽdi pditõem.vt.ff.de cõ trahẽ.emp.clauib'.r inſti.õ ac.§.alie.r ita itelligit dict' §.ſi petẽti.nã tituli a titulantibus dependẽt nec reqritur pſenſus alterius extraneae pſone.r iõ in titulo acquirẽdo põt alq alijs pĩudicare p occaſionẽ vſucapiẽdi qr iſta eſt inuẽtio tradita a ptore.aliogn ſi inſtã inter alios acta ñ facerẽt fidẽ de titulo eodẽ mõ nec teſtes r fatuus ſuiſſ; ptor publicianã itroducẽs.℄ Jtẽ ſi iudex pnũciauit al ternatiue rẽ eẽ mea vel quaſi iſta ſnia pᷓ aliũ nõ pbat hoc eẽ ſ; pbat initiuz futuri eſſe.i.future vſucapionis r publi cianc.℄ Et no.q; ex ſnia erronea iudicis errãtis poſſio ne eo noĩe acqſita trãſit dñiuz qr facit ius iter ptes.vt.ff. fami.her.l.cuz putarẽ.r.ff.de pecu.l.eo tpe.in pan.qr er-ror qui trãſit in rẽ iudicatã habet pro veritate nõ natiua ſ; datiua qr ſemel falſum ſemp falſuz.vt.c.cuz eterni.li.vi. de re iudi.ſicut ecõtra ſemel vez ſemp vez ſi ad originez referat.vt.ff.de le.ij.l.cuz filius.§.hẽs.ptãs autem potẽrie hec ẽ q; nõ vez habeat pro vero vt ſit litiũ finis.vt ſinglr no.ff.de pdi.inde l.ſi nõ ſortẽ.§ hẽ di. Bal.

e **Cauſam.** Poſſunt reprobari ma-trone per quas virginitas puelle pbat.ſcda ibi mãdamus.℄ Caſus.q̃-dã puella ſenẽſis pᷓxit mrĩmoniũ cũ quodam iuuene r traducta fuit ad domũ illi' q̃ pax poſt diſceſſit ab eo r monaſteriũ ẽ ingreſſa.ille iuuenis repetebat eam quã ſe carnaliter cognouiſſe dicebat ipſa dicebat ſe vir-ginẽ r mõachã r hoc pbauerat p q̃ſdã mulieres q̃ ad in-ueſtigãda ſigna ṽginitatz ex pte puelle fuerãt itroducte. ℄ Querebat qd ſiẽdũ papa mãdat dcẽz puellã vſq; ad ſuũ terminũ poni i dcõ mõaſterio qd itrauerat vt ibi ſecu re valeat morari r qd ñ ſcõ recipiãt pbatões viri pᷓ illas mulieres q̃ illã puellã virginẽ affirmauerãt.nec non reci-piunt alie pbatões vtriuſq; ptis negociũ pungẽtes.nam qr ſepe ſalũt tact' r oculus i pdictis mãdat dictis iudici bus quatenus adhuc honeſtas matronas r prouidas r prodẽtes curẽt deputare ad ingrendũ vtz dicta puella virginitatis cãdore r priuilegio ſit munita.ibi r mõachã r tũc ẽ in poſ.monachat' oz defendi p ſindicũ monaſte-rij cũ nõ hẽat pprũ de accu.c.ex pte.r no.ff.de inoſ.teſt. l.ſi inſtituta §.i.Jbi ponatis.exiu.rat.n.ẽ monaſterio ad faciendũ ſe inſpici ſm Ber.Jbi poſtmodũ ergo nõ pri-mo.Jbi pbatões.no.ar.q; lz aliq medici ſint recepti ad inſpiciẽdũ vtrũ debeat remanere cicatrix r eoz dicta ſint publicata.tñ adhuc alij recipi põt.tã ad petitõnem alte-rius ptis q̃z ex mero officio iudicis qd ẽ no.Jbi ſigna vir ginitatis.no.virginitatẽ probari p ſigna.℄ Jtẽ ſignum oñdit ſignatũ ſicut cicatrix faciẽ de ſormaz oñdit r ſtig-mata oñdũt militẽ r fabricẽſez.vt.C.õ fabricẽſi.l.ſtigma ta r habitus monachuz r clericũ.vt in.c.ſi iudex.de ſen. excõ.li.vi.clamis militẽ.purpurea regẽ ſtola ſacerdotez. toga aduocatũ baculus ruſticũ cuculla monachũ.vt legit r no.in.l.i C.nulli licere in frenis equeſtrib'.li.xi.hi ſunt p-prij habitus boſum notabiles.Ex qbus ratio qo pſumit qualis in habitu repit.c.in audiẽtia.de ſen.ex.ſunt r alia accidẽtia q̃ magnã ptẽ pſerũt ad cognoſcẽduz qd ẽ hoc. vt.C.de ſer.expoſ.non repet.r ſic ẽ ar.q; accuſatus õ adul-terio debeat abſolui ſi ſigna virginitatis appareant in puella.Jbi curetis ex officio pꝑter periculũ pp qd eſt ſe-mel pbatuz q; itez de eo q̃rit ptra id.ff.de offi.dele.licet. ℄ Jtẽ no.q; cuilibet pito in arte ſua ẽ credẽdũ nõ tñ cre dit vni ſoli niſi forte ñ repiat in ciuitate niſi vn' fidedign'

vt legit r no.in auc.de nõ alie.§.vt neq;.nec diſtinguo in-ter artes mecanicas r alias vt hic no.Ad id autem qd vi xi de vno teſte[a] facit id qd dicit.l.de vno iterprete.vt.ff.de ṽbo.obli.l.j.io ſi.qui tex.nõ reperitur alibi.Nam ille tex. vtit ſingulari numero dum dicit p iterpretẽ r nõ requirit plures r quotidie tex.ille qd ñ allegat per Bar. r alios. ℄ No.principalr tria in iſto.c.q; iudex dz locũ ſecurũ p-uidere ptibus.vt.ff.ad tre.de etate.℄ Jtẽ oẽs pbõnes q̃ tãgunt negociũ ſunt admittẽde.Jtẽ mulier iſpecta iterũ inſpicit pp periculũ aiaz.Ber.Jtẽ manus r oculus q̃nq; nõ diſcernũt vez.no.q; viſus aliqñ fallit pp difficilẽ diſcre tionẽ ſicut video cucurbitã creſcẽtez r nõ video atomos ẽt ſi tota die affigã intuitũ vt dicit glo.inſti.de rez diui.§.j. r.ff.de vſuſruc.vſuſructuarius.§.ſi vinarijs.r aliqñ ſtatim video r ſtatiz nõ video vt aquã currẽtez pp eius velociſſi muz motũ r ſulgur cadẽs de celo.℄ Jtẽ no. q; negatiua alia ẽ corporea r iſta põt pbari p viſum r tacitũ vt nega tiua virginitatis.r alia ẽ icorporea r iſta nõ põt pbari p viſum r tactum.vt inſti.de re.corpo.r icorpo.℄ Jtẽ no.q; aliqñ ſenſus decipit circa propriũ obiectũ pp defectuz in-tellectus vel virtutis ſenſitiue.℄ Jtẽ no.de priuilegio vir ginitatis.r ẽ ar.q; magis credit teſtimonio ṽginis q̃z te-ſtimonio vidue qd ẽ no.Jtem in mẽſa r in itinere ſemper ṽgines debẽt pcedere viduas.r adde qd not.in.l.ij.C.de indic.vid.℄ Opp.iſta puella ſpoliauit maritũ ſua pñtia r puerſatiõe ergo maritus dz reſtitui ai oia. Sol. pñtia r puerſatio r reliqu' famulat' ſunt q̃daz extrinſeca r am-bages nec p hoc vxor ſpoliat maritũ ſ; ipſa.ſ; qñ ẽ carna-liter copulata tũc dr ſpoliare ſeipſaz r pcedẽt oppoſitio. Nam anteq̃z vir cognouerit eam nõ ẽ ſpoliat' vir poſſio ne finalis cãe mrĩmonij poſtea ſic.vt l.j.§.pe.de inſti.r iu re.℄ Vñ pclude q; ſpoliat' poſſione finalis cãe dr ſpolia tus re.ſecus ſi ẽ ſpoliat' qbuſdã pludijs.r iõ ſi vir petit ſe reſtitui ad oſcula nõ pcedit petitio.vt.ff.de reſtitu.ſpo.ex tranſmiſſa.℄ Jtẽ hic iõ non fiebat reſtitutio qr inde po-terat ſeq piculũ aie r fieri ipreſſio virginitati.vt.l.j.C.õ ra ptu virgi.r iõ colligitur media via vt itez nec vir ſatiet ſuã pcupiſcentiã nec puella hẽat liberũ volũtũ ſ; ſtet i mo naſterio qd intrauerat tanq̃z apud tutũ ſeq̃ſtrũ.℄ Que rit gl.q̃ ſunt priuilegia ṽginitatis.dic vt in gl.r adde q; vi due q̃ ſeruant ṽginitatẽ non pcul a ṽginitate ponũtur.vt in auc.de non eli.ſcdo nub.§.optimũ.℄ Jtẽ not.q; ṽgini-tas coronatur.Porro in ṽginitate viuitur glioſe in matri monio pudice.ff.ad tre.l.mulier.§.cũ pponeretur.in vera viduitate viuitur caſte.vt no.C.ad.l.viſcel.l.fi. Jn pcubi-natu viuitur ipudice licet tollerabiliter.vt.ff.de pcubi.l.in pcubinatu.i ſtupro viuitur dãnabiliter ſ; dãnabili' i adul terio.vt.ff.de qd.l.ſi qs viduã.dãnabiliſſime aũt in inceſtu vbi ius r oñ polluitur.vt.ff.de adul.l.ſi adulteriũ cũ iceſtu r par delictũ ẽ cũ monali.vt.C.de epi.r cle.l.ij.in ſi.l.ſi qs non dicã rapere.Ex his tñ amplexib' põt naſci vir bon' ſ; peſſimũ oium ẽ peccatũ ptra naturã ex quo nihil creari põt vt.C.de adul.l.cũ vir.r.ff.de poſtu.l.i.§.remoueret.õ quo crimine dãnati ẽt ſi dãnarentur in centũ ſolidis ex forma alicui' ſtatuti non põt facere teſtamentũ.ar.ff.de teſt.l.cũ lege.ſm Jo.de bel.Sz ibi ex genere infamie phibetur qs teſtari r ẽ ibi ſpãle.nã regulariter nullus dãnat' phibetur teſtari niſi ex genere pene.vt.ff.de pen.l.qd ad ſtatũ.r aia impat ṽginitati corp' caſtitati.℄ Jtẽ coronari debet ille q rẽpublicã tuetur.vt.l.j.C.de alle.li.x.r not.ff.de poſtu.l. j.§.beſtias.℄ Jtẽ ciuitas dicitur ṽtutib' ciuiuz coronari. vt.l.vnica.C.de metropo.li.xj.Vltio tene menti in iſto.c. q; tres ſunt caſus q; aut puella ẽ nupta ſ; non cognita nec ducta r non põt peti eius reſtitutio.idẽ ſi ducta r non co gnita qr põt ingredi monaſteriũ. Caſus ẽ hic notabilis. ſ; ſi eſt cognita ẽt p vim non poteſt ſuũ ſpoliare maritum ptraria vi r p ppria auctoritate nec poteſt ingredi monaſte rium qr gloria ṽginitatis non eſt in ipſa.℄ No.q; puelle magis ſeneſces appetunt amplexuz ſponſi papienſes non recedunt ab ipſo r merito qr ſm oẽm.℄ Quero an dos ſtinus puelle poſſit interim p eaz repeti.rñ.nõ qr dos eſt ac ceſſoria.vñ interiz ſtat in ſuſpenſo.vt.ff.de excep.fundũ ti-clanũ.r.l.fundi.ver.itẽ ſi.vbi dicitur q; ſuſpẽſo principali

[a] ℄ Vide aliqua in ſi onili p Fel. i ru.extra õ pſtitu.col. pe.r vide ẽt eodẽ l.c.p. poſuiſti.col. iij.õ pba.r i.c.ad audi entiã.col.ij. in fin.r ſeq. de preſcrip.

Digitized by Google

ſuſpendit acceſſoriuz.interim igit ſiem ſta puella in ſeque
ſtruz.ita e dos.J.acõ da.inter vir e vxo.c.p vl'os. ¶ Quero
qd econtra ſi puer timeat impreſſionem mulieris luxurio
ſe.rñ.idem lȝ hoc raro ꝯtingat.vt no.i.l.j.C.de rap.virgi.
in glo.q incipit idez econtra q glo.nõ eſt alibi.dicit Inn.
ꝙ mulieres q nõ ſunt diſcrete vel nõ ſunt honeſte non ad-
mittunt ad teſtificandum de virginitate.imo et ſi eẽt no-
biles nãli origine.ff.de ver.ſig.mf.vnde mulieres ſunt bo-
ni mores ꝙ̃ notabilitas tex.ibi.ſingularis.Bal.

c **Tam bone.** Acta habita corã in-
dicib' ꝑmis ꝓbãt co-
rã ſcðis.Et primo ponit ħ cuiuſdã cõmiſſiõis
formã ħm ẽbaez.ſcða ibi aliogn.¶ Caſus.qd
vertebat' iter quẽdam abbatez e quẽdã epz.Abbas dice
bat ſe ſpoliatum ab epo.cũ aũt cã per appellatõez ad pa-
pam deuoluta fuiſſet acta originalia iudicij remanſerant
apud priores iudices.¶ Querit' qd fiet papa dat nouis
iudicibus i mãdatis pſo vt regrãt acta ſupradicta diligẽ
ter e ſi que ptes velle't proponere in ſcriptis remittantur
ad papam.Si aũt nõ inueniant' acta cum nõ reuocet' i du
bium de ꝯteſtatione lit.recipiant' teſtes de nouo.e ſi ptes
vellẽt aliqua proponere ſup tractatu cõpoſitiõis ſiẽde i
ter dictas ptes ſup predictis cã remittat' ad papã ſufficiẽ
ter iſtructa.i.in ſtatu in quo eſt ibi acta tam ſup ſtatu q̃
ſup ſpoliatione.Dicit Innoc.ꝙ ſi papa mandet alicui ꝙ
faciat ſibi exhiberi oẽs ꝓceſſus alicuius cãe ſi qdem alius
de ipſa cã cognoſcebat elidunt' littere ꝑ exceptionem niſi
de depẽdẽtia litis ſit fcã mẽtio.ſecus ſi ptes eẽnt abſolu-
te ab obſeruãtia iudicij.ergo per talem abſolutoriam ab
obſeruatiõe iudicij nõ cõſumunt' acta in ſcñ reſpicientia
cum edi debeant niſi talis abſolutoria eẽt lata ꝓpter in-
eptitudinem iudicij.vt.ff.de iur.fiſ.l.ſcias per Bar.Ibi cũ
non reuocetur in dubium.no.optimum tex.ꝙ ſi teſtes ſunt
recepti i cã preſumit' lis ꝯte.niſi hoc neget'.¶ Quero hic
vtrum poſt cõcluſionem in cã poſſit reus dicere ꝙ ñ fuit
lis ꝯte.e vi' ꝙ nõ qꝛ ꝑ ꝓceſſum ad ſequẽtia ꝓſumant' pre-
cedẽtia.vt hic.e.ff.de acq.here.illud.¶ Itẽ qꝛ poſt ꝯcluſuz
in cã nihil põt allegari.vt no.S.c.qm cõtra.¶ In ꝯtrium
vi' ꝙ hec allegatio ꝯſtat ex actis.nam ꝙ in corpore acto-
rum nõ ꝯtinet' nec ſcñ vi.¶ Itẽ qꝛ oẽs negationes ſunt
liqde iuris ꝓſumptione cũ ſint ꝓbate eo ipſo qd nõ ꝓbat'
ꝯtrium.¶ Itẽ iſta allegatio ẽ potius legis q̃ ſcti.ſo.acta
loquunt' e vbi nõ loquuntur acta nec nos loqmur.vt.S.e.
qm contra falſum.§.ſi.e talis allegatio pon' ẽ iur.q̃ ſcti.
qꝛ ꝓbatur ꝑ rõnem diſputãdi.ſi aũt reus nõ negat nõ ꝑt
per aliũ cuius nõ intereſt indubiũ reuocari e ita itelligit ħ
e lȝ ꝑ negationem fiat res dubia.vt.C.q.ad lib.ꝓcla.nõ lȝ
.l.ſi.tñ ꝑ ſilẽtiũ ñ ſit res dubia.Caſus.ẽ ħ multũ mirabilr.
¶ No.ꝙ vbi atteſtationes ſunt ꝑdite.pñt de nouo ꝓdu
ci teſtes et p' didicita vetera teſtificata.¶ Et no.ꝙ licitũ
ẽ inter eccſias e et laudabile hic tractatũ ſup ꝯpoſitiõe.
Sed nũqd ſi eccſia potuit.cõponẽ e nõ ꝯpoſuit potuit i
integz reſtitui aduerſus cõpoſitionẽ obmiſſam.e quedã
glo.no.ẽt tex.vi' ꝓbare ꝙ ſic.ff.de mi.l.ſi ex cã.§.nunc vi-
deãdum ħ vez ſi i tractatu erat ſic ꝯcluſum.alſ ſecus qꝛ
tractãtibus licitũ ẽ penitere.vt no.in.l.elegãter poſt prin.
ff.de ꝯdi.inde.¶ Quero nũquid acta coram vno iudice
faciãt fidẽ corã alio.rñ.aut ſunt acta ꝑmiſſionis.e dic.vt.l.
cum apud ſemproniũ.ff.iudi.ſolui.aut ſunt acta iterruptõ
nis e faciunt fidem et ꝑempta inſtãtia.vt.l.ſi.C.de preſcri.
xxx.an.aut ſunt acta ꝓlecutoria alicuius acceſſionis vt fru
ctuum e dic.vt no.C.de fruc.e litis expen.l.litigatoꝝ.aut
ſunt ꝓbatoria e plene dic.vt.C.de re.iu.geſta.e.C.de edẽ.
l.is apud quem ꝑ gl.e Cy.aut ſunt acta litis ordinaris.e
tunc quo ad reliquum ꝓceſſum litis pereũt inſtãtia ꝑem-
pta qꝛ oz denuo e a capite ꝓceſſum ichoare ꝙ dic vt no.
plene per Bar.in.l.cum lite mortua.ff.iudi.ſo.de ħ no.C.
de iudi.ꝓperandum.§.i.e.§.ſi.C.de ar.l.pe.Sz an pereãt
quo ad vitium litigioſi dic ꝙ ſic qꝛ iſtud ẽ litis vitiũ pẽdẽ
tis.vt no.ſolẽniter in.l.j.C.de ꝓſcrip.longi tpis.¶ Que-
ro vtrum originalia debeãt remanere penes notariuz an
penes curiam.rñ.penes curiã.vt.S.c.qm ſi tñ remanet pe
nes iudicem non derogat' fidei ipſoꝝ actoꝝ tex.eſt hic no.

¶ De teſtibus. Rubrica.

¶ Premiſſo gñali tractatu de ꝓbatiõibus diſcẽdus ad
ſpẽs ꝓmiſſoꝝ de digniori.ſ.de eo' q ſit ꝑ dignã vocẽ.Nã
dignior e examinabilior ẽ vox viua q̃ mortua.vt i auc.ð
inſtru.cau.e fide.§.ſiqs agit.Ibi nos quidẽ etc.vñ nõ oz te
ſtificari ꝑ cedulã.ſȝ ꝑ viuũ ſermonẽ q venerabilior ẽ.vt.c.
teſtes.iij.q.ix.e.ff.de teſti.l.iij.§.idẽ diuus.l ħbo teſtimo-
nijs.acuitas.n.viue vocis fortius e efficatius mouet aiuz
auditoris.vt.ff.de arbi.l.ſi in tres.e.C.de ſen.ex peri.reci.
l.j.e.ff.de queſti.l.de minore.§.tormẽta.hz.n.in ſeipſ mo-
uẽtẽ itellectũ ex veritate ei data a natura.vñ Jeronimus
in ꝓlogo biblie hz ingd.neſcio qd latẽter energy etc.Itẽ
multa erubeſcimus loq que nõ erubeſcimus ſcribẽ.Item
in teſte debet videri qua trepidatione loquatur ꝙ in voce
e viſu dignoſcitur.¶ Item an vacillat.C.de teſti.l.nullũ.
¶ Item dicit caſſidorus ꝙ nullum ẽ maius mẽtis e fidei
teſtimonium quam qualitas inſpecta ħborum.ꝯcor.ff.de
ſupplẽ.le.l.labeo.§.idem tubero.e ꝙ verbũ vulgi dicit lo
quere e cognoſcam te.concor.ff.de tutor.e curator.dat ab
his.l.diuus.Baldus.

a ¶ An probatio viue vocis ſit dignior probatione vocis mortue. vide lariſſime p Andr. barba. i rub. de fide inſtru. vbi mſta al legat.

p **Lacuit.** Tria dicit' hic.primo ꝙ te-
ſtes nõ corrumpant' precio.
ſcðo ꝙ idonei e fideles ad teſtimoniũ ſumãt'.
tertio vt nullus dicat teſtimonium niſi requi-
ſitus.Primum probatur.iiij.q.v.ſiquis teſtibus.Scðm
ex.ci.e qõne.c.ſiqs liberi.Tertiũ.xxij.q.iij.honeſtũ.Que
dã habedã fieri a ieiunio.no.Jo.ð ꝯſecra.di.j.c.ſacra alta-
ris.Ibi precio.i.pro ꝓcio.hec.n.dictio ſignificat cãm ime
diatã.vt.ff.de pecul.l.l.dñs ſticho.quaſi dicat.alſ non fa
cturus.¶ Sz nũqd vi' precio teſtificari q inde ſpectat cõ
modũ ſine pactõe ꝓcturũ.vt ſi vnus coreus debẽdi iſo-
lidum teſtificat' pro altero.rñ.nõ.ſed tñ an valeat teſtimo
nium.dic vt no.Cy.C.ð teſte.l.dictãtibus.Nos dicimus
ꝙ vn' vi' ꝑ alio fideiubere ſed improprie loqmur qꝛ debe
mus dicere ꝙ vn' vi' pro alio ſe pricipalem ꝯſtituere qua
tenus ad alterutrũ pncipalr pertinet negotium.vt.ff.ð ſo
lo.l.elegãter.§.ſeruus pactõis.Fideiuſſor eiz ẽ q i ſecũda
ris obligatõe ſe obligat.lȝ obligatões pncipales oriũtur
ſimul ordine nature e itellectu lȝ impoſſibile ſit duas vo-
ces ſimul ꝓferre.vt ſingulr no.in auc.de fideiuſ.in princi.
Vnũ aduerte ꝙ duo rei ꝯtrus videntur eẽ duo rei iudicij.
e iõ nõ vi' ꝙ vnus poſſit teſtificari pro altero.vt.C.ð duo
re.l.ſi.In ꝯtriũ facit.ff.mã.l.creditor.in prin.dic vt.C.eod.'
omnib' ꝑ Cy.¶ Oppo.e vi' ꝙ teſtis poſſit aliqd recipe
a ꝓducẽte.vt.C.de teſti.l.qm liberi.e in.c.ſtatutũ.§.pe.ð
reſcrip.li.vi.So.expẽſas quas faciũt in eũdo e redeũdo
e ſtãdo pñt recipe.vt in ꝯtrio.ſed vltra illud ſi aliquid reci
ꝑiũt nõ vz eoꝝ teſtimoniũ vt hic e niſi forte i recõpẽſatõe
operũ que ꝑdunt qꝛ a ſuis negocijs auocant'.nec.n.debẽt
facturã pro alieno cõmodo ſentire.vt.C.e.l.ſi qm.e.ff.quẽ
ad.teſta.apí.l.ij.e ar.ff.mã.idẽqz.§.idẽ labeo.Sz qs ſaci
at expẽſas teſtibus in cã inqſitõis cũ nõ debeãt teſtes ve
nire ſuis ſumptibus.vt inuit gl.C.e.qm liberi.rñ.res pub
lica mãdato iudicis.ar.ff.de dã.l.diuus.ff.de cap.l.miler.
.C.de naui.e nauicu.l.cũ nauarchoꝝ.li.xj.e.l.j.ff.ð iuſti.e
iur.ꝑ Gui.vñ mãdabit' maſſario cõis qd faciat ipſis ipẽ
ſas de publico.Adde ꝙ q nõ laborat nõ mãducet.vt no.
in.l.q̃uis.ff.ð dã.iſec.qd ſi teſtis dũ iret ad teſtificãdũ in
cidit in latrones.nũqd recupabit ħ dãnũ a ꝓducẽte.rñ.ſi.
de rigore iuſticie.ſed de curialitate bñ poſſet producens
emẽdare dãnũ.nec infringeret' teſtimoniũ.ff.mã.iter cau-
ſas.§.nõ ola.ff.de fur.ſi ſeruus.§.ꝙ ſo.¶ Quero nunqd
teſtis ꝑ amicitiã repellat'.rñ.nõ niſi ſit imoderata.vt.ff.ð
vſu.ſcleñ.ꝙ arbitrio iudicis relinqt'.vt.ff.e.l.iij.ibi in ma-
gis etc.imoderata at ẽ iter vi.e vxo.vt.C.ð his q ad eccle
ſiam ꝯfug.l.pñti.aliqua.n.ẽ amicitia illicita e ipudica q
teſtẽ repellit.vt ea q ẽ ad ꝯcubinã.ff.ð ac.e obli.l.ſi.ff.de
ð.ſig.mãſurus.nã nihil ẽ ferore amoris vehemẽtius.vt in
auc̃ q.mo.na.liberi eff.§.illud.coll'.vj.e.C.de natu.lib.l.i.
¶ Oppo.vi' ħ ꝙ nullus dicat teſtimoniũ niſi ieiunus.nã
ꝯſuetudo ſeruat ꝯtriũ ergo male.So.hic nõ ponit' prohi-
bitio.ſȝ qdã bona ꝑſuaſio.vñ hoc ꝯſiliũ ponit' nõ ꝓceptuz

pōt ergo ieiunus ⁊ nō ieiunus teſtificari. dūm ñ ſit ebri9 q2 ebrietas debilitat corpus ⁊ intellectum intm̄ q2 hō ebrius neſcit abſtinere a vitijs ⁊ iniurijs. vt. ff. ḋ penis. l. reſpiciē. §. delinquūt. vt. ff. ḋ re mili. l. oē. §. qui ſe. ⁊ in auē. de pſul. circa ſi. cū ergo ebri9 ſit quodāmodo alienatus a mente. ſequit ēt q2 nō pōt facere teſtīm inſpecta tñ qualitate ebrietatis. Bal.

1 **In nomine dñi.** Ipſo iure nulla ē receptio teſtiuʒ marie viliſſimoꝝ fcā ⁊ recepta ꝯ non citatū. Et prio papa poit dañ ſoā. ⁊ in ſcōa ipm̄ pbat auēte iuſ ciuilis. In tertia cōcludit. ibi ſcōa ne poſtea. ibi tertia ecce. ¶ Cāus. abſite quodā epō ſtephano accuſato ḋ certꝭ criminib9 fuerūt recepti teſtes viliſſimi eo nō citato dubitabat iſte ſtephan9 vtꝝ ipſis teſtibus deberet ſtari. papa rñ. q2 nō q2 ſtephanus ñ fuit admonit9 vt veniret ⁊ audiret teſtes. ſi vo noluerit venire valent teſtimonia ac ſi iſte ſtephanus fuiſſet pñs ſed ſi pp inuitabilē neceſſitatem venire nō potuit nō valēt teſtimonia ⁊ hoc pbat auēte nouelle inſtōnis q̄ de teſtib9 loqtur vt. ṡ. ¶ Ex hoc ꝯcludit q2 ſemp admonēdus ē aduerſarius vt ad audiēdū teſtes veniat. ⁊ q2 obmiſſuʒ ē in ſtephano neceſſe ē ꝯ legē actuʒ ē careat robore firmitatis. ¶ Dicit Inn. q2 qui audit teſtes deponētes nō pōt poſtea p ſe teſtes inducere. ⁊ hoc facit ꝯ eos q ſtant ad audieñ. poſt cortinā. ¶ Idē ait q2 vbi abeſt principalis ita q2 ꝯparere nō pōt p ſe ad audiēdū teſtiū iuramēta debet mittere pcuratorē niſi cā ſit ardua. in hoc ſignater no. q2 in cā ardua ēt ad vnū articulū abñs ineuitabili neceſſitate nō tenere mittere pcuratorem ergo ſecus ſi neceſſitas eſſꝫ euitabilis ſm̄ Inn. ¶ No. q2 teſtes viliſſimi ñ faciūt fidem aliquam. ¶ Sed nūquid ſi teſtes rogati ab vtraqꝫ pte pōt eis opponi iſamia vel nullitas. rñdeo nō. glo. ē oidi. ſingularis. in auē. ḋ teſ. §. ⁊ lꝫ ia vbo ſupplicijs. iſte aūt rogatus dꝫ pbari vel p tabellionēꝫ vel p duos alios teſtes q interfuerūt coꝝ rogatōi. Ná infamibus nō crederet q2 ipſi eēnt rogati. ¶ Cōclude q2 cū p publicū inſtrm̄ pbet rogat9 qō ex hoc reddit validū inſtrm̄ ⁊ pbat id qō ē probāduʒ. qō ppetuo tene mēti. q2 illaꝫ gl. nō hēs alibi. ¶ No. q2 id qō ꝯ. l. factum dr̄ nō ē ſolēniter actum. ¶ Itē no. interloquēdo pnūciari ſup nullitate atteſtatōnū. ¶ Itē no. q2 canones nō dedignant imitari ſacratiſſimas ⁊ nāles leges. ¶ Sꝫ qd ſi ille q erat heri viliſſimus hodie ē magnus ſlatus. nūqd poterit teſtificari de preterito. vr̄ q2 nō q2 honoꝝ auctus ē nō ꝯditio pſone mutata. vt. ff. de ꝯdi. ⁊ demon. l. falſa. §. j. So. inſpici dꝫ tps teſtificatōis. vt. ff. ad carb. l. iij. §. ouē. ff. de teſ. l. ad teſtiū ꝯditionē. C. de teſ. l. j. ⁊ no. ff. de inia. l. furti. § i. ⁊ ibi optima glo. ſaluo q2 vbi teſtes adhibent ad pbatōem. i. ad coadiuuatōem ſcripture ſolēnia inſpicit teſtium ꝯditio eo tpe quo ſubſcripſerūt q2 pp fortuitos caſus poſt ꝯtꝫ factū emergētes nō dꝫ vacillare publica fides. vt. C. de re iu. l. geſta. ⁊ in. c. j. ſi teſtes pares eē deſierūt. col. x. vbi iſpicit ꝯditio teſtis in initio actus lꝫ ablato fūdo poſtea ſit depauperatus. ſꝫ ibi euētus poſterioꝝ reſpicit qādaꝫ extrinſecam q̄litatē. ſꝫ intrinſecus nō tāgit fideꝫ teſtis. ¶ Scdō no. q2 ps dꝫ citari vt veniat auditurus teſtes. Nam niſi qs itelligat vel intelligere debeat citatōnem nō valꝫ citatio. ff. de no. op. nū. l. cuilibꝫ eniꝫ itelligēti. tex. ē no. ¶ Op. q2 imo teſtes debēt examiari i ſecreto. vt. C. de teſti. nullū. Naꝫ ſi ps audiret atteſtatōes. ergo dꝫ audire pmō teſtem qui ē pncipiū numeri teſtiū. ⁊ tūc ſtatiꝫ ſeqt q2 didicit teſtificata illius teſtis ⁊ ex hoc de neceſſitate ſubſequit q2 alij teſtes nō ſunt examinādi ēt ſi prius iuraſſent pp timorem ſubornatōis. q timoꝝ ꝯcernit ſeriē teſtimonij nō iuramētū ſimplex. vt i auē. de teſti. §. q2 vero. So. lra non dicit q2 veniat audire atteſtatōes. ſꝫ audire teſtes. i. coꝝ iuramēta. nō ob. ff. de adul. l. ſi poſtulauerit. §. qōni. q2 niſi interuenit tortura ibi nō timet ſubornatio. vñ ſpāle ē in caſu torture qō iꝫ qs didicerit teſtificata p torturā nō ppterea pcludat ei via i pbādo. qō ē no. ¶ Moueo vnū dubiuꝫ ecce q2 teſtes fuerūt exaiati p tino ⁊ dispoſuerūt p ipſo. ⁊ cuꝫ a teſtibus nō poſſꝫ explorare veritatē fecit ſibi clā oſtēdi a notario nūquid p hoc atteſtatōes pdāt robur ſuuꝫ ita q2 ſi poſtea publicētur ſibi non pſint. rñ. imo pſunt nec ppea viciat. ¶ Ecce aliud dubiū teſtes iurauerūt ifra terminū nūquid pñt exaiari poſt terminuꝫ ſine noua citatiōe. ⁊ vr̄ q2 nō q2 aliqō impedimētuꝫ potuiſſꝫ iteruenire examini. ¶ In ꝯtrium vr̄ q2 ꝯpoſitio trahit ad diē iuramēti. ⁊ de hoc triplex reddit rō. Pria qꝛ idē trahit originē ⁊ ſtatū. Scōa q2 iuramētuꝫ iplicite ꝯtinet dictū. Tertia q2 ex quo teſtis iurauit eē obligatus ad ꝯponēduꝫ a qua obligōne nō liberat p lapſum dici. vt. ff. de ar. l. celſus. § ideꝫ ait. Eſt ⁊ alia rō Ja. bu. q2 examinare ptinet ad offiū iudicis nō partis. Eſt ⁊ quita rō mea q2 pars ē nō citāda ad audiendū atteſtatōes ſꝫ ſolū ad iuramētum ſꝫ ad aliud fuit iam citatus. Pōt addi ſexta rō q2 deponē ē executio iuriſiurādi ⁊ in mera executōe nō eſt qs citandus. ¶ Item depoſitio fingit retro. vt no. in. c. j. de offi. dele. in cle. Sol. q2 nō ē neceſſaria noua dilatio ad deponēdū nō ē neceſſaria noua citatio. Ex hoc ſequit q2 ſi teſtes vtraqꝫ pte pñte iurauerūt nolla data dilatōe pñt qñcunqꝫ examinari nulla facta citatiōe. ¶ Sed qd ſi teſtes fuerūt pducti in termino tñ iudex noluit eis deferre iuramētum vtrum poterunt poſt iurare ſine noua dilatōe. rñ. nō. ⁊ iō pars ē de nouo citāda. vt. ff. de fer. l. poſt rōnem. ¶ Sed an ē neceſſaria pemptoria dicit Spe. q2 poſt lit. ꝯte. vſqꝫ ad diffinitiuaꝫ excluſiue oīs dilatio ē peremptoria. dic de hoc vt no. Bar. in. l. ꝯtumacia. ff. de ee iu. ⁊ vide qō no. ff. ḋ here. inſti. l. ſi qs iſtituat. in ſi. ¶ Sꝫ qd in dilatōe legali ſufficit iurare teſte ifra terminū. rñ. nō vr̄. nam vt ſatiſfiat mādato legis dꝫ qs ſumma opemiti vt oīa ifra terminum fiat. vt. C. ḋ tēpo. ap. l. ij. §. ſi. ⁊. l. vi. §. illud. ⁊ vr̄ expſſuꝫ in. c. frequēs ḋ reſti. ſpo. ⁊ in. c. pia. ⁊ ibi no. p Jo. an. ⁊ Archi. de excep. li. vi. ¶ Quod ergo vulgo dr̄ teſtes poſt terminū examinari poſſe. verum vr̄ in dilatōe arbitraria data a iudice. ſecus in dilatōe terminata a iure. ¶ Tertio no. q2 receptio teſtiū fcā ꝯ ipeditū ꝯparere nō vꝫ ſi cām impedimēti probauerit. ⁊ dicit Ber. q2 ñ. valēt ipſo iur. ⁊ hoc ē no. dignū. ¶ Alij dicūt q2 imo ſꝫ pōt appellari ⁊ ſic p appellationeꝫ hoc caſu reſcindit. pbatum ſm̄ Jo. an. qō alibi reptes. ſꝫ ꝯ q2 vꝫ ſnia. ergo ⁊ teſtiuꝫ receptio. vt. C. qño ⁊ qñ iud. l. ab eo. So. dic q2 aut iudex ſciebat cām ipedimēti ⁊ ñ vꝫ ipſo iure. vt. ff. ḋ re iu. l. qſitum. aut ignorabat ⁊ tūc vꝫ ipſo iure. ſaluis tñ exceptionibus in pſonas ⁊ dcā teſtium ita intelligit hic. ¶ Quarto no. q2 vbi legitima citatio ñ pcedit proceſſus ad vlteriora ipſo iure ē nullus. pcoꝝ. C. de accuſa. ſi a cenſitoribus. ⁊ ibi bona glo. ¶ Oppo q2 ñ ſit neceſſaria citatio. vt. ff. de re iudi. ḋ vas quoqꝫ. So. ſi partes ſunt pñtes ñ ē neceſſaria citatio ſꝫ monitio que pro peremptorio habet ſm̄ Ber. no. Accur. C. qño ⁊ qñ iudex. l. ij. ⁊ facit. C. ḋ accuſa. l. abſētem. ¶ Quero nūquid lite nō ꝯteſ. p procuratorē ſufficiat citare dñꝫ ad iterēſſentiam teſtiū. Rñ. non q2 iſtud ē diuidē inſtantiam imo lacerare niſi pcur. eſſꝫ impeditus vl̄ nollet itereſſe. arg. ff. de ꝯdi. ⁊ dmō. l. itaita ñ ꝯmittit. in pricipio. ⁊. c. ſi duo. de procura. li. vi. l. eum qui. C. de procura. ff. ḋ euic. ſi ideo. ff. de alimē. leg. l. iij. C. vnde vi. l. meminerint. nam dominus conſtituēdo pcuratorē ſeſe exonerauit ḋ ꝯſilio legis. vt. ff. ḋ procura. l. j. §. vſus. ⁊ in. c. j. ḋ iudi. lib. vj. ⁊. C. ḋ procura. l. ſi. niſi vt dixi pcur. nollet ꝯparere. nā tūc dñs tenet comparere. vt inſti. de ſatiſda. §. ſi vero aliqs. ⁊ vt lit. nō ꝯte. c. j. ⁊ ibi dm. Itē cū pcurator litē ꝯteſtat ſit nouatio iudicij. ⁊ ideo dñs exēptus ē ab inſtātia. vt plene legitur ⁊ no. ff. ḋ neg. ge. l. liberto. §. ſi. ⁊ facit. ff. de appel. l. ab executore. in ſi. ¶ Item de iure canonico lꝫ ſnia poſſit ferri in dñm. tñ citatio non pōt fieri de dño obmiſſo pcuratore. vt no. Jo. an. in mercu. in regula preſumitur. li. vi. ibi videas. ⁊ tene mēti. ¶ Septē conſiderantur in teſtibus vt in glo. Primum eſt diſcretio que preſumitur in quolibet adulto non in pupillo. vt. C. ḋ teſta. mili. l. ſi. niſi forte malicia ſuppleret etatē. arg. C. ad ſilla. l. ſi. in glo. ſingulari ibi poſita. ¶ Quid enim ſi ſunt in confinio etatis adulte. nam qō prope ē nihil diſtare vr̄. Tu dic contra q2 l. prefinita ē etas. Et ea que ex ſcriptura legis deſcēdūt. pciſe ſeruāda ſunt. ¶ Iteꝫ in teſte inſpicitur conditio. i. deſt ſtatus perſone. ¶ Quid ergo de agr

Digitized by Google

colis ⁊ cenſitis. vñ. bi tenent ad quedã ſeruitia tñ nõ ſunt ſerui. ⁊ iõ poſſunt teſtimonium pbibere. vt elegãter not. inſti. de inge. in glo. Sed qd de ſtato libero. ⁊ ſane. rñ. q triplex eſt dñium. ſ. nudũ plenũ ⁊ ſemiplenum. vt no. C. e. ti. in glo. ⁊ neutro iſtoꝝ modoꝝ aſcripticij ſicut ſerui vñ poſſunt facere teſtiũ de bonis ſuis. ſʒ in quibuſdã locis cõſuetudo ſeruet ꝯtriom. De ruſticis enim nõ ẽ dubium nã vitas a ruſticis exploratur. vt no. ff. de leg. ij. l. ſi chorus. ſʒ quid de filijs ſclauoꝝ. rñ. idem ſʒ eoꝝ pꝛes eis vtant vt ſeruis vel ſui. no. inſti. õ patria po. §. ius aũt. ⁊ no. tria genera filioꝝ. qdaꝫ vt ſerui qdã quaſi emãcipati vt apud gallos quidam medij inter hos vt iure romano. Itẽ inſpicit i teſtibus fama. oẽs hoies ſunt bone fame niſi probet ꝯtrium qꝛ ſtatus originis ẽ cum ſit tanq̃ tabula raſa i qua nihil macule ẽ depictũ vñ fama ẽ ſtatus nulla ignatõe pollut⁹ item inſpicit fortuna que idẽ ẽ q gnãtio ⁊ corruptio fortuitoꝝ. verbigrã. diuitiaꝝ ⁊ paupratis ⁊ ñ audit pceps qꝛ eterna lege oia caduca impoſſibile ẽ eſſe ſtabilis dic lex rẽ perem. C. de veſti. olobarijs. li. xj. q leges ſunt impecabilis. ¶ Item inſpicit fides nõ ſolum quo ad deũ ſʒ et quo ad mundum. vñ vaſallus q ẽ pditor dñi ſui repellit a teſtimonio ẽt ſi dñs ei pepcerit qꝛ facte cãe pro infectis haberi nõ pñt. vt. ff. õ re milita. l. q cũ vno. §. ignominia bal.

q

Quoniam aliqua.

Mulier teſtificat ꝯtra clericum cũ de crimine ciuiliter agit ⁊ c.

¶ Caſus. quidaꝫ epiſcopus pſbiter infamat⁹ erat de adulterio. mãdat papa ſuo defenſori q diligent⁹ inueſtiget ⁊ mittat ad ipm mulieres cũ qbus pegiſſe dr ⁊ ẽt alios ſecum adducat quos ſenſerit aliquid ſcire õ cã. Ibi neceſſe ad tollẽ. malum exemplum ⁊ ſcandalum. Ibi mulieres que hodie nõ cogunt pſonaliter ire ad iudicium cauſa teſtimonij. vt. J. de iudi. c. ij. li. vj. Ibi peregiſſe. i. fornicatum fuiſſe. ⁊ ſic no. q crimen adulterij pbat per ipſam mulierem ⁊ ſpãle in hoc crie qꝛ cõmittit in ſecreto ⁊ inter parietas. C. de repu. ex conſenſu. §. ſup ſeruis vel dic q recipit mulier ad iudiciũ. ⁊ q quãdo teſtis nõ ẽ integer eſt minus q̃ ſemiplena pbatio vt ſingu. no. ff. de pba. l. cũ pbatio. vel ĩ nõ loquit de muliere fornicaria ſed de alia que nõ ẽ pricepe criminis. vt. Ẽ. de ꝯſel. c. j. ¶ Dicit Innoc. mulieres criminoſas ⁊ ſocios admitti ꝯ electum ad aliq̃ dignitatem nõ ad pbationem ſed ad pſumptionẽ. Idẽ ait q in ꝯtribus vel alijs reb⁹ ſocij oiuꝫ bonoꝝ nõ admittunt ad teſtimoniũ ſiue pncipalr ſiue ſecũdario interſit nã qui põt appellare a ſnia aduerſarius ẽ cenſendus. ¶ Idẽ ait q legatarius ẽ idoneus teſtis ad probandum reliqua teſtamenti ſed non ſuum legatum. Innoc. ⁊ ſi deponit de ſuo legato nõ vitiat vtile p inutile. tex. ẽ no. ff. de fal. filius. §. ſequens. ¶ Idẽ ait q i re cõi vbi nõ ẽ qd totius rei ſʒ ptis ſocij. tũc admittit ſocius ad teſtimoniũ qꝛ nihil ei acceſſit ex victoria litis. Inno. Ibi ſeu. nota q iſta dictio ſeu q̃nq̃ ponit diuiſiue q̃nq̃ ꝯiũctiue vt qñ ponit cũ copula vt in tẽo. c. q̃nq̃ ponit ſolute. vt. ff. de auro ⁊ argen. l. ſiqua ⁊ facit. C. de na. li. l. ij. Ibi aliquid. no. q dicit aliqd nã ⁊ ſi modicam occaſionẽ pſtet aliqd ẽ. vt. ff. de fideicõ. lib. l. ergo. §. ij. ſup v̄bo occaſione. vñ etiam modicũ ꝯferẽtia ad cãm dicunt⁹ ptinẽtis tex. eſt hic ſingularis. ¶ Op. q mulier nõ admittat ꝯ clericum ¶ Itẽ q nos admittat i cã crĩali. ¶ Ite q nõ admittat ſocios crĩs. rñde ad primũ q hic inqrebat ciuilr ad amonitõem bñficij. ſecus ſi eẽt accuſatio ad plenam penã ꝯtieri. Ad ſcõm rñdeo eodẽ mõ. Ad tertium rñdeo q admittunt ad iſtructionem nõ ad ꝯdẽnationeꝫ. vt. ff. de pen. l. qui vtrio. ¶ Item not. q officiales debẽt ire cũ teſtibus ad pſentãduꝫ eos ſuperiori ne forte aripercẽt fugam. Bal.

a ¶ Quod
no. ad ſtat.
quia capl'o
ſit admiſſa
ſalvo iure ſi
admittẽdo
ri in diſpu-
tatõe ſiue'll
tiori ſi p du
cit capitula
modici ꝯſe
rẽtia q de-
bẽt admit-
ti. e vid oia
ro. Fr'ic. de
are. in cõſil.
pc. incip. cla
riſſime do.

i

In omni negocio.

De q ſemel denũciat p dcm̃ ſuum ⁊ alterius pbat ſe pmonuiſſe. Et pmo ponit dcm̃. ſcdo illud pbat duab⁹ rõnib⁹. pria rõ ibi q potẽter. ſcda ibi item alibi. ¶ Caſus. i hoc. c. traditur forma qꝛ qñ qs vult aliquẽ denũciare de aliquo crie dꝫ pmo admonere eum inter ſe ⁊ ipſuꝫ ſolũ ⁊ ĩ pbabitur p ſe ſolũ. ⁊ ſi eum nõ audierit id eſt ſe non correxerit qꝛ audimus hic pro ſatiſſactõe accipit. tũc adhibeat vnũ aliũ teſtẽ ſecũ ⁊ erũt duo teſtes vl' duos alios ⁊ erunt tres. ⁊ ſic ipſe ẽ de numero teſtiũ qd probat irrefragabili auctoritate euãgelij dicẽtis in ore duoꝫ vel triũ teſtiũ ſtat omne verbum. ⁊ Joannis octauo ego ſum ⁊ c. deuteronomij. xvij. ſcribit duoꝫ hominũ teſtimonium verum ẽ. Ibi efficiũt tres. no. quomodo numerus ex vnitatib⁹ creſcit qd eſt veꝫ ſi veniãtur i vnam cõcluſiõeꝫ. ſecus ſi diuidant. vñ dicit glo. q. x. ⁊. x. nõ faciũt. xx. nec dicit cõdemnatus i. xx. ille qui ẽ ꝯdemnatus in vna cauſa in. x. ⁊ i alia cã i alijs. x. qd dcm̃ ẽ vtile ad ſtatuta terraꝫ. ſi forte ſtatuto caueat q bãnitus in. xx. põt impune offendi. iſta ẽ glo. ſolemnis. ff. de ſolo. l. vbi fideiuſſor. ſed i quid peccauerit ꝯdictõalr loquitur per dictõem. ſi dꝫ igit qd peccet ſed iſte quẽ. l. humana excuſat nõ peccat niſi ſit ꝯtraria legi diuine. vt ſi lex humanum dat cãm delinquẽdi de pſcriptiõe. c. ſi. Ẽ. õ pſcrip. aſs leges ſacratiſſime etiam i foro ꝯſcie ſunt ſeruãde. alr ſequeret q omnis legoꝫ forma ⁊ ſubtilitas deduceret ad inferos. ⁊ ꝯſcia legum eẽt magis dãnata quã maleficiorũ nõ omnis v̄itas ligat ꝯſciam. ſed veritas approbata que duxit aliquẽ actũ ad ſoũ eẽ. l. nemo põt. ff. de le. j. ff. õ v̄bo. ob ſtipulatio. §. alteri. alr legis auctoritas ⁊ poteſtas eẽt inanis ⁊ vacua. C. õ his q ve. et a. l. j. dꝫ ergo q talis ſit veritas ex qua ſit ius queſitum vt verbigrã quãdo aliquod cõmertiũ geritur inter ptes. ff. de ꝯdi. indeb. ſi area. ¶ In tex. ibi inter te in pſonam facienda ẽ. ff. de vi ⁊ vi ar. cũ a te. ⁊ iõ nõ põt fieri ad domũ vbi nullus audit. idem ſi habitet ibi inſanus vl' ſurdus qꝛ reqrit in omni denũciatõe aliqs q itelligat. ff. de no. ope. nũ. l. cuilibet eiꝫ in v̄bo intelligẽti ibi ẽ aureus tex. Dicit eccleſie ergo ſecularis iudex in iſta fraterna denũciatõe nõ dꝫ ſe itromittere. ¶ Oppo. qd ſufficiat vna denũciatio. ff. de no. ope. nũ. cũ procur. §. ſi dñs. So. ibi plene ſuit ſatiſſactũ ⁊ ſatiſdatũ. ⁊ ita eẽt etiã hic ſi te audiſſet. iõ lr̃a dicit ſi te nõ audierit. ¶ No. ergo cum prima citatio ẽ executa nõ dꝫ qs ad idẽ citari vlteri⁹ alr ſic tene mẽtẽ. Nã q ſcm̃ ẽ factuꝫ nõ ẽ ſicut ecõtra factuꝫ nõ ẽ q ſcm̃ iam ẽ. vt no. ff. de dam. ifec. l. j. Ibi duoꝫ. mala vl hec allegatio qꝛ hic ñ ſunt duo nõ põt idem eſſe denũciator ⁊ teſtis. vt. ff. ad turpil. accuſatus. §. denũciatores. ff. de cuſto. re. diuus. So. hec ẽ denũciatio medicinal. Ibi criminalis. ſʒ in hac nõ forma iudicij redigat ad quãdã formam iudicij per negatõem ⁊ affirmatõem partiuꝫ ⁊ ꝯtertatõem. Dicit Inno. q in probatõe monitõis monitor pro vno teſte reputat. in principali aũt ſecus. Innoc. Adde q i prima monitione ſolus cum ſolo ẽ plenus ⁊ ſufficiẽs teſtis ipſe ſolus ⁊ ẽ ſpeciale. ⁊ ẽ argu. q ſindicus vilſe q hꝫ denũciare maleficium poſſit etiam teſtificari de viſis per eũ qꝛ aliud ẽ officium publicuꝫ ſindici aliud teſtis. ¶ Itẽ denũciat ſm ꝯſciam publicam ſʒ teſtificat ſm cõſciẽtiam propriã ⁊ ſunt officia ꝯparabilia. ar. ff. de adop. ꝯſul. ¶ Itẽ nõ vertit ppriũ itereſſe. itẽ ex iſto. c. ſume. ar. q actor cui deferẽ ſacramẽtũ i defectũ pbatõis dꝫ ſecundus teſtis. ergo dꝫ eẽ idoneus ⁊ ſcire ſcm̃ õ quo poſſit reddere rõnem quã dꝫ reddere teſtis ſi p ſenſum corporeum ſic dico de iſto denũciatore qd dꝫ factũ plene ſcire q denũcia ſua ſit vera q ⁊ puto qd debeat iurare de calumnia ſicut de ceteris que nõ agũt i figura iudicij. vt no. ff. de dã. infec. l. q bona. §. pe. Itẽ dico in iſta denũciatõe debere exponi cãm. ff. de no. ope. nũ. l. j. iuxta prinei. ⁊. l. nõ vllũ. §. j. ¶ Sed an morte denũciãtis expiret iſta denũciatio euãgelica. ar. q ſic. ff. de noui ope. nun. l. non ſolum. §. morte. ⁊ quia ẽ actus ꝯſciẽtialis qui non trãſit ad heredem videt etiam qd expiret morte eius cui eſt nũciatum. ¶ Sed an poteſt peti nunciationis iſtius confirmatio. argu. q ſic. ff. de noui ope. nũcia. l. de pupillo. §. qui opus nouuꝫ. ibi gl. no. in ſua materia. ¶ Sed an poteſt peti caſſatio. denunciatõis eo forte quia nũciãs ẽ criminoſus. rñdeo ſic. Naꝫ quelibet defenſio poteſt i bellum deduci. vt. ff. de no. ope. nũc. l. de pupillo. §. qui remiſſionẽ. ⁊ ſʒ iſte leges loquãtur in profana mã. rñ ſatis pñt adoptari ꝯſilijs aie. ¶ Sʒ nũ quid illi q dicit ſe ꝯ ꝯſciam nõ facere debꝫ credi rñdeo ſic ſi allegat aliquã pbabilẽ cãm alr magis ẽ credibilis ſermo ꝯtrius cui lux veritatis cuſtat. vt. Ẽ. xi. ſ. e. ſʒ cauſaꝫ. alr

ceus ſemp negaret ꝛ iudiciū nō redderet in inuitū qḋ eſt obſurdū.ff.de ṽ.ob.inter ſtipulatōes.§.i.& ſi lucet aliogn ſacti ſimus eē.ff.de tutelis.l.iij.§.i.¶ Oppo.in cā ſua nemo ē idoneus teſtis.Sol.hic ſpāle qꝛ vtriuſqꝫ gr̄a iudicium ſubmiſerit imo principalius gr̄a eius q denunciat vt ꝯſcie eius mūdet′ oꝫ teneri ſi hꝫ illeſam ꝯſciam.vt no. Jmo de iudi.nouit.an criminoſi ꝛ infames admittat′ ad denūciā dam.dicit gl.ꝙ nō.ar.C.de inoffi.teſt.iud.arena.Fallit ſi ſuā vel ſuoꝝ cām ꝓſequūtur ſm Hoſt.ſꝫ tunc nō ſunt ido nei teſtes ſup ſacto principali ſed ſup admonitōe ſic quia ſr̄a dicit ſi peccauerit in te.¶ Jtem etiā fallit ſi eius no torie laborat infamia ſm Hoſt.¶ Oppo.ꝙ culpe ē im ſe immiſcere rei ad ſe nō ꝑtinēti.de reg.iur.culpa ē.So.hic pertinet ad charitatiuā rōnem vel officialis correctōem l.i.C.de emēdā.ꝓpinquoꝝ.Unde omnis qui habet ex officio corripere tenetur denūciare.ſed ſimplex amicus ſi tenetur ſed tamen poteſt quaſi liberalis amicus.ar.C.de neg.geſt.l.tutori.Bal.

q Totiens.

Dicit quales eē debēt ꝛ quoſt iurare debēt q ſup ꝯſanguinitate deponūt i cā matrimonij.

¶ Caſus.aliq volūt ſepari rōne ꝯſanguinitatis.Querit′ ꝑ quot teſtes dēbeat ꝓbari ꝓpinquitas.¶ Jtē ꝑ quales teſtes.Jtē quaſt debēt deponere.rn̄det′ ad pri mū ꝙ ꝑ duos vel tres.ad ſcdm ꝙ de eadē ꝯſanguinitate vel ſeniores eiuſdē loci.ad tertiū rn̄det′ ꝙ dꝫ duplr iurare primo ꝙ nō teſtificabunt′ odio ꝑ amicitia vel ꝑ aliquo cō modo qḋ habuerint vel hn̄t vel habituri ſunt.ſcdo qḋ ꝓ ferēt rei veritatē ꝓut acceperūt a maioribꝰ ꝛ ꝓut credūt ita eē.¶ Dicit Jnn.ꝙ ſpāle ē in ꝯſanguinitate ꝛ mr̄imo nio ꝙ ꝓſetunt′ ꝯſanguinei.ff.de ꝓba.ēt mr̄io.nā ꝛ ad ſcri pturas parētuꝫ confugit′.vt inſti.d inge.in ſi ꝛ ibi no. Jbi ꝯſanguinitatē.no.ꝯſanguineos ad teſtificandū admittit in cā mr̄imonij. Jbi ſeniores.no.in ſcō āntiquo magis cre di ſenioribus ᵃ itē magis credi melioribꝰ eiuſde loci.ad idē ē.arg.C.vbi de rōcinijs agi oꝫ.l.i. Jbi neqꝫ amicitia ſupple tali ꝗ iducat ſuſpitōem.Nā amicus plato.ſꝫ ma gis veritas.ibi cōmode.ff.de calūniatoribus.l.qn etiam. Jbi accepiſſe i.audiſſe.ff.de proba.l.ſi arbiter.ff.de aqua plu.ar.l.i.in ſi. Jbi ꝛ credere.no.adijciendū de credulita te vbi agitur de probanda antiqua memoria ſic.j.eo.c.lꝫ. ꝛ dic vt ibi dicam ſed qd ſi iurauerint dicere veritatē ꝛ iſta alia.ſ.ꝙ neqꝫ odio ꝛ cē.rn̄.vꝫ iuramētuꝫ qꝛ ꝑtinet ſub ſtātialē formā.de alijs.n.pn̄t ſine iuramento interrogari qꝛ ſunt appendices examinis.Bal.

a ¶ Adde glo.ord.i.l. cuꝫ qd e ibi latiſſime do cto. maxie moderniores mſta no tabilis alle gāt pcipue do. Jaſ.do. Ber.ſozi.ꝛ do. Lance. pecius.

r Inſuper ſtatuimus.

Prelatus ꝛ clerici q cām eccle nō ꝓcurāt te ſtificari pn̄t in ea.Et primo pōit dcm̄.Scdo determiat ipꝫ.ſcda ibi dūmō.¶ Caſus.eccl̄a ſancte trini tatis hēbat litē cū alio.Querebat′ vtꝝ prior ꝛ frēs dicte eccle pn̄t in d.ca cā teſtificari.Rn̄.ꝙ ſic dūmō vnus aut duo alij ſunt ꝯſtituti ad agēdū ꝛ defendēdū.nā illi q ſunt ꝓcuratores eccle nō admitterent′ ad teſtificādūꝫ.¶ Di cit Jnn.ꝙ ſi duo ſint ꝓcuratores i aduerſo negocijs vnꝰ poterit teſtificari ꝓ ꝓceſſu alterius ꝛ alter alterius.ar.ff. de iu.ꝛ cu.dat.ab his.l.romanus.ergo idē in generali ꝓ curatore ſi acceptat mādatū ad vnā ſpēm ad alterā nō. idē ſi poſtea renūciauit qꝛ nō inuenit′ ꝓhibitum eū teſti ficari ēt ſi habuiſſꝫ ſpāle mādatū.¶ Et eſt ar.ꝑ famulo recedēte vt poſſit eē teſtis niſi receſſerit in fraudem.ꝛ eſt iſta optima ſilitudo qꝛ procurator famulus ē in illo actu. ¶ Jdē ait ꝙ ſi format′ libellus in ꝑſona prelati vel vice dn̄i ſine ꝑ ꝓcuratorē ſuū nō pōt eē teſtis.ſecus ſi in ꝑſona collegij.ar.ff.de his qui.vt indig.l.tutorē.¶ No.ꝙ illi q ſunt de corpore eccle ꝛ platus admittunt′ ad teſtimoniū in cā eccle dūmō ipſi nō ſunt ꝓcuratores in cā.¶ Scdo no.ꝙ in cā vniuerſitatis admittūt′ ad teſtificandū illi qui ſunt de corpore vniuerſitatis eiuſdē.ergo ruſtici admit tunt′ ad teſtificādū in cā ville qḋ veꝝ ē niſi ſinguli ſperēt cōmodū vt in nemore ꝑ beſtias.boiuꝫ ville.ſꝫ glo.inuat ꝯtrium in.l.ſicut.ff.ꝙ cuiuſqꝫ vniuerſitatis noie.ꝛ in hoc ꝯtēplo glo.ē ibi valde ſinglaris vel metuat imediatū dn̄ nuꝫ.puta i ꝓunitionē collecte ꝑ ſolutione debiti cōis.vt.ff. qḋ cuiuſqꝫ vniuer.l.i.§.qbꝰ.ſed ſi hoc nō timēt qꝛ vlla hꝫ aliunde vnde ſoluat debitū tūc hn̄ pn̄t teſtificari.ff.de te. di.l.i.tm̄.§.vniuerſitatis.ff.de inius voc.ſed ſi hac.§.mān mittit′.ꝛ ibi ꝑ Odoſ.C.e.pat ētes.ꝑ Cy.ꝛ facit.ff.de leg.i. ciuitatibꝰ.ꝛ.l.ſi heres.§.vices.ꝛ.ff.ad treb.oibus.vnde ſi relinquit′ aliquid ciuitati ciues pn̄t eē teſtes huius teſta mēti qꝛ titulus relictꝫ nō acquirit′ ſingulis ſꝫ ſoli vniuerſi tati.vt.C.de ſac.ſanc.ec.l.ſi.nec cōpetit alicui aliquod ius agēdi niſi hēat mādatum vt hic ꝛ.ff.qḋ cuiuſqꝫ vniuer.l. nulli.ꝛ no.ff.de pac.l.idē magiſtri.hꝫ tn̄ mādatum pōt de re ꝯſuetudo ꝛ erit mādatariꝰ ꝓprie ꝓcurator mandato le gis.vt.d.l.nulli.ꝛ.ff.qḋ vi aut clam.l.ꝓhibere.§.plane.nō ob.ff.iudi.ſol.l.iij.§.ſed ſi ſorte.qꝛ ibi.i.nō vult mādare ſꝫ ſine mādato ꝑmittere ꝛ illerex.ē elegās.¶ No.ꝙ i vna cā pn̄t ꝯſtitui plures procuratores vel ſindici.vt ſiqdē cō ſtituunt′ ꝓ diuiſo.puta.a.qſi erat pn̄s ꝛ.b.qſi.a.erit abn̄s ſeruat′ forma mādati.Si aūt pro indiuiſo quilibꝫ erit pro cur.pro parte.a.hn̄s mādatum cum alio nō ſolus.vt.ff.de procur.l.pluribus.ſi aūt qlibꝫ inſolidum melior ē cōditio occupātis.i.prius lite ꝯte.vt.d.l.pluribꝰ.ꝛ ar.ff.de ṽb.ſig. l.ſi ticius ꝛ ſeius.Si aūt dcm̄ ſit ꝙ nō ſit melior conditio occupātis dic vt in.e.ſi duo.de procu.li.vi.Et ſcias ꝙ plu res procuratores pro idiuiſo officio pn̄t conſtitui in iudi cio ex parte actoris ſed nō ex pte rei.vt.ff.de procura.l.ſi qs cū ꝓcuratorio.§.vnius.in negocijs aūt nō ē actor vl reꝰ ſed in cōmuni negocio vtꝛqꝫ dꝫ īteresse.fallit propter pu blicā vtilitatē nauigātium ꝛ ſimilium vbi qlibꝫ vꝫ habet′ mādatum iſolidum tn̄ ſi iuicem ꝯtrariant′ dum actus ē in fieri melior ē ꝯditio prohibētis niſi mādās declarauꝫ vo lūtatem ſuam qd ꝛ quaſt hec probant′ per has leges ſin gulares.ff.de exerci.l.i.§.ſi plures.ff.de cura.furio.l.conſi lio.ꝫ.ſi.ff.de verb.ob.l.qui come.§.calimacꝰ ꝛē.¶ Adde qudā ē cōis que diſtribuit′ in pte puta dn̄ij.quedā ē que diſtribuit′ in partes ꝯmodi vt ſeruitus cōis.ꝛ iſte due ſtā te cōione repellūt teſtem.quedā ē cōis officij ꝛ ꝓrātis.de reſcrip.cam te.quedam cōis ꝑtinonij alicuius vniuerſita tis vt molēdinoꝝ cōis bononie.ꝛ hec nō repellit qꝛ nō ce dit in ſingulis.alia cōis aque fluminū publicorum ꝛ via rum publicaruꝫ ꝛ aeris de celo ꝛ vēti cū ſi.hec non repel lit qꝛ nō ē de bonis nr̄is ſꝫ in bonis dei vt ita dixeriꝫ.vt.ff. de iureiur.l.ea ē n̄ā cauillatōis.quaꝫ glo.no.alr̄ ſequeret′ ꝙ ſuper his que ſunt cōia toti humano generi nō reperi retur aliquis q poſſꝫ eſſe teſtis.Ex his ergo appet ꝙ cō munis alia ē diuiſibilis ꝛ viſibilis alia ē iuiſibilis alia pu blica alia cōis totius humani generis ꝛ omnium aiantiū vite neceſſaria ꝛ quaſt probetur teſtibus.Ultio no ꝙ qs nō pōt ꝯtrarijs officijs fungi.ſ.aduerſarij ꝛ teſtis ſicut nō pt eſſe ꝓcurator actoris ꝛ rei.ff.de procura.lꝫ.§.pe.quātus ſi vnus ē tutor duoꝝ pupilloꝝ quoꝝ vnus agit ꝯ adulteriꝫ poſſit vtriqꝫ auctorizari.vt.d.l.illa ſolēnis.ff.de auc.tu.l. accipētis.qꝛ aliud ē agere aliud auctorizari.Jteꝫ poterit in aīa vtriuſqꝫ pupilli iurare de calūnia ſi ꝯſcia tutoris eſt indifferens.qḋ ē no.dignū.¶ Oppo.priuilegium cōceſ ſum eccleſie vꝫ ꝯceſſum clericis.vt no.C.de ſac.ſan.eccle.q ſub ꝓtextu.ergo clerici ſi pn̄t teſtificari.So.ibi itelligitur de priuilegio qḋ pōt clericis adaptari hic ē alia re.vel dic ꝙ illa gl.non ē ꝯ.ſed eꝫ.¶ Oppo.ꝙ procurator poſſit te ſtificari.ff.de iur.ſi.deferre.§.idē dcreuerūt.Sol.ibi nō te ſtificatur i officio ſed ex offm̄.finituꝫ eīm erat offm̄ vel hic erat i iudicio ibi l ꝯtra fuerat procurator ꝛ non ꝑnuebat a modo ad eū negociū nec ēt ad ſolicitudinem nec ad reꝫ ipſam.nec alio mō.Sꝫ ꝗre ꝓcur.ſunctꝰ offō ſuo procura tor ēt admitetur i teſtē ꝛ nō ꝯſoneta.rn̄.qꝛ ꝯſoneta habu it ſalariū.ſꝫ procuratoris offm̄ adeo eſt gratuitū qḋ nō ꝑe petere officio iudicis ſibi aliqḋ ſalariū ꝯſtitui.vt ſing.no.l. l.i.ff.de var.ꝛ ex̄or.cog.¶ Quero an clerici teneantur di cere veritatem ſi ꝯ eccl̄am ſuā producantur.rn̄.ſic ſi eccl̄a eos produxit pro ſe.ar.C.de eꝑ.i inte.teſt.l.pe.ꝛ.l.ſi.C.d irue.ꝛ lit.expen.no.j.e.cū nūcius.ff.de teſt.l.lege iulia.ma xime in cā crīali.ff.de qſti.l.maritꝰ.¶ Quero nūquid epi ſcopus poſſit teſtificari pro eccl̄a ſua.rn̄.non in cā menſe ſue.ſed ſic in cā cōmuni.¶ Extra oppo.ꝙ in cā ꝓpria qs

teſtificaſ. vt inſti. de teſta. §. legatarijs. Solu. ibi nõ teſtificaſ ꝑ ſe. ſ ꝑ teſtõ nõ noiando ſe alioquin ſicut nõ põt ſibi aſcribere voce mortua. ita nec viua voce. ff. ad. l. corne. de fal. l. j. l. ꝫ ex ſcriptura puniretur nõ ex viue vocis teſtione qꝛ in legato nũcupatiuo abſq ob vẽtu ſcripture habꝫ locũ illa pena cũ nõ inueniaſ. l. cautum ſm Py. pro reliqua aũt pte teſtamẽti eſt ſe nõ eſt dubium ꝙ ſcriptura ⁊ viua vox valet quatenus non eſt ſuſpecta dicit. l. illa notabiliſ. ff. de fal. ſilius. §. ſequẽs qd̃ ⁊ dixi. ſ. c. qm̃. Bal.

e **Ex parte ade.** Iſtud. c. conſueuit reputari difficile ⁊ in pte ſubſtãciali ſ intẽdit ſi teſtib⁹ opponaſ exceptio ꝙ ſint crioſi ⁊ per iudicẽ talis exceptio nõ admittiſ licite appellari põt. pꝛio poniſ ꝗrela ſacerdotis. ſecunda ibi mãdamus iudicũ datio ⁊ pape miſſio. ¶ Caſus. ꝓbyter adã poſſederat pacifice eccliam de culmo per. xxx. ãnos ⁊ vltra. mõ qdam miles maliuolus ipſius impetrauit lr̃as ꝙ ſi dictus adã fuiſſet filius ſacerdotis illius qui imediate ipſaꝫ eccliam rexerat vel publicus ↄcubinarius remoueret ab ipſa ecclia. poſtea dict⁹ miles per interpoſitam pſonã petijt ex dictis cauſis dc̃m adã priuari ecclia ãndicta ⁊ ꝓduxit quoſdam teſtes laycos infames vt dictus adã dicebat. Sꝫ dictus adã ꝯ allegabat ſe canonice inſtitutum. ⁊ longiſſimũ tpe poſſidenis ⁊ dicebat dictos teſtes laycos infames ⁊ reprehenſibilis vite. nec non latrones manifeſtos. ⁊ quoſdam alios i alia cauſa de piurio cõuictos nõ recipiẽdos cum hoc ſe dicerꝫ ꝓbaturũ. ⁊ ne reciperẽt appellauit ad papam iudices nõ admiſſis exceptionibus receperũt teſtes ⁊ atteſtationib⁹ publicatis ꝓnuncirunt dictum adã ecclia ãndicta quã poſtea filius depiſeri. i. coq militie occupauit. ſꝫ dictus adã ſignificauit ſ pape ꝓſequẽdo ſuam appellationem. papa mãdat nouis iudicib⁹ ꝙ dictam ſniam caſſent ſi lata fuerit per teſtes nõ idoneos ⁊ ſi dictus poſſeſſoꝛ hẽret litteras cõfirmationis ⁊ ꝙ dicta ecclia dicto ade reſtituatur. nec inde decetero moleſteſ. Si võ veritas aliter ſe haberet. i. qꝛ cã deciſa non eẽt cauſam audiãt ⁊ ſine debito terminẽt recipiẽdo ẽt teſtis dicti ade ⁊ eis mandãda ꝙ ſup dicta cã ꝓhibeant teſtimoniũ ꝟitati ↄdude ſi eſt iudicatum iuſtificata appellatiõe dꝫ reſcindi ꝓnunciatoꝫ ⁊ quicqd ex eo ẽ ſecutuꝫ. Si võ nõ ẽ iudicatũ tũc recipiaſ teſtes ade ⁊ ſiat iuſtitia diſcuſſis diſcutiẽdis. ⁊ no. hic ꝙ valet reſcriptum alternatiuum ⁊ ſi ſi mẽbra qdlibet ꝑ ſe ſuffic̃ vnũ eẽ verꝫ ſꝫ alterꝫ ſit ſubreptiũ. habuiſti tex. ff. õ reſcrip. inter ceteras. Ibi canonice ſꝫ nũquid hoc pſumitur ex tpis diuturnitate.ᵃ videſ ꝙ ſic vt. ff. õ vſur. l. cum de in rem verſo.

ᵃ ¶ Adde multa p. d. Iaſ. in. §. ꝓ. iudicialeſ ſ tempe. col. cũ ſeq. inſti. de ac. adde etiaꝫ barb. ꝯſil. ix. colũ. ꝓmaſi ſcdo volu.

¶ In ↄtrarium vr̃ ſmis iſtius. c. ⁊ hec ꝟa qꝛ fictio legis cũ õ in rem ꝟſo. nõ hꝫ locũ in ſpũalibus. Ibi. ⁊ xxx. Sed nunqd bñficium eccliaſticum tanto tpe pſcribitur rñ. nõ qꝛ tituli nõ regruñ pſcriptõe. ꝟbigratia. qꝛ titulo pſcribit putatiuo ꝓ emptore ſꝫ pſcribat rem nõ tñ acqrit titulũ ꝓ emptore ſolus. n. titulus ꝓ ſuo acqriſ pſcribẽdo. vt. ff. de viuc. celſus. Sꝫ in bñficialibus nihil pſcribi poteſt vt hic ⁊ in. c. ordinarij de offi. ordi. li. vj. ⁊ in. c. j. õ re iud. li. vi. loquor in bñficijs eccliaſticis. Nam bñficia tpalia ⁊ feuda pſcribũtur. ſpacio longiſſimi tpis. vt in. c. ſiqs per. xxx. l. de feu. ſue. cõtro. col. x. ¶ Ex diuturnitate tpis pſumiſ confirmatio. vt. C. de his q̃ a nõ dñs manumittuntur. l. ſi. Ex negligẽtia. vt no. ff. õ reſ. c. ex pte. Et ſic ex negligẽtia pdit qs gratiã ⁊ poſſionẽ õ viuca. ſur. §. ſi. de dam. iſec. prouis officiuꝫ in pãn. Ciuitas ⁊ caſtrum ecclie põt pſcribi õ poſtu. pla. bone ⁊ tibi ꝑ Innoc. ſꝫ ecclia i titulum nõ põt pſcribi vt hic. Ibi ⁊ amplius nihil operatur hec adiectio qꝛ incerta. ff. de in litẽ iur. l. cum furti niſi ad hoc tñ vt videaſ qs ſe aſtringere ad certam formã tpis. ¶ Itẽꝫ vt ꝓbari poſſit õ quolibet tpe lationi facis ſancimus de feudo ſine culpa ſi amittẽ. ẽ ⁊ ibi admirabilis caſus in quo nulla mundi pſcriptio currit. valet qñ vaſallus ꝑ longiſſima tpa. ſõ nõ ſeruiuit dño qꝛ dño nõ habuit neceſſitatem talis ſeruitij. ꝑ hoc enim nõ pſcribit ſe i libertatẽ ⁊ qꝛ nullũ tpe hic pſcinaſ. Ibi vel publice. no. reſcriptum alternatiuũ valere ⁊ ſufficere alteram ptem eẽ veram. ibi ꝑ nã. no. ꝙ i cauſa ꝓuatõis bñficij admittiſ procurator. Ibi non eſſe recipiẽdos not. teſtes infames ⁊ manifeſte criminoſos examinãdos ſi eẽ.

Ibi diceret aliud ẽ dicere in mẽdo ꝓbare aliud ẽ dicere in tẽdo ↄfeſtim ⁊ ſine mora ꝓbare. vt. J. patebit. Ibi adiudicauerũt p. B. ſignificat ꝓbatõeꝫ. ſ. de reſcrip. c. ij. ⁊ c. inter ceteras. p. d. ſignificat habitũ. Ibi occupatam. ⁊ ſic i executõe ſnie fuit proceſſum. tamẽ totã caſſaſ vno ⁊ eodẽ iudicio. vt. l. i. §. neceſſarios. ff. ſi mulier vẽ. no. ⁊ ar. ff. õ nũo. ſi ex cã. in ꝓn. ¶ Itẽ no. ꝙ oꝫ loqui õ cã per quã ſcrũ iudicia reuoceſ. Ibi caſſata. i. caſſa ⁊ irrita nũciata. Ibi cõfirmationis. no. ſnia caſſata rnit ꝑ ꝯñs ipſius ↄfirmatio impetrata. Ibi nõ permittatis. nota ꝙ reuocata ſnia nõ puniſ tiur interim quia moleſtari eios occaſiõe. Ibi alr̃ qꝛ alia rõ ꝓceſſuꝫ reformat. ar. C. de trãſac. l. interpoſitas. ¶ No. aliter ⁊ aliter procedi ſm varietatem actoꝝ. Ibi aſſertõis. i. exceptionum ꝓductoꝝ ꝯ teſtes que ſunt ꝓbãde ſi lis pendet. ¶ Itẽ no. ex quo papa dicit eum admitti ad ꝓbãdũ ꝙ vr̃ exceptõem admittere. Ibi no. ꝙ excipiẽs ad conſequẽdum effectum ſue excep. oꝫ probare exceptionem eſſe veram in cã appellatõis ſicut in cã primordiali qꝛ appellatio nõ releuat ab onere probãdi ſm Ber. ⁊ ex hoc colligit plura notabilia. Primo ꝙ ſi laycus iperrat remotionẽ clerici lr̃e cẽſenſ ſubreptitie ſi tacuit ſe eẽ laycũ. ¶ Oppo. iſte adam dicebaſ publicus fornicator ⁊ ob hoc ꝑt vitari ergo ⁊ denũciari. dicit Inno. ꝙ nõ ſeqſ. ſed certe. imo qꝛ ſinis remotõis ẽ vitatio. ar. l. o. ꝯ. ff. de ſpõ. ¶ Item ꝙ poſſunt propria auctoritate multoforitus per iudicem. vt no. inſti. de li. §. multis. ibi bona glo. tene dcm̃ Inno. qꝛ aliõ eſt priuatio quo ad omnes aliud ẽ vitatio quo ad certam pſonã. Sꝫ nũqd priuatio enertet cum a clero. rñ. nõ. ſꝫ ſolum a beneficio. ff. de auẽ tu. ⁊ ſi pluribus in glo. ſingulari. ¶ Oppo. fornicatio in clericuꝫ ẽ crimẽ publicũ. ergo qlibet de populo accuſare põt. rñ. imo ñ põt niſi ille cui⁹ intereſt. ꝟbigr̃a pꝛon⁹ parochianus. nã iudex ex officio dꝫ repellere eas quoꝝ nõ itereſt ẽt ſi. l. nõ caueat. iſte ẽ tex. ſolẽnis ff. de dã. iſec. l. q bona. §. q dãm. dicit Bar. ꝙ ſi ſtatuto caueſ ꝙ de priuato delicto. puta de furto. vt dicit illa glo. no. ff. de ↄdi. ob cauſam. l. pe. quilibet poſſit accuſare intelligiſ qlibꝫ de illo pplo ſtatuẽtiũ nõ õ extraneo populo. ff. de no. op. nũ. de pupillo. §. ſi in publico. optime facit gl. noſtra. ¶ Quero nũqd ex quo nõ itereſt tua ipediat ꝓceſſuꝫ. rñ. ſic ſi ex ea oriſ exceptio declinatoria. ⁊ hoc caſo poſt li. ↄte. nõ põt oppom. vt no. Inno. de accuſatõibus ſuper his qꝛ dꝫ examinari ſeorſum a pꝛicipali. ſecus ſi itereẽ deducaſ vt termino liuo nõ impedit proceſſuꝫ. ¶ Porro neutro caſu reddit iudicium retro nullum. vt dicit. l. no. ff. de inoſ. te. põt. §. i. ¶ Et ſcias ꝙ ad perſonã fundãdaꝫ in iudicio inſpiciſ intereſſe. ſed ad fundãdam actionẽ ſi pſonalis ẽ actio. ¶ Idem ſi realis nõ inſpiciſ itereſſe. ff. õ ſeruitutibus quotiẽs qte. l. ẽ no. ad h. ¶ Oppo. ſi lr̃e ſunt ſubreptitie pape debuit caſſare ꝓceſſum pẽdẽtem. rñ. imputet ſibi nõ obijciẽs qui ꝓceſſit ad vlteriora qꝛ pſonam legitimaſſe vĩ. vt dicit. l. illa no. ff. õ iudi. ſed ẽ ſi ſuſceperit. ¶ No. admitti procuratorẽ ad accuſandũ. ⁊ ſic ẽ ↄtra. ff. de pub. iu. l. pe. §. ad crimẽ. So. dicit Inno. ꝙ admittitur ad libellũ ꝓducẽdũ vel ad vnũ articulũ nõ ad plenaꝫ deſenſionẽ. dic ꝙ ꝓcu. ↄſtitutos ad litẽ ↄteſtãdã nõ admittitur in capitali cã qꝛ iſte articulus traheret ad ſe totũ ꝓceſſum. vt dicit. l. illa no. ff. de ꝓcur. qui ꝓcur. dat nec ecõtra ad excipiẽdũ pemptone et ſi poſſit examinari añ litẽ ↄte. ſicut ẽ exceptio hãni pimẽtis accuſatõeꝫ in libello cõprehenſam ſm Jac. de bel. ſecus ſi nõ ptineret ius pꝛincipale. vt ad excipie. de excõicatione qꝛ tunc admittitur qꝛ exceptio iſta nihil hꝫ cõe cum publico crie. ar. ff. de mino. papinianus. ¶ Item dic ꝙ in. c. noſtro nõ erat cauſa capitalis. No. ꝙ cõtra teſtem põt obijci ꝙ in alia cauſa fuit cõiunctus de ꝓiurio. Nã hic videſ falſum. vt dicit. l. illa no. ff. de inſa. lucius. Itẽ regula iur. res inter alios acta. Sol. hec exceptio nõ oino pimit teſte ſꝫ debilitat. vel dic aliud de iure ciuili aliud de iure canonico. no. ꝙ teſtes quin non debuerũt recipi. recepti tamẽ ꝓbãt ſed debẽt appellare. ¶ Oppo. ff. de qſti. l. maritus. Sol. ibi ẽ ius erat ꝓhibit⁹ deponere hic nõ. ¶ Oppo. ꝙ iſte exceptiões nõ ipediãt quominus teſtes examineſ qñ ſunt examĩandi ⁊ publicãdi

Digitized by Google

o ¶ Vide ꝓ p.d. §eli. col.v.ad fi. ⁊ i col.seq.

⁊ tunc ꝓbabit ꝯ ꝑsonas. nō.n.ob.dicisse testificata q̄
examinat seorsum a ꝑncipali.C.e.auc.si testis.⁊ est rō quare
reseruant nō opponēdo sed ꝓbando q̄ si testes nihil pro
bāt nō interest opponētis ꝓbare ꝯ ꝑsonas.⁊ iō tanquā
ꝑambulū ꝑmittit examinatio.vbi āt ꝑus admittit excipiēs
in ꝑsonas ad ꝓbandū ē ne vllū adminiculū sumat ex pro
bationibus eoꝝ si forte ꝯtingeret eos ꝓbare. ¶ Dico q̄
aut exceptio ē ipso iure probata ⁊ testes nō debꝫ examinari
aut ꝓbāda tūc aut offert se statim ꝓbaturꝫ ⁊ idē aut non
astringit se ad statim probādū.⁊ tūc aut obijcit testi fui
sse ⁊ dic vt in.d.auc.aut odium.⁊ tūc refert.aut testis se
spōte offert ⁊ tanq̄ suspect⁹ repellit.ar.ff.de arb.nō disti
guem⁹.§.cū qdā.aut nō offert se ſꝫ iudex eū cogit.⁊ tunc
aut ē suspect⁹ ex legis dispōne ⁊ non dꝫ examinari.vt.l.i.C.si
quacūq̄ ꝑdi.ptāte.Aut dr̄ inimicus tñ nō ꝯstat.⁊ tūc di
stingue vt.d.auc.si testis.vt no.ff.de arbi.l.ꝫ.⁊ ibi bona gl.
¶ Et scias q̄ nullus ꝑsumit inimicus.tex.ē no.in.d.auc.
Aut obijcit testi.q̄ ē criminosus ⁊ famosus ⁊ ñ dꝫ recipi
vt hic. Si aūt oppo.crimē occultū dꝫ recipi ⁊ postea re-
cipient ꝓbatōes ꝑsonaꝝ publicatio igit attestationib⁹ di-
sputabit an valeāt necne.⁊ si ꝓbant ad eas elidēdas re-
cipient ꝓbationes cōtra ꝑsonas testiū. ¶ Si aūt nō pro
bant tūc supuacue reprobarent ꝑsone que nō pūt dici te-
stes eo q̄ nihil testificant.⁊ ita debes itelligere gl. Ber.
¶ Oppo.si crimen obijcit testi ista qō ē preiudicialis ⁊
emergēs ergo dꝫ prius terminari.vt.C.ad.l.falci.de pla.
l.ꝑses.C.de adul.l.qm̄ alexandrus. ¶ Item criālis ergo
maior.vt.C.de ordi.iudi.l.fi. So.circa istud qō dr̄ de ista
emergēti ē rō q̄ ē reprobatoria ergo ex nāli ordine ipso
ruꝫ actū prius dꝫ ꝓcedere ꝓbatio q̄ ꝓbatio sicut.nec pri-
uilegia nisi ꝑus inspicat de falsitate pūt redargui.vt.J.de
fide instru.c.accipimus.⁊ ff.de trāſ.l.de his.⁊ ibi per Ly.
in addi. Cōsidera ex crie testis oriunt due exceptōnes.i.
due excipiēdi forme.s.dclinatoria ꝑsone testis ⁊ ꝓpterea
dꝫ excipi vel ꝓtestari an̄ ſcm̄.i.anteq̄ testis iuret vel sta
tim.i.in codē ꝯtextu.Et alia rō q̄ si nō ꝓtestat ꝯsentire
vr̄.C.e.si qs testibus.nā cū testis iuret pro vtraq̄ pte.ipse
enim vr̄ tacite ꝓduxisse nisi ꝯdixisset. ¶ Porro si ꝯdicit
nō ꝓdest sibi dcm̄ testis ab eo nō ꝓducti ſꝫ reiecti. ¶ Itez
dr̄ exceptio pemptoria dicti.⁊ p hoc per indirectum est
pemptoria negocij quia fundamentuꝫ negocij sunt ꝓba-
tiones.⁊ ex hoc pōt probari post publicatiōem testiuꝫ vt
hic nō dicit ⁊ hoc vtraq̄ pte pūte.Sed si ꝯtra absentem
recipiunt pōt sine ꝓtestatōne obijcere in ꝑsonas.⁊ ē rō q̄
absēs habet p ꝯdicēte.Caue tibi q̄ ista rō ē falsa.nā seq
ret q̄ nō possꝫ se iurare si testes pro ipso testificarent.vñ
vera rō ē p regulā q tacet de reg.iur.li.vj.illud sciēs q̄ si ex
ceptio ē ipso iur semiplene ꝓbata p iur.ꝑsumptiōeꝫ q̄ cō
tinētia ꝓbatōis ñ dꝫ diuidi.statiꝫ admittit ad ꝯplendaꝫ
ꝓbationeꝫ nec differt.l.vt.d.auc.si testis.⁊ fac q̄ magr̄ alr
no.in.l.nā ⁊ postea.in prin.de iureiu. ¶ Quero nūqd ex-
ceptio pimat testē ⁊ ei⁹ depositōem ipso iure an elidat ⁊
euellet.i.obnuberet.vñ.anteq̄ sit ꝓnunciatū p ipsa elidit ſꝫ
postea ipso iure pimit Casus ē vnicus in iur.ff.de fideiuſ.
si plures.in prin. ¶ Itē no.q̄ lꝫ testes afferant aliquid eē
publicū ⁊ notoriū.tñ nō ꝓbant si eoꝝ ꝑsone reprobant ⁊
pōt appellari q̄ñ faciūt fidē.nec dr̄ appellari a notorio
q̄ testibus eneruatis seqr̄ q̄ de notorio nō ꝯstat.tex.ē hic
valde notabilis.arg.ff.de testa.mi.diuus.no.i.§.lꝫ.aut q̄
crimē pōt obijci testib⁹ lꝫ nō sit p circūstātias declaratuꝫ
tñ postea in ꝓbatōibus p circūstātias dꝫ declarari.Itez
in positōibus si fiant ⁊ in articulis.c.pñtium.eo.ti.lib.vj.
¶ No.in.v.mādam⁹ q̄ ſcm̄ ꝯ appellatōeꝫ ⁊ ea pēdēte
nō reuocat nisi ꝯster ō veritate cāꝫ ⁊ de iustitia appella-
tōis. ¶ Oppo.q̄ imo dꝫ statim reuocari anteq̄ ꝓcedat
ad vlteriora.ff.nil no.ap.pe.l.i.Nā ſcm̄ ē dilatōe pēden-
te.⁊ ꝯ ordinem iur.vt in.c.nō solū.de ap.li.vj.So.dicit
gl.h fuit appellatū an̄ diffinitiuā vnde iudex erat in ple-
na iurisdi.ibi post diffinitiuam vbi iudex a quo erat fun-
ctus officio suo ⁊ iō faciliter reuocat ſꝫ ꝯ hoc oppo.de.l.
cirographis.§.i.ff.de admi.tu.vbi dr̄ q̄ ista reuocatio fit
demū victoria secuta.⁊ tñ ibi erat appellatum a diffiniti
ua.So.ibi extra iudicium fuit inouatū ꝯdēdo caꝫ ei rē
alienā q̄ posset vēdere nodū suā.secus si auctoritate iudi-
cis a quo aliqd fieret q̄ tūc ꝯrio iperio iudicis ad quem
cuius iurisdi.offendet statim reuocaret.⁊ vide Bar.ff.de
no.l.post ꝯtum.ff.de ap.cum ex cā. ¶ Sed op.ff. vt leg.
no.ca.postq̄.§.imperator.ſꝫ ibi ē inouatio ꝑmissa lite pē
dēte h ꝓhibita. ¶ Itē oppo.q̄ lata sñia ꝯ testē si appel-
let pōt interiꝫ testificari ⁊ sic inouare.vt no.ff.ō ius.l.furti
§.i.So.illa inouatio nō tāgit cām sup qua inerat appel-
latū. ¶ Ex his ꝯcludit q̄ appellatōe pēdēte pt dānatus
ad mortē facē testm̄ sicut statuliber.qō verꝫ ē. ¶ Itē sci-
as q̄ ille q nō defert appellatōi ꝓprie ſꝫ iteriꝫ aduersari⁹
expellit vī appellatōi renūciare ⁊ sñia eoipso trāsit in rem
iudi.J.de rescrip.ex parte.l.⁊ raro alibi inuenies ſm Ber.
¶ Itez oppo.l.dicit q̄ appellatōne pēdēte aliqd⁹ inouat.ff.
mā.l.creditor.in pri.vbi ē glo.singu.So.ibi id qō inoua-
bat nō poterat expediri codē iudicio q̄ ꝯ aliā ꝑsonam ꝯ
quam nō poterat exeq iudicatū ne pēdebat lis nec eiꝫ ibi
erāt ꝯplices eiusdē iudicij.alr̄ secus.ar.C.ō diuer.rescri.l.
j.qō fuit de ſcō duo erāt cū iuramēto pricipalr̄ isolidū ob
ligati vn⁹ fecit se absolui a iuramēto cū diceret istm̄ eē se
uēratitiū. ¶ Epo mādauit iudici seculari ne faceret no-
uitatē creditor fecit capere aliū. ¶ Querebat vtrū dice-
bat eē ſcā nouitas.allegabat q̄ sic.vt.d.l.i.C.de diuer.re-
scrip.In ꝯtrariō allegabat glo.dicte.l.creditor.q̄ vtruꝫ ē
q̄ absolutio a iuramēto nō est facta nisi de eo qui petit se
absolui.vnde nō sunt ꝯsortes eiusdem litis. ¶ Ex his seq
tur talis pcs q̄ ꝯ fideiussorē ꝯtrus interim possꝫ fieri no
uitas sed nō ꝯ fideiusso.litis.vt.C de vsur.rei iudi.l.fi.⁊ ff.
mādati.si remunerādi.§.maurinus.tene mēti.illud ē certū
q̄ somus epi nō est aptus nisi prius sit ſcā absolutio a iura
mēto.J.de iureiur.c.j. ¶ Itē no.in ver. mādamus. q̄ post
dicicta testificata pōt adam ꝓbare ō iure suo.⁊ sic vr̄ ob
stare.J.c.fraternitatis.⁊ in auc.de testi.§.q̄ vero.⁊ qō nor.
ff.de rei vē.l.officiuꝫ.Sol.relata de qua ta opponis fallit
vbi ad ꝓbāduꝫ de iure suo iudex nō admisit eum ante di-
dicita testificata quo casu pōt ꝓbari post dicicta testifi-
cata.ar.J.de iureiur.debitores.§.si.nō eniꝫ ō facto iudicis
impediri ꝓbatio.vt.ff.de edē.l.argētarius.§.cuꝫ aūt.ista
est notabilis limitatio totius māe. ¶ Alteri⁹ no.in codē
v.q̄ ille q appellat dꝫ ꝓbare.⁊ rō ē q̄ semp p sñia ꝑsumit
ſm Ber.certe hic ꝑsumit magis ꝓbationib⁹ q̄ pro sñia.
vel dic duob⁹ ꝯcurrētib⁹.s.sñia ⁊ talib⁹ qualib⁹ ꝓbationi-
bus ꝑsumitur p sñia.qō non placet cū sit appellatū.vt.J.
de testi.spo.cū ad sedē.vel dic q̄ nō erat appellatū a diffi-
nitiua ſꝫ ab iterlocutoria q appellatio quāq̄ sit ꝑiudicia
lis ⁊ eius victoria absorbeat diffinitiuā tñ interiꝫ nō facit
ꝑsumi ꝯ diffinitiuā. ¶ Itē ꝯ appellātes ab interlocutoria
est iustificare suā appellationē.vt.ff.de mino.l.ait ptor.§.
ꝑuiditur.io.c.appellanti de ap.in cle. Sꝫ ꝯ hoc imediate
oppo.q̄ iste adā offerebat se paratū ꝓbare.vñ si iudex eū
admisit facit ꝯ iur.ord nē ⁊ sic appellatio ē iustificata eo
ipso cū appellat ab ordie non seruato.vt.J.ō ap.c. interpo
sita.So.ibi loqtur q̄ñ exceptio erat declinatoria hic autē
erat pemptoria saltē indirecte ſꝫ Ber.vel dic q̄ iste adā
dicebat v̄ba non tñ offerebat se ꝓbaturū.offerre q̄ debꝫ
facta non v̄ba.vñ iste adā debuit saltē noie suoꝝ testium
addere ⁊ petere vt citarentur q̄ non fecit ⁊ iō nō vr̄ ꝓba-
tionē vt dicit illa.l.no.ff.de arbi.l.non ex oib⁹. Sꝫ certe h
non vī verū q̄ si hoc fecit non vr̄ grauat⁹.ergo temere ap
pellauit dic q̄ fuit grauat⁹ q̄ iudices ex ꝑsse repulerunt ex
ceptiones legitias ꝯ testes quas admittere debuerūt po
stea ꝓbādas suo loco ⁊ tpe.has igitur primo ptās in cā ap
pellationis poterit ꝓbare.naꝫ iudex q denegat aureꝫ ex-
cipienti vr̄ ei dare libellū repudij ⁊ ab h grauamine bene
pōt appellari imo fuerat grauat⁹.q̄ interlocutoria fuerat
lata semp radice libelli aduersarij ꝯ adam ⁊ ꝯ radicē de-
fensionis ade cuius dis exceptio fuit repulsa p primos iu-
dices.⁊ iō fuit appellatū.ar.ff.de mino.interꝫ vtile. ¶ Cō
clude ex ꝑdictis quattuor. Primo q̄ lata interlocutoria
exceptiōibus indiscussis vꝫ. Scdo q̄ ab ea pōt appellari.
Tertio q̄ pendente appellatione factuꝫ non est ipso iure
nullū seu irritū. Quarto q̄ talis appellans dꝫ suam ap-
pellationem iustificare. Adde quto q̄ iudex qui pronun
cieuit

b ¶ Vide plene p do. Jaso.in.l.i. C.ō bo.pos sci.ſꝫ tabu.

Digitized by Google

ciauit bñ appellatũ ab iterlocutoria irritat qcqd poſtea fctũ eſt in executione dicte iterlocutorie. Si aũt appellet a diffinitiua. ⁊ ſunt diuerſa capła. illud ſolũ capl'm retractat ꝙ iniuſtum eſt. vt. J. de teſtu. raymūdus. ⁊. c. raynaldus ita intelligit. C. de rebus creditis. l. gnālr. §. ⁊ ſi iudex. ⁊ facit. ff. de minor. l. etiam. §. fi. ¶ Capio gl. ſup ỽbo moleſtari ⁊ opp. ꝙ iudices ſunt functi officio ſuo ⁊ nõ ptineat ad eos defendere amõ remiſſum p eos in poſſeſſionem. vt. l. iudex. ff. de re iudi. Nã3 mittere i poſſiõnẽ ptinet ad ſolũ ordinarium cũ ſit mixti impij. vt. ff. de iur. om. iud. l. iubere cauere. ¶ Itẽ ad iudicẽ delegatum nõ ptinet futuri ipſo tractus. So. imo de iure canonico delegatus põt vſq3 ad ãnum i poſſeſſionẽ mittere ⁊ miſſum tueri. itẽ ⁊ vltra ãnũ ſi plno extendiſ ſua iuriſditio ſm Ber. ſed de iure ciuili dic id debere fieri p ordinariam. ff. de re iudi. a diuo pio. i prin. ſubtiliter no. ff. de pac. l. tale pactum. §. qui puocauit. ¶ Cõſidera ꝙ ſi victo ẽ impoſitũ ſilẽtiũ nũq3 eſt ſnia executioni plene mandata qꝛ ſilet hodie põt moleſtare cras vñ in factis negatiuis ſnia vix recipit plenã ɔpletiones3. vt dicit. i. alia no. C. de traſac. l. ſiue apud acta. ⁊. C. de vſuf. l. corruptionẽ. C. de poc. l. j. in magna glo. ff. de ɔdi. ob cauſam. l. dedi in prin. ff. de ſer. ru. pre. l. j. in fi. donec ſatiſdatu3 ſit de moleſtãdo argu. ff. ſi ſer. vẽd. l. egi. ⁊. l. harum. ⁊. ff. de no. ope. nũci. l. ſi primo. ¶ Capio glo. ſuper verbo aliter ⁊ videtur ꝙ ſi iſte adam ſalſum expreſſit debeat remitti ad priores iudices ⁊ in expenſis cõdemnari. vt no. in. c. vt debitus. J. de app. Sol. l3 iſte adam nõ expſſerit verũ ſimplr expreſſit tñ ſm qd. Et ideo cũ nõ oz remitti ad priores iudices tanq3 ſuſpectos. vt. C. de app. l. eos in prin. ¶ Cõſidera ſi qd i p errorẽ dixit ſe diſpoſitum cum nõ eſt3 procediſ tanq3 lite pẽdẽte. vt. C. de erro. aduo. l. fi. nam iſte error qui nõ afficit aduerſariũ ñ officit ei pro. ⁊ ſic i appellatione ſit iuſtitia l3 in pſecutiõe ſit error vincit quia ex vi iuſticie tex. eſt hic no. ⁊. ff. de offic. pſi. ſollicitas. §. verius ⁊. C. ſi contra ius vel vti. pub. l. fi. iuſtitiam nãq3 colimus ⁊ boni ⁊ equi noticiã pfitemur. l. j. i princ. ff. de iuſti. ⁊ iu. nihil enim honorabilius ẽ cultu ỽitatis. vñ Ari. duob⁹ amicis exiſtentibus platone ⁊ ỽitate ſanctũ ẽ phonorare veritatẽ3 libro ethicoꝝ. de cõdi. ⁊ de. hoc mõ. ff. de iureiu. l. iij. §. pe. ff. de pba. l. fi. Reſtat vltia glo. pua. Et qro nũquid teſtes reprobatoꝝ cogant ad teſtificandum ⁊ de iure ci. certum eſt ꝙ ſic niſi pꝛo certas pſonas ſ3 d iure canonico glo. ſentit ꝙ nõ. dic vt. J. ai. j. dilectorum.

J qui teſtium. Iudex mittẽ dz ad teſtes q ad eũ venire nõ pñt. ⁊ illud. c. loquiſ i cã ciuili nõ aũt criali ſm te. vi. Inno. ⁊ hoſti. Nã i criminali nõ põt teſtiũ receptio cõmitti. vt. ff. de teſti. l. iij. §. idem diu⁹ abi dũ dicit. Nam ipſos iterrogare ſoleo. ſi tñ ſunt teſtes alterius territorij ſcribat iudici illi⁹ loci vt eos recipiat ⁊ coꝝ teſtionia remittat ſub ſigillo. vt. ff. que ad. te. api. l. ſiquis ex aſſignatorib⁹ ⁊ ar. ff. de bo. auc. i poſ. cum vnus. §. is qui. ⁊. C. de fide iſtru. auc. apud eloquentiſſimu3. Aliqñ teſtis impediſ de fcõ ⁊ tunc dz ad eum mitti ſec⁹ ſi ipeditur de iure vt qꝛ infamis. nam tũc dz reici alr ſit iterpretatio i iudice. vt. J. de reſcrip. ſciſcitatus imo nec ibi expectatur infamis. ¶ Dicit Innoc. ꝙ i criali nõ cõmittitur receptio teſtiũ qd ergo fiet. rñdeo ſcribet iudici illius loci vt ex ſua iuriſdi. eos recipiat. nec dr̃ tũc offiñ committi. ſed exigi. ff. de bo. auc. iu. poſ. cu3 vn⁹. §. is qui illud. Scias ꝙ nullus tabellio põt i abſẽtia iudicis recipe teſtes ſine ſpāli commiſſione. qꝛ nũq3 repij ꝙ tabelliones poſſint auctoritate ppria recipe talia iuramenta vt dicũt due gl. no. C. de teſt. l. hac conſultiſſima. §. pe. C. de libe. cauſa. l. iubemus. vbi etiam dicit glo. multũ no. ꝙ tabellio abſẽte iudice nõ põt recipe ɔfeſſionem ptis i cã criminali vl' ſtatus. Caſus. iſtius. c. facilis ẽ. Nã qſitum fuit ſi teſtes ſunt infirmi vel ſenes vel debiles vel paupͣtate depſſi. ita ꝙ nõ poſſint coram iudice venire qd fiet rñdeſ ꝙ iudex mittet ad eos pſonas idoneas ⁊ diſcretas q̃ coꝝ iuramẽta recipiant ⁊ dcã ɔſcribẽt. ¶ Quero an ſufficiat mittere vnum puta notarium ſuũ. rñ. ſic l3 vbi deeſt tabellio mittenſ due pſone loco tabellionis. vt. J. tit. j. c. qm̃ ɔ̃ falſam. not. ꝙ ad iſtos ipeditos dz iudex mittere ⁊ h pp neceſſitatẽ. ¶ Itẽ pſonas egregias. ⁊ h pp dignitatẽ vel nobilitatẽ. ¶ Itez ad mulieres. ⁊ hoc pp honeſtatẽ. ſi iſti teſtes ſunt alterius fori põt ſcribere pprio coꝝ iudici. vt eos recipiat ⁊ dicta coꝝ ſigillata ſibi trãſmittat ſm Ber. ⁊ no. h ꝙ dr̃ d ſigillo. ¶ Querit Ber. nũquid iſti teſtes tres. ſ. infirmi. ſenex ⁊ debilitate ɔfecti pñt recipi lite nõ ɔte. dicit Ber. ꝙ ſic. c. qm̃ frequẽter. in pnci. ḋ. vt lite nõ ɔte. Nam quẽadmodũ pñt recipi ante ɔditõem debiti exiſtẽtem. vt. ff. ad. l. aq. l. iij. l. aquã ſi delictum. ¶ Item poſt litis ɔte. factam d facto. vt ibi p3. ⁊ lis nullo modo ɔte. nec quaſi puto tamẽ ꝙ optima cautela ſit ꝙ iudex prius iterloquaſ eos valitudinarios ſenes vl' debiles. ⁊ ideo recipiẽdos lite nõ ɔteſt. ⁊ facit. C. de naufra. l. de ſubmerſis. li. xj. ⁊. l. ne qd. ff. d incẽ. rui. nauf. ¶ Querit Ber. vtrũ teſtis qui exceſſit. lxx. ãnu3 cogaſ teſtificari iure ciuile dicit ꝙ nõ. l3 d iure canõico. ſecus peccatũ mortale ẽ veritatẽ occultare. ⁊ inuit glo. ꝙ teſtis q ſe celat. vt veritas nõ appareat tenet crimine falſi. vt. J. de fal. c. j. Na3 ſi ſubtrahẽs vocẽ mortuã. i. iſtr3 vt veritas nõ apparet puniſ de falſo. ita pari ratõe ſi ſubtrahit vocem viuam. iſta tñ nõ ẽ oino bona ſimilitudo qꝛ q ſubtrahit inſtrm celat veritatẽ3 iam pbatã. l3 q per ſeipſum ſubtrahit pbãda. Itẽ crimẽ falſi i teſte ẽ piuriũ. vñ teſtis nõ iuratus nõ pp hoc dĩ falſus niſi dicas ꝙ non ex cã ſpāli falſi teſtis. ſed ex cã gnāli qꝛ facit vt ỽitas apparere non poſſit cũ etiã leuis occaſio eũ excuſat. puta qꝛ timet calumnias partiũ vel potẽtiã. ar. ff. de ambig. l. j. i fi. de hoc dixi. C. de epiſ. ⁊ cle. l. pſbiteri. i lectura. ¶ Seqſ quarta pa. ſ. de paupe ⁊ vr̃ ꝙ pauper nõ poſſit eẽ teſtis qꝛ vilis ſuſpectus ⁊ de facili corruptibilis⁹ vñ nõ dr̃ idoneus q egeſtate laborat. ff. ne fideiuſ. l. q ſatiſdare. ff. de pmule. cre. l. ſi creditores. ff. q ſatiſd. cog. l. ſi vo. §. j. [a] ¶ S3 ibi loqſ d idoneitate ſolũ dñ. l3 ad rex dicẽdum qlibet ẽ idoneus natura niſi ſe depraueſ mẽtiẽdo ⁊ magis crediſ virtuoſo pauperi quã multũ vicioſo. So. eni incidit in paupͣtatẽ pp viciũ ſuũ ⁊ nõ ẽ idoneus teſtis qꝛ nõ ſolũ rex l3 ſame ſue prodigus ẽ. ⁊ tũc repellit qꝛ vicioſus in ſe pſumiſ vicioſus i aliũ multontogis. vt no. C. d ſen. paſſ. l. ſi aut ſine vitio ⁊ ſiqdez eſt bone ſame ẽ idoneus teſtis. ſi aũt nullius ẽ ſame neq3 male. tũc minus ei crediſ. niſi qd deficit i fide ſuppleat numerus. nã vt elegãter dicit Accur. l3 teſtes nõ ſint multu3 boni. tñ qd deficit i fide ſuppleat numerus. vt no. ff. d teſti. l. iij. §. eiuſdem. in ỽbo numer⁹ quã glo. tene mẽti. Et breuiter hec oia cõmittũſ iudicis arbitrio qꝛ nõ pt dari certa deſcriptio. vt. ff. eo. l. iij. §. tu magis. vbi ẽ melior tex. qui ſit in iur. ¶ S3 pone teſtis iterrogatus an ſit paup ad eliſdẽdum teſtimoniũ ſuũ dicit ꝙ ſic. rñ. illa eliditas nõ officit veritati. ar. ff. d pba. l. fi. §. fi. ⁊. C. d mẽdicantib⁹ validis l. vnica. li. xj. Et ſi tu dicas iſte ẽ mẽdax teſtis. ergo nõ crediſ ei in aliqas. rñ. mẽdaciũ i ſraudẽ teſtimonij nõ officit veritati. Itẽ nõ tãgit id ſuper quo ẽ pduct⁹ ⁊ iurat⁹ quia nõ medulã negocij nec ei⁹ qlitatẽ alr bñ iſtringeret ſeipm vt. J. c. veniẽs. el. j. J. e. ti. ⁊ tñ talis teſtis dz puniri qꝛ ſalſe locut⁹ ẽ. l3 quare mittiſ ad teſtes pauperes cũ poſſint pſonalr venire expẽſis pducẽtis ⁊ magis ſecure iuxta illud cãtabit vacuus corã latrone viator. rñdeo loqſ d tali paupere cui dedecus ẽ in publicũ ɔparere. vt. ff. q. ex cau. ma. l. in eade ſ3 Ber. Et no. hic fauori paupib⁹ ſic. ff. d relci. ad aures vbi talis rõ ẽ digna fauore. ſec⁹ ſi ſit digna vberiorũ cautele. ff. de puil. cred. l. ſi ɔditores. ¶ Et no. ꝙ regulr teſtis dz ire ad iudicẽ nõ iudex ad teſtẽ. C. d epi. ⁊ cle. l. iubemus. §. oẽs. ⁊ no. C. e. ti. auc. ſed iudex qꝛ iudex deb3 ſua reddere i loco maioꝝ nõ in domib⁹ puatoꝝ. l. pe. ff. de ſuſi. ⁊ iur. C. de ſen. ⁊ iterlo. om. iu. l. cum ſciẽtia3 ¶ Quero qd i arbitris vtrũ poſſint facere iſtas cõmiſſiones. ego deportare nouata q erat arbiter i cã cuiuſdã vidue que3 volebat videre. ⁊ alioqñ dicit ꝙ nõ. dic ɔ̃ qꝛ cui cõmittiſ totũ cõmittiſ quemlibz eius pars. ſed diſcretõi arbitri cõmittiſ pncipale. ergo ⁊ icidẽtia. argu. i rõne ſui C. d teſti. l. ſi qñ. ibi dr̃ ꝙ cui cõmittũſ maiora ⁊ minora videſ ɔmitti. Itẽ qꝛ arbiter redigiſ ad iſtar iudicis. ¶ S3 nũqd qñ facit iſtã ɔmiſſionẽ dz citari pa. rñdeo ſi vr̃ qꝛ illa ɔmiſſio eſt qdã iterlocutoria. l3 iterlocutoria ñ reqriſ citatio. Dic Bal ſup decre.

[a] ¶ Vide dino allegata p. d. Jaſ. i. l. ij. §. j. ff. q ſatiſd. cog.

ptē citādā.nā illa theorica φ ad iterlocutoriā ſi ſit po citandā nō ē ſemp vā vt elegāter no.ff.ō arbi.l.ſed interpellat.§.i.ꝛ.C.de te.cre.l.gnalr.§.bis de pñtib⁹.ꝛ tñ fateor φ quedā ſunt ad q̄ nō eſt po citāda vt ſunt illa in quibus nulla exigiſ diſcuſſio.l.iij.§.pe.ff.de bo.poſ.qꝛ in illis proprie nō ē po.ſ.aduerſarius gl.ibi ſing. ℭ Itē no.b q̄dam licꝫ pp paupratē ᵃ q̄ alſ nō lꝫ fiſc dicit.l.φ pp paupratē fideiuſſor hꝫ vēdere bona debitoris ꝛ ſatiſfacere creditori lꝫ nō hēat aliqͦd mandatū ad vendēdū.ff.mā.l.ſi pcur.§.ignorātes.ꝛ nō ē alibi no.C.de epi.ꝛ cle.ſiqs ad declinandū.§.ſiue aūt ampliorē.vbi videas.pdeſt.n.appellāti q ꝓpter paupratē nō ꝓſequiſ vt nō currāt ei fatalia.ſ.de ap.ex ratione per Inno.

a ℭ Vide mſta cumulata per .d. And.barb. in.c.ſignificantibus in .x.colū.ſ.de offi.deleg.ꝛ aliqd p modernos i auten. ꝑterea. .C.vnde vir ꝛ vxor.

e **Icut nobis.** Corrupti ꝛ periuri ad teſtimoniū nō debēt admitti.ſcdᵃ ibi ſup quo. ℭ Caſus. qdā ꝓ pecunia falſuꝫ tulerūt teſtimoniū i cā mřimoniali ꝛ pp illoꝝ teſtimoniuꝫ ſnia diuorcij lata fuit poſtea vō aduiuicē accedētes dicunt ſe corruptos falſum dixiſſe. ℭ Querit vtꝝ ad dictū ipſoꝝ dēat ſnia retractari rñdet φ ſi ꝯctū ē nouū mřimoniū cū alio teſtes debēt puniri de piurio ꝛ adulterio vno vel plurib⁹ qbus cāꝫ dederūt. Si vō rea ē integra falſitate ꝓpata ſnia reuocet.teſtimoniū aūt ꝑdictoꝝ cū aſſerāt ſe piuros non recipiſ. No. φ dixi in ſūmario. Dicit Inn.φ ſufficit ꝓbare φ teſtis ſit corruptus lꝫ in ſcō principali depoſuerit veꝝ qꝛ in interrogatorio an eſſꝫ corruptus piurauit ꝛ cū iuramētū teſtis ſit indiuiduū nō pōt pro pte valere pro pte nō valere. Itē piurus ſtatim remoueſ ab actu teſtimonij ergo illud officiū nunq̄ꝫ reſumere pōt.vt no.in auc.de armis.§.ſi.col.vi. ℭ Itē no.φ ſi ad dictū falſi teſtis ē ſecutū adulteriuꝫ puniſ de vtroqꝫ.ſ.de falſo ꝛ de adulterio. ℭ Itē no.φ quotiens adulteriū cōmittiſ tot pene ſunt ipouende. ℭ Item no.φ teſti q aſſerit ſe piurū crediſ ꝯ ſe ſꝫ nō creditur quo ad retractatōem ſnie qͦd ē bene no. ℭ Oppo.extra glo. Nam quot duo cria cōmittuntur puniſ qs de eltio ꝛ pcōfund.ſ.vt.ff.de fur.l.veꝝ.hinc ē φ de vulnere ꝛ morte ſi puniſ qs vulnere ſꝫ morte tm̄. Itē ſiqs facit inſultū ꝛ vulnus ꝯfundiſ inſultus.ꝛ nō ſit punitio niſi ō vulnere.vt.ff. ad.l.aquil.l.illud.§.ſi.ꝛ no.ff.de fur.l.nāqui plura.ꝛ.C.de accuſa.qui de crie.vbi ſunt glo.no.ſo.ibi erat v.uno terminus illicit.hic plures ꝛ diuerſi generis ſicut ſiqs ſimul occideret ꝛ derobaret.vt.C.de accu.l.ſiqs homicidij.ſcdo oppo.ꝛ vꝫ φ de pluribus adulterijs vna tāuꝫ ſit pena.vt no.ff.de fur.l.vulgaris.in prin.ſo.aut cōmittitur ꝯtinuatiue ꝛ vna ē pena.vt.ff.de act.ꝛ ob.l.pe.vbi gl.elegāter dicit φ diuerſa facta pro vno ꝓputanſ rōne ꝯtinuatōis.aut diuerſis locis ꝛ tpōribus.ꝛ tunc plures ſunt pene.vt hic ſi ob.qͦd no.ff.de iureiur.l.euꝫ qui.§.in popularibus.in qͦe de appēſo qꝛ ibi erat actus ꝯtinuabilis.vt.ff.de fur.l.inſiciendo.§.inſanus hic inſtātaneus ſic.C.de ſer.fu.l.qcūqꝫ vlterius no.φ cum principium imputaſ alicui imputentur oīa que ſequūſ ex illo. ℭ Quero nūqd adulteriū aggrauet falſuꝫ vel ecōtra.dicit Ber.notabilr φ ſi qꝛ ſunt per ſe diſtincte ſpēs.ſꝫ qñ vnū delictuꝫ ē ſpēs ꝛ adiunctū ē ei⁹ qualitas.tunc vnū aggrauat aliud.ſꝫ gl.in.l.qcūqꝫ ꝑalſ. dicit φ vnū aggrauat aliud.qꝛ ꝯſuetudo delinquēdi aggrauat penā.vt in.l.iij.C.de epi.au.item rapis aggrauat adulteriuꝫ.vt.l.j.C.de rap.vir.ꝛ.C.de ſepul.vio.l.q ſepulchra.alibi dicit.l.φ ꝯtumacia aggrauat penā.tex.ē no.ff. de pe.relegari.dic φ ſpēs delicti eadeꝫ eſt ſꝫ pſona delinquens aggrauat ſuā ꝯditionem tanq̄ꝫ ſordes addita ſordi vt.l.ij.C.vt intra cer.temp.cri.qͦd ter.vbi teꝫ.no.vñ ꝓprie pena delicti non mutaſ.ſed arbitrariaꝫ ſeuerius punitur. ℭ Itē no.dicit glo.φ qui cām dāni dat dānuꝫ dediſſe vꝫ φ veꝝ ē ſi cā eſt ꝯiuncta cū dāno.ſecus ſi eſſꝫ cā multum remota.vt no.in.l.ſi mulier.ff.rerum amo. ℭ Ex hoc no. arg.ꝯ mouētes guerras qͦd tenētur de oibus malis inde ſecutis niſi guerra fuerit licita.quero nūquid ſnia diuorcij lata per falſos teſtes poſſit ipſo iure retractari ſi cōtractum eſt nouū mřimoniū bona fide.rñ.ſic qꝛ tale mřimonium eſt impoſſibile.ꝛ rupto principio rumpiſ ſnia.arg. ff.de pac.l.ſi debitorem.oꝫ tamen hoc caſu ꝓbari falſitatem.nō aūt ſufficit ꝓbare ſolā corruptionē teſtiū qꝛ pñt eē corrupti.i.ſimoniaci.ꝛ cū h̄ ſtat φ potuerūt teſtificari veritatem in facto pcipali.ſꝫ ſi nō ē lata ſnia ſufficit probare ſolā corruptionē qꝛ ſunt teſtes falſi in eo φ iurauerūt ſe nō eē corruptos.vñ totū teſtimoniū elidiſ.vt.ſ.de ꝓba.c.lꝫ cām. Vel dic φ ex quo āulaſ teſtes ꝛ teſtimonia ex ſola corruptōe φ āullaſ ſnia.ar.ff.de excu.tu.l.q teſtō.nec ē opus petere reſtitutionē in itegrū qꝛ illud hꝫ locū in alijs cauſis nō in cā mřimoniali. Ex predicta ſunt ad qōnē.nā dicit ſtatutum φ falſus teſtis puniatur in cētum.pone φ ad dictū falſi teſtis aliquis ē decapitatus vtꝝ poterit puniri ō homicidio.ꝛ vꝫ caſus iſti⁹.c.φ ſic.facit.l.j.poſt pri. ff.ad.l.cor.de ſic.illic habes expreſſuꝫ φ talis teſtis punitur pena.l.cor.de ſic.

v **Eniens.** Socius crie ꝛ nūcius nō teſtificaſ ēt in crie ſimonie.h.d. Et prio poniſ facti ꝛ ꝓceſſus narratio ꝛ iudicis diffinitio. Ia ſcda pape cōfirmatio ꝛ ei⁹ rō.ſi bā ibi ꝛ nos. ℭ Caſus.qdaꝫ pſbr tenebat quādā eccleſiā petebaſ ei⁹ remotio eo φ habuiſſet ingreſſuꝫ p ſimoniaꝫ ad qͦd ꝓbuñ.fuerūt iducti duo teſtes q depoſuerūt in varijs iſte pſbr p bñficio ꝯſequēdo ꝓmiſit vnicuiqꝫ parochianoꝝ ſuoꝝ remittē quaꝫ barilles vini qͦd ſacerdoti ibi ſeruiēti tpe debito ꝯſueuerat p ipſos parochianos tanq̄ꝫ ꝓcu.eccle ꝑſtari.tñ vn⁹ iſtoꝝ teſtiū obiecit φ ſecuꝫ fuerat factū illud pactū inde ꝓ cāe ſacerdotē abſoluit papa ſniaꝫ ꝯfirmat ꝛ mādat.nā q dicit φ ſecū erat ſcm̄ illud pactum cōfeſſ ſe eodē crie irretitū. Vñ remanet ſolūmodo vnus alius teſtis ꝛ vox vni⁹ ē vox nulli⁹. Dicit Inno.φ iſames admittūtur ad denūciandū iſamem ſꝫ nō ad teſtificāduꝫ ꝯ iſameꝫ. Ex hoc no.φ ſindici cōitatis peruſij pñt ꝛ tenētur denūciare maleficia ꝯmiſſa in ſuia villis lꝫ ſint iſames vel periurij qꝛ iuramētum eoꝝ nō ē iuramētū ꝓbatiōis ſꝫ calumnie.tene mēti. Ibi promiſiſſet.ff.de calū.l.quinctiā. Ibi ꝓ tpe ſeruiēti.no.φ hec dictio pro tēpore ſignificat tēporis aptitudinē. Ibi cū altero.no.φ tota ꝓbō tūc ſi ve⁹ ex duob⁹ teſtib⁹ anihilatur. Ibi iſect⁹.C.de epi.ꝛ cleri.l.ſi qcūqꝫ. Ibi nec vn⁹.no.φ vox vni⁹ vox nulli⁹ vbi agitur de crie.nō tñ lꝫ h̄ caſu pōt deferri iuſiurā i defectū probatiōis. qꝛ cā ē grauis ꝛ famoſa. Nā aūt de partiū volūtate poſſet deferri.vꝫ φ ſic.qꝛ tūc iuſiurāndum hꝫ viꝫ ꝯfeſſiōis. qͦd dic vt plene no.i.l.iij.§.quecūqꝫ.ff.de iureiur. ℭ Oppo.qꝛ ſpāle eſt in crie ſimonie φ ſoci⁹ admittatur i teſtē.ſol.patet ex caſu ſummarij qꝛ hic laborat duplici morbo.ſ.qꝛ ē ſocius ꝛ ſimoniacus ꝛ ratiōe promiſſionis corruptus. ℭ Modō ego qro que erit forma excipiendi ꝯ teſtē qꝛ fuiſ ſoci⁹ criminis. So.dic vt no.C.de lib.cā.l.ſi filiū.ꝛ ibi eſt melior glo.que fit in iure ciuili.aliā gl.habes i iure canōico in.c.mediatores.ſ.de teſti.li.vi. ℭ Sꝫ quare iſte pſbr ex vno teſte ñ ponitur ad torturā.rñ.qꝛ cā ē ciuilis.vt.ff.de qͦ.l.maritus. ℭ No.φ vnus reoꝝ delinquēdi ꝯ alterum teſtificari nō pōt. ℭ Itē no.φ teſtis pōt iſtringere ſeipm̄ ꝑfitēdo φ eſt particeps eiuſdē criminis. ℭ Oppo. vlterius ꝛ vꝫ φ vni teſti credatur ᵇ.de dote ꝑle.theopō p⁹. So. extra iudiciuꝫ vni teſti credatur.in auē.de nō alie.§.ꝛ vi neqꝫ. In iudicio nō.ꝛ ē rō qꝛ extra iudiciū ꝓceditur de cōi ꝯſenſu partiuꝫ. Dicit Hoſt.φ vni ſolēni viro quis pōt credere ꝛ excuſatur p hoc.ꝛ no.ff.de ꝓdi.ꝛ demō.l.titio fundus. Et ar.φ ꝯſiliū vni⁹ famoſi doctoris excuſat iudicē cāe q ſequitur illō ꝯſiliū ſi ꝯſultor fuit elect⁹ de ꝯſenſu partiuꝫ niſi ꝯtineret certuꝫ ꝛ expſſuꝫ errorē.ꝛ ſic oꝫ itelligi qͦd no. p bar.ff.ō re iu. l.ſi ꝯuenerit.vel dic ad ꝯtū vbi teſtator ita ſtatuit. Preterea ibi potius creditur vt executori ꝛ diſpenſatori q̄ꝫ vt teſtificatori.dic φ ibi fungitur duplici officio.ſ.teſtis. ꝛ iō iurat ꝛ executoris. ꝛ iō ei ſoli creditur. ꝛ nunc intelligis. ℭ Et collige hic ar.φ ſi ſunt duo vſurarij ſocij vnus ꝯ alterū ſup vſuris teſtificari nō pōt.ar.ꝯ.C.de here.qm̄.§.inter ſe.ꝛ.C.de inoffic.teſta.l.in arenā.ff.ſolu.mat. viro atqꝫ vxore. Itēꝫ qꝛ ꝯfeſſio vni⁹ vꝫ alteri nocere.l.hoc vn⁹ in pri. ff.de pac.qꝛ nō prohibetur in via iuriſdictōis neceſſarie bonam fidē cognoſcere.ff.mā.qdus. Sꝫ rādeo qꝛ ille q hic litē ꝯteſtatus ē ſibi ꝯſolidauit ius agēdi.ꝛ iō alius tanq̄ꝫ paro nō pꝫ ꝯfiteri.vt no.ff.de noua.l.ſi rē.§.ſi.nec tanq̄ꝫ reſtis

b ℭ Vide Bar.cōſi. exeq̄ꝫ aliqͦ p ebb.cōſ. lꝫ.ꝛ ſequē. libꝛo primo Lud.rom. conſilio .xx. col.ij.

Digitized by Google

ſtis qr ſoci⁹ criminis. ¶ Querit glo. nũqd vnus teſtis cũ aliis duobus teſtib⁹ de fama plene ꝓbat. ⁊ dic ꝙ nõ in criminali. ſed i ciuili ꝓbat. dic ſi ciuilis cã ẽ famoſa vl' ardua nõ ꝓbat. qr eq̄paraſ cãe criminali. ff. de excu. tu. l. pp litẽ. ſ; ſi ẽ ciuilis ⁊ nõ magni ꝑiudicij ⁊ talis in qua ꝯſueuerit differri ſaci͂m i defectũ ꝓbatõis tunc ꝓbat plene cũ vno teſte dũmõ reddaſ rõ fame q̃re orta fuerit ex aliq̃b⁹ indicijs. vt no. Bar. ff. de qõ. l. de minore. §. tormenta ad finẽ. vbi oino videas. Porro fama non eſt aliud q̃ rõcinatio ppl'i vel plurimoꝝ cũ eoꝝ opiniõe ꝯcurrẽs. iſta ẽ fama. i. diuulgatio vel locutio cui⁹ nã eſt ad aliqd dcĩ ꝙ vulg⁹ credit ꝯſiſtere ⁊ iõ accidit re facte nõ aũt nã ſua ſcd̃m ſe ꝑceſſit ⁊ qr ſubſeq̄ officium ei⁹ eſt ꝯfirmare aliquã ꝓbationẽ nõ aũt fundare p ſe. ff. de te. l. iij. in verbo cõfirmat. ¶ Et no. ꝙ ſi cõſtat qs fuerit principiatoꝛ fame. non plus opaſ q̃ illius dcĩ extra iudiciũ. ff. de adul. miles. §. mulier. ſi dr quaſi diuino nutu nata eſt quaſi auctore deo. vt in auc. de teſti. §. ⁊ ſ; ſi v. hec aũt oia. ibi dũ dicit deo hmõi nõ patiẽte occultari q̃ſi terra loquaſ iuxta illud ſanguis f'ris tui clamat ad me de terra vl' ex ſuſpitionib⁹ validis boꝝum diſcretoꝝ iſta ẽ fama efficax ⁊ fundata. J. de ſy. c. ſ; beli. C. de offi. rectoris ꝓuin. l. iuſtiſſimũ. ⁊ ſicut corpus facit vmbrã lucẽte ſole ⁊ ita fama ẽ q̃dã vmbra operũ ⁊ beat⁹ q poſſidet bonã famã ⁊ ec̃ꝯ. ꝓxim⁹ eſt ꝑiculo quẽ fama denigrat vt legit ⁊ no. in auc. q̃o oꝫ epos in ꝑin. col. j. Judiciũ aũt dicit duobus modis. vno mõ ꝓut eſt ꝓbatio a temotis ⁊ tunc dꝫ ꝓbari p duos teſtes. alio mõ prout eſt ꝓbatio de viſu ⁊ audi͂tu. ⁊ hoc dupl'r vno mõ prout eſt probatio non ſolẽnis vt iter libertos. ⁊ exiguntſ duo teſtes ⁊ dr iudiciũ facta cõparatione in. vij. teſtes. C. fami. her. l. ſi. alio modo prout ẽ probatio ſemiplena vnius teſtis optime teſtificãtis de viſu. vt no. ff. de queſtionibus. l. maritus.

c **Auſam que.** Atteſtatões rece pte corã ꝓmis iudicibus debẽt ꝓduci corã ſcd̃is qb⁹ cã ẽ cõmiſſa de nouo. h. d. ꝑio. Uel ſic deuoluta iuriſdictiõe deuolunſ acta atteſtationũ vtriuſq; ꝑis. h. d. ſcd̃o vel ſic. Acta facta corã ꝓmis iudicibus debẽt ꝓduci corã ſcd̃is. h. d. tertio. ¶ Caſus. Fuit cõmiſſa cã iter aliquos li te conte. ⁊ receptis teſtibus illi ſunt mortui vel abſẽtes. vñ papa commiſit cãꝫ q̃buſdã iudicib⁹ nouis. Querebaſ vtꝝ atteſtationes recepte corã ꝓmis debeãt ꝓduci. ⁊ valerẽt coram ſcd̃is. rñ. ꝙ ſic adeo ꝙ ſcd̃m ipſos cã dꝫ termiari ſine debito. ¶ Dicit Jnnoc. ꝙ acta ſup ꝑcipali ſcõ aſcritata vel ꝯfeſſiones atteſtatões acta iſt'a ꝓducta durat pempta inſtãtia. qr non ẽ ꝓpterea pemptũ negociũ ꝑcipale igiſ vis iudicij poſita ẽ in inſtãtia. ſ; mã ꝑiacens non ẽ in inſtãtia poſita ſ; in ſuo eẽ ⁊ p ſe ſubſiſtens. ⁊ eſt vera ſi ad idẽ agaſ vel ad aliud ꝙ ex illo pẽdeat ſ; ad diuerſũ finẽ non ꝓbat. i. plene ea aũt que pñt iterari pempta inſtantia peunt vt citatio ſatiſdatio ⁊ ſimilia que ſunt acta inſtantie litis. ⁊ non ſubſtãtie iſtius ſcd̃m Jnno. ¶ Idẽ ait ꝙ ñ poteſt dici ꝙ atteſtationes fuerit recepte lit. non ꝯte. qr imo fuit ſeruat⁹ ordo nec requiriſ ꝙ iterato deponãt. qr ſufficit ſemel eſſe ordinem ſeruatum. ex quo inſurrexit effectus. ¶ Et idem ait ꝙ eãdẽ vim habẽt ꝯ alios. vel non habẽt atteſtationes ex ſnia Jnno. ⁊ hoc quotidie allegamus ꝙ vbi ſnia facit ius inter dẽs. idẽ faciunt ꝓbationes facit. ff. de pign. l. ſi ſupatus. §. ſi. nec ẽt pñt acta a ſnia ſepari cum oporteat eam fundari i iuribus actoꝝ. h̃ intelligiſ de iure ꝓbationis nõ de iure agẽdi actione i factuꝫ qr illa nõ ſurgit ex atteſtationibus teſtiũ vel inſtroꝝ vt ſingl'r no. ff. de iureiur. l. ſed ⁊ ſi poſſori. §. pe. ⁊ illa gl. nõ ẽ alibi. ¶ No. ꝙ atteſtationes ⁊ acta in vno iudicio recepta valẽt i alio ſubſequẽti. ⁊ in eodem mutatis iudicibus. ꝓia po iſtius notabil'r exemplificaſ q̃ñ cã ẽ trãſlata per viam appellationis vel reſtõnis i integrum vel ſupplicatiõis vel nullitatis ꝯcernẽtis ſniam nõ acta. C. q̃o ⁊ q̃ñ in. l. ſi vt ꝓponis. ſed ſi acta facta corã ꝓmis iudicib⁹ eſſent ipſo iur. nulla. tũc corã ſcd̃is iudicib⁹ nullã facerent fidem nec in facto nec iur. vt. C. ne de ſta. defun. l. ſi pſ ⁊. C. de lit. conteſ. auc. offeraſ in fine. ⁊ J. de iudi. atſi clerici. ⁊ C. de iuriſ. om. iu. l. in criali. ¶ Et ꝓmitto pro aliquali declaratiõe mate-

rie ꝙ q̃ñq; ſit trãſlatio eiuſdẽ inſtãtie durãtis. ⁊ tũc nulla acta peunt. Nam ſtructũ iudicij idẽ ꝑmanet. vnde ad cõſultatões ꝑdeceſſoris reſcribiſ ſucceſſori. vt. ff. de mio. l. de rũ. §. ex ſcõ. vbi tex. no. ⁊ ſic atteſtatões ꝯtinuãt ſuũ eẽ. vt hic ſiue ſint publicate ſiue nõ. qr idẽ ẽ iudiciũ. l; iudex qui eſt ei⁹ organũ ſit mutatus. vt. ff. de iudi. proponebaſ. q̃ñq; ꝑia inſtãtia ẽ ꝯſumata. qr lata ẽ ſnia ⁊ ab ea ẽ appellatũ. ⁊ tũc oia acta ꝑdurant ⁊ atteſtatões ſi nõ ſunt publicate in ꝑima inſtãtia publicabunſ i ſcd̃a qr omne iudiciũ appellationis ẽ iudiciũ ſuppletiuũ. vt. J. c. fraternitatis ⁊ eſt ſubſidiũ oppreſſoꝝ. vt hic dicam de hoc. C. de edẽ. l. ij. ⁊ C. de ap. l. ne cãs. Et no. ꝙ l; atteſtatões nõ ſint publicate publ. tñ qr non ſunt note iudici. vt. C. de teſti. l. nullũ. quoniam intrauerit eius ſecretũ põt iudex ex ipſis atteſtatõib⁹ formare ſniam nec ꝓpterea dr p atteſtatões publicare qr req̄riſ ꝙ ꝑtes poſſint eas publice legere ⁊ ſup eis diſputare ad hoc vt dicãſ publicate. arg. ad hoc. ff. de trãſ. l. de his. ⁊ C. de teſta. l. publicati. ⁊ no. in. l. ij. ff. quẽ ad. teſta. ape. ⁊ l. ſiqo ex aſſignatorib⁹. e. ti. iterdum inſtatia ẽ cõſumata. i. extincta tpis lapſu. vt. C. de iudi. ꝓperãdũ. vl' mutato ſtatu per deportatiõem. vt. ff. ſo. ma. l. ſi ꝯſtãte. §. fina. ⁊ tũc dũt doc. ꝙ quedã ſunt acta que pertinẽt ad iudicij ordinatõem vt libelli oblatio. lit. ꝯte. iuramẽtũ calumnie ꝯcluſio in cã ⁊ iſta peũt inſtãtia pempta. ¶ Quedã ſunt acta in ſcõ reſpiciẽtia que pertinẽt ad litis deciſionem vt cõfeſſiones ꝑtium depoſitões teſtiũ publicatio ⁊ inſtra. ⁊ iſta nõ peunt pempta inſtãtia ſ; faciũt fidem in noua inſtãtia ſi ꝓducanſ. vt hic ſcd̃m vnã lec. ⁊ C. de arb. l. cum antea. §. ſi. Tu võ dic clari⁹ ꝙ quedã ſunt acta q̃ hñt ꝑpetuã firmitatẽ. ⁊ iſta l; ſurgãt ex ꝑparatorijs iudicioꝝ nõ peũt pempta iſtãtia. exẽplũ in iterruptiõe ꝑſcriptiõis que iterrumpiſ p ſolã citatõeꝫ. Itẽ in ꝑpetuatõe actõis que ꝑpetuaſ p lit. ꝯte. vt. C. de pſ. xxx. an. l. ſicut. ⁊ l. ſi. ¶ Itẽ exemplũ in his que aguſ in medio cãe vt ſunt atteſtatões publicate. vt. C. de re. iur. l. geſta. q̃daꝫ ſunt que nõ hñt ꝑpetuã infirmitatẽ. qr ꝯſtruct⁹ eoꝝ ordinaſ ad diffinitiuam. vnde pempta iſtãtia deſtructa ẽ textura iſtoꝝ actoꝝ. vñ oꝫ nouum fieri libellum. lit. ꝯte. de nouo iurari de calũnia nouas dari dilationes de nouo ꝯcludi in cã. ⁊ ſi teſtes nõ erãt publicati de nouo ꝓduci recipi ⁊ publicari debẽt. qr ꝑſe atteſtationes ñ faciũt publicã fidẽ cũ ñ ſint extra iudicia ſecretũ. vt. C. de teſti. nullum. ⁊ no. in. l. iij. ⁊. iiij. ff. que i frau. cre. Et ꝯclude ꝙ illa acta que iam induxerũt ⁊ ꝑfecerunt aliquẽ effectũ circa actionẽ ꝓpoſitã ñ pereũt. qr ſcẽ cãe pro infectis haberi ñ pñt. Et qr ꝙ trãſiuit in ꝑteritũ ſcd̃m ẽ confirmatum non pẽdet amodo ꝺ futuro. C. de inof. do. l. ij. ſ; illa que ñ ꝓduxerunt ꝑfecte. ſ; deſiderant ſniaꝫ illa peunt quia ſupuenit cauſa infirmãs. ſic dicimus ꝙ nulla impediũt fienda que iã ſcã diriment. vt. ff. de his q ſunt ſui iur. l. pẽ furioſo. ⁊ ff. de ver. ob. l. plurib⁹. §. ⁊ ſi placet. Et adde qõ no. Bar. ff. iudi. ſol. l. cũ lite mortua. ⁊ qõ no. C. ꝺ iudi. properã. §. j. ⁊. §. ſi. vbi per Cy. Porro quedã ſunt per ſe ⁊ pp ſe. ⁊ iſta nõ pereũt l; cetera iſtãtia pereat quedam nõ ſtãt p ſe. ⁊ iſta peũt. ¶ Interdũ inſtãtia perit abolitiõe. ⁊ hoc põt eẽ trib⁹ modis. primo pp ipedimẽtuꝫ ꝓceſſus. ⁊ tũc acta cãzellanſ quaten⁹ de ſcõ proceſſerũt. ff. ꝺ adul. accuſaturus. J. de iudi. examinate interdũ pp abolitõem legis. ⁊ idẽ interdũ pp abolitõeꝫ legis. adhuc idẽ. ff. ad turpil. l. j. §. accuſatõeꝫ. ff. ꝺ accu. l. libelloꝝ. §. i. C. ꝺ aboli. l. ij. C. ſi pẽ. ap. l. iij. cũ ſimilib⁹. ¶ Amplius no. ꝙ iſtãtia aliq̃ñ trãſit de iudice ad ſucceſſorẽ. ff. de iudic. l. edictũ. aliq̃ñ de iudice in ſupiore. eo. ti. l. iudiciũ ſolui͂ aliq̃ñ i iudicẽ appellatõis trãſit iuriſdictio. ⁊ hoc dupl'r vl' ꝑia inſtãtia ſopita vt cũ appellaſ a diffinitiua. ff. iudi. ſol. l. pe. ⁊ tũc iuriſdictio ꝑmis iudicib⁹ auferſ. ⁊ iõ itaq̃ ſi poſtea innouata p eos ſtatim reuocãſ vtpote ſcã per priuatas perſonas ſub obtẽtu iuriſdi. ⁊ iplicat ꝯdictõem. ſed ſi ẽ inouatum a poſſeſſore ſub obtẽtu poſſeſſiõis eẽt expectanda diffinitiua iudicis appellõnis. qr reuocatio ẽ fienda in executõe diffinitiue. interiꝫ enĩ cõmoda poſſeſſiõis nõ ſunt auferẽda poſſeſſori nec cõmoda dñij dño. cõmoda ãtẽ dicunſ alienare vl' obligare licere. vt no. dicit tex. de regu. iur. l. fructus rei. ſecũdo modo trãſit iuriſdictio ꝑimi iudicis ad iudicẽ

Digitized by Google

appellatōis.z tñ in totū nō auferē a pŕio iudice z inouata ita ō facili ſi reuocant.vt i c.nō ſolū.de ap.li.vi. ¶ Interdū traſit iſtātia ad hēdē vlēm.z tunc nulla acta peūt ēt ſi aliqñ mutaſ q̄litas litis.exeplū.ff ō iſa.l.fun°.heres eim ē eadē pſona re z noie.ſ.appellatiuo q: hēs idē eſt φ dñs.vt.ff.de here.inſti.l.his vbis.z iō oia iura q̄ pñt ſine actu corpeo acqri q̄runē hēdi ſtatim adita hēditate z inter alia iura ponif iua inſtātie.vt.ff de fideiuſ.l.cū hoiez.ni ſi finiaſ mā litis cū pſona.vt.ff de ſuſpe.tuto.l.poſt finitā. Porro ſingulari ſucceſſo: nō ſuccedit in inſtātia ſz pōt ei adherere.l.adiuto: eē pro ſuo itereſſe.vt.C.ō litig.auč.innac ſi heres.z magiſtraſr no.ff.de inoff.te.ſi ſuſpecta.z adde qō dixi.ſ.de iudi.c.qr. ¶ Et no.φ inſtātia formata vr lite ꝯteſtata.z añ lit.ꝯte.nō.tranſit in hēdem in realibus iudicijs.vt ff.ad exhiben.l.de eo.ſ.ſi.z l.ij.ff ō p̄to.ſtip. Idē ē vbicūq3 lis nō traſit ad hēdē lit.ꝯte.vt.l.j.C.de deli.deſun.z ff.ſiqs cau.l.ſi cū ſ q iniuriaꝝ.ſed vbi tranſit actio tranſit inſtātia ēt p ſolā citatōnem ꝑparata ff.de inoff.te.quē ad. ¶ Querit Inn.an probatōes facte in vno iudicio faciāt fidē in alio dic φ aut ſcōm iudiciuz includit in ſe pmū vt iudiciū appſonis.z tūc valent niſi formalr adhereat prime liti z non ſcde.vt.ff iudi.ſol.l.pe. aut ſcda cā nō icludit in ſe pmā.z tūc aut inter eaſdez pſonas z eūdē modū agēdi z valēt.aut in aliū modūz z nō valēt.ter.ē ſolēnis.ff de euic.z ſi exceptio. Si aūt iter diuerſas pſonas.tūc dicit Inn.φ aut inter eas ſnia facit ꝑiudiciū z ſilr faciēt ꝑiudiciū probatōes aut nō.z tunc nō reputaſ iſtud dcm notabile.z facit.ff.de iureiur.l.ſz z ſi poſſeſſori.ſ.ſi.z.ſ.ſe.z l.duobus.in pn.ſ.colonus.cum ſua mā. Tu dic φ aut ex ꝑacente lite mā in origine ſunt ꝯiuncti ſiue ꝯplexi.z tūc acta z ſnia eādem vim hñt.aut nō ſunt ꝯiuncti lite vel cāe.z tunc aut ſunt talia acta que reddanſ in mutū vt teſtimonia.z tunc ē vez dcm Inno. z iō ſecus ē in ꝯfeſſionibus qr ille q ꝯfitel nō defendit cāz z iō alij abſētes nō ꝑiudicat.ff de inoff.te.qui repudiantes ſ.ſi. Adde φ lis qñq3 transfert de iudice in arbitrum.vt in.c.quādiu.de appel.in cle.qñq3 de arbitro in iudicez.vt l.c.c.pñtat.aliqñ in arbitratore z ille dz ſeq eqtatē.vnde quecūq3 acta valent ex eqtate.illa corā eo fidē faciūt tan quā corā bono viro z amicabili deciſore vbi ē liquidum vel ꝯpoſitore vbi ē dubiuz ſz de dubio iudex vel arbiter ſi poſſet pacifici.vt eleganter no.in illa gl.vulgari in auč.vt differ.iud.poſt pn.col.viij. Et no.φ dcm Inno dz intelligi in cauſis ciuilibus ſed in criminalibus acta facta cum vno nunq3 nocēt alteri niſi quo ad ordinē ſeruandum.vt ff.de adul.l.denūciaſſe ſ.querit.z facit.ff ad ſil.l.in cognitōne.z.C.de aduo.diuer.iudi.l.j.

c **Cum nuncius.** Clerici pñt eē teſtes in cā eccleſie ſue dūtamē alias ſint idonei itelligo dū modo nō procurent cām vt dixi.ſ.c.inſuper.

¶ No.dicit gl.φ illi de collegio poſſunt eſſe teſtes in cā collegij z ē rō qr eoꝝ nō intereſt. Nā illius dicif intereſſe qui ſuo ꝑprio noie pōt agere vel excipe.vt.l.j.ſ ſz ſi alius ff.qñ ap.ſit.z.ff.de iniur.l.ſz ſi vnius.ſ.pen. Sed iſti ſuo noie nō pñt agere nec excipe ergo eoꝝ nō vr intereſſe z ſi dicaſ φ ſi intereſt rōne effectionis.rñdeo iſta eſt leuis ſuſpitio que purgaſ per iuramētuz teſtis qui iurat φ nō deponit niſi veritatis obtētu z inde lucrū vel dānū ſi ptinet ad eum. Nā iuramenta ſuſpitionuz ſunt purgamenta poſſet tñ per accidēs eē affectōi ita ānexa cōmoditas φ lz res eſſz vniuerſitatis z nō ſingulos repellereſ illi de vniuerſitate vt qr eſt qō de predio vel vnica.vnde ille de collegio habent victuz vel de nemore vbi habent paſcua cum alibi nō poſſent eſſe cōmode. Idem ſi eſſz qō de ſtatu vniuerſitatis vel aliquo magno honore vel magna iuriſdictōe.nam ꝑp maximam affectionē bene repellerētur teſtes cū repellanſ etiam ꝑpter magnam amicitiaz.vt.l.iij.ff eo. Et no.φ cōmoda nō cōmunicanſ iudicia arbitrio ſed ſimplex affectio ſic. ¶ Querit glo.vtrum compellat teſtificari ꝯ ſuū collegiū.z videſ φ ſic qr maior reuerētia debeſ v̄itati q̄3 collegio z qr celare veritatez ē peccatum mortale ſi qr oz nō timere q iuſticiam loquī inter perſectos z qr collegiū pt īducere pro ſe.ergo idē cōtrio. dic φ

ſi teſtis timet dānum ſpūale vel tpale ſibi ab alio inferri. puta a tirāno vel populo vel ab alio potētiori ſe pōt excuſare a teſtimonio ferēdo qr ſi nō cogiſ eē teſtis in ꝑiudicium° fratris.vt.ff.de teſti.l.iul.nec tuto:.vt.C.de excu.tu.l.humanitatis.ita multominus ꝯtra ſe.nec refert i his que facti ſunt.verū timeat periculū facti vl iur.vt.C.de traſac.l.iterpoſitas. Ibi ſup.dic vt.ſ.eo.c.iſup. Ibi alie ſimplex relatio.ff.de here.iſti.iulianus. Ibi cā.puta piurij vel inimicitie vel infamie.nam tales teſtes ſicut nō proſunt ſingularibus perſonis ita nō proſunt ciuitatibus vel alijs vniuerſitatibus.qō no.Bal.

e ¶ Adde allega.p.a. ſ.dy.i.c.dilectorū col. ij.de teſt.cogendis.

f **Uper eo.** Perpetratum crimē repellit teſtē ēt nō ꝯuictuz vel dānuz. ¶ Opp.φ ſi nō ē ꝯdēnat° ergo ñ eſt iſamis niſi i caſib° iuris expſſis in edicto ꝑtorio.ff.de his q no iſa.l.j.z l.athletas.ſ.calūniato:.z l.lucius.ergo nō repelliſ a teſtimonio.vt plene legiſ z no.ff.de ſena.l.caſſius.z C.de ſumma tri.l.j. So.de iure canonico repelliſ ſi ē male fame apud bonos z graues ita φ ſit publice diffamat° ſed de iure ciuili nō repelliſ niſi ꝯfeſſus vel ꝯdēnatus z ſufficit ficta ꝯfeſſio.vt.c.ti.l.qm. Si vo tamen eſſet oino occultuz nō repellereſ a teſtimonio maxie vbi tractareſ de ꝑiudicio irreparabili alicui° ignorantie. puta de nullitate teſtamēti.vt.C.de teſta.l.j.imo z iſamia iuris poſſz eē ita occulta apud homies φ nō hēt viciare actū ſolēne puta teſtm̄.vt ſing.no.ff.de teſta.l.cū lege.z in auč.de tabel.ſ.pe. ¶ Sz qd ſi poſt teſtimoniū z añq3 deponat ē reſtitut° ad famā nūquid ꝯualeſcat teſtimoniū. rñdeo nō qr nō erat in pēdēti ſz ſtatim fuit inualiduz.vt.ff. ad carbo.l.iij.ſ.cāe.z.ſ.due. ¶ Itē qd ecōtra ſi tempore iuramēti erat bone fame ſz tpe ꝺpoſitōis erat male fame. rñdeo nō valet depoſitio qr re impfecta ſuperuenit ad caſus a quo icipere nō pōt vñ viciaſ nō ob.C.de teſta.l.j. qr ibi fingiſ retro depoſuiſſe qr ſe ſubſcripſit. ¶ Quero qd ſi reſtis ꝯdēnat° appellauit z iterim tulit teſtimoniuz poſtea deſeruit appellationē.rñ.valet teſtimonium qr lz ſit deſerta appellatio nō ē deſertum teſtimoniū.vt ſing.no.ff.ō inſa.l.furti.ſ.j. Sed qd de bānitis pro maleficio verum poſſint teſtificari.rñdeo ſic de iure ciuili loquo: qr bānū nō ir cogat iſamiā iuris.qr potius fingiſ ꝯtumax q̄3 ꝯuictus z ꝯtumacia nō iſamat qr ꝑpzie loquēdo ꝯtūacia nō ē maleficium cum ſi ꝯſiſtat i male agēdo ſed i omittēdo z in hoc eſt cōis opi.doc.ſz Bar.dicit φ ſi ꝯtumacia ē aggrauat per ſtatutum qr fingit ꝯtumacem ꝯfeſſum qō ē iſamis in ſamia iuris municipalis.vt ipſe no.ff.de pub.iudi.l.iſamē z ſm hoc ſi pōt teſtificari i aliquo loco quia cohere offibus.vt no.ff.de poſtul.l.ex ea. ¶ Sed quid ſi ē rebānitus videſ φ idem qr durāt relique iſamie.vt no.i.l.cum vnus.ff.de re mili.poſſz dici ꝯtrium qr actus retroſimilis deſtituit teſtōnez in itegrū quā iducere ꝯſueuit.z plus operaſ q̄3 recōciliatio vel ſimplex idulgētia.nec ē rō quare plus ſtatutū operef i deſtituēdo q̄3 i reſtituēdo cum vtrūq3 ꝓcedat a pari potētia cāe efficiētis z diſponētis.ar.ff.de le ga.l.de quibus.ſ.ſi.

d **Ecetero.** Laic° i criali cā ſi teſtificat ꝯ clericum ſiue ſit cā ſua vel ſuoꝝ ſiue nō ſz ad accuſandū admittit ſi ſuā vl ſuoꝝ iniuriā ꝓſequef. ¶ Quero vſq3 ad quē gradū dicanſ ſui glo.C.ad turpil.l.ſi femina.dicit φ vſq3 ad ſeptimū gradū ꝯputādum ſm ius ciuile.z illa glo.nō ē alibi. Alij dicūt vſq3 ad quartū gradum.vt.C.ō aduo.diuer.iud.l.petitionē.ſ.egrediētes.alij dicūt ptineri oēs illas pſonas que numeranſ i.l.j.ſ.j.ff.de poſtul.alibi dicit glo.φ hec v̄ba nō debēt late accipi.vt no.C.ō ac. non poſ.l.negāda.dic φ cū crialia redigātur ad inſtar ciuiliū ꝯcludūtur oēs pſone que ex cāe ciuili intētare poſſent agere ſine mādato cū cautione rati. ¶ Sed nūquid ſpurius pt accuſare tanq̄3 ꝯiuncta perſona interfectorem patris ſui.vr φ non.vt.ſ.de reſcri.nonnulli.dic ꝯ qr res eſt boni exempli.C.de preci.impe.offe.l.j.z qrā ꝯmunio eſt ff.de accu.l.hos accuſare.ſ.oibus.z qr ſpuri° admittitur z pro ciuitate in defectum alioꝝ que fungitur loco parentis

© Digitized by Google

tis.vt.ff.de decur.l.gnalr.§.ſpurios.ꝛ ſi ipſe occideret patrem teneret lege pópeia de pricidijs inſpecto iure núli.vt ff.de ritu nup.l.lege iulia.§.nec diſtinguit.ꝛ ibi per Cy.ꝛ in additionibus. Bal.

i **In cauſis.** Poſt tertiaȝ pductóeȝ teſtiú nó debét teſtes pduci niſi adhibita ſolénitate legitia ꝛ teſtibus publicatis ſȝ de coꝝ teſtimonijs publice diſputare.op.ꝙ nó deat dari niſi vna dilatio ad pbandú.ff.de ferijs.l.oratione.So.illud fuit primitus introductú ſȝ qꝛ nó ſufficiebat vna dilatio ſtatutú fuit ꝙ pbato impedimétó darent plures ſm Inno.ex illo ſtatuto veteri deſcédit ꝙ ois dilatio probatoria ſine def añ lit.ↄte.in emergentibus.ſiue poſtea in cá pemptoria niſi per nouam dilationem cá cognita repiat.ꝛ hoc cá accelerádoꝝ litiuȝ.ar.ff.de tem.ap.l.ij.in prin.¶ Quero qualiter itelligat tertia productio due ſunt opiniones.vna vt vbum ſonat ꝛ é ſenſus ꝙ ſi teſtes in pria pductione ſunt exaiati ꝛ tandem in ſcda ꝛ tertia nó ſunt alij deinceps examinandi qꝛ timet ſubornatio niſi quarta receptio ſolemniter petat ét ſi vnica tñ eét data dilatio vel nulla.¶ Nam ét ſine dilatione valent teſtimonia.qꝛ ſatis é ꝙ hñt terminuȝ ad probádú a iure vſqȝ ad ſniam ſed ſi nó eét ſcá trina exaiatio caſſaret ſubornatio ꝛ poſſent recipi teſtes plures tam in eadeȝ dilatione ꝙȝ in ſequentibus ꝓpter numeroſitaté tñ teſtiú hñ poſſȝ imponi frenú multitudini nó per hanc decre.ſȝ p decre.ſignificauerút.J.eo.ti.etiam ſi ſit effrenata multitudo aſſȝ poſſȝ ſuperfluos reſecare tanqȝ quoddam grauamen ar.C.de ap.l.ampliorē.§.in refutatorijs.ꝛ.ſ.ó pba.c.lȝ cám.ſcda opi.é ꝙ intelligat tertia pductio.i.tertia dilatio ad pduceñ.nam quarta dilatio nó dat ſine ſolénitate ꝛ hunc intellectum approbat ↄſuetudo.nó ob.ff.de fer.orationuȝ.vbi dr ꝙ totiens quo.expedit dat dilatio qꝛ intelligeñ.é cum hac moderatione trium terminorú.vt no.eo.ti.l.i pecuniarijs.ſed qd ſi é renúciatú pductioni teſtiú dicit Ber.ꝙ vlterius nó pñt produci accur.dicit imo ét ſi ſunt didicita teſtificata.vt ipſe no.C.de iudi.auc.iubemus ſed illud dȝ intelligi vbi ſuperuenit probatio de nouo de qȝ primo nó erat cogitatú vel dolus aduerſarij interceſſit.ar.ff.de pac.l.tres frés.¶ Sed núquid teſtes iurati J.vltimum ꝛ pemptoriú terminú poſſunt poſtea deponere.rñdeo ſi nó ſtetit per pducété pñt deponere ſecus ſi p eú ſtetit.qꝛ eos exaiare nolit vel nó curauit.ná vltima mora nocȝ licȝ cóiter dicant aduocati depoſitio fingat retro.vt no.J.c.i.ó offi.delega.in cle.qd facit ↄ id qd dr nihil videt actuȝ duȝ aliqd ſupereſt ad ageñ.vt.C.ad ſil.l.pe.ꝛ hec maxime vera ſunt qñ terminus é datus a iure.vt.C.ó tép.ap.l.ſi.§.illud in verbo nixus.ꝛ.l.non eni negligétibus.ff.q.ex cau.maio.ꝛ.ff.ad ter.l.ij.§.ſi mater.

¶ Circa dicta doct.in iſto.c.aduerte qꝛ Arc.in ↄſi.lxxj.i.up.diligenter i penul.colum.dicit doc.hic ſentire ꝙ quádo vnus teſtis alij contradicit ꝙ nó ſolum vnus eneruat dictú ꝛ fidem alteri⁹ ſȝ ét vtriqȝ pñt.tur ó ſalſo ꝛ iſtá dicit eé cóeȝ opinioné in ó hoc dubitat lȝ ſi firmet vt ibi p eú. Sȝ in ↄtrarium vide bal.ꝛ Alex.alia alleg.p gl.in.l.duobus.§.ſi.ff.de iureiurá.ꝛ i ↄſ clxx.in vlti.colú.ſcdo vol.allegáté bar.in ſuo loco.

c **Cum tu filii.** Si fieri pót ↄcordá da ſunt dicta teſtiú qȝ videt eé ↄria.Et in pma decide factú narrat. In ſcda diffinit ibi cú ↄſtet.¶ Aduerte qꝛ facti narratio é obſcura ꝛ pone caſum. Archieps excóicauit ppoſitum ꝛ canonicos eo ꝙ nó obtéperabát mádatis ſuis qui ↄqſti ſunt pape dicétes ꝙ excóicauit eos poſt appellationé a dictis mádatis interpoſitá ad papá.Archieps dicebat ꝙ imo ante.ps aút canonicoꝝ induxit teſtes q depoſuerút ꝙ poſt appellatióem fuerút excómunicati. Archiepiſcopus vero induxit teſtes qui depoſuerunt añ applone ad papá fuerunt p archiepm excóicati.qrit qd iuris papa dicit motus forte qꝛ teſtes erát hic inde valde fide digni qbus nó dȝ mecſa pliurij iponi ſi fieri pót ꝙ ipa interpretat benigne dicta coꝝ.qꝛ pót eé ꝙ geminata fuit appellatio cum ſit actus iterabilis ꝛ ſemel fuit appellatuȝ añ ſniaȝ ꝛ ſemel poſt ꝛ qꝛ nó ↄſtat pp atteſtationú dubietaté ꝛ duplicitaté an añ vel poſt pſumit fauore liberatóis ꝙ fuerit appellatú añ ꝛ ió ſniam excóicatióis declarat ñ valere.¶ Ité no.ꝙ potius pſumit p applone ꝙȝ p ſnia.¶ Ité no.ꝙ vbi é dubiú rpis pſumit i benigniorē parté.¶ Ité no.ꝙ actus iterabilis nó icludit ó neceſſitate vnú eé actú ꝛ non plures actus.Et no.ꝙ ſȝ ↄſtabat ó vna ſnia excóicatióis ſed nó ↄſtabat ó vnica applone pp dñá atteſtationú.Ité no.ꝛ ad hoc ſemp allegat ſi cá pt duci abſqȝ ↄdénatóe teſtiú de ſalſo teſtes nó ſunt ↄdénádi ſȝ abſolueñdi neqȝ ét pducétes pñt dánari pp interpretatóeȝ benignã huius decre.que nó é alibi.¶ No.ꝙ in teſtib⁹ núqȝ pſumit ↄrietas.ſȝ magis ſingularitas ſi pñt p ſingularitateȝ coꝝ reduci teſtimóia ad ↄcordiá. Pone qdá teſtes dñt ſuper pbáda etate ꝙ titius fuit natus añ aduétú imperatoris.Alij dicút ꝙ poſt aduétú.dicit Ber.ꝙ nó ſunt ↄrij qꝛ itelligit añ aduetú.ſ.finitú poſt aduentú.ſ.inchoatú.ff.ſi cer.pe.l.ij.§.j.per Bar.ff ſo.ma.inſuiam.hoc veꝝ niſi cóſtet de niete ↄria dcponétiú.puta ſi teſtes vnius ptis dixerút ꝙ a eſſe de maiori etate.ꝛ alij ꝙ a eſſe de minori ꝛ ſ reddit ↄe rónis reddiderút róné quá dixi. Impoſſibile é enim hic vitare ↄrietaté.ſȝ ſi teſtes ópoſuerút ſe tñ ſcire.l.ꝙ alij qui añ guerra.aliq poſt ꝙ túc nó pbát eé ad que pbáda ſunt inducti qꝛ é ibi ↄcubinata ſingularitas.ſȝ ſi eſſent plures ex vna pte ſtaret minori núero.vt no.Inno.in.c.cú cótingat.de offi.dele.vel dic vt dicá J.e.in.c.in nra.ꝛ adde J.de fide inſtru.cú ioánes heremita.ꝛ in.C.ó erro.aduo.l.ij.per Ja.bu.ↄſidera ét ꝙ actus momentaneus nó recipit añ ꝛ poſt niſi momét.ſȝ act⁹ hñs tpis quátitaté recipit medium tpa.ff.de fur.inficiádo.§.ſi ſeruus.ff.de neg.ge.cú actú.ꝛ no.ff.de iureiur.l.cú q.§.in popularibus.fac.C.de pe.hered.ſi poſt mortá.¶ Opp.ꝙ poſt ſniaȝ excóicatóis ſit pſumédú qꝛ medicinalis.So.ſi erat dnetú periculú falſitatis ſi pſumeret p ea que caſu nó é pro ſnia pſumédú qd eſt no.dignú.vel dic ꝙ pſumit i qualitate nó in tpe.vel dic ió qꝛ erat appellatú.vt.ſ.ó renú.c.in pñtia.¶ Ité ió nó pſumit p ſnia qꝛ nó pſumit q̃s ↄtumax niſi cóſtat.vel dic ſm gl.ꝙ hic archieps agebat pertó ſuá ſniam ↄfirmari.ꝛ ió dubia pbatio ↄ eú iterptat ſicut qñqȝ é dubia pp vbú equocú.vt.ſ.ó.ti.j.i pñtia.ita ꝛ qñqȝ pp tpꝰ equocú vl pp cóflictú atteſtatóuȝ.dicit Ber.i gl J.c.in nra.ſup vbo archidiacono ꝙ in nro.c.pſumit ꝙ vtraqȝ ps verú dixit qꝛ illa dicta ſimul poterat eſſe vera.

f **Fraternitatis.** Elegás.c.valde é vtile ꝛ ſubtile. In cá appellatóis ét ſi ↄcluſuȝ eét ꝛ renúciatú in pria cá licitú é ſup nouis capíis tám tá nouos teſtes ꝙȝ veteres pducere.h.d. In pria cóſultatio. In ſcda rñſio.ſcda ibi tibi dixim⁹.ſcda bimébris.pria ibi nouos.ſcda ibi receptos.vltio ponit qdá modificatio ſiue forma ibi receptio.¶ Caſus.ↄſult⁹ fuit papa.vtꝝ ſi in cá pria fuerút teſtes recepti ꝛ publicati ꝛ renúciatú teſtibus pducédis.ꝛ ↄcluſuȝ in cá.ꝛ tádé lata ſnia ab ea é appellatuȝ.nunqd in cá appellatóis liceat aliqd noui pbare.rñdet ꝙ ſi emergút noua capi.licituȝ é ea.dúmõ p teſtes nouos vl veteres pbare recepto ab eis pmitus iuraméto ſm debitá formá iur.dicit Inno.ſi teſtis idé pluries recipit pluries iurare dȝ.ſ.ſup non incluſis in iuraméto priori.ar.ꝙ ſi ex magno internallo ét ſup incluſis.ff de dá.infec.qui bona.§.ſiqs ſtipulatus.Ná bóna qualitas mutabilis eſt.ff.ad car.l.iij.§.cáe.dicit Inno.ꝙ articuli noui qñqȝ dependét ex primis ꝛ ↄprehédunt ſub ipſis.l.ex ꝓprio ſignificato vboꝝ.ꝛ túc obſtat didiciſſe ſermones teſtiú.pót exéplú in pſcriptióe.Ité pone i ſtipulatóe ſi ſone i pria cá fuit pbata pmiſſio.Sȝ nó interrogatio pcedés ꝛ miſſio ſtatiȝ ſequés.C.de vſu.l.ſ.ſȝ qñ depédent ex primis ſȝ nó includunt ex natura ſmonis ſub ipſis vt pactú ad replicádum nó includit ſub ſtipulatóe pria.túc nó ob.ét didiciſſe qꝛ ſi didicit hoc de quo queri nec diſcere potuit ꝙ ſermo non loquit.ad.n.tátum loqui ꝙ intelligi pót ex ſermonibus ꝛ nó aliud.ff de fideiuſ.l.fideiuſſor mag.§.j.dicit Inn.ꝙ ſufficit ar quin dicta capitula poſſint de nouo fieri ꝛ probari quia nó é quid imputet pti qd eſt no.idé ait ſi iudex ex mero officio exceſſit modú ſiue metá examinádo.ff.ó bo.li.q cú maior dicit Innoc.ꝙ error ↄtrarietatis ꝛ diuerſitatis nó pót corrigi in cá appellatóis.Sȝ accur.dicit ↄ.ff.ó ap.creditor.§.j.dicit Acc.ꝙ error ↄtinétie ſiue dolus pót corrigi i cá applonis.vt.ff ꝙ me.cá.ſi cú exceptóe.§.hec autem actio.vbi e gl.ſingſaris no.ꝙ i cá applonis licitú é aliqd noui ꝓponere.ſcdo no.ꝙ licitú é illud pbare p nouos teſtes. Bal.ſup decre.

Digitized by Google

ſtea ſtē ꝛ p veteres. ℂ Tertio no. ꝙ nouū capl'm requirit iuſm nouū. ℂ Quarto no. ꝙ iuſm oꝫ ꝓcedere ꝛ nō ſeq. q2 eſſꝫ ꝓpoſteratio. ff. de do. ple. theopōpus. ꝛ iō niſi ꝓbet ꝙ teſtis p2io iurauit ꝛ poſtea ꝺpoſuit nō ē rite receptus nec tenet pena falſi teſtis ſꝫ punit. ℂ Quinto no. ꝙ ſuper eiſdē capl'is [a] ſi pñt deponē nec noui nec veteres teſtes ꝛ hoc ꝓbat illa dictio dūtaxat que ē limitatiua ꝛ excluſiua ff. ad treb. luci⁹. §. q habebat. ℂ Quero p intellectu capituli nūqd ſup eiſdē capl'is poſſint teſtes ꝓduci ſi in p2ia cā nō ſunt renūciatū teſtibus. rñdeo nō q2 ſꝫ nō fuerit renūciatū tñ timet ſubornatio ex quo dicta ſunt teſtificata. i. apta ꝛ publicata p iudicē ꝛ lecta ꝛ viſa p litigantes vel coꝝ ꝓcuratores. vt in auē. de teſti. §. q2 vero. ſed ſi ſunt apta per iudicē ſꝫ nōdū viſa nec lecta per eū qui vult ꝓducere nouos teſtes nec p ꝓcuratorē vel amicū ip̄i⁹. pñt adhuc ꝓduci teſtes maxie incōtinēti. q2 nō timet ſubornatio ſm Bar. Sꝫ Acc. dicit ꝯtriū q2 eo ipſo cum teſtes potuerunt loqui cum parte timet ſubornatio. ita dicit gl. ſingularis in. d. §. q2 vō. an vō iudicio apturā ſi cadit hec diſtinctio. q2 teſtes iurant tenere ſecretū vſqꝫ ad apturaꝫ vt. iiij. q. iij. qui falſuꝫ. ꝛ. d. §. q2 vō. ꝛ. j. eo. vltra tertiā op. ꝙ appellatōe pendēte nil inouari poſſit ergo noui teſtes ſi pñt recipi. ſo. dic vt no. in. l. per hanc. dic ꝙ iſta ē neceſſaria ꝓſecutio nō temeraria inouatio. op. dicit h ꝙ ideꝫ teſtes pñt iterato ꝓduci ſꝫ ꝯ. ff. e. l. ꝓduci. ſo. ibi teſtes p2io falſum depoſuerūt. arg. C. de proba. l. iubemus. vbi teſtis etat vilis ꝑſona cui minus ē credeñ. ſi iterato ꝓducit ꝙ ſi ſemel. vel ibi in criali. vt. j. de ac. cū. p. ꝛ i vex qñ volūtarie ſe offert ſecus ſi citatus p iudicē. ꝛ ſic intelligit Hoſ. c. meminimus. j. de accu. alſa ergo valeret dcm teſtis nō citati de hoc ē gl. ſingularis. ff. de his q. vt indi. l. poſt legatū. §. is vō. dr hic ꝙ teſtes admittunt ſup capl'is nouis ſed l. apte dicit ꝯtriū. C. de tēp. ap. l. p hāc. ꝯſidera iſta illius. l. ē equoca. nā pmittit nouas exceptiōes ꝛ nouas obiectiōes ꝛ non pmittit noua capl'a. Dupl'r ego dr nouū. vno mō ꝙ ē ꝯiunctū in victoria cāe ꝛ iſtud ē pmiſſuꝫ alio mō ꝙ ſi ē in cā ꝛ iſtud ē ipertinēs ꝛ p ꝯñs nō pmiſſꝫ q2 nō ꝑſiat cāe fomētū eo qḋ nō hꝫ iuſtificare vel ipugnare nec inducit validitatē p ſe nec p accidēs. l. cū alio ꝯiūctū. iſtud ergo nouū ꝙ ē ꝓhibitū ventilari dio ē diuerſuꝫ ꝛ nō anexū p factī nām vel iur. diſpōnē. ſꝫ ſi ē anexū nō dī dio nouuꝫ q2 orit ex veteri mā vel ei⁹ occaſiōe ꝛ ipſe informat. ſic ergo pꝫ ꝙ nouū dr dupl'r. vno mō ꝙ nō tāgit cām. vt. ff. de mi. l. ēt. §. ex cā. alio mō dr nouū q2 aliqd adijcit vel detrahit de veteri. ff. de iuſti. ꝛ iur. l. ius ciuile. qḋ pōt eſſe in mā in forma ꝛ in vtroqꝫ. tertio mō q2 venit ad fundādum originē petitōis vel coroborañ. vel originē exceptōis fundādā vel coroborādā. vt. C. de eden. l. fi. ꝛ. ff. de pac. l. ſi vnus. §. pactus ne peteret. ℂ Nunc igit q̄ro de exemplis p2io q̄ro exemplū ꝺ eo ꝙ ē dio nouū [b] caplꝫ. rñ. illud ꝙ nō attinet cāe nec principal'r. nec incidenter ꝯſidera cā ꝑncipalis fundat in trib⁹ in re in cā ꝛ in actōe. vñ ſup noua re noua cā vel noua actōe nō cadit ꝓſecutio appſonis ꝛ iō nō audit ꝓbatio q2 ſepatoꝝ ſepata ē rō. vt. ff. ꝺ mino. l. pāpinianus exuli. ff. de calū. hec actio. C. de do. iter vi. ꝛ vxo. ſi marit⁹. ff. ꝺ vſucap. ꝓ emp. l. ij. §. ſepata. Et breuiter illud ſepatū ē in quo nō obſtat rei iudicate exceptio. vt. ff. de excep. rei iu. an eadē. §. actōes. ꝛ. l. ſi is q. §. fi. ꝛ. l. ſi mater. §. eādeꝫ. C. de peti. here. l. hr̄ditas matertere. ff. de inoſſi. teſ. filius. ꝛ. l. pāpini anus. §. ſꝫ nec in puberis. Illud aūt dicit ānexam in quo obſtat exceptio rei iudicate vt ē cā matrimonij ꝛ dotis. vt no. Inn. h. c. cāꝫ. Itē cā ꝯtatis ꝛ reſtōnis in integ. ff. de mi. itra vtile. ff. de iureiu. nā poſtea. §. ſi minor. Itē teſtm̄ ꝛ additio hr̄ditatis. ff. ꝺ reg. iur. l. ſi nemo. Iteꝫ ſolo ꝓcij qñ emptor petit ſibi tradi rē. ff. de iureiur. ſi duo ꝑſoni. §. pe. ꝛ breuiter tradit regula in oīb⁹ exemplis q2 oīa ſe ſe ꝯtingūt reſpectu final' ꝯclūſiōis. ℂ Item in ꝑgnātibus ꝛ cōnexis. Iteꝫ in oībus ſe mutuo fauentibus ꝛ iuuātib⁹ ē exemplū in ꝑſcri. in qua requirit titulus traditio vel quaſi bona fides ꝛ ꝯtinuatio tpis. l. diffinitiō. vñ ſi in cā principali vnuꝫ ex iſtis ſuit obmiſſum pōt ſuppleri in cā appellationis. nā appellatio hꝫ quatuor nāa ſ. ſupplēdi emēdādi ꝯfirmādi ꝛ diſcernendi. primum pꝫ in. l. ꝓ hāc. ꝛ hoc ſcōm pꝫ in. l. j. §. i p2i. ff. ꝺ ap. tertiū pꝫ. C. de ap. cos. in p2i. q̄rtū pꝫ. C. quō ꝛ qñ iudex. l. ſi p2eſes. ℂ Hꝫ ēt nām diuidendi q2 pt ꝓ pte ꝯfirmare ſniam. vt ex. de teſtis. c. raynaldus. habꝫ etiam nām ānullādi. vt. ff. fam. her. quedam mulier. ff. de iure pa. car melia. habꝫ etiam p2iuilegium procedendi lite cōte. int' abſentes. C. de temp. ap. l. ſi. §. illud. habꝫ ēt nām ꝙ vno appellāte vterqꝫ vr̄ appellare qual'. ſnia facit ꝯ ſe. vt. C. de ap. l. ampliorem. in p2in. vbi ē tex. ſing. habꝫ ēt nām ꝙ ille qui nō aſtrixit ſe in p2incipali cā nō aſtrixit ſe in cā appel. ff. de appel. l. ſcio. ℂ No. tñ ꝙ q̄dam ſunt que per appel. nō ſupplent. vt. C. quando prouoca. nō ē neceſ. l. oēm honorem. vbi dr ꝙ victori ſi appellata ſnia propter omiſſam ꝯdemnationē expēſaruꝫ ex quo diligēter no. ꝙ ille q appellat a ſnia pro ſe lata nō gerat ſibi ꝑiudiciuꝫ vel ibi nō appellauit a ſnia ſed ab omiſſiōe ꝯdemnatiōis expēſarum que appellatio nō vꝫ nec tñ iudicem negligēteꝫ excuſat. qḋ ē no. dignum. Pone dixi rem ad me ptinere iure dñij volo probare p2eſcriptiōem nūquid poſſum. ꝛ vr̄ ꝙ nō q2 verbum dñij ſignificat directum dñiuꝫ. ff. ſi ager vec. pe. l. j. ff. qui i ꝑpetuū. Nam vba debēt accipi nāliter ꝛ i potiori ſignificato. ſꝫ dñiuꝫ p2eſcriptum nō ē nāle dñium ſꝫ ciuile. ſed gl. i. l. per hāc. ſentit ꝙ tam i cā p2icipali q̄ꝫ in cā appel. ſufficiat ꝓbare ꝑſcriptionem dñij in vbo. i. nouiter i ver. ꝛ idem in itentiōe. que gl. eſt valde no. Naꝫ p2eſcriptio ſi minus operat' q̄ꝫ veritas. vt ſingl'r no. i. l. j. de ſeru. ꝛ aqua. Itē pone ꝙ actor itētauit i libello ꝑſcriptiōem ꝛ ſic egit determiato mō ꝛ ꝓbauit poſſionem p teſtes ſed nō ꝓbat titulū nūquid i cā appellatōis poterit ꝓbare titulū. rñdeo ad h legiſſe nō dubitāt q2 tenēt ꝙ ſic. Inno. ſentit ꝯtrā ſi i teſtimonio teſtiū facta ē mētio p2eſcriptōis q2 ſemel ſunt exaiati ſup toto cōplexo. ſecus ſi eſſent exaiati rātū ſup vno mēbro ꝑſcrip. ꝛ nō ſup alio. Pone i cā prima itētaui capitulādo ſi dico libellādo me eſſe dñm ex traditiōe facta a titio ꝛ ſuccubui in cauſa appellatiōis dico ꝙ a ſeio nūquid poſſum. Inno. dicit ꝙ nō q2 i prima cā elegi ꝓſequendo ꝙ a titio. ꝛ ideo videor declaraſſe libellum meum ꝛ ille qui declarat ſi poteſt ſe corrigere. vt ſing. not. ff. de vb. ob. l. qcqd aſtrigēde. vñ dicit Inno. ꝙ nō audior q2 ſuꝫ mihi ꝯtrari⁹ q2 icompatibilis. Nā reo ſi pt eſſe duoꝝ iſolidū eodē tēpore. ff. de ꝓcura. pōponi⁹ §. ſi is. ſed glo. ori. d. l. ꝓ hāc. ꝟ. ꝑalle. ſentit ꝯtrariū exq̄ ē gnāliter actum. q2 ꝓſecutio falſe cāe ſi nocet nec ꝑiudicat veri cāe. ꝓ hoc facit dictū Inn. j. de iureiurā. mulieri. vbi ꝑt qs ꝯtra falſuꝫ ſuū venire ꝓpter ſequētē ſententiā q apit ſibi viā. Cōſidera appellatio reſcidit ꝓnūciatum ſed nō reſcidit factū ꝓtiū ꝙ ſine ſentētia hꝫ ꝑpetuo ꝓ iudicare ſicut ē ꝯfeſſi exp̄ſſa vel tacita vel renūciatio litis. vt. C. de tēp. ap. l. ſi. i ſi. deide pone alia exēpla. ecce ad viuificañ. appellationē rei ꝓbari pōt pactū de nō petēdo re integra. i. nō receptis ſup eo teſtib⁹. pone i p2ia cā recepti ſunt teſtes ꝛ reprobati q2 iſames in cā appellatiōis poterit ꝓbari ꝙ fuerūt in iteg. reſti. Pone in cā p2ia nō fuit ꝓbata exñtia ꝯditiōis nec exaiata poterit ſuppleri i cauſa appellatiōis. de fide iſtru. cū ioānes. pone in cā p2imi ſi fuit ꝓbatū mādatū ſufficiēs certe poterit probari i cauſa appellatiōis p aliud mādatū ſufficiēs. Iſte ē caſus notabilis. ff. qḋ cū eo. tītiau⁹. Et breuiter ꝯclude ꝙ oē faciens ad cām aut ē omiſſuꝫ exaiari ꝛ pt in cā appellatōis ſuppleri. aut ē omiſſuꝫ probari q2 teſtes q male depoſuerunt vel dixerūt ſe nihil ſcire. ꝛ tūc idē capitulū qḋ ē ſubſidiāliter vel formaliter idē ſi pt p eoſdē teſtes recēſeri. ꝛ h tam de iure ciuili q̄ꝫ de iure canonico. ſꝫ de iure ci. poteſt p alios teſtes nouos de iure canonico non q2 timor ſubornationis eſt actus ꝯtinu⁹ imo fortior eſt p2eſumptio ſubornationis in cā appel. q2 maior eſt ibi affectio ꝛ conat⁹ vincendi. vt. ff. ad. l. fal. l. in ratione. §. cū q̄dā. ꝛ. ff. ad ſil. l. pp veneni. §. neptis. ſꝫ qñ ſup eo qḋ ſecūduꝫ exaiatur dudū exaiati teſtes ꝓducūtur q2 ex receptij nulla ſurgit ſentētia in recipiēdis vtroqꝫ iure pmiſſa ꝛ teſtiū exaiatio. vt in cle. teſtib⁹. ꝺ teſti. Et no. ꝙ legiſſe aſſignāt rationē vt plēiore ſubueniatur ꝟitati lumie ſꝫ certe h latiore abtinētur falſitatꝫ crie. ꝛ ideo attēta rōne tioris ſubornationis ius cano. vi ꝑualē. Tn dic ꝙ ſꝫ ius ſit ſuañ in ſuo ſoro. Naꝫ tior ſubornationis

[a] ℂ Vide lore platicū papié. i forma oppoſ. cōi ꝯ teſtes poſt publicatōꝫ i vbo ſūt publicati. Et vid ēt aliqd p Fe. li. i. c. infmo naſteriū. iij. col. de re iu dicq.

[b] ℂ Vide h p. d. Feli. in. vij. col. ꝛ ſequē.

Digitized by Google

nis ē quedā fictio ⁊ nō vendicat ſibi locum ī foro ↄſcie. vt pȝ in cā mīrimoniali nec ī teſtibus receptis corā arbitris. vt. Leo. c. pſtrata. Naȝ in arbitris nō ē examinatio ita ſolēnis ſicut ī vo iudicio cū ↄſiſt nec lite murata qꝛ quedā nouatō facta vꝫ. l. pe. ff. iudi. ſol. qro nunqd ſint aliqd caſus in qb⁹ poſt dedicira teſtificata poſſint recipi alij teſtes. Jo. an. dicit ꝙ ſic de quo per euȝ in nouella. ꝟbigra. de pſum volūtate. itē per reſtōnem in īte. item pditis atteſtatis caſu fortuito. item in cā inqſitionis. ſ. abſqȝ pmorore. Bar. dic ꝙ in oībus⁹ cauſis maleficiox pōt iudex producere teſtes ex officio teſtibus ēt publicatis ⁊ ↄcluſo in cā. ff. de qō. l. i. §. ſiquis vltro per Bar. ❡ Item cū teſtes nō fuerunt interrogati ſup interrogatoris legitīs. ❡ Itē cū fuerunt interrogati de iure ⁊ nō de ſcō itē cū non iurauerūt vꝫ non depoſuerūt rite. Jo. an. ❡ Quero quare cōcluſio in cauſa nō obſtat rñdeo qꝛ nō ↄcludiſ iuri ſed inſtātie ex pacto tñ bñ pōt ↄcludi ſiſ in cā pīcipali ⁊ ī cā appſonis ſm Inno. vt ipſe no. Leo. cū veniſſent. ⁊ tūc cā appſonis eſſꝫ quodam modo ſine inſtātia diſcutiēdo ſolum ex actitatis. nec mirꝫ qꝛ ↄtingit in appellatiōe a mera interlocutoria vt i. c. appellanti de appel. in cle. ſed ibi iō qꝛ grauamē pōt reparī ī diffinitiua ⁊ iō paꝝ intereſt ſi nō poſſunt fieri in appellatione ab interlocutoria noue pba. q̄ potuerūt fieri in pīa ⁊ facte non fuerunt. Et q̄ h̄ deſunt ſupple ex lectura mea ſup. d. l. per hāc vbi oino vide. ❡ Quero q̄liter teſtis debeat iurare. rñdet glo. h̄ valde notabiliꝛ. Nā pīo iurat totā dicere ꝟitatē ꝙ intellige ſup eo ſup quo ſuit productus vt no. C. eo. ſolā. Itē ꝙ dicet ꝟitatē iudici vel cui iudex cōmiſerit ⁊ iō ſi corā cōmiſſario deponit falſum tenet pena legis cornelie. Item ꝙ p vtraqȝ pte dicet ꝟitatē. l. qȝ ſcit. nam de vero ꝙ neſcit non pōt teſtificari. ❡ Item ꝙ dicȝ veritatem etiam non interrogatus ſm Ber. naȝ ſatis eſt interrogatus ſi lectum ē ſibi cap̄lm ſuper quo deponit. itē ꝙ nec precio ⁊c. fȝ Ber. qō no. ❡ Et hīs apparet ꝙ teſtis debȝ plene ⁊ ſine calumnia ſcita narrare. vt no. ff de iuſa. l. lucius. non exprimēdo falſum nec tacendo verum. nā propter tacendi fraudem teſtis puniſ de falſo. vt. C. ō epi. ⁊ cle. l. preſbiter. ⁊ ē. de fal. c. i. per Inno.

i Atimauit.

Qui iurauit teſtioniō non dicē nec auxilium nec ↄſiliū pbere teſtificari ↄpelliſ ſi atteſtationes publicate ſi ſunt nec ē renūciatū teſtib⁹ pducētis. In pīa pōit ptis q̄rela. In ſcōa pape ↄuiſio ibi. ideoqȝ. ❡ Caſus. qō erat iter. R. ⁊. W. q. u. induxit capellanū ſuū ⁊ quoſdā alios teſtes ad iurāduȝ ꝙ teſtioniū ↄſiliū nec auxilium pberent ↄ̄ dcm̄. u. ❡ Queriſ qd iuris. papa mādat cuid ī iudici delegato ꝙ ſi teſtes non ſunt publicati nec renūciatum ↄpellat dcōs iurātes ⁊ alios ſi neceſſe fuerit ⁊ ſint idonei pbere teſtioniū ꝟitati. op. iurauerunt ſi teſtificari q̄ teſtificādo ſunt piuri. rñdeo illud iuramētū fuit temerariū ⁊ iniuſtum. ⁊ ideo inualidū. ff. q ſatiſ. co. l. pe. ſed nūqd dictus. u. ex h̄ pdit cāȝ. l. p iniaȝ iudicio. gl. ⁊ Jan. dñt ꝙ ſic. Tu dic ↄ̄. vt no. C. de poſtu. l. pniden. Nā ſi pderet cām ī cēt opus ꝙ examinareſ ſup ea ꝙ ē ↄ̄ tex. ē tñ vex ꝙ ↄ̄ extorquētēȝ tale iuramētuȝ pſumiſ qꝛ conaſ vt ꝟitas non reperiaſ ⁊ h̄ ē bñ no. Sȝ pone qꝛ iſti teſtes metu iuramēti voluerunt depone petit aduerſari⁹ ſe in itegrū reſtitui ad pbaſ. ex cā gnāli ſi q̄ mihi iuſta cā eē vꝫ nūqd poteſt. rñ. ſic ſm Inno. ex quo no. ꝙ poſt didicita teſtificata poſſunt pduci teſtes p reſtitutionez i itegꝝ ↄceſſā etiā maiori. ar. ff. ō i ite. re. l. diu⁹. §. nec itra hās. ſȝ qd ſi teſtes ſunt ſubtracti caſu fortuito. Et vꝫ ꝙ añ diffinitiuā poſſit peti i iteg. reſtō poſt nō ſed oȝ appellari. ff. de edē. l. argētari⁹. §. cum ſr. ff. ad. l. acq. in. l. Sed nōne timeſ ſubornatio reſpōdeo vbi i aduerſario ē dolus ↄpēſaſ dolus cū dolo ſm Innoc. no. ꝙ capellanus cogiſ teſtificari cauſa domini ſui.

c Auſam que.

Publicatis vꝫ renūciatis teſtibꝫ in vno capitulo nō piudicat volenti pducere teſtes in alio. ſcōa ibi iudicibus. ❡ Caſus. vertebaſ qō inter pūentum ⁊ plebanū fuerunt teſtes recepti publicati ⁊ renūciatū ſed tādē altera pars ipetrauit priuilegiū ī quo nō fiebat mētio lit. pēdētie. Querebaſ vtꝝ no ui teſtes poſſent pduci rñdeſ ꝙ ſic ſup alijs capl̄is ſup qbus teſtes nō ſunt examinati, nec ē renūciatū. Idē dr ꝙ dcm̄ reſcriptū nō tȝ. ⁊ ꝙ ſi ē ſuſpectū ipetrās remittaſ ad papā. No. hic expſſuȝ ꝙ teſtes pñt ſup vno articulo publicari. lȝ nō publiceſ ſup alio ſepato ꝙ tene mēti. Et no. ꝙ priuilegiū ipetratū lit. pē. nō vȝ qꝛ ſubreptitiū. Itē qꝛ ⁊ cāe cōtrariū ⁊ quo ad h̄ itelligiſ res litigioſa ſtatiȝ qō ē ↄmiſſa iudicib⁹ fȝ Ber. qō ē no. No. ꝙ puilm qō obuiat rōni ē nullū. ſi iō qꝛ ↄ̄ ius cōe. ſȝ iō qꝛ ↄ̄ ↄſuetū ⁊ rōnabilē curſuȝ puiſox. Ber. h̄ ſunt ꝟba nōbilia. no. ꝙ puilm pt dduci p⁹ didicira teſtificata. h̄ iō qꝛ iſtiȝ ē Inn. no. ꝙ puiſȝ illegitimū ē ſuſpectū ō ſalitate qō veꝝ ē vbi obuiat nāli rōni qꝛ papa ñ ↄſueuit ↄcedē i piudiciū ſinglaris pſone. vt elegāter no. C. de poſtu. l. veie. ❡ Quero nūqd i cā ↄſultatiōis poſſint teſtes pduci. dic ꝙ ſic ō indulto pape[b] aſo ſi. vt. C. de dil. cū a nobis ꝙ idultū regulaſ ſm nām appellatōis.

p Erſonas.

A teſtionio repelliſ pſſumiſ morbo laboris. dic Philip⁹ ſimilitudie iuř ⁊ ſi ſci. Opp. ꝙ imo iſanis. pura ↄ̄ iſamē. vt. C. ō hēri. l. qm̄. §. iuř ſe. ⁊. C. ō ioſ te. l. i arena. So. aut qo ē pſiſtorōe ſecte. ⁊ ñ repelliſ. vt. l. qm̄. aut rōe alti⁹ cāe vꝫ ſiꝫ ↄſilio. ⁊ iō repelliſ. ⁊ ñ ob. l. i arena. qꝛ ibi ñ loqſ i teſtimōio. vt. C. ō acc. l. ſi. vel dic ꝙ iſtō. c. loquiſ ō morbo iſanus. vt no. C. ō ſum. tri. l. ij.

i Udei.

Teſtimonio vni⁹ infideſ ñ ſtaſ. ſȝ duox ſic ēt ↄ̄ fidelē xpianom. Caue ibi qꝛ imo iudei vꝫ ſaraceni ñ admittūtur ↄ̄ xpianos in teſtes ꝙ veꝝ puto niſi cū tot mētia ⁊ q̄ſt iurat iudeus. vide in Specu. ō iura. calū. §. reſtat ad ſinē. dic ergo alr caſuȝ. vȝ ꝙ vnus xpianus ↄ̄ iudeū vel ſaracenū non pbat ſȝ duo pbāt no. ꝙ non dȝ eē melioris ↄditionis iudeus vꝫ ſaracenus q̄ȝ xpianus. ſȝ poti⁹ eȝ. vt. C. de ſacrificijs paganox. l. xpianus.

ſ Uper eo.

Teſtimonium mrīs ē ſuſpectū vbi filia petit in virū aliquē ſe maiorē. ſcōo dicit ꝙ ad dciū ſoli⁹ mrīs mrīmoniū ↄ̄hēdū ipediſ. ſȝ ↄ̄trū ñ diſſolniſ. ſcōa ibi ſap illa ⁊c. ❡ Caſus. puella petebat quēdā in virꝝ qi dicebat ꝙ eā affidauerat. i. p ꝟba de pñti dſponſauerat vir negabat mr̄ puelle ⁊ quedā alia mulier teſtificabaſ p mrīmonio. q̄riſ qd iur. rñdeſ ꝙ mater pſumiſ filie incremētū ⁊ honorē diligere. ⁊ ideo ſi vir pſtātior ē diuitijs nobilitate generis potētia vꝫ honore mr̄ oio repelliſ. ſȝ pone puella non vult mrīmonium firmare qꝛ allegat ↄſanguinitatē ⁊ ſola mr̄ h̄ atteſtaſ. q̄riſ qd iur. papa tñ. ꝙ ſi mrīmoniū ō ē firmatū ñ firmabiſ qꝛ ñ modica pſumptio ē p dcō mrīs ſȝ ſi ē firmatū p ꝟba ō pñti vel copulā non firmaſ ad dcm̄ ſolius mrīs ſed requiriſ pbatio ſolemnis. no. verbum affidaſſe no. ꝙ qu diligit honorē ⁊ incremētum ſue plis ciā ardenti deſiderio. vt no. ff de leg. ij. paulo calimaco. §. i. no. ꝙ quattuor modis vnus ē maior altero. ſ. diuitijs nobilitate potentia ⁊ honore. dicit glo ꝙ propter nobilitatez vxoris quādoqȝ vir dotat vxorē. C. ō do. pmiſ. l. ſi voluntate vꝫ ſaltē facim ficta inſtra dotiuȝ. vt ibi gl. ſinglř dicit no. ꝙ potētia amicox ſač hoieȝ excellētē no. ꝙ illud ꝟbū firmatū. ſ. mrīmoniā ꝙ dꝛ firmatum dupl'r. vno modo ↄſenſu tāq̄ȝ ſubſtātia ⁊ ꝟbis tāq̄ȝ forma. vt no. i. l. nuptias. ff. de re iu. ⁊. l. cū notiſſimi. in pn. C. ō pſcri. xxx. an. Alio modo p carnalē copulā que vocaſ ↄſumatio mrīmonij. no. ibi pſumptio non modica. Itē no. ꝙ quādo ex dicto vni⁹ teſtis ſurgit pſumptio non modica ei ſtaſ. vt hic. ⁊. ff ō do. ple. theopomp⁹. Iteȝ no. ꝙ pp ſolā pſumptionez ipediſ mrīmoniū ↄ̄hē. op. ad pnc. decre. ꝙ ſteſ teſtimonio mrīs. vt. ff. ō pb. l. ēt mrīs. So. ſtaſ ſup gradu. vt ibi ⁊ h̄ in ꝟ. ſup illa. ſȝ ñ ſup ↄſenſu. vꝫ dic ſi pſone ſūt equales vꝫ quaſi ēt ſup ↄſenſu credi mři ſue fauore mrīmōij. vꝫ dic h̄ eē arbitrariū ex circūſtātijs ſm Hoſt. vel dic pſumiſ illud ſciñ ꝙ diſcreti feciſſent mře vel pře vel ↄſanguineis id teſtificātib⁹ qꝛ nō ē ꝟiſimile ꝙ velint filiā ſtuprarī ſȝ legitīo mrīmōio iūgi. ⁊. C. ō nup. in ↄiunctiōe ⁊ facit ia rōne ſui ff de adul. l. nec in ea. ⁊ qō no. iſti. ō ige. §. i. ⁊. l. ij. C. ſi minoř ſe ma. dix. ⁊. l. ij. C. de his q ve. eta. ipe. ille. l. ſo quū ſ qualiter probeſ etas q̄ȝ certū ē ad ſubſtātiā mrīmōij Bal. ſup decre.

a ❡ Vide Bart. in. l. vnus. §. re⁹ ff. ō q̄ſtio. ⁊ vbi. d. alex. i. l. ſerui electiōe. §. i. ij. col. ff. ō leg. pio.

b ❡ No. h̄ ad ea q̄ ſcribit do. Jaſ. p⁹ alios do cto. ibi p eū relatos i. l. ſuff. ō ſerijs. ⁊ ibi adde.

ptinē.ff.de ser.l.ij.ff.ō mi.eta. ¶ Uirio no.nōbilitatez cū pecunia ꝓpēsari qđ fatio ē no.ꝙ fatio ē diues τ multosoꝝ ti⁹ qui ē illostrio fame.vt.l.fi.C.de ꝓdi.spu.ottēio.lib.x.

1 **Licet vniuersis.** Neqz iudeus neqz xpian⁹ fūdat ꝓbatōez ad decisiōez cāe ꝑ vnū testē tñ qꝛ iꝫ aliqñ reqrant̄ plures vnūqꝫ suffic vnus. ¶ Casus.iudei ꝑtēdebāt se posse ꝓbare ꝑ vnū testē ꝯ xpianū vel saracenū.papa dic̄ ꝙ hoc ē falsoꝫ. Nō ſi hoc ñ pt xpianus ergo nec iudeus qꝛ ñ plus ꝑmittit̄ malo q̄ꝫ bono. Et qꝛ reqrant̄ saltē duo testes ꝓbate vite τ fidelis ꝯuersatōis nā illa ūba in ore duoꝫ τc.ponunt̄ abnegatiue.i.nō pauciorꝫ. τ subdit ꝙ in qbusdā casib⁹ reqrit̄ ꝙ sint plures testes q̄ꝫ duo vel tres. ¶ No.arg.a maiori ꝓhibito nā si maior ꝓhibet̄ ergo τ minor. Nā nō lꝫ minori q̄ꝫ maiori licitū non existit.no.ꝙ testes dn̄t eē viri ꝓbate vite τ fidelis ꝯuersatōis. ¶ Ex hoc sumo ar.ꝙ vasallus ꝯdēnatus ō infidelitate non pt eē testis.idē in ꝓditore. τ lꝫ dicat ꝙ dn̄t eē viri.vir tñ ꝯcipit mulierē lꝫ videat̄ vocabulū ꝑci se masculine significationis.ff.de testa.l.q testā.§.mulier.ff.de pac.tres frēs.ff.de le.iij.lucius.§.q̄rtū.hec tñ interꝑtatio non hēret locū in statutis terraꝝ.sicut nec i stipulatōibus qꝛ sunt stricti iur.vt no.in.l.j.ff.de ūb.sig.ꝑ Cy.τ alios. ¶ In tex.ibi qꝛ lꝫ rñdet̄ tacite obiectōi qua posset fieri de testis τ codicillis.ō vo.cū mor.in qbus casibus ō iure ciuili nō sufficiūt duo testes nec tres nisi iter liberos.vt.l.fi.C.fami.her.qꝛ iter liberos sufficiūt indicia in quolibet actu tā vltie volūtatis q̄ꝫ ꝯtus hoc dic vt.J.de test.cū esses. ¶ Itē no.ꝙ ius diuinū distiguit̄ p ius ciuile sꝫ nunqđ ius canonicū dr̄ ius diuinuz.rñ.non imo dr̄ ius ciuile.nā ꝯtineat̄.i.vl̄ euangelio.vt no.in decre.de peni.di.j.no.ꝙ affirmatiua exponit̄ ꝑ negatiuā τ ecōtra q̄nqꝫ negatiua exponit̄ ꝑ affirmatiuā Ber.sꝫ hodie non exponit̄ ꝑ sa dotē nec ecōtrario.ff.de here.insti.ad statū.τ.l.ex facto ēt τ.l.q volebat.τ no.co.ti.lucius. ¶ Op.ꝙ stet̄ dicto vni⁹ testis de ꝯse.di.iij.pulus.So.dicit Ber.ꝙ vbi nemini ꝑiudicat̄ credit̄ vni testi vt in baptismo τ in sacris sec⁹ ſi aliq ꝑiudicat̄ ꝑ aptitudinē actus q geritur. ¶ Ista gl.ē argumētū qđ clericatus possit ꝓbari ꝑ vnū testē qꝛ actus ō se τ sui nā inspecta nemini ꝑiudicat. ¶ Opp.ꝙ vnus testis faciat fidē.vt.ff.de ū.ob.l.j in fi.So.ibi spale in iterprete. Idē credo in medico si i ciuitate nō ē nisi vnus qđ credatur ei soli. Idēꝫ in agrimēsore τ similibus i auc.de ñ alie.§.qđ dr.τ hoc pp publicā vtilitatē τ necessitatē. ¶ Op.ad idē de liberis ꝯpōpus.ff.de do.ple.dicunt qdā ꝙ ibi creditur ad ꝑsumptōem nō ad ꝑfectā ꝓbatōem no ex regula ꝓbationuꝫ sꝫ qꝛ testōr ita decreuit τ hec vera dixi.ō.conueniens tenē menti. Bal.

a ¶ Uide istuꝫ tex.ꝑō deratū p.d. And.barb. in cōsil.liij. incipi.illud afferā.i.xij. col.τ est in ꝑdo vol.ꝑ pe finem.

1 **Nlitteris.** Nō sūt idonei testes quos actor ō familia sua ꝓducit. ¶ Casus.qdā nobilis volebat eā quā ꝑ septēniū tenuerat i vxorē repudiare.ꝑtexto affinitatꝫ ī tertio gradus ꝑuti generis eo qđ dicebat se ꝑus carnal̄r cognouisse ꝯsobrinā ipsi⁹ ꝑris puelle τ ad ꝓbādū iducebat tres testes ō sua familia.nā sicut faciunt nobiles qñ faciūt itos furtiuos.ꝯplexus ducūt secū familiares.τ ꝑ hoc iste nobil̄r itendebat ꝓbare. ¶ Querit̄ qđ iuris.papa rñdet istos familiares ñ admitti ad testificādū. Alij ūo non familiares admittūt̄ si sunt ꝓbate vite τ opionis. Ibi itime.i.in facie eccl̄e. Ibi ꝑ septēniuꝫ maxie qꝛ idē ſi ꝑ vnā diē.ibi ꝑris eius.i.mulieris.ibi añ secus ſi post qꝛ ꝑpostera affinitas nō rūpit matrimoniuꝫ. Ibi familia.i.assidua τ domestica.C.de his q ad eccle.ꝯfug.l.ō ꝑnti. ¶ Dicit Inn.ꝙ familiares sui iur.q nō attinēt per sanguinē vel affinitatez ꝑnt eē testes ſi sunt hoies honesti τ fidedigni qđ relinquit̄ arbitrio iudicis.sꝫ hñō erāt bonesti eo qđ dicebāt se itersuisse scō ihonesto ꝑ dn̄ꝫ ꝑpetrato.ar.ff.ō adul.hec ūba.ꝑterea familiares ꝯsueuerūt obedire dn̄o ꝑ sas τ nephas.vt.ō.ō testi.ꝓpo.cū ad sedē.τ.l.j.C.de rap.vir.τ dic latius ꝙ domestici dn̄t oēs q viuūt ad vnū panē τ ad vnū vinū vt sic loquar grosso mō.vt i auc.de monacis.§.cogitanduꝫ familiares dn̄t oēs q sunt sub alicui⁹ imperio de iure vel de fcō.ff.de iurisd.om.iu.l.q iurisdictōi.τ.l.j.C.si rector ꝓuin.τ.l.j.C.si q̄cūqꝫ ꝓdi.ꝑtāt.ff.de offi.ꝑsi.senatuscō.ff.de penis.siqs forte.§.siquos.C.ō emē.ꝓuin.l.j.strictius tñ accipit̄.ff.de ver.sig.denūciatio.§.familie.τ adhuc magis stricte.ff.de iurisd.om.iud.l.si familia.τ.ff.de publica.l.j.§.familie. ¶ Attinētes autē dicunt̄ q ꝑnt accusare tanq̄ꝫ ꝑsequētes suoꝫ iniuriam.C.ad turpil.si femina. Itē.ff.de postu.l.j.in fi. ¶ Itē no.ꝙ qdā ex istis ꝓhibent̄ testificari.ff.de qō.l.marit⁹. Quidā excusant̄ ſi nolūt testificari.vt.ff.de te.l.lege iul. Quidam nec passim admittunt̄ nec idistincte repellunt̄ sꝫ arbitrio iudicis ꝯsiderato qualitate affectiōis.vt no.ar.hic Ber.sic et no.Accur.ff.de insti.τ iure.l.j.§.vt viꝫ. τ scias ꝙ aliquādo vxor admittit̄ ad testimoniū ad iudicādū rea viri.vt no.glo.sing.in.l.ij.C.qñ τ q.quar.para debe.li.x. ¶ Itē pcubina nō admittit̄ tuꝫ pp vite ihonestatē.ar.ff.de act.τ ob.l.si cum qꝛ domestica nec ecōtra admittit̄ amasius ꝑ concubina pp furorē amoris q inficit aiam ꝓditoꝝ.vt.C.ōnā.lib.l.j.cetera dic vt no.in spec.de teste.§.j. τ adde glo.no.quā habes insti.de iure ꝑso.vbi tractat de colonis ascriptiti cijs cēsitis τ similibus vbi diuino videas. ¶ Quero vir expulit vxorē vtrum poterit testificari ꝑ viro.rñdeo nō qꝛ vna caro ē cū ipso. Itē pp speꝫ recōciliatōis posset moueri.C.fa.her.ipsius. Itē possꝫ simare diuortiū.ff.sol.ma.filie mee. ¶ Quid in famulo.rñdeo diligēter iterrogabitur famulus q̄re fuerit expulsus τ an sit reuersurus necne. τ si ē vilis ꝑsona τ suspecta poterit torqueri.ar.C.de ser.fug.l.qcunqꝫ.in fi.τ.l.mācipia.de famulo expulso ad cautelā no.Cy.C.e.l.ēt.τ Dy.τ Bar.ff.de qō.l.j.§.si seruus. Et no.ꝙ postq̄ꝫ famulus ē expulsus nō seruat amorem certe nec affinis sopita affinitate.ita no.glo.sing.ff.de re iud.sed hic ita de ꝓcur.an repellat̄ a testificādo.no.ꝑ Cy.C.e.dibus. Bar.ff.de iure fisci.differre.§.idē decreuerūt.an vniuersitas hēat domesticos ciues suos ita ꝙ repellant̄ a testimonio vel tanq̄ꝫ vnū corp⁹.no.Cy.ō.e.ti.parētes.an dn̄s possit iducē suos hoies in testes.no.Cy.in.d.l.eos. Bal.

c **Tam venisset.** Donec attestationes sunt clause nec ē renūciatū testib⁹ possunt testes producī.post publicationē ūo vel renūciationem nō ꝑnt nisi sup alio capl̄o. In ꝑria decisa cōsultatio. In scōa cōmissio trimēbris.scōa ibi mādam⁹. ¶ Casus.inter magistrū.M.τ quēdaꝫ abbatē vertebat̄ triplex ꝯtrouersia lucius papa cōmisit cām iudicibus qui citauerūt reum τ anteq̄ꝫ ꝓduceret̄ vlterius lucius papa decessit τ cuꝫ ad vlteriora ꝓducerent fuit appellatū eo ꝙ mādatuꝫ esset finitum morte.iudices nihilomin⁹ ꝓcesserūt τ in vna ꝯtrouersia tulerūt diffinitiōē in alia publicauerūt testes in tertia fuit lis tñ ꝯtestata.ista fuerunt intimata pape.papa mandat sniam ſi fuit canonicelata ꝯfirmari in alia cā vbi fuerunt testes publicati vel renūciatū testib⁹ ꝓducēdis mandat ex attestatiōes cām decidi τ nullos alios testes recipi τ debito fine terminari. ¶ No.ꝙ vbi sūt diuerse controuersie que hic vocant̄ capitula.puta vna super proprietate domus.alia super feudo.alia super emphiteosi aliarū rerum pōt iudex diuidere ꝓcessuꝫ ꝑ singula capitula τ in vno ꝓnunciare. τ in alio testes publicare. τ in alio differre.dicit lex ꝙ iudex corā quo ūtēant̄ diuersa maleficia pt vno suspēso ꝓnūciat̄ sup alio.ista ē.l.no.C.de accu.l.sique homicidiū. ¶ Op.ōt h ꝙ iudices isti potuerūt ꝓcedere qꝛ ptes fuerūt ꝑsente cāꝫ corā primis iudicib⁹.τ sic innuit ꝙ sensus ptiū faciat nō expirare mādatū mortuo mādante re integra.vñ op.ff.de iur.om.iu.l.τ qꝛ.So.ibi nō interuenit ptiū ꝓrogatio hic sic fm Inn. Sꝫ ō h opponit̄ qꝛ mādatū erat finitū ipso iure ꝑ morte mādātis.vt.l.eius q.ff.si cer.pe.ergo nec potuit ꝓrogari.ff de pca.sꝫ si manēte.ff.de ver.ob.cū stipulat⁹ sim mihi a ꝑculo.nā ꝓrogatio ē quedaꝫ q̄litas τ vbi ñ ē subiectū ibi nō ē q̄litas.vt.l.ij.ff.ō vsufru.So.mādatū nō erat finitū ipso iur̄ sꝫ ope exceptiōis.vñ pt corroborari ope ꝓrogatōis fm Inno. Ber.dicit ꝙ imo ipso iure finit̄ mādatū morte mādātis τ re integra. τ ō si hꝫ locū ꝓrogatio.vt.ō.ō of.dele.significātib⁹.nā ois ꝓrogatio reqrit ꝓrogabile subsistē actu vel hitu.vt no.Bar.i.l.dies.in princi.ff.de dam.infec.τ patet.C.loca.si cum her

mes

Digitized by Google

meo. Si forte iſta ꝓrogatio eēt facta in vītā delegātis qꝛ tūc ſubſiſtit ꝓrogabile breuit̄ qēqd dicat̄ tene ꝙ i iudicijs ⁊ ꝯtrib⁹ ipſo iure finit̄ mandatum morte mādātis re in tegra vt inſti. mādati. §. item ſi adhuc. niſi eēt mādatum īnexū alicui īterlocutorie. puta iuſſit̄ de ſoluēdo qꝛ tūc ſic̄ nō expirat ꝑncipale ita nec acceſſoꝝium ⁊ ānexū. vt no. i. d. .l. ⁊ qꝛ vel niſi eēt collatum poſt mortē ꝙ dic vt ſinglr̄ no. ff. de le. ij. l. cū pr̄. §. medio. q̄ glo. nō ē alibi ſed his obijcit̄ qꝛ iuriſdictio q̄rit̄ ⁊ ēt afficit ignoranti. vt. ff. de ſta. ho. l. q ſucere vbi ē tex. optimus. ſcḋo qꝛ illud ē verū ī iuriſdictōe ordinaria. ſecus ī delegata q̄ lꝫ aptitudie q̄rat̄ tn̄ morte ſoluit̄ hoc nāqꝫ ē vbicūqꝫ reqrit̄ ꝑſeuerātia volūtatis. vt. l. iuſ. ff. lo. ⁊ l. ſi. ff. cō. ꝑ. ⁊ in. c. ſi gratioſe de reſcri. li. vi. ¶ Item fallit ī mādato dotis ꝙ fauore dotis non expirat morte. īmo cogit̄ hēs ꝑſiſtere in volūtate defuncti. ¶ Itē ē caſus eniciis in iure in. l. ſi ḡ. §. i. ff. de iure do. ¶ Itē fallit in illo ſingulari caſu q ponit̄. ff. de ꝓcura. l. ſi defunct⁹ ⁊ l. ētius. ¶ Quero igit̄ quō iuriſdictio fuit reuerſa ad prios iudices. rn̄deo qꝛ fuerunt reuerſi litigatores ad eos vel qꝛ fuerat friuola maīfeſte. ¶ Quero ſm̄ ordinem glo. qḋ opet̄ ꝯfirmatio pape. rn̄deo qꝛ vr̄ papa ꝓnunciare ſm̄ Bar. ⁊ hoc ē ḡnāle vbicunqꝫ ſupior ꝯfirmat ꝙ dare vr̄ aucte maiori.[a] ¶ Quero papa mādat ꝙ fiat iuſticia⁹ qḋ ē ħ dicere. rn̄deo ē dicere ꝙ fiat ꝙ iuris e. ff. depoſiti bona fides. per hoc tn̄ nō tollit̄ ꝯcordia ptium. vt. ẽ. c. cāꝫ q̄ el ſcḋo. ibi dū dicit ꝯcordia vl̄ iuſticia mediāte decidāt. ¶ Quero an poſt dedicita teſtificata admittant̄ teſtes reprobatoꝝ vl̄ rcpugnatoꝝ dic vt. ẽ. c. fraternitatis. ¶ Quero vtꝝ liceat diuidere ꝓceſſum cāe. rn̄deo ſic ſi capſa ſint oīno diuiſa alias nō. ff. famil. herc. in ħ iudicio fallit cōne cōfeſſionis vel oblationis. ff. ſi cer. pe. qḋa eſtimauerūt. ff. de leg. ij. l. q ſolidum in pn̄. C. de traſac. ſi qdē. C. de fur. poſt deciſionē. ¶ De nouo q̄ro ⁊ ē qō ſubſtātialis quid opet̄ ꝯcluſio in cā. rn̄deo ī alia cā nihil opat̄ ēt ſi annexa ſit renunciatio qꝛ renūciatio ⁊ concluſio fcā in cā ꝑncipali nō extendit̄ ad cām appellationis q̄ poſtea oril̄ ar. ff. quoꝝ le. l. i. §. qḋ āt. niſi ſpāliter ħ actum eēt ſm̄ Inno. ꝙ etiaꝫ no. ar. C. ḋ pac. poſtq̄ꝫ. ⁊ C. de tem. ap. l. ſi. in ſi. ¶ Si aūt in q̄ria qḋ opet̄ in eadē inſtātia dic ꝙ aut ē renūciatū determinato mō ſꝫ per aliquo ſpāli articulo ⁊ tūc ſi admittunt̄ teſtes ad aliqd ꝓbandū directe vel indirecte ⁊ ita intelligit̄ glo. que ē in. l. offiū. ff. de rei ven. fallit ſi iuſta cā ſupuenit. vt. ẽ. de cā poſ. poſtoralis. §. ſi. ¶ Itē fallit ſi talis ē caſus in quo detur ī integꝝ reſtō ſm̄ Inno. aūt renūciatio ⁊ ꝯcluſio ē indiffinita ⁊ tunc nō poſſunt teſtes ꝑduci ſuper eiſdem capitulis vel directo ꝯtrijs ſed indirecto ſic. vt. ẽ. eo. fraternitatis in cle. teſtibus. de teſtibus. ⁊ probo hoc rali rōne qꝛ ſi admittitur qs poſt dedicita teſtificata ad excipien̄ ⁊ repliccandum ḡ ad ꝓbandū ipſaꝫ exceptiōem vel replicatōem ſm̄ Inn. Ber. vō facilius ſe expedit qꝛ dicit ꝙ q renūciat ſibi ipu tet. vt. ff. de edil. edic. l. q̄ritur. §. ſi vēditor. ⁊ C. ḋ re. cre. l. ſiqs infitiaduꝫ ⁊ in. c. i. §. ruſius. q mo. feu. amittitur col. x. fallit in cā criali vbi nō pōt renūciari ꝓbatiōi. Inn. vt ſinglr̄ no. ff. de pac. l. pactum inter hr̄dē. defenſionibus aūt q̄ ꝯſiſtunt in apicibus legū vel ſtatutoꝝ pōt ꝯ poſſe renunciari. vt. ff. mā. l. fideiuſſor. §. quedam ⁊ no. expſſe. C. de accu. l. ſi accuſatoꝝ dous. Bal.

Teſtes.

Publicatio atteſtatiōib⁹ pt ꝓbari falſitas teſtiū in cā mrimoniali. ſcḋa ibi tn̄ dicemus. ¶ Caſus accuſabat̄ mr̄imoniū de ꝯſanguinitate teſtes ꝓducti ⁊ publicati aſſerebāt gradū ipedientē. aduerſa ps dicebat ꝙ depoſuerāt falſum ⁊ volebat ꝓducere ꝯtrios ⁊ quoddam publicuꝫ inſtr̄m ad eoꝝ corroboratiōeꝫ ꝑ accuſatore allegabat̄ et ī ꝯſuetudo. papa determinat ꝯſuetudinē nō valē ⁊ teſtes ꝯtrios recipi iubet. No. ī ꝯſanguinitate ꝓbāda nō oꝫ incipe ab adā ſed a grado q ē ex ſba ꝓbatōis. No. ꝯſanguinitatē p inſtr̄m ꝓbari ⁊ reprobari ⁊ intellige per inſtr̄m ꝯfectum īter litigātes. ¶ No. rōne falſitatis poſt apturā teſtiū teſtes admitti ꝯtrios vel mixtaꝫ probatiōeꝫ teſtiū ⁊ inſtroꝝ. ¶ No. ꝙ ꝯſuetudo nō valet ī cā mr̄imoniali. ¶ No. ꝙ deſtructo vno gradu deſtruit̄ aliorum graduū ꝯſītia qꝛ ſi ē ſm̄ aīcedens ḡ ⁊ ꝯñs. ¶ Op. ꝙ pnt̄ꝫ poſſit ꝓbari gradus ꝯſangꝰinitatis qꝛ tabellio nō pt̄ hoc ſcire p vo. vt. l. i. ff. ḋ vē. iſpi. ſo. dicit gl. ꝙ directe nō pt̄ ꝓbari ſꝫ indirecte ſic ⁊ pōit exēplū. nā ſi in iſtr̄o dr̄ ꝙ ſi. b. ⁊ Lemus filia vl̄ dr̄ petrus patru⁹ ⁊ berta ei⁹ nepus idirecte ꝓbat̄ ꝙ ita ſit. ¶ Oꝫ caue tibi. nā Spe. dicit ꝙ ſi poſitio ꝯtinet ꝙ. a. ⁊. b. ei⁹ filius ꝓmiſerūt. x. ⁊ aduerſari⁹ ꝯfitet̄ ꝙ intelligit̄ ꝯfiteri ꝓmiſſionē ſꝫ nō ꝙ ſint pr̄ ⁊ filius. vt. C. ḋ te ſta. mili. ex his vbis ſoriuato. ⁊ l. epſa. in pn̄. ff. ḋ pac. So. ibi iō qꝛ illa vba nihil ꝯferebāt ad qōnē qua trebat̄ in iudicio. ſec⁹ ſi ꝯferret. vt dicit. l. illa ſingularis[b] ⁊ no. C. ḋ cōtrahē. ⁊ cōmit. ſtipu. l. optimā. vl̄ dic ꝙ iſtud inſtr̄ꝫ nō ꝓbat ad plenū ſꝫ facit adminiculū. vt. C. q accu. nō poſſ. l. nō ignoret. ⁊ C. ḋ ma. te. l. vxorē. ¶ Op. ꝙ ꝯſuetudo erat rōnalis. vt. ẽ. c. fraternitatis. So. hoc ſpāle qꝛ falſitas ꝯmiſcet̄ in cā mr̄imoniali vt tā directe q̄ꝫ idirecte poſſint teſtes reprobari qꝛ ꝯcurrūt due rōes. l. falſitas odioſitas ⁊ mr̄imoniū q̄ꝫ fauorabilius. Itē maius ꝑiculū ē in diſſolutiōe mr̄imonij in ſubornatōe teſtiū. ⁊ iō in fauorē eius nō ꝑſumit̄ ſubornatio. dicit Inn. ꝙ duo teſtes pñt ꝓbare primuꝫ gradū ⁊ alij duo ſcḋꝫ gradū. ⁊ ſic ḋ alijs gradib⁹ nec dr̄ teſtes ſingulares qꝛ quodlibꝫ capl̄ꝫ hꝫ ꝯteſtes. dicit Inn. ꝙ ad reprobanḋ. ꝯſanguinitatē ſufficit deſtruere vnū gradū. ⁊ hoc ē vtile ī mr̄imonijs ⁊ ſucceſſiōib⁹. ¶ Extra no. arg. ꝙ ſi in iſtr̄o ꝯtinet̄ ſicut berta ꝓmiſit Baldo. x. noīe dotis ꝑ mr̄imōio īter eos ꝯtrcō ꝙ nō ſolū ꝑ hoc iſtr̄m ꝓbat̄ ꝓmiſſio ſꝫ ēt ipſa affinitas ſeu mr̄imoniū ſꝫ non fuerit. tūc ꝯtrū qꝛ ſi ꝓbat̄ ꝯſanguinitas. vt ī gl. ergo ⁊ affinitas ñ eſt neceſſe ꝙ mr̄imōiū ꝓbet̄ alr̄. ¶ Itē ſm̄ iſtr̄o dr̄. a. ꝓcur. b. promiſſit ticio. x. probatur contra dictum. a. procurꝫ. ꝙ ſic aſſeruit ⁊ ſi tin⁹ negat ꝓcuratorē qꝛ dicit iſtr̄m mendax nō pōt ex eo agere. nec ob. ꝙ q pt approbare ſcm̄ ⁊ reprobare q̄litatē qꝛ illō ē vex ḋ qualitate facti nō ḋ qualitate ꝑſone. ar. C. de teſtib⁹. l. ſiqs teſtib⁹. ⁊ no. in. d. l. optimā. ꝑ Ia. de ace. ⁊ Cy. ¶ Itē qualitas ꝑſone ⁊ fundamētū. vñ magis ē ſubſtātia q̄ q̄litas. vñ oꝫ vl̄ ſimplr̄ ꝯfiteri vl̄ nullo mō vel adminiculo inſtr̄i. ¶ Itē q labit̄ in ꝑſona nō obligat̄ nec ratificari pōt. ff. de fur. falſus. ſꝫ ille q labit̄ in mādato ⁊ ſi in noie appellatiuo ī ꝑſona repn̄tata p nomē appellatiuū. ff. ḋ ſol. filie. ff. ḋ ꝯdi. inde. ſi vrbana. ſꝫ iſta rō ē falſa qꝛ geſtū cū falſo tutore vl̄ admiſtratore minus legitio pōt ratificari ſiue p viā ꝯtcus ſiue p modū iudicij vl decreti. ff. ḋ neg. ge. ſi pupilli. ff. de bo. poſ. l. iij. §. ⁊ acgre re. C. in q. cau. in inte. reſti. nō ē neceſſaria. l. ſi tutor. ff. ḋ excep. rei iu. ſi iure. §. hoc iure. ff. ḋ neg. ge. ſi āt. §. i. ff. ꝙ fal. tu. l. i. nā ꝯtc⁹ ē ver⁹ ⁊ obſo v̄a. ⁊ q̄litas falſa repn̄tat̄ vera ꝑ ratihabitōeꝫ. ff. q ſatiſd. cog. l. iulian⁹. ⁊ ſic purgat̄ dolus iurio herḋe. ff. ḋ fur. ſi vēditor. §. ſi tu⁹. dūm̄ ratihabitio fiat ſaluo intereſſe aduerſarij ⁊ debito tpe. ff. rē ra. ha. l. bonorū. ⁊ l. ſi. ff. ḋ ſolu. ratū ⁊ nō fit ꝯtra. vt no. ff. de leg. i. l. talis ſcriptura. ff. ḋ inſa. qḋ ergo. in ꝑin. vñ vꝫ ꝙ qs poſſit negare mādatū forte ḡnāle ⁊ ī plurib⁹ alijs ꝑindiciale vt mandatū tutele vl̄ ꝓcure ḡnālis ⁊ ratificare vnū ꝯtcū ſibi vel leꝫ tāquā geſtū ſine madato. hec qō fuit de ſcō in ciuitate puſij ſup his terminis ſtatuto cauet̄ ꝙ publica inſtr̄a ī qbus eſt ānexa clauſula de ꝯfeſſiōe corā iudice factē damādat̄ executiōi ſicut ꝯfeſſio que trāſiuit in reꝫ iudicatā. ⁊ ſic preceptum guarantigie. modo berta aſſerēs ſe tutricē filij locauit quoddam predium filij gayo p. xx. ⁊ tādē adultus factus ꝑmiſſa negatōe tutele tāquā ratū habēs ſcm̄ ſꝫ nō qualitateꝫ tutelle petit executōeꝫ inſtr̄i. Querit̄ qḋ iuris ⁊ videtur indubitanter ꝙ poſſit. ⁊ tamen ex alijs contractibus mītis non conuenit̄ quia non conſtat ꝙ fit tutrix. ⁊ hoc per regulā generalem qꝛ ratihabitio ꝯſenſus ꝯfirmatio ⁊ ſimilia trahuntur retro. vt. C. ad mace. l. ſi. ego dicebam ꝯtrū. Nā ego nō teneor ꝯfiteri niſi illō ꝙ ī inſtr̄o ꝯtinetur ⁊ ſic integraliter ⁊ nō diuiſim. C. de exceptio. ꝙ ſi qdem in glo. ergo remanet ꝯtcus abſqꝫ ꝯfeſſiōe hēdo vt inſtrumētū iacet. ff. de act. ob. l. i. §. cū. dic ac ſi coram iudice ꝯfiteor ꝯtxiſſe cū tutrice ⁊ nō alr̄ ex duob⁹ igit̄ ꝯplexis ſi alterū ē falſuꝫ ceſſat ſtatutum. Itē veritas mādati iducit directū remediū. ff. depo. publica fictio vtile ⁊ ſin̄ ſufficit. ff. de ſolu. ſi duo. ¶ Itē ex eo inſtr̄o nō dꝫ qs cōmodum cōſequi ꝙ nixus ē qḋ ipugnare. vt in regl̄a iur. ⁊. l. de excep.

a ¶ Adde oīno eidez bal. in. c. ſtudiuiſti. in pe. col. de offic. le. vbi circa hic format vnā nōbilez q. ⁊ ibi ēt vide pulchre do. and. barba. ⁊ addō ēt late ſcripta p Iaſo. in. l. iuſticia. ff. ḋ iuſti. ⁊ iure. ⁊ in. l. cauſas. ij. col. ij. C. de traſa.

b ¶ Adde Matth. no. ſuo. lxix. incipi. nor. ꝙ quoticūqꝫ ad notabile magni facit. a. nle. in ꝯſilio ſuo cxxxvij. i penul. col. i primo volu.

Digitized by Google

a ℂ Vide p.o.Fely.in c.pñtiū col. .iiij.ꝛ seq.ꝫ. co.xi.

cū venerabil. p Jnn. So.refert⁹ vt̃ꝫ instr̃m dicat tal' cu-trix vt ɔstat tali instr̃o a me tabellióe viso ꝛ lecto. ꝛ tunc ɔ̃riū dicēs asserit instr̃m eē falsuz vñ ex eo ñ pt̃ iuuari.ff. de bō.q.vt idi.post legatū aut dicit talis asserēs se tutricē vł tal' tanq̃ tutrix.ꝛ tūc nō ɔ̃dicit instr̃o q negat eā tutricē.ar.no.C.si cer.pe.si ex ꝑcio.ꝛ nō oē ꝙ asserit' ē ō substātia pbatōis.ꝛ tñ si calūniose negaret repelleret' qꝛ mēdax petitor careat penit⁹ affectu.C.si ɔ̃ iuo vł vti.pub.ꝛ si ñ cognitio qꝛ agit ex falso capite nā si ipetro rescriptū tāq̃ ex scō ꝑcurē si appet ratificatio ꝛ ñ mādatū rescriptū si valet tāq̃ obreptitiū.vt in.c.nōnulli.de rescrip.

p **Retereca.** Carnal' copula pbat' per ɔueniēs testimoniū ō visu. Jdē in testimonio ō auditu cū fama.scōꝫ pꝫ ibi r̃ndemus. ℂ Casus. Aliqs accusat' ꝙ cognouit aliquā mulierē.quit' vtꝫ testes sint iterrogandi ō visu an sola fama vicinie pbet.ꝛ an si testes dicāt se conscios carnalis copule ꝛ de visu nil deponāt pbēt sufficienter vel saltē violētā faciāt ꝓsumptōez.papa r̃ndet ꝙ suffi cit ɔueniēs testimoniū de visu. ℂ Jtez de visu repñtante actū cōmixtōis cū fama vicinie ꝛ alijs adminiculis q̃ circūspect⁹ ꝛ discret⁹ iudex ɔtēplabit' iux̃ animi sui motum. ℂ No.pmo testimoniū ō visu qō oꝫ eē ɔueniēs de his q̃ pñt videri nō de inuisibilib⁹. ℂ Scdo no.testimoniū de auditu qñ audiunt' v̓ba vel actus q ɔsueuerūt in talibus cōmissiōibus iteruenire.vt.ff.de adul.inter liberas. Jtez no.de violenta ꝓsumptōe q̃ p famā ɔfirmat'. Jtē no.ꝙ lꝫ singulares testes nō pbent tñ singularia indicia vel presumptōes quox̃ qōlibet pluribus testibus ɔprobat' bene pbāt saltē vehemēter adminiculādo. Jtē no.ꝙ ex pluribus ɔcurrētibus diuersi generis resultat vna pbatio integralis vel saltē violēta ꝓsumptio fic.ꝫ.de succes. ab inte.cū dilectus. ℂ Jtē no ꝙ inditia ꝛ adminicula iudicis arbitrio cōmittunt'.C.de q̃sti.milites.§.oꝫ. Jtē no.ex argumētis decidi cām.vt no ff ad treb.q filiū.§.fi. ℂ Opp.ꝙ vbi testis deponat ē visu nō pbet.vt.ff.de test.l.q testō.§.fi.ꝛ l.j.ff.de vē.inspicien.ꝛ.C.de testi.l.testiū. Sol.illud vex̃ si sufficiens rō pōt reddi p visum.ꝫ q̃dam sunt q̃ nō pñt videri p se ꝫ p accidens.ꝛ tūc sufficit taliter testificati qualiter patit' actus nature. Porro vt ait philosophus accidentia magnā ptē ɔferunt ad cognoscendū qcqd ē.ates loca a cōiter accidētibus.vt no.C.de pba.l.neq̃ natales. ℂ Sꝫ qd si testis dixit vidi eos cōmisceri cū forte cortina erat in medio vł ꝙ testis possit saluari vt ponat' visu p auditu ꝫ hoc nō ē vex̃ qꝛ falsus sensus nō pōt poni p vō sensu ꝫ h̓ ē falsus sensus.qꝛ hꝫ obiectū impediente de cortina in medio no.in.l.fi.C.de iure deli.ꝛ in.l.ij.ff.de aqua plu.arcē. ℂ Op.p.dt' hic ꝙ pt̃ esse qs ɔscius ꝛ tñ nō vidit. Nā istud v̓r iplicare ɔ̃dictatē. So.ɔscius dī nō solū q vidit ꝫ ɔfessionē ptis audiuit ff de edil.edic.l.q̃to.§.fi.itē ille q vidit nudū cū nuda ꝛ solū cū sola.lꝫ emissiōem seminis in qua ɔsistit pollutio nō videat Ber.no.ergo ꝙ cōscia ē ex ꝑcentibus signis ɔsonāis scia. ℂ Quero nūqd strepitus cōmissionū cū fama vicinie sufficienter pbet.r̃ndeo sic ꝛ si agat' ad penā crialem f̓m Ber. Nam tribus modis pōt illud capl'm itelligi vt ait Ber. ℂ Quero ō fama nūquid inducat ꝓsumptōem.r̃ndeo non p se ꝫ pōt hēe adiūcta adminicula que eā cōualidāt vnde fama nō dt' pbare f̓m Ber.ꝙ dic vt copiose no.p Bar.i.ō q̃sti. l.de minore.§.tormenta.ꝛ ibi elegāter dicit ꝙ si p statutū ciuitatis fama pbet delictū tale statutū dꝫ itelligi nō de nuda voce populi ꝫ de adminiculata p idicia qō itelligo saltez talia q̃lia pñt animū iudicis īformare.vt h̓ dic̄ no. ff.d̓ rei.ui.de carmen.§.fi.ꝛ adde qō no.iij.q.viij.testes.ibi tñ Ber.dic̄ vnū ꝙ nō puto vex̃ ꝙ si testis deponit super fama qō audiuit a maiori pte populi qō nō pbat famoꝫ qꝛ nō dic̄ cui⁹ populi.nā certe intelligit' de populo illi⁹ ciuitatis ꝛ interdū sufficit fama vicinie.tex.ē h̓ no.ꝙ popularis fama intelli' illi⁹ populi vel vicinat' illi⁹ vicinie. Jdē dic ꝙ si testis dicat qꝛ publice dt' p maiorē ptē populi ꝛ alr̃ nō affirmat de suo auditu qō nō pbat qꝛ nō deponit per sensum auditus.ꝛ idem no. Bar.in.l.labeo.ff de sup. leg. Nam certe sufficit ꝙ testis reddat causam per sensum corporis ꝓsumptum p locū e cōiter accidētib⁹. Item dt' puplice p scōꝫ dcā reiteratōis exponit'.i.publice.ꝛ sic ē vnus ō ꝑplō.q̃ ꝓsumit' audisse ꝙ ab oīb⁹ dī.vt ex̄ ō postu.ꝑla.c.j.ꝛ dcā testiū nō sunt cauillāda vel[b] calūniāda.vt in isto.c.ad hoc facit qō no.iste Bar.i.l.j.ff si cer.pe.vbi dic ꝙ sufficit dicere scio qꝛ vicinus.vt.l.j.§.j.ff.de flu.e.l.ꝫ.C. quādo fis.vel priua.qꝛ ex h̓ ꝓsumit' scia ꝛ ɔsensus corporis .C.de in iteg.resti.mi.l.de tutela.ꝛ.ff.vnde cogna.l.optimi.C.de repu.ɔsensu.§.j.ꝛ est gl.ordi.l.iij.§.j.ff.ō test. ꝛ ita ɔsuluit Dy. ℂ Quero pone testis dicit se scit' vera esse ꝙ petrus ꝛ berta ɔmiserūt adulteriū nec est iterrogat⁹ ō cā scie an pbet.respōdeo sic f̓m Jnno.lꝫ de visu nihil affirmet. Porro hec qō format' in tex.ꝫ nō soluit' f̓m Jnn.istud est valde no.dcm̄ ꝙ in cāis capitalib⁹ vꝫ testimoniū de vitate sine redditōe cāe visus si testes nō sunt iterrogati ō causa scie.ego puto ꝙ testis debeat repeti ex officio iudicis i cā capitali vt vitas p oīa elucescat.ꝛ si malā cām reddiderit nō pbat.nā vt dixi.ē.c.fraternitatis spāle est in cā criali ꝛ dca ꝫ.c.cum clamor.sed si testis nō est repetit⁹ p iudicē tūc stabo dicto Jnn. Et no.ꝙ in crialib⁹ acuti⁹ sunt iterrogādi testes.vt no.ff.ad sil.priua. ℂ Vltio no.in glo. ꝙ vir qui polluit mr̃imoniū nō pt̃ accusare vxorē nec petē separari thori.ff.so.ma.viro atq̃ vxore.ꝛ.l.cū mulier. ꝛ an ius accusandi mr̃imonium trāseat ad hr̃dem.dic vt.l.rei iudicate.§.j.e.ti.ꝛ.C.de adul.l.fi.ꝛ ar.C.de reis.do.l.fi.ꝛ.C.ō decur.l.si ille.g.lib.x. Bal.

b ℂ Adde ꝙ idē dicit bal.i.l.ō q̃bus.ff.de le gibus.

c **Vm a nobis.** Vni⁹ iudicis ō bo nō credit' ꝛ scriptura ipsius per duos vel tres testes reprobari pt̃.fallit i papa cui⁹ simplici verbo vł scriptute credit'.scōa ibi falsis.qō dic vt in.c.de pba.in cle.ꝛ.l c.si papa.de priui.li.vj. Sꝫ nūquid verbū pape poterit pbari p testes.dic ꝙ nō si ɔsistit in priuilegio.vt.l.probatorias.C.de diuer.offi.li.xij.vel in collōne alicui⁹ dignitatis.vel in donatōe seu alienatōe alicui⁹ rei.vt.C.de q̃dri.ꝑscri.l.bñ a zenone. ℂ Jtē nō sufficiūt priuilia vetustate corosa ꝛ iō debēt renouari.vt no.in auc.de here.ꝛ fal.in pri.col.j. collatio āt simplicis bñficij vł posse probari p testes quia ei anteq̃ fiat scriptura sortit' effectū sue validitatis.vt no.in probe.vi.li.i nouel.ar.ꝫ.C de mā.pri.l.j.ꝛ.C. de iure fis.l.probibitū.li.x.qō est tuti⁹.pro prima vero pte est ar.C.ō test.oiūꝫ.vbi dt' ꝙ pñtia ꝛ ɔ̃ntia pᵉcipis pt̃ probari p duos testes. ℂ Quero qd ō cardialib⁹ asserētib⁹ sibi aliquid ɔmissuꝫ a dño papa.dicūt qdā ꝙ i curia credit' eis sed nō extra curiā. Alij dicūt idistīcte credi etiā extra curiā si hēt officiū legatiōis ō latere.ꝛ ē spāle.xcvj.di.nobilissimus ꝛ no.ꝫ.de ap.cū parati.ꝛ est ar.ꝙ eodē mō credat' ducibus hñtibus legatione imperatoris q asserūt sibi factas aliq̃s extraordiarias ɔmissiōes.qō est no. Nā tales duces pñt dici de latere qꝛ semp astāt pᵉcipi.vt.l.vnica.C.ō ꝑpo.libarum.li.xij.vbi dū dicit nō i lateris comitatis illustrat. ꝛ.l.j.C.de silētiar.eo.li.idē puto i regibus ꝛ ꝑfecto ꝑtorio.vt ff.de offic.ꝑfec.ꝑto.l.j.§.bis eunabulis. ℂ Casus i isto.c. satis pꝫ.dicit eīm papa ꝙ dcō vel scripto vni⁹ iudicis non credit' siue sit testimoniū de iudicio siue de testō siue de cōtractu ēt si sit epūs nisi scriptura fulciat' adminiculo testiū. Jtē dicit ꝙ tale scriptū pt̃ reprobari p duos vł tres testes ℂ Jtē excipit auctēm pape quamūcunq̃ fuerit auctoritatis etiam epūlis.nec ob.xi.q.j.quicunq̃.qꝛ ibi loquitur f̓m antiquissima iura que hodie sunt correcta f̓m Jnnoc. Et no.ꝙ lꝫ quis sit epūs vel alteri⁹ dignitatꝫ vel legum doctor vel magr̃ in theologia vel gnālis minox̃ non tñ est tabellio nec hꝫ auctēz ɔficiēdi publicā scripturaꝫ. ℂ Sꝫ qd si aūt epāuꝫ erat tabellio vł non deponē illud offm̄.ff ō cōdi.ꝛ demon.falsa.§.j. ℂ Jn ɔ̃riū facit qꝛ offm̄ tabelliōis⁹ est vtile.vt no.C.de decur.l.vniuersos.li.x.vbi videas. Jtē no.ꝙ lr̃e testimoniales epōrum non probāt.qō dic vt.ē ō proba post cessionē. Ex pdictis apparet ꝙ soli tabelliōes pñt conficere instrumenta.vt.C.de tab.l.generali.lib.x. ꝛ illi soli q non delinquerunt in officio.vt no.in.l. si aliqd.C. de suscep.ꝛ archa.lib.x.ꝛ in auc.de armis.§.fi.col.vj.ꝛ soli illi sunt creandi tabelliones qui sunt bone fame.vt in dicto auc.de armis.col.ij.vbi est textus notabilis. ℂ Que-

c ℂ Adde ꝙ idem vł de officio p curatoris q eius officiū est vtilissimū in.§.fi.nisi de excep.

Digitized by Google

ro ſi aliqs ē iudex ⁊ tabellio vtruʒ tñ tabellio poſſit ſcribere acta ſua cū ſubſcriptione teſtiū. ⁊ vr̄ ꝙ nō qꝛ ſic corā ſeipo nō pōt eē teſtis ita nec tabellio. nā nō dʒ duplici officio fungi in ɔ̄dictorio iudicio ⁊ hoc ſentit Inno. Idē ait ꝙ in qbuſdam locis notarij appellant̄ iudices ſʒ iſte vſus loquendi nō dat auctoritatē quā nō hʒ ſʒ Inn. Ego dico ꝙ in leuibus cāis ⁊ hīs q̄ ſūnt volūtarie iuriſdictōis ⁊ non ɔ̄tētioſe vel nō leuibus pñt vtrūqʒ offm̄ exercere. ar. C. ō ſa. ſan. ec. l. iubemus. §. hīs tabellionib⁹. ¶ Nō qro nūqd iudices pñt teſtificari. ⁊ dicen̄. ē ꝙ nō corāʒ ſeipſis vn̄ nec mutuo ſuis alter pōt ſe recipe i teſtes qꝛ iuriſdictōe ɔ̄tētioſa ñ pt vn⁹ fungi vice duoꝝ. vt no. ff. de adop. l. ſi ɔ̄ſul. ſʒ corā alio iudice ſupiore puta i cā ſupplicatiōis in ſee. teſti. oppoſitio vel nullitatē. ſi qde volūt teſtificari ſup ɔ̄ceſſib⁹ pñt. vt i. c. qm̄ ɔ̄ falſaʒ i pri. ē. ō pba. ¶ Itē ſup ſano ⁊ ɔ̄uenientitellectu v̄boꝝ ab eis ɔ̄latoꝝ. ff. de ap. ab executore ⁊ no. l. l. ſi ptor. §. ⁊ ff. de iu. ſʒ ſup cāis iuſtitie vel iniuſtitie ñ pñt qꝛ h̄ eā afficit eos ar. C. de ap. l. eos i ɔ̄n. ita ſentit hic Ber. Idem i arbitris C. ō arbi. l. ne i arbitrio. ¶ Quero vtꝝ ſcriptura iudicio hñs ſubſcriptiōeʒ teſtiū poſſit reprobari. v̄bigr̄a. iudex ſcripſit ſuā ſniaʒ ⁊ eā legit ⁊ ſubſcripſit tam ipſe q̄ʒ teſtes. rñdeo reprobari pōt ēt p duos vl̄ tres teſtes ⁊ qꝛ dicit ꝙ pōt reprobari colligit̄ ꝙ credit̄ ſi ñ reprobet̄. ⁊ ē eō qꝛ olim erat ɔ̄miſſum iudicibus ꝙ ipſi i dex poſſent ſcribere acta. tñ ſi dicebatur ꝙ non erat ſcriptura manu iudicis ſcripta debebat ɔ̄bari ꝙ erat ſua manu per ɔ̄parat ōem litteraꝝ vel teſtiū ſed nouiſſimo iure non credit̄ ſm Inno. qui dicit ꝙ ois ſcriptura ſiue extra iudicium fiat ſiue in foro iudicioꝝ ē ſcriptura ɔ̄uata cui nō dat̄ publica ⁊ autētica fides ſm Inno. qꝛ non ē ſcriptura publica nec autēticato. naʒ ſcriptura publica. vel autentica non pōt reprobari niſi p quatuor teſtes ſm Ber. in dic vt. ē. ō pba. tertio loco. Et adde ꝙ ɔ̄ſumptio q̄ ſumit̄ ex ſcriptura pōt infringi p duos teſtes qꝛ nō ē ɔ̄pͥe reprobatio vt no. ff. de pac. l. iuregētiū. §. ꝙ fere vbi ē gl. ſolēnis. ¶ Pone ep̄s propria manu ſcripſit cautionem vſurarū vel eius teſtiū nūquid huic ſcr ptur e ſtat̄. rñdeo non niſi teſtibus i iudicio deponentibus roboret̄ ꝙ ois ſcriptura regularit̄ ē ſcriptura ɔ̄uata vt ſolēniter no. ff. de eden. q̄dā. §. nummularios. ⁊ nullo iure cauet̄ ꝙ ſcriptura epi hēat vim publice ſcripture in ɔ̄tractibus vel teſtis ⁊ ē caſus in iſto. c. ver. nec ſcriptum exponendo ſicut ibi niſi. i. quāuis ſm Innoc. ꝙ tene menti. ¶ Sed qd ſi priuate ſcripture ſubſcribūt duo notarij rñdeo ſi ſunt additi tanq̄ʒ notarij ɔ̄bat̄ abſqʒ alia depoſitione per eos fienda in iudicio ſecus ſi vt amici ſimpliceꝭ C. qui po. in pi. ha. ſcripturas. in auc. de here. ⁊ fal. §. ſi vō abſunt. ff. de eden. ſiqs. ex. §. j. ver. aut certe qō no. Bal.

ᵒ Et teſtibus.

Teſtiqʒ ſup exceptōne dilatoria iurauit ſup ɔ̄ncipali nō credit̄. Si tñ lit. cō. ſup ɔ̄ncipali negocio ɔ̄ducat̄ iurare cogit̄ v̄itati ⁊ teſtimoniū ɔ̄hibere niſi ſufficiens teſtiū ɔ̄ductio renunciatio vel publicatio ia facta ſit. Et p̄mo ponit̄ decīſa conſultatio. ſcḋo ponit̄ bimembris rñſio. ſcḋa ibi ɔ̄ſultationi. Itez ſcḋa ſubdiuidit̄ in tres qꝛ duo dicta. Item a ſcḋo dicto tres caſus excipit. Caſus pꝫ. Querit̄ vtrum teſtes iurati ſup exceptōne dilatoria poſſint examinari in principali. ⁊ dr̄ ꝙ nō duab⁹ rōnibus. Primo qꝛ iurauerūt añ lit. cō. Scḋo q̄rit̄ vtrū ſup principali lit. cō. poſſint produci teſtes ita ꝙ cogant̄ iurare ⁊ deponere. rñdet̄ ꝙ ſic ſalli ſi ſufficiens ɔ̄ductio teſtiū facta ſit vel renunciatuʒ vel atteſtatiōes publicate. ¶ In tex. dilatoriā puta ſurreptionem reſcripti. Et ad euidentiā no. ꝙ q̄dā ē dilatorie iudicij q̄ liteʒ ɔ̄teſtari ñ patit̄ ⁊ iſta dʒ opponi ⁊ ɔ̄bari añ lit. cō. vt. C. de excep. l. ſi. ff. de iudi. ſed ⁊ ſi ſuſcepit. C. de ɔ̄cur. ita demū niſi ſit talis q̄ reddat iudiciū totū nullū. vt C. de ɔ̄cu. l. ſʒ puta exceptio falſi ɔ̄curatoris quē qs ignorabat eē ſſm. ſecus ſi ex certa ſcia ſit admiſſus qꝛ tūc nō dr̄ ɔ̄pͥe falſus ſʒ nō hēat mandatum ff. de neg. ge. at q̄ nā. §. cum me. ¶ Exceptio igit̄ declinatoria iudicij ē preiudicialis ⁊ ideo añ lit. ɔ̄te. debʒ decidi. Idem intelligas in replicatiōe vt dicit illa. l. no. C. ō adul. l. qm̄ alexandrū. Alia eſt exceptio dilatoria ſolutōis que reſpicit rem petitā vel reꝶ actionē ɔ̄mature ɔ̄poſitam ⁊ iſta exceptio dʒ añ lit. ɔ̄te. ɔ̄poni. ſʒ poſt lit. ɔ̄te. ɔ̄bari ſundata intētōe actoris. vt. C. de ɔ̄ba. l. exceptōem. ⁊ ē ratio qꝛ quodāmō ē exceptio mixta qꝛ in ipſa diſputat̄ tā de iudicio quā de meritis cāe ɔ̄ncipalis. nāʒ naqʒ iudicij ſapit in opponēdo ſʒ nām negocij ſapit i ɔ̄bādo. dicit Ber. ꝙ interdū nō ē neceſſe ꝙ opponat̄. nā ſi naſcit̄ ex ipſo eodē cōtractu ⁊ nō ex diuerſo nō ē neceſſe ꝙ obijciat̄ qꝛ ipſa actō eſt affecta p ſeipſoꝝ. ff. de v̄. ob. eū q. §. q ita. p bar. ff ſo. ma. l. ſi ɔ̄ſtare. l. quoties. Sʒ nōne q oppōit dilatoria ſolutōis vʒ ɔ̄fiteri debitū i die. vt. C. ō re iu. l. ad ſolonē. ⁊ ff. ō pac. l. ſi vnus. §. j. dicit gl. ꝙ dʒ p̄mo negare ⁊ ſub ɔ̄ditōe excipe. Cōſidera hic ꝙ ſi p̄mo negat liteʒ ɔ̄teſtaret̄. ſʒ dicit ꝙ dʒ ɔ̄teſtari ꝙ nō facit aīo litis ɔ̄teſtādi. ¶ Conſidera ſubtiliter ecce ex pcō de nō petēdo dat̄ exceptio ɔ̄ actōeʒ. ⁊ iſta ɔ̄ſuppōit actōeʒ. Itē ɔ̄ ipʒ agere. ⁊ hoc nō ſuppōit actionē ɔ̄ut ē ius petēdi ſʒ ɔ̄ut ē quoddā itētare. vn̄ q excipit vr̄ fateri ꝙ aduerſarius dīt ꝙ facti ē. ⁊ veꝝ ē ſʒ ñ qō hēat ius agēdi. ⁊ idē i oib⁹ excipiētib⁹ ɔ̄ēptorijs ē dicēdum. ⁊ iſta ē noua v̄a ⁊ bōa ɔ̄ſideratio. vel dic ꝙ excipiēs ñ vr̄ cōfiteri. vt no. i auc. ō exhi. re. §. ſuſcepto. vbi gl. no. qꝛ excipe eſt introductū i fauorē reoꝝ. vn̄ nō dʒ v̄ti i odiū ⁊ qꝛ ordinat̄ ad diminuēdū ñ dʒ augere. vt. ff. de ie. ⁊ l. legata inutiliter. ⁊ no. ff. ō reg. iur. l. nēo ex hīs. Ex p̄dictis hēs duo tēpora. ſ. tp̄s opponēdi ⁊ tp̄s ɔ̄bādi. Caue tñ tibi qꝛ doctores dñt ꝙ dilatoria ſolonis qꝛ hʒ diminuere debitū ɔ̄ncipale eſt ſʒ qd quodāmō ɔ̄ēptoria i eo ꝙ diminuit̄. vt in d. §. quoties. ⁊ iō pt oppōi lit. ɔ̄t. ñ ad effectū ſuſpēdendi ɔ̄ceſſuʒ vſqʒ in euētū diei ſʒ ad effectū duplicādi iducias ſi ſunt certe ſʒ icerte habent̄ p ɔ̄ditiōe. ⁊ dicit gl. ꝙ agens ɔ̄dit iteriʒ actōeʒ i. illā vulgareʒ formulā ſeu libellū quem ⁊ quā intētauerat de ſcō. vt no. ff. ſi cer. pe. l. pecuniā. ſʒ nō ɔ̄dit illā que dicit̄ exiſtēte ɔ̄ditōe. ff. de edil. edic. l. boueʒ. §. aliquādo. ⁊ ff. de iudi. nō pōt videri. ¶ In tex. ibi audiri. ſ. ſi ſpōte velit deponere. Ibi nec cogi ſi deponere noluerit. ⁊ no. ꝙ teſtis nō iurat⁹ ñ cogit̄ teſtificari. ¶ Itē no. ꝙ teſti nō iurato nō credit̄. Itē no. ꝙ iuramētū ɔ̄ſtitū ſuper vno articulo nō extēdit̄ ad aliud. Ibi peremptoria qd in dilatoria ſolutōis que poſt lit. ɔ̄te. ɔ̄bat̄. dic ꝙ aut iurauit ſup toto capl̄o certo ⁊ nō extēdit̄ ad aliō qꝛ nec ɔ̄ductus nec iuratus. Aut iurauit ſup tota cā añ lit. ɔ̄te. ⁊ idem aut poſt lit. ɔ̄te. ⁊ tūc pōt deponere ſup quolibʒ capl̄o i v̄tute talis iuramenti ⁊ ñ ſolū i cā ɔ̄ncipali ſʒ etiā i cā appellatōis. qō dic vt no. C. ō temp. ap. l. ɔ̄ hāc. Et no. ꝙ ſup exceptōe dilatoria ſolonis teſtes ñ hēnt iurare añ lit. ɔ̄te. alſ dʒ dem̄ teſtis trahi retro añ lit. ɔ̄te. ⁊ ñ valeret depoſitio. Ibi obligari. no. teſteʒ ex iuramento obligari ad dicendū v̄itateʒ. ſi ergo ñ dic v̄itateʒ ɔ̄uenit̄ ad itereſſe actōe i factū ex iureiurañ. vn̄ nō eſt ɔ̄iuriū ſʒ pp ɔ̄iuriū ex ipſo iuramento dat̄ actio ⁊ eſt ſubtilis dc̄m̄. Ibi ſufficiēs. no. ſupuacuos teſtes recipiēdos nō eſſe⁴ nec tñ hoc iudex dʒ ōtegere añ teſtiū publicatōeʒ. vt C. ō fal. vbi ⁊ pʒ hic in l̄ra nō diſtinguit caſuʒ publicatōis a caſu numeri teſtiū ſufficientium. Ibi renūciatum. no. probādis per teſtes vel verius ipſis talibus notariis. puta Petrū ⁊ Ioā. vel generalr̄ renūciatī. ⁊ hoc ſi renūciat̄ in iudicio ⁊ poſt lit. ɔ̄te. ſecus ſi in ɔ̄tractu ⁊ nō in cā. vt no. in auc. vt mīres deb. ⁊ credi. §. ſi vō. Item añ lit. ɔ̄te. nō pōt renūciari facultati q̄ nōdū competit. vt no. ff. de le. ij. l. ſi ita. §. j. ff. quoꝝ le. l. i. §. ꝙ aūt. Dicet ergo audiuim⁹ tot ɔ̄ ⁊ ɔ̄ ꝙ noluim⁹ ɔ̄pli⁹ laborare qꝛ nō expedit ɔ̄tibus. ¶ Quero vna cū gl. an teſtes iurati ſuper poſſeſſione poſſint. ſ. ɔ̄ncipalr̄ depone ſuper ɔ̄prietate vel ecōtra gl. dicit ꝙ nō qꝛ nō iurati de hoc no. C. q legi. perſo. l. momētanee. ⁊ in Spec. e. ti. §. j. ¶ Quero vtrū teſti competat exceptio declinatoria ɔ̄uſſiōis ſi ɔ̄pellit̄ vbi nō dʒ cōpelli. rñdeo ſic. ¶ Quero vtrū ille qui approbauit perſonas teſtiū in vno. c. compellat̄ approbare in alio. rñdeo ſic. ¶ Quero vtrū atteſtatōib⁹ publicatis poſſit obijci exceptio perēptoria. rñdeo ſic. ¶ Quero an poterit probari per teſtes. reſpōdeo ſic quia indirecte vt exceptio ɔ̄ſcriptionis pacti vel rei iudicate. ¶ Quero ſi reus vult probare ſuā exceptōem añq̄ɔ̄ ɔ̄ſtet de probatōe actoris. vtrū poſſʒ. dic glo. ꝙ ſic. tñ reputat eū ſtultū qꝛ ſe onerat añq̄ɔ̄ oporteat. ⁊ p hoc dicit Ia. bu. C. de proba. exceptiōem qꝛ

ᵃ ¶ Vide late ſcripta p alex. i apo ſti. ad bar. i. l. j. §. q̄ɔ̄ ff. de teſti.

ſtult° ē iudex q dat eūdē terminū ad pbādū reo ⁊ actori vt. C. de exce. ſiqd ē. ℭ Querit gl. ſi variat modus agēdi vtꝝ teſtes poſſint d̃ nouo pduci. rn̄deo ſic. ℭ Querit gl. vtꝝ exceptio pemptoria impediat litis ꝯte. rn̄det ꝙ non niſi in tribus caſibus i qbus pōt dici mixta. ſi aūt obijcia tur in forma debita. i. ne ꝓcedat qꝛ forma ⁊ aptitudo ſp inſpicit ſm Ja. bu. ℭ Itē vbicūqꝫ l. vel ſtatutū dicit dōn audiā vel actōem nō dabo ᵃ nā tp̄3 agere id eſt intētare ē prohibitū ⁊ vbi ꝓhibet fundamentū ibi initiū iudicij ꝓ hibet. vt ff. de aleato. l. i. §. qd aūt. ſm Ja. bu. ⁊ iō ſi ſtatu tō dicit ꝙ ñ audiāt q̄rele bānitoꝝ ēt libellus eoꝝ ñ dꝫ re cipi nec i actis poni. vt i. l. i. C. ne qs vela regia. ⁊ iſtud ſta tutū ñ ſolū obſtat collectiue. i. ſi obijciat toti cāe ſed ēt di ſtributiue vt nec audiat i p̄n nec i medio nec i fine cāe nec ēt i executōe. vt no. Ja. bu. ff. de ꝯdi. inde. l. legatēr. §. ſiqs poſt. ⁊ iō auditꝰ i vno articulo q̄ñ ſuit exceptū nō pt re pelli ſup alio vbi ꝓnūciatū fit eū audiendū qꝛ ſnia ſaē ius ⁊ ꝯtrioꝝ eadē ē diſciplina ⁊ vtrus equalr oppoſita. Bal.

a ℭ Vide late p. d. ale. poſt doc. in l. i. §. ſublata ff. ad trebe. ⁊ ibi ēt do. Jaſo.

c **Onſtitutus.** Publicatio at teſtationū nō fit ad petitōes tertij ⁊ ps apud quā dpoſite ſunt ſcripture atteſtationū ñ pt vlteriꝰ teſtes ꝓdu cere. Pria ps narrat ꝓceſſū3. Scda iterloqr ⁊ cāz cōmit tit. ibi nos eā. ℭ Caſus. archiep̄s ebraceñ. i abñria ꝓceſ ſerat archidiaconatū rechemūñ. cuidā mgr̄o bonono ca pl3 vero eboraceñ. eūdē archidiaconatū ꝯtulerat mgr̄o ruglerio auctate vt dicebat lateranēſis ꝯcilij. ℭ Iteꝫ vt aſſerebat auctate ꝓp̄ia3 ꝓuilegij ipſiꝰ dicti capl̄i magiſter appellatōe pendente expulit d̃ ſcō. d. M. ipetrati fuerūt ꝓ ⁊ ꝯ iudices delegati ⁊ veꝝ ē ꝙ dictus magiſter rogle rius d̃ ipſo eodē3 archidiaconatu litigabat cū dcō archi ep̄o ⁊ teſtes ꝓduxerat q erāt exaiati tādē3 fuit hec cā de ducta corā papa. corā quo petebat dictus magiſter bono nius publicari teſtes receptos inter ep̄3 ⁊ dcm̄. M. rog. papa dicit ꝙ ñ pōt hoc petē qꝛ cā archiep̄i ⁊ magr̄i rog. nō expectat ꝓncipalr ad dcm̄. M. bononū ⁊ hoc pⁱmo poſtea papa cōmiſit cāz ꝓncipalē d̃ dcō archidiaconatu ⁊ inter dictos magr̄os ⁊ ē veꝝ in ſcō ꝙ inter eos fuerunt hīt teſtes exaiati ⁊ atteſtatōes dpoſite penes dcm̄. M. bono. q volebat vlteriores teſtes ꝓducere. Querebat an poſſ3 ⁊ vr̄ ꝙ nō qꝛ p̄ſumit atteſtatōes vidiſſe ⁊ ꝓcōtaſſe. ⁊ iō dictꝰ. M. bono. d3 eē ꝯtentus ipſaꝝ atteſtationu3. ſi aūt atteſtatōes nō eſſent apud eū depoſite nec publicare deberēt admitti teſtes quos ipſe ꝓduceret ſupple ⁊ quē admodū pro aduerſario. ℭ No. ꝙ licꝫ pſona veniens ex trāſuerſo admittat ad ſiſtendū cāe pro ſuo intereſſe tñ nō admittit ad petēdū publicari atteſtatōes receptas inter ipſos principales. ſo no. ꝙ litigator d3 eē cautus ꝙ nō re cipiat penes ſe atteſtatōes cāe qꝛ atteſtatōes p̄ſumit ꝓ cōtaſſe qd itelligit hēr. eē veꝝ niſi fuerint ita clauſe ⁊ ſigil late ꝙ nō potuerit ꝓcōtari ⁊ optie facit ff. de tranſ. l. nō ē ferendus. ℭ No. ꝙ ſicut vera ꝓcōtatio impedit ꝓductō nē3 teſtiu3 ita p̄ſumpta. No. ꝙ depoſitarius ſiue ſecreta rius atteſtationu3 l3 nō poſſit ꝓducere nouos teſtes rece ptoꝝ teſtium ꝓbatio ⁊ atteſtatio nō expirat ex quo ñ ap paret aliqd vitiū in ſcriptura. ℭ Item ꝙ apti de ſcō ſi tñ publicādi p iudicē de iur̄. Nā ſi nō eſſent publicati nō fa cerēt ꝑpetuā fidē. vt. C. de re iu. l. geſta. Ber. dicit no. h̃ ꝙ tertius pro ſuo itereē pōt aſſiſtere cāe. Itē no. ſup v̄bo vo luntas ꝙ volūtas pape habet p̄ ſnia iterlocutoria. Iteꝫ no. h̃ ſup v̄bo depoſitis ꝙ acta pendētis ꝯtrouerſie pn̄t cōmitti cuſtodiēda vni ptiū ſꝫ caueat qd agat. demū col ligit h̃ ar. ꝙ acta ſcā cū archiep̄o ⁊ magr̄o ro. nō ꝓficiūt cur magr̄o bononio. ⁊ dubiū facit qꝛ ius magrī bono. de pendet ex ſcō archiep̄i. vñ cum. M. bono. hēat ab archi ep̄o cām videbat ꝓ ꝯ̄ñs poſſe vti ꝓceſſuo. ⁊ no. ꝙ Inno. circa ſcm̄ iſtius decretalis aliqua dici in ſerie facti d̃ qui bus parum ē curandum qꝛ non conſiſtit in ipſis virtus ꝗ ſapiat ius.

p **Reſentiū.** Publicat3 atteſtatiōi bus nō opponit i pſo nas teſtiū. ⁊ reo tāos excipit ꝑm ꝗñ ꝓpo iura meto firmat ꝙ ex malitia ñ ꝓcedit. ſcdo ſi añ publicationē fuerit ꝓteſtatꝰ. tertiꝰ ſi de nouo didicit ⁊ q ꝓteſtat̄ tenet ſtare ꝓceſſ atiōi ꝯ ſe. ℭ Caſus. in pria parte dicit ꝙ ſiqs poſt publicationē teſtiū vult obijcere in perſo nas eoꝝ nō audit. fallit ſi iurat de malitia. Itē ſi fuit ꝓte ſtatus. Itē ſi poſt publicationē didicit qd obijcit. ſcdo dr ꝙ ſi pⁱmo fuerit ꝓteſtatus ſe velle repellere teſtes ⁊ aliq̄ pto eo dixerūt nō credit dcō ſ. oꝫ d̃ facili. no. pⁱmū dcm̄ no. exceptōes. No. ꝙ ſtat iuramēto malitie qd iuramētū malicie ē ſupplemētū iuramēti calūnie nec i āgit ſcm̄ prīci pale ſꝫ quoddā emergēs. ſic in auc. de teſti. §. qꝛ v̄o. a iō ſe ꝑius iurat ſm Inn. qcqd dicat gl. No. ꝙ ꝓteſtō reſeruat ius ꝓteſtātis. no. ꝙ q̄ de nouo emergūt ſiue apparēt ꝓro cinant. ℭ No. ꝙ nō d3 q̄s vti teſte quē nixus ipugnare ex titit. Ibi iuramēto firmauerit. no. ꝓ iuramētū ꝓbari nega tiuā aliq̄ñ ꝓbat affirmatiua. vt no. ff. ad exhi. l. theſaurus. ⁊ fit iuramētu3 e legitia ꝓbatio. Ber. ⁊ iſtud iuramētu3 h3 locū in depēdētib' ex aio. vt no. in. l. ꝓ herede. in prin. ff. de acq. here. ℭ Oppo. de l. ſiqs teſtibꝰ. C. e. ſol. illa3 ſꝫ iſtam ⁊ dic ꝙ ꝓducēsᵇ nō pōt obijcere in pſonas in eadē cā nec ēt in alia niſi ſuſpicio oriat ex pſona noui producen tis vt qꝛ nouus producens ē pr̄ qui producit filiū in teſte3 ⁊ tūc obijcit de affectōe pſonaꝝ nō aūe de crie hñte cām vetuſtiorē. ita itelligit Inno. ꝯ. de excep. cū venerabilis. ille aūt ꝯ quem producunt q pⁱmitus eos non produxit pōt opponere in pſonas an publicatu3 proceſſum nō poſt niſi tribus caſibꝰ. ℭ Quid de illo q producit inſtr̄m dūquid pōt opponere ꝯ tenorē ipſius vel ꝯ pſonā ſcribētis. dic ꝙ nō qꝛ eo ipſo ꝙ producit approbaſſe vr̄ p̄ ſe qꝫ ꝯ ſe. vt no. glo. ſing. ff. de edē. l. i. §. editōes. in ᵒ. magne glo. niſi renū ciet productōi vt dicit illa. l. no. C. de fide iſtru. l. ſi aduer ſarius. ar. ꝯ ꝙ nō poſſit renūciari. C. de oī agro deſer. l. ru ra. li. xi. ſꝫ ibi iō qꝛ inſtr̄m ꝯtinebat ſcm̄ propriū. vt. C. de li be. cā. l. cū ꝓcuꝫ. ſed ibi nō renūciat reſcripto ſꝫ ꝓfitebat ſe cus ſi re integra renunciaret. vt. ff fami. her. l. qui familie. dicit Inno. ꝙ ille qui producit inſtr̄m vr̄ ꝯfiteri oīa in eo ꝯtēta eſſe vera. ſ. expreſſa in eo non alia extrīnſeca. ff. de fide iuſ. l. fideiuſſores magr̄ atuū. §. i. ℭ Iteꝫ preſumpta ex eo ff. de pat. iuriſgētiū. §. qd fere. ℭ Ite quecūqꝫ ꝯnexa ⁊ co pulata. de ſon. inſtru. l. cū delanidis. §. i. De mā per Inn. ꝯ. de ceſſi. cū olim. ⁊ ē gl. or. iij. q. iiij. nē ſiqs teſtibꝰ. ℭ Sꝫ qd ſi producēs proteſtat ꝙ producit inſtr̄m inquātum fa ciat ꝓ ſe ⁊ nō alr̄. rn̄deo ex quo exhibitū ē in iudicio nō cu ramus de v̄bis iſtiꝰ ꝓteſtōnis qꝛ gl. ordiaria dicit ꝙ ꝓbat pro vtraqꝫ pte ſiue ſit ꝓductū. ſ. ad illū finē ſiue nō. i. ad ali um finē. ita no. in. d. §. editōes. ℭ Itē qꝛ iſta ꝓteſtō nō pt claudicare. nā3 h̃ eſſ3 ꝯ ius. vt. C. de fruc. ⁊ lius expen. l. ſi. idē3 in teſte qꝛ nō pōt qs dicere ꝓducto inquātū faciat pro me ⁊ nō alr̄ qꝛ fides teſtis nō d3 vacillare nec diuidi. vt. l. ſi qs teſtibꝰ. ⁊. ix. di. ſi ad ſcrip. uras. Itē vt eleganter dicit hic Ber. q ꝓducit iſtr̄a nō pōt aliqd dicere ꝯ illa ⁊ tene mēti huic gl. niſi ꝓbaret errorē. vt no. in. l. ſi. C. de erro. ad uo. ⁊ ff. de iter. act. l. de etate. §. ex cā. ℭ Quero an valeat ꝓteſtō indiffinita ſine aliq ſpecificatōe. dic ꝙ ſic niſi iudex mādet ſpecificari ſm Inno. ff. de noui oper. nū. l. j. in prin. ℭ Quero an poſſit recedi ab iſta proteſtatiōe re integra rn̄deo ſic ſm Ber. ⁊ itelligit recedere eo ipſo ꝙ petit pro ſe eu3 exaiari ſm Inn. ar. ff. de mi. l. ſi filꝰ. ℭ Quero an nū qd teſtes ꝯ quos ē proteſtatu3 teneant iurare pro vtraqꝫ pte. rn̄. ſic qꝛ ēt pro proteſtāte faciūt iudiciū ſm Inn. ⁊ ali qñ plenā probōnē ⁊ h̃ ē arbitrariū ſm Inn. arg. ꝙ ipſo iu re nō valet nō facit iudiciū aliqd nec ꝯmittit iudicis arbi trio. iſta regula expſſe tradit. ff. d̃ qd. dioꝰ. §. ex qbus. So. hic nō erat ipſo iure nullū ſꝫ offō iudicis. ⁊ iō ē arbitrium qd no. qd ſi iudex nolit ꝙ iſta proteſtō ſcribat in actis. tñ. iudice iuito ſcribi non d3 qꝛ op3 iudicē ꝯſentire ſm Inn. qd ē no. ⁊ h̃ caſu cu3 iudex proteſtōne3 iterloq̄ndo repel lat v3 dcm̄ teſtiū ēt in fauore proteſtātis. ar. ꝯ. de iureiu. c. mulieri. p Inn. ⁊ facit h̃ dcm̄ Inn. ad nōnullas proteſta tiones q̄ ex ordine3 fiunt in cāis. Porro ſcias ꝙ proteſta tio ñ iuuat i phibꝰ cāis. pⁱo cū ē ꝯ ius ꝯmune ſꝫ Inn. ſcdo in ꝑiudicialibꝰ i de. gr̄e d̃ reſcri. tertio qñ effectꝰ ꝯdicit pro teſtationi. d̃ ꝯſti. cū. m. ferra. ℭ Itē ſcē cāe pro iſecti hēri non pn̄t ēt ſi milies qs proteſtetur. l. a bello. §. ſcē. de cap.

b ℭ Vide bal. in. l. i. ff. d̃ teſt. ⁊ roi ꝯſi. cxxxiiij. ⁊ vide rmꝫ bonū verbū p alex. in. l. ꝓſcriptione. C. ſiꝫ ius vr̄ vti. pub.

c ℭ Vide late p. d. ſe ly. in. c. cum venerabilis de excep.

Digitized by Google

ꝫ poſſi.reuer.C.de ap.l.ſiqs ꝓuocatione i gl.itē ſcias ꝙ q ꝓteſtaſ nō excipit qꝛ proteſtatio i gnē vꝫ ſꝫ exceptio cri oīmū dꝫ oīa ſpecificare.c.p̄ſētiū. de teſt.li.vi. Et iō poſt ꝓteſtationē neceſſe ē ꝙ ſuo tpe adhuc excipiaſ.itēꝫ ſcias ꝙ

ꝓteſtatio p̄ſūpta i malitia tollit vt hec.ꝫ C.ꝺ āna.excep. vt p̄ſcētius ff.de noui op.nū.de pupillo.§.ſiqs ipſi ꝓoib. itē tollit ꝯſenſuꝫ p̄ſumēdū de p̄nti vel de futuro.ff.ꝺ re.iu. at ſiqs §.ꝯſtibus.itē excuſat in fcō qꝺ pōt trahi ad bonuꝫ ꝫ malū.ff.vti poſ.ſi dñō i p̄n.i glo.itē vꝫ ꝓteſtatio i oībus tacitis ꝯſenſib⁹.ff.de ne.ge.l.ſeleuinus apollinaris.ff ꝺ ac- qui.he.celſus. Ibi proteſtatio erat iuſta ꝫ rōnabilis ex fa cto aduerſarij alſ nō valeret ꝓteſtatio clādeſtina notitiaꝫ aduerſarij ſubterfugiēs. ℂ In tex.ibi.de facili.diſcretum ꝫ p̄bicū tēpamētū.adde aut teſtis ē recept⁹ ſalua ꝓteſta- tōe ꝫ tūc ꝓbata ꝓteſtatōe nullomō credif.aut ſpreta pro teſtatōe p iudicē ꝫ tūc plus credif aut nō p̄miſſa prote- ſtatōe ꝫ tūc aut ē recept⁹ ꝯ abſētē aut ꝯ p̄ntē p̄io cāu oēs exceptiones ſunt ſalue.bap aūt q̄dā eneruāt oīo teſtē.vt p̄ uilegiū aduerſarij ſui ſauore.puta p̄roni ꝫ tunc nō faciunt iudiciū.ff.de q̄ſti.maritus.ꝫ l.oīu⁹.§.ex qb⁹. Itē capitalis inimicitia.vt C.eo.auc.ſi dicaſ. Itē p̄ticipatio cris.vt.C.ꝺ accu.l.ſi. ℂ Item furor ꝫ dementia. Itēꝫ nimia infamia q̄ et adimat teſtioniꝫ fidē.i.e.c.teſtimoniꝫ. Quedā notū iudi- cia iformāt vt etas capiēs v̄itateꝫ ſenſu tñ ē etas iſufficiēs de iure ꝫ tūc nō facie idiciū ſolēne ſꝫ quādā indicationem facit ꝫ veſtigiū ad igrediendū pariter v̄itatē.C.ad ſil.l.ſi. ꝫ p Bar.i.d.l.maritus. Si v̄o ſunt recepti ꝯtra p̄ntē ꝫ ita logſ h fallit.C.e.l.ſi. Sūe q̄dā ſunt q̄ ſidē alterāt ꝫ minuūt ſed nō abſorbēt ꝙ arbitrio iudicis plerūqꝫ cōmittiſ ꝫ oīa iſta ſi ſunt determinata tpe iſpiciēda de alio tpe nō curam⁹ qꝛ iā traxerāt ſuū effectum.C.de teſ.§.i.ꝫ in.c.i.ſi teſtes pa res eē deſierit col.x.ff.de te.l.ad teſtiū.§.ꝯditionē.nec no- cet mutatio ſtatus teſtis abſqꝫ ei⁹ delicto ꝓueniens.vt no. azo.i ſūma C.ꝺ teſta. Idē ſi cum delicto poſt ꝯſcctū eē at teſtatōis.ff.ad carb.l.ij.§.cōe.§.due ꝫ i teſa ſcōi legitie ꝫc. li.vi. ℂ Et ſcias ꝙ ēt iſtāis exaiaſ.ſup fcō ꝓprio idē ſup propria ſubſcriptōe q̄ fecit tpe quo erat integre fame.d.l.i. .C.ꝺ te.ff.ꝺ edil.edic.q̄ro.§.ſi.ff.ꝺ ꝓba.l.ſi.in prioſꝫ ꝫ nota- ri⁹q ſcribit rogatū ſuū ſep dꝫ ſtudē apponere teſtes bone fame alſ nō valet iſtrm vt colligiſ ꝫ no.in.d.l.i. Baldus.

i **In noſtra.** Si teſtes aduerſis p̄ti- bus ꝓducti deponentes cōtraria ſunt equalis honeſtatis ſtaſ maiori numero alioqꝛ poterit p̄ualeſ auctoritas pau corū ꝫ p̄io p̄mittit factū ꝫ diffinitionis cāꝫ.fcōa ibi.man- damus dat mandatū hmōi.ꝫ ibi ſi v̄o. ℂ Caſus.iter quoſdam monachos ꝫ quendam archidiaconuꝫ ꝓducti et aūt teſtes hincinde.protulerunt ꝯria teſtimōia.ſ.aliqui pro monachis aliq pro archidiacono.tñ pauciores erant teſtes monachoꝝ ꝫ p̄ſce nūero erāt teſtes archidiaconi. ℂ Querif qui p̄ualeant.r̄ndeſ ꝙ i equali q̄litate p̄ualet numerus ſed in diſpari fide p̄ualet auctoritas ſi tanta ē q̄ merito multitudini.i.exceſſui nūeri ſit p̄ferēda qꝛ nō ſoluꝫ ad multitudinē ſꝫ ad teſtiū q̄litatē cū eis poti⁹ lux v̄itatꝫ aſſiſtit ſꝫ dꝫ iudex ſuuꝫ animum ꝯfirmare ꝯcor.ſunt in glo. ℂ No.ꝙ plus credif melioribus q̄ꝫ pluribus ſi cetera cō ſonant. Tu legiſta poteſ ponere exēpluꝫ.teſtes dixerūt ꝙ res ſuit vēdita p.xx. Aꝫij teſtes dixerūt ꝙ pro.xv.nam ſi res ē digna.xv.potius ē p̄ſumēdū xv.q̄ꝫ.xx.nā dꝫ fieri cō paratio rei ad p̄ciuꝫ vt dicit gl.ſing.in.l.i.ff.de ꝯhē.emp. idē in p̄mutatione qꝛ fiēda ē ꝯparatio ad eq̄le.vt.ff.ꝺ re. dub.l.i.q̄ eſt.l.no.itē pone exēpluꝫ duo.ii.teſtes dicūt ꝙ p̄r occidit filium dolo malo. Aliꝫ duo ꝙ ex improuiſo iſti duo credibilius dicūt iō ꓑbāt qꝛ tex nā ē cum ipſis ad h facit glo.or.in.l.i.C.ad.l.cor.de ſic.ꝙ tene mēti. Modo venio ad glo.magnā ꝫ pro intēlltu gl.oppo.ꝫ r̄ ꝙ imo teſtes ſint inuicem ꝯcordādi.vt.ē.c.cū tu.ſo.iſti⁹ ꝯtrij ꝫ alio rum ꝯrioꝝ glo.magna ponit no.diſtinctiōeꝫ quā declaro diuidēdo p articulos q̄nuꝫ. ℂ Et p̄io q̄ro ſi teſtis ꝯdi cat ſibi ipſi qd iuris.tñ.aut perſeuerat in ꝯdictione aut ſe corrigit.p̄io caſu nihil ꓑbat.vt.ff.de te.iur.vbi repugnan tia.fcōo caſu aut incōtinēti ꝫ ſtaſ dicto ſecūdo ꝫ nō p̄mo vt no.in auc.de teſti.§.qꝛ v̄o diſi ex tali correctione iducaſ variatio vt qꝛ in neutro dcō p̄ſeuerat ſꝫ vacillat qꝛ qui va cillat vꝫ nō ſcit qd dicat vel falſus ē.vt.ff de teſti.l.q falſa vel varia ꝫ ſi eſſent mille teſtes ꝫ vnuſqſqꝫ ꝯdiceret ſibi- met nihil ꓑbarēt qꝛ cū oēs p̄ſumāſ falſi nō ſunt ad ꝯcor- diam reducēdi. Sꝫ qd ſi teſtis ſit ſibiipſi ꝯrius nō ſolēni ter.ſed ſm qd.tñ.in nullo credif qꝛ ſides teſtis indiuiſibil eſt ꝫ ipſuꝫ iuramētū ē indiuiſibile. ℂ Itē qꝛ periurus er- go infamis. Itē pro hoc facit.ff.ꝺ iſa.l.iulius. Explicitus eſt primus articulus ꝯrietatis ꝫ diuerſitatis.l.vni⁹ teſtis ad ſeipꝫ. ℂ Seqſ ſcōus articulus q̄ñ ad aliū.ꝫ p̄io q̄ro qd ſi vnus teſtis ꝯdicit plurib⁹.tñ.aut teſtes ſunt ꝯſubſtā tiales ꝫ neceſſarij ad eūdē actū.ꝫ tūc vni⁹ ꝯdictio nocet. vt.l.i.in fi.ff.quēadmo.teſ ape. Aut eorum ꝯſonātia nō eſt neceſſaria.nec numerus tūc vox vni⁹ vox nullius ſꝫ Ber. Explicit⁹ ē ſcōus articulus ꝯrietatis teſtium. ℂ Tertius articulus ē q̄ñ plures ꝯdicūt plurib⁹.ꝫ tūc refert aut ſunt ꓑducti ex eadē p̄te ꝫ ſtaſ illis qui nocēt ſicut i ſcripturis vel neutris ſꝫ quoſdā.tu dic ꝙ aut p̄ſit ad ꝯgruam ꝯcor- diam reduci ꝫ reducif.vt.c.cū tu.aut nō.ꝫ tunc ſtaſ me- lioribus.nā ille qui ꓑducit teſtes nō intelligif dcā eoꝝ cō fiteri qꝛ ignorat ea.ꝫ iō pōt quoꝝdā atteſtatōes eoꝝ ap- probare ꝫ alioꝝ reprobare.ſed ille qui ꓑducit inſtr̄a itel- ligit ea ꝯfiteri ꝯtēta ꝫ ſic nihil vꝫ ꝯfeſſio⁹.vt.C.de fi.inſtr.l. ſcriptura.aut ſunt ꓑducti aliqui ex vna p̄te.aliꝫ ex diuerſa. tūc refert ꝫ ē par numerus ꝫ cetera p̄ia.ꝫ tūc reus abſolui tur.fallit i quattuor caſib⁹. ℂ Sed h q̄ro qd ſi vtrqꝫ eſt actor.tñ.aut res ē diuiſibil ꝫ diuidiſ aut idiuiſibil ꝫ deci dif ſorte vꝫ gratificaſ ſꝫ Ber. Ex iſta gl.ſume ar.ꝙ ſi vti poſ.vterqꝫ ꓑbat p̄ter de poſſeſſiōe dꝫ adiudicari cuilibꝫ ꓑ p̄te.qꝛ ſicut ē ꝯcurſus ꓑbatōnꝫ.ita ꝫ poſ.ſꝫ Ber.ꝙ ve rū ē.vbi teſtes dñi ꝺ poſſiōe iſolidū.qꝛ iſti nō ꝯcordabi- les cū ſint oppoſiti p directā ꝯdictōēꝫ iur.ꝫ ſci.ꝫ iō tūc iu dex vel dꝫ abſtinere a ꓑnūciādo vꝫ ſi teſtes vni⁹ p̄tis ſunt melioris fame ꝫ vite dꝫ eis ſe ꝯfirmare. ℂ Quart⁹ articu lus ꝯrietatis eſt ꝺ teſtib⁹ i inſtr̄o.ꝫ dic aut teſtes ſūt diuerſi p̄ti ꝫ ꓑiudicāt inſtr̄o.aut nō.ꝫ tūc nō.ꝫ h vex i teſtib⁹ incō patibilib⁹ q deponūt aduerſatiue.ſꝫ ſi teſtes ſunt aduerſa tiui ſꝫ ſuppletiui ſiue ſubſumtiui.dic vt.I.de fi.iſtru cū ioan- nes. ℂ Quint⁹ articulus ē q̄ñ ſup te diuiſibili teſtes vndi qꝫ pares ſunt ꝯrij vt ſup m̄rimonio glo.dicit ꙩ electio de tur mulieri.qꝛ pro ea faciūt teſtes. Itē ꝯfeſſio ꓑpria ꝺ hoc per Inno.I.de clā.deſpō.cū inhibitio.qꝺ gl.dicit in matri- monio idem in filiatōe qꝛ impoſſibile ē ꝙ quis hēat duos p̄res vel duos filios.vt.I.de p̄ſum.c.afferte. Deinde gl.q̄- rit dꝫ h ꝙ dignitas p̄ualet nūero.nunqd h ſit vex ꝙ p̄ua leat infēo maiori nūero.d.ē gl ꝙ nō ꝫ qd ſit molto maior nūerus.dicit ꝙ relinquiſ arbitrio iudicātis.ꓑbabiſ dici pōt ꙩ infeo maior nūerus ſunt due p̄tes ois nūeri teſtiuꝫ. ar.ff.ꝙ cuiuſqꝫ vniuer.no.l.nulli.

i **Am litteris.** Ad ꓑbādū īpe- dimētū electi lai ci ꝫ femine admittūſ. Et tria facit.p̄io ponit qd ꓑbauerūt teſtes ꝯ electū.fcōo ibi qꝛ v̄o ꝑſe quiſ articulū bigamie mādāt ſup eo laicos ꝫ feminas re cipi ipediētes excōicari purgationē indici ꝫ ea p̄ſtita ad recipiēdū ꝯſecrationē terminū aſſignari.bigamia v̄o pro bata ꝫ purgatione ñ p̄ſtita mādat illū amoueri ꝫ p capi- tulū aliū eligi.tertio mādat puniri archip̄ſbitep ꝫ facriſtā qui ꝯ p̄dcm̄ electū falſas lr̄as ſcripſerūt. Io.an. Caſuꝫ ma gis expſſuꝫ pōit gl.ꝺ teſt.cogē.ſup hīs.in.ij.glo.ꝫ ē talis. Quidā fuit elect⁹ i epꝫ lucanū ꝯfirmat⁹ petebat ꝯſecratō nē.fuerūt ei oppoſita nō nulla cria. Itē fuit oppoſitus de fect⁹ bigamie. Itē iſti q ſe opponūt vꝫ archip̄ſbit ꝫ facri- ſtia lr̄as ꝯ electū noīe capituli dño pape miſei ōt quas iaꝫ electus quā capl̄m falſas dicebāt capitulum neſciuiſſe de lr̄is.papa iſta cām cōmiſit qbuſdā iudicib⁹ delegatis qui examinauerūt teſtes ac ēt publicauerūt ſuper alijs ſed nō ſuper bigamia ad quā ꓑbādā ducebāſ laici ꝫ femine ꝫ ſu it appellatū ne ſup dcō defectu laici ꝫ femine admitterēſ in teſtes iſta cauſa fuit remiſſa ad papam.papa examina uit atteſtatōes publicatas ꝫ vidit ꝙ nō erat ſufficienſ ꓑ- batuꝫ ꝯtra dcm̄ electū.ſꝫ de auditu tm̄ ꝫ fama mala vꝫ ꝑ teſtes criolos ſingulares vel male fame.ꝫ iō papa tranſi-

a ℂ Vide ale.ꝯſi. cxij. i.ij.col. vol. ij.ꝫ ꝯſ.xxx. ad finē vol. iiij. Pano. ꝯſi.xcix.i fi. col.ij. volu. barb.ꝯſilio xlj.col.xxvj. vol. p̄mo

pit ad articulū bigamie ſup quo teſtes nō erāt recepti ⁊ ne tamē defect⁹ remaneret idiſcuſſus mādauit qbuſdam iudicib⁹ ꝙ reciperēt maſculos ⁊ feīas idoneos.qꝛ ad hō pbādū fuerūt inducti ⁊ ſi aliq̄s ipedirent eos excōicent ⁊ ſubiūgit ꝙ atteſtatōib⁹ ſup bigamia publicatis dicto electo idicaꝛ purgatio ſi bigamia nō ſit ꝓbata ⁊ pſigereꝛ ei dē electo ⁊ purgato termin⁹ q̄ ꝯpareat ꝯſecratōem perſturus. Si vō irregularitas ſit ꝓbata vel non fcā purgatio elect⁹ remoueaꝛ ⁊ p capl'z ali⁹ eligaꝛ illup qꝛ dict⁹ archi pſoꝛ ⁊ ſacriſta falſas l'ras ōſtinauerūt ſub noīe capli ſuſpēdāꝛ ab officio ⁊ bñficio dōec papa idulgeat. ℭ No. ꝙ lꝫ aliqs ſit elect⁹ in epm ⁊ ꝯfirmat⁹ tñ ei petēti ꝯſecratōem pñt oppōi cria ⁊ defect⁹. ℭ Itē no. ꝙ teſtioniū ō auditu fame nō vꝫ. Itē no. ꝙ vn⁹ teſtis cū fama ſi ꝓbat vbi obijciunꝛ cria nec deferꝛ iacīꝫ i defectum ꝓbatōis. Ber. ⁊ ſic no. ⁊ tenē mēti ꝙ fama nihil opaꝛ i ſupplemētū ꝓbatōis in cā vbi crimē irētaꝛ ēt excipiēdo. ℭ Itē no. ꝙ ad ꝓbandū bigamiā admittunꝛ mulieres. ℭ Itē no. ꝙ nihil ō arduis ⁊ ſolēnib⁹ vꝫ remanē indiſcuſſuꝫ. ℭ Itē no. ꝙ teſtes debēt legalr̄.i. fidelr̄ examari ac ēt prudēter ⁊ ſolēniꝛ.i. ſub titr̄. C. ō ſen. q̄ p eo. l. vnica. §. i aliis. ℭ Item no. ꝙ iudex delegat⁹ excōicat eos q ipediūt teſtes teſtificari. ℭ Iteꝫ no. ꝙ diffamato ꝯ quē ē aliqd ꝓbatū. lꝫ min⁹ ſufficienter indici purgatōem ⁊ ſi in ea deficit ſua electio caſſaꝛ ⁊ fit noua electio. ℭ Itē no. ꝓducētes falſas l'ras puniri, adde qd no. ff. ad muni. l. tria cū ſeꝗ. ℭ Itē no. i ſi. ꝙ ſuſpēſi a ſede aplica nō pñt abſolui niſi p papā. ℭ Itē no. quā pēa puniūꝛ illi q ſcribūt falſas l'ras. ℭ Oppo. ꝙ teſtes ō auditu cū fama ꝓbāt. vt. ſ. ō c. ꝑterea. So. ibi eſt audit⁹ p ꝑmo q rē ō q̄ geriꝛ ſenſu ꝑꝓo pcipit h̄ āt ē audit⁹. Scdo op. nā vbi ē ꝓbatū p vnū teſtē idoneū ōferꝛ iacīꝫ i ōfectū ꝓbatōis. ff. de iureiu. admonēdi. So. illud veꝝ in ꝯtrib⁹. ſecus i delictis ſi criaꝫ obijciunꝛ cria excipiēdo qd eſt no. ℭ Op. ꝙ laici ⁊ femie ñ admittunꝛ ꝯ clicos. vt. ſ. ō cetero. ſꝫ ibi loqꝛ cū agiꝛ de crie ad plenā punitōeꝫ h̄ qſi imodū exceptōis. Op. oī h̄ ꝙ negatiua ē ꝓbata ibi dūꝫ dicit ñ fuiſſe ꝯſciaꝫ ⁊c. Nā negatiua nō pōt ꝓbari niſi p teſtes ſinglares q nō ꝓbāt. So. h̄ erat negatiua coartata loco ⁊ tpe ꝯtēris ſrīs q̄ pt ꝓbari directe ⁊ idirecte ber. ⁊ Inn. ℭ Extra opponiꝛ teſtes fuerūt ꝓducti gnālr̄ ſup criminib⁹ ⁊ defectib⁹ ergo publicatio i oib⁹ obſtat. ſo. h̄ tō qꝛ nō fuerat fcā ꝓſecutio articuli bigamie vñ i nō ꝓſecutꝫ ſicut ñ obſtat i iudicijs gnālib⁹ ſnia īra nec publicatio atteſtationū ſꝫ Inn. qd ē no. Extra qriꝛ veꝝ ois articulus falſitatis ſit articulus affirmatiuus an negatiuus. ⁊ vīꝛ ꝙ negatiuus qꝛ falſuꝫ ⁊ oēs ñ ꝯuertunꝛ. vt. ff. ō v. ſi. paulus ſed oē nō oēs eſt negatiuū qꝛ ꝯdicit enti ꝙ eſt affirmatio rei in eſſe. ⁊ p h̄ vꝫ gl. or. iſti⁹ capli. i ꝯriū vꝫ ꝙ falſitas pt ꝓbari ⁊ h̄ eſt veꝝ ⁊ claꝝ vt i iſto caplō. Iteꝫ falſitas ē ſūmuꝫ peccatū reſpēu hūane fidei iter hūanū genus. ſꝫ oē peccatū ē q̄dā deformitas ⁊ quoddā vitiū exquo qs penā mereꝛ. vt. ff. de ꝓba. l. quoꝛ. §. q nolo. Iteꝫ faciēs falſuꝫ cōmittit delictū coherētiatū loco ⁊ tpe ſꝫ coherētie ñ codūt niſi ſup eo ꝙ eſt. vt in. c. abbate. ō re iudi. li. vi. ſo. mādatum ſiue falſuꝫ ē hoc aliqd nō reſpectu alicui⁹ realitatis in re ipſa ſꝫ reſpectu criminis. ℭ Sꝫ ſtatim q̄ro quō hic ꝓbabiꝛ ꝙ fuerit ſine ꝯſcia capituli. rñdeo p deſtructōem indiuiduoꝝ deſtruiꝛ genus ſiue cōgregatio ſiue collectio ſiue vniuerſitas vñ ꝓbato ꝙ nec Petrus nec Martinus ſimiliter nec ali⁹ de collegio nō iterfuit ſatis ꝓbaꝛ apte ꝙ collegiū nō interfuit nec de ꝯſcia collegij ꝓceſſit. vt. ſ. de ꝓba. c. ij. loco. qualiter ꝓbetur negatiua animi. habes. C. ꝺ do. inter vi. ⁊ vxo. l. ſi filij tui.

c **Tam olim.** In cā liberali ꝯ cōtumacē ēt lit. nō ꝯte. recipi pñt teſtes ⁊ diffinitiua ꝓferri. Pria ponēceſſe narrat ſcdā. ſcda ibi mādam⁹ dat iudices qbus cōmittit receptōeꝫ teſtiū ⁊ ꝓuider qd p eos fiendū ſit reo ꝯtumace. ℭ Caſus. Eccl'a vienenſis oliꝫ fuerat archiepālis. ſed poſtea cātoꝛienſis archieps tenebat eā tāqꝫ ſuā ſuffraganeaꝫ ꝯ quē archidiacon⁹ vienēſis mouit qōneꝫ ſtatus dicens dictā eccl'am vienenſem dcō archiepo nō eſſe ſubiectā ſꝫ liberā ꝯ quem archidiaconum

pars archiepi oppoſuit exceptōes quāplures. ⁊ cum hec qd verteret in pñtia dñi pape cōmiſit cām qbuſdā iudicibus dans eis in mādatis. vt ſi ps archiepi p exceptionem legitimā dcīi archidiaconū a petitōe ſua nō poſſet repellere ſaciāt ptes ꝯuenire ad locū ſecurū ⁊ idoneū ⁊ lit. ꝯte. recipiāt teſtes. ſed ſi archieps noluerit comparere vl̄ noluerit lit. cōte. recipiāt teſtes quos archidiaconus duxerit recipiēdos ⁊ mittant atteſtationes ad ſedem aplicam. ⁊ ita ſtatuā ptibus terminū pemptoꝛiū q̄ per ſe vel rñſales idoneos corā papa cōpareāt ſniam audituros. Ibi legitimam. no. ꝙ archidiacon⁹ hꝫ legitimā pſonā p ſua eccleſia etiam ſine mādato qñ ꝓſequiꝛ libertatem ipſius eccleſie. Ibi ſecurū ⁊ idoneū. ⁊ dic ſecutū ab impreſſione. idoneuꝫ quo ad reliquum. Ibi legitime conteſtata. no. ꝙ preſente vtraqꝫ pte dꝫ lis cōteſtari. ſed ſi altera ptium nō vult ꝯteſtari lꝫ ſit pñs ꝓcedeꝛ lit. nō ꝯte. vt. ſ. §. verū. qd ē no. ſ. q fil. ſint legi. p venerabilem. Ibi in anglia ⁊c. no. teſtes debere recipi. in ꝓpria ꝓuincia. Ibi maxime. qꝛ iſta receptio teſtium nō ſit rōne teſtiū ſed rōne cāe. ibi quos archidiacon⁹ dicit de archiepo vienēſi ꝙ ꝯtumax nō dꝫ admitti ad ꝓductionē teſtiū. ⁊ ē no. Ibi ꝯſcriptas. no. depoſitiones teſtiuꝫ debere ꝯſcribi. Ibi peremptoꝛiū. no. ēt verū ꝯtumacem in ꝓceſſib⁹ citādum ad ſniam ⁊ pemptorie. ⁊ ſic geminatur perēptorium vbi geminaꝛ effectus ſm Innoc. Ibi ſniam. diffinitiuā. ⁊ no. duo ſpālia. primo ꝙ in cā liberali archidiacon⁹ admittiꝛ ſine mādato capli ꝓpter negligentiam epi. ſcdm ſpāle ē ꝙ fauore libertatis eccleſie pōt procedi ad diffinitiuā lite nō ꝯte. Oppo. iſte archidiaconus nō hēbat mādatū nec l'ras epi ⁊ capli ſui. ergo agere non poterat. vt. ſ. de ꝓcur. c. i. ℭ Item cum certū ē de nō mādato nō vꝫ audiri ēt ſi ſatiſdat de rato. vt no. in. l. j. C. ō ꝓcura. ⁊ ff. e. nō ſolū. §. qui alieno. ⁊ oia iudicia icipiūt a fundamētis. C. qui na. tu. poſ. l. in vniuerſis. qꝛ nō ꝑmus iuris rō q̄ pſonarum ē iquirenda. ff. de iure codi. quidam aſſerunt. So. dicit glo. ꝙ hic ē ſpeciale. iſte archidiaconus ꝓſequitur iniuriā eccl'e ſue. naꝫ cū eccl'a ſoa ſit libera de iure nāli. qꝛ ois ſeruitus⁹ ē de iure poſitiuo. vt ao. ff. de no. ope. nū. l. ſi priuo. ⁊ alē iniuriā ē licitum ꝓpulſare ſine mādato nec vl̄ agē ſed ꝯſendere. xxxi. di. nicena. ℭ Preterea iſte archi. reputatur ꝯiūcta pſona. i. filius qꝛ eccl'a pariꝛ euꝫ ⁊ nō ipſe eccleſiā ſꝫ ali⁹ ēt ſine mādato admittitur ꝓ pte ſaltem in ſubſidiū vt dicit illa. l. no. C. de ꝓcu. exigēdi. ℭ Sꝫ ꝯ hoc oppo. qꝛ i cā liberali reqritur ꝯſenſus oioꝫ quorum intereſt vꝫ q ſunt eiuſdeꝫ gradus. vt. ff. qui ⁊ a qui. l. ſi quis hac. §. quotiēs. ⁊ C. de libe. ⁊ eoꝝ lib. l. ij. Sol. ibi ꝯſtabat de libertate ad quā reuocādaꝫ agebatur. ⁊ iō eſt qd odioſa. hic fauorabilis. Sꝫ imediate oppo. aut vacabat archiepatus vieñ. ⁊ tūc ſede vacāte nō eſt agendū ō ſtatu eccl'e aut nō vacabat ⁊ tūc ipſe eps dꝫ agē qꝛ ipſe caput eccleſie ſue eſt. Item qꝛ qd ſtatus reqrit auctem ſuperioris. vt no. Inn. ſ. de iudi. cum deputati. Solu. hic eccl'a nō vacabat ſꝫ eps erat negligens cuius negligentiā pp ꝓbabilis fidei exēpliū pt ſupplere iſerioꝛ ⁊ mōachus. vt. C. de ꝓꝺib⁹ impa. offe. l. j. q. l. eſt no. Iteꝫ qꝛ ſeruitus multis eſt ſubiecta piculis iuris ⁊ facti. Iteꝫ iſerioꝛ nō dꝫ pati ſeruitutem pp ōfectū ſupioꝛis. ff. ō fideicō. lib. ſuū⁹. Iteꝫ ſi pr̄ ē neglīgens ſubuenitur filie. ff. ſo. ma. ſi cū doteꝫ. §. eo āt tpe. ⁊ dic ꝙ q̄ttuoꝛ ſunt caſus. Nā aut eps eſt i teꝝ nāi ⁊ vacat eccl'a ⁊ iteriꝫ opilata ſunt organa ipſi⁹ eccl'e. aut eps eſt in reruꝫ nā. ⁊ tūc aut eſt ꝑueniens vel ꝯcurrēs vel neſciens ⁊ nō auditur in agendo iſerioꝛ. qꝛ qd oēs tāgit dꝫ ab oib⁹ approbari ⁊ maxīe a ꝑlato q eſt caput totī⁹. vt. l. ſi. C. de aucto. ꝑſtan. ⁊. l. nulli. ff. qd cuiuſqꝫ vni. no. ⁊ ff. de pac. l. item magiſtri. aut eſt negligens. ⁊ tūc admittitur iſerioꝛ ꝑlat⁹ vt h̄ ſꝫ qñ nō negligēs. Cōſidera dꝫ aſſiduā eccl'e ſue diligētiaꝫ. ve. C. de admi. tu. l. ſi. §. defenſionē. ⁊ in hoc ē ōbitoꝛ eccl'e cui ſit mora irregularis adhibito aliq̄ ſpatio breui ⁊ vrbano. vt no. ff. de mino. emilius. in glo. ſing. ⁊ eſt ſile in mře q̄ dꝫ hr̄e pietateꝫ filio ipuberi petenti tutoreꝫ. nā eū ꝑmuꝫ pōt petere ⁊ ſi nō petit eſt in mora irregulari. vt. ff. ad tertu. l. ij. §. ſi mr̄. lꝫ poſſit eā purgare quo ad penā ſucceſſionis vt eaꝫ nō ꝑdat vſqꝫ ad ānū. de inſti. ad offi. §. qꝛ cū ꝯuincatur alternatiue vel petē tutorē aliū vel ſuſcipe tutelam ꝙ

a ℭ Vide Barb. ꝯſ. l. v. col. pe̅o libro pu̅ ca. ꝗ̃ co̅ incip. viſo. ⁊ no. ſrib. curtius cō ſilio ...

Digitized by Google

ſuſcipe nõ erat ĩpoſſibile de iure veteri niſi ex reſcripto prĩcipis ⁊ ſuſcipe ſit multũ graue ⁊ põderoſum equũ fuit an nũ tribui ad deliberãdum qd eligat ⁊ ħ nouo iure ſtatutũ eſt. vt .C. de legi.hẽdi.l.ſciãt.⁊ ar.in.l.j.§.largius.ff.de ſuc. edic. Cõſidera ħ nõ ſolum epũs erat in mora ſʒ ẽt ĩ culpa. qꝛ exhibebat ſurris archiepõ cũ archiepõ eẽt ĩ poſſiõne ⁊ pp patientiã ſuã ẽ quodãmõ ſuſpect⁹ vł viſo plat⁹ nõ audiẽs audienda. ar.ff.de iniur.ſʒ ſi vnus.§.pcuratorẽ. vł dic ꝙ iſte archi. fuit admiſſus de pſcia pape ſaluis aliis exceptionibus ⁊ corã papa non eſt de iuris apicib⁹ diſputãdum certe imo de mãdato eſt dubitandũ. Dicit Inno. ꝙ iſte archi. nõ eſt pcurator ſed qdã pcurãt qꝛ ex q̃dã diſpẽſatõe admittit̃ ſiue mãdato ſʒ nõ ↄ̃ mãdatum. canõ ẽ pmittit ⁊ diſpẽſat ſʒ nõ mãdat ſicut dicit. l. illa notabil. ff. iudi.ſol.l.iij.§.ſed ſi forte. ¶ Aduerte hoc vez̃ ſi noie eccleſie expiiſ. ſed ſi p pprio intereẽ non ẽ pcurator ſed dñs lit. ff. de pcu. ſʒ ff. de ſepul.vi.l.ſepulcri. dicit Innocẽ. ꝙ iudex dʒ cogere eum exprimere quo noie agat. ſʒ ſi iudex ſi coget pãdẽret facit ſi nec ipe exprimat. aduerte ſi iſte interuenit p pprio itereẽ ptẽdit intereẽ pticulare vel idiuiduale nõ totale. ⁊ iõ nõ pdicaret eccłie ſʒ ibi tñ eximẽdo p ſniam ſuam pſonã a facultate ↄ̃dictõis. ſed ſi nõ exprimat oẽm facultatez agẽdi iẽtalie vł ⁊ nõ ſolũ pprĩũ intereẽ ſʒ tõe ⁊ populaer ⁊ ſi ſuccũbit oibus pindicat. qꝛ eſt actio popularis ff. de iureiu. eũ q.§.i popularib⁹. Alij dñt ꝙ iſte archidiacon⁹ erat pſecutor denũciatõis vł iq̃ſitõis. Cõſidera ſi eſt actio popularis agẽs nõ fundaret pſonaʒ ſuam ppriã niſi lit. ↄ̃te. ff. de ver.ſig.ſi cui.§. ꝙ ſi ex populari. dici põt ꝙ ħ erat eã mixta. ſ. ppa ⁊ pũblica ipſi⁹ eccłie. ex dic. Inn. ꝙ i inq̃ſitõe fit lit. ↄ̃te. qñ alius a iudice pſeqt̃ ſ. ẽpe lit. ↄ̃te. inq̃ſitõis ꝙ ẽ no. p intellectu lr̃e. ¶ Quero ð fundamẽto libelli. ⁊ dic ꝙ libellus poterat eẽ fundat⁹ ſup libertate ↄ̃ archiepm poſſidẽtẽ ⁊ hec vã vel ↄ̃ archiepm diffamãtẽ. Sʒ diuerſus ẽ modus pcedẽdi. nã ↄ̃ diffamãtẽ pcedit̃ ħ mõ vez̃ qꝛ pfigẽdus eſt ei termin⁹. ĩ quẽ pcedit alioqñ pcipiẽdus ẽ ei ne vltra inqeret. C. ð inge. mã.l. diffamari. adde ꝙ iſtud pceptũ ẽ iterlocutoria. vt dicit. l. illa no. ff. de accu.l.titia. ⁊ iõ põt fieri pceptũ lite nõ ↄ̃te. ⁊ ſʒ ħ ſit vez̃ i ſe. tñ quo ad nſm. c. nõ placet. Inno. qꝛ archiepũs erat ĩ poſſeſſione ⁊ ille q erat i poſſeſſione nõ dꝫ diffamare ſm Inno. ꝙ eſt no. dignũ. itez ille q ẽ in poſſiõne nõ cogit̃ agere. vñ terminus ad agẽdũ nõ põt ei pfigi. vt. l. ij. libertis.§.ſi. ff. de lib. cã ⁊ iſti. de iterdic.§. cõmodũ. ff. ð acq. poſ. extus ↄ̃tr ouerſie. Et de nouo opponit̃ ſi ħ agebat̃ ne liberali cã ↄ̃ debuit lis ↄ̃teſtari. vt. ff. de lib. cã. l. ordiata. ſʒ lr̃a dicit ↄ̃iũni cũ tali diſtinctõe aut vtraqꝫ pars ẽ pſens ⁊ pcedẽs ⁊ dʒ lis ↄ̃te. aut vna pars vult pcedere alia diſferre ⁊ non ẽ neceſſaria litis ↄ̃te. aut vna pſens altera abſens tñ pemptorie citata ⁊ litis ↄ̃te. non eſt de ſubſtantia. Solu. hoc eſt ſpãle in libertate eccleſie. dicit̃ autem libertas eccleſiaſtica dupłr. vno mõ. i. deſt excluſio ſeruitutis. vt hic. alio mõ. i. priuilegium ⁊ ħ dupłr vno mõ qñ ẽ pceſſum ſingulari eccłie vt eccłie nouãtulane. alio mõ put eſt progamma q̃dam eccłiaꝝ ⁊ cleri quia ſanctũ ſanctoꝝ dño ſunt. vt no. i auc. de non ali. l pñ. ⁊ ↄ̃. de ſen. excõ. nouerint p Innoc. ⁊ finałr teneat emotio ambagibus qꝛ hic loqt̃ur in diffinitiua ad quam ſepe puenit̃ de ſimplicitate canonica omiſſo rigoroſo iuris cõis ordine. ¶ Item nomen ſnie[a] ĩ dubio itelligit̃ de diffinitiua⁹. glo. eſt ſingula. i. l. i.§. ꝙ i ſniis. ff. qñ ap. ſit. Alia glo. i cle. j. in verbo diffinitiua de ſe que. po. ⁊ ſtu. qð facit ad ſtatuta loquentia de execu. ſniaꝝ ⁊ nunqd illa ſtatuta habeãt locum i executõe pceptoꝝ habes glo. ot notabilem valde in. l. ſi §. neceſſitate. C. de bo. q lib. dicit Inno. ꝙ i cã inq̃ſitõis fama eſt p legitimo accuſatore. Non fama eſt viua vox populi ſic eſt ff. de teſti. ⁊ iur. l. nam ⁊ ipſum.

a ¶ Adde late ſcripta p. o. ſelp. in rubr. de ſen. ⁊ re iudica.

c **X tenore.** b⁹ Publicatis atteſtatõib⁹ falſitas pmoꝝ teſtiũ põt idirecte pbari. Et pmo facti narratio. ſo ſudiciũ ↄ̃ſultatio. i tertia pape rñſio. ¶ Cãus. Inter militẽ ⁊ mulierẽ erat qõ mr̃imonij. Mulier vẽdicabat militẽ i vir̃ aſſerens ꝙ ipſe primo corporaliter iucauit eam ducere i vxorẽ. ſcðo eam cognouit. tertio ad domum traduxit. Miles hec negabat ſubiũgẽs ꝙ ⁊ ſi hec eẽnt vera in ſcõ. tñ i iure nõ poterat eẽ vxor eo ꝙ aliã tunc viuẽtẽ prius duxerat i vxorẽ publicatis itaqꝫ atteſtatõibus p teſtes militis videbat̃ eẽ pbatũ ꝙ añ feſtũ purificatõis ipſe aliã accepit vxorẽ p teſtes mulieris videbat̃ probatũ ꝙ i ſeptimana ſequẽti pſtitit factꝫ ð iſta que agebat dñcẽda. vñ apper ex ipſis tpib⁹ ꝙ iſta agẽs nõ poterat eẽ vxor qꝛ nõ põt qs eodẽ tpe duas vxores hr̃e ⁊ mulier cõtra teſtes militis opponebat ꝙ falſuꝫ dixerũt eo ꝙ añ feſtũ purificatõis ⁊ poſt ↄ̃tinue dictus miles fuerat i eboracẽñ pũncia cõmorat⁹ q̃ erat ita remota a loco vbi miles dicebat ſe aliã votaſſe ꝙ pp diſtãtiam loci erat impoſſibile ibi fuiſſe offerẽs ſe illud p teſtes idoneos pbaturam. ex aduerſo rñdebat̃ teſtes admitti nõ debere qꝛ atteſtatõẽs erãt iam ſolenniter publicate. Cõſultus papa qd iur. rñdet ad probandum hũc articulum teſtes debere admitti. ¶ In tex. ibi pars mulieris vbicũqꝫ recitat̃ fcm̃ dʒ narratio facti incipe ab actore. ff. de neg. ge. l. neſennius. Ibi cognitam. iſte miles feſtinabit amplexus ſʒ in quibuſda locis ↄ̃ſueuerat hoc fieri nocte pcedẽte. Ibi miles re⁹. ⁊ no. valde ꝙ reus primo neget poſtea ↄ̃ditõalr̃ excipit. vnde fundat̃ glo. que eſt. C. de excep. ſi quidez. Alij dicũt ꝙ qui negat fcm̃ nõ põt excipere ↄ̃ fcm̃. de hoc per Dy. l. c. nullus pluribus. Tu dic ꝙ ſubiunctiue ⁊ cõditionałr poteſt. ſimpłr ⁊ preciſe non põt. Nam ſʒ ſic reus. tamẽ intrat ð calumnia. ⁊ ſiro põt ſibi pſi eẽ ↄ̃nuo. ſed quãdo cõditõałr excipit qꝛ nihil fatet̃. ⁊ ſic non ẽ ſibi ↄ̃ĩuis. ⁊ ſic. vt no. ff. ð reg. iur. ex his. Ibi tunc viuente. quia ſʒ probauiſſʒ ꝙ ante aliam duxiſſʒ nõ ſufficeret niſi probaret ꝙ tũc viuebat. qꝛ dubia probatio nõ probat. vt. ſ. ð. pba. in pñtia. ſʒ ↄ̃ quia pſumit̃ viuere. l. ij.§. ſi dubitet̃ quẽadmodum teſta. aperi. C. ſol. ma. ſi qdẽ. ⁊ iõ vita nõ dʒ probari ſed intẽtari. quia nõ intẽtatũ ab hoĩe nõ pſumit̃ a iure. ff. de adul. l. ſi adulterium cũ inceſtu in ṽbo ſi alleget̃. Ibi de iure. no. ꝙ nõ tñ ſpicit̃ fcm̃ ſed ius. C. ſi mã. ita fur. alie. l. ea qdem. ⁊ ẽ rõ. qꝛ mr̃imonium dʒ fundari in iure. ſecus in his q̃ dñt fundari in nudo ⁊ mero fcõ. ff. de ver. oblig. qdaꝫ cum filium. ¶ In tex. ibi añ. no. tẽpus pteritũ ſine certa determinatõe probatum. ſicut cum dico talis poſſedit. x. ãnis ⁊ plus aliquãdo in futuro dirigit̃. ff. ſiqu cau. ⁊ ſi poſt tres. Ibi ſolemnit̃. no. ꝙ teſtis qui aſſerunt ſolennitates probat eam. vt. C. de vſur. l. ſ. Ibi poſtulabat. no. ꝙ reus õꝫ pprie poſtulare nõ petere. vt. ff. de ĩius voc. libertus. Ibi ſemp. no. per teſtes poſſe probari ↄ̃tinuã habitationẽ. ſʒ ð nocte ñ viderint eũ habitare. ff. ſo. ma. l. j. per Dy. Ibi prouincia. no. nõ eẽ neceſſe exprimere locum loci. puta in tali ciuitate prouincie. cum eiʒ generalis pbatio ↄ̃cludit nõ reqrit̃ alia ſpecificatio. Ibi cõmorat⁹. dʒ ergo teſtes ſic dponere ꝙ viderunt eũ ↄ̃tinue cõmorari in loco tã remoto ꝙ per rez̃ nãm nõ potuiſſʒ eẽ in loco ⁊ tpe de quo teſtes militis depoſuerũt. vt. C. de ↄ̃hẽ. ⁊ cõmi. ſtipu. optimã. i fine. cuius. l. iſta hec. eſt interps. Nã illa nõ decidit. vtꝝ poſt publicatõez teſtiũ poſſunt noui teſtes produci. hic autem decidit̃. ¶ Itez ibi theorica hic pratica. nã tũc. l. ſapiũt qñ dʒ praticam. ⁊ tũc fructus ex arbore colligunt̃. Ibi ↄ̃teſtes. ſ. militis. Ibi extra dictã pũnciam. ſ. eboracẽñ. dicebãt eiʒ teſtes militis ð certo loco ⁊ tpe ⁊ ĩ alia pũncia ⁊ adiectões loci ⁊ tpis ⁊ art ſbãt ſe ita qð põſãnt reprobari. Ibi ſolẽnit̃ publicate. nõ. n. valeret publicatio niſi fieret ſolẽnit̃ qð no. ibi ſup articulo. ſ. emergẽti ð loco ⁊ tpe. prie tres gl. ſũt clare. Sequit̃ gl. que icipit iſte allegabat. ⁊ no. ꝙ qs põt excipiendo allegare turpitudinẽ ſuaꝫ. qꝛ ſiue ſit exceptio ſua nullus orit̃ ex turpitudine. ſec⁹ ſi turpitudo nõ pariat ius excipiẽdi. ¶ Quero ſi pria vxor deceſſit vtꝝ poſſit accipe vxorez eã cũ qua ipe mr̃imoñ ↄ̃cubuit. dicẽ Ber. ꝙ nõ qð eſt vez̃ ſi illa ſciebat hũc hr̃e aliã vxorẽ. Quid ſi ñ cognouit eam. tñ. idẽ ſi pcubia machinata ẽ in mortẽ vxoris ⁊ eſt mors ſecuta ex ea machiatiõe. alr̃ teneret mr̃imoniũ. vt. ſ. de coq duxit in mr̃imõiõ. c. j. ⁊. c. veniẽs. ⁊ iſtud qð fuit ð ſcõ in quodã ↄ̃ſilio. Seqt̃ alia glo. q̃ icipit hic hẽs. ⁊ no. primo poſt publicatõez teſtes admitti. ¶ Itẽ no. dñaꝫ vtꝝ aliqd fiat directe vł p obliquũ. Itẽ no. tres cãus i qb⁹ teſtes noui pducunt̃ pima ſup alio articulo. ſcðs qñ ẽ alius mo

dus īducēdi eos.tertiꝰ qñ ad aliū finē ſm Ber. ¶ Op. aut iudex capitulauit ď loco.ꝛ tūc vidicit a ſūt teſtificata ſup capľatis.ergo poſt publicatōez ñ licꝫ teſtes ꝓducere. aut ñ capľauit de ioco.ꝛ tūc vꝫ ſufficiēter capľaſſe.ꝛ tūc gnāľr ꝛ obſcure reſpectu loci.So.nō capitulaľ de ioco.ſꝫ teſtes obiecerūt locū.ꝛ qꝛ añq̄ꝫ teſtificarenľ ñ erat ď iſta obiectōe iſtructꝰ ꝓducēs merito pōt poſtea ꝓducere.ſecus ſi capľaſſet expſſe.qꝛ tūc nō poſſꝫ vlterius ꝓduci.Nā ꝓducerenľ ſup directo ɔ̄rijs ꝛ incōpatibilibꝰ ſm Jnn.ꝛ hec ē bona ɔ̄ſideratio.ꝛ no.ꝙ valet capľꝫ in quo nō intē taľ locus nec tñ vi teſtis deponere extra capľm.qꝛ depo nit ad declaratōem capľi ꝛ ſup cōcomitātijs ꝛ reproba ta cōcomitantia totum reprobatur quod ē no.

Jgnificauerunt.

Si ſine cā denegaľ dilatio ɋ̄rta petita cū ſolēnitate legali poteris appellari ab īterlocutoria denegante.ꝛ ſūt due ptes.ſcda ibi mādamꝰ. ¶ Caſus.iter monachos ex vna pte ꝛ moniales ex altera fuit cā ɔ̄miſſa ſup poſſione ꝛ ꝓpetate cuiuſdā ꝑochie.moniales q̄ ſecerunt ſe ad agēdū ꝓpriores īſtētauerūt petitoriū cui poſtea ſuſpēſo petitorio poſſoriū cumulauerūt ſup q̄ teſtes fuerūt hinc inde ꝓducti ſꝫ ñ publicati qꝛ mōachi adhuc facere ɋ̄rtā ꝓductōez quā petebāt cū ſolēnitate legaľ iudices ea denegauerūt fuit appellatū a ďnegatiōe. ¶ Querebaľ qd iur.papa decreuit talē appľonē valē niſi aliō obſtet mōachis puta mľtitudo teſtiū effrenata ſup q̄ appľone oꝫ ꝙ mōachi ꝓbet aľs ɔ̄dēnabūľ i expēſis ꝛ ſ̄ q̄ ad poſſoriū ꝑmitꝰ a monialibꝰ īceptū.ꝛ diſtiguit ꝙ ſi nō plene ɔ̄ſtat de ꝓpetate decidaľ poſſoriū ꝑmiſq̄ꝫ petitoriū.ſꝫ ſi ď vtro qꝫ plene ɔ̄ſtet vtraqꝫ qō ſimul termineľ. Jbi igreſſe ſcaute ꝛ ɔ̄ ɔ̄ſiliū legis.ff.de rei ven.l.is q. Jbi erecte.no.ꝙ ille q petit ꝛ ñ dꝫ ſine ſolēnitate ɔ̄cedi oꝫ petē cū ea adiectōne.ſ.cū ſolēnitate iuris.ꝛ ſi hoc ñ adiciat ꝛ ďnegeľ iuſta ē īterlocutoria ꝛ iniuſta ē appľo qꝛ icolorate fuit petita dilatio ſic.ff.ď mino.l.minor at magſtatꝰ ſꝫ Jnno. Jbi poſt īterlocutoriā.no.ꝙ ille q aliqd īcidēter petit oꝫ expectare iterlocutoriā iudicis nec ꝑus pōt appellare ſm Jnno. Jbi in expēſis.no.optimū tex.ſcda dilatio pōt denegari qō ē no.dignū.ibi effrenatā.dicit Ber.ꝙ pp effrenatā multitudinē ꝛ ſecūda dilatio pōt denegari qō ē no. Jbi appellaſſe.no.egregiū tex.ꝙ ab īterlocutoria lata ī poſſeſſorio appellaľ ſm Jnno. Jbi in expenſis.no.optimum tex.ꝙ ſemp in interlocutoria ſuccūbēs oꝫ in expēſis condēnari. Jbi liquere.no.ꝙ nō liquet decidi ñ pōt. Jbi dñi cio.no.priuilegiū cāe poſſeſſiōis.ibi ſimul.no.liqdū pp liqdū nō differri ſꝫ ſup vtroqꝫ ꝓnūciari liqdū vō pp non liqdū nōª differľ.vt.C.de ɔ̄penſa.l.ñ.Sꝫ q̄ro qñ dr̄ liquidū.rñ.qñ nō reſtat aliud liquidandum ꝙ ē poſtq̄ꝫ ē ɔ̄cluſum ꝛ renūciatū ſm Jnn.ꝛ Ber. Et no.ꝙ iſtud capľm ē gloſator capituli paſtoralis.J.de cā poſ. ¶ Quero ecce moniales obtinēt in poſſorio ſuſpēſo petitorio nūqd cōſequeľ fructus ꝛ vꝫ ꝙ nō qꝛ ď fructibꝰ nō ē liquidum,dic ꝑ ſm Ber.qō no.tñ ſi ſuccūbāt adhuc poſtea in petitorio vna ɔ̄dēnatio fructuū ɔ̄penſabiľ in aliā.ar.ff.de cōdi. fur.l.ſi ſeruus.§.bone. ¶ Quero nūqd ſopita cā poſſionis moniales cogaľ ꝓcedere in petitorio ꝑmlius interpratorꝑ ipſas.dicit Jnn.ꝙ nō.ſꝫ ɔ̄ vꝫ qꝛ nō abſorbeľ ꝙ in ſuſpenſo teneľ.ff.de v.ob.iter ſtipulantē.§.ſacrā. ¶ Quero nūqd teneat iſta appellatio.peto quartā dilatiōem cum ſolēnitate ꝛ ſi vos dñe iudex nō aſſignetis vel denegetis appello.rñ.nō.qꝛ nō ꝓcedit grauamen ſm Jnno.ꝙ temeri. ¶ Quero vtrū ſi ɔ̄cluſū ē i poſſeſſorio poſſit trāſiri ad petitoriū.rñ.ſic.ſꝫ tūc vtraqꝫ qō ſimul terminabitur ꝛ ꝑ hoc limitaľ.c.paſtoralis.ſm Jnn.ꝛ Hoſt.

> a ¶ Vide no. Ber. verone. i cas. lxxx. incipi. ſcis ꝙ vulgariter dicitur.

Um cauſaꝫ.

Premitte ad euidētiā ꝙ in teſte requirunľ duo.ſ.manifeſtatio ꝛ v̄itas.oꝫ.n.loq̄ clare ꝛ apte.S.el.j.in pñtia. Jtē dꝫ loq̄ v̄itatē ꝛ ñ mēdaciū.adde tertiū ꝙ dꝫ loq̄ ꝙ ꝑ ſenſuꝫ corporis ꝑcipit vel ē aptꝰ natꝰ ſenſu ꝑcipi.ł.n ſufficit.ł.aptitudo ſi nō īterrogaľ de cā ſcie.ſꝫ ſi nō ē aptū natū ſenſu percipi ꝑ ſe ſꝫ ꝑ accidēs oꝫ ꝙ iſtud accidens exprimatur ſenſu vt in dñio ꝓbādo ſm Jnno.aľs teſtis poſſet fallere ꝛ falli ď facili. ¶ Jtē eſſet potius dialecticꝰ rōnator q̄ꝫ teſtificator vel potiꝰ iudicator q̄ꝫ v̄itatis expītis relator. Scias tamen ꝙ experimētū ſermonū ē vt ɔ̄cordet rebꝰ ſenſatis ſm Ari. ꝛ Auerroim. Jtē oculus ē ſenſus ſenſuū ꝛ porta intellectus ſicut manꝰ ē organū organoꝝ.ꝛ iō q̄ñqꝫ ponit ꝑ pede vt ī inueſtitura manuali.ff.de acq.poſ.l.j.i pñ.ꝛ adde qō no.ī c.vt circa.ď ele.li.vj.ī nouel.i.q.ꝑ qō mēbrū dēat inteľ ibi videas. Jtē no.ꝙ aliqd ꝓbaľ nō eē ꝑ h qꝛ inuenit abeē.puta qꝛ ñ inuenit pulſus nec motꝰ i corpe appetitꝰ ñ viuē.dic Gal.ꝙ pulſus ē ſpc̄o q ñ mētiľ.idē eꝫ qꝛ ñ pulſus ē idē ꝙ mors i brūtibꝰ aiaꝫ ſenſitiuā.nā ſicut viuē viuētibꝰ ē eſſe ita nō viuē ē nō eē qō dr̄ mors.ꝛ ſenſus ē motꝰ a corpore nāe ſenſibilis.ſꝫ nō ne dñium ꝑcipitur ſenſu ꝛ rōe ſimul iūctis. rñ.plurimū hꝫ rōnis q̄ꝫ ſenſus.ꝛ iō a ꝓdñio dr̄ itelligi nō ſentiri.vñ eo ī euāgelio dicit qō ſcimus loqmur ꝛ qō vidẽmus teſtamur.vñ v̄itas ē obiectū ſcie ꝛ itellectus ſꝫ obiectum teſtimonij ē res viſa.ꝑ viſum itellige oēm ſenſuꝫ corporeum.put melius adaptari pōt rei ſentiēde ꝛ ſicut in altiori ꝛ notabiliori pte capitis ſm itellectū.ſ.i regno cerebri iſerius ꝛ poſterius ſedet oculus corporalis ita oculus intellectus nobilior ē oculo corporali. ¶ Diligenter examinādi ſunt teſtes ꝛ de cētibus q appropriari ſunt actui de quo quæriľ īterrogādi ꝛ nō ſolū de cā ſcie ſꝫ de crudelitate ꝛ fama q teſtes īpediūt ſunt puniēdi.ꝛ teſtiū ſuperflua multitudo ɔ̄pēſanda. ¶ Caſus.īter archiepm taruenatū ꝛ cōē fauētie erat qō ſup iuriſdictiōe quorūdā locorū lite ɔ̄te.papa cōmiſit cām epo vicētino mādās ei ꝙ recipiat teſtes quos vtraqꝫ ps duxerit ꝓducēdos tā ſup pricipali negocio q̄ꝫ i pſonas teſtiū ꝛ eos diligēter examinet ꝛ de ſingulis circūſtātijs prudēter iquirat.de cauſis vō loco ꝛ tpe auditu viſu ſcia crudelitate fama ꝛ certitudie ꝛ faciat ea ſcribi.ꝛ ſi fauētini impediāt cōpellātur ab īpedimēto deſiſtere effrenata multitudo teſtiū refreneľ vſqꝫ ad numerū quadragenarium.ꝛ ſi fauētini approbēt atteſtatiōes receptas ꝑ alios delegatos illi teſtes computenľ in numero.xl.ſꝫ ſi volūt approbare idē teſtes recipiātur ď nouo qō fieri pōt qꝛ atteſtatiōes erāt clauſe ꝛ per ɔ̄ñs nec note.h.d.no. ¶ Et vide pro declaratiōe huius.c. qō no. in ſpecu.de teſte.§.nūc videndum.i quattuor col. vltimis. ¶ No.teſtes de ſingulis circūſtātijs īterrogandos ſi iudex putat hoc neceſſarium vel vtile. Jbi de cauſis. no.teſtes īterrogādos de cā ſcie qꝛ oē qō ſciľ per cāꝫ cognoſciľ ſcdꝫ metaphiſice.ꝛ duo ſunt.ſ.ſcia ꝛ modus ſciēdi. idem Ariſto.i teſte modus ſciēdi vocaľ rō ſcie ꝛ cum agiľ dı teſtis cām facere māifeſtā cum manifeſtat ſciam ſuā ꝑ modum ſciēdi.hoc ē per ſenſus corporeos. Nam ſenſuū alij ſunt corporei alij īcorporei ſeu itellectuales qui ſunt in aīma.cauſe autē rudes ꝛ māles i teſtimonijs requirunľ.qꝛ teſtes nō adhibenľ ad diſputādum ſed ad referēdum puram v̄itatem prout iacet. ſunt ergo quiqꝫ rōes ſenſuales appropriate ꝛ imediate.ſ.ꝑ quiqꝫ ſenſus corporij. vt no.ff. ď acq.poſ.ꝙ i eo.ſ.viſus circa viſibilia ſicut ſunt corpores ꝛ qualitas corpoꝝ vt ſunt colores. ¶ Jtē quātitates corporū qꝛ magnū ꝛ pruū corpꝰ viſu cognoſciľ.vt ſiri.de reb. cor.ꝛ icor. Et dicit Ariſto.ꝙ videre magis diligimus qꝛ plures ꝛ certiores nobis differētias demōſtrat. prio methaphiſice.videmꝰ aūt mediāte lumine.Nā oē qō manifeſtaľ a lumine manifeſtaľ ꝛ vas luminis eſt oculus ꝛ ſine oculis nō videmꝰ.vt.C.qui teſ.fa.poſ.l.diſcretis.ꝛ in.c.j. an ſurdus mutꝰ vel aľr īperfec.col.x.ꝛ q̄ñqꝫ viſus ponit ꝑ omni certitudie.vt no.C.de teſti.l.teſtium.iij.q.viij.teſtes. glo.ordi.ꝛ ē duplex viſus corporeꝰ qꝛ per corporalia videmus eterna vt ait apoſtolus. Jtē ꝑ poſſiones longiſſimi tpis oīa videmꝰ.ſ.ɔ̄tēplamur ꝛ argumēto mētis cognoſcimꝰ.xix.q.ij.ſeruitiū.vbi de h. ¶ Porro certumᵇ dr̄ qō ꝓbabili rōne crediľ.ff.de ritu nup.l.ſi filiꝰ.ff.de qō.l.j.§.ſi qs vltro.in hoc certū ſm ob. Jtē dr̄ certū qō ꝑ cōem itelligentiā hoīum certo mō īterpratur.vt.J.ď vb.ſig.c.intelligētia.ꝛ.J.de ſpō.c.ex lris.vbi ē tex.no. ¶ Poſt viſuꝫ ē auditus q ē ſenſus multū no.ꝛ velox ex nā ɔ̄fortatur ꝛ meliorat ꝛ in ipſo ꝑ quē acqrūtur ēt v̄tutes ꝛ ſcie ſentimꝰ melodias ꝛ merores.Nā q cātat viſſe ē gaudere ꝛ contriſtari

> b ¶ Vide de h in l. certus.ff.ſi cer. peta. ꝛ vide Areti.in cōſilio. xxvi. in pria col. ꝛ vide no. alex.i.l. vbi aūt non apparet.ff.de verb.oblig.

Digitized by Google

triſtari cum q plorat. vt. ff. ad ſil. l. j §. occiſoꝛ. ¶ Tertius ē odoratus nā i odorib⁹ multe ꝯſiſtūt nobilis τ ꝯfortatis cor hōis. τ eꝫ horribiles odores corrūpit vas hūanum. vñ dr̄. a pħo q odoratu reficiſ aīa i ſecretis ſecretoꝝ. ¶ Et q̄rtus ſenſus ē guſt⁹ q ſentit ſapores. dicit Gal. q hñ ſapit hñ nutrit horribiles aūt ſapores id ē ſī q venēa. ¶ Quintus ſenſus ē tact⁹ q ē ſenſus attributus aīalib⁹ ſz toti corpi τ cūctis ſenſui inſit cū ſit neceſſarius. idē dit q oīs ſenſus ē paſſio q̄ fit tactu quodā. l. cōo de aīa. Opꝫ aūt teſtes hēe ſaīaꝫ ſenſuum τ diſcretionē τ dēa vt ſciat eos diſtinguere nāl'r alioquin q videt ignorat. vt. l. j. in fi. C. de ſal. mone. ¶ Ex ſciās q de⁹ ſua gratuita bōitate fecit hoīeꝫ vt eēt vltia. i. finalis pfectio i mū-τ igemiata ē nā ſm Alber. i libro ó ꝓprietate reꝝ ꝯferre hōi oīuꝫ aliū ſtutes τ ꝯſtituit euꝫ regē i medio aīaliū oīuꝫ τ terrenoꝝ τ ē ſic ſol i medio celi τ ſicut rex apiū in medio ppl'i ſui. naꝫ i apib⁹ ſunt duo exēplaria. l. ꝯcors ſolicitudo ppl'i. i. multitudinis cum obedientia. τ regia bēignitas τ pudētia. Et qꝛ opatō ſe hōis ſūt multe τ nobiles dedit ei τ neceſſaria nobilia organa τ inſtr̄a. i. tēpatiſſimos τ moderatiſſimos ſenſus cui dedit pfectionem p aīaꝫ itellectiuā. nā politicoꝝ. vij. inqt Ariſ. teſtis ē mihi de⁹ q i eiſdē ſumm⁹ felices nos τ dij. l. p hōis itellectibus illuſtrātib⁹ ſibi datis ſenſib⁹. ¶ Hic ḡ q̄ro ſm Inno. vtꝝ de iure dñij poſſit reddi directa τ imediata rō p ſenſum corpis. rñ. nō qꝛ nō apphēdiſ ſenſu corpoli ſꝫ diſcurſiue alterius rōnis vel p apicē diſputatōis ſm Inno. ¶ Porro dicere q aliqs ē dñs ē ꝯcludere ſine pmiſſis τ ſic nihil ꝯcludit. Nam p quādā ſpēꝫ argumētādi τ p modū ꝯcludēdi τ nō aliter cognoſciſ dñium. Item dñium ē quoddaꝫ abſtractū τ nō ꝯcretū ſenſib⁹ τ iō elegāter dicit Inno. τ oēs intellectus doctoꝝ ſunt cū ipſo ſꝫ. n. obiectum intellectus ſit ſtitas tñ obiectū teſtificatiōis ē ſenſus τ ſenſualitas. ſed qd ſi teſtis aliqs dicat aliquē dñm τ ſi ē interrogatus de cā ſcie. rñ. nō ꝓbat qꝛ h nō ē teſtimoniuꝫ ſꝫ iudiciū cōmis mētalis τ ad teſtē iudicare nō ptinet ſꝫ ſententie. vt. ff. de teſ. l. qui teſtō. §. fi. ſm Inn. τ optia erat iſta doctria. ¶ Sꝫ qd de poſſione nāli τ ciuili. rñ. corpalis poſſeſſio ꝓbaſ viſu cui ciuilis ē ānexa τ iō probata nāli pſumiſ ciuilis ſꝫ ciuilis ſit inuiſibilis τ nō ꝓbat qꝛ videaſ ſed qꝛ pſumiſ cū corpi animus inſit τ ciuilis poſſeſſio aio comprobaſ ita dꝫ intelligi qđ no. ff. de v. ob. l. ſtipulatio iſta. §. h quoqꝫ τ ibi glo. cōis τ nōbilis. ſꝫ Innoc. dicit dcm̄ teſtis referri ad corporaleꝫ poſſionē tm̄. Nā cū nō poſſit reddē rōnem de poſſione niſi p viſuꝫ τ p aliū ſenſum ꝯſtat de nāli poſſione intelligēdum q veꝝ ē de neceſſitate ſed ó iuris pſumptione intelligiſ ēt de ciuili. item ciuilis venit ꝯſecutiue. dixi. n. ex nāli τ ei coheret. dic. n. Inn. q qui detinet pſumiſ poſſidere. J. de pbile. cum olim. idem Archi. vij. q. j. pōtifices. Nā vbi ē corpus ē aīa ſimul iniūcta corpori ibi τ animus. i. act⁹ aīe τ intellectus pſumiſ eſſe. Nā aīa ducit corpus tāqꝫ ſuū mācipiū. corp⁹. n. ē vas τ ꝯtinēs aīe τ aīa ē cōtentum in eo τ ē in ipſo ſicut exercitori naui τ rex i regno τ dñs in domo ſua. ¶ Ex pmiſſis eliciās duas concluſiones. pria ē q in dñio nō ſufficit teſtē dicē talis ē dñs niſi reddat rōem cāe dñij τ rō ē qꝛ cū cā dñij ꝯſiſtat i fcō idest i ꝯctu τ traditiōe fcā a dño vt inſti. de re. di. §. ſiquis a nō dño τ in. c. j. qd ſit inueſtitura col. x. τ fcā nō pſumunſ ēt ad ſupplēda dcā teſtiū. vt no. in. l. j. C. de viur. Merito q a teſte nō deponiſ nō ꝓbaſ qꝛ iuramētum teſtis τ eius depoſitio ſunt ſtricti iuris. ¶ Pone ergo capl'm ſup quo interrogaſ teſtis dictat q res ptinet ad titium teſtis dicit ſta eſſe interrogatus de cā ſcie dicit qꝛ tici⁹ ē dñs certe iſta rō nō ꝓbat niſi adiciaſ rō τ rōnis q̄ conſiſtit in cāis fori ordinati ad ius qꝛ dcm̄ teſtis dꝫ eſſe ita claꝝ q nō oporteat ſup eo diſputari. ¶ Porro ignotum nō ꝓbaſ p ignotum vt no. ff. depoſiti. l. publia in fi. nec idē ꝓbaſ p idem qꝛ repetere ideꝫ p idē nō ē ꝓbare ſꝫ q̄dā nugatio. τ iō dꝫ certificare dcm̄ τ aliqd addere in rei noticia. ſicut dicim⁹ q illa nō ē rō poſſideo qꝛ poſſideo. vt no. C. de peti. he. l. cogi. ¶ Scda ꝯcluſio ē q q̄cquid ē oculis corporalibus ſubiectum τ claꝝ pōt ꝓbari p teſtes dicētes illud veꝝ eē tñ cū diſtinctiōe. Aut interrogatur de cā τ nō reddit rōnem vl' reddit malā rōnem τ nō ꝓbat aut reddit bonā rōnē τ ꝓbat. bona aūt rō intelligiſ naturalr̄ τ groſſo mō. nō. n. exigiſ a teſte rō que exigiſ a pħo vel iuriſta. vt. ff. de edil. edi. l. ſiqs vēditor. in pn. qui tex. ē no. ad multa. ¶ Sꝫ qd ſi ſuit interrogat⁹ de cā bis τ ſemel reddit bonā cām. puta de viſu τ alio ſemel malā. puta de credulitate vi q iſte teſtis ſuis ꝯtrariis ſcipſuꝫ τ nō ꝓbat. ff. de teſti. q falſa vl' varia. dicit Inn. q q depoſuit de viſu nō ē vlteri⁹ interrogādus de cā ſcie qꝛ ſufficit ſemel eē viſuꝫ. vt. C. de ap. amplioꝝ. §. in refutatoꝛijs. ſbigr̄a. dicit teſtis ego vidi q titi⁹ tenebat de ſcō taleꝫ domū. nā qꝛ dicit q vidit duo dicit. l. ſitatem poſſionis τ ſciam eius p viſum. nā cū nulla alia cā eē poſſit ſui dicti niſi qꝛ vidit nō ē q̄rēda vlterius rō cōis dꝫ q̄re vidiſti qꝛ p cā nō angeſ ſenſus pōt tñ interrogari p modū circūſtātie. ſbigr̄a. vbi eras vt qñ vidiſti ſꝫ Inn. q eſt no. dignū. ¶ Quid ergo ſi teſtis dicit titi⁹ erat mecū τ alius dicit ſe nō ibi fuiſſe. rñ. ſuſpectū τ inualidū teſtimoniū eſt. vt in. l. j. in fi. ff. q̄d cād. re. ape. Itē qd ſi dicit nō recordor. rñ. ſi alr̄s ſuſpect⁹ ē nō crediſ ei qꝛ iſte iterrogatōes ſi ſunt fruſtra ſꝫ cā intercipiēdi teſtē vl' elegāter no. d. Azo. C. de teſti. in ſumma ſua aurea. Iſta aūt ſuſpitio ptinꝫ ad animi vitiū. τ iō cō pſumiſ τ dic vt. J. de fi. inſtru. c. cū ioānes. Sꝫ qd ſi teſtis nō ē iterrogat⁹ de cā. dicit Inno. q ꝓbat eo modo quo probaret ſi exprimeret cām viſus τ non alr̄. τ ex hoc pueniſ ad tertiaꝫ ꝯcluſionē ſi articulus q talis ē ebrioſus vel furioſus. rñdet vera eē τ nō eē interrogatus de cā ſcie vel iterrogat⁹ dicit qꝛ vidit q talis teſtis nō ꝓbat ea que dꝫ neceſſario ꝓbare vl' deponere. i. ſubſtātialia iſti⁹ accidētis q ꝓbare itēdit. nā iſta accidētia animi nō pcipiūſ momēto tpis ſꝫ ex quoddā diſcurſu τ multitudine actuū τ ꝯſideratōe quadā adiūcta p iudiciū itellectus. Idē ē ſiqs velit ꝓbare aliquē furioſuꝫ vl' demētē. nā h ſunt paſſiones celebri quas vix cognoſcit fiſicus. Itēꝫ furor q̄nqꝫ ſimulaſ vñ teſtis q dicit ego vidi dꝫ interrogari particulr̄ qd vidiſti que ſigna quos actus. Itē dꝫ interrogare de ſua credulitate τ ꝯſcia. Nā q a ſapiētibus crediſ dꝫ credi a iudice. tex. ē h no. Sꝫ pōe teſtis ē iterrogat⁹ ſuper iuriſditōe dicit ſta eē qꝛ vidit. nūquid ꝓbet τ vl' q ſic qꝛ exercitiuꝫ iuriſditōis ē quaſi poſſidere iuriſditōeꝫ. Sꝫ poſſeſſio ꝓbaſ nō ſolū p expſſaꝫ rōeꝫ viſus. ſꝫ ēt p tacitam. puta qꝛ teſtis nō ē iterrogat⁹. In ꝯtriū qꝛ iuriſdictio iuris eſt τ pleruqꝫ ꝯſiſtit in apicib⁹ iuris vt merū τ mixtū imperiū τ ſimplex iuriſdictio. ff. de iuriſdi. om. iud. imperiū. ſicut τ fortius quā dñiū. vt. ff. de ſta. ho. l. q furoꝛ. q tex. ē no. valde. Sol. tale ē h quale ſi teſtis diceret vidi talē eē quaſi in poſſiōe dñij vt ꝓbꝫ q̄ſi poſſiōeꝫ ſꝫ nō ius in ea. Et ſi dicatur q dñiuꝫ nō poſſideſ nec q̄ſi. rñ. q dcm̄ teſtis ex bono τ equo interptādū eſt. τ iō itell'r de quoddaꝫ dñatu nāli τ ſupficiali τ nō diffinitiuo dñio qꝛ vt dixi teſtis nō loqſ tāquā pħs vl' magr̄ hat⁹ ſꝫ tāqꝫ mediocriter itelligēs. nō eīꝫ dꝫ eē oio groſſus ſicut vnū pec⁹ ñ eminētis ſcie ēt artis grāmatice. et dicte. l. ſiqs venditor. §. j. de edil. edic. Sꝫ ſtetiꝫ queriſ verū directū dñiuꝫ poſſit ꝓbari. rñ. ſic p cās q̄bus acqriſ. ſbigr̄a. vidi q talis emit lanā τ fecit fieri veſtimētū vel vidi q iuenit theſaurū vl' lapillū in littore maris. nā ſi nō poſſet ꝓbari directū dñium fruſtra iura loq̄rētur ó dñio directe qꝛ q nō pōt ꝓbari inutile ē. vt no. in. l. j. C. de te. ¶ Utero an vtile dñiū poſſit ꝓbari p teſtes. dicit Inn. q ſic puta ſi teſtis dicit vidi ticiū gerere ſe p dño talis domus. i. q poſſedit tāto tpe. puta. xxx. vel. xl. an. vbi nō ꝯſtat de titulo ex quo pſcripſerit. Nā ꝓbat pſcriptōeꝫ ſm Inno. vtilis. i. vtilitatē aſſerētis τ nō nālis dñij ſꝫ ciuilis ſeu artificialis. ¶ Itē qꝛ nō ē de iuregē. nec ex ſta radice dñiū. ſꝫ hēat ꝓrogatiuā dñij τ efficatiā ei⁹. ff. de iureiur. ſi duo pꝛoni. §. j. Nam ſꝫ pſcriptio in dñio ꝯſiſtat. tñ iſtō dñiuꝫ venit in ꝯñtiam poſſeſſionis. τ iō inferi de neceſſitate ex his que teſtis vidit vñ merito ē ꝓbatum dñium ſm Inno. qđ ē no. dignum. Et cōclude q aut dñiū intēditur. vt cā poſſionis τ nō ꝓbaſ dñiū p viſuꝫ aut intēdaſ poſſeſſio in cā dñij ꝓducēs eā in eſſentia. τ tūc ꝓbaſ. i. ꝯcludiſ τ inferſ dñium qꝛ ſuppoſita cā neceſſario ꝓducēte ꝯſequenter probatur productum ab ipſa ēt ſi in iure ꝯſiſtat. vt. ff. ó pen. l. iꝫ. §. ea obligatio. ¶ Pone exēplū ſeci poſitioneꝫ hoc mō q iā ſunt. xxx. āni. ego fui dñs talis fundi quē po-

ſtea ↄtinuatiue poſſedi.ꝑ vcm̄ tp̄s ꝗ̄ intentaſ vn̄iuz vt cū
poſſioniſ ꝗ poſſio nõ intentaſ ꝗ̄ vt pſcriptio qꝛ nemo rē
ꝓpriá pſcribit.vt.ff.ð viur.ſequiſ.§.lana. ¶ Si aūt vſ ſic
dico q̄ emi a ticio iá ſūt.xxx.ani.ꝗ poſſedi ꝑ vcm̄ tp̄s.tūc
iſte titulus q̄ allaſ intētaſ vt cū poſſioniſ ꝗ vn̄ij q̄ ex poſ
ſeſſiõe ꝗ pſcriptõe q̄rif an itētári vn̄iuz ſufficit ꝓbare pre
ſcrip.oixi.ē.c.fraternitatī vbi videas. ¶ Ex p̄dictī vſ cō
cludi q̄ intētiās vn̄iuz in pn̄.xpis nõ iuuet in pſcribēdo tē
poris curſu qꝛ allegādo ꝗ̄ eſſz ſibi ipſi ↄtr̄ſm ↄtrā puta qꝛ
ois pſcriptio icipit ab errore.oꝫ.n.pſcribētē in pn̄.putare
ſe vn̄m aſs poſſideret mala fide.vt no.inſti.ð vt.§.alle.ne
mo.n.ᵒ ē bõefidei poſſor niſi q̄ poſſidet cogitatiõe vn̄i.i.
q̄ i aio ſuo putat ſe vn̄z.vt.C.de fur.apud átiquos ꝗ.l.eſt
ad hoc no.ꝗ iõ ſꝑ i p̄ncipio poſſioniſ pſcriptiue neceſſe ē
vnū credē aliū eē i rei veritate.ꝗ ſic pſcriptio ꝓcedit ſine
aio pſcribēdi ꝗ vn̄iuz q̄nq̄ꝫ credit ſine aio acgrēdi.vt oīc
tex.no.de fur.ꝗ fac.igno.l.regula.§.q̄ ignorauit poſſio ē
q̄n̄z acgrit ſine aio acgrēdi vn̄m ð ſit aius h̄n̄di ꝗ teneaſ
de ſcõ.no.Bar.i.l.iij.in pn̄ de acqui.poſ.nec mireris q̄n̄
duo ſūt quoꝝ vnᵒ ē cā alteriᵒ.vt no.ff.man.bī dē.ibi vide
ecce pr̄ ē cā filij.vt ſi eno.ſꝫ filiᵒ ē cā pr̄is vt ſit relatio.nā
ſi filiᵒ nõ ē neo pr̄ ē. ¶ Alia ↄcſo eſt circa p̄miſſa.qꝛ ſic te
ſtis ſi oꝫ eſſe v̄boſus.ita ſi oꝫ eſſe defectiuᵒ q̄ð nõ omittat
necaria ꝗ ea q̄ ſūt ð ſubſtātia.ar.ff.de exce.do.l.ij.§.circa
v̄ſi oꝫ pl̄e maturate ſcīri.vt oīc gl.no.ff.ð iſa.luciᵒ.ꝗ.e.pte
rea.§.ſi. ¶ Cõſidera ego dico q̄ i iterponēdis decretis q̄
nõ debet iterponi niſi ꝓbata cā ſic̄ nec credit iudici ð cā
niſi cā oiſſenſerit.ar.ff.ð acq.hē.cū duobᵒ.§.filiᵒ.ꝗ.ff.ð re.
eo.l.magis puto.§.ne paſſim.ita nõ credit teſti niſi rõnē
adiecerit ſpecifice ꝗ clare ꝗ itelligibilī.ꝗ.e.cū clamor.q̄ in
tellectᵒ colligi poſſit ex v̄bis ð lib.ꝗ poſ.i.gallᵒ.§.i.nec ſuffi
cit dicē ita ē vl̄ ſic ē vl̄ ē ē vl̄ nõ ſi qꝛ alij ꝓbādū ē nõ ſibi
pſuadēdū. Et ſic nõ ob.ꝗ.ð iurin.c.ꝗ ſi x̄ps ſꝫ oꝫ adicē ita
qꝛ vidi vl̄ i ali rõe cognoui.ar.l.i.C.ð p̄.cur.li.x.ꝗ.ff.ð trāſ.
l.cū hi.§.i cā.idez vbícūq̄ꝫ teſtis deponēt ſup ſcõ gn̄ali vt
qꝛ oīc aliquez eſſe hõicidā ꝗ ſtat i finibᵒ gn̄is nec dſcēdit
od ſpēz.vt.l.ait ptor i pn̄.ff.ð iure iur.qꝛ gn̄alia ſꝑ obſcura
ſūt.C.ð trāſ.vt reſpõſuz.C.ð ipu.ꝗ ali.ſubſti.p̄cibᵒ.ff.ad.l.
fal.i rõe.§.icertᵒ.ff.ð le.l.cū icertᵒ. ¶ Itez iciās q̄ lꝫ ſine
redditõe cāe q̄n̄ ð ea nõ ē iterrogatᵒ nec debuit iterroga
ri ð neceſſitate dicatur teſtis ꝓbare tamē ſecᵒ ē q̄n̄ exāia
tori ē data certa forma iterrogādi. Nā aliud ē q̄n̄ cõmit
titur aliq̄d tāq̄ꝫ iudici.aliud tāq̄ꝫ exāiatori qꝛ nõ oꝫ rece
dere a forma mādati.vt.ſ. oixi.c.fraternitatī.ꝗ.ꝗ.e.e.pre
tea.ꝗ.ꝗ.c.pſtitū.li.vj. ¶ De forma āt q̄ oaſ executori q̄ ē
exāiatori ꝗ iudex no.i.c.j.ð offi.dele.i cle.illud tene q̄ oēs
forme ſūt ð ſubſtātia dico ð formis mādati.ð reſti.ſpo.pi
ſanis.ð reſcrip.cū dilecta.ꝗ.ꝗ.ð pſum.dudū.ꝗ Inn. Adde
dic ſeneca viſu carenti p̄ ð veri iatet ꝗ qꝛ ſine viſibili nõ p̄t
eſſe viſus. ¶ Querit vtꝝ vita hois poſſit directe ꝓbari ꝑ
viſuz ꝗ vr̄ q̄ non qꝛ aia ē ſubſtātia iuiſibiſ ꝗ i ꝗ̄ terreno ꝗ
rudi habitaculo aiaꝫ nemo vidit vnq̄ꝫ.ſꝫ in aia ↄſiſt ꝗ vi
uere viuētibᵒ ē eſſe cā aūt ꝗ p̄ncipiū coꝝ aia ꝗ ð aia ꝗ aia
nõ p̄t videri ergo ꝗ vita nõ p̄t videri. In ↄtrāū eſt expien
tia nālis.nā videmus viuentez ſentire ꝗ moueri ꝗ vbi eſt
ſenſus ꝗ motᵒ ibi eſt vita qꝛ aial eſt q̄ ſentit ꝗ moueſ ac
cidē tn̄ p̄t ꝑꝑ loci diſtātiā qꝛ video aial ſentire ꝗ moueri
ꝗ tn̄ nõ cognoſco vtꝝ ſit homo vel brutū.nā longe diſtā
tes ſunt quoddāmō ignorātes ſm̄ Ari.merito igit iter
rogaſ vbi erat.vt oīc Inn. ¶ Cõſequēter q̄rit vtꝝ mors
poſſit ꝓbari ꝑ viſuz ꝗ vr̄ q̄ nõ qꝛ dicit ſeneca pᵒ mortē ni
hil ē ipſaq̄ꝫ mors ē nihil ſꝫ q̄ nihil eſt n̄ p̄t videri. ¶ Itē
mors nālis eſt ſepatio aīe a corpore ꝗ oīa ſeparatio aīe a
corpe dr̄ mors nālis etiā ſi ſit maſa mors vt gladiatoria.
vt no.ff.pro ſo.l.veruz.§.pe.ibi eſt gl.ſing.ꝗ iõ ſubſtõ ſcā
poſt mortē vēdicat ſibi locū ēt ſi ille cui ſcā eſt ſubſtõ ſur
ca ſuſpendat vel cremeſ.ꝗ iſta ſepatio nõ p̄t videri.tn̄.p̄t
videri ſepatū eſſe eo q̄ nõ ſentit nec moueſ.vn̄ in paſſiõe
vn̄i oſ cū viderūt eū mortuum non fregerunt eius crura.
¶ Itez ꝓbaſ mors per teſtem q̄ dicit vidi eū ſepeliri nā
nemo ſepeliſ viuus. Idez ſi teſtis dicat vidi eū proyci in
pelago maris qꝛ hoc ↄiunctuz eī q̄ eſt mors.vt.l.iij.ff.de
do.cā mor. Itez cuadere eſſz miraculū ſed miracula non

a ¶ Vide
iud.ꝫo.con
ſilio. xxxij.
col.iij.in pri
mo.Lep.cõ
ſilio.v.colū.
v.ꝗ ↄſ.xvij.
in primo du
bio.bar.cõ
ſilio.ij.bar.
ba.ↄſi.ix.co
lū.iij.vol.ij.

pſumiſ ſunt eīm de ipoſſibilibᵒ nī. ¶ Quid ſi teſtis dicit
vidi eum ſemimortuū.r̄n̄.nõ ꝓbat aliq̄d qꝛ nõ determiat
ſe ad ꝗ̄ aliq̄d.ꝗ iõ nõ ꝓbat determinato mõ. Idē ſi teſtis
dicat ego vidi q̄ pcuſſit inter diē ꝗ noctē.nam nõ probat
qualitatē diei vel qualitatē noctī ſꝫ idifferēter ꝗ idifferēs
ꝓbõ ſemꝑ interꝑtaſ in meliorem ꝑtem.vt.ꝗ.ri.ꝗ.in pſtia.
¶ Quid ſi teſtis dicit vidi talem pcuti cuz ſigno ꝗ cicatri
ce.r̄n̄.ꝓbat vulnᵘſꝫ cicatricē nõ ꝓbat qꝛ cicatrix nihil aliō
eſt q̄ꝫ ꝑpetua deformitas viſus.ſꝫ ꝗ̄ nõ ↄſiſtit in cognitõe
momēti ſed per ꝑtez medici ꝗ ēt ſi medicᵒ atteſtaretur vt
ſimplex teſtis ſi ꝓbaret qꝛ nõ loquiſ vt medicᵒ nec ē adhi
bitus ꝑ magr̄z.vt in auc.de nõ alie.§.q̄ð āt.ſed ecce teſtis
dicit vidi talez pcuti iter duo ↄfinia.r̄n̄.teſtis iſte nõ deſi
gnat locū certū ſꝫ cõez ꝗ in ꝗ̄ fundat iuriſdictionē vtriuſq̄
iudicis.ſecus ſi illa v̄ba nõ ſupponerēt ꝑ ioco cõi ſꝫ ꝑ iter
medio.facit q̄ð no.xvj.q.iij.lꝫ in regulis. Quid ſi teſtis di
cat vidi ꝑ ſpeculū tales ſimul adulterantes ꝗ hn̄ cognoui
ꝗ dic q̄ iſta viſio videmᵒ ꝑ ſpeculū in enigmate.i.q̄dāmō
figurali ſicut ſi viderē corpᵒ tuū pictū in pariete ꝗ illō q̄ð
vr̄ nõ eſt hõ ſꝫ q̄daz idea ꝗ imago.ꝗ iõ ꝓprie teſtis dicit
vidi hoiez adulterantē ſꝫ oꝫ dicē vidi imaginē ſꝫ ad ꝓban
duz imaginē teſtis nõ eſt productᵒ nec iuratᵒ. ꝗ iõ nõ pro
bat. Itē iſta rõ ē magī ſpeculatiua q̄ꝫ corporalis. iõ ſiqs
redēt rõnē q̄litatī ꝑ phiſionimiā hois. qꝛ phiſionimia nõ
hꝫ in ſe certā ꝗ clarā cognitionem. ¶ Quid ſi teſtis dicat
vidi q̄ talis erat minor.reſpõ.etas q̄ probaſ aſpectu cor
poris nõ probat pl̄e.ſꝫ pſumptiue vt trāſferat onus pro
bādi i aduerſariū.vt ð mi.l.minor.xxv.ānis ex aſpectu.ꝗ.l.
de etate.ff.ð proba.l.cū ð etate. ¶ Quid ſi teſtis dicat vi
di q̄ talis erat clericus.reſpõ.nõ probat dicatū ſꝫ oꝫ euz
adycē rõnez ꝗ ſi dic qꝛ vidit euz ordiari probat pl̄e. ſi aūt
dicit vidit eū publice icedē i hitu ꝗ tõſura probat pſumpti
ue.vt no. Ja.bu.C.ð epi.ꝗ cle.l.ſiq̄ ꝑ calūniā.ſecᵒ ſi nõ adij
cit publice qꝛ portaſ hituz i domo nõ facit aliquez pſumē
dicuz niſi probeſ q̄ ſupior ei ipoſuit hituz. vt in.c. ſi iudex
laicᵒ.ꝗ.de ſen.ex.lib.vj. ¶ Quid ſi teſtis dicit vidi q̄ talis
promiſit ticio decez.reſpõ.nõ probat qꝛ ſenſus viſus nõ ē
correſpõdens. Nā hic reqritur auditᵒ v̄bi. Alioqn ſurdus
poſſꝫ probare ſtipſonez q̄ð eſt ſalſuz. ¶ Quid ſi dicit iter
fui.reſpon.probat qꝛ ꝗ̄ v̄bo pſens fui ois ſenſus ſignificaſ
vt no.dicit tex.C.de te.l.teſtiū.hoc probo icõuincibiſr tali
ar.qꝛ notarij dicūt ego talis nõtius iterfui ꝗ ex tali ſcriptu
ra probatur viſus ꝗ auditᵒ ex proprio pleno effectu ꝗ ſigni
ficatu.ergo idez i voce viua teſtis cū idez ſit modus ſigni
ficādi ꝗ qꝛ teſtis ꝗ iſtr̄a eq̄parātur.ꝗ hoc vez ſi teſtis dicit
v̄a eſſe qꝛ iterſui.ſecᵒ ſi dicat iterfui nõ dicat v̄a eſſe qꝛ non
ſeqtur iterfuit.ergo ꝗ̄ audiuit.vt no.in.l.j.C.ð erro.aduo.
q̄d ſi teſtis dicit vidi ꝗ itellexi quādo promiſit.reſpõ.pro
bat ꝑꝑ v̄bū itellexi ſūceum corpori.ꝗ iõ imitatur q̄litates
corporeas ꝗ nõ q̄litates abſtractas. ¶ Quid ſi teſtis dic
vidi talez bene cātare.reſpõ.nõ bene ꝓbat.qꝛ cantᵒ ꝗ ſonᵒ
nõ ſunt ſub p̄dicamēto viſus ſꝫ ſub p̄dicamēto auditᵒ.nam
ſenſata oculi vt dic pħs ſunt.x.ſ.ſpēs.i.pulchritudo lux te
nebre color corpᵒ ſigna ſitᵒ remotio propinq̄tas motus ꝗ
quies.iſta ſunt ſenſata oculi.ſenſata v̄o auris ſunt auditus
ſonoꝝ.ꝗ ſunt due ſpēs.ſ.aialis ꝗ nõ aialis.ſonᵒ nõ aialis ē
duplex.ſ.rõnalis ptinēs ad loquellā hūanā.nā vox ē iſtru
mentuz aīe rõnalis.ꝗ irrõnalis ſonus ē innitus equi garri
tus auis ꝗ hn̄ ſilia.ſonus v̄o aia carentī ē ſic̄ fragor arbo
rum colliſio lapidū ſonus mallei vel cāpane ꝗ ſilia.vt dic
pħs in ſecretī.opꝫ ergo teſtez ꝑ ſenſuz cognoſcē ſenſata ꝗ
ꝑ nõ ſenſuz nihil cognoſcimᵒ.dicit Ari.in ſi.tertij de aia q̄
auditū hꝫ hõ vt ſignificetur aliq̄d ipſi.linguam ꝗ hꝫ vt ſi
gnificet aliq̄d alteri. ¶ Ampliᵘ ſcias q̄ multiplex ē cā.ſ.
influens ſeu generās ſicut obligõ gn̄at actionez iſerens.ꝗ
tamen in abſentia ifluens ſicut rõ teſtis iſert dcm̄ ſed non
generat actū ↄcurrens ſiue ↄmittens ſicut locᵒ ꝗ tp̄s ↄſe
tens ad ipſum probāduz ſicut indicia argumenta ꝗ pſum
ptiones.de oibus iſtis interrogādi ſunt teſtes ſed de eī ne
ia non ſunt interrogandi niſi cā cognita.v̄.gr̄a.q̄n̄ ſunt ſu
ſpecti.naz iudicis arbitrio ↄmittūtur interrogationes ad
iacentes ꝗ conferentes veritati ingrende.vt.ff.de interro.
act.l.vbicūq̄ꝫ. ¶ Quero vtrum ſit bona redditio teſtis
caule

Digitized by Google

ciſe dico oĩa vera eſſe.q2 oĩa ſic dixit.vel q2 oĩa ſic tenent.rñ.
nõ ſm Inn.diuerſis valde eſt cã a dcõ ⁊ longe non hʒ ne-
ceſſariam ⁊ pbabilẽ ꝯñtiã vno ab altero.⁊ q2 in teſte duo
requirunt ſenſus corpis ⁊ vox teſtis rei pbãde ꝯueniens.
Item reqrit manus q2 carẽs manib⁹ iurare nõ pt.⁊ ſic nõ
valeret teſtioniũ.itẽ duo ſunt i qbus oĩuʒ teſtioniox ꝯſtat
effectus.ſ.manifeſtatio ⁊ vitas qdẽ nõ mutat ⁊ iuſticia eã
ꝓſpicit ⁊ tueť ſicut ſcriptum ẽ vitas ĩ eternũ manet ⁊ iteꝝ
vitas de terra orta ẽ ⁊ iuſtitia de celo ꝓſpexit ⁊ lʒ vitas ſe
pe occulteť.nñ vitas ẽ ⁊ vitas vbicunqʒ locoꝝ ẽ veritas ⁊
eradicari ñ põt.manifeſtatio ãt.i.mãifeſta pbatio nõ pp
ſe ſpãs ẽ.ſ.pp vitatẽ tolle vitatẽ de medio nihil aliõ ẽ pro
batio ꝙ falſitas.q2 falſitas nihil aliõ ẽ ꝙ mutatio vitatiſ.
¶ Ulteri⁹ ꝓſequor ꝑmittẽdo cũ Ari.ꝙ decẽ ſunt ꝑdica-
mẽta q̃ ꝓſecut⁹ ẽ placẽtin⁹.a3o.i ſũma.C.⁊ ꝑmitto ꝙ ſup-
poſitũ oĩuʒ ꝑdicamẽtoꝝ ẽ ens.nã añ ipʒ nõ ẽ creatũ aliud
vt dicit Ari.in li.de cãis.ens igiť ẽ ꝑdicamentum ꝑdica-
mẽtoꝝ.⁊ diuidiť i.x.ꝑdicamẽta.ſ.ſubſtãtie.dť ãt ſubſtãtia
q̃ſi ꝑ ſe ſtãs ſeu ſubſiſtẽs ſub iſto ꝑdicamẽto ſubſtãtie ꝑſi-
ma.dixi.ſ̃.Eſt ãt ſba alia corpea alia incorpea vt ait por-
phiri⁹ apõ iuriſtas vo ſba icorpea ẽ ꝯſcũs obligatõ actio
dñiũ ⁊ oẽ itellectuale puta teſtiñ.vt.ff.õ teſta.l.j.ſba autẽ
corpea pʒ ſenſu vt ager fundus mãcipiũ ⁊ an ſup ſba icor-
porea poſſit reddi rõ p viſuʒ ñ adminicutũ p ſenſuʒ corpis
ia dcũ ẽ.ſʒ mũqd p accñtia pbeť ſubſtãtia dic pbo ꝙ accñ
tia magnã ptẽ ꝯferũt ad cognoſceñ ꝙ qd ẽ ꝙ ẽ itelligeñ.
in teſtib⁹ oĩumõ ipa accñtia ſint ſenſata q2 in teſte vt ſepe
dcũ eſt reqriť ſenſus q ꝓſumiť eſſe teſti ꝓſumptõe nature.
vñ q hʒ aures ꝓſumiť audire.⁊ q hʒ oculos ꝓſumiť videť.
¶ Scdm ꝑdicamentũ eſt quãtitas.eſt aũt q̃ntitas ꝯtinue
augumentũ ſubſtãtie.vt.ff.õ fur.l.ĩfaciendo.§.iſãs. Diſcre

a ¶ Uide dis moder. mãte dcũ in.l.ei⁹ q ia prouincia i verſic quis vo actiões ff.ſi cer.pe. vbi mſta de hoc.

ta eſt augumentuʒ nũeri ⁊ vtraqʒ cadit ſub rõne viſus vel
audit⁹ tertiuʒ ꝑdicamentũ⁹ ẽ q̃litas ⁊ iuriſta dic ꝙ q̃litas
eſt qcqd hʒ alterare ſubiectũ.ff.de v.ob.l.j.§.cũ adicit.vñ
iuriſta ponit locũ ⁊ tpᷤ p q̃litate.vt.ff.de pe.l.aut facta.ſ.
qñ ipſi loco vel tempori eſt attributa q̃litas vel effectus a
lege vľ ſtatuto.alioqn nõ ẽ q̃litas ſed comitãtia ⁊ coatte
ſtio.vt in.c.abbate de reg.iur.li.vj. ¶ Sʒ apud pſm acci-
piť q̃litas.i.accñs iſormãs ſubiectuʒ. ¶ Ecce teſtis depo-
nit ſup q̃litate vulneris ⁊ reddit rõnẽ p viſum.vbigſa di-
cit ꝙ fuit vuln⁹ mortale.q2 vidit an pbat dicit ꝙ ñ pbat
hãc q̃litatẽ.q2 aliõ alij mortiferũ eſſe ſolet.⁊ iõ dʒ reddẽ
rõnẽ rõnis. ¶ Quartũ ꝑdicamentuʒ eſt relatio dicat te-
ſtis ꝙ vidit ꝙ ticius erat filius martini.dicit ꝙ non pbat
q2 iſta relatio filiatiõis ⁊ paternitatis ẽ officiſis cognitõ
nis ⁊ ſi ſemper ſigas intuitum nunquã videbis.ff.de inter
roga.actio.q2 plerunqʒ.ff.de ꝯdi.⁊ demõ.luci⁹.ꝙ dic.ſ.c.lʒ
ex quadã. ¶ Idez ſi dicit ꝙ vidit ꝙ biatrexina erat vxor
Ioannis Iacobi vir.n.⁊ vxor ſunt correlatiua ⁊ itellectua
lia.vt.l.ſi.C.de indi.vidui. ¶ Quintum predicamentum
eſt actio. ¶ Sextum eſt paſſio.de iſtis duob⁹ predicamen
tis predicať verbum ⁊ participium.q2 vtrunqʒ cum mo-
dis ⁊ temporibus eſt ſignificatiuuʒ agendi vel patiendi.
¶ Porro de actione ⁊ paſſione põt reddi ratio p viſum
vt quia vidi aliquem percuti.ſecus ſi dicat vidi percuſſuʒ
eſſe.tamen nõ vidi percuſſorem.quia iſte teſtis non pbat
maleficiũ ꝙ reqrit duo extrema.ff.ad ſil.l.j.§.q̃ri.⁊ nu.ꝙ
me.cã.l.ſi cum exceptiõe.§.hec actio. Septimum ꝑdica-
mẽtuʒ ẽ loc⁹ ⁊ iſtud ꝑdicamẽtũ ẽt ſubiacet viſui.dũmõ lo
cus ſit not⁹ teſti ⁊ intelligiť de plano p ſolũ viſum.ſʒ ſi eẽt
alia diſcuſſio neceſſaria.vt i ſacrilegio ꝙ reqrit ꝙ auferať
de ſacro teſtis nõ probaret niſi eſſʒ notorium.ẽ aũt noto-
rium illud ꝙ nulli lʒ de populo ignorare.puta hũc locũ eẽ
eccľiam vel barbaꝝ ĩ ꝓtorio eſſe ſub loco ꝯtineť ſitus qdẽ
ẽ ꝙ imobilita loci.⁊ hʒ.vj.diſtãs añ ⁊ retro ſurſum ⁊ deor-
ſum deſtrorſum ⁊ ſiniſtrorum.ſed Ariſto.ponit ſituʒ p ſe.
¶ Aliud ꝑdicamẽtũ ẽ tpᷤ de quo iterdũ põt teſtis iter-
rogari vltra quã ſit neceſſe in libello poni ſi iudex hoc ar-
bitreť.vt no.ſing.ff.ad ſil.l.pñs.ẽ aũt tpᷤ nũerus mot⁹ ſm
ꝑus ⁊ poſterius.vľ tẽpus ẽ q daʒ diſcurſus ſʒ nãm qui nũ
qñ in eodẽ pũcto ꝑmanet.l.bſ dictariũ.ff.ad l.fal.⁊ lʒ tem
pus ꝓprie nõ videať.nã videre ꝙ iſta ſit dies prĩa vel ſe-
cũda nõ ẽ ꝓprie obiectũ viſus.nam receptũ ẽ pp neceſſita

tem pbationũ.⁊ q2 nũliter ſic ꝑcipiť iſta vitas ꝙ nõ ꝑt er
rari dẽť p viſu.aliud ꝑdicamẽtũ ẽ habit⁹.⁊ ſi loqua-
mur de habitu ſciẽtifico vľ ſimili idẽ ẽ ꝙ qualitas ſic i ſſ-
ra p exercitiũ.nñ pbari põt viſu.ſ.eoꝝ actui q faciũt habi
tũ plura in hac mã ſcripſit Bar.in tractatu ſuo de teſte.ſʒ
ex his ⁊ qbuſdã alijs eligi ſapidiora ⁊ vtiliora ⁊ ſcripſi.C.
de teſti.l.teſtiũ.in lectura. ¶ Amplius ſcire ẽ reʒ p^b cau-
ſas.cognoſcere.⁊ iõ nõ dť ſcire q neſcit rõẽ reddere.vt no.

b ¶ Uide p doc. moder.l.l.j.ff.ſi cer.pe.

ff.de legi.l.nõ oĩum. ¶ Itẽ nihil ẽ in itellectu ꝙ põs non
fuerit in ſenſu.ſ.ꝯpoſito vel diuiſo.⁊ ſi qdem ex diuerſo re-
ſultat vn⁹ ꝯcept⁹ mẽtis.tũc ẽ va illa ꝓpoſitio ⁊ que ſi ꝓ-
ſunt ſingula multa iuuãt.ſ.de ſuccel.ab inte.c.cũ dilectus.
¶ Si aũt nõ reſultat vn⁹ ꝯceptus mẽtis.tũc ẽ va ꝯtria ꝓ
poſitio.ſ.ꝙ nõ ꝓſunt ſingula nec multa iuuãt in.l.j.C.que
in nũero tutelaꝝ. ¶ Porro ſi ſingula nõ ſunt eiuſdẽ natu
re nõ reſultat vnus ꝯcept⁹ niſi vnũ coadiuuet aliud vt ve
ritas ⁊ fama aliqñ ſʒ ñ ſemp.vt no.ff.õ excu.tu.l.ij.§.etas
Nũc traſeã ad gl.Ber.ſup pria pte hui⁹.c.⁊ glo.ſunt no-
op.ꝙ exceptio q̃ obijciť in ꝑſonas teſtiũ dẽat reſeruari in
tpᷤ diſputatõis poſt publicatõeʒ teſtiũ.nõ ãt dẽat ſimul
trutinari.vt.ſ̃.c.pñtiuʒ.So.aũt ꝓcediť de iure cõi ⁊ loqť
ibi aũt de ſpãli mãdato pape ⁊ loqť h.nã papa voluit vt
differať negociũ q2 ꝓſumptio erat ꝯ ſaucinos ſʒ Ber.vľ
erat piculũ i mora pp potẽtiã ſaucinoꝝ. ¶ Opp.⁊ imo
vť ꝙ ꝯ ꝑſonas teſtiuʒ admittať pbatio ẽt añꝙ fiat teſti-
monioꝝ publicatio dic.l.ꝙ ſi obijciť teſti qõ eſt inimicus
capitaľ vľ qõ ẽ fur⁹.iſte ꝓiudicialis exceptões dẽt añ ter
minari.vt.C.e.auc.ſi teſtis.So.ſpãle ẽ i illis duob⁹ caſib⁹
ſʒ Bar.⁊ rõ ſpãlitatiʒ eſt q2 ñ debent exaiari cum exaiati
nullũ faciãt indiciũ. ¶ Idez dico i excõicato ⁊ notorio in
fame q2 fruſtra exaiari ñ ꝯuenit.ar.illi⁹ no.l.ff.õ ſta.li.l.are
tuſa. ¶ Mõ capio gl.que incipit ſigillatiʒ ⁊ q̃ro nũquid
oẽs teſtes poſſint ſimul ⁊ ſemel exaiari ⁊ dicendũ eſt ꝙ ñ
q2 dẽbent exaiari ſeorſuʒ vn⁹ ab altero vt fecit daniel al nõ
valeret ei⁹ teſtimoniũ.vt no.C.e.l.teſtiũ.⁊ i Spe.õ teſte.
§.nũc videndũ.circa pñ. Capio ſequenteʒ gl.⁊ q̃ro qd eſt
dcñ circũſtãtie.dic ber.ad lucri vľ inimicitie cã ⁊c.vľ dic
ꝙ circũſtãtie ſunt q̃cũqʒ aggrauãt factũ vľ q̃cũqʒ pñt mo-
uere aiuʒ iudicis ad credendũ vľ diſcredendũ ꝯ ꝓſec.di.l.
menſurã. ¶ Capio gl.ſup vbo õ cãis ⁊ h gl.eſt no.⁊ prio
q̃ro an valeat teſtimoniũ ſine redditiõe cãe.reſpõ.ſic niſi
teſtes ſint iterrogati de cã q2 teſtis nõ dʒ eſſe vboſus.i.nõ
dʒ reſpõdere ad ea de qb⁹ nõ appellať. ¶ Sʒ põt iudex
interrogare teſteʒ h mõ qd ſcis.reſpõ.vť iterrogat⁹ etiã õ
cã q2 idefinita eqpollet vli ac ſi iudex diceret.dic oĩa q̃ ſcis
⁊ tũc nõ valeret dcñ teſtis ſi nõ redderet cãm q2 iplicite
eſt interrogat⁹ de ipſa.⁊ ideʒ puto ſi teſtis iurauit exp̃ſſe
dicẽ omneʒ vitateʒ ſiue fuerit iterrogat⁹ de cã ſiue non.vt
elegã.no.ſ̃.c.fraternitatis.in vl.gl. Sʒ qd i teſte aſſerente
negatiuã.puta aliqueʒ nõ eſſe culpabileʒ ⁊ nõ eſt iterroga
tus de ſcie cã an pbet.reſpõ.non q2 iſta negatiua non iclu
dit tacite aliqueʒ ſenſuʒ corporis.vt.C.de pba.actor. Iteʒ
q2 non pbaľ niſi idirecte ſicut dominiũ.vt.ſ̃.c.ex tenore.lʒ
glo.in.l.j.§.j.ff.de iti.actuqʒ pri.dicat ꝙ põt directe pba
ri p viſum.ꝙ dic vt.ſ̃.olim de pba.tertio loco. ¶ Ulteri⁹
quero nũqd teſtis teneať reſpondere an ſit curioſus.⁊ bre
uiť rñ.ꝙ nõ q2 ſi paro nõ teneť rñdere iterrogatiõi curioſe
multomĩus teſtis ⁊ breuiť oĩb⁹ iterrogatõib⁹ qb⁹ non
dʒ reſpondẽ ꝑs nec teſtis. ¶ Itẽ dicit Ber.ꝙ nulle iter-
rogationes pñt fieri teſti niſi fierent de ꝯſuetudine vel de
iure ſcripto qõ eſt no. ¶ Itẽ quero nũquid teſtes debeãt
cognoſcere litigãtes. Breuiter reſpõdeo ꝙ debẽt cogno
ſcere pſonas que ꝯtraxerunt vel deliquerũt ⁊ ſi dicãt cogno-
ſcimus ſi videremus eas deberet exhiberi teſtibus vt eos
recognoſcãt ⁊ in habitu conſueto.facies tamen ẽ illa que
principaľr teſtẽ oſtẽdit. ¶ Iteʒ vbi factũ eſt ſuſpectum te-
ſtib⁹.debẽt edi perſone ꝯtrahẽtes vel delinquẽtes ad cogno
ſcẽdum eas ſm Ber.facit qõ no.Bar.in.l.j.ff.de publi-
ca.⁊.ff.de arb.l.nõ ex oĩb⁹.⁊.C.de inge.manu.l.ad reco-
gnoſcẽdos qd dicemus i aialib⁹.nũqd aialia ſunt edẽda
teſti.rñ.ſi examinať teſtis ſup furto bouis vel aſini ⁊ iter-
rogatus ſi recognoſceret illum bouem vel aſinum dicit ꝙ
ſic ſi ſibi oñderet oñdi ſiqdẽ ſibi dʒ forma nõ mutata ⁊ q
Bal.ſup.decre.

nō vult oñdē habeať p ↄfeſſo.vt dicā.J.e.c.ſup vbo ↄpellas q̄ ſi falſus cēſeť ille q̄ ſač vt vitas nō appareat ergo ↄtriū ci⁹ ꝑſumit verꝰ.vt.l.locū.§.ſiqs vo.ff.de tab.exhi.z.l.j.§.j. ff.ad.l.cor.de fal. ¶ Capio aliā gl.q̄ icipit exēplo dauicť z q̄ñ teſtes ſunt diuerſi in loco vel tpe verꝰ ꝓbēt dicēdū ē q̄ nō. Aut q̄ ſūt falſi ſi deponūt ð actu nō iterabili vľ nō iterato aut ſingľaris ſi deponūt de actu iterabili.vt.J.e.cuꝫ tu.z no.ij.q.ix.nihilominus. ¶ Quero vtꝝ teſtes ðbeāt īterrogari ð q̄litate tpis.puta an tpe fuit ſerenū vel nubuloſuꝫ.rñ.nō q̄ iſta erat q̄litas impťinēs ſallit ſi teſtis eēꝫ ſuſpectus q̄ cōmittitur iudicio arbitrio ſm Ber.z ē no. ¶ Queru an ille q̄ ipedit teſtē teſtificari habeať p ↄfeſſo.gl.ſup vbo ↄpellas dič q̄ ſic qđ ē verꝰ ſi dolo impedit. Nā tūc ſtať iſſu aduerſarij.ſecꝰ ſi iſtud ipedimētū ꝓſtet tertie pſone.ar.ff.ſiqs cau.l.ij.circa ſi. ¶ Quero qđ cōtineať appſone multitudinis i iure.hic.n.dič q̄ mlti dñr.xl. Ber.dicit q̄ multitudo dľ arbitrio iudicis pone ſtatutū q̄ vadēs cū multitudine armatoꝝ puniať pena capitis. ¶ Quidā iuit ad expugnādā caſtrū cū q̄ttuor hoīb⁹ armatis.rñ.nō dľ iuiſſe cū mltitudine q̄ iſpecta rei q̄litate fūt pauci.z ad hoc ſing.no.iſtā gl. ¶ Capio vl.glo.z q̄ro q̄re teſtes hic iterꝝ exaiānť.rñ.q̄ prio nō erāt exaiati per oēs prios delegatos.ſꝫ p aliquos vel erūt exaiati ſꝫ min⁹ ſolēniter.z ſic de iur.ſubtilitate nō valebāt.tñ pñt ↄualeſcere de pttū ↄſenſu.tex.ē hic no. ¶ Querit Ber.qđ ſi reſtes repetiti ↄdicūt ꝑmis eoꝝ dictis.dicit gl.q̄ ſi vꝫ oēm ſꝫ vꝫ ꝑmū niſi ꝑmuꝫ eēꝫ ipſo iuř inualidū.q̄ illud deīn ñ vꝫ publicari.ſꝫ potius incidi facit qđ no.J.c.j.in glo.ſꝫ q̄re arg.ff.de ar.l.q rñ.ſꝫ illa.l.nō vꝫ ad hoc allegari.q̄ ibi logť in arbitrio q̄ hꝫ ptātē diſponēdi.ſꝫ teſtis nō hꝫ ptātē diſponēdi ſꝫ reſerēdi. ¶ Itē cum ꝑ iurauerit z faciat ſe pioriū nō vꝫ ei credi ſꝫ puniri.vt.l.eos.ff.de fal.z ibi p Ber. ſꝫ dicēs q̄ nō vꝫ repetari piurus q̄ iuřm non tenuit.vt.J. e.c.ð teſti.j.cle.z tene hñ mētī iſtā gl.q̄ acta z atteſtationes q̄ ſūt ipſo iuř nulla debēt aboleri a libris actoꝝ z ici di.ſz z hāna ðſcō lata debēt cāzellari.dicit Inn. ¶ No. q̄ atteſtatōes q̄ nō valēt pñt ratificari p ↄſenſuꝫ pttum q̄ teſtes recipi nō ē de ſubſtātia iudiciuꝝ.dicit Inn.q̄ ſecus ē in litis ↄteſ.z ſnia q̄ liꝫ ↄteſ.ē ð ſubſtātia iudicij nec fit ſolo ↄſenſu ſed ē tradita q̄daꝫ forma ſub qua vꝫ fieri.z idē dicit in ſnia q̄ intellige niſi tr āſeat in ↄtrū vallatum traditōe vľ ſtipulatōe.iſte ē gl.ſing.in.l.ij.C.cōis vtri.iu. Ex ꝑdictis inſert Inn.q̄ ð ↄſenſu pttū ille cu⁹ ē electa induſtria poſſit alteri cōmittere vices ſuas dūmō ↄſentiāt expſſe.nā tacite non vľ ↄſentire niſi qđ faciat q̄tenus pōt ex vi ſue iuriſdictōis qđ ē no.oignū.q̄ oē qđ ē tacitū reſertur z.ad ius. ¶ Ultio vides hic teſtē interrogādū de.x. ibi ſcia.puta qđ ſcis z qualť ſcis.ſcia aūt ē veruꝫ z teſtis vꝫ eē ꝑco vitatis q̄ nūq̄ mētiri pōt.ↄſcia ſi ē aliud q̄ bonus vir.q̄ intra te logť in corde tuo. Ibi credulitate puta credis ne z qualť credis.l.j.ff.ð vētre iſpi.ibi credulitate fama iſta ſunt diuerſa q̄ multi dñt id qđ nō credūt.quia ſemp lingua corrñdet ↄſcie.z iō ſi teſtis deponit de fama interrogari ēt vꝫ ð credulitate ſua z populi p iſta duo ſiť iuncta ꝓbať paupťas.ff.ð excu.tu.paupťas.z q̄daꝫ alia.ff. de ſun.inſtru.cū delanionis.§.j.ff.ð ſlu.l.j.§.j. ¶ Ex ꝑdictis apparet aliq̄ñ teſtē ð ↄſcia interrogādū.J.c.lꝫ ex que dā. Ibi certitudine ſi teſtis dicit certus ſum ꝓbať ſi rōeꝫ addūt.ſi aūt dicit vera eē q̄ ſum certus qđ nō ꝓbať. At ſi teſtis dicat credo q̄ vidit ꝓbať Tho.q̄ vidiſti credidiſti ſecus ſi dicat vidi q̄ credo.q̄ verbū credo poſtpoſitū minuit ſenſus ſignificatum.Bal.

Eniēs el ſecundo.

Po blicatis atteſtatōibus ſuper eodeꝫ capſu ꝓcedere lꝫ cum variať modus agendi.vei ſic teſtes inducti ante lit.ↄte.pro legitimanda pſona ↄdictoris ſunt poſt lit.ↄte.pro victoria cauſe iterum producendi z poſſunt produci tam ipſi q̄ alij. ¶ Caſus. Archidiaconus claromōcenſis obtinuit decanatum in eadem eccľa per ſniam iemocaucēſis epi z in parte habebat poſſeſſioneꝫ petijt executionem ↄtra capitulum z q̄ capřm fuit inobediens epũs excōicauit ipſuꝫ tādem q̄ capřm non obediebat habuit recurſuꝫ ad papā. Sꝫ ex aduerſo ꝓcuřes capři obijciebāt ſnie nullitatē dicētes q̄ ſnia erat lata appľone pēdēte interpoſita ad papaꝫ. Archi.dicebat q̄ nō tenebať rñdē huic exceptōi.q̄ ꝓcuratores capři nō erāt legitimi. Interea cōparuit.p.ſubdiacon⁹ pape dicēs q̄ dictus decanatus ptinebat ad euꝫ.z iō nō debebat ſnia executōi mādari.papa aſſignauit terminū huic ſubdiacono ad ꝓbandum icōtinēti h̄ qđ aſſābat q̄ ē ſūmariꝫ.ꝓbauitq̄ publicate fuerūt atteſtatōes z papa ea ſecut⁹ iterloquēdo pnūciauit q̄ dicti ſubdiaconi itererat.z iō ðbebat admitti tāq̄ lttim⁹ ↄdictoꝛ.tandē fuit lis ↄte. Archi. fuit iterrogat⁹ an vellet admittē illas atteſtatōes.rñ.q̄ ſic.ſaluo obiectu in perſonas z dicta.z dictus ſubdiaconus dicit q̄ nō ſtabat ↄtētus dictis atteſtationibus cum eſſent recepte ante lit. conteſta.ſuper intereſſe z nō ſup negocio pꝛicipali.z ideo volebat iterum producere teſtes. Allegabať in ↄtriū q̄ ia dicita erant teſtificata.papa pronūciauit q̄ vtraq̄ poſſet p ducť teſtes ēt illos de capřo q̄ meli⁹ ſciūt vitatē ð his q̄ aguntť i capřu z ↄmiſit cāꝫ q̄buſdā iudicib⁹ delegatꝭ quibus mādat vt teſtes ꝓducēdi quoꝝ excōicatio i dubium reuocať abſoluanť ad cautelā.h.d. Ibi i pte.no.q̄ ſnia executa in pte pt dici nulla ne in alia pte fiat executio. ¶ Itē no.q̄ executio pt diuidi⁹ iꝫ pnunciatio nō poſſit diuidi.ff. ſa.her.in h̄ iudicio ibi rñdere.no.q̄ nō ē neceſſe replicare q̄ñ excipiēs p curatorio noie ē excōicat⁹ vel alr̄ inhabilis. Ibi appoſuit.no.tertiuꝫ ↄdictorē admittēdū pro ſuo intereſſe qđ in poſſione vacāte ꝓbať per ſuū tituluꝫ. Ibi iterlocuti.no.interlocutoriā ſerēdā ſup intereſſe q̄ tāgit lꝛitimationem pſone. Ibi ſuper ſnia ↄteſ.no.ſuper nullitate ſnie lꝛitem ↄteſtari. ¶ Item tertius quādo opponitur venit ad ſniam impediēdā. ¶ Itē no.tertiū lꝛimū ↄdictorē executioni ſnie impedire. ¶ Item no.ſniam nū exequēdā in ꝓiudiciū tꝛij iꝫ ↄſtet ð ↄdictoꝛis pꝛincipalis. Ibi incidēti.ſ. emergēti.hoc ē ſuper intereſſe. Ibi lite nō ↄteſ.no.q̄ perſona ex trāſuerſo veniens vꝫ añ lit.ↄte.docere de ſuo intereſſe. ¶ Iteꝫ hec ꝓbō nō vꝫ in negocio principali niſi de cōſenſu partium z ſic no.q̄ inualide atteſtationes conſenſu partium publicari z an iſta publicatio ſit efficax ad ꝓbādꝫ.no.Inn.J.e.ſignificauit. Ibi ſuper ꝑncipali.ſ.electūis. Ibi incidenti.ſ.executōis ſnie. Ibi ſi facile.lꝫ nō ſit facile tñ nō repellūtur teſtes extriſeci ſciētes vitatē. Ibi ad cautelā no.teſtes excōicatos ad cautelā abſolui dōe ꝓhibeāt teſtimoniū vitati z nō ē iſta ſuſpēſio excōis ſed vera abſolutio.vt.J.de ↄſue.cum inť.z expleta teſtificatōe ſup ipſo iure excōicatio redūdať.ar.ff.ð pac.l.ſi vnus.§.j. ¶ Quero qđ oꝫ ꝓbare iſte trāſuerſarius oppoſitoꝛ.rñ. vt admittatur ad iudiciū oꝫ ꝓbare ſuū intereſſe.ſꝫ vt admiſſus pſeratur oꝫ plene probare de iure ſuo illud teſtificādo. vt hic z .C.de edic.diui adri.tol.l.j.§.j. ¶ Sed qualť probauit intereſſe.rñ.hic ſi agitur ad itereſſe ↄſidum ſꝫ ad ↄſtituēdū idoneū ↄdictorē z ſuffič probare electioneꝫ ſuā iꝫ ñ probꝫ canonicā electionē ſm Inno.ſolēnis eiꝫ probatio reſeruatur p⁹ li.ↄte.z ideo ꝑambula ꝓbatio ē ſūmaria q̄ ꝑparatoria z ñ deciſoria.ar.ff.ad exhi.theſaurus. intellige q̄ electio ſi dľ quo ad eē in ſubā iuř.ſꝫ vꝫ hře figurā eē.ff.ð ſol. ſiq legati. ¶ Sed an iſta ſūmaria ꝓbatiu pt fieri p teſtes rñ.ſic.ſi tamē dabitur ſpaciū p teſtib⁹ i remotꝫ agētibus q̄ icontinēti ē ꝓbādū ſm Inn.ſed quātuꝫ ſpaciū tpis dabitur i continēti.[b] rñ.mediucre ſpaciū.ff.de ſo.ratū.vel ē arbitrariū ſm Inno.qđ ē no.alibi vo ſtricte ſumitur icontinenti.ſ.p triduo.C.de erro.aduo.l.ij.C.de iudi.l.pe. Alibi p nullo ſpatio itermedio.de pac.iuriſgentiū.§.quīmo. ff.ad macedo.ſi filius.C.de te.l.cū antiqtas.ſed ibi tractatur de actu iterādo vel itegrādo.z idō ñ recipit tēporis diuiſionē vel ſeparationē.ſed in iudicijs intelligitur arbitrio iudicis.ff.de iudi.ſi debitoꝛ.inſu.de uffi.iudi. in princ. ¶ Oppo.z vľ q̄ iſte tertius ↄdictoꝛ ñ ipediat executionē ſnie. Nam.l.cauetur q̄ ſi duo vēdicāt rem ab vno quilibs inſolidū diuerſis libellis z ſertur ſnia primo pro vno q̄ alter non pt executionē impedire lꝫ victus non tenetur reſtituere victori niſi ei caueatur defenſum cri.ff. de rei ven. l.a quo.z.l.a quo ſondus.ff.de peti.here.l.pe. Sol.dicit Innocē.q̄ ibi poſſeſſio non erat vacans ſed poſſidebatur

a teo

[a] ¶ Vide d. Jal.in.l. nulli in.vij. ſallentia.C. de iudi.

[b] ¶ Vide late ſcripta p moder.ð iſta dictiōe incōtinenti q̄ño capiať i.l.ſecūda.ff. cer.pe.

a reo q per ſniam ē obligatus ad eiꝰ reſtōnē. h aūt poſſeſſio erat vacās ad quā tradēdā nullus erat obligatꝰ. ꝑterea ſibi nō intereſt ꝯpetitoris poſſeſſionez nō trāſferri. qꝛ ibi ita h̃z poſſeſſorē aduerſariū ſicut prius hic āt h̃ret aduerſarium duriorē. qꝛ durior ē aduerſariꝰ q poſſidet q̄ȝ q nō poſſidet. ꝑterea ibi cōpetitor hic oppoſitor ſm Inno. Sȝ ſtati opponit ⁊ vr̃ ꝙ indiſtincte videat̄ ipediri executio. Nā. l. co. uet ꝙ ſi pignus capit̄ i cāni iudicati tertiꝰ poſſeſſor talē emiſſionē enormerat. ff. ð re iu. a diuo. §. ſi ſup. Nā oȝ ꝙ aliq̄ ꝓſtet. Sol. aut miſſio fit i cāȝ pignoris ⁊ loqr̄. d. §. ſi ſup aut in cām dn̄ij ⁊ loqr̄. l. iſ a quo ⁊ rō dr̄ ē ē qꝛ vbi in cauſam pignoris fit executio i alia re quaȝ i re iudicata p ſniaȝ. vn̄ ſecus ſi eēt pignꝰ additū a iure dn̄ij. Nā debilis ꝯdictor ſi poſſȝ illud enūerare vt no. dicit tex. in. d. l. a diuo. §. ſi poſt additū. ¶ Op. vlteriꝰ naȝ hic dr̄ ꝙ fit plēa cognitio ⁊ lis ꝯteſtat̄. nā imo fit ſūmaria. vt. d. §. ſi ſup. So. hic loquit̄ qn̄ nō in rebꝰ ꝓpriis fiebat executio ſȝ i alijs q̄ capiebant̄ i cām pignoris ⁊ tūc quocūqȝ allegāte ſe hr̄e ius i re cuiꝰ poſſeſſio nō vacat fit ſūmaria cognitio ſȝ i rebꝰ vacātibꝰ ſummaria nō ſufficit vt hic ſm Inno. qꝛ ꝯdictor agit de poſſeſſiōe adipiſcēda. ¶ Ulterius opp. nā ſnia erat lata ḡ exceptio nullitatis non ipediebat executionez. vt. l. ſi. C. de ordi. cogni. Sol. hic excipiebat victus hic qdē tertiꝰ ꝯ quē ſnia ē ꝓpria facie nō trāſit i rē iudicatā. ¶ Sȝ ſtatiȝ imediate opp. ſi ꝯ eum nō trāſit i rē iudicatā. ḡ fruſtra laborarȝ i ꝓbādo ð iure ſuo cū ſit tutus ſine aliq̄ ꝓba. So. dicit Ber. ꝙ imo n̄ ē tutus ſi ſciuit cām agi ⁊ non ꝯdixit. qꝛ vr̄ renūciare iuri ſuo. ¶ Opȝ ḡ ꝯdicere ⁊ iuſtificare ꝯdictionē ſȝ Ber. Cōcludit̄ ergo ēt ſine citatione ſibi ꝑiudicet ex ſimplici ſnia ⁊ ſorte rō ē qꝛ ſnia lata ſup bn̄ficio fac ius iter oēs cū oia bn̄ficia eccl'iaſtica ſint publici iuris. vt. l. j. §. publicū ius. ff. de iuſti. ⁊ iu. ſed ſȝ vtriuſqȝ iur. regl'as res int̄ alios acta alijs nō ꝑiudicarȝ ꝓſertiȝ eo nō citato. vt. C. ſi ꝑ publicas penſi. l. ſi deſerta C. ð bōis va. l. ſi. C. ne vxore ꝓ marito. l. ob maritoꝝ. C. de pui. ſil. l. j. ⁊ no. i. l. cū mulco. §. j. q ex cau. ma. nā ſi ois poſſeſſor iur. vel facti q h̃ȝ ius viliſſimum eſt citandus vel ſaltē dȝ eē ꝓſens ipe late ſnie. vt. J. de re iudi. cū ſuper multo fortius ille qui h̃ȝ ius in re imo q h̃ȝ ſpē in re dȝ citari. vt. l. j. §. ſi. ff. de ven. inſpi. ¶ Ulteriꝰ opponit̄ dicit̄ hic ꝙ poſt dedicita teſtificata iterum recipiunt̄ idē teſtes ⁊ alij. nam hoc falſuȝ vr̄ cū timeat̄ ſubornatio vt i auc. de teſti. §. qꝛ vō. Sol. interdūȝ teſtes recepti nullo mō valent ⁊ timor ſubornatiōis nō impedit qꝛ nulla fingit̄ fcā teſtium ꝓductio interdū valēt ad aliud ⁊ nō ad id ꝙ nūc trutinant̄ ⁊ ideȝ ēt ſi inducerēt ꝓſumptionē tex. eſt hic no. interdū ad oia valēt ⁊ tūc ſi atteſtationes ſunt publicate nō poſſunt de nouo ꝓduci teſtes. vt. ex̄. c. ꝑxi. §. j. ¶ Quero qd ſi ꝯdicāt ꝓmis dictis. rn̄. nō valȝ dcm̄ ipſoꝝ. lȝ alius ſit effectꝰ ad quē de nouo ꝓducunt̄ qꝛ piurio nō ē de nouo dāda fides. Cū. n. ꝓmum iuramentū tenuerit in ſecundo effectu ⁊ fuerit reputatuȝ admiſſum pro vō. ergo eiꝰ ꝯriū pro falſo dȝ haberi niſi poſſit aliqua expoſitione iuuari q̄ hēat teſtē excuſare ſm Inn. iacet ꝙ no. ff. de iureiur. l. duobus. §. ſi. No. ḡ teſtem excuſari a ꝯrietate ſi excuſari poſſȝ vt. J. de accuſa. cū delicti ſm Innoc. ¶ Op. dr̄ hic ꝙ fit abſolutio ad cautelā nā imo vr̄ nō ꝙ dēat fieri abſolutio niſi cā cognita. ſol. hoc ſpāle ne pereat ſubſtātia ꝓbationum ſm Bar. ⁊ in hac abſolutione debēt vocari hi ꝑ qbꝰ ſnia excōicationis icurrit q poterūt opponē ꝙ ē excōicatꝰ pro manifeſta offenſa ⁊ iō nō abſolui iniuriā alteriꝰ niſi de illiꝰ conſenſu. vt. ff. de manumiſ. l. ſiquis dicat. ver. niſi forte vel ſatiſfactione ꝓmiſſa. vt. ff. de ſta. li. l. ſtatu liber tōnem. ⁊ J. de v. ſig. c. ex pte. e hoc Inno. ⁊ȝ in ſi. gl. ¶ Op. excōicatꝰ ē iſamis ḡ ēt abſolutus nō admittit̄ ad teſtificādū. ſol. abſolutio idem ē ꝙ in integꝝ reſtitutio ſm Ber. ꝙ ē nota. ¶ Opponit ꝙ canonici admittant̄ quia domeſtici. ſolu. ſpāle in his q̄ agunt̄ in domo. C. de repu. ꝯſenſu. ad q̄ probāda ēt vxor admittit̄. vt. l. ij C. qn̄ ⁊ qbꝰ q̄rta pa debe li. ꝑ. Sed ibi mortuꝰ erat vir ⁊ iō ex affectōe nō claudicabat teſtimonium. ¶ Quero an illi canonici cogant̄ teſtificari, rn̄. ſic ne tota facultas ꝓbationis pereat. ſubdit glo ꝙ ꝓcurator vel aduocatꝰ nō cogit̄ teſtificari ſi forte h̃ȝ feudum vel bn̄ficiū a dn̄o ne illō ꝑdat. ⁊ dic ꝙ imo iō cogit̄ ne ad

dat. ff. de his q. vt indig. poſt legatū. §. his vō. ⁊ ibi no.

c **Uis.** Abſqȝ iuramēto nō credit̄ teſtionio religioſoꝝ niſi ꝑte ꝯ quē ꝓducūt̄ iuramēto remittat̄. No. ꝙ mōachi ⁊ alij clerici pñt ferre teſtioniū ꝓ ſua ecclīa. Itē no. ꝙ ꝯuerſi nō ſunt de nūero mōachoꝝ lȝ gaudeāt ꝑuilegio eoꝝ. vt. J. de ſen. ex. nō dubiū. No. ꝙ iuramētū teſtis pōt remitti. Idē tenebāt doc. antiq. vt no. in. l. j. ff. de ſer. Opponit̄ ꝙ nō poſſit remitti. vt. C. ð iur. calū. l. ij. §. ſȝ qꝛ vemur. So. ibi in iuramēto calūnie qd ē ſolēnitas hic in iuramēto de veritate dicēda ⁊ tāto differētie eſt quia paro ð facili cōmittit calūniaȝ teſtis. ¶ Quero ſi ego ꝓmiſiſſe ſtare teſtimonio alicuius. vtrum ille debeant iurareꝰ. rn̄deo ꝙ ſic. ff. de do. pla. theopōpus. niſi expſſe iuramētū remitteret vt hic. ¶ Quero nūqd in cā mrīmoniali poſſit remitti teſti iuramētū. dic ꝙ nō ſi agit̄ de mrīmonio diſſoluendo. ſecus ſi de mrīmōio fouēdo ber. Adde qd no. ff. ð iure iurā. l. ij. §. j. ⁊ idē colliges qd iuris in cā criali. ¶ Quero vtrū valeat pactū ꝙ de itereſſe ſtet̄ ſimplici vbo creditoris abſqȝ iuramēto. ⁊ dic ꝙ aut ē intereſſe de preſenti ⁊ vȝ pactum. vt. ff. de iureiur. l. remittit. aut de futuro ⁊ non vȝ ne det̄ mātēria delinquēdi. vel dic. vt no. Bar. in. l. vlt. ff. de ꝓto. ſtip. vȝ ꝙ valȝ pactū niſi petatur reduci ad arbitrū boni viri qꝛ lȝ plenuȝ hēat arbitriū ex fide ē attribuēdum. vt. ff. ma. l. creditoꝝ. §. ſi. ¶ Quero nunquid poſſit extra iudicium remitti teſti iuramētum glo. innui hic ꝙ nō qꝛ debȝ remitti auctoritate iudicis cuius intereſt verum ferre ſententiam.

a ¶ Uide Bar i. l. iu cius. in ſi. ff. de fideiuſ. ⁊ ꝑ Feli. in. c. qꝛ indicāte extra ð preſcrip. i ꝓſio ij. col. ⁊ vtrū an teneatur iurar̄ ⁊ an tñ ð pōt opponere plene no. ꝑ do. Jaſ. i. l. admonēdi i lectura colū. ij. vſi. ꝑōde ra ēt. ff. ð iu reiurā.

d **Jlecto.** Delegatꝰ neceſſarius i teſtē remouet̄ a iudicādo. ⁊ alius ſubrogat̄. In pria ponit̄ q̄rela. In ſcda ibi ne tgit̄ pape ꝓuiſio. ¶ Caſus. qdā ſpoliatꝰ hēbat cāȝ iū commiſſa ſtādric ſup donatōe. v. ꝓbēdaꝝ ſacerdotaliū qꝛ comitiſſa dicebat dictā donationē ad ſe ꝑtinere forte ex ꝑuilegio apl'ice ſedis lȝ cā fuit cōmiſſa qbuſdā iudicibꝰ delegatis ipetratis a comitiſſa q iudices citauerūt ꝑpoſitum. ꝑpoſitꝰ dicebat ꝙ vnꝰ illoꝝ iudicū erat ſibi neceſſarius in teſtē cū de iur̄ ſuo nō niſi ꝑ ipſuȝ ⁊ vnicū aliū teſtē poſſȝ ꝓbare. ⁊ iō poſtulabat ꝙ vel eo expulſo ꝓcederet cōiudices vel ſupſederet̄ in negocio quouſqȝ pape aliū ſubrogaret. quā petitōeȝ iudices recuſarūt ⁊ poſt applōnē dictuȝ ꝑpoſitū ſuſpēderūt collatōe dictaꝝ ꝓbēdaꝝ hec fuerūt nūciata pape q ne iuſticia pereat ꝑ defectū teſtis aliū iudicē ſubrogauit. ¶ No. ꝙ dixi i ſūmario. Itē no. ꝙ ad laicū etiā feminā pōt ſpectare collatio vel donatio ꝓbēdarū i. ꝑñtatio pſonatus iur̄. Sȝ vera collatio que eſt ius mere ſpūale nō pōt cadere in laicū niſi per priuilegiuȝ pape. vt J. de iure patro. nobis. ⁊ ibi no. vel niſi ex ꝯſuetudine ꝑſcri pta ſi eccl'ia nō eſt collegiata. qd dic vt ibi no. Ibi certa lit. pre. No. qd valet iſta ꝓteſtatio ꝙ qs nō itēdit litez cōteſtare. tñ hic nō fuit neceſſaria qꝛ vba nō ſapiebāt lit. côte. expreſſe vel tacite. ¶ Item no. de dictōe circa ꝙ poſita inter actus ponit̄ excluſiue. ¶ Capio glo. que incipit. ſȝ nūquid ⁊ q̄ro ſi iſte ꝑpoſitus habebat duos alios teſtes. vtꝝ ſit remouēdus iſte. dicit ber. ꝙ ſic qꝛ ſicut non vȝ ſubtrahi copia ꝓbādi. ita n̄ oȝ minui. ar. ff. ſi ge cau. l. qbꝰ. ⁊ no. ff q ⁊ a qbꝰ. l. optio. ⁊ qꝛ forte illi teſtes nō recordarent̄ ⁊ ſic n̄ probarēt. vt no. di. et text. ff de fur. l. quidā tabulaꝝ ſecus ſi hēret multos ⁊ multos teſtes ita ꝙ nō eſſet periculū litigātis niſi iperrāa imperraſſet illum teſtem qui forte ē optimus in fraude aduerſarij ne poſſet teſtificari. ⁊ no. ꝙ remotus a iudicādo nō remouet̄ a teſtificando. ¶ Querit glo. de eo qui impetrat iudicē quem volebā in aduocatū. dicit idē ꝙ in teſte ſi erat mihi neceſſarius vel multuȝ vtilis alſs ſecꝰ. ¶ Querit Ber. ⁊ not. ꝙ ſi reuelaui alicui ſecreta mea in cōſciētia. ⁊ ex hoc ſcit ille me hēre ꝯſcientiam leſaȝ. nūqd iſte ꝯtra me pōt iudex impetrari. dicit gl. ꝙ ſic quia nō dēȝ iudicare ſm ꝯſcientiam ſed ſm acta ⁊ ꝓbata tenementi. ⁊ ſic ꝯfeſſor meus pōt eē iudex delegatus cōtra me ſm Ber. ¶ Quero qd i cā criali. rn̄. idem Ber. ¶ Quero qd ſi ille delegatꝰ dicat ego nihil ſcio. ⁊ iō debeo nō remoueri. dicit glo. ꝙ non dȝ remoueri qd eſt not. ¶ Querit Ber. ille delegatꝰ ſtatiȝ ſubrogetur aliuȝ nūBal. ſup decre.

qd corā eo poterit teſtificari. dic ꝙ ſi ſi reſeruauit ſibi ali-
qd ḋ iuriſdictōe. ſecꝰ ſi nihil reſeruauit qꝛ nulle reliqe iuriſdictō
nis ſūt apḋ eū. ordiariꝰ at cui ē radicata iuriſdictio corā ſuo
ḋlegato ſi pt teſtificari ſꝫ Jnn. z Hoſt. Sꝫ ber. dic ꝙ or-
dinariꝰ corā ſuo ḋlegato vł officiali pt teſtificari ne ꝟitas
pbatōis pimat ꝙ ē equū. ḋ hoc no. J. ḋ offi. dele. iudex. lib.
vi. ℭ Quero qd ḋ arbitro. rñ. ſi pt eē teſtis corā ſe vł ſuo
collega qꝛ iputet ſibi ptes q̄ eū elegerūt. vt. C. ḋ arbi. l. ne
in arbitris. ℭ Quero nūqd iſta decre. hēat locū ſi vnus
ē tm̄ delegatꝰ. rñ. ſic qꝛ rō iſtiꝰ ꝯſtōnis ē eqtas nālis ne ꝓ-
bationū copia minuat. Jdē ē corā collegis ordiariꝭ ſm
Jnn. ℭ Quero nūqd iſte recuſatꝰ poſſit repelli a teſtio-
nio. rñ. nō niſi a recuſante qꝛ rō recuſatꝰ ē vt ſit teſtis z qꝛ
opprobatꝰ ſꝫ Ber. ℭ Quero vt̄ ſit neceſſariꝰ i teſtē de
beri ſūmariꝫ pbare. rñ. ſic. ar. ff. de edē. l. argē. §. cū dr. z ff.
de iureiu. l. nā poſtea. §. ſi minor. z forte ſatis pbabit per
iurm. ar. ff. ad exhib. z theſauris. Si tñ actio pirct dꝫ corāꝫ
eo pueniri ad talē actū q̄ pſcriptōꝫ iterrūpat. ff. ḋ offi. pſi.
ſenatꝰ. ℭ Jtē no. in iſto. c. quē ab vno offō rēoueri vt ge-
rat aliḋ magis neceſſariū. ℭ Jtē no. arg. ꝙ magis merer
q ꝟitatē dic q̄ȝ iudex q indicat ꝟitatē. ℭ Sꝫ q̄re rēouet
cū dēat iudicare ſꝫ ꝯſciaꝫ ꝟitatis. rñ. imo ſi ſꝫ ꝯſciaꝫ ꝑſer
tim ſi hēat collegā. ℭ Jtē no. corā ſuo collega teſtificari
nō poſſe tene mēti qꝛ ꝯſcia ſi ē ḋ actis ſꝫ i mente eiꝰ ſic nec
ſꝫ mētē teſtis niſi ex actis pateat. vt no. Jnn. J. c. albricus.

Significauit.

Ne pbationū co-
pia pereat citato
aduerſario recipiunt z publicant teſtes quos
reus induxit lite ñ ꝯte. Jn pria pte petitio. Jn
ſc̄a ibi q̄ circa iudicia dictio. ℭ Caſus. qdā ſacerdos ſigni
ficauit pape ꝙ fundatores eccle ſue tpe fundatōis volue-
rūt ecclāꝫ eē liberā z dixerunt ſe in ea nihil iuris retinere
z ꝙ ipſe timebat ne in ꝓceſſu tpis morientibꝰ teſtibꝰ liber-
tatis pbatio deperiret ſupplicāſ pape de remedio oppor-
tuno. papa ꝯſiderās eqtatē petitōis mādauit iudici ſibi
denū q̄tenus teſtes ideꝫ quos ipſe ſacerdos duxerit pñtā
dos examinet diligenter z ea publicet ad eternā memo
riaꝫ ꝓus denūciādo fundatoribꝰ vł eoꝝ hrdibꝰ vt receptō
ni teſtiū ſi velit interſint z ſup denūciatione ꝓfici faciat pu
blicum inſtrm. Jbi dixerūt ſꝫ ſi nō dixerūt expſſe ꝙ nihil
vellet retinere adhuc tria retinerēt q̄ ipo iure debent pṫo
no. ſ. honor. onus z vtilitas. Hoſ. z Archi. J. de iure patro.
ſi laicus. li. vi. ℭ Et no. ꝙ ſi tpe edificatōis naſcit libera
nūq̄ȝ recipit ſeruitutē. ſi ſua hñ pōt liberari. C. de bo. lib. l.
ſi. habet. n. p manumiſſa. tñ q̄dā reliqe diuy remanent. ar.
ff. ḋ hr. inſti. taleꝫ. §. ſi. ℭ No. pūo futuris caſibus pūiden
dū. Scḋo no. teſtes añ lit. ꝯte. recipi z publicari ad eternaꝫ
rei memoriā. Tertio no ꝙ in iſta receptione debent citari
hi quoꝝ intereſt. ſ. fundatores dēo ſi viuūt vel eoꝝ hrdes
ſi ſunt mortui nec dr hic vtꝝ ſint ſui hrdes vel extranei. z
ſit q̄libꝫ heres taꝫ ſanguis q̄ȝ honoꝝ. Alibi ponit ꝓ hrde
ſanguinis. ff. de op. lib. vt iureiu. §. ſi liberi. ſꝫ ibi ea ē z alia
rā illius pſonalis iur. quā iſtius in quo benignitas agi-
tur. ℭ Quid ſi hrditas iacet vel tpus inuentarij pendet.
tūdeo per hoc nō differtur ſi piculuꝫ ē in mora alš bene
differtur. vt. C. de iur. delí. l. ſi. §. donec. ff. de hr. inſti. ſi quis
inſtituatur. Quarto no. de citatōe ꝓfici dēre publicuꝫ in-
ſtrm. ℭ Oppoꝰ naꝫ añ lit. ꝯte. nō vꝫ receptio teſtiuꝫ. vt
C. de ien. z interlo. l. plarā. ſo. aut cā ē ordinaria z in iudi
ciū deducta z loquit ꝯtra. aut nō deducta. z tūc aut eſt in
pñte agentis deducere. z idē falls ſi inſtat piculū mortiꝫ
teſtiū vel abſētie diuturne vel aliud ſimile. Nā tunc ſtatiꝫ
recipiunt nō tñ tūc publicant ſꝫ ſigillant z nō valent poſt
ānū. agat ille q eos recipi fecit vel denūciet illi ꝯ quem in
ducti ſunt. ḋ. vt lit. nō ꝯte. qm̄. z qḋ dixi ꝙ ñ publicant ad
eternā rei memoriā fallit ſi publicent de ꝯſenſu ptium ſꝫ
Jnn. ſꝫ interdū in pñte ꝓducentis nō ē ordinarie experi-
ri qꝛ fungit loco rei z tūc omnes teſtes pñt recipi qꝛ lꝫ nō
inſtet piculuꝫ de pñti tñ poterit eē periculū in futurū vt
hic. z C. de vſur. pu. l. pupil. ℭ Op. z vi ꝙ imo ēt ex pte
actoris recipiantur teſtis lu. nō ꝯte. ꝙ ſic. pbo. ſup debito
ꝯditionali nō pōt lite ꝯteſtari. vt. ff. de iu. l. eumquam. z ta
men video ꝙ teſtes recipiuntur z publicantur. vt. ff. ad. l.
aquil. l. i lege aqlia. ſi dleri. Sol. ibi imo pñus lis pteſtat
demū recipiunt teſtes z publicant deide fert ſnīa diffiniti
ua ſuſpēſa ipſius executōe. nā ibi due cāe ꝯcurrunt. ſ. deli-
cti de pñti ſup quo fundat petitio z ꝯtus ſnīe itereſſe de
futuro vñ ſuſpēdit executio. ℭ Jtē ibi ē ſpāle odio delin-
quētis. ſꝫ ꝯ ḋ imediate oppo. nā ſi teſtes ibi recipiunt lite
nō ꝯte. ergo debet recipi dēs ēt nō valitudiariꝫ cuiꝰ ꝯnū
ibi dī. So illud ē ꝓp irregularē modū agēdi. ℭ Modo
ego q̄ro nūquid ſup debito ꝯditionali teſtes poſſint reci-
pi lite nō ꝯte. z vr̄ ꝙ ñ qꝛ pt agi via ordiaria vt cautio ꝓ-
ſtet. ff. de iudi. l. in oibus. So. imo pñt qꝛ ad aliū ſinē ten-
dit ipſa receptio. ℭ Jtē qꝛ nō ſemp ē cauēn ſed denū q̄ñ
iudex arbitrat cautionē ſup addē daꝫ. ff. de priuil. cred. l. ſi
creditores. z l. ij. in pñ. ff. de ꝯdi. ob cāu. vbi tex. optimꝰ.
ℭ Jtē qꝛ cautio ſit ex ſūmaria cognitōe. vt. ff. vt i poſ. leg.
l. is a quo. z qḋ dico i debito cōditionali dꝫ itelligi niſi ſit
ꝯditio pṫtīua pēdens ex pṫāte creditoris. nā tūc ē idē ꝙ
in debito puro qꝛ iputet ſibi creditor ſi nō purificat. ar. ff.
de here. iſti. l. ſeruꝰ. §. puro. ℭ Oppo. vlteriꝰ ad idē. nā cū
poſſint cogi fundatores vt faciāt certā libertatis ꝓ quam
ꝑpetuo pbabit libertas. vt. C. de libe cā. l. ſicut durā. C. de
diſcuſ. l. ne caſu. li. x. z cauti dꝫ eē ſolēnis. vt. ff. de lega. j. l.
hmōi. i pñ. z ibi bona gl. z mēti tenēda. ergo nō idigemꝰ
extordiario remedio iſtius. c. ſo. vtrūq̄ȝ remediū ē extordi-
nariuꝫ. z idō ñ tollit vnuꝫ ꝑ aliud. ℭ Jtē reus pt vti dupli-
ci remedio ſicut vtit iure z priuilegio. ℭ Jtem offm̄ iudi
cis qḋ venit ad corroboratiouē alteriꝰ auxilij ñ tollit ꝑ illḋ
vt ſing. no. in. l. j. §. pet hac. ff. de rei ven. z ꝑ Dy. ff. de no.
ope. nū. l. in prouinciali. ℭ Jteꝫ carte ſit cū ꝯfeſſione actꝰ
dudum celebrati. teſtes āt deponunt de ꝯctu qḋ eſt plus
q̄ȝ ꝯfeſſio. ꝑ ſucceſ. ab iteſ. cuꝫ dilectꝰ. z tunc demū ſit car-
ta q̄ñ nō eſt onerosa faciētī. i. nō plus grauat. Conferre i. n.
ꝟitateꝫ ñ eſt grauamē. l. ij. in pñ. ff. lo. ma. ibi tex. z gl. ſing.
Ex pdictis no. ꝙ ſimplex ſcrū ad eternā rei memoriaꝫ dꝫ
redigi in ſcripturā. qḋ itellige in hiis que de iure effectum
ſortiunt. ſecus ſi ſunt inualida vt ꝯctus emphiteoticus de
quo nō fuit fcā ſcriptura a pri. qꝛ inſtrm nō dꝫ dare nouuꝫ
robur niſi eēꝫ fcm̄ pūn de inſtrō ꝯficiendo. ar. d. l. hmōi.
ℭ Pono iſtud iſtrm ſit ad veterē ꝯctuꝫ teſtificādum nō
ad nouū in eē ꝓducendū. ff. de pac. ſi vnus. § pactus. ff. ḋ
iudi. exigere doteꝫ. ſm vnam lec. z idō per tale inſtrm non
ſortit qs forum ſed per veterem ꝯctum. qḋ eſt no. ℭ Que
ro an iſti fundatores ſint perſonalr citandi. rñ. ſic in cita-
tione prima niſi latirent ſed poſt primā citationeꝫ ſufficit
citatio ad domū. ar. ff. de le. i. l. eundeꝫ. §. j. de hoc no. ꝑ Dy.
in. l. nj. de dam. iſec. ℭ Deide video ꝙ citatōi iſerit ꝯdi-
tio ibi dū dicit ſi velint iterſint. certa iſta ꝯditio nō facit ci
tationeꝫ ꝯditionaleꝫ. vt. ff. de no. op. nū. l. de pupillo. §. me
miniſſe. z. C. ſi mā. ita ſue. alie. l. ea qdem. ℭ Modo quero
cuꝫ Jnn. vtꝝ iſte atteſtatōes recepte ex pte rei valeant ei
ad agēn. z vr̄ ꝙ ſic. vt. ff. de iureiurā. l. ſed z ſi poſſeſſori. in
pñ. Contrariū rꝫ Jnn. qꝛ ad ſi. agendi nō debuerūt recipi.
ℭ Jtem receptio venit ad caſuꝫ a quo icipere nō pōt ſal
lit ſi receptio fcā eēꝫ de priuꝫ volūtate qꝛ ꝯſenſus priuꝫ ex
tendit validitateꝫ lꝫ nō dēt eē ei qḋ eſt ipſo iure nullū ſꝫ
Jnn. ℭ Quero qd in iudicijs in q̄bus qs eſt actor z reus
vr̄ ꝙ valeāt ad defenſionē nō ad ipugnationem. Quero
vtrū iurib icorporalibꝰ habeat locuꝫ ꝓuiſio iſtius. c. dicit
Jnno. ꝙ vbicūq̄ȝ poſſor pt agere vt ī vti poſ. in ꝯfeſſoria
vel negatoria nō hꝫ locū forma iſtiꝰ decre. ſed iſtud dictū
vr̄ ꝯ caſuꝫ iſtius capli. nā ius pſonatꝰ z ecōuerſo ius liber-
tatis ſunt iura icorporalia. vt. ḋ de iudi. ex parte. ℭ Que-
ro poſſideo rem meā z nullus fecit mihi ꝯtrouerſiaꝫ vtꝝ
ſup dñio meo poſſum petere teſtes recipi ad eternam me
moriā. dicas ꝙ nō qꝛ nō ſum actor nec reus qꝛ nō habeo
aduerſariū nec poſſuꝫ eum mihi ꝯſtituere. z ſic nō habeo
cum quo fundem iudiciū vel quem citari faciā. z idō ceſſat
forma iſtius decre. ℭ Quero ergo in nr̄a decre. quare tra
hit ad vna ille q nullam refert ꝯtrouerſiam. rñ. qꝛ trahitur
ſuper fcō proprio. ſecus vbi nulla pceditt cā vel fcm̄ ſuper
quo trahat. ff. vti poſ. l. j. §. interdūꝫ. C. de alie. iudi. l. j. Ex-
tra op. ꝙ in cā liberali ferri pōt diffinitiua lite non cōte. z
datē actio vtriq̄ȝ parti. ſ. directa z ꝯtra. Sol. verum eſſet ſi
peteret

ℭ Vide ꝑ abb. cōſil. ꝑmū. colū. ij. volu. pri. z ꝯſi. xxix. col. ij. vol. ij. Ce-po. Barb. ꝯſi. xxvij. colū. vij. z tribꝰ ſeq. colū. pri.

petēt aliqd ſibi adiudicari ꝙ ħ nō ſiebat qꝛ lr̄ debebat bal.

c **Um cauſam.** Poſt publicatas atteſtationes nouū capl'm ꝓbari pōt ēt p teſtes ātiquos. in ꝑme decisa petitio. i ſcđa ꝯmiſſio. ibi. cū igit. Itē ħa i duas. ꝑio deñ. ſo rō deci. ħa ibi qm̄. ¶ Cāus. ab bas & frēs ſci martini vēderāt qbuſdā laycis qſdā domos & qꝛ tpe ꝯcr̄ fuerūt decepti i ꝑcio petebant ꝙ emptor aut recepto ꝑcio ꝙ dederat domos reſtitueret. aut iuſtū ꝑciū ſuppleret probauerūtqꝫ ꝙ fuerunt leſi rōe minoris ꝑcij ſꝫ ñ ꝓbauerūt leſiōis exceſſum. ꝺcī emptores dicebāt ſi ꝯſtat qūtū ſupplere debeam⁹. & iō debem⁹ abſolui. ſꝫ p pte monaſterij dicebat ꝙ erāt pati ꝓbare qūtū eēt ſupplēdū. q̄rebat an poſt ꝺdicita teſtificata poſſꝫ ħ ꝓbari papa cōſuluit mādati tā nouos q̄ꝫ veteres teſtes recipi ad ħ ꝓbandū qꝛ ad aliō ꝓducti q̄ꝫ primo. vꝫ ad ꝓbādū exceſſuꝫ determiate q̄titas ſup quo teſtes nōdū erāt recepti. h. d. p icel lectu lr̄e. ¶ Quero qs dicat exceſſus. rñ. id ꝙ iducit ꝯcr̄ reſciſſionē vl̄ ꝑcij ſupplectionē ꝙ ē qñ agēs ē decept⁹ vltra dimidiā ſibrā iuſti ꝑcij. nā vſqꝫ ad dimidiam tolleratur leſio ēt i eccl'a niſi petat i integꝝ reſtō qđ ē no. dignus. Porro in reſtōne i itegrū nō hꝫ locū ius ſupplēdi iuſtū ꝑciū ſꝫ hinc de rea reducit i ꝑorē ſtatū qꝛ reſtō i integꝝ ſapit nāꝫ redibitorie. vt C. de repu. q̄ ſiūt i iudicio. l. i. & nō ꝯpetit ꝯ̄ ēptorē niſi emptor ſeruet idēptis vt dicit. l. ſia no. ff. de mino. l. intra vtile. §. vendētibus. ¶ Adhuc p itellectu lr̄e quero qd depoſuerūt iā teſtes forte ita erat ꝙ domꝰ erāt vēdite p qnquagita & teſtes depoſuerūt ꝙ valebāt tētuꝫ & vltra. Nā iſta dictio vltra nihil opat pp ſuaꝫ icertitudinē. vñ nō ē ſaluꝫ emptori ius ſupplēdi ꝑcium qꝛ nō appet q̄tus ſit exceſſus nec ē fundata ꝯditio ex. l. q̄ ad ħ ꝓponit q̄ regrit exceſſum ſaltē i vno nūmo & pp illō modicū ſuppleri dꝫ totuꝫ reſiduū ꝑcij veꝝ & iuſtū & ſic pp modicū exceſſuꝫ legalis mēte totuꝫ reformat qđ ē no. ¶ Et ſic no. ꝙ dictio vltra i teſte p nihilo ſuppōit qꝛ icertuꝫ & nihil ꝯuertit. vt. ff. de iur̄ fiſ. l. ita fidei. & ħ tepit exꝑſſuꝫ i nr̄o c. melius q̄ꝫ alibi. ¶ Op. ꝙ poſt ꝺdicita teſtificata nō debet teſtes recipi So. veꝝ ē ſup receptis. ſꝫ nō ſup receptꝫ ſic lꝫ veīat ad ſupplectionē receptoꝝ & ad itētionē ſundatā & reputat nouū capl'm cū augeat effectus qđ ē no. dignū. ¶ Opp. ꝙ idē teſtes nō poſſint recipi. nā nō pñt aliqd addē vel detrahere. qꝛ eſſent ſibiipſis cōtrarij. rñ. imo poſſunt ſi meliꝰ recordant. & primo interrogati de q̄titate exceſſus dixerunt ſe neſcire vel nō recordari ſecꝰ ſi dixiſſent nō eē ſm̄ Bar. ꝙ ē valde no. vel dic de hoc exceſſu nō fuerūt interrogati ꝙ ē tutius. vñ ſi teſtis dixit ſe nihil ſcire non debꝫ vlteriꝰ iterrogari. & adde ꝙ teſtis q melius ſuā ꝯſciam iformauit pōt addere ſuo teſtimonio id de quo primo nō recordabatur ſm̄ ber. ¶ Quero quomō ꝓbet eſtiatio rei. rñ. qñqꝫ probat per ꝯmunē curſuꝫ valoris vt in reb⁹ q̄ vendunt i foro. qñqꝫ per ꝯmunē curſuꝫ redditūū qñqꝫ per vicinitatē aliaruꝫ reꝝ. qñqꝫ p taxatiōem. l. vt no. ħ. & C. de reſcin. ven. l. ij. qñqꝫ p cōem & nō ſingularē affectiōeꝫ ꝯ̄hēiū. vt no. Cy. l. l. vnica. C. de ſen. q̄ pro eo. qñqꝫ p iſtr̄a emptionuꝫ & locationuꝫ ſcā cōuer de ſimilib⁹ reb⁹. qñqꝫ per eſtimū cōis. ff. de ꝓba. cū de lege. Et no. ꝙ iſtud. c. hꝫ locū in oībus ꝯ̄ctibus bone fidei. vt no. C. locati. l. ſi olei. ¶ Item in ꝯ̄ctu emphiteotico qꝛ redigit ad inſtar locatiōis vt iſti. locati. §. adeo ſed qđ ſi ꝯ̄ctus bone fidei reducat in ſtipulationē vt ꝑcēſe ſtandū ſtipulatōi niſi interueniēt dolus. ff. de ver. ob. ſiquis cū aliter & dic vt ibi. ſꝫ nūquid i foro aīe lꝫ ꝯ̄hētibus ſe fallē i modico. dic ꝙ nō. qꝛ ꝯſcia idē ē ꝙ bonꝰ vir ſꝫ hō ñ ꝯueniret bō viro vt ſinglr̄ no. ff. de re. iu. l. j. quo vadit igit aīa mercatoꝝ⁹ bñ ſe abſqꝫ ꝯſcī. fraudis negociat Bal.

a ¶ Vide dic. d. Jaſo. in. l. ſiquis i conſcribendo. C. de pac. i quarto notabili. vbi ēt pulchre refert iſtud dictum bal. & vide etiā per eundē in. l. ſi ia q. in vlti. colū. ff. de vulg. & pupil. ſubſti.

a **Lbricus.** Recipiant & publicant teſtes q interfuerūt ſnie de qua ſcriptura nō appet. Et prio ponit perſ & ſcđa ibi idēqꝫ ꝯuiſio. ¶ Caſus. Lata fuit ſnia diuorꝫ nō in ſcriptis ſꝫ corā teſtib⁹ deinde vir ſuſcepit duas vxores vꝫ ſcđam mortua prima ex vtraqꝫ vxore genuit filios iſte erat nobilis & diues. & cōſortes eius deſiderabat morte ipſi⁹ et poſſent mouere filijs qōnē ꝙ eēnt ſpurij. Iſte volēs obuiare vel obſtert eoꝝ malitijs pro interēſſe ſuo & filioꝝ petebat dictos teſtes recipi & publicari ſup dcā ſnia ad memoriā ſempiternā. q̄rit qđ iuris. papa mādat teſtes rcipi & i publicā formā redigi. ¶ No. ꝙ ſnia ñ pſumit lata niſi ꝓbet lr̄e late. ¶ No. ſnīaꝫ diffinitiuā i cā mr̄imōiali poſſe ferri ſine ſcripti rcitatōe. dic gl. ſauore mr̄imōij ſꝫ ħ certe ñ ē fauor mr̄imōij cū ſup diuortiō ꝓnūciet nec ēt eſt fauor ꝓlis qꝛ tpe ſnie nō ſuberat iſte fauor. dic ergo qđ ē ſpūale. qꝛ ſpūale nec pōt alia rōe reddi. ¶ No. ꝙ intereſt pr̄is filios legitimos & ſucceſſores hr̄e. Itē no. ħ ꝙ capl'm cognoſcit de cā mr̄imoniali vl̄ qꝛ eccleſia vocabat vel qꝛ talis ꝯſuetudo de reſti. ſpol. litteras. ¶ Itē no. ħ ꝙ acta iudicioꝝ ꝓbāt p teſtes. C. de di. qñ. niſi oporteat ea fieri deſcripti recitatōe. C. de ſen. ex pi. reci. l. ij. & l. ſi. ¶ No. ħ ſententiam publicari q̄ publicatio fit vocatis teſtib⁹ & redactis coꝝ atteſtatōib⁹ p tabellionē in ſcripturā. & cūt iudex publicatis atteſtatōib⁹ mandat dari fidē. C. de reg. iur. geſta. ſꝫ mīꝝ ē. nā hec petitio ñ hꝫ aduerſariū in caſu huius. c. ergo nēo ē citādus. Preterea lr̄a nō facit mētōeꝫ de citatōe alicuius perſone ex̄ne. Preterea gl. i. d. i. geſta. dicit nemīnē extrinſecꝰ citāduꝫ. qꝛ cū nō ſit rō qꝛ magis dēat citari vnus q̄ꝫ ſeius. & ſic de ſingulis. ergo nullus ē citādus. Itē ꝯſanguinei nō poſſunt ſe opponere cū ad eos nō ꝑtineat tractare de hr̄ditate viuētis ſic nec cū legitimatio filioꝝ a pr̄e ſit. ff. de lib. & poſt. l. gallus. p Bar. & me. & ħ ē q̄ ad cāꝫ eius capli. ¶ Modo q̄ro an tabellio q recipit teſtes poſſit eos publicare. reſpō. alia rō eſt tabellionis publicatio dū ſcribit ſe & ſignuꝫ apponit. & iſtud pōt facere. vt nō pereat morte tabelliōis. tñ nō faceret fideꝫ in iudicio niſi ſequeret publicatio iudicis. vt no. in. l. iij. ff. q̄ in frau. credi. ſup ꝟbo patiat i gl. ord. que ē mr̄ū no. ¶ Quero an ſcripture ꝑuate poſſint publicari iudicis auctoritate. rñ. nō ē. l. cautū. niſi i vicinis volūtatib⁹. vt. C. ꝺ te. l. publicari. qđ dic vt no. i Spec. ꝺ iſtru. edi. §. oñſo. ꝟ. & no. ꝙ teſtō. ¶ Quero nūqd iſtr̄a publica poſſint vlterius publicari. & dic ꝙ ſit ſi ſit expediēs exemplū i ꝑuilegijs. Itē in gnāli iſtr̄o ꝓcuratōis qđ expedit ſimul ꝓducere i diuerſis locis ſm̄ Inno. & fiet qdā citatio gnālis. nō tñ ē neceſſe ꝙ citet ille q ꝓcuratorē ꝯſtituit qꝛ in hoc ꝯſenſiſſe vr̄ ſm̄ Jun. facit qđ no. per Cy. C. de pac. l. i. Sꝫ nunqd poſt publicationē ē neceſſe docere ꝺ ꝑmordiali iſtr̄o. dic ꝙ nō ſm̄ Inn. & adde qđ no. in. d. §. oñſo. ꝟ. & in ħ plenꝰ ꝙ dixi de citatōe qñ publicat ꝑuilegiū eſt veꝝ qñ alius publicat. ſꝫ qñ ipſemet idē q ꝯceſſit nemo eſt citādus cum in pr̄ate concedētis ſit de nouo cōcedere ſꝫ Inno. ergo ſecus ſi nō poſſet de nouo ꝯcedere. hoc probo argumēto teſtatōris q pōt publicare teſtm̄ ſuū. C. de teſta. oium. & tñ popillus cui ē ſcā ſubſtō pupillaris ñ pōt publicare ſed dēret publicari iudice mediāte. ¶ Ex his ꝯcluде ꝙ aliqñ publicant teſtes aliqñ priuate ſcripture aliqñ publice aliqñ regrit edictoꝫ generale qñ pñtialr̄ nemini nocet. ſed potētialr̄ pōt multis nocere. Interdū regrit citatio ſpālis qꝛ tāgit ſpālē aduerſariū. aliqñ nēo ē citādus qꝛ neminē tāgit vel qꝛ nemo ꝯ̄dicit. vt elegāter not. archi. c. oī. ꝯtra morē. ¶ Quero nūqd de ꝯſenſu ptiū ipſe prēs poſſint publicare atteſtatōes ſine iudicis auctoritate. dic Spec. ꝙ nō in. d. §. oſtēſo. ꝟ. hoc ēt no. & adde qđ no. ff. de admi. tu. l. cirographis. in pn̄. i. j. gl. ſingulari & ꝙ dixi. C. de edē. auē. ſiqs in aliquo documēto. & vtrum tenor iſtr̄i publici vel ꝑuati vl̄ ꝑuilegij ꝓbari poſſit p teſtes ſicut eō tra tenor teſtm̄ p iſtr̄a. dic vt legit & no. C. de fide iſtru. ſicut iniquū & plene p Archi. c. vl. ꝯ̄ morē. ¶ Querit Inn. vtrū in ꝓceſſib⁹ ꝑſumat citatio. & vl̄ ꝙ nō qꝛ ē facti & ē ſeparata ſolēnitas ſeu extrinſeca. Ja ꝯ̄nū qꝛ eſt de ſtilo & eā exigit nā cāꝫ. dic ꝙ in antiquis factis ꝑſumit in recētibus. nō idē tꝫ Cy. C. de fide iſtru. l. emācipatiōe. dic ēt ꝙ ſi tpib⁹ pñtibus & nō reclamātib⁹ ē lata ſnia ꝑſumit i pāmbulo actis prēs fuiſſe citatos. c. qm̄ ꝯ̄ fal. ꝺ. de ꝓba. p Inno. ¶ Itē in decretis qꝛ ſiūt ꝑtibus pñtib⁹ & volētibus. vt no. in. l. j. C. de fide iſtru. & iur baſte ſiſ. li. z. ꝑſius in extraiudicialibus eſſet. ſecus de eo q or. ſur. ſolēc. inonuit. p Inno. de verbo. ob. ſcēdū. per Cy.

c **Um in tua.** Publicatꝫ atteſtatōnib⁹ ſup eodē caplo

Bal. ſup. decre.

la cā mrīmoniali testes pduci pūt ad reprobandū alios. ¶ Casus. Dūo volebāt ꝯbere mrīmoniū obijciebat cōsanguinitas pbauerūt nō eē ꝯsanguineos ꝑ.xi.vel.xij. ꝓpinquos demū ꝯtrerūt postea fuit accusatū mrīmoniū z pbata ꝯsanguinitas p.iiij.vł sex testes. ¶ Querit qd iuris q si pmi testes ꝺ nouo sūt pducti coꝝ testionia puałēt nec pūt eo ꝑtextu repelli q ptes testificata vidicerint cū talis exceptio ñ hēt locū i hoc casu. ¶ No. negatiuā ꝯsanguinitatꝫ pbari p ppinquos ꝯhētiū z átiquos testes q nouerit grad⁹ z psonas. ¶ Itē q nūer⁹ maior negātiū pferr aūero minori affirmātiū.nō ob.qđ no.ff.ꝺ ar.l.vie pferre.§.si ptes.qꝛ ibi loqtur i negatiua pbabili. ¶ No. q testes q ad aliđ z ob aliud iur auerūt pūt iterato deponē ꝫ reqrit nouuꝫ iōm z noua pductio. ¶ No. q testes q iurcāt sup mrīmonio ꝯhēdo iur āt ad aliđ z ob aliđ q̄ȝ illi q iurāt sup mrīmonio dissoluēdo.ar.ff.de ꝯdi.z demō.l.tria vłsit ucī⁹. ¶ No. q testes pducti ad vnā finē nō pbāt neqꝫ reprobāt nisi mutat ipse finis vñ si mutet termin⁹ a quo siue termin⁹ ad quē seu mediū ꝯcuđedi ñ pbāt i noua instātia nisi itex exaient. ¶ Quero qd vult dicere lr̄a ibi in hoc casu dic.s.io cā mrīmoniali qñ ē qđ de falsitate testiū. Ber.istā ꝯclonē tꝫ omisso multiloquio ꝫ Jo.an. Ex pria gl.collige q testes iducti ad exigedū famā absorbēt eā pbata vitate ꝯria.vt.ff.ꝺ here.insti.l.ff. Bal.

Constitutus.

Excōicari ꝺbēt ipediētes ptē in testib⁹ pducēdis z iurātes sibi ñ testificari cogūt testificari z ꝯsanguinei ipediētes ꝯsumūtur facere ꝺ ꝯscia cōi z mutua volūtate. ¶ Casus. canonicus accusauit archieps̄ꝫ de simonia z sentiēs q ꝯsanguinei archiepi ipediebāt testes fuit hoc ptestatus z habuit recursuꝫ ad papā. papa ex officio intēdēs puidere ne subtrahat pbatio tulit gnālem sniam excoicatiōis in ipediētes testes q iur auerūt nō testificari mādās huiusmōi iuratiōe nō ligare archiepm. aut qꝛ visū ē ei q ꝯsanguinei ei⁹ eo volēte talia ppetrarēt mādauit suspēdi a pōtificalib⁹ donec fecerit ꝯsanguineos a vetitis abstinē. ¶ Et no hāc ꝯsumptōeꝫ z facit.ff.ne ꝯdi.z de l.hr̄a nieua.§.q in fraudē.z.ff.q siue ma.ad liber.pue.l.impator.nō ob.ꝯ. de testi.ipo.cū ad sedē.qꝛ ibi ex violētia nihil accrescebat epo ꝫ epatui.hic aūt cogebat psonā eius z sic oēs ꝯsanguinei sunt suspecti.vt.l.j.C.si in quacūqꝫ preditus ptāte. ¶ No. in isto.c.iudicē ex officio puidere ne subtrahat pbatio. ¶ No. q lꝫ in ciialibus nō cogant testes excōicat tñ ipediētes vt hic no. temerariū iuramētuꝫ a testimonio ñ repellere z ē iō qꝛ si repellere tenierit nō obesśꝫ clinquētu. ¶ No. ꝯsumi q illi de domo ñ faciāt nisi illud qđ placet maiori ipsoꝝ. Ista ꝯsumptio recipit pbatiōem in ꝯtrium fm Ber. z facit ad statuta q puniūt totā domū p delicto vni⁹ z ē iō qꝛ nō ꝯsuisñ qđ delinqueret ceteris ꝺ domo obuiātibus. ¶ No. q protestatio de qua loquitur lr̄a in subtractiōe testiū fit ad cautelā vt ñ videaf ꝯcedias mora pbādi z nihil aliud operaf nisi q ꝯmissa protestatione impedimētuꝫ facilius probaf qđ ē no.

Constitutis.

Qui testificata ñ vidicit nec renunciauit testib⁹ pducēdis sup antiqs captis testes pduce poīt. Primo pōit formā pcessus z grauamē appellātis. Scđo dat iudices.ibi mandamus. ¶ Casus. Boemi⁹ pnceps petebat diuortiū ab vxore z dū ipse vellet se defendere impediebaf p satellites ab ingressu loci vbi ius reddebaf appellauit. appellatiōe ñ obstāte iudex tulit sniaꝫ diuortij. ab ista snia iterꝫ appellauit ꝯrif q testes ꝺbeāt recipi i cā appłonis.tñ.q des qꝛ ptes nō vidicerūt testificata nec renūciauerūt testibus pducēdis z ita mādat papa iudicibus ptibus ptius ad locum idoneū cōuocatis. ¶ No. q qlibꝫ rex di pnceps. Itē illustris alij barones dicūtur nobiles vt hic dicit lr̄a. ¶ No. q in boemia nō ē nisi vnus epatus q rex boemie i causa matrimoniali pōt ipsūꝫ adire lꝫ vxor eius ꝑtensa vel vera sit de alio foro. z sic no. q lꝫ vxor litiget cuꝫ viro se defendēdo ñ sequitur foꝝ viri qđ ē menti tenēduꝫ. Querit Ber. ecce sunt publicate attestationes tñ ptes non vedicerūt testificata nūquid possint testes de nouo pduci z determinat q sic. idez tꝫ Specu. z Ber. ꝯsuluit Host. ꝯ qꝛ tres sunt termini a iure ꝯfixi ipediētes aliā testiū pductionem.s.renūciatio ꝯclusio z publicatio fm Host. z ē rō qꝛ essꝫ necessaria in nouis testib⁹ noua publicatio z posset diuidi testiū publicatio z sepi⁹ fieri sup eodē.c. z sic pcessus essꝫ p pte apta z p parte secret⁹. qđ ē absurdū qꝛ processus nō debēt itrincari.s.ꝺ.de iudi.exhibita.vel distingue vtrū publicatio fuerit scā solēnif ptibus pñtib⁹ vel p verā ꝯtumaciā altero absēte. z tūc ē vera opi. Hos. aut extra pto. z tūc ē vera opi. Ber. hec scđa pductio nō pōt per ptestationē reseruari nō magis q̄ȝ si qs ptestef se posse appellare post.x.dies nisi de ptiū volūtate.ar.ff. qui satisda. cog.si fideiussor.ff.de ap ex consensu. ¶ Itē dic q publicatio cū aliquo tpis spacio obstat. casus ē.ꝯ.c.p tuas.qꝛ ptestatio ē ꝯ ius.ar g.glo.que ē in.c.grā.ꝺ.de rescrip.in de. No. hic de duab⁹ appellationib⁹ tñ si fuerūt iterposite super eodē.de geminat ꝺe aūt appellationū sup eodē dic vt no. Bar.ff.de no.op.nū.l.cū pcurator. No. hic posse reuocari testib⁹ in cā mrīmoniali.dicit Ber. nō loqui hic de testib⁹ respectu cāe mrīmonialis sed de testibus super processibus iudicum. ¶ No. q lꝫ iudex vel aduersarius faciat claudi portas citato ne possit igredi ꝯtoꝝuꝫ.ñ ꝯsnia sed rescindif remedio appellatōis. ¶ Quero an dicaf qs vidicisse testificata nisi actis inspectis z lectis dico lectis nō casu fortuito sed lectis ad hoc scīēduꝫ.arg.de trāl.l.de his ꝯtrouersiis.fac qđ no.ꝯ.c. vltra tertia. vbi dr̄ q tūc dr̄ vidicisse quādo vidicit per scripturā nō qñ per vocē testiū qꝛ talis vox testiū nō ē de actis. vidicisse autē dꝫ acta z nō extrinsecus tene menti.

Licet.

In cōputādis gradib⁹ ꝯsanguinitatis z affinitatꝫ in qōne mrīmonij valeat testimoniū de auditu audi⁹ reqruntur q ꝯcernūt psonas testiū z sex q ꝯcernūt dcā testiū. Pria sex q reqrunf ad psonas sunt ista. Primū q testes sint ꝯues psone. Scđꝫ q id qđ ꝺponūt p auditū pceperit añ litē motā. Tertiū q audiuerit ab antiqorib⁹ suis. Quartū q ñ ab vno ꝫ a duob⁹ ad min⁹. Quītū q ñ ab infamib⁹ nec suspectꝫ ꝫ fidedignis. Sextū q nec vn⁹ a plib⁹ nec isames ab hōestꝫ. Sex āt q reqruntur a dcā sunt hec. ꝑrio q ꝓprio iurto affirmēt q ad ferēdū testionū nō pcedūt odio amore vł tiore vł aliq recōpēsatōe. Scđo q personas dclarēt p noia ꝓpria appellatiua demōstratiua vel circūlocutōes sufficiētes. Tertio q ab vtroqꝫ latē singlos ꝯdus ꝯsanguitatꝫ vel affinitatꝫ clara ꝯputatōe distiguāf. Quarto q ꝯcludāt suo iuramēto ꝫ se id qđ ꝺponūt a suis maiorib⁹ accepisse. Quinto q adyciāt se ita credē esse. Sexto q iurati deponāt se vidisse psonas in pdcis gradibus vel saltē i vno pdcōꝝ graduū ꝯstitutos p ꝯsanguineia se hr̄e. hec siqdē oia reqrunf qꝛ si testimoniū de auditu posset mrīmoniū dissolue eēt periculū aiaꝝ q mrīoius ē si verū ꝯiugiū dissolueret q̄ȝ si verū ꝯhif ēt ꝯ boiūꝫ statuta.i.ꝯ suo positiuū. Expone lr̄aꝫ ibi ꝑpter breuē hoīuꝫ vitā.scribif in psalmo erūt dies illoꝝ ānī.lxx. z sic no q lxx.anni vł vita breuis⁹. Itēꝫ pauci sunt q hanc vitā ascēdant. Ibi ꝺdicim⁹.no.exēplis z experimētis disci. Ibi cū iaꝫ.s. nouo iure. Ibi persone graues.hoc ē primum qđ reqritur circa personas testiū vt valeat testimoniū de auditu. Ibi z ante litē.no.ar.q fama que surgit post litē motam nihil valet. Ibi ab antiqorib⁹.tertiū qđ reqritur. Ibi suis.s.de ipsa cōsanguinitate vel ipsius testis. Ibi vnus.no.q qs plures ꝑpter vnum vtrobiqꝫ tantū vnū. Ibi si viueret. no. q ille q nō sufficit p se nō sufficit p alio. Ibi sed duobus. quartuꝫ. Ibi ad min⁹.no.q i hac cā ꝺferf faciꝫ in defectū pbōnis. Ibi nec infamibus.quintum reqritur.no.q id qđ dicitur ab infame ifame est id qđ oritur a suspecto suspectum est.ibi z omni exceptione maioribus.sic.C.de contrahē.z ꝯmit.stipu.l.optimā.ibi cum satis.no.hoc verbuꝫ q vbi repelluntur actores repelluntur eius sequaces. ibi nec tamen.sextum.ibi a pluribus etiam bone fame.no. q bona fama nō cōcatur infami.vnde bona fama parentum deliberanti filio nō pdest.ibi actus legitimi.no. q testificari est actus legitim⁹ qđ est no. z iō infames repellunt.ibi pro

pro

a ¶ Vide Rop. com. in ꝯs.ꝑij.z cio Barb. in repetitōe rubrice.C.q admitti. in ꝑij.folio pe. z vlti. colū.

prio.no.ex hac lr̃a ꝙ teſtes nõ iurãt p ꝓcuratores ſm pe. tene mẽti. Ibi referendum ꝓmiũ ꝙ requirit quo ad dcã te ſtiũ ⁊ no.ꝙ iuracẽ ẽ ꝓmiũ i ordie. Ibi vł qño.ff.de caliũ.qn ẽt.ibi pſonas ſm reqſitõ. Ibi demõſtratõe.ff.ſi cer.pe.cer tum ⁊ adde qð no.C.q te.ſa.po.hac ꝯſultiſſima de illo gal lo pſſo bidello aonio. Ibi ſufficienti.ff.de te.du.q hẽbat. Ibi ab vtroqꝫ tertiuꝫ ⁊ ponit hic dictio iſta complexiue. de nã iſtius dictõis vtecꝗ hẽs.ff.mã.creditor.§.duob⁹ ibi claꝝ.no.ꝙ dcm̃ teſtis dꝫ eſſe claꝝ. Ibi ⁊ in ſuo dctum.ibi ꝯcludant no.ꝙ teſtis dꝫ ꝯcludere. ℭ In maiorib⁹.i.aſcẽ dẽtib⁹.no.collaterales nõ dſit maiores.vt.ff.de gra.l.iuriſ cõſultus. Ibi ⁊ credere qntunt ⁊ no.ꝙ ꝯſcia iuuat dcm̃ te ſtis. Ibi ⁊ ſic aliquid ꝓpꝛiꝫ ſenſus ⁊ viſus reqrit. ℭ Item no.reqri iuramentũ credulitatis non ẽ ſufficit dicẽ ccedo niſi teſtis iuret.ſm gl.vł dicere ꝯtrium.i.l.i.ff.ð vẽ.iſpi.ſed illa gl.dꝫ itelligi de iuramẽto cẽntie nõ de iuramẽto credẽ tie. Ibi ſe hẽc.⁊ ſic ſe vocãdo ⁊ tales ſe reputãdo.vt.ẽ.ti.i. c.pce iuas.⁊ ẽ no.ꝙ teſtes non hñt ꝓbare ẽitatẽ ꝯſan guinitatis.itẽ no.poſſis ꝯſanguinitatis cepit ẽt i traſuer ſalib⁹ ⁊ h per Cy.C.ð ꝓba.neqꝫ notales vbi videas.ſꝫ Ja. de ra.dixit ꝙ iter pates nõ ẽ poſſio qꝛ poſſidens maior ẽ qꝫ poſſeſſio ꝯ quez ẽ.vt.ff.ſi cer.pe.l.eius q in ꝓuincia.§. fi.⁊.ff.de in ius vo.ſed ſi hac.§.ſi liberta. Ibi tollerabilius. no.de duobus malis ſpãlibus minus eligenduꝫ ẽ. Ibi ſta tuta hominum.i.ius poſitiuũ ⁊ no.ꝙ ius canonicum ap pellat ſtatutuꝫ. ℭ Expoſito tex.cuꝫ no.qro vna cum her. qui dicant teſtes graues.⁊ dic ꝙ hi q ſunt bone fame.⁊ q libꝫ per nãlem rõnẽ ẽ bone fame ẽt ſi aliter nõ ꝓbaret ee ſi eẽt de iudis ſm Ber.⁊ illa fama nõ ẽ populi ꝓclama tio ſꝫ ſtatus inceſſus nature rõnalis.ff.de vac.⁊ extraor.co gni.l.cognitionuꝫ. ℭ Item dic ꝙ in facto antiquo magis credit ſenioribus. ℭ Itẽ no.ꝙ non magis creditur ciuolis qua ipſi ſoli ſciẽte. ℭ Aurro nũquid illi q dicũt ſe audi uiſſe a maioribus ſuis debeãt interrogari vlteri⁹.ſ.a qbus audiuerint illi maiores.rñ.nõ rñ qꝛ neſciũt tuꝫ qꝛ eẽt abire in infinicũ ⁊ ſubuerteret facultatẽ ꝓbandi ſm hoſti.⁊ p hoc dico ꝙ teſtis q deponit famã eẽ qꝛ audiuit a maiori pte populi nõ dꝫ interrogari vlterius ðeiꝫ a qb⁹ maior pars populi audiuerit vel qui fuerit illi qui fecerũt maiore ptẽ populi ſicut nec hic interrogat qui fuerũt illi maiores ſui. ſufficit.n.de idiſſinitis idiffinite locutõ niſi forte tales eẽnt ſuſpecti. No.ꝙ interdum audio dicere interduꝫ audio dr ci. Nã ſi audio ꝯhẽtes audio eos dicere ſꝫ ſi audio alios audio de eis dici.prio caſu audio ẽ eſſe rei.ſcðo cãn audio auditum eſſe ⁊ vocat auditus ſecũdus.l.audu⁹ auditus ⁊ ſi teſtis dicit ſe mihi ſcire nõ ẽ plurus ſꝫ audiũit dici et ſi ex illo hẽat vehementeꝫ opinioneꝫ qꝛ itelligit ꝙ nihil ſcit. l.ſenſu corporis proprio. Nã ad ſenſum ſit relatio in teſte nõ ad credulitateꝫ. ℭ Querit gl.nũquid ille qui vult pro bare gradus dẽat ꝓbare ſtipite.i.fonteꝫ gñatõis.⁊ dic ꝙ nõ ſufficit.n.ꝙ ꝓbet ꝓncipiũ ⁊ fineꝫ quaternariꝫ nũeri.nã ipſi ſtes q ſunt principiũ deſcẽſiõis dicunt in hac mã eſſe ſtipes ſic in feudis.vt pꝫ in.c.i.§.cum vo gradus q feu.da. poſ.col.x. ℭ Querit gl.ſi duo probãt vna lineã ⁊ alij duo aliam lineã an ex cõiunctiõe iſtaꝝ duaꝝ ꝓbationũ ſufficiẽ ter ꝓbet vtrecꝫ grad⁹.⁊ dic ꝙ ſic ſi teſtificant de viſu.ſec⁹ ſi de auditu de hoc no.xxxv.q.vj.de parẽtela. ℭ Itꝫ no. ꝙ qui non cõcludit ꝯſe concludit aliqñ rõe adiuncti.vt.ff. de fiu.l.quoniamus. ℭ Item ſufficit ꝙ teſtis ꝓbet p ſilogi ſticum argumentũ in quo qbuſdã permiſſis aliõ de neceſ ſitate ſequit. Itẽ cã decidit argumẽtis.vt no.ff.ad treb. qui filium.§.iabin⁹ ⁊ ibi bõa glo. ℭ Quero quid in ꝓbã da iuriſditione vnus teſtis dicit ꝙ vidit exerceri vnuꝫ ve rum actum iuriſditiõis ⁊ alius dicit de alio actu.nũquid probant eum vſum iuriſditione.dicit Inno.ꝙ nõ qꝛ tales teſtes ſunt ſingulares.ff.de teſ.ob carmen.§.ſi.dic ꝙ cũ iſti actus nõ pñt exerceri niſi p quoddã ꝓambulũ.i.ſedendo ꝓ tribunali ẽt in h ꝓambulo ſunt ꝯteſtes ꝙ ꝓbata ẽ ex h quaſi poſſio iuriſditiõis nõ obſtãte ꝙ actus ſpecifici ſunt ſingulares qꝛ deſcendũt ex vno fonte ſicut probãt grad⁹ q deſcendũt de vno ſtipite p illa glo.itẽ qꝛ genus repitat eſſentialiter ⁊ ẽt integre i qualibꝫ ſua ſpecie.

p **Ex tuas.** Teſtes poſt publicatões ad petitões ꝓducẽtis interrogari nõ debẽt niſi qñ ſup oi⁹ capl'is depoſuerũt ſcðo pð ibi nos igit. ℭ Caſus iter canonicos ſancti petri ex vna pte ⁊.g.ſimonis ex altera cora ꝓpoſito moliſij iudice delegato ſup qbuſdã terris qõ ðte bat ſuerũt exaĩati ⁊ publicati teſtes ꝗs dict⁹.g.poſt tres mẽſes poſt teſtiũ publicationẽ elapſos petijt interrogari ſup antiqs capl'is. ℭ Querit qd iur.rñdet nõ iterrogandos niſi a ꝓncipio iſte poſtulaſſꝫ iterrogari ſup certis capitul' de qb⁹ malicioſe vł negligẽter iterrogari nõ fuerũt. ℭ In tex.ibi trib⁹ mẽſib⁹ ſcm̃ narrat qꝛ idez ſi ẽ ante vel poſt tres mẽſes qꝛ tps publicatõis inſpicit. Ibi iterrogari ſup antiqs capl'is.dicit Inn.ꝙ iudex ex officio põt repetere teſtes.ſ.qñ cã fundat ex offõ vł qñ ſuppletur ex mero officio.x.c.cũ clamor ibi.⁊ h p Inn. Ibi ſup certis capitul'. l.approbatis p iudicẽ Inno.ibi negligẽter eqpolant hic dolus ⁊ negligẽtia alibi differũt.l.cũ igit de illoꝝ pẽs.vt .ẽ.de elec.nihil.⁊.ſ.de ſal.ad ſalſarioꝝ.⁊ facit.ff.de dã.iſec. l.iiij.§.in eũ.⁊ in auẽ.de qſtore.§.ſup h.⁊ no.omiſſuꝫ ſuppleri ẽt ſi nõ ſit appellatũ a grauamie.tene mẽti.h aperte pꝫ p id qð dicit de trib⁹ mẽſib⁹ qꝛ poſt decẽ dies appellari nõ põt. Itẽ no.ꝙ grauamẽ ꝙ iudex malicioſe intulit ipe idẽ emẽdat ex iſto.c.ꝓncipal' no.ꝙ teſtes ſunt iterrogandi ſup iterrogatoriis dato iudici⁹.vñ tñ iterrogatoriũ ſit examinatũ ⁊ appoſitũ p iudicẽ ⁊c. Mõ qro qd ſunt capl'a tula rñ.ſicut digiti ſunt articuli man⁹.vt.ff.ð ſta.ho.l.non ſunt liberi.ita capl'a ſunt articuli litis ꝯtẽſti vł diuiſim cẽ dẽtes ad victoriã alioqn ſunt impertinẽtes.dicit Inn.ꝙ ſu per ipertinẽtib⁹ nõ debet teſtes exaĩari.⁊ ẽ rõ qꝛ iudex non dꝫ h pati.tex.ẽ ſm.ff.de iureiur.ſi duo pſone.§.idẽ iul.de v. nec pati.ꝙ vbũ alibi nõ repit.⁊ ſi ſunt exaĩati ſup ipertinẽtibus nõ valet exaĩatio ſꝫ Inn.maxie qꝛ ſup eis nõ ſunt iurati. Itẽ qꝛ ſup ipertinẽtib⁹ nõ ẽ lis ꝯte. ℭ Sꝫ qro qd ẽ iuterrogatoriũ.rñ.ẽ ſcriptura ꝯtinens qſr ⁊ de qb⁹ teſtes debeãt iterrogari ⁊ ꝓducunt iſta iterrogatoria iudici vt nihil p negligẽtiã vł obliuionẽ ð ꝯtinẽtib⁹ omittat.⁊ no. ꝙ articuli ſiũt ad vitatẽ ꝓducẽtis eos. Sꝫ iterrogatoria ſiũt ad vtilicatẽ aduerſe ptis ſicut.n.ẽ vtile dare articulos exaĩari teſtes ſuper iſtis pon⁹ qꝫ exaĩari ꝯfuſe ſup toto libello.ita ecõtrario eſt vtile pti aduerſe teſtes iterrogari ð cãis ſcie ⁊ de circũſtantijs ꝓut exigit qlitas cãe vł pſonaꝝ ſꝫ Inn. ℭ Et no.ꝙ iterrogatões alio mõ ſiũt parti alio mõ ſiũt teſti.pñe.n.vocabant iterrogatorie ad qn tenetur rñdere.ff.ð iterro.ac.l.i.⁊ tato iterrogabant actores niſi ex illa cã gñali de iterro.act.l.voluiũqꝫ.vel vbi actor eſſet obſcurus qꝛ cogit ſe declarare.vt.ff.de po.l.i.§.ſiqs argentũ.iterrogatoriũ aũt ſolẽne teſtibus morib⁹ teſtiu ẽ introductũ.vt in.c.ſepe.de ver.ſig.in cle. ℭ Sꝫ nũquid nõ dr tur iterrogatoriis vꝫ teſtium examinatio. ℭ Itẽ qd ſi articuli nõ ſunt ꝓducti.rñ.valꝫ ſuper oib⁹ que ⁊ facit ad cãꝫ Inno. Sꝫ qd ſi interrogatoriũ ſit ſuper circũſtantijs ⁊ eſt omiſſuꝫ de iſtis per iudicẽ iterrogari.rñ.vꝫ exaĩatio qꝛ nõ eſt omiſſuꝫ aliqd ſubſtãtiale ſꝫ ſi eẽt omiſſuꝫ aliqd cẽt de ſubſtãtia.vt in ꝯſcriptiõe titulus ꝯtinua poſſeſſio ⁊ bõa fides.tũc nõ valeret teſtiũ depoſitio niſi ꝙ omiſſuꝫ eſt p teſtes ſuppleret.⁊ dic Inn.ꝙ iudex dꝫ interrogare de ſubſtãtialib⁹ ſiue pars dederit ſuper hoc articulum ſiue nõ.nec dicit ſupplere de ſcõ quia hoc includit in nã litis ⁊ actorum ſm Inno.⁊ ſic no.teſtes interrogandos de bona fide poſſeſſoris ⁊ ſic intuit Inn.ꝙ nõ preſumat bona fides in eo qui allegat bonam fidem ad ꝯſcriptõem fundãdaꝫ. qꝛ tractat de lucro captãdo cũꝫ alterius iniuria ſꝫ pſumatur bone fidei quo ad fructus qui acquirunt pro labore ⁊ ſumptu.⁊ ſic tractat de dano vitando.vt.ff.de peti.hed.l. ſꝫ ſi.l.§.fore.infi.de ac.§.alr. ℭ Item no.ꝙ licet aliquid ſit omiſſuꝫ in reliquum pceſſus ſꝫ niſi qrentis depẽdeat ab omiſſo.ſatis pꝫ et tex.⁊ gl.Ber. ℭ Quero nũquid capl'a tula debeat ꝓbari vel iprobari p iudicẽ.⁊ ſimil' interrogatoria ſuper eis.rñdeo ſic ⁊ ſiat approbatõi vel iprobationi iudicis ſm Inno.idẽ no.in Spe.de teſte.§ nunc videdũ v.approbat. Approbatis.n.articulis poſſunt declarari obſcura libellorum vt ait Spec. Ibi ad finem.⁊ ſi

a ℭ Extra de iſtis teſ. prio vt colligitur ex no. etiã Pau. de ca.i cõſ. cccxlix.icip. i cãu ð quo qrit in vlti. col.vbi olo vide. Extra de etiã vt p o.alex.multas ſingulariter in ꝯſil. cliij.icip.circa primum vlti. colũ.v. volu.

qḋ ſit an ſbeāt admitti an ſi ad iudicis offiñ ſpectat.ter. ē no.ff.de iureiu.l.iuſiurā.ꝛ ad pecuniaſ.§.ſi de q̄litate ſa cti.ff.q ſatiſ.cog.l.ſe cū arbitro ꝛ ſi male iprobaret ꝑt hoc corrigere q̄ɀ mera interlocutoria ē eadē.l.§.ex cā.ꝛ.l.arbi-tro.Addit ꝙ eoipſo ꝙ iudex recipit articulos vl̄ iterroga toria vel ꝯſiderat ſup ipſis vl̄ tacite admittere admitten da ꝛ ecōtrario nō admittere ſi admittēda.ꝛ iō impꝛtinē tia ſupflua vel captioſa nūq̄ȝ tacite admiſiſſe vl̄ q̄ɀ in du bio nūq̄ȝ vl̄ iudex.i.bon⁹ vir arbitrari iniquū.hoc ſatȝ ꝓ-baſ ex eo qḋ no.ff.ō re.iur.ſi vl̄.§.q iuſſu.ꝛ.ff.de ꝯdi.inde. ſi.ꝑcur.§.celſus.❡ Q̄uero nūqd copia capli vel articulo ruȝ ſit dāda pti.dicit Inn.ꝙ ſic ꝛ ſi ps nō opponit ꝯ ca-pla ſi ꝑt ō facili opponere q̄ɀ ſup ipſis teſteſ ſi potuerunt depone.ſȝ ſi iſta copia ſi ſiat nihilominꝰ vȝ teſtiū receptio ſȝ libere audit ille q dicit ꝙ depoſuerunt ſup iptinētibus. Inn.Sȝ nōne vȝ fieri copia ad deliberādū.rñ.illō ē veꝛ ſup poſitōibus q̄ɀ eis vȝ rñderi.ſec⁹ ſup articul̄ q̄ɀ articul̄ nō ē rñdēdū ꝛ iō ꝯdiditer facit ille q pꝛio facit poſitōes ꝛ poſt rñſiōes ad ipſas facit articulos.q̄ɀ ſi vȝ articulari ſup ꝯfeſſatis.ſȝ ſolūmō ſup negatȝ.ꝛ qñ fac̄ poſitiones vȝ dicē pono qñ fac̄ articulos vȝ dicē ꝓbare itendo.ꝛ iō in crīali ꝑſonali vbi reo ꝑmittitur negare ſi ſiūt poſitōes pꝰ litē.n.ꝯteſtatā nō vȝ in crīalib⁹ fieri poſitio ſȝ articuli pñt fieri ad ꝓbādū p teſtes vel mixtiȝ p teſtes ꝛ iſtſa vel mix tiȝ p teſtes ꝛ ꝯfeſſiōeȝ ptis.ꝛ iō pñt fieri adminiculatoꝛie poſitōes ſȝ non directe ſup illo maleficio q̄ɀ eoipſo ꝙ qs accuſat aſtringit ſe ad duo.ſ.ad ꝓbādū ꝛ ad penā talio-nis ſi ñ ꝓbat.ꝛ gnāl̄r dico ꝙ poſitōibus ſe aſtigētur ad ꝓ bandū cū releuēt aduerſariū ab oī onere ꝓbādi nō ē.rñ. vt.ff.de ꝓba.circa eum qḋ ē no.❡ Et no.ꝙ p articulos inſtruiſ iudex ꝛ teſtes q̄ɀ nec iudex nec teſtes ſūt ſemꝑ in ſtructi maꝑie ō ſcō ita ꝙ iudex neſciret ſemꝑ interrogare ꝛ teſtes ſemꝑ rñdere ad ea q̄ requirunt ſȝ Inn.ar.C.q teſ. ſa.poſ.hec ꝯſultiſſima.§.ſi cū hūana fragilitas.❡ Q̄ue-ro vtꝝ de interrogatorio ſit ſiē da copia pti aduerſe.dicit Inn.ꝙ nō ſup circūſtātiis q̄ɀ ñ daſ ad inſtructōeȝ aduer ſarii ſȝ iudicis ſm̄ Inno.ꝛ nemo teneſ inſtruere aduerſa-riū ad impugnādū ſe.ff.de lib.agno.l.i.poſt prin.maxime ad ſubornādos teſtes.❡ Itē no.in ſpec.de teſte.§.iam de interrogatoriis.in prin.ff de eden.l.i.§.editōes. De nomi-nibus aūt teſtiū teneſ inſtruere aduerſariū aut facere co-piā aduerſario q̄ɀ oīa debēt edi qbus qs vſurus ē hoc ex ꝯſſe determiat gl.ff.ō eden.l.i.§.editōes.q̄ɀ aliter nō poſ ſet qs obiicere in ꝑſonas ipſoꝝ.ar.ff.de publi.l.cum ſi exhi buiſſent.ꝛ.i.l.ȝ.§.poſthumus.ff. nau.cau.ſtab.ſȝ ꝯ vl̄.ff.de arbi.l.nō ex oibus.ſȝ ibi nō erat vſurus.de hoc no.in ſpec. de teſte.§.quaſi poſt ꝑincipiū.❡ Ecce.l.caueſ ꝙ ꝯfeſſus ꝛ ꝯuictus nō appellat lȝ ēt in criminalibus cauſis.vñ po ne feci poſitōes ꝛ ꝯiunxi articulos ꝯditionaliter dicēdo pono ꝛ ſi negabiſ ꝓbare intēdo.reus ſuit ꝯfeſſus ꝛ ni-hilominus ꝓbaui p teſtes.lata ſnīa reus appellat.ego di co ꝙ nō pōt q̄ɀ cōuictus ꝛ ꝯfeſſus ipſe dicit ꝙ imo ē cō-uictus q̄ɀ nō ꝓduxi articulos pure ſȝ ſub ꝯditōe ſi nega-uerit ſȝ illa ꝯditio fuit appoſita ad ꝓteſtandū ꝙ me non aſtringebaȝ ad probandū ꝯfeſſata nō ad infringendum teſtimonia p q̄ ꝯfirmaſ ꝯfeſſio cū teſtes poſſint ſine arti-culis exāiari.Nā articuli Inn.ſiūt ad inſtructiōem ñ ad neceſſitatē ꝓbatōis.Idē dicit Spec.ꝙ ſup libello abſqꝫ articul̄ pñt exāiari teſtes examinando eos ſup maiori media ꝛ concluſione libelli quēadmodum ſi examiarent ſup quoddā ſilogiſmo ipſum ꝓbarent ꝓbando maioreȝ minorē ꝛ ꝯcluſionē.❡ Extra no.ꝙ Inn.dicit h ꝙ iudex nō teneſ recipe teſtes niſi iurent dicere veritateȝ ſup tota cā.Inno.ꝙ veꝝ ē ſi ꝑtes hoc petat vel altera earū.ꝛ teſtes ſciant veritatē totius cāe.nō.n.teneñſ iurare de his q̄ ne-ſciūt neqꝫ de qbus nemo ꝓducit eos.neqꝫ ſup his de qui bus non ſunt citati ſuper quibus potuerunt deliberare ꝛ ſunt capla ſeꝑata q̄ɀ nō vȝ dictū teſtis q deponeret ſuper alio q̄ȝ ſup quo ſuit inductus.vt no.in Spec.ō teſte.§.op ponit in v̄.itē ꝙ depoſuit ſup alio.dicit Spec.ꝙ teſtis ñ citatus ē ſuſpectus qui ſe ingerit.in ſpe.ō teſte.§.qualiter ver.volens aūt teſtes ꝑdere ꝯ no.de his qui.vt indig. poſt legatū.§.his vero.hanc glo.allegant aduocati anti-qui ſol.hic iurat teſtificari oīa affectiōe remota exquo iu dex admiſit eos ꝛ vȝ teſtimoniū q̄ɀ ſe purgauit p iuramen tum.ſȝ ſi h expꝛſſe nō iurat tūc ē ſuſpect⁹.vel dic arbitrari-um eſſe hoc caſu ſic ꝛ regulr̄.ff.eo.l.iiij.§.eu magis.

P**Reſentata.** [a] Teſtes recepti co-ram arbitris faciūt ſi dem in iudicio ſi mortui ſunt.vt.C.ō teſti.l.ſi. Si aūt viuūt ē in electōe illius ꝯ queȝ ꝓducti fuerit an velit atteſtatōes publicatas recipe an teſtes de nouo depone.Et pꝛio petitio ptis. Scdo cāe ꝯmiſſio.ibi diſcretōi.❡ Caſus.Inter quēdā archidiaconū nomie ſui archidiaconat⁹ ex vna pte ꝛ quoddā caplm ex altera fuit ꝯpromiſſuȝ in tres iuriſditōe ꝛ corā ipſis tribus arbitris lit.ꝯte.fuerunt teſtes publicati deceſſit archidiacon⁹ ꝯpro mittēs ꝛ alius archidiaconatui ſucceſſit deceſſit ēt vnus ar biter alius fuit creat⁹ archieps in remotȝ ꝑtibus.terti⁹ ar-biter pñs ſȝ arbitrari nō valens q̄ɀ ꝯpromiſſum expirauit tādeȝ papa cāȝ delegauit.❡ Q̄ueriſ vtꝝ atteſtatōes pre dicte recepte corā arbitris valeāt corā iudice ōlegato.rñ del ꝙ ē in electōe capli ꝯ qḋ erant teſtes ꝓducti vtꝝ velit atteſtatōes admittē ſeu depōnes vel teſtes iterato ꝓduci ſaluo in vtroqꝫ caſu obiectu iuīmo in ꝑſonas teſtiū ꝛ in di-cta.❡ In tex.ibi ꝑdeceſſorē.no.ꝙ ꝯpromiſſoȝ ſcm̄ p pla-tum eo mortuo nō expirat ſed trāſit ad ſucceſſorē lȝ de ſuc ceſſore in ꝯpromiſſo nō ſit ſca mētio qḋ ē no.dignum.Ibi ſup iuriſditōe.large itellige ēt pro mero ꝛ mixto imperio ꝛ ēt p iuriſditōe tpali ꝛ ſpūali.Et ſic pȝ h ꝙ de iuriſditōe tpali ꝛ ſpūali ac mero ꝛ mixto iperio pōt cōpromitti in veruȝ arbitrū qḋ eſt no.dignū ꝛ memorie cōmēdandū. Ibi ingreſſus.no ꝙ qñ ſimpl̄r in tres ē ꝯpromiſſum vno mortuo non remanet in duos ſed expirat. Ibi vl̄.ſuppie ꝛ ſta ē.Inn.Ibi hmōi acta.ſ.ꝑſtquendo libellū lit.conte.ꝛ teſtes q̄ɀ papa ſubrogat delegatū loco arbitrorum.ſed ſi transferenſ ea ad iudicē ordinariuȝ oporteret de nouo li-bellum offerri ꝛ de nouo litē ꝯteſtari q̄ɀ inſtantia non con tinuaſ iudici q̄ɀ iudex nō ē eius ſucceſſor q̄ɀ acta in ſcām te ſpectiua valent ſed odio iudicii ſoluiſ finito ꝯpromiſſo ſȝ Inno.Ibi ꝯſentiāt.no.ꝙ ꝯſenſus nō tollit ius apponendi q̄ɀ nō ꝯſentiſ ad hūc finē.Ibi tam in ꝑſonas.no.ꝙ morte teſtis criōſi nō tolliſ exceptio cria ipſi⁹ teſtis. ❡ Q̄uero vna cū Ber.an arbiter factus archieps cogeſ ſnīam dice re.dicit glo.ꝙ nō.vt.l.diſtinguem⁹.§.ſacerdotio.ff. de ar-bi.q̄ɀ honoratus eſt ꝛ vl̄ nouus homo.vt.ff de condi.ꝛ de mon.l.falſa.§.i.❡ Q̄uero ſi ē compromiſſuȝ in plures ſ acto ꝙ vnus poſſit iudicare alio mortuo an iſte vnus po terit iudicare.rñ.ſic ſm̄ Ber. ❡ Q̄uero ſi ſunt tres arbi tri ſimpl̄r electi in duo poſſint mouere tertiū ad ſnīam fe-rendā.dic ꝙ nō de iure ci.vt.ff.de arbi.ſicuti.q̄ɀ forma cō-promiſſi dictat de trib⁹ ſȝ de equitate canonica vȝ monitio ſi terti⁹ nō ē ꝯparere volens.vt in.c.vi.de arbi.li.vi.❡ Q̄ue ro qd in atteſtatōib⁹ receptis corā vno iudice verū vale-ant corā alio an vō deſ optio loquor i eadē cā ꝛ eiſdē liti gatorib⁹.q̄daȝ dicunt idē in iudicijs.vt no.ſ.c.cūm que.el ſ.dic ꝙ ꝑp iudicis auctoritatē ſtādum ē atteſtationib⁹ pu blicatis.ſed ſi nō ſunt publicate datur optio ſm̄ Jac.but. ſed vl̄ ꝙ producentis ſit optio nō aduerſarii.vt.ſ.c.cū cāȝ ver.ita verum.ſed ibi papa ſic voluit. Item non erant ibi teſtes rite recepti vt ibi dixi.❡ Q̄uero verum atteſtatio-nes publicate corā arbitro qui mortuus ē valent coraȝ ar bitro nouiter electo.rñ.ſtandū ē huic hec. ❡ Q̄uero qd de teſtibus receptis corā arbitratore.dicit Ja.bu.ꝙ ſi iſte arbitrator habebat duplicē ꝑtātem.ſ.arbitri ꝛ arbitrato rie ꝛ ſuit ſecutus formā arbitri.ſ.ꝙ fecit litem conteſtari ꝛ teſtes iurate ꝙ tunc lȝ in pronūciādo ſequeretur formā arbitratoriā.tamen adhuc habet locuȝ hec decre.vt.l.vl. .C.eo.ꝛ ibi p Ja bu.❡ Sed pone arbitrator pronuncia-uit ꝯ dicta teſtiū q̄ examinauit petiſ reductio ad arbitriuȝ boni viri nūquid ex dictis atteſtationib⁹ ſit reductio. ꝛ di co ſi teſtes iurauerūt de ꝯſenſu partiū ſtandū ē atteſtatio nibus q̄ɀ iuramētuȝ ē ꝯuentionale.hec oīa vō ſunt ſaluis pactis cōpromiſſi q̄ oīno ſeruāda ſunt.vt no.dicit tex.i.d. l.ſi.i.rñſo.C.eo.Q̄uero vtꝝ arbiſ ad loca multuȝ remota poſſit citari ꝑtes.ꝛ dic ꝙ nō ſm̄ Inno.qui dicit ꝙ vbi ce-

[a] ❡ Vide in.l.iij.C.de edē.p bar. circa pe.vel vlt.col.ꝛ vi de late cir-ca iſtā ma-teriā ꝑtatū papie.l ſo-lus oppoſ-tiōi ꝯ teſtes poſt publi-catōeȝ in v̄.hō ſunt pub lici dicta me diū.hō.ꝑte de q̄ri ſolet an teſtes ꝓ duci ꝛ pub licari.

Digitized by Google

peium ē ɔpromiſſum ibi ſinē accipe dʒ ꝙ intellige tñ i arbitrio q̄ꝫ in arbitratore ⁊ no. ḃ qꝛ loc⁹ circūſcribit id ꝙ fit in loco.ff.de arbi.ſi cum dies.ff.de iudi.ſi locus.ff.de leg.ij. ticia ſcyo in pricipio. ℂ Sed qd ſi ē actum ꝙ i quocūqꝫ loco poſſit ſniam ferre.vꝛ ꝙ poſſit citare ēt ad ptes remotas ar.ff.depoſi.l.lucius.ꝙ vez ē ſi ptes in eodeʒ loco ſunt pñtes.alſ dʒ reſtringi iſta ptās arbitrio boni viri.nec pt hodie citare ad vnam ciuitatem cras ad aliam cū diſpendio petium.ar.C.de ſpōs.l.j.ar.in.l.media.§.fi.ff.de an.le. ℂ Sed quid ſi ē actū ꝙ arbiter poſſit pronunciare ſemel ⁊ pluries nūqd coram ſeipſo teſtes producenſ pluries ſup eiſdem capitulis.rñdeo qꝛ hoc non dicat pactum. ℂ Sʒ nūquid ſi ſemel diffiniuit totam cām pōt iterū diffinire ⁊ ſe corrigere.dic ꝙ non.nā ēt de ptiū volūtate nō valet ſnia diffinitiua ɔ̄ aliā diffinitiuam.vt no.C.de trāſ.ſi diuerſa.q̄ glo.non ē alibi.iſta ergo v̄ba intelligant de iterlocutoria vꝛ vt poſſit addere vel iterrogare declarare vꝛ pnūciare hodie de vna pte petitoriū cras de alia ꝙ aliſ nō poſſʒ.ff.de arbi.quid rñ. Sed pro quot vicibus ſonat aduerbiū pluries.reſpōdeo de neceſſario ſignificatū ſonat pro trib⁹ vicibus nō in infinitum.argu.ē.eo.c.licʒ ⁊ in auc.de teſti.§. qꝛ v̄o.idem ſi dixerit ſemele ſepius. Jſta omnia aduerbia ſunt multiplicatiua numerorūʒ.ff.de eden.vbi.§.hec vox. ſed dictio iterum bis ſignificat.ff.de le.iij.fideicōmiſſa.§. ſiquis decem.l.qñ profert in repetitōe obſonis ⁊ ad multiplicandam p̄ſtationem ſʒ ſi ad repetitionē cautele itelſr quotiēs opus ē iuſtitia mediāte vel egrate ſuadēte.ſʒ pōe ſūm ē ɔpromiſſum cū termino mēſis ḃ adiecto ꝙ arbiter poſſit ad volūtatē ſuā ꝓrogare.ipſe ꝓrogat vſqꝫ quo erit arbitratus vel ad totū tp̄s vite ſue ⁊ ſic in infinitū.nunqd valet ꝓrogatio.dixi ꝙ nō.vt vitet infinitas alioqn donec viuit arbiter erit actor i adeundo iudice ip̄peditus. ℂ Jtē habuit determinatū p̄n.ergo ⁊ finē certū dʒ hr̄e.ū ē dcā in p̄cedentibus videnſ ſeqūētia limitare ⁊ eē i ſequētib⁹ repetita. ℂ Ja ɔ̄riū facit qꝛ ibi volūtas eſt dñā ibi ē libertas nullis finibus coartata.ff.de le.iij.fideicō.§.ſi ſic ſol.iudex ſtatuit terminū ad arbitrādū quo elapſo ſolutū ē compromiſſuʒ.ff.de dā.iſec.ſi finita in p̄n.ff.de op.le.mācipioꝝ. Jtē nomē voluntatis relatū ad arbitrū ſeu bonū virꝝ itelligiſ ſm eius q̄ūtatem nō enormiſ.vt.C.de do.ꝓmiſ.l.iij. p Cy.⁊ ſufficit ꝙ hēat q̄drupluʒ tp̄is ɔuēti.ar.C.de ſen.q̄ ꝓ eo.l.j.§.ſi. ℂ Ex p̄dictis appet qd iuris ſit de compromiſſo ſimplici ⁊ qd iuris de duplicato.l.ſemel ⁊ pluries. ℂ Quero ſi reus nō vlt optare ſed penaʒ ſoluere an poſſit.rñ.ſic.vt no.c.q̄ꝫdiu de ap.in cle.niſi compromiſſum ſit duplicatū p illaʒ cſam rato manēte ⁊c̄.vt no.ff.de arb.l.ij. imo vꝛ ꝙ.l.vl.C.e.nō hēat locū qñ cōpromiſſuʒ ē cum pena.vt.C.de ar.l.pe.in prin.ſʒ ibi loquiſ q̄ꝫtum ad viā executionis ſʒ q̄ꝫtum ad viā ꝓbationū nō refert vtꝝ cum pena vel ſine pena.e.l.§.ad ḃ gnāſr. ℂ Quero nunquid atteſtatiōes recepte corā iudice valeāt coraʒ nō iudice.i.arbitratore.rñ.ſic ſʒ coraʒ arbitratore ꝓprie nō ſiat ꝓbatio.vt no.Jnno.J.de iureiur.q̄manaſ. ℂ Quero vtrum ſi teſtes iteꝝ ꝓducanſ debeāt iteꝝ iurare.glo.C.e.l.ſi.dic ꝙ ſic qꝛ poſſet inimicitia noua orta eē vel alia noua cā.vt.ff.de dā. infec.l.q bona.§.ſiqs ſtipulatus. ℂ Jtem qꝛ ē alia inſtantia cū non ſu ſucceſſor ſʒ ſi eſſʒ ſuccedaneus i eadē inſtātia nō deberet iteꝝ iurari.vt.C.de iura.cal.auc̄.in iſto. Sed ḃ ſubtilr q̄ritur.papa ſubrogauit delegatū in ꝓceſſu pēdente arbitrio verū hēat locuʒ reconuentio.ſi ia inſpicia nām aſſumptā arbitri nō hʒ locū recōuentio. Jteʒ q̄riſ nūqd a ſnia huius ſubrogati poſſit appellari.⁊ vꝛ ꝙ ſic iſpecta nā ſua propria. Jn ɔ̄rium vꝛ inſpecta nā ſumpta.ſo.in primo

a ℂ Vide rep. comē. ꝓl.l.⁊ p.o. alex.i.l.nemo pē.i.vij. col.vbi are ii.ff.de leg. l.⁊ alex.l.l. li.vj.col.ff. de leg.i.

puncto dicendum ē ꝙ nō hʒ locum recōueutio.qꝛ nō ē de ḃ cōpromiſſum. Sed i ſcdo pūcto dicēdū ē ꝙ hʒ locū appellatio qꝛ ſi dāſ actio⁹ in factuʒ ſnia trāſeūte i rē iud.ꝫ ne trāſeat pōt appellari.totū iſtud ar.ꝓbaſ p gl.q̄ ē in.l.j.C. ḃ arb.q ē valde ſing.ſed cur tā varie ꝙ in primo caſu iſpiciſ nā aſſumpta.ſed in ſcdo nā ꝓpria.rñ.qꝛ in p̄mo iſpiciſ p̄ncipiū cāe.ſed i ſcdo termin⁹ lit.ar.ff.ḃ mi.l.iiij.§.q̄uamuis tñ arbitri nō reperiunſ i appellatōe a diffinitiua qḋ ē no. ℂ Ex predictis apparet ſi ex forma ſtatuti ex ſentētia arbitri vel arbitratoris naſcitur actio iudicati ꝙ a tali ſnia appellari pōt ſicut a ſnia iudicis.⁊.J.x.dies.alſ trāſit in rē iudicatā ⁊ incōmutabilr. Jn arbitro veꝝ ē ſʒ in arbitratore vꝛ ꝙ lʒ ſtatutū dicat actionē oriri intelligiſ de ɔdi.ex.l. vꝛ de ac.p̄ſcriptis v̄bis qꝛ quedā ſpēs trāſactōnis ē de iure ciuili.iō nō appellaſ qꝛ a ɔ̄ctu vel quaſi non appellaſ q reſultat ſcā rciatōe laudi ad litē p ɔpromiſſuʒ p arbitratorem in auc̄.vt differētes iudices §.j.col.ix.⁊.J.de ſhen.niſi eſſent. Pone petita ē reductio arbitramēti ad arbitriuʒ iudicis.iudex ɔfirmauit vel iſirmauit illud.vtꝝ poterit appellari.dicit Bar.i.l.j.ff.de le.ij.ꝙ nō.qꝛ ſnia aſſumit q̄litatē arbitramēti.iſta rō vꝛ hōs in ſnia ɔfirmāte.qꝛ dē qḋ ſumit eē ab alio ſapit qualitatē ei⁹ ſʒ in ſnia infirmāte vꝛ ɔ̄riū.qꝛ venit ad deſtruēdū illā qualitatē.⁊ ſic eā nō aſſumit.dic ꝙ appellari pōt ab vtraqꝫ pte.C.ḃ ap.ampliorē. in prin.ne iudiciū claudicet.qꝛ dē ꝙ claudicat vicioſuʒ ē.⁊ iō nō fecit vulpeculis caudas vt daret itelligere ꝙ vulpes eſt animal malicioſuʒ ⁊ volubile hinc ⁊ īde quas i laqueo ſagax venator includit. Bal.

1 **Jcet dilectus.** Hec ꝓbatio nes teſtiū fieri pñt ⁊ ſi plures.ſ.vna ex vna pte alia ex altera Ber. Ja prīa ꝓceſſus narratio. Jn ſcda ibi mādamus cauſe ɔmiſſio ⁊c̄. ℂ Caſus.iter epʒ ex vna pte ⁊ clericos eiuſdē caſtri ex altera corā cardinale qḋ v̄tebatur.ꝓcur.epi propoſuit ſe adhuc velle ɔ̄ pſonas teſtiū ꝓductoꝝ ſup negocio p̄ncipali dicere ſubaudi ⁊ ꝓbare.ſup ple ecōtra papa mādat qbuſdā iudicibus ꝙ recipi teſtes quos ptes ꝓducere voluerint ɔ̄ pſonas teſtiū ꝓductoꝝ ſup negocio p̄ncipalis drie.⁊ ſi rurſus illos ps altera vel vtraqꝫ voluerit reprobare poſſit tñ deinceps reprobatio deneget ne diuti⁹ negociū ꝓroget. ℂ Jtē ɔ̄ pſonas no.litterā q̄ iſta reperit p quā vꝛ ꝙ hic dr̄ i reprobatōe ɔ̄ perſonas nō hr̄e locū in reprobatōe atteſtatōuʒ.nā illi nō ē impoſita meta iprobatorij nūeri p iſtud.c.vt no.J.c.pñtiū.in glo.no.ſʒ Jnn.li.vj. Jbi ptes.ergo hīncīde erāt ꝓducti teſtes.alſ nō diceret ptes ſʒ diceret ps epi. Jbi ɔ̄traria fa cta ſpecificatōe cuiuſlibʒ cria ɔ̄ pſonā cuiuſlibet teſtis.vt J.e.c.ij.li.vj. Jbi aſpirare.⁊ p hoc pʒ ꝙ reprobatōes ſunt odioſe.⁊ iō reſtrigēde ⁊ breues dilatōes dāde ad hoc.J. c.ſʒ.ei prio ſʒ Jnn. Jbi deiceps.i.q̄ntos ɔ̄ q̄rtos.⁊ ſic i infinitū. Jbi diuti⁹.qḋ ē abſurdū.ff.de dā.iſec.ſi finita.ff.q ſatiſda.cog.de die.C.de iudi.ꝓperādū.in p̄nc. ℂ Quero q̄ꝫ itelligaſ lrā.rñ.ſi vtraqꝫ pars ꝓduxit teſtes hēat illā vnā ꝓductōeʒ.⁊ vnā reprobationē reprobatorioꝝ teſtiū.ſi aūt vna tm̄ ꝓduxit teſtes ꝓbatorios in p̄ncipali nec ipſa nec aduerſari⁹ hʒ niſi vnicā reprobationē ⁊ in reprobatorijs hūat equalitas prātis reprobādi.ſic ergo ſiet ꝙ teſtes clericoꝝ poterūt reprobari p clericos ꝓbādo ɔ̄ pſonas eorū vltra v̄o nō ꝓcediſ ad aliā reprobatōeʒ ⁊ ſibi iputet ſi negligit ꝓbare.ſic ergo ſiet qꝛ prīa dilatio dabiſ vtriqꝫ pti ad ꝓbādū ſi vult ꝓbare.ſcda ad reprobādū teſtes ſup p̄ncipali ꝓductos p aduerſariū teſtiū reprobātium. Pone ergo ꝙ reprobent ⁊ ga vult reprobare pſonas eoꝝ.daſ ſecūda dilatio adhuc.⁊ deiceps nō daſ alicui dilatio ad reprobādū qꝛ nō daſ niſi vna eneruatio eneruatōis teſtiū ⁊ qui abſorbet teſtes eneruat teſtificata.⁊ no.ꝙ ad reprobādū teſtes dʒ dari prīa dilatio cū grādi cāe cognitōe.ſcda cā grādiori.tertia v̄o ad reprobādū nō daſ vllo mō ſm Jnno. ℂ Et no.ꝙ ɔpoſſibilitas facit teſtes dici reprobatorios.C.ḃ ɔ̄hen.⁊ ɔmur.ſi.optimā.nō aūt exceptio quia ſuppōit añcedens veꝝ lʒ illud elidat.C.de ꝓba.ſiue poſſidetis.C.de excep.ſiqdeʒ.vñ dēs iſti dñr ꝓbatorij tā q recipiunſ ſup actiōe quam excep.niſi ſit exceptio falſi. ℂ Sʒ pone probari ꝙ ꝓmiſiſti mihi.x.tali ioco ⁊ ipe tu poſt dicita teſtificata vis reprobare teſtes quia dicis te fuiſſe alibi.dilatio eſt data tibi ad hoc iſra tuā dila.ego volo p alios teſtes ꝓbare ꝙ mei teſtes veꝝ depoſuerūt ita in facta q̄ꝫ de coꝝ pñtia.nunqd poſſaʒ ⁊ vꝛ ꝙ nō qꝛ directe venio ad ꝓbādū vetera capſa poſt diuicita teſtificata. ℂ Jn ɔ̄riū vꝛ quia dilatio⁽ᵇ⁾ eſt cōis.C.de tēp.in itegrū reſti.l.pe tende.dicūt quidā ꝙ meos teſtes coadiuuare poſſuʒ probādo eos interfuiſſe illo loco ⁊ tpe.vt no. Jnn.in.c.cū clamor.dic vt ibi. Baldus.

b ℂ Vide p Jaſo.poſt alios i.l.ad monēdū i lectura i ſcda gl.i tertio itellectu i.v. ra aūt ſubtilr dicere ex verbis bar. ff.de iureiu.

Digitized by Google

t **Taper.** Nō credit̄ teſti religioſo q ſi-ne iuſto depoſuit. ſcḋa ibi r̄ndemus. ¶ Caſus. Quidā pſbr̄ ingreſſus fuit ordinē minoꝝ. ⁊ īfra ānū exiuit. cuſtos fratrū reperit eū. q̄r dic̄ ꝙ fec̄ pfeſſiōez. ⁊ ad h̄ pbādū iduxit q̄ſdā fr̄es ſui ordinis q dpoſuerūt ſi iurati ꝯdicēte ſibi pſbitero. r̄ndet ꝙ nō vꝫ credi teſtimonio alicuius q depoſuit in aliecꝰ piudiciū nō iuratus. Ibi pbatōis ꝙ pſumit̄ niſi ꝯriū pbet̄. j. de reg. ſtatuimus. Ibi intraſſet ⁊ forte īfra annū exiuiſſet. Ibi feciſſet hodie īfra ānū pfeſſio fc̄a nō obligat in ordine mēdicantiū niſi religioni in genere. vt. j. de reg. iur. nō ſolum. li. vj. Nam ſub ſpē ꝯtinet̄ genus ⁊ expſſa pfeſſio pōt fieri īfra ānū. excipit̄. n. a genere ordo mendicantiū. ⁊ ſic ſi nō vꝫ qḋ ago et ago valet vt valere pōt ar. C. de co. nō codicillo. ſo. eni ſpēs includit gn̄alem māꝫ e loquit̄ hic aut includit ⁊ loquit̄ ꝯriū. Ibi ordinis. no. ꝙ fratres minores pn̄t eſſe teſtes. No. ꝙ pfeſſio religionis pōt pbari p teſtes. ſ. p frēs illꝰ religionis dūmō ſint iurati. Ibi ſup hoc q depoſuerūt ſe iterfuiſſe pfeſſiōi. Ibi ꝯdicente. ſ. mar. q̄. e. c. de teſti. ſm̄ Hoſt. nā in onoroſis tacitur niſi ubi p ꝯdictōe niſi vbi q̄s ſe inſcribi patit̄. vt ff. de fideiuſ. iu. l. cū ordinius. §. ſi. vbi ē tex. ſing. Ibi in alterius piudiciū ergo ſi nemini piudicat̄ pōt credi vni aſſertioni bonoꝝ viroꝝ. vt ff. ō re iu. l. ſi o ēo. §. a barbaris. ¶ Quero vtꝝ credat̄ dcō vnius teſtis iurati dic ꝙ nō quo ad efficacē pbatōem. ſꝫ quo ad pſumptōem credit̄ ⁊ hoc ſi alteri piudicat̄ ſꝫ q̄n nemini ſit piudiciū credit̄ vni teſti. ⁊ iō p vnū teſtē pbat̄ ꝙ aliq̄s ſit baptizatus vel ꝙ aliq̄s ſit ordinatus vel ꝙ eccl̄a ſit ꝯſecrata. ⁊ ē ar. ꝙ ſacerdotiū pbet̄ p vnū teſtē ⁊ ſi teſtator mādauit celebrari p ſacerdotē vtrūq̄ꝫ pbabit̄ p vnū teſtē q̄r nemini piudicat̄. Item ꝙ aliq̄s egerit penitētiā ſpūalē pbat̄ p vnū ſolū. ſ. p ꝯfeſſorē ſuū ſm̄ Ber. h. ſ. c. teſtimoniū. ¶ Ultio no. ꝙ pfeſſio pbatur p ꝯfeſſos q̄r eis pn̄tibus vꝫ fieri ſic feudū pbat̄ p pares curie q̄r ipſi debēt eſſe pn̄tes. vt in. c. j. de feudo guardit. col. x. Adde vnū nobile ꝙ ē hic vꝫ ꝙ cuſtos fratrū minorū pōt agere noīe ꝯuentus ſui ⁊ religionis.

v **Venerabili.** Diligēter ⁊ ſigillatī examinādi ſūt teſtes ſubaudi ſecreto ⁊ ſeperatim ne vnus ſubornet aliū ⁊ ſi vnus teſtis ſubornat aliū nō vꝫ eiꝰ teſtimoniū ſm̄ Ber. ꝙ tene mēti. ¶ Caſus pꝫ. petebat̄ a dn̄o papa ꝙ canonizaret quēdā ſanctū virū papa mādat ſup h̄ teſtes recipi q ō vita ⁊ miraculis faciāt fidē. ⁊ no. ꝙ nō ſufficit pbare miracula ſine vita q̄r multi faciūt ea que vident̄ miracula cū ficrōt diabolica ⁊ cū q̄buſdā incantatōibus ⁊ caracteribus poſitis i ſubaſſellio fingūt ſe ſuſcitare mortuos ⁊ eos facere comedere vt refert magiſter yſtorie ſcolaſ. ſup euāgeliū in quadā yſtoria. item legit̄ de quodā fitoniſſa q ſuſcitauit ſamuelē ad pces ſauſ regis ⁊ ſuſcitatio fuit ficta ſi ūa ſꝫ helyas ⁊ helyzeus i fide veturi ſuſcitauerūt v̄e. i. ſuccū miniſtri ceſurrectōis ſꝫ deus fuit opatio. q̄ſi. n. id qḋ nō pt̄ fieri p hominem v̄tute humana fit hoīs miſterio illud ē miraculū dic vt l. c. j. de reli. ⁊ ve. ſi. vj. Itē no. h̄ de vita poſt mortem inquiri a.

c **Tam clamoſ.** Iteꝝ examinādus ē teſtis q ita obſcure depoſuit ꝙ ex eius dictis nō pōt veritas ōclarari. ſcḋa ibi veꝝ. ¶ Caſus. Quidā archiepūs erat diffamatus de multis criīb9 vñ ō mādato pape fuit informata inq̄ſitio ſup qua teſtibus publicatis apparet ꝙ depoſuerūt ꝯfuſe. ita ꝙ intelligi veritas nō pōt papa mādat eos iteꝝ examinari diligētius ⁊ eoꝝ dcā q̄ alioꝝ ſub ſigillis delegatoꝝ ſibi fideliter deferri. Clamor validus idem eſt ꝙ fama agitans populum. efficax. n. eſt ad inquirendum ibi ſigillis. no. iudiciūm ſigillis eſſe credeñ. vbi ſigillum. ibi firmitas ⁊ ꝯfeſo. vt. C. ō re. cc. non alie. l. ij. ⁊ ibi no. ⁊ quādo dicta teſtium trāſmittenda ſint ſigillata. vide. j. de fi. ꝯſtitutōs. in h̄. ſigilū opat̄ idem ꝙ ꝯfeſſio ⁊ ꝯſenſus. j. q. j. ſicut inquit p at. no. prio ꝙ ꝯ diffinitiuā ē inq̄ſitio formanda ſine ea C. de of. rectoris ꝯuin. l. iuſtiſſimos. Item no. ꝙ nō dī examinatus qui obſcure depoſuit q̄r nullum ē teſtimoniū eius. Item verba obſcura p nullis hātur. ff. de le. j. ſicie textores. ⁊ iō dī obſcuꝝ qḋ itelligi nō pōt. ff. de iure fiſ. i. ita fidei. ⁊ no. ff. ō pac. l. veterib9. oppo. ꝙ obſcuritas iterptet̄ ꝯ pducentē. vt. ff. ō pbā. in pn̄tis. ſo. aut obſcuritas hꝫ duplicē itellectū ⁊ loquitur ibi aut nullū ꝯgruū recipit itellectū ⁊ loquit̄ hic. ſꝫ vt ꝙ ſm̄o ſiat iterpretatio p pducēte. ff. de iud. ſiq̄s itentōe. ſo. ibi loquit̄ in pri caſe h̄ in medio. vt no. ſ. de teſti. ſpo. cū ad ſedē. ¶ Op. q̄r poſt publicatioē teſtiū nō debent teſtes recipi. So. h̄ nihil fuit publicatū q̄r teſtes nihil dixerūt. ff. de iniuſ. te. ſi hinc tabule. Quid ergo ſi aliq̄s deponit clare aliq̄s obſcure hoc caſu ꝯſtat dīdicata teſtificata. dic t̄n ſm̄ Inn. ꝙ teſtes obſcuri debēt repeti ⁊ noui ēt teſtes pn̄t ex offō iudi. pduci q̄r ſpāle ē in inq̄ſitōe vt n̄ attēdat̄ ibi publicatio teſtiū quātū ad h̄ q̄r teſtes ſemp pducant̄. ⁊ ē rō q̄r nō timetur ſubornatio neq̄ꝫ ex pte ōclaratoris q̄r fama nec ex pte pducētis. q̄r iudex cui nō ꝯcludit publicatio q̄r ſemp hūit. no. dcā teſtiū. ſi āt ſumꝰ in alio pceſſu q̄ inq̄ſitōnis teſtes obſcuri nō eſſent repetēdi ad petitōez ptis. ſꝫ ex offō iudi. ⁊ icōtinēti n̄ ex iteruallo ſm̄ Inno. h̄ ⁊. ſ. c. p tuas. ¶ Quero qd de pmotore vel de iſtructore inq̄ſitōis. dicit Inn. ꝙ iſte nō dr̄ ps ſꝫ miniſter nec efficitur dn̄s litis. ⁊ iō pt̄ remoueri q̄ñcūq̄ꝫ iudici plꝫ. vñ nō hꝫ ius in inq̄ſitōe certe ex h̄ ſeq̄tur ꝯcl̄o ꝙ n̄ poſſit pducē teſtes ſꝫ ſolū nūiat̄ iudici ⁊ iudex pducat eos. ar. eoꝝ q̄ ſubtilē no. ff. de inoffi. te. l. ſi ſuſpecta. ⁊ ꝙ nō ſiat dn̄s litis appet q̄r in cāis capitalib9 nec pcur. efficitur dn̄s litis. iō nec teſtes pducē pt̄. ſꝫ ſi dicamꝰ ꝙ poſſit producē teſtes talis promotor inq̄ſitōis tenetur ad penā talionis. ⁊ iō fecit litē ſuā ⁊ ē proprie aduerſariꝰ. vt ff. ad tur. l. i. §. incidit. ⁊ iō poſt dīdicita teſtificata n̄ pt̄ teſtes producē. ſcias t̄n ꝙ nō ſolū in proceſſu inq̄ſitionis ſꝫ ēt accuſatōis iudex ex offi. pt̄ teſtes producere vt. C. de abo. l. ij. ⁊ no. in auē. de cab. i pri. ⁊ ff ō ꝯdi. ob turpē cāꝫ. ⁊. l. idē ē. §. qḋ ſi tibi. p quā gl. ibi diſputādo determinauit. d. Bar. ſꝫ pone p duos teſtes probaui me emiſſe die tali aduerſariꝰ probat duos teſtes me ea die fuiſſe alibi volo poſt publicationē atteſtationū alios teſtes producere ad ꝯfirmādūꝫ ⁊ fouēdū dcā meoꝝ teſtiū. ſ. ꝙ eadem die fui pn̄s ⁊ emi nūquid poſſūꝫ. dic Inn. ꝙ ſic q̄r i pmiſſis caplis nō intētaui locū ⁊ dic. dixi. ſ. c. licꝫ dilectꝰ. Quid ſi teſtis dic̄ ſe nihil ſcire. r̄n. iſte nō deponit obſcure ⁊ ſꝫ nō pbet negatiuā actus probat negatiuā ſenſus ff. de re. dub. ſi is qui ducenta. §. verum. Bal.

t **Teſtimonium.** Perſeuerans et in crīe ciuili repellitur a teſtionio. emēdatus v̄o nō iſamis admittitur in ciuili mota ciuil̄r fallit in piuro in criali ēt emēdatus repellitur ſi crialīr intetatur. Et ſunt due ptes pncipales. Prio tractat de crīoſo pſeuerante in crīe ille repellitur i ciuili ⁊ criali. Scḋo ſbi ſi v̄o ō emēdatus. iſte nō repellitur niſi eū ſeq̄tur iſamia iurꝫ. h̄ ē veꝝ in cā ciuili. vel cū de crīe ciuil̄r agitur fallit ī piuro q ſp repellit̄. ſi v̄o ſit emēdatꝰ ⁊ agit̄ de crīe crialīr repellitur a teſtionio crīe probato ꝯ eū i alio iudicio qḋ probatur eo ꝙ fuit cōuictꝰ vel ꝯfeſſus vel nūc ſup exceptōe ꝯuincitur vl̄ alīs fuit repulſus tanq̄ꝫ crīoſus ita ꝙ ḡuata ē eiꝰ opio. ex hac diſti. pꝫ caſus i tertis q̄ſitū fuit a papa ſi teſti obijcitur crimen repellatur eiꝰ teſtionū. r̄n. papa diſtiguēdo vt in l̄ra no. ꝙ ex q̄libꝫ crīe oriūtur due actōes. ciuil̄ ⁊ crialis. qḋ veꝝ ē ſi mā lit. h̄ partiatur q̄r ſit pecuniaria. vt ff. de fal. q noie. ff. p ſo. nec ptermittēdū vbi de h̄. ⁊ hēs gl. no. ſ. l. vl. ff. ō priua. delic. aduerte t̄n vbi orit̄ crialis ibi ciuilis. fallit in ſtatuēꝫ noua accuſatiōez ⁊ regularē pducētib9. dic ſtatutū ꝙ villa tenet̄ fiſco in. x. ſi nō capit malefactorē. nā p h̄ non tenet̄ emēdare dānuꝫ paſſo cū tale ſtatutū ſit ꝯ iuris cōis regulas. vt in auē. vt nulli iudi. in pri. ar. de teſti ſpo. cū ad ſedē. eꝯ orit̄ ciuilis ⁊ nō crialis vt ex leui culpa q̄ nō hꝫ in ſe iniuriā. l. ſiq̄s nō dicā rape. C. de epi. ⁊ cle. No. ꝙ pſeuerans in crīe repellit̄ a teſtiomo indiſtincte. Et ad itelligētiaꝫ dicendoꝝ pmitte ꝙ p nocam inſamiā in teſte teſtis repellit̄ a teſtimonio. vt. ff. de te. l. iij. §. pe. ⁊ ff ō ſena. l. caſſius. Itē ſcias ꝙ bona fama non ē aliud q̄ integritas vite. vt. ff. de var. co l. cognitionū. infamia āt triplex eſt. ſ. ciuilis canonicam ⁊ iſamia facti. ꝯbitur āt ciuilis iſamia tribus modis

a ¶ Adde plene allegata p moder. i. l. q. C. q teſt. face. poſ. ⁊ p contū ꝯſi. edi. i fauorem hoſpitalis ppe ꝯtra camerom.

Digitized by Google

nā interdū ɔbit ipſo ſcō i qbuſdā caſib⁹ expreſſo i iur iter
duz p ſniaz diffinitiuā.ſ.iudicis nō arbitri.itē p iterlocuto
riā nō ɔbit iſamia ine.ꝛ iō ſnia bām cum ſit iterlocutoria
nō iſamet.vt.ff.de ar.q̄d ꝫ §.q̄ſtū.ꝛ §.ex ɔpromiſſo.ex ar
pſeſſio iſamet dic vt.l.i.qñ.ff.de iſami. Interdū ex gñe pe
ne vt ſigo ē mandato iudicis cā cognita fuſtigat⁹.vt.ff.de
iſa.l.ij.§.ignominie.ꝛ §.miles.ꝛ.l.ictus fuſtium. Infamia
aūt facti ē cū qs ē notat⁹ apud bonos ꝛ graues.vt.ff.ō do.
l.nō dz.ꝛ ff.de obſeqio.l.honori. ❡ Econtra iſamia iuris
qñqꝫ remittit ex genē pene durioris.vt.ff.ō infa.l.q̄d ꝫ.§.
pēa grauior.qñqꝫ p reſtōnē i integꝝ ꝛ h̄ dupſr aut p viaꝫ
iuſticie vt qñ minor reſtituit in itegꝝ p ptorē vel p viā grē
vt qñ pnceps i integꝝ reſtituit.vt.l.i.§.de qua.ff.de po.ꝛ.C.
de nup.l.ipialis.ſed aduerſus malos mores pſeuerantes.
pnceps i itegrū reſti.nō pōt.vt.C.de ſen.paſſ.l.i q.reſti.ꝛ.l.
ſi.C.ſi nuptie ex reſcripto petant. ❡ Itē nō pōt ſondinus
abolere iſamiā inflictā ex genē pene.vt.ff.ō cap.l.in bello.
§.fcē iꝫ eius effectuꝫ poſſit p oia abſorbere.vt.d.l.ipialis.
Et ſi ipator dicat reſtō te natalib⁹ vr̄ reſtituere fame vt in
vtraqꝫ auc.q.mo.na.ef.le. Alia ē iſamia canōica. Sed nū
q̄d excōicat⁹ ē iſamis de iure ciuili.rñ.nō qꝛ excōio ē q̄dā
iterlocutoria vel iterlocutorie ſilis cū poſſit relaxari.vt.ff.
de ɔſti.c.ex lr̄is.l.ɔtiꝫ vr̄ tex.i c.dño guerrā.§.i.i vſibus
feudoꝝ.rñ eſto ꝙ eēt iſamis excōicatōe durāte deſinit eē
iſamis ſtatiꝫ qñ ē abſolutus qꝛ ſnia excōis ē medicinal' ñ
mortal' ſm Inno.ꝛ oēs. ❡ Quero nūq̄d iſamia fci poſſit
eē occulta.rñ.nō qꝛ iſamia fci nō ē aliō q̄ꝫ vite ſordes ꝛ vi
litas diuulgata apō bonos ꝛ graues ꝛ multitudie boīꝫ.
ꝛ iō crimē occultū nō iſamat iſamia fci poſtq̄ꝫ ē publice
detectuꝫ ſꝫ infamia iur.ꝛ de iure bñ pt eē occulta.vt no.ff.
de reſ.l.cūl.ſꝫ nūq̄d notoriū crimē infamat iſamia iuris ci
uilis.dic ꝙ nō qꝛ quo ad h̄ ē eqparatū ſnie.notoriū.n.ñ pnū
ciat ſꝫ declarat ac ſtat⁹ mutatio regrit ſniaꝫ.vt.l.i.ff.ō car.
fur.ꝛ nulla.l.cauet ꝙ notorium iſamat niſi de fcō vt pꝫ in
tuenti.l.i.ff.ō his q no.infa. ❡ Itē vbi pciſe regrit ſnia ibi
notoriū nō hꝫ vim ſnie nec vim iudicij nec viꝫ citatiōis.vt
elegant' no.J.de teſti.cog.ſuper eo p Ber.in fcōa gl.iſte tñ
reatus oēꝫ honorē excludit.vt.l.i.C.vbi ſen.vel claril. Sꝫ
nunq̄d excipit p.rñ.nō de iure ciuili.ſꝫ de iure canōico co
git infamia durāte donec agat pñia poſtea nō durat infa
mia iꝫ durat inhabilitas teſtificādi pp paritateꝫ q̄ regrit
in teſte ēt in iureiu.ꝛ qꝛ ſemel mal⁹ in eodē gnē ōlicti vt in
regula ſp mal⁹ ꝙ dixi ꝙ notoriū ñ infamat infamia ciuili
fallit.ff.ō ritu nup.palā.C.ō infa.iprobuꝫ ſexus occultū vt
dixi qñ infamet ō iure vt ſi vidua nubit.J.anū luct⁹ iꝫ occul
tiſſime.C.ō ſe.nup.l.i.ꝛ ē rō qꝛ nihil legi ſcripte cenſet oc
cultum.ff.de cō.ob cām ſi pcā.§.ſi ſeruum ꝛ viſurarius ex
clemētia canonis recupat famā ſi pſtat cautiōeꝫ debitaꝫ.
Itē no.in verbo emēdat⁹ ꝙ ſpūm emēdatū ɔtritū ꝛ humi
liatum eccl'ia nō ſpnit.C.de epi.au.l.iij. ❡ Itē no.ibi.pꝛu
tuꝫ ꝙ aliqñ qs ē periurus ꝛ tñ nō ē infamis.ſ.iſamia iur.
ꝛ de iure ciuili h̄ ē planuꝫ.vt.ff.de infa.lucius.ꝛ.ff.ō pen.
l.ꝙ ad ſtatutuꝫ.ſꝫ de infamia canonica cuꝫ talis reat⁹ non
ɔmittat abſqꝫ dolo.vt.C.de fal.l.nec exemplꝫ vr̄ ꝙ ois p
iurus ē t poſt pactaꝫ pniam repellit a teſtimonio de iure
canonico ꝛ ēt de iure ciuili ꝛ no.ff.de re mi.l.qui cum vno
in ver.abſolut⁹. Sed vr̄ ꝙ ois piurus ſit infamis.vt.C.de
tranſ.l.ſiquis maior.ſo.ibi piurus oderet duplicem fidē
ſ.pacti ꝛ iuramenti.ſꝫ teſtis nō paciſcit.ꝛ ſic nō delinquit
niſi in vno qꝛ mentit.ſꝫ pmiſſor delinquit in duob⁹.nā de
linquit in fide ɔmiſſionis ꝛ in fide iurationis.ꝛ iō durius
agit cū ipſo q̄ſtuꝫ ad infamia.itē ibi.l.vltra pcedit.ſꝫ gl.
i.d.l.lucius dicis ꝙ iuſm ɔmiſſiōis ē de futuro.ſed iura
mētuꝫ teſtis ē de pſ̄o ꝙ falſum vr̄ qꝛ teſtis iurat ſe dictuꝝ
v̄itatem.ꝛ ſic de futuro.vt.ff.de ver.ob.l.v.§.ſatꝫ acceptio
de futuro dico quo ad dicēd.ſed de pſ̄o quo ad eſſendū ꝛ
ſic itellexit accur. ❡ Sꝫ ſtatim opponit teſtis iurat ꝙ de
cet v̄itatem ꝫ ɔmittit dicē v̄itatē.igit ſi nō dicit veꝝ ē fal
ſus in ɔmittēdo ꝛ iurā.ſo.qui iurat nihil ɔmittit quia ex
ordinis neceſſitate h̄ facit non ſponte ēt ſi diceret ɔmitto
veꝝ dictuꝝ.vñ teſtis iurādo nō ɔbit debituꝫ ɔuētiōnale
nec q̄ſi ɔbit. Aliud.n.ē ɔhere aliud ex ordie facē.vt dicit
tex.no.in.l.cum vnus i pn.ff.de bo.auc.iudi.poſ. Et no.ꝙ

infamia iuris ciuil' ē durior q̄ꝫ iſamia canonis nā durius
agit cū rigore q̄ꝫ cū eqtate niſi eqtas ſit remota a iure qꝛ
ɔhibita ē in auc.de iudi.§.oꝫ. Itē no.ꝙ iſamia p ſniaꝫ du
rior ē q̄ꝫ iſamia canōia qꝛ duri⁹ agit cū viua voce q̄ꝫ mor
tua legis ſcripte.vt.ff.de arbi.celſus.ſꝫ Inn. ❡ No.ibi in
alio iudicio iſamiā ſurgere ex re iter alios geſta ꝛ ſic alibi
geſta alibi infamat.ꝛ eos inter alios acta infamat quo ad
homines bonos ꝛ graues ꝛ qui dicūtur graues hoc.ſ.c.
licet ex quadaꝫ ꝛ iſamia caput ſequit ſicut lepra.vt elegā
ter legit ꝛ no.ff.de poſtula.ex ea.infamis.n.ē cicatrix na
turalis ſtatus ff.de var.cogni.l.cognitionū.§.minuit.ꝛ eſt
duplex infamia.ſ.interior q̄ ɔſtat ex legis diſpōne.ꝛ exte
rior ex vulgi diffamatōe.ꝛ eſt rō pdictoꝝ qꝛ ille q ɔducit
teſtē dꝫ eo vti cū ſua cā ſuiſqꝫ vitijs.vt.ſ.c.iꝫ ex quadam.
No ob.ff.de infa.l.lucius.qꝛ aliō ē de iure canonico aliud
de iure ciuili⁹ quo ad hūc effectū vꝫ quo ad teſtificādum.
❡ Ulterius no.ꝙ in cā criali infamia facti repellit teſteꝫ
ꝛ ē rō qꝛ teſtificari ē honor a quo repellūt iſames.vt.C.ō
dig.l.indices.lib.xij.ꝛ ff.ad cat.l.iij.§.duc ere. ❡ Querit
Ber.qualr ɔbet q̄ē egiſſe penitētiā.rñdet gl.ꝙ p iura
mētū ſacerdotis q̄ō veꝝ ē de pnia cordis q̄ in ɔfeſſiōe p
agit.ſꝫ iſta pnia nō ē ſufficiēs i iudicio niſi ɔbet q̄ō pegit
pniaꝫ ſibi iniūctā.tñ ſi ē tal' pnia q̄ fiat in ſecreto vt ieiu
nat qꝛ neminē ledit aut pſumit ſꝫ Jn.aut ſatiē ſtat ei⁹ iu
ramēto qꝛ ex quo ɔfeſſus pſumit bon⁹.vt.l.ſi oēs.§.a bar
bario.ff.ō re mi. Querit Ber.ecce actor vl' re⁹ ē crioſus
nūq̄d pt obijcē teſti q̄ō ē crioſus ipſe teſtis.dicit Ber.ꝙ
ſic qꝛ omnis q̄ excipit fungit loco rei ſꝫ ber. In iſta enim
emergēti ē re⁹ ēt ſi in ɔncipali eēt actor. Sꝫ ɔ Ber.vt ca
ſus.C.ō hēti.l.qñ.§.int ſe.vbi hēic⁹ ɔ teſtē hēticū nō op
ponit ō hereſi.ſꝫ ibi iō qꝛ dānat et in alio q̄ō approbat in ſe
ipſo.ꝛ ſic eēt ſibiipſi ɔrr⁹.vt.C.de inoſ.te.in arenā.ff.ſolu.
ma.cū mulier.ꝛ vīō ꝙ ibi ſcripſi in ſubtili lectura mea in
fortiati. ❡ Quero nūq̄d ſeruus accuſat⁹ in iudicio vl' ex
cōicat⁹ poſſit obijcere teſti de ſeruitute teſtis vl' excōica
tōe ei⁹.rñ.ſic ſꝫ Ber.ꝛ ē rō qꝛ pſona ɔponētis fundata
eſt in iudicio ſꝫ ñ pſona teſtificātis. ❡ Quero cū Im.vtꝝ
quid excōicat⁹ repellat a teſtimonio ſi abſolut⁹ ē ab excō
municatōe ꝛ vr̄ ꝙ ſic qꝛ ſemel criminoſus. ❡ In ɔtriū vr̄
qꝛ ſnia excōis ñ fert pp crimē ſꝫ pp ɔtumaciā.ꝛ iō ɔpter
ſentētiā excōis nō ɔbat crimē et ſi excōicator dicat in ſen
tētiā qꝛ furtū feciſti ꝛ monitus vt ɔpereꝛ ſatiſfaceres ñ
ſatiſfeciſti.iō excōicamus te.ꝛ ē duplex rō vna nā illis qꝛ ſe
pe excōicat qs iniuſte.alia ē p punctā cōtio qꝛ imediā
tā cā excōis ē ɔtumacia ꝛ nō crimē ꝛ ɔtumacia nō infa
mat ſm Inno.ꝛ no.valde dictum ꝙ bāniti ꝛ cōdemnati
propter contumaciam non dicuntur condemnari de cri
mine niſi ſtatutum h̄ diceret ꝙ ɔdemnent de crimine ꝛ
ꝙ puniant ac ſi crimē eēt ɔbatū.nō ob.ff.ē in litē iur.l.i.q̄
l.ē multuꝫ no.ꝛ inducit ad probāduꝫ ꝙ nūquā ſit pēa cri
minis.ſꝫ pena ɔtumacie.qꝛ ibi ſunt duo penitus ſepata.ſ.
debituꝫ originale ꝛ pena adiuncta pp ɔtumaciā.vñ illa.l.
bñ ɔbaret ꝙ ſi vna ē pena original' maleficij.alia ɔtuma
cie ꝙ pena ɔtumacie nō eſſet pena delicti ſꝫ ex accidenti
emergeret poſtq̄ꝫ delictuꝫ aſſumpſit ɔpriā formā pene.re
uertor ad iuramentum.ꝛ vr̄ ꝙ abſolutus ab excōicatiōe
adhuc remanet iſamis ſicut q ɔdemnat⁹ ſoluit ſuā ɔdem
natōeꝫ.nā q ſoluit lateri vr̄.vt dicit.l.illa no.ff.de te.exhi.l.
locum.§.ſiqs dolo. So.imo nō vr̄ fateri qꝛ vr̄ reddere in
inuitū.vt.ff.de lega.iij.lib.xj.§.ſi rem.quero cū Inn.vtruꝫ
excōicatus ſit ſimilis exauctorato.ꝛ breuiter dic ꝙ nō qꝛ
exauctoratus ē infamis ex genere pene excōicatus aūt ex
genere ſnie quaſi interim deportatus per ſniam.dicit glo.
no.inſti.de ca.di.§.mior. Ulrius q̄ro nūquid ſit aliqs caſus
in quo quis cōicet pro criē.rñ.ꝙ ſic qñ quis excōicat ipſo
facto ſꝫ ꝛ ibi ſic in tali facto cadat ſatiſfactō qꝛ maleficiū
interpellat.quedā ɔtumacia cohēet qꝛ nō ſatiſfacit.nam
fur ꝛ raptor ſemper ſunt in mora.ꝛ hoc eſt ſubtile ad itel
ligendum. Baldus.

Ltra tertiā. Pōit formā ſꝫ q̄ꝫ
dat q̄ro ɔductō te
ſtiū.ꝛ aſo dari ñ dꝫ.ꝛ ſunt due pies.ɔrio regl'a
ſcōo cāus excepti ibi niſi. ❡ Caus.ſunt q̄ſuꝫ

a ❡ Uide
Areti.in te
petitione.c.
ɔmi de ac
cuſatio.col.
xxiij.i diffe
rētia.

Digitized by Google

a papa petiꝫ ꝗrta ꝓductio teſtiū.i.ꝗrta dilatio ex qua ſeq̄tur ꝓductio nūq̄d dꝫ ꝯcedi.rñdet ꝙ nō niſi cū legali ſolēnitate q̄ talis ē.vꝫ ꝙ iurabit ꝙ nec ꝑ ſe nec ꝑ aliū teſtificatū ſubtr aperit.nec fuerit ꝓcōtat' nec ꝑ dolū aut artem aliquā petit ꝗrtā ꝓductōez ſꝫ iō petit qꝛ teſtes quos deſiderat de nouo ꝓducere prius nequit hr̄e. Ibi ꝓductiōem.i.dilatōnem ex qua ſequiꝫ ꝓductio. Ibi teſtes de inſtrūs dic vt.Ẽ.de ſi.inſtru.c.cū dilectus.ibi iura mēto compaſſ ꝑſtito. ibi teſtificata ſua vel aduerſarij. Ibi artē.i.machinatōem ſiue calūniā.⁊ poniꝫ in mala pte ꝓ falacia animi. Dīc ſtatutū ꝙ poſitiōi negatiue nō dꝫ rñderi.mō aduocat' fecit poſitōem negatiuā in ɏitate ac ſignificatōe ſꝫ voce affirmatiua qꝛ dicit ꝙ reus fuit abſqꝫ eo ⁊c.rñ.hac arte ɏborū ſtatutū non dꝫ ꝯueniri.gl.ē ſing.in.c.vlt.de reſcrip.in.de. Porro aduocat' ponere pt̄ de corpe tm̄ libelli qꝛ ad euꝫ ptinent vulgares formule.ff.de iureiu.ac.ſi defenſor.qꝛ ſtatim ꝙ ē aſſumptus aduocat' vr̄ hr̄e mādatū ad oia q̄ nr̄ patrocinꝫ reqrit.C.de erro.aduo.ꝑ totū.⁊.l.j.poſt ꝑn.ff.eodē.ibi negt de ſcō forſitan hoc ɏbū ſonat vel ꝑus erāt excōicati modo abſolati.vel ꝑus inimici poſt recōciliati.⁊ no.iſta exēpla. ❡ Opp.ꝙ iterū nō iureꝫ qꝛ poſt lit.ꝯte.ſemel tm̄ ē iurādū de calū.vt.C.de iura.calū.auč.hoc ſactū. ſo.iſtud iurm ē alteri' generis qꝛ ɏitatis ſm Ber.⁊ ē iuramētuꝫ purgatōis doli ꝓſumpti ſic.C.de pena iu.q ma.iudi.auč.nouo iuſ. ❡ Opp.ſi teſtes hr̄e non potuit ergo ſine hoc facto dat noua dilatio.vt.C.de fer.l.oñone.ſo.ꝙ ibi dr̄ ꝑ iſtud.c.ſuppletur. Preterea h̄ ſi ꝯſtabat de ipedimēto niſi ꝑ iurm.l.deferen.a iudice ſꝫ ſi iudex non vult iuramentū deferre qꝛ ꝯſtat ei in ſua ꝯſcia ꝙ ꝑ calūniā petiꝫ vel ſuꝑuacuo vel cā differēdi litē tunc iuro ꝙ ipſe ſibiꝑſi detulit non credit.vt no.dicit tex.in.l.iij.§.j.ff.de iureiurā. imo plus dicit Ber.⁊ ē no.dignū ꝙ ſi iudici liquet q' ſufficiens ꝓductio ſcā ſit et ſcda dilatio vel tertia nō dꝫ dari.qꝛ ex officio ſuo dꝫ abreuiare lites cuꝫ mā dilationis ſit ꝯputāda.vt.C.de tē.ap.l.ij.in ꝑn. ❡ Quero quādo vidit teſtificata aduerſarij ⁊ non ſua vtruꝫ debeat hr̄e dilatiōeꝫ ad ꝯfirmāda teſtimonia ſua dic ꝙ nō ſm Ber.⁊ Ion.l.ſi teſtificata aduerſarij ſui ſunt ſuis directo ꝯtria qꝛ qui videt vnū ꝯtrioꝝ videt ⁊ reliquū.vt inſti.de his q ſunt ſui iur.in ꝑn.ſecus ſi eſſent idirecte ꝯtria vt actio ⁊ exceptio.vt.C.de excep.ſiqdē iteꝫ.C.de ꝯhen.⁊ cōmit.ſtip.l.optimā.in fine. ❡ Modo ꝗro vna cū Inn.ecce ꝙ qs ſubtraxit teſtificata non vidit ſcripturas ſꝫ teſtes ei ꝓdixerūt vel poſt certificauerūt.rñ.iſte nō vidicit teſtificata ſꝫ vidicit nudas voces teſtiū.⁊ ideo hoc non ob.ſibi ꝓducēti.idē ſi vidicerit vcā teſtiū ab aduerſario qꝛ non dꝫ ei credere.nam iſti poſſent mentiri ſꝫ ſcriptura non mētiꝫ.facit.ff.de tranſ.de his ꝯtrouerſijs.⁊.l.non ē ferēdū.⁊.ff.quād.ad.teſ.api.l.j. ❡ Sꝫ pone ꝙ vidit teſtes diſcuſſorie.⁊ potius caſu q̄ ex ꝓpoſito.dicit Inn.ꝙ non dī ꝓcōtat' tū qꝛ non vidit ad plenam īteligētiā.tū qꝛ iſte caſus nō dꝫ ei obeſſe. Et ꝯcludit ꝙ ex ꝓprio ſignificatu vocis ꝓcontare dꝫ qd̄ ē idē ꝙ cū diligētia īſpicere.⁊ plene ꝑ oia ſcrutari ſm Inn.ego dico ꝙ ſatis ē ꝙ plene viderit legerit ⁊ itellexerit ſubſtātialia etiā ſi totā ſcripturā nō ꝯſpexit.ar.Ẽ.de fide īſtru.ꝯtingit.C.de ꝑcibus imp.of.l.ſi.ſic itelligiꝫ.ff.de legi.i ciuile.qd̄ cum ibi dicit tota.l.ꝯſpecta itelligiꝫ i ſubſtātia viſa ⁊ itellecta.vt l.j.§.j.ff.de de his q̄ in teſt.de.dꝫ igiꝫ ꝓcōtātē occulta fide vidiſſe qꝛ oculus nō mētiꝫ.vt inſti.de gradi.§.ſꝫ cum a vagis.ſꝫ an cecus pōt vidiciſſe teſtificata vr̄ ꝙ nō qꝛ nō pōt legere lꝫ poſſit audire.dic ꝙ ꝑ ſeñ pt̄ eē ꝓcōtatus ſꝫ ꝑ ꝓcuratorē ſuū vr̄ aliā ꝑſonā a ſe ſuppoſitā.vt in auč.de teſti.§.qꝛ vo. Sꝫ ecce ꝙ poſt illud iuramentū ſolēne ſubornauit teſtes.i.inſtruxit vt pro eo teſtificarent nūquid valent eoꝝ.d.rñ.non ſed ſi primi teſtes eſſent ſubornati bene valeret eoꝝ primoꝝ teſtimoniuꝫ niſi ꝓbareꝫ falſuꝫ vel ſuſpectum dixiſſe vt eleganter no.Gof.in ti.de ſenatuſconſulto libo.⁊ hec ſunt bene notanda ⁊ quotidiana. ❡ Quero vna cum Inno.iudex vult publicare atteſtationes. Dicit pars domine non publicetis quia teſtes mei ſunt i captiuitate vel vltra mare expectetis ꝙ reuertantur ⁊ qd̄ deponant. Nunquid iudex tenetur expectare.rñ.vltra dilationem legalem expectare non tenetur ſed debet publicare teſtes tñ ꝑ illos reuerſos poſtea dabiꝫ in integ.reſt.ad ꝓbādū ꝑ ipſos. Nā būficiuꝫ reſtōnis nō tolliꝫ ꝑ coniecturā ſubornatōis ⁊ ꝯcediꝫ hec reſtō ex ſūmaria cognitione qꝛ icidēter petiꝫ ſm Innoc.⁊ nō ꝯcediꝫ ad alios teſtes niſi ad eos quibus fuit ipedit'.tex.ē ſing.ff.de iureiur.l.admonēdi.in ɏbo quibus ſolis. ❡ Sꝫ oppo.ſi iudex ſcit impedimētuꝫ teſtiū.ergo ſnīa erit nulla tū qꝛ nō liquet de cā.tū ēt qꝛ lex expſſa vr̄ hoc dicē.ff.de re iudi.queſitū.ſꝫ ibi loqtur in pte abſñte nō in teſte qꝛ ſic nō eſt de ſubſtātia teſtis. pars. Itē lꝫ nō ſit liqduꝫ ꝑ hos teſtes abſētes pt̄ eē ꝑ alios ❡ Quero nūquid iudex ex magna cā poſſit ꝓrogare tpa ſtatuta a.l.vel a iudice de ſpāli mādato.vt.C.de dilat.l.j. rñ.ſic ſed nō īmoderate. Inn.exemplū ſi impedimētum ē qꝛ per mare nauigari nō potuit nec per terrā iri. Nā nibiſ omnino currit dilatio ipſo iure.l.deꝫ in itegrum reſtō ſm Inn.hec verba ſunt multū vtilia ad qōnem quotidianā. Statuto cauetur ꝙ ſi accuſatus īfra octo dies a die bāni nō comparuit habeaꝫ perīde ac ſi eſſꝫ ꝯuictus ⁊ proprio ore ꝯfeſſus. Pone iſte ñ potuit comparere ꝑꝑ diſcrimina viarum vel qꝛ vi maioris fuit alibi īcluſus a viculis nūqd ei currit dilatio.rñ.ſic.ſed daꝫ in itegrum reſtō. ❡ Item ſi a necq̄ reuertaꝫ petaꝫ ꝓrogatio termini iudex poſſꝫ prorogare terminū.qꝛ qd̄ ē omiſſuꝫ a ſtatuto nō dꝫ omitti pre religionē iudicātis.vt.ff.de teſti.l.queſituꝫ.ſcio.dicit Inn.ꝙ ꝓudēter facit pars aduerſa ſi ſi petit copiā aſs articuloꝝ ꝓducēdoꝝ qꝛ articuli poti' expediūt ꝓducēti q̄ ſibi.porro ſi expedit ꝙ ſtatim producēti vr̄ producturo articulos aſſigneꝫ ſolēnis dilatio ad probādum.⁊ ꝯcludit ei ꝙ ſenciat ſm Inno.idez ait vnā dilationē i aliaꝫ nō ꝯfundi. vn̄ ſi hꝫ dilationē triū mēſiuꝫ ꝑ teſtib' eiuſdez ꝓuīcie hēbit ſex alios ꝯtinētibus prouincijs ⁊ nouē alios ꝺ ꝑtibus vltramarinis. Ego puto ꝙ iudex poſſit ad hec oia aſſignare nouē mēſes.ar.ff.ad carb.ideoqꝫ. Idem ait ꝙ imputet ſibi q hꝫ dilationē ad probādū ſi nō fuit ſollicit' in oibus que nā ꝓbationū reqrit. Vltio dič ꝙ ꝯfeſſiōes pñt fieri i quacūqꝫ parte litis.⁊ veꝝ ē qꝛ ⁊ poſt ſniam.vt no.ff.de ꝯfi.i.de.inſ.in prima gloſa.Bal.

Non debet.

Ponit regulam ⁊ caſuꝫ exceptū. Scdo ꝓbat ꝑ duo ſilia. ❡ Caſus. Queſitū fuit veꝝ accuſat' pēdente accuſatōe poſſit in teſtē ꝓduci. Rñdeꝫ ꝙ nō qꝛ nec aliū accuſare nec alios ſuſcipe pt̄ ſm primuꝫ dcm̄.fallit in trib' exceptis.h.d. ❡ Ex hac decre.no.ꝙ teſtimoniū ⁊ accuſatio eqparanꝫ i repellēdo.ſiř ordo. ❡ Quero nūquid accuſat' accuſatōe pendente poſſit eē teſtis in cā ciuili.⁊ vr̄ ꝙ ſic qꝛ iterim remanet i offō ſuo ⁊ interim ſubditi teneꝫ ei obedire.⁊ no.hoc dcm̄ de obediētia.idez ergo dicam' in tabellione ꝙ accuſatōe pēdente lꝫ ei ꝯficere inſtr̄a de quibus eſt rogatus.ar.ff.de ſolu.ꝙ ſi forte.§.j.⁊.l.reo crīs.ſed nouū offm̄ interim aſſumere non pt̄.vt.C.de pen.l.reū crīs.⁊.ff.de pub.iud.l.q reus.nec ad nouū honoreꝫ.vt.ff.de mu.⁊ ho.l.reus dlatus. ❡ Quero nūquid appellatione pendēte poſſit eſſe teſtis.⁊ dic ꝙ ſic.qꝛ eſt integri ſtat'.⁊ h̄ iō ciuili.ſecus in criali ſm Ber.ita debꝫ limitari gl.Accur.q̄ eſt.ff.de iſa.l.furti.§.j. ❡ Vltimo ſcias ꝙ in excepto crīe accuſat' non admittiꝫ ꝯ͂ eum q eſt bone fame ſm Inn.qd̄ eſt veꝝ niſi reus forte leſe maieſtatis fecerit eum accuſari vt non poſſit ꝯ͂ eum teſtificari. Nam iſta malignitas directa dꝫ obeſſe non ꝓdeſſe.⁊ quodāmodo dictū ꝯtineꝫ q ꝓbationes ſubtrahit.vt.Ẽ.eo.ti.c.cum crīm.§.niſi forte.⁊ h̄ quādo ſubtrahit facultatē ꝓbandi.ſec' ſi ꝓbationes ſcās. Nā non ideo eam ꝓdit ſed viam ſibi ꝯcludit in teſtibus ꝓducendis.Bal.

❡ De teſtibus cogendis. Rubrica.

❡ Premitte ad euidētiā ꝙ offm̄ teſtis ē publicū in gñe qꝛ tueꝫ ɏitatē q̄ eſt res ſacratiſſima ⁊ reipublice valde neceſſaria.vt.ff.de furtis.l.eū q inocentē.in pri.⁊ ſi vna eqtas in ɏitate ꝯſiſtit.vt.ff.depoſi.l.bona fides.ideoqꝫ ius ciuile ſtatuit offm̄ teſtis eſſe publicū ⁊ neciuꝫ vt.ff.de teſti.l.j.⁊.ff.quād.ad.teſ.ape.l.ſiqs ex aſſignatoꝛib'.⁊ q̄ſqꝫ eſt publicū vtilitate ⁊ auctē vt quādo i cā publica feꝫ teſtiouium

❡ In materia iſtius tituli.vid' nř ta bone per §.di.i.c.pe.Ẽ.eo.col.pe.⁊ vlti.⁊ i.c.ſi.Ẽ.eo.col.ſi.

vt.C.de ſuſ.l.vtilitas.qñqȝ ẽ publicũ auctoritate ⁊ ſeueritate q: publice intereſt malitia puniri.vt.ff.de pub.l.licitatio.§.q illicite.ff.ad.l.aql.l.ita vulneratꝰ .adeo q ĩ laſ ciuili teſtes cõpellunt ⁊ qñqȝ torquent ſi ſunt viles vel ſuſpecti.vt.ff.ð queſti.l.edictũ.⁊.l.diuꝰ pius.qñqȝ ẽ publicũ auctoritate ſed vtilitate priuatũ vt q: tẽdit ad priuatã vtilitatem ⁊ iõ ſcie pñt eẽ teſtes.nã ſi eſſȝ oĩo publicũ.i.pncipalr ⁊ ſcõarionõ poſſent.ff.de teſtis qui teſtõ.§.mlier.ff.ð reg.iur.l.ſcie. Porro h regula tradit de iure ciuili q idiſtincte teſtis ꝯpellit teſtificari.vt.j.e.ſup eo.vltimo rñſo.⁊ ſi vult teſtificari aut iaȝ pſtitit iuramẽtũ de v̾itate dicẽda ⁊ ſe ſubtrahit vt v̾itas nõ appeat ⁊ punit pena falſi q: cuȝ iurauit deponere ẽ piurꝰ.vt.C.de epi.⁊ cle.l.pſ bi.ſi aũt ñ iurauit punit pẽa ꝯtũacie ⁊ nõ pẽa falſi.vt.j.e.cũ ſupl v̾bo ſi v̾o.Sȝ de iure can̄ . q: offiũ teſtis nõ ẽ oĩo publicũ ſed q̄ſi publicũ alia diſtĩctio adhibet.nã q̄dã ſunt cãe criales q̄dam ciuiles q̄dã medie vt criales ciuilr mote.itẽ q̄ñ crialis icidit ciuili vt q: obycit teſti falſitas. ℭ Item ſm canões cã inqſitõis nõ ẽ oĩno crialis q: ex ea nõ ipõit vltima pẽa q̄ debet ex crie ⁊ q̄ ve ita dixeri l terminus cãe pene ſiq̄ cã ẽ mere crialis teſtes nõ cogunt ſed hortant.§ fallit i exceptõibus crialibꝰ vt l crie falſi.j.e.cũ ꝯ.itẽȝ i crie ſacrilegij puta q: iniuria pſonalis ẽ fcã clico.vt.j.c.peruenit. ℭ Itẽ i crie ꝯſpiratõis ꝯ ſuum plat̃uȝ q: ẽ crimẽ multũ deteſtabile.vt.j.c.venerabil ⁊ fortꝰ l crie ꝓditõe prie q: ẽ crimẽ leſe maieſtatis vt elegãter.no.C.de aboli.l.ij.⁊ idẽ in ſilibus delictis enormibꝰ q: de ſilibꝰ idẽȝ ẽ iudiciũ.vt.C.ð epi.⁊ cle.l.ſi quẽq̄ȝ.⁊.C.de here.l.qcũqȝ.ibi dũ dicit ⁊ ſi ẽ in appſone diuerſitas ẽ tñ i grauitate ꝯiũctio.vt i.l.i deli ctis.§.h v̾ba.ff.de adul.C.de fur.ſiqs ſuo.item fallit i crie adulterij.j.c.ꝓuenit el prio.i quo q̄dã alia ſpãlia ſunt.ff.de adul.i crie.nã quo ad iniuriã animi excedit oẽ delictuȝ.vt .C.ð cap.vir.l.j.ff.ð le.ij.codi.§.pe. Et no.q enormia cria de iur.ciuili dnr olũ q̄ cõmittũt cũ dolo i magnũ dãnũ vl iniuriam alterꝰ vt.ff.de re.iur.l.ea.⁊.ff.de mi.l.auxiliũ.§.in delictis.⁊ maxie ea ꝓ qbus igerit pẽa ſanguis.vt.ff.ad .l.cor.ð ſic.l.iij.ſed de iure canõico dnt enormia illa l qbꝰ poſt pactã pniaȝ nõ ꝯſueuit diſpẽſari.vt.ꝯ.ð iu.ar ſi clici. ℭ Porro ius ciuile nõ facit mẽtionẽ de diſpẽſatõibꝰ q: iudex nõ dȝ eſſe demẽtior.l.q̄ ẽ ſequenda ñ regendu vt in auc.ð iu.§.oȝ.⁊.ff.q ⁊ a q.l.pſperit. ℭ Itẽ ſi iudex ñ pũit delinquentes debita pẽa.ſed mitiori ſuccedit i eodẽȝ ſupplicio q ipe idigne miſerando pepcit.vt.C.ne ſcm̃ baptiſma itercꝰ.l.nulli i ſi.ſi v̾o cã ẽ mere ciuil ſi qdẽȝ mr̃imõialis teſtes ꝯpellũt.vt.j.eo.c.j.idẽȝ ſi bñficialis.vt.j.c.ſup his idẽȝ regſr i oĩ cã pecuniaria q̄ ñ eſt famoſa ſȝ ſi eſt famoſa cã vt furti ⁊ ſiles teſtes ñ ꝯpellent tũc de iure canonico q: ab eis iſãia oriri ñ dȝ pſerti ſi ſũt clici.fallit ſi hi mala gia. vl p coluſionẽ ſe ſubtraxerit ne phcãt teſtioniũ v̾itati.nã odio colludentis eſt h ſtatutũ.vt.j.c.ꝓuenit.v̾.nos igit.ſȝ i cãis medijs teſtes ꝯpellũtur quemadmodũ i merio ciuilibus ar.ꝯ.de ꝓcu.c.iue.⁊ no.ꝯ.eo.dilectoꝝ vel dic finalr cũ Inn.q vbi eſt peccatum tacere v̾itatẽȝ ⁊ ſp teſtes ꝯpellũt aut nõ ẽ peccatũ.⁊ tũc non ꝯpellũtur. Ego dico q vbicũ q̄ȝ eſt magnũ dãnũ ꝓximi vl lucrũ aduerſarij teſtes dbẽt ꝯpelli ⁊ vbicũqȝ eſſȝ ſcãdalũ.Itẽȝ vbicũqȝ teſtes ſr̃ rogati q: iã acceptauerũt offiũ teſtificãdi vnde ipȝ recuſare nõ pñt.⁊ hec v̾a ſunt de teſtibus q ꝓducunt i iudicio.Sed q aliq teſtes interſint ꝯtctui vel teſtamẽtis vbi ipi volunt intereſſe non ꝯpellũt adeſſe ⁊ iõ pñt diſcere ⁊ nolle ſcire q agit inter ptes.⁊ ſic tanq̄ȝ ignorãtes ſcm̃ poſtea i iudicio ꝓduci nõ potuerũt ar.a ꝯtrio ſenſu.j.c.ſup eo.in v̾bo interfuerũt.⁊.C.de teſta.cũ antiqus.⁊ iõ puto q ille q petit teſtes cogi debeat iurare q ipſi teſtes fuerunt in facto ſup quo ꝓducit eos ⁊ h in facto ꝓprio ꝓducẽtis.dic Gof.in ſumma q de ꝯſuetudine curie in medijs cauſis ꝓut ego voco ⁊ in cribus qualitercunqȝ intentatis teſtes nõ ꝯpellũt niſi de ſpãli mandato pape ⁊ ideo ius cõmune reputat i alio ſtilus quia itꝑetat ius cõe.vt.ff.de le.l.de qbus. Bald.

c **Cauſam** mr̃imõij.In cauſa mr̃imonialis cogẽdi ſr̃ teſtes. ℭ Caſus. Papa mandat teſtes ꝓduci dd i cã mr̃imonĩali ex vtrũqȝ pte.l.tã ꝓ mr̃imonio vel ꝯ mõeri ne v̾itatẽ p ſuã abſẽtiã occultet ⁊ ſi ſubtrahãt odio gr̃a vl timore ꝯpellant ad ferẽdũ teſtimoniũ corã iudice vl eius nũcio. Ibi timore.no.q metꝰ nõ excuſat teſtẽ. Ibi nũcio.no.q iudex põt cõmittere receptõeȝ teſtiũ hoc verũ in cã ciuili quãtũcũqȝ graui ſicut ẽ hic in cã mr̃imõiali.ſecꝰ i criali q: i criali nõ pñt teſtes recipi niſi habeãt merũ vel mixtũ impiũ.puta p ptãtẽ illius loci vñ ſunt teſtes ex cõmiſſiõe iudicis cãe. Nã in aliẽo territorio vl dioceſi nõ põt citare eos vt veniãt corã ſe niſi hoc hẽat ꝯſuetudo. ⁊ ẽ valde no.q ꝯſuetudo poſſit iducere q qs poſſit i aliena dioceſi ſuã iuriſdĩtiõem exercere.vt.ff.de teſti.tertia.§.ſi. ℭ Itẽ no.hic q cõmiſſariꝰ ⁊ oĩs q mittit cũ aliquo mãdato dr nũcius.Sȝ quare in criali teſtis dȝ ſe corã iudice ⁊ nõ corã alio pñtare iurare ⁊ deponere.dicit Ber.q nõ ſolũ ex dictis ſȝ ex geſtis teſtis iudex dȝ iformare aiũȝ ſuũ Ber. ℭ Itẽ pñtia ꝓtoris multũ fac ad terrorẽ teſtis.vt.ff.de q̄.l.ð minor.§.tormẽta.

c **Tam ſup.** Per excõicatõis ſuſpẽſionis ⁊ depoſitõis ſnias cogẽdi ſunt teſtes ⁊ pp ꝯtumaciã põt iponi teſti pẽa ꝯſiſcatõis qð ẽ no.dignũ. ℭ Caſus.mãdat papa qbuſdã pſbiteris quatenꝰ in cã q̄ v̾tit inter epȝ penneſtrinũ ⁊ abbatẽ ſci ſublacẽſeñ.ad ſuã pñciã accedãt phibituri teſtimoniũ v̾itati ⁊ ſi ñ venerint excõis ⁊ depoſitõis ſniaȝ reformidẽt. ℭ Opp.q iſtõ mãdatũ ñ tenuit q: ñ fuit appoſita certa dies.rñdet glo.q ſubaudiri dȝ q: ſunt appoſita certa dies.⁊ ex h colligo q ñ vȝ dilatio ſine termino. ℭ Sȝ q̄ro qua hora illiꝰ dei debẽt ꝯpere.rñdeo ea que poſſint expedire ſuũ officiũ.l.iurãdo. Nã deponendo pñt detineri a iudice p.xv.dies ſȝ nõ vltra.vt.C.ð te.l.pe.ſm Vin. ℭ Sȝ ꝯ h oppo.nã iſta dilatio fuit ad phibẽdũ teſtimoniũ.ergo nõ ſufficit q iuret i termio niſi deponet q: hec dictõ teſtioniũ ſignificat rẽ pfectã. So.imo ſufficit q: depoſitio trahit retro ⁊ ſȝ iſtra.xv.dies teneat expectare tñ qñqȝ pñt deponere ⁊ ſemp dico q trahit retro ⁊ ẽ caſus i.c.j.pe.⁊ no.i.c.j.ð offi.dele.i cle. ℭ No.q iſtõ v̾bũ ſciatis vos ſuſpenſos eſt ꝓmulgatiuũ ſnie excõis que tñ nõ trãſit in executõe niſi ꝯpite ꝯditõe.⁊ iõ interim pñt appellare ſi ſnia eẽt lata ab alio q̄ȝ papa quia anteq̄ȝ ſententia excõis trãſeat in executõeȝ.i.i effectũ ſnũ appellatõ ſuſpendit ꝓnũciatũ.vt.j.de ap.c.pterea teq̄ſiſti. Sȝ qd ſi iudex dixiſſȝ ita ſi nõ ꝯparueris ex nũc.te excõico.dñt qdã q in termino non pt appellari q: exiſtens ꝯditio fingit retro pp illã dictõȝ ex nũc.Sȝ ꝯtrũ eſt v̾ex q: ſi h eſſet ſnia excõicationis ligaret ꝓpoſtẽ.l.non p̄cedente cl̃pa vl mora qð eſt ipoſſibile.Si aũt eſſȝ tale qd q non regreret morã.tũc dictio ex nũc opat id qð v̾bum ſonat.vt.ff.ſi cer. pe.l.lecta.§.ex nũc.ꝓut extũc.⁊.§.dicebã. ℭ Sȝ pone q ſnia excommunicationis eſt relaxata cã ferendi teſtioniũ. vt.ꝯ.ti.j.veniens.§.ſi.nũquid interiȝ põt appellari.⁊ vl q ſic q: interiȝ ceſſat excommunicatio.dic ꝯ q: iſte eſt potius q̄dã ſuſpenſio q̄ȝ liberatio.vt.ff.ð v̾b.ob.l.ij.§.j.⁊ ibi gl.ſolemnis q aliõ eſt ceſſatio oblõnis aliõ extinctio. Itẽȝ q̄ñ lex reſuſcitat eũdeȝ nũero.vt.ff.ð iure ſi.l.deferre.§.ſi.cũ.l.ſe.⁊ fac.ff.ð pac.l.ſcimus.§.j.ſȝ qd ſi dixit excommunicatũ te eſſe cognoſcas.rñ.ſnia eſt lata q: ſnia ⁊ cognitio ĩ veroꝝ ð futuris ⁊ ſi eſt ſnia. ℭ Sȝ qd ſi iudex dicit ſub pena excommunicationis.rñ.obligatio ñ ꝓnunciatiua.vt.ff.de pac.reſcriptũ.§.ſi.pacto.l.obligãdũ p exſtitiã ꝯditiõis ad penã excõis.ſȝ ſnia excõicãtis nõdũ lata ẽ.d.c.j.deinde q in vno edicto pñt fieri plures citationes ſubiũctiuo mõ.⁊ dicit ibi gl.multũ notabile q hoc fit de conſuetudine pp difficultatẽ citationũ.ad idẽ facit.j.ne ſen.excõ.conſtitutionẽ.primo reſpõ.li.vj.nam ſȝ pẽdẽte vna dilatione non poſſit dari alia.vt.C.de dila.ſiue para.verum ẽ diuerſo tẽporeꝰ ſed ſimul poſſunt dari quia vna pẽdet ex altera tex. hic eſt ſingularis.deinde no.q creſcẽte cõtumacia creſcit pena ⁊ iudicis indignatio.Sȝ põe q aliqs eſt excõicatꝰ ſi non ꝯpetet in termino fuit impeditus.nũqd ſit excõicatus.⁊ vl q nõ.vt.ff.de re iu.q̄ſitũ.⁊.ff.de pub.celar.C.qui pe.tu.l.cũ a matribꝰ.C.de ap.ꝓſeo.ff.de re nuli.l.iij.§.ſi a dẽ.nec debet auferei copia defenſionis.⁊ idẽ nõ dȝ denũciari i excõicatꝰ niſi ꝓus citet ad faciẽdum ſuam defenſio-

a ℭ Vide h p.d. Feli. in prio.⁊ ad de.d. Marianũ in repetitiõe ru. ð dilatio.in xxj.col.

ne tex.ē ibi ſing.dicit bar.ꝙ quo ad eū nō ē excōicat⁹.ſed quo ad iudiciū eccl'e ſic.ſz dic ꝙ nec quo ad iudiciū eccl'e niſi p̄ua facie qꝛ nō ꝯſtat de impedimēto ſꝫ ꝯſtito ꝺ impedimento eccl'a nō iudicat eū excōicatum qꝛ nō ē in dolo nec in culpa.facit qđ no.Jnn.ꝺ offi.dele.c.p.t.g.t Jo. ap. ex rōne.p Jnno.t ff.que ſen.ſine ap.reſcin.l.paulus.t hoc qn̄ ꝓceſſum ē impedimētuꝫ.ſꝫ qn̄ ē cauſatuꝫ impedimētū tunc incidit in excōicationeꝫ.ſꝫ dꝫ de facili relaxari qꝛ impedimentum tētūdū minuit ꝯtumaciā vt ſingulariter no.in l.j.§.ſi.ff.ſiquis ius di.nō obtempa.Bal.

ſ **Uper eo.** Teſtis q timore aduerſe p̄tis ſe ſubtrahit teſtificari ꝯpellit̄.Et i p̄ua deciſa ꝯſultatio.Jn ſa ibi ꝯſultatōe oſtignit tūdē ibi vex ſꝫ mēbrū ibi pſequit̄.deide ſuā rſſionē moderat̄.t vitio ibi ſꝫ rſidꝫ tacite opinioni.℃ Caſus.aliqs ꝯuenit̄ de aliquo ſcēlo corā iudice.ille ſcēm negat.Querit̄ an aliq itērfuerūt negocio cogāt̄ teſtificari.rn̄det papa alti⁹ exordiēdo ꝙ ſiqdē ſcm̄ ē notoriū nō egemus teſtib⁹ nec alia ꝓbatōe nec iudiciario ordine ſꝫ ſi nō ē notoriū t reus negat ſcm̄ teſtes ſūt admonēdi ſꝫ n̄ cogēdi niſi ꝯſtet iudici ꝙ metu aduerſe p̄tis retrahunt̄ a teſtimonio ꝓferēdo.℃ Sꝫ op.ꝙ imo cogant̄ qꝛ ius ciuile hoc dictat.rn̄det̄ ꝙ illud ē vex de rigore iuris ciuil' ſec⁹ ꝺ benignitate canonica.h.d.℃ Quero qd ē notoriū.dicit Arch.ꝙ populus videt.lxi.di.in ſacerdotibus.dic ꝙ notoriū ē qđ nec negatōe efficit̄ dubiū nec ꝓbatōe efficit̄ magis certū vl' notoriū ē qđ pꝫ expſſe.t iō ſi ē ꝓbare necesse vel notoriū ē ꝙ boiꝫ memoria labi nō pōt de iura.ca.c.cū cām.p Jnn.℃ Jn tex.ibi ſacrū ē notoriū dic ſcm̄.i.delictuꝫ qꝛ ꝯtra vt plurimū nō ſūt notorꝫ.vt no.in.c.veſtra.Ꝺ de co.cle.t mulie.℃ Quero ergo an ſit dr̄ia iter delictū notoriuꝫ t ꝯtrꝫ.t vl' ꝙ nō p iſtaꝫ ſingulareꝫ tex.℃ Jn ꝯtrꝫ vl' qꝛ in delictis nō reqrit̄ ordo iudicioꝝ ſauore reipublice.ſꝫ in ꝯtrib⁹ t ſimilib⁹ reqrit̄ iudiciarius ordo t libellus t lit.ꝯte.t ꝓbatio vbi eſt aduerſarius negās.vt pꝫ i edicto diui adri.qđ ꝓcedit ex notorio.vt.C.ꝺ edic.diui adri.l.ſi.Preterea poſt liqdas ꝓbatōes ois ꝯtrus efficit̄ notorius.t tn̄ reqrit̄ ordo iudiciarius t h ē veritas.t ita ſenſit Jnno.in.d.c.veſtra.hoc ēt ꝓbat̄ qꝛ teſtioniū qđ ſit corā p̄cipe ē notoriū t ſcīt̄ ꝙ apud acta alteri⁹ iudicis t tn̄ indiget ꝓbatōe.vt.C.ꝺ teſ.oīoꝫ.t.l.ſancimus.Jn delictis aūt odio delinqētium qđ pꝫ expſſe nō ē ꝓbare necesse tn̄ elegāter dicit bar.ꝙ reqrit̄ citatio t ſnīa.deide vi.ꝺ ſi iudici ꝯſtiterit ꝙ timor tc.℃ Quat̄ ꝓbabit̄ iſte met⁹.rn̄dent gl.ꝙ p̄ſumit̄ qđ vex ē iſpecta tn̄ q̄litate pſonaꝝ t puto ꝙ hoc ſufficiat ēt inituus metus qꝛ non tractat̄ de aliquibus p̄iudicio.Bal.

p **Eruenit** ad audidientiā.Cōpellit̄ teſtis fraudem illius detegere q ꝓbatōis copiā aduerſario ſubtrahit.t in p̄ua p̄te narratio.Jn ſa iudicis inſtructio ibi nos.℃ Caſus.qdā fuit accuſat⁹ ꝺ crie ſi moniē t adulterij.iſte aſtrixit teſtes ad iurādū qđ n̄ deponerēt ꝯ ipſuꝫ.dic papa ꝙ nēo dꝫ ſubtrahere aduerſario ſuo iuſta t qđ teſtes ꝯtinent appōne iſtoꝝ t qđ iſte q ſubtrahit iuſta vl' teſtes oſidit ſe fouere iniquā litē t iō teſtes ſūt ꝯpellēdi.℃ Jn tex.ibi ſimonie t adulterij.no.quē poſſe eodē libello ꝺ duob⁹ criminib⁹ capitalib⁹ accuſari.Jbi teſtes cōtinēt.no.ꝙ ille q furat̄ iſta vt viſus nō appeat tenet̄ crie falſi.vt.C.ꝺ fal.l.cū.ſꝫ ſi viſus appet p ꝯfeſſiōeꝫ ſubtrahētis vl' notorie nō tenet̄ pena falſi.vt.ꝯ c.pxi.qđ oīt vt no.bar.ff.de tab.exhi.l.j.§.ſiqs.t facit.ff.de edē.argētari⁹ §.cū aūt.C.de teſta.nō iccirco.℃ Sꝫ nūqd idē ē in eo q p vim occultat teſtē in domo ſua vt viſus non appareat hic ē ar.ꝙ ſimilit̄ incidat in penā falſi ſꝫ tn̄.J.innuit ꝙ puniat̄ pena arbitraria tanqꝫ ꝯtēptor ꝓrorie qđ ē verius qꝛ nō reperitur.l.canēs.qđ puniat̄ pena falſi.facit.C.ꝺ ꝓba.ſi de poſſeſſiōe.Ꝺ ppo.J.c.dilectoꝝ.ſo.vt ibi.Bal.

p **Eruenit ad nos.** Sup ꝓbāda iniuria clicoꝝ cogēdi ſūt teſtes.℃ Caſus.aliqn̄ ꝯtigit ꝙ clicis ſiūt iniurie mīꝫ a lāicib⁹ t videtib⁹ eis iniuriātes ꝺ negāt t teſtes nolūt teſtificari qꝛ ſſeſti ſūt clicis.Querit̄ an cogāt̄.papa gn̄alit̄ rn̄det exq̄ coll̄t indirecta ſol.qōnis ꝙ ſup oīb⁹ reb⁹ eccl'eꝝ teſtes ſunt cogēdi.no.ꝙ pſecutio iniurie clicoꝝ appellat̄ tē.i.libertas eccleſie.l.j.§.onerāde.ff.quaꝝ re.ac.nō da.p Bar.Bal.

c **Eterum.** Sup ꝯſanguinitate ꝓbāda cogēdi ſūt teſtes.Jbi iuſ.ꝯſuetudo.i.iur.pratica.nō.n.ē ꝓprie ꝯſuetudo qꝛ n̄ p̄ſcribitur tpe qđ ē diſpoſitū ipo iur.vt.ff.ꝺ viſca.ſeqtur.§.lana.Jbi ꝯſtiterit.no.ꝙ q alleſt turpitudinē alteri⁹ dꝫ eā ꝓbare.ꝓbatur āt ꝺ p ſobedīaꝫ ſꝫ Bar.ff.ex q.cau.in poſ.ea.ſulcini⁹.§.qd ſit latitare.Bal.

p **Reterea.** Teſtis ſinodalis q ſuper ꝯſſimonio corā ordiario depoſuit corā delegato ſup eo iurare nō cogitur ꝺ ꝙ pp ſupueniētē iſamiā a ferēdo teſtionio repellitur ꝺ ſcdo.pt m̄ ſi errauit icōtinēti ſi ex iteruallo corrigē dcm̄ ſuū ꝺ tertio.ſcda ibi do.ibi tertia quoꝝ.Caſus p̄mitte ſꝫ Bar.ꝙ cū epo viſitat ſuā dioceſiꝫ ꝯuocato ꝓplo facit aliqs honeſtiores de plebe iurare ꝙ illi diligēter iueſtigabūt ſi aliq ꝯſanguinei mr̄imoniali ſunt ꝯiōncti vel ꝯiungi velint q iur āt ꝙ denūciabūt epo vel ei⁹ commiſſario quos teſtes vulg⁹ appellat ſinodales.xxxv.q.vj.epo in ſinodo.mō ſeqtur caſus i termis.queritur eꝫ virꝫ ex quo iſti p̄ſtiterūt epo iuramētū gn̄ale de viitate denūciāda ſi poſtqꝫ denūciauerūt ꝓducātur in teſtes corā iudice delegato ꝯpellātur iterato iurare.Rn̄.ꝙ nō dūmō alr̄ ſiat fides ipſi iudici niſi emergat articulus nou⁹ t qui nō ꝯtinebatur ſup p̄io iuramēto eo ꝙ nō p̄tinebat ad offīm denūciationis.Queritur vtrū iſti teſtes publici t gn̄ales poſſint pp infamiā repelli.Rn̄det ꝙ ſic a ꝓhibēdo teſtionio ſed nō a ꝓhibito.℃ Tertio q̄ritur an poſſit ſe corrigē rn̄detur ꝙ ſic ſi nō ſtudioſe ſed errorē diſpoſuerint t incōtinēti nō ex iteruallo ſe corrigāt.Jbi capl'o forte ſede vacāte.Ꝺ de hereti.ad abolēdā.vel ad ꝺ hēbat ꝯſuetudo p̄ſcripta ſm Vin.Jbi aliter.§ ſecus ſi alr̄ qꝫ per eos poſſit ꝓbari.vn̄ facit ad qōneꝫ ſtatuti.Naꝫ p ſtatutū eligūtur ſindici ad denūciādūꝫ maleficia q p̄ſtant gn̄ale iuramētum de viitate denūciāda ꝙ ſi iudex formato ꝓceſſu ſm denūciationē t altera pars ꝓducit eos in teſtes ꝙ nō cogūtur teſtificare niſi forte ipſi iterfuerint t viderint t ſi alr̄ non poſſit ꝓbari.t eſt arg.ꝙ nō cogantur itex iurare ſi depoſuiſſent tanqꝫ teſtes ſpāliter ꝓducti qꝛ ſufficit ſemel eſſe iuratum t generaliter t ſimiliter eſt ar.ꝙ notari⁹ q iurat a p̄ncipio ſui officij ſcribē iuſta vera t nō falſa nec ficta ſi producatur in teſteꝫ ſup ſuo iſtrumēto viſicādo nō cogitur iterato iurare.vt.C.de fal.ſiqs decurio.t ſcias ꝙ oēs qb⁹ ꝯmittūtur ſcripture faciēde debēt iurare offīm ſuū legalr̄ exercere.glo.ē ſolēnis.ff.de edē.l.qdaꝫ.§.nūmularios.facit.Ꝺ de p̄ſcri.ad audiētiaꝫ.§.nos igitur.Jbi articulus.i.ſi p̄tinēs ad offīm denūciatoris.Pone exēplum ſi emergat articulus dotis ſucceſſionis vel cōputatōis graduū t noc.ſup articulo nouo p̄ſtari nouū iuramentū.Jbi pp infamiā no.ꝙ pp ſupueniētē infamiā repellitur qs ab officio denūciādi.Pone ergo ꝙ ſindicus creatus p formā ſtatuti ad denūciāda maleficia ꝯtxit infamiā deinde denūciat maleficium.℃ Oppo.ꝙ denūciatio nō valet qꝛ eſt infamis.rn̄.bona exceptio eſt qꝛ caſus eſt hic.t iō ſtatim ꝙ eſt p iniuꝫ effect⁹ infamis intelligitur depoſitus ab offō ſindicat⁹ t iuramētuꝫ qđ p̄ſtitit ab offō legaliter exercēdo eſt extinctū.vt.ff.de inſa.l.ij.§.miles.Sꝫ pone ꝙ p̄io denunciauit t poſtea effect⁹ eſt iſamis vel ē bānit⁹.rn̄.dꝫ ꝓcedi ſup denūciatiōe qꝛ fuit legitie ſcā.vt.ff.de pub.iud.l.is q reus.v.incohatas.plane idē eſt in tabellione depoſito qꝛ nō viciātur vetera iſtr̄a rogata tpe quo ipſe erat itegri ſtatus vt hic t.ff.ad tur.l.iij.§.due.t.l.j.C.de teſti.ſed pone iſte ſindicus erat infamis an̄ ipſius ꝯſtōnē nūquid poterit denūciare maleficia.dic ꝙ ſic qꝛ valuit eius creatio lꝫ eſſet infamis.t iō potuit offīm exequi.ar.huius litere in.v.poſtqꝫ.a ꝯtrio ſenſu nō ob.C.ſi ſeruus aut libertus ad decurionatuꝫ aſpirauerit.l.ij.li.x.qꝛ ibi aſpirauit ad honoreꝫ hic ad onus.vt.ff.de mu.t ho.l.numex.§.defenſores.ibi non ſtudioſe.i.ex certa ſcia ſic t ēt dꝫ exponi.l.municipalis dicēs ſiquis ſtudioſe fecerit falſaꝫ ſcripturā cōburatur.nam in-

Digitized by Google

telligiṫ ſtudioſe.l.ex certa ſcia nō p errores facti vel iur.vt .l.j.in fi.ff.de abige.ꝛ ibi bona glo.ꝛ.l.illud.ff.de liber.cā. Ibi incontinenti quidam exponūt icōtinenti qñq; i eadē inſtātia iudicij qꝛ error pōt reuocari vſq; ad ſniam.vt.C.ō iur.ꝛ fac.igno.l.error.tu dic.l.añq; pubus loquaṫ vel ab alio ſuper correctione inſtruaṫ.vt no.i auč.de teſti.§.qꝛ vo quin imo dici pōt ſi teſtis ſit note fidei ꝛ auctoritatis poſ ſit ſe corrigere antequā teſtimonia ſint publicata nō poſt. iurabit th̄ ꝙ cū nemine ſit locut⁹.ar.ꝫ.ti.j.vltra tertiā.Ad .l.error rñ.ꝙ ibi loquiṫ in pte nō in teſte nimiꝝ qꝛ pucipa lis pſona ſepe variat.vt.ff.fami.her.l.qui familie.ꝛ.C.de eden.l.edita.ſed teſtis variare nō dꝫ qꝛ vitas ō q̄ teſtis iu rat nō recipit ꝯrietatem nec diuerſitatē.vt.ff.de dam.īfec. .l.qui bona.§.ſiquis ſtipulatus. ¶ Modo q̄ro vna cum Inno.q̄ dr̄ia ē inter varietatē ꝛ ꝯdicētē⁹ dicit Inn.ꝙ va riās p̄mo dicit vnū poſtea directe ꝯriūꝫ nullā cāꝫ ſue va rietatis adiciēs.ꝯdicens ē qui prius dicit vnuꝫ.deinde de ponit indirecte ꝯriū exemplūꝫ.C.de ꝯben.ꝛ cōmit.ſtipu. optimā.Mibi vr̄ ꝙ Inn.debuerit dicere totum eꝯ.l.ꝙ ꝯ dicēs ſit ille qui ſibi directe ꝯriaṫ.variās qui idirecte.vt ī de.teſtibus de teſti.ꝛ neuter ipoꝝ pōt reddē rōnem ſui te ſtimonij p ſenſum corporis qꝛ impoſſibile ē ꝙ duo ſenſus ꝯrij vel incōpaſſibilis ſimul ſtent vel ꝯcurrant in eodēꝫ ſub iecto.vt.C.de ſur.l.j.C.de ꝯdiṫ.ꝛ de.l.ticie ſi non nupſerit ff.pro ſuo.l.ancillam. ¶ Quero quis dicaṫ vacillans.di cit Inno.ꝙ qui dubitando vel tremēdo loquitur.vacillat ſcꝫ quo ad fidem ei adhibendaꝫ.ideſt vacillat fides eius. ¶ Itē varians dr̄ q varie loqṫ vt qꝛ p̄mo dicit ꝙ titi⁹ mu tuauit.c.florenos in carlinis.poſtea dič in bologninis vel in ipatibus lꝫ ſtipl̄o nō vitiareṫ p iſtā diuerſitatem qꝛ reci piūt inuicē functionēꝫ.vt dicit.l.illa no.ff.de ver.ob.qꝛqd aſtringēde.C.de do.ſiquis argētūꝫ in p̄n.ff.de ſo.paulus. ¶ Item variatio ē diuerſitas ꝛ vacillatio ē vni⁹ ad ſeip̄m vt ſi p̄mo dixit vnū poſtea dicit aliṫ tādem reuertiṫ ad pri mū dictum.ſꝫ ſi teſtimoniū teſtis ē ſcriptum ꝛ incontinēti rediēs facit ſibi legi.ꝛ dicit tabellioni ego nō dixi ſic pōt dicere tabellio ꝙ ſcripſi ſcripſi nec lꝫ mihi emendare ſcri pturēꝫ niſi iudicis mādato qꝛ abſoluta fuit ſcā ſcriptura. vt.C.ō fi.iſtru.ꝯtrus.ꝛ qō no.ff.de ſe.bo.impator p Cy. Iſta.n.ꝯtrouerſia ē inṫ tabellionē ꝛ teſtēꝫ de q̄ teſtis ſi bꝫ iudicare ꝛ cum tabellio pſumaṫ peritus in iure ꝛ legalis ī ſcriptura.Iſte controuerſia ciuilis ē inquiſitionis.C.de fal.ſiquis decurio.per Cy.Adde varians mutat.ꝯrius emendat.C.de eden.l.edita actio.defect⁹ ſupplet.obſcur⁹ declarat ſupfluus minuit.Item ſi dicta teſtis ſint excedē tia ꝛ exceſſa ſm qd ē iſufficiens ꝛ ſꝫ qd ē mutans ꝛ ī ſum ma ſub gnāli vocabulo mutationis ꝯtineṫ ois diuerſitas ꝛ ois alteratio q̄ nō ē adiacens dcō ꝓori ipſi⁹ teſtis ex nā rei vel iterpretatione ipſi⁹ legis iterpretatio nihil aliud ē niſi ſubauditus intellectus.C.de libe.prete.l.ij.Idem no. in ſpec.de teſte.§.oppo.v.item ꝙ teſtes ſunt varij.dič ſpe. ꝙ ſi teſtimoniūꝫ eſt nullū qꝛ corāꝫ iudice incōpetenti ꝛ po ſtea variat qꝛ dicit corā iudice cōpetenti ꝙ talis variatio nō efficit.Nā crediṫ teſtionis ſolemni ꝛ ſi temerario iuis ꝓſito corā iudice nō ꝯgruo.e.§.v.qd ſi idēꝫ teſtis.ꝛ.v.qd ſi cōpetēꝫ.Ego dico ꝙ fallit qñ corā arbitrio vr̄ arbitra tore depoſuerūt iurati.de arbitrio pꝫ qꝛ redigiṫ ad inſtar iudicis.ff.de arbi.l.ij.C.de arbi.l.pe.de arbitratore aūt lꝫ nō redigaṫ ad ſiſitudinem iudicis th̄ qꝛ de volūtate ptiū recipiṫ fidēꝫ facit ꝙ variare nō pōt.vt.ꝫ.ti.j.tuis.ff.ō dote ple.theopōp⁹.Itēꝫ ſcias ꝙ ſi ſcm̄ ē tale ꝙ de ſui nā ꝛ iuṫ. diſpoſitōe recipit iterationēꝫ ibi ſi ē ꝯrietas vni⁹ teſtis ad alteꝝ.vt no.i ſpe.de teſte.§.nūc vidēdum.v.ſi vnus teſtis dicit ad ſeip̄m dr̄ variare.Bar.ff.de fal.eos dicit ꝙ etiāꝫ teſtis ñ iuratus dr̄ variare dic vt dixi.ꝫ.ti.j.cū cāꝫ. Extra quero nunquid iſti ſinodales teneanṫ denunciare q̄litates aggrauātes ſcm̄ puta ꝙ ꝯ.l.ꝯtit i gradu ꝓhibito.l.dñis ꝛ copulati ſunt p carnalē copulā.Nā ex h̄ includiṫ iceſt⁹ ꝛ ſic ad denūciationē officialis eēt igrēdū ēr criaſr.C.de ac cuſa.ea qdēꝫ.Rñ.nō teneṫ apponere q̄litates ſine qb⁹ pſit offō ſuo fungi abſq; collatiōe v̄itatis i facto eoꝝ ꝯꝓben ſe qꝛ nō iurati ſꝫ neceſſarius th̄ ꝛ iō nō teneṫ ad denunciā dū graduꝫ ſpecifice.Adde ꝙ q̄litas maleficij nō ē malefi ciū ſꝫ q̄dā adiectio.ꝛ iō ſi ſtatutū dicit ꝙ ſindici teneātur denūciare malicia.nō th̄ teneṫ oēs q̄litates.vñ ſi go occi dit germanū ſuū.nō oꝫ ꝙ ſindic⁹ dicat taṫ occidit petruꝫ germanū.ſꝫ th̄ ſufficit qō dicat taṫ occidit petrū quia nō plus regrūt v̄ba ſtatuti.ſꝫ ego ꝯſulo ꝙ q̄litates coherētes ꝛ notas pondi.ꝛ facit ad māꝫ de q̄ no.Bar.ff.ō cuſto.re. l.diuus.Itē ex ꝓdictis appet ꝙ ſindici nō pſit malicia de nūciare niſi prius iurarēt officiū cū ad inſtar teſtiū redigā tur.ꝛ ſcias ꝙ aſſignare plures rōes ad vnā ꝯcſonē ꝓbādā nō ē diuerſitas ſꝫ q̄dā ꝯfirmatō.v̄bigrā.ad ꝓbādū itereē lucri ꝓditi dič teſtes ꝙ lucrū qō erat factur⁹ erat.x.qꝛ alij mercatores tm̄ fecerūt ex ſiſi mercelucrati. ¶ Itē qꝛ ſup uenit guerre.vñ eq ꝛ arme fuerūt ēpti ꝛ vēditi cari⁹ ſolito ꝛ vēditores armoꝝ lucrati.Eſt.n.lucrū exceſſus ꝓportio tioni ſiue adequatōis rei cū ꝓcio fauoṫ fortūe iduct⁹.ſꝫ te ſtis nō dicat expſſe qꝛ vidit qñ pſumiṫ viſus ī eo ꝙ cōiter ſit inṫ q̄ſi oēs ꝛ q̄ſi ex tribus oculṫ reſultat vn⁹ oculus cōis ꝛ gnāṫ ſicut ex ſpēb⁹ ſurgit genus apō itellectū ex ꝯcurrē tijs.ergo nūq̄ꝫ ſurgit diuerſitas ſed ex differētijs. Bald.

f **Super his.** Cū ō fama vr̄ vitio fal ſitatis igriṫ cogēdi ſūt teſtes gl.pōit caſūꝫ ibi cū de fama.i.īfamia q̄ ad delinquētē.ſꝫ fama quo ad teſtē.i.ꝓloquē tē.Ibi lr̄is q̄ dicebaṫ falſe. Ibi lōge maioris.lōge maior dr̄ due ptes.Ibi famoꝝes.fam⁹ ē eo ipſo ꝙ nō ē īfamis.Ibi teſtiū ſub q̄ icludiṫ iuꝫ.Ibi v̄itati.ꝙ veꝝ ſit famam eē fa mā ꝛ crimē eē veꝝ crimē no.ſup fama teſtes eē cogēdos. Itē ſup crie falſi.ex h̄ pꝫ ꝙ aliō ē fama aliud crimē qꝛ hic ponunṫ tāq̄ꝫ diuerſa.dicit hic Inn.ꝙ vbi ꝓcediṫ p iq̄ſitio nē teſtes ſunt cogēdi. ¶ Itē vbicūq; crimē cōmittiṫ lite pēdēte.ꝛ hoc ē iductū i fauorē iudicū ꝛ ne eludi poſſit co rū iuriſditio.Inno.ꝛ eſt no.ꝙ in fauorē inq̄ſitōis ſit ꝙ aṫ nō fieret ꝛ ꝙ inq̄ſitorib⁹ ē fauēdū qꝛ repſentāt rē publi cā principaṫ.ff.de offi.preſi.cōgruit.

c **Tam contra.** Sup crie falſi ſunt cogēdi teſtes.Ca ſus.dicebaṫ de quodā magr̄o.R.ꝙ ipetraue rat falſas lr̄as ꝛ eis vſus fuerat p ſe ſup ei⁹ ꝓ curatorēꝫ ad h̄ ꝓbādū inducebāṫ teſtes q nolebāt teſtifi cari.papa dič ꝙ coguntṫ teſtificari ſi ſe grā timore vr̄ odio ſubtrahūt vel declināt ꝓhibere teſtimoniū v̄itati. Ibi fal ſas.ſ.fundit⁹ vt qꝛ in bulla vel in tpe vel i toto tenore. Ibi ſeu.hec dictio poſita inter diuerſos terminos poniṫ pro vr̄ ſed qñ poniṫ iter diuerſas res poniṫ pro.ꝛ vt.ff.de aur.ꝛ arg.le.l.ſiqs ita legauerit vxori.Ibi p ꝓcuratorem.no.ꝙ qui vtiṫ falſo inſtr̄o p ꝓcuratorēꝫ puniṫ pena falſi. Itēꝫ no. ꝙ qui fabricat falſūꝫ inſtr̄m ꝛ eo vtiṫ geminū facin⁹ com mittit th̄ qꝛ nō tendit niſi ad vnā ꝯcluſionēꝫ reputaṫ vnūꝫ ꝛ idem. Ibi ſubtrahūt.i.declināt teſtificari.dicit Inno.ꝙ hoc ſpāle ꝓpter enormitatēꝫ crīs idēꝫ in homicidio ꝛ ꝯſi milibus qꝛ de ſimilib⁹ meleficijs idēꝫ eſt iudiciū.ſiſia ſunt que ſunt eiuſdēꝫ q̄litatis vt qꝛ vtrūq; enorme.ff.de mi.au xiliū.§.i delictis.Inn.idēꝫ ait ꝙ vbicūq; ex ꝓbatiōe crīs go ꝯſecutur⁹ ē ſniāꝫ lucroſāꝫ vel vitaturus dānoſāꝫ ſemꝑ cogēdi ſunt teſtes qꝛ tūc peccatū ē in alterius ꝓiudiciū ta cere v̄itatē.Inn.ꝙ dicit ō lucro itelligo de rōabili itereē ſine alterius iniuria.nō.n.puto ꝙ ſup preſcriptōe cogāṫ te ſtificari qꝛ illud lucrum cū iniuria dñi meditaṫ.argu.ff.de fur.l.ſiquis vxor.circa ſi.ꝛ quod no.C.de fur.l.manifeſtiſ ſimi.in p̄n. ¶ Itē ne in actione iniuriarum qꝛ ibi agiṫ de ſeueritate vindicte priuate nō publice ꝛ nō de vero inter eſſe.ff.de iniur.l.iniuriarū eſtimatio.ꝛ.C.de col.bo.l.cum emācipati.§.j.nec in actione populari que p lit.ꝯte.tran ſit de publico in priuatū cōmodū.ff.de v̄b.ſig.ſicut.§.ꝙ ſi ex populari.tranſit ergo actio popularis de publico iter eſſe ad ꝓuatū p lit.ꝯte.cū hoc th̄ ꝯſiat ꝙ illicite ſcm̄ debet deſtrui.ꝛ hoc reipublice intereſt.exemplū de furcitur.cūq; .§.in popularibus.Bal.

o **Ilectorum.** Teſtes q nomiati ſūt i cā vertente inṫ epūꝫ ꝛ capſꝫ ſuū teſtificari cogāṫ ꝓterq̄ꝫ ſup cri minib⁹.Caſus.inter capſꝫ vulteranum ex vna pte ꝛ epūꝫ ex altera v̄tebaṫ qō tā ſup ꝯuētōe quā ſuper te. Bal.ſup.decre.

a ¶ Vide dinus ꝙ pul chre vſꝫ bar tus in.l.cum res.C.ō ꝓ ba.

Digitized by Google

põurõe.noīati erãt teſtes de vtraqꝫ pte nolebãt teſtifi-
cari.q̃ſitũ fuit ab honorio vtꝝ ꝯpellant.papa rñdet ꝙ ſic
ꝓter q̃ꝫ ſup ſcribus. ¶ No.ex iſto capl'o duas regulas.pri
ma affirmatiua ꝙ in ciuilib' ꝯpellant teſtes.ſa negatiua
ꝙ in crialib' nõ ꝯpellant ⁊ put ſaciat lrãꝫ loq̄ p modum
regl'r dictio ꝓter ponit ĩꝓprie.vel dic ꝙ ponit ꝓprie qꝛ
qõ ſormabat in genere.vtꝝ teſtes eẽnt ꝯpellendi ⁊ rñdet
ꝙ ſic ſallit in crib'.⁊ hetia h gl.magnã q̃ p̄io tractat de
ciuilib'.ſa ibi i crialib' nõ pcedit p accuſatõez.tertia ibi
ſo ciuilr agat tractat qñ de crie pcedit in modũ exceptõ
nis denũciatõis vel inqſitõis.quarta ibi ſꝫ huic diſtictio
ni.ſormat quãdã oppoſitõem.qnta ibi ⁊ ſic neceſſe ꝯclu-
dit circa cãm capli.ſexta ibi ĩõqꝫ ꝯcludit in mã ponẽdo
varias ⁊ diuerſas opiniones ⁊ nõ ſirmãdo ꝯcluſiõem.de
mũ in v.ſꝫ magis equũ ponit ꝯcluſiõem quã ſirmat.vlti-
mo in v̄bo quartus.ponit ꝯcluſiõem Inno. ¶ Ja tex.ibi
noiati.no.ꝙ ille q petit ꝯpelli teſtes dꝫ p̄io noiare ipſos
⁊ ẽ rõ qꝛ nõ debẽt ꝯpelli niſi monitõe pmiſſa ⁊ ſi monit'
nõ excuſat ſe tũc ẽ in pſũpta malitia ſm Ber.h ⁊.ſ.c.
pueniẽ.el.j. Nã ẽt iuſtã excuſatiõem hñs ſi nõ ꝯpet cum
poſſit allegare ſuã excuſatõem ꝯtumax ẽ.ff.ſiqs in ius vo.
nõ ie.l.ij.C.de ap.duco.l.is q ad ciuilia.ff.de reg.iur.l.non
põt dolo videri carere.ſiqs aũt non peteret ꝯpelli teſtes
nõ tenent eos nominare niſi qñ producit ipſos.vt dicit.l.
illa no.ff.de arbi.l.ſi ex oĩbus. ¶ Op.ad p̄imã regulã õ me
diatore ſiue pſoneta q nõ ꝯpellit teſtificari niſi añ ptes h
petãt.ſi aũt ſpõte teſtificat vꝫ teſtimoniũ.vt i auc.õ teſti.
§.qm.⁊ in.c.mediatores.de teſti.li.vj.qõ dico ꝙ vꝫ teſti
moniũ ſi ſpõte deponunt veꝝ ẽ niſi vtraqꝫ ps ꝯdicat vel
neutra hoc petat.tũc.n.nõ vꝫ toꝝ teſtimoniũ.qꝛ mediato
res ſꝫ qꝛ nõ p ducti. Nã nunq̃ꝫ inuenies ꝙ teſtis ꝓpo nto
tn poſſit teſtificari niſi ſit pductus ĩ iudicio.ff.de teſti.l.
pduci.ſꝫ nec aliqs actus põt ſieri in iudicio niſi pte petẽ
te vel vbi ẽ licitũ iudici ſupplere de ſcõ ꝙ ẽ in aliqbus ca
ſibus puta in cã inqſitõis. Jtẽ i cã colluſiõis.vt.C.õ abo.
l.ij. ¶ Jtẽ vbi ꝯſtat iudici a ꝙ actio vel exceptio ipſo iur
nõ ꝯpetit.vt no.ſing.C.de traſ.vbi pactũ. Jtẽ iudex ꝓhi-
bitus ẽ cognoſcere.vt.l.j.C.ne qs vella regia. ¶ Jteꝫ in
cã appellatõis ⁊ cuiuſlibet legitime ſuppletõis.vt.C.de
ap.l.ampliorẽ.in pn. Jtẽ h dicit Ber.ꝙ iudex ex officio
ſuo põt pducere teſtes pp publicã vtilitatem.l.pncipalr ⁊
ẽ optima doctrina ⁊ maxie in cauſis crialibus de hoc per
Accur.in.l.idẽ eſt.§.ſi tibi.ff.de ꝯdi.ob tur.cãꝫ. Jtẽ qñ iu
dex videt oculata ſide.vt no.in.l.ij.ff.de ſer. Naꝫ non põt
diſſimulare qõ videt.vt.C.ne ſanctũ baptiſma.l.ſi. ¶ Op
po.ꝯ ſcõaꝫ regulã ⁊ vr ꝙ teſtes fortr' ſint ꝯpellẽdi i cria
li q̃ꝫ in ciuili ne cria remaneãt ĩpunita.ff.ad.l.aqlia vulne
ratus.ff.de publica.l.licitatio.§.ꝙ illicite.ff.depoſiti.bõa
ſides. So.veꝝ dic de rigore iudicioꝝ.ſꝫ õ eqtate canoni-
ca ſecus ⁊ nõ potuit eſſe motiuũ pape qꝛ ex teſtimonio ca
pitali ꝯhit inimicitia capitali.vt.j.de accu.cuꝫ.p.mãcho-
nelis quã inimicitiã vnuſqſqꝫ ſapiens deuitat nec debꝫ ſe
opponere in piculo p cã aliena.C.o teſti.l.ſi qñ.ff.quẽad.
teſt.api.l.ſiqs ex aſſignatoribus.qꝛ ordinata caritas inci
pit a ſeipſo. ¶ Op.ꝙ lrã nõ poſſit loq̄ in criali. Naꝫ aut
qõ crialis erat ciuilr mota.i.ad penã nũi ex corpus pu-
ta in rebus vel bñficijs ⁊ pñt teſtes ꝯpelli aut erat criali-
ter mota.i.ad penã alicui' ſupplicij vel quaſi vt depoꝛta-
tõis.⁊ tũc nõ hꝫ locũ recõuentio qꝛ in criali nõ hꝫ locum
nã recõuentõis.vt.C.q accu.nõ poſ.l.j.l.negãde.⁊.ff.õ pu
bli.iud.l.is q reus. Preterea h pcuratores erãt in cã er-
go cã nõ erat crialis. So.dñt Ber.⁊ Inn.ꝙ in cã ꝓciſa
criali põt itervenire pcurator ad media cãe qꝛ nõ iterue-
nit ad actũ p quẽ ꝯſtituat obligatio.⁊ idẽ tꝫ Accur.ff.de
pub.iud.l.pe.§.ad crimẽ.de hoc plene no.C.de ac.l.reos.
p Cy.⁊ me.⁊.ff.de pen.l.ſeruũ quoqꝫ.§.publice.in lectu
mea.ſinaliter ꝯcluſio huius.c.vz. ¶ Hic q̃ro de vera cõ-
cluſiõe vtrũ in crialibus teſtes ꝯpellant teneo ꝙ hoc ſit
arbitrariũ. Nam ſi teſti imĩnet periculũ iudex nõ debet
eũ cogere. Nã ſi nõ tenet teſtificari in ꝓiudiciũ ꝯiunctoꝝ
multominus in preiudiciũ ſui ipſius.ff.de teſti.l.lege iul.
Si aũt nõ iminet magnum piculũ tunc dꝫ compelli ꝓ-
pter ſauorem publice diſcipline ne delicta remaneant im

a ¶ Vide ſeli.i.c.ad aures p̄ma col.i v.ſciẽtib' iſtis de reſcrip.

punita. ¶ Et quero ſi ciuilis īcidit in criali vel eꝫ vtrũ
admittat pcur.⁊ ẽ gl.hic oꝛ.ꝙ ſic.puta ſi excipiat ꝯ teſteꝫ
de ſcõ ſalſo ꝯ teſtẽ dico ẽt receptũ i cã capitali ſm Ber.
qõ ẽ no.dignũ.⁊ ſacit p ſoia Ja.bu.in qõne vulgata de ra
vegenſe ꝙ ad excep.hñt declaratoriã ⁊ pemptoriaꝫ ſori
poſſit accuſat' de homicidio ꝯſtitue pcur.ſꝫ pſonalr debe
at ꝯparere.ſꝫ Jac.de bel.dixit ꝯ ne fruſtet iudiciũ ſi pnun-
ciatur excep.nõ obſtare.vñ pcur.nõ ẽ idone' qꝛ nõ ẽ eque
idone' vt pncipalis q dꝫ cãm vince ex vinculis.vt.C.de p-
cur.l.ſi.⁊ ibi p eundẽ Jac.bu.qõ hñ no.

v

Venerabilis.

Ad detegẽdã ꝯiu
ratione cogunt ſo
cij ꝯiurati.h.d. ¶ Caſus. Ciues ciuitatis cer-
uie hẽbãt cãm cũ epo rauẽnate mõ dci ciues
cũ.M.⁊.J.clicis eccle rauẽnate ſecerũt ꝯiurationẽ ꝯ ar
chiepm rauẽnatũ o ãtes eiſdẽ clicis certã quãtitatẽ pecu-
nie obcõſulẽdaꝫ vitatẽ ⁊ eos ad h aſtrixerũt ꝓprio iuro.de
h epo ẽ ꝯqueſt' pape papa mãdat dictos teſtes abſolui
a iuro ⁊ ꝯpelli vt ꝓhibeãt teſtiõmũ v̄itati.qdã exponunt
ſup ꝯiuratõe alij exponũt ſup pncipali qõne. ¶ No.ꝙ cã
inter archiepm ⁊ ciues ⁊ tñ ciues cogũtur teſtificari ꝯ ci-
uitatẽ ẽt ꝯſpiratores ⁊ cõiurati qꝛ ſraus ⁊ dolus ciuitati
pſocinari nõ dꝫ ſundamẽtũ iſti' ꝯſpiratõis ſuerũt ipſi ci-
ues ⁊.M.⁊.J.clici cũ ipſis. Et no.ꝙ teſtẽ ꝯiuratũ ꝯ me
poſſũ pducẽ p me tene mẽti. ¶ Op.ꝙ nõ ſit necia abſo-
lutio qꝛ iurũ temerariũ. So.illa temeritas ſi erat liqda ſꝫ
occlta.⁊ iõ reqrit ſnia.no.ꝙ h min' idõei teſtes recipiant
ne v̄itas peat.itẽ no.ꝙ iſti teſtes erãt corrupti pec.tñ pñt
pduci ꝯ corrũpẽtẽ ẽt ad plenã ſidẽ qõ raro alibi inuenies.

¶ De ſide inſtrumentorum. Rubrica.

f

Jſcripturam.

Exẽpluꝫ ſi
pbat niſi
pducat origiale h mix vr.nã ſi pducit ori-
giale ẽt ipꝫ origiale pbat.nõ ẽ ꝯſiſtit aliqua
virt' i exẽplo ſꝫ origiale proſerat.rñ.imo ſi
ĩfra terminũ pemptoriũ datũ ad pducenda iſtra ſit pdu-
cũ exẽplũ ⁊ p' ẽminũ pducat origiale ꝯſirmatur pductio
exẽpli.⁊ vr ẽ pbatũ ĩfra ẽminõ.qõ eſt no.dignũ.qꝛ qõ ad
ꝯſirmatõez alteri' accedit eodeꝫ tpe ſcã vr.ar.ff.õ do.int
vir.⁊ vxo.l.ſi donãte.§.ſi ſpõſus ⁊c. ¶ Querit Ber.q dí
catur auc.ſcriptura.⁊ dic ꝙ ſcriptura publica.itẽ ſcriptu-
ra iudicis cãe cũ ſubſcriptõe triũ teſtiũ vl duoꝝ ad min'.
¶ Jteꝫ ſcriptura q hꝫ auctenticũ ſigillũ plati.addit ber.
ꝙ ſcriptura puata triũ teſte nõca i ſubſcripta plene pbat
ꝯ ſcribenteꝫ.vt.C.q po.i pig.ha.l.ſcripturas.opꝫ ꝙ ſtetur
exẽplo ſumpto manu publici nõtij.vt not.C.õ eden.auc.ſi
qs i aliq̃ documẽto.ſꝫ veꝝ ẽ ſi tali ſumpto iudex iterpoſuit
decretũ ſuũ qõ itelligitur cã cognita vocatꝫ his quoꝝ in
tereſt.vt.ſ.õ teſti.c.albric'.ſꝫ gl.in.l.geſta.C.õ re iudi.di-
cat ꝙ nõ reqritur citatio.q gl.dꝫ itelligi qñ citãdus nõ re
peritur. ¶ Querit Ber.qd ſi publicũ inſtrm ſaciat mẽ
tioneꝫ publici ſed ꝯfuſe nõ explicite.vt qꝛ papa mãdat p-
cedi iuxta ſormã alteri' reſcripti.nã vtrunqꝫ eſt auctenti-
cum.rñdet ꝙ niſi appeat de p̄io reſcripto mãdatum non
ẽ exeq qꝛ icertũ dic.l.ꝙ vbi deſicit exẽplat õſic' exẽplaſi
ff.õ ꝯdi.⁊ dmõ.l.i teſtõ.el.j.⁊ p lras icertas ſi dat iuriſdi
tio. ¶ Jteꝫ ſnias nõ mãdatur executioni niſi appeat de p
ceſſu ad queꝫ ſe refert ⁊ maxie de iuriſdi.ſm Ber. Dicit
Inn.ꝙ auc.ſcriptura eſt illa q ſit auctẽ iudicum ſolẽniter
interpoſita. ¶ Ideꝫ ait ꝙ auctenticã ſcripturã ſacit ꝯſue
tudo.alſs ẽt ſi eſſet ſpãlis ꝯſuetudo ꝓter ſcripturas tabel
lionum ⁊ acta iudicioꝝ oẽs ſcripturas reputat priuatas
cuꝫ ad h offm nõ ſint ſpãlit deputate pſone p quas ſacte
ſunt. ¶ Ideꝫ ait ꝙ niſi ꝯſtet ꝙ ſcribens ſit nõtius nõ pſu
mitur nõtius qõ offm ꝓt ẽt probari p teſtes. ¶ Idẽ ait ꝙ
ſufficit ſi teſtes probãt ꝙ publice offõ nõtij ſungebatur.⁊
hoc ꝯſtet p teſtes vel pluria inſtra ſcã inter multos quos
eſt adhibita ſides. Inno.qõ eſt no.dignum.⁊ ſic ex longo
exercitio qs ꝓſumitur tabellio.tene menti. ¶ Idem ait
ꝙ prelatus põt certe perſone ſigillum pmittere ſꝫ maleſa
ciat cõmittẽdo ⁊ ſit puniendus.⁊ hoc etiã eſt no.dignũ.

b ¶ Vide Barbi.in rubrica.ſ.õ iudicijs.⁊ lectiua.vbi ẽt de exemplo ⁊ exemplato p eundem i tractatu õ pſti.Card.i.ij.q.4.col. in ſi.in p̄ma pte.

Idem

Digitized by Google

¶ Idē ait ꝙ tabellio nō pōt ꝯficere inſtr̄a de preteritis ſed ſolūmō de his q̄ vidit tpe rogati inſtrumēti. ¶ Sed diceres nōne ꝯficit inſtr̄m de ꝯfeſſione.rn̄.ipſa ꝯfeſſio ē de preteritis tn̄ ipſe actus ꝯfitēdi ē pn̄s ⁊ tabellio ipſaꝫ audit vt .l.publia.§.fi.ff.depoſiti. ¶ Idem ait vtr̄ publicuꝫ inſtr̄ꝫ ꝓbet inter oēs.gdā dicūt ꝙ ſic qꝛ tabellio ē ſeruus publi. tn̄ dic ꝙ ꝓbat rogatus ſine ꝯctus ptiū.vt.C.depoſiti.deſiderium. ¶ Idē ait ꝙ obligatiōes dicunt̄ ꝓdeſſe ⁊ obeſſe ptibus.inſtr̄m aūt nō ꝓdeſt nec obeſt tāq̄ inſtr̄m niſi tāq̄ ꝓbatio qꝛ in eo nō ꝯſiſtit obligatio eſſentialiter ſꝫ ꝓbatiue tm̄.vt no.ff.de pac.l.poſtq̄. ¶ Ideꝫ ait ꝙ ſufficit inſtrumētum rogati ab eo cui⁹ ꝯſenſus req̄rit̄ ⁊ rogat̄ ⁊ ſi ē vn⁹ ab vno vt teſtm̄ ⁊ ſīia.ſi plures a plurib⁹. ¶ Idē no.glo.i ꝓſta.in auc.de tabel.§.nos aūt. ¶ Idē ait ꝙ ille qui nō rogauit inſtr̄ꝫ nō pōt facē vt tabellio ſibi edat illō. ¶ Idē no.accur.⁊ odof.ff.de eden.ꝓoz.in pn̄.⁊.§.rōnes. ¶ Idē ait ꝙ tabellio nō ꝑſumit̄ rogatus niſi hoc dicat in ſuo inſtro.ꝑ Inn.facit.C.de fi.inſtru.ſcripturas.ſꝫ i ꝯriū ē glo. ordi.in d.§.nos aūt.⁊ no.ff.de ver.ob.ſciēdū.⁊ ē rō.qꝛ iurat in ſua creatiōe de ꝯficiēdis rogitib⁹. ¶ Itē qꝛ ē ſolēnitas coherēs. ¶ Itē qꝛ nōri⁹ ꝑſumit̄ ſapiēs.vt no.i.l.i.C. de vſuris.⁊.ff.de ver.ob.ſciēdum. ¶ Idē credo in iudice ꝙ ꝑſumat̄ feciſſe ad petitiōem ptis ſi pp erat pn̄s.ar.ff.de fideiuſ.tu.l.cū oſtēdim⁹.§.fi. ¶ Idē ait ꝙ inſtr̄a q̄ fiūt clā. ⁊ in ſecreto valēt tn̄ ſunt ſuſpecta qꝛ ſuum offm̄ dꝫ publice exercere cū ſit ſeruus public⁹.⁊ iō caueāt tabelliones facere inſtr̄a in media nocte.niſi in caſu neceſſitatis. ¶ Idem ait ꝙ tabelliones pſtant iuramētuꝫ i ſua creatione ꝙ aliquādo de ꝯſuetudie nō ſeruāt ⁊ tn̄ ñ viciat̄ inſtr̄ꝫ. ¶ Idē ait ꝙ nōri⁹ nō tenet̄ aliud rimari ſꝫ ſolum ſcribere id ꝙ rogat̄ a ptibus.Inn.vn̄ nō punit̄ ſi fecit inſtr̄m de ꝯtu ſimulato vel feneratico ignorans hec ſecus ſi ſciens vt l auc.de nō alie.§.qꝛ vo.⁊ ibi bona glo. ¶ Ideꝫ ait ꝙ ꝓuare ſcripture niſi neget̄ creditor ꝯ ſcribentē.⁊ ſi dicas ſilentiuꝫ nihil ē ⁊ nō vr̄ fateri ſcripturam nec diffiteri vn̄ deo ſilētiū nihil aliud ē de ſe ſed qn̄ hꝫ adiūctaꝫ ſcripturā aliqd ē.ff.ad mace.ſi filius.ego nō credo ꝙ ſilēdo fateri credat̄.qꝛ iſta ſigna muta.i.ſine voce nō ſunt alicui⁹ determiate ⁊ certe ſignificatiōis.niſi nutus ſaltem intercedat.vt no.ff.de pac.itē qꝛ. ¶ Idem ait ⁊ no.valde ꝙ credendū ē l'ris cuiuſcūq; de his que facere pōt vl' dꝫ rōe publici officiꝫ vt ſi archieps ad ꝯcilium citet vl' ad ꝯſecratiōnē epoꝝ vl' p l'ras ēt epo aliene ꝓuincie vocabit. ¶ Itē credit̄ l'ris ꝓuentus licentiantis aliquē monachū. ¶ Idē ait qꝛ ꝓcuratoriuꝫ ad īpetrandū ⁊ ꝯdicendū ꝓbat̄ p l'ras ſigillatas ēt ſi ñ cōſtet ad plenū ꝙ ſint ſigillate ſigillo dn̄i.cū credatur ēt hoi h⁹ modice fidei ⁊ auctīs.⁊ rō qꝛ agit̄ de nullo vl' modico ꝑiudicio alteri⁹ ſm̄ Inno.q̄ oia tene mēti. ¶ Ex ꝑdictis appꝫ ar.ad varias q̄ōes ⁊ ptis ꝙ l'ris ꝑlatoꝝ ꝙ aliqs preſbit̄ credit̄.vbi gr̄a.ſi prior monaſterij aſſerit ꝙ aliqs de fratribus ſuis ē preſbit̄ tranſmiſit euꝫ ad celebrādū in aliq̄ capella ſua qꝛ aliīſ vel nemini nocet ⁊ qꝛ ſpectat ad ꝓuidētiam ſuā ſicut ei credit̄ cū licētiat monachū vt dixit Inno.itēꝫ ꝙ qs ꝑſumit̄ talis q̄lis acta diu geſſit iter ꝓuidos notoſq; ⁊ publice.ff.ad mace.l.ij.dicit Inno.i.c.dudum de ꝯuerſi.ꝯiu.ꝙ notarius alteri ſtipulādo idirecte.i. ſibi pro illo recipiēti ei nō acq̄rit niſi ſit ad h̄ offm̄ deputatus.Et veꝝ dicit vbi req̄rit̄ deputatio.vt i.c.q̄q̄ de vſur. lib.vj.alo tāq̄ publica ꝑſona acq̄rit vtileꝫ ſine ceſſione ſi talis ſtipl'o veniat in execūtiōe ſue ſcripture ⁊ non aliene qꝛ ꝓ eius ē.ff.de adop.l.Nā aſr p Cy.⁊ me.cū ſi. Sed ſi dicēt ꝓmittis illi ⁊ ſic v̄bis directis nō eēꝫ bona forma.l. hmōi.ff.de le.j.in glo.⁊ iō nō vꝫ tene mēti.⁊ ex h̄ itelligis tādiceꝫ ⁊ rōneꝫ plurīū legū.Ex̄ no.ꝑ itellectu iſte ꝙ origiñalis ſcriptura dr̄ illa q̄ a ſe oritur. Sed exemplū dr̄ illud ꝙ ab alio orit̄ vt pꝫ ex voce ⁊ ſic teſtimoniuꝫ de auditu auditus nō vꝫ qꝛ nō tāgit negocium. Ita nec de viſu viſus ⁊ ideo exēplum nō ꝓbat qꝛ ē de viſu alieno etiaꝫ ſi talis exēplatio fuit facta de aſſertiōe teſtiū inſtr̄i dicētiū ſcribe ſic qꝛ ita ſe hꝫ dictas.nam recipe teſtes ⁊ publicare nullus pōt ꝑter iudex.vt ſingu.no.C.de teſ.hac ꝯſultiſſima.§.fi.adde ꝙ dixi in.c.Albri.ff.de teſti. ¶ Unum ſcias ꝙ ſumptum facit fidē ꝯ ſumenteꝫ.vt no.ff.de admi.tu.l.cirographis ꝯ

ptiū.ꝯ rtēēē. ¶ Itē ſi ſumptū ē ex archiuo publico ex auctoritate officialiū.ꝫ.ex.do.C.de fi.iſtru.auc.ad hec facit fidē ꝯtra oēs pp auctoritatē archiuij ſorte ēt aliquo nō citato.

Cripta vero.

Premitte ad euidētiā ꝙ q̄dā ſcriptura ē auc.a manu vt ē ſcriptura tabellioīs.q̄dā a ſigillo nō a manu vt alicuius officialis ꝯtati vel nobilis. ¶ Itē q̄dā hꝫ tale quale ſigillum cui de iure cōi vel de ꝯſuetudie nō ſtat̄.⁊ iſta ſcriptura nō ꝓbat niſi teſtib⁹ roboret̄.⁊ iō teſtib⁹ mortuis nō facit fidē ſꝫ ſcriptura que fit p manū publicā.puta p tabelliōnē deputat vel rogatū.iſta facit fidē de p ſe. ¶ Itē addit fideꝫ. aliꝫ auctētice ſcripture q̄ hꝫ auctēticū ⁊ ſolēne ſigillū cui de iure vl' de ꝯſuetudine dat̄ plena fides.⁊ iſta ēt ꝓbat de per ſe ſine alio adminiculo.vt.J.e.cū dilect⁹.q̄dā ē ſcriptura ꝓuata.i.nō publica nec ſolēnis.⁊ iſta nō facit fidē de p ſe.ſꝫ indiget aliꝫ admiculis.i.vl' ꝯfeſſiōe aduerſarij vel approbatiōe teſtiū vl' ſubſcriptiōe triū teſtiū.ff.depoſiti.l.publia.in fi.⁊.C.q po.in pig.ha.l.ſcripturas.⁊ iū ſi ſunt mortui ſcriptura nō vꝫ.J.e.c.iter dilectos.in gl.ſup ver.mōu q̄ꝫ bn̄ no.aliꝫ addūt vl' l'raꝝ cōpatiōe ſꝫ gl.Accur.dicit ꝙ tūc nō facit plenā ꝓbatione.ſꝫ ſemiplenā.ff.de iureiur.admonēdi vbi videas.dic ꝙ ſi nihil deficit niſi cōpatio tunc ſcā cōpatiōe ſolēniter facit fidē plenā ſi dcreto iudicis approbat̄.C.de te.l.publicati.ff.quēad.te.api.l.ij.C.e.l.ij.ſꝫ ſi nō eſt appoſitū decretū facit ſemiplenā ſꝫ Accur.⁊ vide qd̄ no.in.l.ij.ff.de fide iſtru.⁊ h̄ p Inn ſꝫ qd ſi in iſtro ꝯtinetur eſſe⁹ talis notari⁹ ⁊ ē.nūq̄d credit̄ ꝙ ſit notari⁹. Azo dic ꝙ nō i ſumma auctēticoꝝ de fide iſtru.qꝛ officia publica non deſcēnūt̄ a nēꝫ a ſupiore ⁊ pp fidē ꝑſone ⁊ īduſtriā artiſticale.ff.de fal.iter artifices ⁊.l.fi.C.de ꝯditis i horreis publicis.li.x.⁊ h̄ ꝯſi.in i ſcō.ff.de pub.q̄cūq;.§.fi.ergo h̄ ē ꝓbādū.J.e.cū.p.tabellio p Inn. ¶ Qualr̄ aūt ꝓbabit̄ ꝙ quis ſit vl' fuerit tabellio rn̄.q̄nq; ꝓbat plene ⁊ directe vt p ꝑuilegiū ipatoris q̄nq; idirecte vt p vſuꝫ ⁊ q̄ſi poſſionē tabellionatus.lōgiſſimis retro actis tpib⁹ vl' qꝛ i re publica geſſit officia publici tabelliōis.vt dixi.ſ.e.c.j.p Inn.⁊.ff.de offi.pro.l.barbari⁹.⁊ ſcias ꝙ ſcriptura publica ꝓbat lꝫ nō ꝯtineat cāꝫ certā ꝓbat dico iformiter nō formit̄ qꝛ forma in hac mā idē ē ꝙ cā.vt no.iſti.de ac.⁊ ob.§.itē ſiqs poſtulate.fallit ſi ſcriptura iformis ꝯtineat ceſſionē iuriū. Nam tūc nō vꝫ.vn̄ nō ꝓbat.vt plene no.in.l.j.⁊.ij.C.ne li.poten. Sꝫ i ſcriptura ꝓuata diſtiguit̄.aut fit ad obligādū ⁊ non ꝓbat.aut ad liberādū ⁊ ꝓbat ⁊ ēt iducit excep.doli ff.de pac.l.tale pac.i pn̄.⁊.ff.de lib.le.nō ſolū.§ ſi liberat⁹.v̄ba ⁊ hoc veꝝ ſi tal' ſcriptura pōt adaptari ꝯfeſſiōi vel vltie volūtati.ſꝫ ſi eēt pactū nudū de nō petēdo nō valeret int̄ abſentes lꝫ abſēs poſtea ratificaret qꝛ niſi īteruenīat mediuꝫ organū nūcij vl' epl'e pactū nō ē pactū qꝛ nō hꝫ in ſe ꝯſenſuꝫ vtriuſq; ptis.vt ſing.no.ff.de pac.l.idē in duobus.ff.de ac.⁊ obl.l.ꝯſenſu ff.de ꝯbē.emp.l.a.in fi.C.de dōa.nec ignorās. ¶ Quo.querit̄ qualr̄ dicat̄ l'ra vel auctētica carta.rn̄deo ꝙ duobus modis de p ſe ⁊ vno adminiculo teſtiū.ſ.ſi eſt ſcriptura manu publica vel autēticum ſigillum vel habeat adminiculū teſtium vidētiū ⁊ pro ipſa deponētium. Nam ſi neq; eſt ſcriptura publica manu neq; habeat ſolemne ſigillum neq; teſtes inſcripti viuant ſed deceſſerint nullius firmitatis robur videt̄ hic firmitas appellatur hic probatio per ſe ſtās que nō ꝑit caſu fortuito.C.de re iudi. geſta.In tex.ibi inſcripti.qꝛ ille q fecit ſcripturas eos nominauit in ſcriptura.nō aūt dicit ſubſcripti qꝛ qn̄ teſtes ſe ſubſcribūt ꝓuate ſcripture.aut ſūt duo tm̄ aut tres vl' plures. Prio caſu aut ꝯſtat de ptiū volūtate factā ſcripturā. aut h̄ negat̄ ſiqdeꝫ ꝯſtet valet iter ꝯhentes.tā quo ad obligatiōem ꝑſonaleꝫ q̄ꝫ quo ad realē.puta hipotecarias vl' traſlatiōem dn̄ij ff.de acqui.poſ.predia.ff.de rei vē.q̄dam mulier.C.de fide iſtru.l.ſcripturas.ſi autem negat̄ ſcriptura nō probat qꝛ priuata.ſi vero ſunt ſcripti tres teſtes vel plures ⁊ ſcriptura non negatur fidē facit quo ad oēs a debitore cauſam habētes.vt.d.l.ſcripturas.ᵃ q̄ eſt.l.vulgaris tn̄ ſingularis.ſꝫ pone ꝙ vn⁹ ex duob⁹ ſubſcriptis ſunt nōri⁹ public⁹.rn̄.p hoc nō fac maioreꝫ fideꝫ qꝛ ſi eſt adhibit⁹ tāquā nōri⁹.⁊ iō dꝫ cū viua voce depone.vt.ff.de teſta.

ᵃ ¶ Uide no.Alex.cōſil.cclix.volu.ſcdo ⁊ aliqd p Lud.ro.ꝯſi.cccij.

Digitized by Google

domici⁹.ff.ď miſſi.teſ.luci⁹.ꝓterea ſi eiſꝫ adhibit⁹ tanq̄ tabellio ſuū inſtr̄m ſi hēret niſi vnū teſtē ⁊ ſic nō valet.vt in auc.de iſtr.cau.⁊ ſide.⁊ ēt ſi ille vn⁹ teſtis eiſꝫ ſit̄r tabellio vt no.in auc.ď hēdi.⁊ ſal.§.ſi vo. Et p̄dca ita qñ teſtes ſe ſubſcribūt ꝯtcui.ſꝫ ſi ſe ſubſcribūt vltie volōtati referenti ſꝫ ad ꝯtcū ñ tñ ꝓbāt ꝯtcū.ff.de lib.le.aurelius.§.ſi.niſi veniret ꝯtcus in coherētia teſtamēti.vt no.ff.ď teſta.hr̄des palā.§.ſi.per gl.⁊ Dy. ¶ Quero vtrū ꝑuata ſcriptura debeat eē munita loco ⁊ tp̄e ſicut publica.⁊ñ.nō qr locus ⁊ tp̄s ſunt ſolēnitates q̄dā ſꝫ iſta ſcriptura ꝑuata nō ē ſolēnis ergo nō req̄rit ſolēnitatē. ¶ Porro ſufficit vt eo.iſte ē celus ad lr̄am ſatis no.ff.de pig.l.cū tabernā.§.idē q̄rit ⁊ ſi ód bꝫ aliā diem expreſſuꝫ intelligit hr̄e diem p̄ſtatio nis lr̄a ꝑ.ff.de atq.poſ.qui abñti.§.1.ff.de pac.emptor.§. lucius.ff.depoſiti publia.§.ſi.ff.ſi cer.pe.lecta. ¶ Querit Bar.ꝙ dicat̄ autēticū ſigillū qñ ſigillat ſcim ꝓpriū qd eſt ſola ſua auctāte depēdet.ar.ff.de neg.geſ.neſenius.ff.de an.le.l.gneus.in ſi. ¶ Itē ſigillum cōſulis qñ gerit vices epi alr̄ nō. Itē ſigillū regū vel p̄ncipiū qr ſūme auctati p̄ ſunt in ſuo territorio ſꝫ extra ſuū territoriū nō faceret fidē niſi de ꝯſuetudine vt innuit hic Bar.⁊ tene mētē. ¶ Querit Inn.que ſit diūa iter ſcripturā publicā ⁊ autenticaꝫ.⁊ dicit ꝙ publica fit p ſolum tabellionē autētica p multos alios ⁊ qd hñt ſe vt excedētia ⁊ exceſſa. Inno. ¶ Quero vtrū teſtator q ē tabellio poſſit ď ſuo teſtō ꝯficere publicū inſtr̄m.⁊ vr̄ ꝙ nō qr nō pōt ſe ipm rogare nec ſeipſuꝫ auctorizare.dic ꝙ imo pōt ⁊ ñ ſolū nūcupatiuū ſꝫ ēt i ſcrip. ar.ff.de adop.l.ſi ꝯſul.⁊ qd no.p Bar.in.l.ij.iij.⁊.iiij.ff.de ſtip.ſer.⁊ ꝓbat.ff.de pcu.l.ſi pcur.abſētem. ¶ Quero nūquid ſicut ſcriptura publica non perit morte tabellionis ita nec autētica morte ſigillatis.⁊ñ.neutra perit ſꝫ Inn. ⁊ eſt rō qr legitima ſcriptura ē ꝓbatio ꝓbata.vt no per Cy.C.de fide inſtru.l.comparatōes. ¶ Quero vtrū in ſcriptura fori iudicialis regrāt teſtes.⁊ dicit Inn.ſub dubio forte qd ſic qd verū ē ad ꝓbatōeꝫ ſi negēt ſꝫ ñ ad eſſentiā. vt.C.de teſta.l.oiuꝫ.⁊.C.de do.l.in donatiōibus.hoc ſaluo ꝙ qdam ſunt actus a qbus debēt excludi alij teſtes vt cuꝫ teſtes examinant̄.⁊ tūc non requirit̄ adminiculus teſtiuꝫ qr eiſꝫ implitare ꝯdictōes. Itē ꝯſuetudo dat auctoritaꝫ ſcripture fori ſine teſtiū appoſitōe qr fit in p̄ſētia iudi. ⁊ in loco publico cauſaꝝ vbi ſunt multi aſtātes ⁊ñ meli⁹ ⁊ cautius ē ꝙ teſtes apponant̄. ¶ Quero vtrū ſigillis inferioꝝ platoꝝ ab epō credat̄.dicit Inno.ꝙ nō credere niſi hoc haberet ꝯſuetudo niſi forte hēat iuriſditiōeꝫ qr tunc in hiis q̄ ſunt ſue iuriſdi.ꝓſſt mādare inſtr̄a fieri ⁊ ea ſigillare ēt ſi ſint iudices delegati ſm̄ Inn. ¶ Quero an quis poſſit ſigillare ſigillo alieno.⁊ñ.ſi niſi careat ꝓprio ſigillo ⁊ de hoc in ſubſcriptōe faciat mētōem. Inn caue tibi qr loquit̄ in ſigillo nō in ſigno tabellionis. Nā nullus tabellio dꝫ ee ſine ſigno.⁊ ſemꝑ dꝫ ſignare ſigno ꝓprio.vt no.C.de aſſeſ.l.nemo.⁊ no.inſti.de pu.iudi.§.itē.⁊.l.ſi pp infirmitatē ñ pōt ſignare cōmittat protocollum alteri notario.ff.de eden.l.q̄dā.§.his aūt ⁊ auctē iudicio publicabit.vi.ꝫ.c.cū p.tabellio.vbi videas. ¶ Itē aduerte qr p̄ncipes nō p̄nt ſigillare ſigillo alieno nec epi nec in magnis negocijs.ꝫ.e. c.inter dilectos.in gl.ſup v̄bo intrauit. ¶ Quero ad quid apponit̄ ſigillū.⁊ñdeo q̄nq; in ſignuꝫ ꝯſenſus vbi tractat̄ de p̄iudicio ſigillantis.vt.C.de re.ec.nō alie.l.diſtrahēte ⁊ ibi no.q̄nq; in ſignū teſtimonii.⁊ tūc nō vr̄ ꝯſentire ſed factū ꝯtrahentium referre tanq̄ teſtis.qr ſoñ ad vnum effectum nō dꝫ ad aliū effectū trahi.ff.de pig.act.grauis.q̄nq; in ſignuꝫ p̄ſtantis auctem.xij.q.ij.cū redemptor. Caue tibi qr hoc ē veruꝫ in auctē plati ſecus in auctē tutoris q̄ dꝫ interponi verbis expſſis in.l.i.ff.de aucto.tu.⁊.l.vbi nō nece.ff.de reg.iur. ¶ Porro platus equipat̄ p̄ri ⁊ dño. ⁊ rō ratificare pōt.vt.C.ad mace.l.ſi.⁊ ꝯſentire ipo fcō.ff. de adop.l.ſi p̄r nālis. ¶ Itē dicit Inn.ꝙ ſigillum apponit̄ in ſignum ꝯfirmationis.⁊ ſubdit ꝙ qr multis modis pōt apponi ſigillum dꝫ in lr̄a exprimi ad quid ſigilluꝫ apponatur imo dicit ꝙ ſi non exprimitur vr̄ apponi ad id qd natura cauſa deſiderat qr ex natura actus datur voluntas intelligi.ff.de vſur.ſi ſtipulatus. ¶ Idem ait ꝙ qualitas ſigilli debet apparere per caracteres.dic ꝙ in ſigillo quattuor reqruntur.actus.aptitudo.volūtas.⁊ caracter. Vñ cū corrigis nō p̄t ſigillari qr non ē ſculptū ſm̄ Inno.idem ait ꝙ ſigillū p̄ſtat auctoritatē ſcripture alterius cui accedit ⁊ firmat illaꝫ in pſonam ſcribentiū non in pſonaꝫ regis vel pape ſigillātis.idem ait ꝙ epūs nō intelligitur alieno ſigillo ſigillare quādo ſignat ſigillo eccl̄e ſue. ⁊ ego in aliqbus equaro ſigillū armis cū armis alteri⁹ nō poſſint portari niſi de dñi volūtate.vt.l.i.C.de muta.nois ⁊ pōt q̄s arma ſua alteri cōcedere.vt.ff.ď dona. hoc iure.§. ſi.⁊ nomē ſue dignitatis alteri ꝯcedere.ff.ad treb.l.facta. §.ſub ꝯditione. Dicit Inno.ꝙ ius ciuile vocat āulū. ius canonicū appellat ſigillū. Aduerte ſi q̄daꝫ corniola ſit ligata in auro illa corniola dr̄ ſigilluꝫ nō ānulus niſi fuerit in ānulo alique circūſcrētes lr̄e.ar.ff.ad exhi.gēma. Dicit Inno.ꝙ nō ē vis an in illa lr̄a loquat̄ ille q ſe obliget an ille q ſigillat.ff.mā.q petit̄. ¶ Quero notari⁹ ſigillauit lr̄aꝫ vacuā demū ei ſopſcribit̄ citatio an iſta ſcriptura ſit falſa. dicit Inn.ꝙ nō.q̄daꝫ dicūt ꝯtrauꝫ qr auctas dꝫ interuenire añ ſcim ⁊ ex certa ſcia ⁊ cū cāe cognitōe.ſꝫ qr ꝑ ſigillū p̄ſtatur auctās ſcripture dꝫ ille q auctorizat ſcire. ¶ Item cōmiſſio iſtius ſcripture ē capcioſa.qr poſſꝫ ſcribens ſcribere q̄cquid vult.dicas ꝙ ſcribēs accuſat̄ a vicio falſitatis ſed nō a vicio nullitatis niſi data eiſꝫ certa forma ſcribēdi ita ꝙ nō poſſꝫ ꝯmitti fraus ⁊ ſꝫ ille q dat cartā vacuā videt̄ dediſſe p̄tātē q̄cquid vult ſcribēdi tñ reuera nihil ſcriptū eſt.ff.de iniuſ.teſt.l.ſi bine tabule. Cōſulit tñ Inno.⁊ ē no. dignū ꝙ epūs p̄t ꝯmittē fideli pſone ſigillū ſuū ⁊ ſm̄ p̄tātē ſibi datā poterit illo ſigillo ſigillare ſcripturas de hiis que ptinēt ad epm̄.puta facē ꝯmiſſiōes cārum.citatōes ꝯfirmatōes ⁊ gnālit̄ de oibus alijs que ꝯmiſſa ſunt et poterit ſcripturā ſigillare ēt ſi plat⁹ ille nō videt lr̄as ſicut papaꝫ ⁊ alios platos ⁊ p̄ncipes ſolis cācellarijs B ꝯmittē videm⁹ ſꝫ auctē hui⁹ ſigilli non poterit noie epi ſigillū teſtioniale opponē niſi epūs viderit cū teſtionijs ſit tm̄ de viſo vel de hiis que pſe nouerint. ¶ Itē illud teſtioniū nō ē epi ſꝫ cancellarij. Inn.auctas tñ lr̄aꝝ ē ipſius ꝯmittētis ſigilluꝫ. vt ſuperi⁹ dclarauí. ¶ Et no.ex p̄dcis ar.ad id qd hic q̄ndie qñ vna ciuitas ſubmittit ſe alicui p̄ncipi portat cartaꝫ albam q̄ ē ſicut tabula raſa in q̄ nihil ē depictum cuꝫ ſigillo cōitatis ⁊ nūnius q ē miſſus cū illo ſigillo p̄t ſcribē q̄cqd eſt de nā negocij ⁊ de volūtate dñi. ¶ Iteꝫ ex p̄dcis dico ꝙ oia q̄ ꝯſueuerūt ꝯmitti cācellario iꝑatorio videant̄ ⁊ ꝯſumant̄ ꝯmiſſa ei cui iꝑator ꝯmittit ſigillū ſuū de quo ꝯfidat tanq̄ ꝓpria pſona.ff.de of.pfe.pto.l.i.§. his cunabulis.⁊cere.di.nobiliſſim⁹.nō ob.l.i.⁹.C.de ma.prin.⁊.C.ď iure ſiſ.ꝓhibitū.li.x.qr ibi aſſertor mādati nō hēbat ſigillū p̄ncipis.⁊ no.hñ iſta qr ſunt vtilia.porro dñs vr̄ ea ꝯmutere que ipſe facē ꝯſueuit.ar.optimū.ff.qd cū eo.l.tician⁹. ff.de pig.ac.l.vel vniuerſoꝝ.ff.de do.fili⁹.⁊ iō ſub tali ſigillo poſſent renouare feuda qr ſic ſe hꝫ ꝯſuetudo ⁊ ēt nālis diſcretio ⁊ iuꝝ iſtructio vt dic illa.l.no.ff.ď aq̄ q̄ti.l.i.§.ꝑmitit̄.qr p̄ncipū bñficia decet eē maiora ſicut ꝓpagines. argu.ꝫ.de feudis.c.ex parte.ff.de lega.iij.l.pater.§.quindecim. Baldus.

¶ Vide p Fed.ꝯſi. cxlv.col.vj. ⁊ ꝯſi.cxxxviij.⁊.xx.ꝯſi. lix.⁊ ro.ꝯſi. .ccxxxvi.⁊ aliquid per o.Fely.i.c. cū ſuuētute de ꝓſump.

X litteris.

Reſcriptū aplicū pp raſurā in loco ñ ſuſpectis nō cenſet̄ vicioſuꝫ.h.d. Scda ibi dicimus. ¶ Caſus.inter.A.⁊.R.ſup q̄daꝫ capella vtebat̄ qd ꝓductū fuit i dcā cā q̄daꝫ reſcriptuꝫ qd petitū fuit edi.codē eiꝫ edicto dicebat̄ falſuꝫ qr erat abraſuꝫ i illo verbo iura parochialia q̄rebat̄ qd iuꝫ.⁊ papa r̄ndet ꝙ nō p̄ſumit̄ falſuꝫ nec dꝫ hr̄i ſuſpectū qr p̄uilegia ꝯfirmatoria q̄nq; in poſſeſſionib⁹ abradunt̄ ⁊ ſi in narratiōe fcā ē error pōt corrigi ⁊ abradi ⁊ i abraſo v̄bus ſcribi. ¶ No.ꝙ reſcriptū vl̄ p̄uilegiū aduerſario ē edeñ. ¶ Itē no.ꝙ ꝓpris iſtis debēt edi aduerſario nimiꝝ qr p̄ſtq̄ ſunt ꝓducta intelligunt̄ eē edita. ¶ No.ꝙ edita iſtis ſi obijcit̄ falſitas vel ſuſpitio ex ſola raſura i loco nō ſuſpecto ꝙ tal̄ exceptio repellitur. ¶ Op.vbi ē raſura ibi ē vituperatio.nā raſura ē quedā cicatrix iſti.C.de edi.diui adri.tol.l.ſi.i p̄n. So.verū ē ſi raſura ſit i loco ſuſpecto ſec⁹ ſi i ñ ſuſpecto vt ſup poſſeſſionib⁹. Sꝫ imediate op.nā poſſeſſiōes ſūt res de qb⁹ litigat̄ ⁊ raſura i eis ē raſura i corpe.vt.ff.ď hꝫ.iſti.q̄tiēs. q̄ ē i ſubſtātia vt.ff.

Digitized by Google

vt.ff.de cenſi.l.forma.§.ſi do.ff.de rei ven.ſi i rē.z.l.idē pō ponius.§.ſi.ff.de ꝯtē.emp.i vēditio.ſo.qñ ꝑ facti auctorē fit abraſio nō nocz vt hic. Idem ſi ꝑ actorē ſcripture.vt ꝑ cāzellarium.vt.l.j.ff.de hiis q̄ in te.dele.nā ꝑſumit vez ꝙ ē ita correctuz qꝛ correctio ꝓcedētib⁹ z ſubſequētib⁹ ꝯſonat. ¶ Item reſcriptū iuſtitie nō ꝑſumit vitioſuz qꝛ vis nō ꝯſiſtit i narratōe ſci z ideo ñ ē veriſile ꝙ eoꝝ correctio ſit facta dolo malo vel dic ad dictam.l.ſi.C.de edic.diui adri.tol. ꝙ quattuor ſunt caſus. Nam interdum ꝯſtat ꝙ ē fcā manu eiuſdē tabellionis vl' cāzellarij z ñ nocet vt hic.itērdū ꝯſtat ꝙ manu alterius z tūc ſcriptura ē falſa.ff.ad muni.l.ticio cum eiſz interdum dubitat cuius manu ſi fcā abraſio z emēdatio z tūc aut ē loco ſuſpecto z ꝑſumit falſitas z ē locus ſuſpect⁹ qñ qs releuaret ꝑ ſcripturaz in loco raſo ab onere ꝓbandi.aut in loco nō ſuſpecto z nō vitiat z ē loc⁹ nō ſuſpectus qñ qs hz dicere de vitate.vt.C.ſi ꝯtra ius vl' vtilitatem publicam.l.ꝑſcriptione mendacioꝝ.nā cuz i lr̄is ē error facti ꝓcedit ꝑ lr̄as ſz non ſm eas.l.deſ iuriſdictio ſz nō forma iuriſdictē.vt.ex.de reſcrip.ſuper lr̄is ſm Innocē. ¶ Quero qualiter intelligat ꝙ hic dr̄ de poſſeſſionibus. rñ.recitatiue vel enunciatiue.nō qñ diſpoſitiue loqt nam tunc viciaret qꝛ ſi nō appet de re nō appet de realitate actus.ſed Gof.intelligit de modica mutatiōe lr̄e vel ſillabe ſecus ſi totum nomen abraderet de do.z cōtuma.c.ij.z hoc veꝝ niſi conſtaret raſum z reſcriptum eadem māu ꝙ ad oculum patē ꝑt ꝑ ꝯparationez lr̄aꝝ.vt.l.cōparatiōes.C.de fide inſtru. ¶ Que ſit virtus cazellatiōis viri inſtrumēti no.Archi.xxvj.di.c.nunc. ¶ Quid ſi iſta raſura repit in originalibus ꝑuilegijs vel in ꝓthocollis ꝯtractuum.dicit Inno.ꝙ ex raſura in poſſitionibus ꝑſumit ſcriptura falſa vel faltez ſuſpecta.qd̄ dixi in ꝑuilegijs ē verū in diſpoſitiuis ſed ꝯfirmatoria ꝑuilegia nō viciāt z ita loquit hic ſz Inno.z ē rō diuerſitatis qꝛ ꝯfirmatio non tribuit ius niſi repiat ꝯfirmabile z id ponat in eē.vt.ff.de libe.lega.l.aurelius.§.teſtā.de raſura legit z no.ff.de mili.teſ.l.tribunus.§.vlt.C.de teſta.l.ſi vnus z dicit Inno.ꝙ nullus pōt ponere manū ad reſcripta vel ꝑuilegia niſi cāzellarius vl' officialis curie z ſi alius apponit man⁹ ē falſarius ēt ſi in loco nō ſuſpecto z etiam ſi in ſillaba vel puncto ſm Innoc. ¶ Quid ſi raſura ſit in noīe ꝓprio iudicis actoris vl' rei. dic ꝙ vitiat qꝛ ē in loco ꝑncipali.non ob.ff.de iudi.l.ſi in iudicijs.qꝛ ibi erat error abſqz raſura.hic vicium erat ꝑꝑ raſuram.C.de teſ.l.ſi vnus.nam radere dolus z falſitas ē error non.C.de teſta.l.errores.C.de magi.ꝯue.l.ſi.ff.de reg.iur.l.librarius vide ibi Bar. ¶ Item vide ꝑ Cy.z me.C.de teſta.l.ābiguitatez.vbi.n.ꝑ errorez ſubſtātialia ſunt omiſſa vel neglecta eē ceſſante dolo nō valeret ꝙ ſcriptū ē qꝛ imperfectum.ff.de ver.ob.ita ſtipulat⁹ el grāde in ꝑn. dicit ber.ꝙ non ſolū bulle z lr̄e ſed ē carta z mēbrana debz eē ſine reꝑhenſione.idem ait ꝙ ſi lr̄e ſunt clauſe z ſigillate nō ꝑſumiſi eis cōmiſſa falſitas ad qd̄ optie fac ad.l. tribunus.§.vlti.ff.de mi.te. ¶ Quero qd ſi inſtr̄m ꝯtctus repit abraſum in coherentijs ſine ꝯfinib⁹.rñ.ſi talis raſura nō ꝑtinet ad intereſſe alicui⁹ ꝑtis nō nocz qꝛ error i cōfinibus non vitiat dūmō de corpore ꝯſtet.vt.l.ꝑ fonus.§.j. ff.de lega.iij. Sed ſi hēret ampliationez vel artationez tūc officerz inſtr̄o niſi corroboraret teſtib⁹.C.de ꝓba.l.iubem⁹ ꝯbigra.dicit inſtr̄m ꝙ titius vendidit ſeio.xj.ꝑticas terre ſed illud.xj.erat ſcriptuz in loco abraſo.vbi poterat ꝑ ꝑus eſſe ſcriptum.x.vel.c. Nā iſta ſcriptura in loco abraſo ſuſpecta eſt qꝛ ē i loco ſubſtātiali.ff.de v.ob.titiaz.idez ſi in lr̄z dic ꝯncilit.c.ex cā depoſiti.z illd̄ vbū depoſiti ſcriptū eſt in loco abraſo vbi ꝑ ꝑrius poterat eſſe ſcriptum mutui vel cōmodati. Nā ex his variat effectus z id officit lr̄is nimiruz qꝛ cā ponit ꝑ ſubſtātialis i obligatōib⁹ z ꝯtctib⁹.vt no.ſin.ff.de pac.iūgen.§.ꝙ fere. Dicit Ber.ꝙ ꝑꝑ raſurā in loco ſuſpecto z iterlinearē ſcripturā inſtr̄m ē ſuſpectuz qꝛ vitas oēm vituperationez abhorret.vitas.n.vituperatiōez nō recipit.Ioc reli.do.cū venerabilis ꝑ Ber.ois.n.vitas ſine macula eē dz z ſine oi exceptione.tñ ſi ſcriptū ē i raſura eadez manu nō ē ſuſpecta ſi ꝯſtat ꝙ eadez manu z i loco nō ſuſpecto.ber.audi duo regrit.ꝙ eadē manu aſs ſcriptura i corꝑe ipſi⁹ ſcripture hz falſitatē. Itē regrit ꝙ i loco nō ſuſpecto iudici ſeu bono viro.qꝛ ibi nō iacet pōdus ergo regro ꝙ icōtinēti ſit fcā raſura.z id qd̄ ſcripſerit iuueniō emēdat ſenex ꝙ lr̄a ſepe docet.ff.de ꝯdi.i.de.ſi ſi ſorteꝫ.§.libert⁹.iſtr̄z eē ſuſpectū.ar.ex.ti.j.c.ꝑterea.C.de ſi.iſtru. ꝯtc⁹ eiſi itellect⁹ quē ſonat ſcriptura i loco abraſo ſurgeret neceſſario ex ꝑmiſſis vbi nō ē vitiū.ar.ff.de le.ij.cū pr̄.§.cū ipſecta.ff.de le.i.ſi ſeru⁹ pluriū.§.ſi.ſ.ſi inſtr̄z ꝑrius nō eſſet reſtitutū ꝑtib⁹.nō eo reſtituto tabellio plene eēt ꝑfunctus offō ſuo.adeo ꝙ hec pūctū nec ſillabā itellectuale mutare poſſz niſi iudicio mādato.vt.ff.de ſta.ho.l.ipator. ¶ Itē dicit Ber.i eo.c.ꝙ eo ipſo ꝙ iſtr̄z falſat ſufficit ad iponēdū ſilēriū.c.clenc⁹.ex.de reſcrip.ite lige ſup iſtr̄o. Sz nūqd ſup alijs ꝓbatōib⁹ z vr̄ ꝙ ſup oib⁹.ff.de fal.ſiqs obrepſerit. qꝛ q falſitatē ꝯmictit i cāz ꝑdictorā cāz.ff.de iure fiſ.i ſcam dē.§.quoſ.z.§.neqz.nō ob.qd̄ no.C.de trā.ſi ex falſis.quia ibi ſcriptor z nō aduerſari⁹ cōmiſit falſitatē.z id nō vitiatur aliō capl'm i quo vitas repit.C.ſi ex fal.iſtr.l.iij.alij dicūt vtile ꝑ inutile nō vitiari niſi.l.vlt.a ꝓcedat totū annullādo.ff.de fal.ſilt⁹.§.ſequēs.z h veri⁹ ē ad qd.n.hz cōe falſitas cū vitate.ar.ff.de mi.pāpinian⁹ exuli.J.e.inſ dilectos.§. ſi. ¶ Item falſitas i vna cā nō officit vitati in alia cā.ergo nec i alio caplo ſepato.ar.ff.de mi.l.j.ff.de li.le.l.aurelius.§.idē qſijc. ¶ Sz qd ſiqs ꝓbauit ſamā ꝑ vnū falſuz teſtē tm̄.an puniat.z vr̄ ꝙ nō qꝛ ille vnic⁹ ſup ſama nihil releuat.rñ.imo puniſ.qꝛ ē grauiſſimū dlictū i quo puniſ attētatū ēt ſi ñ ꝯſumatōi effectū.tñ puto ꝙ iudex poſſit mitigare penā corporalē.vt no.i.l.ſiqs nō dicā cape.C.de epi.z cle.z.l.is q cū telo.ad.l.cor.de ſic.ꝑ Cy.ar.ꝙ puniat in integra pea.ff.de fal.l.ſiqs legatū.ē.n.delictū poſitū in eſſe formē z nomine delicti z ſpei ſue.i.falſi.qꝛ ſigura maleficij e poſita in eē z ꝑfecta ē in ſe.lz nullū detrimetē inferat aduerſario.tñ ē de genere inferēnū.z ſic nō ob.C.de fal.nec excepiū. ¶ Opp.z vr̄ ꝙ ſcriptura vituperata faciat fidē.pura cazellata vel inciſa.ff.de ſuc.ſullo vl' ſarcinator.§ j.Sol.ꝯtra cazellatē facit fidē nō ꝑ ipſo.C.de ſolu.inductū.ff.de ꝓba.ſi cirographum ibi erat talis cāzellatio que nō reddebat inſtr̄z ſuſpectū.ſz inducebat ad ꝓbationē liberationis.C.de ꝯdi.ſine cā.l.diſſolute cū ſimilib⁹. Itē no.obyciebat ibi vituperatio ſz liberatio.

c **Ontingit.** Inſtr̄z quo qs vtit dz aduerſario corā iudice aut aliqb⁹ deputatis ab eo itegralr̄ legi.ſz ſolū capl'm ᵃ quo qs vtit dz edi z fieri copia deſcribēda.h.d.ſcd̄a ps ibi ꝯſulatōe tue. ¶ Caſus.querit ſi aliqs ꝓducit ꝑuilegiū idulgētiā vel iſtr̄z.vtꝝ aduerſario debeat itegralr̄ edi.z plenius quā exigat articulus qōis.rñ dicit ꝙ ꝑnte iudice vl' alijs deputatis ab ipo z audiete ꝑte ꝯtria dz legi.ſz nō dz reſcribi ꝑ aduerſariū niſi illud capl'm tm̄ de quo qō pēdet. Opp.nā ſi totū legit audiete aduerſario.ergo totū edit viua voce.ff.de edē.l.j.§.addere. Sol.duplex eſt editio.ſ.plena qñ dat copia deſcribendi.z iſta nō ſit niſi de caplo oportuo. Et ſemiplena ſimpl'r legēn.z iſta ſit de toto ne poſſit aliqd ſubiceri in ꝑiudiciū aduerſarij.ff.de legi.l.in ciuile.ff.de tranſ.l.de his.z hoc veꝝ eſt ſi iudici vl' bonis viris deputatis vr̄ ꝙ totū ſit legēn. Nā ſi vr̄ ꝙ non expedit legi.tūc nō dz legi ſz Doſt.vt.l.ij.§.ij. ff quemad.te.api.z eſt cā duplex.qꝛ ꝑtia nō itereſt ꝑ cētio ibi legi.ſcd̄a ne det mā malignandi z ꝑlurima litigia ſuſcitādi.concor.C.de ꝑci.ipera.of.l.ſi. ¶ Sed ecce lectuz eſt corā inſtr̄m ſz tota particula eſt ꝯceſſa traſcribi.nūqd contra dictā particulam poterit excipi vel opponi.tñ.nō quia ea particula ꝓducens inſtr̄ui nō eſt viſus. ¶ Itez qꝛ talis exceptio non tangit articulum de quo qrit.ar.C.de fal.ſatis apte.z facit.J.de ꝑuil.c.cum ꝑſone in.vj. Nō. hic ꝙ reus tenet edere actori ꝑuilegia indulgētias z inſtrumenta. Solu.hic trebatur vel ſe vſurum ꝓteſtabat vel ꝑdicat alias non debeat edi.ff.de eden.l.j.§.edēda. ergo ſi reus renunciat productioni inſtrumētorum nō tenet edere.quia non eſt vſurus. Alij dicūt ꝙ ad intētionez actoris fundādam nō ſit editio.ſz quo adiuuādam ſic.qꝛ actor in replicādo fungit partib⁹ rei.z qꝛ reus calumniat maliciose excipieñ.quā calūnia iudex ex officio dēbet remouere a quolibet litigante.vt no.ff.de bo.liber.qui cum maior. Bal.ſup.decre.

ᵃ ¶ Adde tu ꝙ ſi teſtamētū edere tur iudici ꝙ dēberet totū edi.ita Cy. Bal.z ange.i.l.j.C.de pos⁹ipera.offe.

loc.§.ſi patris. Na. h̄ ꝙ nō ē dr̄ia iter priuilegiū ⁊ alia in ſtr̄a. ſȝ aliq dn̄t ꝙ imo ē drīa qꝛ pͥuilegia ſūt inſtr̄a ſori ptinent. n. ad iuriſdictōeȝ ſupioris ⁊ erit dr̄ia i h̄. qꝛ inſtr̄a debēt edi ſine die ⁊ ꝯſule. ſȝ pͥuilegia ⁊ idulgētie cū die ⁊ cōſule. vt no. Jnn. ſ. de pba. c. j. Nā ꝫ ſocrea lr̄as pͥncipū nō ē facile malignari explorato die ⁊ ꝯſule. qꝛ p teſtes reprobari nō pn̄t. ⁊ ſic ceſſat rō. l. ȝ. §. editōis. ff. de eden. ⁊ addo vnū ⁊ ē nouū dn̄i ꝙ vbicūqȝ inſtr̄m ñ pt reprobari p teſtes ibi oȝ fieri editio dici ⁊ ꝯſulis. nā dies ⁊ ꝯſul hn̄t ꝯprehendi ſub regula vbicūqȝ nō reperit ab edicto pretoris. ¶ Porro ceſſante rōe exceptionis ceſſat exceptio ⁊ iuſtimur. ar. ff. de ꝯdi. indi. l. cū bis. §. fi. ff. de pac. l. ꝙ dn̄i. ⁊ ff. de acq. poſ. l. ſi ieq aio. ¶ Et circa mā ſic diſtingue ꝙ aut q̄rit de lr̄is apoſtolicis vel qbuſcūqȝ alijs iuriſdictōnalibus que ſunt cōis ⁊ talia integraliter ſunt edenda. ſ. de reſcrip. ſi āt. ⁊ c. plerūqȝ. aut ḋ alijs. ⁊ tūc aut ſūt cōes aut ꝓpe. ſi cōes. tūc debēt edi cū die ⁊ ꝯſule. vt i. c. j. de vſu. inde. ſi ꝓprie. aut vult eis vti aut nō. ſi ñ ſȝ aduerſari⁹ vult ꝓ eas fundare intētōeȝ ſuā. ⁊ tūc nullo mō ſunt edēde. vt. ſ. de pba. c. j. fallit in fiſco. aut vult vti eis. ⁊ tūc aut dr̄ ꝙ ſūt falſe. ⁊ tūc integralr̄ ſūt edēda. vt. j. e. c. iter dilectos. Adde ꝙ ēt cū die ⁊ ꝯſule ſi dicaṫ falſitas eē cōmiſſa in die ⁊ cōſule vel in inſtr̄o p totū aſo nō fieret editio diei ⁊ ꝯſulis ſȝ ſolō illius pticule que di falſa. ⁊ de h̄ q dicit ſe velle redarguere ḋ falſo diligenter ē iterrogādus. vt no. inſt. i. ḋ inuti. ſtip. §. itē vboꝝ. aut ñ op. ḋ falſo. ⁊ tūc inſtr̄a debēt edi ſine die ⁊ ꝯſule. ita ꝙ dies ⁊ ꝯſul nec trāſcribit nec legiṫ ab aduerſario ne detur mā malignādi ⁊ plurima litigia generādi. ⁊ ita breuiter teneas. vt no. in. d. c. j. de vſur. in cle. locus aūt ⁊ teſtes inſtr̄i bn̄ debēt edi. qꝛ nō ē facile circa locū ⁊ teſtes malignari ſȝ loc⁹ ⁊ teſtes ñ ſint de ſubā ꝯtc⁹ ſȝ de ſubſtātia ſcripture vt elegāter no. i. d. §. editiōes. per Accur. ⁊ no. hoc bene. j. c. inter dilectos.

1 **Nter dilectos.** Cum iura actoris ſint obſcura vt qꝛ ipſius inſtr̄a ſunt offuſcata vel lr̄e vel ſcripture ſigilli delete reus abſoluitur h. d. Et diuidiṫ io tres ptes. Jn pria petitio iura ⁊ allegatōes actis. Jn ſcda rn̄ſio ⁊ defenſio rei. Jn tertia ſnia. ſcda ibi ſed ꝫ. tertia ibi cū igiṫ. ¶ Caſus. Jnter abbatem ⁊ archiepm vertebaṫ qō ſup quodā ponit honore diſtrictu ⁊ iuriſdi. ipſius. dicebat dāqȝ abbas h̄ oīa ad ſuū monaſteriū ptinere. Jtē ſup hominibus q habitant in ciuitate binane ⁊ tenēt res monaſterij in villa gāille de qbus obtinuerat in iudicio poſſeſſorio p ſniam epi veronen̄. hec oīa petebat ab archiepo q tūc poſſidebat cū oībus fructibus inde pceptis ſaluo iur̄ addēdi dcō libello ac ēt minoēdi. archiepo ḋo dicebat ecōtra ad ſuū archiepatū ptinere. līte itaqȝ ꝯteſtata abbas ſuo ſuū nixus ē fundare ex ſex allegatōibus p ordinē. ⁊ pmo p pͥuilm̄ Luytardi comitis q poſtea fuit epo ⁊ dcm̄ monaſteriū fūdauit ⁊ ea q̄ ſunt ꝑmiſſa donauit ſupple de bonis ſuis vel feudalibus imperatoria nō de bonis eccl̄e. ſcdo p inſtr̄m ſnie mediolanen̄. archiepi qnā tulit ex delegatiōe Ludouici ipatoris ꝯ Andreā pfati Luytardi nepotē q ſup his mōaſteriū moleſtabat. tertio p pͥuil̄m romanoꝝ impatoꝝ ⁊ pſertī ȝ hērici q ꝑmiſſa oīa mōaſterio ꝯſirmabat ſeu ꝯſerebat. Quarto p inſtr̄a plimaꝝ locationū quas ꝑdeceſſores dci abbatis fecerāt de dcīa reb⁹ plurimis ⁊ diuerſis pſonis. Quinto nixus ē ꝓbare p teſtes ꝙ mōaſteriū poſſedit a. xl. annis. ⁊ j. e. l. ānis ⁊ ſupra. Sexto ꝓbauiṫ famā publicā q̄ erat ea oīa pfato mōaſterio a iam dicto Luytardo fuiſſe conceſſa. ¶ Mō ſequūṫ allatōes archiepi ad euacuan̄. tales q̄les ꝓbatōes abbatis agētis. dicit. n. archieps ſex rationibus p ordinē ꝙ ps aduerſa nihil ꝓbat. Et pͥo qꝛ ꝑtētuȝ pͥuil̄m Luytardi erat i dſcriptōe idictōis ꝯſumptuȝ q̄ idictio iō ponitur in lr̄is vt poſſit falſitas inſtr̄i facilius dephēdi. ſcdo erat ſoſpectū ex q̄litate carte. qꝛ carta vetuſtiſſima ⁊ ſcriptura nouiſſima. vn̄ carta innuebat vetuſtatē. ſcriptura ḋo nouitatē tanqȝ non illo tpe fcā fuiſſȝ quo ꝑtēdebaṫ. tertio qꝛ ſigillū videbaṫ falſuȝ. Nā ſigillū epale vȝ hr̄e mitrā in capite. militarē pileū. Jtem pontificalis oȝ eſſe iduta pōtificalib⁹ nō regua nec tenere ſceptrū ſed baculū paſtorale. pterea facies imaginis non apparebat itegra ſȝ dimidia ⁊ illa alia dimidia erat vacua ⁊ videbaṫ celaris. Jtē videbaṫ ꝙ oliȝ eēȝ appoſitū nomē filij vel ꝯiugis. ¶ Jtē lr̄e nō hēbant ſe ꝯtinuatiue ad iſtō nomen luitardus nec ȝifre erāt ꝯſonātes. ¶ Jteȝ cera ꝑ pte erat vetuſtiſſima ꝑ pte nouiſſima. Un̄ ſigillū videbaṫ alchimiatū ⁊ nō verū. vn̄ p iſta idicia ſimul iūcta euacuatū ꝓteſum pͥuilegiū luitardi qō fuerat allegatio pͥa actoris. ſcdo euacuaṫ allegatio pͥuilegioꝝ iperialiū qꝛ q̄dam apparebāt falſa quedā falſata excepto pͥuilegio henrici. ſed alia rōne illud nō valebat qꝛ deficiebat manu⁹ publica ⁊ ſigillū auctēticū eo ꝙ nō erat itegrū ſigilluȝ nec nomen hērici itegrū ſȝ dicebāt ic⁹. vn̄ non magis poterat ꝓbari fuiſſe ſigillū hērici q̄ ludouici tertio euacuaṫ inſtr̄m ſnie. naȝ in eo appebāt liture ⁊ cācellatōes. ¶ Jtē ſubſcriptio nōtꝫ videbaṫ manu alterius fuiſſe q̄ ꝯſcriptio nōtꝫ inſtricū tn̄ nōtius aſſereret de ſubſcriptiōe p ſeipm̄. erat ⁊ alia ſuſpitio rōne lr̄e qꝛ in carta antiqua in caſtrā nouus aqua infectū. ꝑſerat alia ſuſpitio qꝛ in nullis pͥuilegijs fcā erat mētio de illa ſnia. ¶ Jtē vlīa rōne ſi illa ſnia ⁊ acta eſſet vera. tn̄ res iter alios acta ꝓbata vel iudicata archiepo ñ nocȝ. ꝑ. pͥuilegiū hērici duo ꝯtinet. ſ. ꝯfirmatōȝ ⁊ dōatōeȝ de nouo ꝯfirmanṫ āt tanq̄ prius hita ⁊ ꝯceſſa. Donantur aūt tanq̄ nouiter tradita ⁊ ꝯceſſa. Que ergo olim dicebanṫ data luitardo allegabanṫ tanq̄ cōfirmata. ſed illud añcedens ē falſuȝ. ergo ⁊ ꝯña. ſ. ꝯfirmatio nulla. ⁊ ſi dicas ñ nō valet vt ꝯfirmatio valeat vt donatio. de nouo rn̄deṫ ꝙ hoc ē impoſſ̄e. ſed opȝ ꝙ de neceſſitate referantur ad res diuerſas. qꝛ error ꝯfirmātis in dn̄io nō trāſſert dn̄iuȝ. ⁊ iō nō pōt res dātē mea amplius fieri mea. ergo nec confirmatio eȝ qꝛ nō eſt cōfirmabile. ⁊ ſi nō ē ſȝ principale nec acceſſorium. Ad allegationē aūt de probatione teſtium tacite rn̄ſum eſt ſupra qꝛ teſtes nō probauerunt. opȝ eīm rn̄dere ad rōnem de inſtr̄is locationū nō probaṫ ad plenuȝ poſſeſſio nec ꝓprietas vllo modo. ¶ Modo venit dnȝ ē ad deciſionē q̄nis qꝛ papa diffinit abſoluendo archiepȝ qꝛ nō ſufficiēter ꝓbatum. ⁊ no. ꝙ nō dicit qꝛ in aliquibus falſatuȝ. nō eīm fundat ie in rōne falſi. ⁊ hec decre. q̄uiq̄ iō ga ſit tn̄ ē vtilis ⁊ valde no. in pria pte ꝙ ꝓcur. ꝯuenitur ⁊ agit ꝓcuratorio noie nō tn̄ ꝯcludiṫ ad reſtōnem in pſona ꝓcuratoris ſȝ dn̄i. ¶ Jtē no. ꝙ in reali libello ſufficit ꝑtēdere reȝ ad ſe ex ea dn̄ij ptinē. qꝛ idē eſt ac ſi peteret ſe dn̄ȝ declarari. qꝛ ḃba enūciatiua cāe ꝯferunṫ principalr̄ ꝓp ſe. ⁊ iō ꝯcſonem idncūt. qō ē no. Jbi honore diſtrictu a iuriſditione. qꝛ iſta vocabula ſunt vniuerſitatȝ noia. ⁊ iō procedit libellus vl̄is p ſingula nō declarata. ¶ Jtem ſpēa declarat a iure ineſſe videnṫ. vt ſing. no. ſ. de of. or. ꝯquerēte. pȝ in. c. j. de for. fide. cū n. ſe. col. x. ¶ Eſt aūt dr̄ia inter honoreȝ ⁊ diſtrictū ⁊ iuriſditionē. Nā honor ꝯcernit pſonā ſed diſtrictus ⁊ iuriſditio realitatē territorij. Jbi ptinere. hoc verbū ſufficit ad petitoriū ⁊ poſſeſſoriū. vt no. ff. de iudi. ſi q̄ intētione. niſi vbi eſt datus ordo a iure agēdi pͥo poſſeſſorio deinde petitorio. nā tunc actor ad inſtantiā rei tenetur diſtinguere libellū. nec eīm ꝓcedit libellus ꝯplexiu⁹ vbi requiriṫ ordo. Jbi ḋ hoībus. no. homies tr̄os ad nos ptinere iure quaſi poſſeſſiōis ⁊ quaſi ꝓprietatis ſȝ ſint igenui. Jteȝ no. ad hoīes agi ēt ſine ſpecificatōe hoīum. ſ. nominatȝ qꝛ libellus ē generalis. Jbi pceptis. nō dicit pcipiēdis. vt dixi. ſ. de reſti. ſpo. c. grauis. Jbi ſaluo⁹ iure. no. hāc clauſulam apponi in libellis de ꝯſuetudine libellātium. tamen nō eſt neceſſaria ante lit. cōte. nec vtilis poſt lit. cōteſtatio. vt. l. edita actio. Her. Uel dic ꝙ imo eſt vtilis qꝛ agēs nō vr̄ ſe aſtringere ēc līte ꝯte. ſup toto libello ac ſi in ipſo libello diceret nō aſtringēs ſe. dic ꝙ imo poſt lit. cō. eſt aſtrictus ſi talis qualitas p quam actio formeṫ ⁊ condemnatio modereṫ. ſecus ſi modereṫ tn̄ ⁊ nō formeṫ. ff. ḋ neg. ge. l. pōponius. in fi. ff. de nox. a. l. in delictis. §. ſi extra. ctē. ff. de adul. l. denūciaſſe. §. qui tamen. ff. de inſti. l. hēbat ff. de in rem ver. l. q̄d. ⁊ ibi bona gl. Jbi comitis. comes erat origine poſtea factus epūs fuit. nec per hoc deſinit eſſe comes. ff. de condi. ⁊ demon. l. falſa. §. j. ⁊ ideo non perdit comitatum etiā ſi ipm̄ hēbat in feudū ab imperatore qꝛ ſȝ ſit fact⁹ miles dei non tn̄ deſinit eſſe miles ſeculi. ſecus ſi fuiſſet

a ¶ De da ſaluo iur̄. vi de latiſſime p. o. Fed. in c. cum inter monaſteriū in. q. col. ⁊ re iudic. ⁊ no. Alex. i. d. l. ⁊ vltra allegata per eū adde ēt ſpec. in ti. de lib. ꝯcep. §. j. vſ. fina.

fuiſſʒ factus monachus vel conuerſus monaſterij.vt.c.j.ǒ mili.vaſ.q ar.bel.depo.q̃ monachus ⁊ cõuerſus dĩcitur ꝓ mortuo.vt no.ff.de mi.l.ſi ex cã.§.papinianus.ſed nunqd iſtum comitatum queʒ hʒ in feudũ ab imperatore poſſit cõcedere monaſterio q̃ edificat.⁊ vꝫ q̃ ſic quaſi monaſteriũ dĩcatur loco filij.dic q̃ aut dñs vult retrahere aut nõ.ſi ſic.aut in vita feudatarij ⁊ nõ põt ſm hoſti.aut poſt morteʒ ⁊ põt immo ipſo iure reuertit̃ ad dñm ex quo vaſallus ẽ mortuus ſine hẽde ꝓprij ſanguis.arg.ff.de pig.l.lex vectigalis.ſi aũt dñs aſſentit vel nõ vult retrahere valet ipſa cõceſſio idem ſi ꝯfirmat.ℭ Alij dñt q̃ ſi feudum ẽ frãchuʒ ⁊ exemptum a legib⁹ feudoꝝ penalib⁹ q̃ eẽ põt dũmodo iſta immunitas doluſ futuꝝ nõ remittat.vt.ff.de pac.dote.l.cõuenire.⁊ tunc põt ẽt ſine dñi feudi cõfirmatione.ar.ff.ǒ le.j.l.ſi domus.§.ſi.⁊.ff.de ꝯbẽ.emp.l.q tabernas. Idẽ dico in emphiteoſi eccl'ie ſi eccl'ia vult emere ſʒ poterit dõare pcĩuʒ.l.ſi alij.§.rerũ.ff.de vſur.C.ne rei do.l.vniuerſas tene mẽti.cum aũt põt alienari alienat.ar.ff.de le.j.ſi domus.§.ſi.ff.de ꝯbẽ.emp.q tabernas.põt etiã vaſallus ius ſuũ alteri vendere in caſu neceſſitatis.ſi dñs nõ vult emẽ. Nõ.n.cogit̃ donare dño.q̃ donatio ꝯſiſtit in affectiõe.⁊ hʒ de cõſuetudinis eqtate nõ de rigore feudorum niſi i ſanguinem ſuum ar.C.de fideicõ.l.volũtas.⁊ no. Jo.de blanaſco in ſumma ſua feudoꝝ vi.col.ℭ Iteʒ dico in emphiteoſi eccl'iaſtica q̃ in feudo.ff.lo.ma.l.ẽt.ſ.vt non poſſit inter viuos donare ſi eccl'ia vult emere.ſed poterit donare pcium.l.ſi alij §.reꝝ.ff.de vſufruc.C.ne rei do.vel tẽpio.l.vniuerſas tene mẽti.cũ ẽt põt alienari alienat.ſ.vt feuduʒ non vt proprium.q̃ tũc niteret̃ interuertere poſſeſſionem dño feudi.⁊ pp feloniã ſtatim eſſʒ apta via dño recupãdi vel alteri ꝯcedendi.vt.j.de feud.c.ex pte.§.ſi.ẽt manu militari ſi aliter nõ poſſʒ dñs cõſulere ſibi.vt in.c.j.§.viri.de mili.vaſ.q ꝯtu.ẽ.⁊ eſt mirabile hoc caſu ꝯ nãm feudorum q̃ ſine inueſtitura reali acqrat̃ ius reale nouo vaſallo per dñm ꝯſtituto odio pmi vaſalli q feloniã cũ violentia vl' ſimili fraude ꝯmiſit vñ in.d.c.veꝝ nulla fuit mentio q̃ ſit neceſſaria inueſtitura q̃ ẽ ꝯ nãlitateʒ feudi.vt i.c.j.qd ſit inueſtitura coll'.x.ℭ Si tu qris qd ſit nã.nã eſt id qð p ſe ineſt.vel idem ẽ q̃ obſeruantia eiuſdem regule.Cõradus aũt nãm feudis dedit.ẽ autem nã pfectio origis ꝓprietatis attributa rei vita ac pmanẽtia ꝓpriuʒ puilegiũ actus ⁊ finalis vtilitas.⁊ oia iſta inueniens i feudis.ſʒ not.q̃ ber.dic iʒ q̃ feudum ẽt cũ ſua ſpalitate nõ põt donari eccl'ie inuito dño.arg.in auc.de alie.⁊ emphi.§.j.q̃ nõ cogitur hẽre aliũ vaſallum ꝓ alio.q̃ non ẽ ideʒ iuramẽtũ diuerſoꝝ nec eadẽ confidẽtia.C.de re.credi.l.gnãlr in pri.⁊ q̃ i feudo ꝯtinet̃ ꝯſiliũ nec ẽ idẽ ꝯſiliũ diuerſoꝝ.ff.ad trebel.l.q̃ poterat.ff.de ar.l.itẽ ſi vnus.ſcias tñ q̃ duo ſunt noia nouiſſime ꝯſuetudis feudoꝝ ſcripta in.x.col.ordi.feudorũ.ſ.feudum franchũ ⁊ feudũ ligiũ.i.regale de quo i.c.paſtoralis.de re iudi.in cle.frãchũ.i.ſecuꝝ a lege legis.i.a pena lcidẽdi i cõmiſſum q onerat nãleʒ libertatẽ ꝯſenſus ſʒ a lege ꝯuẽtõis nullã feudũ iminere.q̃ ait ꝑtoꝛ pacta ſuabo. Itẽ ſicẽ libertas reꝝ ꝑt pacto ⁊ lege onerari.ſic eꝯ releuari.ſecus i libertate pſonaꝝ.l.j.§.q onerãde.ff.q.re.ec.ñ datur q̃ augeri libertas hoim pactis ꝑt minui ñ ꝑt.lex ãt oia ꝑt. Iteʒ ſcias q̃ i feudo non ligio poſſum ſuire duob⁹ dñis.p̃io dño ſuiã de pſona.ſo ſuiã de caſtro q̃ hẽo ⁊ teneo ⁊ non pſona mea q nobilioꝛ ẽ q̃ illõ caſtruʒ.ſʒ i feudo ligio nũq̃ poſſet duobus dñis ſit̃ ꝯcertãtib⁹ deſuire.q̃ q mecũ non ẽ ꝯ me ẽ.C.de iude.celicolarũ.c.j.de extraordi.capl'is feudoꝝ.col.xi.ℭ Item ſcias q̃ non ẽ feudũ ligiũ vl' frãchũ niſi nolatim ⁊ expreſſe hʒ dicatur i ei⁹ ꝯceſſione ⁊ ẽ rõ q̃ excedit nãʒ recti feudi ẽt nobilis.vꝫ adr nobile q̃ aut nobilẽ iuenit ſeu recipit ad ſe aut nobileʒ fac.arg.ff.de do.l.filius qñ nobilis poſſio ſuũ nobilitat poſſoreʒ.⁊ no. q̃ ois vaſallus caueat̃ ſibi dʒ ne plus equo vilẽ dñationeʒ interponat ſi nõ vult iudicari indignus.ℭ Item ſcias q̃ ſi vaſallus alienat feudũ q̃ ſua induſtria acquiſiuit nocet poſteris ſuis ſecus ſi induſtria ꝓgenitoꝝ q̃ vocat̃ feuduʒ antiquũ.q̃ ois res p quaſcũqʒ rões naſcit̃ p eaſdẽ reſoluit̃ ſi p alſ ſepatas.q̃ ab eiſdẽ ⁊ p eoſdẽ ort⁹ ⁊ occaſus.l.ij.ff.de iterdic.⁊ rele.ſit gnãtio ⁊ corruptio feudoꝝ.ff.de ſer.ru

ſti.p̃.l.tria pdia.ℭ In tex.ibi dõaneratſ.ǒ bõis ſuis patrimõialib⁹ de qb⁹ põt facere qcqd vult ſi de bõis eccl'ie. Ibi ex religiõe.no.q̃ iperatoꝛ delegat cãs archiepis. Ibi aſs.⁊.j.no.q̃ iſta dictõ ⁊ poſita itra tpa ſignificat tꝑoꝝ cõtinuitatẽ de ꝓba.c.lʒ cãʒ. Ibi fama.vbi reꝝ ingrẽde ſunt cãe fama p ſe nihil opat̃.ſʒ vbi reꝝ igrẽda ſunt pconis ibi fama ⁊ bon⁹ teſtis.vt.l.nõ oẽs.§.a barbaris.ff.de re mili. Ibi a ꝓcuratore.no.q̃ ꝓcurator ꝑt opponere exceptõem falſi ẽt ꝯ puilegia pncipũ. Ibi dõatõis.ſ.luitardi. Ibi cõſumptõ vetuſtas oia ꝯſumit.⁊ iõ puilia reuocat̃.vt no.in auc.ǒ hẽ.⁊ fal.poſt pn.bõ.n.ꝯſumit̃ marie rñ ſenſibili remanẽte.l.ais cũ ſint potẽtijs abſtractis.qð.n.ais nõ ꝯſumat̃ ſignũ ẽ q̃ ſi ꝯſumaret̃ fruſtra diabolus nos tẽtaret nihil ide machinatur⁹.⁊ iõ q dubitat̃ ǒ alio ſeculo ſunt beſtie.i.ſine itellectu aliquo. Ibi in anotatõe.i.adiectõe. Ibi indictões qd ſit idictio.⁊ quo colligit̃ p qndenas ãnoꝝ dñi trib⁹ adiũctis.no.ſi Ber.⁊ gl i ꝓemio codicis. Ibi falſitas dephẽdit.no.q̃ ex falſa iditõe dephẽdit̃ falſitas iſtri ex hoc vꝫ q̃ nõ ſolũ ſi totaſr omittat̃ idictio iſtrʒ nõ vʒ.ſʒ ẽt ſi notarius errauerit i ꝯputatõe iditõis ſʒ do.Dy.ꝯſuluit ꝯtũʒ.ſ.q̃ nõ facere mẽtionẽ de indictõe vitiat.ſec⁹ ſi p ipitiã notarij ſit erratõ i ꝯputo iditõis.q̃ appet error ex anno dñi.⁊ error de quo liquet nõ vitiat iſtrm ſʒ Dy.idem no.Bar.ff.de reg.iur.c.librari⁹.qd ergo ſi notari⁹ dixit in ditõe ⁊ ſi dixit tali iditõe.q̃ nõ erat iſtroct⁹ de ꝯputo ⁊ dimiſit ſpaciũ vacuũ cã ſcribẽdi eã vꝫ q̃ inſtrm nõ vitiet̃.q̃ ex ãno dñi appet certitudo.ℭ Itẽ ſatis ẽ q̃ in eodẽ quaterno ꝯtineat̃ inditio q̃ quaternus ſit factus eodẽ ãno vt dicit ille tex.no.ff.de edẽ.l.ſiqs ex argẽtarijs.§.ſi initiũ tabulaꝝ.⁊ ſic vna ſcriptura ſupplet alterã ⁊ dat ei robur.mimiꝝ q̃ dcã in ꝑcedẽtib⁹ ⁊ in capite videt̃ repetita in mẽbris ⁊ in ſpẽb⁹ ſubiectis. Ibi non illo tpe.no.q̃ diuerſitas tpis nõ vitiat.ℭ Itẽ no q̃ ex qualitate carte falſitas dephẽdit̃. Itẽ no.ꝯparationẽ fieri carte ⁊ lre. Ibi mitra.qð eſt epale. Ibi pileo qð ẽ regale. Ibi indora ipſa imago.⁊ no.q̃ imago ſigilli ñ dʒ eẽ nuda. Ibi baculuʒ.no.dñiam inter baculũ ⁊ ſceptrũ.ℭ Itẽ no.multa ex qb⁹ ꝑſumit̃ falſitas vel plena ꝑſumptione vel quali q̃li ſuſpitõe. Ibi due lre.⁊ ſi ñ appebat nomẽ.ℭ Sʒ oppo.q̃ põt qs ſigillare ſigillo alieno ſi ñ hʒ ꝓpriũ.So dicas q̃ illð fallit in ꝯſcribus magnaꝝ reꝝ.Itẽ fallit i puilegijs pncipuʒ.ber.⁊ iſta gl.ẽ multũ ſin. Ibi certo certi⁹.no.certo certi⁹ di id qð oculis ſubijcit̃.ℭ In tex.ibi nec erat publica manu ꝯfectũ nec ſigillũ hẽbat autẽticũ alterũ iſtoꝝ ſufficeret ad ꝓbãdũ.⁊ ideo ẽ valde vtile q̃ de priuilegijs ꝯceſſis notarius conficiat inſtrumẽtum publicum. Ibi non magis poterat.no.q̃ dubia ꝓbatio inſtri interpꝛtat̃ ꝯ ꝓducẽtẽ. Ibi liture.i.ranzellationes.no.q̃ inſtrm ſnie cãzellatũ ñ ꝓbat.ff.de re iudi.l.acta.⁊.l.actoꝝ v̈ba. Ibi inſectũ no.q̃ aqua ificit atramẽtũ ⁊ facit videri ſcripturã magis antiquaʒ. Ibi mẽtio.no.q̃ ex omiſſo qð conſueuit memorari inducit ꝑſumptionem falſitatis.⁊ pudie hʒ allegabat̃ in cauſa cuiuſdaʒ teſtamẽti cum codicilli vltimi fuiſſent fci ad pmũ teſtamẽtum.⁊ de ſcðo ꝑtenſo non faciebat mẽtionem q̃ ſecundum dicebat̃ factũ in partib⁹ extraneis ⁊ corã teſtib⁹ ignotis.⁊ ideo erat ſuſpectũ valde in.v̈ pono. Ibi inter alios.no.eãdem regulã in ꝯceſſibus ⁊ ſniis. Iteʒ no.q̃ qñ archiepõ ꝓnũciat ex delegatione pncipis.talis ꝓnunciatio nõ nocet eccleſie.ℭ In ver.cetez ibi ex fama petitõis ⁊ ſuſpitõis recurrendum eẽ pro intellectu puilegij alſ ꝯceſſi. Ibi alia donauerit ⁊ alia ꝯfirmauerit.no.q̃ dña ẽ inter ꝯfirmare qð reſpicit duduʒ retro ⁊ donare qð reſpicit tẽpus pñs.ℭ Item no.q̃ meum eſt mihi confirmari nõ poteſt ibi amplius meũ.q̃ plenitudo dñij adiectõe non indiget. Ibi nec acceſſorium dr acceſſorium quicquid ſequit̃ ex eo vel ob id ⁊ ſi principale eſt inualidum acceſſorium nõ ſubſiſtit quia nõ ſtat per ſe.ℭ In ver.per inſtrumenta v̈o no.q̃ per inſtrm locationis nõ probat poſſeſſio ſʒ ꝑceptio ſit penſio.ª ⁊ ẽ rõ q̃ alius erat in ſua poſſeſſiõe.q̃ ſua poſſeſſione priuari q nõ dʒ.vt.j.de re iudi.c.cũ bertoldus.⁊ ǒ ap.c.hõc.ſʒ ſi nullus alius eẽt in poſſeſſiõe ex reddit̃ib⁹ perceptis qs ꝑſumeret̃ poſſor.C.ǒ agri.⁊ cẽ.lib⁹.ff q.mo.vſufruc.amit.l.pōponius.ẽ.de elec.c.qrelã.gnimo ꝑſumeret̃.

a ℭ Vide Pano.ꝯſi.xiij.ſecũdo dubio voln.ij.⁊ pulchre p barb.ꝯſi.viij.col.xxiij ⁊.xxvij.⁊ ſe.vol.ij.vñ et do.Barb.ſocinũ in cõſi.ccv.iij.colum.

rel dñs ſi lōgo tpe ꝑcepiſſz ſine ꝯtrouerſia.vt no.i.l.pe.ff. ꝯ ꝯdi.iſti.i v.cū aūt.in ɥbo obſcura.no.rōnē quā papa aſ ſumit i abſoluēdo.ſ.qꝛ ñ ꝓbatū.nō aūt qꝛ ꝓducte fuerant falſe iſtr̄e ꝯ falſa ꝯuiſis.vt pz.ſ.e.v.cetez. Et no.ꝙ vltra ꝯdcā Ber.mouet dubiū nūqd ſigillū ꝓncipis trino teſte notarū hēat viz tabellionis.ꝯ dic̄ Ber.ꝙ ñ niſi teſtes vl uāt ꝯ ꝓ h̄ limitat.l.ſcripturas.C.q po.in pig.ha. ¶ Gl.ē in v.cetera.ſequens glo.dicit ꝙ vbi ſumus incerti de noīe imꝑatoꝛis recurrit ad cronicā āni ꝯ indictōis. Ber. Et ſic no.ſtandū cronice martiniane vel ſil̄i.deinde ber.colligit no.in v.in oībus.ꝙ in ꝓuilegijs ꝯfirmatorijs vz fieri men tio ſnie ve eā coadiuuet fortius vt tollat ber. Itē no.ber. ꝙ ex forma petitōis colligit reſum.ꝯ nō ſolū colligit ſed ampliat.tex.ē no.in.l.j.C.de diuer.reſcrip.in v.cetez.no. ber.ꝙ meū durās meū nō pōt amplius fieri meū.ſz poſ ſeſſio ſic dicas ꝙ nec poſſeſſio erit duplex.ſz qualitas ꝯ ti tulus poſſidēdi duplicabit.pleuū aūt dñiuz nō recipit q̄li tatē niſi q̄litas eiꝰ mutet.vt.ff.de hī.inſti.l.iij.§.q fideicō miſſariū.vbi tex.ſing. ¶ Quero nūqd idez poſſit ꝯfirma ri ꝯ dari.dic ꝙ ſic diuerſo iur.ſz ſi eodem ꝯfirmare ꝯ dare idez ſunt. ¶ Querit ber.vtꝝ ꝯductor poſſit referre ꝯdnē dñiꝗ.dic ꝙ nō ſi ꝯuenit ex ꝯctu locatōis.ſecus ſi rei vē.qꝛ rei vē.excedit notiſſimos terminos ꝯtus. Ultio gl.exta tur p Dy.in.c.cuz ſunt ꝑtinz.de reg.iur.li.vj. Adde vnuz ꝙ alibi nō cepit ꝙ ſi ſunt duo iudices ordinarij ꝯ vnus in dubio adheret vni pti.ꝯ alter alteri ꝓnunciat ꝯtria nō eſt ꝓnunciatio nulla.ſz pendet. Nā illa ꝯualebit quā ſupioꝛ ꝯfirmabit.ff.de re iudi.l.duo iudices dati ſm vnam lec.ꝯ ibi p Bar.q dicit ꝙ nō reperit alibi.dicit Inno.ꝙ ſi feu datarius donat feudū ꝯ dñs ꝯfirmat qꝛ p iſtā ꝯfirmatio nē dñs nō ꝑdit ſuā ꝓprietatē.idez ait ꝙ raſura in noībus vel iudicis vel actoris vel in data vel in narratiōe vel i re motōe appellationis vel in citatione teſtiū vel in aſſigna tōe termini ꝯ in m̄ijs alijs que cōmitunt iudicio diſcre tioni inſtr̄m reddit ſuſpectū.tñ iſte ſuſpitōes ꝯñt purga ri p ſuſpitōes alias. In ꝯtriuz Inn.ꝯ ſic no.ꝙ ſicut ꝯſūptō bona tollit ꝯſumptōem malā.ff.de in integ.reſti.l.diuus. ita ſuſpitio ſuſpitōem.vt.l.inuito.ff.pro ſo. Idem ait ꝙ in ſtrumentuz magis vr̄ ſuſpectū pp raſurā q̄ pp ꝯſumptio nez. Inn.rñ.mutū ſuꝛ aſoram.vt.l.j.§.ſi ſole.ff.de ſecū.tabu. ¶ Idez ait ꝙ ſcripture que ē ſcā p manuz tabellionis ꝯ eidē carte ſigillū appoſitū etiaz omiſſo ſigillo validūz re manet inſtr̄m dūmō de iure cōi habeat ſubſcriptōem te ſtiuz. Inn.vel ipſe nōꝛius eos noiet in inſtr̄o. Idem ait ꝙ ſnia nō ꝑiudicat iudici q eā tulit.qm̄ de iure ſuo ſi cogno uit nec cognoſcere potuit nec etiaz ſcia ei nocet. Idez ait ꝙ ſicut ſnia lata ex falſo inſtr̄o non tz.ita nec ꝓuilegium ex falſa cauſa vel ex falſo inſtr̄o ꝯceſſum. ¶ Idez ait ꝙ ſi imꝑatoꝛ diceret ꝯcedimus ꝯ ꝯfirmamus nō ē querendū quid ꝯcedat ꝯ qd ꝯfirmetᵒ.qꝛ certū ē ex alterutro capi te valere niſi ꝓuilegiuz ſit obtentuz p obreptiōem. Inn. facit.ff.de lib.ꝯ poſt.l.gallus.§.ſi quis.ꝯ.ff.de cōdi.inde.l. iulianus.§.j. Bal.

o ¶ Alibi ēt dic̄ idem bal.i.l.ſi.C. ſi ꝯ ius vel vtili.pub.ꝙ illō ꝙ papa cōfirmat ne mo iſirmat.

q **Uod ſuper his.** Nō valēt lr̄e q̄s ſup abſolutōe voti cruce ſignatus obtinuit exp̄ ſa falſitate vel tacita veritate.h.d.ſcdꝫ ibi ad qō. ¶ Caſus. Quidā cruce ſignati q obmiſerāt votum vltramarinū dū ꝯpellerent p archiepm eoꝝ aſſeq votum p vim ad qō dicebāt ſe nō teneri eo ꝙ eſſent a voto abſo luti p ſedē aplicaz ex certis īpedimentis emanatū ad qō ꝓbādū iducebāt lr̄as ſigillatas ſigillo cardinaliū.tñ ſigil la iſta erāt ignota. Cōſultus fuit papa qd iur.papa dic̄ ꝙ ꝯ īpedimētis nō ē credēdū ꝯ facili ꝯ qō ipſi nō ꝯceſſerūt lr̄as niſi ꝯ mō vt ſup īpedimētis expoſitis inq̄ſita dilige tius ɥitate hi qbᵒ papa ſcribit ſtatuāt circa illos q̄ aīaruz ſaluti ꝯ ſuccurſuj terre ſcē magis nouerit expedire.ꝓuidē tes ne qd in fraudē voti faciliter confingantur.ꝯ ideo ſi p ſuppreſſionē veritatis vel falſitatis expſſionem lr̄e cōſcri bunt nō ſoluz a cardinalibus ſed ab ipſo papa.ꝯ non ſo luz dubie ſz certe caret imꝑatoꝛ penitus impetratio ꝯ eis nō obſtātibus ad voti executionez compellitur. Ibi dele ui.l.nullo modo conſtet ipſas falſas.qꝛ non fuit appoſi ta clauſula q̄ erat ꝯ ſtilo. Ibi in fraudē.no.ꝙ abſolō pecca toꝝ neqz p viz extorqueri ꝯt neqz p fraude ſz. Ibi tiratis qꝛ tacuerūt illud p qō vtile erat terre ſcē.qꝛ diuites vl' ſre nui ꝯſilio.vt in.c.x.ꝯ nota ſoz.ſide.col.x.ibi falſitatis quis erāt fortes ꝯ ipſi ſinxerūt ſe debiles. Nā ēt cū fictionibus ꝯmittit falſitas.vt.l.j.C.de de medi.vel i.li.x.niſi fiat con tra hoſtē vel latronē.vt elegāter no.ff.de do.l.j.§.nō ſolt. Ibi carere.no.ꝙ diſpēſatio vel idulgentia cuiuſlibz voti vel venia obtēta per dolū ipſo iure nō valet.ꝯ ſic ſi frater minoꝛ ipetrat ꝙ poſſit trāſire ad leuiorē vitam fingens ſe infirmū nō vz idulgētia.qꝛ dolus ꝯ fraus oēm veniam ex cludit.ar.C.ꝯ his qui ve.eta.impe.l.ij.ff.de inius vo. ſed ſi hac §.ꝓtoīum.diſpēſatōes aūt ſine fraude ipetrāde ſunt. ¶ Querit Inn.quare vz excōio ſcā p errorē ꝯ nō abſolu tio.rñ.qꝛ excōicatoꝛ itendit excōicare ſed abſoluēs nō in dit abſoluere.ſz ꝯ hoc ē qꝛ errās nō ꝯſemit.ff.de iuriſ. om. iud.l.ſi p errorē.ꝯ io dic ꝙ hoc ē pp rigorē cenſure ſic pp errorez diffinitiue vz ſnia erronea.ve no.ff.de acq.her. ſi is ad quē.ff ad treb.l.ſeruo iuito.§ cū ꝓtoꝛ.ſecꝰ ſi nō ē diffini tiua.vt.ff.de cu.ꝯ cu.da.ab his.l.tutoꝛ ſi petitᵒ.ff.de execu. tu.l.q teſtō. Ibi nō obſtañ.dicit Ber.cū delegās dene garet ꝯmiſſionē delegatᵒ dz denegare ſuaz cognitionem. Ber.ſed nūquid hec regula hz locū i executoꝛe.vt ibi mā dans dnegaret ꝯmiſſione executoꝛ dneget executionē. dic vt.J.de re iud.decetero.p Inn.ꝯ no.iſtā gl.q̄ elegāter loqt. ¶ Quero an lr̄is cardinaliū credat.rñ.ſic ſi ſigilla ſunt no ta ꝯ nemini ꝑiudicat.ar.C.de pci.ipe.offe.l.reſcripta.ſecꝰ ſi ſunt ignota qꝛ ſigillū ſungit vice teſtis q dz eē notus.vt in auē.de teſti.§.ſi vō ignotᵒ.ſi vō ſunt offuſcata remittit ad ſignatorē ꝯ ſi nō recognoſcūt ſigillū iſtr̄m habet ſuſpe ctum. Ber. ¶ Ultio no.ꝙ ipetrās dz exprimere purā ve ritatez. ¶ Itē dicit Ber.ꝙ lr̄e abſolutorie gnāles nō ab ſoluūt a voto nec a ſnia excōis.idez puto in alijs ſentētijs cenſure.qō no. Extra no.de iſtis lr̄is.C.de pac.l.ꝑcā nouiſ ſima.C.de epi.ꝯ cle.ſi qua p calumniaz. Bal.

p **Aſtoꝛalis.** Si ꝯ extuagāti dubi tat an ſic decretalis vnt eſt iur.cōi ꝯſona.ꝯ tūc iudicat ſm illā.aut diſſona ꝯ tūc papa ꝯſulit. Caſus pz. ¶ Que ro qd ſi papa icōſulte fert ſniam ꝯ iſtaz extuagātem.rñ.tz ſnia qꝛ nō ꝯſtat ꝙ ſit lex.ff.de re iudi.cū ꝓlatis.ꝯ ibi per Bar.ſed Ber.ſentit hic ꝯtrium. So.ſi petitū eſt ꝙ cōſula tur pnceps nō vz.ar.ff.ꝯ mi.l.neqz.§.ex ſcā.aſo ſic. Et no. ꝙ vbi dubiū ē de lege recurrit ad legiſlatorez ſiue de veri tate dubitet.ꝯ h ſiue de itellectu.C.de legi.l.ſi. ¶ Quid ſi dubitet de intellectu ſtatuti municipalis.rñ.populus ꝯ il le qui ſtatuit p ſuos ſapiētes.l.ij.§.oia.C.de ve.iur.enu.ꝯ iō apud populū ſtat iterꝑtatio nō apud ſapiētes tñ qui ſtatutū dictauerūt qꝛ ſuo functi ſunt officio.ꝯ hoc p Bar. ff.de decre.ab or.fa.l.ambitioſa. Quid ſi cōſtat ꝙ ē extra uagās tñ nō ē publicata.rñ.nō ligat.vt no.i ꝓhemio de. ¶ Quero qñ ꝓbabilr dubitetur de extuagāti.rñ.qñ nō ē viſa poni i aliqua ꝯpilatōe approbata vl' ſub bulla. Quid ſi aduocati eas ꝯtinue allegat.rñ.tūc ꝯſumit p ea. Inn.qō tene mēti.ꝯ no.ꝙ qñ extuagās ꝯſonat iuri cōi lr̄a caute lo quit qꝛ dicit ꝙ ꝓnūciat ſm ipſa nō autē dicit per ipam ſic ꝯ ſi ſtatutū municipale ꝯtinet ius cōe iudicat ſꝫ ipm ſz ñ per ipſum.vt elegāter no.in.c.j.de ꝯſti.lib.vj. ¶ Querit Hoſt.nūquid tabellio laycus poſſit ꝯficere inſtr̄a ſup ſpi ritualibus vt ſup electōibꝰ platoꝝ.ꝯ dicit ꝙ nō.ar.c.ꝑtin gte.§.de arbi.in ꝯtrium facit.c.j.de ꝑcu.li.vj.ꝯ teneas qꝛ te ſtificari pt ſi ē notariꝰ auctē aplica.ſecus ſi auctē ſeculari. vel dic ꝯſuetudinē ſeruādam.de h no.§.de elec.qꝛ pp. per doc.qꝛ tabellionatꝰ eſt offin nō tñ eſt iuriſdictio ſicut tute la ꝯ cura ꝯ ſilia. ¶ Querit Ber.de ꝓuilegio ꝯ ius con ceſſo vtꝝ valeat.ꝯ dicit ꝙ ſi ē reprobatū a iure nō vz ſz au ferēdū eſt de manibꝰ ꝓducētis ꝯ dandū pnc pi nō dicit aduerſario.ſi āt nō eſt ex toto ꝯ legē expectat ſcda iuſſio. Ber.niſi ꝯſtet de precisa mente principis.vt.C.de cl. fa cri.inſtar.ꝯc. ¶ Querit Ber.qd ſi extuagās ñ eſt ꝯtria iu ri ſcripto ſz cōſuetudini.rñ.ꝙ ſeruāda ē ꝯſuetudo ꝯ nō ex tuagās ſi ꝯſuetudo eſt rōnabilis ſiue ꝑcedat lege ſiue ſeq̄ tur non vz.vt in.c.j.de ꝯſti.li.vj.ꝯ.l.iij.§.diuus.ff. de ſepul. vio.

Digitized by Google

vio.nā qꝛ per ↄsuetudinē offendit legis auctoritas rō nā
lis ⁊ publica vtilitas merito talis ↄsuetodo ē nullius mo-
mēti.idem in ꝓuilegijs.vt.C.ꝺ pacti.impe.of.l.rescripta.
Quid si lex cassat ꝓuilegiata ↄcessa tanq̄ȝ irrōabilia vtꝝ
intelligat̄ cassare ↄcedenda.arg.ꝙ sic.ff.de ser.vt ba.pte.si
seruitus.Jn ↄtrium vi.ff.de aur.⁊ ar.le.l.si ita.so.qꝛ eadē ē
rō cassandi ēt concedēda cassari vident̄.⁊ pone exemplū
in cle.dudū.§.vey de sepul.arg.ff.de le.j.talis scriptura.⁊
facit capl̄o qꝛ sepe de ele.li.vj.de cle.non resi.c.vno.co.li.⁊
de eta.⁊ quali.c.bi q in cle.vbi oio vide.⁊ si ↄstitutio pem
ptoria dat formam ꝓteritis ⁊ futuris si in l'ris ē vbū ad
instar qꝛ subiunctiue ⁊ cōtinuatiue veniūt silꝭs sunt codi-
cillo ad testm̄ fcō.vt.C.de testa.tu.l.ij.⁊ ibi destructio pri
cipali sunt destructa ↄsecutiua ipsius.vt.C.de lati.li.tol.l.
j.in prin.C.de edi.di.adri.tol.l.fi. Nā iste l'e quasi cē res
sunt ⁊ nō stant p se.arg.ff.de ↄdi.⁊ demō.l.in testato.si āt
l'e nō ad instar.s; de p se si quidē ꝓuilegiū antiquū stabi
tū ē solūmō pp rigorē iur.ↄserua.si ppterea nouū vi abo
litū.vt in ꝓuilegio cōcesso i prescriptione centuȝ ānoꝝ ec-
clesie nouātule.vt no.ff.de pac.si vnus.§.pact⁹.⁊.C.de iof.
tel.si qñ i prin.⁊ ff.de ser.vr.l.si domus.Si aūt ē reuoca-
tum pp ꝑpetuā eq̄litatē fuañ.ꝺ nouo ↄcesso ñ vȝ qꝛ eodē
vitio laborat ⁊ no.hāc doctrinā ⁊ fac.ff.ꝺ le.l.cū lex.Bal.

Cum dilectus.

¶ Post publi-
catas attesta-
tiōes vsq; ad ↄclusiōeȝ pñt istr̄a ꝓduci vl' si ñ
ē ↄclusuȝ vsq; ad diffinitiuā ↄsuetudo loci fac
instr̄m autēticū ⁊ maxie l'as regū.h.d.no.Jbi in pribus.
no.vbum ꝙ in ꝓuincia regio faciunt fidem qꝛ inuit ꝙ non
alibi vide.C.de testa.si nō⁹ spāli dicas ꝙ aut ē rogatuȝ ex
territoriū ⁊ ñ fac fidē nisi iter subiectos illi⁹ q creauit.aut
intra.⁊ tūc vbiq; fac qꝺ no.i spe.ꝺ instr.edi.§.restat v.⁊ no.
ꝙ tabellio.ff.de offi.ꝓcon.l.ij.no.ꝙ dixi i summario. No.
ꝙ vnus falsus testis descriptus in instr̄o vitiat totum in-
str̄m ⁊ tabellio de falso punit̄.vt.c.qm̄.J.de his q̄ fi.a pla.
p Ber.dicit Jnno.ꝙ iudex dȝ iuuare instr̄a inq̄ȝtum pōt
ne pereant.fallit si inuenit̄ discordia manus eiusdem nota-
rij.vt.ff.de re.iur.l.repugnantia.per Accur.⁊ me.¶ Cir-
ca que erat dubitatio.rñ.quia post dedicita testificata vi
debatur presumēda subornatio.s; ad hoc non ꝓsumit̄ pp
auctem tabellionis.ber.idem not.ff.de rei ven.l.offim̄.sed
qd si instr̄m indiget adminiculo testiū.vt qꝛ ē suspectum.
rñdeo ñ pōt testibus iuuari post didicita testificata.⁊ iō
nec ꝓduci cuȝ effectu.cetera dic vt in glo.dī h ꙩ vsq; ad
sniam.s.exclusiue pñt instr̄a ꝓduci.Sed pone iudiceȝ inci-
piente loq p sniando anteq̄ȝ ꝓferat vbū absolue vl' ↄdē-
no ꝓducta sunt instr̄a.rñ.valet ꝓductio.Sȝ qd si inconti
nēti post.rñ.nō vȝ qꝛ cū ē qꝺ momenti ea q̄ fiunt post s; in
cōtinēti nō vident̄ inesse.vt.ff.de fideicō.libe.l.tbais.§.in
tra.Sed qd si ē statutus pemptorius terminus ad instr̄a
ꝓducēda.rñ.si f○it statutus an̄ lit.ↄte.nō vȝ dilatio ista si
vō post lit.ↄte.tūc aut eā cognita ⁊ expressa i dila.⁊ ꝓdu-
ctio fcā post terminū nō vȝ.qꝛ cuȝ sit termin⁹ pemptori⁹ ↄ
pimit.Si aūt sine eā cognitiōe fuit terminus forte nimis
artus tūc vȝ ꝓductio tam testium q̄ȝ instr̄oꝝ.vt in.c.idul-
tuȝ.ꝺ re.iur.li.vj.⁊ ita dȝ intelligi qꝺ no.in.c.sepe de v̄.sig.
in cle.in gl.vbi ↄ ⁊ in spec.de dila.§.videdū.v̄.qd si data.
¶ Sed qd si ē data dilatio peremptoria ad ꝓbādū.rñ.
idem si ad ꝓbādū p oē genus alioquin talis dilatio nō in
cludit instr̄a qꝛ sunt ꝓbatio ꝓbata.vt.d.§.videñ.ver.qd
si data.⁊ sic liquidis nō vl' imposita meta tēporis.h hēs
ꙩ ↄsuetudo dat priuate scripture auctoritatē publicam.
na scriptura regū de sui nā non ē manus publica.⁊ tñ con-
suetudo facit eā publicā.⁊ ex eo collige duo argumenta.
ꝑmū ꝙ reges non pñt fac̄ tabelliones i orbe.s; solū i suo
regno.¶ Secūdo ꝙ si statuto cauet̄ ꝙ credat̄ scripturis
mercatoꝝ ꝙ debȝ intelligi de scripturis factis p mercato
ribus in loco.vbi viget statutū ⁊ nō alibi.¶ Jtem dȝ itel
ligi nisi scribat p se qꝛ nec tabellioni credit̄ pro se nisi esset
negotiuȝ indiuiduū ⁊ aduersarius acceptasset.vt.ff.depo-
siti.l.publia.§.fi.etiam si statutū diceret expresse ꙩ creda
tur scripture mercatoꝝ p se.vt.C.de ꝓba.l.exēplo.tñ pp
probatā coꝝ fidem ⁊ legalitatē facerent magnā presum-

¶ Vide matbe.not. cxxiiij.

ptionē.vt no.Bar.ff.ꝺ do.l.nuda rō. ¶ Jtē nō credit̄ q
dicit se portasse pecuniā nisi ꝓbet.vt no.Bar.ff.ꝺ iur.ff.
l.deferre.§.idē vbi videas.Ampli⁹ dic̄ gl.ꙩ ↄsuetudo fa
cit quē ꝺ legitio illegitimū.dñt doc.Jdē ex.xij.dist.c.nos
ↄsuetudinē.⁊ istū ē veꝝ q̄ ad honores q deferūt̄ ex.l.muni
cipali.s; q̄ ad succedeñ.ñ pt legitiare spuriū s; circa bōles
bñ pōt dispone vltra ⁊ ꝑter ius cōe.vt plene no.coll.x.qui
feu.da.pol.c.ij.§.illū.vbi oio vide ⁊ tene mēti.

Cum ioannes

heremita.Fal-
sitas istr̄i vl' id
qꝺ deest i istr̄o ⁊ ei⁹ q̄litas ⁊ pacta pñt ꝓbari
p testes.h.d. Et sunt tres ptes ꝑncipales.Jn
pria ꝓcessus cāe applōnis.Jn s̄a ibi cuȝ igit̄ ꝓcessus cāe
applōnis.Jn tertia ibi ꝺ ↄsilio diffinito cāe appellatiōis.
¶ Casus.Joānes herēita mutuauit petro.cxxx.lib.senē-
siū.ecce vn⁹ ↄtr⁹.Jtē dict⁹ petr⁹ vēdidit deꝺ ioāni quādā
domū p p̄cio.clxxx.lib.ꙩ p̄ciū ñ erat solutū petebat ioan-
nes a petro dcās.cxxx.lib.petr⁹ opponebat ioāni exceptio
nē cōpēsatōis vsq; ad ↄcurrētē quātitatē dci p̄cij iudices
ↄdēnauerūt dcm̄ petrū ad tradēdū possessiōeȝ ioāni va-
cuā ⁊ liberā dcē dom⁹.Joānes appellauit ad papā.papa
dedit auditores corā qb⁹ petr⁹ dicebat.⁊ ad h ꝓbādū in
ducebat.iiij.testes ꙩ dcā dom⁹ ñ fuerat vēdita simpl'r s;
reseruata sibi habitatōe i sua vita.s; ꙩ post mortē ei⁹ do-
mus ꝑtineret ad.M.⁊.R.filios dicti petri nepotes dci
ioānis cui⁹ petri ↄtēplatōe vēdidit p minori p̄cio testes
deposuerūt se interfuisse ꝑdictis.tñ dixerūt de āno mense ⁊
die se nō recordari.s; dict⁹ ioānes dicebat dictā vēditio-
nē fuisse simplicē ⁊ purā iducēs ad h publicū instr̄ȝ. Jteȝ
induxit tabellionē ad testificādū viua voce ⁊ vnū ex testi-
bus inscriptis i istr̄o.¶ Querebat̄ q̄ ꝓbatio erat potior.
Petr⁹ dicebat̄ ꙩ sua qꝛ ꝓbauerat ꙩ vēditio fuerat ↄdi-
tiōalis.l.cū ꝑdictis pactis p tres ⁊ plures testes idoneos
q ꝓualēt istr̄o.s; ioānes dicebat ꙩ ꝓbatio nō ↄcludebat
qꝛ testes dicebāt se nō recordari de tpe.⁊ iō nō ↄcludunt
ↄ instr̄m cū vēditio sit actus iterabil'.⁊ sic potuit fieri vno
tpe pure alio tpe ↄditōal'r.papa post ↄclusuȝ in cā interro
gauit ptes.an fcā foerit vna vēditio an plures.rñ.ꙩ vna
ex quo ꝺ necessitate sequit̄ ꙩ illa vna fuit ↄditiōata ⁊ nō-
dū extitit ↄditio siue pactio.quare papa de ↄsilio cardi-
naliū imposuit pro tūc Joāni silētiū.⁊ s; iudex prie cause
quo ad se bñ ꝓnūciauerit.qꝛ nō erat coram se de ↄditiōe
obiectū.tñ ioānes iniuste obtinuit.⁊ iō papa quo ad tra-
ditionē domus sniam cassauit.in alijs aūt capitulis.s.mu
tui ⁊ ↄpēsatōis sniaȝ tāquā rōbilē ↄfirmauit.¶ Jn tex.
ibi a te loquit̄ petro.Jbi petijsset.subaudiāt petijt domuȝ
sibi vēditam tradi vacuam ⁊ liberam.nā si nō eēt petitū
non potuisset super hoc pronūciare nec ↄdēnādo nec ab-
soluēdo.vel dic vt no.C.de sen.l.cuȝ coꝝ.ibi ⁊ tu.s.petrus
Jbi idē.s.ioānes.Jbi te.s.petruȝ.Jbi ⁊ eidē.s.ioāni.ibi sed
cōditōalē.i.modificatā.ff.pro so.l.si societatē.ff.lo.l.que-
ro.§.inter locatorem.Jbi nouū.s.per ꝑpositionē s; verius
per inherētiam pacti ad ↄtrum.Jbi pendeat.s.p coherē
tiam ⁊ modificationem vbi interfuisse p h includunt̄ duo
sensus.l.visus ⁊ auditus.vt hic pȝ.Jbi inhabitatores.no.
valere hoc pactū ⁊ nihilominus interiȝ pōt peti p̄ciū re-
de mēti.Jbi mutata.p ꙩ pȝ ꙩ possessiōeȝ domus nō tene
batur vacuā tradere.Jbi natis tuis.no.pieȝ ↄherē p filijs
tāq̄ȝ p filijs ⁊ ñ hr̄dibus.⁊ ex hoc pñ ñ q̄rit̄ ius.ff.de pac.
l.tibi.§.si pactus.vbi oio vide.Vñ alij heredes patris su-
per istam domū nihil pñt vēdicare sed ex pacto vl' pris
filio in prāte queri nō posse.ff.de pac.dota.cuȝ dos.§.si ve
ro sola.So.dic vt ibi no.Jo.Jbi dos erat profectitia.hic
vero res edat aduēticia.⁊ no.ꙩ ad obligationeȝ fili⁹ ad-
hibet̄ vt filius vt hic.sed ad liberādū vt heres.qꝛ nisi sit he
res ipso iure non teneret̄.⁊ sic pactum esset inutile.vt.ff.de
pac.dota.l.auus.Jbi nepotibus.s.trāsuersalibus.vel ex fi-
lia.Jbi remanerēt ipso iure.⁊ sic ē vbū directum.ff.de do
na.añ nup.l.si cū añ.⁊ no.ff.de dona.l.j.i magna glo.⁊ ff.
de pac.do.l.ij.idē i v̄.ptinēt eo.ti.l.mulier dotis.⁊.l.si pa
ter doti.Jbi ↄditionis.i.pactōis.Jbi pro minori p̄cio.
ff.de ser.expor.l.serui vēditoꝝ.in fi.⁊ collige ar.ꙩ res ran-
tuȝ valȝ quātū vēdi pōt ēt vni soli cum eidē pactis ⁊ con

ditionib'. Ibi.g.moꝛādi vnū ſolū notat. Ibi potuiſſes ha
bere ſi voluiſſes pure vēdere. Ibi minime recoꝛdari. p h
nō vitiaſ dictū teſtis ſʒ dicat nō recoꝛdari de āno q tñ fa-
cilius memoꝛie cōmēdabaſ quā dies ꝛ h ē mēti tenēdū.
no.in.c.abbate.de re iudi.li.vi. Ibi publicū.i.publice me
m ꝯfectuʒ. Ibi tabellionē quoqȝ.no.ꝙ viua vox tabellio
nis nō auget numeꝝ teſtiū inſtr̄i ꝛ tene mēti. Ibi eandeʒ
vim.hoc veꝝ qñ ē numerus ꝯpoſitꝰ.ſecus ſi ſit numerus
excedēs vt quattuoꝛ teſtes.teꝝ.ē h no. Ibi vt triū.no.ꝙ
p tres teſtes modificaſ inſtr̄m ꝛ ſuppleſ.non tñ ꝓbaſ fal-
ſum ſm Accur.inſti.de inuti.ſtipu.§.itē vboꝝ.ꝛ adde qđ
no.ff.de le.ij.l.cū ꝓponebaſ.vbi ſing.no.glo.p quot teſtes
ꝓbeſ erroꝛ inſtr̄i. Ibi elidendā qꝛ potuit eē vna venditio
ꝯditionaſ alia pure.C.đ pac.pacta nouiſſima.quaſr ꝯclu
dēſ ꝓbeoſ i actu iterabili.dič Bar.ꝙ ſi ꝓſumiſ iteratio
vt ipſe no.in.l.ij.C.de erro.aduo.vbi dic vide.ꝛ ē gl.ord.
in.l.cū qui.§.in popularibus.ff.de iureiur.qđ veꝝ ē niſi in
ueniaſ ſub duplici foꝛma.vt in nr̄o.c.ver.ad hoc aūt.ꝛ.c.
noſtrō nō hʒ ꝯper in iur.ꝛ facit optime.ff.đ ꝯdi.ꝛ demō.
l.nā ad ea.ff.de edimē.le.l.iij.§.ꝯditio.ꝛ qđ no.ff.ſi certuʒ
pe.l.lecta. Ibi fuiſſe ꝯditionaliter.i.ſub ea ꝯditiōe quam
teſtes exprimūt. Ibi nullatenus.qꝛ non pmiſit tradere ſe
videt.ꝛ vbi ceſſat ꝯuētio ceſſat actio. Ibi quo ad alios.ſ.
ꝯpenſatōes hincinde. Prima gl.tractat de ꝯpenſa. Secū
da tractat de rei ven.libera ſiēda tractatōe facit.ff.đ pac.
do.l.qrio.ꝛ no.ex nā ꝯctus debere tradi poſſeſſionem va
cuā ꝛ a nemine occupatā. Unde ad hoc pōt agi actōe p
miſſus ēt euictōe nō expectata.vt iſta gl.innuit iūcta cum
teꝝ.qđ ē no.dignū in eo đ hypoteca dico ar.ꝯ ff.de euic.ſi
cuʒ venditoꝛ. Adde ꝙ Bar.dicit ꝙ ſi vēditoꝛ dixit rē ne
mini obligatā.ꝛ inueniſ ꝯtrium teneſ crīe falſi.vt ipſe no.
ff.de fal.qui duobus.ꝛ.l.ſi a debitoꝛe.qđ eſt veꝝ niſi luat.
qꝛ luendo fidē implet.ꝛ effectu verificat ſe.vt.l.j.C.de do-
lo.tertio dicit ꝙ a ptāte viterbij appellatur ad papaʒ.qꝛ
ē de plena tpali iuriſdictōe pape.quarta gl.intēdit dicere
ꝙ in cā appellatōis admittuntur exceptōes ꝛ ꝓbatōnes
oēs q̄ ſniam ꝯcernūt.quinta gl.que incipit ſʒ queritur: eſt
multū no. Nā ꝯſuluit patri pdigo qñ ſi vult pdigaliter
poſſe ꝯſumere reʒ quā emit vt emat noīariʒ pro filio quā
gl.ppetuo tene mēti. ℭ Alia gl.tractat p quot teſtes re-
probetur inſtr̄m. Et ſcias ꝙ aliud ē inſtr̄m aliud ꝯctus ꝛ
alia ſubſtātia vnius ꝛ alia alterius vt elegāter no.gl.ff.đ
eden.l.j.§.editōes.ꝛ iō ſʒ inſtr̄m nō poſſit de falſo p duos
teſtes reprobari ꝙ fuerit ſimulatū vel ꝙ cā fuerit ſimula
ta hoc ſimplr̄ no.ff.de pac.l.iuriſgētiū.§.qđ fere. Alia gl.
tractat qñ pōt fieri itertogatōes ex iudicis officio.ꝛ dič
ꝙ qñqȝ ēt poſt ꝯcluſuʒ in ca.ꝛ ē rō qꝛ iuſ dič nō cui officiū
iudicis inheret nūquā ꝯcluditur niſi p diffinitiuam. Alia
gl.dicit ꝙ in ca appellōnis pnūciatur ſup incidēti.ego di-
co ꝙ hoc nō eſt de neceſſitate qꝛ ſufficit ꝓnunciare bñ vel
male appellatū.C.de ap.eos.in pn. Alia gl.dicit ꝙ exce
ptio pemptoꝛia pōt i cā appellōnis oppoꝛi ad merita cāe
pncipalis.ꝛ facit.ff ꝙ cuʒ eo.l.titianus. Inno.tractat hic
pleniſſime qualr̄ reprobetur inſtr̄ʒ p teſtes.ꝛ tʒ ꝙ p duos
ꝛ in.h.d.male p teꝝ.noſtri.c.q dicit triū vel pluriū vel ſal-
ua.vt.j.dicā vl̄ tres oi exce.maioꝛes niſi ex aduerſo ſint to
eidē vl̄ ſaltē duo i voce viua.C.đ ꝯhen.ꝛ eđ.ſup.l.optimā
in ſi.vbi dicit teſtes i plurali ſʒ ñ dicit quot dūmō ſint cre
dibiles ꝛ oi exce.maioꝛes.diſtigue ergo ex q̄litate pſona
rū.vt no.ꝯ.c.cū dilectꝰ.in vi.gl.ff đ edē.ſiqs ex.§.ꝑ.ſac qđ
no.i.c.ſi cautio.cū in ſtr̄m redigaſ ad inſtar teſtiū pcedeʒ
ſor. ℭ Itē ꝯſidera ꝙ aut ꝓſupponiſ aliqđ negociū geſtū
ꝛ tūc id ē magis credibile ꝙ ꝯſonat nae ꝛ q̄litati ꝛ ꝯſue
tudini negocij.ff.de teſti.ł ob carmen.§.ſi teſtes.aut di ni
hil eſſe geſtū.ſ.qꝛ hoc dicit ille q īpugnat inſtr̄m ꝛ ſui te-
ſtes.ꝛ tūc ꝯſidera numeꝝ ꝛ q̄litatez teſtiū ac famā ꝛ fidē
tabellionis nō đ hoc in ſpeculo de inſtru.edi.§ teſtat.vbi
dic vide. Idez dicit ꝙ lingua tabellionis.i.ſcriptura non
pōt mutari ſed lingua teſtiū eſt ſatis mutabilis ꝛ labilis
ē.vide que no.ff quēadmo.te.ape.l.j.in ſi.per Bar.ꝛ me
pleniſſime.C.de ſi.inſtru.in exerceſi.per Iaco.đ are.Cy.ꝛ
me. ℭ Quero qđ ē dictum oi exceptōe maioꝛesᵃ.ſi.ex
ceptionuʒ quedā oino pimūt teſtimoniū quedā debilitāt

a ℭ Vide gl. i.§. item vboꝝ. inſt.đ inutilib' ſti pula. ꝛ vide panor. i.c.j. de ꝯſang. ꝛ affi. ꝛ Alex. in ꝯſi.lxxxij. in pŕio vol.

neutra ſr̄aꝝ dʒ petere. Un̄ modicꝰ defectꝰ in h caſu vitiat
teſtes reprobatorias.quia nō ſunt oi exceptiōe potioꝛes.
ℭ Opp.ꝛ vr̄ ꝙ rō pape nō ꝯcludat qꝛ ꝯditio nō potuit
apponi ex īteruallo poſt ꝯctū ſʒ vnica tñ fuerit vēditio ꝛ
tūc nō ſeqtur.ꝯ ꝯctꝰ nō ē ꝯditiōalis qꝛ ſm ordinē rei ge-
ſte ꝓceſſit vēditio pura.qꝛ oꝛdo rei geſte ſemp dʒ attendi
ff.de do.iter vi.ꝛ vx.l.iij.§.ſciēdū.ꝛ ꝙ purū ꝛ pfectū ē nō
recipit poſtea ſuſpendēteʒ ꝯditionē.C.de do.q ſub mō.l.
pfecta.ꝛ no.ff.ſi cer.pe.l.lecta.rn̄.hic teſtes ꝓbauerūt ꝙ in
terfuerūt eidē ꝯctui ſic celebrato.vñ totū fuit vnū ꝯtractū
ꝛ nō plura. ℭ Extra q̄ritur nūqd modus faciat ꝯctū cō
ditionalē.rn̄.nō qꝛ ꝯditio ē pādiacēs rei đterminatio ita
ꝙ hʒ ſe vt extrema oppoſita ipe. Itē modus īducit obli-
gationē p quā pōt peti modi ipletio ſʒ ꝯditōis ipletio nō
pōt peti.ꝛ iō dicit gl.ꝙ modus ē obligare valēs.ſ.de iplē-
do ꝛ de obligādo ep.ſed ꝯditio ñ eſt obligare valēs.ſ.de
ſe ipleda.vt no.ff.de iureiu.l.ſiqs cū đbitoꝛe.ꝛ iō ſimplex
pactū ñ veſtiſ exiſtēa ꝯditōis qꝛ ñ reſultat modus rpute
donec des vel donec facias ꝛē.ex q̄ reſultatōe ſurgit ꝯctus
inoiatꝰ tñ ſi eq̄s ipletōis ipſiꝰ ꝯditōis faceret ſurgē ine
teriā p mā.ſ.vtilitatē p vtilitate puto ꝙ veſtiret pactū.aſ
ſi.ꝛ cū legiſta ſtat itellectꝰ illiꝰ ſubtilis.l.ff de pac.l.ſi in-
tra. ℭ Ex his appatet ꝙ ꝯditio caſualis ñ veſtit pactum
nuduʒ ſed bene veſtit ſtipulationē vt ñ dicatur eſſe ſine cā
ff.de ver.ob.l.a titio.ſed ꝯditio caſualis bñ veſtit pactuʒ.
ꝛ no.iſtam ſubtilitatem vboꝝ.ff de do.l.hoc iure.ff.de
nau.feno.l.periculi. Bal.

c **Ex parte.** Una ſr̄a nō dicitur reſcri-
ptū niſi ſi ſit falſa grāma
tica.h.d.teꝝ.cū glo. No.ꝙ in reſcriptis nō dʒ
pōderari modicꝰ defectꝰ puta vnꝰ ſr̄e ſicut ī
teſtis.ff.de ma.teſ.l.q hēbat. Idē ñ ſit defectꝰ pūcti vel ti-
tuleti q poniſ ſup ſcripturā.vt qꝛ dʒ dicere petrū.ꝛ dič pe-
truʒ.rō tñ recti ſermonis ſemp ē curāda qꝛ turpe eſt ꝙ in
ſr̄is pncipis ſit mala latinitas.vt.ꝯ.de reſcri.c.ad hec.naʒ
mala latinitas iperitiā đtegit.ff đ au.ꝛ ar.leg.l.plauiꝰ.ꝛ
l.ij.C.đ for.dič Inn ꝙ bulla tollit ſuſpitōeʒ modicā ꝛ leuē.
Itē ꝙ ſi eēt viciū vnꝰ dictōis ñ viciareſ ſr̄e pp đfectum
ꝓbōnis dūmō repbēdereſ itellectꝰ pape qꝛ manꝰ ꝛ oculꝰ
ſcribētis ſepe fallit. Inn.dicūt qdaʒ ꝙ facilius viciaſ ſr̄e
gr̄e q̄ ſr̄e iuſtitie qꝛ debēt ſolenniter exaiari. Bal.

p **Erpetuus.** Licite appellatur a
iudice q ptī hoc pe-
tenti nō fecit edi cōia inſr̄a.h.d. ℭ Caſus. pal
oꝛ ꝛ ꝯuentus belledeo egit ꝯ.g.ppetuū vicari
um de rethē.ſup qbuſdā decimis a quo fuit recōuentꝰ ſup
ꝯſilibus petitū fuit ꝙ inſtr̄ a cōia ederenſ qꝛ iudices dene
gauerūt face edi fuit appellatū papa ꝓnūciat bñ appella-
tum ꝛ reſcindit ꝓceſſuʒ ꝯtuʒ. No.ꝙ ppetuꝰ vicariꝰ ꝑ viri
bus ſue vicarie pōt agē ꝛ ꝯueniri. Iteʒ no.ꝙ ppetuꝰ vicariꝰ
pōt teſtimi.ſacerdoʒ non regſr.vt.ꝯ.de ꝓben.extirpāde. Itē
no.ꝙ inſtr̄a đbent edi. Item no.ꝙ ꝓcedit reconuentio ſup
ꝯſilibꝰ. Iteʒ no.appellari a đnegatione editionis. ℭ Op.
ꝙ vicariꝰ ñ hēat lrimā ꝑſonā qꝛ ipſe ñ ꝑlatꝰ nec hʒ ius i ec
cleſia. So.erat ſuffectꝰ loco ꝑlati abſētis ſicut curatoꝛ ſub
rogatꝰ loco tutoꝛis.vt.ff.de tu.q̄ſitoꝝ.ꝛ.C.quo ꝛ qñ iud.l.
ſi ꝑſes.q̄ſi de ſre. Ber.dicit ꝙ hēbat ad h mādatum.dic
ꝙ q ꝑponiſ vli adminiſtrationi coipſo hʒ mādatuʒ ad lites
ꝛ cās.vt.l.j.i ſi.ff.de viufru.quēad.caue. ℭ Oppo.ꝙ imo
iſte vicariꝰ debeat dn̄ium in iudicio noiare.vt.l.ij.C.vbi in
rem ac. So.ibi i poſſeſſore q ñ hʒ mādatuʒ h in ꝓcura.vel
quaſi. ℭ Opp.ēt ꝙ ſup diſſimilibꝰ hēat locū reconuētio.
So.fateoꝛ. Ber. ℭ Opp.ꝙ inſr̄a ñ debeāt edi ad inten-
tioneʒ fundādeʒ.vt.ꝯ.de ꝓba.c.j. So.hic erāt ꝯmunia ibi
ꝓprie aduerſarij.ꝛ no.ſm Ber.ꝙ oia inſtr̄a foꝛenſia ſunt
ꝯmunia.qđ itellige de inſtr̄is iter eoſdeʒ.ſecus de re inter
alios acta.ea aūt reducanſ ad eoſdeʒ ꝛ debent edi q̄ faci-
unt ad ꝯfirmationes iudicij.vt ſunt ꝓnūciationes.ſindica
tus.iuriſditiones.inſtrumentum ceſſionis.que omnia de-
bent edi cum die ꝛ conſule.que vero ad cauſam probādā
ptinēt ſine die ꝛ ꝯſule debent edi.qđ dic vt plene dixi.ꝯ.c.
contingit. ℭ Quero ſm Inn.dico ſniam nullā vel appel-
latū dicis ꝙ de iſta ſnia non appet.ꝛ ideo ñ poteſt funda-

Digitized by Google

ri iudiciū. ¶ Querit qd iur. dicit Jnn. ⁊ e i interrogañ an ſnia ſit lata ⁊ ſi dicas ꝙ ſic. fundatum ē iudiciū ſi neges i- terponiᷓ tibi ſup ea ꝑpetuum ſilētiū. alle. ff. de inter. ac. l. ſi alienū ſacit. C. de ſi. inſtru. l. ij. ⁊ qđ no. Jnnocē. per. l. ſi. C. de erro. aduo. vbi ē bona ⁊ optima glo. Bal.

i **Mputari.** Qui ꝑducit inſtrīa ꝯ- ria ꝑ neutrū ipſoꝝ ſuā intentionē ꝓbat. h. d. Jn pria poniᷓ dcm̄. Jn ſe cūda rō. ſcđa ibi. cū i ipſi⁹. Caſus pʒ. ¶ Que- ro de q̄ ꝯrietate loquiᷓ hic. rñ. de omni directa vel obliq̄. exēpla dic in glo. ¶ No. dicit Ber. ꝙ allegās ꝯria ñ au- diᷓ. C. de codicil. l. ſi. C. de ſur. l. j. de appel. ſollicitudinem. ¶ Sed nūquid iſtud ē verū tā in actore q̄ȝ in reo. vʒ ꝙ ſit verū in actore nō in reo qꝛ reus pōt allegare ꝯria actor nō vt plene no. J. de reli. do. cū dilec. ff. de re. iur. l. nemo ex his ſo. aut loqueris in ꝓponēdo vel in opponēdo. ⁊ tūc pt ē ſibi ꝯrius. l. diſiunctiue nō copulatiue. vt. C. de exce. ſiqui- dem. aut loqueris in ꝓbādo. ⁊ tunc nō pōt ſibi eſſe ꝯrius vt hic. ¶ Quero qđ i teſtibus ꝯri⁹ gl. rñ. tu dic ꝙ aut re⁹ vel actor poſuit ꝯria ſibiipſi ⁊ idē in teſtibus ꝙ in inſtrīs aut ſup poſitione teſtes ꝓprio motu depoſuerunt ꝯria ⁊ tūc ſtaᷓ validioꝝ⁹ ⁊ honeſtioribus teſtib⁹ ⁊ ita dʒ intelli- gi glo. Ber. rō dfie pʒ. qꝛ inſtrīa loquuntur ꝑducēti. Vñ imputet ꝑducens ſibi ſʒ dicēdo ꝑ teſtes nō liquēt. Ber. Ultra glo. no. alia exempla q̄ ponunᷓ. C. de ſide inſtru. l. ſcriptura. ⁊ dic vt ibi dixi. Bald.

ſ **J cautio.** Si in inſtrō debiti expri miᷓ cā ꝯdemnabiᷓ debi- tor niſi ꝓbet debitū. ſi nō exprimiᷓ neceſſe ē vt ꝓbʒ creditor creditū. h. d. ſcđa ibi. ſʒ ſi. ¶ No. primo ꝙ ꝯfeſſio nō exprimēs cāʒ nō vʒ niſi ꝓbet debitū. ¶ Scđo no. ꝙ ꝯfeſſioni exprimēti cāʒ nō ē ſtandū. Op. ꝯ primum dictū ꝙ ēt ſine cā ſtetur. ff. de pac. l. tale pactū i prin. ſo. ibi. ad deliberādū. qꝛ ſatiſfactū accepim⁹ quēad- modū creditor voluerit. ff. de pig. acti. ſolutū. §. ſolutū. ad obligādū v̄o nō ſumus faciles. qꝛ obligatōes ſunt odioſe. Op. ꝯ ſcđm dictum de. l. in ꝯtrib⁹. C. de nō nu. pe. vbi cō- feſſioni cū cā nō ſtaᷓ niſi poſt bienniū. ſo. ſpāle ibi in confeſ ſione facta ex cā mutui odio ſeneratoꝝ. ecōtra ꝑp nimiū amorem ꝓſumiᷓ ꝯfeſſio ſimulata i cā dotis niſi lapſa ſint tpa opponēdi excep. dotis nō numerate ne mutuo amore ſe ſpolient. vel eſt rō qꝛ frequenter ꝯſueuit fieri ꝯfeſſio do- tis ſpe future numerationis. ¶ Quid ſi ſi ſol. ma. vir ꝯfi- tetur ſe dotem recepiſſe. rñ. nō hʒ locū ſupradicta exceptō. ff. de ver. ob. l. ſi diuortio. ff. ſi cer. pe. l. ij. §. creditū. Pone dicit vir ſi mihi nupſeris. ex nunc cōfiteor me hūiſſe. x. no- mine dotis an ſtandū ſit huic cōfeſſioni dic vt. ff. ō v. ob. l. ſi ita ſtipulatus. §. ſi tibi nupſero. ¶ Quid ſi ꝯfeſſio eſt ſimu lata. vt cum plebeus accipit nobilē vel ſenex ꝑut fecit. d. Anto. de ſclaſanatis. rñ. exceptio ſimulationis ꝑpetuo pt opponi qꝛ nūquā fuit aius obligañ. ſc iſta eſt glo. ſi. C. de iure do. l. ⁊ ſi voluntas. Oppo. ꝙ ēt in mutuo ſit ſtandum ꝯfeſſiōi. C. de nō nu. pe. gnāľr. ſo. ibi nō loquiᷓ in cā mutui niſi eēt mutuū ex alia cā ꝯcedenti. C. ſi cert. pe. l. ſi exem- ꝓ. ¶ Quero nūquid teneat ꝓmiſſio ſine cā⁹. ſo. ſi ē ruſti cus vel mulier nō tʒ. ff. de ꝓba. cū indebito. Si vero ē hō diſcretus ⁊ ꝓmittit ex certa ſnia tʒ argu. ff. ſiquis cau. l. ſʒ ⁊ ſiquis. §. ſi. ſecus ſi interuenerit error. ff. de excep. do. l. ij. ēt ſi ꝑ errorem renūcieᷓ excep. erroris. argu. illius. l. no. ff. ō ꝯſti. pe. l. ſi. qꝛ repetitus error nō nocet. qꝛ eadē ē cā defen- ſionis arg. ff. de nouat. l. doli mali. Jdē ſi nec certa ſcia nec terror ſed quedā inaduertētia. ff. de v. ob. ita ſi ſtipulaᷓ. tri ticū. Porro donatio nō ꝓſumiᷓ niſi ꝓceſſiſſent merita vł grandis amicitia. vt no. ff. ſi cer. l. cum qđ. ¶ Querit glo. nunqđ teneat ꝯfeſſio fcā abſēte aduerſario. ⁊ dicit ꝙ non qꝛ nō plus operatur ꝯfeſſio q̄ȝ ſtipłō q̄ inter abſētes ñ vʒ. Sʒ nunqđ abſēs pōt interponi tanq̄ȝ ꝓcurator ſtipulatons. dic ꝙ ſic. ⁊ tunc inutile pactū vertitur i mādatū tex. ē ſin- gu. ff. de ſo. l. ſi cū cornelius. Quidā dicūt ꝯriū p. c. quo- tiens. j. q. vij. ⁊ male. qꝛ ibi ē ſpeciale. vel ibi ꝑp iuramētū ꝙ non ē pactum ſed fides data a deo qui ē vbiq̄ ꝓ pre- ſens. ⁊ dicunt doc. C. de ſa. ſan. ec. illud. Jtē nō ob. §. ſi cū fundum. qꝛ ibi tertius fuit appoſitu⁹ ſolutōi nō obligatōi

a ¶ Vide dict. l. a ri no. ff. ō vb. obl. plene. ⁊ ali q̄ ꝯſr. d. Licelor⁹ i l. ſi a furto ad ſi. q. col. ff. ſi cer. per. ⁊ vide q̄ po uit la ꝑpoſi to Bre. in. l. qui fundū ff. de verbo. obli.

vide. ff. de pac. do. l. inter ſocerū. §. pe. vbi diciᷓ ꝙ ex pacto ſi lite matri nō queriᷓ actio dotis ſed retētio ⁊ exceptio ſi ex tali pacto ſoluaᷓ. ⁊ h̄ ex quadā eq̄tate nāli q̄ tñ nō ē obli- gatio nālis. ilr. §. vt fundare glo. q̄ ē in. d. §. ſi liberationis v̄ba. ſʒ ex pacto aſcēdētis ēt trāſuerſalis queraᷓ vtiľ acti. ff. ſo. ma. l. gaius. ⁊ ꝑdcā v̄a ad obligādū. ſʒ liberañ. vʒ cō feſſio inter abſētes. vt no. ff. ō li. leg. l. ſi ſolū. §. liberatōis. ff. ō neg. ge. l. pōponi⁹ ſcribit. ꝯrū no. ff. de pac. Jtē in duobus nā nō plus opaᷓ dcā ꝯfeſſio q̄ȝ pactū. So. ſi ex ꝯfeſſiōe ſur git diſtract⁹ nō vʒ qꝛ nō ē pactū. v̄bigrā ꝯfiteor i ſcriptis mihi pecuniā ſolutā. nā ex iſta ꝯfeſſiōe ſeqᷓ tacitū pactū de nō petēdo ſi nō ꝓponaᷓ q̄rela infra. xxx. dies. C. de non nu. pe. l. ꝯtrib⁹. Aut v̄o nō hʒ in ſe diſtractū q̄tiēs ñ hʒ ta- citū pactū. ff. ō ſol. ſi ex plurib⁹ cāis. ibi no. vide ſicut. n. eſt mutuū ciuile ſi interuenit ſcriptura. ita ⁊ diſtract⁹ mutui ci uiľr fit ꝯfeſſiōe ꝑ ſcripturā veſtita. Unō nō obmitto de cō feſſiōe fcā in iudicio. nā vł ꝙ teneaᷓ inter abſētes. vt. C. de pac. poſtq̄ȝ liti. ſʒ ibi loqᷓ in renūciatōe nō in ꝯfeſſiōe. ⁊ eſt ſpāle odio litiū. ¶ Quero an ꝯfeſſio mutui hēat in ſe taci tū pactū ⁊ gl. ſin. ꝙ ſic inſti. de lr̄aꝝ ob. q̄ nō ē alibi. dic. l. ꝙ pactū nō ꝓdeſt ei q nō interfuit pacto. ff. ō pac. do. l. i. ⁊ ſic ex cirographo naſciᷓ obligatio nālis v̄a vi pacti ꝓſum pti nō vi ꝯfeſſiōis. qꝛ ꝯfeſſio de ſe enūciatiua ē nō diſpoſi- tiua. vel dic naſci nālē ꝓſumptā. ſʒ ſi nō interuenit ſcriptu- ra nō naſciᷓ obligatio. ff. ſi cer. pe. q pecunia. ¶ Quero pr̄ pōt ſtipulari dotē reddi filio. mortu⁹ ē poſtea fili⁹. an iſta ſtipulatio trāſit ad hēdē extraneū filij. dic ꝙ ſic. ff. de. pac. do. ſi ita. imo ⁊ ipſi hēdi filij nō fcā mētiōe de filio qđ eſt no. ſʒ illa lr̄a poſſʒ referri ad heredē ſtipulatoris. ſʒ nō ad hēdē filij. ſʒ tñ patū vtilis ē ꝯ illa lex. ¶ Quero nūquid ex ſtipulatōe eā nō expſſa ipſo iure oriaᷓ actio. rñ. ſic ⁊ cū effe ctu ſi cā tacita ineſt. ff. de ver. ob. ſtipłō iſta. §. j. ſʒ ſi cā nulla ineſt nō vł actio naſci qꝛ ius in cā poſitū ē. ff. ad. l. aql. ſi ex plagys. §. inētio. So. dic ꝙ actio naſciᷓ qꝛ ꝯct⁹ ē ꝯpletus quo ad eē forme. ſʒ exceptō obſtat qꝛ ē iniuſtus quo ad eē rāe. qꝛ abuſiua ē ſtipłō q̄ rōe caret. vt. d. §. circa. ¶ Mō q̄ro de q̄buſdā in q̄b⁹ deficit cā ex poſt fcō ⁊ in ꝯctis⁹ ino- minatis ceſſat obligatio ipſo iure. C. de re. p. l. ex placito. ſʒ in ꝯctib⁹ noiatis. ſecus fallit in ꝯctu locatōis ſi ꝑ bienniū ceſſeᷓ in ſolu. pēſionis. ff. loca. l. q̄ro. §. inter locatorē. Jtē in ꝯctu emphiteotico ſi ꝑ bienniū in ecclīa triēniū in ꝓuato. C. de iur. emphi. l. ſi. ¶ Jtē fallit i ꝯctu cēſuali qꝛ redigiᷓ ad inſtar emphiteotici. j. de reli. do. c. ꝯſtitutus. ꝑ Ber. ſʒ ibi nō ꝓſtaᷓ pēſio pro re ſʒ ad iudicium ſubiectōis de reſtitu. ſpo. olim. ⁊ h̄ q̄ñ cenſus ē ꝯuētionalis. ¶ Jtē fallit in feu- do ſi dʒ ꝓſtari pro re aliqđ ſeruitiū. nā ſi ē vnū ⁊ ñ ꝓſtatur ſtatim pt agi ꝯditōe ob cām qꝛ feudū redigiᷓ ad inſtar cō tract⁹ inominati vel quia non erat alias dominus cōtra- cturus. C. ō pac. inter ēp. l. cū te. Si āt erat aliqđ ꝓſtādū an nuatī. dicā idē ꝙ in ꝯctu cēſuali vel emphiteotico. feudū eiʒ nō ꝯſueuit locari qꝛ dʒ ꝯcedi grā ⁊ amore. ergo nō eſt locatio ēt ſi pēſio ꝓſtaᷓ i pecunia. ff. ō ꝓſcrip. ver. l. naľ. §. j. ſʒ qđā dñt ꝙ poſt ānū ⁊ diē cadit a feudo ꝓpter felonīā ꝯctus. Quid ſi feudū ſit ſtipulatione vallatū. ¶ Jtē qđ ſi in ꝓ. āni quolibet āno dēat preſtari dn̄o vn⁹ ꝓut accertus. nūqđ illa dies erit ſataᷓ ſicut eſt funera q̄ nō durat niſi vna die. dic ergo ꝙ expectabiᷓ ſcđa ceſſatio. ſequētē āni qꝛ pri ma dies ñ īducit mora. ff. ō ꝓu. l. j. in ff. ō ac. ēp. rō. §. fina. ¶ Si v̄o vaſallus teneᷓ ad mūiū dn̄i. puta accedē ad ex- ercitū vnica felonia ſufficit ad auferēdū ſibi feudū qꝛ non cōmēſuraᷓ tpib⁹. ⁊ qꝛ in ꝯctu inoiato ex cā nō ſecuta ñ ſur git penitētia. ff. de ꝯdi. ob cām ſi pecuniā. in prin. ⁊. l. ſi niſi idē ꝯſenſus pieuerit. e. ii. ꝙ ſeruus mirabile ē. ergo ſi loca- tio ſit pro frumento āno ſtatim in pria ceſſatōe pōt au- ferri qđ ē verū in colono nō ad longū tpa ſʒ ſi ad lōgū ille q hʒ vtile dñium eq̄paᷓ ēphiteotico iō ꝑp vnā ceſſatōem nō cadit a ꝑpetuo vſu rei. C. de ſacroſan. ec. auē. q res iam dictas no. iſta. Et no. ꝙ vnuſq̄ſq̄ȝ pōt indicere legē rei ſue ff. de pac. do. ob res. §. i. ⁊ maxie in feudis. Quid ſi domi- nus vaſallo remittit obediētiā vel cenſum. rñ. donatio eſt ar. e. ti. q. d. i. Nūqđ vʒ pactū ꝙ vaſallus ꝑp feloniā nō per dat feudum. dic ꝙ nō ſi loqᷓ de felonia delicti. ff. de pac. do. l. ꝯuenire. ſʒ in felonia ꝯctus ꝑuidētia pacti facit ceſ-

fare puidentiã.l.C.ð iur.ẽp.l.ij.ꝛ vȝ pactuȝ ꝙ vaſallus ex penſio dñi ſolvat dño.ẽt ſi nudũ ſit pactuȝ naſcet hoc caſu vtilis actio ut fides careat remunerat õe.ar.ff.de pac.do.l.inter.§.ſi pueuerit.q.§.nõ ẽ alibi.ℭ Pono de tributo ẽ ſciendũ ꝙ ſemp eſt publicũ ꝛ debet de iure cõi ſoli ceſari de ꝓpria poſſeſſiõe ſoluẽtis.ꝛ in italia nõ dȝ ſolui.C.de vſuc.tranſfor.l.j.cenſus aũt qñqȝ debet a lege qñqȝ ex pacto in ſignũ ſubiectõis eius q dat ꝛ in honorẽ eius q recipit.ẜ.de cenſi.ꝓhibemus.ꝛ c.ſignificauit.ꝛ ibi ẽ gl.mirabilis ꝗ dicit ꝙ allegãti pſcriptõem cui⁹ ꝯrij memoria nõ exiſtit ſufficit ꝓbare ꝙ tãe ꝙ longo tpe ſit nõie vetuſtiſſimo illius pſcriptõis ꝗ vitã hoĩuȝ excedit pſcrip.ſicut ꝛ ti tulus vel puilegiũ hoc mõ ꝓbat.certe illa gl.dicit aliter. Nã dicit ꝙ allegãs initiũ dȝ ꝓbare illud.ſecus ſi alleget ſolã pſcrip.nã in pſcrip.poſſeſſio nõ arguit titulũ.qꝛ titulus dȝ ꝓbari vbi requirit ad eẽ pſcrip.C.de pac.l.ſi certis ãnis p Cy.ꝛ toloneũ ſiue paſſagiuȝ ſiue vectigal.qð pſtatur rõe ſoli publici a traſeũtibus cõmercib⁹ p illũ locum.puta pontẽ ſlumẽ vel territoriũ ꝛ illi ſoli debet cuius eſt publicũ illius territorij põtis vel aquaꝝ impiuȝ puta.puta regi.ff.de pub.l.j.§.h titul⁹.ꝛ ibi optia gl.quã tene mẽti.ꝛ licꝫ iſta colloneca ð iuꝛ cõi ſunt ꝓncipis.ergo ſi ciuitatũ vel nobiliũ.c.j.ꝗ ſint regalia.col.x.niſi ex puilegio vel ꝯſuetudine ſolẽniter pſcripta ꝛ cautões in ꝯrãũ ex note ſi valẽt qꝛ ſunt indiſtincte. Dicit apls cui tributũ tributum cui vectigal vectigal.ẽt in foro ꝯſcie.vñ q eo fraudat peccat niſi extorqueret ꝯ ius.qnimo tũc ẽ peccatũ ſoluere ꝓdoni ſicut vſurario.qꝛ ſtruit delictũ ſpõte ſoluẽdo. ℭ Eẍ ꝗro papa mihi ꝯceſſit [a] in feudũ caſtrũ p.c.lib.annuatim ſoluẽdis an erit verꝫ feudũ an locatio.dic ꝙ magis accedit ad nãm locatõis ꝗ feudi.ꝛ iõ tali feudo impꝛopꝛie dico ego renũciare nõ poſſuȝ.ar.optimũ.ff.de do.l.ariſto.ꝛ qð ibi per Bar.ꝛ Bal.

a ℭ Vide Pe.de an cha.ꝯſ.lxxj.ꝛ við pano.ꝯſil.xv.vol.pꝛio ꝛ in ſimili. Alex.vbi allegat Bar.i.d.l.ariſto.queȝ etiã allegat bal.hic in.l.pacta ꝗ contra.C.ð pac.ꝛ við Lud.roma.cõſil.cccclx.

Am.p.tabellio.

c Auctoritate iudicis ordinarij pt ali⁹ notarius tabellionis mortui ſcripturas ꝗ publicate nõ erãt i formaȝ publicã redigẽ ꝛ hẽbunt ꝓpetuaȝ firmitatẽ.h.d. ℭ Caſus. petrus tabellio ſuirrogat⁹ ð qbuſdã ꝯtrib⁹ ꝗs pſcripſit.ſꝫ morte pũctus ñ publicauit.ꝗrit ꝗd ſiẽdũ vt ñ pereat ſides tabellionis taliũ ſcripturaꝝ.rñ.ꝙ ad petitõeȝ eorum ad quos ſcripture ptinẽt auctẽ iudicis ordinarij poterũt p aliũ notariũ publicari habiture ꝓpetuã fidei firmitatẽ. ℭ No.ꝙ vn⁹ nõtius ð mãdato iudicis pt publicare ſcripturas alteri⁹ nõtij mortui tñ plura regrunt.ꝓmo ad petitõeȝ eoꝝ quoꝝ intereſt.ſcðo ꝙ iudex ordinari⁹ mãdet. tertio ꝙ ille cui mãdat ſit tabellio.iiij.ꝙ ſideliꝛ traſcribat v.ꝙ in publicã formã redigat.addũt doc.ſextũ ꝙ vocatj illis quoꝝ intereſt.vt.ð.de teſt.l.ſignificauit. In tex.ibi pſecerit.i.publicauerit.ꝛ ſic no.ꝙ inſtꝫm nõ ẽ pſectũ nec ſat ſidem niſi ſit publicũ. Ibi que no.ꝯtinẽtie ſcñi qð geſtuȝ fuit iter ptes. Ibi ad petitõem.ergo primuȝ qð ꝗrit. Ibi eoꝝ ergo ſi inſtꝫm ptinet ad plures nõ ꝯſortes euidẽ inſtꝫi petitio vnius ꝓdeſt alteri.ſecus ſi ſint ꝯſortes.ar.C.ð duo.re.l.ſi. Ibi ordinarius.ecce ſcðm in quo duo ꝯcludũt ſ.auctoritan iudicis ꝛ ꝙ iudex ſit ordinarius.ergo arbitrarius iſte nõ põt delegari.ſ.gnãliter ſed ſpãliter ſic.vt.ẜ.c.ꝓximo.ꝛ h. Itẽ ſõne non ſufficit qlibꝫ ordinarius niſi hẽat meruȝ ꝛ mixtuȝ imperiũ.qꝛ hoc ſpãliter ẽ iniũctũ ordinarijs.ff.de offi.eius cui mã.eſt iuriſd.l.ij.in pꝛin.ꝛ l.j.C.ne lite.po.ꝛ iſte iudex dȝ eſſe iudex ꝯpetens.C.de teſti.ꝯſulte diualia. Ibi poteris tu tabellio.vñ rñ.ꝙ iſte ſit tabellio.alr nõ poſſȝ publicari ſcriptura. Ibi ſideliter.ecce quartuȝ qð pſumit niſi ꝯrãũ ꝓbet. Ibi in publicã formã ſextũ ſupplẽt doc.ſ.vocatis vocãdis qui vocabunt in auctoritatis interpoſitõe per iudicẽ ꝓdictum.ꝛ ex eo pro lrã dicit auctoritate pȝ qꝛ iſta auctoritas dȝ interponi in eodẽ inſtanti nõ ex interuallo. No.in iſto.c.ꝙ auctoritate iudicis põt ſuppleri p vnũ nõtiuȝ.qð p aliũ explicari nequiuit.ergo ſecus ſi ille nõtius viueret q rogatus ſuit.qꝛ ipſe debet ꝯplere nõ alius.vt in auc.de tabel.§.ſi. Nam officium tabellionis ẽ indiuiduũ quo ad ꝯtextũ ſicut officiũ teſtis pt.C.de teſta.cum antiquitas. ℭ Sed quid ſi i inſtꝫo deſicit alia ſolẽnitas.puta dies vel indictio.rñ. iſte deſect⁹ nõ põt ſuppleri niſi iſta ſuppletio oriat ex ꝓcedẽtibus ſcripturis.vt.ff.de eden.l.ſiqs ex argentarijs.§.ſi initium tabularum.pꝛeſertim que ſi contingunt.vel quarum vna ex altera proficiſcit quo caſu non ſolum dies ſed etiaȝ locus ꝛ tẽ ſtes videnẽ ineſſe qꝛ incõtinẽti ſcã pſumunt.ff. ſi cer.pet.l.lecta.qð ẽt tabellio nouus aliquid addat ſcripture ſed faciat cõmemorationẽ ſcripture ꝓcedẽtis vt ſubdat ſequentem ſcribẽdo de verbo ad ṽbuȝ ꝓut iacet.ꝛ ſic dictionem iſtam rẽ.nõ extẽdat eam ſꝫ dimittet iterꝓtatõi legis ꝛ totuȝ h icludit ſub aduerbio ſideliꝛ.ad euȝ eim nõ ptinet interꝓtari ſicut nec ad teſtẽ ptinet iterꝓtatio ṽboꝝ ꝗ iurȝ ẽ ꝛ ſi data erat ptãs tabellioni ptãs extẽdendi iſte extẽdere nõ poterit.ꝛ ſcias ꝙ cedulis ſormatis p ſteturũ nihil põt addi ſꝫ ſcriptura poſſit iterꝓtari p iudicẽ p alias leges a p pũctuȝ rõnis.vt.l.gallus.§.j.de lib.ꝛ po.p Bar.ff.ð he re.inſti.illa inſtõ per Ja.de are.ꝛ Bar.ꝛ me.ꝛ ſꝫ ſit ð cõſuetudine ꝙ apponat pene.tñ qꝛ ſtipulo pene ẽ ꝯtemus nõ ſufficit dictio eẽ.mortuo tabellione rogato ſꝫ ipſe q hꝫ cõſciam ṽitaꝫ potuiſſꝫ apponẽ.vt.ff.ð ver.ob.ṽ.ex ea pte.§.j.ꝛ no.C.de ſol.ſatis apte. ℭ Querit Bar. nũquid tabellio nõ viuit poſſit alteri ꝯmittẽ ꝯpletionem inſtꝫi.ꝛ determinat ꝙ nõ qꝛ offĩm iud.delegari ñ pt.qð intellige niſi ex cã iſirmitatis vel alia ieuitabili nẽcitate vel de ptiuȝ volũtate.ꝛ tũc debȝ ſe ſubſcribere ſua manu ꝓpria ꝛ ſi nõ põt ſe ſubſcribẽ habet p mortuo ꝛ eo caſu tenẽdã in mortuo ſeruãda ẽ forma iſti⁹.c.ar.C.de teſt.l.iubem⁹.ꝛ ff ð pac.do.l.ꝗriens.pie.de ſi uo.p Bar.ff.de ſol.diu⁹.l.itẽ ſenat⁹.vbi videas. ℭ Quero ſi vnus nõtius pſicit inſtꝫa alterius qs hẽbit ſalariũ.rñ.pꝛĩcipalis.i.originarius nõtius vel hẽdes eius hẽbũt ſalariũ qð ẽ dignũ pſtari p ptia ſcripture ꝛ alius p lcðe.ff.de eden.argẽtari⁹.in pꝛi.ẜ.de ſtmo.c.j.p Inn.naȝ labor ꝛ pecunie diuiſionẽ recipiũt.ff.de an.lega.ſcia.ar.ff.ſini.reg.l.iiij.ff.ſam.her.l.ex pte.C.de teſti.qui liberi qꝛ adiũcta pſona in onere dȝ adiũgi ẽt in honore.ar.l.cuȝ dos.§.vi.ff.de pac.do. ℭ Querit Inn.q pñt creare tabelliones.ꝛ dicit qdaȝ ꝙ oẽs q pñt creare iudices odiarios ſicut ẽ iperator rex vniuerſitas ciuitas collegiũ approbatuȝ.puta mercatoꝝ in cãſo ṽrẽtib⁹ in curia eoꝝ.itẽ pſinera do.itẽ qcũqȝ alius hñs ſub ſe iudices ordiarios. ꝛ ẽ rõ qꝛ maius ẽ creare iudicꝫ ordinariũ q hꝫ officiũ nobile ꝛ meruȝ ꝛ mixtũ ipertũ.vt.ff.de iur.om.iu.l.more maioꝝ.ꝗ facere tabellioneȝ cui⁹ officiũ ẽ pediſequũ ꝛ ꝗdãmõ[b] vile.vt no.C.de ð.l.curuniuerſos.li.x. Preterea iſta creatio nemini nocet.vt no.in.l.j.ff.de cu.ꝛ cu.da.ab his.vbi glo.bona.ſo.dicit Inn.ꝙ nullus pt facẽ tabellionẽ pter papã ꝛ iperatorẽ q vſuȝ tabellionũ inuenerunt ꝛ approbauerũt. Iteȝ forte ꝯſuetudo ſupple gñalis illi⁹ ꝓuincie vel ſiſci. Iteȝ hñtes h pauiſm a papa vel ab iperatore.ꝛ eſt rõ qꝛ officiũ tabellionis eſt ſup ius diuinũ ꝛ nãle ꝗ cauet ꝙ in ore duoꝝ vel triuȝ teſtiuȝ ſtat oẽ ṽbuȝ. Nã q dicit ꝙ i ore ſignificat voceȝ viuã nõ mortuã.qnimo dicit Inno.ꝙ eſt quodãmõ ꝯ ius nãle credẽ voci mortue in ꝓiudiciũ tertij ꝛ eſt quodãmõ miraculũ ꝙ nãe non ꝯuenit nec mirꝫ. Nã nec reſtituẽ infamẽ pt alius ꝗ iperator vel papa.ff.de poſtu.l.j.§.de qua.Inn. ℭ No.ꝙ Inn.nõ repetit de ꝯſuetudie vel lege municipali ꝙ poſſint aliquẽ reſtituẽ fame qð itelligo pteraꝗ quo ad honores municipales vel vbi ciuitas ex piuilegio hẽat iur a iperij.vt in auc.de deſen.ci.§. nulla.i gl.ord. ℭ Itẽ dicit ꝙ pter papã ꝛ iperatorẽ nullus pt legitimare baſtardos vel ſpurios.de ſpurijs ẽ rõ qꝛ iperator noſtatiꝫ ꝓhibꝫ.vt in auc.q.mo.natu.eſſi.ſui.§.ſi.col.vij.ꝛ rõ ꝓhibitõis ẽ nãlis ꝛ inherẽs iuſtitie publice honeſtatis ꝛ maxie iceſtuoſis. Naȝ talẽ amplexuȝ beſtialẽ ꝛ nõ nãlem appellamus vt pȝ in canonica epla. ꝛ tñ iperator poteſt eos legitiare quo ad ſucceſſionẽ.ff.de ritu nup.l.qui in ꝓuincia.§.diuus.ꝛ genitores eoꝝ dicunt exfornicatores.i.extã nãm ꝓcreãtes.ſimiles ſodomitis.eadeȝ epla in verbo exfornicare.i.extã nãm. ℭ Sꝫ ecce ciuitates non pñt legitimare ſꝫ an poſſint eis bona parẽtũ dõare.ꝛ vꝫ ꝙ ſic. nam l.municipalis ꝛ ꝯſuetudo põt de reb⁹ ſubditoꝝ ſuorum diſponere.vt.l.ſi ſine.§.luci⁹.ff.de admi.tu.ꝯtrium dico ꝙ ꝓhibituȝ vna via alia ꝯcedi non dȝ.ff.de legi.l.frãus.dij.in

b ℭ Vide gl.e Jo.a.l.§.ſi.iſti.de exce.ꝗ erat dic ꝙ vbi ſimus ẽ officium parte tota.

.l.§.C.de iure emph. ¶ Quero dictum e ꝙ ↄſuetudo pōt dare iuriſdictionem ⁊ auctoritatem alicui conficiendi publica inſtrumenta. ſed nūquid pōt dari alicui creandi eū q ↄficiat publica inſtrumenta. dicit Inno. ꝙ ſi aliqs hȝ ↄſuetudinem ꝙ poſſit facere tabelliones ꝙ talis ↄſuetudo vȝ dicens tu quia ↄſuetudo hoc pōt ſi reges nō pñt. rñdeo vȝ intelligi de ↄſuetudine inducta de ↄſcia principis. Nā ꝙ princeps approbat expreſſe vel tacite ipſe facere vr̄ .C.de vete. iure enucle. l.i.§.oīa. Nā ſolus princeps pōt impartiri auctoritatem tacite. inferiores nō vt no. ff.de re.iur. l.vbi nō voce ⁊ .l.i.ff.de auc.tu. ſm Inno. ¶ Deinde querit vtrum ↄhentes poſſint quo ad ſe dare h̄ officiū priuate perſone. dicit Inn. ꝙ nō qr hoc officiū vȝ ee publicum ſicut iuriſdictio. vt .C.de iur.o.iud. l.priuatorum. ⁊ iō p priuatas perſonas ↄcedi nō pōt. ⁊ ex hoc infert ꝙ p pactum nudū nō pt qs ſe ligare ꝙ ſtet ſcripture alicuius priuati ↄſtitutibus boni viri. ſed plenam pbationem ſupple ſȝ ad ſemiplenā ſic. quimo ad violentam pſumptionem. vt .ff.de do.p. l.theopōpus. ¶ Ego quero qd econtra pacto nudo ↄuenit ne ſtet ſcripture talis tabellionis an vȝ pactum. ⁊ vr̄ ꝙ non. qr publicum officiū nō pt pacto auferri ſicut nec ↄferri. ſo. ſi inſtrm̄ pcedit pactum nō ſtabit inſtro. ar. C.de fide inſtru. l.ij. Nam ↄtractibus e iſta renunciatio cui ſtari vȝ. ſed ſi inſtrm̄ e poſtea rogatū a ptibus hñ vȝ inſtrm̄. qr potior conſenſus ↄualet. vt .l.ſi.ſ pri. ff.de le.ij. ⁊ .ff.de acq.poſ. l.ſiquis an̄. ¶ Quero q̄ e cō ꝙ nō pt aliqs facere iudicē ordinarium niſi imperator papa princeps vel ↄſuetudo. rñ. dicit Inno. in nē pari nemo pōt aliū ſubicere alteri niſi ex ↄeminētia ptātis. cū ergo ſumus nā oēs liberi. ſȝ p aliū obligari vel iudicari non poſſumus niſi hoc ſit datum deſuper. iſta e mēs. Inno iuxta illud. Nō hēres in me ptātē vllā niſi tibi datū eēt deſup. ⁊ per hoc hēs expoſitā totam gl. Jo.an. q more ſuo loqt latius ↄluſe. no. rñ ⁊ adde qd no. Innoc. .de pſum. illud Bald.

1 **I**nſtrumenta. Inſtrm̄ exēplatū p tabellionē auctoritate iudicis ordinarij vl ſpālr delegati eandē vim hȝ cū originali. h.d. ¶ Coſuo pȝ. aliq̄ inſtra pp vetuſtatem vel littere caducitatē vel aliud accidens quaſi conſumpta ſunt. petunt exemplari. ¶ Querit qd fieri debeat. rñ. pepa ꝙ pñtent coram ordinario vel corā delegato ſpāliter ad h̄ ille poſtmodum. ſi ſimul cum tabellione ea diligēter īſpiciat ⁊ ſi nulla in ſui pte viciata repierit p ipſum tabellionē ea ↄcipiat exēplari eādē auctem cū originali habitura. ¶ O p. ſi erāt vetuſtate ↄſumpta ꝙ legi nō poterāt ⁊ ꝙ legi nō pt p non ſcripto e ēt ſi ↄſpicatis intellectus intellr̄. vt .l.i.ff.de his q̄ in te.de. ſo. h non erāt ita ↄſumpta ꝙ non poſſent legi iȝ cū difficultate alioqn ſi poſſent exemplari. Ber. O p. qr ēt ſi ſcriptura non poſſet legi tn̄ p teſtes poſſet probari ſcm̄ ⁊ inde ↄfici publicū inſtrm̄. vt .ē. c.pn̄. ſo. illa e alia forma ⁊ non forma exēplationi dic ſ ꝙ q̄tuor ſunt forme. ſ. publicationis p quā originalis ſcriptura aſſumit auctem pbandi. vt .ē. .c.pn̄. exemplādi. p quā originalis ſcriptura non aſſumit auctem ſȝ dat auctem exēplo vt hic. tertia forma e recipiēdi teſtes ad eternam rei memoriam. vt .ē. de teſti. ſignificauit. ⁊ .c. albricus. quarta forma e de eo quo debuit fieri inſtrm̄ ⁊ non ſcm̄ fuit. vt .C.de li.cā. ſicut datas ⁊ in q̄tuor iſtis caſibus e hoc. ſ. fauor libertatis. ⁊ ibi fauore dotis. ff. ſo.ma. l.ij.§. fauor. libertationis. C.de ↄdi. ſine cā diſſoluta. ¶ Item ſi inſtrm̄ ↄfectū olim nunc caſu fortuito amiſſum e. ff.de eden. ptor ad ſi. adde. Itē vbi e ↄſuetudo. ff.de eui. ſi fundus tegſr ↄ niſi ex pacto ar. de le. l. hoīm in pn̄. ff.ō ver.obli. l. qcqd aſtringende. ff.de ↄdi. ob cām. l.ij. in pn̄ci. ⁊ ao. ſȝ Inn. ꝙ inſtra non publica debēt publicari. publica vō debēt exēplari. adde ꝙ vetuſta debēt inouari. vt no. in auc.de hē. ⁊ fal. coll.j. ¶ Quero qd de vicario ordinarij. rñ. ⁊ ipſe ordinarius e lȝ ſubalternat⁹ ⁊ ideo pt auctem iterponere ſine ſpāli mādato. C.de offi. ciui q vi. alſa ge. l. ij. niſi eēt vicarius ad certos alios act⁹ ar. C.de pcur. l.ma ritus. ¶ Quero qd ſi citādus eſt clic⁹⁹ ⁊ publicatio petit corā iudice ſeculari. rñ. iudex ſecularis non citabit clericū ſȝ hortabit. ⁊ p hoc iducet ei⁹ ſciaȝ q̄ ſola inducit piudiciū ar. ff.ō re.iu. l.ſepe. Itē ⁊ ſi citatio non valeat. vt citatio vȝ

a Clericus qualiter ſit a laico citādus. vide ēt hic p.o. Feli. ij. col. in hāc ptn̄. ſeq.

vt ſcia. qr facile e ⁊ nulla iuris ↄſtitutōe ↄhiberi pōt. cetū vs puto ſi p epm̄ faciet citari. ſȝ ſi epus nō vult citare ſtat dicto ſupiori. pſertim ſi piculū e i mora. ¶ Querit Inn. qualiter teſtm̄ deat publicari. rñ. pmo dȝ peti publicatio corā iudice ↄpetēti. ſcdo debēt citari hi quos res tāgit. ff.ō vē. inſpi. l.i.§. ſi. tertio dbēt citari teſtes ⁊ recognoſcere ſigilla ſua ſi teſtm̄ e in ſcriptis. ⁊ ſi pp occupatōes ſuas nō pñt venire mittit ad eos. vt .l. ſiqs ex aſſignatorib⁹. Adde ꝙ licerdū ↄtingit ꝙ teſtm̄ e ſcm̄ in ſcriptis adhibito ēt publico tabellione q h caſu nō hȝ legere teſtm̄ corā teſtib⁹ cū ſit teſtm̄ i ſcriptis. ⁊ tunc nō e neceſſaria publicatio. vt no. C. quēadmo. teſta. api. l.ij. ſt.e.l.ii. ¶ Quero nūqd eodē modo poſſit fieri ↄct⁹ i ſcriptis. ſ. ſigillat⁹ ⁊ nō lect⁹ teſtib⁹. rñ. ſic. ⁊ tūc eodē mō publicabit ↄct⁹ ſicut publicabat teſtm̄ in ſcriptis ſcm̄ ſȝ Inn. ¶ Quero qd ſi ↄct⁹ erat nūcupatiu⁹. nūqd id qd e tm̄ i mēte teſtiū poſſit redigi i teſtimonia ⁊ publicari. rñ. ſic ſȝ Inno. ¶ Quero nūqd i publicatōe reqrit citatio eoꝝ quoꝝ itereſt. rñ. ſic qr reqrit cāe cognitio ⁊ oīs cāe cognitio icipit a citatiōe. vt inſti. de pena temere liti. §. ſi. q̄ citatio dȝ fieri de quolibet diuiſim ſi certi ſunt. ſȝ ſi incerti dȝ fieri ↄiunctim pp pclama gnāle i auc. ō bidi. ⁊ fal. §. ſi vō abſunt. col.i. C. ſi vt ſe ab hr̄di. abſti. auc. ſi oēs. de ma. ⁊ obe. ſi habilis p Inno. Sȝ nūqd eodē mō fiet citatio i exēplatōe inſtri. rñ. ſic. ⁊ ꝙ dico i exēplatione fallit ſi aliq̄ inſtra ſunt i caſu pditōis pp vetuſtatē vl alterā cām ↄſilē qr tūc ēt abſētib⁹ ⁊ nō citatis ptib⁹ pōt iſtrumētū traſcribi. Inn. rñ. ante ſalue oēs exceptiōe i ſcdō reſpiciētes nō citato. vt ſinglr̄ no. ff.ō bo. poſ. l.ij.§. ſi cā cognita. ¶ Quero qd ſi petant atteſtatōes teſtiū publicari cū a lr̄ nō faciāt fidē corā alio iudice ſm Inn. nūqd reqritur ad hoc citatio ſpālis. ⁊ vr̄ ꝙ ſic qr p publicatiōez ↄcludit in teſtiū pductōe. ¶ In ↄriū vr̄ qr q ſemel citat gnālr eſt ad intereſſendū pductōi ⁊ examiatōi teſtiū ꝙ nō pōt itelligi ō examiatōe q̄ ſit i ſecreto q̄ e in corde ſolius iudicis ⁊ teſtiū. ſȝ ſolū ō publicatōe. ¶ Itē qr iſta publicatio e q̄daȝ ↄſentia executio ⁊ ſolidatarius pbatōis. vñ i hac iterlocutoria nō vȝ neceſſaria citatio ptis. vt .ff.ō ar. l.diē ↄferre in pn̄. ¶ Quero nūqd qn̄ exēplat inſtrm̄ debeāt ſup veritate iſtri examiari teſtes. rñ. nō ſȝ Inn. ſȝ ſola ſcriptura examinat. ⁊ ſi nō e viciata exēplat. nō eīȝ alio reqrit lr̄a nr̄a ſm Inn. Quero nūqd de ↄſenſu ptiū poſſit fieri exēplatio vel publicatio ſine iudice. rñdeo nō qr h̄ reqrit iudiciariā auctoritatē ſȝ Inno. Porro q̄dā ſunt volūtates i qb⁹ ſtat volūtati. q̄dā ſunt iura i qb⁹ ſtat iuris diſpōni. vt dic. l. illa no. ff.ō pac. do. l. ſi pr̄ dotē.§.i. vbi ineiſcōſult⁹ ponit hāc doctriā. ¶ Quero an ex teſtō ñ publicato poſſit fieri miſſio ſȝ. l. editā. C.ō edi. dī. adri. tol. Ioa. ſentit hic ꝙ ñ qr eſt ſcriptura priuata ñ faciēs fidē ēt i poſſeſſorio qr man⁹ teſtōris ⁊ teſtiū ñ e man⁹ publica. qd rex e ſi aliqs vertus ↄdictor. alſa fieret miſſio. qr teſtm̄ in ſcriptis ↄcludit iudici. ſȝ non ↄcludat aduerſario. vt no. i.d.§. ſi cā cognita. ⁊ iſta ſūt bñ no. ⁊ vtilia. vt .l.i. ff. ſi tab. teſtamēti extabūt. dic vt .ſ.c. quia veriſimile per Inno. Bal.

¶ De pſumptionibus. Rubrica.

¶ No. ꝙ interdū lex pſumit ⁊ ſtatuit. ⁊ iſta vocat pſumptio iuris ⁊ ō iure ⁊ ñ recipit pbationē efficacē i ↄriū niſi p ↄfeſſionē ptis[b] in auc. ō eqli. do.§. illō. qn̄qȝ lex pſumit ſȝ ñ ſtatuit. ⁊ iſta vocat pſumptio ſimplex ⁊ recipit pbationē in ↄriū tam p ↄriā pſumptionē. ff.de in iteg. reſti. dic⁹. quā p alia pbationū genera. C.ō pba. ſiue poſſidetis. l. ſi. ff. ꝙ me. cā. Sȝ q̄ro in quo differt pſumptio iuris ⁊ ō iure i. ſtatutū legis ex pſumptōe natū a fictione. rñ. qr preſumptio ſepe cū vītate ↄcordat fictio nūquā niſi qn̄ ponit improprie ⁊ in mā nāli. vītas attendit in ciuili fictio. ff.ō lib. ⁊ po. ſilio quem pr̄. Eſt ⁊ alia pſumptio. ſ. iudicis. puta vt no. teſte ſolemni. ⁊ differt a pſumptione legis qr illa facit plenā pbationez cui eſt ſtādū niſi ↄriū pbet iſta ſemiplenā cui ñ eſt ſtādū niſi coadiuuet. ff.de iureiur. admonendi. Eſt ⁊ alia pſumptio ex poſſeſſione vel quaſi. ff.ſi ſer. ven. l. ſicuti.§. ſi queratur. pſertim in corporalibus. vt no. ſ.c. aperte ⁊ .l. penul. ff.de condi. inſti. Et eſt alia pſumptio ratione

b ¶ Adde tex. in .l.i. in docendo vt ibi per Fel. .C.ō dolo ⁊ do. Jaſ. i. l. cum te traſfigiſſe i pria col. C.ō trāſac.

ppia exēplū hēs nōbile.ꝯ ꝯiugio ſuoꝝ.c.lz eliz pp ipſus facilius diſpenſaſ.ff.de citu aup.l.q in puincia.§.j. Et no. ꝙ pſumptiones iuris ſunt ſcripte in legib⁹.ſz pſūptōes iudicū nō pñt deſcribi q: ꝯpēdēt ex diuerſis animi motibus.ar.ff.de vſur.moza.ff.de teſti.ob carmen.§.fi.ff.de rei ven.l.in fundo.ff.ad treb.l.q: poterat.ff.ꝺ ar.l.itez ſi vnus §.ſi in duos. Eſt ⁊ alia pſumptio hoīus diſcretoꝝ.⁊ iſta nō facit aliquā pbatōez ēt ſemiplenā niſi deponāt in iudicio.tñ excuſat a calūnia.vt no.C.de hiis q.vt indig.l.poſta niſi iure nāli ꝯprobeſ.vt.ff.pro ſocio.l.merito.tunc.n.facit plenā. Eſt ⁊ alia pſumptio ꝯſuetudinis.⁊ iſta ſi varia ē nihil opaſ.ꝯ.e.illud.⁊.l.ſcyo.ff.de an.le.§.j. Sz ſi ſtabilis ⁊ pſtans ē opaſ id qꝺ opaſ.ar.a cōiter accidētibus vel ꝯſequētibus C.de pba.l.neqꝫ. Sunt ⁊ alie quedā q̄ circūferētie vel ꝯferentie vocanſ q̄ñ ſingula nō ſufficiūt ſeparata ſimul iuuāt inicē collata.ꝯ.de ſucceſ.ab inte.c.cuz dilectus. ⁊ illa pbatio ē q: gemma ē ⁊ iproprius nomen alicui⁹ ſpēi nō etiā ſic. ℂ Itē no.ꝙ aliqñ idē ē pſumptio ⁊ interpretatio.ff.de pac.do.l.ij.⁊.l.cū pſ.in pñ.⁊.l.iter ſocioꝝ.§.vſ dotē.⁊.§.cū inter.ff.pro ſocio.ſi soci⁹ pro filia.ff.ſo.ma.l.ſi cū dotez.in pñ.§.inter. Interdū pſūptio vocaſ.ar.ff.ad treb.l.qui filiū.§.fi.C.de fideicō.l.cū acutiſſimi. Et no.ꝙ pſumptio efficax dicif liqda pbatio.C.de pia.ru.l.pe.ff.de le.j.l.lz impatoꝛ.C.de apo.pu.l.q rez li.x. Bal.

f **Icut.** Velle occidere nō ē ledus ⁊ velle fraudare nō ē bōa fides.b.d. Dicit Inn.ꝙ malū ⁊ dānū ſemp pſumiſ fieri malo aio. Itez ex q̄litate inſtr̄i pſumiſ anim⁹ occidēdi vt hic ⁊.ꝯ.de homi.ſignificaſti.ff.ad.l.cor.ꝺ ſic.l.j.§.ſed ſi claua. No.ꝙ qui in aliū ſagitat cū arcu vel baliſta.vel lanceaz mittit in ipm pſumiſ hēre animū occidendi ⁊ puniſ capitaliſ.itellige qñ cū ferro mittit iaculūz.ſz ſi abſqꝫ ferro nō pſumitur de facili aius occidēdi.vt.d.§.ſi claua p.g.⁊ bat. Dicit Ber.ꝙ oē malefactū praue preſumiſ actū ⁊ tractat iſtud.c.de pſumpta prauitate. Bal.

s **Fferte.** Ex violenta pſumptōe ferf diffinitiua.b.d. ℂ Caſus pz ⁊ iſta fuit pria ſnia quā dedit ſalomō. Et no.ꝙ expimētū violētaꝝ pſumptōez e qꝺ ꝯcordet reb⁹ ſenſatis ſz Ariſto.ꝙ malā litē fouere cenſetur q nō cupit vincē.ſz rē ꝺ qua q̄ritur diuidi vel pire ꝯ.i.ff.ad l.fal.in rōe.§.cū qdam.victoria.n.deſiderat bona ꝯſcia.⁊ idē eēt ſi ꝯtēderetur ꝺ turri vl alia re īdiuiſibili vel ꝺ ſtatu ciuitatis. Nā q vult exterminiū ciuitatis n̄ cēſetur ciuis. Ibi cōmora.l.ad pietatē. Ibi date ergo cedebat liti ſz ñ nocuit ſibi q: faciebat cā pietatꝫ ſicut q nec ꝯfiretur metu tormētoꝝ ſm Vin. ℂ Itē q: aduerſari⁹ ꝯdicebat ⁊ nō acceptabat ceſſione litis. Ibi diuidatur iuxta puerbiū largas corrigias faciebat ꝺ corio alieno. Ibi ⁊ eā diſſamādo eiz.no.ꝙ hō viuus non pōt diuidi. No.ꝙ dixi in ſūmario ⁊ ꝙ q n pt hēre duas mrēs ſz pone ꝙ lite pē.decedit vtraqꝫ nūqd ſuccedit vtriqꝫ.dicit Ber.ꝙ ſuccedit ei q erat in poſſeſſiōe maternitatis.tu dic ꝙ pp bōa remaner qꝺ filiatōis poſt morē mrīs ꝺ qua dubitabatur.ff.de inoffi.teſt.l.q ꝺ inoffiicioſo.vñ ei ſuccedit cui⁹ pbat ſe filiū. Nā qꝺ filiatōis remanet pp bona.vt.ff.de iur fiſ.l.luci⁹.ff.ad ſilſ.gayus.C.de car.edic.l.fi.vñ ſi illa q̄ non erat i poſſeſſione ē dirioꝛ ⁊ ideo puer ꝯtēdit eā ad mrēz.pbet ſi vult ſucceſſionē ei⁹ obtinere.ꝯfiteri aūt ſe vtriuſqꝫ filiū imꝑoſſibile ē q: ꝯſeſſio naturalibus ꝯuenire dꝫ.ff.de interro.actio.l.ꝯfeſſionibus. Quid ſi vna inſtituit alia exheredauit.pſa mater illa pſumitur q̄ eū hr̄dē inſtituit certe.⁊ q̄ eū exhſ danit de ver.ob qdā cū filiū.aliogn inepta eēt exheredatio.vſ ergo mſ lz dura mater.pia vxor ē ar.hui⁹ c.dicit Arch ꝙ id qꝺ partus ſuppoſitus ꝯtulit monaſterio.verus filius reuocabit.lxiij.di.c.pe. Bal.

e **Xſtudijs.** Sapicol ſe pare la ſpina che ꝺ pōger.b.d.ſz ptez meū. Qui ſtudet ꝟtutib⁹ ñ ingnaſ vicys q: bōs opa ꝟ.tiū ſont teſtimonia.ꝯ.e.cū i iuuētute. Bal.

n **Allus.** Preſumiſ ꝯ illū q dilatōib⁹ ſubterſugit.b.d.dicit Ber.ꝙ tripliciter q ꝯfitetur.l.ore rei euidētia.⁊ cōtumacia. dicit Inno.ꝙ ex ſola ꝯtumacia nō ꝯdemnatur niſi in expēſis. ℂ Et hoc no.ꝙ ſtatuta que dicūt ꝙ cōtumax cōdemneſ tanqꝫ confeſſus ſunt ꝯ ius cōe.⁊ iō ſtricte interpretanda.qꝺ tene menti perpetuo. Bal.

n **Onne.** Qui ex duob⁹ alterum diſſiteſ reliquū fateri vſ eꝫ Ber.⁊ facit ad rñdentē poſitōi q diuidit eā ptez pſitēdo.nā nō hſ p ꝯfeſſo in eo qꝺ tacet ſꝫ p negāte qꝺ ē no.ff.de mi.l.ſi ſint.§.ſz qꝺ pap.no.dicit gl.ꝙ taciturnitas hſ p ꝯſenſu.iſtud brocardū explicat vt no.Ja.ꝺ are.ff.ſo.ma.l.ij.§.volūtate.⁊ Cy.C.ꝺ pcu.l.iuit⁹ ⁊ p gl.ff.ꝺ pigno.ac.gai⁹.⁊ breuiſ dic ſi agiſ ꝺ ſuo ꝯmō vſ ꝯſentiſ.ſecꝰ ſi ꝺ icōmō niſi ſint aliq̄ ſigna idicatiua ꝯſenſus.qꝺ ē no.

m **Andata** Ex pterit pſumiſ circa futura.ꝯcoꝛ.ff.ꝺ re mil.l.nō oēs.§.a barbaris. ℂ Itez circa ſeipſa.ff.de vſur.cū ꝺ in rē ꝟſo. Itē ex pteriꝫ dudū pſumūtur recētia C.de apo.pu.l.qcūqꝫ.li.x.facit.C.de pba.ſine poſſidetis. Itē ex pñtib⁹ ꝯſtat de pteritis.ff.de iure codi.policiana. ℂ Et no.pſumptōes trahi de tpe ad tps.xvj.q.iiij.volum⁹. ℂ In tex.ibi vices.p ꝟ ꝟbuz nō videsſ cōmiſſa papalis nec ꝯceſſiōes fiſcalium caſtroꝝ.ff qꝺ vi aut claz.l.pbibē.§.plane. Bar. Ibi nō loco.no.ꝙ vicari⁹ non ꝯcedif loco.i.territorio.e iō iuriſditio vicariat⁹ nō iheret territorio ſz pſone itra fines territoꝝ.l.ij.ff.de offi.pcōſ.⁊ le.⁊ iō nō traſeūt ad ſucceſſorē niſi fit dcm̄ de ſucceſſore.ff.de ſer.le.l.pſ.vide ibi p Bar.p ꝟ declarat dcm̄ dn̄i Cy.l.l.ergo.ff.de acq.re.do ſz pſone ꝟ non expediebat dicē exq̄ ſcribebaſ pſone.vt no in ſpecu ꝺ iſtru.edi.§.nūc āt.v.qd ſi papa.⁊ ſic iuriſditio qñqꝫ loco qñqꝫ pſone vbiqꝫ loconiz.vt in comitib⁹ ſacri lateranen̄.palatij. No.in iſto.c.ꝙ tūc cura hñ geriſ cū ſter idoneos ꝯpartiſ.C.ꝺ ꝑpo ſacto ſcri.l.hac pte.li xij dicit Ariſt.cure diuiſe litigia nō gnāt eni detiſſimū hui⁹ret ar.ē nā q̄ diſtinxit offiū mēbroꝝ ſz apoſtolū. ℂ Itē alter alteri⁹ onera portate. Ber.apſo.

q **Voſdam.** Qꝺ ſciūt abſētes mſtoſori⁹ pſumunſ ſcire pñtes qꝺ ſciūt lōginq multoſori⁹ ꝑpinq ff loca.dn̄s homeoꝝ.e.ꝯ.c.ꝑx.ff.de fun.iſtru.l.ſi ita §.ſi. Et ē ar.ꝯ ſindicos vl rōne vicinitatis pſumanſ ſcire cū ēt ad eos ptinrat inueſtigare.C.de hiis qui.vt idig.l.ſi iō.niſi malū ſit nocturnū vel in ꝯfuſa multitudine hoiuz perpetrat ū.vt no.ff qꝺ me.cā.l.ſi cū ex.§.hec aūt actio.ibi glo.ſing. Ibi mortalitatē.no mortalitate ⁊ tribulatiōib⁹ ciuitates ⁊ regna vaſtari. Ibi credo.an īterrogat⁹ de credulitate debeat hēre tpa ad deliberādū.dic ꝙ nō ſup facto nec toꝛione ſup facto ꝑprio recēti.ſup alieno ſaci oſic. ℂ Itē ſup ꝑprio antiquo reminiſcendo.nam ad reminiſcendum datur ſpatiū. ℂ Itē poſſet credere vnom nūc deliberatōe hita credet ꝯtrū l.j.ff.de ot.in bo.poſ.ſer.lurebit m ꝙ nō petit dilationē aio diſſerendi litē.ff.de iureiur.l.iuſiurā.⁊ ad pecunias.in prin.ff.de interro.ac.l.q interrogat⁹.⁊ ſeꝗ.ꝯ.de proba.lz cām.⁊.ꝯ.c.ſcriebam eis.

q **Vando vicini.** Preſumunſ ſcire.b.d. Et nꝫ ꝙ ar.a vicinitate pbat pſumptiue nō ꝺ neceſſitate.⁊ ſic rō q: vicin⁹ ē ꝯiectura aliis nō neceſſaria lz Bar.⁹ dicat ꝯ in.l.j.ff ſi cer.pe.ſed ſm Bar.dꝫ intelligi de hiis q̄ publico aſpectu vel cōuerſatōe cōcernūtur.dicit hic Ber.ꝙ triplex eſt pſumptio temeraria pbabilis ⁊ violenta.ber.ꝯ.c.pxi.p Inno. Bal.

q **Via veriſimile.** Efficatior pbatio exigiſ ab illo q pbare vult ꝙ ñ ē veriſile.b.d. cōcoꝛ.ff qꝺ me.ca.l.ſi.in pñ.vbi de ꝟ ℂ Caſus. R.dicebat ꝙ.M.pſonatū eccl'e ſibi fecerat ꝯcedi ꝯrentus vicariatu eiuſdē eccl'e papa dicit ꝙ ꝟ ñ ē veriſile.⁊ iō mādat teſtes ñ recipi ad pbadū.i.recepi os ñ pbare niſi ꝑmunis fama illi⁹ loci ꝟ hēat. ℂ No.renūciationē bñficij probari p teſtes cū fama non fine. Ibi receperit.i.recipe ꝯſenſit ab ordinario ad quē pertinet collatio. Ibi recipies.i.ſi diſſidam. Ibi communis. nota ꝙ fama eſt vox ⁊ opinio communis in loco. ℂ Item no.ꝙ fama auxiliatur verita

a ℂ Adde d.Alex.ꝯſi.ꝑrio colum.iiij.volu.ij.panoꝛ.ꝯſi.xix.col.j.ro ma.ij.Felin c.in pſentia col.vij.ver.teſtis.limi.ta de pba.

Digitized by Google

ti. Ibi deierare. no. ꝙ ſemper preſumit teſtis verum dicere niſi violenta pſumptio ſit ꝯ cū quam fama abſorbet. Ibi corrupti. no. ꝙ pp dulcedinē bñficioꝝ ſtudiuꝫ ē corrūpēdi teſtes. No. ꝙ nō pſumit q̄s iactare ſuuꝫ maxime vbi vult donoꝝ. ff. ſi quis ob. ca. te. iulianus. ℭ No. ꝙ difficile admittit qs ad probādum id ꝙ nullo mō ē veriſile. ⁊ ponit b diſtinctioneꝫ pſumptionē ⁊ eaꝝ effectum. ego dixi latius. ꝯ. c. i rub. ⁊ iō repeto ſꝫ addo ꝙ ē quedam pſumptio ſua vs currens ꝯtinuatiue vt pſumptio dñi. quedā ſunt q̄ non poſſunt ꝯtinuari in eodeꝫ puncto. vt no. C. de in inte. reſti. mi. l. ſi minorē te. ff. de excu. tu. l. ſpadonem. §. q abſolutus p By. q̄daꝫ ſunt q̄ ſunt apta ad vtrūqꝫ. ff. de iureiu. l. cū q §. in popularibus. ⁊ l. q iuraſſe. §. ſi pi. vtrobiqꝫ no. dic Inno. no. tñ ꝙ vbi ex pſumptionib⁹ ad ꝯdēnationem pcedit multum dꝫ iudex rēperare ſniaꝫ ⁊ maxie ne ꝯdēnet niſi raro vel modice ad penā nec pecuniariā nec corporalē. Inno. ⁊ b ē valde no. ꝙ pp penuriaꝫ pbationū pt diſpenſari in maiori pena. ℭ Item ait ꝙ ſurripiēs filiū alteri⁹ dꝫ puniri pena mortis. ℭ Idē ait ꝙ nō ē vis i pſumptionū noīe ſed i qualitate Inn. ℭ Ex no. q̄ſdaꝫ pſumptōes eſſe ſcriptas i iure. nō tñ autēticas ꝙ nō recipiant pbatōem i ꝯriam. q̄dā aūt ſunt ita autēticate a iure ꝙ nō pōt ꝯria voluntas ꝯprobari ecce pſumit fraus pp legis iterdictū. ff. de pba. q teſtiū. ℭ Itē pp nīlē debitū ⁊ oiuꝫ vl pſimoꝝ bonoꝝ alienatōeꝫ. ff. q̄ i fra. cre. l. oēs. §. luci⁹. ℭ Itē pp multitudineꝫ alternationē ſucceſſiuis tpibus. ff. de le. iij. nomē. §. i. multo forti⁹ i eodem inſtāte. vñ illa cla ꝙ tot ſint donatōes ⁊c. nō dꝫ q2 i fraudeꝫ legum. ℭ Itē pſumit voluntaria pſeueranũa i opinione tam bona q̄ꝫ mala ⁊ fraudulenta. ff. de pba. cū taciꝫ. ⁊ l. quiquagita ⁊ ff. ö ꝯdi. ⁊ de. l. nō a d ea. ℭ Itē pſumit dolus pp nimias cautelas ⁊ iſolitas clauſulas q̄ potius cauillatōes dici debēt vt ſingulariter no. i. l. vj. ff. de cōdi. inſti. ℭ Iteꝫ i ceſſione actionū ꝯfeſſio iducit fraudis preſumptōem. l. pcium cedēdarum actionum ē pro pte nūeratū ꝑ pte ꝯfeſſatum. C. mā. l. per diuerſas. ⁊ l. ab anaſtaſio. ℭ Item i mutuo ꝑ pte numerato pro pte ꝯfeſſato q2 pſumit confeſſio fcā i fraudeꝫ vſuraꝝ. C. de pac. l. ſi tibi p Guil. ⁊ Cy. ℭ Item dos pſumit cōfeſſata i fraudem creditoꝝ pcedētiū ⁊ iō ꝯ eos mulier nō bꝫ puilegiū dotis ſꝫ ſi dos pcedat dñi bꝫ prerogatiuam tpis niſi alij creditores. l. tpa q̄relaꝫ ꝓpoſuerint. C. de non nume. pec. l. ſi. C. de dōe. añ nup. auc. ſed iā neceſſe. ⁊ ita intelligit. l. aſſiduis. C. qui po. i pig. ha. ℭ Item pſumit militia empta p pſem filio fuiſſe empta de pecūia pris. C. ö pigno. l. ſi. ℭ Itē vxor pſumit emiſſe de pecūia ſibi donata[a] a viro ⁊ multo fortius ſi vir emat noīe vxoris. ff. de dona. inter vi. ⁊ vxo. l. merito. item theſaurarius pncipis pſumit de theſauro emiſſe. C. de iure fi. faculteo. li. x. ibi glo. vnica i iure. item ex eo ꝙ aliquid ſtatim ſit pſumit deſcendiſſe ex pambulo. ff. de pui. credi. l. ſi venteri. §. ſi. ℭ Iteꝫ q fuit viſus de nocte i loco maleficij preſumit tā ipſe q̄ꝫ ſoci⁹ illud perpetraſſe cum alius non eſſꝫ q poſſꝫ perpetrare. C. de adul. gracchus. ff. de adul. l. capite quito. Leo. tertio loco. item pp precedens delictuꝫ pſumit quis accepiſſe clericatum i fraudeꝫ pene ⁊ fori. ff. de le. j. nēo pōt i glo. j. ff. de penis. l. j. per Bar. itē ſi dat vir mulieri ānulos anq̄ꝫ ſit i domo viri preſumit datum vt ſpōſe ⁊ nō pōt reuocari donec i eodem ſtatu cā ē. ff. de ꝯdi. ob cām. l. ꝙ ſeruus. ſꝫ poſtq̄ꝫ ē i domo viri preſumit mfimonium preueniſſe. ⁊ non valet donatio. C. de don. añ nup. l. ꝙ te ſponte. ff. de dōa. i vir. ⁊ vxo. l. pe. §. fugi. ſaluo ꝙ iterdum vl potius cōmodatū q̄ꝫ datum. ff. cōmo. ſi vt certo. §. ſꝫ iterdum. Bal.

a ℭ Uide Bart. i. c. in ſcdo no tab. pec. de nouum.

ſ **Aliud.** Per cohabitatōeꝫ cohabitationeꝫ ⁊ famā pbat ꝯiugiū maxie ſi appareāt iſtrūta dotalia. ſcdo ibi. vex q2. ℭ Caſus q̄dam femina libera per. x. annos ⁊ vltra cohabitauerat cū quodā ſuo tāq̄ꝫ vxor ipſi⁹ nūc dicebat eū ſuū maritū nō fuiſſe vir vēdicabat eā tāq̄ꝫ vxorē ipſius inducēs ad b pbādū publicū inſtſꝫ i quo ꝯtinebat ꝙ vocabāt ſe ꝯiuges ⁊ ꝙ ꝓprie ipſe fecerat ei dōationem pp nuptias ⁊ portabat annulū ſicut ꝯiugata. ipſa rñdebat ꝙ illud inſtrm erat fraudulētum ⁊ ſimulatū vt dña fraudaret ſuo ſuo. ⁊ vir noluit vnq̄ꝫ mfimōiū ꝯhere regſit⁹ a multis ⁊ ꝙ āulū portabat tāq̄ꝫ vēditrix pānis ſꝫ ꝯſuetudinē tañ. ℭ Queſitū fuit qd iuris. papa mandat ꝙ ſi fama loci bꝫ ꝙ vir tenuit ipſaꝫ in lecto ⁊ in mēſa ſicut vxorē. vxor dēat iudicari. pſertiꝫ ſi dcm̄ inſtſꝫ fuit ꝯditū a tabellōe fideli. Ibi p. x. ānos. nota lōgū tpo nō iducere mfimoniū. Ibi vēdicās. quō pōt vēdicare eā cū ſubſtātia ſit alterius. rñ. ſi ē vxor ipſius vēdicat eā de iure canonico vl cēs ſe ꝯxiſſe mfimoniū cū ea i forma eccle. dicit Inno. ſic pr vēdicat filiū adiecta cā de iure. q̄ril quo iure ē introducta pria ptās. Ibi noiauit. no. noiatio nō facit mfimoniū ſꝫ ꝯſenſus ꝯiugalis. Item inſtrm dotis vl donatōis pp nuptias nō pbat mfimoniū. q2 nō ē ſup mfimōio ꝯfectū ſꝫ Inn. ℭ Itē q2 p acceſſoriū nō pbat pncipale. nō ob. iſti. ö nup. §. ſi. q2 ꝯſtabat de vtroqꝫ. ſ. de mfimōio ⁊ ö dote. habea ergo p teſtioniū dotale mfimoniū nō pbat nec eꝯ. vt. C. de do. añ nup. l. ſi. aliqn̄ tñ fallit. vt no. ff. de iur. do. mulier. ſꝫ illa gl. dꝫ itelligi qn̄ ſunt alia adminicula dotis date vel ꝓmiſſe. ff. de iure do. l. ꝙ aūt. ⁊ no. ꝙ ad legitiatōeꝫ filioꝝ nō ſufficit mfimōiū ſine iſtrīs dotalib⁹. vt no. in auc. de inceſt. nup. §. dubitādū. Itē no. vnum mirabile ꝙ ſi habeo ꝯcubinā cum qua boneſte poſſum ꝯhere mfimoniuꝫ ꝙ pī nō pōt legitimare filios niſi mfimoniū ꝯhat. vt no. in auc. qbus modis na. effi. legi. §. ſiqs ergo. licētia. col. vj. ⁊ nō repit alibi. Itē no. iuxta pdicta ꝙ ſicut pī vēdicat filiū ⁊ vir vxorē. ita ptās noie ciuitatis vēdicat ſuū ciuē vel comitatiuū. i. ruſticū. nō ſolū pp tributa. ſꝫ pp alia obediētias. vt elegāter no. in auc. de mā. pnci. §. ſꝫ ēt ſuſcipiētes. col. iij. Ibi annulos. dicit Ber. ꝙ annius dat⁹ in eccla vel in domo viri inducit pſumptionē mfimōij. ſed ſi in domo ſpōſe pſumunt ſpōſalia Ber. ℭ Utrū abbas poſſit portare ānulū extra monaſteriū. lxviij. di. c. j. ibi olo vide per Archi. Ibi fama vicinie. no. qd ſufficit ꝙ fama ſit in vicinia. nō aūt regrit ꝙ ſit in tota ciuitate ⁊ ſubdit ſtatiꝫ ſi fama loci quaſi locus ⁊ vicinia. idē ſint. Ibi tenuerit. ſ. in bonore mfimoniali. ff. de le. iij. l. iteꝫ in legato. §. pui. Ibi coniunctio. ff. ö iuſti. ⁊ iur. l. j. § pe. ⁊ qd no. co. ti. ius ciuile vbi videas. ff. de regu. iur. l. imp. Inno. dicit. no. diligēter ꝙ ſi aliqs petit aliquā in vxorē. ⁊ pbat ꝙ p. x. annos ſimul habitauerūt ⁊ fama vicinie bꝫ ꝙ eā tenuit in vxorē ꝙ obtinebit. nolla. n. equa eſt probatio bona in his ſicut fama vicinie. ⁊ hoc i petitorio ſed i poſſeſſorio nō requirit fama. poſtea dicit nec in petitorio. ⁊ ſic vacillat hec opinio. ſecūda eſt vera iter pares. ſecus inter ipares vt int liberꝫ ⁊ ſuū. ff. de ritu nup. l. in libere. ℭ Querit Inn. vtꝝ ſi aliqs diu ſteit in aliq̄ eccla. vt cleric⁹ vl vt rector ⁊ pbat p famā vicinie q2 ita ſit an ſufficiat ei. dicit Inn. ꝙ nō in tm̄ ꝙ ſnia ferat ꝑ actore. q2 nō pbat de iure ſuo. ſed de ſcō Inno. ad b. ꝯ. de reſti. ex pte ad de bñficium eccleſiaſticum ipe nō pſcribit. vt in. c. j. de reg. iur. lib. vj. dicit Inno. ꝙ teſtiū nō pbat per famā. q2 dic ꝙ nullus titulus pbat p famā. dic Ber. ꝙ quilibꝫ notarius pſumit legalis. ⁊ iō in publicis inſtrīs nō preſumit fraus neqꝫ ſimulatio certe nec aliqd ꝙ ſit in corde ꝯhentium occultum niſi eſſet tuti ꝯtrum. vt in auc. ö nō alie. §. q2 vero. ⁊ in. c. impſalē de probi. feu. alie. p Fede. ℭ Item dicit Ber. ꝙ fama cum alijs pſumptiōibus ſufficit ad probationē. Nam ex ꝯiunctiōe diuerſorum iudiciorum in vnam concluſionem tendentium ſufficit probatio efficax. Ber. Bal.

l **Itteris.** Per violētiā pſumptōeꝫ pbat carnal copula. h. dicit. Dicit Ber. ꝙ copula ñ plene pꝫ viſui. ⁊ iō teſtis nō dꝫ dice qd viderit carnalē copulā. ſꝫ qd vidi id qd pōt videri ⁊ qd credit id qd pōt credi. ⁊ no. bonū tex. ad multa. Ibi latebris. nocte vagat adulter. verſus. Uilanā pcib⁹ burgēſeꝫ munere. q̄re gētilē capios oportunitate loci. hūc vſum cā ſolatij ⁊ nō vitij ſepe recitabat do. Ray. de ſoan ſcol. Ibi violētia ex certa. no. certaꝫ ſuſpitionem ⁊ validam dici violētiam preſcriptiōeꝫ ⁊ ſufficit ad ſniam diuortij. ℭ Item no. ꝙ ſciēter cōmitēti iceſtum nō debet dari nubēdi licētia. Item no. pp inceſtum agi ad ſepatiōem thori. Nā vir petebat ſepatiōem thori dicit papa ꝙ ꝓpter violentiam preſumptionem inceſtus thorus ſeparatur. Bal.

Digitized by Google

t **Ertio loco.** Ad ſeparatões matrimony admitterit teſtes ſoa i turpitudinem allegãs ⁊ pbãs.b.d. ℭ Caſus.qdã iuuenis ↄſenſit in quãdã ſponſaz p vba de pñti ↄparuli neptis ſpõſe. ⁊ dixit ſe cognitã ꝑus carnalr a deõ iuuene ⁊ pbauit p teſtes ꝙ dictaz neptẽ ⁊ iuuenẽ viderãt p lana ⁊ nemora ⁊ inuia inuicẽ ↄuagãtes ⁊ teſtes credebãt p certo ꝙ extiterit ↄcubina.hoc ẽt pbatũ erat p famã ⁊ p aſſertõem iuuenis ⁊ ſponſe.papa iudicat ſponſalia diſſolui.maxie qꝛ hoc nõ ẽ occultum ſꝫ manifeſtũ ⁊ multoꝝ ꝓcõis.Ibi ↄcubina.no.ꝙ appellatur ↄcubina ẽt illa cũ q̃ qs ſecrete luxuriatur. Ibi inuia.i.vbi nõ erat via.⁊ no.ꝙ ex oportunitate delinquendi dat delictũ itelligi.Ibi ad maiorẽ.no.iuramẽtũ deferri ad pbatõis ſupplemẽtuꝫ.Ibi ↄfeſſi.hec ↄfeſſio vꝫ qñqꝫ ad excuſatõem ſtupri.gl.e ſing.C.de fideiuſ.l.pe. Ibi ꝓdicetur.no.ꝙ a pluribꝰ ꝓdicat͂ di manifeſtuꝫ.dicit Ber.ꝙ q̃ non ꝓſũt ſingula ſeparata pbatõe iuuãt inuicẽ capitulata.ℭ p.ꝙ nemo poſſit allãe turpitudinẽ ſuã.So.hoc ſpale fauore aiē.vl͂ hic qꝛ erat manifeſta.dicit Ber.ꝙ turpitudinẽ ſuã ab alio detectaꝫ qs allegaꝛe põt.ff.de iureiur.l.alſo ibi dio vide p eũ.dic Inn.ꝙ rumor minus pbat q̃ fama.idẽ dicit Ber.J.de eo q cogno.ↄſan.vxo.ſue.c.ſup eo.ibi videas ⁊ hac breuitate ſum contentus.Bal.

a ℭ Vide dio ſcripta p Alb.ð ro.ſ.l.iij.§.qui vana vl͂ ſal ſa.ff.ð teſti.

l **Itteras.** Propter ꝓſũptões ẽt vehemẽtẽ ñ oꝫ aliqs ð crie graui ↄdẽnari.b.d.Et i pria pte iudicio ↄſultorio. In ſa ibi nos vo ñſio.q̃ ſubdiuiditur duas.In pria ponit mãdãns.in ſa mãdatũ.ſa ibi q̃ circa.ℭ Caſus.archiepa altiſidiorẽſis ex vna pte.⁊ qdam burgẽſes ð caritate ex altera hẽbãt magnã ↄtrouerſiaꝫ.qꝛ eps ptẽdebat illos eẽ hꝛticos ⁊ bõa coꝝ ad ſe ptinere illi negabãt iter q̃s erat.V.⁊ frater eius.ca iſta fuit delegata duobꝰ q̃s i poſtea ↄpromiſerũt taq̃ꝫ in arbitros ſub certa pena reſeruata ſibi nihilominꝰ ptãte delegata corã qbꝰ duplici auctate fungẽtibus dictꝰ.V.ↄfeſſus fuit hereticũ ſe eẽ.idẽ ð fratre ſuo aſſerẽs pp qð fratri eiꝰ fuit idicta purgatio q purgauit ſe p ucñ.V.dicẽtẽ ꝙ frater eiꝰ nõ erat purgabil͂.⁊ qð ipſe nũq̃ꝫ dixit eũ culpabilẽ.Moꝛ tiſ qd iur.papa dicit ꝙ iſte.V.ñ e ſuſpectꝰ tuꝫ qꝛ negauit ſe dixiſſe qð dixerat tu qꝛ prio aſſerẽdo euꝫ hꝛticu poſtea iurãdo ↄtrũ vꝫ piurus.tñ qꝛ ꝙ prius dixerat reuertẽdo ad fidẽ dixerat.tũ qꝛ nõ ꝓſumit͂ mẽtirꝰ ↄ frẽꝫ.ſꝫ p fratre.papa in iſto dubio ñ ↄdẽnat deñ frẽm ð hereſi.ſꝫ mãdat ei iponi pniaꝫ diſcretã ⁊ ſecuritateꝫ recipi ab ipo ð certa pena ſoluenda ſi ſilia ð cetero ꝓſũpſerit ⁊ nihilominꝰ pſtare iuratoriã cautõeꝫ.⁊ ſi pniaꝫ pegerit ſalutarẽ i pace dimitti.alioqn taq̃ꝫ hꝛticuꝫ ↄdẽnari. Ibi epꝫ iſte eps petebat bõa hꝛticoꝝ ſm Inn.qð ẽ no.qꝛ eps põt bõa hꝛticoꝝ ſibi ↄfiſcare ſm Inn.⁊ iõ cã erat ciuilis iꝫ idical purgatio. Ibi ð caritate erat ſorte q̃dã ↄgregatio burgenſiũ q vocabant burgẽſes ð caritate ſicut ſi vbigñe.diceremus diſciplinati fraternitatis ſancti franciſci. Na ſub velamine diſcipline nõnulli iterdũ ſunt hꝛtici.Sꝫ nõne eps pt eos punire taq̃ꝫ iudex ordinarius.rñde vꝫ ẽ niſi tractat eẽ ð ꝓprio q̃ſtu bonoꝝ.⁊ no.ff.ad muni.l.de iure.c.in pnci.⁊ ibi optia gl.vel ñc papa cã ſuſpitõis vitande dedit iudices delegatos.ar.ff.de iuriſ.om.iud.l.ſolet.ſportule vo ſole ñ faciũt iudicẽ ſuſpectũ qꝛ dant͂ p labore officij ⁊ ẽ modicũ lucrũ.vt in auc.de iudi.§.ne aũt labor. Ibi ſub certa pena.ſꝫ hec vba ſonãt ſtipl͂õnẽ pene.vt no.ff.ð pac.l.ſcriptũ §.ſi pcõ.vbi bona gl.⁊ eſt caſus ſi. Ibi arbitros.no.iudices poſſe ↄpromitti ẽt cuꝫ pena. Ibi reſeruata.dic ꝙ ẽt ſine reſeruatõe retinebãt eã.Inn.⁊ ſic.pniſſio ↄpromittentiũ nõ derogat auctoritati iudicis ſupioris minimũ qꝛ eſt munus publicũ cui renũciari nõ põt. Sꝫ nũqd ſit ꝓñt vti iuriſdictõe ⁊ ↄpromiſſo hicẽ ar.ꝙ ſic.ℭ In ↄtrariũ facit.c.q̃ꝫdam.de ap.i de.illud.c.nihil facit qꝛ ibi in diuerſos fuit ↄpromiſſuꝫ ſi in eoſdeꝫ. Ibi publica voce facit ad dictuꝫ teſtis q dicit ſe audiuiſſe publice dici.qꝛ intelligit͂.i.publica voce dici a pplo ⁊ ſic pbat famã. Nã iſta ẽ aptior expoſitio ⁊ ſm cõeꝫ itellectũ loquẽtiũ ad quẽ ẽ recurrendũ vt.J.de ſponſa.c.ex litis. Ibi recognouerat.vt J.de hereſi.c.in fidei.li.vj. Ibi ꝙ eodẽ.notariꝰ nõ ſcripſit plus tñ pinde ẽ ac ſi eẽnt ſpecificata pp virtutẽ iſtiꝰ relatiui. ⁊ fac ad qõnẽ de teſte q iterũ exaiatꝰ dixit dico idẽ qð prius dixi. ℭ Itẽ ad aliã qõnẽ ſi notariꝰ ſcripſit ticiꝰ idẽ dixit ꝙ ſempronius nec ẽ ꝓpterea mediatꝰ ſermo ſꝫ breuis locutio licet Spe.dicat ↄtriuꝫ.vt no.J.de ver.ſig.c.intelligẽtia.in nouel. Ibi ſe dixiſſe negauit.no.valde bune tex.ꝙ nõ credit͂ ei q negat ſe dixiſſe illud qð in actis publicis reperit͂ ſcriptuꝫ cũ teſtificat͂.ibi dixit ẽt nõ iuratꝰ.⁊ ſic primũ deñ eneruat ſcðm ad hoc q̃ñ corã iudice ↄpetẽti. ita itelligit͂ qð no.S.de teſti.c.cum cãm.ℭ Quid ſi teſtis iterũ exaiatus dixit nõ recordor qd prio dixerim nõ iuratus tñ veritas ẽ ſic.⁊ ſi appareat me dixiſſe ↄtrariũ illud reuoco qꝛ dixi per errorem.dicit Ber.ff.de ſal.l.eos.ꝙ huic ſolemni depoſitioni ſtãdum ẽ ⁊ nõ prie nec preſumit͂ teſtis falſus.facit.S.de teſti.c.preterea.qð verũ ẽ niſi prius dictus pluribus rõnibꝰ iuuet͂ q̃ꝫ ſcðm.tex.ẽ hic ſing.⁊ ita dꝫ itelligi glo.Ber.nõbilis que eſt hic.ℭ Ibi reuertebat͂.no.ꝙ in articulo prie qs preſumit͂ verũ ↄfiteri tam ↄ ſe q̃ꝫ ↄ alium.aliq̃ñ tamen moriẽs mentit͂.vt.ff.ad ſill͂.l.ſi qs in graui. in prie.ff.de libe.leg.l.aureliꝰ.§.ſi.ℭ Cõfeſſio mutui vel dotis ſcã a moriẽte nõ ꝓſumit͂ ſcã ſpe future numeratõis.glo.ẽ vnica in iure in.l.j.C.de ſal.ca.adiec.lega. Ibi in frẽm.no.ꝙ nõ ꝓſumit͂ qs falſum teſtimoniũ ↄ frẽm dicere.ℭ Item ꝙ nemo carnẽ ſuã odio hꝫ.ff.de inius vocã.vt eãt.l.ij.⁊ ibi no. Ibi voluimꝰ ↄdẽnari.ar.ꝙ pp ꝓſumptionẽ ꝓcedenteꝫ minaruꝫ vel inimicitiaꝝ nõ ſit qs ↄdẽnandus de homicidio de quo neſcit͂ a quo ſeñ ſit.de hoc in ſpec.de ꝓſump.v.ſed ſi pone.p.minatus.C.ð dolo.dolũ.p Cy.dicit Seneca qð no.ſinẽ qð terret nocet.no.hic ex vehemẽtibꝰ ſuſpitiõibus queꝫ nõ dãnari ſed pnia moderari. Ibi cognouerimus.no.ex fructu prie quem preſumi catholicũ. Ibi cõdemnetis.no.obſtinatã ⁊ ipenitenteꝫ.ꝓſomi hꝛticuꝫ. ℭ Modo capio glo.primã ⁊ quero nũquid iudex ordinarius vel delegatus poſſit eſſe arbiter.So.de iure ciuili ⁊ canonico neuter põt iubere ſe arbitrũ fieri.ſed ſi eligit͂ ſpõte rũc aut loquẽris de iure ciuili ⁊ non põt eſſe arbiter tum qꝛ ſnia ſua eſſet vilis.vt C.de arb.l.j.tum qꝛ hꝫ neceſſe ius dicere cuꝫ iuriſdictio ſit ptãs de publico itroducta cũ neceſſitate iuriſ diceñ.⁊ egtate ſtatuendũ hac rõne.ideꝫ vl͂ in iudice delegato.ff.de iuriſ.om.iud.l.cuꝫ q.qꝛ fungit͂ vice ordiariũ.ar.ff.de arb.quẽtiã.ſꝫ de iure canõico põt cõpromitti exquo ptes ſunt in ↄcordia vt hic.⁊.S.de arb.cũ ſpe.⁊ no.ff.de arbi.ſꝫ ſi iuſſerũ.§.ſi qs iudex.ℭ Quero qd in arbitratore.rñdeo exquo põt tranſigi põt in cã cõpromitti.vt auc.de deſe.iud.§.j.ſed nũquid ſi iudex iudicat vt arbiter facit liteꝫ ſuã.rñ.ſic.pp dolũ vel latã culpã.C.de arbi.l.j.ℭ Quero nũquid de cã criali poſſit cõpromitti.[b] rñdeo in arbitro nõ põt cõpromitti ſi crialr agit͂ ſed ſi ciuilr ſic vt hic.ſed i arbitratore dic ideꝫ qð in trãſac.vt.C.de trãſac.l.trãſigẽ.vel paciſci.ℭ Quero nũquid ille q agit pniam ꝓſumatur ↄfiteri delictũ.glo.j.dicit hic ꝙ ſic.quã no.ↄcor.ff.de tab.exhi.l.locũ.§.ſi qs dolo.⁊ eſt arg.ꝙ q ſtat ad ↄſinia preſumatur delegarꝰ.ℭ Capio aliã glo.⁊ quero nũquid frater ↄ fratreꝫ poſſit teſtificari.rñdeo ſic in crie hꝛſis.Itẽꝫ ↄ patreꝫ a mrẽm filius qꝛ maior omni pñe eſt deus ſed in alijs capitalibꝰ cribus nõ ſed i leuibꝰ ſic.Ber.de hoc in ſpec.de teſte.§.j.v.ſed nũquid frater.⁊ hoc eſt iductũ pp familiarum ↄcordiã ⁊ publicã vtilitateꝫ ſeruãdaꝝ familiarũ.⁊ iõ exaiatꝰ q nõ debuit exaiari nõ facit idiciũ.arg.ff.de qð.l.maritꝰ.ℭ Querit͂ gl.vtꝝ illð qð dr͂ in articulo mortis ꝓſumat͂ verũ.rñ.ſic ſed nõ ſemp.Itẽꝫ qð dr͂ in vltia volũtate nõ trahit͂ ad ↄtrũ pbãdoꝝ.d.l.aureliꝰ.§.ſi.ℭ Quidaꝫ aduocatꝰ quaſi rediens ab iferis dixit ꝙ ille.§.damnauit aiaꝫ ſuã.ℭ Porro ſi eſſꝫ appoſitũ iuramentuꝫ ſtaret͂ iuramento niſi eſſꝫ appoſitũ in fraudeꝫ legũ.⁊ eſt ſpẽs iurãdi ſi teſtõr dixit ſic aſſero p fidẽ meã.vel ſic eſt in vbo veritatis.ℭ Querit͂ vtꝝ rõne ↄſanguinitatꝫ vel affinitatis aliqd ꝓſumat͂.glo.dicit ꝙ ſic.ℭ Itẽꝫ ꝓſumitur donatio.ff.ð donat.pcula.ff.de dona.iter vi.⁊ vxo.l.vtruꝫ.ff.ſo.ma.que dotis.C.de dõa.data iaꝫ ꝓdeꝫ.ff.de bo.li.nihil.§.facilior.dic Dy.ꝙ ceſſio actionũ iaſ ↄiunctas pſonas vꝫ ſine expreſſione tituli qꝛ ineſt titulus donationis.ff.que in frau.cre.pſes

per Er.

b ℭ Vide ð hoc p do.Alex.ↄſilio.xxiiij.colũ.v.vol.ij.

Digitized by Google

p Dy. ¶ Sequit alia glo. q̄ incipit h̄ ē nobile que dicit ꝙ ſi ſ̄tius p̄ſumit plurus ꝛ ꝙ ſtat p̄mo dicto. q2 tūc nō hēbat vocem ꝯdictionis ꝛ teſtis erat i ſuo ſtatu. ¶ Itē dic ber. ꝙ p̄ſumptio validior tollit minus validā q̄ p̄pōderat ei. facit ad māṁ glo. ē. de teſti. venient. ꝛ vt eccl'iaſtica bñficia. c. vt noſtroꝝ ḋ bēn. c. accuſat'. li. vj. alia glo. dicit ꝙ ex leuibus ꝯiecturis probat' quis hēticus. nō tñ dānat' ēt ex vehemēti ſuſpitiōe. ſ. iui. ſic hic. Ultima gl. dicit ꝙ nō ē cōmittēdus qs ſuo iuramēto ſimplici ſi in eo nō appareant in iudicis legalitatis ꝛ vītatis. ſ3 dz iuramentum vallari penali ſtipl'one. ff. q̄ ſatiſda. cogā. l. j. ꝛ. ij. §. ſi. ff. de iud. l. ij. §. ſed ſi dubitet'. ¶ Ultimo no. hic de dictione preter que ponit' ā̄pliatiue q̄n ponit' inter media. ſic. ff. de pig. act. l. j. ſed ſi ponit' inter regulā ꝛ exceptionem ponit' reſtrictiue ꝛ cum hoc aliq̄n declarat q̄litatez regule. ff. de pen. leg. l. nā ꝙ liq̄de. §. ſi is cui penus. ff. de vino ꝛ oleo le. l. ſi. §. cui dulcia. qḋ bene no. Bal.

c **Tam in iuuentute** Qui in iuuētute fuit ꝯtinēs. idē i ſenectute eē p̄ſumit'. h̄ dic. ¶ Caſus. ep̄s q̄nq3 eccl'iaꝝ diffamat' erat corem papa ꝙ iacebat cū nepte. ꝛ rex vngarie denūciauit h̄ pape per ſuos legatos petēs ꝙ papa tñ ſacimus remoueret vngarie. erat aūt papa iformatus de iſto ep̄o ꝙ i iuuētute ſua fuerat ꝯtinens. ꝛ iō in ſenectute multofortius cū3 ſenectus fomitē libidinoſi caloris extinguē ꝯſueuerit. Itē p ep̄o p̄ſumit'. q2 erat decoratus pallio ſp̄uali. ꝙ nō fit niſi pp ſingulares virtutes. papa iſtis regis nō credidit nec annuit eius volūtati. ſ3 cōmiſit cuidā ep̄o vt diligēter ꝛ caute ſe informaret a copiis virū crederēt dictū ep̄m q̄que eccl'iaꝝ fore tanta labe coīgnatū3 q̄ fecerūt optimā3 relationes3 p ipſo. vñ ſine alia p̄nūciatiōe remāſit i pace. No. ꝙ qui longo tp̄e fuit bonus p̄ſertim in fauore iuuentutis ſemp p̄ſumit' bonus. no. ꝙ ex dignitate p̄ſumit' aliquis virtuoſus. no. ꝙ ad papam ptinet defendere honorē ꝛ famā ep̄oꝝ ſuoꝝ. ꝛ ꝯ reges. Ibi decorari non preſumit' pro his quos papa decorat vt in ep'la int' claras. ꝛ. l. j. C. de p̄po. librāꝝ. li. xij. Ibi furore libidinis. no. pudulenta eſſe libidinem. Ibi propriē ſalutis. no. gnāle3 rōne3 quare nemo p̄ſumit' delinquere. ſ. q2 nemo p̄ſumit' imemor ſue ſalutj. ve l. ſi. C. ad. l. iuli. repe. ¶ Item q2 oē maleficium3 ꝯ nām pugnat ꝛ maxie inceſtus vt ſtatim dicet'. Ibi detuliſſ3. no. denunciationem criminum p procuratorē fieri ꝛ ꝓſeq̄ poſſe Inno. nec ē ſp̄ale in regibus. ſed ius cōe. arg. ꝙ ſindici iſti i teneāt' denūciare maleficia per ꝓcuratorē qḋ tene mēti. Ibi inclinare. no. regibus ꝛ p̄ncipibus nō eſſe cōplacēdum de prelatis regni ſui ſupplicantibus ꝯ iuſticiā3. Ibi crederent. no. formā3 cōmiſſionis. Item no. relationib' p boꝝ viroꝝ eſſe benigne credēdum. Aliquid credit' execu tori qui aſſerit ſe feciſſe aliquem recipi. dicit Archi. ꝙ ſic. lxj. di. carineſis. S3 q̄ro qd ſi ſcribit' p ꝯferendo ep̄atu ſi ē idoneus. R. ꝙ iſte dz ſe probare idoneu3 q2 in ep̄o req̄rit' ꝙ ſit magne litterature. Et nō ob. iſtud. c. q2 hic ſcribebat' pro ſimplici beneficio. Inn. in p̄hē. decreta. Bal. vide qḋ no. Archidi. i. c. principali. lxij. di. Dicit Inno. ꝙ pro ꝯfirmato p̄ſumit' in tm̄ ꝙ nō hz probare de electiōe vt no. i. c. nobis. ē. de elec. p Inno. ſi papa mādat ꝓuideri vni canonico de quo ꝓuiſon videbit' ſatis ē ꝙ ille inueniatur inter canonicos vt p̄ſumat' canonicus. vt no. per Archi. in. c. ꝯ inorē. c. di. Per l'as ēt gnāles nō pōt ꝓuideri ꝯ ꝯſuetudinē eccl'ie quia ſp̄alis ꝯſuetudo eccl'ie pōt inualidare litteras ipetratas. ita dicit archidi. in. c. j. lxj. di. qḋ bene no.

d **Tadum.** Jo. p quo ſcribat' cum cl'a ſi idone' fuerit. ſe ñ tenet' ꝓbare idoneū cū idone' p̄ſumat'. h. d. Et prio pōit ꝑtinū3 q̄rela3. ſcḋo dat indicē. ſcḋa ibi. cām vobis. Caſus. q̄dam. C. ſcholaris l'atus ipetrauit a papa litteras ad Archi. mediolanēſi. vt cogēt p̄ſbyteꝝ ſancti victoris recipe dcīi ſcholarē in dcā eccl'ia ſancti victoris in clericū ꝛ i fratrē p̄ſbyter memorat' duo allegabat i ꝯtiu3 ſ. eccl'ie paupertatē q̄ nō ſufficiebat duob' clericis. Item allegabat ꝙ dictus ſcholaris nō debebat recipi niſi probaret ſe idoneū. q2 in l'ris erat cl'a ſi pſona fuerit idonea. papa dicit ꝙ neceſſitas ꝓbādi ſe idoneū nō incūbit eidē. q2 p̄ma facie p̄ſumit' idoneus niſi ꝯtiū ꝓbet'. Ibi ꝛ in fratre3 p hoc appebat ꝙ eccl'a erat collegiata que triario numero ē ꝯtenta gl. i. querit an exceptio iſta de iſufficiētia eccleſie ſit rōabil'. ſcḋo q̄rit cui incūbat ꝓbatio. dic ꝙ cū p iſtā exceptionē ſtat' eccl'e mutet' in nūero clericoꝝ incūbit ꝓbatio opponēti l3 exceptio ſit negatiua glo. Accur. dicit ꝙ ille qui vult ꝯſequi actionē vel exceptiōe3 ex eo ꝙ aliqs ſit diues vel paup dz illud ꝓbare. vt ſing. no. ff. q̄ ſatiſ. cog. l. ſi ḋo. §. qui ꝓ rei qualitate. ſ3 iſte p̄ſbiter volebat ex hoc ꝯſequi exceptionē. q2 imētio ſcolaris erat fundata p iſtas. ergo ipſe dz ꝓbare. Scḋa gl. querit vtrū clauſula ſi pſona fuerit idonea tacite intelligat'. ꝛ rñdet ꝙ ſic. q2 papa non credit' velle ꝓuidere idignis i p̄iudiciū eccliaꝝ. ff. de leg. ij. lucius titius oamā. ḋ. niſi odio ſi nō ꝯprehēdunt' i gratijs gnālib'. vt. ff. ḋ mo. ce. l. teſtō cēturio. ꝛ ar. ff. ḋ vul. ſubſti. l. ex ſcō. ¶ Eſt āt duplex executor qdā in quo ſiue cui reſidet iuriſditio. ꝛ iſte pōt cognoſcere ꝛ ꝓnūciare. ff. ḋ ꝯfir. tuto. l. tutores a patruo. q̄dā in q̄ nō reſidet iuriſditio. ꝛ iſte nō pōt citare. Unā nō pōt iducere litis pēdētiā. intimare tñ pōt. ¶ Itē volūtaria iuriſditio redigi pōt i ꝯtētioſā3 per ꝯpationē oppoſitōis ꝛ appellari. C. de bo. poſ. ſ3 tab. l. j. ¶ S3 tūc q̄ro an iſta clauſula faciat ꝯditionē. rñ. ſicut tacita nō facit ita nec exp̄ſſa. q2 nō apponit' ad ꝯditiōem ſ3 ad iuſticiā. ꝛ q2 exp̄mit' eodē mō quo ineſt. an ꝯditio ſuſpēdat actū aut ē monitio ꝛ nō ſuſpēdit. vt. ff. ḋ tutel' muto. §. ſub ꝯditōe. arg. C. qūo ꝛ q̄n iudex. l. j. aut ē ꝯditio. ꝛ tūc aut exp̄ſſa ꝛ facit ꝯditōe3. ff. de ḋ. ſig. l. cedere diē3. aut tacita itellecta ab hoie ꝛ idē. vt no. ff. ḋ pac. l. itē q2. aut eſt intellecta p. l. ꝛ tūc aut ſubintelligit' ad excipiēdū. ꝛ nō facit ꝯditōe3 ſed modū. ff. loca. l. q̄ro. §. iter locatorē. ff. ḋ ar. l. ita demū. ꝛ. J. ti. j. c. iij. aut ad agēdū. ꝛ tūc aut ſubintelligit' ad originē ꝛ facit ꝯdi. aut ad executionē obligatiōis ia3 nate. ꝛ tūc nō facit ꝯditōe3 ſ3 limitatōe3. vt. d. l. ita demū. aut ē dubiū ad qd referat'. ꝛ tūc aut ꝯcernit ſubſtātialia ſine qb' eſſe pōt obligatio ꝛ vī appoſita obligationi aut accidētalia ꝛ exactōi. ꝛ no. ſubtilis ꝛ vtilia ḋba in oī mā. ꝛ vid qḋ no. ff. ḋ ꝯdi. ꝛ demō. i rub. ꝛ ſcias ꝙ tacita cōditio ē oīs ꝯditio q̄ ſupplet' a lege ꝛ hēs ſit' i tacita ſubſtitutōe. ff. ḋ vulg. ſubſt. l. iā h̄ iure. ꝛ facit. J. ti. j. veniēs. ꝛ. c. q̄n tauallis. adde ꝙ dixi i. c. cū ioānes hereīta. ¶ Quero nūqd valeat ꝓuiſio ſi nō ē idone'. ꝛ vr' ꝙ ſi pp vitium ſubreptōis. Inn. dicere vr' ꝯtiū q2 ſi facit ꝯdi. vñ vz ꝓuiſio ꝛ vz executōi mādari niſi appellet' ſ3 Inn. p alia pte facit q2 eſt ꝯ formā mādati ſi ꝓuidet' ñ idoneo. So. ſi dubitet' an ſit idoneus vz rōne dubij. ſec' ſi notorie ſit idignus. q2 i notorijs nō ē cognoſcere. ſ3 cognitū eē ſimile q2 q̄n ꝯpromittit' i arbitratorē itelligit' cl'a ſi eque arbitrabit'. ꝛ tñ ſi iniq3 arbitrat' vz arbitriū l3 poſſit peti ꝙ reducat' ad arbitrium boni viri. ff. p ſocio. l. vñ ſi nerue. ex tali tñ arbitrio nō poſſet pēa efficaciter peti. vt. ff. de opis lib. l. ſi libertus. Ita ex p̄dcis hēs duas ꝯſones. pria pſona p̄ſumit' idonea moribus. ſcḋo ꝙ eccl'a p̄ſumit' idonea facultatib'. S3 q̄ro nunqd p̄ſumat' qs clericus. rñ. nō. vt. ē. ḋ reſcriptis. c. cū adeo. q2 eſſe clericū nō ineſt a nā ſicut nec eē cerdonē vel pelipariū vel eē i ſcīa exptū q2 nā nō facit artē ſ3 diſponit ad artē. ff. de le. iij. l. ſtichus. ꝛ. l. ſeius legatis. §. ornatricib'. ē. eo. ex ſtudijs. ¶ Quero vtꝝ q̄litates preſumant'. rñ. ſic ſi nāl'r alīs nō p̄ſumūt' ſicut nec extrinſece h̄ no. Jo. mo. in. c. ſi forte. de elec. li. vi. i magna gl. ꝛ Accur. ff. de ꝓba. l. iij. ꝛ no. naturalia p̄ſumi. ſ3 accidētalia nō p̄ſumi. ꝛ maxie ea q̄ ſunt difficilia vt eminēs ſcia. vt no. in ꝓemio huius voluminis decre. ¶ Quero q̄ q̄litates dicant' itriſece. rñ. vel q2 innate vt ſenſus ꝛ diſcretio. C. de codicil'. nec codicillos. ꝛ iſte dici poſſunt q̄litates radicales. vl' q2 p accidēs itrinſecate in aīa. ꝛ iſte dici poſſunt q̄litates i iſtāte vt ſcie ꝛ virtutes earū. ſemina nālia ſunt plātē culta ꝛ ſoliditate mētis ꝯualeſcūt cicerone ꝛ ſeneca teſtib'. extrinſece q̄litates vel ſut accidētalia q̄ p̄ñt dici aduēticia ſiue originē eaꝝ iſpicias ſiue ꝑtinētiā ipaꝝ ſiue q̄ nobis nō iherēt vt ea q̄ facilit' corrūpunt'. puta diuitie dignitates clīētele q̄ abſq3 animi ḋtute eē p̄ñt. Itē liberi. ff. de excu. tu. l. ij. cū ſi. Sunt q̄da3 bōa ſūt i aīa vt itelligere. q̄da i corpe vt ſanū eē. q̄dam ex

teriora qb⁹ fruimur vt diuitie. q̄da q̄b⁹ delectamur vt liberi ⁊ amici. bōa aīe q̄da sūt bōa spēi hūane vt ē rōnabile ⁊ h̄ psumit. q̄da sūt bōa indiuidui vt eē magrm in theologia ⁊ h̄ nō psumit. bōa corpis alia sūc ex ɔplexiōe nāli vt sanitas ⁊ h̄ psumit. alia ex elegātia forme idiuidual' vt pulcritudo ⁊ h̄ ñ psumit neq; p neq; ɔ. orbat⁹ tñ idest corpore viciat⁹ nēo psumit q̄ ē fere ɔ nālē cursum. ¶ Mō venio ad gl. Jnn. ɔsequēt; ō alys clā q̄ apponunt i līs. Pone q̄ in lr̄a ponit c̄la si ē legā doctoꝝ. tñ. ista facit cōditiōes de cui⁹ ɔtrāria oʒ liq̄re. alr̄ ɔuisio eēt ipso iur' nulla. ff. ō v. ob l. h iur' ff. de ɔdi. ⁊ demō. l. cū fuuo. ⁊ l. h āt. §. j. ff. q. ex cau. in pos. ea. ¶ Quero ō istis executorib⁹ gr̄az ɔditionaliū vt; possint ɔcedere pte nō citata. Jnn. finaliter vr̄ tenere q̄ sic q̄ nō hn̄t de necessitate ɔcedere tāq̄ iudices. s; tanq̄ boni viri nisi forte mādati aliud sapiat. puta indaginē iudicialē. ɔbabile vi posse dici s; ñ ē ver; q̄ tanq̄ vir bonus ɔcedē ñ pt nisi pte citata vel pñte. ff. ō edil. edic. l. q̄ si nolit. §. siqd ita. ff. de v. ob. l. sigs arbitratu. ɔ Bar. Jn ɔtriu; facit qd no. ff. ō bo. pos. l. ij. §. si cā cognita. ɔcesso ēt q̄ opinio Bar. in arbitratore eēt v̄a q̄n ɔpromittitur ō re litigiosa. tñ secus eēt vbi ɔpromitteret de ɔfectōe alicuius ɔtrus. Preterea collatio bñficioꝝ oʒ fieri sine exceptōe diuturna ergo ñ ē necessariū iudiciū fori qd hʒ differre rāɔuisionē ɔlone q̄ vtilitatē eccl'e q̄ nō est de intentōe pape. ar. in ɔhemio C. siue eiʒ agatur de rōne intēsiua siue extēsiua semp ad eā recurrendū est. q̄ ē anexa cāe efficienti. ff. de pac. l. tale pactū. §. ñ. vbi glo. optia. Jn hac mā ɔsuetudo sūat opi. Jnn. ⁊ minime sunt mutāda q̄ interpretatōeʒ certā habuerūt. ⁊ rō pʒ. Nam cōmissarius pape fungit' vice pape. s; papa ō suo pōt facere gr̄aʒ cui vult ēt nemine citate. ¶ Jtē ordinarius pt ɔferre nemine citato. c. l; de ɔben. li. vj. ergo ⁊ cōmissari⁹ pape q̄ maior ē quolibʒ citra papā. ff. de minc. l. minor āt magr̄ aūs tñ nō citato possessore nō dat possessionē corporale. C. vñ vi nieminerint. C. si p vim vel alio mō. l. ñ. ⁊ d. c. l; tñ ēt in hoc nō hʒ necesse seq via scriptā iudicioꝝ s; sūmariā. nec ē opus q̄ seruat solēnitatē tñ si faciat iniustitiā q̄ gdeʒ ɔ formā mādati ipso iure nō valet. si ēt ɔ ius opponētis appellabit' sm Jnn de hoc no. in c. j. de offi. dele. in cle. ⁊ facit C. si ɔtra ius vl' vti. pu. l. ⁊ si nō. ¶ Quero vtrum ɔditio tacita faciat ɔditiōeʒ. rñ. aut inest de necessitate ⁊ non facit ɔditionem. ff. de le. j. hec v̄ba. aut inest de necessitate. ⁊ tūc aut exprimitur eo mō quo inest ⁊ nō facit ɔpe ɔditionem. C. de fideius. l. non recte. aut exprimitur eo mō quo ñ inest. ⁊ tūc ñ fac ɔdi. vt. ff. de here. insti. l. iam dubitati. ⁊ ff. de le. j. si ita legatuʒ §. illisi volet. ⁊ no. p Pe. ff. de adop. l. arrogator. ⁊ p Cy. in l. iij C. si pen. ap. more interue. ⁊ no. q̄ in nr̄o c. papa scripsit archidiacono tāquaʒ artatori non tanq̄ collatori. nec tanq̄ finali executori. ⁊ iō non pōt ɔferre q̄ nō hʒ mandatū ad h̄ ⁊ oia ɔtrāsɔuo oʒ nasci q̄ excitet ad actū suū. ¶ Jtem oīs ɔditio tpe vel nā oʒ ɔcedere anteq̄ dispositū efficaciter ɔducat inesse. vt no. Jo. mo. i. c. statutū. de rescrip. li. vj. in gl. magna. Ex his appet q̄ nō oīs c̄la sonat in ɔditōem nec oīs ɔditio in cāe cognitioneʒ iudicialeʒ tñ semp reqrit suū esse. ar. ff. ad car. l. iiij §. puberi. de illa c̄la si tibi ᵃ ɔstiterit dic q̄ sonat in iur'ditione si ɔfert' añ scīm ab eo q̄ pōt dare iuridtioneʒ alr̄ sonat quādā informatiōeʒ domesticā. vt no. C. de his q. vt indig. l. si ideo ibi gl. sing. pua. glo. est ⁊ no. q̄ñ ⁊ p queʒ habeat ɔbare negatiuā si stare debuerit sic distingue. Aut est qualitas intrinseca alia extrinseca. iteʒ intrinseca qualitas alia nālis alia accidentalis. si igit' negatur q̄litas nālis itrinseca. vt q̄ negat' q̄ a nā inest ⁊ cū q̄ hō nasci' vt si dicat' tal' nō est sensatus q̄ hāc opponit eā ɔbare oʒ ɔbādo. s. affirmatiuā ex qua ille ō necessitate sequatur. s. q̄ ē furiosus vel mēte captus. C. de codi. l. nec codicillos. J. de suc. ab inte. c. cū dilectus. si aūt negatur qualitas accidētalis. s. cū qua hō nō nascitur nec q̄ inest a nā vt eē bonū medicū vel bonū legistā hic subdistinguitur aut tñ pp huius q̄litatē petit aliqs admitti ad aliquod obtinendū puta salariū ciuitatis. ⁊ tunc nō is qui negat huius qualitateʒ sed qui petit admitti debʒ probare sibi inesse huius qualitateʒ ⁊ ɔbabit eam subgciēdo se examini. C.

a ¶ Vide ō ista clausula alligata p do. Fely. i c. si tibi consliterit J. de accusa.

de ɔfes. l. magros. ⁊ l. reddat. C. ne aduo. diuer. iudi. l. nemini. aut pp hui⁹ q̄abeatē petit' aliqs remoueri ab obiēto ⁊ tūc q̄ negat ɔbare oʒ negatiuā. C. de ɔfes. l. ij. Rō er⁹ est q̄ adept⁹ ē aliqueʒ honorē statiʒ ɔsumit' q̄ sufficienter exaiat⁹ ⁊ idone⁹ inuētus illū obtinuit. xxiij. di. epa. ff. de excu. tu. l. numerari. J. de eta. ⁊ quali. accepim⁹. de ɔsump. c. cū i iuuētute. Si v̄o negat' q̄litas extrīseca q̄lis ē ista esse pauperē vel diuitē eē soluēñ. h̄ sīalr' distingue aut aliqs petit se admitti ad obtinēdū aliqd ⁊ idē ɔbare oʒ sibi inesse q̄litatē nō is q̄ negat. vbig̃ a. statutum ē ne aliqs assumat' ad offīm tale nisi hēat. c. in bonis. si g̃ alicui assumendo opponat' q̄ nō ē solue do. ipse ɔbat' oʒ se eē soluēdo. ff. de priui. cre. l. creditorē. aut aliqs vult excusari ab onere ut a tutela. ⁊ tūc ipse idē q̄ h̄ dicit ɔbare oʒ. ist. ō excu. tu. §. s; ēt pp paupertatē. his obstat q̄ oīs q̄libʒ ɔsumit' bon⁹ ⁊ idoneus nisi ɔbet' ɔtriuʒ. J. de rescri. c. j. ⁊ hic. So. illa v̄ēdicant sibi locū in morib⁹ ⁊ in his q̄ insunt a nā ⁊ veniunt a nā. ceterū si dubitet' an bñficiū sit creatū añ dataʒ vel post datā ēt si agat' de obtinēdo ɔsumit' ɔ ipetrāte q̄ hec ē notabilis ɔsumptio vt actus valeat ⁊ nō pereat. vt no. in c. vl. de rescrip. in cle. ¶ Jtē si dubitetur an aliqd sit scīm tpe libertatis vel seruitutis icūbit probō agēti. vt no. ff. de nego. ge. l. cum actū. ¶ Jtē ei q̄ vult redarguere aliqueʒ de cōmisso incūbit probō. vt. C. de pe. here. l. si post mortē. Jteʒ ei q̄ dicit se scripsisse incūbit probō q̄ tēdit ad excludēdū queʒ ab obiēto. s. a iure in esse. ⁊ sic nō ē necesse q̄ agēs ɔbet tpa sed excipiens oʒ ɔbare. ⁊ ex. habuisti pluscq̄ nobilē ff. de proba. l. in exceptōe. ⁊ J. de fide instru. cū ioānes de eremita. Deīn ē q̄ñ allegatur negatiua simpl'r. sed quid si simpl'r sed cū adiūcto. rñ deo istud adiunctū vel ē intrinsecum vt piuriū. ⁊ tunc aut ɔsistit in iure allegan. ⁊ presumitur. C. de trāsac. l. siquis maior. aut in iure tertij. ⁊ tunc allegans nō ɔbat piuriū ex solo tpis cursu. ut no. Jnn. de accu. sa. super his. ingsitor āt q̄ ē minister leg. reipub. ⁊ eius cu iua interest hn̄ probat periuriū ex tpis lapsu. vt no. elegāter Bar. ff. de ver. ob. in illa stipu. si calēdis. ⁊ l. hoc iure. ¶ Qualr' probetur hec negatiua q̄ nō sis occidendi q̄ pcusserit. dicūt q̄dam q̄ p iuramētuʒ coadiuuātib⁹ circūstantijs. C de sicca. l. j. l. ol eum. p Arch. vbi videas q̄ opponit defectū oʒ probare fallit in exceptōe ɔposita negatiue. lxx. di. ɔsoi. per Arch. ⁊ q̄ glo. que ē in ɔtralle. c. j. de offi. dele. in cle. itendit sūmarie id qd Jnn. itendit h̄ noiari. ¶ Pro clariori itellectu formo quāsdā qōes. ⁊ primo q̄ro nūquid ista c̄la si persona sit idonea faciat ɔdi. ⁊ vr̄ q̄ sic. q̄ dictio si facit ɔditioneʒ explicitam. vt no. ff. de cōdi. ⁊ demon. in rub. vbi ē glo solennis. Preterea ɔditionū quedaʒ in preteritū. quedā in pn̄s. quedam in futurū conferuntur. ff. si cer. pe. l. oia. ⁊ l. itaq; in hoc tñ differunt q̄ ɔditio de preterito vel presenti nō suspendit actū ad queʒ tendit sed sola ɔditio de futuro suspēdit. s. iducit quādam pendentiā in extiria actus q̄ pendentia appellatur in iure ɔtrās ɔdi. sed ɔdi. ō ɔterito vel de pn̄ti no hʒ differre. quia ɔsentis ē significare p modus ɔntis ⁊ nō futuri. vt. ff. ō iniusto tes. l. cuʒ in scdo. ɔtrium dicit Jnn. q̄ ista v̄ba nō faciunt ɔdi. s; eim ofo de nā sermonis videatur sonare. cōdi. tñ iuris nō sonat simpliceʒ istructionē. porro itellect⁹ Jnn. ⁊ Hos. summari⁹ est iste q̄ aut ɔtrās data executori refertur ad modum vel ad scīm formā alr' subitellectū de iure cōi. ⁊ tunc nō facit ɔditionē q̄ nō intendit papa alr' disponē q̄ ius disponat. vt. l. mutuo. §. j. ff. de tutel. Nam qd ē sec⁹ a iure cōi vr̄ ei ɔtriom qd minime ē de itentione custodis ⁊ ɔtris. C. de inoffi. tes. l. si quādo. in ɔtric ¶ Scdo quero qd si ɔtrās data executori refertur ad modū vel scīm nullo mō subintellectū de iure cōi. dicit Jnn. ⁊ Hos. q̄ ɔtrās illa ē cōditionalis nō monitoria. vt si dicatur ɔuideas petro si sit doctor decretoꝝ. nā hec ɔditio ē papalis nō legalis ⁊ obtinet vim subālis forme sicut si diceret si nat⁹ ē ex ɔte militē. ff. de ɔdi. ⁊ demon. l. uci⁹. vel si fecit passagiū vltramarinum q̄ he ɔditiōes sunt tacite. ⁊ iō debēt formalr' vindicari. s. ad lr̄am put iacēt. ff. de ɔdi. ⁊ demō. l. meui⁹. ⁊ l. q̄ heredi. tunc eiʒ locuʒ hʒ q̄ in ɔditionibus sufficit eqpollens vt. ff. ad treb. l. mulier. quādo testator ɔsiderauit effectum ⁊ non moduʒ implēdi. vt. ff. de lib. ⁊ pos. l. gallus. §. ⁊ quid si tñ

Digitized by Google

ſi tantum.ſʒ vbi ɔſiderauit modū.l.formē implēdi oʒ for me pareri q2 apponēs ɔditiōem vult eā pſiſtere.vt no.in .l.ij.C.de codi.iſer. Tertio quero vtrū qn ptās data execu tori ē ɔditiōalis tūc ꝓuiſio executoris.puta ſi eſt de tali vico oriundus nō verificata ꝑus ɔditione.rn̄deo nō ſʒ Inn. ⁊ hoſti.ē rō q2 nō ſufficit ſcō fieri id ꝙ ē fiendū cū oī ꝓui dētia.vt no.ff.de re.iur.l.in totūʒ ola.⁊ ff.de ɔdi.⁊ de.l.ij. oʒ ḡ ꝓcognitū ē añq̄ ꝓcedat ad actuʒ collatiū. Nā3 ꝟ tacite vr̄ ieſſe de mēte pape ꝙ ꝓcedat cū cognitio. Quar to q̄rit an iſta cāe cognitio dēat fieri iudicialr̄ an vō ſatiſ ꝑ ſimplicē bonū viꝛ adhibita informatiōe iuridica etiaʒ domeſtica.rn̄deo ſi qdē nō icepit ꝓducere vt iudex.ſʒ ad inſtar vt ita dixerim cuiuſdā arbitratoris nō eſt neceſſe ꝙ aliquis citet.niſi qn̄ ꝓcederʒ ad remouen̄.quem a poſſeſ ſione.in hoc.n.differt executor a iudice q2 nō hʒ citare.vt in.c.iʒ epūs.de pbē.li.vj. Si aūt incipit cognoſcere tanquā iudex.tūc cū ſemel ſit ceptū iudiciū dʒ iudicialiter termi nare.ff.de iudi.l.de qua re.ſorte dici pōt ꝙ omiſſa via iu dicij poſſʒ tranſire ad aliaʒ viā ar.ꝟ.de cā poſ.paſtoralis. potius enim vr̄ citaſſe ad cautelaʒ q̄ꝫ vt ꝑcludat ſibi viaʒ pcātio.ar.in.l.iij.ff.de mili.teſt. Quīto q̄rit pone ꝙ ptās ē momentaria nō ɔditionalis vtrū ea nō verificata nihilomi nus tūc ꝓuiſio poſtea ſcā.rn̄deo ſic dūmō cāa ſit in ſe va vt in illa cāa ſi ē idoneus ⁊ vere ē idone⁹ ſm̄ Inno. Sexto quero quid ſi huic clauſule ē adiecta ɔditio ſi ɔſtiterit.rn̄ deo nō tʒ ꝓuiſio niſi ſit pri⁹ verificata ɔditio.⁊ ē rō q2 iſta ſunt vba futuri tpis ⁊ ſapiunt cāe cognitioneʒ.ḡ dʒ ꝑus li quere q̄ꝫ ꝓuidere ſm̄ Inn.ff.de acq.he.l.cū qui duob⁹.ꝟ. ſiliꝰ.nec tn̄ erit neceſſe ꝙ cōſtet per figurā iudicij ſed per ſimplicē examinatiōem pſone ſm̄ Inno.de elec.ſi forte libro. vj. ¶ Sed ſi apponit̄ in reſcripto clauſula ſi concorditer a caplo fuerit receptus an vno diſcordante dicat̄ recept⁹ in concordia.rn̄deo ſic ſecus ſi dicerʒ canonici fuerunt i cō cordia q2 refert̄ ad perſonas non ad capitulum ꝙ cōſiſtit i maiori pte.ita dʒ itelligi qd̄ no. Archi.lxxvij.di.dilectiō nis.niſi ille vnus hēret iuſtā cām diſcrepandi q2 vn⁹ ſolus cum iuſticia pōt impedire vniuerſos.lxj.di.epm̄ p Archi. ⁊ ſi oēs recedunt in vitio momēto termini.vno ſolo exce pto ille ſolus totuʒ pt.lxv.di.ſi forte p Archi. Si ſcribitur ꝓ bigamo ꝙ recipiat̄ i mōacuʒ valet reſcriptū q2 bigam⁹ pōt eſſe monachus.lxxxiij di.q̄ſquis.p Arch.ſi papa mā dat ꝓuideri vni qui ſit i ſacerdotio.⁊ quidem i cūabulis factus ē ſacerdos.dic̄ Archi.hunc eſſe ſacerdotem hitu.i. eſſentialiter iicʒ nō effectu.lxxvij.di.ſubdiaconus p archi. vtruʒ pſumatur pro poſſeſſore ꝙ habeat titulum.c.di.cō tra morem per Archid.dic pſumi ſi ſe defendat.ſecus ſi agat.⁊ hoc quando duo litigāt de beneficio.ſed ſi ex offō epūs igrat debere dere titulum ſic̄ fiſco debet edi iſtr̄m.c. di.ꝫ moreʒ p Archi. Si apoſtata ipetrauit non vʒ ipetra tio q2 eſt idignus.ɔtrictiue ⁊ priuatiue ſac̄ qd̄ nota.arch. j.q.j.ſiqs apoſtata ē ꝑſīgua ē religione q non ē iobediē tia.lxxij.di.c.j.p archi.qd de cāa ad tuaʒ ptinet collatōem ſpectante ⁊ ſpectat ad eū ex iure eligendū deuolutis certe nō ptinet ad collationeʒ.ſʒ de elec.de ſupplē.neg.pla.dile cto.i nouella. Quid opet̄ cāa ſupplentes ⁊c.rn̄deo i eo ꝙ nemini nocet.lxvj.di.cenomanēſem p archid. Quid opē tur illa vba nulli alij de iure debita.lxxv.di.ordinationes iſta vba requirūt ꝙ bn̄ficiū ſit aptuʒ collatori.c.j.q ſucceſſo res teneant̄.col.x. Quid ſonat vbuʒ diſponas.lxx.di.ſan ctorū. Quid ſonat vbuʒ ꝓuideas.rn̄deo ſonat ꝓuidētiam nō ſolū ipetratis.ſed eccſie ipetrate de do.pic.theopōp⁹. Quid ſonet cāa ɔſuetudinis.rn̄deo de ele.c.cumana.⁊ in eadem ſcē ɔſuetudinis pſcribitur minori ſpacio.quod fre quentius viſitatum ē ⁊ ideo eſt arbitrariuʒ ar.ff.de le.iij.l. ɔcubina.ꝟ.vxori per accur.

a ¶ Uide diꝰ circa hāc rubricā ea oīa que ſcribit ſ ele ganter do. Ant.corſer⁹ in ſua ſolēni repetitiōe q̄ꝫ fecit de iſta rubrica.

¶ De iureiurando. Rubrica.

¶ Dictū eſt.ſ.de ꝓba.ſed q2 i defectū ꝓbationuʒ recur ritur ad iuramentū.vt.j.e.c.ſi.iō poſt remediū ꝓbationuʒ tractat de remedio iuriſiurādi vel ſic q2 iuramentuʒ pſu mit̄ veꝛ iō poſt tractatū de pſumptiōe tractat de iuramē tis.habet̄ m̄a.xxiij.cā ꝑ totū.xv.q.vj.ꝑ totuʒ.⁊ dic ꝙ iura mētū aliud ē deciſiuū cui⁹ tres ſunt ſpēs.ff.e.l.j.aliud ſolide tiuū ɔct⁹.vt in auc̄.ſacramēta puberū vel diſtract⁹ in quo pleriq̄ȝ decipiūt̄ adoleſcētes.q2 faciūt refutatiōeʒ tutori bus quondā ſuis cū iuramēto.vt no.i.l.qd ergo.in ꝑnc.ff. de ɔrio iudi.tutele vbi ē gl.valta in inr.tn̄ ſi ɔſtaret dō do lo teneret̄ tutor circ̄ ſtellionat⁹.aliud iuramētū ē enūciatiuū ꝙ nō iterponit̄ aīo obligādi.ar.ff.dē edil.edi.l.ſciēdū.ꝟ.vt crā.adde qd̄ no.ff.de inſa.l.lucius.q̄ꝫ glo.hn̄ no.que ē ibi in.l.lucius.q2 multū eſt ſingularis. Bal.

X administrationis.

c Creditor tenet̄ remittere iuramētū ſibi pſtitū de ſoluen̄.vſur̄.ſupple.⁊ ſi nō remittit iple epūs pōt remittere vel ei⁹ vicari⁹.⁊ h̄ pʒ i antiqua.

¶ Oppo.ꝙ imo ɔpellat̄ ſoluere ⁊ poſtea poſſit repetere. vt.ſ.eo.debitores. Sol.ibi nō erat petita remiſſio vel erat petita ſed nō ɔceſſa q2 forte nō erat ſummarim probatuʒ ꝙ cōtractus eſſʒ vſurarius vl̄ q2 creditor erat abſēs in re motis ptib⁹.ita ꝙ remittere nō poterat quo caſu nō ꝓōt epūs remitt̄e q2 n̄ ꝓcedit mora creditoris ⁊ q̄rlēs ex mora differt̄ ptās ceſſāte mora ceſſat executio ptātis.vt.ff.ſi cer. pe.l.certa.ꝟ.ſʒ ſi ſorteis.i hac petitiōe remiſſiōis reqrit̄ ſum maria cognitio ⁊ ſi ɔ petētē remitti ē aliqua pſumptio ſi dʒ ɔcedi.ar.ff.ad car.l.iij.ꝟ.cāe.ſʒ ſi ꝓ eo ē pſumptio dʒ cō cedi.ar.ff.de exhi.l.theſaur⁹.⁊ ſi vult ſatiſdare d ſoluendo integra q̄titate ſi appuerit ɔctū purū ⁊ veꝛ ſi vr̄ ꝙ ſit ne ceſſaria alia remiſſio.ar.ff.d no.op.nū.l.d pupillo.ꝟ.hʒ at. ꝙ nō puto veꝛ q2 nullo canōe h̄ cauet̄ ⁊ erubeſcim⁹ cū ſi ne lege vl̄ ſine canōe loqmur.vt in auc̄.d triē.⁊ ſemiſ.ꝟ.ɔſi deremus. ¶ O p.iſtud iuramētū ē pſtitū deo ⁊ hōi.ergo nō pōt remitti ab hoie tm̄ de ſpō.c.ꝑterea.⁊ in Spe.de le gato.ꝟ.nūc oñdēdū.v.xxiiij. So.deo ē pſtitū p reſpectuʒ hoīs ⁊ nō hōi p reſpectū dei. Preterea hō relaxat auctori tate canōis. ¶ O p.⁊ vr̄ ꝙ ipſo iure ſi teneat iur̄m q2 ꝓ hibitū ē ꝑncipale.i.fenus.ergo ⁊ id qd̄ ei⁹ grā ſit.ff.d pac. l.iuriſgē.ꝟ.prior.ff.de le.j.l.ſiqs inglinos.ꝟ.ſi.C.d legi.⁊ cō ſti.l.nō dubiū.ff.d iure pſo.l.adigē.ꝟ.ſi.ff.d ɔdi.iſti.l.que ſub ɔditōe.ꝟ.vitio.ꝑterea iſtd̄ iur̄m ē turpe ex pte recipiē tis iuriſiurādi ꝓmiſſionē.ergo nō ē ſeruādū ne ex turpitudi ne ſua reportet cōmodū.ff.d pac.l.ſi vn⁹.ꝟ.pacta q̄ turpe. Vā dolus futur⁹ creditoris nō pōt ei remitti eadē.l.ꝟ.il lud nulla.ff.d pac.do.l.ſi ɔuenit.⁊.l.ɔuenire. Vā auctori tas iuris ⁊ canōis maior ē q̄ꝫ auctoritas iur̄i. ¶ Iſtd̄ iu ramētū ē ɔtra bonos mores creditoris q2 vſurari⁹ ē infa mis.vt.C.d iſa.l.iprobū.cū ergo ex pſona actoris ius me timus.vt.l.j.i ꝑn.ff.ſi ꝓ hr̄.pe.d mili.te.l.militis codicill. ꝟ.veteran⁹.ff.d ſerū.cab.i.q ex libertis.ꝟ.teſtō.ff.ſi vſuſru. pe.l.vti frui.ꝟ.veꝛ.ſi ergo extremū qd̄ ē actio ē inabile ⁊ inualidū.ergo extremū patiēs.i.reus ſi tenet̄. ¶ Itē ɔgēs tractat de turpi lucro ergo deterior ē ei⁹ ɔditio.vt ff.d re gu.iur.l.in eo ꝙ velis.⁊.l.nihil itereſt. So ad oīa iſta con traria ⁊ ſilia dicēdū ē ꝙ ſpāle ē in ɔctu vſuraꝛ q2 ē ꝓmiſ ſuʒ d iure gē.⁊ q2 multos expedit inuenire feneratores ſi ne quoꝝ ſuffragio ſepe multi fame ꝑīrēt.vt no.in.l.ſi ɔue nerit.ff.de pig.acti.vbi gl.ſingulr̄.vel dic ꝙ ē ſpāle vt ſub trahat̄ debitorib⁹ calūniādi m̄a.q2 ſemp diceret iſte ɔct⁹ eſt vſurari⁹ ⁊ h̄ dictat eqtas ſūma q̄ rigorib⁹ argumētoꝝ pferet̄. O p.q2 ille q petit relaxari iur̄ʒ vr̄ fateri ſe obligatū q2 n̄ ē ꝓuatio ſine hitu.vt.ff.d v̄.ob.decē. So.negat exp̄ſſe h̄ ergo n̄ fatet̄ tacite. ¶ O p.ſi iudex relaxat iur̄ʒ ergo tol lit illd̄ iteʒ ⁊ fateri vi ɔctū eē vſurariū.rn̄.ſi tollit̄ iur̄ʒ ſed ei⁹ retinet̄ effect⁹ i ſuſpenſo.ff.d do.inē vi.⁊ vxo.l.cū h̄ ſta tus.ꝟ.ſine.⁊ no ff.d v̄.ob.i.l.ij.⁊.l.inē ſtipulātēʒ.ꝟ.ſacra.⁊ id ſi ſnia fert̄ poſtea ɔtra dbitoreʒ ⁊ ſi ſoluit eſt pìur⁹. Item iſta ſolō ſit ad apiendū viā iqſitōi vſuraꝝ.⁊ iō ſi ipoit ter minū iuri q2 ſit ad liteʒ ꝓparan̄.n̄ ad dcidēn̄.ſic qn̄ abſolō ſit ad cautelā. O pp.ſi iſtd̄ iur̄ʒ ē pſtitū deo cū epūs ſit mi nor eo nō pōt relaxare ipʒ nec ſicut minor pōt i integrū re ſtituere ɔ auctoritatē ſupioris.ff.d mino.l minor aūt ma giſtratus. So.epūs h̄ facit auctoritate canōis delegata vl̄ dic ordiaria.⁊ ſic ipē de⁹ facere vr̄.vt.C.de ve.iure enucle. l.j ꝟ.oīa.vbi tex elegāter dicit oīa merito nr̄a facim⁹ qb⁹ noſtra auctoritas impartit̄. ¶ Quero qd̄ ſi vinū ē exp̄ſ

Digitized by Google

ſum in ɔ̃tcu qꝛ dixi iuro tñ ſolvere noĩe viſurarꝫ.rñ.nõ cre do ꝙ aliq̃ obligatio oriat pp vitiũ forme ꝓmiſſionis nec ꝙ ſit neceſſaria abſo.qꝛ notoriũ ñ idiget abſolõne.ſecũ dũ nõ ſit vitiũ forme.qꝛ expſſa nocẽt.nõ expſſa ñ nocẽt.ar. .C.de pac.do.l.ɔ̃venire.cũ.l.ſe.ꝛ i regla iuſ expſſa nocent. cui⁹ regule nulla rõ ẽ niſi vitiũ forme. ¶ Sꝫ qro nũqd re laxatio iuri poſſit peti p ꝓcuratorẽ.rñ.ſic ꝛ ſit rmiſſio iuri dño abſẽti ꝛ ignorãti vt ꝓbat illa.l.no.ff.de iureiu.l.labeo. ¶ Sꝫ ecce creditor petit viſuras pp iuramẽtũ ꝛ debitorẽ pſens amicus eius vult pſentẽ defendere qꝛ debitor ñ au det pp iurm.rñ.defenſorẽ poſſe intervenire pro pñte ſi cuti pro abñte.ſ.ſatiſdando idonee.tex.ẽ ſing.ff.de iureiu. l.ſi.§.ſi.v̓.ſꝫ ꝛ ſi actorẽ.ꝛ de hoc non repit melior tex.alibi. ¶ Sꝫ nũqd ꝓ viſuris tacitis põt agi certi ɔ̃ditõe rñdeo certi ɔ̃ditio ex mutuo non põt ꝓponi qꝛ re ɔ̃hibit.ff.ſi certũ pe.l.rogaſti.§.ſi tibi. ¶ Sꝫ dubiõ ẽ de certi ɔ̃ditõe ex ſti pulatione.ꝛ dico ꝙ non ɔ̃petit qꝛ ſtipulatio non valet.vt ff.de ɔ̃di.inde.l.eleganter.in pñn.oꝫ ergo ꝓponi iuditis officiũ vel ɔ̃ditio ex canone debitores.ẽ.co.nec dꝫ turpi ter ad hoc cogi qꝛ ſuare iurm honeſtum ẽ ꝛ adde qð ibi dicã. ¶ Sꝫ nũquid ẽ infamis debitor q nõ ſoluit viſuras ſicut iurauit.rñdeo dolus creditoris excuſat eum ab infa mia.vt.C.de tranſ.l.ſiquis maior. ¶ Sꝫ pone viſurari⁹ pe tebat exequi inſtrm ꝙ erat de duplo vere ſortis ꝛ erat cũ iuro.debitor non negat ſimplũ nũquid ſimplũ ſaltẽ tenet ſolvere.rñdeo ſic.vt.ff.ſi cer.pe.l.qdã eſtimauerũt.ꝛ ar.in.l.q ſolidũ.in pñn.ff.de leg.ij. ¶ Sꝫ an poſſit opponi abſo lutõi ɔ̃ditio aliq̃ vt qð non intelligat abſolutus ſi nõ ꝓba uerit.rñdeo ſic.ff.de dã.infec.l.pretor.§.ſi ɔ̃trouerſia.ff.de ad mi.tu.l.vulgo. ¶ Sꝫ an ꝑt peti reſciſio ɔ̃tcus niſi ꝑcedat abſolo a iuro.rñ.non qꝛ iurm alſo iuſiut.ipedit ꝓceſſum ꝛ qꝛ ꝓpoſtere petit ſic dicimus in illa bonoꝝ poſſione que petit cũ litis agnoſceñ.q ꝓambula ẽ.ff.de inof.teſt.l.quẽ admodũ.ſꝫ pone debitor q iurauit deceſſit nũquid here dibꝫ neceſſe petere relaxatõem iuramẽti.rñ.nõ qꝛ iurm ñ trãſit ad hr̃dem.vt no.Jnn.ꝫ.e.in.c.veritatis.ẽt ſi iuraſſet p ſe ꝛ hr̃dibꝫ ſuis qꝛ aliud eſt iur̃o defuncti aliud hr̃dis. vt.C.de re.cre.l.gnãlit.in pñ.dicas ꝙ aut ex ɔ̃tcu oriſ na turalis oblõ.ꝛ tũc iurm trãſit ad hr̃dem quo ad oblõnis vinculũ ſi in iure ſcã ſit mẽtio hr̃dis.vt.ꝫ.c.viratis.ſꝫ non trãſit quo ad reatũ piurij.ſi aũt ex ɔ̃tcu ñ oriſ oblõ nãlis.tũc nullo mõ trãſit vt in feneratitio ɔ̃tcu qꝫ cũ iurm aut nalẽ obligatõem inducere.aut ei accedẽ.alſo non ẽ neceſſaria remiſſio iuramẽti.vt.C.de non nu.pe.l.ſi.ff.de iure ꝑto.c. adigere in ſi.ff.qui ſa.cog.l.q iurato.hoc de vñi ſucceſſiõe. in ſingulares aũt ſucceſſorẽ nũq̃ trãſit q̃uis ſit licitũ iurm in virtute ſue pſonalitatis.ff.ad treb.l.j.§.ſi hr̃s.ſꝫ in virtu te ſue realitatis.puta ex ɔ̃tcu minoris ſecuta traditõe cũ iuramẽto hñ afficeret quelibet nouũ poſſeſſorẽ.C.de rei ven.l.quotiẽs.cũ mã ſua.ꝛ adde qð dicam ꝫ.e.c.ego.N.ꝛ ɔ̃clude ꝙ quãtũ ad ſoliditatẽ ɔ̃tcus hr̃s tenet ſuare iura mentũ tñ non ſit piurus.ff.de penis.l.ſi penã. ¶ Quid ſi ciuitas accepit mutuũ.ꝛ ſindicus iurauit.rñdeo ciuitas ꝓprie nõ põt incurrere piuriũ.ff.de dolo.l.ſed ex dolo.ſed ipſi ɔ̃ſtituentes ſindicũ ſic ſi veniãt ɔ̃ iuramẽtũ alſo non. idem in iuramẽto tutoris vel curatoris vñ pupillus non indiget relaxatõe iuramẽti. ¶ Sed pone ſolutis viſuras vult eas repetere.nunqd indiget abſolutõe iuramẽti.rñ. aut iurauit ſolvere ꝛ nõ indiget abſolutõe qꝛ iam abſolu tus ẽ ſoluendo pecuniã.aut iurauit nõ repetere.ꝛ tunc re fert aut vult directo repetere ꝛ nõ põt niſi abſoluat a iura mento.aut indirecte denũciando crimen eccle.ꝛ tũc põt niſi ſit de illis q denũciare nõ pñt.vt.ẽ.de iudi.c.nouit.ita intelligit qð no.ꝫ.c.debitores. ¶ Sꝫ qd dices in qõne fa cti viſurarius ɔ̃ quez oblatus erat libellus in curia epi vbi erat ɔ̃ſtitutio vt non audiret libellans niſi faceret depoſi tom ꝛ fuit pronũciatus viſurarius ꝛ inſtrm eſſe de duplo vere ſortis.vtrum perdat ſimplũ qð erat vere debitum. videt ꝙ ſic qꝛ in duobus deliquit.Nam plus debito pe tit de pluri canone exigit.maximum enim genus cautio nis ẽ deponere.in cõtrariũ videtur qꝛ ipſe ñ egit i curia epi.ſꝫ ɔ̃uẽtus ibi eſt niſi dicatur ꝙ ſe defendendo vel exci piẽdo vĩ petere.vt.ff.ẽ ra.ha.l.ꝓplius.illud nõ curo ꝙ in curia ſeculari forte aſi petierat qꝛ ꝑ hoc nõ iferet ꝙ ſi actor in curia epi ad quã nõ ꝓuocauit ſꝫ ꝓuocat⁹ ẽ.vñ lꝫ in curia ſeculari ſit actor in epali ẽ reus.ꝑterea ſi qð grauamẽ eſt in deponẽdo h̃ facit epalis conſtõ ꝛ auctoritas.vñ nõ eſt grauamẽ hois ſꝫ legis q̃ cũ ſcã ſit in fauorẽ creditoꝝ nõ dꝫ verti in odiũ qð verius puto de aucte ɔ̃ſtitu.epalis cre ditor decipiat.ar.in.l.j.C.de his qui ve.eta.impe. ¶ Et que ro de qõne vulgata de pſtãtia in reddibili vbi ſors nunq̃ rehabet ſed dat quidam reddit⁹ ãnu⁹ puta decem ꝑ cente nario⁹ verũ h̃ ɔ̃hibet viſura.ꝛ vĩ ꝙ ſic qꝛ hoc ſit aĩo lucran di.Jteꝫ qꝛ eſt fraus de ɔ̃tcu ad ɔ̃tcum ꝛ ſic erunt viſurarij oẽs tales facientes pſtãtiã cupiditate ꝛ dulcedine lucri. ¶ Vide alia ꝑ do. Jaſ. i. l. cũctos populos.C.de ſũ.trini.ꝛ fide catho.
Nam viſura ñ eſt aliud q̃ dulcedo lucri preter nãꝫ. ¶ Jn ɔ̃trium vĩ qꝛ licitum eſt emere ãnuũ cenſum ſed iſte ɔ̃tcus vĩ q̃dam emptio vel qdam ɔ̃tcus inominatus vt do ſic vt des.i.do tibi ꝑ tãto qꝛ nomie carere dꝫ ois ɔ̃tcus qꝛ nõ hꝫ gen⁹ ꝛ dñias vocales.vt.l.j.ff.de pſcrip.vbis.ꝛ h̃ iõ ſtatu tũ fuit qꝛ plã ſunt negocia q̃ vocabula vt ibi dr̃.oẽs gp pe ɔ̃tc⁹ inoiati dñr hñe gen⁹ ſꝫ ñ dñias adiuicẽ.ſꝫ vno gnã li vocabulo dñr ɔ̃tc⁹ inoiati ꝛ icerti.ſꝫ in h̃ ñ eſt vis quãtũ ad ꝓpoſitũ qꝛ ñ diſputam⁹ de noie ſꝫ iuſto ꝛ iniuſto ꝛ eius realitate. Preterea iſtud ius habet loco cuiuſdã pdij ex q̃ ãnua penſio ꝑcipit.C.de ſac.ſan.ec.iubem⁹ nulli. Preterea ꝑ ſtatutũ ciuitatis iſte reddit⁹ ẽ ɔ̃ceſſus loco remuneran de liberalitatꝫ ciuiũ ꝛ remouẽde dãnoſitatꝫ eoꝝ. vñ ẽ que dam ꝓuidẽtia legalis ꝛ efficatior iudiciali ꝛ ɔ̃uentionali. dicit Archi.j.di.ɔ̃ſuetudo.ꝙ ꝓuidentia ſtatuti nihil opat circa viſuras.ſꝫ illð eſt verꝫ cũ lucro captãdo ſꝫ in dãno vi tando hñ vꝫ ꝓuidẽtia tam legalis q̃ iudicialis q̃ ẽt ɔ̃uẽ tionalis.vt no.C.de ſũma tri.l.j.ſiue ſit dãnum verũ ſiue pſumptũ. Nã hoc potiꝰ ẽ intereſſe taxatũ a.l.vt.C.de iure do.l.ſi.ſicut qñ taxat pp perfidiã debitoris.ff.de neg.ge.l. q ſine viſuris.ꝛ.l.qꝛ tantõdẽ. Preterea ciuitas ꝑt rei ſue legẽ dicẽ.Jtẽ ciuib⁹ ſuis tanq̃ filijs ſuis donare. Jtem qꝛ omnes facultates ciuium in ipſo fiſco eſſe videntur qꝛ inter eſt reipublice hĩe ſubditos locupletes nõ minus q̃ ipſam burſam fiſcalem.vt.C.de cadu.toi.l.j.in ſi. ¶ Jtem quid aliud eſt fiſcus q̃ ſubditoꝝ calamitas.cum igit ſubditoꝝ ſtatus ad ſtatũ reipublice ptineat nõ vĩ abſurdum neqꝫ ɔ̃ ius diuinũ vel nãle dictũ ſtatutũ.ꝛ iõ ſeruandum.ꝛ maxie cum dẽt bona mõ cuilibet inuãdi rẽpublicam.ff.de cap.ꝛ poſtli.reuer.l.poſtliminiũ.§.filiꝰ.ff.de iureiur.§.veluti.pre terea hoc ſit ꝑncipalr gr̃a ciuitatis nõ gr̃a fenoris ꝛ debꝫ ɔ̃ſiderare pricipale motiuũ animi nõ id qð venit in ɔ̃ſeq̃ntiã. ff.de reli.ac ſiqs.§.plerĩqꝫ.ff.ſi cer.pet.l.ſiqs nec cẽm.ꝛ.l. rogaſti.in pri. Sol.iſte ſunt qõnes piculoſe maxie quo ad ɔ̃ſciam ſꝫ dici ꝑt ꝙ ſi iſte ɔ̃tcus hẽat in ſe eq̃tatis recõpẽ ſationẽ ꝛ ꝓportionẽ licit⁹ eſt qꝛ cũ ñ ſit formalr ɔ̃tc⁹ viſu raꝝ ad eq̃tatẽ nãlẽ recurrẽñ ẽ qꝛ eq̃tas nãlis i oi re dñat cum idẽ ſit ꝙ ipſa nãlis iuſtitia.ff.de excu.tu.l.ſcire oꝫ.§. ꝛ ſi maxime.ꝛ facit.ꝫ.de viſur.c.nauigãti.dũñ ex iſto ɔ̃tcu quis exceſſiue nõ lucret qꝛ exceſſus modi facit fraudẽ pre ſumi.vt.C.mã.l.per diuerſas.ꝛ.l.ab anaſtaſio.id vero tñ reſcindit quãtum modus excedit.qꝛ qð ſit vltra modum reducit ad moduꝫ ꝛ menſurã.ff.ſi cer.pe.rogaſti.§.ſi tibi. ꝛ no.ff.de viſur.l.placuit.qdam dãnãt iſtum ɔ̃tractũ ex certitudine lucri ꝑpetui.ergo ex exceſſu modi qꝛ nullo iu re cauet ꝙ certitudo lucri ſit de genere ꝓhibitorũ.C.de re ſcin.ven.l.ij.ꝛ.l.j.in ſi.C.de ſen.que ꝓ eo.cum ſi.dũmodo lucrũ ſit honeſtũ. Alij dicũt aut qs acceſſit ad hũc actũ ɔ̃pulſus ꝛ nõ ẽ viſura.aut ſpõte vel ꝓcurauit ſe ɔ̃pelli ꝛ tũc eſt viſura. ¶ Jtem aiunt ꝙ nõ ꝑt talis queſtus emi ẽt ab eo cui re vera debet qꝛ ſpõte ſit ꝛ nulla neceſſitate cogẽte. ꝛ tñ hr̃di vniuerſali deberetur qꝛ trãſit cuꝫ vniuerſitate. Nam ab ea ſepari nõ ꝑt.ff.de here.inſti.ſiqs hr̃s inſti.fue rit excepto fundo.ꝛ.l.quedã.ff.de acqui.re.do.cuꝫ legibꝫ floren.iam ſunt fere ãni.xl.iſta qð fuit multũ ventilata in ter magros in theologia.qõnes ẽt iſte ſunt ventilate per dñm frẽm Raymũduꝫ in ſũma ſua.ꝛ ꝑ dñm frẽm Joanẽ in laudabili ſũma in mã viſuraꝝ. Tamen ego aliqua ꝛ le gibus probo ꝛ corroboro. Baſ.

P ERVENIT.

Nõ vꝫ iuramẽtuꝫ pſtitũ a plato ĩ ñ petẽdis reb⁹

eccſie

eccľie.b.d.secunda ibi cognita. ℂ Casus. Quidā comes ortoſſus cepit quēdaz epm ⁊ fecit eū iurare ꝙ nō repetēt res ſibi ablatas. ℂ Querit vtꝝ teneat iuramētum ꝙ poſſit cōpelli p epm ad obſeruātiā eius. rn̄deo ꝙ nō tn̄ papa abſoluit euz ad maiorē cautelā. ℂ Oppo. ꝙ debeat ſeruare iuramētoz. vt. s. ꝙ me. cō ad audientiā. j. c. ſi vo. Sol. aut iurat ſup rebus eccľie ⁊ loquiť h. aut ſuper reb⁹ ꝓprijs ⁊ loquiť ɔ̄ria. Cōtra hoc opp. de lr̄a que dič de reb⁹ ſuis. So. iſta dictio ſuis poniť impꝓprie. i. eccľie ſue ⁊ ſic ruſticus dicit iſte cāpus meus ē ⁊ non vř mentiri. ſ; abuſiue loqui. vt no. in. l. ij. ff. ō ori. iur. vbi ē glo. fin. Iſte tn̄ abuſiōes nō ſunt tollerabiles cū alterius iactura. ℂ Mō q̄riť vtꝝ iuramentū metu extortū ſit ipſo iure aliqđ. qdaz dicūt ꝙ nō alij dicūt ꝙ ſic qꝛ iſtud iuramētoz nō peccat i ɔ̄ſenſu ſed i qualitate ɔ̄ſenſus de h no. xv. q. vj. c. auctem. ⁊ xxij. q. iiij. inter cetera. Et ideo puella que fecit refutatiōnē cū iuramēto patri p metū īdiget abſolutiōe. vt no. archi. in. c. q̄uis. de pac. li. vj. idē ſi pp nimiam reuerētiā. ſ. impreſſiuam. vt ſing. no. in. l. j. §. q honorande. ff. quaꝝ re. ac. nō da. ℂ Oppo. lr̄a dicit iurantē non teneri poſtea dič euz abſolui. Nā ſi nō teneť ergo abſolui nō pōt. vt. ff. de v. ob. l. decē. Sol. triplr̄ ē abſolutio. ſ. neceſſaria vtilis ⁊ temeraria ſi loquaris ō pria ñ oz abſolui quo ad reos eccľie. ſ; quo ad ꝓprias ſic. Si loquaris de ſc̄a q̄ dr̄ ad cautelaz vtilis ē valde. qꝛ ſi poſtea iputaľ de piurio nō hꝫ poſtea neceſſe ꝓbare metū. ℂ Quero ſm Inno. qđ ſi ſpōte adiurauit reos eccľie. rn̄deo dič Innoc. ꝙ epūs dabit curatorē bonis eccľie. vel ipſe idem q iurauit conſtituet actorē. ſicˀ ſi tutor adiuraſſꝫ reos pupilli. ⁊ no. bn̄ h ocm̄ vel dabit epūs iniam ipſi iuranti ꝙ noie eccľie agat. Utrum epūs poſſit venire ɔ̄ ſctm̄ ſuū. dic vt no. archi. iv. di. c. penitētes ⁊ ſubdic ꝙ ɔ̄ ꝓpriū iuramētū nullus reſtituiť in integrum ⁊ ēt interueniēte metu. ⁊ ē rō adultus hꝫ etatez perfectaz interpoſito iuramēto ⁊ iō dicimus ꝙ iuramētū ſač eū maiorē. ſ. idonee etatis. Eſt. n. q̄dā etatis venia pp ſpiritualitatē iuramenti a iure itroducta. vt no. in. l. ij. C. de reſcin. ven. dꝫ ergo loco reſtōnis i integrum implorari abſolutio a iuramento. ſ; ɔ̄ iuramenta aduerſarij bn̄ daľ reſtitutio minori. ff. de iureiur. l. nam poſtea. §. ſi minor ſm Inno. vidi quoddā reſcriptum pape ꝙ pp enormitatez dāni dꝫ ɔcedi abſolutio minori iuranti ad hoc inducto dolo aduerſarij ⁊ abſolutus petet reſtitueť i integrum ɔtra ɔ̄tctuz ⁊ ſic erūt neceſſarie petitōes ita intelligas Inno. ſ. n. ſubordinent ſicˀ reſcidēs ⁊ reſciſoria inſti. de ac. §. rurſus. Nā ēt ſtatuta ñ tenēt q̄bus dolo ineſt tex. ē vnicus in iure. in. l. j. in ſi. ff. de excep. do. ℂ Extra oppo. iſte comes q ceperat epm̄ erat excōicatus pp violētā manuū iniectiōem. ergo nō tenuit iuſ m ſibi p̄ſtitum. vt in. c. dño guerrā in ri. hic finiť tex. ꝑtertim cum durāte peccato non poſſit abſolui ab excōicatiōe. So. imo tenuit habitu ⁊ obligatōe l; nō ɔpetat actio. Cāus ē hic valde nobilis. ℂ Quero vtꝝ ei q abſolniť ad cautelā iponaľ aliqua penitētia. rn̄deo ſic ꝙ ieiunet vľ oret nō ꝙ aliqđ ſoluat. peccauit eīz p fragelitatez ⁊ iō dꝫ penitere de peccato. nō aūt ē neceſſe ꝙ abſoluaľ a ɔmiſſo ſm Inn. ꝙ tene mēti. Bal.

p **Eruenit.** Uno dič ſꝫ ibi nec to. Caſus. Rex frāchoꝝ iurauerat dare quādā poſſiōnē i feudū cuidā nobili q ſimiliť iurauit ꝙ eſſꝫ vaſallus regis. iſte nobilis nō obtēperauit poſtea regi feudi. vn̄ rex cōtulit ipſꝫ cuidā eccľie. ℂ Queriť vtꝝ rex ſit piurus. rn̄deť ꝙ nō qꝛ iuſ m io meli⁹ ɔmutauit ꝙ potuit qꝛ vaſallus ɔditiōt feudi nō paruit. Jo. de deo in ſuffragio. ℂ No. ꝙ nō vř periurare ille q ex iuſta cā ſuperueniēti vēit ɔ̄ tenorem iuramenti. ſcđo no. ꝙ fides ēt iuramēto⁹ ſolidata ei q nō ſuat fidē nō debꝫ ſuari ſic. ff. locati. l. q̄ro. §. inť locatorem. qꝛ h opata tacita ɔditō ſubintellecta ab vtraqꝫ pte. ſec⁹ ſi ab altera tm̄ vt ſubdiť no. ff. de ɔdi. ob cam. l. j. ⁊ no. h ar. ꝙ durāte feudo dn̄s nō pōt id ɔcedere ēt eccľie q̄ dꝫ eſſe mī iuſticie. ⁊ ſic pꝫ ꝙ in feudis p̄ſtito fidelitatis iuro. dño l; ſic ipator vel rex frāchoꝝ ius penitēdi nō hꝫ ſi vaſallus ſuat fidelitatē tene mēti. ℂ Itē nec vaſallus qꝛ ē feudum ligiū ꝙ a principe daľ i quo nō hꝫ locum pn̄ia qꝛ tex ē. ℂ Quero ſm Inno. an votō poſſit i melius ɔmutari dič Inno. ꝙ ſic auctoritate ſupioris nō auctoritate ꝓpa. No. ꝙ triplex ē cōmutatio. ſ. neceſſaria. ⁊ hec pt fieri auctē ſupioris. vt. ff. ō admi. re. ad ci. ptī. l. legatū viľ. ⁊ h pt fieri ñ nemini nocet. alſa nō ēt auctē ſupioris. vt i. c. qꝛ ɔtingit. ⁊ ō relig. do. temeraria. ⁊ iſta nūqꝫ pt fieri. ℂ Ultio no. ꝙ q̄ñ duo frāgūt inicē iuſꝫ neuter ē piur⁹. ⁊ hinc inde itelligiť tacita ɔditio. ⁊ h. ff. ō ie. ij. cū pť. §. libert⁹. ⁊. l. ij. ff. ne qs eū. ℂ Quero vſqꝫ ad quā quātitatē poſſit donari eccľe abſqꝫ teſtiois inſinuatōis. dič Arch. vſqꝫ ad octigētos aureos. lxiij. di. c. ego. vbi vide ⁊ itellige in donatōe ſimplici. Nā ſi in feudū taxata nō ſumma. vt hic expſſe pꝫ. Bal.

c **Go epiſcopus. N.** Hec decre. pōit formā iurī. ſeptē capľa ɔtinētis ſꝫ q̄s iurāt pape epi q ſunt exēpti. ℂ Caſus. q̄ſitaz fuit a papa ſub qua forma dēant iurare epi exēpti. rn̄deť vt in lr̄a. Ibi ab hac hora. iſta dictio ab ſuū ꝓncipiū includit ⁊ nō excludit. aliq̄ñ aūt poniť excluſiue. ff. ō ac. emp. l. rō. §. ſi. l. a caligato. C. ō emp. p Cy. q̄ñ qꝫ ſit ɔputatō ō momēto ad momētū vt eū aduciť momētis tēpoꝝ. q̄ñ qꝫ de die ad dič q̄ñ aduciť dieb⁹. Itē i alijs tꝑibus vt in mēſe ⁊ āno. qꝛ excludit extremitatē a q̄ reliquū tp̄s icludiť. dic ergo ex hac hora. i. ſine dila. lxiij. di. c. ego. p Arch. Ibi hora ec. ꝙ i publicis iſtr̄is dēat apponi hora qđ ē vꝛꝫ ſi expedit ſcire horā. ff. ō lo. ſi ex pluribˀ. §. j. i gl. pua ⁊ notabili. aľ ſufficit apponere dič. idē i loco loci. Ibi ſucceſſorib⁹. no. ꝙ qs pt ſtipulari ſucceſſorib⁹ ⁊ iſtō iuſm ē reale nec oz itez ſucceſſorib⁹ iurare ſꝫ Ber. ⁊ no. ꝙ ſeptē ptes ſunt dici naľis. j. q. j. c. extra p Arch. ℂ Itē q iurauit ſoluere die dn̄ica nō icidit i piuriū ſi ſoluit i media nocte. vt no. Archi. lxxv. di. ꝙ a pib⁹. niſi forte poſſet cōmitti aliqua fraus ꝙ relinquiť arbitrio bōi viri. ita itelligiť gl. q̄ ē. ff. ō ſer. l. more romano noie eiꝫ dici nox ɔ̄tineť nō ecōtra qꝛ nox ſcā eſt pp dič nō dies pp noctē ſꝫ magꝫ ſniaꝝ in pſalmis. Ibi fidelis. in hoc vbo ſtat ſubſtātia pmi capli. vt in. j. c. ō forma fidelitatis ⁊ i. ri. ſe. ō noua forma fidelitatis. Ibi canōice intrātib⁹. ⁊ dic canōice. i. ſꝫ regulas ſanctoꝝ patruꝫ ⁊ cōſilioꝝ alſ nō ē papa. ſꝫ intruſus ⁊ antipapa. vn̄ cardinales nō plus pn̄t q̄ſ ſibi cōceſſuꝫ ſit a canone. vt in. c. ne romani. de elec. in cle. ⁊ h in ſubſtātialib⁹. de cerimonialib⁹ ſi cu ramus inť cerimonialis pono ēt intronizatōeꝫ ⁊ coronatione qꝛ nihil iuris ɔ̄ferūt ſi electio nō valet qꝛ nihil operať poſſeſſio i intruſu niſi ad dānū ſuū ⁊ ignominiā. ff. ō decur. l. herēnius. ℂ No. ꝙ iuſꝫ p̄ſtitū predeceſſori nō trāſit ad intruſos. ℂ Itē dico ꝙ iuramētū p̄ſtitū intruſo nō trāſit ad intrātes canonice. ff. de ɔdi. inde. ſi vrbana. Ibi nō ero. Scđm caplm. Pmū caplm fuit ɔfectū vbis affirmatiuis ⁊ reſpicit pſonas. Scđꝫ ɔcipiť negatiuis. Itē tertiuꝫ q̄rtū q̄ntū ⁊ ſextū vbis affirmatiuis. Ibi ſeptimū. ibi apoſtoloꝝ. limina ſiľr vbis affirmatiuis. Scđm caplm vſqꝫ ibi ɔſiliū. Tertiū vſqꝫ ibi papatum. Quartū vſqꝫ ibi vocatio. Quintū vſqꝫ ibi legatū. Sextū ibi ⁊ in ſuis. Septimū ibi apľoꝝ vſqꝫ io ſi. Ibi honorifice. hoc dicit qꝛ q male tractať dř tractari. ff. de ver. ob. q̄dam cū filiom. vbi eſt caſus vnicus in iure niſi eēt iſtud aduerbium honorifice. ℂ Ex his collige ꝙ ad probādum aliquā eē tractatā. vt vxorez nō eſt neceſſe ꝓbare ꝙ fuerit honorifice tractata ſed qualiter cūqꝫ pota viliter induta vľ qꝛ faciebat portare ligna de ſilua vel texere. Ibi neceſſitatibus. no. caritatiuū ſubſidium nō deberi niſi in caſu neceſſitatis. ℂ Itē no. ita ſubſidiādis minorib⁹ legatis pncipis ſicut maiorib⁹ iuxta illud nō tibi ſed petro. Ibi ſic deus me adiuuet. ergo a contrario ſenſu periurus eſt extra ꝓtectionē ⁊ auxiliū dei ⁊ eccleſie. qđ ſonēt hec vba extra ꝓtectionē habeo. C. de natu. li. l. j. Ibi ɔſilio neqꝫ in facto. no. par eſſe delictū ɔſulere ⁊ facere no. ɔſiliuꝫ ⁊ fcm̄ poni vt diuerſa ⁊ dictio neqꝫ ponitur copulatiue ⁊ copula cadit inter diuerſa. ille autem ē in conſilio q pcedente tractatu concludiť id qđ deliberatur fiendꝫ. ff. ō paricidijs. l. virū. Ibi adiutor ero in tꝑalibus ⁊ ſpiritualibus ſm Inno. Ibi papatum. papatus dignitas. papa pſona. vnde papa ē ſupremus pſonať. Ibi virū perdant aut mēbrū. iſta eqparanť quia membrum ꝙ excipiť vitam perdit ⁊ noie mēbri cōtinetur ēt dignis⁹ l; di Bal. ſup. verbo peere.

a ℂ Uide n. Alex. ɔſi. cccxxvij. vij. col. vide ēt bal. cōſi. cclx. ſecūdo volu.

b ℂ Uide tex. in. l. ij. §. deide circa ſi. ff. ō origi. iur. vbi dicitur ꝙ ponti fex dicitur a poſſe ⁊ facio facis. ⁊ do. Barth. ſocinuꝫ i cōſilio. cccxvij vij. col.

gitus nō ſit mēbrū integrale.ſ3 articulus mēbri.ſecus tñ eſſ3 i ſtatutis municipalibus.ff.ō ſta.ho.aō ſunt liberi.pu ta ſi ſtatutū dicit ſiq̄s amputauerit ei mēbrū non ꝯincꝉ digitus q2 nō arguit de pte ad totum q2 nō ſunt paria vt dicūt aduocati. Ibi ꝯſiliū.tertiū capl'3.ꝛ no.ꝙ q̄ ꝓdit ꝯſiliū ſecretū ē ſilis homicidie. Ibi ad cor̄ dānum.de iſta ꝓpoſitōe ad qd ſignificet actū ꝑfectū hēs.no.C.de his q̄ ad ecc̄e.ꝯfu.ꝛ.C.ō his qui ad ſtatuas princip.ꝯfu.aliq̄n ſignificat viā aō terminū vt cū di lupus vadit ad ſiluam vel exit a ſilua.ff.de vſufru.l.arboribus.§.ij.in glo. Dictio ad q̄nq3 nōt ad locū vt vado ad eccl'a3 q̄nq3 denotat ani mum vt hic.ꝛ breuiter ſignificat ſm adiūcte3.ꝛ dic̄ Ar chi.ꝙ q̄nq3 ſignificat intentōem q̄nq3 ꝯſequentia3 q̄nq3 terminū.j.q.j.c.ipſe.per Archi.h.d.vt elegāter no.Bar. ff.de iureiur.l.ite3 apud.§.cū viciu3. Si ſtatutū dicit ſiq̄s acceſſerit ad caſtrum oportet ꝙ venerit prope terminu3 motus.ſi dicit ſiq̄s accederet ſufficit qd ſit in via.ſi vō dic̄ ſiq̄s acceſſerit in caſtrum o3 ꝙ intro ſit ingreſſus.facit.ff. arbo.fur.ce.l.cedere.§.ſubſtrate. Ibi paparum q̄ntū ca pitulu3. Ibi ſaluo.no.quedā excipi a fidelitate.ex h̄ p3 ꝙ vaſallus ſuā ſalutē ꝛ honeſtatem d3 ꝑferre ſaluti dn̄i licet Bar.hic innat ꝯ.ſ3 pōt itelligi q̄ñ ſine ꝑiculo fieri pt. Ex h̄ ſumiꝉ ar.p.g.naſo ꝙ vaſallus ñ pōt teſtificari ꝓ dn̄o.me lius diceret ꝯ dn̄m q2 iurauit nō eſſe ꝯ eū.nō aūt iurauit non eſſe pro eo.tñ vtrūq3 falſu3 ē.de hoc in ſpe.de teſte.§. j.ver.ſ3 nū quid vaſallus.q2 ꝑter feudū ingenuus ē. Ibi ꝯ oēs hoīes.no.ꝙ hoc ē iur̄m ligiū.nec hoc caſu excipiꝉ im perator. Ibi vocatio ad ſinodū.i.ꝯciliū gn̄ale.ꝛ no.ꝙ ad ꝯciliū gn̄ale principal'r ſunt vocādi epi ꝛ ſufficit h̄ vna vo catio ſ3 doc. Ibi niſi ꝑpeditus.no.impedimētū a ꝑiurio excuſare dūmō ſit impedimētu3 canonicu3 ꝛ non alr̄.ibi legatū.ſ.gn̄alem vel ſpecialem. Ibi cognouero. No.igno ranti nihil imputari.vt.ff.de decre.ab or.fa.l.ſi.ꝛ.ff.depo. ſiq̄s inficiatus. Ibi in eundo ꝛ redeūdo.no.ꝙ ille q̄ deb3 bene tractari in eūdo d3 eodē mō tractari in redeundo. ibi ꝛ i ſuis neceſſitatibus ergo epi tenenꝉ ēt legatis laicis ad caritatiuū ſubſidiū. Ibi apl'oꝝ limina.vltimu3 capꝉm dicit Inn.ꝙ vbi ē papa ibi ē roma ieruſalē ꝛ mons ſyon. ibi ēt ē cōis patria.ff.de excu.tu.l.ſi duos. ¶ Quero ad quid obligetur quia q̄ iur̄m credentie.rñ.vt in ꝑiudiciu3 dn̄i nō celeuet.ſed ſi dn̄s haberet malā inuentiōem pt re uelare caute.tamē ei q̄ pōt ꝓdeſſe nō abeſſe.qd ergo h̄ di ꝯ de ꝯſilio itelligo de honeſto ſm doc. ¶ Que pena puni tur reuelās.rñ.arbitraria vbi nō ē taxata pena.ff.ō effra. ꝛ expil'.l.j.§.expilatores.ar.ff.ō teſti.ſcio.ff.de penis.l.ho die.C.de ſū.tri.l.j.in fi. Extra no.ꝙ exēpti debēt ēt iurare ꝙ nō alienabūt ꝓprietates ecc̄e romano pontifice incō ſulto.de feu.c.ij.de reb.ec.nō alie.vt ſup. Ibi abſolutoris. no.ꝙ vaſallus dn̄s pōt laxare iuramenti vinculum ꝛ in ipſum abſoluere.ꝛ no.ꝙ licētia h3 vim abſolutōis. ¶ Et eſt ar.ꝙ captiuus licētiatus ab hoſte nō tenꝉ reuerti ad ipſum niſi aliud probeꝉ actum.inter eos. Jo.rex.ibi cm ꝑ certum.i.qui oſtendit mandatū. Ibi nuncium.no.ꝙ ille q̄ promittit ire pōt mittere ſi ē impeditus.ibi ſic me deus iuuet.ſupra fuit pollicitatio imo tacita ſtipulatio.hic iuramen tum.j.q.vij.quotiens cordis oculus. Bal.

n **Ullus.** Eps nō facit ſibi iurare cleri cos niſi q̄bus cōmittit eccle ſias.ſcda ibi niſi forte. ¶ Caſus. Epi ꝯpelle bant clericos ad iurandum ſibi obedientia3. hoc nō debēt facere niſi q̄ñ cōmittūt eis adminiſtratōne3. ¶ Quō aūt interpreteꝉ hoc iuramētu3 dic ꝙ itelligiꝉ in licitis ꝛ honeſtis ꝛ poſſibilius de iure de nā de ſcō ſm bo nos mores.ff.de ꝟ.ſig.nepos ꝓculo ꝛ elegāter no.ff.de re. iur.nō vi.§.q̄ iuſſu.l.c.venientes.ꝛ in.c.impiale3.§.ſi.de ꝓ. hi.feu.alie.per Fede. Sed an ciues teneātur iurare ꝑtāti. rñ.non niſi quādo cōmittūtur iuratorie cautioni vel niſi ꝑ officio eis decreto.vt no.ff.de eden.l.quedā.§.nūllarios vel niſi ſint ō rebellione ſuſpecti.ꝛ dic vt dixi ſuper pace cō ſtantie in opere meo. ¶ No.ꝙ clericus non habens ad miniſtrationem non tenetur iurare in manibus epi ſui tñ tenetur ei facere manualē obedientiam. Bar.no.hic ca ſus in quibus ē iurandum. Bal.

d **Ebitores.** Debitores pp obſer uātiam iuramēti pu' debent vſuras ſoluē quas poſtea repetunt.h. d. ¶ Opp.nō e3 pꝛīcipale ergo nec iuramen tum qd eſt acceſſoriū.vt.C.de legi.l.nō dubiū. So.ibi loq̄ tur in pale ꝓhibitis.ſed vſure non ſunt preciſe prohibite ſ3 cauſatiue indebite. ¶ Item hic acceſſorium eſt fortius q̄3 pꝛincipale.ꝛ rō ē pp dei reuerentiā nō pp vſurarij iuſtitiā. ¶ Op.debitor ſoluēs vſuras peccat ergo nō d3 ſoluere. Sol.nō peccat q2 hoc facit reſpectu diuini nominis pp iu ramentū.ff.de iureiur.l.q̄ ꝓ ſalute3. Op.debitor pt agere ergo multoſorti' excipere.q2 cui dam' actionē multoſorti' exceptionē.ff.de ſuſpi.l.j.§.qd agit. So.illud verū actio ꝛ exceptio ꝯcurrūt in origine.ſ3 hic ſunt ꝯrie ꝛ origine q2 ex ceptio ꝯcernit tps añ ſolōnē.actō vō tps poſt.ſic habem' ꝯ ꝙ cui denegaꝉ exceptio multoſorti' denegaꝉ actio.vt.C.de traſac.l.nec itentio.ſ3 illud eſt verū niſi ſupueniat cā actiōis dāde.vt.ff.de ꝯdi.ſine cā.l.ſi fullo.ff.ō ꝯdi.ide.iuſ. ff.rem ra.ha.l.ꝓcurator.ad exhiben.§.j.ff.ō euic.l.vendi. cum.l.ſeq. Op.ſi pōt icontinenti ergo momentanea ſolo nō liberat eū.vt.ff.de ſol.l.q̄ ſic ſoluit.ſol.iſta decre.d3 itel ligi q̄ñ ſoluit aio trāſſerēdi dn̄ij ſ3 momentanei.ſ3 ibi ñ fu it aio trāſſerēdi.ſic.ff.ſo.ma.l.ſeru' dotalis.ꝛ.ff.ſi cer.pe. l.ſi tibi. Op.q2 ſolo d3 eſſe ꝑpetua.ff.de ſo.in nūeratiōib'. §.ſi.ff.de ar.inter caſtellanū. So.illud ve3 q̄ñ h3 ꝑpetua3 cām ſ3 hic nō h3 ꝑpetuā cā3.de h̄ no.ff.ō ꝯdi.ide.l.nerati'. S3 pone ꝙ mutuaui tibi.c.bononiē quā pecuniā tu ꝓmi ſiſti mihi remittē de ꝑtib' tuis in paſchate aduenient̄e pa ſcha nō tibi remittebas ego nolebā ꝙ efficereris iſamis vñ ſui ꝑſtat' ꝙ nolebā te eſſe piurū ꝓ modica re vl' quia eras frater me' ꝛ h̄ ſui ꝑſtat' re abn̄te q̄ritur an ſis infa mis.rñ.nō q2 remiſſu3 ē tibi iuſiurādū dilatōe pendēte.ff. de iureiur.l.labeo.ēt ſi certū ſit ꝙ in termino nō poteras ſoluē q2 pena legalis ē.ff.de ver.ob.l.cū ſtipulat' ſim mihi a ꝓculo.ꝑ Bar. ¶ Quero ſi dbitor ñ vult ſoluē qd ceme diū h3.dicit Inn.ꝙ d3 cogi petē creditorē ad relaxandu3 iur̄m ꝛ ſi creditor nō vult relaxare relaxabit iudex.ſ3 ſi cre ditor ē abſēs h3 neceſſe ſoluē poſtea repetit. Inno.itelligit q̄ñ ſine dolo malo.aliꝗn iudex pt relaxare ne dolus pa trocineꝉ creditori cui' abſētia dei cepleꝉ.C.de iudi.l.ꝓpe rādū.§.ſinaūt reus.ꝛ in auē.quis i ꝓuincia. Dicet aliquis quō pōt eps relaxare in ꝑiudiciū iur.alterius.rñdet Inn. q2 ēt pꝛīcipi ē licitū ſtatuere vel facē ex cā in ꝑiudiciu3 in rie alteri'.qd tene menti. ¶ Quero qd ſi debitor iurauit nō repetere.rñ.denūciabit.ſ3 ſi ēt iurauit nō denūciare ec cleſie iur̄m nō ē ſeruādō q2 ē ꝯ regulā euāgelij. ¶ Querit Inn.ve3 votū iur̄o firmatū poſſit in meli' cōmutari.ꝛ de terminat ꝙ ſic.qd tene menti. ¶ Quid de ſcholaribus li cenciatis bononie q̄ iurāt nō recipe alibi doctoratū. Na3 iſtud iur̄m ē ſatis honeſtum.rñ.ſolus papa pōt abſoluere niſi forte iuſta cā emergat.puta q2 pp emergētes inimici tias vel viaꝝ diſcrimina nō poſſet ad eū locū tute ſe ꝯfer re vel pp mortalitate3 ſubitaneā. ¶ Extra no.ꝙ nō ſolu3 impatori ſed ēt alijs pꝛīcipib' ꝛ ꝓplis licitū ē facere ſtatu tum ꝑ qd ex cā puniaꝉ ius ſubiectoꝝ.vbi gr̄a ſtatuūt ꝑſcri ꝑtione3 ex q̄ naſciꝉ exceptio q̄ oppoſita ꝑimit actione3 nō obligōnem nālem q2 exceptio ē excluſio actiōis ꝛ cāe cā. ſ3 cā ꝓducens actionē eſt obligō ciuilis nō nālis.tñ ſi ſta tutu3 icipet a ꝑcedenti monitōe.puta q2 diceret mone mus oēs creditores ꝛ dn̄os vt agāt infra tātū tps alis eos priuam' ſuo iure tūc ois obligō eēt ſublatoa nec exigiꝉ bo na fides dbitoris ſ3 mora creditoris.C.de ige.ma.l.diffa mari.vñ aliud ē in ſimplici ꝑſcriptōe vbi ꝑſcribiꝉ faculta ti agēdi.aliud in monitōe qd ē valde no. ¶ Ite3 ſcias ꝙ q̄ñ tps ē ſtatutū ꝓ vita actōis ab origine nō curaꝉ ſcia de bitoris ſ3 creditoris.ff.de edil.edic.tū ſep.ff.de calū.l.ann'. ff.de ac.ꝛ ob.l.in boñ.§.ſ3 cū reſciſſa.iſti.de ppe.ꝛ tēp.ac. in princi.ꝛ in iſto.c.ꝙ nō reqriꝉ habilitas in ſtipl'one ſ3 in ꝓmiſſiōe dūmō ſit appoſitum iuramentum. Bal.

a **D noſtram.** Si debitori credi tori iurauit nullu3 ꝗuaōe iſerre donec fuerit pecūia ꝓſoluta iur̄3 ſuare ꝯpelliꝉ.h.d.ſcda ibi iōq3. ¶ Caſus.q̄dā

petrus

Petrus mutuauit pecuniã quibuſdã militib⁹ ſub pignore quarundã poſſeſſionũ ꝛ quorũdã redditnuz. q nobiles iurauerũt nullũ grauamẽ iferre niſi ſorte pſoluta. demũ iſti nobiles ſuis termis nõ pteriti nõdũ ſorte ſoluta expulerũt dictũ petrũ de poſſeſſione. archiepũs .n. rotomageñ mãdauit ac dicto petro ꝙ reſtitueret poſſeſſionẽ. ꝛ qꝛ nõ reſtituebat excõicauit eũdem. vñ iſte petrus ꝯqueſtus fuit pape de archiepõ ꝛ de nobilibus. papa pmo mãdat archiepõ ꝙ eos abſoluat recepta cautiõe. deinde mãdat nobilib⁹ ꝙ reſtituãt poſſeſſionẽ ꝛ reddit⁹ vſqꝫ quo ſatiſfecerint. tertio mãdat dcõ petro ꝙ reſtituat poſſeſſionẽ ꝛ reddit⁹ ſupfluos deductis expeñ. ꝛ ſi dictus Petrus amonitus nõ reſtituerit in eandẽ excõis ſniam reducat ꝛ iſtud ẽ ꝯtrũ mandatum. No. ꝙ tꝫ iurm de nõ inferendo grauamẽ creditori donec ſit ei ſatiſfactuz. ℭ Itẽ no. ꝙ pmiſſus ſupiorib illicitus. puta archiepi nõ excuſat a piurio. vt pꝫ in ℣bo ꝯ iurꝫ. nõ ob. ff. ð ſolu. ſi ſtipulatus. §. q lancea. qꝛ ille pmiſſio fuit rõnabilis. Tertio no. ꝙ debitor qui non ſoluta pecunia integra ſubtrahit redditus poſſeſſionum tenet eos reſtituere creditori fac. ff. de diſtra. pig. l. quãdiu. ℭ Quarto no. ꝙ redditus dicunt deductis expeñ. ff. de vſufru. l. fundi trebatiani. ff. ſo. ma. l. fruct⁹ de fruc. ꝛ lit. expeñ. l. ſi. ff. ð petibere. ſi a pſe vel dño. §. ſi. Ultimo no. ꝙ qs i eandẽ ſniam excõis reducit. ꝛ dic eãdẽ quo ad genus. nam excõis ver⁹ extincta ẽ nec relige eius remanſerunt. ff. ð pac. ſi vnus. §. pactus ver. ſed ſi pactũ. ℭ Quero q̃ dicat ſufficiens cautio dic illa q̃ ſatiſfacit iuri ꝛ homini. vel ſaltẽ iuri. ℭ Itez dꝫ ſufficiẽs. i. ſecura. vt. l. i. ff. q ſa. cog. ꝛ dic vt i gl. ℭ Quero vtꝝ fructus exeuntes ſortẽ. rñdeo ꝯſumpti ſic ſed extantes nõ. ſꝫ ſunt pignori ſicut ꝛ ipm pdium. C. de pig. l. ij. ff. ſo. ma. l. diuortio. §. donatiões. ℭ Quero an qui iurauit ſoluere poſſit ꝯpẽſare⁹. rñ. ſic ex eadẽ cã vt fruct⁹ ꝯſumptos. ſed ex alia cã qdã dñt ꝙ ſic. qꝛ q ꝯpẽſat breui manu ſoluit. ff. de iure do. l. ſi ſponſalib⁹. §. i. ff. q po. in pig. ha. l. ſi debitor. ꝛ ff. de ꝯdi. ob cam. l. ſi mulier. ꝛ h ſi debitũ ẽ liqdũ ceterũ nõ admittit ad liqdãdũ pp iurm. Alij dñt ꝙ nõ põt compẽſare qꝛ nõ obſeruat iurm i forma ꝛ iõ exceptio ꝯpẽſationis ſi dꝫ exceptio ſolonis. ſꝫ exceptio doli. vt iſti l. ð ac. §. in bone fidei. dicas ꝙ iſte nõ ẽ piurus qꝛ aduerſari⁹ fac quo minus ſoluere poſſit. iſte tex. ẽ vnic⁹ in iure. ff. de ꝯdi. ꝛ demõ. Iulian⁹ ait el picolo. imo ꝯcor. ei. ff. de ſta. li. l. iij. circa pn. ℣. vñ ꝙrit. nec ob. ꝙ iurm debeat obſeruari i forma qꝛ illud ẽ vez qñ de nudo ſcõ ꝛ nõ de effectu eſt cogitatũ de ꝯdi. ꝛ demõ. meuius. C. ð trãſ. l. vbi pactuz. ff. de ℣. ob. l. qdaz. ꝛ fac. ff. rem ra. ha. ãplius ꝛ ibi plene p Bar. ℭ Itẽ cõpenſatio p ſolone cedit. ꝛ de ſilibus idẽ ẽ iudiciũ. vt. ff. de iureiu. l. tutor. §. ꝓdignũ. ꝛ fac qð no. ff. de ꝓcura. l. ſi ego mihi rẽ. ff. de ſta. li. ſi peculium. §. de illo. ff. de calũ. l. q ẽt. nũ ſt eſſꝫ dcm i iurõ ꝙ ꝓmittit ſoluere ꝛ nõ p iur. fictionẽ licꝫ poſſit argui ꝙ iſta fictio realr idẽ ẽ ꝙ ℣itus qꝛ eãdẽ hꝫ vtilitatẽ ꝛ iõ exorbitat ab oi regulis fictionũ. ff. ſi cer. pe. l. ſingularia. ℭ Op. ꝙ iſti nobiles ceciderũt a iure ſuo qꝛ ius ſibi dixerunt. Sol. auctoritas epi etiã iniuſta eos excuſat ex quo pe fuit citata. ſed ſi non fuiſſꝫ citata nõ excuſaret eos. C. vñ vi meminerint. ꝛ no. in. l. ſi ego i tãtã eo. ti. C. ſi p vim vl alio mõ. l. ſi. ff. de acqui. poſ. l. iuſte. qð eſt notãdũ Bal.

a ℭ Uide abb. h i vlt. col. ꝛ pleni⁹ við ẽt mſtra egregie examinata per Cõſetũ i repertiõe rubrice. ff. eo. ti. in. ſx. col. i ſi. ſꝫ pꝛiuilegium. ꝛ við per do. alex. ꝯſi. xci. in pe. col. in ſcdo volu. ꝙ barba. ꝯſil. xlij. i. ij. colũ. i ſecundo dubio volu. ſcdo.

a Si vero aliquis. Si iurm p metũ extortũ põt ſeruari ſine pĩudicio aie iurãtis ẽ ſeruãdũ ſꝫ ſi ṽtit piculũ aie aduerſarij a iurõ eccſia abſoluere ꝯſueuit. ha ibi. ſibi diximus. ℭ Caſus. querit ſi aliqs expulſus metu grauiſſimo refutauit ius ſuũ iurõ interpoſito an poſſit repetẽ. dicit papa ꝙ nõ dꝫ dari mã alicui ꝓpria auctoritate veniẽdi ꝯ ſuũ factũ niſi vergat i detrimentũ ſalutis eterne tñ de ꝯſuetudie romane eccſie eſt ꝙ iurans abſoluat a tali iurõ ꝛ tũc veniet ꝯ rez iuratã ꝛ ꝯ iurm ꝙ ẽ ꝯ abſolutũ relaxatione. ℭ Op. ꝙ iſtud iurm ſit nullũ qꝛ nihil eſt tã ꝯriũ ꝯſenſui q̃ metus. vt no. ff. ð iu. om. iu. l. ſi p errorez. ff. q ꝛ a q. l. ſi ꝓuat⁹ q̃ nõ hꝫ in ſe ius nãle ꝛ p ꝯño nec dicimus qꝛ ſufficit ꝯſenſus q eſt de iure nãli. ſolu. met⁹ non ẽ ꝯri⁹ voluntati. ſꝫ libertati. alioqn ñ fuiſſꝫ neccꝛiuz edictũ ꝓtoris ꝙ met⁹ cã. ℭ Op. hic vĩdet turpitudo ꝯpellentis. ꝛ ex turpitudie ſua nẽo ꝯſeqt actiões. ff. ð fur. l. itaqꝫ furio. ff. ð. ℣. ob. ſi plegij. ff. ð pac. iuriſgẽ. §. ſi ob maleficium. ff. ð fideiuſ. ſi correo. §. ſi reo. So. ſpãle ẽ i iurõ pp reuerentiã dei ꝛ catholice eccſie. ſꝫ an põt qs facere ꝙ tali iuramẽto nõ obliget ipſo iure. rñ. ſic. ſi ꝓus ꝓteſtet ꝙ nõ itẽdit iurare. ff. de acq. here. l. q aliena. §. cenſus. nec intellr hoc facere in fraudẽ qꝛ remouet fraudẽ. vt. ff. de le. ij. l. cũ pater. §. titio. ℭ Querit nũqd iuramẽtũ per metũ extortũ obliget in foro ꝯſcie. rñ. ſic ad abſolutõez humilr petẽdã. ſed nõ ad debitũ ſoluẽñ. ff. ꝙ me. cã. l. metũ. §. volenti. ff. ꝙ ſal. tu. auctore. l. nouiſſime. Bal.

c Ex reſcripto. Monachus q pro debito ſui mõaſterij iurauit ſtare in obſtagio. ſiue obſidatu ꝛ fideiuſſores q iurauerũt creditorez indẽnẽ ſeruare cogunt. h. d. ſcõa ibi ideoqꝫ. ℭ Caſus. qdaz abbas cremẽſis p neceſſitatib⁹ ſui mõaſterij accepit a petro mutuo octo milia ſoldoꝝ p quo dedit obſides quoſdã mõachos ſuos. q de obſeruãtia cõuẽtiõe iurarũt pacto adiecto ꝙ ſi ipſi mõachi deficerẽt forte morte vl receſſu. alij monachi loco eoꝝ in obſtagio ponerent. Itẽ ſi dci mõachi fidẽ nõ ſeruarẽt. abbas dedit eidẽ petro. U. ꝛ ei⁹ vxori fideiuſſores q ſilr fidẽ. i. iuramẽtũ pſtiterũt. Mõ abbas ꝛ mõachi volebãt venire ꝯ ꝓmiſſionẽ ꝛ iuramẽtũ ſignificatũ fuit hoc dño pape. vñ papa cuiuſdam cõmiſſarijs ꝑcepit ꝙ abbatẽ ꝛ mõachos. ꝛ. U. ꝛ vxorẽ ipſius monere curẽt vt ſicut iurauerũt eãdẽ ꝯuẽtionẽ faciãt adimpleri. alioquin abbati ꝛ mõachis ingreſſuz iterdicat eccſie ꝛ inter eũ pſonã. U. ꝛ vxo. eiuſdẽ diuina officia ꝓhibeãt celebrari quouſqꝫ ad ſatiſfactiõez ꝯdignã. ℭ No. hic nõbilia pacta que oia valent. pmo de obſidib⁹ q tenent ſtare in obſtagio. Secũdo in mõachis quos abbas põt dare obſides p debito pecuniario. ꝛ idẽ in ꝯuerſis ſꝫ eoꝝ ingenuitatez abbas nõ poſſideat ſꝫ in ſeruitiũ. vt no. ff. de acq. poſ. cũ hẽdes. ꝛ hoc de eoꝝ ꝯſenſu alias nõ. Nã ſi abbas nõ põt adire hereditatẽ delatã monacho niſi de ꝯſenſu monachi. ff. de acq. re. do. l. acqrit. §. i. qꝛ ius adeũdi ẽ inſepabile a pſona. vt. ff. de acq. hẽdi. l. paulus. multominus põt eũ inuitũ tradere creditori. ſꝫ ſecus in ſeruo. vt. ff. de fur. l. interdũ. §. q fureꝫ. ꝛ. l. pe. ff. de ꝯdi. ob cãm. ꝛ ſi dicat ꝙ mõachus nõ hꝫ nolle vel velle. rñdet verũ ẽ ad faciẽdũ ſꝫ ad ñ faciẽdũ ſic. vt. C. de hꝫdi. iſti. l. cum ꝓponas. ꝛ. C. de acq. poſ. l. ſi. Tertio de pacto ꝙ ſi ipſi deficerẽt alij ſubrogent ẽt nõ naiati nominibus ꝓprijs. Quid ſi hoc ñ eẽt dcm. rñ. nõ tenet alios ſubrogare. vt no. Spe. in ti. de obli. ꝛ ſolu. porro de eo q remanet i carcere p alio ꝛ tãdẽ ſoluit p ipſo hẽs vnicã. l. iniur. ff. de neg. ge. l. nã ꝛ ſi nuis. in pn. Quarto ꝙ vir ꝛ vxor pñt in eodẽ inſtrõ fideiubere p alio. puta p abbate ꝛ capitulo. Quinto ꝙ cenſura eccſie diuerſificat ſꝫ qualitatez pſonaꝝ. Nã abbati ꝛ monachis interdicit igreſſus eccſie ſed in terra laicorum ponit interdcm̃ celebratõis diuinoꝝ officiorum. ꝛ hec omnia pp pecuniariũ debitũ vallatũ iuramento. Itez no. h in codez libello querimonia ꝓponi ð reis ꝛ fideiuſſoribus. ℭ Ultio no. ꝙ vbi opponit iuramentũ non eſt neceſſe ꝙ mulier renũciet bñficio velleiani ſenatuſconſulti ꝙ loquit ð intercesſionib⁹ mulierũ qꝛ vbi iurat non eſt de iure apicib⁹ diſputãdũ ſꝫ de ſola qualitate iuramenti. ꝛ idez i minore iurãte ꝙ non ſit neceſſe ꝙ certioret de bñficio reſtitutionis i integrũ qꝛ ſi excludit vi renũciationis ſꝫ tãqꝫ pfecte etatis licet Cy. ꝯſuluerit ꝯriũ p quo facit gl. ordiaria. ff. de ver. obli. l. ſciendũ. vbi videas. ꝛ per Cy. in. l. ij. C. de reſcin. ven. vñ cautꝰ eſt i inſtrõ apponere ꝙ renũciauit bñficio minoris etatis certiorat⁹ ð qualitate bñficij. ℭ Itez no. hic non fieri mentionez ð excuſſione debitoris pncipal. ꝛ hoc eſt qꝛ iſti fideiuſſores ꝓmiſerũt facere ꝛ curare. ℭ Itez qꝛ iurauerũt. ꝛ eſt bñ no. ꝙ ſi reqrit excuſſio q̃ interdũ reqrit ex diſpoſitione legis. interduz ex figura ꝯuentionis. vt. ff. ſi cer. pe. l. ſi. §. ſꝫ ꝛ ſi cũ ſcio. Et diſferũt quia vbi bñficio legis dꝫ opponi añ lit. ꝯte. ſꝫ vbi ex tenore pacti poteſt opponi quandocunqꝫ. vt no. Bar. in l. i. C. de conueñ. fiſ. debito lib. x. vbi dicit ꝙ aliud eſt fideiubere. aliud promittere quem indemnẽ ꝯſeruare ꝙ intelligit i ſubſidiũ nõ ſi pncipalis eſt ſoluendo ſm Bar. contra quem facit valde capſm illud. ℭ Itẽ collige h mona

b ℭ Uide La. ro. conſilio. xc. alr cũ alex. ꝯſil. xl. col. v. i ſi. volu. ij. ꝛ vide Pau. ð ca. ꝯſi. vij. ꝛ vide Cõſe. in repertitõe rub. ff. eo. ti. col. xi. i. xiij. ſpãli. ꝛ barbatiã ꝯſilio xxv. colũ. ix. vol. pzimo.

choſ ꝯ ꝯſenſu abbatis clauſtr ꝛ oñſr obligati vel ſaltē ob ſtringi. ¶ Itē no. h mõaſteriū obligari ex mutuo qḋ pſu mitꝰ nāle. ſi numeratio ñ negaꝰ. ſ; nõne oꝫ pbari vluz i vti litatē eccle. rñ. hic nõ negabaꝰ verſuz vel ꝯſtabat vel ſum vel iõ qꝛ abbas totū capl'm ꝯſ̄erat. vt no. C. de ſa. ſan. ec. auē. hoc ius porrectū. ¶ Oppo. ꝙ liber hõ nõ poſſit ſta re p obſide pp eꝰ alienū. vt in auē. vt nõ fiant pig. ꝛ i auē. vt iõ. So. hic ſpale pp debitū eccle qꝛ ſic pꝫ dare pñt pro obſide filiū in caſu neceſſitatis. vt. l. ij. C. ꝯ pñ. q filios di ſtra. ita abbas mõachū nec tñ ꝯperit hypotheca. ſ; oſſiu iudicio caſus ē hic nõbilis. ¶ Opp. ꝙ mulier non poſſit obligari p alio. vt. l. j. ff. ad velley. Solu. h renūciauit vel leyano. ꝛ h tꝫ Inno. vl' pp iurm. ꝛ h tꝫ Ber. ꝛ eſt bñ no. ꝛ quotidianū. ¶ Op. ꝙ vxor nõ poſſit ſe obligari i codē inſtr͂o cū viro. vt no. Spe. ꝯ obliga. ꝛ ſol. So. veꝝ ē p vi ro ſ; pro extraneo ſic vt hic. ¶ Itē p ſe quatenus nego ciū tēdit ad vtilitatē ipſius vxoris. hinc ē ꝙ pñt ſimul ꝛ pducē in eodem inſtr͂o. vt no. C. ꝯ fide inſtru. l. ſcripture. ¶ Quero vtꝝ teneat pactū ꝙ creditor poſſit capere de bitorē. rñ. ſic ſi debitor ē fugitiuus. Nā hoc fit lege pmit tēte. ff. que in frau. credi. ait ptor. §. ſi debitorē. alſ non. vt ff. de re. iu. nõ ē ſim. vñ ñ vꝫ pactū ꝙ debitor ſtet ad diſcre tõeꝫ creditoris. ſ; bñ valeret ꝙ ſtaret ad diſcretõeꝫ iudi cis qꝛ p̄uatꝰ carcer phibitꝰ ē. ſ; non carcer publicus. ꝛ ita dꝫ itelligi qḋ leg. ꝛ no. ff. ꝯ fur. l. interdū. §. q ſurē p glo. ꝛ Bar. Ecõtrario ṽo ꝙ debitor ñ poſſit pſonalr deſtrigi bñ valet pactū. vt. ff. de re iu. l. ſi cū venerit. ꝛ et ī de ſolu. c. odoardus. ¶ Quero nunqḋ poſſit qs pmittere factuꝫ alienū. rñ. ſic ſi ē appoſitū iurm qꝛ intelligiꝰ pmiſiſſe ſe fa cturuꝫ ꝛ curaturꝝ. alſ nõ ita itelligo gl. Ber. fallit in ſti pulis. iudicialibus ꝛ pretoriis qꝛ ibi fingiꝰ fingiꝰ pmiſiſſe ſe facturꝝ ꝛ curaturꝝ. vt no. ff. ꝯ ṽ. ob. l. quoꝰ. quis aliū. ff. de in ius vo. l. cū pro quo. ¶ Quero an aliꝗs poſſit ſe obliga re ad penā mortis. rñ. nõ. vt no. xxiij. q. v. cū hõ ibi gl. ſing. ¶ Quero an valeat ſtatutū ꝙ nõ capiēs malefactorē cū poſſit puniaꝰ ad mortē. rñ. non qꝛ teneꝰ ex ꝗſi maleficio. l. pceptõē ꝯ his q ꝺcie. vl' effu. qꝛ ñ pp̄ic ꝺlinqt ipſe ſ; alius cuꝰ ꝗſi maleficij pena nūꝗ; ē corpalis ſ; ad penā pecunia riā teneꝰ. l. ne qḋ. ff. de incē. rui. nauf. ꝛ no. in l. j. C. ꝯ decre. decu. l. j. li. x. ꝛ h ex. l. municipali alſ nõ teneret niſi ex pu blico officio teneret ad h. vt no. ff. de reg. iur. culpa ē. ꝛ in auē. vt nulli iudicis in pn. Et no. ꝙ ſtatutū qḋ hꝫ in ſe ra tionē motiuā ñ dꝫ eē ſine rõne. Quero nūqḋ debitor poſ ſit obligare ſe ēt abſq; iur͂o ad ſtādum in certa ciuitate ꝛ inde nõ diſcedēdū ſine licētia creditoris. rñ. ſic ſm Inno. ergo idē poterit iudex qḋ ē no. ſ; ſi poſſit cõmittē credito ri ꝙ eū detineat captiuatū. vt. C. ꝯ exac. tribu. l. miſſi opi natores. li. x. ¶ Quero an mõachus iſte poſſit ageꝛ ꝯ ab batē vt liberet ab obſidione. ꝛ vꝫ ꝙ ſic qꝛ iterdū ꝛ fuūꝫ pt eē iudiciū p pſona ꝛ libertate ñ prebꝰ. C. de ordi. cog. l. ſi. Itē ſi nõ ꝯpeteret actio mādati. tñ ꝯpetit officiū iudi cis. ff. de ma. te. l. neuia. ff. de ali. le. l. ſuos ad cuſtodiātē pli. ꝛ idē dico in filio qñ pꝫ vēdidit pp neceſſitatē famis vt poſſit agere ꝯ patreꝫ ꝙ eū redimat ſi pꝫ puenit ad pin guiorē fortunā. ſ; vꝫ ꝙ monachus iſte non dꝫ diu ſtetiſſe in obſeſſiõe. vt ff. mā. l. lucius. ego dico ꝙ lex illa nõ hꝫ lo cuꝫ qñ fideiuſſor eſt in carcere ēt ſi latiſſimus ſit carcer vt qꝛ ciuitas in hoc eſt ei aſſignata p carcere. Nā lꝫ dānū pe cuniariū poſſit reparari. carcer tñ irrepabilis ē ꝛ interim poſſꝫ carceratus mori qḋ nõ ē expectanduꝫ. ar. ff. ꝯ ſer. l. ij. ꝛ iij. ¶ Sꝫ nūquid fideiuſſor carceratus pro debito pe peteret ipſuꝫ debitū a reo. rñ. reus teneꝰ ei faciēdi cā ñ dā di. nā aliud ē curare aliud ſolue teneꝰ ergo curare ꝙ exeat carcereꝫ ſ; nõ teneꝰ dare fideiuſſori ꝗntateꝫ niſi pmiſiſſꝫ eū ſuare idēneꝫ ꝛ eſſꝫ in mora qꝛ tūc loco faciendi ſucce deret obligatio ad iteſſe qḋ hꝫ hic certā ꝗntatē ꝛ nõ ꝫ p relatõem ad aliud. vt l. j. C. de ſen. que pro eo qḋ itereſt pſe. ff. de le. j. ſi hēs iuſſus. Bal.

q **Querelam.** Periurus ē ab eccla remouēdus q ñ neceſſi tate ſ; volūtate venit ꝯ licitū iurm. h. d. Pri mo ponit ipetrātis ꝗrelā. Scḋo dat iudices ſbl ꝗm. Caſus. Guilielmus promiſit. R. canonico duos biſentios noīe pēſiõis eccle deteſtādo ſe ānuatim ſolitu rum interpoſito iuramento ceſſauit iſte guilꝰ per bieniū in ſolutione. ¶ Queritur qḋ iuris papa ſcribit iudicibus dicens ꝙ ſi eis cõſtiterit memoratū guilm nõ neceſſitate ſed ſpõte in ſolone ceſſaſſe qm̄ eſt piurus priueꝰ eccleſia ꝛ vrgeatur locatori ſoluere pēſioneꝫ. ¶ No. eccleꝫ ānuatiꝫ locari. no. ꝙ q ſoluit in termino nõ pſumiꝰ piurus niſi prio inqraꝰ vtꝝ volūtarie nõ ſoluerit an neceſſitate coactꝰ. qḋ eſt no. dignū ad id qḋ no. Inn. ī de accu. c. ſup his. ¶ No. ꝙ piurij nõ debēt ecclas regere. ¶ Not. ꝙ neceſſitas ex cuſat a piurio. tñ nõ viciat pmiſſionē qs ꝯdemneꝰ ad ſol uendū. tex. no. ē ff. de ver. ob. ꝯtinuus. §. illud. ¶ No. ꝙ ſi mul qs pp periuriū remoueꝰ ꝛ ad penſionē ꝯdemnaꝰ. mõ iuncto tex. cū glo. ¶ No. ꝙ pp duas cās h res icidit i cõ miſſuꝫ. prio pp periuriuꝫ ꝛ in h ſt oꝫ expectareꝰ bieniū qḋ eſt no. dignū. ſcḋo qꝛ p bieniū ſtetit. ꝛ ſic ex duabꝰ cāis ſuc ceſſiuis res pt icidere in ꝯmiſſum. ff. loca. quero. §. inter lo catorem. Inn. āt loqtur ꝯfuſe ꝛ dicit ꝙ bieniū ſolum ſuffi cit ad priuādum cum res emphiteotica ſed certe nõ ſolū modo bienium ſ; ēt piuriuꝫ facit quē cadere a iure ꝯtrus ipſo facto. C. de trāſ. l. ſigs maior. ꝛ ſic eſt expedita glo. j. [a] ¶ Venio ad ſcḋaꝫ glo. ꝛ quero vtꝝ periurus ſit īfamis ꝛ vtꝝ poſſit hēe dignitatē. dicit Ber. ꝙ non. dicit Bar. ꝙ pt eſſe ancianꝰ ciuitatis ſiue decurio. l. j. C. de mu. ꝛ ho. nõ ꝯtinuādis. Bar. tñ in h'ꝰ q agerētur in ancianatu nõ poſ ſet ferre teſtioniuꝫ. ¶ Quero nūquid paupertas excuſet a periurio ꝛ ab infamia. rñ. ſic ſm Ber. ꝛ ē bñ no. facit. ff. mādā. l. idemq;. §. ſi ignorātes. vbi optimus tex. ¶ Que ro de qua eccla dꝫ hic ꝙ priuetur. quidam dicūt ꝙ de cõ ducta alij ꝙ de titulo pprio. ꝛ ſi dicaꝰ qūo cū nõ fuerit ad hoc actū. rñ. fuit gnāliter pꝑoſita querela ꝛ iquiſitio com miſſa vñ expõne ibi ꝯſtitera. ſ. p modū iquiſitõis pceden do. alſ niſi pceſſus ſit priuatiꝰ nõ pt qs priuari ſ; Ber. tene mēti. ¶ Quero an ꝯductor q nõ obſeruat pacū poſ ſit repellib. rñ. ſic a moderno vſu illius āni ſed nõ a ppetuo vſu alioꝝ ānoꝝ p qbus vult ſoluere pēſionem ſallit ſi eſt p iurus. Nam tūc pōt in totum remoueri. hec vera ſunt diſ paupertas excuſat. tex. eſt hic quē neſcio alibi. Vltio ꝯclude ꝙ vbi ē iuratū nõ ſubitelligiꝰ illa clā ſi p bieniuꝫ nõ ſolue rit. Quid ſi locatio ē fcā ad lõgū tps. rñ. idem qḋ i emphi teotica qꝛ ideꝫ ius hēt vꝫ vtile dñium ꝛ veraꝫ poſſeſſionem nālem. vt ſti. loca. §. adeo. Bal. [b]

r **Vanos.** Si pñtatꝰ iurat repñtanti ꝙ ſibi augebit ānuam pē ſionem ꝛ iſtitiēti iurat ꝙ nõ vꝫ ſcḋm iurm. ꝛ nõ primū tñ qꝛ iurauit ꝯtūꝫ eſt tanꝗ; piurus a bñficio remouēdus. h. d. ſcḋa ibi tue. ¶ Caſus. Quidaꝫ monachi ſeu religioſi hñtes ius repñtādi i ecclijs a qbꝰ certā recipiebāt penſiõeꝫ exegerūt ab eis iurm de maiori penſiõe pſtāda. eps āt q hēbat eos iſtituē fecit pſentatum iurare de pēſiõe nõ agenda. ¶ Queriꝰ qḋ iurm ſit ſeruā dum. reſpõ. ꝙ ſcḋꝫ qꝛ primū eſt ꝯ ius ꝛ tñ iurās puaꝰ ſuis beneficijs. ¶ No. ꝙ penſio ſoluta nõ dꝫ augeri nec pt re cipi ēt a ſpõte ſoluēte. vt. C. noua vectigalia. p totū. Scḋo no. ꝙ ex inualido iur͂o ꝯtrahiꝰ reatꝰ piurij ſ; nõ ꝯtrahaꝰ obligatõ iuri. Tertio no. ꝙ vitio iur͂o eſt ſtādū vbi pmū de iure nõ tenuit. qḋ itelligo donec remoueaꝰ a bñficio. nā poſtq; eſt remotꝰ a ſacr͂o cenſus. vt legiꝰ ꝛ no. ff. de iniu. l. ij. §. aulco. ¶ Quero vtꝝ ille q trāſgrediꝰ temerariū iurm ſit piurꝰ. rñ. ſic. quādo iurauit cū cā vt h. ſecus ſi idiſtſcte ꝛ temere ꝛie vel per locuꝫ ſm Ber. Quero an maior cenſus vel ve ctigalis poſſit pſcribi. rñ. pſcribē eſt actus creditoris ſ; p mittere eſt a crꝰ debitoris. in pio ſi eſt phibita. poſſeſſio eſt p hibita pſcriptio. vt no. in. l. ij. C. de vſuc. p emp. ſ; vbi tꝫ pa ceꝫ ex pſcriptio. vt no. in. l. ij. C. de doctis pmiſ. ꝛ. l. nā ſatj. §. j. ff. quēad. ſer. amit. ¶ De vectigalibꝰ publicis an poſ ſint pſcribi ꝛ quāto tpe dic ꝙ priuatꝰ ꝯ fiſcū pprie ſumptū nõ pſcribit niſi tāto tpe cuꝰ ꝯtrū memoria nõ exiſtit ſ; pri uatꝰ ꝯ priuatū vel municipiū qꝛ forte pſcripſerāt ius exigē di pſcriberet ſpatio. xl. ānoꝝ. vt no. Bar. poſt Dy. in. l. ſi publicanꝰ. §. in vectigalibꝰ. ff. de pub. Item gnālis ꝯſuetu do pſcriberet ſpatio. xl. annoꝝ qꝛ generalis conſuetudo lo corum dat bonam fidem cū ꝯſcientia pricipio teneat vbi libet

a ¶ Vide D. alex. i ꝯſi. .cccl(x)iij. vj. col. ꝛ et ꝯſiliū. cvj. in cip. magnifice pretori iij. volu.

b ¶ Vide ale. ꝯſi. cxxi. in pria col. vol. iiij. ꝛ cõſil. cxvij. ri. col. e. volu. penul. cõſi. lxxij. ad finē volu. j. vide ēt aliqd p Bar. cõſil. dri.

Digitized by Google

libꝫ territoꝛioꝝ ar. in. l. ſi. C. de his qui a non dño manu. ¶ Sꝫ an exactio vectigal' dicaſ eſſe ſuit⁹ ↄtinua. an īter-pellata ꝛ vř ꝙ diſcōtinuo pp ſcīi hoīs. ff. de ſer. ruſti. pre. l. foramē. Jn ↄtrū vř p eādē. l. nā ibi teneſ ↄtinu⁹ cuſtos ad exigendū ꝛ pcuſtodē teneſ ↄtinua poſſio. ¶ Jtem ibi ē domus paſſagij ꝙ ↄtinua ē ar. ff. de ſer. vr. p̃. l. hec aūt in re. ¶ Jteꝫ iſta ē potius ↄſuetudo ꝙ̃ pſcriptio. qꝛ exigens ſtatim efficiſ dñs ergo nihil corpoꝛale pſcribit. ff. c. predi. l. vēdi. §. ſi ↄſtar. ff. de vſu. l. ſequiſ §. iana ꝛ fac qḋ not. in. l. j. §. j. ff. ḋ publi. qꝛ iſtud vectigalis debeſ ſolo publico ex ↄſuetudine potiꝰ ꝙ̃ ex ſimplici pſcriptione de hac mā̃ tā-git ſpe. in ti. de reſti. ſpo. quā bñ no. Bal.

t **Tam quidam.** Epi pro pluris puniunſ pluſꝙ̃ alij h̃ prīo. ſcḋo dicit ꝙ illicitū iurm̃ ē de nō lo quēdo vel nō pbēdis ſubſidijs pſonis ↄiūctꝫ. ¶ Caſus. Quidam epi de ſardinia receperūt a qbuſdaꝫ creditoꝛibus quādā pecunie ꝙ̃titatē ꝛ iurauerunt illā ad certū terminū pſoluē qḋ facere ↄtēpſerunt. ¶ Queriſ an ſit pcedēdum ↄ eos. rñ. ꝙ ſic qꝛ graui⁹ delinquūt ꝙ̃ infe-rioꝛes. qꝛ pſtant alijs malū exēpluꝫ. Scḋo qriſ qdaꝫ iura uerunt nō loqui patri matri ſoꝛoꝛi vel fratri nec aliqḋ ſub ſidiū ipartiri eiſdē. an iſtud iurm̃ ſit ſuandaꝫ. rñ. ꝙ iſti ab iſto illicito iuro ſunt abſoluēdi iniūcta eis arbitraria pe-nitētia pro eo ꝙ male iurauerunt. ¶ No. ꝙ epo rōne piu rij dꝫ deponi qꝛ ſic ē in alijs bñficiatis. vt. ꝯ. e. c. ꝙ̃clāꝫ. vñ oēm reat⁹ honoꝛē excludit. vt. C. ꝙ̃ ſene. vel cle. l. j. ꝛ ḋ di-gnita. l. iudices lib. xij. vñ doctoꝛ pp piuriū poſſet deponi a doctoꝛatu. tñ pacta pnia poſſet epo ſecū diſpenſare arg. ꝯ. de ↄſti. ex li̅s. ¶ No. ꝙ dignitas aggrauat delictum dicit. l. ꝙ clericatus aggrauat crimē falſi. C. de epiſ. ꝛ cle. l. pſbyteri ꝛ no. expreſſum in iſto. c. ꝙ př ēt cū iuro nō pt pueꝛe filium alimētis nec maritus vxoꝛē. de hoc no. ꝯ. de reſti. ſpo. li̅as. ¶ No. ꝙ ↄiūcti iter ſe debēt preſtare ſubſi-dia vite. ¶ Quero vtrum plus puniaſ magnus ꝙ̃ puus. ꝛ dic ꝙ ſic in eīc rupte fidei. vt hic. ꝛ lꝫ magnates de con-ſuetudine non ſuſpendanſ furchis. vt no. in. l. iij. §. j. ff. de ce. mili. tñ hoc fallit ſi ↄmittūt pditionē. nā tūc debēt ſuſpen di in altioꝛib⁹ furchis ꝛ ita ſuaſ in regno Francie.

f **Jcut.** Nō valꝫ iuramētū mōachi clau ſtrū adiurantis. ¶ Caſus pꝛioꝛ clauſtralis cuiuſdā monaſterij iracūdie furoꝛe cōmotus iurauit ꝙ in clauſtro eiuſdē mōaſte rij in quo pfeſſionē fecit de cetero cū. G. mōacho nō mo-rareſ. abbas ſuus dubitauit ſup h̃ ↄſuluit papaꝫ. papa dič ꝙ iſtud iuramentū fuit temerariū qꝛ ē ↄ pfeſſionē ꝛ ſtabi litatem pficētis. mandauitqꝫ eidē īpōi pnias in clauſtro p agendā. ¶ Noť. ꝙ dixi in ſummario. Jtē no. ꝙ monach⁹ nō dꝫ eſſe ſine clauſtro ſicut nec piſcis ſine aqua. Jtem no. ꝙ pena vnius dꝫ eſſe exēplū multoꝝ ↄꝛoꝛ. l. j. C. ad. l. iulia. repe. ¶ Quero nunqd pro pena iſte monachus poſſit ex-pelli de monaſterio. rñ. nō. vñ ſi expelliſ pōt monaſterium repeť. ꝛ ſi recedit ſponte monaſteriū pōt euꝫ vēdicare ſꝫ Jnno. Ultio no. ꝙ caloꝛ iracūdie nō excuſat maxie mona chos qui dñt viuere in humilitate ꝛ manſuetudine. Bal.

v **Eritatis.** Uaſallus q iurauit ↄla-ito. l. recipienti p ſe ꝛ ſuc-ceſſoꝛib⁹ ſuis ñ cogiſ ſucceſſoꝛib⁹ iurare. Jn pri ma decīſa. ↄſultatio. Jn ſcḋa riſio ibi rñdem⁹. ¶ Caſus Clemēs papa tertius idulſit guil'mo regi ſcici lie. vt ipſe nō tenereſ ſibi pſtare iuramētuꝫ fidelitatis pro regno ſcicilie. ita tñ ꝙ p hoc nō fieret ipi pape nec ſucceſ-ſoꝛib⁹ ſuis pīudiciū quominus ſibi ꝛ ſucceſſoꝛibus ſuis he redes guil. fidelitateꝫ facere tenerenſ. ſup iſta idulgentia. qḋ mota fuit in regis pñtia. vtruꝫ vꝫ ſinguli hr̃edes regis tam clementi ꝙ̃ ſucceſſoꝛib⁹ clemētis deberent pſtare iu ramentū fidelitatis. duo cardinales legati determinaue-runt ꝙ ſic papa declaſ ꝙ oēs hr̃edes iurare debēt. ſꝫ nō oī bus ſummis pōtificib⁹. qꝛ ſi iuraſ vni p ſe ꝛ ſucceſſoꝛibus ſuis p eūdē q iurauit iurare nō dꝫ. ꝛ p h̃ limitaſ ꝛ gloſatur. c. ipiaſ. §. pterea de phi. alie. ſeu. p Federi. col. x. vbi dř ꝙ cuilibꝫ ſucceſſoꝛi ē iurādū īfra ānū ꝛ diē ꝙ veꝝ eſt niſi añ ceſſoꝛ pro ſe ꝛ ſucceſſoꝛe recepit iurm̃. Jbi qui pro rpe fue-rit no. ꝙ h̃bū cuius ſignificatio extēdiſ in infinitū. Jbi ꝛ hoſ. No. ḋ homagio qḋ idē ē ꝙ fidelitas. No. ꝙ hr̃edes iurāt qꝛ nou⁹ hr̃es nouū iurm̃. Poꝛro iurm̃ eſt pſonale ex parte iurātis. ſꝫ reale ex pte recipiētis ſm Jnn. qḋ ē no. dignū. ꝛ tota die allegaſ. ¶ No. ꝙ ſimplicitas ṽboꝝ adminicula nō ↄſideraſ. No. ꝙ h̃ foꝛma iuro tibi ꝛ ſucceſſoꝛib⁹ tuis fa cit ꝙ iurās nō cōpelliſ ſucceſſoꝛib⁹ facere nouā fidelitateꝫ i. nouū iurm̃ nec petere p foꝛma feudi infra ānū ꝛ diē no-uā inueſtiturā. ſꝫ hr̃edes iurātis ſic. tñ ad recognoſcēdū feu-dum pōt ↄpelli. ar. C. de ſi. iſtru. l. plures apochas. itē cogiſ ſoluere laudemiū ꝛ petere iuueſtiturā pro hac vtilitate ↄſe-quēda in qua pdeceſſoꝛ nō potuit ꝑiudicare ſucceſſoꝛē. c. ij. de pca. ne plati vices ſuas. c. ſi. ff. ḋ ſtip. ſer. ſi ſeruus cōto meuꝫ. §. ſi. ff. lo. ma. l. diuoꝛtio. ff. de vſufru. l. defuncta. ff. lo-ca. l. ſi ꝗs domū. §. j. nec repiſ melius alibi. No. ꝙ iſtri fi-delitatis pōt remitti de gr̃a. Jtē no. ꝙ rex ſcicilie ē hō ec cle. ꝛ ꝙ regnū ſcicilie ē feudū eccleſie romane de re iudi. c. paſtoꝛaſ in cle. ¶ Quero ſi ñ ſit mētio ḋ ſucceſſoꝛib⁹. vtꝝ tacite icludanſ. hic ē ar. ꝙ ſic qꝛ iuraſ dignitati. ar. ff. ḋ le. ij. ꝙ pncipi. ar. ↄ ff. ne vul. ſub. que liberis. §. h̃ ṽba ꝙ veri⁹ eſt qꝛ nō teneſ tūc iurare ſucceſſoꝛi futuro. vñ ſcīi tūc ſi ex cēdiſ vltra neceſſitatē feudi ꝛ fac. c. j. q ſuc. te. col. x. Que-ro ecōtra an qs poſſit iurare p ſe ꝛ hr̃edib⁹ ſuis. rñ. ſic quo ad efficaciā ↄtr⁹ ſed nō quo ad fidelitatē que ē ſpēs cuiuſ dā ſuitutis pſonalis. vt no. ff. de vſufru. le. ſi cuius. in pñ. qꝛ moriſ minoꝛ ꝛ nō moriſ iurm̃. moriſ vaſallus ꝛ renouaſ ſacrm̃ vt hic. ꝛ in auē ſacramēta puberꝝ. Bal.

v **Erum.** Ā iuro p metū extoꝛto cuiſlibet eccīa iurantes abſoluere ꝛ tāſgreſſoꝛes qꝛ moꝛtaſr nō peccāt nō punire. Prīo pōit qōnē ꝛ ipſi⁹ rñſiōē. Scḋo pōit rñ ſiōis moderatoēꝫ ſcḋa ibi ceterum. Caſus. pꝫ in tex. ibi p vita ꝛ rebus. idē ſi pro vita tātum vel rebus tñ. dūmō in rebus verſeſ enoꝛme dānū. vt. l. ſi. §. ſi fenerator. ff. ꝙ met⁹ cā. ꝛ C. de trāſac. iterpoſitas. Jbi nexibus. no. ꝙ abſolut⁹ a iuro eſt abſolutus a nāli obligatōe ſi qua oꝛta ē in ipſo. Jbi no. ita tē. No. foꝛma qꝛ nō dꝫ dici nō ſerues iurm̃ ſꝫ dꝫ dici nō aſtrigo te ad ſeruādū nec ppea te puniā. vñ no. ꝙ ſapiēs dꝫ eē caut⁹ in platōe ṽboꝝ. j. ḋ appel. cū ceſſante. ¶ Quero de quo metu loqſ hic. rñ. de metu q pōt cade-re in ↄſtātē viꝝ. Ber. ¶ Sꝫ nōne metui ineſt dolus. rñ. ꝛ dolus dꝫ eſſe talis q cadere valeat in ↄſtātē. Quero vtꝝ iurm̃ p metū obliget. rñ. ſic de rigoꝛe iuris. tñ de equitate naturali ꝛ pretoꝛia dꝫ iurans abſolui. qꝛ coacta voluntas. voluntas eſt lꝫ oppreſſa. Bal.

v **Eniens.** Si ſe cui⁹ mādatu ſtare iu raui aliqd mihi pcipit ↄ iu ramētū pſt⁹ p me licite ſcīi illud ſeruare ñ te neoꝛ. Et prīo querela ipetrātis. Scḋo ↄſilio ibi ṽo. ¶ Caſus. qdā venet⁹ habuit ṽba cuꝫ qdā. M. pp ꝙ īꝫcte fuerūt graues inimicitie. M. ḋ qdā cōes amici fe cerūt in ſe ↄpromitti i ſatiſfactionē iniuriaꝝ. ꝛ iuratū fuit ſtare eoꝝ mādato q mādauerūt dcō veneto. vt nō itraret in curiā ducis niſi cū gnāſt ppſa ad curiā vocareſ. iſte con queſtus ē pape dicēs iſtud arbitriū eē enoꝛme cū ipe eſſet ↄſiliari⁹ ducis ꝛ itraſſet oſtiū. ꝛ qꝛ erat aduocat⁹ multo-rū. vñ ēt tenebaſ accedere p cāis eoꝝ adijciēs ꝙ ſi dicta credidiſſet nō cōpromiſiſſꝫ. ꝛ papa mādat iurꝫ nō eē ſeruā dū. No. ꝙ papa reducit iurꝫ. ꝛ p pñs arbitramētū ad ar bitriū boni viri lꝫ laudū ſit latū in ciuitate venetiarū. No. recurrēdū ad veriſimilē intētionē ↄpromittētiū. l. vtriuſ-ꝙ̃ prīo. Dicit Jnno. ꝙ iurꝫ nō extēdiſ niſi ad ea de qbus fuit cogitatū vel hr̃uit merito cogitari Jnn. Na iſta ſunt paria ſcire ꝛ ſcire debēt. ff. ſi cer. pe. ꝙ te. Jdē ait ꝙ arbitra toꝛ q ſemel pcepit nō pōt vlterius circa idē pcipere. Jn-no. qḋ ē veruꝫ ſi pcipe ſit terminus arbitramēti. i. arbitra mētalis prātia. ſecus ſi ſit quoddā pambulum. nā ideꝫ di co in arbitratoꝛe ꝙ in ṽo arbitro ꝛ iudice. vt. ff. ḋ ar. l. qua le. §. ſi. Tertio no. ꝙ dixi i ſūmario. ¶ Oppo. ſiue arbitri dꝫ ſtari ſiue equa ſiue iniqua. vt. l. diē. §. ſtari. ff. de arbi. ꝛ hoc pp regula arbitroꝝ. So. hic fuit cōpromiſſuꝫ i arbi-tratoꝛes. i. tāqꝫ i amicos cōes ꝛ amicabiles ↄpoſitoꝛes. ſe cus ſi i arbitros meros. her. Tu dic ꝙ tale laudū nō pote

Digitized by Google

tat venire in pꝯſone alicui᷒ libelli. ꝛ ſõ ſi pl dici ꝯpromiſſũ tãq̄ in arbitros. Ꝭ dictũ ẽ ſubtile ꝛ nõbile. ¶ Op. ſo ꝙ ñ ſit recurrẽdũ ad intentões ſʒ ad v̄ba. vt. ẜ. de pui. poꝛto. ff. de vſufru. le. l. ſi alĳ. Nã ſicut dicit longobarda cuʒ bõ ſit aial vaſſiſſimũ ꝛ rõale credẽdũ ẽ õ ipſo qd̃ dicat. rõ nat. ſo. Ꝭ intẽtio poſat iuſ ꝛ eqtatis rõib᷒ ꝯprobari. In ꝯtrario ſecus. ¶ Opp. ꝙ iur̃o vltio ſit ſtandũ. ff. de iureiu. duob᷒ §. ſi. ſo. ibi vltimũ iuſtũ vallabat primum ꝛ erat ei expſſe derogatoꝛiũ. hic nõ. Et pdicta faciũt ad duas q̄ões. prima qd̃ de aduocato q iurat᷒ ẽ duab᷒ eccſĳs. ſʒ ille inuiceʒ litigabãt ꝙ teneat iurare primã eccſaʒ. facit ff. lo. l. l. operis. hoc tʒ Jo. an. i. c. ſi. ẜ. õ poſtu. ſcða qd̃ ẽ õ muliere que iurauit non alienare rem dotalẽ ꝛ poſtea vẽdidit eã cum iur̃o qd̃ debeat ſtare pꝛio iur̃o ꝛ non valeat vẽditio õ Ꝭ no. ẜ. c. cum ꝯtingat. Tu dic ꝙ aut iurauit alicui ꝛ primo iur̃o ſtandũ ẽ q2 illi ẽ ius queſitũ aut nulli iurauit ſed in genere ꝛ q2 tũc nulli alĳ ẽ ius queſitũ ſtat̃ ſcðo iur̃o tanq̄ potioꝛi ꝛ certioꝛi q̄ v̄ba no. ꝛ adde qd̃ dicã. ẜ. c. q̄ntã alĳs. ¶ Alio no. ꝙ ex v̄balibus iniurĳs ꝯbit inimicitia capitalis ꝛ grauis ſic ff. de ar. l. ʒ. Item ꝙ de iſtis iniurĳs ꝛ earũ ſatiſſa crõem põt ꝯpromitti. Bal. doc.

b **Reui.** Si iurarũs eccſaʒ defendere requiſitus ſine iuſta cã Ꝭ recuſat piurus ẽ nec appſo eũ defendit. h. d. ſ. a pe. ibi r̃ndemus. ¶ Caſus. aliq̄s iurauit defendere ac ſeruare pro poſſe ſuo eccſaʒ. eccſa reqrit eũ. ipſe appellat. dicit papa ꝙ ſi eũ difficultas ñ excuſat piurus ẽ ꝛ appellatio ſuã non defendit. nec excuſat ẽr interim. dicit Inn. ꝙ vbi q̄s non grauat̃ non appellat. itẽ ꝙ appſo non ſuſpendit obedientiã vel ꝯtruʒ ergo a iuſtis pceptis non appellat̃ ſm Inn ab iniuſtis aũt appellat̃. ꝛ dicit̃ iniuſtũ etiaʒ ſi non ledit ſi ordo iuris non ẽ ſeruatus. tex. ẽ. ff. de mino. aut ptor. §. pmittit̃. q tex. non hʒ parẽ ſi ſubtilr̃ intelligat̃. Si q̄s appellet a ſnia pro ſe iuſte lata. iudex appſonis pnunciabit bñ iudicatũ ſriuola appſone nõ obſtãte. caſus ẽ vnicus in iur. ff. de aut. ꝛ ar. le. l. rite emice. q2 vbi ceſſat leſio ceſſat remediũ. ff. ad velle. quãuis. No. iſtud. c. ad q̄ſtionẽ ꝙ ille qui pperã petit laudũ reduci ad arbitriũ boni viri incidit ĩ penã ꝯpromiſſi ſi in petitõe ſuccũbit õ iur. ar. ff. de vſu. tutoꝛ. ꝛ vide qd̃ no. in auc. de iudi. §. oʒ. in gl. ſingulari. ¶ Sʒ qd ſi p iniuriaʒ iudicis ſuccũbit. dic bar. ꝙ per doli exceptõem ſi tuet̃ ſi ꝯueniat̃ ad penã. ꝛ Ꝭ ſi iudex pnũciauit q1 nõ pbatũ iniquũ. ſecus ſi pbatũ equum ff. de v̄. ob. q rõne §. ſi. per Bar. Alĳ dicũt ſemper teneri ad penam q2 qd̃ pene ex ordine pficiſcit̃. ꝛ fund[illegible] ex ipſa victoꝛia. ar. ff. de rei ven. ex diuerſo. ꝛ ſi poſt ſniam primaʒ fert̃ ꝯdẽnatoꝛia ſup qua non põt appellari a ſcða ſnia. l. ſi appellet̃ pp iniquitatẽ prime. aſo ſic. ita intelr̃ qd̃ no. i illa gl. ſingulari. ff. qd̃ me. cã ſi euʒ exceptõe. §. hec autẽ actõ. ¶ Quid ſi ſnia arbitramẽtalis ẽ p pte refoꝛmata p pte nõ. dico penã peti poſſe q2 ille q petit ſniam refoꝛmari vr̃ petere eatenus quatenus venit refoꝛmanda nec tenet̃ aſo diuidere qd̃ complexũ ẽ. at iſte libellus ẽ refoꝛmatoꝛi᷒. vt dicit gl. no ff. de v̄bo. ſig. illa v̄ba. pterea p iſtam ſniaʒ fcã ẽ nouatio. ar. ff. de iuſti. ꝛ iur. l. ius ciuile. vnde pena nõ vr̃ ineſſe. ff. de noua. l. aliam. ¶ Oppo. ꝙ difficultas non excuſat. ff. de v̄. ob. ꝯtinuus. §. illud. ſo. in faciendo excuſat ſʒ non in dãdo. ¶ Oppo. ꝙ non ſit neceſſaria requiſitio q2 debitoꝛ tenetur offerre. ſo. vex ẽ ſi ẽ appoſita dies. aſo non tenetur offerre. ergo non ẽ in mala fide ſi non offert cuʒ ñ ſit interpellatus qd̃ ẽ no. facit. ff. ad treb. l. mulier. §. ſi bſ᷒. ¶ Quero q̄dam aduocatus pmiſit adiuuare eccſaʒ. ſed eccſa ſubtrahit ei ſalariũ. vtr̃ teneat̃ eam iuuare. r̃ñ. non. ¶ Quero qd ſi hũc deũ pmiſſoꝛẽ remoꝛdet ꝯſcia. r̃ñ. ſi pbabiliter excuſatus ẽ quo ad deũ. ſʒ quo ad eccſaʒ iudicãteʒ l. iniuſtitatẽ ni niſi poſſit õ ꝯſcia ſua docere. ita itelligo gl. Ber. ad Ꝭ C. de iud. l. rẽ nõ nouã. §. ſi. ꝛ exitus eãe pbabit merita ꝯſcie ꝛ dmerita vt ibi pʒ valde notabiliter nam nõ ẽ melioꝛ tex. in iur. eſt enim ꝯſcia ſecretũ ſecretoꝝ mẽtis humane quã vel rõ demõſtrat vel futurus euẽtus. ff. õ neg. geſt. l. ſʒ an vltro circa fineʒ. ꝛ ibi no. ¶ Quero nũq̄d Ꝭ cl̃a p poſſe tacite ſubintelligat̃ in quolibet iuramento. nã in iur̃o fidelitatis exp̃ſſuʒ eſt qd̃ tacite intel

a ¶ Cl̃a p poſſe ſubintelligit̃ in oĩ pmiſſiõe iurata ſecũdũ bal. hic. adde ad idem bonã gl. i. c. queadmodũ. ẜ. e. tit. de iureiur. i gl. puʒ allegat c. breui. e. ti. Ideʒ videmus i vaſallo q iurat ſidelitatẽ dño q1 ſub intelligit̃ v̄buʒ p poſſe iuxta tex. in c. ſi q̄s miles i ti. õ feu. ſiñ culpa ñ admit. i v̄bo ſi potuerit vbi gl. dic ꝙ illud ẽ nõbile verbum. ad ideʒ p cõfirmatione ad duco tex. cũ gl. in. c. queſtioni ĩ v̄bo pro poſſe õ ap. vbi excõmũicat᷒ pt ꝛ nõ abſolutõem ꝛ q p miſit cuʒ iuramẽto õ ſtãdo mãdatiſ eccſe intelligit p poſſe ꝛ ibi no. ſo. ſuo. Bald.

ligit̃ in. c. ſi q̄s miles. de feu. ſine cul. nõ amit. ſuper v̄bo potuerit. vbi dicit gl. nõbile verbũ ẽ iſtud. ¶ Itẽ illud v̄buʒ ſi fuero requiſitus ſilr̃ ſubintelligit̃ in quolibʒ obſeq̄o ꝯmiſſi fuero requiſitus ſilr̃ ſubintelligit̃ in quolibʒ obſequo pmiſſo. vt in. c. i. de noua foꝛ. fide. ſup v̄bo fuero requiſitus. vbi gl. dicit iſtud v̄buʒ nõ ponit̃ hic ſine quare. Itẽ p ꝯfirmatiõe glo. hic poſite dic ꝙ maxie in iſtis iuramẽtis ẽ attendenda cã q2 debẽt veſtiri veſtimẽto ipletionis cãe. vt in. c. i. §. ſed nec ẽ alia. aſo icipit iteʒ ſi id pp qd̃. que fuit pꝛia cã bene. ſi. amit. col. x. Bal.

q **Uanto.** Ille q iurat certã ſeruat̃ monetã ſi ſciebat eaʒ itrinſe ponderẽ defraudatã penitẽ dʒ de iuramẽto qd̃ fuit illicitũ. ꝛ iõ nõ ſeruãdum. Si v̄o ignoꝛabat facit eaʒ reſtaurari ꝛ ſm illaʒ reſtõneʒ iuſʒ obſeruat. ſcða ibi ſup q̄. ¶ Caſus rex aragonũ pꝛ pꝛio fecit monetã bonam ſcðo malã ſucceſſit rex filius cui᷒ ꝯſiliarĳ pſuaſerũt vt filius iuraret obſeruare monetã pꝛis que tñ circa monteʒ eius fuerat legitio põdere defraudata. pinde natũ ẽ dãnum populi vñ rex filius petit relaxationẽ iuramẽti. papa dicit ꝙ iſti ꝯſiliarĳ nõ fuerũt ꝯſiliarĳ ſʒ deceptoꝛes. ceterũ quãtũ ptinet ad ſupplicationẽ dicit papa ꝙ ſi rex credebat monetã eſſe bonã ꝛ legalẽ interp̃tãduʒ ẽ iur̃m nõ pertinẽdum. ꝛ iõ mãdat monetã defraudatã inſtaurari ſub eodem noĩe pꝛis ꝛ illã expẽdi q1 iur̃m in defunctã dʒ iurĳ rationib᷒ limitari ꝛ ſane ꝛ ciuilr̃ intelligi. Si v̄o ſciebat monetam adulterinã quo ad põdus tale iur̃m nõ dʒ interp̃tari ſʒ eradicari ꝛ agi pniam de temeritate quodq̄ dʒ pp cõſciam ꝯfiteri ꝛ pniam agere. Ibi deceptoꝛes. ꝛ p hoc priuati de conſilio. Ibi ꝛ ſenſu populi. no. ꝙ vbi conſtõ regis tãgit populum dʒ requiri ꝯſenſus populi. ¶ Et ſic ẽ arg. ꝙ princeps per ſe nõ p̃t componere de damnis populi occaſione guerre illat᷒. de hoc in ſumma Hoſt. de penis. §. ſi. v̄. pone ꝙ guerra. Dic ꝙ aſſenſum populi tenet̃ regrere vt exploꝛet volũtatẽ populi ſʒ nõ tenet̃ eaʒ ſequi ſi ſibi nõ vr̃. ar. ff. ad. l. rod. de iac. l. depcatio. ff. de pac. l. legitime. ꝛ q2 populus regis ẽ valde magnus ꝛ innumerabilis vocabit quoſdã pꝛincipalioꝛes dcuriones ciuitatũ cũ q̄bus delíberet. ar. in auc. de defen. ciui. §. interiʒ vel eliget viros prudẽtioꝛes q noĩe ciuitatũ interſint. ar. ff. qd̃ cuiuſq̄ vni. no. l. nulli. ꝛ C. de nauicu. ꝛ nauicularĳs. l. cũ nouarchoꝝ. lib. xi. Ibi graue ſcãdalum. no. ꝙ malus rex tirãnus ſit q non timet ſcãdalũ populi nec deũ hʒ pre oculis. Ibi cupiẽs. l. ex ꝯſcia q̄ eſt reuocatio erroꝛis. Ibi neceſſitate populi. no. ꝙ rex debʒ ſatiſfacẽ neceſſitati populi. Ibi interp̃tatio. nihil aliud ẽ interp̃tatio q̄ʒ iudiciũ itellectus nixtu rõne ſcripture ꝛ rõnis ꝯuenienẽs. Ibi inſtitutã. ex hoc no. ꝙ vbi eſt certum obſeruanciã iuramẽti foꝛe illicitã nõ ẽ neceſſaria abſolutio. xxxi. q. iiĳ. in malis pmiſſis. ꝛ. c. ſi aliq̄d. ꝛ. ẽ. c. cum q̄dam. §. illi v̄o. Et no. ꝙ regula foꝛi pnialis ẽ ꝙ nõ pdeſt niſi penitẽti. Cõtra regula foꝛi iudicialis ẽ ꝙ ꝯfitenti nocet negãti ãt pdeſt. Et ẽ rõ dũe q2 pnialis foꝛus iudicialẽ indaginẽ abhoꝛret. vt no. Inn. in. c. nouit. ẽ. de iudi. Ibi licitum. l. ex aĩo ſeu itellectu iurãtis. Ibi probata. i. collata. vnde deinde nõ p̃t expedi. vt. ff. de pig. act. l. elegãter. §. q reprobos. ꝛ talis dʒ incidi cum foꝛcifice. Ibi ſub noĩe. i. inſerto noĩe pꝛis ꝛ filĳ. ꝛ ſic glo. nõ ẽ neceſſaria. v̄bigr̃a. dicit ſubſcriptio hec ẽ moneta. A. filĳ regis aragonuʒ ꝛ erit ibi facies regis q eaʒ primo cudit q2 memoꝛie cã ibi apponit̃ nõ aĩo fabricãdi falſuʒ. vel dic ſub noĩe appellatiuo. v̄bigr̃a. dicit ſubſcriptio moneta regis aragonũ. ꝛ Ꝭ ideo dicit papa q2 talis fuit foꝛma iuramẽti. ¶ Querit̃ Ꝭ vtr̃ vnus miles poſſit poꝛtare arma alterius ſine illi᷒ licẽtia. gl. dic̃ hic ꝙ ſic. q2 vnuſq̄ſq̄ p̃t ſibi depingere arma. multo foꝛtius vnus poteſt poꝛtare cimeriũ alteri᷒ intellige niſi Ꝭ facere dolo malo vel circũuentione alteri᷒. ff. de dona. hoc iure. circa ſi. ¶ Idem in ſignis que ſiunt in ballis mercatoꝛum qui illã tendũt in pꝛeiudicium alterius idẽ in ſignis tabellionum cum ibi nõ poſſet ẽẽ fraus ex eo ꝙ in talib᷒ ſit cõparatio ſigni ad ſignũ. Et in iſtis que ſunt publice ſa calcatio melioꝛ eſt ꝯditio occupãtis vel ex ꝯſuetudie aut ex pꝛiuilegio ius hñtĳ ſaluo ꝙ arma pꝛincipis nullus p̃t poꝛtare ſine pꝛiuilegio ſpãli. vt. C. ne q̄s vella regia. l. i. ꝛ. C. vt nemo priuatus titulos. l. pꝛia. Ibi falſata. nota ꝙ mõeta

b ¶ Vide dis q̄ elegãter ſcribit Jal. poſt doct. ibi p eos relatos i. l. venia. C. de in ius voci. ſe. ꝛ vltra allegata p ip ſum ꝛ alios doc. ibi nõ ꝛ adde dis qd̃ decidis nouiſ parix de puteis in tractatu ſuo de ſindicatu in materia toꝛture v̄. põe ꝙ aliquis ꝛ hẽc no.

Digitized by Google

falſata ē multis mōis.vʒ oībus qbus oƀ moneta adulte-
rina.vt ecce ſi cudiƚ a puatis pſonis vel clā i edibus aut i
agris priuatis.¶ Itē ſi ē defraudata legitio pondē.Eſt
aūt legitimatū pōdus cōmēſuratio valoris ꝓ quo expē-
diƚ ⁊ ad id qđ expēdiƚ.itaqʒ ꝙ neqʒ ga fallat neqʒ fallaƚ.
vt.l.ſi.C.ð pōde.auri.idē ſi ē ibi falſa mā.i.alchimiata vƚ
ꝯtaminata ff.ð ſo.l.ſi cū aurꝫ.⁊ dic Bar.ꝙ in moneta req
rūƚ tria.ſ.q̄titas mā ⁊ publica forma. Et pono ꝙ requirit
quātitas.ſ.ad iuſticiaʒ.mā.ſ.ad ſubſtātiā.⁊ forma publi-
ca.ſ.ad auctoritatē ⁊ efficiētiā.vt.ff.ð ꝯbē.emp.l.j.itē ois
la moneta oƀ illa de q̄ populus merito nō ꝯtētaƚ.nā mo-
neta dʒ ꝯtineƚ nō ſolū publicā auctoritatē ſʒ et publicā vti
litatem vniuerſoꝝ.dʒ cudi nō ad vtilitatē ſoliꝰ ꝓncipis vƚ
regis tex.ē h̄ ſingularis.Et no.argu.ꝙ rex nō pōt moneƚ
guerrā ſine ꝯſilio populi vel ſenatꝰ eius.ſenatꝰ āt ē ꝯſilium
regis in quo ſunt multi ſapiētiſſimi viri.¶ Itē decipe ali
quē nō ꝯuenit bono viro et i modicis rebꝰ.ff.de regu.iur.
ſemp io ꝯuētiōibꝰ vbi gl.ſolēnis. Ibi te remordet.ſic ⁊ dʒ
remordere. Ibi ⁊ ſatiſfactione.no.ꝯſciaʒ non purgari niſi
fiat ſatiſfactio operis.¶ Quero quot modis moneta fal
ſaƚ ⁊ que pena imponiƚ falſatori dic vt in glo.⁊ tene menti.
¶ Quero an ſint aliqua ſpālia in falſa moneta.rñ.ſic.qʒ
tria.ber.¶ Quero an poſſit diſpenſare ſuper iuro licito.
Dic breuiƚ ꝙ ſic in melius commutando.vt no.Innoc.ſ.
.c.debitore.Itē i abſolueñ.clāue tamē diſcretōis ꝓcedē-
te vt eleganƚ ait hic ber.ꝙ v̄bum tene fixū menti.¶ Naʒ
qđ oƀ ꝙ papa oia pōt dʒ itelligi clāue diſcretōis nō exor
bitāde a diuinis regulis ⁊ nālibꝰ ꝓceptis.Et in iſto arti-
culo iuſti gl.dic hic multa v̄ba ſed ꝓ ꝯcſone tene ꝙ dixi.⁊
ſcias ꝙ vbicūqʒ ē dubiū de potētia pape ibi ē certiſſimus
de impotētia iferioꝝ ar.ff.de le.j.apud.§.ſi.nā ꝙ ſolus ꝓn
ceps pōt reputaƚ ſimplr ipoſſibile.vt no.ff.de v̄.ob.l.cōti-
nuus.§.ſi ab eo.¶ Pone iuraui dare decem fiſco an ip-
tor pōt remittere.rñ.cū poſſit remittere ſortē pōt remitte
re iurm.J.c.v̄liatio.idem in papa ſi qđ debeƚ eccl'ie quia
qcqđ debeƚ eccl'ie debeƚ pape arg.ff.ad muni.l.ſi.in ꝓnc.
ff.de publi.l.ſi.§.ſiqs ꝓfeſſus C.de q̄dri.pſcri.l.¶ Item
ꝓrogare terminuʒ qʒ maior ē oi hūri liberā.ff.de v̄.ob.qui
rome.§.calimacus.C.de pci.ipa.offer.l.reſcripta.Itē au-
ctoritas pape i his q̄ pontifice tāgūt ſp vi. excepta.vt.J.c.
venietes ⁊ no.ſ.c.ius nos.qʒ neqʒ ꝯtꝰ neqʒ ſtatuta neqʒ
teſtamēta ligare pñt ſummū pontificē ſaƚ de reli.do.qʒ cō
tingit in c.de.¶ Quero an filius poſſit apponere i marmo
re vel ere nomen pris.rñ.vƚ ꝙ nō qʒ pi mortuus ē.dic vt
in glo.¶ Et no.ꝙ in inſtrīs ſi apponiƚ nomen pris mor-
tui ſi qdeʒ ſolius inſtim eſſʒ ſſm.Si vo pris ⁊ filij ſubintel
ligiƚ quōdam vt interpretatio cōſonet veritati.vt no.i.l.
eius q in ꝓuinciaʒ in prin.ff.ſi cer.pe.¶ Extra q̄ro ticius
ꝓmiſerat mihi mille libras iperialiuʒ ſoluendas i groſſis
argēti ⁊ tpe ꝯtus groſſus valebat.xxiiij.impe.poſtea ꝓn
ceps ſtatuit ꝙ non valēt niſi.xviij.dic ticius ego volo ſol-
uere groſſuʒ ad eſtimationeʒ veterē.ego dico ꝙ nō dʒ at
tendi vetus eſtiatio.ſed noua.rñ.groſſi nō ſunt in obl'one
ſʒ ipiales ſicut res eſtiata nō eſt i obliga.ſed ipſa eſtiatio
vt.C.de iure do.l.ſi inƚ ad hoc.ff.ð ſolu.l.ſiquis ſtipſatus
fuerit.x.in melle.ſoluat ergo ticius vel im in groſſo.ꝙ va-
leat tm̄ de ipiali vel aliaʒ monetā.Quid ecōtra.rñ.ſemp
impiales ꝯſidero qʒ ſunt in obl'one ipſi impiales ⁊ in qua
cunqʒ pecunia ſoluaƚ nō intereſt creditoris.vt.ff.de ſol.l.
paul.⁊ no.de dona.ſiqs argētuʒ in prin ff.de an.⁊ ar.le.l.
j.⁊.l.ticie amice.⁊ h̄ v̄a ſimul niſi ꝓceſſerit mora.Nā illa
facit vēire piculū ad debitorē ſi debitor ē in mora ſoluēdi
⁊ ad creditorē ſi creditor ē i mora recipiēdi.ff.ſi cer.pe.l.
ꝙ te.ff.ſo.ma.l.ſi mora.¶ Quero nūqd eſtiatio pecunie
ſit idem ꝙ ipſa pecunia vel ſaltem adeo ꝯnexa ꝙ videaƚ
vnū ⁊ ideʒ.nā i pecunia vƚ hoc ſpāle.ꝙ eſtiatio dicaƚ boī
tas itrinſeca ar.ff.ð fideiuſ.l.ſi ita fideiuſſoreʒ accepo.nā ⁊
ſi diceret bonitas extriſeca.tñ correlatiue ſe habʒ. In ꝯtiū
determiat glo.ff.ſi cer.pe.l.cū qđ.naʒ eſtiatio ſcđ hoīs au
geƚ ⁊ minuiƚ ſalua rei ſubſtātia.ꝗ ē accñs ꝓter nāʒ illa aūt
ē q̄litas itriſeca q̄ ꝯuenit ſcđ nature.q̄ pp ꝯcludiƚ ꝙ eſtia
tio monete nō ē mōeta ſʒ intereſſe.ad h̄ tñ itereſſe.qʒ ē bo
nū ⁊ legitimū hī reſpectus.vt no.ff.ð in lit.iur.l.nōnūs.

ꝓſertim qʒ ē intereſſe publicū ⁊ cōe ideſt totiꝰ ppl'i vt hic.
¶ Quero qđ in ānua obligatōe.vbi gr̄a.legauit teſtator
mihi decē lib.piſanoꝝ q̄libʒ āno pcipi.ꝓ ꝓ āno pcepi i ve
teribꝰ piſanis.poſtea mutaƚ mōeta i nouiſ.Queriƚ qđ iur.
ſo.dicēdū ē ꝙ q̄tū ad obligatōeʒ ealcendaʒ inſpiciƚ prin
cipiū cuiuſlibet āni.ſed quātum ad obligatōeʒ in genere
formādā iſpiciƚ ꝑmū ꝓncipiū qʒ vna eſt obligatio ꝓ omni
tpe.vt.ff.ð ver.ob.l.ſtichū.§.ſi ipſo.⁊ ſemel cedit dies ꝓo
oi tpe.⁊ iō retrorſum ſe refert.fallit in vſufructu ānuo.naʒ
nō cedit dies ſimul ſʒ in pñcipio cuiuſlibʒ āni qʒ poſſʒ vſu
fructuariꝰ interim mori nec trāſmitteret ad hr̄dē.vt.ff.qñ
di.le.ce.l.j.in ſi.idē alimētis dico ⁊ oi re nō trāſibili.⁊ iō
ſi ānua q̄titas ꝓmittiƚ i dotē idē eſt ꝙ in legato.verūtñ
ſemp ſolo ad originē ſe refert qʒ ide ſuauit vniformē ⁊ iua
riabilē ⁊ certā formā.hec colligūƚ ex diſputatiōe Bar.in
qōne vet ex piſanoꝝ.⁊ ſunt ſubtilia ⁊ bñ notāda.Vltimo
no.ꝙ moneta dʒ eſſe talis ⁊ tā iuſta qđ hēat expeditū cur
ſuʒ vbiqʒ locoꝝ pp ſui iuſticiā ⁊ bonitatē.vt.ff.ð eo ꝙ cer.
lo.l.iō in arbitriū vbi ē tex.no.¶ Adde dicit Inno.ꝙ pp
expēſas fabroꝝ ⁊ caracterē regis aliquātulū addi pōt vl
tra quā valeat nā ⁊ hoc rōe expeñ.⁊ impreſſi caracteris
qʒ publice auctoritatis iterpoſitio premiū aliqđ moreƚ.⁊
titulis reg.ſicut honoris ē ita ſit ⁊ cōmodi.nā augeƚ vtili
tas pp dignitatē.ff.de ꝯdi.⁊ demō.l.falſa.§.j.ff.de iudi.l.
ſi longius.§.ſi.ꝙ aūt dicit de caractere inter eos q hñt ſeq
illū caracterē.qʒ ſūt ſubditi vƚ ſequūƚ illū forū rōe ꝯtꝰ.
Sʒ ſi ille caracter nō obliget eos nō teneƚ recipe illā mo
netā niſi ſm qualitatē materie.qʒ mā cōis ē oibꝰ.auctori
tas āt nō ē cōis ſine illis q ſub illo iperio ſunt.vñ ſi mōe-
ta tartarica expēdiƚ apđ nos ꝯſiderabiƚ ſola eſtiatō ma
terie q̄ ſicut mā cōis ē.ar.ff.ð accu.l.eos accuſare.§.oibꝰ
⁊ ſi ſit mōeta cōmixta ex argēto ⁊ ere vtrūqʒ cōſiderabi
tur de ꝓſe.ar.ff.de acqui.re.do.l.lacus ⁊ ſtagnuʒ.§.j.ff.de
le.iij.l.queſitum.§.illud.Bal.

Venientes. Iudices q iurant iſra certū tpe exeq ſnias h̄
nō obſtāte appl'onis ad eis iterIectis deferre
teneƚ.h.d.Et diuidiƚ in q̄ttuor ptes.In pria
pte reprehēſio ꝯſulū.In ſcđa ibi vex.ipſoꝝ excuſatio. In
tertia ibi qʒ vo excuſatōis reprobatio ⁊ generale māda-
tū.In quarta ibi cū ergo.mādatū ſpāle ⁊ cōmiſſio nō pa
rētis.¶ Caſus.quidā ciuis tudertinus noie ſimō ſuit cō
uentꝰ ab aduerſario ſuo corā ꝓtāte ⁊ corā ꝯſulibꝰ ciuitatis
tudertini q ꝯſules ꝯdēnauerūt dcm̄ ſimonē.iſte ſimon ap
pellauit ad papā ꝯſules appellatōe pēdēte fecerūt execu
tionē ſnie ⁊ expoliarūt dcm̄ appellātē poſſeſſiōe rei ſnia-
te.de h̄ expoſita ſuit q̄rimonia pape.papa acriter redar-
guit eos q nō detulerūt appellatōi.imo inouauerūt ipſi ſe
excuſant ꝓ eo qʒ ſup mutuis ⁊ plagiarijs iurāt obſeruare
ꝯſuetudinē ciuitatis ⁊ iudicata exeq.J.xxvij.dico vñ ſuo
iuramēto nō pñt appellatōi deferre. Papa dicit ꝙ iſta ñ
eſt bona excuſatio qʒ ⁊ iudex iurauit iudicare ſm leges.i.
ſcđm ius cōe vƚ municipale.Et tñ teneƚ appellatōi deferre.
re.Itē iuſtm nō dicit ꝙ nō teneaƚ ecōtra appellatōi defer
re.Quid.n.ſi iudicaret ꝯtra conſuetudinē.in iuro ſemper
intelligiƚ exceptio iuſſu ſupioris.⁊ iō cōcludit ꝙ inouata
tollanƚ.⁊ ſtatiʒ reſtituaƚ poſſeſſio appellāti p ipſos ꝯſules.
alioqn cōpelleƚ ad aliud.Ibi ſuſpēſus.no.ꝙ appellatio
ſuſpēdit pronūciatum qđ eſt verū q̄tum ad facit execu-
tionē.vt.ff.de admi.tut.l.cirographis.§.j.ff.de pac.l.tale
pactū.§.q ꝓuocauit.ſed quātū ad iuris executōem reſcin
dit interim.vñ appellās nō ē infamis interim.ff.ð infa.l.
furti.§.i.nec deſinit eſſe ciuis romanus.vñ pōt interim fa
cere teſtā.vt.ff.de iniuſto re.l.ſiquis filio.§.hi aūt oēs q̄
appellatōeʒ pñt dānati ad morteʒ iterponē ꝓ ꝓcuratorē
lʒ non ꝓſit ſm Iac.de are.ibideʒ allegāteʒ.l.j.ff.an ꝓ aliū
cā appellationis.⁊ facit.ff.de appel.l.ſi iſti. ¶ Et ſi dicaƚ
quō pt teſtari cū ſit incertꝰ de ſtatu ſuo.rñ.imo ſunt certi
inſpecto ſtatu pñti.vñ lʒ ſint incerti de ſtatu futuro de hoc
nō curamus.vt.d.§.hi āt.v̄.ſunt.n.⁊ hec vera ſunt ſiue iu-
dex a quo detulerit appellatiōi ſiue nō.qʒ ex quo lex diſ-
fert appellatio extinguit pronūciatū.tex.ē ibi ſingularis.
¶ Porro ſi ñ eſt appellatū ſʒ ſumꝰ J.tpe appellandi non

Digitized by Google

eſt adhuc pnūciatōne reſciſſum. tñ ē in ſuſpēſo ⁊ lō vȝ eius
teſtm̄ ⁊ bona trāſeūt ad hēdes. Gl. ē verca i ūr. ð accu. l.
ex iudicioꝝ. ⁊ h ē valde no. nam p formā ſtatutoꝝ abſen
tes ɔdēnant ad mortē tñ ſi neſciūt ſe ɔdēnatos eoꝝ teſtā
valēt ⁊ ēt hñt hēdeȝ ab inteſtato. qꝛ ignorās ſemp ē. ſ. tpe
appellādi. vt no. C. ð ap. auc̄. hodie. ⁊ adhuc poſtq̄ⱥ ince-
pit ſcire hȝ dies. x. vt. l. j. §. biduū ff. qñ app. ſit. ⁊ C. quo ⁊
qñ iud. l. labeo. ⁊ pſumit ignorātia in abſñte. vt. l. j. in fi. ff. ð
hẽre. ab ĩ. ſa. ⁊ ſi fieret ſtatutū ꝙ tales abſñtes ñ poſſent
appellare ad ſupiorē nō valeret iſtud ſtatutū. qꝛ ſupior pt̄
deferre appellatio cū inferior nolunt deferre. Caſus ē ſingu
laris noſtri capituli ibi poſt ſniaȝ. ſ. diffinitiuā. q̄ ɔprie dr̄
ſnia. vt no. in. l. i. §. qð in ſentētiis. ff. qñ ap. ſit. vbi gl. ſingu.
ſed ⁊ añ ſniaȝ. Vñ ñ vȝ ſtatutum eoꝝ ne poſſit appellari
ad aliū iudicē ꝙ ad iudicē eoꝝ municipaleȝ ēt añ ſniam
qꝛ eadeȝ ſupioritas iſtringeret qð eſt ipoſſibile. Ibi ſacro.
no. ꝙ ɔſules iurāt ſuare ſtatuta ⁊ ɔſuetudines ciuitatis.
tñ iſtud iuſm dȝ ſemp intelligi. ſ. de honeſtis iuſtis tōna-
bilibus ⁊ poſſibilibus vel ſaltē de tollerabilib⁹. vt. ā. c. ve-
niēs. ⁊ no. ð reg. iur. l. nō vi. §. qui iuſſu. ¶ Itē iſta. xxviij.
dies. no. ꝙ p ſtatutū ciuitatis pōt derogari dilatōi quadra-
toꝛ melius q̄ danl iudicatis a iure cōi. Ibi ius ſupioris.
no. ꝙ i appellatōibus ɔſiſtit ius ſupioritatis. ⁊ adde qð
no. ā. c. qꝛ nos Ibi indn cētes. no. ꝙ q hñt iuriſdi. p ſtatu-
ta ciuitatis pñt facere executōem ſnie vt ɔſules ciuitatū
vel ɔſules mercatoꝝ lȝ iſta corpalis executio ſit mixti im-
perij qð ē valde no. Ibi reſtituatis. no. ꝙ ille dȝ reuocare
executōem q eā fecit indebite [a] ⁊ ñ alius niſi ð mandato
ſupioris. facit. ff. ſi mulier vē. no. l. j. §. ſ. ibi dȝ. n. pior vē vbi
ē tex. ſing. ⁊ ē bona gl. in. l. minorem in prin. ff. ð euic. ¶ Itē
no. h expſſuȝ ꝙ executio idebite ⁊ ꝑpoſtere facta p iudi-
cem dȝ reuocari nō expectata diffinitiua ſnia vt in. c. non
ſolum. de ap. li. vi. ¶ Vltio no ꝙ ciuitas tudertina q̄ⱥq̄ⱥ
de ɔſuetudine eligat ſibi ɔſules ⁊ iudices. tñ ē de tpali iu-
riſditōe eccle. ⁊ nihil pōt ſtatuere in piudiciū pape. ⁊ oīa
eoꝝ ſtatuta que vergūt in derogatōneȝ eccle ſunt caſſa ⁊
irrita ipſo iure. qꝛ qd olim tudertini dixerūt oīa tñ voce
mutarūt ⁊ ceſſerūt victricib⁹ armis ⁊ potius fuerūt mar
tires q̄ⱥ ɔfeſſores. ¶ Oppo. ꝙ ciuitas tudertina ē eccle.
ergo eoꝝ nulla ɔſuetudo valȝ abſq̄ⱥ ɔfirmatōe pape. ſol.
papa voluit hāc rōneȝ ptendere. ſȝ mitius agere cum tu-
dertinis ⁊ trāſitorie pcedere in his que ñ ledebāt iuriſdi.
eccleſie. ¶ Ceteꝝ de rigore iuris nil pñt ſtatuere niſi pa-
pa ɔfirmet vel magr̄atus eccle. in auc̄ de defen. ciui. §. in
terijs. ⁊. l. dēs populi. ff. de iuſti. ⁊ iur. p Ry. ⁊ Cy. ¶ Sed
quid ſi pnceps ɔfirmauit gnālıter oīa ſtatuta tudertı-
noꝝ an vr̄ ɔfirmaſſe hec ſtatuta. rñdet nō qꝛ nō itelligit̄
pnceps ɔfirmare ɔ ſe. ff. de re iud. l. j. ff. de pec. leg. l. ſi pecu
nie. §. ſicut ¶ Sed qd ſi ſtatutū dicit ꝙ nō poſſit appel-
lari niſi infra eādem die. rñdeo iſtud ſtatutū nō intelligit̄
niſi appellet̄ ad pncipē. qꝛ ius cōe qð ad ſuprema ptāteȝ
ptinet ſemp vr̄ exceptam. vt no. ā. c. ad nrām. ⁊ ſō poterit
ad pncipē appellari infra dies. x. ſȝ ad iudicem appōnis
illius terre nō poterit appellare niſi pnt ſtatutū dicat ð
hmōi iudicibus appellationuȝ alicuius terre. no. Accur.
¶ Sȝ quare vȝ pactū ne appellet̄. ſ. in ca ciuili. Nā in cā
capitali nō vȝ ſtatutū. ff. de appel. l. nō tm̄. rñ. qꝛ de pacto
cognoſcit iudex ad quē vnde ſua iuriſdictio non eangit̄ ſm
Inn. ¶ Sȝ nunqd pōt adhiberi aliqua cautela qð iſtud
ſtatutū ſuet̄ expſſe ⁊ pciſe. ⁊ vr̄ ꝙ ſic. vȝ qꝛ dēs ciues pro
mittēt ⁊ iurent ſtatuta ſuare put iacēt ⁊ renūciēt appel-
latōibus iterpoſitis ⁊ iterponendis i quacūq̄ⱥ alia forma
pterq̄ⱥ in forma ſtatuti. vt. C. de tēp. ap. l. ſi. Nā p pactum
pōt renūciari appōni ⁊ cāe ⁊ ſopito pncipali ð neceſſita-
te ſopit̄ inſtātia appōnis. ar. ff. de ſuſpe. tu. l. poſt finituȝ. ⁊
ſic p ſtatutū vallatū pcō pōt fieri pluſq̄ⱥ p ſtatutū ſimplr. ⁊
ñ dicat̄ iſtud pactū ſit in fraude ſupioris. rñdet ſupior nō
dȝ aſpnari ſi ptes inuicem ɔponūt. vt. ff. ð no. op. nū. l. j. §. ⁊
poſt opis. nā pñt ɔpromittere in arbitrū. ⁊ p h remouēt
appellatōem. vt. ff. de arb. l. dié. §. ſtati. nec ppterea dr̄ de
rogari ſupiori. ergo a ſimili ita dicendū ē ita in ɔpoſito.
ad hoc. C. de pac. l. poſtq̄ⱥ liti. C. de ſi. inſtru. l. iij. ff. de pac.
ſ. tale pactum. §. qui ɔuocauit. ¶ Sed pone ꝙ tudertini

a ¶ Vide nio q̄ ad ɔpoſitū ſcribit do. Iaſ. ſ. l. ſi pacto quo penaȝ i v. nōbili. C. de pactis. ⁊ vltra eū ad de oio ſcripta pleniꝰ per. d. Feli. ſ. c. qualiter ⁊ quādo de accuſa.

faciunt ſtatutū ꝙ qcūq̄ⱥ appellauerit ad aliā curiā q̄ⱥ ad
curiā tudertinā ⁊ ſuccubuerit ſoluat mille i cōe tudertis.
Rñ. iſtud ſtatutū nō vȝ qn ad papā poſſit appellari ipu-
ne. nā qꝛ appellātes efficiunt̄ timidiores metu pene vr̄ fa-
ctuȝ in derogationē eccl̄aſtice libertatȝ. ff. ad. l. fal. l. ſer⁹ ⁊
augeri⁹. ff. quarū re. ac. nō da. l. j. §. honorāde. ⁊ qð ibi per
Bar. ¶ Sȝ pone ꝙ papa ex ꝑuilegio ɔceſſit tudertinis
ꝙ apud eos ſit pria appellatio vtꝝ eaȝ poterunt tollere p
ſtatutū ipſoꝝ. rñdetur ꝙ ſic. vt. ff. ð ap. re. l. ſi. ⁊ tūc prima
applō occultat̄ ⁊ ſi ad papā appellat̄ erit tanq̄ⱥ applō ſe-
cūda q̄ⱥ ſi papa ɔmittat nō poterit tertio appellari a ſuo
iudicio delegati. Sȝ ecce ꝙ ðlegat⁹ pape ɔfirmauit ſniaȝ
nūquid exeqtur eā īfra. xxviij. dies ſm formā ſtatuti an in
fra q̄drimeſtre tpe ſm formā iuris cōis. qð ſtat in h ex q̄
ſnia oril̄ actō i ſem. vl̄ dic ꝙ iſta tpe ſtatuti qꝛ tpe ſolonis
ē ps ſnie. vt. ff. de edē. l. j. §. adiſtōes. ſȝ ſi ſnia ſunt i oib⁹ ɔfir
mata. ſ ⁊ in tpe. ff. de le. ij. l. talis ſcriptura. Bal.

a Ð noſtram. Per offm̄ iudicis ſubuenit̄ illi q pp iuramētū repetē nō pōt vſuras. h. d. Scda ibi mādamus. ¶ Caſus. qdā ciues piſani. l. ⁊ g.
cuidā vſurario noie. p. multas ꝑſoluerūt vſuras iuramēto
iterpoſito ꝙ nec p ſe nec p aliū ꝑdictas vſuras repeterent
nec ſup his corā iudice eccl̄aſtico vl̄ ſeculari vllā mouerēt
qōnē demū deceſſit iſte vſurari⁹ ɔditio teſtō in q̄ mādauit
vſuras reſtitui oib⁹ q ɔbarēt ſe eas ſoluiſſe. mō iſti. l. ⁊ g.
nō audent repetē vſuras pp iuſm qð ꝑſtiterunt. Querit̄
qualr ſit ɔcedendū. papa mādat ſub pena excōis publice
in eccl̄a ɔponi vt q ſup his nouerūt veritateȝ veniāt ad te
ſtimoniū pferen. ⁊ ſi p dcā teſtiū vel alio mō de ſolōne vſu
rarū ɔſtiterit hēdes vſurarij cogant̄ ad reſtōnem ipſarū.
¶ No. pceſſum ſine libello ⁊ ſine lit. ɔte. valere. ⁊ ē rō qꝛ
ɔcedit̄ p inqſitionē vel denūciationē in q̄ pceſſu nō eſt ne
ceſſe libellū offerri vel litem ɔte. ⁊ ē hic no. cum glo. ſua.
Itē fauore aīe. item odio vſuraꝝ. Ber. ff. de inuis leg. l. j.
ff. de peti. here. l. hēdites. ¶ No. ſcdo ꝙ vſure pñt repeti
corā iudice eccl̄aſtico ⁊ ēt ſeculari cū ɔſtat ꝙ ɔcr⁹ ſit vſu-
rarius [b] facit qð no. Inn. ſ. depoſiti. c. grauis. ⁊ Bar. ſolu.
mat. l. ticia. ſȝ ſi ɔcr⁹ negaret̄ vſurari⁹ iſte articulus ē eccle
ſiaſticus nō ſecularis. vt no. xj. q. j. in ſūma. ⁊ in. c. niſi pēdio
ſam. de iudi. in de. ¶ No. ꝙ vſure nō pñt remitti ēt p iu-
ramentū qꝛ pſumit̄ ꝙ ſint remiſſe i fraudē canonū vt hic ſi
ſunt remiſſe in codē ɔtru. ar. C. ad velleia. l. ſi mulier. ſed ſi
ɔſtaret ꝙ debitor dōare voluit creditori bona gr̄a ⁊ hoc
liqdo ɔbet̄ hñ vȝ donatio ex iteruallo ſcā. vt no. ff. ſi certuȝ
peta. l. rogaſti. §. ſi tibi. illa glo. nō ſtat in h qꝛ captioſa li
berationē iterpoſitio prudentiū fregit. ff. de traſac. cū aq-
liana. qð dic vt in. c. peccatū. de reg. iur. li. vj. ¶ No. ꝙ vȝ
teſtm̄ vſurarij ſup reſtōne vſuraꝝ. ſed dicet aliqs iſte ē vſu
rari⁹ manifeſtus. rñ. nō eſt veꝝ qꝛ iſte nihil ɔfitet̄ niſi q̄ren⁹
ɔbet̄. vñ iō nō ē manifeſtus qꝛ ſub iudice lis ē. ¶ No. te-
ſtes citari gnālıter ſine ſpecificatōe pſonaꝝ. ¶ Iteȝ no. ꝙ
in iſta citatōe teſtiū nō ē neceſſe ꝙ citent̄ hēdes vſurarij qꝛ
in certis pſonis nihil obijcere poſſent. ¶ Iteȝ no. ꝙ ðbuȝ
ſi ɔbabit̄ itelligit̄ plene vt hic in ðbo ɔſtiterit. ¶ Quero
qd ē dcm̄ nō mouere qōneȝ. rñ. vt no. ff. ad treb. l. luci⁹. §.
tres hēdes. ¶ No. ex recep. ſup gnāli inqſitione procedi
ad ɔpellendū. no. hic fieri ciuilē inqſitionē pp ſalutē aīe ⁊
odio vſuraꝝ ⁊ eſt ſpāle. nā ad priuatū ɔmoduȝ regſr p in-
quiſitionē nō ē ɔcedendū ſm Inn. qð ē no. qꝛ īquiſitio eſt
puplice ſolicitudīs cura nō ſeruata ſſitātia. C. de cuſto. reo.
l. ſellit ſi priuatū ɔmoduȝ venit icident̄ vñ fur mittit̄ ex in
quiſitōe ad furcā ⁊ cogit̄ ad reſtōnem furti. vt. ff. de fur. l.
interduȝ. §. qui furē. lȝ glo. C. qñ ciui. ac. in rubrica dicat̄ ꝙ
ibi ſuit pceſſuȝ de ſcō nō ð iure. ¶ Itē no. ꝙ illa ɔditio ſi
ɔbabit̄ verificabit̄ ſi hoc ɔſtet p inqſitionē. ¶ Iteȝ no. ꝙ
p iſtud iuſm nō vr̄ data licētia repetēdi vſuras. alias ñ eē
ſet in inqſitōe ſed in ordiario. i. in actōe ex teſtō. Dic ꝙ ſi
vſure repetātur actōe ex teſtō nō efficit iuſm. ſec⁹ ſi condi-
tiōe ex canōe. ſȝ Ber. dicit ꝙ agit̄ ex noua cā ſupueniēte p
quā iuſiurā. tacite ē remiſſuȝ. Et ſic no. ꝙ in vltia volūtate
pōt qs abſolui a vinculo iuramēti. ¶ Item no. valere le-
gatū ſcm̄ creditori ſub ɔditione ſi ɔbauit. non ob. ff. de re.

b ¶ Vide olo panor. ſ. c. cum ſit generale. ɔ. co liū. ð foro cō peten. ⁊ vid pan. ð ea. cō ſil. ccxxxiij. icip. viſa pe titiōe ꝑdis Cal. ɔſil. ij. poluit ſub ri. ð foro cō peten.

Digitized by Google

fur.l.ſi creditori.q2 ibi debitū erat liqdū hic nō.⁊ hec ē no.limitatio illius.l.ſed Inno.dicit q̄ ꝓceptū factū hēdi de reſtituēdis vſuris nō ē legatū ⁊ hoc pt ꝑſuaderi trib⁹ r ōnib⁹ p̄ria q2 affert lucꝝ.ff.mā.ſi hereditatē.ſcḋa q2 non ē liberalitas nec donatio ſed neceſſitas ar.ff.de hī.inſti.l. ſi ſeruꝰ fideicōmiſſario §.i.tertia q2 qui legat creditū cre ditori.ſimilis ē illi q legat legatario rē legatarij q2 credi tū creditoris ē ꝓpriū.nō erit ḡ legatū ſꝫ quoddā māda tum hr̄ di poſt mortē collatū.ar.ff.mā.ſi vō nō remunerā di.§.ſi.ex quo ꝯpetit offi. iudicis.vt.ff.de an.lega.l.quarto §.i.Ego cū Ber.teneo q2 expedit legatario hēre plura remedia ⁊ hoc fauore aīe ⁊ ſi deficeret actio ſm̄ Inno.nō deficit inq̄ſitio.⁊ q̄ñ relinq̄t ꝓ reſtitutione vſurarꝫ nō ē ne ceſſarius libellus.nec ordo iudiciari⁹ ēt ſi nēo adijt hēdita tem.tn̄ h legatū debet a die mortis.⁊ idē vbicūqꝫ relin quit ꝓ aīa vt in aut.de eccl'iaſticis titulis.§.ſiqs.in verbo. a die mortis vbi ē caſus ſin.¶ Itē nō tꝫ teſtm̄ vſurarij.vt teſtm̄ tꝫ tn̄ vt mandatum de reſtituēdis vſuris ſcḋm inter viuos futuro hēdi q̄ tn̄ poſſꝫ faciens reuocare expreſſe.ff. de le.ij.cū pr̄.§.meuio. No.q̄ lꝫ hrs ſit negligens i reſtōe vſurarꝫ.tn̄ nō ꝑdit hēditatē.imo adhuc ꝯdēnat tanq̄ hrs ff.de le.j.l.ſuus pluriū.§.ſiquis an̄.Itē no.ex cā vſurarꝫ dē functi hr̄dem teneri.¶ Itē no.ingri ꝯ hēdē.¶ Itē no.ſi ſi lius ḡ hrs nūli ꝑſumptōe.dic vt dixi.ff.ſo.ma.ſi cū dotem. §.tranſgrediamur.⁊ i.c.j.an agnat⁹ vl' filius.col.ꝫ.¶ Itē q̄ gs ſine ꝯdēnatōe ꝯpellit vbi ꝑ inq̄ſitiōe ꝓcedit ⁊ iō lr̄a dicit cogas nō dic̄ ꝯdēnes.tn̄ ſub v̄bo cogas ꝯtinet ⁊ mā deo.⁊ ē rō q2 hic ꝓcedit ſine libello.ut i aut.de mā.ꝑin.§. coges.⁊ ſic fert ſnīa nō ſolūꝫ ꝑ ꝯdēnationes.ſed ēt ꝑ com pulſionē ſi cogit tranſiēs ꝑ locū vbi ſoluit vectigal.q2 de prebēdit in fcō ar.ff.de adul.capite quto.ff.loca.l.pe.§.ne rꝫ.¶ No.q̄ hec decre.ꝯtenta eſt finib⁹ reſtōis nec eget q̄ ꝑſtet aliud intereſt ꝑp morā ſicut nec econtra preſtat.⁊ q̄ gſqꝫ iuris ē.ꝑſertim in iure ꝯuertibili ⁊ correlatiuo ⁊ hincinde hñte parem eq̄tatē.⁊ hoc de intereſſe lucri.ſed dāna hñ veniūt.ff.de lit.iurā.nūmus. Pone filia renūcia uit cum iuramento hereditati pr̄is viuēt(io) in manib⁹ fra trum ⁊ patris.tandem pr̄ i ſuo teſtō fecit ſibi legata q̄dā vel vult q̄ nō obſtante iuramēto ſuccedat cum fratribus equis portionibus nunq̄d poterit petere hr̄ditatē nō ob ſtante iuramento.⁊ vr̄ q̄ nō q2 iuramētū fuit ꝑſtitū fratri bus.⁊ ex eo ē ipſis ius queſitū vn̄ pr̄ iuri filioꝝ renūciare nō pt.¶ In ꝯriū facit quia Ber.dicit hic q̄ iurm̄ pōt re laxari ex teſtō ⁊ h ē v̄itas q2 regit ex noua cā de qua prius nō fuit cogitatū.¶ Item q2 in illo pr̄e de cuius hēditate agit nō ēꝫ ocm̄ pactum ⁊ reqrit ꝯſcuerantia pr̄is vſqꝫ ad mortē.caſus ē vnicus i iure.C.de pac.l.ſi.lꝫ illa.l.ſit oibus no.tn̄ ꝑ neminē ad h ē ſpālr̄ allegata.¶ Quero teſtator mādauit reſtitui vſuras oibus ꝓbātib⁹ ſe ſoluiſſe vtrum poſſit agi actiōe ex teſtō.⁊ vr̄ q̄ nō q2 hec diſpō ꝯditiona lis.l.ſi probabit.ergo añ nō ē nata actio.ergo nō pōt fieri ꝓbatio.nā non poſſe agere ⁊ poſſe ꝓbare iplicat ꝯtradi ctionē.So.quedā ꝑplexitas ē hic ⁊ a pri.agitur de ſcō ſꝫ fcā ꝓbatione fingitur actū de iui. Nō ꝑplexitas ꝑ iudicia diſſoluuntur.vt.ff.de v̄.ob.l.ſi tici⁹ ⁊ ſeius.i ꝑplexitas.n.nō ſeq̄uit regulas iuris.vt no.ff.de ver.ob.l.ſtis ſtipulatus.lo grāde.in glo.q̄ icipit appet ex ꝑdictis.Illud etiā notabile q̄ ſi legatarius decedēt añq̄ ꝓbarꝫ nō trāſmittēt legatū ad hēdem imo nec ſtipl'ones de reſtituendis vſuris ſub ea ꝯditōe ꝯcepta ſi ꝓbabit q2 ipletio iſti⁹ ꝯditiōis ñ traſmit tit ad hr̄dez rez.eſt mſtū ſin.ff.ō v̄.ob.l.q rome.§.augeri⁹. Sꝫ ſi v̄ba fuiſſent iꝑſonalis.ideſt ſi probabit hñ trāſirꝫ ad hēdez hmōi ꝯditio.q2 v̄ba iꝑſōalis ſapiūt realitatē.vt.ff. de pac.l.q i futurꝝ.§.j.Quid ſiqs iurauit vſuras ñ recipe. tn̄.pōt recipe a ſponte ſoluēte.⁊ ꝑ iſtū actū ſoluit iurm̄ q̄ſi gratuito remittit.ar.ff.de reg.iur.l.cuius ꝑ errorē.vl' dic q̄ ep̄s coget eū ad recipiēdū ad hoc.ut vſurarius exeat ō peccato.⁊ tūc iuſſus iudicis excuſabit a piurio quia aucto ritas ſupioris ſemper vr̄ excepta.vt no.ſ̄.c.primo.⁊.c.ad noſtrā.¶ Quero quid ſiquis iurauit nō denūciare ⁊ de nūciat.⁊ ē piurus.vtrū ex officio iudicis fiat ei reſtitutio vſurarꝫ.rn̄.ſic.q2 iſta ē potius inq̄ſitio q̄ denunciatio.nec ideo qs ꝑdit ius ſuum q̄ ſit piurus.vt no.ff.ō iureiu.l.aſſe

Vltio no.q̄ddā dcm̄ Ion.qḋ ē hic q̄ in oib⁹ iurib⁹ fiſca lib⁹ pōt ꝓcedi ꝑ merā inq̄ſitionē. Adde q̄ ſi procedit ad indēnitatē fiſci nō ē neceſſe qḋ ꝓcedat iſfamia.vt.C.ō bo. va.l.ſi.lib.x.h ꝑuilegiū fiſci poto trāhre ad ceſſionarium ei⁹.nō.n.eſt rō q̄re nō trāſeat.⁊ regula ē q̄ oia ſunt traſito ria niſi rō ipediat.ff.de in ite.reſti.l.nō ſolū.nimirū q2 ceſ ſionari⁹ ē imago cedētis.vt.C.de ꝓcur.l.q ſtipēdia.⁊ in t.j.de iurepa.li.vj.⁊ tn̄ q̄dā ſunt q̄ nō trāſeūt. Nā ius non ſoluēdū pedagiū ñ trāſit ad mercatorē qui cū fiſco nego ciant.vt dicit illa.l.no.ff.ō publi.l.licitatio.§.mercatores. ¶ Extra q̄ro nunq̄d teneat ꝯſtō ep̄i diſponētis q̄ nullus vſurari⁹ audeat recipe iuramēta aliquo ⁊ ſi receperit ñ va leat ipſo iure.⁊ vr̄ q̄ ſic q2 pōt relaxare iuramētū.ergo ⁊ ſtatuere.¶ In ꝯriū dr̄ q̄ ñ pt relaxare niſi adhibito quo dā ordie.ſ.qḋ moneat vſurariū q̄ relaxet.¶ Itē q2 iſta re laxatio ñ pt fieri ſine cāe cognitōe.puto iſtō ſtatutū vale re ſi hēat bonā formā.v̄bigr̄a.q2 dic̄ moneni⁹ oēs vſura rios q̄ infra menſē relaxet oia iuramēta.alioqn extūc di ctū iurꝫ itelligit eē relaxatū auctoritate p̄ntis ſtatuti. Nā q̄ pt fieri ꝑ iuriſditōez pt fieri ꝑ ꝯſtōnez.vt no.i.l.j.§.j.ff. q̄ gſqꝫ iur̄ opoitebit tn̄ q̄ h poſtea liq̄det ſi opponat ex ceptio piurij nec ē h ꝓpoſtꝫ q2 ſumiūt ab opponēte origi nē.Itē q2 lꝫ ſnīa hoīs dēat liq̄dari ante.tn̄ ſnīa legis pt li q̄dari poſtea.vt i.c.ꝑ hūani.ō homi.in ele.¶ Quero nū q̄d pupillus q iurauit cū auctē tutoris ſoluere vſuras idi geat relaxatōe hmōi iuramēti ⁊ vr̄ q̄ ſic q2 doli capax de iectare pōt v̄bigr̄a.ſi ferret falſū teſtioniū.nō ob.ff.ō iure iur.l.q iuraſſe.q2 ibi loq̄t ſꝫ iuriſditōez q̄ canonis latorꝫ ꝯſiderat.vr.ſ.de deli pu.c.j.ergo re v̄a ē piurus niſi iurm̄ ſi bi relaxet.⁊ tn̄ in ꝯtū⁹ ex iſto iurō ñ oriret obl'o q2 in eis pōderom⁹ efficatiā.vt dixi.ſ̄.de ꝓba.in p̄ntia.ſꝫ q̄tū ad cōmiſſionē delicti pup illus hñ ē delinq̄ēs q2 maleficia ñ ſunt a iure reprobata.⁊ iō puniblia ſc̄.¶ Quero nunq̄d ſtatutū ciuitatis poſſit dcā iur̄a ꝑſtita vſurarꝫ ipſo iure annihilare. Bar.dicit q̄ ſic ſi ſtatutū ꝓhibeat pſonas ꝯhe re ⁊ iurare.v̄bigr̄a.nullus ꝯhat mutuū cū vſurario.vl' nul lus vſurarius recipiat inſtrm̄ vel cartā mutui.nā vbi pſo na ſubtrahit de medio ibi iurm̄ nō hꝫ fundamētū.ff.ō ſti. ſer.l.vſufruc.ſm̄ Bar q ita tꝫ alis no.ff.ō fideiuſ.l.ſiqs ꝓ eo.in ꝑn.v̄.iij idē dixi ſi reꝰ ſubtraheret a cōmercio.vt.l.j. C.nō licere arbitratorib⁹ metra.li.x.ſec⁹ ſi cā ſubtrahat ō medio. Nā iuramētū ēt ſine cā obligat.vt hic.⁊.ſ̄.c.debi tore.tn̄ q̄ñ cā hꝫ in ſe peccatū dꝫ relaxari ꝑ iudicē vtriuſqꝫ vt.ſ̄.c.j.⁊ iſta ſunt hñ notabilia ⁊ quotidiana que exami naui.C.de legi.l.nō dubiū.vbi videas in lec.meas ⁊ i reperi tōe nr̄a.¶ Extra q̄rit duo erāt ſocij ⁊ vnus exercebat ſenus ⁊ cōitabat alteri.poſtea fecit cautōez.vtꝝ ille alter teneat ꝯferre in reſti.vſurarꝫ.⁊ vr̄ q̄ nō q2 l.requirit q̄ pri mo ſit ꝯdēnatus.vt.ff.pro ſo.l.q̄ oium. Mat.ſili.dicit q̄ ſunt iudicatū cōferri debere nō vt ſocietatis que nō tenet in delictis ſed vt eq̄tatis.nā pro ꝯdēnato hētur ex quo ob ligauit ſe ep̄o vel ſuo vicario tanq̄ ꝯfeſſus i iudicio ſal tē alit ſm̄ Mar.ſili.facit qḋ no.Cy.C.ſa.hec.certū.⁊ i.l. vnica.de cōfeſ.⁊ Barto.in.l.cum vnus.ff.de bo.auc.iudi. poſ.⁊ in.l.a diuo pio.ſ̄.de re iu.ꝑ Bar.⁊ fiet executio tan quam in bonis debitoris cum etiā ipſum nomē ſit obli gatū pro reſtitutione vſurarꝫ.Bal.

D noſtram.

Iudex q iurauit in omni cā ordinē iu diciariū obſeruare in notorijs ſubtilitatē ordi nis iudiciarij nō ſeruabit.h.d.ſcḋa ibi verum. ¶ Caſus archiep̄s neapolitan⁹ q̄ñ ꝑ extorſionē ꝑſtitit iu ramētū q̄ i oi cā ſeruaret ordinē iudiciariū.dubitabat ar chiep̄s.vtꝝ in notorijs teneret obſeruare eūdē.papa dicit q̄ ex vi iur̄ cōis non tenet obſeruare iudiciariā indaginē ⁊ ordinē.q2 q̄ manifeſta ſunt accuſatione non idigēt. Item nec ex mente iurātis q2 ñ itendebat ꝓtextu hui⁹ iuramen ti venire ꝯ cāonicas ſanctiones.q2 iſta itentio tenderet ad illicitū iurꝫ q̄ hic vocat piurum.Itē nec ex itepratione iur.q2 rō ñ patit.¶ Itē q2 ſubtilr̄ ituenti ō ordine iudi cioꝝ vr̄ ꝓcedere q̄ i talib⁹ ñ ſuet ordo ¶ Itē q2 iurꝫ dꝫ itelligi ō cāis i q̄b⁹ ordo eſt ſuaduꝰ.⁊ iō papa concludit q̄ archiep̄us ſatiſfaciat iuri ſcripto.⁊ ꝑ hoc ſeruabit ipm

Digitized by Google

ius cõe ꝛ iuramẽti tenorẽ vnũ qđ eſt in ſuo cãu. ¶ No. ꝙ dixi in ſũmario. Scđo no. ꝙ manifeſta .i. notoria accuſatõe nõ indigẽt. Ex hoc collige ꝙ ſolẽnitas .l. libelloꝝ. ff. ð accu. nõ eſt neceſſaria i notorijs. Ibi in mente. no. ꝙ vba reſtringunt ad cogitatum. ff. ð teſta. tu. ſiqs ita. Ibi benignus interpretari. no. ꝙ iuſm ẽ benigne iterptãdũ. Ibi cõſonet. no. ꝙ ꝓpriũ ẽ iuſm legibꝰ ꝯcordare. Ibi nõ ſuari. no. ꝙ ꝓhibet ſuari. vt vo. Inn. ſ. de iudi. nouit. ſ3 intẽdit dicere ꝙ nõ ẽ neceſſe. ibi ꝑ oĩa idẽſt ꝑ libelli oblatõe3 ꝛ litis ꝯte. citatio nõ ẽ neceſſaria ſi eſt abſñs. Ibi ꝓcedere. no. tex. valde no. ꝙ in notorijs ꝛ ſũmarijs ᵃ ordo ẽ ordinẽ nõ ſuare. Ibi v3. no. iuſm indiſſinitũ diſtiguit ꝑ ius cõe. idẽ puto in ſtatutis municipalibꝰ. vt. C. de noxa. l. ſi ſui veſtri ꝛ ẽ multoꝝ no. C. de iure delib. l. ſi. §. in ꝯputatõe. Ite3 no. ꝙ ſatis ẽ ꝙ vba gnãlia interpretur ꝛ ꝑ modu3 regule. ꝛ tanq̃3 regule patiatur exceptõẽs legitimas. vt. C. ð adul. ita pedes. ꝛ. l. i. §. i. ff. qđ vi aut clam. nã ſmo gnãlis diuiſr d3 intelligi. vt. ff. de ſui. l. ſi cui ibi ſuabis .ſ. vbi debeo ꝛ in qbus debeo. ¶ Oppo. iſtud iuſm põt ſuari ſine interitu ſalutis eterne ergo ſuãdũ. So. qñ iuſtitia alterius offenditur nõ põt eo inuito ſuari abſq3 detrimẽto ſalutis eterne ꝛ iõ nõ ſuãdũ q̃ regſa ẽ bñ nõbil. nõ dico ꝙ ꝓpterea ꝓceſſus eſſ3 nullus imo v3 l3 ſit ſupra formam mãdati. ꝛ ita intellr dcm̃ Inn. ¶ Et no. ꝙ duplex ẽ ordo iudicij .ſ. regularis ꝛ irregularis. primus ſuat reglr. ẽt in caſibus exceptis vt h cũ ſi. ¶ Quero ſup vbo accuſatõe qđ in notorio ꝯctus vtꝝ ſit libellus offerẽdus ſi reus ꝯparet ꝛ petit ſibi libellu3 offerri. dicit Inn. ꝙ nõ ꝓprie reptur i cõtractibus notoriũ. I. de cohabita. cle. ꝛ mulie. c. ſi. ¶ S3 ꝯ h vř tex. ſ. de teſti. cogen. ſup eo. ſo. Inno. dicit vtꝝ qꝛ non pñt oẽs circũſtãtie ꝯctus eſſe notorie qꝛ põt eſſe ꝙ ꝯctus fuit celebratus dolo vel metu vel ſimulate ꝛ rõne circũſtãtiaꝝ que ſunt dubie d3 ſuari ordo iudicioꝝ ſi reus cõparet ꝛ petat offerri libellu3. vt. C. de edic. diui adri. tol. ſ. ſi. S3 in delictis oẽs circũſtãtie pñt eſſe notorie. ¶ Quero vtꝝ in notorijs ſit ꝑs citãda ꝛ ſnĩa ferenda. dic ꝙ ſic. I. de opp. c. cũ ſit romana. Et ex h ſeqtur ꝙ reqritur q̃lis q̃lis cãe cognitio ita ꝙ ex actis appeat ꝙ iudici ſit notoriũ qꝛ ſnĩa nõ d3 ferri ð fcõ. C. de accu. ea qđc. ¶ Quero qđ ſi iudex dicat eſſe notoriũ. rñ det gl. ꝙ põt ꝓcedere ordinarie ſ3 ſi vult ꝓcedere extraordinarie prio ingrat an crimẽ ſit notoriũ ꝛ ſup eo iterloquaſ ꝛ lata iterlocutoria ꝛ dclarato ꝙ ſit notoriũ poterit poſtea ꝓcedere ordine iudiciario nõ ſuato de offi. deleg. c. ſtatuimus. ¶ Quero qđ ſi ẽ notoriũ in vna ꝓuincia ſ3 nõ in alia. rñ. qꝛ querimus ð ordine iudicij ſuaſ notoriũ vel non notoriũ ꝓut ẽ in loco iudicij ſm Ber. ¶ Quero nũquid inuito actore poſſit iudex ſuare ꝓciſu3 ordinem iudicioꝝ. rñdet Ber. ꝙ nõ qꝛ multu3 lederet ius actoris. Ber. arg. ff. de mino. l. minor xxv. ãnis cu fideicõ. Et ꝑ h p3 ꝙ ſi inſtrm ex forma ſtatuti d3 executõi mãdari. iudex nõ põt iponere grauiorẽ ordine3 quã ſtatutũ dictat qđ tene menti ꝑ inſtrio guarentigie in tuſcia. ¶ Ultio no. ð gnãlitate vboꝝ reſtringenda. ꝛ de hoc no. i. c. ij. ð ꝯiugio leproſoꝝ. Bal.

a ¶ Uide And. ſic. in conſi. lxxxvi. colũ. xviij. ij. volu.

r

Ate.

Qui furat cui nõ debuit ei cui debuit furare ꝯpellit. Et tria facit. Primo exordiſ. Scđo narrat. Tertio ꝯcludit. ſa ibi ſane. tertia ibi cu3 igiſ. ¶ Caſus. Dña papa mãdauit epo calaratano q̃tenꝰ iuſm fidelitatis exigeret ꝛ reciperet a iudice calaratano noie romane eccle ꝑ ipſo iudicatu ro qꝛ ius inueſtiture ꝑtinet ad ſumũ pontificem ſic tota ſardinia ꝛ vulgo vocaſ iudex alboree. iſte iudex excuſabat ſe qꝛ dicebat ꝙ illud ꝑſtiterat archiepo piſano ſaluo eccle romane honore. papa ſcribit dicto iudici ꝙ iſtud iuſm qđ eſt ꝑſtandũ pape nõ põt ꝑſtari alteri ſine mãdato pape. qꝛ augeſ non minuiſ debitũ idẽſt culpa debitoris qñ ꝙ debeſ vni ſoluiſ alteri. Et ſi diceret iudex ꝙ iſtõ iuſm eſſ3 ꝯriũ prio iuro. rñdeſ ꝙ ꝑmutãq̃3 illicitu3 nõ ẽ ſuandũ. ſi vo nõ eſt ꝯriũ ſ3 ꝯpatibile puta ꝑ diuerſis ſtudiis. tũc ꝑmũ iuſm non officit qu icõm ðbeat ſine difficultate ꝑſtari. Ibi per te ipſum. no. ꝙ in re euidenti non ẽ neceſſariũ ꝯſiliu3 alterius. ꝛ ſic eſt ar. ꝙ cã certa ꝛ indubitata nõ d3 cõmitti ꝯſilio ſapientis ᵇ. Ibi remittiſ. ff. ð ſo. q hoiem. §. ſi nullo. ff. de fur. ſiqs vxori. §. apud labeonẽ. ff. de ꝯdi. ide. ſi pene cã. §. i. Ibi ſ3 augeſ. qꝛ grauiꝰ ẽ malum ſoluẽ q̃3 nõ ſoluẽ. vt plene no. in. l. vnica. C. de ſen. que ꝑ eo. ff. de ac. emp. l. iulianꝰ. in pri. Ibi ſaluo aplice ſedis honore. iſta proteſtõ nihil operaſ qꝛ ſi nõ t3 ꝓcipale nec acceſſorium. Ibi teneatis. qꝛ tota ſardinia ẽ de pleno dñio eccleſie. vñ plepe ſardinie ẽ fidelis eccle. Ibi illicitum. reliquum eſt licitũ. ꝛ e3 qꝛ in ꝯrijs regule danſ per oppoſita. Ibi ex debito. no. ꝙ fidelitas debeſ pro inueſtitura feudi. ¶ Quero vtrũ id qđ debeo ticio poſſum ſoluẽ ſeio. rñ. nõ fallit ſi ſeiꝰ ſit debitor ticij ex ea cã ex q̃ ego ſum debitor. vt. ff. de pig. ac. l. ſolutũ. §. vñ ſi domũ. ff. de excep. do. l. ſi operas. ff. de neg. ge. ſi liber. ¶ Quero nũquid falſus receptor ꝯmittat furtũ. rñ. ſic niſi ſe obligauerit ꝑ pcũ ad aliđ exequendũ vel niſi ſit ſecurꝰ ratihabitio vel niſi in eu3 ſit trãſlatum dñium. qđ tñ in dubio nõ ꝑſumiſ ſed magis traditum tanq̃3 nũcio. hec ꝓbanſ. ff. de fur. l. ſi vẽdidero. §. ſi nciꝰ. ff. de do. l. hoc iure. §. ſiqs dederit. ff. de cõdi. ob cãm. ſi ꝓcuratori falſo. ꝛ. l. pe. ¶ Quero qđ ſi aliqđ debeſ pluribus vtꝝ vni ſoli poſſit ſolui. rñ. aut debeſ ſpẽs idiuidua vt ſticus ꝛ pt ſolui ꝑoccupãti. vt. ff. de ſol. ſi ſtipulatus. §. ſi lãcem. aut debeſ quãtitas. ꝛ tũc refert. aut ſunt rei credẽdi inſolidũ ꝛ ide3 ſiue vnus hẽat regreſſu3 ꝯtra aliũ. vt. C. de duo. re. l. ſi. ſiue ſi. vt qꝛ debitũ ẽ gratuitũ vt dicit. l. illa ſingularis. ff. ad. l. fal. l. in lege falcidia. hoc obſeruandu3. aut nõ ſunt rei credẽdi iſolidũ. ꝛ tunc pars vniꝰ ſolui alteri nõ pt niſi forte ſint ſocij qꝛ inuicem iſtitores videnſ. ff. de pac. l. ſi vnus. in pri. ¶ Sed pone plures ſunt dñi nũquid ſufficiat iurare fidelitate3 vni pro oibus. rñ. aut ſunt dñi ex diuerſis feudis ꝛ nõ ſufficit. caſus ẽ hic. aut ex eodem feudo ſi feudũ eſt indiuiduũ vt feudũ iuriſdictõis pt vni ꝓ omnibus qꝛ niſi iſolidum ꝑſtari nõ põt ſed ſi indiuiduũ nõ põt preſtari vni ꝑ altero niſi ille ratificet. ar. ad hãc diſtin. ff. ð neg. ge. l. qui aliena. §. ſi. ꝛ h. ¶ Querit glo. an fur q partitur furtũ cũ alio magis delinquat q̃3 ille q nõ partiſ. dicit glo. ꝙ ſic. qꝛ facit plures peccare. Item qꝛ geminũ furtum ꝯmittiſ prio faciẽdo poſtea ꝑciendo. qđ no. ꝯtra ſociales iprobarũ ſocietatũ q inuicem diuidũt ſpolia. qꝛ maiores fures ſunt q̃3 fures ſimplices. Bal.

b ¶ Uide Bard. conſi. lij. incip. ſcri pſit ſapientiſſime i. xxxi. colũ. primo vol. ꝛ Fely. i. c. ex pte ð reſcri. ꝛ do. Alex. ꝯſilio lxij. pe. colũ. ſcđo libro.

q

Uintauallis.

Si ſo cuius mãdato ſtare iurauí mihi faciat ꝯtra. l. illud ſeruare non teneor. h. d. Scđa ps ibi q̃ circa. ¶ Caſus. filie quintauallis ꝛ vxor venerũt ad vba cũ qbuſdã alijs mulieribus. vñ ortu3 ẽ graue ſcandalũ ꝛ inimicitie. vñ qntauallis volens dictas mulieres offenſas placare iurauit eaꝝ mãdato parere. demu3 dicte mulieres offenſe mãdauerũt dicto qntauallí ſub debito iuramẽti qđ ſi ꝯtingat deinceps filios vel filias aut vxorẽ ipſius qntauallis aliqđ fcm̃ vł verbum ꝯtumelioſu3 dictis mulieribꝰ offenſis obijcẽ. idẽ qntauallis hmõi filios ꝛ filias exhrẽdaret ꝛ a ſe ꝓpriã vxore3 repelleret q̃rebaſ an tali mãdato ſit ſtandu3. rñdet papa ꝙ dcm̃ iuramẽtu3 fuit licitũ ſ3 mãdatum fuit illicitũ. ꝛ iõ mãdat dcis mulieribꝰ offenſis ꝙ dcm̃ mãdatu3 reuocent ꝛ ſi forſan reuocare nolũt mãdat alatrino epo ꝙ denũciet qntauallẽ ad hmõi mãdati obſeruantiã nõ teneri. Ibi ꝑ offenſa. no. ꝙ pr̃ põt ꝯpromittẽ ꝑ ſatiſfaciendo offenſe cõmiſſe ꝑ filiũ vel vxorẽ. ¶ Itẽ no. offenſas cõmitti vbo ꝛ facto. ff. de ma. ieſ. l. centurio. Ibi qđ cap. ſ. mulieru3 offenſarum. ꝛ no. ꝙ de ſatiſfactione iniurie ꝛ de pace pt compromitti in offenſu3 ꝛ inimicũ. ¶ Item no. ꝙ in mulierẽ põt ꝯpromitti tanq̃3 in arbitratrice3. tex. eſt hic no. ꝛ adde qđ no. ff. de arb. l. pe. Ibi ſub debito. illud vocabulu3 nõ cadebat hic qꝛ mãdatu3 erat eĩneu3 a iuramẽto. Ibi ꝙ ſi. qñ futuru3 tps reſpicit. ꝛ ſic no. ꝙ ad arbitratorẽ ꝑtinet futuri tpis tractꝰ. Ibi .ſ. idem quintauallis. Ibi exheredaret. no. ꝙ pr̃ ꝑp offenſam tertij nõ põt filiu3 exheredare. vt. I. p3. ¶ Item no. ꝙ pr̃ nõ d3 metu pene inuitari ad exheredandũ filiũ. nõ ob. ff. de ver. ob. l. qdã cu3 filium. qꝛ ibi filiꝰ merebaſ vt ibi no. ꝛ no. ꝙ illa. l. gloſat iſtam decre. Ibi remoueret vxorẽ. no. ꝙ vxor l3 cõmittiſ maleficiu3 vir ñ põt ea3 de domo expellere. Ibi iuſm .ſ. quintauallis. Ibi ſm mandatum .ſ. mulieꝝ offenſaꝝ. Ibi reuocent .ſ. quatenus

de ſcõ ꝓceſſit. ⁊ hoc ne inſpicientes forte crederent ꝙ quãuallis eiſ periur⁹. no. ꝙ arbitrator pt reuocare mãdatuꝫ illicitũ. dic vt. ſ. dixi. c. veniẽs. ⁊ adde olim fuit qͦ vtrum arbitrator ꝑ bonu pacis poſſit mãdare alicui ꝙ exeat ciuitatẽ ꝓpriã. ⁊ dic ꝙ nõ. Itẽ nec pt ꝓhibere ꝙ nec exeat domum q̃ eſſet ſpẽs ſeruitutis facit. C. de ſen. l. mulieri. niſi forte hec ptãs eiſ ꝯceſſa ſpecialiter ei. vt. ſ. c. ex reſcripto. In glo. ad hunc caſum. no. ꝙ ꝯpromittẽtes nõ videt ſe obligare ad iꝑoſſibilia de iure vel de facto vel ſm nãm vel ſcdm bonos mores nõ ſolũ ciuitatis rõne ſ; ciuitatis ꝓpriẽ. ¶ No. de cauſis exhẽdationũ. ⁊ adde qͦ no. auc. de hẽ. ⁊ fal. §. exhẽdatos col. j. Itẽ no. ꝙ ſi iſte mulieres parere piſſent quãuallis aliqͦ honeſtũ. ꝙ eiſ obediẽdũ laudo vt. ſ. c. veniẽs. Sed tũc q̃rit quo iure. dicit Inno. ꝙ offõ iudicis ꝙ oriſ ex iuſto. Inno. no. hoc ꝑ eo ꝙ legiſ ⁊ no. ſ. de pac. c. j. ſ. ꝙ ex pcõ nudo non oriſ actio ſed offm̃ iudicis. vt cas ꝙ aliud ẽ iurare aliud ẽ promittere. ¶ Nam iuim ẽ ſolius actus iurãtis ⁊ volũtas. pctũ aũt ẽ duoꝝ vel plurium in idẽ dãdũ vl faciẽdũ placitũ vl ꝯſenſus. ff. de pac. l. j. §. j. ⁊ ex ꝯſenſu vnius regulariter nõ oriſ actio nec offm̃ iudicis ff. de ne. ge. l. pomponi⁹ ei ptis. ſed ex ꝯſenſu pluriũ. Si quidem talis ꝯſenſus cadat in nomẽ proprium contract⁹ oriſ actio ⁊ exceptio alias ſi eſt nudum oriſ exceptio non actio. fallit in compromiſſis vbi ſi ſurgeret inequalitas ẽt exceptõ non naſcitur. ff. de arbi. l. ſi de meis ⁊. l. ij. ¶ Sed videſ ꝙ ex nudo pacto oriaſ actio. quia oẽ pactuꝫ ẽ ꝯtrũs vt ſingula. no. in. l. j. in glo. magna ff. de acti. ⁊ oblig. So. illa glo. dꝫ intelligi in pacto veſtito. nõ nudo vel non erit ꝯtrus vel iꝑproprie diceſ ꝯtrus quia non hꝫ legis adminiculum argu. ff. de fideiuſ. l. fideiuſſor obligari. §. fideiuſſor. ¶ Ex his appet ꝙ ꝯpromiſſum põt ẽt fieri ſine ꝓmiſſione q̃ nõ eſt pactũ. ſed q̃dam cõmiſſio ſiue cõceſſio ptãtis. vñ ẽt inſ abſẽtes põt fieri. vt. l. iij. ff. de arbi. Oꝛ mõ aduerte diligenter ad dicta Innoc. dicit Inno. ꝙ cõdemnatus ꝑ arbitratorẽ pt cogi ad ſoluẽdũ. iudicis offõ iꝑplorato dũmõ arbitriũ ſit equũ vel q̃tenus reductũ ſit ad equitatem ꝑ arbitriũ boni viri. ⁊ h̃ ſi fuit appoſitum iuim. ¶ Et no. ꝙ reductio in eo ꝙ ꝯfirmat mereſ executionem ſm Innoc. tollẽ defectuꝫ ⁊ debitũ effectũ. ff. de vſur. placuit. ſ; ſi non interueniſ iuſm neq; pactũ tũc ex ſnĩa arbitratoris non oriſ actio quia ꝓprie nõ eſt ſnĩa. ⁊ ſi dicatur ꝙ arbitrat⁹ ẽ pactuꝫ. l. trãſactio. rñdeſ ꝙ ex pacto nudo trãſactiõis nõ oriſ actio ſed exceptio. vt ſing. no. C. de trãſa. ſiue apud acta ⁊ l. ſi pro fundo. ⁊ ita intellr ꝙ dixit Jo. cremo. ꝙ arbitrat⁹ eſt tranſactio quedam. vt no. Inno. hic ⁊ Accur. in auc. vt diffe. iudi. §. j. col. ij. ¶ Sed ꝯ hoc imediate opponitur ⁊ vr ꝙ imo oriatur actio. Nã ſi vẽdo rẽ tibi ꝑ pcĩo declarãdo ꝑ titiũ. ⁊ dclarat pcĩo. habeo ꝯ te actionẽ ex vẽditio vl ex ſtipulatu ſi intercesſit ſtipl̃o. vel ꝑ ſocio ſi interceſſit ſocietas. vt C. de ꝯhẽ. emp. l. ſi. ff. de ver. ob. l. cuꝫ ſtipulatus ſim mihi a ꝓculo. ⁊ l. ſiquis arbitratu. ff. ꝓ ſoli. l. ſi ſocietateꝫ. §. arbitroꝝ. Sol. laudũ ibi iformat ꝯtrũ noiatũ id nimiruꝫ ſi oritur actio. vt. ff. de pac. iuriſgẽ. §. quĩmo. C. de pac. pctẽs. ff. ſi cer. pe. l. lecta. nã ꝯpromiſſuꝫ i h̃ eqꝑatur pacto. Sed qd ſi ꝯpromiſſuꝫ fuit ſcm̃ ſup quibuſdã actũtib⁹ p⁹ ꝯtrũ nominatũ ex interuallo. dic Inn. ꝙ oriſ exceptio ⁊ nõ actio. ⁊ ſi q̃s dixerit q̃ claudicat ꝯpromiſſuꝫ. rñdet h̃ põt eẽ i cõpromiſſoꝝ i arbitratorẽ. ſec⁹ ſi ꝯpromittitur i arbitrũ. Et ideo dr̃ ẽ h̃ q̃ arbitrat⁹ reducitur ad inſtar ꝯtc⁹ i quo pt cadẽ inequalitas. ſecus do i arbitro q̃ redigiſ ad inſtar iudicij de cui⁹ nã ẽ ꝙ ſueſ eq̃litas iuſticie. vt. C. de ſruc. ⁊ lit. expen. l. ſi. ¶ Sꝫ imediate q̃ru ſm Inn. nũqd corã arbitratorib⁹ aliqs ordo iudiciari⁹ ſit ſuãdus. dic Inno. ꝙ nõ q̃ nec oꝫ eſſe iudiciũ ꝙ corã eis agiſ. Sed nunqd ipſe arbitrator ad ſui inſtructionẽ q̃ſi ex iudiciũ laborabit ad v̈itatẽ inq̃rẽdã vt plenius iſtruaſ. rñ. ſic ſm Inno. ⁊ ꝯcludit ꝙ teneſ ſuare ordinẽ iudicij i quo ꝯſiſtit ſtrepit⁹ ⁊ ꝯflict⁹ ſ; ordinẽ nãlis diſcretõis i ſe iformãdo de v̈itate ⁊ eq̃tate. ita vt nõ fallat nec fallaſ. vt. l. ſi. C. de põderatorib⁹ auri. vñ non põt ex arrupto ſulminare arbitramẽtum niſi de eo ꝙ ſibi eſſꝫ notorium ꝑ pñs vel i pñtia ꝑ rei aſpectũ. vſ. n. arbitrator aſſumpt⁹ tanq̃ ſapiẽs vir. ſ; ſapiẽtis ⁊ ſapiẽtie ẽ ſmones ſuos põderare. l. vi. ponderet. ⁊ ꝙ neſciat ex ſe ingret a

ꝑudẽtib⁹. vt. C. de ige. ⁊ ma. l. ſi aulã. ¶ Queriſ ergo nũ qd arbitramẽtũ poſſit fieri pte abſẽte nõ citata. dic Bar. ꝙ nõ q̃ nõ liq̃t ſibi de meritis cãe vl rei ꝯpromiſſe. vt. C. ſi ꝑ vim vel alio mõ. l. ſi. reqriſ ergo citatio. i. mãdatuꝫ ꝙ abſñs ꝯpareat vel ei⁹ pñtia. ⁊ de h̃ dicit ex caſuꝫ. ff. de v̈. ob. ſiqs arbitratu. ff. de edil. edi. l. ꝙ ſi nolit. §. ſiqd ita. ⁊ ff. de arbi. ſi de meis. §. recepiſſe. vbi dr ꝙ dꝫ ptes diſcutere ⁊ eas iterrogare. ff. de vſufru. leg. l. legatũ. C. de ſe. nup. l. hac edictali. §. in illud. h̃ ꝓbat rõ nãlis ſm eũ q̃ pñtia ptis poſſꝫ trahere arbitratorẽ i aliã ſniam. vt. ff. de arbi. l. itẽ ſi vn⁹. §. ſi. cũ. l. ſe. ¶ Itẽ ꝯ nãlẽ rõnẽ ẽ ꝙ magnũ ꝑiudiciũ ingeraſ ignorãti. ff. de iur. ⁊ fac. igno. l. iniq̃ſſimuꝫ. itẽ ar. ad h̃. ff. de le. ij. ſi tñ. ff. de in diẽ adiec. l. neceſſe. ff. de ali. leg ſolet. ff. de v̈. ob. q rome. §. coheredes. C. de auc. pſtã. l. ſi. ff. de trãſ. cũ hi. §. is cã. ⁊ §. ſi ptor. C. de pdi. curi. l. j. lib. xj. Cõcedu igiſ ꝙ arbitrator hꝫ plenã ptãtẽ ſed ex fide ⁊ ex nãli ordine. vt dicit. l. ſilla no. ff. man. l. creditor. §. lucius ciaue. tñ diſcretõis ꝓcedẽte. vt no. la ſili. ẽ. e. c. q̃ſto. in ſcda gl. ¶ Itẽ q̃ ptis q̃s ẽ monẽdus q̃ cogẽdus. vt no. in auc. vt liceat matri ⁊ auie. §. ſiqs in iſta domo. In ꝯtriũ alleſat. q̃ arbitrator vr eẽ merus executor i declarãdo explicite partiũ implicitã volũtatẽ vel rei bonitatẽ vt pcĩũ. ¶ Itẽ q̃ arbitramẽtũ eſt exñtia cuiuſdã ꝯdi. q̃ reddiſ i inuitũ. ergo ⁊ i ignorãtẽ vt in regula iur. ¶ Sꝫ certe iſte ſunt debiles rõnes. nã pma rõ tolliſ p. l. theopõpus. ff. de do. ꝓlegu. ſcda rõ tolliſ. nam euictio ẽ exiſtẽtia cuiuſdã ꝯditõis. ⁊ tñ ẽ ps citãda niſi ſit renũciatũ citatõi. vt. ff. de euic. l. herẽnius. ⁊ l. ſi rẽ. §. quodlibet. ff. de v̈. ob. l. in executõib⁹. Sꝫ ꝯ Bar. ſic ap. ſi reqriſ citatio vel mãdatõ habẽs eãdẽ vim. ergo arbitramẽtum nõ põt ferri die feriata in honorẽ dei. ſꝫ illud ẽ ꝯ caſum. l. vltie. C. de fer. ⁊ ibi Ja. bu. ¶ Itẽ nõ poſſet ferri de nocte ꝯtra. l. dõ minorẽ. C. de trãſ. Itẽ nec ꝑ mulierẽ qͦ eſt ꝯ caſum nr̃i capli. ¶ Itẽ nec in ſeruũ põt ꝯpromitti tãquã in arbitratorẽ qͦ falſuꝫ ẽ. q̃ arbitramẽtõ ꝯſiſtit in iure naturali pp ꝯſenſuꝫ lꝫ oĩa iudicia ſint de iure ciuili. vt no. inſti. de obli. in prin. Bar. dicit i. c. pe. ſ. de arbi. ꝙ bitrator non hꝫ cognoſcere de cã ꝑ viã alicuius ſtrepit⁹. facit qͦ no. Innoc. ſ. de pſump. c. ſi. ⁊ ibi dixit Bar. de hoc no. in. l. theopõpus. ff. de dote ꝓle. ¶ Itẽ ſi reqreret citatio vel queſi. ñ tñ reqriſ ꝑemptoriũ q̃ nõ ẽ iudiciũ ne elec. c. cũ nobis olim per Inno. in gl. ſꝫ nunqd. Itẽ ſi inſtet terminus arbitrãdi vtraq; ps videſ ſuo pacto monita ad illã diẽ. d. c. cuꝫ nobis olim. eadẽ glo. p Inn. q̃ ſcit vel ſcire dꝫ eo die arbitratorẽ iudicatuꝝ nec requiriſ trina monitio hac rõne vl ſectus in arbitrio. vbi ẽ neceſſariũ ꝑemptoriũ lꝫ de cã ei liqueat. Et breuiter in arbitro ⁊ arbitratorẽ dico ꝙ ſi nihil ei liquet terminus cõpromiſſi expirãs nñ citat q̃ nõ citat ad iniuſtõ ꝙ explicari dõ dꝫ. ff. de arbi. ſi de meis. §. ſi. ⁊ adde qͦ no. Inno. ſ. de cẽſi. venerabili in vlti. col. Quapp mihi vr ſit dicẽdũ ꝙ citatio nõ ſit neceſſaria[a] neceſſitate ordinis. ſꝫ eſt neceſſaria neceſſitate diſcretõis cuꝫ diſtinctõe ꝑdicta. aut ꝑ priũs liquet de meritis ⁊ nõ eſt neceſſaria. aut nõ liquet ⁊ eſt neceſſaria. nõ ob. l. ſiqs arbitratu. ff. de ver. ob. vbi abſentia ptis dr ipedire laudũ arbitratoris. quia illud dꝫ itelligi qñ arbitratori ꝑ priũs nõ liquet qd ſit arbitrãdũ. hãc diſtin. ꝯfirmo ꝑ quoddaꝫ dcm̃ Ja. bu. qui diẽ ꝙ mãdata iudicũ ⁊ decreta pñt fieri i abñtia ſi priũs liq̃t de cã. vt ipſe no. i. c. nec q̃cq̃. §. vbi decretuꝫ. ff. de of. pcõ. ⁊ le. vel dic ad. l. ſiqs arbitratu. ꝙ ibi erat pena ꝓmiſſa. ⁊ q̃ abñs noluit ꝯpere erit pẽa cõmiſſa. dã lꝫ arbitrator nõ dẽat vocare tñ ſi vocat dꝫ ei pareri. ⁊ ſi ñ pareſ pena cõmittiſ ⁊ ꝑ ꝯñs ꝯpromiſſuꝫ ſoluiſ. ſi ſi erat ibi clã rato manẽte. facit qͦ no. in. c. q̃dam. de ap. i cle. ¶ Itẽꝫ ñ ob. l. ꝙ ſi nolit. §. qd ita. ff. de edil. edic. vbi diſplicentia reqrit alterius ptis ſciaꝫ vel pñtiaꝫ q̃ illõ ẽ id q̃ reſultat diſtract⁹ ⁊ diſſolutio nãlis ⁊ ciuilis obligatõis ipſo iur̃. vt no. ff. de do. l. j. in magna gl. ⁊ ſicut ꝯtc⁹ reqrit ptiũ pñtiã verã vl interꝑtatiuã. ff. de ac. ⁊ ob. l. ꝯſenſus. Nã ꝯtrãꝝ excepta ꝯtietate terminoꝝ eadẽ ẽ diſcipli a. ff. de ſol. l. ꝑut q̃q̃. ff. de pac. l. ab emptiõe. Nã i diſtractib⁹ reqriſ act⁹ retro ſiſia. C. de reſcin. vẽ. l. ſi. ¶ Ex ꝑdictis iferſ ꝙ qñ arbitrator examinat teſtes nõ ẽ neceſſaria citatio teſtiũ q̃ non eſt neceſſarius iudiciari⁹ ordo. ¶ Porro i iudicijs reqriſ ſtrepitus

[a] ¶ Vide Alexã. cõſi. cxx. incipi. difficultas pñtis vol. j. ⁊ Anch. ꝯſ. cclxx. incip. ꝑ dclaratio de primis dubijs verſi. reſtas ergo.

Digitized by Google

ꝛ ꝯſtrictus.vt.l.ſi.C.cõmi.vel epiſco.ſec⁹ in amicabili ꝯpo-
ſitõe.vt.l.de ꝓbē.aliſi eſſꝫ. ¶ Itē nõ ob.l.hac edictali.§.in
illud.q꞉ ibi loq̄ꝛ i iudicio ei᷑ ordinario ſiue ſūmario.Sed
qd in arbitratore necio vl̄ legali electo ex nec̄itate ipoſi-
ta a ſtatuto.vꝫ ꝙ niſi aliđ ſit actū dꝫ ꝓs citari cū ab eius
ſnia appellari poſſit.C.đ in.l.pe.§.ſi.c.ab arbitrio.de offi.
dele.li.vj.cū.n.auctē ꝛ ꝓuidētia leg.in ꝯtrouerſijs ꝓcediꝛ
ſemp ſequēda ē via lima ad h.ff.đ adop.l.nā ita diuus.
ff.de aa.reſti.l.ſi.ff.de fideicō.lib.l.ꝗ.§.aduocari.ff.de lib.
agno.l.ij.§.j.ar.ꝯ.q꞉ q̄nq꜡ nõ reqriꝛ citatio.ff.đ bo.auc.iu-
di.poſ.cū vn⁹.ff.đ bo.poſ.l.iij.§.pe.ꝛ ibi no.C.q admi.ad
bo.poſ.pñt.l.ſi.p Cy.vbi dic videas. Deinde no.in nr̄o.c.
qđ tꝫ ꝯpromiſſuꝫ ſcḡi i arbitratore ſine tpis appoſitõe.
Nā in nr̄o.c.nihil dī de tpe. ¶ Quero igiꝛ iſta q̄ntū tps
debeat arbitrari.vꝫ ꝙ ꝑpetuo.vt.C.đ diuer.reſcrip.l.fal-
ſa.Itē q꞉ ſic offim iudicio ē ꝑpetuū donec redigaꝛ ad tpa-
litatē iudicij ipꝫ limitātis.vt.C.de pſcrip.xxx.an.l.ſic.ita
ꝛ officiū arbitratorio. ¶ Si aūt eſſꝫ tps limitatū lꝫ non
in ꝯpromiſſo tñ a iudice nõ duraret vltra illud tps.ar.ff.
đ op.le.l.mūicipiox. ¶ Ja ꝯtrā vi ꝙ ñ duret vltra.xl.dies
vt.d.l.ꝙ ſi nolit.§.ſi qd ita.ff.de edil.edic.alia.l.dicit ꝙ ſi
duret vltra ānū.vt.l.ſi.§.ſꝫ ꝛ ſiqs.C.cōia dle.ſꝫ dic Bar.
in.d.l.ſiqs arbitratu.qđ ſi ꝯpromittiꝛ in altex ex ꝯhenti-
bus ſup ſubſtātialibus ꝯct⁹ duraꝛ ſolū p.xl.dies ſꝫ ſi ſuper
aliq̄ q̄litate duraꝛ p ānū in arbitratore loqđ non i arbi
tro.Et ſi tu dicis illud qđ dī de āno ē ſpāle in vltia volun
tate q꞉ nõ dꝫ multū pendere.vt.l.reſcriptū.ff.cōia pdi.dic
Bar.ꝙ non ē vex ꝙ ſit ſpāle cū in ꝯctibus non reperiaꝛ
ꝯtrū ſtatutū.ar.ff đ le.ij.l.ſeruū ſiliū.§.cū q cirographuꝫ.hec
opi.Bar.quo ad.§.ſiqd ita.ſi vꝛ va q꞉ ibi ñ ē ꝯpromiſſū
de ſubſtātia ꝯctus ſꝫ đ ſubſtātia diſtract⁹.nā de ſubſtātia
ꝯctus non poſſꝫ ꝯpromitti in altex ꝯhentē.vt.C.de ꝯbē.
emp.l.in emētis.ſꝫ đ ſubſtātia diſtractus poſſꝫ ꝯpromit-
ti.ꝛ rō diuē ē hec q꞉ diſtractus hꝫ ꝓcedentē ordinatōem
in qua fundaꝛ ꝯctus ꝛ diſtractus ē quoddam accidētale
itaq꜡ tꝫ arbitriū collatū in altex ꝯhentē rōne fundamēti
ꝓcedētis q̄ rōne tꝫ pactū.l.cōmiſſorie a dicctōis in diem.
¶ Itē dictus.§.ſꝫ ꝛ ſiqs ſm rei vitatē loquiꝛ ſolum in
vltia volūtate.dic bar.ꝙ ibi loqꝛ in arbitratore circa res.
ſecus ſi circa pſonas vt lego paupib⁹ eligēdis p titiū. Nā
ꝑpetuo pt eligere epo āuuente.ſic itelliḡ qđ no.bar.ff.đ le.
ij.l.cū qdā.vbi videas. ¶ Reuertamur nūc ad q̄ōnē ꝓ-
poſitā.ſ.in q̄ntū tps debeat arbitrari ꝛ vꝛ l.expſſa ꝙ poſ
ſit ꝑpetuo.vt.C.de tēp.ap.auc.ſi tñ in ꝯbo decies nullos.
ſo.ſi reo non ē tpe pitura vel magnū dānū allatura duraꝛ
ꝑpetuo.alꝛ vꝛ ineſſe tm̄ tps arbitrio boni.ar.ff.de vb.ob.
ꝯtinuus.§.itē q mulaꝫ. ¶ Mđ reſtat q̄re eum tem ꝑ.c.
ſoluendis iſta terminū declarāduꝫ moriꝛ đclarator añq̄
declaret. ¶ Quetiꝛ vꝛ ꝯctus ſit nullus.ꝛ vꝛ ꝙ nõ ſꝫ de
beat recurri ad arbitriū boni viri q꞉ dicis ſolōnis nõ ē ꝑ-
prie đ ſubſtātia oblōnis ſꝫ đ ſubſtātia exactōis vt ꝓbat ī
la.l.ſubtilis.C.q̄n dī le.ce.ex his vbis.ꝛ ꝙ dies nõ ſupple
de ſubſtātia tꝫ bar.ff de v.ob.l.ita ſtipulatus.el grāde.in
prin. ¶ In ꝯtrū vꝛ ꝙ eſt ꝓs ꝑcꝫ.itē agens dꝫ edere dieꝫ
ſolutōis.ff.de eden.l.j.§.editōes.ſꝫ hic ñ pt edere dieꝫ cer
taꝫ ſꝫ incerta.tūc inſero ſic dies icertus hꝫ vim ꝯditōis.ff.
de ꝯdi.ꝛ demō.l.dies icertus.ergo ꝯctus euanuit.C.đ cō
trahen.emp.l.ſi. ¶ Aduerte quoddā ē arbitriū qđ cōpe-
tit alicui iure creditorio.ſicut eſt arbitriū eligeñ.circa res
ꝓmiſſas alternatiue vel circa tpa.vt ꝓmitto tibi ſoluere
ꝓut elegeris in paſcate vel in nundinis.ꝛ talis ptās arbi
trandi tranſit ad heredem nec finiꝛ curſu āni vel tempo-
ris vt eleganter no.Ja de are.in.l.ſꝫ ꝛ ſic.ff.de le.j. Quod
dam eſt arbitriū qđ non competit alicui vt creditori ſed
vt ſimplici arbitratori vt promitto tibi illud aut illud qđ
ſeius elegerit.vel promitto tibi.x.ad terminum declaran
dum per ſeium ꝛ iſtud arbitrium eſt nudi miniſterij ꝛ nõ
tranſit ad heredem q꞉ in ſcō non in iure ꝯſiſtit.ar.ff.đ tu.
lautela.ꝛ quod ibi no. ¶ Sed quid ſi ꝯpetit duobus p
copulatiuā ꝯiunctōem ꝛ ſic non inſolidum ꝛ vni cōpetit
tanq̄ creditori alteri tanq̄ arbitratori vt ꝓmitto tibi il-
lud aut illud qđ tu ꝛ titius elegeritis.tñ titio mortuo vꝛ
expirare electio vel forte loco tuꝗ ſupponetur bonus vir

ne ꝯct⁹ pereat.ſꝫ in h dubito q꞉ dē arbitriū formale ē.ꝛ iđ
nõ vꝛ recedi a pſona q꞉ iſta diſgreſſio mutaret formaꝫ de
pſona ad pſonā qđ vꝛ ipoſſibile.vt.ff.de ꝯdi.ꝛ demon.l q
hrēdi.in pri.ꝛ.C.de cadu.tol.l.j.ne aūt. Diſtinctione aūt ꝓ-
dictā aut tanq̄ creditori aut tanq̄ arbitratori.tāgit bar.
in.l.ſi ſtipulat⁹ fuerim.ff.de ver.ob.ꝛ h in pe.q. Cōſidera
ēt ꝙ Bar.format taleꝫ q̄ōneꝫ vendidi quēdaꝫ funduꝫ p
c.pacto appoſito ꝙ ſi q̄ ꝓs eſſꝫ in emphiteotica diminueꝛ
ꝓciuꝫ arbitrij ſeio.deceſſit ſeius añq̄ arbitrareꝛ vꝛ recur
raꝛ ad arbitriū boni viri gñalis.i.iudicis ꝛ dat iſtā theori
cam ꝙ aut ꝯct⁹ ē pfect⁹ ꝛ ſup aliq̄ adiuncto ꝯmittiꝛ decla
ratio arbitratori ꝛ eo nõ arbitrāte recurriꝛ ad arbitrium
boni viri.ar.ff.de ꝯhen.emp.domū.ꝛ.l.offm̄.vbi vꝛ expl-
ſuꝫ.aut tota ſubā ꝯct⁹ vꝛ maioꝛ ꝓs pendet ex futuro euētu
đclaratōis ꝛ tūc ꝯct⁹ euaneſcit q꞉ ñ recediꝛ a pſona ſꝫ bar.
q̄ vba ſunt nõbilia ꝛc̄. ¶ Remāet igiꝛ qđ an tps ſolōnis
ſit de ſubſtātia tot⁹ q꞉ ꝯcernit totā ſūmaꝫ ꝛ ſi magis vnā
ꝑtem q̄ alterā.in iſto articulo equū eſſꝫ tenere ꝙ recurreꝛ
ad arbitriū boni viri vt res valeat poti⁹ q̄ pereat.ſꝫ añq̄
bon⁹ vir declaret agi ñ pt q꞉ dies icerta habeꝛ p ꝯdi.rōe.ꝛ
ſic nõ eſt nata actio nec obligõ añq̄ dies declareꝛ.ſed an
poſſit arbitrator declarādo appone dieꝫ incertā puta cū
papa venerit peruſiū.Rñ.nõ puto de die icerta ſenſum a
ꝯpromittētib⁹.ſꝫ de ea die q̄ hꝫ purificare obligōnē.vt.ff.
de ver.ob.l.ſtipulo iſta.§.inter certā.Itē q꞉ ad certificā-
duꝫ ñ ad itcruenient fuit adhibit⁹ iſte declarator.hac rōne
puto ꝙ ēt verus arbiꝛ ñ poſſit ferre ſniam ſub ꝯdi.aliqua
ēt itrinſeca.vt.ff de arb.ſi diſtinguem⁹.§.nūc đ offō.qđ eſt
no. ¶ Sed ſtatim quero numqd valeat pcm ꝙ recedat a
pſona ñ arbitrāte.rñ.ſi actū ē ꝙ certa pſona ſubrogeꝛ va-
let.ſecus de icerta.ff.de arb.l.item ſi vnus.§ ſed ſi ita ꝛc̄.
¶ Itē quero vbi recediꝛ a pſona nõ arbitrāte ꝛ veniꝛ ꝯ
ſec⁹ ſi recedereꝛ a pſona arbitrare.ff.de ꝯdi.ꝛ đmō.l.mul-
cta nõ ꝯmittiꝛ.in pñ.nā bon⁹ vir ē idem arbiter fictōe iurꝭ
pſona ad pſonā ꝛ ē ſimilis ei q de re ad reꝫ ꝛ in tali noua-
tione pena ñ eſt reperita.hoc ſatis ꝓbaꝛ p illā ſingulare.l.
ff.de ꝯdi.ꝛ demon.teſtō.ar.ꝯ q꞉ iſta nouatio ē neceſſaria.
vt.C.de iudi.l.j.ꝛ iđ pena vꝛ repetita. Sꝫ ſtatim queriꝛ q̄
dria ē inter arbitrū ꝛ arbitratorē.dic Inno.ꝙ arbiter eli-
giꝛ vt index.ſ.ſolitudinarie.i.vt ꝓcedat ſeruato in ſubālib⁹
ordine iudicioꝝ ꝛ litē diriſmat.ſ p ſniaꝫ abſolutoriā vel cō
dēnatoriā a q̄ ñ pt appellari.ꝛ ita ē ſtatutū a iuꝛ ꝓp rigo
reꝫ arbitroꝝ ſeruari. Adde ꝙ nec ēt a pena pt appellari.ſ.
cū effectu qđ ipute ſibi q ſe aſtrixit cū ſciret vl ſcire dēbet
hāc eſſe vim arbitrij.vt.ff de arb.l.dieꝫ.§.ſtari. Adde dic
Bar.ꝙ ſi ē ꝯpromiſſuꝫ in arbitriū ſine ipſa pena pt ap-
pellari ne naſcaꝛ actio in ſcḡm vel ꝯditio ex lege.C.de arb.
l.ne in arbitrio.ꝛ.l.pe.nā vt eleganꝛ dicit gl.in.l.j.C.de ar
bi.ꝯcertibilia ſunt actionē in ſcḡm naſci ꝛ poſſe appellari.
ꝛ tūc opꝫ ꝙ appellās doceat de inigtate alꝛ confirmabiꝛ
laudū q̄q̄ iſte appellās ſatꝰ videaꝛ q꞉ ſufficit ei ſola ꝓſte
ſtatio ꝯdictoria.ſꝫ ex q̄ iudiciū iplorat iudicium expectat ar
bitrator āt ñ eligiꝛ ſup iudicijs ſed ſup negocijs.i.ſup tranſa
ctiōe reſultāte q̄q̄ iudiciū fuerit forſitan cā remota l.mo
tiuum ad ꝯpromittendū ꝛ pt laudū arbitratoris peti re-
duci ad arbitriū boni viri ꝛ dꝫ reduci ēt ſi i totū caſſaret.
Nā iſte libellus petiꝛ reduci ad arbitriū boni viri.ff p ſo.
l.vñ ſi nerue.ꝛ hoc ſi laudū eſt latuꝫ.vt no.ff de ver.ſig.illa
vba.ſed ſi ñ ē latuꝫ ñ petiꝛ reduci id qđ no ē ſed petiꝛ ſup-
pleri ꝛ iſta dꝫ eſſe forma libelli quādo eo nõ arbitrāte re-
curriꝛ ad iudicē.vt.l.j.ff.de leg iij. ¶ Sꝫ qđ ſi petiꝛ reduci
ex vna cā nūquid pt reduci ex alia.reſpō.ſic.vt.ff de ap.l.
ſcio.q꞉ ſic ꝯpromiſſum ſunt gnāle q̄ ad ſuas cās ita ꝛ redu
ctio gnālis ē.nā ꝯrioꝝ eadē eſt diſciplina dis cum rō pſe-
tens tacite ieſt.ar.ff qđ cū eo.l.tician⁹. ¶ Sꝫ qd ſi ē dubi
um an ꝯpoſitio arbitri ſit eq̄ vel iniq̄.reſpō nõ dꝫ reduci.
ar.ff ad treb.luci⁹.§.ñ.ꝛ ibi p bar. ¶ Sed an poſſit renū-
ciari reductōi ad arbitriū boni viri.reſpō.ſi arbitrat⁹ ē ꝯ
ſua leg.nõ vꝫ renūciatio q꞉ ſtultū.vt hoc.c.ꝛ.ff de le.ij l.co
dicillis.in ſi.vbi gl.dicit audi ſtultuꝫ teſtatorem. ¶ Item
quia eſt error expreſſus.ff.de appel.ſi expreſſum. Si autē
eſt ꝯ

Digitized by Google

eſt ꝯ ius litigatoris ⁊ ē error expſſus ſꝫ nō apparens.ſic aūt
dolo ⁊ nō tꝫ renunciatio qꝛ dolo futuro nō pōt renūciari.
aut culpa ē lata ⁊ tꝫ renunciatio.ff.ꝺ pac.ſi vnus.§.illō.C.
de temp.appe.l.ſi.in ſi.dūm nō ſiet in finib⁹ renūciatiōis
ſed ſit appoſitum pactū de nō agēdo ſeu de nō petēdo ſu
turā reductionē ⁊ hincinde ſit appoſitū qꝛ nō vꝫ ꝯpromit
tēs circūuētus cū ſit per dubios euent⁹.ar.C.ꝺ inoffi.teſt.
.l.ſi pr̄ pueile. ¶ Dic aliqꝗ arbitrator ē q̄daꝫ tertia pſōa
ꝗ dolus ei⁹ reparaſ agēdo ꝯ eū nō aūt reſcindēdo ꝯtum
niſi inſolidum.l.ſi.de eo p quē ſac.erit ſol.imo ſui arbitriꝫ
ipſe ē cā forme ⁊ eſſentie pncipalis.vt not.ff.de procur.l.ſi
⁊ pcur.abſēte.Et qꝛ ē morbus i radice dꝫ funditus eradi
cari.C.de nup.l.ſi. ¶ Querit Innoc.ſi data ē ptās⁹ arbi-
tro ⁊ arbitratori ⁊ fecit litē ꝯteſtari coraꝫ ſe.videō pſumi
tur vt arbiter pcedē ſꝫ ſi ē arbitrator.tn̄ nō ē via vtruꝫ ſe
cerit coram ſe litē ꝯteſtari vel nō qꝛ nō vr̄ elegiſſe viā arbi
tri cū nō ſit arbiter ſed poti⁹ feciſſe ad cautelā.Sꝫ qd ſi ñ
appet vtꝝ fuerit aſſumpt⁹ vt arbiter vel vt arbitrator.ſed di
cum ē vt poſſit pcedere ſeruato ordine iudicioꝝ vel non
ſuato dicit Inno.ꝙ pt̄ pcedē vt arbiter ⁊ arbitrator.⁊ ſi
pceſſit vt arbiter.l.ſuato ordine nō redigeſ dcm̄ ei⁹ ad ar
bitriū boni viri Inno. ¶ Quid ꝗ ſi pceſſit vt arbitrator.
⁊ in ſententiando dic̄ pronuncio vt arbiter.⁊ hoc fecit ad
finē vt nō poſſit fieri i reductio.Innoc.ſi loquiſ ꝙ ad hoc
vt nō petaſ reductio reqriſ ꝙ tam pceſſus q̄ ſnīa ſiat i for
ma arbitri ſuato ordine iudicioꝝ. ¶ Querit Inno.vtꝝ
dcm̄ arbitratoris cuꝫ pēa vel ſine emologeſ taciturnitate.
decē dieꝝ.⁊ dicit ꝙ non.Ex quo inferas ꝙ lꝫ qs tacuerit
p dies decē.imo ⁊ p decē ānos tn̄ pōt peti reductio ad ar
bitriū boni viri.⁊ in hoc differt ab appellatione ⁊ a ꝯpro
miſſo arbitri ſm̄ Inno.Idē ait ꝙ iſta reductio nō pōt pe
ti p modica leſiōe.ſubaudi qꝛ tacite vꝫ data hec ptās ar
bitratori pro bono pacis ꝙ poſſit auferre vni ⁊ dare alte-
ri in modica quantitate.vt.ff.de arbi.l.ſi cuꝫ dēx.§.j.⁊.l.
ſi de meis.§.recepiſſe. ¶ Sed que erit modica quantitas
rn̄deo qn̄ ꝯparatiue per modum pacis.qꝛ magis expedit
pti pace habere quā litigare.dumtn̄ nō ſit leſio enormis.
facit qd̄ not.Bar.in.l.vltima.ff.de pro.ſtip. ¶ Quero cū
Inno.ſi ē ꝯpromiſſum in arbitrū cuꝫ pena ſtipulatiōe iaſ
ueniēte verū poſſet emologari expreſſe.⁊ dicit ꝙ ſic puta
qꝛ ſubſcribunt ſe dicētes ꝯſentimus.vel dicēdo ꝯdicim⁹.
Adde ſi nihil dicūt non emologaſ ſi ē pena appoſita niſi
ſunt duo capita cōpromiſſi.vnū cuꝫ pēa.aliud ſine pēa qꝛ
eſt ibi cā ꝙ pena ꝯmittaſ ⁊ exigaſ rato manēte ꝯpromiſ
ſo ⁊ laudo lꝫ.n.vtrobiqꝫ ſit vnū ꝯpromiſſuꝫ reſpectu ſinis.
vn̄ ſemel tm̄ pōt pnūciari tn̄ ſub diuerſis modis ⁊ per cō
miſſionē pene tūc nō ſit nouatio ſnīe.ita intelligiſ qd̄ not.
.l.ij.ff.de arbi. ¶ Alij dicunt ꝙ duo ſunt cōpromiſſa vnū
cū pena aliud ſine pena.ſꝫ iproprie loqꝛ qꝛ nō ſunt duo ter
mini litis.ſed duo modi ꝯpromittēdi. Tertij dicūt ꝙ licꝫ
ſit illa clā.l.non emologat arbitriū qꝛ promiſſio bois facit
ceſſare ſubſidiariā pmiſſionem.l.vt.C.de pcu.l.maritus.⁊
l.ſi.C.de pac.ꝯuen.ſed iſta ratio nō ē bona nec vā qn̄ pmi-
ſſo bonis vēit ad augen̄.pmiſ.oneꝫ legꝫ.vt.C.de iu.l.cū de-
bitoris.⁊.l.fundus.ff.de an.leg. ¶ Quero circa capl̄ꝫ nr̄ꝫ
nunqd p tale cōpromiſſuꝫ ſit ſublata actio iniuriaꝝ. Inn.
recitat hī ambages.tu dic ꝙ nō qꝛ iniuria nō fuit remiſſa
ſed cōpromiſſa ⁊ ſ. fuiſſet remiſſa nō poſſet reſuſcitari.vt
ff.de pac.ſi vnus.§.pact⁹.v.ſed ſi pact⁹.qꝛ nō ꝯſiſtit i ꝯſen
ſu.ſed i promiſſis.vn̄ non pōt ſe reponere in veterem oblō
nem neqꝫ p ſnīam neqꝫ p pactū neqꝫ p vltimaꝫ volūtateꝫ
lꝫ poſſit pmittē ītereſſe.vt.ff.de ꝯſti.pe.l.pe.⁊ adde no.in
ſti.de iureiurā.§.ſi.⁊ hec oia que dixi ſunt ſubtilia ⁊ vtilia
⁊ iō bn̄ notan̄. ¶ Extra q̄ro an tertius arbiter aſſumpt⁹
ex poſt cōpromiſſo pp diſcordiā duoꝝ ſi arbiter.i.vnus ex
tribus dicit ſpec.ꝙ nō qꝛ vꝫ ſnīa eius ſolius.ff.de arbit.itē
ſi vnus in pain.qꝛ maiorem imo totā auctātē hꝫ pp diſcor
diaꝫ duoꝝ.vt.ff.de ſol.qd̄ ſi ſorte.§.j.p Iac.de are.niſi aliqꝫ
vel ſaltem vnus ex eis velit pnunciare ſecū.nā tunc illo nō
admiſſo nō valeret eius laudū.ꝯ.de arbitr.c.inotuit.⁊ ita
dꝫ intelligi dictū ſpec.aliquo alio cāu intelliḡ tāqꝫ adiūct⁹
⁊ aliquo tāqꝫ ſolus ſubrogat⁹ in locū duoꝝ ſm̄ Iac.ꝺ are.
vbi ſupra. ¶ Quero data eſt ptās arbitro prorogādi tpe

ꝯpromiſſi ꝙ pone fuit mēſis an poterit prorogare ad ānuꝫ
vel longū tpˢ ⁊ vr̄ ꝙ ſic.vt.ff.de bo.auc.iud.poſ.in vendi-
tōe.§.de tpe.⁊ ēt vr̄ expſſum.ff.de ver ob.l.q rē.§.calumni
cus.in ſi.imo vꝫ ꝙ nō poſſit prorogare vltra ſex mēſes.vt C.
ꝺ fideiuſ.l.ſancimus.vel vltra ānū.l.ij.§.ſi mr̄.ff.ad tertul.
vel vltra tātūdē tpˢ q̄tū fuit pmitus ꝯceſſuꝫ.ar.C.ꝺ tēp.
ap.auc.ei q.nā a pn.tum C.ꝺ ipo.luc.deſcri.l.i.li.x. Pre.ꝺ
modico tpe vꝫ ſenſum.ff.ꝺ vbo.ſig.hec adiectio vel vltra
duos mēſes.ff.ꝺ iure fiſ.auferſ.§.q ꝯpeſſatōeꝫ.ff.q ſine mā.
ad liber.pue.l.latinus.vel vſqꝫ quo arbiter icipiat negli-
gere.ff.ꝺ vbo.ob.ſiqꝫ arbitrat per Bart.vel donec tardi-
tas arbitri in querelā deducaſ vel deduci poſſet euidēter
.C.de tēp.ap.l.ſi.ff.de fideicō.lib.l.ſi legatario.§.j.ff.ꝺ rō
di.⁊ demō.l.multa.in pn.vel vltra triēniū oibus proga-
tōibus coaceruatis ⁊ ꝯputatis.ff.ꝺ arbi.l.ſꝫ ſi ꝯpromiſſuꝫ.
.C.de iudi.l.pperādū.in pn.pluncta.l.rē nō nouā.§.j.e.
ti.ff.de do.l.arbitrio.§.dolo.vel vltra q̄ꝫ expediat qꝛ intelli
giſ arbitrio boni viri vel expedire credaſ.⁊ ſic ē arbitriuꝫ
modificatum nō ſimplr̄.ff.ꝺ rei vēd.i fundo.ff.de fide.lib.
thays.§.ſoror.ar.ff.ꝺ dolo.l.rē quādā.nec vltra dimidiū
tpe ꝯuēti vel iuſti.ar.ff.de ꝯhen.emp.domū.ar.ff.de iudi.
ſi lōgius.in pnn.poſſet.n.eē periculū in lōgi tpis mora.ſꝫ
in breui nō intellr̄ periculum iminere.ff.ꝺ iudi.ſi debitori.
¶ Sꝫ an ſiniro ꝯpromiſſo pōt fieri prorogatio.rn̄.nō.qꝛ
ꝙ nō ē prorogari nō pōt.ff.de v.ob.cū ſtipulatus ſim in hē
a pculo. Nā nō pōt ex eodē ꝯpromiſſo eē ꝙ ꝯſumptū eſt
ff.de pēa l.certe.§.ſi.⁊.l.ſi mar.ſte.ꝯ.de offi.dele.c.ſignifi-
cātibus.eſt aūt prorogatio extēſio duratōis ſubſtātia non
murata.l.iij.de oi.inſec.p Bar.c.bi q aucte.de pbē.lib.
vj.in gl or.ij ¶ Et no.ꝙ poſtq̄ arbiſ pnūciauit nō pōt
prorogare ꝯpromiſſuꝫ qꝛ nō pt iudicare niſi ſemel.vt no.ꝯ.
c.veniēs.p Inn. ¶ Itē no.ꝙ arbitrat⁹ ſiue ſit trāſactio in
nō liquidis ſiue pactum in liquidis eſt ſtricti iuſ.⁊ iō fal-
ſum videtur ꝙ dicit Ber.ꝙ laudum arbitratoris ſit tꝫ ni-
ſi ſit equū vt ipſe no.ꝯ.de elec.c.cūm que inter.qꝛ dolus cō
tractū ſtricti iuris nō reddit nuliū ſed annulaſ.ff.de v ob.
l.ſiquis cū aliter niſi forte qs dicat illud fallit in dolo iudi
cis.vt no.ff.de pcu l.ſi pcuſ.abſentē.ſed ibi rō qꝛ pſona ſi
erat legitima.⁊ facit.ff.de ꝯdi.inde.l.i ſūma.in prin debꝫ
ergo peti in libello reduci vel reformari.vt no.ff.ꝺ v.ſig.l.
ſa vos.⁊.l.aliud.§.inter. ¶ Sed qd ſi data ſit ptās arbi-
tratori p illa vba alte ⁊ baſſe.dicit Io.an.ꝙ nō pt peti re
ductio.vt no.ꝯ.ꝺ maio.⁊ obe.humilis ꝙ vꝫ ē ſi bōa fide
pnūciauit.ſecus ſi dolo vel lata culpa.vt ff.ma.creditor.§.
lucius.vbi eſt expſſum ⁊ ar.in.l.j.§.i ff.ſi mēſ.ſal.mo.dix.
¶ Item ſi per ſalſas pbatōes vel informatōes iudicaſſꝫ
reſcinderet.vt.ff.de iudi.ſi pro.§.j. ¶ Quero quo iuſ pe-
taſ reductio ad arbitriū boni viri.rn̄.pmitte ad euidētiā
ꝙ aut eſt arbitratum inique aut nihil. Pmo caſu pcedit
libellus reductiuus.Scđo caſu ꝙ nihil ē ñ pt corrigi nec
reduci.vn̄ libellus dꝫ reformari vt petaſ iductio nō redo
et.o.vbigr̄a.dicit ita q̄re cū debuerit arbitrariū fuerit ar-
bitratus peto induci arbitriū boni viri vt declareſ ꝙ fuit
omiſſum.ſicut dicimus in beneficio velleiani ꝙ aliqn̄ in-
ſtituit ⁊ aliqn̄ reſtituit.vt.l.quāuis.§.ſi cū eſſem.ff.ad vel-
leia.dic ergo ꝙ aut pcedit ꝯctus ⁊ ſequiſ laudū ⁊ ē talis
ꝯctus ex quo ſurgit actio ad occipiēdū vt ꝯct⁹ bone fidei.
vt no ff.de ac.emp.l.creditor.§.j.⁊ agiſ actōe ex eo ꝯctu ⁊
reqriſ libellus.vt no.in.l.in ppoſita.ff.p ſo.aut nō pcedit
talis ꝯctus ex quo poſſit agi ad occipiēduꝫ vt in ꝯctibus
ſtricti iuſ.⁊ trāſactōe.vt ff ad tre.l.lucius.§.ſi.⁊ tunc pro-
poniſ offm̄ iudicis i quo loco libelli ſufficit querelā pponē
re ſicut qn̄ di ſnīa nulla.vt elegāter no Inn.in.c.j.ꝯ.ꝺ offi.
iudi. ¶ Mō q̄ro q̄re i vltimis volūtatib⁹ receditſ ab exe
cutore nō exequēte ⁊ a cōmiſſario nō declarāte ⁊ in ꝯcti-
bus ſecus.rn̄.qꝛ in ꝯctib⁹ ineſt ꝯditio ſi arbitrabiſ.vt.C.ꝺ
ꝯhen.ēp.l.ſi.ſꝫ in volūtate nō ineſt iſta ꝯdi.vt l.vtꝝ.§.cuꝫ
q̄dā.ff.de le.ij.⁊ rō rōnis ē fauor vltie voluntatis ⁊ qꝛ iure
tm̄ nō durat arbitriū.⁊ ne vltima voluntas eſſentialiter
pēdeat ex arbitrio tertij vitētio.ff.de hē.inſti.ille aūt.Cō
ſidera aut cōmittiſ id qd̄ ē i fcō.ſeu id qd̄ ē in fieri.aut cō
mittiſ articulus iuſ.pmo caſu i ꝯctib⁹ nō receditſ a pſona.
ſo ſic qꝛ cū arbitramentū ſit a lege ſuiꝫ eſt p legem ꝙ per

a ¶ Uide
d.Ale.⁊ ple
de mod.i.l.
ſi ſeruus.in
.§.ſi vſerus
⁊ ibi plene
doc.nouiſſi-
mi.ff.ꝺ leg.
pmo.

boſes erat ſicdū.vt.l.cāz.§ i.ff.de mant.itē iuris ꝯſiliū ne
mini ē captioſuz.vt elegāter no.ff.de bē.inſti.l.illis inſtitu
no. Itē iō magis fauet vltimis volūtatib⁹ q̄r ꝯfirmate ſ̄t
morte.vt.C.ō teſta.l.oīuz.ꝛ diſpōnē iaʒ ꝯfirmata ſiq̄id
deſt ſupplēdū recurrī oʒ ad arbitriū bōi viri vt pʒ ex ꝑce
dētibus doctrinis. ¶ Et no.ꝙ ſicꝰ qñ petaſ reductio offi
cio iudicio de iure cōi pōt peti ꝑpetuo idest vſqʒ ad.xxx.
ānos C.de ꝑſcrip.xxx.anoꝝ.l.ſicut ꝛ non vltra ē ſi petaſ
ad liberañ.ſiue excipiēdū.ita ꝙ cum petiſ iductio ad arbi
triū boni viri q̄r vtriſqʒ oriſ ex eodē fonte idest ex officio
iuſdicētis qḋ latiſſimū ē.vt.ff.de iuriſd.om.iud.l.i.ꝑ actō
nē aūt ex eo ꝯcru petiſ reductio iuxta vitā ipſius actōnis
ff.ō dtrīo.l.ſi.nō iductio.q̄r ꝯtrus nihilo arbitrato ñ erat
poſitus in ſubſtātia agēdi. ¶ Mō q̄ro vtrū poſſit renun
ciari exceptōi doli mali.rñ.non q̄r dolus ñ cadit in eo q̄
ſcit ꝯ ſe dolū cōmitti ſʒ i ignorāte.aut ignorās ñ dꝫ renū
ciate.ff.ō ꝯdi.inde.l.ſi.§.idē q̄ſi renūciatio ē q̄dā dona
tio.vt.ff.ō dona.l.ſiqs delegauerit ꝛ nemo ignorās dōar.
vt.C.ō dona.l.nec ignorās.qcqd dicat Bar.i.d.l.ſiqs cū
ſiſr. ¶ Quero qd dʒ ꝓbare ille q̄ petit laudū reduci.rñ.
dʒ ꝓbare ꝙ inique traſegit hīto reſpectu ad dubiū euen
tus litis. Nō aūt dʒ hīri reſpect⁹ ad q̄litatē litis ſm bar.
q̄ ita notat ea.l.ē dicit ꝙ ignorāt aduocati.caue tibi quia
reductio pt fieri ex nouis ꝓbatōibus q̄r obtinet vīʒ appel
latōis a diffinitiua.vñ ſuffic ꝓbare iniuſtitiā erronā. Pre
terea cū ꝓnūciaſ ſup liqdo laudū arbitratoris ñ ē tranſa
ctio ſʒ poti⁹ q̄dā pactū.ꝛ iō opinio Bar.nō tʒ nec ō iur
nec ō ꝯſuetudie q̄r ſufficit occeptio rt ipſa.nā fraudē pro
dāno vetere accipiebāt. Ultimo ſcias ꝙ ñ ſufficit bōa fi
des arbitratoris niſi in modicio nec ēt bonū ꝓcordie re
ſtit pactū q̄r nō ꝯtinet aliquā iplerōeʒ i q̄ ꝯſiſtit veſtimen
rū.ff ō pa.l.iuriſgē.§ ſʒ cū nulla. Uidi dubitari an arbi
ter elect⁹ Papie extra Mediolani poſſit ꝓrogari termi
nū ꝯꝑromiſſi cū Mediolani ſi poſſit ius dicē.ꝛ ē ar.ff de
offi.ꝑcō.l.ij.ꝛ.l.obſeruare.§.ſi. ¶ In ꝯtrū q̄r ꝓrogatio pe
iuriſdictōis ē.ꝛ a quo remoueſ totū reduciſ q̄libʒ eius pe.
Itē delegat⁹ hō ñ pt ergo nec arbiter.d.l.ij. Nā arbiter eq
paraſ delegato C.ō iu.l.pe.in ſi.ñ ordinario cū delegare
ñ poſſit ſʒ ei⁹ offiū adminiculis egeat.ff.ō arbi ñ diſtigue
mus.§.officio. ¶ Itē i iſta ꝓrogatiōe dʒ ꝑs citari ꝙ ñ
pt fieri ab extra terminos ſue cōmiſſiōis.ff.ō arbi.cū dico
ff.ō iu.ſi locus. Sʒ ad hō rñdeſ ꝙ imo ñ reqriſ citatio cuʒ
ſit mera executio ptāis iaʒ ꝯceſſe.vt no. Cy.C.de diſtra.
pig.l.creditoꝝ.niſi excedaſ modus.C.q̄s ap.nō reci.l.ab
executōe.ar.ff.mā.ſi mādauero tibi vt ꝑ me in ꝑn.ff.ō ar
bi.dic ꝓferre in ꝑn. Sō.aūt ꝓrogatio ſit ꝑ pactū ꝛ ñ ē ne
ceſſaria citatio ꝛ ita itelligiſ.ff.ō arbi.non diſtiguem⁹.§.
dico. Amplius ſcias ꝙ arbiter ꝛ arbitrator ꝑñt ſequi ius
bonū ꝛ ius equū.l.illō qḋ ꝓualet.ff.de iuſti.ꝛ iur.l.j.in ꝑn.
nō āt pt mādare ꝙ illud qḋ dʒ viri⁹ ſoluat ſcius.C.de de
curi.q̄s tā inique.li.x.niſi q̄s ad id ſe obligauerit expſſe
vel ꝑ ꝯꝑromiſſuz.caſus ē iñe decre.que alſ nō reperitur.
¶ Porro nullum enorme plʒ deo nec bono viro.ff.fami.
her.l.cetere. ¶ Sʒ nūq̄d pt mādare ꝙ debitū ꝑſcriptum
ſoluaſ.ꝛ vi⁹ ꝙ ſic q̄r radicaſ obligatio durat q̄ fundaſ in
ꝓpria radice.i.ꝯſenſu ff.ō ne.geſ.ai q̄ nā.dic ꝯtra q̄r ꝑſcri
bēs ē ſimilis ſoluēti. ¶ Itē q̄r tʒ iudiciū pʒ.ff.rez ra.ha.l.
ſi.ff.ō fide.vl.ſiqs poſtq̄.ff.ō admi.tu.ſi pupillus. ¶ Itē
nō pt mādare debitori ꝙ ſoluat nāle debitū tñ ꝛ hoc no
natōe.l.q̄r nō itelligiſ ō hō mādatū ſeu ꝯꝑromiſſuz.caſus
ē vnicus in iur.ff.de ſolo.ſi ſo cui.§.ſtatiuo.ſic igitur ſuam
ꝯſciam ſequaſ q̄ legē nō offendat in auc.iuſiurā.qḋ ꝑſta
tur ab his.ff.de pe.l.hodie.ꝛ de limitatione arbitroꝝ.no.
plene Bar.ff.de decre.ab or.fa.l.ambitioſa.vbi oīs ſtu
deās alioqn reſcinditur ꝙ fecit ꝛ nihilominus facit litē
ſuā vel in toto vel in tāto.i.in intereſſe.C.de pac.l.pe. Sʒ
qd ſi petitio reductōis ad arbitriuʒ boni viri eſt deſerta
nūquid liberabiſ arbitrator qui male iudicauit.rñdeſ nō
ad ſimilitudinem iudicis a quo eſt appellatū ſʒ appella
tio ē deſerta. Nā non plus opatur deſertio q̄ſ nō interpo
ſitio appellationis que nō liberat iudicem.vt no. Inn.de
offi.dele.paſtoralis.nec cum qui ius iniquum ſtatuit.l.i.
§.i.ff.ꝙ quiſqʒ iur.ibi glo.ſingu. ¶ Ultimo ſcias ꝙ id

a ¶ Uide Oro.i tractatu ō arb. car.xvj.ꝛ ſe. ꝛ vide do. Iaſo.i.l.de q̄bus.ff.ō legibus.

qḋ volūtati cōmittiſ iuris regulis nō obijciſ.ff.de lega.iij.
l.fideicō.§.quāq̄.Na regula volūtatis ē velle vt q̄ſi ꝑce
ptuʒ ē nudū.ff.mā.ſi mādauero tibi.§.ſi tibi.ff.de le.j.ſili⁹.
§.dīa⁹.cū in ꝑmiſſis volūtas ꝑ diſcretiōe ꝛ arbitrio poni
tur.vt no.ff.de arbi.l.pe.C.de do.promiſ.l.iij.per Cy.ꝛ in
noſtro.c. Baldus.

r **Ua nos.** Cōiuges ſe abiurāt ſi pñt .b.d.ſa ibi no. ¶ Cāus q̄dam noīe. B.ꝛ. A.vxor eius adinuicē iurauerunt ſe nūquā vnus alterū petituros.vir peni
tet ꝛ repetit vxorē.vxor dicit ꝙ poti⁹ q̄ redirer ad euʒ ſe
faceret ſaracenā q̄ritiſ qd iuris. rñdetur ꝙ ſunt mouēdi
ad ꝯtinētiaʒ ſʒ ſi nolūt ꝯtinere cogiſ dcā vxor ad virū re
uerti ꝛ cohabitare ſecū ꝛ ſi ambo ꝯmiſerūt adulteriuʒ vel
alia delicta mutua ꝯpenſatōe tollanſ.ꝯcor.ff.ſo.mat.viro
atqʒ vxore.l.cū mulier e.no.qḋ dixi in ſūmario. ¶ Itē no.
ꝙ delicta eiuſdē generis^b ꝯpēſanſ.ſed quādo ſunt diuerſo
rum generū ñ fit ꝯpēſatio nec ēt q̄ñ poſteri⁹ delictū ꝑpon
derat priori.vt.C.ad.l.iul.de vi.l.ſiquis a ſe fundū. Que
dic ꝙ veniale ſi ex īpetu iracūdie.ſed ſi acceſſit dliberatōe
animi ē mortale.vj.di.in palea.ſed pēſandum. ¶ Quero
vtrū q̄ñ volunt ꝯtinere ſufficit ꝙ ꝯtineāt in ſeculo.puta ꝙ
fiant de tertia regula ſancti frāciſci. Rñ.ſic.nam ſatis eſt
ꝙ deferāt habitū ꝯtinētie.xxxiij.q.v.qḋ deo patri.ꝛ ar.ff.
ō iure fiſci.l.ſi accepto viſu thoge.imo ſuffic ꝯtinentia in
domo ſine aliqua ebuſiua ꝓfeſſione.vt no.in auc.vt liceat
matri ꝛ auie.§.q̄r vero.ēt ex ꝯſenſu q̄r vbi de vera caſtita
te agiſ exterior habit⁹ nō curaſ q̄r interim efficiſ ꝙ exteri⁹
ꝑdicatur.ar.ff.de cap.l.nihil. ¶ Quero ecōtra quid ſi vir
ꝛ vxor iurauerūt ꝙ nunq̄ ſe diuerterēt ab inuicem nunq̄d
vʒ iuſm ꝯ libertatē diuortij.ꝛ vī ꝙ nō ſi culpa alterius nō
dephēdaſ.ſecus ſi det cām diuortio.vt.i.c.quēadmodum.
quo caſu ſine metu pene poſſit ingredi religionez ſm ber.
¶ Adde ꝙ in matrimonijs conſeruandis poteſt apponi
pena licet nō in ꝯhendis.ff.de ver.ob.l.tute.ꝛ.l.ex parte.
ꝛ.J.de ſpon.gēme. Bal.

q **Uēadmodum.** Is qui iurauit cam muliere ꝯhere ꝑꝑ deformitatē ꝑſone vel turpitudinē vite de nouo ſupuenientē pt eccedē a ꝓ
miſſo.ſʒ nō ꝑꝑ cām ꝑcedenē. Itē iuſm recipit ꝯditōes ō
futuro ſʒ nō de ꝑterito.h.d.in ſūma.ſcd̄a ibi illō dr. ¶ Ca
ſus.titius iurauit ducere colūbinā in vxorē poſt que ſpōſa
lia colūbina fuit fornicata nūquid teneſ eam ducere.rñde
tur cū diſtinctōe aut erat añ fornicata ꝛ nō pt obtētu ꝑte
rite fornicatōis venire ꝯ iuſm.aut fuit fornicata poſtea ꝛ
nō teneſ eaʒ ducere q̄r tacite ineſt ꝯditio ſi in legē mtrimo
nij nō peccaret ſeu ſi ꝯ regulā diſpēſatōis nō venerit.naʒ
abſurdū eēt teneri ducē meretricē.nā tale delictū in ſpon
ſa ſoluit ſpōſalia ſʒ in mtrimonio iā ꝯtracto nōduʒ cohabi
tatōis diſſoluit. ¶ Sʒ qd ſi poſt ſponſalia fcā eſt leproſa
vel perpetuo paralitica.vel oculos vel naſuʒ amiſerit.vel
vulnā habuerit in trāſuerſo vel ſilia nūquid vir teneſ eam
ducere. Rñdeſ ꝙ nō ſed ductā nō pt dimiterē.ꝯcor.ff.ſol.
ma.ſi cū dotē.§.ſi añ in ſeniſſimo. ¶ Sed inſtaſ tertio qd
ſi vir iurat vxori ꝙ eaʒ ſup nullo crie accuſabit.rñ.ꝙ iſtud
iuſm ita gnāle eſt temerariū.qd eim ſi eſt fcā hetica.ꝯcor.
.C.de ſpon.l.ſi. ¶ Inſtaſ ꝛ quarto qd ſi expſſe iurauit ꝙ
adulterio ꝑpetrato eaʒ nō ipetret. Nā illō iuſʒ vꝫ turpe
q̄r ꝑſon⁹ ē crīo q̄ celat turpitudinē vxoris. Sō.dicit papa
ꝙ ꝑꝑ tale iuſm ꝓhibeſ petere ſeparationē thori ſʒ nō ꝓhi
beſ denūciare eaʒ ad ꝑniam pagēdā. No.ſpōſaʒ ō futuro
nō dici ꝑteritū ꝑcedēte fornicatōis. Inn.ꝛ ſic añ ſcañ ñ no
cet qḋ poſt ſcañ nocet.de hō brocardo dic vt i.c.j.de ma.ſeu.
ꝑ Ja.ō bel.ꝛ dic. ¶ No.ꝙ q̄ diſſoluit executionē ꝯtracti
mtrimonij mltoſorti⁹ipedit ꝯhēdū ne ꝓducaſ nec in eſſe
nec i executionē eē.nā obuiat origini ꝛ radici. ¶ Et no.ꝙ
cui dam⁹ actionē ad diuertēdū mltoſorti⁹ exceptioneʒ ad
nō ꝯtrahēdū.interdū poſſum⁹ excipe nō agē.§.quinimo.ꝛ.l.
pacta ꝯuēta.ꝛ iſtud ē ex vtilitate cāe remediū ꝓducētis
ꝛ tñ q̄ excipit vꝫ i ſeū ꝑiudiciū agē q̄ñ excipiēdo ꝯpenſat
vꝫ q̄ſi.l.ampli⁹.ff.rez ra.ha.ſʒ in ꝑiudiciū aduerſarij nō vꝫ
agere

b ¶ ... ale.ꝙ .ſiiij.cc vel.a in mā ſā.i.l ad ſi.i tū pe

Digitized by Google

agere q: nõ tẽdũt ad eũdẽ finẽ de ordi.cogni.c.cũ dilect⁹ §.ſi.interdũ poſſum⁹ agere nõ excipe.ff.de debitoꝛe pp oꝛdinem adirũ a iure.interdũ ẽt a ſpõte ſoluẽte recipe ñ poſſumus ſi ꝯ pacti ſum⁹.d.l.ãpli⁹.v.ſi do.vñ vz pactuz ne liceat mihi recipe.ꝛ nõ repiſ alibi vide ibi Bar.No.q̃ſdã ꝯdi.de futuro ieſſe q̃ de pterito nõ inſunt ſiſio diſtictio.ff. de pui.credi.ſi creditoꝛ ꝛ p ꝯ diſ.d.Dy.q ſi vir vergit ad inopiã qñ mrĩmoniũ ꝯbit dos pp inopiã nõ repiſ.bar.dicit ꝯ ſauorem dotis p.l.ꝯuenire.ff.de pact.do. ¶ Quero qd ẽ tacite ꝯditio.ſo.qñ lex exprimit ꝯditiões.ſʒ ſi bõ ſm Bar.ꝛ ſac.ff.ð ver.obli.icerdũ.ꝛ.l.ſi ita ſtipulat⁹ §.griſogon⁹ i ſi.ꝛ ff.loc.l.q̃ro §.iter locatoꝛẽ. ¶ Jtẽ no.q cũ ſim pli loqmur reb⁹ ſic ſe hñtib⁹ loqmur nõ ſi ſupueniſ ꝯria rõ.ff.de ꝯdi.ob cãm q ſeruus ꝛ ibi no.Jtẽ no.gl.Ber.optimã. ¶ Opp.q nihil ſubĩtelligaſ vt pʒi iuſo teſtis cui nil ẽ ſupplẽduz.ſol.ibi.i aſſertorio hic i ꝓmiſſorio ber.no.valde iſtã glo.totaz.ꝛ ẽ ar.q bãnito nõ põt opponi exceptio bãni ſi erat bãnit⁹ tpe ꝯct⁹.ꝛ fuit appoſitũ iuſm nec inuenios melioꝛẽ tex.i iure. ¶ No.tacitas conditiões ieſſe ex nã ꝯct⁹.ff.de ope.liber.l.ſi libert⁹.Jtẽ ex nã correlatiuorũ.§.iterlocatoꝛẽ.itẽ ex nã finalis cãe.ff.de excep.do.l.vlt.§.ex q̃drãte.ꝛ dic aut ceſſat cã ipulſiua ꝛ nõ ceſſat effect⁹ aut ceſſat cã ꝓductiua ꝛ tunc aut loqmur de effectu ꝓducẽdo.ꝛ ceſſante cã ex toto ceſſat effectus i.c.pꝛi.§.pe.ſʒ ſi ẽ ſuſpenſa ſed nõ obrupta nõ obrumpiſ effectus.ff.de ꝯdi.ob cãm.l.ſi ex̃neus.ꝛ.l.q ſuus aut loqmur ð effectu iã ꝓducto.ꝛ tũc aut ẽ ſucceſſiu⁹ ꝛ ceſſat effect⁹ ꝓ futuro tpe nõ ꝓ pꝛo.ff.de cap.di.l.tutelas aut momẽtane⁹.ꝛ ſi ſupuenit cã iſirmãs ceſſat effect⁹ aliõ nõ.C.de inſti.ꝛ ſubſti.l.añpe. Porro cã finalis ẽ illa q̃ extña ỽa iponit ex neceſſitate impulſiuã liberalitatẽ.ff.de do.l.iij.ff.de ꝯdi.ꝛ demõ.l.ticio cẽtũ i pñ. ¶ Jtẽ ar.ab abſurditate vitãda eſſe validũ i iure.ff.ð neg.ge.põpõius ſac.ff.depoſiti bona ſides.C.de nõnu.pe.l.ſi.de vul.ſubſti.l.ex ſcõ i pñ.No.q vna via pꝛohibeſ.ſ.p accuſationẽ alia via ꝓcediſ.ſ.p denunciationẽ ſed illud iõ q: nõ tẽdũt ad eũdẽ finẽ.vt pʒ i lr̃a.Sʒ nunqd cõditiões q̃ tacite extrinſecus itelligũſ faciãt ꝓmiſſionẽ dotis ꝯditõalẽ.rñ.nõ ſi mrĩmõiũ ẽ ꝯctũ lʒ vxoꝛ nõ ſit ducta ad domũ viri ar.ff.ð ꝯdi.ꝛ demõ.l.ꝯditiões extriſecas vt hic p Ber.ꝛ ẽ rõ q: nõ apponũſ a ꝯhẽte.ſʒ a lege ſupplẽte.ꝛ nõ ſunt de corpe ꝯct⁹. ¶ Jtẽ no.ar.q ſi papa ſcripſit ꝓ aliq̃ monachãda.ꝛ illa poſtea moꝛes corrũpit q nõ dʒ recipi iter moniales.ff.ð ꝯſir.tu.vtilitatis.ꝛ ff.ð ꝯtrate.l.iij.§.ſi emãcipat⁹.Jtẽ dic Jnn.q illa cl̃a ſaluo iure alteri⁹ ſubãdiſ.l.vbi cadit ꝛ adaptari pt.ar.ff.de vul.ſubſti.l.ex ſcõ.ꝛ.l.claudius felix.ff.q po.in pig.ha.in ſi.qð tene cordi ꝓ decretis iudicis iuſtificãdis q: tacite itelligiſ ſaluo iure alterius ſic ꝛ tacite intelligiſ cl̃a ſi pces ỽitate nitanſ.ff.ð tuto.ꝛ cura.datis ab his.l.tutoꝛ ſi petitus.C.ſi ꝯtra ius vl vtili.pub.l.ſi. ¶ Et no.q ſupioꝛ dicit hoc caſu nõ ſolũ ſupioꝛ oium ſed etiã ſupioꝛ ipſius iuriſdis ſoliuſ.vt in.c.ꝯtra oẽs in titulo hic finiſ lex collatione.x.vbi dic tex.ꝯtra oẽs dʒ vaſallus dñm adiuuare niſi contra antiquioꝛez dñz vñ tacite antiquioꝛ dñs videſ exceptus. ¶ Jtez in oi ſacroſã delitatis impatoꝛ vr̃ excipi.vt.ã.c.veniẽtes ꝛ de pꝛohibi.alie.ſeu.p ſede.ꝛ i.c.ipialẽ.§.ſi. ¶ Jtez vʒ excipi pꝛonus liberti cui⁹ ꝓ pñs debent opere.vt.ff.locu.l.in oplis.q: i obligatõibus ſacri principibus opas vt ſi ſcriptoꝛ ꝓmiſit ſcribẽ librũ duob⁹ vl̃ colonus laboꝛare agꝛ lʒ oblõ ſit ſine hypoteca.tñ q ẽ poꝛ tpe potioꝛ ẽ i iuſ ꝛ ad id pt cogi p cogi p capturã pſone.vt ſin.no.ð ſcriptoꝛe.ff.ð no.op.nũ.l.ſtipulatio §.ſine. ¶ Sʒ pone mlr ꝓmiſit mihi dotez tñ lapſa ẽ facultatib⁹ ꝛ ſi pt ſolueſ nunqd teneoꝛ eã ducẽ.rñ.ſic ſicut ſi rẽ vendidi poſſuʒ petẽ pciuʒ ñ obſtãte caſu pueniente vt .l.neceſſario.ff.de pi.ꝛ co.rei ven.ꝛ.ff.de euic.lucius.ſed ſi mulier ſciebat a pñ.ſe nõ poſſe ſoluere dotẽ nõ teneoꝛ eaz ducere ar.ff.de iure do.l.pe. ¶ Quid ſi cũ eam ducebam fuit oppreſſa a latronib⁹.rñdeo ſi mrĩmoniuz erat ꝯctum teneoꝛ ad eius excuſatiões eã ducere ꝛ ita itellige qð no.ꝯ Ber.q tene ſixum mẽti. ¶ Ulꝫius ſcias q mlr q̃ nõ vult ſoluere dotẽ nõ dʒ ali nec ipſa nec ſui ꝯſtientes.vñ vir põt eã expellere de domo.naz dicẽ ꝯtrium eſſz abſurdum.h.d.glo.ſin.in auc.de nõ eligẽ.ſcdo nubeñ.§.illud ſup ỽbo onẽ qui gl.tene mẽti.Ecce vir nõ teneſ alere vxoꝛẽ. ¶ Quid ſi vxoꝛ hʒ bona paraſrenalia.rñdeo ð bonis viri viuere dʒ q̃dia ẽ in eius ſuitio.vt.l.ſicut.ff.de op.lib.C.de iure do.l.vbi adhuc.ſʒ an vir teneſ vẽdere ꝓprietatẽ ꝓ alẽdo vxorem.rñdeo nõ ſʒ ex fructib⁹ eſt alẽda.ff.ad treb.ipatoꝛ in ſi.ꝛ ibi p Ja.de are.Deinde not.q in mrĩmonio duo ſunt ſubſtãtiua mrĩmonij.ſ.ꝯſenſus cert⁹ ꝛ ſacrm.i.q nõ ſit hereticus.ꝛ tria ſunt adiectiua.ſ.caſtitas ꝯiugalis pꝛoles ꝛ dos que voco adiectiua q̃ nõ cãonizãt mrĩmoniũ ſʒ ei accidũt.nã mrĩmõiũ põt eẽ cũ meretrice vt hic cũ ſterili.C.q po.in pig.ha.aſſiduis.ꝛ ſine ſpe ꝓlis.ꝛ iõ põt ꝯtrahi vltimo vite ſpũ ꝛ legitimanſ nãles q ſic legitiati ſunt tanq̃ noua ſoboles.Jtẽ pt eẽ ſine dote niſi cũ ea q̃ pꝰ fuit cõcubina vbi regriſ dos ne mrĩmoniũ ꝯſtringat.vt no.i auc.de triẽ.ꝛ ſemiſ §.dubitatũ.col.iij.q dic vt in auc.q.mo.na.eff.leg.col.vj.§.illõ quoqʒ.in pñ.fallit i vilib⁹ ꝛ paupibus pſonis ꝛ ruſticis in qb⁹ nõ regrũſ dotalia inſtr̃a nec etiaz mrĩmõalia.vt.c.§.in ſi.ſic intellr qð no.iſti.ð nup.§.ſi.vel dic quo ad.l.federis a legib⁹ ciuilib⁹ ñ curañ.J.q ſi.ſint lecãta.ſʒ quo ad.l.ſucceſſiõis ſic in terris ipeꝛij in frãcia nũſ ſeruabo.ã.de ſo.ꝯpe.q clericis.Bal.

Et ſi chꝛiſtus.

Monachi ꝛ conuerſi iurare pñt p teſtionio ferẽdo in cã mõaſterij ſui.h.d.Et diuidiſ i quoqʒ ptes.pꝛio rñdet auctari euãgelice qua videbaſ ꝓhibitũ iurare.ſcda ibi Jacob⁹ rñdet auctoritati apoſtoli.tertia ibi Angelus ꝓbat multis auctoritatib⁹ veteris ꝛ noui teſtamẽti q licitũ ẽ iurare.quarta ibi q̃dã dicit quare ſimplr pꝛohibeſ iuſm.quĩta ibi lʒ dat petẽtibus licẽtiã iurãdi. ¶ Caſus.in terminis icipitã dicto ỽbo lʒ.nã qdã Abbas ꝛ monachi caſtellionis hẽbãt cãm ꝓ mõaſterio ſuo dubitabãt vtꝝ liceret eis ferre teſtimoniũ ꝛ iurare ꝓ cauſis mõaſterij ſui ꝛ videbaſ ipſis q nõ ðberẽt iurare pꝛio auctãte euãgelij dicẽtis ſit ſermo vr̃ eſt ẽ nõ nõ q ampli⁹ ẽ a malo ẽ.Jtẽ auctẽ Jacobi apoſtoli dicentis.añ oĩa fratres mei nolite iurare.dñs papa ꝯſultus rñdet pꝛimo auctĩ euãgelij eam exponẽdo.nã dũʒ dicit ẽ eſt intelligiſ ſicut ẽ in corde ita ſit in oꝛe.ꝛ ſimilr dum dicit nõ ñ.ꝛ qð ſubdit q amplius ẽ a malo ẽ.nõ q iuſm ſit maluz.ſʒ q: male fac ille q nõ vult credere ſimplici ỽbo iuſtoꝝ.incredulitas magis ẽ pẽa nõ credẽtis q̃ culpa iurare ðbẽtis vl ẽt iuſ ʒ exigẽtis.ſcdo rñdet auctĩ apl̃i.quia apoſtolus ſi ꝓhibuit iurare.ſʒ ꝓhibuit effectũ iurãdi p ỽbũ nolite.ꝯcludit ergo q iuſ ʒ ſine cl̃pa pſtaſ dũmõ iureſ p creatoꝛẽ ꝛ ñ p creaturã.ꝛ dũmõ tres hẽat ſocios.ſ.ỽitatẽ q̃ ẽ temoꝛ tot⁹ nauis.iudiciũ.i.diſcretiõez q̃ eẽ mſ vir tutũ.iuſticiã.i.q ſit licitũ ꝛ honeſtũ.ꝓbat ꝯ dicto Pauli apl̃i ad hebꝛeos homines.p maioꝛẽ ſuũ.i.p deũ iurãt ꝛ ſinis ꝯtrouerſie ẽ iuſm ad ꝯfirmationẽ ỽitatis.Scdo pꝛobat auctẽ Joãnis euangeliſte q in apocalipſi vidit Angelũ ſtãtez ſup mare ꝛ ſup terrã leuãtez manũ ſuã ad celuz ꝛ iurãtez p viuentez i ſecula. ¶ Jtez q: xp̃s iurauit dũ dicebat amen amen.i.ſine defectu dico vobis ꝛ ſubiũgit.in ỽitate dico vobis.nã qcqd adijciſ ſimplici ỽbo ad ꝯfirmatões iuſm eſt.Porro iurare nõ eſt p ſe malũ vt furtũ ꝛ ſimilia lʒ q̃ſqʒ ſit malũ p accidẽs q: ſepe inde mala ſequũſ ſicut vinũ ñ eſt per ſe malũ ſʒ imoderatus vſus.ſic ꝛ iuſm nõ dʒ eſſe multũ frequẽs q: multũ iurãs replebiſ iniq̃tate ꝛ nõ diſcedet de domo eius plaga.Eccl̃ia.xxiij.quẽadmodum vſus igiſ vini ꝓmitiſ.ſed nõ frequẽs.ita ꝛ iuſ ʒ q: ceſſante cã ꝓhibẽdi ceſſat effectus pꝛohibitiõis. ¶ Et iõ ſinaliť ꝯcludendo papa rñdet ad queſitũ dicens q viri religioſi debẽt eſſe viri perfecti inquantum pñt tñ ne pp defectum teſtiuʒ monaſteriũ ſentiat leſionem quã pp defectuʒ teſtium poſſʒ incurrere ꝓmiſſuʒ ẽ eis.ſ.abbati ꝛ mõachis ꝯ in pꝛopꝛij monaſterij cauſis iurare.No.q vbi creuit malicia creuerũt remedia tãquã venena.Jbi ẽ eſt duplex affirmatio.vna cordis alia oꝛis. ¶ Jn tex.ibi non non duplex negatio vna cordis ꝛ alia oꝛis.ꝛ hoc caſu due negationes non faciũt vnum affirmationem.non ob.ff.de ver.ſigni.l.duob⁹.q: ibi qñ ꝓferũſ aduerſatiue.ꝯ ꝯfirmatiue ꝛ idẽptitaſ. ¶ Jtem no.breuẽ ſermonẽ dũmõ nõ ſit obſcurus dictum⁹ teſtis non viciare.C.de app.amplioꝛem.§.j.ff.de

a ¶ Uide dicis circa ꝯ elegãter ſcripta p.o. ſe li.ã.in ꝓhe. decretaliũ. vbi mlta accũulata circa hoc.

Digitized by Google

bere.iſti.l.j.§.j. ¶ Itē a malo non dixit malū ē ſ3 a malo papa pcedit ſ̄ moꝛe iuriſcōſulti exponendo vba edicti ꝛ vocis. Nā l3 in ſinonimis n̄ ſit diuerſitas ſienda. tn̄ ſec⁹ in bñtib⁹ diuerſitatē effect⁹. Ibi ſi neceſſitas. no. ꝙ teſtis nō vꝫ ſe ad iurañ. offerre ſ3 expectare mādatū iudicis. tn̄ nō puto p hāc leuē ſolēnitatē viciari. l. poſt legatū §. bis vo. ſ̄ bis q. vt idig. ꝛ ibi no. i. l. j. §. ſi. ff. ſ̄ vē. iſpi. In tex. ibi ſim plici. No. ꝙ iſtud vbū ſonat idē ſine iuro. ꝛ in Zctib⁹ ſe pe apponit iſtud vbū pmitto ſtare ſimplici vbo tal. ff. de pro. ſtip. l. ſi. p By. ꝛ Bar. Ibi honorificētis. no. ꝙ iurare p creatorē ptinet ad honorē creatoris. Ibi tronus idē ſedes ꝛ tabernaculū. Ibi ſtabulū locus vbi ponunt pecu des. Ibi ſuādū q2 obtētu diuini nūmis vī pñtū. ff. ſ̄ iure iur. l. q p ſalutē. Ibi comites. no. ꝙ iurm vꝫ hře iſtos tres fructiferos. ¶ Quero gd ē vitas rñdet notitia certe rei maxie p iuramēt. in auc. ſ̄ iſtru. cau. ꝛ fide. §. j. ꝛ ibi no. Ibi ſinis niſi iurm eſſ3 fuſſ3. vt. ff. e. admonēdi. Ibi manū ſuā oſdit ꝙ manibus ē iurā. Ibi nemo pp bela i pria ſua. ꝛ ē rō q2 maioꝛ ē ſama a remotī locis q̄3 a ppinqs vt ait vir gilius ſic̄ vēti ſucceſſiuis aeris motib⁹ augent. Ibi quedā ei3. no. ꝙ qdā ſunt mala ᵃ p ſe. qdā p accñs. Itē qdā ſūt illicita p nā3 qdā iur poſitiuo vl' ꝯſuetudinario. Inno. ſ̄ ē no. dignū ꝙ nālr licita pñt p ꝯſuetudinē ꝛ ſtatutū fieri illi cita ſm Inn. ff. de fideiuſ. cū lex p Bar. Ibi ſtomachum. no. ꝙ vinū moderate ſumptū pdeſt ad debilitatē ſtoma chi. Ibi viri pfecti. no. ꝙ religioſi dñt eē pfectioꝛes alijs ꝛ eſt ar. ꝙ obligent ad ea q̄ ſunt ꝯſilij. Ibi deficiētib⁹ ſub audi maxie vel dic. i. poſſentib⁹ deficere. ¶ No. in iſto. c. ꝙ abbas ꝛ capl'z. i. ſinglares ſ̄ caplo pñt teſtificari p mo naſterio. In tex. ibi neceſſitas. no. ꝙ neceſſitas facit licitū qd alias ē illicitū. ff. ſ̄ mo. teſta. l. q nō potuerūt. ꝛ l. ij. C. de pac. q ſil. diſtra. Aplo phibuit diuis ꝑ vbū3 pcſſū3 ꝺter minatōe3 recipit. ff. ſ̄ v. ob. l. ſtipulat⁹ ſū3 damā. ¶ Itē no. ꝙ vbi creuit malitia creuerunt remedia tanq̄3 ꝯ venena. ¶ Ex. no. ꝙ papa interptat euāgeliū ꝛ quālibȝ diuinam ſcripturā. dicit Accur. i. l. oēs. ff. ſ̄ excep. qd ſepe decipiūt magri ꝛ ſcolares iō q2 ſcriptura vnū vult ꝛ aliud ſonat. ¶ Itē no. ei3 vboꝝ iſpiciendā eſſe poti⁹ q̄3 ipa vba ber. ſic. ff. co. pd. ſi i vēditōe. §. ſi. ꝛ ibi no. ¶ No. tex. ꝙ ceſſan te cā ceſſat effect⁹ ſ̄ ſ̄. ā. vixi. c. pri. ibi vide. ꝛ cā ꝺr duo b⁹ modis. ſ. initiū ꝛ pfectio. vñ Zct⁹ inoiati nō dicunt hře cām niſi habeāt pfectōe3. l. iplementū. ff. de ꝯdi. ob cām. l. ſi. ſ3 Zctus nolati oriunt veſtiti naturalr. ¶ Quero qñ ſit mentio ſ̄ iuro ſimplr qualiter ſit itelligeñ. dicit Inn. ꝙ ſi pres pmiſerūt aliqd iurare nulla forma diſtincta intellr p ſancta dei euangelia. ſ. corpalr tactis ſcripturis. vt no. in c. vt circa. de elec. li. vj. vel ſup reliquias ſanctoꝝ vel altari. C. de re. cre. l. gnāliter. §. ſi. vl' ſup viuiſicū lignū crucis. vt in. c. ego Ludouicus. ¶ Quero an ſit iurm dicē dico in piculo anime mee vel ſup animā meā. rñ. ſic. tn̄ nō ſufficit in teſte iſte modus iurādi ſm Inn. nec vbi iurm eſt ſtatu tū pro ſolēnitate vel ſoliditate actus nec iurm calūnie ꝛ iurm adulti. vt in auc. ſacra pubeꝝ ſm Jac. bu. ¶ Item no. aliqd phiberi pp ꝯſequentias malas qd p ſe phibitū nō extitit ſm Inn. ¶ Ite3 no. ꝙ iurm eſt finis ꝯtrouerſie hoc veꝝ ſi eſt delatū ad diffiniendū cām. ſecus ſi ad inter locutoriā vel aliū effectū q2 actus agentiū non opantur vltra intentōe3 agentis. ff. ſi cer. pe. l. non ois. niſi qñ obl'o venit ex re ꝛ non ex ꝯſenſu. ff. de neg. ge. l. ij. §. ſi. Ite3 no. ꝙ ſepe iurare phibitum eſt ꝛ iō de calūnia non iurat niſi ſemel. ſ3 ſemel iurare vbi o3 ꝛ qualr o3 nō eſt peccatū ſed qdā forma. Ite3 eſt probibitū ne piuret. C. ſ̄ indi. vi. tol. l. ij. tolle metū piurij ꝛ ceſſat phibitio q2 ceſſat ſubſtātial' rō probibitōis. Dicit gl. ꝙ ceſſante cā probibendi ceſſat probibitio. fallit pp rigoꝛe3 iur. ſueñ. ff. q ꝛ qbus. l. ꝯſpe xit. dicit gl. ꝙ ceſſante cā in vna pſona non ceſſat in alia. ff. de le. ij. lucius. §. qſqs. ff. de ꝯdi. inſti. l. veꝝ ex fratrib⁹. Ad de ꝙ ceſſante vna ſ̄ cauſis altera pmanente ñ ceſſat effe ctus. ff. ſ̄ excu. tu. l. tutoꝛ petitus. §. q̄ tutoꝛib⁹. ꝛ facit. ff. de pac. §. qd dcm̄. ff. de acq. poſ. ſi te q aio. C. de legatis. l. ab adminiſtratōe. dic ꝙ duplex ē cā. ſ. fiendi ꝛ eſſendi. ceſſan te cā fiendi ceſſat fiendum ſed iam ſcm̄ ꝛ pfectū nō tolli tur. ſed ceſſante cā eſſendi impedit fiendum ꝛ tollitur iā

ᵃ ¶ Vide dino tex. re putatū an reum i iſta mā in. l. om ne officium ſ. §. j. ff. de re mili. ꝙ mul ta phibent nō q2 mala ſint ſ3 ex eo q2 malū ſe qui poteſt.

ſcm̄ ſm Jo. mo. in p he. vi. lib. ſed interdū ponit cāp rōne. ¶ Item no. ꝙ nō ſolū poſt aduentū xpi. ſed añq̄3 xpo naſceret hoies ſubtili reuerentia dei tenti ꝛ ꝯſcia diuinit⁹ impetrata que ab aia hūana nunq̄3 receſſit ab initio mun di nolebāt ꝯſtare iura voluntatis p aliquo lucro captādo vt. ff. de ꝯdi. inſti. que ſub ꝯdit ōe. in pri. ꝛ p totā. l. quā3 re uerentiā dei ꝛ ꝯſcia3 maxie ptores coluerūt diuino nomi ne illuſtrati. nā3 ſol ꝯſcie ſemp fuit in mēte rōnis humane ꝛ in iſula legit ꝙ vermis ꝯſcie nō moriet. iſaie xiiij. c. con ſcia ꝛ ad dei reuerētia3 ptinet q̄ hoibus ineſt a nā natura te ꝛ iſormāte. ¶ Ex. no. ꝙ nō ipoñi vꝫ ieiuniū cū3 pane ꝛ aqua ei q patit magnā infirmitatē ſtomachi vel aliorum. ¶ Sed nūquid iſte ſan⁹ poterit bibere aquā zucharatā3. rñdet nō. q2 qd ē miſtū nō ē tale ſimplr. ff. de leg. iij. hoc le gatum. ¶ Adipiſ⁹ no. circa pdicta ꝙ cā ꝺr duob⁹ modis pūt eſt aliqd ineſſe pducēs ꝛ ipſi eē coherens. alio mō p ut rō faciens ratū ꝛ iſto mō accipit in. l. j. ff. ſolu. ma. ꝛ tūc tu dic ꝙ aut rō eſt expſſa in vbis legis ꝛ tūc nunq̄3 diſcedi tur a rōne. vt. l. ſi. ff. de diuoꝛ. ff. de ri. nup. l. ſi in eo. §. deinde. ꝛ. ff. de ſtu. l. j. §. nō aūt oē. ff. de admi. tu. l. ita āt. in pri. Si vo rō nō eſt inſerta in ipſis vbis pmulgatōis legis ſ3 adij citur poſt legis pmulgationē3. vbi gſa. iuriſcōſultus ponit rōne3 circa edctū ptoꝛis vel lex noua ponit rōne3 legis ve teris vel iterpretatio prudentū rōne3 addit. tunc refert aut ceſſante rōne ſequit abſurditas. ꝛ ceſſante rōne ceſſat lex. vt. S. c. queadmodū. aut egras pt ſtare cū3 ſtatuto l3 ceſſet rō iterptatiua prudentū ꝛ tūc ñ ceſſat lex. q2 ſufficit rō ge neralis in oib⁹ q̄ ſunt ſ̄ iuſtitia poſitiua. ſ. q2 ita placuit cō ditori legis. vt. l. j. §. j. ff. de poſtu. vñ eſt p rōe voluntas. ve no. C. de ſecū. nup. l. ſ. ꝛ ſuppoſita ptāte nō eſt querendū ſ̄ rōne. vt. ff. de leg. l. nō oiū. nam labijs regit rex vt in epſa inter claras. aut ceſſante rōne remanet ſtatutū ꝯ nāle3 ra tionem ꝛ tūc ceſſat ſtatutū. vt. ff. de re mili. l. milites agꝛ. l. ſi vo. §. de viro. ꝛ. C. ſ̄ lati. liber. tol. l. j. in pri. ꝛ no. nō ſolū in legib⁹ ſed ēt in diſpōnib⁹ hominū rōne3 ꝯſiderari tanq̄3 fundamentū actus. ff. de here. iſti. l. ſi. ꝛ. ff. ſ̄ le. ij. l. cū3 pi. §. dulciſſimis. ¶ Itē no. ꝙ ea q̄ veniūt p rōne3 extenſiuē3 ñ ſunt ᵇ penit⁹ idem ſ3 ſilia. tex. eſt no. iſti. de legi. pa. tu. Bal.

ſ **Icut noſtris.** Iurm qd ꝯ vni uitatē3 eccleſia ſticā3 libertatē ꝯſtitutū eſt ñ vꝫ. ſcđa ibi q2 non. ¶ Caſus. vacāte eccl'a tudertina canonici fe cerunt quedā ſtatuta ꝛ quedā iura in dānum iuris epalis demū vnus ex iſtis canonicis fact⁹ eſt epūs. querit vtrum teneat ſeruare iurm. papa dicit ꝙ id qd eſt attentatū i dā num iur. epalis ñ vꝫ hñi ratū qd pbat p factū ꝯtrunda ca nonicoꝝ. Ibi epūs. ſ. q nūc ē ſ3 tunc epis erat canonic⁹. Ibi i minoꝛib⁹ ordinib⁹. ar. ex iſta lřa ꝙ canonic⁹ ñ cogit pmo ueri ad ſacros ordies. de ſ̄. ā. de eta. ꝛ qli. queſis. ꝛ tñ ſ̄ ha re h3 vocē in caplo. Ibi iuramēta. i. temeraria ꝛ abuſiua ꝛ ꝯ euāgeliū. vt. S. e. ꝛ ſi xpūs. in pri. Ibi iquiras. no. ciuile3 inqſitionē ſup iurib⁹ ꝛ bonis ꝛ libertate eccle. Ibi canoni cis. no. canonicis credi ſup turpitudie ſue. ¶ Item no. ꝙ vacāte eccl'a canonici nihil pñt diſpone ſup rebus epatus nec de redditib⁹. ¶ Item no. ꝙ id qd facit vnus vt cano nicus reuocat vt epūs. ſiſe hēs. ff. de excep. rei iudic. l. ſi is q. §. ſi. ¶ Q pōſite epūs eſt crioſus ergo ñ potuit ad epatum promoueri. ꝛ dū iam promot⁹. So. l3 eſſet in peccato mor tali tñ nō deijcit iam promot⁹. q2 pro ſ̄ crie iponit ſolum pena vni⁹ ani ꝛ ꝯtenti eē dbem⁹ penis. l. ꝯpreheſis. vt. ff. de v. ob. l. ſi ita ſtipulatio ſcā. imo qñq3 dicim⁹ ꝙ adiectio pene firmat actū ꝯ inualiditatē. C. de ſac. ſan. ec. nemo mar tires. no. C. de legi. l. ſi dubiū. ¶ Quero nūquid iſtud qd canonic⁹ fecit añq̄3 eſſet epūs. puta q2 ꝯſenſit iueſtiture cu iuſdam fundi epat⁹ noceat ei facto epō. rñ. nō q2 ē noua hō. Caſus hic ē nobilis. ꝛ ar. ff. de adi. leg. l. ſi ſeru⁹. ff. quo ru3 leg. l. j. §. qd ait ptoꝛ. ꝛ. l. j. §. j. ff. de excep. rei iudi. ff. de inoffi. teſ. l. filius. ff. de adep. l. poſt moꝛtē. C. de ſac. ſan. ec. iubem⁹. §. iconomus. ¶ Itē ne natura feu. idē ꝙ ñ poſſit concedi niſi ſit apertum. vt in. c. j. qui ſucceſ. tenean. col. x.

ᵇ ¶ Vide Pan. ſ̄ ca. ꝯſ. xxxvj. icipi. ꝯſens. caſus modi cum dubita tiones ing. colū. ꝛ vide etiā notata plene p mo dernos i. c. tranſlato. de ꝯſti.

6 **Uꝫ contingat.** Prohibita eſt alienatio rei

rei dotalis fauore mulieris ⁊ rei publice qꝛ mulier ſine do
te cōgrue nubere nō pōt.ſed nō fauore viri principaliter
ſed per conſequentiam quia vir ſine dote inuenit vxorem
nobilem ⁊ generoſam ſi ſit virtuoſus imo ⁊ nō virtuoſus
inuenit pellē pro pelle vt dicit prouerbiū. Non audit mu-
lier cōtra alienationez rei dotalis cū ⁊ ſine dolo ꝯſenſit ⁊
nō ꝯuenire iurauit.fa ibi nos aūt. ℭ Caſus.ꝯſtāte matri
monio vir vēdit ⁊ tradidit fundū dotalē vel donatum pp
nup.ꝯſēte vxore ⁊ ſpōte ꝯſentiēte ⁊ iurāte nō ꝯuenire.de-
mū voluit ꝯuenire.qrit an poſſit.rn̄.ꝙ lʒ de iure canonico
ſeruādum ē iuſm qđ nō vergat ꝑncipalr i alteri⁹ detrimētū
⁊ poſſit ſeruari ſine interitu ſalutis eterne. Ibi obligatorius.
hic decidit qđ legiſtaꝝ an oriaſ obligatio nāis.naz iu-
re ciuili nō reperit expreſſuz ꝙ oriaſ vl̄ nō.hec decre.dicit
ſimplr muliere nō obligari.ō viro non logſ.⁊ iō vir nālr
obligaſ qꝛ fundi dotalis ē ꝓhibita aliēatio.nō vēditio:
no.Cy.C.de iure do.l.ſi ꝑdiū.⁊.C.de legi.nō dubium.ſed
ſi h̄ ē veꝝ q̄ nudā poſſionē nō tradē cogiſ emptor.l.⁊ ſic ō
fcō mulier remanebit indotata qđ ē iniquū.C.rez in ꝓhe-
mio.§.⁊ cū lex.nā ⁊ nudaz poſſionē alienare nō pōt quin
vxor reuocet.vt.l.i reb⁹.C.ō iure do.quia nec hypothecare.
ff.ō euic.ſi cum vēditor.hic aut emptor ſciebat rē dota-
lē ⁊ nulla ꝯbiſ obligatio.aut ignorabat ⁊ tūc vl̄ obliget⁹
ad intereſſe.ff.ō ac.emp.ſu⁹.§.qrit ſʒ mlier nullo mō obli
gaſ ad iſtar minoris vēdētis fundū ſuū ſine dcreto.iſtam
enīz ſilitudinē pōit gl.ff.ō fideiuſ.l.cū lex.ſʒ an ſoluto mrī
mōio iſte ꝯct⁹ recōciliabiſ.dicit Cy.ſic.ego eꝫ qꝛ ꝑncipiū
fuit ꝯ.l.ff.ō ſer.expor.l.ſi minor. Ibi ſeruare debent nō di-
ſtinguit an ſit certiorata mulier ō bñficio.l.nec ne.⁊ ideo
nos nō diſtinguimus.ꝑterea vbi nō reqriſ renūciatio.ibi
nūq̄ reqriſ certioratio vt eleganſ not.Jo.an.i.c.ij.ō pact.
li.vj.l nouel.ibi ſine vi.ſ.ꝑcuſſa. Ibi metu.ſ.a cauſatiuo.no.ꝙ
coacta volūtas ē voluntas.ſʒ depiſſa i peccato primi parē
tis factū ē liberꝝ arbitriū caducū ⁊ depiſſuz qđ aň nō erat
cūtinc.p hoc vl̄ determinari qđ gl.i.d.l.cū lex.ſ.an metus
impediet nālē obligationem.⁊ dic ꝙ ſic ꝑroriam non iu-
riſgētiū. Ibi dolo dāte cauſam ꝯtciu.ff.ō do.eleganter in
prin.vl̄ incidēti.ff.ō verbo.ob.ſiqs cū aliter.ſ.reſpcū illi⁹ i-
cidētis puta pacti ō eundo romam nā reſpcū ſue ꝑncipali
tatis valet qꝛ i eo nō ē dolus ꝯmiſſus. Opponiſ iſte cōſen
ſus ē lege prohibitus q̄ nullus vt in.c.ſi diligēti.ſ.de foro
compe.⁊.l.nō dubiū. Sol.ille.ll.loquūtur i ꝑpetuo prohi
bitis.ſʒ alienatio fundi dotalis non ē ꝑpetuo ꝓhibita qꝛ
pōt talis res ꝑmutari pp vtilitatē dotis.vt.ff.ō iure do.l.
ita cōſtante.⁊.l.ſi.q.l.ē ratio ſingularis.ſʒ iſta ſo.non valet
quia ſequereſ ꝙ ēt ſine iuſo qđ ē falſum.⁊ iō video ꝙ ca-
non hic vltra procedit ꝑmittēdo iuſm.ſec⁹ ſi vltra ꝓcede
ret infirmādo iuſm vt i legibus ꝯriis.vl̄ dic ꝙ aliud ē ō iu
re ciuili.aliud de iure canonico.⁊ h̄ veꝝ fundo dotali. No.
ob.l.ſi diligēti qꝛ ibi iuſz erat ꝯ ius publicū auctate ⁊ vti
litate tā ꝑncipalr q̄ ſecūdario.iō ſuatū vgebat i diſpen-
diū ſalutis eterne.qꝛ ꝯbonū publicū ⁊ ꝯ ius alteri⁹. ℭ Itē
erat tale ius cui n̄ poterat renūciari qꝛ erat ius legis n̄ cō
uētōis.erat porro ius diſponēs nō ius diſpoſitiā cui pt re-
nūciari.ff.ō edil.edicto.l.qđ ſi nolit.§.ſi qđ.⁊ no.Cy.C.de
exco.tu.volūtarie.ius diſponēs ꝑcedit ſuñ.ius diſpoſitiuz
logſ ipſz. ℭ Itē qꝛ erat ius neceſſariū i actib⁹ hoiuz n̄ volū
tariū.ff.ō leg.i.nec pt.nā oēs regule negatiue idē ꝯtinē
neceſſitatē.vt no.i.c.j.ō re.iu.li.vj. ℭ Itē qꝛ iuri ꝓhibito-
rio nō pt renūciari vbi ē ꝓhibitori⁹ ꝯſenſus.vt not.in.l.ij.
.C.ne fideiuſ.do.den.vt.ff.ō dona.inter vi.⁊ vxor.l.pampi
nianus.ff.de ritu nup.l.admonendi.⁊ in.l.j.C.de cupiel.ex
luco damneſi. ℭ Et no.ꝙ ius ciuile prohibet obligatōez
vt hic dum dicit nō videaſ obligatori⁹.iez dñij trāſlatio
nē.vt.C.ō iure do.l.ſi ꝑdiuz imo quedā glo.dicit ꝙ impe-
dit legatū.ff.de mil.teſt.l.dotale.qđ expone vt ibi dixi in ſo
lemni mea lect.informati.⁊ cōſidera hic ſubtiliter.ꝙ ois
obligatio hʒ duo extrema.ſ.paſſiuū ⁊ actiuū ⁊ ois aliena
tio ſimiliter habet duo extrema.ſ.a quo ⁊ in quod ſiue in
quē.⁊ ſi vnum prohibetur ⁊ reliquum.l.ſi.ff.de accep.l.ſi.
.C.de indi.vidui.nam extremorum idem eſt iudiciuz hac
rōne obtēta nullo mō tʒ cōtract⁹ qꝛ ꝓhibeſ dator ⁊ rece-
ptor tñ lator canonis ꝯtēplatiōe diuini numinis ſtatuit

ſuari.ē iuſm. Et i hoc exorbitat ab oi rōe iuris ciuilis qꝛ
ius ciuile ſcris hʒ ꝙ hōs ꝯſcia ſit legess ſuare.vt.l.ij.ff.ō le
gi. ℭ Mō opponiſ vlteri⁹ ſi nō tʒ ꝑncipale nec acceſſo-
riū. So.hic acceſſoriuz ē potēti⁹ q̄ ꝑncipale ⁊ ſtat per ſe.
vt in.c.j.§.ecōtrario.ō inueſtitura de re.alie.fcā col.x.⁊ hoc
fauore religiōis. ℭ Tertio oppo.qꝛ talis actus eſt dāna-
tus.⁊ eſt dānatus a.l.ergo non recipit robur qꝛ oē robur
eſt a.l.cōfirmāte.ff.de pac.l.iuriſgētiū.§.pꝛor.⁊.l.legatū.
So.ille.§.intelligiſ qñ iuſm eſt ꝯtra bonos mores.vt i.c.
nō eſt obligatoriū de reg.iur.in.vj.vel qñ ē ꝓhibitū ō iure
cōi.ſec⁹ ſi ō ſpāli ⁊ priuilegiato.porro alienatio fundi do-
talis ē ꝓhibita ō ſpāli fauore dotis hʒ By.⁊ ꝑuilegiū ſaci
lius tolliſ quāuis cōe.ff.de teſta.mi.l.ei⁹ militis.§.militia.
idē dicit Cy.in.d.l.nō dubiū. ℭ Itē opponiſ iſtō iuſz eſt
iniqtatis ſeu ipietatis ⁊ abſurditatis ꝓludiū ⁊ vinculū qꝛ
iniqſſimū ē ꝙ mulieres remaneāt idotate ⁊ fraudate.C.
qui po.in pig.ha.l.aſſiduis.ff.ad treb.l.mulier.§.cū ꝓpo
neref. ℭ Itē ſi deficit dos nō hēbit.vñ ſe dotet nec filios.
⁊ ſic vgit in ꝑiudiciū filioꝝ.C.de iure do.vbi adhuc. Itez
ſi diuerſat morte viri n̄ hēbit vñ nubat. Itē dos ſuccedit
loco alimētoꝝ ⁊ ecōtra.ff.ō ali.le.cū vnus.§.ſi.⁊ alimētis
futuris nō pōt renunciare.vt not.in.c.ſi fi.de teſti.ſpolia.
ℭ Itē ſi nō tʒ iuſm p qđ reſpublica minuiſ viribus.vt.l.
quēadmodū.C.ō agri.⁊ cē.ergo multominꝰ ſi minuiſ iuſ
ff.de ꝯdi.⁊ de.hoc mō. Nā potior ē cō ꝑſonaꝝ q̄ opum.
ℭ Itē illud iuſz eſt valde abſurdū ⁊ vtit in ꝑiudiciū alte
rius.ſ.liberoꝝ.ff.ad treb.l.impator. ℭ Itē ꝯſidera rōnez
legis.nā iō lex ꝓhibʒ mulierē i ꝯſenſu accedere viro quia
ꝑſumiſ ſeducta ei⁹ blāditijs.vt in auē vt inobilis an nup.
circa mediū col.v. ℭ Idē qđā liberalitas.vt in auē.qui.
mo.nā.filij legi.eſſi.§.illud.col.vj. So.ꝙ mlr ꝑſumaſ ſedu
cta eſt q̄dā ꝯſcia nō ꝑncipalr.nā parētes ꝑnt defrauda-
re filios alienādo iter viuos ex cā onerosa.ff.ſiqs a pa.fue.
ma.l.nō vſq adeo. ℭ Itē oppo.ꝙ iuſz nō obliget.vt.l.ſi.
.C.de nō nu pe. So.ibi nō erat iuſz puꝝ ſʒ ꝯditiōale.hic
aduerte ꝙ ad excuſandū a piurio exceptio non numerate
pecunie pt ꝑpetuo opponi.ſʒ poſt biēniū dʒ ꝓbari ab op
ponēte.⁊ idē dico ſiqs ad curiā eccleſiaſticā trahaſ n̄ pp
naturā ꝯcius ſicut eēt in ꝯctu vſurario.ſʒ pp nām iuſi vt
ēt poſt biēniū a die euanati cirographi poſſit opponi de-
clinatoria fori ꝓbādo pecuniā nō nūeratā ꝙ tenemēti.⁊
ſcias ꝙ q̄dā ꝑnt ſuppleri p aliā ſolēnitatē.⁊ iſta ꝑnt ſup-
pleri p iuramētū. ℭ Itē ſcias ꝙ alios q̄ vir ⁊ vxor bene
pōt ꝯhere ſup re dotali in ꝑiudiciū ipius ꝯhētis.ff.ō fun.
do.l.ſi fundū. ℭ Itē vir ⁊ vxor i ꝑiudiciū tertij q eſt ver⁹
dñs rei.ff.de vſu.cum vir predium. ℭ Sed nūqd mortua
muliere iuramētū ei⁹ duret.rñdeſ ꝙ ex iuſo oriſ exceptio
⁊ obligatio.⁊ iſta durat qꝛ iuſm hʒ in ſe pactū. Itē durat
forū iudicij.ff.de iudi.heres abſēs.ſʒ crimē inquitū crimē
nō tranſit ad heredē.ſ.c.vtrario.de hoc not.in.c.ſi.de fo.
ꝯpe.li.vj.⁊ in.c.ij.de pac.e.li. Hic ergo ꝙ h̄ iuſm nō ſoluz
claudit os iurātꝭ ſʒ validat pactū.vt ibi no.⁊ ē ratio qꝛ ex
neutra parte vertitur turpitudo ſed ſi ex parte recipien-
tis verteretur turpitudo vt in fenore.tunc iuramentum
clauderet os iurantis.ſed non validaret pactum nec eſſet
tranſitorium ad hēdem iurātis. ℭ Sʒ nūqd ſtatutū mu-
nicipale pōt derogare huic decre.ſingēdo dolū vel metū.
rñdeſ ſi imp.nō pōt qꝛ iuramentū derogat legi igiſ nec ci
uitas. Barto.vero dicit contra.ff.de fideiuſ.ſiquis pro eo
vbi omnino vide. ℭ Sʒ quid ſi ſtatuta ciuitatis eēnt con
firmata ab eccleſia ⁊ inter eſta ſtatuta ē quoddā ſtatutuz
ꝙ res dotalis non poſſit alienari etiam cum iuramēto.re
ſpondeo tale iuſm nō vʒ qꝛ apoſtolus eū remittit.ar.ff.de
ſut.pat.l.adigere.§.ſi.in gl.dicet aliqs ꝙ interdū ſtatuta
ꝯfirmanſ iter cetera.⁊ tūc n̄ videſ ꝯfirmari ea q̄ ſunt con
tra ſalutē aiaꝝ.iterdum ꝯfirmātur noiatiꝫ ⁊ talia valēt pp
auctē ꝯfirmātis.vt in.c.j.p quos ſi iueſti.⁊ p quos recipia
tur col.x. ℭ Sʒ nūqd pt ciuitas ꝓuidere p aliū modum.
puta ſi dicit ꝙ nō ꝑnt alienari dotes ſine ꝯſilio ꝓpinquo
rū.rñdeo ſic ne fragilitate nāe mulieres i tepēitinam dedu
catur inopia.vt.C.ad ſe.i ꝑnci.§.⁊ cū lex ꝑt ēt ſtatutū aliter
ꝓuidere.vʒ ꝙ qcunqꝫ emerit ꝑdat ꝑciū ⁊ res ipſo iure re
uertaſ ad mulierem vel ad fiſcū.vt in auē.de nō aliena.§.

q: ſo veriſiſe. vel ſtatuendo qḋ inſtr̃m ꝯſiomaſ ſictitius ꝛ ſiłatū vł̃ ſalſuȝ deficiēte certa ſolēnitate. vt ĩ auč. ď tab. §. ſi. ꝛ ar. C. de teſta. l. iubem⁹ ĩ ſi. vł̃ ſtatuēdo ꝙ debeat ſolui certa groſſa gabella in cōi q̄ ſi ſoluta ꝯcr⁹ ipo iur̃ irrit⁹ vł̃ ſtatuēdo ꝙ ſi valeat iſte ꝯcr⁹ ſine iſinuatōe. oī ꝯ iſinuatōeȝ q̄ ē act⁹ ď ꝑ ſe poterit opponi exceptio ſiłatiōis doli ꝛ met⁹ poſſȝ appellari. vt no. i. l. j. C. de ſecū. ra. vł̃ ſȝ Bar. in. l. ſiq̄s ꝑ co. ff. ď ſideiuſ. pōt ꝓhiberi ꝑſona ab actu ꝛ vinculo religiōis p. c. nř in. cū decretalis iſta vitea ꝓcedat cōfirmādo. ꝛ ħ ſtatuit rōe peccati. vt. ē. de iudi. c. nouit. ꝛ ħ ē ipſa ratio q̄ ad caſuȝ capl̃i nři. Si aūt dicet ſtatutū nulla mulier ꝯbat ſine ꝯſenſu ꝓpinquoȝ tale ſtatutū humanū pōt diſtiguere ius diuinū. vt. C. ſi ꝯ ius vel vtili. pub. l. ſi ꝛ iď iur̃m nō vȝ niſi īteruentat ꝯſenſus rōt ꝓpinquoȝ. nā iſti propinq; videnł dari curatores ꝯctui ꝛ ſine ipſis nihil pōt celebrari. ar. C. ď in inte. reſti. mi. ſi curatorē te. ¶ Sȝ nūq̄d de iur̃ canonico vēditio rei dotalis ꝯfirmaſ iur̃o⁹ ita ꝙ naſcaſ ciuił ꝛ nālis oblō ex ꝯctu ꝛ ex traditiōe traſ̃ferał dñiuȝ an vō ꝯcr⁹ remaneat nullus. eꝯ mlier ñ poſſit dicē nullū. nā ħ als ꝯtigit. ff. ď ma. te. l. q: hēbat. ĩď extrep. c. cū ecclaſtice. dicit bar. ꝙ iſtud iur̃m facit valere ꝯctum. ita ꝙ hīs obligaſ ex eo. vt. ꝯ. e. c. lȝ mulieres. lib. vj. q: ſicut iur̃m facit etatē maiorē. ita īducit hilitateȝ q: pati rōe q̄ erat ne fragilitas obeſſȝ. ſȝ gl. ħ reprobat in. d. l. ſi ꝑdiuni. Nā lȝ iur̃m faciat quē maiorē nō tñ facit qn fundus dotalis nō ſit dotalis. dicas cū Bar. ꝙ iſte ꝯcr⁹ ē ſolēnis ꝑꝑ iur̃m qḋ ſolēnizat eū alioqn mulier poſſȝ ſoluere ꝛ repetere. vt. ē. c. debitores. qḋ ſalſuȝ ē. ꝛ idē dicēduȝ in ſilia que renūciat hēditati paterne. vt in. c. q̄uis. de pac. lib. vj. niſi pactū ſit ꝑſonale vt q: paciſcit ſilia ne ipſa petat. Nā ĩ pactis negatiuis nō ſubintelligił hīs. vt. C. de ꝯhen. ſti. l. ve tertio. ꝑ Pe. ꝛ Cy. ff. de pat. iuriſ. §. pactoȝ. ꝑ gl. e. l. auxꝯ co. ff nō ob. caplm debitores vbi repetił ſolutū q: ibi erat indebitū. ¶ Aucto qñ mulier iurat ñ venire ꝯ qḋo ſtelli giſ iſtō iur̃m. nūq̄d eni ē neceſſe ꝙ mulier ſit certiorata ab ſic in velleiano ꝛ alijs bñficijs. vt no. ff. ď ꝟ. ob. ſcienł. rñ. decre. iſta facit mētōeȝ de certioratōe. ꝛ iď nō reqrił niſi ſortaſſis minor q: mulier ſtinte etatȝ nō ꝑſumił ignorare iura niſi in caſib⁹ expſſis ĩ iure. vt dic. lalla no. C. de iuriſ. ꝛ fac. igno. l. vt paſſim. ¶ Extra q̄ro nūq̄d ſine iur̃o ſit aliquis modus alienādi rē dotalē. rñ. ſic. vȝ ꝙ ais ꝑmutādi fundū cū eſtimatōe fundus eſtimeſ. nā tūc deſinit eē fundus dotalis. ff. de iure do. l. ſi ꝯſtãte. C. de iure do. l. ſi iter vi. ꝛ vxo. tūc deſinit fundus eē dotalis. ꝛ iď ei⁹ alienatio nō eſt ꝓhibita tñ traſit ĩ emptorē cum ſuo onē. l. hypothece niſi renūciatuȝ ſit iure hypotheca ꝝ q̄ renūciatio vȝ ſi aliunde pōt mulieri ꝯſuli. vt. C. ad velley. auč. ſiue a me. qḋ dic vt no. ff. ſo. ma. ſi eſtimatio. ꝛ ĩ auč. vt imobilia añ nup. §. pe. Sȝ nūq̄d hec decre. ꝯtinet rigorē vel eq̄tatē. ꝛ vi ꝙ eq̄tatē q: nulla ē maior eq̄tas q̄ aiaꝝ ſalus. vt. C. ď ſac. ſan. ec. ſanciſimus. in ꝯtrū vł̃ ꝙ ꝯtineat merū rigorē iuroꝝ cū eq̄tas nālis in hac ſpē dictat ꝯtrū. vere aūt pria eq̄tas illa q̄ nālis eſt. ff. de pub. l. ſi. pria verior eſt q: ꝑ iur̃m redigił ad ſuā nāle. vt inſti. ď rex di. §. ſiq̄s a nō dño. Sȝ pone pł̃ dedit ſilie ĩ dotē fundū tāꝑ dote q̄ ꝑ ltima. nūq̄d ꝯdicente pr̃e poterit alienare cū iur̃o. rñ. nō q: ius admiſtrādi non pōt. vt. C. de bo. q̄ li. l. ſi. §. ſili⁹. ꝓterea iur̃m non officit pr̃i q: in iur̃o ſemp itelligił exceptū ius alteri⁹ ꝯſertiȝ ſuperioris ſȝ pł̃ ſuperior ē ꝛ plus iuris hȝ ĩ dote ꝯſectitis reperēda ff. ſo. ma. l. vj. ꝯ. lȝ nō ſit poſſidēda ꝯſtante mrĩmonio. ff. ſamil. her. l. pōponius ph. ladelphus. ē aūt regła iuris ꝙ q̄ nō hȝ ſus admiſtrādi nec iurañ. ff. de iureiu. l. iuſiurañ qḋ. § i. ¶ Sȝ nūq̄d iſtud caplm hȝ locū in puella deſponſata ꝛ tradita viro añ. xij. annos. rñ deo nō q: pupillus nō obligatur homini ex iur̃o. ꝛ iď nō daſ robur ꝯctui neq̄ȝ traducił vt. ē. de pba. in ꝯſtia. a ꝯrio ſenſu ſic nec obligat eū voto ſiue ꝓfeſſiōi niſi ſcuire dolo eſſȝ mētitus circa etatē. ar. in c. j. ď delic. pue. ſȝ ibi loq̄ıur in delictis q̄ nō reqrūt alicui⁹ act⁹ validitudinē ſȝ merū delictū. ſecus in hīs que de iure debet ſortiri effectū vt ꝯfeſſio mrĩmonij ꝛ vinculuȝ iuramēti. ff. de iureiur. l. q̄ iuraſſet. in ꝓin. ¶ Extra no. ꝙ duo ſunt que hīr omnem ꝯctum canonizare. ſ. ꝓtās ꝛ ꝯſenſus ſine quibus nullus actuum conſiſtit effectus. vt. C. de dona.

a ¶ Adde an ex iuramēto oriaſ obligatō tā de iure cāonico q̄ ď iure ciuili. vid Inn. i. c. nouit. de iudi. ꝛ in. c. cū venissent ď iu ſti. ꝛ i. c. q̄tualis. de iureiu. hur. in. c. cū ꝯtingat. ꝛ in. c. ſ. ď pac. hr̃i l. iuſiurādū. ꝙ ex ꝯuētione cā ſi. ď iu relar.

b ¶ Vide alex. ꝯſil. xj. col. v. volu. ij. ꝛ paul. de caſt. ꝯſi. vq. alex. ꝯſi. xiij. col. vj. volu. j. Corſetum in repetitōe rubri. ē. eo. ti. colum. xj. barba. ꝯſil. xxv. colū. ix. vol. primo.

añ nup. l. cū te ſpōſe. cū. l. ſeq. ꝛ ibi no. ¶ Amplř nō extēdo ntām breuitatȝ cū trada ipſaȝ ꝑ ꝯclones. Et ꝑ ꝑ ꝯclones negatiuas. ſcđo ꝑ affirmatiuas. ¶ Pria ꝯclō hec eſt ꝙ qñ aliq̄d ꝓhibeł fauore publice vtilitatȝ pricipalr̃ tunc nō ꝯfirmał iur̃o. vt. ē. de ſo. ꝯpe. ſi diligēti. ꝛ no. i. l. quēadmodū C. de agri. ꝛ cēſi. li. xj. ¶ Sed quō hoc cognoſca ꝙ ſit ꝯ publi. vtilitatē. pricipalr̃ rñdeo qñ vgit in ꝑiudiciuȝ tributoꝝ vel muneꝝ publicoꝝ vel ipediſ cultura agroꝝ vel aliud itereſſe reipublice vel ſurgit ex eo ciuitatȝ decedere. ff. de ꝯhē emp. l. ſenat⁹. ff. de le. j. l. cetera. C. ſine cēſu vł̃ reliq. in rub. ꝛ. l. dēn tales. ꝛ iur̃m ſi non pōt ſeruari abſq̄ȝ iniuria vel dāno reipublice nō vȝ. ſed quaten⁹ pōt ſeruari ſine leſiōe reipublice reſeruādoȝ ē. ff. de pac. l. inł̃ debitorē. ex hac pria ꝯclone Bar. īſert tria dubia. ¶ Primuȝ an valeat iur̃m ꝑ qḋ ciuitas diſformaſ ꝛ ruinis. ꝛ dic ꝙ nō. Itē ſi tēdit ad deſtructionē pōtium vel viaꝝ publicaruȝ. vt. C. de ſac. ſan. ec. l. ad iſtructiōem. Item ſi ad deſtructionem publicoꝝ molēdinoꝝ puta ciuitatis bononie. ff. ď cōet ahē. emp. ſed celſus. ff. de ver. ſig. iter publica. ¶ Scđm eſt ſi ꝓrogaſ iſtãtia vltra triēnium cū iur̃o. Nam terminus iſtãtie ē introductus fauore publico pricipalr̃ vt aliq̄d ſit termin⁹ ſtrepit⁹ iudicij. ꝛ iď iur̃o nō ſirmat pactum. vt no. C. de iudi. l. properādū. in pri. ¶ Cōſidera iur̃m interduȝ validat ſi īuenit validabile. iterdū creat ſi iuenit ĩ potētia materiam ſubiacētem. iterduȝ ampliat ſupplendo qḋ als tacite nō ierat nō circa reȝ diſpoſitiuā ſȝ circa modum diſponēdi. exēpluȝ in. l. cū př. § ſilius. de le. ij. iterduȝ vltra ꝯſenſuȝ q̄ eſt maī ꝯſilio oīum ꝯctouȝ addit religiōis vinculū. ¶ Itē ſorū iudicij adijcit. c. vi. de ſo. ꝯpe. lib. vj. interdum habet aīm duplicis ꝯſenſus ſm Pet. hic. Itez qui iurat cogitat duo. ſ. deum per quem iurat nec ſuocare eū in vanum ꝛ proximum cui iurat. ꝛ ſic hȝ duplicatuȝ interdum. iterdum vero iur̃m coꝝum nihil operał vt quādo eſt impoſſibile de iure imutabili de nā de ſcō vel ꝯ bonos mores imutabiles. Nūc ad propoſitum caſum redeundo iſtud iuramētuȝ qḋ rēdit ad hrēs extēdēdas ꝓhibitum eſt ꝑꝑ malā ꝯſciam. Nā ex lib⁹ oīumł cedes ꝛ vulnera. vt. ff. de ſe. vr. pre. l. i re cōi. cedes aūt ꝛ vulnera ꝓhibentur pricipalr̃ ꝑꝑ bonū publicū. ff. de offi. pſi. l. ꝯgruit. ff. ad l. aq̄l. ita vulnerat⁹. ¶ Aduerte tñ q: ſiq̄s ꝓmitteret ñ opponere ad ꝑemptiōem iſtãtie ꝛ hoc iuraret teneteł ſeruare iuramētuȝ q: pōt ſeruare ſine īteritu ſalutis eterne. Nā hec regła iſallibilis eſt. Tertiū ad qḋ iſert Bar. eſt tale ſtatuto ciuitatis caueł ꝙ ruſtici accipientes mutuo frumētum poſſint tpe cariſtie ſoluere duos florenos ꝑ q̄lbȝ corba. ꝛ ħ vt ruo cultorib⁹ nō deſeraſ. Nā lȝ ruſtic⁹ iuret ſoluē pluſq̄ȝ ſtatuto ſit ꝑmiſſum tale iur̃m ñ ē obligatoriuȝ ſm bar. Tu dic ꝙ imo ē obligatoriū cū poſſit ſeruari ſine interitu ſalutis eterne tñ q: ſtatutū ē bonū ꝛ equū ep̃s dȝ tale iuramētū relaxare ꝛ ſi ñ relaxabit ſoluto poterit repeti tā q̄ idebitū. vt. ē. c. debitores. ¶ Et ideȝ dico qḋ ĩ donatōe que excedit ſtimaȝ ſūmaȝ ꝛ nō eſt iſinuata ꝑ eādē doctrinam. ſ. q: pōt ſeruari ſine īteritu ſalutis eterne nec ē ꝯ bonos mores quoꝝ traſgreſſio iducat peccatū. De alijs eīm morib⁹ nō eſt curāduȝ vbi ē appoſitū iur̃m. Quid ſi ſtatuto caueſ ꝙ ſoreſtis ñ ſoluēs datas ꝛ collectas in cōi ñ audiatur in caūs ciuilib⁹ vel crialib⁹ vtrū ꝑȝ pacī ne hec exceptio poſſit opponi. ¶ Aduerte lȝ de iure cōi ſoreſtes ñ tenearur ad iſta onera. vt. l. reſcripta. §. ſi. de mu. ꝛ ho. tñ pōt cogi ad faciēduȝ eſtimuȝ. vt no. ff. ad muni. l. icola. ꝛ tunc poterit imponi eis collecta ſm eſtimuȝ. ¶ Itez ꝛ plures do pt ħ induceare. vt no. bar. C. de inco. l. cuȝ neq̄ȝ. libro. x. ¶ Suppoſito igitur ꝙ ſtatutuȝ valeat vł̃ qñ poſſit renūciari dicte exceptiōi itroducte pricipalr̃ fauore publico. ¶ Itē ſtatutuȝ ñ dȝ eſſe ludibrio q: eſt iniā. ar. ff. de iud. l. ſi prox. in. pri. ¶ Itē iudex ex officio dȝ excipe. vt. ff. de pe. l. ſiiuo §. veterani. ꝛ qḋ no. C. de traſac. l. vbi pac. ꝛ ar. ē. c. ad nr̃am. el. ij. ¶ Itē ꝯ cōtrarē loq̄ no. ꝯ iur̃m. vt ſing. no. ē. c. petito. in gl. nota. ¶ Item ex iſto ſtatuto iducitur exceptio declinatoria q̄ omiſſa ſoluta non poſſent repeti. ff. man. l. ſi fideiuſſor §. q̄da. ¶ In pte aūt tñ vł̃ q: poſſȝ ſeruari ſine īteritu ſalutis eterne ꝛ ſine leſiōe publice diſciplme in cuilibus cāis vel criminalib⁹ ꝓuatis. ergo ſeruandum eſt

ſed ep̃s

eſt.ſʒ eps dʒ remittere.⁊ ſi nõ remittit iudex ſecularis dʒ ex officio ſupplere.vt.ff.ð poſtu.l.qs nos probibʒ ⁊c. ¶ Adu(er)tẽdo ad ſcdaʒ pcluſiõem q̃ talis ẽ quotiẽs ʒc⁹ nõ vʒ rõne publice vtilitatis ſaltẽ tũc pfirmat p iuſʒ ſʒ ius canonicũ vt i b.c.⁊ J.c.ls li.vj.fallit primo ſi pceſſit ʒctũ iurʒ de ſi aliẽnãdo.vt no.i.d.c.ls ſʒ hoſti. Itẽ fallit ſi lex nõ ſolũ pbibet ʒctũ ſed pbibʒ pſonas ʒbẽ.nã pſonaʒ rõ pue ẽ ingrẽda. vt.ff.ð ſtip.ſer.l.vſuſruct⁹.⁊.ff.ð iur.co.l.qdã referũt.ff.de ſer.expor.l.ſi minor.aduerte qð dicit de p.io iuſo intellige qñ ʒbẽs h ſciebat.ſec⁹ ſi ignorabat.ff.ð ʒtrahẽ.emp.l.liberi.ne del mã fallẽdi.ff.ð acq here.q aliena.§.ſi.p Bar. ¶ Itẽ qð dicit ð pſona pbibita itellige qñ ẽ pbibita pp ʒtrarẽ pſone vl' ipãli fauore.tũc bene tʒ iuſm caſus ẽ hic. ¶ Tertia pcluſio ẽ q vbi ʒtract⁹ ẽ pbibit⁹ odio recipiẽtis tũc iuſʒ ẽ ſuatũ i vita iurãtis.ſʒ eo mortuo abſorbetur qr vit⁹ iſti⁹ iuſi ẽ os claudẽ iurãti.ſʒ nõ hʒ ʒtractũ roborare nec ipriinẽ i ʒtractu ſʒ i pſona ⁊ ẽ exemplũ i macedoniano.nã ſi fili⁹ iurauit ſi opponẽ exceptionẽ macedõianã nõ poterit opponẽ. Et tñ ʒtract⁹ efficacia nõ ſubſiſtit ſʒ Bar.⁊ eſt mirabile h caſu.q ſolutũ ab eo q erat iur⁹ exceptio.mere odioſa repetit tãq̃ idebitum.⁊ h ẽ iõ qr hẽbat exceptõeʒ hitu ſʒ ſi exercitio pp iuſʒ.ff.ð pdi.ide.neranus. ¶ Hic accedit ar.l.pmiſſorie i pignorib⁹.vt no.hic ber. tñ i his caſib⁹ eps dʒ a iuſo abſoluẽ qr nõ eſt i ptãte ʒtrahentiũ oimode leges auertẽ.vt.ff.de pac.do.l.ſi pater dotez.§.ex pactis vbi oimõ vide. ¶ Quarta pcſo eſt q vbi aliqd credit debitori ⁊ pmittit debitori vt pmittere viſ ros.iuſʒ eſt ſeruañ.prout ſumus in extremo a quo idest in debitore.ſed facta digreſſione ad creditorez p ſolutionez ⁊ ſic i extremo ad quod dic vt.ẽ.c.debitores ⁊.c.ad nrm. qr ſumus ex iuſiurã.cui ſcã ſit executio q̃ſi reuocabilis. ¶ Quĩta pcſo q vbi ʒtract⁹ eſt pter legem vt qñ qs pmĩcũ ſtipulat vel pmittit abſñti noie recipienti p ipſo talis ʒtract⁹ validat iuſo qr nõ eſt ʒtra legeʒ ſʒ pter. Nã ſi penalis ſtipulatio eſt ſuãda.vt.l.ſtipulatio iſta.§.alteri ð.v. ob.§r iuſʒ. ¶ Iteʒ qr naſcit nãlis obligatio ex tali pacto q̃ pt iuſo ſoueri ſm Bart. ¶ Aduerte iurare p ſe nõ eſt ʒtrahẽ.ſʒ quedã pollicitatio ex quo ſi orit obligatio nãlis vñ rõ Bar.eſt falſa de iure ciuili qr ei qui nõ interſuit nõ pdeſt ʒſenſus vt elegãter dic tex.i.l.j.ff.ð pac.do. ¶ Iteʒ id q dicit de ſtipulatione nũcq̃ ſʒ approbet per gl.ordi.ff. de pac.iuriſgentiũ.§.ſʒ cuʒ nul⁹.a.tñ reprobat p doc.i l.j.§. cum q.ff.de ʒſti.pecu. Nã nũcius nõ eſt organum habile vbi ðbis ʒtrahit.ff.ð v.ob.l.j.i prin. Item i ʒtractib⁹ reciprocis iurãs i abſñtis nõ obligatur qr nec altera pe ar.ff. de arbi.l.ſed iterpellat. ¶ Item de extremo ad extremũ nõ eſt trãſitus ſine medio vel vehiculo.ff.de ſer.ru.pdio.l. tria pdia.q nõ ſine medio organo.vt no.i.l.i.in ſi.ff.ð ʒtrahen.emp.ff.ð do.cã mor.l.inter mortis.ff.de ac.⁊ ob.l.cõſenſu.C.de ſa.ſan.eccle.l.illud.⁊ plene no.in.l.i.ff.de pact. ſup ðbo in ideʒ vbi videas.tñ ſi eſſet rei pollicite traditõe ſubnixum obſtaret exceptio in ſctm.vt dicit ille tex.vnicus in iure.ff.de pact.do.inter ſocer.§.pe.ſupius ðcm pfirmat qr tali pacto abuſiuo nõ accedẽt cõſtitutuʒ cum nullus ſit q adhibeat ad miniſterium.ff.de ʒſti.pe.q ar.§.ſi.⁊.l.licʒ. ff.depoſiti.⁊.l.publica.§.vlt.ff.de pac.idem in duob⁹.ff.ð dõa.l.abſñti.nec obſtat q pena poſſit accedẽ qr vex eſt qñ in ſtipulatõe penali adeſt ſolemnitas.vt.ff.de v.ob.l.ſi ita ſtipuletus.§.ſequens. ¶ Sexta pcluſio eſt q vbi ʒtract⁹ pbibet rõne ſolemnitatis pbatõie ibi iuſm nõ tʒ ſʒ bar. ¶ Aduerte dũ dicit pbibet male dic.qr nõ pbibet ius. ſed nõ dat fides pbationi.C.de teſti.l.teſtiũ.C.de teſti.l.ſi vnus.C.ð fideicõ.l.ſi ðtas..l.ſi.cũ ſic deficit pbatio ʒc⁹ ita deficit iuramenti. Unde ex defectu probationis iuramentum ẽ inefficax. ¶ Septia cõcluſio ẽ q vbi deficit ſolẽnitas formalis nõ ſufficit iuſm.vt.l.j.§.cum q.ff.de ʒſti. pe.qr ſo ma dat eſſe rei vñ ſolẽnitas intrinſeca nõ ſuppletur iuſo. ¶ Ex hoc ſequit q fideiuſſor q nõ põt obligari niſi ðbis.vt.C.de fideiuſ.l.blãdit⁹ nõ tenet tãq̃ fideiuſſor ſi fideiuſſit nudo pacto tãq̃ iurato.ſed qd ẽ dicit bar.q tenet tãq̃ pncipalis qr pp iuſm videt actuʒ vt valeat oimõ quo melius pt ſm eum qð falſum ẽ.qr ſequeret q nõ hiet hñficiũ epſe nec excuſſiõibus. Nõ ob.rõ Bart.qr vex eſt q meli⁹ vʒ pat meli⁹ valẽ põt ʒſenſu nõ merato.ſʒ h imitaret ʒſenſus qr voluit fideiubere ſi pncipalr ʒbere nec ð acceſſorio fieri pncipalis.nã iſta ſunt valde diſſimilia.ff.de do.l.elegãter.§.ſu⁹ pactõis.⁊ iõ dĩus ⁊ meli⁹ ẽ dicẽdũ q ex iuſo oriat fideiuſſoria oblo efficax cuʒ q̃litatib⁹ ⁊ hñficijs oblonis fideiuſ.nã ſi ob.l.blãdit⁹.qr h ſpãle ẽ p iuſm. vl' ſi volum⁹ poſſum⁹ dicẽ q tenet actiõe ð ʒſti.pe.ſʒ ſeorſuʒ poſt pncipalẽ ʒctu iteruenit.ita q inuenit pncipalẽ obligatõeʒ iã natã tãq̃ ſundamẽtũ.vt.l.j.i pu.ff.ð ʒſti.pecu. ¶ Octaua pcſo q ñ vʒ iuſʒ ſup re q̃ nõ ẽ in cõmercio ali cui⁹ vt ſup re ſcã alienãda vl' diſponẽda.ff.ð ver.obl.inter ſtipulãteʒ.§ ſacrã.ſʒ Bar.h vex eſt niſi papa aliõ pcederet ex pñilegio qr ipe ð ſacro põt ſacẽ pphanũ. ¶ Nona pcſo eſt circa iuſʒ i vltimis volũtatib⁹.q dic vt.C.ð ſacro ſan.ec.l.j. ¶ Iteʒ i ſucceſſiõib⁹ ⁊ renũciatõib⁹ ab iteſtato vl' ex teſtõ.q dic vt ſolemnit ſcripſi vltra oẽs ſcribẽtes.C. de colla.l.pactũ. ¶ Quid ſi puella renũciauit dudũ.an vl' poſt abſq̃ iuſo.⁊ ſicũ valuit renũciatio ipo iuſ.nũqd ʒfirmabit ſi ex iteruallo iuret.⁊ vr q ſi qr nec iſormat.vt l.§. qmmo.⁊ ſic iuſʒ ſouet morte iurãtis ex iteruallo cũ iuſm hoc ſuis virib⁹ tñ nitit ſi virib⁹ renũciatõis facte viuo patre.ſʒ vbi eſt iuſʒ renũciatõi inexũ ſe mutuo ſouent.ſʒ iſta rõ nõ vʒ qr ad liber idũ ſemp vʒ ineſſe.ff.ð ʒtrahen.emp.l. pacta ʒuenta.ff.ſi cer.pe.l.lecta.dic Bar.q pactũ ð ſuccedendo alicui poſt morteʒ ſuã ñ validat vĩculo iuſi qr eſt ʒ bonos mores q qs ſtet iuſi⁹. Iteʒ qr eſt ʒtra ſubſtãtiales libertateʒ q̃ reqrit i vltimis volũtatib⁹. Iteʒ qr iduc deſiderũ mortis alteri⁹ nõ ſolũ nãl' ſʒ etiã violente.vt p venenũ ⁊ gladiũ.vt.C.ð pac.l.ſi.ibi triſtiſſimos.⁊c. Pactũ aũt nõ dʒ illicitis pditõib⁹ iformari.vt.ſ.ð ſo.ppe.ſi diligenti.nec vʒ ſiue ſit ʒtra ſaluteʒ aie i celo ſiue ʒtra ſaluteʒ vite vl' corpis i hitaculo terrenox vt ſiqs iuret ſtare i anguſtiſſimo carcere.vt no. Inn.ẽ.c.ex reſcripto. ¶ Iuſʒ aũt ð nõ ſuccedendo vl' renũciatio cũ iuſo hñ vʒ ð iure canonico qr nõ iducit votũ captãde mortis.pſertiʒ ſi fiat aliquo pmiſſo vl' excepto puta dote qr ſit cũ iuſta cã.vt i.c.quãuis.de pac.li.vj.ſed ð iure ciuili.tale iuſm ñ vʒ iducit pñteʒ ad nõ ſeãdũ filiũ nõ.vt filiũ ſʒ ad pterẽdũ euʒ.ff.ð.v. ob.qdã cũ filiuʒ.qð remordet ʒſciaʒ ⁊ nãleʒ egtateʒ.⁊ erga liberos iure nãe neceſſariã caritateʒ.ff.ð le.ij.paulo callimaco §.j.ff.ð bo.dã.l.q rõ. ¶ Põe q filia renũciãs eſſʒ in geſtare ſione pr diceret eã necare.vt.l. necare.ff.de libe. agno.vñ põt dari caſus i quo de iure canonico nõ vʒ renũciatio.vñ dicit Ja.de are.ſu.l.libert⁹.in ſi.ff.ð op.lib.q licʒ filius prem ſuã habuerit tñ ſi eã pdiderit eſt alendus.int pactũ ergo affirmatiuũ ⁊ negatiuuʒ multuʒ refert.vt no. Bar.ff.ð ver.ob.l.ſtipulatio.hoc nõ ʒcepta.⁊ hoc ſup hereditate viuentis.ſed ſup hẽditate mortui ſʒ nõduʒ adiate vʒ pactuʒ ⁊ ʒuentiõ ⁊ diuiſio.vt.C.ð pac.l.j.C.vt i poſ.leg. l.cum archimedorã.ff.ð pac.l.pactuʒ iter. Ex his apparet qd iuris ð pupillari ſubſtitutõe viuo pupillo nã videt q pupillari ſubſtitutõi poſſit renunciari cuʒ iuramẽto euʒ ſic pactum ð nõ ſuccedendo q falſum puto qr pactuʒ ð ſucceſſiõe nõ ðferenda vl' diminuenda viuente eo de cui⁹ hereditate agit nõ vʒ niſi ipe ʒſentiat ſʒ pupillus ʒſentire ñ põt vñ nõ valet iuramẽtum qð iſtringit libertateʒ teſtõis vt.d.l.ſi.C.ð pactis. ¶ Sʒ ſtatiʒ q̃rit.qdaʒ cã mortis ſue donauit oĩa bõa ſua mobilia ⁊ imobilia pñtia ⁊ futura ⁊ iurauit nõ reuocare donatõeʒ.vex iſte ʒc⁹ teneat ⁊ vr q nõ.qr iducit votũ captãde mortis ⁊ ponit inſidias vite liberi hois.⁊ ſic ẽ eadẽ rõ que in teſtamẽtis. In ʒrũ videt qr in dõatõe cã mortis ponit pactũ irreuocabilitatis dĩgreditur a donatione inter viuos.vt.ff.de dona.cã mor.l. vbi ita.ſed donatio bonorum omniuʒ.dũmõ ſit inſinuata nullo modo prohibet.vt no.in.d.l.ſi.cũ niſi fiat mẽtio ſuturox non includunt futura.vt.C.que res pig.ob pol.l.ſi. ſicut nec in pñicatiõe generali.vt eſt caſus no.ff mã.§.ſi tibi mandauero.⁊.§.ſi is cuius bõa. Et dicunt futura quorum dies nõdum ceſſit.vt no.ſingulr.ff de condi.⁊ demõ. l.ſi ad ea.quãquam doctores dubitẽt de iſto articulo tamẽ qr generalitas bonox ptolata in ʒctu nõ includit ea aliena q ipſe non dʒ ⁊ nõ ſibi debetur.l.de iure do.l.mulier bona.adhuc ergo remanet nomen heredi.⁊ ſic nõ impe-

dit ſoñ teſti ex q̃ pt q̃ ſuccedere lʒ bereditas ſit dānoſa.
¶ Itē plerūqʒ expedit hr̄e ſolūʒ nomē hēdis ſine aliq̃ re
hēditaria. vt. ff. ḋ op. liber. l. iuſiurā. §. ſi liberi. ff. ḋ acq. hē.
ꝑ herede. §. ſi ſepulchri. ff. ad tre. q̄ pinde. ff. de vul. ſub. q̄
liberis. §. ſi. ⁊ l. cohered. l. iu fi. ⁊ i. c. i. an agnat⁹ vl̄ fili⁹ col. x.
¶ Nūc ſeql̄ decia ꝯcluſio. q̄ quedā ſſ q̄ tenēt q̄ſi mediū
iter vltias volūtates ⁊ ꝯct⁹. ꝯbendo fundant̄ ⁊ moriendo
ꝯfirmant̄ ſic ē donatio iter vi. ⁊ vxo. ⁊ donatio cā mortis.
vt no. ff. ḋ le. ij. cū pr̄. §. meuio. ⁊ ff. ḋ leg. i. talis ſcriptura in
gl. ¶ Querit̄ igit̄ vtꝝ donatio iter viꝝ ⁊ vxorēʒ ſit irreuo
cabilis apposito⁹ iur̄o. q̄dā diſtinguit aut iteruenit tradi
tio v̄a vel ficta vel id q̄d hr̄ p traditiōe. ⁊ tūc vʒ iur̄m. aut
nō interuenit traditio v̄a vl̄ ficta. ⁊ tūc nō vʒ iur̄m q̄ ſup
ponit̄ ſup re impfecta in ſubſtātia ipſius. vt. ff. de do. inter
viꝝ ⁊ vxo papinianus. ħ ſentit Pe. ⁊ Cy. C. de ſacroſan.
ec. l. i. in fi. ¶ Sʒ Bar. dic̄ q̄ tal̄ donatio reuocari nō pōt
q̄ quotiēs aliqd ꝓhibet̄ nō q̄ ſit peccatū ſʒ pp aliquā ci
uilē eq̄tatē vel motiuū iur̄ʒ ē ſuādū q̄ nō vergit in detri
mētū aīe. vt ipſe no. in. d. l. ſiqs p eo in vltio mēbro ſue di
ſtinctōis. ſʒ iſta opi. vr̄ falſa. Na q̄dā ꝓhibent̄ non q̄ ipſa
ſint mala. ſʒ q̄ inde pt ſeq̄ malū vl̄ q̄ malis artib⁹ pueniſt̄
ad ipſa vel q̄ ad ipſa nō pt veriſilr̄ peueniri niſi p malū vl̄
abhominabile pncipiūʒ. vt legit̄ ⁊ no. ſ. e. ⁊ ſi xpo. §. q̄daʒ
eiʒ. ſʒ donatio iter viꝝ ⁊ vx. ꝓhibet̄ pp maliciā aſſecuēꝝ.
nē vir malignaret̄ ſuccedēdo vxori ⁊ oieb⁹ ⁊ doctib⁹ tor-
quēdo ⁊ infeſtādo. vt no. in auc. vt imo aſi nup. circa me-
diū. vel terrorib⁹ immīēdo. vt. l. i. §. q̄ honorādi. ff q̄. re. ac.
nō da. ⁊ mūqʒ eſſʒ iter eos pax. certe nec min⁹ nāit amore
vxores facile traherent̄ ad diſſipatōeʒ bonoꝝ q̄ nihil ſer
uoris amore vehemētī⁹ vt i auc. q̄. mo. na. ef. legi. eff. §. illḋ
col. vi. ⁊ ħ eſt rō ex pte añ ⁊ alia rō ex pte poſt ſeu ꝯter.
q̄ vnus efficeret̄ ditior alter pauperior. ⁊ paupes parum
honorant̄ ⁊ parū timent̄. vt. ff. de ꝯ. ob. vt turpem. Pre.
ex pte añ. i. ex pte cāe ⁊ ex pte poſt. i. ex pte effect⁹ ſilio lici
tū ē arguere. tāqʒ ex itegratib⁹ diſpōnis effectū ⁊ menteʒ
diſponētis. vt. ff ḋ ac. ⁊ ob. l. ſi. ⁊ no. ff. de ꝯdi. ob tur. cāʒ. l.
ob turpē. ¶ Ex his oib⁹ ⁊ ne diuortia ſint venalia ⁊ ſimo
niaca ꝓhibet̄ dcā captioſa dōatio q̄ captioſaʒ liberalita
tē iterptatio prudētū fregit. vt. ff ḋ trāſa. cū aquiliana ergo.
Itēʒ q̄ di lucro dʒ ꝯferri ꝯcordia maritalis. C. de inſti. ⁊
ſubſti. reꝑhēdēda. vñ donatio iter vi. ⁊ vxo. ē ꝓhibita. vel
ex ſaltē ꝓbatōem iure ciuilis poſita in ꝑſonali ꝑuatione.
nā cū vir ⁊ vxor ſint ſocy diuie ⁊ hūane vite. ff. ecꝝ amo. l.
i. pactū iter ſocios ſcīn q̄ð in pſona vni⁹ ſapit ⁊ lucrū pciſe
⁊ in pſona alteri⁹ ſapit dānū pciſe nō vʒ q̄ ē ꝯ ſubſtāciaʒ
ſocietatʒ. ff. ſo. ma. l. ſi cū dote. §. ſi aūt in ſeuiſſimo. ¶ Itē
turpe ē q̄ occaſiōem diuortij pſtet. ff. ſo. ma. ſi cū dote. §.
ſi aūt in ſeuiſſimo. ¶ Porro iſta ſocietas ē lupi cūʒ agno
qui cauda iūit vt comedat eū. hāc n. ſocietatē lex fallaʒ ⁊
leoninā appellat ⁊ itollerabilē. vt. ff. p ſo. l. mutus. Et oīs
ꝯſenſus q̄ ē ꝯ ſubſtātiā rei vel act⁹ iō nō firmat̄ iur̄o q̄ nec
religiōis vinculo vt pʒ q̄ñ talis pacta apponunt̄ i mona
chatu vel ſolēniter ⁊ plene no. C. ḋ ſac. ſan. ec. auc. ingreſſi.
ff. de rīs ⁊ habi. l. p ſuū. ¶ Ex his ꝯcludo ꝯ Bar. q̄ do
natio iter viꝝ ⁊ vxo. non ſiat irreuocabilis iur̄o pſtito. ⁊ ſi
iur̄m eſſʒ ſuādū pīa facie iñ poſſʒ peti abſolō a iur̄o. nā
vt elegāter ait Ein. q̄ð abſolō iuri hʒ locū iter ꝓhibitos
fauore pſonaꝝ vel odio recipientiū iur̄m. ⁊ ħ ēt vʒ tenere
Arch. i. d. c. q̄uis. ē pac. li. vi. ¶ Vndecia ꝯclō q̄ iur̄m ᵇ
in fraudē legū pſtitū non vʒ. ff. de le. iij. cū q̄s decedens. §.
codicil. ⁊ § vltīa. ff. de ꝓba. q̄ teſtīn. C. ḋ ſc̄dis nup. hac edi
ctali. q̄ iur̄m nō dʒ eē fraudis admiuculū. ¶ Duodecia
ꝯclō ē q̄ colligit̄. C. de trāſ. iterpoſitas. vbi di: alias cō pa-
ctū reformat. nā ſi iurat̄ dñs ſuo nō obligat̄ q̄ obligatio
nō pōt aliō ſuū dorāre niſi p momētū ⁊ ħ de ciuili obli-
gatōe. ſʒ nāla pōt pſeuerare. ff ḋ acq. here. l. plʒ. ⁊ no. ff ḋ
ꝯdi ide. frater a fratre. Abbas ē nō pōt obligari mona-
cho q̄ nemo pt obligari ei cui nō pt ſubyci. cū obligatio
ſit q̄dā ſubiectio. vt no. ff. de fur. ſerui ⁊ filij. in pain niſi q̄-
dā ratōi obliga vl̄ poti⁹ hortatōe. ¶ Pater aūt pōt ob
ligari filio in ptāte ex oi cā pterq̄ʒ ex ꝯpſectitia vl̄ ex re-
ꝓptia pris. ff. de ꝯhen. emp. l. ij. fallit i dote. C. ḋ inof. do.
l. ij. ff. fami. her. pōponi⁹ philadelphus. ff. de ri. nup. q̄ libe

a ¶ Vide
Fede. cōſil.
cxxxv. aliter
gl. alex. cōſi.
. clvij. in. pri
ma col. i. ij.
vol. Paul.
de ca. ꝯſilio
lxxxviij. ⁊ cō
ſi. xcix. Are.
ꝯſ. lxxiiij. ij.
colum. vide
alex. ꝯſi. ſuo
viij. in ſc̄do
volu. ⁊ ꝯſil.
xxxvij. in vl
ti. col. i ſc̄do
volu.

b ¶ Vide p
Corſe. ſ. i re
petitiōe ru-
brice ḋ iure
iuran. ⁊ per
moder. in. l.
nemo pt. ff.
de lega. j.

ros. ff. de ac. ⁊ ob. l. obligamur. §. lege. ⁊ lʒ ex ei adueṅciā
ex q̄ pēi mutuū q̄rit̄ vſufru. plene obliget̄ ⁊ actio cedi poſ-
ſit. vt no. ff. ḋ ſideiuſ. l. ſiqs pro eo. §. i. C. ḋ inoffi. teſ. auc. vñ
ſi parēs. añ iudicij exercitiū nō ē inter eos. ff. de ac. ⁊ ob. l.
actōes ſilio ceſſio ē actionū. obligōnes enim nō cedunt̄ niſi
cedant̄ expſſe vl̄ cū vniuerſitate veniāt ſʒ actio ꝑut ē apta
ad agē nō cadit inter pr̄em ⁊ ſilium in ptāte. vt no. inſti. ḋ
ac. §. penales. ſʒ certe put ē apta ad eē bñ cadit ſʒ ipʒ agē
ſuſpēdit̄ donec morte vl̄ emācipatōe ſurgat hiliras. ⁊ iō tʒ
ceſſio ſʒ mandatū directaꝝ tanq̄ʒ in rē ſuā nō tʒ vt nūc q̄
iudiciū nō tʒ niſi pā diſlapidaret. ff. ad treb. l. impator. idē
inter ſr̄es in eius ptāte ſubiectos. vt. d. l. frat̄ a fr̄e. Quid
ſi pater confeſſus ē recepiſſe a ticio nomīe filij mutuātī cē
tum vtꝝ ſi pr̄ nō ꝓponit q̄relam nō numerate pecunie in-
fra biēnium pdat q̄relam. ⁊ vr̄ q̄ nō. q̄ nō potuit eam in
iudiciū ḋduceꝝ ipediēte pr̄is ptāte. In ꝯriūm vr̄ q̄ hec q̄re
la nō req̄rit niſi q̄adam ꝓteſtōnē ſine ꝯfone libelli. ⁊ ſic
ꝯſiſtit in pr̄em ⁊ filiū p illā doctrinā quā ſinglr̄ ponit glo.
in. l. i. C. q̄ admi. ad bo. poſ. pñt. ¶ Verū ꝓdignus obliget̄
hōis ē iterdiū eq̄parat̄ pupillo. l. ſolēm⁹. ff. qbus ex cau.
digales. Caſus ē no. in. l. ſiqs. vbi diuꝰ videas. ⁊ ſociū q̄ð
hicio hic talē q̄ōnē quā ſpero ḋ ſcō diri. pr̄ q̄ ſupdixerat
nouercā filio in ſua ptāte poſito tīmēs lagacitatem nouer
ce ſui cōfeſſus ſe habuiſſe ⁊ recepiſſe a quodā mercatore
tria milia flo. ḋ pecunia ipſius mercatoris cūʒ hoc pacto
q̄ debēt iſta tria milia reddē illi pſone quā mercator de-
pſone ḋclarāde ptinēt illa pecunia renūciauit exceptiōi ⁊
nūm nō citato filio ſcōi matrimonij declarauit q̄ illa pſona
erat fili⁹ matrimonij primi q̄ vocabat̄ guido. dicebat̄ q̄ poſt
ēnūʒ nō poterat ḋclarari pferriʒ nō citato filio ſcōi matri
monij q̄ erat hr̄ꝰ ꝑ parte. Itē dicebat̄ q̄ cū iſta ḋclaratio
trahit̄ retro ladit per fictionēʒ ad tpus pūe ptāt̄ ſʒ inē
pr̄em ⁊ filiū in ptāte nō cadit ꝯfeſſio que ē ciuilis act⁹. nā
ex ꝯfeſſiōe mutui nō oriē aliq̄ oblō gnālis nāliter nec pōt
dici peculiū aduēticiū vbi nulla ē realitas. ff. ḋ pecul. l. nō
ſtatim. ⁊ ſi dicat̄ iſte filius nō acq̄rit ꝑ ꝯno bñficio ſʒ ope
⁊ ꝯſilio mercatoris q̄ rei ꝓprie poſuit legē quā voluit dicē
ff. ꝯ pac. dota. l. ob res. §. i. adeo q̄ ēt ſi aīo donandi filio
mercator fuerit eius noīe ſtipulat⁹ nō poſſit ei opponi ex-
ceptio nō facte iſinuatōis que pſonalis ē vt dicit illa. l. ſin
gu. ff. de do. l. vt mihi donares. rñdet̄ q̄ iuo pr̄ nō obli-
gat̄ ex re. nā mutuū ciuile nō ē mutuūʒ nec ex eo queritur
actio alteri ſine ceſſiōe. vt no. hoc. ff. ſi cer. pet. certi ꝯditio
§. ſi nūmos. ¶ Item dīſilē ē q̄ mercator nihil de ſuo ero
gauerit cū ꝯfeſſus fuerit pecuniā ptinē ad alteri⁹ vtilitatē
q̄ð ē dictū. i. ipſius filij poſtq̄ʒ decla. ē. vñ ſaltē recurrēmus
ad q̄litatē pſonaꝝ ⁊ ꝯſumerem⁹ in dubio ꝯ filiū agentem
⁊ nō poſſidentē. vt no. C. ḋ bo. que lib. l. cū opʒ. in pri. o ſic
alterū ex duob⁹ ꝯcludetur vel q̄ ꝯfeſſio ꝯſumētur ex pecu
nia pīna. Et ſi dicatur q̄ fuit appoſitū iur̄m videtur q̄ in
ter pr̄eʒ ⁊ filiū iurʒ ſi ē obligatoriū q̄ pr̄is ptās ſacra eſt
⁊ ei renūciari nō pt. ff. de pac. iuo agnatōis. Nā cui⁹ cā ne
ceſſario ē ineſt eius effect⁹ ꝯſequēs ē. Itēʒ ſi fuit iuratū fi-
lio ſʒ mercatori. q̄ð eſt dubiū lʒ quārū ad ꝯſciam ptinet ħ
poſit vera pferriʒ ſi ille mercator non hēbat rīn in bonis
ſed erat q̄dam mēdicās vel in heremo vita agens de ra-
dicibus herbaꝝ. de ver. ob. cū ſeruus. p Bart. in. l. ſi. C. de
oſſi. pop. ff. de peti. here. ſed ſi lege. § quod a iteʒ. ff. de neg.
ge. nemelenius. ar. J. de teſta. officij ſſ arb. eu. ſi dimeti. Bal.

ᶜ ¶ Vide
alex. in. l. q̄d
ergo ḋ ſiqs
ducs. ff. de le
ga. duo re-
miſ. quod el
legat.

Icut. ᶠ Fides ē iurata ſuanda ē ſi ei q̄ frāgit fidēʒ diuiditur i duas q̄ pro ḋeiſe ponitur thema ⁊ q̄ſtio. ſc̄da ibi ꝯti terit. ponūtur duo dc̄a. ſcḋʒ dc̄s ibi iur̄m aūt.

¶ Caſus. q̄dā nobiles ſup guerra quā iuiceʒ habebant fe-
cerōt paceʒ ⁊ treugā quā obſeruare iurauerūt tādeʒ vnus
noīe. h. rupit federa pacis vel ſufferentia treuge predādo
aliū noīe. J. dm̄ iſte. J rupto ſibi ſedere vt ꝓponitur ꝯſe
cutus eſt guerrā ſuit ħ expoſitum pape. papa mandat q̄
occupata

Digitized by Google

occupata p dñis.b.reddant.d.J.alioqñ cognita veritate dict⁹.b.excōicet ⁊ terra eius ſupponat eccliaſtico interdi cto. Porro.J.ſi dñi ſedera rupiſſe qꝛ cū.b.ſi ſeruauerit ſidē nō dꝫ petere vt fides ſeruet eidez. ❡ Not.ꝙ ſedera pacis tregue ⁊ ſufferētia ſunt ſeruāda. ❡ Itē no.ꝙ occupata in bello iniuſto debēt reſtitui ꝯperta vitate. ❡ Itez nota ꝙ dixi in ſummario. Ibi occupata.no.ꝙ nō dñs a ſe vl ſocijs miniſtris ꝯplicibus vl aſſiſtētib⁹ qꝛ auctor guerre tenetur p ſcō eniz quoꝝ miniſterio vtit ipſi aūt miniſtrales nō te nent niſi de ꝓprio ſcō.C.ad.l.iul.de vi.l.qm̄ multa facino ra.⁊ no.ff.vi bo.rap.l.ij.§.ſiqs nō dolos. Ibi reſtituat.no. ꝙ nō dicit reddat penā q̄druplí.qꝛ cēſura eccliaſtica non curat de penis ciuilib⁹.ſꝫ de mera reſtitutiōe.vt no.xij.q.i. ſtrnitas. ❡ Itē no.nō dicit ꝙ denūciet infamis pp piuriū qꝛ hoc nō ptinet ad iudicis ſuppletionē ar.ẜ.de of.cog.cū dilect⁹. Ibi vitate ꝟ itellige vt not.C.vñ vi.l.ſi qñ.⁊.ẜ.ꝙ me.cā.c.ſi.p Inn. Ná ꝯſtitō de violētia dāna ꝓbāt p iurꝫ eoꝝ q paſſi ſunt damnū. ❡ Sꝫ nūqd damna ꝓbabunt p iur̄m dñi eoꝝ.⁊ vꝫ ꝙ nō qꝛ anceps piuriꝫ ſubiret. ❡ In ꝯtriū qꝛ ē legitim⁹ adminiſtrator eoꝝ.vt.Jō ap.dilect⁹ per Inn.itē qꝛ eſſꝫ valde difficile ſingulos de vno regno vl ꝓ uīcia iurare ⁊ iō ꝯmodi⁹ ē ꝙ ſup re vniuerſali ꝯſtituat ſin dic⁹ vniuerſoꝝ.vt.C.ꝺ iur.cal.l.ſi.§.hoc ēt.⁊.ff.ꝺ iureiurā. l.iuſiurādū ⁊ ad pecūias.§.deſenſor.ff.ꝺ fideicō.li.l.ergo §.adijci. Ibi ⁊ terram ei⁹.dꝫ terra eius q̄ ſibi obedit ꝺ iu re ⁊ ſcō vel de ſcō tm̄.⁊ nō alia q̄ de iure ſuo ē de ſcō non obedit.ẜ.de poſtu.pla.c.i.⁊ ar.ff.de pecu.lega.l.cum dñs. §.ſi.vñ nō dꝫ terra alicuius illa de q̄ q̄s ē expulſus quātū ad hoc vt interdici poſſit. Ibi de cōſenſu ꝯuētionali hinc inde. Ibi nō ligat.no.ipſo iure nō teneri per iur̄m eoꝝ cui nō ſeruat pactum qꝛ iur̄m aut ipſo iure ligat aut nō ligat ipſo iure nec ē reperire medium ſed alie obligationes bene recipiūt exce.vt.ff.loca.l.q̄ro.§.inter locatorem. Ibi cogē tis.nota coactionē nō fieri ſine cāe cognitione. Ibi negli git.no.qꝺ negligere dicit q offendit.deinde not.qꝺ ſi duo nobiles fecerūt treguā qꝺ finita treuga remanēt in guer ra pria ipſo ſcō.vt.ff.de pac.l.ſi vnus.§.i.⁊ ibi p Cy.ſꝫ du rāte treuga vel ſufferentia ſi ēt vnius dici.guerra dormit adeo qꝺ nihil ē innouādum interim pp alterutrā partē.vt hic. ❡ Itē no.ꝙ primus offenſor ē ille q rūpit pacez.ſcōs aūt nō dicit rūpere eā.ſꝫ ruptā inuenire nec dicit ſe vendi care ex interuallo qꝛ tota guerra ē vnum ſtructū cōtinuuꝫ ar.ff.de pac.iurigētiū quimo in ſi.§.i.ſꝫ archi.dicit qꝺ ru pta pace non pꝫ ꝓpterea guerra iterari qꝛ ē ꝯtra nāle.⁊ dicit verꝫ habito reſpectu ad ſedus nāle.ſed nō habito re ſpectu ad ſedus ꝯuentionis. ❡ Op.ꝙ capta i bello nō de beāt reſtitui ſed cedāt lucro occupantiū.xxiij.q.v.dicat ſo. Ibi licitū erat bellū hic illicitū ſm Ber. Or mō hic venit tractatus.⁊ primo q̄ro ꝙ bellū ſit licituꝫ.p cuius euidētia ſciendum ē q ſunt hoſtes. Et aut tu q̄ris de hoſtibus eccle romane aut de hoſtib⁹ ppli romani vel impij aut ꝺ hoſti bus regū vel alioꝝ pncipuꝫ.aut de hoſtibus ꝓuinciaꝝ vel ciuitatum ⁊ remitto te ad id qꝺ no.bar.ff.ꝺ cap.l.hoſtes. Et ſcias ꝙ furtiuū bellū nūq̄ ē iuſtuꝫ ſed dꝫ predici.⁊ ad uerſarius diffideri.vt no.in.c.p bēnā de homi.li.vj.nō ē neceſſe ꝙ ſiquis occidit bānitū prius ꝙ diffidat eum quia diffidatus ē a ſtatuto ciuitatis ⁊ ē ſibi notoriū ar.in auc. vt nulli iudicū.§.ſiqs ꝟo ꝯprehenſoꝝ.⁊.C.de male.⁊ ma the.l.ſi.ff.de dolo.l.i.§.nō fuit. ❡ Aduerte tñ qꝛ dubium eſt an exēpti a legib⁹ romanoꝝ ſint de pplo romano ⁊ vi dēdum ē ꝙ ſic pp originē ⁊ mēoriā ꝓtātis antiq̄.vt.ff.ꝺ ex cu.tu.l.nō ſolū.§.illienſib⁹.ff.ꝺ bē.inſti.l.talē.§.ſi.nam ſic libertatis auctorē recognoſcūt populuꝫ rōanū.⁊ viuūt tāq̄ emācipati ab ipſo ⁊ ei debēt reuerētiā quā ſi non ex hibent pñt in ſuitutē reuocari tāq̄ igrati.vt.C.de bo.lib. l.ſi.qꝛ reuerētia nō pꝫ remitti.vt.ff.ſo.ma.l.alia.§.i. Et iō veneti ſi eſſent rebelles impij poſſent pñari de eoꝝ liberta te qꝛ non ſunt liberi niſi p patiētiā imparoris vl ꝓuilegiū ſpāle ꝙ poſſent alij reuocare ſucceſſores ſm bar. ❡ Not. ꝙ iſta ꝟba q̄ reuocabilitas nō pꝫ ꝑſcribi ꝯ ſupremā ꝑtā tem imparoris qꝛ ē ptās abſoluta in terris ſicut dei in ce lis. Bellū dꝫ iuſtū dupſr.l.iuſticia cāe ⁊ iuſticia imperij ſiue ꝑtātis ſupreme ⁊ hoc ſolo cāu liberi homines capti in

bello efficiunt ſui capiētiū ſm Inn.ná ſi bellū ex ſola cā ē licitū.puta ex cā defenſiōis alicui⁹ rei publice nō efficiunt ſui.ſꝫ res capte efficiuntur capiētium qꝛ publicū belluꝫ eſt qꝛ quelibꝫ ciuitas dꝫ pro rei publice rōe.ff.de iuſti.⁊ iur.l. i.§.huius ſtudij. Si aūt belluꝫ eſt ꝑuarū iter ꝑuatos vt inſ ticiū ⁊ ſeiū res capte i bello nō efficiunt capiētiū.ſꝫ ſcā pa ce debēt reſtitui tales quales erāt reſuſis dānis q̄ ꝑmiſit bellator iniuſtus ñ gratis. Si aūt res ſunt ꝯſumpte nulla fit eaꝝ reſtō qꝛ interiꝫ licitū fuit ꝑdere.vt in.c.i.de militē va ſallo q ꝯtumax ē. ❡ Sꝫ nūqd ꝯgregati ad bellū q ibi ꝑdi derūt equos ⁊ arma pñt petē emēdā ab eo cui⁹ grā bella bāt.diſtingue aut iniuſte ſibi fauebāt ⁊ nō pñt aliqd pete re qꝛ rei publice nullū ē ꝯmertiū neqꝫ ꝯſenſus.ff.mā.ſi ꝟo nō remunerādi.§.rei turpis.aut iuſte.⁊ tūc aut erāt ſtipē diarij ꝯducti ab eo ⁊ nil petere pñt.qꝛ habuerūt recōpen ſationē ſtipēdij niſi aliud ſit actū iter eos. Itē ſi eēnt capti qꝛ ꝑcedit ꝯtra⁹ diſſiſe ⁊ pncipalr ordinat⁹ ad caſuꝫ ſꝫ Pe. ⁊ Cy.C.ad.l.iul.de vi.qm̄ multa facinora.in ſcōa qōe imo plus qꝛ ſtipēdiati⁹ donec ē in carcere nō dꝫ hrē ſtipēdiuꝫ l.i.C.de re.mi.li.xij. Aut eſt vaſallus ⁊ idē qꝛ tenet iuuare dñi ꝯ luū iuxta reddit⁹ ⁊ ꝯſuetudinē ſeudi.vt in ti.hic ſinit lex.c.dño guerrā.aut ē amic⁹ gratuit⁹.⁊ idē qꝛ aſſumpſit ſpōte onus caſus fortuiti.⁊ caſus accedit i re ſua ꝓpa.ar. C.lo.uēni.idē i ambaſiatorib⁹ q vadūt i iſtis pīculis.C. de fur.ſi ſuo⁹.§.ꝙ ꝟo.p do. Bar.⁊ ꝟ verꝫ ſi acceſſit ſine mā dato.ſꝫ ſi cū mādato recupat p actōez mādati ſm Inno. Pe.⁊ Cy. ❡ Cōmodatari⁹ aūt ille cui cōmodat⁹ ē equ⁹ ad bellū nō tenet eo amiſſo i bello qꝛ nō accidit caſus in re ſua ſꝫ in re cōmodāti q debuit cogitare ꝙ ꝟ ſrequēt⁹ euenit ⁊ de facili poterat euenire ſꝫ Inn. Pe.⁊ Cy.dicit Inn ꝙ vocati ad iniuſtū bellū.nūq̄ habēt actōez aliquā ꝯtra vocātē adipēdia vel dāna.ſec⁹ ſi vocēt ad iuſtū bellū qꝛ tūc hñt actōez niſi ex debito teneātur tūc p Inno. Idez ait ꝙ illi q ex debito faciūt excuſant niſi bellum eēt maluꝫ māifeſte. ❡ Idē ait ꝙ lꝫ vaſallus teneat eē in ꝯſilio ⁊ au xilio ꝙ dñi nō ledant in ire cū armis in ſuitio eoꝝ nō te nent niſi alia ſit ꝯſuetudo ſeudi vel pactio qꝛ nullo iur̄ eſt cautū ꝙ vaſalli teneant dñis ad munera pſonalia cū ſum ptu vel ſuo ſumptū. Inno.dicit Archi.ꝙ plati reges ⁊ ba rones nō pñt facē ſine pacto exactiones inſolitas ſuis ſub ditis.x.q.iij.§.qꝛ.dicit Inno ꝙ captus in bello ñ efficitur ſuus eius niſi bellū ſiat ex edicto pncipis. Sꝫ nūqd ca pto poſſit ipoñ talia.dic ꝙ nō ſi eſt captus iniuſte a latro nibus vl ꝑdatis.et legitur ⁊ nota.ff.de neg.geſt.ná ⁊ ler uus.in pn. ❡ Idē ait ꝙ hñs iuriſdictōez pōt ſtatuere ꝙ li citū ſit bona hoſtiū cape ⁊ ſua facē.ſꝫ nō pꝫ ſtatuē ꝙ capti ſint ſui quāquā debeāt retineri quouſqꝫ capiens aſſignet eos dño belli.de ꝯſignatōe reꝝ.vide qꝺ no.Cy.C.de do.l. ſiqs p redēptōe.dicit Inn.ꝙ iuadētes territoriū alterius pñt ꝯdēnari p iꝫ p magiſtratū illi⁹ territorij p aliū aūt nō qꝛ ꝑuat⁹ nō ꝯdēnat ꝑuatū nec capiēdo bona ſua facit.neqꝫ ſꝫ inuaſorē detinere ꝓpria auctoritate.ſꝫ gerat iuſtū bellū defenſiōis.rōnē reddit Bar.i.l.hoſtes.qꝛ ꝑuatū bellū ñ eſt publicū. Idē ait ꝙ ſi ego ſpolio te vna re.⁊ tu alia me in bello.ꝟbigratia.ago ꝯ te rei vēdicatione ꝙ tu poteris mihi opponere exceptionem ꝯpēſatōis in tm̄ quātū eſti mabit ſpoliū ꝙ ego tibi ſeci que ꝯpēſatio reſpicit rei reſti tutōez. ❡ Sꝫ quo ad penas fiſcales nulla fit ꝯpēſatō imo oēs q delinquūt hincinde puniunt. Inno.dicit ꝙ p ſpēs nō fit ꝯpēſatio niſi ꝯſumpte ſint.vt.ff.ꝺ pecu.l.ſi creditori.§. i.dicit Inno.ꝙ licet vocator teneatur vocato.tñ non agit pro ipſo nec eius nomine ad res recuperandas qꝛ non hꝫ mādatum a domino rerum ſꝫ ſuo intereſt qꝛ tenet emēda re.l.ij.ff.ad.l.ro.de iac.ſꝫ ſinguli ꝓpria petāt.dicit Inn.ꝙ mādatari⁹ q rē amiſit nō pp caſum fortuitū tm̄ vl pp nau ſragiū nō recuperat illud danū a mandatore qꝛ nec indi recta nec in ꝯtria actione mādati venit caſus fortuitus.vt d.l.ſi ſeruus.§.ꝙ ꝟo. ❡ Idem ait ꝙ vbi bellum eſt licitū pro defenſiōe tꝫ ſeruari inq̄ꝫtū fieri pꝫ moderamē iculpa te tutele.ꝯtra.ẜ.de reſti.ſpo.olim.dicit Bar.ꝙ licitū eſt ꝯſanguineis ⁊ amicis iuuare obſeſſum motu proprio ſine vlla requiſitione qꝺ verum eſt amicabilr ſed non hoſtibili ter.vt no.ff.de reg.iur.l.culpa eſt. ❡ Ide Barto.ait ꝙ ſi

Digitized by Google

qꝫ rebellat pſidi īꝑatoꝝ ꝓp malū regimē pſidis recogno ſcēdo ſꝑ īꝑatorē iſte n̄ ē rebellis īꝑerij ſz illi⁹ pſidis. ſz ſi n̄ vult regi ꝓ īꝑatore tūc ē rebellis maieſtatis īꝑialis. bar. i. d. l. hoſtes. tñ ēt ꝑ cāu puniť qꝛ nō debuit rebellare ſz appellare niſi imīnēt inſtās picułū vite. C. de ep. ⁊ cle. l. nemo. ⁊ ff. ꝺ iuſti. ⁊ iur. l. vim no. ¶ Item aīt ꝙ bella īter ciuitates regias ⁊ liberas nō īducūt ſuitutē eoꝝ q capiunť ⁊ ꝑ ꝯñs nō ē neceſſaria fictio poſtlimínij vel legis cornelie qꝛ liberi ſunt. ff. ꝺ teſta. q a latronib⁹ ⁊ ꝯſuetudo gnālis cui ſtandū ē nō reputat eos ſuos ſz Bar. ibidē. Ceteꝝ ſui nulla bona ī ciuitate relinqrent niſi ꝑ fictōez. ff. ꝺ mi. ſubſti. l. cornelis. ¶ Sz nunqd papa ꝑt reſtituē bona ſez moꝛtuis⁹ dic ꝙ ſic qꝛ ad hēdes tráfferať decretū. l. cū q̄ſi. in ꝑn. ff. ꝺ fideicō. lib. qꝛ reſtō ⁊ poſtliminiū eqꝑanť. ff. ꝺ inoffo te. ſi q̄s filio. §. pe. ⁊ ibi ꝑ Jo. ꝺ are. Deīde ſcias ꝙ ē aliō gen⁹ hoſtiū qb⁹ ꝑ ſtatuto locoꝝ īductū ē bellū vt ꝙ bānit⁹ poſſit ipune offendi ꝑ homicidio ī hauere ⁊ pſona ⁊ ēt occidi. ff. de capi. di. amiſſiōe. §. q deficiūt. ⁊ iſti ſi capianť non ſiunt ſerui capientiū. ff. de capti. mulier in opus ſalinaruz. Sz debent pūtari pcoꝛi. C. de male. ⁊ mathe. l. ſi. tñ ſemꝑ aduerte qꝛ ſi pñt offendi ſz qd non ſimpř nō ſunt hoſtes qꝛ ex pte remanent ciues in quo nūq̄ recedas a vbis ſtatutoꝝ qꝛ odioſa ſunt ⁊ nō trahunť ad ꝯñtiaz. vt no. Cy. in l. j. C. ꝺ hē. inſti. itaq̄z. qꝺ ſi aliud ī ciuitate reuńēt vel ꝺ ſtatu vel de bonis hoſtes nō ſunt qꝛ quo ad qd ſub ꝓtectiōe ſue reipublice ſūt. ¶ Sz nūqd excōicato ꝺbēt teſtimī reddere ab re ī bello iniuſto. rñ. ꝙ ſic ſz agē nō poſſit interim. ¶ Porro excōicatio claudit os agēti. ſz nō claudit nec abſorbet cāz cāe qꝛ ex excōicatōe n̄ ſurgit exceptio peremptoria negocij. ſed exceptio declinatoria pñtis ſori. de excep. pia. in. vi. ꝑt ēt excōicat⁹ armis ꝓ ꝓprio ſe ꝺfendere ac ſi excōicatus n̄ eēt. ſz hētici ⁊ ſciſmatici n̄ pñt defendere bona. xc. viij. di. quo iuř. imo certe qꝛ ēt dyabolo non ē denegāda defenſio. ⁊ illud. c. dꝫ itelligi qñ vis inferť a ſupioꝛe puta a magiſtratu. ar. C. de iudeis nullus. Bal.

a ¶ Vide loco allegato p. d. Frā. cur. in ꝯſilio ſuo. lix. incipiē. dux phi lippus maria ⁊ docto. nouiſſimus in. l. gallus ſ §. ⁊ quid ſi tantuz. ff. de lib. ⁊ poſth.

a **Imis.** Clerici tpalia n̄ tenētes a laycis fidelitatez eis iurare nō debent. Caſus. Relatū ſuit in ꝯcilio ꝙ pncipes ſeculares cogebāt clericos ad pſtandum illis iuřm fidelitatis. Conciliū hoc heri ꝓhibet n̄ clerici nihil tpale tenēt a laycis. nā iſta ē qdā vſurpatio quā layci faciūt de clericis ꝯ ius diuinū idest eccłaſticū ⁊ canonicū Clerici. n. ſuo dño idest apoſtolico ſtāt aut cadunt nec debet eoꝝ ſtatu ꝑt laycus ſe immiſcere. Ibi dño idest eccłaſtico ⁊ canonico. ⁊ ꝑ h̄ pꝫ ꝙ ius canonicū ē ius diuinū. xv. ꝺ iur. cal. c. j. ver. nō ſi itaq̄z. Ibi ſm appellatōem ad romanos xiiij. ⁊ no. ar. ꝙ ſicut ciuis moriť ciuitati. ita ecōuerſo ciuitas moriť ei. vt. ff. de capti. l. cū duo. ⁊ iō bāniti nō hñt ꝓpriā ciuitatē nec ecōtrario illa ciuitas ē ciuitas bānitoꝝ. ¶ No. hic a ꝯtrario ſenſu ꝙ clerici pñt hr̄e feuda a pncipibus laycis. ⁊ ꝓpterea facere eis homagiū de fidelitate. de hoc no. ſ. de reg. iur. c. ſi. de ſta. reg. c. j. §. vo. li. vj. i ſe gl. in ſpec. de feudis. §. q. in pn. de ec in. paſtoral. §. rurſus. in cle. ꝑ h̄ iuřm nō efficiť clericus ſubieci⁹ layco. ſz eius debitoꝛ. ¶ In ſuo dño hec ē maxia libertas ſubeſſe pape. qꝛ ibi iuſticia viuit ⁊ veritas. vt no. in auc. ꝺ n̄ alie. §. t. Item no. h̄ ar. ꝙ foꝛēſis bānitus de aliq ciuitate etiā ſi ad moꝛtez ſit bānit⁹ nō dꝛ capite diminut⁹ nec ꝑdit vſumfructuz. ſecus ſi ꝺ ciuitate ꝓpria qꝛ ſue reipublice ſtat aut cadit. vt ff. de cap. ⁊ poſtli. l. ⁊ poſtliminiu. §. ſilius. ⁊. l. nō vt a pie. ff. de pa. po. ſol. §. relegati. Bal. ⁊ elegāter no. inſti. q. mo. ius pa. po. ſol. §. relegati. Bal.

p **Etitio.** Cum iureat ꝯtra aliquā nō ē pōt ꝯtra eū eſſe in cauſis pro ꝓprio ⁊ eccłe ſue. ¶ Caſus. antiocena eccła vaccante pnceps antiocenus timens ꝯſpiratiōes fieri ꝯtra ipſuz fecit canonicos iurare ꝙ nō eēnt de cetero ꝯtra eū. dubitabať vtrū poſſent eſſe ꝯtra eū iuſte ⁊ abſq̄z ꝯſpiratione in cauſis ꝓprijs ⁊ eccleſie. rñdet ꝙ iſtud non ē ꝯtrauenire. ſz ꝑter qꝛ ex interpretatione ꝯgrua non intelligiť hoc iuřm. ⁊ monet eoſdez canonicos ꝙ ipſi a ꝯſpiratione ⁊ machinatione ꝯtra dictuz principez abſtineāt vꝫ a leſione pſone vel amiſſione pncipatus. h. d. ¶ No. ꝙ paria ſunt omittere perſonam ⁊ perdere pncipatū.

Ibi cuꝫ gratia. no. ꝙ in vbis gnālib⁹ ꝯgrua ē interptatio ē fienda. Ibi eccłe. no. ꝙ pro iurib⁹ ⁊ honore eccłe canonici pñt inſiſtē ꝯ principē ſecularē. Ibi veſtris. no. ꝙ ꝯ ſeipm gnālis ſermo interpꝛetari nō dꝫ. C. de ſo. inq̄ſitio veritatis. ff. de ver. ob. vēditores. niſi ꝑcedat ſcīa vel obligō hoc inducēs. vt. ff. de euic. l. vēdicantem. ⁊ ff. ꝺ condi. inde. frater a fratre. vel alia equitas. ff. ꝺ pac. cum in eo. ff. ꝺ ſol. l. j. Dicit Jo. no. ꝙ gnālis promiſſio icludit promittētem in iuribus ꝓprijs. qꝺ verū eſt ſi aduerſari ē ius realitatis acqſitum vel obligō ad cē eius executio hēret iducē realitatē vt ſi ꝓmitto tibi pſtare alimēta teneoꝛ ēt ſi ego ex h̄ abſq̄z alimētis eē in aneo niſi hec ꝓmiſſio hr̄et pſuppone ordinatam charitatē. ff. de regu. iur. in ꝯdēnatiōe. Ibi coherēdes. no. ꝙ clerici nō dñt ꝯſpirare ꝯ principē ſecularē. ⁊ ſepe vidēm⁹ ꝙ ipſi ꝯſpirātes ꝯ ciuitatē vel pncipē ciuitatꝫ dēponunť vł tráfferunť ad aliā eccłaz. ⁊ no. hñ iſtū tex. ¶ Glo. Ber. q̄rit vtꝝ iuřm extortū ſit ſeruādū. ⁊ dicit ꝙ nō quātenus ē extortū. ſz q̄ten⁹ nō ē extortū ſeruari dꝫ ⁊ ſic ꝓ pte eſt ſeruāduz ꝓ pte nō. ¶ Scđa gl. q̄rit q̄ interpꝛetatio ē iſta. tex. iſte dicit ꝙ ē declaratiua ſz ois iterptatio ſit de re dubia. C. de legi. l. ſi. ¶ Tertia gl. dič ꝙ in gnāli iuřo quedā pſone nō ꝯtinenť nec ēt ciuitas ꝓpria qꝺ ē no. demum arguit ad. q. de eo q ꝓmiſit accōmodare tutrē ꝯ oēm hoīez qꝺ nō itelligiť ꝯ ſeipm nec ꝯtra ſtatuz ciuitatis ſue. iſta ꝓmiſſio ꝯſiſtit in opa obſeqali. ſecus ſi ꝯſiſtēt in exhibitiōe officij. ⁊ ita itelligo dcīū Inn. adde qꝺ no. in. c. vno. de na. ex lib ven. ⁊. xxij. q. v. de forma. ⁊ fac. C. de ſerui. ſi maniſeſte. Si tu vis alio mō recitare glo. facile eſt tibi itelligenti accipe ſtilum eūdem. Bal.

c **Ex litteris.** Si iudex in pri. cāe vł in medio cāe iuřm de vitate a ꝑtib⁹ n̄ exigi poterit in ꝓceſſu cāe exigere illud q̄ñcūq̄z. ſcđa ibi nos igiť. ¶ Caſus qdaz noie. G. ipetrauit lřas ſup reſtōne vſuraꝝ ꝓbauit ꝺ pignorib⁹ ⁊ nō ꝺ ſorte nō ſufficit ꝓbō q̄ cetera ē ſi ꝓbauit de fama q̄rebať vtꝝ poſſꝫ ꝺferri iurām vtriq̄z pti ſub quātitate ſortis. rñ. ꝙ ſic ne iuſtitia pereat occulta vitate. contra in rōe ſui. C. de tēp. ap l. ꝑ hāc. in ſi. Ibi ꝑ. G. q recepe rat mutuū. Ibi ꝯ. C. ſ. creditorē. Ibi de ſortis quātitate ſi nō liquet de pncipali nō ꝑt liquere ꝺ acceſſoriis tñ ex quātitate vſuraꝝ iterdū pſumiť quātitas ſortis. ff. de in rē verſo. Ibi ex fama. no. famā nō ſufficē ēt nemine diſcrepante Ibi quaſi notoriū. no. ꝙ fama nō ꝑt eſſe adeo pinguis ꝙ ꝑ ſe ſola ſufficiat ad ꝓbāduz. Ibi ſortē. ⁊ ampli⁹ no. ꝙ ſz teſtes dicāt ꝙ receꝑant ſortē ⁊ amplius nō ꝓbant niſi deponāt de certo quātitate ſortis. Ibi ne igiť. no. ꝙ iuramērum deferť ne vitas occultať. tu dic ꝙ vbuz neſcio nō ſapit virtutē ſed verbō ſcio ſic. ¶ Quero an fruct⁹ extenuent^b ſortez ipſo iure. ⁊ rñdet ꝙ ſic. qꝺ itellige de ꝯſumptis vel venditis. extātes aūt ſunt loco pignoris. ff. ſi cer. pe. ſi quis nec eūm. §. eēs pignori. ff. de ſui. ſi q̄s vxori. §. euz. C. ꝺ pig. ac. l. ij. per Cy. ff. ſo. ma. l. diuortio. §. ob donatiōes. ꝑ Bar. ¶ Quero econtra ad rex. ſi eēt ꝓbata certa quantitas ſortis ⁊ conſtet ꝙ vſure ſunt ſolute. ſed nō in quāta quātitate an iſta ꝓbatō aliqd ꝯcludat certū ē ꝙ ꝯcludit eum vſurariuz ſz nō determinato modo. vt no. Cy. in. l. j. C. de ꝓba. vel dic ꝙ attēdiť ꝯſuetudo feneratoris in quo vltio ſuit cū ſenus recipiebat. vt. l. in ella. §. j. ff. de ali. ⁊ ciba. lega. ar. ff. qꝺ cū eo. l. tician⁹. ff. de pig. ac. vel vniuerſoꝝ vel ſaltē attēdeť gnālis ꝯſuetudo feneratoꝝ illius oppidi vel ciuitatis. vt. l. cū de lanionis. §. aſinā. ff. de fun. inſtru. ⁊ ff. de vſu ⁊ hab. l. plenū. §. eq̄tij. Ad idez ē ꝓbāduz debēt edi codices feneratores. vt in. c. j. de vſu. in cle. q debēt edi vel ꝯditione ex illo canone vel officio iudicis vel per actionē mādati qꝛ tacite debitoꝛ videtur mādaſſe feneratori ꝙ conficiat codicē rationū. vt no. Ja. bu. in. l. j. C. de eden. in lect. ¶ Oppo. vř hic ꝙ ē iurādū de vitate. nā imo vř ꝙ ſit in columnia. dicit Ber. ꝙ hic erat cā quaſi ſpūalis. ſ. vſurarum. Tu dic ꝙ cā vſurarū nō eſt mere ſpūalis ſz ſit eccleſiaſtica ⁊ quaſi ſpūalis qꝛ ꝺſcendit ex lege euāgelica. ⁊ no. iſtam glo. Ber. qꝛ magna fuit controuerſia vtrum de ea poſſit in laycum compromitti ⁊ dicebatur per multos ſapientes ꝙ non. ⁊ ſorte bene facit capſa diſpendioſam. de

b ¶ Vide pen. ꝺ ca. cōſil. cod. ꝑpl. incip. ad ꝓpoſituz exempli elec. pſ. j. li. ij. volu. hec ba. ꝯſilio. §. col. v. vel.

indi.in cle.¶ Itē nec mere eccleſiaſtica ē niſi qñ ē dubiū an ꝯtrus ſit vſurarius vl' ꝯfectus i fraudē vſurarū. Nam ſi hoc ē liqdū ꝙ ꝯtrus ē feneraticius iudex ſecularis pt eū reſcindere niſi ſit appoſitum iuſ3.qꝛ iuſtm bñ ē qd ſpūale cū ſit ipſi deo ꝯſecratū ⁊ ſemel trāſlatus3 ē ſoꝝ ad epm vñ apō epz qñ apō pueniētē ſemp ē iuriſdictio arg.ff.ō iu.l.ſi qs poſtea.ō h no.i.l.titia.ff.ſo.ma.¶ Mō qro vtꝝ ꝑlati debeāt iurare vitatē an de calūnie.rñdet gl.ꝙ ō vitate ſi ſciuerit vitatē.qꝛ i ſcō cotū.⁊ ꝙ ita fuat ꝯſuetudo.¶ Sȝ qro i cui⁹ aīaꝫ iurabit ꝑlat⁹.rñdet i ſpūalib⁹ cāis iurabit i aīam ſuā ⁊ fratrū.vt i.c.ꝑſentiū de teſti.li.vi.¶ Sȝ ꝑ que vba iurabit.rñdeo ꝑ vbū ſcio.vl' neſcio ſȝ iuſ3 calūnie pe‑ tet ꝑ credo vl' nō credo.⁊ eq̄ ꝑiudicat dicē credo ſicͭ dicē ꝯfiteor ita elegant' dic h Ber.ſȝ Bar.dicit ꝯ i crib⁹ in.l. reo.ff.ō cri.expil.hr.ꝑ bar.itē iſta gl.ē no.ad teſtes q dñr ſe nñ ſcire. Nā idē ē dicē ꝙ ſe ꝑ vitatē ſcire h qō ꝯponūt. ⁊ cꝫ illud neſcire qꝛ nā dictōis nñ hos duos ſenſus expri‑ mit.vt.C.ō ꝓba.l.rōes.¶ Itē dicit Ber.ꝙ iterrogat⁹ ō credulitate pt iterrogari de vitate qꝛ nō ſunt iuſa eiuſdē generis nec eiuſdē forme nec eiuſdē finis.⁊ ꝑ h puto ⁊ eſt bñ no.ꝙ a teſte poſſit exigi duplex iuramētū.ſ.calūnie iter‑ rogādo cū an credat ⁊ an ſciat vitatē qꝛ pt ſub ꝯceptu v‑ boꝝ exterioꝝ ꝑlatoꝝ aliqd eē veꝝ qō ſub iterioꝝ ſcit eē ſi mulatū.C.plus valere ꝙ agit.l.emptiōe.nec videt' iuſtm vitatis ꝑ iuſtm credulitatis.imo coordinat'. Sed qd ſi te‑ ſtis diceret ego dubitādo credo.credulitas ēt pt eē de re incerta vt dicit hic Inno.rñ.l teſte ſta vba nihil operent'. ſȝ in litigatore ſic.quia ꝑ verbum credo releuat aduerſa‑ rius ab onere ꝓbādi.⁊ ꝑ verbū nō credo aggrauat'.ff.de teſti.ſpo.cum ad ſedem.¶ Ulterius oppo.d' hic qō ābe ptes cōpellunt' iurare.ꝯ imo iuſtm defert' ei ſoli q ſatiſ ſe‑ miplene ꝓbauit.vt.J.e.c.ſi.Sol.iuſ3 ō quo hic loqt' defert' ad inqſitionē vitatis nō ad deciſionē litis ſicut iuſ3 calū‑ nie.¶ Nā cū cā vſuraꝝ ſapiat crimē nō defert' i ea ſacra‑ mētum ꝓbationis ſallit.C.vñ vi.l.ſi qñ cū3 mā ſua.Caue ergo tibi qꝛ noſtrū.c.nō loqt' de iuſto i ſupplemētum ꝓba tionis.ſȝ ſimplr trutinatiōis vitatis vbi ē no.dignū quod ſta dicit ptes ꝙ nō d3 altera pars interrogari ſȝ vtraqꝫ.⁊ ſic intelligit'.ff.de iterro.ac.vbicūqꝫ.vñ ſi iudex ſacie inter‑ rogatoria ꝯ vnā ptē.poterit' illa dicere faciat3.i.⁊ ecōtra alterā ptē.alioqn nō teneoꝛ rñdere.vt no.C.de ꝯfeſ.l.vni‑ ca in ſi.magne glo.⁊ h ſi interrogatio ſit apta fieri vtriqꝫ pti ꝙ arbitrio iudicis cōmitit'.vt.ē.de fide inſtru.cū Jo. herēita.¶ Quero creditoꝛ cōputat fructus nungd dedu cit expēſas qs fecit colonus eius rei.ff.ſi qꝛ pars coloni ē coloni integraliter.ff.de bo.auc.iud.poſ.i vēdicatōe.⁊ ſum ptus ꝑtinēt ad colonū.vt.J.de deci.tua.⁊ etiā ſemē ō ſuo ponere d3 qꝛ ſeminare ps cultura ē.vt not.ꝑ Cy.in.l.j.i ſi. C.locati ſi merces.§.ꝯductor.ff.ꝑ ſo.cū3 duob⁹.§.ſi in co eunde.l.queſitū i ps.ff.ō ſum.iſtru.¶ Itē nō ſolū3 veniūt expēſe fructuū3 detrahēde.ſȝ ēt onera ciuilia q̄ redditus minuunt.l.neqꝫ.ff.de via publica.l.ediles.C.de vſufruct.l. pēdētes.§.ſi qd.Et h onera ēt ſoraſterij ſubeunt qꝛ rebus ꝯnexe ſunt cū ex ipſis reb⁹ hāt.vt.ff.de cenſi.l.forma.§.j.de iſto mā dixi pſe in.l.fruct⁹.C.ō fru.⁊ lit.expē.⁊.l.fruct⁹.ff. ſo.ma.Tria ſunt noia q̄ ſignāt deductionem impenſaꝝ.ſ. fruct⁹ redditus ⁊ ꝓuētus.ff.de vſufru.le.l.fundi trebatia‑ ni.⁊.ff.de cōdi.inde.l.ſi vrbana.ff.de peti.hēdit.l.ſi a patre §.ſi.vbi p3 ꝙ nō ſolū fructus ceꝝ ſȝ ēt fruct⁹ opaꝝ intelli‑ gunt' deductis expēſ.s.⁊ idē dico in fructibus mixtis reꝝ ⁊ opaꝝ vt i fruct bus ſornacbuȝ ſȝ Ber.q ita ꝯſuluit.ſiue nomen fructuū ꝓferatur a lege vl' a ſtatuto municipali ſi ue a ꝯhētibus.vñ Ja.de are.dicit ꝙ ſi dono tibi fruct⁹ ta‑ lis fundi.vel vēdo nō potero deducē expēſas qs feci quia feci eas in re mea.ſecꝰ qō ſingulr no.ff.ō rei ven.l.ēptoꝛ. Sȝ certe ēt ciuilia onera ſubeo de re mea ⁊ tñ deducunt'. Et iō dic ꝙ fruct⁹ in genere deducunt' deductis expēſis. ſecus ſi in ſpē dicā fruct⁹ pēdētes in tali ſundo. Nā donec pendēt nō ſunt adhuc fruct⁹ ſȝ ps ſoli.⁊ ſolū nō d' ere alie‑ nis deductis.vt.ff.ō iudi.l.cōmiſſum.§.tractatum.⁊ iſta ē mens Bart.in.d.l.fructus.¶ Itē3 fructus minuūt'.ſ.mā‑ liter poſiti pro comoditate nō pro vſu.l.formali vl' caſuali qꝛ tūc ſunt ps oīꝫ ꝙ non minuunt' per expēſ.niſi in dote

qꝛ ē quoddā vniuerſale.ff.ō ipenſis.l.ꝙ d'.⁊ ibi no.

1 **Intellecto.** Rex d3 eſſe tutoꝛ re‑ gni nō depopulatoꝛ nec dilapidatoꝛ. Itē papa relaxat iuſ3 malū. ⁊ tuet' bonū. Itē ex mero offō mādat.l.ſȝ ñ ap‑ pareat ad cui⁹ petitionē.qꝛ tacet ꝑſonam denūciantē ꝑ meliori ſm Jo.an.¶ No.ꝙ ēt piurus rex adminiſtrat do‑ nec ē in ſede regni cū papa mandat ſibi piuro qō reuocet errorē ſuū.¶ No.ꝙ piurū nō eſt cā final' quare reuocent' alienata qꝛ ex nā officij ēt in iuſto nō valeret.nā rex d3 ſolū reꝫ reipublice tueri.l.j.ff.de offi.ꝑfecti vigi. Itē d3 eē iuſtū aiatū.vt in auc.de ꝯſuli. Itē equū ab iniquo diſcernere d3 l.j.ff.de iu.⁊ iuſ. Itē d3 eē glorioſus.⁊ iō coronat' i ſignū3 glorie. Itē d3 cape ꝯſiliū ꝓ republica ſicut pr ꝓ filijs ſuis. Itē d3 hrē oēs legis virtutes. Itē d3 eē melioꝛ.l.ſcripta. C.de his q ad eccſaꝫ ꝯfugiūt.l.j.¶ Si is q ꝓfeſſe iurauit nō alienare nō v3 alienatio quā poſtea fecit.ēt ſi iurauit ñ ꝯuenire.Et pzio ponit' ſcīt corrigēdi.ꝙ ſcīo corrigi mā‑ dat.ſcōa ibi nos igit'.¶ Caſus. Rex vngarie pzio iuramē‑ tū de nō alienādo fecit.poſtea facit qualdā alienatōes in ꝑiudiciū regni ſui ꝯ regia honorē ⁊ iurauit ñ reuocare.pa‑ pa mādat ꝙ cū iurauerit in coronatōe ſua iura regni ſui ⁊ honorē corōe illeſa ſuari ꝙ alienatōes ſicut nulle reuocet eas qren⁹ ō ſcō ꝓceſſerit nō obſtāte temerario iuſto de nō reuocādis eiſdē.h.d.¶ No.ꝙ ſi vnū ꝯdictoꝝ ē bonū re‑ liquū ē malū.ſec⁹ i ꝯrijs q̄ nō ſunt ꝯdictoria vt nubere ⁊ ñ nubere.⁊ ſic cognoſcit⁹ dicā ſȝ Ber. Ecce bonū ⁊ malū ſunt ꝯria.tñ repit' mediū.ſ.neqꝫ bonū neqꝫ malū vt diuitie Sȝ iter veꝝ ⁊ falſū3 nō ē dare medium qꝛ ſunt ꝯdictoria. alienatio oīū3 honoꝝ vl' melioꝝ honoꝝ vl' maioris partis ꝓſumit' fcā in fraudē.l.oēs.§.luci⁹.ff.q in frau.cre.l.ſi.⁊.l. nomē.§.j.ff.ō le.ij.⁊.l.ſi nūqꝫ.C.ō reuo.do. Ab oī ꝯceſſio ne ⁊ libertate tria itelligunt' excepta.l.ſtauo.vt not.ff.q in frau.credi.l.ſi pi.Dolus vt no.ff.māda.l.creditoꝛ.§.luci⁹. Et iniuria vt in.c.qm vallis.ꝯ.co.⁊.l.ij.§.merito.ff.ne qd in lo.pub.⁊.Lex ſcō.i pn.ff.ō vul.ſubſtitutōe. Itē iuriſdictio nes ſupme ſunt ſacroꝝ canonū.⁊ iō nō ſunt i mariſupio ꝓn cipis.nec pōt hēre vbē venalē.¶ In tex.ibi i coronatōe. no.ꝙ oēs reges mūdi in ſua coronatōe debēt iurare iura regni ſui ꝯſeruare ⁊ honorē corone.¶ Itē ꝙ iſta duo ſūt paria iura regni ⁊ honoꝛ corone tene menti. No.ꝙ iuſtm regis ēt eo viuo nō officit iurib⁹ regni. In ꝯtrū facit dona tio ꝯſtatini.ſȝ ibi ꝯſtātinus nō iurauerat nō alienare vl' il lud fuit miraculū ꝑp defenſionē fidei catholice. Imperato‑ res aūt moderni pzio ꝯfirmat dona auctoritate pape.po‑ ſtea ꝓſtāt iuſtm.⁊ h ſaluo iurāt vt h cōtinet'.¶ Alij dicūt ꝙ eccſa vſurpat.ſed iſta opinio nō eſt bñ catholica qꝛ ſu‑ prema auctoritas pape ⁊ catholice eccſe ab oi.l.⁊ ꝯſtōe vi excepta.nec papa intelligit' recipe iuramētū ꝯ ſe ipz.ff. eo.venientes.ff.de pecu.lega.l.ſi peculiū.§.ſicut.qō iſta nō quā fuit ita determinata ꝙ ptiales impij nō reuocauerūt eā in dubiū qꝛ impiū minui nō pōt. Nā eadē rōe ꝑ ptīcu las poſſet totum diſſolui.¶ Iſta rō eſt neruus valde diffi cilis ad diſſoluendū ſup quo fundat ſe Accur.in auc.quo. d3.in princi.⁊ nemo vnqꝫ dixit ꝙ Accur.ex hoc fuerit hē‑ tic⁹ etiā videmus ꝙ hodie eſt valde diminutū3 imperium. Sȝ ſomnia ſunt qcqd dr ꝯtra ſtatū3 vniuerſalis eccleſie a quo dependet impiū ⁊ tot⁹ vniuerſalis orbis.¶ Not ꝙ rex q nō ſeruat honorē3 corone eſt vnū peccus.dicit Inno. ꝙ hec decretal' itellr qñ fecit alienatōes ꝑp qs grauit' le‑ dit' dignitas regalis.nō ei3 ꝑp hoc itelligit' regi dōare vl' alienare.ē.c.tua nos. Inn.ff.de do.l.ſili⁹.ff.ꝙ vi aut clā.l.ꝓ hibere.§.plane.ff.de leg.j.apud iulia.§.ſi. Ber.dicit h ꝙ de nouo infeudare nō pōt vltra modū ꝯſuetū alioꝝ regū. Et ꝙ in coronatōe ꝓſtat hoc iuramētū de nō infeudando a ſe dr dilapidare. Ber.⁊ ēt in vita eius nō ſȝ.vt hic lure‑ ra dicit elegāter.vñ gl.dicit in malis ꝓmiſſionib⁹ nō ſua‑ bis⁹ fidē.adeo pactū ſcīt in ꝑniciē reipublice nō ē ſuāndū. puta cū hoſte vel latrone publico.vt.ff.de dolo.l.j.§.nō fu it. Nō ob.ff.de neg.ge.l.nā ⁊ ſuius.in pn.qꝛ ibi ō ſcō nō ō iure.prout loqt' iō l arrūculis.¶ In iſto.c.nulla fit mentio de feudo ſed de ſimplici alienatione. Nō eim vi lege cau tum ꝙ liberi reges.puta romanoꝝ vel francie iurent non

a.¶ Aliō ꝑ dominū ꝓ‑ poſitū i ca. ſue militat' i.col.j.diſti. ⁊ Jal.in.l.j. in prin.ff.de pac.vide ēt Archi.in.c. valens.xxij. q.ij.

infeudare ꝛ maxie q̄n pacē inuicē faciūt.vł guerrā a cer to tpe inuicē futurā cautūt pp qḋ i pignus pacis ſit infeu datio ēt maximi comitat⁹ vel ducat⁹ imo ē expſſuꝫ ꝙ ſie ri pōt ꝛ ſuari de iure dꝫ.vt.ꝟ.de iudi.c.nouit. Preterea ho nor regis augeſ p dignitatē ſubditoꝝ.ꝛ ſit ſtat⁹ regis ma gis potēs ꝛ magis honorabilis ꝛ magis timiſ duo.vt no. in auč.ꝯſtitutio q̄ de dignitati.l.gnāſr autē.col.vj.imo ex antecedēti pōt ꝯtingere ꝙ eodē die iperiū regis ſurgit a mortuis pſupponēdo id qḋ oꝫ pſupponi.ſ.ꝯſeruatiua fi dei hinc ꝛ inde. Profecto oia fiſcalia ſunt in pncipis po teſtate cū moderamine tn̄ inculpate tutele.vt.C.de q̄dri. pſcri.l.bn̄ a zenone.❡ Itē ſept aliq̄d culpari pōt non tn̄ dānari vt culpa in tepp̄a vel q̄ſi.vt.ff.ſol.ma.l.etiam.§.j. ❡ Itē nec ſcrupuloſa inq̄ſitio ē regib⁹ exigēda cū ipi ha beāt pleniſſimā ptātē.ꝛ dō ſine ſuppoſiti calculis rationū vt.ff.de offi.pfec.vr.l.j.§.cū vrbē. Vn̄ imperatori ſue pōt dare legē quā vult ꝛ nō obligaſ dōi ſꝫ deo ꝛ dignitati ſue q̄ ppetua eſt.❡ Coronatio in ipe ratore nō addit niſi co ruſcatōem ꝛ honoris augmētū.ſꝫ verā eſſentiā hꝫ ex ſola electione ꝯcordi.hoc pꝫ in ꝯſtātino qui coronauit papaꝫ. nō aūt fuit coronatus a papa.tn̄ ei donauit maxia ꝛ me liora.ꝛ eccl̄a i pte vtiſ illa dōatiōe ergo valuit.Ex h̄ ſeqſ ꝙ admiſtratio pt p̄cedē corōatōꝫ ꝛ ēt ſeq vt dixi.ꝟ.ō ele. l.c.venerabilē.ꝛ ō iuriu.c.j.i cle.❡ Et no.ꝙ nō reperiſ le ge cautū ꝙ i feudo retractareſ ꝯceſſio pp enormitatē dā noſitatꝫ cū n̄ dicaſ eē dānoſitas vbi ē coeq̄l vtilitaſ ꝛ oblō reciproca de pari. Nā dn̄s ꝛ vaſallus pariter īuicem obli gaſ ſiq̄dē vaſallus teneſ tueri dn̄ꝫ in oı̄ ſua iuriſdictōne ꝛ ptāte.Et eꝯ dn̄s teneſ ſolū in feudo.vt in.c.j.de forma fi de.ꝛ i.c.j.de noua forma fide.Et q꞉ feodū multis caſibus ē ſubiectū.Item qḋ de pari ambulat non claudicat.C.ō inoffi.teſt.l.ſi pater.item facit.ꝟ.de feudis.c.ex pte.

m **Alteri.** Si mlr iurauit aliquē eē ſuū maritū.ꝛ p ſniaꝫ ſuccubuit q꞉ nō pbatū ſit dat nec denegaſ ei licētia cū alio nuptias ꝯhere.ſꝫ ſue ꝯſcie relinqſ.h.d.❡ Ca ſus.in termis pꝫ ex ſūmaria.ecce mulier vendicabat quē dā in ſuū virū.ꝛ iurauit ipm eē ſuū viꝝ.vir aūt negebat ꝛ q꞉ mlr nō pbauit fuit vir abſolutus.petebat mlr licētiaꝫ nubēdi alteri q꞉ rebat qd iur.rn̄deſ ꝙ nec ē dāda licentia. nec dn̄egāda.ſꝫ mulier i ſue ꝯſcie relinquēdu.ſi tn̄ ex aliq ꝯiectura eps daret licentiā nubendi valeret q꞉ ex apēdi tijs ſnie abſolutorie ē q̄ ꝓualet iurō.l.ij.ff.de iureiur.ar.ff. de acq.here.l.ſi qs hēs.ꝛ liberi iō nati erūt legitimi ꝯtracto nouo m̄rimonio vł nati ex ſoluto ꝛ ſoluta.ꝛ h̄ tenēt doc. porro liberi ſūt fruct⁹ m̄rimonij ꝛ iō ſufficit liberis bona fides genitoꝝ fructus dico q eſtimari n̄ poſſunt.ff.de leg. j.l.filius.§.fin vulgus.vn̄ angelus ad virginem Benedi ctus fructus ventris tui.❡ Sed nūquid de ꝯſcientia po teſt eſſe qō.Et vr̄ ꝙ non q꞉ omnis ꝯſcia eſt intra nos ꝛ n̄ querit alteri ſuffragiū.glo.dicit ꝙ malaꝫ ꝯſciam ſuperior reformat ex officio.ꝟ.c.j.de baptiſmo in cle. Et tribus mo dis cadit ꝯſcia in hoīe de offi.ord.c.ij.in nouella.Et dr̄ ꝯſcia quaſi q̄dā ꝯſonātia aie ad deū ex ꝯcordia ſpūs ꝛ vo lūtatis.❡ No.caſum in quo relinqſ quis ſue ꝯſcie.Itē no.ꝙ ſnia abſolutoria dō facit ius.i.nō diſtrahit m̄rimo niū.❡ Itē no.caſum in quo tacet eccl̄a ꝛ facit ad qōneꝫ que formaſ i vti poſſidetis q̄n vterqꝫ pariter pbant.Ex gl.no.ꝙ vbi ſunt due pſumptiones ꝯtie parcs neutri ſtaſ. ❡ Querit gl.nunq̄d in cā m̄rimoniali ex vno bono teſte deſeraſ iur̄m pbatū. Ber.dicit ꝙ n̄. Hoſt.ꝯ ſi iuuaſ aliqs adminiculis.Archi.dicit ꝙ hoc ē arbitrariuꝫ vt ipſe no. xxvij.q.j.viduas.c.ij.qḋ veꝝ ē p m̄rimonio ſꝫ nō ꝯ matri moniū.facit qḋ no.in.l.ij.§.querit qꝫ.ff.de iureiur.Opp. Iſtud capl̄m pſupponit ꝙ iſta mulier pōt alteri nubere ꝯ q꞉ nō lꝫ ei venire ꝯ ſuā ꝯfeſſionē.i.ſidet Inn.valde elegan ter ꝙ q̄n ꝯfeſſio ē reprobata p ſniam licituꝫ ē venire ꝯ cō feſſionē ēt iuratā.Ex h̄ pꝫ ꝛ ē no.dignū.qḋ licꝫ qs fuerit ꝯfeſſus maleficiū tn̄ ſi abſolotus fuerit p diffinitiuā ſubla ta ē ꝯfeſſio.ꝛ infamia ē ſublata ꝯcta ex ipſa.qḋ tene men ti.❡ Alio not.ꝙ m̄rimonia claudeſtina que pbari non pñt.tn̄ in foro ꝯſcie efficacia ſunt lꝫ eccl̄a nullas h̄ tueaſ ea ppter defectum probationis.Bal.

c **Clericus.** Iuramētū ꝯſtitū ſup ꝓ teritis nō extēdiſ ad fu tura.ſcḋa ibi lꝫ.❡ Caſus.q̄dā clericus iurauit ſe ſeruatoꝝ ſtatuta eccl̄e deinde ſcm̄ ē nouū ſtatu tū qḋ ipſe cleric⁹ omiſit obſeruare p hec v̄ba pmitto p idē iur̄m ſuare.querit vtrū teneaſ ad obſeruātiā noui ſtatuti ex vi iuramēti.rn̄.ꝙ ꝓmiſſum teneſ obſeruare tn̄ p.d.v̄ba ꝓmiſſio nō ē iurata ꝛ iō nō teneſ vinculo iōi. ❡ Not.ꝙ illa v̄ba p idē iur̄m nō repetōt iur̄m q꞉ n̄ poterat ad futu rū trahi.vt.ff.de v.ob.l.cū ſtipolamur.ꝛ.l.ſic a colono. Et ſic ego nō poſſuꝫ facē ꝙ o.fit.B.vt no.inſti.de v.ob.i pn̄. ita nō poſſuꝫ facere ꝙ pteritū ſit pn̄s vł ecōtra.❡ Oppo net aliqs de.l.talis ſcriptura.ff.de le.j.ſꝫ ibi v̄bū legā expe ctabat ꝯfirmationē futuri tpis ex nā vltie voluntatis.Et no.ꝙ iſtud.c.ſemp allegaſ ad iur̄a ptātū ꝛ alioꝝ⁹ officia liū terraꝝ ꝙ aut iorāt ſeruare ſtatuta ꝯcrita.ꝛ nō teneſ vinculo iōi ad obſeruāſi.poſtea ſcā.aut iurāt ſuare ſcā ꝛ ſiēda.ꝛ tūc ſic.aut iurāt ſuare ſtatuta ſimplr ꝛ tūc extēdi tur ad futura qḋ nō eſt in pIudiciū ptātis ſtatutū ſꝫ p bo no publico vt in auč.iuſiurā.qḋ ꝯſtat ab his in pn̄.ꝛ ar. in.l.ſi.C.q̄ res pig.ob.pſit.nē q꞉ hoc iur̄m ē vtile.ꝛ iō non trahiſ ad accreſcētes ſpēs.ff.de ſ ando inſtru.l.lucius.Itē verbo idetermīato oia ſignificanſ.ff.de ſerui.vr.pdio.l.ſi ſeruus.ſed ibi in acceſſorijs.Itē.C.de fur.l.nō modus per Cy.Itē nouū ſtatutū fuit factū fauore reipublice.ergo la te interptaſ.ff.de lib.ꝛ poſthu.l.placꝫ.ꝛ iō lr̄a hoc adiun xit v̄bum edita ꝛ nō dixit ſtatuta ſimplr vn̄ nō ſine miſti. ſterio.❡ Itē.ff.de reb.dub.l.ſi cognat⁹.ſed ibi nō expſſit noīa cognatoꝝ.vn̄ ipſi cognatōi reliquit que eſt integri tas ꝯiūctōis q꞉ ſub vna ſpāli qualitate oēs cōphēdunſ. ꝛ q꞉ vna ꝛ eadē qualitas ꝛ affectio eſt in ſubiectis pſuis vni nomini collectiuo.ar.ff.de vſur.l.reruꝫ mixtura.ꝛ ſi tu dicis de futuris ſtatutis nō fuit cogitatū.rn̄.debuit cogi tari.Alij dicūt ꝙ ſtatuta q̄ hn̄t certū tps determiatō ſunt illa que ſunt in voluie ſtatutoꝝ nō ea que ibi nō ſunt. Iteꝫ ne in ptāte alteri⁹ ſit augē obligōneꝫ alienā.ar.C.locati.l. ſi cū hermes.Itē v̄ba nō ſunt ordinata ad ſignificādū fu turū p ſe ſtātia.ff.de aur.ꝛ ar.le.l.ſi ita.Itē q꞉ dicens ſtatu ta pōt eſſe nomē ꝛ pticipiū ꝙ idē tpe participat cū v̄bo. ff.de noxa.l.in delictis.§.ſi extne⁹.Itē ad hec regula tōis. ff.de ver.ob.l.qcqd.ꝛ hoc veꝝ niſi nouū ſtatutū veniat ad declarationē reꝝ.vel tacite tōe antiq ſtatuti.Nā tūc vnuꝫ ꝛ idem itellr eē nouūꝝ ꝛ vetus.vt in auč.de filijs añ dotalia inſtrumēta natꝫ.§.ſi.vbi de h̄.iō poſtea ſcā nō icludunſ in tali iu ramēto q꞉ tpe iuramēti nō erāt in volumie ſtatutoꝝ actu nec cogitatū.ff.de teſtā.tu.l.ſi qs ita.ff.de traſac.l.cū aqlla na.ꝛ iō ſimplr iur̄m ſicut nō ꝯtinet pacta reuocata ita nō ꝯtinet futura nōdūꝫ nata niſi veniāt ad executiōeꝫ pteritō ruꝫ.C.de lat.li.tol.l.j.i pn̄.C.de remiſ.pig.l.ſoluta.C.de lib.le.l.aureli⁹.§.teſtō.niſi in aliq̄ pte iuri eſſꝫ ſcā mētio ō futuris.ff.de le.j.l.q ſilijs h⁹ ſo pn̄.nec de futuris ſtatutū de buit diuinare.❡ Deinde no.h̄ ꝙ capl̄a eccl̄aꝝ pn̄t facere ſtatuta ꝛ ꝙ oꝫ pcīn de talib⁹ ſtatutis obſeruādis pn̄t etiā iurō firmari.Itē no.ꝙ ſtatuta pn̄t pcō ſtatuētiū roborari Pone mercator in introitu m̄ricule iurauit artem fidelr exercere.vt.ff.de eden.l.quedā.§.nūmularios.ꝛ poſtea ꝓ ductus in teſtem in quadā cā dicit per iur̄m qḋ feci aīi di cam v̄itatē an videatur ꝯponere iuratus.ꝛ vr̄ ꝙ ſic quaſi in genere ſiet relatio ac ſi diceret p iſt̄ iuīm verū dicam in ꝯtium vr̄ caſus hic.ar.ff.de here.inſti.l.iulianus.naꝫ relatio ꝓptie ſit ad ſpēm nō ad genus.Bal.

i **Iuramētum.** Septē n̄ſa ꝯtite nā ꝯ dicit ꝙ iurꝫ ſ.nec̄ium a iudice parti dlatuꝫ.ſ.in defectū ꝓ batōis nō pōt recuſari. Scḋo dic ꝙ h̄ regula fallit ſi recuſetur ex iuſta cā. Tertio dicit ꝙ iur̄m iudicia le qḋ ē in iudicio a pte parti defertur recuſari pt licite ꝑꝫ referen̄.alteri parti. Quarto dicit ꝙ h̄ fallit in eo q ꝯueni tur in actōe famoſa q꞉ ipſe nō pōt iuſiorañ referre. Quin to dicit ꝙ actor nihil pbāte ſꝫ oino iproba.dficiente nō dꝫ iur̄m nec̄ium deferri ſꝫ reus dꝫ abſolui ēt ſi re⁹ nihil pba uerit. Sexto dic ꝙ actore ſemiplene pbāte pp inopiā pba tionis deferſ ſacr̄m reo ad oſtendendum ſuam inocentiam.

❡ Vide plene p legiſtas maxie p Bo. Bapriſtā cepis ſupiū.i.l.oēs populi.ff.de iuſti.ꝛ iure vbi m̄ſta allegat addā.

Sextio ⁊ vltio dic ꝙ ħ fallit ſi deferat̃ iuꝛm neceſſariũ reo vȝ qñ inſpectȝ pſonis ⁊ circũſtãtijs iudex videt. i. arbitret̃ iuſ neceſſariũ deferẽ actori. ſ. ad ſupplen. pbat. h. d. ſcḋa ibi niſi iuſta. tertia ibi ipſius. q̃rta ibi nec liceat. quinta ibi ſane. ſexta ibi pſumptiõe. ſeptima ⁊ vltia ibi niſi iudex inſpectis. h. d. breuiter. ¶ Tres ſunt ſpẽs iuꝛi. nã quoddam eſt neceſſariũ ꝙ ex neceſſitate ſubyci nõ niſi ex iuſta cã recuſet. quoddã iudiciale qḋ referri pt ⁊ ipis pſtãdi neceſſitas recuſari. Fallit in actõe famoſa tertiũ ẽ voluntariũ ð quo ħ nõ loquit̃. ¶ Porro iuꝛm neceſſariũ nõ hȝ locũ actore oĩo nõ pbãte. ſed eo ſemiplene pbãte ceteris parib⁹ dȝ deferri reo. ſȝ ſi pſonaꝝ q̃litas ⁊ circũſtantie ſemiplene pbationi adminiculant̃ deferet̃ actori. vel dic ꝙ aut ẽ minus q̃ȝ ſemiplene pbatũ ⁊ deferet̃ reo. aut pluſq̃ȝ ſemiplene ⁊ deferet̃ actori aut nec plus nec minus. puta p vnũ bonũ teſtẽ ⁊ ẽ in arbitrio iudi. tñ ad ħ vt deferat̃ actori requirũt̃ tria q̃ iudex dȝ ↄſiderare. ſ. pſonaꝝ q̃litas litis q̃ȝtitas ⁊ pbationis q̃litas. inſpicit̃. n. cui⁹ pſõe vt ſit bone fame ⁊ ſciat factũ q̃ȝtitas vt nõ ſit vtilis p rãta q̃ȝtitate actorẽ deferare. q̃litas vt nõ ſit famoſa vl̃ crialis. itẽ vt ñ ſit cã q̃ nõ poſſit pbari niſi p vnã ſpẽm pbatõis. ſ. p iuꝛ i defectũ pbatõis vt elegãter no. ff. de teſti. l. ij. §. eiuſdẽ i glo ſunt eniȝ. v. qñ q̃ȝ tñ. ⁊ c qꝛ i iſta mã ſit mẽtio de argumẽtis q̃ dicant̃ argumento dic vt no. Inn. ĩ. de vſu. cũ i dioceſi. Sȝ qḋ ſi ẽ dubiũ ſup intellectu legis vl̃ ſtatuti. rñ. ſup ħ nõ dȝ deferri iuꝛ qꝛ non ↄſiſtit i fcõ. vt no. ff. ð au. ⁊ ar. le. l. ornamẽtoꝝ. ¶ Adde tertiũ caſum vȝ ꝙ iter dũ nec actori nec reo ſi iudici videt̃ nemini deferen. Et tñ dico ꝙ ſi iudex dicat ſibi nõ videri cuȝ debeat videri ꝙ a tali grauamine põt appellari ſicut appellat̃ in oĩbus arbitrarijs i quibus agit̃ de diffinitiuo preiudicio. ¶ In tex. ibi. a te. ſ. iudice publicatis vl̃ ñ publicatis atteſtatõibus q̃ iudici ſemper ſunt publicate. vt no. Inno. ĩ. de teſti. c. cũ clamor. ¶ In tex. ibi. iuſta de cã. no. iudicio impiũ iuſta de cã mitigari. ¶ In tex. ibi. ꝙ i iudicio. ꝙ iuꝛm vocat̃ iudiciale ⁊ tȝ medium iter neceſſariũ ⁊ voluntarium pp referẽdi prãteȝ. ¶ Adde dicit lex manifeſte. ff. eo. ª ꝙ actor q nõ vult iurare nec referre manifeſte vl̃ iniuſte agere. hoc verum qñ iudex approbat delatõnẽ iuramenti. ⁊ mandauit iurari alſ nõ tenet̃ ad pceptũ aduerſarij ſubire iuꝛm vl̃ referre. vt C. eo. l. gñãliter. qꝛ nõ dȝ eſſe i ptãte aduerſarij mei qḋ habeaȝ ſcꝫ facere. vt no. ff. de iur. om. iudi. l. ſi idẽ cũ eo. §. j. ſiſc in. c. ij. de pſcꝫ. li. vi. Naȝ vt ſi qs habeat̃ pro confeſſo requirit̃ monitio iudicis. ¶ Item regula ꝙ dẽat iurare vel referre intelligit̃ in eo qui ſcit vl̃ ſcire põt plenam ṽitatem. ſecus in eo q de facili nõ põt ſcire de quo purgabit ſe p ꝓpriũ iuꝛ dicẽs. ego neſcio. vt ĩ. ti. j. c. paſtoralis. ⁊ caueat ne petat tps ad deliberandũ. qꝛ ſi acceptat terminũ cogit̃ pciſe rñdere. vt ff. e. l. iuſiur. ⁊ ad pecunias i pri. nec põt reuocare rñſum vt eleganter no. ĩ. de diuor. c. ex lr̃is. Nã interdum error reuocari nõ pt. vt C. de li. cã. l. cũ pcũ. ſȝ illud iõ qꝛ reuocãdo allẽgat ſe p mẽdatiũ ipetraſſe ⁊ ſic ſua ↄfeſſiõe eneruat reſcriptũ: vñ ſi vult pcedẽ in cã ⁊ reſcriptũ eneruare ẽ ↄtrius ſibi ipi quare de neceſſitate ſequitur ꝙ perdit ↄmoduȝ reſcripti. ¶ Ex his appet ꝙ pbabilis ignorãtia facit ꝙ q̃s non tenet̃ iuꝛm iudiciale ſubire vel referre. ſunt ⁊ alie plures cãe ex quibus ad neutrum tenet̃ vt ſi iuꝛm defert̃ nõ rite ꝙ cẽ pt ex defectu deferẽtis. vt ff. e. tutor. §. pdignis. Itẽ ex pſona ei⁹ cui defert̃. ff. ð i litẽ iuran. l. videam⁹. Itẽ qꝛ defert̃ non i loco cõpꝫ nec in iudicio iudice ſedente pro tribunali. nã dȝ i iudicio deferri. vt hic ⁊ no. ff. e. l. ſ. atẽ nõ dicat̃ rite. deferri ſi iudiciũ nõ tȝ. ff. e. l. ſi premiſs. itẽ dȝ deferri formiter ſecus ſi iſformiter ⁊ implicite. vt ff. eodẽ. l. iuſiuran. §. ſi de q̃litate. Itẽ non tenet̃ ſuſcipe nec deferre ſi lis ẽ finita. vt ff. e. l. q iuraſſe. §. ſi pſ. ⁊ l. eũ q. §. in popularibus. ⁊ no. ĩ. l. ſi a te i prin. ff. de excep. rei iu. ¶ Et no. ꝙ tria ſunt. ſ. ſubire recuſare ⁊ referre. Itẽ no. hĩc pſonẽ ꝙ vbicunq̃ quis nõ tenet̃ rñdere poſit oĩ ibi nõ tenet̃ ſubire iuꝛm nec referre. Verbi gratia ſi defert̃ iuꝛm ſup impertinentib⁹ vel ſopitis. vt ff. e. l. ſi duo patroni. §. iul. ſcribit. vl̃ nec pati vbi eſt ter. aut eo ꝙ iudex ex officio nõ dȝ pati. Deinde no. vltra exponentem gl. quar. q̃ ſcripta eſt. C. e. l. gnãli. ꝙ ille q iurat ex delatõe vel relatõe. ſ. legitima in cã obtinet. Si ṽo nõ iurat ex iuſta cã ex ħ nec ſuccũbit nec obtinet. Qui ṽo recuſat ſine cã aut actio ẽ famoſa ⁊ ſuccũbit in cã. vt. l. marcellus. re. amo. ⁊ hic. aut nõ ẽ famoſa. ⁊ tũc aut iuꝛm ẽ delatũ ⁊ ſufficit referre nõ hȝ locũ relatio relatõis. Et ſi ille cui refert̃ nõ iurat h̃r p ↄfeſſo niſi ex iuſta cã vt qꝛ nõ liquet veritas ſm lab. de ſalmo. ⁊ hec ṽa ſunt i actore ⁊ reo. ¶ Accedat ad pdcã ꝙ dicit. l. ↄſciaȝ nõ ignorãtiã volumus obligari. C. ð decu. l. gnãlr. li. x. ff. ð decre. ab or. fa. l. ſi. ff. ð inter. ac. l. ð etate. §. qui iuſto. Et no. ꝙ mã relatiõis niſi nõ hȝ locũ in iuꝛo neceſſario nec i ſimplici volũtario vt pȝ ex dictõe aduerſatiua q̃niis ħ poſita. ¶ In tex. ibi actõe famoſa. No. allõ ſpãle in actõe famoſa ꝙ q ꝓpoſuit actõeȝ famoſaȝ nõ ⁊ vult emendare libellũ ⁊ ꝓponere actionem famoſaȝ nõ põt ħ facere qꝛ nil agit niſi vt officiat ſingulr̃ no. C. ſi cer. pe. l. certi cõdictio. in pn. Si ecõtra ſi volt trãſire de actõe famoſa ad nõ famoſaȝ ⁊ ſic emẽdare libellũ vel ſuſpẽdere puto ꝙ poſſit ẽt lite pte. qꝛ nil agit niſi vt pficiat. ar. ff. de aqua plu. arcẽ. l. ij. §. itẽ varus. ff. de ſo. l. cũ ſtichus. ¶ Sequit̃ ṽ. ſane ibi actor in pbatõe defecerit. i. nihil pbauerit vel ꝓpe nihil vt qꝛ minus q̃ȝ ſemiplene. puta p vnũ teſtẽ nõ bonũ nec hõeſtũ. vt. ff. ð edẽ. l. ſi qs ex argẽtarijs. §. i. in. ṽ. humil̃ ⁊ deplorat⁹. vel alſ ſuſpect⁹ bona gr̃a. puta nimia amicitia vel parẽtela vel mala gr̃a. puta odio vel maliuolẽtia ſm oẽs doc. antiquiſſimos ⁊ eoꝝ ſequaces qꝛ modicũ fermẽtũ totã maſſaȝ corrũpit. Modo q̃rit̃ vtꝝ eo ipo ꝙ actor nõ pbauit dicat̃ in pbatõe defeciſſe vt ſic reus dẽat diffinitiue abſolui. an dicat̃ de cã ñ liquere. vt ſic abſoluat̃ ab obſeruatõe iudicij ſalua iteratõe libelli refectis ſumptib⁹. So. aut actori ẽ precluſa via probationis vel per teſtiũ publicatõeȝ qui dixerũt ſe nihil ſcire vel q̃da impertinẽtia ſcire vel per lapſuȝ termini dati ad pbandũ. ⁊ tũc dicit actorẽ in pbatõe defeciſſe vt no. Hy. in. c. indultũ. de reg. iur. li. vj. ⁊ ſic dȝ abſolui re⁹ diffinitiue. vt. C. ð edẽ. l. q accuſare. ⁊ hic. aut actori nõ ẽ precluſa via ad pbãdũ ſȝ tps inſtãtie labat̃. ⁊ tũc qꝛ in ſequẽti libello põt pbare nõ dicit̃ liq̃re ð cã vt poſſit diffinitiue abſolui. vt. C. de iudi. l. ꝓperãdũ. §. ⁊ ſi quidẽ reus. ⁊ no. ff. de teſti. l. ij. §. eiuſdem. in gl. ſunt eniȝ. ⁊ hoc tȝ Ray. in. l. in hõe fidei. C. eo. ti. Nõ ob. qḋ no. ff. ð arbi. l. ſi de re ſua. §. ſi. vbi glo. dicit ꝙ ſi actor nõ pbauit liq̃dũ ẽ iudici qḋ dẽat pnũciare. Reſp. qꝛ ſibi nõ liquet pnũciat p reo. qꝛ illa glo. ſup põit teſtes receptos in cã vt ſtatim ſeq̃t̃ in eadẽ gl. ſȝ vbi nil eſt dis diſcuſſuȝ nil põt diffiniri. vt no. Inno. in. c. ſolet de ſen. ex cõ. in. vj. Nam ipoſſibile ẽ obmiſſis medijs cãe puenire ad extremum ⁊ ad diffinitiuam ſniam. vt. C. de ſen. ⁊ interlocu. om. iudi. l. proſeram. ¶ Et hoc verũ niſi termin⁹ ad probãdum ſit aſſignat⁹ a iure qꝛ tũc elapſo termino ille cui incũbit onus pbãdi dicit̃ oĩo in pbatõe defeciſſe. vt in. c. pia de excep. lib. vj. Et no. ꝙ terminus ad pbãdũ ſiue aſſignatur vni parti ſiue vtriq̃ hȝ opari in eo cui opat̃ neceſſitatem in aduerſario nõ probãdi habilitatem. vt. C. ð tẽp. in integrũ reſti. l. pe. ẽ de. ⁊ no. Inno. ĩ. de appel. ſuper eo. el. ij. ¶ Sȝ pone ꝙ nõ ẽ aſſignatus termin⁹ expſſe ad pbãdũ ſȝ ẽ aſſignatus iuriſdictõi iudicio nõq̃d vr̃ aſſignat⁹ ẽt ad probãdum adeo ꝙ ſi actor in extremitate termini repertus eſt nihil pduxiſſe vel probaſſe ſit reus abſoluẽdus diffinitiue. ſȝ diſtingue ſm Inno. aut eſt terminus aſſignatus de volũtate vtriuſq̃ partis ⁊ hȝ vim peremptorij. ⁊ ſic dȝ eam diffiniri. aut de volũtate vnius partis vel neutrius. ⁊ tunc nõ habet vim peremptorij. vnde actor nõ dicitur defeciſſe ſȝ receſſiſſe. idem no. Bar. in. d. l. ſi de re ſua. §. ſi. ⁊ ff. ð cõſti. pe. l. ſed ⁊ alia. Et ħ infert Bar. duas pclones. vna cõcluſio ꝙ ſi ſtatut⁹ ẽ terminus diſceptatõi iudicis delegati vel arbitri vel ipſi cauſe de partium volũtate. ⁊ actor nihil produxit per viã pbationis ꝙ re⁹ dȝ abſolui qꝛ liquet eum abſoluẽduȝ. ⁊ ħ fortius dicemus in arbitratore quia arbitrator ẽt ſine citatione poterit ħ caſu arbitrari. nã in arbitratore non requirit̃ citatio pp arbitramẽtũ ſed pp diſceptatonẽ cãe ⁊ in cã pcluſiõȝ ẽ. nõ idẽ dicemus in iudice quia pars dȝ citari ad ſniaȝ. Et iõ dr̃ ẽ qꝛ terminus ad pbãdũ ex quo incepit currere currit ſine cãe cognitiõe. ſȝ ad ſniam eſt neceſſaria cauſe cognitio. ergo citatio. vt. ff. ð oſ. ſi. delega. c. cõſuluit. ⁊ hec vera qñ mora eſt preſixa de par

ª ¶ Vide omnino ad hanc materiam [illegible] ſcripta p [illegible] d. l. manifeſte q̃ late ⁊ ſub[illegible] ſcribit do. Ber. ſo[illegible] i pſil. [illegible] ici. [illegible] ⁊ du[illegible] [illegible] pertotum.

ſtiū volūtate. ¶ Sȝ nūqd ſi ex ſola auctate ſtatuti municipalis iudex vel arbiter artat ad diffiniēdū cāz iſta certū terminū. rñ. idē. Nā iudex dȝ facē ꝙ ſtatutum iubet. ꝛ iō hȝ vim ꝑemptorȝ. idē ſi ꝑnceps iubet cāz iſtructā ſibi remitti. nā intelliḡr iſtracta p abnegatōēs ꝛ qꝛ ꝯcluſa ē via ꝓbatōi q̄ debuit fieri corā ȝ remittente. vt. l. ſi. ff. qñ ap. ſit. C. ð ecla. l. ij. C. ð dila. l. cū a nobis. ¶ Sȝ qd ſi ſtatutum ꝑponit terminū iſtātie ſȝ ñ meritis cāe. rñ. tunc nō hȝ vim ꝑēptorȝ ꝛ iō nō dȝ dicē iudex abſoluo diffinitiue qꝛ actor in ꝓbādū deficit ſȝ dȝ dicē abſoluo in ꝑpetuū vel impono ꝑpetuū ſilentiū qꝛ iſta ſnīa hȝ vim diffinitiue. vt dicit illa l. ſing. ff. ð accu. l. cū ñtia. ¶ Ex his ꝯcluditr ꝙ aliud ē nō ꝓbaſſe aliud in ꝓbatōe ðfeciſſe. Itē ꝯcluditr ꝙ terminus artatiuus ð volūtate ptiū inſertꝰ ad liceē decidēdā vim hȝ termini ꝑemptorȝ ꝯcludēs ꝑtibus iudici. ñ. nō ꝯcludit ſi nō vult ancipitē ſnīaȝ ꝓferre cū poſſit eā ferre ſub ꝯdītōe future ꝓbatōis. vt no. C. de ſen. ꝛ interlo. om. iud. l. cū iudex que ꝯditio retrotrahitr. vt no. J. de ap. ꝑterea. ꝛ iō intia ſtōe nō ē ordo puerſus qꝛ neceſſitas facit ꝓbabile id qð alīa nō eēt ꝓbabile. vt ff. de manu. te. l. q ñ potuerūt. ꝛ ff. de iniuſto. te. l. ſiqs filio. circa mediū. Sȝ mirū ē ſi vltima dies intelliḡr eē terminus ſine dilatio. ergo interim pēdet dilatio. ergo ñ pt aſſignari alia dilatio qð ē falſuȝ. ſȝ tñ ꝙ ñ eſt ꝓprie dilatio ſȝ artatio qꝛ non dat ſpaciū differendi ꝛ iō itra eā hñ ptē alie dilatōēs aſſignari. C. ð iudi. ꝓperādūȝ in ꝑn. ꝛ lȝ alie dilatōēs ſint aſſignate expſſe tñ nihilominꝰ in fine rꝑūs ſurgit tacita dilatio ad ꝓbandū immo ad ꝓbatū habendū. ꝛ facit ð offi. dele. c. ð cauſis. vbi no ꝙ vbi eſt breuis meta iudicij ibi breuiores debēt eē dilatōēs. nō tñ ita arte ꝙ ſint pene ipoſſibiles. vt no. Inno. ſ. d. c. ſup eo. ꝛ no. ff. ex q. cau. maio. l. ſȝ ꝛ ſi p ptorē. §. quoſ. ¶ Inter. ibi obtinere. ſ. diffinitiue. Ibi ꝑſumptōe pōdera lȝ lrāȝ. Lrā enim non dicit ſemiplena ꝓbatio. qꝛ i nullo tex. reperitr ſemiplena ſicut nō reperitr vſurapio vel ſemiplenum teſtiū. nec aliquid aliud indiuiſibile. vt. C. de teſta. l. ſi vnus. hic aūt ꝑſumptōem facit vnus bonus teſtis ſi eē nō ē famoſa nec grauis iſpecta qualitate ꝑſonaȝ ſȝ Accur. ꝛ Ber. Sane in feudis dicimus ꝙ interdū deferſ iuſm dño interdū vaſallo. ꝛ dȝ pro quo preponderāt adminicula cōne poſſeſſionis pacifice. nā ſi dñs negat vaſallo. ꝛ vaſallus ꝓbat de pacifica poſſeſſiōe pluſq̄ān deferſ iuſm vaſallo. ſȝ ſi vaſallus ñ non ꝓbat ꝑſumitr ꝓ dño. vt i auc. de ꝯſue. recti feu. §. iacf̄m. nā directa dñia pius fuerūt q̄ feuda. ergo poſſio dñi ꝑſumitr antiqor. vt. ē. de ꝓba. licȝ cam. nulla eīȝ reo ꝑſumitr hūa. vt no. ff. ð no. ope. nu. l. ſi ꝑus. ¶ Mō q̄ro q̄ ſunt iſta q̄ faciūt ſufficientē ꝑſumptōēȝ. vbi ꝯſiderādūȝ ē ꝙ motus iudicis q̄nq̄ȝ ē ſicut tabula raſa in q̄ nihil ē depictū. qꝛ nihil nouit. ꝛ tūc iudex nō pt moueri ad aliqd credenū. vl diſcredendū iterloq̄ndū vl decidēdū. qꝛ oē qð remouetur. ꝛ ab alio mouetur. ꝛ an nihilo nihil mouetr. Interdū mēs iudicis cepit iformari p ſola audiētiā ptiū abſq̄ȝ exaīe ꝓbatr. ꝛ idē qꝛ iudex nō dȝ eē credulus. Interdū preſſuȝ ē ad aliqs ꝓbatōēs. ꝛ h̄ dupliciter aut in ꝑparatoriȷs iudicioȝ aut in deciſoriȷs. ſi qdē loqtur i ꝑparatoriȷs iudicioȝ ſemiplena ꝓbatio puta mādati regrit rōatōem rati. vt. C. de pcu. l. ij. vbi p Jac. de bu. ſi aūt renocatio mādati ꝓbetur ſemiplene ꝯſulēdus eſt dñs. C. vbi de cri. agi oȝ auc. qua in ꝓuincia. ſi aūt ſumus in deciſoriȷs aut in ſummariȷs modici ꝑiudicij ſtat ꝑſumptōni. vt. ff. ad. l. aql. l. in. l. aqlia ſi oclatū. ff. ð carbo. edic. l. iiij. §. cāe. ff. ad exhi. l. i. hec fauris. ſi aūt ſunt magni ꝑiudicij idē ꝙ in cauſis ordinariȷs qꝛ vbi eſt par ꝑiudiciū ibi pariter eſt agēdū. ¶ Que rogit q̄ faciāt ſemiplenā ꝓbatōēȝ i cauſis ordinariȷs. nū qd vnū indiciū. ꝛ vr ꝙ ñ ꝙ indiciū minus ē qnā ſemiplena ꝓbatio. vt ſingl̄r no. C. de ꝓba. l. cū ꝓbatio. ſed illud dȝ itelligi ſȝ q̄litateȝ indicij. ē. ð ꝑſump. c. afferte. Tu dic ꝙ illud eſt veȝ in iudicio leui. ſeꝰ ſi ſit vnū bonū ꝛ magnuȝ indiciū ꝓbatū p duos teſtes. ar. C. fami. her. l. ſi. vt ꝯfeſſio ſcā iter abſētes i actu fauorabili. ve in. c. viij. J. de ſucceſ. ab inteſ. Et ꝯiecture ſolēnes. vt. ff. de teſti. l. ob carmē. §. ſi. vl fama apud multos pertitos ex ꝯiecturis ꝯprobata nō ðtco p ſe ſolaȝ. vt. ē. de teſti. cogen. c. ſuper his. ¶ Quid de priuata ſcriptura. rñdeo ſi conſtat per quem eſt ſcripta

a ¶ Vide Bec. cōſilio lxiiij. icip. diligēti ꝛ mature aiex. cō ſil. lxxx. in. ij. col. vol. iiij. ꝛ aliqd per Fely. i. c. cū oli. col. x. ad ſi. ꝛ ſeq. ðe iudi.

ꝛ ad ſidē illiꝰ ꝯſueuit recurri nō tñ tanq̄ȝ ad publicam ꝑſonam ſȝ tāq̄ȝ nūmulariū vel argētariū ſȝ ꝯſuetudinē quorūdaȝ locoȝ facit plenā ꝓbōnēȝ ſȝ ð iure cōi facit ſemiplenā. vt. ff. de edē. l. q̄daȝ. §. nūmularios. dūtū cōmoduȝ nō ptineat ad ſcribētēȝ vel eius hr̄dēȝ. vt. C. de ꝯue. fiſ. debi. l. inter cartulas. li. x. qꝛ ſi ſcriptura nō facit fideȝ ab origine ſides eius recōciliari nō pt. vt elegāter no. Vel aliquātulū plenius diſtingue ſm Ja. de bel. ꝛ Ray. aut ſcriptura priuata ē ꝯfeſſata ꝛ facit plenā fideȝ. vt i. l. publia. §. ſi. aut negata ꝛ tūc aut hȝ ſubſcriptionē ptiū ꝛ teſtiū ꝛ facit plenā fidē. vt. C. q po. in pi. ha. l. ſcripturas. aut hȝ tñ alterū ꝑdictoȝ. ꝛ tūc aut ꝓbatr p teſtes ꝛ p ꝯparationē lrarum ꝛ tūc facit plenā fidē. aut p alterū ꝛ tūc ſemiplenaȝ. vt. C. de fide inſtru. auc. ꝛ ſi ꝯtrius. ꝛ in auc. eodē. §. ſiqs vult. igitr veȝ ſi teſtes ꝛ ꝯparatio ꝯdicūt ē in arbitrio iudicis credere cui vult. ar. in auc. eo. §. ſi vo tales. aut nō ē aliquo mō ꝓbata ꝛ nō facit aliquā ꝓbōnem ſed qualēqualē ꝑſumptionēȝ q̄ nō faceret deferre iuſm neceſſariū qð deferſ ad ſupplēdū ꝓbōnem. vbi ergo ceſſat ꝓbatū ceſſat illius facti delatio. Ray. ¶ Quid de codicibꝰ mercatoȝ dic vt no. Bar. ff. ð dona. l. nuda. nā iter oēs priuatas ſcripturas codex rōnuȝ obtinet ꝑncipatū qꝛ fiunt ad ꝑpetuā memoriā p viros notabiles ꝛ diſcretos. ꝛ qꝛ ex dcis codicibꝰ ſurgūt mlte ꝯparatōēs ꝛ ex multiȷs ꝯcurrētibꝰ oritr q̄ſi publica fides. Itē rō ſuetudo approbat. Quid ð pagina lrāȝ tranſmiſſa abſēti dic ꝙ aut trāſmittitr in viȝ ꝓbōnis ꝛ ſtatr ei ſi ille q recipit ꝯſenſit. qð ē eo ipſo ꝙ acceptauit lrās. vt. ff. ð poſi. l. publia. §. ſi. ꝛ ad mace. l. ſi filꝰ. aut i vim diſpōnis ꝛ tūc aut diſpōnēs pēdet ex ꝯſenſu vtriuſq̄ȝ ptis ꝛ ſtatr ſcripture. vt. ff. de pig. l. cū taberna. §. idē q̄ſitū. aut ex ꝯſenſu ſcribētis tm̄ ꝛ tūc ñ creditr ꝟbis enūciatiuis. vt. ff. ð lib. le. l. aurelꝰ. §. ſi. niſi agatur de ꝓbōne ſolꝰ actus ff. de neg. geſt. l. ſcienꝰ. nec facio vim verū lrā trāſmiſſa ſit ꝑpria manu vel alteriꝰ qꝛ ille qui trāſmittit ſcripturā edit eam ꝛ ſcripture quā qs edit ſtare tenetr. vt. C. de fide iſtru. auc. ad hec ¶ Dubitatr de ꝯparatiōe lrāȝ quā fidē faciat. gl. dicit ꝙ ſemiplena. qð verū eſt in priuatȷs ſcripturȷs ſȝ in publicis. dic vt. C. de fide iſtru. l. ꝯparatōēs. Bar. facit dr̄am iter noīa priuataȝ ſcripturaȝ q̄ ſunt tria. ſ. lr̄atoria directa abſēti. apodiſia dcā pti. ꝛ codex rōnuȝ. ſȝ ego de iſta dr̄ia nō curo nec curat gl. Accur. ꝛ in iſtis oibꝰ multū vȝ ꝯſuetudo ꝛ iudicis arbitrium. ¶ Quero ſi actor ꝓbat p duos teſtes ꝛ reus p vnū vtruȝ ꝓbatio rei debilitet ꝓbōnēȝ actoris. rñ. nō ſi ſunt ꝯdictoria ab origie ſicut veȝ ꝛ falſuȝ ſed ſi ex poſtfacto vt pcūi ð nō perēdo ſunt opi. doc. vt. C. eo. l. in bone fidei. Ego indiſtincte teneo validioreȝ ꝓbōnem Vincen. ꝛ minꝰ validaȝ nihil opari ēt in elidendo. dic vt ibi plene dixi. vel dic cum queritr vtȝ vnus teſtis faciat ſemiplenā ꝓbationēȝ ꝙ aut teſtis eſt aliquātr ſuſpectꝰ ꝛ ñ facit ſemiplenā ꝓbōnē ſȝ quādam ꝓbōnēȝ. vt no. ff. de ꝓba. l. ēt miſſo. aut ē oi exceptiōe maior. ꝛ tūc aut duo teſtes facerēt plenā ꝛ tūc vnꝰ facit ſemiplenā p locū a portōe nūeri ſm Q dof. aut ñ facerent plenaȝ ꝛ tūc vnus ñ facit ſemiplenā. vt. C. de teſta. l. ſi vnꝰ. ꝛ ē eō qꝛ actus ē nullus ꝑp defectū ſolēnitatȷs q̄ eſt i dimidus. Sed quid ſi ſuit ſtatutꝰ terminꝰ ad ꝓbañ p oē genus ꝓbōnum nunqd poſt iſtū terminū poterit deferri ſacrm̄ neceſſariū. rñ. non. qꝛ genus ꝓbōnis eſt iurare. ꝛ iō excluſus a ꝓbatione eſt excluſus a iuſo. vt. C. de non nu. pec. l. in ꝯtribꝰ. §. illo tñ. vñ pt ðferri ad purgationē. Caſus eſt hic valde no. ¶ Sȝ pone cū hēret actor plures teſtes fuit negligēs ꝛ non fecit exaīari niſi vnuȝ teſtem an deferetr ei iuſm. dicit Ber. ꝙ non. Ray. ꝯtra p Bar facit. ff. de arbi. l. de rebꝰ. ꝛ ff. de eden. l. argentariꝰ. §. cum ae. ¶ Iteȝ actor eſt i culpa ergo nō dȝ ſibi ſuccurri. qð eſt no. Vnculq̄ȝ dcīi ē que effectu hēat iuſm neceſſariū ꝛ cuiꝰ auctē deferatr ꝛ cui ꝛ in q̄bus cāis ꝛ qñ ꝑp inopiā ꝓbationū vel ad infringendā ſemiplenā ꝓbationēȝ vel ad coadiuuādaȝ. que oia ſumpſerunt origineȝ ex. l. admonendi. ff. eo. ti. ꝛ. l. in bone fidei. C. eo. ti. ꝛ dcās leges exponȷ in lectura mea quāſibȝ de p ſe. Itē quatr iuſm neceſſariū ꝑdat vires ſuas. nam aut ē oīo res integra qꝛ delatum eſt nudū iuſm ꝛ nōdum eſt iuratū ſed parato ad iurādū obiiciunt ſupuenientes probatiōes. ꝛ tūc non debȝ iurari ꝛ ſi iuretur non valet. aut res eſt in-

Digitized by Google

tegra ſcdm qd ſʒ nõ ſimpliciter vt qꝛ ẽ iuratũ ſʒ nõ ꝓnunciatũ. ⁊ tũc p interlocutoria iudicio dʒ reuocari pp ſuperuenientes ꝓbationes. Aut res nullo mõ ẽ integra qꝛ fuit lata ſnia diffinitiua ſcdm iuſm. ⁊ tũc aut ꝯ minorẽ fiſcũ vł eccſiam. ⁊ idẽ. vt. C. de ſen. aduer. fi. latis. l. j. li. x. Et forte idem ſi ꝯ abſẽtes cã reipublice. aut ꝯ alios nõ priuilegiatos. Et ſi qdem ẽ appellatum tunc res adhuc dr integra ⁊ reſcindił ſnia remedio appellationis. vt not. ff. de appel. l. creditor. §. iuſſus. Aut nõ ẽ appellatũ ⁊ tũc qꝛ ſnia tranſiuit in rem iudicatã nullũ ẽ remediũ niſi ꝙ petał i integꝝ reſtitutio ex cſa gnáli. q. dr ꝯueniũ. vt not. ff. ad treb. l. ſuo initio. §. cũ ptor. ⁊ l. diuus. de re iudi. niſi iſtud iuſm eẽt delatuʒ aduerſario legitime abſẽte qꝛ ſnia q̃ fundareł ſup eo fundareł ſup ſła ſuppletione ſcã ꝯ abſẽtem. ⁊ iõ eẽt ipſo iure nulla. ⁊ maxie qꝛ dicta ſuppletio ẽ remedium extra ordinarium qđ facilius obꝛumpit. Et ꝙ ſit remediũ extraordinarium apparet ex natura ſui. Porro arbitria fundantur ſup eqtate. ⁊ vbi falſitas ibi nõ põt eẽ eqtas. pdicta ꝓbatur ff. de iudi. l. ſi pretor. §. marcellus. Explicitus eſt articulus extractationis. ⁊ no. ꝙ omnis probatio reponił ſub ſpecie fidei ita ꝙ index ẽ quoddam predicamentum ꝙ pdicatur de probatione. vt. C. de edcn. l. ij. ⁊ ff. de teſti. l. teſtiũ. in prin. que. l. ẽ tota aurea nec poſſet de ea minui ſillaba. ⁊ ſiſr. l. ob carmen. §. ſi teſtes. ⁊ l. in teſtibus. ff. e. ti. Et ſi canoniſta vł ſe confirmare legiſtis in forma lecture capiat formam. Ja. bu. in. l. in bone fidei C. eo. ti. i opponẽdo ⁊ inquerẽdo formã. d. Cy. ibidẽ i lectõe ⁊ ſi vult ſpeculari videat bar. i. l. admonẽdi ⁊ me poſt eũ. q̃cũqꝫ tñ optima ſunt in iſta mã tam de gradib⁹ fidei teſtiũ q̃ʒ de effectib⁹ gradumm ſepius explicari. ¶ Extra qrił de mercatore q parat ſe ad fugam vtrum ad petitionem cuiuſcunqꝫ aſſerentis ſibi deberi poterit capi donec ſibi ſatiſdedit. rñdeo aut poſt citationẽ de eo factã pat ſe ad fugaʒ ⁊ ẽ ſuſpect⁹ ⁊ tũc aut detineł vt ſatiſdet. vt in auẽ. de exhi. reis. §. ſi vo. ẽt quidam. aut nondũ erat citatus. ⁊ tũc aut erat ſuſpitio publica qꝛ incepat publice diffamari ⁊ erat ſuſpitio i vulgo ⁊ ideʒ qꝛ mala fama ſuſpitionẽ inducit. vt. l. nõ dis. §. a barbaris. C. de re mil. Et hoc ſi non poſſidet imobilia vel poſſidet pauca. vt. l. ſciẽdum. ff. q ſatiſ. cog. dic ꝙ a ſuſpitionibus iudex dʒ informare animi ſui motuʒ ⁊ arbitrari ſuper iſtis dũmõ pcedat fides de debito q̃ põt et fieri ſine libello qꝛ captura perſone ẽ de pparatorijs litis. Nec puto ad hec via hẽat locũ in mã capłi nouit. ẽ. de iudi. vbi miſericors deus ſalutaria illis iudicia faciebat. nam ibi nõ ꝓcedił pncipaliẽ ⁊ pciſe ſm rigorẽ iudicioꝝ ſed eo mõ quo ꝓcedit medicus q extrahit cataratã de oculo infirmi velit. nolit. ꝑinde deducẽs euʒ ad ſalutẽ vidẽdi q̃ ẽ plurimũ ſalutaris. Itẽ nõ nego qn in foro conſcie admittał expurgatio p iuſm. Nam mala ꝯſcia eſtʒ venenũ ꝙ niſi vomał interficit ⁊ impoſſibile ẽ ꝙ cũ ſanitate mẽtis ꝯcordet qꝛ ẽ ꝯtra nãm diuine ⁊ humane rõnis ⁊ iõ dolus non ꝑſumił. tñ ad claritatẽ cõſcie detegẽdã vt alij nõ dubitẽt ꝑſtatur iuramentum purgationis. vt. C. de pena iudi. q̃ male iudicauit auẽ. nouo iure. Vel.

¶ De exceptionibus.

¶ Qui exceptionẽ ꝓponit ꝓbare eã dʒ. ff. de ꝓba. l. in exceptionib⁹. qꝛ q excipit quodãmõ⁹ petit. ff. rẽ i a. ba. l. im plius. ⁊ h̃ qñ exceptio imponit aliqđ eius intẽꝝ nã. Sec⁹ in mora negatiua qꝛ illa nõ ẽ proprie exceptõ. vt. C. de nõ nu. pe. l. j. porro exceptio eſt petitionis vel actionis excluſio vel eliſio vel ſuſpẽſio vel repulſio ⁊ his finibus ꝯtenta ẽ nec tranſit ad nãm recõuentiõis vel plus petitionis. ⁊ iõ vbi reperiuñ ꝯtraria iudicia puta tutele ⁊ negotioꝝ ge. nõ ꝓt ea ſequi excipiẽdo ſʒ vt agat. vt. l. iij. §. ꝯtrariũ. ff. de ꝯtrario iudi. tu. ⁊ ff. ꝯmo. l. i ꝯmodato. §. dueb⁹. ⁊ adde qđ di ei. l. e. c. i. Itẽ ſcias ꝙ exceptõe ſoĩs excluſiue ſi ꝑm oppõi nuſ p eũ cui ex excluſiõe ius acqrił pʒ i excluſiõe vaſalli ⁊ emphiteote q̃ ad inuiũ dñi ſit ⁊ nõ ad voluntatem tertij. vt no. i. l. ij. ff. ſi ager vec. vł ephi. petał. ⁊ ibi gl. ſin.

a ¶ Vide ꝺoc. Feli. ſ iiij. col. Et vlra alleg. tys vide dis moder. bonoñiſes in l. j. §. cato de ꝯtrauẽ. tu. ff. de ver. oblig.

b Deniqꝫ. Si teſtis de crie ꝯtra eũ excepto ꝯuincił vel alia conuictus appareat repellitur a teſtionio ſʒ de crie ſi ꝓniatur ſi nõ tãgit negociũ pncipale. Et ſunt tria dicta. ſcdũ da ibi ꝙ ſi. tertia ibi cetez. ¶ Caſus qſitũ fuit a papa. vtꝝ ꝯtra teſtes poſſint opponi cria de qbus nõdũ fuerũt accuſati nec ꝯuicti vel ꝯfeſſi. rñdeł ꝙ ſic. tñ opponẽs dʒ ꝓbare anteq̃ʒ ſnia ꝓferł. ſcdo querił qd ſi fuerũt accuſati vł ꝯuicti vł ꝯfeſſi. tñ. nõ credił eis. tertio qrił nũqd exceptõe criminũ ꝓbata teſtes dẽant puniri pena ordinaria illius criminis. rñdeł ꝙ nõ. qꝛ nõ pceſſit in eis accuſandis iudiciarius ordo. ꝓfertiʒ ſi crimẽ ꝓbatũ ꝯ teſtẽ nõ ꝯtingit cãʒ de qua agił. h. d. ẽ. vbi gratia. ſi teſtis ẽ iputatus ð adulterio. ⁊ cõtra teſtes ꝓbał homicidiũ. iſta ſunt ſepata qꝛ nihil habẽt cõe. vt. C. ð accu. l. ſi qs homicidij. ¶ Exẽplũ aũt qñ tangit crimẽ ẽ ſi ꝯ teſtẽ ꝓbał qđ ẽ ſoci⁹ crie. vt. C. ð lib. cã. l. ſi filiũ. ⁊ vide qđ ibi no. fallit i crie adulterij ⁊ lenocinij. vt. ff. ð adul. l. ij. §. ſi publico. ¶ No. ꝯ teſtẽ poſſe opponi crimen occultũ ⁊ aſs nõ diſcuſſuʒ. ¶ No. ſcdo ꝙ exceptio ꝯ teſtẽ dʒ ꝓbari añ ſniaʒ. Et tertio no ꝙ ſnia lata pncipalr ꝯ teſteʒ facit fidẽ icidẽter ad eũ repellẽdũ a teſtionio. ¶ No. ꝙ qñ ꝯ teſtẽ obijcił crimẽ teſtis admittił ad ſuã inocẽtiã expurgañ. ¶ Itẽ no. ꝙ ſi ꝯ teſtẽ ꝓbał exceptio falſi ⁊ ſtatur i finib⁹ ſoli⁹ exceptõis teſtis ñ punił pẽa legis ſʒ incidẽter ⁊ extra ordinẽ. dicit glo. no. in l. nullũ. C. de teſti. que loqł qñ teſtis ꝯuincił de falſo ꝓſumptiue qꝛ variat vel vacillat. nã cũ ipſo teſte exaiał crimẽ ei⁹. ſʒ ſi extrinſec⁹ ⁊ nõ cũ ipſo teſte ẽt pena extraordinaria nõ imineret ei qꝛ iſta emergẽs exaiał cũ litigatore nõ cũ teſte. vt elegãter dicit Inno. ẽ. de teſt. l. c. cũ clamor. ⁊ no. in d. §. ſi publico. ⁊ ff. de infa. l. luci⁹. ⁊ ẽ. de ordi. cogni. c. cũ dilect⁹. §. quẽadmoduʒ. ¶ In tex. ibi ſiue ꝯfeſſi. no. ꝙ ſi teſtis interrogat⁹ ꝯfitetur crimẽ ſuũ. tñ de illo crie nõ punił pena ordinaria qꝛ ñ agebał ad h̃. dicit gl. decreti ꝙ ſemp modus agẽdi vł excipiẽdi dʒ iſpici. ij. q. vi. h̃ qppe. ⁊ ẽ gl. ſing. ¶ Op. ꝙ ꝯ teſteʒ ñ poſſit excipi de crie niſi ſit infamat⁹ p ſniaʒ. qꝛ ſolus reat⁹ nõ infamat. vt. ff. de infa. l. j. ⁊ ff. de pe. l. ꝙ ad ſtatũ. ⁊ ſi nõ infamat. ergo nõ inhabilitat. So. dicit glo. ꝙ ð iure ciuili ꝓcedit opi. fallit in pntis. ita no. glo. in. d. l. luci⁹. Sed de iure canonico inhabilitat. Tu dic ꝙ de iure ciuili nõ eneruat ſʒ debilitat. vt no. ff. de ſena. l. caſſius. ſʒ ð iure canonico eneruat niſi teſtis ſit emẽdat⁹ de crie ꝙ tñ poſt ꝯdẽnationẽ nõ ꝓdeſt qꝛ in infamiã ꝑſeuerat. vt. l. nõ põt. ff. de fur. ⁊ qꝛ reatus ſnia notat⁹ oẽm honorẽ excludit. vt. C. vbi ſena. vel clari. l. j. Opponił ꝙ minus ipo deł ad excipiẽdũ ꝯtra teſtes q̃ʒ tpe ſnie. vt. ẽ. de ꝓba. c. lʒ cãm. So. a iure nõ deł minus ipe ſʒ a iudice ſic. ¶ Oppo. ꝙ exceptio poſſit opponi ꝯ teſtẽ ẽt poſt ſniaʒ. vt. C. de fal. l. querelã. So. ibi lex loqiił de exceptõe falſi. circa quã dic ꝙ per remediũ reſtitutionis in integrum poteſt opponi poſt ſententiam que tranſiuit in reʒ iudicatã ſed ipſo iure nõ. ff. de re iudi. l. diuus. ff. de excep. l. qui agnitis. ſed ſi nõ trãſiuit in rẽ iudicatã qꝛ eſt nulla ipſo iure põt opponi qꝛ re vã ſumus añ ſentẽtiam. vt. ff. de iudi. l. ſi pretor. §. marcellus. ⁊ ff. de fal. l. ſi quis obreplerit. ſemel tñ oppoſita ⁊ reiecta itetato ñ põt opponi. vt. C. de fide inſtru. l. ſi. in fi. niſi eẽt appellatũ a repulſiõe vel a tota cã. vt. C. de appel. l. per hac. ¶ Op. exceptio que opponił cõtra teſtem eſt declinatoria ſʒ exceptio declinatoria nõ reſurgit in iudicio appellationũ. vt. C. ð ꝓcura. l. ita demum. Solu. dicit Bar. ꝙ imo ẽ peremptoria indirecte quia perimit ꝓbationẽ cauſe pricipalis. ⁊ ideo appellał ab ea tanquã a ſnia lata ſup exceptiõe peremptoria qꝛ perempta perſona teſtis perimił ei⁹ dictum Bar. Opponił dꝛ hic ꝙ ſtał ꝯfeſſioni abſqꝫ alia ꝓbatõe. cõtra. C. ad. l. iul. maie. l. ſi qs. So. hic ad repelleñ. Ibi ad capitale puniẽñ. Opp. ꝙ inocentia non poſſit ꝓbari qꝛ eſt mera negatiua. ⁊ tamen ſunt dicitur ꝯtraria teſtificata. Sol. ꝯcedo ꝙ ꝯtra teſtificata ñ pt directo ꝓbari ſʒ ꝯtra confeſſionẽ ſic ſm Ber. tu dic ꝙ ipſi teſtes q ꝓbãt ſuã inocẽtiã ſunt none pſone qꝛ ꝓbatões ñ fuerũt facte ꝯ eos ſʒ ꝯtra litigatores. ¶ Opp. iſta lr̃a innuit ꝙ teſtes ſunt interrogandi de ꝓprio crie qđ ẽ abſurdũ. So. ĩmo nõ ẽ abſurdũ ſed iudicio videł de hoc dictuʒ ẽ. ẽ. de teſti. c. cũ cãm. Reliqua ſatis intelliges per te ipſum.

a Nobis. Reo excipiẽti ꝯ actorẽ ð excõicatõe maiori ñ obſtat exceptio pticipationis ex qua minor excõmuni-

ſatio irrogat.h.d.ſcḋa ibi nos igit. ℂ Caſus. aliq̄ꝭ e ex-cōicat⁹ maiori excōicatōe.q a ꝯuerſatōe ſecū in locutōne vl ꝯuictu recepit ab eo iniuriā accuſat eū excipit ꝙ accu-ſator ē excōicatus.ſꝫ accuſator replicat ꝙ accuſat⁹ ſilr eſt excōicatus qꝛ ſcienter pticipauit eidē. querit qd iur. rn̄det excipi poſſe de maiori excōicatōe ab eo q ē irretitus mi-nori. qꝛ maior excōicatio repellit a cōione fideliū minor u ſola pſecatōe ſacr oꝝ. ℂ Jn tex. ibi in locutōne. p h pbat amicitia. vt ſing. no. inſti. de iureiu.§.ſi. ℂ Jn tex. ibi ſcien ter. ignorās n. nullū incurrit picułā. vt no. in.l.j.z.ij.ff.ḋ re cepta. ℂ Jn tex. ibi pticipatōe. no. ex ꝯuerſatōe quē n̄ ob ligari pena reatus vn̄ ſi q̄s ꝯuerſat cū fure vel homicida dūm̄ n̄ pticipet in crīe non ē crioſus. ℂ Op. z vi ꝙ parti cipās nō poſſꝫ excipe ḋ excōicatōe. qꝛ approbat et mores aduerſarij. vt.ff. de adul.l.ſi vxor. C. de inoff. teſta.l. parē-tibus. Sꝫ ibi ḋ morib⁹ agit nō ꝓprie ḋ crie. qꝛ illi mores non cadūt in ius accuſandi. qm̄ aliū non ledūt. vt no. in.l. j.§. exigit. de ſecū. tab. Jtē opponit ꝙ non dꝫ alij obijcere qḋ ipſe nolit haberet. de pben. c. cū illoꝝ. de le.ij.l. pꝰ.§. libe-ratus. ſo. pdicta argumētatio ꝓcedit qn̄ ſunt in pari cā ſꝫ hic excōicatio non ē par. Jtē qꝛ fauorabilis ē defenſio q̄ꝫ replicatio. nā defenſio ſemp relevat ſꝫ replicatio n̄. qꝛ re-plicatio ē fomentū ipugnatōis z cui denegat ipugnatio denegat replicatio. cui aūt denegatur ipugnatio non pro pterea denegat defenſio z p ꝯñs nec duplicatio. arg. ff. de pecu.l. queſitū.§.ſi. z. C. ḋ excep.l. ſꝫ. cū.l. ſe. ℂ Mo ḋ hic q̄. ro pone ꝙ reus eēt excōicatus excōicatione maiori ſicut accuſator. nūqd repellet ab excipiēdo. z vi ꝙ ſic qꝛ repli catio exceptioni pjudicat. vt. C. de adul.l. qm̄ alexādrū. ſꝫ ibi erat exceptio n̄ ſolū obſtatiua ſꝫ ē ipugnatiua vt exce-ptio lenocinij. Jtē in pſona excipiētis non erat pmiſſum excipe. qꝛ erat ſeruili macula ipediti. Jtem vt dixi n̄ erat mera defenſio ſꝫ iplicita cū impugnatione. vt.ff. de accu.l. ſuos. dicendū ē ergo ꝙ excōicatio actoris ſemp cenſetur maior q̄ꝫ excōicatio rei nec vna excōicatio ꝯpenſat cū al tera. Et eſt arg. ꝙ non ꝯpenſet bānū cū bāno. z ſic bānit⁹ poſſit opponere ꝯ accuſatorē exceptionem maioris bāni. ar. ꝯ qꝛ q nullus ē non pt opponē alteri ḋ nullitate. vt.ſ.e. c. eccaſtice. dicas ꝙ ſi exceptio bāni⁹ reddit crimen non puniōile eſt ac ſi reus eēt inocēs. ff. ad.l. iul. pecu.l. lege.§. ſi. z ideo melior eſt ſemp ꝯditio excipientis. fallit in illis delictis q mutua ꝯpēſatōe tollūtur. ff. ſo. ma.l. cū mulier. C. de here. qm̄. ſed ibi rōne ſecte erat eqlitas z in eodem errore pat ꝯſenſus vtriuſq; ptis. Si aūt exceptio z repli-catio non tangūt crimen nec cām principalē ꝫ potior ē is cui debetur reuerētia ab aduerſario. vt. d.l. qm̄ alexādrū. C. de adul. ſi aūt neuter alteri dꝫ reuerentiā deterior ē cō ditio agentis. vt h. z.l. ij. ff. ne qs eū q in ius vo. vt exi. fallit vbi excipiens itelligit exigere puta caſtitatē quā ipſe n̄ ſuat. vt. ff. de adul.l. ſi vxor.§. iudex. qꝛ tūc melior eſt con-ditio agentis q fundat ſe ſ fundamēto nāli z honeſto pu ta ex ꝯtu dotis. ff. ſo. ma.l. viro atq; vxore. Dicit Ber. ꝙ ille q ꝓſequit ſuā iniurias fauorabilior eſt reo opponen ti exce. q iur publico ꝯpetit z non ꝓprio itereſſe. de h per Jnn. ſ. de adul. c. intelleximus. Hec regula dolum cū dolo ꝯpenſari pbat. ff. de ꝯpen. fiendū. ff. ḋ dā. infec.l. ex oīni.§. quoſ. ff. ſolu. ma.l. viro. de inoffi. te.l. in arena. C. de ſi. cā.l. ſi filium. ff. ne qd in loco pu.l. ij.§. idē aiunt. ff. ḋ dolo.l. ſi duo. ff. de ꝯben. emp.l. ſi dūm. in ſi. Adde ꝙ quedā glo. voluit dicere ꝙ ſi duo ſi pariter vulnerant neuter punit. ff. ſi qua. pau. ſe. vi.l. j.§. cum arietes. ff. ad.l. aq̄l.l. quēadmodū.§. ſi nauis altera. Sꝫ in h dicit ꝙ aut ipetꝰ defenſionis vnus fruit in alteꝝ aſs dō facturus. z tūc vterq; excuſatur pp iuſtū metū. ar. ff. ꝙ vi aut clam.l. ſi aliud.§. belliſſime. aut in pari odio z neuter excuſat. E contra alia pꝰ brocardi dicit dolum cum dolo ꝯpenſari. ff. de dā. infec.l. q bona.§. ſi quis. qꝛ vbi dr̄ ꝙ non dꝫ qs ab alio poſtulare qḋ ipſe illi non ꝯceſſit vnde qui non vult ſeruare ſtatutū alteri. ipſius pro ſe implorare nō pōt. ſed ibi ē rō qꝛ punit qs in eo in quo deliqt. inde ſumit argumētū ꝙ ille q non ſoluit col-lectā n̄ pōt alteri opponere excep. nō ſolute collecte. z ꝙ ille q vadit ḋ nocte ꝯ formā ſtatuti nō pōt accuſare aliū eūtē de nocte nec ēt teſtificari ꝯ eum. ℂ Jtem eſt arg. ꝙ illa que nubit infra ānū luctus non poſſit alteri ſimiliter

nubēti opponē de iſamia vel de inhabilitate ſuccedendi. ℂ Jtem ſi duo pariter delinquūt nō petendo tutorē. Jtē ꝙ ſi duo tenēt appenſuꝫ nō pōt vnus alteri accuſare. noꝫ illa regula ꝙ nō poſſum vt ipſe poſſum vt qlibꝫ de popu-lo nō hꝫ locū vbi qs repellit doli excep. vt.ſ. c. c. cū eccaſti ce. Jtē ꝙ dolus cū dolo nō ꝯpenſet. pbat. ff. de excep. do. l. apud celſuꝫ.§. marcellus. ſꝫ dic ꝙ ibi dolus fuit in exce-ptione qrenda nō ꝓualet iuſta petitio. vt no. ff. de pac.l. in riſgētū.§. ſi fraudan. Jtem nō fit ꝯpenſatio. vt. ff. ſo. ma.l. mora. ſed ibi iō qꝛ maior eſt culpa cōmiſſiōis q̄ꝫ obmiſſio nis. vt. ff. de vſufruc.l. ſi cuius.§. de pteritis. pterea ibi non loqtur in dolo. ℂ Et predicta faciūt ad qōnē. ſtatuto ca-uetur ꝙ bānit⁹ nō audiat agēdo nec excipiēdo. modo bā nitus agit ꝯ bānitum. reus excipit de bāno. Querit an poſ ſit. z vr̄ ꝙ melior ſit ꝯditio rei. ff. de ver. ob.l. ſi ſeru⁹.§. qui ſequtur. ff. de ac. z ob.l. arian⁹. ff. de reg. iur.l. fauorabiliores. Jn ꝯtrarium vl qꝛ cā intrinſeca exq̄ actor ſe fundat nō eſt vulne rata in actore. ſꝫ extrinſecus vulnerat pſona agentis z rei pp bānūꝫ. ar. ff. de mi.l. papinian⁹ exuli. ergo iuſtior eſt pe-titio actoris q̄ꝫ defenſio rei. ar. ff. depo.l. bonafides. Jtem bānūꝫ eſt notoriū p ſcripturas archiuij. vn̄ reus nō excipi et ſed deteget ihabilitatē vel officiū iudicis miſericordi ter iplorabit. vt no. C. de tranſac.l. vbi pactū. z. ff. de iureiu ran.l. pretor.§. pterea. ḋ. nec patiet. So. ſi agēs agit ad cō moduꝫ ſiḃi melior ē ꝯditio agētis. ar. in.l. j. C. de pet. ipe. offe. Sꝫ ſi ad ꝓmodū ꝓpriū melior ē ꝯditio rei. Bar. i.l. cū mulier. ff. ſo. ma. dicit ꝙ n̄ vꝫ ſtatutū remouens dſenſio nem. ſꝫ male dic in dſenſiōe ciuili. in dic ꝙ ſtatutū qḋ dene gat exceptionē dꝫ itelligi niſi ſit talis exceptio vel dſenſio q ex eodē vel alio ſtatuto municipali ſit pmiſſa. qꝛ ſemp ī ſtatutis itelligit illa cl'a ſaluo alio ſtatuto ꝯpatibili. vt no. Bar. in.l. j.§. j. ff. qḋ vi aut clā. z.ſ.e. dilecti. j. co.

Cum eccleſiaſtice.

c Qui plura bn̄ficia ꝯ iura poſſidet ꝯ aliū de pſalitate n̄ ex cipit. h. d. ℂ Caſus. Quidā Jacob⁹ fuit iueſti tus p. d. papā de qdā pbēda vacante in nouarien. eccl'a z de mādato ipſius in corporalē poſſionē dicte pbende in ductus. canonici nouarienſes nō pmittebāt poſſidē. vn̄ Ja. pdict⁹ in pn̄tia pape petijt poſſionē. canōici ꝓpoſuerūt ꝯ eū ꝙ in alia eccl'a bn̄ficiū obtinebat. iſte replicauit ꝙ illi erant plurales. qrit qd iuris. papa mādat epō laudenſi q̄ten⁹ faciat dcm̄ Ja. pacifica poſſione dicte pbende gau-dere de q fuit p Celeſtinū papa hacten⁹ inueſtit⁹. Nec ob. exceptio pdicta quā nō pnt ei opponē cū z ipſi varia bn̄-ficia diuerſis eccleſijs hr̄e noſcant. ℂ No ꝙ qui ſimili im pedimento laborat nō pōt illud alij opponere. Ber. i ſuf-frag. z facit ad q. de hn̄tib⁹ duo molēdina in flumine pu-blico z vtrūq; ꝯ ius. nā neuter alteꝝ trahit ad ius ſꝫ iuicē ſe turbēt qꝛ ꝯ ius publicū poſſident. De h p Cy. C. de ſer. z aqua.l. ſi manifeſte. z p Bar. ff. de flum.l. quominus. ℂ Oppo. iſti opponētes erāt rei ſꝫ in pari cā melior ē cō ditio rei. vt. ff. de excep. doli.l. apud celſuꝫ.§. aduerſus. hic eſt ꝙ reus excōicat⁹ pt obijcere actori de excōicatōe. vt.ſ. eo. c. dilecta. z. c. dilecti. So. aut pſona opponēs repellitur ab opponēdo. z loqtur hic qꝛ nō prius rō q̄ꝫ pſonarū que renda eſt. C. de iure codi.l. qdaꝫ referunt. C. de adul.l. qm̄ alexandrū. aut nō repellitur ab opponēdo. z tūc loqtur ꝯ rium. ℂ Sꝫ tūc quero q̄re hic repellit ab opponendo. rn̄. qꝛ qḋ nō reputat iniquum in ſua pſona nō dꝫ reputare ini quū in pſona alteri⁹. ff. de ſo.l. j.§. j. ꝯ de pſti. cum oēs. ff. de pac.l. cū in eo. z in pain. decretorum. Sed contra imedia te opponitur. nam iſte Jac. nō ſolum trahebat canonicos ſꝫ ipſaꝫ eccl'am ēt cuius itereſt. ergo ſaltem noīe eccl'e pn̄t opponere exceptionē pluralitatis eoꝫ eccl'a ſimili morbo nō laboret z poſſit p quēcunq; defendi. vt. C. de ſac. ſan. ec. l. ſancim⁹. So. Tunc ꝯcordat iſtā opi. ꝙ ſi noīe eccl'e obij-ciatur de iniuſtitia petitoris repellit petitor ab agendo. h tꝫ Jnno. Hoſt. z Ber. in ſi. glo. qꝛ delictū pſone nō dꝫ no-cere eccl'e cuius intereſt nō vſurpari ab indignis z iniuſtis ſed hec ſo. vr̄ ꝯ tex. q dicit faciat pacifica poſſeſſione gau-dere. Ni hoc tangit ius eccl'e de neceſſitate. C. ne vxor p mari.l. ob maritorum. z.ſ. de conceſ. preben. c. cum noſtris z p Jnno. ſ. de ma. z obe. c. cuꝫ inter quattuor. z iō Tā. z Joi.

a ℂ Vide d. Alex. ꝯſi. lxx. cit. ſi. ij. col. z ſeq. in ij. volu.

Digitized by Google

Jo. dicebāt ꝙ nec ſuo nec eccleſie noīe poterat obijci plu- ralitas. ⁊ hoc iõ q2 iſte Jac. iam fuerat inueſtit⁹ ⁊ erat i qſi poſſeſſione. vł dic ꝙ iſtud ē poſſeſſoriū adipiſcēdi i quo me- lior ē cauſa petitoris bñficio ſue appareñtis nō exiſtētis. C. ď edic. di. adri. tol. l. fi. glo. Ber. finał̃r reſidet cū vin. ℭ Tu dic ꝙ aut mādatū3 dirigit̃ canonicis. ⁊ ē vera opi. Jo. q2 cu3 eccleſia nō trahat̃ i iudiciū nec noīetur i iudicio nō pt excipi noīe eccłe. ⁊ h̃ mādatū nō diriget̃ i execūtiõe facti. ſed ſi mādatum dirigeret̃ in receptiõe tūc ipſi capł̃o tunc eſſet v̄a opi. vin. vt. ē. de reſcrip. c. cā re. h̃ aūt dirigebat̃ in receptione facti. q2 iā erat inueſtitus. Ite3 ille q excipit ꝯ̃ iā ꝓuiſum erit vel defect⁹ dr̃ accuſare ⁊ tz ptes actoris. ḡ replicans vł̃ excipere ⁊ tz ptes rei. vt i auc. quo. op. epi. §. ſiquis aūt talis. ⁊ iõ miꝛ ſi gaudet bñficio reoꝝ. vt i auc. de ſanctiſ. epiſ. §. ſiqs aūt ē. Ulterius opponit̃ impetratio iſtius Ja. fuit ſubſcripta ḡ nulla. vt. ē. de reſcript. poſtula- ſti ḡ q̃libet canonicus pt de nullitate obijcere rñ. Ber. ꝙ nulla ē impetratio. tñ nō pōt opponi de nullitate pp ꝓpe vitiū opponētis. ℭ Ex hoc no. duo. p̃mo ꝙ illud qđ ē nul lū nō pt aliū anullare. ſcđo ꝙ illud qđ ē nullū bř ꝓ aliquo ſi de nullitate nō pt excipi idē no. ff. ď nia. re. l. q bēbat. ⁊ ē ar. ad q̃nem ſi ſtatutum dicit ꝙ nō poſſit excipi de nulli- tate⁹ ꝙ lz tale ſtatutū nō inducat validitatē i actu tñ idō cit eq̃pollēs quo ad iuſticia fori. poſtea Ber. dicit ꝙ illō ē nullū ⁊ pōt dici nullū p eum cui⁹ intereſt nō p aliū cuius nō intereſt. Ex quo collige ꝙ ēt de nullitate nemo pōt ex- cipere niſi ſua interſit. nimiru3 q2 nō ē aduerſarius legiti- mus. nā ois aduerſarius d3 eē legitim⁹. C. de edi. di. adri. tol. l. fi. ⁊ no. hec Ber. in gl. i prin. q2 certa ſcia p̃ncipio b3 vim diſpēſationis ſup pluralitate bñficioꝝ. ⁊ idē opat̃ ꝓ- prius motus ipſi⁹. dū tñ de certa ſcia vel de motu proprio fiat expreſſa mētio i lr̃a. Na3 hoc d3 eē de tenore lr̃arum aliās peccant i ſtilo ⁊ i vulgari forma. vñ alr̃ q3 p lr̃as cer- ta ſcia pricipis ⁊ ꝓpri⁹ mot⁹ nō pñt ꝓbari ⁊ lr̃e ſunt ipſe- cte. vt i. c. ſi motu ꝓpo ď p̄bē. li. vj. q2 nihil ſubſtātiale deb3 omitti i lr̃is. ſi tñ pnceps facēt grām oraculo viue vocis ⁊ nō p bullā poſſ; ꝓbari certa ſcia p teſtes. argo. C. ď teſta. l. oiu3. ⁊ ita ſentit. d. Gldr. i ꝯſilijs. ℭ Quero q̄re qs nō pt bře plura bñficia. rñ. q2 ñ pt facē reſidētiā nec ꝓcurare vti litatē eccłe. ⁊ q non reſidet fruct⁹ reſidētie bře ñ d3. vt. C. de ſa. ſan. ec. l. q ſub p̄textu. ℭ Ultio q̄ro vtꝛ q ñ admittit̃ noīe ꝓprio admittat̃ noīe alieo. ē h̃ ar. qđ non nā q ñ pōt poſtulare ꝓ ſe nec ꝓ alio. vt. l. j. §. initiu3. ff. ď poſtu. facit qđ no. ff. ď excep. l. modeſtin⁹ lz Dy. ibi dic ꝙ id qđ non poſſū facē ꝓpo noīe poſſu3 facē alieo ēt ad meā vtilitatē ⁊ taq3 ꝓcur̃ i rē meā p. l. ſi bis q lr̃is. §. fi. ff. ď excep. rei iu. ⁊ ar. C. de peti. bř. l. bř duas matertere. ⁊ adde qđ dicam. J. c. p̃xi. Quidā petebat ſe recipi inť ārianos ꝓ arte mercatoꝝ an poſſit opponē q̃libet de illo ꝯſortio. rñ. ſic. q2 defendit ip3 ꝯſortiū cui⁹ ē mēbru3. ar. C. de ꝓcu. l. exigēdi ⁊ in glo. hui⁹ c. in prin. ⁊ in fi. q2 intereſt ꝯſortij ne ab icongruis viurpe tur. ar. C. de teſ. l. ꝯſulta diualia in fi. C. ď nomi. ⁊ actua. l. in prouincijs. li. xij. niſi deponeret defectum in que3 ipſe in cidit ⁊ eſſet remotus. Caſus ē hic no.

P Aſtoralis. Judex ſtatuē d3 ter- minū ad oēs dilato- rias ꝓponēdo poſt quē audiēt excipiēte niſi i trib⁹ caſib⁹. ꝓmus eſt vtute ꝓteſtatōis. ſcđus eſt vtute noue originis exceptōis. tertius eſt pp notitiam exceptionis ocultē q̄ ignorantia ꝓbat̃ p ſacim. h. d. Caſus p3 ex p̄dictis. ℭ No. p̃io ꝙ iudex d3 ſtatuere terminum gnālē3 ad oēs dilatorias ꝓponēdas. Scđo no. ꝙ iſte ter minus h3 vim peremptorij. lz nō exprimat̃ ꝑcoꝝ. §. e. c. j. i ꝯe. Tertio nota ꝙ ꝓteſtatio fingit retro factū id qđ poſt ea fit. ar. ff. ď ſolu. l. modeſtinus. ff. q ſatiſda. cog. l. ſi fideiuſſo. in princi. ff. de no. oper. nū. l. de pupillo. §. ſiquis ipſi pretori. C. de his q p metū iudi. nō ap. l. j. Jte nota ꝙ termin⁹ ad excipieñ. nō intelł̃r de exceptionibus de futuro deſcendē- tibus. ar. ff. ꝙ cuiuſq3 vni. no. l. itē coꝝ. §. qđ ſi actor. q⁹ tra ctus futuri tpis non ſpectat ad iudicem cum nihil ſit. ff. de vſur. l. j. §. j. ℭ Jtem not. hic ignorātia probari p iuſm. tñ illud iurm poſſet reprobari ſi probaret̃ fama cōis i ꝯ̃riu3 vt elegāter no. i. l. ſi tutor. C. de pi. tu. itē ſi eēnt ꝓſumptio- nes de ſcia. nā vna vehemēs ꝓſumptio tollit aliā ⁊ indu- cit ꝯ̃riū. vt. C. de in reg. reſti. l. diuus. C. ne ď ſta. defun. l. ſi nif. ⁊ hic. ℭ Prio q̄ro nō ſequeñ. ordinē gl. ſz ordinē pro ceſſus. vtꝛ ꝯ̃rias exceptiões poſſit qs ſimul opponē. ⁊ vr̃ ꝙ ſic. q2 ſimul currit tpˢ ꝓponēdi. vt hic i ꝯ̃rū vł q2 lz qs poſſit ꝓpōere ꝯ̃rias exceptōes. nō tñ ꝯ̃rio mō nec ecōtra rio tpe. nā iter exceptōes ē ordo ſicut iter actōes. q2 ille q excipit vł agere. vt no. J. de relig. do. c. cū dilect⁹. ⁊ iõ dic in opponeñ. ſeruāda ē nā exceptōis. nā vbiq̃ a exceptō ſuſpi tiōis d3 eē p̃ia in ordie. tñ forte ad iſtā opponeñ. dō pōt aſſignari ali⁹ termin⁹ iur. vt i auc. offerat̃ exceptio iudicis alis icōgrui vł icōpetētis d3 eē ſa in ordine. Exceptio ꝓcuratoria d3 eē tertia in ordie. ⁊ ſi oppōat̃ ſimpl̃r vł op poni ſolēniter ⁊ ſub ordiato mō ordie ſcripture nō atten- to. qđ ē notādū vt no. Bar. ď re iu di. l. qdā ꝯſulebāt vt. ſi i ter mōaſteriū de re iudi. p Jun. ⁊ cū allegabit̃ iudex ſuſpe ctus ꝓteſtabit̃ ꝙ p hoc nō intēdit cū fuiſſe delegatū legi- time ne p hoc pdat alis dilatorias fori. vł dic ꝙ excipiens nūq3 affirmat vł vł renūciat exceptōib⁹ ꝯ̃rijs. vt fin. not. glo. ff. de reg. iur. l. nēo ex his. imo nec q replicat vł fateri intētōe3 excipiētis. caſus ē no. J. e. cū eccłaſtice q2 ſi ibi re- plicās vł fateri ſe pluralē. eēt ꝓpria voce ꝯuict⁹ ⁊ repelle- ret̃ ab agēdo ſaltē offō iudicis. c. j. de reg. iur. li. vj. Et con tra oēs exceptōes pt iudex ſe ip3 iformare in iudicio pre ter q3 ꝯ̃ exceptōes ſuſpitōis ſm Bar. Jte ſi obijcit̃ ei qui p̄tēdit ſe ordiariū qđ ē itruſus nō pōt ipſe cognoſcere nec ꝓcedere niſi ſit i poſſeſſiōe iuriſdictōis. ſz d3 cognoſcere ſu- perior. itruſus aūt ē ille q ſine vlla electōe ⁊ ſine titulo ſe- dē inuadit q tenet̃ crie falſi. ff. ď fal. l. eos q. ℭ Jtē ſi oppo nit̃ ei ꝙ cā ē ſua ꝓpria ñ pt ipſe cognoſcere ēt ſi eēt ſua ꝓ- pria ratione ſportulaꝛ. vt no. ff. ad mūi. l. ď iure. qđ ē veru3 niſi i poſſeſſione. q2 vi⁹ ſua poſſeſſionis nemini d3 iterdici. vt in auc. ď iudi. §. ne aūt labor. Et ita d3 itelligi qđ no. ber. i. d. l. ď iure. ⁊. d. l. qdā ꝯſulebar. ℭ S3 nūqd dilatione pēdē- te ad rñdeñ. poſitionib⁹ currit dilatio ad ꝓbādū. ⁊ vr̃ ꝙ non. vt. ff. ď adul. l. ſi marit⁹. §. vbi vo. ⁊. ff. ď excu. tu. l. diſi- mus. Contra dico ꝙ interi3 ñ ipedit̃ ꝓbare cū poſſit inte- rim facere iurare teſtes ⁊ ꝓducere inſtrā. ⁊ ſi hoc non faē ſibi iputet. vt. l. ñ. n. ff. ex q cau. ma. ⁊. l. pupillus. ff. q̄ i frau. cre. ff. ď di. infec. l. ſi fiuita. §. ſiqs metu. y. rñ. ff. ď excu. tuto. l. non ſm. ℭ Quero an iudex delegat⁹ poſſit aſſignare hāc dilationē gnālē añ lit. ꝯteſt. ⁊ vr̃ ꝙ ñ. vt. ff. de ꝓcur. l. ſi re⁹. ſed ibi loqtur in diffinitiuo p̄cepto h̃ to ꝑparatione litis. ℭ Sed pone reus actore non iſtante petit ſibi aſſignari terminum ad excipieñ. nūquid poteſt. ⁊ vr̃ ꝙ non q2 perit ꝯtra ſe. ſz dic ꝙ ſi vult ſe artare mos ei gerendus eſt. vt. ff. de proba. l. circa eū. ℭ Quero nunquid poſt lit. ꝯte. poſſit opponi declinatoria fori orta de nouo rñdeo ſic. C. de cō- ſor. eiuſ. lir. t. y. ff. ſiqs cau. l. ſi aūt. ff. de excu. to. l. idē vlpia- nus. ⁊. ff. de lega. j. l. nemo poteſt. ℭ Quero dicitur hic ꝙ proteſtatio ſeruat ius proteſtationis. nunquid iſta prote- ſtatio debet cōtinere quid certū. dicit Ber. no. ꝙ ſic. ide3 ſi quis proteſtet̃ exceptionem ꝯtra teſtes. quia deb3 exp̃i mere ſpeciem. ſ. qualitatem future obiectiōis alias nō v3 cum ſit incerta proteſtatio. Et hoc qñ teſtes ſunt nomina ti in iudicio qđ eſt no. dignum. tñ aduocati in hoc forte er rant. quia credūt ius ſorte eſſe ſaluū ex generalitate vboꝝ q2 nō vł ꝯſentire q ꝯtra ꝓteſtat̃. ff. de edi. at ſiqs. §. plerūq3. dicit Accur. ꝙ ꝓteſtatio d3 ꝯtinere cām. ff. de no. ope. nū. l. non ſolum. §. j. ℭ Quero vlterius nūqd ad ꝓponendas oēs exceptōes peremptorias poſſit aſſignari vna dilatio. Ber. dicit ꝙ nō. Dy. in. c. indultum. tenet ꝯ̃riū. Ja. but. di cit ꝙ oīa que extra iudiciū fiūt ſi in iudiciū deducant̃ inci- piunt eē in iudicio ꝓ̃tāte. ff. q ſatiſ. cog. l. de die. dic ꝙ opi. Ber. eſt v̄a ſi exceptōes nō ſunt ſimul tractabiles alis eſt v̄a opi. Dy. vt no. Cy. C. de iuſſi. re. l. cū qui. ⁊. l. ꝯ̃ maiores. ℭ Scđo q̄rit̃ an exceptio dilatoria ſolutiōis ipediat lit. ꝯte. rñ. ſic ſi eſt exceptio ꝓbata per ꝯfeſſionē vel alias liq- da. Innoc. ⁊ tūc abſoluit̃ reus ab obſeruatione iudicij. ſz ſi nō eſt liquida reſeruat̃ poſt lit. cōteſta. Innocē. ⁊ tūc ſi ꝓ- babit̃ nō abſoluet̃ reus. ſed cōdemnabit̃ duplicatio indu- bitata niſi eſſet dies incerta. quia tūc abſoluet interim. l. pe- cuniam. ff. ſi cer. pe. niſi eſſet caſus ſpālis in quo ante diem

Bal ſup decre.

O

Digitized by Google

nõ naſcerẽt actio vt in vſufruc.ff.qſ vſ.vſufr.le.ce.l.j.in fi. ¶ Dicit Jnn.ꝙ qñ exceptio dilatoria ſolutiõis reſeruat̃ ꝓbãda poſt lit.ↄte.dꝫ ꝓbari añ publicatõem teſtiũ acto ris.nã poſt publicatõem non põt addi dicẽ ꝓbationibus iure actoi ſm Jnn.ꝛ idẽ ait ꝙ minũ lit.dr̃ li.ↄte.ꝛ poſt anteq̃ ad alia diuertat̃. Jnn.ꝛ idẽ ait ꝙ exceptio dilato ria ſolutõnis iõ dꝫ opponi in initio.qꝛ ẽ modici ꝑiudicij. Jnn.imo ẽt qꝛ eſt exceptio ordio.ar.ff.man.l.ſi mandaue ro tibi pro me in uiẽ in ꝑn.idẽ ait ꝙ ſi eadẽ exceptio eſt peremptoria ſolutõis ꝛ dilatoria lit.dꝫ lit.ↄte.differri eius probatio niſi eſſꝫ exceptio nullitatis ſnie. Jnn.ſ͞ꝫ vide in.l. vlt.C.de or.cog.vt̃ niſi eliderer lĩ ao.qꝛ tũc totõ eliderẽt. Jnn.ſubaudi ꝛ opponat̃ i foro q̃ adoptẽt ad ſ͞ꝫ. ¶ Quero nũqd exceptio peremptoria q̃ oriẽ poſt lit.ↄte.nõ ex ve tuſtiore cã ſꝫ ex nouiſſima poſſit opponi.uic ꝙ ſic ſi ſuper uenit ex ſcõ actoris.ſec⁹ ſi ex ſcõ rei.vt.ff.ue ↄdi.ſer.l.ſiue manifeſtus.§.ſi.itellige qñ exceptio ſubtrahit actori exer citiũ.nã ius agẽdi nõ abſorbet ex toto.vt.ff.õ rei vẽ.l.ſi p⁹ acceptũ. Jtẽ qñ durãt reliq̃ agendi vincit actor lꝫ actio ſit altẽrata.vt.ff.õ inſa l.ſiuus.de ſ͞ꝫ p Bar.in.l.i.ff.de ex cep. ¶ Quero nũqd exceptiões pẽptorie ↄtra pñt ſimul opponi.dic ꝙ aut ꝑ mãdatũ ꝑdit ius opponẽdi.ꝛ ſi pñt ſimul ꝓponi.aut nõ ꝑdit ius opponẽdi ꝛ tũc ſic.ſꝫ quo ſ͞ꝫ cognoſcã vt̃ ꝑdat ius opponẽ.nec ne.tñ.ſi ꝓpoſuio vni us exceptõis traſſert i aduerſariũ onus ꝓbãdi.tũc perdit ius[a] opponẽdi aliã exceptõẽꝫ.vt.ff.de ꝓba.l.cũ indebito ſꝫ ſi ñ traſſert onus ꝓbãdi.tũc ñ ꝑdit ſꝫ Bar.q ita elegã. no.ff.õ excep.l.nemo ꝓhibet. ¶ Quero nũqd poſſum ne gare maleficiũ ꝛ excipe ꝙ feci ad meã dẽfenſiõeꝫ.rñ.ſic qꝛ iſta ñ ſunt ↄtra.qꝛ nõ dr̃ maleficiũ niſi ſit punibile.ſꝫ ſi di cerẽ nõ occidi ſꝫ feci ad meã defenſiõem eſſem mihi ipſi ↄtrius ꝛ nõ audiret ſimul negãdo ꝛ excipiẽdo ſꝫ ↄuictus ſup negatõe bñ poſſet poſtea excipe qd feci ad meã dẽfen ſionẽ qꝛ ẽt ſi vellẽ ſpõte renũciare huic exceptioni nõ poſ ſem cũ ſit de iure nãli.vt ſing.ꝛ expreſſe no.ff.de pac.l.pa ctũ inter heredẽ.nec ob.ꝙ viderim eum iur̃o p id qd no. Jnn.ſ͞ꝫ.de iureiurã.mulieri. ¶ Quero cur ẽ peremptoria q̃libet dilatio ad excipiẽ.ꝛ nõ dilatio od ↄparendũ.rñ. qꝛ pria eſt breuitoria litis.ſcda moratoria ẽ ꝛ expectato ria abſentis ꝛ q̃libet dilatio ſuã nam ſuã ꝛ fines ad quos eſt ꝑducta. ¶ Et ſcdo q̃ro an exceptio inuẽtarij ſit perem ptoria vel dilatoria.rñ.dũ ſit inuẽtariũ ẽ dilatoria.ſꝫ poſt fcm inuẽtariũ ſi bona nõ ſufficiunt nec ẽ ſpes ꝙ fiant ſol uẽdo ẽ ꝑpetua ergo peremptoria. Si aũt qs defecit in cõ fectiõe inuetarij.tũc exceptio ẽ falſa.ſi aũt qs adiuit here ditatẽ abſq̃ ꝑſtatiõe inuentarij.ſi ſi tpa lẽgitima puto ꝙ tacite inſit reſeruãdo iur.cuꝫ ſciat ius ſuũ durare ner̃ fe cerit aliquem actũ ↄtriũ aſo ſecus.C.de iure do.impe.l.ſi. ¶ Quero de exceptione macedoniani an poſſit opponi poſt gñalem terminũ opponẽdarꝫ exceptionũ.ꝛ vr̃ ꝙ ſic odio creditoris.ꝛ ne ẽt ꝑ ſnias poſſit fieri fraus macedo niano.ff.ad mace.l.tam ꝛ ſi.idẽ in excep.bãni odio bãni torꝫ.ar.ff.de aleato.l.j.§.ꝙ aũt. ¶ Quero pone exceptio tertio.oppoſita ẽ ad obuiañ.ne ꝓcedat̃ fuit aſſignat⁹ ter minus ad eã ꝓbãdam.ſꝫ excipiẽs deficit i probatõe ꝛ ſuccu buit an poterit ð nouo opponi in vim peremptorie.ꝛ vr̃ ꝙ ſic qꝛ diuerſa vr̃ exceptio.dũ qd opponit̃ in alia virtute vr̃ opponi alio ſpẽ. Jtẽ añ lit.cõ.hec exceptõ ẽ ſũmaria poſt lit.cõ.ẽ plenaria.vt.ff.de iureiu.l.nam ꝛ poſtea.in ꝑn.ſõ ſi fuit reiecta ꝛ ꝓbata tanq̃ nõ vã põt de nouo opponi ſe cus ſi taq̃ ñ ꝓbata.iõ ñ fuit approbata tũc dnuo oppõit ar.ff.õ ↄpẽ.l.ꝙ i dieꝫ §.j. Dicit aliqs ſi hñs duo remedia eligẽdo vnũ ꝑiudico mihi in altero ff.õ pac.l.reſcriptum §.ſi pacto.ſõ.hic ambo ad excipiẽ.ibi alterũ ad agẽduꝫ erat. Sꝫ nũqd in gñali termĩo ad excipiẽ.intellr̃ exce ptio rei iu.vel iureiur.ꝛ vr̃ ꝙ ſi.cuꝫ qꝛ ꝓuilegiate ſunt tum qꝛ duplices ſeu mixte.vt no. Jnn.ſ͞ꝫ.õ inſti.c.cuꝫ veniſſent. nam ex vno fonte due exceptiones tanq̃ duo riuuli oriũ tur.ſm Jnno.dic includi ante lit.ↄte.in quãtuꝫ declinato rie.poſt li.ↄte.i quãtũ peremptorie.ꝛ iõ ↄſidera i quo ſtato cãe fuerit aſſignata dilatio.qꝛ actus agẽtiũ diſtinguit̃ ſm tpa.ar.ff.de teſta.l.tirianus. ¶ Quero vtrum exceptio q̃ opponit̃ cumulatori actionũ ſit peremptoria vel dilatoria

 ¶ Vide Jaſo.in.l.j. col.ij.C.õ er ro.cal. dum allat Pad. de ca.cõſil. xxxiiij.ꝛ do. Frãc.i vlti. col.ꝛ ſe.

rũ.ſi electõe tollunt̃ eſt peremptoria ꝛ põt opponi poſt lit. ↄte.vt.l.j.C.õ fur.ſed ſi electi ſuſpẽdunt̃ eſt dilatoria ꝛ dꝫ opponi añ lit ↄte.ff.de eui.l.ſi mãcipiũ.§.j. ſile dũt pdele ctione ſuſpẽdunt̃ q̃ ꝓferri dñt.ꝛ idẽ in cã ſeruitutis que ſi dꝫ differri.cũ ſit acceſſoria nõ ſuſpẽdit q̃nimo poſſꝫ cumu lari ꝑncipale acceſſorio lꝫ ſecus eↄ.ff.de excep.l.ſed ſi añ. qꝛ maior cã prius mota facit iteriꝫ ſilere minorẽ nõ econ tra ſm Ja.õ are.ibi dẽ. ¶ Quero quid õ exceptõe inopie rũ.ꝑncipalr̃ ẽ peremptoria ſꝫ potẽtialr̃ ẽ dilatoria.ff.õ mo. ꝛ ho.l.cura.§.oficiẽtiũ.rñ inops nõ cog̃r iudiciũ pati.ff. de ꝓcu.l.ticius.ff.man.l.idẽ qꝫ.§.ſi ignorantes. ¶ Quero an ſnia ↄ exceptionẽ lata tollat exceptionem ipſo iure an ope replicatõis.ꝛ vr̃ ꝙ ipſo iure.ar.ff.de fideicõ.l.ſi pſcrs. Jn ↄtrium vr̃.nã nõ operat̃ plus ſnia q̃ ↄſenſus ſed ꝑ ↄuẽ tioneꝫ tollit̃ ipſo iure qꝛ oĩs exceptio plurimũ facit hꝫ qd pro iſecto hñ ñ põt ita vt radicit⁹ euellat̃.ff.de cap.l.in bel lo.§.facte.ff.de pac.l.ſi vnus.§.pact⁹ne.qd ↄcedo.Nã eↄ ſi ſnia ferat̃ ꝓ excipiẽte nõ tollit actionẽ ipſo iure niſi in ca ſibus i qbus tollerẽt ipſo iure ꝑ pactũ.nam ſnia hꝫ vĩꝫ po ẽtĩ nõ vim acceptilatõis.imo minoris eſt actis in hoc q̃ pactũ nudũ.vt no.i.l.ij.ff.de iureiur. ¶ Ex his ↄcludit̃ ꝙ abſolutoria lata obtẽto exceptõis peremptorie õ perimit actionẽ ipſo iure.ſed iterum elidit eã. Sꝫ Pe.de bellap. dicit ꝙ ipſo iure tollit vt aliqd addat cũ ꝑ exercitiũ poſue rit actorẽ i ↄflictu exercitij nudi ſubſtulit actõem hĩtualẽ ꝛ ẽt ipſũ agere actũ.ꝛ ſic vulnus ↄducitur vulneri iducit extictionẽ ſubiectã cum ꝛ iudex hoc ſentiat ꝛ itendat extri gare oẽm litis radicẽ ꝛ mãm ꝓducẽtem.ff. de fideicõ.l. ſi plurẽs.ſꝫ ibi i exceptõe diuidẽdarꝫ eſt õ propria mã ipſi us exceptõis q̃ obiecto ꝛ obtẽta reſecat actionẽ ipſo iure. ar.ff.ad.l.fal.l.linea margaritarꝫ. Conſidera ttia.l.ſcm. ꝛ cuꝫ iſtõ ñ certat ſnia qꝛ ñ ꝓſupponit ipm i eſſe.ꝛ ſic ſi iten dit cum eo inire duellũ Jtẽ obligõ nãlis ꝛ nec cum ea cer tat qꝛ nec ea parit iudiciũ.ꝛ ciuilis ꝛ cuꝫ iſta tunc̃ mater actus ↄflictat. ¶ Et adde ꝙ iterdũ qs vicit vt reus ꝛ po ſtea ſcõ ſuo ꝑdit vt actor qꝛ mutat ſibi qualitatẽ litis.ff.õ ↄdi.ide.l.iulian⁹.ibi eim vicerat vt reus.poſtea ſi agit cõ ditõne idebiti ſuccũbit vt qꝛ iniuſte agit repetẽdo verum debitum qꝛ ↄditio idebiti nãlis ẽ dꝫ ꝛ vã.vt eo.ti.l.ide biti ↄditio.iterdum qs ſuccũbit vt reus ꝛ vicit vt actor.vt ff.de excep.l.vẽdicanteꝫ.ſ͞ꝫ.de iureiur. debitores.ff.de ↄdi. ſine cã.l.fullo.iterdũ qs ſuccũbit vtroq̃ iure.ff.de ↄpen.l. qd i diem.§.j.C.de fide iſtru.l.ſi.i ſi.iterdũ qs vicit vtraq̃ via.ff.de iureiu.l.ſꝫ ſi poſſeſſori.ij.rñ. ¶ Alteri⁹ q̃ritur õ iſta exceptõe tu ñ debeo audiri.rñ.hec exceptio eſt i differens. nam ꝓut ꝓ oſſerẽteꝫ adaptat̃ ad differẽ. vbi gr̃a nõ de beo audiri donec eo excõicat⁹.tũc eſt dilatoria.ſ͞ꝫ.de ↄſti. c.ex lr̃is. Sꝫ ſi adaptat̃ ad ꝑimendũ vt ñ debeo audiri qꝛ ꝑpetuo hãnit⁹ eo ꝛ ↄfiſcat⁹ iuc ẽ peremptoria.ſꝫ Ja.bu.dicit ꝙ iſta exceptio multiplex ẽ ꝛ i q̃buſ octo ꝑ ſe naſcit̃.ar.ff. de vſufru.ac.l.j.i ſi.ꝛ iõ omiſſa i priorib⁹ pñt i poſteriori bus actib⁹ opponi.ſec⁹ ſi eſſꝫ oĩno omiſſa. ar.ff. de iud.l.ſꝫ ſi ſuſcepit ſm Ja.bu.q ita ſubtilr̃ no.ff.de ↄdi.ide.l.elegã ter.§.ſi qa poſt.i antiqua ſua lec.

Cum inter.

 Excõicat⁹ excipe pt ꝛ appellare ꝛ oẽꝫ ſuã de fenſionẽ facere pt.ſcda ibi i quiſitõi. ¶ Caſus. ꝓ ꝓcuratores cuiuſdã nobilis excõicati ↄuẽti opponebat̃ exceptio ſuſpitionis ↄ iudices querebatur an poſſit.rñ.ꝙ ſic.qꝛ excõicato ↄcedit̃ defenſio.ꝛ ianua defen ſionis ẽ iudicis recuſatio.hoc ꝓbatur ex itentione pape.qꝛ ex certa ſcia non ↄſueuit ↄmitte cãm iudicibus ſuſpectis. Jtẽ ſ͞ꝫ pꝫ de eq̃tate nãli qꝛ iudicium non dꝫ claudicare vt actor poſſit ipugnare.ꝛ reus non poſſit ſe defendere. Jteꝫ ſi defenſio denegat̃ excõicato pt appellare ſꝫ reconuenire non pt qꝛ reconuenire ẽ repugnare. No.ꝙ q̃libet pt ſe de fendere. ¶ Quero de quo reo loq̃tur ſ͞ꝫ.rñ.de reo q trahi tur ad cãm q vocat̃ reus deceſſari⁹.nã iſte eo ꝙ citatur ꝑ ſona ei⁹ irimat̃ ꝑ aduerſariũ.nã ideo citat̃ vt ↄpareat ꝛ fi nis citationis ẽ vt audiat̃ in iurib⁹ ſuis.vt no.in.l.j.§.cũ dr̃ ff.ſi cui pluſq̃ ꝑ.l.fal. Reus aũt q non trahit̃ ad cãꝫ q̃q̃ iudiciũ aperiat ſibi viaꝫ ad opponẽ ꝛ ↄdicẽ dicit̃ reus volũtari⁹ in quo diſtinguit̃.aut ad eum ꝑtinet ꝓ ꝑpriũ com modum

modū vel incõmodū.puta qñ petit̃ reſtō i integrū aduerſus ſniam generalē vel aduerſus aditiõem hereditatis ⁊ creditor ſe opponit ꝑ ſuo itereſſe.⁊ iſte adhuc dr̃ re⁹ neceſſarius qꝛ eo nõ ꝯparētē reus ſua eſſꝫ pitura.aut non ꝯſiſtit ꝓprius itereſſe.vt qñ appõunt cria electo ⁊ deſect⁹ ⁊ iſte talis oppoſitor dr̃ re⁹ volūtari⁹.⁊ ſi ē excõicat⁹ nõ dꝫ audiri.qñ ipſe nõ trahit̃ ad cāꝫ ſed aliū trahit.Et dr̃ poti⁹ impugnare q̄ꝫ ipugnari ꝙ tene mēti. Qd autē ipugnatores volūtarij ſint actores appet qꝛ hñt neceſſe offerre libellū quē re⁹ de neceſſitate nõ hꝫ offerre.ſꝫ Jnno.derꝓ regſa ꝙ nūq̄ꝫ reus volūtari⁹ ſi ē excõicat⁹ admitit̃ ad ꝯdicēdū.⁊ ē reus volūtari⁹ oīs qꝛ nõ ē nominatiꝫ citat⁹.vñ ꝯ minorē petētē ſe in integꝝ reſtitui ꝯ aditionē hḋitatis nõ pt̃ excipe excõicat⁹ ſꝫ Jnn. Nõ credo ꝙ bñ dicat.qꝛ citari dꝫ ꝑ edictū gnāle ꝙ idē opat̃ ꝙ ſpāle niſi dicas ꝙ nõ citat̃ niſi iquātū ſua credat itereſſe.imo certe cātiue iubet̃ ꝯparet̃. vt i auč.de hi.⁊ ſal.§.ſi vo obſint.Et iō Jnn.hic erravit ḋ forma citādi.not.ff.ḋ no.op.nū.l.de pupillo §.meminiſſe. C.ſi ma.ita ſne.alte.ne ꝑſti.l.ea qdē.dicit Jnn.ꝙ excõicatus nõ ē admittēdus ad excipiēdū ꝯ electum ꝙ veꝝ ē niſi dicat bñficiū ad ſe ptĩere.qꝛ ius ſuū pt̃ defendē.Dič Jnn. ꝙ excõicatus nõ pt̃ ex̄ iudiciū appellare.qꝛ talis appllō ñ ē defenſio ſꝫ ꝓcuratio ad cām.Si tñ ante appellaſſet excõicatio ſequēs nõ repelleret eum a ꝓſecutiõe appellationis.Eſt quedā tertia ſpēs q̄ nõ fit ꝓpe in iudicio nec proprie ex̄ iudicium.vt qñ qs appellat a tutella vl̃ alijs mūeribus.C.ḋ ap.l.hi q ad ciuilia.⁊ puto eum ñ poſſe repelli. qꝛ ꝓuocat⁹ ē grauatus.⁊ ſi ñ appellat tāquā re⁹.tñ appellat tāquaꝫ oppreſſus. ¶ Quero nūqd excõicat⁹ poſſit appellare ex̄ iudiciū.dicit Jnnoc.ꝙ ſic.alij ꝯ qꝛ appellare ex̄ iudiciuꝫ ē ꝓuocare ad cām tn̄ dic ꝙ cā ꝑꝑ q̄ꝫ ꝓuocat aut tāgit itereſſe eius ſingulare.⁊ pt̃ appellare.aut tāgit itereſſe eccl̃e.⁊ tūc nõ pt̃ appellare qꝛ excõicat⁹ nõ eſt i eccl̃ia nec de eccl̃a excommunicatione durāte ſicut ſi nos dicere mus iſte nõ eſt de populo.⁊ ideo nõ poteſt conſequi ius populare. ¶ Quero an excõicatus poſſit iurare de calūnia.tñ.ſic ſm Ber.licꝫ non poſſit iurare in defectum probatõis.ſicut nec teſtificari.C.ḋ fideicom.l.ñ.i ratione ſui. Jtē quia fauor iudicioꝝ denegat̃ excõicato.vñ non ſubijt iuſm oneris.vñ ſub iurio rñdet poſitionibus.qꝛ ꝑ tale iuſꝫ nõ acquirit̃ eius.ſꝫ ꝑſtat̃ ad maliciā ꝯueniēdā. ¶ Quero nūquid excommunicat⁹ iuſte poſſit peti ſe abſolui.añ q̄ꝫ ꝓcedat i cā.tñ.ſic qñ ſpoliat⁹ iure ſpūali ſm Ber.qḋ no.dl̃ gnū. ¶ Quero an excõicat⁹ poſſit oppone exceptionem compēſationis.ſo.aut ē ꝯpēſatio itrinſeca ipſi⁹ cāe.vt qñ fructus ꝯpēſant cū ſorte.⁊ pt̃ ⁊ idem ſi extriſeca dūmodo debitū ſit liqduꝫ.tn̄ dic indiſtincte i ꝯpēſatione extrinſeca ꝙ cum ꝯpenſatio ſi fiat ipſo iure.ſꝫ ꝑ exceptionē ꝯpēſationis ꝙ non audit̃.qꝛ ñ infert nouā liteꝫ.nā ꝯpenſare ē quodāmodo recōuenire.vt ſin.no.C.ḋ ꝯpē.l.neqꝫ. ¶ Quero nunqd excõicat⁹ poſſit ꝑ ſuo intereſſe ſe oppone excõicationi ſnie.vt.ff.de re iu.l.a diuo pio.§.ſi ſup rebus.tñ.ſic ſi poſſidet.qꝛ poſſeſſio facit eum reū. vt.ff.ḋ pul.cre.l.ſi pupillus.§.defendē.⁊.ff.ḋ no.op.nun.l.ḋ pupillo.§.q remiſſioneꝫ.ſecus ſi nõ poſſidet.qꝛ tūc fungit̃ prib⁹ actoris arg. inſti.ḋ interdic.§.commodū.ff.ḋ libe.cā.l.liberis.§.ſiquis ex ſuitute. ¶ Qd fuit de facto an corā arbitrio poſſit opponi exceptio ꝯpēſationis.⁊ determiatū fuit ꝙ ñ qꝛ hebꝫ vim recōuentionis ⁊ recōuentio ñ hꝫ locū corā arbitro. vt.ff.ḋ ar.l.ſi de meio.i prin.dicet aliqs recōuētio eſt ḋ appēdicijs ſꝫ arbiter poteſt iudicare de appēdicijs vt ḋ fructibus ⁊ ſilib⁹.vt no.ff.ḋ ar.l.qꝛ arbiter.Sꝫ ad h̄ tñ.qꝛ ibi i appēdicijs rei compromiſſe ſꝫ compenſatio nõ eſt de appēdicijs rei compromiſſe cum exaietur ſeorſum a cā ḋ q̄ eſt compromiſſum. ¶ Pōe ſꝫ ꝙ ꝯpromiſſuꝫ ē ḋ re oīqd poterit excipi coraꝫ arbitro ḋ ꝓcio ñ ſoluto.⁊ vr̃ ꝙ ſic.qꝛ ex ēptione ⁊ vēditiōe oꝛit̃ actio reciproca.⁊ ſilr̃ oꝛiūt̃ due exceptiones reciproce.vna rei nõ tradite.alia ꝓcij nõ ſoluti.ff.de ſolu.l.ſi ſoluturus.ff.de iureiurā.l.ſi duo patroni.§. marcellus.⁊ iſta ſunt correlatiua.⁊ i correlatiuis vno poſito ponit̃ alterū vno deſtructo deſtruit̃ reliquum.vt.ff.de accep.l.ñ.i ꝯtrarium videt̃.nā ñ cõpromittit̃ de parte nõ ideo cõpromittit̃ de toto.ar.ff.de iudi.l.ſi tibi.⁊ ideo ſi cõ

¶ An excõicat⁹ poſſit opponer̃ exceptõem cõpēſatiōis gl.⁊ docto. cõit̃ hic dñt qñ excõicat⁹ poſſit cõſeq agendo id qḋ vlt cõpēſare ñ admittitur ad excep.ſecus ſe ñ poſſꝫ id ꝯſeq agēdo Uide dĩnos ſcripta ꝑ do cto. nouiſſimos in.c.in relleximus. ḋe iudic.

promittit̃ delegato relicto nõ vr̃ ꝯpromiſſuꝫ de iur.accreſcēdi.vt.ff.de vſufro.l.dñs.nec de vſuris.qꝛ vſure ſunt fructus extrinſec⁹.vt.ff.ḋ ꝯdi.inde.l.ſi.vñ nõ auget̃ nec minuit̃ ꝯpromiſſuꝫ ex re q̄ nõ ē deducta in mādato arbitri.ſec⁹ ḋ iudicijs.ff.fa.her.l.meu⁹.§.cū obijcit̃.Utꝝ exceptio ꝓcij nõ ſoluti poſſit oppõi qñ ſnia ſup re tradēda petit̃ executiõi mādari.dic ꝙ nõ.vt no.i Spe.ḋ exe.ſen.⁊ hñ ſꝫ bar. in.d.l.ſi duo pꝛoni.§.ſiqs iurauerit.nā iſta exceptio debuit opponi añ ſniaꝫ cū eēt añ ſniaꝫ nata.⁊ ſic dilatoria ſm Bar.ꝙ veꝝ eſt niſi i eodē iſtrō ꝯtineat̃ ꝓmiſſio ꝓcij.nā q agit ex iſtrō dꝫ illō obſeruare.ſꝫ ñ excipiat̃ ab aduerſario. Jtē cū ſnia referat̃ ad inſtrꝫ vi ꝯtinere illō idē.Et dič bar. ꝙ dña ē int̃ exceptiõeꝫ intrinſecā q̄ ineſt quā nõ eſt neceſſe opponi ⁊ exceptiõeꝫ extrinſec⁹ veniētē q̄ nõ ineſt niſi opponat̃.vt ipſe eleganter do.ff.ḋ v.ob.l.cū q ita.§.q ita ſtipulat̃. imo vi ꝙ indiſticte poſſit vēditor vti retētõe.qꝛ pro ꝓcio res ē ei pignori obligata ⁊ exceptio pignoraticia ñ excludit̃ ꝑ ſniaꝫ latā in ꝑſonali.vt.ff.ḋ excep.rei iudi.l.ex ſētētē.§.latin⁹.Jtē ñ eſt ꝓpe exceptio.ſꝫ on⁹ offerēdi ſibi.ff.ḋ ac.emp.l.iulian⁹.§.offerri.ff.de exec.rei iudi.l.pſ.C.ḋ colla.l.ſi ſoror.vbi vide.C.de ſeu.⁊ iter.om.iu.l.cū coꝝ.ſicut cū petit̃ executiõ edicti ꝓtoris moꝛtui.ff.ḋ colla.bo.l.ptor. in pn.ff.de iureiur.l.ſi nõ fuerit.vbi gl.not.Jtē ꝓciū ē ꝯſecutiue accedēs ñ ꝯhere ſe hña ſicut cautio fructuaria poſſet peti in executõe ſnie late de vſufruc.traden.cū ſit liquida defenſio iur.ſcripti.ff.de le.j.l.apud iulianū.§.idē iui.ꝑ Ja.de are.dicit Jo an.ꝙ vēditorē ēē excõicat⁹ pōt dicere reꝫ tradere nolle niſi ꝓciū ſoluat.vt ipſe not.in.c.j.de pac. li.vj.in noue.dic ꝙ iſtud nõ eſt proprie agere.ſꝫ excipe.ſed onus ipſi⁹ ꝯct⁹.vt.C.de ſeu.⁊ interlo.l.cū coꝝ.⁊ excõicat⁹ nõ tenet̃ in pleno vi aliter quā dicet forma ⁊ nā cõtractus. ¶ Quero an excõicat⁹ poſſit petere executiõeꝫ ſnie.tñ.nõ qꝛ exceptō excõicatõis pt̃ oppōi poſt ſniaꝫ.J.c.exceptiões. Sꝫ nūqd pōt petere laudū reduci ad arbitriū boni viri.⁊ vi ꝙ ſic.qꝛ eqtas nõ dꝫ denegari excõicato.vt hic in lr̃a.ſꝫ lr̃a loqt̃ in eqtate defenſiõis nõ i eqtate agēdi vl̃ qrelañ. vñ excõicat⁹ nõ poſſꝫ ꝑncipalr̃ ꝑ ſe ꝓponere qrelā inofficioſi teſtamēti vel nõ nūerate pecūie.Sꝫ nūqd excõicat⁹ poſſit donatiões inſinuare vl̃ bonoꝝ poſſeſſiões cognoſcē. ⁊ vi ꝙ ſic qꝛ ḋ plano fit nec vlla exceptō ē vētilañ.C.q admit.ad bo.poſ.l.ñ.ḋ bo.poſ.l.ſuus. ¶ Jn ꝯꝛiū vi qꝛ iudex dꝫ ei aſſidere ſicut tñe diſſidato.ar.ff.ḋ bo.poſ.l.tei capitalis.dico ꝙ nihil petere pt̃.ſꝫ ſuū aiuꝫ pt̃ dclarare ſicut i cõtractib⁹.Jtē tutor excõicat⁹ pt̃ facē inuētariū ⁊ adminiſtratiões tutele ꝑ decretū iudicis nāciſci.ſꝫ in iudicio cõtētioſo nõ poſſit ſe legitimare.tñ valebit quātū ad ꝯct⁹ ꝑ ſe auctorizados.dic vt no.J.e.c.pia.in nouella.li.vj.

¶ Cum venerabilis. Si re⁹ a quo petit̃ res excipiat ḋ ꝑmutatione ipſi⁹ rei facta cū actore.non ꝓꝑ h̄ fatet̃ actorē eē dñꝫ h̄ prio.

Exceptio falſi ſi pt̃ opponi ēt ſi poſt ſniaꝫ vſqꝫ ad.xx.an. h̄ dcō ⁊ prio facti ⁊ ꝓceſſus narratio.Jn ſcḋa diffinitio.ſecūda ibi itelleximus.Pria ſubdiuidit̃ in tres.Quia pma ponit̃ petitio actoris.Scḋa ibi idē ꝑmutationis exceptio ⁊ inde aſſumpta actoris allegatio Tertia ibi porro.alia allegatio actoris ex ꝓbationib⁹. ¶ Caſus.epō ſabinēſis corā duob⁹ cardinalib⁹ ꝯmiſſarijs pape petebat a monaſterio fauenſi eccleſiā ſancti viti cū ſuis poſſeſſionib⁹ ⁊ pertinentijs tanquā ad ſe ptinētia in ſpiritualibus ⁊ tpalib⁹. pro parte monaſterij dicebat̃ qḋ pertinebat ad monaſteriū.nā ⁊ ſi antiquus fuiſſꝫ eccleſie ſabinenſis.tamē moderno tempore erat monaſterij fauēſis ex cā ꝑmutationis ⁊ ad ꝓbadū permutationeꝫ ꝓducebat̃ quoddā inſtrꝫ i quo pria facte ꝯtinebat̃ ꝙ thodoſius epō cū ſuoꝝ ſacerdotum ꝯſenſu ꝓdictā eccl̃am ſancti viti pro qbuſdā eccl̃ijs ⁊ alijs reb⁹ ꝯceſſit i cambiū monaſterio ſupradicto.epō dicebat ꝙ ꝑ hāc exceptioneꝫ erat fundata ꝓbatio antiq dñijꝫ.naꝫ q allat̃ permutationeꝫ vi ꝯcedere ꝑmutāteꝫ fuiſſe dominuꝫ ſuppte.⁊ per hāc etiaꝫ pñtialr̃ eſſe qꝛ ex dñio preterito preſumit̃ in ꝑſenti cū dominiū ſit iuris actu permanens niſi probetur amiſſum.Querebat̃ qd iuris. Papa dic ꝙ per teſtes non fuit probata itentio. Jtem nec ꝑ exceptio-

nē obiectā qꝛ exceptōꝫ obijcitꝰ ſi ītelligit fateri aliqd ad
fundādā itentōez agentꝫ. deinde papa voluit ſe ꝯ̄ mona-
chos. Et dic ꝙ iſtr̄m eoꝝ ſi ꝓbat qꝛ falſuꝫ tñ ſi ppēa mo
naſteriū dꝫ pdere litē. qꝛ falſitas ꝓcuratoris nō nocet mo
naſterio. Ad delictū pſone nō dꝫ in dānū eccle cedūdare.
Deinde papa ꝯ̄ſiderat potiꝰ nām cāe ꝺ iuꝛ cōi ſm alle-
tōes vel ꝓbatōes priuꝫ. Et qꝛ notoriū eſt ꝙ eccla ſancti
viti eſt ſita ī dioceſi ſabinēſi adiudicat eā quo ad ſpūalia
dicto epo pter ꝗ̄ in illis in qbꝰ appet ꝑ autentica ſcripta
vel ꝑuilegia eā nō eſſe ſubiectā. In tpalibus aūt abſoluit
monaſteriū. qꝛ epꝰ nō ꝓbauit. Dicit Inn. ꝙ ſm qualitatez
petentꝫ itelligit petitio. vñ alr̄ ſonat vbū eccle cū ptinētijs
in ore alr̄ in pſona ꝺꝫ Inn. ꝯ̄ in pn. capli qḋ ē no. dignū.
Inſtrā antequā ꝓducant debēt legi ꝛ examīari ꝛ deliberari
an faciāt p ꝓducēte qḋ ſecꝰ eſt in teſtibꝰ. Inn. qꝛ eſſꝫ qdaꝫ
ſubornatio. Et iō ꝓducēs inſtr̄m vr̄ illō ex certa ſcia ꝛ de
liberato aīo ꝯ̄fiteri ſecꝰ ſi ꝓducit teſtes qꝛ depoſitōes eoꝝ
deponēde videri nō pñt nec ex certa ſcia ꝯ̄fiteri eſſe veras
ſm Inn. qḋ eſt no. ¶ In tex. ibi cū ſuis poſſeſſiōibus ꝛ ꝑ-
tinētijs. no. libellō gnālez. Ibi in ſpūalibus ꝛ tpalibꝰ. no.
ſpūalia ꝛ tpalia cumulari eodeꝫ libello. Ibi nondū. certe
nec poſtea quo ad tpalia. ¶ No. hic ꝙ exceptio oppoſi-
ta antequā expediat eā opponi nō eſt ppea repellēda ipſa
nec eiꝰ ꝓbatio qḋ tene mētī. ¶ In tex. ibi qḋ ꝛ ſi. i. quāuis.
Ibi fuerit. in ꝉ vbo ſtat dubitatio. qꝛ vr̄ aſſertiuū. dic er-
goꝰ ꝙ vr̄ ꝯ̄fiteri. qꝛ olīꝫ dñs ſemꝑ pſumit dominus. vt. C.
de ꝓba. l. ſiue poſſideꝫ. ff. ex q. cau. ma. l. deniqꝫ. Si h. rñ.
ꝙ ꝯ̄feſſio de pterito erat ſcā cum expſſa negatiōe pſentis
tpris. ꝛ cū tot ois ſit vna ꝛ īdiuidua nō pt diuidi. preterea
cū actor neget exceptōez nō dꝫ ex ea cōmoduꝫ reportare
quā nixus ē ipugnare. ff. ꝺ excep. nemo. Negans abſolute
nō pt defenſiōez ꝓbare niſi ꝯ̄patiente ſe prio dicto. ſecꝰ ſi
negat ſub ꝯ̄ditiōe. qꝛ deficiēte ꝯ̄ditiōe negatōis deficit ne
gatio. ꝛ habet ꝓ nō facta ꝛ nō admittit ad ꝓbādū exce-
ptōem. In ꝯ̄trariū intellige in ſcō nō int. diſpōne. vt ſi quis
neget ſe feciſſe ꝯ̄ formā ſtatuti non poterit ꝓbare quālibet
defenſiōez ſm cōem practicā. preterea hec vba quāuis ꝛc. vr̄
dent ꝯ̄ditionalia. vt no. C. de excep. ſi qdē. preterea hec exce
ptio nō ꝯ̄ſiſtebat in facto ꝓprio ſꝫ alteriꝰ. vñ reus pt ꝯ̄trijs
defenſionibꝰ vti. preterea iſta exceptio referebat ad inſtr̄m
ſꝫ illud erat falſuꝫ. vnde exceptio nō dꝫ. ꝛ iō ex vna nō ſur
git ꝯ̄feſſio. vt. ſ. e. ꝗ. intelleximꝰ. ¶ In tex. ibi qḋ theodoſiꝰ
epꝰ in originali ꝺo ꝯ̄tinebat ſabinēſi. ꝛ ideo pp̄ ſcertitudi
nē actoris nō ꝓbat titulus. ¶ In tex. ibi ſe credē. No. ꝙ
ille q excipit credit ꝙ exceptio ſit va. certe veꝝ ē ꝯ̄plexiue
nō diuiſiue. qꝛ alr̄ non eſſꝫ ꝯ̄feſſaturus ꝛ ad intētiōem eſt
recurrēdū de ꝉ no. ff. ꝺ ꝯ̄feſ. l. certū. ꝗ. i. ꝑ Pe. ꝛ Cy. C. de
edē. l. edita. ¶ In tex. ibi i tpalibꝰ. i. poſſeſſiōibus ptinen-
tijs ꝛ redditibꝰ ꝓprioꝝ ꝑdioꝝ. decime aūt ptinēt ad ſpūa
lia ꝛ ipſa eccla ē in ſe qd ſpūale. ¶ In tex. ibi diotius poſ
ſederūt nō tñ fuit ꝓbatū de tāto tpe qḋ pſcripſerāt. vnde
iſtud aduerbiū diutius nō includit pſcriptionez quadra
genariā. Itēꝫ ꝑ illa gnālia vba terras ꝛ alia bona collige
arg. qḋ ꝑ teſtes pt ꝓbari poſſeſſio gnālis. ¶ In tex. ibi in
cābium. no. ꝉ vocabulū ſonare ꝑmutationē ꝛ ipſius pro-
pria nām q̄ regrit trāſlationē dñij vel qḋ ꝑ vſocapionez
reconciliat. vt. l. ſi. ff. de ꝯ̄di. ob cau. ꝛ. l. i. ff. de re. per. Em-
ptio tñ ꝛ vēditio non regrit hoc ex ꝓpria nā. vt. ff. de vſur.
l. ſi ſtipulatus. Et eſt rō dr̄e qꝛ ꝑmutatio eſt ꝯ̄tractus ino-
minatus do vt des. ꝛ ideo requirit impleri per id qḋ ver-
bum ſonat. ff. de preſcrip. ver. l. nāliſ. ꝗ. i. Idem in ſtipul. ꝑ
ſe interpoſita. ff. de ꝯ̄hen. emp. l. ſi ita diſtrahat. Nam ois
ꝯ̄tractus ex quo oritur certi condictio originaliter ꝛ a princi
pio continet dari. Item qꝛ ſemper videtur actum de ple-
no iure transferendi. niſi ad aliud ius ſit facta relatio. ff. de
ꝯ̄hen. emp. l. q tabernas. ¶ In tex. ibi pro qbuſdaꝫ. no. ꝙ
dictio pro ſignificat cauſam ꝛ ꝑmutatōem. Ibi in tranſ-
ſcripto. no. ꝙ falſitas tranſcripti probatur per originale.
Ibi. xx. annoꝝ. no. ſpeciale in exceptōe falſi qꝛ opponitur
ꝯ̄tra rem iudi. quod talis exceptio ꝛ quelibet alia q̄re
la falſi inſtrumēti finitur ſpacio. xx. an. cum aliter iſta ex-
ceptio ſit perpetua. vt. C. de fal. l. ex nuncio. ſicut alie exce-
ptiones ſunt perpetue. vel dic vt nota. C. de fal. l. querela.

¶ Vide Alex. ꝯ̄ſilio cxxvij. l. iij colū. lib. ij. ꝛ ꝯ̄ſi. xcvj. volu. iiij. ꝛ Fe. de. conſilio cxxiiij. col. pe. ad ſi.

¶ In tex. ibi epale ... to tpe. ꝑ hec vba nō ꝓbat ... para molēdina poſſeſ. ꝛ ptinē ... qꝛ eoꝝ ꝓprietas ... cadūt in larcā marie pleno iure vt ... oblatōes ꝛ filia. de offi. ordi. c. dilectꝰ. ¶ ... no. iniam ferri cū exceptōe icerta ... vel fuēdis. ¶ In tex. ibi pſcriptōe dat actio ... fet. Et ſic no. ꝙ ex pſcriptōe ... pe. xl. ij. ꝛ ē exceptio. ff. de ꝓba. c. iij. ¶ Itē no. ꝙ ... poralia ēt in eccla monachoꝝ nō fundas ... iure cōi. ergo tpalis aliaꝝ ecclaꝝ nō ſunt epi ... miniſtrare. qḋ no. Itē no. ꝙ ꝑ priuilegiū ſeu ... ſcriptū pncipis dat actio ſic. ff. de pig. ac. l. eleganter ... ¶ In tex. ibi abſoluēdos. ꝛ iō merito i libello ... ſa cumulatio qꝛ ſnia abſolutoria lata in vno nō ... altero ſecus. alr̄. ff. de excep. l. fundi. no. ꝙ Ber. ... colligit. v. nobilis. Et prio ꝙ q excipit nō ꝯ̄fitet ... verſarij. Scdo ꝙ q aliqd addit vel minuit de inſtr̄o in ... iudiciū prio aduerſe fallarꝰ eſt. Tertio ꝙ delictū pſone ... ꝓcuratoris nō dꝫ nocē eccle. Quarto ꝙ exceptō falſi ... per pōt ꝓponi vſqꝫ ad. xx. an. Quinto ꝙ corpꝰ ꝙ eccleſia ... ſita eſt in dioceſi epi ſubeſt ei in oibus ad ius epale ptinē- ... tibus. ſed ppterea non ſubeſt ei in tpalibus niſi illud ꝓbet. ... ¶ Ulterius ex hoc ſume ar. ꝙ ois caſtra que ſunt in terri- ... torio eccle romane ſubſunt quo ad merū iperiū ꝛ mixtū ꝛ ... oimodā iuriſdictionē vlꝫ. tñ predia ꝛ molēdina ꝛ res pri-
uatoꝝ pſonaꝝ nō ſubſunt eccle vt no. ff. de ꝯ̄hē. emp. l. ſed
celſus. ff. de ver. ſig. l. inter publica. qꝛ ſicut qḋ publicuꝫ eſt
priuatū nō eſt. Ita ꝑ locum ab oppoſitis qḋ priuatū ē pu-
blicū nō eſt. ¶ Sed qd ſi qdā nobilis pſcripſit merū ipe-
riuꝫ ꝛ mixtū in territorio eccle nūquid papa de plenitudi
ne ptātis ꝛ ex certa ſcia pt illud ei offerre ꝛ alteri ꝯ̄cedē.
¶ Itē qd ſi ille nobilis hꝫ ſup hoc priuilegiū. dicit Ber.
ꝙ ptās pncipis non pt nedū laqis inodari. vt. ff. de cap. l.
hoſtes. No. iſuper ꝙ ꝯ̄tractus ꝑmutationis ē boneſidei. qḋ
verū eſt qñ ꝑmutat ſpēs cum ſpē. ſed qd ſi genꝰ cū genere
rñ. idēꝫ qꝛ ꝑmutatio ē. vt no. in. l. i. C. de reꝝ ꝑmu. ¶ Sed
qd ſi dat quātitas pecunie. rñ. ſi dari hincīde ꝯ̄ductū eſt i
ſubām forme ꝯ̄tractus iſte ē ꝯ̄tractus inoiatꝰ. vt. l. ſi. de ꝯ̄di. ob
cau. Si aūt hec nō veniūt ex ſubā forme ſed ex rei nā vt qꝛ
dant. x. nūmi ꝓ. x. corbibꝰ grani in genere tūc eſt emptio ꝛ
venditio. vt. l. i. ff. de peri. ꝛ cōmo. rei vē. qꝛ vbi genus eſt i
obligōne ſemꝑ eſt in obligōne dari. vt no. eleganter. ff. de le
ga. i. l. ſi domꝰ. ꝗ. ꝺ euictōe. Et ē rō qꝛ genꝰ ē quoddā intel-
lectuale in iure potius quā in facto ꝯ̄ſiſtēs. ff. de leg. ij. l. me-
uius. ꝗ. ſi duobus. Si aūt quātitas pecunie ñ dico alteriꝰ
rei dat ꝓ ſpē tradenda vel ſimplr̄ eſt emptio vel venditio
ꝛ eſt qdam diſparitas qꝛ vēditor tenet tradē emptor de-
re. qꝛ emptor obligatus eſt ad quātitatē in genē. ſꝫ ſi eſſet
quātitas ꝯ̄ſignata in ſacculo ꝛ nō ad numerū eſſꝫ ꝑmu-
tatio. vt. ff. de ac. emp. l. iulianus. ꝗ. ex vēdito. ſi aūt ꝺ vno
magno aceruo pecunie permutarētur. x. ꝓ aliqua ſpecie
iſta. x. dicerētur genꝰ ſꝫ totus aceruus eſſꝫ ſpēs. vt. ff. loca.
l. in naue ſaufelli. ¶ Deinde no. ꝙ ꝯ̄tractus permutatōis eſt
boneſidei. Sꝫ nōne in oi ꝯ̄tractu regritur bōa fides. vt. l. i. ff.
ꝺ conſti. pecu. rñ. ſic quo ad iuſtitiā ſed nō quo ad eſſentiā
ſoli. n. ꝯ̄tractus q pluriꝫ ſunt in vſu regrūt bonā fidē ꝛ q nūe-
rati ſunt in iure qñ in ipſis dteſtabilꝰ ē fraudē ꝯ̄mittē. vt
no. ff. ꝺ ac. ꝛ ob. l. bona fidē. Contractꝰ tñ ſtipulonis lꝫ mul-
tum frequētetur tñ ꝓpter ſuā firmitatē ꝛ nām non reddit
nullus rōne doli. vt. ff. ꝺ vbo. ob. l. ſi quis cuꝫ alr̄. Itē nec cō-
tractus trāſactionis. nā odio litiū ꝛ iudicioꝝ pp̄ rigorem
trāſactōis ſuendū. dolus eius tñ nō reddit trāſactionem
nullā. vt. ff. ad treb. l. lucius. ꝗ. ſi. C. ꝺ trāſ. l. ſub preteẋ. vl̄ di
ſtingue vt. ff. ꝺ ꝯ̄di. inde. l. in ſūma. in prin. ꝺ actio. de dote
qñ ſit boneſidei ꝛ qñ ſit ſtricti iuris. dic vt no. inſti. de act.
ꝗ. fuerat. ¶ Quero nunqd in ꝯ̄tribꝰ boneſidei veniāt vſu
re ex mora. reſpō. ſic de iure ciuili ſꝫ de iure canonico venit
ſoluꝫ intereſſe. vt. ꝗ. de ſo. cōpe. dilecti. ¶ Quero vtruꝫ in
ꝯ̄tribus ſtricti iuris veniat intereſſe. reſpon. aut qrit de in
tereſſe qḋ ſuccedit loco rei vel fructuuꝫ nālium ꝛ venit. vt
ff. de vſur. l. videamus. ꝗ. ſi actionem. ſed non venit inter-
eſſe ꝙ

Digitized by Google

eſſe q̄ ſuccederet loco vſurap̄ vł lucri q2 in ꝯtrib9 ſtricti iuris nihil venit niſi q̄ ꝯtctus intra ſe tꝫ vel ex ſe gignit ve no. in. l. i. bac. ff. de triticaria. Nō ob. nũmus. ff. de in litē iurā. q2 ibi ſp̄ale i pecũia q̄ nō gnāt fructū ex ſe ſꝫ p acciñs ve. l. iiij. i fi. ff. ō eo q̄ cer. loco. ⁊ ui nō venit niſi itereſſe oan ni emergētis niſi ſorte eēt talis ꝯct9 q̄ de ſui nā ordinabaſ ad lucrū. qḋ dic vt i. l. i. i fi. C. ō ſen. q̄ p eo. penas et certas ꝯuētas oēs ꝯct9 recipiūt pter q̄ꝫ ſi pēa eēt appoſita i fraudē vſurap̄. C. ō ꝯben. ⁊ cōmit. ſtipul. l. magnū. ff. de ac. ēp. l. iulianus. §. idē pāpinianus. q̄ dic vt no. C. ō vſur. l. cū allegas. Sꝫ ad loco ⁊ titulo donatōis poſſit aliqḋ vltra ſortē ꝓmitti. dic q̄ nō. vt no. ff. ſi cer. pe. l. rogaſti. §. ſi tibi. ſed nūq̄d i obligatōe oādi ſuccedit obligatio ad intereſſe. vł̄ q̄ nō. ff. ō v. ob. l. vbi aūt nō appet. §. fi. ſed q̄dā gl. ſingularis inſti. ō acti. §. actionū. dicit q̄ i ꝯtrib9 bone fidei ſuccedit i ſtricti iuris dō. ſꝫ aūt ſi poſſit agi p̄ncipalr̄ ad intereſſe p̄ſecutiue ⁊ i ſubſidiū fit ꝯdēnatio ad intereſſe. vt dicit illa l. no. ⁊ ſing. ff. ō ꝯſti. l. ſi is q̄ ſtichū ⁊ no. i. l. certi ꝯditio in pri. ff. ſi cer. pe. ſi tū in iſtro eſt promiſſum itereſſe in oi obligatiōe ſuccedit intereſſe ꝯditionale. nō tamē ſic vt fiat nouatio ſed vt actor poſſit eligere iter remedia petēn. rem vel itereſſe vel vtraq̄ quatenus plus eſt i vno q̄ꝫ altero. vt. ff. de act. emp. l. ꝑdia. ſed quia illa. l. ē difficilis nō proſequor eam h̄. ❡ Deide vides q̄ ꝑmutatio dꝫ fieri cum dño vel cū eo qui habet loco dñi ſicut ē platus qui ꝑmutare pōt ſeruata debita forma. nam vbi nō ſeruat formā nō habet loco dñi ſm Jo. an. ⁊ nec forma ſi p̄ſumitur ſeruata niſi appareat quia ē ſolēnitas extriſeca ⁊ actus de p ſe. ff. de pub. l. quecūq̄ꝫ. §. fi. Ex lōgiq̄tate tñ poſſiōis p̄ſumentur oia ſolemniter acta ſi illud vbū ſabinei. n. ſuiſſꝫ appoſitum p ſalſitatē ve p̄ꝫ a cōtrario ſenſu lr̄e ⁊ ē valde no. ❡ Itē no. q̄ vna eccleſia pt cū plurib9 ꝑmutari ⁊ traſſerꝭ hincide dñium q2 i habētib9 ſimbolū facilis ē traſit9 q̄ñ ſeruatur ipſius ternā argu. C. de fideicō. l. volūtas. Deide capio glo. ſup vbo ꝯfeſſus. ⁊ iſta glo. ē bōa ſꝫ aliq̄ñ illuꝫ itriſeca ⁊ opponiſ exceptio ē implicita ad duas cās. vbigrā ſi excipio de ꝑmutatiōe. ḡ petēdo cām ab aduerſario ⁊ ſic allego cām ⁊ titulū ab eo ⁊ inde aſſumo fundamētū defenſiōis mee. ḡ nō poſſum defendē q̄ōnem veteris dominij. ff. ſi cer. pe. l. nā ⁊ ſi fur. C. ⁊. nō vñ origiōi. ff. ſol. mat. l. ſi aliena. itē nō pt eſſe exceptio niſi p̄cedat actus cum exceptio ſit actiōis excluſio. Item exceptio eſt quedam priuatio. ſed omnis priuatio preſuppōit habitum preceſſiſſe ff. de ver. obliga. l. decꝫ. preterea ⁊ ſi nō cōfitetur eſſe tamē ꝯfiteſ ſe crede q̄ ꝯfeſſio preiudicat vt ſubtilr̄ allegabaſ ꝑ pte epi. Itē q̄ ꝯfiteſ vnū ꝯfiteſ id ex q̄uo illō ſequiſ. ff. de fur. vt. p. l. ſuſtētes. §. domo. eodeꝫ modo dicā i exceptiōe pacti de ñ petēdo ⁊ i exceptione ſoluōis ⁊ iterruptiōe p̄ſcriptiōis. ſo. ſi reus volt caute excipere premittat negatiuā ſm Ber. Sed q̄d ſi ſtatutū dictat qḋ exceptio debeat opponi pure ⁊ ñ ꝯditionalr̄. rñ. reus opponēs. dictat exceptionē ꝯ̄ pretēſam actionē ⁊ ſic nil affirmabit q2 pot9 vł̄ vba aduerſarij recitare q̄ā approbare. Item pt fieri pactū ne q̄s ꝯueniaſ de facto ſub triplici figura. ſ. de ñ petēdo. de nō agēdo ⁊ de ñ agere etiam de facto. vt. C. ō trāſac. l. vbi pactū. Itē ſalſuꝫ eſt q̄ qui excipit de iterruptiōe videatur ꝯfiteri p̄ſcriptionē. Nam preſcriptio iterrumpiſ anteq̄̄ꝫ ſit ꝯſumata non poſtea vt ſingulariter no. ff. de lo. l. cum quis. §. ſi quis. etiam ſi per debiti agnitionem dicaſ facta interruptio qḋ eſt no. dignum. Item exceptio pacti generalis non inducit ꝯfeſſionē alterius certi debiti. ff. de traſ. l. cum aq̄liana. Pone dicit ſtatutum q̄ facta concordia ō maleficio remaneat iſta ꝑ pene. modo q̄d ſi ꝑduxit inſtrꝫ ꝯco. dic ⁊ nihilominus negat maleficiū q̄r̄ an poſſit. ⁊ vł̄ q̄ nō q2 ꝯcordia ꝑſtat bñficium. ſꝫ bñficia ñ danſ negātibus. ff. de fideiuſ. l. ſꝫ ſi dubitet. §. i. item q2 negare ⁊ ꝑducere taleꝫ ſcripturā videnſ inter ſe ꝯria. dicet aliquis reus pōt vti ꝯrijs remedijs. ſꝫ videſ q̄ vex ē tñ ꝯ̄ inſtrm qḋ ꝑduxit in cā nō pōt venire. C. de fide inſtru. aut. ad h̄. preterea aut inſtrm dicit talis fecit cōcordiā cū tali de tali maleficio ꝯmiſſo ⁊ tūc ſtari dꝫ cōfeſſioni inſtrumenti ⁊ negatio nō valet nec p eam ē reſponſum inq̄ſitiōi aut dicit de tali maleficio ꝑtenſo. ⁊ tūc de vō maleficio nō ē ſca ꝯcordia q2 ſermo nō loq̄ſ de ſe ipſo. ſed iſta rō nō vꝫ q2 ſequereſ q̄ ex traſactōe ñ oriret exceptio pacti ō nō petēdo cū oīs traſactio fiat de p̄ceſſis q2 fit de re dubia. Itē pt q̄s negare ⁊ vltra hoc opponere exceptōeꝫ traſactōis ⁊ ſtatua i hoc cāu traſigere vł̄. ff. ō inſa. l. furti. § pact9. nec hoc eſt ꝓpter bñficiū ſꝫ leuitas ex pace veniens. dicit ergo ſm Inn. q̄ lꝫ q̄s ſibi p̄iudicat ꝯfitē do expꝯſſe vł̄ tacite tñ q̄ excipit nō fateſ nec negat veritatē p̄ncipij q2 lꝫ aduerſarius fundit9 mētiaſ tñ ꝯ̄ eū excipi pt ſꝫ Ber. ⁊ Inn. ❡ Sꝫ nūq̄d ꝑducēs inſtrꝫ vi id ꝯfiteri eē vex. rñ. ſic niſi illō inſtrꝫ reprobeſ vt ſalſuꝫ ſꝫ Inn. itellige q̄ vi ꝯfiteri vba diſpoſitiua nō enūciatiua. nā ſi hās ꝑfert teſtm legatarius vi ꝯfiteri teſtm. ſꝫ nō vi ꝯfiteri relictū de quo i eo ſit mētio vt dicit. l. illa ſingularis. ff. de li. le. l. aureli9. §. vlti. Itē q̄d ſi cōfeſſio ſi fundaſ ſup inſtro ſꝫ ſtat p ſe. rñ. lꝫ reprobeſ inſtrm ſtat tñ ꝯfeſſio p ſe. Sꝫ q̄d ſi inſtrꝫ nō reprobaſ vt ſalſuꝫ. ſꝫ vt minus ſolēne. dicit Inn. q̄ indiſtincte ſtaſ ꝯfeſſiōi ēt in teſtis. vt. C. ō teſta. l. i. ❡ Sꝫ q̄d ſi q̄s ꝑduxerit iſtrꝫ ⁊ poſtea renūciaſ ei. rñ. ꝑſumiſ ſalſuꝫ. Caſus ē vnic9 in iure. C. ō fide inſtru. l. iij. ❡ Q̄uero ſup alia gl. an q̄ cōmittit ſalſitatē[a] in cā ꝑdat eā. dicit gl. q̄ ſic. vñ collegiū cōmittēs ſalſitateꝫ ꝑdit cāꝫ qḋ ē notabile hoc vex ſi i reſcripto p̄ncipio cōmitteſ ſalſitas vł̄ dolus alō ſec9 niſi in cā fiſcali. ff. ō iure fi. l. i fraudē. §. quotiēs. vbi ō hoc vł̄ niſi ſalſificaret ⁊ acta cāe vt ſcripturas atteſtationū[b]. ff. de fal. l. ſi q̄s obrepſerit. regulariter. n. ſec9. C. ſi ex fal. inſtru. l. iij. ſi teſtis depōit ſalſuꝫ ſup articulo ipertinēti nō teneſ. l. cornelia. de fal. neꝫ in atrociorib9 ſuſſicit attētatuꝫ. dic vt in. l. i. C. de ſepul. vio. p Cy. hec. n. extra litē teſtificanſ. dic ſi ē ptinēs de p ſe vł̄ cū alio vel ō hoc dubitaſ puniſ. ſec9 ſi ois imptinēs eſt apparēter ⁊ exiſtēter. ff. ō fal. l. ſi q̄s legiti. ſꝫ ibi erat ptinēs ad factū ſꝫ nō ad ius. hic nec ad factū nec ad ius. ⁊ iō nō tenetur. l. cornelia ſꝫ pēa arbitraria. ❡ Q̄uero an ſnia lata ex ſalſis inſtrīs ſit ipſo iure nulla. So. aut iudex nō erat aliā facturus. aut alias erat factur9. aut dubitaſ p̄o caſu ouc loquitur in minore vł̄ in eccl̄a ⁊ nō vꝫ aut i alijs viuentibus ſm iuris ciuiſ regulas. ⁊ tūc refert. aut ē ſalſitas ⁊ dolus aduerſarij. aut ceſſat dolus. p̄o caſu aut eſt lata ꝯ̄ ꝑñtē ⁊ eſt neceſſaria in integrū reſtō. vt. l. diuus. ff. de re iu. ⁊. ff. de excep. l. q̄ agnitis. ſcdo caſu aut erat talis abſens q̄ nō teneba compatere ⁊ ſnia ipſo iure nō tꝫ. ff. de iudi. l. ſi ptor. §. marcellus. aut erat ſolēniter citatus ⁊ teneſ ꝯparere. ⁊ tunc eſt neceſſaria in integr. reſti. q2 pro ꝑñte dꝫ hrī. vt. C. vbi de cri. agi oꝫ. auč. qua in prouincia. Decretum autem eſſet ipſo iure nulluꝫ. vt. l. i. §. hec vba. ff ne vis fi. ei q2 ꝯ̄ abſentē interpoſitū ⁊ q2 peccat in duob9. ſ. in vitio ſalſitatis ⁊ in peccato ordinis q2 ſummarie procediſ. ſed ſnia diffinitiua non peccat niſi i vno. ❡ Sꝫ q̄d ſi ſnia ñ peccat ex ſalſis ꝓbationibus factis ſed veris omiſſis. rñ. ſibi imputet omittēs. vt. ff. de eden. l. argentarijs. §. cum autem. vbi eſt tex ſingu. Si autem nihil poteſt imputari daſ in integrū reſtitutio. quia concurrit error partis ⁊ iudicis. ff. de iureiur. l. admonendi. ff. ad treb. l. ſeruo inuito. §. cū pretor. Et per hoc determinabiſ illud mēbrum de errore. de hoc per Gui. de cu. ⁊ Cy. in. l. pe. ff. de iuſti. ⁊ iure. nā ignorātia nūquam reddit ſniam ipſo iure nullaꝫ niſi q̄ñ p̄cediſ ꝯ̄ pſonā non legitimā. vt no. ff. de ꝓcur. l. ſi procuratorē abſentē. Si aūt motiuū iudicis ignoraſ recurriſ ad acta ñ ad ei9 aſſertionem de reſti. ſpolia. c. cum ad ſedem. lꝫ gl. in. d. l. ſi ptor. dicat credi iudici ⁊ forte bene ſi ꝑducaſ vt teſtis ſup aio ſuo ꝓprio ar. ē. c. paſtoralis. ⁊ adde qḋ no. ff de acqui. heredi. l. is ad quē. ❡ Extra q̄ero nunq̄d de ſalſo poſſit inquiri poſt. xx annos gl. dicit q̄ ſic q2 officiuꝫ inq̄ſitionis durat. xxx. ānis. iſta eſt gl. ſin. C. de fal. l. querela. Hoc. dicūt ꝯtrā p tex. d. l. ⁊. c. nři.[e] Itē q2 ſi tolliſ remediū ordinariū accuſatōis multofortius remediū extraordinariū inq̄ſitiōis. Itē q2 in criminibus p̄ſcriptio tollat delictūꝫ. imo abſorbet ei9 vinculū. ff. de iniurijs. l. ſꝫ ſi minus. §. ſi añ iudiceꝫ. ❡ Vltio no. ſm Inn. q̄ ille ꝯ̄ quē ꝑduciſ inſtrm pōt dicere lectio iſti9 inſtrī nō facit cōtra te. allegat ad hoc. l. ad ꝓbatiōes. C. de ꝓba. ⁊. ff. de fideiuſ. l. fideiuſſores magiſtrū. §. pro aurelio romulo. ff. de condi. ⁊ demon. l. teſtamēto. ff. de pac. l. ſi vnus. §. ante omnia.

[a] ❡ Vide h̄ plene per Fely. i. v. colum.

[b] ❡ Adde tñ id qḋ alibi dic idem Bal. i. l. ſi. in. ix. col. C. de edē. ⁊ ſequunſ deci9 in. l. ij. co. ti. col. iij. dicēs q̄ ſemel vidit i practica duꝫ lege ret pſiſ ⁊ q̄ tabellio manifeſtās ſecreta cāe incidit in cāe ſalſi.

[e] ❡ Vide Bar. ꝯſilio xvij.

o **Lim.** Qui pp exceptiões ñ admiſſam appellat corá iudice appel. pba re oʒ exceptiões verá eē. b.d. In pña appellā tio ǫrela. In ſcda pũſio. ibi diſcretiõi. ℭ Caſus. Nobilis vir Guil. queſtiebaſ p lr̃as apl̃icas corā archiepo rauanen. ex pte ipſius nobil fuit oppoſitū q̄ archiepo bãc exce bebaſ eē duas dietas eē ſuā dioceſiʒ. Archiepo bãc exceptiões ñ admiſit vñ dictus nobil appellauit ad papá. cō rā quo pa aduerſa ppoluit q̄ dict^9 nobil nō trahebaſ vl tra duas dietas q̄ termin^9 ē ei ſtatut^9 ad ꝯparendū i tali loco q̄ minus diſtabat. papa dicit q̄ dictus nobilis oʒ pbare ſuā exceptiões eē verá. quo pbato debēt decernē ap pellatiōeʒ legitimā ꝛ delegatos ſuos qbus B ē cōmiſſum ſup ipſa ad vlteriora pcedē debere alys ſilētib^9 ſiue ſopīe dētib^9. ℭ In tex. ibi vltra duas hodie vltra vnā p. c. ſtatutū. de reſcrip. li. vj. ℭ In tex. ibi terminū in tali loco. no. q̄ nō iſpiciſ a quo loco qs voceſ. ſʒ ad quē locū vocatōis executio dirigaſ. ℭ No. q̄ iudex pōt reuocare grauamē ꝯ duob^9 dietis. Ber. in ſuffragio. ſ. accedēdo ad locū cōgruū. Et ſic no. q̄ iſpicimus locū ꝯuētōis. ſʒ nouo iuř in ſpicimus locū cōmiſſiōis. vt i. c. ſtatutū. ℌ. cū vo. ꝛ ℌ. ſe. ſ. ꝺ reſcrip. lib. vj. Et ē B ar. q̄ iudex delegat^9 poſſit ſedē p tribunali vbicūq̄ ſibi vř ꝯgruū. ℭ In tex. ibi vocē olim ab iterlocutoria appellabaſ viua voce. hodie ſec^9. vñ cā erat exp̄mēda in appellatōe vt hic in vbo ꝛ q2 ꝛ. ff. de mino. l. aīt p̄tor. ℌ. pnultī. ꝛ adde qd̄ no. ff. ꝺ ap. l. ſcio. C. de his q̄ bus vt indig. l. minorib^9. ℭ In tex. ibi vltra duas dietas qd̄ ſi p vnā viā eſt vltra duas dietas ꝛ p aliā ſ. duas. vñ. in ſpiciās viaʒ tutiorē ꝛ q̄ magis frequētaſ. Itē iſpiciās terrā ꝛ nō mare. vt. ff. de fal. i. eos. ff. de excu. tu. l. eā ſolū. ℌ. i. ꝛ qd̄ no. ſ. de pba. c. cū cām. in gl. que icipit certuʒ ē. ꝛ per Arch. i. d. c. ſtatutuʒ. ℭ In tex. ibi legitimā decernētes. No. q̄ qñ appellaſ ēt ab iterlocutoria vel grauamie ſorma pnūciādi eſt pnūciare appellatū legitime vel nō legitime ſicut indiſtinctā. C. de appel. l. eos. ꝛ no. C. de ſen. ꝛ interlo. l. plos. ℭ Opp. q̄ iudices delegati nō pñt cognoſcere niſi in locis cōmiſſionis. ff. de iudi. l. ſi locus. ſʒ B iſte locus ad quē ſiebat citatio erat de iuriſdictōne citātis. ſbi nō. ℭ Oppo. q̄ nō poſſit exire ciuitatē vel locū inſigneʒ vbi eſt facta cōmiſſio q2 alibi ſorte nō eſt copia pitoꝝ. vt in. c. ſtatutū. de reſcrip. li. vj. ſo. ꝯcedo. nam q̄ hic dř hodie corrigiſ. vñ iudex delegat^9 nō pōt citare in ſeceſſib^9. ſʒ ſecus in arbitro. l. cō dico. ℭ Quero an ſit pcurādū in ſeceſſibus. dic q̄ nō q2 nā cāe nō exigit illo iri. Ber. No. q̄ pceſſus iudicis ſuſpecti nō eſt nullus ipſo iure ſʒ oʒ appellari. ℭ No. q̄ pceſſus pterniſſa exceptōe factus nō ē nullus ꝛ pōt appellari. ℭ No. appellari poſſe ab audientia denegata. ℭ No. appellāte ab iterlocutoria debere pbare exceptōeʒ verá nec ſufficit eā obieciſſe. ſallū ſibi obrulit corá iudice a quo pbatōes eō dico q̄ ſufficit dixiſſe ſe paratū pbare niſi illud verificauerit: vtputa q2 offerendo teſtes vel inſtr̃a. nā ſi iudex a quo noluit pbatōeʒ recipere eo ipſo conſtat de grauamine. vt. ſ. c. interpoſita. Ber. ℭ No. q̄ ille qui allegat diſtātiā loci oʒ eā pbare. qd̄. n. pōt eſſe ꝛ nō eſſe oʒ pbari p inſriugētē ꝛ opponētē vt elegāter no. in. c. ſi. de reſcrip. in clemen.

o **Ilecti.** Per exceptiōem excōicationis vel piurij a ſua vel eccleſie ſue defenſiōe repelli non oʒ quis. Prima ponit petitioneʒ appellātis. Secūda ibi quo circa vbi dat iudices. ℭ Caſus. Quidam. M. canonic^9 fuit electus i priorē ꝯ quē opponebāt ſe. P. G. ꝛ. C. iſte M. impetrauit lr̃as ꝯ quas aduerſary opponebāt q̄ dictus. M. erat excōicatus ꝛ piurus. ſed dictus. M. replicabat q̄ duo ex aduerſarijs erāt piuri ꝛ alter excōicatus ꝛ piurus. Sʒ dictus. M. replicabat ꝛ offerebat ſup B pbatōeʒ. papa terminat q̄ iſte pbatōes ſup replicatōe nō debēt admitti q2 nō releuarēt pbārē. naʒ piuri ꝛ excōicati admittunſ ad defenſiōem ꝯ quā nō patrocinaſ replicatio ꝛ q2 iudices aſt fuerūt interlocuti ceſſat eoꝝ pceſſus. ℭ No. q̄ excōicati ꝛ piuri non repelluntur ad defendeñ. ℭ Adde q̄ piurus ñ repelliſ ad agen. ff. de iureiurā. l. aſa niſi piuriū excluderet ſu ā intētiōem. vt. C. ꝺ tráſac. l. ſiquis

malos. Scdo no. q̄ ... dañ. qd̄ pbatū vel ligdatū ... ſoci. Tertio no. q̄ iterlocutoria ... tanq̄ irrita. ℭ No. et q̄ quilibet ... eccle ſue. ℭ No. q̄ ꝯ exceptionē ... rio doli. vult dicē gl. q̄ excōicationē agenti ... aduerſariū vexat. aliqñ tñ replicatio vincit ... excipiēs lucreſ cū aliena iactura ſm Ber. q̄ ... cit Inn. q̄ qñ papa vel aliis ſupior mādat citari ... voluit ſe opponē alicui ſufficit ꝯponē gnāle ediciū ... q̄ vult ſe opponē ſcd̄ ſup quo citaſ ꝯpareat tali ... citatos pt citare noīatim quos vult ꝯponēs ſcd̄ ... luʒ tñ pōt citare p gnāle pclama. i. vt mulctaſ vel in ... ſis ꝯdemnet ſi nō ꝯpareat ſʒ ſub mō ſi vult cōparere. Idē ait q̄ citatos. i. cui ē ꝯmiſſa citatio ſcʒ delegari ad citādū eſt aliqua cognitio. oʒ eīm vocare eos quos actor petit citari ꝛ ǫrere ab eis. ſ. ꝯparētib^9 ſi volūt ſe opponē. Inn. ſi dicāt q̄ nolint ſe opponē abſoluāt eos a citatōe. Inn. opponebāt ꝛ p tale mādatū nō pñt citari niſi illi q̄ añ ſe opponebāt. nihil oppo nō q̄ poſtea ſortiti ſunt ius opponēdi vl pñtio nihil negocij. fuerūt. Aly dicūt q̄ oēs ſunt citādi ſi B reqrit nā negocij. Tu dic inſpici formā vboꝝ ꝯmiſſiōis. Nā aut dicit oēs q̄ volūt ꝛ ſignificat ꝯdictores veteres. aut dicit qui pñt ꝛ ſi gnificat quoſcūq̄. ar. ff. de le. iij. l. ſi ita qs. Aly id: ſtincte dicunt q̄ iſtud vbū volūt oēs ꝯprehēdit q2 lʒ ſit pñtis tpis tñ eſt pño ꝯfuſaʒ qd̄ pñtio nō tʒ viaʒ ſm Inn. Siſtem nota ſuā hēs. ff. de ꝯhē. emp. l. nec emptio. q2 q̄dā ſunt vocabula que certa tpa ſignificāt vt ibi no. ℭ Ego puto q̄ iudex delegat^9 intelligeſ ſm nām rei in delegatōe ōducte. ar. ff. ꝺ iureiur. l. ſʒ ꝛ ſi poſſeſſori. ℌ. ſʒ ſi rex. ꝛ iō oēs citādi q̄ ꝺ iure ptinenſ i iſto mādato nō tamē erit neceſſe q̄ edem ponaſ alibi q̄ i loco iudicij vt no. i. l. hoc aīt. ℌ. i. ff. quib. ex cau. in pol. ea. vbi ē gl. no. dicit Inn. q̄ ſi citat^9 dicat ſe nolle oppo nere actor ꝯdēnabiſ ei ad expē. qd̄ veꝝ ē ſi fuit nominat^9 ꝛ ſimplr citat^9. ff. de iudi. l. eum quē temere. ſecus ſi p edictū vel cōparuit ſpōte q2 tūc auctori nihil pōt iputari. nō eīm eum ad cām traxit ſed eum iuitauit.

d **Ilecte.** Per exceptiōeʒ excōicatiōis a pſecutōe qs remoueri ñ oʒ b.d. Jo pña pte appellātiʒ narratio. i ſcda mādatū pape. ibi quo circa. ℭ Caſus inter priorē ꝛ ꝯuētū de bucellis ex vna ꝛ prioriſſaʒ ꝛ ꝯuētū ꝺ capella ex altera vertēte qōe ſup decimis ꝛ qbuſdā alijs corā iudicib^9 delegatiʒ dicte mōiales appellauerūt a quodā grauamie poſtea fuerūt excōicati volebāt appel. pſeq pape determiat q̄ poſſunt. iſte ē effect^9. no. q̄ excōicat^9 pōt impetrare pſecutōem appellatōis ēt ſi appellās ſit originarius actor. vt in. c. j. de reſcrip. lib. vj. ꝛ dic vt ibi no. ꝛ q̄ ibi excōicat^9 admittiſ ad ipetrādū de iure cōi nō eſt neceſſe q̄ faciat mētionem de excōicatiōe. Factū iſtius. c. ē aliquātulū intricatum ſed nō curo q2 ſatis eſt habere effectū capli. Tractat hic Inno. vtrum inouatū lite pēdente hēat officio eiuſdeʒ iudicis reuocari. dic q̄ i cā pricipali vna ſpēs ē cā reuocādi. ſ. vitiū litigioſi qd̄ trahitur i reali actione ñ i perſonali ſed i cā appel. cā reuocādi eſt ſi pēdet. vel ſi pēdet tpe appellādi. Et ſic duę pñt eſſe cauſe Inn. reuocatur aūt id qd̄ itereſt aduerſary reuocari ñ ſi extriſec^9 aliquid ſit geſtum quod ñ vergat in lit. pindiciū vt teſtionū. vt ſingu. no. ff. de infami. l. furti. ℌ. j. iteʒ nec reuocatur qd̄ legitime ſcm̄ eſt ſm exigētiam lit. rex. eſt virtus i iure in. l. poſtq̄. ℌ. ꝑerator. ff. vt lega. no. ca. talia inouata non impediūt executionem. ff. de admi. tu. o. l. cirographis. ℌ. j. ff. vt in poſ. leg. l. is cui. ℌ. qui in poſſeſſione. Dicit hic Inno. q̄ reuocatum p modū attētati itcrari poteſt ſi appellatus vincit. ꝛ ſic ſine ordie ſcm̄ ꝛ reuocatū poteſt poſtea cū ordine fieri. Et no. q̄ ſup reuocatōe attēptatoꝝ Inno. ponit hic pratica ꝛ format libellum.

ſ **Ignificauerūt nobis** Per exceptionē excōis a pſecutione appellationis etiā originarius actor repelli non debet. b.d. Et pmo ponit querelā. Scdo iſtruit iudices. ibi mandamus. ℭ Caſus. canonici elegerūt archiepm ſuū pſētata

Digitized by Google

tata electio ſuperiori qui rẽnuit ꝯfirmare.fuit appellatũ ad papã.cũ fuit cõmiſſa ꝑpoſito ſancti ſtephani q electionẽ ꝯfirmauit a qua ꝯfirmatiõe appellauit aduerſari⁹ qui dictam electiõẽ ĩfirmari ĩpetrauit.etiam ĩpetrauit iudices ſup ep.opponebat huic aduerſario excõicatio. papa dicit excõicationẽ nõ obſtare ⁊ ꝑ iudices delegatos procedẽdũ ad vlteriora. ¶ Quero ſi ſuperior ex iuſta cã infringit electionẽ capl'i vtrũ ad ipm deuoluat iſtitutio.dic Ber. ꝙ ſic qđ verũ ẽ ĩ eccl'a ſeculari.ſec⁹ ĩ regulari.ſ.qñ idignum elegerũt vt no.cõpoſtil.ꝟ.ð elec.ne ꝓ defectu.ꝫ no.xviij.q. ij.c.j. ¶ No.ꝙ appellatio facit de actore originario reum quo ad legitimationẽ ꝑſone ſue.⁊ ſic ĩ aliquo appellatio inuẽit nãz cie. ¶ Quero an ſup eodẽ cã poſſit vterq; appellare.rñdet gl.qđ ſic ſup diuerſis capl'is nõ ſup eodẽ ſ.toto.ſz vn⁹ ſup vna parte alter ſup altera pt appellare.vt Jð te.ſ.raimũdi⁹.⁊ c.raynaldus imo appellãs agit viã non appellãti.vt dic.l.illa notabilis.C.ð appel.l.ampliorẽ in ꝑncipio.maxie ſup acceſſorijs.vt dicit ille.l.ſing.C.ð fruc.⁊ lit expẽ.l.oẽm honorẽ. ¶ Quero ſi excõicat⁹ appellat nũqd alia pars ſibi ꝯdẽnabit ſi ponas ꝙ actor appellauerit.dic ꝙ ſic alſ nõ ꝓdeſſet appellare lz Ber.hic vacillet. No.ꝙ qũbz ſuccũbẽs ĩ cã dr re⁹ ꝑ ſniaz lz ſit actor originalis.Et collige ꝙ excõicatus icidẽter põt dicere ſniaz nullam qꝛ cenſet reus ⁊ qꝛ cõnexa vtilitas eſt appellatiõi.vt elegãter no.in.l.j.C.qñ ꝓuoca.nõ eſt neceſſe.Naz cum in appellatione exaiet ꝓceſſus ſi appet de nullitate* neceſſe eſt ſup ea ꝓnũciare.vt.ff.ſam.her.l.qdaz mulier.ff.ð iure pa.l.cornelia pia. ¶ Jtẽ no.caſum vbi iudex appel.non ꝯfirmat ſniã ꝗ nec infirmat vt qñ qs appellat a ſnia pro ſe iuſte lata errans in iure.de hoc vnicus eſt tex.ff.de auro ⁊ ar.le.l.cicie amice.vñ q appellat nõ videt renunciare ſnie inq̃rẽ faciat pro ſe.qđ eſt no.dignum. ¶ Dicit hic Jnn. ꝙ actor excõicatus põt ꝓſequi cãm appel.intellige etiaz ab aduerſario interpoſite ⁊ ita regulr tradit Jnnoc.ſ.c.exceptiõez.ꝙ in cã appel.nõ obſtat exceptio excõicationis. Jbi ꝫ capl'm no.ꝙ iure antiquo poterat capl'z excõicari. hodie dic vt ĩ.c.romana.ꝟ.vl.de appel.li.vj.

¶ Vide alleg.p do. Hie.i ꝯſil. lij.volu.

Exceptionem. Re⁹ ĩ qualibz ꝑte litis ꝫ actorẽ excõicationẽ obijciens audit.Et ſi malitioſe diſtulerit ĩ expeñ.ꝯdẽnabit.Et dato ꝙ nõ excipiat publice excõicatũ iudex repellit.ſa ibi excõicat⁹. ¶ Jn tex.ibi.omittẽs.ſ.ꝑ apponẽdaz dilatoriaz.Jbi litis.ĩ.ꝑncipalr ſi appellatõis.ð.c.px.Jbi piculũ aie vñ exceptioni excõicationis renũciare nõ põt.Jbi commiſerit. ĩ.diſtulerit.⁊ ſic no.ꝙ rõne malitie in omittẽdo quis ꝯdẽnabitur in expeñ. ¶ Jtem rõne retardati proceſſus.C.de fru.⁊ lit.expeñ.l.ſi ignorat.itẽ ꝑꝑ malitiã ſi petẽdi incidit compromittẽs ĩ penã ꝯpromiſſi.Caſus ẽ vnicus in iure.ff. de arbi.l.de rebus.⁊ no.ꝑ Cy.C.de iudi.l.z. Et idẽ eſt ĩ eo qui vſq; ad ſinẽ litis differt ꝓducere inſtr'a vt non audiatur niſi refectis expeñ.qđ ẽ valde no. ¶ Jn tex.ibi.publice.ſ.in loco ſolẽni ꝑſentibus officialib⁹.vt.C.de ſen.⁊ interlo.om.iu.l.cũ ſniam.Naz ſi in ſecreto nullus ꝑſumit ſcire. ⁊ facit ad qõnẽ ð epo q ĩ camera ſua ſecreto ꝯdẽnauerat quẽdaz notariũ de falſo ꝙ nihilominus valeat ſnĩa ei⁹ ꝑꝑ iuſtã erroẽ recurrẽtiũ ad publicã ſidẽ.ad h ſinglr facit qđ no.ĩ auc.de tabellio.ꝟ.pe.ff.de te.l.cuz lege. ¶ Jn tex. ibi ex offõ.no.ꝙ iudex pt impartiri offm ſuũ ẽt nõ iplorantũ glo.allegãs pro ſimili.l.ſi.ff.de peti.heredi.dic ꝙ aut ex ſcõ noto iudici reſultat officiũ reſidẽs in iudice ⁊ tũc non eſt neceſſe ꝙ qs iploret. Sed ſi reſidet in pte neceſſaria ẽ imploratio.ſed qñ hoc cognoſcã.rñ.ſi ꝓponit ad egeñ. intelligit reſidẽ in pte.vt.ff.ð dam.infec.l.iiij.ꝟ.hoc aũt iudiciũ.Sz ſi tẽdit ad defenſionẽ cuius eqtas eſt nota iudici vt iudici tũc pt iudex ſupplẽ.vt.d.l.ſi.Et iõ iudex pt opponere exceptionem ineptitudinis libelli licz reus ñ opponat.vt no.ff.ð excep.doli.l.ij.ꝟ.circa.cetera dic vt no.ꝑ Cy.C.vt que deſ.aduo.l.j.Tu hẽs in iſto.c.glo.ordi.multũ claras ⁊ nõbiles.Que ſunt genera exceptionũ in quo ordine debẽt ꝓponi ⁊ ꝑ quẽ actũ vel terminum intelligat eis renũciari.⁊ qñ exceptiões ſunt ꝓbãde ⁊ in iſtis conſiſtit.ſ.gl.ex qua no.qđ qui appꝛobat iudicẽ ꝑdit declinatoriã iudicis ſz nõ alias declinatorias ſori niſi ꝓcedat ad actũ q nõ ꝯparit ſecũ aliq̃̃ declinatoriã.vt dicit ille.l.ſingularis.ff.de iudi.l.ſz ſi ſuſcepit.ĩ ꝑn.ꝑ quã.l.tz Bar.ꝙ q ꝯſentit ĩ iudice ꝓrogãdo iuriſdictõez ei⁹ ñ ꝑ ſimplicẽ ꝓrogatõez ſz faciẽdo aliũ actũ corã ipo nõ pt ẽt añ lit.ꝯte.penitere.qđ ẽ no.dig. ¶ Quero nũqd exceptõ excõicatõis ſit ꝓdita ð iure ciuili.rñ.ſic.vt ĩ.c.dño guerrã.ĩ ti.h ſinẽ.l..C.ð ſacroſ.ec.l.plz.⁊ no.C.ð iur.⁊ fac.igno.l.j.qꝛ quo ad ꝑſtẽ ſtatũ ptinet ſimilis ẽ deportato vt iſti.ð cap.dimi.ꝟ. mior. ¶ Alia gl.dic ꝙ ad obſeruãtiã ſecretoꝝ ignorãtes nõ ſunt obligati.ſz ad obſeruãtiã eoꝝ q̃ publice ſiũt ſic niſi cẽnt talia q̃ ꝯuenerũt ſtatui vl' fieri.vt no.in Spe.de cõſti.in ſi.Et hec ṽa in his q̃ ſiũt ab hoie ſz ĩ his q̃ ſiũt a ꝯſtitutõe nõ ẽ neceſſaria ſcia hois tex.eſt ſingularis quẽ allegat Pe.ð bellapti.ff.de ꝯdi.ob cãz.l.ſi pecuniam.ꝟ.ſi ſeruum. ¶ Vltima gl.dic ꝙ platus ex offõ ſuo tenet examinare electũ.facit.ff.de ꝯfir.tu.l.tutores a patruo.vbi ẽt dixi.alibi dr ꝙ dz eũ ꝓnũciare idoneũ. ¶ Quero vtrũ ſit reperire exceptões anomalas.So.dic vt plene legit ĩ.l.exceptõz. ff.de ꝓba.⁊ inter oẽs anomalas exceptio excõicatõis obtinet ꝑncipatũ.Vnũ ſcias ꝙ ꝑ ſpẽalẽ terminũ datũ ad opponẽdũ exceptões excõicatõis ei⁹ obiect⁹ excludit vt elegãter no.Jnno.in iſto.c.

Aduerſario. Ex noua poſſeſſiõe noua dat actio itelligẽ qñ ꝯſtat qđ ſit noua.ſz qd ſi dubitet.dic vt no.ff.ð excu.rei iu.l.ſi a re.ĩ ꝑn.ff.ð iuriu.l.q iuraſſe.ꝟ.ſi pſ.⁊.l.cũ q.ꝟ.in popularib⁹.vbi ſunt gl.ſolemnes. ¶ Quid ſi de poſſeſſiõe nihil ſoit examinatũ ſz ſuit dñiũ ꝓbatũ.dic vt ſing.no.ff.de excep.rei iudi.l.ſi a re.ꝟ.j.facit ff.de iureiur.l.ſz ⁊ ſi poſſeſſori.ꝟ.j.Quod aũt dixi ꝙ noua dat actio verũ ẽ niſi ꝑ ſniam eẽt abſolutũ dñiũ.nã nõ pt re⁹ ex noua poſſeſſiõe ꝯueniri.Jdẽ ſi iudex abſoluit ex duplici cã.ſ.qꝛ nõ ꝓbatũ de dñio ⁊ qꝛ nõ poſſidet.Sz qd ſi dubitat ex qua cã.rñ.recurrit ad acta.vt elegãter no.ff.de exce.rei iu.l.ſi ge.ad exhibeñ. ¶ Quid ſi ex actio nõ ꝯſtat.rñ. ꝑſumit iudicatũ ſup toto.ſ.ſup dñio ⁊ poſſeſſorio.vt ſing. n.oin.l.j.ꝟ.ſi fideiuſſor.ff.qua.re.ac.ñ dat. Sz qd ſi re⁹ poſſidebat tpe prie citationis.⁊ poſtea deſijt poſſidẽ.reſpon. ex quo erat admonitus ꝑſumit dolus.vt no.in.l.apud celſum.in ꝑin.ff.de doli excep.⁊.ff.de excep.rei iu.l.ſi in rem mal.⁊ hoc per Bar.

Venerabilem. Valet reſcriptũ ĩpetratũ ab excommunicato ſup ꝓſecutione ap.lz ð excõicatione ñ fecerit mẽtionẽ.h.d. Et prio ponit dictũ.ſcdo rõez.ſa ibi qꝛ nihil. ¶ No.ꝙ q admittit ad itẽtañ.dz admitti a ꝓſequẽ.No.qđ id qđ ñ ꝓdeſt nec nocet pt ſub ſilẽtio ptrãſiri. ¶ Querit Jnn.vtꝝ excommunicatus poſſit petẽ executionẽ ſnie.⁊ rñdet ꝙ non. Jdẽ ait ꝙ excõicat⁹ vſq; ad.xx.an.pt facere ſe abſolui.Certe imo do nec viuit.tamẽ ſi non facit ſe abſolui.ĩ.xxx.an.poſt.xxx.an. non pt petere executionẽ ſnie.Et hoc ſentit Jnn.⁊ eſt no. dignum.Et no.ꝙ capitulũ pia.non examino hic qꝛ examinatur egregie.ſ.eo.c.pia.lib.vj.

De preſcriptionibus. Rubrica.

¶ Preſcriptiones hodie maliuz ex ꝯſciã depẽdẽt.vt.ſ.e. vigilãti.⁊.c.ſi.⁊ ẽ difficile ꝓbare malã ꝯſciaz ſiqs vult ledẽ occaſione data poſſet habere ꝯſciam bonã ita itelligit qđ no.Jnno.ſ.de iudi.c.nouit.et.ff.de fideicom.liber.l.iij. ꝟ.ſi ex dic.Et no.dñiez qꝛ ꝯſcia noſtra tota intra nos eſt. verbũ intra nos eſt donec tranſeat labia poſtea ſit alienuz iuxta illud.Euolat emiſſum poſtea ſit irreuocabile verbũ ꝙ maximum eſt conſcientie teſtimonium etiam ꝓlatũ coram vicinis vel amicis abſente aduerſario.vt not.in.l. apud celſum.in prin.ff.de exceptione doli.ſimiliter cõſenſus intra nos eſt vſq; quo perueniat ad labia vel opa nec eſt obligatorius qꝛ nemini participat.Et ideo nihil agit alteri in alteꝝ.Sz poſtq̃ ṽbo vel ſcõ eſt declaratus alteri tũc efficit proprie ꝯſenſus vt incipit eſſe obligatori⁹.vt ꝑz in diffinitiõe pacti.ff.de pactis.l.j.ꝟ.j. ¶ Quid ſiquis

Digitized by Google

pulſat ita cornu vel aliud inſtrm̃ qḋ vł loq̃ ⁊ pōt itelligi
rĩ. iſte aſſimulaľ ei q̃ videt pſpeculū i enigmate ⁊ obſcuri
tate. Et iō dico ꝙ iſte ñ vł loq̃ q꞉ ñ vtił lingua qḋ ē iſtiꝫ
ordiatū a nã ad loquēn. ſꝫ vł potiꝰ ꝯſentire nutu. vt no. ff.
de pac. l. itē q꞉. Quia multis modis ⁊ mēbris pōt qs nu
tu ꝯſentire. puta p ꝑcuſſionē palmaꝝ ⁊ motū pedū. vt no.
inſti. de v̄. ob. in p̄n. ⁊ d. l. j. in p̄n. ff. ō pac. Hec mã ſubtilis
ē pro cuꝰ introductōe ſciēn. ē ꝙ preſcriptio ꝯſtat ex pluri
bus ſimul ꝯcurrētibꝰ. p̄mū ē titulus aptus ad illā preſcri
ptōeꝫ introducēn. vñ ad preſcribendū plenū dñiuꝫ reqriť
plenus titulus ad preſcribēdū nudū dñiuꝫ ſufficit hr̃e ti-
tuluꝫ ſup ꝓprietate ad preſcribēdū vſūfructū ſufficit hr̃e ti-
tulū ſup vſufructu. ad preſcribēduꝫ emphiteoſiꝫ ſuffic̄ hr̃e
titulū ſup emphiteoſi ⁊ ſic de ſilibus. Idē appet ex publi
ciana q̄ ē eiuſdeꝫ nãe cuꝰ eſt pſcriptio. ff. ō pub. l. q̄cūqꝫ. ff.
de ꝯtrah. emp. l. clauibꝰ. ff. ō vã. inſec. l. ſi ſinita. §. ſi ō vecti-
galibus. Quedā ſunt pſcriptōes in qbus ñ reqriť titulus
vt in ſuitutibꝰ q̄ nō ſunt ꝑs dñij q꞉ ſunt modici ꝑiudicij ⁊
qſi p̄nt icipi poſſideri ſine patiētia aduerſarij. ff. ſi ſer. vē.
l. ſiqs diuturno. ff. ō aq̃ plu. ar. l. j. in ſi. ff. de ſer. ru. pre. l. j. i ſi.
⁊ ſcdm ꝙ reqriť ē poſſeſſoriū ⁊ q꞉ oīs preſcriptio formaliť
ē de iuť ciuil reqriť ciuiľ poſſeſſio ad preſcribēn. dñiuꝫ vt
ſubeiľ no. ff. de acq. poſ. l. iij. §. ex ꝯrio. Sꝫ ad preſcribēn.
ius iſta dñiuꝫ ſufficit poſſeſſio nãlis vt ad preſcribēn. vſū-
fructū ⁊ ſeudū. vt in. c. ſiqs per triginta. ſi ō ſeu. ſue. ꝯtro.
Ex h̄ ſi ꝓbať. l. ſ. ꝓ ius pſcriū vt vſufr. nō reqriť ciuiľ poſ-
ſeſſio. vt ff. de acq re. do. l. acqriť. ff. de acq. poſ. l. nãľr. ⁊ ff. ō
vſufruc. l. cuiuſqꝫ. §. j. ergo nec p ius impſcriū. i. per preſcri
ptōem nōduꝫ ꝯſumatū. Dicet aliqs imo vſufructuarius
nō poſſidet nãliter. ſꝫ fingiť poſſidere. vt. d. l. nãliter i v̄bo
vł. nã iſtud v̄buꝫ vł ſignificat fictōeꝫ. rñ. quādo pōt ſigni
ficare veritate ſignificat veritatē. ⁊ p h̄ debemus iſpicere
mãꝫ ſubiacentē. ⁊ ecōtra v̄bū affirmatiuū ſignificat fictō
neꝫ vbi veritas adaptari nō pōt. vt no. Bar. ff. de no. op.
nun. in rubrica. Alie aūt ſuitutes q̄ i prediis ꝯſiſtūt quaſi
poſſidenť tamē rei corpali nullo mō poſſidēt ꝑ eas q꞉ ſūt
quoddā ius itellectuale ⁊ incorporeū ſꝫ inſint in corpali-
bus ⁊ ſine ipſis eē nō poſſint. vt. ff. de ſer. vr. pre. l. cū debe-
re colūnā. Dicet aliqs imo videnť corporaľr ergo ſūt cor
porales. nã videmus aliquē ire ⁊ agere ⁊ p viaꝫ ſūdi am-
bulare. vt. ff. de ſer. l. ſi cui. naꝫ circūſcribunť loco corporeo
ergo videnť circūſcrip. ſue. ff. quē ad. ſeu. amit. l. nã ſatis. §.
ſi ego ſol. aliud eſt ire ⁊ agere. aliud eſt iter ⁊ actus qḋ ſic
ꝓbať ire ⁊ agere videmus in oppoſito ſicut in ꝓpoſito. i.
in nō habēte ſuitutē ſicut in habēte. Poſſeſſio aūt dꝫ ꝓ
bari ꝑ genus ⁊ ſpēs. vt no. Inn. ⁊ō teſti. ſpo. c. ex pre. Et
ſcias ꝙ q̄daꝫ ē poſſeſſio q̄ nãm imitaľ. ⁊ iſta vocaľ nãlis.
q̄dā imitaľ ius ciuile ⁊ maxīe ea q̄ ꝯſiſtit in apicibꝰ iuris
⁊ hec ē dignior q̄ nuda nãlis ⁊ efficatior tā in preſcriben
do q̄ i fructibꝰ lucrādis q꞉ tale lucrū qḋ ex lege deſcēdit
legis indiget ſuffragio. vt. ff. de vſufr. le. l. ſi ſur. ⁊ no. i. d. §.
ex ꝯrio. Quedā ē poſſio canonica q̄ ō iuť ciuili nō eſt
poſſio nec qſi. vt. ⁊ō de elec. c. q̄relaꝫ. ⁊ no. ꝑ Cy. de pac. l. ſi
certis ānis. v̄bigrã. iura incorpalia q̄ nō ſunt corporibꝰ vt
actōes pſonales de iure ciuili non poſſidenť nec qſi. vt. ff.
quo. bo. l. ſi. ſꝫ de iure canonico quaſi poſſidenť cū vniuerſi
tate. vt. d. c. querelã. Uel dic ꝙ vbi ē tale ius perſonale ꝙ
vēdicari nō pt q꞉ ſapit realitatē ſubiectōis. ar. ff. ad mu-
nic. l. de iure. Sane i petitiōe hr̃ditatis que eſt iudiciuꝫ
vniuerſale pſonalis obligatio debitoris patit aduerſariū
ꝓpter aptitudineꝫ vniuerſalis iudicij. vt. ff. ō peti here. l.
regulariter. ⁊ ibi no. iteꝫ petitio hr̃ditatis eſt actio mixta
in reꝫ ⁊ in pſonā ⁊ hec eſt v̄a rō. Tertio reqriť bona fides
q̄ de iure ciuili ſufficit in p̄ncipio preſcriptōis q꞉ qualis ē
preſcriptio in p̄n. eſt talis in ꝯtinuatione ⁊ ꝯſumatōne. q꞉
principiū potiſſima pars ē cuiuſqꝫ rei. vt. C. de vſuca. traſ
for. l. j. §. j. ff. de acqui. poſ. l. clam poſſidere. iteꝫ nemo pōt
ſola ſua ꝯſcia mutare qualitateꝫ poſſeſſionis. vt. C. ō acq.
poſ. l. cum nemo. Item ſi ſola ꝯſcia interrūpat pſcriptio-
neꝫ eēnt fruſtra inuēti alij modi interrūpendi pſcriptōis
imo ſola ꝯſcia ꝑpetuaret id mille ānos quod ē apud legi
ſtas ridiculum. Item ſatis videť habere bonam ꝯſciam
qui fundat cam in iuť ſcripto. Item canō nō poteſt corri-
gere leges in tpalibus laycorū. Breuiter qcquid dicatur
ꝯcilliū gnãle ꝓuidēs oīaꝝ ſaluti vt dicit ſtatuit ex mala cō
ſcia pſcriptionē iterrūpi vñ nō ē aliud ꝓbañ antiquo dño
vel creditori niſi ſcia rei aliene. Sꝫ qd ſi aliqñ habuit ma
lam ꝯſciaꝫ poſtea ſupuenit bona. Itē qd ſi habuit ꝯſciam
erroneā q꞉ credit ꝓcuratorē vēdētis nō hr̃e mādatū cuꝫ
hr̃et. Itē nūquid ſtatuta ciuitatum q̄ loquūtur de pſcriptio
nibꝰ ſint correcta. vide Bar. ff. de vſucap. l. ſequi. §. ſi viā.
de h̄ alibi no. Extra q̄ro ſi icepi poſſidē quādaꝫ rem ⁊
nō appet ꝙ alius a me poſſederit. rñdet Bar. ꝙ ego pſu
mor dño q̄ſi prius occupauerīꝫ rem vacātē. vt ipſe no. ff. ō
acq. poſ. l. rem q̄ nobis. qḋ p̄t eē veꝝ in re ſterili que nūq̄
apparuit culta. ſecꝰ ſi appuit de aliqua cultura vel aliquo
edificio. nã ꝓpriū hoīs eſt edificare ⁊ culturare agrū ē poſ
ſeſſorio antiq̃ nec ē vis ꝙ nō appeat q̄s fuerit ille. vt. C. vñ
vi. l. ſi. Itē ſi poſſio ē vacās tñ dñium ē vacās q꞉ bona va
cātia querūtur ſiſco ⁊ occupās nō facit ea ſua nō ſolū ſi ſit
priuata pſona ſed ēt ſi ſit ciuitas ꝓpria. vt ſingłr no. i. l. j. C.
de bo. vacā. li. x. vñ ſorte Bar. idiſtīcte nō dicit veꝝ. vt. ff.
de vſocap. l. q̄uis. Ulterius q̄ro an p ꝯſtōneꝫ precarij
traſſeraľ poſſio. rñ. aut ꝑcedit titulus ⁊ traſſerť. aut nō ꝑ
cedit ⁊ nō traſſerť q꞉ pcariū ſine titulo non eſt titulus ſed
quedā executio. vt elegāter no. Bar. ff. de acqrē. poſ. l. qḋ
meo. Sꝫ an ſi habeo iuriſditionē poſſiꝫ ꝯſtituere eaꝫ
alieno noīe poſſidē. rñ. ſic. ego dñs ⁊ poſſeſſor iuriſditiōis
ſꝫ ſubditi mei nō p̄nt ꝯſtituē ſe ꝑ alio poſſidere ſm Bar.
ibidē. Et eſt eō q꞉ ipſi nō poſſidēt ſꝫ poſſidētur. Sed qd
ſi res mea ē ſub colono nūquid eo exiſte in poſſeſſione no-
mine meo eo ignorāte poſſum poſſeſſionem meam alteri
tradere ficte ꝑ precariū vel vere tradēdo. dic ꝙ ſic. vt no. i.
l. j. §. quod aūt. ff. de vi ⁊ vi ar. ⁊ ſic detētio coloni trāſit cū
titulo locatorio. quod ē nōbile licet per viñ nō trāſiret q꞉
dñs poſſidet ſuffragio organi. i. coloni. rñ ſine oppoſito. i.
diſſuffragio poſſionem nō pdit. vt. ff. ō acq. poſ. l. peregre
§. quibꝰ. Scdo q̄ro an ſit diīa an ꝯſtituā me precario
poſſidere a te vel precario poſſidere ꝑ te. Bar. ſubeiľ di-
cit ꝙ ſic. q꞉ vbi dico ꝑ te nullā poſſionē retineo. ſed vbi di
co a te retineo nãlem. Si aūt dico vtrūqꝫ. ſ. a te ⁊ ꝑ te ſiľr
nullam retineo ſꝫ ſum ſimplex cuſtos ſm Bar. qui ita ele
gāter no. ff. de acqrē. poſ. l. iterdum. ſed tu dicere potes ꝙ
iſta v̄ba ſm nãm precarij debēt intelligi. alſ fruſtra adij-
ceretur v̄buꝫ precario. ⁊ h̄ ſnĩa ꝯfirmaľ ꝑ glo. ordi. ff. de pac.
l. ab emptiōe. Sꝫ pone vſufructuariꝰ vēdidit mihi rem ⁊
ꝯſtituit ſe precario poſſideť nūquid traſſert illã poſſionē
nãlem ſolã quã hēbat. rñ. ſic. ſm Bar. q ita no. in. d. l. iter
dum. §. ſi. alſ nullā traſſerret qḋ ē abſurdū niſi dicas ꝙ in
iuribus iſepabilibꝰ a pſona nō cadit fictꝰ titulus nec ficta
traditio. vt. ff. de noua. l. ſi vſufructꝰ. ⁊ inſti. de vſufru. §. fini-
tur. Pone repiť inſtrm̃ ꝙ eccľa ꝯceſſit mihi fundū in
emphiteoſim nec appet de aliqua traditōe verū preſuma
tur mihi facta traditio. Dic aut ꝯtinuatiue poſſedi ⁊ pre
ſumor poſſediſſe ea que pōr. vt. C. ō acq. poſ. l. ij. aut poſt
longa tēpoꝝ iteruaſſa cepi poſſidē ⁊ tunc ſecus. vt. C. de
vſur. l. ꝑ retētiōe. nã ea que ex iteruallo ſiunt nō videntur
ineſſe. multoſortiꝰ ſi nō poſſedi ego ſꝫ heres meus dici po-
teſt ꝙ de notabili preſumptōe preſumaľ res tradita ſaltē
tacite dūtamē ꝓbeť patiētia domini. ff. de acqr. poſ. l. q ex
ſtipſone. Quero qd ſi ꝯfiteor eē meā eē eccľe ⁊ reco-
gnoſcā eaꝫ dominā an eo ipſo traſſerā in eccľam poſ. ciui-
lem. ⁊ vł ꝙ ſic ſi aliud ius mihi retinui puta emphiteoſim
vel vſufructū. C. de dona. l. q̄ſquis. ſed ſi nullū mihi retinui ñ
traſſero poſſionē ſꝫ dominiū ſi ſuꝫ dominꝰ. Sꝫ qd ſi nō ſū
dominꝰ. reſpō. nihil traſſero. nã nō poſſuꝫ aliō transferť q̄
vſucapiēdi ꝯditionē. ſꝫ vſucapiēdi ꝯditio nō transferť niſi
poſſio tradaľ. ff. de publi. l. cū q. §. ſi. que traditio nō pre-
ſumiť cum ſit facti vt no. ff. de vſucap. l. celſus. ⁊ ⁊ō de fide
inſtru. c. inter dilectos. §. ſi. Quero enim canoniſte di-
cunt. ⁊ō de conſti. c. ex parte. ꝙ vna cum domino transfero
poſſionē q꞉ q vult vnū vult oē id qḋ ſequiť ad illud. vt. ff.
de ſerui. vrb. pre. l. ſeruitutes. §. ſi domo. ergo ꝯceſſo domi
nio vł ꝯceditid qḋ ſequit ad illud. i. poſſio. ſed hoc eſt fal-
ſum q꞉ eccľa ſit domina de iure ſpāli ex ſolo titulo. vt. C. ō
ſac. ſan. ecclē. l. ſi. que tamen. l. non loquiť niſi in quattuor
caſibus

Et vide de iſta. q. ꝑ Alex. conſi. cxxxv. in ſe cūda ſolu. ⁊ ꝑ eūdē i ꝯ. xcix. ij. colū. iiij. volumi. Imo. ꝯſilio xlvj. Ange. de Ubal. conſilio xlvj. col. iij.

caſibus ⁊ nõ loquit̃ i caſu ſimplicis recognitiõis vł ꝯfeſſio
nis.ſ3 poſito ſ3 canoniſtas ꝙ i oĩ caſu eſſ3 ſpãle tñ ſi ẽ ſpã-
le ẽẽt ꝯ ius cõe qꝛ ex ꝟo titulo ⁊ ficta traditõe trãſit dñiũ
de iure cõi.ff.ð ñci vẽ.l.q̃dã mulier.⁊ adde ꝙ no.Bar.ff.
de acq.poſ.l.ſi aliq̃3 cẽ.¶ Quero vtꝫ iterrupta poſſiõne
iterrũpat̃ titulus.rñ.ꝙ titulus ꝯſtat iure ꝑpetuo.vt.ff.de

a ¶ Vide Alex. ꝯſilio cxxij. quar to li. ⁊ ꝑ cū- dē Alex. cõ ſil. cxxij. col. prima vol. ij. Bar. con ſilio. ix. col. v. vol. prio.

vſuc.l.ſi is q ꝑ ẽptore.§.ſiqs bõa. adeo ꝙ ex veteri titulo
⁊ noua poſſiõe ẽt ſi noua cepit cũ mala fide renouat̃ pſcri
ptio ſ3 Bar.ibi ꝙ nõ cepit alibi.¶ Quero pt̃ poſſedit᷒
x.ãnis ſine titulo ⁊ fili᷒.x.aliis ãnis tãq̃3 hẽs.vtꝫ iſte fili᷒ ꝑ
ſcribit.Et vł ꝙ nõ qꝛ nõ h3 titulũ.vt.C.ð vſucap.ꝑ ẽpto.l.
nihil.In ꝯriũ vł qꝛ d3 credẽ qð pt̃ poſſederit bona fide ⁊
ꝑ ꝯñs ꝙ fuerit dñs.vt.C.ð fur.l.apud antiquos.ſ3 iuſtus
error habet̃ ꝓ titulo.vt.ff.ð vſuc.l.celſus.o3 tñ ꝙ fili᷒ alle-
get hãc opi.vt ibi elegãter no.Bar.dicas ꝙ ſi fili᷒ dicat ſe
nõ poſſediſſe vt filiũ ſ3 vt agnatũ ꝙ h3 titulũ ꝓ hr̃de ꝙ nũ
quã ab alio intellexiſti.¶ Quero nunq̃d ſufficit ſi ꝓpꝫ
neſciuiſſe de titulo.dicit Bar.elegãter ꝙ ſic.ff.de vſucap.
ꝓ em.l.ij.§.ſi ſub ꝯditiõe in fi.⁊ ar.ff.de iur.⁊ fac.ignor.l.
regula.§.q ignorauit.¶ Quero nũq̃d animus retinende
poſſiõis inducat ꝑncipium agrende poſſiõis.⁊ vł ꝙ
nõ arg.ff.de condi.ob cãm.l.ij.§.ſubtilius.ꝯ determinat
Bar.ff.ꝓ emptore.l.ꝙ vulgo.¶ Quero an furioſus di-
catur mala fide poſſidere vł bona.rñ.talis eſt poſſeſſio in
furore q̃lis añ furorẽ.vt.ff.de vſuc.l.nunq̃3.§.i.¶ Quero
an ille qui ſcit ſe teneri actiõe pſonali poſſideat mala fide
rñ.nõ ex.eſt.ff.de vſuca.l.pignori.§.fi.⁊ ibi ꝑ Bar.qui di
cit hoc eẽ nõbile vt ſi poſſideo fundũ tuũ ſciẽs te ꝓmiſiſ
ſe ipſum dare titio.credo tñ ꝙ fundus ſit meus.Item po
ne exẽplum.ff.ð ꝯdi.inde.l.idebiti.§.fi.ff.ð do.cauſa mort.
l.q aliena.Aliud ſubtile ꝙ in pſcriptiõe dñij vel quaſi re-
qrit̃ bona fides qꝛ licẽtia peccatũ pſcribi põt.ff.de vſuca.
l.celſus.q̃ pſumit̃ ſiqs h3 titulũ poſſidẽdi.no.C.de pſcrip.
lõ.tem.l.pe.ſup qua põt ei deferri iuramẽtum.no.inſtit.
de acti.§.alie.ibi bona glo.Idem ſi probet talem iuſtum
errorẽ qui ſuccedit loco tituli vñ o3 ꝓbari.multũ tñ dif-
fert iſte iuſtus error a bona fide qꝛ nũq̃3 preſumit̃ niſi pro-
bet cũ ſuccedat loco tituli.vñ o3 ꝓbari ſicut o3 ꝓbari ti-
tulus.vt no.Iac.de are.C.de acq.poſ.l.in probatione.⁊ ſa
cit.ff.ꝓ emptore.l.fi.Itẽ preſumit̃ bona fides ex inueterata
poſſione.C.de preſcrip.tri.an.l.ſiqs emptionis.ff.de mi-
nor.l.intra vtile.§.fi.itẽ ex decreto iudicis rite interpoſito
alr̃ preſumetur mala fides.ff.de acq.poſ.l.iuſte.C.vñ vi.l.
meminerint.¶ Ecõtra malam fidẽ inducit anterior pro-
teſtatio ſcã ab eo q re vera hẽbat ius ꝓteſtãdi.⁊ añ initiũ
poſſionis.C.de rei ven.l.ſi fundum.ſecus ſi poſt.ff.ð vſuc.
pro emp.l.alienum.fallit qñ qs h3 nudũ titulum gnãlem
pro ſuo.ff.ꝓ ſuo.l.ſi ancillã.Nam titulus pro ſuo ſubſidia
rius facilius elidit̃ q̃3 ſi h3 ſpãlis tituli cõmixtũ.vt not.ff.
de vſuca.l.celſus in fi.magne glo.Itẽ3 ſi ꝯtract᷒ ſit illicitus
preſumitur mala fides.C.de agri.⁊ cẽſi.l.q̃dã.itẽ vbicũq̃3
preſumit̃ dolus preſumit̃ mala fides.Idem ſi preſumatur
lata culpa nã lata culpa ẽ mala fides.l.iniuſta fides.ff.de
vſuca.l.nũq̃3.Et ſcias ꝙ animus hominis ⁊ volũtas fcã ẽ
vt ſingulariter no.ff.de acq.re.do.l.bone fidei.⁊ ex ſmoni
bus cõprobat̃.vt no.Dy.in.c.ꝑ poſſeſſore de reg.iur.li.vi.
⁊ l.fulcinius.§.quid ſit latitare.ff.ex qui.cau.in poſſe.ea.l.
apud in ꝑn.ff.de excep.doli.¶ Quero an ipotheca poſ-
ſit preſcribi.vt ſi tenui rem tanq̃3 ipothecatã.xxx.annis q̃
nõ erat ipothecata.Et vł qð nõ qꝛ iſta ẽ nuda poſſio.vt
ff.de euic.l.ſi cũ vẽditor in prin.Itẽ qꝛ ipotheca ſapit de
nã act.pſonalis.vt no.ff.de pac.l.ſi tibi.§.de pignore.ſed
nemo preſcribit ius ageñ.in pſonã qꝛ in actionib᷒ pſonali
bus ſola exceptio preſcribit̃. Et ſi puto preſcribi qꝛ vt cre
ditor poſſidẽdo teriet imaginẽ debitoris.C.ð preſcri.tri.
ãno.l.cũ notiſſimi.⁊ l.male agit̃.Et iõ ſi cadit a poſſione
o3 ꝓbare ð re ipothecata.vt.ff.ð ꝓba.l.añ oĩa.¶ Quero
vlteri᷒ an ꝯ ius offerẽdi preſcribat̃.rñ.multiplex ẽ ius offe
rẽdi qꝛ quodã ꝯpetit debitori vt agat pignoratitia actõe
q̃ ante nõ naſcit̃ q̃3 debitũ offerat.vbiq̃3 creditor poſſe-
dit pign᷒.xxx.ãnis debitor vult ei offerre debitũ ⁊ pignus
recupare an poſſit.⁊ glo.dicit nõ preſcribi dñiũ ſed reten
tionẽ rei.ff.de vſuca.l.pignori.Alij dñt ꝯriũ qꝛ nũq̃3 pre

ſcribit̃ ꝯ debitorẽ ne poſſit ſoluere debitũ ⁊ ſe liberare.⁊ ꝑ
ꝯñs liberabit̃ pign᷒.ſublato ꝑncipali debito ⁊ dñi pigno
ratitia ex ſola neceſſaria ſequela.nõ ob.ff.de cap.l.in bel-
lo.§.ſiqs ſuũ.qꝛ ibi ſit pſcriptiõ ad obſeruatiõe3 dñij ſ3 cre
ditor nullo tpe efficit̃ dñs.Preterea nũq̃3 creditor poſſi-
det qꝛ cogitet ſe dñ3.ergo nũq̃3 poſſidet bona fide quo ad
pſcribẽdũ dñiũ ꝙ ẽt ꝟ3 gl.in.d.l.pignori.¶ Quoddam
eſt ius offereñ.qð h3 creditor ſcðus ꝯ ꝑmũ ad ꝯfirmãdũ
ſuũ pignus.⁊ tũc aut creditor ſecũdus poſſidet ⁊ nõ pſcri
bit̃ qꝛ ẽ q̃dã exceptio.ff.qui po.in pig.ha.l.mulier.Idem
in quolib3 poſſeſſore.ff.qui.mo.pig.vel hypo.ſol.l.paulus.
§.q pignoris.aut nõ poſſidet.⁊ tũc pſcribit̃.C.de pſcrip.
xxx.an.l.ſiqs emptõis.§ ſ3 ⁊ ſiqs.¶ Quoddã ẽ ius offe-
reñ.eã ipſe de ꝯdutõis alicuius ꝯct᷒.Et dñt q̃dã nõ pſcri-
bi qꝛ ẽ mera facultas.Alij dñt pſcribi nõ actõi ſ3 naturam
rei eius q ẽ in ꝓtẽta impleñ.ꝓria opi.autor ẽ vbi ẽ talis con
ditio que poſſit impleri vſq̃3 ad vltimũ vite ſpiritũ.l.fi.ff.
de ꝯdi.inſti.¶ Quoddã ẽ ius offereñ.qð ꝯpetit ꝓ recu-
perãda poſſeſſiõe officio iudicis mercenario ꝯ creditore3
ꝯſſuꝫ in ipothecata.⁊ dñt aliq ꝙ ñ dat̃ hoc ius offerẽdi
poſt ãnũ.⁊ bñ dñt ſi offerunt̃ ſolũmõ expẽſe ⁊ cãnus ſ3 ip
ſu3 debitũ.ꝓculdubio ſolui põt ⁊ recupari tenuta ſicut in
qualib3 pſonali.d.l.cũ notiſſimi.§.fi.in gl.ff.ð acq.poſ.l.iij.
§.genera.vł ꝓb3 debitor ſe nõ teneri ꝙ ẽt poſt ãnũ ſace-
re põt.ff.ð no.op.nũ.l.ſi ꝑus.Itẽ ſcias ꝙ cui᷒ rei nõ pt̃ q̃s
fieri dñs ꝑ traditiõe3 factã a dño ei᷒ rei pſcriptio nõ ꝓce
dit.Vñ ſpuri᷒ nõ pſcribit ꝯ patrẽ.ff.ꝓ legato.l.pro lega-
to.ſ.ex titulo lucratiuo.Itẽ res ꝑ teſtatore alienari ꝓhibi
ta nõ pt̃ pſcribi.ſ.ex titulo habito a tali pſona.l.ij.C.ð vſu
cap.ꝓ ẽptore.¶ Dubitat̃ an ꝯ rẽ iudicatã poſſit pſcribi.
vbigr̃a.fuit lata ſnĩa iã ſunt trigita ãni poſt.xxx.ãnos ſert̃
ꝯ͠tra ſnĩa.Opp.ꝙ iſta ſnĩa ẽ nulla.replicat̃ qð ẽ pſcriptꝫ
ꝯ eã cũ nũq̃3 fuerit executa nec petita exeq.⁊ iõ virtu per
didit obſtaturas.q̃rit̃ qd iuris ⁊ vł pmo ꝙ ñ poſſit pſcribi
qꝛ actio pria fuerit ꝑpetuata in.xl.anos q̃ perpetuatio vł
durare l actõe iudicati q̃ ſuccedit loco prie.Itẽ ꝑ ſnĩaꝫ nõ
extinguit̃ ꝑpetuatio.imo poti᷒ o3 augeri.vt icipiãt ðnuo
xl.ãni ex tpe rei iu.qꝛ ſorti᷒ iducit mala fides ꝑ ſnĩaꝫ cõdẽ
natoria q̃3 per titulũ litigioſ.vt.C.de preſcri lõ.tẽ.l.ij.Itẽꝫ
qꝛ nouatio neceſſaria ñ purgat morã.vt.C.ð iudi.l.i.ſ3 cer
te qð nõ q̃rit hoc.ſ3 q̃rit de validitate ꝯrie ſnĩe.⁊ dicẽdũ
eſt qð ſi ẽ lata ex veteri inſtãtia qð ẽ nulla ipſo iure qꝛ per
ſnĩaꝫ ſopita ẽ inſtãtia ſ3 ſi ẽ lata ex nouo libello ⁊ noua in
ſtãtia vł valere eo ꝙ actio ex pria ſnĩa ꝯſumpta ẽ tpe.arg᷒.
ff.de fideiuſ.ſiqs poſtq̃3.Et dico ꝙ ꝯ actiõe3 iudicati ⁊ of
ficiũ iudicis preſcribit̃.xxx.ãnis.vt ſentit Inn.ẽ.ti.i.c.fi.⁊
C.ð preſcri.xxx.an.l.cũ notiſſimi.ff.ð peti.hr̃.l.itẽ3 veniũt.
§.cũ prediximus.⁊ adde qð no.ff.ð dona.l.ſiqs in ſtipula-
tũ.¶ Dubitat̃ an qs poſſit preſcribẽ ciuilitatẽ ⁊ ꝑuilegia
ciuiũ alicuius terre vł ꝙ ſic excepta origie q̃ preſcribi nõ
põt.ſ3 cõmoda originis bñ põt preſcribi ⁊ erit ſimul iſte
ciuis verus ⁊ fictus originari᷒.l.in hac ſpẽ ciuilitatis que
natis ſine in nãl eſt ⁊ verus in ꝟo iure ciuilitatis in gene-
re.ff.de vſucap.l.ſi is qui ꝓ emptore.per Bar.¶ S3 nũ-
quid quaſi poſſeſſioni correlatiue põt vn᷒ renunciare ſine
altero vt quaſi poſſeſſor cõiugij vel prelature.dic Bart.
ꝙ l3 prelatus nõ poſſit a ſe abdicare prelaturã niſi i manu
ſuperioris tamẽ poſſeſſionẽ ſola volũtate ꝑdere poſſet.vt.ff.
de acq poſ.ſiqs vi.§.fi.l3 eccleſia eũ inuitũ poſſideat.S3
an filiatio poſſit preſcribi.dic ꝙ nõ.ff.ð vſuca.l.iuſte.qꝛ na
ture nõ cõgruit.nã ciuilia naturalib᷒ ꝯuenire debent.ff.ð
interrog.actio.l.pfeſſionibus.nec ẽt põt vllo tpe tractu
ſpurius fieri legitimus qꝛ eſt de reſeruatis ꝑn.⁊ reſeruata
preſcribi nõ poſſunt ſ3 neceſſaria ẽ diſpẽſatio vel ꝑuilegiũ
principis.vt.ff.de ritu nup.l.qui in prouincia.§.diuus.vbi
rex.peregrinus eſt.Baldus.

P Lacuit. Epõ locũ pſe ꝯuerſuꝫ ad ſi
dẽ pſcribit triẽnio.ſ3 cũ va-
cat eccſa vł ẽ in ſaſinate non pſcribit ꝯ ipſas.
Tria no.prio ð.in exquo habẽs cãuꝫ ꝙ vſuca
capio triẽnij currit in re imobili.⁊ ẽ ſpãle fauore fidei.alio
caſuꝫ habẽt qð currit preſcriptio bienij.Alia i preditis tri-
butarijs eo ipſo ꝙ qs negligit ꝑ bienniũ ꝓd ſnãlio ⁊ ciuil

Google

lis poſſio ꝛ ēt oniū. vt. l. q agros. C. ḋ oi agro ḋſer. li. xi. ēt ſi agri ſint tributarij ſi de iuſ cōi ſʒ ex forma ſtatuti vl̄ cō ſuetudinis ſic ſūe agri cleſei puſint ſʒ Bar. q ita no. ff. de acq. poſ. l. ſi ḋ eo. §. i. ſʒ ꝯ cū ſaē. C. ḋ dona. l. cēſualis. ꝛ ē ex pſſuʒ. C. de vſuca. traſſor. l. i. in pn. dic ꝙ ſi nemo in illo bīe nio ſoluit tributa ſi ſufficit bīēniuʒ ſʒ ſi nouus poſſeſſor ſol uit tributa tūc pſcribiſ p bieniū qḋ ē no. dignū. ℭ Contra iſtud pnīū ucīt op. ꝙ ſufficit ſex mēſes. vt in. c. platuit xvi. q. iij. So. dicit gl. ꝙ iſtud. c. ꝛ illud ſunt eiuſdē ꝯcilij. ꝛ vnū dʒ iterptari p aliud. eſt optimū dcm̄ ar. ff. de peti. hē. l. vex. ꝛ facit ad qōnē vno ſtatuto cauet ꝙ ceſſiō nō inſinuatū. l. ſex mēſes ſit nullū. alio cauet ꝙ ſi nō ſit petitū caſſari poſſit qñcūqʒ iſinuari. Nā dʒ interptari vnū ſtatutuʒ ſm aliud cū ſint in eadē ꝯpilatōe ſtatutoꝝ. vñ ad hō vt nō poſſit iſinuari regrunſ duo. l. ꝙ ſit nullūʒ. ꝛ qḋ ſit petitum caſſari. ꝛ ſi dicis ad qd petiſ caſſari ſi eſt nullū. rñ. ad hō vt ſuet forma ſtatuti ēt ḋ ſcō. ar. optimū. ff. de v. ob. l. qdā cū filiū. ff. de ꝯdi. ꝛ demon. l. meuius. ℭ Scḋo no. ꝙ vbi non eſt q poſſit agere noīe eccſe nō currit preſcriptio. adde qñ q̄s ē in vtero nō pt eiꝰ noīe agi ꝛ tn̄ currit pſcriptio ꝛ eſt mirabile ꝙ pſcribiſ ꝛ tn̄ ꝯ neminē pſcribiſ. ff. ḋ mino. l. ēt ſo picolo. ꝛ non repiſ alibi. ℭ Tertio no. in v. itē ſi fuerit ꝙ tpe ſciſmatis deducit de medio vñ ꝯ ſciſmaticē eccſaʒ nō pſcribiſ ꝛ ſic res eccſe ſciſmatice pſcribi nō pñt qḋ eſt no. dignū. qꝛ hodie multe eccſe ſunt ſciſmatice quaꝝ res lʒ poſſideanſ cū titulo rñ nō pſcribunſ. ℭ Quarto no. ꝙ

a ℭ Applica iſtud notabile ad ea que ſcribūt doct. marie Iaſo. may. ibi ad regulaʒ illius. l. i. l. quotieſ. ff. qui ſatiſda. cog.

paria ᵃ ſunt nō hīe epʒ vel hīe inutilē. Ibi ꝯuerſus ex de ſpēlatōe receptus ſm Inn. lʒ ñ recupat fructus bñficij iſte reuerſus. rñ. nō. C. de heren. auc. idē ḋ neſtorianis. ꝛ. l. i. C. de re milit. li. xij. ℭ Quinto no. qḋ lʒ platus ſit ſciſmaticus tñ eccſa nō pdit ſua caſtra vel iuriſditionē vel bona adeo ꝙ etiā pſcribi nō pñt durāte ſciſmate. ℭ Sʒ q tota eccſa eſt ſciſmatica. i. platus ꝛ capl̄m. io dico tota qꝛ vno ſpū ꝯtinet. rñ. pp hereſim ſciſmaticā licitū ē pape deſtruere tēplū ꝛ in aliā traſformare. vt no. Inn. ḋ no. op. c. cū ex iniūcto. ꝛ tūc pdit priuilegia ꝛ bona. nam ſi priuiſ. ergo ꝛ bona. vt no. Bar. ff. ḋ colle. illic. l. ſodales. ꝛ alia bona cō fiſcanſ. hoc credo facere poſſe ſolū papā. ſicut ſolus impator pōt ciuitate rebellē ad aratrū ꝯdēnare vel ſupprimere regias dignitates. facit. C. de ſac. ſan. ec. l. iubemus nulla. Nec dʒ papa ꝯſtringere cām. vt. ē. de iudi. c. cū veniſſet. ꝛ de re iudi. c. cuʒ eterni in vi. ꝛ. e. c. qꝛ iudicāre. ℭ Opp. gl. ꝙ paſtore vacāte currit pſcriptio qꝛ iconomus pt agere ꝛ interrūpere preſcriptōem. ſo. iconomus nō pt alienare. Et ideo nec dare māni pſcribēdi. vt. ff. de ver. ſig. l. alienatōis. Ber. nā iconomus ē qdaʒ cuſtos nō vſufructuariꝰ. ſane vſufru. poſſet pſcriptionē nō iterrūpere. ve. ff. vſufru. quēad. ca. l. i. ℭ Querit doc. ſi platus ē excōicatus vt p interim currat pſcriptio eccſe. Et dicunt Inn. ꝛ Hoſti. ꝙ nō vt hic. ꝛ. ē. de iudi. itellexiuius. ꝛ. ē. ti. i. cum inter. ḋ offi. vica. romana. li. vi. ḋ ꝯceſ. pben. qꝛ diuerſitatē. Et idē no. xvi. q. iij. atroꝝ. qꝛ delictuʒ ꝑlati non dʒ nocere eccſe. ē. ti. i. cū venerabilis. §. n illexiuius. ſʒ ipſi excōicato hñ currit pſcriptio ſi fuit excōicatus iuſte vel ē i mora abſolonē petēdi qꝛ ꝛ facit vt nō poſſit agere dr̄ poſſe. ff. qui. ex cau. ma. l. ſʒ ꝛ ſi p ꝓtore. §. ij. ꝛ no. in. l. i. C. de nali. li. ff. de mino. l. papinianus exuli. ꝛ. ē. de elec. c. is quibus.

n **Nhil.** Taciturnitas plati nō nocet eccleſie ꝛ in rebus iuaſis non currit pſcriptio. ℭ Caſus. Quedā nobilis pſona occupauit ꝑtem patrimonij beati petri papa mandat ei ꝙ relaxat. ipſe rñdet ꝙ offerat ei libellus. papa ꝯſiderato ꝙ eccſa pateret ſcādalū ſi eum ꝯpelleret dicit ſe ſub ſilentio p'raſire abſqʒ piudicio ſucceſſoꝝ ꝛ pauperuʒ. ℭ No. ꝙ nihil ē faciendū cū graui ſcandalo pſertim ꝯ tirānos. No. ꝙ patientia pape nō preiudicat ſucceſſori nec eccſe. Sʒ an expſſa ꝯceſſio pape ꝑiudicat et. vt ſi cōceſſiſſet illam ꝑtem dicte ꝑtie. Et vr̄ ꝙ ſic qꝛ papa habʒ plenitudinē ꝑtātis. dic ꝯ ſi conceſſit ex cā lucratiua ſecꝰ ſi ex cā onerosa vt venditionis locatōnis vel feudi qꝛ non male ꝯhiſ cū tutoribus. ꝛ papa ē ſummus tutor. ff. ḋ eui. l. illud in fi. niſi hoc ꝯtineret magnaʒ euerſionē patrimonij beati Petri. vt. ē. de iureiurā. c. intellecto. Nam tunc

ſucceſſor poteſt reuocare. vt no. Cy. C. de leg. l. digna vox. Tertio no. ꝙ res inuaſa nō pōt pſcribi. ℭ Sʒ nūqd papa pōt expſſe ꝯcedē iuaſori. ꝛ vi ꝙ nō. vt. C. vñ vi. l. autē. ꝛ. C. de ſun. ꝛ ſal. rei do. l. nō quo loco. li. xj. Sʒ nūqd ſi papa ꝑuilegiat vnū caſtꝝ nūqd ꝑt illi adimē ꝛ alteri ꝯferre dicit Ber. ꝙ priuiliuʒ pape ſemꝑ ē in eiꝰ arbitrio. vt ipſe no. ff. de cap. l. hoſtes. ꝛ adde qḋ dixi. ē. ḋ iudi. c. cū veniſſʒ. ℭ Quero nūqd ꝑteſtō quā facit hic papa iterrūpat preſcriptionē cētenariā. gl. innuit ꝙ ſic. ſeꝝ tn̄ ꝑ ꝑteſtōnē ſi interrūpit pſcriptio. ff. de vſuca. ꝑ emp. l. aliena. ℭ Quero nūquid tpe plati male alienātis currat pſcriptio. rñ. nō ē quadragenaria q̄ daſ ad petendū reſtōnēʒ in itegrū ꝯtra alienationē factā ſeruata forma. tamē in dānoʒ eccſe doc. cōiter tenēt ꝙ nō. ꝛ eſt bene notādū in reſtōne in iteg. naʒ donec eccſa eſt ſub eodē plato cēſet iure minoris ꝯtra quē dictū quadriēniū nō currit. vt. C de tēp. in iteg. reſti. l. ſi ſu ꝑuacuam. ꝛ. ff. de nona. l. doll. §. vniuerſum. Bal.

a **Actor.** Qui poſſidet rē eccſe bonafide in pace. i. ſine iterruptione ꝑpetuo tutus ē. h. d. ℭ Querit glo. vtꝝ preſumatur bona fides.ᵇ Et dicit ꝙ ſic. qḋ verū eſt qualiqualī data occaſione poſſidēdi. ar. ff. de fideicō. li. l. iij. §. ſi ex die. ſup v̄bo occaſione. vbi glo. dicit no. bonū verbum. ꝛ ex dicto vniꝰ boni viri eātur bona fides. i. iuſta credulitas. vt no. ff. de ꝯdi. ꝛ demon. l. titio fundus. Itē pſumitur bona fides ſiqs inuenerit rem poſſeſſam a ſuo pdeceſſore. vt no. Io. c. de quarta. ꝛ vltiā glo. adde qḋ dixi. ē. e. in rub. ℭ Quidā fecit teſtūt iam ſunt āni qnquaginta ꝛ deceſſit nūc obijciſ teſtūt qḋ ē pſcriptū. rñ. nō pſcribiſ ꝯ teſtamētū nec ꝯtra ꝯtū. ꝛ iō ſi eſſet factꝰ ꝯtus iaʒ ſunt mille āni ſub ꝯditione que hodie exiſteret poſſet agi. adde de preſ. xxx. an. l. cū notiſſimi. § illud. ſic eſt in reſſō. vt. C. de teſta. l. ſancimꝰ. ꝛ nūc itelligas verā tōnem illius. l.

b ℭ Pſumitur bona fides ꝯ ḋ ꝑl. ꝯſi. xxi. ꝛ xxxv. quarto libro. barba. cōſil. ij. col. v. volu. ꝑmo. ꝛ cōſi. xl. col. iij. eo. volu.

d **E quarta.** Preſcribiſ ꝯ epm q̄rta ſi ſpacio. xl. annoꝝ nō ſoluat ꝛ cathedralis eccſa interiʒ non vacauit h. d. Et tres ſunt partes. ſʒ ba ibi niſi. tertia ibi naʒ romana. ℭ Premitte ad euidētiā ꝙ epo dʒ hīe q̄rtam decioꝝ ꝛ oblationū omīuꝰ ſue dioceſis. vt in. c. de his. x. q. i. ꝛ ḋ offi. or. c. ꝯquerēte. nā quelibʒ pochialis eccſa dʒ hīe decimā poſſeſſionū que ſunt in ſua pochia de qua decima dʒ epo hīe quartā ꝛ pcipere in agris ꝛ ducere ad horrea ſua. ar. ff. ad. l. fal. l. lineas margaritaꝝ. ꝛ. ff. de fur. l. ſerui ꝛ filij. in ꝑin. ℭ Mō ſequiſ caſus qdaʒ clericus pſcripſerat quartā decimaꝝ ꝛ oblationū q̄ ad epm ꝑtinebant querebaſ an poſſit ſe tueri ꝯ epm. rñ. ꝙ ſic ſi p ſpacium. xl. anno. pſcripſerit. de qua preſcriptione ſubducitur tpe vocationis eccſe nec ſufficiunt triginta anni vnde capl̄m precedens eſt correctū. Oppo. iſta quarta decimaꝝ ꝛ oblationū ꝑtinet ad epm ꝛ curatus non ſoluēs fuit in mala fide. ergo vlio tpe nō pſcripſit. glo. ꝯcedit ꝙ malefidei poſſeſſor nō pſcribit ſed iſte fuit in bona fide qꝛ auctor eiꝰ dedit ſibi cām poſſidendi vel erat i titulus qualiſqualis. vt. Io. ſūpe patro. cura. qꝛ vbi de bona fide agitur nō ē de iuſ apicibus diſputādū. ff. mā. l. ſi fideiuſſor. §. q̄daʒ. ℭ Opp. ꝙ nō ſit neceſſariꝰ titulus qꝛ qñ ius cōe ꝯ qḋ pſcribiſ ē certuʒ p ſtatuū canonis reqriſ titulus. vt in. c. i. de preſcrip. li. vi. So. ꝯcedo intellige ꝙ hic habebat titulūʒ ex conceſſione epi tñ non interuenerat ꝯſenſus capituli tacitus expſſus. imo in iſta alienatione reqritur ꝯſenſus expſſus qꝛ requiritur ſubſcriptio capli. vel dic ꝙ epo allegabat ſe hīe mādatuʒ capli. ꝛ ſic eſt iuſtus error qui habeſ pro titulo. vt. l. ſi. ff. pro emp. Vltio no. ꝙ ſola poſſeſſio auctoris dat ſucceſſori iuſtā māteriam preſcribēdi qꝛ putare dʒ ſucceſſor ꝙ eiꝰ auctor poſſederit bona fide. Bar. ꝛ Inno. idē ſʒ Bar. ff. de vſuca. l. cellus. ℭ Sed quid ſi conſtat ꝙ anteceſſor poſſederit mala fide an hoc nocet ſucceſſori qui hʒ bonā fidem ꝛ videtur ꝙ ſic qꝛ nō tm̄ nocet heredi ſed cuilibet vniuerſali ſucceſſori. ff. ꝑ emp. l. ij. §. eius bona. Sol. ibi ex pſona ſucceſſoris deſcēdit eā ꝛ iura in ſucceſſorē. hic nō qꝛ platus nō traſmittit ad ſucceſſorē. ꝛ iō ſucceſſor nō ſuccedit in vicium eius. ar. ff. de preca. l. q̄ſitum. §. ſi. cū glo. ſua. ℭ Opp. ꝙ quarta nō preſcribatur. xl. anno qꝛ nō hʒ cām ꝯtinuā ſed

c ℭ Vide barba. ꝯſil. xx. colū. pe. volu. ꝑmo. Alex. ꝯſilio iiij. ꝛ xxxij. col. ij. volu. ij. Iaſo. i. l. pomponiꝰ. §. cuʒ quis. colū. xi. ff. de acquir. poſ. Imo. ꝯſilio xliiij. colū. ij. ꝛ lxxxiij. col. iij. in fi.

Google

requirit tpe duplicatu3.vt.ff.quẽadmo.ſerui.ami.l.ſi ſic.
vbi glo.dicit q quã tpe ſuitutis hñt interualla lõgiora pre-
ſcribit libertas tpe duplicato.ſ3 vbi breuiora tpe ſimpli-
ci.⁊ iõ nihil inuit q pp diſtãtia temporum vl' duplex ſui
tus.ſ3 vbi ẽ ↄtiua vl' pax diſtãs ẽ vna ſuit⁹.q qõ pax di
ſtat nihil diſtãce vl' Innoc.h ↄcedit i ſuitutibus q nõ hñt
cãm nãlem ſed facto hois.ff.de ſer.vr.pre.l.foramẽ.ſed de
cima h3 cãm apt am natã ↄtinuari niſi ecia decime texere
puta de anno i ãnum q tũc regreret tps duplicatũ idẽſt
octuagita ãni ſm Innoc.qõ ridiculum puto q nulla.l.ca
uet.Et q eſt ↄ caſum.vt in.c.pſertim.i eo qõ dicit de ob-
ligationibus q hñt eſſe pfectũ hois cũ nã patiẽs nõ ↄpe-
rat i aliquo.vt.d.l.foramẽ. Et ideo vltra.xl.ãnos non fit
extẽſio quia ppetuũ nõ ſuſcipit plus quã ppetuũ.ne quaſi
in iſinitũ ꝓcedat.Sed tps quadragita ãnorum dicit ppe
tuũ.ſufficit ergo.C.de pſcrip.xl.an.o.Itẽ iſti redditus
ↄſiſtẽtes i iure ppetuo iter imobilia ↄputant.pſcribũtur
ergo ſpacio.xl.ãno.Nõ ob.ff.de aqua plu.arcẽ.l.hoc iure
§.ductus aque.quia ibi ſpeciale i flumie publico ſ3 Inn.
h certe immo ẽ ſpeciale cõe flumiis publici.ſed q poſ-
ſeſſio dietim interpellat.ff.de ſerui.l.ſuitutes el.ij. ¶ S3
opp.q quot ſunt ãni decimales tot ſunt decie ãnuales.er-
go i pñci.cuiuſlibet ãni icipit pſcriptio nõ ſimul pro om-
nibus ãnis futuris.l.i perpetuum.vt no.C.de preſcrip.xxx.
ãnoꝝ.l.cum notiſſimi.§.i his ⁊ p Cy.⁊ lati⁹ p Bar.ff.de
aqua plu.arc.l.ſi plus. Preterea decime nõ ſunt i rerum
nã añq3 fructus pcipiant.ergo nõ ſunt i obligatiõe.ff.d v.
obli.l.iter ſtipulãtem.§.ſacrã.glo.dicũt aut ãnus debet ex
ↄtu ⁊ ẽ vna pſcriptio pro oi tpe.aut ex vltima volũtate
tũc ſunt plures.Et iõ dña ẽ q i vltima volũtate ſi põt ſi-
mul.⁊ i eadem pſona tadicari pro toto tpe cum p futuro
tpe nõ traſferat ad heredẽ.qõ aũt nõ põt i eadẽ pſona ta
dicari diuiſiõem recipit.ff.de ſtipu.ſuo.l.ſi ſeru⁹ cõis me
uij ⁊ caſtrẽſis pecuiij.§.ſi.S3 iſta diſtĩctio nõ cadit qñ de
betur fructus ãnui quia nõ poteſt eſſe vna ſtipulatio i fru
ctibus.nam pro futuris ãnis neceſſaria eſt cõditiõalis.vt
d.l.interdum.ſicut i vſufructu.vt no.i dicta.l.ſi ſic.Cõſide
ra hic nõ ſumus i cõtractu vel quaſi.ſed i diſpõne legali q
eſt vna pro oi tẽpore tanquam qdã regula.⁊ iõ vna pſcri-
ptio ſufficit.¶ S3 an pſcribat libertas ↄ epm ita q ius
eradicet ab epo ⁊ trãſeat i curatum eccle dioceſalis. An
ſo pſcribat ſola exceptio detentatiua decimaꝝ. Et vl' q
exceptio ſola ↄ actionẽ pſonalẽ pſcribat ⁊ h ſubtili rõne.
Nã ſi pſcriberet actio tũc debitor ſuccederet creditori.⁊
actio tolleret ipſo iure per ↄfuſiõem.C.de pac.l.debitori.
ff.de fideiuſ.l.gnãlr.⁊.l.vtraneus.Et ſic p pſcrip.nõ tollit
actio ipſo iure qõ eſt falſum.ff.de acti.⁊ oblig.l.obligatio
num fere.§.pl3.ff.de lega.i.l.nemo põt.ff.de ſerui.l.iiij.ſo.h
pſcribit totum ius epi.vñ epo nil exigere põt nec a cura-
to eccle nec a poſſeſſoribus agroꝝ.⁊ ſi pcipit tenet reſti-
tuere curato.q h preſcriptio ẽ iſtius nãe q ex ea dat actõ
⁊ exceptio cũ iſta preſcriptio ſit alienatio.Et vt ita dixeris
eſt preſcriptio trãſlatiua ⁊.h.d.iſtud.c.¶ Opp.ſi preſcri
bit exceptio q nõ reqrit bona fides.ff.de vſuca.l.ſegl.§.ſi
viam.So.ibi loquit i preſcriptiõe currẽte facto aĩe. Nã
pdia nãli iure ſunt libera ⁊ ius nãle ſupplet bonam fidẽ
q habet p titulo.ſecus i preſcriptõe quo oritur imediate ex
facto hominis q hec reqrit bonã fidẽ.vt hic ita ſolẽniter
dixit tex.ff.de ſer.vr.pre.l.hec aũt iura.¶ Opp.curat⁹ h3
poſſeſſionem totius decime a preceptore.titulũ aũt h3 ab
epo ergo ab vno titulũ hab3 ab alio poſſeſſionẽ ⁊ ſic non
preſcribit.ff.de vſucap.l.cum ſolum.ſo.imo poſſeſſio nõ di
ſcrepat a titulo ſed po eius eſt ſubiectiua.i.ſubordinata.
¶ Opp.decime ⁊ oblõnes ↄtinent quid extraordinarium
⁊ diſſorme.i.put res icidit.Nam qñq3 granũ qñq3 vinũ
qñq3 oleu3 ⁊ iſta diſſormia nõ cõprehẽdunt cõſuetudine
.l.ſcio.ff.de an.le.ergo nõ pſcribunt.ſo.actio gnãlis nõ cu
rat de diuerſitate ſpẽrum.ff.qñ di.le.ce.l.nec refert. Non
ob.l.ſcio q ibi diſſormitas pẽdebat ex ſolo motu volun-
tatis.¶ Op.iſte curatus q recipit idebitu3 cõmittit fur-
tum.ff.de fur.l.falſus ergo nõ pſcribit.ſo.bona fides oẽm
maculã tergit.itẽ q fuit in eũ trãſlatum dñium.ff.de cõ-
di.ob.cau.l.pe.ff.de alie.iudi.l.itẽ i pri.Bal.

v Igilanti. Poſſeſſor malefidei vllo
tpe nõ pſcribit.prio põit
dcũ.ſcõa ibi effeſinus ponit rõnẽ legis i ↄtiũ.
tertia ibi legis vobis ↄtingit legẽ ⁊ rationes.
¶ Caſus.querebat rex malefidei poſſeſſor poſſit pſcribe
re longiſſimo tpe.riidet q q ſciẽter poſſidet pdiũ alienum
d3 illũ reſtituẽ dño ⁊ nulla tpis ꝓrogatiua excuſat.¶ S3
ↄtra iſtõ opp.q effeſinus legiſlator trib⁹ rõnib⁹ moc⁹ ſta
tuit pſcribi poſſe lõgiſſimo tpe. Prio pp vitãdã negligẽ-
tiã nã negligẽti iura nõ ſubueniũt.Scõo pp vitãdos er-
roꝛes q naſcant ex obliuiõe que orit ex longiſſimo tẽpore.
Tertio pp vitãdã ↄfuſionẽ dñoꝝ.i.ne rex dñia ſemp ſint
ſub incerto.So.dicit papa q hec rões nõ valẽt i ꝓiudiciũ
aĩe.Et iõ cõcludit q ſiue dñs ſit ignorãs ↄ ſe pſcribi ſiue
ſciat tñ ille q ſcit rẽ alienã ñ pſcribit.h.d. ¶ In tex.ibi vi-
gilãti.no.q qs d3 eẽ curioſus explorator ñ deſidioſus ne-
glector.⁊ h is pñ.pſcriptõis ſ3 i ↄceſſu ſi nocet negligẽs
inqſitõis veri vt elegãter no.Bar.ff.d vſu.l.nãlr.ff.d reg.
iur.l.q cũ alio.C.d fur.l.ij.In tex.ibi reſcipuerit.i.reſtitue
rit.iſta ẽ mala expoſitio q q reſtituit nõ pſcribit q ſi poſ
ſidet.vñ expõe niſi reſcipuerit.i.niſi bõa fides ſupuenerit.
puta q emit a putatiuo ꝓcure quẽ iuſto errore duct⁹ cre
debat hẽre mãdatũ.ff.p ẽp.l.q fundũ.§.ꝓcur. ¶ In tex.
ibi effeſinus.ſi iſte fuit iuriſcõſultus appet q pſcriptio lõ-
giſſimi tpis fuit cognita tpe iur ↄſultoꝝ cui⁹ ↄtrũ no glo.
ff.de admi.tu.l.ſi pupillus.nã de iure.ff.nulla inuenit pſcri
ptio lõgiſſimi tpis nec cuius ↄtrij memoria ñ exiſtat.ff.de
aqua quo.⁊ eſti.l.hoc iur.§.duct⁹ aque.ſ3 ↄ illã gl.vi tex.⁊
glo.ff.de.v.ſig.l.trãſactõe finita.vel dic vt dicit gl.iſte eſſe
ſinus fuit imꝑator.¶ In tex.pp vitã.ff pro ſuo.l.ſi.C.de
ſacroſan.ec.l.ſi.i auc.ibi poſita.¶ In tex.ibi vigorẽ legis.
no q pſcriptio h3 vim legis.Itẽ no q pſcriptões nõ ſunt
de iure nãli.¶ In text.ibi cognitia.hec diſtĩctio adhibet
in quodã caſu.i.in alienatiõe actoris malefidei.ſucceſſore
tñ exñte bõefidei.vt.C.de pſcrip.lon.tẽpo.auc.malefidei.
¶ Querit hic glo.qd ſi poſt ↄpletã pſcriptionẽ ſupueni-
at ſcia rei alienate.⁊ determinat q iſta ſcia nõ obligat ad
reſtõnẽ nec iterrũpit pſcriptões q qõ pfectũ eſt interrũpi
nõ põt.vt no.ff.de ſolu.l.cũ qs.§.ſiqs.⁊ eſt expſſum l3 glo.
nũqũ allegauerit.ff.de itl.actu q3 priua.l.i.§.ſi.cũ.l.ſe.vbi
eſt melior tex.qui repiat in mũdo.Itẽ poſt pſcriptões cer
tat de dãno vitãdo.ſ3 ante cõpletã certat de lucro captã
do.vt elegãter no.i.d.l.i.§.ſiquis ꝓpter.ad hoc facit rõ q
finita nõ reſuſcitant.vt.ff.de ver.ſig.l.trãſacta finita.Item
nõ eſt veru3 qõ ſupueniat ſcia rei aliene q tũc imo eſt ſuo
ipſius pſcribẽtis ſaltem quo ad vtile dñiũ q in pſcriptio
ne prefertur dñio directo.vt.C.de pſcrip.xxx.an.l.qui em-
ptionis.q directũ dñium ↄſtat ſolo noie.ſed vtile conſtat
effectu.ſicut dicim⁹ q ſolũ nomẽ heredis ſine effectu pax
operat.vt.ff.de minoribus.l.⁊ ſi ſine §.ſed q papinianus.
⁊.C.de idicta lib.tolle.l.i.⁊.C.de nudo iur.quiritium tol.l.
vnica.¶ Et ſi q habent pſciam remordẽte iputẽt ſibi q
preſcriptio iuſtificata a canone iniuſta eſſe nõ põt.¶ Ex
tra no.q vbi nõ eſt bona fides nec mala ſed ẽ ignorantia
ſimplex vt quãdo hereditas preſcribit iterpretat bona fide
poſſidere.vnde dicit lex q hereditas ſubſtinet vicẽ pſone
poſſidentis bona fide.ff.ſi cer.pe.l.penul.§.q ſi ſtipulat⁹.
vbi glo.parua dic q ille caſus nõ reperit alibi.ergo nor.
¶ Pone audiui per famam publicam ⁊ generalem q
quedam res eſt eccleſie.emo ab ea illam rem qui hab3 ti-
tulum ⁊ qui poſſedit incõcuſſe longiſſimo tempore.nũqd
ex ſola fama debeam habere malam fide3 ⁊ eam reſtitue-
re.⁊ videtur q ſic.q id debeo credere q omnes credunt.
vt.ff.ad macedo.l.iij pro hoc glo.ff.de neg.geſt.l.at qui
natura.§.cum me.Itẽ ſicut bona fama operat bonã opi-
nionẽ ⁊ fide3.ita ſiniſtra ſiniſtrã.C.de pict.tuto.l.ſi tutor.
in ↄtrũ vi q magis pſumit pro titulo q3 pro forma.vt.ff.d
reg.iur.l.nemo pdo.¶ Itẽ fama ſola eſt quodda3 ſon-
nium ⁊ qdã rumor q ſepe a vẽrate diſcordat.vt.ff.de hẽdu.
inſti.l.ſi.Itẽ q nõ orit ab aliqua radice ſed ab icerto au-
ctore.itẽ3 ſequeret q in via pſcie ꝓbat a fama tenet quis
reſtituere rem formato articulo ſuper pſcia quia tenetur
credere poſſeſſor p vbũ credo qõ eſt falſu3. Itẽ plus credi

tur tpi q̄ſ ſame qꝛ rpo bꝫ pro vitare.vt no.i.l.j.C.de ſuſ.ꝛ aq̄.¶ Itez nõ teneoꝛ credē niſi ꝙ credit bonꝰ vir.ſ.iudex q in ſcõ alieno nõ dꝫ credē niſi ꝑ bꝛõnibus legitimis nec debeo mihi ſormare nouā ꝯſciāz ſꝫ ſeq eā q̄ ſormat̃ a iure vſi nec ex vno teſte debeo hr̄e ꝯſciam leſaz qꝛ vnus teſtis īducit dubietatē.ſꝫ dubius ī ꝯſcia ſi tenet̃ hr̄e leſaz ꝯſciaz. In ſcõ ꝓprio hñ dꝫ qs hr̄e ꝯſciaz qꝛ ꝯſcia eſt cordis ſcia ꝛ ſtat in ſcõ.i.in eo quē vnuſqſqꝫ in ſcõ ꝓprio ſcit de certo. Et fruſtra qs petit ꝙ intus hꝫ.i.certificari d eo qõ ſcit.hꝫ eiꝫ teſtē intrinſecuꝫ.i.ſibi coherētē ꝛ iudicē ēt.i.deū ꝛ ſub iacet ſoro celi.ſꝫ ſi nõ pōt ꝓbari nõ ſubiaceat ſoro mūdi. vt ff.de teſt.rñ.l.duo ſunt ticij. Amplꝰ nemo tenet̃ ꝓſumē ꝙ auctoꝛ ſuus fuerit male fidei.qꝛ de nemie ꝓſumēdum ē malō ꝛ bõa fides auctoris ꝓdeſt ſucceſſori. Et ita tꝫ qdā magnus vir vtriuſqꝫ iuris doc. Porro deus ñ eſſꝫ aſs iu dicaturus quem iudicare bonus vir.qꝛ qcqd agat hoīe īnt̃tio iudicat oēs th erronea ꝯſcia nõ dānat quēquā.ff. de iuris ꝛ fac.igno.l.regula.§.qui ignoꝛauit.niſi de praua mēte peniteat nõ ad teſtõnez q aõ dꝫ fieri.abſconditoꝝ.n. oīa ſcit ſolus deus. Et ꝯſcia humana nõ tenetur ea ſcire. Porro res empta de pecunia eccleſie ab eo q nõ volt ne gocia eccꝉe gerere nec tenea̾ gerere niſi velit non acq̄rit eccꝉe. Sꝫ ſi gereret ea ē obligatus actione mādati vel qꝛ ꝓlatus acq̄rit eccꝉe legis ꝑtāte potius q̄ſ ſua voluntate ſi eccleſia velit potius reꝫ q̄ſ pecuniaꝫ.l.cum fundus.§.i.ff ſi cer.pe.ꝛ.de pecu.cle.c.inquirenꝰ.ꝛ.de teſta.c.cuꝫ in officijs ꝑ Io.an.C.de rei ven.l.ſi ex ꝓpoſito ꝑ Cy.xij.q.i.ſuꝫ eadez cā ꝛ.q.iij.c.j.ita dixit ꝑdictus doc.ꝛ qđa alius valens.cuꝫ eiꝫ tenet̃ actõe mandati vel neg.ge.iura q̄ hꝫ cedere ſpāle eſt in eccleſia pupillo ꝛ milit ꝛ ꝙ agē poſſint ſine ceſſione eccꝉa hꝫ ꝓbare ꝙ res fuerit tradentis.ꝛ ꝙ pecunia fuerit eccꝉe q̄ aliquādo ꝓbant̃ ex indicijs.C.de rei ven.l.indicia ¶ Quero emi rez de pecunia eccꝉe noīe meo nñſciens pe cuniā ad eccꝉaz ꝑtinere nūquid eā ꝓſcribaz minori tpe.xl. an.ꝛ vr̄ ꝙ vſucapiā triēnio.nā ſi ipſaz pecoīā poſſiderez vſucaperē triēnio.ergo ꝛ id qõ ex ea ſequit̃ qꝛ res ſucce dit loco pecunie.vt.ꝛ.de peculio cleri.c.ij.ar.ff.de dona.int̃ viruꝫ ꝛ vxo.l.ſi donatē.§.ſi ſponſus.ff.d vſuc.l.ſequit̃.§.fru ctus.vbi dicit Bar.ꝙ fructus ex re mobili ꝑcepti vſuca piunt̃ triēnio ᵃ qꝛ ipſi mobiles ſunt nec veniūt reſtituēdi qõ ē no.dignū. Nec ob.dictū Inno q dicit mobilia eccꝉe nõ vſucapi triēnio qꝛ nõ dicit vꝫ. Cōſidera Inn.dicit ꝙ res empta de pecunia eccꝉe nõ ē eccꝉe ſꝫ datur eccꝉe actio in rē. Porro actio de ſe nõ ē res mobilis.vt.l.a diuo pio ff.de re iudi.ꝛ no.ff.de ver.ſig.l.mouentiū.ergo nõ vſuca pit̃ triēnio.vt.C.de ꝓſcrip.xxx.an.l.ſicut. Sꝫ ꝯ Inno.facit qꝛ oē meū eſt cōius vendicandi vꝫ habeo.vt.ff.de rei vē. l.ſolū.§.meū. Sꝫ Alexan.dicit ꝙ ceſſa rei vēdicatione ſta tim ꝯpetit vtile dn̄ium.vt no.ff.de eden.l.j.in prin.in ma gna glo.ꝙ poſſet eē vꝫ ſi rei vendicatio eiꝫ ceſſa a poſ ſeſſore.ſecus ſi ab eo q nõ poſſidet.tam ē tradita poſſeſſio ne illa vtilis vertit̃ in directaꝫ.vt.ff.ad treb.l.ſi hrs.ꝛ.ff.de hrdi.inſti.l.iij.§.q fideicōmiſſariā.ſo.vt dicēduꝫ ꝙ ſꝫ pecu nia vſucapiat̃ tamē res imobilis q̄ ſucceſſit loco pecunie nõ preſcribit̃ maioꝛi tpe ꝯ eccꝉam q̄ſ ſpacio.xl.an.ar.ff.de ꝯſti.pecu.l.itē illa.§.qõ adiecit.ꝛ.ff.d do.cau.moꝛ.l.quod debitoꝛi. ¶ Quero pone ꝙ eccꝉa hꝫ publicianaz nūquid ꝯtra iſtā publiciana ꝓſcribit̃ minori ſpacio.xl.an.ꝛ videt̃ ꝙ ſic qꝛ ille qui preſcribit tractat de lucro captādo.vt no. in.l.ſi qs vxo.ff de fur. Itez nec ē dn̄s.vt no.inſti.de act.§. alie. Item eccꝉe ſauet̃ in dn̄io dō in iur.tertij.vt.C.de ſac. ſan.eccle.l.fi. Sꝫ ſi nouus poſſeſſoꝛ hꝫ publicianā eccleſia repellit̃ qꝛ vltima publi.excludit ꝯriam publi.ar.C.in q. ceſ.lon.tem.preſcriptio.l.hr̄ditate. So qõ idē tēpus req rit̃ i preſcribēdo publicianā ſicut ꝯ rei ve.ꝑ illā no.regulā que ponit̃ ff.de publi.l.cum qui.§.in publiciana.ꝛ quod ibi no. ¶ Ultio no.ꝙ quedaꝫ ſūt i iura q̄ afficiūt ꝑſonas quedam que afficiūt res in quibus preſcriptiões natura ꝛ effectu diſcrepāt.quod eſt no.

ᵃ ¶ Et etiā adde qñ qs ꝓſcribendo facit fructꝰ ſuos. Alex. ꝯſil.xxi. iiij. li.ꝛ vid etiā pulchre per d.Frāc.cur. i ꝯſi.lxxj.cir ca medi.iij. col.ad finez ſꝫ.oio vide.

ſ **D aures.** Una eccꝉia i parochia alteriꝰ.xl.an.ſpacio pre ſcribit decias.h.d. ¶ Caſus.due eccꝉe litiga bāt ſup dcimis vna alꝉabat ius pochie altera alꝉabat ꝓſcriptōez.xl.ānoꝝ dr̄ ꝙ ꝓſcriptio eaꝫ dfendit q̄ oēm actum aduerſarij excludit h̄ itendit.glo.ſumit ar.ꝙ actio ſit exprimēda i libello.dic ꝙ duplex ē actio.ſ. cauſa lis ꝛ formalis.pria ſatis exprimit̃ cū exprimit̃ cā.ſcda nõ ē neceſſaria noiari qꝛ tacite ieſt ꝛ d neceſſitate.ergo expreſ ſio nihil operatur. Bal.

c **Auſam que.** Laycꝰ decias dõ ꝓſcribit ꝛ ē rõ qꝛ nõ eſt capax poſſidē h̄ ius cum ſit ſpūale.h.d. ¶ Caſus. Inter archidiaconū regiñ ꝛ quē dam nobilē erat qõ ſup decimis q̄s laycus ꝓtēdebat ad ſe ptinē pp tpis ꝓſcriptōem vel ꝯceſſionē ꝓlatis eccꝉaſtici vel pricipis ſecularis.papa dicit ꝙ layci nõ pñt poſſidere nec dcimare d iure.ꝛ dicit gl.ꝙ hodie dcīe nõ pñt dari in feudū qꝛ ñ pñt dari ī titulū. Sꝫ olim añ ꝯciliū lateranē. dare valent.ꝛ iõ pōderañ ē q̄ tpe fuerit fcī illõ ꝯcliū ꝛ q̄ tpe decie ꝯceſſe ſunt. Sꝫ qd ſi nõ ꝯſtat de initio qꝛ nõ exi ſtat mēoria vr̄ ꝙ poſſeſſoꝛ ſit potioꝛ qꝛ i dubio ferēda eſt abſolutoꝛia.C.d peri.hēr.l.ſi poſt mora.de neg.geſ.l.cum actū. ¶ No.ꝙ nõ dꝫ detinē efficacit̃ ille q nõ dtinet d iur. No ꝙ i ꝓſcribēdo req̄rit̃ cā.i.iuſta ſeu ſuē nūira poſſio. ¶ No.ꝙ q ſi pt poſſidē nõ pt ꝓſcribē.dic et glo.ꝙ poſſeſ ſio geminat ꝓlem.qd ē h̄ dcīa.rñ.ſi iuſta ē ꝓducit effectuꝫ acq̄ſitōis fructuū ꝛ ꝓſcribeñ.vel dic ſubordiate.i.ꝙ detē tio pit poſſionē ꝛ poſſio parit ꝓſcriptōez.de praii.l.c.cuꝫ olim.ꝑ Inno.vij.q.j.pōtifices ꝑ Archi.eꝫ in ꝓbõne poſ ſeſſio geminat ꝓlem.viciū ex vicio creādo parit viciū i inē te ꝛ preſcribeñ.ſicla eim gemināt ꝛ nūquam niſi preeidā tur primos motus obſeruāt.

ſ **Llud.** Si ꝯ preſcriptõez.xl.ānoꝝ op ponat̃ iterruptio vtercꝫ admit titur ad ꝓbañ.ꝛ ꝓbata iterruptōe preſcriptio ꝯquieſcit. ¶ Caſus. Prio dicit ꝙ ꝯ eccꝉam ñ preſcribit̃ miori tpe q̄ſ.xl.an. Sed q incōcuſſe poſſedit.xl. an.preſcribit̃. Si at dicat̃ iterrupta preſcriptio vtraqꝫ ps pōt ꝓducē teſtes.ꝛ ſi ꝓbat̃ iterruptio preſcriptio nõ ven dicat ſibi locū. ¶ In tex.ibi.xl.an.h̄ iure imobili vel q̄ in ter imobilia ꝯputant̃ idez in re mobili ſm Hoſt.cuiꝰ opi. dꝫ itelligi in re mobili que ſeruañ.ſeruari pōt vt ſunt libri eccꝉe. Sed ſi ñ poſſent ſeruādo ſeruādi opi.Hoſti.eſſꝫ ta tua qꝛ ñ pōt tāto tpe poſſideri ꝑ rerum natu.ꝛ iõ fructus q coꝛrūpunt̃ vſucapiunt̃ triēnio.C.ſi aduer.vſuc.l.j.ff.eo.l. ſequit̃.§.fructus.vel dic indiſtincte in rebꝰ mobilibꝰ ſerua ri tēpus triēnij.vt.C.de ſac.ſan.eccle.auc.quas act. ¶ In tex.ibi ab vtraqꝫ parte.no.teſtes actoris ꝛ rei ſimul reci pi poſſe. ¶ Quero nūquid eccꝉa ꝯ priuatū preſcribat ſpa cio.xxx.an.rñ.ſic.qꝛ ꝫ in iudicijs ſeruet̃ equalitas.vt.C.de fruc.ꝛ litis expē.l.ſi.in ſecus ē in preſcrip.ſm Ber. ¶ In tex.ibi iterruptio.no.ꝙ iterruptio eneruat tps ꝓſcriptio nis. Adde ꝙ iterrūpit̃ preſcriptio per vnū actū.vt no. di cit glo.ff.de reg.iur.l.nēo.§.ꝯpalea. ¶ Quero quotuplex ſit interruptio.reſpon.duplex.ſ.nālis ꝛ ciuilis. ¶ Quero quot modis fiat iterruptio nālis.reſpōdeo plibus modis Nam fit per inūdationē maris vel fluminis.vt.ff.de acq. poſ.l.vniuerſas.§.item.ꝛ.l.poſſideri.§.labeo.tamē ꝯ hoc impedimētū dat̃ reſtõ ex cā gnāli.ff.de iti.actuqꝫ priua. l.j.§.ſi qs ꝓpter.itelligo de inundatione nõ momēti ſꝫ plu rimū dieꝝ. Nā ſi recedit inundatio iſra triduum nõ puto poſſe admitti alioqn poſſiones iux padū ſire nūquā pre ſcriberētur qõ eſt abſurdū.ꝛ ſicut per inundationē perdit̃ poſſio terre ita ꝑ ſiccitatē perdit̃ poſſio ſtagni ꝛ aque.ff. de ſer.vrb.pre.l.attilianꝰ.non tñ puto ꝙ per imoderatas niues grādines ructus ꝛ bruchus vel ſterilitatē perdat̃ poſ ſeſſio.ff.de ꝯhen.emp.l.ſi ſunt.§.frumēta.ꝛ.l.ſi fundus.de rebus eorum. Sol.dicit gl.ꝙ perditur poſſeſſio per expul ſionē.qõ dic vt.ff.de acqr.poſ.l.peregre.§.fi. ꝛ hoc verum ſine qs expellatur ab aduerſario ſine auctoritate pretoris. vt.ff.de acqui.poſ.l.vniuerſas.§.item cuꝫ pretoꝛ. Sed po ne ego poſſidebā per colonū vel inquilinū nūqd ſolo ani mo poſſit mihi interuertere poſſionē.ꝛ dic ꝙ non.glo.eſt ſolemnis in.l.j.C.de vſucap. Sed ſi alteri tradit me tamē ignorāte perdo poſſionem.ꝛ ſic interrūpitur preſcriptio nāliter vt ibi no.qõ non credo verū.ar.C.de acqr.poſ.l.ſi.

Google

¶ Circa iſtam particulã de interruptiõe nãli q̃rit Bar. an interruptio bone fidei ſit interruptio nãlis. ⁊ circa hoc dicit quedam glo. ſatis pulchra. ff. de vſuc. l. nãlr. q̃ ex aſa bo in. c. ſi. J. eo. ¶ Sequit̃ de interruptione ciuili. dicit gl. q̃ ſit per libellum pncipi oblatũ i actiõe ãnali. itẽ dic glo. q̃ ſit p lit. ꝯte. i actiõib᷒ ꝑpetuis dõmõ fiat corã iudice ꝯpetẽti alr̃s ſec᷒. vt. C. ne d ſta. deſun. l. ſi pr̃. ⁊ aliqñ ſit ẽt ſine li tis ꝯteſtatiõe ⁊ ẽt ſine citatiõe. vt. C. d ãna. excep. l. vt pſe ctius gl. nimis ſuccite loqt̃. Dic ergo q̃ q̃druplex ẽ pſcriptio. i. mere odioſa ⁊ iterrũpit̃ p ſolã citatiõez᷒. C. d pſcri. tri. an. ſic. ¶ Sz qd ſi citatio fuerit deſerta q2 nõ ꝯparuit citãs i termio. rñ. nõ ẽ iterrupta pſcriptio q2 citatio ñ habuit effectũ. vt. ff. d iudi. l. ⁊ poſt edictũ. §. circũducto. ſi vo ſiẽ ꝓceſſz ad lit. ꝯte. tũc actio ẽ ꝑpetua ad. xl. ãnos d lit. ꝯt. fuit valida ſec᷒ ſi inualida. ita dicit gl. no. C. de lit. ꝯte. auc. offerat̃. ¶ Sz hic q̃ro q̃ pſcriptio dicat̃ mere odioſa. rñ. illa p quã acq̃rit̃ ſola exceptio ⁊ nõ dñium nec aliqd ius in re. ſi vero p eam acq̃rit̃ ius i re nõ dr̃ mere odioſa. vt. §. eo. c. de quarta. Eſt enĩz pſcriptio acq̃ſitio dñii ex ſuo tpe cãm ſumẽs ⁊ pfectionẽ hñs. ¶ Scda ſpẽs eſt preſcriptio mixta ex fauore ⁊ odio lege diuerſificata penes extrema itẽ ex acq̃ſitiõe poſſidẽtis ⁊ ex excluſiõe negligẽtis ⁊ iſta interrũpit̃ ipſo iure. ⁊ in effectu p lit. ꝯte. ⁊ nõ añ. C. de rei ven. l. mote litis. ¶ Tertia ſpẽs eſt vſuca. q̃ eſt mera fauo abilis ⁊ ideo p eã acq̃rit̃ q2 fauore excẽdit̃ plenũ ⁊ pſe ctum dñium directum hoc interrũpit̃ p lit. ꝯte. i in effectu nõ ipſo iure. vñ acq̃rit̃ vſucapiẽti interim dñium directũ. loco ipſius ſuccedit vtile dñium. Et lz mutet̃ actori qualitas dñij tamẽ ius diſpẽdiat qd ex inſtãtia ſiat cõdemnatio vt. d. l. no. ff. de rei vendi. l. ſi poſt acceptã. ⁊ hec pſcriptio interrumpi põt. ſed actio nõ pt ad. xl. annos perpetuari. ¶ Quarta ſpẽs eſt pſcriptio ſui natura currens ⁊ de hac dic vt i. l. ſi cum. §. qui iniuriarũ. ff. ſiqs cautio. ſm Cy. i. l. ſi. de eo p quẽ fac. erit. C. d edic. diui adria. tollẽ. l. ſi. hec ãt pſcriptio nõ cauſatur ex mera ſupueniẽti ſed coheret originiſue ſicut ẽ i omnibus tẽporalibus actiõib᷒. ¶ Pone plures erant dñi. ſi vnus expellit̃. oibus interrumpitur ſecus ſi agit̃. nã ſibi ſoli pdeſt cur ita varie. Nam magis deberet prodeſſe ius q̃ iniuria ar. ff. d bo. ſuc. iudi. poſ. l. cur vnus. q2 interruptio nãlis oibus pdeſt. ciuilis non pdeſt niſi vigilãtibus. ⁊ rõ rõnis eſt vel quia nã cõis ẽ vel quia nãlis interruptio abſorbet poſſiõnẽ ⁊ ſic eneruat fundamẽtum pſcriptionis. ciuilis nõ abſorbet. ff. qui ſatiſ. cog. l. ſciendum. §. ſi fundus. q2 pẽdẽte lite reus poſſidet. Sz qd ſi ẽ interrupta poſſeſſio nãlis ⁊ nõ ciuilis. rñ. non ẽ interrupta preſcriptio. tex. eſt nota. in. l. ſi fundum. ff. de fun. do. ¶ Sed qd ſi ex duobus colonis eiuſdẽ agri expulſus eſt vnus qui ẽ inuentus in agro. alter autẽ qui nõ fuit inuentus nõ fuit expulſus. rñ. p vnuz retinet̃ tota poſſio ar. ff. de acqui. poſ. l. ꝓdia. Sz quid ſi colonus qui erat abſens non eſt reuerſus ad fundum ſuſpicãs ſe poſſe repelli de facili; an dñs poſſidere deſinat. qd vr̃. q2 lz poſſio non ſit poſſio in ipſo. tñ p ipm ẽ in dño. ⁊ cum colonus ẽ cã iſtrũalis ⁊ organica. ergo deſtructo colono p vĩz dñi poſſio deſtruit̃. ſz p negligẽtiam coloni nullaui adhibita domin᷒ nõ pderet poſſiõnẽ ſicut nec p mortẽz coloni. ff. d acq. poſ. l. ſi d eo. §. ſi forte debiti. Sz hic querit̃ ſi debent̃ veteres pſant ſoluũtur noui minoris valoris an interrumpatur pſcriptio veterum an ſit nouatio ⁊ trãſfuſio veteris obſolutiõis i nouam monetã quaſi ex tacito pacto. rñdeo hec queſtio fuit diſputata p Jac. bu. ⁊ tenuit q̃ nõ ſit fcã interruptio. q2 nõ ẽ ex ea obligatione veteri nec ex eo fonte. qd ſic probatur. Tria ꝯſtituũt bonitatẽ intrinſecã. ſ. mã forma ⁊ qualitas inſeparabilis. ⁊ tria ſunt q̃ ꝯſtituũt bonitatẽ extrinſecam ſ. locus ⁊ tps ⁊ eſtimatio. q2 bonitas variabilis ẽ. i. extrinſeca. ff. ſi cer. pe. l. cum quid. ⁊ l. vinũ. ſz iſta ẽ noua moneta pcuſſa noua auctoritate ⁊ noua forma. mã q̃ in qualitate extriſeca ẽ diuerſa. Itẽ ⁊ bonitas extrinſeca ſimiliter ẽ diuerſa quia minus vz. ⁊ poſito q̃ poſſit fieri collatio valoris ad valorem. iſtud non ptinet ad ſubſtãtiaz oblĩonis. q2 ẽ bonitas extriſeca que nõ ẽ i obligatione nec ſimplr̃ nec ſcdm quid. nõ ergo põt dici agnituz qd dũs ẽ ab illo diuerſum nec p illo ſolutũ ſz potius p errorẽ. ff. quẽad. ſerui. amit. l. ſi cõem. §. i. ⁊. l. ſi aliq̃. Sz qñ noua moneta pt peti ex nudo pcõ ꝯ. l. C. d pac. l. ſi certis ãnis. rñ vr̃ q̃ nec vetus moneta q2 pſcripta poſſit peti nec noua q2 nouatõ nõ ſit niſi p ſtipulatõem. vt. C. ſi cer. pe. l. ex pcio. mihi dicas q̃ nõ tãq̃ nouatio ſz tãq̃ ꝯſtituta pecunia. nã aliud p alio cõſtitui põt ſicut ſolui dũmõ ex certa ſcia vtriuſq3. ſ. debitoris ⁊ creditoris. vt. ff. d ꝯſti. pe. l. i. §. an pt. ⁊ fac qd no. i. l. ſi coloni. C. d agri. ⁊ cẽ. li. xi. Sãe ſi ſolo caderet i nouũ ꝓctũ puta tacite locationis nõ eẽt fcã iterruptio. ff. d ꝯben. ẽp. l. pacta ꝯuẽta. §. paulus. ff lo. l. cũ i plures. §. lege dcã. ff. d fideiuſ. l. ſtipulat᷒ eſt opus. ¶ Quero q̃ dñia ẽ vez pſcriptõ dormitat. an ſit iterrupta. rñ. qñ dormitare poſtea excitatur ad curſuz ſuũ ⁊ ꝯiungũt̃ extremitates tpis illo ſubducto d medio. C. de pſcrip. xxx. an. l. ficut. §. ſi ſcyno. ⁊ e. c. i. ſi oũt iterrũpit̃ tps q̃ añ ꝯcurrerat euaneſcat ⁊ a capite icipit. ff. d vſucap. l. cũ q̃ edes. §. ſi aũt dmolita. ¶ Quero ſi ãnua pſcriptio iterrũpit̃ an ſicut ſingulis ãnis iterrũpit̃ pſcriptio. ita ſingulis ãnis fieri deat ciuilis interruptio. rñ. ſingulis ãnis. q2 anteq̃ naſcat̃ actio. nõ põt fieri iterruptõ ẽt per agnitiõez debiti. ar. ff. de vb. ob. l. ſtipſo iſta. §. inter cetera. ff. de leg. ij. l. ſi ita. §. ſi ſub ꝯditiõe. ff. quo. le. l. i. §. q̃ aũt peior. ¶ Sz an p ſolutiõem ẽt vni᷒ nũmi factã noĩe cẽſus iterrũpit̃ pſcriptio. dic q̃ ſic. vt. C. de pſcrip. xxx. an. l. ſiqs emptus. in fi. ⁊ ar. ff. de poſſ. l. i. §. cepiſſe. ¶ Quero qualr interrũpat̃ pſcriptio i iurib᷒ incorporalibus. rñdeo aut loqueris de iure incorporali q̃ rei nõ coheret vt ſunt actiões mere pſonales. puta ex mutuo depoſito ⁊ ſimilib᷒ ⁊ interrũpũt̃ ciuilr̃ p citatiõz. vt. §. dixi. Aut loquor in iurib᷒ rei coherentibus. ⁊ tunc lz in acqrẽda poſſeſſione requiratur corpus ⁊ animus. tñ in ea pſeruãda ſufficit ſolus animus p regulã. l. i. ij. C. de acqui. poſ. Porro ſcias q̃ in acq. poſ. incorporaliũ reqrunt̃ tria. ſ. aptitudo ac. ⁊ q̃ ille ac ſit ſm illam aptitudinẽ. v̄bigratia. in ſeruitute tigni immittẽdi. reqritur foramẽ in pariete. Et inde naſcit̃ aptitudo imittẽdi tignũ. ⁊ q̃ imiſſio tigni fiat ſm qualitatẽ ſeruitutis. ⁊ in loco ſuſtinente. Hac ratõe aũt interrũpit̃ ſiue deficit aptitudo ſiue actus ſiue animus. v̄bigr̃a. ſi foramẽ eſt clauſum deficit aptitudo. ſi autẽ tignũ eſt extractuz de foramine vt ibi nõ reponat̃ deficit actus ⁊ voluntas. ⁊ in ſumma qcquid eſt ꝯtra naturã ſeruitutis inducit interruptionem naturalem. ⁊ ecõtrario qcqd ẽ ſm naturã ſeruitutis inducit ꝯtinuationẽ naturale. vt. ff. quẽad. ſerui. amit. l. qui fundum. oẽs vo interruptões que ſunt pter naturã ciuiles interruptiones vocant̃ no. iſta verba.

q Via indicante. Fines pdiorũ eccl̃aſtico rũ. xl. an. ſpacio pſcribunt̃. h. d. Tria facit. primo põit dñi. ſcda ibi ortã. vbi illud exequẽ ꝯmiſit. tertia ibi quadragita. vbi circa executionẽ iſtruit. ¶ Caſus. Inter duos abbates orta fuit q̃ſtio de finibus. papa mãdat illã q̃ſtionẽ dcidi iuxta iudiciũ agrimẽſoꝝ qui debẽt accidere ad loca ⁊ i pñtia iudicis fines declarare. pſcriptiõe tñ. xl. ãnoꝝ vtriq3 pti ſuata. ¶ Inter. ibi diffinitione. i. iudicio. Et ſic no. q̃ ſtãdũ ẽ iudicio peritorũ i illa arte. in auc. de ñ alie. §. q̃ aũt. C. fini. reg. l. ſiqs ſup. ⁊ iurabũt iſti agrimẽſores hoc mõ iuram᷒ dicẽ v̄itatẽ ſz iudiciũ nr̃uz non ſimplr̃ ⁊ pciſe iurabũt dicẽ v̄itatẽ. vt no. in. l. i. in pñ. ff. de vẽ. inſpi. ne anceps ſubeãt piurium. ¶ In tex. ibi finẽ. argu. q̃ iudex nõ z ſequi ꝯſilium ſapientis electi per ptes vel per ipm iudicẽ de conſenſu partiũ niſi ꝯſiliuz ꝯtineret expreſſum iuris errorem. q2 qd reddit ſniaz nullaz ipſo iure. multoſortius reddit ꝯſiliũ nullũ ipſo iure. vt no. Bar. ff. d re iudi. l. ſi conuenerit. ¶ In tex. ibi pſentia ſpſis agrimenſoribus apud acta referentib᷒. ff. d do. pſe. l. theopomp᷒. ¶ In tex. ibi ſuata. ſz an exceptio pſcriptionis poteſt opponi ne agrimẽſores eligãt̃ ſi inuit q̃ nõ. dũ dic ſeruata. i. reſeruata. no. q̃ iudex iudicat ſecũdum ſnias occulta fide ipſius iudicis ⁊ teſtium. No. fines prediorũ eccleſiaſticorum preſcribi quãtum ad diffinitionem dñij. ſed non q̃tũ ad fines plebanatuũ vl̃ parochie vl̃ dioce. ne iducant̃ confuſio i mutatõe ſucceſſoꝝ. ar. ff. fini. reg. l. eos. Et ſic no. fines ⁊ terminos iuriſditionũ pſcribi non poſſe quãquaz ex conſuetudie poſſit iuriſditio ampliari. vt. ff. de

a ¶ Adde q̃ p citationez iterrumpat̃ ẽt ſi ſit facta i alio loco q̃ domicilij debitoris Bal. ꝯſilio. d. xvij. pria lib. Et q̃ p legatũ factũ i teſtõ interrũpatur pſcriptio p eundẽz ꝯſil. cxv. quarto libro.

Digitized by Google

teſti.l.teſti ſi in fi. q2 ꝓbabilis ſunt ꝗ̃ vetus ꝯſuetudo cõprobauit.ff.de publi.l.impatores. Itẽ temporalia facili⁹ ſunt pſcriptibilia ꝗ̃ ſpũalia. ¶ Deinde no.ꝙ nõ ſequit fundus ẽ meus ergo iuriſdictio ẽ mea q2 iuriſdictio dꝫ per teſtes diſtrictõis iuriſdicẽdi nõ fructus colligẽdi de hac mã no.hic p Ber.ꝛ Jan.ꝛ.vi.q.v.q̃ciq3. ¶ Quero de q̃ culpa teneant̃ iſti agrimẽſores.rñdeo dolo ꝛ lata nõ leui vel leuiſſima.idẽ dicimus in tabellionibus per illã.l.no. C.de magi.conue.in fi.

c **Ex transmiſſa.** Tẽpore hoſtilitatis ñ currit pſcriptio. Et pria po ponit ꝗ̃relã.ſcda dat iudices ibi diſcretõi. ¶ Caſus.eccſa dcamen.erat matrix eccſe ꝛ ſub ſe hẽbat alis eccſas ꝛ boies.ipſa autẽ ſuberat abbati ꝛ monachis de cabbeñ. Vez q2 capella eidẽ matrici eccſe ſubtraxerãt oẽ ius pochiale preter ius funeralẽ.de h̃ abbas p̃dictus ꝯqueſtus ẽ pape tanq̃ ꝯhs in capite.papa mãdat decimas ꝛ oblatões cũ aliis obuẽtõibus memorate matrici eccſe reſtitui pſcriptiõe hoſtilitatis tpe ñ currẽte. ¶ In tex.ibi abbatis.iſte erat maior abbas q põt deducere iura mẽbroꝝ ſuoꝝ in iudicio.ẽ.de maio.ꝛ obe.c.iter ꝗ̃tuor. ¶ In tex.ibi minutatis.not.ꝙ lupus minutatis duorat agnũ. Itẽ minutatis fit fraus legi ꝛ reſtõ.ff.d iurepa.l.libert⁹.ff.de le.iij.l.pfonus.§.i. Itẽ no.ꝙ matrix eccſa dꝫ hr̃e decimas oblatiões.ẽ ñ alie eccleſie ꝗ̃ ſubalternant̃. Ibi ad quos aũt iudices impetret maior abbas ꝛ vñ locus.dic vt i.c.i.d reſcrip.in cle. No. ꝙ tpe hoſtilitatꝫ n ọ currit pſcriptio eccſe. Itẽ dic Ber. p ſiſe d tpe⁹ mortalitatis. Et no.hic ar.ꝙ pp hoſtilitatẽ ꝛ guerrã ipſo iure ferie intelliguñ indicte. Itẽ pp mortalitatẽ ſm Bar.q ita no.ff.de vſucap.l.naturaliter.

a ¶ Vide ad h' abba. ꝯſi.iij.lib.ꝛ ꝯſ.xviij.col. fi.ꝛ .xlv. ad fi.ꝛ.lvij.col. pe.in .ij.vo. ꝛ.xciij. col. iij.i.iiij. vo. volu.ij.

a **Accedentes.** Procuratões ꝗ̃ debent̃ legatis ꝛ nũciis pape ꝛ aplice ſedis pſcribi ñ pñt.h.d. Et pria po ponit ꝗ̃relã. Scda dat iudices.ſa ibi nolẽtes. ¶ Caſus.prepoſitus eccſe ſancti Nazarij.ꝛ A.canonicus ſancti ſtephani erant ꝓcuratores cleri mediolanẽſis.ꝯqueſti ſunt pape de ordinariis maioris eccſe dicẽtes ꝙ ad expẽ.legatoꝝ ꝛ nũcioꝝ ſedis aplice, nolebãt ꝯtribuere vñ clerus magis grauabat̃ q2 onera debẽt ꝯpriri.ſꝫ ordinarij allegabãt pſcriptiõez.papa dicit p puilegiũ ꝓcedi poſſe.per pſcriptiõem nõ poſſe. ¶ No.ꝙ exoneratio vnius ẽ grauatio alterius.ff.d leg.i.l.ab oib⁹. Itẽ no.ꝙ ſoluẽtes pñt ꝯqueri de nõ ſoluẽtibus q tenent̃ cum eis onera ꝯpartiri. ¶ Itẽ no.ꝙ onus qḋ oẽs tãgit ab oibus dꝫ approbari. ¶ Ultimo no.ꝙ ea ꝗ̃ debent̃ pp honorẽ ſedis aplice nõ poſſunt pſcribi ſecus ſi debeantur ex alia cã vt procurationes que debent ex pacto. Bal.

c **Cum non liceat.** Subiect⁹ nõ preſcribit obedientiã ꝯ platuꝫ ſuũ.ꝯcor.ẽ.de offi.archi.c.i. Itẽ no.ꝙ illud qḋ fit a maiori pt̃e dꝫ fieri ẽt a minori. ¶ No.ꝙ membra nõ debẽt recedere a capite.fallit ſi caput ẽ hereticũ vel ſimoniacuꝫ. ¶ No.ꝙ multi ſunt caſus i qbus pſcriptio nõ currit quos h̃ Ber. no.ꝛ diligẽter ponit quam glo.more canoniſtaꝝ legeñ.recita. Itẽ no.ꝙ rõne ſciſmatis ſuſpẽdunt̃ iura plature donec p ſniam ſciſmaticus deponat̃ hoc ſentit hic Ber.i prima gl.niſi eſſent notorij ſciſmatici:q2 tũc nõ requirit̃ ſnia. Ber. ¶ Quero aliqḋ ipedito agere currat pſcriptio.ꝛ vĩ ꝙ ſic ſꝫ detur reſtitutio.vt.ff.de offi.pſi.l.ſenatuſcõſulto priori ſilo. ¶ Itẽ dicit.l.ꝙ ſiquis p inũdationẽ perdit poſſeſſionem reſtituit̃ ad ipſam poſſeſſionẽ ſꝫ nõ reſtituat̃ ad pſcriptiõnem contumacie.vt.ff.de iti.actuqꝫ priua.l.i.§.ſi quis pp.ꝛ no.p Jac.bu.C.de ãna.excep.l.ſi.in fi.ꝛ ſic bñficium reſtõnis in integruꝫ hꝫ locũ in poſſeſſoriis iudiciis. ꝛ ext.ẽ hic ſingularis ſꝫ gl.de hoc diſputet in.l.vnica.C.ſi d momẽ.poſ.fu.appel. Preterea ꝙ impedito agere currat pſcriptio ſed detur in integruꝫ reſtitutio videt̃ expreſſum ff.d frui.vt.pre.l.ſed attilicinius. Preterea impedito agere ꝓpter bñficium cedẽdarum qḋ competit reo currit p̃ſcriptio ne bñficium rei noceat reo.idem ſi eſt ipeditus ꝓpter ius offerendi. ¶ Nam emptori antequam ſoluat

preciũ currit pſcriptio ꝛ tñ agere nõ põt q2 nõ obtulit precium.C.de pſcri.xxx.ãno.l.ſicut.ff. de ac. emp.l.iulian⁹.§. offerri.ꝛ.l.qui pẽdente. Itẽ ſi legatari⁹ ꝯditionalis agere põt pſtita cautione moriana ſiquidẽ nõ cauit pſcribit̃ iuſ cauẽdi.ſpacio.xxx.annoꝝ vel.xl. Idẽ in legatario modali qui nõ pt agere niſi cauerit.ff.de le.iij.l.ſi tibi.ff.de ꝯdi.ꝛ demõ.l.qbus diebus.§.ſi.ff.de ꝯdi.ob cãm.l.dedi.i pn.ꝛ no.C.de pac.l.i.ꝛ.C.de tranſac.l.ſiue apud.vñ in qõne de facto dicebat̃ cũ eſſꝫ relictũ eccſe ſub mõ ita ꝙ erat neceſſaria cautio de mõ ipleñ. Si eccſa ſtetit p.xl. ãnos ꝙ non obtulit cautionẽ pſcriptũ ẽ iuri offereñ.cautionẽ. ꝛ p ꝯñs iuri peteñ legatũ. In ꝯtrũ facit q2 nõ tenet̃ cauẽ niſi petat̃. ꝛ ille q petit offert legatũ.vñ eccſa nõ ẽ in mora.ſꝫ aduerſarius eius. Sed mora pria ſemp icipit ab eo a quo icipit onus.ff.de dãni.infec.l.q bona.§.ſiq̃s q2. ¶ Sed an ſi eccleſia nõ ſeruat iuſſuꝫ teſtatoris auferat̃ ei legatũ. vĩ ꝙ nõ. Sed an cogit̃ implere iuſſuꝫ teſtatoris vt eius pia voluntas ſeruet̃ ꝛ nõ pereat.ff.de ma.teſta.l.mevia.vbi vĩ tex. aureus. In ꝯtrũ q2 ipedito agere non currit preſcriptio.ꝛ eſt regula iuris.C.de anna.excep.l.i.in ſi.§.donec.C.q bo. ced.poſ.l.ſi.ꝛ auc.de tol.§.deincepe.col.ix. adeo ꝙ ſi pendente pſcriptiõe ſupueniat dilatio legis vel priuilegij interim pſcriptio dormit ne lex ſit iniqua vel priuilegio pricipis generet duplex pĩudiciũ.vt no.Cy.C.de pci.imp.offe. l.quotiẽs. So.diſtigue aut ẽ pſcriptio vtilis p totũ tẽpus ꝛ tunc aut ẽ ipeditus fcõ ſuo ꝛ currit pſcriptio aut fcõ aduerſarij ꝛ non currit.l.i.ff.de diuer.ꝛ tẽp.pſcrip. aut ẽ ipeditus fcõ legis vel priuilegij ꝛ nõ currit.ꝛ.l.ij.§.dico.ff.qo ordo in bo.poſ.ſer.aut fcõ ſeruitij ꝛ tunc aut ex tali fcõ ille tertius põt ꝯueniri cũ effectu ꝛ dat̃ in itegrũ reſtõ.vt.ff. de eo p quẽ fac.eſt.l.ſi.facit qḋ no.in ſili.C.de inſti. ꝛ ſubſti.l.i.aut ẽ ipeditus facto nãe ꝛ tũc currit pſcriptio iã inchoata ſꝫ datur reſtõ.ar.ff.de mino.l.ẽt ei. aut ẽ pſcriptio tẽporis ꝯtinui ꝛ p totuꝫ tẽpus preſcriptõis. ꝛ tũc aut aditus iudicioꝝ erat ipſo iure precluſus pp tale ipedimẽtum ꝛ nõ currit preſcriptio.vt.l.i.C.de ãna. excep. fallit ſi erat in ptãte agetis tale ipedimẽtuꝫ remouẽ p aditionẽ ptoꝝ ff.ex q.cau.ma.l.ſꝫ ſi p pretorẽ.§.ij.de elec.§.eis qbus. Si adit⁹ iudicioꝝ non erat oĩno preclſus tunc i qbuſdã caſibus currit tẽpus vtile multoſorti⁹ ꝯtinuũ.ſꝫ i aliis caſib⁹ diſtigue.aut exceptio pemptoria ẽ ꝯpetẽs reo ꝛ nõ ẽ tractare de preſcriptõe q2 i ꝑpetũ ẽ peimpta.aut erat exceptõ dilatoria ſoſonis.ꝛ tunc pẽdẽte dilatõe non currit preſcriptio q2 actor non ẽ i mora.vt.ff.ſi cer.peta.l.lecta.§.ſꝫ cuꝫ ſoſonis.aut erat aliud bñficiũ qḋ ſibi ꝯpetebat. puta cedẽdaꝝ actionũ vĩ diuiſiõis.ꝛ tunc ſꝫ reus ſit tutus tali bñficio nihilomin⁹ pſcribit q2 aditus iudicioꝝ non erat precluſus ſed reo ꝯpetebat quoddã bñficium qḋ non confertur ſoiro tunc bñ currit preſcriptio ſi actor eſt i mora agẽdi. vt.d.§.offerri.q2 tale ipedimẽtum per accidẽs non cernit̃ iudicium anteq̃ opponatur bñficium.ff. de fideiuſ.l. ſi ex teſtatoribus.§.ex duobus.ver. ſꝫ verior. ¶ Quero pone ꝙ ſtatutum iducit pſcriptõem.x.annoꝝ i quacunq3 actõe reali ꝛ pſonali nunq̃d actio per lit. conte. ꝑpetuet̃ i. xl.an. cũ ſtatutũ de ꝑpetuatõe nullaꝫ faciat mẽtõem.ꝛ vĩ ꝙ ſic. q2 iſte caſus perpetuatõis eſt a ſtatuto obmiſſus. ergo relinq̃tur diſpõni iur.cõmunis. In contrarium videtur q2 iſtud ſtatutũ diſcrepat a iure cõi pſcriptiſ i actõibus pſonalibus.cũ ergo receſſuꝫ ſit a iure cõi non poſſunt⁹ iterptari ſtatutũ ſm ius cõe.ar.i.l.q cum vno.§.q poſt.ff. de re mi. Nam quotiens ſtatutum aliq̃d addit vel detrahit tacite vel expſſe iuri communi efficit̃ ius municipale nec recipit ſubaudirũ itellectũ a iure comuni q2 lex ꝗ̃ corrigit nouaꝫ l.non iterptat̃.vt.C.de idic.vid.tol.l.ſi.ꝛ per h̃ ẽt vĩ aliud ꝯcludendũ vꝫ ꝙ pſcriptio ſtatuaria non iterrũpat̃ p malaꝫ fideꝫ ſuppoſito ꝙ ſtatutũ ſit ſeruãdũ put iacet. Itẽ ꝙ preſcriptio ſtatutaria currat minoribus ſꝫ detur reſtõ i integꝝ ẽ.de in iteg.reſti.c.conſtitutus.q2 petens reſtitutiones in integ.non reprobat ſtatutum ſed approbat.vt.ff. rem ra. ha.l.cũ mior.§.ſi.ſed ille q diceret preſcriptionẽ non currere diceret veniret ꝯ ſtatutum qḋ eſt impoſſibile. vt.ff. qui ꝛ a quibus.l.proſpexit. quapropter multa priuilegia habent locum in oib⁹ priuilegiis vel in preſcriptionibus ſta

Digitized by Google

turoꝝ. Itē ꝑ pſcriptionem ſtatuariā forte ꝗreret directū dñium lȝ de iure cōi nō ꝗraſ directū ſed vtile. qꝛ verba ſtatuti debēt itelligi in potiori ſignificatu. ff. ſi ager vectig. l. j. §. qui i perpetuum. ff. de iureiurā. l. ſi duo patroni. §. j.

a **D audientiam.** In feudo romane eccleſie ꝯ ipſam eccleſiā ⁊ eiꝰ vaſallum nō currit pſcriptio centū ānoꝝ. Et ſunt due partes. In pͥma proceſſus narratio. in ſcḋa diffinitio. ſcḋa ibi. nos igiſ. Pͥma ſubdiuidiſ qꝛ pͥmo ponit petitionē actoris. ſcḋo ponit rēſpōſionē rei ibi. ſȝ ca. tertio ꝓbatōes actoris ibi. ad qḋ. quarto allegatiōes rei quas īpugnat ibi ſȝ iter alia. ℭ Caſus. Inter nobilē viꝝ marbaſilonē ex vna parte. ⁊ caſtellanos de caſtro palazolo ex altera qō vtebaſ ſup qbuſdā iurībꝰ. vȝ ſup. xl. ſoldis denarioꝝ papieñ. ſingulis ānis ꝗs eccl'a romana ꝯceſſit dcō marbaſiloni. itē ſup ꝯmeſtionibus. i. albergarys bānis iuriſdictōe ⁊ ſodris ſectis. i. penis ꝑ criminibꝰ ⁊ alijs iuribꝰ q̄ ibi ap'lica ſedes habebat q̄ ꝯceſſa fuerāt i feudū dcō marbaſeloni ꝑ eccl'ā romanā. ſed caſtellanꝰ. i. dñs vl' poſſeſſor caſtri dicebat ꝗ ſi deberi. tādē marbaſelonꝰ ꝓbauit ꝯceſſionē ꝑ ꝑuilegiū ⁊ pceptionē ꝑ librū romane eccl'e cenſualē. itē ꝓbauit ꝑ teſtes q dixerūt ſe vidiſſe dictū cenſum ſolutū a quinquaginta annis ⁊ ꝗ nuncijs dicte ap'lice ſedis. ſed caſtellanus dicebat qḋ dictuȝ priuilegiū nō opitulabaſ. qꝛ marba. nō fuit eo viuo ꝑ ſpaciū. xxx. ānoꝝ. Itē liber qui dicebaſ cenſualis nō ꝓbat tāq̄ ſuſpectus qꝛ nō fuerat in camera pape repertꝰ. Itē dicta teſtium nō valebāt qꝛ alio mō erāt ſcripta q̄ teſtes dixiſſent. papa cōſiderās auctoritatē priuilegij ⁊ librū cēſualem potius quam dicta teſtiū qui liber fuerat ſub fida cuſtodia cardinalis nec etiā credēs qḋ notarius aliť ſcripſerit quā teſtificatū fuerit. inſuper etiā conſiderās qḋ hic tractaſ pͥcipaliter de iuribꝰ romane eccl'ie cuius marba. ex p̄dictis cauſis eſt vaſallus ⁊ ideo nō currit niſi centenaria pſcrip. ꝯdēnauit caſtellanū marb. nō tāq̄. ſibi ſed tāq̄ eius eccleſie romane cuiꝰ vaſallus exiſtit. hoc. d. Et vide qḋ no. i auc̄. apud quos opoꝛ. mona. igl. magna i ſi. Dicit her. qḋ regimē ſignificat iuriſdictiōem ſed nō acquiſitionem fructuum. C. de exeu. mu. l. ij. ꝑ Her. Ibi apoſtolatus nri. ſic loquiſ q̄ſi dignitas q̄ eſt inanimata hȝ aures audiēdi. Sed dic qḋ accidēs ponit ꝓ ſubiecto. i. dignitas ꝓ pſona. ff. de fideiuſ. l. mortuo in. c. ſi gratioſe de reſcrip. lib. vj. nihil exaiatuȝ videt vel audit. vt. l. j. §. ſceuola. ff. ſiquis te. li. eē ius fuerit. ℭ In tex. ibi. oia iura. No. qḋ oia iura fiſcalia ſꝰ pͥncipis ⁊ ea ꝯcedere pt cuilibet pſone ſȝ iura ſingularum perſonarū nō ſunt pͥncipis nec veniūt i eius cōfeſſiōem vt hic pȝ de iuribus caſtellani niſi pͥnceps ex ptāte abſoluta ⁊ rōnabili cā aliť ⁊ ſpāliter ꝓuideret. ff. dō le. ij. l. q ſolidū. §. ꝑdiū. ff. de na. reſti. l. queris. Nā pp publicā vtilitatē eccl'e vel ppl'i poſſet vni ꝯcedi ⁊ alij auferre. Item pp libertatē eccleſie vt ſi hoſtis eccl'e poſſidet rē ex qua eccleſia nō pcipit redditus nec ē apta pcipe tūc papa pōt illā rē ꝯcedere vt in. c. ex pte de feu. odio tñ ꝑlati eccleſiam punire nō debēt. vt in. c. odictū pſone de reg. iur. in vj. ℭ In tex. ibi nūcijs. nō dicit quibus tamē ſufficit qꝛ nō fuerūt interrogati qḋ ē notādum. ℭ In tex. ibi. ꝑuilegio no. qḋ feudū pape vl' ꝑuilegiū. ⁊ I. in ſi. capituli vocat bñficiū. Et ex ꝑuilegio ꝑncipis queriſ ius ēt ſine poſſeſſione. Item ē bulla cū ſilis de ſerico nō de canepa. ℭ In tex. ibi. ſpacio. xxx. ān. no. qḋ hoc verbum ſpacio ſignificat tpͣs ꝯtinuum. ℭ Itē no. qḋ qui per. xxx. ān. nō ē in poſſeſſione bñficij vl' ꝑuilegij nō ꝓpterea ꝑdit illud ex quo alius interim in ꝯtriū nō pſcripſit vt ff. ex qui. cau. ma. l. nō vtilē. Itē no. ſolē moꝛā tēporis nō nocere illud ē planum qḋ nō lediſ ex temporis curſu illeq nō neglexit. vt not. in auc̄. de appel. col. vij. vel qui ſcit ius ſuum vbiq̄ durare. Sane ille qui ſcit tēpus reſolui tacite renūciare vꝫ. vt no. ff. de neg. ge. l. ſi ego. ff. ne de ſta. defunc. l. ij. ⁊ ff. de colli. dete. l. ij. ff. rem ra. habe. l. bonoꝝ. §. ſi. Et ſm hoc q̄liber pſcriptio currēs ꝯ ſciētē hȝ in ſe tacitam renunciationē. Sed glo. dicit alibi qḋ vl' hēre ꝓ derelicto. ff. de dam. infec. l. pͥoꝛ. qḋ veꝝ eſt in iure radicādo ⁊ in quibuſdam caſibus ſpālibꝰ. ſecꝰ i iure radicato qꝛ pſcriptio nō hȝ in ſe ꝯſenſum cum preſcribaſ inuito. vt not. ff. de dolo. l. j. §. ſiqs. vbi ē optīa gl. ℭ In tex. ibi cōmeſtiōes. i. albergarias ſulcitas victualibꝰ. Ibi bāna. i. eē ordinaria. Ibi placita. i. iuriſdictio cāꝝ. Ibi ſodris ſcā. i. penas ꝑ criminibus. Ibi hēbat. hec oia petebat officio iudicis iploꝛato qḋ q̄dē officiū oꝛiſ ex ꝑuilegio ſecit qḋ no in. l. ⁊ ti. ff. d collu. dete. ℭ In tex. ibi caſtelanꝰ. no. qḋ in eodem caſtro. Caſtellanꝰ hȝ ꝓprietatē poſ. caſtri. ⁊ aliꝰ hȝ iuriſd. ſibi cōceſſas a ſommo pōtifice. ℭ In tex. ibi auctoritate. not. qḋ ꝑuilegiū ē ius optimū. liber cēſualis ē ius multū bonū. teſtimonia ſunt ius bonū. ſȝ nō ita bonū. ℭ In tex. ibi camerarius pōt ſuſcipere libros de camera pape. ℭ In tex. ibi nec credētes. no. credi ſcripture tabellioñ. negātinō credi. Itē no. qḋ nō pſumiſ qs honoris ⁊ officij ſui ꝓdigus nec eterne ſalutis imemoꝛ ad. l. iul. repe. l. ſi. ℭ Itē no. qḋ non crediſ teſtibꝰ dicētibꝰ qḋ tabellio nō ſcripſit veꝝ qꝛ cū q̄libet ſit receptus ſeoꝛſuȝ altero inſcio ſunt de neceſſitate ſinguleres in dictis ſuis examinatoribꝰ aūt bñ crederet quia eoꝝ intrauit ſecretū. vt. C. de teſti. nullū. puta ſi duo boni viri examināt vt notariꝰ ſcribit. vt in. c. qm ꝯ falſaȝ. ē. d ꝓba. ⁊ ſic dȝ intelligi qḋ no. Cy. C. de fal. l. ſiqs decu. ℭ In tex. ibi cū iuratꝰ no. qḋ tabellio dȝ iurare officiū ſuū fideliter exequi aliť nō crediſ ſoe ſcripture. ꝗñ pſomiſ iſtud iuramētū pſtitiſſe ex quo repiſ in poſ. officij facit qḋ no. ff. d edē. l. q̄daȝ. §. nūmularios. Ibi pͥncipalr. i. ꝓprio ⁊ directo iuri. ℭ In tex. ibi cētenaria. no. argumē. qḋ ꝑuilegiū eccl'e trāſit ad cēſſionariū. ar. ꝯ. ff. de pub. l. licitatio. §. mercatores. ſȝ ibi ſuit alienatū directū dñiū hic nō. ℭ In tex. ibi tibi nō tāquā tibi. no. vba iſta. Ibi vaſallus no. qḋ qñ eccleſia ꝯcedit pēſiōes vel iuriſdi. pſumiſ in dubio ꝯcedere in feudū. ⁊ iō dȝ iurare fidelitatē ⁊ tenemēti vel dic qḋ pōt dici feudū ligiū qḋ imediate hȝ papa. c. paſtoralis. de re iud. in cle. repiſ ēt ſubligiū qñ excepto pͥo dño ſuit ꝯ hoies. vl' dic qḋ iſtud ē feudū terraneū cū nō ſit ꝯceſſuȝ ſub obtentu aliquoꝝ ſeruitioꝝ. ⁊ tñ pp infidelitatē amittiſ. dic Lōgobarda qḋ vaſallus q emit ſciēter reȝ quālibȝ dñi ab extraneo ꝓ infideli teneſ qꝛ factū qḋ ꝓmiſit irritū fecit. vt i. c. ſi. ſi actor regū reges reg. ꝑ frau. alie. dic ibi gl. qḋ inde oꝛta ē ꝯſuetudo qḋ ſi vaſallus emit rē dñi ſciēter ab extraneo qḋ amittit feudū. Fortiꝰ dico ſi vēdit in fraude dñi lȝ nō delinquat i re feudali. tñ delinqt in fide qḋ ē not. dig. ℭ In tex. ibi iñ difficultate. no. qḋ in oibꝰ his q̄ facere teneris debes te facilē exhibere. Itē no. qḋ iura ſpalia eccl'e ſunt ꝓbāda ꝑ libros cēſuales. Itē no. qḋ iſte caſtellanus negabat iura eccl'e. ⁊ iō reqriſ pſcriptio centenaria. Sed ſi cōfitereſ eccleſiā dominā diceret tamē ſe preſcripſiſſe feudum non cōtra eccleſiam ſȝ ſub eccl'a ſufficerēt. xxx. āni vel ſaltē. xl. pp iuriſdictōem dico. vt in. c. ſiqs per. xxx. ſi. de ſen. ſue. cōtro. col. x. quicqd dicat hic Hoſt. quare dic cōtra caſum illius. c. ſiqs per. xxx. ⁊ facit quod noſ de dā. infec. l. ſi finita. §. ſiqua. ſunt iura in gl. que icipit oꝛ ꝯtra. ℭ Noꝰ in factis magnis antiqs credi inſtrīs magis quā teſtibꝰ. ff. de ꝓba. l. celſus. in glo. ſic eiȝ. Itē no. ꝓbatōeȝ fieri per libros antiquos bene cuſtoditos ⁊ ſine mala repros. Item no tōne cuſtodie libros ꝯprobari. ℭ In gl. ſic ergo. no. ꝑ tabellione pſumi i oē decreti ⁊ iuramētū factū. ff. de ꝓcur. c. in noſtra. Itē no. qḋ videſ eſſe apud edem ſacram qḋ eſt apud ſacriſtam vel theſaurarium eccleſie nec dicitur eſſe in loco clandeſtino. C. de vſuris. l. acceptam. Item no. ar. qḋ de mandato generaſ miniſtri fratrum minoꝝ poſſunt libri armarij fratrum extrahi de armario ibidē tñ repōdi ad nutū ipſius. ℭ Ultio collige ar. qḋ papa itelligiſ concedere ius qḋ hȝ ⁊ nō qḋ ad caſtellanū pertinet. ff. de cōtrahē. emp. l. qui tabernas. ℭ Itē no. qḋ ille titulus de petitiōe bonoꝝ ſublatis lib. x. nō hȝ locū in feudis que pñt a principe libere impetrari.

a ℭ Uide plene cumulata ꝑ doct. nouiſſimos i. l. cū qd. ff. ſi cer. pe.

c **C um nobis.** De cētenaria pſcriptione q̄ ſola currit romane eccl'e ⁊ exemptis ꝑ papā tpā ſciſmatis deducunt. In pͥa deciſa ꝯſultatio. In ſecūda reſponſio ibi lȝ. ℭ Caſus. Inter illudenſeȝ ⁊ epiſcopū ⁊ quoddā mōaſterium erat q̄ſtio ſup libertate exemptionis mōaſterij. Nam mōaſteriuȝ ſiue abbas allegabat libertatē qꝛ erat exemptū. ⁊ epūs aduerſarius dioceſanus

dicebat ſe ꝯ dictā exemptiões ꝛ libertatē monaſterij pſcripſiſſe papa bꝫ ꝯſtāti ꝙ nō currat minor pſcriptio cētū ānoꝝ qꝛ tāgit iura pape cū ſolus papa ſit epꝯ exēptoꝝ. Et dicit ꝙ ī iſta pſcriptiōe deducunt tēpora ſciſmatum. Et pōt aſſignari rō qꝛ titubabat ſtat⁹ eccle. ¶ Oppo. ille q dicit ſe pſcripſiſſe cētū ānis vel āpliori tpe nō pōt h̄ pbare. Nā aut vult pbare p inſtr̄a ꝛ certe p inſtr̄a nō pbatur poſſeſſio ergo nec pſcriptio. vt. ē. d fide inſtru. iter dilectos. in fi. Aut vult pbare p teſtes ꝛ h̄ ē ipoſſibile qꝛ oporteret ꝙ teſtes cēm anoꝝ centū quatuordecim. Nā añ quartūdecimū ānū etatis teſtiū ſi aliqd viderint d illo teſtificari nō pñt qꝛ nō pōt qs teſtificari de eo qd vidit in pupillari etate. So. dicit Jo. an. ꝙ ſi pbauit ſe poſſidere p tātum tpa cuius ꝯrij memoria non exiſtit ꝙ eqpollet cētenarie pſcriptōi. Ber. dicit ꝙ non deficit ſua ſꝫ pbatio. Tu dic ꝙ neutrū deficit qꝛ obediētia pōt pbari p inſtr̄a. vt. ff. d pba. cellus. Itē aliquis p ꝯtria p inſtr̄a. aliqñ p teſtes. itē p libros cēſuales. ē. c. ad audiē. itē p ꝯfeſſione aduerſarij. ¶ Sꝫ ego reuoco in dubiū vtꝝ teſtis poſſit pbare initiū poſ. initiate tpe ſue pupillaris etatis. dicit gl. ꝙ nō. vñ teſtis oꝫ hr̄e quatuordecim ānos vltra illud d quo teſtificatur. Et in h̄ e bñ aduertēd. hoc ē rꝫ Arch. iiij. q. ij. teſtes. ꝛ d corpe vitiatis. c. ex pte. el primo. Accur. dicit ꝙ poſt pupillarē etatē pōt teſtificari de eo qd vidit in pupillari etate. ſi tūc erat doli capax ꝛ diſcretus ad itelligēdū eū actū de quo teſtificat qꝛ ꝯditio teſtis oꝫ iſpici eo tpe quo fert teſtimoniū nō eo tpe de quo fert teſtimoniū. vt. ff. ad car. l. ij. §. due cāe. nā ſi teſtificaret in eā cā ad cuius ſubſtātiā ꝛ pfectōem requireret pfecta etas ab initio ſic ī teſtō. at inſti. de teſta. §. teſtes. ¶ Ex his appatet ꝙ teſtis iterrogatus cuius etatis erat cū dicit ſe vidiſſe ꝛc. oꝫ rn̄dere ad h̄. aſa nō pbat. qꝛ forte erat infans vel infra decimū ānū ꝛ dimidiū. Nā puer donec eqtat ſup arūdinē ꝛ baculum qd videt ignorat. vt. l. j. in fi. C. de fal. mo. ¶ Quero nunqd in pbādo pſcriptōem longiſſimi tpis ſufficiat teſtimoniū d auditu vꝫ qꝛ audiuit ab his notabilib⁹ ꝛ diſcretꝫ viris ꝛ ſenioribus ꝛ maxie a ſuis grauioribus q erāt illo tpe gl. vr̄ velle ꝙ ſic qd veꝝ ē in caſibus nō regſr. vt. ī. d v. ſig. c. ſup quibuſdā. ff. de pba. l. ſi arbiter. nā nō poſſet aſr pbari qd excedit vitam humane vite.

Vaditis. De pſcriptiōe detrahit tēporis iteruallum quo eccla vacaſſe pbat. priuilegiū obſcurū nō vꝫ. interruptio pdeſt in capitulo iterruptiā ſ. in alio ꝛ ſic demū ſi pſcriptio prius ꝯpleta non ſit pōt qs ſꝫ qlitatē pbationis in vno capitulo ſuccūbere ꝛ in alio obtinere. Nec vtile cap̄lm p inutile viciat. ꝛ q in vno capitulo calūniat non pdit ius in alio in quo calūnia non probat. h. d. Et primo ponit pceſſum negotij. ſcdo narrat indenſam reſtōnem in integrū ab vtraqꝫ petitā ꝛ pceſſam. tertio in ver. quo circa. cōmitit pbationes recipiēdas ꝛ cām decidionē. ꝛ hec decre. loquit de mā illa. ē. de reſti. in inte. audi tis. ꝛ ī. de priui. ex ore. Ad euidētiā pmitte ꝙ. l. dioceſana qñqꝫ ē nomē generis. ꝛ tūc ꝯpꝛhendit ēt legē iuriſdictionis. qñqꝫ nomē ſpēi ꝛ tūc nō ſꝫ in libello gnāli ponit. ſcdo pmitte ꝙ eccle ſiue capelle monachoꝝ ſubſūt ordinario quo ad vtrāqꝫ legē niſi pbent exempte per pſcriptionem vel priuilegiū. ¶ Caſus. inter epm vigorienſeꝫ ꝛ abbatē de veſtein. ſup eccleſijs de vallis de vaſtā. qs monaſterium poſſidebat dicta ē qd. qꝛ epꝯ aſſerebat dictas capellas ad ſe ptinere iure dioceſano. Abbas negabat dicēs ꝙ dicte capelle erāt exēpte per priuilegiū regū ꝛ pape ꝛ p quadragenariā deſcriptionē. mō hic decidit ꝙ pducta fuerūt qdā puilegia regū ꝛ quoddā priuilegiū pape obſcurum qd nō declarabat ꝙ eccle ēēnt in valle de vaſtā nec ꝙ ptinerēt ad monaſteriū. ꝛ itē ꝙ monaſteriū probauit qdragenariā poſſeſſionē pleno iur ꝛ erāt publicati teſtes qb⁹ publicatis qꝛ mōaſteriū nō probauerat clare d exēptiōe videlꝫ q loc⁹ exēptōis eſſꝫ illa valla d vaſtā petijt reſtōnē in īegrū ad h̄ probandū. ſꝫ ex altera pte epꝯ qꝛ ñ probauerat vacatōes eccle in qbus ñ currit pſcriptio petijt in integrū reſtitutionē ad hoc probādum. ꝛ papa vtrunqꝫ reſtituit. ꝛ hoc pꝫ in parte deciſa. demum papa dat iudicibus delegatis talr in mādatis videlꝫ ſi ꝯſtiterit ꝙ vallis de vaſtā ſit ille loc⁹ quē papa exemit abbas ſiue monaſteriū abſoluat. ſi aūt h̄ nō ꝯſtiterit tūc vueniat ad ſcdꝫ articulū pſcriptōis. Et ſi qdeꝫ epꝯ pbauerit ꝙ tāto tpe vacauerit epatus ꝙ nō ſit ꝯpleta pſcriptio monaſteriū condēnet eidē. ſi vō hoc nō pbauerit tūc examinet an pſcriptio fuerit iterrupta. ꝛ ſup qbus capl̄is vt ſuper iterruptis abbas ꝯdēnet dūmō iterruptio fuerit fcā iſta. xl. ānos. ſed ſup iterruptꝫ mōaſteriū ſuo noie ꝛ capellaꝝ abſoluet. ¶ In tex. ibi abbatē. al. no. ꝙ abbas oꝫ defendē ſtatum ſuaꝝ capellaꝝ ad eum ptinet nō ad capellas pricipalr qꝛ quo ad ſtatū forum metimur ex pſona plati nō ex pſonas ſubditoꝝ ſm Ber. qd eſt no. dignū. ¶ In tex. in valle. de iſta valle nō fiebat mētio in priuilegio pape licet fieret mētio in priuilegijs regū p vba gnālia. Et iō probañ eſt ꝙ vallis ſit ille locus quē papa exemit qd ē bñ notañ. ꝛ ꝙ qui locum allegat ꝛ ſitū probet. Et ē iō qꝛ ambiguū priuilegium nō rꝫ niſi adiunet per declaratione probationūꝫ ſꝫ Ber. in ſuffragio. qd tene mētē ad mult. ¶ In tex. ibi in cōditione. hoc verbum gnālr ponitur ē i. ꝯ. l. dioceſana. Ibi exēptas. Exēptio dr̄ duplex. vno modo p priuilegio alio mō large vt includatur pſcriptio libertatis. ¶ In tex. ibi pleno iure. ſimile vbum habes. ff. d rei vēdi. l. nullū in fi. alibi habes vbum plena poſſeſſiōe. C. d epi. ꝛ cleri. l. raptores. Et ē mirabile ꝙ aliquid pleno iure poſſeſſum poſſit probari p teſtes lꝫ ſapiat ius. Qualiter aūt d ponat teſtes. dic vt. ē. d teſti. cūm. per Inn. ¶ In tex. ibi ſi per illa. no. ꝙ priuilegium pape declaratur per priuilegia regum. ¶ No. ꝙ vnū priuilegiū dclaratur p aliud qꝛ vnū priuilegium originale declarat ꝯfirmatoriū. ꝛ ſic ex ꝯiūctione duaꝝ ſcripturaꝝ ſit quedā plena ꝛ liqda pbatio. ꝛ ē arg. ad qōeꝫ dictat ſtatutū⁹ ꝙ iſtr̄a liqda mādent executōi pducitur iſtr̄m dotis pmiſſe pro mr̄imonio ꝯhēdo ꝛ petit executio op. ꝙ iſtud iſtr̄m ē ꝯditiōale. vt. ff. de iur. do. l. talis. ꝛ. l. ſtipulatonem. ſādeꝫ pducit iſtr̄m ꝯcti mr̄imonij. videtur executio fieri debē qꝛ ex ꝯiūctiōe vtriuſqꝫ iſtri reſultat liqda probō ꝛ q̄ nō proſunt ſingula multa iuuāt. Quidam tñ dicūt ꝙ promiſſio dotis pro mr̄imonio ꝯhēdo ſi quidē eſt facta a muliere vl̄ ab eo q hꝫ neceſſarie dotarē ē ꝯditionalis. ſꝫ ſi a pſonis extraneo ē modalis. vt. ff. de ꝯdi. ꝛ demō. l. ticio cētum. §. ticio genero. Bar. dicit ꝯ a melr⁹ p. l. ſi extraneum. ff. de ꝯdi. ob cau. ꝛ. ff. de iure do. l. pmittendo. in pri. ¶ In tex. ibi adiudicātes. no. adiudicari aliquē reꝫ ꝯpriaꝫ. ¶ In tex. ibi adiudicatis. no. ordine. nam primo diſcutitur de priuilegio. ſcdo de vacatōe eccle. tertio de iterruptōe. ¶ In tex. ibi ſup tpe. no. ꝙ nō ſufficit pbare vacationē niſi probetur tps vacatōis qꝛ potuiſſꝫ eē vacatio momētanea qd nō eſſꝫ reſtaurādum. ¶ In tex. ibi iure epale. no. epo adiudicari iure epale. ¶ In tex. ibi mr̄imoniū. no. expſſim ꝙ Abb. pt pſcribē cognitionē cauſarum mr̄imonialium in certa villa vel loco ꝛ de hoc fuit interrogat⁹ ab abbate ſancte Criſtine papien. dioceſis. ꝛ vide qd dixi. ē. de teſti. ſpo. c. lr̄as. ¶ In tex. ibi ſi tñ. no. iterruptione debere fieri currēte pſcriptōe nō ea pfecta. ff. d ſolu. cum qs. §. ſiqs ēt. ſi fiat p cognitionē. tex. ē ll hic no. ¶ In tex. ibi in ceteris. no. interruptionem factam ſuper vno capitulo in ceteris capitulis ñ patrocinari. ¶ Oppo. ꝛ vꝫ ꝙ libellus dbuerit formari ꝯ ipſas capellas que dicūtur ſubiecte. vt. ē. d elec. querelam. So. ibi ſubditus ꝯuenitur ex ꝓprio debito. hic aūt agit pīudiciali de ſtatu. vt inſti. de actio. §. pīudiciales. Preterea platus eſt legitimus adminiſtrator. ꝛ iō ipſe oꝫ ꝯueniri. ſi tñ ꝯuēiretur vterqꝫ nō eſſꝫ abſurdū. vt. C. de epi. ꝛ cle. auc. cā que ſit cū monacho. Et no. arg. ꝙ ſi iter duas ciuitates eſt qd de aliquo crimine libellus[b] eſt formādus ꝯtra ipſam ciuitatem. Si aūt ē cōtrouerſia inter ciuitatē ꝛ ciueꝫ ipſe ciuis eſt libellandus. ff. ad munic. l. de iure. adde qd dixi. ē. de iudi. c. cum deputati. ¶ Op. ꝙ abbas nō poſſit pſcribē iura epalia qꝛ obediētia nō pt pſcribi. vt. ē. eo. c. nō liceat. So. non pt pſcribi ne aliꝰ ei obdiat ſed bñ pōt per pſcriptioneꝫ obedientia transferri de vno plato in aliū platum qꝛ nō remanet ſine capite. ¶ Oppo. ꝙ inferior nō pōt iura epalia poſſidere ergo nec pſcribere. Sol. imo pōt poſſidere. qꝛ qd pōt preſcribi

a ¶ Vide notata p dñ bal. ꝛ do cto. moder. ibi a latere ī l. certi ꝯdi tio. §. qui. ff. ſi cer. pe.

b ¶ Vide ſcripta p. Martini de ſenis i c. j. de lib. obla. folio iiij.

ſcribi põt poſſideri ſm Ber. Et no. regulã ſolte ſʒ ea que
ſunt iuriſditiõis poſſint poſſideri ⁊ pſcribi p prelatos infe
riores tñ ſecus in his q̃ ſunt ordinis epalis. Nã ita anne-
xe ſunt ordini qȝ ab ipſo ordine nõ poſſent ſeparari. ⁊ dicẽ
ɔtrium eſſet oppoſitõ i obiecto ex vi ſimonie. ¶ Sʒ ſtatiʒ
quero q̃re abbas petijt in integrum reſtõnem cum priuile-
gia regũ poſſint pduci vſqʒ ad ſniam. vt no. ff. de rei ve. l.
officium. rñdeo qꝛ papa remitti mãdauit negociuʒ plene
iſtructum. ⁊ erat facta remiſſio de ɔſenſu partiũ celebrat i cõ
cluſuʒ. vt C. de dile. cũ a nobis. vł qꝛ erãt elapſi dẽs termi-
ni pbatorij. ¶ Sʒ quare epus petit reſtõẽʒ i integꝶ. rñ. qꝛ
dedicitis erãt teſtificata q̃ epus volebat eneruare. teſtes. n.
dixerãt ꝙ tãto tpe mõaſterium poſſederat pleno iure qȝ
erat pſcriptio ɔſumata. Et poſt dedicita teſtificata ñ ad
mittit pbatio teſtiũ directe eneruãtiũ dicta prioꝶ niſi pe
tita reſtõne i integꝶ. Dicet aliqs aduerſus dolũ pſumptũ
de futuro nõ dat reſtõ. rñ. veꝶ ẽ niſi p reſtõnẽ tollat pſum-
ptio doli. vt hic ⁊ no. ff. de no. op. nũ. l. j. §. aduerſus. mõ ſeq
tur videre q̃õ abbas poſſit allegare ɔria. ſ. priuilegiuʒ exce-
ptõis ⁊ prorogatiuã pſcrip. Nã p priuilegiũ iua ſtati acqrit
p pſcriptionẽ do tpe a canõib⁹ iſtituto. Et idẽ opat i mo-
mẽto priuilegiũ qȝ opat pſcriptio i toto tpe pſcriptiõis. di
co eniʒ ꝙ pſcriptio hʒ etatẽ idest tpe ſibi datũ p ipſi⁹ p-
fectiõe. vt no. C. de dotis pmiſſiõe. l. ij. Itẽ nec pt ſemel li-
berat⁹ vlteri⁹ liberari niſi ſa liberatio eẽt plenioꝛ q̃ pma
ff. de lib. le. nõ ſolũ. Item nec ſolus heres de nouo efficit he
res. ff. ad treb. l. ſi heres. ff. de here. inſti. l. iij. §. qui fideicõ-
miſſariã. Et lõ p ius accreſcẽdi ⁊ ſubſtõnem pupillarem
extẽdit prima additio ſʒ nõ reqrit noua cognitio. C. de iu
re deli. q̃dam itẽ qȝ ſemel effectum ⁊ ɔſumatũ ẽ cõſumma
tiõe alia nõ idiget. vt no. ff. de pac. ſi vn⁹. §. pactus. itẽʒ duo
ſtatuta eiuſdẽ forme ⁊ nature nõ ſunt niſi vnuʒ ſtatutũ. C.
de pac. l. ſiqs i ɔſcribẽdo. Itẽm i pacto. ff. de v. obli. l. qui
bis idẽ. nec res vſucapta trienio põt pſcribi lõgiſſimo tẽ-
pore. vt no. C. de ſer. fug. l. j. ⁊ ff. de vſuc. ſequit. §. lana. Item
allegãs ɔria mẽtit. ergo nõ dʒ audiri hoc tʒ glo. Ex. ti. c. ſi
diligẽti. ⁊ c. veniẽs. ſo. duplex eſt q̃litas ɔrietatis vna qñ
vno extremo poſito i eſſe aliud nõ põt eẽ veruʒ nec i iure
nec i facto vt falſuʒ ⁊ ioſficioſum. ⁊ iſta nõ pñt ſimul itẽta
ri. vt C. de ioffici. teſta. l. cuʒ qui. ⁊ l. ɔ maiores. Alia ẽ qñ
vtrũqʒ põt eſſe veꝶ i facto ſed i iure ſufficit alteruʒ. Nam
vtrũqʒ põt eſſe veruʒ. ſ. qñ habet priuilegiũ ⁊ ꝙ poſſedit.
xl. ãnis qꝛ iſtud tempus appellat preſcriptio. i. ſpaciuʒ ſuf
ficiens ad preſcribendũ ⁊ abſqʒ eo ꝙ quis exprimat for-
malr nomẽ exceptiõis ſufficit allegare ius tãm ſeu mate-
riã producẽtẽ qꝛ cã ⁊ exceptio ſunt idẽ vel qꝛ ſufficit ꝙ ex
ceptio tacite ɔcludat. ff. fami. herci. l. j. ff. q̃ in frau. credi. l.
oẽs. §. luci⁹. Preterea ẽt ſi ɔſtet de priuilegio tñ ex pſcri-
ptione augetur effect⁹ qꝛ priuilegiũ põt perdi p igratitudi-
nẽ reuocationẽ ⁊ remotionẽ ſʒ ñ pſcriptio. Unde preſcri-
ptio venit ad fortificãdum. ff. de capti. l. in libello. §. ſiquis
ſeruũ. C. ꝙ me. cau. l. ij. Preterea dicit Innoc. ꝙ reus pro-
ponẽs ɔtraria ſemp vr ſub ɔditiõe excipe ſm Innoc. qȝ
eſt no. lʒ ſecus i agẽte qꝛ nõ põt qs agere ſub ɔditiõe. Sʒ
a ccur. dicit ɔtrariũ. C. de excep. l. ſi q̃dẽ qꝛ copulatiua ora-
tio nõ cadit iter diuo ɔtraria ſʒ ɔditiõalis ſic. Itẽʒ exclu-
ſa vna via bñ poteſt alia pponi ſʒ nõ ſimul. ff. de regu. iur.
l. nẽo ex his. ⁊ in. c. nullus pluribus p Dy. de reg. iur. i. vj. qꝛ
vbi repugnãtia ibi mẽdaciuʒ. vt. I. ne ſede vaca. c. j. tñ iſta
cõtradictio põt eſſe dupliciter. vno modo in facto ⁊ rudi
materia ⁊ eſt contrarietas in origine. Alio modo in ap-
plicatione communis materie ad aliquam formam. exẽ-
plum (u. l.) C. de furtis. ff. commodati. l. ſi ſeruus. Et iſtud
nõ eſt contrarium in origine rudis materie ſed eſt cõtra-
rium in applicatione illius rudis materie ad vulgarẽ for
mulam agendo vel excipiẽdo. Eſt ⁊ tertia contrarietas q̃
nõ eſt ɔrietas in applicatione vltimi finis immo vergit
ad eandẽ ɔcluſionẽ ſʒ nõ p idẽ mediũ ɔcludẽdi. ſʒ p ɔtra
rium mediũ ſicut priuilegiũ ⁊ pſcriptio que tẽdunt ad ean
dẽ libertatẽ. ſʒ nõ eodẽ mõ acqſitã. vt hic. Et no. ꝙ q̃ſtio
de priuilegio ſuſpẽdit reliq̃ ppter auctoritatẽ priuilegiorũ
ſicut petitio hẽditatis pp auctoritatẽ centũuiralis iudi-
cij. C. de pe. hẽ. l. ſi. ¶ Quero pone ꝙ abbas hic eẽt actoꝶ
nũq̃d poſſʒ itẽtare ſimul priuilegiũ ⁊ pſcriptõem. ⁊ vr ꝙ
ſic qꝛ tẽdũt ad eũdẽ finẽ ſicut ſi in libello itentat qs dñiũ
vł intẽtare directũ ⁊ vtile. ſʒ i hoc põt dici ɔtriũ p. l. ſi duo.
ff. de ſolu. ⁊ no. C. de tẽpo. appel. l. p hãc lata do ſnia ſuper
vno bñ põt trãſire ad aliud remediũ. vt. ff. de euic. l. mioꝛ.
§. ſi duus. ⁊ no. expreſſe. C. de lge. ⁊ ma. l. pe. ſicut in eodeʒ
libello nõ põt dici quẽ duoꝶ ⁊ ſerudi macula ɔſperſum. vt
C. de libe. cã. l. cũ pcũ. ¶ Ulteri⁹ q̃ro an pſcriptio iterru-
pta i vno capło pſit i alio. ⁊ vr ꝙ ſic. C. de ãna. excep. l. ſi. ſʒ
ibi loqt in iterruptõe gñali vł pncipali ⁊ acceſſoria. vt no.
ff. de iudi. l. ſiqs itẽtõe. ſec⁹ qñ capła ſunt ſpecifice ſepata
⁊ nõ tendũt ad eũdẽ finẽ. vt. ff. de ſer. vr. pꝛe. l. ſi dñs. Dein
de habes hic magnã gl. q̃ tractat vtꝝ ipedito agere cur-
rat pſcriptio ⁊ eſt bona gl. ⁊ do. dic vt dixi. Ex. c. cũ nõ lice-
at. ¶ Ueio ad Inn. ⁊ q̃ro an ſnia lata ɔ capellas noceat
abbati vel ecõtra. Et dic Inn. ꝙ nõ qꝛ ſicut intereſt dñoꝶ
nõ mutare ſubditos. ita itereſt ſubditoꝶ nõ mutare dños.
vñ in intereſſe cãe cõiter ẽ pſequeñ. ſm Inn. facit qȝ no. ff.
de fideicõ. liber. l. mutus. ff. ſo. ma. l. ij. §. volũtate. ff. de pro
cu. filius. §. ſʒ ⁊ filia. C. de bo. qꝫ lib. l. ſi. §. neceſſitate. ego pu
to ꝙ capelle poſſint aſſiſtere ſʒ nõ vetare cũ abbas ſit earũ
legitimus adminiſtratoꝛ. ¶ Et p hoc determinat q̃ſtio bo
toniũ ɔtẽdẽtiũ de eadẽ ciuitate ꝙ reqrat ſindicat⁹ ciuita-
tis nec eis irreq̃ſitis poſſit aliq̃d iudicari niſi forte ſcirent
⁊ nõ ɔdicerẽt ſm Inn. facit de ac. emp. l. titius. Inno. dicit
ꝙ aut ẽ qȝ de poſſeſſiõib⁹ capellaꝶ. ⁊ tũc ipe capelle agũt
⁊ ɔueniunt qꝛ dñiũ ⁊ poſſeſſio ptinẽt ad capellas ⁊ nõ ad
abbatẽ. Porro ppetas ɔſtituas ɔſtituit aduerſariũ agẽ
teʒ. poſſeſſio aduerſariũ defendẽtẽ. ff ſi pars hẽd. pe. l. j. in
prin. C. de alie. iudi. l. j. ff. de indi. l. nõ aſa. ⁊ ſicut pr non eſt
dñs aduẽtitioꝶ filij. ita nec abbas ſepati pꝛimonij capel-
laꝶ de dno nõ pñt eſſe dñi vel poſſeſſores iſolidũ. Et ſi ali
qñ hoc ɔtingat qñ vnus ẽ ſub alio dñia ⁊ poſſeſſiões non
ſunt eiuſdẽ qualitatis. Sʒ an Abbas ẽ legitim⁹ adminiſtra
toꝛ. ⁊ vr ꝙ nõ qꝛ in illis reb⁹ nõ hʒ vſufructũ. ff. de neg. geſt.
l. qui aliena. §. q̃ʒq̃ʒ. ff. de ſolu. l. ſilie. ⁊ idẽ in abbatiſſa que
hʒ ſub ſe capellas ⁊ multofortius in contrariũ videtur qꝛ
Abbas equiparatur patri vel auo habenti filiũ vel ne-
potem in ſua poteſtate. vt. ff. ad macedo. l. filiũ ab eo q hʒ
poteſtatẽ in pſona ⁊ reb⁹. ff. de fur. l. ſerui ⁊ filij. in pn. ⁊ fi-
lius ſine pre nõ põt alienare. vt. C. de bo. que lib. l. ſi. §. libe
ris. ergo nec eẽ in iudicio. ff. de iure deli. l. ait ptoꝛ. ⁊ no. C.
de bo. mater. l. j. dic ꝙ foꝶ menit ex pſona capellaꝶ. vt i. c.
j. de reſcrip. in cle. Nã capelle ppriũ ⁊ p ſe hñt rectorem ⁊
imediatũ ⁊ cã imediata dʒ inſpici poti⁹ q̃ʒ remota. vt. ff.
rer. amo. l. ſi mulier. Si vo nõ ẽ q̃ſtio de poſſeſſiõe ⁊ pdijs
ſʒ de iuriſditõe abbatis qꝛ epa dicit iuriſditionem ſuã eẽ.
Abbas ecõtra tũc ad fundãdũ iudicium ſolus abbas ſuf
ficit. ſed ad extendẽñ iudicij preiodiciũ quia interẽ capel-
larum debent capelle citari. vt. ff. de adop. l. nam ita diu⁹.
Et no. ꝙ ſolus prelatus poſſidet iuriſditionem qui poteſt
inſtruere ⁊ deſtruere. Subditi. n. ſꝫ ipſos non poſſident qꝛ
ſibi ipſis non ſeruiũt. ⁊ qꝛ ab alio poſſidẽtur ſm Innocen-
vnus tñ caſus reperit in quo quis eſt ſimul poſſidẽs ⁊ poſ
ſeſſus. ff. ſi cer. peta. l. eius qui lege. §. ſi. ¶ Et ſcias ꝙ dis
habẽs pratem a lege vel ɔſuetudine eſt adminiſtratoꝛ le
gitimus. ff. de iureiuran. l. iuſiurandum. §. deſenſoꝛ. ff. ꝙ cu
iuſque vniuer. no. l. nulli. No. ꝙ eccleſie depẽdentes debẽt
dare procurationes viſitanti. ita dicit Jo. and. in. c. vnico.
de eta. ⁊ quali. in. vj. in nouella. ⁊ ſi cõtrahitur cum preſbi
tero capelle quis ſit conueniendus ibi plene no. in nouel-
la per ipſum.

c **Cum ex officij.** Procuratio que debet ordi
nario viſitãti pſcribi nõ põt ſicut nec viſitatio
quamuis tertius poſſit preſcribere vtrunqʒ.
⁊ vbi reſtat de aliquibus cognoſcendum illud eſt in ſentẽ
tia reſeruañ. vt. ff. de pac. dota. l. claudius. ff. qui po. in pig.
habe. l. claudius. h. d. Et prima pars narrat factũ ⁊ alleat
rationem reoꝶ. ſcda ibi nos igitur. allegationes reprobat
⁊ pceſſum contra eos factum ſeruari precipit. tertia ibi ſi
quid. vbi reſeruat eis alias allegationes ſiquas hñt legiti-
mas. ¶ Caſus. archiepõ ſanonẽſi. dʒ viſitaret puinciaʒ
Bal. ſup decre. P

ſuam trãſitũ fecit p dioceſiʒ pariſien. ⁊ deſcẽdit ad eccleſias abbatie ſancti maioris ⁊ prioris ꝺ caſtris ꝑtinẽtibꝰ ad ſuã viſitatõem a qbus petijt ꝓcuratiõem ſed ipſi eaʒ ſibi denegarũt eo ꝙ nũquã eaʒ preſtiterũt. archiepũs eos excõmunicauit papa mãdat pariſien. epõ ꝙ ſentẽtiam ꝑ dictaʒ ſuari faciat. qꝛ lʒ poſſit viſitatõem ipſe ⁊ procuratõem ꝑſcribere tñ ipe viſitãdus nõ põt ꝓcuratiõnẽ ꝑſcribere reſeruãs ipſis eccleſijs ſi quas alias defenſiones ſe hñe ꝓbarent. An preſtatiu iudicio aliqd operet. vide no. p Cy. in l. terminato C. de fru. ⁊ lit. expẽ. ¶ No. ꝙ archiepũs põt viſitare ecclãs ſuffraganeoꝝ qꝺ itellige de ꝯſuetudine vel negligentia Ber. ¶ No. ꝙ viſitatio ⁊ correctio ⁊ ꝓcuratio nõ pñt ꝑſcribi acceſſione p qꝺ ꝑncipale redderet inutile. ¶ No. ꝙ nemo cogit ſuis impẽſis militare ẽt ſpũaliter. ¶ No. tp̃alia pro ſpũalibus exhibẽda. ⁊ eſt ar. ꝙ vaſalli debẽt ire ad exercitũ ſumptibus dñi. ¶ No. ꝙ idẽ iur. eſt in acceſſorio qꝺ i ꝑncipali. ¶ Not. ꝙ viſitatio adminiculis indiget. i. victu ⁊ ꝓcuratione vñ viſitatores dati a regibus ad aliquã ciuitatẽ reformãdã debẽt hꝫ facere expen. ciuitatis. Idẽ ſi aliq mittant ad capien. banitos alienius terre. vt ff. de ca. l. mulier in opus. ¶ In tex. ibi allegãtes. ar. ab inſolitis aut vʒ vbi ius ꝯ diſponit. vñ nõ vʒ hec allegatio nũquã fuit ſcm̃ cũ fiendũ ꝯ tollat cur ſu tpis. ¶ In tex. ibi nequiuerũt. no. ꝙ q̃ inſeꝑabilia ſunt in productione ſunt inſeparabilia in corruptione. ff. de ſeruitu. ruſtico. pred. l. tria predia. ff. de liber. ⁊ poſtu. l. ſi ita. ¶ In tex. ibi ⁊ alius. ⁊ ꝯ illũ aliũ poſſet ꝑſcribi etiaʒ ſola ꝓcuratio q̃ ꝑſcriptio tollit ꝯtrã ꝑſcriptiõem vel qꝛ reducit ad nãleʒ ſtatũ. ff. de pac. l. ſi vnus. §. pactus ī fi. ¶ In tex. ibi ſniam. ſ. excõicationis quaʒ tulerat archiepũs ꝯ eos ⁊ ſic extra ordinẽ ſibi viſitatos ius dicit excõican. nõ procurãtes eũ. ⁊ talis ſnia dʒ ſuari. qꝺ ẽ nõbile. ⁊ ſic in his q̃ nõ reqrũt formalẽ ſtrepitũ põt qs ⁊ ſibi e ſuis ius dicere. ¶ Quero vtꝝ ex pacto poſſint remitti iſte ꝓcuratões ⁊ vᵗ ꝙ nõ ꝓ tpe futuro qꝛ ſunt publici iuris e debent potius officio viſitatoris q̃ꝫ ꝑſone ipſius. ar. in l. aeua. §. j. de ãnuis leg. ¶ Querit hic Inn. qua auctoritate epũs viſitabit ecclãs ſuffraganeoꝝ. Et qdem triplex põt eſſe cauſa ſ. ꝯſuetudo negligẽtia ⁊ mandatum ſiue delegatio pape. vñ querit ſi archiepũs excõcauit ex capite ex quo ñ poterit puta auctẽ iuris cõis credẽs ſuffraganeum fuiſſe in mora vel auctẽ ꝯſuetudinis quã putabat vigere ⁊ non vigebat vel auctẽ reſcripti qꝺ nullum erat ipſo iure vtrum valeat ex eo capite ex quo valeret ſi illud caput ſciẽter eẽt electũ dic ꝙ quedã comperũt ignorantibus ⁊ inuitis ⁊ illa valẽt nõ obſtãte ignorãtia qꝛ plus ẽ in veritate q̃ꝫ in opinione. ar. ff. de iur. ⁊ fac. igno. l. ij. §. q ignorauit. ¶ Itẽ intentio iudicis erat ꝓcedere ⁊ poterat ꝓcedere lʒ nõ ex eo capite ⁊ ſufficit poſſe ſm Inn. ¶ In ꝯtrium videt qꝛ iſte errat in eo qꝺ eſt fundamẽtuʒ iuriſditõis ⁊ error in ſubſtantialibus viciat. vt. ff. de ꝯdi. ⁊ demon. l. multum intereſt. ⁊ l. quero. ff. de eo q pro tuto. ⁊ ff. iud. ſol. l. iij. Et hoc ẽ qꝺ dicit quedã a ſciẽte facta valent que ab ignorãte nõ valent. vt no. C. de iuris ⁊ fac. l. cũ qs. So. ſi hʒ duas auctoritates ordinarias ⁊ elegerit incõpetentẽ valeat ꝯpetenti q̃ hñt iuriſditõem ãnexaʒ habitu. Et ſic nõ errat in eo qꝺ ẽ fundamẽtuʒ iuriſditõis ⁊ qꝺ eam defert qꝛ ille qui vult ſpẽʒ vult ẽt genus qꝺ repreſentat quãlibet eius ſpẽm. Si aũt ꝓcedit tanq̃ꝫ ex delegato ⁊ nõ eſt delegatus ꝓceſſus eſt nullus nec aliqd ꝑrocinat iuriſditio ordinaria que intentata nõ eſt. delegata aũt nõ eſt in reꝝ nã. ⁊ ẽ defectus fũdamẽti. Preterea delegata iuriſditio ꝯſiſtit in facto hominis nõ in diſpõne legis. ⁊ id qꝺ ꝓcedit ex facto hominis oʒ ſciri. lʒ legis ſtatutũ nõ oʒ ſciri. tex. ẽ valde no. in d. l. multũ intereſt. vbi dis ᵃ vide Bar. ⁊ facit qꝺ no. Inno. de eo qui fur. ordi. ſuſce. c. inoruit. In iudice. n. requiritur actus ⁊ voluntas. ff. de arbi. l. qualem. in prin. Et ſufficit ꝙ ſciat ꝑncipale licet neſciat acceſſoriũ. ff. de iudi. l. ij. §. i. ⁊ hoc facit ad multa.

ᵃ ¶ Et vid. do. Frãc. de are. conſilio lxviij. ⁊ vnũ dubiũ p Frã. curtiuʒ ꝯſil. xxxij. in fi. ⁊ vide barb. ꝯſi. xliij. vij. col. ꝑrio lib.

I diligenti.

Qui alieno nomie poſſidet nũq̃ꝫ ꝑſcribit. Itẽ i ꝑſcriptõe reꝝ eccleſiaſticaꝝ bõa fides ⁊ iuſtus titulus requirit. ⁊ prio inducit rõnes vnẽ ꝯ Archi. ſcꝺo reprobationẽ excuſatõis ipſius p locũ a diuiſiõe. ¶ Caſus. archiepũs piſanꝰ fecit ſibi nomie eccleſie romane nec nõ piſane ſeu ſue ꝑſtari iuſm̃ fidelitatis a iudice calaritano marchione maſſe pro illo iudicatu. cum tñ tota ſardinia ⁊ ille iudicatus pertineat ad romanaʒ eccleſiam nullo mediãte. hoc peruenit ad noticiam pape. papa redarguit ipm̃ qꝛ dcm̃ iuſm̃ exigere nõ potuit ipſe excuſabat ſe dicẽs ꝙ ita fecerãt anteceſſores ſui p lõgiſſima tempora ita ꝙ eccla piſana erat in quaſi poſſione huius fidelitatis. papa primo deſtruit poſſionẽ qꝛ eccla piſana nõ noie ſuo ſʒ noie pape vſa ẽ hac quaſi poſſione ⁊ is poſſidet cuiꝰ noie poſſidet. ſcꝺo deſtruit ꝑſcriptionẽ ex alio capite qꝛ cũ qlibet archiepũs iuret de ꝯſeruãdo iure ⁊ honore ſedis apoſtolice. appet p hoc ꝙ fuit in mala fide. cuʒ ẽt in ꝑſcriptiõibus rerum eccleſiaſticarum reqrat bona fides ⁊ iuſtus titulus igit ꝑſcriptio non ꝓceſſit. preterea ⁊ ſi iſte rõnes ceſſarẽt ẽ tertia rõ qꝛ ꝯ ecclam romanaʒ nõ currit preſcriptio niſi cẽtum ãnoꝝ. quã ꝑſcriptionẽ papa credit nõ poſſe ꝓbari p piſanã ecclam ſeu per archiepm̃ memoratũ. h. d. ¶ No. ꝙ tota ſardinia ẽ de imediata tẽporali iuriſdi. eccleſie romane ⁊ totius ducatus. ita ẽt qlibʒ eius caſtra ⁊ ville qꝛ cuius ẽ caput ſunt ⁊ mẽbra. vt no. in auẽ. q. mo. na. effi. ſui. §. ſi qo igit ex qualibʒ. col. vj. ⁊ ff. ad muni. l. ſi alij. ⁊ ꝺ eo. c. cũ nõ liceat. ¶ No. ſcꝺo ꝙ culpa ẽ i ſe imiſcere rei ad ſe nõ ꝑtinẽti. ⁊ iꝺ iſte archiepũs redarguit. ¶ No. ꝙ ꝯfeſſio archiepi ꝓbat ꝯ ecclam ſuam. facit qꝺ no. ſ. ꝺ capel. mona. c. diligẽs. ver. preterea. ¶ No. ꝙ maleſactuʒ a ꝑdeceſſoribus nõ excuſat ſucceſſores. ¶ No. ꝙ oẽs archiepi ſemp iurãt in ſua ꝯſeruatõe ꝯſeruare iura ⁊ honores romãe eccle. ¶ Itẽ no. ꝙ male ſeruat iura ⁊ honorẽ romane eccle ille q ea nitit vſurpare ⁊ ſibi appropare vel applicare. ¶ No. ꝙ is poſſidet ⁊ quaſi poſſidet cuius nomine poſſidet. l. qꝺ meo. ff. ꝺ acqr. poſ. ¶ No. ꝙ iudex calaritanus ẽ vaſallus ligius eccle romane ⁊ nõ poteſt iferiori iurare fidelitatẽ nec papa habet ratum quod illegitime factum ẽ. ¶ Nota ꝙ in preſcriptione reruʒ eccleſiarum requiritur bona fides ⁊ iuſtus titulus. addẽ ⁊ tertium. ſ. ꝙ poſſederit ſuo nomine nõ alieno vt ſuperius dixi. ¶ No. ꝙ papa nõ credit poſſeſſionẽ cẽtum ãnorum poſſe probari. cõcor. auẽ. hec ꝯſtitutio inouat conſti. poſt pri. col. viij. qꝛ nec docũmẽti itegritas nec actus fides nec etas vʒ teſtibus ſuffragari. ꝺ hoc nota. ſ. e. cum a nobis. ¶ Quero an ille qui credit rẽ ad alium pertinẽ poſſit preſcribere. rñ. nõ niſi ab eo habeat titulum vel ꝯſenſum. ff. de euic. l. qdam. ¶ Quero numqd bona fides ꝑſumatur. rñ. aut bona fides cauſat p facti errorẽ ⁊ ꝑſumit. vt. l. ſi. ff. pro ſuo. ⁊ ff. de vſuc. l. celſus. aut p iurɉ errorẽ ⁊ ꝑſumitur. nã lʒ aliqñ iurɉ error excuſet. vt ff. ꝺ pet. hef. l. ſed ſi lege. §. ſcire. tñ nũquã iducit ꝑſcriptõeʒ q̃ ꝯſiſtit i lucro captãdo cũ alterius iniuria. facit qꝺ no. ff. ꝺ vſuca. l. ſi fur. §. j. adde quod dixi. ſ. e. vigilãti. ⁊ ſ. i rub. ¶ Quero bona fides reqritur in ꝑſcribẽdo. ſʒ numqd reqritur i tradẽte. rñ. dolus actoris nõ nocet ſucceſſori ſingulari ichoanti ꝑſcriptõem. ſecus ſi vtatur admiculo auctoris ſui. vt ff. ꝺ acq. poſ. l. põponius. §. cum qs. quod hodie dic i preſcriptõe longi tẽporis. vt i auẽ. malefidei. ſʒ i ꝑſcriptõe lõgiſſimi temporis hodie dic idẽ ꝙ olim. ſed i vſucapione triẽnij dic vt nota. i. l. itẽ. ff. de vſuca. ¶ Quero numqd ille q hʒ ꝯſciam dubiam dicatur habẽ malã fidẽ vel bonã dubietate pẽdente. rñ. dꝫ hr̃e bonam ſi hʒ titulũ vel captauit titulũ a poſſidẽte. vt. C. vnde vi. l. cũ q̃rebat. ff. de peri. here. l. illud. ff. de reg. iur. l. nemo ꝑdo. C. de fur. l. ſi. §. qꝺ aũt neſcius. ⁊ qꝺ ibi Cy. in ꝯtrũ facit eo. ti. l. apud antiquos. vbi dꝛ ꝙ ille ẽ bonefidei poſſeſſor q cogitat ſe dñm. Sed dubitãs nõ cogitat ſe dñm ergo nõ ẽ bonefidei poſſeſſor. ⁊ hoc tʒ Hoſt. Sʒ ego dico ꝙ ſi iuſte dubitat ſaltẽ cẽſetur bonefidei rõne iuſti erroris. vt d. l. celſus. ergo ſecꝰ ſi dubitat ſupine ⁊ ſic itelligitur dcm̃ Hoſt. ⁊ hoc veꝝ qñ dubitat a ꝑicipio ꝑſcriptiõis. ſed ſi a ꝑicipio fuit bonefidei ſequẽs dubitatio ꝑſcriptioni nõ officit. vt no. Bar. ff. de vſuca. l. nãliter. ⁊ ecõtra ſi a principio fuit malefidei ſequẽs dubitatio ei ñ patrocinatur. vt ff. ne acqui. poſ. l. clam poſſidere. in prin. ¶ Quero ᵇ que ſunt illa q̃ faciũt ꝑſumi malã fidem. rñ. legis ꝓhibitio qñ lex

ᵇ ¶ Vide barba. cõſi. col. iij. a ꝯſi. i. col. pe. volu. j. ⁊ vid. abbs. cõſi. xxij. ⁊ ꝯſilio xviij. col. ij. volu. ij. ⁊ cõſi. liiij. col. ij. ad fi. eod. vol. bar. ꝯſi. xviij. col. xxvij. vol. ij.

Digitized by Google

lex diſponit ſup certo.vt.l.quēadmodum.C.ð agri.⁊ cēſi.li.xi.Itē interdictū teſtatoris.vt.ff.de vſuca.pro emp.l.ij.puta teſtator vetuit alienari ꝑdium vt i familia remaneret ſecus ſi ita dixit ſi heres alienauerit.lego ꝗ2 ꝓmo perficit alienatio ꝙ̄ legatū.Item iſtud legatū eſt ꝯſecutꝫ ſup re aliena.ſed qn̄ legatū ꝓcedit alienationē eſt cōſecutꝫ ſup re ꝓpria.vt ſubtilr̄ no.Iaco.de are.in.l.ſi ita.ff.de an.le.
℄ Quero an in ꝑſcriptione longiſſimi tꝑis ſufficiat bōa fides ſine titulo.rn̄.ſic.de iure ciuili.Et hec q̄ſtio ꝑſuppōnit ꝙ bona fides eē poſſit ⁊ etiaꝫ ꝑſumat ſine titulo quod verū ē in longiſſimo tꝑe.vt.C.de preſcrip.xxx.an.l.ſiquis emptionis.℄ Quero an in ꝑſcriptione iuriū icorporaliū requirat titulus.rn̄.ꝓbata fide q̄ ꝓbat ex patiētia dn̄i nō ꝯtrādis ꝑſumit titulus.i.ꝯceſſio ſi allegat ⁊ ſufficit ſi nō allegetur.vt.ff.ſi ſer.vē.l.ſiquis diuturno.Et hoc verꝫ in ſeruitutibus fauore ꝑdioꝝ qbus ſeruiūt.nā proinde vberior fructus ꝑcipit ꝙ ē publice vtilitatis.vn̄ ſeruitus ꝑdioꝝ ſunt fauorabiles ⁊ etiam ꝗ2 tractat de modico ꝑiudicio. Sed in iur.incorporalibus iuriſdictionū q̄ ſunt magni ꝑiudicij ꝑſcribētis regrit titulus excepta preſcriptiōe centū annoꝝ vt hic innuit vel tꝑe cuius memoria in ꝯtrium non exiſtit.℄ Quero quare preſcriptio ⁊ priuilegiū dicūt cōtraria.rn̄.ꝗ2 abnegatiue ſe hn̄t ſm̄ Ber.dixi.℥.c.auditis.Itē no.ꝙ qdam ſunt q̄ de iure cōi nō pn̄t poſſideri.⁊ illa nō poſſunt preſcribi.Fallit ſi talis ē titulus ex quo ſurgat habilitas poſſidēdi ⁊ bona fides.vt in.c.j.de ꝑſcrip.li.vj. Et dē qd nō pt poſſideri niſi a certa q̄litate ꝑſonaꝝ puta decie in parochia aliena nō cadit ſub iſta regla.Itēꝫ ea q̄ nō ſunt i ꝯmertio nr̄o preſcribi nō pn̄t vt res ſacra ⁊ liber homo.ff.de v̄.ſig.l.alienatiōis v̄bo.Et v̄o q̄ pn̄t a quolibet poſſideri cū ſuis modis ⁊ tꝑibꝰ ⁊ de his nō loquit dictū.c.primū.Leo.li.vj.℄ Quero miſſus fui in poſſiōne ex ꝑrio decreto ⁊ ex v̄o rei aliene quaꝫ tu debitor meꝰ poſſidebas.⁊ ego ſciebā ꝙ res nō erat tua ſꝫ illius nūqd ꝑſcribo longo tꝑe.Et videt ꝙ non ꝗ2 ſum in mala fide.In ꝯtrium vr̄ ꝗ2 poſſideo publica auctoritate ⁊ cum decreto.vt.ff.de noxa.l.⁊ gnāl'r.nā index ē miniſter legis.ſꝫ lex pt trāſferre dn̄ium ⁊ quaſi dn̄ium cū ꝯditiōe vſucapiēdi.Sol.bn̄ ꝯcedo ꝙ ſtatutū legis pōt facē quē dn̄ium puta ſi ſtatutū diceret cuilibet q poſſiderit ſpacio.x.annoꝝ damus adiudicamus ⁊ cōcedimus rem poſſeſſam plēo iure.nō eniꝫ hec ē ꝑſcriptio ꝗ2 in vltimo momēto lex ſtatuit ⁊ ſuper directo dn̄io diſponit nec regrit bona fides.Itē ſtatutū ē pactuꝫ ciuilū ⁊ quaſi ex pacto trāſit dn̄ium.⁊ tꝑs nō ē cā immediata ſꝫ legis ptās ⁊ volūtas que pōt eradicare dn̄iū vni ⁊ donare alteri ēt in momēto tꝑis.Item pōt ſtatui ꝙ ōia ſtatuta habeāt vim ꝯtus ꝯdictoris.l.ſi ſine.§.luciꝰ.ff.de admi.tu.⁊ tunc nō nocet ſcia rei aliene ꝗ2 preſcriptio ē cū cōſenſu dn̄i.ſꝫ in decreto iudicis idē ē dicēdū de iure ciuili qn̄ cā ex qua interponit ſm̄ decretū afficiebat rem ipſam vt cā noxalis ⁊ damni infecti quo caſu ēt idē puto de iure canonico ar.ff.pro ſo.l.cū duobus.§.idē rn̄dit.ſꝫ ſi nō afficiebat ipſam rē aut vetus dn̄s geſſit taciturnitatis firmauit ⁊ idem.vt.l.ſi.C.de his qui a non dn̄o.aut ignorauit ⁊ tūc de iure canonico puto nō eē preſcriptū.vt.℥.c.ſi.℄ Quero ꝑmutatio regrit dn̄ium ex nā ſui ⁊ ex ꝓprio ſignificatu verborum ꝗ2 ē ꝯtus do vt des.vt.l.ſi.ff.de cō.ob cām.ſed vēditio nō regrit dn̄ium ꝗ2 pōt vendi nuda poſſeſſio.ff.ð vſuris.l.ſi ſtipulatus.qūo igit dr̄ ꝑmutatio iuſtus titulus ad preſcribeñ.rn̄deo ꝯſiderato genere tituli.Itē dr̄ iuſtꝰ idest idoneus.Itē bona fides iuſtificat.ff.de publ.l.q̄cūqꝫ Quero an ꝑ clām nō obſtantiū cōferat titulus.rn̄deo h clā nō diſpōit diſpoſitioñ.ſꝫ diſpoſitū cuſtodit ⁊ ꝯfirmat vt in.c.j.de ꝑben.in clemē.Quero an per v̄ba enūciatiua detur titulus.rn̄deo ſic ſi ſunt prolata principal'r pro ſe qd ē qn̄ non terminat nec ordinat ad aliud vltra vel extra ſe. vt.ff.de dona.l.ex hac ſcriptura.⁊ ſic eſt in ptāte proferentis dare titulū alſ ſecus.℄ Quero an poſſeſſio ꝑſumat ſi de principio cōſtat.rn̄deo ſic.vt no.Archi.vij.q.j.pontifices.℄ Quero an aliqs poſſit preſcribi in monachum vel ꝯuerſum.rn̄deo non ꝗ2 nec poſſideri in.c.ſeruoꝝ de ſuis non ordi.ꝑ Innoc.de acq.poſ.cū hr̄des ꝑ Accur.℄ Quero vnus teſtis dicit ꝙ vidit poſſideri in capite agri alius in pede.vtrum ſit probata poſſeſſio ⁊ vī ꝙ ſic.l.iij.§.j.ff.de acq.poſ.Itē rōe incertitudinis q poſſidet ptē vr̄ poſſidere totū.ff.de le.iij.l.vxori ſue.vbi gl.ſing.℄ Quero an ex violētia poſſiōne poſſit aliqd ius ꝑſcribi.dicit Inn.ꝙ nō de offi.archi.dilecto.Sꝫ vī ꝙ poſſit ꝑſcribi ius libertatis ꝑdioꝝ.vt.ff.de vſucap.l.ſeqt.§.ſi viaꝫ.ſꝫ illud ꝙ vbi dī nō ſꝫ de iure canoñ.quero eccleſia recipit canonē ſingulis annis.vtrū ꝑ hoc ꝓbet poſſeſſionē.dicit Inn.ꝙ ſpāle eſt i eccleſia qd ſi recipit aliqd noīe pēſionis ſtatiꝫ acqrit poſſeſſionē.vt ipſe no.de reſti.ſpo.c.cū veniſſent. Ego dico ideꝫ in alijs ꝑſonis qn̄ poſſeſſor ſoluit alteri quē recognoſcit in dn̄m.ſecus ſi nō poſſidet vn̄ oꝫ de eiꝰ poſſeſſiōe ꝓbari.vt ff.qui.mo.vſufruc.amit.l.pōponius.℄ Sꝫ nunquid ſicut acquirit poſſeſſio.ita acqrat titulus vel ꝑſcribēdi cōditio ſaltē ex titulo pro ſuo.Et certe nō acqrit vſuc.ꝯditio quia eſt ſictus titulus ⁊ ſicta traditio.vt ſubtil'r no.Bar.ff.de acq.poſ.l.ſi rē aliquā.℄ Quero duo ꝓbāt de poſſeſſione bona fide ⁊ inſolidū qs erit potior.rn̄deo ille cuiꝰ cōe fauet ꝗ2 cū eo eſt iur.adminiculū.vt no.Inn.℥.c.auditis. Sꝫ ſi ambo ſunt pares q ꝑrior eſt in poſſeſſione reportat palmā victorie ꝗ2 ſua poſſeſſio iped it de ſequēs poſſideat. vt no.iij.q.j.in ſumma ⁊ pꝫ.℥.de probe.c.ſꝫ cām.℄ Quero qs ꝯtus ſit iſte ꝑmuto nudam poſſeſſionē meā cū nuda poſſeſſiōe tua.rn̄deo ꝯtus inomiatꝰ.ſ.facio vt facias. ex quo nō acqrit vſucapiēdi ꝯditio ꝗ2 non ordinat ad ius ſꝫ ad meꝝ factū.ff.ꝙ me.cā.l.ſi mulier.in ꝑin.ff.vbi poſ.l.ſi duo.in ſi.℄ Concluſiones Inn.ꝙ iuſtus titulus quo ad preſcribeñ.ꝓſtatur ēt ab eo.ſ.poſſeſſore q nō habet dn̄iuꝫ. ꝙ circa corporalia que habēt naturalē cām.ſ.continuam vel quaſi nō eſt neceſſe ad fundeñ.preſcriptionem allegare titulum Inno.Quod poſſidere ſeruitutē in fundo alieno nō eſt ꝯ ius ꝯſtitutōis.ſꝫ ꝯ ius eius ꝯtra quē ꝑſcribit. Quod vbi eſt ꝑſumptio ꝯ poſſeſſorē oꝫ allegare titulum. Quod ſi vnus hꝫ itermiſſionē regrit allegatio tituli qui ꝓbabit ex longa patiētia.Quod ſi eſt ꝑſumptio ꝯ exigētēꝫ qd exegerit ꝑ metū ſicut faciūt ꝑlati.aliqn̄.vel ꝙ ſit ꝓſtitū ex cā curialitatis vel hoſpitalitatis ceſſat ꝑſumptio legis cū de in rē verſo de vſur.Inno.aliqui dn̄t ꝙ agēs ex ꝑſcriptōe oꝫ ꝓbare titulum.ſecus in excipiēte ꝗ2 poſſeſſor nō tenet dicere tituluꝫ.vt.l.cogi.Alij dn̄t ꝙ ibi loqt in negāte nō in excipiēte.Inn.Quod in ꝑſcriptōe reꝝ corporaliū oꝫ titulus allegari ⁊ a quo ſit habitus.puta a ticio.⁊ ð qua re nec ſufficit dicere habeo titulū niſi ꝓbet a quo habeat.Quod in ꝑſcriptiōe tꝑis cuius ꝯtraria memoria nō exiſtit ſemꝑ ꝑſumit titulus ⁊ bona fides.idē ſi nō allegat. ꝗ2 tanto tꝑe poſſeſſuꝫ preſumitur ab auctoribus ſuis iuſte poſſeſſum.Inno.

c **Cum olim.** Abbas i capellis pōt preſcribere iura epiſcopalia ⁊ obtinebit tn̄ i his qbꝰ ꝓbabit preſcriptionē.In ꝑia pōit facti ⁊ ꝓceſſus narratio. In ſcōa ibi ꝗ2 pape.℄ Caſus.Epiſcopus lucanus litigabat cū abbate ⁊ monachis ſancti ſaluatoris ſuper plebe ⁊ adiacentibus capellis dicens ad ſe iure ordinario ſpectare ⁊ etiam ex quodam arbitrio ſuper hoc lato.Abbas āt dicebat ꝙ plebs ⁊ capelle que erant ſubiecte ſuo monaſterio erant exempte ab epiſcopo.⁊ ad hoc probeñ.inducit ꝓuilegiū gregorij ꝙ predictū arbitriū preceſſit.⁊ quedā alia priuilegia poſt ſecuta ac etiā legitimā preſcriptionē. papa virtute preſcriptionis pronūciauit pro abbate in capellis in qbus preſcriptio erat probata que ſpecificat.ſed in alijs non probatis tulit ſententiam pro diocelano vigore iuris communis.℄ In tex.ibi adiacētibus.ar.ꝙ loco adiacētia ꝑſumant eſſe de iuriſdictione illius ciuitatis cuius territorio magis adiacēt.arg.inſti.de re.diui.§.inſule. ℄ In tex.ibi ad fundañ.intentionē.no.ꝙ ius cōe inducebatur ad eam coadiuuādam.nec ſuat iſta ꝯtria cū ſe inuicem foueant.℄ In tex.ibi arbitriū.no.ꝙ ꝑ iſtud arbitriū receſſuꝫ erat a ꝑriori ſm̄ Ber.in ſuffragio.poſteriora aūt priuilegia nō eneruauerūt arbitriū ꝗ2 nō faciebant de eo mētionem ſed dederunt cām preſcribeñ.libertatem.Et ideo papa nō fundat ſe in priuilegijs ſed in preſcriptione. ℄ In tex.ibi ꝗ2 ꝑdictus.no.ꝙ qn̄ ſn̄ia eſt ꝓ ꝑte ꝯdemna

Digitized by Google

toria dʒ in ea inſeri rō quare aliud pnunciet in vno capl'o
aliud in alio. ℭ In tex. ibi legitima pſcriptiōe. no. ꝙ ꝯ ar-
bitrium preſcribit. Ibi ſup alijs. no. ꝙ iura ſpūalia multa
ſunt. ℭ Itē no. ꝙ p ptēʒ retinet totū. ℭ In tex. ibi i ſenio
rib' culpis. no. ꝙ baſſa iuriſdictio facilius pſcribit ꝙ̄ mer-
tū imperiū. de hoc. ff. de iur. om. iudi. l. more maioꝝ. ꝛ. C. ð
diuer. offi. l. viros. li. xij. ℭ In tex. ibi tā in plebe quā in ca
pellis. no. argu. ꝙ preſcribens in plebe nō preſcribit in ca
pellis qꝛ preſcriptio eſt facti ꝛ ſtricti iuris. ff. ð tri. actiōꝫ
ꝑua. l. j. §. vlti anus. ℭ In tex. ibi iuxta tenorē arbitrij. no.
ꝙ arbitriū qð nō mutat ſtatū nō pbibet. Item no. ꝙ ð iu-
re cōi ꝛ de priui. pōt ꝯpromitti quotiēs vnus allegat ius
cōe alius allegat priuilegia ꝯſuetudine vel preſcriptiōem.
Nō eīm alr̄ fit ſic ꝯpromiſſuʒ qd dicet ius cōe nec an pa
pa poſſit ſʒ an patrocinet. ē. de iudi. c. cū veniſſent. ℭ Ul-
timo no. ꝙ eſt recurrēd. ad pbatiōem. dicit Inn. non ago
cū eo q ꝯtendit ſibi plebē eē ſubiectā. ē. c. auditis. ℭ Idē
ait ꝙ a ſnīa arbitroꝝ ouit preſcriptio. ℭ Ideʒ ait ꝙ pri-
uilegiū non ſufficit pro titulo qñ ei derogatū ē. ℭ Idem
ait ꝙ qñ in ꝯpromiſſo eſt appoſita pena p arbitriū nō fit
nouatio priuilegij. Idem ait no. abbateʒ preſcribere iura
ſpūalia. Idem ait no. formaʒ ſnīe que fertur quādo agit ꝯ
eū qui poſſidet eccl'am quā ꝯtendit eē liberaʒ. Idē ait ꝙ
ꝑtextu inſtroꝝ de nouo repertoꝝ nō retractat ſnīa arbi-
troꝝ electoꝝ ſine pena ſicut nec ſnīa iudicis. Idem ait ꝙ
quis nō pōt pſcribere in ſe ꝙ non obediat dum ē ſubdit'
ſed bene pōt preſcribere ꝙ nō ſit ſubditus eius ſed pape
preſcribeñ. libertatem. Inn. Bal.

v **Eniens.** Qui pſcriptiōe ꝯpleta pri-
uilegiū ꝯtrariuʒ ipetrat ꝛ
vtitur illo. preſcriptiōi renūciat. ꝛ ſi pſcriptio
non erat ꝯpleta nullam fidem habʒ ꝛ ideo ñ
preſcribit. h. d. Et primo ponit abbatis ꝯuentio. In ſcða
epiſcopi recōuentio. In tertia pape diffinitio. ſecunda ibi
pſatus. tertia ibi criſma vo. ℭ Caſus. Abbas ſcī Mar-
tini petebat ne dioceſanus ipediret eū ſup quibuſdam deci
mis nec faceret impediri. petijt inſup vt clerici eccl'arum
monaſterij libere perpi poſſint criſma oleū altare ꝛ eccle
ſiaꝝ ordines a quo maluerint epo. Petebat ſiqdē deci-
mas iux priuilegiū paſtoralis ꝛ beati Stephani regis.
Itē dicebat Abbas ſe hr̄e qdā priuilegia dictātia ꝙ criſ
ma oleū ꝛc. clerici eccl'aꝝ vel capellaꝝ ipſius monaſterij
qð i dioceſi illi' reſpectiſſe eps ē. poſtularēt ab ipſo epo ſi
eſſʒ catholicus ꝛ in gr̄a pape. ꝛ ſine prauitate aliq̄ eſſʒ pa
ratus exhibere. Alioqn haberent facultatem ſuſcipiendi
ea a quolibet epo catholico. Sʒ idē inducebat alia pri-
uilegia poſteriora dictantia ꝙ a quocūqꝫ epo eis placeret
nō faciendo mentiōem aliter ꝙ deberent poſtulare prio
a proprio epo. ℭ Eps ex aduerſo recōueniebāt dictum
Abbatē dicens decimas ꝛ iura pdicta ad ſe ſpectare niſi
aliquo iure ſpāli dictus abbas pbaret ꝯtriū. Ecce ꝙ de
pdictis puilegijs ꝯſtabat ꝛ de prīnuata pol. xl. anoꝝ. que
rebat qd iur. papa ꝯſiderans ꝙ priuilegiū poſterius non
tollit primuʒ de quo nō faciat mentiōeʒ ꝛ maxie cum ſſa
ſeruatorla. Iteʒ ꝯſiderans ꝙ preſcriptio nō patrocinat
abbati q priuilegium incōpatibile impetratum allegat.
Nam aut fuit impetratū poſt pſcriptiōem ꝛ ē pſcriptiōi
renūciatū. aut dū preſcriptio erat i fieri ꝛ ē inducta mala
fides ꝛ ſi pſcriptio nō ꝓcedit fert ſniam pro epiſcopo cō
tra abbatē tanq̄ fundatā in iur cōi. Nec ob. priuilegioꝫ
poſterius qꝛ de priori nō faciebat mentiōem qð quidem
priuilegiū dabat certā formā. ꝛ in ſecūdo priuilegio non
repitur illa forma. Itē nō obſtat preſcriptio qꝛ aut tacita
renūciatiōe ē abſorta aut mala fide eſt impedita ne ꝓdu-
catur in eſſe. h. d. ℭ In tex. ibi vel faciet impediri nō peti
tur hic factū alienum tertie pſone. Item ſub his v̄bis cōti-
net vt curteret ne impediat ab his quos pōt ꝓhibere. ff. q
ſine ma. ad lib. pue. l. impa. ff. de pac. l. non impoſſibile. ff.
de v̄bo. obli. l. ſi ita qs. §. ea lege in gl. ſingulari ibi poſita.
Ibi regis. no. ꝙ reges poſſunt ꝯcedere puilegia in ſpiri-
tualibus quādo ipſi creauerūt ſpalia. Ibi poſtulauit. no.
recommentiōem ꝓcedere in ſpūalibus. Ibi niſi aliquo. no.
libellum cum exceptione. Ibi epo poſtulabunt. no. ordi-
nem ꝛ formā. ℭ In tex. ibi ꝛ gl'am. no. ar. ꝙ ſi eps ē carce
ratus p papam interim nō pōt exercere pōtificalia. arg.
ff. de manu. teſta. l. teſtō centurio. ℭ In tex. ibi prauitate.
ergo ſi ꝓprius eps nō vult ordinare niſi p ſimoniaʒ poteſt
ordinādus adire aliū preſulem quem vult. dicas ꝙ dʒ re-
curri ad ſuperiorem. vt in auē. de queſtionib'. §. ſuper hac.
ℭ Non obſtat iſta littera qꝛ hic erat propter formā pri-
uilegij. ibi ſicut in priuilegijs. no. ꝙ ſucceſſor dʒ obſeruare
priuilegia pdeceſſorum ſuoꝝ. ℭ In tex. ibi nō obſtāte pri
uilegio. i. in quo nō repetebatur illa forma ſolemnis. ꝛ iō
ſcðm priuilegium nō valebat vel erat moderādū ſm for-
mam primi qð a tacito ſenſu erat ꝯtrium ſcðo. ar. ff. de mi-
nu. re. l. ſiquis locuples. ℭ In tex. ibi derogatū. ergo ꝯtriū
no. ſi qs impetrat duo priuilegia quoꝝ primū ꝯtinet min'
ꝛ ſcðm plus. ſi tñ hñt ſe ꝯtria tūc vʒ primū ꝛ non ſcðm. vel
ſaltem primū interptat ſcðm. ff. de legi. l. nō eſt nouū. Sʒ
ſi nō eſt ꝯtietas ſʒ vnū eſt gnāle alterū ſpāle ſiquideʒ ē cō-
ceſſum pſone eideʒ vtrūqꝫ valet. Si aūt ē conceſſum vniuʒ
vni parti alterū alteri priori priuilegio eſt ſtādum. vt. C. ð
ſilen. l. iij. lib. xij. ꝛ quod no. in. l. ſiqua loca. C. de fun. ꝛ ſalti.
rei do. li. xj. ℭ Et ſi impetratur certa forma que tāgit ius
alterius nō pōt ab ea recedere p nouum priuilegiū ꝛ a ſe
ipſo impetratum niſi in ſcðo priuilegio faciat de hoc men
tionē. qð eſt no. digniſſimū. qꝛ ſe aſtringit vel priuilegium
moderatū nō tollitur p īmoderatū. ſm Inno. Item con-
ceſſum in caſibus videtur in alijs denegatū. C. de procu. l.
maritus. vel qꝛ papa nō ꝯceſſiſſet cum primum priuilegiū
ſit rōnale ſcðm ſit abuſiuū vel qꝛ ſcðm eſt ſurreptitiū nō ēt
ex natura priuilegij priuilegiatus repellitur qꝛ priuilegiuʒ
nemini dʒ nocere. vt no. Bart. ff. de ꝯtrarah. l. nō tñ. §. ſi
emācipatus. alr̄ ergo valet ſcða ſcriptura que plenior eſt
q̄ prima. ff. de here. inſti. l. ſiquis ita. ꝛ ibi no. ℭ In tex. ibi
ſaluis. ff. fami. her. l. item labeo. §. j. in glo. ſubſidiuʒ. no. ꝙ
ꝯtraria[a] nō poſſunt allegari ſub ꝯditiōe. i. vnum in ſubſidi
um alterius. Ibi renūciaſſe. no. ꝙ quis poteſt renunciare
preſcriptioni cōſumate. ff. de fideiuſſ. l. ſi qs poſtq̄ ꝛ cōm-
mādo. ff. de edil. edic. l. qð ſi nolit. §. ſiquis ita. Itē qui cō-
fugit ad priuilegiū pdit pſcriptiōis bñficium qꝛ obuiabat
iuri cōi. Item factū prelati nocet eccleſie. Adde. ff. de leg.
j. nemo pōt. p Bar. ꝛ loquit hic in facto nō ſolū negligen
tie ſed ēt ipetrationis qꝛ eccl'a facto prelati vtebat ꝛ vtē-
do ratificabat. l. iij. §. ſi. ff. rem ra. habe. imo maxime ſibi
preiudicat vt dicit lr̄a in pſcribēdo. ergo in iam ꝯſumata
nō obſtat ſcia. Ibi nō habuit. no. preſumi impetrātem ſci-
re. ℭ Oppo. ꝙ libellus abbatis nō debuit recipi qꝛ refe-
rebat ſe ad priuilegiū regis ꝛ ex priuilegio fundabat ſe. ſʒ
rex nō pōt ꝯcedere priuilegiū in ſpūalibus. ergo nec in de
cimis. ergo libellus inept'. vt. l. j. C. ne quis vela regia. ſol.
iſte rex eſt ſanctus ꝛ fungebat officio legationis pape ſm
Inno. vel hic allegabat ēt priuilegium paſchalis pape ꝛ
ſufficit vnaʒ cāʒ libelli ꝯcludere. vt. ff. de ap. ſcio. Et no. ꝙ
Inno. diſgredit hic a mā capl'i. tractat eīm vtrū ſi abbas
erat in poſſeſſione violēta ꝯ epm poſſet efficaciter intēta-
re iterdictum vti poſ. ꝯtra eum. Et vr̄ ꝙ nō qꝛ vi poſſidet
ab aduerſario ſuo.[b] dicit Inno. ꝙ ſi de iſta violētia nō ex-
cipit añ lit. ꝯte. per moduʒ dclinādi libellum agētis ſi po
teſt poſt lit. ꝯte. in vim peremptorie excipi. ꝛ ita dicit de-
bere gloſari. l. j. in fi. ff. vti poſ. vbi dicit poſſeſſionē violētā
nō debere proficere agēti vti poſſidetis interdicto. alr̄ ſe-
queretur ꝙ expulſus ex interuallo ſua auctoritate poſſʒ ſibi
ſuo dicere ꝛ moleſtare poſſeſſorē. ꝛ ea rōne qua poſſit tur
bare ꝛ ſpoliare ſpoliatorē ſuuʒ. qð ē falſum. vt. C. ad. l. iul.
de vi. l. ſi qa u ſe fundā. Alij dicunt ꝙ expulſori qui turbat
competit officium iudicis ꝛ actio iniuriaruʒ. Sed ipſe di
cit ꝙ opinio iſtorum eſt ſomniare qꝛ actio iniuriarū com
petit ad vindictā non ad poſſeſſionē tuēdam. ꝛ iō ſtat in
ſua opi. dicens ꝙ ſiquis diceret ꝯtriuʒ de neceſſitate ſeque
retur ꝙ in interdicto vti poſ. hoc caſu non poſſet ferri ſnīa
ꝛ ſubdit ꝙ licet ſua opinio ſit noua tamē a nullo negatur
eſſe verā. ꝛ iō ſecure pōt teneri. Tu dic ꝙ opi. Inn. eſt val
de erronea. nā interdictū vti poſ. eſt tuende poſſeſſionis. ſʒ
poſſeſſio vicioſa non ē p ptorem tuēda ne quis ex dolo ſuo
ꝯſequat actionē. vt. ff. de ſur. l. itaqꝫ fullo. Item tex. dicit
ꝙ hec

[a] ℭ Adde eidē Bal. cōſil. cxxij. tertio libro iij. colū.

[b] ℭ Uide do. Feli. i. c. q in eccl'aꝝ colū. iij. de ꝯſti. aliqd p Jaſo. mā. in. l. j. §. in nr̄i. ff. de oper. noui ncia.

Digitized by Google

ꝙ hec poſſio nō dʒ ꝓficere actori. vnde nō ē para ad agē dum. ⁊ edictū ꝑtorio nō excludit ſolū modū agēdi ſʒ etiā ipſam actionē q̄ nō naſcit. vnde ⁊ ſi nullo mō excipiat cō ſtito de violentia reus dʒ abſolui de fili. pſby. c. cōſtitutus. ⁊ ſic fert ſnia abſolutoria ab interdicto. ff. de iniur. l. ꝓtor. §. ꝓterea. C. de his q ad eccle. confu. l. ſi ſeruus. Item i eo qđ de actione iniuriaꝝ nō dicit vez. qꝛ nō ſolū competit ad vindictā ſed ad ꝯpeſceñ. iniuriam. vt. ff. de iniur. l. iniu riaꝝ. §. ſi. de offi. aūt iudicis certum eſt ꝙ interpretari pōt de qo in poſſione turbet. ff. de offi. pcu. ce. l. ſi. ⁊ ff. de var. ⁊ extra. cog. l. viu aque. vnde nō teneo dictū Inno. nec bar. .ſ. qꝛ eſt ꝯ verba iterdicti. C. vti poſ. l. j. ⁊ inſtit. de interdi. §. retinēde in vbo vincebat. qđ eſt vbum diffinitiuo nō in terloquentis. hoc ēt ſic demōſtrat ꝑ rōnem quā Inno. nō ꝯſiderauit ſi violentus vinceret in interdicto lucraret. qꝛ onus ꝓbandi de ꝓprietate trāſferret in aduerſarium. iſtit. de inter. §. cōmodū. ſʒ violentus nūquam ꝯſequit h̄ cōmo dū. C. de ꝓba. l. ſi de poſſione. ⁊. l. ius eius. Nō ob. ſi dicea tur ergo ſua auctē poterit expulſus turbare ⁊ eijcet aduer ſarium. Nam non ſequitur ꝙ ꝓpterea teneat interdicto. Nam ꝯfiteor nō licere cum dico interdictū nō eē ꝓditō ſed cōpetere actionē in factū vel iudicis offiñ. Et mirum eſt qđo Innoc. cum tanta affectiōe locutꝰ eſt in hoc paſſu Item agēti iterdicto retinende in quo venit intereſſe ob ſtat exceptio dolo facio ꝙ petis id qđ eēſ reſtituturus eo p̄e ſertim cum exceptio poſſit ꝓbari de facili. vt no. ff. de iudi. l. ſi de vi. Itē intereſſe nō pōt ꝑtendi ex turpi cā. vt nor C. de fur. l. manifeſtiſſimi i pri. ¶ Item dicit o pretoris nō dʒ eſſe cauſa ꝯnuatiōis delicti. ⁊ cōtra ꝯſciam agens dʒ re pelli. vt. l. co. c. ſi. de dolo tñ cōmiſſo aduerſus tertium non poſſit excipi. qꝛ ñ poſſet allegare qo iniuriam tertij que ad eum nō ptiet. vt no. ff. de re. iur. l. culpa eſt. Subdit Inno. ꝙ ſi ſpoliatꝰ ꝯuenit interdicto vti poſ. ⁊ excipit de ſpolia tione ⁊ ꝓbat ꝙ ꝑ hoc nō fit ſibi reſtō poſſeſ. e loquit qñ ē ꝓpatū in vim declinatorie. Idem tñ ſi i vim peremptorie qꝛ nō venit i ꝯdemnatōem qđ petitum nō eſt. vt. ſ. d ord. cog. c. cum dilectus. ⁊ no. iij. q. vj. hoc quippe. niſi dicas ꝙ h̄ reſtō fiat ex mero offō iudicis. vt. l. illicitas in pri. ff. de of. ꝑſi. Nam qui excipit querelaꝫ ꝓponit que ſibi ſufficit h̄ caſu. vt no. j. q. iiij. qꝛ ꝑſulatus ē arg. ff. de fur. l. interdū. §. q furē. ⁊ i auc. vt iudi. ſine quoquo ſuf. §. oʒ. n. i verbo reddā tur furta. ⁊ i auc. vt lice. ma. ⁊ aui. §. illud videlicet circa ſi. in verbo furte. ¶ Dicas ergo ꝙ aut ꝯtra iterdictum re tinendi. obijcit iterdictum recupāde. l. actio ⁊ exceptio na ta ex illo iterdicto circa eādem rē ⁊ obſtat exceptio tanq̄ ꝑemptoria. aut opponit ex nām iterdicti recuperande ex ceptio. ex cañ. reintegrāda de alia re ſpoliata. ⁊ ē exceptio declinatoria. aut opponit exceptio dñij opponētis. ⁊ hoc nō procedit de iure. C. de rei vē. l. ordiarij. niſi eēt caſus in quo eēt licita turbatio. C. ꝙ cū eo. l. ſi ſeruus. C. d ſer. fugi. l. cū ſuūz ꝗſpiā. Sʒ pone ē impoſituz ſilētium turbatori q̄ liter hoc debeat itelligi. rñ. de turbatione facti nō de tur batione iuris. vñ iſte cui ē impoſitum ſilētium ſi fuiſſet ex pulſus bñ poſſet agē iterdicto recuperande ſʒ Inno. ⁊ in hoc optie loq̄t. qꝛ ſup actione nō propoſita nō potuit ſilē tium imponi. C. de peti. hē. l. hēdītas materterę. ¶ Pro ſequor Inno. ⁊ vr̄ ꝙ abbas nō potuit agē de iure clerico rum. qꝛ ſine mandato ius hñtis nō pōt alius experiri. ff. d iniur. l. ſed ſi vnꝰ. §. procuratorem. vbi dicit ꝙ ille qui ꝯſti tuit ꝓcuratorem ſuo nomie hʒ actiōem ⁊ non alius. ff. de neg. ge. l. ſi pupilli circa ſi. vbi dr̄ ꝙ ſine actione nēo expit. So. iſte abbas hebat mandatū a clericis ſm Innoc. Tu dic ꝙ ſufficit hēre eoꝝ conſenſum ſine mandato. vt. ff. de ꝓcur. l. filius. §. ſed ⁊ filia vbi text. ſin. deinde ponit Innoc. ꝙ mirꝫ eſt ꝙ hic dr̄ ꝙ ſi ſuū priuilegium in quo plures ꝯce ditur nō facit mentionē alterius ſui ꝑuilegij i quo minus ꝯcedit nō valet priuilegiuz plus continēs cuius valeret ſi illud prius impetraſſet. nam ex h̄ ſequit ꝙ fauor ſcripture vertitur i odium ⁊ dānum ꝯtra. l. cōparationes i ſi. C. de ſi. inſtru. rñ. ꝙ hoc nō ꝯtingit ex nā priuilegij ſed rōne men dacij. Item rōne ꝯtrictatis pluralitas. n. ſola nō officit im petrāti ſʒ nocet ꝯtrius eſſe ſibiipſi cum ſit ꝯtrictas i tenore ꝑuilegij. vt. ff. de regu. iur. l. vbi repugnātia. C. de ſi. inſtru. l. ſcripture. Nā vnū ꝯtrarioꝝ ē eligēdū. vt. C. d fur. l. j. ¶ Tā dē dicit Inno. ꝙ ſibi plus placet ꝙ vbicūq3 aliqua iuriſ dictio ſiue libertas vel qd aliđ ſimile ex priuilegio ali cui ꝯcedit in vno caſu ⁊ in alio ēſeruat ius cōe ꝙ nō valʒ priuilegiū poſterius ꝯ ius cōe niſi fiat mētio d priuilegio primo ſm Inno. Et ē rō qꝛ ius cōe cedactō i forma teno ris ꝑuilegij per papā plus opat q̄ ius cōe ſimpl̄r. ſic ⁊ re ſtamētō ꝯfirmatū a principe plus valet q̄ teſtamētū ſim pliciter. vt. C. de teſta. l. omniū. Et eādeꝫ ꝯcludit Inno. ꝙ moderatū priuilegiū potētius eſt q̄ imoderatū. Sʒ quid ſi iſta duo priuilegia appareāt ſub eadē data vr̄ ꝙ alterū eligi dēat. ff. d ꝯdi. ⁊ demō. l. nā ad ea. ¶ Sʒ pone ecce pa pa cōceſſit alicui partē decimaꝝ ex priuilegio ⁊ parteꝫ re liquit iuri cōmuni. tandem iſte impetrauit alteram partem. Dixit nāq3 ſe habere vnā partē. ſʒ ñ dixit ex priuilegio vel qualiter ⁊ reſiduum impetrauit. nūqd valet ipetratio. Et dicit Inno. ꝙ nō ne per ſecūdū ꝑuilegiū fiat duplex dero gatio. ſ. iuris cōis ⁊ tenoris primi reſcripti qꝛ duplex dero gatio reprobat. ar. C. de do. ꝓmiſ. l. j. idem dicit Inn. ſi iſta alia pars cōcedatur in priuilegiū cuidam tertio ꝙ nō valet conceſſio niſi de pria fiat mentio. ego ñ credo qđ dēat fieri mētio de eo qđ eſt a iure cōmuni ſtatutum. ff. de excu. tut. l. ideꝫ vlpianus. qꝛ ius cōe eſt in pectore ꝑncipis. ¶ Pro cedo vlterius ſm Inno. dr̄ hic ꝙ dñ ꝯtrium priuilegium impetrando renuncio iuri mihi queſito per primum priui legium. Inno. caue tibi hic dicitur totum ꝯtrarium. qꝛ vl timum ꝙ non valet non derogat valido.ᵃ vt. ff. de le. iij. l. ſi iure. Sʒ opponit dr̄ hic ꝙ priuilegiuꝫ derogat preſcriptio ni cōſūmate. nā ꝑſcriptio cauſat dñium. ſed dñio nō pt re nūciari. vt. ff. de acqui. poſ. l. ſiqs vi. §. differētia. Itē iuriſdi tio eſt dñium. ff. de ſta. ho. l. q ſurem. vbi eſt tex. no. So. iđ valet renūciatio. quia facilius tollitur priuilegiuꝫ quā ius cōe. vt. ff. de teſta. mili. l. eius miliris. §. militia. ⁊ qꝛ priuile gium habet vim ſentētie per quā perdit dñiuꝫ. vt. ff. d ſta. lib. l. ſtatu liber a ceteris. §. ſi. Sʒ pone ꝙ ſcđm ꝑuilegium eēt ad corroborationem primi. nunqd tolleret primuꝫ. di cit Inno. ꝙ nō. ar. ff. de le. j. l. legata inutiſi. ⁊ ff. de te. mili. l. tribunus. §. ſi. ff ad treb. l. ſiquis priore. ff. de ſecun. tabu. l. ſiqs ex liberis. §. teſtamēto. ¶ Ego dico ꝙ idē ꝑuilegiū fuit ꝯceſſum dubitationis cauſa tollende cū forte ille q re vera preſcripſerat de hoc dubitaret. ⁊ ideo ad omne du bium tollendū ipetrauit priuilegium. qꝛ nec impetratio nec ꝯcedentis fuit itētio derogare iori queſito. Idē puto ꝙ ſi ꝑſcriptōe pendēte dubitās de ſua iuſticia impetrauit ad cautelam ꝙ nō eſt interrupta ꝑſcriptio. qꝛ nō ſupuenit mala fides. ⁊ abūdans cautela nō nocet. ¶ Ulterius ꝓſe quor. Inno. dicit hic ꝙ impetratio abbatis dicit nocere li bertati eccleſie. Sʒ ꝯtra qꝛ platus libertati eccleſie renun ciare nō pōt. nam iſtud eēt ſpēs dilapidationis. vt. C. de traſac. preſes. ff. de noua. l. ſilius. vbi dr̄ ꝙ ꝯceſſa libera ad miniſtratione ñ intelligit ꝯceſſa ptās donādi vel dilapi dandi vel pactum gratuitum faciēdi. Adde vl̄ quaſi gra tuitū. puta tranſigendi pro minimo dato. Item lex dicit ꝙ preſes ꝓuincie non pt donare iura preſidatus. ff. ꝙ vi aut clam. l. ꝓhibere. §. plane. Solu. dic Inn. ꝙ hic abbas fecit de volūtate conuentus. ⁊ ſubdit ꝙ iſta voluntas ꝑſu mitur ꝙ ꝯuētus totus nemine diſcrepāte ꝯſenſerit. h̄ eniꝫ de neceſſitate infert ad dcm̄ Inno. qꝛ etiā vno ſolo diſcre pante ñ poſſet renūciare iuri eccleſie. Ego hāc ꝑſumptio nem falſam. puto qꝛ qñ capſm hʒ iuſtā cām cōtradicendi nunq̄ vr̄ plato ſuo tacite ꝯſentire. ar. ff. ſo. ma. l. x. §. volun tate. ⁊ Inno. tranſit ad alia ſo. dicēs ꝙ platus hʒ latiorem poteſtatē q̄ tutor. iſta ſo. nihil vʒ qꝛ nō leḡt. ergo nō pt do nare vl̄ dilapidare. nā qui hoc facit nō gerit negocia fide liter. vt. ff. man. l. creditor. §. lucius. ibi. dū dicit plene qdē. ſed ex fide tex. eſt aureus. dicas ergo ꝙ per viam impetra tionis qua eccleſia vritur eccleſie preiudicator. nam in iu riſdictione platus cū capitulo pōt eccleſie ꝑiudicare. vt. C. de his qui. vt indi. l. poſſa. tñ eccl̄a leſa i priuilegijs poteſt petere reſtitutionem in integ. ſm Inno. qđ eſt no. dignū. ¶ Deinde opponit ꝙ poſſit qo allegare ꝯtrū de inoffi. te ſta. l. papinianus. §. ſed nec ipuberis ſed ibi allegatio oriē batur ex natura ꝯtractꝰ. qꝛ pupillaris ſubſtitutio ē teſtm̄

ᵃ ¶ Uide Bard. ꝯſi. xxv. xiij. col. primo lib.

Digitized by Google

pſio ⁊ filij. Itē ibi reſpectu diuerſaꝝ pſonaꝝ ⁊ diuerſarū
hereditatū. alī ſecus. vt. ff. de ꝯdi. ⁊ demō. l. mulieri ⁊ ti-
tio ⁊ l. titia ſi nō nupſerit. mirabile eſt ꝙ feudū cū mala
fide pſcribiſ ſpacio. xxx. an. ita demū ſi exhibeāt ſeruitia ⁊
nō aliter. vt in c. ſi per. xxx. ſi de feu. fue. ꝯtro. ibi no. ſol. illō
eſt pp ſeruitia nā ob hanc cām ſunt permiſſe vſure. ſ; qua
re eſt neceſſariū tm̄ tēpus ex quo dn̄s ꝯſenſit. rn̄. eſt cōſen
ſus nō in figura obligatōis nec aliquā obligatōem infor
mās. ff. de vſur. l. cum de in rē verſo.

q **Uoniam omne.** Poſſeſſor maleſidei
nullo tpe pſcribit ſiue ſit malefidei a pncipio
ſiue i medio ſiue i fine tpis pſcribēdi. In tex.
abſq; .i. ſine. ⁊ ſic poniſ negatiue. Ibi ꝯſuetudini. ex h̄ no.
ꝙ nō valēt ſtatuta terraꝝ tacite vel expſſe diffinientia ꝙ
malefidei poſſor pſcribat. In tex. ibi nulla tpis pre. no.
rōne pus totū viciari. No. ꝙ quicūq; h̄; ꝯſciaȝ remorden
tē peccat mortalr ſi ꝯſciam nō deponit. Et hoc veꝝ qn̄ ē
talis ꝯſcia q̄ induceret peccatuȝ mortale. Scdo no. ꝙ rōne
peccati papa pōt caſſare leges iperatoꝝ regū ⁊ populo-
ruȝ. ergo nō valēt ſtatuta pmittētia homicidiū. q2 nō h̄;
gladij ptātem ⁊ facit homicidia peccat mortalr. Ego di
co ꝙ nō v; ſtatutū tanq̄ ſtatutū licētie. q2 ipoſſibile eſt ꝙ
peccare mortalr ſit licitū. ſ; bn̄ valet quo ad ipunitatē vł
mitigatōem pene cū omne genus penaꝝ ſit de iure poſi
tiuo. vt C. qn̄ li. ſine iudi. ſe vēn. l. j. ⁊ ij. C. de his qui ad ec.
pfu. l. ſi ſeruus. C. ad ul. gracus. vn̄ diffidati a regib9 pn̄t
impune offendi. vt in titulo hic finiſ lex. c. dn̄s guerram.
Aliud ergo eſt illicituȝ. ⁊ tn̄ nō puniſ. q2 nō omne qđ non
l; punibile eſt. ¶ Opp. ꝙ papa nō poſſit ſe intromitte-
re de rebus laycoꝝ a cuȝ ſit iudex incōpetēs in cauſis eo-
rum. ⁊ ſi nō eſt iudex nō h̄; iuriſdictionē ⁊ ſi h̄; iuriſdictio-
nem nō pōt ſtatuere. q2 ptās ſtatuēdi abſq; iuriſdictione
eē non pōt. vt. l. ad reū. ff. de edil. edic. l. imperiū. ff. de iuriſ
di. om. iudi. ⁊ ff. e. ti. l. j. ⁊ ibi no. So. hoc ꝯtingit hic rōne
peccati. Aduerte q2 de peccato d; cognoſci p viaȝ denun
ciatōis. vt. ē. de iudi. c. nouit. ſi ꝙ ſecularis teneaſ ſeq hāc
decretalē i iudicādo. ⁊ h̄ pbaſ pluribꝰ rōnibꝰ. Nā ſeque-
reſ ꝙ debitor meus nō pſcriberet ꝯ me i actōe pſonali ꝙ
eſt falſuȝ. q2 l; ſit peccatū ſcire debere. tn̄ peccatū mortale
ē ſcire ⁊ nolle ſoluere. Et nihilominus. l. dicit ꝙ debitor p
ſcribit exceptōem ſpacio. xxx. an. pterea q; patiſ ꝯ ſe pſcri
bi vł facē tacitū pactū de nō agēdo. nō dico pactū libera
toriuȝ. q2 nō tolliſ nālis obligatio. vt. ff. de ſol. l. ſtichuȝ. §.
nālis. ff. de v. ſig. l. ſi trāſacta finita. pterea ſequereſ ꝙ actō
nes ꝑtorie penales in ppetuū extēderenſ ꝙ falſuȝ ē. vt. l. ſi
cuȝ exceptōe. §. j. ff. qđ me. cā. Iteȝ ius ciuile poteſt tollere
actiones q̄s inuenit l; debitor hēat malā fideȝ. Naȝ ſola
legis auctoritas ē que actionē tribuit ꝯ voluntas ꝯuatoꝝ
vt. ff. de ori. iur. l. ij. §. poſt originē. pterea ſequereſ ꝙ poſt
quadriēniū daref in integrū reſtō ſi minor fuit leſus dolo
aduerſarij cuȝ iſte aduerſarius ſit in mala fide ſiſſ ⁊ redi-
bitorie ⁊ quāto minoris eēnt ppetue ⁊ mutarēt nāȝ ſuaȝ
ſi debitor h̄; p ſolā ꝯſciam leſam ⁊ dicē iſta talia ē quedā
abuſio. ⁊ iō dicit Bar. ff. de vſuca. l. ſequiſ. §. ſi vis. qđ iſtō
capl'm nō h̄; locū in pſcriptōibus ꝯ actiones pſonales. ſ;
demuȝ ꝯtra reales. vbi tractaſ de pſcrip. rei poſſeſſe. ⁊ h̄ ē
qđ regula dicit malefidei poſſeſſor ⁊c̄. vt denotet ꝙ vitio
ſa poſſeſſio non nocet ſ; in actionibus pſonalibus nihil p
ſcribiſ eo qđ poſſideaſ. ſ; q2 ſcdm regulā iuris negligentia
cuilibet ē dānoſa. iō creditor negligēs p totuȝ ſpaciū ⁊ le
gibus diffinitū exceptione repelliſ. aliogn negligēs ⁊ diliſ
gēs paribus paſſibus ambularēt ꝙ ē falſuȝ. vt i auc. d ap
pel. col. viij. ⁊ l. pupillus. ff. que in frau. cre. pterea ēē in eo
qui poſſidet mala fide reperiſ ꝙ agens ē i mora ⁊ in con
tumacia agēdi. ff. ad treb. l. fcā. §. ſi hr̄s. Itē q2 n̄ obedit le
gi q̄ monet eū itertūpe pſcriptōeȝ. ppter ꝙ merito pe ſuā
iuriſdictōem denegare. vt. ff. q. ex cau. ma. l. ſ; ⁊ ſi p ꝑtoreȝ
§. ſ; ſi decreto. pterea q; nō ꝓſequiſ ius ſuū vł ipſuȝ habe
re p derelicto. vt no. ff. de dā. infec. l. ꝑtor. in pn̄. pterea ſeq̄
reſ ꝙ exceptio ſola nunquam poſſet pſcribi ſine domi-
nio. naȝ ex bona fide vtrunq; pſcribitur. ex mala neutrū
ſecūdum iſtam decretaleȝ. Sed ecce ꝙ deterius eſt de iu

re ciuili ſufficit bōa fides cuȝ titulo a pn̄. q2 pncipium dat
fundamētum ⁊ p ꝯn̄s firmamētum formam ⁊ originem
pſcriptōi. ⁊ ē pſcriptio iam fundata. ſed iſtud. c. dictat
ꝯtrium ⁊ ſic bonū pncipium nō prodeſſe. Quid plura per
ſolam denūciatōem extra iudicium factam iterrūpiſ pre
ſcriptio. qđ eſt falſuȝ q2 denūciatio ⁊ proteſtō d; procedē
ꝯtrum nō ſeq. ff. de vſuca. pro emp. l. alienam. C. de rei vē.
l. ſi fundum. Item inducitur mala fides. ergo ad iterrūpē-
dum vſucap. nō requiritur lit. ꝯte. Et qđ deterius oibus eſt
ſcia iuris ciuilis duceret nos ad iferos. Iteȝ i iſto. c. nō ſit
expreſſa mētio de titulo. nunqd eim ille q emit bona fide
⁊ legis gnālis auctē tenebiſ illico reſtituē ⁊ actōem d cui
etōe pcipiti feſtinatōe pdere. ff. de neg. geſt. l. at q vero. §.
cuȝ me. ⁊ l. diuortio. de pet. here. l. illud. Ego puto ꝙ ius
ciuile poſſit tollere formulas actōis. ſed nō ipſam nālem
ppetuam ⁊ imortalem iuſticiam i eius eſſentia. ⁊ quēad-
moduȝ tollit actōes eodem mō tollit iudicia q2 oia iudi-
cia ſunt de iure ciuili. vt elegāter no. iſti. de obli. i glo. tunc
ei. Siqs tn̄ vellet facere ꝙ oēs pſcriptōes eſſent licite pōt
adhibē hāc cautelaȝ ꝙ i ciuitate fiat gnāle ſtatutū ꝙ oia
ſtatuta loquētia de pſcriptōe hēant vim ꝯtractus ⁊ ꝯſen-
ſus. Nam vbi eſt ꝯſenſus vtriuſq; partis ibi nō pt eē ma-
la fides. ff. de re. iu. l. nō fundaſ. ⁊ p hec oia ſaluaſ ⁊ volun
tas ciuiū ⁊ bonū publicū obſeruaſ. ⁊ hoc ꝯſiliuȝ eſt de inge
nio meo. ſed Bar. dedit pꝰ b ꝯſilio l. d. §. ſi viam. ꝙ p ſta
tutum expſſe tolleref nālis obligō. Sed ꝯtra vtrūq; con-
ſilium opponiſ nō valet ꝯſuetudo vt h̄. ergo nec pactū. q2
ꝯſuetudo di tacitum pactum. ⁊ idē opatur expſſuȝ qđ ta-
cituȝ. rn̄. ꝯſuetudo di ꝯuētio cōis. ſ. volūtas vniuerſoꝝ ſed
nō ſingulorꝝ. vt no. i. l. ij. C. que ſit lon. ꝯſue. ſed p ſtatutum
dic ꝙ hēat vim ꝯctus attribuiſ eadē vtrus q̄ attribuiſ obli
gatōi ſingulorꝝ. no. Bar. i. l. iij. §. actio. ff. de reg. iur. ꝑtere
rea ꝯſuetudo ⁊ pactū hn̄t ſe vt excedētia ⁊ exceſſa. ⁊ ideo
vnum nō eſt aliud. ff. de edil. edic. l. ſciēdum. §. dari. Item
impꝛoprijſſime ꝯſuetudo di pactū cuȝ ex ea nō oriaſ actō
pſcripti verbis. nec obligō vel liberatio naturaſ. iſtō. n.
capl'm nō h̄; locum i pſcriptōe conuētionali. vt ſi facio
pactū ne poſt tēpus petēde apiſcibꝰ ꝯſcia nil leuādum eſt.
ff. de verbo. obliga. l. cuȝ q ita. C. de leg. l. ſi. ⁊ ligātur oēs
l. ſine herede. §. lucius. ff. de admi. tu. Conſidera i pncipio
requiritur potētia i medio continuatio ⁊ perſeuerantia. i ſi.
conſumatio ſiue perfectio. ⁊ q2 totius pſcriptōis vnicuȝ
erat ſtructum ius ciuile conſiderabat pncipium. Sed cō
trarium faciebat q2 que ipediunt pncipium rei producen
de i eſſe. reſoluūt eius curſuȝ anteq̄ res ſit producta i per
fecto eē. vt. ē. c. veniēs. §. ſi vero. iſte rōes vadunt ad api-
ces iuris ſed papa conſiderat h̄ ſolum bonum animarum.
¶ Modo qd ſi vltia die pſcriptōis ⁊ nō ante cepit hr̄e
malam cōſciam vtrū p hoc momētum ipediatur pſcri-
ptio. ⁊ vł ꝙ ſic vt h̄ i verbo i nulla parte. ⁊ i. d. c. veniens. i
ꝯtrium vł ꝙ pp modicum momētum nō viciet longi tpis
tractus. vt dic illa. l. no. ff. de fun. do. l. ſi fundū. Itē q2 mo
dicus defectus nō viciat. vt. ff. de edil. edic. l. cui dēs abeſt.
ff. de ꝯdi. ⁊ demō. l. quātis. hoc t; Bar. ff. de vſucap. l. nā
liter. Sed ꝯ vi p iſtaat iſtam ⁊ p. d. c. veniēs. iux illud mo-
dicū fermētum totā maſſam corrumpit. Iteȝ vltimū mo-
mētū ē viciōſum ⁊ viciosa poſſeſſio ē pt ꝯiungi ſi viciōſe
ff. de acqr. poſ. l. pomponiꝰ. ¶ Item vltia mora nocet ēt
ſi ſit mora momēti. vt. ff. de ac. emp l. ſi per emptoreȝ. Itē
in oibus iduiduis que vno ꝯtextu ꝯtinētur pars viciosa
totum h̄; viciare. Itē ſi mala pſcia vnius momēti. tn̄ illa
continuo poſtea durat. Itē vltia ꝯſuetudo ſeruat. vt. ff. de
libe. lega. l. melia. §. j. C. de ſta. defun. l. ſi mater. Itē omne
opus i fine cantſ. Itē malus finis corrodit bonū pncipiū.
vn̄ omne bonū qđ qs fec̄ i vita anihilatur ſi i vltio vite ex-
tremo qs decedit i mortali peccato. Sed pone i pncipio
fuit bona fides. i medio mala. i fine bona vtruȝ pſcriptio
ꝯpleaſ. dic Inno. ꝙ ſic. q2 mala ꝯſcia eſt depoſita ⁊ purga
ta. vn̄ non nocet q2 non eſt peccatū recedere a ꝯſcia erro-
nea. Alij dicūt contrarium q2 illud mediuȝ tēpus non de
ſeruit pſcriptioni imo obrūpit eā. vn̄ oȝ de nouo inchoari.
vt. ff. de vſuc. l. eū qui heredes. §. ſi aūt deuolutus. Item cuȝ
iſta tpa ſint ꝯrie qualitatis. ergo non poſſunt ſimul iungi
ſed

a ¶ Uide
dis ſcripta
egregie cir-
ca hoc per
Pe. de an-
cha. i repe.
regule ea q̄
in. xx. col. in
verſ. octauo
quero p to
tālibaȝ. q. d
re. iur. in. vi.

b ¶ An va
leat ſtatutū
⁊ quō intel
ligiſ. vide p
Alex. i. ij. vo
lu. ꝯſ. clxxxv
in. j. pe. col.
⁊ Alex. ꝯſ.
ccix. ij. colū.
cir. ſi. in. iij.
volu. Et an
debeat tale
ſtatutuȝ ſer
uari p arbi
tratorē. vide
l tractatu d
arbi. in vij.
parte.

ſeu ꝯmiſceri. q2 ſubiectū nō eſt capax duorum ſimul cōtra
rioꝝ. vt ff. p ſuo. l. ſi ancillā. Bar. tz in. d. l. naīr cum Inn.
Ex quo iferē ꝙ extrema purgāt vitium qualitatis quod
erat i medio. q2 tale vitium ꝓcedebat ex errore. i. ex erro-
nea ꝯſcia medij tp̄is q̄ purgata ꝛ depoſita nō iducit pec-
catū. ꝛ ſic ceſſat rō diuina. c. ꝛ fit q̄dā recōciliatio. ar. ff. de
fideiuſ. §. ſi q̄s pro eo. §. ſi nūmos. ¶ Illud no. ꝙ ſemel cō-
ſcius ſemper ꝑſumit ꝯſcius. arg. C. de ꝯbē. ꝛ cōmiſ. ſtip. l.
magnā. dic ꝙ iungūt tp̄a ſed nō eorum qualitates. Sz po
ne ꝙ q̄s hz ꝯſciam titubātē. dicit glo. ꝙ iſta nō eſt bōa cō
ſcia nec mala. ꝛ iō nō impedit ꝑſcriptiones. ꝛ vez dicit q2
iſta ꝯſcia nō ē determinata ad hoc q̄ aliq̄d ꝑſcribit cum
titulo. ſecus ſi ſine ti. ff. d e regu. iur. l. nemo ꝑdo. ff. quēad-
mo. ſer. amit. l. ſi. vel dic vt dixi. ē. c. ſi diligenti. ¶ Quero
nūquid hec decretalis ſeruet i ſoro° ſeculari. dicit Bar. ꝙ
nō ꝛ verum eſt ꝙ de facto nō ſeruat. ſed cum ſit equū ꝛ ſa
lutare dz ſeruari. vñ i. c. ij. de reg. iur. li. vj. Inno. hoc enim
ꝯſilium vere dignū ꝛ iuſtū ē equō ꝛ ſalutare. vt. ē. ō iudi. c.
nouit. q2 diuina iuſtitia patrocināte fundat ꝛ ē diuina iu-
ſtitia neceſſaria. ꝛ ideo nō pt diſtigui per ius ciuile. q2 tō
nālis ꝯtinēs ius neceſſarium i oibus caſibus. i. nō ſolum
i generis ſinguloꝝ. ſed i ſingulis generum nō pōt mutari
glo. i. l. ij. ff. de vſufru. ea. re. que vſu. cō. vbi eſt tex. no. Vul-
gus dicit ego nō ſum ſanctior lege nec iuſtior. Et ideo ad
ſaluādum ꝯſciam meam ſufficit mihi ꝯſcia legis ꝑmittē-
tis. Sz caue theorica iſtius. c. cōtradicit publice actōi q̄
proponēs ſine calūnia. i. credēs eam ſibi competere nō dz
credere ſe verum dñm. vt i ſti. de ac. §. alie. hec autez publi
ciana ſuccedit loco ꝑſcriptōis. ff. de ꝯtrahē. emp. l. dani-
bus. tolle ergo ꝑſcriptiōem currētē vt hic. ergo tollis pu-
blicā ꝛ ſubuertis edictū ꝑtoris. ſz hoc dicere ſtatutum vr.
¶ Quero an iſta decretalis reſpiciat ꝑterita. glo. innuit ꝙ
nō doc. cōtra. q2 decretalis cōſiſtit i iure naturali. vt. ē. de
vſu. c. cum tu. Sciās ꝙ duo ſunt genera ſtatutorum noui-
ter ꝓmulgatoꝝ q̄ reſpiciūt futura. ſ. vbi dat forma quali-
ter aliq̄d ſiat vel qualr ſuccedat. Itē vbi apponit pena ꝛ
duo dāt formam ꝑteritis. ſ. liberatio idulgētia ſiue diſpē-
ſatio. ff. de legi. l. cū lex p Cy. niſi verba legis aliud dicta
rēt. certe ois veritas ē de iure nāli. ꝛ tñ ꝑſcriptionē tollit.
q2 reꝝ oīa ſunt mutabilia. ff. ſi. reg. l. eos. C. de ꝓba. l. ſine
poſſidetis. Quedam ergo fuerūt ꝛ ſunt. q̄dam fuerunt ꝛ
nō ſunt. q̄dam ſunt ꝛ ñ fuerūt. q̄daz fuerūt i mā gnāli. ſed
nō i ſua ſpē. vt iſtud cōcilium. ꝛ ſic glo. ſaluat. quia littera
dicit diffinimus nō autem diffinitū oſtēdimus. ꝛ ſic opi.
Bar. pōt ſuſtineri p. c. nā ꝯcupiſcētiā neſciebam. ē. de cō
ſti. Item q̄ rō ſine dālis ſiue poſitiua iuſtificat. ꝯſcia ñ dā
nat niſi quis eam ſibi faciet. ¶ Quero ſi ꝑlatus hz ma-
lam fidem verum ecclīa poſſit ꝑſcribere ſi forte capl̄m ha
beat bonam fidē. dic ꝙ capl̄m poſſz p ſe ſolū ꝑſcribē ſine
ꝯſcia ꝑlati. ꝛ iō p ꝯſciam ꝑlati ñ impedit i facto ſuo. ſec°.
ſi vteret adminiſtrāo ꝑlati. ff. de doli excep. l. ſi ꝓcur
agit in ꝑri. §. i. arg. ff. mā. l. quitus. ff. de tribu. l. ꝓcurator. l.
mācipiom. ff. de edil. edil. Sz nūquid ꝑ malā ꝯſciez ꝑla
tus tenet reſtituē. ꝛ vr ꝙ ſic ar. ff. de neg. ge. l. at q̄ nā. §. cū
me abſente. Sz ibi ne ꝑindicat alteri quam ipſi geſtori
negocioꝝ. ſecus ſi ꝑindicaret alteri. vt i cāu aīo. ō hoc no.
xxiiij. q. ij. c. ſi virgo. vbi ēt notat de ꝯſeſſione ꝑlati. vt. ē. ō
poſtu. c. bone el ſecūdo. ꝛ. liiij. diſ. c. generalis. ō teſti. c. pre
ſentium. lib2o. vj.

a ¶ Vide bal. ꝯſi. cccl. ſcdo li. ꝛ vide eundem Bal. ꝯſilio cclxix. incl. i xpi nomine quere añ ſi- nē. ꝛ. v. alex. ꝯſili. xxxiiij. tertio libro ꝛ vid eūdez alex. cōſi. lj. v. volu.

¶ De ſentē. ꝛ re iudicata.[b] Rubrica.

b ¶ Adde ꝙ iudicatū ꝓprie di p° trāſierit i rē iudicatā ſz Gemi. notans ad ſtatuta i. c. non ſolū. i ſi. prī. per glo. ibi de ap. in. vj.

¶ Quādo ſnia iudicis merā iuriſdictōis. ordinarie vel de
legati excedit. aut excedit ex poſtfacto. ꝛ vz. vt. C. ō ap. l.
amplioxē i ſi. vt quia lite pēdente creuit rei eſtiatio. Itez
ſi merā iuriſdictōis minuit. vt q2 rei eſtiatio decreuit aut
excedit ab initio vel. J. iuriſdictōem ſubſiſtet. tunc dicit glo.
ꝙ nō valet in aliquo. vt no. in. l. ſi. ff. de iuriſdi. om. iu. q2 lz
in ſenſu diuiſio poſſit diuidi. tñ in ſenſo cōpoſito ē alterius
fori. vt in auē. de deſen. ciui. §. ꝛ iudicare. ſz cōtra no. in. l.
ij. C. de re iudi. ſ. ꝙ valet vſqz ad poſſibilē quātitatē. ar. C.
de dona. l. ſancimus. prima verior. q2 ꝑut ei data ē ptās
nō fecit. ar. ff. de ar. l. pedit°. §. nec ſuū. ff. de ꝟ. ob. l. qui ro-

me. §. flauius hermes. de ꝓbē. c. cui de nō ſacerdotali. l. vl.
ff. de le. ij. l. ticie teſtatorem. q2 forma practicata ē. Super
iſta rubrica tractat Inn. quedā vtilia. querit ergo primo
ꝯuentus rei ven. cecidit a poſſeſſiōe qualr ꝓcedet. Naz ſi
ne poſſeſſiōe rei dō vr ꝙ rei ven. poſſit ꝯtra eū ꝓpōi. q2 in
iudicio rei vēdicatōis poſſeſſio parit ꝯtradictorē. ꝛ ille q̄
dō poſſidet nō ē re°. ff. de rei vē. l. ſi. C. de pen. here. l. cogi.
ff. de iudi. l. nō aſo. C. ō ali. io. l. j. Adde ꝙ i illo edicto tria
ſunt neceſſaria. ſ. vt dolo malo alienet. ſecūdo vt cā mutan
di iudicij. tertio vt interſit aduerſarij ꝛ ꝑſumit frans ex ſciē
tia. Itē ſi ſuſpicabit ſe ꝯuenīedū forte habito colloqo ſe-
cū de ꝯueniēdo eū. vt. ff. de pecu. l. ſumma. ff. qui. ex cau. in
poſ. ea. l. ſulcinius. §. ij. ff. de excep. doli. l. apud celſuz. i ꝑn.
Itē adde ꝙ ſi hz facultatē rei quā alienauit reſtituēde te
net rei ven. directa ac ſi poſſideret. vt no. Bar. C. ō iur. ſiſ.
l. ſi minori. l. i. x. ſz ſi hñs facultatem rei reſtituēde dolo nō
deſijt poſſidere nec poſſidet nō tenet rei vē. vt. ff. de vſuca.
l. ſerui noie. Itē dicit Inno. ꝙ poſſeſſor malefidei ſemp in
telligit eſſe in mora reſtituēdi. qd ē vez ſi res ad eū perue
nit cū delicto. vt. l. j. §. merito. ff. de vi ꝛ vi ar. nec ſufficit of
ferre ſe paratū reſpondere de iure niſi poſſeſſionē offerat.
iſte ē caſus vnicus in iur. in. l. ſi. ff. de ꝯdi. fur. Itē dic Inn.
ꝙ ſi nō poſſeſſor obtulit ſe liti ꝙ ꝯdēnabit ꝙ itellige ſi fu
it iterrogat° an poſſideat ꝛ dixit poſſidere. ſz ſi nō fuit in-
terrogatus nec ꝯfeſſus ē poſſidere nō pōt eū iudex ꝯdem
nare. Et tñ ex quo actor ꝓbauit ſe dñm dz declarare eum
dñm. vt no. ff. de excep. rei iudi. l. ſi a te. §. j. que gl. alibi nō
reperit. ſz pone ꝙ agit perſonali actōe ad poſſeſ. puta cō
dictōe triticaria. reſpō. ſi precedit obligatio ꝑſonalis ex cō
tractu vel delicto nō ē vis. vtrum reus poſſideat vel non.
Fortius ſi q̄s ꝯuenit actōe ex aliquo ꝯtractu. q2 nuda poſ
ſeſſio nō eſt obligata ſz ꝑſona ſm Inno. ¶ Quero vtruz
poſſeſſor vēdēs rē ad eum pertinētem iure quaſi dominij
poſſit publicanam cedere emptori cui nō tradidit poſſeſ.
Et videt ꝙ nō duabus ratōibus. prima eſt propter natu
ram publiciane que traditiōem deſiderat. ff. de publi. l.
eum qui. §. ſi. ſecūda quia vēditor nō habet publicianam
formādam cum ipſemet poſſideret. vt no. C. de here. vēdi.
l. ſi. In cōtrariū videtur quia quicq̄d eſt tranſmiſſibile ad
heredez eſt ceſſibile. ff. de admi. tuto. l. ex pluribus. ſz pu-
bliciana ex perſona defuncti trāſmittit ad heredē iure he
reditario. ff. de acquire. poſſeſ. l. ad heredes. ergo ꝛ ad em
ptorem cui ſunt ceſſa iura realia. Itez poſſeſſor credit rei
vē. exercēdā ꝯ aliū poſſeſſorē. vt no. i. l. j. ff. de edē. ff. de rei
vēdi. l. ſi emta. Et hoc verum ſi ſoluit preciuz nominis. C.
mandati. l. per diuerſas. alias nō poſſz agi iure ceſſo. Nō
obſtat ꝙ in publiciana nō requiritur ꝙ preciū ſit ſolutuz.
ff. de publi. l. de precio. q2 vſucapiēdi ꝯditio ñ requirit pre
cium eſſe ſolutum. Nam illud eſt verum niſi agat ō iure.
vt. d. l. diuerſas. ¶ Quero q̄d ſi poſt lit. ꝯte. reus ꝑdit poſ
ſeſſionē. dicit Inno. ꝙ ꝯdēnabit i lit. eſtimationem vel ad
intereſſe ſi culpā cōmiſit in poſ. perdēda. Adde idē ſi fu-
it in mora reſtituēdi. ꝛ iſta ꝯdemnatio fit officio iudicis.
vt. ff. de rei vēdi. l. q̄ reſtituere. ꝛ. ff. de pig. l. ſi fundus. §. in
vēdicatione. ¶ Sz pone ꝙ poſt lit. ꝯte. reus ſine culpa ꝛ
mora deſijt poſſidere. Certū eſt ꝙ reus dz abſolui a reſti-
tutione poſſeſſionis. vt no. ff ō rei vē. l. ſi aūt. § poſſidere. ꝛ
ff. ad exhi. l. celſus. §. ſi. ꝛ. l. tigni. §. ſi q̄s. ꝛ lz abſoluat a reſti
tutōe poſ. tñ ꝯdēnat ad fruct° pceptos ꝛ ad ꝑueni°. ꝛ ad
de intereē ipis ꝑteriti. vt. ff. de rei ven. l. vtiqz. ꝛ ſi durat ac
ceſſorium ſine pricipali. Sed tunc quero an iſte abſolutus
poſſit agere de euictōe contra ſuum victorem. dic Inno.
ꝙ ſic ꝛ erit rō. q2 appet vēditorē iniuſte vēdiſſe. vt. ff. ō ac.
em. l. ſi ſeruus quem. §. ſi. Item apparet reū cōdemnatū.
Itē apparet ꝙ iudex declaret agētem dñm iz a neceſſita-
te reſtituēde poſ. abſoluat reum. ꝛ ñ dicat euincere requi-
rit poſ. euinci. vt. ff. de euic. l. hēre licere. reſpō. illud intelligi
tur vbi pōt fieri ꝯtra ꝯdemnatū. ſz hic nō pōt fieri. quia
nō poſſidet. Et mirabile eſt ꝙ iſta abſolutoria cenſet con-
denatoria reſpectu iſtius regreſſus. Itē pōt iudex cōdem
nare hoc mō ꝯdēnatus ad rei reſtōnez ſi q̄n recuperauerit
poſ. refert tñ inter abſolutū ꝛ ꝯdēnatū. q2 abſolutus debz
cedere iura que hz ꝑ recuꝑatiōe cāe. ff. ne q̄d in loco pub.

l.ij.§.idem nerua. Sȝ ꝯdēnatus dȝ cauere ſȝ nō cedē. ar. ff. ad car. l. de bonis. §. de pupillo. Et not. ꝙ ſi ē ſpēs ſacꝛ recupationis iudex nō dȝ feſtinare ad abſolutoriā. ſed re tardare ſniam ſm Jnn. ℭ Deinde opponit Jnn. ꝯ ſeipſȝ. Et videt ꝙ actōes nō ſunt cedēde ſȝ ipſuȝ lucrū actionuȝ pertinet ad ipſuȝ expulſuȝ. vt. ff. de peti. here. l. ſi ac vbi. dicit Jnn. ꝙ lucrum in iure nō dȝ cedi. ſȝ lucrū rei ſic. qꝛ lucruȝ eſt ipſius poſ. ꝛ cōmoduȝ. vt. ff. de bo. auc. iudi. poſ. l. ꝑeoꝛ. §. preterea. ꝛ loquiꝛ elegāter. ℭ Aduerte Jnn. vtrum fructus ꝛ expenſe veniāt ſi in libello nō petitur. ꝛ dic ꝙ ea q̄ naturaliter veniūt in iudicio veniūt tacite. ea' autem que veniūt accidētaliter ꝛ ex mora nō veniunt officio iudicis ante li. ꝯte. niſi in libello petātur expēſ. Et ē ratio qꝛ añ lit. ꝯte. officioȝ iudicis eſt debile ſȝ poſt lit. ꝯte. ē multum efficax. vt. ff. d edil. edic. l. itē ſi bui. §. j. ꝛ l. ediles. §. itē ſciēduȝ. ꝛ no. ff. de dā. infec. l. ſi q̄s miſſuȝ. §. iudex. vbi ē optīa gl. ꝛ l. cum poſtulaſſeȝ. in pꝛin. ꝛ dixi. ꝟ. de reſti. ſpo. c. grauis. Jſta vba Jnno. ſunt multū vtilia ꝛ vera. ℭ Scias ꝙ oē dn̄ium qđ acquiritur alicui de iure ſpeciali eſt vtile nō directuȝ. vt pȝ in re empta de pecunia eccl'e pupilli vꝉ militis vēditore tradēte ea intētōe vt ſiat emptoris ꝛ hꝛdū ſuorum. Nam ipſe efficitur dn̄s quo ad directū. Eccleſia autem pupillus vel miles quo ad dn̄ium vtile niſi ille qui emit habuiſſet intentōeȝ acquirēdi ipſi pupillo vel eccl'e. nam tūc ei acquireret directum dn̄iuȝ. qꝛ potius reſpicit opinio recipiētis q̄ž dātis. ꝛ iſta intētio probatur ſi emēs erat tutor vel pꝛelatus. Nam eo noīe videtur gerere quo gerere tenet. vt. ff. de admi. tu. l. qui negociatōem. in pꝛin. ſm Bar. qui ita elegāter tȝ eo. ti. l. tutuȝ a mentuȝ. §. altero. eo ergo caſu quo acquirit eccl'e vtile dn̄ium ꝛ nō directuȝ dȝ emptor rei vēti. ꝯ quācūq3 pſonā ꝑterq̄ž contra eccl'am. C. de pſcrip. xxx. an. l. ſi q̄s emp. Nam vtilis n̄ preſert directe niſi cū ꝯtrouerſia eſt inter hn̄tem directum ꝛ habētem vtile. vt no. ff. de ꝯdi. inde. §. ſȝ numeꝛ. niſi vtilis competeret ex ceſſiōe. qꝛ debitor videt habere mādatum de ſoluēdo illi cui ceſſa ſunt iura. ꝛ iđ apud cedētē remanet actio mortificata. alij ꝯtradicūt niſi in tribus caſib'. vt no. ff. de pac. l. ſi cū emptore. Adde qđ no. ꝟ. ne pꝛela. vices ſuas. c. fi. ℭ Quero an contumax poſſit ꝯdēnari dilu poſt. rñ. ſic. q: pſupponitur expectans de benignitate. nec enim eſt purgata mora tēpore curſu. ſed magis augmētata. c. ꝯſuluit. de offi. deleg. dixi de dolo ꝛ ꝯtuma. c. cū dilecti. alij dicunt ꝯtrariū. in l. ſi vitē. §. fi. ff. qđ vi aut clam. p Dy. ꝛ Bar. ſed ibi loquiꝛ īntali dilatōne que de benignitate iudicis nō poterat expectare. nil. n. hȝ cōe officiuȝ iudicis cū denūciatione illa extraiudiciali. nā ipa ꝑtium a pte nō pōt ꝓrogari a iudice. vt. ꝟ. de appel. c. oblate. abſolutoria lata ſup facto vi lata ſup qualibet eius qualitate ff. quo. te. ac. nō da. l. j. in pꝛin. ꝛ ibi no. ſecus in ꝯdēnatoria vt dicit. l. illa no. ff. de pe. l. ſi pſes. Nam ꝯdenatur reus ſi actor nō ꝓbauit qualitatē ex qua variatus ē modus agēdi. ꝛ ꝯcluſio libelli. naȝ reus nūquā ꝯdenaꝛ niſi ꝯcluſio libelli portat. ff. de adul. l. denūciaſſe. §. qđ tñ. niſi ꝯcluſio ſit gnalis. ff. de appel. l. ſcio. ꝑterea ibi narraꝛ rō libelli. ſed n̄ ꝯcluſio. nā multe rōnes pñt adiuuare appel. ꝟ. de appel. c. cū parati. tñ vna ē ꝯcluſio libelli. ſ. male iudicatū. Et nūc itelligis medullitus. l. ſcio q̄ ē no. valde. ſȝ ſi ex diuerſitate qualitatis ſurgit diuerſus titulus criminis noua inſtātia oppꝰ ē niſi vnus titulus ſit gnalis vt homicidiū. alter ſpecialis vt paricidium. C. de ac. l. q de crie. Bal.

ſ **Sententia.** Snīa ſtatuti lata occaſione ꝯtumacie ꝑcedēte monitōe ſtatuti ligat extra territoriuȝ. l. fi. ff. ne decre. ab or. fa. ſed lat a occaſione delicti nō ligat delinquētē extra poſſe ſtatuētis. c. ij. de ꝯſti. li. vj. neq3 vȝ ſnīa lata ꝯ tenorē iuris ciuilis vel canonici. Adde itē nō vȝ ſnīa lata a iudice incōpetēti etiā ſi reus ſit deꝑhenſus in feruore criminis. Jtē nō vȝ ſnīa obmiſſo ordie ſolēni. Jtē nō vȝ ſnīa obmiſſis ſubſtātialibus. ꝛ eſt dr̄ia qꝛ ordo eſt ad aliud. ſed ſubſtātialia ſunt ad ſe ipſa. vt no. C. de ſentē. ꝛ inter. om. iudi. l. ꝓlata. Et no. ꝙ ſicut non vȝ ſnīa lata ꝯ ſubſtātialē forme mādati. ita nec ꝯtra qualitatē forme ſine cōcomitātias ipſius forme. caſuȝ ſingularē habuiſti. ꝟ. de reſti. ſpo. c. pīſanis. ℭ Quero an ſnīa nulla poſſit[a] ratificari. rñ. aut queris an poſſit ratificari per ꝯſenſum aut p ꝯdictionem. Pꝛio caſu ſic in dependentibus a ꝯſenſu. vt ſingulariter no. in. l. ij. C. ꝯdia virtuꝛ iudic. Scđo caſu aut illa ꝯtradictio hēbat implicitum ꝯſenſum ꝛ idē caſus ꝛ exemplum. ff. rem ra. ha. l. cū minor. §. falſus. aut habebat ꝑſſum diſſenſuȝ. ꝛ tūc nūquā ratificabiꝛ ēt appellādo vel ad bonum virum reducēdo. vt. ff. de appel. l. ſi expreſſum. C. de arb. l. j. in glo. ꝛ. l. cū antea. §. j. Et no. diuaȝ inter ſniam ꝛ rem iudi. nam ſnīa nulla nūquā diciꝛ res iudicata. tñ interdū dr̄ ſnīa. ꝛ ē aliqua de facto ſȝ nō ſit aliq̄ de iure. vnde facit expirare mādatum iudicis delegati. C. quō ꝛ q̄n iud. l. ſi ꝓponis. Jtem facit ꝙ per querelaȝ traſfertur ordinaria iuriſdictio in ſupiorē. ſecus ſi ſuper hoc n̄ ſit querelatum. ita itelligiꝛ. l. illa no. C. de accu. l. abſente. quā nūc itelligis. Sed pone ꝙ iudex delegatus tulit ſniaȝ nullam p facti errorē puta ꝯ falſum procuratorem quem credebat verū an poterit iterū ꝓnūciare ꝯ dn̄m vel procuratorē verū. dicit Jnno. ꝙ ſic ſi ꝓbabiliꝛ errauit. ſecus ſi ſupine. Ego puto ꝙ in iſto caſu ēt ſi ex certa ſcia ꝓnūciauit dūtat adhuc iudex qui nō ꝓnūciauit iter pſonas que continētur in reſcripto. ar. ff. de cōdi. i de. l. ſi pene ea. §. j. Sȝ qđ in eo cui ē mādata ꝓuiſio alicuius de aliqua ꝑbēda ꝛ ipſi ꝓuidit de facto nō de iure. Jnno. diſtiguit eodem modo. aut ſciēter vel p ſupinū errorē. ꝛ nō pōt amplius ꝓuidē. aut iuſto errore facti qꝛ putabat ꝑbēdam vacare ꝛ nō vacabat qꝛ non erat mortu' ille per quē approbaꝛ vacatio ꝛ tūc poterit ꝓuidere de alia ꝑbēda vacāte. Sed ego indiſtincte dico ꝙ pōt ꝓuidere. ff. de ꝯdi. ꝛ demō. l. hec ꝯditō nam nō obſeruauit ſubām neq3 formā mādati. vt. ff. de acquir. heꝛ. l. q ſupſtitis. ꝛ. ff. de arbi. l. qđ tñ. ꝛ. l. ſi de pluribus. ff. de iureiur. forma eiȝ mādati erat de vacante no de ea que nō vacabat. ergo nulliter factū pōt reparari de ēt iterari ſi ceſſat impedimētū. Jtem verbum ꝓuideas eſt verbum effectiuum nō abuſiuū. Sed qđ ſi ꝓuidit ne ꝑbē. vacante ſed inutili ꝛ infructuoſa. tñ. functus eſt officio ſuo ſm Jnn. ar. ff. de fideiuſ. l. qui ſatiſdare. Qđ autē dicit hic Jnno. ꝙ prouiſus nō vult ea acceptare videtur nō recte dictū. qꝛ ſine ꝯſēſu impetrātis iudex nō pt prouidere. vt in. c. j. de ꝑbē. in cle. Dictus Jnno. nō obſtat. c. ſi cōpꝛomiſſarius. de elec. li. vj. qꝛ ibi nō erat obmiſſa forma mandati hic ſic. ℭ Quero nūquid exceptio nullitatis īpediat executionem[b]. rñ. aut qđ nullitatis pēdet coram ſuperiore. ꝛ tunc aut apparet nullitas ꝛ nō ſit executio aut nō pendet coraȝ ſupiore. ꝛ tūc aut appet nullitas ꝛ nō ſit executio ex parte opponētis qꝛ nihil ē ꝓbādum ſed probatuȝ. aut apparet nullitas. ꝛ tūc offerꝛ ꝓbatio nullitatis. Et idē qꝛ ad modicū ſupſedeꝛ. ꝛ tunc nō auferꝛ ſed differtur probatio. Et ſiqdem tūc executio pt retractari dȝ iteruȝ exeq̄' ꝛ cauteri. vt. C. de or. cog. l. fi. ſed ſi nō pt retractari dȝ ſupſederi ar. ff. de execu. tu. l. diximus. ꝛ de hoc per Bar. ff. de re iud. l. iiij. §. ꝯdemnatum. ℭ Quero nūquid ſnīa lata ꝯ formā ſtatuti ſit ipſo iure nulla. rñ. ſic ſi ſtatutū eſt in codice ſtatutorū. ſecus ſi eēt q̄dā reformatio extrauagās que nō eſſet vſu approbata. vt. ff. de re iudi. l. cum prolatis. ℭ Quero vtꝝ ſi pendēte ꝯſilio ſapientis ſnīa lata ſit an ſit ipſo iure nulla. rñ. ſic ſi ꝯſiliū erat de neceſſitate expectanduȝ vel de neceſſitate ſequēdū. ſecus ſi eēt in arbitrio iudicis. vt no. ff. de appel. l. ad pꝛicipem. per Bar. ℭ Quero iudex ordinarius pōt emēdare ſniam que nulla eſt vtꝝ pt emendaꝛ acta. rñ. non. vt. ꝟ. de ꝓba. c. q̄m ꝯ falſam. aliq̄n tñ iubet ea acta cācellari. vt. C. quō ꝛ q̄n iud. l. ſi pſes. qđ raro dȝ fieri niſi de ꝯſenſu ꝑtium. vt. ff. de re iudi. l. acta. ꝛ. l. actoris verba. ꝛ ita demū ſi tertiū nō iterſit. C. de in integ. reſt. l. perēde ff. de ꝯtab. l. ſi poſt mortem. §. fi.

ſ **Urgantium.** Judex dȝ controuerſiā celeri ſnīa terminare. ſeruata tñ equitate ac iuris rigore. Oppo. ꝙ iudex non debeat feſtinare in ſnīa ꝓferēda. vt. C. de iudi. l. ꝓperādū. §. finaūt reus. Sol. bona feſtinatio ꝑmittiꝛ. mala aūt ꝓhibeꝛ. ℭ Sed q̄ro q̄n eſt feſtinatio bona ꝛ q̄n mala. rñ. cauȝ plene liquet de eā non eſt differēdū. ſȝ ſi non liquet tūc opȝ iudicem differre. vt. ff. de arbi.

[a] ℭ Vide alle. per do. Frā. d cane i ꝯſi. lxv. colū. xvij. ꝛ vide ludo. ro. i ꝯſi. cxxv. ꝛ vide Are. i. c. at ſi de rici. l. v. col. de iudi. ꝛ vide p Fel. in c. cum ex officij. in. xvj. col. in fi. cauȝ pꝛinci. ſeq. de pſcrip.

[b] ℭ Vide abba. cōſi. lv. q. ro. vbi tȝ ꝙ ſtante ſtatuto ꝙ q̄ nō ꝓcedaꝛ fuerit appellatiōeȝ iſtius men ſes appellatio hic ꝑ deſerta nō pōt dicere d nullitate ſnīe. ꝙ tñ hoc ſi obſtāte non nullitas eſt partes vꝉ offert ſe ſuccūbentē ꝓbaturū ꝙ poterit ꝓſequi appellatiōeȝ allegans old. ꝯſi. plu. q. vi cit eē cauȝ in. l. j. C. q̄n ꝓuo. nō eſt necceſ.

Digitized by Google

arbi.l.ſi de melo.§.ſi. ¶ Quero vtrū in criminalib⁹ ſnia ſit feſtinãda. ⁊ vi ꝙ ſic.vt.C.de pe.l.cū reis.C.d cuſto.re. l.j.ibi dum dicit velox pena ſubducat.vñ etiam accuſatore abſẽte ſi liquet de crimine reus eſt cõdẽnãdus. qꝛ nõ cõtrahit beremodicium in criminali.vt dicit illa.l.no.C.de adul.l.ꝗuis idubitati. ¶ In ↄ̃riū vr̃ qꝛ nemo eſt cõdem nãdus ad mortẽ niſi diligẽtiſſima facta examinatiõe qꝛ poſt mortẽ nõ reſtat correctiõis arbitriū.C.de ap.l.aditos.ff. de ap.l.nõ tãtū.ſol.ſi liquet de crie p cõfeſſionẽ vel qꝛ homicida vel latro deprehenſus eſt in crimine velociter ⁊ ſine mora dʒ fieri cõdemnatio ⁊ executio. vt.ff.de iniuſto re.l.ſi q̃s exheredato circa medium. Sed dõec ſub dubio cā eſt caueat ſibi iudex a feſtinãdo.qꝛ homicida iudex ẽ qui cã nõ diſcuſſa pnũciat.ar.ff.ad.l.iul.repe.l.lege.§.ſi. ⁊ ff.ad.l.cor.d ſic.l.j. Sed nūqd tpe appellãdi põt exeq. rñ.ſic ſi appellatio eẽt fruſtratoria qꝛ nõ dʒ expectare am bages eius ſecus.vt in.c.nõ ſolum d appel.lib.vj.⁊ no.i.l.j. ff.nil no.ap.pen. Et ſi facta eſſet de nouo executio in perſona.tñ nõ deberet fieri i bonis nec ↄ̃tra heredes.vt ſing. per glo.⁊ Dy.ff.de accu.l.ex iudiciorum.itẽ not.ꝙ celeriter dicit fieri qd ſit debito tempore. Itẽ no.ꝙ rigor ⁊ equitas idẽ eſt qd rigoroſa equitas qd dic vt plene no.i.l.j.C. de legi.per Cy.nā equū eſt q̃nqꝫ ꝓpter caſus emergẽtes leges trãſgredi.vt Innoc.ex.de cõſti.c.j.ꝙ verbum multū defendit aſſeſſores q ꝑ bono publico q̃nqꝫ ſtatuta tranſgrediunt ꝑ hoc facit.ff.de pe.l.hodie.

n **On poteſt.** Concors debet eſſe ſnia ſacerdotuꝫ qui deponãt clericū. Sꝫ nūqd dicit ↄcor.ſ.maior pars ↄſentit.dic gl.aliq̃n ſic aliq̃n ñ. Nã ſi nõ eſt iure cautū qd requirant oẽs ſufficit maior pars.verum. qꝛ qd facit maior pars oẽs feciſſe vident iuris interpretatione.vt.ff.ad muni.l.cum maior. Nam minor ps tenetur approbare ⁊ ↄfirmare illud qd fecit maior ps.vt.ff.d pac. l.cum maior. Aut eſt lege expreſſe cautū ꝙ oẽs debẽt eſſe ↄcordes.⁊ tũc nõ valet ſnia maioris ptis.qꝛ lꝫ fuerit plures numero nõ tñ iuriſditione. Ber. ¶ Ecce puta ſunt q̃tuor ↄſules mercatoꝝ nõ hñtes ſingl̃r ſingl̃as iuriſditiões ſꝫ vnã tñ ⁊ eãdẽ iuriſdi.ↄcluſiue an ſufficit ſnia maioris ptis.rñ.ſic.puta triū ex eis.⁊ ſi vn⁹ eẽt mortuus ſufficerent duo ex tribus.⁊ tribus mortuis ſufficeret vnus i quo reſidet maſſa iuriſditionis.vt.l.ſicut.§.ſi.ff.ꝙ cuiuſqꝫ vniuer. no. Et no.ꝙ iſti qui faciũt maiorem partẽ debẽt ſimul ꝓnũciare nõ vnus hodie alter cras.nõ ob.ff.de offici.cõſul. l.j.qꝛ ibi ſingl̃r habebant ſingulã iuriſditionẽ inſolidum. Itẽ no.ꝙ vbi numerus datus eſt pro forma requirit numerus in forma vt hic dicit Ber.in depoſitiõe epiſcopi. ¶ Quero vtrū dicatur ↄcorditer fieri id qd fit a maiori parte.rñ.ſic ficte ſed nõ vere ſi ↄcorditer referat ad perſonas.ſed ſi referat ad collegiuꝫ.tũc vere.qꝛ vere collegium ẽ ↄcors cū collegiū ſubſtãtialiter ⁊ formaliter ſtet i maiori pte q̃ñ ex pluribus reſultat colliũ ſiue cõgregatio. Dicit Archi.ſcio tu quare in collegio ꝑualet maior pars.rñ. qꝛ eſt maior pars vnius corporis.ſꝫ ſecus ſi ſint plures nõ vt collegiū qꝛ tunc non eſt maior pars vnius corporis ita elegãter dicit Archi.xxxj.di.nicena.

a **A que.** Papa dʒ cõfirmare iuſtam ſniam.⁊ iſta ↄfirmatio dr̃ roboratio. No.ꝙ i ↄfirmatiõe pape ſemp itelligit ↄditio d iuſticia. Sꝫ rex papa debeat confirmare ſi ſi ſupplicet ei.rñ nõ qꝛ ſcriptū ẽ petite ⁊ accipietis. Sꝫ nūqd iſta ↄfirmatio dʒ fieri cum cauſe cognitione rñ.aut vis ꝙ ius tribuat ⁊ debet fieri cū cauſe cognitiõe. aut ꝙ ius referat lꝫ non tribuat ⁊ tũc non ẽ neceſſaria cãe cognitio.ar.ff.de adop.l.adoptio.⁊.l.nam ita diuus.C.de decur.l.ſi quos li.x. Et no.ꝙ ſi princeps cõfirmat ex certa ſcia nõ pt inferior deinceps ſup h aliqd declarare. Ber. ar.ff.de mino.l.minor aũt magiſtratus. Sed pone qdam hꝫ feudum a comite impetrat ↄfirmationẽ ab imperatore ex certa ſcia.nūquid propter feloniam poterit comes illud auferre vaſallo.rñ.ſic quia iſta ↄfirmatio intelligitur ſine ꝑiudicio alterius.argu.ff.de vulg.ſub.l.ex facto.⁊ ideo iuriſditioni comitis non derogat.ſic ⁊ epũs deponit preben

darū a papa.qꝛ nõ iudicat de priuilegio ſed de priuilegiato. Cy.ponit in auẽ.qua in ꝓuincia.circa fi.⁊ nũc itelligis qd vult dicere Jo.an.ex.de iudi.c.cū veniſſent. Sed pone ꝙ ſnia lata cõtra ius litigatoris trãſiuit in rem iudi.verū papa videt eam ↄfirmare.⁊ vr̃ ꝙ ſic.ff.de iudi.l.ſi ptor.in ꝑn. In ↄ̃riū videt.ff.de ↄdi.inde.l.iulianus. So.vr̃ eã ↄfirmare.qꝛ iuſta ẽ quo ad iuſticiã fori.lꝫ non ſit iuſta quo ad iuſticiã naturalis vinculi.vñ per talẽ ↄfirmatiõeꝫ ñ ſurgit obligatio nãlis. Illud ẽ certū ꝙ verba generalia nõ cõfirmant iniuſta feuda.vt in.c.j.in princ.per quos fi.inueſti.⁊ per quos recipiatur.col.x.

b **Ecetero.** Dixit Archi.ꝙ q̃ñ ẽ lata ſnia ↄ̃ clericū noie ꝓprio ꝙ ordo ẽ ꝙ ꝓus diſcutiãtur hõa.⁊ eis nõ ſufficiẽtib⁹ veniat ad fruct⁹ ꝓbẽde q ad eum ſpectãt.vt ipſe elegãter no.ij.q.iiij.ſi q̃s ꝓſoit. ¶ Caſus.papa tulit ſniaꝫ ⁊ eius executorẽ deputauit q executor citat ↄdemnatū qd vẽiat ad vidẽdū fieri executiõeꝫ.citatus cõparet ⁊ oppõit excep.ꝙ papa fuit circũuẽtus per dolū vl̃ fraudem victoris.q̃rit an iſte executor poterit de iſta exceptiõe cognoſcere.rñ.ꝙ nõ.ſed remittit exceptiõeꝫ ad papã. ¶ In tex.ibi interuenerit.i.interueniſſe di.vel dic.i.veriſimile interueniſſe. Ibi incidũt.i.corã executore ꝓpoſite fuerũt. ¶ In tex.ibi apoſtolicã nõ corã alio. Ibi oportebit vtbanitate vel ↄſcia.vt no.ff.de offi.deleg.c.paſtoralis.§.qꝛ vo. No.ꝙ executor de exce.nõ cognoſcit qd iuris cū poſt ſentẽtiam oppõat.C.ſen.re.nõ poſ.l.peremptorias. Sol.tales erãt excep.que poterãt oppõi poſt ſniam vel doloſitatem agẽtis vel exẽptus ꝓuilegio.ff.ad mace.l.tã ⁊ fi.vel ꝓuilegio opponẽtis.vt.C.de iur.⁊ fac.igno.l.j.vl̃ qꝛ ibi erãt ꝓducte cū executõis moderãde vel perimẽde.ff.ſo.ma.l.ex diuerſo.vel quia iudiciū erat retro nullū.ff.d iu.d.l.lꝫ.vl̃ oriãt orte poſt ſniam.ff.de ↄdi.ſine cã.l.ſi fullo.⁊ no.in.l.j.C.ſen. reſcin.ñ poſ.dicit Inno.ꝙ executor cognoſcit de obreptione mãdati ſed nõ de obreptiõe negocij.tu dic.ſi ñ hꝫ iuriſditiõeꝫ nõ ẽ cognoſcere.ſꝫ quoddã inueſtigare.ff.de paci.l.ſi.ꝗs inficiatus.C.de iur.fiſ.l.ꝓhibitū.li.x. ¶ Itẽ dicit ꝙ cõtra executorẽ nõ eſt neceſſe ꝓbare ꝙ ſnia fuerit lata ſeruato ordine iudicioꝝ.Cum cõſtet de iuriſditiõe.qꝛ executor dʒ ꝓſumere ꝙ oia ſint ſolẽniter acta.ſ.de ↄfir.vti.vel inuti. c.j.in fi. Inno.qd eſt no.dignum. ¶ Ibidẽ ait ꝙ ſi ẽ petita ↄfirmatio ſiue aliter q̃ꝫ in cã appel.qꝛ elapſuꝫ ẽ tps appellãdi ad hoc.vt iſte obtineat nõ hꝫ ꝓbare ꝙ ſnia ſit iuſta.ff.de iudi.l.ſi pretor.§.ſed ꝙ.qd ſi eſt lata ordine iudicioꝝ ſeruato.nam petẽdo eum ad hoc ꝓbãdum vr̃ aſtringere ſm Inno.ff.de re iudi.l.ſi cum nulla. No.ꝙ ſi dolus dat cauſam ſnie.puta qꝛ producta ſunt falſa inſtrumenta vel falſi teſtes.ſed ſi petitur executio põt obijci doli exce. qd eſt verū q̃ñ proceſſus ꝓbatiõis eſt nullus vt qꝛ ↄtra abſentem.ſed q̃ñ ꝓceſſus probationū eſt aliqs.vt q̃ñ contra petẽtẽ.tũc eſt neceſſaria reſtõ in integ.vt.ff.de iudi.l.ſi ꝓtor.§.marcellus.⁊.ff.de re iudi.l.diuus.⁊ tangit in.d.§.qꝛ do.per Ber. Idẽ ſi ſnia ſit lata per fraudẽ.puta i fraudẽ vſuraꝝ. ¶ Nota ꝙ aliud ẽ cõmittere gladij poteſtatem. aliud ẽ cõmittere gladij executionẽ.nam gladij poteſtas eſt meri iperij. Sed eius executio ẽ facti.⁊ qdẽ ẽ offiñ viliſſimū.vt.ff.de iudi.l.ſi.ꝙ magiſtratus p ſe exercere non pt. Sꝫ pone ꝙ circa gladij ptãtẽ qa ex forma ſtatuti pt interficere hoſtem vl̃ inimicū.nūqd pt alij cõmittere hoc nudum miniſteriū.dic ꝙ ñ qꝛ ſtatutū loquit in pſonã.⁊ ẽ cõtra ius ↄmune lꝫ caſtrū mihi inuaſuꝫ poſſuꝫ icontinẽti recuperare p amicos qꝛ ꝙ p aliū.facio ego facere videor ſi tale factū eſt licitū.vt.ff.d ver.ob.l.cū ſeruus.d h no.ff.de vi ⁊ vi ar.l.cū fundū.⁊ p Bar.ff.d iniur.l.nõ ſolū.§.ſi mãdato.⁊ iſte talis nõ dr̃ executor.qꝛ nõ eſt deputatus auctoritate publica. Oppo.ꝙ executor habeat cãe cognitiõeꝫ. vt.C.ſi ↄ̃ ius vel vti.pub.l.⁊ ſi nõ cognitio. So.ibi fuit cõmiſſa executio rei cognoſcẽde hic rei cognite ⁊ finite. Sꝫ nūqd executor hꝫ citare partẽ.dicit Inno.ꝙ nõ.l.d appel. ex rõne. Tu dic ꝙ vbi nouus iudex ibi noua citatio.nec dicitur per hoc cognoſcere niſi ſniatuꝫ ſit.hor.n.oꝫ liquere. als executio eſſet nulla ipſo iure.ff.ex q.cau.i poſ.ea.l.hoc aũt.§.j.⁊ no.p Bar.ff.de cõdi.⁊ demõ.l.multū intereſt.

Digitized by Google

¶ Quero qd de executore gře apostolice.rñ.dz cognoscere an pbēda vacet.nō aūt de qualitate iperrātis. Sed pone q papa otulit pbēdā p simoniā cōmissā cū familiari pape.an diocesanus poterit cognoscere de crīe simonie et puniat ipetrātem.dicit h Inn.q sic q é valde vtile a ſo notabile. Et ē multiplex rō.pmo qr reatus oēm bonores excludit.C.vbi sena.vel cla.l.j.scdo qr a delicto ñ liberat.ff.de capi.di.l.q.§.nemo.z no.in.l.nemo pōt.ff.de le.j.tertio qr noxa caput seqr.ff.de insa.l.fuus.quarto qr non ideo ē exēptus a iurisdictiōe sit pmotus ad bñficiū qr maleficiū z bñficiū nihil bñt cōe.ff.ō mi.l.pāpinianus exuli.qnto qr nō dz sibi pdesse subreptio.vt.l.q.C.si fuus aut libet ad decu.aspici.li.x. Et plene no.p doc.in.l.barbarius phillippus.hoc ex Pe.z Cy.in auc.qua in puincia.C.vbi de cri.agi oz. ¶ Quomodo qs dicat mitius executor.rñ.ille q ex arbitrio suo nihil facit nec facere pōt sed alius p ipsuz facit tanqz p nunciū z ministrū.vnde ipse faciēs nullaz hz auctoritatez sed ad facienda iniuncta necessitatem .C.de exe.rei iudi.l.si vt pponis.ff.de ver.obli.l.qui rome.§.calimacus.ff.de manu.testa.l.pater zc.

c **Tam aliquibus.** Nō sufficit cōdēnato offerre pignora.ille eiz cui reo est adiudicata dz corpali pos.letari.cū prio 2cor.ff.consti.pecu.l.pmissor.§.astituto.cū scdo 2cor.ff.ō pig.ac.l.nō ē mirū.§.sciēdū. ¶ In tex.ibi adiudicata pos.i.reo. Inn.z dicit adiudicata p diffinitiuā vl decretū.vel dic.l.in 2dēnatōe deducta.z sic no.q 2dēnatus nō itelligit soluere licet offerat pignora. ¶ Pone aliqs ē 2dēnatus p maleficio in cētū.z si infra mēsez nō fuerit pena duplicatur certe iste 2dēnatus ñ sufficit offerre pignora in eō nisi statutū hoc dictaret.z sic itelligit no.ff.ō ter.l.more romano. Ibi letetur.no.q corpalis possio gnat gaudiū z letitiā. Ex h sumit q feudatarius dz corpalr investiri.qr feudū ē bñficiū qd tribuere dz gaudiū z letitiā.vt no.ff.de neg.ge.l.soluendo.z facit.iij.q.i.§.sed notādum.

i **Actor.** Snia lata 2 mrimoniū nō trāsit i rē iudi.vñ qñcūqz reuocat pstito ō errore.h.d. Et in pmo pte facti narratio.in scda iudi.oratio. ¶ In tex.ibi volētes.no.sniam mrimonij nō trāsit in rem iudi.fm Inn. ¶ In tex.ibi inuitum z renitētem.hoc.n.nō obstāte sufficit posterior 2sensus.ff.de 2di.ob tur.causaz.l.si ob turpē.z sic no.vim passuom posse reconciliari.z pro hoc vide.l.claudius.ff.de his qui.vt indig. ¶ In tex.ibi etatis ac.z tamen fuit cognita per polutōem.z tamē hoc nō sufficit ñ etate supueniēte 2senrit qd est no. ¶ In tex.ibi dissolutaz.l.2cubinādo.z no.2cubinatum dici etiam dissolutā. Ibi vtriusqz studio qr forte qlibet pcurauit vnū falsum testē Jo.an.ibi leuitare.C.de insti.z substi.l.reprehendenda. ¶ In tex.ibi deceptam scz per falsum testimonium vel p falsas probationes vel 2fessiones.quia sicut cōfessio non valet nisi cōueniat naturalibus.vt.ff.de interro.ac.l.confessionibus.ita nō valet nisi conueniat diuinis z sacris.z ideo dicūt doc.q etiam 2tra matrimoniū spūale nō trāsit snia in rez iudi.vt no.xxxv.q.ix.§.his ita. No.i hoc casum q si per indignatōem animi viri vxor procurauit sniam repudij ñ vz sentētia z nulliter factuz est retractādus. No.q matrimoniuz est res isepatabilis.qr quod deus cōiūxit homo nō separet.vñ papa nō pōt separare matrimoniuz carnaliter 2sumatū. ¶ Sz qd si regia ē sterilis an possit 2cedere licētiā supadditū.aliā vxorē vl 2cubinam iuxta 2suetudinem veteris testamēti. Non credo qr scriptura dicit erūt duo in carne vna.nec dicit ō 2cubina.qr fornicatio est 2 quā ordinatū ē mrimoniū fz apostolū. ¶ Quero qd ecōtra.vtz erronea snia lata p matrimonio trāseat in rem iudi.rñ.si aliqo 2sensus pōt reconciliare matrimoniū trāsit.secus si 2sensus ē dio.p hibitus nā trāsitus pōt fieri de nō esse ad esse.sed de nō esse ad nō esse nō est trāsitus. ¶ Quero an 2tra matrimoniuz currat pscriptio.rñ.q in mrimonio nihil opatur prescriptio Ber.vnde cursu tpis filius incestuosus nō efficitur legitimus.z tñ per priuilegiuz impatoris incestuosi pñt legitimari.tex.est sing.ff.de ritu nup.l.q in puicia.§.diu⁹. Sic dico dotē datam p mrimonio incestuoso pscribi nō posse ff.de ri.nup.l.a diuo pio.que.l.ē ad hoc no.

c **Tam causa.** Retractat snia prete 2tra iniquē 2suetudinē lata 2 ecclesiam. Et prima pare ponit sciū. Secunda diffinit.ibi nos aūt. ¶ Casus.premitte ad evidētiam q in ciuitate brixie erat quedam 2suetudo q archipresbyter solus sine 2sensu capituli possz vendere domos ecclesie sue.modo occidit q archipresbyter vēdidit quādam domum qbusdam nobilibus z recepit precium.isti nobiles petebāt possessionē sibi tradi corā legato sedis apostolice.interiz fuit appellatū a quodā grauamine ipsius legati q terminū pfixit ad iter arripiēdum z nō fuit iter arreptū.legatus 2dēnauit ecclesiam ad tradēdū domū fm 2suetudinē ciuitatis adiudicās dictam domū emptoribus sed fuit appellatū ad papā. papa 2misit cāz appel.fuit snia legati 2firmata.itez fuit appellatuz. papa decreuit snias nullas z 2suetudinē non valere. ¶ In tex.ibi terminū.no.effectū termini dati ad 2sequendā appel.quia artat ad iter arripiēduz infra terminū als appellans cadit ab appel. ¶ In tex.ibi 2mulgati.no.2 2suetudinez his fuisse iudicatū. Ber. Ego puto q nō debeat dici iudicatum his.qr idem⁹ p idē in eadez cā.ff.de ver.ob.l.q his idem. ¶ No.ibi duas snias vnica rōne nullas declarari.z si nō valet pria nō vz 2firmatoria pp eūdem errorez.ff.de ap.l.si expssim.qr reuulerūt se ad statutū ipso iure nullum. Et hoc no.diligēter pp formā 2suetā.naz dicūt iudices nos tales sequētes formā statutoz z ordinatoz ciuitatis pnūciamus sic.naz si statuta nō valēt sentētia ē ipo iure nulla pp vicium pnūciontis.ff.de excu.tu.l. qui testō.tex.ē hic melior q sit in iure. ¶ In tex.ibi vitiati.no.q consuetudo nō pudicat vitati. alibi dr q error ius fac.l.j.ff.de sup.leg. ¶ In tex.ibi aut legi.i. prohibent. nam perpetuo prohibitum nō est cōsuetudine vsurpāduz. ¶ In tex.ibi absoluentes.no.q iudex appel.fert sniam absolutoriā contra cōdemnatoriam. ¶ Oppo.q cōsuetudo est seruāda. Sol.hic 2suetudo erat iducta a laycis qui nō hēbant iurisdictionem in rebus ecclesie. Et sicut facere statuta est iurisdictionis.ita facere siue creare 2suetudinem. ¶ Concludēdo no.2suetudinem laycorum in alienādis rebus ecclesie nō tenere.sic.C.de cōsti.c.ecclesia sancte.adē in hospitalibus z his q legant pauperib⁹ in genere qr nō valēt statuta laycoz que derogāt iurib⁹ coz. ¶ In gl.vi.ibi in vtilitatē ecclesie.dicit Archi.q prelatus q 2sueuit hn administrare presumit in vtilitatem ecclesie conuertisse z p vtilitate ecclesie 2traxisse.x.q.ij hoc ius porrectū.per Archi. quod est no.dignum. ¶ Quero nūquid in venditionibus quas faciunt fratres predicatores qui nō possunt retinere propriū requirant solēnitates que requirunt in alienatiōe rez eccl̄e.dicit Archi.q nō videt rōnem quo mendicātes ordines pnt capere vt vēdāt cū preciū succedat loco rei.vt ipe no.xxvij.q.j.de viduis.sed certe imo ē rō.l.perfecte 2ditio z momētaneū diū nō ifrigit regulam mēdicātium.ar.C.de bo.que lib.l.fi.in fi. Et qr apostoli ita faciebāt nō tñ possunt de ista pecunia facere capitale super hēchis cēplox qr esset 2parāda iter imobilia.statiz ergo peniteāt z repetāt. Itez qr possessio rez imobiliuz que vsu cōsumuntur est vilis z abiecta.ff.de acquir.pos.l.rem que nobis.z.l.quarūdam. Item pecunia deseruit cuilibet humane necessitati alie res non.ff.de fideiusso.l.si ita fideiussorem accepero.

i **Inter cetera.** Cā appellōne remota nō excludit expsse iniqtatis vel nullitatis obiectū. h.d.no. Et pmo loqtur ō iniqtate vbi opz sniam enerari p appellationē. Scdo ō nullitate vbi ñ ē necessaria appellatio.qr qd nō est rescindi nō pōt.vñ snia nulla pt retractari sed nō resolui qr nō pōt resolui ius qd legatum non est.ff.de ver.ob.l.decē. Dicit Jo.an.q nemo absolui nisi ab eo qd valet.reuocat aūt si non vz.c.j.qd me.cā.li. vj.in glo.ordi. ¶ Quero qñ iniqtas reddat sniam iniustam z qñ nullaz.sol.vt in glo.addit si snia fertur notorie 2tra ius

a ¶ Vide Barba. cōsilio.xv. columna.vij.volu.ij.

Digitized by Google

partio an ſit ipſo iure nulla. dic ꝙ nõ vt. C. de ap. l. ciues ⁊ incole. ⁊. l. ibi qui. ⁊. l. ij. C. qñ ꝓuo. nõ eſt neceſ. qḋ eſt verũ niſi ↄtineat impoſſibile de iure. vt. ff. de excu. tuto. l. q teſtõ. ⁊ ff. de curo. ⁊ cura. l. ſcie egreſſe. ff. ad carbo. l. ij. §. puberi. ¶ Quero an ſnia lata ↄ̄ tenorẽ obligatiõis ſit ipſo iure nulla. vt qñ excedit tenorẽ ↄ̄ctus. v. gr̃a ſtipulatio erat in x. ſnia in. xx. ⁊ vr̃ ꝙ in totũ ſit nulla. ff. ſa. her. l. in hoc iudicio. ſed ibi nõ pronũciauit ſuper toto. hic autez ſuper toto ⁊ alio pl̃i. Et iõ nõ vr̃ vtile p inutile vitiari. ar. C. ð dona. l. ſancimus. Nã ſortius dʒ valere ſnia q̃ ↄ̄ctus pp auctoritatẽ rei iudi. ſʒ ↄ̄rũ no. ff. de doli excep. l. apud celſum. §. aduerſus. C. ſi aduer. rem iudi. l. j. qꝛ non põt ſnia ſup vno articulo valere. ⁊ nõ valere. ⁊ ſic rõne impoſſibilis adiuncti in nihilo videlʒ ꝑ alia parte. ff. de ſideiuſ. l. ſideiuſſores magr̃atus. §. j. ⁊. ff. de iureiu. l. carnelia. ⁊ ff. fami. her. l. q̃dã mulier. ſed ibi erãt diuerſa ⁊ ſeparata capitula. ⁊ facit. ff. de arbi. l. diẽ ꝓferre. §. ſi plures. ⁊ in. c. j. de arbi. li. vj.

r **Enor.** Snĩa lata ↄ̄ abſẽtes nõ citatos in cã mr̃imonij nõ vʒ. hoc dicit. ¶ Caſus. iter. R. ⁊. M. vtebaẽ qḋ mr̃imõij. qꝛ mſ̃ier petebat illũ i vir̃. cã fuit ↄmiſſa epo reatio qui. R. abſoluit abſẽte muliere. mſ̃r ĩpetrauit ſcḋas lr̃as. delegati citauerũt deñ. R. q pp ĩfirmitatẽ nõ cõparuit. ſʒ nocte ſeq̃nti aliã vxorẽ accepit. vñ fuit excõicat' tã dẽ abſolutus ꝓduxit ꝑ ſe ſniam quã tulerat dictus epõ. ſʒ mulier ꝓduxit teſtes p quos itẽdit ꝓbare ſubarrationez p v̄ba de pñti. papa mãdat in cã ꝓcedi nõ obſtãte illicita abſolõne mãdauit dcõ. R. ne ad ſecũdã vxorem accedat priuſq̃ʒ cã cũ pria vxore fuerit diffinita. ¶ In tex. ibi. infirmitate. no. ꝙ qs põt eẽ infirm' vna vie ⁊ ſan' alia. Ibi copulare carnalr̃ vl̃ v̄balr̃. Ibi ꝓmulgaſſe. no. illũ excõicãdũ q illudit iudici. Ibi equa. l. ſnia excõicatus. Ibi abſolutus i forma eccleſie. ¶ No. ꝙ abſolutus ab inquietatiõe eſt abſolutus diffinitiue. Ibi ãnulo. not. ꝙ annulus ſignet verba de pñti. ¶ In tex. ibi. illicita qꝛ facta nõ citata parte. quid ſi fuit citata legitime. rñ. pro ſnia preſumiẽ niſi iniuſta cã mouerit iudicẽ. In ↄ̄rium credit tñ Inn. ꝙ hec cãe cognitio q̃ ſit ad introducẽdũ nouũ iudiciũ poſſit fieri in domo ⁊ nõ oʒ fieri i iudicio partibus pñtib'. qꝛ de licẽtia iuris ſit ſm̃ Inno. ꝙ ẽ valde no. ſiſe no. accur. ff. ð ho. puſ. l. iij. §. ſi cã cognita. Sed an ſcḋo ⁊ tertio põt verificari de nullitate. Inno. dicit ꝙ eẽt abſurdũ. qꝛ nõ eẽt finis litium ⁊ vide. c. j. de re iudi. in cle. in tex. ibi. nõ obſtãte. no. ꝙ per hec verba ꝓnũciaẽ ſup nullitate ſnie. itẽ no. ꝙ ſi excep. rei iudi. incidit ſup ea oʒ ꝓnũciari. ¶ In tex. ibi. ꝓcedas nõ obſtãte ſnia. no. ꝙ ſnia nõ obſtãte q̃ nulla eſt ꝓceditur ex eodẽ libello. Et ſic ſnia epi fuit nulla. ⁊ tñ ẽ libellus remanet validus. ff. de re iudi. l. cõquerebaẽ. C. q̃ñ ⁊ q̃ñdo iu dex. l. ſi vt ꝓponis. ¶ In tex. ibi. interdicaẽ. no. interdictum ne qd innoueẽ lite pẽdẽte ⁊ ꝙ interiʒ põt excõicari. ¶ Opponiẽ ꝙ iſtud mãdatũ non debeat fieri cũ tendat in ꝑiudiciũ tertij. l. ſecũde mulieris. ſol. iſtud eſt ꝓpter litis pẽdẽtiam que pẽdẽte ſecũda mulier acq̃ſiuit titulũ. ⁊ ideo res ẽ quaſi litigioſa cuius traditio ĩhiberi poteſt interim ſm̃ Ber. ar. ff. de peti. he. l. diuus. ꝙ eſt no. dignum. Et de iſto ꝓcepto de rebus audeat lite pẽdẽte alij tradere poſ. ſub aliqua pẽa arbitraria raro inuenies. Dicit Inn. ꝙ poſt peccatũ non moueẽ q ne peccat. ſʒ moueẽ vt ſatiſfiat. ¶ Item no. in iſto. c. ar. ↄ̄tra illos q lit. pẽdẽte faciũt ſe ꝓmoueri ad ordines vt non poſſint vti ordinibus lit. pẽdente. ſed ea finita ſic ſi reportaẽ victoria i cauſa ſicut hic. di. de vxore ſuſpecta. ¶ Quero vtrum excuſeẽ citatus ꝓpter infirmitatez. rñ. ſic ſi poſtea compareat. ſecus ſi ñ comparet. vt hic. vel dicit glo. iſte ſingebat ſe infirmũ ⁊ pʒ ꝙ falſa excuſatio erat qꝛ ſequẽti nocte fecit ↄtubitũ cũ alia. Item no. ꝙ ſingiẽ ↄ̄ſingere infirmitatẽ ille qui ſtatĩʒ conualuit Ber. Itẽ no. hic de mr̃imonio nocturno. ¶ Quero vtrum ãnu. vo dicaẽ arra vel conſenſus. rñ. nec arra nec ↄ̄ſenſus ẽ. ſʒ conſenſum ꝓbat ſicut ſignum oñdit ſignatũ. vt. C. de ſab. icẽ. l. ſtigmata. Et no. ꝙ ſufficit dicẽ ſubarrate ãnulo. qꝛ non refert an v̄bo vel facto qs declaret voluntatem ſuã. Ber. certe imo refert in matrimonio. vt no. C. de ꝓſcrip. xxx. an. l. cum notiſſimi in pri. ff. de actio. ⁊ obli. l. nõ figura. ff. de reg. iur. l. nuptias. ⁊ no. J. de ſpon. tue. ⁊. J. de deſpon. impu. c. vex. ⁊. c. vlt. de ↄiugio ſuo. ⁊. xlij. diſt. c. ſi rector. tñ latius ꝓſert verba ſi dicit te ſubarro cum hoc ſit ↄ̄ſuetudo loqueñ. Ber. ⁊ ſʒ requiraẽ verba. tñ iſta verba nõ ſunt ſtipulatio ſʒ cordis expreſſio. ⁊ iõ matrimoniũ ↄ̄ſ. ↄ̄bi per nũctũ ⁊ per epl̃am. vt in. c. j. de ꝓcur. li. vj. vel dic ꝙ vbi interuenit ãnulus publice datus nõ ẽ neceſſe ꝙ probenẽ v̄ba. qꝛ pſumuntẽ interueniſſe vel qꝛ ſufficit taciť cõſenſus cũ facti expſſione ſm̃ Ber. Adde dicit Archid. ꝙ per portatiõnẽ ãnuli bñdicti ꝓbaẽ mr̃imoniũ. ſʒ anteq̃ã ſit bñdictus pſumunẽ ſponſalia. xxx. q. v. ſemine. Item ꝙ poſtq̃ʒ ꝓceſſerunt ſponſalia ipſo facto ↄtrahiẽ mr̃imoniũ. ſecus ſi nõ ꝓceſſerũt. xlij. di. ſi rector in ſi. p Arch. Itẽ ait ꝙ qñ mittiẽ nũcius vl̃ epl̃a ad mr̃imoniũ ↄ̄hẽdum nõ oʒ ꝙ mulier ei q ↄ̄q̃ʒ loquaẽ dũmõ exprimit ↄ̄ſenſuʒ ſuũ corã honeſtis ꝑſonis. xxx. q. v. nec aliud p Archi. dicit Inno. ꝙ ſi duo ꝓbant ꝙ acceperũt bertã in vxorẽ ⁊ duo tãtũ ꝓbat ð tpe ꝙ nõ vʒ ſnia per quã berta adiudicaẽ vni eox. ſecus in dñio ⁊ ꝓhẽda. ita eleganter no. ipſe. J. de ſpon. duox. in rubrica. dicit Archidia. ꝙ in matrimonijs poteſt apponi pena per ſtatutũ ciuitatis. vt ipſe no. xxv. q. ij. vbi no. dicit ꝙ hoc eſt vex ꝓterq̃ʒ quo ad impediẽdũ ſubſtãtiã matrimonij. ⁊ dic vt not. in. c. ſtatutũ. de here. li. vj. Dicit glo. ꝙ vbi nõ eſt dos nec ꝑſumiẽ matrimoniũ eẽ. ij. q. iiij. §. ꝙ autez. Item dicas ꝙ ꝓcedente cõcubinatu nũq̃ʒ preſumit matrimoniũ. vt inſti. de nup. §. ſi. dicit Innoc. ꝙ in matrimonijs ſpũalibus requiruntur verba ſicut in carnali. vt ipſe nota. J. de ſpon. c. tue.

c **Onſanguinei.** Propter ſolã ↄ̄feſſionem mulieris nõ receditẽ a ſnia diuortij niſi ꝓbeẽ ꝙ ſnia fuit lata ꝓtextu falſe ꝓbatiõis. ſcḋa ibi fraternitati. ¶ Caſus. q̃dã mulier ↄ̄xit mr̃imoniũ cũ quodã tñ ꝓtextu cognatiõis ſpũalis fuit lata ſnia diuortij. mulier poſtea ↄ̄fiteẽ ꝙ nulla fuerit cognatio tpe mr̃imõij ſʒ ſuperuenit poſt hec mulier trãſiuit ad ſcḋʒ mr̃imoniũ. papa dicit ꝙ ad ↄ̄feſſionẽ mulieris ſnia nõ reſcindiẽ niſi legitime ꝓbeẽ ꝙ ſnia fuit lata ex falſa cã. ¶ In tex. ibi ↄpaternitatẽ. l. ↄ̄ctam p baptiſmũ vel p ↄ̄firmatiõem q̃ hʒ dirimendũ mr̃imoniũ ſequẽs. J. de cogna. ſpũali. c. meritus. ⁊. eo. ti. c. ij. ⁊. iij. lib. vj. Jo. an. ¶ In tex ibi ⁊ poſt no. ꝙ cõpaternitas ſequẽs nõ dirimit mr̃imoniũ iam ↄ̄ctũ. vt. J. de cogna. ſpiri. c. ij. Et ſic no. ꝙ q̃ victãt ſiẽda nõ infringũt iã facta. ¶ In tex. ibi ↄ̄feſſionẽ. no. ↄ̄feſſiõez ↄtra ſniam nõ valere. Ibi rõnabilr̃. no. ꝙ rõnabile dr̃ factũ qḋ eſt rõnabile quo ad iuſticia fori lʒ nõ ſit rõnabile quo ad iuſticiã poli. Ibi ꝓbaretur. no. ꝙ in mr̃imonijs maior eſt veritas q̃ʒ ſententia. ¶ Quero quõ ꝓbabil. dicit glo. ꝙ p teſtes ſʒ quõ ꝓbabitur iſta negatiua' ꝙ añ ↄ̄ctũ mr̃imoniũ nõ eſſet ↄpaternitas. rñ. p famã ⁊ iudicia qꝛ alr̃ pura negatiua non põt ꝓbari. Nã cũ fama ⁊ cũ indicijs negãtis ↄ̄ſonat iuris preſumptio. vt. ff. de ꝓba. l. verius. C. qui militã poſ. l. ſup foro. lib. xij. Ex duab' glo. pacois iſtius. c. no. ar. ꝙ illud dr̃ factuʒ ſm̃ ius qḋ eſt factũ ſm̃ ordinẽ iuris ciuilis lʒ non ſʒ ſuũ naturale qḋ idẽ ẽ ꝙ veritas nec ſʒ ius gẽtiũ qḋ idẽ ẽꝙ equitas. vñ dẽ ꝙ põt tranſire in rẽ iudi. dr̃ ius ẽt cũ ꝓtor inique decernit habita relatione non ad id qḋ fit. ſʒ ad id qḋ fieri ↄ̄uenit. Itẽ dicit tex. in. l. pe. ff. ð iu. ⁊ iu. ⁊ p hoc deciditur q̃ſtio de ↄpromiſſo facto cũ arbitrio ꝓcedendi de ſcõ ⁊ ſententiãdi ð iure tñ. Nã i iudicijs h̄ v̄bũ ſonat ꝑ iure fori iudicialẽ ꝙ facto ẽ ſeruaſſe ſm̃ acta ⁊ ꝓbata. q̃ĩmo ſi iudex eãm putãt ꝓba. aduuaei ſufficit lʒ iudex vl̃ arbiter errauerit ⁊ etiã p teſtes non iuratos. ex quo data ẽ ſibi ptãs ꝓcedẽdi de facto. qꝛ iuramẽtũ teſtis eſt de ordine non ð ſubſtãtia. vt. ṽ. ð teſti. tuis. maxime ſi dictũ teſtis fundetur in pitia diſcipline alicuius artis. vt no. in. l. j. §. j. ff. ð ve. inſpi. Item hec cla de iure eſt monitio ñ ↄditio. vt no. Inn. ṽ. ð offi. dele. c. prudẽtiã. vt ſit ſenſus abnegatiuus ð iure. i. nõ de libero arbitrio.

a ¶ Vide Alex. conſ. xxxviij. j. libro. ⁊ vide xx. conſilio. cccc. Areti. ↄ̄ſ. xcilij. columm. vij.

t **Am olim.** Si papa ↄ̄ ꝓnũciatione ʒ ſuã bñficium ↄ̄fert h̄ tacite ſubrepticia dr̃ impetratio ⁊ nõ valet h. d. Et prĩo põit factũ. ſecũdo diffinit ibi non

ſigī. ¶ Caſus. vacante archidiaconatu magalonen. epo noīauit P. de prepoſitus appellauit vt aliius eligeret niſi pceſſa ſibi duplici voce ⁊ inhibuit epo. P. de inueſtiuit pre poſitus aliū nolauit Celeſtinus totū caſſauit ⁊ interloquē do decreuit ꝙ p illos qbus ſcriberet puideret. deniꝗ qdā C. impetrauit dictū archidiaconatū a papa cū nōdum eēt ordinatus ad diaconatū. Itē pter pſciam pcuratoris epi q erat in curia ob hāc cām mortuo. C. ſucceſſit Inno. corā quo dictus impetrās allegabat quādā nouā pceſſio nez epi. papa dicit ꝙ ipetratio nō tenuit. qꝛ ſurreptitia ſi fcā mētiōe de interlocutoria pape. Itē pſenſus vel pceſſio epi nō valuit. qꝛ fuit fcā in pclaſiōe ſnie pape. qbus oibus liqdis exiſtētibus papa dicto impetrāti. ꝫ abſenti impoſuit ppetuū ſilentiū mādanſqꝫ interueniēte plena oluꝫ pre ſentiū pcordia archidiaconus ordinet. ¶ No. ꝙ quis po teſt hr̄e duas voces in vna electōe nec mirū qꝛ quotiens duo iura pcurrūt [a] in vna pſona hr̄t vim duaꝝ pſonaruꝫ ff. de his qui. vt indig. l. tutorē. ff. de inoffi. teſta. l. pāpinia nus. §. ſꝫ nec īpuberis. de teſta. c. raynaldus. ff. de adop. l. ſi pſul. ⁊ l. ſi pr̄. §. q duos. ff. de ſtip. ſuo. l. iij. de ſer. vr. pre. l. ſi domus. ff. de fideiuſ. l. gnāliter. qꝛ vt ibi eleganter dicit lꝫa nulla ē rō quare magis pmittat vti vna qꝫ reliqua. in terim. n. hꝫ eas diuerſo iure. ar. ff. d bo. poſ. l. ſi cū prono. C. de iure delib. l. cū aliqs. C de admi. tu. l. tū qdā. Et p hoc dico ꝙ dꝫ hr̄e publicas quotidianas diſtributōes ſꝫ Jo. an. idē pſului. Nō ob. ff. de vſufr. l. dñs. §. ſi. vbi in alimētꝫ nō hꝫ locuꝫ duplicatio. qꝛ ibi altera pſona ē extincta vna cū alimētis. No. caſſari ꝙ nullū ē in vbo caſſauit. ¶ In tex. ibi pnūciās. ꝫ quā pnūciatōez papa circūuētus pſtu. ſit archidiaconatū vt hic. vn̄ qñ papa facit aliqd ꝫ ſuā pnūciatōez pſumit circūuētus. vt hic in vbo credimus circūuētuꝫ. qd̄ ē no. dignū. vn̄ ſi rex francoꝝ ꝫ ſuā pnunciatōez aliqd pcedit tacito de pnūciatōe pceſſio ē ipſo iure nulla. ¶ In tex. ibi pcuratoris. no. pcuratorē q ē i curia citari debere qñ ſit aliqs ꝫ eius pindiciū illo dño qd̄ tene meti ſm Inno. ⁊ Hoſt. qꝛ vr̄ ſuppoſita fcā dñā ⁊ fuit hic. l. aut q alr̄. qd̄ vi aut clāꝫ. vn̄ dic ſm Ber. ꝙ in ipetratione gr̄e nemo ē citādus. qꝛ ē qdā donatio. Itē non ē actus q debeat expediri in pdictorio iudicio. ar. illius no. gl. q ē ff. de bo. poſ. l. iij. §. pe. vn̄ qñ pcedit ad collatōez nemo ē citādus. c. lꝫ epo. de pben. lib. vj. ¶ In tex. ibi cōmutare. No. ꝙ maleficiū dꝫ reuocari. Ibi in pſone. no. ꝙ q obtinet bñficiū a papa. ⁊ poſtea ab ordinario vr̄ facere inclu ſionē pape. Et iſta ē vna de rōnibus ꝫ ipetrātē. ⁊ ē bene no. ¶ In tex. ibi lꝫ abſēti. no. iponi ſilētiuꝫ abſēti vbi liqt de cā ⁊ itellige eo citato. Ibi plena pcordia. no. dici plenā pcordiā maioris ptis qnimo di oēs eē in pcordia vbi ē maior ps. Ber. qd̄ ē vez i reſcripto. ſec⁹ i ſtatuto. nā reſcriptū ē ipetrādū ſm ſuo cōe. ſꝫ ſtatutū i ſuadū pceſſe. vt dixi. ā. c. nō pt. ¶ In tex. ibi pn̄tes. no. abſētes ad elec. in īferioribus dignitatib⁹ epatu nō eē de neceſſitate vocandos. hodie h eſt correctū. vt in. c. in ecclefijs. d pbē. li. vj. ſꝫ in alijs ac. qꝫ in elec. nō ſunt vocādi. vt no. in. c. pn̄tium. d teſti. li. vj. ¶ Quid i elec. laycoꝝ dic ꝙ ſufficiūt pn̄tes ēt abſentib⁹ nō citatis dūmō pn̄tes faciat duas partes. ff. ꝙ cuiuſqꝫ vni. do. l. nulli. ⁊ l. plane. C de decur. l. ij. ⁊ l. nominationū forma. in auē. d deſen. ciui. §. iterim. Quid i alienatōe ecclē. dic vt in auē. h ius porrectū. ¶ Illud aiaduertenduꝫ puto ꝙ ſi iminet extremitas tpis elec. ſiēde ꝙ abſentes nō ſunt citandi qꝛ videnꝫ citari a lege. arg. in. c. vbi piculuꝫ. de elec. li. vj. Sꝫ illud ideo qꝛ aliqd ptr formaꝫ mandati. ff. de arbi. l. pediue. §. j.

a ¶ Vide no. Jal. i. l. ſingularia i notabilibus l. uno. i. ff. ſi cer. petā.

c **Tam inter.** Valet ſnia lata ꝫ litigatores ſi ab ea iſta dicꝫ. ⁊ ſi fuerit appellatū. prio narrat pceſſuꝫ ⁊ iura vtriuſqꝫ ptis. ſcdo diffinit cām diffinitionis pmittēs. ſcda ibi qꝫ nos. ¶ Caſus. inter abbatē ⁊ pūētuꝫ ſancti zenonis veronen. agētē ex vna pte ⁊ archipſbiterū ⁊ clericos ſancti pculi ex altera pte defendentes erat qd̄ qꝛ abbas dicebat dictam ecclīam ſancti proculi eē monaſterio ſuo pleno iure ſubiectam exprimendo capitula ſubiectionis in hunc modum videlicꝫ in inſtitutione deſtitutione inueſtitura archipreſbyteri ⁊ eiuſdem archipreſbyteri fidelitatis in obediētia archipſbiteri ⁊ fratrū in correctiōe reſtitutione ad ordines cōſecratione ſuſceptione criſmatis letanijs. ſꝫ adiecta in libello clā gnāli vꝫ ⁊ alijs ſimilibus per que plena ſubiectio. ſ. in ſpūalibus ⁊ tēporalib⁹ declaratur. rpe pbōnis abbas pduxit inſtrm publicuꝫ cōceſſiōis veronen. epi ad quēꝫ ſpectabat dicta ecclā pleno iure. Itē ratificatione ſucceſſoruꝫ. itē priuilegia ⁊ pfirmationes ſūmoꝝ pōtificum ⁊ patriarcharum aqlegieñ qui erāt metropolitani. ⁊ in vno priuilegio fiebat mētio de ſubiectōe plenaria atqꝫ ſubſcriptōe epi veronen. quam fecit p quēdā priorē ſancti zenōis. produxit ſuper abbas quādaꝫ ſniam latā p quēdaꝫ cardinalē ⁊ demū p epm veronen. ꝫ epm ⁊ clericos ſup duob⁹ capitulis in qbus tm̄ ptēdebāt ſe liberos. ſ. ſuper fidelitate ⁊ obediētia manuali cuius tenor erat ꝙ vel archipreſbiter relinqueret ecclīaꝫ aut abbati obediētiam repromitteret a qua ſnia nō fuit appellatum. papa cōſiderās ꝙ donatio pfirmatio ⁊ priuilegia nō tenēt quia ſumunt originem ab inualido ſolum pōderat ſniaꝫ ſuper dictis duobus capitulis latā que trāſiuit in rem pro qua pſumit ꝙ rite ⁊ recte ⁊ ꝙ vera ſit nō obſtātibus allegatis in pꝫium qꝛ vītas vboꝝ geſtoꝝ ambagib⁹ nō mutat. diffinuit vt i archipſbiter ſancti pculi q p tpe fuerit fidelitatē ⁊ obediētiam pſtet abbati ſancti zenonis. ¶ In tex. ibi clericos. no. hic agi ꝫ clericos. qꝛ nō in eis hoc ius ptēdebāt niſi ipſe agēs alr̄ pꝫa poſſeſſoreꝫ agerēt. ē. de ma. ⁊ obe. c. iter quattuor. de pſcrip. auditis. ⁊ c. olim. Jo. an. ¶ In tex. ibi ſubiectionē. no. libellū ſubiectōis eſſe gnāle. ⁊ idē lꝫ in libello dicat ⁊ ꝓponat aliquid in genere. tn̄ i pceſſu dꝫ declarari i quibus articulis ius pretendit ⁊ i illis tm̄ fertur ſnia. fac. ē. de offi. or. c. pquerēte. Jo. an. ¶ In tex. ibi inueſtitura. ſ. corpoali poſſeſſione. que de iure ſpectat ad archidiaconatū. Jo. an. ibi ſimilibus. ſ. qbus de offi. or. pquerēte. lꝫ cū dioceſana ipugnat ⁊ epiſcopus lꝫ iuriſdictiōis teneret ſubiectos. ſpūalia ſunt ſacra temporalia ſunt omnino prophana vt ſunt rerum dominia ⁊ ſimilia. ¶ In tex. ibi publicum. no. iſtrm publicū eē lꝫ inualidū. ibi veronen. epi ad quē ſpectabat eccleſia pleno iure. ¶ In tex. ibi puilegia. ſ. cōfirmatoria i forma epi ⁊ ideo erat inualida. qꝛ qñ pfirmātur vt iacent nō valꝫ firmatio. ibi archipreſbyter ſancti proculi. ibi ſubſcribi. h nō poſſꝫ facē tabellio niſi eēt ordiarius ſtatōis. vt i auē. de tabel. §. ſi. ¶ In tex. ibi manuali. no. de obediētia manuali que fit gēibus flexis māibuſqꝫ iūctis ⁊ poſitꝫ iter manus ſuperioꝝ. ibi dūtaxat per taxaturam negatōem videbantur tacite pfiteri reliqua. argu. C. de pd. tut. l. ob eo. ⁊ ff. de mio. l. ⁊ ſi ſiue. §. ſed ⁊ pap. C. d pu. q ſil. diſ. l. ij. ff. ad treb. l. lucius. §. q habeat. i ſi. ¶ In tex. ibi idem fuerat iudicatū. no. ſniam ſm ſniam valē ēt ſi nō fuerit appellatum. vt no. in. l. i. C. quādo prouo. nō eſt necē. ¶ In tex. ibi dimitteretur mirabilis ſnia ꝙ aut dimittat ecclīam aut faciat obediētiam. Item aliud mirabile qꝛ eſt ſnia alternatiua. Itē nō eſt expreſſom vbuꝫ pdemno ⁊ tn̄ traſit i rem iud. qd̄ ē no. dignū tn̄ papa iferius nō pprobat eam alternatiue ſꝫ i ea parte qua diſponitur de fidelitate ⁊ obediētia. ⁊ ſic reduci alternatiuam ſniam ad ſimplicem qd̄ pt facē iudex appella. ⁊ tene hoc mētī. pterea quandoqꝫ fertur ſnia alternatiue. ⁊ tn̄ nō eſt alternatiua ſed ſubiūctiua. vt dic illa. l. no. ff. de re iud. l. inſtro. §. decem. ¶ In textu ibi iſtrumēto donatōis. ſ. facte per epiſcopum veronen. no. cauſam ⁊ originem ſcripturarum iſpiciedā eē. fallit i ſnia vbi iſpicim⁹ finem ⁊ nō pricipiū. tex. ē h no. ¶ In tex. ibi inuitēdū. no. ꝙ fundamēto inutili exiſtente qcqd iꝫ de ſeqtur vertitur i ruinam. nā opꝫ ꝙ vīus acceſſorij a pricipali dīcēdat ſm Abbatēꝫ. illud aūt dī pricipale qd̄ ē cā ⁊ origo. ff. ad. l. fal. l. ī rōne. §. q filio. Sꝫ opponit ſnia eſt acceſſorium ⁊ tn̄ ꝫ ſine pricipali ſtāt. imo ſnia ſtat p ſe pp rigoreꝫ iudicioꝝ. vn̄ ēt ſi pbatiōes de iure nō pcludūt tn̄ ſnia de iure pcludit. tex. ē hic valde no. ¶ In tex. ibi ſmōib⁹. i. negationib⁹. vel. i. al leg. nullitatis iſtroꝝ. ⁊ ſic ſnia lata ex iſtis nullis ipſo iure eſt valida qꝛ ſuis virib⁹ pſeuniꝫ. qd̄ eſt no. Ille q duxit ad furcā ſemp negat. tn̄ vītas ſnie ſmonib⁹ derogat. No. ibi rite p oia. no. vbū ꝙ qñ a ſnia nō ē appellatoꝫ pſumit rite ⁊ recte p oia pnūciatū ꝙ includit pricipale ⁊ acceſſoriuꝫ.

¶ Jtē īcludit ūitatē ⁊ ſolēnitatē qꝛ iſtō ūbuꝫ ꝑ oīa ē hic poſitū cū miniſterio. ¶ Ja tex.ibi. fidelitatē ⁊ obediētiā nota ſnīaꝫ ferri ſup duob᷒ capl'is tm̄ ⁊ nō ſup toto libello. ⁊ rō ē quia papa fundat ſe ſup ſnia i duob᷒ capl'is tm̄ aſa qm̄ libellus ē gnālis multa capl'a gnāli ſmone cōplectēs. aut oīa capl'a ſunt ꝓſecuta ⁊ dꝫ iudicari ſup oībus aut aliq̄ ⁊ dꝫ iudicari ſup proſecutis aliꝫ capl'is reſeruatꝫ. vt .C. de iudi. l. lꝫ. niſi actor fuerit i dolo nolēdo ꝓſequi alia capl'a vt reum ſp teneat i timore iudicioꝝ qꝛ tūc agēs de nouo repellit̄ exceptiōe doli. vt. ff. ď arbi. l. ď reb᷒ vitio tn̄ſo bꝫ pe. ⁊ Cy. ⁊ ñ ē alibi. Et hic ē vn᷒ caſus i quo qs ſuſpēdit ꝓſecutiōeꝫ ꝑdit actionē ⁊ tn̄ ſibi vꝫ i arbitrio pena q̄ꝫ tū i iudice ſnia. ¶ Jn tex.ibi.q ꝑ tpe.i.tāpno q̄ꝫ quilibet futurus qꝛ hec ūba cōprehēdūt ꝑſentē archiſpoytex ⁊ futuꝝ ſicut illa verba ſi nō valuerit iure teſti. ⁊c. exponit̄ ⁊ ſi nō vꝫ vel nō valebit ſm̄ Ber. ⁊ ita futuruꝫ ſubiūctiui duo tpa ſignificat. ¶ Quero vtrū libellus gnālis ꝑ ſingl'a capl'a declarat᷒ ſit libellus gnālis. rn̄. nō ſi capl'a ſint ſpecificata i libello. ſecus ſi poſtea i ꝓſequēdo. ff. ď ver. ob. l. ſcire debemus. ſꝫ libellus vl'is ſp eſt vl'is ēt i rebus ſpecificatis. vt. ff. de peti. heredi. l. lꝫ minimam. Jnno. tractat hic an in ſnia ꝑ obmiſſuꝫ videt̄ expreſſuꝫ. Et dicit i acceſſorijs nō vitiari vn̄ bn̄ vꝫ ſnia lꝫ iudex nō faciat mētiōeꝫ de fructibus rei iudi. l. paulus. ff. ď re iudi. ſꝫ i ſubſtātialib᷒. dic aut ferī ſup pte correlatiua ⁊ nō vꝫ. ff. fami. her. l. i iudicio. aut ſup itegrali. ⁊ idē qꝛ ſnia dꝫ diffinire totam litē qꝛ libellus ad h̄ tēdit ⁊ idē i pte mali. Nā ſi peto. c. abſurduꝫ eſſet q̄ iudex poſſet hodie pronunciare ſup vno nūmo ⁊ cras ſup alio ⁊ ferre ſup vno libello mille ſnias. Naꝫ fruſtra fit per plura qꝺ pōt fieri ꝑ pauciora ⁊ qꝛ eēt tenere mūdū i ꝑpetua tribulatiōe. Jn pte aūt ꝓdicamētali aut ſunt oīa ꝓſecuta ⁊ dꝫ ꝓnūciari ſup oīb᷒ vt ſnia ſit cōformis proceſſui tn̄ ſi capl'a ſunt diſcreta valeret ſnia ſi iudicit de aliqbus liquet ⁊ de aliqb᷒ nō. ¶ Et not. q̄ aliud ē diſtiguere aliud diuidere nam diſtiguere capl'a diuerſa diſtīctaq; ē circa diuerſa. Sꝫ diuidere ē ptē aliculus tot᷒ ab alia pte ſepare primō pōt iudex. ff. de diuiſo. l. ēt. §. ex cā. ⁊ ar. ff. de iure patro. l. cornelia. vt hic. ſꝫ iudex nō pōt facē diuiſioneꝫ vni᷒ q̄ſtī. ⁊ iō nō vꝫ niſi de toto ꝓnūciet qꝛ h̄ eēt lacerare poti᷒ iudiciū. ⁊ de vna lite facere diuerſas iſtātias q̄ ē impoſſibile. Nā nec ꝑſes libelli ſunt recipiēdi ꝑ minimas particulas ſepati ſꝫ ꝑ aliud ⁊ aliud fic. ff. de cōdi. fur. l. ſi ſeruus. §. bone ſacit. ff. de vſuca. l. eum qui edes. ff. cōmodati. l. in cōmodato. §. duobus. ff. ſi cer. pe. l. quidaꝫ eſtimauerūt. ⁊ ibi dixi. ¶ Ex his pꝫ q̄ ſup vnico caplo nō pn̄t ferri due ſnie ſup vna parte. alias cras ſuper alia parte ſed i ſibilo valet. ⁊ dō intelligit̄ ꝓnūciare de toto qui ꝓnūciat ſolum de parte qꝛ ſuper toto nihil dixit neq; ſcripſit ſm̄ Jac. de are. C. ſi aduer. rem iudi. l. j. Jdē no. hic ⁊ Cy. ibi.

c **Nosam.** Sufficit ad ꝯfirmationem ſnie nihil ꝯtinētia iniquuꝫ q̄ ꝯtra ipaꝫ aliqd nō ꝓbet̄. h. d. p̄ia ꝑ ponit delegatorū ꝓceſſum ſniam ⁊ appellatōem. ſecūda ibi lꝫ. vbi ponit allegatiōem appellātis. tertia ibi. qꝛ tn̄ papa ponit ſuū motiuū. ¶ Caſus. inter canonicos monaſterii eccl'ie ⁊. A. clericum erat qꝺ ſuper ꝓbēda. C. ꝑſſo laudeñ. de ꝯſenſu pcꝫ dele gat᷒ abſoluit cānonicos. fuit appellatū ⁊ adiciebat̄ q̄ dcā ſnia fuit lata ꝯ̄ formaꝫ mādati apoſtolici. papa ꝯſiderās q̄ dcā abſolutoria nihil cōtinet iniquū. ⁊ q̄ caſo fuit delegata cōſidato ptium ⁊ q̄ delegatus fuit reqſitus ab vtraq; pte q̄ ferret ſniam. dictā ſniam ꝯfirmauit. ¶ Ja tex. ibi. ⁊. A. ſ. agētē ſibi ꝓpoſitū tn̄ nō ꝓbatū. ibi nā ſemꝑ ad vnā. ſ. qn̄ pōt ex plurib᷒ moueri rōnibus. vt hic erat. Jbi nihil ꝯtinebat iniquū no. doctrinam hanc q̄ aut ſnia nihil ꝯtinet iniquuꝫ neque per ſe neq; per acta ⁊ tunc dꝫ ꝯfirmari porro ſnia abſolutoria fundabat̄ hic i iure cōi qꝛ actore nō ꝓbāte reus abſoluit̄ tā ꝑ iudicē prime cāe q̄ꝫ ꝑ iudicē appel. q̄ ē ſucceſſor in locuꝫ ei᷒. vt. ff. iudi. ſol. l. eū apud. eꝯ̄ ſi eēt ꝓbatuꝫ abſolutorie caſſaret̄ q̄ cōtinet iniquū. Cum igit̄ q̄ris qs dēat ꝓbare in cā appel. dic aut nil ē ꝓbatum i p̄ia cā ⁊ dꝫ ꝓbare actor. aut eſt ſemiplene ꝓbatum ⁊ tūc dꝫ ei deferri iur̄m i defectū ꝓbationis ꝑ iudices appel. cui debebat deferri ꝑ iudicē a quo

tn̄ appellatū. Et dato caſu q̄ eēt locus gratificationi ſuccedit in locū iudex ad quē. porro a depēdētib᷒ a ſolo motiuo animi vnuſq́ſq; ſeq pōt animi ſui motū qꝛ ꝑſone cohe ret. vt. ff. ď arbi. l. qualē. i p̄n. qꝺ ē notabile. porro acta ſem per ꝓducen̄. vt. C. de appel. l. hi qui. ⁊. l. iudicib᷒. qꝛ ꝑ acta ūitas illuminat̄ ⁊ ſi acta pn̄t interpretari pro ⁊ ꝯ̄ dꝫ ꝑſumi pro ſnia. vt. ē. de renūciatio. in p̄ntia. ¶ Jn tex. ibi ꝯfirmare. no. qꝺ ſufficit q̄ iudex appel. dicat ꝯfirmamus vl' infirmamus. facit qꝺ no. C. de ſen. e iterlo. om. iu. l. ꝑſes. ⁊. j. de te. c. Ray. ¶ Quero cū Ber. ſnia lata ꝯ̄ formā mādati ſi tꝫ ſꝫ qd ſi ꝑter formā. dicit Ber. qꝺ tꝫ q̄ intellige. dūtaxat ſnia ſit lata ſup cā delegata vel ſup ēpēdicijs. ſec᷒ ſi ſuper extraneis. C. ſi a nō ꝯpe. iudi. l. ſi de ꝓprietate. ¶ Quero vtꝝ ſit ſufficiēs rō illa q̄ aſſignat̄ in lr̄a de ꝯſenſu partium. rn̄deo nō. ⁊ idē dicimus i ꝯſultore lecto᷒ de ꝯſenſu partiū q̄ ab ius ꝯſilio pōt q̄relari. vt colligit̄ hic ex glo. ordi. ⁊. l. ſi ꝯuenerit. de re iu. per Ber. ¶ Quero verū iſta allegatio ſit bona q̄ vtraq; ps petierit ferri ſniam. rn̄deo ſi ſm̄ Ber. ⁊ eſt ar. q̄ ſi in fine ſnie apponat̄ ꝑ notariū hec verba lata fuit ſnia dcā vtraq; pte petēte q̄ nō ꝓpterea ꝓbatur ꝯſenſus ſꝫ ſola iudicio requiſitio.

a ¶ Nā ēt qn̄ ptes cōſenſerūt ſtare cōſilio tenent̄ ſtare ipſi conſilio Ber. videt̄ voluiſſe qꝺ ſic ꝯſcriꝑ. incip. cōmiſſus ſuit arti culus pmo libro aſs eſt ꝯſil. Bald.

q **Uod ad ꝯſultatōeꝫ.** Snia ꝑ lapſuꝫ. x. dieꝝ a momēto ſnie cōputādoꝝ trāſit in rē iudi. ſi ꝑus nō fuit appellatuꝫ ⁊ quadrimeſtre tp̄s q̄ dat̄ ꝯdēnatis in ꝑſonali ad ſoluendū pōt ex cā artari ꝑ iudicē. h. d. ſcda ibi. dꝫ nec ad executionē. ¶ Caſus. ꝑ ſniaꝫ iterlocutoriā fuit mādatū clerico inquiſito q̄ ſe purgaret. J. x. dies. vl' ad aliū terminū ⁊ ſi ſe nō purgaret fuit ꝯdēnatus in certa pecūie q̄ntitate lapſis x. dieb᷒ a ipe iterlocutorie appellat. querit̄ nūqd poſſit. rn̄deo q̄ nō qꝛ iuris interp̄tatōe vi paruiſſe late ſnie. i. ꝯſenſiſſe ſiue hēat cām appellādi ſiue nō. Scdo querit̄ ſi ſe nō purgauit. J. terminū ꝑfixum. vtꝝ J. quadrimeſtre tp̄s poſſit cogi ad ſoluen̄. pecuniā. rn̄. q̄ ſic ſiue acceptauit terminū ad ſoluenduꝫ ſiue iudex artauit ex cā niſi appellauerit ab exceſſo modi. ſ. infra. x. dies numerādos ab exceſſu. Not. ſniam ferri ſubiūctiue ꝯditionalr̄. ¶ Nota ante tempus appellādo currere ad tp̄s ſe purgandū ad ſoluen̄. qꝛ cōputat̄ de momēto ad momētum. ff. qn̄ appel. ſit. l. j. §. bīduū uiō. C. de appel. auc. hodie. tn̄ iſtud momētū eſt vtile qꝛ ſi cuirit ignorāti. Et eſt rō cū non appellando videat̄ ꝯſentire nō ꝯſentit q ignorat. ff. de actio. ⁊ obli. l. ex maleficijs. §. longe. C. quō ⁊ qn̄ iu. l. ab eo. ⁊ no. C. de ap. auc. hodie. ⁊ ꝑſumit̄ ſcire ſi tenor totius ſnie eſt trāſmiſſus ad modū. Et hoc ſi erat in ciuitate. vt no. Jac. de are. in. l. ſcire oꝫ. de excu. tu. Jdeꝫ ſi tenor ſnie ſit affixus in loco publico ⁊ euidēti. vt. ff. de inſtuo. l. ſi pupillus. §. ꝑſcribere. ⁊ in. c. cūm. ď electio. in cle. ¶ No. q̄ ſnia pōt ferri ſub ꝯditiōe q̄ hꝫ ipſam iuſtificare. hāc ⁊ tacite coherentē vocamus ꝯditionē intrinſecā. vt. C. de ſen. l. cum iudex. No. ex ꝯſenſu partiuꝫ terminū poſſe artari. idem poteſt facere iudex ex cauſa. vt. ff. de re iu. l. ij. ⁊ ibi plene ꝑ bar. ¶ No. ſniam ꝯditionalem executioni mādari ſine alio libello liquidato prius ď exiſtētia ꝯditiōis. q̄ tene mēti. ¶ Ulterius no. q̄ qn̄ in ſententia deducit̄ ſcām ſtatuit̄ tp̄s arbitrio iudicis qꝛ in factis nō cadit dilatio vniformis. ff. de ver. ob. l. ꝯtinuus. §. illud. ⁊ §. cum ita. Sꝫ vbi ſnia ꝯtinet q̄ntitatē. ſi qdē iudex non expreſſit tempus intelligit̄ de quadrimeſtre. J. q̄ nō dꝫ fieri executio ꝯ̄ ꝯdemnatū nec ꝯ̄ ſuos fideiuſſorē. vt. C. ď vſur. rei iudi. l. ſi. ēt ſi ſit iuſo iure nō tꝫ qꝛ dilatiōe pendente iudicis officiū ꝯquieſcit. vt. C. de dila. l. ſiue po. ⁊ ſi de ſcō ſit facta ꝯ̄rio facto dꝫ retractari incōtinēti qꝛ ſicut iudex ſuit facilis imitteñ. ita dꝫ eſſe facilis in reuocādo. vt dīc tex. no. in. l. j. C. ſi mulier ven. no. vn̄ etiam miſſo nō citato contrario implo reuocat̄ immiſſio qꝛ ex ea nō eſt queſita poſſeſſio nec ius aliqn̄. vt. C. vn̄ vi. l. meminerint. ⁊ ar. C. q̄ cum eo. l. ſi ſeruus. ⁊. l. j. §. j. ff. de ſerṽs. ff. ď euic. l. minor. in principio. ff. de noui ope. nūcia. l. j. §. omnibus. ſi vero iudex expreſſit tēpus tūc aut cū cāe maturitate vel de partium cōſenſu ⁊ ſtādom qs aſſignat ōi termini. nā terminus ſtatutus ex cā q̄ mouet iudicē vel ex ꝯſenſu partiū nō reciperet ſuppletionē legalē. ff. de pto. ſtipu. l. j. in ſi. aut ne cauſe co-

gnitōe ⁊ ex arrupto iudex ſtatuit dilatōes minores q̄dri-meſtre ⁊ tunc a.l.ſupplet.vt.l.iij.§.ꝯdēnatū.ff.de reg.iur. ¶ Sȝ vt̄ȝ iudice p̄ſumit cā vr̄ ꝙ ſic.vt.ſ.e.c.cum cauſaȝ.§.qꝛ tñ.dic ꝯ qꝛ illud p̄cedit qꝛ ibi reqriſ cā.ſȝ in aſſignatione hui⁹ dilatōis non reqriſ cā ꝓſertim qꝛ iudex recedit a diſpōne legali. Ulterius no.ꝙ iudex eccl̄iaſticus pt̄ ferre ſniaȝ ſub ꝯditōe pene pecuniarie.nam ſi queris an ſnia poſſit ferri ſub ꝯditōe.rñdeo ſic in penalibus.naȝ libellus p̄cedit ſub ꝯditione in penis omittendis.vt.C.loca.l.cōductores.⁊.C.vnde vi.l.non ab re.aut loquimur in eo ꝙ eſt principaliter petitum.⁊ tunc aut ei ē annexa tacita cōditio vel tacit⁹ modus ⁊ pōt ferri ſnia ſub illo mō vel ſub illa ꝯditōe.vt.C.de ſen.l.cū eoꝝ.⁊.l.cuȝ iudex.aut ꝯditio ē extranea.⁊ tūc aut pt̄ colligi ex actis ⁊ idē.vt.ff.ad.l.aql.l.in.l.aql.ſi delictū.vbi dicit Bar.ꝙ valet ſnia ſi iudex dicit ꝯdēno te ſi ē ꝓbatuȝ.⁊ ꝙ hac cautela vtunt aſſeſſores qui nō hñt plus determinato intra quē dȝ ꝓnūciare vl̄ qn̄ eſt tāta eoꝝ impitia ꝙ ex actis neſciūt colligere vtr̄ ſit ꝓbatuȝ nec ne.vt no.in.l.ait ptor.§.ſi iudex.ff.de re iudi.intellige ſi adiecte ⁊ ſi nō eſt ꝓbatū abſoluo.alioquin ſnia ſi valeret qꝛ nō eſſȝ lata ſup toto.i.ſup quolibet extremo.ff.fami.her.l.in hoc iudicio.ff.de doli excep.l.apud celſuȝ.§.itē queriſ. ¶ Idē ait ꝙ dcā ſnia nō vȝ ſi eſt ꝓ pte ꝓbatuȝ ꝓ pte nō.niſi ſit dcm̄ ꝯdēno te quatenus ñ ē ꝓbatū. Idē ait ꝙ ñ ē ꝓbatū ſi ē locus delatōi iuriſ.vñ in iſto caſu vr̄ reus abſolut⁹ ꝑꝑ inopiam ꝓbatōis. Bar.nec pōt deſeri iuſm amō cū ſit lata abſolutoria ſm Bar.q̄ vba ſunt no.digna. Illam ſubauditōem quā feci nō facit Bar.qꝛ credit ſi nihil ē ꝓbatū ꝙ itelligaſ reus abſolut⁹ a ꝯtrio ſenſu.ar.C.de fur.l.apud antiquos.ff.d offi.ei⁹ cui mā.ē iur.l.j.⁊ facit qđ no.ff.de teſta.l.ij.⁊.l.q teſtō.§.mulier.⁊.ff.de his.ee.l.ſiqs locuplex.qđ nō credo vex qꝛ ē reperire mediuȝ caſuȝ.ſ.qn̄ ē ſemiplene ꝓbatuȝ. Ita ꝙ deberet veniri ad vnā vñ iudex nō vr̄ abſoluere. Item qꝛ ſnia dȝ ferri ex ſcriptis recitatio ⁊ vbis expreſſis. Et iō deficiēte ꝯditōe ꝯtrius cōſenſus ē abſtinere a ꝯdēnando nō aūt abſoluere. Et iō ſub auditio iſta ē neceſſaria ſȝ q̄nq3 in ſnia ſufficit tacita diſpoſitio.vt.l.ij.C.ſi pē.appel.mors interue.aut nō pōt colligi ex actis.⁊ tūc aut taliſ ꝯditio poſſȝ poni p pactum qđ poſſȝ adaptari obligatōi nec ſniam informare vt ſi iudex fert ſniam ſup mutuo adiecta ꝯditōe ſi nō tenuerit concubinam talis ſnia non vȝ.vt no.ff.de excep.doli.l.ij.§.circa. ¶ Nō qro an aliquid opeſ appellare a ſnia.⁊ dic ꝙ ſic.qꝛ ſi pōt appellari ab exceſſu in tāto.multo fort⁹ in toto ⁊ effectus erit qꝛ ēt ſi nullitas intētata p ſe nō ipediret executionē.vt.C.qūo ap.ñ recī.l.ab executōe.l.ab appel.l ab executore. Et ſȝ lex dicat ꝙ ſit ſupuacua appellatio a nullitate.vt.ff.de ap.l.ab executore.ſi ꝯſtat illud dȝ itelligi ꝙ non eſt neceſſe appellare.ſȝ nūquid vtile eſt appellare ne modus extendaſ ad ſuū qꝛ facte cauſe pro infectis hñri poſſunt.itē qꝛ vtilius ē impedire ne fiant q̄ȝ fcō capite reclamare.vt.C.de appel.ſiqs ꝓuocatōne. Ulteri⁹ no.illud vbū p interp̄tatōeȝ iuris.dicit Ia.ꝙ ille qui nō appellat ꝯſentit ⁊ ꝙ ille ꝯſenſus ꝯiūctus cū ſnia parit nālēȝ obligatōem.C.quo ⁊ qn̄ iudex.l.ab eo. Ḡā h̄ eſt falſuȝ ꝙ cōſentiat vere qꝛ ſnia reddiſ i inuitū.nec h̄ dr̄ ꝙ itelligaſ ꝯſentire.ſȝ intelligiſ parere.p̄terea illud vbū p interp̄tatōeȝ ſignat fictōem in qua nō fundaſ ſnia.tñ iſte ē ꝯſenſus nō appellādi.C.de arbi.l.pe.§.j.nō aūt ſoluēdi vel ꝓmittendi. Itē no.h̄ regl̄a ꝙ dilatōes pñt artari ⁊ abbreuiari. Itē ꝙ lȝ q̄s ꝯſentiat ſnie tñ nō itelligiſ ꝯſentire exceſſui modi vel forme in exequēdo.ff.de vbo.obli.l.q rome.§.flauius hermes.vbi dr̄ ꝙ defect⁹ modi vel forme impedit diſpoſitōem legalē ⁊ facit.ff.de neg.geſ.l pō.in negocijs opponitur ſm Inn.ꝙ vbi ſnia ē ꝯditionalis non poſſit appellari añ euentū ꝯditionis.ar.C.de p̄ſcrip.tri.āno.l.cū notiſſimi.§.in his.vbi dr̄ ꝙ ante euētum ꝯditionis ñ currit p̄ſcriptio.ſo.ibi loquiſ de p̄ſcrip.q̄ ꝯcernit obligationē hic d ſnia.nā ſnia ſtatim grauat qꝛ ex ocicit glo.uoi.in.l.iij.§.i.ff. qđ q̄cȝ iuria grauat⁹ ē ſi grauamē dr̄ grauat⁹ ſi pt̄ exinde grauari.itē grauamē dī omne qđ tollit alicui iuris hñ ſicut.vt no.dicit tex.in.l.ait ptor.§.pmittiſ.ff.de mino.et ſi ppellaſ ad ſoluēdum vtr̄ȝ debitū necē melior tex.i iure

ciuili. ¶ Quero pone p̄dente ꝯditōe ē appellatū ⁊ appellatio ē deſerta deinde deficit ꝯditio.rñdeo totuȝ ē ꝯditum ipſo iure qꝛ retro fingiſ nihil actū.ar.ff.de mā.⁊c.l.ne ratius.⁊ in.d.l.i lege aql.ſi delerū.vbi ē exp̄ſſum. ¶ Op. vlterius executio vltra formā vel p̄ter formam iudicati ē ipſo iure nulla.ergo nō appellaſ. Sol.ē aliqua ipſo fcō.⁊ ideo appellaſ tanq̄ȝ a grauamine ſiue iudex exequat ſiue ꝯmīneſ.vt.d.l.ſiqs.qꝛ ꝯminatio iudicis īfert iuſtū metuȝ q̄nimo ⁊ timor ſine vlla ꝯminatōe.vt.l.nouiſſime.ff.de eo q ꝓ tuto.oīs receſſus a iuris diſpōne vocaſ exceſſus modi i.moderatōis iuris iux̄ illud dcm̄ eſt modus in rebus ⁊c. vt no.ff.de ver.ob.l.ſi ita qs.§.ex lege. Itē omne qđ ſit preter ⁊ ꝯ formā iuris ⁊ ordinē dr̄ exceſſus modi ⁊ pt̄ appellari ab eo.d.l.ait ptor.§.pmittiſ.⁊ appellatio damnū nō deſiderat ſufficit cū iniuria vt ibi dicit tex.l.ꝙ ſit non iure factū. ¶ Quero exēpla qn̄ modus[a] excedaſ.rñdeo tūc dr̄ excedi qn̄ ſit ꝯ ius.dicit Inno.ꝙ tot modis dr̄ plus.⁊ ꝯ tot modis dr̄ modus excedi quot modis dr̄ minus.vt inſti.de actio.§.plus. Ego dico gnāliꝰ vt ſupra dixi qꝛ tot modis dr̄ modus excedi quot modis nō ſeruatur ius.vt inſti.de actio.l.nō ſeruatur ius. Exemplum quero pone iudex aſſignat i ſnia tempus quadrimeſtre nūquid iſta dilatio dr̄ legalis an ipſius iudicis.queſtio iſta ē multum vtilis.nam ſi ē legalis mora pt̄ purgari.ſi vero pretoria ſi poteſt purgari.ff.d arbi.l.celſus.de iſta qōne eſt caſus l.d.l.iiij.§.ſiqs condemnatuȝ.ff.de re iud.cum eīm iudex nil addat vel dtrahat non facit ius nouum.vt.ff.d iuſt.⁊ iure.l.ius ciuile. Iſtam qōnem ponūt Moder.ff.de adop.l.ſi arrogator. ¶ Quero an i noībus debitoꝝ poſſit fieri executio prio loco.vr̄ ꝙ ſic i vno caſu qn̄ debitor ꝯſiteſ ⁊ pecunia ē parata ſoloni quo caſu nō eſt neceſſari⁹ ordo q poniſ ibi i.l.a diuo pio ſm Bar.q ita vtiſr notauit.ff.de re iud.l.cōmodū ꝑdioꝝ.vbi oīno vide. ¶ Quero an executor q excedit modū faciat litem ſuam.ſ.quaten⁹ intereſt aduerſarij.rñ.ſic.vt.ff.de peric.⁊ ꝯmo.rei vend l.lectos.⁊.ff.de pigno.l.ſi pignore.C.de exac.tri.l. miſſi oppinatores.lib.x. ¶ Quero an cōdemnat⁹ ad ſpēm det temp⁹ q̄drimeſtre.rñdeo ſic.ff.de vſur.l.ſidem in actōe perſonali. ¶ Quero ꝯdemnat⁹ ex dolo habeat iſtam tacitam dilationē.rñdeo ſic.ff.qđ me.cā.l.ſi cū exceptōe.§.qđ ſi homo. ¶ Quid d conſiſcatis nūquid habeāt hāc dilationē.rñdeo nō habēt dilationē qꝛ habētur pro extictis.ff.pro ſo.l.actus.§.publius.ff.de pen.l.qui vltimo.adde qđ dixi.ff.de excep.rei iud.l.ſi. ¶ Quero qdam ē ꝯdemnatus i amputatōe manus ſaluo ꝙ ſi ſoluerit.c.ſit liberatus quātū temp⁹ hēbit ad ſoluēdum.rñdeo hȝ quattuor menſes poſt.x.dies qui in pena corporali danſ ad appel.C.de vſur.rei iud.l.ij.niſi aliud tēpus exp̄ſſum ſit a ſtatuto cū cā vel ſine cā vel a iudice cū cā.tex.eſt no.huius.c. Idem ꝯtra ſi ſit cōdemnat⁹ in centū ⁊ ſi non ſoluerit amputetur ei manus.nā ſi nō ſoluerit infra quattuor mēſes dȝ ei manus amputari.tene mē ti.nec eſt vlterius expectādū qꝛ dbuit appellare a pricipio grauaminis ⁊ ſcōa ſnia.i.ſcōm caput ſnie eſt ad executionē primi capitis imo ad nouationē cuius loco ſubrogatur.l.ſi cum excep.§.hoc aūt.ff.qđ me.cā.per glo.in tōne ſui pena ēt corporalis de ſe velox eē dȝ.C.de cuſto.reo.l.j.de penis.l.cum reis.⁊ nouatio requirit exp̄ſſaȝ conditionis.l.pecuniā.ff.ſi cer.pet. ¶ Quero ſtatuta tuſcie dicunt ꝙ inſtromētō de quo ſit preceptū de ſolueñ ad certū terminuȝ poſt terminū mādeſ executioni mō notari⁹ mādauit ſolui ſed nō appoſuit diē vtr̄ dȝ exeq poſt.x.dies q d ꝯſuetudine ſolēt apponi.⁊ vr̄ ꝙ ſic.vt.ff.d iudi.l.ſi debitori.⁊ ar.i.l.promiſſor.ff.d ꝯſti.pecu. Itē qꝛ inſtrm̄ ē puruȝ fauore creditoris ergo non dȝ torqri in eius odiū.vt.C.de fide inſtru.l.cōparatōes.dic ꝙ iſtud preceptū vbi apponitur dies ꝙ ſunt duo precepta.ſ.de ſoluēdo ⁊ ad diē.ff.de arb.l.celſus ⁊ ꝯſiſtunt penes diuerſam rōnem.nam preceptū de ſoluēdo ꝯcernit iuſtitiam ſed dies ꝯcernit miſerationem.ff.de ꝯpen.l.ſi cū mulier.§.cū intra.⁊ iō fiat executio interpollationis modico tpe expectato.vt no.ff.de mino.l.emilius. Pono iſti tabelliones hñt iuriſdictionē hac ex ꝯſuetudine qđ pȝ per locū ab effectu ſm Bar. ego non appello iſtas iuriſdictionem ppꝛiē ſed quaſdā ptātem.arg.C.de arbi.l.

a ¶ Adde tñ ꝙ lȝ regulariſ dicimus ꝙ ab executiōe ſi appellatur.vbi tñ i executione petita ſue mēti opponūt aliq̄ exceptiōes legitime.⁊ que iure opponi potuerunt ad īpediendā executionē ȝ ſi iudex illis ſpretis ꝓcedat ad executōeȝ vl̄ excedēs modum in exequendo ⁊ a tali executiōne appellaret pt̄ deuoari na ē hēt.in l.ab executore in pria col. in ꝓma op.ff.de ap.⁊ tranſit ibi vtreq̄ ang.⁊ alij hal.⁊ alij poſt gl. i.l.ab executore.C.quorū app.non reci.

cū antea.§.i.⁊ ibi pꝫ ꝙ ꝓcũ ſine iuriſdictio parit actioneꝫ in factum ⁊ iudicis officium qꝛ lex bene ꝓ̄dictã tribuit. ab iſto ꝓcepto guarẽti nõ põt appellari qꝛ emanauit de cõſenſu ptiũ nec tñ traſit in rem iudi.cũ poſſit ꝯtꝰ i debiteꝫ reuocari ⁊ reſcindi.⁊ deſtructo ꝯctu ruit ꝓceptum ꝙ ex viribus ꝯctus nitit̃ tanꝗ̃ acceſſorium ipſiꝰ.⁊ ꝑ ſe non ſtat ſꝫ ſic inheret ꝯctui cum ſua cã ſuiſqꝫ vicijs. Sꝫ pone notariꝰ per obliuionẽ nõ fecit ꝓceptum guarẽti.vñ ꝙ obmiſit vel poſtea ſupplere vult ⁊ ꝓceptuꝫ facẽ nũquid põt.rñdeo nõ qꝛ functus ẽ officio ſuo.ſed lꝫ poſſet errorem ſuũ corrigere in erratis.tñ non põt ſupplere i obmiſſis.vt.C.de teſta.l. ambiguitatẽ ⁊ ibi ꝑ Cy.nã i ꝯctu cum cõcluſum ſit inter partes nõ põt notarius aliquid addere vel detrahere vt .C.de fide inſtru.l.ꝯtus.qꝛ notarius nil põt ſcribere niſi rogatus ab vtraqꝫ pte.ſed de hoc non fuit rogatus ꝙ pꝫ qꝛ nõ ſcripſit neqꝫ dixit.

c **Icut nobis.** Snia ſine expſſione cauſe lata valet. ſcda pars ibi.cum aũt. ¶ Caſus.inter.H.ſubdiaconũ.⁊.Z.pſbyteꝝ.ſup quqꝫ modijs frumẽti qõne ꝟrente ſingulis ãnis dictus.H.ſubdiaconꝰ dicebat ſibi deberi ꝑ dictum pſbyterũ.dictus pſbyter obiecit exceptionẽ rei iu.Opponebaẽ ꝙ dicta abſolutoria nõ valebat qꝛ i ea nõ erat expreſſa cã abſolutiõis.nec etiã teſtes ꝓducti ad ꝓbandũ abſolutoriã aliqd deponebãt de cã que iudicẽ mouiſſet.ſꝫ erat eoꝝ depoſitio nuda. querebat qd iuris.papa dicit ꝙ nõ ſemper in ſnia exprimit cã. nec eſt de more iudicuꝫ peritoꝝ eam exprimẽ.vnde cu m ꝯſtet de ſnia lata a iudice ſuo pſumi dꝫ ꝑ auctãtem iudiciariã oia legitime ꝓceſſiſſe. Et ſic ſtandum eſt ſnie. ¶ In tex.ibi.ꝑ ſingulos ãnos no.libelluꝫ i quo petitur aliqd ſingulis ãnis ⁊ rõne pñtis anni põt agi ꝑ futuris.C.de fidei cõ.l.j. Ibi nõ teneri. No.ex ſnia abſolutoria dari hãc formam excipiẽdi vꝫ nõ teneor qꝛ abſolutꝰ ꝑ ſniam. Ibi cum dedit ab eodẽ ⁊ ex eadem cã.ẽ.de excep.c.pe. Ibi ſnialr hoc aduerbiũ ꝯcludit ꝙ ſnia fuit lata deſcripti recitatiõe vnde ſi tabellio dicit talis fuerit ſnialr abſolutus ſignificat ꝙ ſnia fuit lata ⁊ lecta ⁊ diffinitiue promulgata qd eſt no.dignum. Ibi abſoluti i ſcriptis.ſed quia forte perdita erant acta volebat ꝓbare ſniam ꝑ teſtes ꝙ põt.ẽ.de teſti. c.albricus. Ibi vnde quo ad ſniaꝫ que nõ ꝯtinebat cãꝫ tñ teſtes bñ reddebãt cãm ſcientie qꝛ interfuerũt ſnie late ſine cauſa.⁊ ſi nõ fuerũt interrogati de cã ſcie ſatis eſt ꝙ dixerint ſic eſſe iudicatũ qꝛ ſnia de neceſſitate icludit ꝟitatẽ ſm Ber.qd ẽ no.dignum. ¶ In tex.ibi.motus no.ꝙ prudẽtes nõ ꝯſueuerũt exprimẽ cauſam in ſnia ne forte error cãe hẽet vitiare.fallit in cã ap.qñ cã informat. Itẽ fallit qñ ſnia fert ab inſtãtia iudicij ꝑ curſuꝫ trienij.vt.C.de iudi.l. properandum.§.illo.qꝛ dꝫ exprimẽ ꝑ quã ꝑtem ſtetit. Itẽ fallit qñ abſoluit ꝑ ineptã petitionẽ.vt.ẽ.de iudi.examinata. Itẽ qñ iudex recedit a iure cõi.ff.de appel.reci.l.ſciendum. Itẽ qñ iudex abſoluit victũ ab expenſis in auc.de iudi.§.oportet. Itẽ qñ iudex abſoluit reũ eo ꝙ non poſſidet nec poſtea actori agẽti de noua poſſiõe obſtet excep. rei iudi.ẽ.de excep.c.pe. Iteꝫ fallit in ſnia excõicationis.ẽ. de ſenten.exco.c.cum medicinalis in.vj.⁊.c.ſacro.in antiquis. ¶ Item in cauſa criminali.ff.de penis.l.pſec. Item vbicũqꝫ ſine expreſſione cãe ſnia ẽ incerta.ff.de infa.l.ij.§. ignominie.de hoc nota.in ſpe.de ſnia.§.qliter autẽ.prope finẽ. ¶ In tex.ibi.a iudice ſuo. Itẽ i ſnia ex quo dari dꝫ regreſſus euictionis dꝫ exprimi cã ꝯcludẽs i illo regreſſu qꝛ nõ ois cã parit regreſſum.vt.ff.de euic.l.lucius. Itẽ qꝛ dꝫ ꝯſtare ꝙ emptor ſuccubuit ꝑ malaꝫ cãm nõ ꝑ culpam vt qꝛ nõ cõparuit. Et ſi omiſit cõparitionẽ in prima ſnia appellet ⁊ in ſcda nõ ſit piger ⁊ ſic exceptio ſcda hẽbit regreſſum euic.quem nõ hꝫ ex pñia ꝑ fictã ꝯtumaciã q̃ ſine culpa non ẽ vide ꝑ Bar.ff.de fideiuſ.l.exceptionẽ. Sꝫ gl.ordinaria dicit ꝙ ſi cã erat oino pñtura lꝫ ꝯparuiſſet regreſſum euic.hꝫ.iſta ẽ glo.ſingularis ⁊ vnica in iure.C.de ꝯrio iudi.tute.l.fi. ¶ No.ꝓbañ.de iudicio ꝯpetẽtia ⁊ rõ ẽ qꝛ nõ erat ordinarius. ¶ In tex.ibi.ꝑ auctoritatẽ. No.ꝑ auctoritatẽ iudiciariã pſumunt oia ſolẽniter acta ẽtſi iudexꝰ eẽt vnꝰ ribaldus.tene mẽti. ¶ In glo.vi oppo.ꝙ de-

a ¶ De iſto dicto bald. hic vid ois ſcripta ꝑ.d. Iaſo. mex. in .c.j.§.j. in tertia colũ. qui ſeuduꝫ de. poſſ vñ. ſeudoꝝ.

beat aſſignari cã teſtimonij.vt.C.de teſti.l.ſolã. So.hic nõ loqt̃ de cã ſcie ſed de cã ſnie. ¶ No.ꝙ a teſte eſt ingrẽdã nõ ſolũ ſcia ſed modus ſciẽdi.vbi gꝛa.qñ ⁊ qualr ſcis.⁊ iõ ſi ꝯmiſſuꝫ ẽ alicui qd exaiet diligẽter.⁊ de his nõ interrogat nõ vꝫ exãiatio.⁊ ꝑ ꝯñs nec dcm qꝛ lꝫ hoc nõ incumbat teſti nõ interrogatꝰ.tñ icũbit exãiatori ⁊ qꝛ nõ ſeruat formã mãdati nõ tꝫ exaiatio. No.ꝙ lꝫ iudex ꝯſtitutat negatiuã i ſua ſnia abſolutoria nõ ẽ neceſſe ꝙ iudex adijciat cãꝫ ſue ſcie qꝛ aliud ẽ ſniare aliud teſtificari. ¶ Quero qd in teſte q dixit ſcio ꝙ titiꝰ nõ fuit ꝑcuſſus a ſeio.nec fuit interrogatꝰ de cã ſcie.rñ.idẽ ẽ ac ſi dixiſſet verũ eſt ꝙ nõ fuit ꝑcuſſus.⁊ ſic ꝓbat negatiua ſꝫ Ber.qd ẽ no.dignũ. Ait Ber.ꝙ multa ſunt gñã ſciẽdi.⁊ iõ debꝫ exprimi modus ſciẽdi.tñ ſi nõ interrogat̃ pſumit̃ ſcire ꝑ viſuꝫ.⁊ iõ ꝓbat qꝛ in nudo teſtimonio ſemꝑ pſumit̃ rõ viſus ſi teſtis nõ ẽ interrogatꝰ de cãis ſcie qꝛ ſemꝑ ſubintelligit̃ tacite efficat cã ſcie vt teſtimoniũ valeat ⁊ ſi ꝑeat qd ẽ no.digniſſimũ. Idẽ ſi teſtis dixit ſe tm̃ ſcire. Na dictio taxatiua tm̃ ñ excludit cãꝫ ſcie ſꝫ extẽſionẽ.iudex tñ diſcretꝰ dꝫ interrogare de cã.vt no. in.l.j.ff.de iti.actuqꝫ pua. In gl.ſꝫ nũqd opponit̃ ꝙ i ſnia dꝫ exprimi cã ⁊ ſoluit.demũ ꝯcludit ꝙ regulr vꝫ ſnia ſine cã ꝑ auctoritatẽ iudiciariã. Demũ q̃rit qd in aliis iſtris ⁊ dicit eãm nõ pſumi.ſꝫ ſolẽnitatẽ pſumi.dic vt.ff.de ver. ob.l.ſciẽdũ.ꝙ verũ eſt quo ad pſonaꝫ ꝯbẽtiũ nõ ꝯ alias pſonas.vt no.de eo q fur.or.ſol.c.innotuit. Itẽ q̃ro vtrũ ꝯ ſolẽnitatẽ expſſaꝫ in iſtro admittat̃ ꝓbatio ꝑ teſtes.rñ.ſic niſi in caſibꝰ in qbꝰ ius ſtatuit ꝯ.vt.C.de arbi.tu.l.ſi. Itẽ quero nũqd in ꝯctibꝰ fiſcalibꝰ pſumat̃ ſolẽnitas.rñ.ſic ꝑ verba enũciatiua notatij. Iſta ẽ gl.vnica in.l.j.C.de fide inſtru. ⁊ iure haſte fiſ.li.xij. ¶ Itẽ quero vtrũ pſumat̃ vtilr factũ qd eſt factũ cuꝫ decreto iudicis.rñ.ꝙ ſic tex.eſt no.in.l.j.C. de pred.curi.lib.x. ¶ Demũ querit vtrũ ꝯtra pſumptionẽ admittat̃ probatio.in ꝯtrarium ⁊ dicit ꝙ ſic.vt in.§.ꝙ fere. Item dicit ꝙ in maleficijs ſemper preſumit̃ aliqd ſactum iniuſte niſi probetur contrarium. Ber.ꝙ dic plene no.C.de confeſ.l.j.

c **Tam ſuper.** Cõfirmat̃ ſnia ꝑ appellantẽ ſi nihil doceat ꝯtra ipaꝫ.differt̃ tñ eiꝰ executio ꝯ tertiuꝫ ſi de ſuo doceat itereſſe. Diuidit̃ i tres ptes. In pña ſci ⁊ ꝓceſſus narrati ⁊ priũ applo. In ſcda ſnie cõfirmatio quo ad reũ ſi appellãtẽ vl nõ docẽtẽ aliqd ꝯ ſniaꝫ. In tertia mãdat ꝑ applonẽ executiõeꝫ ſuſpẽdi. Et ẽt ſine applone ius tertij reſeruari.ſcda ibi cũ ex ptẽ.tertia ibi mãdamus. ¶ Caſus ſup ſtato mõaſterij celle noue erat ꝯtrouerſia inter epm laurieſeꝫ.⁊ ipſuꝫ mõaſteriũ ⁊ late fuerunt diuerſe ſnie.ſupuenit epus ouetẽſis qui dicebat mõaſteriũ ad ſe ptinere ⁊ ſe grauatũ ꝑ ſnias latas ꝯ ſtatũ monaſterij ⁊ qꝛ diuerſe ſnie erãt late pro ⁊ ꝯ vtraqꝫ parte appellauit ſed mõaſteriũ ſuã appellatiõeꝫ nõ iuſtificauit.dic papa ꝙ quo ad mõaſtriũ ſnia vltia ꝯfirmat̃.ſed quo ad epꝫ ouetẽſ.ſi pendet applo.differt̃ executio quo ad poſſeſſionẽ. Si võ nõ pendet appellatio ſed ſimplex q̃rela ⁊ executio nõ differt̃ ſꝫ ſnia mãdat̃ executõi ſaluo iure ouetẽſ.eccleſie cui res inter alios acta nõ ꝑiudicat.h.d. ¶ In text. ibi ſuper ſtatu erat enim monaſteriũ in poſſeſſione libertatis quo ad epm laurieñ.lꝫ eſſet in poſſeſſione ſeruitutis quo ad epm ouetẽſ.nec iſta ſunt ꝯtraria ꝙ quis ſit in libertate quo ad vnũ ⁊ in ſeruitute quo ad aliũ iuxta illud qd tũ ad te ꝑtinet liberas edes habeo.ff.ſi ſer.ven.l.loci corpus.§.ꝯpetit. Et iſte ouetẽſ.ꝑtendebat totale intereſſe.ſ. plenã ſubiectiõeꝫ. Sꝫ ex pticulari intereſſe ſi differt̃ executio in capitulis nõ ꝯtradictis.ff.ſi cer.pe.l.qdã eſtimauerũt. ¶ In tex.ibi diuerſe pro ⁊ ꝯ.ſꝫ vltima erat ꝓ epo laurieñ.vel dic ꝙ oẽs ſnie erant late ꝯ monaſteriuꝫ.ſed ab vltima ouetẽſ.appellauit.⁊ iſte ẽ caſus notabil̃ ꝙ tres ſnie ſuſpẽdunt̃ quo ad executionẽ ꝑ nouũ[b] appellatorẽ.⁊ ſic nõ ob.c.vt calũnijs de re iud.i cle.ita ſentit Inn. In tex.ibi nihil rõabilr no.ꝙ qñ ꝯ ſniaꝫ nihil rõabilr opp.pſumit̃ ꝓ ſnia lꝫ ſit appellatõ. ¶ In tex.ibi differat̃.no.ꝙ appel.pẽdẽte differt̃ executio ẽt circa nudaꝫ poſſeſſionẽ.⁊ vide qd no.in.c.nõ ſolũ.de ap.li.vj.in nouella. ¶ In tex.ibi pteiudicio.no.reſeruationẽ que fit ꝑ ptẽſtatio reſpectu nõ reipe

b ¶ Vide dio.d. alex. in ꝯſi.lxxxij. ſecũdo vol. vltra colũ.

ctu poſſeſſionis. ⁊ ſic pꝫ ītellect⁹.l.a diuo pio.§.ſi ſup rebus
ff.d̄ re iudi.ꝙ qñ tertius ꝯdixit rōe ꝓprietatꝫ ñ ipedit exe-
cutionē nude poſ.qḋ ē no.dignū. Ibi nō nocet.no.ſniaꝫ la-
tā ꝯ ſubditū meū mihi nō p̄iudicare.℄ No.ſm Ber.ꝙ
ſnia valet quo ad vnā pſonā ⁊ nō valꝫ quo ad alterā.i.nō
excedēdo modū.℄ In tex.ibi p̄iudicio quo ad ꝓprietatē
ibi tegl'r.hoc dicit q̄ꝫ h regula fallit i ml'tis caſib⁹.qḋ dic
vt dicā.J.c.in cāls.℄ No p.ꝙ eps ductēn.nō debeat ꝓbare
ſe iuſte appellaſſe. Nā nō magis grauereſ i onere ꝓbañ.
ſi directe eēt lata ſnia ꝯ eū.ſufficit igit ſi ꝓbat ſua itereſſe
qḋ ꝓbat eo ipſo ꝙ ē in poſſeſſione ⁊ nō fuit citat⁹.C.ſi p vīz
vel alio mō.l.ſi.C.rſi vi.l.meminerint.⁊ no.i.l.ſi quis i tātoꝫ
.C.ſi pp pu.pēñ.l.ſi deſerta.⁊ no.in.l.ſi miles.§.j.ff.ex qui.
cau.ma.⁊ h p Inn.⁊.J.de pigno.c.ex ſtis.C.ne vx.p mari
to.l.ob maritoꝝ.C.de p̄ui.fiſca.l.j.ff de bo.dā.l.qnqꝫ legi
bus.C.d̄ iure fiſ.l.facultas.li.x.Nā ignoraſſe p̄ſumit q nō
fuit citatus.vt ff.d̄ accu.l.ſi cui.§.bidē.So.dicit gl.ꝙ nō
oꝫ ꝙ plene ꝓbet de iniuſtitia licꝫ appellet.ſꝫ ſufficit ꝓbare
ſemiplene.Tu dic ꝙ aut petit ſniam reſcindi ⁊ oꝫ ꝓbare
plene.aut petit ſniam ſibi nō p̄iudicare ⁊ ēt quo ad q̄le
quale p̄iudiciū ⁊ nō ſufficit ꝓbare ſniam aut ſemiplene.⁊
tūc iudex appel.ꝓnūciabit ſniaꝫ nō facere p̄iudiciū nō tñ
reſcindet eaꝫ ſm Inn.℄ Quid ergo opaſ iſte appel̄s a ſ̄
ſi quali p̄iudicio.rñ.aut appellās nō poſſidet.⁊ tunc ſm
Inn.opaſ vt interiꝫ differaſ executio ſnie.nō virtute hui⁹
ſumarie ꝓbationis caſſel ſnia niſi plene ꝓbet de iniuſtitia
ſm Ber.Et no.ꝙ vbi ſnia fac̄ quale quale p̄iudiciuꝫ ibi
idē opaſ executio ei⁹.℄ Sꝫ nūqd ꝑ executōe interrūp ſ
poſſeſſio.dic vt ff.d̄ re iu di.l.a diuo pio.§.ſic eueniet.Et dic
ꝙ ſic ſi ē diſcuſſuꝫ in ꝯdictorio iudicio alr ſolo v̄bo iudi-
cio nō īterrūpiſ poſſeſſio nec ēt p introductōneꝫ executoria.
vt no.Inn.J.vt lit.nō ɔte.c.qm̄ frequēter.℄ Quero vlte
rius.ecce ꝙ ſnia ē executa.ꝑ epō agēte nūqd p̄ſtabit agēs
cautionē defenſiōis.Et v̄r ꝙ ſic.ff.de cei ven.l.ſi is a quo.
ꝯtrā dicit gl.ꝙ ibi erāt duo ꝯpetitores.hic āt vn⁹ iaꝫ vice
rat ⁊ alter poſtea veniebat poſito p̄rio iudicio iaꝫ ī ſuo ef
fectu ⁊ iō victor nō grauaſ in onere cautōis cū libere cāꝫ
ꝑegerit ⁊ victoriā reportauerit ſm Jo.preterea iſta cautio
interponiſ officio iudicis mercenario.ſꝫ offm̄ mercenariū
nō duraſ p̄rio negocio terminato.vt plene no.C de iudi.
l.j.Inn.tractat māin vtꝝ a ſnia lata ꝯ aliquē poſſit terti⁹
appellare de qua mā hī.ff.d̄ appel.l.ab.executore.§.alio
ꝯdēnato.⁊.l.a ſnia.in pñ.⁊.§.ſi heres.⁊.l.ſi ſepatim.§.ſed
cū aduerſus.Et hr̄ ꝙ ſemp poſſit appellare q̄ꝫ q appellat
approbat vt reprobet.vt.l.iiij.§.ſi.ff.reꝫ ea.ha.vñ hoc ipſo
ſua intereſt.ſꝫ ꝯtrꝫ eſt vꝫ niſi re ipſa genereſ p̄iudiciū
p ſniaꝫ ſaltē tale quale vel niſi vnus litigatoꝝ ſumat origi
neꝫ vel effectuꝫ ab altero.vt.ff de pig.l.ſi ſuparius.vel niſi
in caſibus ſpālibus vt in cā ſtatus.ff. de ſta.ho.l.ingenuū.
vel cū ꝓnūciaſ aliquē eē vel nō eē filiū legitimuꝫ.ff.de lib.
a gno.l.j in ſi.vel niſi ſint pſone eiuſdē ſitus.vt.ff.de ap.l.
ſi qua ſeparatim.C.de pſor.eiuſ ſit.l.ij.C.ſi vnus ex pluri.et
p̄rio.Sed pone ꝙ ille q appellauit renūciet appellationi
nūquid tertius pro ſuo intereſſe poterit appel.reſumere.
⁊ dicēdum eſt ꝙ ſic ſi renūciauit colludeñ.vel tranſigeñ.
tex.eſt no.in.d.l.a ſnia.§.ſi heres.⁊.ff.de inoffi.teſta.l.ſi ſu-
ſpecta.⁊.C.de litig.auc.⁊ ſi hr̄o.ſꝫ nunqd ille q ledit ꝯſe-
cutiue pōt poſt duas appel.factas ab eo ad quē pertinet
prima defenſio ⁊ reiectas appellare.reſpondeo aut ſciuit
a prīn.⁊ nō pōt appellare aut neſciuit vel vltia ſnia tātuꝫ
ſibi inotuit.⁊ tūc pōt appellare ſm Inn.⁊ ſi vincat ſnie re
tractabunſ ⁊ ꝯſequeſ victus p aliū qḋ per ſe nō pōt ꝯſeq
ar.l.claudius.ff qui po.in pig.ha.ff.de inoffi.te.l.poſthu-
mus.§.ſi quis ex hie.⁊.l.pater filiū.℄ Quero an i iſta ap
pel.emergēti admittāſ teſtes ſuper retro teſtificatis. Et
dico ꝙ nō ſi ſciuit appellator de ꝓceſſu alr ſic ſm Inno.
℄ Sed nunquid iſta appellatio tertij dicitur a grauami
ne vel a diffinitiua.rñdeo ſi p eam eſt ꝓnūciatū ſuper gra
uamine tollendo dicit a grauamine.ſi autē ſuper toto re
ſcindēdo v̄r appellare a diffinitiua.Ita intelligas Inno.
⁊ Barto.in.d.§.ſino.⁊ in.l.a ſentētia.§.ſi heres.⁊ ibi per
Bar.℄ Quero an p̄prietarius poſſit impedire execu
tōem ſnie late contra vſufructuarium vel ecōtra.rñdeo ſi

vt.ff.de vſuf.l.cuiuſcunqꝫ.§.ſi fundus.q̄ꝫ ſepate poſſeſſiones
ſunt q̄ꝫ omni iuri iſta diuiꝫ corrñdet ſola poſſeſſio nālis ⁊ ſi
ciuilis.vt no.in.l.ij.C.vbi in rez actio.ſꝫ ſi ꝓprietari⁹ eēt in
plena poſſeſſione ciuili ⁊ nāli poſſꝫ bñ ipedire q̄ꝫ iuſte poſſi-
det ⁊ nāliter ꝯ eū p̄terq̄ ꝯ vſufructuarius.vt no.ff. de rei
ven.l.fruct⁹.ff.de cōd.inde.l.ſi debiti.§.ſꝫ ſi nūmi.⁊ adde qḋ
no.J.de teſti.c.veniēs.⁊ p Bar.ff.de re iudi.l.a diuo pio.
.§.ſi ſup.vbi declarat ocm̄ Inn.in.c.veniēs.de teſti.ꝙ exe-
cutio hꝫ duas ptes.vna que iuris ē q̄ꝫ ius tráſfert vel vſu-
capiēdi ius qḋ vacaſ vſucapieñ.ꝯditio ⁊ iſtā ipedit terti
us ex ꝓprietate veniēs.alia que fcī eſt.i.nude poſſeſſionis ⁊
iſtā nō ipedit niſi ꝯdictor⁹ poſſeſſor.⁊ ita oꝫ itelligi glo.q̄
eſt in.§.ſi ſup reb⁹.℄ Itē ꝯſidero an iſti ꝯdictori ſuit gnā
tum p̄iudiciū ex ꝓceſſu ⁊ nō admitteſ ad ꝯdiceñ.vt.C.vt
in poſ.leg.l.certa forma.aut nō eſt gnātuꝫ p̄iudiciū ⁊ tūc
admittiſ ſi ꝓbet itereſſe alr nō.Itē ſi admittiſ q̄s ad ꝯdi
cēdum ēt ſi ipſo iure ſit tutus q̄ꝫ expedit ſibi ꝙ de iuſ ſuo
ꝯſtet i iudicio.℄ Vlteri⁹ i nro.c.tāgiſ que hēant executō
nem ipedire tertio ꝯdicēte.ſꝫ nūquid colon⁹ vel iquilinus
tertij poſſit ipedire.rñ.ſic ſi dñs ſuus nō fuit citat⁹. vt.l.j.
.C.ſi p vīꝫ vꝫ alio mō.Itē ſi vnus iudex vult ex officio ſuo
exeq ſniam alteri⁹ſꝫ nō pt i cā ciuili ſꝫ i criali pōt illo abñ
te.vt no.bar.i.l.a diuo pio.de re iu.i ſi.pri. ⁊ ſi vna ciuitas
ꝯfederata iuocat aliā ad execu.pt fieri executio alr nō.ita
intellr̄ .l.nō dubito.ff.de cap.⁊ poſtli.re.Si alicui nō poſ-
ſidēti eſt adiudicata iuriſdictio nō dato executore admit-
teñ.ipm i poſſeſſionē territorij an poterit cap ſe vel ꝯ ſubdi
tos dicit bar.ꝙ ſic.ff de re iudica.l.miles.§.qui iudicati.
℄ An in executōe requiraſ libellus.dicit bar. ꝙ nō.ēt ſi ꝓ-
ponatur actio facti.ff de re iu.l.ita dico.Nā ſibi q proꝰu
lit ſniam eſt notoriū iuris ⁊ facti vbi nō requiriſ libellus.
Sed ecce tertius obiector ē excōicat⁹.rñ.admittitur ad
ꝯdicendū ſi poſſidet q̄ꝫ poſſeſſio facit euꝫ reum.vt iſti.de in
ter dic.§.cōmodū.℄ Sed pone ſtatutū eſt perusij ꝙ ſnie
oīum iudicū exequātur p capitaneū an iſte nudus execu-
toꝝ.rñ.nō q̄ꝫ hꝫ gnālem auctem nō tamē cognoſcet quid
debuit ꝓnūciari.ſed qd ſit pronūciatū.arg.ff. de iureiur.l.
nō erit §.dato.de hoc p bar.in l.a diuo pio in pricip.⁊ ibi
plene tractat an executor auctē.l.deputatus poſſit cogno
ſcere de excep.⁊ dic aut ſunt tales excep.que nō pñt vēri-
ſicari i executōe ⁊ pt de his cognoſcere. alr quare eēt ſibi
data a.l.iuriſdictio.porro eēt iuriſdictio nugatoria.ſꝫ aperi
tor de nulla exceptōe cognoſcit q̄ꝫ nullā hꝫ iuriſditionem
⁊ officiū ſuum eſt viliſſimū ⁊ nō dignū elegāter iuriſdi.ff.
de iudi.l.ſi.℄ Sed an delegat⁹ ad exequeñ pt in itegruꝫ
reſtituere.dic ꝙ nō.ff.de ꝯſeſ.l.cuꝫ hdei. ℄ Quero q̄s iu-
dex exequatur p̄ceptū guarētigie.reſpō.ſi ē appoſitus lo-
cus ſoluēdi iudex illius loci exequit.ff de ſolu.l.quero.alr
exequeſ iudex loci vbi eſt factum preceptum qḋ executio
nem mereſ.vt no.C.de bo.q lib.l.ſi.§.neceſſitatē.℄ Que
ro an ſtatuta laycoꝝ hēant executionē paratā.reſpō. ſic ſi
verba ſtatuti dirigātur iudici.vt.C de edic.diui adri.tol.
l.ſi.℄ Quero qd ſi ꝯſtat ſniam latam ſed poſtea ī archi
uo publico ꝙ pareat cancellata an mereatur executioneꝫ
dicit bar.ꝙ ſic niſi appareat de cā cancellatōis.Idem au
ꝙ ēt ſi appet de cauſa cācellatōis remanet īfamis.ff.de re
iudi.l.acta per bar. ℄ Quero iudex dixit condēnamus
ticium in amputatione pedis ⁊ plus vel minus vel alr ſꝫ
formā ſtatuti.qualiter fiet executio iſtius ſnie.reſpō.fiet in
eo qḋ eſt certū.Nā capl'm alternatiuū nō valet ſꝫ bar. ali
ter dicat in.l.iudex.ff.de re iudi.℄ Quero in libello peti
ta eſt ꝯpulſio ⁊ iudex ꝯdemnauit an iſta ſnia mereaſ exe-
cutionē.reſpō.nō ſi eſt petita ꝯpulſio ſola q̄ꝫ libellus ē ine
ptus.ſecus ſi ſit compulſio petita ⁊ ꝯdemnatio licꝫ prepo
ſtere.Nam ordo v̄boꝝ reducitur ad ordinē itellect⁹ ⁊ ra-
tionis.vt no.bar.ff.de re iudi.ſi cum nulla. Quedam alia
que dicūt doc.iuris ciuilis vtiliter dicam in capitulis ſe-
quentibus.hec eīm que extra ordinem interſero pono ad
vtilitatem canoniſtarꝫ ne quid eis deſit quantuꝫ in me
eſt.Illud no.ꝙ verba ſnia debent intelligi ſane ita ꝙ ſnia
adaptetur negocio ⁊ negociū ſnie vt ſnia valeat ⁊ ſi peat
⁊ ſit iuſta ⁊ nō iniuſta.vt ſingu.no.in.l.⁊ pito.§.j.ff.fami.
her.Item no.ꝙ iudex pōt reſeruare ſue diſpoſitioni ⁊ de-
claratiōi

Digitized by Google

claratiōi eē que ſūt ap̄ēdices cōſecutiue ſnīe. vt ff. ſamili. her. l. item labeo. §. j. ⁊ ibi bona glo. que quotidie allegaƚ nō tñ pōt diuidē ſniam. vt ſop principalibus p pte pnūciet pro pte referuet. ⁊ dic vt plene dixi. C. de ſruc. ⁊ litis expē. l. terminato. ¶ Quero vtrū poſſeſſoꝛ ꝯuētus hypothecaria teneaƚ reſtituē rem cū fructibus. rñdeo ſic. Nam in hypothecaria veniūt fruct⁹ tanquā acceſſorie obligati ff. de pig. l. ſi fundus. §. ꝑterea. ⁊ hoc veꝝ ſi ad hypothecā tem ptinebant fruct⁹ alſ ſecus. nō. n. potuit plus obligare quam ad ſe ptineret. ff. de pign. l. ſi is q. §. qḋ dī. vñ ſi dñs fundi hypothecauit nudā ꝓprietatem ſuā nō veniūt fructus qꝛ ad eum nō ptinēt niſi ꝓprietas nuda que effecta eēt plena. vt ff. de iure do. l. ſi ꝓprietarij. ¶ Scḋo q̄ro nū quid iſti fructus veniūt in hypotheca ſi ſint ꝯſumpti bona fide. rñdeo nō qꝛ nec poſſidenƚ nec dolo deſierunt poſſideri ⁊ ſi venirēt extenuarēt ēt ſi ſoꝛs eēt debita ex cā dotis vt dicit illa. l. no. ff. de ſol. l. ticia. ¶ Et vnū ſcias⁹ qḋ fructus pignoris nō extenuāt ſortē niſi ſint ꝯſumpti vel dilapidati. C. de pig. act. l. ij. ff. ſol. ma. l. diuortio. §. ob donationes. verbiḡa. ſi creditoꝛ dꝫ recipe mille ex mutuo ⁊ fructus ei reſtitui aſcendunt ad valoꝛē qngētoꝝ. ſufficit poſſeſſori reſiduum offerre ⁊ ſe liberare. imo plus qꝛ teneƚ ꝑmus creditoꝛ poſteriori habenti cām a debitore iura ſua cedere. ff. qui potio. in pig. habean. l. mulier. ¶ Sed ecce qs hꝫ duas hypothecas vtrum teneaƚ cumulare. rñ. nō qꝛ pōt hodie intētare vnā cras aliā. ſꝫ ſi ſimuƚ cumulauit nō pōt a cumulatiōe deſiſtere ⁊ diuidere ꝓceſſum qꝛ cumulatio futura volūtatis eſt. ſꝫ ꝑterita neceſſitatis ⁊ tūc intelligis. l. nō ē nouū. ff. de acti. emp. quā aň nō intelligebas. ¶ Extra q̄riƚ ſi fiſcus eſt ꝑncipalis debitoꝛ vtrū debeat excuti anteq̄ȝ veniaƚ ad pignoꝝ poſſeſſores. rñ. ſic ſi habiliter ⁊ faciliter poteſt excuti alſ nō ē neceſſaria excuſſio qꝛ ei qui ſolueñ. non eſt par ē. vt. l. ij. C. qui ſatiſ. cog.

e ¶ Vide Alex. ꝯſilio cxviij. i. prima colū. volumi. iiij. ⁊ Imo. ꝯſilio xviij.

e **Cum bertoldus.** Probata cā iuſta abſentie reuocaƚ ſnīa ꝯ abſētē lata maxie vbi appet iudicē circūuētū. h. d. Et ſunt due partes. in prima ꝓceſſus narratio. in ſcḋa ibi ſꝫ actē. prio reſtō auditoris datio ipſius relatio ⁊ pape diffinitio ſuūȝ motiuū ꝯtinens. ¶ Caſus. bertoldus miles curiam ſuā pignori obligauit petro militi pro certa q̄ntitate pecunie. petro mortuo ſucceſſit ei nepos vacauit q̄dam eccl'ia pſonalis ambitu dicte curie circompleẋa ad quā dictus nepos pn̄tauit dioniſium clericū aſſerens φ ius pronat⁹ cuȝ vniuerſitate hēbat ⁊ poſſidebat tanq̄ȝ heres dicti creditoris q̄ dioniſius cleric⁹ fuit inueſtitus p archidiaconū de ꝯſenſu dioceſani. bertoldus hoc ſentiēs tanquā dñs curie ⁊ verus pſonus titiū ſacerdotē pn̄tauit eidem dioceſano q̄ ad petitionē dicti dioniſij ꝯdictoris fuit repulſus. vñ dictus titius ꝯqueſtus ē de dicto dioniſio corā legato apl'ice ſedis q̄ cām delegauit. ⁊ iudices delegati receperūt atteſtationes. ⁊ dicto titio non ꝯparēte fuit dictus dioniſi⁹ ſnīaliter abſolutus q̄ titi⁹. Ꝑ hac re ipſe cōparuit corā dicto delegato allegās iuſtā cām abſētie q̄ legat⁹ iterato cōmiſit hūc articulū tribus iudicib⁹ q̄ ſubdelegauerūt vices ſuas q̄ vice cōmiſſarij dcm̄ titiū repulerūt vñ appellauit ad papā. Et plura p̄ſupponūƚ i facto. pmo φ titi⁹ cāȝ abſētie ñ plene ꝓbauit. ſcḋo φ archiepꝯs putauit dcm̄ dioniſiūȝ plene ꝓbaſſe de iure pn̄tañ. ⁊ ei⁹ quaſi poſſiōne. tertio φ idē archiepꝯs putauit dcm̄ titiū ꝑ ſe nihil ꝓbaſſe. q̄rto φ dictus archiepꝯs putabat cām ſibi remiſſam ſufficiēter inſtructā. Papa ꝯſiderās φ ditas pſe non dꝫ p motiuū vel opi. iudicis non ob. φ cā abſētie eēt min⁹ ſufficiēter ꝓbata ꝯceſſit auditorē q̄ dcā motiua retulit pape qb⁹ examiātis comperit p dioniſiū non fuiſſe ſufficiēter ꝓbatū ď iure vel de poſſiōne pn̄tādi ſꝫ eēt ꝓbatū φ ex q̄dā ꝯſuetudine fuit dicto nepoti pſtitū qḋ ānuū φ ꝯſueuit pn̄tari pſonis vñ dict⁹ archiepꝯs fuit circonuētus. itē ꝯſiderauit φ erat ꝓbatum plene ď itētione titij. Itē φ non erat cā ſufficiēƚ inſtructa qꝛ non pl'e nec ēt ſemiplene qꝛ ꝑ vna pte tñ ⁊ qꝛ paꝝ faciebāt ad cāȝ ill⁹ atteſtatiōes. Cū igiƚ fundamētū iuris ⁊ poſſiōnis pſonat⁹ eēt apud bertoldū adiudicauit dcō titio ab eo pn̄tato eccl'iam añ dictā. ¶ In tex. ibi. curiā no. φ curia ē vniuerſitas p̄dioꝝ cū dignitate iuriſdictione vel honoꝛātia q̄ oia pōt dñs curie vēdere ꝑmutare ⁊ pignorare cū poſſit qs eē dñs iuriſdictōis abſq; feudo. vt ex. de reſcrip. ſignificauit. ⁊ no. bar. ff. de re iudi. l. qdā ꝯſulebāt. Si aūt habeat curiā in feudo. dic vt in. c. j. de cap. q̄ curi. vē. col. x. ⁊ ſcias φ iuſpatronat⁹ nō ē dignitas quia ſi pſonus hēret iuriſdictiōēȝ poſſet reſtituere φ falſum ē. ſꝫ eſt quedā honoꝛātia ⁊ ꝑtectio ⁊ iterdū vite ſubſidiū. ¶ In tex. ibi nepos rect⁹ vel trāſuerſalis nō ē vis. Ibi cuȝ vniuerſitate. ar. φ q̄ intētauit pſonū dicaƚ intētare vniuerſalē actionē ſeu offiñ iudicis vſe. ⁊ iſta ꝓpoſitio iuſpſonatus trāſit cū vniuerſitate. vā ē in alienatōe. ff. ď ꝯhē. emp. l. in modicis. ſꝫ nō ē vā in pignorib⁹. vt no. l. in glo. ꝑ hoc pꝫ ⁊ ibi dicā. ¶ In tex. ibi volūtate. no. φ id qḋ ſit ꝑ volūtatē dioceſani vꝫ per ipm̄ ꝓprie fieri. Ibi dñs fundi. hūc fundū ſupra appellauit curiā. vel dic φ erat pars curie. vt i. c. j. qui. mo. ſeu. amit. Ibi corpoꝛalē. no. φ archi. inueſtiturā corpalē que ad ſe ptinet alij pōt cōmittere facieñ. ¶ In tex. ibi q̄ōnē. no. φ legitime pn̄tat⁹ etiā añquā ſit inueſtitus vel corpaliƚ inueſtit⁹ pōt petere iniuſte pn̄tatū vƚ ineſtitū ꝑperā remoueri qḋ ē no. dig. Ibi ſuſpectis. nec enim pōt inſpicere atteſta. ticij cū eas nō ꝓduxerit ſꝫ eſſent eis plene ⁊ legitime facte. Ibi infra breue tpa. hoc iō dicit qꝛ in purgādā ſuſpitōē more dꝫ eē qs diligēs. Ibi iuſtā abſñtie cām. no. φ cā abſñtie dꝫ eē iuſta nō friuola. licet Accur. dicat φ cā friuola excuſat a dolo. vt no. in. l. j. §. fi. ff. ſiquis ius dicē. nō ob. ſꝫ doc. nō approbāt illāȝ glo. ¶ In tex. ibi nullius valoris. no. φ ſnīa ꝯ abſñtē ipeditū ſꝫ citatū ē nulla ipſo iure. ſꝫ hoc iō ē qꝛ cā ñ erat remiſſa ſufficiēter inſtructa. Et qꝛ iudex fuit circūuētus nō p falſas ꝓbatōes ſꝫ qꝛ errauit in iure cū putaret p acta eē ꝓbatū φ p acta ñ erat ꝓbatuȝ. tu dic φ iſte archiepꝯs ſomniabat in pnaſo qꝛ iſta ſnīa nō eſt ipſo iure nulla. vt. l. co. c. ſi. ſed irritañ. ſm Ber. facit C. de teſti. nulli. l. ignomia. ¶ In tex. ibi a vero patrono. verus patronus erat bertoldus. Ibi adiudicātes. no. per adiudicationem pn̄tatos ꝯfirmari. dicit lex φ nō eſt vis in apicib⁹ vboꝝ ſꝫ in effectu. C. de teſt a. l. qm̄ indignū. C. de li. pre. l. iij. iſte tñ tex. eſt valde ſingularis. ¶ In tex. ibi cōmittētib⁹. no. φ cōmiſſarius pt ſub cōmittere alterí ſ. vnum articulū qui magis ꝯſiſtat in facto quā iuriſditione. Ibi minus ſolēniter alſ ſufficiēter. no. φ aliud ē ꝓbare minus ſufficiēter aliud nullitatis. Ibi pro quodam iure. no. φ ꝓbatio ſumpta ex aliquo non ꝯcludit i alio φ nō eſt ꝓbatū. Ibi cū per atteſtationes. no. φ iudicē eē motū ex falſa cā ꝓbaƚ per acta. Ibi vnius tm̄ partis. not. φ qui non videt totū ꝓceſſuȝ nihil videt. Ibi irritādum. non dicit ipſo iure irrituȝ qꝛ vt dixi nulla ꝓbatio fuit falſa ſꝫ minus ſufficiēs. vñ ſꝫ iudex hēat falſum motiuū ēt ꝯ abſñtēȝ tamē ſnīa valet niſi retracteƚ. Ber. in ſuffragio. ¶ No. φ ñ valet ſnīa lata ꝯtra abſentēȝ q̄ ꝯparere ñ potuit φ dic vt. ff. de re iu. l. queſitū. dicas igiƚ no. φ aut ſentētia ferƚ ꝯtra abſentē ex minus ſufficiēti ꝓbatione ⁊ valet ⁊ dꝫ appellare. aut ex falſa teſtificatione ⁊ ñ valꝫ ipſo iure. aut ex falſa opinione iudicis qui putabat eē ꝓbatum φ ñ erat vƚ ecōtra. ⁊ tūc valꝫ ſed abſña pt iuuari p app. vƚ in iteg. reſti. q̄ due vie hñt ſe vt excedētia ⁊ exceſſa. nā appellatio ſuſpēdit ꝓnunciatū ipſo iure ⁊ hꝫ ſua intrinſeca diuerſa ⁊ electa vna via non tolliƚ altera. vt no. C. ſi aduer. rem iudi. l. ſi. vbi eſt glo. valde no. ⁊ ſingularis ⁊ incipit. l. in rēȝ pupilli. ¶ Secundo no. φ minus ſufficiens probatio mouet ſummum pontificem ne veritas peat. ¶ No. tertio φ vbi iudex eſt circonuētus dꝫ iterum cognoſci. ¶ No. quarto φ cauſa non dƚ ſufficiēter inſtructa niſi allegationes vtriuſq; ptis remittanƚ. ſic. C. ď appel. l. ex iudicib⁹. ¶ No. q̄nto ex preſentatōe pſoni acq̄riƚ iuſpſonat⁹ pn̄tato ſi pſonus in pn̄tatōe perſiſtat. Ber. ¶ Mō věio ad apparatū ⁊ quero vtꝝ archi. poſſit iſtituē. ⁊ dic φ nō ꝓut i iſto ponit ꝓ collatiōe tituli niſi ſi obtineat ď ꝯſuetudie vƚ ꝯſenſu epi ber. ¶ Oppo. φ ex ſola pn̄tatōe nō poſſit pn̄tatus agere niſi vt ſua pn̄tatio ꝯfirmeƚ qꝛ nō hꝫ ius i re ſed ad rē. Solutō ꝯcedo tñ φ ſicut pōt agere vt ſua pn̄tatio cōfirmeƚ. ita vt aduerſarij infirmetur. ¶ Oppo. φ ſnīa fuit ipo iure nulla ꝯ ticiū nō citatū. So. imo fuit citat⁹ ad ſniāȝ audiēdaȝ

Digitized by Google

que citatio dꝫ eē legitima alꝰ eēt ipſo iure nulla. vt. C de acca. l. ſi accuſatoribus. vbi gl. no. ¶ Quero ſi citatꝰ comparere nequit vtꝝ reuocetur ſnīa. dicit Ber. ꝙ ſic. ⁊ idō ſi ē ſeſtinādū ad ſnīam. vt. ē. ti. de offi. deleg. ꝯſuluit. ¶ Quero nūqd legatus pape poſſit retractare ſnīam ſuā. dicit ber. ꝙ nō niſi p in integrū reſti. vña ꝙ in hoc nō plus pōt legatus pape quā aliꝰ pedaneus iudex. vt. l. ꝙ iuſſit. ff. de re iudi. ¶ Quero vtꝝ delegatꝰ pape poſſit ſubdelegare pꝰ lit. ꝯte. quidā aūt ꝙ ſic quaſi dn̄s litis. m dic ꝙ non efficit dn̄s qꝛ tūc efficeret ordinarius ſꝫ incipit hr̄e plenū officiū poſt lit. ꝯte. q̄ȝ haberet ante. vt. ff. de procura. l. ſi reus paratus. ⁊ qꝛ delegatus ſemp remanet delegatus idō vſqꝫ ad ſnīam pōt eius mādatum reuocare ⁊ iudiciū ſoluit. l. reuocat a mādato ſoluitō. vt. ff. iudi. ſol. l. iudiciū ſoluit. ⁊ ita dꝫ intelligi qd̄ no. ff. de iuriſdi. om. iudi. l. ⁊ qꝛ. ⁊ i ſpe. de iudi. dele. §. nā nūc. v. ſꝫ dūqd dele. ⁊ dico ꝙ et de voluntate ptiū delegatus nō ſubdelegat. C. de iudi. l. a iudice. No. ꝙ pap. curialiter loquit dū dicit ꝙ legatꝰ fuit circūuentus cuꝫ e vera fuerit paꝝ intelligēs. ¶ Ulteriꝰ opponit hic ꝙ iſta eccl̄a nō erat ꝓbata eē patronalis p hoc ꝙ pſtiterit annis pēſiōēꝫ qꝛ ⁊ p h̄ nō probat dn̄iū qd̄ ē no. dignū. ¶ Sꝫ ꝯtra qꝛ per actus ꝑticulares probatur vniuerſitas iuriſdictiōis. vt no. ff. de teſti. l. ob carmē. §. ſi. ⁊ p ptēm ꝓbat totū. vt no. ff. de leg. iij. l. vxori ſue. ſo hic ꝑticularis cū vniuerſitate nō erat eiuſdē rōnis ⁊ ꝯditōis qꝛ nō erat dn̄ū iuriſpatronatus ſꝫ ex quada incidētia preter nām ſm̄ Bar. qd̄ ē no. dignū. ¶ Mō quero an creditor hēat iꝰ pſītādi. ⁊ dico ꝙ nec iꝰ nec poſſeſſionem hꝫ nec ꝯſiſtit in iure ſpūali. vñ ſi creditor expelleret de eccleſia nō poſſet intētare hypothecariā que nudam poſſ. adnotat. Ber. hic variat ſꝫ vera opi. e ꝙ iuſpatronatus nō trāſeat cū vniuerſitate pignoris ſꝫ bñ trāſit cum vniuerſitate vtilis dn̄ij ⁊ directi ſm̄ Inn. ⁊ Hoſt. ſicut q̄ā quaſi īā fruitꝰ. ⁊ ē rō qꝛ creditor nullū dꝫ hr̄e cōmodū niſi tale ꝙ poſſit ꝯputare in ſortē. ſꝫ pñtādo nō pt in ſortē cōputari qꝛ nō recipit recompenſationē. ff. de pſcrip. v̄bis. l. naliis. §. ſi. C. de op. libertoꝝ. l. titius. ff. de le. j. l. plane. el. ij. §. ſi. ⁊ ē duplex iuſpatronatus vt dixi. ſ. ſacrū ⁊ ꝓphanū qd̄ in multis ꝯſiſtit. vt plene no. ff. de ꝯdi. inde. l. ſi nō ſortē. §. libertus. ¶ Quero vtꝝ poſtq̄ȝ eccl̄a ē fundata ⁊ ꝯſtructa poſſit ei iponi cēſus. rñ. nō ſꝫ in fundatiōe eiꝰ ſic cū auctoritate epi ⁊ nō alr̄. Ber. ¶ Uenio ad ꝯcluſiōes Inn. pria ē ꝙ creditor hn̄s oīa bona ſua obligata ñ pōt pñtare qꝛ ſoluto debito remouētur pñtatus ꝙ ē valde abſurdū. ſꝫ emptor ⁊ fundatariꝰ pñt pñtare. Inn. ſꝫ certe i feudatario e eadē rō qꝛ finito feudo remouet pñtatus. vt. ff. de pig. l. vectigali. qd̄ falſū eſt. qꝛ nō remouetur. ⁊ idō melior e alia rō. ſ. qꝛ creditor nō dꝫ ꝯſeq aliqd̄ cōmodū lucratiuū. na q̄dā quaſi vſura ē ꝯſeq aliqd vltra ſortē ꝙ nō extenuaret ſortē. ff. ſi cer. pe. l. rogaſti. §. ſi tibi. ¶ Quero ſi vnus hꝫ ꝓprietatē alter feudū qs pñtabit. rñ. feudatariꝰ qꝛ ad eū ptinet vtilitas fructuū. ¶ Scd̄a ꝯcluſio ē ꝙ preſentās ſine licētia ſupioris nō pōt variare. ⁊ idō pñtatꝰ implorat officiū iudicis vt eccl̄a vacās ſibi ꝯferat. ſecus in poſtulato anq̄ȝ hēat aſſenſū eius a quo depēdet poſtulatio. qꝛ nō hꝫ officiū iudicis ſupplicare dꝫ Inn. ¶ Idē ait ꝙ eps peccat ⁊ tenet ſi aliū iſtituit q̄ſi legitime pñtatū ⁊ qd̄ talr ppetrā iſtitutꝰ dꝫ remoueri. Inn. Alia ꝯcl̄o ē ꝙ ſubdelegatus pape ñ pt aliū ſubdelegare vt det ei aliqꝫ iuriſdictōēꝫ ſꝫ nudū miſteriū puta ſcribēdi dctā teſtiū bñ pōt ſibi cōmittere ⁊ p aliū expedire. ſecus in eo q eēt ſubdelegatus ad teſtes recipiēdos qꝛ in hoc ꝯſiſtit iuriſdictio. nā pt nūm eēt teſtiū reſirmare teſtē vacillantē ꝫ cape articulos ⁊ iterrogatoria exaiare ⁊ facē que ſubdelegatio. ſubdelegatio nō pñt ſm̄ Inn. ¶ Alia ꝯcl̄o ꝙ diffinitiua pōt corrigi ꝯſtito de errore p acta lꝫ ñ appellet. iputet eiꝫ ſibi ille q admiſit hūc ad ꝓbañ. hec ꝯcluſio eſt falſa. vt. ff. de arbi. l. qui arbiter. ¶ Alia ꝯcluſio ē ꝙ electio nō ꝯfirmata aliter ꝯfirmatur ſi adiudicatur cum rato alibi reperitur. ¶ Alia ꝯcl̄o ꝙ non eſt neceſſe ꝙ electio minus canonica. i. nulla prius pronuncietur nulla quam ad aliam electōem ꝓcedat. ¶ Adde qd̄ no. Bar. ff. de re iu. l. ꝓquerebatur. ¶ Alia concluſio ꝙ ſi peto electionem aduerſarij mei caſſari ⁊ electōem in cauſa ꝯfirmari licꝫ ꝓbem de nō iure aduerſarij diſꝓbeꝫ de iure meo ſuccūbo nec caſſabit electio ⁊ in ſi. dat pro regula ꝙ nūquā recipit libellus cuꝫ adiec. que aduerſario obeſt ⁊ ſibi nō ꝓdeſt. ⁊ h idem di ī poſitōibus ē ꝓbat ſm̄ Iono. ⁊ p pſis de ſnīa ferēda. qd̄ ē no. dignū. ⁊ eſt caſus. ff. de rei vē. l. ſi nō ſpāli. ¶ Idē ait ꝙ ꝓcedit libellus iſte peto a te. x. ex cā mutui nō obſtāte pacto de nō petēn. vel nō obſtante ſnīa ꝯ me nulliter lata qꝛ qs poſſit ſimul agere ⁊ replicare. Iſta igit cā nō obſtante obtinet vim replicatōis quaq̄ȝ videat de ſubtilitate iuris ꝙ nō poſſit priꝰ replicari q̄ȝ reus excipiat. Idē ait ꝙ qui intētat nullitatē aliquam ſemp dꝫ cām exprimere.

1 **In cauſis.** Ordo iudicioꝝ ſeruādū eſt niſi papa diſpēſet ex cā. h. d. ¶ No. ꝙ iterlocutoria pape ſuādā ē p alios iferiores tanq̄ȝ quedā forma ſub regula iuxta illud. A boue maiori diſcat arare minor. ¶ No. ſcd̄o ꝙ ſolus papa diſpēſat ꝯ ordinē iudicioꝝ nō alius ſit legatꝰ de latere. ff. de offi. ꝓcon. l. nec q̄q̄ȝ. §. ſi. ⁊ no. in. c. ſepe. de v̄b. ſig. in cle. No. ꝙ diſpēſatiue ſcīn ñ eſt ad ſimilia ꝑtrahēdū qꝛ ē ꝯ ius cōe. ⁊ ex h ſequit ꝙ oēs diſpēſatiōes ſunt ſtricti iuris. ff. de ꝯſti. pri. l. j. ¶ Quero vtrū iterlocutoria pape faciat ius gn̄ale. rñ. ſic ſi eſt redacta in codicibus ſacroꝝ canonū alr̄ ꝯſtōnis alr̄ non ſm̄ Ber. ⁊ Inn. ¶ Quid in diffinitiua. rñdeo ſi nō appet ſcriptura nō hꝫ vim legis qꝛ de obſeruātia legis eſt ſcriptura. Alij dicunt ꝙ ſcriptura eſt de ipſa ſubſtātiali forma legis qꝛ alr̄ paucis inoteſceret. ar. C. qūo ⁊ qñ in auc. q ſemel. vide qd̄ no. in ꝓhemio cle. C. de legi. l. humanū. ff. de leg. l. de qbus. §. ſi. Bal. ¶ Quero vtꝝ ſimatio in volumine ſtatutoꝝ ſit de eſſe ſtatuti. ⁊ vi ꝙ ſic. alr̄ enīꝫ non eſſet ſtatutū ſꝫ q̄daꝫ reformatio extrauagās ad cuius obſeruantiā nō tenet rector ciuitatis q iurauit ſeruare ſtatuta. ff. de re iudi. l. cū prolatis. facit. C. ne fil. pro pāc. auc. habita in ſi. vel dic ꝙ ſtatuta dicunt ea que ſiunt cā ppetue iuriſdictōis. Reformatiōes v̄o dicūt fuerit prout res icidit in ciuitate perugij ſunt duo cōſilia vnū maius aliud minꝰ. in maiori ſiunt ſtatuta que debēt redigi in volumine ſtatutoꝝ ſicut ē eccl̄arū artificū cui preſtat auctoritatē magiſtratꝰ in ꝯſilio ꝯgregañ. Aliud ē ꝯſiliū decurionū cui nō interuenit magiſtratꝰ ſed ſolē decuriones. ⁊ illud qd̄ ſtatuit p eos vocatur reformatio q̄ non p̄t derogare plebiſcitis. vñ dicūt doc. ꝙ reformationes non derogāt ſtatutis niſi decuriones hēant arbitriū a populo. ff. de decre. ab ord. fa. l. ambitioſa.

1 **Nter monaſteriū.** Tenet ſe diffinitiua lata ꝯ primā ſi de pria nō fuit exceptum nec appellatū a ſcd̄a. h. d. Et diuidit in q̄tuor ptes. Prio ponit thema deciſiꝫ. Scd̄o cāꝫ diffinitiōis ⁊ cāo cāe. Tertio ſoluit q̄ddā obſtaculū. Quarto diffinit. ſcd̄a ibi cū ꝯtinet. tertia ibi nō obſtāte. q̄rta ibi ſētētia. ¶ Caſus. vacāte mōaſterio ſci leodij monachi elegerūt vnū ex his monachis i abbatē ⁊ dū peterēt ꝯfirmationē monachi ſancti Antonij ſe oppoſuerūt dicētes illaꝫ electionē ifirmandā eo ꝙ debuit fieri de monaſterio ſcti Antonij iure dioceſanꝰ neutꝝ volebat ꝯfirmare. papa ꝯmiſit ad ipetratione monachoꝝ ſci leodij cām quibuſdā iudicibus coram qbꝰ lite ꝯte. ⁊ teſti. recep. monachi ſci Antonij ad alios iudices ipetrarūt lr̄as in qbus ſuſpitionē priorū iudicū allegabāt. vñ corā primis iudicibus proponebant reuocationē pini reſcripti ſuſpitionē iudicū ⁊ q̄ſda alr̄ exceptiones friuolas qs primi iudices admittere noluerūt ⁊ pñūciauerūt p dicto electo. vñ fuit appellatū ad papaꝫ corā papa ꝓponebatur ꝙ dcā ſnīa fuit lata ꝯ aliā diffinitiuaꝫ ſnīam alioꝝ pelatā. papa ꝯſiderās ꝙ primū reſcriptū non fuit reuocatū p ſcd̄m qd̄ nō faciebat mentione d̄ proceſſibꝰ nec de ꝯuilegiis. Item ꝙ exceptio ſuſpitionis ñ fuerat oppoſita añ litis igreſſuꝫ nec alie dclinatorie. vñ videbatur eis tacite renūciatō. Itē ꝙ ñ appebat d̄ ſnīa pria q̄ ſi fuerat dn̄ſa. Itē ſi fuiſſꝫ dn̄ſa ñ ꝓcinabatur tāq̄ȝ nulla. Itē ꝙ ſub ꝓtextu nouoꝝ iudicū ñ dꝫ ſnīa retractari. ꝯfirmauit ſnīam ꝑmoꝝ iudicū electo munꝰ bñdictionis ipēdēs ſaluo iure dioceſani. ¶ In tex. ibi ꝯmiſſione ipetrata p

ſilios

Digitized by Google

illos ꝗ elegerūt. Ibi ſuſpicioſis. Not. ꝙ lr̄e impetrate ad iudices ſuſpectos ſunt aliqua. ergo pceſſus iudicis ſuſpecti ē aliqs. Ibi nouoꝝ. rō ē quia cēt ꝓpoſterum finito negocio audire ꝓbatiōes ptium. Ibi ꝑ vltimam ipetratez ꝑ illos ꝗ ſe oppoſuerūt. Ibi añ li. igreſſuꝫ. i. añ aliquē actū per quē iuriſditio comprobet̄. ff. ḋ iudi. l. ſed ſi ſuſceperit. ¶ In tex. ibi. ſubeūdo. i. litē ꝯteſtādo nō enim ꝑ quēlibet actuꝫ qs ꝯſentit i iudicē. vt no. ff. ḋ iudi. l. nō vr̄ i iudicē. C. de ſpō. l. ſi. ꝑ Cy. vbi dicit Cy. ꝙ ꝗ fundat ꝑſonā ſui ꝓcuratoris per ſatiſdationē nō lō fundat iuriſditionē. ¶ In tex. ibi. renūciaſſe no. ꝙ ꝗ omittit excipe vel poſtꝗ̄ excepit facit actum ꝯtrariū renūciare vr̄. ¶ In tex. ibi. ⁊ pceſſus. no. nō valet̄ reſcriptū ſi nō fit mētio de pceſſibus. ibi dicebat̄ mō corā papa. ibi poſt dicta qꝛ dō reſiebat̄. ibi aliogn idest ⁊ ſi tenuiſſet. ¶ In tex. ibi. imputet̄. no. ꝙ i hoc ꝟbo ſtat virt⁹ hui⁹. c. qꝛ malitioſe ⁊ doloſe fuit exceptū ḋ ꝓma ſnia. vel ꝑ dolū vel malitiā dō fuit ꝓducta corā ipſis iudicib⁹ ⁊ ḣ ē valde notādū qꝛ ſnia lā ꝯ ꝑmā ē ipſo iure⁹ nulla vt. C. qñ ꝓuo. nō ē neceſſe. l. j. ⁊ tñ ꝑꝑ dolū. i. malitiaꝫ redditur aliq̄ ſm hoſt. Dicit accur. ꝙ diffinitiua lata ꝯ diffinitiuam ḋ qua pria ſnia nō ē appellatū nō vꝫ ēt ḋ ꝯſenſu ptiū vt no. C. de tranſ. l. ſi diuerſis. qꝛ vigor iudicien⁹ nō pōt ꝑ pactum reſcindi q̄ glo. nō ē alibi. ꝙ illa gl. ſit vā ꝓbat̄ pluribus rōnibus. ¶ Pria rō ē qꝛ ſnia ē facti. nam oē qḋ tollit aliqḋ ope exceptionis ⁊ nō ipſo iure eſt facti. ſed ſi ipſo iure iuris eē dr̄. vt. l. ſi vn⁹. §. pactus. ff. de pac. ⁊ facte cāe ꝓ infectis haberi nō pñt qꝛ vt ait ariſtoteles hoc ſolo puat̄ deus ingenita facē q̄ veloꝫ ſcā ſunt. Idem ait noſter iuriſconſultus in. l. i bello. §. facte. ff. de cap. ⁊ poſtli. re. ¶ Secūda rō ē qꝛ cā ē ſopita vꝫ cōſumpta ꝑ abſolutoriam vel ꝯſumata per ꝯdemnatoriā ⁊ habito vltio fine nihil reſtat explicañ ꝗ ſnia dr̄ qḋ vltimū vel qḋ optimū ſm phyloſophum. ⁊ iḋ ꝯſumptū reſuſcitari nō pōt. ff. de ſolu. l. ꝗ res. §. accam. ¶ Tertia rō ē qꝛ nō pōt ꝯſenſus ptium tollere ius publicū. nā ſnie ꝓlatio ⁊ ei⁹ vigor ⁊ virt⁹ iuris publici eſt ⁊ ex iuriſditione depēdet q̄ nō pōt dari vel auferri pactis priuatoꝝ. ¶ Quarta rō ē qꝛ ꝯtrariū impiuꝫ iudicio cōſiſtit in offō mercenario ꝙ non durat extictio ꝓncipali qꝛ non ſtat ꝑ ſe. vt. l. terminato. ¶ Quinta rō eſt qꝛ ſi valet compromiſſum poſt rem iudicatā nec tranſactioneꝫ ⁊ ſi ibi interuenit ꝯſenſus. ff. de ꝯdi. inde. l. eleganter. §. ſi poſt. ¶ Sexta rō qꝛ poſterior ſnia ē lata ſine libello ⁊ ſine ordine iudicioꝝ ꝗ non pt̄ in tanto vel in toto obmitti etiā ḋ ꝯſenſu ptiū. vt no. Ar. ḋ offi. dele. ḋ cāis. Nec ob. ꝙ qdā dnt ꝙ libellus pt̄ omitti qꝛ libellus ſi ē de ordie neccario ſꝫ petitio hñ eſt de ordine neceſſario. vt. l. vt fundus. ff. cōi diui. ¶ In ꝯtrium vr̄ ꝙ illa gl. ſit falſa. Nam dato ꝙ ſcḋa ſnia eſſꝫ nulla. tñ conſenſus facit eam aliquam. vt no. in. l. ij. C. cōis vtriuſ. iudi. Preterea per ſniam fit nouatio. vt. C. de vſu. rei iu. l. ſi. Itē ꝯſtat ꝙ ſnia pōt nouari. ff. de reg. iur. l. iiij. §. ſi ex ꝯuētione. ff. ḋ mino. l. minor. xxv. an. cui fideicō. Item accepto ferri. ff. de dona. l. i ſtipulatū. Iteꝫ pt̄ abradi ⁊ caſſari de ptium volūtate. ff. ḋ re iu. l. acta. Itē ꝑ actū retro ſimilē pt̄ ab ea recedi. i. ꝑ nouū libellum ⁊ nouas ꝓbationes tex. ē i. l. duobus. ff. de excep. rei iu. Itē vr̄ caſus i nfo. c. nā ꝗ non excepit ḋ re iu. ꝯſentire vr̄. ⁊ i iſto ꝯſenſu cōſiſtit vigor potioris ſnie tex. ē hic valde no. ſo. vt ꝯtrio impio iudicet̄ ſi vꝫ ꝯſenſus ſi interuenit iuditium retro ſiſte ⁊ ſolemne tūc ſubdiſtingue aut ꝑ primā ſniam ſi pt̄ reduci in priorem ſtatū vt i cāis crialib⁹ ⁊ ibi irrogat̄ infamia ⁊ tunc ſtat̄ prime ſnie. aut ꝑ primam pt̄ reduci i ꝓſtinū ſtatum ⁊ tūc ſtat̄ ſnie. poſteriori preſertim vbi iteruēit culpa actoris qꝛ denuo egit ⁊ in ſcḋa ſuccubuit cum viciſſet i prima ⁊ iſte ē caſus no. in. l. duobus. ¶ In tex. ibi. iſtoꝝ no. ꝙ dr̄ inſtrꝫ. Ibi munus hñdictiōis. no. hic hoſt. ꝙ añ hñdictiōeꝫ nō ē qs vocādus abbas ſꝫ electus. ¶ Quero ad euidētiā quare ſnia ꝯtra ſniam eſt nulla. rñdeo qꝛ non durat inſtātia ſm Bar. vel finis litibus imponat̄. ff. ḋ iu. l. ſi ꝓtor i pri. ⁊ hec exceptio nullitatis pōt opponi quādocūqꝫ ſallit ꝑ ꝑ dolū ⁊ malitiā opponētis ſiſe. ff. ḋ arbi. l. de rebus l ſi. ⁊ eſt alia rō qꝛ nō pōt reddi rō q̄re ſcḋa ſnia tollat primā ⁊ nō prima ſecūda. porro prima iam fecit ꝙ ꝑ aliaꝫ fieri nō pōt ſicut dicimus i acceptilatiōib⁹ ꝯtrijs. vt

¶ Vide ꝙ vult bar. in. l. cū ꝓcuratoꝛ. §. j. ij. col. ff. ḋ ope. no. nū. dum allegat. d. l. j. ḣ alle. ⁊ vide per ea. ḋ cāſtro ꝯſ. xvij. i tertia col. ⁊ vid Alex. in. l. ſi diuerſa. ij. colū. poſt gl. magnā ibi i ſi. C. ḋ traſac.

no. ff. de pac. l. ſi vnus. §. pact⁹. ¶ Quero quo ordie debēt oppōi exceptio ante lit. ꝯte. hoc dico qꝛ poſt litis ꝯteſta. nullus ē ordo opponēdaꝝ. rñdeo vr̄ ꝙ prio dꝫ oppōi exceptio ꝯ reſcriptum. ſcḋo exceptio ſuſpitōnis. tertio exceptiōes ꝓcuratorie vel ſiſes. quarto alie declinatorie fori. vt ex iſta lr̄a colligi vr̄. Nam ſiquis preponeret exceptiōem declinatorie ꝓpoſtere vr̄ ꝓponēdo poſteriores antea ꝓponēdis ꝑiudicare priorib⁹ ꝓpter ꝯſenſum tacitum. naꝫ qui oppōit vult pronūciari ſup obiectis. ⁊ ꝯſentiēdo in ꝓceſſibus ꝯſentit ēt in iudicē. ſed Inno. dicit ꝙ exceptio ſuſpitōnis ſemp dꝫ eſſe pria in ordie nō exceptio ꝯtra reſcriptum ēt ſi ſit exceptio falſi. quia exceptio ſuſpitōis nō deſiderat ſniam iudicis ſuſpecti. alie vero interlocutoriaꝫ deſiderāt. vt. C. de iudi. l. aptiſſimi. ⁊ premiſſa hac exceptōe ſuſpitionis nō eſt poſtea vis quo ordine propōat alias cū ⁊ ſimul poſſit proponere omnes alias. Nam qui excipit dō dicit̄ eligere ſed cumulare potius ar. inſti. de excu. tu. l. ſi plores. tu dic ꝙ ſi reſcriptum ē fundit⁹ falſum. iſta dꝫ eſſe pria i ordine quia qui oppōit hāc exceptōem negat fundit⁹ iuriſdictōem. ſed ille ꝗ dicit iudicē ſuſpectū nō negat funditus iuriſdictōem. porro ſi iudex eſt fundit⁹ falſus nec cognoſcere nec ꝓnūciare pōt. dico ēt ꝙ ſi ꝓponūt̄ tales exceptiones cuꝫ ꝓteſtatōe ꝙ opponēs nō intēdit in iudicē ꝯſentire niſi quatenus iuris ordo poſtulat ⁊ requirit ꝙ ſi obeſt haꝝ exceptionū ꝓpoſteratio qꝛ nō itellr̄ ꝯſentire tacite qꝛ ꝯtrium ꝓteſtat̄ expreſſe. vt. l. qui aliena. §. celſus. ff. de acq. here. dicit Bar. ꝙ exceptōes ſimul ꝓpoſite nūquā intelliguntur ꝓpoſtere qꝛ ſemp itelligit̄ ꝙ ordo iuris ſuet̄. Et hoc eſt notabile. vt ipſe no. ff. de re iudi. l. qdam ꝯſulebat. ⁊ ſaluādo ipſum. dic ꝙ dꝫ itelligi quādo ꝓpōit cū ꝓteſtatiōe alr̄s diceret falſum ⁊ ꝯtra glo. Bar. ⁊ Inno. Sꝫ ſi ſeorſuꝫ opponūtur. puta vna hodie alia craſ. tūc Bar. cōfitetur dcm̄ Inno. eſſe veꝝ ꝙ ego dixi de ſimul ꝓpoſitis. Cōſidera qꝛ magis inſpicimus ordinē neceſſariū quā ordinē verboꝝ ſicut glo. dicit qñ appellās vtit̄ ꝟbis his. dico ſniam nullam ⁊ ſi qua ē appello. nā iꝫ ꝟbū appello poſtponat̄. tñ ſuſpēdit ꝓnūciatū tāqꝫ ꝟbū ꝓncipale. nullitas dūtē venit incidēter ⁊ fatalia appel. lant fatalia nullitatis ñ ex natura nullitatis ſed ex nā icidētie. vt dicit glo. i. l. j. C. qñ ꝓuo. nō eſt neceſſe in glo. ſic ēt ꝟſi. maxie. q̄ glo. nō eſt alibi. Itē ꝙ ñ ſemp attēdit̄ ordo ꝟboꝝ ꝓbat̄ i. l. talē. ff. ḋ hr̄di. inſti. Itē no. ꝙ ꝗ eligit vnū ex incōpaſſibilib⁹ ad aliḋ redire non pt̄. vt. C. ḋ ꝯdi. l. ſi. ⁊ ſi ſuccūbit i ꝓpoſito ñ tñ redit ad oppoſitū cū tacite renūciauit. dic̄ lex via qꝫ qs eligit hec ſi hi pateat. ff. ꝙ me. cā. l. ſi mulier. i pri. ¶ Quero q̄ ſnie dicāt̄ ꝯtrie. rñ. ille q̄ ſupponūt ꝯdictoria i eodē ſubiecto. ſꝫ qñ circa diuerſa ſcā vl̄ ꝑ pa vl̄ diuerſas res ibi ñ eſt ꝯdictio. vt plene dixi i. l. j. C. qñ ꝓuo. ñ eſt neceſſe. Et hic ꝑ Ioan. Et adde ꝙ idē ſubiectū itelligit̄ ꝙ hꝫ neceſſariā ꝯtinuationē in eſſe ſuo vl̄ hꝫ ꝯtinuationē naturalē. vt no. ff. de iureiu. l. qui iuraſſe. §. ſi pater. ⁊ l. cū qui. §. in popularib⁹. ⁊ ff. ḋ excep. rei iudi. l. ſi a te. in prin.

ſ **Aborta.** Tenet ſnia lata ꝯ priuilegiā oſtēſuꝫ vl̄ ñ oſtēſum ſi ab ea ñ fuerit appellatū vel ſupplicatū. ⁊ tria facit. Prio ꝓmittit ꝓceſſuꝫ ⁊ ſniaꝫ ſup poſſeſſorio ibi veꝝ. Scḋo ꝯmittit ipi⁹ excuſatōeꝫ ⁊ cāꝫ ſup petitorio. Tertio i ꝯ iudicib⁹ petitoriū diffinit. diffinitiuū moderat̄ ⁊ q̄dā ſoluit obſtaculū. ¶ Cāus. inter epm meldeñ. ⁊ monaſteriū attrebateñ ꝗ erat qḋ qꝛ epꝯ dicebat dictū mōaſteriū ſibi ſubiectū. mōaſteriū dicebat ſe exēptū ꝑ ꝓuilegiū Inno. pape ſcḋi. pꝯ epi dicebat epꝫ ſpoliatū ⁊ qꝛ hoc ꝯſtabat ꝑ ꝯfeſſionē. papa mādat ꝙ epꝯ teſtitueret i q̄ſi poſſeſſione ⁊ reſtitut⁹ fuit. ⁊ ſic ſopita fuit cā poſſeſſorij iudicij. verūtñ monaſteriū oñdit ꝓuilegiū exemptionis. papa commiſit cām quā iudices remiſerūt inſtructū ad papā ⁊ qꝛ ꝯſtitit pape ꝙ rōes epi erāt potiores adiudicauit ei ſubiectionem ꝓfatam ſaluo iure romane eccl̄e. Sed de hoc monaſteriū cōquerebat̄ cō oñderet priuilegium libertatis. papa rñdet ꝙ ꝯ illud priuilegium fuit ꝑ Alexā. iudicatū. ⁊ aut illud priuilegium fuit oſtēſum Alexādro ⁊ vr̄ ipm reprobaſſe iudicando ꝯ priuilegiū. aut non fuit oñſum. ⁊ ſic nō fuit iudicatū ꝯ ꝓuilegiuꝫ ſꝫ ꝯ ꝓuilegiatū.

Bal. ſup decre. Q t

Digitized by Google

tñ ſnīa valuit ⁊ ꝓcexu inſtſi de nouo ꝓducẽt nõ ꝺʒ retra-
ctari.h.d. ¶ No. ꝙ ꝯſeſſio procuratoris non nocet dño.
¶ In tex.ibi ꝑtis.i.ꝓcuratoꝛis monaſterij. Ibi reſtitu-
tionẽ.no.ꝙ ſpoliatus añ oīa ꝺʒ reſtitui ⁊ tñ nõ propterea
monaſterium ꝺʒ a ſua libertate deſtitui ⁊ ſic delictũ ꝓuen-
tus nõ nocet eccl'e qḋ ē no. ¶ Itē no.poſſeſſoriũ recupe
rande ꝯſerri cũ e liberali lʒ cã ſtatus ſit ꝓiudicialis.C.de
adulte.l.qñ alexãdruʒ. ¶ Item no.ꝙ poſſeſſoriũ ꝓbatũ
ſtatim ē executiõi mãdãdũ. ¶ Item no.ꝙ petitoriũ ꝑe
ualet in ſi.ſʒ poſſeſſoriũ ꝓualet in ordine. ¶ In tex.ibi eſſ

e ¶ Adde vidẽdũ no-tata p alex. ꝯſilio .cviij. in.iiij. volu. ⁊ aliqd in ſi mili p Feli. in ꝓhe.decre ta.col.vij.in ꝑrio. ⁊ Le-po.ꝯſi.xix.⁊ ꝯſil.lxij. col. ix.⁊ barba. ꝯſi.xiiij.col. .xij.in ſi.vo-lu.ij.

catiozes.no.ꝙ vbi vtraqʒ ps fundat intẽtiõem ſuam iudi-
catur pro illo cuius iura ſunt potiora ᵉ ſir.ẽ.de poſtu.ple.
c.bone el.ij.⁊ ibi ḋ h. ¶ Itē no.ꝙ aliqd additũ tali facit
illõ magis tole.⁊ ē ar.ꝙ ſi vtraqʒ ps ꝓbat p duos teſtes
de veritate tñ vna ps hʒ pro ſe famaʒ alia nõ.ꝙ adiectio
fame fariat ꝓbatõem ꝓualere qḋ vez puto ſi fama ſit ve
ſtita rõnibus ſecus ſi ſit nuda fama.ar. Leo.ti.c.ſicut no-
bis.§.vez qꝛ nuda fama nõ ponit inter genera ꝓbãdi.vt
no. Bar.ff.de queſti.l.de minore.§.tormenta. ¶ In tex.
ibi ita.tñ no.ꝙ pape ꝓteſtaẽ de iure ſuo nez ꝓteſtatio ꝺʒ
ꝑmitti. ¶ Itē no.ꝙ ꝑuilegio libertatis nullus põt renũ
ciare i ꝑiudiciũ pape. ¶ In tex.ibi replicaſſe.no.quotiẽs
vnũ ꝯtrõꝝ approbat reliquũ reprobatur. Ibi retractari.
no.ꝙ ſnīa retractat ꝑuilegiũ nõ ecõtra. ¶ Not.ꝙ nemo
ītelligitur approbare qḋ ignorat nec ēt reprobare. ¶ In
tex.ibi in iudicio ꝑñtermo.no.ꝙ ꝑfunctorie ſit rẽ iudiciuʒ
nõ ꝯſiderari qḋ ē no. ¶ In tex.ibi ſi noluerit.no.ꝙ iuſti
cia nõ reddit niſi petẽti. ¶ No.i iſto.c.ꝙ papa ꝓnũciat
in cã ſua nõ tanqȝ ſua ſed tanqȝ partium qḋ ē bñ notan.
¶ Item no.ꝙ p priuilegiũ exẽptiõis papa acqrit ius.i.
exercitiũ imediate ſubiectionis lʒ de plenitudine ꝑtãs
oẽs eccl'e ſint ſibi imediate ſubiecte.vt not.i.c.bone.ẽ.de
poſtu.ꝑe.per Inn.⁊ adde ꝙ qdã iudicia non ꝑñt ſepius
moueri vt iudiciũ fami.her.⁊ in iſtis ſnīa in pte hẽditatꝫ
lata facit ius in alia pte inter eaſdẽ ꝑſonas.ff.ḋ excep.rei
iu.l.ſi inter me ⁊ te.qdã ꝑñt interim moueri ⁊ ſnīa nõ fa-
cit ius in alia ſpecie.ar.C.de iudi.l.lʒ.nec alij ꝑſone ꝓiudi
cat.ff.de rei ven.l.iter officiuʒ.⁊ hic dicit Inn.ꝙ ſnīa cõfir
matõis vel infirmatõis ꝑrimã ſniam latã p iudicẽ appellatio-
nin ē aliqua lʒ appellatio curſu tẽporis ſit deſerta. Hoſti.
ꝯtra qꝛ lapſuo tẽporis ratificat ſniam.de hoc not.in.c.ſi
appellatõem.Le.in cle.dic ꝙ opi.Inn.ē vera ſi dubiũ ſit
deſerta.ff.de ꝯdi.inde.l.elegãter.§.ſi poſt.ſed ſi ē certũ ꝙ
eſt deſerta non valet ſnīa maxime infirmatoria.ff.ḋ excu.
tu.l.ſcire oportet.§.ꝑño.ſimilis qḋ formatur per Sp.in-
ſti.de actio.ff.rurſus.

c **Cum.I.et.A.** Retractat ſen
tẽtia q nõ fuit
appellatõ ſi ꝯſtat teſtes ad quoꝝ dicta tãtũ
lata fuit fuiſſe ꝯſpiratores.h.d.in ꝑria facti
narratio ⁊ proceſſus.in ſcḋa diffinitõis cõmiſſio.ſecunda
ibi quia vero. ¶ Caſus.canonici ſancti dioniſij noĩe ſuo
⁊ canonicoꝝ denũciauerũt coꝝam abbatem dño pape ſu
per dilapidatõe ꝑiuro ſimonia ⁊ qbuſdam alijs crimini
bus de qbus abbas erat diffamatus.papa delegauit cãʒ
⁊ mãdauit ꝙ iudices delegati accederẽt ad monaſteriũ
ꝑſonalr ⁊ tã in capite qȝ in mẽbris corrigerẽt corrigenda
⁊ ſtatuerẽt q viderint ſtatuẽda. Qui iudices receperunt
iura abbatie ⁊ canonicoꝝ tãdẽ abbatẽ ab adminiſtratiõe
ſnīaliter remouerunt correctõe mẽbroꝝ dilata a quo ſnīa
ꝓcurator abbatis appellauit ad papã ⁊ in ea appellatio
nis allegabat nullitatẽ eo qꝛ nõ eſſʒ hic ꝓteſtata ⁊ ingeta-
tẽ eo ꝙ eſſʒ depoſitus ꝑ teſtiũ cõſpiratoꝝ ⁊ anteqȝ teſtes
eẽnt publicati.papa mãdat ꝓceſſuʒ irritari ſi ſoli ꝯſpira-
tores depoſuerũt ꝯ abbatẽ.ſi ḋo ipſi ⁊ alij q alij probaue
rũt ꝓceſſus ꝯfirmat.quo aũt ad alios.i.quo ad mẽbra ꝯ
q iſti ñ erãt ꝯſpiratores.dicit papa ꝙ iſti teſtes recipi po
tuerũt. ¶ In tex.ibi quorũdã ⁊ etiã ſua ẽm Hoſ.ibi i ca
pite.i.abbatẽ. Ibi in mẽbris.i.mõachos ſiue canonicos
regulares ipſius monaſterij.ibi abbatie ⁊ canonicorum.
¶ No.ꝙ ille ꝙ ꝯ quẽ ſit inqſitio iurare cogit ḋ quo.ẽ.de
accu.c.qualr ⁊ qñ ci.ij. Ibi dilata.no.ꝙ quãdo ſnīa tan-
git plures circa vnũ põt ꝓnunciari ⁊ circa aliũ vel alios

differri.ff.de iudi.l.nõ idcirco. ¶ In tex.ibi ſnīa.ergo non
a grauamine.qḋ ē ꝯ no.in pe.§. Ibi ꝓcurator abbatis.⁊ ſic
no.ꝙ in cã inqſitõis põt ꝯſtitui ꝓcurator. Ibi lite nõ cõte.
hoc nõ nocet vt.ẽ.vt lite ꝯte.qñ dicit Pe. ⁊ idẽ Abb.ꝙ
in gñali inqſitõe nõ ſit litis ꝯteſtatio in ſpāli vero vocatur
is ꝯ quẽ inqrit q ſi negat habet pro ꝯteſtatiõe vt hic. Si
ḋo ē ꝯtumax ꝓcedi pt ꝯ ipm.vt.d.c.qñ.§.ſunt ⁊ alij. Io.
an. Ibi ꝯſpiratoꝝ.hec ē valida exceptio rñciõis diſtinguet
ſuper ea. Ibi minime publicatᵉ.no.ꝙ eʒ ſnīa lata ẽm atte
ſtatões nõ publicatas. ⁊ hoc raro alibi reperies.glo.Ae-
cur.dicit ꝯtrũ.C.de ſen.⁊ iter lo.l.ꝓlatam. ¶ In tex.ibi ſe
cuti.i.ſe fundates ſuper dictis earuʒ. Ibi irritãtes ꝓceſſuʒ
noīe proceſſus ꝯtinet ꝓceſſus ⁊ ſnīa qꝛ ſnīa ē de proceſſu ⁊
irritato ꝓceſſu irritat ſnīa ⁊ ſufficit ꝙ iudex ap.dicat irri-
tamus ꝓceſſus lʒ nõ dicat irritamus ſniam qꝛ p ꝯſequẽs
venit ſnīa. Io.an.quod ē no.dignum. Ibi per aliorũ dei.
no.ꝙ vtile teſtimonium per inutile nõ viciat. ¶ In tex.ibi
ſufficiẽter.ergo ſi vnus teſtis eſſʒ ꝯſpirator alter nõ ſnīa re
ſcinderet qꝛ vtile per inutile nõ viciatur. Ibi ꝯtingebat.no.
ꝙ nõ nocet vicium teſtium qḋ nõ tãgat opponẽtem. Ibi
ꝯſpiratores.vide qḋ no.de ver.ſig.c.ꝯſtõnem.li.vj.p Ar-
chi.de offi.ord.qꝛ pleriqʒ.per Arch. ¶ No. mõachos ⁊
canõicos regulares admitti ad denũciãduʒ pro ſtatu mo
naſterij ⁊ etiam poſſunt procuratorem cõſtituere qꝛ i cau
ſa propria.nam is qui ſuo nomine habʒ actionẽ põt ꝯſtitue
re procuratorem.ff.de inur.l.ſed ſi vnus.§.ꝓcuratoreʒ.q
regula alibi ita clare reperit. ¶ No.ꝙ nõ ſufficit eligẽ ali
quos teſtes niſi eligãtur hĩ in qbus vis ꝓbõnis conſiſtit.
¶ No.ꝯſpiratores nõ eſſe idoneos teſtes. ¶ No.ꝓceſ-
ſum diuidi.no.caſum in quo religioſus põt ſuo nomine ⁊
alieno intereſſe iudicio ⁊ tñ lex dicit ꝙ in actiõe populari
qui põt ꝓprio noīe agere nõ pt ꝯſtitui ꝓcurator.vt.ff.de
procur.l.lʒ in popularibus.ſed nos nõ ſumus hĩ in actiõe
populari. ¶ Oppo.ꝙ iſti iudices nõ potuerũt deponẽ
abbatẽ.vt in.c.i ſingulis.de ſta.mo. Sol.hic nõ erãt ſim-
plices viſitatores ſed iudices delegati q hñt ꝑtãtem ad-
monẽdi. Nã corrige hĩ iportat.hoc idẽ iportat ṽbum ſta
tuerẽt. ¶ Et no.ꝙ Ber.itelligit ꝙ i.c.noſtro fuit appel-
latum ab iterlocutoria qḋ ſupponit ex eo ꝙ lis nõ fuit hic
ꝯteſtata tñ dic ꝙ fuit appellatũ a diffinitiua ſnīa amotio
nis. ¶ Op.ꝙ ꝯſpirator tanqȝ criminoſus repellit ab oĩ
teſtimonio. Ber.dicit ꝙ nõ repellit i totũ qꝛ lacit preſum
ptione oĩ plenã fidem.tu dic ꝙ hoc crimẽ nõ tãgebat ſta
tum eccleſie ſed ſolum ſtatũ ꝓlati vt eſt ꝯſpirator crimi-
noſus ſimplr ſed ſuſpectus.quod ē bene no. Dicit Innoc.
ꝙ iſti ꝯſpiratores teſtes nõ repellunt ꝯtra alios qꝛ alij nõ
exceperũt de conſpiratõe.vel e ſpecialem cauſa inquiſitio
nis ſuper ſtatu eccleſie ⁊ contra diffamatum ẽm Innoc.
¶ No.hic Inno.ꝙ etiam ad defenſionẽ layci monachᵒ
poteſt eſſe procurator nec poteſt aduerſarius obijcere ꝙ
nõ vertatur vtilitas eccleſie qꝛ huius litigatoris nõ inter-
eſt querere vtilitatẽ eccleſie. ¶ No.ꝙ monachi poſſunt
conſtituere procuratorem vnum ex ſeipſis.

c **Cum te.** In iſto.c.erat iniuria vilipẽ-
ſionis non afflictõis iniuria
ṽbalis põt ita grauis ꝙ meret penã corpora-
lem.inſti.de iniur.§.pena. ¶ Condẽnatᵒ actio
ne iniuriaꝝ ē iſamis.ſed ſi iniuria ē leuis papa de facili re
ſtituet eum fame.argumẽtũ qꝛ de minimis nõ eſt curãdũ
ff.de ꝯdi.⁊ demõ.l.quãuis.ff.ne edi.edic.l.eũdẽ.⁊ ideo
rector ciuitatis nõ ē de minimis ſindicãdus.⁊ ē arg.ꝙ de
minoribᵒ non ē ſiẽda ſcrupuloſa iquiſitio ꝓpter liberum arbi
triũ volũtatis qḋ nã doĩbus tribuit.ff.de ſr.ij.l.ſi ſeruus ve
titus.vñ leuiſſime culpe peccata venialia non mortalia vt
hic.adde ſecus ſi ē grauis qꝛ ꝑicepo raro ꝯſueuit reſtitue
re ad famam dãnatuʒ de crimie enormi.ff.de poſtu.l.i.§.
de qua.vbi ēt no.multũ ſingſr. ¶ Quero vtrum dãnatus
de leui furto ſit infamis.rñ.ſic.ē de furto vnius anſeris.⁊
hoc qꝛ veriſimile eſt ꝙ maiora furaret ſi poſſet ⁊ quia eſt
in dolo.⁊ vbi dolus ibi facinus.ff.de actio.⁊ obli.l.ſeruus.
no.in oībus.ff.de reg.iur.l.ad ea. ¶ Sed an ep̄s poſſit di
ſpenſare.rñ.ſic añ ſniam non poſt.ff.de fur.l.non poteſt.i
ṽbo dãnatũ non dicit dãnãduʒ.ff.de infa.l.qd ergo.§.pe-
na grauior

Digitized by Google

na grauior.nā ſolus ꝑnceps reſtituit ad famā iuris ⁊ ce-
tus cardinaliū. Inno. ad famā vō facti reſtituūt boni mo
res ar. C. ſamu. her. l. īmp ſius. ¶ Sed qd ſi eps videns ſe
erraſſe vult reſtituere ſame. rñ. nō poteſt niſi faciat coraꝫ
ſe iure ordinario peti reſtōnem i integꝝ ⁊ iſtud erit bonū
remediū. vt. d. §. de qua ꝯiūcta glo. q̄ eſt. ff. ad treb. l. ſeruo
inuito. §. cū ꝑtor. ⁊ ſic poterit notarius iniuſte ꝯdēnatus
recuperare famam ⁊ offm̄ tabellionatus ⁊ ceteras dignita
tes qd̄ ē no. dignū ⁊ facit. ff. ō pe. l. diui fratres. ā. ō iud. c.
at ſi clerici. vel dic ꝙ ſi neceſſitas eccl̄ie exigit eps poterit
reſtituere fame fauore eccl̄ie. l. di. c. dño ſancto. ⁊ ar. ff. de
decur. l. gnālr. §. ſpurios. ¶ Quero vna cū Ber. ⁊ Inno.
vtrum papa poſſit laycum i integrum reſtituē. ⁊ dic ꝙ nō
niſi ſit de temporali iuriſditiōe eccl̄e. ī. de app. c. ſi duob⁹.
¶ Quero an populus poſſit reſtituere ſame. rñ. non nec
aliqs iferior a ꝑncipe ſicut nō pōt legitimare ſpurios niſi
iſte eēt neceſſarius i clericatu ſm̄ Inn. q ſubdit ⁊ male ꝙ
reges nō pñt reſtituere ſame. Nam hoc nō eſt bñ dicunt
qui i terra ſua reges ſunt v̄o ipatores ꝓſertim ſi nō cogno
ſcūt ſupiorē i aliquo actu ſue iuriſditiōis adminiſtrāde. ff.
de capti. l. hoſtes. B itellige i ꝯdēnatis auctoritate regia
nō in his q ſunt ꝯdēnati auctoritate pape vel ipatoris. ff.
de mino. l. minor aū̄e magiſtratus. ¶ No. i hoc. c. ꝙ q paꝝ
trāſgredit nō multū vitupaꝛ vel ſaltē de facili ei ignoſci-
tur. ff. de offi. preſi. l. illicitas. §. ſi. Et dicas ꝙ fama accipit
duob⁹ modis vno mō ꝑ voce ppl̄i ⁊ teſtionio teſtiū ⁊ ta
lis mala fama purgata nō obeſt. vt no. archi. ij. q. iiij. nice-
na. iſta pōt i totū aboleri nec ē opus pn̄cipe. Alio mō dr̄
fama. i. iſamia ꝯcta ex reatu pſūpto. ⁊ pōt de iure ⁊ de
facto tolli p pn̄cipē. exē. luꝫ habes. ff. ō inſa. l. qm̄. Aut ex
reatu notorio ⁊ tūc aut loqmur de inſamia iuris. ⁊ tūc ipſo
iure pōt tolli p ꝑncipē aut de iſamia facti ⁊ tūc ei⁹ effect⁹
pōt tolli per ꝑncipem ſꝫ ipſa non eradicari niſi a ſolo deo
vt no. archi. ij. q. v. dib⁹. Ego⁹ dico ꝙ ſi nihil viſibile rema
net ex ea pōt tolli p recōpēſationē bonoꝝ opeꝝ. alioquin
dauid ⁊ magdalena ſemp remāſiſſent iſames ꝙ nō ē di-
cendū iuxta illud. beati quoꝝ remiſſe ſunt iniquitates ⁊
quoꝝ tecta ſunt peccata. Ecce petrus apl̄us q denegādo
xp̄m deiērauit penitēdo meliorē famaꝫ recupauit. B ſunt
vtilia ad ſtatutū qd̄ dictat ꝙ nullus infamis pōt eē de cō
ſilio credētie. Porro ſi accipiaꝛ. fama ꝑ quadā diffama
tione vulgi tūc certuꝫ eſt ꝙ bona fama extingdit malam
vel eōtra ſm̄ qualitateꝫ ⁊ motiuū melioꝝ ⁊ pluriū teſtiū
vt elegāter no. archi. in. d. c. i omnibus. ij. q. v.

a ¶ Vide barba. ꝯſil. .ii. colū. vij. volu. ꝓmo. vide angel. ꝯſi. ix. vide barba. ꝯſil. ij. colū. ij. ⁊ ſeq. volu. ij.

a **D probandum.** Reuoca-
ta ſnia pp
defectū iuriſditiōis. vt pota qr vn⁹ ex iudicib⁹
publice excōicatus erat vl̄ pp ordinē iuris nō
ſuatū ō nouo ō ꝑncipali qreret. h. d. ¶ Cūus. vacāte mo
naſterio q̄dā mōiales elegerūt cuſtodē ipſius. q̄dā elege
rūt quādā mōiale i abbatiſſam cā fuit cōmiſſa quibuſdam
iudicib⁹ q exāiatis electiōib⁹ ꝓdictis ꝯfirmauerūt electio
nē cuſtodis. ¶ Opponit ꝙ ꝯfirmatio erat nulla qr vnus
de iudicib⁹ delegatis erat publice excōmunicatus qñ tu-
lit ſniam ſicut appet p lias metropolitani. papa dicit ꝙ
ſi electio ex hac cā erat nulla vel ex alia ꝙ ſnia caſſaret ⁊
de electione cuſtodis iterꝝ cognoſcaꝛ. ¶ In text. ibi. vnus
ex delegatis ſimpliciter. ⁊ ſic no. ꝙ pp vnū inhabilem. alij
habiles non poſſunt iuriſditiōem exercē. Ibi caſſatis qua
tenus ō ſcō ꝓceſſu vnde gl. exponit caſſata. i. caſſa ⁊ irrita
nūciata. ¶ No. ꝙ vbi ſnia ē nulla rōe iudicis vel proceſ-
ſus dia a capite itarari opꝫ. ¶ No. ꝙ ſnia iudicis publi-
ce excōicati ipſo iure nō tꝫ. ergo a ꝯrio ſenſu ſecus ſi excōi
catio eēt clādeſtina vel occulta. de hoc C. de iuris ⁊ fac.
igno. l. i. ff. de teſta. i. cū lege. C. ō teſta. l. i. C. de offi. ꝑto. l.
barbarius. C. ō ſen. ⁊ interlo. l. ſi arbiter. iſta aūt diſtīctio
publice ⁊ nō publice fit in iudice ⁊ tabellione pp auctori-
tatem publici officij. ⁊ ſiſr in teſte qr publicaꝫ veritatē hꝫ
⁊ locū quo ad ignorātes. nā in ſciēte nō ē vis vtruꝫ publi-
ce vel nō publice. vt. c. i. de reſcrip. li. vi. ⁊ C. ſi ſuus vel li-
ber. ad decuri. aſpi. l. ij li. x. nā lꝫ occult⁹ excōicatus nō ſit
excōmunicatus quo ad alios. ē tñ excōmunicat⁹ quo ad
ſeipſum. i. ad dānū ſuū nō alteri⁹ naꝫ ſicut vuln⁹ dicitur ꝙ

n valēs dr̄ ꝙ intr⁹ latet. ita iſte vulneratus ē lꝫ alı⁹ ꝙ̄ ipſe
nō videat maculā. ¶ Vtrū excōicat⁹ poſſit eē arbiter vel
arbitrator cū iſta ſint publica officia. vt no. ff. ō arbi. l. pe-
dius. ⁊ in Spe. de arbi. §. diſſert. dic ſm̄ Ja. ō ra. ꝙ ſi vter
qꝫ ſcit nō valet. ſi neuter valet. ſi alter nō vꝫ quo ad ſciētē.
ſed quo ad ignorātiā valet. ⁊ ſic claudicat pp vicioꝫ pſone
ff. de ꝯhē. emp. l. ſi in emptōe. §. itē. vel dic ꝙ tenet cōpro-
miſſum vt abſolutus ab excōicatōe poſſit ꝓcedere. ſꝫ non
tꝫ iudiciū interiꝫ ſcm̄. executor tñ vicie volūtatis eē pt ad
inſtar deportati. ff. ad tre. l. ex ſcō. ēt ꝑ aīa. Itē ſi ē ꝓteri-
tus pōt rumpe teſtm̄. hr̄ditatē adire ⁊ agnoſcere cōtra ta
bulas ſicut pōt ꝯtrahere ⁊ teſtari.

q **Qamuis.** Ponit regulaꝫ ⁊ duas
exceptōes. ſcōa ibi ea tñ
regula eſt ꝙ res iter alios acta nō preiudicat
alijs fallit ſi aliqui primo ꝯpetat actio vl̄ ēſen
ſio de re aliqua ⁊ ſuſtinuit ſequētē agere vl̄ defendere. pu
ta qr paſſus eſt eum expiri a quo hꝫ cāꝫ. Iſtud. c. ſumptuꝫ
eſt ex. l. ſepe. ff. de re iudi. Mō q̄ro exēpla regule. rñ. cla-
ra ſunt. nā ſi ex duob⁹ hr̄dib⁹ creditoris alter ē ꝯdēnatus
nō ꝑiudicat alteri. Itē ſi ex duob⁹ hr̄dibus creditoris ali
ter ſuccūbat nō ꝑiudicat cohr̄di ēt ſcienti ⁊ eſt rō qr inter
eos nulla eſt cōis iudicij. ¶ Quero exēpla exceptionum
ecce debitor q pignori agrū ſuū dedit patiꝛ creditorē ex-
periri de ꝓprietate. nam ꝑiudicat debitori. hoc aūt expiri
pōt eē dupl̄r vel qr creditor intētat hipotecariā aū̄ tertiū
poſſeſſorē in qua oꝫ eū ꝓbare de dominio creditoris. ff. de
ꝓbs. l. aū̄ oia. ⁊ ſic creditor experiꝛ actiue. ſcōo mō pōt ex
poni paſſiue qr creditor ꝯueniꝛ a tertio rei vēdi. tanquam
poſſeſſor ⁊ ipſe ad ſui defenſioneꝫ. dicit ꝙ debitor ſuus eſt
dñs. Aliud exēplū eſt maritus recipit in dotē ſundū a ſo-
cero ſuo vel vxore. deſiit poſſidere mulier vel ſocer agūt ō
facto rei vēdi. ꝯtra poſſeſſorē. Iſtud iudiciū ꝑiudicat ma
rito ſcienti. Iſtud exēplū nō eſt bñ tutū qr ad vxorē vl̄ ad
ſoceꝝ nō ptinet agere. ⁊ ideo cū eis iudiciū ē male ſunda-
tū cū nō debeat ꝑiudicare marito. Et ideo pōt exēplum
paſſiue ꝙ maritus vel vxor poſſidebāt ⁊ ꝯueniunꝛ rei vē.
a tertio. nam marito ſcienti ꝑiudicat iudicium qr patitur
aliū experiri de iure dñij ꝙ principalr̄ pertinet ad ipſum
virū. vt. C. de rei vē. l. dote ancillam. ſed ⁊ precedēs exem-
plum poſſꝫ ſaluari ſi ꝓpter iopiam viri dos eēt in cā reſti
tutōis. Aliud exemplum eſt qñ poſſeſſor rei vēdite patiꝛ
vēditorē expiri de ꝓpetate rei vēdite. vt ecce emptor poſ
ſidebat venditor ꝯueniebaꝛ rei vēdi. tāquā dolo vl̄ culpa
deſijſſet poſſidē. nam ſi agēs declaraꝛ dñs ꝑiudicat ēpto
ri qui ſciuit ⁊ cām ſuam neglexit. Sꝫ q̄ro q̄ ē ratio ꝙ i co
hr̄dibus nō ꝑiudicat ſcia ſꝫ in auctore ⁊ ſucceſſore ꝑiudi-
cat. rñ. cohr̄o ē ſciēs ſꝫ prohibē non valēs. Itē nec vētilaꝛ
ſuo cohr̄dis. ſecus in alijs exēplis vbi vētilatur ius patiē-
tis qd̄ erat ſibi principalr̄ radicatum. ⁊ ideo patiētia ha-
betur pro cōſenſu propter ſciētiam ⁊ ꝓhibēdi ſacultatē.
aliud exēplum in liberto meo q litigans ō ſtatu ſuo neſciē
te eſt alteri adiudicatus. nam talis ſnia trāſfert ius meū
in actorē. ⁊ vnum ſcias ꝙ ſi vnus nō ꝑtendit cām ab alte-
ro nō nocet ſcia qr nō potuit alteri interdicere cum vnus
vtaꝛ iure ſuo. hec omnia habētur i. d. l. ſepe. Poſſunt po-
ni plura alia exempla. Ecce mulier que habebat plenam
ꝓprietatē dedit in dotē vſufructum vl̄ ēphiteoſim vl̄ ſeu
dum. nam ſi maritus patiꝛ eam ē plena proprietate ageꝛ
vl̄ defendē ſcia cum patiētia ei ꝑiudicat. ⁊ dico ꝙ poteſt
mulier agē ō pleno dñio caſuali lꝫ ſormale dñium ſit pe-
nes ſeudatariū vl̄ ēphiteotā qr tertia pſona q̄ nihil iuꝛ hꝫ
nō pōt excipe de iuꝛ tertij. de hoc ſingulr̄ no. ff. ō ꝯdi. inde.
l. indebiti. §. ſꝫ ſi nūmi. Itē potes ponē exēplum ī ſuitutī-
bus ꝑ qb⁹ eē poſſeſſor agit qr nō poſſunt plene poſſideri.
vt inſti. ō ac. §. eque. vbi glo. ſi vēdidi tibi ſuiturē in ꝑdio
meo. ⁊ tu pateris me experiri ō proprietate quo caſu licet
tu nō poſſis iudiciū impedire potes tñ ꝯdicēdo notifica-
re ne tibi noceat. Itē potes ponere exēplum ō creditore
qui patiꝛ debitorē ō dñio rei obligate. ⁊ hoc pp auctorita
tē iudicij. ſecus ſi pateret eum ꝯtrahē. vt. ff. ō pig. l. ſi ſepe-
ratus. §. ſi. niſi diſſimulareꝛ in fraudeꝫ. vt C. ad velleia. l. ſi
ſerui. Ex his appatet ꝙ patiētia ꝑiudicat ei q potuit ꝓhi

bere. R. ñdeo q̃tũ ad hoc de genere ꝗ sibi ꝑiudicium q̃ alii ꝙ posset nouare iudiciũ in ꝑiudiciuz tertii nisi victoreꝫ nã actõis ꝓposite. vt. ff. de peti. here. l. s3 si. l. §. si rẽ distra-xerit. Et nũc itelligis illam lex. qõe ante nõ itelligebas. Ibi enim iõ venditor opponit exceptõem ex sua psona ꝓ natura ꝑ petiõis hereditatis que ẽ vt bone fidei possessor nõ dãnificetur sed solum teneaꝛ quãtuz ẽ factus locupletior. ¶ Quero ecce creditor egit hypothecaria ꝙ nõ potuit ꝓbare de dño debitoris succubuit debitor. Iteꝫ agit rei vendi. ꝯ possessorẽ possessor opponit exceptiõem rei ven. debitor sciẽte ꝙ patiẽte querit qd iuris. Bar. dicit posse ꝙ ad aliũ finem nũc agiꝛ de dño q̃ in priore iudicio. Et ad. l. sepe. eñdet dimittẽdo. tu non recedas a textu ꝙ dicas ꝙ debitor debuit assistere creditori in ꝓbatõe dñii alias sibi imputet. Nec ob. rõ Bar. de diuersitate effectus quia verum ẽ ꝙ cause sunt diuerse s3 tamen tñ ẽ dñium l3 ex eo ꝯcludaꝛ diuersis media. vnde dñium ẽ plene deductuz in iudicio. ¶ Quero qd si feudatarius partas dñiuz suuz experiri vel ecõ. So. casuz hẽs in titulo de ꝯtrouer. inuestiraꝛ. ¶ Quero qd in emphiteota ꝙ dño. rñdeo idẽ ꝙ in viro ꝙ vxore. ar. C. de iure do. l. in reb'. in rõe ibi. Deinde scias ꝙ res iter alios acta qñꝗ ꝑiudicat ꝓp auctoritateꝫ iudicii vt in peti. heredi. vt. ff. de statu lib. l. statu liberi a ceteris. §. qntus. qñꝗ ꝓp rescisionẽ finitã vt in querela inoffi. ciosi testamẽti iure veteri. ff. de inof. te. l. papinianus. §. si. qñꝗ ꝓp nãm rei vt in cã status ꝙ status non põt diuidi. vt. ff. de sta. ho. l. ingenuũ. Item si ꝓnũciaꝛ aliquẽ eẽ homi- nem ꝙ ꝓnũciaꝛ de statu sm̃ Mar. sili. idez si ꝓnũciaꝛ filium esse legitimũ vel spuriũ ꝙ ꝓnũciaꝛ sup statu q ꝓcedit in filio legitimo a pria ꝑate. vt. l. j. in fi. ff. de lib. agno. Item si ꝓnũciaꝛ aliquẽ esse uxorẽ monachuz vel platum vel hũs filia. hoc itellige qñ ꝓnunciatio scã ẽ cuz eo cuius magis iterest vt iret pntes ꝙ absꝗ collusione. alias nõ preiudicat alys. ¶ Quartus casus vbi ꝑiudicat alys ꝓp iuris depẽdẽtiã ꝙ iuris sciam vt hic aliogn iudicia suos ꝯnẽt auctores ꝙ alys nõ ꝓsunt neꝗ nocẽt. vt. ff. de iureiurã. l. s3 si possessor. §. si. ꝙ. l. iij. §. si. cũ si. ꝙ vide qd ibi no. ¶ Quero si berta litigat de mrĩmonio cũ ioãne vtꝫ ꝑiudicet tito si lꝫ cũm agi ꝙ ẽt cã illã vxorẽ eẽ pretedit. rñ. nõ ꝙ ius suũ nec h3 cãm nec originem a litigãte nec ecõtra tex. est in. d. l. sepe. §. si. hec vera sunt in cã ꝓncipali sed in ca appel. dic vt. ff. de appel. si qs separatim. §. ꝙ ẽ rescriptuz. Et ꝙ supra tetigi de rei vẽ. scias ꝙ rei vẽdicatio variaꝛ ꝓ vba q̃ designãt qualitatẽ actiõis ꝙ rei vẽdicatio alia ẽ directa alia vtilis. Itẽ vtilis alia ꝯtra directe vt ex ꝑscriptiõe. alia que subyci directe. vt ex feudo vel emphiteosi. aliquãdo variaꝛ vt directo ꝙ vtiliter ꝑ que aduerbia designaꝛ qualitas rei ꝯuenti ꝙ nõ qualitas actoris. Nam si reus possi det teneꝛ directo. sed si nõ possidet vel dolo desiit possidere vel h3 in promptu facultatẽ rei restituende teneꝛ vtiliter de mera equitate sicut dicimus ꝙ rei vẽdicatio habꝫ duo ꝓncipia. l. casuale qd ꝯsistit in qualitate dñii ꝙ formale qd est ex pte rei. vt no. ff. de rei ven. in rubrica. C. de alie. iudi. l. j. ꝑ Cy. Ego tñ puto ꝙ si vbo directuz dñiuz dice rei ꝓpno vtile rei vẽ. qd ꝓcederet libellus. ꝙ itelligiꝛ vtilem. i. efficacẽ. ꝙ silr si ꝯ possessorẽ dicerem in libello ꝓpono rei vẽ. vtilr qd ꝓcederet libellus. ꝙ intelligiꝛ. i. efficaciter nã in aduerbiis ꝙ ꝯiũctionibus qñꝗ expedit vnũ poni ꝓ altero vt singlr no. ff. de ꝯdi. ꝙ demon. l. hos cãos. ide puto si ista vba sunt plara in snia. ar. ff. famil. her. l. ꝙ puro. §. si. ꝙ marie de iure canonico qd nõ curat apices vboꝝ sed rei effectũ. ad hoc facit ille tex. no. ff. de iureiu. l. sed ꝙ si possessor. § sed si rerũ. ¶ Quero an q̃ intẽtauit dñium simpliciter possit ꝓseq directum ꝙ vtile. rñ. nõ simul s3 dꝫ eligere ꝙ aut sunt ꝯtra vt rei ꝑscriptiõe. aut incõpatibilia ꝙ vbi est vnũ nõ est alteꝝ. Na nemo rẽ suã ꝓpriam h3 in feudũ vel in emphiteosim sicut nec ꝯducere põt quẽ rem ꝓpriã. ff. de acq pos. l. si aliquã rẽ. ¶ Quero qd si neutrum dñium hẽbat s3 acqsiuit lite pẽdẽte. rñ. aut ꝑ cãm de preterito verificaꝛ libellus ꝙ venit in iudicio. aut non verificaꝛ ꝙ tũc secꝰ. ista dr̃ verificatio attẽdiꝛ ꝓpe litis ꝯtestate. ff. de iudi. l. nõ põt videri. ff. de pig. act. l. si rẽ. §. si. Pono si tuus superuenit. i. ex eiusdẽ iudicii nã superuenit i iudicio. h. d. illa l. singularis. ff. de rei vẽ. l. si post acceptũ. ff. de insti. l. seruꝰ. ꝙ hec vera vbi ẽ actũ determinato mõ. s3 si in genere vt ꝙ ꝯ dico me vẽdicare qcqd io tali territorio id qd postea mihi ꝯcrescit qñcũꝗ añ sniam venit in iudicio ꝙ eadẽ est hic rõ q̃ assignaꝛ in iudicio vlĩ. vt. Inno. c. abbate sane. lib. vj. ꝙ hoc statuit Inno. quartꝰ fauore minuẽdaꝝ litiũ. nã de stricto iure secꝰ ẽ. nã ẽt si iudiciũ sit vle sigdẽ est vnũ ꝙ idẽ oia includunꝛ. si vo due sunt uniuersitates. secꝰ ꝙ scludiꝛ vna sub alia. vt. C. de peti. here. l. hereditas mrẽe. que ẽ. l. multum singularis subtilr itellecta. quã nũc declaro.

d **Tobus.** Istud. c. ẽ notabile. Primo loqtur i ordiarys. Secũda ibi si vo. vbi loqoiꝛ i dlegatꝭ. Tertia ibi ꝙ si ex ꝯpromisso. vbi loqoiꝛ in arbitris ꝯpromissarys. Dicit ergo ꝙ vbi iudices pares nũero ferẽt ꝯtras snias sup eodeꝫ libello ꝑualet absolutoria nisi ꝯtria snia sit fauorabilior q̃ snia absolutoria. de quo põt quattuor exẽpla. s. in mrĩmonio libertate dote ꝙ testõ. ꝑualet enim snia lata ꝑ mrĩmonio ꝑ libertate ꝑ testõ. Scdo dicit ꝙ vbi snia ꝯtria ferꝛ a delegatis pari numero recurriꝛ ad delegãtem q põt ꝯfirmare quã vult. Tertio dicit ꝙ si plures sunt arbitri cõpromissarii pari numero discordantes. neutra snia tꝫ nõ habito distictiõe fauoris vel odii nec põt superior alterã ꝯfirmare. h. d. ¶ In tex. ibi diuersas. i. ꝯtrarias. vel verius. i. nõ ꝯcordes vt si vnus in qnꝗ ꝯdemnat ꝙ in quꝗ absoluit. alter in totuꝫ ꝯdemnat valet snia minoris summe. vel si alius in totum absoluit ꝑualet snia eius. ¶ In tex. ibi ordiarys. vt duo comites tenẽtes pro indiuiso eũdem comitatũ. Jo. an. Vel pone exẽplũ in duobꝰ cõsulibꝰ. vt. l. j. ff. de offi. ꝯsul. vel pone exẽplũ perusii in duobus auditoribus cambii vel in quattuor ꝯsulibꝰ mercatoꝝ vbi bini ꝙ bini sibi ꝯdicerẽt. vel pone exẽplum in prãte ꝙ epo sibi associato. ¶ In tex. ibi ꝑ reo. nisi coides tꝫ iniqtas. ff. de inoffi. tes. l. si pluꝛes. ¶ In tex. ibi mrĩmonio. qd mrĩmoniũ ẽ res fauorabilis. Ite libertas. item dos. item vltima voluntas. Ibi dote. ꝑ hoc potes ponere exemplũ in. l. j. ff. solu. ma. pur exponiꝛ cã. i. instantia. est enim priuilegiata cã dotis qꝛ tꝫ incerta snia dũmodo dos sit certa per instr̃a vel testes quasi tacite facta relatiõe ad ipsaꝫ. vt. C. de sen. que sine cer. quã. l. pe. sm̃ Bar. Ibi fauore ergo dotis fingiꝛ relatio de incerto ad certũ. ꝙ sic vꝫ snia. ar. ff. de re iu. l. ait pretor. §. si. ¶ In tex. ibi testõ. no. ꝙ omnis vltima volũtas etiam ad no pias causas ẽ fauorabilis. ꝙ ẽ argu. ꝙ si duo sunt ꝯsultores electi ad cõsulendum de iure i passu dubio ꝙ vnus ꝯsuluit substõnem directaꝫ alter obliquã ꝙ stãdum ẽ ꝯsilio ꝯsulentis directam esse. quia directaꝰ substõ ẽ magis fauorabilis q̃ iuflexa. ff. de vulg. ꝙ pu. l. coheredi. §. cum filie. C. de inoffi. testa. l. ex tribus. dic verius ꝙ idem ẽ in cõsultore qd in iudicibꝰ delegatis. l. ꝙ iudex eligit opinionem que sibi magis placet. ff. de re iud. l. duo iudices. per Bar. Et si iudex dixit iudicamus sm̃ ꝙ cõsultum ẽ. dñe pars declarat cuius ꝯsilio sit stãdũ vꝫ snia aut nõ. ꝙ tunc snia nõ vꝫ propter perplexitatem varietatis. ita dꝫ itelligi qd no. Bar. ff. de re iu. l. inter pares. ¶ Quid si ptãs ꝙ assessor eius q hꝫ ordinariã iurisdictionem ex forma statuti ferunt ꝯtrias snias. rñdeo ꝑualet snia prãtis ꝙ l3 vterꝗ sit ordinarius tñ nõ sunt pares ꝙ assessor est sub prãte ꝙ põt ab eo remoueri sicut ordinarius põt remouere vicarium suum. ff. de iudi. l. iudicium soluitur. In hoc tñ prodest snia assessoris ꝙ nõ facit liteꝫ suam. vt. C. de ap. l. qñ iudices. que est lex no. ad hoc. ¶ Quid si sunt duo iudices vnus ordinarius alius delegatus adiunctus ꝑ ꝓncipez. rñ. recurriꝛ ad superiorẽ. ac si essent duo delegati ꝙ delegatos attrue iurisdictione delegantis ꝙ maior ẽ quoliber ordinario. vt. ff. de mi. l. minor aũt magistratus. vt no. Bar. in. d. l. qñ iudices. C. de ap. ꝙ semperᵇ dꝫ considerari qñ iudices sunt ꝯiuncti ille q in ptate ꝑcellit. hec regula tradiꝛ. C. de ap. l. ꝑcipimus. in plurali. tñ. ar. ff. quẽad. ser. omit. l. si cõent. ¶ Quid si iudices hẽant ordinariam ꝙ delegatam. rñ. ꝑsumiꝛ elegisse ordinariã nisi contrarium appeat ꝑ acta. ff. de ꝑscrip. cuꝫ ex officii. ꝙ. l. iij. ff. de mili. te. Et no ꝙ in rectoribus discordantibus pari numero similiter ꝑualet benignior pars. tex. est no. ff. de manu. l. lege
iulia

a ¶ Vide barba. cõs. ꝯsi. ij. l. cõme. cõsi. ij. Fel. cõsilio xxxiij. capra cõsi. vj. hu. ꝯsi. iiij. Ale. ꝯsi. clv. vbal dus in repe. c. raynaldꝰ. de test. in. l. col. d. Felip. in repet. c. si pater. colũ. xxxv. c. ſeq. de teste.
b ¶ Vide d. Alex. ꝯsi. . xxxij. colũ. i quarto volu. incip. visa ponatiõ vlb ẽt i materia notabiliter ꝑ d. Alex. i ꝯsil. xx. incip. visa processu cause vertẽtis inter raymundũ in iiij. col. i primo volu.

Digitized by Google

ſulla.⁊ pepinis.quē tex.allegabat Cy.i.l.j.C.de vſuris.vñ
teſtes eqparant̄ iudicibus ordiarijs nō iudicib⁹ delegatis
qđ ē no. Porro teſtes nō pñt ſibi inuicē teſtioniū delega
re ergo eqparant̄ ordiarijs q2 offiñ teſtis non diſgreditur
a pſona ⁊ ad hr̄dē nō traſit.ſed q̄ ē rō q2 i ordiarijs nō re-
currit̄ ad ſupiorē niſi ſit appellatū vl̄ ſupplicatū.⁊ rñdeo
q2 ordinarius a quo nō ē appellatū nō hȝ i eā cā ſupiorē
niſi legē ſcriptā ſm Bar.q2 ē no.vel ē rō q2 ordiaria iuriſ
dictio ꝓprijs virib⁹ nitit̄ nō virib⁹ alienis. Dicit Bar.q2 in
ordiarijs iudicib⁹ nō expectat̄ ꝯfirmatio ſupioris q2 hñt
iuriſdictionē ſuo iure nō alieno.⁊ iō recurrit̄ ad fontē iuriſ
dictionis.i.ordinariū.ff.de re iudi.l.inter pares ꝑ Bar.⁊
adde qđ no. Bar.C.qñ ꝓuo.nō ē neceſſe.l.cuȝ magiſtrat⁹.
¶ Quero q̄re aliud i arbitris quā i iudicib⁹.rñ.q2 ma-
ior ſauor debet̄ iudicib⁹ q̄ȝ arbitris.melior rō eſt q2 in cō-
promiſſis nō recedit̄ a pſona.nec ē locus iuri accreſcendi
quo ad ptātē arbitrij ar.i ſepe allegata.l..ff.de ar.l.pedi⁹.
.§.j.⁊ in.l.in cōpromiſſo.idē dico i arbitratorib⁹ ſimi̇ ele
ctis niſi ſit data ptās cuilibet inſolidū ſup lite decidenda.
Nec ob.ff.de exerci.l.j.§.ſi plures.q2 ibi nō loqt̄ in māda-
to ad lites ſed ad vniuerſitatē negocioꝝ. Porro in arbi
tratoribus eo ipſo q2 ſunt ſimi̇ electi vident̄ ſimul aditi q2
corā arbitratorib⁹ nō ē neceſſaria petitio.vñ compromiſ-
ſum habet̄ pro petitione.vt dixi i.c.quoniāvallis. ¶ Quero
quid ſi duobus ē cōmiſſa relatio ⁊ ſunt ꝯ̄rij in referēdo.rñ.
credit̄ digniori.ſȝ ſi ſunt oino pes idē q2 dixi i teſtibus q2
iſti referendarij ſicut teſtes debent referre v̄itatem quam
ex actis pcipiūt ar.C.de ap.l.nec cās. Et qui non refert ex
fide ſalſarius ē ⁊ punit̄ tāq̄ȝ teſtis ſalſus.l.cornelia de ſic-
carijs.ff.de cuſto.reo.l.diuus.C.de ſpor.l.ij. ¶ Sed pone
q2 iudices ordinarij ad inuicē ſunt diſcordes in ſententiā-
do q2 teſtes ſunt ꝯ̄rij.illius ſnīa ꝑualet qui melioribus te-
ſtibus mouet̄.vt.ex.de pba.c.lȝ cām.nā cū hoc ſit in teſti-
bus.ergo ⁊ i iudicibus q ſundant ſe i teſtimonijs.nam q̄-
lis ē cā talis inſurgit effectus.nec attēdim⁹ hic ſauorē vel
odiū ſed iuſticiā ꝓbationis q2 iuſt⁹ ⁊ iniuſtus nō ſunt pes
vt.ex.ti.c.ſuborta.§.iudicib⁹.i delegatis aūt hoc examē
ptinet ad ſupiorem.ſane i vno caſu in ordinarijs relinqui-
tur iudicio ſuperioris.l.qñ neutrius iuſticia ꝑpondeatur
⁊ neſcit̄ qs ſit actor vel reus vñ poſſumus dicē q2 ſaueatur
reo.iſta eſt glo.ſingu.in.d.l.duo.ff.de re iud.⁊ non ē alibi.
Pone exēplum in duplicibus iudicijs neutroꝝ ſimul li-
bellum proponente ꝓ ⁊ ꝯ.ff.de iudi.l.in tribus.niſi iudex
alteri impoſuerit onus ꝓbandi q2 tunc fecit eum actorē
vt.l.ſi pariter.ff.de lib.cā. ¶ Queto circa iudices ordina
rios.vtrum quilibet habeat iuriſditionem iſolidum.rñ.iu
riſditio diuidi nō pōt niſi diuidatur ꝑ capitula. Nā pars
iuriſditiōis diffiniri nō pōt.⁊ iō indiuiſibilis eſt. Quid ḡ
dices in ſnīa ꝯcordi quam vnus fert ſeorſuȝ ab alio.rñ.nō
vȝ pp copulam iuriſditiōis ſi ſimul ſunt additi q2 cōlēat̄
iuriſditio inter eos ⁊ tñ nō diuidit̄ per cōcurſum. Cōmo
da aūt iuriſditiōis ſi q̄ ſunt diuidunt̄ ſicut inter patro-
nos nō diuidit̄ effectualiter ius pronatus.ſȝ ꝯmoda eius
.ff.de iureiur.l.ſi duo p̄roni in princ.⁊ q2 no.C.de fideicō.l.
liij. ¶ Porro cuius diuiſio non cadit in intellectu eius.di
uiſio non cadit in rerum natura.no.de hoc.ff.de re iudica-
ta.l.ſi vni per Bar.ff.vti poſſ.l.fina.ſane indiuidua corpo
ris ⁊ natura nō diuiduntur intellectu ſed ea que ſunt idiui-
dua ſingulis hȝ iſolidum ſȝ nō ſolum.ff.de ſtip.ſuo.l.ſuus
cōis ſic diuȝ.⁊.l.ſi cū duoꝝ. Et adde q2 poſſunt eē plures
dñi ⁊ iter oēs nō hñt totū dñium.vt no.ff.de ſtip.ſer.l.proi
de i pri. ¶ Sed dubitat̄ pone duo ſunt iudices vtꝝ vnus
poſſit citare ſine alio.glo.no.dicit q2 diffinire nō pōt.ſȝ ce-
tera que ſunt proceſſus facere pōt.vt.d.l.ſi vni.ff.de re iu.
⁊ idē in arbitris.vt no.ff.de arbi.l.ſicuti.⁊ i auct.de exhi.
re.§.ne igit̄.glo.dicit vtꝝ i iudicibus ordinarijs q2 vnus
pōt ſupplere vices alterius vt not.dicit text.i.l.j.ff.de offi.
ꝓcō.ſecus i delegatis niſi eſſent delegati ad vniuerſitatē
cāꝝ ſm Bar.ff.de arbi.l.peditus.§.j.vel niſi hoc ꝯpete-
ret ex ſorma mandati vt ex.de reſcrip.c.ſuſcitatus.vel ni-
ſi eſſȝ lis ꝯteſtata q2 tūc idē q2 in ordinario ſȝ diffinitiuā
ſi poſſint niſi ſimul ferre ſi ſimul ꝓceſſerūt. Dicit Barto.
q2 filij vnius comitis ⁊ hr̄des qui cognoſcunt nō tam iure

iuriſdi.quā iure dñij vnius caſtri nō pñt ſeorſum cognoſce
re nec ſeorſum ꝓnūciare q2 ꝯplexū nō ſeparatim hñt iuriſ
dictionē ptātem.⁊ cōmodū vel incōmodū eſt cōe.pōt ta-
mē vn⁹ alteri ⁊ alter alteri vices ſuas cōmittē q2 ſūt ordi
narij. Bar. ¶ Quero vtrū decre.vlt.de arbi.li.vj.debe-
at ſeruari in terris impij.dicit Bar.q2 nō i.d.l.ij. Tu dic
ꝯtra q2 ius canonicum pōt ſupplere ius ciuile ⁊ eqrare ne
dū pſuadēte ſȝ cogēte. ¶ Quero nūqd oporteat oēs or-
dinarios itereſſe cū ſint college.rñ.ſic.vt.ff.de re.iu.l.tunc
aūt. Item oȝ oēs loqui vl̄ ꝯſentire.⁊ dicūt ꝯſentimus ta-
li iudicari.vident̄ ꝯſentire iudicato qđ no.ſm Bar.⁊ iſte
ꝯſenſus dȝ pſtari in iudicio tpe ꝓnūciationis. Delegatio
aūt poſſȝ fieri aū ex iteruallo ſȝ bar.in.d.l.ſi vni dicat q2
ꝯſenſus habet̄ ꝓ mādato.i.ꝓ delegatiōe.ſȝ in arbitris ſal-
ſum dicit q2 nō pñt delegare.vt.ff.de arbi.l.nō diſtingue-
mus.§.de officio.⁊ hac rōe ꝓbat̄ gl.in.d.l.ſicuti eē ſ̄a.vn⁹
vel duo nō ſunt collegiū.l.formarū.ſeu ſūdū ſȝ bene pōt eū
collegiū formarū ſeu ſcm̄ q2 collegiū reſidet i vno.l.ſicut.
.§.ſi.ff.q2 cuiuſqȝ vni.no. Adde ⁊ no.differētiā.nā interdū
iuriſditio eſt ꝯiuncta.ſed nō vnita.vt qñ college nō faciūt
collegiū ⁊ oēs adeſſe oȝ. Interdum eſt ꝯiuncta ⁊ vnita vt
qñ faciūt collegium vt eſt collegū decurionū qđ repreſen
tat totā vniuerſitatē.⁊ tūc ſufficit maior pars ſm Bart.
¶ Sed nūqd ꝯſules mercatoꝝ faciūt collegiū.rñdeo nō
q2 eēnt duo collegia in eodē ſubiecto ſȝ ſunt partes colle-
gij. Ego dixi q2 plures qñqȝ faciūt collegiū.qñqȝ non ad
quoꝝ v̄boꝝ intelligētiā.vide qđ no. Jo.mo.in.c.romana.
de ſen.excō.li.vj.vbi ponit qd eſt collegiū.⁊ vnde dicat̄.⁊
dr̄ collegiū.i.collectiue vnū.vt.ff.de fideiuſ.l.mortuo.vni-
uerſitas dr̄ in vnū v̄ſum ſm Jo.mo.⁊ adde qđ no.in.c.j.de
ap.in cle. In ꝯſulibus pur mercatoꝝ ad oē dubiū tollen.
puto q2 ſibi inuicē cōmittāt vices ſuas vſqȝ ad ſnīam ex-
cluſiue.⁊ ita ſepe fieri feci.vt nō habeam diſputare de glo.
que eſt in.d.l.ſi vni.ff.de re iudi.ſm decretū non pōt alteri
delegari. Illud ē certū q2 vnus collega non pōt imponere
legē alij collegē q2 ꝓhibitio nō ſit a pari.C.de auc.pſtā.l.
ſi. Itē collega ſuas vices delegat collegē.tñ nō ꝓrogat ſi
lius iuriſditionē.ff.de manumiſſ.l.apud.cū glo.ſua que eſt
multū no.quā legē nūc intelligo. ¶ Cōcluſiōes Inn.i.c.
apoſtolice.j.c.ti. Pria ꝯcluſio ē ſolus papa hȝ plenitudi-
nē ptātis.l.ſupremā. Scđa oīs ſnīa fert̄ ad eternā rei me-
moriā ⁊ ē ꝑpetuo duratura.C.de re iud.l.geſta. Tertia iu
dex pōt dicere in ſnīa. Ego vl̄ nos. Innoc.idem i arbitrio
⁊ in arbitratore. Quarta iudex pōt dicere ꝓ ſtatu ⁊ ho-
nore vtriuſqȝ ptis ꝓnūcio ſic. Quinta q2 iudex nō dȝ ꝓnū
ciare ꝑ epſtariā paginā q̄ ꝯtinet v̄ba enūciatiua ſȝ diſpoſi-
tiue loq dȝ Inn. Sexta q2 eccla añ bellū dȝ vocare inimi-
cos ſuos ad pacē. Septia q2 papa nō ſuppōit ſe correctio
ni ꝯcilij.⁊ tñ ꝯcilia prudētiū inqrit. Octaua q2 papa non
vult pacē ſine adherētibus ſuis ⁊ eoꝝ tutiſſima ſecurita-
te. Nona q2 idē debēt ſacē ꝑncipes ⁊ ppli. Decia q2 quā
dis ſeudatarius hēat vtile dñiū.tñ nec diſceptare nec de-
teriorare pōt. Undecima q2 ſi ſeudatarius nō ſoluit pen-
ſionē ꝑ biēniū ñ pōt ꝑuari ſeudo q2 in vſib⁹ ſeudoꝝ nō eſt
hoc expreſſum.⁊ ſō tene mēti q2 ſepe ſui iterrogat⁹.⁊ qdā
dñt qđ ſufficit annus ⁊ dies ⁊ male.q2 pēſio pecuniaria eſt
pter nām ſeudi. Duodecia q2 qlibȝ papa ē petrus.⁊ ideo
deponit impatorē Inno. Adde q2 dicit Bar.q2 ſi alicui
ſit iniuſta guerra amici ēt ñ vocati pñt eū iuuare.C.de iure
fiſ.l.ꝓhibitū.li.x.⁊ cape aduerſarios.arg.C de male.⁊ ma
the.l.ſi. ¶ Cōcluſiōes Inno.in.c.abbate ſane de re iudi.
li.vj. Pria ꝯcluſio q2 qñ ad plures ptinet iudiciuȝ.ita q2
ad vnū ſub altero tñ ſimul agere pñt Innoc.nec pōt reus
ꝯtra pluralitatē excipe.qđ ē no.dig. Scđa ꝯcluſio qđ ꝓce
dit libellus alternatiu⁹ tñ ſnīa dȝ eē electiua nō alternati
ua.vt inſti.de actio.§.curare.nō ob.l.mileſ.§.decē.ff.de re
iudi.q2 illud ē bñficiū legis.aliud eſt obligatio aliud re-
lis actio q2 ius ad reȝ eſt diuerſum a iure in re. Inn. Ter-
tia ꝯcluſio q2 gnālis petitio in pſonalibus actiōibus rato
procedit q2 in formis.de exceptio.doli.l.ij.§.circa. Quar
ta q2 in realib⁹ ſepe. Quinta q2 pp ꝯſciam recedit̄ a iuris
apicibus. Sexta q2 ſi dico rē ad me pertinere iure domi-
nij vel quaſi non eſt libellus alternatiuus.quia in alternati

as vtraqȝ p̄s e͂ vera.ff.de v.ob.l.ſi duas eci.ſȝ e͂ libellus diſ
ſūctiuus q̄n n̄ pōt vtraqȝ p̄s eē vera ſed altera tm̄.⁊ tan͂e
vſu p̄ſcripta libellus p̄cedit vt hic. Septima ꝙ ex mente
a ¶ Uide Aret.in rubri.ff.de verbo.oblige. p̄torijs q quaſi diſtum redegit ad inſtar dn̄ȝ inſti.de act.
§.alie. Octaua ꝙ rex^a q̄ p̄uenit ad regnū rex pōt dōare
⁊ obligat ſucceſſorē.qḋ itellige de rebus p̄ticularibus nō
reſeruatis regie dignitati. Rex aūt ad ſe nō p̄tinētes do
b ¶ Uide Mar.lau. i tractatu ð pricipibus §.xi. nare nō pōt imo ex h̄ ꝯclude notabilr̄ ꝙ lex hn̄ a zenone
nō h̄ȝ locū niſi in imp̄atore.^b Idē aīt ꝙ iudicium non mi-
nus eſt q̄n q̄s iniuſte agit q̄ȝ q̄n iuſte.ff.de pecu.l.eo tēpo
re.in p̄in.nec minus irrogare infamiā ſnia iniuſta.ff.ð in
fa.l.athletas.in fi.cū l.ſe.tn̄ iniuſte dānatus pōt ſupplica
re pro reſtōne fame.vt.ff.c.cum te.ſ.q̄n iniuſtitia eſt in to
to.ſecus ſi in tāto qḋ tene mēti. Bal.

¶ De appel.relatōibus ⁊ reculatōibus. Rubrica.

¶ Appellatio dr̄ duob^9 modis.p̄io pro actu.puta p vo
ce vel ſcriptura appellātis.ſecūdo p q̄litate ipſius appel.
Nam interduȝ vox appellātis vel ſcriptura e͂ ſine ſubſtā
tia vt q̄n appellatio nō valet. Eſt aūt appellatio inuenta
vt iudicātiū iniq̄tas vel imp̄itia corrigat.ff.eo.l.j.in p̄in.
Et iſtud v̄bū iudicātiū ſignificat ꝙ de iure ciuili a nō iu-
dicib^9 nō appellat.fallit in caſibus expreſſis in iure.verbi
gr̄a vocat^9 ad decurionatū vel poteſtariā ſi p hoc grauat
iniuſte appellat. Idē ad ſindicatū vel aliud officium pu-
blicū exercendū.vt.C.e.l.hi q ad ciuilia.nā ēt ab honori-
bus appellat ſi honor īfert onus.vt.C.e.l.ſi ad ſcribatum.
Itē ſi alicui imponit collecta per decuriones ciuitatis.⁊
ex hoc iniuſte grauat pōt a tali grauamine appellari q̄r
decuriones vice magiſtratus fungunt.ff.de tuto.⁊ cura.
da.ab his.l.vbi abſunt. Dicit Bar.ꝙ ſi ciuitas nō reco-
gnoſcit in ſuo regimine aliū ſup̄iorē ⁊ p̄p̄ia auctoritate
citat ſuos magiſtratus a talib^9 magiſtratibus appellat ad
populū que a populo extēdit apud decuriones.ff.e.l.j.§.
ſiq̄s.ego dico ꝙ ſatis e͂ ſi dicit ego appello ad decuriones.
que v̄ba eiuſdē effectus ſunt ſignificātis.⁊ ſi ecfert qd ex
eq̄pollētibus fiat.⁊ ſunt eq̄pollentia q̄n nō variat effect^9
vt.C.de fideicō.l.ꝗuis.nā ſicut vbi e͂ caput.ibi eius vidē
tur eſſe mēbra.ff.de relig.l.cū in diuerſis. Itē vbi ſunt an
ciani ſiue decuriones q ſūt caput ciuitatis tota ciuitas eē
vr̄. Sȝ pone i ciuitate p̄uſij e͂ collegiū mercatoȝ verum a
ſnia collegij appellat ad p̄torē an ad ancianos.dic̄ Bar.
ꝙ ad p̄torē tāq̄ȝ ad iudicē ſup̄iorē. Itēȝ q̄r anciani ſi h̄nt
iuriſdictōem ꝯtētioſam niſi i ſubſidium.vt.d.l.vbi abſunt.
Si eīȝ p̄tor nō eēt i ciuitate h̄n poſſȝ appellari ad ancia
nos q ad p̄torē poſtea creatū debēt remittere cognitōeȝ
ar.ff.de excu.tu.l.nō ſolū.§.ſi libertus. Pone ꝙ idē e͂ rex
⁊ comes ⁊ p̄nūciauit vt comes nūquid poterit appellari
ad ip̄ȝ tāq̄ȝ ad regē.dicit Bar.ꝙ ſic per.l.ſi q̄n.C.e.ſed ꝯ
vr̄ q̄r iſta ſunt officia repugnantia ⁊ q̄r vr̄ ſuſpectus.op̄i.
Bar. e͂ vera.ſed dȝ cām delegare ⁊ delegatio facit ſuſpi-
tōem ceſſare.⁊ officia inuicē ꝯtiare.ff.de iuriſd.om.iud.l.
ſolet. ¶ Pone ꝙ in iuriſditōe ſunt ꝯiuncti vnus magn^9
comes ⁊ vnus vilis clericus ex delegatis imp̄atoris ad
cuius ſup̄iorē debeat appellari.rn̄.delegati cognoſcūt vi
ce delegātis.⁊ iō appellabit ad ſup̄iorē laycū nō clericū
q̄r clericus nō iudicat hic tanq̄ȝ clericus ſȝ tanq̄ȝ quilibet
p̄uatus ⁊ h̄ q̄n nō ſub noīe dignitatis eccl̄aſtice ſȝ p̄p̄io
noīe iudicat.ar.ff.ð ſtip.ſuo.l.ſi ſuus cōis ita.ſȝ ſi iuriſdi
tio e͂ ei delegata tanq̄ȝ clerico affecta e͂ cā p delegatōeȝ ⁊
appellabit ad iudiceȝ eccl̄aſticū.vt in.c.romana.§.dȝ.de
ap.li.vj. Dices iu magis dignū trahit ad ſe min^9 dignuȝ
vt.l.cū ſponſus.§.gn̄aliter.ff.de dona.inter vi.⁊ vxo. Sed
vnus comes e͂ magis dignus q̄ȝ vnus curatus cuiuſdam
c ¶ Uide Iaſo.i.l.generalr̄ i vle.col.in glo.i v̄bo ⁊ nullū clericū.ff.de in ius vocā.vbi pulchre p̄rue eccl̄e.rn̄.nō e͂ veȝ.nā ⁊ ſi comes ſit maior potentie
⁊ notabilitate nō tn̄ in hoc e͂ maior adminiſtratōe.iuxta
no.ff.de ap.l.j.§.deniq̄ȝ. Itē ſacerdotiū dignius^c eſt qua
cūq̄ȝ dignitate ſeculari. Et adde qḋ dicā.ſ.e.l.ſi duobus.
⁊ dixi.ſ.de iudi.c.ſi. ¶ Itē no.ꝙ p̄p̄rie loquēdo quadru-
plex e͂ appellatio.ſ.ante iudicialis ⁊ q̄n appellat ante liti
ꝯte.nam p̄p̄rie ante litis ꝯteſtationem nō eſt iudiciū.vt
no.in aut.de litig.§.omnem iudicialis poſt lit.cōte.vſq̄ȝ
ad ſniam ⁊ ab ipſa ſnia.nam ſnia e͂ pars iudicij ⁊ q̄dē po-
tētiſſima.vt.C.de iudi.l.j. Itē poſt iudicialis vt q̄n appel
lat ab executōe ſiue p̄p defectū ordinis executiōis ſiue p̄pter
exceſſum mādati.poſt ſniam.n.p̄p̄rie loquendo nō durat iu
dicium.C.de fruc.⁊ lit.expen.l.terminato.⁊ extraiudicialis.
vt ſi appellat a collatōe bn̄ficij.ſ.e.c.j.vel ab electōe vl quo
cūq̄ȝ alio ꝙ fiat ex publico officio vel quaſi publico.vt.l.j.
§.ſolet.ff.q̄n appellādus ſit. A ꝯctu aūt nō appellat quia
nec alius per aliū grauat.vt.ff.de pac.l.ſi vnus.§.an̄ oīa.
¶ Sȝ an feudatarius p̄t appellare vel emphiteota ſi ei
nō ſit refirmatio que de iure fieri dȝ. Bar.dicit ꝙ ſic.l.p̄-
miſit.ff.de aqua quoti.⁊ eſti.non credo hoc q̄r a ꝯctu ſcō
vel ſiēdo nō appellat.q̄r dolus ꝯmiſſus in ꝯctu nō purga
tur per viam appellationis q̄r oporteret adire ſuperioreȝ
ſui iudicis. Sed alia remedia p̄rodet.ergo in q̄one iſta
nō appellabit ſed agetur officio iudicis ad iſtā tādum.c.
j.qui ſucceſ.tene.colla.x.⁊ erit q̄dam recurſus ad arbitriū
boni viri q̄r p̄p̄rie nō eſt appellatio ſed ad eam promotio
ff.pro ſo.l.vnde ſi nerue. Nam ſuppleto ꝯctus perit offō
iudicis.ff.de ꝯtra.emp.l.officio.ff.de p̄ſcrip.ſtipu.l.j.in fi.
⁊ tūc ſi iudex nō facit iuſtitiā appellabit ab eo.ar.ff.de ex-
cuſa.tu.l.ſcire op̄ȝ. Ideȝ dico a nūciatione noui operis q̄r
nō appellat.ſed ſiq̄s petat nūciationem remitti ⁊ implo
rat offm̄ iudicis ⁊ iudex deneget appellabit ⁊ iterim po-
terit edificari appellatōe pendente prout poterat anteq̄ȝ
appellaret ⁊ nō aliter.ar.ff.vt leg.no.ca.l.poſtq̄ȝ.§.imp̄a-
tor.appellatio eīm mutat forū ſed nō mutat cām cāe.naȝ
edita actio a p̄in.demōſtrauit oēm q̄litatem future litis
tam p̄ncipalis q̄ȝ appellatōis.C.de edē.l.edita. ¶ Que-
ro an dſerta appll̄one ſit deſerta nullitas.iſta qḋ ſupponit
ꝙ poſſint cumulari.dic vt dicā.ſ.e.c.ſepe. Bal. ¶ Quero
cū duplex ſit modus appellādi.ſ.viua voce ⁊ in ſcriptis ſi
appellatur viua voce primo deinde in ſcriptis vtȝ ſit vna
appellatio vel due.rn̄deo ſi eodē ꝯtextu vna e͂ appellatio
ſi diuerſis dieb^9 tunc ſunt appll̄ones.ſed prima facta viua
voce trahit ad ſcḋam appll̄onē pleniorē.ſ.factā in ſcriptis.
Sed ecōtra ſi p̄ia fuit in ſcriptis ſcḋa viua voce ſcḋa ap-
pellatio nihil operatur q̄r plenior ſcriptura attēditur.vt
ff.de here.inſti.l.ſi ita.ff.de ope.no.nū.l.ſi procurator.§.ſi
dominus. Uel dic ꝙ ſemp debeo p̄ſequi illā appll̄oneȝ p
quā ſnia fuit reſciſſa vt ibi no.bar.nam qḋ ſemel reſciſſum
eſt amplius reſcindi nō p̄t.⁊ qḋ ſemel deuolutū e͂ ampli^9
deuolui nō p̄t. ¶ Dicit Inno.ꝙ geminare appellationeȝ
nō nocet.ꝯcedo ꝙ nō nocet vt videatur per ſcḋam appel-
lationē recedi a p̄ia.tn̄ nō p̄deſt ve h̄ēt plus de tp̄e fatali
ad p̄ſequēdū ſcḋam appellationē quā haberet ad p̄ſequē
dum primā diſ dicas ꝙ toto tp̄e.x.dieȝ nō incipit anus
p̄ſecutionis ſed demū poſt.x.dies.⁊ ſic fatalia appll̄onis
ꝯſequēde nō erunt maiora nec mīora. Porro tempus ap
pellādi nō p̄t augeri vel minui.⁊ in toto tp̄e.x.dieȝ p̄t ap-
pellatio reformari.C.de ap.l.ſiq̄s libellos.⁊ vide qḋ not.
Inno.ſ.eo.c.dilecto.ſ.iio. ¶ Quero an in cauſa appel.req
ratur libellus.rn̄deo aut fuit appellatum viua voce tantū
⁊ requiritur libellus.aut in ſcriptis ⁊ tunc p̄ductio appel.
in ſcriptis ſufficit p libello.ita itelligitur qḋ no.Inno.ſ.de
offi.dele.c.cum contingat.⁊ bar.in.l.j.§.libelli.ff.de ap-
pel.⁊ in ſpecu.de libel.concep.§.nunc dicedum.ver.ſed nū
quid in cauſa. Et eſt ratio q̄r ipſa appellatio in ſcriptis di
citur libellus. Tu dic ꝙ aut appellans ſimplr̄ dicit appello
⁊ op̄ȝ ꝙ offerat libellum p̄ſecutoriū appellationis q̄r iſta
ſcriptura nō ꝯcludit aliquid p̄nūciandum per iudiceȝ ad
quem. Aut dico ſniam iniuſtā.vl̄ dico ſniam nullam.⁊ ſi
qua e͂ appello.⁊ tūc ſit v̄a op̄i.bar.ꝙ ſufficiet iſtā appll̄o-
nem p̄ducere p libello.C.de ap.l.eos.in p̄in. ¶ Quero
vtrum expſſa vna cā in appll̄one poſſit appellator aliam
cām p̄ſequi. Solu.diſtingue aut cā apponitur p forma vt
q̄n appellatur ab interlocutoria.⁊ tunc nō p̄t aliam p̄ſeq.
aut non apponitur p forma vt q̄n appellatur a diffinitiua
⁊ tūc p̄t aliā cām p̄ſequi que tn̄ depēdeat ex iudicio vete
ri.vt.ff.de ap.l.ſcio.C.de tēpo.ap.l.p hac.ff.qḋ cū eo.l.ti-
tian^9. Sȝ q̄re ſec^9 eſt in cā p̄ncipali.rn̄.q̄r cā appll̄onis ori
tur ex p̄ia cā.ſed cā p̄ncipalis non h̄ȝ origine ex alio pro
ceſſu dȝ h̄ȝ aliam nāni niſi iuſtā ſniam niſi p ſcīe.C.de peti.
here.

Digitized by Google

her.l.hēditas matertere.hac rōne qr plus venit in cā ap-
pellatiōis quā i querela appellantis.C.de ap.l.ampliorē
in pri.de hoc p Bar.ff.e.l.j.§.qd ergo. ¶ Quero ecce ap
pellatū ē ab iterlocutoria an snia lata sup ista iterlocuto-
ria p iudicē appellatōis erit iterlocutoria vel diffinitiua
gl.accur.dicit q erit iterlocutoria[a] et q poterit ferri viua
voce sup scripci recitatiōe.ista ē gl.or.valde no.ff.d ap.l.j.
in fi.cū.l.se. ¶ Quero si iudex appellatōis et nullitatis p
nūciat male appellatū vtrū videat pnūciare sup nullitate
vel sup iniqtate.rñ.sup iniqtate.vñ seqt q si est male ap-
pellatū ergo bñ iudicatum.Ista ē glo.singularis i.l.j.C.
qñ pro.nō ē nece. ¶ Quero si princeps cōmittit causas
appellatiōe remota vtrū ista clausula afficiat tertiā perso-
nā cōparētē p suo iteresse.rñ.nō de offi.deleg.cū sup co.et
sm Bar.q ita no.in.l.j.ff.a qui ap.nō l3. ¶ Quero sindi
cus appellauit appellatiōe pēdēte finitū est tps sui sindi-
catus.vtrū teneat psequi.rñ.sic si res nō erat integra cum
ipse melius sciat veritatē ar.i.l.j.C.vt cāe post pub.adsis
tu.sm Sp.e Bar.q ita no.ff.de ap.l.si. ¶ Tu dic q sin
dicus q succedit i offō dz cām pseq qr offm primi est ex-
tinctum et vltra hoc hz successorē in offō.l.nouū sindicū in
quē fit trāslatio officij necessarij et iudicij in.c.fi.de procur.
in cle.et qd no.in.l.j.C.de Zeri.iudi.et si dicat q primus est
melius informatus.rñ.tenet aliū instruere et informare.
Itē si dicat q primus ē legalior.hoc nō facit ad cūbū cuz
secūdus sit auctoritate publica creatus ar.ff.de iudi.c.cuz
deputati.Nō ob.l.j.C.vt cāe post pub.adsis.tu.qr illud
itelligit qñ adult[us] nō hz curatorē q succedit loco tutoris
vñ ex quadā necessitate tutor quōdā psequit cām p iter-
esse adulti ne remaneat indefensus nō pro iteresse aduer-
sarij or.ff.de neg.gest.l.nā et seruus.§.vltio. ¶ Quero vtrū
sindicus vniuersitatis dicat hre liberā ad suū officium exe
quen.Bar.dicit q suū offm ē publicū vt ipse no.ff.qñ ap.
sit.l.j.§.siqs et sic equiparat tutori de hoc habes glo.ff.de
iureiu.l.iusiur.et ad pecunias.§.defensori. ¶ Quero vtrū
ille qui appellat a pcepto.verbi gra.heres cum defunctus
eēt testator pfessus ē debitū.iubet soluere.appellat vtrū
cēseat appellare ab interlocutoria an a diffinitiua.rñ.ab
interlocutoria cū minor carēs curatore eā patiat tex.ē no.
ff.de mino.l.ait pretor.§.pmittit. ¶ Quero an a snia arbi-
tri appellet.et certū est q nō nisi eēt arbiter elect[us] ex pce-
pto legis.vt no.Bar.C.de arbi.l.j.et no.p barto.in.l.j.ff.a
qui.ap.nō li. ¶ Sz qro qd si ē appellatū et iudex ad quē
pfirmauit laudū vtrū valeat pfirmatio et vr q nō qr talis
snia ptinet ipossibile de iur.ar.de ap.l.si expressuz q verū
credo.Hec scripsi ad vtilitatē canonistaruz vt sciāt dicta
Bar.pceptoris mei viue vocis disciplia non nulla alia in
terdū meliora. ¶ Quero nūqd i cā appellonis requirat litis
pteslatio.rñ.aut non reqrit i pria cā et tūc non reqrit sile
in cā appellonis qr appellatio deuoluit primā cām cū sua
qualitate vñ si primū iudiciū est summariū idē de iudicio
appellonis vt in.c.sepe de vbo.sig.i cle.Aut in primo iudi-
cio requirebat litis ptestatio.et tūc aut ē appellatus ab in
terlocutoria et qr bene appellatus iudex appellationis as-
sumpsit sibi iurisditionē pricipalem.et tunc subdistingue
aut fuit appellatū an lit.pte.et tunc sup libello pricipali re
quirit litis pte.qr absq litis pte.non ē iudiciū vt in auc.
de litigi.§.oēs.aut ē appellatū ab interlocutoria post litē
pte.coram prio iudice et qr bñ appellatū ē deuoluta ē iu-
risditio pncipalis.et tūc qr ē deuoluta cum sua cāuisq vi
cijs non puto q oporteat lit.pte.geminare sicut nec coraz
successore primi iudicis.Nam iudex appellationis dicit
successor.ff.iudi.sol.l.penul.lz pprie non sit successor sz ma
ior et i alia iurisditione vt colligitur ex not.in.l.j.C.senten.
rescin.non pos.aut appellat a diffinitiua et tunc aut abest
appellās vl appellatus tpe statuto ad ptestandum litez et
nō reqrit lit.pte.rō est cā breuiendarū litiū et vt non pro-
gent fatalia que potius sunt artāda q relaxāda qr dila-
tionis materiā cōgruit amputare.C.de tēpo.appel.l.ij.in
pnci.Itē qr iudex appellationis hz hoc priuilegiū qr pōt
supplere de facto vicē absentis.vt.C.de temp.ap.l.si.§.il-
lud.C.de appel.l.ampliorē i pnci.Et semp intellige pce-
dēte pemptorio ad lit.cōte.qr ipm pemptoriū non circū-

a ¶ Vide dicto p.d.frā. de albergo. de aretio in quodā suo tractatu.qui habetur in forma que dr̄ snia interlocutoria vel diffinitiua ī iiij.colū.

ductū p pparitōes hz vim lit.pte.ar.ff.siqs cau.l.si eū i fi.
Aut vtraq ps ē plene tpe lit.pte.e tūc dz litē ptestari.vt
dicit illa glo.sing.in.c.per venerabilē.extra qui fi.sint legi.
.C.ne li.in vna eadē q cā tertio pro.l.j.e no.ēt in.d.c.per
venerabile.Nā pcessus omissa lit.pte.factus ē mebrū si
ne capite qr lit.pte.ē caput iudicij.mediū aute sunt pba-
tiōes.finis diffinitiua.vt no.in.l.j.§.j.ff.siqs ius di.nō obe.
Porro p pñte nō pōt iudex de fcō supplere qr pleno era
tem hz ipse de se loquat.vt.ff.de dam.insec.l.iiij.§.hoc iu-
diciū.nisi forte eēt rusticus vl miserabilis persona.Nam
nō itelligitur eē piger q ignorat.vñ tūc pcederet iudicā
ēt sine lit.pte.Itē nō distiguo gen[us] abñtie qr nec lex disti-
guit. ¶ Subse quērer qro an in cā appellatōis hēat locū
recōuētio.e videt q nō qr causa appellatōis nihil deuo-
luit nisi q itētatū iuenit.vñ potes dicere recōuētus agas
corā iudice domicilij mei ad quē peto me remitti.vt.ff.eū
quē appel.i prin.defe.d.l.j.qr ille q abest cā appllonis hz
ius reuocādi domū.vt.ff.de iudi.l.sz domū itellige.i.do-
miciliū.nō dico originem solā.ff de iniur.l.lege cornelia.
§.domū.Nā domiciliū locus est pncipalior iudicij.inde
eīm dicit quia trahi.vñ a suis negocijs aduocat.vt singu.
no.in.c.statutū.§.cum autē.de rescrip.lib.vj.pterea iudex
appellatōis nō cognoscit nisi de pricipali ēt de icidētib[us]
que ptingūt origine vel cōnectiōes prime cause.vt.C.d rē.
appel.l.per hāc.Preterea iudex appellatōis nō hz pnū
ciare nisi bene vel male iudicatū sit vel equipollēs.vt.C.d
appel.l.eos.i pri.C.de sen.et iterlo.l.prdes.pterea sciē-
dum est q recōuētio alia est implicita siue breuiloqua.et
in duplicib[us] iudicijs.et ista nō est pprie recōuētio sz natu
ra iudicij cuz vno libello fiat hincinde.e nisi snia ferat hinc
inde est ipso iure nulla.vt.ff fami.her.l.i hoc iudicio.et de
ista iudicat iudex appellatōis de necessitate quia indiui-
dua est. ¶ Dubitat tñ que sic forma taciti libelli istius re-
cōuētōis.respōdeo aut reus fatet et videt petere p parte
sua id qd actor petit pro sua.vt ad iudicatōes possit fieri
hincinde iuxta petita.vt isti.de offi.iudi.§.si.et si cōtingat
q actor emēdat libellum suum emēdabit ēt aduersarius
suum.ff.fami.her.l.q familie.qd est mirabile.Si autē re[us]
negat tūc forma taciti libelli nō est super cōmuniōe diui-
deda sed est quoddam officium iudicis tacite imploratū
super iusticia faciēda sm q probabit in causa.nam offm
iudicis ad tpa rei iudi.refert.vt.l.j.ff.de in litē iur.qr tūc
iudex est instructus per probatōes.ff cōmo.l.iij.§.in hac.
Alia est reconuētio expressa.et ista est multiplex.naz que-
dam est preiudicialis que iducit supersedētiam in libello
aduersarij.vt.ff.de inoffi.testa.l.papinianus.§.si filius.C.
de ordi.iudi.l.si.e ista ñ pt esse nisi sit ptraria et maior.C.
qui accu.ñ pos.l.j.Et ista ñ hz locuz in cā appellationis a
diffinitiua qr est quedam declaratoria que post lit.conte.
non oppōit.vt.C.de pcur.l.ita demū.Alia est recōuētio
reciproca vt si actor petit fundū actione ex empto et vēdi
tor precium actione ex vēdito.e ista recōuētio summam
equitatē hz ex eode fonte.Quedā ē recōuētio extranea
et ista non habz locum in causa appel.quia iudex appella
tionis ñ iudex est.et qr ñ dz agi per saltū.sed sm ordinem
tribunaliū sic.vt in auc.vt ab illu.e qui super eaz sunt.col.
v.Nā cuilibet tribunali propria iurisditio data est que p
alium nec vsurpari nec minui pt.C.di offi pfec.vr.l.j.C.de
testa.l.psulta diualia.et sm predicta dz itelligi quod not.
Cy.in.d.l.p hāc.e ibi dixi. ¶ Queo an in cā appellatio-
nis requirant noue satisdationes.rñ.non qñ appellat añ
sniam.vt.ff de pcur.l.qui pprios.§.item queritur.Si vō ap
pellat post sniam.aut loquimur in satisdatione de iudi.si-
sti.et dz de nouo satisdari qr prima satisdatio ē psumpta.
vt.ff.de fideiu.l.grece.§.post litem.Igit de nouo est satis
dañ.qr fideiussores primi liberati sunt.Idem puto in satis
datōe procuratoria de rato qr dñs appellando liberat p
curatorem a cautione rati.vt.d.l.cum minor.§.j.qd ē no.
dignum.aut est cautio iudicatum solui.e tūc quo ad clau
sula de defendēdo nō durat in causa appellationis in qua
nō hz locū recōuētio sz quo ad clam doli.et q verbū sonat
durat si sit facta mētio successoris alr nō.qr non recedit
a persona.ff.iudi.sol.l.cum apud semproniu.nunc intel-

ligis illam notabilē.l. Ex his pētus ſum pro introductio de canoniſtaꝝ ad iuris ciuilis ſubtilem ſuiam.

d **Jlecti.** Collatio bñficij poſt ⁊ ꝯ legi timā appellatōēꝫ facta nō teꝫ. Et pmo ponit querela impetrātiū. ſcḋo dat iudices quos īſtruit ⁊ monet quid facere debeāt. ſcḋa ibi ſup quibus. ¶ Caſus. prior ⁊ clerici ō griſſe ꝓqueſti fuerunt corā papa de eboracenſi epō aplīce ſedis legato de pluribus. pmo ꝙ poſt appellatōēm interpoſitam ad papā dictū priorē ſuſpendit. ſcḋo ꝙ dictas eccłas īterdicto ſuppoſuit. tertio ꝙ ipſis clericis ſine canonicis interdixit ne obedirēt dicto priori ꝙ ſi obedirēt eos excō municaret. quarto ꝙ bñficia ſpectātia ad coꝝ collatōēm ꝯtulit. papa mādat veritatē inqri ꝑ idoneos teſtes ⁊ famaꝫ loci. ⁊ ſi repierint dictā collatōēm fore factā ꝑ ipſum legatū de eccleſijs ad ipſos ſpectātibus in irritū ꝫ ꝓ ſtaꝫ re uocēt niſi ad ipſuꝫ legatuꝫ eſſꝫ deuoluta colłō ꝑ malitio ſaꝫ negligētiā ꝑdictoꝝ. ¶ In tex. ibi ⁊ clerici. no. ꝙ clerici ꝯqueri pñt de iniuria facta coꝝ priori. Ibi aplīce ſedis legatus. iſte legatus nō erat de latere. Et ideo nō potuit bñficia ꝯferre q̄ ſpectabāt ad collegiū alterius niſi h̄ faceret ex iure deuoluto. ⁊ no. ꝙ nemo eſt legatus de latere niſi ſit cardinalis vt h̄. ¶ In tex. ibi fama. no. ꝙ fama loci multū opaꝉ ⁊ cooperaꝉ. Nā fama ꝑ ſe nō probat ſꝫ cuꝫ vno teſte vel cū alijs adminiculis nō de nuda que habuit originē de nihilo. vt elegāter no. ff. de queſtio. l. de minore. §. tormēta. ¶ Quero ergo an ſufficiat fama cum vno teſte[a] glo. dicit hic ꝙ ſic. de hoc no. ꝭ. de teſti. c. ex litteris ⁊ c. veniēs. ⁊ c. pterea. ⁊ in ſpec. de notorio crimine. §. fama. Hy. dicit ꝙ ī criminali nō ꝓbat in ciuili ſic. ¶ Ald. dicit ꝙ nō ꝓbat qꝛ ſunt diuerſa genera ꝓbationuꝫ. Ego dic ꝙ eo caſu ꝓbat quo dꝫ deferri iuramētum in defectū ꝓbatiōis ipſi agēti. alꝰ nequaq̄ꝫ ꝓbat qꝛ ipſa fama nō ē maioris rigoris q̄ꝫ iuramētum in defectū ꝓbationis cū veniat ad ꝓbaꝫ ſuppleudaꝫ ⁊ coadiuuādā nō ad eaꝫ fundādā. Fama vulgaris eſt publicus ſꝯo vt in tuto infamia vitioꝝ. ſed fama naturalis ē ſtatus heis ex radice natore ꝓueniens ⁊ inherens. ¶ Quero ꝑ lapſuꝫ tēporis vtruꝫ iſta deuolutio fiat tanq̄ꝫ ad dioceſanuꝫ qꝛ iſte eccłe erāt in archiepātu. legatus eīm qui nō eſt de latere nullā hꝫ ptātem in collatione beneficioꝝ. qḋ dic vt in. c. pe. de offi. dele. li. vi. ¶ Quero an ille qui n̄ defert appellationi debeat deponi ab officio glo. dicit ꝙ ſic. qꝛ ē rebellis ipſius pape hoc verum in criminali ſecus in ciuili. vt. j. e. c. de priore. ¶ In tex. ibi diſtulerit. no. ꝙ quis ſe facit alienū a ꝓpria ptate ſi fuerit negligens. ff. de fideicō. lib. l. legatario. §. ex duobus. ⁊ q deliquerit in officio priuandus eſt eo. C. de ler. ſugi. l. mancipia. in auc. de armis. §. ſi. colū. vj. C. de ſuſce. ⁊ archa. l. aliquid libro. x.

a ¶ Vide Feli. i. c. coꝝ eāiu i quarta col. ⁊ ſeq. extra ꝺ ꝓb. ⁊ plene per Barba. cō ſilio. vj i ap pe. col. ⁊ cō ſil vij. i prio vi. col. ij. volumi.

i **Nter cetera.** Nō valꝫ appellatio gnālis. ſaꝉ ff. ꝺ iur fiſci. l. ita fidei. Et ē rō qꝛ ꝯtrarioꝝ eadē ē diſciplina. vñ ſicut nō valet ſnīa gnālis ⁊ incerta ita nec appellatio que ē ꝯtria. Itē ꝙ gnāliter dicit ⁊ obſcure nullā ſpēm ꝯplectit. ff. de leg. ꝭ. l. ticie ſeptores. Item qꝛ appellatio dꝫ eē certa ſicut libellus. Itē ſaꝉ. ff. qḋ cuiuſ. vni. no. l. itē eoꝝ. §. ſi decuriones. licꝫ appellatio poſſit fieri vno v̄bo dicēdo appello. ff. de ap. l. ij. ⁊ duob⁹ v̄bis dicēſ. ad quē iudiceꝫ. vt no. C. ꝺ bo. auc. iudi. poſſ. l. cuꝫ ꝓponas. Iteꝫ trib⁹ v̄bis dicendo appello ad iudiceꝫ ꝯpetentē. Et ſi ſunt plures iudices ſubordinati electio ē appellātis corā quo ꝓſequaꝉ. qꝛ appellās hꝫ eligē iudiceꝫ ā appellat⁹. Dicit Inn. ꝭ. eo. ſi duob⁹. in dubio intelligit appellatū ad imediatū ſupiorem qꝛ hoc eſt magis iuridicum ⁊ magis equū. ¶ Sꝫ an teneat alternatiua appellatio. Jo. an. dicit ꝙ nō ta certa. niſi ſn. ⁊. dies appellās eligat. argumentuꝫ optimū. ff. de ſtip. ſer. l. nā cū veterꝫ. ⁊ l. ſi ſeruus ita. qꝛ non pōt intelligi ad queꝫ appellatū ſit. Alij dicūt ꝙ imo valꝫ appellatio ſicut qñ appello in genere ad iudicē ꝯpetentem. Et apoſtoli dabunt hoc mō. remitto te ad iudicem ꝯpetētē. ⁊ nō dicit ad queꝫ. ſꝫ verius ē ꝙ talis appellatio nulli def. rt iuriſditōēm ergo nō valet ⁊. x. diebus elapſis nō pt declarari qꝛ tpa nō ſuffragant vnde nō pt aliquid addi vel dētrahi. ff. de edu. l. l. ecculetuius. ff. rem ra. ha. l. bonorum. ⁊ l. ſi.

s **D noſtram.** A correctōē nō appellaꝉ. h. d. ¶ In tex. ibi regula. no. ꝙ plat⁹ dꝫ ſeruare regulaꝫ ⁊ q regulā ſeruat nūquā modū excedit. ꝭ. ꝺ regulis. c. vi. ¶ Sed qḋ ſi papa ꝺfert huic appllōni. rñ. ſeru⁹ ñ pōt plus q̄ꝫ velit dñs ſuus. vñ ligate ſunt manus inferioris ēt ſi ignorat qꝛ neſcit ſeru⁹ qḋ faciat dñs. vt no. in. l. pe. ff. ſi cer. pe. tñ ignorās nō punit qꝛ nō ꝯtempnit maieſtatē q ſa cuꝫ ignorat. vt. ꝭ. eo. c. ſup eo. §. ſi. ¶ In tex. ibi corrigan. ſ. monēdo ⁊ caſtiges. ſ. puniēdo ſm regulas ⁊ ꝯſtōnes ordinis q̄ ſunt ſeruāde tanq̄ꝫ regula vt hic pꝫ in v̄bo īſtōnem. vnde fratres ꝑdicatores qui ſunt mēdicātes ex ꝯſtōnib⁹. no. regulꝛ pinde ē ac ſi eſſent mēdicātes regłr. Porro regula ſemper ē vniformis in toto ordine. Sed ꝯſtōnes qñ qꝫ ſunt diuerſe in vno loco fratruꝫ ⁊ nō vigēt in alio tamē vbi vigēt habētur loco regule. tene mēti. ¶ Item regula ſemper eſt artatiua ſed ꝯſtōnes quādoqꝫ cōtinēt cōſiliuꝫ nam vna de virtutibus legis ē ꝯſulere. vt. ff. de leg. l. legis virtus. ⁊ in cle. exiui de paradiſo. vt in. c. exijt qui ſeminat. de v̄bo. ſigni. in. vj. ¶ Quero an hodie ſit differētia inter regulares ⁊ alios. dicit Inno. ꝙ nō. Item an ſit differētia inter corruptionē morum ⁊ aliorum exceſſuum. dicit Inn. ꝙ nō quia ſemp licitum ē appellare ſi modus excedatur quod ē idem ꝙ grauare. Inno. No. hoc v̄bum Inno. tamen quādo regulares appellāt ꝑſumitur ꝯ eos magis q̄ꝫ ꝯtra alios ſubditos appellātes. ⁊ ſi ipetrāt ꝺberēt facere mētionem ꝺ exceſſibus ꝯtēſis in ſnīa. ſ. alꝰ nō vꝫ impetratio iꝫ nō fiat mētio de appellatiōe. quod ē no. ſm Innoc. ¶ Idem ꝙ ī hoc ē differētia īter correctiōem exceſſuum ⁊ alias cauſas ꝯtra correctōēm exceſſuuꝫ ñ poteſt preſcribi ſm Inno. ⁊ correctio poteſt fieri ſolum in iudicio ſed ī domo. C. ꝺ patria poteſta. l. cōgruētius. ff. de furtis. l. ſerui filij. ff. ad ſil. l. excipiūtur. §. ſi. C. ꝺ emē. propi. l. j. De correptiōe morum impudicorum vel ſuſpectorum habetur. C. de nup. l. j. C. de his qui. vt idig. l. iij. ī gl. que dicit ī domo nō ī iudicio. ¶ Mōach⁹ ex leuiſſima cā itollerabilꝛ tōtus pōt exire de mōaſterio ſine licētia abbatis. ff. de his q ſunt ſui vel alie. iur. l. ij. §. dñoꝝ. Fuit iterrogat⁹ a gnāli fratrum minorum. Porro apoſtatā facit ſiue nō fuga. ff. de edil. edic. l. quid ſi fugitiuꝰ. §. ideꝫ celſus. Scias ꝙ a pena iuris nō appellatur ſm Ala. ⁊ Jo. an. qꝛ grauamen legis nō dicitur grauamen. Item ſi appellaret iudex appellatiōis habēt neceſſe pronūciare ſm eādem legem. vt ī auč. vt cū ꝺ appel. cog. ī pri. col. viij. ⁊ facit. ff. ꝺ ap. reci. c. ſi. Sꝫ quādoqꝫ ꝯtra ſtatutum legis mūcipalis obſtat exceptio doli. vt. ff. ꝺ excep. doli. l. j. ī ſi. ⁊ tūc pōt appellari ab iniqtate ſtatuti ad illū ſuperiorē qui pōt ſtatutuꝫ corrigē. ff. ꝺ decre. ab ordi. faci. l. ambitioſe. Idem ſi ſtatutuꝫ ſit nullū. vt. ff. ꝺ ap. l. ſi ꝯſtat. tñ dic ꝙ ſi iudex ꝺclaret pene ꝯmiſſionem ꝙ a tali ꝺclaratōe iudicis bñ poſſꝫ appellari. vt. ff. de v̄bo. ſig. l. ſiqua pena. C. de ap. l. ⁊ in multis.

p **Erſonas.** Si appellās īra terminuꝫ ſibi a iudice ſtatutū a quo appellauit vel a ſeipſo ſtatutū appellatus nō ꝓſequit ſnīe vel iudicio illius ſtare compellit. h. d. ſcḋa po ibi ſinaūt. ¶ Caſus. aliqs appellauit ⁊ ſibimet aſſignauit terminū ſed nimis lōgum. vnde iudex abbreuiauit. nō fuit ꝓſecutus. dicit papa ꝙ elapſo dīc cōpellitur ſtare ſnīe. ſcḋo dicit ꝙ idem eſt ſi ipſe aſſignauit ſibi terminū ꝯpetētem. vnde iudex nō aſſignauit aliū terminum. ⁊ nota ꝙ tres termini ſunt ſatales. ſ. terminus aſſignatus a lege. terminus cā cognita breuiatus a iudice. ⁊ termin⁹ ſtatut⁹ ſibimet ꝑ ſeipm. ff. qui ſatiſda. cog. l. de die. ¶ Pone ſtatutū dat terminū octo dieꝝ ad ſe defendeñ. nūquid pōt reus ipm ſibiipſi abbreuiare. Et videt ꝙ ſic. ⁊ ſi defenſionē ſuā nō facit īfra terminum vꝫ ei renūciare. ar. C. q accu. nō poſ. l. ſi ea. ⁊ iſta renūciatio nō eſt nuda qꝛ veſtita ē per ſuā negligentiā ar. ⁊ ſic nō ob. glo. que eſt. ff. ꝺ pac. l. ſi pactō inter hrdem. ¶ Quero de quo termino loquitur hic. rñ. aut ipſo ſtatutū eſt a lege ad appellationem ꝓſequendaꝫ ⁊ elapſo eo deſerta ē appellatio. aut ab ipſo appellatore

appellatore ꝛ idē.vt.Jeo.c.oblate.aut a iudice ꝛ tunc aut appellatus ꝯſenſit termino ꝛ idē aut ꝯdixit ꝛ tūc iſte terminus nō ē fatalis ar.J.c.interpoſita.§.j.ſꝫ expectabiſ terminus ſtatutus a iure.Sꝫ nūqd mora pt purgari.rñdeo vbi poſt moꝛam ſuccedit legis diſpoſitio ꝓmitiua mora non pt purgari.xxiij.diſ.c.pp per Archi.idem ſi ſuccedit legis diſpoſitio aſſlictiua vel ſtatus mutatiua qꝛ non recipit reſtitutionem ſi ſtatuꝫ mutat.ff.de mino.l.ſi ex cā.§.pampinian⁹.idē ſi pdiſ bñficiuꝫ.ff.d fideicō.liber.l.ſi bais ancilla.§.intra.ꝛ in ti.quo tpe diſes coll.x.ꝛ ff.de leg.ij.l.ſtatu liber.§.ſticbū.Deinde cōcludeꝙ ꝯtra ſtatutū non admittiſ purgatio more.vt no.in.c.ſtatutum de elec.li.vj.qꝛ leges ſunt inexorabiles.vt.l.ſemper.C.de veſti.olobatis.li.x.Porro ſi lex ſtatuit terminū ꝛ vltra ꝓcedit ſtatuēdo quid poſt terminum fieri dꝫ nō pt mora purgari.quia eſt terminus iuris ꝛ de iure.ꝛ ꝯtra ſtatutus legis nō admittiſ more purgatio.l.ſi.§.j.C.cōmu.dele.iſta habuerūt originem.a.l.pſca.C.de appel.vbi videas.ꝛ dic vt dicens Jeo.c.ſepe.Et an babēs terminum poſſit ſupplantari ab aduerſario ꝓueniēte dicit glo.ꝙ nō ſi terminus ē ſtatutus a pte vꝉ a iudice.ſecus ſi a lege.¶ Quero ſi certum ē ꝙ infra terminum non pt comparere vtruꝫ appellatio videaſ deſerta ante lapſum termini.dicit Hoſtien.ꝙ ſic ſꝫ hoc ē ꝯ tex.dū dicit ex tūc.i.elapſo termino ꝛ nō añ dicit Bar.ꝙ cum pena addiſ ab hoīe ſi non fiat infra certuꝫ tps ſtatum cōmittiſ cum certum ē ante dicai fieri nō poſſe.Sꝫ ſi pena apponiſ a lege ſecus vt in.c.cōmiſſa de elecſ.in vj.ꝛ ē rō quia executio que ſit p legē requirit termini lapſuꝫ argu.ff.de viuſ ruc.leg.l.ſempronius attbalus ſm Bar.q ita no.ff.de v.ob.l.cum ſtipulatus ſum mihi a ꝓculo.Sed aduerte qꝛ aut ē pena expreſſa.ꝛ verum dic.aut ē tacita ꝛ idem vꝛ dicē ꝙ non ſit expectāda dies ſꝫ ſtatiꝫ ꝙ conſtat fieri non poſſe talis pena effectualis ſit cōmiſſa.ſed in caſu noſtro ē tacita pena.i.tacita deſertio appſonis.Et ideo videſ vera opi.Hoſtien.ꝙ poſſit exequi ſniam ſtatim.qō certum ē fieri nō poſſe.Sꝫ contra ipm ē.ff.ſiquis cau.l.ſi eum.§.hamo ſiſti.

c **Tam ſit romana.** Appellāo ad ꝓſequēdū hꝫ annū ꝛ ex cā bieniū niſi iudex moderet.hoc ꝓmo.Et ſi intra tps nō ꝓſequiſ rata manet ſnia diffinitiua.hoc ſcdo.ſed ſi ē appellatum ab interlocutoria redit ad primuꝫ iudicē.hoc tertio.ꝯdēnato de crie appellare lꝫ niſi ſit notoꝛium.h.d.Prīo ā ponit terminū appellationis ꝓſequēde.ſcdo ponit penā nō ꝓſequētis appel.a diffinitiua.tertio penā nō ꝓſequētis app.a grauamine.quarto ponit penā eius cui⁹ delictū ē notoriuꝫ qꝛ nō appellat.ſcda ibi.ꝙ bis.tertia ibi.ꝙ ſi vo.quarta ibi.ꝓterea.¶ Caſus iam pꝫ.Queſitū fuit ꝗntum tps detſ ad appellationem ꝓſequeñ.rñdeo annus ꝛ ex cā bieñium.Scdo queriſ que ſit pena non ꝓſequentis appellationem ē diffinitiua.rñ.ꝙ rata manet ſnia diffinitiua nec amplius pōt appellare.¶ Tertio queriſ quid ſi ē appellatum a grauamine vel ab interlocutoria ante ſniaꝫ diffinitiuam.rñ.ꝙ pena nō ꝓſequētis ē qꝛ appellatio de medio tolliſ ꝛ cā ad ꝓmuꝫ iudicem reuertiſ.concoꝛ.illa.l.no.ff.de mino.l.itra vtile.¶ Quarto queriſ vtrūꝫ actor vel inuaſor poſſit appellare.ꝛ reſpondetur ꝙ ſic niſi ſit ita manifeſtus ſicut fuit ille queꝫ requiſitū ꝛ abſentē excōicauit beatus paulus.¶ Jtem tex.ibi.neceſſaria ꝛ euidenti.no.ꝙ ſecūdus ānus⁹ non daſ niſi ex neceſſaria cauſa ꝛ euidenti.Jbi nec audieſ.No.ꝙ poſt appellationem deſertā ſi ē liquidum ſit executio reo vlterius nō citato qꝛ ſi reus non dꝫ audiri ergo nec citari.vt no.C.de ap.l.eos i ꝓnci.vbi optima glo.¶ No.ꝙ iudex pōt dilationis legum ꝛ ſtatutorum artare ꝙ dic vt no.Hy.i.c.indultum d re.iur.lib.vj.ꝛ in.c.frequēs de reſti.ſpolia.in vj.C.de ap.autē.hodie.Jtem qñ terminus prefigitur iuriſditioni.iudex non pōt aliquid diſponere de termino.vt.ff.loca.ſed ſi lege in ꝓnc.vbi tex.no.Ulterius no.ꝙ in notorio non appellaſ ꝛ hoc in notorio p facti euidentiam.ff.de inoſſ.teſ.§.ſiquis filio exheredato circa mediū.ſed qd in notorio p ꝯfeſſionem.rñ.aut ē facta ex certa ſcīa ſponte ꝛ in figura iudicij

a ¶ Uide tñ bar.i.l.j.i fi.ff.ail no.appel.pē.ꝛ d.Feli.notabiliter in.c.ex pte.d.vj.colum.d re ſcrip.

ꝛ nō pōt appellare qꝛ cogiſ in ea pſeuerare.§.de ꝯfeſ.cum ſup.de elec.p inqſitionē.aut nō in figura iudicij.ꝛ tūc appellare pōt.vt.C.de libe.cā.l.ſi filiū.Et no.ꝙ lata ſnia cōfeſſio ſecuta nō diciſ fcā in figura iudicij niſi fieret corā iudice appel.ꝛ id dō excludit ius appellādi.ff.d appel.l.nō tñ.Et nūc intelligo illā ſingularē.l.ita ꝙ cōfeſſio añ ſententiam poſtea ſecuta ſnia ſtāte ꝯfeſſiōe nulla datur defenſio.certe glo.determināt ꝙ appellare poſſit.ꝙ itelligo cā expreſſa ꝛ non nudis vbis.ff de appel.l.creditoꝛ.§.iuſſus.vbi gl.ſing.Sꝫ an plene ꝯuictū p teſtes iudex poſſit cogere ad ꝯfitēdū.dicit Cy.ꝙ nō ne auferat ei bñficiū appellādi.C.quoꝝ appel.nō reci.l.obſeruare.dic ꝙ iudex nō pōt ei mādare ꝙ ꝯfiteaſ vꝉ decernere eū tam diu torquēdum donec ꝯfiteat.ſꝫ torquere eū moderate pōt ſicut facere pt ex ſolis iudicijs ne ſit melior ꝯditio ꝯuicti ꝗꝫ non ꝯuicti.ꝛ ita praticaſ.Et ſcias ꝙ notoꝛiū eſt ꝓco qꝛ nō mētiſ.Notoriū aūt ꝓſumiſ ex tribus.ſ.ex loci qualitate ex nūero aſtātium ꝛ ex qualitate tpis.ecōtra ꝓſumiſ aliqd nō manifeſtū ex qualitate tpis vt qꝛ de nocte ex q̄litate loci ꝛ ex multitudie rixātiū.vt dicit illa glo.ſing i.l.ſi cō exceptiōem.§.ij.ff.ꝙ me cā.¶ Jtē no.ꝙ poteſt quis cōdemnari ſine citatiōe ꝙ itelligeñ peremptoꝛie ſeu ſolemni.vnica tamē citatio neceſſaria eſt nō ad ſe defendeñ.ſed ad ſentētiaꝫ audiēdū.ita itelligo qō hic no.Jnno.Nā prima citatio eſt de iure naturali.vt in.c.paſtoralis.de re iudi.i cle.alie citationes vel peremptoriū nō ſunt de iure nāli ſꝫ de iure ciuili introducte.¶ No.hic ꝙ ſcm̄ apl̄i ꝓ lege dꝫ haberi.¶ Quero hic an ſit differentia inter appellare ꝛ ad cauſam prouocare.reſpōdeo ſic quia appellatio reqrit iudiceꝫ a quo ſed prouocatio nō reqrit niſi iudicem ad quē.ꝛ idō in prouocatiōe extraiudiciali propꝛie nō datur apl̄i.ꝛ dicit Jnnoc.ꝙ elapſo termino auditur appellās in extraiudicialibus appellationibus.

a **Ad hec.** Coram iudice a quo appellaui poſſum ſup alia cā ꝯueniri niſi eū vt ſuſpectū recuſem.ſupple ꝛ appareāt iudicia ſuſpitiōis vel iniqtatis.vt.ff.de arbi.l.ſi diſtinguemus.§.cum quidam.¶ Glo.op.de.l.j.§.apud eum.a quo appellatur.So.vt in glo.Cautela tñ eſt ꝙ recuſandus deleget cauſam.Bald.

c **Jn duobus.** Superior ad quem etiā⁹ aduerſari⁹ appellauit ſi ignorat te ſup eadē cā ad ſedē apl̄icaꝫ appellaſſe ꝛ corā ipſo ꝯparere nolēte poterit excōicare hoc primo.ſcdo dicit ꝙ a ciuili iudice q nō ſit d tpāli iuriſd.eccl̄ie appellaſ ad papā.ſcda ibi dnīqꝫ.¶ Caſus.duo litigabāt corā iudice ſuo.puta coram archidiacono.vnus appellauit ad dioceſanū alter ad papā.dioceſanus citauit appellātem ad papam neſciēs de appellatōe citatus noluit comparere ꝛ fuit excōmunicatus.diciſ ꝙ excōmunicatio tenet.ſecus eſſꝫ ſi dioceſanus ſciret citatuꝫ ad papā appellaſſe.Sed que erat ratio dubitādi ꝛ rñ.qꝛ cū appellaſſet ad papā videbaſ eſſe ſub protectiōe pape.Jtē qꝛ maius tribunal derogat minori.Scdo fuit queſitū.vtrū a iudice ſeculari poſſꝫ appellari ad papaꝫ ꝛ rñ.ꝙ nō ꝛ ſi eſſet appellatū nō tenet appellatio niſi iudex q ꝓnūciauit in ipſa eū ſit de temporali iuriſditiōe eccl̄ie.¶ Jn tex.ibi ſup codeꝫ.no.ꝙ diuerſi poſſunt ad diuerſos appellare ꝛ vtraqꝫ pars pt appellare ab vna ſnia.C.d ap.l.amplioꝛē.i ꝓn.¶ Jn tex.ibi pro ꝯtumacia.no.ꝙ ꝯtumax eſt qꝛ nō allegat ſuam excuſationem.Jbi cognouerīs.not.ꝙ ſi iudex ſcit ſe nō debere procedere etiam ſi nō excipiatur proceſſus eſt nullus.Jbi ad noſtram dubitationem.faciebat plenitudo poteſtatis pape.ſed certe papa nō debꝫ vti plenitudine poteſtatis ſed iuris rigore.Jbi in his cauſis.ſ.ꝛ perſonis.ꝛ no.ꝙ iuriſditio temporalis eſt oīno diuiſa a iuriſditione eccleſie niſi in terris eccleſie.Jbi cōſuetudine.hec cōſuetudo nō eſt ratōabilis quia cōfunditur iuriſditio imperij.Jbi non tenere.l.ipſo iure.fallit in cauſibus qui no.de ſo.compe.c.lꝫ.¶ Oppo.glo.iſte citatus nō habebat iuriſditionem qꝛ erat deuoluta ad papam.So.immo habebat ꝓpter ignorātiā.¶ No.ꝙ ſcia iudicis reddit proceſſum nullum qñ ſcit ſe illegitime procedere.ha-

ligis illam notabilē.l. Ex his ꝯtētus sum pro introductio ne canonistaꝝ ad iuris ciuilis subtilem sciam.

b **Dilecti.** Collatio bñficij post ꝛ ꝯ legi timā appellatōēz facta nō tꝫ. Et primo ponit querelā impetrātiū. scḋo dat iudices quos istruit ꝛ monet quid facere debeāt. scḋa ibi sup quibus. ℭ Casus. prior ꝛ clerici ḋ grisle ꝯquesti fuerunt corā papa de eboracensi epo apl'ice sedis legato de pluribus. primo ꝙ post appellatōēm interpositam ad papā dictū priorē suspendit. scḋo ꝙ dictas eccl'as iterdicto supposuit. tertio ꝙ ipsis clericis siue canonicis interdixit ne obedirēt dicto priori ꝙ si obedirēt eos excōmunicaret. quarto ꝙ bñficia spectātia ad eoꝝ collatōēm ꝯtulit. papa mādat veritatē inqri ꝑ idoneos testes ꝛ famaꝫ loci. ꝛ si repperint dictā collatōēm fore factā ꝑ ipsum legatū de ecclesiis ad ipsos spectātibus in irritūꝫ ipsaꝫ reuocēt nisi ad ipsūꝫ legatūꝫ eiꝫ deuoluta collō ꝑ malitiosaꝫ negligētiā ꝑdictoꝝ. ℭ In tex. ibi ꝛ clerici. no. ꝙ clerici ꝯqueri pñt de iniuria facta eoꝝ priori. Ibi apl'ice sedis legatus iste legatus nō erat de latere. Et ideo nō potuit bñficia ꝯferre q̄ spectabāt ad collegiū alterius nisi h' faceret ex iure deuoluto. ꝛ no. ꝙ nemo est legatus de latere nisi sit cardinalis vt ib. ℭ In tex. ibi fama. no ꝙ fama loci multū opat' ꝛ cooperat'. Nā fama ꝑ se nō probat sꝫ cuꝫ vno teste vel cū alio adminiculis nō de nuda que habuit originē de nihilo. vt elegāter no. ff. de questio. l. de minore. §. tormēta. ℭ Quero ergo an sufficiat fama cum vno teste^a glo. dicit hic ꝙ sic. de hoc no. ē. de testi. c. ex litteris ꝛ c. veniēs. ꝛ c. ꝑterea. ꝛ in spec. de notorio crimine. §. fama. Dy. dicit ꝙ i criminali nō ꝓbat in ciuili sic. ℭ Old. dicit ꝙ nō ꝓbat qꝛ sunt diuersa genera ꝓbationū. Tu dic ꝙ eo casu ꝓbat quo dꝫ deferri iuram̄m in defectū ꝓbatiōis ipsi agēti. alias nequaq̄ꝫ ꝓbat qꝛ ipsa fama nō ē maioris vigoris q̄ꝫ iuram̄m in defectū ꝓbationis cū veniat ad ꝓba. supplendaꝫ ꝛ coadiuuādā nō ad eaꝫ fundādā. Fama vulgaris est publicus ꝑco virtutis infamia vitioꝝ. sed fama naturalis ē status boīs ex radice nature ꝓueniens ꝛ inherens. ℭ Quero ꝑ lapsuꝫ tēporis vtrūꝫ ista deuolutio fiat tanq̄ꝫ ad diocesanuꝫ qꝛ iste eccl'e erāt in archiepātu. legatus eīm qui nō est de latere nullā hꝫ ꝑtātem in collatione beneficioꝝ. qḋ dic vt in. c. pe. de offi. dele. li. vi. ℭ Quero an ille qui n̄ defert appellationi debeat deponi ab officio glo. dicit ꝙ sic. qꝛ ē rebellis ipsius pape hoc verum in criminali secus in ciuili. vt. ꝫ. e. c. de priore. ℭ In tex. ibi distulerit. no. ꝙ quia se facit alienū a propria ꝑtāte si fuerit negligens. ff. de fideicō. lib. l. legatario. §. ex duobus. ꝛ q deliquerit in officio priuandus est eo. C. de ser. fugi. l. mancipia. in auc. de armis. §. si. colū. vj. C. de susce. ꝛ archa. l. aliquid libro. x.

a ℭ Uide Fel. i. c. cuꝫ caui i quarta col. ꝛ seq. extra ḋ ꝓb. ꝛ plene per Barba. cōsilio. vj i aū pe. col. ꝛ cōsil. vij. i prio vl. col. ij. volumi.

i **Inter cetera.** Nō valꝫ appellatio gnālis. fac. ff. ḋ iur' fisci. l. ita fidei. Et ē rō qꝛ ꝯtrarioꝝ eadē ē disciplina. vñ sicut nō valet snia gnālis ꝛ incerta ita nec appellatio que ē ꝯtria. Itē ꝙ gnāliter dicit' ꝛ obscure nullā spēm ꝯplectit'. ff. de leg. j. l. ticie textores. Item qꝛ appellatio dꝫ eē certa sicut libellus. Itē fac. ff. qḋ cuius. vni. no. l. itē eoꝝ. §. si decuriones. licꝫ appellatio possit fieri vno ṽbo dicēdo appello. ff. de ap. l. ij. ꝛ duob^9 ṽbis dicēn. ad quē iudicez. vt no. C. ḋ bo. auc. iudi. pos. l. cuꝫ ꝓponas. Itēꝫ trib^9 ṽbis d. cendo appello ad iudicez ꝯpetentē. Et si sunt plures iudices subordinati electio ē appellātis coɾā quo ꝓsequat'. qꝛ appellās hꝫ eligē iudicez n̄ appellat^9. Dicit Inn. ꝫ. eo. si duob^9. in dubio intelligit' appellatū ad imediatū supiorem qꝛ hoc est magis iuridicum ꝛ magis equū. ℭ Sꝫ an teneat alternatiua appellatio. Jo. an. dic ꝙ nō in certa. nisi añ. x. dies appellās eligat. argumentuꝫ optimū. ff. de stip. ser. l. nā cū vtēt q̄ꝫ. ꝛ. l. si sunt ita. qꝛ non pōt intelligi ad queꝫ appellatū sit. Alij dicūt ꝙ imo valꝫ appellatio sicut qñ appello in genere ad iudicē ꝯpetentem. Et apostoli dabunt hoc mō. remitto te ad iudicem ꝯpetētē. ꝛ nō dicit' ad queꝫ. sꝫ verius ē ꝙ talis appellatio nulli def. re iurisdictōēm ergo nō valet ꝛ. x. diebus elapsis nō pt declarari qꝛ tpa nō suffragant' vnde nō pt aliquid addi vel ḋtrahi. ff. de adul. l. accusaturus. ff. rem ra. ha. l. bonorum. ꝛ. l. si.

e **Ad nostram.** A correctōe nō appellat'. h. d. ℭ In tex. ibi regula. no. ꝙ plat^9 dꝫ seruare regulaꝫ ꝛ q regulā seruat nūquā modū excedit. ꝫ. ḋ regula. c. vi. ℭ Sed qd si papa ḋfert huic appellōni. rñ. seru^9 n̄ pōt plus q̄ꝫ velit dñs suus. vñ ligate sunt manus inferioris. Et si ignorat qꝛ nescit seru^9 qd faciat dñs. vt no. in. l. pe. ff. si cer. pe. sꝫ ignorās nō punit' qꝛ nō ꝯtemnit maiestatē q sa cuꝫ ignorat. vt. ꝫ. eo. c. sup eo. §. fi. ℭ In tex. ibi corrigas. s. monēdo ꝛ castiges. s. puniēdo ꝫm regulas ꝛ ꝯstōnes ordinis q̄ sunt seruāde tanq̄ꝫ regula vt hic pꝫ in ṽbo ꝯstōnem. vnde fratres ꝑdicatores qui sunt mēdicātes ex ꝯstōnib^9. no. regul'r ꝑinde ē ac si essent mēdicātes regl'r. Porro regula semper ē vniformis in toto ordine. Sed ꝯstōnes q̄n q̄ꝫ sunt diuerse in vno loco fratruꝫ ꝛ nō vigēt in alio tamē vbi vigēt habētur loco regule. tene mēti. ℭ Item regula semper est artatiua sed ꝯstōnes quādoq̄ꝫ cōtinēt cōsiliuꝫ nam vna de virtutibus legis ē ꝯsulere. vt. ff. de leg. l. legis virtus. ꝛ in cle. exiui de paradiso. vt in. c. exijt qui seminat. de ṽbo. signi. in. vj. ℭ Quero an hodie sit differētia inter regulares ꝛ alios. dicit Inno. ꝙ nō. Item an sit differētia inter corruptionē morum ꝛ aliorum excessuum. dicit Inn. ꝙ nō quia semp licitum ē appellare si modus excedatur quod ē idem ꝙ grauare. Inno. No. hoc ṽbum Inno. tamen quādo regulares appellāt ꝑsumitur ꝯ eos magis q̄ꝫ ꝯtra alios subditos appellātes. ꝛ si ipetrāt ḋberēt facere mētionem ḋ excessibus ꝯtēsis in snia. alias nō vꝫ impetratio lꝫ nō fiat mētio de appellatiōe. quod ē no. ꝫm Innoc. ℭ Idem ꝙ i hoc ē differētia iter correctiōem excessuum ꝛ alias causas ꝯtra correctōēm excessuuꝫ si potest prescribi ꝫm Inno. ꝛ correctio potest fieri solum in iudicio sed i domo. C. ḋ patria potesta. l. cōgruētius. ff. de furtis. l. serui filij. ff. ad sil. l. excipiūtur. §. si. C. ḋ emē. propi. l. j. De corruptiōe morum impudicorum vel suspectorum habetur. C. de nup. l. j. C. de his qui. vt i dig. l. ij. i gl. que dicit i domo nō in iudicio. ℭ Mōach^9 ex leuissima cā irollerabil'r tortus pōt exire de mōasterio sine licētia abbatis. ff. de his q sunt sui vel alie. iur. l. ij. §. dñoꝝ. Fuit iterrogat^9 a gnāli fratrum minorum. Porro apostatā facit animus nō fuga. ff. de edil. edic. l. quid si fugitiuus. §. idez celsus. Scias ꝙ a pena iuris nō appellatur ꝫm Ala. ꝛ Jo. an. qꝛ grauamen legis nō dicitur grauamen. Item sꝫ appellaret iudex appellatiōis habēt necesse pronūciare ꝫm eādem legem. vt i auc. vt cū ḋ appel. cog. i pri. col. viij. ꝛ facit. ff. ḋ ap. reci. c. fi. Sꝫ quādoq̄ꝫ ꝯtra statutum legis mūcipalis obstat exceptio doli. vt. ff. ḋ excep. doli. l. j. i fi. ꝛ tūc pōt appellari ab iniqtate statuti ad illū superiorez qui pōt statutuꝫ corrigē. ff. ḋ decre. ab ordi. faci. l. ambitiose. Idem si statutuꝫ sit nullū. vt. ff. ḋ ap. l. si ꝯstat. tñ dic ꝙ si iudex ḋclaret pene ꝯmissionem ꝙ a tali ḋclaratiōe iudicis bñ possꝫ appellari. vt. ff. de ṽbo. sig. l. si qua pena. C. de ap. l. ꝛ in multis.

p **Personas.** Si appellās itra terminuꝫ sibi a iudice statutū a quo appellauit vel a seipso statutū appellatus nō ꝓsequit' snie vel iudicio illius stare compellit'. h. d. scḋa ps ibi finauit. ℭ Casus. aliqs appellauit ꝛ sibimet assignauit terminū sed nimis lōgum. vnde iudex abbreuiauit. nō fuit ꝓsecutus. dicit papa ꝙ elapso die cōpellitur stare snie. scḋo dicit ꝙ idem est si ipse assignauit sibi terminū ꝯpetētem. vnde iudex nō assignauit aliū terminum. ꝛ nota ꝙ tres termini sunt fatales. s. terminus assignatus a lege. terminus cā cognita breuiatus a iudice. ꝛ termin^9 statut^9 sibimet ꝑ seipm. ff. qui satisda. cog. l. de die. ℭ Pone statutū dat terminū octo dieꝝ ad se defendēn. nūquid pōt reus ipsa sibiipsi abbreuiare. Et videt' ꝙ sic. ꝛ si defensionē suā nō facit itra terminum vr' ei renūciare. ar. C. q accu. nō pos. l. si ea. ꝛ ista renūciatio nō est nuda qꝛ vestita ē per suā negligentiam. ꝛ sic nō ob. glo. que est. ff. ḋ pac. l. si pactū inter hr'dem. ℭ Quero de quo termino loquitur hic. rñ. aut tps statutū est a lege ad appellationem ꝓsequendaꝫ ꝛ elapso eo deserta ē appellatio. aut ab ipso appellatore

Digitized by Google

appellatore ꝛ idē. vt Inno. c. oblate. aut a iudice ꝛ tunc aut appellatus ꝯsensit termino ꝛ idē aut ꝯdixit ꝛ tūc iste terminus nō ē fatalis ar. Jn. c. interposita. §. j. ſʒ expectabit terminus statutus a iure. Sʒ nūgd mora pt purgari. rñdeo vbi post moram succedit legis dispositio pūitiua mora non pt purgari. xxiij. dis. c. pp per Archi. idem si succedit legis dispositio afflictiua vel status mutatiua qꝛ non recipit restitutionem si status mutat. ff. de mino. l. si ex cā. §. pampinian⁹. idē si pdit bñficiuʒ. ff. d fideicō. liber. l. tbalo ancilla. §. intra. ꝛ in l. i. quo tpe miles coll. x. ꝛ ff. de leg. ij. l. statu liber. §. stichū. Deinde cōclude qꝫ ꝯtra statutū non admittit purgatio more. vt no. in c. statutum de elec. li. vj. qꝛ leges sunt inexorabiles. vt. l. semper. C. de vesti. olobacis. li. x. Porro si lex statuit terminū ꝛ vltra pcedit statuēdo quid post terminum fieri oʒ nō pt mora purgari. quia est terminus iuris ꝛ de iure. ꝛ ꝯtra statutum legis nō admittit more purgatio. l. fi. §. j. C. cōmu. de le. iste habuerūt originem. a. l. pꝯ. C. de appel. vbi videas. ꝛ dic vt dicas Inno. c. sepe. Et an habēs terminum possit supplantari ab aduersario ꝯueniēte dicit glo. qꝫ nō si terminus ē statutus a pte vl' a iudice. secus si a lege. ¶ Quero si certum ē qꝫ infra terminum non pt comparere vtrū appellatio videat deserta ante lapsum termini. dicit Hostien. qꝫ sic ſʒ hoc ē ꝯ tex. dū dicit ex tūc. i. elapso termino ꝛ nō añ dicit Bar. qꝫ cum pena addit ab hoie si non fiat infra certuʒ tps statim cōmittit cum certum ē ante dieṁ fieri nō posse. Sʒ si pena apponit a lege secus vt in c. cōmissa de elect. in vj. ꝛ ē rō quia executio que fit p legē requirit termini lapsuʒ argu. ff. de vsufruc. leg. l. sempronius antbalus. fm Bar. q ita no. ff. de v. ob. l. cum stipulatus sum mihi a paulo. Sed aduerte qꝛ aut ē pena expressa. ꝛ verum dic. aut ē tacita ꝛ idem vr' dicē qꝫ non sit expectāda dies ſʒ statiʒ qꝫ constat fieri non posse talis pena effectualis sit cōmissa. sed in casu nostro ē tacita pena. i. tacita desertio appsonis. Et ideo videt vera opi. Hostien. qꝫ possit exequi sniam statim. qꝛ certum ē fieri nō posse. Sʒ contra ipm ē. ff. siquis cau. l. si eum. §. homo liri.

c **Tam sit romana.** Appellās ad ꝓsequēdū hʒ annū ꝛ ex cā bieniū nisi iudex moderet. hoc pmo. Et si intra tps nō ꝓsequit rata manet snia diffinitiua. hoc scdo. sed si ē appellatum ab interlocutoria redit ad primoʒ iudicē. hoc tertio. ꝯdēnato de crie appellare lʒ nisi sit notorium. h. d. Primū ponit terminū appellationis ꝓsequēde. scdo ponit penā nō ꝓsequētis appel. a diffinitiua. tertio penā nō ꝓsequētis app. a grauamine. quarto ponit penā eius cui⁹ delictū ē notoriuʒ qꝛ nō appellat. scda ibi. qꝫ his. tertia ibi. qꝫ si vo. quarta ibi. pterea. ¶ Casus iam pʒ. Questitū fuit q̄ntum tpus det ad appellationem ꝓsequeñ. rñdeo annus ꝛ ex cā bieñium. Scdo querit que sit pena non ꝓsequentis appellationem ē diffinitiua. rñ. qꝫ rata manet snia diffinitiua nec amplius pōt appellare. ¶ Tertio querit quid si ē appellatum a grauamine vel ab interlocutoria ante sniaʒ diffinitiuam. rñ. qꝫ pena nō ꝓsequētis ē qꝛ appellatio de medio tollit ꝛ cā ad pmum iudicem reuertit. concor. illa. l. no. ff. de mino. l. itra vtile. ¶ Quarto querit vtrū raptor vel inuasor possit appellare. ꝛ respondetur qꝫ sic nisi sit ita manifestus sicut fuit ille queʒ requisitū ꝛ absentē excōicauit beatus paulus. ¶ Item ex. ibi. necessaria ꝛ euidenti. no. qꝫ secūdus īous⁹ non dat nisi ex necessaria causa ꝛ euidenti. Ibi nec audiet. No qꝫ post appellationem desertā si ē liquidum fit executio ꝛ eo vlterius nō citato qꝛ si reus non oʒ audiri ergo nec citari. vt no. C. de ap. l. eos i pnci. vbi optime glo. ¶ No. qꝫ iudex pōt dilationis legum ꝛ statutorum artare qꝫ dic vt no. Dy. i. c. indultum d re. iur. lib. vj. ꝛ in c. frequēs de resti. spolia. in vj. C. de ap. auē. hodie. Item qñ terminus prefigitur iurisdictioni. iudex non pōt aliquid disponere de termino. vt. ff. loca. sed si lege in pnc. vbi tex. no. Ulterius no. qꝫ in notorio non appellat ꝛ hoc in notorio p facti euidentiam. ff. de iniust. test. §. siquis filio exheredato circa mediū. sed qd in notorio p ꝯfessionem. rñ. aut ē facta ex certa scia sponte ꝛ in figura iudicij

a ¶ Vide tñ bar. i. l. j. i fi. ff. nil no. appel. pē. ꝛ d. Feli. notobiliter in c. ex pte. o. vj. colum. d rescrip.

ꝛ nō pōt appellare qꝛ cogit in ea ꝑseuerare. ff. de ꝯfes. cum sup. de elec. p inquisitionē. aut nō in figura iudicij. ꝛ tūc appellare pōt. vt. C. de libe. cā. l. si filiū Et no. qꝫ lata snia cōfessio secuta nō dicit fcā in figura iudicij nisi fieret corā iudice appel. ꝛ iō nō excludit ius appellādi. ff. d appel. l. nō tm. Et nūc intelligis illā singularē. l. ita qꝫ cōfessio añ sententiam postea secuta snia stāre ꝯfessiōe nulla datur defensio. et te glo. determināt qꝫ appellare possit. qꝫ itelligo cū expressa ꝛ non nudis vbis. ff. de appel. l. creditor. §. iustus. vbi gl. sing. Sʒ an plene ꝯuictū p testes iudex possit cogere ad ꝯfitēdū. dicit Cy. qꝫ nō ne auferat ei bñficiū appellādi. C. quoꝝ appel. nō reci. l. obseruare. dic qꝫ iudex nō pōt ei mādare qꝫ ꝯfiteat vl' decernere eū tam diu torquēdum donec ꝯfiteat. ſʒ torquere eū moderate pōt sicut facere pt ex solis iudicijs ne sit melior ꝯditio ꝯuicti q̄ non ꝯuicti ꝛ ita practicat. Et scias qꝫ notoriū est pro qꝛ nō mētit. Notoriū aūt ꝓbat ex tribus. s. ex loci qualitate ex nūero astātium ꝛ ex qualitate tpis. ecōtra ꝓbat aliqd nō manifestū ex qualitate tpis vt qꝛ de nocte ex q̄litate loci ꝛ ex multitudie rixātiū. vt dicit illa glo. sing. i. l. si cū exceptōem. §. ij. ff. qꝫ me cā. ¶ Itē no. qꝫ potest quis cōdemnari sine citatōe qꝫ itellige n̄ peremptorie seu solemni. vnica tamē citatio necessaria est nō ad se defendeñ. sed ad sentētiaʒ audieñ. ita itelligo qꝫ hic no. Inno. Nā prima citatio est de iure naturali. vt in c. pastoralis. de re iudi. i de. alie citationes vel peremptoriā nō sunt de iure nāli ſʒ de iure ciuili introducte. ¶ No. hic qꝫ fem apli p lege oʒ fuari. ¶ Quero hic an sit differentia inter appellare ꝛ ad causam prouocare. respōdeo sic quia appellatio reqrit iudiceʒ a quo sed prouocatio nō reqrit nisi iudicem ad quē. ꝛ iō in ꝓuocatōe extraiudiciali proprie nō datur apli. ꝛ dicit Innoc. qꝫ elapso termino audiūt appellāns in extraiudicialibus appellationibus.

a **Ab hec.** Coram iudice a quo appellaui possum sup alia cā ꝯueniri nisi eū vt suspectū recusem. supple ꝛ appareāt indicia suspitōis vel iniqtatis. vt. ff. de arbi. l. si distinguemus. §. cum quidem. ¶ Glo. op. de. l. j. §. apud eum. a quo appellatur. So. vt in glo. Cautela tñ est qꝫ recusandus deleget causam. Bald.

f **In duobus.** Superior ad quem eu⁹ aduersari⁹ appellauit si ignorat te sup eadē cā ad sedē aplicaʒ appellasse ꝛ corā ipso ꝯparere nolēte poterit excōicare hoc pmo. scdo dicit qꝫ a ciuili iudice q nō hʒ d tpali iurisd. ecclie appellat ad papā. scda ibi deniq3. ¶ Casus. duo litigabāt corā iudice suo. puta coram archidiacono. vnus appellauit ad diocesanū alter ad papā. diocesanus citauit appellātem ad papam nesciēs de appellatōe citatus noluit comparere ꝛ fuit excōmunicatus. dicit qꝫ excōmunicatio tenet. secus esſʒ si diocesanus sciret citatuʒ ad papā appellasse. Sed que erat ratio dubitādi ꝛ rñ. qꝛ cū appellasset ad papā videbat esse sub protectiōe pape. Itē qꝛ maius tribunal derogat minori. Scdo fuit questū. vtrū a iudice seculari possʒ appellari ad papaʒ ꝛ rñ. qꝫ nō ꝛ si esset appellatū nō tenet appellatio nisi iudex q pnūciauit in ipsa cā sit de temporali iurisditōe ecclie. ¶ In tex. ibi sup eodeʒ. no. qꝫ diuersi possunt ad diuersos appellare ꝛ vtraq3 pars pt appellare ab vna snia. C. d ap. l. ampliorē. i pn. ¶ In tex. ibi pro ꝯtumacia. no. qꝫ ꝯtumax est qꝛ nō allegat suam excusationem. Ibi cognouerit. not. qꝫ si iudex scit se nō debere procedere etiam si nō excipiatur processus est nullus. Ibi ad nostram dubitationem. faciebat plenitudo potestatis pape. sed certe papa nō debʒ vti plenitudine potestatis sed iuris rigore. Ibi in his causis. s. ꝛ personis. ꝛ no. qꝫ iurisditio temporalis est oino diuisa a iurisditione ecclesie nisi in terris ecclesie. Ibi cōsuetudine. hec cōsuetudo nō est ratōnabilis quia cōfunditur iurisditio imperij. Ibi non tenere. s. ipso iure. fallit in casibus qui no. de so. compe. c. ij. ¶ Oppo. glo. iste citatus nō habebat iurisditionem qꝛ erat deuoluta ad papam. So. immo habebat ꝓpter ignorātiā. ¶ No. qꝫ scia iudicis reddit processus nullum qñ scit se illegitime procedere. ha-

Digitized by Google

no ff de p̄cu. l. ſi p̄curatorē abſentē. Glo. querit exempla plana ſunt. Si a ſnīa ſuffraganei vna pars appellat ad legatū altera ad archiep̄z quis ipſoꝝ de appellatōe cognoſcet. r̄n. caſus eſt iſtius .c. et no. in ſpe. de ap. §. nunc tractemus. ¶ Opponit ſm Jnn. ꝙ vtraqꝫ pars nō poſſit appellare q̄ ſi vna pars ē grauata alia ē releuata. ſol. imo pōt vtraqꝫ ps p̄tēdere ſe grauatā. vna. ſ. ſuper vna pte altera ſuper reliqua. ¶ Oppo. ꝙ nō tenuit citatio q̄ fuit obreptū citāu nō facta mētione de appellatōe alterius. ſo. h nō fuit obreptio in fundamēto iuriſdictōis. i. in reſcripto ſed in p̄ſecutōe cauſe. Jo. an. ¶ No. ꝙ papa nō pōt vſurpare iuriſdictōem imperatoris. q̄ diuiſum imperiū cum Joue ceſar hab3. ¶ Et no. ꝙ vbi diſcrepāt leges ꝛ canōes debēt obſeruari leges in foro iuſtiniani. ꝛ canones in foro beati petri niſi cā eſſ3 ſpūalis quia tūc ſoli canones ſūt ſeruādi. facit. S. de foro compe. c. ꝙ clericus. ¶ Not. ergo ꝙ iudex ſecularis nō itromittit ſe de iuriſdictōe eccl'ſtica tāquā cognitor. ſed bene itromittat ſe tāquā executor. ſ3 iudex eccl'ſticus ei mādat. vt no. S. m. c. j. de offi. or. ꝛ i. c. quoniam in plerīſqꝫ. de offi. or. li. vj. ꝛ per Arch. xviij. q. v. adminiſtratores. dūmodo liqueat ſibi de iuriſdictōe de p̄ceſſu de ſnīa ꝛ de mādato d̄ qbus nō cognoſcet ꝯditionaliter ſed ad ſimplicem informatōnem. vt ff. depo. l. ſiquis inficiatus. ꝛ. C. de iure fiſ. l. prohibitum. lib. x. ꝛ facit i auc. de ſanctiſ. epiſ. §. ſi vero crimē. ꝛ ff. de rei ven. l. qui reſtituere. in ver. manu militari. ꝛ de re iudi. c. de cetero. Nā male innocātibus brachiū alterius iudicis vel militū non ē p̄bēdus aſſenſus. vt. l. ij. circa medium. C. de his qui latro. ꝛ no. ꝙ poteſtas ſecularis ꝛ eccl'ſtica debēt ſibi inuicem auxilia mutare q̄ fraternizant ſ3 in iſta fraternitate eccl'a ſit maior ꝛ magis libera. vt in auc. de nō alie. §. vult enim. ¶ Jtē ſicut imperator dicit̄ filius p̄pe. ita iuriſdictio tēporalis dicit̄ filia ſpūalis ꝛ ei tenet̄ tanq̄ꝫ matri ſue. Et per tex. c. noſtri. dico ꝙ i ciuitatibus romani imperij ſtatuta ciuitatū p̄ualēt ſacris canonibus ſūmoꝝ pontificū3 p̄ iſtud. c. q̄ ſi ad papā nō pōt appellari. ergo iuriſdictōem ſup̄iorē nō h3 vt in feudis ꝯſtones principū ꝛ aliorū3 magis debet ſeruari quā ꝯſtōnes epoꝝ niſi feudū eſſ3 eccl'ſticū. vt in. c. romana. §. d3 de ap. li. vj. Nā vt eleganter dicit tex. in vſibus feudoꝝ. eccl'a ē cultrix ꝛ altrix iuſticie ꝛ nō patit̄ aliquid ꝯtra iuſticiā eſſe vel fieri in eſſe in ſe vel in altero. p̄uatus vero ſepe obuiat iuſticie d̄ feu. alie. c. ſi clientulus. col. x. ¶ Jtē no. ꝙ ꝯſuetudo q̄ minuit iuriſdi. ceſaris nō v3. ¶ Jtem no. ꝙ appellātis ē eligere iudicem ſm Jnn. ꝛ Jo. an. Jtem no. ꝙ vna pars nō tenet̄ allegare iura alterius p̄tis q̄ non tenetur quis eſſe p̄curator aduerſarij ſui. ff. de lib. agno. l. j. §. j. ꝛ ibi per Jac. de are. ff. ad treb. l. poſtulāte ſuchs. Cauſis abſentie facit quis tenet̄ allegare ꝛ de impedimēto p̄cliari. C. de ana. excep. l. vt p̄lectus. Sed cas abſētie iuris nō o3 allegare q̄ lex ē oībus no. ſed ſcīa vel p̄uilegium nō ē notum niſi probet̄ ff. ſi quis in ius vo. non ie. l. quecūqꝫ. ff. iudi. ſol. l. vir bonus ff. de exc. tu. l. ſcire o3. §. ſufficit. ¶ Jte3 dic ꝙ impedimētum facti tunc ē allegādum quādo h3 excuſare. ſed qn̄ h3 inhabilitare nō oportet allegari. vt. S. de iudi. c. at ſi clerici. ꝛ ē ar. C. de legi. l. ab adminiſtratōe. ꝛ. S. de foro ꝯpe. c. ſi diligēti. Quidā tn̄ ſunt ita excepti ꝙ nō o3 eis allegare vt. l. veterani. C. quādo p̄uo. nō ē neceſ.

c **Ex ratione.** Etiā poſt bienniū audit̄ appellans q̄ p̄ius nō potuit ꝯſeq̄ ſuā appellatōne3. h. d. ſ. ḋa ibi dūmō. ¶ Caſus. Quidam clerici appellauerūt a ſnīa ꝯtra eos lata quā ex iuſta cā intra bienniū ſi fuerunt ꝯſecuti. petebāt a papa ꝙ adhuc admitterentur ad ꝯſequēdū. papa dic̄ eos admittēdos ſi p̄ impotētia3 nō poterāt ꝯſeq. h. d. ¶ No. ꝙ impedito ipſo iure nō currit p̄ſcriptio. ¶ No. ꝙ nō ledit̄ ipis curſus q̄ negligēs ñ fuit vt in auc. de appel. colū. vij. ¶ Queto q̄ ſint exempla de impotētia. na ipotētia ūr pluribꝰ modis. vt i. c. ſciſcitatus de reſcrip. S. r̄n. qn̄ non potuit ꝯſeq p̄p paupratē ſ3 Jnn. qḋ eſt no. dignum. facit optime. ff mā. l. idē. §. q̄ ſi ignorantē. ꝛ facit. c. j. quo tpe miles. col. x. Jtem p̄pter metū tyrāni ita potētia ꝙ ꝯtra ipſu3 ſi ē recurſus. Jtem qn̄ eſt impedimētu3 p̄ciſum vt q̄ fuit captꝰ a ſarracenis. ar. ff. de publi. l. ceſar. Si āt eſt ipeditus ſcō ralis hois ꝯtra quē3 fit regreſſus ſiqdē nōdu3 ē lapſu3 biēnium audit̄ ſi vō eſt lapſum aget ꝯ impedientem. ꝛ ſi ille nō ē ſoluēdo petat in integ. reſtōnem. vt. l. ſi. de eo per quē factū erit. ¶ S3 qd ſi h3 bona vltra mar. r̄n. nō vr̄ idoneus q̄ nō h3 bona in illo territorio vel p̄p̄rie. in auc. de exhi. reis. §. ſancimꝰ. ꝛ. C. de princi. agē. in rebus. l. ſi. vbi optima glo. li. xij. ¶ Sed qd ſi fuit impeditus per iudice3 tunc dicit glo. ꝙ ante biēnium auditur poſtea nō niſi per in integ. reſti. C. de tempo. ap. auc. ei qui. ſed hoc itellige de iudice cauſe. alis enim redigitur ad inſtar extranei ipedientis. ¶ Quid ſi eſt impeditus p̄p ferias. r̄n. ſi potuit ſei p̄o p̄uidē ꝛ p̄uenire q̄ ſunt ferie certe ꝛ ſolēnes debuit p̄uenire. C. d̄ tēpo. ap. l. ij. §. ſi. ſi autē ſunt repētine conceditur ei ſecundus ānus aut non reſtaurentur totum pro tanto. ſ3 tamē pro tanto. ff. d̄ mino. l. ſi. ꝛ facit. ff. qui. ex cau. maio. l. ſ3 ſi p̄ p̄torē. in pri. §. ſi ferie. Jn cā appellationis ille eedē q̄ ſunt in principali ſed in appellatione interponēda vl' in dandis apoſtolis vel in aſſignādo terminū ad iter arripiēdu3 vl' ad comparēdum corā iudice ad quē nō ſunt ferie ēt in honorē dei. C. d̄ ferijs. l. j. libellus ēt pōt offerri. ff. d̄ adul. l. miles. q̄ ē quoddam ꝯparere nō litigare. Adde dicit Jnno. ꝙ ille q nō pōt hr̄e iſtrumēta nō dicit̄ negligēs. qḋ tene menti. S3 quid ſi fuit ipeditus q̄ ꝯpromiſit cām. r̄n. a interimꝰ nō currit tpͣs q̄ fuit ipeditus facto vtriuſqꝫ p̄tis ꝯpromittētis. ꝛ ſic facto ꝛ cōi ꝯſenſu p̄tiū ſupuenit impotētia. vñ non currit tēpus interim. Nam qui ꝯpromittit a iudice recedit durante compromiſſo. vt ff. d̄ arbi. l. litigatores. C. de tempo. ap. auc. ſi tamē. Et hoc hodie d̄claratū ē exp̄ſſius in. c. quādiu. d̄ ap. in cle. ex quo apparet ꝙ cora3 arbitro ā pōt p̄ſequi talem appellatione. q̄ ſi poſſet proſequi current fatalia. qḋ ē notan̄. ¶ Adde ꝙ ſiquis eſt impeditus aduerſarij doloſitate vel q̄ aduerſarius petijt dilationes ad reprobañ. teſtes ꝯfirmabit̄ ſnīa nō obſtāte tēpora curſu. ar. C. de tēp. in integ. reſti. l. petēde. Dicens tn̄ nōnē ides ꝯſequit̄ victor p̄ deſertionē appellationis. r̄n. fortior ē confirmatio exp̄ſſa q̄ꝫ tacita q̄ exp̄ſſa mādatur executioni p̄ iudicē ad quē tacita p̄ iudicē a quo. exp̄ſſa v3 p̄ ſe ſed ſnīa nō v3 ſi ſnīa fuit ipſo iure nulla. arg. l. iij. C. ſi pen. ap. mors intercc. Jtē q̄ niſi exp̄ſſe ꝯfirmat̄ ꝯdemnat̄ aduerſariꝰ in expenſis. lex aūt nemine in expēſis ꝯdemnat niſi iudex cōdemnet. Et no. ꝙ interdū eſt impeditus appellans interdum appellans. interdū vterqꝫ. interdū teſtes. interdū iudex. Et in iſtis caſibꝰ per lapſu3 āni nō inducitur deſertio ſed venitur ad ſcdm annum nec pōt imputari appellanti impedito ſi non miſit p̄curatorē ſi cā erat ardua vl' implicita. vt. ff. p̄ ſo. l. ſi ꝯuenerit. Et an cā ſit ardua relinquit̄ arbitrio iudicis. ꝛ inter arduas cauſas pone omnem cām famoſam. nam in cauſis famoſis ꝯſiliū eſt mittere procuratorem ſed nō p̄ceptū vt dicit illa. l. no. ff. de inſa. l. furti. §. qui aliens. Bar. dicit ꝙ omnis cauſa appellationis eſt mixti imperij. ꝛ ſm hoc ſequeret̄ ꝙ omnis cauſa appellationis eſſet ardua. vt ipſe no. in. l. j. §. ſolent. ff. qn̄ ap. ſit. qḋ non placet. ¶ Sed quare p̄pter impedimentum datur ſecundus ānus integer. Reſpōdeo ſi fuit impeditus maiore parte āni. ſed ſi minore non datur itegrer ānus niſi pro illo ſpacio pro quo fuit impeditus potuiſſet reportare victoriam. vt. ff. de ver. ob. l. ꝛ ideo excuſatur. que lex eſt notabilis. ſed qd ſi fuit impeditus in quibuſdam teſtibus in alijs nō. tunc imputet ſibi. aut nō poterat reportare victoriam ex illis teſtibꝰ in quibus non fuit ipeditus. tūc imputet ſibi ipſi. aut non poterat reportare victoriā ꝛ tūc dabit̄ ſecūdus ānus integer ſm quoſdam. ſm alios reſtauratur in tātum. ar. ff. de iure iur. l. admonēdi. in ver. ho quibus ſolis. ꝛ ibi Ja. bu3. de tertio vō ano certū eſt ꝙ non datur integer ſed quatenus ſuggerit equitas iudicātis. ꝛ glo. dicit hoc ipſo iure. alij dicūt ꝙ itegrum reſtitutionē. Et no. ꝙ appellansᵇ o3 eſſe diligēs in primo āno. diligētior in ſecūdo. diligentiſſimus in tertio. vt. C. de temp. ap. l. ſi. §. illō. Dicit hic Jnno. ꝙ tenet exceptio ſnīe etiā ſine vlla citatione poſtqua3 appellatio eſt deſerta. ¶ Jdem ait ꝙ ſiquis fuit impeditus in teſtibus producendis non currunt fa-

a ¶ Vide Alex. cōſi. lxiij. ad fine iij. volu. vbi ēt oīa Phe. de anch. in ꝯſi. celxxvi incip. Joannes andree.

b ¶ Vbi mā Alex. ꝯſi. xix. p̄io volu. ꝛ vide aliqd p̄ Dicẽ dra. ꝯſi. ij.

Digitized by Google

tollis. Idē dicit ꝙ executio vʒ ſi executor nō audiat par‑tes vel audire nolit Inno. qḋ vex eſt poſt diffinitiuam ſe‑cus ſi ante. ff. de edē. l. argētarius. §. cum aūt. in glo. ff. ḋ in offi. teſta. l. qui de inofficioſo dicit ꝙ ſummaria cognitio. ꝛ ꝓbat̃ l. l. a diuo pio. ff. de re iudi. Sed ibi iudex vltra ꝓ‑gredit̃ ad nouū decretū interponeñ. vel actor progredit̃ ad actum in factū ꝓponeñ. ꝛ ſic ad nouū libellū iſurgat ex veteri ſnia ꝛ ſit eius executio. Item nō mera executio. ſed mixta q2 ſit remiſſio i perſonali ꝛ ecquirit̃ noua inter‑locutoria. de hoc no C. de iudi. l. ij. ¶ Et no. ꝙ Innoc. nō diſtinguit vtruʒ ipſemet qui ꝓnūciauit exequat̃ an ſucceſ‑ſor i eodem officio. puto tñ ꝙ in lactis antiqs nō poſſit fie‑ri executio aliqua niſi citatiōe pᵉmiſſa. Bar. q̄ſiuit vtrū appellatione deſerta poſſit fieri executio ſine alia citatione. ꝛ determinauit qḋ nō p. i. C. de appel. l. ſi ꝯtra maiorē. vbi dicit̃ ꝙ ꝯſtare dʒ ꝙ appellatio ſit deſerta. ſed hoc nō pōt ꝓbari niſi parte citata. ſed Inno. hic determinat ꝯtrariū expꝛeſſe ꝛ dicit hoſt. ꝙ deſertio apparet ꝑ lapſuʒ bieñij. vt ipſe no. ē. de renū. c. i pꝛeſentia ꝛ ibi ꝑ Jo. an. Dictuʒ bar. pōt eſſe verū qñ appellatio dicit̃ deſerta. aliter q̄ꝫ tpis cur‑ſu. ¶ Ecce ꝙ qs fuit ipeditus q2 iudex nūq̄ꝫ voluit dare oppꝛeſſo audiētiam. dicit Bar. ꝙ ipſo iure nō currit tps ꝑ iſtum tex. Accur. dicit ꝯtrarium. l. ꝙ neceſſaria ē reſtitu‑tio i integrum. q2 ſi eſt ſpeciale i ꝯſiſtorio pꝛicipis. ergo in ꝯtrarium eſt ius cōe. C. eo. auc. ſi ho. Itē debuit querela‑re coram ſupiore. i auc. de q̄ſtore. §. ſup hoc. puto tamē ſi publice fuit ꝓteſtatus de ipedimēto nō currere tps. ff. de no. ope. nun. l. de pupillo. §. ſiquis ipſi. aſs currit ſed dabe reſtitutio. Sed an ſufficiat ſemel ꝓteſtari. ꝛ videtur ꝙ nō ſicut non ſufficit ſemel petere apoſtolos. vnde ſaltem i‑ter ꝓtegendum eſt. ꝙ etiam vno cōtextu fieri pōt. arg. in c. ij. de ap. ē. de barto. dicit io. l. mora. ff. de vſuris ꝙ ſuffi‑cit ſemel. ſo. ſi iudex expꝛeſſe dixit ſe nō auditurum ſufficit ſemel ſʒ ſi nihil dixit nō ſufficit ſemel q2 tex. dicē ſūma ope niſus. C. de temp. ap. l. ſi. §. illud. ff. de pig. act. l. ſi. in ſi.

m **Eminimus.** Si reus poſt cita‑tionē iter arripuit ad papā nō iuuat eum itinere arrepto. ſecᵘs ſi ante citatiōem. Dicit bar. ꝙ citatus ſemꝑ dʒ dimittere ꝓcuratorem. hēs tex. no. ff. de le. l. cūdeʒ. §. i. mā‑datus. c. examinat. Jeo. c. vt debitus. ¶ Querit Jo. an. po‑ne epus poſitus eſt in curia romana ꝛ ſubditus ſuus eſt ibi latitans nūquid poterit euʒ citare. ꝛ determinat ꝙ ſic Jo. an. ꝛ intellige etiam realiter in carcerañ. cū q2 ſub iu‑dice ſuo ꝯueniri pōt iʒ ad curiam acceſſerit ꝙ tene mēti.

ſ **Uper eo.** Supſedet̃ exceptiōi ſup quo eſt appellatū ꝛ ēt in pꝛicipali que ſine illa diffiniri nō pꝛ. h. d. ſcḋa ibi. ſinaūi q̄ nō ſumant̃ ꝑ lec. diuerſas. ¶ Ca‑ſus. cū cōmiſſa eſt alicui. reus opponit exceptiones querit̃ vtruʒ iudex ea nō obſtāte poſſit ſup pꝛicipali ꝓcedere. rñ. ꝙ nō ſi pꝛicipale nō pōt terminari ſine illa icidenti. aſs ſic ꝓcor. ff. de mino. l. interdum. ſed pone ꝙ lit. ꝯte. opponitur ꝯ reſcriptum de falſa ſuggeſtione. pape dicit ꝙ iſta exce‑ptio poſt lit. ꝯte. nō pōt oppōi q2 ē declinatoria ꝛ vide. Z. ci. i. c. cū. J. ꝛ A. ꝛ C. de re. credi. l. gnāliter. §. ij. Sed pone opponit̃ exceptio liami i criali cā ꝑ ꝓcuratorem iſta exce‑ptio ꝑmiſſa nō pōt decidi cā pꝛicipalis certe ꝓcurator qui nō dʒ admitti i iſta icidenti que eſt illi pꝛicipali piudi‑cās. ar. hui9. c. qḋ ē cōtra Ja. but. i. q. de rogoneñ. Item facit ad q̄ōnem diſputatā ꝑ Cy. i. l. i. C. qui accuſ. nō poſſ. ſi teſtes ſunt accuſati de falſo an differat̃ ꝯdēnatio i pꝛici‑pali ꝛ ſi alij teſtes i numero ſufficienti remanent nō differ‑tur. aſs ſic ad qḋ optīe facit qḋ nota. hic Jo. an. i nouella.

d **E appellationibus.** Etiā i minimis cauſis appellat̃. Opponit̃ de l. j. ff. de i itegrū. reſti. ſo. ibi loqtur ḋ reſti. i int e. que cōtra ius cōe reddit̃ ꝛ iō debet reſtringi. ar. ff. de act. ꝛ obli. l. in honorarijs. §. ſʒ ꝙ receſſa. Nam oīs in integruʒ reſtitutio ēt in ꝯtctibus boneſidei ē ſtricti iuris vt ſingulᵉ no. in. l. ſi. §. ſi. ff. de cōdi. inde. Sʒ appellatio ē de iure cōi. Nūc intelligis q2 actio de dolo nō dat̃ pro duobᵘ aureis q2 ē ſub titulo de in integ. reſtitutiōe. ꝛ forte idem i actiōe ꝙ me. cā. tñ hoc ñ affirmo. ¶ Quero an i iſtis cauſis bre‑uionbᵘ poſſit appellari a ſnia viua voce ſine ſcriptis. ꝛ rñ. ꝙ ſic ēt ab iterlocutoria ꝛ ēt ex interuallo. Item ſnia pōt ferri viua voce ſine ſcriptis. Itē in ꝯceſſu nō ē neceſſaria ſcriptura. C. ḋ ſen. ex pi. reci. auc. niſi breuiores. q̄n̄q̄ꝫ i ma‑gnis cā ꝓcedit̃ in integ. reſti. verbotenus. i. qñ ꝯcedit̃ icī‑dēter. vt dicit illa lex ſin. ff. de auc. tu. l. defendēte. ¶ Que‑ro an actio furti det̃ pro re ſubtracta. rñ. ſic ſm Ber. Sʒ nūquid erit infamis ille qui ꝯdēnat̃ ḋ furto vnius galline. Rñdeo ſic. vt no. ē. ti. i. c. cū re. ꝛ ē. modicis furtis factis di‑uerſis diebᵘ ꝛ horis pōt quis effici. ita famoſus ꝙ ſuſpē‑dat̃ q2 nō eſt parceñ. delinquere aſſuetis quaſi habituatis ad delinquēdū. vt. l. iij. C. de epi. audi. Sʒ nūq̄d ſemel infa‑mis pōt vlterius eē infamis. vꝫ ꝙ nō q2 infamia ē quedā priuatio. vt C. vt. J. cer. temp. cri. qḋ termi. l. ij. Sol. iſamis pōt effici iſamior ſicut fur ſimplex pōt eſſe famoſus. ꝛ ite‑ratio delictis pena iterat̃. C. ḋ ſer. fugi. l. q̄cūq̄ꝫ. ꝛ qḋ no. ff. de penis. i. capitaliū. §. famoſos. ¶ Quero q̄ dicant̃ mini‑me cāe. reſpondeo hoc relinquit̃ arbitrio iudicātis. vt no. Accur. C. de re. credito. l. in bone fidei. ꝛ facit de appel. l. ꝛ in minimis. Bal.

ſ **Uper eo.** Omnis grauatᵘ appel‑lat ſm canones. ſed ſm ius ciuile grauatus aūt diffinitiuā ſniaʒ nō ap‑pellat niſi in cauſis expꝛeſſis in iure. h. d. Pri‑mo dicit ꝙ remota appellatōe intelligēduʒ eſt de friuola ē e iudicis recuſati friuola vꝫ eſſe remota. hoc ſcḋo. hāc re‑motōem pñt facere iudices imediati poſt impatorē. vt di‑cit illa. l. ſing. C. de ſen. ꝛ iterlo. om. iudi. l. cū ſolitum. ſi for‑ma dat̃ iudicibus. vt. J. certū tps litē decidāt tūc terminus incipit iudicibus cedere cū eis fuerit littere pꝛſentate. h. d. tertio ꝛ do. ꝛ eſt rō q2 ante pñtatōeʒ līaꝝ nō pñt vti iuriſ‑ditōe. vt no. de reſti. ſpo. c. ex ꝯqueſtōe. ¶ Mō quero an dies pñtatiōis ꝯputet̃ i termino. ꝛ vi ꝙ nō. vt. ē. de teſti. ſpo. c. frequēs. de excep. c. pꝛi. ꝛ de ꝓbē. ſtatutū lib. vj. hoc tʒ hic Ber. ¶ In ꝯtriū vꝫ hic caſus. cū dicit extūc. nāʒ di‑ctio tūc dñotat extremitatē momēti. vt. l. iij. ff. ḋ ꝯdi. ꝛ de‑mō. ꝛ. l. i. §. biduū. ff. qñ ap. ſit ꝛ no. C. de appel. auc. hodie. So. de rigore vboꝝ ſit ꝯputatio de momēto ad momē‑tum ſed de iuris iterpꝛetatōe dies q̄ nō eſt integra nō cō‑putat̃ in termino. vel dic ꝙ vbi eſt ꝑ numeꝝ dieꝝ ꝛ ebdo‑madaꝝ mēſium vel annoꝝ aſſignata dilatio nō ꝯputatur pꝛia dies i termino. ſecus ſi nō dinumerat̃ vt qñ opponit̃ finis termini. ſed nō principiū. vbi gr̃a. ſi dicat vſq̄ꝫ ad ca‑lēdas. imo plus q2 tūc icipit a die date līaꝝ. ar. ff. de iſa. l. genero. ¶ Ex his cōcludit̃ ꝙ aut ꝓfigēs terminū diſpōit de numero dieꝝ ꝛ nō ꝯputat̃ pꝛia dies ſʒ vltia ſic. C. ḋ tē‑po. ap. l. ij. in ſi. aut diſpōit ſimplr̃. ꝛ tūc ſit ꝯputatio ḋ mo‑mēto ad momētuʒ. quia nihil dʒ eſſe ſupflꝰū. vꝫ dic ꝙ aut ſumus in die nāli ꝛ ſit ꝯputatio de momēto ad momētū. vt. ff. de mi. l. iij. §. minorē. aut ſumus i tpe artificiali. ꝛ tunc pꝛima dies nō ꝯputat̃. Dicit lex ꝙ cētū dies datur ad bo‑noꝝ poſſeſſionē petēdaʒ. ꝛ in iſto vtili tpe nō ꝯputat̃ dies mortis teſtatoris. ſed vltima dies que icipit a pꝛia die ex‑cluſiue hō ꝯputatur i termio. vt. ff. de ſucceſ. edi. l. i. §. ꝙ di‑cimus. Et hec vera niſi ex verbis colligatur aliud ſenſus. nam ſi verba dicuntur ab hora excluſa. illa hora tūc cōpu‑tatur. ſi dicuntur a die non computatur illa dies. Idem ſi ponit̃ dictio ab quia denotat ſeparationeʒ. vt no. in. l. ra‑tio. §. ſi. ff. de ac. emp. ſʒ ſi non apparet intētio ſtatuētis ꝓ‑babilior eſt ratio de momēto ad momētum. quia non eſt computatio naturalis id eſt ſecūdum curſum nature. ꝛ ai‑bi eſt ſuperuacuum neq̄ꝫ defectiuum. ꝛ hoc tene ſm Jo. an. ꝛ Inno. Nō ob. ff. ſiq̄s cau. l. i. q2 ibi. l. vltra ꝓcedit q2 illa dilatio eſt expectatoria ꝛ de eius natura ē differre. ar. ff. ſiq̄s cau. l. ꝛ ſi poſt tres. de offi. dele. c. cōſuluit. hec ſunt notabilia etiā pro compromiſſis. ꝛ pro executoribus vlti‑marum volūtatū qbus pꝛfigitur ānus vel aliud tps niſi di‑camus ꝙ in executore vltime voluntatis nō computatur dies mortis teſtatoris. quia tex. in corpore ḋ eccleſiaſticis titulis. §. ſi autem ſanctiſſimus. dicit de tempore mortis. Sed certe illa verba nō ſignificant ꝙ cōputet̃ dies mor‑

tia. Sz q ad pios cas veniut fructus a tpe mortis. Tem
pus aut mortis est qoddã instãs indiuisibile quo aia a
corpore separat. sed an regrat scia executoris. vt ei currat
dilatio. videt casus qd sic. ff. de insa. l. genero. nã ignorans
nec de facto nec de iure pot exequi. vt. d. §. sinaut. in verbo
ab insinuatione. sol. si querit aliqd industriale. ita q p eps
pot aliqualiter expedire. nã salus aiaz non vult moras. e
ideo in electione paupez vbi requiritur parua industria
currit tps etiam executoribus ignorãtibus e deuoluitur
ad epm in quo etiã par vel maior idustria reperit e hoc
vel ppter salutez aiaz alioquin semp executores possent
fingere ignorãtiã. ¶ Sed nũquid perdit legatum e reli
ctum intuitu executionis. rñ. nõ. vt. C. cõia de leg. l. ab ad-
ministratõe. e qd no. ff. de admi. l. ticio cuz essz. e vide qd
no. in. c. j. quo tpe miles. col. x. Ecce p̃ta iurauit seruare
statuta e reformatões e sepe petijt q reformationes sibi
edant e nõ sunt edite. rñdeo nõ tenet eas fuare vt hic qñ
clausio tabulis. ¶ Quero dũ snia legit an possit quis ap
pellare a diffinitiua e viua voce quia statim verificat esse
diffinitiua e videt q sic. casus e hic qui non reperit alibi.
¶ Quid ergo erit in snia excõmunicationis a qua si ap-
pellat donec legit. an talis snia trahat secũ executionem.
Jo. an. nõ soluit. sz remittit. rñdeo ante executõem videt
appellatũ. ff. de iurisdi. om. iudi. l. si quis id q. §. si diuin pro
ponit. ff. de sta ho. l. relusa. in vbo incipiẽte. nam incipit p
appel. liber esse sz ecce septimana hz septẽ dies et ipa vox
ostẽdit q septies mane. mensis autẽ variat. quid ergo si
mensis minor sit qñ dilatio incipit vel ecõtra. quot dierũ
erit. de incidenti enim iudicamus put res incidit. rñdeo
mẽsis mutuat alteri mensi et dies quot d prio mense de
fecerũt. quia a primordio numeri posterior fertur tract.
qr oia forma dat a pricipio. ff. d v. ob. l. insulã itm biennoz
vel dic vt no. pleniss ime in. c. lz de sup. neg. pla. in nouella.
¶ Ulteri no. q a sña grauamie si appellat vñ siq appel-
lat ab actu sibi fauorabili p lz si itelligit iuri suo renuncia
re. h. d. illa. l. sing. ff. de au. e ar. le. l. titie amice. ¶ Querit
Inno. quãdo mãdatur cã decidẽda infra certũ tpus num
quid terminus datus interim ad pbandũ hẽat vim per-
emptorij. e sic distinguit q aut terminus e statutus d cõ
sensu ptium e habz vim pemptorij imo plus qr reputan-
dus e pro conclusione in cã nisi nouũ e inexcogitatũ ipe-
dimẽtum interuenirer pp qd pbatões inducere nõ potuis-
set. Et subdit more suo qr vt plurimum ambigue loquit
q tũc subueniret bñficio restõnis vel iuria cõis sicut sub-
uenitur in termio iuris. vt. j. e. c. ex eõe. dicas q ipso iure.
vt C. q pe. tu. l. cũ a matribus. e C. de ap. l. pces. e ff. d fer.
l. ofone. ff. de re iu. l. quesitũ. aut terminus ad probandum
e statutus vna pte tñ petẽte. e tũc quo ad illum habz viz
pemptoriz e pclusionis. e lz pars appellet iudex nõ debz
supsedere in pronũciãdo qr iam cõstituisse videtur. ar. ff. de
re iudi. l. si cõuenerit. Sed quo ad eum qui contradixit si
habet vim peremptorij quia debet habere dilatões mo-
deratas arbitrio iudicis nõ arbitrio aduersarij sm Inn.
¶ Sed nunquid ppter impedimẽtuz ptiom poterit iu
dex pcedere vltra terminũ sibi pfixuz. rñdeo nõ sm Inn.
C. quãdo puo. nõ est neces. l. cum nõ eo die. ¶ Pone q
iudici delegato mandatur q infra certuz tempus remit
tat cãm instructã ad supiorẽ an iste terminus e habẽdus
pro pemptorio. dicit Inno. q sic ita q de cetero si admit
titur quis ad probandum et coram iudice ad quez fit re
missio. ar. C. de dila. l. cũ a nobis. Sz qd si nulle sunt facte
pbationes quõ remittet cãm instructam. rñdeo facis vt
cã instructa ex quo lapsus e terminus ad probanduz nec
oportet litigatores citari ad pbandũ. sz solũ ad pparen-
duz corã supiore. Dicit Bar. q iste terminus citat ptea
et si ad neminẽ dz fieri remissio vt in arbitris vt ipse no.
ff. de arbi. l. si de meis. §. si. ¶ Subdit Inno. q alij dicunt
huiusmodi terminum vim pemptorij non habere. quod
mihi verius videt qr aliud e statuere terminũ iuri dicen
do vel remittẽdo. aliud iuri pbãdo. qr pmũ dirigit iudi-
ci secũdũ litigãti. pterea ille q remittit acta in quibus nihil
scriptũ e nõ e similis illi qui pducit mẽbranã in qua nihil
est scriptũ. qr qd nihil e nihil pbat. vt. ff. de iniusto test. l. si

hinc tabule. ¶ Itẽ nõ vt secutus formã mãdati qui nihil
examiauit. ff. de acqr. here. l. cum q duob. §. filius. preterea
iudex cui nihil est pbatũ nihil mãdare pot. vt. C. cõmi. vt
epi. l. iterlocutio. ff. de re iudi. l. si cũ nulla. ff. ex q. cau. i pos
ea. l. hoc aũt. in verbo liquere. de sen. excõ. c. solet. in. vj. per
Inno. vñ opi. Bar. nõ e bñ tuta. vel dic vt dixi. E. de iure
iur. c. qnta vallis. e facit. C. de ap. l. nec cãs. vbi di q cũ nõ
dj instructa nisi quatenus acta loquant.

p **Peruenit.** Cõuẽt sup iniuria cleric appellare pot nisi eius ex
cessus sit public e notori. hoc dicit. c. istud e
sequẽs. pz casus. ¶ In tex. ibi capellas. no. ap
pellãtem cõpelli ad appellationez psequeñ. ¶ Quid er
go si velit renũciare appellationi. sz aduersari nõ psentit
qr vult sniam pfirmari ad hoc vt hẽat duas snias pro se. e
ad hoc vt iudex applõnis possit exeq. rñ. nõ pot cedere li
ti in piudiciũ aduersarij. vt. l. si post morẽ. §. si. ff. de cõtra
tab. qui tex. e no. ¶ In tex. ibi notorius. quero si est noto-
rius quare requiritur excõicatio cum notoriũ habeat viz
snie que trãsisset in rem iudi. rñ. e verũ q notorium habet
vim snie excõicatõis vel alteri cẽsure. Casus est hic. Ibi
satisfiet. Qualiter fit satisfactio d iniuria. dic vt no. ff. d in
iur. l. iniuriaz actio. Ibi representent. postq̃ satisfecerint
homini debẽt satisfacere deo e ecclesie. vt. C. de epi. e cler.
l. siquis in hoc genus. Bal.

a ¶ Vide D. alex. late in psi. xij. in cip. viso p. cessu vtẽris inter pcure rosẽ vlt. col. pmo volu.

c **Consuluit.** A notorio act trãsitõ-rio vel pmanẽtia si ap
pellat. rñ nõ omne qd dicit notoriũ e notoriũ.
Porro omne qd in dubium pot probabiliter
reuocari re vera notoriũ nõ existit. h. d. Ibi detinere. istud
est notorium facti permanẽtis. Ibi infecisse. istud e noto-
rium facti transeuntis.

f **Aggestum.** Idẽ dicit in effectu qd dicit. c. memini
mus. E. e. ti. e ambo correcta sunt. I. eo. c. vt debi
tus. No. q applõ nõ e inuẽta ad deprimen-
dum iustitiã sz ad remouẽdũ grauamẽ. ¶ Queric Ber.
vtz possit appellari in absñtia iudicis a quo. e vr q nõ. ff.
qñ ap. sit. l. j. §. qd ergo. qd verũ e si psñtia eius pot haberi
als pot appellari eo absñte. vt no. Host. E. eo. ti. c. si duob
e I. e. c. si iustus met. e Jo. an. I. e. c. ad li. vj. Sed an e rimã
dũ p iudice p totã ciuitatẽ. rñ. non sed solũ in loco vbi ius
reddere psueuit. vñ et si in domo ppria psueuit ius reddẽ
ibi dz regri sm Bar. q ita elegãter no. in. d. l. ij. §. dies. ff.
qñ ap. sit. ¶ Quero an psumat quis malitiose appellare.
rñ. nõ nisi sit depbensus conuict vel confessus. ita dz intel
ligi qd no. hic Bar. sene menti.

e **Ad presentiam.** Pendente cognitione
appellatõis excõicat postea absolut ad cau
telam nõ puoit si interiz celebrauit pstito q le
gitime appellauit. h. d. ¶ Casus. inter archiepm eboracẽ
sem e. R. presbyterũ pIrouersia exorta occasione cuiusdã
excõicatõis in ipm psbyterũ late ab archiepo. papa com
misit cãm epo tusculano e cardinali sancte susanne coraz
quibus opponebat ex pte dicti archiepi q dictus. R. pre
sbyter cũ esset excõicatus diuina cãtauit officia. dict vero
R. psbyter rñdebat q excõicatio nõ tenebat cum esset la
ta post appellatõnẽ legitimã cardinales viderũt q dict
presbyter nõ debebat puniri. nihilominus ad cautelaz rela
xauerũt dictã excõis sniam. papa mãdat q inouata p vi
ctum presbyterum reducant in irritu. ¶ No. q excõica-
tio que nõ tz de iure nõ inducit irregularitatẽ si excõicat
celebrat. ¶ In tex. ibi cantauit. illud induceret irregulari
tatem si excõicatio tenuisset nec potuisset ad cautelam ab
solui. Sed qd si populus reputabat eum excõicatum. rñ.
nõ est vis qr irregularitas regrit veritatem. Sed nũquid
per absolutionẽ probetur q excõicatio valuit. rñ. non sm
Inno. quod est no. Baldus.

c **Cum teneamur.** Si appel lans in lus
turbat possiõe iudex a q appellat eã sibi pote
rit reformare. h. d. e e no. dignuz. Casus. aliqs

Digitized by Google

litigabat coraꝫ ordinario ſuo qui erat archiepiſcopꝰ cāturieñ. lata ſnīa ptra eum appellauit ad papā. pendēte appellatione quidam tertius turbauit ipſm in poſſeſſione. qrebat vtꝝ liceat iudici a quo.ſ. dicto archiepiſcopo ei poſſeſſionē reformare. rñ. ꝙ ſic ordine iudiciario. ℭ In tex.ibi.ſibi a quo appellatū eſt ſcḋm eādem lec. Ibi reformare ꝓhibendo ne vis fiat ei. ꝛ ratio dubitādi erat qꝛ iudex a quo non oꝫ reformare ſꝫ iudex ad quē. ſed illud eſt verꝫ inter appellantem ꝛ appellatū ſed hic erat quedā tertia pſona q̄ per appellationē nō erat exempta a iuriſditione iſtiꝰ ordinarij ꝛ hec vera. Alij dicūt ꝙ archiepiſcopꝰ cāturieñ. hꝫ ex priuilegio ꝙ poſſit defendē oēs appellantes a quocunqꝫ iudice puincie ſm Innoc. qḋ nō placet. qꝛ a iure cōi cōcediſ priuilegio non ſubijciſ. vt. C. de theſaur. li. x. Not. ꝙ ſolus appellans ē exēptus a iuriſditione iudicis a quo. nō alia tertia pſona ꝛ hꝰ optime ꝓbatur per. l. ordinariā in. l. creditor in prīci. ff. man. vbi expreſſe habes ꝙ pēdētia appellationis tertiam pſonam non iuuat neqꝫ afficit. tene menti. ℭ Quero quid in delegato. reſpondeo vt in gl.

c **Onſuluit.** Generalis appellatio nō valet ſi fiat i oibus cāis. ſꝫ ſi i vna tm̄ hñ vꝫ. Scḋa ibi. ſi vō iſta ſecunda po hodie corrigit. Ber. ℭ Quero qḋ erat motiuū iſtiꝰ diſtinctiōis. rñdeo quia vna cā erat certa ſꝫ ois cā que poſſꝫ contingere ē incerta. Et no. hic Inn. ꝙ appellans nūqꝫ oꝫ petē reuocari facta poſt appellationē ſꝫ oꝫ adicē ꝛ cōtra appellatione Innocē. tene mēti formam ſub qua debꝫ peti reuocatio attentatorꝫ.

c **Am parati.** Sub obtētu appellatiōis nō oꝫ qs cōtēnere citationē legati. ſcḋa ibi. cumqꝫ. ℭ Caſus. zamoreſis epūs fecit propoī quedā facto ſua corā papa. ℭ Quidaꝫ cardinalis fecit ſibi opponi ꝙ erat excōicatus qꝛ citatus corā ipſo dum erat legatus pape noluit cōparē. pcurator epī euꝫ excuſabat qꝛ erat in legatione regis ꝛ qꝛ appellauerat ꝛ ſic allʼabat pſes cās. Cardinalis dicebat ꝙ fuit inuētus i eccleſia ſalamētina. ꝛ ibi citatus p nunciū m̄. papa dicit ꝙ excuſatio epī non ē iuſta. ꝛ iō mandat ſibi ꝙ compareat ꝺ ſua innocētia ſi poterit oſtēſurus. h.d. ℭ Not. ꝙ magis ē parēdum legato pape quam regi. ℭ Not. qḋ publico ꝛ iurato nūcio ē credeñ. No. ꝙ qui nō paruit cardinali oꝫ accedē ad curiam ad ſe excuſandum ſi pōt. ꝛ q̄ ꝯtēnit cardinalē legatū ꝯtēdit ipſam ſedē apſicaꝫ ſm Ber. ℭ Quero vtruꝫ credaſ vni nuncio iuratoꝰ. rñdeo ſic vbi agitur ꝺ paruo ꝓiudicio. ꝛ ſi facit falſam relationē oꝫ puniri ꝑ motu iudicis. C. de ſpor. l. ij. ꝛ ſcias ꝙ nūcius pōt recuſari tanqꝫ ſuſpectꝰ ſic ꝛ tabellio ſi ſubeſt iuſta cā ſuſpitionis. ꝛ iō ꝓſulo ꝙ nuncius eligatur de partium cōſenſu. h.d. glo. ordi. Not. in auc. de tric. ꝛ ſemiſ. §. ꝙ ſepe col. ij. ℭ Not. ſecundo ꝙ qñ appellaſ a cardinali ſemp pſumiſ appellatio iniuſta. ꝛ papa noluit eū audire qꝛ credidit cardinale no aliter iudicare qꝫ ipſe papa eſſet iudicaturus. ar. in. l. j. ff. de offi. pfec. preto. ℭ Quero an ſnīa anteqꝫ nūcius referat ſe citaſſe valeat. dicit Bar. ꝙ nō. ff. ꝺ cōditio. ꝛ dmon. l. multum intereſt. Sꝫ ecce nuncio creditur ꝺ citatōe an crediſ ei ꝺ contumacia. vt qꝛ refert iudici ꝙ citatꝰ dixit nolo venire. rñ. nō crediſ in hoc. ℭ In tex. ibi ſalamitana. no. vbi te inuenio te citabo. Jte no. ꝙ nuncius eccſiſticꝰ citat in eccl̄ia. Collige ꝙ licitū ē vti pluribus replicationibꝰ. Nā hic pcurator impetrabat ꝛ excipiebat ꝺ excōicatione ꝛ replicabat dupliciter. vno modo quia i ſuitio regis. ſecūdo quia poſt appellationē vlʼ hec erat vna replicatio duabus rationibus vnita. replicatio erat quia nō excōicatꝰ. rō pria quia i ſuitute regis. Secunda qꝛ poſt appellationē. nā ꝛ actori licitū ē vnā actionē pluribus rōnibꝰ muniā iētare tex. ē not. ꝛ glo. ordi. C. ꝺ ꝯhen. emp. l. ſi mater. ℭ Quero nunquid nūcius debeat dicē citaui tali in tali loco. ꝛ videſ ꝙ ſic vt hꝰ in verbo ſalamentina. quia poſſꝫ eē talis locus in quo nō poſſꝫ citare. ℭ Jdē in tēpore vt neceſſe ſit dicē citaui tali die quia poſſꝫ citatus alia die quā iuridita. vlʼ poſt tpē citañ. nam hac rōne locus ꝛ tpꝰ adducuntur in inſtrūis vt eleganſ no. in. c. abbate ſane ꝺ re iu. lib. vj. Jtē lꝫ omnia ꝓ ſumanſ ſolēniter acta verꝫ ē ea que fiunt p cognitorꝫ qui eſt vir publicus ꝛ ſolemnis. vt no. i. l. j. C. ꝺ fide inſtru. ꝛ in re haſte fiſcalis. li. x. ꝛ. ff. ꝺ do. ple. l. theopōpus. ſecus autē in hꝭ q̄ fiūt p executorē vlʼ curſorē pro quibus nō ē ita pſumēdum. niſi dicas ꝙ idē quia pſumūtur ex fide officiū geſſiſſe ꝛ ꝙ fuerint ſecuti mādatuꝫ. prima opi. tutior ē. De inde vides hic ꝙ procurator epiſcopi qui erat pſtitꝰ ad impetrāduꝫ diſputauit de obſtātijs ꝛ obiectis. qḋ dic vt Jeo. c. nicolas. ℭ Sed an pcurator epī oꝫ eē releuatus ſicut ceteri. vt. ff. rē ra. ha. l. actor. videtur ꝙ ñ qꝛ hꝫ publicum officium. ꝛ ideo ſimilis ē ſindico q̄ nō ſatiſdedit nec expedit ꝙ releueſ. vt no. i. c. mādato. ꝺ pcu. in prima gl. dicit Bar. ꝙ habēs mādatum ab vniuerſitate eccleſiaſtica ſemp itelligitur gerē publicum officium auctoritate ꝛ vtilitate. vt ipſe nota. in. l. j. §. ſiquis tutor. ff. quādo app. ſit ergo nec ſatiſdat nec fit in eum executio ꝙ verum ē in eccleſiaſtica pſona cuius officium ē neceſſarium. ſꝫ laicꝰ non cogitur eē ſindicus eccſe. ꝛ ideo non gerit publicum officium. ꝛ lex dicit ꝙ rediguntur iſti ſindici ad inſtar procuratorum. ff. ꝙ cuiuſqꝫ vniuer. no. l. item eorum. §. ſi. ℭ Jtē no. hic ꝙ nūcius pōt ex parte iudicis citare etiaꝫ viua voce. hoc ē verum ꝺ citatione pſonali. ſecus de reali quam facere nō pōt niſi oſtēdat cōmiſſionē in ſcriptis. vt. C. ꝺ execu. tribu. l. iuſſi opinatores. lib. x. C. ꝺ iure fiſ. l. prohibitū. nec in poſſeſſionē mittere vlʼ aliud mādatum facē. arg. C. de mā. prin. l. j. argu. cōtra. ff. ꝺ arbi. l. nō diſtinguemus. in pn. vbi viua voce nūqꝫ pōt dilatio prorogari. Deinde video hic in verbo repreſentes ꝙ citaſ aliquis ſine pfectiōe termini ē vꝫ citatio. ſꝫ pc. dicat ꝯtrarium. C. de fer. l. dies feſtos. Nam tex. ff. ꝺ iudi. l. ad peremptorium. requirit expreſſum tēpus. ſ. dierum in qualibet citatōe. Jo. an. ꝛ Pau. dicūt hic ꝙ arbitrio boni viri ineſt tacitum tēpus. ſ. cum primum cōmode poterit. arg. ff. ꝺ verbo. obliga. l. continuus. in prin. ꝛ §. item qui inſulam. ff. ad tertul. l. ij. §. ſi mater. ff. ꝺ ꝯdi. ꝛ demō. l. hec ꝯditio. ff. de verbo. ſig. l. nepos. procuīo. ℭ Jte iſtud. c. allegabaſ quotidie ꝙ citatusᵇ oꝫ credere nūcio citañ. de hoc no. in Spe. ꝺ citatōe. §. ſequit. lxxxij. di. c. ꝓpoſuiſti. p archi. de ſen. excō. c. venerabilibus. lib. vj. p eūdeꝫ qui ꝯcludit ꝙ nūcio publico credaſ donec probetur contrarium. ꝛ vide in Spe. §. ſequiſ. ver. ſed nunquid credetur. ergo erit i poteſtate nuncij dicētis ſe perſonalr citaſſe ꝛ tollere ius appellandi. quia ſic citatus ñ poterit appellare ꝙ videtur abſurdum in magnis cauſis. de hoc no. Hoſt. i ſumma ꝺ do. ꝛ cōtuma. ꝛ ſi nūcius ē vilis perſona ꝛ cauſa ardua ꝛ abſens iurat ſe nūquam fuiſſe citatum vlʼ nō fuiſſe pſonalr citatum. tatum videtur ꝙ ſoli vni nūcio nō ſit credeñ. arg. ꝺ ꝺ proba. c. quoniam falſam. ꝛ. ff. ꝺ cuſto. reo. l. omnes. ꝛ. l. j. C. ꝺ li. lib. xij. Sed qḋ ſi citauit per litteras quas dimiſit ad domuꝫ citati qui occultaſ. vlʼ quid ſi lr̄e ſunt amore ꝺ albo pretoris. vt. ff. ꝺ iuriſd. omnium iud. l. ſique id qḋ. rñdeo ſepe veritas perit quia occultatur probatio deficiēte. vt. ff. ꝺ edē. l. argētarius. §. cum autem. Et iō caute ē ageñ. ꝙ falſis inficiaſ ōibus vel fortuitis caſibus veritas nō pereat. vt no. Ber. ꝺ ꝺ offic. delega. c. cum i iure. ꝛ Inno. de eo q̄ furtiue ordines ſuſcepit. ℭ Not. ꝙ citatus ad maius tribunal i diuerſis locis ꝛ tribunalibus oꝫ coram maiori tribunali comparere. circa ꝙ dicas ꝙ aut eſt citatus re. i. per capturā pſone. ꝛ dum eſt i carcere nō teneſ comparere etiam coram papa qꝛ non pōt anteqꝫ vinculis ſolutus ſit. ff. ꝙ me. cau. l. q in carcere. ff. ꝺ ver. ſig. l. q neqꝫ. niſi procurauſꝫ ſe capi. ff. ex qui. cau. ma. l. ꝛ q dala opa. Aut ē citatus v̄bo. ꝛ tūc aut eſt cauſa i qua poteſt mittere procuratorē ꝛ non ē cauſa ardua. ꝛ teneſ comparē p procuratorē quia ſe compatiūtur. ff. ꝺ procura. l. j. §. vſus. Aut oportet ꝺ neceſſitate pcſſa vlʼ cauſatiua ꝙ pſonalr compareat. ꝛ tūc oꝫ comparē coram maiore ēt ſi eēt tribunal regis. ꝛ ſi compareret coram minori ſpreto maiori tribunali oꝫ excōicari vlʼ banniri iuxta qualitatem iuriſdictionis prius ſtatuto ei termino ad ſe excuſandum ſi poterit. Caſus ē hꝰ valde no. ꝺ hac materia. vid p Bar. i. l. ij. §. fina. ff. ꝺ cuſto. reo. Pone qḋ ſi de eodē ſcā condēnauit ex contumacia pſes ducatus ꝛ poteſtas aſſiſi. rñdeo ꝙ qꝛ eamdiu lis eſt coram pſide nō teneſ

a ℭ Vid la. ſe p. d. alex. ꝛ doc. nouiſſimos in. l. ſcīēdū. ff. de ver. oblig.

b ℭ Vid p Bar. i extrauagā. ad reprimēdū in verbo p mi- cioni. ꝛ vid eundē i. l. j. §. cura carnis. ff. ꝺ offi. pfec. vrbis.

Digitized by Google

ſup eodẽ cõparere coram põte etiã ſi poteſtas preuenitur in cognoſcendo vel in inquirẽdo ideo ſnia lata per poteſtatẽ ex contumacia eſſꝫ ipſo iure nulla ſi ptẽo ſcit procedi per preſidẽ. ar. ff. de re iudi. l. queſitũ. qꝛ maius tribunal excludit a minori in eodẽ negocio nõ ſolum in die ſtatuta ad cõparẽdum ſꝫ vſqꝫ ad finẽ cauſe. ℭ Itẽ no. hic caſuꝫ ꝯ gl. ordinariaꝫ Accur. que dicit ꝙ ẽtiemus occaſio[a] vel imperitia excuſat a vo contumacia. vt no. i. l. i. ſi. ff. ſi quis in ius vo. nõ ob. nam epũs habebat hic occaſiões ꝛ nõ paruam cuꝫ qꝛ erat in ſeruitio regio tñ qꝛ excuſatio nõ erat iuſta excõmunicatur ꝛ punitur. a idem ẽ in epiſcopis qui ſunt i ſeruitio aliorum dominorum illuſtrium.

a ℭ Vide Jaſo. in. l. ij. in. v. not. ff. ſi qui i ius vocati nõ ierit.

a **D hec.** Qui iurat ſtare mãdatis eccleſie ꝯtra iuramẽtũ nõ auditur appellans. ſi tamẽ grauat poterit appellare. h. d. i. ſtud. c. ꝛ ſequẽs. ℭ Caſus. aliqui iurant ꝙ ſtabunt mãdatis eccleſie poſtea appellant queſitum fuit quid ſit agẽdũ de iſtis. rñdet papa ꝙ iudex debet eos compellere vt obſeruent iuramẽtum ſuum vel quod .xl. dies poſt appellatõem ſuaꝫ iter arripiant ad ꝓſequẽdũ. ℭ In tex. ibi interpoſitam. no. tempus appel. proſequẽde currere ſolum poſt interpoſitam appellationem a eſt tex. valde no. ſic intelligitur. ſ. eo. c. ex rõne. de hoc plene no. in. c. ſi appellatõem. de appel. in cle. nimiruꝫ quia anteqꝫ appellatio ſit interpoſita nõ ẽ aperta proſecutio. tñ ſi appellat legitime viua voce nõ procedit queſtio qꝛ ſtatim currit ipſa interpoſito. tu legiſta habes ſimile in bo. poſ. cauſa liris agno. a ꝯtrtab. ff. ad car. Jõcꝫ ꝓſecutio anteqꝫ appelletur ẽ ſimilis poſthumo qui ẽ in vtero matris. ℭ No. ꝙ qui grauatur appellat nec ẽ periurus. ꝯ ſ. de do. a contu. c. proui in glo. ſola promiſſio. iuramentuꝫ eĩm intelligitur de mãdato iuſto nõ de iniuſto. vt no. ff. de reg. iur. l. nõ videtur ꝯ. qui iuſſu. ℭ Quero nunquid .xl. dies poſſint prorogari vel artari. rñdeo ſic arbitrio iudicis. vt. ſ. e. cuꝫ ſit. ℭ Ex hoc no. ꝙ ſi ſunt due leges quarum vna diffinit tempus altera dat arbitriuꝫ ꝙ illa que diffinit tempus ĩterpretatur arbitrio iudicis. ꝛ hoc facit ad queſtionẽ. vnuꝫ ſtatutum dictat ꝙ bãnitus habeat ꝓ cõfeſſo ſi nõ comparuit. i. octo dies. aliud ſtatutuꝫ dat arbitriũ cõtra magnates. poteſtas ex arbitrio ſtatuit tres dies vtrum bãnitus nõ comparendo infra hos tres dies habeatur pro confeſſo. dic ꝙ ſic.

q **Aeſtioni.** Caſus excõicatus ꝯſtitio iuramẽto de ſtando mãdatis eccl̃e ſtatiꝫ appellauit anteqꝫ ſiat ei mãdatum vel pena. certe appellatiõi ſua ſi ẽ deferẽdum ſed ẽ reducẽdus in eandem excõicationem donec pro poſſe paruerit mandatis eccleſie. Nota ꝙ appellatio nõ ſuſpendit mandatum. Item no. ꝙ excõmunicatio reuiuiſcit ſi abſolutus mãdata non ſeruat. ꝛ nõ ẽ ꝓprie reuiuiſcere ſed ẽ noua excõicatio. vt. ff. de ſolu. l. q reus. ꝯ. arcam. ff. de iure fiſci. l. deferre. ꝯ. ſi. fingitur tamẽ eadẽ iuris fictione. vt. ſ. de cõſue. c. cum inter. per Inno. ꝛ ideo ſi itra iſtas duas excõmunicationes impetrauit beneficium remouetur ab ipſo. ſed nunquid ſi iteruꝫ abſoluatur iterum iurabit. rñ. non ſolum iurabit ſed ſatiſdabit quia ſuſpectus ẽ. arg. ff. de priui. credi. l. ſi creditores. ꝛ facit. ff. de dam. infec. l. qui bona. ꝯ. ſi quis ſtipulatur. ℭ In tex. ibi pro poſſe. no. verbum ꝙ non tenetur quis implere mãdatum niſi pro poſſe. ſic vaſallus per iuramentum nõ obligatur niſi pro poſſe. vt in. c. ij. de feu. ſine culpa non amittendo. in verbo ſi potuerit. ꝛ dicit ibi glo. notabile verbũ ẽ iſtud. Glo. ponit hic exemplum in eo qui detinet vxoreꝫ alterius. pone dicit ſtatutum ſi quis detinuerit per menſem vxorem alterius puniatur in centum detinuit duobus menſibus vtrum puniar in ducentum. rñ. ſi continuatiue detinuit non punior niſi in centum quia vnicuꝫ ẽ delictum continuatum. vt. ff. de fur. l. inficiando ꝯ. infans. ꝛ. ff. de iniur. l. eum qui. ꝯ. in popularibus. a ibi gl. ordi. valde no. ꝛ ar. ff. de ſer. ru. predi. l. via ẽ via. Dicit hic Inn. ꝙ petẽs abſolutionem excõicationis renunciat appellationi interpoſite vel ſuperiorem niſi proteſtetur ꝙ non intendit appellationi renunciare. Tu dic ꝙ nõ poteſt ſoluere niſi renũciet appellatõi. qꝛ trãſlata eſt iuriſditio ad iudicem ad quem. argumẽtum tamẽ ꝙ nõ teneat proteſtatio i preiudicialibus. vt no. in. c. gratie. de reſcrip. in clemẽ. ℭ Dicit hic Hoſt. ꝙ nõ licet trãſgredi cõſuetudinem ſicut nec legem. a ideo ipſo iure nõ valet abſolutio excõmunicati iuramẽto nõ preſtito. Hoſtiẽ. hic erat cõſuetudo redacta in corpe iuris ſꝫ ea ꝯſuetudo que nõ ẽ redacta i corpore iuris equiparatur extrauagãti. ff. de re iudicata. l. cuꝫ prolatis. cum idigeat probatiõe. vt. C. de edificijs priuatis. l. ad inuitum. a ſi ex cõſuetudine naſcitur cõditio ex moribus valet ſententia cõtra cõditionem lataꝫ. ſecus ſi naſceretur forma ex moribus. Item quãdo conſuetudo ſtatuit aliquid pro forma non valet niſi forma ſeruetur. a hoc quãdo ſtatuit ante factum vel in facto. ſed ſi poſt factum habet vices modi a non forme ſubſtãtialis. hoc probat illa lex notabilis cum ſua gloſa. C. de precibus imperato. offerendis. l. vniuerſa. Baldus.

p **Reterea.** Appellãs ab ordinario punitur de delicto quod poſtea perpetrauit. Nota ꝙ appellatio non ſuſpendit iuriſditionem in his ſuper quibus non eſt interpoſita.

c **Onſtitutus.** Qui non detulit appellationi per aduerſarium prius facte de ſua poſteriori appellatiõe nõ poteſt excipere. hoc dicit. ℭ Caſus. Vacãte eccleſia vercellẽſi canõici de electiõe tractauerũt. archidiaconus nominauit quẽdam. ℭ. fuit appellatum eo ꝙ eſſet excommunicatus nõ obſtãte appellatiõe fuit in epiſcopum electus a appellatum ne fieret cõtradicitur ꝙ ſicut archidiacono nõ detulit appellationi contrarie ita nõ eſt deferẽdum ſue. a ideo nõ obſtante ſua appellatione papa mãdat ſecũdam electionem cõfirmari. Et eſt ratio quia prima ñ tenuit. quia ꝯtra appellationem. ſecũda autẽ tenuit quia appellatio cui ñ debuit deferri ñ potuit impedire. No. ꝙ fruſtra imploret auxilium ꝯtra alium qui in legeꝫ commiſit. facit. ff. de dam. infecto. l. qui bona. ꝯ. ſi quis quis. a argu. ff. ne pac. l. cum eo. C. de ioffic. teſtamẽ. l. i. aream.

p **Ropoſuit.** Appellãs ab ordinario i vna cauſa i alia coram eo cogitur reſpondere. poteſt tamẽ euꝫ recuſare niſi cum de manifeſto a graui errore conueniatur. hoc dicit. Caſus patet per ſe. ℭ Querit glo. appellant a delegato qui in alia cauſa de nouo delegatur recuſatur vt ſuſpectus quid iuris. reſpon. gloſa ꝙ expectatur finis appellationis pẽdẽtis. Jo. and. dicit ꝙ ſtatim ſunt eligẽdi arbitri a probato coram eis grauamine procedit recuſatio. alias ñ vt notãt Moderni. ſ. eodem. c. ad hec. Deide nota glo. ꝙ i notorijs ñ eſt locus recuſationi. quia qui ñ appellat ñ recuſat. vnde notorius nec appellat nec recuſat. ℭ Quero quod dicatur crimẽ graue. reſpon. in arbitrio iudicis. Hoſt. tamẽ dicit ex quo oritur ſcandalum in populo vel tumultus. ꝛ hoc no. pro ſtatuto florentie quod ſtatuit arbitriuꝫ executoris iuſtitie ꝯtra eos qui commiſerũt crimina ex quibus poſſet ſtatus turbari. Nã que ſunt iſta relinquũtur arbitrio dẽfenſoris ipſius. a ideo credẽtũ ẽ verbo nec ẽ opus ꝙ probetur factum ex quo ſm aſſertionem defenſoris poſſet ſequi turbatio. quod eſt no. dignum. ℭ In tex. ibi ipſo actu. quero vtrum dicatur deprehẽſus in crimine qui deprehẽditur in fuga criminis perpetrato. rñ. ſic ſi deprehẽdit in ipſius actus coherẽtijs. ar. ff. de adul. l. capite quinto. ſed ſi ante factum deprehẽdat in itinere nõ dicit deprehenſus in crĩe ſꝫ in attẽtatione criminis ꝛ punit integra vbi ſufficit attentaſſe. alſ punitur media pena. i. arbitrio iudicis. vt no. Cy. in l. ſi quis nõ dicam rapere. C. de epi. a cle. ꝛ ſic plus punitur exceſſus ꝙ puniatur acceſſus.

q **Ua fronte.** Abſoluit excõmunicatus cautione recepta lꝫ aduerſarius vel excõicator appellet ne abſoluat. h. d. Et ꝑ ria ꝓ repellit ꝯrentes. Scḋa ibi ſane. dupliciter queſtioni eius rñdet. ℭ Caſus. Archi

Digitized by Google

epiſcopus queſiuit a papa de duob⁹.p̃mo redarguit eum q2 nõ palatio epiſcopali nec in camera epi ſed in camera regia cõtra debitũ iuris ⁊ propriam dignitatem epiſcopos cõfirmabat. Deinde reſpondet queſtionibus archiepiſcopi.p̃mo ſi alꝫ eſt aliquis ſuit excõicatus vel interdictus pro cõtumacia vel alia iuſta cã.ille offert ſe ad iuſticiam idest ad emendam ⁊ petit abſolui.an excõmunicator poſſit eum abſoluere.⁊ reſpondet ꝙ ſic ne decedat ĩ excõmunicatione etiam ſi pars aduerſa ad cuius petitionem fuit excõmunicatus appellat ne abſoluatur.tamen iſte abſoluẽdus debebit ſufficienter cauere de parendo iuris equitati corã papa ad quem appellauit vel delegato ipſius. Secũda queſtio ſuit aliquis cõqueritur ſe irrationabiliter excommunicatum vel interdictum petit abſolui ⁊ offert ſe iuſticie.excõmunicator appellat ne abſoluatur queritur quid iuri.reſpondeo appellationem nõ tenere. ℭ In tex.ibi.qua fronte.i.qua audatia que manifeſtatur in fronte. Ibi ordinem.i.formam.vel dic.i.ordinationem.C.de offi.prefe.preto.l.formam.alias incipit normam.⁊ no.hoc verbum glo.que dicit peccaſti quieſce. Ibi non in eccleſia. no.tria loca in quibus debet iuriſdictio eccleſiaſtica exerceri ſcilicet in eccleſia.in palatio.ĩ camera per preditos pontificali dignitate.⁊ no.ꝙ epiſcopus poteſt confirmare electos in camera ſua etiam ſi epiſcopus habitet in villa quia vbi epiſcopus ibi cathedra ſua. Nõ tamen ſi epiſcopus eſſet ĩ venatione ĩ campis vt no.C.de ſen.e iterlo.om.iudi.l.cum ſiniam. ℭ In tex.ibi. offerat.no.de oblatõe.ff.de omni.ſec.l.pretor.§.ſiquis paratus. Ibi pars diuerſa.i.litigator pars etiam diuerſa dicitur promulgator ſnie iniuſte cui tunc eſt licitum ſuam ſentẽtiam defendere.vt.ĩ.de ſentẽ.excom.c.venerabilibus lib.vi.quia ſua intereſt.vt.C.de excuſa.tuto.l.ſeueriter. dicit Innocẽ.ꝙ nõ debet quis abſolui niſi aduerſario citato.⁊ ratio eſt quia abſoluere ẽ innouare ⁊ quia poteſt contradicere ſi ei nõ reficiãtur expenſe[a].vt.C.de iudic.l.ſancimus. vel non caueatur idonee.ff.qui ſatiſda.coga.l.furioſo.§.ſi.⁊.l.ſi ab arbitro.⁊ argu.in.c.ꝙ̃quam de viſuris libro.vi. hanc cautionez ex officio iudex recipere poteſt preſertim cum ex mero officio proceſſit argo.ff.de fur.l.ſiquis vxori.§.ſi fugitiui.qui.§.eſt nota.⁊.ff.de in ius vocã.l.cum pro quo.per quam.l.probatur ꝙ contra hos fideiuſſores fit executio ſine libello vt ⁊ alias contingit.ff.man.l.ſi remunerãdi.§.in autẽ.qñ o iudex ꝑ executiõe ſue iuriſditionis nõ habet offerre libellum.ff.de rei vendica.l.qui reſtituere in glo.p̃ma. Dicit Hoſtiẽ.ꝙ ſi priuilegiatus excedit poteſt ſibi iuſticia denegari.ad idem.ĩ.õ decimo.c.nuper per Joã.andre. ℭ Not.ꝙ confirmatiões electorum non debent fieri in domibus regum tamen facte tenẽt ſm Innocẽ.⁊ Hoſtiẽ. ℭ Quero vtrum confirmationes debeant fieri cum cauſe cognitiõe.dicit Ber.ꝙ ſic.dic vt in.c.vltimo de elect.libro.vi. ℭ Item no.a ꝙ propter peccatum deus abreuiat dies hominis ⁊ ideo qui vult ſalutem corporis p̃mus querat ſalutem anime quia anima iuuat corpus.non ecõtra nam iuſtitia ⁊ miſericordia dei pariter dies mali abreuiãtur naturaliter dicit glo.ſup pſalmo.⁊ erunt dies illius ãni.lxx.vbi glo.dicit abreuiati ſunt dies mali propter peccatum.⁊ dicit Ariſtoteles ꝙ magnum malum eſſet ſi malus exiſtens immortalitatem ꝑmereretur econtra dies ſanctorum abreuiantur quoniam mundus dignus ipſis non eſt ſecũdum apoſtolum ſed vt plurimum augẽtur quia in bene agendo eſt letitia que renouat dies ſicut aquila. ℭ Item nota ꝙ non debet quis expectare mortem vt agat penitentiam. ℭ Quero que dicatur ſufficiens cautio.reſpondeo illam quaz ius requirit. Ber.adde ꝙ not.ĩ.õ offici.delegat.ex litteris in glo. hoc obtinet.⁊.ĩ.de do.⁊ contu.c.preui.ibi ſi malucrit ad verſarius.ſuper hoc verbo vide qđ not. Jo.an.in.c.cordi.ĩ.eo.in glo.qui nõ ſufficit li.vi.

a ℭ Vide barba.cõſ. xc.colũ.v.in tertia parte ſuorũ ↄſiliorum.

Ep̃rehẽſibilis.

Prelati ſuſpẽdere vel excõmunicare nõ debẽt niſi monitione premiſſa.ſubditi precipue regulares contra diſciplinam appellare nõ poſſunt. Appellanti ſtatuit terminũ infra quẽ ſi nõ ꝓſequit iudex procedit.appellãs ſi nõ ꝓſequit appellatiõem appellatio proſequẽti cõdemnatur in expẽſis.h.d. Et ſunt quinqꝫ dicta.ſecũdum ibi nec ſubiecti.tertium ibi ſi vero.quartum ibi ſi autem.quintum ibi precipue. ℭ Caſus.prelati nimiũ prompti ⁊ faciles erãt ad excõmonicãdũ ⁊ ſubditi nimis prompti ⁊ faciles ad appellãdum ſtatuit cõcilium ꝙ prelati nõ poſſint ſuſpẽdere nec excõmonicare niſi monitiõe premiſſa.⁊ ꝙ ſubditi nõ poſſint a canonica diſciplina appellare.⁊ ꝙ appellãti prefigatur terminus infra quem ſi neglixerit proſequi tẽpus a quo eſt appellatum libere ſua auctoritate vtat. Itẽ ꝙ appellãs non veniens condemnatur in expenſis. Item ꝙ regulares precipue cum pro ſuis exceſſibus ſunt corrigẽdi contra regularem diſciplinam prelati ⁊ capituli ſui nõ audeant appellare. ℭ No.ꝙ canonica monitio precedere debet excommonicationem ⁊ quamlibet ſentẽtiaz cenſure niſi ſit caſus in quo quis ſit excommonicatus ipſo facto.⁊ eſt ſimile in infamia que tripliciter irrogatur per ſententiam ex genere pene ⁊ ipſo facto.vt dicit glo.nota.ff.de infami.l.actus ſuſtinui. ℭ No.a diſciplina nõ appellari. vnde diſciplinati ſancti Frãciſci nõ poſſunt appellare ab his que mandantur ſibi per priorem ſecundum eorum regulam quia ſcriptum eſt. Apprehendite diſciplinam ne quando iraſcatur dominus ⁊ pereatis de via iuſta. Tertio no.ꝙ deſerta appellatione iudex a quo libere ſua auctoritate poteſt vti.⁊ not.aduerbium libere. ℭ Ulterius no.de refectiõe expẽſarum. Sed nũquid maiori pena punitur deſertor quam in refectione expẽſarum.reſpondeo punitur in eo ꝙ concernit intereſſe aduerſarij.ff.de viſuris. l.tutor.in principio.ſed non punitur criminaliter de iure canonico.vnde.l.eos.§.ne temere.C.de appellatio.nõ obtinet de iure canonico.vt ſingula.nota.i.l.i.ff.a qbus appellatio.nõ licet. ℭ No.in verbo prelati ſui etiam capituli ꝙ ſtatuta monaſterij debẽt fieri per prelatum ⁊ capitulum. ℭ No.ꝙ regulares maxime ſunt corrigendi.⁊ tunc tractẽtur.vt filij licet nõ geate.tamẽ iuſte.ff.de verbo.obligatio.l.quidam cum filium. ℭ Quero põe tẽtum tempus eſt lapſum ꝙ certum eſt infra reſiduum appellationem exerceri nõ poſſe.nũquid totus terminus eſt expectãdus.dicit Joan.andre.ꝙ ſic per.c.commiſſa.de electio.libro ſexto.⁊ ideo ſi iudex a quo interim aliquid inouaret eſſet irritum quia nondum reaſſumpſit officium.argumẽ. C.qui ad ho.poſſeſ.admitte.l.ſi. ℭ Querit glo.que dicatur canonica monitio.dic vt.ĩ.de ſentẽ.excommu.c.cõſtitutiõem.libro ſexto. ℭ Quero vtrum valeat ↄſtitutio epiſcopi ſiquis fecerit furtum ſit excommonicatus ipſo fcõ.⁊ videtur ꝙ nõ quia nõ ꝓcedit monitio.dic cõtra.vt hic in verſicu.niſi forte quia in excommunicatõe canonia nõ requiritur monitio.vt in.c.vt animarum.§.i.de cõſtitu.libro ſexto. ℭ Querit glo.quid ſi de forte nõ habet ꝓpriũ. dic qđ luet in corpore.ĩ.de prebẽ.c.de multa.in.ij.gl.que pena liberat eum a debito temeritatis nõ dico preactus. vt.ff.de iure patrono.l.diuus veſpeſianus.que lex eſt ad hoc nota. Ecce monachus habet redditus eccleſiaſticos proprium enim patrimonium habere nõ poteſt.qualiter ergo reficiet expenſas.reſpondeo de prouentibus eccleſie ſue quaſi de peculio ſuo.ĩ.de fideiuſſo.c.ij.C.qui bo.cede. poſ.l.penulti.ff.de minio.l.deniqꝫ.§.ſed etſi.ff.de iudi.l. ſi filios. Item cum fuit in iudicio de conſenſu regis ſuperioris nunitum ſi cogitur de prouentibus ſibi debitis.ff. de re iudi.l.commodiſſime.dumtamẽ eccleſie debita obſequia nõ ſubtrahantur.vt in.c.ſi propter tua debita.õ reſcrip.libro ſexto.⁊ aliqualiter facit.ff.de re iu.l.ſi cõdemnatus.ff.de iudic.l.ſi longius.§.ſi.⁊ quod not.in auc.apud quos oportet mona.§.ſi.ff.de accu.l.hos accuſare.§ omnibus.vbi dicitur qui nihil habet nihil ſoluere poteſt. Alibi dicitur ꝙ inopia eſt quedam ſpecies exceptiõis.ff.de procurato.l.licitus.ff.de dolo.l.nam is.ff.ad.l.falci.l.querebatur.C.de mendi.vali.l.i.lib.x.vide ꝙ non perciunt ꝓpoſito quin ſui redditus auferantur ſibi.epiſcopus etiaz propter feloniam perdit feudum in ſua vita poſtea vero eccleſie non preiudicat de capi.corradi.l.ſi clericus.h.d.hic Joã.and. Conſidera rationem illius capituli que ſtat in

Digitized by Google

hoc ꝙ quãdo feudum cõceditur prelato duobus cõcedi-tur vel cõcedi videtur.ſ.prelato ⁊ eccleſie.vnde ſi deliquit prelatus quod cõceſſum eſt prelato ad vitam ſuam redit ad dominium.ſed eo mortuo libere factum eſt eccleſie ⁊ nullus prelatus põt ei preiudicare niſi primus poſtea ꝗ ſemel tranſiuit ad ecclam.arg.ff.de leg.iij.l.pater.§.xv.li bertis.Item nec primus preiudicaret ſi accepiſſet nomie eccle tãtum.ar.C.de iure deli.l.cum aliquis.C.de vſufruc. l.ſi.que.l.ẽ multum no.

a **D hec.** Appellans cogitur per iudi-cem a quo appellatõem pro-ſequi vel parere ſententie ⁊ equitati.recuſans iudicem vt ſuſpectum cogitur per eum elige-re alterum cuius auctoritati pareatur.¶ Et no.ꝙ cauſa ſuſpitionis poteſt compromitti in vnum arbitrum õ quo partes ſint concordes alias partes debent eſſe tres.I.eo.c. ij.requiſiſ.§.ſi.vel dic ꝙ iſta nõ ẽ via arbitroꝝ ſed tertia via magis facilis ⁊ magis prompta.ſimile.ff.de arbi.l.ſi vnus.§.principaliter.No.hic de alternatiua compulſio-ne ⁊ non ẽ electio compulſoria.ſed eius qui compellitur ꝝ eſt argu.ꝙ in cauſa ſciſmatis debeant compelli partes ad eligendum bonum virum qui cauſam decidat ſi con-cilium non poſſit habiliter congregari.⁊ ad principes ſe-culares compellent eos cenſura ſubtrahendo eis reddi-tus ⁊ obedientiam non imburſan.ſibi.ff.pro emp.l.q ſun dum.§.ſi tutor.

p **Eruenit.** Si canonicus ad reſiden tiã monitus appellat ſta tuitur ſibi terminus ad proſequẽduꝫ appella tõem.interim de bñficio ſuo per vicariuꝫ de-ſeruitur de ipſius prouentibus ſuſtentañ.h.d.¶ Caſus. epũs mãdauit canonico ꝙ reſideret i eccla.canonicus ap pellauit.papa dicit ꝙ appellatio pſumitur fruſtratoria. ⁊ ideo mãdat ꝙ aut reſideat aut iter arripiat aut prebẽ da priuet ⁊ alij ꝯcedat.¶ Opponit iſtud mãdatum eſt quedam iterlocutoria.ergo nõ tenet appellatio cum fue-rit appellatum ſine cauſa.ſo.quãdo nõ põt prius vl effi-cacius iniũgi per diffinitiuam quam fuerit deciſuꝫ per in terlocutoriam ita poteſt appellari ſine expreſſione cauſe grauaminis ſicut quãdo appellat a diffinitiua.ſed quan do põt iniungi per diffinitiuam plus ꝙ̃ fuerit iniunctum per interlocutoriam tũc requiritur expreſſio cauſe graua minis ſm Jo.an.ꝙ ẽ ſingulare ⁊ valde no.hoc nõ intelle xit Bar.ff.de mi.l.ait pretor.§.permittit. No.ꝙ regula riter omnia beneficia requirunt reſidentiam ⁊ curam ſpi ritualium temporalium.Ber.

c **Onſuluit.** Judei ſunt multũ vti les regi francoꝝ ⁊ iõ appellabat pro ipſis contra ius cõmune.non tenet tamẽ appellatio regis.h.d.¶ No.nõ curari plus de rege francie ꝙ̃ õ alio.tamẽ pro iure iudeo rum rex bene põt appellare qd ẽ notandum.

a **D hec.** Miſſio nuncij tuetur citan-duꝫ qꝛ ẽ preuentus.h.d. No. citationis effectum qui ſcit ſe citatum preſu-mitur malitioſe verſari.

o **E priore.** Qui non detulit appel lationi interiecte ad pa pam remittitur puniendus.h.d.¶ Caſus.q-dam prior fecit ſpoliari canõicũ ſuuꝫ vſqꝫ ad interulam nõ obſtante appellatõne interpoſita ad papã papa mãdat hunc priorem ad ſe remitti.vel dic ꝙ prior cogebat canonicũ ad cõſentiendum feudo vel donationi quam faciebat conſanguineo ſuo.nam qꝛ hoc eſt illicitũ poteſt appellare ſm Innocen.⁊ Joan.and. Dicit glo.ꝙ prelatus non poteſt feudum eccleſie ſuis conſanguineis concedere qꝛ preſumit conceſſio ambitioſa.vt not.in.c.j. qui ſucce.tene.collatio.x.⁊ hoc verum de nouo.ſed anti-qua feuda bene poteſt refirmare.ff.de aqua quoti.⁊ eſti. l.j §.ſi.tamen ſi prelatus infeudat de nouo propter inſi-gnis merita bene valeret infeudatio.argu.ff.de dona.l.ſi pater.intelligo de nouo non quo ad res ſed quo ad per-ſonas preſumitur ergo contra cõſanguineos propter ni-miam affectionem.C.de ſac.ſan.eccle.auẽ.quibuſcũqꝫ mo dis.⁊ c.illud.eo.ti.vbi eſt glo.ſingu. que dicit ꝙ relictum pro anima nõ potes diſtribui cõſanguineis cõmiſſarioꝝ. ⁊ ſi teſtatoꝛ aliquid pro anima reliquit cõſanguineis ſuis nõ preſumitur relictum ad pias cauſas.argu. optimuꝫ.ff. de excuſa.tuto.l.tutor petitus.§.que tutoribus.dicit gl. ꝙ talis prior dꝫ deponi.idem no.Jo.ij.q.vj.c.decetero. poſſꝫ aliter dici ſm canones.nam aut nõ defert appellationi in cauſa criminali ⁊ deponitur.vt.d.c.decetero.ſed ſi eſt cau ſa ciuilis nõ deponit ſed remitti dꝫ ad curiam ſatiſfactu-rus de tãto exceſſu vt hic.ꝑterea facit litem ſuam.inſti.de obli que ex quaſi delicto in pri.⁊ cõdemnari debet ad in-tereſſe.I.de ſen.excõ.ſacro.ſm leges vero in cauſa ciuili in-dex debet remitti ad pricipem vt digno ſupplicio puniat ⁊ ille qui appellauit ⁊ incubuit lite perdita notarius ab-ſcedit.C.de ap.l.a proconſulibus.in cauſa ciuili.xxx.põdo auri mulctatur.C.de ap.l.quoniam.

q **Uia nos.** Statuit papa in.c.iſto ꝙ abbates infamia reperti aut ꝯuicti i.c.generali conſonti debeãt cede-re ⁊ nõ poſſunt appellare.Gof.⁊ Hoſt.dicũt ꝙ loqtur ſm ꝯſuetudinem monaſterioꝝ quorũdam. Di-cit hic Jo.an. ꝙ generalis predicatoꝝ minoꝝ ⁊ hoſpitali qui electi adminiſtrant ſine confirmatõe compellũtur ce-dere iudicio diffinitorum cõcilij.⁊ idem eſſet i papa ſi pro pter ſciſma fieret ꝯcilium cũ papa adminiſtret forte abſqꝫ ulla confirmatione.

a **D aures.** Si appellãs nõ pſequit appellationẽ iuriſdictio redit ad delegatũ ſicut ad ordinarium.Et ſic no ꝙ appel atio que nõ eſt proſecuta nõ ener uat iuriſditionem iudicis delegati.

a **D audientiam.** Qui ſe ⁊ ſua aplice protectioni ſubmittit licet appellatõis verbũ non exprimat intelligitur appellaſſe. Prima pars narrat factum.Secunda dat iudices. ſecunda ibi li cet autem.Caſus planus eſt.no.qd dixi in ſummario.Ite no.ꝙ ſimplicitas nõ nocet.I.de rerum permu.c.cum vni-uerſorum.¶ Opponitur ꝙ licet aliqs ſit ſub protectione pape tamen nõ eſt exemptus.Sol.verum eſt i protecto ꝑ priuilegiũ.ſecus ſi eſt protectus per recurſum ad ſuperio-rem vt hic.⁊ no.ꝙ protectio que habet vim appellatõis reqrit ſolemnia appellatõis ſm Hoſt.

a **Ccepta.** Cauſa nõ debet remitti ad iudicem a quo niſi de cõſenſu partium.concor.C.de ap.l.eos.in pri. niſi appelletur ab interlocutoria ⁊ appellatio pronũciatur iniuſta.vt.ff.de mino.l.itra vtile.

p **Oſtremo.** Delegatus etiam ap pellatione interpoſita recuſari poteſt ſi ſit impetrantis cõſanguine⁹ vel in illa cã eius aduocatus. ¶ Quero vſqꝫ ad quem gradum itelligitur cõſanguineus.glo.dicit vſqꝫ ad quartum.pro glo.facit.C.de aduo.diuer.iud.l.petitio nem.§.igredientem.⁊ hoc i tranſuerſalibus. ſed i aſcendẽ tibus in iſinitum.poſtea dicit ꝙ omnes qui ſuccedere poſ ſunt dicuntur conſanguinei.vt no.C.ad turpil.l. a femina. vbi eſt optima⁹ glo.i ſimili materia vꝫ ꝙ illi dicuntur ſuo rum iniuriam proſequi qui ſuccedere poſſunt ab iteſtato. Joan.and.dicit ꝙ hoc eſt arbitrarium. glo.C. q accuſare non poſ.l.neganda.dicit ꝙ hoc nõ eſt multum extenden-dum.tene glo.que eſt i.d.l.ſi femina.qꝛ vbi de ſignificatio ne vocabuli tractatur non eſt ad arbitrium iudicis recur rendum.vt.ff.de lega.iij.l.item i legato.§.pardi. ⁊ eſt tex. nota.⁊ facit.ff.de iuriſdi. omnium iudicum.l.qui iuriſdi-tioni.⁊.l.pria.C.ſi quacunqꝫ predi.poteſtate. Sed glo.in l.vt vim.de iuſtitia ⁊ iure.dicit affectionem conſiderari. ¶ Querit glo.quid ſi eſt equaliter conſanguineus vtri-uſqꝫ partis.⁊ reſpondet ꝙ non preſumitur eſſe ſuſpectꝰ.vt ff.de ritu nup.l.non ſolum.§. de vno. niſi aliud appareret ex indicijs.Idem nota.in teſte.c.j.iij.queſtiõe.v.in ſpe. de teſte.§.j.verſi.quid ſi teſtis.¶ Quero coniuncte perſona

e ¶ Uide no.ꝑ docto. nouiſſimos i.l.qui ſe pa tris.C.vñ li. ⁊ per Rap. com.e repe tẽtes in.l.i ſuis.ff.õ lib. ⁊ poſthu.

Digitized by Google

poteſt agere pro coniuncta nunquid hoc eſt verum ſi par eſt coniunctio.rñdeo ſic. Item ⁊ ſideiubere.vt ff.de i ius vocã.vt cat.l.ij.

b **D hec.** Quoniã.Sententia interdicti nõ ſuſpẽdit̃ p appellatiões ſequẽtes.h.d.Caſus.aliquãdo excõmunicati appellabant ⁊ poſtea ſtatiꝫ celebrabant ⁊ ſic poteſtas clauiũ erat eluſoria.Ideo ſtatuit̃ ꝙ appellatio nõ teneat̃ appellantes in omnibus ſequẽtijs cenſure ſupra excõmunicatione ſuſpenſione ⁊ interdicto eccleſiaſtico. ¶ No.ꝙ epiſcopi habent tres poteſtates.ſ.poteſtatem clauium que ꝯſiſtit in tribus generibus cenſure.ſ.excõicatione ſuſpenſione ⁊ interdicto eccl'iaſtico ⁊ in hominum abſolutiõem ptãtem iuriſditionis que conſiſtit in tribus.vꝫ mero imꝑio mixto ⁊ iuriſdiriõe ptãtem dioceſani que cõſiſtit in muneribus ⁊ honoribus ⁊ ſacramẽtis ⁊ ſola poteſtate clauiũ non appellat̃ ita.ſ.ꝙ pronunciatum ex ipſa appellatione reſcindet̃ vel ſuſpendet̃.⁊ ſimilis ẽ excõicatio carcerari.nam ſoribus clauſis niſi ille qui habꝫ claues carceris apperiat non põt carcerat᷒ lꝫ vociferet vſqꝫ ad celũ exire muros carceris.ad hanc ſimilitudinem claues ſpirituales rediguat̃.de excõicatione iudaica dico ꝙ illa per appellatiõem ſuſpendit̃ qꝛ ꝓ prophana ẽ in hoc ꝯſuetudo iudeorum ſeruanda eſt inter ipſos nõ qꝛ eorum ſuperſtitio approbet̃ ſꝫ quia tolleratur.Iſtud.c.ignorauit glo. Accur.que ẽ.C.ſi a nõ cõpe.iudi.l.ſi que dicit ꝙ excõicatio interdum ſuſpẽdit̃ per appellationem.qð falſum ẽ qꝛ ſpeciale eſt in ſententijs cenſure tum propter auctoritatem clauium qꝛ traxit ſecum excõicationis effectum.tum et qꝛ canon ſic vult.ꝓpter bonuꝫ humilis obedientie ⁊ proprie ſalutis.tum qꝛ ẽ quoddã electuariũ medicinale licꝫ amarum vt infra.c.paſtoralis.tum qꝛ nõ ſunt proprie ſententie. ¶ Querit hic glo.valde nota. Eccleſia vel ciuitas eſt interdicta.vt ciuitas bononie.fuit relaxatum interdictum ad tp̃s.interim fuit appellatum poſtea ciuitas recidit i interdictum vtrum poſſit pendente appellatione ſibi celebrari diuina.rñdeo ꝙ nõ qꝛ appellatio fuit interpoſita poſt interdictum ꝙ nõ fuit reuocatũ ſed ad tp̃s ſuſpenſum ⁊ hoc tꝫ hic glo. Inno.⁊ compoſtol.ſ.ð ꝯſue.c. cum inter.⁊ videt̃ hoc ꝓbari rõne qꝛ vnum eſt interdictuꝫ ff.de preca.l.ſed ſi manẽte.ſicut vnum ẽ vulnus qð recidiuauit.ff.loca.l.nos videamus. qꝛ nõ erat ꝑfecte curatum a ſo ſecus.ff.de edil.edic.l.ꝙ ita ſenatũ.Itẽ alia ratione qꝛ iſte ẽ ſimilis homini habẽti dilucida interualla qui ſub eodẽ currẽ ſemꝑ ꝑſeuerat.C.ð cura.furio.l.cum alijs. ¶ Itẽ ad hoc quia lex dicit ꝙ liberatus ad tp̃s elapſo tp̃e tenet̃ ð veteri obligatione nec ẽ neceſſe ꝙ iterum obliget ſe.ff.ð pac.l.ſi vnus.§.i.ſic enim bãnitus banno ſuſpẽſo ad tẽpus poſt tẽpus recidit in idipſum ⁊ ſic põt impune offendi nec ẽ opus eum ð nouo bãniri.vt ibi nota.C.y. ad idẽ facit.ff.ſi cer.peta.l.lecta.⁊ dicit Innoc.ꝙ ſuſpẽſio interdicti nõ eradicat iterdictum.ſꝫ interim dormit eum ſinterdictuꝫ põt ſuſpẽdi lꝫ excõicatio nõ põt ſuſpẽdi quia eius effectus nõ põt ad tp̃s relaxari ſꝫ effectus interdicti ſic.ꝙ dicunt eẽ verum ſi interdicit̃ locus.ſecus ſi ꝑſona q̃ non põt diuidi ⁊ lepram oꝫ ꝑfecte curari.ideo nemo põt pro parte eẽ liber ⁊ pro parte ſeruus.de hac materia no. Inno.ſ.de priuil.c.vt priuilegia.⁊ Ioã.an.ſ.de ſen.excõ.c. ꝑſenti li.vj.dicit accur.ꝙ nõ obrũpit̃ ꝙ in ſuſpẽſo tenet̃. ff.de ver.oblig.l.ij.§.ij.⁊ in.l.inter ſtipulantẽ.§.ſacram. dicit lex ꝙ aliud ẽ res aliud effectus rei.ff.de dona.inter viruꝫ ⁊ vxor.l.cum hic ſtatus.§.ſine. ¶ Item dicit lex ꝙ ſuſpẽſio tenet medium inter ens ⁊ nõ ens.ff.ð ꝯdi.inde.l. ſufficit.hec omnia fuerũt vẽtilata bononie tẽpore interdicti ⁊ quidam voluerũt defendere ꝙ poſſet celebrari.ſꝫ rei veritatis ẽ in cõtrariũ. ¶ Querit glo.nũquid ep̃s poſſit ſuum iterdictum ſuſpẽdẽ ſicut ex toto tollere qꝛ ſi põt plus ꝙ ẽ in totum tollẽ põt minus.ſ.qui ſi.ſint legi.c.ꝑ venerabilem.ff.ð in litẽ iurã.l.videamus.§.ſi.⁊ dicit ꝙ interim põt apppellari.Conſidera ſi põt appellari.ergo appellatio ſuſpẽdit iudicatum.ſi vero ẽ niſi vnum iudicatuꝫ ⁊ illud eſt ſuſpẽſum ergo celebrãs durãte appellatione lꝫ finita ſuſpenſione nõ eſt irregularis hanc opi.conabatur defendere Io.cal.⁊ Io.de ligna.⁊ vnus eoꝝ fecit ſuꝑ hoc longũ tractatũ quẽ ego nõ habeo. ¶ Quero aliqs eſt ſuſpẽſus ob ingreſſu ciuitatis vel domus.an appellatio reſcindat iſtã ſuſpẽſionẽ tẽporalẽ.rñ.ſic ſm Inno.ſ.de penis c.ſi.Item ſi clericus ſit ſuſpẽſus a perceptione fructuũ vel doctor a lectura.q̃ſtio iſta nõ eſt ſnĩa cenſure.ſ.de ver.ſign. querẽti.Inno.ecce ep̃s vult ꝙ ſuũ interdictũ nõ liget ſiciſi qui poſſit celebrare.rñ.ſi interdixit ꝑſonas poteſt.ſi locuꝫ nõ põt.qꝛ locus eſt affectus.dicit hic Inno.ꝙ in ſpiritualibus in dubio ſemper eſt obediẽdum.Item ponit ſimilitudinem inter excõmunicatõem ⁊ ſuſpẽſionem.Item dicit quot ſunt genera ⁊ forme ſuſpẽſionum.vide Innocẽ.quia nõ eget interprete.

c **Tam in eccleſia.** Iudex appellatõis remittit ad priorẽ iudicẽ ſi nõ cõſtat ſibi a ſnĩa vł iuſto grauamine appellatũ.h.d. ¶ No.ꝙ fruſtratoria[a] appellatio reijcitur per iudicẽ ad quẽ lꝫ per iudicẽ a quo fuerit delatũ appellationi.Scðo no.ꝙ ſi negetur appellatũ vel negetur.ſ.dico.x.appellatuꝫ oꝫ fieri fides de appellatione nec põt interdicere iudex ad quẽ ꝓcedat̃ qꝛ nõ ꝯſtat ſibi an ſit iudex.ſ.e.c.romana.lib.vj.⁊ adde qð no.Inno.ſ.de fide inſtru.§.ꝑpetuus.papa mandat hic archiep̃o ne admittat appłonẽ ſine libello ꝯuẽtionalẽ appellatõis niſi ei cõſtet appellatũ eſſe ſimile i.l. hec aũt.poſt prin.ff.ex qui.cau.i poſ.ea.

a ¶ Uide dꝯ.d.card. ſtor.in cõſi. xxxij.icipiẽ. orta iter.a. ⁊.h.ij. colũ.

d **Irecte.** Qui ſemel appellauit ⁊ appellatõẽꝫ deſeruit ad primoꝫ iudicẽ reuertẽdo ſi de nouo grauat̃ põt iterum appellare.perſertiꝫ in defenſione matrimonij. ¶ Caſus.mulier vẽdicabat viruꝫ excipiebat̃ de ꝯſanguinitate.lata fuit ſnĩa interlocutoria.mulier appellauit.tandem appellatõi renũciauit redeũdo ſponte ad obediẽtiã primi iudicis.demũ fuit iterũ grauata.querit̃ vtrũ poſſit appellare.rñ.ſic maxime in fauorẽ matrimonij. ¶ Quero que erat ratio dubitandi.rñdeo qꝛ ſemel calõniata friuole appellãdo.ar.ff.de accuſa.l.ſi cui.§.j.⁊ qꝛ ſemel ꝓnum iudicis approbauit nec videbatur variare poſſe.C. de rebus credi.l.ſiquis iuſiuran. ¶ Quero quotiẽs ſit licitũ appellare.rñ.a diffinitiua ſi ẽ licitũ appellare niſi bis. ſed ab interlocutoria licitum eſt appellare ſub quolibꝫ diuerſo.c.Ber. ¶ Quero quotiẽs eſt licitum dicere ſnĩam nullam.rñ.bis vide ſiquis habuit tres ſentẽtias contra ſe vnam in prima cauſa.duas ſuper cauſis nullitatum ſit cõtra eum executio.vt in.c.vt calumnijs.de te iudi.in clemẽ. verbigra.ticius fuit mihi cõdemnatus in centum ex mutuo dixit ſniam nullam ⁊ ſuccubuit. Iterum dixit ſentẽtiã ſecũdam nullam ⁊ ſuccubuit oꝫ parere tribus ſentẽtijs.ꝙ dic vt in.d.c.vt calumnijs.qð eſt nouiſſimum ⁊ ſingulare capitulum.

e **Retereatrequiſiuiſti.** Snĩa excõicatõis ſuſpẽſiõis vel interdicti lata ſub ꝯditõe ſuſpẽdit̃ ſi ante ꝯditõis exiſtentiam fuit appellatũ.ſcðs ibi vł. ¶ Caſus.iudex ita ꝓtulit ſniaꝫ niſi infra.xx.dies ſatiſfeceris titio cognoſcas te excõicatum vel dixit cognoſcas te ſuſpẽſum.vł dixit cognoſcas te interdictuꝫ.tu ab iſta ſnĩa appellaſti añ.xx.dies ſolutõis prefixos ⁊ in termino nõ ſoluiſti. ¶ Queritur vtꝝ pẽdente appellatõe ſis excõicatus.rñ.ꝙ nõ quia appellationis interpoſito facit te interim nõ ligari. ¶ No.ꝙ dixi in ſummario. ¶ No.ꝙ pẽdentia appellationis iterpoſite ante exiſtẽtiam ꝯditionis facit ꝙ ſnĩa excõmunicatõis ſuſpẽſionis vel interdicti nõ trahit ſecum executõem.⁊ eſt rõ quia appellatio impedit trahere.ſed non tractum eſſe. ¶ Scðo no.ꝙ per iſta verba enũciatiua quimo certificatiua excõicatuꝫ te eſſe cognoſcas fertur ſnĩa excõmunicatiõis.nam ſiue dicamus eſſe verba enũciatiua ſiue certificatiua diſponũt.qꝛ ſunt emiſſa ꝓcipalr̃ ꝑꝑ ſe.ff.de dõs.l. hac ſcriptura.ſiue ſint verba declaratiua de pr̃ri ſilr̃ diſponunt.ff.de arbi.l.qd enim.§.ſi arbiter.hoc tꝫ Iaco.de are. ff.de iniuſto te.l.ſiqs exheredato.de hoc no.ſ.de ſen.excõ. c.ſi quem. Alij ꝯtradicũt dicẽtes ꝙ iſta ſnĩa non tenet niſi

expreſſe iudiceo excõmunicant.vt no. Goffre. in ſumma ſua.§.de ſen.excõ.q2 non eſt hic verbum excõmunicatio-
nem ſignificans.neqꝫ actum excõicandi proferens.C.de ſenten.⁊interlo.l.pſcr. Iſta opi.verboꝝ figuras põderat
ſꝫ pria opi. pualet q2 põderat mẽtẽ ⁊ ſenſuz.arg.C.ð lib. prete.l.iij.vbi per hec verba alienus eſto a ſubſtãtia mea
fit exheredatio.quia ſenſus magis preualet.ff.de vbo.ſig. l.quiſquis mihi ⁊.l.nepos proculo.ℭ Deinde not.hic ꝙ
dictio niſi importat cõditionem.Itẽ no.ꝙ ſnia excõmu nicatõis eſt iſtius nature ꝙ ante perfectum grauamẽ ſu-
ſpẽditur per appellatõem.poſt perfectum nõ ſuſpẽditur. ℭ Itẽ no.mirabile in ſnin excõicatõis ꝙ ante diẽ vel cõ
ditõem licet appellare qñcũqꝫ.poſtea nũqꝫ.ℭ Opponi tur ſnin ꝯditionalis fingit retro.vt.ff.qui po.in pig.habe.
l.qui balneuz.ergo exiſtẽte ꝯditione ſnia habetur pro pu ra ab ipſo pncipio.igit appellatio ñ ſuſpẽdit.ſol.hic erat
cõditio poteſtatiua que nõ trahit retro.ff.qui po.in pig. ha.l.potior.nam cõditio dãdi dicitur poteſtatiua.vt.ff.ð
here.inſti.l.ſuus.§.puto.ſꝫ ſolutio non eſt vera quia idem eſſet hic in cõditione caſuali.ſ.ſi ticius fuerit factus ꝯſul.
dic ergo ꝙ in ſentẽtijs ꝯditio nõ trahitur retro ſed in con tractibus ſic.hec ſo.nõ eſt vera.dic ergo ꝙ quo ad ordi-
natõem cõtractus vel ſnie trahit retro. Sed quãtum ad deciſiõem litis nõ trahit retro.iſtud nõ eſt bene dictum
q2 per ſniam cõditionalẽ deciſum eſt negocium ⁊ iudex ẽ functus officio ſuo nec plus põt grauare quã grauaue-
rat.vt.l.j.§.biduuz.ff.qñ ap.ſit.⁊.C.de ſen.l.cum iudex.rñ ſꝫ trahatur retro quo ad qd ñ tñ ſimplr.q2 ſi ẽ ꝯditio in-
terim ñ naſcit obligatio. ª .ff.de edil.edic.l.bone.§.ſub cõ
ditione.Si dicis iterũ ſi pt fieri executio nec veniõt fines vel intereſſe q2 vbi nulla petitio ibi nulla mora.ff.ſi cer.pe.
l.lecta.§.dicebam.iterduz tñ venit ꝛeſtõ fructuũ vt qñ de bitor ẽ merus executor vt dicit illa.l.no.ff.ð vſur.l.in fidei
cõ.§.cũ polidius.ſolutũ ẽ ergo ꝯtruz per diſtictiõem ſcõꝫ quid ⁊ ſimplr vt ſcias ꝙ nũquã hꝫ tractũ retro ſi reſulta-
ret aliquid cõtra iuris diſpoſitõem.vt elegãter no.ff.ð le. j.l.talis ſcriptura.ℭ No.ꝙ valet ſnia niſi iſta tot dies ſa
tiſfeceris te excõico.ℭ Opponit primo de.c.romana.§. caueant.J.ð ſen.excõ.li.vj.ſo.ꝓ punctio tõnis q2 aut fertur
ſnia.ꝓ culpa pterita ⁊ nonduz liquet de ea.aut.ꝓ futura ⁊ tũc tractus futuri tpis ñ ptinet ad iudicem ⁊ maxime ad
officiuz iudicis ſꝫ qñqꝫ ptineat ad executionẽ actionis iã nate.ſol.ꝯcedo niſi mora pcedat. Sed nõne delinquens
ſemp ẽ in mora.rñdeo ſic ſi culpa ẽ doloſa.Secus ſi pro- cedit ex ignorãtia vel ex minori diligẽtia.quod ẽ notabi-
le.ℭ Quero pẽdẽte excõicatione excõicatus tulit teſti- monium nec appellauit poſtea extitit ꝯditio an teſtimo
niũ vitietur.ſimilis eim queſtio fit in.l.furti.§.j.ff.de infa. dic ſi vitiari quia ꝯdi.teſtin inſpicitur tempore quo quis
teſtificat.vt.ff.ad carb.l.iij.§.due cauſe.ℭ Quero quid ſi excõicatus ꝯditionalr iteruz mutet ſoꝝ.quidam dicũt ꝙ
non ligat ſnia excõmunicationis quia non fingitur retro. ⁊ ſnia excõicationis ñ poteſt ligare niſi ſubditos.vt in.c.
vt animarum.§.ſtatutum.de conſti.in.vj.de ap.c.roma- na.li.vj.⁊ de ſen.excõ.c.a nobis.iſta opi.ẽ ſalua.q2 nudũ
iſpicit tps ſni.: ſed tps iudici quo ad iuriſditõem iudicis ff.de iuriſdi.om.iudi.l.cũ quedã puella.⁊ not.ff.de leg.j.l.
nemo põt.ℭ Quero qd ſi pẽdẽte ꝯditione iudex ẽ mor- tuus ⁊ ſic iuriſditio ſua extincta vl' an degradatus poſtea
extitit ꝯditio an euaneſcat excõicatio.quidam dicunt ꝙ ſic vt Arch.iſta ẽ truffa.quia morte iudicis nõ ſpirat ſnia
nec eius effectus.⁊ per ꝯſequẽs nec priuatõe ipſius.vt.ff. de iudi.l.mortuo.⁊ arg.ff.de mino.l.in integrum. Contra
hoc facit.l.quotiens in ſi.ff.de noua.vbi ſtatu mutato con ditio exiſtẽs nihil operatur.rñ.ꝙ ibi ſpeciale fauore fiſci.
tamẽ ille caſus nõ ẽ alibi.ℭ Quero cum Inn.iudex dixit ſi titiũ elegeris ſis excõicatus.eligit obijcit ꝙ electio eſt
facta ab excõicato.rñ.ꝙ ꝯditio requirit eſſe pfectuz.ergo punctualiter electio pcedit excõicationẽ ⁊ eſt ꝯſideratio
puncti.Inno.dicit ꝙ in ipſo eligere ꝯtrahit excõicatio ex mẽte loquẽtis.⁊ q2 excõicatio eſt iſtius nature ꝙ eſt pun
etrabilior omni intellectuali gladio iſm ſunt verba. Nã dãnatio in ſupplicium ẽ eque penetrabilis ⁊ tamẽ duz ſnia

a ℭ Vide ang.de pu- ſio in ꝯſilio lvij.icip.vo. And.

vltimi ſupplicij legit non eſt ſeruus pene ſꝫ poſtqꝫ lecta eſt vt.ff.de pco.l.q vltimo.ſed pro Inno.facit.l. aretuſa.ff.de
ſta.ho.vbi conditio ſi tres reperit implet incipiente vltio partu.ℭ Aduerte ſubtilr ibi tõ ẽ q2 incipiẽte vltimo pen
conditio ẽ neceſſario extitura.vt.ff.de ver.ſign.l.ter enixa. ⁊ idõ hẽtur pro pura.ff.de noua.l.ſi pupillo.§.j.⁊ ſic intelli
gis dictã notabilem.l.aretuſa.pro Innoc. magis facit q2 conditio intelligit ſm ſuaz conditionẽ conditionataz aut
erat ꝓhibere futurã electionẽ a quo mundans voluit ceſſa ri ⁊ ad actũ non perueniri.ſimile dicimus ſi teſtator ꝓhibet
alienari ⁊ ſi alienatũ ſoit legat familie.naꝫ intelligit lega- tum pambula hora alienatũ.vt ſubtilr no. Ja.de are.in.l.
ſi ita fuerit.ff.de ma.teſt.Sed pone dũ iudex excõicat q2 inceperat dicere nos talis ⁊c.poſtqꝫ protulerat hoc vbuꝫ
ticiũ anteqꝫ pferret hoc verbũ excõico fuit appellatuz an pfecta oratione excõicatio tranſit in ſuũ naturalẽ effectũ.
videt ꝙ ſic propter ſui velocitatẽ. Nam quedaꝫ ſunt que propter ſui velocitatẽ pcedunt intellectũ ſenſibileꝫ.ff.de
dona.inter vir.⁊ vxo.l.iiij.§.ſciendũ.⁊.l.illud.ff.de acq. he re. Naꝫ ratio facit primo aliqd imaginari.i.ꝓ prius qꝫ oc-
currat ſenſibus humanis. In ꝯtrariũ videt q2 remedium pueniis vulnus.vnde cã non eſt vulnerata.nã qð ſcãn eſt ꝓ
infecto nõ habet.ff.ð teſta.l.ſi is qui.⁊.l.ſi ca ſcriptura.ff. arbo.fur.ceſa.l.cedere.§.j.qð verum ẽ q2 lupus exit ſiluaꝫ
nõ tñ exiuit.vt.ff.de vſuſru.l.arboribus.§.ij. ℭ Quero nũ quid ſit diuerſitas ſi iudex dicat ſi nõ ſatiſfeceris infra.xx.di-
es exnunc ſis excõicat? an dicat extunc. quidam dicunt ꝙ ſic q2 exnunc denotat mediatũ momentũ ſed extunc deno
tat vltimũ momentũ.ar.ff.ſi cer.pe.l.lecta.§.ſi.Hoc.dicin ꝯtrarium q2 nõ põt eẽ excõicatus anteqꝫ ſit negligens. ⁊ iõ
dictio ex ⁊ tũc refert ad actũ vbi prolati nõ ad effectũ qui nõe nõ põt ſurgere.vt in.c.j.de ꝯcel.pꝛebẽ.in cle. Poſſꝫ ſi
queri exẽplũ nũquid in vltimis volũtatib9 cõditio fingat retro. Dy. dicit ꝙ ſic.in.c.j.de reg.iur.li.vj. Bar.ꝯtra per
l.j.§.ſeruũ.ff.ad ſil. Sol.quo ad veritatem termioꝝ nõ fin git retro.ſed quo ad validitatẽ actus fingit retro.ff.ð mo
nu.teſ.l.neratius.C.de le.l.ſi.§.ſi aũt ob auaritie. ⁊ ibi ple ne dixi in ſolemni lectura mea vbi videas. ℭ Quero an i
legibus ꝯditio trahat retro.dicit ſtatuiũ ſiqs furtum fece rit ſuſpẽdat.rñdeo in legib9 iſta nõ eſt ꝯditio ſꝫ ẽ quedam
doctrina.vt.C.de leg.l.leges.⁊ idõ nõ iſpicit tps ſtatuti ſꝫ tẽpus dlegati.vt.l.j.ff.de pen.niſi eẽt pena arbitraria in qꝫ
inſpicit tẽpus ſnie.vt.l.pe.⁊.l.ſi.ff.ſi ex no.cã aga. q2 pena arbitraria regulat a iudicis motu q põt variari vſqꝫ ad
ſniaꝫ.vt.ff.de pe.l.hodie. Pone dicit iudex. O petre niſi te purgaueris te nõ abſoluo.purgat ſe nũquid ẽ abſolut9.
dic ꝙ nõ.vt.l.ticia.§.ſi.ff.de manu.teſ.q tex.nõ ẽ alibi.hec eim vba nõ abſoluũt ſed nõ ꝯdemnãt. Itẽ dictio niſi que
diſponit aliquã ordinationẽ pcedentẽ.ſed vbi diſpoſitum inuenit illud hꝫ limitare.vt.ff.ſiqs cau.l.queſitũ.§.qui iniu
riarũ.ℭ Quero an hodie valeat iſta excõicatio niſi ſatiſ- feceris te excõico.rñdeo ſic ſi certa dies ẽ appoſita alſ nõ
q2 hẽret nimis lõgũ tractũ vſqꝫ ad vltimũ vite ſpũm.vt no.ff.de fideiuſſo.l.fideiuſſor obligari.§.ſi.⁊ glo.ibi nota.
ℭ Quero quid iportant iſta vba niſi ſatiſfeceris.rñdeo ſi in obligõne eſt dari iportãt dari ſi fieri fieri.ſi caueri caue-
ri.ſi aũt nõ pcedit alia ordinatio partiũ ſufficit dare expro miſſorẽ idoneũ.vt legit ⁊ no.in.l.ſi.ff.ſi cer.pet.dicas ꝙ ſi-
ue ſit appoſitũ certũ tps ſiue nõ.iſta excõmunicatio eſt eui denter iniuſta ⁊ error expreſſus iam viciat.⁊ talis ſentẽtia
reprobatur expreſſe per dictum §.caueant. ⁊ forte poteſt dici ꝙ talis ſnia ſit inepta.ar.eius qð no. Inno.ꝯ. de offic.
vica.c.j.vel dic ꝙ valet.vt.ff.qñ ap.ſit.l.j.§.biduum.q2 eſt lata ſub ꝯditione intrinſeca.vt.C.de ſen.l.cum iudex.⁊ at.
ff.ad.l.aquil.l.in lege aquil.ſi odetũ.tamen iudex qui fa- cit contra canones punit ⁊ excõmunicat9 abſoluit ſine in
tatoria cautione.Quid ſi iudex dixit niſi feceris ꝙ ticius habeat ⁊c.te excõmunico.nã in vltia volũtate itelligit ſi
non ſoluerj in ꝯctu itelligit ſi non caueris.rñ.in ſnia quaſi ꝯhiſ.⁊ ideo in ſnia ſiue diffinitiua ſiue iterlocutoria magꝫ
accedit ꝯctui qꝫ vltime volũtati.ff.de pecu.l.ij.§.idẽ ſcri- bit.ℭ Quero quoddã furtũ fuit ꝯmiſſuz ð nocte an eps
poſſit excõmunicar oẽs ſciẽtes niſi manifeſtauerit.gl. Ac.

Digitized by Google

dicit ꝙ ſic.C.de fur.l.ciuile eſt.ꝛ eſt ſpūſe ne veritas occul tet. ¶ Concluſiones Innocē. Pene tēporales recipiunt cōſumatū eſſe.ſpirituales inchoatū. Nō ṗt epus facere ꝙ ſit licitū participare cū excōicato. Si progat terminus ep̄s.iſta prorogatio ſit ep̄alis q̄ꝛ nec ab initio poſſet cōtra volūtates ptium excōmunicare ēt quia creditori qui habuit fidē de ſolutiōe.interim vꝫ cautum vel ſaltē eſt facta nouatio ar.ff.loca.l.cū ꝛ plures.§.lege dcā. Nā in corporalibus ſemp fit nouatio vt ſubtiliter no.ff.ō pro. ſtip.l.valerianus.ꝛ q̄ꝛ progatio termini impedit morā.ff. de ver.ob.l.cū ſtipulatus ſim mihi a paulo. Et q̄ꝛ ptes in cōmuni cōcordia pñt recedere a dicto arbitri.ſed tamē ſi in termino progato nō ſoluiꝫ debitor reddiꝫ excōmunicatus ipſo facto quia nō prodeſt dilatio ei qui dilationē cōmiſit ꝛ q̄ꝛ vꝫ facta cū ſuis qualitatibus ꝛ penis ſuis[a] acceſſorijs ſm Inno.ar.ff.de pac.do.l.inter.§.cū inter. ¶ Sed in cōtrarium poſſꝫ allegari ꝙ nō incidat in excōmunicationē q̄ꝛ receſſum ē a forma data p iudicez ꝛ noua forma aſſumpta ē p ptes arg.ff.de fideiuſ.l.ſtipulatus eſ opus. ecce ad ſiſe ſi ad paſca non ſolueris reus ſit inēpta progaꝫ tempus ad menſem ꝛ de mēſe nō ſoluiꝫ an reus ſiet inēpta. ꝛ videꝫ ꝙ nō q̄ꝛ pactū iſtud debꝫ opponi i cōtinēti nō ex interuallo vt ſit pactum legis cōmiſſorie.vt no.in.l.j.ff.de dona.in magna gl. In cōtrariū videꝫ q̄ꝛ dicta i priorib9 videnꝫ repetita in poſterioribus cōſecutiuis ꝛ deſcēdētibus.vt ff.de pac.do.l.inter.§.cū inter.ff.ſol.ma.l.pe.§.ſi inter.ff.de pac.l.itē q̄ꝛ.Leo.c.ſecūdo reqrit.hoc verū credo q̄ꝛ nihil eſt inouatū niſi tpe.ꝛ ſic eſto cum Inn.lꝫ hoc non ſit oio expeditū.q̄ꝛ dilatio ꝓrogata ſcā ē ꝯuētiōalis ꝛ ſic nō ſunt eiuſdē.ſpēi.ar.ff.ō mio.l.mior.xxv.āis cū fideicōmiſ.

a ¶ Cōfirmo q̄ꝛ progatio termini intelligiꝫ facta cū oibus qualitatib9 ſuis ſꝫ bart.i.l.j.§. ꝛ poſt opis circa med. ff.de op.no.nū.ꝛ ibi vid late moder. multa alle. ad ꝓpoſitū bal.q.bal. hic.

ſ **Ecundo requiris.** Per referi prū cōmittūꝫ plures articuli. Appellatio que in vno ꝓhibeꝫ in alio itelligiꝫ eſſe ꝓhibita.ſecūdo dꝫ ꝙ ſuſpitionis cauſa ē totam iudice qui recuſatur ꝓponēda ꝛ ꝓbāda corā arbitris.h.d. ¶ Caſus.q̄ſitū fuit a papa.pater ſancte vos inter eaſdem pſonas plura capitula cōmittitis decidēda tñ in vno.c.tm̄ reperiꝫ clauſula appellatione remota an intelligaꝫ eadē clā in ceteris capitulis repetita.papa r̄ndet ꝙ ſic ſiue appōatur i pn̄.ſiue in medio ſiue in fine.q̄ꝛ intētio eius eſt in quolibet capitulo ꝙ iuſticia ſuum cōſequaꝫ effectū vt q̄ñ menꝰ excedit ḣba recurrimus ad intentionem. Secundo fuit queſitum. ecce iudex allegaꝫ ſuſpectus qd fiet.r̄ndet papa ꝙ eligenꝫ arbitri non valde remoti p quos ſtatueꝫ terminus ad ꝓbañ.cām ſuſpitiōis que nō ꝓbata infra terminum cōpetētem recuſatus ſua auctoritate poterit vti.ꝛ non ꝓbata ꝓcedere non poterit quia ideo dictaꝫ qō ſuſpecti ꝛ inimici nō debēt iudicare. ¶ In tex.ibi.potius.pone exēplū.ff.de reſcri.c.cū dilecta. Itē pone exēplū i generalibus iudicijs ſi forte erant duo capitula vnū vini aliud olei.itez eſt exēplū ſi cōmittiꝫ petitoriū ꝛ poſſeſſoriū. ¶ In tex.ibi.intentioni.ſ.que p interpretationē colligi pōt alā ſecus.vt.ff.de vſufr.lega.l.ſi alij.vbi eſt tex.ſingularis.ꝛ.ff.de li.ꝛ poſt.l. gallus.§.quidaꝫ recte. Ibi nō dicit ex ḣbis colligi poſſit. ¶ In tex.ibi.iuſticia.hinc colligiꝫ rō q̄ꝛ iuſticia dꝫ repreſentari in quolibet capitulo pari modo q̄ꝛ vnū reſcriptū non dꝫ diuerſo iure[b] cenſeri ſicut nec vna ſubſtitutio.C.de impu.ꝛ alijs ſub.l.q̄uis.vnde pticularis clauſula equipollet diffinitiue pp impedimentum ratiōis ꝛ ꝯiūctionē orationis.ff.de ſun.iſtro.l.ſeie.§.gayo. ¶ In tex.ibi.in pn̄.C. de inſti.ꝛ ſubſti.l.pe.ita ꝙ nō refert in qua pte inſtrumēti aliquid dicaꝫ q̄ꝛ totum informaꝫ.vt.ff.de eden.l.ſiquis ex argentarijs.§.ſi nuciū tabu.C.de libe.prete.vel exhere.l. j.ꝛ ſic clauſula que ſumiꝫ ex aliquo referatur ad vniuerſum ſalua tamen ratione recti ſermonis.vt.ff.de aur.ꝛ argen. lega.l.plautius. ¶ In tex.ibi.non valde remotis.q̄ꝛ parcendum eſt ſumptibus ꝛ expenſis ꝛ diſcriminibus viarū.C. de appel.l.cū poſt ſentētiam diſcurſoris.ꝛ.C.de ano.ꝛ tributo.l.mediterranee.ꝛ.l.p locis. Dicit lex ꝙ ſi longe remoti dicuntur qui non diſtant vltra centum miliaria per terram vel per mare.ff.de dam.infect.l.iiij.§.ſed tam vicinū Decre.dicit ꝙ dictam in.c.ſtatutum de reſcript.libro.vj

b ¶ Adde ēt id qō alibi hēm9 ꝙ vna ꝛ eadē res nō debꝫ diuerſo iure cēſeri.l.eū qui edes.ff. de vſucap.

vbi p eūdē. ¶ Not.ꝙ iudex recuſatus dꝫ cogere ptes ad arbitros eligēdos. ¶ In tex.ibi iſra terminū.nō iſra terminos. Ibi probata nō fuerit.ſupple ꝛ ſup hoc fuerit iterlocutū. Ibi inimici q̄lbꝫ inimicus pſumiꝫ ſuſpectus.dummō ſit inimicitia grauis ꝛ nō leuiſſima q̄ꝛ leuiſſima nō dꝫ ad animū reuocari.ff.ō arbi.l.vl. ¶ Poſſꝫ hi tractari materia de tacita repetitiōe de qua dic vt.ff.ō le.l.lꝫ imperator.ꝛ de le.iij.l.i repetēdis. Itē no.ꝙ vna clauſula interptaꝫ aliam ꝛ per aliā. Itē vna lex interptaꝫ aliā ꝛ p aliā.vt dicit illa.l.no.ff.de ꝯiungē.cū emā.libe.l.nihil perhēnalis clauſula referꝫ ad oia.ff.de iuris ꝛ fac.igno.l.regulaꝫ.§.fi. ꝙ dic vt.ff.de hered.inſti.l.ſi.rōalis clauſula referꝫ ad oia que ſunt eiuſdē rōnis.vt hic.ſpecialis ꝛ diſcretiua clauſula nō referꝫ ad oia.C.de ꝓcur.l.maritus.ff.de indi.l.cum ptor.C.de pac.ꝯuen.ſup dote.l.fi.clā referꝫ ad ea que pt referri ad alia.ff.de iuriſd.om.iudi.l.ſi idē.cum eodē.§.fi. ꝙ ſingulare eſt ſingulariter ꝓfertur.ff.ſo.ma.l.ſi vero.§.ō viro.ꝙ plurale eſt pluraliter ꝓfertur.vt.ff.ad treb.l.iulius phebus.per media dec ararū extrema.p extrema declaranꫜ media.per vnū extremū declaraꝫ aliud extremū.no. ff.de reg.iur.l.ſemper in ſtipulatōibus.ff.de ver.ob.l.triticū. Itē per ſublacētē materiā q̄ꝛ materia debꝫ eſſe capax impreſſiōis.vt no.Jo.mo.in.c.romana.ō ap.li.vj. ¶ Caſus.ſpecialꝫ nō cōphēditur in generali.ff.de pe.l.ſanctio legū.ff.de ver.ob.l.doli clā.C.famil.her.l.quotiēs.niſi occurrāt duo modi ꝛ eāe ſignificañ.ff.de le.l.qui marco.ff.ō ſtipu.ſeruo.l.iij.C.de legi.l.cū q̄ſtio.p Cy. ¶ Exemptio vnius grauat alios q nō ſunt exempti q̄ñ eſt onus vniuerſitatis.ſecus ſi obligatio ſit diuiſa p capita.ff.de leg.j.l.ob omnib9.q̄ꝛ vnuſq̄ſqꝫ onus ſuum nō alterius portare dꝫ.C. vt nullus ex vicarijs.l.j.li.x. Et ſi nō exēptus ſuccedit exēpto ſimilis eſt parti grauate que accedit parti nō grauate.ff.ad.l.fal.in ſingulis.

c ¶ Vide Ale.i ꝯſilio clviij.icip.i ſup heſitatōe ō q̄ dñiꝫ in.vj.ꝛ.vij. col.

a **Si fit.** Qui nō deſert ſue appellatiōi nec aduerſari9 teneꝫ ei deferre.ꝛ ē caſus nōbilꝫ. Ecce ego dicebā ꝙ tu parauerās te ad ſpoliādū me.ꝛ iō appellaui ne me ſpoliares q appellatōe ꝓpēdēte veni ad fundū cū hoīſnibus armatis ꝛ ꝓieci te ō fundo.dꝫ ꝙ mee appellatōi tu deferre nō debes q̄ꝛ ego nō detuli ſꝫ inouaui in ipſa mea appellatōe pēdēte. ¶ No.ꝙ appellās quieſcere dꝫ ab oi nouitate dū eius appellatio pēdet. ¶ No.ꝙ qui venit contra factū ſuū dat aduerſario ſuo occaſionē ꝯtrauenīēdi. No. ꝙ nō iuuaꝫ edicto qui ꝯtēnit edictum. ¶ An quis poſſit ante factū adire iudicē ꝛ petere ne in poſ.turbeꝫ vꝫ eijciaꝫ cū forte aduerſarius cōgregauerit gētes ad expellendū.dic ꝙ ſic ꝓtio ex generali equitate.ff.de vſufru.l.equiſſimū.ſcdo per legē exp̄ſſam.ff.ō officio ꝓcurat.ceſar.l.fina. ¶ Caſus quē poſui eſt in re ſiēda vꝫ pōe in re facta tu me ſpoliaſti egi cōtra te ꝛ grauatus a iudice appellaui.deinde incōtinēti vꝫ ex interuallo te deieci.dicitur hic ꝙ videor mee appellationi renunciaſſe ius mihi dicēdo appellatione pendēte. ¶ No.ꝙ iudicio renunciat qui de ſcō ius ſibi dicit. ¶ Quero q̄ñ dicaꝫ qd fieri incontinenti.q̄dam dicūt infra triduum.gl.dicit hoc eſſe arbitrio iudicis.ar. ff.de verbo.ob.l.ꝯtinuus.§.itē qui inſulam. Expone hoc incōtinēti.i.ſolicite.ꝛ facit qō no.ff.de le.j.l.ſi domus.§.q ꝯſiteꝫ.ff.vti poſſidetis.l.iꝰ a quo.cū ſimilibus. ¶ Appellatio ante factum vt cum appellatur extraiudiciū a futuro grauamine eſt ſpecies recuſatōis.ſꝫ appellatio poſt factum.vt in iudicijs eſt contraria ſpecies.ff.de arbi.l.nō diſtinguemus.§.cum quidam.l.eodem.c.ſi appellationem in de.ꝛ hoc pꝫ per.l.ꝛ ſi ſuſceperit.ff.de iudi.ꝛ ideo nō bene pōiꝫ copula appellatōe ꝛ appellatiōe remota.q̄ꝛ quoties copulata ſunt ꝯtraria nō poſſunt copulari ad vnum cōmunem terminum ſed accipiꝫ cōiunctiua pro diſiunctiua.C.de ſen.ꝛ interlocu.om.iu.l.cū ſolutū.ff.de verbo.ſig. l.ſepe.cum ſimi.

n **Quit.** Pronūciator ſnīe nō dicꝫ grauare q̄ꝛ ipſe nō ꝓnūciauit nec intendit grauare.nec appellaꝫ ab executore niſi modū excedat ꝙ colligi pt ex forma mādati. nec dꝫ ſuſpectus q̄ꝛ ipſe nō iudicat.imo vox ſua nō eſt ſua Bal.ſup decre.

R

Digitized by Google

ſ; oñi ſui.b.d. ¶ Caſus.papa tulit ſniam ꝯ reges fráciꝫ ⁊ mádauit legato ꝙ eá publicaret.rex fráco⁊ appellauit a legato.itē dixit eū ſuſpectū.papa dixit ꝙ nō appellatur ab eo q̄ nudus miniſter ē cū nihil ꝓnūciauit ſed publicauit nec ē ſuſpectus q̄ nō ꝓcedit motu ꝓprio ſ; de iuſſu pape. ¶ No.ꝙ merus executor ē q nihil h; ꝓnūciare.no.ꝙ qui vulnus diſcooprit nō vulnerat.ſic iudex qui apit tabolas teſti nihil diſponit ſ; ꝙ diſpoſitū ē ꝓdit i lucē. ¶ Idē in iudice q publicat dicta teſtiū. No.ꝙ ſi pōt dici ſuſpectus ille q nihil facit ꝓprio motu.ſ; mádato ꝓncipis ter. ē iſte no.⁊ allegádus ē ꝓ nuncio ⁊ ambaſiatore cui nihil ē imputádū niſi excedat mádatū. ¶ No.ꝙ executori.i. delegatus ad merá ⁊ formalē executōem faciendá impoſſibile ē ꝙ grauet ſeruádo ſimplr formá mandati nec pōt ꝓnūciare exequēdum vel nō exequēdū.Si.n.poſſ; vnū poſſ; ⁊ eius ꝯ̄riū.ff.de re.iu.l.nemo ꝯdēnare.q̄ potentia ē equalit ad ꝯ̄rio⁊ extremo⁊.S; pone ordinarius ꝓnunciat exequēdū an pōt appellari.Accur.dicit ꝙ ſic.itelligē ſi h; cognoſcere.alias nō.q̄ nō ex eodē fonte ē cū prima ſnia.ſecus ſi haberent ſe vt excedētia ⁊ exceſſa:q̄ tunc poſſ; appellari ſi a veteri nec ſimul a veteri ⁊ nouo.l.ſi cū exceptiōe.§.hoc aūt.ff.q̄ me.cau.in glo.ſed a nouo tantū ⁊ ſeorſum ſic.q̄ qui nouam re; facit ſpēcam nō exequit.ſ; vltra ꝓcedit ⁊ excedit.ff.man.l.diligēter.

f **Epe.** Si appellans recipiat a iudice vel approbet a pte terminus ad eā ꝓſequēdá ꝯſtitutus obtinet vim pemptorij quē terminū nulli pti l; ꝓuenire. In prima ponit caſ ꝯſtōnis. In ſcda ꝯſtitutio.ſcda ibi pſiti decreto. ſcda pa ſubdiuidit in ſex dicta. ¶ Caſus.aliq appellabāt ad ſedē aplicá quá pp defectū appellātis vel ſui ꝓcuratoris ꝓcuratoriū occultātis nō poterat ꝓſeq̄ que ptibus ꝓſentibus de facili poſſ; expediri ꝓſertim vbi ē qō iuris q̄ nō indiget ꝓbatōe corá papa.vñ ad hec incōueniētias tollēdas ſtatuit hec decre.ꝙ ſi iudex vel appellatus detulit appellātōi ⁊ ad eá ꝓſequēdá ē terminus ꝯſtitutus talr terminus h; vim pemptorij.quo termio elapſo pinde ꝓcedat ꝯtra abſētē; ac ſi pemptorie eēt citatus.ſcdo dicit ꝙ ſi appellatōi nō fuit delatū nihilominus appellatio tenat.tertio dicit ꝙ appellatore nō ꝓſequente rata manet ſnia.quarto dicit ꝙ q̄cqd pōt opponi ꝯ pemptoriū pt opponi ꝯ dictū terminū qui habet pro pemptorio.qnto dicit ꝙ iſte lre interim ipetrate nō valent nec iſte terminus pt ꝓueniri ⁊ de ꝯtumacia ⁊ ꝓ ꝯſequens de ꝯdēnatōe expenſarum.ſexto ⁊ vltimo dicit ꝙ hec ꝯſtitutio h; locū in ꝓceſſibus exercēdis poſt iſtam ꝯſtōnem non in pteritis. ¶ In tex.ibi pria.ſ.appellate.Inno.alij dicunt appellāte vel appellátio.Ibi reſpōſalem.i.ꝓcuratorem ibi malicia. ¶ No.ꝙ malicia ꝓcuratoris dn̄o ꝓiudicat.l.in his que ſunt cauſe nō in penis exterioribus.vt dixi.ff.vt lite nō cōteſ.c.j.ff.ſiquis ius di.nō ob.l.j.§.ſi ꝓcuratore;.C.dē his q. vt indig.i.poſſ.a.C.vnde vi.l.meminerint. ¶ Dicit Inn. ꝙ ante ingreſſum cauſe nocet domino vt ꝯdēnetur domi nus in expeñ.q̄ debuit talē ꝓcuratorē ꝯſtituere qui ꝯpareret in cā.ff.dē inlur.l.ſ; ſi vnus.§.ꝓcurator. Sed poſt cōdēnat ipſe ꝓcurator.Inno.ff.de le.ij.l.ſolidum.§.ēt. ¶ In tex.ibi occultātis.no.ꝙ ꝓcurator nō d; occultare mádatum.tñ ſi occultat impedit proceſſum q̄ o; ꝙ iudex ſciat ſe ꝓcedere ꝯtra legitimá pſonam vt elegāter no.ff.de procura.l.ſi ꝓcurator.Ibi occultātis.ergo ſi ꝓcurator cōfitet ſe habere procuratoriū poſſ; cogi ad producendum * ꝙ ē notandum.idem in ſpe.de rato.ff.de procura.l.ſi procuratorem abſentem.Ibi iuris queſtio ſuper hoc poteſt interloqui parte non ꝓcitata.ff.q̄ me.cau.l.metum.§.ſed ⁊ ſi cet. ¶ In tex.ibi iuris queſtio.no.ꝙ etiam ſi ſit queſtio dē articulo iuris indiget interlocutoria ⁊ poteſt appellari. item currunt fatalia qō ē notādum. ¶ Ecce appellās ad papam ſtatim impetrat iudice; an val; impetratio.dicunt ſupplātauit aduerſarium ignorantem.⁊ tenetur ei in oibus expenſis quas facit aduerſarius eūdo ad curiā; ⁊ redeūdo ⁊ ſi v; reſcriptū ꝑ dolū impetrātis.Si aūt ſi nimis accelerauit v;.q̄ nō d; expectare finem alij ad impetrandum.arg.ff.ad treb.l.ij.§.ſi mater. Quid de appellato dic vt in gl. ¶ In tex.ibi facti.qō.illa dr qō facti ſuper qua debēt recipi ꝓbationes.vt.l.j.§.calūniatoribus.ff.ad turpil.⁊ ſup ea ſi pt iterloq niſi ptibus pñtibus veritatj. ¶ In tex.ibi approbata.i.ei delata.ibi pemptoriū ⁊ contumax hētur pro vero ꝯtumace ⁊ nō appellat ſi tanq̄ cōtumax dānet.vt no.in.c.j.de do.⁊ ꝯtu.in cle. ¶ In tex.ibi extūc.ergo non ante ēē ſi certū ſit venire nō poſſe. Ibi monetur.circa iterlocutorias ſup qbus prouidet iſta ꝯſtitutio ius nouū ſtatuēdo ſed ſuper diffinitiuis procedit ius ſtatuta probádo. Ibi vigorē.no.ꝙ l; nō ſit delatū appellationi tamē ꝓcedēdum ē ſuper ea.ff.de ap.reci.l.ſciēdū. Ibi ſuſpēſa.no.ꝙ appellatio ſuſpēdit ꝓnūciatum ⁊ in quibuſdam interim reſcindit vt infamia ⁊ in penis corporalibus.vt in.l.ſi.ff.ad turpil.⁊.l.furti.§.j.ff.de fur.⁊ ff.de pac.l.tale pactum.§.j. Ibi q̄cquid āt.no.ꝙ q̄cquid pt obijci ꝯ verum pemptoriū pt obijci ꝯtra ſcām ſiue ꝯtra citationē legis vel ſtatuti qō tene mēti. ¶ Ex hoc no.ꝙ l; bánitus nō audiat de crimine ex forma ſtatuti tñ bñ audit de bánno ſi dicit bánum nō valere q̄ nō fuit ꝯtumax tene mēti. ¶ No.ꝙ qñ aliqd ē ſiēdum i iudicio certa ⁊ determinata die nō ſufficit ante illam diem fieri.hoc no.m.c. quādiu de appel.in cle.q̄ dies certa nō pōt ꝓueniri. Sed quid ſi eſt data dilatio octo die; ad ꝓbádum ⁊ prima die producti ſunt teſtes ⁊ iurauerūt nō citato aduerſario.dicit Bar. ſi valere.ff.de verb.ob.l.in illa.⁊.l.hoc iure.per Bar.⁊ ē rō q̄ cū dilatio ſit cōis iterim abſens nō eſt ꝯtumax.iō practica ē ꝙ moneant partes ꝙ ſingulis dieb⁹ ⁊ horis ⁊c. ita practicat peruſij. Sed ex glo.dicti.c. quádiu vr̄ colligi cōtrariū q̄ vr̄ actū ꝙ in qualib; pte iſtr a terminū poſſit expediri qō ſiēdū ē nec reqrit alia monitio q̄ vr̄ fuiſſe de mēte iudicis. Ibi in glo.no.ꝙ in curſu ⁊ ꝓinde vr̄ notū aduerſarius debuit hoc ſcire ⁊ ſibi imputet ſi diligens non fuit. Ibi nō euadat.i.nō excuſetur propter reſcriptum añ die; prefixum impetratū ad aliū iudicē.⁊ ſic no.ꝙ male impetrans nō excuſat a ꝯtumacia.ergo tenet ad expēſas. quia ſuppoſita ꝯtumacia ſequit de iuris ordie pena. ¶ Ex his ꝯclude male impetrāte; in expēſis ꝯdemnādum.tene mēti q̄ iſtud vicium multū frequētat in curijs principum. Ibi obſeruari.no.ꝙ noua conſtitutio dat formam futuris proceſſibus ⁊ nō veteribus. ¶ In tex.ibi expenſe.no. in cā appellationis venire expeñ.ratione retardati ꝓceſſus vt patet in verbo neglexerit.C.de fruc.⁊ lit.expē.l.non ignorat. Item expēſe pticulares veniunt ſuper quolibet caplo.ſed expēſe totales in fine litis q̄ finis in ſe oia colligit ⁊ ꝯdudit.ff.iudi.ſol.l.ꝯquerebatur.⁊ ſemel tñ ſunt reficiēde.ar. ff.de condi.fur.l.ſi ſeruus.§.bone. Item no.ꝙ expeñ.reficiēde debent eē competētes.i.moderate nō profuſe ⁊ ambitioſe.vñ exenia non debēt refundi nec prāndia. ¶ Concluſiones Inn.iudex appellationis contrario imperiū pt reuocare condemnationē expēſarum factá in prima cōdēnatione. ¶ Idē dicit ꝙ iudex q non ꝯdēnat ſa quod ē no.dignum. ¶ Idē dicit ꝙ iudex q non ꝯdēnauit ꝯtumacē tpe quo eū declarauit ꝯtumacē poteſt vſq̄ ad diffinitiuá ꝯdemnare ſupplere ⁊ corrigē.qō ē no. Item dicit ⁊ bñ ꝙ iudex appellationis ſupplet dē expēſis prime cāe q̄ nō ſolā cā tráſit ad eū ſ; ēt primi iudicis officium. vt no.in.l.j.C.de fru.⁊ litis expē. Itē dicit ꝙ ꝯdēnatio expēſa; ē executio ſnie ⁊ ſi pt appellari ab ea poſt.x. dies dicit precedētis iterlocutorie vñ deſcēdit.quod ē notabile. ¶ Idem ait ꝙ l; appellatio ſit deſerta tñ remanet queſtio nullitatis ſicut remanet quádo nullo modo eſt appellatum. ¶ Et dic ꝙ officio iudicis.ſ.nobili ⁊ ſi mercenario ꝓcedit ſup libello nullitatis.ff.de ap.l.ſi expēſum. Inn.C.dē accu.l.abſētem.ff.q ſen.ſine ap.reſcin.l.j.ꝑ Accur. Et ego pico ꝙ ſimplex querela nullitatis nullū h; tpſ preſixum a iure.ff.de re.iu.l.ſi cū nulla.niſi ſicut cetere lites.C.de iudi.l.properādum. ¶ Item dicit ꝙ appellans q renunciauit appellationi tacite deſereñ.vl̄ expſſe.tñ h; ſaluū remediū ꝙ ſibi ortū ꝯ iudicē a quo de impitia.qō eſt no. dignum. Dicit Bar.ꝙ appellās ſoꝛt⁹ a ſtringit ad ꝓſequēdū appellationē; q̄ appellatus. ¶ Queritur qualiter ꝓcedat ꝯtra reū abſentē in cā appellationis an iudex appellationis poſſit in poſſeſſionē mittere ex interlocutoria ſicut pōt iudex prie cāe.⁊ no.ſentit ꝙ ſic. Item ſi lis fuit conteſtata in pria

a ¶ Vide tñ bar.ſ.l.j. l ſi.hñ ōcla tātē.C.dē ꝓcu.⁊ in.l.l;.C.e.ti.dē ꝓcurat.col.ij. panor.i.c.j. colū.j.extra de ꝓcu. Aduerte tñ ad vnū q̄ ſi notarius acto rū hēat inſtruſſita mādati ſufficit de tali mandato ſidē facere ſolo verbo notarij acto⁊ cū dicat ſe dē tali iſtro rogatū.ita rap.ſol.in ꝯſilio cxcv.

In ꝑma cã tũc ferri pt diffinitiua in cauſa appellatiõis lite vlterius nõ cõteſtata.alś reus nõ poſſet cõdẽnari diffinitiue. ¶ Dicit Hin.ꝙ in peremptoriis iuris iudex nõ pt facere gratiam expectationis ꝙ eſt valde notabile ꝙ terminus formabiliter preſixus a ſtatuto ad cõparẽdũ.ne diuus nõ tráſeat in cõdẽnatiõe nõ poſſit ex mera gratia iudicis progari ſed pp impedimentum ſic. ¶ Dicit Ber.in gl. vt ſi liis in ſi.ꝙ iudici oʒ eſſe notũ ꝙ appellãs non eſt ꝓſecutus in termino cõſtituto ⁊ ipſe nõ comparuit ī ꝑſentia iudicis in ipſo termino alś nõ poſſit ꝓcedere ꝯtra abſẽtẽ. ber.ex hoc verificat ꝙ non valet ꝓceſſus ꝯ abſentem niſi prius cõſtet ei de citatiõe ff.de cõdi.⁊ demõ.l.multũ per Bar.ꝙ oportune dicit. ¶ Querit ber.an excõmunicat⁹ qui appellauit poſſit appellatione pẽdẽte eligere vel eligi ⁊ an tanq̃ excõmunicatus debeat vitari ⁊ ſi deſerit appellatõeʒ vtrũ excõicatio fingat retro.⁊ vꝫ ꝙ retro ſic inhabilis.vt.l.furti.§.1 ff.de infa.⁊ ꝙ retro fingat excõmunicatio traxiſſe ſuũ effectũ tenet hic.Inn.ꝯriũ videt. Naʒ ſi interim eligit abſurdũ eſſet ꝙ electio veniret caſſanda ⁊ ꝙ eius tarditas noceret canonice electo ar.ff.de ꝯtrab.l. ſi poſt mortem.§.ſi.hic videt ſic forte diſtinguendum.aut appellatio ꝑuenit excõmunicationem ⁊ tũc valent ab eo geſta quia ẽ integer ſtatus.ff.de inuſto.teſta.l.ſiq̃s exheredato ſilio.§.hi aũt omnes.aut econtra excõmunicatio ꝑuenit appellationem ⁊ tũc quia traxit ſecum executiõeʒ excõmunicatus eſt quo ad ſe vt non poſſit eligi ⁊ quo ad aliũ vt nõ poſſit eligere. Et ẽ ſpãle in ſnia excõmunicationis ſuſpẽſionis ⁊ interdicti qꝛ appellatio nõ reſcindit ꝓnunciatum.⁊ vt ita dixeriʒ ñ facit cũ ſtatuliberꝫ.i.nõ facit eum liberum medio tpe.ſed i aliis ſententiis puta in ſnia excõmunicatiõis deportatiõis ſecus eſt.quia reſcindit p appellatiõem vnde interim pt vti officio ſuo.nec reſcinditur factum licꝫ poſtea nõ ſit ꝓſecutus appellatiõem.qꝛ factum valet ⁊ ñ habet i ſui eſſe pẽdẽtiam de futuro.ſecus ſi aliqd attẽtaret pẽdẽte tpe appellãdi.qꝛ ſnia deportatiõis tanq̃ ſnia capita is ſtatim trahit ſecũ itellectualẽ executionẽ.vt.ff.de pen.l.q vltio. Iſta rõ ñ placet mihi qꝛ iſte deportatus ſilius ẽ ei cui adẽpta ſunt bona integro ſtatu vbi certe ſnia ñ trahit ſecum executionẽ. Et iſtud tps appellãdi ſiue appellationis iterponede ẽ ꝑuilegiatuꝫ ſicut tps appellationis exercẽ.vt no i.l.1.ff.ut nouo.ap.pen.ff.de accu. l.ex iudicioꝝ.facit.ff.de admi.tu.l.cirographis.§.1.ita ꝙ interim nulla ſit executio nec[a] verbalis nec actualis. Ber. autẽ hic ſentit cũ Jo.ꝙ interim geſta reuocent in tritum appellatione deſerta hec qd ponit.vij.q.iiij.i ſumma.J.de ſen.exc.c.lʒ.li.vj.facit.ff.de mu.⁊ hono.l.reus dela⁹.⁊.C.de ꝓcur.l.cum criminis.ſed ibi loqᷓ de nouo officio.hic de veteri ⁊ eius exercitio. ¶ Op.ꝙ poſt lapſuʒ termini ad appellationem ꝓſequẽdam appellatio ſit deſerta.ergo iudex ad quẽ ñ debet vlterius ꝓcedẽ C.de temp.ap.auc.ei q. ſo.ibi terminus appoſitus eſt a lege.hic ab homine.⁊ ſm hoc durius agiſ cũ lege quam cũ hoie i auct.de iudiciis.§. oportet ꝯtra.l.celſus.ff.de arbit.ſol.terminus legis aſſignatur ad ꝓſequẽdum ⁊ ꝓſecutum hñdum.i.toti iſtãtie. Sꝫ terminus hominis daſ ad ꝓſequẽdum.i.incohãdum proſecutionẽ. Nã iudex a quo nõ pt ꝓfigere terminũʒ in cã appellationis ad ſuẽ finiẽdã.habemus ſimile.ff.de executo.l.ſcire oʒ.§.cõſequẽs.C.de tempo.in integ.reſti.l.ſi.ff.de dolo.l.arbitro.§.pe.vnde terminus hominis dicitur citatorius.terminus legis dicitur fatalis cauſe.

a ¶ Uide panor.in .c. cũ veniſſent p illũ tex.ex tra de eo q mit.in poſſ. cã rei ſer.⁊ pulchre do. Iaſ. multa alle.ad ꝓpo ſi.i.l.1.C.de bo.poſ.ſcdꝫ tabu.do cũ qd attentet pendẽte appellatõe ab executiõe ñ poſſit retractari.ita lo. an.in.c.venerabilibus in.vj.col.de ſen.excõ.li. vj.

c Onſtitutus Licꝫ appellãtes in negocio electõnis iſta tpus legitimum appellationẽ ñ fuerĩt ꝓſecuti nihilominus iudex de ipedimẽto electiõis cognoſcit.h.d. ¶ In pma ponit facti narratio.in ſcda ibi itellecto pape monuũ ⁊ iudicũʒ dario. ¶ Caſus. vacãte decanatu claramõtẽſi qdã ex canonicis tranſtulerũt poteſtatẽ eligẽdi decanũ in epm.hoc acto ꝙ epũ nõ ꝓcederet ad electiõeʒ ſine aliis. Quidã aũt voluerũt tráſferre ſꝫ retinuerũt voces apud ſe.vndecim canonici appellauerunt ne eligeret in decanum aliq ꝓter ꝯſenſum omniũ.ſ.reqſitus qꝛ omnes ſunt vocandi. Epũ ꝑſatus coꝝ vndecim canonicis ꝯtulit decanatum archidi. Eccl'ia p hoc erat in magno ſcãdalo.vñ cardinal' apoſtolice ſedis legatus tráſſẽs partes illas nõ tãq̃ cognitoꝛʒ tãq̃ informatoꝛ cõmiſit duob⁹ cãm vt informarẽtur ⁊ ſcriberẽt pape. cãdeʒ ꝑtes fuerũt corã papa cũ informatiõe cardinalis q ſcripſit pape.ſub qua forma fuit appellatũ ⁊ ꝙ appellantes.ſ.xiiij appellatõeʒ nõ fuerũt ꝓſecuti nec ſuſtinebãt eãʒ pp qñ eſſet biẽniũ idulgeñ.lʒ miſerint bis nuncium ad ſedem apoſtolicam cum non miſerint ꝓcuratorẽ appellãtes dicebãt ꝙ electus renũciauerat ſcõ epi.⁊ ꝙ epũ ꝓceſſit cõtra formã mãdati ſeu tranſlatiõis poteſtatis.papa mãdat ꝙ ſi hoc ẽ veꝝ electo ab epo vt pręſert ſilẽtiũ imponat.alioquin imponaſ ſilẽtiũ aduerſariis. ¶ No.pmo ꝙ vꝫ appellato ne ꝓcedat ad electõem ſcrutãdoꝝ vocib⁹ ꝑtermiſſis. ¶ Itẽ no.de tráſla.vocũ.iſta tráſlatio nõ põt hodie fieri in electõibus in quibus ẽ data forma p capitulum qꝛ pp.niſi iu caſu.ſed in aliis actibus bñ põt fieri tráſlatio vocum.vt hic qd eſt no.dignum. Done datũ eſt arbitrium prioribus ⁊ camerariis nũqd camerarii poſſũt tráſferre earum ꝑtẽs in priores.⁊ vꝫ hoc caſu ꝙ ſic ꝙ tenementi.ad idẽ.ff.ꝙ cuiuſcꝫ vniuer.l.itẽ eoꝝ.§.ſi decuriones. ¶ No.ꝙ in tráſlatõe vocum põt appõi certa forma que nõ ſeruata nõ tenet ꝙ agiſ ⁊ ẽt iſtud notabilr põderãdũ. ¶ Tertio no.ꝙ legatus cardinalis ꝓcedit pẽdente appellatione interiecta ad papã nõ tãquã cognitoꝛ.ſed tanquam informatoꝛ. ¶ Quarto no.ꝙ lʒ ſit deſerta appellatio tamẽ non proceditur ad confirmationẽ ſi electio non tenet.⁊ ſic cognoſcit de exceptõibus peremptoriis appellatõe deſerta non vi appellatiõis ſed officio ſuperioris.⁊ eſt ſpãle in cauſa electõis ⁊ poſtulationis. ¶ Opponitur ꝙ appellatio fuerit nulla quia nõ requirunt oẽs ſed ſufficit maior pars. So.oẽs ſunt vocandi.tñ illud ꝑualet ꝙ fecit maior pars. ¶ Opponit corpus vniuerſitatis ẽ apud intrinſecos ⁊ ꝑñtes.ergo ñ oportet vocari abſentes ⁊ extrinſecos.C.de decur.l obſeruare. So.illud fallit i electionibus i qbus oʒ vocari oẽs qui ꝯmode pñt vocari.vt no. Archid.xj.q.vj.nominationes.vbi videas. ¶ Opponit ꝙ legatus non potuit ſe intromittere. So.veꝝ eſt niſi de ꝯſenſu partium.vt no. Gar.J.de elec.in.vj.c.cupiẽtes.in ꝑnc.⁊ tñ p h non renũciat appellatõi ſicut nec per ꝯpromiſſum. vt in.c.quãdiu.de ap in cle.non eim ꝑtes ꝯſentiũt i eũ tanquã i iudicẽ cãe.ſꝫ vt in bonũ virũ. ¶ Opponit ꝙ appellatione deſerta ñ ſit de illa cognoſcẽdũ ſꝫ exeque. So.veꝝ eſt vi appellationis.ſed papa hic ꝓceſſit ex officio. No.ꝙ ad appellationeʒ ꝓſequẽdam non debet mitti nuncius. ſed procurator de hoc.J.eod.c.ſepe.in glo.iſtud no.ibi plene de hoc.

c Onſtitutus. Appꝉõ fruſtratoria poſſeſſionem electi ⁊ ꝯfirmati ñ hꝫ impedire.h.d. In pma ꝓceſſus ⁊ facti narratio. In ſcda ibi nos autẽ pape diffinitio. ¶ Caſus. vacãte ꝑpoſitura ſancti ſaluatoris fuerũt duo electi in diſcordia.ſ.cãtor metẽſis ⁊ cãzellarius niceſi. Cãgellarius fuit electus a maiori ⁊ ſaniori parte capli.⁊ nihil ei obiiciebat niſi ipotẽtia.i.ꝙ nõ erat potẽs defendere poſſeſſiões ꝑpoſiture a ſuis emulis. Epũ cõfirmauit electionẽ cãzellari tãquã factam a maiori ⁊ ſaniori parte capituli.⁊ cũ vellet formã ⁊ iueſtiturã porrigere vt eſt moris decanus appellauit a dcã cã dicte impotẽtie inſup dixit ꝙ hẽbat aliam cãm quã tũc ꝓ meliori tacebat expſſurus eã pape.papa ſpꝛetis iſtis ambagib⁹ decreuit dcm cãzellariũ in poſſeſſionẽ dcẽ ꝑpoſiture mittẽdũ ⁊ ineſtiẽdũ qꝛ ꝯfirmatõis effectus ꝓ friuola appellatõe impediri nõ debet.habita autem pacifica poſſeſſione ſi voluerit denũciare vel acuſare dictum canzellarium de aliquo.ẽ in eorum arbitrio. ¶ No.ꝙ adiuratio que fit i electõe habet vim iuramẽti.vt no.Archi.p iſtud.c.ij.q.iij.ſiquis preſbiter. Jo tex.ibi iuxta cõſciẽtiam.cõſciẽtia eſt habitus ꝓſectõis in mẽte ſincera.vel cõſciẽtia eſt motus pungẽs exiſtẽs i mẽte humana. Item no.ꝙ vbi cõſciẽtia eſt ibi deus eſt.dicit Eſay.vltimo.c.ꝙ vermis ꝯſciẽtie non extinguet. quia cõſciẽtia eſt paſſio mẽtis ſeu cordis que ſemp eſt in actu. ¶ Et no.hic ꝙ cõſciẽtie hominum diuerſe ſunt etiã circa vnum ⁊ idem ſed ſtaſ cõſcie meliori ⁊ ſaniori. ¶ In Bal.ſup decre.

b ¶ Circa ꝯſciam.vid pulchra verba bal.i rubrica.S.d in dictio.in.vj. col.

tex.ibi r ſubdiaconis quoq3 oibus cõuocatis.r ſic fuerunt
xi.Ibi honeſtate.no.q honeſtas facit aliquẽ idoneum r
dz ↄfirmari.Ibi aliã.no.q corã iudice appellatõis pt qs
exprimere aliã cãz q̃z illã quã in appellãdo expreſſit q lo
cũ hz in hmõi appellatõibus electõnũ.Ber.in ſuffragio
q2 ẽt iudex ſuppleť de facto.c.ã.n.eccl'a ẽ in ↄtrouerſia ele
ctoꝝ ſemp eccl'a videť abeſſe.Et ideo p ea ſuppleť.ẽ.C.
de ap.l.ampliorẽ.Ibi ↄſtaret.ar.votuz examinãduz non
eſſe.de hoc.xlvij.di.de petro.xxiij.di.epo.dicit lex q rei de
mõſtrate demõſtratõem adiicere fruſtra eſt.ff.de do.pre
le.l.j.in fi.vñ q patet expreſſe nõ ẽ ꝓbare neceſſe.niſi exa
minatio eſſz de forma vt in examinãdis ꝓ licẽtia docto-
ratus q2 qñ p examinatõem addit forma vel auctõritas
ꝑtermitti nõ põt q2 forma dat eſſe rei.¶ In tex.ibi effe-
ctum.no.q poſtq̃z quis ẽ ↄfirmatus dz habere poſſeſſio-
nis effectuz.vide qd no.Io.an.I.de elec.c.auarine.lib.vj.
no.executõem nõ impediri q2 liqda ẽ tñ nõ tollit ius ac-
cuſãdi vel denũciãdi r hoc poſtq̃z q ẽ ↄfirmatus.ſed ſi
ẽ ↄfirmãdus obiectus terminũ impedit.vt in auť.quo oꝫ
epõs.§.ſiquis autem talis.col.j.dic q aut quis ẽ ↄſecut⁹
plenũ ius p ↄfirmatõem r non impedit poſſeſſio p exce-
ptionem.Nam cum ↄfirmatio habeat vim diffinitiue cũ
ſit in figura iudicij.ſequitur q exceptio ꝑemptoria nõ po
teſt poſtea opponi.vt.C.ſen.reſcin.nõ poſ.l.peremptorias.
ius aũt agendi vel accuſandi de quo nõ ẽ queſitũ añ ſniaz
bene põt opponi poſt ſniam.vt pz hic.r.ff.de euic.l.vendi
tantem.r ſic excluditur quis ab excipiẽdo r nõ excludit
ab agendo ſic.S.de iureiur.au.c.debitores.ſimile in noui
op.nun.que ante factum locum hz.ſed poſt factum nõ.ff.
de no.op.nun.l.j.Eſt eim quedam defenſio a futuro gra-
uamine ſed illato iam grauamine quia ẽ edificatũ oꝫ trã
ſiri de defenſione ad impugnatõem r oꝫagi iterdicto q
vi aut clam vt opus demoliať.vt in.l.j.ff.de remiſ.¶ Sz
ↄtra hoc oppo.q2 exceptio ↄtra electuz põt opponi etiã
poſt ſniam.vel ſaltẽ officio iudicis eccl'e ↄſuli.ar.S.d elec.
c.cum dilecti.r.c.cum nobilis.nã plerũqz iudicis officiuz
ſupplet id q mero iure exceptio qs ↄſequi nõ põt.ff.de pe
ti.here.l.plane.r.l.ſi.ſm Ber.ſo.hic nihil erat ſupplẽdũ
q2 nihil omiſſum cum electus eſſz idoneus r omni exce-
ptõe maior.alſs bene poſſz ↄſequi cauſam nõ expſſam r
maxime ↄteſtatam ſm Ber.hoc veruz r ſi plene eſſz ap
pellatum.ſecus ſi a grauamine articulo vel executione.
¶ Opponiť hic ante ↄfirmatõem erat appellatuz ergo
nõ tenuit ↄfirmatio.ſo.imo epõ ſtatim ↄfirmauit anteq̃z
appellareť.r cũ poſtea vellet domũ tradere r inueſtiturã
porrigere vt ẽ moris tũc fuit appellatum ne domus tra
dereť r inueſtitura fieret inſerta cã minus iuſta r iõ ſi vẽ
tilanda.Sed ↄ hoc imediate opponitur iſta appellatio
vť facta diffinitiua ergo põt teſtificari cã nõ expſſa lz ſe-
cus eſſz in iterlocutoria.vt.ff.d ap.l.ſcio.r in.c.appellãti.d
ap.in cle.ſo.hic appellatio fuit expſſa temerarie r iõ nec
de iure nec de facto erat ei deferendũ vnde ſup ea non pt
fundari ↄſecratio aliqua.arg.ff.d bo.auc.iu.poſ.l.cũ vnus.
r iſtud ẽ bene notañ.Quod autem dixi q appellatio ab
interlocutoria non põt iuſtificari ſi cauſa non ẽ expſſa ab
appellante dz intelligi de cauſa facti.ſed ſi cauſa ↄſiſtit in
iuris diſpoſitõe vt q2 minor defendit vel agit ſine cura-
tore r ſic p inſpectõem actorum appeť q non hz ꝓloratũ
legitimũ tũc nõ oportet q appellans expmat cauſam.ſuf
ficit enim dicere dñe iudex vos feceretis mihi iniuſticiaz
r iniuriaz r ideo appello.vt.ff.de mino.l.eit ꝑtor.§.pmit
titur.r tunc intelligis illum.§.quia p iura nouiſſima nõ ẽ
correctus.¶ Oppo.hic non fuit appellatum a confirma
tione ſed a mera executione ideſt ne traderetur poſſeſſio
corporalis r ne fieret inueſtitura incorporea in dignitate.
vnde alia rõne videť q appellatio non tenuerit q2 a me-
ra executione nõ appellať.r ſi appellatur ab executione
nõ a ſnia.appellatio nõ tenet vt hic p Inno.Sol.dictum
Inno.dz intelligi poſtq̃z tranſiuit in rẽ iudica.Sed dum
ſumus in poteſtate appellãdi ille q appellat ab executõe
intelligiť appellare a ſnia r executione.argu.ff.d do.inter
virũ r vxo.l.iij.§.ſciẽn.ff.d aq.hẽ.l.illud.Et hoc propter
ↄnexitatẽ actuum.quia qui intendit remouere effectuz

intendit remouere cãm per quã peruenitur ad ipm.ar.ff.
de ſerui.vrb.pre.l.ſeruitutes.§.domo.Nam ſi iſte regule
traduntur ad remotionem effectuum ſequť remotio effe
ctus.r remoto ſine principium remanet inane r vacuum.
vel dic q appellatio ab executione tñ nõ vz pp viciũ for-
me appel.caſus videť hic.¶ Op.q exceptio debeat ad-
mitti.nam iure cauet q p exceptionẽ oppoſitam poſt con
firmationem impedit ↄſecratio.xxiij.di.illud.I.de accuſa.
ſuper his.dicit Inno.q aut aliqd ſupeſt agẽdum vt cõſe-
cratio vel ordinatio r illud põt impediri r impedit p ex-
ceptionẽ.Aut nõ reſtat aliqd agendũ qd ius tribuat ſm
ſimplicẽ poſſeſſionẽ facti.r tũc nõ põt excipi q2 nec intelli-
gitur tũc agi.ſed actũ eẽ q virtus exceptõis nõ põt reſcin
dere ſed reqruť remedia amotiua ſicut ẽ accuſatio vť de
nũciatio ſm Inno.¶ Querit Inno.vtruz anteq̃z epõ ha
beat pacificam poſſeſſionẽ epatus teneatur petere confir-
mationẽ vel ordines.r dicit q nõ lz qdam alij dicũt con-
trarium q2 nõ teneť omittere ſpiritualia pp defectũ tpali
um.¶ Itẽ dicit Inno.q ↄfirmatus tñ ſi nõ habuit poſ-
ſeſſionẽ pria bñficia retinet.r hoc tz ꝑcaſe.¶ Modo ve-
nio ad quedã alia.r primo quero nũquid ſcrutinium poſ
ſit fieri de duob⁹ viꝛ vt eligatur vnus ex illis r alius extra
illos nõ poſſit eligi.quidaz dicũt q nõ per.c.q2 pp d elec.
Nam ius eligendi nõ põt minui.vt.ff.qui r a quibus.l.ſi
optio.So.dicit Inno.q per viam ſcrutinij r per viaz cõ
promiſſi poſſet hoc fieri quia in hoc conſentiunt omnes d
capitulo.r eſt quedam forma ſimilis forme compromiſſi.
¶ Secundo quero an adiuratio de qua hic loquiť ſit lici
ta.rñdeo ſic.r tamẽ ſi adiurati facerẽt ↄtra conſciẽtiã va
leret electo maioris partis ex quo eſt ſeruata forma iuris
vnde papa hic nõ facit mẽtionẽ cõſciẽtie q2 ſufficit q ele
ctus ſit vtilis eccl'e.¶ Tertio quero nũquid ille qui eſt ni
mis pauper vel nullũ hz amicũ p quẽ poſſit eccl'az defen
dere poſſit eligi ad prelaturã.rñdeo ſi vtilis eſt eccleſie in
ſpiritualibus r per ſuam prudẽtiam põt eccleſiaz compe
tenter in tẽporalibus defendere ſatis eſt.vt.ff.de confir.tu.
l.vtilitatem.Nam boni mores meliores ſunt q̃z arma vel
diuitie.vt.ff.de ſuſpec.tuto.l.ſuſpectũ tutorem.prelat⁹ eim
ſimilis ẽ tutori.exceptio q non dat fideiuſſorẽ de ratione
adminiſtrationis reddẽda.dicit Hoſt.attẽdeñ.qualitatẽ
bñficij r ſitum.r ſi nõ poſſz defendẽ iura eccl'e de facto dz
ↄuideri d alio magis idoneo q2 vtilitas eccl'e ꝑfertur mo
ribus electi.¶ No.q qui allegat vnam cauſam dũtaxat
vť tacite confiteri ſe alias cauſas non habẽ.Itẽ no.q cau
ſe non iactatiombus ſz rerum meritis approbãtur.¶ Itẽ
no.q vba gñalia r ambigua famã alterius non denigrãt
nam qui obſcure loquitur nihil loquitur.ff.d lega.j.l.ride
teſtores.ff.d iure fiſ.l.ita fidei.r no.in.l.turpia.ff.d lega.j.
¶ In tex.ibi poſtq̃z pacificam.no.q nõ dicitur facta ple
na executio niſi ſit data pacifica poſſeſſio ſufficit tamẽ q
quãtolibz tpe fuerit pacifica licz poſtea turbetur p accuſa
tionẽ vť denunciationẽ vt hic vť ẽt d facto.lz ſit ar.in ↄtrꝫ
ff.d arbi.l.iter caſtellanũ.lz ibi alia ẽ ratio q2 arbiter non
vť ſenſiſſe d poſſeſſione momẽti ſz de poſſeſſione continua
vt.ff.ſi ſerui.vẽ.l.egi.r.l.haruz.vñ ibi para nõ erat functa
officio ſuo ppetue obligationis.ſz hic iudex erat functus
officio executionis.tñ r hic ſi aduerſarij euz de poſſeſſione
eijcerẽt debẽt officio iudicis poſtea reformari.vt.ff.ne vis
fiat ei.l.ſi q̃s miſſum.¶ No.q vbi nõ ẽ poſſeſſio ibi nõ ẽ
effectus.¶ No.hic q accuſatio poſſeſſionuz nõ impedit
ↄ q2 criminalis prefertur ciuili.C.de ordi.iu.l.ſi.Sol.ibi
ſi.q2 criminalis prefertur ciuili.C.de ordi.iu.l.ſi.Sol.ibi
erat cognoſceñ.hic autez erat cognitũ r pronũciatũ.r ſic
nõ ob.Op.q poſſit opponi crimẽ cũ infamia.So.fateor
q2 infamia inducit neceſſitatẽ ſe purgañ.intellige ſi inconti
nenti poſſit exc'piens hanc qualificatam exceptionẽ ſicut
formaliter obijcit ꝓbare.ſecus ſi reciperet longum tracta
tum cũ nõ debeat impediri executio liqdi pp nõ liqdum.
vt.ff.de iureiur.l.nã r poſtea.in pri.vbi bona glo.iſtud aũt
incõtinẽti ſi eſt ꝓbandũ per teſtes qui ſunt in eodem foro
intelligiť iſta duos mẽſes.ff.de iure fiſ.l.aufer.§.q compẽ
ſatur.ſed extra illud forum intelligitur iudicio arbitrio.ff.
vt in poſ.leg.l.io a quo.Item iſamia intelligitur arbitrio
iudicio.ff.de effracto.r expi.l.j.§.expilatores.

Ex parte.

Si iudex citat ad locũ ad quẽ citatus nõ poſſit ſecure ire ꝛ mittere ꝑmiſſa de loco nõ tuto citat᷑ poterit appellare.hec.in ſuffragio. Judex ex offõ tenet᷑ aſſignare locũ tutũ ēt ſi nõ excipiat᷑. Inno.dũmodo iudici ſit notum.hoſti.de re iudi.c.paſtoralis in cle.ff.ad trebel.l.de etate.ꝛ ibi bona glo.ꝛ vulgatis.ſi locus eſt ꝑciſe impoſſibilis pp inimicitias alias contractas ꝛ iudex ſcit qꝛ alias ſunt orte ex facto ipſius iudicis.ꝓceſſus etiaꝫ ſine appellatiõe ē nullus ipo iure.vt.d.c.paſtoralis alias oportet excipi ꝛ appellari. Sed nunqd oꝫ excipere ꝛ cuꝫ hoc ſe offerre ad locũ tutum ꝛ petere ipm ſibi aſſignari. dicit hoſti.ꝙ ſic Innoc.cõtra qꝛ nõ tenet᷑ iudicē inſtruere contra ſe ipſũ.hec vera quia iudicis officium ē ſm Inno. Et no.ꝙ iſte iudex qui citauit ad locũ nõ tutum ꝑt infringere appellationē aſſignãdo ei ꝛ eis reſpõſalibus ꝛ locis locũ tutum hec.ſ.anteqꝫ appellãs ſit fatigatus i ꝓbando appellationē ſuam nõ poſt arg.C.ꝺ aboliti.l.ij.ff.de iureiur.l.eum qui is ꝑnci. ¶ Quid ſi locus eſt tutus ꝓcuratori ſed nõ ſibi rñdeo appellare ꝑt qꝛ beneficium iuris ꝙ habet vt ꝑ ſe vel ꝑ ꝓcuratorem compareat nõ ꝑt ſibi auferri.ff.ꝺ ꝓcura.l.j.§.vſus. ¶ Quid ſi locus non eſt tutus ꝓpter[a] mortalitatē.rñdeo nõ tenet᷑ citatus ire qꝛ nõ dꝫ tẽtare deũ ſꝫ timere cũ ſit terribilis pluſqꝫ leo rugiẽs.ꝛ qui nõ timet deum in feruore vite i morte plorãs dicit timor ꝛ tremor venerũt ſup me ꝛ cõtexerunt me tenebre. Bal.

a ¶ Vide dis allegata p.d.Feli. in.c.ex tranſmiſſa. in .ij. col. extra ꝺ ꝓſcrip.in.ꝺ. ad illud de peſte.

f

Significauit.

Si ꝓcurator non habꝫ ꝓpriũ ſigillum licite appellat᷑ vl̃ ſi aliqs cõuenit᷑ ꝑ ſcḋas lr̃as nõ faciẽtes mentionē de ꝑmis.hoc.d.ſa ibi.quo circa. ¶ Caſus ꝓcurator capl̃i eboracẽ.agebat contra electum.J.magiſtrum hoſpitalis quē epo ꝯfirmauerat. Nam capitulũ eboracẽ.dicebat electiõeꝫ ad ſe tñ pertinere.ꝛ ideo petebat magiſtraꝫ caſſari iſte ꝓcurator ꝓducebat litteras capl̃i ſigillatas ſigillo ſolito apponi in executoribus nõ in ꝓcuratoribus. ¶ Iteꝫ magiſter erat in ius vocatus ꝑ alias lr̃as gratie ꝛ non poterat cõueniri ꝑ poſteriores non facientes mentioneꝫ de ꝑmis.ꝛ quia he exceptiones nõ fuerũt admiſſe fuit appellatum.papa mãdat ꝙ ēt ſi vna iſtaꝝ exceptionũ ſit vera ꝙ reuocet᷑ in irritum quicqd factum ē poſt appellationē. ¶ In tex.ibi.actorem.i.ꝓcuratorem capl̃i eboracẽ.quē leges actorē vocãt. ¶ No.ꝙ ſigillũ incõgruũ viciat ſcripturaꝫ. ¶ Item no.argomentuꝫ ꝙ ſi notarius facit ſignuꝫ nõ ꝯſuetũ nõ valet ſuũ inſtrumẽtum.C.ꝺ aſſeſſ.l.fi.ꝛ inſti.de publi.iudi.§. item vtendum eſt ſigillis appropriatis ꝛ nõ ſigillis ſimpliciter. ¶ Et no.ꝑ his qui habent rochas i cuſtodia qꝛ debent recipere ſigna eis deputata.ꝛ ſi crederẽt litteris generalibus dñi nõ excuſarent imo punirent᷑. ¶ In tex. ibi.cõuentus.ſ.magiſter ibi vel aliqua cap.no ex duabus exceptionibus vel rationibus copulatiue ꝓpoſitis ſufficere ad victoriam alterã eẽ verã cũ quelibꝫ ꝑ ſe ſit ſufficiẽs. a la ſecus.ff.de re iudica.l.diuus.preterea ibi erat vna exceptio tantum qualificata.ꝛ ideo iterum debet probari.ſ.exceptio ꝛ eius qualitas.ꝙ dic vt ibi ꝑ Bar.ꝛ dixi de probatis.c.lꝫ cauſam vbicunqꝫ qualitas eſt de forma ſubſtãtiali excipiẽdi ibi oꝫ qualitateꝫ ꝓbari.forma eſt ēt ſiqs ſe aſtringit ad illam ꝓbãdã ar.ff.ꝺ ꝓba.l.circa. ¶ Queritur vtrum capl̃m poſſit ſine auctoritate ꝓprij iudicis facẽ ſindicum vel actorē.hec.dicit qꝺ nõ ad inſtar minoris qui indiget curatore ꝛ curator ē decernendus auctãte iudicis. In ꝯtrium vꝫ qꝛ capitulũ põt cõſtituere vnum ꝓcuratorem ꝛ in ꝯſtitutione ꝓcuratoris nõ requirit᷑ iudicis auctoritas qꝛ ꝯſtituit᷑ a dño.vt.ff.de ꝓcura.l filius.§.milites.ꝛ leges que dicũt ꝙ in cõſtitutione actoris requirit᷑ decretũ iudicis loquũtur qñ actor cõſtituit᷑ ꝑ decuriones vl̃ cõſiliarios reipublice.nõ qñ ipimet dñi cõſtituũt ꝓcuratorem.ad hoc.ꝺ.de reſcrip.c.edoceri.ꝛ hoc qñ capitulꝫ hꝫ litigare cũ alio quã cũ ſuo prelato.dicit hec ꝙ cũ auctoritate iudicis debꝫ ei dari curator. ¶ Quid ergo ſi habeat litigare cum ſuo epo qs dabit iſtum curatorē.dicũt doc. ꝙ nõ eſt neceſſarium aliud decretum.vnde ſi capitulũ alicuius eccl̃e collegiate hẽat litigare cũ ſuo prepoſito nõ indiget auctoritate epi.multominus ſi habeat litigare cũ ſuo epo qꝛ auctoritas nõ eſt exquirẽda ab aduerſario licꝫ interdũ ſit agẽdũ venia petita.vt inſti.de ac.§.penales.ꝛ ar.ff.ad trebel.l.imperator. ¶ Et no.ꝙ Ber.dicit hic ꝙ capl̃m dicit᷑ eccleſia ergo leſum hꝫ reſti.in integ.adde qꝺ no.v.qõe.iij.c.vltimo.

f

Significantibus.

Licite appellat reus petens declarari rē i libello petitã ſi non audit᷑. ¶ No.ꝙ ab ineptitudine libelli ꝑt appellari. ¶ No.ꝙ ſi eccleſia dicit fundũ ad ſe reuerſuꝫ pp canonē nõ ſolutũ dꝫ declarari qs fundus ſit ille.vt.ff.ꝺ rei vẽdi.l.ſi i reꝫ agat aliqs.ꝛ in.l.idē põpo.ſcribit ſi frumẽtũ.§.vltio.ff.ꝺ teſt.l.ſoema.ꝛ ibi no. Interrogabit᷑ ēt emphiteota.an aliqs fundus ſit ẽphiteoticus ꝛ qs.qꝛ vt dicit tex.in feudis nõ eſt bonũ vt veritas negel. Si aũt dicit nihil eſſe libellarium ſeu feudale.actoris eſt declarare niſi petitio ſit vniuerſalis vt qꝛ petit iuriſdictõem vl̃ deſtinctã qꝛ fines iuriſdi.illius diſtrictus ſunt declarãdi in libello ꝺ reſti.ſpo.c.cũ ad ſedem.

e

Ex insinuatione.

Judex a q̃ appellatꝫ eſt nõ põt ſtatuere terminũ ad finiẽdã cãꝫ appellatõis qꝺ ſi fecerit itelligit᷑ ſtatuiſſe terminum ad ſe ꝓſtãdum.aut ergo terminus ſtatuit᷑ ad appellatõem finiẽdam.vt hic.aut ad appellatõem ꝓſequẽdaꝫ. vt no.J.eo.c.abbate.ꝛ tũc ꝓſequi dr̃ lꝫ nõ ꝑducat ad effectum.ſi tñ ſemel tm̃ compareat ꝛ ꝓteſtet᷑ ꝙ per ſe nõ ſtat ꝛ ponat aduerſariũ in ꝯtumaciã.naꝫ donec illa ſit purgata per aduerſariũ ſemp intelligit᷑ ꝓſequi.ff.de vſur.l.mora.per Bar.qꝺ eſt no.dig.ſecunda ibi qꝛ vero. ¶ Caſus. inter priorē ꝛ mõachus ſancte barbare ex vna parte ꝛ.b. camerariũ ex altera erat qõ ſup quodam predio corã iudice ordinario cuius cõmẽſalis fuerat aduocatus camerarij in eadē cã vñ ne procederet᷑ fuit appellatũ.iſte iudex prefixit terminũ ad feſtum purificatiõis infra quẽ vtraqꝫ pars deberet eſſe reuerſa ab appellatiõe.papa dicit ꝙ nõ potuit iudex a quo imponere legem ſuperiori ꝛ maxime pape.cuꝫ is q eſt in ꝯſiſtorio principis ꝛc. Itē qꝛ iſte camerarius impetrauit nõ expectato termino nõ vꝫ impetratio. Et mãdauit papa ꝙ ſi ē ita ptibus ꝯuocatis ꝛc. ¶ No. epm reddi ſuſpectũ pp ſuum cõmenſalē. ¶ Modo quero quis terminus erat iſte qui fuit preuẽtus.rñdeo terminus ad feſtum purificationis.ſed ꝯ hoc.qꝛ aſſignatio termini huiuſmodi nõ tenuit.rñdeo veruꝫ ē ꝙ nõ tenuit formaliter ſm intẽtionem aſſignãtis tamē ex interpretatiõe iſtius capituli tenuit ad ſe pñtãdũ.in termino corã papa vl̃ alio iudice ad quē qꝺ ē no.dignum.Ex hoc enim ſequitur ꝙ ſi non valꝫ dilatio vt ago vꝫ vt valere poteſt. Et ꝙ dilatio aſſignata ad plura ſi nõ põt operari in oĩbus operet᷑ quatenus põt operari.tẽtẽ m̃ c̃ļ. Ibi patrocinari.ff.de pig.actio.l.ſi quaſi.

b

Bone memorie.

Qui ex iudiciõ ex veriſimilib[9] cãis appellat ad papã ne in poſſeſſione ſua moleſtet᷑ ꝛ poſtea ſpoliat᷑ reſtituit᷑ in ſtatuꝫ in quo erat tempore quo appellauit. Ber.dicit. Et prima pars ponit allegationem appellantis. Secũda ibi procurator.vbi ponit allegatio.appellati. In tertia pronũciatio ibi premiſſis. ¶ Caſus.quidam.o qui fuerat pſona eccleſie de ſañ.deceſſit quo mortuo quidam abbas poſſeſſionem dicte eccleſie ad ſe aſſerẽs ꝑtinere ingreſſus ē poſſeſſiõem. Primo ꝑ monachos ſuos.Scḋo ꝑ ſe pacifice.timẽs tñ ne expelleretur ꝺ poſſeſſiõe appellauit generaliter hoc modo ne aliqs ſup ipſa poſſeſſione eum ꝓſumeret moleſtare.tamē quidam laici ꝑ vim expulerunt dictum abbatem ꝛ mõachos ꝺ dicta eccl̃ia que tandē ꝑuenit ad archidiaconum quẽdam petebat abbas ſibi eccliam reſtitui ea rõne qꝛ ſpoliatus ꝛ qꝛ poſt appellatõem ſpoliatus Archidiaconus dicebat cuſtodiaꝫ illius eccl̃e ad ſe ꝑtinere ꝺ iure cõi ꝛ de vſu ꝛ ꝯſuetudine ſemp obſeruatis. Itē dicebat ꝙ dictus.o.erat cenſuarius dicti archidiaconi ꝑ dictã eccl̃a cũ dicto archidiacono noĩe ipſius eccl̃e ꝓſtaret

Digitized by Google

vnā ꝓcuratioñ ānuaȝ ⁊ q̄nq; ſolidos. pape auditis hinc inde allegatis p̄dictos monachos ⁊ abbatē q̄ ex ꝓbabilibus ⁊ veriſimilibus appellarūt iuſſit ceſſāte edos in eūȝ ſtatuȝ re. ad eccl'am ante dictā cū fructibus ſalua q̄one ꝓprietatis. ℭ In tex. ibi aſſerit ptinere. verbū ptinere generale ē ⁊ verificat̄ ſi ptinet ad eū iure patronatus. arg. illi' no. l. talē. §. ſi. ff. de heredi. inſti. vel q2 p2o deceſſores eius ſimili iure vſi ſunt. ff. de viuca. l. celſus quoȝ quaſi poſſeſſio ꝯtinuatiue tpe vacationū deſcēdit ad ipſuȝ abbatē ⁊ monachos. ff. ex qui. cau. ma. l. cuȝ ſimiles. titulum tñ ſue poſſeſſiōis nō tenetur dicere abbas archidiacono. c. j. ð regula. li. vj. ff. de rei ven. l. in ſpeciali. quia nemo tenet̄ ius ſuuȝ exponere aduerſario ſeu iudici ſi natura cauſe hoc deſiderat iuxta illam regulaȝ. agat q̄ cauſa deſiderat. ff. ð poſt. l. quiſquis qui tex. deberet ſcribi de lr̄is auri in omni materia iudicioȝ. ℭ In tex. ibi ne quis. no. generalem appellationeȝ extra iudicium admitti q̄is ꝓceſſum ſubſecutū deducit̄ ad ſpēm. ff. de ꝯdi. inſti. l. vter ex fratribus nec ē neceſſe q̄ expulſoribus intimet̄. ℭ In tex. ibi ⁊ monachos. no. q̄ abbas acquirit poſſeſſionē per monachos ſicut dominus per ſeruū ſuū. ℭ In tex. ibi ſcdo p ſeipſum. no. poſſeſſionē per aliuȝ habeo. ⁊ nihilominus ingrediēdo p me ipſuȝ poſſideo. ⁊ ſic bis poſſideo dicas q̄ vna tantum eſt vera poſſeſſio. ve. l. iij. §. per ſeruū. ff. ð acq. poſ. ibi pluries. ℭ No. hic expreſſum q̄ geminatio appellatōis n̄ nocet. Et de hoc no. I. e. li. c. dilecto. q2 qui appellat ſemp improbat factū iudicis ⁊ ſemp pſeuerat in ꝓbādo ſicut ille qui ſepe ⁊ ſepius petit apoſtolos. Ibi ſup poſſeſſione. no. ſup poſſeſſorio appellari. Inn. dicit q̄ iſtud nō erat poſſeſſoriuȝ. Sed ꝯtra Inno. facit fructuū reſtitutio ad quā cōdēnatur archidiaconus. vt. ff. de vi ⁊ vi ar. l. rectiſſime.

ℭ Preterea patronus eccl'e vacātis. ſ. clericus hȝ interim naturalē poſſeſſionē ipſius eccl'e ſȝ habeat eaȝ cuſtodie cauſa. Ibi ei eiecerint. ⁊ ideo probatur ſibi poſſeſſioneȝ reſtitui cū fructibus. Ibi archidiaconi ad quē deuenit dicta eccl'a poſtq̄ȝ abbas fuit ſpoliat' p dictos monachos. Et no. q̄ monachus nō dicit̄ poſſidere ⁊ tñ dicit̄ ꝯtrahere puta emere ⁊ vēdere. ℭ Itē n̄ dicitur hēs eē ſic ſi monacho ⁊ tñ dicitur adire hēditatē. ve. ff. de leg. j. l. cuȝ filio. iſta verba glo. ſunt tibi ſcripta. ff. de vſura. l. ſequit̄. §. fune. vnde monachus qui nō poſſidet nō preſcribit ſȝ monaſterium p̄ſcribit ⁊ eius ꝯſciētia attēditur. ℭ No. q̄ monachi dicunt̄ expelli ð poſ. C. ſi per vim vl' alio modo. l. j. Ibi cuſtodie eccl'arum vacantiū cuſtodia nō ſpectat ad laycū ſȝ ad patronum clericum ſic. vt no. hic per Inno. ⁊ Hoſt. ⁊ per Arch. xciij. di. c. dictum. ⁊ I. vt eccle. bñſi. c. j. p Inn. ⁊ ð officio archi. c. vnico. p Hoſt. ℭ In tex. ibi pro tēpore. no. q̄ oȝ ſpecificari eorum nomine qui fuerant pro tpe. Ibi hoc iure. ſ. cuſtodie. ibi ſemp. l. a pe cuius memoria nō exiſtit. Ibi ānis ſingulis per hoc nō ꝓbatur poſſio eccl'e ſed quaſi poſſeſſio ipſius cenſus. Ibi appellatōis. ſup hoc fundat ſe papa. Ibi vtrilibet diſiunctiua eſt nō copulatiua ſm Hoſt. ibi aſſignandos ⁊ ſic portandos in horreuȝ expulſi expenſis expulſoris. ℭ Opponit̄ q̄ iſte abbas n̄ potuerit ingredi ſua auctorita. ſo forte erat patronus vel fiebat hoc ex conſuetudine. ℭ Ber. colligit hic notabile q̄ qui per aliū poſſidet ipſe intelligitur poſſidere. dicas q̄ hoc verbum intelligit̄. ſonat veritateȝ in his que iuris ſunt. ſȝ i his que ſunt facti refert aut ē tale quid qð p aliū plene acquirit̄ ⁊ idē vt. l. certe. §. ſi ꝓcurator. ff. de ꝓca. aut nō plene acqrit̄ ⁊ tūc iportat fictionē. ℭ Opponit̄ q̄ iſte archidiaconus nō debuit condēnari quia de iure cōi eſt magis fundata intentio archidiaconi quam intentio abbatis. item q2 ille q ē in poſſeſſione cā cuſtodie n̄ poſſidet vt. ff. ð acqui. poſ. l. iij. §. genera. ff. vti poſ. l. ſi duo. §. creditores. ff. ex qui. cau. in poſ. ea. l. cuȝ legati. ⁊ iō ſi expellit̄ n̄ hȝ interdictum vnde vi ſed officium iudicis. ff. de dona. l. aquilius. ff. ne vis fiat ei. l. ſi quis miſſuȝ. ⁊ no. in. l. iō. §. neratius. ff. ð ꝯdi. fur. ſo. ⁊ hic officium iudicis interat̄ vt reuocetur attētata poſt appellationeȝ. nō aūt ē hic propoſitum interdictuȝ vñ vi ſm Inno. q̄ dicit q̄ tum qs petit induci in ſtatu in quo erat tpe appellatōis iſtud nō ē ſimplex poſſeſſorium vt nō inquiratur niſi de poſſeſſione ſa-

cti q2 imo inqrit̄ de poſſione iuris ⁊ de ꝓprietate. ⁊ cum liceat de ꝓprietate ⁊ ð poſſione queri. ꝓfertur probatio ſuper ꝓprietate. dicit Inn. q̄ per hūc modum agendi peto me reſtitui i p̄ſtinum ſtatum. aut ð iure poſſio ptiet ad ꝯuentum ⁊ nō fit reſtō. aut ē q̄dam tertius ad quē nihil ð iure ptiet ⁊ tūc fit reſtō. ℭ Sed opponit̄ q̄ ſufficit appellatum eſſe nec ē aliud iqrēdum niſi an ſit inreuocatum. reſpōdeo i appellatōe extraiudiciali nō reuocant̄ poſt agreſta niſi probetur veritas cauſarum. vt i. c. j. de his que fiūt a ma. par. cap. ⁊ de ma. ⁊ obe. c. dilecti. ð elec. cum iter canonicos. Sol. dic̄ Inn. aliquādo quis appellat extraiudicium ex cauſa rationabili tm̄. ⁊ tunc ꝓcedunt deī capitula. aliquando ex cauſa probabili ⁊ veriſimili ex iuris coniectura. ⁊ tūc ſatis ē ꝓbare q2 cauſa allegata nō pt eē vera ſed veriſimilis ſicut veriſimil' ē q̄ ſi clericus hȝ cuſtodiam eccl'e q̄ ſit patronus ⁊ ecōtra. ⁊ ſic veriſil' innuet verū. qð eſt no. dignū ſm Inn. ff. de i iteg. reſt. l. omnes. vocat ergo Inn. cām ꝓbabilem que poſſit ꝓbari. ⁊ veriſileȝ p̄ſumptā a iure. ℭ Op. ſm Ber. appellatio fuit iterpoſita contra ſpoliatorē ſed archidiaconus non ſpoliauit ſed ſpoliatum inuenit. rñdeo nō eſt vis q2 archi. ſucceſſit i vicia. vt. I. ð iudi. c. q2. V. ℭ No. q̄ nō ſpoliauit ſed ſpoliatū detiet i ſpoliatōe ſpolaſſe vr̄. pterea iſti lay ci geſſerūt negociū archidiaconi ꝯtemplatiōe ⁊ realr̄ ipſo facto. ⁊ archidiaconus habuit ratum ipſo facto q2 peruenit ad eum poſſio ipſo facto. ar. ff. de vi ⁊ vi ar. l. j. §. deieciſſe. ⁊ §. quotiēs. nec ob. . I. de reſt. ſpo. c. cum ad ſedem. q2 ibi epūs nō habuit ratuȝ nec fuit viſus admiculo expulſoris q̄ ſaltem erat articulādum per parté aduerſam ⁊ nō fuit articulatū vt ibi patet. vel ibi iō q2 agēs ſe aſtrixerat ad directā ⁊ imediatā ſpoliationem probādam ⁊ hec ē ipſa veritas. Hal.

d **Ilecti.** Si ꝯtra ſuperiorē ſuum q̄ vadit ad papaȝ habet̄ pro appellante ita q̄ excōicatio poſtea i eum lata nō teneat ipſo iure. h. d. Diuis paro ponit querelā. Scdo dat iudicē. ſcdo ibi cū aūt. ℭ Caſus. iter epm ⁊ q̄ſdam mōachos eidē ſubiectos vertebat̄ qð ſup quadaȝ capella duo ex monachis acceſſerūt ad papā p iſta cā archiepo hoc ſentiens eos excōicauit. papa dic̄ q̄ cum plus ſit ad ſedem apoſtolicam facto appellare q̄ȝ ſimplici verbo ⁊ ipſis ad romanā eccleſiam venientib' itelligit̄ ad ſedem apoſtolicā ꝓuocatū denunciare dȝ deōs monachos excōicationis vīculo non ligatos. ℭ No. q̄ facto datur voluntas itelligi C. de iſti. ⁊ ſubſti. l. ꝯprehendenda. ℭ No. q̄ vbi facta loquunt̄ nil opus eſt verbis. q2 qð apperet expſſe non eſt loq neceſſe. facta loquuntur. no. q̄ plus eſt facto facere q̄ȝ verbo dicere. C. de teſta. l. noſtrā ff. de teſta. mil. l. codicill'. §. veteranus. vbi per canzellatōem teſti tollitur teſtm̄ ⁊ nō per ſimplicem penitentiam verbaleȝ. alie pulchre ꝯcordantie ſunt i glo. ℭ Op. q̄ inmeria arreptio nō habeatur p appellatōe. p2io per tex. c. vt debitus. I. eo. ti. ſecundo per rōnem q2 duplex eſt tantū forma appellañ. ſ. viua voce. q̄ñ ſcōtinenti ⁊ a diffinitiua ⁊ i ſcriptȝ quando ex iteruallo ⁊ ab iterlocutoria. ſed arreptio itineȝ nō habȝ in ſe aliquam ex iſtis formis q2 nō eſt i ſcriptȝ nec per nuncupationem vt ita dixerim. ergo nō eſt appellatio. Solu. duplex eſt appellatio. ſ. expreſſa voce vel ſcriptura. ⁊ ita loqtur tua oppoſitio. ⁊ tacita ſiue iterpretatiua ipſo facto. ⁊ ita loqtur. c. noſtrum. Et per hoc reſpōdetur ad cōnem. Sed ad tex. i ꝯtrarium rñdetur q̄ hic ē ſpeciale quando iter arripitur verſus ſedem apoſtolicam q2 eſſet abſurduȝ q̄ excōicatio valeret. nam per hoc nunq̄ excōicati nō poſſent ꝯparere i auditorio pape q2 non lȝ excōicatis vrbem ingredi. ⁊ vrbs ē vbicunq; ē auditorium pape. Pono abſurdū ē q̄ aliqs poſſit ipedire ne eatur ad papam. vel dic q̄ ē ſpāle q̄ñ cā ē iter p2elatū ⁊ ſubditū. ⁊ ē rō q2 nō dȝ eē in poteſtate p2elati ne ſubditus litiget cū eo. ar. ff. de arb. l. ne i ptāte. dicit lex q̄ nō dȝ eſſe i ptāte aduerſarij q̄d habeam ſecum facere. vt. ff. de iuriſdi. om. iud. l. ſi idem. cum eodem. §. j. ℭ Quero ſubditus litigat cum epo tanq̄ȝ cū aduerſario ſuſpicans ſe grauari ab ipſo de facto iter arripuit ad archiepm vtrum videatur legitime appellare. ⁊ videtur q̄ non q2 iſta eſt quedā fictio ⁊ ð papa lex loqtur

ar. ff.

e ℭ Adde q̄ ſomnes ſunt fcā ad declarādū volūtatem que vba q̄ ſepe p̄ſerun tur cōtra intentioñ in proferentis vt in. c. ulei. de ap. ⁊ i. c. eſt aliū xj. q. iij. ſcdȝ abb. panor. i ꝯſi. cepit incipi. illud de iure que ritur veum iſta remiſſi pe. col.

Digitized by Google

ar.ff.so.ma.l.si vo.§.de viro.t hoc tenuit Jo.tali rone qz
ista dicit simplex querela per quam nō pt iuris ordine p-
termisso adiri nisi solus papa sz ista rō non ē vera sz ber.
nō etiam inferior pt adiri per simplicez querimoniā.ber.
adverte aut querela ponit p supplicatione t tunc pncipi
t non alijs prelatis est supplicatū.C.de pci.impa.offe.auc.
que suppositio aut ponit p alio recursu vel remedio ordi-
nato a iure vt pducendo iniam nullam t tūc adiri pt.C.
de accus.l.absentem.itē ordinarius contra interlocutoriā
delegati pt adiri contrario impio implorato.ff.q satisda.
cog.l.arbitro sm vnā lec.audivi istis opi.Jo.t eius moti-
us.¶ Jn contrariū videt qz licitum ē arguere a simili et
in officijs.ff.de offici.psi.l.j.ff.de negoc.ges.l.ex facto.ff.ad
tertul.l.ij.in fi.t hec vera.pmo qz hec appellatio ē extraiu
dicialis cum platus in hac causa nō sit iudex qz pprie vn̄
ista non ē appellatio sz puocatio.scdo qz eadez eqtas.ter
tio qz qui iter arripuit incepisse videt.vt ff.de polici.l.j.§.
cepisse.ff.d inoffici.testa.l.quēadmodum.ff.d pdi.ob cām
.l.si pecuniam ar.ff.d ap.l.psco.t.C.qui perāt tu.l.cum a
matribus.¶ Sz qd siquis vadit ad papā p appellatōe
t alio cā rn̄deo pncipalius motivum inspicit t si sunt eque
pncipalia non habet p appellante qz non videt cā appel
lationis abesse qui alias erat facturus.ff.q.ex cā.maio.l.
nō vere.dz ergo pstare q ibat tāq pfecuturus tacitaz ap
pellationē alias nō iturus.Sane dicta itineris arreptio
dz fieri.J.tēpus appellandi t cum ptestatione q intendit
recurrere ad sedē apostolicā.vel ad aliuz iudicē.Sz s b ē
differētia qz alius iudex dz esse immediatus sz sedes apo
stolica pt adiri nō servatis gradibus.t est ratio quia pa
pa ē pater patrum t concurrit imediate cū oi plato ēt in
eadē iurisdictōe ēt maiori t pptia papali p se stat que nō
minuitur p concursum alterius iurisditionis ar.ff.de pdi.
t demon.l.falsa.§.j.t in.c.j.de concel.pben.libro.vj.sicut
mare nō minuit nec auget p concursum fluminuz vn̄ pa-
pa hz iurisditionē non p viam accumulationis qz sic esset
collega vel haberet parem nec p viam gradualitatis qz
haberet porem psidentem t potiorem se.sed per viam qz
papa ē totuz cōtinens.i.oia iuxta illud oia celar erat.Sz
tn̄ impator magnificus t gloriosus sicut aquila distribuit
pdam suaz nec curat i oibus epul oppone mulaz sui tāq
insaciabilis t famelicus sz Jo.mo.sz secus sit i ipatore ad
quē nō debet appellare nisi gradual.nō qz ipator non pos
sit pcedere de plenitudine ptātis sz qz nō vult pp pmodū
subditorum.vt in auc.d qsto.§.sup h.sz ecce epo t patriar
cha epa t patriacha sunt in venetijs.subditus ptēdit cum
epo t vn̄ vadit ad curiam patriarche excōicat nūqd iste
dr iter arripuisse t vr q nō qz nō exit civitatem sicut non
dr navigare ille q nō exivit portuz ar.ff.d edi.edic.l.qd sit
fugitivus.Jn ptrium vr qz nō ē in ptāte epi ne catur ad ar
chiepiscopum ar.ff.de eo p quem fac.erit.l.j.¶ Sz quid
si epo carceret volentem ire nonduz tn̄ euntē nunqd habe
tur pro appellante.rn̄deo sic qz vim patitur i itinere icho
ando.sicut si pateret in psequēdo ar.illius not.gl.que est
in.l.j.C.vbi de pos.agi oz t optime facit.ff.d pdi.t demō.
l.quibus diebus in pn.¶ Extra quero cā ē iter duos sub
ditos epi corā eo.Epa ē degligēs vn̄ altera ps adit archi
epm conquerendo de ista tarditate qua pp archiepisco-
pus mandat epo q expediat causam infra certum tpus
nunquid hoc mādatū valet rn̄deo nō qz archiepa non dz
se intromittere de aliena iurisditione p simplicē querelaz
vn̄ tex.dicit q adeūdus est ille qui pōt oēz defectū supple
re vt ē princeps.vt in auc.de questo.§.sup hoc.C.de rem.
ap.l.fi.§.illud vide archid.i.j.q.j.d persona.Sed nunquid
simplex querela suspendit iudicatum.respondeo non.vt
dicta auc.que stipulatio.¶ Sed vtrum supior pōt adiri
per querelam resti.in integrū peritā cōtra iniaz inferioris
iudicis.rn̄deo sic si ē lata per delegatum suuz secus si per
ordinarium.ff.d minor.i.psco.qz ē de appēditijs prie cāe.
vt no.ff.de pcur.l.q pprio.§.item qui vbi glo.singularis.

p Astoralis. Per capl'm appella
tiōe remota ois ap-
pellatio phibet q a iure nō ē expsse permis-
sa.h.d.primo.Secūdo ibi vez dr q si excom-

municatus appellāt.nihilominus denūciat t bn̄ficiorum
pvētibus spoliet.¶ Casus.Papa mandat alicui vt p-
cedat in causa appellatione remota.Querebat verum p
istam clausulam intelligatur inhibita sola appellatio fru
stratoria.Papa considerans q pp hoc nō est necessaria
clausula dicit q p ista verba ē remota omnis provocatio
que apposita ista clausula a iure non ē expsse cōcessa tam
gravamē p supiorem poterit emēdari.Scda qō talis est
pone aliquis ē excōmunicatus t post appellationem an-
tequā essz denunciatus excōmunicatus t anquam subtra
herent ei fructus bn̄ficij sui appellat.Querit verum post
appellationem possit denunciari excōmunicatus t ei fru
ctus subtrahi.t vr q nō qz appellatōe pēdēte nihil dz in-
novari.Papa determinat ptriū t circa denūciationē red
dit duas rōnes.Pria ē qz excōmunicatio trahit secum so
talem executionem.Scda ē qz p denunciatōez nō inovat
aliqd qō sit iuris qz p denūciatōez amplius.i.iterū vr for
tius nō ligat.sed quo ad subtractōem fructuū reddit vni
caz rōnem qz pvētus ecclesiastici merito subtrahunt ex-
cōmunicato.quia eccle cōmunio denegat.sz in qua rōne
fundat hec distictio.s.aut appellatio ē specialr pmissa a iu
re.aut non repitur specialr pmissa.rn̄deo clausula appella
tione remota ē clausula generalis.t ideo tollit generalez
regulam.sz cum sit generalis nō pōt tollere casus specifi-
catos.ff.d remis.l.sanctio legū.sz Ber.q ita no.Jco.c.vt
debitus.ista rō non vr pbabilis quia spēs que sumitur ex
generali regula nō est species sed exēplum generis.t ideo
ei pdictorio genere derogat qz fundat in gnāli ratione tā
tum.dic vt dicam.in.d.c.vt dbitus.nec p istam clām pōt
phiberi appellatio naturalis.vt in.c.pastoralis.d re iud.
in cle.¶ No.primo q clā debz aliquid a opari.t sic no.q
expssio eius q tacite inest hz augere.concor.l.iij.C.si pen.
ap.mors interve.¶ Itē no q verba rescripti dnt aliquid
opari.ff.ad munici.l.j.d leg.j.l.si quādo.i.quatenus pos-
sunt opari sane intellecta.vt dicit illa.l.no.ff.d vulg.t pu.
l.ex facto.in pn.t.C.d inoffi.testa.l.si quādo.in pn.Itē v-
ba ptractus debent aliquid opari.vt.ff.d vsur.l.si stipula-
tus.Itē vt aliqd operent qnq trahunt ad imperium signi-
ficatum.Casum hēs singularem.ff.ad treb.l.hrdibus.§.
fi.Item geminatio vborum aliquādo hz augere.ff.ad tre
bel.l.bausta.¶ Ex predicta faciunt ad qōnē si statutum
dicit q instrumēta publica debeāt executioni mādari os
exceptiōe remota q nō possit aliqua exceptio opponi ni
si inveniat a statuto pmissa.¶ Sed quero que sit a statu
to pmissa.rn̄deo omnes que colligunt a ptrio sensu statuti
vnde si statutū dicit instrumētū.ergo secus si nō ē instru-
mētum vt qz falsum vl simulatū qn̄ p ptes nihil est actuz
executionem mereat.vt.ff.d ver.signi.l.paulus.C.plus va
lere q agit.l.emptiōe.Item dicit publicuz ergo a ptrario
sensu.secus si nō sit publicum vt qz nō ē ibi signum.tabel.
vt.ff.c.significaverūt.¶ Itē statutū vtrunqz cōiungit dū
dicit instrm publicum.ergo secus si nō hz solēnitatem in-
strumēti qz nō dz instrumentum illud q nō instruit nos.vt
ff.de ver.signi.l.notionē.§.instrox.Sed quid si hz solēni
tatem instrumēti.qz hz diem consulem t reliqua sz nō hz
solēnitatem ptrus vt qz ptrit pupillus sine auctoritate tu-
toris.vel qz instrm dicit talis pmisit nudo pacto.nūquid
merebit executionē ex forma statuti.rn̄deo nō qz hoc in-
strumētum instruit ad opponen.nō ad ppositum t qz cō
tinet vitium manifestum.vnde tale instrumētū nō ē aptū
exeq cū nō hēat eē ad petēdū nec figurā eē.sz sit quoddā
abusivū.vt.l.ij.in pn.ff.quemad.testa.ap.ff.de sal.l.siquis
legatum.Sed an poterit oppōi exceptio solutōis vel no
vatiōis.respōdeo sic si probetur per aliud istrumētum qz
instrumētorum incompatibilium vni per reliquum dero
gatur.vt no.C.de nō nume.pecu.l.gnāliter.Idem opera
tur iuris presumptio efficax.nam satis apparet p istrumē
tum q ps p tex.legis.vt.ff.de leg.j.l.iz impator.C.d pica.
tu.l.si tutor.C.de apo.pub.l.q cūqz.li.x.p simplices aūt te
stes nō admitteret pbatio per dictam.l.gnālr.puto etiā
q p dicta verba statuti intelligant remote oēs exceptio-
nes que sunt de apicibus iuris vz d quibus bona fide non
pstruit disputare.ff.mā.l.si fideiussor.§.quidā.t hoc intē
Bal.sup decre.

a ¶ Adde gl.in.c.sollic.de maio.t obe.bal.i rub.de contrahē.emp.l.j.q.Itē.j.l.huiusmo di.ff.de ver bo.ob.

dit illa.l.vulgaria.C.de adul.l.ita pudor. Item intelligun tur relecte oēs exceptōes inepte adeo certe ⁊ nō oporte at pnūciari eas ieptas.ff.de flum.l.j.§.labeo. ¶ Et nota ar. ad qōnē pape mādauit collectori qd faceret oēs ex cutōes ſniaꝝ infra menſes.quero d quibus ſentētijs intel ligat.rñdeo d hiis que ſunt apte ad exequēn.ſicut ſnie cō dēnatoīe que requirūt actū ſcōm facti executionē.ſecus in hiis que nō ſunt apte ad exequēn.quibus impreſſa eſt executio vt in ſentētijs ceſure. Item iſtud mādatum pa pe debēt itelligi i ſentētijs que trāſierūt in rem iudicatā vt.ff.de pigno.l.fundus.§.ſi plures.ſed pone q aliquis ſi fuit cōdēnatus ſed abſolutus ⁊ grauatus ſub modo re ſpōdeo ad hoc potēs ē ad obligan.vt.C.de ſeu.l.cū eoꝝ ſecus in pditōe que nō eſt obligare valēs.vt no.ff.de iure iur.l.ſiquis cū debitor.nam anteq̄ pditio exiſtat ſi ē ob ligatio nata. Et poſtq̄ extitit nō naſcit actio ex ipſa exi ſtētia ſz naſcit cū ipſa vt ſubtiliter no.C.de rer pmu.l.ex placito.ff.de pac.l.ſi ita hec eadē locū habēt apud illu ſtres iuriſtas ſi forte ſtatutum dicat q pſās debeat face re executōem ſniaꝝ ſub certa pena q in oibus eīſ intelligē dum ſi petat fieri in criminalibus.no.quatenus īſpiciunt rē publicā iudex tenet ex officio publico nec eſt neceſſe q aliquis petat executōes fieri.de offi preſi.l.pgruit.bar. no.in.l.j.ff.q vi aut clā. ¶ Nūc reuertamur ad ppoſitā clām appellatōe remota.⁊ quero de tali qōne ſi iſta clā apponit expreſſe in appellatōe a diffinitiua poſſit appel lari a ſnia lata in rei vē.⁊ videtur q nō quia glo.not.dicti ia.l.qui reſtituere.ff.de rei vē.qd a tali appellatōe nō ap pellet nō q2 ſit expreſſe pmiſſum ſed quia nō inuenitur p hibitum ſed in ppoſito inuenitur phibitum p dictā clāz ergo nō pōt appellari. Mō illa glo.ē quedam truffa quia nō ē dubium q a quolibet petitorio appellatur q2.l.no p hibet appellari niſi i poſſeſſorio.vt.C.ſi d mo.poſ.fue.ap. l.j.tamē illa gl.ē in vno valde no.ſ.q oīs appellatio ē p

a ¶ No. q regula appellationis admittēde eſt pmiſſiua niſi ſpecialr eſſe phibita de quo vid. pſe. v. phi. d puſi. i rub. d ap. ⁊ ibi et p Fel. ⁊ facit q2 in dubio ſemp dz eligi illa opinio p quam pſuluit vtri q pti vt de cla. dicti termino pen. de ca. ⁊ do. Alexā. l. j. ff. ſi qo cau.

miſſa que nō inuenit a iure a phibita.⁊ hoc ē vez d iur ca nonico i diffinitiua ⁊ iterlocutoria ſz d iur ciuili dz i iterlo cutoria dari regula p pͣriū.ſ.q oīs appellatio ē phibita ab iterlocutoria niſi inueniat expſſe pmiſſa.vt.ff.d ap.reci. lañ ſniam.ff.q ſatiſ.cog.l.arbitrio.ff.qñ app.ſit.l.j.§.q in ſentētijs.ff.d mino.l.ita vtile tpo. Cōſidera tria ſunt.ſ.pn cipiū iudicij añ lit.pte.⁊ pt appellari.puta a ſnia lata ſup petitorio vel ſup iuriſdictōe vel ſup ſatiſdatōe q2 nō poſſet repari p appellatōem a diffinitiua.C.de pcu.l.ita demū vt.d.l.arbitrio.ſcdm tpa pſiſtit i medio iudicij.vt dicit gl. in.l.ij.C.d epi.au.qd i medio nō ē locus remedio.quod ē verum niſi vulneret ipſa cauſa pncipalis.vt.d.l.ita vtile. vel niſi nō poſſz repari vt tortura.vt.C.d ap.l.ſiqs pruoca tōe.tertiū tps ē in fine in diffinitiua.⁊ regula eſt.vt.d.dixi q appellari pōt. ¶ Uenio ad.§.vez.⁊ no.hic q excōica tio trahit ſecum executionē.⁊ ideo iam excōicatus nō releuat appellan. Sz ptra iſtā rationē opponit d ſnia ab ſolutoria que trahit ſecū executionem.q2 non ē opus alio facto hoīs cū ītus hz qd q̄rit.vt.l.j.§.ſi obitor.ff.vt le.no. ca.ergo non appellabil qd falſum ē. ¶ Quidam dicunt q iſta ratio nō ē ſufficiēs vñ dicūt q ratio ē fauor cenſure pñās clauiū ⁊ vtilitas obediētie. ¶ Ego dico q non ē ve rum q ſnia abſolutoria trahat ſecū executōem q2 execu tio abſolutorie ē exceptio rei iu.q̄ ñ orit añq̄ ſnia tran ſeat in rē iudicatā. ¶ Itē pͣ rōnez iſtā opponit q ſnia vlti mi ſupplicij trahat ſecū executōez quia efficitur dānatur ſuus pene.ff.d pe.l.qui vltimo.⁊ tñ pōt appellari.ff.d ac cu.l.ex iudicioꝝ.C.de ap.l.additos.imo iure publico cuili bet pmittit appellare.ff.d ap.l.non tñ. Accur.hoc conce dit q iſta rō nō ſit bona.C.ſi a ñ cpe.iud.l.ſi.ſz male intel lexit rōnē iſtā.nā duplex ē executio.ſ.plena.⁊ iſta ñ reſcidē tur p ap.vt hic ⁊ ſi plena ſz reuocabil ⁊ iſta reſcindit per ap. Sz tu queres quare ſnia excōicationis ñ ē reuocabil p ap.dicunt qdam q2 fert ab eo qui non hz ſupiorē. Iſta rō ē falſa qñ ſnia eſt iniuſta de re iudi.c.cum eterni.in.vi. Alij dicunt q oīs ſnia que requirit actum ſcōm pt appel latione ſuſpēdi.ſecus ſi non reqrit actū ſcōm. Sed iſta ē falſa q2 ſnia declaratoria non requirit actū ſcōm ⁊ tñ ab ea pt appellari vt ſi reus declaratur non debere.dicit gl.

q in executōe nihil ē qd in futuro pēderet.nam de pñti ē vel nō ē.at.ff.d cuta.l.ſi ita q.ſz in alijs ſentētijs aliqd pē det d futuro vt poſſit poſt pdēnationē ſolui. Iſta nō ē bo na ratio quia infamia cōtracta ex ſnia nō pēdet d futuro ſz ſtatim ē ⁊ tamē reſc.adit p appel.vt.ff.d infa.l.furti.§.j. Aduerte īfamia nō ē proprie executio ſnie quia in ſnia nō fit mētio d īfamia ſz eſt quoddam acceſſorium quod exti guit extinctio principali. Tu aliter conſidera.nam ab illa ſnia dumtaxat appellat ex qua oritur actio iudicati vel exce ptio rei iudicate. Iſta regula ſingulariter traditur p glo ſatorem in.l.j.C.de arbi.ſz p ſniam cēſure nō oritur exce ptio rei iudicate nec actio iudicati nec appellat.iſtō ē fal ſum q2 lz nō appelletur vt ſuſpēdat ſnia tamē appellabil vt cauſa deuoluat ad ſuperiorē. ¶ Itē ex iterlocutoria ſu per legitimatōe pſonarum nō orit actio iudicati ⁊ tñ pōt appellari.vñ illa glo.ē falſa. Itē ex ſnia arbitri cū pena ap pellatur d iure canonico ⁊ tñ nō orit actio nec exceptio.vt ff.de arbi.l.ij.de iure ē ciuili poſſz appellari ſi in pͣmiſ ſo ē actū qd appellari poſſit.vt.C.de arbi.l.ne in arbitris. ⁊.ff.de ap.l.ex pſenſu.⁊ tñ vt dixi nō orit exceptio rei iudi cate nec actio in factū.pcludēdo tene id quod dicit Jo. an.in glo.hec rō veriſimilis vt a ſnia excōicatōis ñ poteſt appellari quin trāſeat i excōicationē niſi appellet anteq̄ trāſeat in rem iudi.ſed nū qua trāſit.ideo ſemp poteſt ap pellari ñ vt directe reuocet ſed vt abſoluat ſeruata forma eccleſie ſm Archidi.qui ita no.ij.q.vj.biduum.⁊ ibi oino vide. Porro res iudicata nō dī quādo ē in ſuo eſſe ita con firmata q nulla pͣria via retractari poſſit.vt no. Archi.ij. q.vj.c.diffinitiua.adeo q p pͣmiſſum retractari poſſit. Archi. ¶ Modo querit gl.an ille qui ē excōicatus poſt ap.pbabilem ſit excommunicatus.reſpondeo autē dubiū an excommunicatio teneat ipſo iure.⁊ tunc ē expectā da ſnia iudicis appellatorii.aut ē certum q valet ſnia licet iniuſta.⁊ tunc eſt excōmunicatus. Snia excōmunicatōis qualitercūq̄ lata ante appel.tenet niſi contineat intolle rabilē errorez.xj.q.iij.c.ſi epo.p Archi. Ex hoc infert q qñ ē dubium d nullitate interim admittit ad actus legitimos ⁊ ſic qdē pnunciet excōicationē non tenuiſſe.pfirmat. Si āt aliter pnuncietur infirmatur.ar.C.d pet.here.l.ſi put as.⁊ ff. de excu.tu.l.ordine. ¶ In tex.ibi.nō ligetur.ergo a pͣrio ſenſu nō poſſz iterū ob eādē cām excōicari.q2 iter medias ſenſu nō poſſz iterū ob eādē cām excōicari.q2 iter medias excōicationes appellatio iterpoſita non ſuſpēdit pͣmā ex communicatione q2 non inuenitur ſuſpēdendum ſi ſuſpēdit ſubſtātiā q2 eā pcedit ⁊ ſic ſuſpēdendum. ¶ Itē ē hic arg. a pͣrio ſenſu q appellatione pēdente ñ poteſt excommuni catus aggrauari. Non ob.quod hic dicitur de ſubtractio ne fructuum.q2 iſtud non eſt aggrauare.ſz originalis eſſe ctus excommunicationis eſt mera executio. Sz an iudex poſſit reſeruare fructus excommunicato.⁊ videtur q ſic ſicut deportato.d quo habeo glo.notabilē in.l.ſiquia null. ij.§.j.ff.ex qui.cau.maio. ¶ In pͣriū videtur q2 queſtio facti ptinet ad iudice ſi inter diſpoſitio.vt.ff.ad turpil.l.j. §.calūniatoribus.nec dz eſſe iudex clemētior.l.vt in adē. de iudicijs.§.opz. Sol.ſi redditus eccl'e ſunt tenuis ⁊ vix ſufficiunt ad alimēta duorū.l.ſacerdotis ⁊ clerici poſſunt omnino reſeruari quia ex quo excommunicatus viuit ⁊ ti tulus bñficij non ē ſibi oblatus.ergo viuē dus. Itez licz ſit excommunicatus dſeruit in tēporalibus.argu.ff.commo da.l.in rebus.§.poſſunt.⁊.ff.d operis liber.l.ſuo nutu.niſi habēt de proprijs bonis vnde poſſz viuē q2 tunc impede t officium ſuum gratis.⁊ no.q excommunicatus pſtat mitur in culpa.ff.loc.l.ſi merces.§.culpe. ¶ Quero an ex communicatus cui merito fructus ſubtrahuntur per iudi cem ſi iudex ei non ſubtraxit poſſit fructus percipere.⁊ vi q ſic.q2 lz ſit excommunicatus tñ ē in poſſeſſione. Na etiā deportat poſſidet donec fiſcus auferat ⁊ ſibi acquirit fru ctus.lex ē expſſa.ff.d le.iij.l.d portatī ſeruo. Preterea iſta lſa vult q p iudicē ei fruct ſubtrahatur.hac opt tz Jo.qui dicit q etiam ſnia exprimat q fructus.ſ.rer temporalium ei non ſubtrahatur.preterea lz quis ſit idignus tñ facit ſuo ctus ſuos donec hēditas euincatur ab eo.vt.C.d his qui. vt idig.l.j.⁊.ff.d peti.hered.l.itē veniūt.§.pndie. Prete rea excommunicat ē capax rer tēpoaliū ⁊ lz ſit excommunica

tus

Digitized by Google

ens tñ nō vacāt ſua beneficia nec poſſunt ꝯferri tāq̄ vacatia niſi prius auferantur ei p ſniam ꝙ ergo iuris ē in titu lo idem in fructibus argu.ff.de rei ven.l.ex diuerſo.Sed ego dico ꝙ cum ſit indignus licet faciat fructus ſuos tene tur eos reſtituere.Caſus.eſt in d.l.j.C.de his qui.vt indi. ⁊ ar.ff.de excu tut.l.nēſenius.⁊.C.de ſacroſan.eccle.l.qui ſub pretextu que lex optime facit.¶ Modo ꝓcedo vlterius ad ver.⁊ illi prouentus ⁊ quero an pendēte appellatione fructus ſubtracti reſtituant excōicato poſtea abſoluto.quidā dicūt ꝙ ſic q̄ licet medio tpe eccle cōis denegetur tñ nō ſtetit per eum.vñ nō debet ꝑdere ſi ipēdiun vt.C.de legi.l.ab adminiſtratōe.Alij dicūt ꝯtrariū.q̄ ſti pendiū nō debet ei cui interdicit offm.quinimo nocet ei caſus fortuitus.vt dicit lex no.C.de re mili.l.j.li.x.⁊ q̄ cui ſubtrahit antecedēs ꝯñs denegat ⁊ q̄ gratiam ꝑdit qui efficit inimicus teſtatori.vt no.in.l.in teſtō centurio.ff.de adimē.le.⁊.l.iij.in fi.glo.dicit ꝙ iuſte excōicato fruct' non reſtituunt.ſecus ſi p iniuriā ⁊ iniuſte fuit excōicatus quia p iniquam ſniam nō debet res euinci.ff.de euic.l.ſi p imprudentiam.ff.de ac.⁊ obli.l.ſeruus effectus ⁊ hec vera.vt no.l.viſ.c.ꝯtumaces.⁊.lxxxi.di.clericus ⁊ in ſpe.de fruc. ⁊ intereſſe.§.pe.in fi.⁊ optime facit.C.de here.euc.idē de neſtorianis nam excōicatus medio tpe habet p mortuus. vt in titulo hic finit lex.c.dño guerrā.⁊ licet ſit reſuſcitat' a mortuis.nō tñ recupat emolumenta medij tpis.¶ De inde no.glo.que dicit ꝙ qui extra ecclīam eſt nihil nomis eccle pōt poſſidere.¶ Quero igit nūqd p plarum excōicatus eccle poſſit acqrere ⁊ ex ſuis ꝯtribus agere.rñ.ꝙ ſic quia dolus plati nō vz eccle nocere.¶ Quero vtrum excōicatus in vna eccla ſit excōicatus in alia ⁊ vbicūqz loco rum rñ.ᵃ ſic idē ſi eſt ſuſpēſus ab officio.vñ ei ſubtrahunt redditus vbicūqz locoꝝ ſecus ſi ē ſuſpēſus ab officio tñ. arg.ff.de poſtu.l.ex ea.ff.de iur.o.iu.l.extra territoriū.Et eſt ratio differentie q̄ perſona vno ſpiritu cōtinetur beneficia autem realiter ſunt diſtincta.vt.ff.ō viuca.l.cū q edes ⁊.l.rex mixtura.⁊ q̄ natura hōis nō diuidit ſe nec diuidi pōt.ſed ꝑdia ſunt ipſa rex nā diuiſa.¶ Quero an depo ſitus ab officio debeat hēre alimēta gl.tz ꝙ ſic hoc rex ſi eſt deposit' ſi ex cā fasioſa ſz pp īfirmitatē ar.i.c.j.an mut' vl' ſurdus col.x.¶ Vide totic remiſſiōes an ſuſpēſo ſub trahant ꝓuēt' eccleſiaſtici.vide ꝙ not.abb.l.ō vita ⁊ hōe. cle.c.a crapula.gof.in ſumma.l.ō ſen.excō.in.§.ſed querit de ſuſpenſo.⁊ qō no.archi.Jo.mo.Jo.an.l.de ſen.⁊ re iudica.c.cū eterni libro.vj.vide.l.de cle.ex.mi.c.latores.⁊ qō no.Joā.an.in cle.cupiētes.de pe.in glo.no.nouā.⁊ in.c.ſi ꝯpromiſſarius de elec.li.vj.Deinde not.in fi.iſtius glo.ꝙ mitius agit cum depoſito q̄ cū excōicato.⁊ ē rō.q̄ excōicatus pōt ſe liberare ꝑendo qō depoſitus facere nō pōt.⁊ iō excōicatus ſemp ē i mora ⁊ rebellione ꝯtinua ſed depo ſitus per ſnie.⁊ iſta depoſitio ē quedam ſatiſfactio.ff.ō iu re pa.l.diuus veſpeſianus in fi.ſic qō no.l.de elec.c.j.li.vj. in glo.Itē no.ꝙ nulli ſunt denegāda alimēta quādiu viuit in hūanis.lxxxvj.di.non ſatis.⁊.c.paſce.ff.de capi.di.l. legatum.ff.de re iudi.l.ſi victum.¶ Ultio extra opponit ꝙ fructus nō debeant ſubtrahi.q̄ pēdēte appellatiōe nil dz innouari.rñ.verum ē ꝙ illa tñ q ꝯtingūt appellatōi nō ſunt inouāda.ſed effectus appellatiōis tēdit ad h nō ino uādo.alſa ſecus.vt hic.⁊ iō appellās iterim comedere ⁊ viuere dz q̄ hoc nō pōt litis pēdentiā ipedire.ff.de inoffi. te.l.ſi inſtituta.§.de hoc.vbi de hoc.¶ Querit Innocen. quot ſunt ſpecies appellatiōis.⁊ dicit ꝙ tres.ſ.ſatiſfacto ria que ꝓprie nō ē appellatio niſi i ꝓindictū appellātis vt ff.de viur.l.tutori.i prin.⁊ huic a iure ꝯceſſa.⁊ huic ſemper eſt deferēdū.niſi apponat clā appellatiōe remota.¶ Que rit hic Inno.ſi iudex vult abſoluere excōicatuz ad his qui fecit excōicari pendente appellatiōe poſſit in ꝯtriū appellare vel qd ſi velit mādare eum denūciādū.dicit ꝙ ſi iſte excōicatus eſt reus nō intereſt ſua appellare.vt.ff.ō indi. intelleximus ⁊ hi demū audiant appellātes quoꝝ itereſt vt.l.j.C.ſi ſepius in inte.reſti.poſtu.⁊.ff.ō ap.reci.l.j.in pñ. niſi appellatus ſit pro manifeſta offenſa excōicatus quia ordo iuris ē vt prius ſatiſfaciat.⁊ ſi nō ſeruat ordo dz quis grauari.vt.ff.de ſta.lib.l.ſtatuliber tōnē.¶ Dicit Inno.

a ¶ Adde ꝙ excōicat' i vno loco ē excōicat' p totū mūdū gl.i.l.ex ea. ff.ō poſtbu. ꝓbaſi.c.ad reprimēdā. ⁊ ibi no.pa nor.i.ij.no.ō of.ord.glo. i.c.ſiqs pre ſbiter.vij.q. j.⁊ vid etiā panor.in.c. ex pte.in.ij. col.i fi.⁊ ibi mod.ō reſti.

ꝙ ſuſpēſus ab officio dr̄ a bñficio ſuſpēſus.nō ecōtra.⁊ eō q̄ bñficiū daf pp offm.⁊ vbi duo p vnū vtrobiqz tātū vnū.vt.ff.de euic.l.qui libertaus.§.ſeruus.⁊ duo vulnera que termināt ad vnā mortē intelligūt eē vnū vulnus mor tale.⁊ nō plura.vt.ff.ad.l.acq.l.illud.§.ſi.⁊ pp ꝯiunctiōez actuū duo delicta cēſent vnū.⁊ no.ff.de ac.⁊ ob.l.pe.⁊.ff.ō fur.l.vulgare.⁊ id qō p ꝯñaz ineſt pro expſſo dz hēri.vt.ff. ſi cer.pe.l.cū qd.C.de fideiuſ.l.nō recte.¶ Sz quero vtꝝ reſtitutus ad officiū itelligat ēt reſtitutus ad bñficiū.⁊ vr ꝙ ſic.q̄ cōnexa in ſe ipſis ſunt ꝯnexa i habitu ⁊ ꝑuatōe.ff. de lib.⁊ poſthu.l.ſi ita.§.regula.In ꝯtrarium vr̄ q̄ cauſe reſtitutionū ſunt diſpares.ar.ff.de excep.l.ſed ſi an.Item q̄ differētia dz eſſe iter reſtitutiōem ſm qd.⁊ ſimplr vt ō ſe pa.l.l.j.⁊.l.ſi.vbi dr̄ ꝙ illud ꝙ vno verbo.ſ.deportatōis au fertur vno verbo.ſ.reſtitutōis reparatur.⁊ eſt tex.ſumme notabilis.So.ſi bñficium alij interim ē collatum nō reſtituit ad ipſum de reſcrip.c.quāuis.li.vj.ſz adhuc vacat. ſi quidem durat iſamia nō reſtituit ad beneficium dignitatis.C.ō digni.l.iudices.li.xij.ſed ad ſimplicem prebēdā illi officio ꝯceſſam ⁊ cōnexam reſtiturū eſſe.puto.ff.de cō ſti.pricipum.l.bñficium.ſed ſi illa prebēda eſſet ex gratia applicata.⁊ nō ex natura illius officij.tūc puto eaz reſtitutam nō videri.arg.ff.de hr̄ di.iſti.l.ſi nō lex eliceſcētis.ff.de ſerui.vr.predio.l.ſi domus.quia ſepatorum ſepata dz eſſe conceſſio.ff.de mino.l.pāpinianus exuli.ff.de calum.l.fine. C.de donatio.inter vi.⁊ vxo.l.ſi maritus.⁊ omnis forma eſt determinata nature.l.ſicut verbum ſonat.infra de pri uileg.potuo.

ſ **Olicitudinem.** Si excommunicatus ab ep̄o poſtq̄ appellauit ad papā hāc cāz ad archiep̄m defert ſi quidem ſimplr appellatōi renūciat ⁊ archiep̄s cām audiet.Sed ſi ꝯtrium ꝓteſtet ar chiep̄s nō cognoſcet.qō ſi fecerit ep̄s appellabit.h.d.Di uidit i duas ptes.In pma pōit thema.In ſcda rñſio.Itē ſecūda ſubdiuidit in quattuor.ſcda ibi quo caſu.tertia ibi ſi vero.quarta ibi cum autē.¶ Caſus.duo litigabāt cum ep̄o ſuo.vnus eoꝝ grauatus eſt ab epiſcopo p iterlocutoriam vel ꝓceptum vel alio modo appellauit ad ſedē apo ſtolicam.Ep̄s illum reputās ꝯtumacem excōmunicauit eūdem.⁊ excōicatus de hoc ꝓpoſuit querelā corā archiep̄o petēs ſibi iuſticiā miniſtrari ⁊ ſe denūciari nō ligatū ꝓteſtans ꝙ p hoc nō itēdit renūciare appellatiōi iterpo ſite ad papam ſed ꝙ ꝓſequi nolebat ipſaz.¶ Ex hoc the mate inſurgūt plures queſtiōes.Prima an archiep̄s valeat cognoſcere.Secūda an valeat inouata corrigē.Tertia an ſi ep̄s ſentit ab archiepiſcopo ſe grauari poſſit appellare.Quarta ſi grauamē ep̄i illatum litigāti ē notorium.an archiep̄s poſſit declarare excōicatōez irratione ciaſſe appellatōi.Sexta an dicta ꝓteſtatio repellat ꝓteſtātem.¶ Ad pmam ⁊ ſecūdam qōnem rñdet ꝙ nō pōt cognoſcere de appellatōe interpoſita ad papam nec ō ali quis que ꝯtingāt dictam appellatōem.q̄ ad papam ſeu ꝯtra ipſam appellatōem nouerit attētata ⁊ nō ad alium. ¶ Ad tertiam qōnez reſpōdet ꝙ ep̄s poterit appellare ¶ Ad quartam qōnem rñdet ꝙ ſi notorium ē ꝙ mādatum ep̄i fuerit indiſcretū vel iniuſtum ex quo ſi fuit ſecuta excōicatio ⁊ appellatū ad archiepz pt archiep̄s declarare ſi vi attētati.ſz ex ipſa autoritate excommunicationez ep̄i irrationabilr ꝓceſſiſſe.Ego ſubaudio ⁊ ep̄m puniendū eē non tñ p hoc tāgit appellatio ad papam iterpoſita ſm Ber.¶ Ad quintam queſtiōem rñdet ꝙ appellās q omiſſo iudice ad quē vadit ad alium ſup ꝯtingentibus appellationi ipſi appellationi tacite renūciat niſi cōtrarium proteſtetur.¶ Ad ſextam qōnem rñdet ꝙ ſi proteſtetur ſe velle recedere non eſt ab archiepiſcopo audiendus tāquaz petens contraria.¶ In tex.ibi appellaſſet ab aliquo grauamine vel ꝓcepto.¶ Ibi repreſentans. quia forte videbatur ſibi appellatio temeraria.Sed de iſta temeritate ſi dubia eſt non debet cognoſcere ipſe

ſʒ iudex ad quē. Ibi reputās primo reputare cum ꝯtumaꝫ eē eo ꝙ fruſtratorie pcēdebat appellaſſe ad papā nō ꝑtinebat ad iudiciū epi vl' archiepi ſʒ ad iudiciū pape ⁊ hic ocrt rō qꝛ iſta noua iniuria que ex appellatōe ꝑtendit nō pōt ventilari corā alio quā corā papa nō qꝛ papa ſed qꝛ iudex ad quē q hʒ cognoſcere de inouatis app llatiōe pendēte ⁊ non alius tanq̄ aſs ſit ordinarius prius ſʒ in papa ꝯtrā ē ꝙ nullū iferius ſtās in ſuo gra.u ⁊ ordine pōt ꝑticipare ꝙ ſupius ē. Ibi dūmō.no.ꝙ cōnexoꝝ nō ē diuiſio adūertēda.ff.de qbus rebus ad eūdeꝫ iudi.eat.l.j.C.de iudi.l.nulla.C.de accu.l.q de cri.e.ar.ff.de le.iij.l.ſi ex duob⁹. Ibi ab epo.iſte ē rō qꝛ epo appellat ſi grauat.ñ.n.appellat ſi velit alium defendere ſʒ ſeipſuꝫ.qꝛ ꝯtra euꝫ erat directa petitio noiatim. ℭ In tex.ibi inſtitiam exhibere.not. formā libelli.vñ ⁊ ſi in ſindira tu pcās oirat ꝙ p iperitiaꝫ iudicantꝰ ꝓcedit corā litigatore libellus in hac forma peto mihi iuſtitiā fieri.l.ʒ nō dicat illa formalia v̄ba peto cōdēnari inquātū bono viro equū videt. Sed qd operātur hec v̄ba cū iudex teneat ad intereſſe.rñ.qꝛ pot eē ꝙ i vna pte grauauit per iperitiaꝫ maiorē in alia qm̄ grauauit in apicibus iuris ꝺ qbus non tenet magiſtratus.ff ꝙ quiſq3 iur.l.ij.ſʒ aſſeſſor hic ⁊ ideo recipiet ſu libellus ſic datus ꝯ ꝑtatem vel ꝯtra aſſeſſorem. Sʒ certe ēt aſſeſſor aliquādo excuſat ꝓpter difficultateꝫ ⁊ varietatē opi.que gl.vulgaris eſt tamē alibi nō repertur. ℭ In tex.ibi abſolutoꝫ.i. nō ligatum. Ibi adijciēs lʒ proteſtando. Ibi appellatiōi ſ.interpoſite ad papam. Ibi de appellatione.vtrum ſit iuſta vel iniuſta.arg.ꝺ.de maio.⁊ obe.c.cū inferior. Sed ꝯ ꝺ.e.c.ꝯſtitutus. So.vt ibi. Ibi nec de his vt de excōicatione caſu ꝓpoſito. Ibi dignoſcunt.no.ꝙ qui nō pt cognoſcere de pncipali nec de acceſſorio. Ibi corrigere.no.officiū iudicis appellationuꝫ. Ibi indiſcretum ſcꝫ p epm a quo ps appellauit.⁊ iō certuꝫ ē appellatōem non tenere ⁊ per ꝯſequens excōicationē nulla eē qꝺ ex ſola inſpectione ipſius mādati ſciri pōt.vt.ꝺ.de offi.dele.c.cuꝫ ꝯtingat. ℭ Et no.hic expreſſuꝫ ꝙ madatū iudicis ſine cā ē nullū. de hoc per Cy.C.de ꝺdeicō.l.quotiēs. Ibi iniuſtū exēplū ꝺ.de tranſla.c.ij.ad ſi.⁊ de tēp.ordi.c.cuꝫ dilectus. Ibi ñ tenebat.qꝛ erroneū ꝺ excel.prela.c.ad quoꝝdam. ℭ In tex.ibi p ꝯñiā.ſ.neceſſaria. Ibi declarare.no.vbi nō ē dubiū iuris vel facti ferri ſniam declaratoriā. Ibi renunciare.no.ꝙ exceptio litis pēdēñ.nō obſtat ſi ei renūciat. Ibi ꝯtrius.no.allegante ꝯtraria ⁊ incōpatibilia audiri [a] non poſſe.ꝯcoꝝ.l.j.C.de fur. Non ob.ff.ꝺ inoffi.teſta.l.pāpi.§. ſed nec impuberis.qꝛ ibi nō ſunt vere ꝯria cuꝫ referant ad diuerſa ſuppoſita vꝫ vnū ad patrē.aliud ad filiū. ℭ Itēꝫ pōt eē quis capax hēditatis filie ⁊ nō hēditatis patris ne ex pupillari ſubſtitutōe. Caſus ē vncus in iure.ff.de vulg. ⁊ pu.l.⁊ ſi qui. ℭ Opponit hic fuerūt plures exceſſus. ⁊ ex vno fuit appellatū ad papā.puta ab iterlocutoria lata ſup excep.ex alia ad archiepm qꝛ epo excōicauit iniuſte. rñ.iſta excōicatio fuit quoddam inouate.na epo ideo excōmunicauit quia ad papaꝫ inouauit. Ex hoc not. Ber. ꝙ ſuſpenſa iuriſdi.in pncipali eſt ſuſpenſa in acceſſorio. quod ē verum iter eaſdem perſonas non iter diuerſas.vt ſing.no.in.l.creditoꝝ.in prin.ff.ma.vbi appellat reus ⁊ nō prodeſt mādatori qui iudicio nō interfuit. Si autem interfuiſſet iudicio appellatio rei prodeſſet mandatori ⁊ ſi deiuſſori.ar gl.in.l.ſi.C.de vſu.rei iudi. ℭ Oppo.ꝙ epiſcopi appellatio nō procedat.quia ſua ñ itereſt. Sol.imo itereſt.quia ſi metropolitanus iuenerit epm in culpa puniet ipſum.⁊ ideo auditur appellans tanq̄ cuius itereſt ſm̄ Un. ℭ Ex hoc no.ꝙ iudex pōt proceſſuꝫ ſuū defendere etiam appellādo. Opponit.ꝺ.eo.c.qua fronte. So. ibi nō appellat ne abſoluat excōicatus.h autē appellat ne ꝓiudicetur iniuſte per ſe excōicatus. ℭ Opponit ꝙ iudex a quo poſſit cognoſcere de ſua iuriſdictōe.ff ſi quis i ius voca.non ie.l.ex quacūq3. Sol.hic ē ſuſpectus qꝛ pſumit ꝙ ſemp defenderet ſuam iuriſdictōem. Tu dic ꝙ ideo nō cognoſcit qꝛ appellatio abdicauit iuriſdictōem ab eo.C.ꝺ ap.l.eos.in prin.ſi enim repelleret rōne ſuſpitōis eligerētur arbitri. Preterea aut dubitatur de ſuſpitione aut ꝺ iuriſditione. Primo caſu eligunt arbitri. ſecundo non

⁊ ſubdit glo.ꝙ ſemp ꝓ iuriſditione pſumit ꝗlibz in ꝯtrariuꝫ extēdat.⁊ hec ē rō qꝛ cognoſcit ꝺ ſua iuriſditōe ordinaria. Item pro delegato ſi apper de ꝺlegatōe ſʒ Ber.qꝺ bñ notabis.vnde ſi i aliqua ſnia repitur talis ptās peruſinus tulit talem ſniam pſumit ꝓ iuriſditione ſua lʒ nō appareat electio ꝑtātis. Alia glo.tractat brocardum verum allegans ꝯria ſit audiēdus. Et dic ꝙ iterdꝯ q allegat ꝯria vno ꝯtextu ⁊ nō audit.qñq3 ſcorſuꝫ.⁊ tūc agēdo nō auditur.fallit ēt vbi nō p mitterit emēdare vl' variare ſʒ ꝺfendēdo audit.fallit ēt vbi ſi ꝑmitterit pnia.C.de nō nume.pecu. auē.ꝯ q ꝓpri.l.ſed ꝓcedeñ.ſimul ſup ꝯrijs nō audit vt hic. ⁊ vide qꝺ no.in regula nemo.ꝺ regu.iur.in.vj. in mercu. vbi nō permittit allegate ꝯria accumulatiue ſed gradualiter ⁊ diſiūctiue ſic.niſi electio tollat.qꝺ hic nō ꝓſequor cū plene examinauerim in.d.l.j.C.de fur.⁊ in.l.ſi.C.de codicil. ℭ No.ꝙ ꝯria que poſſunt aliqua diſtinctōe ſaluari nō ſunt ꝓprie ꝯria.vt.ꝺ.de teſti.c.cum ſilij. Itēꝫ no.ꝙ ꝯdictoria ſemp ꝯtrariant nāliter. ⁊ ſic ab origine.ſed ea que ſunt ex eodem principio poſſibilia licet in actu ſcꝺo ſint cōtraria.certe iſta nō ſunt ꝯria in origine ſʒ ſunt ꝯtraria i electione ⁊ in effectu.ff.cōmo.l.ſi ſeruus.⁊.l.j.C.ſi ſeruus extero.C.de pac.iter emp.⁊ ven.l.cōmiſſorie. Itēꝫ vbicūq3 cadit electio iter remedia illa ſunt plura ex eodem fonte ⁊ nō ſunt ꝯdictoria qꝛ applicatōe ⁊ concluſione ſunt oppoſita nō penes primam potētiam applicandam ad alterutrū extremoꝝ ſʒ ergo modus applicādi nō patit cōcurſum.tñ pria nā ſeu ma iformās ē ibi potētia ad qꝺ vis alteꝝ extremoꝝ.ff.de leg.iij.l.queſitū.§.illud.ſed vbi non cadit electio ſed cadit error vt iter verum ⁊ falſuꝫ.⁊ talia ſiqdem ⁊ origine ſunt oio ꝯria.C.de inoffi.teſt.l.cum qui. accipe ſimilitudinē nālem dulce ⁊ amarum ſunt cōtraria natur alr.tñ inuicē nō ſunt oio ꝯria qꝛ cadūt in eodē ſubiecto completo.vt no.in probe.ffoꝝ. Item quedam in corticee ſunt calida i medula frigida. Ex ꝯrijs qualitatibus tñ inſunt eidem vt pomo ⁊ bene.

d Ilectis. Ad euidētiaꝫ huius capli dic ꝙ quedā accidūt p viā neceſſitatis.vt in auē.ingreſſi.C.de ſac.ſanc.ec. quedā per pūcta rōnis.vt.ff.de iuriſ.om. iudi. l.cui iterdicto. Quedā per viā equitatis t.ſed addeo.§.ſi q mulierē.ff.loca. Quedam ex nāli inherētia vt ſegetes pendētes in agro.l.ſi.§.p e.ff.que in frau.credi. Quedam ex naturali augmento vt fructus in horreo recondi.ti.ff.de rei ven.l.ex diuerſo.vel ex quaſi naturali ideſt qꝺ ſuccedit loco fructus natu alis vt penſiones.ff.de rei vē.l.ſinautē. vel naturalem fructuꝫ. Accipe large ⁊ pro eo qui ſimul cū induſtria prouenit per appellationem legitimam principaliter enim ſuis acceſſorys ad iudicem appellationis refertur.ſnie ēt interdicti vel excōicationis poſtea late nō tenent. Et diuidit qꝛ in pria pte narratio. in ſcꝺa diffinitio. ſcꝺa ibi qꝛ vero.que tria facit. Prio diffinit proceſſum decani poſt appellationē epi.ſcꝺa ibi pterea.proceſſum epi poſt appellationē decani.tertia ibi vex diffinit de canonicis qui cōicauerūt decano.⁊ ē capitulum valde notabile. ℭ Caſus longus. Epo altiſidioreñ.fecit capi preſbyterū domus dei ⁊ eum detinebat in carcere propter furtū quorūdam rex ipſius domus. ⁊ qꝛ monitus nō ſatiſfaciebat erat ab epo excōicatus. Decan⁹ altiſidioreñ.hoc videns repetebat dictū pſbyterū tanq̄ hominē ſue iuriſditionis. tandem epiſcopus timēs ne ꝺcanus aliquid in ſui ꝓiudicium attētaret appellauit ad metropolitanum ſubijciēs ſe ⁊ ſuos ac ſtatum eccle altiſidioreñ.ac ciuitatis eius protectioni.poſtea ꝺcanus contra epm poſuit interdictuꝫ mandans ꝙ ipſo pñte in ciuitate ceſſaretur a diuinis in eccla altiſidioreñ.demū epo excōicauit dictuꝫ decanum pro eo qꝛ impediebat officia diuina ponēdo dictum iterdictum in eccleſia ꝓdicta. Poſt iſta ꝯparuerūt ptes corā vicario archiepiſcopi vbi procurator epi dicebat ꝙ decanus non detulerat appellationi iterpoſite ad archiepm.⁊ ideo interdictū dicebat irritū pronūciari.decanus autē dicebat ꝙ non ꝺbebat detuliſſe qꝛ epo non ceſſauerat a grauamine cū in vinculis adhuc eum detineret. Et appellauit epo ad ſedē apoſtolicā.hac appellatione ſpreta vicari⁹ archi

Google

epi pnunciauit dictũ interdictũ irritũ ꝛ inane. ꝛ p conse-
quens nõ seruandum tanquã factum pendente appella-
tione ad archiepm interiecta. ¶ Ex istis si quidẽ nõ orie
bat questio de presbytero sꝫ de interdicto decani de excõ-
municatiõe epi ꝛ de sñia vicarij qui iudicauit interdictuꝫ
non valere ꝛ determinat ꝙ interdictum nõ tenuit qꝛ pen-
debat appellatio ad archiepm sꝫ decanus dicebat quasi
variãdo ꝙ interdictuꝫ suũ nõ posuerat post appellationẽ
sꝫ ante iꝫ interim suspẽsum. sꝫ iste decanus se pperam excu
sabat cõtra facti veritatẽ. tñ vicarius archiepi nõ potuit
sup hoc iterloqui. seu iudicare qꝛ pendebat appellatio ad
papam cui appellationi detulerat apostolos ɔcedendo.
Itẽ determinat ꝙ excõicatio epi fuit nulla. qꝛ fcã pẽdẽte
appellatiõe ad papaꝫ. Postea i. §. vez papa determinat
aliã qõnẽ q erat. qꝛ canonici senonen. nõ vitauerũt dcm̃
decanũ excõicatũ ab epo ꝛ denũciatũ excõicatiõis vĩculo
innodatũ. ꝛ iõ vitãdũ p archiepꝫ papa dicit ꝙ nõ debue
rũt vitare. qꝛ sano ɔsilio ducti detulerũt magꝫ appellõni
facte ad papã qꝫ excõicatõi ꝛ dñũciatõi epi q pẽdẽte ap
pellatiõe ad papaꝫ temeraria ꝛ nulla extiterat ipso iure. h
d. Ex isto. c. summũt mlta bona notabilia. Et si delictũ sit
notoriũ pt iurisditio declinari ꝛ reus dꝫ relaxari. Captus
a non suo iudice constito de iudicio incõpetentia. ꝛ sic cũ
cãe cognitione dꝫ relaxari. Sꝫ occurrit dubitatio d fama
que est filia quasi notorio. ꝛ dic ꝙ fama ɔbat p testes tã
bona quã mala exceptis his testibus q fuerũt auctores ꝛ
fabricatores fame. ff. de adulte. l. miles. §. mulier. ꝛ si con-
traria fama videnf ɔbari. qdã dñt ꝙ stat bone fame quia
ɔsonat nãe cõnabili. Alij ꝙ male qꝛ magis credit ɔban-
tibus delictum qꝫ negãtibus. arch. dic ꝙ plus credit plu
ribus ꝛ melioribꝰ testibus ut elegãter no. ij. q. iij. omnibꝰ.
sꝫ bar. dicit supplẽdo pdicta ꝙ pfertur fama que iustiori-
bus adminiculis ꝛ rõnibꝰ ceddita ꝛ testibꝰ ẽ munita. ff. de
qõ. l. d minore. §. si. p bar. ¶ In tex. ibi. nõ solum pncipale
negociũ sꝫ accessoria. no. ꝙ duoluto pncipali deuoluũt ac
cessoria. Pone pẽdẽte iudicio cetinẽde i quo qlibet dicit
se possessorẽ vnus turbat aliũ maiori turbatiõe qꝫ priꝰ nun
qd pt d h interim corã alio iudice ciuiliter vl' crialr ɔueni-
ri. rñ. nõ qꝛ pendet cã possessionis q est pncipal. ergo ꝛ tur-
batiõis. vt hic. ¶ In tex. ibi. pima facie. no. ꝙ ɔ sñia que
pma facie ẽ cõnabilis psumitur. ꝰ tñ si postea aliud appe
ruisset. ¶ In text. ibi. denũciauerit. quãuis ergo tradendo
sic ordinario denũciãdo aliquẽ excõicatuꝫ. xi. q. iij. cure. ꝛ
. c. debẽti. si tñ scias pro certo denunciatũ ante excõica. ap
pellasse. secure potes cõicare illi. ut hic. Nã ꝛ ipse excõica
tus pt se ingerere cõiõni fidelium ꝛ diuinis: vt. ꝰ. eo. c. ad
nostrã. fm gos. ¶ In tex. ibi. ɔcuratorꝫ ꝫ decanum. Ibi
domus dei forte hospitale qd sic vocabatur iuxta vulgare
laycoꝝ. Joan. an. Ibi plenariam. s. de iure cõi. xvi. q. vij. c.
ol de ecl. do. c. de sinodochis. ibi detineri. no. ꝙ rector ho-
spitalis q furtiue subtrahit bona hospitalis potest carce-
rari ꝛ detineri i carcere donec satisfaciat ꝛ ẽt excõicari. ꝛ
sic simul ꝛ pro eodem delicto excõicat ꝛ detinet i carcere
qꝛ lꝫ qs sit in carcere. nõ tamen soluit debituꝫ. ꝛ licet sit in
carcere. moneri tamen pt ꝛ contra ipsum ɔcedit tex. est
hic ꝛ no. C. q. ex cã. ma. l. iij. ꝙ ille q ẽ i carcere pt citari ad
domũ familie. s. solite hitationis. ꝛ ẽ gl. singu. ¶ Not. hic
ꝙ carcer non soluit debitũ sed burse. Ibi propter qd. s. qa
monitus non satisfaciebat. Ibi monuisset. i. requisiuisset.
sufficit. n. semel. ff. de vsuc. l. mora. ibi restitueret. not. hic ꝙ
dñs repetere potest hoiem suũ ab eo q euz detinet carce-
ratum de facto. ibi asserebat ex spali iure ɔsuetudine vl p
uilegio. ioã. an. ibi. se ꝛ suos. no. ꝙ dñs appellat pro suis ꝛ
pro statu ciuitatis. ꝛ qd epus potest appellare si solũ p se
sed ẽt p electo ꝛ populo suo qremus ptinet ad curã epi pu
ta ne populus i spiritualibꝰ patiat detrimẽtũ ꝙ tene mẽ
ti. ꝛ vide in spe. de app. §. i. in fi. Pretor ẽt ciuitatis pt ap
pellare p ciuitate. ff. de acq. re. do. l. statuas. itez magistri
seu decuriones. ff. d pac. l. itẽ magistri. Et forte tus appel
lãdi p statu ciuitatis est populare in appellando nõ dico
in ɔsequẽdo ar. ff. de leg. i. l. ciuitatibus dir ve in. l. nulli. ff.
ꝙ cuiuscꝫ vni. no. Ibi supponens etiam papa qñqꝫ se sub-
mittit. ff. de iur. o. iudi. l. ẽ receptũ. ꝛ papa submittit se suo

a ¶ Circa istud no. vide ortis. i c. pe. c. qñ. in vij. col. cum tribus seq. d pba. alex. cõsi. cxxxix. col. iij. in se. cũdo vol. vide ẽt §. di. i c. qsi cõtra. colũ. xi. ꝛ. x. seq. d ɔba. barba. consi. xviij. col. iij. volu. j. ꝛ consil. xlvij. col. xxv. i si. vol. j. ro. cõ. si. cccxxxiij. ad finez.

cõfessori qꝛ si sentit se dubitare cũ d papatu pt ei mãda
re qd cedat de papatu. si nõ pt aliter saluare suã ɔsciaꝫ.
Et hoc facit i virtute ꝛ ptãte clauiũ que maior ẽ qꝫ pote
stas pape qñ ẽ in diuerso subiecto. qꝛ papa q facit pecca-
tũ sub ẽ peccati. C. d sen. pas. l. si. sꝫ i eodem subiecto. i. in
ipso papa. dumtñ sit sacerdos vna ꝛ eadẽ est ptãs pape ꝛ
clauiũ. hoc incidẽter dico qꝛ i scismate moderno multos
facere psi ɔfessores eoꝝ iꝫ ista nostra d alia submissione lo
quat. s. de submissione que ɔtegit supponẽtẽ se. sed submis
sio quam faciat papa suo sacerdoti ẽ submissio que purifi
cat ꝛ abstergit se ꝛ ẽt submissio necessaria absolutio aie. q
dam est submissio necessaria sine qua anima estꝫ peritura.
quedam causatiua sine qua lis ẽ nocitura. quedam volũ
taria vt quãdo prorogat iurisdi. ff. de iudi. l. j. quedaꝫ sub-
missio ẽ subiectio libertatis vl' quasi vt qñ qs facit se per
petuum fidelẽ alterius in casu licito. Item ɔrogatio req-
rit duo extrema. s. iurisditionem primordialẽ psistẽtem ꝛ
iurisditionẽ accrescẽtẽ. ꝛ si sic facta cum pacto qd nõ ha-
beat locum penitẽtia vocat submissio. Itẽ pt fieri ad vni
uersitatem causarum ꝛ nominatim seu specialr. Ibi ap-
pellauit. s. ne aliqd ꝫ episcopum innouaret. Ibi officiali. i. vi
cario. ꝛ no. ꝙ nõ refert. vtrum ordinarius dicat facimꝰ te
vicarium nostrum. an dicat facimus te officialẽ nostrũ. s.
ad cãs. qꝛ exponit vicarium. i. officialẽ. vt hic. Itẽ not. ꝙ q
appellat ad archiepm pt ɔsequi appellatiõeꝫ corã eius
vicario. Senẽsis archieps senen. erat metropolitanꝰ epi
prelibati. Ibi adhuc. in vinculis detinebat q semp grauat
quottidie qrelã ɔponere pt ꝛ semp sumus in pn. respcũ
futuri tpis. ꝛ tñ pẽdẽte appellatõe nõ dimittit reus accu
sare. vt hic pꝫ quod no. Et no. ꝙ appellatio ñ dꝫ dare ma
teriam pseuerãdi in crimine. Ibi pturbare. no. ꝙ diuinuꝫ
officium pturbat qui ponit interdictum. dic vt in. c. si cão
nici. ꝛ. c. quãuis. d offi. ordi. lib. vj. Ibi suspẽdi. si. no. iter
dictum ad tps suspẽdi posse vt hic innuit. secus in excõica
tiõe qꝛ mortuus nõ viuit. sed mortuus adhuc viuit. ff. d me
mo. re. l. qui duos. ff. d oper. liber. l. qui libertinus. §. posthu
mus. ¶ In tex. ibi apostolos. s. dimissorios p quos vl ap
pellationi delatũ p refutatorios cui nõ defert appellatõi
. s. c. cordi. ꝛ. c. cõ appellatõibus. lib. vj. p Jo. an. ꝛ si reuerẽ
tiales sunt psumũt reuerẽtiales ꝛ nõ refutatorij. vt hic col
ligitur in verbo apostolos ɔcedẽdo. quod ẽ no. Et si iu
dex a quo nõ vult declarare quales apostolos det sꝫ dicit
do tibi ɔ apostolis acta cãe. tales intelligit dedisse qua-
les ex actis colligi possunt. ¶ In tex. ibi iculpabiles. not.
formam sententie declaro te non ẽẽ culpabilem. Itẽ not. ꝙ
subditi potius debet deferre appellationi quam parti ap
pellante. quin in dubio psumitur ꝙ appellatio d iure pro
cedat donec declaretur ɔtrarium. no. ꝙ dixi i summario.
¶ Opponit ꝙ epus carcerãdo clericum sit excõmunica-
tus ipso fcõ. So. iurisdicio cũ tenet laice iꝫ tal clericus sit
exẽptus. c. si clericus. d sen. excõ. li. vj. Sꝫ pone clericus in
minoribus administrauit bona cuiusdam ducis. ꝛ multa
subtraxit. nõquid dux pt eum carcerare. respondeo non.
qꝛ laicus est. Sꝫ quid si clericus fugit cum re alterius. rñ-
deo capi pt. sed statim dꝫ episcopo designari d sen. ex. c.
vt fame. p Innoc. ¶ Quid si clericus hẽat feudum a lai
co. rñdeo non potest poni ad districtam psonalẽ p laicuꝫ.
sed feudum ei aufert p ipsuꝫ si ɔmittit felonia. vt in. c. si cle
ricus. de capi. coru. col. x. ¶ Opponit ꝙ ad decanuꝫ non
ptineat iurisditio. qꝛ tota iurisditio ẽ in capite. i. in epo. vt
in. c. quesiuit. ꝫ. d his que fi. a ma. pte ca. Solu. vt in gl. Ibi
enꝫ ẽ ius ɔmune. hic singulare. ¶ Opp. episcopus pma
nebat in crimine capture. sꝫ dum quia ẽ in crimine ñ ap-
pellat. s. eo. c. cum sit. Solu. ibi de crimine constabat hic
de eo sub iudice lis erat quia epus habebat pro suo scuto
ius commune. ¶ Oppo qꝛ officialis bñ iudicauerat. qꝛ
papa idẽ determinat. Solu. non hẽbat iurisditionẽ. ꝛ iõ
non potuit bñ iudicare. C. d testa. l. consulta diualia. in fi.
¶ Quero supposita iurisditio dcani. an episcopus possit
aliquo modo se excusare ꝛ carcere psbiteri. dic ꝙ sic offe-
rendo se paratum relaxare vbi ostenderet se iniuste carce
ratum vl' lausdaret idonee. ff. d custo. reorum. l. si ɔsessus.
¶ No. bona praticaꝫ ꝛ caueãt sibi officiales ne relaxent

Digitized by Google

carceratos cũ fideiussore ð iudicio sisti. q2 illi liberarenł p sniam ꝯdēnatoriā. ff. de fideius. l. grece. §. ſʒ post litez. Sʒ debet recipe fideius. debitū solui. Et i qdā ptas q̄ h̄ ignoꝛabat pro incauta relaxatōe cuiusdaʒ carcerati fuit ꝯdēnatas in sindicatu ꝛ desolatus. ℭ No. varietatē nō admitti. C. de re. cre. l. siquis mo. ff. de pcur. l. in cāe. dicit lex q̄ est erubescēda varietas. C. de mo. maliaꝝ. l. eos. vt eccle. bñ. c. vnico. ℭ Op. q̄ interdictū nō possit suspēdi p inferiorem a papa sicut nec excōicatio. So. nō suspendit ipsuʒ ſʒ eius effectus. ff. ð dona. iter viꝝ ꝛ vxo. l. cum hic status. §. siue autē Ber. ꝛ Inn. vñ elapso tpe suspēsiuo nō ē necesse q̄ iteꝝ remoueł Ber. hic nō firmat pedes dic vt. §. e. c. ad hec quã. ℭ Jte scias q̄ tps nō ē modus extinguende obligatōis. ita q̄ possit extingui ipso iure. ꝛ maxie tēpus ex quo oriř exceptio dilatoria nō peremptoria. vt. ff. de ac. ꝛ ob. l. obligationum fere. §. placz. ꝛ si ptes veliat q̄ interiz tollat ipso iur ᵃ vt. ff. de le. i. l. nemo pōt. ꝛ istā rōneʒ si pōderauit Host. Porro si essʒ necesse renouare interdictuʒ essent duo iterdicta ñ vnū. vt. ff. de pac. l. iurisgētiū. §. adeo ff. de ꝯben. emp. l. pacta ꝯuēta. §. paulus qd falsuʒ. ꝛ ideo pēdēte suspēsiōe si appellał nō suspēdit interdictuʒ ſʒ coniungunł eius extrema medio ptermisso sic actio ppetua p dilatōem postea dataʒ differł quo ad actō exercitiū. sed nō eradicał quo ad substātiā articuli. ſʒ Host. dicit q̄ interim nō viget iterdictuʒ. ꝛ si interim satisfieret nō essʒ necessaria alia relaxatio iterdicti. secus in excōmunicatōne. ℭ Alia gl. dicit q̄ magis stał appellatōi dum pēdet q̄ sñie dic q̄ quo ad ꝓcedēdū ꝓsumił ꝓ appellare. ſʒ quo ad decidendū ꝓsumił ꝓ snia. vt. ff. de reg. iur. l. nō videł. §. qui iussu. ℭ Cōclusiones Inn. Prima q̄ dñs laycus nō pt calcetare clericū q̄ furtiue admīstrauit negocia sua. Jdeʒ ait q̄ si subditus detineł ab aliquo ita q̄ nō posset domino suo exhibere seruitia q̄ pōt eum petere. item ptās ciuem suū si ita detineatur q̄ munera psonalia pstare non possit vel ei nequeat in suis iurisditionalibus obedire. sicut etiam vasallū. Jteʒ de iure feudoꝝ dūmō sic detineał q̄ sua suitia ipēdere ñ possit ꝛ ē rō q2 dñs hʒ in eo quoddā sue realitatis. Si aūt debitoꝛ meus q̄ teneł mihi actione psonali detineał ab aliquo ſʒ forte si nō dtineretł ex suis laboribus possʒ acqrere pecunia vt mihi solueret tñ nō vēdicañ. eū tāq̄ȝ dbitorē meū si hēo. q2 nullū ius reale hʒ creditoꝛ in psona dbitoris. vt. C. ð ac. ꝛ ob. l. ab eo. ℭ Cōtra eximēt debitore meū sunt ꝯdita qdā remedia in causis spūalibus. vt. C. ð op. lib. l. fi. ꝛ. ff. ne qs euʒ q̄ in ius vo. ē vi ex. l. iij. C. ð exacto. trib. ſʒ ibi iserebał dolus in pol. non in psonali obligatōe. Eode mō rñdeł ad. l. fi. C. ð op. li. ꝛ ad l. elegāter. §. si ꝯpeditū. ff. ð dolo. Nā ꝛ ibi dolus iserebał circa possessiones. sicut ad. l. fi. C. ð op. li. rñdeł q̄ patronus ē in quasi pos. iurispatronatus. ꝛ sic dolus cōmittebał circa qsi pos. ꝛ purgał dolus p singularē ꝯditionē iductā ex illa lege. Preterea nos hēmus actio serui ꝛ filij corrupti ad fugaʒ vł ad aliud maliuolum ꝓpositum. ſʒ nō hēmus actionē aliquā dbitoris igenui corrupti ad fugā nisi dicamus q̄ q2 illud ē ꝯ bonos mores ꝛ ēt in pnicie alteri⁹ cōpetat subsidiaria ac. ð dolo vł in fctū. vł saltē si ꝯsulcū. exerc a ordinario officio iudicis ad interesse ex delicto suo qa gloꝛietur q̄ magnam hʒ in se eqtatē ꝛ naturalē rationē. nā dolus tertij ꝯ ipsuʒ tertium dʒ purgari. vt. ff. ð dolo. l. elegāter. in pña ſʒ ibi fuit cōmissus dolus ꝯhendo. hic in fugiēdo. pōt dici q̄ aut alś erat fugam accepturus debitoꝛ. ꝛ tunc iste tertius non punitur alś sic. vt insti. de obli. ex delicto. §. ope. ꝛ. ff. de vb. sig. l. sepe. nam ex ꝯsilio ex quo nō augeł. effectus nō surgit obligatio. ꝛ si ꝯtrium ꝯsuluisset nihilominus idē fugitiuus effecisset. vñ ex isto consilio nō fuit grauatus creditoꝛ in aliquo ꝛ sic cessat interesse. ꝛ hoc dictum Inn. facit q̄ ſʒ quia recepit mercatorē fallitum ꝛ fugitiuū nullo iuř pro hoc tenetur creditori nisi forte actōe ð dolo. arg. ff ð dolo. l. cum qs. Dicit Inn. q̄ eps hic appellauit nō tāquam a iudice. ſʒ tāquā ab eo q̄ poterat aliqd iniuste facere ð facto ꝛ extra iudicium ſʒ sub velamēto officij. Dicit Inn. q̄ appellatio epi prodest clero ꝛ populo in his in qbus epo commissa ē cura cleri ꝛ populi puta sub interdicto vel cessatione a diuinis. ℭ Quero

nūquid dñi villaꝝ vel possessionū in qbus hītāt eorum coloni possint agē actiōe de dolo ꝯ illos qui i iniuria ipsorum dñorum tales subditos molestāt vel spoliant ꝛ dic q̄ dał actio de dolo. idē ait q̄ siqs suadēdo fecit q̄ colonus dimittat possionem meā teneł mihi actione ð dolo quia possio mea remansit inculta. ℭ Jdē ait siqs hoiēs meos expulit de mea possione teneł iterdicto ꝛ actōe iniuriarū que mihi nō querił per colonū meū qui est liber homo ꝛ mihi nō querit sed p meipsum pncipaliter ꝛ imediate. q2 ego sum offensus ꝛ dānificatus in possione mea. ff. de iniur. l. iniuriarum. §. fi. Sʒ qd si colono meo existēti i agro meo ē fcm̄ furtum nūquid ego possum agere. dicit Inn. q̄ nō. q2 furtū nō fit pp iniuriā sed pp lucrū. ff. de fur. l. itaq̄ȝ fullo. in glo. vl. ℭ Sʒ qd si pp singulare odium subditi vel coloni expellił colon⁹ nūquid dño ꝯpetit actio ð dolo vel iniuriaꝝ. sentit Inno. q̄ sic ad iteresse. simile dubiū mouet Bar. ff. de cap. l. hostes. De his qui expellūt rectoreʒ nō odio reipublice sed odio rectoris viꝝ icidāt i. l. iul. maiestatis. ꝛ dicit Inno. q̄ nō. facit. ff de iniur. l. eum qui. §. si nupta. Jdem subdit q̄ pp paupratē collatoꝝ ñ agit dñs q2 hoc ē interesse extra rem. ℭ Querit Inn. siquia depredatur subditos meos ꝛ nō vult satisfacere vtrum ego cōtra ipsum possum idicē bellum. ꝛ dicit q̄ sic. Inno. qd verum ē si aliř nō pt esse consultum. vt no. C. de iudi. l. nullus per Accur. ℭ Querit Inno. si iniuriās terrā meā vel subditoꝝ meoꝝ hʒ sub se subditos multos ꝛ nō vult desistere a guerra vel ab iniuria vtrū possem capere subditos eius ꝛ dicit q̄ sic vsq3 quo ꝯdigne satisfiat. nam cū liceat mihi indicere bellū ꝛ in bello destruunł res singulorum. ergo ꝛ psone apphendi poterunt ꝛ ad satisfactioneʒ cogi. ex hoc dicūt quidam q̄ possunt ꝯcedi represalie quod est verum pp excessum rectoris ꝛ vniuersoꝝ non pp excessum vnius psone singu. C. ne fi. p pa. auc. sed dio. ꝛ ibi plene dixi. ꝛ c. ꝛ si pignoratiōes. de iniur. ꝛ dā. da. li. vj. q2 nō dʒ pp dlictū vni⁹ psone puniri tota ꝯtrata vel vniuersitas. vt dicit glo. vulga. no. tñ in auē. vt nulli iudi. in pri. colū. ix. Porro ad repsalias ꝛ ad guerrā nūquā dʒ veniri nisi pro vltimo subsidio. vt in. c. i. §. fi. de nulli. val. qui ꝯtu. ē. col. x. Represalie aūt vocanł pignoratiōes que extenuāt sortem ꝛ nō debee res deteriorari sicut nec pignora. Sed bella appellantur depdationes ꝛ raro fiūt sine maximis damnis ꝛ iniuria vnius partis ꝛ nō extenuāt quicquam debiti. sed lucrifiūt ꝓdātibus iustitia mediāte. vocātur eim spolia hostiuʒ. ff. de dona. l. siquis pro redēptōe. per Cy. qui tractat qualiter diuidātur. Est etiam duellum i quo nō ē licitum aliuʒ sopponere pro se quia ē ð corpore ad corpus. ꝛ ideo si statutum puniuit offensā facē comperiēm vīdictaʒ q2 istud est duellū nō ē licitaʒ subiicē capicē. ff. ð vi ꝛ vi arma. l. cuʒ fundū. per Jo. ð iniur. l. nō solū p Bar. vbi videas. Dicit Aristo. i secretis. fac q̄ bellū sit vltimū opus tuum ē guerra est similis vipe que vi parie ꝛ semp cum multo gemitu hinc ꝛ ide antequā parlat Dicit Inno. q̄ i notoriis qlibʒ platus pōt sibi ius dicē nō tāquaʒ iudex ſʒ tāquam si hñs potestatē faciēdi volūtatem suam i re sua vł i ecclesia sibi cōmissa. Jdē ait. q̄ si cessatio a diuinis in aliqua eccłā sibi ꝯmissa ē facta. canōici illius eccłe dbēt cessare ſʒ nō aliq sunt corpus ecclesie q2 ecclesia nō ē iterdicta. Nam aliud est interdictum aliud cessatio a diuinis fm Inno. Jdē dicit q̄ causa verisimilis dicitur illa que fundatur in iure cōmuni. causa autem probabilis dicitur illa que verificatur per ꝓbatōes. vñ appellatio extraiudicialis ex cā verisimili ꝯprobał ipso facto. ſʒ ex cā ꝓbabili opʒ q̄ iustificetur p ꝓbationes. ista sunt vba magistralia. vel dic q̄ cā v̄isimił est que de facili pt probari fm cōem cursuʒ caruʒ. ſʒ probabilis dł illa q̄ ē possibilis probari. tñ cū difficultate similia verba ponit glo. C. de ꝓba. l. actoꝛ. vñ no. q̄ qui defert pape sani⁹ hʒ ꝯsilium. Ibi saniori ꝯsilio. dicit Inno. q̄ per appellationē iterpositā a vicario ēt si ñ inomēti ordiario ligata ē ptās ordiarij. vñ postq̄ȝ appellatum erat a vicario archiepi ñ potuit exequēdo aliqd mādare. Inno. qd est bñ no. ℭ Pone canonici expulerūt epm ð epatu ꝛ appellauerunt ad papam an eps possit eos excomunicare. ꝛ videtur q̄ non q2 pendente appellatione sunt securi ē crē

Digitized by Google

pti.dic cõtra q: delictũ eoꝝ eſt notoriũ.ergo non appellant.Jtẽ delictum eſt actu ꝑmanens ⁊ appellatio dꝫ eſſe remedium nõ venenum.

v **Ꞇ noſtrum.** Poſtq̃ꝫ papa cãꝫ ad ſe reuocat ñ valet ꝓceſſum ꝑ inferiorem factꝰ ſic nec valet ſi ꝑ ãa ab eo fuiſſꝫ legitie appellatũ.hoc dicit.Et ꝑmo ponit dictũ.ſecũdo rõnem dicti.ſecũda ibi.cũ pius. Premitte ad euidẽtiam q̃ in eccl'ia mediolanẽſi ẽ quoddam offim̃ q̃ appellaꝫ officiũ cãzellarie i quo exercẽdo eſt neceſſariũ ſigillum officij.dic ergo ſic cãum.hec cãzellaria vacauit vltra annum.⁊ ſic poteſtas conferendi canzellariã deuoluta fuerat ad papã papa mãdauit archiepõ mediolanẽſi q̃ ipſam ↄferret cuidã.⁊ ſi poſt receptionẽ mãdati in ↄtriũ faceret illud caſſauit archiepõ excuſauit ſe pape ꝑ binas lr̃as.Et ꝑmo q: ꝑꝑ grauamina debitorum reſeruauerat ſibi fructus.ſcdo q: ↄtulerat.vt dixit cuidaꝫ.b. Jnfra ſex mẽſes.papa mãdauit archiepõ q̃ mitteret ꝓcuratorẽ idoneũ qui oſtẽderet de collatione facta ꝑſone idonee ⁊ tpe ↄpetẽti.Jnſup eũꝫ monuit ꝑ quo ipſe papa ſcripſerat quatenus veniꝫ ſi vellet ad defendẽduꝫ ius ſuum ꝓcurator archiepi ꝓduxit duos teſtes in ꝑſentia pape q iurati dixerũt q̃ archiepõ ↄtulerat cãzellariaꝫ reſeruatis ſibi ꝓuentibus papa ↄcepit ↄ archiepm̃ ſimoniã ꝑꝑ reſeruationẽ fructuũ.⁊ dolũ ꝑꝑ vacillationẽ reſpõſi ⁊ culpã ꝑꝑ collationẽ clãdeſtinã.⁊ iõ totius negocij cognitione reuocauit ad ſe.hoc totũ habeꝫ.J.vt eccl'a benefi.c.vnico.ſꝫ non ob.archiepõ tradidit ſigillũ cãzellarie ei cui ipſe ↄceſſerat canzellariam.papa decernit ⁊ mãdat hanc traditionẽ irritã ⁊ inanẽ.q: ſi pẽdẽte appellatõne nil nouari dꝫ multo fortius ſi papa ad ſe negociũ reuocauit inhiben.ẽt ipſi.b. ne ſigillo vti pſumeret ꝑlibato.b.d. ¶ Not.q̃ dixi i ſummario. ¶ Jn tex.ibi ĩhibẽtes.no.arg.q̃ ſi notario adimiꝫ ſigillũ quo vtiꝫ in cartis nõ pt deinceps vti offõ tabelliõisꝰ.Jdẽ ſi militi ſci Jo.auferꝫ õ pectore ſignũ crucis vꝫ militie enſis vꝫ calcaria.q: cui auferꝫ ſignum auferꝫ ſignatum certe ſꝫ nõ dicitꝫ hic q: hic nõ fuit ſigillũ diffinitiue ablatũ ſꝫ tãqꝫ attẽptatũ.tuũ aũt nõbile ↄcederꝫ i ſnĩa diffinitiua vt.ff.õ iſa.l.ij.§.ignominie.Et no.q̃ viſus ſigni pt auferri ſignato.Jtẽ not.q̃ quotiẽs ꝑnceps reuocat ad ſe cauſam nullus inferior debꝫ eſſe audax aliquid attemptare qõ tenementi. ¶ Opponit Jnnocẽ.q̃ traditio eſt facti ergo non põt ꝓhiberi quin ſi fiat facta ſit.ff.õ acqui.poſſ.l.j.§. ſi vir vx.Sol.aut loqueris quo ad factuꝫ ⁊ ꝓcedit appellatio.aut quo ad iuris effectum.⁊ ſic loqꝫ hic ſꝫ Jnn.Tu dic q̃ q̃ꝫtum ad ius vere nihil ẽ actum.ſed quo ad factuꝫ vere ẽ factum.ſꝫ fingiꝫ non factũ. ¶ Jn tex.ibi.cũꝫ ſigillo. ibi vti iſtud nõ erat in ſcõ eẽ ſed i fieri.in papa pt ꝓhibeꝫ q: futura ꝓhibenꝫ.ſꝫ iam ſcã reſcindunꝫ. ¶ Quero quid ſi ille ꝑ quo papa ſcripſit appellaſſꝫ ab archiepõ.viꝫ archiepõ appellatione pẽdẽte dꝫ ceſſaꝫ a traditõe ſigilli.rñ. archiepõ erat vt ꝑni ꝓprio facto.i.in collatiõe quã fecerat.iñ nõ erat iudex.q: tpe appellatõis nõ erat õ hoc qõ ſter aliquos.⁊ iõ nõ obſtãte appellatione licuiſſet archiepõ mãdare effectui ſuam collationẽ.niſi papa ſibi reſeruaſſet ſm hoſti.Sed ſi appellatum fuiſſet añ collatiõeꝫ. tũc epõ nõ poſſet exeq.vt.ſ.e.c.dilectis.Sed nũqd ſemp cum papa mandat coraꝫ ſe ↄperi videaꝫ negociũ ad ſe reuocare rñ.nõ nã iſtud mãdatũ intelligiꝫ ſꝫ nãm cãe ⁊ nõ ſm plenitudinẽ ptãtis.vbigꝫa.ſi citat ſup appellatiõe intelligiꝫ ſm nãm appellatõis ⁊ nõ ſm nãm reuocatõis negocij ad ſe dꝫ ergo q̃ appeat õ intẽtõe pape q̃ velit negociũ ad ſe reuocare.Et hoc ſi bñ ↄſideres vult hic Jnnoc. Cõſtat.n.q̃ papa ſup appellatiõe citat ⁊ tñ appellatꝰ pt vti iure proprio quo non poſſet vti ſi papa reuocaret totum negocium ad ſe de plenitudine poteſtatis ſui Jnno. quod tene menti.

a ¶ Vide dis ad materiaꝫ iſtius decretal.d. Alex.in cõſili.ſuu.xix. Pe.Abb.i ꝑmo volu. vbi bene declarat.

o **Blate.** Si terminus appel.ꝓſequẽde ab hoie ſtatuꝰ altera ps ꝑuenit eo tacito lr̃as ipetrãdu ſi valẽt lr̃e ſꝫ terminũ iuris appellatꝰ ꝑuenire põt.dũmõ nimiuꝫ nõ ꝑcurrat.ſcõa ibi.lꝫ igiꝫ.que diſtiguit ⁊ ſecũduꝫ mẽbꝫ diſtinctum ꝓſequitur.ibi ſi vero.inſtruit iudicẽ.ibi ſuperior.concludit ad ꝓpoſitum.ibi ex his. ¶ Caſus.inter duas eccleſias queſtio vertebaꝫ.fuit appellatum a ſnĩa ad ſedẽ apoſtolicã.demũ vtraqꝫ pars impetrauit d iuerſos iudices.dubitabaꝫ an ipetratio valeret ⁊ corã q̃bus deberet fieri ꝓſecutio. Papa dicit q̃ appellãti indulgeꝫ ãnus a lege ⁊ ex iuſta cã biẽniũ.tamẽ iſte terminus iuris pt reſtringi nõ ſolũ ab appellante cuius fauore cõceditꝫ iſte terminus a iuꝫ ſed etiã a iudice a quo.nã iſte terminus nõ ẽ ſtatutus vt abreuiari nõ poſſit ſed ne valeat protelari.Et hoc ꝑmiſſo.dicit papa q̃ aut terminus ẽ ſtatutus ab appellãte vꝫ a iudice ad ꝓſequẽduꝫ ⁊ lr̃e impetrate añ ſunt ſubreptitie niſi faciãt mẽtõem de termino ſtatuto ab homine vꝫ a iudice.Si vero terminus ẽ ſtatutus a lege.ſ.ãni vel biẽnij põt ꝑueniri.dũmodo ps appellata ꝑcipiti feſtinatione appellãtẽ i cõmiſſiõe cauſe impetrãdo ſupplãtet. opꝫ igiꝫ appellãtẽ ſi appellatus primo impetrauit ſub eo litigare niſi poſſꝫ eũ recuſare tãquã ſuſpectũ.ſi vero appellatus noluit agere ſub iudice ſic ꝑ aduerſarium impetrato põt appellatus cãm proſeq.maxime ſi ẽ dilatõe dãnũ ſeu ꝑiculum rei familiaris ſentiat iminere.Si vero neuter ꝓſequiꝫ ⁊ iudex ſentit ꝑiculum iminere põt vtrãqꝫ ptẽ compellere ad ꝓſecutiõis terminum moderare ⁊ reſtringere cum moderamine.⁊ põe exemplum quãdo pẽdet appellatio ſuper electõe prelati ⁊ redditur ratio ne gregi diuino diu deſit cura paſtoris.Demum ↄcludit ex ꝑmiſſis ꝓ lone i appoſitõe õ qua querebaꝫ nõ fuit aſſignatus terminus ab homine ſtaꝫ lr̃is primo impetratis.vnde per eas ad ↄfirmãdum vel ad iſirmãdum ſnĩam rõe procedatur. ¶ Jn tex.ibi ꝓſequẽdum.iſte terminus iuris aſſignatus ad ꝓſequẽdum ⁊ finiẽdum. ¶ Jn tex.ibi cũꝫ ſit.ideo no. ↄſiderãdꝫ q̃ aut terminus ſtatuiꝫ ne valeat ꝑueniri aut ne valeat ꝓrogari.ꝑmo caſu ñ põt ꝑueniri.ſcõo cãn nõ pt ꝓrogari.Ex iſtis verbis Jaco.de are.fundauit ſe in.l.j.ff. de iure delib.Jbi ita.⁊ ſic ꝑuatum.Jbi grauamẽ.i.ꝑiculũ vel damnum.Jbi ſuperior de damno ꝑticulari.hic de publico.quia publicuꝫ ius cõſiſtit in ſacris ⁊ ſacerdotibus ⁊ eccleſijs.vt.ff.de iuſti.⁊ iur.l.j.§.publicuꝫ ius.⁊ idem vtraqꝫ parte inertia iudex põt ſupplere ex mero officio.vt hic.qõ eſt no.dignum.Jbi legitime ideſt facta mẽtiõe de appellatione.Her.Jnn.dicit q̃ ſꝫ nõ eſt neceſſe.de hoc.ſ.õ maio.⁊ obe.c.dilecti.⁊.ſ.õ his que ſi.a ma.parte capituli.c.j. ¶ Sed quero quare ꝑmittiꝫ impetrare ante terminũ iuris ⁊ nõ añ terminum hominis.rñ.imo ꝑmittiꝫ ſi fiat mẽtio de termino.ſꝫ in hoc erit differẽtia.quia de termino legali nõ opꝫ facere mẽtõem.quia eſt certus ⁊ vniformis. tex.eſt no.in.l.ij.C.õ tem.ap.ſed terminus hominis ẽ difformis ⁊ incertus.⁊ ideo dꝫ de eo fieri mẽtõem ab impetrãte.in termino legali itelligiꝫ ſcã mẽtio eo ipſo q̃ notus eſt. ¶ Quero etiam pro intellectu lr̃e quõ dicaꝫ tumiũ ꝑcurrere.reſpõdeo quãdo nõ dato ſpatio alteri pti ad veniẽdũ cõmode ad papã velociter currit.nam nimia velocitas vocatur ſupplãtatio.vnde Jaco.ſubplãtauit.Et fa facit.ff. de verborum obliga.l.continuus.quod arbitrio boni viri cõmittiꝫ.ff.de nego geſt.l.diuortio.Jbi de veſtigio.⁊.ſ.õ offi.delega.c.cõſuluit.vnde curſor debet expectare clã diuus.quia merita cãrum ⁊c.vt.l.ſi.C.ſi per vim vel alio modo. ¶ No.q̃ iudex ad quem põt terminũ ꝓſequtõis artare niſi ptes diſſentiãt i hoc.ar.ff.de re iudi.l. ſi cõuenerit.niſi hoc ex mero officio ei ꝑmittaꝫ ei ↄtradicẽtibꝰ ptibus.vt hic.ſꝫ ubi ipſi nõ põt legẽ iponere ſue iuriſditõis arctatiuã ſicut nec extẽſiuam.ff.locati.l ſed ſi.l.l. in ꝑn.vbi tex.no.Sꝫ an ptes poſſint ꝓrogare inſtãtiã appellatõis ad multos ãnos.dic q̃ ſic ſi nõ itereſt reipublice ſed ptiũ tm̃ argumẽtũ.ff.de ap.l.ex ↄſenſu.vel dic q̃ vltra terminũ nõ põt inſtãtia ꝓrogari.C.de iudi.l.ꝓperandum.Sed illud nõ obtinet de iure canonico.iõ dico õ iure canonico poſſe nõ obſtãte hac lr̃a que dicit non valeat prorogari.q: itelligiꝫ nõ ꝑ iudicẽ ſed ꝑ ptem ſic.arg.ff de edil.edic.l.q̃ ſi nolit.§.ſi quid ita.ff.õ verbo.ob.l.q ronic. §.calũnacus.⁊ ad omne dubium tollẽdum faciant appoſitũ ſolẽne pactũ õ obſeruãdo.Jtẽ ẽ ↄſiliũ q̃ ptes interim cõpromittãt q̃ ẽt in ipſuꝫ iudicẽ cãe facere poſſunt õ iuꝫ canonico ſi ciuili.vt no.ff.õ iudi.l.j.⁊ in.c.cum ipſe.ſ.õ arbi.

Digitized by Google

Ex tuas. Altera pte cōtumaciter abſite iudex appellatōis diffinit ēt negociū ꝑncipale ſi poſt litē ꝯteſtatā fuerit appellatū.h.d.ſcḋs ibi nos ār. ¶ Caſus. appellatū fuit a ſnia vł ab iterlocutoria. hec cā fuit delegata iudicibus. vna ptium non vult ꝯparere vtrū eo abſente poſſit ferri diffinitiua liquidato negocio videł ꝙ ſic tñ oportet ꝙ ſup ꝑncipali corā iudice a quo fuerit lis cōteſta. aliogn ſuper ꝑncipali poſſꝫ ferri diffinitiua niſi litis ꝯteſtatio fieret corā iudice appellatōis. qḋ ergo di. C. de tē. ap. l. ſi. §. illud. qḋ ſpāle ꝑuilegiū ē iudicis appellatōis vt poſſit ferre diffinitiuā lite non ꝯte. corā iudice a quo vſꝫ p iſtud. c. ſolēniter gloſat. d. §. illud. ¶ Quero an diffinitiua poſſit ferri lite nō ꝯte. rñ. aut loqmur i iudice prie cāe aut in cā appellationis. Primo caſu diſtingue aut abeſt actor aut abeſt reus. ſi reus ⁊ nō pōt ferri diffinitiua ſaltē ſi nō ē aliud remedium proditū vt ſi petit renūciari ſe cāꝫ ellañ. de bño. vt no. Jac. bu. in. d. l. ꝯſentaneū. ⁊ auc. q ſemel. C. qūo ⁊ qñ iudex. aut abeſt actor ⁊ tūc poteſt ferri diffinitiua ſeruato ordine dicte auc. Aut loqmur in cauſa appellatōis. ⁊ tūc refert aut vtraqꝫ pars ē pſens tpe litis ꝯteſtāde ⁊ dꝫ lis ꝯteſtari aut altera ps ē abſēs. ⁊ tūc aut actor abeſt. ⁊ tūc nō ē neceſſaria litis ꝯteſtatio aut abeſt reus. ⁊ tunc aut fuit lis ꝯteſtata in ꝑncipali cā ⁊ pōt ferri diffinitiua aut nō. ⁊ tunc nō vt hic. ⁊ facit. J. de teſtī. c. reynaldus. ⁊ no. hanc diſtīctōeꝫ lꝫ ſi ē appellatū ab iterlocutoria ꝑt ꝓnūciari ſup ipſa lite nullatenus ꝯteſtata qꝛ non ē diffinitiua negocij lꝫ ſit diffinitiua ꝓceſſus. vt no. C. de rebus cre. l. gnāłr. in ꝑn. ⁊ l. ſiquis iuſſu.

Debitus. Qui appellat ante ſniaꝫ cāꝫ ꝓbabilē exꝑmat corā iudice a q̄ appellat nec ē ꝓbabilis exceptio ꝺ officio miſſo vel līa impetratis que ipetrate ſi ſunt ꝑſtate. Et ſi falſa erat appellatōis cā remittit appellāo ad iudicē a q̄ ⁊ ꝯdēnat in expēſis ſi vero ꝟa iudex appellatōis ꝓcedit i cā. h. d. Et diuiditur i duas ptes. in pria motiuū ꝯſtōnis. in ſa ſtatutū ibi ſtatuimus. Jtē ſcḋa ſubdiuidit vt pꝫ i līa ⁊ totū. c. loqt qñ appellat a grauamie ñ qñ appellat a diffinitiua. ¶ Caſus. ſtatuit ꝯcilū ꝙ appellās ab iterlocutoria vł grauamie exꝑmat talē cāꝫ q̄ ſi ꝟa eſſꝫ dēberet ltia reputari. Jtē ſtatuit ꝙ eaꝫ ꝓbet quā ſi ñ ꝓbat remittit iudici a q̄ ⁊ ꝯdēnat i expēſ. Jtē ſtatuit ꝙ ſi eam ꝓbat reſciſſa interlocutoria iudex ad quē ꝓcedat in negocio ꝑncipali. h. d. ¶ Jn tex. ibi honor. no. ꝙ iudices ſunt honorādi. Jbi idoneos. no. a ꝯtrio ſenſu ꝙ vbi iudex nō ē ꝯpetens nō ē neceſſe appellare. Jbi ad ſniam. ſ. diffinitiuā. qꝛ ꝟbūꝫ ſnie ſimplr ꝓlatum itelligitur de diffinitiua.[a] vt. l. j. §. qḋ i ſentētijs. ff. qñ ap. ſit. Multi dicebāt qdā ꝙ ſnia lata i poſſeſſorio retinēdo ē iterlocutoria. lꝫ falſuꝫ ē qꝛ lex ſemp eā vocat ſniam. Jbi rōnabili. vide qḋ no. ff. ꝺ his q. vt indig. l. miorib⁹. Jbi iniuñ. ſ. ad allegañ. cauſas abſētie. ff. de neg. ge. l. liberto. §. ſi. vel ad allegādū cās cāe. lꝫ ſi in ꝑꝑa pſona iret ad ſupiorē deberet ab eo ꝑtegi ſm Jos. Jbi primo. no. ꝙ reſcriptū añ ꝑntatōeꝫ nō efficit litē. Jbi eo iudice. ſ. a quo. Adde qḋ dixi. J. eo. c. ꝓuenit. Jbi legitima. no. ꝙ h exponit q̄ dicat cā ꝓbabilis Jbi ꝯſtiterit eoipſo qḋ nō ꝓbat cām. vt in. c. appellāo. J. e. in de. ¶ Jn tex. ibi inferiorez. i. ad iudicez a quo ſic. ff. de mino. l. itra vtile tpa. ſecus ſi ē appellatuꝫ a diffinitiua. vt C. de ap. l. eos. in ꝑn. Jſta decretal̄ iducit i argumētum ꝙ citatio ſcā a iudice incōpetēti ñ interrūpit pſcriptōeꝫ. lꝫ certe pōt allegari in ꝯtriū. qꝛ certe ē appellatio. ita ꝙ ſine appellatōe hñ eſſꝫ ſcā iterruptio niſi eſſꝫ ipſo iure ñ iudex. C. ne de ſta. de. l. ſi pr. ſed ſi ē appellatū ⁊ reſciſſa citatio. dico ꝙ ēt iterruptio ē abolita. argu. ff. de iud. l. ⁊ poſt editū. §. circūducto. ¶ Quero dr hic ꝙ rōnabilis cā dꝫ exꝑmi. lꝫ qd ſi cā cōmiſſa ſit appellatōe remota q̄ cla ponit in iuriſditōe delegata. fallit in qbuſdā ſupmis iudicibus q ꝑnt apponere iſtā clāiñ appellatōe remota ab iterlocutoria nō a diffinitiua. vt. C. ꝺ ſen. ⁊ iterlo. i. cū ſolitum tene ergo regulā hīc. ꝙ hīc cā nō pōt appellari a diffinitiua ab iterlocutoria ꝟo a quocūqꝫ iudice ordiario vł ſub delegato lata. ¶ Mō q̄ro qd opał iſta cła appellatōe

remota vł ꝙ dus opeł. l. ꝙ nō ſit dferendū appellatōi ⁊ ꝙ appellatio nō teneat. Alij dicūt ꝙ vnū rñ. l. ꝙ nō dbeat deferri. Tertij dicūt ꝙ aut appellał ex cā lcitia ⁊ deferri dꝫ. aut ſine cā ⁊ nō dꝫ dferri. Quarti dicūt ꝙ nihil opał quia iſta cła magis ponit ad excitatōeꝫ iudicū q̄ꝫ ad ius alicui auferendū. pſertiꝫ vbi tractał de magno vel maxio ꝑiudicio qꝛ nō ē vīſile ꝙ pricepꝫ velit mꝫie i ardius cāis tollē ius appellādi. ar. l. l. ex ſcḋ. i pri. ff. de vul. ſubſti. aliñ ꝯſtaret de preciſa pricipis itentōe forte pp ſcādalum vitādum. ar. ff. de inio. teſt. l. ſiqu exhrē dato. circa mediuꝫ. pone ꝙ partes impetrauerūt ꝺ cōi ꝯcordia ꝙ cā ꝯmitteref appellatione remota nūquid cā poterit appellari a diffinitiua vł ab expreſſo ⁊ euidēti grauamie. ⁊ vꝫ ꝙ ab omni ēt tacito grauamie. qꝛ gnālia verba nō perdit iuris bñficiuꝫ. vt. ff. ſiqs cau. l. ſed ⁊ ſiqs. §. queſitum. Preterea nō poteſt delegās expreſſe facē ꝙ inique ſnie ſtet. arg. C. vnde vi. l. meminerint. Jbi ne ſde iniuriarum occaſio naſcał. vnde dꝫ iuſticiam ꝑueniri. Preterea rō cauſa reſcripti ſemper ē ꝙ audiatis partibus hinc ⁊ īde ꝙ iuſtuꝫ ē dcernał ⁊ oīa reſcripta pricipum ad iuſtitiam ordinanł. ergo non dꝫ recedi ab eo iure quod ſemper equum ⁊ iuſtum ē. Preterea iudex qui trāſgredit legē facit litem ſuam. vt. ff. ꝺ acł. ⁊ obli. l. ex maleficijs. §. ſi iudex. nec excuſał pp arbitrium ſibi datū. qꝛ vł ꝯceſſum ad vtend. non ad abutend. vñ elegant dic tex. plene qdem lꝫ ex fide. ff. man. l. creditor. §. lucius. ¶ Jn cōtrarium vł expſſum ꝙ interueniēte ſcriptura ꝺ ꝯſenſu partium nō poſſit appellari. vt. C. ꝺ tēpo. ap. l. ſi. §. ſi. ⁊ dic ibi tex. ꝙ appellatōes ſunt ꝺ rigore iuris itroducte. ſed ꝯſenſus partium ē ꝺ eqtate adıł. Preterea poteſt dari poteſtas arbitro vt inique ꝓnūciet. vt. ff. ꝺ arbi. l. dic. §. ſtari. ergo ⁊ iudici. Sed iſta rō nō vꝫ qꝛ nec arbitro poſſꝫ hoc cōcedi expreſſe. vt. ff. ꝺ pac. do. l. ꝯuenire. Jtē nō ē bonum argumētum ꝺ ſnia arbitri qꝛ i compromiſſo magis ſeruał eqtas boni ⁊ inocētis viri. in iudice. n. reqritur inocētia conſilij. vt. ff. fam. her. l. certe. ⁊ eqtas cāe. vt. ff. ꝺ po. l. bonafidea. ff. de ꝟbo. ob. l. ſuum. §. ſeqtur. ⁊ l. ꝯtinuus. i pri. ⁊ §. ⁊ illud. Sol. ſi dolo malo iudex ꝓnūciat nō vł appllo remota. vt. ff. ꝺ arb. l. nō diſtiguem⁹ §. cum qdē. ⁊ l. ita dmum. Jteꝫ ſi p latam culpam ⁊ ꝯtra diſcretionē naturalē que dꝫ ineſſe hoi ex gnāli natura. vt. ff. ꝺ ꝟbo. ob. l. late culpe que dolo ꝯparatur. pſertim i rebus alienis ſ quib⁹ culpa magis culpatur. ff. ſol. mat. l. ēt. §. licet. ff. ꝺ po. l. qḋ nerua. Si autem abeſt dolus a lata culpa appellari nō pōt lꝫ equanimiter tollerari oportet. ar. l. l. j. §. j. ff. ñ m ei. ſal. mo. dix. nec ob. dictus. §. queſitū. qꝛ ibi loqtur in caſibus fortuitoꝝ i qb⁹ non eſt peccatū ſicut nec in īfluētiā ſtellaꝝ ⁊ motu ſupeꝝ qꝛ nō ex animo opatur fortuita ⁊ īfortuita. Sed ex motu naturali ſicut ſi naſcitur homo mōſtruoſus nulluꝫ eſt ſibi remedium. vnde nō eſt dubium ꝙ q̄dam ꝯſtellatōes ſunt infortunate que nocēt ⁊ quedā fortunate que pſunt nobis ēt nihil cooperātibus ex diſpoſitōe aeris īgenia hoium ſūt meliora ⁊ deteriora. vnde i groſſo aere rude īgeniū qḋ ꝺ naſcitur ſicut ſenſu experimur. ¶ Modo quero qꝛ de equitate canonica a quolibet grauamie pōt appellari. quia nullū grauamē dꝫ tollerari in iure naturali nūquid ſit īdē ſo arbitratore ꝙ de quolibet grauamine poſſit peti reductio ad arbitriū boni viri. rñdeo nō qꝛ cū coraꝫ arbitratore verſetur trāſactio nō dꝫ recedi pp modicā leſionē. vt. l. lucius. §. ſi. ff. ad treb. Jtem de ſingulis diſputare nō ē vtile litigādi cum in finali ꝯcluſione tantū poſſit emēdare ⁊ iuſtuꝫ ſit expectare ſinē ſicut dicimus quādo qs eſt vulneratus debemus expectare donec certū ſit an ex vulnere ſit mortuus vel ne. Jtē ſententia diffinitiua omnia iuſte claudit ⁊ omnia reuoluūtur in ipſa. vt. ff. iudi. ſol. l. cōquerebatur. ¶ Quero quādo appellatur a diffinitiua aliqñ ꝓbatio icumbit appellanti aliquādo appellato nūquid idem ſit diſtingēdum in appellatione ab interlocutoria. reſpondeo nō qꝛ ſemꝑ appellans ab interlocutoria debet ꝓbare. ⁊ eſt ratio qꝛ ſua appellatio eſt preter ius cōe. qꝛ nō eſt ſm regulas iuris ciuilis. nō ob. ff. de minor. l. alt... ⁊ §. ꝑmittit. qꝛ ibi appellatio eſt ꝓhibita per iuris diſpoſitionem nec indigem⁹ extrinſeco teſte. vt ibi patet. ¶ Quero quare imperator vult ꝙ clauſula appellatōne remota ſit

[a] ¶ Vide plene alle. p d. Fely. i ru bri. de re iudicata.

ꝓceſſu.ꝛ ideo qꝛ imperator non apponit hāc clām niſi ex magna cauſa que deſiderat celeritatem vel pietatem vel publicā vtilitatem.ſed papa apponit hāc clām ex quodā ſtilo curie abſqꝫ conſideratione alicuius ſpecialis equitatis ꝛ ideo non tollit appellationem iure ciuili vel canonico ſpecialiter approbatam.vt dixi.ſ.eo.c.paſtoralis.No-tabiles autē effectus huius clauſule cognoſcunꝰ p ꝯtrium ꝛ p notabiles defectus ſnie.qꝛ ꝯ notabiles defectus ſnie nihil opaꝰ hec clā qn poſſit appellari. quoꝝ diſcuſſio ptinet ad iudicē appellōis.qui lucē veritatis hꝫ pfecte examinātē vt ea dici poſſit.tū magis ſcire poteſ qbus cāis lux veritatis aſſiſtat.vt.C.de tem.ap.l.p hanc.Jbi dum notabiliter dicit plenioꝛ ſubueniaꝰ veritatis lumine.Sed an ſi cā appellationis venit examinanda in appellatiōe pncipa.i.diffinitiua ꝛ nō pōt ſeorſum examinari a pncipali intelligaꝰ remora ap.ab interlocutoria p dictaꝫ clām.qdā dnt ꝙ ſic ne ſepius eadē appellatio receſeaꝰ.Sed pōt dici totum ꝯtrium.qꝛ talis articulus ē ꝓiudicialis ꝛ quodāmodo diffinies ſm qd nō ſimpliciter.vñ idē iuris i iſto articulo ꝙ in diffinitiua dicit illa.l.ſepiſſime allegata.ff.ð mino.l.intra vtile.vñ ꝓinde aut dca clā appōne remora ē appoſita a iure ciuili.aut a pncipe ſeculari.aut a pncipe eccleſiaſtico pmo caſu diſtingue inter interlocutorias.vt ſi intra vtile ſecūdo caſu indiſtincte nō appellaꝰ dummodo ſit ꝓceſſum rite ꝛ recte.qꝛ pp iniurias ꝓceſſibus poſſꝫ appellari a diffinitiua.tertio caſu poſſet forte dici quod p clām pdictā poſſit appellari incidēter ab interlocutoria niſi in caſibus iure ciuili vel canonico exp̄ſſe pmiſſis quia ſi papa velit p dictam clām ſeruari rigorē iuris ciuilis cum ſuis tñ modificatiōibus.ꝛ hoc no.pp iuris ciuilis auctoritatē.qꝛ papa nō teneꝰ ſeq ius ciuile de neceſſitate cum ſit ſupra ius.ꝛ vide qð no.i ſpec.de ap.§.quibus.v.ſed nūquid pt ab interlocutoria appellari.℄ Sed q̄ro verū cōfeſſus poſſit appellare.rñ.ab ipſa ꝯfeſſiōe nō pt appellare reſpon.quia nemo eſt grauatus ab aliquo niſi a ſeipſo.vt d.§.pmittitur.a ſnīa autem ex ipſa confeſſione ſecuta.dic ꝙ aut non eſt ſeruatus ordo iudiciorum ꝛ pt appellare.vt.d.§.pmittitur.aut eſt ſuatus ordo.ꝛ tūc aut pſeuerauit in cōfeſſione vſqꝫ ad ſnīam incluſiue ꝛ nō pt appellare.vt in.c.romana.§.ſi autem de ap.li.vj.niſi allegeꝰ iuſtā cāꝫ i appōne vt metū vel errorē q caderet i prudētē virum.Jta intelligi qð noꝰ.ff.de ap.l.creditor.§.auſus.nā i ꝯfeſſiōe ſpōte ꝛ ex certa ſcīa facta qñ ꝯdiꝰ.vt dicit.l.ſi la.no.ff.de pecul.l.depoſiti.§.j.ꝛ hō i caīs ciuilibꝰ q pñt deduci i ꝯtrū.ſꝫ i cāis capitalibus que nō pñt deduci i ꝯtrarīū bene ꝓcedit applō.ñ non pt verificari nec debet per iudicē a quo ei deferri niſi cōfeſſus velit ꝓbare innocentiamꝰ ſuam.ꝛ hoc ſe offert ꝓbatuꝝ.vt.ff.de qō.§.j.l.ſiquis vltro.ꝛ i criminalibus nihil paꝰ clā appellatiōe remota.qꝛ vergit ꝯtra ius nāle.vt i.c.paſtoralꝰ de re iu.i d.c.niſi qꝛ iudex a quo nō teneꝰ deferre applōni.Et ideo dō punitur ſi nō defert applōni ēt interpoſite ad pncipem.qꝛ fretus eſt p formam mādati.nec hꝫ vlterius ſe intromittere niſi in dādis aplīs refutatorijs quos nō tenetur daꝰ ſi executionē facit incōtinēti.vt.C.ð ap.l.additos.ff.ð ap.l.nō tñ.veꝝ qꝛ de remotiōe appellationis fcā eſt mētio iccirco qd opeꝰ videamus opi.p ordinem tetigitꝰ i ſpec.de ap.§.i quibus.ver.veꝝ.ego dico ꝙ remotio appellōnis nihil opaꝰ an ſnias quo minus ptes poſſint appellare ex cā legitima exp̄ſſa in iure vel nō exp̄ſſa de hō quo ad vim appellōnis.ſꝫ quo ad iudicē a quo bene opaꝰ.Nam vbi appoſita eſt.iudex nō teneꝰ deferre appelſōni nec retardare eſſe quum ꝓceſſum ēt executiōis niſi appelſō ſit exp̄ſſe approbata a iure intelligo approbatā quo ad formā qꝛ i pncipio applōnis nō diſtinguiꝰ ꝯtrū debeaꝰ ſꝫ qd petatur qꝛ dubius eſt euētus ꝓbationū.vt.ff.de iuriſdi.o.iu.l.cum quedā puella.§.ſi.ꝛ.ff.de pecul.l.ꝙ debeꝰ.ꝛ facit.C.de ap.l.amplioꝝ.§.ſi ℄ Vltio ſcias ꝙ odoꝰ.dixit ꝙ a pcepto iudicio nō appellaꝰ ſi ſpal ſup eo ferri diffinitiua alā fic.vt no.in ſpec.in.d.§.qbus.v.ſꝫ nunqd.ð trla ibi videas.ꝛ adde.c.viii.de ap.in cle.Tanguntur hic alia puncta per hec.videlꝫ veꝝ p citationē pueniaꝰ iuriſdictio.ꝛ dic ꝙ ſic ſi poſt citationē citꝰo nō negligat ꝓcedere ꝙ eſt not.diguū.ar.ff.de iudi.c.ceteꝝ.Porro oīs delegatꝰ eſt delegatus ad vniuerſitatē cauſaꝝ articuloꝝ ꝛ actuū eaꝝ cauſaꝝ.ꝛ iō qui vnū articulū tāgit totū tetigiſſe vr̄ de iure canonico.qꝛ hoſtiū iudicꝫ ē citatio.vt iſti.de pena te.liti.pſer.tīꝫ quo ad iudicē q hꝫ idiuiduā iuriſdictōꝫ.℄ Quero vtrū iuriſdictio dlegata pualet alteri delegare p pūētionē.ſꝫ nū qd pualet ordinarie p puentionē ꝛ nō an.dicit Ber.ſm Jo.ꝙ per ſolū reſcriptū ipetratū pueniꝰ ordinaria iuriſdictio lꝫ reſcriptū nōdū ſit pñtatū qð ē valde no.ꝛ ē rō quia generi.i.iuri cōi qð ꝯſiſtit i generali iuriſdictiōe.i.ordiaria.derogaꝰ p ſpēm ſꝫ Jo.qð eſt valde no.℄ Moerit vlteriꝰ glo.ſi iudex appellatōis ꝓnūciat appellatōeꝫ tenere.vtrū ſit functꝰ offō ſuo.rñ.nō.qꝛ iſta ꝓnūciatio reſpicit ordinatōeꝫ cāe appellatōis nō eiꝰ diffinitōeꝫ.i.cāe igreſſum non egreſſuꝫ.Et ſi appellaꝰ ab iterlocutoria ꝛ iudex itēdit ꝓnūciare ē bene appellatū ꝓcedit ad reliqua pncipalꝰ cāe ſm Ber.plura hic nō dico.Sꝫ no.ꝙ qñ appellaꝰ an diffinitiuā requirūꝰ deteꝫ.vt teneat appellatio.vt.ij.q.vj.naꝫ ut p Archi.p actū nō legitimū nō firmaꝰ iuriſdictio p Archi.ibidē qñ ē vitiū intrinſecū.ſecus ſi eſſꝫ extrinſecū vt feriaꝝ meſſiuꝫ ꝛ ſimiliū.℄ Recuſanti iudices nō oꝫ petere arbitros.Jbidē Archi.imo ſi cā ſuſpitōis eſt notoria non oꝫ eaꝫ exprimi in appellatōe ibidē Archi imo nec oꝫ appellare.ſecus ſi eēt occulta.ij.q.vj.quotiēs Arch.℄ Quādo ſuccumbens in cauſa appellatōis teneꝰ in expeñ.etiaꝫ ſi primā ſniam habuerit pro ſe.ij.q.v.c.j.p Arch.qð ē veꝝ ſi ſuccumbit ex facto proprio.ſecus ſi alieno niſi ſuccūbat per imperitiā iudicis quia tūc indiſtincte teneꝰ.Tpo appellatōis proſequēde eſt vtile in totuꝫ.ij.q.vj.anteriorum per Archi.imo mixtū ē ex vtili ꝛ cōtinuo.vt.C.de tempo.ap.l.ij.§.ſi.Bald.

c **Tam ceſſante.** Premitte ad euidētiā ꝙ ois iterlocutoria ꝛ oē grauamē pōt re integra cōtrario impio reuocari.ff.ð re iudi.l.qð iuſſit.ꝛ **no.C.ſen.reſcin.nō poſ.l.j.fallit ſi talis ē interlocutoria p quā expiret iuriſdictio.vt.ſ.ð of.dele.c.ſignificātibꝰ vꝰ per quā expiret inſtātia.vt.C.ð iudi.l.ppandū vꝰ expiret lis ꝛ cā.vt cū ꝓnūciaꝰ ap.dſertā.vt.C.quo ꝛ qñ iudex.l.ſi vero ꝓponis pſeo a ꝯtrio ſenſu.Jtē fallit qñ iterlocutoria trāſiuit in ꝯtrū iter ptes.vt.l.j.in ſi.ff.ð pro.ſtipu.Jtē fallit qñ ex iterlocutoria nata eſt actio in factū.vt no.C.ð ho.qꝫ li.l.ſi.§.neceſſitate.Jtē fallit qñ ex iterlocutoria ē trāſlatū vꝰ adiudicatū dñiū vꝰ quaſi vt p ſm decre.vt.ff.ð re iudi.l.a diuo pio.§.ſi poſt lꝫ poſſꝫ breuioꝛ doctrina tradi ꝙ vbicūqꝫ poſt iterlocutoriā dꝫ ſeq diffinitiua p eūdē iudicē ferenda poſſit ꝯtio impio reuocari.Si āt ñ ſpaꝰ ñ poſſit.vt no.per Jnn.i.c.ſepe ꝯtingit.ſ.e.ti.q dic ꝙ ex iterlocutoria expēſaꝝ pt an diffinitiuā ꝯtio impio reuocari.ꝛ qcqd pt reuocari ꝯtio ipio iudicio a quo pt reuocari ꝯtio ipio iudicis ad quē ēt ſeorſuꝫ a pncipali.qꝛ tota ptāo ē trāſfuſa qð eſt no.dignū.℄ Mō poſſꝫ dubitari an p appellatōeꝫ n grauamine vel interlocutorie eēt ſic trāſfuſa iuriſdictio ꝙ iudex a quo ñ poſſit reuocaꝰ ſimplicē iterlocutoriā vꝰ grauamē.Et determinaꝰ hic ꝙ imo pt reuocare.ita ꝙ ex vi ſolius appellatōis nō ē ſuſpēſa iuriſdictiō iudicis a quo qn poſſit reuocare grauamē ꝯtio iperio adeo ꝙ reuocato eo cū effectu de pncipali negocio cognoſcet idē iudex a quo.ꝛ eſt iſtud capitulū i hoc multū ſolēne ꝛ notabile.Et hoc dicit i ſumma iſtud.c.Judex in pncipali cā ꝓcedit ſi reuocat grauamē pp ꝙ ab eo fuerit appellatō ꝛ pncipium ꝛ ſinis ponit duplicem ꝯſtitutōis cām.mediū vo ꝯſtitutōem ibi ſtatu vnius.℄ Caſus.Judex ordinarius vel delegatꝰ comminando vel interloquendo icepit grauare vꝰ grauauit ptem vnde pꝰ appellauit inſerta cauſa i appellatione.que ſi vera eſſet debꝫ legitia imputari.vt.ſ.c.vt debitus.§.cum autē.hac appellatiōe pēdēte iudex a quo ſane duꝫ ctus cōſilio reuocauit grauamen.℄ Queritur vtruꝫ poſſit procedere in negocio pncipali necne reſpōdetur ꝙ poſſit procedere.quia ceſſante cauſa appellationis ceſſat appellatio.ſed hic ceſſat cā quia ſublatum eſt grauamē nec poteſt dici ſuſpectus niſi ex alia cauſa ſit ſuſpectus.ꝛ hoc ſtatuit cōcilium de proceſſus negocij friuolis occaſiōbꝰ ꝛ**

c ℭ Vide Jo.de ana.i cōſil.liij.rela tū p.o.Alle.i.l.j.§.ꝛ pui in apoſtillis ad bart.ibi ff.qð vi aut clam.vbi ēt dicit ꝙ inocētia nō poteſt tolli per ſtatutū.

Digitized by Google

ombagibus retardarel.b.d. ¶ No.primo q cessante cā ꝯ mā suspitiōis cessat suspitio. ¶ No.scdo q qbñ emendat nō errasse vr. No.in gl.q nō ab oī terrore vboꝶ pōt appellari.ſꝫ a verisimili.qꝛ vt ait Seneca plura sunt que terrēt ꝗ̄ que nocet. ¶ Tertio no.ar.q tabellio pōt corrigere errorē suū.prudenter tñ ꝛ sine aliquo vitio notabili. vt nō reddat scriptura suspecta nec rasa nec cācellata in locis substātialibus.ꝛ sic restituit instrūi publica forma cum iaꝫ nō bēret vltra qd faciat ex quo redigit instrumētuꝫ imundūꝫ.vt.C.de fide instru.l.Scimus.caueat tñ ne sua auctate aliqd addat vel detrahat ſꝫ faciat auctoritate iudicio ordinarij cā cognita.ar.ff.ō fi.instru.c.cū.p.tabellio ꝛ no.p Cy.i.l.iperatoꝛ.ff.ō sta.ho.i sue lec.post Goff.ō cu. ꝛ ibi plene scripsi in lec.mea ꝛ ibi praticat.vide super isto c.qd no.Arch.ij.q.vj.ad romā.ꝛ.c.de certo. ¶ Quarto no.q cessante cā cessat effectus circa q dic q quedam est cā essentialꝭ quedā cā artificialis.vt rō legis vel statuti.primo casu aut cā ꝛ effectus sunt in diuersis subiectis vt pr̄ ꝛ filius.ꝛ lꝫ cesset pr̄ tñ non cessat filius siue natus siue posthumus.vt.ff.de lib.ꝛ posthu.l.gallus.aut cā ꝛ effect⁹ sunt in codē subiecto.ꝛ tūc aut remanēt relige ipsi⁹ cāe. vt qñ ꝯbens mr̄imoniū postea factus ē furiosus.nam remanēt relige ꝯsensus.ꝛ tunc cessante cā nō cessat effectus vñ lꝫ furiosus nō habeat ꝯsensum.tñ retinet mr̄imoniuꝫ. vt.ff.de his q sunt sui vel alie.iur.l.patre furioso.aut nō remanēt relige.ꝛ tūc cessante cā cessat effectus.vbigr̄a cessante agnatōe cessat legitima tutela.vt.ff.de capi.di.l.tutele.ꝛ h̄ de cā nāli. Si aūt ē cā artificialis.tūc refert aut ꝯsequā cesset rō ē aliquid.p.ductū in esse aut nō.si sic aut superuenit cā illud remouēs ꝛ cessat effectus.vbigr̄a.grauamen erat causa appellatiōis ꝛ eam.p.duxerat in esse.tñ reuocato grauamine expirat appellatio vt hic.si autē nō superuenit cā retro ꝯtra.tūc nō cessat effectus.vbigr̄a.si corrigit lex antiqua ꝛ rō legis tñ nō corrigunt ea q̄ fm veterē legē sunt acttata.vt in auc.vt cū de ap.cog.in p̄n.qꝛ de futuris ē lex ponēda nō de p̄teritis.ꝛ ante factū danda ē forma fiēdi.ſꝫ post factuꝫ hꝫ formā essendi.adeo q statuta terraꝶ que se ad p̄teritū referunt in dubio p̄sumunt caluniosa.sic eniꝫ dicit tex.nō p̄teritas calūnias excitare.C. de decur.l.pe.li.x. ¶ Porro nō dī lex semel loqui pro oī tpe.ſꝫ semp loqui.p futuro vñ p̄terita sunt p̄terita ꝛ futura.vt.C.ō here.l.arcani.in vbo viridi obseruātia. ¶ Quinto no.q a cōminatōe pōt appellari.circa dic q aut ē cōminatio rōnabilis ꝛ ō iure ꝛ ab ista nō appellat qꝛ nō grauat.qꝛ vigore iusticie nō pōt dici iniuria.qꝛ ē pt ad melius reformari. Dicit gl.q cōminatio aggrauat citatōes ꝛ facit ō citatōe simplici p̄ēptoriā.vt elegāter no.C.ō cohortal.l.si appitoꝛ.li.xij. Alia lex dicit q cōminatio aggrauat culpā.vt.ff.de admi.tu.l.tā aūt.§.si depositi. Aut ē cōminatio iniuriosa.ꝛ tūc aut regrit post se interlocutoriā ꝛ nō pt appellari nisi illa iterlocutoria pferat ꝛ appellet ab ea ꝛ ē rō qꝛ talꝭ cōminatio nō facit p̄iudiciū.vt.C.cōmi.vl̄ epi. l.iterlocutio aut non regrit post se actū vbi ſꝫ imediate sequit sentē.ꝛ tūc pt appellari quasi ab apparatu grauaminis.vt.C.ō ap.l.sigs puocatione. Iustus.n.ē metus generalis q post factum reparari nō pt vt metus torture. Et iō iustissimū ē q ab ipo metu possit appellari.vt.l.aū.ff.ō appel.re.ꝛ ar.i.l.si.C.qñ li.vni.se sine iudi.vendicare. ¶ Extra ꝛ.vj.no.q a statuto legis nō appellat ꝛ tñ si sit iniquū appellat a sñia lata vigore statuti cōnumerādo.x.dies nō atpe late legis ſꝫ a tpe sñie p iudicē p.mulgate.vt.ā.de iureiur.c.venientes.qd tene mēti.ff.de appel.reci.l.si.ꝗ̄ꝗ̄ talia statuta possint p iudicē cassari quocūꝗ̄ de populo petente.vt.ff.de decre.ab or.fa.l.ābitiosa.vel dic vt sing.no. in.l.j.§.i.ff.q qsq̄ iur. ¶ Septimo extra querit vtrum a dispēsatōe possit appellari.r̄n.qdam ē dispēsatio licita ꝛ gratuita ꝛ ab ista ñ pōt appellari qꝛ cōsistit in mera gr̄a ꝛ in libero arbitrio ac si quis rē suā donaret.vt.C.de p̄ci.impera.of.l.rescripta. Quedā q̄ sit p recōpensatione alteri⁹ pene.ꝛ ab ista bñ pt appellari qꝛ sit per exaggerationeꝫ pene ꝛ p diffinitiuā ꝛ cā cognita ꝛ aliqñ sit detrahēdo se veritati ex iustissima causa.vt.ff.de insa.l.qd ergo.§.pena grauior.ꝛ.C.e.l.ꝛ si seuerior.ꝛ ab ista si indiscretaꝫ indul

gētiaꝫ ꝯtinet similr̄ pōt appellari qꝛ sñia est ꝛ in ipsa sñia dꝫ fieri.post latā eīm diffinitiuā que trāsiuit in rem iudic. nemo pōt idulgere vel in itegrū restituē nisi p̄inceps.ff. de pen.l.fratres.ꝛ.ā.cū te.de re iudi.qꝛ restituē fame ē quoddam miraculū p̄sertim si infamia sit ꝯtra vel maior effecta ex genere pene que i facto nō in vbo ꝯsistit.vt.l. ictus fustiū.ff.de insa. Quedā est dispēsatio causaria que vt dixi ante sñiam formatam ꝛ sñialiter p.mulgatam fieri potest ꝛ nō semper qꝛ nō in penis capitalibus sed medijs vl̄ minoribus.vt.ā.de iudi.c.at si clerici.ꝛ ab ista vt iam dixi pt appellari sicut ab officio iudicē tis.qꝛ nō ē detrahen. publice discipline ꝛ legū seueritati nisi ex cā.vt in auc.de iudi. §.opꝫ.§.calūniatorib⁹.ff.ad tur.ff.ō pen.l.hodie. Pone si alicui nō est oblata dignitas sed ē interdictū exercitium dignitatis.qꝛ sapit iterlocutoriaꝫ cū sit terminus pene vꝫ q etiā epūs possit in itegrū restituere.vt no.l.vi.dño senatoꝛ.ff.de pac.l.si vnus.§.pactus.in fi.qꝛ nō est fundit⁹ nullus ille qui retinet radicem dignitatis. ¶ Octauo no.q grauamē pōt reuocari seu remoueri ꝛ si ē verbale reuocatur verbis.si autē in facto ꝯsistit facto reuocatur. de hoc no.in spe.de exce.§.viso.v.sed si iudex videt se male interlocutum.ꝛ hoc verum si status cause ꝛ tpa patiunt. secus si nō patiunt.iudex ab ordinatiōe iudicij iterlocutus ē aliquem esse procuratorē.demū lis ē ꝯtestata. Naꝫ post lis. ꝯtesta.nō poterit hāc iterlocutoriam reuocare nisi de consensu partium.vt egregie legit ꝛ no.in.l.j.in fi.ff. ō preto.stipu. Item pone exēplum in medio litis iudex iterloquēdo publicauit dicta testium ꝛ data ē copia attestationū vtriꝗ̄ parti.nō eīm poterit reuocare qꝛ dicūtur sunt testificata ꝛ facte cāe pro isectis haberi nō pñt.ff.ō capti.l.in bello.§.facte. ¶ Sed hic dubitat ꝛ vr̄ q interposita appellatione iudex a quo nō possit reuocare suam iterlocutoriā ꝛ arguit q sic postq̄ desijt esse iudex nō pōt reuocare eā. vt.ff.de arbi.l.qualem.§.si.sed per appella.iudex a quo desinit eē iudex qꝛ trāsfert iurisdictio in superiorē. vt.ff. iudic. sol.l.pe. Sol.allegatio tua procederet in diffinitiua vel interlocutoria hñte vim diffinitiue.sed in simplici iterlocutoria vel grauamine nō desinit incōmutabiliter esse iudex. Nam pōt reassumē iurisdictionem auctoritate huius canonis.fallit si ē delatum appellationi tacite vl̄ expsse. quia tunc nō resumit eam.vt.ī.e.c.cum appellationibus.lib.vj. Itē fallit si lis ē contestata vel quasi super appellatiōe qꝛ tunc ē trāslata vl̄ confirmata plena iurisdictio in iudicē ad quē qꝛ de qua re ꝛc̄.vt.ff.ō iudi.l.ō qua re. Itē fallit si iudex a quo nō reuocat perfecte grauamē illatū malitia appellantis.ꝛ tñ opꝫ q appellāti restituant expēse facte i cā appel.fm Ber.naꝫ nō dicitur emēdare qui expēsas non refundit.vt no.in.l.edita.C.de edē. ¶ Nono opponitur interlocutoria fuit lata cum cause cognitōe.ergo non pōt sine cāe cognitōe reuocari.vt.ff.ō mino.l.in cāe.§.causa cognita. So.talis reuocatio nō ē ꝯtra ius legis. ꝛ si ē cōtra ius partis dꝫ a reuocatōe appellare.ve dic q nō pt appellari qꝛ ē quid arbitrariū.vt no.in.c.j.ā. ō seruo. ¶ Decio opponit q appelatiōe pēdente nil dꝫ inouari.ergo nō pt reuoca. So.illud verum stāte appellatione.sed hec appellatio ē circūducta pe reuocationē grauaminis.ꝛ sic si pendet.vnde ista ñ ē inouatio. sed ē terminus appellationis. vnde ñ obstat ꝯtrariuꝫ. ¶ Undecimo opponitur q non potes quis mutare ꝯsilium in alterius detrimētuꝫ. Sol. ꝯsilium minus bonū pt pro bono ꝯsilio p.mutari.tex.ē hic no.ꝛ hoc verum ē nisi p primum ꝯsilium expirauerit auctoritas ꝯsulētis.vt.ff.de verb.sig.l.boues.§.hoc sermone. ꝛ ideo ꝯsultoꝛ assumptus in cā postq̄ reddidit ꝯsilium ꝛ presentauit apud acta illud emendare non potest nisi primum ꝯsiliū esset ipso iure nullū.vt.ff.de ꝯdi. ꝛ dmon.l.hec ꝯditio. Nam qui ꝯsulit similis ē diffinitori ñ interlocutori. ¶ Duodecimo opponit.nā post.x. dies ñ potest appellari qꝛ sñia trāsiuit in reꝫ iudi. ergo nec ꝯtrario iperio potest reuocari.qꝛ quotiēs vnū remediū remouet intelligitur remotum eius simile.vt.ff.de aleato.l.j.§.qd aūt. Sol. interlocutoria ꝯcludit parti vt non possit ꝯdicere post.x. dies nisi prosequendo cām principalem.ſꝫ non ꝯcludit iudici q̄ minus ex sua iurisdictione possit penitere ꝛ nō facere liteꝫ

suam

a Tu ꝛ qꝛ sñia iterlocutoria possit p iudicē reuocari de plane p do. Prepo. h in.xx.col. equi cū dif finitiua. vide in.xx. colū. an ꝛ qꝛ possit reuocari in. Et addē limitationē ad istā materiā reuocatōeꝫ interlocutorie.s. q iudex nō pōt reuocare sñiaꝫ iterlocutoriam geminatā secundūꝫ glo. singularē in clem.q a re putatione de appel.q sequitur Bald. in ꝯsil.xc.ij circa fi.xx. col. in secūdo volu. Et idē tenet.n. Alex.in.l. aꝫ sumus. .C.ō agri.ꝛ censi.lib.xi.

hu3.qꝛ eſt reſcindit grauamen.vt pbat iſtud notabile ca-pſm. Ex quo infertur ꝙ dixi nõ intelligit feciſſe litẽ ſuã niſi forte in uãnum expenſaꝝ. ¶ Terciodecio quero reuocatu eſt interlocutoria.vñ appellãs nõ pſequit appellatões qꝛ pſequeret appellatiõem fruſtra.nũqd nõ pſequendo intelligat renũciare appellationi. Ber.vi͂ ſentire ꝙ ſic.ſ3 hoc non ẽ verum.quia cum appellatio ſit extincta non pt ei renunciari.qꝛ renunciatio nihil opatur. ¶ Item ille intelligit renunciare qui ſponte nõ pſequit nõ ille q pſequi nõ pt.vt.l.j.§.accuſationem.ff.ad tur. ¶ Modo querit glo.quibus verbis deb3 vti correctoꝛ interlocutorie.dicit glo.ꝙ non d3 dicere corrigo errorem meu3 qꝛ ſic deferret appellationi. Iſta rõ nõ eſt vera qꝛ error corrigit nõ vt deferat appellationi ſ3 vt auferat appellatio.ꝛ diſpoſitu3 ad vnũ effectum nõ d3 ꝯtriũ opari.vt.ff.de le.j.l.legata inutiliter.ꝛ.ff.de heredi.inſti.l.ex facto. Dat et her.alia3 forma3 videlicz ꝙ dicat nõ erraui ſ3 ſi erraui corrigo. Iſta forma non eſt bona quia non eſt pura nec certa ſ3 incerta. Item non ẽ bõa forma ſi dicit corrigo licz nõ errauerim qꝛ nũqz corrigeret ſ3 d3 dicere interlocutoriã reuoco ne ita differatur ꝛ hoc pat3 ex ſcda rõne iſtius lre. ¶ Ultio dicit gl.ꝙ hic põt ſumi argumẽtũ ꝙ actio extincta reuiuiſcit qꝛ iuriſditio reſuſcitat cõtra legem.l.qui ꝛ eo.§.aream.ff.de ſolu. So.dicit her.ꝙ hoc ꝯtingit ex legis diſpoſitiõe qꝛ licitum eſt corrigere ꝙ minus rite ſcm̃ ẽ.vt.l.j.§.pe.ff.ſi ven.ven. do.ꝛ no.ff.ꝺ mino.l.minor in pn̄. Item nõ erat funditꝰ extincta cũ adhuc durar3 in ſpe.vt.l.pecuniam.ff.ſi cer.peta.

c **Tam ſpeciali.** Prouidũ ꝯciliũ cõtra fruſtratões recuſatões p appel.ſubditoꝝ quas a plat3 moniti interponũt vt correctionẽ clandãt.ſcda ibi porro. ¶ Caſus.in pma pte dicit ꝙ tant ẽ prouiſu3 cõtra iudicis ſniam fulminãtes ꝛ ẽ ſtatutum ꝙ nullus in aliquẽ ſniam excõicationis pferat niſi ꝯgrua monitione premiſſa ſupple cui ſi ſit obtẽperatũ mõ ſicut freni tẽperiea ẽ iniecta iudicibus ita oportebat cũ ipi litigatores moniti ſtatim iudicẽ recuſarẽt vt ſuſpectũ vl' forſitan appellarẽt ne iudicis declinarẽt examẽ.ideo dat certa forma p ꝯciliũ. Et primo ſup recuſatione vſqz ibi.porro ſcdo ſup appellatione vſqz ad finẽ capituli.ſtatuit ergo ꝯciliu3 pmo ſup recuſatione vt allegãs iudicẽ ſuſpectũ cora3 eodẽ cãm iuſte ſuſpitionis aſſignet.ꝛ hoc primo. Scdo ꝙ idẽ cu3 ſuo aduerſario arbitros ꝯmuniter eligat de ꝯcordia alioqn ipſe eligat vnum ꝛ alter alterũ hoc ſcdo. Tertio dicit ꝙ ſi ñ h3 ꝓpꝛie aduerſarium vt qꝛ pcedit p inqſitionẽ ex mero officio tunc iſti arbitri eligãtur de ꝯcordia p inqſitorẽ ꝛ inqſitum ꝛ ſi non ſunt i ꝯcordia eligat vnuſqſqz ſuu3 ceſſante oi malitia q arbitri cognoſcãt de cã ſuſpitionis. Quarto dicit ꝙ ſi iſti arbitri ñ ꝯcordant inter ſe debẽt eligere tertium ꝛ ꝙ duo ex ipſis tribus decreuerit obtineat firmitatẽ mãdãs ipis arbitris ꝙ fideliter i virtute ſcẽ obediẽtie ſub intermiatione diuini iudicij pareant huic pcepto papali. Quinto dicit ꝙ ſi cã ſuſpitionis ñ pbet i termnu3 competentẽ iudex recuſatus d3 vti ſua iuriſditione. Sexto dicit ꝙ ſi cã recuſationis ſit pbata legitie tunc iudex recuſatus de recuſatoris aſſenſu ꝯmittat negociu3 pſone idonee vel trãſmittat ad ſupiorẽ vt ipſe ſuperior in ipſo negocio pncipali pcedat put fuerit pcedendũ. ¶ Mõ ſeqt.§.porro ꝛ materia iſtius.§.ẽ omnino ſeparata a ſuperiori. Nam.§. tractat de recuſatione tm̃.hic tractat ꝺ appellatione tm̃. Et ideo ſi querat qd iuris ſit ꝺ appel.ſtatuit ꝯciliũ ꝙ aut exceſſus appellãtis ẽ notorius p facti euidẽtiam vl' ꝯfeſſionẽ ipſius.vl' ẽ manifeſtum p aliu3 legitimũ modũ pbationis.non defert appellationi qꝛ appellationis remediũ ẽ inductũ ad inocẽtiã ꝓtegẽdã nõ ad iniqtatẽ fouendã. Si vero exceſſus ẽ dubius ꝛ appelletur ad ipediẽd.pceſſum ne appellationis iniuſte defenſiõe ipediat pceſſu3 d3 corã iudice a quo appellatiõis cã exꝓmi.talis v3 de qua ſi ꝯſtaret dẽret legitima reputari.ſtatuit ꝙ ipi appellãti pfigat terminus p iudicẽ a quo ſub triplici cõſideratione l.diſtantie locorum.tpis qualitatis.ꝛ natur negocij.i.quẽ terminũ appellãs cãm appellationis pſequat quã ſi pſeq nõ curauerit ex tunc ipſe iudex a quo appellatiõis iterpoſite ptextu nõ obſtãte pcedat in cã.ꝛ hoc cũ appellãs habeat aduerſariũ. Si aũt nõ hẽat ꝓpꝛie aduerſariũ qꝛ iudex ex officio pcedit cã appellatiõis corã ſupiore.pbata ſupioꝛ ſue iuriſditõis ex mero officio officiũ exequat.i. ſuper pncipali. S3 ſi appellãs i pbatiõe defecerit remittat ad eum a quo maliti oſe appellauit ſubdẽs ꝙ pdcã ſtatuta ñ vult locũ hẽre in regularibus ꝯ ſuas obſeruãtias.h.d.plene ꝛ plane.ꝛ no.iſtud capitulũ. ¶ In tex.ibi pꝛohibitõe.iõ dicit qꝛ pena apponit nõ qꝛ excõicatio eſſ3 nulla ipſo iure. ¶ In tex.ibi ꝯpetẽti.dicit glo.i trina.ſ.ꝯpetẽtibꝰ iteruallis.vt.j.ꝺ ſen.excõ.c.ꝯſtitutiõe3.li.vj. ¶ Eſt iſtud.c.loquit cũ pcedit ſiue ordie ſiue extraordiarie p inquiſitõe3 apparet ꝙ numerus ꝛ ſolẽnitas citationis ita d3 ſeruari per inqſitorẽ ſicut p eũ qui pcedit via ordinaria. ¶ Ite3 no. ex glo. Ber.ꝙ iquiſitio eſt proceſſus extraordinarius.ergo ſi apparet accuſator nõ d3 inquiri.ſi tñ fuit accuſator ꝛ mõ nõ eſt.iudex põt pſeq litẽ icohatam ex mero officio. vt.C.ꝺ aboli.l.ij.ꝛ.C.de adul.l.q̃uis idubitati.qꝛ ſufficit ꝙ ſemel intrauit iudiciũ ſecretũ.arg.C.ꝺ teſta.l.nullu3.ꝛ hoc caſu erit inqſitio pceſſus ſubſidiarius ad coadiuuandum accuſatõem accuſatorie.ex quo cõcludit ꝙ poſſibile eſt ꝙ vnus.ꝛ idẽ pceſſus ſit p pte ordinarius ꝛ pro parte extraordinarius ꝛ ſubſidiarius. ¶ In tex.ibi ſiqs allegauerit.an poſſit poſtmodũ recuſatus cã3 delegare.dic vt.j. de offi.dele.c.iudex.li.vj. Ibi corã eodem.ergo nõ coram vicinis vl' amicis. S3 qd ſi ſunt plures ꝛ vnus recuſet ſuſpectus.dic vt in.c.ſi cõtra vnum.j.de offi.dele.lib.vj. Ibi aduerſariu3 nõ hẽat.no.ꝙ iudex qui pcedit per iqſitionem ñ dicit aduerſarius. Ibi cõcordare ſentẽtiam ſup cã ſuſpitionis. Ibi aduocẽt.i.eligãt tertium. No.ꝙ duo arbitri faciunt tertium arbitrum ꝛ ꝙ ille tertius arbiter eſt propꝛie arbiter datus ſed non compromiſſarius ꝛ ꝙ non valet eius ſolius laudum. Sed glo.ordinaria dicit ꝙ poſſunt cogi alij duo ad ꝯſentiẽdum i dictum tertij ꝛ electi pro tertio propter diſcordiam aliorum duoꝝ.ff.de arbi.l.ite3 ſi vnus.§.pncipalr.ſed illa glo.ñ ẽ vera.ſ.qꝺ valeat dictum iſtius tertij tm̃.ſed d3 ſecũ ꝯcordare vnus ex duobꝰ. tex.ẽ hic.de hoc no.Ja.de are.ff de ſolu.l.ꝙ ſi forte.§.ſunt quidã. ¶ In.§.porro. Ibi ꝯfeſſione.no.ꝙ ꝯfeſſus ñ appellat.qꝺ ẽ vex qñ ꝯtra ꝯfeſſionẽ nil obijcit.ſecus ſi aliqd rationabile obijciat vt error vel metus vl' veritas ꝯtraria ñ cã ſit capitalis.qꝛ certa ſciẽtia non certe nocet i cã capitali ſi de inocentia conſtat.vt.ff.de queſtio.l.j.§.ſiquis vltro. ¶ Ibiqz ſm locoꝝ diſtãtia3.ff.ſiquis cau.l.j. Ibi tẽporis qualitatẽ.nam i hyeme ñ poſſunt fieri magne diete vl' ſorte tpe guerrarum vl' tempeſtas in mari. Ibi ꝛ nã negocij ꝛ breuior dilatio aſſignat litẽs ẽ tẽpore piura vl' tractat de alimentis. ¶ In tex.ibi ñ curauerit.ergo delernit. Ibi ſue iuriſditionis.no.p appellationẽ officiũ inqſitoris trãſferri ad ſupiorem. Ibi malitioſe no.appellãte3 qui ñ probat pſumi malitioſe appellaſſe. ¶ Quero vna cu3 Ber. que ſit iuſta cã ſuſpitionis.rñdeo illa que ẽ expſſa in iure. Item illa que ẽ ſiba expſſe quã aſſimulatione d3 facẽ iudex ex officio ſuo ꝛ ei credit ꝙ caſus ſit ſimilis tex.ẽ no.ff. de legi.l.ñ pñt.ꝛ.l.ideoqꝫ. Itẽ ſimilia ſunt ea iter que non pt reddi diuerſitatis ratio.vt.ff.ſi qua.pau.ſeci.di.l.ñ.C.ꝺ fur.l.ſiquis ſeruo.ff ad.l.acq.l.illud.C.ꝺ reuo.do.l.his ſolis.vbi ẽ tex.ſingu.q ſic i iure ꝙ ſimile in legibus ꝛ ſtatutis habet p expſſo.dico enim ꝙ credit iudicem motu3 ſimilitudine equitatis.tm̃ dicit Inno.ꝙ ſi iudex ſe dicit moueri eqtate ſui capitis ſupple ꝛ nõ eſt eqtas ꝯformis rõni põt appellari.vnde ab aſſimulatõe iudicentis põt appellari ſm Inno. Et no.ad ſtatuta terrarum. Item videt ſimile in quo ſimilitudo preualet diſſimilitudini.ff ꝺ ſta.ho. l.querit hermofreditam.ff.de leg.l.de quibus. Guil.ꝺ cuneo ꝛ Cy. ¶ Querit Ber.que ſint radices ad ingrẽ.ꝛ dicit ꝙ due fame.ſ.ꝛ damoꝝ.vl' dic qꝺ ẽ vnũ ꝛ ide3.i.clamoſa fama. Secũdo querit an inqſitoꝛ poſſit recuſari tãqua3 ſuſpectꝰ.ꝛ determinat ꝙ ſic.ſ3 qd ſi p formã ſtatuti artat iudex ad inquirẽdũ videt ꝙ nõ poſſit allegari ſuſpectus. quia non facit motu proprio.ſed motu legis. ¶ Ex hoc ſequeretur ꝙ ſi princeps mandat poteſtati quod ingrat de omnibꝰ maleficijs nocturnis ꝙ nõ poſſit poteſtas recu

a ¶ Uide card.in ꝯſi. lxxxvj. vide etiã do.L. ã fra.de oria- no in tractatu de arbi. cart.xliij. in pn.q.ij.

a ¶ Vide do. Jaſ.i.l. filiuſfamili as.in.§.di ui.in.xi.col. ff.de lega.j.

ſari tāq̃ ſuſpectus.qd falſuȝ ē de iure ciuili q2 in hoc ē iu dex delegatus.ſȝ ſi princeps daret certū ⁊ ſpāle mādatū tūc credo q̄ nō poſſȝ recuſari.vt.Ꝫ.eo.c.nouit. ¶ Querit Ber.ecce lex ſtatuit q̄ eligantur duo arbitri cum ptāte eligēdi tertium arbitrum incertū nūquid pōt hoc dedu ci in pactū.Dicit Ber.q̄ nō.Tu dic q̄ ſi iuſ in caſu i quo idē diſponit pactuȝ ⁊ lex q2 legitima ↄuctio ē que lege * adiuuaſ.vt.ff.de pac.l.legitima.Sȝ ſi ex ſuo capite vellēt ↄpromittere eos dare hāc ptātem incertā nō valeret cōpro miſſuȝ arbitris diſcordātibus ſȝ eis ↄcordātibus putareȝ q̄ valeret q2 inutilis cautela nō vitiat ita itelligo.l.itē ſi vnus.§.ſȝ ſi in duos ff.de arbi.⁊.Ꝫ.d arbi.c.nouit.alij di cūt q̄ hic ē defectus forme ⁊ iō vtile p̄ inutile vitiaſ.ff.de arbi.l.pedius.§.j. ¶ Cōtra hāc opi.ē diſtinctio nālis ſed ciuilis rō ē pro ipſa.iō.n.nō valet ne ſit in ptāte arbitroꝝ facere q̄ ↄpromiſſuȝ valeat ↄcordādo vel q̄ ſit irritū di ſcordādo. Item interiȝ nō eſſent arbitri certi d valore cō promiſſi.⁊ no.hāc ↄſiderationeȝ. ¶ Opponi q̄ duo ar bitri nō pñt eligere tertium q2 hoc nō habēt in mādatis nec ē recurrēduȝ a forma ↄpromiſſi.vt.ff.de arbi.l.ſi diſti guemus.§.d officio.Nā dē q̄ formale ē ſtricti iuris ē.vt ff.ad municip.l.ↄſtitutōibus.ſo.iſtud ē de ↄſecutiuis for me imo de ↄſecutiuis nāe ⁊ de neceſſitate tacitis.ff.de iu riſ.om.iudi.l.ij.vel verius eſt ex ↄſtōne canonis. ¶ Et ſic no.q̄ ſtatutū legi nō pōt litigātibus dare arbitrū ⁊ ſta tutū qd loquiſ de arbitris intelligiſ loqui ēt de iſto tertio adiūcto ſicut ſtatutū qd loquiſ d tutore itelligiſ loq etiā de adiūcto et curatore. ¶ Querit Ber.lex nō iponit pe nā arbitris negligētibus nūqd iudex poterit eos mulcta re.dicit gl.q̄ ſic ſupple ⁊ ēt virib⁹ p iure cohere eos ↄcile ad ↄnūciādū denegado eis cibū donec ſe ↄcordent vl' ter tiū eligāt.vt.ff.de arbi.l.ij.⁊ ſic pena q̃ ñ iponiſ a ſtatuto pōt iponi p religionē iudicātis donec video q̄ iudex qui recuſaſ ↄfigit terminū arbitris īfra quē ↄnūcient quo ela pſo reuertiſ iuriſdīctio ad iudicem recuſatū.ptibus auteȝ nō poſſet iudex recuſatus prefigere terminuȝ ↄplexiuum ad totā litē ſiniendaȝ q2 hoc ptinet ad arbitros p ſingu las dilatōes emergētes dietim.vt.Ꝫ.de offi.deleg.c.ſuſpi tionis. ¶ Venio ad vlti.an ipſa ↄbatu ⁊ qro quaſr dȝ ſi pom caſus.rñ.ſm Jo.d deo in ſuo ſuffragio ſi mō.vȝ di ctū ē in pcedēti rñſo.qd ſi ſuſpitio ↄbatu nō fuerit coram arbitris q̄ ipſe iudex recuſatus cā tūc ↄcedat hic dī q̄ ſi ē probata ſuſpitio ſupple ſi ē ordinarius iſte recuſatus cō mittit cām idoneis iudicibus.Ꝫ.de foro ↄpe.c.ſiqs.Sed ſi fuerit delegatus rē ad ſupiorē.i.ad delegātē deſeratur. Intelligo q̄ iſta ſit relatio ad iformandū ſupioreȝ q2 ad eū ſpectat ↄuidere quaſr deinceps ↄuidēdum ſit vel p ſe vel p aliū delegatū.⁊ dicit Jo.d deo caueas ne recedas ad hoc caſu ¶ Ex his appet q̄ arbitri declarātes iudicē ſu ſpectū nō hñt vltra qd faciāt niſi referre.nō aūt pñt ↄnun ciare de cā ↄncipali q2 nō ē eis hoc cōmiſſuȝ.Sed ↄ hoc opponiſ de.l.cū ſpālis.C.de iudi.vbi dī q̄ ſuſpitiōe allega ta arbitri dñt eligi ad decidedū.cāȝ ↄncipalē ⁊ funguntur officio delegatoꝝ a lege.Sol.ius ciuile in iſta mā diſcre pat a iure canonico ⁊ in multis.diſcrepat eniȝ prio i poſſe q2 de iure ciuili iudex ordinarius nō recuſaſ q2 iuriſdītio ſua ē raditalis ⁊ coheret territorio qd a ſua iuriſditōe ab ſorberi nō pōt.vt.C.vbi ⁊ apud quos.l.ſi.ↄuidet tñ q̄ aſ ſociēt epus q2 lex ↄſūit q̄ eps ſit tāte ſanctitatis q̄ nihil patiaſ iniuſtū fieri pñte ſe.vt in auc.vt diff.iud.§.j.oliȝ vo q̄ñ dēs epi erāt ſci credebaſ ſimplici eoꝝ aſſertōni.hodie ſecus q2 oīa mala ↄcedūt a ſacerdotibus.dicit Archi.ij. q.v.c.ſiquis ↄſbiter.ſed de iure canonico pōt recuſari nec adiūgiſ ei alius q2 modicuȝ frumēti tota maſſam corrū pit.vt.Ꝫ.de iudi.c.j.Et abſurduȝ eſſet q̄ archidiaconus ē ſuſpectus q̄ adiūgereſ ſibi alius eps alterius dioceſis.q2 nō decet q̄ hēat iuriſditōnem de pari cum litigātes non ſint eius ſubditi.ff.de manumi.l.apud eū. Sȝ qd dicem⁹ cū hodie nō adiungaſ eps de ↄſuetudine.rñdeo appella biſ ex quo nō pōt eē ↄſultū p recuſatōem ⁊ ↄcedit appel latio tanq̃ tacita cōminatione inimicitiaꝝ.ar.C de ap. l.ſiquis ↄuocatione. Et hec ē vera differentia iuris ciui lis ⁊ canonici.in iudice ordinatio.ſed in iudice delgato

eſt alia diffa. Nam de iure ciuili ſufficit dicere allego hunc ſuſpectū eſſe nec opȝ dicere pp quā cām ſit ſuſpectus ſicut de iure canonico.⁊ p ↄſequēs nec ↄbare.vt.C.de iu.l.aper tiſſimi.Et ē ratio q2 ſuperior ſtatim poteſt alij cōmittere ⁊ ſi nō ↄmitteret debent eligi boni viri q decidāt cauſaȝ pn̄ cipalem.Dicet aliquis nōnt in compromittendo partes ledunſ ſeu ledi poſſunt.vt.ff.de mino.l.ſi minor.§.miores. rñ.non q2 iſtud arbitrium ē de iure tñ ⁊ pōt appellari.vt d.l.ſpecialis.in fi. Item non ē veriſimile q̄ recuſator velit odiū captare ⁊ nihil ex hoc reportare.⁊ ideo ius ciuile q̄ neutrius partis intereſt voluit ſtare in hoc ſimplici verbo recuſationis.Sed ius canonicū conſiderans q̄ iſte dlega tiones vt plurimum ↄcedunt a papa noluit q̄ illuderetur pape.⁊ iō regtiſ q̄ cauſa ſuſpitōis exprimatur ⁊ probetur ⁊ q̄ arbitri eligant ſuper hoc articulo ⁊ nō ſuper negocio pncipali. Porro ius canonicum ſeruabiſ in foro pape.⁊ ius ciuile in foro iuſtiniani. ¶ Modo quero nūquid alle gata ſuſpitōe ſtatim ⁊ ipſo iure debeat ↄquieſcere iuriſdi tio recuſati an vero valeat proceſſus ſȝ opȝ appellari. Sȝ q̄ debeat appellari vȝ p tex.in ver.declinare.q2 nulla decli natoria reddit ↄceſſum ipſo iure nullū.vt.Ꝫ.eo.c.ex parte. In ↄrariū videſ q2 ipſo iure ē interim ablata iuriſdītio. vt.l.j.C.ſiqua predi.po.Inno.variauit. Naȝ in lectura di cit vltū.l.q̄ opȝ appellari q2 nō meminit ſe legiſſe q̄ ſit nul lum niſi iuriſdītio iu hoc articulo ſit tāſlata ad arbitros qd nō ē antequā arbitri certi ſint electi ſm Innocē.In di ſputādo dixit contrariū q̄ ipſo iure non valet ↄceſſus niſi primo diriniaſ articulus ſuſpitionis.⁊ hoc tȝ Hoſt.porro de natura iſtius articuli ē īficere quicqd ſit a ſuſpecto.Si vis tenere q̄ proceſſus valeat habes ſimile ſi tutor excuſat ſe ⁊ iudex nihilominus decernit eum tutorem neceſſaria ē appellatio.vt.l.ſcire opȝ.in pri.ff.d excuſa.tu. Si vero vis tenere q̄ ipſo iure non valeat habes argumentū q̄ iſte ite rim dȝ dubitare de ſua iuriſdītiōe de qua omnis iudex dȝ eſſe certus per prius.vt.l.quero.ff.de eo q pro tuto.⁊.l.ſi autem.ff.ex qb⁹ cau.in poſ.ea.So.in hoc pōt articulo di ſtingui aut ↄpoſita recuſatione ſtatim diſcedit non expe ctato aliquo reſpōſo.⁊ tūc valet ↄceſſus nec pōt appella ri.Ꝫ.eo.c.dilecto.Aut iudex nil voluit iudēnīſ q2 dixit fa ciem⁹ iuſtitiā.⁊ tūc aut cā ſuſpitōis ē notoria ⁊ nō vȝ ↄceſ ſus.aut ē dubia ⁊ tūc refert.aut res non ē itegra q2 potra ſunt electi arbitri.⁊ ideȝ q2 nō pōt derogari ↄceſſui arbi troꝝ.trāſlat⁹ ē enim aut res ē itegra q2 nō ſunt electi arbi tri ⁊ tūc eȝ proceſſus iudicis recuſati.ſed poteſt appellari ⁊ iuſtificaſ appellatio eo ipſo q2 ↄceſſum ē ↄ formam ordi nis huī⁹ decretalis.arg.ff.de mino.l.aut ꝑtor.§.permittiſ.⁊ .C.de ap.l.j.Dicet aliquis ſi ē contra formam.ergo ipſo iure nō valet.vt.C.de ſen.⁊ iterlo l.prolatam.rñdeo qnq3 formam cadit iter duo quoꝝ aliqd ē i ſua ſpē perfectum. ⁊ tūc opȝ appellari.quādoq3 cadit iter ea que reqruntſ ad conſtōnem ipſius eſſe.⁊ tūc ſi nō ſeruaſ ipſo iure nō valet. ¶ Reſtat reſpōdere ad illam.l.ſiqua predi.pote.p quaȝ tenuit Ber.idiſtricte non valere.Sed reſpondeo tripli ter videlȝ q̄ ibi erat notoriuȝ facti ⁊ conſtitutionis.vel q̄ ibi lex vltra procedi prohibēdo.vl' ibi d iure ciuili vbi al legatio ſuſpitionis erat hñs ſecum ſuam executionem q2 nō opȝ probari de ſuſpitōe.ſecus d iure canonico.⁊ datur re gula q̄ omne grauamen proceſſus debȝ ſubleuari per ap pellationem ⁊ non ipſo iure.Ex his īfero ad qonem ecce in recuſatōe debȝ īferri cauſa.pone ergo q̄ vna die recuſa tur.alia die īferitur cauſa.quodlibȝ iſtoꝝ i ſe ē iperfectū nūqd ſimul complexa faciant vnū pfectū.rñdeo quedaȝ ſunt itatuta pro formis ſe tenēte ad vnam dterminatōem ⁊ opȝ q̄ iteruenīat actus ↄtinua.vt iterrogatio ⁊ reſpōſio in ſtipulatōe.vt.ff.d vbo ob.l.continuus.i pri.non loquor in formis ↄambulis ſicut ē tractatus ad alienatōem.q2 lȝ primus actus ſit directius ad aliuȝ non tamē ſunt eiuſ dem conſiderationis nec ſpēi.vt i.c.dudum.de reb.eccle. non alie.li.vi.queda ſunt deputata pro cā.⁊ iſta debēt pro cedere.Ꝫ.c.dilecto.quedā pro modo itriſeco vel effectu ↄſe quendo.⁊ iſta ſequunſ.C.de preci.ipe.offe.l.vniuerſa. que dam ſunt que ſunt introducta pro confirmatione actus.⁊ iſta poſſunt iteruenire ex interuallo.vt electio ⁊ eius con

firmatio

Digitized by Google

ſirmatio. Item negocium geſtū ⁊ eius ratificatio. vt in. c. cura de iurepatro. Quedam ſunt que habēt ſe p modum vnius ſupplentis alteruz. ⁊ iſta ſuppletio ſicut emendatio poteſt fieri etiam altera die ſi rps ſuffragant. vt. C. de ep. l. ſiquis libellos. Et ita eſt in queſtione ꝓpoſita. vnde i li bellorꝫ conceptione dicimus ꝙ cā que non eſt ſpecificata in libello poteſt ſpecificari in ꝓceſſu ⁊ vident ineſſe ipſi li bello quia ps eius eſt. imo dic nō valere qꝛ appellatio nul la ē quia non hꝫ ſua eſſentialia que debent cōplexiue vno cōtextu interuenire. Et ſecus ē in libello ꝯuētionali vñ ſi appellatio fuiſſꝫ ſolēnis ⁊ cū cā ⁊ libellus iudicialis q po ſtea ſequit nō exprimeret cām tūc bene poſſet cā libelli de duci in ꝓceſſu qñ libellus tꝫ ſꝫ inſorꝯmis appellō nulla eſ ſet ⁊ ꝙ nullū ē nullū recipit ſomētum vel vitā. ¶ Quero ecce remiſſum eſt negociuꝫ ad ſupiorem nūqd iſte ſupior poterit recuſari ſi ē ſuſpect⁹. rñdeo ſic quia alia ē ſuſpitio hec a pma ſuſpitione nam cum nihil de ſa ſuſpicione ſit p ꝑus cognitum ergo ē cognoſcenduꝫ niſi ſit ſcā remiſſio de ptium volūtate. ¶ Modo venio ad. §. porro. ⁊ not. ꝙ to tū iſtud. c. loquit aſi lit. ꝯte. ſꝫ Inn. Ex hoc ꝯcludo ꝙ ꝯfeſ ſus maleficium lꝫ añ lit. ꝯte. ſit ꝯfeſſus nō appellat ſꝫ Inn. ¶ Quero vtrꝫ ille qui nō pōt ſe purgare qꝛ eſt ab oībus infamat⁹ poſſit appellare ſi ēt ꝯuictus ē p teſtes ſed in ne gādo ſemp ꝑſeuerauerit rñdeo ſic qꝛ nulla. l. ꝓhibet ⁊ qꝛ fama ē mutabilis ⁊ plurimum mēdax. dicit archidi. xj. q. iij. nō ſunt audiēdi. ¶ Quero vtrꝫ ꝯtra ꝯfeſſionē ſuaꝫ quis poſſit appellare. Et vꝫ ꝙ nō qꝛ nemo pōt appellare ꝯ factū ꝓprium. vt. C. de re. credi. l. gnāliter poſt ꝑnci. Ite ꝯtrū vꝫ ff. ō ap. l. creditor. §. ſi. ff. ō ꝯfeſ. l. cū fideicōmiſſum. Dicit her. ꝙ in criminali pōt appellari duꝫ tñ aſſumat in ſe onus ꝓbandi rem aliter ſe habē nō dico ꝓbandi errorē ſꝫ in ci uili nō audit ſupple niſi in ſe aſſumat onus ꝓbandi duo. ſ. aliter ſe hēre rē ⁊ ſe erraſſe naꝫ ſi ex certa ſciētia eſſet ꝯfeſ ſus ipuret ſibi. vt. ff. de interro. act. l. ſi. ⁊. l. ſi ſili⁹ caueat. tñ quō appellat. Nā nō dꝫ dicere appello a ꝯfeſſione mea vꝫ appello ab errorē meo ſꝫ appello a iudicis ſnia nō obſtañ. ꝯfeſſione mea qꝛ ſui ꝯfeſſus p errorē vꝫ p metuꝫ quē intēdo ꝓbare corā iudice appellōis. Si aūt nō adiceret cāꝫ nō audiret appellāo qꝛ notoriū ꝯfeſſionis intelligit eē notoriū ꝑitatis. vt. J. e. ti. c. rōana. li. vj. Nā ꝯfeſſio inducit notoriuꝫ in ipa ꝯfeſſiōe ꝑſeuerās nō actu trāſiēs qꝛ ꝯfeſſio ꝑpetua eſt tō ñ appellat vide archi. xj. q. iij. nemo. ¶ Querit her. nūqd ingſitor ſit citādus cā appellōnis rñdeo ſic qꝛ eius intereſt defendere ꝓceſſuꝫ ſuum. vt. J. de ſen. excō. c. ſacro. ſi tñ nō citat nihilomin⁹ facit litē ſuā qꝛ male iudicauit ſed dꝫ hoc ꝓbari aliter ꝙ p ſniam in qua ē iudicatū eū male iudicaſſe cū ad illā nō fuerit citat⁹. vt. ff. de inſe. l. luci⁹ ⁊ ſic citatio iudicis ꝑiudicat iudici ſꝫ ſi ñ citet ñ ꝑiudicat ei itē nō ē citādus alſi p iure. i. itereſſe ſuo. vt no. p archi. ij. q. vj. ħ eiū ꝯtēdat ſꝫ Inn. ¶ Extra quero vtrꝫ ordinari ab in truſo ſint citādi rñdeo qꝛ nō hñt cāꝫ a poſſeſſore ſec⁹ ſi nō eſſet intruſus ſed hēret canonicum titulum quo ad poſſi dendum vt eleganter dicit Inno. in. c. quia de re iudica.

a

Um cauſam.

Si iudex ꝯfeſſionem aduocati ea dem die reuocatā vult hēre p litis ꝯteſtatiōe pōt appellari. Itē ſi delegat⁹ ſcīn corā ſubdele gato delegati ſui ratificet ⁊ exīde grauamē aliqō ꝓcedat pōt appellari. h. d. ⁊ i pma pōit narratio applōnis. In ſa iudicis dario. ſa ibi. mādamus. ¶ Caſus. ꝯtebat qō iter quendam abbatem ⁊ ꝯuentū eius ex vna pte. ⁊ ꝑorē ⁊ ca nonicos de nouo loco ex altera ſup quadā eccl'a quam ab bas ⁊ fratres dicebāt ad ſe ptinere ⁊ ꝯueniebat dcōs ꝑo rem ⁊ cāonicos. iudices ad hoc dati ſubdelegauerūt cāꝫ qbuſdā iudicibus. aduocat⁹ ꝑoris ⁊ canonicorum ꝯfeſſus fuerat ꝑorem ⁊ canonicos poſſediſſe dictā eccl'iaꝫ p. xl. an nos. ⁊ amplius. ſꝫ poſt hec eorꝫ procurator qꝛ erant rei pe tijt dilationē ad opponeñ. exceptiones dilatorias. Dice bat ꝙ dilatio ad ꝓponēdū exceptiōes dilatorias erat dā da. vt dicebat qꝛ ꝯfitendo ſuos clientes poſſidere intelli gebat lis ꝯteſtata. At ꝓcurator cāonicorꝫ dicebat ꝙ illa ꝯfeſſio fuerat reuocata tanꝗ ꝑmature ſcā p erroreꝫ iuris iudices huic allegatiōi nitentes credētes ꝙ hec allegatio

ſunderet in iure dilationē denegauerūt. lꝫ vno ⁊ eodē die dñs ⁊ ꝓcurator reuocauerint rñſuꝫ ipſius aduocati. papa dic ꝙ iudices inique ꝓceſſerūt ⁊ potuit appellari eo ꝙ ta le rñſum aduocati nō nocet dño cū fuerit eadē die legiti me reuocatuꝫ. Modo alius caſus ſic ponit iſti iudices ſubdelegati delegauerūt alijs quorūdā teſtium examina tionem quā factā habuerūt ratā. Dicit papa ꝙ delegati nō potuerūt ſubdelegare nec ratū habere qō ſcīn ē a ſub delegatis ſubdelegatorꝫ. qꝛ cum ſolus delegatus a princi pe poſſit ſubdelegare. ergo ſubdelegati non poſſunt ſub delegati cum ipſi non ſint a principe delegati ſꝫ a delega to ſubdelegati. ſubdit tamen ꝙ in appellatione licꝫ funde tur in iure opꝫ cauſam exprimi. h. d. ¶ Quero pro intel lectu lr̄e vtrū aduocatus poſſit cōfiteri. rñdeo nō niſi dño pñte ⁊ ſaltē tacēte qꝛ aduocatus nō hꝫ ius ꝓcedē. in cā lꝫ ꝑrocinandi ⁊ nūꝗ ſit dñs lit. vt no. in. l. j. §. j. ff. de poſtul. Si aūt dñs ē ei aſſiſtēs pōt iterrogare ⁊ rñdē. vt. ff. ō in terro. acti. l. ſi defenſor. ⁊ ſi qdē hꝫ ꝯſenſuꝫ dñi expſſuꝫ pin de ē ac ſi dñs rñderet. Si autē tacitum pōt dñs ⁊ ꝓcura tor ipſius incōtinēti. i. eadē die. qnimo ēt vſqꝫ ad triduuꝫ reuocare rñſum aduocati ēt nō ꝓbato errore[a]. vt. C. ō er ro. aduocatorꝫ. l. iij. errore aūt ꝓbato pōt in ꝑparatorio re uocari vſqꝫ ad litem ꝯteſt. in deciſorio aūt nō vſqꝫ ad ſen tētiā. ff. de iterro. actio. l. de etate. §. ſi. C. de iur. ⁊ fac. igno. l. error. ¶ Scdō quero qō fuerat motuū iudiciū. rñ. quia reus ꝯfitēdo ſe poſſidere que vēdicātur fundat iudiciū ex parte ſua paſſiua. vt. C. ō alie. iu. mu. l. ⁊. ergo vꝫ lis ꝯteſta ta quo ad ipſum reū. Sꝫ certe hoc ē falſuꝫ. qꝛ hoc ptinet ad lit. ꝑparatōem nō ad litem ꝯteſta. vt i auē. de trie. ⁊ ſe miſ. §. ſtudiū. ⁊. ff. de interroga. actio. l. q ſeruum. §. in iure. Iſta igit nō fuit rō dubitādi quia fuiſſꝫ nimis friuola ſed rō dubiādi fuit qꝛ verba aduocati ſapiebāt exceptionem pſcriptōis pemptorie. ⁊ qui exceptōem pemptoriā oppo nit vꝫ tacite litē ꝯteſtari. ſed hec rō ē falſa qꝛ ille qui exci pit de pſcrip. nō vꝫ litē ꝯteſtari. ſed magis ꝯteſtari. vt. C. de ꝓba. l. exceptōem. ⁊. C. ō pſcrip. lōg. tempo. l. emptor. Itē qꝛ nec lis poſſꝫ ꝯteſtari ex parte rei tm̄. ita ꝙ nō acto ris qꝛ nō poteſt diuidi ſicut nec ſnia. ff. fami. hercil. l. i hoc iudicio. eſt eniꝫ quedā res itegralis que nō patit ſeparatio nem ꝯtinui. Et ideo dic tertio ꝙ ratio dubitañ. erat quia qui accedit ad pēptorias exceptōes vꝫ ex ordie renūciaſ ſe declinatorijs ⁊ dilatorijs. ar. ff. ō iudi. l. ſꝫ ſi ſuſceperit. in ꝑnc. ⁊ ideo perperam videbat peti dilatio ad dilatorias ꝓponedas. Sꝫ ad hoc rñdebat qꝛ aduocatus errauerat qꝛ neſciebat dilatoias competere domino ſuo qui error erat probabilis in facto alieno certe etiam ex certa ſciētia aduocatus nō pōt reuocare quia officium aduocati ē fa cere ꝙ cauſa deſiderat ⁊ nō excedere ſuos termios. vt. C. de poſtu.[b] l. qſqs. ¶ Quero quid ſi dominus iſtud reſpō ſum ratificaſſet. dicit glo. ꝙ nō poſſet reprobare. Itē dicit ꝙ ratificate vꝫ poſt faciēdo aliquid. ꝙ tantū poſt lit. cōte ſta. fieri poteſt. vt eſt ꝓducere teſtes in cauſa vnuirbec gl. ꝙ qui ꝓducit teſtes videat litē conteſtari. Sed iſtud non eſt verꝫ niſi teſtes ſint ꝓducti iuridice. facit qō no. in. c. j ō elec. li. vj. ⁊. C. de ꝓcura. l. nihil arbitramur. per Cy. vꝫ col lige ex iſta glo. ꝙ proponens exceptionem peremptoriaꝫ ⁊ vltra nō procedes nō intelligitur tacite ſeu indirecte li tem ꝯteſtari. ſecus ſi vltra procedit offerendo ſe probatu tum vel teſtes producēdo qō eſt no. dignum ⁊ non reperi tur alibi. ¶ Ulterius no. ꝙ nō valet ſubdelegatio ſubde legationis ⁊ ꝙ notabilius eſt nō pōt ratificari factū ſub delegati a ſubdelegato. Et per hoc determinat qō q ſor mat in. l. inſtar. C. de iur ⁊ fa. i. ꝯ. ¶ Querit Ber. nūqd in cā appellatōis interpoſite cū cā. ⁊ ſic formiter poſſit ꝓba ri alia cauſa ad coadiuuañ. appellatōeꝫ. ⁊ dicit ꝙ ſic ſi ap pellat a diffinitiua. ſecus ſi a grauamine. ⁊ iſta eſt veritas. Iꝫ de ſtilo curie ſi plures exprimātur cauſe in appellatō ne ab interlocutoria ſuper vna tm̄ ſit ꝯmiſſio que iuſtior ⁊ veriſimilior vꝫ ſpretis alijs cauſis. Et eſt bona cōſidera tio ne lites ſint immortales. vt. C. de iudi. l. apertiſſimi. ⁊ ibi redditur ratio que nō redditur alibi in tex. quia i medio litis ō iure ciuili appellatio nō procedit. ¶ Quero nūqd litis ꝯteſtatio faciat ꝙ ſubdelegat⁹ delegati ꝑncipis po

[a] ¶ Vide d. And. bar ba. i ꝯſil. vi. ſcip. ſcriptū ē pclare ꝑ primum regū. col. x. in primo volu.

[b] ¶ Vide p Feli. i. c. ꝑuenit. el primo. de teſti. cogē.

ſit ſubdelegare.q̄dā dicūt ꝙ ſic.q2 facit eū quaſi dñm iu riſdictōis ſicut facit ꝓcuratore ons litis. Iſta opi.falſa eſt, vt.ff.de iudi.l.iudicium ſolui.tamē vnus volo ꝙ tu notes ꝙ ſubſtitutus ꝓcurator poſt li.ↄte.pōt aliū ſubſtituere q2 litis dñs ē effectus.vt.ff.de app.l.ab executore.§.ſi.

d **Ilecto.** Nō ſufficit appellāti dicere ꝙ legitimā excep.oppoſuit ⁊ appellauit niſi pp eā nō admiſſā ſe doceat appellaſſe.h.d.p̄ma pō ponit ſūm corā audi tore narratū.ſcđo cōmittit cāmꝫ ⁊ p̄mittit quare ibi quia tū. ¶ Caſus.q̄dā īpetrauit lr̄as ꝙ reciperet i9 canonicū in eccl̄a ſolamītina nulla in ſcā mentōe ꝙ in ipſa eccleſia eēt certus numerus canonicoꝝ taxatus ac iuramēto fir matus. Executores volebāt ꝓcedere ad executiōem exce ptō fuit de numero canonicoꝝ iuramēto firmato de quo ñ ſiebat mētio i lr̄is ipetratis ⁊ appellatō fuit ne aliter.i. ↄ hāc exceptōem executores facerēt ⁊ ſtatim ñ expecta ta rñſiōe executoris diſceſſit appellās ſm Inn.⁊ ↄſtabat p ↄfeſſionē ipetrātis ꝙ ibi erat certus numerus iuramen to firmatus executores ð exceptōe ⁊ appellatōe nō cura rūt ex quo coꝝ rñſio nō erat expectata ſꝫ Inn.⁊ in execu tōe ꝓceſſerūt. Dicit papa ꝙ excipe ñ fuit ſufficiēs ad ap pellañ.quia executores nō grauauerāt ⁊ q2 ñ ꝓceſſerant debuerūt ergo appellātes expectare ꝙ coꝝ excep.nō ad mitterent ⁊ ſic grauarent qđ q2 ſcīū ñ fuit appellato non tenoit que tenuiſſꝫ ſi pp exceptōem nō admiſſaꝫ ſuiſſꝫ ap pellatū ⁊ q2 ꝓceſſus executoꝝ reuocatꝰ in irritos ⁊ ē no. caſus. ¶ No.ꝙ qui nōdū grauaſ nondum appellat nec ↄualeſcit appellatio lꝫ poſtea grauet q2 eſt ꝑpoſtera ⁊ q2 ſine cā. ¶ Not.ab executoribus gratiaꝝ appellarī nōñ ꝓcedat grauamē. Sꝫ ↄtra hoc opponiſ ꝙ ē ſi ñ grauat ſtatim ꝙ citat pōt appellari.⁊ ē rō q2 citādo tacite cōmi naſ ſe executurū cū ad executionēꝫ poſſit ꝓcedere vel ſe le nato ⁊ quolibꝫ iudiciario ordine ꝑmiſſo ſi eis nō vꝫ iu dicialiter ꝓcedendū.vt no.in.c.i.de offi.dele.in cle.pterea qñ appellaſ ab executore appellaſ extra iudiciū.⁊ ideo ñ ē neceſſe ꝙ ꝓcedat grauamē.vt.ſ.e.ti.c.dilectis filijs per Inn.nam iſta dicit potius ꝓuocatio ad cām q̄ȝ appella tio vel ē quedam mixta querimonia inciata per citatio nē tamē nō proſecuta vlterius.ſo.iſta appellatio ē vera ſi exceptio nō eēt oppoſita ſꝫ exceptōe oppoſita habēt ꝓ cedere tanq̄ȝ iudices ⁊ nō tanq̄ȝ ſimplices executores.⁊ tūc oꝫ excipientē expectare īterlocutoriā alr̄ non pōt ap pellare. Caſus ē no.huius.c. Sed hic opponiſ p ↄfeſſiōeꝫ conſtabat ꝙ lr̄e erant ſubreptitie ⁊ nulle ⁊ qđ appellatio erat fundata ſuper nullitate lr̄arum ergo debet pronūcia ri lr̄as nullas ⁊ quicq̄d inde ſecutū ē ꝑ ſeruim quia nulli tas appet p ↄfeſſioneꝫ aduerſarij ⁊ qđ hoc ſit verꝫ[a] ꝓbaſ q2 vbi euidēs eſt nullitas ibi iudex oꝫ ex officio ſupplere. vt ſingulariter no.C.de tranſac.l.vbi ꝑcij. Quo enim cōt ſcia poſſunt executores exequi id qđ nulluꝫ e.ſñ.ſm Inn. ꝙ appellātes fundabāt ſe ex vi appellatōis nō ex vi nulli tatis. Et appellatio nō deuoluit nullitateꝫ niſi ī libello ſit dictū ſñiam nullā vel ſaltē iniquā.vt.C.qñ prouo.nō ē ne ceſ.l.i.ff.ſi.a.here.l.q̄dam mulier.de iure pat'o.l.carmelia pia. Sꝫ iſta rñſio vꝫ falſa.q2 cā nullitatis venit incidēter ēc ſi de nullitate nō ſit facta mētio in libello.vt.ff.de op.l. ſi ↄſtat.⁊ tūc iudex appellatōis dꝫ ꝓnūciare appel.ñ fuiſ ſe neceſſaria q2 ſñia erat nulla vt ibi pꝫ. Dicet aliq̄s ꝙ de nullitate debꝫ ꝓnūciare primus iudex ſupior ſed iſtud vꝫ falſuꝫ q2 imo eſt ſupior ex quo ē appellatuꝫ.q2 imo etiaꝫ ſi nō ſit appellatuꝫ pōt adiri ſupior ſup nullitate.vt.C.ð ac cuſa.l.abſentē.⁊ no.Bar.ff.de re iudi.l.ꝓquerebaſ.⁊ ſ.ð appel.l.ſi exp̄ſſim.ſo.ſm Inn.aut agitur ð nullitate citra īterpoſitōem appellatōis.⁊ verꝫ ē ꝙ pōt adiri ſupior aut cū interpoſitōe appellatōis.⁊ tunc aut appellaſ a diffini tiua ⁊ idē aut ab īterlocutoria.⁊ tūc iudex ad quē nō pt cognoſcere de nullitate ēt ſi iudex a quo eſſet excōicatus vel ꝓceſſiſſet ↄ ſolēnem ordinē ⁊ ↄ tenorē ordinis iudicia rij.⁊ eſt rō q2 nullitas nō ē inter cās appellādi ab īterlo cutoria.⁊ iudex appellatōis ab ipſa nō hꝫ de alijs cauſis ſe intromittere ſm Inn. Aut ēt nō appellaſ nec ab interlo cutoria nec a diffinitiua ſꝫ ante oē grauamē illatū ⁊ tunc

a ¶ Vide lud.ro.conſilio.xxij.co lū.ij.barba. ↄſil.lxij.col. ix.volu.pri mo.Fel.i.c. cū ſup.coló. vj.ď re iudi. roma.cōſil. cccxiij.Car di.flo.cōſil. xxix.col. iij. Imo.conſi. ccxvij.

ꝓ appellāte nihil pt ꝓnūciari.⁊ iō nec de nullitate ē poſſi bile iudicari.⁊ iſte ē caſus nr̄i.c. ¶ Quero nunq̄d dicere ſñiam nullam ſit ꝓſecutio ap.dicit Innoc.ꝙ nō. Tu dic ꝙ eſt ꝓſecutio cuiuſdam incidētis ipſius ap.nō ꝑncipaliter. vt no.in.d.l.i.C.quando ꝓuoca.nō eſt neceſ.vbi ē glo.ſolē nis. Sed ecce ꝓpono officium iudicis ⁊ dico ſñiam nullā nūquid alia ps pt petere eam confirmari tanq̄ȝ validam. rñdeo ſic ſm Inno.⁊ rō ē q2 ↄuētus pōt reconuenire. Itē q2 cū vno ↄtrioꝝ diſcutiſ p aliquē diſcuti neceſſe eſt. ¶ Sꝫ modo quero nūquid appellatus pt petere confirmari ꝓ ceſſum ante ſñiam irritum.dicit Inno.ꝙ nō q2 iſta confir matio nihil oparetſ cum interlocutoria poſſit reuocari cō trario imperio nec p iſtā ↄfirmationeꝫ redderetſ validior. vt.C.de teſta.l.oiom. ¶ Querit Inn.appellaui ab inter locutoria ðinde lata diffinitiua ↄ me appellaui a diffiniti ua nūquid videar renūciaſſe appellationi prie. dicit Inn. ꝙ nō q2 nemo geminādo vel multiplicādo appellationes vel ratificare ſeñ iudicis a quo appellat vel appellationi renūciare imo potius ſuū ius augmētare.totum eniꝫ hoc facit vt ab eius iuriſdictione recedat.idem no. Archi.ij.q. vj.biduum.vbi oīno vide.⁊ Bar.ff.de no.op.nunc.l.cum ꝓcurator.vbi etiam videas. Nō obſt.ff.rem ra.hab.l.cum minoris.§.falſus.q2 ibi nō plus opatur appellatio dñi q̄ȝ ſui ꝓcuratoris ſi ꝓn.habuiſſꝫ mādatum imo ē caſus ꝙ ap pellatio ſeñ iudicis nō ↄfirmat.alioq̄n ibi nōtꝫ appella tio.pterea pt approbari factoꝫ ſed nō eius qualitas.vt.ff. de nego.geſ.l.pomponius ſcribit. Ber.colligit hic in ſua glo.plura que ſunt plana ⁊ iam expedita. ¶ Extra quero ſi peto laudū corrigi ⁊ appet ꝙ arbiter ñ fuit arbiter vtꝝ iudex poſſit ꝓnunciare ex tali nullitate arbitrium nullum. dicit Archi.ꝙ ſic.⁊ eſt no.dignissimum. vt ipſe no.ij.q.vj. iudicibus.Archi.

n **Icolao.** Appellās q terminū ſibi ꝓ fixit ad ap.ꝓſequēdam oꝫ mittē ꝓcuratorē ſufficiēteꝫ iſtructū ad totam cām nō ad ipetrañ ⁊ ↄdicen.dūtaxat. alioq̄n ↄtumax reputaſ ⁊ expēſas refarcire teneſ.h.d.a ibi mādamus. ¶ Caſus.iter militē ⁊ monachos erat qō monachi appellauerūt ad papā ⁊ ſtatuerūt ſibi ipſis terminū ad ap pellationē ꝓſequēdaꝫ in quo termino miles comparuit ꝑſo naliter ſed ipſi monachi miſerūt quēdaꝫ monachum ipſi[a] monaſterij cum mādato impetrādis ⁊ ↄdicēdi.miles ac cuſabat eorum contumaciam ⁊ petebat expēſas factas e tpe ap.papa mandat expenſas refici ipſi militi.h.d. ¶ In tex.ibi auditorem.i.in cauſa ap. Ibi ad impetrandum.ſ. iudices. Ibi ad contradicendum.ſ.impetrationi alterius ptis. Ibi contumaces.no.ꝙ qui nō mittit ſufficientem ꝓ curatorem cōtumax eſt. Ibi ꝑſonaliter. Item p ſufficiēteꝫ procuratorem.no.ꝙ procurator oꝫ eſſe ſufficiēs ⁊ ꝙ dñs qui mittit procuratorem minus ſufficiētem ipſo eſt ve rus cōtumax. Iteꝫ no.monachos ex ↄtumacia dānari in expēſ. Itē no.ꝙ paria ſunt nolle comparere ⁊ minus licite comparere.[b] ¶ Op.ꝙ imo dūm procuratoriū ad impetrā duꝫ ⁊ ↄdicēduꝫ ſit ſufficiēs.vt.ſ.e.ti.c.iterpoſita.§.i. So. hec ſm illam q2 ante appellatōi fuit delatum a iudice vel fuit approbata a pte diuerſa ⁊ tūc loqtur hic.aut nō ⁊ tūc loqtur ibi. Sed qđ ſi neutra ps miſit ſufficiens ꝓcuratorē um.rñ.paria delicta mutua compenſatōe tolluntſ.vt.ff.de quib cum qui in ius voca.eſt vꝫ eximat.l.naꝫ cum vterq̄. ¶ Op.ꝙ ocā ſo.ſit diuiſatio q2 hic in tex.nō dꝫ ꝙ fuit ap pellatio admiſſa vel approbata.rñdet glo.ꝙ hoc contine batur in antiqua decretali in pte deciſa p quam iſta dꝫ eꝫ ſuppleri.qđ eſt notādū q2 nouū ſtatutū ſuppletur ex ve teri. Et hoc ideo q2 ī decretali ſemp ponitur dictio ⁊ iſta alr̄ noue legi nō lꝫ aliq̄d addere vel detrahere.vt.l.i.C.ð emen.iuſti.co. ¶ Et no.quattuor caſus ſm Hoſtiē. Pri mus ē qñ appellatio nō admittitur nec approbatur ⁊ ſuf ficit tunc mittere procuratorē ad ipetrādū.vt i.c.iterpoſi ta. Secūdus qñ admittitur vel approbatur.ſꝫ appellatꝰ nihil petit ⁊ tūc ſufficit mittē tale procuratorē.ſꝫ neceſſe ē ꝙ mittātur inſtructus quo ad proſecutionem cāe appella tionis non dico cauſe principalis vbi appellatur ab inter locutoria dūmodo appellans appellationi ſuē terminum ꝓfixerit

b ¶ Vide circa iſtud notabile.d. Iaſ.i.l.quo tiens.ff.qui ſatiſda.cog.

ꝑſerit ſic loquitur hic. Tertio vbi nõ pręfixit terminũ ꝛ tunc ſufficit mittere procuratorem ad impetrãdũ vt hic a ɔ̃rio ſenſu. Quarto vbi admittitur vel ꝓbatur appellatio ꝛ appellatus petit ꝙ appellator veniat vel mittat ſufficienter ĩſtructum ad ꝑncipale negociũ. ꝛ tunc nõ ſufficit ꝓcuratorem tantum ad ĩpetrãdũ vel appel. ꝓſequẽdũ ſolũ immo neceſſe eſt ꝙ quo ad ꝑncipale ẽt mittatur inſtructus. vt. ɔ̃. e. c. cordi. li. vj. de hac mã vide qđ no. in ſpe. de ap. §. qualiter ver. ſunt quoque ꝛ alie cautele vſqꝫ ad finẽ. ℭ Sꝫ qđ ſi ẽ appellatũ a diffinitiua. rñ. vbicunqꝫ requirit plenũ mãdatum qñ ab interlocutoria requirit plenũ ꝛ totale qñ a diffinitiua vbi qu non tunc ſufficit ad ĩpetrañ. ꝛ ɔ̃dicẽñ. hec vera ſaluo ꝙ in caſis beneficialibus in quibus ſtandũ ẽ decretali. ɔ̃. de elec. c. j. ꝛ c. cupientes. li. vj. Extra quero qđ ſi ɔ̃ſtitui ꝓcuratorem ad ſniam audiẽdã nũqđ appellare ꝑt. dicit archi. ꝙ non. ij. q. vj. nõ ſolẽt. Sed nũqđ negocioꝝ geſtoꝝ poſſit appellare ſine mãdato dic ꝙ ſic. ff. de ne. geſ. l. libertu §. fi. dũ tñ dñs ratũ habeat. ɔ̃. ꝑo appellañ. l. ij. in ꝑn. ff. de ap. reci. ꝛ no. arch. ij. q. vj. nõ ſolẽt. pone ɔ̃ſtitui ꝓcuratorẽ ad litẽ ɔ̃teſtiduꝫ nũqđ poterit appellare. rñ. ſic ꝑ illã ſingularẽ legẽ. ff. de ꝓcuratoribus. l. qui ꝓcuratorẽ dat.

f **Ua nobis.** Ab eadẽ ſnia ꝛ ꝑſona aliter appellari nõ licꝫ. ℭ Caſus. Inter duos tutores diuerſoꝝ pupilloꝝ qđ vertebatur ꝛ bis fuit appellatũ ꝛ euidẽter iudicatũ demũ fuit iterũ appellatũ vel ſupplicatuꝫ. fuit obiectũ ꝙ nõ potuerit vlterius appellari auditor datus per papã interloquẽdo ꝓnũciauit tertio appellari nõ potuiſſe de iure. Et iõ papa mãdat in negocio appellatiõis vlterius nõ ꝓcedi. iſte caſus ſumptus ẽ ex regula generali. C. vt non liceat in vna ea que cã tertio prouo. Scias aũt ꝙ quilibet ps põt interponere duas appellationes. No. ꝙ ſnia lata ſup articulo iuris ẽ interlocutoria. ℭ Item not. ſniam latã ſup hac forma appellari nõ poſſe de iure eſſe interlocutoriã ꝛ tñ dirimit totã cãm appellationis qđ alibi nec notatũ nec ſcriptũ iueni ꝛ facit. ff. ꝙ me. cau. l. metũ §. ꝛ lꝫ in verbo interlocutus ꝛ tene mẽti. ℭ Quero ſi eſt tertio appellatũ ꝛ lata ſnia ꝑ tertia appellatõe vtrũ tertia ſnia valet cũ ſit ipſo iure nulla ꝛ vr̃ ꝙ ipſo iure ſit nulla cũ tertia appellatio non teneat ergo nõ vꝫ ſnia contra ſententiam. ſo. aut eſt exceptũ ꝛ ꝓbatũ de duobus ſentẽtijs. ꝛ tũc ipſo iure nõ vꝫ aut nõ ẽ exceptum vel eſt exceptũ ꝛ non ꝓbatum ꝛ tunc vꝫ caſus eſt hic ꝛ non reperitur alibi. ℭ No. ꝙ princeps tertiã appellationẽ idulgere non ꝑt ꝑ viã reſcripti. ſed bñ poſſet ꝑ viam ꝑuilegij ex certa ſcia. ꝛ tũc forte lr̃e dñt eſſe ſignate bulla ꝑuilegij niſi eſſet cã ſi obſtãte qꝛ talia reſcripta ꝑſumunt elicita ꝑ iportunitatẽ ꝛ fraudẽ tene mẽti. Dictũ ẽ in. c. dilecto. vtrũ iudex appellonis decernat vel poſſit iudicare de nullitate ꝓnũciationis. rñ nullũ ẽ dubiũ ꝙ poteſt ꝓnũciare de nullitate appellationis. caſus ẽ hic no. ꝛ ſic non pronũciat bñ vel male appellatũ ſed nulliter appellatũ certe ꝙ nulliter ſit male ſit. vñ teſtm̃ nullũ dr̃ iniuſtum ꝛ ſimilr̃ ſnia nulla dr̃ iniuſta. vt. l. j. ff. de iniuſto ru. teſta. vñ q dicit ſniam iniuſtã ẽe nullitatẽ intentare vꝫ ſꝫ dictus nõ ɔ̃ſonat huic ĩtẽtioni ꝛ ĩterpretationi ſꝫ Oldra. Itẽ no. diligẽter ꝙ q non ꝑt tertio appellare pꝫ inherere appellationi aduerſarij. vt. C. de appe. l. ampliorem in ꝑn. ℭ Opponit ꝙ decretũ dicit ꝙ iterũ appellari pꝫ ſol. dictio iterũ exponit. i. bis vt infinitas euitet. vt. ff. de leg. iij. l. fideicommiſſa. §. ſi quis ita. Et ꝑ hoc dicebat ꝙ ſi ẽ data p̃tãs arbitro ꝓrogandi ɔ̃promiſſũ ſemel ꝛ iterũ ſi intelligit in infinitũ ſꝫ ꝑ duabus vicibus. Sꝫ nũqđ arbiter per hãc p̃tãtem ꝑt ꝓrogare terminũ donec vixerit vel ad longum tp̃s ɔ̃ſului ꝙ non qꝛ non videbat de hoc cogitatũ fecit. ff. de dam. infec. l. ſi finita. Bal.

o **Ilecti.** Ad inferiorẽ a papa nõ ꝑt appellari niſi gradati. h. d. Caſus. quidã litigabãt coram archidiacono ſuo a quo vnus omiſſo ep̃o appellauit ad archiep̃ũ fuit excipiẽñ. ꝓpoſitũ ꝙ nõ tenebat appellatio qꝛ omiſſo medio officialis archiep̃i nihilominus ꝓcedebat i cã papa iubet totũ ꝓceſſũ eius caſſari. Sꝫ q ẽ rõ quare ſi ꝑt appellare. omiſſo medio. rñ. qꝛ ip̃e hꝫ imediatã iuriſditionem ꝛ nõ ſupior. Itẽ qꝛ fieret iniuria iferiori ſi ɔ̃temneret̃. Itẽ qꝛ nihil iordinatũ placet iuri. ℭ No. ꝙ lex ciuil ꝛ canonica gradũ ſue iuriſditõis vnicuiqꝫ ɔ̃ſeruat. l. j. C. ð offi. ꝑfe. vr. qꝛ nõ dꝫ iuriſditionũ gradus ꝑturbari. vñ maior ñ ꝑt ꝑturbare iuriſdictõem ſui iferioris ſicut nõ vult ſuã iuriſditõem turbari ſibi. vt no. Archi. xj. q. j. de ꝑſona. ɔ̃ opponit tribus modis. ſolue ꝙ aut excipit ꝑſa appellatẽ nõ gradatim ꝛ reijcitur appellatõ. aut nõ excipit ꝛ tꝫ proceſſus. imputet. n. ſibi q nõ ɔ̃dicit qꝛ litem ɔ̃teſtando i cauſa appellationis vel iuriſditõem mediati ſupioris ꝓrogaſſe. Iſta rõ nõ ẽ vera i clericis q non ꝑñt ꝓrogare ſine ɔ̃ſenſu ſui ꝑximi ſupioris. Itẽ nõ ẽ vera i laycis qꝛ ois cauſa appellationis ẽ mixti iperij ꝛ i ea non habꝫ locum ꝓrogatio. Itẽ qꝛ ꝑuatorum ɔ̃ſenſus iur̃ ordiem mutare nõ põt. Item aut iſta exceptio oriẽt i cauſa appellatõis tãquam emergẽs ꝛ hoc falſum qꝛ primo quam vẽiat ad iudicem ad quẽ appellatõ nõ tꝫ. emergẽs aũt nõ põt oriri añ litem motam qꝛ ꝑpoſterũ eſſꝫ añ iudiciũ naſci. aut dices ꝙ iſta exceptio eẽt peremptoria app. ꝛ tũc ſeqret̃ ꝙ appellatõ eẽt aliqua ipſo iur̃ ꝙ falſum ẽ. qꝛ ipſo iur̃ ẽ nulla ſicut ecõtra ſi appellet̃ ad iudicẽ icompetẽtẽ rõne minoris iuriſditõis. vt. l. j. §. j. ff. ð app. Et iõ glo. trãſit ad aliam ſolu. vꝫ ꝙ i cõtrarijs erat introductum ð ɔ̃ſuetudie que põt dare iuriſditionem funditus nõ habẽti ꝛ eodẽ modo habẽti iuriſditionẽ mediatam vel dio ſepatam poteſt dare iuriſditionem immediatã. ar. ff. ð teſti. l. iij. §. fi. ꝛ tũc ſtatiꝫ legit ꝙ ordine ſeruato appellat qꝛ ad imediatũ ſupiorem ꝓuocat. Ex his appꝫ ꝙ ɔ̃ſuetudo iuriſditõis ſubalternat ꝛ ð loco ad locum ꝓrogat. Sꝫ nũquid vꝫ ɔ̃ſuetudo ꝙ appellatur ab vno vicario ad aliũ vicarium eiuſdẽ ep̃i. ꝛ vr̃ ꝙ ſic. lꝫ nõ ſit rõnabilis. Nam rõ nõ ẽ de ſubſtãtia ɔ̃ſuetudinis vel legis. l. nõ dubiũ. ff. ð legi. ꝛ. l. ꝙ nõ rõne. lꝫ tũc ſi habeat virtutẽ attractiuã de ſilibus ad ſimilia extẽdẽdo q; iuſ nõ patit. Preterea ɔ̃ſuetudo põt creare quãdã iuriſditionẽ anomalam ſicut ꝑt creare tutelam anomalã. vt ꝙ amita vel matertera ſit tutrix nepotis. Preterea ſtatutum ꝙ ð aſſeſſore appellet̃ ad poteſtatẽ qui eũ ꝑfecit valet. ff. qđ ap. ſit. l. j. §. ſolet. Preterea qñ appellat̃ ad parem per errorẽ cognoſcit ſupior. ff. ð ap. l. j. ergo non ẽ appellatio nulla ſed tranſfundit̃. Preterea eo ipſo ꝙ ɔ̃ſuetudo ſic diſponit fingit vna ꝑſona loco duaꝝ ꝑſonaꝝ. ff. ð adop. l. ſi ɔ̃ſul. lꝫ certe hec officia eſſent repugnãtia ꝛ inuicem ſibi aduerſantia. ꝛ ideo ñ cadũt ſimul i eadẽ ꝑſona. vt. C. ð ap. l. eos. Sꝫ dices verũ ẽ ꝙ ñ cadunt ſimul ſed ſucceſſiue bene cadunt vt ſi iudex prie cauſe factus ſit iudex appellationis. ff. ð inoffi. te. l. a. l. filius. §. j. ff. de excep. re iudi. l. j. §. j. ſolutiones hẽaꝫ. ɔ̃. de ɔ̃ſue. c. ij. lib. vj. vbi talis ɔ̃ſuetudo reprobat̃ tãquam iuri ꝛ equitati ɔ̃traria qꝛ impediret iuriſditionem ſupioris. non ob. l. j. §. ſolet. qꝛ i eligẽdo ꝑſes ibi iudicat. nec ſedet pro tribunali. ſꝫ ſolum in cauſa appellationis hic nõ eẽt vtrobiqꝫ iudicans cum teneret duas imagines. ꝛ vt ita dixerim ꝙ ẽ ɔ̃ naturam. in ea autem debẽt naturalibus conuenire alr̃ hẽrent ɔ̃dictorie voluntaris. ff. de interroga. ac. l. ɔ̃feſſionem. ℭ Quero nũqđ ep̃s dicat̃ immediatus ſupior ſui vicarij rñdeo quãtum ad tribunal ẽ vnũ ꝛ idẽ. ꝛ iõ nõ põt appellari a vicario ep̃i ad ep̃m qꝛ aſſerſus oꝫ eſſe in appellatõe de tribunali ad tribunal. Et ſi officia vicarius ſubalternat ep̃o ꝓcedo. vt. C. ð iudi. l. iudicium ſoluit̃. ſed tribunal nõ ſubalternat. ℭ Modo quero a quibus ꝛ ad quos appellat̃. So. aut liquerit in ordinarijs ꝛ appellat̃ gradualiter. vt hic lꝫ ſi nõ appellet̃ gradualiter. ſed cumulatiue vt appellatõ ab ep̃o ad archiep̃m ad legatum ad papam. Itẽ qđ ſi diſiunctiue vt appellatio ad legatũ vel ad papam reſeruãs i optionem eoꝝ coram quo malunt ꝓſeq appellatõem. Io. an. tenet appellatõem tãqꝫ incertam nõ valere qꝛ cũ acqrat̃ iuriſditio incertuꝫ eſt ar. optimũ. ff. ð ſtipu. ſeruo. l. ꝑinde. vt ipſe. ɔ̃. ð off. de lega. c. ſi ſo cu. li. vj. ꝛ h̃ etiã no. i Spec. §. nũc tractemus. verſi. ꝛ ſequenti. ꝛ pleniſſime no ij. q. vj. ſi quis ꝑ Archi. vbi dio vide ꝛ facit. ff. de arbi. l. itẽ ſi vnus. §. ſi in duos. adde dicit Archi. ꝙ ille qui appellat nullo iudice expreſſo intelligit̃ appellaſſe ad imediatũ ſupiorẽ. ij. q. vj. anterioꝝ. per Archi. conſidera qꝛ appellatio ad iudicẽ in genere aſſimilat̃ ap

a ℭ Vide tñ not. etiã i. l. j. ff. ð poſtula.

pellatõi alternatiue. verbigratia appello ad. a. vt. b. vt. ff.
ð ꝯdi. inde. l. cũ bis. §. q boiez. ⁊ in alternatiua ꝓmiſſionis
dicemus ꝙ vterqʒ ẽ in obligatõe. ⁊ vnus aũt in electõe ⁊ ſo
lutõe. ff. de vbo. ob. l. ſi duo rei. ita dico in alternatiua ap.
ꝙ vterqʒ ẽ in appel. ſʒ vnus in electõe ⁊ ſic incertũ reduci
tur ad certũ ex neceſſitate electõis. nec ob. ff. de ſtip. ſeruo.
l. ꝓinde. qꝛ in alternatiua creditoꝝ non cadit electio ⁊ iõ
ſtipulatio nõ põt certificari. ſecus in alternatiua debitoꝝ
vt ꝓmittis mihi. ⁊. tu petre. aut tu martine quia eligere a
quo petã poſſuʒ. Ita cũ appello alternatiue poſſuʒ elige-
re a quo coꝝ iuſticiã mihi fieri petã qꝛ iudices ſunt debi-
tores iuſticie exhibẽde. ⁊ ad h̃ oprie facit. C. de ꝯſti. pec.
auč. ſi qñ. ⁊. ff. de le. ii. l. ille aut ille. ¶ Sʒ qd ſi dixerit ap
pello ⁊ nõ dixit ad quẽ nam ⁊ hic generalitas obſcurita-
tez parit. ⁊ tñ dicit gl. ordi. ꝙ tʒ appellatio. C. de bo. auc.
iud. poſ. l. cũ ꝓponas. Sʒ gl. loquit̃ ð iure ciuili vbi iudex
ad quẽ ẽ certus qꝛ nõ põt appellari niſi gradatim etiam
ad impatorẽ. Ego dico ꝙ ẽt ð iure canonico vʒ. qꝛ aut ꝓ
ſequit̃ gradatim ⁊ nõ ẽ dubiũ aut coram papa. ⁊ tũc pa
pa mittat ad imediatũ iudicẽ et ſi cognoſcat nemini iniu
riam facit qꝛ hoc ẽ de plenitudine pt̃atis ſed iterdum ap
pellat̃ a delegato. ⁊ tũc delegatus ẽ ordinarius ⁊ appel-
lat̃ ad delegãtẽ qꝛ delegat᷒ ẽ ſupior ⁊ aſcẽdẽtẽ hʒ iuriſdi
tõeʒ ðlegat᷒ ẽ iferior ⁊ ðſcẽdẽtẽ hʒ iuriſditõʒ. Et ꝯſidera
ꝙ ẽ ſupior. ſ. hʒ maiorẽ iuriſditõem ⁊ nõ eandẽ cũ delega
to ſuo qꝛ iuriſditio delegata diſtinguit̃ ab ordinaria per
oppoſitũ diffinitõis eius ſicut vſufructus formal̃ ⁊ ꝓprie
tas ⁊ ordinarius ðlegato ſemp reſeruat ſibi ordinariam
pt̃atẽ q̃ ẽ nãlis ⁊ inſepabilis a territorio. ⁊ iõ ita ĩheret
delegãti ꝙ ſi pt̃ ab eo diuelli ſʒ eſt ⁊ q̃dã iuriſditio maior
⁊ ẽt eadẽ vt in vicario epi ⁊ epo. Epõ. n. hʒ maiorẽ iuriſ-
ditõem dignitatis pt̃atis ⁊ admiſtratõis. Itẽ hʒ eãdez
iuriſditõeʒ qꝛ ꝯcurrit i ea cũ ſuo vicario ⁊ pp hãc idẽpti-
tatem gradualis appellatio nõ ẽ de vicario ad epʒ ſʒ hñ
eſſʒ recurſus p viã nullitatis. Itẽ p viã teſtõis in integꝝ.
Itẽ in cã emedãti iterlocutoriã ꝯtͦo imperio. Itẽ ſi duo
ſunt vicarii ⁊ quilibʒ inſolidum ⁊ ſimul ferũt ꝯrias ſniãs

a ¶ Uide d. ¶ D. abbe. notabili ſuo. cõ. ⁊ vide Bal. ꝯſilio ccccl. xv. prima colũ. v. lib.

epõ hʒ adheſionez cui vult adherere. ᵃ ff. de re iudi. l. duo
iudices. Ex his appar et ꝙ vicaria iuriſditio maior ẽ quã
iuriſditio delegata ⁊ ꝙ iudex delegatus nõ ꝯſidet eidez
tribunali. vt. ff. de iudi. l. ii. ſi autez appellat̃ a ſubdelegato
delegati a principe vel ſenatu diſtigue an fuerit ſubdele-
gatus in totũ an nõ. qđ dic vt. ẽ. de offi. dele. c. ſup qõnuʒ.
ſʒ an in iſta mã delegatus ad vniuerſitatẽ cauſaꝝ diſcre-
pet a ðlegato ad vnã cãʒ ⁊ vł ꝙ ſic qꝛ ðlegat᷒ ad vniuer-
ſitatẽ cãꝝ retinet ſibi iuriſditõeʒ ſʒ ðleget vnã cãʒ. Nã re
tinet eã i aliis. Sʒ certe ſpẽs derogat generi ⁊ iõ in ſpẽ il
la ſi nihil rebuat nihil ſibi retinet dic vt i. l. ii. ff. q a ⁊ a quo
ap. ⁊ hic p Ber. ¶ Quero qđ ſi dñs ſciens nõ appella-
uerit ꝓcurator aũt appellauit vł cõ. xñ. appellatio ꝓualet
facit qđ no. in. l. i. C. qñ ꝓuo. nõ ẽ nece. in quadã qõne ibi
formata p gl. ſatis no. ¶ Quero qs dr̃ delegatus ad vni
uerſitatẽ caꝝ. xñ. tribus modis dr̃ vniuerſale. primo mõ
lex dr̃ ſua vl̃e vt hĩ ditas ⁊ ordinaria iuriſditio ⁊ territo-
riũ ⁊ hoc mõ delegatus ad vniuerſitatez cãꝝ. Scđo mõ
dr̃ vl̃e ꝙ vniuerſitas pſonas ꝯplexiue icludit vt h̃ nomen
ꝑpl̃s. ⁊ tũc lʒ iter populũ ⁊ aduerſariuʒ eius deleget̃ aliq̃
cã iſte ẽ delegatus vniuerſitatis ⁊ populi ſʒ ñ ad vniuerſi
tatẽ. Sʒ ſi eſſʒ delegatus iter oẽs pſonas populi iſte eſſʒ
delegatio vniuerſalis. Tertio mõ dr̃ vniuerſale ꝙ ð pluri
bus idiuiduis ꝑdicat̃ diſcretiue ⁊ nõ collectiue. vt ſi dele
get̃ cã. vbigr̃a pluribus hominibus demõſtratis delego
cãs iſtoꝝ ⁊ iſte delegatus ñ dr̃ ad vniuerſitatem vt plene
dixi poſt Guil. C. ð iudi. l. a iudice vbi videas. ¶ Quero
nũqd ad delegatuʒ poſſit appellari medio ꝑtermiſſo. rñ.
ſic vi. c. i. ẽ. de offi. dele. ſic ⁊ no. Arch. ii. q. i. ſiq̃s pulſatus
nõ tñ poſſet ex vi delegatõis ð appellatõe iterpoſita ad
papã vel ad ſedez apoſtolicaʒ cognoſcere ſed requireret̃
mandatum hoc dicẽtes. vt. ẽ. eo. c. ꝯſtitutus. ⁊ no. in. d. c.
quiſquis. per Arch.

¶ X parte. M. Si is q deſijt eẽ tutor noie pupil-
li ꝯuenit̃ iuẽt᷒ poterit appellare. Et i pria pte

appellationis querela. In ſcđa dat iudices. ibi mãdam᷒.
¶ Caſus. quedã mr̃ ꝯueniebat̃ noie filioꝝ quoꝝ fue-
rat tutrix corã iudicib᷒ delegatis ipſa dicebat ſe nõ teneri
rñdere qꝛ deſierat eſſe tutrix per tranſitum ad ſcđa vota.
hoc nõ obſtãte iudices ꝯpellebant eam appellauit. papa
conſiderãs ꝙ appellatio ẽ iniuſta mãdat in irritũ reuoca
ri qcqd poſt ap. fuit attẽtatum a ꝙ interuenientibus legi-
timis defenſoribus populi ꝓcedat̃ p iudices in cã ꝑnci-
pali. h. d. ¶ No ꝙ mr̃ põt eẽ tutrix filii pupilli ſed an poſ
ſit eẽ datiua. vł ꝙ ñ cũ ſit legitia. ergo nõ datiua qꝛ lrima
anormala excludit datiuã ſimplr̃. Dic ꝙ imo põt ſi forte
del in locũ tutoris teſtamẽtarii recuſati. ff. de teſta. tu. l. ſi
quis ſub conditione. alſ tutor teſtamẽtarius nõdum erat
creatis itm e. ff. de excu. tu. l. nõ ſolum. §. ſi libertus. vel ſi pt̃
inſtituto pupillo ⁊ extraneo qui nõduʒ hẽditatem adiuit tu
torem in teſtõ dedit. nam ad confirmationez tutele opus
eſt atiliano tutore cuius auctẽ pupillus adeat hereditatez
vt iuſti. de ati. tu. nam mr̃ poterit dari tutrix atiliana cu-
ius auctẽ pupillus adeat hereditatem primam que adita
finit̃ ſua tutela atiliana ⁊ incipit tutela teſtamẽtarie. ⁊ no.
ꝙ ideo pono ð coherede extraneo quia ſi pupillus ſolus eſſʒ
heres inſtitutus non haberet locum tutor atilianus quia
exiſtentia ſui heredis confirmaret teſtm̃. vt inſti. de here.
ab inte. §. ſui. licʒ glo. dicat ꝙ ſit neceſſarius tutor atilian᷒.
⁊ vt omnis ceſſat dubitatio ꝙ idez qui ẽ teſtamentarius
ſit datus atilianus. quia aut erit tutor per exiſtentiam ſui
heredis. aut datiuus. ¶ Sed imediate opponit̃ ꝙ muli-
er nõ poſſit eſſe tutrix etiam ſi maritus ei adminiſtratio-
nem conceſſit. vt ff. de nego. ge. l. qui aliena. §. q̃ꝙ. ⁊ ff. de
ſolu. l. filie. Sol. illud de iure veteri ſed de mero iure codi
cis plura reqrunt̃ ad hoc vt poſſit eſſe tutrix. vt. C. quãdo
mul. tu. offi. fun. po. l. ii. ſed ð iure nouiſſimo ſolũ tria requi
runt̃. ſ. vt pupillus nõ hẽat teſtãriuʒ ⁊ mr̃ ſit legitime eta
tis ⁊ fac duas renũciatões vbo tm̃. qꝛ renunciet ſecũis nu
ptiis ⁊ bñficio velciani. vt in auč. hoc ſecrm̃. Scđo no. ꝙ
mr̃ trãſiens ad ſcđa vota perdit tutelã ipſo iure nec diſtin
guit̃ vtrũ eſſʒ teſtãria vel anormala vt hic lʒ Jo. an. dixerit
teſtãriam tutelam durare. vt. C. ad ter. l. omnem. que opi.
eſt falſa niſi teſtator hoc mulieri ꝯceſſiſſʒ expreſſe ꝙ tutela
ſoluta poſſʒ accedẽ ad ſcđa vota. ⁊ ẽ no. in auč. de nup. §.
diſponat. Sed an mr̃ poſſit trãſire ad ſcđa vota vel an pe
tere alium tutorem dari qꝛ velit tranſire ad ſecũda vota.
reſpondeo caſus ẽ ꝙ ſic in auč. de nup. §. ſi autem tutelaʒ.
col. iii. Suffic enim ꝙ dicat ſe trãſiturum ad ſecũda vota
vt alius det. vt ſingl̃r no. inſti. de cur. §. iter duʒ. ¶ Sed nũ
quid petitus a mr̃e prefert̃ tutori legitio ſuppoſito ꝙ pet
tus ſit idoneus. quidam dixerũt ꝙ nõ. quia legitimus pre
fert̃ datiuo. Alii dicũt ꝙ ſic qꝛ ſubrogat̃ loco mr̃is que ex
cludit legitimum. hoc tʒ Bar. nam mr̃ ex neceſſitate offi
cii ſui ⁊ ne perdat hẽditatẽ ſi filius impubes moriret̃ pt̃ ⁊
dʒ hunc tutorem petere ⁊ eum dari opʒ. nec tex. dci. §. tu
telam diſtinguit vtrum ſuperſint legitimi necne. ergo nec
nos diſtinguemus ſm̃ Bar. Alii aũt qui tenẽt ꝯrium al
legãt pro ſe ꝙ ius mr̃is ẽ ſpeciale in mr̃e ⁊ auia. ⁊ ideo ta
lem ꝓrogatiuam nullus alius hʒ qꝛ pſonale ẽ priuilegiuʒ.
ar. ff. de leg. ii. l. cũ pſonna. nõ ob. §. ſi aũt tutelam. qꝛ ĩtell
ligit̃ qñ nõ extabat tutor legitimus quibʒ excuſare mr̃eʒ
nõ petẽtẽ tutorẽ. vt. ff. ad ter. l. ii. §. ſi mr̃. ⁊ ibi no. ad ꝯtex.
⁊ ſi iſta qõ tractatur in. d. auč. mr̃ i ⁊ auie. per Cy. ⁊ Ja. bu.
⁊ per Bar. in. d. l. ſiquis ſub ꝯditione. Teneas ꝙ petitus
a mr̃e aũferuntur legitimis ſi mot̃ erat tutrix teſtaria qꝛ te
ſtator tacite excluſit eos. ar. C. de procu. l. maritus. Sed ſi
nõ erat teſtãria putarez legitimos aũferri ſi eſſent idonei
quia mr̃ que obſtabat legitimis de medio ẽ ſublata. ⁊ ſic
legitimi no habet obiicere. ſed ſi legitimi nollent ſuſcipere
tutelam tunc valeret datio eorum qui petiti ſunt a mr̃e.
Sed pone ꝙ mater petijt neminem dari loco ſui. iudex au-
tem ex ſuo capite dedit ſeium. Reſpondeo non valet da-
tio. vt. C. ſi contra ma. vo. tu. da. ſit. l. i. que eſt ad hoc val-
de no. ¶ Modo quero pt̃ in codicillis dedit tutore im-
puberi. iſte debet confirmari ſi mr̃ nõ eſſʒ i medio. ſʒ quid
ſi mr̃ eſt in medio ⁊ vult eſſe tutr. ꝑ an iſte datus in minus
ſolẽni volũtate ðbeat cõfirmari necne. dicũt qdam ꝙ ex
clu-

Digitized by Google

cludit mrē ʒ qꝛ eſt qſi teſtamētarius tutoꝛ ꝛ de neceſſitate ꝯfirmāduſ aliꝫ dicūt ꝯ qꝛ cū ꝯfirmatio det ipi tutelle eēn tiā ꝛ ꝯfirmatio ē datiua ergo tutella ē datiua puto mrē ʒ ꝓferēdā ꝛ idē in auia p.l.ſtatiꝫ allegatā ſec⁹ i aliꝫ legitiꝫ qꝛ iſte ꝯfirmat⁹ bʒ mixtū eē ex duab⁹ qlitatib⁹.ſ.ex teſtō ꝛ decreto ꝛ qꝛ qlitas teſti ē dignioꝛ ió trabit ad ſe mi⁹ di- gnū ꝺ ħ no.i.l.j.C.ꝺ re.tu.ꝛ i.l.ij.ꝺ ꝯfir.tu.ꝛ ħ tenuit inīoꝛ. ſy.i publica diſputa.℃ ꝋ ꝺ qro vtꝝ mrī q trāſiuit ad ſa vota remaneāt relige aliq̄ ſue tutele rñ.ſic ſi petyt aliū dari loco ipſi⁹.Nā i iſta religa fundat ꝓrogatius petitiꝫ a mrē ſed ſi mr̄ nemīnē petyt dari nlle remanēt relige qꝛ quotieſcūqꝫ ipo iure tutela finit nihil remanet.ff.de capti. dimi.l.tutelas.Sʒ qñ per ſniam iudicis remanet relige. vt.d.l.ſiquis ſub ꝯdi.tiōe.nā ſcm̄ iudicis nō pōt tollere te- ſtm̄ niſi ope excep.ar.ff.de ꝯdi.inde.l.iulian⁹ ꝛ.l.ſi ſi loꝛē. ℌ.heredi.ꝛ qꝺ ibi no.eo.ti.Et poti⁹ ponit adminiſtrationē q̄ radicē tutelle.vt ſubtiliter no.ff.ꝺ auc.tu.l.ꝛ ſi pluri- bus.Ex his ꝓcedo ad aliā qōnē ʒ mater tutrix trāſiuit ad ſcda vota nō petito tutoꝛe.Item nec auia petyt dece- dit ipubes mr̄ excluditꝰ qd de auia dic̄ Bar.ꝙ idē qꝛ eſt negligēs nec tutellā ſuſpiciēdo nec ēt tutorē petēdo qꝛ e i- cit ꝙ rōne nō petiti tutoris nūq̄ excluditꝰ a ſucceſſiōe niſi ille cui incōbat oñus petendi.Nam p excluſionem vnius nō ꝓuenitꝰ ad excluſionē alteri⁹ imo ad icluſione ħ no.C.q̄ da.tu.po.l.nepotibus.Itē in auia nonē tanta negligētia qꝛ nō ita ſpat ſucceſſionē ſicut mr̄ exiſtēs in medio. Sed hic occurrit dubiū nūqd iſta mr̄ faciebat ſubſtitutionē obliquari.Nam ab obliqua ſucceſſione mr̄ non repelliꝰ qꝛ per eaꝫ ſuccedit marito nō filio.So.ſi erat tutrix teſta mētaria repelliꝰ a directa ꝛ obliqua.vt.l.ſciāt.C.de legi. here.Si āt nō erat teſtamētaria ñ repelliꝰ a fideicōmiſſo mariti.vt.l.credeñ.C.q̄ pe.tu.ꝛ iō ſubſtitutio pupillaris obliquaꝰ.C.de ipub.ꝛ in aliꝫ ſubſti.l.ꝓcib⁹ ſʒ in ꝯtrā facit qꝛ ē idigna hoc ſauoꝛe ar.ff.ad ſilſ.l.pp venenū.ℌ.nepṫs ꝛ.ff.de le.j.l.ſi ſeruus plurium.ℌ.ſiquis aūt.Sed qd ſi mr̄ qui non petyt tutoꝛem ſiat monialis vr̄ ꝙ oia culpa pur- geꝰ ꝛ ſic monaſterium ſuccedat.vt in auc.de mona in pn. Nam tpus quo hereditas deferꝰ vr̄ inſpici ꝛ eo tempoꝛe iuris non eſt ſub lege ciuili rñdeo inhabilitas ꝓdurat vñ monaſterium dʒ vti eiſdem ꝑſonis qbus monialis tāq̄ vi tioꝝ ſucceſſoꝛ ꝛ cui pe.ff.ꝺ re.iur.l.in io.ℌ.ñ ordeo ꝛ ſic no ꝫa.caput ſequiꝰ.vt in.c.j.ē.de obli.ad ro.ſʒ ſi aū lapſuꝫ an ni qo datꝰ mīū ad petēn.tutoꝛē.vt iſti.ad orfi.ℌ.ſi.vl̄ an no tabilē morā.Lanū mr̄ irtraſſet monaſteriū qꝛ tūc erat inte- gri ſtatus ſucceder ʒ monaſteriū ipubereꝫ ex ei⁹ ꝑſona quia mōaſteriū nō teneꝰ petē tutoꝛē.vt.C.ꝺ epi.ꝛ cle.l.deo no bis vñ in monialib⁹ nō bʒ locū ꝑcautis ciuilis ſi nō erat ꝯtracta ante mōachatū.ꝛ idē dico ſi mr̄ eſt de tertio ordi ne ſcī frāciſci qꝛ dictus ordo cenſeꝰ eccl'iaſticus tene men- ti.℃ Item no.textio ꝙ filius q̄dm ē ſub tutella minus ē in eius ꝑtāte.nō intelligas patria.qꝛ nō poſſʒ hēre tutoꝛē ſʒ admiſtratoꝛem.ꝛ loquebaꝰ iſta nobilis mulier iuxta vul gare imo iuxta apoſtolū.Deinde video hic ꝙ ille q deſiit eſſe tutoꝛ nō cogiꝰ litē ʒ proſeq.℃ Ulterius no.ꝛ ſemp al legaꝰ ꝙ lʒ iudex nihil loquebaꝰ vbo ſi cōpellit de ſcō pōt appellari.ꝛ ſic nō ſemp eſt expectañ.vbūʒ iudicis qꝛ non minus ē facere q̄ dicere.vt.ff.de le.l.de qbus.ℌ.ſi. ℃ Ite

a ℃ Confir mo ħ ex re- gula quam pōit Pau. de caſt.in.l. vniuerſa.p ſilñ tex.cum iūcta gl.ibi- in vbo ſi pe taꝰ C.ꝺ pci. ſp.ꝛ.offe. ꝛ ibi excellēs d.Jaſ.mul- ta nōbilia i ſimili allaꝰ ad hoc.

no.ꝙ iudex q nō ꝓnūciat expreſſe ꝓcedeñ.in eā ꝯtra viꝫ exceptionis pronunciat tacite ꝛ ad hoc ſemper allegaꝰ. Et ſi hoc eſt verū multe glo.iuris ciuilis ſunt falſe.vt.ff.q ſa.cog.l.arbitro.C.de dila.l.a ꝓcedente.vl̄ dic ꝙ ille glo. ſunt vere ſi ſit petitū ꝓnūciari ſup exceptionibus ſecus ſi nō eſt petitū vt hic.ꝛ hoc teneas ꝛ ē no.dignū.℃ Ultio no.ꝙ cōiuncta perſona nō cogiꝰ defendere ꝯiunctā ꝛ pōt ſe excuſare dicēs nō hēo mādatū vl̄ mandatum meuʒ nō durat.Sʒ pōt matri q defendit vt tutrix obijciꝰ ꝙ nō pt eſſe tutrix qꝛ minoꝛ.C.de leg.tu.l.fina.ipſa replicat dicens aut ſum tutrix ꝛ admittoꝛ vt tutrix.aut nō ſuʒ tutrix ꝛ ad mittoꝛ ſaltē vt mr̄.C.ꝺ ꝓcu.l.exigēdi.Rñ.mī iuſtiʒ mr̄ nō admittiꝰ ꝓ filio minoꝛe.vt no.ff.ꝺ ꝓcur.l.feminis.ꝛ qꝛ de bemus inſpicere qli rōne gaꝫ ꝯp at vt eleganter no.ff.qui ſa.cogā.l.filius.℃ Quero q dicanꝰ relige.rñdeo qñ ex ꝓ cedenti mā remanet aliq̄ diſpoſitio in ſubiacēti ſubſtantia ſicut qñ ex egritudiē remanēt relige ipſi⁹ morbi vt quod dā ipedimētū ad oꝑandū nāīe.vt.ff.loca.l.inarinus.ꝛ re- lige pitis dicunꝰ illiꝫ ꝛ relige luctoꝝ dicūꝰ oſſa ſicut relige tutele teſtamētarie dicunꝰ qdā obſtātia ad tutelā legiti- mā.ſiſt ē ſi filius abſtineat ſe ab hr̄ditate pīna remanēt relige ſui pris q ab oſſibus ſuis ñ ſeparaꝰ qꝛ noīe remanet hēs.vt.ff.ꝺ fideicō.li.cū q.ℌ.ti.℃ Ex quero mr̄ excuſaꝰ ꝓ ꝓ minorē etatē dū eēt minoꝛ.vt C.ſi adue.dū.l.ij.ſʒ nūqd pp ħ excuſeꝰ poſt ꝑfectā etatē ꝛ vr̄ ꝙ ſic qꝛ hñſic.ū legis debʒ eſſe ꝑpetuū.vt no.i.l.j.C.in q.cau.in iteg.reſti.ñ e neceſſa- ria.In ꝯtrā vr̄ qꝛ illa regula nō bʒ locū i hñficio etatis.vt ff.de le.ij.l.ticia.ℌ.vluras.qꝛ etas minoꝛ deficit ꝛ maioꝛ q eſt et ꝯtria ſupuenit.ita qꝺ ceſſat ꝑuilegiū ꝛ ſupuenit ei⁹ cō trariū.So.ſi res nō ē integra qꝛ datus ſit alius tutoꝛ inte rim mr̄ ſe excuſat.ſʒ ſi res ē integra qꝛ pupillus nō bʒ tu- toꝛē mr̄ teneꝰ petē ꝛ icipit ſibi annus petēdi i primo mo- mēto maioꝛis.qꝛ lex dicit ꝙ dʒ petere cū ꝑmuʒ pōt.ſʒ tūc ꝑmum pōt.vt.ff.ad tertul.l.ij.ℌ.ſi mr̄.Itē etas nō bʒ ꝑpe tuā excuſatōis cām.ꝛ iō ꝙ ad tpꝰ indulgeꝰ poſt tpꝰ nō in dulgeꝰ.ar.ff.de pac.l.epiſtola.ℌ.ſi. ℃ ꝋ ꝺ quero vtrum mr̄ hēat annū ad petēdum tutoꝛē.vr̄ ꝙ ſic.vt.C.ꝺ legi.hē di.l.ſciāt.dicit Bar.ꝙ oēs aliꝫ legitimi ſucceſſoꝛes habēt ānum pter matrē ꝛ auiā que debet petē īfra ānum cū pri mum pōt.vt.d.ℌ.ſi mr̄.annus eim ē ſtatutus vt vltra non ꝓgrediaꝰ ar.ē.e.c.oblate.Sol.aut loqueris ꝺ iure veteri ꝛ tenebaꝰ petē cū ꝑmuʒ poterat ꝛ nō dico ſolū petere ſed ēt deliberare ꝺ idoneo peteñ.qꝛ i ꝓcipiti feſtinatōe nullū eēt ꝯſiliū vñ tpꝰ illud erat arbitrariū cū nō eēe diffinituʒ a lege.Aut loqueris ꝺ iure nouo.ꝛ lex figit ꝑedē in anno. vt inſti.ad offici.ℌ.ſi.cū iſte ānus ſeu dilatio legalis poſſet p iudicē ex cauſa moderari ad petitōem creditoꝛum.at. ff.ꝺ hēdi.inſti.l.ſiqs inſtituaꝰ.Sed nunquid iſte ānus erit vtili⁹ per totum.ꝛ vr̄ ꝙ ſic.argumē.ff.ꝺ calum.l.annus.ſi- cut tempus petēde bonoꝛum poſſeſſiōis.ꝛ ſic tpꝰ ꝓſequē de appelatōis.vt no.Archi.ij.q.vj.ꝛ tamē computantur dies feriati in honoꝛem dei quia in tutelis nō ſunt ferie.vt .C.de fe.l.actus.ꝛ.ff.ꝺ fer.l.ij.Pretereā illa vba cū ꝑmuʒ pōt ſignificat.vʒ tpꝰ vtile.vt.ff.ꝺ vbo.ſigni.l.nepos ꝓcu lo.ad hoc facit.C.qui pe.tu.l.cū a mr̄ibus.ꝛ.C.ꝺ ap.t.pꝛe ſes.ꝛ ſic nō ſufficit ꝓbare ꝙ mr̄ nō petyt īfra ānū ꝯtinuuʒ vt ꝑuertat ſucceſſione qꝛ eſt annus dierum vtilium ꝛ iſte paſ ſus a nemine ē animaduerſus.℃ Ulterius queriꝰ pōe ꝙ creditoꝛes fecerūt citate pupillū ꝛ manē matre nō com- parēte fecerūt tutoꝛē dari.poſtea ſupuenit mater ꝛ ſuſce- perit tutelā ꝛ vult defendere filiū tāquaʒ tutrix.queriꝰ an poſſit.rñdeo aut mater fuit monita qꝺ aſſumeret tutelaʒ vl̄ tutoꝛem peteret ꝛ fuit negligēs.ꝛ tūc a iure tutele ſe ſe cit extraneum.ar.ff.ꝺ fideicō.liber.l.ſi alieno.ℌ.a duobus. aut nō fuit negligēs nec monita.ꝛ tūc ad eam pertinet tu tela que precedit datiuum qui vr̄ datus tacita veritate.ꝛ per erroꝛē facti.vt.ff.ꝺ tut.ꝛ cura da.ab.l.tutoꝛ ſi petitus. Nam bonus vir non dediſſʒ ſi ſciuiſſet quia propꝛie pro pꝛium ē iudicium nolle ꝑiudicare tertie ꝑſone iuo hñti.ꝛ ſi vellēt cōtrarium nō poſſunt illo nō citato.℃ Quero ſi mr̄ tranſiuit ad ſecūdas nuptias ꝺ facto vtruʒ ꝑdat tutel- laʒ.ꝛ vr̄ ꝙ nō dicꝰ mrimonium niſi teneat ꝺ iure.vt.l.hec cōditio.in ꝑñ.℃ In cōtrarium vr̄ que de ſcō pena com mitteꝰ.vt.C.de adul.l.cum qui duos.ꝛ qꝛ luxuria nō debʒ habere plus caſtitate.vt in auē.ꝺ reſti.ꝛ ea q pa.ℌ.ſi.colū. iiij.ꝙ verꝫ eſt ſi interuenit carnalis copula.ſecus ſi nō inter uenit vt qꝛ maritus erat pupillus.vel ita ſenex ꝙ nō pote rat carnalr̄ cōmiſceri.Et adde ꝙ quedā ſcā de ſcō nocēt. ꝛ ecōtra quādoqꝫ quedā ſcā de ſcō proſunt.vt qñ fiunt ꝓ foꝛma ſiue obſeruantia ꝯtractus.vt.ff.ꝺ verbo.obli.l.quā cū filioʒ.℃ Quero filius moriꝰ in etate adulta an mater puniaꝰ in hoc qꝺ ꝑdat ſucceſſionem.rñdeo nō.vt.C.ad ter tul.l.matres.penas aūt quas patiꝰ pp trāſitum ad ſecun da vota nō diſtincto in qua etate decedat filius.vt.C.ꝺ ſe cūdis nup.l.femīe.ℌ ſi.℃ Quero an mater que per igno rantiā peccauit qꝛ credebat ius ſuū durare poſt trāſituʒ ad ſecūda vota poſſit ſi erat minoꝛ petere reſtitutionem in integrum.ꝛ videꝰ ꝙ ſic.vt.ff.de minoꝛ.l.ſi ex cauſa.ℌ. nunc videdū.dic ꝯtra qꝛ peccauit i iure quaſi natural.C.

Digitized by Google

de iſ ſuo voc.l.venia.⁊ quia nõ põt in priſtinũ ſtatum reverti.arg.ff.de mino.l.ſi ex cã.§.papinianus.ſicut adverſus capitis diminutionem minimam nõ reſtituit minor. verbigra.ꝓ̄pter adoptõem vel emancipatõem vel ingreſſuꝫ religionis.dicet aliqs ꝙ immo ipſo iure minor ſervatur illeſus.vt.d.l.ij.C.ſi aduer.deli.ſo.ibi ceſſatio.hic ſem ſimile.ff.ad ſillie.l.j.§.ipubes.⁊ qđ ibi per Dy.Deinde vt plenius intelligas de tutore ꝯfirmato vtꝝ ſit teſtamẽtarius an datiuus an mixtus.dicit Ja.bu.ꝙ oẽ ꝙ ꝯfirmat ex neceſſitate denominat[a] a ꝯfirmato.ff.õ pac.l.legitima.ff.õ vbo.ſig.l.obuenire hẽditatez.aut nõ ꝯfirmat de neceſſitate ⁊ denominat a ꝯfirmatõe.vt.ff.ad treb.l.ſiqs priore.et ec ſimile ſi ꝯfirmat poſtulatio ꝯfirmatus nõ dicit electus ſꝫ creatus qꝛ poſtulatio nõ acqrit ius ex ipſa poſtulatiõe niſi quoddã ius ſupplicãdi ſꝫ ſi electus ꝯfirmat non dicit electus tũc creari qꝛ ex electõe erat queſituꝫ ius ita ꝙ cõfirmatio fiebat de neceſſitate.ꝓ̄pterea aut ꝯfirmans ꝓ̄cedit inueniẽdo nãm ⁊ formã denominat ab ipſo aut formã ſi nãm ⁊ denominat a nã.Aut nec materiã nec formaꝫ ſꝫ quãdã executõem.⁊ tunc denominat a ꝯfirmato.rõ iſtoꝝ verboꝝ colligit ex eo ꝙ ſubtiliter no.ff.de iuſti.⁊ iur.l.ius ciuile.Aut ergo ꝯfirmãs dat eſſe ⁊ executõem eſſe denominat a ꝯfirmãte aut ꝓ̄cedit eẽ ſꝫ ꝯfirmãs dat executõeꝫ eſſe ⁊ denominat a ꝯfirmato aut ꝓ̄cedit eſſe in materia ſꝫ nõ in forma.⁊ tũc forma trahit ad potentiam materie qꝛ accedit eius cõditioni.arg.ff.de leg.iij.l.queſituꝫ.§.illud.⁊ hec collige extra glo.dicte.l.ius ciuile. Item ẽ exẽpluꝫ qñ imperator p̄ priuilegiũ ꝯceſſit ſpurio ꝙ poſſit ſuccedere patri que ꝯceſſio appellat ꝯfirmatio ſtatus filioꝝ.Iſta ſi qdeꝫ ſucceſſio nõ dicit naturalis ſꝫ artificialis ſiue ciuilis. ſꝫ ſi imperator ꝯcederet hoc filio naturali.tũc iſta ſucceſſio diceret naturalis qꝛ nature accedit gratia principis ⁊ ſic inſpicimus nãm.arg.ff.de lib.⁊ poſt.l.filio quẽ pater ⁊ ſic fundamẽtuꝫ trahit ad ſe augmẽtuꝫ. Et reuertẽdo ad ꝓpoſitum de tutore ꝯfirmato dico ꝙ aut ꝯfirmans inuenit ꝯfirmabile qꝛ ꝯfirmatus erat de iure naturali ꝯfirmabilis vt datus in teſtamẽto nõ ſolẽni.⁊ tunc cenſetur teſtamẽtarius quia de iure gen.teſtamẽtuꝫ erat aliquod aut ꝯfirmatuꝫ non inuenit ꝯfirmabile vt quia nulliter datus etiã iure gen.inſpecto.verbigratia.erat datus filio impuberi adoptato non iure.tñ princeps ex certa ſcia ꝯfirmauit.tunc iſte nunq̃ diceret teſtamẽtarius qꝛ nullã cõditõeꝫ trahit a teſtõ.vt.C.de ſidcicõ.l.eam quaꝫ. ℭ Deinde ad ſuppletõem eoꝝ que dixi de reliquijs.ſcias ꝙ Bar.ſi curat de reliquijs que in ſolo noĩe ꝯſiſtunt nõ in effectu.ſꝫ dicit ꝙ aut tutor teſtamẽtarius remouetur ſcõ iudicio.⁊ tũc ſuccedit datiuus ⁊ non legitimus qꝛ iccirco iudex remouit vt aliũ daret.aut ſcõ legis vt qꝛ mater que erat tutrix teſtamẽtaria trãſiuit in ſcõa vota.⁊ tũc ſuccedit legitimus qꝛ ſicut p̄ legẽ tutela caſſat.ita p̄ legẽ ſubrogatur. aut ſcõ nãe vt per mortẽ ⁊ ſuccedit ſequẽs legitimus iure quodã deſcẽdẽte nãe quẽadmodũ ⁊ hẽdũs vadit.vt.ff. de leg.tuto.l.legitimos. Sꝫ interdũ deficit teſtamẽtaria tutela p̄ ꝯuatõem añ nuptias.puta mater volẽs tranſire ad ſcõa vota anteq̃ trãſeat petit tutorẽ loco ſui ſubſtitui. Nã cũ iccirco diſcedat a tutela vt alius det ⁊ hoc fiat facto iudicis ꝓmittẽte lege ⁊ coopante ꝯferl iſte ſuffectus matri legitimo tutori q̃ trãſeunte eadẽ q̃litate tutele materne in ipſuꝫ ſm Bar. Et hec ſũt ſubtilia vtilia ⁊ no.digna. Adhuc reſtat in itellectu meo quedã qđ vtilis ⁊ neceſſaria.ecce mĩ ⁊ qlibet tutor tenet ꝓmittere deſenſiõeꝫ pupilli ſuſcipe ſine vlla ꝓteſtatõne.vt.C.õ admi.tu.l.ſi.§. deſenſiõem. Et tñ iſta vba formalia cõiter nõ inueniunt in inſtrumẽtis tutele.ergo illa inſtrã carent virib[9]. Bar. dicebat ꝙ iſta vba ſunt de ſubſtãtia.qꝛ vba ſpãlia clariora ſunt ſupplicibus ⁊ ignaris hominib[9] q̃ gnãlia.vt i.ꝑ. colla.de no.for.ſideli.c.j.⁊ melius aduerit qcqd diſtricti⁊ ſpãliter di.vt.ff.de iniur.l.itẽ apud labeonẽ.§.hoc dicũ.vba eni ſpãlia nõ tegrant iterꝓ̄tatõem ſeu expoſitõẽ ſꝫ vba gnãlia ſic.ff.de pac.l.ẽptor.§.lucius.ff.de tranſ.l.cũ aqliana. ℭ Sꝫ ꝯ̃ iſtã ſuã op[9].facit ꝙ formule verborum ſublate dũmõ retineamus effectum.vt.C.de teſta.l. quomã indignum.⁊.C.de formul.l.j.⁊ inſti.õ leg.in prin.

[a] ℭ Vide alleg. plene p doc.mod. in.l.⁊ qꝛ.ff. de iuriſdi.o. iudic.⁊ per Pau.õ ca. ꝯſil.cixi.i vltima col.d. Alex.ꝯſilio cxxij. volu. iiij.

ergo ſufficit dicere ꝙ tãtũdem iportat.verbigra. dicit tutor ꝓmitto pupillũ defendere bona fide in pſona ⁊ rebus vtilia facere ⁊ inutilia ꝓ̄termittere ſaluo ꝙ ſemp vti valeam veritate qđ ſignificat ⁊ ſalua ꝯſcia.⁊ ꝯſuetudo que eſt optima legũ iterpres ẽt hoc ſeruat. Sed dialecticus diceret ꝙ iſta verba vtilia facere ⁊ inutilia ꝓ̄termittere ſignificant ꝯfuſe.ſed dicere oĩa vtilia facere ⁊ oĩa inutilia ꝓ̄termittere.nam vbi nõ apponit ſignũ vniuerſale illa indiffinita vtilia facere verificaret in duobus vtilibus.⁊ hec promiſſio duo vtilia facere nõ eſt ſufficiẽs ſed ſignum vniuerſale oĩa durare vſ.ac ſi diſtributiue ⁊ nominatim de omnibus loqueret.vt.C.õ pſcri.tri.ãno.l.omnes. Porro indiffinita equipollet vniuerſali nõ ex neceſſaria ſignificatione ſed magis ex interꝓ̄tatione prudẽtium etiã ſi ꝓferat a lege qꝛ lex fundat in rõne vniuerſali ⁊ equipollet vniuerſali.l.j. ff.de reg.iur. Si autẽ ꝓfert ab homine aut ꝓfert diſpoſitiue.⁊ idem de verb.ob.l.quicqd aſtringẽde.C.que res pigno.ob.poſ.l.ſi. Si autem ꝓfert enũciatiue tunc in emergenti materia ꝯtingẽter ponit vt cũ dico homo currit ſiue oĩs hõ currit ſiue vnus hõ tñ. Sed in materia naturali ⁊ neceſſaria indiffinita eqpollet vniuerſali vt cum dico hõ eſt animal.i.oĩs homo eſt animal.qꝛ diffinitio a nullo diffinito ſeparari pt.indiffinita eꝫ medium inter ſingularem ⁊ vniuerſalem ⁊ tũc adaptat vniuerſali nũc ſingulari ſeu particulari.put melius ⁊ rõnabilius de iure ⁊ õ facto adaptari põt vt pꝫ in illa idiffinita ſi deceſſerit ſine liberis. ⁊ ſi dicit in qua etate.nam ꝯfuſa ⁊ nõ diſtributiua eſt locutio ⁊ omni tpe vniformis cenſet.vt no.C.de ipu.⁊ alijs ſubſti.l. ꝓ̄cib[9]. Sꝫ ſi dicẽt qñcũqꝫ deceſſerit.iſtud aduerbiũ vniuerſale qñcũqꝫ diſtribueret p̄ omni ſubiectõe ſm Ja.de are. q ẽ hic dialecticus.ſed cõit dicimus ꝙ diſtribuit p̄ oĩ tpe ſimplici non p̄ oĩ qualitate temporum nec pro ſpeciebus ſubſtõnum qꝛ tunc debẽt dicẽ quãtcunqꝫ deceſſerit non quãdocũqꝫ vt plene no.⁊ diximus i.l. precibus.i lectura. Reuertẽdo ad propoſitum dico ꝙ eſt ſtandum practice ⁊ conſuetudini preſertim i hac materia. Nã tutor ẽ obligatus eo ipſo ꝙ eſt tutor ſine aliqua promiſſione ad omnia vtilia facilieda.C.de admi.tu.l.pro officio.vnde ſi nõ exꝓ̄mit i promittẽdo vbum oĩa tñ hoc itelligitur ex neceſſitate ipſius officij. Iſta igitur diffinitiua hic profertur in materia neceſſaria.⁊ ſic eqpollet vniuerſali. ⁊ ſuffĩt ꝙ eqpolleat ſic.vt.ff.ad trebel.l.mulier.i pri.⁊.ff.õ vbo.ob.l.cũ ſeruus.⁊ acumina verborum principibus relinquuntur ſpiritus autem ſapiẽtibus.vt no.i.l.ij.C.de conſti.pecu.l.certum.ff.ſi cer.pe.io ver.tãtundem ꝓ̄bene.⁊.C.de libe.preter.l.iij.nõ enim eſt mens alligata verbo.ſed verba mẽti.ſi tamen cõſtat de mẽte.vt.ff.de ſuppel.lega.l.labeo.§.nec minimum.ff.de vſuf.le.l.ſi aliq.ff.ad treb.l.hẽdes mei.§.cuꝫ ita. Nam iterꝓ̄tatio idiffinite ſubtrahitur ex mẽte loquentis ⁊ veritate. Nã ſupra omnẽ dialecticã artem contrahentis vel teſtatoris. Debꝫ etiam tutrix expreſſe renũciare ſcõis nuptijs ⁊ tamẽ tacite hoc itelligitur. Item expreſſe obligare omnia bona ſua ⁊ tamẽ tacite itelligitur. Quare ergo requiritur expreſſio.rñdeo qꝛ qñ lex ſupplet iſtud fit officio legis ſi ſollicitudie ⁊ officiõ tutoris.⁊ ideo qꝛ tutor nõ ſeruat id qđ ſtatutum eſt ſibi pro forma in igreſſu officij nõdum adminiſtrare põt.vñ nõ eſt dubitãdum ꝙ illa clã qđ renunciet ſecũdis nuptijs ſit de forma ⁊ ꝙ alr non poſſꝫ decerni adminiſtratio mri qꝛ ſic ſe hꝫ ſtatutuꝫ legis ꝙ renũciare eꝫ graueat culpã ſcõo nubẽtis quaſi qđdã ꝯminatio ⁊ auiſatio future pene. ℭ Sꝫ pone berta habuit tres maritos ⁊ ex tertio ſuſcep[it] filiũ cuius tutelã petijt. Q p.ꝙ nõ pt eſſe tutrix qꝛ nedũ trãſiuit ad ſcõa vota ſed ad tertia.rñdeo iſta tertia vota ſunt prima vota quo ad pupillum. ⁊ ideo poteſt eſſe tutrix.⁊ idem in aoia qđ requirit etiam ꝙ mulier renunciet velleiano ſenatuſcõſulto ⁊ ꝙ ſit certiorata õ beneficio alr nõ valeret renunciatio nec preſumit certiorata niſi appareat per inſtrumẽtum.vt no.ff.de verb.ob.l.ſciendum. Et generale eſt ꝙ nunq̃ qs preſumit renũciari iuri ſuo.vt.ff.de renũ.c.ſuper hoc.pone ergo ꝙ mater poſt iſtã renunciationes interceſſit p̄ filio apud creditores filij vel emit filio caſtrum ⁊ fidem ſuam aſtrinxit ad precium ⁊ in illo ꝯ̃tu nõ renũciauit velleiano.rñdeo non eſt neceſſe

Digitized by Google

ria alie renūciatio ſpecialis qꝛ ſufficit renūciatio quez ꝑ-ſo facit apud acta.vt no.glo.in dicta auté.matri z auie.z hoc ſorte nūqꝫ audiuiſti z ideo adhuc cogita. Ultio colli ge ex noſtro.c.ꝙ ſi pater dicit relinquo filiuz meū in poteſtate matris ſue ꝙ ꝑ hoc eam relinquit tutricem teſtamētariam lꝫ de iure digeſtoꝝ eſſet ſecus.vt in.d.§.ꝗꝗ.

a **Eſtimaſti.** Nō valet relatio cuius exéplū nō fuit litigatori bus cōtrū.ſcda ps ibi cū iuſte. ℂ Caſus. hoſpitalarij habeāt cāꝫ cū quibuſdaꝫ iudices quoſdam retulerūt articulos dño pape z nō fecerūt copiā hoſpitalarijs vñ hoſpitalarij appellauerūt. papa dicit ꝙ relacio nō tenu t. Et idē dicas qñ cā cōmittit ꝯſilio ſapiētis nā articulus ſup quo dꝫ fundari cōſiliū debet edi partibus aliās nō tenet cōſultatio. ℂ Not.tñ ꝙ ſi eſt editus z ps non cōtradicit vł cōfitetur ꝙ articulus ſit verus z bene formatus.vt.C.de rela.l.ij. Et tō nō poſſet appellare a formatioẽ articuli qꝛ vł ꝯfeſſus pur i articulo ꝯtinet iſte eſt tex.ſingularis in.l.ſi.ff.qñ ap.ſit. Utrum aūt relatiões poſſint vł debeāt de iure fieri dic ꝙ non ad exonerationez. Sꝫ ſi requirāt ꝑncipis ꝯſultatiões vł interpretationē bene poſſunt fieri.vt.C.de lega.l.fi.ff.de reg.iur.l.nerati⁹.ff.de in.l.eum quē temere.§.i.z dic vt ibi no.z ꝑ bar.z ꝑ cy.in.d.l.ij.C.de rela. Et no.ꝙ iſta ꝯmiſſio ꝯſilij iudex non expectato ꝯſilio ſeu relatiōe ꝯſilij tulit ſniam an valeat ſnia rñdeo ſi de volūtate ptium fuit aſſignatus terminus conſultori ſi quidē iudex nō expectauit terminuz nō valet ſententia. Si expectauit z ꝯſultor nō reddidit cōſilium valet ſnia et ſi cōſultor ſcruiſſet.j.c.ſignificate.nā dilatio non pēdet lꝫ noua eſſꝫ dāda.nihil.n.pōt inouari pendēte dilatione data ſecus ſi nō eſſet data ſꝫ danda.ſ.eo.c.interpoſita. Si aūt iudex non ꝑ interpoſitam ſibi neceſſitatē a ſtatuto municipali vł a litigatore ſed ex proprio motu committeret cauſam conſultandam tōc nō tenetur expectare reſpōſum conſultoris ff.de ap.l.ad imperatorem per Barto. Et no.quod iuriſconſultus debet eſſet cautus fidelis z in ſtuo.vt not.archi.x.q.iij.non licet.z ex malo conſilio obligatur archi. ℂ Querit Inno.vtrū credat relationi dic ꝙ ſic ſi ptes ꝯſenſerunt tacite vel expreſſe.alr non credit ſoli referendario ſꝫ actus⁹ cāe.vt.C.de ap.l.iudicib⁹. Et ſi ſunt plures iudices delegati nō credit relationi eoꝝ niſi coraꝫ ipſo ſuperiore ſolēniter teſtificent.nā coram ſemetipſo teſtificari nō poſſunt.vt no.archi.ij.q.vj.c.ſtatuēdum.z iſta relatio dꝫ fieri poſt omnē diſcuſſionē cāe qꝛ hꝫ vim concluſionis in cā.vt.C.de dila.l.cū a nobis.niſi referētes aliud habeant i forma mādati puta ꝙ remittāt iſta certū tps cāꝫ inſtructā vel nō inſtructā ſꝫ Inno.q dicit ꝙ nō valet relatio niſi fiat ſm formā ꝯmiſſiōis.idem dico in ꝯſilio ꝯſultoris qꝛ nō valet niſi ſeruet formaꝫ ꝯmiſſiōis.ff.de ac.hēdi.l.eum qui duobus §.filius.ois enim q ab alio hꝫ auctoritatem z nō a ſeipſo dꝫ ſeq mādatū.ff.de acq.hēdi.l.ſiqᵃ mihi bona.§.cora.ff.de exerci.l.ij.§.ſi plures.de verb.ob.l.qui rome.§.callimachus.ff.de admi.tut.l.tiō z metiū in pn. Quid ergo ſi iudices hēāt in mādatis ꝙ diffiniant cam iſta annū alioqn remittāt nūqd poſſunt.l.annō remittere.rñ.nō arg.ff.de vſur.l.in fideicōmiſſi.§.rū polidus.bal.

a ℂ Uide Bal.i ꝯſil. iiij.iop.ſtatuti papie.

c **Ignificante.** Ubi aſi liti ꝯte. circa id qō ꝑncipaliter agit delegat⁹ aliqd inouat vł dic pūcit aſſignatū licite appellat.h.d. Diuidit in duas ptes. In ꝑma ibi.in ſa prouiſio.ſa ibi ideoqꝫ. ℂ Caſus.inter epm aurelian.z decanū z capłm magūtinuz erat qō qꝛ decanus dicebat carnifices carnes vēdere non poſſe ſeu nō dere niſi in ſtallis ſuis. Epo ꝯdicebat dicendo ꝙ ſui poterāt vendere in ſtallis epi.ſup hac cā dati ſunt iudices coꝝ quibus de cōſenſu ptium erat aſſignata certa dies ad litigandum ſup dicto negocio. Epo tam citat⁹ faciebat vēdi carnes in ſtalis ſuis. decanus z capitulum implorabant officiū iudicis petēdo reuocari qō epo fecerat. Epo dicebat ꝙ nō erat lis ꝯteſtata adhuc z tō nō ꝓcedebat petitio ſup reuocatione attētatoꝝ. Itē dicebat ꝙ pendebat dilatio data de ptiū ꝯſenſuꝫ.hās exceptiones iudices delegati nō admittebāt.fuit appellatū papa dicit ꝙ ſi.de ſidictis exceptiōibus vel altera eaꝝ ꝯſtat reuocet i irritum qcqd poſt dictā appellatiōeꝫ ꝯſtiterit attētatū nō obſtāte ꝙ a reſcripto ꝙ ꝓcurator epi ipetrauerat circūuēt⁹ fuerit. ℂ No.ꝙ carnes dñt vēdi in locis determinatis a ꝯſuetudine z nō alibi. Itē ꝙ hoc ius negatiuū ꝙ nō poſſit alibi vēdi pōt ꝑſcribi.z intereſt valde talia loca hēe qꝛ tales ſtatiões ſiue ſtalle ſunt inſigni valoris.eodē mō pōt ꝑſcribi ius negatiuū ꝙ tuus nō poſſunt ire ad molēdinum niſi in molēdino meo.vel ꝙ ſolus ego habeam molēdinū z nō poſſit aliud conſtitui in meū ꝑiudicium cum alr bene poſſit quilibꝫ in ſuo molēdino ꝯſtruere ſaluo iur͛ publico.z ſaluo nauigio.vt no.ff.ō flu.l.quomin⁹. ℂ Secūdo no.ꝙ lite nō conteſta.officium iudicis delegati locum hꝫ. ℂ Contra hoc opponitur nam pro talibus competit officiuꝫ iudicis.vt hic e tex.no.z forte melior q reperiat in iure. Sed in officio iudicis nō acqrit litis ꝯſtatio.hāc eiꝫ doctrinam tradit illa glo.no.ſed vulgaris.ff.ō interroga.ac.in rub. Solu.illa glo.intelligit qñ imploratur officiuꝫ iudicis circa ordinationem iudicij hic qñ circa deciſionez litis. ℂ Ulteri⁹ no.ꝙ pēdēte dilatōe data de ꝯſenſu partiū iudicis offim ꝯqeſcit vt nihil iteri facē poſſit ſin ꝯſenſu ptiū.ergo a ꝯtio ſenſu partium pōt interiꝫ iudicis officiū excitari ad actū ſuū. Et ꝑ hoc gloſat illa.l.C.ō dila.l.ſine ps. Et ꝑ hoc determinat qō.pone latro q nullam pōt habere ōfenſionē vł adulter vł homicida q nō poteſt ſe defendere niſi fecerit cā ſe defēndēdi cōfiteatur maleficiuꝫ.z iudex volens ſeruare ordinem iuris dat ei dilationem ad omnē ſua defenſionem faciēdam.puta octo dieꝝ.vt.ff.de re mili.l.iij.§.ſi ad diem.ſtatim die ſequēti fac eum renūciare dilatōi z eum cōdēnnat z mittit ad furcas. Querit vtrū licite poſſit.z videt ꝙ nō qꝛ dilatio octo dierum nō ē finita. In ꝯtiū vł qꝛ de ꝯſenſu eius cui ē data dilatio pōt ꝓcedi ea pendēte. Caſus eſt hic. So.dicas ꝙ ō iure naturali nulla dilatio dat delinquēti vt.ff.ō adulte.l.ſi crimine.qꝛ vt dicit ōcretū cuꝫ turpē ſequit ſepra mercedꝫ. Cum igit iſta dilatio ſit de iure poſitiuo pōt ei renūciari.vt hic. Nec ob ꝙ no.ff.de pac.l.pactū inter heredes.qꝛ illa glo.loqtur de inocēte nō de eo quem ꝯſtat eſſe culpabilem.ſola enim inocētia eſt vita ō iure natur ali cui nō pōt renūciari. Cetere autē exceptōes legibus vł morib⁹ ſunt.z ideo pōt eis renūciari.ꝑſertim quia ille q ꝯfitet maleficium videt ꝯſiteri cum effectum. Itē aliud ē renūciare exceptioni dilatorie.puta octo dierum.aliud pemptorie exceptioni cui forte in criminali nō pōt renūciari.z ita videmus ſeruari de conſuetudine. Porro qui ante diem certū ſoluit nihil indebite ſoluere videt cuꝫ certus ſit an z qñ.vt no.ff.de ꝯdi.inde.l.nam z ſi cum moriar. ℂ Sed qd ſi ſtatutum daret iſtam dilationeꝫ.nūqd poſſit ei renūciari.pe allegari ꝑ z ꝯ.l.vlti.§.ſi.C.de tep.ap.vbi vł dicere tex.ꝙ de rigore iuris nō tenet renūciatio ſꝫ de equitate ſic.porro in ſtatutis debemus inherē ōbis ſtatutorum municipaliū nec aliter interptari quam ſtatuta loquant.vt.ff.qui z a q bus.l.ꝑſpexit.z hec ps eſt tenor quā lex municipał ꝗ aſſignat dilationē per ſe ipſaꝫ z non ꝑ iudicis miniſteriuꝫ.vñ iudex ē taxat⁹ i officio ſuo.vt no.Dy.i.c.idultū.ō re.iur.li.vi.ad hoc facit qō no.ſ.e.eſtimaſti. ℂ Pōs aſſeſſor dꝫ habere ꝑoculis illa.l.que dicit i dubio melius ē ōbis edicti ſeruire.ff.ō exer.l.i.§.ſi is qui nauim.z ſemp allegat.z aduerte qꝛ hic videt velle ꝙ ſi aliqd interim ſit pēdēte dilatione qō oportet appellare quaſi nō ſit nullū ipſo iur͛. Sꝫ Spe.dicit ꝙ ipſo iur͛ nō eꝫ qꝛ lex imponit iudici ſilētium. ℂ Ulterius no.ꝙ ꝓcurator qui excedit fines mādati nō ꝑiudicat dño z factū per ꝓcuratorē ꝯtra inhibitiōem domini tacitam vł expſſam nō valet. Itē ꝓcurator iſte ꝑſumit circūuētus errore nō malitia qꝛ erat hōeſta perſona. ℂ Oīmō opponit epus iſte lite pēdēte nil debuit inouare. So.iſta no erat inuatio ſꝫ ſolita ꝯtinuatio z qꝛ epiſcopus erat i poſſeſſiōe vēdēdi carnes i ſtallis ſuis lite pēdēte potuit ipſa poſſeſſiōe vti no ſolū qꝛ erat in poſſeſſiōe pro ꝑij ſtalli ſꝫ qꝛ ēt erat i poſſeſſione libertatis poſſendi facere vēdere carnes vbi vellet. Item hec eſt quedaꝫ libertas pro qua ꝑſumit niſi ꝯtriū ꝓbet quia ſeruitutes nō ꝑſumunt ſꝫ oēs rerōes z facultates ꝑſumūt libere.vt no.

b ℂ Uide copioſe per ſeli.i.c.cū oſ lecta.i. viij. vł.iiij.car.ō reſcrip. Jaſ. in.l.nō ſolū in pe.col.ff. ſo.ma. barba.i ꝯſ.xlij in col.ij.i j. volu. Et limita etiaꝫ tu hic vt per Al.i ꝯſil. cclx.pe.col. v.lib.

ff. de no. op. nũc. l. ſi priuſ. Preterea illa. l. q nihil dz inouari facit pro epiſcopo quia nihil debet inouari. ſ. putatiue ſed ꝯtinuatiue poteſt inouare quia propterea nõ ẽ inouare. Ego nõ curo vtrum epõ eſſꝫ in poſſeſſiõe ſtallorum vł nõ quia forte ꝯduxerat ea. ſufficit. n. q eſſꝫ in quaſi poſſeſſiõe facultatis ſed quia per partes aduerſaſ hoc nõ negabaſ qꝛ decanus ⁊ capłm dicebãt ſe ita eẽ i quaſi poſſiõe qd alius ñ hẽbat facultatẽ turbãdi poſſeſſionẽ eoꝝ vnde vtriuſqꝫ ptis petitio veniebat dirimẽda i pncipali negocio nõ incidẽter añ litẽ ꝯte. qꝛ eadẽ ſnia deberet terminari. ¶ Sꝫ oppo. vtꝝ iſte petitões fundent i officio iudicis an in negatoria qꝛ vtrecqꝫ ꝓtẽdat libertatẽ. Quidã dicũt q hic hꝫ locũ vtilis negatoria ſꝫ certe negatoria hꝫ locũ qñ agiſ de iure reſidẽte in aliquo corpe. puta in fundo ſꝫ quãdo agiſ ð iure publico ſiue ð mera facultate vt eũdi p viã publicã nõ hꝫ locũ ꝯfeſſoria ſꝫ officiũ iudicis. vt no. ff. de ꝯdi. e demon. l. qbus diebus. in pnci. ⁊ iõ ſi inter duos barones eſſꝫ queſtio de pedagio nõ ꝯpeteret ꝯfeſſoria vł negatoria ſꝫ iudicis officiũ. In qõne paſſagij duo ſunt extrema. ſ. ſoluẽs ⁊ hoc reſpectu vł qdã ſuitus ⁊ recipiẽs. ⁊ hoc reſpectu vł quedã libertas ⁊ locus circũſcribẽs hos actus puta pons vbi ſoluitur pedagium ſed melius ẽ dicere vt dixi q nullo modo ſic ſeruitus nec libertas ſꝫ quedam iuriſditio ⁊ ptãs de hoc tamẽ vide quod no. in ſpe. de reſti. ſpo. ¶ Quero qualr negatiua quaſi poſſeſſio acquiraſ. rñdeo p ꝓhibitõem ⁊ obedientia. vbigra hic ꝓhibitorius actus ẽ ꝓhibitio ſidei epi ne ipediat me ſoluꝫ ⁊ inſolidũ ad vẽdẽdũ carnes i ſtallis meis. obediẽtia autẽ ẽ idẽ q acqeſcere niſi pcedat ꝓhibitio quaſi poſſio negatiua nuqꝫ acqraſ. tex. ẽ no. in l. ij. C. ð ſui. ⁊ aqua. ⁊ ita dicebat Bar. ⁊ facit. ff. ð vſuc. l. ſeqꝫ. §. ſi viam. ¶ Scda gl. huius. c. dicit q lite pẽdẽte nemini oꝫ iẽrdici poſſio. ð ſꝫ Ine ap. li. vi. c. nõ ſoluꝫ. in nouella qd eſt veꝝ ſiue poſſeſſio ſit certa ſiue dubia. qꝛ dubiũ oꝫ decidi p ſniaꝫ diffinitiuã. Caſus ẽ no. iſtius. c. ¶ Tertia glo. dicit q ẽ no. q iudex data dilatõe nihil facere põt ante terminũ finitum altera pte inuita. ¶ Quarta glo. declarat qd iſti iudices volebãt facere ⁊ dicit q duo volebat facere. pmo inhibere epo ne carnes in ſuis ſtallis vẽderenſ lite pendẽte. Scdo quia pẽdẽte dilatõe volebãt ꝓcedere ⁊ in vtrocqꝫ faciebãt iniuſticiã. ¶ Opponiſ q ẽt ante litẽ ꝯteſta. iudicis officiũ valeat iplorari. vt ĩ. de offi. iudi. c. ij. So. ibi in iudice ordinario. hic in delegato. hec ſo. vł tex. aliter probari. ff. de p cura. l. ſi eius paratus. vel dic prout dicit glo. q hic loquitur de officio iudicis qd examinaſ ſeorſum ⁊ nõ põt diuidi ſine pncipali negocio i quo expectaſ diffinitiua. ibi in alio officio q examinaſ ſeorſum a pncipali ⁊ hec va. Deinde vides q ꝓcurator non põt excedere fines mandati. Opponiſ. ff. ð mino. l. cũ mãdato. So. ante lit. ꝯte. ñ põt excedere fines mãdati vt hic ſꝫ poſt litẽ ꝯte. ẽſert. aut ſinea ſunt in ipſo ꝓcuratorio ðclarati. ⁊ idẽ aut ſunt declarati. ⁊ tunc ſpuceſ ſibi dñs. Aliqñ tñ dño ſuccurriſ p reſti. in integ. vł qꝛ ꝓcurator nõ ẽ ſoluẽdo. gl. hic reqrit vtrũqꝫ ⁊ ſic. l. i. §. ſi. ff. qñ ap. ſit. vbi dicit dño non ꝓiudicari. dꝫ intelligi petita ⁊ ꝯceſſa reſtõne in integrum ñ ipſo iure. ⁊ no. iſtu intellectũ. ¶ Vlterius no. q qñ plura ꝓponunſ ꝯiunctim ſup quolibet recipiunſ ꝓbatões tamẽ ſi alterꝫ per ſe ſufficit ſatis eſt illud probari. vt. ĩ. de reſcrip. ex pte. her. ⁊ ĩ. de iudi. c. exhibita. dic ergo q aut copula cadit inter cõiuncta copulata quoꝝ neutrum per ſe ſufficit. ⁊ tunc requiſ vtrũqꝫ. aut vnum p ſe ſufficit ſed alterꝫ per ſe nõ ſufficit. ⁊ tũc ad ꝯſequendũ effectũ vtriuſqꝫ reqriſ vtrũqꝫ ſꝫ ad ꝯſequẽdum effectum qui ſumiſ ex alio ⁊ ñ ex diuerſo ſufficit illud in ſenſu diuiſo nõ in ſenſu ꝯpoſito. verbigratia dico q me vulneraſti de nocte. nam iſtud adiectiuum de nocte hꝫ vim ꝯiunctionis quia accidens coniungitur ⁊ copulatur ſubiecto tanqꝫ forma accidẽtalis. ſed deſtructa forma accidẽtali tñ remanet forma ſubſtantialis iſtius delicti que ꝓbata dꝫ fieri ꝯdẽnatio de ſimplici vulnere. Alij ꝯdicunt qꝛ nõ ẽ probatus menſis delicti. Nam non ẽ veꝝ q de aliqua nocte illius mẽſis ſit ꝓbatum. ergo mẽſis nõ ẽ ꝓbatus. de hoc p Cy. C. de proba. l. ꝓbatiões. C. de adulte. l. denũciaſſe. §. qs tamẽ. p bar. illud ꝯſtat quia impoſſibile ẽ ꝓbare q ð nocte niſi ꝓbeſ maleficium. Nã accidẽtia nõ pñt ꝓbari niſi ꝓbeſ ſubiectũ. vt elegãter probatur. ff. ð ꝓba. l. ſi arbiter. in ſi. magne glo. ⁊ iſtud ẽ q alterum p ſe ſufficit ⁊ alterũ nõ ſufficit. hinc colligiſ q nõ ſufficit ꝓbare famã niſi ꝓbeſ ſctũ qꝛ fama ẽ accidẽs ⁊ ꝯcomitãtia maleficij que p ſe ſtans nõ fundat itẽtionem. ¶ Reuertor ad. c. noſtrũ ⁊ dico q quãtum ad noſtrũ. c. q ẽ neceſſaria in itegrũ reſtõ qꝛ dñs nõ fuerat negligẽs cum cõſtituiſſꝫ procuratorẽ rite ⁊ recte ſꝫ procurator circũuẽtus nõ fuerit executus mãdatũ ſicut ſi ꝓcurator fuiſſꝫ impeditus caſu fortuito. vt. C. ð ap. l. ꝓſeq. illa aũt. l. i. ff. qñ ap. ſit. loquiſ in tpe ad appellañ. qd nõ pt ꝓrogari ſꝫ tpo ad ꝓſequeñ pt ꝓrogari. ⁊ qñ poſt dilationẽ expectaſ alia dilatio nõ itelligiſ dſerta appellatio ex curſu prime dilationis vt hic. ⁊ C. ð tẽp. ap. aũt. ei qui. Ex ꝓdictis habes ſup iſto. c. plura bona ⁊ vtilia. Bal.

Interpoſita.

Quattuor ſunt dicta iſtius. c. ⁊ põe caſus p ordinẽ. ꝓpoſita fuit ſtima exceptio iudex proceſſit ad vlteriora fuit appellatũ dicit papa q appellatio ñ ꝓſumiſ iuſta niſi probeſ vera. Et iõ in caſu iſtius. c. appellans dꝫ probare coram iudice ap. q cauſa ex qua appellauit ẽ vera qꝛ nõ ꝓſumitur grauatꝰ niſi probetur. Sꝫ pone q excipiẽs obtulerit ſe paratũ probare iudex nihilominus ꝯtra exceptionis proceſſit ⁊ fuit appellatum nunqd ẽ neceſſe verificare exceptionẽ. rñdetur q nõ quia ꝯſtat de grauamine ex ipſo q iudex noluit probationẽ recipe. ¶ No. ergo q multum prodeſt ⁊ operatur offerre ſe paratũ probare. ⁊ intelligiſ quando obtulit realiter non verbaliter tñ. verbigratia. nominauit teſtes iudici ⁊ petiit eos citari ſm Jo. an. ſꝫ Pau. ð lia. dicit q ſufficit ſi vbaliter. ⁊ ita practicaſ. Ad hoc. ff. vt in poſ. leg. l. ſi is a quo. in prin. C. ð diſtrac. pign. l. ſi reſiduũ. ff. ad treb. l. ille a quo. §. ſi ð teſtamẽto. ff. ð dam. infec. l. ptor. §. ſiquis paratus. ⁊ vide ibi Bar. Si aũt nõ obtulit ſe paratũ nõ ꝓſumiſ iudex grauaſſe niſi probeſ iuſticia ⁊ veritas exceptionis indiſcuſſe. ff. ð in iteg. reſt. l. oes. qꝛ non ꝓſumiſ q exceptio ſit vera. ¶ Et no. q aliud ẽ iuſtificaſ appellationem aliud ẽ iuſtificare cauſam pncipalem. ꝓſtata ergo oblatio valet quo ad iuſtificandẽ appellationẽ vt pronuncietur bñ appellatum a proceſſu ſed non vt probetur q exceptio ſit vera. vt no. Jo. an. ĩ. de teſti. ex pte ade. ſequiſ vſ. eidem quoqꝫ. vbi ẽ talis caſus. Quidam appellauit ſolẽniter ad papam tñ nec iudex vel aduerſarius dtulit appellationi ⁊ ſic iſta tempus ap. miſit procuratorẽ ad curiam cum mandato ad impetrañ. ⁊ conteſtãdũ ⁊ non ad totam cãm q impetrauit iudices ap. appellatus petit q cauſa vẽtileſ in curia. rñdetur qd valet impetratio nec pt cogi a proſequeñ. in curia ſꝫ altera ps ſit i curia ⁊ velit ibi procedẽ. ſecus eſſꝫ ſi iudex a quo vł appellatus dtuliſſꝫ appellationi. vt. ĩ. eo. c. oblate. ¶ Seqtur vſ. ille õniqꝫ. Caſus. appellans ab iterlocutoria vult recedẽ ab appellatõe ⁊ iudex pmus procedit in cauſa pncipali appellatus contradicit querit qd iuris. rñdetur q ſi nõdum ẽ alia cognitio delegata dꝫ fieri remiſſio ⁊ ſiue expẽſis. No. q appellans non pt recedẽ ab appellatione in odium aduerſarij niſi refuſis expẽſis ⁊ re integra ⁊ appellatõe nõ ꝯmiſſa de hoc no. Arch. ij. q. vi. ſiqs libellos. ¶ No. hic q in impenitẽte ſemp ꝓſumiſ temeritas. ⁊ iõ condẽnatur in expẽſis. ⁊ p hoc gloſatur. l. poſtqꝫ liti. C. ð pac. ⁊ ff. ð iudi. l. deſtitiſſe. ⁊ eum quem temere. ¶ Sequitur vſ. ſane. Caſus. aliquis appellauit a grauamine ſnie interlocutorie ps aduerſa citata nõ vult ꝯparere queritur vtꝝ lite non cõteſtata iudex poſſit procedẽ ad ſniaꝫ. rñ. q ſic. ⁊ iõ ẽ qꝛ appellatio ſup proceſſibus magis tangit ſcm iudicis qꝫ factũ aduerſarij. Itẽ ſi ꝯtrarium dicẽmus eẽt ꝑplexitas qꝛ nec pmus iudex poſſꝫ procedẽ nec ſcdus. ⁊ ẽ tex. huius. c. valde notabilis. nota pmo conſilium qd ille qui proponit exceptionẽ dilatoriam offert ſe paratum probare caueat tñ ſibi qꝛ p hoc aſtringit ſe ad breuẽ terminũ infra quem ſi nõ probaret ꝑpetuo repellitur. vt. d. l. ſi is a quo. Scdo no. q appellas q ꝯdicit appellatiõi ⁊ dicit eã recipi nõ debere nõ põt cogere aduerſariũ ad litigãdũ in curia qꝛ hoc petẽdo ẽ cõ

Digitized by Google

trarius ſibiipſi ꝛ iō ſufficit appellāti mittere ꝓcuratorem ad impetrandū ꝛ ꝯdicēdū. ¶ Quero qd ſi poſt iſtō mādatum appoīt cl'a gratū ꝛ ratū habiturū qcquid fuerit per iſtum ꝓcuratorē ſcm̄ rn̄deo ꝑ hāc clauſulā nō hȝ mādatū in ꝑmiſſis. vt no. hō. ff. dē vbo. ob. l. qui rome. §. chalimacus. Iſta. n. cl'a apponit ad ꝯfirmādū mādatū non ad impliandum. vt no. archi. ij. q. iiij. c. qua ō cā. ¶ No. ꝙ ſi appellās renūciat appellandi appellās nō pt ei inhere re ſi res eſt integra ſȝ hic loquit in appellatiōe ab interlocutoria vbi non intereſt appellāti ꝓcedi i cā appellatiōis ēt ſi allegarȝ iudicē a quo ſuſpectū qꝛ nō pt dici ſuſpectus cū ꝓnūciauerit ꝓ ipſo ſm̄ hō. Itē no. ꝙ qlibȝ pōt renūciare fauori ſuo ꝑncipaliter lȝ ꝑ quādam ꝯſequētiaȝ ꝓſit aduerſario. vt. ff. de mino. l. ſi iudex circōuento. In contrarium[a] facit. C. de rē. in integ. reſti. l. petende dic vt ibi ꝑ Cy. Porro in. c. noſtro vtriqȝ parti expedit litē abbreuiari omiſſis ambagibus appellationis dilatorie ꝛ id itelligit eē iudiciū qd vtriqȝ pti expedit. vt dicit illa. l. no. cū ſtichus. ff. de ſolu. ¶ No. ꝙ in iudicijs ꝑplexitas ē vitanda. Item no. ꝙ in cā appellatiōis ab interlocutoria nō ē ꝯteſtāda ſi abeſt appellat[9] ꝑ ꝯtumaciaȝ. ergo ſec[9] ſi ē ꝑñs ſm̄ hō. Eadē qd ſit qñ appellat a diffinitiua. vt no. hō. J. g. ſi. ſint leg. c. ꝑ venerabilē. No. ꝙ grauamē in ꝓceſſibus potius ꝯcernit iniq̄tatē iudicis ꝙ̄ aduerſarij. qꝛ ex officio iudicis pendet. ¶ Quero iudex i vno capitulo grauauit in alio fecit iuſticiā vtrū oia reuocent. rn̄deo non. C. de re. credi. l. gnāliter. §. i. archi. dicit vnū mirabile vbaȝ ꝙ vbi leſio ē enormis totuȝ reſcindit nō aūt modificat. ſȝ non loquitur in ſnīa ſȝ in ꝑuilegio. ꝛ ē no. dignuȝ. vt ipſe no. xj. q. iij. ꝑuilegium. vbi vide. ¶ Ex hoc ſume argumē̄ rotūi ꝙ ꝓpter enormitatē laudū arbitratoris pt in totum caſſari ꝛ nō modificari reducēdo tn̄ vtranqȝ ptem in ꝑſtinū ſtatum. Sȝ glo. que ē. ff. de vſuris in. l. placuit. dicit ꝙ qñ nō peccat in totū ſȝ in tanto ſcȝ vltra modū reducit ad modum. Credo ꝙ hoc ſit arbitrarium vl' reducere ad modū vel reducere partes in priſtinum ſtatum argumē. ff. de contrahen. emptione. l. demum. quia arbitramentum magis accedit cōtractui quam ſnīe. nam ſnīa dēret modificari ſi in totū aboleri. qꝛ ſnīa nō pōt reſeruari corrigenda in poſterum. vt. C. qñ ꝓuo. nō eſt neceſ. l. penul. vñ non poſſunt ptes reponi i priſtinum ſtatū. vt. C. ō traſ. l. diuerſa. hinc ē ꝙ ō re iudicata nō pt ꝯpromitti. vt no. ar. ij. q. vj. diffinitiua. niſi ꝯpromitteretur appellatione pendente. vt in. c. q̄ diu de ap. in clemen.

a ¶ Vide Imo. ꝯſilio viij. colū. fi.

i **Aquiſitioni.** Clauſula appellatione remota i lr̄is apoſtolicis inter plura capl'a inſerta reſpicit capl'a ꝓcedētia ſi ſequētia niſi referret i ſi. h. d.

¶ Caſus. papa ꝯmiſit diuerſa capl'a ꝛ poſt primum appoſuit clauſulam appellatione remota poſt ſcdm capitulum nō appoſuit clauſulam q̄ritur vtrum iſta cl'a referat ad oia rn̄det ꝙ non ſed ad ꝓcedentia tantum. ¶ Nota quod clauſula in medio poſita nō refertur niſi ad precedētia. ꝛ hoc verum qñ ē precedentibus annexa imo ēt qñ dubitatur ō mēte reſcribentis. Et ē rō qꝛ iſta cl'a apponitur ptra ius ꝛ iō reſtringenda. Sȝ opponit. ſ. eo. c. ij. requiriſti. ibi capitula erāt cōnexa ꝛ iō refert ad oia. hic aūt erāt ois ſepata. ¶ Opponit lex dicit ꝙ exheredatio facta inter gradus lȝ ſit odioſa ꝛ ꝯ debituȝ naturale nature deſcēdentis vt qñ exheredat filius referi ad oēm gradum tam precedētē quam ſequērē. vt. ff. ō lib. ꝛ poſtu. l. ſȝ ſi ꝑpeperit. §. filius iter medias. So. illa cl'a ibi apponit ad eſſentiam actus qꝛ gradus a quo filius e ēt ꝑpetuo preteritus eēt nullus ipſo iure vñ ne teſtm̄ viciet refert ad ois qꝛ non eſt rō quare magis referat ad vnū gradū ꙙ̄ ad reliquum vñ no. dicit tex. C. ō lib. prete. vl' exhere. l. j. hec autem cl'a appellatiōe remota nō appōitur ad eſſentiā act[9]. ſȝ ꝑ modum cuiuſdā determinatōis vl' deſignationis. ¶ Ex hoc no. ꝙ determinationes reſpiciūt determinabilia ꝓcedentia nō ſequētia. nō ob. ff. ō lega. j. ſi ſeruus plurium. §. ſi. qꝛ ibi cl'a veniebat[b] ad ꝺclaratione nō ad determinationē. ¶ Oppo. ff. de leg. j. l. talis ſcriptura. ſo. illa. l. declarat in aliquo paſſu iſtaȝ mām. nā aut cl'a ponit abſolute aut reſpectiue aut dubitatiue. Pmo cāu refert ad oia. Scdo caſu generalis determinatio nō refert ad ea que ꝓpͥaȝ determinatiōeȝ habēt. Tertio caſu ſi capitula ſunt ꝯnexa refertur ad oia. ſi aūt ſunt ſepata. aut repetitio facit actū valere ꝛ itelligit fcā repetitio. aut tēdit ad aliuȝ effectū. ꝛ tūc aut ꝯferti ꝯ iuris ciuilis regulas ꝛ reſtrigit ad ꝓcedentia qꝛ ē irregularis iō reſtringēda. Si aūt tal' clauſula ꝯpant ſe cū iure cōi. tūc ad oia dȝ referri quia dcā in ꝓcedētibus videnſ in ſequētibus repetita ſi iuria rō nō īpedit. vt. ff. ō leg. j. l. lȝ impator. ¶ Et no. ꝙ qñqȝ loqmur ō regula vel doctrina ꝛ illa referi ad omnia. vt. ff. de iur. ꝛ fac. igno. l. regula. §. ſi. qñqȝ loqmur de ꝓemio vl' euidētiali. ꝛ idem dū modo rō ꝓhemij vniformiter adaptet. alſ ſecus. ff. de heredi. inſti. l. ſi. qñqȝ loqmur de. c. vl' §. ꝛ tūc nō refertur ad oia qꝛ. §. idē eſt ꝙ ſepatio. vt no. ff. ō procura. l. nō cogendum. §. ſabinus qñqȝ loqmur de cl'a qd ē idē ꝙ interpoſitio. ꝛ tūc aut ꝓdicat ꝛ refert ad oia. aut in fine ſubijcitur. ꝛ idē niſi ſit appoſita determinato mō. aut iterponit iter plura capl'a. ꝛ tūc diſtingue. vt. ſ̄. dixi. Clauſula aūt ē quedam pars poſita inter oratōes. ſed qñqȝ nō ē cla. ſed qdā actus ꝯtinuus vt ſtipulatio vel ꝯpoſitus. ꝛ tunc talia ſunt ſubiecta qualia ꝓdicta demōſtrat. vt. ff. de ver. ob. l. i. §. ſi. ga ſimplr. ff. de interroga. actio. l. ſi defenſor. Qñqȝ ē principale ꝛ acceſſoriū ꝛ dicta in ꝑncipali videnſ repetita i acceſſorio. vt. ff. ſi cer. pe. l. lecta. qñqȝ ſunt plura quoꝝ quodlibet hȝ ꝑ ſe ſepata iuris vel hois diſpoſitione. ꝛ tūc dicta in vno nō videtur repetita in alio. ff. ō ver. ob. l. ſi ita ſtipulatus. §. griſo. vn̄. ſequēs ſtipulatio. qñqȝ loqmur de coditione. ꝛ tūc qñ ꝯditio reſpicit determinabilia diſſormiter nō ſit repetitio. ff. ō leg. ij. l. ſi. §. ſeio. ff. ō ꝯdi. ꝛ demō. l. mulieri ꝛ titio. Sed ſi ꝯcernit ea vniformiter ſit repetitio. ꝓbatur ibi vtrūqȝ mēbrū. ff. de vulg. ꝛ pupil. ſubſti. l. iā hoc. Et ſcias ꝙ ꝯiunctio copulatiua plena inducit repetitiōe. lȝ cōcernat plura diſpoſita. ff. ō hēde inſtitu. l. ſeio. §. gayo vbi tex. no. ꝛ tn̄ que i eodem tpe nō ꝯueniūt nō intelligontur copulari. ſed quodlibȝ diſtribui ꝛ adaptari ſuo tpe. vt dicit illa. l. no. C. ō ſen. ꝛ interlo. om. iudi. l. cuȝ ſolitū. qñqȝ loqmur de demōſtratione vl' declaratōe. vt. d. l. ſi ſeruus plurium. qñqȝ loqmur de cā pone due ſtipulationes facte ſunt ſimul. ꝛ in vna ē expreſſa cā mutui. ꝛ in alia nō. vtruȝ cā mutui itelligat repetita. an vero itelligatur ex cā donationis. vt. ff. de ver. ob. l. ſi dimonio. Iſta materia nō pōt ō facili terminari qꝛ longa ꝛ ſubtilis eſt. ꝛ facit qd no. ff. de ver. ob. l. tritticū. ꝛ. ff. de iuriſdi. om. iudi. l. ſi idem cū eodē. §. ſi. ꝛ in Spec. de inſtru. edi. §. nunc autem reſtat ver. itē excipe ꝙ talis clauſula. ꝛ hic ꝑ Hoſt. ꝛ. j. ō dona. c. cū dilectus. ꝛ ꝑ Ber. ſ̄. ō reſcriptis. c. caȝ que. ꝛ. c. oli. ꝛ ꝑ Bar. ff. de lega. ij. l. in repetēdis. vbi vide. ꝛ facit. ff. de eden. l. ſi quis ex argē. §. ſi initiū tabulaꝝ. ꝛ. ff. ſo. ma. l. pe. §. vxor. ff. de pactis. l. nēȝ quia. ¶ Itē no. hic ꝙ verba iditiuua nō referunt ad futura nundū diſpoſita. C. de vſu. l. per retentione. Pone aliqs fecit pacem pro ſe ꝛ adherētibus ſuis pro qbus ſe obligauit. certe intelligit de adherētib[9] ꝓſentibus nō de illis qui poſtea ſecerunt adherentiā facit optime qd no. Archi. xi. q. iij. excellētiſſimus. ꝛ. ff. de ver. ob. l. ſi a colono. ꝛ. ſ̄. de iureiurā. c. dericus. Item ſi qs obligauit ſe ad pacē ſeruādā pro ſe ꝛ filijs nō itelligit de poſthumis. vt. ff. de teſta. tu. l. ſiqs ita. ſecus ſi eſſet in actu fauorabili. vt ſi recept emphiteoſim pro me ꝛ filij itelligit tam ō natis ꙙ̄ de naſcituris. ſȝ illud ꝓpͥ illius rei. i. emphiteoſis nām. vt. ff. ō mino. l. ēt. in glo. valde notabili ſimile. ff. ō verbo. ob. l. ita ſtipulatus vl' ſorte. Et idem eſt in indulgētia ꝯceſſa alicui pro ſe ꝛ filijs. ꝛ qꝛ vr̄ eſſe de oibus cogitatuȝ. vt. ff. de lib. ꝛ poſthu. l. placuit. ꝛ. l. cum quidaȝ. qꝛ quatenus ꝑſone patuīſ ꝑſonnl ꝯceſſio eē realis. C. de fideicō. l. volūtas defūcti. l. pater. ꝛ qd no. in. l. forma. ff. de cēſi. ꝛ. ſ̄. de inſtitu. c. cum veniſſent.

b ¶ Vid ꝑ Fel. in. c. In nomie. el prio ō reſtibus col. pma

r **Ma ſententia** Si ſunt plures ꝯſortes cuiuſdā litis appellatio vnius prodeſt alijs ſi ē eadeȝ cā defenſiōis ſecus in reſti. in integrū vñ ſi minor ꝛ maior ſunt ꝯdēnati vel eccleſia ꝛ maior. Naȝ eccleſie nō incūbit probare minorē etatē qꝛ ſēꝑ eſt minor ſed ſo

Digitized by Google

luȝ leſionē ⁊ ſi eccl'a reſtituit ad appellādū vl' ad totā cāȝ nō prodeſt hoc ↄſortibus niſi res ſit indiuidua vt eſt ſeruitus que dr̄ indiuidua qꝛ pº ſeruitus non ē ſicut vſuſfructus vn̄ medietas vie nō ē via qꝛ nullus pº vie ſignificat ſepata ideo nō diuidit. vt. ff. de ſerui. ruſti. predi. l. vna ē via ideo pº ſeruitutis nō ē in cōmercio. vt. ff. ad. l. fal. l. j. §. ſi vſufru. ⁊ hō ē ſtatutum auctoritate veteri ꝓpter vtilitateȝ ꝑrebentiuȝ ⁊ ꝑdiorum ⁊ ꝑꝑ ipſam aptitudineȝ naturalem que indiuiſibilis ē. ℭ Et no. ꝙ beneficium reſtōnis in integrum ē ſingulare ⁊ ideo hȝ ↄſortem ſed quid ſi vterqȝ ↄſors eſſet minor nūquid reſtitutio vnius ꝓdeſſet alteri reſpondeo nō quia nō ꝑt peti ſine ſpeciali mādato. vt. ff. de mino. l. ſi ind. §. ſi. ⁊ l. ſe. ⁊ l. pater pro filio. ℭ Opponitur ⁊ videt' ꝙ appellatio vnius nō proſit alteri. nam ex hoc ſequeret' ꝙ ſnīa lata cum vno noceret alteri ⁊ ꝓceſſus. Item iudicium pendēs cū vno diceret' pēdere cum alio. ſed vtrūqȝ ē falſuȝ. vt. ff. de iudi. l. nō idcirco. ff. de excep. re iudi. l. quia cum totū. §. ⁊ gnāliter. ff. de inoffi. teſt. l. circa. Sol. ibi i cā ꝑncipali. hic in cā appellatōis. Naȝ hoc operatur ↄiunctio primi ꝓceſſus cum proceſſu appellatorio. Appellatio. n. eſt cauſa ꝑncipali vno articulo ↄprobat'. vn̄ determinat ⁊ determinatū retinet qualitatē ꝑmitiui qꝛ inde hȝ originē ff. de ap. ſi quis ſepatim. §. j. ⁊ ff. de excep. rei iudi. l. ſi mater §. eandem cauſaȝ facit origo petitōis. qd̄ dixi in cauſa ꝑncipali ē verum niſi cauſa ſit indiuidua. qꝛ tūc cuilibet inſolidum competit. vt. ff. de neg. ge. l. qui aliena. §. vno defendēte. ⁊ ar. ff. de verbo. obli. l. eadē. §. carbo. ⁊ qd̄ no. eo. ti. l. ſtipulationū. §. ſi ſortē. Itē qd̄ dixi in cā appellatōis ꝓdeſſe intelligit' pluribus ↄcurrētibus quoꝝ ſi qd̄ deficit ſi ꝓderit ꝑmo ꝙ ſint oēs ↄdēnati vna ſnīa ⁊ vno ꝓceſſu. hoc eſt qd̄ dicit tex. ſi plures vna ſnīa in rubro ⁊ nigro. Scd̄o ꝙ oiuȝ ſit eadē cā ⁊ rō defenſiōis. vt. d. l. ſi qꝭ ſepatim. §. ꝙ ē reſcriptū. ℭ Sȝ qd ſi ſunt tres ē eadem cā defenſionis in duobus ſi in tertio. rn̄deo illis duobus prodeſt ꝑꝑ cauſe ↄiunctōem ſed tertio ſi ꝓdeſt ꝑꝑ cāe diſiunctionē. Sȝ as ſicut ꝓdeſt appellatio ita noceat dicertio. ⁊ ſi qd̄ ē renūciet appellatōi ille cui ꝓdeſt appellatio ex ↄiuncta non preiudicat appellāti qꝛ nemo ꝑt iuri alterius renūciare. vt. ff. de ↄtrateab. l. ſi poſt mortem. §. ſi. ⁊ ff. de bo. auc. iudi. poſſ. l. cū vnus. ⁊ ar. in. l. ſi. ff. de pac. Si vero renūciat ille qui expſſe appellauit ꝑt dubitari quia videt' non appellaſſe. ergo alteri non ꝓdeſt ꝓbatur per. l. furti. §. ſi. ff. de infa. ℭ In contrarium videt' ꝙ ſi colluderet ius alterius corrūperetur. Porro non debet alterius corruptione vel inhertia alterius ius corrūpi. vt. ff. de lib. cau. l. ſi pariter. ⁊ arg. C. de tēp. in integ. reſti. l. petēde. Nam nec vēditor poſſȝ renūciare appellationi in ꝑiudicium emptoris. arg. ff. de pigno. l. ſi ſuperatus. ⁊ ſi duo ſunt rei debēdi vel duo fideiuſſores ⁊ vnus renūciat legis bn̄ficio nō nocet alteri. facit qd̄ no. ff. de fideiuſſ. l. ſi ſtipulatio. §. ſi ex duobus. ⁊ ff. de ↄſti. pecu. l. vnde falſam. ⁊ C. de ſi nu. pecu. l. tam mādatori. ⁊ C. loca. l. ſi cuȝ hermes. ⁊ C. ad velleia. l. iubemus. Requiritur ⁊ tertium vt appellatio vnius proſit alteri. l. ꝙ oēs iuuētur iure cōi. ℭ Quid ergo ſi iuuant' iure municipali. rn̄deo idem quia oē ꝙ ē ius omniuȝ ciuium reputat' eſſe ius cōe ſed ius municipale ē ius cōmune omniuȝ ciuium illius ciuitatis ⁊ territorij ſine differētia ⁊ acceptiōe perſonaꝝ ergo ius cōe. vt. ff. de iuſti. ⁊ iure. l. oēs populi. Item ↄſtitutio epi generalis dr̄ ius cōmune qꝛ ꝙ oibus loquit' eſt ipſi ſtatuēti ⁊ eius ſucceſſori qꝛ ius cōe hoc operat'. qꝛ confirmat eam. Scd̄o rōne ſtatuti nō ſub differētia ſtatuentis vt elegāter no. Arch. xj. q. iij. ſi is. ſȝ Io. an. dicit ꝙ in ꝑcepto vel ꝓhibitiōe nunqȝ ↄtineret' ꝑſona loquentis vl' eius ſucceſſoris. vt. ff. de arbi. l. penul. ſȝ in ↄtractibus ⁊ obligatōibus ſit ſecus. vt. ff. de verbo. obli. l. ſtipulatio iſta habere licere. ℭ Itē ſi ſtatutum ē traditiuum alicuius forme bene includeretur perſona loquētis ex natura regule generalis. de hoc no. in. c. ij. de ↄſti. li. vj. in nouella. tamē ego ſum loquutus ſubtilius. ℭ Sed quero qd in ſupplicatiōe vtꝝ idem ſit ꝙ in appellatione an vo idem qd̄ ē in reſtōne in integ. ⁊ vi' ꝙ idem qd̄ eſt in appellatione. vt. C. de ꝑci. impa. offe. l. ſi libellū qd eſt vez ſi cōtert ſuū ſupplicatum lȝ ad vnum tm̄ ſit rn̄ſum ſecus ſi per vnū per ſe tm̄ ſit ſupplicatū qꝛ tunc alteri nō prodeſt ꝑ eandem no. legem. ℭ Quero duo ſunt ↄdēnati ⁊ erāt vere ↄtumaces vnus appellauit ⁊ errore iudicis obtinuit qꝛ verus ↄtumax nō appellat nūquid prodeſt alteri. ⁊ videt' ꝙ nō qꝛ ei nō erat aptū ius appellan̄. ar. ff. ad treb. l. ſi debitor. §. ſi. ℭ Quero aliquis eſt excōicatus a duob' iudicibus delegatis nūqd iſte dr̄ inodatus duabus ſentētijs excōis. ⁊ vr̄ ꝙ ſic. quia apud excōicātes qlibȝ habȝ iuriſditionē iſolidum. Dic ꝙ qꝛ ſequeret' ꝙ nō eſſȝ excōicatus ab aliquo ſi eſſȝ bis excōmunicatus qꝛ in execūtōe qlibȝ iudex eſſȝ ſingularis. ⁊ certum ē ꝙ vnius ſolius ſnīa nō valeret. ℭ Quero duo ↄſortes eiuſdem litis ſunt excōicati vnus eoꝝ appellat an ꝓſit alteri. ⁊ videt' ꝙ nō. qꝛ a ſnīa excōis ſi appellat' ſȝ ē quedam ſupplicatio. Tu dic prodeſſe qꝛ talis ſupplicatio accedit ad nāaꝫ appellatōis ⁊ vocat' appellatio. vt. ff. eo. c. ꝑterea regſiſti. Itē ſequeret' ſi ſocius meus remaneret excōicatus ꝙ ego q vici remanerē iterdictus qꝛ ſi ſoci' meus eſt excōicatus ſtatim debeo eum vitare. vt no. Archi. xj. q. iij. qm̄. vn̄ quodāmodo negocium ē idiuiduū qꝛ ſi poteſt mihi ↄſuli ſi ſi ↄſulit meo ſocio. arg. ff. de lib. leg. l. ſi is q duos. que. l. ē no. ad hoc. Sȝ nūquid qñ appellat' ab excōicatione iteruenire ꝑt ꝓcurator. ⁊ vi ꝙ nō qꝛ abſn̄s non ꝑt abſolui. dic ꝙ ſi ꝑt recōciliari ꝑ man' ipoſitioneȝ ſed ꝑ ſnīam ꝑt ꝓnūciare cum iniuſte excōicatum. vt no. Archi. xj. q. iij. cum aliquis. ergo eodem modo ⁊ per ſociū. l. ij. C. de conſor. eiuſ. litis.

Iuſtus. Proteſtō pro applōne habetur vbi ꝑꝑ iuſtū metum ſi appellatur. No. tñ ꝙ iſta proteſtō reqrit cām. naȝ iſormis ꝓteſtō ſi vȝ. ⁊ ſimile diximus in nūciatōe noui opis ꝙ q iniciat dȝ exprimere cām. vt no. ff. de no. op. nū. l. ſi ſotū. §. ſi cum iure. ſed ↄtrariū no. eo. ti. l. j. in pri. ꝙ nō reqritur cā in nūciatiōe noui opis ſed in proſequēdo ipſaȝ nūciatōem i iudicio. Ego dico ꝙ reqritur cāe expreſſio quādo cā eſt de ſubſtātia proteſtōnis ſicut eſt hic metus. ℭ Item ſicut eſt cā in appellatōe ab interlocutoria quia eſt preſumptio iuris ↄtra eum q ſi exprimit cām pro iudice preſumatur i qd̄ ad officiū ſuū ſpectat No. tñ ꝙ iſta ꝓteſtō rqrit tempus. i. ꝙ fiat ifra tēpus appellādi. ⁊ eſt rō qꝛ ſubrogatur loco appel. ⁊ ideo ifra tēp' appellādi dȝ fieri alioqn dicerto tpe appellādi nulla poſſet eſſe ſubrogatio. vt. l. bonoꝝ. ff. rē ȝ ra. habe. ⁊ l. ſi. eo. ti. Itē reqritur ꝙ ita ꝓteſtatio fiat coram iudice a quo ſi eius copia poteſt hēri. Sed nūquid ſi iudex non eſt i palatio cauſaruȝ ſed in villa nunqd tenetur poteſtas accedere ad villam. dic ꝙ ſi ſed dȝ accedē ad locum cāruȝ ⁊ ibi iudicio ꝑſentiaȝ reqrere. tex. eſt no. ff. qñ ap. ſit. l. j. §. appellādi. Sȝ nunqd iſta ꝓteſtatio poſſit fieri de nocte. rn̄deo ſic ſi habetur ꝑſitia iudicis. al's ſecus qꝛ ſi itelle iudex ſui ꝑſitiam ſi facere ſȝ facere ſi debē. vt. d. l. j. §. dies. vñ. qd igitur ſi ↄdictio ore. vbi tex. eſt ſingularꝫ. Itē ſi ſi ꝑt haberi ꝑſitia iudicis dȝ fieri i ꝑſītia bonoꝝ viroꝝ clericoꝝ vl' laycoꝝ ſi eius ff. de iure do. l. promittēdo. i pri. Itē ſufficiūt duo boni viri vt. ff. de teſti. l. vbi numerus. Iteȝ reqritur ꝙ iſta proteſtatio fiat i ſcriptis niſi ſorte fiat illico ſicut appellatio. vt. C. de appel. l. litigatorib'. ℭ Quero quid eſt dcm̄ iuſtus. rn̄deo. i. probabilis vt ſi ↄſideretur qualitas grauati ſed eqtas iudicantis. vt. ff. de excep. cum iter. ⁊ ſic ſi ſit vera opi. dicemus per iſtō. c. ꝙ ſi iſte aliqd ↄmiſit ꝑꝑ qd̄ oporteat eum timere ſi habeat hoc remediū ſm̄ Io. an. ar. ff. de mino. l. pepinianus epiſt. ⁊ de re iudica. c. paſtoralis. i ſeſi. ℭ Quero quid ſi quis timet proteſtari ſicut appellare. reſpondeo non oportet ꝙ proteſtetur in facie iudicis ſȝ ſufficit ꝙ coram amicis ⁊ publice proteſtetur. vt. ff. de no. ope. nun. l. de pupillo. §. ſi quis. i ſi. ⁊ l. iij. C. de his qui per me. iud. non ap. ℭ Nu. hic ꝙ non ſufficit cauſa niſi i proteſtatione deducatur. ſic. C. de ſnīa. excep. l. vt perfect'. ℭ Quero nunqd iſte qui proteſtatur debeat petere apoſtolos. ⁊ videtur ꝙ ſic. qꝛ proteſtatio ſuccedit loco appellationis. ⁊ eodē modo currūt fatalia vt hic i dbo iſra tpa. ⁊ d. l. ij. C. de his q ꝑ me. iudi. Non puto ꝙ ſit neceſſe petē apoſtolos qꝛ illud non eſt iure cautū niſi in applōne proprie ſumpta. ℭ Sed nūqd iſta ꝓteſtatio deuoluat ad ſuperioreȝ cā nullitat

a ℭ Vide p. o. ſeti. in. c. cuȝ inter. col. vj. de re iudicata.

militatis ſicut appellatio. puto ꝙ ſic. ⁊ eodē mō coꝛā ſu-
perioꝛe formabit libellum.ar.l.i.§.i.ff.ſiqs reſ.li.e.iuſ.ſu.qꝛ
eadem eqtas ē. ℭ No.ꝙ rōne metus licitum eſt preſta-
ri.ff.d acq.here.l.qui in aliena.§.celſus.⁊ ꝙ q non preſtat
ſua ſuū negligere vꝫ.ſi tñ nō audet pꝛeſtari habeꝫ pro pꝛe
ſtante.vt no in.l.i.§.que honorande.ff.quꝰ.re.ac.non dat.
ℭ Porro ſcias ꝙ metus eſt mentis cōcuſſio ſiue trepida
tio pꝛoueniens ex aliquo accidenti terribili ſiue in ꝓpꝛio
corpe.ſiue in cōiunctis pſonis vſqꝫ ad ſeptimum gradum
ꝑ quibus pōt quis ſentire deſenſionē armoꝝ.vt no.ff.de
iuſti.⁊ iur.l.vt vim. Nā naturalis affectio hoc facit qꝛ q
vnū de agnatione tāgit totā agnationē tangē vꝫ vt dic ſi-
la.l.no C.ſi qua predi.ptāte.l.i. Sane qñqꝫ qs timet de
homine ⁊ tormentis eius.vt hic.⁊.C.de trāſac.l.interpoſi
tas.⁊.C.de appel.l.cum quidā.qñqꝫ timet vim foꝛtune vꝫ
vim diuinā.vt ff.d dam.infec.l.fluminū.§.fluius.⁊ de iſta
nō loquiꝫ hic. Sed qd ſiquis timet vim populi quem ad
uerſarius pcitauit ⁊ non iuſte ad tribunal accedere timet
rñdeo iuſtum ē metus maxime in roma vbi de facili po-
pulus pcitaꝫ ad rumorē.nā roma dicit eſſe caput anarſi-
tie ⁊ fluctuationū qꝛ hodie romani peſſimā cōſciam poſ-
ſidem.vt no.ff.de viuc.l.ſequiꝫ.⁊ in ipſa ciuitate pueri effi-
ciunꝫ citius doli capaces ſm glo.que ita diſſamat vrba-
nos in.d.l.ſequiꝫ.§.pupillus ſed illa fuit glo. Jo.ful.cre-
monenſis. Juxta predicta quero ego habebā iuſticiam in
quadam cā.teſtes dicebāt mihi non deponemus vitatē
niſi des decē hoc tiroꝛe perteritus dedi eis decē.tandem
depoſuerunt pro me.queriꝫ vtruꝫ valet teſtimonium.⁊ ea-
dem queſtio fit ſi dedi iudici vtrum valeat ſententia.⁊ vi
deꝫ ꝙ non.vt.l.venales.C.quando pꝛouo.non eſt neceſſe.
Dicit archidia.ꝙ licitum ē dare pecuniam iudici ⁊ teſti
pꝛo vera ſnia ⁊ pꝛo vero teſtimonio dūmodo deꝫ publice
nō ſecreto.nec iſta dicit corruptela ſꝫ cautela ⁊ redimere
vexationē ſuā ſm archidi.q ita no.xi.qōne.iii.q cecie. Et
ſō ſi iudex nō vult facere tibi iuſticiā ſine ſimōia ex parte
tua ſis cautus ſi potes ꝙ eis des pecuniā coꝛam duobꝰ te
ſtibus ⁊ tabellione.alioqn oio abſtineas. Et diſtio foꝛtiꝰ ē
licitū infoꝛmare teſtes nō in ſecreto nec in camera ſꝫ palā
qualiter reddant verum teſtimonium.vt eleganter no.ro
fre.i ti.de ſenatuſconſulto liboniano. ℭ Quid de eo q ap
pellauit ⁊ metu ne iudex amputari ſibi faceret manuꝫ ad
quam erat condemnatus ſi mille non ſoluerent ſoluit illa
mille vtrum ab appllōne recedere videaꝫ.rñdeo nō.imo
pōt eam pſequi ⁊ ſi vincit pecunia debꝫ ei reſtitui.ff.d ap
pella.l.cum ex cā qui caſus non ē alibi. Et ibi ē expreſſum
ꝙ qui non pꝛopꝛia voluntate facit contra ap ſed compul
ſus nō videꝫ appellatiōi renūciare. ℭ Ultimo quero qui
dam dicit ſe cōfeſſum metu tormentoꝝ qualiter hoc pro-
babit cum metus ſit intrinſeca mētis qualitas rñdeo per
appꝛoximatiōem armoꝝ vꝫ curli ſiue berline.vt.l.i.C.vñ
vi. Jtem per cōſuetudineꝫ illius pſone.vt no. Bar.in.d.
§.ſiquis ipſi pretoꝛi. Jtem per precedenteꝫ cōmiñtationē
vel terribilē cōminationeꝫ.vt.C.de appel.l.ſiquis pꝛouo-
catus.⁊.l.nouiſſime.§.i.ff ꝙ fal.tuto.auc.vbi eſt tex.no.qꝛ
paria ſunt timere toꝛturā futurā ⁊ pñtem metus ēt carce
ris niſi carcer adhibeaꝫ ſm oꝛdinem iuris metus toꝛture
ē.vt.d.eo.c.dilectis.⁊.ff.ꝙ metus cā.l.q incarcere ſiqn tñ
veriſiſr nō erat alſa facturus.vt.ff.d ickſa.l.qꝛ latrōibꝰ bal.

ℭ De clericis peregrinantibus.

ℭ Peregrīatio alia mala vt exilij vꝫ cū pirratice ⁊ iſta
nō ꝓdeſt. Nā cōtra iſtos poſſunt fieri ꝓceſſus.vt no.in.l.
ad cognitionē.ff.qui.ex cau.i poſ.ea.vbi optia gl. Alia bo
na cū pro lucro capreñ.vt cū mercātie.vt faciūt Januen-
ſes ⁊ iſta eſt amica populis.qꝛ mūdus nō pōt ſine merca-
toribus viuere.tñ nō ē pꝛiuilegiata aliquo pꝛiuilegio re-
dacto in coꝛpoꝛe iuris lꝫ gratioſe a pꝛincipibꝰ ſepe multos
habeat īmunitates ⁊ exemptiones que eis benigne ⁊ ſine
cauillatiōe cuſtodieñ ſunt. Municipia āt nō poſſunt hās
immunitates ꝯcedere vt ſinguliſr no.C.de decur.l.vacatio
ſi.x. Alia melioꝛ ꝓ virtute querēda cū ſtudioꝝ ⁊ iſta ē in
aliquibꝰ pꝛiuilegiata.C.ne fi.p pa.auc.habita. Alia optia
pro ſalute anime.vt qñ viſitanꝫ limina apoſtoloꝝ.xxiiij.
q.iij.ſiqn romipetas.alia ipetuoſa ex vi diuina.ff.d publi.
l.ceſar.ff.de dam.infec.l.fluminū.§.fluius. Alia neceſſaria
ſꝫ nō pcīſa in cā appellatōis. Alia neceſſaria ⁊ pcīſa.vt ſi
papa vocat pſatos ad ꝯciliū.d.de appel.cū parati Et no.
ꝙ clericis nō ē licitū pegrinari abſqꝫ licētia ſuperioꝛis ſui
niſi ex cā appellatōis ſm Jnn.recepti ſub ꝓtectiōe pape
ſunt fauoꝛibꝰ pſequēdi.ſed nō ꝓpterea liberari ab oꝛdina
rys ſuis de pꝛiuile.ſi papa.li.vj.⁊ hoc no.per Archi.xxv.q.
ij.c.de eccleſiaſticis.

e **Onquerente.** Peregrinan-
tes ad papam
cū rebꝰ ſuis ſub apoſtolica ꝓtectiōe ꝯſiſtunt.
Jdē in pegrinātibꝰ ad ſcm̄ Jacobū vel beatū
Antoniū.vt.C.de ſucce.auc.oēs pegrini ⁊ aduene. ℭ Ca
ſus pꝫ q.dā pſbiter dū vellet ad curiā accedere nō ſuppo-
ſuit expſſe res eccleſie ⁊ ſuas ſub ꝓtectōe ſedis apoſtolice.
vñ imediate aduerſarij ſui occupauerūt poſſeſſiōeꝫ.papa
mādat ꝙ oia occupata ⁊ ſubtracta reſtituanꝫ.qꝛ ipſo iure
ſunt ſub ꝓtectiōe eccle. Quero qs eoꝝ noie poſſit agē.rñ.
oēs pſone que ꝯtinenꝫ in.l.i.C.ſi per vim vel alio mō.que
eſt tex no. ℭ Quero vtrū iſti pegrini retineāt interīꝫ poſ
ſeſſionem nālē de ciuili enim nō eſt dubium qꝛ eaꝫ retinēt
animo.⁊ videꝫ ꝙ nō.vt.ff.de acqui.poſ.l.claꝫ poſſidere.§.
qui ad nundinas. Jn ꝯtrium vꝫ ꝙ legis ptāe ⁊ ꝓtectione
retineant vtranqꝫ poſſeſſiōem.ſ.naturalem ⁊ ciuilem.vt
protectio aliqd operetꝫ. Sed ecce dꝫ hic ꝙ iudices etiā ex
officio teneñꝫ iſtos reſtituere.nunquid ſicut attētata pen-
dēte appellatōe reſtituunꝫ vello leuato.ita etiā hic.⁊ puto
ꝙ ſic vñ ſufficit qnecunqꝫ querela expoſita iudici lꝫ nō in-
modū libelli.⁊ hoc p illa no.glo.que eſt.i.q.iiij.quia pſula-
tus. Sꝫ qro nunquid iſti poterūt capi p repſalias rñdeo
nō qꝛ ſunt ſub ꝓtectōe eccle caſus ē hic. ℭ Jn tex.ibi iter
abiectū de hac foꝛma tractat Jo.an.i.d re.eccle.nō alie.c.
epiſcopi in glo.ſumiꝫ. Et no.ꝙ eccleſia romana hꝫ ex ꝯſue
tudine vt ter in āno excōicet eos qui tales offendūt in eun
do ſtādo ⁊ redeundo ⁊ ſume hic argumētū ꝙ recepti ſub
ꝓtectione eccleſie habēt pꝛiuilegium clericoꝛum ⁊ eccle-
ſiaſticarum perſonarum.⁊ iō iudicē ⁊ eccleſiaſticū habēt
pꝛotectoꝛem qd no. Bal.

ℭ De ꝯfirma.vti.vel inuti.

f **Jquis.** Caſus huius capituli ⁊ ſe-
quētis.de re ſcīēter confir
mata p papā iudex inferioꝛ non cognoſcit
niſi tpe ꝯfirmatōis res eſſet litigioſa vꝫ cō
firmatio eēt ſurreptitia. ℭ Caſus. Aliqs
mouit qōnē ꝯtra aliquē ſup re aliqua teꝫ
lite pendēte impetrauit a ſede apoſtolica ꝯfirmatōeꝫ rei
litigioſe.queſitum fuit an p hoc iudex ſuperſedere debeat
cognitioni cāe.rñ.non ſecus ſi ꝯfirmatio fuit ſcā añquam
res eēt litigioſa.qꝛ tūc nulli lꝫ cognoſcere ſine mādato pa
pe. ℭ No.ꝙ vitium litigioſi impedit pꝛincipis ꝯfirma-
tionem.ſꝫ ꝯtra.ff.ſiqs cau.l.qui aūt. Sol.ibi loqꝫ quando
pꝛinceps ꝯceſſit ſolēniꝫ ⁊ ex certa ſcia. Preterea ibi ꝯceſ-
ſit pꝛiuilegium foꝛi non pꝛiuilegium rei litigioſe ⁊ fac.C.vt
de vi.l.auctoꝛitate. ℭ Quero quid operaꝫ ꝯfirmatio ſcā
in foꝛma cōi.rñ.nihil operaꝫ quo ad rei ꝯſſe validitatē
niſi fiat ex certa ſcia vel cum cauſe cognitiōe.i.c.pꝛoxi.⁊.ſ.
de offi.deleg.c.ſtuduiſti. Pone papa ꝯfirmauit alicui bñ
ficium eccleſiaſticū nūqd inferioꝛ poſit cognoſcere de itē
tione pꝛincipis.certum eſt ꝙ non cognoſcit de eo niſi pꝛin
ceps.vt.C.de leg.l.ſi.de reg.iur.l.nerațius.niſi intētio pꝛin
cipis ſic nota p rōnē nāleꝫ.quia ius nāle cōe eſt omnibus
magiſtratibus.ff.d vulga ſub.l.ex ſcō.ff.de excu.tu.l.ſcire
oꝫ.§.⁊ ſi maxime. Sꝫ nūquid poteſt cognoſcere de validi
tate cōceſſi.dic Joā.and.ſ.d iudi.cum veniſſet.ꝙ inferioꝛ
nō poteſt cognoſcere d bñficiato i.an ſit dignus vꝫ capax
necne.C.d eti.ſacri.l.inſtar. Sꝫ bñ pōt cognoſcere de bñfi
cio.puta an valeat necne.⁊ idem in pꝛiuilegio.vt ſi pꝛinceps
pꝛiuilegiauit me de aliquo caſtro poſſꝫ oꝛdinarius cogno
ſcere an eſſꝫ vacās necne. Jtem an per obreptionem impe

Bal.ſup decre. T

a ℭ Uide
ad materiā
ꝯfirmatōm
pulchraꝫ.q.
queꝫ ponit
do. Jaſo.in
auc.ſiquis i
aliquo i pe.
colum.C.d
edē.

tt aueriſ nec ne. Sȝ de pſona mea an ſim capax vel ne cognoſcere nõ põt. In ꝯfirmatõe aũt dicas aut ꝯfirmatio ẽ fcã ſine cãe cognitõe ⁊ nõ valȝ. ⁊ inferior põt cognoſcere de bñficio. aut cũ cãe cognitõe ⁊ ex certa ſcia. ⁊ tũc dioceſanus non põt cognoſcere. qꝛ oĩa merito noſtra facimus. qbus nr̃a auctas impartit̃. vt. l. ij. C. de vete. iur. enu. ⁊ p̃dicta hñt locũ in ꝯfirmatõe ſpāli. Sȝ ꝯfirmatio generalis nũq̃ꝫ addit robur inualidis. vt no. in. l. j. ff. de his q ſũt ſui vel alie. iur. ⁊ in c. j. de lege comu. col. x. Adde dic̃ Inn. ꝙ qñ ẽ fcã ꝯfirmatio ſine cãe cognitõe an vera vł falſa ſit ꝯfirmatio ſolus papa cognoſcit. ſȝ in rebus cognoſcat iudex q incepat cognoſcere de cã. puta bñficio electiõe vł officio. Inn. ſi aũt ſit cũ cãe cognitione ꝯfirmatio electõis vel bñficij facit ius apud oẽs. Inn. ff. de adop. l. adoptõ ſi iure facta. dũm̃ ſi ſit fcã citatio generalis p edictuȝ. Pone ꝙ princeps ꝯfirmat ꝯctum vtruȝ iſta ꝯfirmatio aliquid opel ⁊ vi ꝙ veſtiat pactuȝ nudum. vt. l. legitima. ff. d pac. ⁊ ſuppleat defectũ ſiquis ẽ de iure ciuili pp aliqud ſolẽnitatẽ intrinſecã vel extrinſecã. vt. l. j. ff. de teſta. mino. in cõtrariũ vt. C. de inoffi. teſta. l. ſi qñ. in pn. C. d decu. l. ſi quos ſi. x. ¶ Quero an ꝯfirmator ſnie hẽat cognoſcere de proceſſibus. rñ. ſic. i. de ordine iudiciario ſȝ executor ſnie non habȝ cognoſcere de ordine pceſſuȝ vel iuſticie. ita elegãter dicit hic Inn. ⁊ ego dixi. S. de re iudi. c. decetero. Item no. ꝙ in ꝯfirmatõe ſnie ſunt due ſnie valide. tñ ſcda dependet a pria in mũ ⁊ forma. ff. de li. le. l. aurelius. §. teſtõ. ſacit. ff. de vſufr. l. ſi. ¶ Quero nũquid ſucceſſor teneat̃ ꝯfirmare ſcm̃ pdeceſſoris. rñ. aut ẽ ſcm̃ bene ⁊ tenet̃ ratificare aut male. ⁊ tũc ſecus vt in. c. j. qui ſucceſ. tene. col. x. ⁊ ibi dixi. ⁊ no. p Arch. xxv. q. ij. deceſſor. rñ anteceſſor ſi pt mittere ſalcẽ in tpe ſucceſſoris. vt ſi velit locare redditus in tpe ſucceſſoris ⁊ fructus recipe p futuris ãnis. qꝛ ei non plus acqrit̃ q̃ꝫ rõ adminiſtratõis pmittat. nã quotiens ipa diſtributa nõ cadũt in eodẽ ſubiecto ſȝ in diuerſis pſonis tot ſunt ꝯctus quot pſone. ff. de ſti. ſer. l. ſi duo cõis vſ cini. §. ſi. vbi ẽ melior tex. q ſit in iur. Si aũt ẽ vna obligatio perpetua ꝯtinua ⁊ nõ diſcreta ⁊ rõnabiliter celebrata ſucceſſor tenet̃ ꝯfirmare ſcm̃ pdeceſſoris ⁊ ipſum reuocare. vt extra de ſol. c. j. ¶ Modo quero an ſit dr̃ia iter cõfirmatõem ⁊ priuilegium. rñ. ſic ⁊ diuerſus ẽ ſtilus. vt no. Arch. xxv. q. ij. §. j. Ibidez ait ꝙ ꝯfirmatio quo ad titulũ poſſidendi nihil addit niſi habeat vim collationis d nouo. ff. de mili. teſta. l. tribunus. §. vlt. ¶ Idẽ ait ꝙ ꝯfirmatio nõ mutat nãm eius qd ꝯfirmatur. nam codicilli ꝯfirmati in teſtõ retinent nãm codicillorum. ⁊ non aſſumunt nãm teſti. vnde in ipſis nõ põt directo ſubſtitui vel etiam tutor dari. cuius auctoritate hr̃ditas adeat̃. vt. ff. ad treb. l. ſcenola. Idẽ ait ꝙ papa ꝯfirmãdo iuri nullius vult derogare. ad hoc. ff. de vulg. ſub. l. ex fcõ. Idem ait ꝙ indirecte põt inferior cognoſcẽ de ꝯfirmatõe pape vt ſi obijciatur falſi ſuggeſtio. i. ſurreptio. vt. S. e. c. nã nõ ſȝ bñficiũ principis per ſraudẽ interpꝛetari. vt. ff. de in ius vocã. l. ſȝ ſi hac §. pꝛomi. ¶ Idem ait ꝙ qñ papa cũ cãe cognitõe ex certa ſcia ꝯfirmat talis ꝯfirmatio eneruat cognitõem iudicis. vt. S. de tranſac. c. j. Sȝ ſi ꝯfirmatio fiat ſimpliciter nihil opat̃ niſi dubiũ ſup ipetratis de nouo oriat̃. ex illud ẽ decidẽdũ per papam ſm Arch. q ita no. eleganter vbi. S. Adde ⁊ dic ꝙ in forma cõi non apponit̃ cl̃a ex certa ſcia que idẽ operat̃ qd derogatoria ſpecialis nec cl̃a ſi obſtãte que nõ vȝ generalr proferri ſed verbis ſpālis qbus etiã verba generalia pñt ſubiũgi ſm Arch. ibidez. Ego puto ꝙ ſicut ſufficit dicere ex certa ſcia [illegible] genere. ita ſufficiat dicere nõ obſtãte aliqua lege. ex p[illegible]pe oium legũ hȝ ſcieȝ de q dixi in materia feudoꝝ in. c. naturales. ſi de feu. fue. contro. vbi videas in lec. mea. ¶ Quero an pater poſſit petere ꝯfirmatõem ſtatus filioꝝ. tex. ẽ in ſupplenone. ff. d ritu nup. l. qui in prouincia. §. j. nec ẽ opus citari agnatos et ſi filij ſint inceſtuoſi. tex. ẽ ibi ſolitarius. An quis poſſit petere ꝯfirmatõem ſententie que tranſiuit in rem iudi. videtur ꝙ nõ ex fruſtra imploꝛat̃ qd ẽ ipſo iure conceſſum. l. ſi quis ſub ꝯdi. §. ſi. ff. de ꝯdi. inſti. l. j. C. de edictan. li. x. ⁊ iõ ſi procedit petitio cuius nihil poteſt operari. Sed dic ꝙ imo põt ⁊ multa operatur ſm Inno. vt. ff. de no. oper. nunc.

de pupillo. §. ſinali. ¶ Sȝ ecce imperator ꝯfirmauit teſtm̃ in quo erat cl̃a irreuocabilitatis. Rñ. illa cl̃a nõ plus operat̃ q̃ꝫ ſi pꝛinceps nõ confirmaſſȝ. C. d teſtamẽ. l. omniũ. poſt teſtator ad ꝯfirmationem illius eẽ conſtituit ſe poſſidere pro hr̃dibus vł legatarijs. rñ. nõ vȝ vt pcariũ. quia nemorẽ ſuam pcario rogare poteſt. tamẽ hr̃s ⁊ legatarius poſſunt mortuo teſtatore ingredi poſſeſſionem. quia teſtator põt puenire morẽ tradendo. ff. d lega. ij. l. lucius. ⁊ eo. hoc ocih quia nouum. ¶ Quero vtrũ decretum poſſit ꝯfirmare ꝯctũ ex interuallo. ⁊ vł ꝙ nõ. qꝛ decretum ẽ ſolẽnitas neceſſaria ⁊ ſolẽnitas dȝ coherere actui cui ilr̃ dȝ ineſſe. rñ. ꝙ cõfirmat vt nũc ex repetito conſenſu nõ retro. ff. d offi. pcon. l. obſeruare. §. ſi. tñ non ẽ necius. in eccl̃aſticis aliẽationibus nouus tractatus. ar. in. l. j. in ſi. ff. d do. p̃leg. Itẽ ẽt requirit̃ conſenſus vtriuſq̃ꝫ partis. vt. C. d nup. l. ſi vt proponis. l. ſi. C. cõmu. pdio. vnus tamẽ tractatus ẽ. a ſõ nõ ẽ nec̃e ꝙ iterum contrahat̃. ff. d ſecun. tabu. l. qui ex liberis. §. teſtamẽto. ff. d proba. l. cum tacitus. ⁊ no. ꝙ vbi eſt decretum ibi pſumit̃ ꝙ nulla deceptio interuẽit. tex. ẽ no. in. l. j. C. d pdi. curia. li. x. Sȝ qd ſi papa ex certa ſcia cõfirmauit teſtm̃ vſurarij manifeſti nõ pſtita cautione. nã iſtud teſtm̃ ẽ aliquod d iure gẽ. ⁊ ẽt d iur̃ ciuili. vt. ff. ſi cer. pe. l. eius qui in prouincia. in pri. Secus d iur̃ canonico ꝙ in h corrigit ius ciuile ⁊ omnia ſtatuta municipalia que in cõtrarium loquunt̃. nam ſtatuta talia ſunt in pꝛiudicium aiẽ ⁊ eccleſiaſtice iuriſdictõis. qꝛ cã vſuraꝝ ⁊ pena ẽ d iuriſdictione eccle. ⁊ iõ ſunt nulla ipſo iure. vt i. c. q̃ꝫ q̃ꝫ. d vſur. lib. vj. Itẽ ꝙ valeat ꝯfirmatio fac̃ C. d teſt. l. olim. nã pſtarẽ cautionẽ ẽ q̃dam ſolẽnitas extrĩſeca. qd appꝫ qꝛ ẽ ꝯctus ⁊ nõ vltīs voltas. vñ nõ ẽ qd itrĩſecũ vltime voluntatis ſȝ quoddã extneum qd ſuffic̃ ẽt ex interuallo interuẽire. vt no. in. d. c. q̃ꝫ q̃ꝫ. Porro in donatõe cã mortis nõ repit̃ l. cautum. ꝙ nõ valeat niſi ſit pſtita cautio. dicas ꝙ ſi ex tali donatõe ꝯpetit oriri actio ex teſtõ ⁊ non vȝ. aut ꝯditio ex lege vł actio ex ſtipulatu. ⁊ tũc vȝ qꝛ vſurarijs manifeſtis nõ ẽ interdictũ ꝯhẽ ſȝ teſtari tm̃ que ẽ diſcrepãtia. vt. ff. d vboꝝ ſig. l. vba geſſerit. Nã aũt dat̃ ꝯditio ex. l. no. ff. d leg. ij. l. cũ pri. §. nemo. q dic̃ ꝙ conditio ex. l. ſiqs argẽtum hȝ locũ in donatione cauſa mortis. que glo. non ẽ alibi. Solu. puto ꝙ confirmatio dicti teſti fcã p papam ⁊ non p alium ẽt imperatorẽ dat dcõ teſtõ validitatẽ. quia papa põt tollẽ ſuum ſtatutum. vt. ff. d legi. l. nõ ẽ nouum. Bal.

¶ Lectura aurea. D. Bal. de Peruſio ſup ſcdo decretaliũ ad laudẽ omnipotẽtis dei feliciter explicit.

¶ Incipit cõmẽtum eiuſdem ſuper Tertio.

¶ De vita ⁊ honeſtate clericorum. Rubrica.

Triplex eſt. Uita. ſ. nature diſcipline ⁊ grãtie. ⁊ cũ loqmur d vita intelligimur loq ſm nãm nõ ſm fictionẽ. qꝛ ois rerũ proprietas in nã conſiſtit. ff. d vbo. obli. l. ex ea pte. §. ſi. ff. d iure fiſ. l. ſtatim. §. cõmelio. niſi in re d qua agit̃ repũtatũ idez effectus p iuris diſpõnem ſm quam dicimus ꝙ dportatus habetur p mortuo. ff. d lib. ⁊ poſthu. l. gnãlit̃. §. ⁊ quid ſi tm̃. Uita autez diſcipline ẽ duplex. ſ. religioſorum. vt in auc̃. d mona. §. cogitañ. ⁊ alioꝝ clericoꝝ collegiatr viuẽti exẽplo apl̃orum. vt. ꝯ eo. c. qm̃. xxxij. di. pꝛeter hoc. d conſecra. di. v. c. in oib̃ ſȝ Goſ. Uita aũt particularis ẽ qñ clerici ſeculares viuũt quilibȝ in domo propꝛia non ſub eodẽ tecto. viuẽtes enim ſub eodem tecto dicuntur viuere in cõmuni. ſed viuentes ſeorſum vnus ab altero ducũt vitam pticulareȝ. ⁊ ẽ ſimile. ff. ad ſil. l. j. §. occiſoꝝ. ponitur aũt vita vno modo p ꝯiunctione aie ⁊ corpoꝛis. Nã q̃diu anima ẽ in corpore et ſi homo ſit ita pximus morti ꝙ nullũ habeat officiũ vite tñ adhuc viuere dr̃ ⁊ occidens eum punit̃ tanq̃ꝫ homicida. vt. l. in hac. ff. d tritica. ⁊ ff. ad. l. aq. l. huic ſcripture. ⁊ hoc pȝ qꝛ viuus mortuus mortuus aũt non moꝛit̃ nec vulneꝛat̃ vt no. in. l. j. C. qui accuſa. non poſ. ⁊ ff. de muni. ⁊ e. l. qui d

oo

os ⁊ ſm hũc modũ intelli'gẽdo ſumiẗ id ꝙ dicit philoſo-
phus ꝙ viuere viuẽtibus ẽ eſſe. Alio modo intelligiẗ vi-
ta pro his que ſunt ad vitã.i.pro cibo ⁊ potu ⁊ alijs neceſ-
ſarijs que cadũt in via nutrimẽti ſ; de medicinis ẽ dubiũ
verũ cõtineanẗ verbo victus ⁊ dicendum ẽ ꝙ ſic ſi ſufficit
modica impẽſa ſ; nõ cõtineaẗ nomine alimẽti qꝛ nõ ẽ ali
mentũ niſi ꝙ ꝯuertiẗ in nutrimẽtũ nõ id ꝙ vadit ĩ ſeceſ
ſum.i.ꝙ nullo modo cõuerti põt in nutrimẽtũ vñ ſi teſta-
toꝛ legat vxori vitã in domo itelligiẗ ẽt de medicinis ſm
quoſdã.ſed alij dicũt ꝙ iſtud legatũ ẽ benigne ⁊ plene in-
telligendum.vt.ff.ſo.ma.l.ſi cũ dotẽ.§.ſinaũt.i ſeuiſſimo
⁊ ar.ff.cõmo.l.in rebus.§.poſſunt.vt debeanẗ alimẽta nõ
ſolũ ſibi ſ; ẽt familie ſibi neceſſarie.arg.ff.de iudi.l.nõ alſ
Scdo modo pncipalr dẽ vita.i.quedã diſciplina.ſ; quã
decet viuere omnes qui in ciuitate ſunt ſi reſpicit vniuer-
ſum in vniuerſo.vt.l.ij.⁊.iij.ff.de legi.ſed ſi reſpicit vniuer-
ſum non in vniuerſo ſed in aliqua pte puta õ diſciplina mi
litari vel ſcolaſtica vel ſimili.tunc nõ ſumo itellectum vni-
uerſi pro integro vniuerſali.ſ; put adaptaẗ illi pti.qꝛ mo-
dus intelligẽñ.⁊ modus ꝓprie ſignificañ.ſunt vnũ ⁊ idẽ;.
⁊ ſumiẗ a ꝓprietate materie.vt.ff.loc.l.ſi vno.⁊.ff.de vſu.
l.ſi ſtipulatus.Eſt aũt diſciplina idẽ; ꝙ ſapientia recte ⁊
moderate viuendi.iuxta illud pſal.apprehẽdite diſcipli-
nam dñi. Tertia ſpẽs pncipalis vite eſt vita gratie quã;
moꝛtales nõ poſſunt pfecte ꝯſequi niſi prius moriaẗ caro
cum ſuis vitijs vñ dicit Auguſtinus non hẽmus hic ma-
nentem ciuitatem ſed futurã igrimus.nã; in iſta valle la-
chrimaꝝ nõ ẽ aliquod pfectũ bonũ vbi dyabolus h; po-
teſtatem temtãdi ſ; nõ pficiẽdi. ¶ Porro hõ ẽ ſubiectus
diuerſis preſſuris.vñ animalia quecũq; minuat poſſunt
iterficere hoĩeẽ vel ſaltem moleſtijs afficere. Sane cer-
tum ẽ aliquẽ eẽ vitã beatam.ſ; nõ ẽ hic.ergo ad eã hñdã;
oportet hominẽ mori ⁊ diſſolui.vñ apoſtolus ifelix.tu ꝙ
ſeminas nõ viuificaẗ niſi prius moriaẗ. ¶ Vlterius dico ꝙ
duplex ẽ vita.ſ.actiua ⁊ contemplatiua.vt i.c.niſi õ renũ.
⁊ de regula.c.l; vita ꝯtẽplatiua ſcipſa ꝯtenta ẽ determina
tur ab eã. Sane hoc nãliter p; ꝙ vita nãlis in corpe iſto
nõ preſumiẗ durare vltra cẽtum ãnos illi ꝗ celebrarũt cõ
pcilum multũ nõuiuẽ.vt no.i.l.ij.§.ſi dubiteẗ.ff.quẽadmo-
dũ teſta.ap.⁊ C.ſo.ma.l.ſigdẽ.ff.õ iud.l.ꝓponebatur.C.
de ſac.ſan.ec.l.ſi.⁊ no.Inn.de.v.ſi.veniẽs. Illud ẽt ẽ bene
notãdũ ꝙ ſiquis fecit aliquã ꝓmiſſionẽ cui⁹ execatio tẽdit
ad moꝛtẽ vel admiſſionẽ alicuius mẽbri ꝙ nõ teneẗ eam
obſeruare.vt no.Innoc.&.ꝙ me.cã.c.cum dilecti.qꝛ nemo
ẽ dñs membroꝝ ſuoꝝ.vñ qui ꝓmiſit reuerti ad inimicũ
⁊ ſi reuertaẗ iugulabit eũ.nõ obligaẗ ex fide ꝓmiſſi quod
dat materiã delinquẽdi.ff.de fideiuſ.l.ſi a reo.§.ſi reo.fac
ff.de nego.ge.l.nam ⁊ ſeruus.in prin.⁊ qð no.xxiij.q.v.cũ
homo.hal. ¶ Dicit remigius ꝙ homo ex corpoꝛe ⁊ aia
⁊ mente conſiſtit que ẽ rationabilitatis anime diciẗ ⁊ cũ
vnũ ſit anima ⁊ mẽs diuidemus hic animã que viuificat
corpus ⁊ mentem que regit aiam.vñ apoſtolus dicit vitã
ſignificari per animum ⁊ virtutem per mẽtẽ;.hec ille ſup
epſa pauli ad romanos. Homo aĩs nãlis perficit naturã
ſuam intelligeñ.ſemper virtute celeſti diuiniſtrante ⁊ nota.
¶ Sequiẗ in rubrica ⁊ honeſtate clericoꝝ.⁊ dicendũ; eſt
ꝙ honeſtas ⁊ verecundia ſoꝛoꝛizant ⁊ vtraq; caſtis mori
bus perſeuerat.diciẗ autem honeſtas qſi honoris ſeruãs
ſtatum.vt no.Spe.ti.in rub.lib.vj.p Io.an.⁊ lõ ſi teſtãtoꝛ le
get mulieri donec honeſte vixerit intelligiẗ donec honorẽ
ſuum ſeruauerit. Sane honoꝛ nõ põt precio nũmario eſti
mari.vt.ff.ſiquis ob.cau.teſ.l.iulia.nec põt honoꝛ cũ ma
lis moꝛibus ꝯmiſceri.vt.C.de ſecun.nupt.l.i.⁊.ff.ad treb.
l.facta.§.ſub ꝯditiõe.⁊.ff.de ꝯdi.inſti.l.filius.ff.de vboꝝ
ſig.l.nepos ꝓculo. Augeẗ.n.honoꝛ p dignitatẽ.vt.ff.de cõ
di.⁊ demõ.l.falſa.§.i.⁊ ſacerdotiũ facit quaſi nouum ho
minẽ.ff.de arbi.l.nõ diſtinguemus.§.ſacerdotio.⁊ ꝗ acq
rit honoꝛẽ acqrit vtilitatem.vt.ff.de iudi.l.ſi longius.§.ſi.
Ad honeſtatẽ aũt clericoꝝ ptinet nõ ſolũ honeſte ⁊ par-
ce viuere.ſ; a veſtibus ſoꝛdidis abſtinere.quia veſtes ſoꝛ-
dide inducũt pudoꝛẽ.vt.ff.de iniur.l.veſtẽ ſoꝛdidã;.⁊ eꝯ
dñt abſtinere a veſtibus nimis precioſis. Nam ſ; ipſi ſint
milites dei nõ tñ ſunt milites ſeculi.dñt ergo indui veſti-

bus mediocribus ⁊ pompas veſtium dimittere etiam ſi
prius fuiſſent milites ſeculi.quia nõ dicũt a modo ſe ꝯfoꝛ
mare militibus ſeculi.ſed militibus dei.vt in.c.i.de milite
vaſ.qui ar.hel.depo.col.x. Et no.ꝙ quidam ſunt i vita na-
ture.⁊ tamẽ ſunt i moꝛte gratie.vt inferi qui nõ ſunt i gra
tia gratum faciẽte nec i gratia gratis data. ¶ Et ſi qris
quomodo ignis inferni nõ cõſumit eos.dicũt quedam ꝙ
ille ignis nõ eſt materialis. Sed i vita beati Nicolai le-
gitur qð ẽ materialis materie ſenſibilis ⁊ ñ viſibilis.⁊ eſt
quedam ſpecies ignis de per ſe.⁊ hoc refert magiſter hy-
ſtorie ſcolaſtice ſuper geneſi.in.c.de ẽiectiõe hominis õ pa
radiſo. Item de tribus ſectis iudeoꝝ a cõmuni vita ⁊
opiniõe diſtãtibus tractat idem magiſter i hyſtoꝛijs euã-
gelicis i.c.de tribus ſectis iudeoꝝ.⁊ ẽ pulchrum vide-
re ⁊ ſcire quomodo ſe habẽt ad ſectam catholicam xpia-
noꝝ.nã; multa ꝓloqua moꝛalia ibi inuenies. Dicit ma-
giſter hyſtoꝛie ſup euãgelio i.c.de alabaſtro vnguẽti ꝙ lo
ca penaꝝ ⁊ ſedes iferius fuerũt icognita añ reſurrectiõem
lazari.idem ait i.c.de lunatico ſenato ⁊c.lonatici plerũq;
nõ ex vitio lune patiũtur.ſ; demones eos illis vexãt tem
poꝛibus vt p lunam infamẽt creatoꝛẽ lune.idẽ ait ꝙ que-
re deus fecit hominem quẽ dãnãdũ puiderat nõ ẽ inqui
rẽdũ rõ.quia deus ẽ maioꝛ omni rõe.⁊ iſta diciẗ preuidẽ-
tia nõ prudẽtia.illi aũt ꝗ ſunt ſalui pro ꝓuidentia dei ſunt
a quo depẽdet ois ſalus ⁊ omne bonum. ¶ Ex mala cõ-
uerſatiõe oritur ſuſpitio ifamie.⁊ ideo clerici ab ea debent
totaliter abſtinere. Itẽ debẽt cauere ne videãt res impu-
dicas que infeſtant oculos.vt.l.cum ſupra rueentes.C.de
re mili.lib.x.

T. layci.

Statuit ꝯciliũ vt laycí quã
do diuina miſteria celebran-
tur ſtare vł ſedere nõ audeãt inter clericos ſ;
in parte eccleſie que ab eis diſtiguiẗ per cãcel
los. Oꝛare autem poſſunt in ſancta ſanctoꝛum.⁊ diciẗ ſan
cta ſanctoꝛum latioꝛ pars eccleſie. No.ꝙ loca debẽt diſti
gui ne diuina turbẽt officia. ¶ In tex.ibi ſecus idẽſt iuxta
vł immediate.ff.de ſerui.vrba.predio.l.quidem ꝓberna.
ſicut exponitur dictio ſm prout ponitur localiter.ff.õ ac-
quirẽ.re.domi.l.maritus. Sed vt plurimũ; dictio.ſecus
ponitur aduerſatiue.vt no.co.ti.l.per ſeruum.§.pe.⁊ hoc
eſt generale ꝙ dictiões reſpectiue ſignificant ſm ſuos effe
ctus.⁊ plerũq; vna pars oratiõis poniẗ pro alia.vt no.õ
cõditio.⁊ demõſtra.l.has cauſas. ¶ Quero nunqd ſint
puniẽdi layci qui ꝯfaciũt ex cõſuetudine.dic ꝙ ſunt eiicien
di non puniẽdi ſicut fecit chriſtus qui eiecit mercatores õ
templo.nõ tamẽ puniuit eos.vide qð no.C.de ſacroſã.ec-
cle.l.nemo martires.

C. Lerici.

Clerici ſi dẽbẽt portare arma
⁊ ſi portãt debent excõicari.
Itẽ vſurarij ſunt excõicãdi. No.ꝙ vſurarij nõ
ſunt ipo ſcõ excõmunicati ſed excõmunicãdi.
Itẽ no.ꝙ clerici publice portãtes arma nõ ſunt excõicati
ſed excõicãdi qꝛ portare arma nõ ẽ eis honeſtũ. Sz nũqd
gladij a pene dicãtur arma.dic ꝙ nõ qꝛ ñ ſunt apti ad no
cẽdum.vt no.i auc.de armis.coll.vj.⁊ in qualib; re deno-
minãda inſpiciẗ aptitudo ⁊ ꝯſuetudo.vt not.i ſili in.l.ij.ff.
ſi cer.pe.ergo nõ dẽ inuẽtus cum armis qui portat iſtos
cultelinos paruos. ¶ Sz nũquid ẽ licitũ clericis portare
loꝛicas de ferro.dic ꝙ nõ quia hic indiſticte loquitur. Itẽ
arma ſunt quecũq; reddũt hominem audacioꝛem ⁊ ad-
uerſarium timidioꝛem.hoc itellige niſi i caſu neceſſitatis
vt ſi vadit ad loca periculoſa. Nam ob defenſã; ẽt pſum-
ptam licitũ ẽ portare arma ſicut ſi periculum imineret ad
oculũ ego loquoꝛ õ ineuitabili neceſſitate nã ſpõte nemo
debet iſtos cãus appetere.ff.loca.l.ſi merces.§.culpe.⁊.l.
item queriẗ.§.exercitu.pro neceſſitate autẽ; ſalutis patrie
pñt clerici arma ſumere ad defenſã;.vt.ff.de iuſti.⁊ iur.l.
vt vim ⁊ arg de capti.⁊ poſtli.reuer.l.poſtliminiũ.§.filꝰ.
Item no.ꝙ prelatis ⁊ clericis licitũ; eſt laycos ad arma
prouocare ꝯtra inimicos humani generi.puta pirratas ⁊
õpopulatoꝛes agroꝝ ⁊ terraꝝ.xxiij.q.viij.igiẗ.nã iſti ſimi
les ſunt beſtijs feris ⁊ obſtinatiõe peccãdi ꝯuertunẗ in bel
uas.C.qñ li.vnicui.ſine iudi.ſe vin.l.opprimendoꝝ.⁊ vbi

nõ ſufficiũt iura recurrit̃ ad armatũ ſubſidiũ. vt no. C. de iudi. l. milito. nã arma tuent̃ leges. Et eſt vt i ſcda ↄſti. C. et i ↄn. iſti. Si clerici poſt trinã cõminatões epi ne portẽt arma ſunt inobediẽtes et capti fuerit cũ armis ſi ſunt ab ecc. defendẽdi õ ſen. excõ. ia audiẽtia. et c. ↄtingit. et ſũt ex ↄtectões et ↄuilegia clericoꝝ. extra ↄtectõem eim ſunt q cunqȝ ſtatutis et priuilegijs nõ iuuant. facit qð no. i. l. j. C. de aã. ſib. Dicit Inn. q vnicuiqȝ exiſtẽti i poſſeſſiõe licet defendere poſſeſſiõem ſuã. et fructus colligere nõ obſtãte ↄdictõe eius qui nõ poſſidet. vt ipſe no. J. de cenſi. c. venerabili in ſi. ¶ Quis põt iniuriam ſocioꝝ armis repellere ſiue loqoamur de ſocio ſocietatis reꝝ ſiue itineris. ij. q. vij. negligere. xxiij. q. iij. ſũma magis tñ moderate dȝ qs õſẽdere ſociũ qȝ ſeipſũ. piculũ ñ perſone nõ tenet̃ quis pro ſocio ſubire. vñ dicit ſapiẽs cato. Dilige ſic alios vt ſis tibi carus amicus. Sic bonus eſto bonis ne te mala dãna ſequãtur. Adde qð dixi in. l. vt vim. ff. de iuſti. et iur. in lec. An liceat clericis vel ↄlatis nouа caſtra vel munitões facere dic q ſic niſi ſint ſuſpecti õ emulatõe vł guerra ab eis mouẽda. de reſti. ſpo. c. piſanis. per Inno. Similiter dicimus de refectõe caſtroꝝ inhabitatoꝝ ſm Inno. qð ẽ notãdum. facit. l. opus. de ope. publicis. ſi clericus poteſt fugere potius dȝ fugam arripere qȝ fugientem cum armis ↄcutere. iuxta illud ſi ↄſecuti fuerint vos i vna ciuitate fugite in aliã niſi fuga eſſȝ eis piculoſa. Sed layci nõ tenentur fugere. ff. ad. l. aquil. l. ſciam. §. cum aliter. quia fuga ẽ refugiũ miſeroꝝ. Porro ẽt clericis ſi ↄſlutam patiãtur licitũ ẽ defendẽ. dũm ſeruet̃ modus et moderatio. ¶ Ecce exemplum de mõ. ſi nõ armatus pcuſſit cũ pugno non dȝ repercuti cũ gladio. ¶ Ecce exẽpluȝ de moderatõe. ſ. poſſibili pone q vterqȝ ẽ armatus vnus cuȝ leui inſtrumẽto alter cũ graui et periculoſo et ẽt cum leui. nõ eiȝ dȝ percutere cuȝ graui qñqȝ tñ impetus moderatõem tollit. qꝛ vbi furor ẽ ibi intellectus abeſt. vt no. i. l. j. C. vnde vi. dic q moderamẽ ſeruat̃ ſi illud tm̃ fiat quo omiſſo violẽtia repelli nõ põt. vt i. c. vt fame. de ſen. excõ. nec ẽ vis vtruȝ ſit eadẽ qualitas armoꝝ nec ne. qꝛ admodũ referẽ. ẽ ſi ad qualitatẽ. ar. ff. de vſufruc. l. fundi. §. ſi. et in iſtis index arbitrabitur. ff. de rei vẽdi. l. in fundo. et ex qualitate armorum pſumit̃ animus occidẽdi vel nõ occidẽdi. vt. l. j. §. ſed ſi clauis. ff. ad. l. cor. de ſic. verum autem qui excedit modum puniat̃ de tãto an de toto an nullo modo videtur diſtinguẽñ. aut in rixa et nõ punit̃. vt. ff. ad. l. aquil. l. ſi ex plagijs §. tabernarius. aut ex propoſito. et tũc punitur õ tãto nõ de toto q arbitrio iudicis relinquit̃. vt. J. õ reſti. ſpo. oliȝ. Si duo ↄtendũt de aliqua poſſeſſiõe et parãt ſe ad belluȝ vtꝝ iudex poſſit poſ. ſequeſtrare. dic q nõ ſi vnus poſſidet alter nõ. ſȝ ẽ dubium de poſ. tũc dȝ ſequeſtrari. vt no. Inn. J. de probat. c. in pñtia. Item ſcias q incõtinenti et ex interuallo dicit̃ put mã requirit. nã ſi quidẽ tale ẽ quid qð poſſit reparari vt recuperare poſſeſſionez inuaſaȝ. tũc dicitur incõtinẽti fieri cuȝ primum ẽ aptitudo recuperãdi q ẽt licitũ ẽ facere cõuocãdo amicos. et lȝ quidã dicãt infra triduũ. tñ ſi res magnũ apparatum exigit puta recuperatio vnius caſtri tps oportunũ ad hoc inſpiciendũ ẽ arg. ff. de verbo. obli. l. ↄtinuus. §. cum ita. et §. itẽ q inſulam. ſi aũt ẽ tale qd qð poſt factũ nõ poſſit in priſtinũ ſtatũ reparari. vt vulnera tũc incõtinẽti dr̃ fieri q ↄtinuate ſit inſtãte metu. vt no. J. de homi. c. ſigni. Pone ſtatuto ciuitatis cauetur q offenſo liceat facere competentem vindictam. ¶ Vtꝝ ſit licituȝ offenſo facere aduerſariuȝ ſuũ aſſaſſinari. dic q nõ qꝛ in hoc maior ẽ qualitas delicti qȝ delictuȝ. vt in. c. pro humani. de homi. li. vj. Preterea hoc ẽ capitale et iõ nõ interuenit ↄcurator. ſocius tñ hñ poſſȝ ipſi aſſiſtere. vel dic q nõ punit̃ mãdãs ſed faciẽs noie alieno. qꝛ iſtud mãdatũ naturali rõne ẽ turpe. vt. ff. de vi et vi ar. l. cũ fundum. et. ff. de re iudi. l. culpa ẽ. Item qꝛ ſtatutum loquitur de offenſo. et ſic loquit̃ in perſona nõ in ipſum actũ ſeu realiter. vt. ff. q vi aut clam. l. aut q aliter. §. ſi. et idez dico in marito qui põt occidere adulterum. nam intimus dolor excuſat eũ ſed nõ excuſaret eius nũciuȝ. vt. C. de adul. l. gracchus. illud conſtat q vindicta dȝ oculos retro et facta reſpicit. Sed defenſio futura concernit. vnde qui dicit ſe feciſſe ad vindictam dȝ probare q fecit poſt offenſam. ¶ Sed qd ſi aliqs adulterauit vxorẽ alterius et offenſus ecõtra poſtea adulterauit vxorẽ illius nũquid hoc genus vindicte ẽ licitum. rñdeo nõ qꝛ tãgit alium qȝ offenſum et iniquius fieret ſtatutum ſi hoc ↄmitteret et duplex iniquitas nõ eſt tollerãda. ar. in. l. ex facto. ff. de vulg. ſubſti. idez dicẽdum ẽ in raptis virginũ ẽt ſi carnaliter cognite ſi ſint. C. de rap. virg. l. j. ¶ Deinde no. glo. q trãſiens per loca piculoſa dr̃ trãſire per fortuitos caſus. et lȝ hñ ſuccedat tamen culpãda ẽ temeritas. ¶ Venio ad glo. que dicit q ſi vſurarius ẽ excõicatus pp vſuras lȝ ſit abſolutus a vinculo excõicationis per dioceſanum ſuum tñ nõ eſt abſolutus a reſtõne vſurarum. et eſt rõ qꝛ due ſunt obligationes. et lȝ tollat̃ ſñia nõ tollit̃ tamen debitum. ff. de dona. l. ſed ſi in ſtipulatũ. ff. de ſer. vrb. pre. l. ſi domus. dõ eim veniãt ex vno radicali fonte. qꝛ excõicatio venit ex cõmmercio. ſȝ obligatio vſuraꝝ venit et recõtrabit̃ ſicut indebitũ. ¶ Porro per excõicationem indebiti conditio nõ auget̃ ſed venit officio iudicis. vt. l. j. ff. de in litem iurã. nec dr̃ ſatiſfactũ lȝ ſit ſñia lata. ff. õ fundo iſtruc. l. nepoti. Et no. q vſure in veteri et nouo teſtmẽto ſunt prohibite et maxime clericis que ſtruunt auaritiam et diſſoluunt vincula ſocietatis humane. et hoc verum quãdo quis facit hũt artem vel quando ad procurationem creditoris quocũqȝ colore queſito vel pp idultam temporis dilationez q vocat̃ ex pacto pp pactum. ff. ſi cer. pe. l. lecta. in ſi. Sed ſi ad procurationem debitoris ducẽtis creditorem per ambages vboꝝ inuito creditore tempus nõ abit̃. vñ creditori icõmodum ſentit veniũt vſure. l. vſ ſuo eris tanqȝ itereſſe. ff. de in litem iurã. l. nũmus. C. de ſum. tri. l. j. in glo. qꝛ proprie loquẽdo ſi ſunt vſure. J. de foro ↄpe. c. dilecti. et iõ ſi taxat̃ per diſpoſitionẽ legis eos. C. de vſur. ſed p iudicem ↄbato vero intereſſe ſic dȝ itelligi. ff. pro ſo. l. ſocium q in eo. hoc eſt no. q ẽt ſi legetur pro anima ſi põt teſtator vſuras apponere. vt no. in. l. ij. ff. de an. lega. Nõ ob. l. j. ff. de permu. lega. qꝛ aliud eſt vſura que multiplicat̃ per tẽpora et aliud pena que ſuccedit loco ſortis et ſi ↄmittit̃ diuiſim ſed ſemel ↄ ſemel. ff. de ac. et obli. l. obligationum ſere. §. ſi. et. ff. de trãſac. l. pacto puenito. ¶ Sed nunqd per codices rõnum quas vſurarius conſcripſit ſecrete in camera nemine mãdãte nec ſciente ↄbet̃ q quis ſit ſolitus ſenerari. dicit Archi. q ſic. lxv. di. qui ſincera tñ dicit q nõ tenet̃ eos edere qꝛ ↄſcripſit priuatã ad ſuaȝ memoriã et gratia ſui tm̃ nec cũ mãdato ita q poſſit dici hoſtoꝛ negotioꝝ et vtꝝ dicit ſi cũ nemie ſit ↄtrouerſia vſuraꝝ. Sȝ ſi vſure repetunt̃ in iudicio tũc hñ cogit̃ edere vt i. c. j. de vſur. i de. Sane nullum iudicium icipit ab edẽdo ſed citatõe et libello. vt iſti. de pe. te. liti. §. ſi. qꝛ ſi dr̃ vſurus aliquo inſtrumento antequaȝ lis ſit mota. vt. l. j. §. edenda. ff. de edẽ. vtens dr̃ ille qui ↄducit vſurarius dr̃ ille qui verbo itentat iſtrumẽtum. vt no. Innoc. J. de proba. c. j. et dic vt ibi dixi. et dic q pena quãtitatis interdum accedit quãtitati. iterdum ſpeciei. iterduȝ facto. Primo caſu aut per temporis dinumerationem et eſt vſura. aut nõ per dinumerationem temporis ſed habito reſpectu ad itereſſe totale et nõ eſt vſura. qð dic vt. C. de vſur. l. cũ allegas. ſi pena adijcit̃ loco ↄtemptus tũc ſi eſt vſura vt ſi ſperat arbitrum vel iudex. vt. ff. de arbi. l. celſus. ff. de vbo. obli. l. ſtipulatio num alie. §. ſi ſortez. qꝛ ſi accedit ſorti. ſed venit extrinſecus. Adde quod dixi. ff. ſi cer. pe. l. rogaſti. §. ſi tibi. Vltra promiſſa ſub titulo donationis ſi valet quia eſt color queſitus vel in fraudẽ canonum. Idem ſi feneratori promitto dare pignora ſub pena quia vt dixi vbi eſt color queſitus ibi fraus ſm Cy. C. de vſur. autẽ. ad hec. lȝ Iac. bu. dicat ↄtrarium et male quia ↄtra ↄſcientiam. An iudices ſeculares poſſint ſe itromittere de reſtõne vſurarum certaruȝ. dic q ſic. vt. J. de vſur. poſt miſerabilẽ. Sȝ õ reſtitutione vſurarũ incertaꝝ ad eos ñ ſpectat cognitio qꝛ cã eſt eccleſiaſtica. vt no. xj. q. j. in ſumma. et i cle. diſpẽdioſam. de iudi. et dixi i. l. ricta. ff. ſo. ma. vbi eim vſure ſunt certe ñ ẽ cognoſcẽ ſed cognituȝ eẽ. ar. C. de ↄpen. l. ſi.

Et quiſqȝ. Qui populum regit dȝ hẽre clericum qui ſecuȝ cantet et pueros iſtruat in fide. h. d. ¶ Io. ex.

ibi

bi plebem large ſumit pro qualibet capella.ber.Ibi clericum.glo.ſumit argumentum ꝙ eccleſia non dēat dedicari niſi dos aſſignet pro ſacerdote ꝛ clerico. ¶ Queꝛo an ſine clerico ſacerdos poſſit conficere corpus xp̄i.dic ꝙ ſic qꝛ ſubſtātia miſſe ꝯſiſtit in illis verbis.hoc ē corpus meū. ꝛ hic ē ſanguis meus ꝛc̄.quem ſermonem profert ſolus ſacerdos. Ibi mittant.no.ꝙ p̄res dn̄t mittere filios ad ſcolas ad diſcendum diuinū officiū ꝛ catholicā fidē.ꝛ ſacerdos dꝫ eē inſtruct⁹ in fide.qꝛ q dꝫ alios īſtruere dꝫ eſſe inſtructus.vt.ff.de eden.l.ſi qua ex argētarijs.§.probibere.

ſ **Iquis ex clericis.** Clericꝰ nō dꝫ nutrire comā vel barbam.ſed dꝫ īcedere in habitu ꝛ tōſura.vt hic.ꝛ.I.e.c.p̄x.ꝛ no.hic ar. ex vi ſignoꝝ ſeu exterioris habit⁹ bal.

c **Lericus.** Clericus ꝯſtitut⁹ i mīorib⁹ q appellat ſine gradu pōt vxorē ducere niſi eſſet monaſterio traditus.No.quē cogi ad portādū habitū quē ſam aſſumpſit.ꝛ ſic cogit qs ad bonū inchoatū ꝯtinuandum.ſed non ad nouum inchoādum ſm ber.Bal.

m **Onaſterium.** Cleric⁹ frequētās mōaſteria monialiū ab ep̄o punit lay⁹ excōicat ſi mōit⁹ nō deſtiterit.h.d. ¶ Quero qs dicat frequentare.glo.dicit ꝙ per duas vices.Et not.ꝙ frequētatio inducit preſumptionem maleficij.ꝛ ſic frequentatio facit indicium ad torturam ꝛ no.ꝙ id qḋ ē prohibitū ſine cā videtur eſſe permiſſum cum cauſa.Adde ꝙ illa dicit cā cui ratio ineſt nam ſi ratio nō ineſt non dicitur cauſa proprie ſed abuſiue.ff.de v̄bo.ob.l.ſi ita ſtipulatus.§.poſtū in fi. ꝛ ē argu.qḋ ſi per ſuperiorem ē prohibitus acceſſus ad certum locum vel ingreſſus palatij ꝙ ex cā ineuitabili ꝯtraſaciens nō punit ar.ad idē.ff.de publi.l.ceſar ꝛ ē rō quia pſona agens ē illa que debet puniri.ſed iſta non ē perſona agens ſed patiens qꝛ per vim patit vt ait Seneca in epl'a.c.vij.ad lucilliū dicēs volentē fata nolentē trahunt.

¶ Vide ō mā p La pū alſatiōe ſu.lxxvi.

q **Uoniam vt.** Tria dicit p̄ no ꝙ ep̄s pt ſtatuē certū numerū miſtroꝝ iuxta ꝓuentus ꝛ facultates eccl'aꝝ.ſcḋo ꝙ pōt ſtatuere ꝙ hōs eoꝝ veniāt in cōi.tertio ꝙ ſimul comedāt ꝛ dormiāt pēa triplex officij beneficij ꝛ grauioꝛ ꝛ hoc pꝫ. Caſus.decretalis ſcribit hic gregorius oībus epiſcopis vt pꝫ in regiſtro ſcḋm Inno. ¶ In tex.ibi.in cōmuni.per hoc dicit doct.ꝙ epi de eccleſia parochiali poſſunt facere collegiatā ſeu ꝯuentualem. Ibi ſi opus fuit. Not.penā ordinariā aggrauari iudicis arbitrio ſuadēte ꝛ ab hac aggrauatione ſi cōſtat de facto nō pōt appellari. Ibi alienus.not.quem fieri alienum a communione pp̄ violentam manuū iniectiōnē i clericum.th̄ inter ꝯuentuales ep̄s hꝫ p̄tātem abſoluēdi.plenariam.i.liberā. ſic.n.exponit.ff.manda.l.creditor.§.lucius hel. No.ꝙ ꝯuentuales debēt ſimul viuere ꝛ ſub eodem tectu dormire.ꝛ hoc ſatis pꝫ ēt ex vi grāmatice.qꝛ cum.i.ſimul.ꝛ argumentum ex vi grāmatice validum ē in iure.ff. de aur.ꝛ argen.lega.l.plautius.ꝛ per Innoc.de reſcrip.ſedes in principio.

c **Um ab omni.** Eccl'iaſtici iudices gratꝫ iudicare dn̄t nec exigere pn̄t decimā etiā ſi hoc hēat cōſuetudo nō obſtante ꝙ dicāt ſe nomine aſſeſſorū ſuorū exigere.qꝛ hoc dicūt in fraudem.dic de hoc.vt no.in.c.ſtatutū circa fi.de reſcrip.li.vj. Not.ꝙ officiū iudicij dꝫ eſſe gratuitū.qꝛ ſatis ſufficit eis pro ſalario qḋ hēant eccl'iaſticos redditus. ¶ Quero qd de officio tutoris vtrū dēat eſſe gratuitum.glo.not.dicit ꝙ ſic.ff.de tuto.l.meos.ad hoc.ff.de neg.geſt.l.q ſine vſuris ibi nam dicit gratuitā.certe ꝛ ab oī lucro abſtinentes fidē p̄ſtare debet dicit tex.ꝙ ſatis ꝯſequit p̄miū q bene gerit officiū. qꝛ ꝯſequit laudem in auc.de here.ꝛ fal.§.ſi vero. No.deinde hic venales ſniās ꝛ ꝓceſſus non tenere ꝙ veꝝ eſt in ꝓceſſu iudicij.ſed ꝓceſſus arbitri vel arbitratoris tenet ſed dat exceptio ſm Inno.ꝙ eſt verum in arbitro q ſponte eligit.ſed ſi eligit de neceſſitate qui vocat arbiter iuris. idē eſt in eo ꝙ i quocūqꝫ iudice delegato vt proceſſus venalis ꝛ ſentētia venalis ſit nulla ipſo iure. Et hoc ē bn̄ notādum.qꝛ arbitri ſepe cōmittūt hos baratarias cū plerūqꝫ ſint viles pſone. Siquis th̄ nō potes ſuam iuſticiā obtinere redimit hāc iuſticiā.iſte nō dicit cōmittere ſimoniam. Et adde niquid ille qui promittit iudici idē nitatē preſumit cōmittere barateriā. Bar.dicit ꝙ nō.ff.de fur.l.ſiquis vxoꝛ.§.ſi fugitiuū.qḋ ē verum ſi iſte promiſſoꝛ ſoueat ius.alioqn dēret puniri de barateria. Adde vtr̄ ō iure ciuili ſportule debeātur iudicibus.videt ꝙ nō debeant ex ꝓmiſſione.ſed ex legali diſpoſitōe ꝛ ſine taxate nō arbitrarie.vt legit ꝛ no.inſti.de ac.§.tripli. Sed an valeat cōſtitutio epiſcopi ſup hoc videlꝫ ꝙ epiſcopo debeat nomie ſportularum aliqua quota litis.puta vigeſima vl' quecūqꝫ alia minoꝛ vel minima.vt vnus denarius pro lib.et⁹ ꝙ petitur.videtur ꝙ epiſcopus nō poſſit hoc ſtatuere.qꝛ faceret ſtatutum i cauſa propria ꝛ ꝙ ratōe ſportularum dicatur cauſa propria tenet glo.ordi.ff.ad municip.l.de iure que dicit ꝙ ſi iudex pretēdit ſe habere iuriſditōem cū ſportulis ꝛ pars hoc negat ꝙ nō poteſt pronūciare ſe iudicem.ꝛ ideo iudex debꝫ eſſe cautus vt nō p̄tēdat intereſſe ſportularum.ſed tractet ō ipſo intereſſe.nam expſſū nocēt nō expſſa nō nocēt. Si autem pretēderet ſportulas ex ꝓmiſſiōe.tunc non valeret promiſſio.vt hic nec iuuat color queſitus.puta occaſiōe tabelliōum qꝛ ꝙ nō pōt fieri ſimpliciter nō pōt fieri frauduleter.ff.ō trāſac.l.cū hi.§.ſicut lis.ff.ō cōdi.ꝛ demō.l.heres meus.§.ꝙ in fraudē. Adde qḋ no.in auc.ſcriptū exēplar. Itē adde ꝙ ep̄us ſi haberet tpalē iuriſditōem ab impatore poſſꝫ in cauſis prinētibus ad iſtam tpalitatem eligē ſportulas. Itē dicit gl.ꝙ comitiſſa matilda in ſuis regalibus computabat ſportulas vt exigebat. Bal.

d **Eus qui.** Religioſi miſſi ad predicādū ō nouo ꝯuerſis ad fidē debēt ſe in vnū ſupioris habitū ꝯformare facit.ō.de elec.cū eām.h.d. ¶ Caſus limonēſes de nouo ꝯuerſi erāt ad fidē datus fuit eis ep̄s ꝛ quidam alij fratres ad p̄dicādum euāgelium.quia illi predicatores diſſimilē habitū habebāt murmurabāt ꝛ ſcādalū inter limonēſes ſuſcitabāt ex tali diuerſitate ſcribit papa ep̄o limonēſ.ꝛ alijs fratribus dicēs ne pp̄ diſſimilē habitū ſcādalū ſuſcipit inter illos qbus vnū euāgelium predicabāt mādat eis ꝙ oēs debeāt ſe ꝯformare in vnum regulare ꝓpoſitū ꝛ honeſtum habitum quātū ſpectat ad hoc officiū nō obſtāte eo ꝙ quidā illoꝝ ſint monachi qdam vo canonici regulares qdā alij ſtrictiorē vitā pſeſſi. ¶ Et ex hac decretali no.ꝙ propter ſcādalum reddit a iure ꝛ habitu regulari ſed illud fit ad tēpus ex cā. Item in his que ſpectāt ad ꝓfeſſionē pape auctoritas intelligit excepta ſicut dī ō iuramēto. No.ꝙ ſtrictioꝛ vita regulariū ō mādato pape reducit ad vitā latiorē ꝛ magis cōem.nā hoc nō ſpectat ad ſubſtātialia regule ſed ad accidētalia que pape poteſt permutare ꝛ indulgere contra cōſtitutōēs.ergo cartuſiēſium hn̄ pōt papa diſpēſare. Sꝫ nō contra ſubſtātiam ꝓfeſſiōis. Itē ꝯtra regulā minoꝝ.th̄ diſpēſat ſꝫ ꝯ cōſtitutionē p̄dicatoꝝ pōt diſpēſare. Vbi gl'a.ꝙ frater p̄dicatoꝛ poſſit ſuccedere i hēditate pſtna ꝛ ō ea facere teſtm̄ qꝛ mēdicatio p̄dicatorum nō ē ex regl'a ſꝫ ex ꝯſtōnib⁹.vt dicit Fede.ō ſenis. Deinde gl.ſumit ar.ꝙ ab oī voto ꝛ ꝓfeſſiōe ꝛ ab oī iuramēto auctoritas pape itelligit excepta qḋ ē verū in his ſup qbus ē poſſibilis diſpēſatio.vt.ff.ad municip.l.ſi.ſed ſiquis iurat aliquid facere ꝛ papa illḋ fieri prohibꝫ alia diſpenſatio nō eſt neceſſaria.ff.qui ſatiſda.cog.l.pe.qꝛ ꝓhibitio pape dr̄ vis maioꝛ cui reſiſti nō pt. ꝛ ſic ꝯnumerat inter caſus fortuitos nō leues ſꝫ maiores ꝛ p̄icloſos q in qualibꝫ re excuſant ꝛ quādoqꝫ caſus prepon derāt culpe.vt.ff.ad.l.ro.de iac.l.ſi vehenda.§.idē iuris. ꝛ.ff.ꝙ me.cau.l.ſi cū exceptōe.§.ꝙ ſi homo.vt ſi res erat alias peritura.vt ibi no. Et ſi aūt caſus fortuitus ꝓpꝛie loquendo vbi fortuna dominat ꝓuidentie humane.vt.ff.de nec.ēp.l.ſi hr̄s.vñ leuiores culpas exhaurit a p̄dominio. ¶ Deinde dicit glo.ꝙ ex diuerſitate hitus ſcādalū gnā

tur. dicit.n.pħs ꝙ diuerſitas moꝝ nequaꝙ̄ ē amabilis. ¶ Dicit lex ꝙ ex deſpicere naſcit̄ inuidia ꝛ ſeminat̄ diſcoꝛdia inter fratres.ff.de le.ij.l.cuꝫ pf.§.euictio. Deinde glo. dicit ꝙ ꝯformitas h̄ attendit̄ appet in oculis vulgi ſicut h̄ ãno fuit in ſtˡi ꝙ oēs hoīes de ãno. M.cccc.i tota lombardia tuſcia ꝛ vſqꝫ in romã ex deuotõe aſſumpſerunt q̄dã veſtimēta alba tñ deſubtus ibãt induti put p̄us.l3 iſta diſſimilitudo ſit talis qualis ſed nō pfecta.ō hoc tñ facio mētõem ad eternã rei memoriã.qꝛ fuit q̄ddã miraculuꝫ. ¶ Deinde gl.ſumit ar.ꝙ canonicus regularis pōt eē canonicus in eccl'a ſeculari.v̄.gra.canonici puſini ſunt regulares.canonici triderti.ſunt ſeculares.poterit canonic⁹ puſinus ad canonicatũ tridertinuꝫ accedē.ꝛ ē ſilitudo quia monachus pōt fieri ep̄s i eccl'a ſeculari ſ3 her. ¶ Sꝫ collectarius recitat opinione hic in ſuo ope. Nã Arch. dicit ꝙ regularis obmiſſa eccl'a regulari n̄ pōt tñ̄ſire ad eccleſiã ſecularē.qđ vr̄ verius.qꝛ reus n̄ recipit reſtōeꝫ dũ ſtatũ mutat.vt.ff.ō mino.l.ſi ex cã.§.pap.ꝛ dic vt.J.de regulis.c. ſup eo.ꝛ de ſta.mo.in ſumma.ꝛ in.c.ꝙ dei timorē.ad hãc mãꝫ facit qđ no. Jo.an.i.c.j.ō cle.i cle. Bal.

¶ Solꝫ al legatiſ̄ tex. ꝙ conſuetudo ꝯ̄ honeſtatē nō vꝫ vide panor. argumētoꝝ i ꝯ̄trõ i.c.oī lecti.ō arbi. ꝛ i.c.nouit. de his q̄ fi. a prela.ſine cōſen. capi.

Tni decorem.

In eccl'ys ñ debēt fieri ludi teatrales ne honeſtas inquinet̄ eccl'e.h.d. Repreſentatões tamen fieri quedam poſſunt per quas homines ſimplices erudiuntur.h.d. ¶ Quero vtrum ludi aleaꝝ vel taxilloꝝ poſſint fieri extra eccleſiaꝫ ꝛ nũquid pditũ in tali ludo q̄ vocat̄ ludus pditionis debeat in foro legis vel foro ꝯ̄ſcie reſtitui pdenti.ꝛ videt̄ ꝙ nō.qꝛ lege cauet̄ ꝙ minoꝛ iuuat̄ b̄ñficio reſtõnis in integ. Et ſic de iure ſpãli iuuat̄ b̄ñficio etatis.ergo ſecus in his q̄ ſunt etatis legitime.vt.ff.ō mino.l.ſi in emptõe.§.j. Itē ex vi ſermonis iſte appellat̄ ludus pditionis. Item iſte ē ludus fortune que in omni re dñatur. Item par potentiã dñi.item qꝛ ſic ſe hꝫ ꝯ̄ſuetudo generalis. ¶ In ꝯ̄triũ vꝫ tex.in.l.aleaꝝ viſus niſi ſit ludus modice rei ꝛ ad recreatõem animi. Quidã diſtinguũt aut quis ē tractus ad ludum aut traxit aliuni.p̄mo caſu repetit.ſecũdo nō.ſimilis diſtinctio.C.de ſer.fugi.l.quicũqꝫ.§.ſi. Si aliqua promiſſio ſine per inſt̄m vel ſine facta eſtꝫ ob ludum nō poſſet agi ex ea.qꝛ ob cām minus ꝓbabilẽ facta foret.vt.ff. de aleato.l.j.§.qđ autẽ. Et adde qđ no.J.c.clerici.ꝛ.ff.de vſucap.pro emp.l.ſiqs cum ſciret. Qui bona ſua ludēdo dilapidat ſimilis ē prodigo vt poſſit ei iterdici bonis.vt ibi pꝫ.qꝛ intereſt reipublice ne quis male vtatur ſubſtantia ſua.facit.ff.ſo.ma.l.ſi cum dotẽ.§.ſi aũt diſſipet.C.de ſen.paſ.l.in q̃ne teſti.ff.ad treb.l.impator. Adde ꝙ ſi in ſpē de qua agit̄ apparet pdigalitas nō ē neceſſaria alia iterdictio iudicis.ꝛ ideo qꝛ magna donatio ē ſpēs pdigalitatis requirit̄ inſinuatio ꝛ ēt cũ inſinuatõe nō valet ſi fit ob turpē cãm.ar.ff.de ac.ꝛ ob.l.ſi.ꝛ.ff.de aur.ꝛ ar.le.l.qͥtus mutius. ¶ Sꝫ nunquid de turpibus queſtis vt turpi lucro pōt qs teſtificari.iſte caſus ē in meretrice.ꝛ videtur ꝙ meretrix nō poſſit teſtari.qꝛ infamis.ff.ō teſta.cuꝫ lege ſed ibi loquit̄ de infame p ſniam.al'a hñ pōt facere teſtm̃ .C.de inoffi.teſ.l.in arenã.C.de ſecũ.nup.l.j.ſecundo quia turpia lucra ſunt ab heredibus extorquenda. Sed certe anteqꝫ extorqueant hñ hꝫ qs heredẽ in turpibus lucris ff.fami.her.l.his ꝯ̄ſequēter.§.j.tertio qꝛ meretrici ē iterdictum bonis.ff.de cura.furi.l.ꝛ teneri.ſed illud per ſniam qꝛ in priuãdo queꝫ de iure cõi req̄rit̄ ſnia.quarto qꝛ notoriuꝫ ſed certe notoriũ req̄rit ſniam ſꝫ non fert ſniam vñ ſi ꝯ̄ſanguinei meretricis volunt ꝙ ipſa nō poſſit contrahere nec teſtari faciant ſibi interdici bonis p iudicem ſuum. Nã lꝫ iſta pdigalitas nō tendat ſubuerſionẽ ꝑrimonij. tñ lex male ꝑſumit de ea. ¶ Pone ꝙ quis fingit ſe clericũ cũ nō ſit an poſſit puniri non ſolũ a iudice ſeculari ſed ēt ab ep̄o.dic ꝙ ſic.nã re vera laycus ꝛ ſic punitur a p̄ſide inſpecta veritate ſi qđ delictũ ꝯmiſit. Item adulterando habitũ facit iniuriã ep̄o.ꝛ ſic vterqꝫ punit iuxta ſuam iuriſdictõem.qꝛ vbi non ſufficit vna pena imponuntur plures.C.de ſpo.l.ij.ꝛ.l.ſi.C.arbi.tu.l.ſi.ꝛ hoc facit contra q̄ſtores ſancti antonij qui portant crucem vt videantur de fratribus ꝛ ꝙ peius eſt dicunt miſſam ꝛ non ſunt ſacerdotes.ꝛ iſti vltimi tenent̄ crimine falſi.vt.ff.de fal.l.eos.§. qui ſe. ¶ Quero nũquid illi q̄ ꝑſunt hãſtiludijs ſint infames.rñdeo nō qꝛ hoc eis ꝑſtatur p̄ ſupioꝛẽ pro diſcretiõe virtutis.vt.ff.de infa.l.athletas.§.j.poſt princ. Joculatores aũt diſcurrētes p mõduꝫ infames ſunt ꝛ eoꝝ nō vꝫ teſtimoniũ.qꝛ poſſe teſtificari ē honoꝛ qui nō ꝯpetit infamibus qm̃ dñt eē in horrore nō in honore. vt.l.j.C. vbi ſena. vel clari.ꝛ ſi ipetrarēt aliqđ b̄ñficiũ eccl'aſticuꝫ poſſet eis opponi exceptio hiſtrionatus.

Tclericorum.

Prĩa pars indicit clericis caſtitatē. Scđa penã imponit. Tertia q̄ grauet. Quarta punit prelatos negligētes ꝛ compatibiles. Quĩta punit clericos icõtinētes.ſcđa ibi ne ſo.tertia ibi ſiqs.quarta ibi ꝑlati.quinta ibi autē. Caſus qꝛ clerici diſſolute viuebãt a carnali vicio nō abſtinentes ſtatuit ꝯciliũ put ſequit̄. ¶ In tex.ibi mores ꝛ actus.i. interiores ꝛ exteriores. Ibi vniuerſi.ēt inferioris ordinis. vt.J.ti.j.ꝛ per hoc collige ꝙ nati ex ꝯcubina clerici in minoribus ꝯſtituti ſunt ſpurij nec legitiari valēt per ſubſequēs m̃rimoniũ qꝛ m̃rimoniũ nō legitimat ꝓhibitos.arg.ff.de ſta.ho.l.paulus.ꝛ ita diſputando tenuit Rizar.malũbra. tñ Jo.an.in merc.videtur tenere ꝯtrarium. nam tantus eſt fauoꝛ ꝛ vigoꝛ m̃rimonij ꝙ legitimat ſpurios q̄ nō ſunt inceſtuoſi. Iſti aũt nō ſunt inceſtuoſi quoꝝ pater nō ē i ſacris.ergo ſi depoſito clericatu ꝯ̄hit m̃rimonium cũ dicta ꝯcubina filij efficiunt̄ legitimi iteruenient̄e tñ inſt̄ali ſide ꝛ dote qꝛ iſtud m̃rimoniũ dꝫ eſſe ſolēne qđ operat̄ preter naturam.vt inſti.de nup.§.ſi. Sed ō iure canonico ſolēnitas iſta inſt̄i ꝛ dotis nō ē neceſſaria qꝛ in iſtis nō ꝯſiſtit ſubſtantia matrimonij ſed in ꝯſenſu.vt.J.qui fil.ſint legi.c.tanta. ¶ In tex.ibi in filios diffidētie.i.de quoꝛuꝫ ſalute diffiditur.vt.J.de excel.prela.c.clerici. Dicit Ja.de bel.ꝙ damnati iſto vicio quacũqꝫ pena nō pñt teſtari nec teſtificari ad ſimilitudinē damnatoꝝ de famoſo crimine de quibus dic vt no.ff.de teſta.l.cũ lege. ¶ In tex.ibi icentiuũ.i.puocatiuũ.ꝛ no.ꝙ venia dat m̃ãm delinquēdi. Itē itereſt reipublice maleficia puniri.ff.de publica.l.licitatio.§.qđ illicite.ꝛ.ff.ad.l.aq̄l.l.ita vulneratꝰ.ff.depoſi.l.bona fides.ō offi.pſi.l.ꝯgruit vt pena vniꝰ ſit metus multoꝝ.vt.l.j.C. ad.l.iul.repe.qꝛ vbi ſcelerati puniunt̄ multoꝝ ſalus ꝛ incolumitas ꝓcurat̄.vt.C.de ſer.l.ꝓuiciaꝝ. ¶ In tex.ibi ꝯprehenſi.ſ.p teſtimõs ꝓbãtes vel p torturã ſi ē caſus in quo dꝫ torqueri.ar.ff.de qđ.l.maritꝰ. ¶ In tex.ibi magis aut minus.no.ꝙ ſm̃ quãtitatē aut qualitatē dlicti pena augetur vel minuit̄. Itē no.hic ꝙ pena cognoſcit̄ ex qualitate criis ꝛ eꝫ qualitas crĩs cognoſcit̄ ex genē pene.vt.ff.de pub.iudi.l.ij. ¶ In tex.ibi ſuſpēſus ab hoīe vel a iure vt qꝛ notorium.vt no.xi.q.iij.c.ſiqs.no.ꝙ ſuſpēſi celebrãtes ſiūt irregulares. ¶ In tex.ibi dupli culpa.nota ꝙ vbi ē duplex culpa ibi ē maioꝛ pena.ſic.C.de ſer.fug.l.q̄cũqꝫ.ꝛ duplex culpa dr̄ vna fornicatõis alia ꝯtumacie.ff.de in litē iuran.l.j. ¶ Illud ꝯſtat ꝙ hic p ꝯtumaciã pena aggrauat̄. Ibi pecunie.no.ꝙ ſimonia cōmittit̄ qñ iudex accipit pecuniã ne ꝓcedat cōtra delinquētes ꝛ punit̄ iudex ſimili pena cũ delinquente ꝛ ſic facit litem ſuam. Ibi grauius puniuntur no.ꝙ ꝯiugati grauius peccant in crimine carnis q̄ꝫ ſoluti. vnde clerici grecoꝝ q̄ poſſunt habere vxores grauius peccant tenēdo cōcubinas q̄ꝫ clerici romani qꝛ illi poſſunt ꝓuidere ſibi de vxoribus iſti non.

Crapula.

Cleric⁹ crapuloſus vel ebrioſus monitus ſi deſiſtens ab officio ꝛ beneficio ſuſpenditur.h.d. ¶ No.hic ꝙ crapula ꝛ ebrietas ꝓdicitie ſce na diſſoluãt. ¶ No ſbũꝫ ꝙ ebrietas oīētis iducit exiliũ ꝛ libidinis icentiuũ ꝓuocat ꝛ niſi clericus ab iſtis vicijs ſe abſtineat deponitur.ꝛ ē argumētum ꝙ non valeat teſtm̃ ebrij.ꝛ no.differentiam iter ebriũ ꝛ ebrioſum.nam ebriꝰ dicitur a ctu. ebrioſus conſuetudine inebriando.ꝛ eſt probatio aliquantulum difficilis.vt no. Inno.in.c.qđ cãm.de teſti.ꝛ pleriqꝫ ebrietatē fingunt vt maleficia declinēt.ff.ō offi.pſi.l.diuus.alij fingunt ſe furios vt cōtrahētes ſecũ cludant.vt.ff.de curato.furioſi.l.obſeruare. ¶ Extra que ro vtrum

Digitized by Google

ro vtrū clericus remotus ab officio ⁊ beneficio poſſit repetere expenſas quas fecit ꝓ vtilitate eccleſie ⁊ dic ꝙ ſic per.l.no.ff.de ꝯtraria ac.tutele.l.a tutela remotus. Dicit tex.ꝙ delinquētes per ebrietatē nō dicunt̄ delinquere ſtudioſe ſed impetuoſe ⁊ ideo mitius puniunt̄.vt.ff.de pe.l.reſpicien̄.§.delinquūt.vbi tex.ſingularis ⁊ facit ad ſtatuta que dicunt ſiquis ſtudioſe percuſſerit amputet̄ ei manus nam vbum ſtudioſe ſignificat deliberato aio ⁊ cū premeditatione mentis ſtudiū enim dicit̄ vehemens applicatio animi.vt no.in.l.j.§.hui⁹ ſtudij.ff.de iuſti.⁊ iure. ¶ Not. hic ꝙ crapula dicit̄ exceſſus cibi ⁊ ebrietas dicit̄ exceſſus vini vel ceruiſi⁊ qui fit nimio potu aque pure. Dic ꝙ iſta pōt dici crapula ſed non ebrietas q̄ corrumpit ſtomachū ⁊ generat vomitum ⁊ anguſtiam ⁊ ideo i omnibus reb⁹ debꝫ eſſe temperamētum. Aromata āt ⁊ ꝯfectiones non lꝫ ſumere extra modū q̄ luxuriā ꝓuocant tamē quia pauci ſunt qui vtunt̄ iſtis ꝯfectionibus nō fuit neceſſe ꝙ ſpecialis mentio fieret de ipſis ſicut nec per contrariū de ceptibus ⁊ aleis. ¶ In tex.ibi.ab officio vel beneficio no.ibi alternatiuas inter penas dicit glo.ꝙ per alternatiuam inter penas dat̄ arbitriū iudici quā penaꝫ eligat quod eſt not. dignū de hoc no.vt dixi C.de ſeruis fugi.l.ſi ſeruus fugitiuus ⁊ eſt rō q̄ alternatiua generat obſcuritatē ⁊ in obſcuris declaratio pertinet ad iudiceꝫ.ff.de verb.ob.l.cōtinuus.§.cū ita ibi dum dicit in incertis nō in certis eſt cōiecture loc⁹ ⁊ calamus iudicis ſupplet pro calamo legis vt.ff.de effra.⁊ expila.l.expilatores.⁊.ff.de tel.l.ſeyo.

c **Lerici.** Dicit̄ hic ꝙ clerici nō debēt ludē ad taxillos nec ludētes aſpicē. ¶ Sed hic q̄ro quare ludus taxillorū ē ꝓhibit⁹.rn̄deo quedaꝫ ſunt ꝓhibita q̄ illicita ſunt ſicut ſunt illa q̄ iure diuino vel iure gentiū ꝓhibita ſunt.vt furtū ſacrilegiū vſure inceſte nuptie ⁊ ſimilia. Quedā aūt ſunt illicita ex humana ꝯſtitutione ⁊ ſi nō eēt humana ꝯſtitutio nō eēnt ꝓhibita vt matrimoniū inter conſobrinos ⁊ plura alia ſimilia que legibus vel ſtatutis vulgarib⁹ continent̄ inter q̄ pōt numerari ludus taxillorū ⁊ aleaꝝ.non enim principaliter pp ſe ꝓhibet̄ ſed pp acceſſionem ſiq̄dis tota die luderet ⁊ non pderet nec vinceret nec deteſtabile aliqd̄ committeret.illud non eēt magnū peccatum.ſed q̄ ludentes ad taxillos conſueuerunt inſanire.deū blaſſemare p̄rimoniū ſuū diſſipere ⁊ poſt rerum dimiſſionē vſqꝫ ad furta ⁊ dēteriora peruenire iō ludus taxilloꝝ ꝓhibet̄.aſ nō ſunt ludi ex q̄bus crīa oriunt̄ vt in prima conſtitutione digeſtoꝝ circa ſi. Non ob.l.vlti.i pn̄.C.cōia de leg.q̄ ibi ē caſus i quo fortuna hꝫ iudicare. Eſt āt fortuna ſm Ariſto.natura ſine rōne q̄ nec pro nec contra pōt rō aſſignari ab humano intellectu.plerūqꝫ enim non cadit in mēte hoīs.⁊ iō cāus aduerſe fortune in hiis i quibus reqrit̄ conſenſus nō cōprehendit̄.vt.ff.de contrahen.emp.l.ſtulas.§.frumēta. ¶ Scdo quero canonici ſunt diuiſi in duas ꝑtes equales nec ꝑſſ in eandeꝫ cōcordare vel ꝑualere vtrū poſſint hoc committere iudicio ſortium. ⁊ dicendū ē ꝙ nō q̄ hoc ē ꝯ̄ formaꝫ capituli q̄ pp.de ele. in inferiorib⁹ prelaris ⁊ in electione pape multoforti⁹.q̄ licꝫ ibi nō requirat̄ forma cōis reqrit̄ tū forma ſingula.c.lꝫ euitanda de elec. ¶ Tertio q̄ro ludentes poſuit pecuniam ſuper diſco iudi.vtrū vincens ſtatim faciat pecuniam ſuam ⁊ qd̄ ſi pecuniam hꝫ in ſinu.ſo.aſpectu aqrit̄ poſſeſſio ſi tenens cōſentit.vt.ff.de ſol.l.pecunia.ff.de acqui.poſ.l.j.§.ſi inſtrumentū. Itē dn̄ij ⁊ vſucapien̄.conditio q̄ dn̄iū venit in comitiuā poſſeſſionis.⁊ pōt dici ꝙ poſſeſſio eſt mater ⁊ dn̄iū eſt fili⁹ ipſius.vt.ff.de acqui.poſ.l.j.i pn̄c. C.per quas pſo.no.acq.l.j. ¶ Sꝫ ꝯ̄ ſic opponit̄ vincere in ludo eſt ꝯ̄ ꝯſcientiam.ergo nihil acqrit̄ quaſi ꝯ̄ menteꝫ q̄ ꝯſciētia ⁊ mēs idē ſunt. Et ſupra mentē nihil ē niſi rōnā rō ꝯſciētie.vicit.ſo.ad acquiſitiōem dn̄ij ñ reqrit̄ ꝯſcia ſꝫ ſufficit ei act⁹ ꝯtermiat⁹ a iuſ.vt.ff.de iuris ⁊ fac.igno.l.regu.§.q ignorauit. Itē ꝯſcia legis vicit ꝯſciaꝫ hoīs.⁊ ſiquis dicit ſe nō habē ꝯſciaꝫ iſtaꝫ cū debeat eā habē oꝫ iſtrui in cōſcientia recta ⁊ cogi ad eius obſeruantiam.fatua enim cōſciētia ſeu fatua opinio non excuſat alioqn vnuſqſqꝫ dēgaret ſe habere cōſcientiam leſam ꝙ eſt abſurdū.vn̄ debemus firmare pedē ſup ꝯſcia ſana.nō ſup abuſiua.vt.ff.de iudi.c.nouit. ¶ Sꝫ adhuc opponit̄ ⁊ videt̄ ꝙ ex ludo taxilloꝝ nō querat̄ dn̄iū q̄ dn̄iū nō querit̄ ſine titulo vō vel putatiuo.vt.ff.de acq.poſ.l.ſiq̄s vi.§.differētia.ſꝫ ludus nō affert titulū q̄ nec pro donato nec pro derelicto q̄ qui ludit nō hꝫ animum pdeñ.ſed vinceñ.vt.ff.de vbo.obli.l.in executōib⁹.§.ſi. Itē nec hꝫ efficaciter titulum pro ſuo.ergo deficit titulus ſꝫ ad hoc ſic reſpondetur qd̄ habꝫ titulum qui dicitur ex varijs figuris cāuſarum ſicut enim ſpecies obligatōis.ita ⁊ ſpēs dominij.nūqd̄ ergo ille q̄ vincit ad taxillos tenet̄ reſtituere. Ber.dicit hic ꝙ ſic ſi pecūia erat ludētis.ſecus ſi ꝓprie aut dominij.alij dicūt ꝙ dꝫ dari pauperibus tāquā illicite acquiſitum. Iſte due opi.ſunt incōpatibiles ⁊ cōtrarie q̄ de alieno nō oꝫ fieri elimoſina.nā ꝙ o debetur ticio nō debꝫ ſolui ſeio.vt.ff.de ſolu.l.qui homine.§.ſi nullo.alij dicūt ꝙ illud ꝙ vincit̄ in ludo pleno iure efficit̄ vincētis nec iudex penitētie debꝫ mādare ꝙ reſtituat̄ ꝙ verum eſt in ludo ingeniali ſicut ē ludus ſcachorū vel in quolibꝫ ludo cui meſt virtus animi vl̄ corporis ſꝫ ludus taxillorum nullam habꝫ ſpeciem virtutis.ſed eſt q̄dā diſſipatio ⁊ vitium anime.tamē ꝯſuetudo permittit ⁊ error mūdi ius facit ſm Ioā.and.adde ꝙ dixi.ſ.e.c.ij. Deinde no.hic de veſtibus ꝙ nō debēt eſſe nimis breues nec nimis lōge. Et per h̄ inſtruūtur doctores ⁊ ſcholares.nā doctores appellatur ſacerdotes.vt.l.j.poſt pꝛin.ff.de iuſti.⁊ iure. ¶ Ulterius no.ꝙ mōachus factus eṗs nō liberat̄ ex toto ab ordie mōachali.ṁ q̄ ē emācipatus a ſuo abb.vt̄ ꝙ in vita ſua poſſit habere ꝓprium.ſꝫ nō in morte.fructus igitur beneficij facit ſuos tāquā paterfamilias ſꝫ nō poſſet eos relinquere cōſanguineis.vt in.c.j.de pecu.cleri.ſed in vita ſua poſſꝫ eis indigētibus ſubuenire ⁊ ſi hereditas ei deferat̄ pōt adire ⁊ dimittere alijs qui ſuccedūt ab inteſtato hoc no. Bar.in.l.ij.ff.de condi.fur. Et adde qd̄ no.xviij.q.j.ſtatutū ⁊ de offi.ordi.c.quāto.⁊.C.de bo.que lib.l.cum nō ſolum.in pn̄. Dico.n.ꝙ ſi abbas nō vult adire cōuētus nō poſſet eum compellere imo nec aliquis ſuperior.vt.ff.ad treb.l.q̄ poterat q̄ de volūtarijs nō intromittit ſe lex.vt.ff.co.l.incōmodato.§.ſicut.⁊.C.mā.l.ſi remādata.⁊.C.de neg.geſt.l.tutori.

e **X litteris.** Cleric⁹ ab eṗo tertio monitus a negociationib⁹ nō deſiſtēs perdit bona priuilegiū clericale.h.d. ¶ Cāus i terra comitis fontini erāt quidā clerici qui potius intēdebāt negocijs ſecularib⁹ q̄ꝫ diuinis officijs ⁊ dū priuilegium clericale faciebat pro ipſis allegabāt ꝑuilegium clericale dū aūt ſtatuta laycoꝝ faciebant pro eis volebāt vti ſtatutis illi⁹ terre vn̄ comes fuit de hoc conqueſtus pape.papa ſcribit eṗo illius terre ꝙ moneat eos ꝙ a talibus negociatiōibus deſiſtāt. Et ſi tertio moniti nō deſiſtāt priuilegio clericali gaudere non debeāt quo ad bona vn̄ tenent̄ ſeruare ſtatuta que de eorū facultatibus loquūtur. ¶ In tex.ibi ſi tertio moniti no.ꝙ q̄s ipſo fcō perdit priuilegiū ſi tertio monitus nō deſiſtat nā tertia monitio ē monitio cāonica ſm Ber. Itē not.ꝙ eccleſia nō defendit clericos qui nō viuūt clericalr̄ niſi diuinis officijs obſequat̄ ſic.C.de ſacroſa.ec.l.q ſub pretextu. ¶ Quero qd̄ ſi clericus nō eſt monitus.vtrū poſſit ſtatuta laycoꝝ recipe pro ſe ⁊ repellere quatenus faciūt cōtra ſe.hic ē argumētum ꝙ ſic alioqn fruſtra fieret hic mētio de citatōe ſeu mōitione ad idem.x.vi.ſi in adiutoriū. In ꝯ̄triū facit q̄ ſcriptū ē patere legē quā tu ipſe tuleris.vt.ſ.de ꝯſti.c.cū oēs.hec enim ē ſumme eqtas.arg.ff.de ſo.l.j.⁊ ar.C.de fruc.⁊ litis expeñ.l.ſi. Sol.in eodē negocio vl̄ negociatiōe dꝫ vti eo ſtatuto ꝯ̄ ſe quo vtit̄ ꝓ ſe.ar.C.de ſen.⁊ interlo.om.iudi.l.cū pāpinianus.⁊.ff.de op.lib.l.ſi ita ſtipulatus.⁊.ff.de manumiſ.l.ſeius. Nō ob.ꝙ cleric⁹ ñ poſſit renūciare ſuo priuilegio ꝙ verꝫ ē niſi renūciet̄ rōſcia legis vel dic ꝙ non eſt renūciatio ſed legis ſtatutū. Pone ſtatuto caueatur ꝙ nō valeat aliqua donatio niſi inſinuet̄ modo clericus donat laico vel ecōtra minorem ſummam quingentorum aureorum que de iure cōi nō reqrit inſinuationem. Querit̄ qd̄ iuris nam iſtud ſtatutum reſpicit quādā ſolemnitatē ab vtraqꝫ ꝑte contrahētium ſeruādā. Pono

vnus eoꝝ ē laycus alter clericus querit͂ qđ extremū inſpi-
cere debeamus. ⁊ videt͂ ꝙ extremū agens inſpiciamus qꝛ
nobilius patiēte. vt. ff. de le. ij. l. i. §. ſed ſi filius. In ꝯrium vi
qꝛ inſpiciamus ſuſcipientē pſonā. vt. ff. e d. l. ſal. i. cōſpotem
dicit philoſophus ꝙ actus actiuoꝝ ſunt. i. ſubſiſtūt in cōi
ſuſceptiuo. i. i patiēte ⁊ diſpoſitio. ſcđo d̄ anima. ¶Quomō
fiat in hoc vtꝝ ſit ligata manus donātis an capacitas do
natarij an ſimpliciter ſeruādus ſit fauor clericoꝝ. ſo. ſi cle
ricus ex lege municipali velit aliquod bñficiū ꝑeq pote
parate execucōis tūc dꝫ ſeruare ſtatutū. Si aūt velit ſim-
pliciter vti iure cōi tūc neqꝫ actiue neqꝫ paſſiue ꝯprehen-
dit clericos. Adde qđ dixi. §. de ſo. ꝯpe. c. ꝙ clericis.ᵃ Ec
ce ſit ſtatutū ꝙ ſiquis vēdit frumētū ſoluat duos dena
rios pro libra. vel dicat ſtatutū ꝙ nullus poſſit extrahe
re victualia extra diſtrictum nūquid ꝯprehēdūtur clerici
rñdeo ſic nō mercando hoc faciūt aliꝰ ſecus. C. de epi. ⁊
cle. l. ij. ⁊ ibi per Cy. ⁊ hoc itellige quo ad penas pecunia-
rias. ſꝫ corpales nō pñt eis infligi p ſtatuta laycoꝝ. vt in
c. ſiqs ſuadēte dyabolo p Inn. ⁊ vide qđ no. Arch. xvij. q.
iiij. quiſq. ¶Quero nūquid illud qđ dr̄ de trina monitō
ne habeat locū in monitōe vicarij. ſicut in monitione epi
dicit collectarius ꝙ nō. qꝛ hoc ſpectat ad correctiōem vel
reformatōem niſi haberet ſpale mandatū. vt in. c. cuā. d
offi. vica. ¶Quero nūquid ille qui grauat clericos in re
bus clericoꝝ cōmittat ſacrilegiū. dic ꝙ ſic. vt no. xvj. q. i.
generaliter. ⁊. xij. q. ij. ne rebus. ⁊ . c. eccleſia. xvij. q. iiij. quiſ
quis. ⁊ iniuria verbalis facta clerico dicitur negocium ec
cleſiarū. vt in. c. ꝑuenit. de foro ꝯpe. Triplex aūt ē iniuria
ſ. verbalis corporalis ⁊ in rebus ⁊ oīa iſta ptinet ad epm
⁊ etiam ad iudicem ſecularē. vt. C. de epi. ⁊ cle. l. ſiqs hoc
genus. ¶Extra quero quare dicimus in ſingulari nume
ro iſta ē canōica mōitio cū ſint tres monitōes. rñ. qꝛ ſola
vltia dr̄ canonica alie ſunt ꝑambule. ff. de no. ope. nū. l. p-
tor. §. ſi aliquando. ⁊ ideo non ſufficit vna monitio pro tri
bus qꝛ verbis edicti deſeruire oportet. vt. ff. d exer. ac. l. i. §.
ſi is qui nauem. ⁊ de formalibus nihil ē pretermitteñ. vt. ff. d
in inte. reſti. l. diuus. Sꝫ nūquid iſta denūciatio poſſit fie-
ri ꝓcuratori dic ꝙ nō qꝛ nec ad domum cum fiat ad mo-
rum correctiōem ⁊ correctio morū nō pōt impleri p ſubſti
tutū. vt. C. de cadu. tol. l. vc aūt. Sed nunquid poſſit fieri
die feriata in honorē dei rñdeo ꝙ ſic qꝛ no ſpectat ad iu-
dicialē ſtrepitum. vt. ff. de no. ope. nū. l. i. §. nūciationibꝰ.
Porro cū terminꝰ dicat͂ dupliciter vno modo. i. aſſigna-
tio diei ſcđo modo. i. fluxus diei dico ꝙ iſte dilatōes de
bēt eē elapſe. vt in. c. cōmiſſa. de elec. li. vi. qꝛ vbi delictum
vel pena delicti ſurgit ex tpe neceſſe ē expectare finem. vt
no. per Bar. i. l. cū ſtipulatus ſim mihi a ꝓculo. ff. de ver.
ob. ⁊. ff. ſiquis cau. l. ſi cū. §. hoc ſiſti in ſi. huius tituli. No.
ꝙ delictū clericoꝝ punit͂ in ꝓprijs rebus ipſoꝝ nō in re-
bus eccleſie. Bal.

ᵃ ¶Aduerte qꝛ ēt pa-
nor. hic. i. ſ. no. no. iſtū tex. ⁊ illum
ꝙ clici pñt a deoꝝ cō-
modū vti ſtatutis cō ſuetus lay-
coꝝ ſō ad uerte qꝛ hal dus ñ legit
ibi nec illū titulū. d ſo. ꝯpe. iā dicit
ꝙ ille tex. p bat hoc mo do. nā dicit
ibi tex. ꝙ q-
dā ſacerdo tes ⁊ clerici
fuerūt incul pati de cer-
tis cribꝰ ꝗ teſtibꝰ fide
dignis pote rāt ꝯ eos p
bari iſti cli- ci ſolebāt ſe
ſuuare exe- quēdū. l. re
gni. p quem diſpōit͂ ꝙ i
culpa d cri- minibꝰ que
ꝯ eos legiti me probari
pñt teſtibꝰ fide dignis
reputat͂ in- ſontes ſi ſe
ſup illiſ pur gare valeāt
quoqꝫ mo- do mandat
ibi papa ꝙ illa ꝯſuetu-
do eqnitā quā peſtiſe-
ra ⁊ oi iuri ꝯria extirpe
tur penitus ⁊ clero nec
clerici vale- ant ea vti ꝗ̄
a ꝯrio ſenſu ſi iuſtā rōa
bilia potuiſ ſent clerici
ea ꝯſuetudi ne laycoꝝ
ad coꝝ cō- modū vti
ex quo erat mere ꝓuile-
giata.

¶De cohabitatione clericorum ⁊ mulierum.

¶Quia mulier mollis ⁊ fragilis ē nature ⁊ appetit vi-
rū ſicut materia formā. magnes ferrū ⁊ eꝯ viri ardētes
amāt mulieres. qꝛ dic̄ tex. ꝙ nl̄ ē furore amoris vehemē-
tius iō clericoꝝ ⁊ mulieꝝ cohabitatio ꝓhibet͂ qꝛ naliter
ē ſuſpecta ⁊ dicit͂ in vetitū ſemp ꝯnata cupido ⁊ iō deus
voluit ꝙ mulier eſſꝫ amicabilis ⁊ flexibilis nāe vt magis
cooparet͂ generatōi. vt. C. qui po. in pi. ha. l. aſſiduis. Naꝫ
ſi eſſꝫ aſpera ⁊ inculta nō generaret ſicut terra arida non
ꝓducit ex ſe fructū qꝛ ſterilis ē. vt. l. ſi fundus. ff. de re. coꝝ
⁊ eſt facta ex coſta viri quaſi ex medio virtutis eius non
quaſi ex ſupremo vel infimo ⁊ ſicut per coſtas deſignatur
cuſtodia cordis ⁊ ſicut clipeus aliqualiter retortus ita ſe
hꝫ mulier reſpectu viri ſi cuſtodit naturā ſuā. Eſt aūt na-
tura virtus ꝓrogata de celo. Ecce ꝙ relinquitur mulieri
victus ⁊ veſtitus donec māſerit cū priuignis in domo te-
ſtatoris mō priuigni ſunt de tali cohabitōne ſuſpecti nū-
quid ipſa pōt ab eis recedere ⁊ legatū ꝯſequi. dicit Ja.
de are. ꝙ ſic in. l. ſi. ff. vbi pu. edu. de. Item ſi adulta que ē
matrimonialis etatis velit potius habitare cum matre
quam cum curatore hoc nō ſolum ei ē ꝑmitteñ. ſꝫ ēt indi
cis officio ꝓuidet͂. qꝛ cohabitatio eſſꝫ ſuſpecta. dꝫ enim in
oibus index ꝓuidē ne qs poſſit iſidiari pudicitie ēt ſi eſſet
ſpōſus p vba de futuro. vt. ff. de teſti. ſpo. c. ex parte. Sed
an ꝓp fragilitatē ſexus ꝯpetat mulieri bñficium reſtōnis
in integrum ſicut ꝯpetit minori. rñdeo nō. vt. C. d iur. ⁊ fac.
igno. l. ſi. lex dicit ꝙ mulier facilius impetrat veniā etatis
ꝗ̄ maſculus qꝛ citius ſit pleni doli capax ⁊ ſagax qđ idē
eſt. d. c. de his. q ve. eta. impe. l. ij. vnde videmus ꝙ ſtatim
poſt. xij. annū pōt facere teſtm̄ ⁊ obligare ſe efficaciter per
iuramētū cū maſculus nō poſſit niſi poſt. xiiij. annū etiā
ſi ſit rex miles vel tribunꝰ. C. de teſta. mili. l. ſi. ⁊ licꝫ pupil-
lus ꝯtrahendo nāliter obliget͂ tñ ex eius teſtō non oit͂ obligō
nālis qꝛ nō ē in eo itegritas mētis. vt no. ff. de teſta. l. ij. nā
vt ita dixeriꝫ lex facit eis teſtm̄ ꝙ ipſis ſufficit. hac rōe pu
pilli nō dicunt͂ decedē ab iteſta. vt. l. i. in pri. d ſuis ⁊ legi. ⁊
ſiqs cum nullū. ff. d iuriſ. om. ind.

ſ **Abibendum.** Sacerdotes feminam quā
ēt canones antiqꝫ ꝑmittūt ſi ē ſuſpecta retinet͂
nō debēt. h. d. ¶In tex. ibi iſtigante diabolo
no. illud qđ ponit͂ in inqſitionibꝰ diabolico ſpiritu inſtiga
te que iſtigatio nō inſinuat peccatum ſed ſignificat dolum.
¶Quid ergo ſi apparet ꝙ nō fuit dolus ſed culpa nūqđ
ſit ꝓbata inqſitio. ⁊ vr̄ ꝙ nō qꝛ aliud ē ſcelꝰ aliud benefici-
um lꝫ groſſo mō loquēdo ſcelꝰ ⁊ maleficium idē ſint. tñ re
vera ſcelꝰ ꝯſiſtit in ope. maleficiū in mēte ⁊ qualitate. eius
ergo nō ē ꝓbatū ſic ſcelꝰ ſꝫ ſcelꝰ ſimplr̄ qđ ēt p ignorātiā ⁊
furorē fieri pt. vt. ff. d abig. l. i. in ſi. In ꝯtrariū facit qꝛ ma
leficiū ē genꝰ ſed genꝰ verificat͂ i quolibꝫ eius ſpecie. ergo ve
rificat͂ ⁊ punit͂ ēt culpa. arg. ff. de arb. l. celſus. §. idēqꝫ ait.
So. in atrocioribus ſi ſe obligat ad penam talionis exꝓſ-
ſe vel tacite vera eſt opi. ſcđa. qꝛ inqſitor nō vr̄ ſe aſtringe-
re ad aliquam qualitatem.

ſ **Iquiſquam.** Excōicat͂ cleri-
cus tertio moni
tus ſi a ſuſpecte mulieris ꝯſortio ⁊ colloqo nō
deſiſtat. h. d. ¶No. ex colloqo ꝓſum itracta-
tū. ⁊ hoc ē bñ no. de quo p Bar. in. l. ſi vetri. §. ſi. ff. d ꝓui.
cre. ¶No. hic ꝙ ſacerdos dr̄ nō ſolū ꝓſbyter ſed ēt diaco
nus ⁊ ſubdiaconꝰ. Sed nūquid hoc ē verum ſiqs ipetrat
bñficiū dicēs ſe ſacerdotē. rñdeo ſi nō refert in quo ordine
ſit vꝫ ipetratio alr̄ nō qꝛ ad cōēꝫ vboꝝ diſciplinā ⁊ intelle
ctum recurrēdū ē vt no. Cy. in. l. ſi. C. de compē.

c **Lericos.** Nō dꝫ plat͂ꝰ corrigē cle-
ricū vt ꝯcubinā abiuret
⁊ ſi nō dimittat excōicat͂. h. d. ¶No. ꝙ vbi ē
viſibile de piurio ñ dꝫ exigi iuſm ſꝫ aliud reme
dium adhibeñ. ꝯcor. ff. de iudic. vid. ſollē. l. ij. Bal.

ſ **Icut.** Si clerici moniti ꝯcubinas ſi di
mittūt ſuſpendunt͂ a bñficijs ⁊ ſi
ſe adhuc ñ corrigūt deponunt͂. h. d. ¶In tex.
ibi fornicarias. lex ciuilis vocat fornicarias.
Ibi ſtudioſe. i. ſollicite. Ibi viterius. ſimile in. l. ij. ff. de his
q ſunt ſui vel alie. iur. Ibi viqꝫ. iſta dictio includit extremū
ad qđ tuꝫ ex vi vocis tum ex vi rōnis. ſed qñ ratio ñ patit͂
ꝙ ponat͂ incluſiue vel rei nā non patitur tūc ponitur exclu
ſiue. vt no. Cy. C. d nup. l. a caligaro. Ibi ad ſatiſfactionē.
no. ꝙ vꝫ ſuſpēſio a d tps incertū. Ibi ꝯgruā arbitrio boni
viri. ar. ff. pro ſo. l. ſocietatē. in ſi. ⁊. ff. de ſta. lib. l. ſtatuliber
rationē. ¶Quero quid debeat iudex arbitrari. rñdeo vt
ſit ꝯgrua ſatiſfactio ſi dimiſſerit peccatū ⁊ pniam egerit
coram deo ꝯtra quē peccauerat. ⁊ ſi peccaſſꝫ ꝯ ꝓximū dꝫ
ꝙ ei ſatiſfaciat ſm Inn. qꝛ ſi offendit deum ⁊ proximum
ita dꝫ ſatiſfacere vtriqꝫ. deo aūt ſatiſfit p correctionē ſpūa
lium. proximo aūt p ſatiſfactionē. ⁊ vide qđ no. ff. de inſa.
l. fur. §. pactus. ¶Quero an ſtatiꝫ ꝙ ſatiſfecit recuperet
officiū ⁊ beneficiū. dic ꝙ ſic. qꝛ pena tpe limitata iuis ē cō
tentata finibus. ff. de poſtu. l. iperator. ¶Contra hoc op
ponitur. nā q p iudicē ligatur p iudicē abſolui dꝫ. ff. d reg.
iur. l. nihil taꝫ nāle. ff. de ſolu. l. ꝓut qſquā. ff. de ſerui. ruſti.
l. ſi. l. tria ꝓdia. So. a iudice ꝓcedit h qꝛ qđ ꝓhibꝫ ad
tēpus vr̄ ꝑmittere poſt tēpus. nā arg. a ꝯtrario ſenſu ſumi
tur ex tpe. ff. de le. ij. l. ſtatuliberū. §. ſtatuꝫ. Itē opponitur

qđ tẽpus nõ ē modus tollende vel inducẽde obligatõis.ff. de ac.ℇ ob.l.obligationum ferre.§.pe.So.tẽpus p ſe nõ ſa cit hoc ſʒ auctoritas iudicis.¶ Tertio q̄ro vtrum ſuſpen ſus ad tps pdat ius ſuũ rñdeo nõ pdit ius beneficij ſʒ bene pdit cõmoditatẽ fructuũ interim.vt.ẽ.ð op.c.paſtora lis in fi.ſm Inno.¶ Quarto quero nũquid poſtq̄ recuperat priſtinũ ſtatũ recupet fructus q medio tpe colligũt rñdeo nõ ſed in vtilitatem eccl'e cõuertunt ſm Innoc.Sʒ vr q imo fructus recupet qꝛ iſte ſuſpẽſus nõ amiſit poſſeſſiõem bñficij qꝛ nec habuit animum amittẽdi nec ꝓter ei abſtulit.vt.ff.de acq.poſ.l.qui vniuerſas.§.idẽ ſolu.iſte duo ſtãt ſimul q quis nõ poſſideat ℇ tñ nõ lucret fructus ſm Inno.ℇ ē rõ qꝛ interim poſſidet noie eccl'ie potius q̄ ſuo ꝯſidera.q fructuũ quidam ſunt ciuiles qui pcipiunt ex cõſuetudine vel ſtatuto vt fructus tribũalis vl' ſigilli. Quidam cõuẽtionales vt pẽſiones quidam nãles quos nã ſua ſponte pducit vt poma.quidam induſtriales q ſerũtur vt fruges ℇ i oibus iſtis ē verum dictum Innoc.vt.C. de hereticis auc.idem de neſtorianis.¶ Vlterius quero vtrum bñficia iſtius poſſint alteri ꝯferri rñdeo nõ qꝛ ñ va cãt donec per ſniam ſit remotus ſm Inno.Et no.q ſuſpẽſus eqparaſ infirmo ſʒ excõicatus equiparaſ mortuo ℇ tñ donec ſit pziuatus irreparabilr per ſniam hominis aliꝰ canonis bñficia ſua alteri cõferri nõ pñt quia nõ vacãt.va catura.n.cõferri nõ pñt etiam ſiquis ſit irregularis vl' homicida.vt.Je.ti.i.c.ſi.p Innoc.¶ Quid de fructibꝰ pẽdẽtibus tempore quo ſuſpẽ'us vel excommunicatus abſoluitur reſpõdeo pertinẽt ad ipſum abſolutum ſicut pertinerẽt ſi eſſet de nouo promotus.non ob.l.diuortio.ff.ſolu. matri.vbi pro rata temporis ſit diſtributio quia maritus poſſidet gratia ſua ℇ aliena.ſua q̄ avʒ dum durat matrimonium ℇ hoc pp onera matrimonij.Aliena aũt poſt diuortium.vt.C.ſo.ma.l.dotis.ℇ iõ ſit diuiſio tpis.ſic.ff.de ſtip. ſeruo.l.ſi ſeruo cõis meuij ℇ caſtrẽ ſio peculij.§.vlti. Sunt enim qui poſſidẽt gratia ſua tñ.vt vſufructuarius de quo dic vt.ff.de vſufru.l.defuncta.Sunt ℇ alij q poſſidẽt gratia ſua tñ ℇ iſti poſſidẽt apparẽter ſed nõ exiſtenſ.qꝛ poſſeſſio iuris nõ ē penes eos.vt ſunt coloni ℇ iquilini.vt.C.ð preſcri.tri.ãno.l.ſiale agiſ.Et ſi iſti expellenſ nõ daſ eis iudiciũ poſſeſſoriũ ſed detẽtatorium.vt.l.j.C.ſi p vim vel alio mõ.ff.de dona.l.aglius regulus.tñ colonus q nũmis colit facit fructus ſuos ſi ſoluit pẽſionem vel ſide habita de ſoluẽdo poſt fructuum pceptiõem.vt.ff.de vſufruct.l.ſi ſeruus cõmunis.§.locaui.ℇ ſi fructus pẽdẽtes furtiue ſubtraherenſ nõ datur electio ſed dño.vt.ff.loca.l.cum i plures.§.meſſem.quam actiõem dñs teneſ ſoluere colono vl' intẽtare ad eius vtilitatem ℇ iſte ē vnus caſus i quo ꝓcedit libellus iſte ago vt agas.¶ Extra not.ar.q ſi aliqs ē carceratus pro debito ſtatim q ſoluit debitũ ſi inuenit hoſtium carceris apertũ pt ſua libertate ℇ ꝓpria auctoritate exire de carceribus.ſed melius ℇ ſecurius ē q faciat auctoritate iudicis.vt.ff.de ſolu.l.ſi ſtipulatus.§.ſi iãnol.iuxʒ collige argumentum q maius ē delictuʒ inobedientie q̄ fornicationis quia magis puniſ.Item q monitio que ꝓcedit factum vel eius perſeuerantiam aggrauat delictum ſed ꝯtumacia poſt factum q ſuis ſinibꝰ ꝯtineſ nõ alterat vel aggrauat factũ ſʒ perſonaʒ facientem qꝛ ea que interuallo ſunt nõ videnſ ineſſe.¶ Querit Innoc.vtruʒ ſuſpẽſus a beneficio debeat electionibus intereſſe vel cum alijs ſedere.ℇ determinat q nõ.ℇ ē rõ qꝛ reatus omnẽ honorẽ excludit.vt.l.j.C.vbi ſena.vel cla. Et quãuis q ſuſpendiſ non obrumpiſ ex toto.vt nota.in.l.ij.ff.de ỽbo.obli.ℇ.l.inter ſtipulantẽ.§.ſacra.tamen actus medij temporis ſicut ei interdicti.vt.ff.de ſtatu libe.l.ſtatu liber.ℇ.l.a certis in ꝓn.¶ Quero vtruʒ pena iudicis ſit grauior q̄ pẽa iuris dicit Inno.q ſic.Tu dic q aut pena iuris ſumit originẽ quãuis tacite ex ſententia iudicis ℇ tunc eque grauis ē. Si autem hʒ originẽ ex ſola diſpoſitiõe legis.tũc aut loquimur de pena inhabilitationis aut de pẽa contẽptus.pzio caſu durius agiſ cum lege.vt.ff.de iure patro.l.ſi libertus minorẽ.Scđo caſu durius agiſ cum miniſtro legis qꝛ viua maieſtas vel viua auctoritas ei nõ dʒ eſſe ludibrio arg.ff. de arbi.l.celſus.ℇ iſta ſunt vera.fallunt in caſibus expſſis in iure nã vbi lex vltra ꝓcedit ē ſtanđ.ſtatuto legis.vt.ff.ð minor.l.ſi.Subdit Innoc.q ſi ſuſpẽſus a canone celebrat nõ ē irregularis.ſecus in ſuſpẽſo a iudice.Nõ ob.c.cũ eterni.de re iudi.li.vj.qꝛ ibi ſpãle pp dolum iudicis. ¶ Excõicati aũt ſiue a iudice ſiue a canõe ſiũt irregulares rõne cõtemptus ſi celebrãt in ſuis ordinibus ſm Inn.¶ Querit Inno.quãtõ tempus dabiſ ad ſatiſfaciẽ.reo.rñdeo.aut iudex exprimit tps ℇ ei ſtaſ aut nõ exprimit.ℇ tũc donec citeſ ve ſatiſfaciat.dũm ſatiſfacere poſſit ſm Inno.hoc ſacit ad qõnẽ ſtatuti quo caueſ q ſi cõdemnatus nõ ſoluerit cõdẽnationẽ puniaſ alia grauiori pena ℇ nõ apponiſ tẽpus.nã mõitio ē neceſſaria.ſic in auc.de heredi.ℇ fal.§. ſiquis aũt nõ implens.

¶ **Uper eo.** Nõ vaiʒ abſolutio ſi clericꝰ pp ꝯcubinatũ ſuſpẽſus eo tacito abſoluaſ.¶ No.q lr̃e debẽt facere mẽtiõeʒ ð ſerie.l.ð cã.nã q nõ ſac mẽtiõeʒ cãe nõ vr̃ feciſſe mẽtiõem cauſati.vt hic qđ ē no. Dicit.n. l.cãs qbꝰ qs trãſgulaſ noiatiʒ expõat.vt.l.j.C.ð pđi.curi. li.x.nam ſi curam medicãlis expectes dʒ.vt vulnus detegas.ff.ð in ius vo.l.ſʒ ſi hac.§.patronũ.Bal.

¶ Limita iſtuʒ tex. vt p mod.l l.j.C.ſi q̄ ius vel vti.pub. ℇ vide q p iſtũ tex.dic Bald.in.l. pſcrip.ẽt.ij. col.C.ſi cõtra ius vel vti.pub.

¶ **Jautem.** Clericus q monitꝰ nõ dimittit ꝯcubinã a bñficio dpõit.h.d.Et p h pʒ clericos i minoribꝰ ad cõtinẽtiã ꝯpellẽdos qđ ē vez i bñficiatj vt legiſ. ¶ No.q ille q hʒ bñficiũ ſine cura ñ pt hrẽ ꝯcubinam.

¶ **Eſtra.** A clerico fornicario ñ notorio oſficia audimus diuina ℇ pcipimus eccleſiaſtica ſacra ſed ñ eiſʒ notorios abſtinere debemus.nõ tñ ea intẽtõe vel aio quo credamus officia vel eccleſiaſtica ſacra p tales fore polluta.h.d.ℇ diuiditur i duas partes.in cõſultatõem ℇ reſpõſionem.ſcđa ibi alibi.¶ No.optima ỽba lr̃e.notoriuʒ dr̃ de quo pſbiter cãonice ꝯdemnaſ.Occultum dr̃ q ab eccleſia tolleraſ.No.ergo q p ſniaʒ ſit aliqđ notoriũ.dũmõ ſit canõice lata ſecus ſi eẽt nulla ipſo iure.Nã hec ſpecies notorij vocaſ notoriũ iuris.ℇ iõ dʒ habere validitatẽ que in iure ꝯſiſtit.Sed põe q nullo modo factum ē ꝓbatum. ℇ tñ ſnia ꝯdemnatoria eſt lata.nũquid crimẽ dicatur notorium.rñdeo ſic pp auctoritatem ſnie que hẽtur pro veritate.vt.ff.de reg.iur.l.res iudi.ℇ iõ q petit mãdari ſniaʒ executiõi nõ hʒ neceſſe ꝓbare de crie ſed de ſnia.vt.ff.ð indi.l.ſi pretor.in prin.ℇ iſte ē caſus in quo ꝓbaſ notorium ℇ nõ ꝓbaſ fcm̃.l.in notorio fame que deſcribiſ groſſo modo vox populi ℇ i vulgari dicimus vox populi vox dei qꝛ opl.i qua oẽs cõcurrũt vl' maior pars preſumiſ i ſe habere rõnẽ.dicit Philoſophus q fama q̄ multi populi ſamãt nõ ex toto perit.ℇ tamẽ per iſtam famam ñ ꝓbaſ veritas ſʒ eſt quoddã motiuũ ad iquirẽdum ſm Inn.Jeo.c. ſi.Si i publicis cribus quia de priuatis delictis ſm ius ciuile ñ ſit iquiſito.vt.ff.ð mu.ℇ hono.l.reſcripto.§.ſiqs accuſatorẽ.ſm cãones aũt vbicũqʒ qs laborat iſamia pt inquiri mitiꝰ.tñ agiſ cũ ingſito quã cũ accuſato.vt.J.ð accu. qualiter ℇ qñ ē ℇ tertius caſus.l.i notorio preſumptionis vel indiciorum qꝛ tale notorium ꝓbaſ ℇ ñ probaſ fcm̃ ſed iſtis duobus mõis dr̃ notoriũ iꝓpzie.¶ Notoriũ autẽ pꝛoprie ſumptum ē illud q ab oculis hominũ nõ põt occultari in quo p negatõem nõ ſit res dubia.vt no.ff.de trã ſac.l.poſt rẽ ℇ ſi fieret aliqualr dubia p negatõeʒ.tñ ſtatiʒ pt fieri notoria per ꝓbationem vñ illa dubietas de facili tolliſ ſicut nebula i aere.vt.ẽ.de offi.delega.c.ſtatuimus. li.vj.ℇ ibi no.Jo iſto notorio q adminicula ꝓbationum deſiderat.dicemus q ñ poteſt probari quia ꝓbeſ factũ ℇ eſt ratio mãifeſta qꝛ fcm̃ ē q i ſubſtãtia ꝯſiſtit.Notorium aũt ē qualitas ſiue circũſerẽtia que ſine ſubiecto eẽ ñ põt vt no.ff.de ꝓba.l.ſi arbiter.dicit hic Inno.q lʒ quis teneat mulierem i domo pt diffiteri ſe cognoſcere eaʒ quia ñ probat hoc eſſe q ab hoc facile ꝯtingit abeſſe. Sed iſtud dictum dʒ itelligi indicis arbitrio ſm qualitatem pſonarũ.Jdẽ ait q ſi clericus inuẽtus ſit cohire cum muliere q ꝓpter hoc tñ vitari nõ dʒ.ſupple donec tolleraſ ab eccl'ia nã eccl'a hʒ illud pro occulto qđ nõ eſt decretũ niſi eſſet expreſſe notoriũ ſm Inno.¶ Sʒ nũquid põt eſſe notorium

auditus ſicut viſus. Inn. poſuit duas gl. I.e.c.ſi. ⁊ i vna ca-
ruz dicit ꝙ nõ. in alia dicit ꝙ ſic qḋ verius ē qꝛ ſicut viſus ē
actus corporis vidētis ita auditus ē actus corporis au-
diētis. vñ ea que fiunt in parlamētis dñoꝝ ⁊ ciuitatuz in
qbus auditus a ꝑdominio magis diſcernit id de quo qri
tur bñ pñt eſſe notoria. vt. C. de ap. l. nolationes. ⁊ no. in. l.
j. C. qui ⁊ aduer. quos. facilius tñ ꝓbaſ notoriuz viſus q̄
notoriuz auditus. ⁊ adde qḋ dicaz. I. eo. c. tua.

2 Va. Per dicta nõ iuratoꝝ fornicatio ſi ꝓbaſ punit tñ infamatus ſi õ bis ſe nõ purgauerit. h. d. ¶ In tex. ibi notoriũ dici tur notonũ. i. valde notõ in quo ꝑ negatiōem
nõ ſit res dubia. Et iſtud ē notoriũ facti ꝯtinuabilis ⁊ ac
tu ꝑmanētis. dicit Jo. butri. ꝙ ea que non videnſ nõ pñt
eſſe notoria qꝛ notoriũ ē ꝑfecta notitia rerum viſui ſubia
centiũ. ꝑfecta aũt notitia reꝝ ſolo intellectu capiēdaꝝ nõ
facit notoriũ qꝛ animi ſapiētia dal paucis. dici ãt pñt ma
niſeſta ſi ꝯſiſtũt i acto inſtātaneo ſiue momētaneo. vt. C.
de ap. l. ciues ⁊ icole. Et no. ꝙ Jo. hic primo tractat õ
fama. ⁊ Ber. diffinit qd ē fama. ⁊ dicit ꝙ fama quo ad
ſe. s. in ſeipſa eſſentialiter ⁊ vere qꝛ ipſa fama eſt veritas ⁊
integri ſtatus bone opinionis. ſʒ quo ad alios ē ꝯclamata-
tio vel murmuratio populi. Sʒ qd ſi teſtis dicit famam
eſſe ⁊ interrogatus qũo hoc ſcit. rñdet qꝛ publice dici au-
diuit. dicũt qdaʒ ꝙ ñ ſufficit qꝛ publice poſſʒ dici ab vno
tm̃ audiēte populo ⁊ tñ nõ eſſet fama qꝛ fama ē voꝝ cre
dibilis plurimoꝝ. ſʒ dʒ adiungere ꝙ a multis ⁊ a maiori
pte populi vł vicinie. Nã ʒ hec v̄ba ſufficiunt videlʒ ꝙ ſit
notoriũ fame in vicinia ſm Inno. Sʒ iudex vt tollat om
nē ambiguitatē dʒ interrogare a quot. ⁊ a qbus dici audi
uit ⁊ vbi. Itē ⁊ an ſit fama recēs vł vdũ i populo qꝛ fa-
ma recēs poſſʒ eē ſubornata ⁊ intro miſſa ab emulis ⁊ ini
micis ⁊ fama ꝓcurata ē potius emulatio q̄ fama. vt. ff. õ
adul. l. miles. §. pe. qꝛ qḋ ab inimicis ⁊ emulis oꝛit ſuſpi-
tione vel inuidia non caret. vt in. l. j. C. ſiqa impe. maledi.
¶ Quid ſi ſtatuto caueſ ꝙ ad ꝓbandũ maleficiũ ꝯ ma
gnates ſufficiat ꝓbare famã nũqd ſufficit ꝓbare nudam
famã nullis indicijs ꝯprobatã. dicit Bar. ꝙ ñ qꝛ agil de
pleno ꝑiudicio. vt ipſe. no. ff. de queſti. l. õ minore. §. tormē
ta. qḋ dictũ ē ſatis equũ. dʒ ergo cum iuſta ⁊ clamoſa fa-
ma vel infamia ꝯcurrētia indicio ꝯfirmari ex aliqbus con
iecturis. Sʒ qd ſi ē orta ab honeſtis ꝑſonis que dixerunt
in populo ſe vidiſſe ⁊ interfuiſſe ꝙ ideo iſta fama habʒ ori-
ginē a certo auctore ſm Inn. Et iõ modus indicio cũ ea
ꝯcurrere põt. Nã ꝙ vulgus operatur id credibile ē. ff. de in
ſa. l. athletas. verſi. ⁊ ſane. Statutum ergo ꝑdictũ põt re
ſtringi ad famã que viget qꝛ nobilis preſumptio ē preſu
mere aliqḋ ſtatutũ eſſe cũ rõne. ar. ff. ꝑ ſo. l. merito. ſꝫ vna
fama põt extingui per famã ꝯtrariam. vt. C. ſi de ſta. defun.
l. ſi mater. qꝛ eadē ē ꝑitas ꝯtroꝝ cum in iudicijs debeat
ſeruari equalitas. vt. C. de fruc. ⁊ li. expē. l. ſi. ⁊. C. de tēp.
in integ. reſti. l. perēde. Porro fama famãs ē voꝝ in auri
bus populi ſonãs quia vires ſuas eũdo ⁊ ꝑcurrēdo extē
dit. Rumor aũt qñqʒ cito deficit. vt. l. ſi. ff. õ here. inſti. ⁊ ſi
virgilius. Fama malum quo nõ aliud velocius vllũ. Mo
bilitate viget vireſqʒ acqrit eũdo iuxta illud per omnem
terrã exiuit ſonus eoꝝ. ¶ Vlterius dicit Inn. quid ē ma
niſeſtuz. dicit Ber. ꝙ manifeſtoꝝ ē habere originem a cer
to auctore nõ ab incerto. originē dico eſſendi. nã quo ad
ꝓbatõem dico aliquid ē incertũ in ꝑncipio qḋ certũ ē in
ſi. vt inſti. de ac. §. curare. ⁊. C. depo. l. cũ reus. ¶ Demum
Inno. trãſit ad notorium circa qḋ ē aduertẽ. ꝙ notoriũ
dicit ꝓprie illud qḋ nõ indiget ꝓbatõe. ¶ Item queriſ nũ
quid in tali notorio requiraſ litis ꝯteſtatio quã litis cõte
ſtatio dʒ fieri per poſitionē ⁊ negatõeʒ. vt. C. de iudi. l. reʒ
nõ nouã. ſʒ in notorio nõ cadit negatio ergo nec litis ꝯte
ſtatio defenſio tñ ſiue excuſatio ſi qua ē bene debʒ audiri
qꝛ ſepe aliqua ſunt notoria. ⁊ tñ pñt excuſari a pena ⁊ iõ
daſ dilatio ad defenſionē faciēdaʒ ⁊ dʒ abſēs citari. vt. ff.
õ re mili. l. iij. §. ſi. ad dic. ⁊. I. õ accu. c. cũ dilecti. verbigra-
tia põt eſſe notorius homicida. ⁊ tñ põt ſe excuſare qꝛ fe-
cit ad defenſiõem vel qꝛ occidit hoſtē in flagrãti crie. C.
de his qui ad eccle. conſug. l. ſi ſeruus. ¶ Ex his appa-
ret qḋ ēt ſi vtraqʒ pars ſit pñs nõ requiriſ cõteſtõ litis. ⁊
ēt ſi fieret interrogatio nõ ſit alia litē ꝯteſtañ. qḋ ē ꝯ vnam
opi. Inno. ¶ Deide queriſ vtrum notorium idigebat ꝓ-
batione ſi negeſ. Inno. vʒ dicere ꝙ ſic. ſed ꝯtrium apparet
ex ſupradictis. dic ꝙ ſi ē notorium acto ꝑſeuerans ꝙ iſtud
nõ ꝑt negari. Si aũt ē notoriũ qḋ a ſuo actu receſſit aut ē
notoriũ recēs ⁊ idē. aut notoriũ antiquũ qḋ põt excidiſſe
memoriã hoium vel ē in ꝑtibus remotis ⁊ nõ in loco iu-
dicij tũc reqrit probatio ⁊ admittiſ appellatõ. vt. C. õ ap.
l. ciues icole. Et dicit Inno. ꝙ in notorio interpellato ſuffi-
cit ſemiplena probatio ꝙ nullo iure caueſ ſalua reuerētia
tãti patris. ¶ Deide tractat hic Inn. de notorio iuris. i.
ſnie ⁊ cõfeſſiõis. ⁊ iõ dr̃ notoriũ iuris qꝛ iure comprobaſ
⁊ ex legitimo proceſſu oriſ. ſecus ſi proceſſus eſſʒ reproba-
tus. vt. ff. de iudi. c. at ſi clerici. ⁊ dicit ꝙ ſi negaſ dʒ ꝓbari.
⁊ iſtud ē verũ qꝛ põt i dubiũ reuocari ⁊ negari niſi ꝑ acta
ꝯſtet ꝯtrium. vt. ff. de trãſ. l. poſt rem. Nam claudēde ſunt
aures vocibus damnoſoꝝ. vt. ff. de offi. preſ. l. obſeruañ. C.
de penis. l. cũ reis. C. quoꝝ ap. nõ reci. l. ij. Dicit hic Inn.
vnum v̄bum no. ꝙ interdum appellatio ē interdicta. tamen
allegatõnes legum vel alie legitime allegatões ſi ſunt inter
dicte vt pʒ i ſupplicatõe ſm Inno. Tu dic ꝙ ē ſpeciale in
ſupplicatõe. nam poſtq̄ ſnia trãſiuit i rem iudi. nulle alle-
gatões admittũtur. ff. de cõdi. ide. l. elegãter. §. ſi poſt. ff. õ
iudi. l. ſi pretor. i pri. niſi ſit caſus i quo deſ in integ. reſti. qḋ
eſt vbicũqʒ dolus iudicis ⁊ partiũ decēt cãm ſnie. vt ſing.
no. ff. ad treb. l. ſeruo inuito. §. cum pretor. ¶ Deide Inno.
tractat de notorio preſumptõis de quo habes optimum
exẽplum. ff. de in integ. reſti. l. diuus. ⁊ ſcias ꝙ preſumptões
v ꝑlurimũ ſunt inuēte propter difficultatem probationuʒ
vt legiſ ⁊ no. de ꝯdi. ⁊ demõ. l. lucius. ¶ Quero cũ Inn.
quot hoies faciũt notoriũ. dic vnuʒ mirabile v̄bum ꝙ tot
faciũt notoriũ ꝙ nõ pñt reperiri tot i ꝯtrium. ⁊ ideo reqriſ
maior pars. ſed Cy. dicit ꝙ aſpectus. x. viroꝝ vel mulierũ
facit notoriũ. C. de accu. l. ea qdem. vbi videas. ¶ Vlteri
us quero ꝯ notoriũ delicti nõ admittiſ negatio nũquid ꝯ
notorium ꝯtractus teſtamēti admittatur negatio. Inno.
hic ꝯtiatur ſibyꝑſi. tu dic ꝙ i poſſeſſorio nõ admittitur ne
gatio i petitorio ſic. vt. C. de edic. diui adri. tollē. l. edicto.
certe illa. l. hoc nõ ꝓbat qꝛ ibi loqtur in ſummaria cogni-
tione ⁊ vbi ꝓceditur de ſcripti recitatione. Iteʒ vbicunqʒ
ꝓceditur de ſcripti recitatõe ꝑt dici notoriũ. l. certo certꝰ
ff. de pigno. l. ꝯbitur. dic ꝙ ex notorio ꝯtractus ſi oritur iudi
cium poſſeſſoriũ. qꝛ aliud ē poſſeſſio aliud dñiũ. vt. l. ſi. ff.
quoꝝ bo. tñ ex inſtr̃o oritur clara ⁊ indubitata ſcia ⁊ tñ ꝑt
impugnari ꝑ ꝯtrium in rem. vt. C. de nõ nu. pec. l. gnãliter.
Itē põt exponi ⁊ interpretari ꝑ teſtes. vt no. ff. de pec. l. in
riſgentiũ. §. qḋ ſere. ⁊ no. ꝙ teſtes q ꝓducũtur ad ꝓbañ no
toriũ debē i eē bone opinionis ⁊ itelligētes qꝛ ſine intelle
ctu qd ſit notoriũ ignoratur. ad hoc. ff. ad carb. l. iij. §. cãe.
⁊ §. due cãe. ⁊. l. j. §. j. ff. de ven. inſpi. Porro notoriũ nõ di
ſi apparēs ⁊ exiſtens vetuſtas que oia cõſumit. Itē no
toriũ e noticia dictũ ē qꝛ ſeipſm exhibʒ. vt. l. ij. C. qñ ⁊ qbꝰ
quar. pars de. ¶ Sed nũqd paupertas poſſit eſſe notoria.
vʒ ꝙ nõ qꝛ multi paupertatē fingũt ⁊ theſaurũ ſuum abſcõ-
dunt. vt. l. ij. C. de mēdi. vali. li. xj. ſed dic ꝙ taʒ paupertas q̄
diuitie pñt eſſe notorie. vt. ff. q ſatiſ. cog. l. ſi vo. §. ſi pro rei
qualitate. ⁊ ſine vlla poſſeſſiõe ex ſolis noibus debitoꝝ ꝑt
qs eē diues. vt. C. de quadri. ꝑſcri. l. oēs. ¶ Et no. ꝙ quat
tuor modis dr̃ qs idoneus. ſ. moribꝰ. ſcia. facultatibꝰ. ⁊ cõ
ueniēdi facilitate. ⁊ quodlibʒ iſtoꝝ ꝑt eſſe notoriũ ꝓ ⁊ ꝯ.
¶ Item no. ꝙ ꝯtractus pñt eſſe notorij. obligõnes autē ſunt
inuiſibiles qñ ex neceſſitate illatiua notiſſime ſunt in intelle
ctu niſi aliud ꝓbetur ꝙ officiat obligõni vt ſimulatio ⁊ ſi
milia. ſʒ in maleficijs ñ hʒ locũ exceptio ſimulationis. ⁊ iõ
dictũ Inn. ꝑt ſaluari ſm qd ſed non ſimplr. Sed nũquid
dñium ꝑt eſſe notorium. vł ꝙ ſi qꝛ illud non eſt notorium
qḋ ꝑt multis modis in dubiũ reuocari ſm doctrinã Inn.
Pre. dñium ē difficilis ꝓbõnis ⁊ obſcure. vt no. C. de pro
ba. l. cũ res. Jo ꝯtriũ ē glo. ordinaria. ff. de neg. ge. l. at q nẽ.
§. cũ me. preterea poſſeſſio ꝑt eſſe notoria. Item qꝛ ille q
eſt dominus fructuũ ꝑſumitur eſſe dñs terre. ff. de dona. l.
ticie. ⁊ no. in. l. pe. ff. de condi. ſaſtum. preterea conſuetudo

& pſcriptio ex qbus acqrit dñiū pōt eſſe notoria & ad notoriū etiā ſcire ſeqt notorietas effectus. Item lz dñiū ſit inuiſibile tamē p ea que vident cōſpicit. ¶ Itez p hoc facit ff. de ac. emp. l. emptorē in pn. ſo. largo mō accipiendo notorium dominiū & q̄ſi dominium & ſeruitutes poſſunt eē notorie. vt om̄ ſaluſtiani & palatiū ciceronis. Adde ex dictis Inn. q̄ ſcḋm q̄ nos appellamus maleficiū pōt eē notoriam & tamē maleficiū pōt eē occultū pp legitimas excuſatiōes quas tamē oz pbare excipiēs. vt. C. ad adul. l. ita pudor. Itē ſicut ſcḋz ſcrus ad obligationē. ſic ſcḋz ſcḋm ad maleficiū q2 maleficiū ſine obligatōe eē ñ pōt. ſz ſcḋm etiam ꝯſumatū pōt eſſe ab omni vinculo exēptū & remotū. vt. C. de his q̄ ad eccle. cōfug. l. ſi ſeruus. C. q̄ cā eo. l. ſi ſeruus. C. ne querela regi. l. ij C. de male. & mathe. l. ſi. ¶ Item dicit Inno. q̄ de iure ciuili in notorio ſeruat ordo iudiciorum ſed de iure canonico in notorio nō reqritur ordo nec litis conteſtatio niſi vtraq3 ps ſit in iudicio & reus neget. Itez dicit Inno. q̄ mandata iudicū que fiunt ex arrupto vim citatiōis nō habēt. Ex hoc ſeqt q̄ per pcepta facta ex arrupto nō interrūpit pſcriptio qḋ eſt no. q̄ dicunt aduocati q̄ hmōi pcepta ſoluūtur per cōditionē & iſtud dictum practicat & ſemp allegat hoc dcm̄. ¶ Qualiter autē ſup notorio formet libell⁹ & qūo forment capitula pōit Inn. circa pnci. huius capituli. & quia offm̄ iudicis in notorio mxtū pōt ideo interrogationi ēt crioſe dz r̄nderi. vt no. Inn. ẜ. de elec. c. oudū eccla rotomagēn. p ꝯfeſſionē iducit notoriū iuris. ſz an idē inducat p dcā teſtiū nondū lata ſnia. dic q̄ nō q2 ex dictis teſtiū ius nō orit vt ſinguli notat ff. de iureiur. l. ſz ſi poſſeſſori. §. pe. Et iō reus ꝯdēnatur ex ꝯfeſſione ſpōtanea in qua ſit pſeueratuz vſq3 ad ſnia. vt no. in c. venerabilibus. §. ſecus. de ſen. exco. li. vj. In notorio facti iudex ſupplet de iure & de facto & quolibet tpe ēt feriato. vt no. ff. de fer. c. ij. Itē leuato vello ſit executio. & vbi te inuenero ibi te puniā. vt. ff. de infa. l. ictus fuſtiū. In notorijs ſufficit vna citatio. tñ ſine vlla citatiōe nō pōt ferri ſnia. vt in c. paſtoral' de re iu. i clemē. In notorio non reqritur ſpōtanea ꝯfeſſio cū valeat fcā i tormētis q̄ſi ſunderet ſup vero indubitabili & in eis tormētū offertur p libello. no. ob. ij q. i. nos in quēq3 q2 ibi ñ loquitur i notorio eadē cā & qōe. c. de manifeſta. In notorio fertur ſnia pte nō citata ẜ. de trāſ. c. iiij. ſm Inno. ſz hoc vī ꝯtra caſum dicti. c. paſtoralis. vbi denūciatur pceſſus nullus q2 legitima citatō nō proceſſit & tamē rebellio regis roberti verſus impium erat notoria & hāc vltimā partē tz Inn. in. c. tua. Que cōfeſſio dicat notoria vl' reo p ꝯfeſſionē no. ḋ vbo. ſig. c. olim. ſm Inno. Quot modis offenſa dicat notoria vl' manifeſta. de ſen. excō. c. ſolet. li. vj. ſm eūdem notorium dī q̄ ad fundādū originē petitōis ē notoriū & lz ꝯtra exceptionis eſſz neceſſariū adminiculū replicatōis pbāde tamē ſufficit q̄ origo petitōis ſit notoria ad fundādum originē proceſſus q2 raro ē reperire aliqḋ notoriū in quo etiā admminicula ſint notoria ſm Inno. ¶ Hec ē dr̄ia inter notorium & māifeſtū. q2 notorium ē in pri. & in fi. māifeſtum aūt pōt eſſe occultum. i prin. q̄ tñ ſit māifeſtum i fine litis p pbationes aptiſſimas & iexpugnabiles. Et adde qḋ no. Inn. in. c. de hoc. de ſimonia. Si ſubditus ſubtrahit obediētiā dño ſuo dominus pōt eum pūire de iure & de fcō armata manu & bellum idicere. vt no. Inno. ẜ. ḋ vbo. ſigni. c. ex pte. in xpo. ¶ Nos dicimus q̄ ſeruitutū quedā habēt cauſaz ꝯtinuam natura & vtilitate. Quedaz natura nō vtilitate. Quedā nō habēt cām nō ppetuam nec nālem ſed vt res incidit. Nam dicit lex q̄ ſeruitutes hñtes cāum pmanentem ſunt ꝯtinue ſz alie vt habēt cām naturalē & ſunt quaſi ꝯtinue aut nō habēt cāz nālē nec quaſi & ille appellāt diſcōtinue. vt no. i. l. ſeruitutes. ff. ḋ ſui. & l. foramē. ff. ḋ ſui. vrba. pdio. Et ibi dicit iuriſcōſultus q̄ oia ppetua itelligūtur eſſe ꝯtinua ſi pcedūt a rez natura. & ſic a ſimili dico in notorio. ¶ Per ſigna ēt q̄dā pñt eſſe notoria quia ſunt determinate ſignificatōis talia qbus eſt datus cert⁹ modus ſignificañ. ſicut p vexilla regia ſignificat diſtrict⁹ regis. Itē & per ſigna vocalia vt per bāna & de iſtis tāquā de principijs nō eſt diſputāddum.

F I N I S.

¶ Explicit cōmētū dñi Baldi de peruſio iuris vtriuſq3 doc. in Tertio decretalium libro. Impſſum Venetijs per Bernadinum de tridino de monte ferrato anno ſalutis. M.cccccvij. die. xv. Nouembris.

regiſtrum.

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T. Omnes ſunt quaterni pter Q qui eſt quinternus & R & S qui ſunt terni.

VA1
1533064

Digitized by Google